শক্কলপদ্মঃ

অর্থাৎ

শ্বতদেশস্থ সমস্ত কোষাশেষশাস্ত্র সন্ধলিতাকারাদিবর্ণ ক্রমবিন্যস্ত শক তল্লিদ্র নানার্থ পর্য্যায় প্রমাণ প্রযোগ ধাতু তদনুবন্ধাভিধেয় সহিত তত্তচ্চ্চ প্রসঙ্গোথিত বেদ বেদাঙ্গ পুরাণেতিহাস জ্যোতি স্তন্ত্রাখ্যান কাব্যালন্ধার চ্চ্নণঃ প্রভৃতি নাম লক্ষণোক্ষাহরণ এঘ্ষণ রোগনিদানৌষধ্য মূলুক্ত ব্যবক্ষানি সংযুক্ত সর্বদর্শন মুস্নিমারি সংস্কৃতাভিধানগ্রন্থ

তত্ত্

পঞ্চম কাণ্ডঃ

রাজশ্রীরাধাকান্তবাহাদুরেণ বিরচিতঃ

১৭৬৬ ষট্ষষ্ট্যধিক সপ্তদশশত শকাব্দে কলিকাতাখ্যনগরে শ্রীপুণিক্ষক্নাগেন মডাঙ্কিঙঃ

त (त्रकः। यथा। वर्गायकात्र उकारत्रोः द्राप्त्रः। इंडि क्लाश मः किस সার্য্যাকরণে।। রেফাৎ কারশ্চ। वेकातः। इंडि পुक्रियाकोमूनी ॥ ম তু সপ্তবি•শ হলবর্ণঃ। তস্যোচা-त्रन द्वान मूर्वा। देखि मूक्तावरा क्रेंगः।।॥। उन्। स्क्रणः यथा।(त्र-क्ष्रक्रिक्नाभाकि अ अनी हर में त्जः। तेजिविन्। स आकोष्ट्रः भ्यापन वाञ्चकः मन्।। भक्षक्रीने द्या वर्गः ত্রিবিন্দু সহিত• স্দা 🗦 ইতি কাম-(४न्ड(जे ७ भेष्ठम: ॥३३ ८ उम्। जन थन भू होस्त्रा यथा। मक्क उः अ अजी व्यथा वानापक गजानापः। भून দক্ষণতা দ্বেধা ততো হণো গত্য ভোৰ্ম্মতঃ ॥ ভবানী শঙ্করে। বহি ভাষু ঠিছরি নিত্যশ:। অর্দ্রনাত্রা বুগাৰপা মহাশক্তিঃ পুকীর্ত্তিতা।। ইতি বর্ণোদ্ধারতন্ত্র•॥

" পু: পাবক: । তীক্ষ:। ইতি নেবিনী॥কানবিহ্য:। ইতি শব্দ বিষ্ণাবলী॥

देश्यः क्री (वर्णः। इत्यान्यः॥ देक क बारम्॥ जालस्या हेि कवि-क्ल्रज्ञनः॥ बारम्। द्रामान्यः । क द्राकेविक स्पादकः वानकः । देकिम्लीमानः॥

ब्रक्कः ब्री बह्दमः॥ छामुः॥ शाहीः नामलकः। इंडि (मिनि ॥ शयकः ।। मिन्तूतः ।। श्कृतः। ইতি রাজ-निर्विष्टः ॥ भन्नीत्रष्ट मक्ष्याप्रवर्गक भाजुवित्मयः। ७८ भर्यायः। क्षितः २ वामृक्) लाहि छ । ८ वामु । १ क ভঙ্গ ৬ শোণিত । ইত্যমর:।। भवस्राप्तः ৮ (दाहिङ > ३ वक्षः >० । इंडि मद्द्रज्ञावनी ॥ कीनानः ১১ व्यक्षकः पुरुतवाधिवः ४० यकः ४८। ইতি দুর্টাধর:॥ ত্বগ্রু ১৫ শোণ ১৬ (नार्रः) १ प्रमंबः १४ । ই छ दाबः निर्घण्डः ॥ 🗱 ॥ व्यथ् त्रक्रम् अक्तभः মাহ। যদা রুশে। যক্ষাতি তত্র রঞ্জ ক পিত্ততঃ। রাগ• পাকঞ্চ স•পূাপ্য न ভবেদুক न छकः ॥ त्रक नर्ब मदीत्रष्ट् कीवम्याभात्र উख्मः। শ্ৰীপা গুৰু চলা স্বাদু বিদপা পিত্ত व खरवर ॥ कीवम्याभाव छेखम इंडि । यত আহ। की (वा वनिक नर्विमन् দেহে তত্র বিশেষ তঃ। বীর্য্যে রক্তে गल यिमन् कीरा यां जिक्स कन् शाहि ।। वीर्या द्राक् मत्न ह म-ু<u>রীরু</u>ারুম্ভকে। ব্রাণ্টটোক্ত পরিমাণ गिए मूर्कि बीरवा वम् जि नजु मुर्ह अ्राक्ष ब्रञ्जावाना नाम मार् देववर्थ श्रमकार । भिडवस्तर । यस ख्रिकिंश्वः ॥ # ॥ ख्र्यं त्रक्तमः श्रान मारु। यक्ट श्रीरा ह त्रक्तमः ज्रूथः श्रानः ज्रुयाः श्रिकः । ख्रानः व्राणि श्रिववञाः त्रकानाः श्रावः कः ख्रुद्धः ॥ हेि ख्रित्रां श्रिः वर्षाः । दुक्तयि कतः श्रिः वर्षिताः ज्रू व्रानः श्रिः न सःमयः॥ हेि शाक्षकः ऽत्र ख्रुः तकः शाक्षकः ऽत्र ख्रुः । युः

রক: প্ লোহিতবর্ণ:। ইউসের:॥ সন্তঃ।। হিজ্জান:। ইতি রাজ-নিঘট:॥

ब्रकः वि व्यन्त्रकः ॥ नीन्। पित्र क्षित्रः ॥ व्याह्यः ॥ इकि व्यक्तिः ॥ ॥ ॥ विज्ञात्रकः ॥ इकि व्यक्तिः ॥ ॥ ॥ व्यक्तिः ॥ ॥ व्यक्तिः ॥ व्यक्तिः

পল্লো ৷৷ ভাষ্ল লাগে৷ নঞ্চা-লকক রক্তচন্দ্রে ৷ ত্রেতা নথক্ষ· **उक्किक थर्चा** ह्योनुब्रजान्यः ॥ # :1 প্লক নীল বাচকানি যথা। লোহিত নীলৌ পুষর হরি বিজন কমল কৃষ্ণ त्रज्ञानि । मिन्तुत्र ভृषणार्शन, धन-अयास्त्राजिनी मनानि ॥ यथा । भू-इतः भगाकामायाः। इतिः म्र्यान् कार्याः भ्वकतः भूवान विभिष्टेव्क-(याः। कर्मः) भा भागीयामनायाः। क्कत्रव (देखिल्जमुनीन्याः। नि-मृत ज्याः भिन्त्रानकात शंकरशः। उँदेशन मूटक्ड मारननीवत्ररगः। थमञ्जरयात्रि भार्थरयाः। याद्धाकिनी-দল পদ্মপত্র পুটকিন্যো:।৷ কমলা-বিপ পদ্মশৌ নাগজিৎকান্ত সূর্য্যত্ত্ রেত্রাকর বর ত্রীক: সদাধিকম**ল**দুচ **ভি: !! कमनाधिश शामालो मूर्य्य** কৃষ্ণৌ। নাগঙ্গিৎ গৰুডো নাগম্প-क्षी ह। कान्ठः कमनीयः क॰ कल॰ **७म**्राञ्च । मृय्रञ्ः मृर्य्या खता य-भक्त ॥ भना भिन्तुत मुख्ड । कलयन् কনল শ্বিণ। বুট শোভন তামুশ্বি र्वब्राह् बाह्य मीबिजिः॥ এव मूर्जः न्याः विम्तनि मिति छि:। न्याः भू लहारः कल्डान् मिछ-हो १०५१ सार्वक (१४५ वाहकानि যথা। রক্ত খেতৌ হরি পুটি পুরুর শতপত্র সূর্যকান্তার:। নবহংস ম-হাপুনাক সোদরা: কমল কীলা-र्वा इति कत्तु म्यंत्राः। मृहिः थि उ दिश्वानद्रश्याः। भूक्षद्र · जन পদাবো: । শতপত্ৰ হ সপদাবো: ्र मूर्यकान्डः मुक्तिक मूर्यव्यकारम ूर् । चद्धः भुद्गात्रुकर्याः। नवरुः गः नवहरंत्र भुजागुन्यं हिन्द्रभाषान-चाः (चल्नारम् क्रिक्ट) ह । चर्कः मृद्धिक मूर्व। याः। कंभलः जनायुज-याः। कोनानः बनद्रक्याः॥ मृ क्रुइारि जि जीता ब्राइनाए ब्रहा॰ শুকৈ:৷ জলেভ্যে জন্ম শোভাভি: अरताज अगुराति जिः ॥ जारनाः পরমাৎ সুদ্রাণিভি: ॥ #॥ " সিত রক্তৌ থথা। রবি মিত্রণ চন্দুঃ त्रविज्नात्रकः । जानुत्रज्ञः भूग्रकासः द्रिव भेचद्राशी ह । अधिद्रवः भूर्यं-कार्डा २ श्रि भग्रवार्गो छ। बर्ना॰ ण्कः मस्रदास व्यथ्यमः। बन्ब 'শেভা ৰুবুজা চাসৌ শোভাচেত্তি পক্ষে পদ্মকান্তি:। এবং সরোজা

विकन्ननाथाः २ (मनस्वर्यक छैपिश्वर्यनः नाम > न्यूमः ॥
व्रक्तः श्रुः अमानवृष्णः ॥ वस्कृत्यः
॥ व्रक्तवः ॥ अनुवाणी । इंडि
स्मिनी ॥ विस्तानी । इंडि मदव्रज्ञावनी ॥ व्रक्तमणुः ॥ व्रक्तवः
। इंडि व्राक्षनिर्यः ॥
व्रक्तनरः श्रुः विक्रमः। इंडि ह्यहन्मुः ॥ व्राज्ञभना छः ॥ व्रक्तानुः ।
हंडि व्राक्षनिर्यः ॥
व्रक्तनरनः श्रुः भ्वानः। इंडि विकाछरमयः ॥
वर्क्तनरनः व्राः व्रक्तवर्यार भनः ।

म्बर्गा क्षा तक वर्ति । जिल्ला । जिल्ला क्षा तक वर्ति । जिल्ला ।

 তৈ:। অর্চ্যেদ্বলি রাজান মন্ত্রেণ দিল সভন:।। ইতি পান্মোভর খণ্ডে ১০ অধ্যায়:।।

त्रक्ति वित्रः श्रः (लाहि उत्तं कत्र-वीत्र शृज्ञ वृक्षः । लाल्क त्न है छि हिन्ती छावा । छ ध्यायः । त्रक्त-शुभवः २ भाग भ्रम्भः ० ह छी भ्रम् भः ८ क्तः ६ छ् जुनावी ७ त्र विश्विः १। यभा छ थाः । कर्षेषः । छीक्षः १। वित्यायनद्वः । द्वायाय पुत् क छू छि भ ठ विष हत्र पृक्षः । हे छि त्रा के भिष्यः । त्रक्ष विष हत्र पृक्षः । हे छ त्रा के भिष्यः । त्रक्ष विष हत्र पृक्षः । हे छ भप्त तृत्वः । वक्ष १ हम्म तिकः ०। हे छ भप्त तृत्वः । वनी ॥ काक्ष ना नः ८ छ । सुशुङ्काः ६

ब्रहातः ७। ইতি कठा प्रतः ॥ े त्रक्रका छ। छी त्रक्र भूनर्न्दा । ইতি त्राक्षनिर्यण्यः ॥

রক্তকাপ্ত ক্লী পত্তক্। ইতি রাজ-নির্ঘণী: ॥ লোহিতবর্ণদাক্ত ॥ রক্তক্রমুদ্ধ ক্লী রক্তকৈরবং। ইতি জটাধর:॥

রক্তস্ম: পু: পারিভদু:।। ধ্রন-বৃক্ষ:। ইতি রাজনিূর্ঘটঃ।।

त्र क्रिक्न तः श्रु शाति जुनः । इंडि त्राक्ष निर्घण्टः ॥ श्रूमा गठ्कः । इंडि त्र ज्ञाला ॥ त्रक्रिकत्रद्रः क्री त्रक्रमपूर•। ইঙি करिश्तः॥

রক্তকোকনদ॰ ক্লী রক্তে<u>ং</u>পল• ﴾ ইতি জটাধর:॥

त्रक्थिनितः भू॰ तक्वर्गथिनित्रवृक्षः।
ज्राम्यायः। तक्यातः २ म्यातः
० जाम्यात्रकः ८ दक्ष्णणाः ६ दाजित्रः ७ स्ट्रान्तः १ यूष्ट्रमः ।
ज्युष्टिद्धः २ व्यकः २० । व्यम ऽ
ध्याः। कर्ष्ट्रे । प्रिक्ष् । क्वायप् ।
ध्यप् । (ठिक्क्षे । व्यामवाजाम्
वाज्युग ज्ञ ज्ञ नाणिष्यः। ইठि
ताक्षनिर्घणेः॥

রক্তগন্ধক লী বোল । ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ ।।

রক্তগুলা: পুণ জীণা রক্ত জন্তলারা গঃ:
। তস্য নিদানাদি গুলাশব্দে দুষ্টব্য গ
।। তস্যোষধা যথা। দ্বিজয়ন্তী কি
কটুকা হুর্ণ পীতা হরেছিব। তিলাকাথেন সাযুক্তা রক্তগুলা। জ্রিষা হর
।। ইতি গাকডে ১৯৬ অধ্যামঃ ।।

রক্তম: পু॰ রোহিতকবৃক্ষ:।ইতি[।] জটাধর:॥

রক্তমী জী দ্রাবিশেষ:। গাঁঠিযা। বিশ্বাক্তমীর্ক্সীর্কপিত্র

राप्रेश्निक्ति विकास

त्रकरम्पन क्री त्रक्रवर्गरम्मनः। उट-পর্য্যায়ঃ। তিলপণী ২ পত্রাঙ্গু ৩ ंत्र*ञ्च* १ **४**०न्तन ७। ইত্যমর:॥ তামুসার ও তামুকৃক্ষ: ৭চন্দ্র ৮ । ইতি রঙ্গালা ॥ লোহিত ৯ শোণিতচন্দন ১০ ব্রক্তসার ১১ **ভারুসারক)**२ कृ पूठन्तन : ১৩ আ ,র্রুটন্দেন ১৪%। ইতি রাজনিঘণ্টঃ॥ রক্তাঙ্গ ১৫ পুরালকল ১১ ইতি ভारপুकाम्।। अमेरिखनाः। अञ् শীতলত্ব ৷ তিক্তৰ ৷ ইক্ষণ্য তাসুদোষ ভূত পিত্ত কফ কাস জ্ব ভাষি জন্ত বমপু ত্যা নাশি-দ্বঞ্চ। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ॥ অপিচ ।রক্ত পীত গুৰু মাদু ছর্দি তৃঞা-সু পিত্তহ্ং।পিত্তনেত্র হিত• বৃষ্য• জ্ব বুণ বিষাপহ।। ইতি ভাব-পুকাশঃ।। অন্যচ্ন রক্তপিত্তহর•• दनाः हक्षुषाः बक्रहन्त्रन्। इंडि রাজবল্লভঃ ৷৷

রক্ত চিত্রকঃ পু॰ ক্ষুপবিশেষঃ। রাক্ষতিতাইতি ভাষা। তৎ পর্যায়ঃ।
কালঃ ২ অত্যালঃ ৩ কালমূলঃ ৪
অতিদীপ্যঃ ৫ মার্জারঃ ৬ অগ্নিঃ ৭
দাহকঃ ৮ পাবকল ভিত্রীঃ : ১০
বিহাসং ১১। অস্যু গ্রাঃ। পুলি।
বিকর্তঃ । কচ্যবুঁ । স্ক্রীয়া।

(लाश्दिश्कषुः । त्रमिन्यामकषुः । त्रमायनष्यः । ইতি त्राजनिर्धणेः ॥ त्रक्तरुनं जी मिन्मृतः । ইতি हात्रा-वली ॥ त्रक्तवर्गर्र्गमाञ्चः ॥ त्रक्तक्षकः भूः ज्ञागः । ইতি त्राज-निर्धणेः ॥ त्रक्तवर्गकक्षमाञ्चः ॥ त्रक्तिन्तः भूः मिः शः। ইতি मद्-माला ॥ त्रक्तवर्गकिन्द्रागृत्कि वि ॥ त्रक्तिणी जी त्रक्तवर्गिणीभूञ्चवृक्तः । उर्द्श्यायः । त्रक्ववरः २ । ইত্য-मतः ॥

রক্ত ও: পু॰ শুকপক্ষী।ইতি রাজ-নিঘট:।। লোহিতমুখ্যুকে তি ॥ রক্ত ওক: পু॰ ভ্নাগ:।ইতি রাজ-নিঘট:॥

রক্তত্ণা জ্ঞী গোদূত্রিকা। ইঙ্কি ুরাজনির্ঘটঃ॥

রক্ত ত্রিব্ধ স্ত্রী রক্তবর্ণ ত্রিবৃতা। লাল্ তেউড়ী ইতি ভাষা। তৎ পর্য্যায়ঃ । কালিন্দী ২ ত্রিপটা ৩ তামুপুল্লি-কাও সলবর্ণা ৫ মসূরী ৬ অমৃতা ৭ কাকনাসিকা ৮। অস্যা গুণাঃ। তিক্তবুং। কটুবুং। ইফবুং। রেচ-নবুং। গুহুণী মলবিপ্তমুহারিবুং। হিতকারি বৃঞ্চ। ইতি রাজনিঘণীঃ।। রক্তদন্তিকা স্ত্রী চিগুকা। যথা।

মহাসুরান্। রক্তা দন্তা ভবিষ্যন্তি माजियी अमृत्याभयाः ॥ ज्ञा মা॰ দেবতাঃ স্বৰ্গে মৰ্ত্যলোকে চ भानवाः। खद्रषा वृश्ह्रविष्ठि मः তত রক্তদন্তিকা ।। ইতি মার্কণ্ডে-यभूतात (प्रवीमाश्राज्या: ॥ ब्रक्रम्ला स्त्री निका ॥ विविज्ञिका । इंजि ब्राजनिर्घण्टः ॥ রক্তদ্ক পু জী কপোত্ঃ।ইতি কে हिट् ॥ ब्रञ्जवर्गहक्कृ विभिष्टे ् वि ॥ রক্তধাতু: পূ• গৈরিক•। ইতি ত্রি· কাণ্ডশৈষঃ ।। ভামু-। ইতি রাজ-निर्घरिः ॥ त्रक्तवर्गधाजुमाज्यः ॥ রক্তনাল: পু॰ জীবশাক:। ইতি ब्राजनिघकः ॥

রক্তনাসিকঃ পু॰ পেচকঃ।ইতি শব্দ রহাবলী।। লোহিতনাসাযুক্তে .বি

রক্তপানকর্ত্তরি ত্রি।

রক্তপত্রিকা জ্রী নাকুলী।।রক্তপ্ন-र्ने वा । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ লোহিত-পত্ৰগু ॥

त्रक्रभनी जी क्ष्रुनृत्कविष्णवः। यथा কারিকা। ইতি জটাধরঃ॥

द्रक्रभयः भू ही तकवर्गकमन्। **७८ भ**गामः । त्रङ नरताक्र र । ॥ धाकत्र प ।।

রক্তোৎপল ২। কোকনদ ৩। इंडामतः ॥ जमा भुमानः यथा । रियम निन्छ काडार्याः (१६६) म-क्लहिका। वत्रना खयह डाह দ্বিভূদ্ধা গৌরদেহিকা।। রক্তপ-দাসন্সাচ জটা মুস্ট মণ্ডিঙা। রক্তকৌবেষবন্ধা চ মিতবক্ত্রা শু-जानना ।। नवरयोवने व्यन्ति हार्द-की निन्छभुन।। ইতি ভিখ্যাদি-তত্ত্ব 🗓 🛴

त्रक्र महारः भू जामाक्र कः। इंडि রাজনির্ঘট: ॥ লোহিতপত্রঞ্চ ॥ রক্রক: পু॰ গৰুড:।ইতিকেচিৎ।। त्रक्रभा जी जालोका॥ ডाकिनी। इंडि (मिनि।। শোণিতপানকর্ত্তরি তি।। त ज्लाही जी वृष्ठी। ইতি রাজ[ः] निर्घक्तः ॥

রক্তপঃ পু॰ রাক্ষসঃ। ইতি মেদিনী।। রিক্তপাতা দ্রী জলোকা। ইতি শদ্ बङ्गर्वनी ॥

> त्रक्रभामः शुः म्कशकी। ইভিছেম-ठन्मुः ॥ लाहि उठत्र १यूरक वि ॥ वक्रभारी जी वज्जानुः॥ रःमभरी । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

। শমীপতারক্তপদী-সমস্পঞ্জি কুপু। विनी की कलोका। ইতি जिन्**य है** ।

तर्जाता न्यू श्रेतक्षानमीनः। हे जि

इंक्शांत्रमः क्री शिक्रूनः। ই िश्वांताः वनी ॥ क्रिवंदात्र शृः ॥ इंक्शिश्धः क्री क्रिताशृष्ठः । ই ि मद्यक्षांत्रनी ॥ त्रक्शिश्वकः शृः त्रक्रांन्ः। ই ि त्राक्रित्रिंः॥

রক্তপিত্ত॰ ক্লী রোগবিশেষ:। তস্য ं विकान यथः। धनुष्ठविक्वाह। य-থাতো রক্তপিত্তস্য নিদান পুর मानाइ । ज्लाक जिक कर्नू লবণাদি বিদাহিভিঃ॥ কোদুবো-দালকৈ শ্চান্যৈ স্তদুক্তৈ রভিসে বিতঃ। মপিত পিত্তলৈ: পিত্ত ॥ দুব• ব্ৰক্তঞ্চ মূৰ্চ্যেৎ।। তে মি**থ** স্ত नाइक्षा भागमा वाराश्वर खन्। পিত্তরক্তম্য বিক্তেঃ সংসর্গাদূ यगारिन ॥ गन्नवर्गानुवृत्त्वयु ब्रद्ध ন ব্যপদিশ্যতে। পুভবত্যসূজ खः माए श्लीइला यक्जक उठ्॥ শিরো গুৰুত্ব নক্চিঃ শীভেছা মধ্ कारकाः। इपि ठ्ए इपि विखर न्। का**णः यात्रा जुनः इनः।।ता** ছিতো হলোহিতো মৎস্যা নগ-क्यामाक विज्ञः। ब्रङ श्राबि पु क् विक वर्गका नगरा दिक्ति मिल ला हि अभी जाना वर्गाना मविहन्छन ।। ৰপে তদ্ৰ্থ ধৰ্মিব্ৰ ভবত্যাগ্যন্ ভ

विष्ठि । उष्ट्रं नामाकि वर्गीम्: प्याप् रयानि खरेन द्रशः ॥ स्निजः त्रामकृरिणक ममरेख खट भ्वर्बछ । উদ্ধৃ • সাধ্য• কফান্মমাৎ ভদ্বিরে-চন সাধিত।। বস্বৌষধঞ্চ পিত্তস্য विद्यातका हि वद्योवशः। अनुवन्ती कः का यक उब उम्रांशि मुक्षिक्ट्।। क्यायाः श्वानता यम्। विम्राक्ष (मून् लाहिजा: । कर्षे ठिक कषाया वा যে নিসর্গাৎ কফাবহাঃ।। অধ্যে যা-भारकः नागृमार **उ**ट भुवर्धन मा-थन । जाली वक्ष भि छ त्र वसन ননু চৌষধ ।। অনুবন্ধি চ লোপস্য শান্ত পিত্ত নরস্য তত্। ক্ষাযান্চ হিতা স্তম্য মধুরা এব কেবল ।। কফ भाक्ड मः न्यू है भमाद्य मूनवायवः। व्यमश् পुভिलाम छ। रमाधारही-ষধস্য চ।। নহি সংশোধন কিঞ্চি-म्मा ह भुजिलामनः। (भाषनः পুতিলোমঞ্চরক্তপিত্তে বিনিজ্জিত• ॥ এব মেবোপশমন সর্ব শোধন মিষ্যতে। সংসৃষ্টে ম্বাহি দোষেষু স-र्वथा इफ्न श्रिडः॥ उज मार्याज গনন শিবাস্থ ইব লক্ষ্যতে। উপ-দুবাশ্চ বিক্ত ফলত স্তেমু চাধিক ।। ইতি गाक्ष ५ ५० वर्षायः ॥ 🗱 ॥ उरम्रोयथ यथा। बिव्डा बिक्ना

माराया शिश्रनी मक्त्रा यथु ॥ यापः ক: সন্নিপাতান্তো রক্তপিত্ত জুরাপ इः॥ वाणायाः विनुत्रानाया गाणाः যা জীবিতস্য চ। রক্তপিত্তী ক্ষ্যী काणी किमर्थ मयजी मंछि॥ अहे क्य क मृष्ठीका भथ्या द्वायः मणकंत्रः। क्वी দ্রাচ্যঃ কাশন খাস রক্তপিত্ত নিবর্ছ-ণঃ।। ইতি গাৰুডে ১৭৪ অধ্যায়ঃ।।ৠ। অপিচ৷তত্র রক্তপিত্তস্য নিদানপূ-विका मान्याधि मार् । यस व्यायाम माकाध्र वार्य तिख्यित्रिः। তীক্ষোঞ্চ ক্ষার লবণৈ রমে: কটুভি (त्रव D II भिछ॰ विमक्षः मध्ये। विंन হত্যাশু শোণিত। তীক্ষণ নরিচাদি । উষ্ণে হণ্নিভাপাদি:। ক্ষারো যব कात्रापिः। विषयः पृषिछः। यखीः यकाद्रोग छ रेन खीकां हिन्हिः। छरेन রিতি বহুদ্বেন তীক্ষাম লবণ কটুঞ यग्गीमर्या भृश्रास्त । विमञ्जि मृषये-তি॥ 🗱 ॥ রক্তপিত্স্য সামান্যল-क्षण मार । उठ: প্ৰবৰ্তত রক্ত মূ-জ্ব বাধো দ্বিধাপি বা। ব্লক্তমিত্যু-পলক্ষণ । ভূৎস-সর্গি পিত্তঞ্চ । অতএব রক্তঞ্চ পিত্তঞ্চ রক্তপিত্ত মিতি দ্বন্ ইতি সুশুতঃ। রক্তঞ্চ তৎ পিত্রঞ্জি রক্তপিত্ত রাগ পাুণ্ড' পিত্ত নিতি কর্মধার্য ইতি

চরক: ।। মার্গানাহ । উদ্ধৃ - নাসা-कि क्वारिम् । स्याप् । यानि स्टेम त्रशः। क्षिञ । द्वामक्रिक ममरेख खंद পুবর্ত্তে ৷৷ ছপিত মতিছপিত ॥ 🗱 ॥ भृंदिक्षभगाष्ट्र। जननः मीखः काभिषु कथेष्मायन विभः। (वाइ-গন্ধিক নিশ্বাসে৷ ভবত্য স্পিন্ভ বি-याजि ॥ ॥ विनिष्ठे क्ष माङ्। मानु : मश्राक्ष मामु र शिहिनक क्कानिञ । न्यावाक्न गरक्नक তনুককঞ্চ বাতিক ।। রক্তপিত্ত কবাবাভ কৃষণ গোন্ত সন্নিভ।। भिठकागात धृमाञ मक्ष्रेमाञ्क् रेशः जिंका।। मामृष्टे निक्षः मामगाजि-বিহু সামিপাতিক ৷ সপাও वैष< भाख । भिह्नि भगूत्रभिह् हु-বিযুক্ত । কৃষণ কব্দনাভ । মেচক• . চিক্কণ কৃষ্ণবর্ণ। অঞ্জন শোতোঞ্জ-न जन् के ।। अ।। স मर्गाविष्मरम মাৰ্গভেদ মাহ। উদ্ধৰ্গণ কফ সংসৃ-क्षे ग्रावागः माक् जानूगः। विमार्गः কফ বাতাভ্যা• উভাভ্যা• ত**ং** পু-वर्छ्छ ॥ 🕸 ॥ प्रभूषा नाष्ट्र । (मोर्बन) শ্বাস কাসুজুর ব্যথু মদাঃ পাণ্ড্রা ने इंश्ट्रिक शाक्षा विनाइ खु-धृष्टियां ने मेरा इंग्ड ज्वडा ह भी ज । বুফা কোষ্ঠন্য ভেদ্: শির্মন চ

তপন পূতি নিষ্ঠীবনঞ্চ। দেবো ভুক্তে গ্ৰিপাকে। বিকৃতি রপি ভবেদুক্ত निरखानमर्गाः॥ উनमर्गा উनप्राः া বিকৃতি মাণ্স পুক্ষালনাভত্মাদিঃ ॥ 🕸 ॥ जार्युदारिक गारु । এक स्नायानुग॰ जाध्यः हिस्तायः यान्य गुंहारा यधिराय समाधाः महास-न्माक्ष ब्रिटिवगवट् ॥ उष्ट्रं नाथ्र মধো বাপ্য মসাধ্য যুগপদ্গত । व्याधि छिः की शाम र गृह वृक्त महान मु-उन्ह य<u>् ॥ अ॥ जाला बाङ् । वक</u>-মার্গণ বলবতো নাতিবেগণ নচোণ্যি-ত । রক্তপিত্ত সুথে কালে সাধ্য न्याधिक भूष्य ॥ मूर्थकाल हिम लिलिइरयाः॥ 🗱 ॥ अमाश्र मारू। মা·স পুক্ষালনাভ॰ কৃথিত মিব চ যৎ কৰ্দমান্তে। নিভম্বা মেদঃ পুষা-जु कन्न । यक्षिय यपि वा शक्का वा कका उ॰। यथ क्ष॰ यह नील॰ ज्षान. নপি জণপ॰ যত্র চোক্তা বিকার। স্ত-ছর্জ্জাণ রক্তপিত্তণ সুরপতি ধনুষা ষ্ট তুঘ্য বিভাতি॥ উক্তা বিকার। क्षीर्वनग्रास्यः . সুরপতি ধনুষা তৃল্যः `নান। বর্ণ ।। যেন চোপছতো রক্ত , ब्रक्त शिखन गाववः । शामा प्रमुमा y विष्हािश उहागाशु भूमे ।। বেন রক্তপিত্তেন উপহতো লন্ষ্যঃ |

म्मा वर्षे भगामिक वियह ब्रक भ-শ্যতি স নশ্যতি বিষয়াপি অদৃশ্য मभीजार्थः॥ 🗱 ॥ अतिष्ठे माश् । त्ना-হিত ছৰ্দযেন্দ্ৰ বহুশো লোহিতে-ক্ষণঃ লোহিভোদ্ধারদশী চ নিুযতে রক্তপিক্তকঃ।। লোহিতোদ্বারদশী ব্যাধি মহিশ্নোদ্বার মপি লোহিত• পশ্যতি ইত্যর্থ: ।। 🗱 ।। অথ রক্ত-পিত্তম্য চিকিৎসা। পিত্তাসূ সম্ভ (यद्याप्ती भुवृत्त विलास १ वर्षः । इट्ना वृश्नी द्वाग भीव बना জुवािक्ट्।। भानि यश्चिक नीवाब কোরদূব পুসাধিকাঃ। শ্যামাকাশ্চ পুষদ্ভশ্চ ভোজন রক্তপিত্তিনা।।। **श्रिक्टः कक्टः ॥ अमृत्र मृ**ष्ण ठनकाः नग ब्रधापकीकनाः । भुगन्ताः मृश যুষার্থে কল্পিডা রক্তপিভিনা। দা-ডিমামলক বিদ্বানমার্থে চাপি দা-গযেৎ। পটোল নিয় বেত্রাগু প্লক্ষ-বেত্তস পল্লবাঃ।৷ শাকার্থে শাক্সা-অ্যানাণ তণুলীয়াদয়ে। হিতা: 1 পারাবতান্ কপোতা শ্চ লাবানূক্তা-क বৰ্জান্।। শাশান্ কপিঞ্লা-নেণান্ হরিণান্ কাল পুছকান্। রক্তপিত্ত হরান্ বিদ্যাদুসা[•] তেষা• **अ्**राज्य ॥ देवदञ्चाननञ्चाः म्ह

इंड्रम

যুষ শাকে দদ্যাদ্বতোনুগে রসং ॥ ॥ পথ্য সতীল যূষেণ সসিতা লাজ শক্ভি:। ধান্যাক ধানী বাসানা॰ माका भर्भ देया हिंगः॥ त्रक्र भिङ् জ্ব দাহ তৃষা শোষক নাশ্যেৎ 1धानप्रकारन र्हिमः॥#॥ **ट्रीरव**त्र म्८-পল• ধান্য• চন্দন• যপ্তিকামৃতা। উ 🖫 यीत्रकः वृष**्टेण्ड्याः वृाधः मन्नश्रूण**ः র্কর ।। পাযযেত্তেন সদ্যে ছি রক্ত-পিত্ত পুণশ্যতি। রক্তপিত্ত। জ্ব जु । गु॰ ज्या॰ मार्॰ खुद्र॰ ख्या ॥ 🕸 ॥ भूतानः भीन मानीय क्यां ७७। क ল দৃঢ়ে। তথী ছাধার বীজ বুক্ শিরা শূন্য সমাচরে ॥ তত স্তম্য তুলা নীত্বা পচেজ্জন তুলা ख्रायः अभिगीता २क गिष्टि जु येइ मी जनीकृत ।। তानि अधा ७

स्टब्स् के विश्व भूगः भाकाय थात्र-(यट्या क्या ७ भावत्यम् यस्यं जानु পাত্রে ততঃ ক্ষিণে । ক্ষিপ্তা তর यृ अश्रुष्ट विद्या ७ । उन उन्नियर ৷৷ মধ্বৰ্ণ ভদালোক্য ভজল ভত্ত নি:ক্ষিপেৎ! সিতায়াক্ষ তুলা তত্ত্ৰ कियुः उत्सर्वे शहर ॥ अशाकु भिश्ननी गुरी जीवागा एवं भारत भ् খক্। পৃথক্ পৰাৰ্জ্ত ধন্যাক পত্ৰে-।

न। मित्रिक पूर्व प्रिं पूर्व (स्वा) किर्ल-ख व घृ डार्छ । को ने मा प्राय । এ-७८ भव भिड॰ थारिम्थवाशिवन॰ यथा ॥ थे अञ्चा अत्वर्श ११० ব্লক**পিত্ত• বিনাশ**ধেৎ। গ্রিত্ত জ্বর• ত্যা• দাহ• পুদর• কৃশতা• বনি• ॥ শ্বরভেদ**• সহদোগ•** কাস• খাস• **ফাত॰ ক্ষ্ম•। নাশ্যত্যের ব্যুর্**রা-यः तृ : इता वन वक्तः ॥ थ ७ क-णा ७, वल रः ॥ भ। भ जावती गूल कनुः कन्नार्क्षोतः ठञ्छंनः। क्षीत्र তৰ্য্য হু তং পৰ্য্য নিত্ৰ্যা কল্পত্ৰা-যা।। ঘৃতশেষ পচেত্তত্ত্ব পলাৰ্জ (लह्रवर मना। त्रक्शिड श्रू-लिंड॰ क्वर शामक नामवि ॥ শতাবরীপাকঃ। ইতি বক্তপিতা-থিকার:। ইতি ভাবপুকাশ:॥ ান গীতবেদ্ত বাসসা। বত্নত রক্তপিত্তহা জী রক্তমী। গাঁঠিবাদ্রা ইতি ভাষা। ইতি শব্চন্দ্রিকা॥ त्रक्रभूनर्वता खी त्रक्रवर्षभूनर्ववाणाकः । उट्भर्यायः। कृता २ मखनभ-গ্রিচ। ৩ রক্তকাণ্ডা ৪ বর্ষকেতু: ৫ লোহিড ৬রজপ্রিফা ৭বৈশা-খা ৮ রক্তবর্ষাভূ: ১ শোক্ষ্মী ১০ রক্ত শুদ্ধিক। ১১ বিকশ্বরা ১২ বিব-श्री २० न्त्राव्यवाता २८ नातिनी २० ব্যাভ্যঃ ১৬ শোণপ্রঃ ১৭ ভৌমঃ

रुक्तु / ১৮ পूनर्ख्यः ऋनवः २० नवऽः २)। অস্য গুণা:। ভিক্ত হ্ব॰। সারকত্ব॰। শোফ রক্ত পুদরদোষ পাণ্ডু পিত্ত नानिद्ध। ইতি রাজনির্ঘটঃ॥ রক্তপুত্রঃ পৃ•. করবীরঃ। ইতি জটা-ধর: ॥ রৌহিত্তৃক: । ইতি শব-भाना॥ तककाथनत्कः॥ नाउम-वृक्तः॥वकवृक्तः। ইতি রহমাল।॥ বর্ক্তৃক: ॥ পুরাগবৃক:। ইতি त्राक्षनिर्घणः॥

রক্তপুল্লকঃ পু• পলাশবৃক্ষঃ॥রৌ-श्चिकवृक्षः । इंडि बहाधवः ॥ পপ্তি।। শাল্মলিবৃক্ষ:। ইতি त्र.क्रियकः॥

রক্তপ্যা দ্রী শাল্মলিবৃক্ষ:। ইতি क्रिंग्यद्रः॥

রক্তপুদ্ধিক। স্ত্রী লজ্জালু:।ইতি मद्रानिषुका ॥ ब्रक्त भूननंवा ॥ जूशा-টিলি:। ইতি ব্লাজনির্ঘণ্টঃ॥

রকপুন্নী দ্রী পাটলিবৃক্ষঃ।ইতি कराध्यः ॥ कवा ॥ व्यावर्खकी न ठा ।। नागरमनी ।। कक्नीवृक्षः ॥ उष्टु কাণ্ডী। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

রক্তপ্রক জী বৃক্ষামু।ইতিরাজ निर्घण्डः॥

রক্তপুসবঃ পু• রক্তকরবীরঃ॥রকা-म्नानः। इंडि ब्राजनियंग्टः॥

রক্তমে

त्रक्कनः भू विवृक्तः। ইতি करी-रबः ॥ রক্তফলা দ্রী বিদ্বিকা। ইত্যমরঃ।। শ্বৰ্ণবল্লী। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। त्रक्रक्षिकः भू॰ वामभार्श्वश्रद्धामः । उद्भर्गायः । भूमुयः २ । इंडि व्यवसुः॥

রক্তবালুক ক্লী সিন্দ্র । ইঙি श्वावनी॥

রক্তমঞ্জরঃ পু॰ নিচ্লবৃক্ষঃ।ইতি ত্রিকাওশেষ: ॥

व्रक्रम**्माः भू**• व्रक्रवर्गम् मादि-শেষঃ। যথা। যে। রক্তাঙ্গে। নাতি-मीर्घा नहारन्ना ना जिङ्ग्ला द्रक्त्र-স্য: সত্ত্র:। শীতো ক্চ্য: পুষ্টি-कृषीनातामा नामः श्रं किकः रित्रवय्मा ।। ইতি রাজনির্ঘণিঃ II त्रक्रम्लकः भूः (स्वमर्थभृकः। 'ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥

রক্রমূল। স্ত্রী লব্জালুব্ক:। ইতি वाजनिर्घः॥

ब्रक्डस्य शृ• शुन्य द्वागविष्णयः। তস্য লক্ষণ যথা। বিসুমুক্ষ সল-বণ রক্তাভ রক্ত্মেহ্তঃ। নূত্র मृब्दयिनिजि (याजनीयः।। जारम्) व-ध । यथा । हन्द्रभुक्ता वहा मुखा ভূনিম্ব সুরদারবঃ। হরিদ্যাতিবিষা

माबी निश्ननी मूब विबक ॥ ধান্যক ত্রিফলা চব্য বিডক্ গ किनिञ्जनी । সূবর্ণমাক্ষিক বেয়াব ॥ हो कारतो नवगढ्य ॥ এতानि वेह भाजानि मःगृङ्गीयाट भृथक् भृथक्। श्विक्षं २७ लाश्नाहजु इर्गा निजा ज्या । निवाबद्धे-कर्वः महारही कर्वाण्ड ख्युलाः। विधिना याबिटि द्विटें कर्जिंग গুটিকা শুভা ॥ চন্দুপুভেতি বি-थ्याञा नर्दाताग भुगामिनी । नि-হুন্তি বি শতি নেহান্ কৃছ মন্ত विष उथा ॥ ठउमु म्हामाबी ख-দ্বং মূত্রাঘাতা জ্বাদেশ। অও वृक्षिः পाश्रद्वागः कामनाथः रनी-নক ।। কাস খাস তথা স্বস্ত मश्मान्त्र महाहकः। वाछ निख कक व्याधीन् वन्या व्यम त्रमायनी ॥ সমারাধ্য শিব তমাৎপুষরাৎ खिका मिनाः। शुरिवाः महन्तुमाः যমাৎ তমাচনুপুভা মৃতা।। ইতি ভাবপুকাশঃ॥ ब्रक्टनाक्ष्ण क्ली (मानिज्यावः।यथा

1বেদনোপশনার্থায় তথা পাক শ-

মান্ত । অচিরোৎপতিতে শো-

थ (मानिज्यादनकाद्र ॥ हाद्र

- स्रिशंद । युग्जु कियाः सर्वा 🛚

त्रक्तराक्षण (मेर्केंक: । त्रकः हि तिराम मणः उद्धि बाखि नहाणि क्क् ।। विराम किटिन मात्रत तृता हाजाः छ तिराम । म विर्णाण विर्णाणण कालोकािक: भरेन त्रिमा । भागि-उ मानगक्ति हिज्यन नात्र्यः। हेकि ভावभुकामः ।। त्रक्षिक्षेः जी मिक्षिक्षा हेकि कृति।

त्र ज्यक्षिः जी सक्षिष्ठा। इंडिक्रिं। श्रद्धः॥

রক্তযন্তিক। স্ত্রীমঞ্জি। ইতিরাজ নির্ঘণ্টঃ।।

রক্তযাবনাল: প্ তুবরযাবনাল:। ইতি রাজনির্ঘট:।।

রক্তরেণু: পু• সিন্দ্র•॥ পলাশ-কলিকা।ইতি মেদিনী॥ পুমাগ:। ইতি রাজনিঘণ্টঃ॥

রক্রেণুকা ত্রী পলাশকলিকা। তৎ পর্য্যায়: । অঙ্গারিকা ২ । ইতি ়শব্মালা।।

রক্তরৈবতক লী মহাপারেব**ড ।** ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।।

त्र क्र न भूनः भू॰ त्र क्र दर्ग मृति स्वारः । क्र भिष्ठायः । महाकन्तः २ गृक्षनः ० नीर्घभ ज्रकः ३ भृषुभ धः ६ ङ् न-कन्तः ७ यद्दन द्वेः १ । स्वार्ग छनाः । गृक्षनम् । मृत्र क्षूकन्तः नान म-भूष्ठभिष्ठि क्षायः । भ्र मक्ष- য সুশন্তি স তিক্ত॰ সূর্যো লবণ মন্থি বদন্তি॥ ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ রক্তলা জী কাকতুঞী। ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ॥

রক্তলোচন: পু• কপোত:।ইতি হে-মচন্দু।!লোহিতলোচনযুক্তে ত্রি।। রক্তবটী জ্রী মসূরিকা।ইতি ত্রিকা-ওপোয:।।

রক্তবরটা জী সস্রিক।।ইভিজটা-ধর:।।

রক্তবর্গঃ পূণ্ দাডিনঃ !! কি শুক ।। লাক্ষা ।। বন্ধুক ।। নিশাদ্ব ।। অসুস্তপুর ।। নজি ধা। ইতি রাজ-নির্যন্টঃ ।।

রক্তবণঃ পু• ইন্দুগোপঃ। রাজনির্ঘণঃ।।

স্কুবর্দ্ধনঃ পু॰ বার্ক্তাস:। ইতি শদচন্দুকা।।

রক্তবর্ষাভূ: স্ত্রী রক্তপুনর্ণবা। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ।।

রক্তবসনঃ পু॰ সংন্যাসী।ইতিহেম-চন্দুঃ।।

রক্তবাতঃ পু॰ রোগবিশেষ: । তা-স্যোষধ• । যথা । নারিকেলস্য বৈ-মূল• ছাগ ক্ষীরেণ সংযুত• । পি-বেচ ত্রিবিধ স্তম্য রক্তবাতো বি-নশ্যতি ॥ ইতি গাক্তে ১৯৩ অধ্যায়:।। রক্তবালুকা স্ত্রী সিন্দ্র•। ইতি শব্দ-রত্নাবলী।।

রক্তবিন্দু: পুণ রক্তকণা। যথা। রক্ত বিন্দু র্যদা ভূমো পভত্যস্য শরী-রতঃ। সমূৎপভতি মেদিন্যা শুৎ পুমাণ শুদাসুরঃ॥ ইতি মার্কণ্ডেযে দেবীমাহাল্য্যা।

व्रक्तीबः श्र॰ माডिमः। ইতি वाब-निर्घणेः ॥ अमृत्रविष्णवः । म ह শুস্ত নিশুস্ত সেনাগতি:। দেব্যা इजः। यथा। भनायन भन्नान् मृक्षा रिष्ठान् भाज्यवार्षिजान् । (याक् गङ्गाययो कृष्का द्रक्ति। सहा-भूतः ।। রক্তবিন্দু र्यमा जूमी পত-ত্যস্য শরীরতঃ। সমূৎপত্তি भिष्ति। उद् भूषां उदामुदः ॥ यूय्र म गमानानि दिन्दु मक्ता गः शामुतः। **তত শৈ**ন্দী স্ববজেণ রক্ত বীজ মতাড়য়ৎ 🛭 স্কলিশেনাহত-স্যাশু তস্য সুসাৰ শোণিত ! সমূত্তস্থ স্ততো যোধা স্তদুপা স্তৎ পরাক্রমা:॥ যাবন্তঃ পতিতা স্তস্য **भ**त्रीत्रामुक विनत्यः। छावसः भूक-वा काञा खबीर्य वन विक्रमाः ।। ভস্যা হওস্য বহুখা শক্তি শূলাদি-ভি ভূবি॥ পপাত যো বৈ ইকৌ-

च (ন্তনাসঞ্চশো ২সুরা: ।। তৈ ∐ শ্চাসুরাসূক্ সম্ভূতৈ রসুরৈঃ সক न बन्दा व्याध मानी खाठा (म--বা ভয় মাজুমু ক্তম•।। তান্ বি-বগ্নান্ সুরান্ দৃষ্ট্য চণ্ডিকা প্রাহ স-ছবা। উবাচ কালী চাম্তে বি-खतः यहनः इद्या महु भाउ अञ्चलां विकृत् महामुद्रान् । त्रकवित्नाः भुजीह पुः वरकुगातम বেগিতা॥ ভক্ষযন্তী চর রণে ভদুৎ-পদান্মহাসুরান্। এব মেষ ক্ষণ দৈত্য: ক্ষীণর্ক্তো গমিষ্যতি ॥ ভক্ষ্যমাণা স্তু য়া চোগু! নচোৎ পৎ-স্যন্তি চাপরে। ইত্যুক্তা ভাণ তভো 📗 **দেবী শ্বেনাভি∌্ঘান ত**ং। মুখে न काली कग्र्इ द्रक्तिक्तमः (भा **ণিত•। তস্যা হতস্য দেহা**ত্ত্বল্ সুনাব শোণিত ।। যত স্তত স্তদ্ব ক্ত্রে চাম্ঞা সংপ্তীছতি। মুখে 🐰 সমূদ্রতা যে ২স্যা রক্তপাতা মহা সুরা:। তা॰ শ্চথাদাথ চামুভা शशो उम्र ह मानिज ॥ (नवी শূলেন বজুেণ, বাণৈ রসিভি ঋষ্ট-ভিঃ ৷ জ্বান বক্তবীক্ষণ তণ্টান গুা পীত শোণিত ৷৷ স পপাত মহী বিক্লি ু পা বক্ত শোভাঞ্জনসূক: शृश्चि **भज जःव जमारुउः।** नीतः क्र महीभान ब्रक्ती छ। महा

সুর:।। তত তে হব মতুল মবাপু ক্রিদশা নৃপ । তেষা মাতৃগণো লাতো ননৰ্ভাস্থাদোদ্ধতঃ ॥ ইতি (मवीमाहाज्य ।। तक्वीकक। जी उत्रशिव्कः। इंडि রাজনিঘণ্টঃ ॥ রক্তবন্তা স্ত্রী সেফালিকা। ইঙি मद्रिनुका ॥ বৃষ্টির জী কধিরবর্ষণ । তত্ত্ব উৎ-পাতবিশেষঃ ৷ তৎকল শব্ৰো-त्यानः । यथा । क् ५) विश्वामानी । রক্তে শস্ত্রোন্থোগো না সাস্থি ব জানিভি মরকঃ। ধান্য হিরণ্য ত্বক্ कल अनुगाम् वर्षि ७ ७ व दि-एत्र ॥ इंडि ज्यांडिखवृः॥ त्रक्रमानिः भू॰ तक्रवर्गभाग्धवामयः । उ९ भर्यायः। जामुमानिः २ (मा ণশালি: ৩লোহিভ:৪) অস্যগুণাঃ । मधुरुषः । वयुषः । त्रिश्वषः। वनावर्षः। किंकात्रिष्ः। भीश-নল্ । পথ্যত্ব । পিত্ত দাহানিলা সু নাশিত্ব । ইতি রাজনির্ঘটঃ।। র ভশাসন প্লী সিল্রে । ইতি হারা-

। তথের প্রাং রক্তক: ২ মধুর: o বহুবছুদ্দ ৪ প্ৰক্ষঃ ৫ কেশরী ৬

₹ : £

। सहावीर्यः इतः । सध्यदः । वनाय-खं ल्लेय नामिद्धं । मात्रकद्वशः। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ ब्रङ्गीर्थकः भृ नवन्तः। इंडि ब्रज्ञीना ॥ রক্তশৃঙ্গিক লী বিষণ।ইতিরাজ-निर्घण्डः ॥ রক্তসংজ্ঞা স্বস্কুমণ। ইতি ত্রিকা-अस्मियः ॥ ब्रक्जनमन्त्रिका जी ब्रालीका। ইতি 🖁 ইতিমেনিनी॥ রাজ-ির্ঘট: ॥ রক্তসদ্ধ্যক লী রক্তকলার । তৎ-পर्य) यिः । इलाकः २ । ইত । मदः ॥ রক্তনরোক্হণ ল্লী রক্তপদ্মণ।ইত্য यदः ॥ রক্তমর্থ: পু• রাজিকা। ইতি রাজ-निघंकः॥ রক্তসহা জী রক্তামান:।ইতিরাজ-निर्घण्डः॥ রক্তদার জুলী রক্তচন্দ্র ।। পত্তস্থ । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। भुः जम्रवजमः॥ ब्रकः রক্তমার: थिपद्रः। इंडि द्राव्यनिर्घकः॥ রকক্লার•। রক্তদৌগদ্ধিক শ্লী ুইতি জটাধ্র: ॥

ति•इः १ मृगातिः ৮। यम्। खगाः । त्रक्रमातः भू॰ विजमातः। ইতি छि।-ध्रः ॥ त्रक्त भाउनका नव्। भाकाधान मेमीतार्खि नि- त्रक्र मा जी तालिनिविभवः। ইভি হলাযুধ: ৷৷ त्रका जी ध्या। नाका।। मिक्षिंश ॥ উষ্টকাণ্ডী। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ রক্তাকার: পু• পুবাল:। ইতি রাজ-নিঘণী: ॥ त्रकाक क्षी तक हम्मन । इंडि क है।-ধর: ॥ শোণিতনিশিতে ত্রি ॥ त्रका**कः** क्री विक्यः॥ अस्य मः। রক্তাকঃ পু॰ মক্লগুহঃ।। কম্পিলঃ । ইতি মেদিনী ॥ পুবাল:॥ নৎ-হ্ব । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ মণ্ডল ।। इंडि भदत्रवावनी॥ त्रकाष्ट्री खी कीवडी। इंडि मिरिनी ।। মঞ্জিষ্ঠা। ইতি ভাবপুকাশ:।। রক্তাতিসার: পু॰ রোগবিশেষ:। তস্য সংপাৃ্থি নাহ। পিত্তক্তু যদাত্যর্থ• নুব্য মশ্রাতি পৈত্তিকে। তদোষাজ্জাযতে শীঘু• রক্তাতী-সার উল্ণঃ।। ত্স্য চিকিৎসা । वट्मक उक वृगापूर्ण पाछिम कन मञ्जरा पुक्। पुश्यशनः भनभानः বিপচেদস্তাঙ্গ সমিতে তোযে !৷ অষ্টমভাগ শেষ কাথ মধুনা

রক্তার

भिराद्य शृक्षः। त्रकािशाद्य यू লুণ মতিশ্বিত নাশ্যেরিয়ত ॥ " क्रों क ना जिस द्वायः ॥ 🗱 ॥ त्राप्तुक ঢ• রক্তাতিসারে তু গ্রাহক• পর-পীত মধু সিভা যুক্ত চন্দ্ৰ ভণ্ডু লামুনা। রক্তাতিসার জিদুক্ত গিব্ত তৃত্ দাহ নেহনু ।। চন্দন মঞ খেত । চন্দ্ৰকল্পঃ।ইভি ভাৰ श्रकाश्वः ॥

রভাগার: পু• চর্মা ইভিরাজ-निर्घक्तिः ॥

রক্তাপহ লী বোল। ইতি রাজ-निधं है।

রক্তাপামার্গঃ পূ॰ রক্তবর্ণাপামার্গ রক্তার্ঘ লী নেত্ররোগভেদঃ।তম্য ফুপ:॥ রাজাআপাড্ ইতি ভাষা । नान्धित्रित्री इंडि हिन्हीं जाया । ख्रांगायः । क्रुप्रामागः २ ৫ ক্ল্যুপ বিকা ৬ । অস্যু গুণাঃ। শীতত্ত্ব । কটুত্ত্ব । কফ বাত বুণ कञ्च विष नर्भागुः। मःगुाहिदः। বান্তিকারিত্বঞ। ইতিরাজনির্ঘণ্টঃ॥ तकाबत• क्री काषायव**त्र•।यथा।** मारवाशदि गमात्रीनाः ब्रङ्गायुद्ध शः बिह्ना बङानकात मःयूका **७**-

ঞাহার বিভূবিতা। ইতি তজ্ঞ-नात्रव्ज मृहिष्ठिजा खालिनी स्त्रानः ।। ভদ্যুক্তে ব্ৰি !!

নবনীতন্ত মধুনা সিত্যা সহ। লী বিকানুঃ পু কোশ দুঃ। ইতি রাজ नियंगः॥

भः गहर ॥ नवनी जावत्वहः ॥ अ॥ विकासानः गृ वक्वर्वेश्वस्विष्यः । ভৎপর্য্যায়:। রক্তনহা ২ অপব্লি-म्रानः ७ ब्रकामानकः ८ वागशुप्रवः ৫ রক্ষপুসবঃ ৬ স্করকঃ ৬ রামা-लिङ्गकानः १ ववृष्मवभुमवः ৮ সূভগঃ ৯ ভুমরানন্দঃ ১০। অস্য खगाः। कर्षेषुः। উक्षत्रः। वाजानय শোফ জুরাধান শূল কাশ খাসা-र्डि भुष्यमञ्जूः। वर्ण्यक्षः। इंडि त्राज्ञियर्ग्डः ॥

> লক্ষণ যথা। পদাভ মৃদ্রকার্য যন্মাস• চীয়তে সিতে। ইতি মাধ্ वक्तः ॥

वाय छेकः ७ पृथिनिका ८ ब्रक्तविष् ब्रक्ता ब्र्नः श्रु वागविष्मयः। यथा । শাতাতপীয় কর্মনিপাকে। জলো-**पत** यक् श्री मृनाताग तुगानि ह । খাসাজীর্ণ জুর ছর্দ্দি ভুন মোহ গলগুছা: ॥ রক্তারুদি বিসর্পাদ্য উপপাপোক্তবা গদাঃ। ইতি ম-লমাসভভু ।। 🗱 ।। রক্তার্দিমাছ । (नाय भूमृष्टे। कथित भाता मह

সংক্ষাচ্য সংগীড্য ভতত্ত্বপাক। স সুবেমুলছাতি মাংসপিণ্ডণ মাংসা **স্কুরৈ রাবৃত মাশু বৃদ্ধি।। সুবত্য-** ॥ क्त्रमुः क्षित्रथ्-शुम्हे मनाश्र (स-**उ**क्षिताञ्चक्छ । त्रक्रक्रायाभृत् পীডিত ত্বাৎ পাণ্ড ভবেদৰ দ পী-ডিভশ্চ।। দোযোত্র পিত্ত ক্ধিরণ সিরাশ্চ সঙ্কোচ্য সংগীড্য সংহ-তী কৃত্য মা•সাস্জোঃ সর্বেম্বর্-দেযু দুষ্যন্ত্ৰণ রক্তজে তু ্বিশৈবতো त्रक्रमृष्टिः **এव॰ मा॰मा**त्रू (म विश्मय || (ठ। मा॰म पृष्टि (वीक्षवेता। उठा विकार्णः क्री व्यर्णादागिवित्नवः। মাংসপিও মুনহাতি উন্তং করো-**ভि । অপাক देवर পাক यथा** স্যাদেব মিতি ক্রিয়া বিশেষণ । हेय ए भाक रेक्ट करम्य भारक ना রক্তক্ষযোপদুব পীডিতত্ত্বাৎ রক্ত कर्याभृताः मृनु. (उत्नाकाः । रे.५: भीषि**उदार अं**दूर भीषिउः॥#॥ व्यथाव् नम् हिक्टिमा । गुष्टार्व. দানা ন যভো বিশেষঃ পুদেশ হে-ত্বাকৃতি দোষ দূষ্যৈঃ। অত কি-किट्रिक्षगत्र्नानि विधानिक-দ্গুন্থি চিকিৎসিতেন।। হরিদ্রা लाथु প उत्र गृरु भूग मनः निवाः। মধুপুগাঢ়ো লেপো হয় মেদোরু দ হর: পর: ।৷ মূলকস্য কৃত: ক্ষারো

र्त्रिमाया खरेथव ह । महरूर्वन সःगुक्ता लभः मिष्का २वृ नाभ रः ॥ वर्षेषु अष्ठ (द्वामक विश्व বন্ধ বটস্য পশ্ৰেণ। অধ্যন্তি সপ্ত-রাত্রামহদপ্যপশান্তি মুর্বিণ গ-(इ.९. 11 **लिगु** ग्लकरमा बी ख द-কোর সুরসা বব । ভক্রেণাখরি-भू॰ भिट्ठा निष्मपृत्र नाउए।। ब्रत्काद्म नर्यभः। मृत्रना जुलनी । यदः इन्त्रवः। अश्वतिभूः कत्वीतः । ইতি ভাবপুকা**শ:**॥

७मऽ नक्ष्म भारु। द्राक्तान्त्रा छार কীলা: পিভাকৃতি সমন্বিতা: ৷ বটপুরোহ সদৃশা গুঞ্জা বিজন সন্মিভা: । তে হত্যর্থ দুপ্ত মুফঞ্চ গাঢ বিছি: পুপীডিতা: । সুবস্তি সহসা রক্ত তস্য চাতিপুর্ব্তি-তঃ।। ভেকাভঃ পীড্যতে দুংথৈ: **(मा**निङ क्रय महारेवः । श्रीनवर्ग বলোৎসাহে৷ হতৌজা: কলুষে-न्त्रियः । विह्नागवं कठिन कक মধো বাযু ন বৰ্ততে ॥ তনু চাকণ বৰ্ণঞ্ফেণিলঞ্চান্গশসা । কট্যুৰু खरण्णक (मोर्बन्) यिन वाधिक॰ ।। তত্ত্বানুবন্ধে। বাতস্য হেত্ র্যদি চ ৰক্ষণ। শিথিল খেত পীতঞ্চ

विदे त्रिकः खक मीजनः ॥ यम्।मं সা । ঘনঞাদৃক্ ততু সৎপাও পি-हिन । खर मिह डिमिड छक निक्षक कात्रण ॥ (सम्मान्यक्ता वि <u>छिय छव ब्रक्तार्भमा वृद्धः। छात</u> কীলা অর্শাণসি পিস্তাকৃতি সমন্বি তাঃ। পিত্তার্শো লক্ষণ যুক্তাঃ। আ।-कारत्व ह वहेशुरत्ताक्षानि मन्भाः। मुःरिशः (दारिगः। पुक् भाक्ष्रामु भी-ত পূर्यनाहि छिः कन्षि निष्यः वृश-वन गार्विमुगः। तक्तनगानि या ভোল্ণস্য লক্ষণ মাহ। তত্র রক্তার্শ-गि यन् वकः उन्नवः। कक्षाः क्षः বতীতি ৰক্ষণ ৰক্ষণ দুৰ্যণ। পিভো-न्तरा नक्षा अङ्गन्तरा खर कीनाः পিভাতৃতি সমন্তি৷ ইত্যাদিনৈ বোক্ত । রক্ত পিত্তযোঃ সনান লিঞ্ षा ८११ करक लाग्र वक्त गार । मिश्रि भिहिला पूर् खिन् उन पूर्-ঞ্মাবত্তিত নিব।। তস্য চিকিৎ-সা। রক্তার্শনা মূপেক্ষেত রক্তনা-रि मुक्छियक्। मुक्षे। म्वि गृहोउ जुः भ्नानाहाम्गामराः । ठन्तन কিরাতভিক্তক ধনু যুবাসাঃ স্নাগ- 🛭 লাঃ কৃথিতাঃ। রক্ত,শাসাণ পুশাননা माही इंख्यां व निष्ठा वा। ठन्मन भव ख्रक्रम्सनः। हन्द्रनादि कृष्शा नवः

নীত তিলাভ্যাসাৎ কেশর নবনীত শর্করাভ্যাসাৎ। দধিসর মথিতা-ভ্যাসাৎ গুদুজা শাম্যন্তি রক্তবহাঃ ।। দপ্ত ভূপরি যো-ভারগা ঘনঃ দেহ यू उः मद्गः। मथि उ॰ मद द्रश्चि॰। निर्जन वस्त्र नृष्ठ मिश्व । म भग्न कि नात को पुर नवनी छ नव विहन्।। সিতা কেশর সংযুক্ত রক্তার্দ্র:সুসুখী खरदर ॥ भग्ना मृत्वन गृतिः न कीन गुनाएकी ममृताला । अरन म-महान्देस संस्टेब बीयट मृशदिक्त का भन নকোৎপল নোচান্ত্র তির্রাট ভিল हन्द्रतः। त्रिकः ज्ञानी नाया मन्त्रा-দ্ওলাজ শোণিতাত্মকে ॥ সমস্থা লজালু:। নোচান্তো মোচরস:। তিরীটে। লোদ্র:। চন্দ্র মত্র রক্তচ-क्तनः ॥ अगद्धानि पृथाः॥ ভাবিতः ब्रुजनी हुर्न मुशे कीरेंबः भूनः भूनः। वक्षनार जुन्छ जूब हिनल्डामी ভগन्तद्रः ॥ कात्रमूबः ॥ नामा नाजि নন্থেষু তথা মেট্রাদিজেম্বাপি। জি-যা নশঃস স্বীতি তত্ৰ তত্ৰ যথো-निङ्गा वर्ष भीवास माहिन्द्र माहिन्द्र कारत्र नार्मना। स्वनावस्त्राव खी পৃষ্ঠ যানান্যুৎকটুকাসন ।। যথাস (पायनकान मर्भमः भित्रवर्जस्यः । ইতি ভাৰপুকাশঃ॥

ब्रकालः भः तक्रवर्गाल्वित्भवः। मक्रकम् यान् इंडि ভाषा। उट भूगायः । त्रक्रभिषानः २ त्रक भिषकः ३ एतः वि ३: ४ तककन्तः ৫ लाहिजानुः ७। अम् छनाः। भी उद्गा मधूरा सुद्गा । जुम शिख माशामर्यः। व्यापः। वन भूष्टि काद्रिष्। ७ व द्या । इंडि द्राज-नियफै: ॥

রক্তাক: পু॰ মহিষ:॥ পারাবত:॥ চকোর: ॥ क्रनः । ইতি मिनी ॥ সারসঃ। ইতি রাজনিঘণ্টঃ॥ রক্ত वर्गक्रक्ष्य (क बि॥

রক্তিকা জ্রী গুঞ্জা।।রাজিকা। ইতি রাজনিঘটঃ॥ রক্তিকাপরিমাণঞ।।

রক্তেফু: পু॰ রক্তবর্ণেফু:। লাল আকু রক্তোৎ পলাভ: পু॰ শোণবর্ণ;। इंडि ভाषा। उৎপर्यायः। मृश्व-। किः ৫ मध्रः ७ ड्रुश्न्वः १ (वा-। পাকে শীতলত্ব। মৃদুত্ব। পিত্ত वन विवर्षानवृष्ट । ইতি द्राज-निर्घिः॥

त्रेक्ति थः शृ• वृक्षिविश्वा वान ভেরও। ইতি ভাষ।। তৎপর্য্যায়ঃ । व्याष्ट्रः २ इंडिक्नं: ၁ ब्यः 8

উक्रूकः ৫ नागवर्गः ७ हक्षुः व উত্তানপত্রক: ৮ করপর্ণ: ৯ পাচ-नः >० निकः >> व्याघ्डनः >२ व्रक्तः २० विववीर्यः २८ ड्रेय-इ ७: १६। यम् । खगाः। ययथ् भ-বন শাস্তি রক্তার্ত্তি পাণ্ডু ভুান্তি थाम जुदादाहक नामिष्। वधू-पुष्। ইতি রাজনিঘণ্টঃ।।

রকৈর্বাকঃ পু॰ ইন্দুবাকণী।ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥

রক্তোৎপল ক্লী রক্তপদ্ম। তৎ शर्यप्राय:। রক্তসরোङ्ट २ (काक-নদ ৩। ইত্যমরঃ॥

রক্তোৎপ**ল: পু॰ भा**न्। निर्कः 1 हैं जि ब्राजनियं हैं।।।

ইতি জটাবরঃ। তদাকে তি।। প্র: ২ শোণঃ ৩ লোহিতঃ ৪ উৎ - , রক্তে পেল জী গৈরিক । ইতি হারা-वनी ॥

হিতেক্ষ্: ৮। অস্য গুণাঃ। মধুরত্ব। রথ ই সর্পণে। ইতি কবিকল্লফ্মঃ।। ই রহ্মত। ইতি দুর্গাদাসঃ॥ দাহ হরত্ব। ব্যাত্ব। তেজো রথ সর্পণে।ইতি কবিকল্পদ্মঃ।। রথতি। ইতি দুর্গাদারঃ॥

র্গ ম এ শক্ষে।ইতি কবিকল্পদ্ম: न तगरा । এ অतगी । महः শঙ্কা।রগতি রোগী স্বপথ্যভ্যঃ । ইতি দুর্গাদাসঃ॥

র্গ ক স্বান্ত্যাপনে। ইতিকবি কল্লজন: ॥ ক রাগ্যতি। ইতি দুর্গাদাস:॥

রগ ই গতৌ। ইতি কবিকল্লহ্নঃ।। ই রঙ্গতে। ইতি দুর্গাদাসঃ।।

র্ঘ ই ক ভাসি। ইতি কবিকল্পজন:

। ই ক রন্ধ্বতি। ভাসি দীপ্তৌ।
ইতি দুর্গাদাস:।।

রঘ ই ও গমনে। ইতি কবিকল্পদ্ম:

। ই রল্পতে। ড রল্পতে। ইতি দুর্গাল

দাস: ।।

द्रमः शृ मूर्ग्यः भीयिषिनीशद्राक्त श्र्यः । म ज् व्ययाषापित्रिक्तः श्रिद्राग्रहम् अति ज्ञान्यः । यथा । म काजकर्याण्यां जिल्रिका जलावनारहज्य श्रुद्धार्थमा कृष्ठ । दिनील मून् मित्राकद्याञ्चदः श्रुक्त मञ्जाद हेवा थिकः वर्ष्णे ॥ ज्ञाम वृष्ट्रशिक्त वर्षा । मुजन्य व्यापीष्यमञ्ज मर्ज्ञक छथा शद्विषाः यृथि हिजि.शार्थितः । व्यक्तिका भागाद्वा यूभाजा मञ्जवः ॥ हेजि द्रमूवः भागाद्वा महाकार्व्य अर्थाः ।।

রঘুকার: পু• কালিদাস:। ইতি ত্রিকাগুশেষ:।।

রঘুনন্দনঃ পু॰ ত্রীরামঃ। ইতি শব-

রত্নাবলী।। রঘুনাথ: পু• গ্রীরাম:।ইভি শন্ধ-রত্নাবলী॥

রঘুপতি: পূণ ব্রীরাম: । যথা । যদুণ পতে: ক্বপতা মথুরা পুরী রঘুপতে: ক্বপতো তুরকোশলা । ইতি বিচি-ন্ত্য সক্ষ মন: স্থিরণ নসদিদণ জ্ব-গদিত্যবধার্য । ইতি ক্বপ্রো-স্বামী ।।

রযুবংশ: পু॰ কালিরাসক্তরঘুরাজান্ববর্ণনমহাকাব্যগুল্থ বিশেষ: !
বথা। রঘুনা মন্ববং বক্ষেত্র তনু বাথিভবো পুলি সন্। তদ্পুরী
মাগত্য চাপলায় পুজারি চঃ ।!
ইতিরঘুবংশে মহাক ব্যোস সর্গঃ।!
রঘুবংশতিলকঃ পু৽ প্রীরানঃ। যথা
। জনতি রঘুবংশতিলকঃ কৌশল্যা
নিদ্দে বর্জনোরামঃ। দশবদন নিব্যলারী দাসর্থিঃ পুগুরীকাক্ষঃ।।
ইতিরামায়ণং।।

র্ঘবরঃ পৃ• জ্বীরামঃ। যথা। রাম•
লক্ষণ পূর্বজ্ঞ রঘ্বর• সীতাপতি•
সুন্দরে• কাঙ্গ ভেশনিধি• বিপুপ্রিয• ধার্মিক•। ইত্যাদি রামাযণ•।।

त्रगृषशः १९ शित्रानः। ইতি मपः । त्रग्रावनी ॥ রক: পু• ক্পণ: ।। মন্দ:। ইতি ।। গোপি স্ব্যাৎ কথিতান্ বিকার। । । ।। ।। তৃদ্য শোধন মভিধীযতে

রক্ষ: পু॰ মৃগবিশেষ:।ইভামর:॥

সত্ শবল প্ঠ হরিণ:।ইভিরাজনির্থট:॥

রঙ্গ লী পণ ধাত্বিশেষ:। রাজ্ इंडि ভाषा। उৎপर्यायः। बशुः र जभूष । जा भृष । ८ वत्र । ८ नधूव । ৬ হিন্ ৭ অবলগ্ৰ ৮ পিছট ১ প্তিগন্ধ• ১০। অস্য গুণাঃ। কটুবু• । डिङद्भः। हिमद्भः। कमायद्भः। লবণরসত্ত্ব । নেহ্মুত্র । চ্মিপা-**७ मारु ममनद्रः। काछिन्त्रद्रः।** त्रभायनवृक्षः।। ত विष्णारमः। यथा । (थंड मृदूष्ण सह निक्ष मृष्में इ॰ হিন । সূত্র পত্রকর কান্ত ত্রপু শেষ गुराख्य ॥ क्याक मिण्क ঞাপি দ্বিবিষ বস্ব মুচ্যতে। উত্ত-শ· ফুরক· ত**ৰ নি**শুক· ত্হিত: নত ।। ইতি রাজনিঘট:।। তস্ঞা-मुक्तमा (मान गार्। वस्ता विश्व থ্লু শুদ্ধিহীন তথা হাপক্ষ কি बाम छल्यो। अक्षानि मून किन वाउ (नाथ भार्ष भूतिहक छग-न्दब्ध ॥ विरयाभन ब्रक्त विकात वुन्तर क्रमक क् हानि कक जुनका নেহাশ্যরী বিজ্ঞ্জি মুখ্য রোগালা-

ন্ ॥ #॥ তস্য শোধন মভিধীযতে । वक् नाली भुजारी ह गनिएं। **छो निरम्हरायः ।** जिथा जिथा वि-मूकिः नापूरि पृष्कि ह विथा।। তৈল তক্ৰ কাঞ্জিক গোমূত্ৰ স্বল-থাবাথেৰু পুত্যেক বিধা বিধা । **छा १**कं मूर्य विशा ॥ # ॥ व्यथ वक्रमा भावन विवि: । मृर्भाव माविष्ठ वाक विकायण ज्ञान तकः । किन्छु। तक ठजूर्थाः म मरमा पर्वता भुष्ठानस्य ॥ िकका अभिनी ॥ त्रज कर्ने। अयाम्बी कत्रष्ट्वी। ততো দ্বিয়ান নাত্রেণ বঙ্গ ভষা পুরায়তে। অথ ভদা সম তাল किश्वास्त्रन दिवर्कायर ॥ उठा ११-ब्रभूष्टे भक्का भून त्रामन मर्माय । তালেন দশনাংশেন যান মেকং उंडः भर्रेट् ॥ এव॰ मम्भर्रेहः भक्ष वश् खेविज मात्रिष्ठ ॥ 🕸 ॥ এव॰ মারিতস্য বঙ্গ গুণাঃ। বঙ্গ লঘু সর কক ক ক জ নহ কফ কৃ-মীন্। নিহন্তি পাণ্ড সম্বাসং নেত্র্য नीयड भिडन ॥ मिश्रहा गाडीयङ यथा निरुष्डि उरेथित तस्त्रा श्थिन (रुमवर्गः । (मरुन) (मोथाः भुवाल-न्त्रियदः नद्रमः भूष्टिः विषयाचि রক্ম

ন্ন• ৷৷ ইতি ভাবপুকাশ: ৷৷ রহুঃ পু॰ রাগঃ॥ নৃত্য়ণ।। রণভূমিঃ १इंडियिनिनी॥ नाष्ट्रेशनः। ইंडि (इम्बन्धः ॥ देखनः ॥ शामित्रमातः ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

রঙ্গকান্ত জ্লী পত্তক্।ইতি রাজ निर्घण्डः ॥

त्रकः क्षी निक्द्रः। ইতিরজ্নালা:। ब्रक्नीवकः भू•े विक्रवादः । ইভি नप्रतावनी।। नाहेऽकाब्रम्ह ॥

ৃতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

तकरा जी कुरी। इंडि ताजनियं है।। तक्रायक क्री कहुई। इंडि बाज निचकः॥

রস্তা জী কুটী। ইতি রাজ निघकः॥

तक्षा जी नीलीत्कः। ইতি ताक · नियक्तेः॥

तक्रभुश्री खी नीलीवृकः। ইতিরাজ निर्घण्डः ॥

রস্ভূতি: জী কোজাগরপূর্ণিনা। इं जिम्बब्र श्वावनी ।।

রস্ভূনিঃ স্ত্রী,মল্লভূনিঃ। ইতি শদ बङ्गवनी ॥ गाउँ । ज्ञान ॥ इक्रमं जी वीगा। इंडि नद्रज्ञा त्रक्षा व

विष्यानिकाः क्री मानिकाववः। ইভि वाजनिर्यक्तः ॥ त्रक्रभाउ। वी क्रिमी !! नाका। **डि (य** रिनी ॥ রস্মাত্কা জী লাক্ষ**িই**ভি ত্রিকা-্ভংশযঃ।। त्र**क्**वात्रिनी खी (त्रकानिका। इंडि मफ्डिक्का ॥ त्रक्री**ज॰** क्ली क्लारु। ইতি भपत्रज्ञाः वनी ॥

त्रकृतः पुः हेक्षपः॥ थानित्रकातः। त्रकृषाना की नाहे।गृहः। नाहयत इंडि ভाষ।। इंडि भद्दद्वावली ॥ ब्रङ्गाङ्गा छी मुरी। ३७ बाब-নিঘণ্ট: ॥

রস্কারীব: পু চিত্রকর:।ইত্যমর: ।। नहेः। इंडि (इग्रह्मुः॥

রক্ষরভার নঃ পু॰ রঙ্গাবভারী। उर्भिग्रायः। निम्हारः २ छत्र उः o ্ সর্বেশী ৪ ভরতপু একঃ ৫ ধাত্রী-भू थः ७ तक की वः १ काराकी वः ৮ निहः २ क्षाची २० रेमवानी २२। इेठि (इम्हन्दुः ॥ न्डागी उष्टात नीउवार्गारिना उपनुख्याउया भु-मञ्जी । इं**डि भागिकि**ङदिरवकः ॥ নটগাঘ্ন ব্যক্তিরিক্ত রঙ্গাব্তরণ জাবী।ইতি দল্কভউ:॥ ভন্য मज्यन नाय्किङ यथा। मज क्षांज्यागाम न जुकी ज करा हन

। किंग की हार भयक भर्मा मुद्देश
की मंद्र भयक भर्मा सम्माद्देश
की मंद्र शास्त्र में स्वाद्य सम्माद्देश
किर्मार में अस्ति विकास कि स्वाद्य स्वाद्

ब्रहातिः প्॰ क्रवीवः। ইতি वङ्गः गाना।।

র সিণী জ্রী শতমূলী।ইতি জটা ধর:।। কৈবর্ত্তিকা।ইতি রাজ নির্ঘট:।।রঙ্গবিশিপ্টে ত্রি।।

রহ্ন ক্রী র•হ:।বেগ:।ইতি ভরত দ্বিরূপকোব:।।

র্চ তকে কৃত্যা । ইতি কবিকল্প জনঃ ॥ রচবতি । ইতি দুর্গাদাসঃ ॥

ज्ञान की निर्माण । शुरुन । यथा।
वाहः श्रद्ध वयज्ञा शिव्यदः सन्दर्भ
भूषि । शिद्धाः कानी । क्ष्य वयज्ञा भूषि । श्रुन । स्वा

ता छत जर शुरमय ब्रह्मेन ब्राह्मर्यः भारक्षनः न्यकी काशि न विगुङः गुजियता (यायी कविः क्याशिङः ॥ इंडि क्यारियः ॥

विन्नं खी समूम भूका ता दिः भ जा-रैन प्राप्त का तहनः । उर्थ भर्य प्राप्तः । भित्र प्राप्तः । इंड ज्य जः ॥ भिर्य-ज्यापश्चाभनः । उर्थ भर्य प्राप्तः । निय्त प्राप्तः । इंडि इन-हन्तः ॥ निर्मि जिः । कृ जिः । यथा । ज्यापाय हमर का त का ति गी बह-ना कि निर्मि जिः । इंडि ज्या का ति गी बह-ना कि निर्मि जिः । इंडि ज्या का ति गी बह-ना कि निर्मि जिः । इंडि ज्या का ति गी स्राप्त) कि त्र पः ॥ उर्थ भर्य प्राप्तः । मन्म जः) स्माः २ मुस्न । १ प्राप्त । १

রচিত: ত্রি কৃতঃ। রচপাতো: কর্ম
ণি ত পুত্রবেন নিম্নম: ॥ যথা।

শির: পত্ম শ্রেণী রচিত চরণান্তোকৃত্ববে: ছিরাযান্ত ক্তকে জ্রিপুর

হর বিমুর্জিত নিদং। ইতি পুস্কদন্ত কৃতন্ততিঃ॥

तक की खीश्रम्म । ইতি भवत्राः वनी ॥

तकः भुः भेतागः॥ तिपः॥ छप जितः॥ चार्छवः॥ देखि काष्ठवर्णः, भेपतिकावनी॥ व्रकः ही जीगा भागि मानि यानि নি:সৃতরক্ত•। তৎপর্য্যাব:। পুস্ল• २ व्यार्ख्य : ३। इंड्रान्तः ॥ अवुः ६ অসুম ৫ রজ ৬। ইতি শাদ্রত্র। वनी ॥ পুক্তে র্গবিশেষ: । ততু রাগ ছেষাত্মক দুঃথহেতুঃ। রভা श्रुः भू विका १ शि। यथा। त লো ২য় রজসা সার্জ স্ত্রীপুত্র গুণ ধূলিষ। ইত্যমরদন্ত:। ইতি ভর-্ তঃ।।#।। মহাভারতনতে দুঃখজন ক গুণ:। তস্য ধর্ম: কাম: কোধ: ला डः भानः प्रभागः इति। श्री ধর্ম: ॥ তৃষ্ণ কোধোভিসংরস্ত্রো রাজসা স্তে গুণা: মৃতা:। অভি-সংরয়ে। দ্বোভিনিবেশঃ। ইভ্যা-খনেধিকপর্ব।। অপিচ। কান এষ কোধ এব রজো গুণ সমুদ্ভবঃ। নহাশনো মহাপাপ্মা বিদ্যোন মিহু বৈরিণ ।। রজো রাগাত্ত্ব বিদ্ধি তৃঞ্চা সঙ্গ সমুজ্ঞবং ৷ ত্রি বপ্নাতি কৌন্তেয় কর্মা সঙ্গেন দেহি-ন•॥ ইতি শ্রী চগবদ্দী তারা•২। ১৪ **ण**भ्यारयो ॥ अषु द्रज सम इति দৃশ্যন্তে পুৰুষে গুণাঃ। কালসংখা-দিতা তেপি পার্বর্ত্ত আত্মনি॥ भु ज् ज्थ यहा म द्वः मरमा वृष्की निषु या नि छ। छना क् ज्रून विन्तानात छ |

পनि य पुंजिः ।। यहां कर्षाम् कार्याः যু শ্লিজ র্যশাস দেহিনাা তদা ত্রে-তারিজা বৃদ্ধি রিতি জানীছি পৌ-नक्॥ यहा (वा अञ्चलकार्या नगता हर्ष्य । २५ गट् मतः ग्रंक्षनाकानि কান্যানা ভাগর তদুজ স্তন: ॥ यरा महा नृज जञ्जी निद्रा हि मा-দি সাধন । শোক মোছ ভব॰ দৈন্য স কলিম্ভ তদা মৃতঃ ॥ ইতি गाक्एउ२१ अध्रायः ॥ 🗱 🥅 'রার্ণঃ। ইতি মেদিনী ॥ রেণুঃ। অ-न्। शर्यत्रायः धिलागस्य मुश्चेताः ॥ निविकानिविक त्राका यथा। वागुः কানো ন সেবেত তথা সমাজনী র'জঃ। তথাশ্ব রখ ধান্যানা॰ গবা-থ্যৈব রক্ষ: শুভ• ।। অশু চঞ্চ বিজা-नीयार थात्राञ्चाकावित्कष्ठ। गवा॰ রজো ধান্যরজঃ পুএস্যাঞ্ছ ভব॰ রজঃ । এতদুজো মহাশন্ত মহা-পা তক নাশন । অজারক: থরর-রো যতু সমার্জনীরজ:।। এতদুরো মহাপাপ মহাকিল্বি করেণ। ইতি গাৰুডে ১১৪ অধ্যায়ঃ ॥ পু• অক্তুরঃ। ইতি শব্ র **জঃশ**যঃ भाषा॥ व्रकः मात्रिः भ् वायुः। ३७ णप् त्रवादनी ॥

त्रज्ञान्त्र पर्भगक्त जा जिदित्ते वंः। यार्ष देवि जाया। न व की जन-व्याः (धीवतास्कावः । इति द्वा वर्ङभुद्राभिना उद्भेषप्रयः। निर्देश ककः २ । इंडाप्रतः ॥ (भोरहयः ३ क्रम्कीनकः १। इंडि मद त्र्वावनी ধাবক: ৫। ইতি হেনচন্দু:॥ রজ <u>ক্র</u>্যু বস্ত্র নির্ণেজন পুকারো যথা। दामाः मिकनरिकः भूरेक् निर्विज्ञान् ककः गरेनः। अत्यान्त्रथा हि इसी -उँ रें उर्रें गाक्स मावक ॥ र्रेड बाट्ता २०३ वद्यायः॥ वःम्कः । ইতি বিশ্ব: ॥ জকী জ্ঞী রজকপত্নী। রনুধাতোঃ वक भुज्याञ्चानी शिक्र जिन्हा। ইতি মুগ্ধবোধব্যাকরণ।।। ज्ञ की क्राप्ताः । इंडामतः ॥ इंडी-न्डः !। ध्वनः ।। (मानिङ• ।। ङ्।तः ॥ ड्रनः। रेमनः॥ सर्गः। इंडि दरः महन्तुः स मृङ्गवर्गविनारहे वि 🥸 र्वा अबरीकाया॰ ভव्रजः ॥ निज् कार्य। त्रज्ञ भाजारीनाः नु णखाि यथा। (मोदर्ग• द्राक्रउ° ভামু॰ পিতৃগা॰ পাত্র মুচ্যতে। র-के जा कथा वाशि मणंग मान (यव वा ॥ हाजरे ७ जंजरेन द्ववा मथ-व। तज्ञी विदेश:। वार्या भ मुक्या

পত্ত নক্ষবাবোপকল্পতে ॥ বথাব্য পিও ভোজ্যাদৌ পিতৃণা বাবত । শিবনেত্রোন্ডব তথাইতি পথ পিতৃ বল্লভ ।। অমস্বল' তন্মক্তেষু দেবকার্য্যেষু বর্জ্জিত ।
ইতি মাৎস্যে ১৭ অধ্যায়: ॥
জিতদুর্গতঃ পু॰ হন্মান্।ইতি শব্দরন্নবলী ॥

জতপুন্থ: পু• কৈলাশ পর্বত: ৷ হিতি ত্রিকাণ্ডশেষ: !!

জতाहनः भुः রৌপাপর্বত: II তস্য পরিমাণ দান বিধিক্ট যথা। ाजाङ। नवम उद्यह्मणमः मर्क्त्रा-ল: । বক্ষ্যে বিধান মেতেষা॰ থাবদনুপূর্বশ:।। অতঃ পর পু-क्याभि दोश्याहल मनुख्यः। ৎ পুসাদানরে। যাতি সোমলো-॰ দ্বিজোত্তম।। দশভি: পলসাহ गृ क्डामा त्रज्ञाहनः। **भक्**जि विश्वः (शुक्त खनः खनावद्रः मृजः অশক্তো বিংশতে ৰুজু • কার-श्विक्ः अस्। विश्वष्ठ श्र-দুয়া স্তদ্ধ তুরীয়া শোন কল্লযেৎ पृष्ठित्। कार्या मन्द्रा होने न् वान जः । भृद्वते व त्रज्ञाहनत् । राधोठ नया॰ छत्र लाकिनान् विषु थः ॥ तुका विकृकं वदकाः

र्या निज्या २व हित्रभयः। दा बिजनी की सनामथा जिल्ला कठः न्राष्ट्रिप्तार्याः नमस्पि काक्षन ।। (भवक भूर्वव क्रिग्रा (श्रम जागन्तरामिकः । श्रमण्ड পুভাতে তু গুরুবে রৌপ্য পর্বত ॥ विषयु रेणवान्दिशः भूका वज বিভূষণৈ:। ইম॰ মস্ত্র॰ পঠন্ দদ্যা-फर्जिंगानि विंग्यमद्राः ॥ भिज्नाः वझ ड॰ समार विष्का दी मक्द्र नह চারজত পাহি তথাম: শোক সংসার সাগরাৎ ॥ ইত্থ- নিবেদ্য যো দদ্যাৎ রজভাচল মৃত্তম । পৰা মযুত দানস্য ফল॰ প্ৰাপ্যেতি भानवः ॥ भागत्मारक नगक्तीर्वः किमवाञ्चवमाक्रेशः। भूकामाना বসেদ্বিদ্বান্ যাবদাহূত সংপ্রবং ॥ ইতি মাৎস্যে ৭৭ অধ্যাবঃ॥ त्रज्ञापुः भू रेक्नामभर्वजः। ইতি (२ यह नमुः ॥ রজন জী রাগঃ। ইতি সিদ্ধান্ত कीन्राम्गामिवृज्धिः॥ तद्भनिः द्वी दाजिः। इत्राप्तद्वीका॥ बक्ती जी बांकिः ॥ स्त्रिम्।।। कल्। का। इंडामद्रः ॥ नीनिनी । इंडि (निमिनी ॥ রজনীকরঃ পু॰ চন্দু:। ইতি শব

बङ्गावनी ॥

भू विष्णयः। ইতি লোক পুনি জিঃ इक् विश्व शुक्ष द्वाक मंश । हे कि मद-त्रज्ञावनी ॥ दिनेतः॥ योश्यिक छ देशः ॥ त्रक्रनीजन॰ द्वी नीश्रतः। ইতি श्राता-ववी ॥ রজনীপুয়ঃ পু• পুতিকরঞঃ।ইক্তি রাজনিঘণ্টঃ।। রজনীমুখ ক্লী প্দোষঃ। ইত্যমরঃ ন त्रजनीकाना जा म्लानकानुञ्जः। ইতি শহরত্বাবলী।। র্জসানু: পুণ নেঘ: 11 চিক্তণ ইত্যু-ণাদিকোষ:॥ व्रज्ञवनः भू गश्यः। ইতি गिनिनी র জম্বলা দ্রী রজোযুক্তা। তৎ-পर्यप्रायः । जीक्षिमी २ व्यवी ० আত্রেয়ী ৪ মলিনা ৫ পুল্লবভী ৬ পত্মতী ৭ উদক্যা ৮ ।। ইভ্যনরঃ ॥ দূরিঃ ৯ পুস্ক হাস। ১০। ইতি শদ-রত্নাবলী ৷৷ পুঞ্জিভা ১১ অরীরা ১২ विकली ३० निइनी ३८॥ ইতি ॐैं। ্বরং। স্থানা ১৫ পা•শুলা ১৬ ট্রেড র।कमिरुष्टेः ॥ ः ॥ अथ तक्ष्रवा স্পাৰ্য প্ৰায় কিন্তু । কা**শ্য**পঃ। **রজ**্ ষ্ণ। ত সংশাই। বাহ্নণ্যা ব্ৰাহ্মণী यদ। এ হর : এ॰ নিরাছার) পঞ্গ-ব্যেন শুধ্যতি। प्रकवन। जूञान्स् हो

वाजन्तु वाक्ता ज्या विस्टबा 🚁 বিশ্ৰি: স্যাৎ ব্যাঘ্স্য বচন•্ৰথা ा वजवना ज्यान्याहा दिणायक्ताः क्रभें हे या। अक्षताव नित्रा श्रात शिक्ष গ্ৰের শ্ব্যতি ।। রম্বস্থলা তু সং-न्त्रश्री मृत्या द्वाञ्चनी यहि । यपुाद्वन विশुर्वाञ्च वाक्तभी कामठात्र छः ॥ অন্যাত ক্রেদর্জ বান্ধাী সর্বজা ्रिकृ। এতেন রজর গায়। বু। आ ाः ॥ **म** दर्भ इच इच। क्याक এक दार्था थवा-সঃপ্রায় পান কান হ:। আমা-**२७** उरक्षं । नक्त्रु उ । अनवर्ग রঙ্গর বা স্পর্লে ত্রিরাত্র পঞ্চরাত্র ব ড়াৰোপবাসা:। অকামত স্তদর্জণ। এতঃ তুর্থাহানম্বর কর্ত্র্য । চাণ্ডা-(नन भ्रेभारकन मःग्नृष्टे। रहमुबद्यना । অতিক্ৰম্য ভাৰ্যহাৰিপুাৰ্শ্চিত্ত স মাচরেৎ।। ত্রিরাত্ত ম্পবাস: স্যাৎ পঞ্চাব্যেন শধ্যতি। তা॰ নিশাস্ত वाजिक्माध्यजाज्ञक कात्राय ॥ ইক্তিবিচনান্তর দশনাৎ এতৎ কাম ৰ্তঃ। অত্ৰ দিনভেদে। হপি নাস্তি। পাকৈক সংস্থান্তার রর্বা। ⁾জন্যহানি ব্যতিক্রম্য পুষেশ্চিত্ত• नेमाहातूर ॥ भूथाम १ कि बिजाब॰ ज् विजीप बाह भाग्द्र । अरहा-

রাত্র• তৃত্রীয়ে হছি চতুর্থে নক্ত মা ठातर ॥ ठजुर्थ १३ वि मुक्ति ना-नेष्ट भूर्व । वेशवुः। त्रक्रवना यना न्भृही खंबपूक थोदाः कृतिया । निद्रान हात्र। ভবেত্তাবং यावश मानन गृ ধ্যতি ॥ অত্রংপি বৃহস্পত্যক্ত দিন ভেৰ্ব্যবস্থা। বৃৰূপাতাতপঃ। র-जन्न कृ (य नार्य) वितास अर्थ न्यू म-তো যদি। সমূর্ণ পঞ্চগব্যস্ত বুক্ষকুর্চ-मडः भद्रशा भक्षगवा भानः वुडक-भः। (उताभवात्रः ॥ वृक्षकृष्टं नाङ् জাবাল:। অহোরাকোবিতো ভূবা পৌর্ণমাস্যা বিশেষতঃ। পঞ্গব্য পিবেৎ পাত বু ক্ষকূর্র বিধি: মৃত:।। তদশক্তৌ পুরাণৈক দাতব্য । ইতি श्रायिक्ड उद्धाः । सा व्यन्तः । मुका खर्बु **क**खर्थिक्कि अभूका रेस्व रेनः बर्याः। रेप्त्रं कर्या रेभाव ह भक्ष-মে ২হনি শুধ্যতি॥ ইতি শুদ্ধিতত্ত্ব॰ ।। उम्राः गम्यान भाभः यथा । भूथः म दिवास काञ्चाः या हि गहिनुक-স্বলা । বুকাহত্যা চতুর্থা শ লভতে অ জ্ঞানে বৃহস্প তি:। পতিভান্ত্য খ-🗽 নাত্র সংশয়:।। সণুমানহি কর্মার্হো रिंदिवे देशत्यं ५ कर्याति । व्यथनः म ह मर्दियाः निन्तिज काय्यास्त्रद्र: ॥ षि छीय फिराम नाबी । रवा नुरकह ब-জন্তলা । কামতঃ পরিপূর্ণাঞ্ বুকাই

इठा • चट्डब्रुव ।। **चा**कीवन ।। नाधिकात्री भिञ् विभु मूत्राईत्न ॥ অমনুষ্যো হ্যশস্যঃ স্যাজি্ত্রি ক্লিয়স ভাষিত ॥ তৃতীয দিবসে कायाः (या हि गहिमुक्तवनाः। न মূ:ঢা বুহ্মস্ত্রাঞ্চ লভতে নাত্র সং भाषः॥ भृद्वंदर পতिতः সোপि न চाई: मर्बक्यम्। यमर भूमा ठलू-র্থেছি ন গছেত্তা বিচক্ষণ:।। ইতি বুন্ধবৈবৰ্ত্তে 🗐 কৃষ্ণ দমথণ্ডে ৫৯ অ श्रायः॥ अ। व्याति । व्यन्ति अ ह् काल ज् याञिगहिषु जस्ताः। রে তপা: পিতর স্তম্য এব মেতম-সংশयः ॥ এक्স পুৰুষো যাতি দ্বিতীয়া॰ কান মোহিত:। তৃত্রी-या वा ठजूथी व्ह जन। न शुक्याय-॥ ম:। ঋত্কালে তু সর্হাসাণ পিত্র র্থ ভোগ ইষ্যতে। ঋতু ফালাভি गाभी (या वुक्त हार्र्य)व मञ्च डः ॥ न-গছতি চ যঃ কোধাৎ মোহাদ্বা পু ৰুবাৰম:। ঋতৌ ঋতৌ ভুণহত্যা•ু পুথে।তি পুৰুষ শ্চরন্।। ইতি বা-ब्रास्ट छ्रक्यं वृर्वनः नामाध्यायः ॥ ब्रिकः शुः हन्मुवःगीयवाक्तिर्वार्वः यथ।। পুরুরবসো জ্যেষ্ঠ পুত্র কারু र्नाम।। म द्वारह। मू विजद मू भारयाम । उन्। नक्ष्म् वान् भार्यामा-

न । नहर कव वृष्क तसु के कि न॰ জ্ঞাঃ। রজেঃ পঞ্চপুত্র শক্তান্যক্ত र्मुरीयं मात्रागुरामस्। देखे विकृ नुत्रारा ६ वर्षा ৮। ३ व्यशासी त রজোবল ল্লী অন্ধকার: 1 ইতি ক্রি-কাণ্ডশেষ: 11

ब्रक्षने .

রজোরসং ল্লী অন্ধকার:। ইঙ্ডি भद्रश्रावनी ॥

त्राह्यः शु• त्रङकः। ইতি **म**भः नाना॥

রজ্জ: জ্রী বেণী। ইতিনেদিনী।। বন্ধনসাধনবস্ত। দড়ী ইতি ভাষা। ত পर्यायः। भूलः २ वदाविकः ១ ি ৪ গুণ: ৫। ইত্যনর: ॥ শুলা ৬ । ইতি ভরতধৃত রত্কোষ:।। শুলু॰ १ मृतः ৮ मृत्। २ मृती २० मृता १) व्रवाहेः ३२ वहाक्यः ३० वहीखाः ३८

त्रक्षकः क्री हिक्ष्णः। ইতি द्राजः निर्घणः ॥

া ইতি টীকান্তর• ॥

রঞ্জ হঃ পু॰ কম্পিল্লক:।ইতি রুল্দ । निघकः ॥ श्रीठिङानकः ॥ वञ्जाहि-রাগকতা চ॥

त्रक्षन क्ली तक्रम्मन । ইভি मिनि ।। হিঙ্গুল । ইতি রাজনির্ঘট: ॥ 🦠 त्रञ्जनः श्रु॰ त्रागजनन । इजि, सिनी ।। নুজত্ণ । ইতি রাজনিষ্টি:॥

ब्रक्षनकः शृ कर्कनः। ইতি রাজ-इअनेकः र्भुः, यह्कर्कः । कार् গাঁচ ইতি ভাষা। प्रश्वनी जी मुखादाहिनका।। नीनी ॥ मिक्किश । इंडि मिनिनी ॥ मि-

ं कालिका। इंडि भद्दान्त्रका ॥ ু হুরিদু।। পপ্ন টী। ইতি রাজ 🥕 নিৰ্ঘণ্টঃ ॥ রট বাচি। ইতি কবিকল্পড়ন:।।

রট তি। ইতি দুর্গাদাস: ॥ ৰটিত বি কথিত। রটধাতো: কৰ্মণি ক্ত পুত্যথেন নিষ্ণমণ।। কথ नमाख क्षी ॥

त्रे **चायः १। इंडि. कवित** सुक्रमः ॥ ভাষণ কথন । রঠ 🗟। ইতি দুর্গা माजः ॥

রণ ম গভৌ। ইতি কবিকল্লড্সঃ ॥ ম রণষতি। ইতি দুর্গাদাসঃ॥ রণ কৃতি। ইতি ক্বিক্লুজ্ম: ।। হৈৰ্ক্ত । কৃতি লবে । ইতি দুৰ্গা मानः॥

न्तः क्री भूः युष्यः। ইত্যমরः॥ রণঃ পু॰ শবः॥ কণঃ। ইতি মেদিনী 🏸 ।। गिजिः। ইতি मदत्रदावनी ॥ त्रगञ्र्यं क्षी युष्तवाम् । उट्शर्यं । यः । जःगु।मनदृहः २ अ छय छि खिमः ०

। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ॥ রণপূষ জ্লী উশীর । ইতি রাজ-निर्दणेः ॥

वनिर्मुगः भू॰ (**म**ानभक्ती। ইতি द्राकः निर्घण्डः ॥

রণমত্তঃ পু॰ হস্তী। ইতি শদ্মালা॥ রণমুষ্টি: পু॰ বিষমুষ্টিক্ষ্প:। ইজি त्राजनिघण्डः॥

রণরক্ষ: পু॰ রণকাতরহস্তী। তৎ-भर्यायः । পुछिनः २। ইতি হারদ वनी ॥

त्रगत्रगः क्री উदाहनः। ইতি विकाश्वः শেষ: 11

রণরণঃ পু• নশকঃ। ইতি ত্রিকাঞ (नवः॥

রণরণকঃ পু• উৎকণ্ঠা।ইভিছেম-इन्हः ॥

রণসক্ল ল্লী ত্মুল। ইত্যমর:।। वर्गानस्त्रगः भू कक्षभक्षी। इंडि द्राजनिर्घणः ॥

त्र**७: जि ज्ञक्**र्मावहिमावयवः ॥ धूर्वः । ইতি স'किश्वनादानाहि-বৃজিঃ ॥

वं छैकः प् अफनवृकः। ইতি नकः इन्द्रिका ॥

রণ্ডা জী ম্বিকপণী । ইত্যমর:।। বিধবা। রাঁড ইতি ভাষা। যথা।

তিষ্ঠতে রণ্ডা বিকর্মান্ডভাঃ বছদ-। রভনিধিং পু পঞ্জন:। ইতি শব খ ব্যনক্রীত্যর্থ:। ইতি সংক্ষিপ্ত ब्रङ्गावनी ॥ त्र ज कि कि की फिरमः ॥ मृथमान ॥ সারে তিডরপানঃ॥ র গ্রাম্মা প্ অপ্ত হারি শহৎ স ্ত গ্রমঙ্গল । ইতি নেদিনী ।। রোপরিভার্য্যাবিহীন:। যথা ভিল্ল রত্ত্বা: পু॰ জ্বর:। ইতি হেম-বিষ্য পুরাণ । চত্ত্বারি শদ্বৎসর। ठमुः ॥ রতশাধী পু• সক্তর:। ইতি ছেন-णा• नाष्ट्रांनाक भाद्र यनि । <u>जि</u>या বিযুদ্ধতে কশ্চিৎ সতু রপ্তাশুনী ठन्मः ॥ রতহিওচ: প্ জ্রীচোর:। ইতি মতঃ॥ইত্যুদাহতত্ত্ব•॥ विकाश्रामयः ॥ वालाहः । वाहा ज्ञ की रेम्थन । ইত্যমর: ॥ গুছ-इंडि ভाष।। उर्भर्गायः। विद्वः २ । इंडि मिनि ॥ अनुदक्ति बि॥ वानीकः ७ मल्यः ८ मावकः ৫ র্তকীল: পু: স্কর:।ইতি ছেম-ठन्दः॥ मृत् छद के के के ।। **ज्बरः ५ हु४कः १ नवः ৮ ज्**वः ৯ নারীতরঙ্গকঃ ১০ স্বাস্তিকঃ ১১ तु उक् जिंठ भी रेमथुनका नीनवाक्। রভনারীচ: ১২ বন্ধক: ১৩ রভভা-**७८ १**र्यायः । निष्ठ २ । इंडि निः 78 करातः 7৫ कामी 79 (थ्रो (१२)नुः॥ ১৭ নাগরঃ ১৮ দাসীপ্রিয়ঃ ১৯ সং রভভ্জঃ পু প্রি: ইতি বিকা-ं ७ विदेः २०। इंडि मद्रगाना ॥ ওশেষ:॥ রতজ্ব: পু॰ কাক:।ইতি ত্রিকাণ্ড রতান্দ্ক: পু॰ অক্র:।ইভি হেন-हन्मः ॥ শেষ: 11 प्रकानी भु॰ विक्षः। ইতি শব্- प्रकासी खी द्राह्मी:। ইতি बिक्री याना॥ (শ্য: 11

त्र अराषी को अरो। इंडि बिका ये अपरः शु अक्तः। इंडि नम-अम्बरः ॥

।। क्या दश्या व्याप्त । इंडि (मिनी ॥ विष्णः। ইতি শব্দালা॥

गवा॥ র হনার্রিচঃ পু॰ নার্রিণা॰শীৎকারঃ রতাক্রী ত্রী বেশ্যা।ইতি শর্ম -

> मान.।। विञाधि । 📆 नियुना जिल्ली विशे ।

ইতি স্লাযুধ: ॥

তি: জী কামদেবপত্নী ॥ রাগ: ॥

স্বত । প্রেক্ত • । ইতিমেদিনী ॥ তস্যা

ত প্রিক্ত নামকারণ কামপত্নী দ্ব

ৎপত্তি:নামকারণ কামপন্নীত্ব-क रथा। स्क डेवार । मास्ट्राइय॰ कन्दर्भ बद्दश खन्मानिमी। वना॰ গৃহীয় ভার্য্যার্থে ভবতঃ সদৃশী €ণৈ:।। এষা তব নহাতেজা: স ব্রিনী সহচারণী। ভবিষ্যতি যথা काम ध्यांजा वनविद्यी ॥ मार्क ८७४ উবাচ। ইত্যক্তা পুদদৌ দ-क्ला (रह (बर जला खवा•॥ क ॥ न्तर्भाषागुङः क् इ। नाम क्षा ब তীতি তা॰॥ তা॰ বীক্ষ্য মদৰে। রামা॰ রত্যাখ্যা॰ নুমনোহ্রা॰। আত্র:শুগেন বিজ্ঞো হসৌ মুমে হ রতিরঞ্জিত:।। ইতি কালিকা-পুরাণে ৩ অধ্যায:।। 🗱 ।। রভিবন্ধী यथा । न ভवन्ति यहा नार्या छन्टी वार् अत्र मुखाः। नानावित्य ख्या दुर्वेश्व द्रष्ठवताः कानिज्ञः खियः ॥ পন্মাননো নাগপাশো লভাবে (है। २६ मः भूषे । क्लिम म्नार्व শৈচৰ তথা কেশর এব চ ।। হিল্লো-<্রলা নরসি·হোহপি বিপরীত স্তথা ९ भतः। क्युत्ता रेव (ध्रमुकरे म्ह्व मू८-

क्षेष्ठ । जिंशा विश्वामाना द

রতিপা

তিনাগো বিদ্যাধরস্ত যোডশ:। ইতি রতিনঞ্জরী॥ এতেষা লক

ণানি তত্তৎ শদে দুপ্টব্যানি।।

রতিসহর ক্লী বোনি:। ইতি ত্রিকা-গুশেষ:।।

রতিক্রিয়া স্ত্রী মৈথুন । তৎপর্য্যাব:। সম্বেশন ২। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:।।

ব্লতিগৃহ• ক্লী যোনি:।ইতি ত্রিকা

७८मयः॥ त्रन्यनित्त्रथः॥

রতিনাগঃ পু॰ ষোডশবদ্ধান্তর্গত-পঞ্চশবদ্ধঃ। তস্য লক্ষণ যথা।

পীডযেদ্ৰুযুণ্মন কাম্ড কামি-

নী যদি। রভিনাগঃ সনাখ্যাতঃ

কামিনীনা॰ মনোরনঃ।। ইতি র-

তিমঞ্জরী॥

রতিপতি: পু॰ কান্দেবঃ। ইত্য-মর:॥ দেশবিশেষস্থ দ্রীণাণ স্থান

वित्मास उम्राविजाता यथा।

বাঢি এমাথুরীণা জনক জনপদ-

[।] अशिवीना॰ कठाएक परस्र भीछा-

স্থানা সুললিত জঘনে চোৎকল

(नुषमीनाः । **टिज्वक्रीनाः** निज्ख

जड़न घनक्को .(कड़नी रकन्मना-

শে কার্ণাচীনা কটো চ সুরুতি

রতিপতি গুর্জরীণাণ স্তনেষু।। ইতি

সাহিত্যদর্গণ ॥

রতিপাশক: পূ॰ রতিবন্ধবিশেষ:।

যদি সুন্দরী । রতিপাশ: তথা थ्याङः कानिनीनाः मुथावशः॥ ইতি মরদীপিকা॥

त्रिजित्यः भू• कामाप्तयः। ইতি । व्यवज्ञावनी ।। সুরতিপুষ্णः ।। त्रिमा ही जञ्जतमः। यथा। न्यानन्त्। द्रजिमहाञ्चत्रमः स्महा-ত্মজা। ইতি ত্রিকাওশেষঃ।।

রতিমন্দির॰ ক্লী যোনিঃ। ইতি ছটা। विकानित्वादिश नथी कर्गाविध ব্যান্তত তেতঃ কান্ত সমীহিতাব थि भरन्। माविध (भुक्ति छ॰। इ।-न्। চাৰ্দ্ৰপলবাৰ্ধি নহান্নো-হপি মৌনাবধিঃ সর্বণ সাবধিনাব वि: व्या छवा (भूम: श्राव: (कवन:) ইতি রসমঞ্জরী॥

রতিনিত্র: পৃণ রতিবন্ধবিশেষ:। তम् । नश्चनः यथा । भाउरस्कः गुल्म ह कामूक यि कामुकी। ब তিনিত্ৰ স্তদা খ্যাত: কামিনীনাণ সুখাবহঃ। ইতি রতিমঞ্জরী।। রতিরমণঃ পু॰ কামদেবঃ। ইতি ত্রিকাওশেষ: 11 রতিলক• ক্লী নিধুবন । ইতি

इ:वावनी ॥

यथा। श्री प्रथम्कयूष्यान कामूका । त्रिक्ति खी हित्र क्षीरी र शिष्ठि-ঙ্গাক ইতি ভাষা। ইতি শব্-ठिनित्का ॥

त्रिज्नातः पु॰ त्रिवस्रिविष्णंयः। **७** मु । नाती भ महिष् কামী ধারযেজৃদযে যদি। ধৃতকণ্ঠো त्राम् काभी दक्षः मामुजिम्नद्रः ॥ ইতি রতিমঞ্জরী স্মরদীপিকা চ।। क्वी (नवननी ॥ अंग्रहाक् । इंजि निकालको गूम्या मूर्गा मृत्र्रि. थतः॥ रेनथूनगृरु । यथा। नक्षाता । त्राक्षाहरः भू काकियः । इंडि नदगाना ॥

> त्रज्ञः क्ली अण्यकाठिः !। म्रकारि !! उ८ भर्यायः। २ शिः २ । ই छ) गतः ॥ ষ্কাতিশ্রেষ্ঠ: । ইতি থেদিনী 🛚 মাণিক্যু ॥ বজু । ইতি রাজনির্ঘ णैः॥ 🗱॥ অথ রঙ্গেৎেপ ব্রি কার-ণ । যথা। সৃত উবাচ। বিঘ্ পরী-काः ब्रज्ञानाः वत्ना नानामृत्रा २ छ वट । इन्द्राम्या निक्किंडा एउन नि-র্জেকু তৈর্ন শক্যতে॥ বরব্যাক্ষেন भणुंजा॰ शाहिजः म मूरित मार्थ । वला माने अभगूषा मिक्साला म-থে হতঃ।।পশুবৎ স বিশেৎ স্তয়ে ষ্বাক্যাশনি যক্তিতঃ। বলো দৈ। কোপকারায় দেবানা হিত্তকাম্য-या।। তস্য সञ् विणुक्तमः। সুविणूः

एक्त कृष्णेगा। काय महावयवाः मर्ख ्রङ्ग्ही**कड् भा**ययूः ॥ ८२ वा ना भथ य-ফ্ষাণাং সিজানা প্ৰনাশিনা। द्ववीक भरं गुष्टः मूगश्वान छवः उत्। ॥ 🗱 ॥ व्यथ उत्राक्रक्शना-নি যথা। ভেষান্ত পততা বেগা-দ্বিমানেন বিহাযসা। যদ্দেৎ পপা-ত রত্নাণ বীজ কুচন কিঞ্ন ৷৷ ামহোদধৌ সরিতি বা পর্যতে কা-ননে হপিবা। ভত্তদাকরভা যাত ञ्चान सार्थ्य भोत्रवाट ॥ তেय त्रक्ता विष वत्रन बताविद्यान्ध्रहाने ান চ। পুাচুভবন্তি রজানি তথৈব ि अस्ति । दक्ष ग्लाम्य मनगः ল পালবা গাঃ স এক জাঃ স্থোকাঃ 🍴 ं चानि हिन्दुनीनमः १ वतं देवम्याः-শ্চ পুন্নরাগাশ্চ ৷৷ কর্কেভন সপু-লক কধিরাক সম্বিত তথা সু छिकः। विक्रम स्वान्धः यञ्जानुमित्रः गःगुरह उज्ञेखः॥ 🕸 ॥ व्याकात वलीं भूथमः खनासायो उटकनः श्रीका ह। मून्य इत् इन्ति ৰিজ্ঞেয় সৰি শাজাগা ॥ সল-্বেষ্পজায়ন্তে যানি চোপহতে বুলুক্ট: ९ूश्नि । (मारिय छ। नूश्यूकारल श्वरत्व छन मन्त्रमा ॥ भन्नीका পরিশ্রানা রহানা প্থিবীভু |

জা। ধারণ সংগ্রহো বালি কার্য্যঃ শ্রিয় মভীপ্রভা ৷৷ শান্তজ্ঞা: জশ-লা শ্চাপি রত্নভাজ: পরীক্ষকা: 1 তএব মূল্য মাত্রায়া বেক্তার: প-রিকীর্ভিতা: ॥ ইতি পাক্ডে ১৮ অধ্যায়ঃ ৷৷ বিশেষরত্মপরীক্ষা ত-ख्ट मार मुद्धेवता ॥ 🗱 ॥ ठजूईमा মহারত্নানি যথা। কৃশক্ষো শ্চিত্র-রথ: ভত্তনয: শশবিন্দু শচতুর্দশ মহারত্ন শ্চক্রবক্ত;ভবৎ । চতুর্দশ নহান্তি রত্নানি যস্য সং। রত্নানি ভূ স্বজাতিশেষ্টানি ধর্মসংহিতো-ক্তানি।চক্র রথো মণিঃ খ্যু কর্মা রত্বঞ্চ পঞ্চম•। কেত্র নিধিশ্চ স-প্তিৰ মশাণ কি শুচক্ষ্যতে॥ভাৰ্য্য भुत्ताहि उटेक व (भनाना तथकृह यः । পত্তাপৌ কলভ শেতি প্রাণিনঃ मुख कीर्खिजाः ॥ ठजूर रेगजानि রত্নানি সর্কেষা চক্রবর্ত্তিনা মিতি। /ইতি বিফুপুরাণে ৪ অণশে 🗘 অ-थ्रायः उड़ीका ह ॥

রত্নকন্দল: পু॰ পুবাল । ইতি শব্দ-রত্নাবলী।। রত্নক্টঃ পু॰ পর্বতবিশেষ:।ইতি

मद्रवावनी ॥

রর্গর্ত্ত: পু॰ কবের:। ইতি ত্রিকাণ্ড শেষ:।। সমুদুঃ।ইতিরাজনিঘটঃ।। ব্লহ্বগর্ত্তা স্ত্রী পৃথিবী। ইতি ছেন চন্দুঃ ॥ উপচারাৎ গুণবৎপুঞ বতী চ।।

রুহ্বীপণ ল্লী রহুনিমিতিস্থান । যথা। সি: হক্ষরাধিস কটা । নানা-লঙ্কারভূষিতা । চতুভূ জা । মহা (स्वी॰ नागगरका পर्वाकिनी॰॥ त ক্তবত্রপরীধানা বালাক সদৃশী छन् । नाजनारेना स् निगरेनाः मा বিতা ভবসন্মরী ।। ত্রিবলী বল-যোপেত নাভিনালমূণা লিনী । ব্ৰ-তুল্বীপে মহাদ্বীপে সিংহাসন সম-বিতে ৷৷ পুফু ল কনলাৰচা প্যাযে ন্তা ভবগেহিনী। ইতি তন্ত্রসার:॥ जी महानानिविष्णयः। র রুপেনঃ दथा। मट्मा উবাচ। अथाउः जः পुरक्षामि गरामान मन्खरः। র্লুধেনু রিভিখ্যাত গোলোক ফ লদ নৃণা ।। পুণ্যন্দিন মথাসাদ্য खूनाश्क्य गानर । (नारकण)-वाहन क्या जाजा (युन् भू हन्नाय) ॥ जूरो कृष्ण हिनः कृषा नदगद्भान नःयुद्धः । ४५न् तङ्गयोः अर्गाटः नकन्ना विवि भृतकः ॥ ज्ञाभारयः পদরাণাণা নেকাশীতি মুখে বুধঃ। পুত্ররাগ শত তত্ত বোণা याः भित्रवद्गरार्थः ॥ वनार्षे रङ्ग

তিলক ন্কাকল শত দুশোঃ ৷ **जुग्रा विक्रम भउ॰ मुकी** फर्नहरय মৃতে।। কাঞ্চনানি তু শৃঙ্গাণি শিরো বজু শতাত্মক । গুীবাবা । নেত্রপট-ল গোমেদক সমন্বিত ৷৷ ইন্দ্ৰীল णाजः मृश्वं विष्यं। गाजभार्याको । मु, हिरेक करत कार्या भागिकक শতান্ হৃদি॥ খুরা হেম ন্যাঃ কা-र्याः शृह भूकावली नग । भूगे কান্তেন্দ কান্তৌ চ ঘাণ কপ্র চন্দ-নৈ, II স্বস্করানি চ রোনাণিরৌপ্য° নাভিঞ্ কার্ণে । গাক্তাত শতং उवम्छ। नि भविक्तः यूर् ॥ उथा-ন্যানিচ রত্নানি স্থাপায়েৎ সর্ব স-ক্ষিয় । **স্**ৰ্যাচ্ৰ্ত্রণা জিল্লা গোন-यक उपाचाकः ॥ (गाम्ब नाक्रक তথা দলি দুখা स्त्रश्टः। शूहात्यु ·চানর· দদ্যাৎ সমীপে ভামু দোহ-न· ॥ ऋ ७ जानि ह रेह नानि ভृष्णा-नि ह भक्ति छः। कात्राशास्य (भवस ठउर्था · भाग वर्मक ।। उथान्यानि চ नर्वानि शाहाः (क्ष्यः स्थाः खथा । नाना कवानि मर्दाणि शक्ष्यर्ग दि-তানক ।। এবং বিরচন কৃত্যু তম্ব-रकानाधितामनः। अद्भित्त क्ष्मि-भारमञ्जा (धन मानच्या उटा ॥ ७५-) (वनू वहादाश इंहरकाहा इरवं छः।

দ্ব-সর্বদেবগণ ধান যতঃ পঠন্তি ৰু रेम्नर् विकु कमलामन वामरमवाः। তমাৎ সমস্ত ভবন ত্র্য হেতু যুক্তা মা পাহি দৈবি ভবসাগর পীড্য মান ।। আমত্র্য ধেন মভিতঃ প त्रिवर्डा ङङ्गा एन्। फिन्नाय ध्वरव জল পূৰ্বক তাং। যঃ পুণ্য নাপ্য দিনমূত্র কৃত্যোপবাস: পালৈ বি-মুর্ক্ত তনু রেতি পদ মুরারে: ॥ ইতি সকল বিধিজ্ঞে। রত্নধেনু পু দান বিভর্তি চ বিমান পাপ্য-दरही भागान । किन कनव विम ক্তো বন্ধভি: পুত্র পৌত্রৈ: সহি মদন সূক্প: স্থান মভ্যেতি শ ষ্ট্রো:।। ইতি নৎস্যপ্রাণে নহা-मानानूकीर्ज्यन ब्रङ्गाथन् श्रुमानिरका नाम २७२ ज्यागः॥

লাহনিবিঃ পু॰ খঞ্জনপক্ষী। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ।।

ন্ত্ৰন্থ সম্প্ৰান্থ নি সৰ্বন্ধান । যথা। সম্দ্ৰোপত্যকা হৈনী পৰ্ব-তাধিত্যকাপুৱী। বহুপারায়ণ না হা লক্ষেতি নম নৈথিলি॥ ইতি ভিডি:॥

রত্পতা জী জিনানা নরকবিশেষঃ । যথা। রাজ্ব শক্তরা বালকা পক্ষ ধ্যতন পুডাঃ। মহাত্মপুতাবে ভ্যেষোধো নরক ভূন্য: । ইতি হেমচন্দু: ॥ তম্পাণ কী জীৱকণ ইকি জেম-

রত্নসুখ্য ক্লী হীর ফ । ইতি হেম -চন্দুঃ।।

রত্বরাট্ শ্লী মাণিক্য । ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ ॥ রত্নশুষ্ঠক ॥

রত্নবতী জ্ঞী পৃথিবী। ইতি শব্দ মালা॥ রত্নগুকাচ॥

ब्रावयं क॰ क्री शृह्मक्र तथः। ই তি
भक्त ब्रावनी ॥ ब्राव्य भौतन बि॥ ब्राव्य ग्रम् भूभक्ष व वः। ই छ ऽ-भवः॥

রত্নসূ: স্ত্রী পৃথিবী।ইতিছেমচন্দু:॥ রত্নাকর: পু: সমুদু:।ইত্যমর:॥ রত্নোৎপত্তিস্থানঞ্ছ।।

রত্নান্ধ: পু॰ বিষ্ণুরথ:। ইতি শদ-রত্নবেলী।। রত্নতিহ্যক।।

त्रशावणा । त्रश्र व्यक्त । त्रशावणा । त्रश्र व्यक्त । त्रशावणा । व्यक्त । त्रश्र व्यक्त । व्यक्त व्यक्त व्यक्त । व्यक्त व्यक्त व्यक्त व्यक्त । व्यक्त व्यक्त

विभूत्वा १०वः। भन्तवाग मत्या बर्ति कखरत्र १ जू विनारम् ॥ धाना भइंडव्यान महाशि भविकन्नरय । जन्नावास्तः क्ञा वृक्षान् (पवाः मह काकानान्।। श्रुवायट श्रुव्न भी-भीराः भुजार हाथ भूर्वर । भ्ववम्थक अद्युः कन नमान्-हीत्राय ॥ यथा (नवगनाः नार्व नर्व द्राष्ट्रघविष्ट् जाः। द्रव्य द्रष्ट्रभाषा निउ। गउः भाहि गहाहल।। यमा দুর্ পুরানেন ভুঞ্চি পুরক্তে হরিঃ । जराननर भुनातन उत्यामः लाहि भई उ॥ व्यानन दिक्षिना यक्त मन्।-দুত্ব মহাগিরি । স থাতি বৈশ্ব लाक मनाद्वयद्व भूजिलः॥ याद क्लूम उ॰ मागु॰ वरमहिश् नदाविश । क्लाद्धाग्र ख्लालंडः मध्दी भावित्या ভविता वृक्ष र उहा विक কিঞ্ছিদ্ৰ দ্ৰামূত বা কৃত। তৎ সর্গ্ নাশ নাযাতি গিরি বঁজুহতো যথা ॥ इंडि नार्मा ११ वर्गायः॥ द्रवाञ्चल की मिनियानकद्रमः। ভ্ৰতাপুগুহুনা ইতি ভাষা। তম্য थात्र खाः। धन्। यणमा गायु वाः श्रीमहामनम्रनः। इर्याः काः भा भाकनाः दशालद्व पादनः॥ ইভি রাগবল ভঃ॥

রজি: পু॰ বদ্ধনুষ্টিইন্ত:। মুট্ন্হাত্ ইতি ভাষা। ইত্যনর:॥ জী পু॰ সংযা রজ্যরজী ইত্যন্যে। ইতি ভরত:॥

রভ্যস্থ ক্লি যোনি:।ইতি শব্রত্থা-বলী।।

त्रथः भू कायः॥ हद्रमः॥ (वज्र-বৃক্ষ:। ইভি বিশ্ব:।। তিনিসবৃক্ষ: । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। চক্রিশিষ্ট-युक्तार्थयान । उर्भर्गायः । भाजा-वः २ जान्त्नः ७ । ইতামরः ॥ अर्ज्यनमाबः। ইত্যু ज्यः॥ उषात्रा जुनगण्गाः। इष्ठायं त्रथ (नावारिनः) ভূমণ বাতকে পন। স্থিরীকরণ মঙ্গানা॰ বল্য॰ বহি বিবর্জন॰।।ইতি রাজবল্ল ভঃ॥ #॥ রথ বিশেষাণা• नामानि यथा। युकार्थ ठक विद्यात भ ठाकः मान्स्राम तथः। मःकी-ভাৰ্থ: পুষ্যৱথো দেবাৰ্থস্ত নৰুদুথ: थः পরিবাভিকः। কণীরথः পুছ রণ ডয়ন রথপত্তক: ।৷ অনস্ক:শ-करो। २० मानुन्ती, कष्रनिवा एक॰ । अथ काइन वक्कार्य देख देख: ११-तित्र तर्थ॥ ननाभू क्यूनी यः न्। मरोडः भाष्त्रियः। नर् दिश्ला विवायक वा व्राचा की नि

एर्जान ।। ইতি হেমচন্দুः।। 🛊 ॥ গো-त्मिक्ना द्राया यथा। भुमखः विभुः পল্নীভি মিষ্ট নম সুয়োপম। বাল कान्रे जाकविषा जुं सगक तुज्क বিভূঃ। এত্যানস্থরে ওল শাতক स तथ वत । एएण विभुभन्नी क भ उन्ड॰ गगनाम्हा। इन्नम् मः যুক্ত রত্নার পরিছদ। রত্নস্তাম্ভ र्निवक्षक मृतुङ्ग कलामाङ्ग्रल ।। धि-ভচামর সংযুক্ত বহি শুদ্ধাংশুকা-विछ । भाविषा अभूग्रामा भा লাজাল বিরাজিত ।। শতচক স-भायुक्त भारतायायि भारताङ्ब । (व श्चिष्ठ॰ शार्व रेम मि रेवड र्श्वनमानाः विज्वितः॥ शीजवज्ञ शतीशाति तज्ञानकात्र ज्विकः । नवरगोदन मलोमः नागरेलः मुगलाश्दाः ॥ षि ভূজৈ यु त्र**नी श्**रेख (गीशरव**ण्य**हेत्र) र्व देतः। निथिन्ह उक्षमाना दक्ष विक्रमह्छरेकः॥ व्यवक्शः त्रवार्ङ्गः **७ भूगम् इत्दः भन**ा तथ मात्रा-र्ग कर्ड मूह वा ऋग कामिनीः।। विश्व ভार्या इति ने ने क्या क्या लीता-क भी श्लिष्ठ । वृष्ट्व (गामिकाः मन्) उज्जा मानुष विगुरान्।। इंडि वुका दिवदार्ख औक्षेत्रक्रमथा ७ ४ व्यथा-यः ॥ क्षा पिवता ऋषयाजा यथा ।

বুকোবাচ। ভূব তে সংপ্ৰক্যামি (नव्यात्राधन मूर्खन•। यट कृषा म-र्बकामाना॰ व्याष्टि छ्षि ভবিষ্যতি ।। मिंड में अरिय में रिख (ईसवरिक्तः সুশোভনৈ: ৷ বিচিত্র পদারাগাদৈঃ র্মণিভি কৃপশোভিতি: ৷৷ রথকৈ: কারবেদেব্যা: সপ্ত ভৌমণ মনোর-ম॰ ॥ দুক্ল বস্তম•ছন্ন মর্ক্চন্দ্রোপ-শোভিত । ঘণ্টা কিন্ধিণ শহ্বাঢ্য চামরৈ: কটকান্বিত াা পতাকা ধ্বন শোভাচ্যে দর্প গৈ ক্পশোভিত। **७• त्रथ• भृ**ज्ञायह्क **का** जी अभूभ भ-ল্লিকৈ:।৷ পারিজাতক পুরৈশ্য যক্ষ-क्पंग हन्तरिः। भूगञ्ज धृशिरेखः कृत्रा দেবী তত্ৰ নিবেশযেৎ ॥ পুতিমা শোভনা বংস নহাসুর ক্ষবক্ষরী । भूकरयमुखविनाुखाः नर्वसक्त मः क्ला ।। पूर्ण काछ्यायनी स्वी व-ब्रम्। विकावानिनी। निम् सुभूसन-थभी महिकाम्ब्रवाजिनी ॥ भुनीक्जू निरास रख यह ता वाक्षिक इति। অনেন বলি পূর্বেণ নমস্কার যুত্তন চ । প্ৰবিদ্বা ততো নেযা সুমুক্তাপ্সর शीलरेकः। शक्त्मी मंख्यी भूगं नव-ম্যেকাদশীযুচ।। তৃতীয়া শিব বিয়ে-म दिवरमप् मत्यु ह। महानही नह স জ্ঞ পর্বত সুবণেযুচ।। তত্র মণ্ডপ

বিন্যাস মহদাবিষ্ট নিমিত ৷ শৈ ল• বা মৃথ্যব• বাপি কৃত্বা বাস্ত বি-ठाविज ॥ **मर्व लक्ष्म म**ञ्जून मर्व भाषा भगति उ॰। भूर्दि **ह** कांद्रश्व হক পশ্চানাত্রা পুচকিরে॥ মহা-জনপদোপেতা• মহান্ত্ৰীভি: স স कुला । नर्वाम भान रेनर्वरेन्डः न मरेख द्रिश भृद्धायः ॥ एम्। धिनः শক সর্ব• সর্বিক্ষু সমন্ততঃ। ভূযো-विजाल मध्यमा माजनातन मूर्वेड ॥ রক্ষা । নিজ ভূতেভ্যে বলি । न्ह जरा नियः। मांड मांड वंद्र (पित अर्दकामार्थमाधन ॥ जातन विविधारिन मर्बकायान् भुष्ह स्म। **এव मञ्जा विवा अक उथा (मव्याव-**ভারযেৎ।। বিন্যাসভদুপীঠে ভু ম-গুলৈ কৃপশোভিতা । তত্ত্বা **न्तराराह्यी रेश्य करेन क जागूरेकः** श कनरेमल महामून गत्कार के मून् त्रिटि:। नगर कन मुल्ति वीक्रिय व्रथभक्षरिवः ॥ ज्ञाभरयरम्क रम्रकेव त्रज्ञ रें उ रें व म् रें हैं। । (यम मह्म नारमञ्ज्ञात्रवारिक निष्यतिः ॥ रवेनु वीना ज्ने इन्हें चन्हें। कि व्हिनि द्वावि-ণৈ:। স্নাপথিত্বা ভতো দেবীণ নির্ম-(कृह्रनेक: मुख्य:।। भागवानि क् ৈতঃ পদ্মি দী পবর্ত্ত্যা বিশোধিতৈঃ।

बिंदिक निम्मकावर्रिकः महिन्दी नी हिनाए-भागिरभीतः ॥ यव भागाः ऋद्याः क्तिम वंवाहाक्षि निमक्तरयः। भूरका-क्ष पर्वज्ञा भुज्जिक क्रिने न्नाभ्या उथा कभूत कारतन हनर-देनः अञ्चलन हा त्याद्वाहना मध्य-(उन (रवी भाषिक) भूकायर ॥ (इ-में ब बार्टिक भीता त्रुनाता द्र-**(नक्या। वार्त्राञ्डः जूनरेन किरेबः** भूनध्भि अन् रिकाशिया छक्तर्य उथा कन्या विकाजीनथ मूः शिजान् ৷ ভক্ষ্য ভোজ্যান্ন পানেন ভক্ সর্বাণ্ট পুনিবেৎ।। ভোজযিত্বা ক মাযেত দেবী নে প্রীযতা নিতি। রথে ক্ত্বা তথা দেবী পুন রেব গৃহ• नरय ।। सङ्जा जन म'रघन मम्ख বিভবানিতৈ:। শান্ত রেণ পথ সর্ব• भूग्न मूर्वाकरें उर्ज लै: ॥ भूकि भा मारेनः कन्मानिः जीनि मंद्रण या-**पि जि: । मिलालन यक्षा भाष्म्** ক্র। পক্ষণ পুচক্রিরে ॥ পুরশোভাণ পথে শোভা॰ দারশোভা৽ .গৃংছ शृह्य । कांत्रयी ७ ७९। भक ्त्रवं वाथा निवादाय ६ व्याहरा खन्नव स्त्रान् भाविहि॰मा विवद्धांयर ॥ वस्त्र इ। विस्ताकक्षां वध्याः व्या-धारि भवतः। छ हाल कोमूकी॰

व्यक्त त्रंथया वास्त कातरप्र ॥ नर्बना भ्रवितिरवञ्च महत्रारिन % भुविधि छ।। ।थनीज। उस नक मेरेतः ऋरंगं महा ज्ञा।। उथा किया गेकर्स ज् भा-जान स्वामि जि: । तथ्याका मु-कारवन मिरिड प्रिवि प्रवेगः ॥ আদিতেয়া রথযাঁত্রা কৃদুথেন নভসঃ क्रांदर । (मार्या) निवा विमानका রথবাত্রা পুভাবতঃ ॥ ক্রীডম্ভে বি-থিধৈ ভেথিঃ সর্বাতক্ষ বিবর্জিতাঃ াতথা ভুম্পি দেবেন্দু রথযাত্রাক-द्धा **७व**॥ णिवायाः णिवनाया**स** পর্মেণ স্থাধিনা। অগস্ত্য উবাচ । রথগাত্র। কৃত পুণ্য বুক্ষণে। বা সবস্য তু। পূর্ব যৎ কথিত ভাত ভত্তে সর্বণ ম্যা থিল।।। ব্যাপিত। নাত্র সনেহো দেবীনাছাল্ব্য মুক্ত· मः। यः भारेट मृगुयाद्यां जि মান্পসভ্য।। স সূথা বশাং সৌ-ভাগ্য পুত্রপুষ্তি মথেপ্সিতা । লভতে নাত্ৰ সন্দেহ ইভ্যেব বুদ্ধ (१। १ वृदी ।। यदालन कृष्ठ द्वारकः পুর। শক্রম্, কীর্ত্তিতা। ধনদস্য পু-রী পাপ্তি সক্ষণস্যচ বাযুনা ॥ হৃতে স্থানে কুঠা তেন তথা শুদ্ধা চ নির্থা उः। चेञ्चल भत्रवा म्क्ष्रा भूती र्ভागवनी मुजाः॥ ইতি দেবী পুর। *

ণে রথযাত্রা বিধি মাহাত্ম্যু ৩৯ অ-श्रायः ॥ #!। नवगुरानाः त्रथा यथा । (याजनाना॰ अरुमुानि ভाऋतमा तन (थ। नव । देनाम् ७ खरेशवामाह्नि-গুণা দ্বিজসন্তমা: 11 সার্দ্ধকোটি ত্তথা সপ্ত নিযুক্তান্যধিকানি তু। যো-জনানান্ত ভদ্যাক্ষণ তত্ৰ চক্ৰণ পুতি-ষ্ঠিত ।। ত্রিনাভিমতি পঞ্চারে যাবু-मिन्रक्षयाञ्चाक। मञ्च मद्र म् म् নু কালচক পুভিপ্তিত।। চত্তারি--শৎসহসাণি দ্বিতীযোক্ষা বিবশ্বতঃ । भक्षान्यानि ज् मार्खानि मानस्यम्य ৰিজোত্তনা:।। অক্ষ পুনাণ মূভযো: भुगान जरभनाकःयाः। ज्याशकः खज्यगारक ह शुवाशात्र त्रथम्। देव ॥ দিতীথেকে ত্তহক সংস্তি মা-नजाहाल । इयाक जश्रहकाः जि তলামানি নিবোধত।। গায়ত্রী চ ্বৃহত্যুক্তিক্ জগভী প'ক্তি রেব চ। , जन्हे् भ् जिहे विज्ञाका भूमरा भा रुत्रया त्रावः ॥ । ।। इंडि क्लार्या ০৮ অধ্যাयः ॥ রথ জ্রিচক: সো-भग्र बन्ताञ। उत्र वाकिनः। वाम দক্ষিণতো যুক্তা দশ তেঁন নিশাক-तः ॥ वीष्यान्याणि हम्राठ नक्ता-**नि इदि र्यथा। २। (जाम भूधज)** চাষ্টাভি বাজিভি বাযুবেগিভি:।।

वाद्रिक्षः गुन्हता युक्त खनामी याजि नर्व ३: । २। मुक्तमा ज्यिक ब्रोक्षः मान्त्रा प्रमाख वृंजः ॥ ८ ॥ অপ্তাভি শ্চাথ ভৌমস্য রংখা হৈসঃ সুশোভন: । ৫। বৃহস্পতে রথাষ্টা শ্রঃ স্যান্ত্রেম নিমিতঃ ৮৬ । রথ खर्मा न्या क्या मन्द्रम्यायम निधा তঃ। १। স্বর্জনো ভাকরারেশ্য তথা वि इं यि वृ छः ॥ ৮। २ ॥ এ छ न र। गुहानाः दि समाथा। इथा नव। সর্বে খ্রুব মহাভাগা নিবজা বাত রশ্মিভি: ॥ গুহ ক্ষ ভারাধিষ্ট্যানি ধুবে বন্ধান্যশেষতঃ। ভুমন্তি ভুা भयस्त्रानः भद्गागुनिव द्रान्याचिः ।। इंडि क्लिफ्रें ४० व्यक्तायः ॥ 🗱 ॥ 🕮 कामाथु(म्वन) तथः याजान्यस् मुडे ব্যঃ।। ৠ। অথ জ্যোতির্বিদা ভরণে রখ कर्याह। लान गिव नयु जिक्षुक (अयु मान्द्रनाथिल विधान गथाएः। तन् **अनुष्य दणाचु उश्रहः आ**धूका निविज्ञ সাধভিরঙ্গো#।।অথর্থচ্জনাহ । डिक वृष्टि कत्रकीर्ग भूतका एए य मृक বল্য বল্যস্য। স্ব্যভাগ নিচিত ज्य नगुमाविमयाः नगणा नवजागः ৷৷ অগুভে ভবতি সংকলিরম্ভ: কৃৰ-রোডুনি জবে। থ রথাকে। সন্ধিতের 🛭 ভূতি রন্তর দক্ষো ভীতি রিষ্ট ননসে।

ननु गर्ভ ॥ 🗱 ॥ व्यथ मृङ् र्वगन्तर्भ র্থ ক্ত্য দ্পুষ্ঠে পুনর্ম ক্রেছো-नुदाश (द्रवर्क्ष हरयाः । भूदर्गानि ত্রিভে হস্ত ত্রিউয়ে রেগহিণী দূর্গে॥ मार्क भोगा भेरत सोमा विवाद রথ কম সং 🕻 🌣 🏏 অথ জ্যোতিঃ সাগরে রথ ১ক•ীরথাকার• লিখে-हकः जानू अपने वित्नाकत्यर। बन थाणु बीनि बकानि मृष्टि भागं भू-माभाष्ट ॥ मृत्य मृजु। जंग हाक निकरि महत्त्वरः। तथार्गु ह म-रहाटभा ड॰ नर्सा है व मथभून ॥ इ जार्याम् (जार्जिविवस ज्यासन क् जाः मु ना दिमाः ॥ अ ॥ जा मा १र्थः । व्यामस्तर धीताः मान्त्रनामा तथा ना॰ अधिनः मलार्गः विधानः कार्यः মাহ: কথগন্তি। কেষু লোল স॰ জ্ঞানি ৰাতী পুনৰ্যু শুব্বা ধ্ৰিষ্ঠা শ 🗫 ভ্ৰষা এতানি। নৈত্ৰ সংজ্ঞানি মৃগশির। রেবভী চিত্র। অনুরাধা এঠানি। লঘু ম জ্ঞানি হস্তা অস্থিনী পুষ্যা অভিজিৎ এ হানি। জিফু রি-ন্দু স্বন্ধ ছোগা কো বুন্ধা তন্ত্ৰ-त्राहिनी ७:उय् नकर्इयू । भूनः क्ष्यू त्नन अपृष्यू हैनः नूर्याः उन नह दर्खनात्मम्। नजाः भूजिनुसानीः , मृष् वाद्यया ११नः कश्चिर् माधुदानि-

इर्थ

ুবতি শুভগুছ রাশিযুক্তে/অকে ক্যে ने कि । भूनः किः वृशिक्षी गधनः · স্থান অমু চভূথ• কৃপা: নবন• এত-ভ ক্ৰিছঃ সাধূতি: শুভগুহৈ রিতি छे.ए.ड. डेक् हिश्रम् ग्रंथना बरेतः रिक्रीणः कीटः जलकः भन्नः ककः। इथकातः भः वयनिर्याग्रहर्वाए-मधनाय च जाग श्रामः यमा एह छाक् अ उ उनार असार मृग्ता माउनक्यार वागः महोगा ५न य महस्र जगाशांट बगुन्य गाह ভাষাবিন্ধ্য নধ্যভানপর্যন্ত স रिया क हरनयः सहकः (स्वः न्याः। चीक्छपुः किञ्च ३ भक्ष २**०**४ क মভাগণ ৰ ভি এগৈঃ প্তি মিতি থবিখা গুলং ছিং ভুক্ত লব্যভাগনি-। ीं **उ**जुन रान छ। यन रहा छ जूमन । स्थितः व्यथानः क्वः। अनमः প্ৰকৃত্য অগুড়ে অগুগত বর্তন্তন ্ एमू नदर्ध गङ्गिः यूकः उद्धि। ्रवाया कृति या सञ्जामात्य बर्छनान न ব্যার বাভান্তিঃ নরণ ভব্তি। র-श्रीतर व्या अपुरता खर्वि। मित्र (ड म क् १) नकाब् जयम् किः पु रक्ष्याः होराज । जडा तस्तो नध यत्वा १५ /कृष्य होति स्था ह বভি। পর্ভে বৃষ্ট্রাণ গত নক্ত্রে

ইষ্ট শুভ ভবতি। ননু নিশ্চিত बिडि। जन्रद मुगम्।। दथक्छा खी तथमम्इः। **७८ श**ः य्रायः। तथ्यकः २। इछागदः ॥ ॥ অপ রথচ্কে নক্ষ সাগন । রথকর: পু॰ রথকারঃ। ইতি শন্ধ-इड़ावली ॥

তার ইতি ভাষ ে নতু নরণীগত্তে गाहिर्गाचा ३३। उटलन्तामः । हें हुए हैं हैं है है है है है है ए। इं अन्दर्भा सृब तदः ७ ५ छ ती न । य खाः ४ काष्ठ व्यक्ति ३। हा छ क. बह झाउनी ॥

दिश्वद्वी पु॰ नात्रशिः। देशपदः॥ त्रपार्हाः शं समग्राय्थानः। नतः इया । एट्निकानः । क्ले त्रथः २ अभिन्त ० उत्त ६। विकि स्न L 76. 11

तप्राधः दी भारत्यस्ता जिलाकः बन्धारा ब्रथन्। महा स्वस्रदङ्गतः-निनुत्राः ॥ तपना धारः कार्यान-(जा तकार्यसभाग उर्गसम् । दत्यः २। वैकामहत्त्वः वनः ॥ রনগোপন নী রথগ্ড। ইভি र्गान्यः ॥

्रपञ्चनः भुः एकवाकनकी। इंडि मगद्भावनी ॥ सथ्यकः । दशा ।

ज्ञथः (क्वीनी यस म उथ्ि त्रामान्त्रा ॥ हिडि (ह्याहन्तः ॥ রণপাণিঃ শর ইতি।ইতি মহিশঃ। (B) = 11

अधकः भुः जिनिमवृकः। ইত্যমরः॥ রপভরঃ ত্রি রথেনতরতি यः। ইতি च करवाषव्याकत्वन ॥

র্থণর্য্যায়: পু॰ বেভনবৃদ্য। ইভি मद्ग्रान्युका ॥

র্থগাদঃ পু• চক্ৰ•1ইভি হেম-ठन्दः ॥

त्रपञ्जा जी नहीतिष्णयः। ইতিশহ बद्रावनी ॥

त्रधाञ्च क्री ठक । हे छ प्रतः॥ त्रथाकः शुः ठकवाकभक्ती। इंड न्त्रः ॥

त्रथास्माणिः मू॰ विकृः। ইতি হল। रुषः ॥

द्रथानी को यकिः। इंडि द्राक न्दिक्तः॥

র্থান্তরঃ পু॰ ক্লুভেদঃ। ইভ্যানু-পুরাণ !!

बयाङः 🛶 (दङमद्कः। ३७ व्यवद्रश्रदणी ॥

त्रवाहुन्यः पुः (दङमः। ইভারের होत्सवाः उपकः ॥ ह्यादन ही शुः इथस्यूकर्का ।

धन्ताथा तथात्व जनात्को तथा । तथियः मः विशेषिति। ি নিশবৃক্ষ:। ইভি রাজনিঘণ্ট ।। রথিনঃ পু॰ র शी। ইত্যেরঃ । । द्रथितः भू द्रशी। इकि मार्गहा-

> রখী পু॰ রখয়ানীর।ক্রাদিঃ। তৎ-अयंग्रयः । तथिकः २ तथिनः ० । हे छ। मद्रशा तथा (ता ही 8 द्रवी: @ র্থিরঃ ৬। ইতি ছেনচন্দুঃ ।। র্থ-ছা ी १ म।রাফ: ৮। ইতি শব-बद्दावनी ॥ मान्त्नाद्वाङ्ः तः । देखि बढ़ी थ्रह ॥

द्रथाः 🕶 द्रथन। द्राजाः । हेड)गन्नः ॥ तथा॰मः । हेडि (हम-वनः॥हरक ही॥

इथा जी इयमगृहः। उद्भारीयः। রথকড্যা২ রথাুজাতা। আভ্যন্তর-মাৰ্গঃ। নাত ইতি ভাষা। তণ-शवंप्रयः। शुरुवा २ विभिधा ० । ইত্যার: ॥ অবের্নী। ইতি (मिरिनी ॥ श्रष्टाः ॥ ठड्द । ५७ (इनहन्मः॥

द्रमः - पेर भार्जः देखि कृषिकन्नसमः ॥ तकाभिः । उँ 🕾 🎮 নিভিগোবিনর ভউঃ। কর্ডি ভূমি• म्रहा ३ वि प्रारोगः॥

इसः पु॰ पडः ॥ वित्नधनः। इंडि ॥ रिप्नि ॥ भुक्षम् इनिक्रणः यथा। विवीर्ग धनश्रीनाम्क रिष्ठाः मिका व-नाः गृजाः । जीत्री मन्द्रेष्ट नगाः (मुधा कि ह्या अक्त जना मुका ।। जी पर विकास १ रेशिया अन्त १ म মা দন্তা ভাষিত কোভিলাদন । माकिना युक्त नमारे सम्मण्य जशाबर्गा नामा जया मा हो ভীগান্ত কৃচির। শভা। করাল বি 🕕 বলা দল্ভাঃ কেখাৰ চ ভদাৰ চায় रोगिता पृथ्वा नामः नीयां **छ**ङ्ग-শ্চ সূত্র্য়ে (ইতি শক্তেডে ৬৬ অ-ष्रायः॥ ऋ॥ रखन महस् विद्वः यथा १रडवएड नराव जिल्हा हार्स २ महि র্ভবেৎ। ইতি কৌলে উপরিভাগে >२ व्यद्यायः ॥ # ॥ म्डलः समः-कार्याः (नभः नामा उ महददा म তর বহুণঃ सर्गायः गृष्तः । পুरः ।। ভবেদশোচ মত্যর্থ- ভূপবেধাছু ণে কৃতে ৷ ইভি পুাৰ্শ্চিত্তভভুষ্ত ₹54. 11

बगहमः भ् ७) १३। ই छ (हमहन्तः ॥ बन्नः भ् रिखः। इज्जनतः॥ उद-्यान हो॥

র্বন্দ্রদঃ পূ• ওৡঃ॥ অধরঃ। ইত্য ব্যঃ॥ তস্থাশভাশভ লক্ষণ যথ।

। ना निक्षण धानाला अवेक त्रथेत्र न्लाः। विद्यालिकण सु-दिवे (व्राटेश किकण थिलेलः।। दिवेर्व धेनहीनाण मुखा प्रिका प्रशः मुजाः। हेलि गाक्ष ५५५ म्युरायः॥ त्रश्ची मु॰ हरी। हेलि ताक्ष निर्वलेखा।। त्रश्ची मु॰ हरी। हेलि ताक्ष निर्वलेखा।। त्रश्ची मु॰ हरी। हेलि ह्वापुरः॥ त्रश्ची मु॰ हरी। हेलि ह्यापुरः॥ त्रश्ची मु॰ हरी। हेलि ह्यापुरः॥ त्रश्ची मु॰ हरी। हेलि ह्यापुरः॥ त्रश्ची मु॰ हरी। हेलि ह्यापुरः॥

तत् ग ॐ क १ दारम । इं ि कि वि-तत् ग ग ॐ क । व क क क । य क प्रधार व क प्रधार व क प्रधार इम्मान प्रवासन । व क क्ष्य कि मुद्या लि जा। ॐ त इक्ता क व क कि प्रधार व । द्रारम वर्ष छ (त्रार व मान कि मह । ই कि मुग्री सामा ।।

द्रिष्टिष्ट थ् विष्टुः॥ हज्दुरःभीयः मूलजिल्डाः। म ज नाव्हिल्यः। इंजि समिनी । जङ्गः। ইजि भ-प्रतावनी ॥

तकः की दक्षा । न्ही । इक्तियानिनी ॥

कान की शाकः। वयसारका कीरव

श्निहे भुक्तरयन निम्नतः । यथा तकः

नाग्रहानी । ইकि न किश्वरात

दहाकद्वा ।।

রন্ত্র কুল । ছিদু । ইতি রব ই ড শ্ব । ইতি কবিকল্প । । । । । রবঃ পু भेदः । রবখাতে । ভাবে

त्रकृष्टः शुः कानवर्त्तकः। इंडि

রক্লুবজ্ঞঃ পু॰ উন্দূকঃ। ইতি ত্রি নাও শেষঃ।।

इक्तुवः भः श्रुः हिम्युक्तवः भः। कि।
कवाभ इकि काषा। छ ए शर्यायः
। पुक्ताद्रः २ की हका ख्रयः २ वयः
द्रः ८ वार्तीयः ८ मित्राम्यः ७ ।
ध्रम्य ख्राः। दः भी द्राप्ती कदारी
ह कि खि जि कि हे भी उर्त्वो। युव गर्मा विस्थातः श्रिक हा हा मुन्ना गर्मा। विस्थाता द्रम्य भी भारती। विस्थाता द्रम्य व्यक्ति भारती। विस्थाता व्यक्ति व्यक्ति भारती। विस्थाता व्यक्ति व्यक्ति भारती। व्यक्ति व्

त्रभ वरि । इंकि किर्वक्लक्ष्मः ॥ • इंकि क्षः ॥ यहा कृत्वम खा त्रभकि । वहः कथन• । इंकि हुर्गा- सामाः वर्ण व्याहिद्वार व्यभुकुर-हामः॥ व्यक्ति वर्णक करा वाह्यक्रिक-

दक है गडाः॥वस्। इंडिक्ति कन्नकाः॥ है इस्टि। इंडिफ्रां। मामः ॥—

तक गळाभा बस्य। ইতি কবিকল্প काः।। तक्छि। ইতিদুর্গারাস:।। तव ই গত্যাभ। ইতি কবিকল্পজন:।। ই নয়াতে। ইতি দুর্গারাস:॥ तवः भू भूषः। तवशाला ज्ञात् रल् भूष्ठारयने निम्नाः॥ तक छ जार्चरम्। इकि किविक्तः-क्याः॥ त्रा इतः मुक्किलावः। निर्विष्ठात्र। भूष्णि तिकि गाविन्तः छिः॥ छ तना। ए तक्त भाषः भूषाः। चाङ गृह्यः २य माहरसः। भाषः भिक्र मात्रक्तः भिषाः। देखि नुगारामः॥

রত ইড শবে।ইতিকবিকল্পন ॥ইর্দ্রতে। ডরস্তুতে।ইতি দুগারাসঃ॥

রম উভ জাও হাঁতে।ইতিকবি-কল্পনঃ ॥ রেফানিং। উত্নির। রাজা। ডিল্লতে। জারুমাং ব্রঃ: । ত রভা ইতে নুগানিমঃ॥

बिनः भः वाष्ट्राधिकाःभाक्ष्यः॥

্কানদেব:। ইতি নেদিনী ॥ রম-नके। त्रमवाटा जार्च १नहे भुजाय विञ्चले ॥ .

রমকঃ প॰ কান্তঃ। ইত্যুণাদিকোবঃ॥ त्रमठे॰ क्री स्क्रि। इंजुं नाहित्कायः॥ शुः शिक्रु। ইতি শদ রম্ঠধু নিঃ **हिम्का**॥

রমণ ল্লী পটোলমূল। ইভিমে पिनी ।। इधन• । ইতি (इस्टन्दुः ॥ ङ्ख्रन । তৎপर्यायः । ञतुक्रवर्यः-ক ২ গুাম্যখর্ম: ৩ সুরত ৪ রত ৫ রভিঃ ৯ উপসৃষ্ট >০ ধ্যিত ১১১ ক্রীডারত্ব• ১২ মহাস্থ• ১০ বিভদু• ্ব৪ যোগনিথুন• ১৫ অভিনানিত• ১৬ : ইভি শবরত্বাবলী।। ক্রীডন• । ই ङ इयथा दुर्ध हर्णना ८।।

রমণঃ পু॰ পভিঃ।। কামদেবঃ। ইভি মেদিনী।। পদভঃ। ইতি হেমচন্দুঃ ।। वृषगः। इंভि भक्तिन्का ॥ स-্, হারিষ্টঃ। ইতি রাজনির্ঘটঃ।।

ब्रेन्गिः की जचूषीभाष्ठगंउदर्घित-म्परः। म जू ब्रम्यक्रवरः। यथा। এবমেবোভরে ত্রীণি বর্ষাণি চ ত-**!** श्रीधन 🕆 व्यक्षवर्यः जिक्कृत्वार শৃক্রানব্ধি: মৃত: ৷৷ ছির্গ্রয় ত তো বৰ্ষ শ্বেভাবিধি নিগদ্যতে ৷ व्रमातक उटा वर्ष नीम समार्थन ধি: মৃত:।। অপিচ। শেষ উবাচ। দক্ষিণেন তু খেতস্য নিষ্ধস্যোত্ত-त्रि जू । वर्षे त्रमाक नाम कारास তত্র মানবাঃ ॥ শুক্লাভিজন সম্পা-माः गर्ख मृश्रियम्भनाः। मण वर्ष সহসাণি শতানি দশপঞ্চ ৷৷ জীবন্তি ভে মহাভাগ নিত্যু মুদি-ত মানসা:। ইতি পাদ্মে ভূথপ্তে ३२४ । १२३ व्यव्यायो ॥

त्रमण जी तम्भी। इंडामद्रीका॥ मः नुर्यागः ७ निथुवनः १ रेमथूनः ৮ | त्रन्गे छो नात्री। इंडि सिमिनी।। উৎকৃইজীবিশেষঃ। যা বপু র্গুণো-পচারেণ সৌভাগ্যেন কান্ত রম্য-তি সা। ইত্যমরভরতৌ ॥ বালা-थावृक्तः। यथा। वाला ह द्रम्भी রামা বন্ধ্যা কামকলাপি চ। ইতি भक्तिकृता।।

> त्रभागि कि मुन्दत्। इंडामत्रोंका॥ রমণ্য ত্রি রমণীয় । ইতি সিদ্ধান্ত-कोमूम्यामूनामिवृज्धिः॥

রমতি: পু• নাযক: 11 স্বর্গ: 1 ইতি सिमिनी ।। काकः । ইউ नेप्**त**ज्ञा-वनी ॥ कानः ॥ कामरस्यः । ইতি निकास्टिकोमूम्यामूनामिक्जिः॥ की नक्षीः। इंडि (मिनी।। রমা णिथुकद्राक्रकन्या भाकद्विरहत्व विवाहिन। यथा। ७७: मिन्युका । ब्राका युक्तानार्य मूलकान्। मूना-स्राया निन्दि वृक्षा ब्रमाः भाषाट म कन्नत्य ॥ इनि कन्निभूबात २० व्यथायः॥ माना । इनि ब्राब-निर्वकः॥

द्रभाषतः भू शिक्कः।यथा। द्र-भाषतः भूष्का भाषत्वारः। इंडा-द्यत्भुष्ट्रं क्रमिनः॥

র্মানাথ: পু॰ একৃষ্:।রমা লক্ষ্মী স্তস্যানাথ: স্বামী।ইতি ষ্ঠীতং-পুক্ষসমাস নিম্নম:।।

রনাপতিঃ পু• প্রীকৃষ্ণ:। যথা।
নুজনদ্স্যাসিত নিদ নিদ• যাত•
রমাপতে:। ভুক্ত মেতদনন্তস্যে-।
তুচু র্গোপ্যো দিদৃক্ষবঃ।। ইতি
নুজবোধব্যাকরণ•।।

রমাপুষ ক্লী পদ্ম । ইতি **শহ**-চন্দ্রিকা॥

রমাবেষ্টঃ পু• শ্রীবাসঃ। ইতিরাজ-নির্ঘণ্টঃ।।

রমিতা ত্রি রতিপাপিতা। যথা।
ত্বিতপতি বুঁজ্যুবতি স্তর্গিনতাবিপিনগতা। মূর্র্রপুণা রতিগুকণা পরিরমিতা পুনদ মিতা॥
ইতি ছন্দোমজ্বী॥ বুজ্যুবতি
গোণবধু: মূর্রিপুণা ত্রীক্ষেন

পরির মিতা সতী প্রমণ হর্ষইতা গতা। কিন্তু তা। ত্বিক্পডিঃ
ত্বিতা শীঘু। গাঁত র্যস্যাঃ সা তথা
। পূনঃ কিন্তু হা তর নিস্তা বিপিন
শতা যমুনা সম্বিদ্ধিন মুপাগতা
। কিন্তুতেন মিতিগুৰুণা রতে শ্কারে গুৰুণা উপাধ্যাযেন। অযমতিপুষেঃ। ম্বং রতি অশলো নাথিকাঞ্চ রতি নধ্যাপ্যতি। ইতি
তত্তীকা।।

त्रामधतः भ् विकुः। यथा। श्रीताम রাঘৰ রমেশ্বর রাবণারে ভ্তেশ ম্মথরিপো পুমথাধিনাথ। চানূ-त्रमर्भन क्षीकभाउँ २ मृतास छ।-জ্যা ভটা য ইতি সম্ভত মানুনন্তি !। ইতি কাশীখণ্ডে হরিহরস্তোত্র।। त्र**ञ: भू: (**वणु:।। वानद्रवित्मय:। ইতি নেদিনী।। মহিষাসুরপিতা। यथा। और वें डेवाह। आवाशिखा सहार्पावा ब्राह्मन मृतरेविद्राना। हि-রেণ সচ সুপ্রীত স্তপসা ভস্য 🔫 : কর: ॥ অথ ভুপ্তো মহাদেব: পুত্য-ক্ষা রম্ভ মৃক্তবান্ । পুরীতো বি তে বরণরম্ভ বর্ষম যথেপ্লিত ॥ এব মুক্তঃ প্তাবার রম্ভ তণ্ডন্দ্রেশ্ব র । অপ্রোহ । নহাদেব যদি (उ नग्रनुष्टः। अन जगजरंग शूर्धा

ভবান্ ভবত্ শঙ্কর। 'এব মুক্তন্ত रिएडान शुज्रवाह व्यथ्वः॥ खर-ত্বেভদাঞ্ভ প্র ভবিষ্যামি সূত ख्व। ইज्रुक्वा न स्हारमव खेंबवा-ন্তরধীয়ত।। রস্তেপি যাত: স্থা-ন হর্ষোৎফুল্ল বিলোচন:। পবি गह्न ज द्राष्ट्राथ मृह्ण महियी॰ भू छा · ।। बिरायनी · हिबदर्ना · मू नत्री अञ्चानिनी । न जा मृ श्रेष महिषी ब्रम्भः कारमन स्मा-হিত:।। দোর্ভ্যা॰ গৃহীত্বা চ তদা চকার সুরভোৎসব । তথো: পু বৃত্তে সুরতে সা তদা ভস্যতে জ্বসা ।। प्रधात महियी गर्छ छन। ज्ब-হিবাসুর:। ইতি কালিকাপুরাণে ৫৯ व्यव्यायः ॥

রম্র। জ্রী কদলী।। অপ্পরোবিশেষ:
। ইতি মেদিনী ॥ গোরী। ইতি
শবরহাবলী ॥ গোধনি:। ইতি
হেমচন্দু:॥ বেশ্যা।ইতি ধরণি:॥
র্ম্রাতৃতীঘা জ্রী বুতবিশেষকাল:।
রথা। বুন্ধোবাচ। রম্রাতৃতীঘা
বক্ষ্যেচ সৌজাগ্য প্রী সুতাদিদা
। মার্গশীর্ষে সিতে পক্ষে তৃতীয়া
স্থান্থায়িত:॥ গৌরী যজেদিন
পত্রি: অশোদাদ: কর্ম্যদ:। কদস্থাদে। গিরিস্তা পৌষে ন্কবকৈ

र्यांबर ॥ कर्त्रामः क्षत्रामा मिल कारह कार्र क्र। नात्र मूज्रा कः ङ्गोरेत घ् जात्मा मधक्रमुमः॥ गीजी-ময় দন্ত দান্ত কালুনে গোমতী যু जिए। **स**रेन्तः कृ द्वा मसकार्धः की वा-**णः मह्नी शुरः** ॥ विभानान्त्री • स्म-নকৈ শৈচতে কাশার সংপুদঃ। দধি-পুলে। দন্তকাষ্ঠ তগর জীমুখী यखट ॥ रिवणार्थ कर्गिकारेत्रक वन् শোকাশে। বটপুদঃ। জৈতন্ত নারা-यगी महिंहजभौजिक थलनः ॥ वर-কাশক ভক্তাৰ আবাঢ়ে মাধ্বী• যজেৎ। তিলাশো বিলুপত্রিক क्लीब्राम वर्षेकशुमः ॥ खेपुषव म-ন্তকাষ্ঠ॰ তগয্যা: শাুুুবণে শিুুুুখ॰। দম্ভ-काष्ट्र सर्वकाणः क्रीदाना शुख्या॰ यखि ॥ भीना यंदि जामुनाम भ्राकारणा खनारिषः। त्राज्ञभू-बीक्षाययूषा जवान्त्रेष्ट्रम् जीवकः ॥ श्रामरयेमिनि देनरवरेन्तरः कृनदेतः কার্ত্তিকে ফজেৎ ॥ জাতিপুল্লৈ: প; प्रकाश्व शक्षभव्यामात्मा यहार ॥ घ्रापनक वर्षास्त्र मभन्नीकान् हि-कान् यरक्र । डिमा मरहश्रवः सार्गः লবণে তু গুড়ে ছিত ।। বন্ধ ছত্ৰ সুবর্ণাদ্যৈ রাত্রো চ কৃত জাগর: । गीज वारेना मंत्रस भाज र्गवामा

সৰ্বমাপু যাৎ !৷ ইতি গাৰুডে ১২০ व्यथ्रायः ॥ # ॥ व्यभिष्ठ । व्यथ् जृ-তীযা। সা চতুথী যুতা রম্ভারতে-তর দৈবকর্মসূ সাহা। রম্ভাখ্যা বৰ্জবিদ্। তু ত্তীয়াণ মুনি সন্তম। व्यत्तरम् मर्बकार्यत्रम् गनमूका भून স্যতে।। ইতি বৃদ্ধবৈবৰ্তাৎ। তত শ্চ যুশাবাক্য রম্ভাবুতপর । ভ বিষ্যোত্তরে ৷ সক্ষ ভদু যত্নেন র স্তাখ্য বুত মৃত্তম। জ্যৈ শুকু-**ज्ञीयाया॰ माञा नियम ज**ूश्री ॥ রম্ভাখ্য নিতি রম্ভ্রযা কৃত নিতি রম্ভাবুত। ইতি তিথ্যাদিতভুণ।। রম্ভোকঃ জী রম্ভে ইব উক্র যুস্যাঃ সা। ইতি ব্যাকরণ ॥ রম্য স্লী পটোলমূল। ইতিনে-मिनी ॥ भुषानथाजुः । ইতি कहा-থরঃ ।। রন্যঃ পু॰ চম্পকৃতৃক্ষঃ। ইভি মেদিনী ॥ वकवृक्षः। ইতি नद्रिन्ति ॥ त्रगृह वि मरनाज्यः। इंडि सिरिनी ।। বলকরঃ। ইতি জটাধরঃ।। त्रमाक की वर्षविष्मयः। इं कि कि।-ধর: ।। এতস্য বিবরণ যথা। দ-ক্ষিণেন তু নেরোস্ত শ্বেতস্যচোক্ত-(त्र ह । दायवार त्रभावर नाम जा-যুক্তে তত্ৰ মানবাং ॥ মতিপুধানা

বিমলা জরা দুর্গ বিবর্জিতাঃ। তত্তা-नि जूनहानं वृत्का न्यात्राका द्वा-हिंठ: छ्ठ:॥ ज्ध्यान भागनाति জাবন্তি বহু বাসর । ইতি বরাহ भूतारा कृष्णीं नामाश्रायः ॥ भ-টোলমূল•। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ: ॥ রম্যপুষ্ণ: পু: শাল্মলিবৃক্ষ:। ইতি ब्राकिनर्थिः॥ त्रमारकनः भू॰ कात्रकत्रकः। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: !! त्रम्या जी त्राजिः। इति समिनी।। স্থলপদ্মিনী। ইতি রাজনিঘণ্টঃ।। রমুঃ পু॰ অকণবর্ণ:।। শোভা। इंजुर्गाहित्कायः ॥ র্য ড গভৌ। ইতিকবিকল্লক্ষ: ।। ড র্বতে। ইতি দুর্গাদানঃ ॥ রয়: পু॰ বেগঃ। ইত্যমরঃ॥ পুবা-· इ: । यथा। भुवारः भून द्वादः म्रा-দ্বেণী ধারা রয়ক সঃ। ইতি হেম-हन्मः ॥ त्रत्राणे जी ननातः। ইতি পুরাণ<u>।।</u> রলক: প্• কম্বল:।ইত্যনর:। পক্ষ ৷ ইতি স্ভূতিঃ॥ মৃগবিশেষঃ । इंडि मुब्देः ॥ त्रव हे पुरका हे कि कविकन्नम_{िया}। ই রঃগতে। ইতি দুর্গাদাসঃ।। त्रवः शृ भदः। इंड्रनद्रः ॥

ब्रयग॰ क्री का॰मऽ॰। ইতি (इसहन्मुः || ॥ ब्रयम्ह।।

রবণ: পু॰ উষ্ট্র: (ইতি হেমচন্দু: ॥ ।।
কোকিল: । ইতি বিদ্ধান্তকৌন্দ্যা
মণাদিক্তি: ॥

त्रवनः जि नक्तः॥ जीकः॥ ज्यः। ॥ हक्षनः। ইजि न पत्रद्वावनी ॥ त्रवयः न् काकिनः। ইज्यादिः काषः॥

बविः भू॰ मृर्गुः॥ अक्वृकः। इंड्र गतः ॥ छन्। (जागाः पिनः वातः क्राल । यथा। द्वरवी वर्क्का ठजुः शक्ष সোমে সপ্ত ছয় তথা। ইত্যাহি बाद्र(यदा) कथरन अन्यश्रुशीलः ॥ তৰ নিধিকানি যথা। নাৰ না-निय गा॰ त्रक गमूतः निघ्र गजदः। **७**क्ष्याच्या व्राव वीदा मधक्य-नाशुक्तः॥ जान्तिः मधूम् मान् छक्रशब्दा ब्रद्ध क्रिंन । मधक्रम खरामाणी इचा इचा प्रतिबुखा ॥ নিষণ নাণসং নস্রঞ্ বিলুকাঞ্জি হ है। दुर्कः । ज्याराया द्वार बीद मुखब्रम् नाज्यकः ॥ इंडि कर्यालाः हनेता क्षा । बिविग्र्म। बक्नाम विश्विष्ठवर्गः। व्ययः भूवंदिकः भूकव ক্ষিৰজাতি সভুগুণ ক্টুর্স সিশ 'र्वाण र्डानक्व मधनीडिथि **जामु क** निक्रमणाना मधिशितः কাশ্যপগোত্র:। দ্বাদশাস্থলশরীর: । পদাহভ্ষয:। প্রানন:। স্থা-अवाहनः । शिवाविदेववः । वङ्गि পুত্য बिरिवज्ञ । ইতি গুহ্यक्त **उ**द्धारयः ॥ # ॥ चनः वृद्भान्त र्गथा। व्यवजी भार खर्या (बाकार छ-मा८ मूर्गः भित्रज्यार । चिह्नाजु পুকাশেত অবনাৎ স রবিঃ ফৃত:।। ইভি মাৎস্যে ১০১ অখ্যায়ঃ 🛭 🗱 🚶 व्यम् । वर्षा भन्ता विष्य । मन्नी हः কশ্যপো জক্তে তথাজ্জত্তে বিভা-বসু:। তম্য ভার্য্যা ভবৎ সংজ্ঞা পুত্ৰী দৃষ্ট: পুৰাপতেঃ॥ ব্ৰাণ্যপত্যা-निवारकमु मः जायाः नश्माः निविः । जािंदिजा बन्यामान कन्यों क् काः मृत्नाहनाः ॥ देववश्वजः मनूत्रम्-ষ্ঠ বন্ধ বন্না তভঃ। নাতি ভে. (जो मयः क्षा (नाष्ट्रं ना**लः** विवयः अः ॥ मागामयी॰ उड्णाताः भवर्गाः निर्माम चडः। म छा। वाह उउ मा-या॰ जवान मृतु (म दहः ।! अह॰ या-স্যামি সদন পিতৃ স্ব পুন রত্র মে। ख्वान वज्ञ कन्यानि निर्विषकः भ्रमी-ख्वग ॥ भन्दाय यमात्वा यमूना यम म॰জ्জको। बाभज्य मृष्ट्री मुक्केद्र भिज्हानवरः प्या।। न वक्का निहः

ब्रह्मः। ইতি निधि॥ 🕸॥ र्यं यः द्रिता जनामानमास यथा। (अ कान्डिः नर्यस्माहित्ना काम्रज রশ্মিভি ভর্ল । সন্দুৰাযু স . যোগাদ্বভাগে গভতাং ॥ ত **७** ख भगमाः कात्म शहिब छ ग्रहा-কর:। নিয়ছভাপো বেংঘ ভা: খুলা-শুক্লৈন্ত রশ্মিভি: ॥ ইতি দাৎস্যে ১০২ অধ্যায়:।। 🥴 ।। অপিচ । এব धिय स्थापतिया (स्वत्त्वः भिजा-महः। করোতি নিযত কাল का बाजा रिश्चनी उनुः ॥ उन्। व बन्धारमा दिलाः महीलाक लुप्तीन-काः । (छरा॰ एष्ट्रं। भूनः नव ब्र-व्याग क्रान्थः ।: जुन्या **र**वि क्मिक विश्वकर्या उरिष्य है। विश्व-ব্যচাঃ পুন শ্চান্যঃ সম্পাৰ্স্ রভঃ পরঃ॥ অর্বাগ্নসূ রিভি প্যাভ: ৰরা-फन्धः भुकी विकः । मूम्यः मूर्यात्र-শ্মিল্প পুঞাতি শিশিরমূরতি । তি-र्य)गृष्कु भू जाति। १८मी मूम्यः भन्नि গীয়তে ৷৷ হরিকেশন্ত য: প্রোক্তো त्रिष्य **र्मक्**जलायकः । विश्वकर्या ७था द्वाच्या बुद्धः भूकाजि भर्दरा ॥ বিশ্বব্যচান্ত যো রশ্মিঃ শুক্রণ পুঞ্চা-ভি নিত্যদা। সম্পদ্ধসূ রিভি খ্যাত: य भूकाजि हः लास्डिः ॥ वृहन्ताः ॥

जि. अंगुकाि तन्य तर्वाक् तमः भूष्डाः। महिन्ध्द्रः भूष्याङि गश्च-मण्ड खत्रार्ट ख्या ॥) এवः मृत्र भूडा-বেন সর্বা নক্ষত্র-ভার সং । বর্জন্তে বৰ্জিতা নিভং 'নিভং মাপ্যাৰ্যস্<u>ভি</u> **চ** । स्वितना॰ शार्थिवानः क्षेटेनमा-नार्छ। नदगः। जातानामिडा मा-রিভ্যান্তেরদা ভরমাণ পুভঃ।। আ-पछ न ७ नार्डानाः सहस्युप सब-छ अः । नारत्यात्रेण्डव माननुन् कुः भारेकंत भर्मु का । ज्ञातवान् अ-क्रारेक्ट वह अन्यतिय । भयः । **उम्र क्राम्य मध्यम नीउ**वस्यादः নিদ্রণ ।। তাসাংচত্র: শঙ্ নাডের वर्षा छ ज मूखंगः । ছ न्हनारे क्व শাস্থাক কোতণা ভূকণা তথা।। অমৃতা নামতং সরা রশ্মধো বৃষ্টি সজ্জনা:। হিনে: বহাক ভানসেগ্র त्रभाग जिम्ने क्या निकास विकास व याक रेशयाक ङाबित्या हिनम-क्रिंगः। हन्त्रा छ। नाम डः मर्डाः পাতাভাঃ মুর্গভন্তয় ॥ শুকা 🧍 কছভ কৈব গাবে। বিশ্বভূত তথা। শুকা ভা নামভঃ সর্বা ট্রিবিশা হর্ম সজনা: ॥ সম বিভর্ত্তি তালিঃ স মন্ধ্য পিতৃ দেবভাং। মনুষ্গা-नोवरवरनर अथया ह निज्न्नि 🐉

অম্তেন সুরান্ সর্বান্ তিসু স্ত্রীণ - ন্তর্পাত্যসৌ। বসঙ্গে গ্রীম্মকে চৈব 'শতৈ: সন্তর্গতি ত্রিভি:॥ শরদ্যপি চ বর্ষাদূ চতুর্ভি: বংপুরুষ্তি। হেম-ন্তে শিশিরে চৈব হিম মুৎস্কৃতি ব্রিভি:।। বৰুণো নাঘনাসে তু সূর্য্যঃ প্ৰাত্ ফাল্লুনে। চৈত্ৰে মাসি ভ विकास भाजा विकास जानाः ॥ रेक्रार्डम्टन ভবেদिन्दु व्यायारा अ विजा इतिः। विवसाम् भावतः मानि (भ्रोहेशन्त्राः जगः म् जः ॥ भर्याता খ্ৰবুজি বৃষ্টা কাৰ্ত্তিক মাসি ভা-अवः। मार्थभीयं अयस्यिवः शीर्ष ে । সনাতনঃ।। পঞ্রশির সহ-अः नि वक्नमहार्क कर्यान । अहः गर्रेजुः भृषा जू परविषः महि তথা।। ধাতাইভি: সহত্রৈন্ত নব-ভিন্ত শতক্তু:। বিবদ্বান্ দশভি: পাতি পাত্যেকাদশভি র্ভগ:॥ স গুভি স্তপতে মিত্র স্তৃষ্টা চৈবাষ্ট্রভি ्ष्रु(१९ । अर्ग्या मन्निः भावि গ্রিণ্যা নবভি স্তপেৎ ॥ বন্ধী রশ্মি गर्रे मुख विकुं उनकि विष्कृ । बमाइकिनिकः मूर्या। श्रीष्म काक्षन ॥ डि: II শেতো वर्षाम् वर्णन **ना** ওরু-শরদি পুভু:। হেমন্ডে, তামু-ব্রা: দ্যাৎ শিশিরে লোছিতো রবি:

११ अवशी यू वनः श्रास्त स्था मिन निज्ञ्य । मूर्यं। १ मज प्रमण्डवरः विषु नियहित ॥ ज्ञान हार्छे। गुरुाः उक्त । मूर्यं। हाशिष्ठित विकाः। हम्मुनाः (मामभूवक्त क्रूक रेक्ट्य वृश्मितिः।। (कोश्मा कान ख्या जालः (कर्मानिन हार्डमः। मार्ज धुरव निक्का (य गुरु। एउ वाठ जन्मिकः॥ ज्ञामाना यथा (यागः जुमसान दिवाकतः। ইति कोर्स्। ৪० ज्यायः॥

রশ্মিপতি: পু• আদিত্যপত্রক্ষুপঃ
। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।;

স শবে। ইতি কনিক্যুজমঃ। রসতি: ইতি মুখ্যসংগ্র

तम ८ क का सार । स्वार । इंडि कि विकल्लकाः ।। स्वार । श्री तम-या अध्वित्तकः। ই जिनु श्री मा मः ।। तमः क्षे वालः। ই जि ताक निर्म के ।। तमः क्षु त्र मानिम् युगा श्व रखः। म ह काल महाय ज्ञि वियम निलानला मः मार्ग भिति ।। उत्र भृषिव । धू द्वा वाल्ला। मार्थ २ भृषिव । धू द्वा वाल्ला। मार्थ २ भृषिव । धू वाल्ला। क्ष्र २ भृषिव । धू वाल्ला। क्ष्र २ वायुष्य द्वा वाल्ला। न। कर्षेकः ६ वायुष्य द्वा वाल्ला।

ना॰ मणाना॰ मुष्ट्रेगा॰ जनना मिक लग मन्या दिनिजः अन् जागुरका तकः गठः ই ठ । यद्गारियू অভিব্যক্তা রসাঃ ক্রমেণ শ্লোকেন নিবধ্যন্তে : রৌদুো ২ ন্ড তশ্চ শৃক্ষা-রে। হাস্য বীরৌ দ্যা তথা। ভ্যা নকক বীভৎস: শান্ত: স পুন্-ভ জिकः॥ व्यविष्याः विद्राद् वि-কল: অপর্য্যাপ্তো জড ইতি যাবৎ । খনেন বী ভংস উক্তঃ। বিকলত্ত্ব-**१** इरज़ मात्र महीकाविज्यास्त्र বক্ষ্যতি। ইতি শ্রীমন্তাগরতে ১০ স্কন্ধে ৪৩ অধ্যায়ে ১৫ শ্লোক টীকা याः ञीधतसानी ॥ 🕸 ॥ विषः ॥ वीर्या थाः ॥ ज्ञागः ॥ प्तः । ইত্যমর:।। গন্ধরস:।। জল•।। পা-द्रमः। ইতি মেদিনী॥

রসক: পু॰ নিষ্কাথমা স:। ইতি হেনচন্দু:॥

রসকপ্র॰ ক্লী কপ্ররসঃ।রস কাপ্র ইতি ভাষা। যথা। তত্র পার্বস্য সংক্ষিপ্ত শোধন কর্ত্ত ব্যং। শুদ্ধসূত স্নং সর্য্যাৎ পুত্ত্যে কংগৈরিক স্থীঃ। ইপ্তিকা থটি কা তদ্বৎ সুটিকা সিন্ধুজন চা। বন্দীক ক্ষার লবণ ভাওরঞ্জক মৃত্তিকা স্বাণ্ডোত্রনি সংচ্ণ্য

दामना ठानि (नाव्ययः ॥ थिंह-কা খড়ী। সুপটকা ফিট্করী। সি-कुडम रेमक्वर । वन्यीक छड्डा मृट । वन्त्रीक दब्धंद्र । क्वात्रवादनः । থারীলবণ । ভাণ্ডরঞ্জকমৃত্তিক। । কাবিসমাটী । এভি শ্চূর্ণ যুতি मूड॰ यावचाम॰ विमर्क्ति । उहुर्न সহিত সৃত স্থালী মধ্যে পরিকি-পেৎ ॥ তস্যা: স্থাল্যা মুথে স্থালী मनद्राः श्राद्रायः मनाः। नवज्र छ-উত মৃদা মুদুযেদুভয়ে। মুখি।। नः भाषा मृपुरवर्ज्यः ज्यः मः भाः या मू मृत्य । मन् विलाया मू मूर जा॰ इश्नी॰ वृत्ताः विश्वात्रव्यः ॥ অগ্নি॰ নিরম্ভর॰ দদ্যাত্মাবদ্দিন চত্ত্ৰ-ষ্ট্রণ। অঙ্গারোপরি তত্মস্ত রক্ষে-ष्यञ्जान इतिना ।। भरेन कष्मा तराय छ **म्र्क्कृशानीगङ त्र मः। क्ल्र् त व्८-**मूर्विमनः गृङ्गीयाम्ख्न वखदः ॥ **७**॰ (एवक्रम्म ठन्एन कल्रुबी क्रक्रूरेम पू-ক্ত । খাদন হরতি ফিরক্ত ব্যাধিত (माभुव· मशि ।। विन्तृ वि वर् क्ति शिः भृष्टिः वीर्याः वनः विभूनः। রন্যতি রন্ণী শতক কুনকল্পর্ন্য সেবকঃ সতত ।। ইতি ভাবপুক শেঃ ॥ 🛊 ॥ व्याभित्र । रेगद्रिक जूबदी थ-हिका रेमक्कद गडक व्रक क्राउप र

् शुर्ज् कः मृष्ट्खा याथायास्त्राभः রি শত স্থাপ্য:।। ফুডব মিতোথ जम्ब[•] (नया रुखी जनाम। भाज मुथी। अथ उंट मास मूर्ना कृषा — তদধো হু তাশনো জ্বাল্য: ।। অর্মণ बहेक भुमिरे छ प्रांक छ त्रन् नाछि पूर्व व ङ्रिः। अशः करमा मम्याम् खक मर्मिठ दर्जाना विनिम्। । उपन् उ मृंजः। यानान काठम् द्धि निशाय न-ষ্টি বৰ্জাৰ্যণ সংমিতিঃ পচেৎ যুসুং । চুলী ডাক ক মধ্য বিতত্তি চত্রা-कुनावकाण्य ॥ कर्खवाः क्रमन्द्रनः **७** स्वः भूङ् । नरमस्य १८ । मान भवन মুপরিলম্ণ যুক্ত্যা সংগৃহ্য রক্ষযেত্র-বৃংখা। বল্ল॰ বল্ল। র্ছ॰ বা গুডেন জীর্লেন तार्गिश मन्त्रार । मूरकामन**ड गथ**ुः দেখা ত বৈষ চ তাদূল।। হরতি সম রসম: পু স্ত' রোগ কপ্রাখ্যে রসো নুগা ॥ कित्रक्कतिक्नती मक्नक्षेत्रा-विनामकृट तुन-बार्व भ्विभूमः। সूर्य सम्वर्गक् ুব্রভূতাশতের কর: সমন্তগদত রসজ্ঞা জী জিল্পা। ইত্যমর: ।। ुक इर्ग इमर्गाङः म क्ल्र्यकः॥ गु র্থীন্তর । টক্ষণ মধু লাক্ষাথ উর্ণা রসজ্যেষ্ঠঃ পু• নধুররস:। ইতি 🗝 🔊 युः । नर्फार्ट ज्वकः । स्मान्यः ॥ म्कात्रत्रमणः ॥

मुर्ति मिं निकः धानस्य ८ भूनः॥ খ্যাতো ভষত্ব মাপ্নোতি শুদ্ধক-शूंत्र नविक: 11 नवनाएतः शातुः मोहजूर्थाः म मिजि मह्हजः। शज-জ সাম্ভরিলোন ভাষা ৷ শেষ ण्णेष्ठे । इंड्रायूर्खन् शुकामः ॥ রসকেশর স্লী কপুর । ইতি হারা-वनी।। তো যন্ত্রবরাত্ত্রতা কপ্র সন্ধিভ রসগন্ধ লী বোল। ইতি রাজ-निर्घक्तः॥ বসাদর দদ্যাৎ।। সংমৃদ্য চাথকা রসগন্ধ: পু॰ গন্ধরস:। যথা। রস-गक्ता गञ्जद्रमा गामाद्र मिन्छ-না ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ॥ त्रमगक्षकः भू॰ गक्षत्रमः । ইতি मद्रान्तुका।। भक्षकः। ইতি রাজ: निर्घण्टेः ॥ রসগর্ভ क्ली क्रमाञ्जन । ইত্যমর:॥ रिक्ना । इंडि द्राजनियंकः ॥ টকণ:। ইতি রাজ-विर्घणः॥ त्रज्ञः क्ली त्रकः। इंडिमद्रान्त्वा।। द्रमञः भू ७७:। इंडि द्रावनिर्घकः ॥ मम्जिहिः। इंडि ह्महन्मः॥ রসবেক্তরি ত্রি॥

द्रमाउद्भः ही द्रकः। ইडि ह्रनः **ठन्मः** ॥

द्रमहालिका खी भू धुरकक्षु:। ইতি त्राक्रनिर्धक्रे ॥

इम्मादी पुः नथूत्रकशितः। इंडि त्राजनिर्यकः ॥

রস্থাতু: পু· পার্দ:।ইতি রাজ निर्घणः॥

রসংখনুঃ ক্রী দানার্থেক্ষুরসনিমিত (ধনু:। যথা। ছোভোবাচ। রস-ধেনু মহারাজ কথ্যানি সনাস তঃ৷ অনুলিপ্তে নহাপ্তে কৃফাজিন क्रभायत्व ॥ व्रमम् ज् घरि वाजन् **ज॰ शृ**ग रेनक्त्वम् । ठ । उष्ट न•क-न्ना अट भा क्छ ण्ड जूर्या गरमन वट महर া ইকুদ্ও ন্যাঃ পাদা র্জভক্র-সংয্তা:। সুর্গশৃঞ্ভিরণা বস্ত্র भृहाः घ्ठखनोः ॥ পुञ्ज कञ्चन **मः**यू का नकता ग्थ कि दि का । प्राः कनगरा उन्धाः शृष्ट जानुसरी भू ভা ॥ পুররোমান্ত রাজেন্দু মুক্তা ফল কৃতেক্ষণা। সপ্তবীহি সমা যুক্তা॰ চত্দিক্ চ দীপিকা॰ ॥ সর্বোপকর সংযুক্তা সর্বস্কাদি বাসিতা ৷ চড়ারি তিল্পাতাণি চত্দিজি নিবেশযেৎ ॥ বুদ্ধণে রসন লী স্থাদন ॥ ধৃনিঃ । ইতি व्यनतिष्ट्य (माजियायाहिजायया

পুরাণজ্ঞে বিশেষেণ সাধ্যুত্তায थीनाउ ॥ ज्ञान्नाय भुनाउवं। इ-नारमूः अर्वेषित्न । अर्व नक्षन युकान य (भावियाय अर्दू चित्न ॥ त्रमास्नूः शुराज्या मर्बकात्मन निजामः দাতা স্বৰ্গ ম্বাপ্মোতি সৰ্বপাতক বৰ্জি হ: ॥ দাভা চ গ্ৰাহকো বাথ এককাল নভোজন: ৷ সোমপান ফল ওস্য সৰ্বক্তৃফল লভেৎ 🏾 দীয়মানাস্ত পশ্যন্তিতে যান্তি পর্ন-मा गिठि । (सम्ब श्वनिदार्ग् गक् ध्म जुगारिङ:।। भू:वार्क द्वव बरिख ब ७७ छाः भाषाय स्वी: 1 পূৰ্যেন। পূৰক ভক্ত্যা দ্বিলাগুৱাৰ निर्वतरण्या प्रमाशृद्धीन् शृद्धाः रेण्डः ব আত্মান ঞ্চৈক বি শক। প্রাপ-य् भद्रमः ञ्चानः सर्गात्रादख्ड পুন: ৷৷ এষা তে কথিতা রাজন্ রণবেনুরনুভনা। দদৰ চনহা-রাজ পর· স্থান নবাপু হি॥ য इन शर्ठ: इ निडा भृग्गान्य छ-ক্তিত:। সর্বপাপ বিনিমুক্তো কি-कृत्नातः नहीय छ।। इंड्रांकि वा-রাহপুরাণে খেতোপাখ্যানের---(भन् नाहाजां) नमिं ॥

विस्नि ॥

সমা: শুেষ্ঠা জিল্বা রক্তা সমা শুভা

। শুকু। দীর্ঘা চ বিজ্ঞেযা তালু: খে-

त्रमन् की जी जिला। ইতি मिरिनी || ।। बाह कलिनुयः। गथा। निज् ভাদি প্রথমবৎ কিন্তু দেহ মযো निकः। ইन्দियः द्रमनः मिक् र्हिमाः দি বিষয়ে মত:॥ ইতি ভাষাপ तिरह्मः ॥ **পुथम** विषि श्थिवत ইবেত্যৰ্থ:। তথাহি জল দিবিধ নিত্য মনিত্যঞ । পরমাণ্রপণ নিত্য দ্বংগুকাদিক সর্বনিত্য। অব্যব সমবেভঞ্চানিত্য জলমপি ত্রিবিষ্ । শরীরেন্দ্রি বিষয় ভে দাং। কিন্তু পৃথিবী তোষ্যো যোঁ বিশেষ শুমাহ কিন্ত্ৰিত। অযো নিজ নেবেত্যর্থঃ। জলীয় শরীর व्यानिक वक्तालाक शुनिक নিতি। ইন্দ্রিশ রসন জলীয়া। ত थाहि तननः कलीयः गन्नाम् उत्रक्षः কত্বেসতি রস ব্যঞ্জকত্বাৎ৷ শক্তুর্-माভिव्। জ্ञাদকব্। রসনা म श्रिकर्ष वृश्लिहात वात्रगाय मुवृश्व হেতৌ দেয় । বিষয় দশ্যতি সি क्रू र्হिनारि রিতি। সিদ্ধ: সমুদু: হিম তৃষার:। আদিনা সরিৎকা-সার ব্রকাদি: সর্বোগাছ:।ইতি मिषाउगुँ अवनी ॥ ুস্বৰ্ণনা জ্ঞী জিন্তা।ইত্যমর:॥তস্যা: र्म् ज सक्त थया। जीका **म**्ह्राः

তো ধনক্ষযে ॥ ইতি গাৰুডে ৬৬ व्यथायः ॥ न्यायमञ्ज तमानिस्य পুথেছা রসে। রসত্বাদি সহিত:। যথা। রসস্ত রসনা গুছে। মধুরা-क्ति त्रानक्षा। সহकाती त्रमञ्जाया निज्रजानि ह भू बंदर ॥ युगिनर গেণচরো গন্ধো গন্ধত্বাদি রপি মৃতঃ । তথা রসো রসজ্ঞ যা স্তথা শ-দোপি চ শুকে: ॥ ইতি ভাষাপ-রিছেদ: ৷৷ তথার স ইতি র সত্বাদি সহিত ইত্যৰ্থ:। ইতি সিকান্তমুক্তা वनी ।। 🗱 ।। त्राञ्च। । इंडि (समिनी ।। গন্ধভদা। ইতি শব্দন্দ্রা।। কা-। ইতি হেমচন্দ্র:।। রজ্জ:। ইতি मः किथनादागि हिव्बः।। রসনাথ: পু॰ পারদ:।ইতি রাজ-निर्घणः॥ রসনাযকঃ পু॰ শিবঃ।ইতি শদ-ब्रज्ञावली ॥ রসনালিট্ পূ॰ জ্বুর:।ইতি ছেম -চন্দু:।। রসন্যালেহন কর্ত্তরি ত্রি।। রসনেত্রিক। স্ত্রী : মনঃশিলা। ইতি (रुगठन्मुः॥ রসপকেজ: পু॰ গুড়:।ইতি রাজ-

निर्घणेः ॥

त्रमकतः भः नातिरकत्वृक्तः। ३७ ॥ भद्रद्वावनी ॥ রসভব ক্লী রক্ত।ইতিরাজনির্ঘণ্টঃ॥ त्रमन् अत्री श्री नायकना यिका एड एक-গুন্তবিশেব:। যথা। বিশ্বজ্ঞন মনো ভূক রস ব্যাসক হেতবে। এবা পুকাশ্যতে শ্রীমন্ডানুনা রসমঞ্জরী ॥ ইতি তদ্যদিতীয়: শ্লোক:॥ त्रमम्बन क्षी भातमह्वी कद्रगः । মদ্দ্র্যা রস শুতঃ। দপ্ত শুডেন সি-कृथ রাজিকা গৃহধুনকৈ:॥ অন্চ । जगातिका विजय तक्तमर्योशः কৃতৈ: ক্ষাবৈ বৃহতী বিমিশ্রিত: । ফলত্রিকেণাপি বিমর্দ্দিতো রসে। **क्तिव्याः नर्ब भीक विम्**ठाउ ॥ ইতি ভাবপুকাশঃ॥

त्रमात्र १ ली भात्र मात्र १ ।
यथ। ध्रमात्र १ तमः एण तिः भक्षकः नवमाद्र । यात्र कः मद्देष हः
त्र जीशः कृषा ममः ममः ॥ काष्ठ
कभाः विनिः क्षिभा जाक्ष मृष्ठ मू
पुर्या। विजिभा भति छ। वर्जु मू पृष्
प्रजा विश्वास्य ॥ ज्ञाशः महिष्
भिष्ठेती माया कृषीः निद्यम्य ॥
भिष्ठेती वाण्काभृति ज्ञानकृषिः
काणनः॥ निद्यमा हृक्षाः जहस्य

वहि॰ वर्गाहतः नतः। ज्या-मन्प्रिविक किकिट नावक ज्ञान-यट क्रमाट ॥ এव चाम्मिक र्ग-रेम म्र्रियक तम जेलमः। द्यावेर्यट चाम्मीक जम्क् ग॰ गन्नक जुल् किट ॥ अवस्क मृक मृक गृङी-याट उस्न माजवा। यःथा विजान-नारनन मर्ब कर्मम् वाह्यद्या है कि कावनुकामः॥

यथा। इश्विकाहन हुनां छ। भारते विम्नहर्न की भावत्म प्रश्हां कर्नाः। यथा। वृष्यन विक्रणा वक्षां करेन्द्रः स्नुध्य वाक्षिका गृष्ट्य क्रिका विक्रण विक्रणा विक्रणा विक्रणा विक्रणा विक्रणा विक्रणा विष्णा क्रिका विक्रण व्याप्त क्रिका क्रिका विक्रणा विक्रणा क्रिका क्रिका विक्रणा विक्र

রসরাজ: পুণ পারন:॥ রসাঞ্জনণ। ইতিরাজনির্ঘণ্ট:॥ রসবতী জ্ঞী মহানসং। ইত্যমর:॥ রসবিশিষ্টে ত্রি॥

ज्ञा विनिः क्षिभा ठाक्ष मृद्यस्य त्रायः वि त्रमयक्षाः। त्रमाञ्चकः।

 प्रा। विनिभा भित्राठा वर्ष्कु मृष् त्रमण्या न्यारे भुकारयन निम्न मः॥

 एका विरामायस्य ॥ ज्ञासः महिष् त्रमण्यः भुः भाततः। हेल् वाक
शिकेती मस्या कृषीः निर्दामस्य । निर्यक्तः॥

त्रमाणावन क्री हेक्षणः। इंडि (इमेः) हन्तुः॥ भात्रमण्डाः। यथा। क्रेम्

तिका जिल्का तक मर्थ रिशः क्रिंडः। क्लारिय वृङ्गी विभिन्नि छः। क्ला जिल्ला जा प्राप्ति विभिन्नि छः। क्रिंक मर्थ मर्थ विभिन्न छ । क्रिंक मर्थ मर्थ क्रिंक क्रिंक मर्थ क्रिंक क्रिंक क्रिंक मर्थ क्रिंक क्रिंक मर्थ क्रिंक मर्थ क्रिंक मर्थ क्रिंक क्रिंक मर्थ क्रिंक क्रिंक मर्थ क्रिंक क्रिंक क्रिंक मर्थ क्रिंक क्रिंक क्रिंक मर्थ क्रिंक क्रिंक क्रिंक क्रिंक मर्थ क्रिंक क्

ब्रनमिन्द्र क्री अवविद्यासा **তস্য नागान्तरः সिन्म्द्रद्रञः। यथा** । শূक्त সূত্র গৃহীয় ডিষ্টায় চ-তুষ্ট্য । শুদ্ধগন্ধস্য ভাগৈক তা वट क् बिम गन्नकः।। अथ वा भा-রদস্যার্জ শুজ্বগন্ধক মেব হি। ত (याः कब्बिकाः प्रयाप्तिनामकः विवर्क्कः १८ ॥ मृक्तिकाः वाममा मार्कः ऋषेरयमञ्ज यङ्ग छ। उया বার ত্র্য সম্যক্ কাচকূপী পু-लिमरय् ॥ मृक्तिः । भाषिय्वा जू क्नां कब्बिका किल् । **छा॰ कृशी॰ वां**क् नाया आश्री वा अभि भेटिए।। वाधि निवस्तर मर्नप्राचाविद्यन हज्क्षेत्र । शृङ्गीया-मृद्ध न नाम मिन्त्र मम्म . द्वम ॥

ইতি ভাবপুকাশ: ।।

রসস্থান জী হিন্দুল । ইতি শব্দচন্দুকা ॥ শরীরস্যরসস্থলক ।
ভস্য পুমাণ রসশব্দে দুপ্টব্য ।।
রসা জী পৃথিবী। ইত্যমর: ॥ রসনা
।। পাঠ। ।। শল্লকী ॥ কঙ্গুঃ । ইতি

শদরত্নাবলী।। রসাথনঃ পু॰ জফুটঃ।ইতি শদ-চন্দ্রিকা।।

(यिन्ने॥ मुक्ता। काकाली। इंडि

রসাগুল ল্লী রসাঞ্জন ইতিরাজ-নির্ঘন্ট: 11

রনাজন লী রসজাতাজনবিশেষঃ।
রসবৎ ইতি ভাষা। তৎ পর্য্যায়ঃ।
রসগর্ত্ত ২ তাক্ষ্য শৈল ৩। ইত্যনরঃ।। রসোভ্ত ৪ রসাগুরু ৫
কৃত্ত ৬ বাল ভৈষত্য ৭ দাবী ক্যাথোড্য ৮ রসরাজঃ ৯ বর্য্যাজন
১০ রসনার্ভ ১৯ অগ্রিনার ১২।
অস্য গুণাঃ। হিনত্ব । তিক্তব ।
চক্ষষ্যব । নধুরব । কটুব । রক্ত
পিত্ত বিষ ছর্দ্দি হিক্বাপশ্যার নাশা
বৃঞ্চা। রীত্যান্ত প্যায়নানাযা তৎ
কিউন্ত রসাজন । তদভাবে ত্র্
কত্তব্য দাবী ক্বাথ সম্ভব ।। ইতি
রাজনির্ঘটঃ।। অপিচ। দাবী ক্বাথ
সম ক্রিন পাদে পক্তা বথা ঘন ।

তদা রসাঞ্জনাথ্য তমেব্রথোঃ পার্ন হিত ।। রসাঞ্জন তার্ক্য নির্মা লৈল রসগর্ভ্ত তার্ক্যজন রসা জন কটু শ্লেম বিষ নেত্র বিকার নুথা উষণ রসায়ন তিক্ত ছেদন বুণদোষজ্থ। ইতি ভাবপুকাশা।। রসাচ্যঃ পু আমাতকঃ। ইতি রাজ-নির্ঘণ্টা।।

त्रमाउन की भागन । इंग्रमतः
।। भागन जिल्हा । यथा। अवन
विजन कि निजनक उनाउन।
निश्चिक मूजन मध्यक तमः
उन। भागन जिल्हा मध्यक तमः
विज्ञ की जिल्हा सभी। उन भागन
निश्चिक मनमार्म (याजन।।
के जिल्हा समाना।।

গ্ৰন্থান প্ৰী শোষণ । ইতি হেন-চন্দু ।। ভূমিদানগু ॥

द्रजायादः भू ज्यंतः। इंडि भद

রসাধিক: পু॰ টক্ষণ:। ইতি রাজ নির্ঘণ্ট:॥ অধিকরসশ্চ॥

রসাধিকা স্ত্রী কাকোলীদাক্ষা। ইতি রাজনিঘণ্টঃ॥ •

রসভোস: পু• অনীচিত্যবিশিষ্ট রস:।তস্য লক্ষণ বথা। অনৌ চিত্য পুৰ্ত্তক্ত্ব আভাসো রসভা

বযো: ৷ অনৌচিত্যঞ্চাত্র রানাণ खत्र अपि भूगीय नक्षणांनाः मृत्रशी রহিতত্ত্বে সত্ত্যেকদেশ যোগিত্বোপ-লক্ষণ পর• বোখ্য•। ভচ্চ বালব্যৎ-भडरम् अक्रास्माङा सम्बद्धः केंश-नायक निः शायाः मृनि खस्मा गठाः যাঞ্চ। বহুনাযক বিষয়। গা রতৌ ত থানু ভয় নিষ্ঠায়া• পুতিনায়ক নিষ্ঠত্ত্বে তদ্বৰন পাত্ৰ তিৰ্য্যাদিগতে শৃঙ্গা-**त्र जा**ने हिंडा । तो म् खदानि गंड কোপে শান্তে চ হীননিষ্ঠে ভর্মাদ্যা व्यश्च शास्त्र वृक्षवशामु ८ मारह। অবন পাত্রণতে তথা বীরে। উত্তন পাত্র ভিযানকে জ্রেয় মেব ম-ন্যত্র। তব্র রতে কপনায়ক নিঠত্ত্বে যথা মন। স্বামী মুগ্ধতরো বন ঘন मिन व नाइ (मकाकिनी (कोशी मा-বৃণতে ভ্ৰমাল মলিন ছাষ্৷ ভৃম: স-ঙ'ত:। তথ্যে সুনরে নৃঞ্জ কৃষ্ণ সহসা বর্জ্বেতি পোপ্যা গির: শুত্রা তা• প-রিবভ্যমন্মথ কলাসক্তে। হরি: পা-**ज् वः॥ वह अयक निश्च यथा। काञ्चा** স্ত এব ভূম্ম ত্রিত্যেপি ম্নেচ্চেষা• क्छ मञ्जू भाख इयः क्शालः । व्यनुज्य निश्च गथा। नीविजीमाध-(ব নন্দ্ৰস্থান গ্ৰাণ। পশ্চাদুভিষ্ নিষ্ঠত্বেপি পুখন নেকানষ্ঠত্বে রতে

রাভাসত্ত মিতি প্রীমল্লোচনকারা: । चूं वामारुत्र । यथः त्रञ्जावनाः । जाग)द्रेकाग जानाग मर्गनार शाक्तिरमत्राक्ष त्रिः। भुविनाय-क निश्च यथा इयशीत व्यथा इय-शीतमा अवकोषा दर्गत । अधम পাত্র গতত্বে যথা। জহন স্থল নদ্ধ পত্র বল্লী গিরিসল্লী স্পুনানি কা-পি ভিল্লী। অবচিত্য গিরৌ পুরো र्नियम। स्रकान्यक्रवाक्षकात्र छ-প্রা । ভির্য্যুগ্রতত্ত্বে যথা। নল্লী মতলীযু বনাস্বরেযু বলাড়েরে বলা ভ गाज्यश्री। भक्षांचभको कलना-प ज्यो नकी नकी नक दिया ভূঙ্গী।। আদি শবः ভাপসাদয: 🛚 ারৌদাভাসো যথা। রক্তোৎফল विभाग (नानन्यनः कस्भाख्या-কে। মৃহ মুক্তাকণ মপেতভী ধ্ত ধনু ব্রাণা হরে: পশ্যত:। আখ্যা তঃ কটুকোক্তিভিঃ স্বমসকৃদে। রি ক্রমণ কীর্ত্তগন্ধণসা স্ক্রোট পটু যুঁধি-ষ্ঠির মসৌ হস্তু পুরিষ্টো হজ্জ নঃ।। ভयानकाजाम। यथा। अभक्रुवन् সোঢ় নধীর লোচন: সহসু রশ্মে तिव किंगु मर्भन । श्रुविना (इ भार्षि छहाँ गृहा छतः निनाय विका प्रिवनानि कोलिकः ॥ जीनीह

বিষয় মেব হি ভয় রস পুকৃতি:। এবমন্যত্র। ইতি সাহিত্যদর্গণে ১ পরিছেদ: ॥

রসাম শ্লী বৃক্ষাম । ইতি রাজ-নির্ঘটঃ॥ চুক্র । ইতি ভাবপুকালঃ রসাম: পু অমুবেতস:। ইতি রাজ: নির্ঘটঃ॥

त्रभायकः भुः ज्निविष्मयः। ইঙি भयविष्मुका॥

রসাযন• ক্লী কটি: ৷ ইতি **রাজ**-নির্ঘণ্ট: ॥ তক্র-। ইতি হেমচন্দু: ॥ विष ।। बद्राव्याधिनामाकीयथ । ইভিনেদিনী॥ ন সূতে ন বিনাকান্ত• ন কান্তেন বিনারস:। সূতকান্ত সমা-যোগাৎ রসাধন মুদীরিত । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ 🕸॥ অথ রসাযনা-ধিকার:। তত্র রসায়নস্য লক্ষণ মাহ। যজ্জরা ব্যাধি বিধৃ•সি ব্যস खञ्जक खथा। ठक्ष्याः वृष्ट्राः व्याः (ভষজ তদুসাঘন ॥ রসাঘনস্য ফলনাহ।দীর্ঘনাযু: স্থা মেখা না-রোগ্য॰ ভৰুণ॰ বয:। দেছে न्দ্রিय ব-ल कान्डि नात्रा वित्नत्मुमायना ।।। তদ্বিমাহ। পূর্বে ব্যসি মধ্যে বা মনুষ্যস্য রসাযন। পুর্ঞ্জীত ভি-বক্ পাজ্ঞ: স্থিক শুদ্ধ তনোঃ সদা ॥ नाविणुक मत्रीत्र मार्युका द्रमाः

যনো বিধিঃ। ন ভাতি বাসসি॥ শ্লিপ্টে রঙ্গবোগ ইবাহিত:॥ অথ जरराष्ट्रवर्गान्। भौर**ाहकः भयः** क्षोपु यु उ (मरिकक्ष्मा विमः। ত্রিশ: সম্ভ মথ বা পাক্ পীত• ञ्चानायद्यः॥ मञ्चलन्ताः स्रमः शु डा छ भ्याका यश्री मधुक्ता हर्ने । রসে। গুড়চ্যাস্ত সমূল পল্ল: कल्ल: 🛭 श्राकाः रज् महभूसाः। वायः शुरानधाययाणनानि वलाप्ति वर्ग खद्रवक्षनानि ॥ स्विशानि हिजानि রসায়নানি মেধ্যা বিশেষেণ চ শত্র श्क्री। मञ्हलगी वाकी। वत्र जी ইতি লোকে। তংলাভে মঞ্জিগ্ন-পি গুছো। তদ্যা অপি রসাযন-जाए॥ माक्तिका जूगाकीर्या नि প্লন্যা লবণেন চ। ত্রিফল। সিত্রযা বালি যুক্তা সিদ্ধ রসাধন । সি ऋष मर्कद्रा मूही क्या यह खेउः क्या । वर्गाहिञ्च ज्या शाना त्रवायन खेशियणाः शूननंदम्यार्ष भवः गत्मा शिष्टेः शिरवषः शयः সাজ্বাস । মাস ত্রাণ ভগ্রিগুণ नगा वा जीर्ला शि ज्यः न भून र्नदः विमागनकन। जी रंदी व्की । इंडि नप्रद्रा य मानतिकः स्रतमः नि वृक्ति मित्न नितन ज्नार्व : नग्यः । क्षीदानिन एउ वन वीर्या युकाः।

সমা শত॰ জীবন মাপু বিভি॥ শ তাবরী মুগুতিকা গুড়ুগী সুঠুস্তি-कर्गा मञ्जालमूनी। ७७(नि क्दा সম ভাগ যুক্তান্যায্যেন কিয়া ম-ध्नाविन्श्र ॥ अत्राक्षा म्लं। वियुक्त (मरहा खरवन्नत्ता वीर्यप्रवना-ৰি যুক্তঃ। বিভাতি দেবপুতিম: ম নিত্য পুভামযো ভূরি বিবৃদ্ধ বুদ্ধিঃ ॥ भीडायगका भगमार्क मानः य्-**उन रेडल**न जुशासना वा। वीर्यप्रता शृष्टि॰ वशूरव। विषय वाना म-সস্য যথামু বৃষ্টিঃ ॥ অगঃ পল खमुन् রত্র যোজ্য: পল 🖽 🗥 😗 ४-পুন।নি পঞ্। পলানি চাঙী ত্রি-**कता बज्र करार्श जिल्ला या अप्रब**् ष (नव।। (नार ख्युन्।। न (कदन॰ मीर्घभिक्। श्रुक्तगुः ७ द्रशायनः (वा বিবিধ• নিষেবতে। গতি• স দেব-विं निष्विविञाः भूञाः शुभराउ বুন্দ তথৈব চাক্ষশ।। ইভি রসায-নাধিশার:। ইতি ভাবপুকাশ:॥ त्रमायनः भुः भक्षः॥ विष्ठशः। हेि (मिनिनी।। ত্রিকাওশেব:।। त्रमायनामुध्यः शुः भाततः। ३७ द्राज्ञियिकः॥

त्रमानि

जनाला जी जनना।। मूर्वा।। विमाजी । इंडि (मिनी ॥ मुक्ता। इंडि **म**दद्वावनी ॥ मिथद्वेशी । **७**८-शर्यप्रायः। भार्कि**डा २। ३**डप्रमदः॥ **७**न्धाः कद्गा शुकाद्मा यथा। ज्यादी মাহিষ মন্ন মন্বহিত দখ্যাত क भक्ता भूड़ा भू श्र ग्राजि তা শুটিপটে কিঞ্চিয় কিঞ্চিৎ किल्ट । मूर्यनार्क वतन म्प्य नवञ्चाला मृष्ठ जावत्यतम् नावीः क नवक वन्तु मित्रिक र्यारेगाउन छ-प्याबराष्ट्र ॥ ভীমেন প্রিয় ভোজ-निन देतिका नाम द्रमाला भ्रयः ही क्रिनर्भूता भूनः भून दिग भी छ। ननामारिजा। এवा एयन दमम् व-জ্ঞিত দিনে সেব্যা পর্ক নিত্যশ

खमा मामि जिवीर्गा वृष्टि प्रनिष् मर्खिन्मुगागा॰ वनः ॥ गुरिद्य उथा শরদি যে রবি শোষিতাকা যে চ পুনত্ত বনিতা সুরতাতিথিয়া: । य ठानि मार्ग भित्रमर्भन भीर्न-গাৰা স্তেষা নিয় বপুৰি পোষণ भागु अर्गाट्या त्रमाना मकना-वन्। जाइनी वाङ निख हिए। मीभनी वृ•क्गी मिक्षा मधूता नि-শিরা সরা ৷৷ রক্তপিত্ত ত্যা দা-र পुजिनागय विनामाय । इंडि রাজনিঘণ্টঃ।। অপিচ। দপুে! २५।-**एक भी यनस समूत्र॰ थखना हन्त्र्र**-(जः नुष्ठ को मु भनक भक्ष हिन यः मृथ्रा मञ्ज्यायकान्। এला মাষ চতুষ্টণ মরিচত: কর্ষণ লব-यः उथा धृदा मुक्रभः हे मरिनः कतः उल्लाबाब्या विमावतार। मृष्डा-ণ্ডে মৃগনাভি চন্দ্ৰ রুদ সৃষ্টে ২গু-ৰজ্পিতে কপ্রেণ সুগন্ধিত তদ-थिन न प्लाफा म छ। भाष्ट्र । य-স্যার্থে নথুরেখরেণ রচিতা ছেযা त्रभावा ययः (ङाङ् यन्नथ मीयनी সুথকরী কান্তেব নিত্যু প্রিয়া ॥ ইতি ভাবপুকাশঃ॥ द्रमानिहा की भीर्गनाना। हाक्निया

१७ ভाষা। ইতি শদ্চন্দ্ৰা॥

व्रामान

त्रमानी जी मू अलक्षः। इंडि त्रामाख्यः मू॰ मृतः। इंडि क्रीक बाबिर्घणेः॥

त्रमाथामा जी भनाभी नजा। ইতি द्राङ्गिर्मिणः ॥

त्रमात्राभी भू॰ जुमतः। ইতি नद-भाना॥ त्रमाञ्चापविभाष्टे वि॥

রসাহ্ব: পু॰ সরল দুব:। ইতি রত্ন-याना ॥

রসিক: পু॰ সারসপক্ষী। ইতি 🛭 व्राक्रिविष्टेः ॥ जूबकः ॥ इस्त्री । ইতি সারশ্বত:।। সরসে তি । ইতি । (यिनिनी।।

द्रिका जी तमाना॥ इक्कृतमः। इंडि (मिरिनी ॥ काक्षी ॥ त्रमना । ইতি বিশ্ব:।।

রসিকেশ্বর: প॰ ত্রীকৃষ্ণ:। যথা। বৃন্দাবনান্তরে রম্যে রাসোৎসব স मुर्नुकः। ता नमखन मध्य मध्यः नमा নি রসিকেখর ।। ইতি বুন্ধবৈবর্ত্তে গণপ তিথণ্ডে ৩২ অধ্যায়: ।।

রসিত জ্লা নেঘনিঘোষ:। ইত্য-নর:।। ক্ত॰।। স্বর্ণাদিখচিতে তি। ইতি মেদিনী।।

রসুনঃ পু॰ লশুন:। ইতি শদ-চব্দুকা ॥

त्रानमुः शुः शाहरः। **३**७ ताज निधंधः॥

निर्घण्टः ॥ (मुष्ठत्रमण्डः ॥ त्राच्छव क्षी श्क्रिण । इक्रिया ज-নির্ঘণ্টঃ।। রসজাতে ত্রি।। রসোন: পু॰ রসুন:। ইতি রীজ-নিঘণ্ট: 11

त्रानकः **পू त्र**मुनः। ७९ शर्मागः । लग्नस द्रामानः न्यान्युगस्ता गर्शियस । यतिष्ठा (सहकन्त्रः भवत्वाष्ट्री द्रामानकः ॥ उत्मार शक्तिः र्यथा । यहामृ**छ• रे**वनख्या জহার সূরসত্তমাৎ। তদা তভো **২পতদ্বিদ্ধ: সুরসোনো ২**ভবন্ড-বি॥পঞ্জিক রসৈ যুঁকো রসে-নামেন বজ্জিত:। তথাদুসোন ই-ভুঃক্তে। দুব্যাণা॰ গুণবেদিভিঃ ।। चन्राव्यवखनाः । करूकन्हानि ম্লেকু তিক্ত: পত্রেকু সংস্থিত:। नाल कवाय উদ্দিষ্টো नालाशु ल-বণঃ মৃতঃ।। বীজে তু নধুরঃ প্রেক্তো রস স্তদ্গুণবেদিভিঃ ৷৷ অস্য ভক্ষ ণ গুণা:। রদোনো বৃ হনো বৃষ্টো সিংকাঞ: পাচন: সর: । রসে পাকে চ কটুক ন্তীক্ষে। মন্ত্রকো ম-जः ॥ ভः निकानकृष्ट कर्छा खंबः পিতাসবৃদ্ধিদঃ। বল বর্ণকরে। (स्थाक्टिं) (नः विश द्रिमायनः ॥

विकाशःभयः ॥ - विकाशःभयः ॥

्रयः क्षी पुर्वाः। इठि निकास्टरकोः सुर्वासूर्गास्वृद्धिः॥ तमाः क्षी त्रकः। ইতি भद्दान्तुका॥

দ্যা স্ত্রী রান্না।। পাঠা। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

র·হ ত ক গতৌ। ইতি কবিকল্প জনঃ ।। র·হ্যতি র·হাপণতি । ইতি দুর্গাদাসঃ ।।

त्रः हो (वगः। उट्शर्यप्रायः। उतः

२ त्रयः २ मप्रः ४ यवः ६। ইञ्प्रतः

१। त्रः १३ यवनः १। ইতি उद्योक॥।

त्र हे ७ भुज्याः। ইতি कविकन्नम्भः

१। हे र्न्यः छ। हे जि. मृगारामः॥

त्र १० मुगः हिन्दः हिन्दः मृगं

मामः॥

রহ তক ত্যাগে। ইতি কবিবল্প জন: ॥ রহ্যতি শোক ধীর: । ইতি দুর্গাদাস: ॥

त्रशः क्री निष्क्तनः। छ८ शर्यागः। विविकः २ विज्ञनः ७ एतः ८ निः-मनाकः ६ त्रशः ७ उशाःम् १ । ইত্যমतः॥ जक्तः॥ त्रिः॥ स्थ्रिः । ইতি নেদিনী॥

রহঃ ব্য বিজন•। ইত্যনরঃ !৷ র-হো নিধুবনে হপিস্যাদুহো গুছে নপু•সক•॥ ইতি রভসস্চ ৷৷

রহস্য তি গোপনীয় । রহসিভব । ইতি নেদিনী অনরশ্চ ।।
রহস্যরোমস্পর্শ নিষেধাে যথা ।
ন সর্প শক্তিঃ ক্রীডেত স্থানি থানি
ন সংস্থােশ । রোমাণি চ রহস্যানি নাশিষ্টেন সদা বুজে ।। ইতি
কৌর্মে ১৫ অধ্যায় ।।

রহুস্যা স্ত্রী নদীভেদ:। ইতি নেদিনী
।। রাম্না।। পাঠা। ইতি রাজনির্বণ্ট:
রহিত তি বিজ্ঞিত । যথা। জাতসূতক নাদৌ চ অন্তে চ মৃত সূতক
। গুরো স্তদুহিত: কৃত্রা জপকর্ম সমাচরেত ।। ইতি তক্রসার: ॥ অপিচ। দিগ্রো হুদো হুদ্বি রহিতো
জন্মর্কাট্যে ভশেষিত:। ভ ভবেদক্ বেশে হুল গোগেপ্যেব বিচি-

স্বযেত্য। ইতি জাতকপদ্ধতিঃ॥ রক্ষ ঞি পালনে। ইতি কবিকল্প ফনঃ ।। ঞি রক্ষিতো হস্তি। ইতি मुर्गामाभः ॥

রফ: লী রাক্ষ:। ইভাগর:॥ छिष्वत्माया यथा। मृष्ट्वा जु विकलान व्यक्ताननाथान्द्राणिन खथा। मया ৷ ইত্যাণেয়ে যমশর্মিলোপাখ্যান नागाधायः॥ त्रक्षः अवशः यथा। মনুক্বাচ।রক্ষোমানি বিষয়ানি যা-নি ধার্য্যানি ভূভুজা। অগদানি স-নাচকু তানি ধর্মাভ্তাধর।৷ মৎস্য ারকঃ উবাচ। পত্রিকা রোহিণী চৈব র-क्रमाना मरहोयथी। उथामनक व-न्हात वाह हिज्य हिं। निका। का क्लिनी कीत्रकाकानी भीनभनी তথৈব চ।কেশিনী বৃশ্চিকালী চ বিফা नहानाणा नजावती।। जथा गर्क-उत्तना ह इत्त अग्निनी उथा। ङ्ग्लाहार भावनी या ह सहाज्ञि-व जाह या।। उत्राहिनी (जामकां जी ञर्वज्ञानि शार्थिव । विष्णवाद्यज्ञ কভান্যত্র কীট পক্ষ্য বিশেষতঃ।। জীৰ জাতাশ্চ মৃণ্য: সৰ্বে ধাৰ্য্যা বিশেষ ডঃ। রক্ষোঘাত যশস্যাত্র ক্ত্যা বেভাল নাশনা: ।৷ ইতি

মাৎস্যে ১৯২ অধ্যাयः॥ রকঃসভ জ্লী রকঃসমূহঃ(ইভ্ नदः॥ त्रक्कः वि त्रकाकर्त्ता यथा। एकः রক্ষঃ সহদেব শ্চ নজলো হ্য রক্ষ্-कः। रेवतार्छ व्यक्तायासा नद्राणाः মাতৃল কমঃ।। ইতি পুরাণ 🅦 🛒 न बायल यम्। मत्रक ই जिल्लाम जिल्ला दिक्त विकास स्था । ই जिल्लाम বদ্ধাভি গোপীভি: কৃত রক্ষণং ৷ পায্যিত্বা স্তন্য নাতা সংন্যবেশ যদাত্মজ ৷৷ ইতি ঐভাগবতে ১০ कक्षि अधायः॥

> পু॰ নুত্রকৃ হরোগ:। इेंडि **मप्**त्रञ्जावली ।। क्विट**भुखत्क** রক্ষণীরকোপি পাঠঃ॥

রকণি: ত্রা তার্মাণালতা।ইতি রাজনিঘণ্টঃ ॥

खो बजु॥ ब्रक्ष्म । इंजि (मिनिनी।। ज्या। इंजि भपत्रुन्।-वली।। यानामा कृञा ब्रकायथा। রক্ষা• বিদধিরে সম্যক্ গোপুছ ভু-মণাদিভিঃ ১ ১ দামূত্রেণ স্থাপযিত্রা পুন গোঁৱজনা ভক্ত চ্বক্তাত চ-চকঃ শক্ গা:ছারশাংক ধুনানভিঃ। (गामा: म्यूडिमनिनी अस्यू-रः রবোঃ পৃথক্।। न्याजानाजानाज वाल-ग्र वीजन्यान समर्बं । व्यव्यान हा

एউছি নণিমা• স্তব জানুথোক্ যক্তো २ठाउँ: किंठिं। बरेतः स्वामाः। क्टरकंभव खुनुत्र देश इन्छ क्छे विष्णु ज् ज॰ मृथ मुक्कम ने थतः क॰ ॥ চক্রাগৃত: সহগদে৷ ছরি রস্ত পশ্চাৎ ृदं १ भार्थाया धनुत्रनी मधूश कनक। কোণেষু শ•থ উৰুগায় উপযুৰ্গ পেন্দু ভার্কঃ ক্রিতৌ হলধরঃ পুরুষ: সম सार्।। इनित्यानि इवीतिनः शुनान् নারাবণোহবতু।**শেত**দ্বী**গপতি শিচ** ख भारता यारगचादा १वज् ॥ भृति गर्डम्र (७ वृक्ति भाजान जगतान् পরঃ।ক্রীডন্ত পাতুগোবি**ন: শ্**যা-न• পাতु गाधवः ॥ वृज्ञ अवग्रहिंस्र আসীন বা শুশ:পতি:। ভুঞান যজ্ঞ ভুক্ পাত্ সর্বগৃহ ভযদর:॥ फाकित्न्या याज्यान्यम्ह सम्माखा (य ৎপ্ত গুলা:। ভ্র মাত্ পিশাচাক यक ब्रह्मा विनायकाः ॥ (कार्वेबा রেবতী জ্যেষ্ঠা পুত্রা নত্কাদ্য: ! উন্মাদা যে হৃপমারা দেহ প্রাণে न्तित करः। यश मृष्टे महारशाजा वृक्ष वाल शुहा क या मर्ख नमा छ তে বিক্রে নামগুহণভীরব:॥ ইতি ্শিভাগতে ১ ক্ষেড অধ্যায:॥॥॥ व्यथ (भोर्गमाम्। त्रक्री वक्षनः। ब्राधीवांशा ইতি ভাষা। পৌর্ণমা-

ज्या इत्र तका वक्षम विधि श्रवी क । तुक्र बाक स्मात्र ज्ञार कि मि-চ্নি সাধব:।। তত্র ভনুদি সন্তা-বে তা মতিক্রম্যৈব স্বর্য্যাৎ। তথাচ মৃত্যন্তরে। ভদাুযাণ ছে ন কর্ত্তরে भारती कानुनी उथा। भारती नृश-তি रुखि गुनान् मर्डि काल्नीडि ॥ বিধিশ্চ ভবিষ্যোত্তরে। উপাক-र्याप्तित (भुष्क मृषीगारेक्षव उर्भागः। ততো হপরাহ্ম সন্যে রক্ষা পোট-निका॰ मुजा॰ ॥ कात्रयमक्रीजः मरिष्ठः निकार्षि (ईमज्विजाः। दरेख विविद्यः काशारितः किरिन वी मन-বজ্জি তৈ:।। বিচিত্রণ গুথিত। সূত্রণ স্থাপথেন্ডাজনোপরি। উপল গৃহ मापा मध्यष्ठ कुः इ नारम् छ भी है। ত্রোপবিশেদালা সামাত্য: স প্-রোহিত: সসূত্ৎ।। তদনু গুরোধা নৃপতে রক্ষা॰ ২প্লীত নম্বেণ। যেন वाका वली बाजा मानवानमा गरा-वनः। (७न जाः भुजिवश्वामि त्राक भावन भावन ।। रेविन्कण्ड । यना वश्र **हाक्क्यना इ्छिश्यः म्**छानीका स्न-ষ্য মানা তর্ম্যা বঁপানি শত শার-माया युद्मन् छत्रमिष्टि र्यथा मः। वा-क्यारिक रेख रेखाः म्रोन् महा-रिनाम मानरेवः। कर्खर्वा ब्रक्षनाहरू

রো বিপান্ সংপূত্র্য শক্তিতঃ !। অ त्न विधिना यस्त ब्रिक्का वक्त माठः রে । স সর দোষ রহি छ: সূথ স•বৎসর• বসেদিতি ॥ 🕸 ॥ অথ छिष्टिन निर्णशर्थ मूलाक्यं हिन निर्ण যঃ ক্রিয়তে। যদাহ স্ত্রের। উ-পাক্ম তু দ ৰ্বন্তি তে সাম ঋণ্ যজু र्बिमः । भुरु मःकां । भुक्ष रुख भुवन शर्बम् ॥ उथा । मामरविस्नाः ভাদুস্য হস্তানক্ষত্র ঋগেদিনা শাব-नम् भूवन नक्क व थकार्वितना भाव गीलृशिं(मालाक्यं कालः । উलक्रम किखन की बंग्क्र न कर्य डेमाक्यं। অত্র করণাভাবে ভাদে শাুুুুুবণেপি विषय । अवृष्ट्रेशयस्य खित्रान् भारम न हि ভवडि हिट्। उमा जामुनारम মাসি শাুুুুবণেপি তদিষ্যতে।। ইতি বস্থ্তপরিশিষ্ট বচনাৎ। শ্রাবণপঞ্চ ग्रन्कन्नः। जराष्ट्र गर्गः। यमि न्राष्ट শাুবণ পর গুছ স ক্রান্তি দূষিত । न्यान्शाकद्रमः मृह शक्षम्याः मृति-ণস্য চ ইতি। অত্র ভূত বিদ্ধা পূর্ণি মাচ নিসিদ্ধা। তথাচ কালিকাপু-রাণে ৷ চভূর্দশ্যা॰ সমূৎপনাবসুরৌ म्बर्किट्टो। (वरान् श्रीवर्दाः न প্রযোগে ভৌ জয়ভু: শু.ভী:।হত্য ভা ৰসুহৌ দেব পাতালতল বাসিনৌ।।

রক্ষণিত: পু• ভূর্ত্ক:।ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট:॥ভূর্ত্তি ক্লী॥

র ক্ষিকা ত্রী রক্ষা। যথা। অনেন বিধিনা যস্ত রক্ষিকা বন্ধ নাচরেৎ । স সর্ব দোষ রহিতঃ স্থা সাবৎ সরা বসেৎ।। ইতি হরিভজিবি-লাসে ৫১ বিলাসঃ॥

রিক্ষিত তি রক্ষাক্ত । তৎ পর্য্যানঃ
। তাত ২ তাণ ৩ অবিত ৪ গোলারত ৫ গুপ্ত ৬। ইত্যনরঃ ॥
রক্ষিতা পুশ্রক্ষাকর্তা। মথা। আন্
ন্যান্তের লোক জেল দেশোও শালি নিশার দঃ। ক্তাক্ত জেলা ত্ল

- রকোর कें जिमारिका ३५० जवायः॥ ্রক্ষিবর্গ: প॰ রাজাঙ্গরক্ষ্কগণঃ। ें उर्श्वाराः। यनीवश्रः २। ३७९ नुजः ॥ রক্ষেত্রণ ল্লী কাজিকণা ইতি হেম-্ চন্দু:।। হিঙ্গ। ইতি রাজনিঘণ্ট:।। রকোম: পু॰ ভলাতকৃক্ষঃ।ইতি

ভিকাওশেষঃ। খেতস্বপঃ। ইতি . ब्रज्ञाना ॥ बरकाष्ट्रमस्खा यथा । 'স্থানে স্বীকেশ তব পুঞীর্ন্তা জ-গৎ পুত্ব ্র ভার ক্র তে চ। রক্ষা •-সি ভীতানি দিশো দুবন্তি সর্বে ন মস্যন্তি চ সিদ্ধ সংঘাঃ ।। ইতি ভগবদ্দীভাষা ১১ অধ্যাय:॥ स्रात ইত্যব্যব যুক্ত মিত্যর্থে। ছে হ্রষী 🖟 কেশ সর্বেন্দ্রি পুরর্ত্তক যত স্তুমে-বাত্যন্তাভূত পুভাবো ভক্তবৎস লক্ষ তত তথ পুকীৰ্ত্তা পুকৃষ্টয়া কীর্ত্ত্যা নিরতিশয প্রাশস্ত্যস্য কী-র্ভনেন শ্বণেন চ ন কেবল মহমেব পুহ্ব্যানি কিন্তু সর্বমেব জগচ্বে- রিঃ পু॰ ধন ।। ধর্ণ । ইত্যমরঃ ।। ভন নাত্ৰ রক্ষে। বিরোধি পুক্ষ্য তি পুকৃষ্ট হর্ষ নাপ্নোতি ইতি যৎ ত
्
हाति युक नि
अर्थः । ७था স্র' জগুং অনুবল্ধতে চ অদ্বিষয मनुद्राग मूरेलिङ इंछि চ मखन्त्रि

मिल मिल्ला पुरस्थि महीमू भिक्कू भ-नायस इंजि यखरिन युक्त भाव। তথা সর্বেষা সিদ্ধানা কপিলা-দীনা সংঘা নমস্যন্তি চেতি যত্ত-দিপি যুক্তমেব। সর্বত তব পুকীর্ত্ত্যা ইত্যস্যান্यः স্থানে ইত্যস্য চ। অবং শ্লোকো রক্ষোয়মন্ত: শাস্ত্র **প্রিদ্ধ:। ইতি ত**ড়ীকাষা নধুসু-मन मत्रश्र जी ॥

রক্ষোদী জ্রী বচা।ইতিরত্ননালা।। রক্ষোজননী জী রাতিঃ। ইতি তি-কাণ্ডশেষ:।। রাক্ষসমাতা চ।। ब्राक्षार्गे भू• **ख्युन्:। इं**डि ब्राक निर्घण्डः ॥

পু॰ তাণ•। ইত্যমরঃ।। রা ল দানে॥ গুছণে। ইতি কবিকল্প-क्यः।। न दाछि। ইতি দুর্গাদাসং॥ द्यी विज्ञाः॥ मानः। ইত্যে-काक्षद्रकायः ॥ काक्षनः । इंडि म्द्रज्ञावनी ॥

শदः। ইতি শব্दश्वावली ॥ वाक। खी नरीविष्णयः॥ कहत्वाशः ॥ नवज्ञा उत्र छः जी ॥ मञ्जूर्भन्द् जि-थिः। ইতি (मिनी।।

ঝ শোষালমর্থগোঃ। ইতি রাথ যুক্তনেব। তথা রক্ষা গেল ভীতানি। कविकन्नकमः ॥ त्यायः (गुरुत्रहि- তীভাবঃ। অলমর্থো ভ্রণ• সাম-র্থ্য• নিবারণঞ্চ। ঋ অর্রাখ্ । ইতি দুগাদাসঃ।।

রাগঃ পু॰ মাৎসর্য্য ।। লোহিতা-षिः।। (क्षणानिः।। अनुदागः ।। गा-कादाहिः॥ नृषः। इंडि स्मिनि॥ **टन्दः ॥ मृ**र्याः । इंडि नद्रज्ञावनी ॥ नाकारिः ॥ ब्रांकिम चिर्रे ॥ ब्रञ्जनः । इंडि नानार्थबङ्गनावा॥ श्रीजिः। যথা। বীত রাগ ভগ ক্রোথ স্থিত-থী মুনি কচ্যতে। ইতি ভগবদ্ধীতা स्माक**ो काया• श्री** ध्रवनामी ॥ **उन**ऽ লক্ষণ যথা। সূথ মপ্যধিক চিত্তে সুথত্বেনৈর রঙ্গতে। যতন্ত্র পুণ-(याटकर्याट म ज्ञान हेिंड कीर्ड)-(७॥ इज्रुब्ब्रुननीनमानः ॥ 🛊 ॥ গানশান্ত্রায় রাগা যথা। ভরত মতে হন্মক্ষতে চ রাগঃ বভিধঃ। তেষা॰ নামানি যথা। ভৈরব: ১ किनिकः २ शिन्तानः ७ नी नकः ৪ 🗐 রাগঃ ৫ মেঘঃ ৬। হনুমন্ড রতযো র্ভে পুতেত্রক মেধাণ পঞ্চ রাগিণ্য: ৷ সোমেশ্বর কলানাথ· বো মতে পুভ্যেক নেভেষা• ষট্ রাগিণ্যঃ। এতেবাণ পুত্যেক মঞ্জৌ পূত্ৰা: একৈক পুত্ৰভাৰ্য্য চ।। ক লানাথ সোমেশ্বর মতে ব্জাগা

यथा। ब्योद्रांगः) वमसः २ भूकंगः **० रे** ज्वतः ६ (मघः ৫ नहेनात्रायनः ७) ইতি নানাস•গীতশাস্ত্র•॥ #॥ অর্থ রাগস্য ব্যুৎপত্তি সংখ্যা স্থানান ৷ থৈক্স চেত্যা সি রক্ষ্যন্তে জগপ্রিত্র বর্জিনা । তে রাগ। ইতি কথ্যন্ত মুনিভি ভঁরতাদিভি: ৷৷ গোপীভি গী ত মারদ্ধ মেকৈক কৃষ্ণ সামি ধৌ। তেন জাতানি রাগাণা॰ সহ-সাণি তুষোডশ।। রাগেষু ভেষু ঘ-ট্ত্রি-শুদুগগা জগতি বিশু,ভাঃ। কা-লক্ষেণ ভক্রাপি হাসএব ত দৃশ্যতে ॥ কেচিছদন্তি তে রাগা সর্বে সন্তী-তি নিশ্চিত । মেরো কতরতঃ পূর্বে পশ্চিমে দক্ষিণে তথা ৷৷ সমু বু কঠে य रम्भा खबाभीयाः भूषाद्या। ७-থাচ। অস্ব ক্স কলিস্ব ভেলস্ব ভূ-্লিঞ্হাবন্ধ সুরস্ যুপলন্ধ খেলাক্ সৌর্বার কীর কাশ্মীর নাভীর নাহী-अ मिक्कु कालक्षत गण गण्य नियध মলৰ হীহ্য গজাস্থ্য নাল্ব জাল্ব মৰু মুক্চোল উৎকল হত্তল সি•হ-ল হরিকেল কেরলকোষল মলিবা-ল মল্ল ভল্ল সৌবিদল্ল ব্যক্ত কিপ্তা-ত ভলুরাত গুজুর কাল্ডার গৌড় मुविफ अफु (अंडर्सिन कार्की नांका-न भोता है भवत लोशवत थन

কীকশ বৰূপ কামৰূপ হরিগর্ভ বি-मर्ज मुर्ग हे वाहे कीकहे (मरवश्र नहेश्र ন্নাট ভোক কবাট করছাট কণাট वें उकाव डिक कनक चतु कान। वनु 🗲 জ কায়োজ ভোজ তুথার বিহা-त वनीशात वाजरगश विराह वा-श्रीक हक्षेत्रीक विगर्खानजीमि प्र-শেষু রাগাঃ পুচরন্তীতি ৷৷ যস্য শু-বণ মাত্রেণ রঞ্জন্তে সকলা: পুজা:। সর্বাঘ রঞ্জনাক্ষেতো স্তেন রাগ ইতি মৃত:।। # ।। অথ রাগাঃ। আদৌ भानव त्रारमनु ख**ा भन्नात्र म**ः জিভঃ। শ্রীরাগশ্চ ভতঃ পশ্চান্বস ন্ত তদনতর•॥ হিল্লোল ***চাথ ক**ণা-ট এতে রাগাঃ ষডেব তু । ৬ । ষট্তি[•] শদাগিণী তত্ৰ ক্ৰমশঃ কথিতা ম্যা 1: वानमी नालमी रेठव बामकीबी ठ সিমুডা। আশাবরী ভৈরবী চ মা-ववन्र श्रिया हमाः ॥ ।।। (ववावनी ह পুরবী কানডা মাধবী তথা। কোডা কেদারিকা চাপি মল্লারদ্যিতা ই-নাং।।৬!। গান্ধারী শুভগা চৈব গৌ द्री क्लोमातिका उथा। वित्नागात्री চ বৈরাগী জীরাণদ্য প্রিয়া ইনা: ो छ।। व्छी ह शक्ष्मी देहत ननिजा शर्यनक्षती । एड्ज्रती ह विज्ञाया ह ৰসভস্য পূিষা ইমা: ॥ ৬ ॥ মাযুৱী

দীপিকা চৈব দেশকারী চ পাহিডা । বরাড়ী নোরহাটী চ হিল্লোলস্য প্রিয়া ইমা:।।৬॥ নাটিকা চাথ ভূপা-नी दामरकनी गडा उथा। कार्मा-मा ठालि कलागी कर्नाहेना शिया ইমা:॥ ৬॥ ၁৬॥ 🕸॥ व्यथ कान-नियमः । विভाषा निन्छ। रेहव का-यामा भठेमखदी। तामकीती ताम-क्ली (बलायाती ह एड्जिती ॥ (म-শকারী চ শৃভগা পঞ্মী চ গডা-তুড়ী। ভৈরবী চাথ কৌমারী রাগি। ণ্যো দশপঞ্চ।। এতাঃ পূর্বাহ काल जू भीयस्त्र भागत्नाज्येमः। वब्राजी भागूबी (काज। विव्राणी हाथ थानुषी ॥ (वनावनी भात्रशाही मः প্তৈতা রাগ যোষিতঃ। গেয়া মধ্যা-হ্লকালে তু যথা ভারত ভাষিত ।। गान्नात्री मीलिका रेठव कन्यानी भूत-বী তথা। কানডা শার্রবী চৈব গৌরী किनात्र भाष्ट्रि ॥ मायूत्री माणभी नाही ज्लानी निकडा उथा। नाया-হে তাক রাগিণ্য: গুগায়ন্তি চতর্দশ ।। পুৰুষা বস্তু ভূষাচ্যা রাগা তে মা-नवारयः। भुराहाय हाभनाव्हः ह त्रजन्भाः गान (गाल्ताः ॥ मन्मम् अष्ट পর রাভৌ সর্বেষা গান মীরিত । । त्विमञ्चात ता गम्। गानः वर्षामू

अहरा !! शिलक्षम् । ममात्र । বৎ জন্মোৎসব হরে: ৷ তাবদ্বসম্ভ রাগন্য গান মুক্ত ননীবিভি: !! শকোত্মান• সমারভ্য যাবদুর্গা **ন**া হোৎসব । গীযতে তঘুধৈ নিত্য भानभी जागतारुद्धा।। जखिषा निरु ज्ञागाना ज्ञागिनीयाः मर्नमः। दक् जूबो नृशाङ्काशाः कालासारा नः दिम्राउ॥ त्रागकामाभायमाभो उट পর্য তদনন্তর•। নান্যপরী পুগাত-वता नृপाक्तायाः न मृष्याः ॥ द्रागाः ষ্ডথ রাগিণ্যঃ ষট্জি শচাক বিশু হাঃ। আগভা বুন্ধ সদনাৎ বুন্ধাণ সমূপাসতে।। 🕸 ।। অথ ধ্যান । নি-তম্বিনী চৃষ্বিত বক্তু পদা: শা চদু তিঃ ज्ञ जनान् भुभन्तः। मदी छ भानी প্ৰিশন্ পুৰোকে মাল: থরে। নাল व রাগ রাজঃ॥ ।।। नी:वा० পव॰ दर्भ যুগে বহন্তী শ্যানা সুকেশী চ সূন্ধ্য ভাগা। देवद महामापुष द्रगृतका न। शान्यी भन्म जुठावरनवा ॥ ১॥ করে যুতা চাসুজ যায় রম্যা ইত স্তত শ্চাক বিলোকযন্তী। কণ্ঠসু রমৌক্তি ক রহুহারা সা মালসী সংক্থিতা विविवा।। २॥ भुउछ वाभीकत वाक বক্তা কণাবত সং কমল বহন্তী। शूश्च धनुः शृञ्च **ण**देत मंशाना हन्द्रानना

वाम किवी शुविष्ठा ॥ ०॥ मरहन्तुं नी-वर्। कि त्रमुकाकी भुवामयही कशि-লাশ যজ্ঞ। বিচিত্র রক্সভরণঃস্ কেশী সা সিদ্ধুড়া কান্ত সমীপ সং छ। ॥ s ॥ जवा भुभूनमू । जिवकेका भक्कु भग्न क्वरयो म्थाना। क्वी-না শুকাছাদিত গাত বস্তি ক্লান্ত वदी द्रक्ष किला विमक्षा ॥ ७॥ अ-রোবরস্থা সুটিকস্য মন্দিরে সরে।-बरेशः मक्त महंगडी। जान भुरवाग পুতিরক্ষ গীতৈ গৌরী তনু ভৈরবি-কা সতীয় ।। ৬॥ 🗱।। অথ নল্লারঃ। বিহারশীলোতি সকান্তদেহঃ কান্তা शिर्या शार्मिकः भीलयकः। कामा-ভুর: পিঙ্কল নেত্র যুগ্মো মল্লার রা-गः भि्रकृष् नूर्वणः ॥)॥ मरङ्खि তোৎফুল লভা নিষ্পঞ্জে কৃতছিভিঃ काउ नवागमाय। (वनावनी हन्नक নৌলিনী স। বালা বিচিত্রাভরণা নিক্জা॥১॥রহঃস্কাভ প্রিযমাণ পত্র-রম্যু-বহুন্তী হৃচ হৃদ্ভ যুগ্মে। मूर्वारवन्। प्रकामा भूताजः रैनः म। भूत्रवी निक्काना र ॥ अ-শোক বৃক্ষস্য ভলে নিষমা বিযোগি নী বাস্পক্ণাঞ্চিতাঙ্গী। বিভূষিতা-জী জটিলেব বালা সা কানডা ছেম-वाउद उदी ॥ ०॥ मःग्या मःग्या

গলে দখানা পুরুন নালা দ্বিতেন ়বালাম গৌরী স্বকান্তানন চুন্বি ভাস্যা मा मृन्त्रद्वी माध्विका विश्व १६ ।। अकेह्नी वाप्त्यि अ उ व र्गानार्थ ষ্ভ্যম্যতি সন্মুথেন। স দৈব তালা-্বিহিতাচ মাল।কোডা কলা তান-বূজী মতা সা।। ৫।। স্থাত্ব। সমূত্রীর্ণ বতী সুদেহা কেশ পুলিম্যন্তি বা -রৈবিন্দু:। নিষ্কীডযন্তী তিনিরাণশু কান্ত কেবারিকার ক্রপযোধ্র ॥७॥ 🗱 ॥ अथ 🗐 द्वागः। नोना-বতারেণ বনাভরাণি চিম্বন্ পুসুনানি বধু সহায:। বিলাস বেশে। হাতি দিব্য মূর্ত্তি: জীরাগ এষ পুথিত: প্ থিব্যা: 11 সা সন্ধ্যাসু কালে গৃহমধ্য (म 🐃 भुवामयत्री इ शिनाक यद्धः। খারাধরা ধাতু বিচিত্রিতাঙ্গী গান্ধা-রিকা গন্ধ সূজ নিধত্তে॥ ১॥ রসন যা সুবিচার কৌতৃক বিদধতী ক বিকোবিদ কৌতক। সুক্ৰিতামৃত ভাবন তৎপরা ভগবতী সূভগা স नुराञ्जा।। २।। भुखान्यात मार्ख भानी कशादिः को पर छ। वः का कि ् ना काकनीयू। ब्रामा म्यामा मम् छ ॥ 'গানঞ্চ সীমা গৌরী গৌরী গৌরবা-लाक रिक्षे।। ० ॥ अं हेर्निकायाः मुष्टे को मुनी छिः शुकान्य जायाः त

জনী বিহারণ। অহায় কান্তেন সন্ণ वमडी कोनातिका कामकना वर्ल्डी ॥।। পৌद्रीপাদাস্ত্রোর মভ্যুর্যন্তী गामाक् उ॰ गम्नाना मधाना । ना-না রত্নোপাযনৈ ভক্তিভাবৈ বেলো-यात्री कथ्या वानि (कग् ॥ ७॥ উल्लामयडी धिमारल तरु: इगन् भुग तकुना। गान की क्रमून जुछि दिवागी রাগিণী মৃতা॥ ।। ।। ।। ।। ।। वय বসন্তঃ । চ্তাক্তরেণৈব কৃতাবভণসো বিঘ্ণ भानाक्त (तवश्रद्यः। श्रीजाय्वः का-ঞ্ন চাৰুদেছে। বসম্ভরাগে। যুবতী **लियक।। ১।। जून्डा मानाडि जूणी**-লয্ক্তা মুক্তালতা কল্লিভ হার্যস্থি: । চূতামুর পাণিযুগে বছন্তী জবাৰু-ণাস্বী ভড়িকেরিভেষণা সা সংগী-ত গোষ্টায় গরিষ্ঠ ভাবে সমাশ্রিতা गायन मल्पुकारियः। थई किनी न्लुइ शाम्श्रमा मा शक्षभी शक्षभ (वन-বেত্রী।। २ ।। উরসি কেশ্চযস্য সু-সার বিদ্ধতী শ্যনোত্থিত চাক্-বেশ । বিলুলি ভাল ক বল্লি ক্শা-की जामुद्रा व विजा क्षिजा वृश्धिः ॥ २॥ मधी कनारैभः भित्रहाम्। माना विरयाणिनी काछ विरयाण (मः रा। भीनखनी कित भन्ना भुमुखा मामा मुल्कमी शर्वेन अजीयः ॥ ८॥

कर्लार भनानिय मधु युजानी मृ ণোতি সা নঞ্ল ক্ৰিতানি। কান্তা न्त्रिक गन्त्रमनाः भुरमारम् मा ७ ब्ह्हिती বেশ কলোচিতাঙ্গী ৷৷ ৫ ৷৷ অধ্যা-भगनी निज्ञाभग तृन्तः मङ्गी ज भाः স্তাণি বিবেচনাভিঃ। মনোহর। হার লতাভিরামা সমস্ত ভাষা জশলা বিশেষা ৷৷ ৬ ৷৷ ঋ ৷৷ অথ হিল্লোলঃ । হাসাভিলাসেন পতন্ পৃথিব্যাণ উত্থাপিত স্তৎক্ষণ মালিবৃদ্ধৈ। উল্লোল সঙ্গীত রুসৈ বিদক্ষে। হি-ল্লোল রাগঃ কথিতো রসজৈঃ॥ ১:। মৃথ্র কেকা শুবণোল্লসন্তী মযুবিকা नृडा उड किंद्रशी । भग्द्रकाशीव সিভি দধানা মাযুব্রিকা সংক্থিতা खगरेकः॥ ।। भूतिम काल गृह সংপ্ৰিষ্টা পুদীপ হস্তাৰণ গাত্ৰ ব-छ।। সীমন্ত সিন্দুর বিরাজমানা मूत्र क भान्य किन मीशिक्य ।। २॥ সাদ্ধ নথীভি বিজনে বসন্তী বিচিত্ৰ বক্ষোত্র নি**তম্ব সঙ্গ**। নিরীক্ষ্যমাণা নন দৰ্শণা যা সাদেশকাগ্ৰী কথিতা खनरेकः ॥ **० ॥ जर्जु** मंथाना हद्रनात विन्तः निर्वथयञ्जी भव्रातमा यानः। পুকান দাম্পত্য সুখে নিন্মা সাপা-হিডা সংকথিতা কবীল্ফেঃ ॥ ৪ ॥ ক র্ণে দ্বানা সুরপুর যুগ্ম স্কুরৎ সূব 🖁

क्षांज यतार्त्राङ्गी । त्यत्रानना চাক বিলোল নেত্রা বরাক্সনেয় হং থিতা বডারী ॥ ৫॥-উৎপল্পনাত্রে भूषमाभवार्थ मान भून: कर्ड मना-শ্চিরেণ। পাজ্সভাবান্নিযত ক্রিডী ना (मात्रहां हिं हर्टा कि कहे। ॥ ७ ॥ 🗱।। অথ কর্ণাটঃ। কৃপাণপাণ্ডি স্ত-রগাধিকটে মিযুর কণ্ঠাভিসুকণ্ঠকা-ভিঃ। মূরৎসিত মিশ্বরসঃ পুশাভঃ কর্ণাট রাগো হরিতালবর্ণ: ॥ ১॥ विद्रः नरेखी मुख तक्ष्मार्था मःशुर्थ-যন্ত্রী নটিন• বসন্ত•। সুগীত তালেযু कृञावधाना नहीषु नाही शुद्रिधान **(म्हा ॥ ५॥ अनायक• भृज्ञल**ञाधि-क्छ। इमग्रूथी मर्बमुम वहनी। सनाः নি শ্যাৱতনোতি মুধ্বা ভূপালিকা ना ज्ञुलकृतिया ॥२॥ व्यथानयस्री শু দুসার সারী: শ্রীরাম রামেতি সু-বেশ লম্মী:। বামস্তনাৰ্দ্ধ স্থলিতাণ-শুকঞী: গ্রীরানকেলী কথিতা কবী-रेन्द्रः॥ ७॥ विष्मव रेवस्थावजी म-মস্তান্ কলাবিলাসেন বিমোহ্য্ভী। বৃহ্নিত্যা পরিপুষ্টদেহা বডা পুল-মুস্তন ভারভব্যা।। ৪।। ভর্ত্ত: সম্ পাথসি সম্বন্ধী পথো বিহারেণ সং রোক্হাণি।বিচিন্নতী সৌরভ মোদ-মানা কামোদ ব্লাগিণ্ডুদিতা ভণক্তৈঃ

য়া ৫।। র্যাধ্তা নট নৃত্য পরিশুমেণ। वाना नीना छः मुरठी क्ञारता । नहींनाः कन्यानी कवयकि मखरूखी नाम ।। ७॥ 🛊 ॥ अथ ताम त्रानि-ণীনাণ ভাব নিক্ষণ। মালবঃ খ্রীশ্চ হিলোলে। মলার ভদনভক্ষ । গায र्नेह পায়ক। ধীর সানস্দেন চত্ইয় ।। বসন্তো রাগঃ কর্ণাটো দৌ বীরৌ ভব-णः क्यार । शानमी मानभी दिव ভৈরবী মাধবী তথা।। সূত্রগা পঞ্-भी नाही (वालायाती ह एकति। कारमाना हानि कन्यानी (काउन क-माहिका जुड़ी॥ कोमाबी माय्बीरिहव দেশকারী চ সিদ্ধুডা। রামকেলী চ ভূগালী রাগিণ্য কেতি বিশ্শবি:।। णाननराण्णा इंडि (शाका गीराउ गानकाविरिः। भूतवी कानछा भो রী রামকীরী চ দীপিকা। আশাবরী বিভাষা চ বডারী চ গডা তথা।। এতাক্ট নবরাগিণ্যে বীরাংশে গান म्खम•। (द्रनांवनी ह शाकात्री न-লিত। পঠমঞ্জরী।। বৈরাগিরাগিণী हाति भावशाही ह शाहिछा। ककः गांभा विकानीयाट मेरिछा রাগ যোৰিতঃ।৷ রাগেণ রসভাগেন ষট্ बि भेमा गिनीयू **छ। क्रक्नानन्स वी** वागव्छः

রাগবৃ রেষ্ জ্ঞাপনার্থ মন্তব্রষণ।। ইতি नःगी जनायानस्त निवनात्रस्तरः-वारह > 1 ० व्यथारवरे 11 व्या भुष्टान मूर्थात् छ। कि कि नी क- त्रात्रहर्नः भु काम (एवः ॥ थि इत-वृक्तः। ইতি मिनि ॥ कन्नुहूर्नः। ইতি भपत्र द्वावनी ॥ नाक्षात्र मः। ইতি ब्राजनिर्घणेः ॥ রাগছন্ন: शुः कामरस्यः । इंडि मदत्र द्वारणी ॥ त्रारंग शहस वि॥ রাগদ: 'পু॰ তৈরণীক্ষুপ:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ৷৷ রাগদাতরি ত্রি ৷৷ त्रागमानिः भू भम्तः। ইতি রাজ-निर्घण्टेः ॥ রাগপুষ্ণ: পু॰ वक्कः॥ রক্তাশানঃ । ইভি রাজনির্ঘটঃ।। রাগপুল্লী জ্ঞা জবা। ইতি রাজ-निर्घणः॥ त्रांगभुत्रवः भू॰ वक्तृकः॥त्रकामानः । ই ि द्राजनिर्धिः ॥ রাগযুক্" পু॰ মাণিক্য॰। ইতিরাজ-নির্ঘণ্টঃ।। কমি। কিৎ প্রতকে রা গদৃক্ইতি পাঠোপি বিদ্যুতে॥ রাগরজ্জুঃ পু• कागामवः । इंडि नद्रशावनी ॥ রাণলত। ত্রী কামদেবপত্নী। ইতি क देश्वतः॥

পু कामाहतः। इंडि

भप्रामा।।

त्रागवाउदः भू॰ पाडिरप्राक्षायुकः

गूप्रयः। जात्र खगाः। किरुकाति दः

ग्वापाकिदः। वाठ भिन्न कका

वित्राधिद्कः। ইতি ताक्रवल्लः।।

त्रागम् को ज्वाम् वः।। भडेम् वः।

हेठि (भिष्ती।।

त्रागाकी) की मिक्षिः।।

त्रागाकः वि जान्यः। भडेम् वः।

त्रागाकः वि जान्यः। मिक्षिः।।

त्रागाकः वि जान्यः। मिक्षिः।

देखि भिन्ता कनः। मिक्षिः।

हिल तागाक प्रतापान्य पाठित ।

हिल नप्रभावा।।

त्रागानिः भू॰ वृक्षः। ইতি विकालः

त्राणिनी जी विश्वानाती। ইতি
कोषतः॥ स्निकाया (कार्रक्ता।
यथा। त्राणिनी नाम मं काठा (कार्र्रा
स्वा मूं जा मूं नाम मं काठा (कार्र्रा
स्वा मूं जा मूं नाम मं काठी भद्म नवाकी नीन क्षि ज मूर्बका॥ ইতি
वामन भूतात ८৮ व्यव्यायः॥ कयवामन भूतात ८५ व्यव्यायः॥ कयवामन भूतात १३ व्यव्यायः॥
संज्ञानानाः भद्गी। ইতি क्वायूयः॥
संज्ञानानाः भद्गी। ইতি क्वायूयः॥
माज् क्र्मम्माज क्रवज्ञात ह विश्वास भूकात।। त्यात्मस्त्रम्य कवानायम् एक व्यव्यादिक स्वाता।

(नियः॥

वात्राः विवत्राः त्रागणस्य पृष्ठेवऽः। त्रागी वि व्यनूतकः। क्षान्यकः। क्षि विषः।। तष्का। क्षे क्षिति।। क्षान्यतिष्णवः। क्ष्म् वर्षश्यः। वाक्ष्मः २ वक्ष्वतकिष्णः ० छहकः विषः॥ व्यन्य छ्षाः। जिळ्वः। स्थूतवः। क्षायदः। भी छदः। शिख्युनाणिदः। व्याद्यकः। क्षित्रं त्राक्षनिर्यकः।।

রাঘ ঋড শক্তৌ। ইতি কবিকল্লজনঃ ।। ঋ অররাঘং । ড রাঘতে। শক্তিঃ সামথ্যং । ইতি দুর্গাদাসঃ ।।

ताचवः भूः तामहन्तः॥ मङ्ग्रद्भः विल्वाः॥ ममू पृः। ইতি मिनि।। ताचवायवः भूः तामायवः। यथा। मिलिश्म भूतावानि ताचवायव जात्वः। मनाश्चि त्रिष्ठात्म् मन्ति जानि गुजानि (छ।। ইত্যাপু- ताव्यायन भूग् पूर्णवनामाध्यायः॥ ताङ्ग्लः भूः वृक्षकक्रेकः। ইতি হারাবলী।।

वाक्रवः वि ग्गलामक्। उवसारि।
उद्भग्रायः। गृगतामकः २। हउप्रवः॥ तक् ग्राड्यः उटा का
उपर्राथं कः भगताभि ग्रा हेडि
काणा भगा कियः
वारि ताक्रवः। हेडि उद्योकायाः

রালগা

্ ভরতু:।।

वाक्ष की भूज्ञविष्मवः। तक्र हेि ভাষা। অস্য গুণঃ। রক্তপিত্ত না-

,শিত্ব। ইতি দুব্যগুণ:।।

র্রাল ঋঞণ দীপ্তৌ ইতি কবিকল্ল-क्रमः ॥ अ व्यवज्ञाबर । य द्राब-তি রাজতে। ণ রেজতু: ররাজতু:। े इंভि पूर्गामामः॥

রাজক লী নূপসমূহ: ৷ ইত্যমর: ৷৷ त्राजनि भू॰॥ भी शिकात्र कि॥ ज्ञाजकत्यः भूः कत्रमृतित्ययः। यथा । काम्युर्गं भाव्राव्याना नीत्रा धू णीकरचकः। करच श्रियको द्राज-कराच २ व्यक्षता श्रीकः ॥ इंडि किंग थ्वः ॥

রাজকন্যা দ্রী কেবিকাপুষ্ণ। ইতি दाजनिर्घण्टः ॥ नृभमू जा हे ॥

वाजक के ही खी ही नाक के ही। इंडि त्रावनिघणः॥

রাজকশেক: পু রাজনিঘট:॥ ভদুমুস্তা। ইতি

्रदा ककीयः ृति वाक्रमस्की। वाक कम्ताय इंडार्थ गीय भुडारयन

রাজস্মার: পু॰ রাজপত্র:। তত্র वर्गनीयानि यथा । क्रमाद्र मञ्ज भाख भी क्या वन क्लाह्याः।

वार्गामी थुत्रमी त्राबङ्किः मुख-गजामयः॥ ইতি কবিকল্লভাগা॰ > खवकः॥

वाकत्रयाथः भ् वार्वाकी। इंडि क्रिवाधनः॥

রাজকোষাতকী দ্রী ঝিঙ্গাকবিশেষঃ । বিবাতোরই ইতি হিন্দীভাষা। **७८ भर्य्यायः। इस्टिभ**र्गिका २ भीज-পুষ্লিকা ৩ ধামার্গব: ৪ কেশফলা दग्राबानी ७ मशी उकः १। व्यम्रा खनाः। भीजवुः। जुतम्बः। कक বাতলত্বঞ্। ইতি মদনবিনোদ:।। ताबथब्ज्ती की (मुधथब्ज्ती। निः खथर्क्क विका। उद्भर्यप्रायः। वाक-निखार न्मिल्या १। जम्रा खनाः । लोलापुः। सारम श्मिषुः। एकः ত্ব•। পিত্ত দাহাত্তি শ্বাস ভুম না-**णियुः** । वीर्य्यक्षितपुषः । इंडि व्राक्रनिर्घण्डः॥

রাজগানি তি রাজসমৃক্ষি। যথা। অন্তঞ্সমুৎকর্ষে রাজগামি চ रिममून । खर्तामालीक निर्वन्तः সমানি বৃক্ষহত্যা ৷৷ ইতি মানবে ३) व्यव्यायः ॥ ब्राजनि वा (खनानी-না পরেষা মরণফল দোষাভি-ধান•। ইতি হল্লকভউ:।। অপিচ । অপুএস্য ধন• পর্যভিগানি তদ্ রাজচি:

রাজতা

ভাবে মাতৃগামি তদভাবৈ ভাতৃ গামি ভদভাবে ভাতৃপুঞ্গামি ভ দভাবে সঙ্গল্যগামি ভদভাবে বন্ধু গামি তদভাবে শিষ্যগামি তদ-ভাবে সহাধ্যাযিগায়ি ভদভাবে वुष्यांने धनवब्र्ह्न द्वाजगामि । ইতি দাঘভাগপুত্ত্তিবিশুব্চন ।। व्राक्तिरितः शृः भाक्राख्यः। ७८-नर्य। या बाबादिः र बाजनारिकी **े ब्राह्मभाकितिका ४१ ज्यम**् खगाः । ख्॰। ज्लामा जु व्यक्तिविद्यः। वा जिक्हे । इंडि बा बनिर्ध पेरा। बाजगीयः शुः भटमावित्ययः। केलुहे ইতি ভাষা। যথা। কলকী স্যাहि ত্রফলী রাজগুীবো মদার্ঘদঃ। ইতি ত্রিকাওশেশ:।।

রাজ্য: ত্রি তীক্ষ:।ইতি ত্রিকাণ্ডলবাং।। রাজহন্তা। যথা। অনল্প দক্ষারিপুয়ানলোজ্জ্বলৈ নিজপুডা-পৈ বল্য দ্বলজ্বঃ। পুদক্ষিণীক্ ভ্য জ্বায় সৃষ্ট্যাররাজ নীরাজন্য। সরাজ্যঃ।।ইতিনৈষধপুথমসর্গঃ।। রাজচিহ্নক ক্লী উপস্থঃ।ইতি শব্দ-চল্দুকা।। চিহ্নানা জ্ঞী পুং বিভা জ্কানা রাজা ইক্লি বুছে পন্ত্যা- রাজজন্ জ্রী পিওথজুর্।ইতি মেদিনী। মহাজমু:।ইতি রাজ: নির্ঘণ:। রাজজ্ঞা প্ ক্ষমরোগাং। যক্ষাতে প্লাতে রোপরাজড়াও মন্ত্রা মন্ত্র

মন্চবর্গ তৃতীয়াদি রিভ্যেকে ভদা জক্ষ ভক্ষ হসনযো প্লিভ্যুস্য কর্মঃ রাজবন্ধ শব্দোশ্যন্ত। ইভ্যুম্বটী-কার্যাণ ভর্তঃ।।

ক্চান্ত্ৰণ পিত্তনালিত্বণ । লীতল বাজত তি রজতনির্মিতণ যথা।
ত্ত্বণ । স্থানির জিল্বণ ।
ত্বাবর্ণ রাজত তানুণ পিতৃণাণ
তাতিকচাত্বকা ইতি রাজনির্মিটা।
ত্বাব্বণ রাজত তানুণ পিতৃণাণ
কার্যাবং পুণ মৎসাবিশেষণ । ফলুই
ইতি ভাষা। যথা। ফলকীস্যাচি
ত্বফলী রাজগীবো মদার্মদঃ। ইতি বাজতকঃ পুণ কর্ণিকারবৃক্ষঃ। আন

त्राक्कक्षी छी भूझिवित्मवः। छ८ भर्यप्रायः। महामहा २ वर्षभूञ्चः ७ ज्ञानः ८ ज्ञान्तिकः ६ मूभूग्नः ७ मूद्र्यभुञ्जः १। ज्ञम्प्रा छ्याः। कवा-यद्र्या कक्ष्मित्रिद्र्यः। हृक्ष्मप्रद्रुः। हर्यस्द्र्यः। ह्रम्प्रद्रुः। मृत्रिक्ष्मा मृथ्य वज्ञान्त्रक्ष। हिन्दि ज्ञान्निर्विदेः॥

ারগুধঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

রাজতা জী রাজন্ব। রাজ্যে ভাব ইত্যথে রাজন্শদাৎ ত পুত্রবেদ দিল্লা। রাজতাল: পু॰ গুবাকবৃক্ষ:।ইতি
॰ শব্রত্বাবলী।।

त्राक्तिक्यः भू म्थामः । ইতি श्रावनी ॥

রাজন্ব ক্লা রাজতা। রাজ্যে ভাব ইভ্যথে রাজন্পদাৎ ত্ব পুত্যথেন নিয়ন ।।

রাজদণ্ডঃ পু॰ রাজশাসন । যথা।
ভিনিকাদশবর্ষস্য পঞ্চবর্ষাধিকস্য

চ। চরেদ্গুক্ষঃ সুক্ষদাপি প্রাথশিচত্তঃ বিশুদ্ধযে।। ততো ন্যুনতরস্যা

স্য নাপরাধোন পাতক । ন চাস্য
রাজনণ্ডোপি প্রাথশ্চিত্ত ন বিদ্যা
তো ।। ইতি প্রাথশ্চিত্তত নুধ্তাকি
রোবচন ।।

त्राक्षमञ्चः भू॰ मञ्जाना॰ त्राका। छेभ तिर्मुनी इ स्थाउ वि मञ्चयः। यथाः । ताक्षमञ्जो जू स्थाउद्भितिर्मुनि । को कृष्टि । ইजि इस्मान्तुः॥ ताक्षम्मायः भू॰ ताक्षम्माऽः। त्रा-क्रमः । स्यम्ता ताका देजार्थः। त्राक्षम् भाष्यम्भीयभुजारयन नि

त्राजधन्त्रकः भू तृरंख्युतः। इठि किन्द्रिताजनिर्घणेः॥ उत्राप्तर्गाः यः ताजध्यत्रभाषः मुश्चेताः॥ त्राजध्यत्रभाषः मुश्चेताः॥

ब्रुष: 11

यथा। त्राज्यस्यान् भूवक्तामि यथा বৃত্তো ভবেমৃপ:। সম্ভবশ্চ যথা তস্য সিদ্ধিশ্চ পরমা যথা।৷ ব্রাহ্মণ शुाखिन मःकातः कविष्य यथा विधि। अर्बम्याम्य यथा न्यायः कः-র্ভব্য পরিরক্ষণ ॥ অরাজকে হি লোকেম্মন্ সর্বতো বিহ্নতে ভযাৎ । রক্ষার্থ মৃস্যু সর্বস্যু রাজান মৃ-मृबद भुषुः ॥ हेन्तानिव यमाकारी মগ্ৰেষ্ট বৰুণস্য চ। চন্দু বিভেশযো শৈচৰ মাত্ৰা নিৰ্হাত্য শাশ্বতী: ॥ যমাদেষা সুরেন্দুগা নাত্রাভ্যে নিৰ্মিতো নৃপঃ। তমাদভিভব-ত্যেৰ সৰ্ব ভ্তানি তেজসা॥ তপ-ত্যাদিত্যবদৈষ চক্ষুণ্যি চ মনাণ্সি চ। ন চৈন ভুবি শক্ষোত্তি কন্চিদ-প্যভিবীক্ষিতু• ৷৷ সো ২গ্নি ভ্ৰতি बायुक्त (ना २क्कं: (नाम: न धर्मद्राहि । म अरवद्रः म वक्षः म महिन्दुः পুভাৰত: ৷৷ বালোপি নাবমন্তব্যে মনুষ্য ইতি ভ্মিপঃ। মহতী দেব-তা ছেষা নর্বপেণ তিঃতি ॥ এ ক্ষেব দহত্যগ্নি নর দুক্পস্পিণ । হল দহতি রাজাণ্ম: সপশু-मुवा नक्ष्य ॥ कार्याः (ना श्वकः) **শ**ক্তিঞ্ দেশ কালৌচ তত্ত্বঃ।জ-**ৰতে ধৰ্মনিজ্য**ৰ্থ বিশ্বৰূপ পুন_{্ত} পুন: 11 যস্য পুসাদে পদ্মা 🗐 র্বিজ-যশ্চ পরাক্রে। মৃত্যুশ্চ বস্তি কোথে সর্বভেজোনযো হি স:।। ত॰ যন্ত দ্বেষ্টি সংযোহাৎ স বিনশ্যত্য সংশয়ণ তস্য হ্যাশু বিনাশায় রাজা পুত্ৰকতে মন: ৷৷ ভন্মাদ্ধর্মণ যমিষ্টেযু স ব্যবস্যেলরাধিপ:। অনিষ্টঞ্চাপ্য निष्टिय ज॰ धर्मा॰ न विচालाय ।। ज-স্যাৰ্থে সৰ্বভূভানা গোপ্তার প্ৰ্যা মাল্লজ । বুক্তেজোন্য দণ্ড মসূ **क**८ भृतं भीश्वतः ॥ **७**मः **म**र्तानि ভূতানি স্থাবরাণি চরাণি চ। ভ-याः खाणाय ट क्लांड स्थर्मा मठल सि ह ॥ उ॰ हिम हात्नी मक्किक विष्ठा-व्यादिका उखुङ:। य्थाईड: मः अन्यमद्भवन्त्राय वर्ष्टिष् ॥ म त्राजा পুক্ষো দণ্ডঃ ল নেতা শাসিতা D नः । हज्य जानुगागक **धर्म**न् পুতিভূ: যুড়ঃ ॥ দঙ্র: শাতি প্রাঃ [।] সর্বা দণ্ড এবাভিরক্ষতি । দণ্ড: चूर्श्य जागर्बि म् अः थर्मः विमृ बु शः ॥ मश्रीकार मत् इः मराक् महः इक्ष यि भूषाः। यमश्रीका भूगी उस विनामगाँउ मर्स जः। य न न मूनाय मुख्या तथः मरश्राग्रङनिमुङः। मृद्य ৰা স্থানি ৰাপফ্যন্দু**ৰলান্ বলব**্ खताः॥ ज्रहार का मः भूताजामः ॥ याविकाषि उथा। याग्रक न-স্যাৎ কমি শিৎ পুরর্ত্তেভাধরো-ন্তর•॥ সর্বো দণ্ড জিতো লোকে। দু লভে। হি শুচি নরঃ। দণ্ডস্য হি ভ-বাৎ সর্বণ জগন্তোগায় কল্পতে ॥ (पर पानव शक्तर्वा त्रकाः जि श छ-গোরগাঃ ভেপি ভোগায় কলুন্তে मरखरेनव निभीष्ठिजाः ॥ मृरयायुः **गर्बर्गाम्ड जिल्हाइन् गर्दरम**्दः । সর্বলোকপুকোপশ্চ ভবেদপ্রস্ত বিভুষাৎ ৷৷ যত্ৰ শ্যানো লোহিতা-কো দণ্ড শহরতি পাপহ।। পুরা ন্তত্ৰ ন মৃহ্যন্তি নেতা চেৎ সাধু পশ্য-তি ॥ তস্যাহু: সংপুণেতারং রাজা-नः मङ्कादिनः । अनीक्कुकादिनः প্রান্তর: ধর্মকামার্থকোবিদ্র: ॥ ভ॰ রাজা পুণ্যন্ সন্যক্ ত্রিবর্গেণা-ভিবন্ধতে। কানাত্মা বিষমঃ ফুলো मरखरेनच निरुन्तरङ ॥ मरखः हि ज-মহত্তকো দ্ৰার শ্চাকৃতালভিঃ। थर्माहिठलि**ङ** ङ्खि न्शस्य अ वाक्तवः ॥ उट्या मूर्गक दार्शक व्या-কঞ্চ সচরাচর । অন্তরীক্ষণভা--रेम्हव सनीन् (स्वा॰म्ड भीउराएः ॥ (मा १महाधन मूछन वृद्धानाकृष्ठ-বুজিনালে শক্যোল্যাণভো নেতৃ• नत्क्य दिस्लिष् ह ॥ णूहिना नड्ड

সন্ধেন যথা শাস্ত্রানুসারিণা। পুণে-। ,তু • শ্ব্যুতে দণ্ডঃ স্মহাযেন ধীন-**छ।।। य**त्रुष्ट्रिन्त्रायवृद्धः जताकृष्ण ५- 📊 ওশ্চ শত্র। সূত্র স্থ ক্ষিক্ষ: সিংখ্যু ्राक्रां क्यानि जः॥ এव वृज्या म्लाकः भिलाक्षालि कीवनः। विखीर्याः यामा ब्लाक रेडनविन्तु রিবান্ত্রসি ॥ অভস্ক বিপরীভস্য ুৰুপতে ব্লিভাত্মনঃ। সংক্ষিপ্যতে যশো লোকে ঘু তবিনদু রিবাস্তাসি ॥ स्व स्व अर्व्या निविष्ठानाः अर्द्धया मनुः भूर्बणः । त्रश्नायाण्याणाक् द्राजा সৃষ্টো २ভিব্বক্ষিতা ॥ 🗱 ॥ তেন যত্রং সভূত্যের কর্ত্তর্যুণ রক্ষতা পুর কাঃ। তত্তদো १হ॰ পুৰক্ষ্যানি যথা वन्तृशृद्धभः ॥ वाक्षणन् भग्रभा-সীত পাত্ৰকথাৰ পাৰ্থিবঃ। ত্ৰৈবি मा वृक्षान् विमुष खिर्छर खवाक भी मत्म ॥ वृष्का॰ । विज्ञु॰ (मत्वज वि-शुन (वर्रविषः भूठीन्। वृष्यत्भवी हि সতত রক্ষোতি র্গিপ্রাতে ॥ তেভ্যে ২ধিগছেদ্বিন্য বিনীতা ত্মাপি নিত্যশঃ। বিনীতাত্মা হি নৃপত্তি ন' বিনশ্যতি কৰ্মিছিৎ ॥ ব-क्रा क्रिन्याम्डा दाजानः मश्री हमा:। বনস্থা অপি রাজ্যানি বিন पाट भुजिरभित्त ॥ (वर्ता विनरहे।

श्विनयामञ्घ रेक्टव **शा**र्थिवः। जु-मारमा यवन रैक्टव मुझ्राथा निमि ख़-व ह ॥ भृथ्ख विनयानु बार भारतान् भन् (त्रव ह । ऋ(वृत्तम्ह श्रेतिश्वर्यंऽ वा-হ্মণ্যক্ষৈব গাধিজ: ।। বৈত্রবিদ্যেভ্য ज्यो॰ विष्ठा॰ ष्रश्वनीतिक भाष्ठी॰ । কান্দিকি কীঞ্চাত্ম বিদ্যাণ বার্ত্তা র-ञ्चाः क लाक जः ॥ इन्तियागाः जत्य যোগ সমা তিষ্ঠেদি বানিশ। জি-তেন্দ্রি। হি শক্নেতি বশে স্থাপ विञ् প्रजाः ॥ मण काम ममूर्थानि তথাপ্তো ক্রোখজানি চ। ব্যসনানি मुद्रञ्जानि भुगरञ्जन विवर्द्धाराय ॥ का-মজেষু পুসক্তো হি ব্যসনেষু মহী-পতি: । विगृक्षां ७ २थं ध्रमां छा। निवात्रशः भन्नीदानः ज्ञित्या मनः । ভৌয্যত্তিক বৃথাট্যা চ কামজো ममाका गनः ॥ रिशमना नाइनः पुष्ट जेवान्यार्थस्**व**नः । वाप्रुकः ঞ্চ পাক্ষ্য কোষজো হপি গণো **২**৪ক: ।। দ্বো রপ্যে ত্রা মূল• यः সর্বে কববো বিদুঃ। ত॰ যত্ত্বেন জবেল্লোভ• ভজ্জাবেতাবুভৌ গণৌ ৷৷ পান নক্ষা জিষ কৈব নৃগ্যা চ यथा कगः। এउट कट्टेंडमः विम्रा-हर्षः কামজে গণে।। দুওস্য পা·

তনকৈব বাক্পাক্ষ্যার্থদূষণে। কো श्रुक श्रि गए विम्राट क्ट्रे मि ভত্তিক সদা ॥ সপ্তক্ষ্যাস্য বর্গস্য अर्व जिवान्यक्तिः । भूर्वः भूर्वः **७क्ठतः विम्याद्यानन ना**ज्यवान् ॥ वाजनमा ह मृख्यां क वाजन करे মুচ্যতে। ব্যসন্ধো ২ধো বুজতি স্ব-र्याज्य वामनी मृजः॥ भीनान् नाजः विषः भूतान् लक्षलकान् अलाप्त जान्। महिवान् मध हारही वा भु-बर्बी उ भद्रीकि जान्।। अभि य সুকর কর্ম তদপ্যেকেন দুষ্কর । বি-শেষতো ২সহাদেন কিন্তু রাজ্য ন (शाहरा ।। रेज: मार्खः हिस्रायमिन्। नामान्य मिक्त विशुह्र। ज्ञान ममू-मयः अधिः जन्न भूभमनानि ह।। তেষা স্ব সমভিপায মুপলভ্য भृथक् भृथक्। ममञानाक कार्यः म विष्धाक्ष भाषानः ॥ मर्खिषाञ्ज বিশিষ্টেন ব্ৰাহ্মণেন বিপশ্চিত। । मुख्यर्थ भत्रमः मुख्यः त्राजा वाष् গুণ্ড সংযুক্ত ৷৷ নিত্যু তিষান্ সমা-শ্বন্তঃ সর্বকার্য্যাণি নিঃক্ষিপেৎ ! তে-ন সার্জা বিনিশ্চিত্য ততঃ কর্ম স-मात्राज्य ॥ व्यन्तानित्र शुक्रवीं उ শুহীন প্রাক্তানবাহিতান। সমগ্রহার मगारकू नगालान् मूणवीकिनान्।

।। নিৰ্বৰ্ত্তেতাস্য যাবন্ডি ব্লিতি কর্ত্ত-ব্যতা নৃভি:। ভাৰতো হতন্দুতাত্ पकान भुक्ति। **उ वि**ष्ठकशान् ॥ (छ-यानत्थ नियुक्षीठ मृतान् मकान् कर लामुजान्। मूठीनाक्त्र कर्माएउ जी-क्नड निर्वणान ॥ मृठ्येकव भुक्रही ত সর্বশাস্ত্র বিশার ব । ইঙ্গি ভাকা-ब (ठ हे छ : मू हि॰ एक । इता मु उ॰ । ! অনুরক্তঃ শুচি দক্ষঃ ফ্তিমান্ দেশ कालवि८। वशुप्रान् वी उडी बंग्पी দ্তো রাজ্ঞ: পুশস্যতে ॥ অমাত্যে म ख यायर छ। म ख रेवन यिकी किया । नृश्रात्री काष द्वारिष्ट्र ५ मूट गिक्त বিপর্য্যো॥ দূত এব হি সন্ধত্তে ভি-নব্যের চ সংহতান্ : দূত স্তৎ স্ক-**তে** कर्म जिम्राष्ट (यन वा नवा ॥ **म**-বিদ্যাদস্য কৃত্যেষু নিগ্ঢেক্ষিত চে-ষ্টিতে:। আকার নিব্দিত চেষ্টাণ ভ্তে र्षु व विकी विं उ॰ II वृष्ट्वा व मर्ब॰ তত্ত্বেন পররাজ চিকীর্ষিত । তথা পুरव गाजिक्षित्रयात्रान नशीउ--(१९॥ जाक्न मन्त्रमन्त्रम मार्ग्र-পুरि स्नाविलः ब्रम् मन्न जनाम छ॰ श्राजीवाः (तमः भावतमः ।। श्रीनूर्गः महीदूर्ण मदूर्ण वाक स्वव वा । न्रूर्ण शितिकूर्ण वा **जनान्ति** उ मिट भूतः ॥ मार्सन जू भुगाङ्गनः

नितिपूर्ण नमाण्यर । वदा हि বহু গুণ্যেন গিরিদুর্গণ বিশিষ্যতে ॥ बीनप्राम्प्राम्प्राम्युं ख्रिषाः मृगगर्खा শুষাপ্লরা: ত্রীণু/ভরাণি কমশং প্লব क्रम नदामद्वाः ॥ यथा पूर्गानुजात-তালোপ হি•সন্তি শত্রবঃ। তথারযো न हि॰मछि नृश॰ पूर्ग नमाश्रि७ ॥ এক: শত বোধ্যতি প্রাকারছো ষনুর্ধরঃ। শত দশ সহস্যাণি ত मां फूर्न विश्वीयाउ ॥ उ८ महामायुव जन्भमः धन थात्नान वाक्रेनः। वा ऋरैनः निञ्जिভ यं रेज यंवरमरनाम-কেন চা ভেস্য মধ্যে সপর্য্যাপ্ত কা त्रराम्श्रमाञ्चनः । अष्ठे नर्बर्बं मुजु कल वृक्ष ममन्जि ॥ 🗱 ॥ **उन्ध्रात्म्रा**ब्द् छार्य्या मदर्गा व-ক্ষণাবিতা । হলে মহতি সমূতা হন্যা॰ ৰূপ গুণান্বিতা॰ ॥ পুরোহি• **७क अ**दी ७ वृग्यास्य চ र्विड 1 তে १ मा गृशानि कर्यानि क्यूर रेई-তানিকানি চ।। যজেত রাজা কতু-**ि** र्बिविष वाश मिक्किशः। धर्मार्थः বৈশ্বব বিপে্ভেগ্র দদ্যান্ডোগান্ধনা-নি চ। শেসা বৈৎসরিক মাল্ডিক্চ রা-श्रीनाश्राद्यविन ॥ न्याहासाय भ রে লোকে বর্ত্তে পিত্রমৃষ্য অধ্য कान विविधान अर्याए उक उक

विभक्तिजः। (उ १ म) मर्बागुरविक्त म्ना कार्यानि वर्षाः।। वार्डा-না গুৰুদ্বাদিপাণা প্ৰকো ভ (यट । नृशागा मक्स्या (क्य निधि ব্ৰান্ধো হভিধীষতে ॥ ন ত ভেনা নচামিত্রা হরম্ভি নচ নশ্যতি। তমা-माञ्जा निषाज्या वाञ्चराया-নিধি:।। ন ক্ষন্তে ন ব্যথতে ন বিন-শ্যতি কর্হিচিৎ। বরিষ্ঠ মণ্নিহোত্তে-ভ্যো বাহ্মণস্য মুখে হুত া৷ সম ম-वाञ्चल मान विख्न वाञ्चनवुत्व। ুপাধীতে শতসাহসু মনম্ব বেদপা-ক্লগে ৷৷ পাত্ৰস্য হি বিশেষেণ শুদ্ধ-थान छरियव ह। यन्न॰ वा वन्न् वा (भुज्र দানস্যাবাপ্যতে ফল ।।।। সমো-ভ্যাধ্নৈ রাজা ত্বাহ্ত: পাল্যন্ পু-জাঃ। ন নিবর্ত্তেত সংগ্রামাৎ ক্ষাত্রণ **धर्मा मनुमा**तन् ॥ **मः**गुरामञ्जनिवर्छि-षः भुकानार्कित भाजनः। भृगुरा বান্ধণানাঞ্চরাজ্ঞা শুে্যকর পর ॥ আহবেষু নিথো ধন্যোন্য জিঘা॰-সন্তো মহीकि छ:। यूय्यानाः शतः শক্ত্যা স্বর্গণ যান্ত্যপরাদ্মথা:॥ ন-क्रिं जागुरेव र्नाए युष्यानाता ज्ञान तिल्न्। न कर्निछ नालि मिरेश नानि-জ्लि उज्रोतः ॥ नम् इन्। ए इ-লাৰ্ড ন ক্লীব ন ক্তাঞ্জি । ন

মুক্তকেশণ নাসীন ন তবাম্মীতি বা क्ति ।। म मुख न विमन्नाइ न नयः ·व विद्वायूष्• । ना यूरे भाव• शण । छ॰ ৰ পরেণ সমাগত ।। ৰাযুধ ব্যসন ॥ शुक्षि नार्ड नाडिभद्रीकंड । न ভীভা ন পরাবৃত্তা সতাং ধর্ম মনু मात्रन्।। यस जीजः भन्नातृतः मः গ্রামে হন্যতে পরৈ:। ভক্ত র্যদৃষ্ঠত किक्षिड्य मर्बर भुजिभम् ५७ ॥ य ॥ হাস্য সুক্ত কিঞ্চিদ্যুত্তার্থ মুপা জিত । ভরা তৎ সর্ব মাদত্তে পরা वृत्त रुज्म । जू ॥ अथा ४ रुखिन ष्ट्रवः धनः धानाः भन्न जियः। सर्व ্দুব্যাণি জ্প্যঞ্গ যো যজ্জ্বাঞ্চি ভস্য - ত**ং**।। রাজ্ঞ*চ দদ্যু ক্**ন্ধার মিত্যে**-या विभिन्नी मुजिः । त्राञ्छ। ह भर्व (यार्वरच्डा माउदा मभृथम् जिउः।। এবে৷ ২নুপফ্তঃ প্রোক্তো যোধ ধর্মঃ সনাতনঃ। অসাজ্মান চ্যবেত क े जिएगा मुन् इत्। ब्रिभृन्।। व्यवक्रिक्व लिप्निंड लक्षः प्राक्षः भूगञ्जः । রক্ষিত বর্দ্ধারের বৃদ্ধ পাত্রেষু निःकिरमर ॥ এउइ वृद्धियः विनार भूक्षार्थ भूषाजन । **चम**। निडा **बन्धानः सम्बद्ध अर्यप्राप्त्र अनुवारः ॥** ञ्जक भिष्टप्र ७२ नकः त्रक्रम् व इक्षा। इक्षिठः वक्षावृक्ता वृक्षः

দানেন নি:ক্ষিপেৎ ॥ #॥ নিভ্য মুদ্য-তদণ্ড: স্যান্নিত্য বিবৃত পৌক্ষ:। निज्य अभ्व मं वार्य्या निज्य हिं-मुानुभार्यादाः॥ निर्देश मुक्ता प्रश्वमा কৃৎসু মুদ্বিজতে জগৎ। তৃষ্যাৎ স-র্বাণি ভূতানি দণ্ডেনৈব পুসাধ্যেৎ ।। व्यनागरेगव वर्ल्ड न कथक्षन মায্যা। বুদ্ধেতারি পুযুক্তাঞ্চ মা-খা • নিভ্যা স্বসংবৃতঃ ॥ নাস্য ছিট্ন পরে। বিদ্যাদ্বিদ্যাहি দু পরস্য তু। ग्र्ट् क्र्यं हेवाकानि त्रक्षिवत्र **याञ्चनः ॥ वक विष्ठि एपर्थान् जि॰-**হবর পরাক্রমেৎ। বৃক্বরাবলুম্পেত मंगवह विनिञ्जाल्या। वदः विषय-মানস্য যে হস্য সূত্র পরিপন্থিনঃ। তানানবেদ্দ **সর্বান্ সামাদিতি** ৰুপক্ষৈ:।। যদি তে তু ন তিঙেযু क्लारियः भूषरिम खिजिः। मर्छिन्य भूमरेश् डाक्ष्वरेक र्वन मानरवट ॥ गामानीना म्यायाना॰ ठउनामित পণ্ডিতা:। সামদণ্ডৌ পুশ•সন্তি নি-ত্য রাষ্ট্রাভিবৃদ্ধযে ॥ যথোদ্ধরতি निर्फा जा कक्ष भाग्य तक्कि । क থা রক্ষেন্পো রাষ্ট্র হন্যার পরিপ-छिनः ॥ भाषानुष्का खद्राष्ट्रे• यः कः ব্যভ্যনবেক্ষ্যা। সো ৎচিরাভ্রশ্য-তে রাজ্যাজীবিতাচ স্বান্ধব: ॥

. नतीत कर्यनाय भागाः कीयर भा ণিনা॰ যথা। তথা রাজ্ঞানপি প্রাণা: 'क्कीयत्स ज्ञाञ्चेकर्यगाट ॥ # ॥ ज्ञाञ्चेनऽ मृश्क् विकार विधान भिर माठावर 1সুস•গৃহীত রাষ্ট্রো হি পার্থিব: সু थ (मथ्ड ।। द्वारा ख्यानाः शकानाः মধ্যে গুলা মধিষ্ঠিত। তথা গুাম भाजानाक अर्गा<u>नाष</u>्ट्रमा मःगुरु ॥ গ্রামস্যাধিপতি কর্য্যাদশ্রাম প ত্তি• তথা। বি•শতীশ• শতেশঞ্চ স-হসুপতি মেব চ।। গাুনে দোষান্স मूट भन्नान् गुामिकः भनतिः सरः। भ रमन्त्रामहाणणाय हत्याणा वि॰ भा जीनानः ॥ विःभाजीमञ्ज उद्गर्बः नार नाय नित्वस्थ । भः मन्याम শতেশন্ত সহসুপত্যে শ্বয়ণ।। যানি রাজপুদেযানি পুত্যহুণ গ্রামবাসি ভিঃ। অরপানেদ্ধনাদীনি গ্রামিক खान/वाश्र्याए॥ मणी वलक ज ঞ্জীত বিংশী পঞ্চ হলানি চ। গ্ৰামী গুান শতাধ্যক্ষ: সহসাধিপতি: পু-तः ॥ (**उवाः गुाम**्रानि कार्य्यानि भृथ ুক্ কাৰ্ব্যাণি চৈব ছি। রাজ্ঞো ৎন্য: সচিবঃ শ্লিপ্স স্তানি পশ্যেদত নিৰুতঃ ।। নগরে নগরে চৈক সর্য্যাৎ সর্বার্থ চিন্তক। উট্টে: স্থান ধোরক্প। ন ক্ষরাণানিব গুহ।। সতাননু পরি

ক্ৰামেৎ সৰ্বানেব সদা ম্বৰণ। তেষাণ वृद्धः পরিণযেৎ সম্যুগ্রেষু ভচ্বৈঃ ।। রাজ্রে। হি রক্ষাধিকৃতা: পরস্বা मायिनः मठाः। ভ্उत ভवस्र शा-यि (ज्ञा अक्षिमाः भुजाः॥ य कार्य्याकाल्या र्थामव गृङ्गीयुः भाभार उनः। (उनाः नर्वस्मानार्य वाजा वर्षाट नुवामनः ॥ वाजकर्मः मू युकानाः जीगाः (भुवा जनमा ह। भुउ। इ॰ कन्नरषष् जि॰ ज्ञान कर्यान्-ৰ্পভ: ৷৷ পণো দেখো হুবকৃষ্টস্য यपुरक्षेमा (वजनः । याभामिक खयो हाता थाना तुगग समानकः ।। 🚓 ।। ক্রয় বিক্রয় মধ্বান• ভক্তঞ্চ স-পরিব্যবং। যোগ কেনঞ্চ সম্প্রেক্স विभिक्ता माभारय क्रान् ॥ यथा कलन यूकाउ दाना कर्डा ह कर्य-णा । उथा (वक्का) न्रा त्राष्ट्रे कन्न যেৎ সতত করান্।। যথাল্লাল্ল মদ-ख्रानु वार्य्याका वट्म बर्मनाः। তথাল্লাল্ল। गृशीजरात রাষ্ট্রাদ্রাজ্ঞ।-दिकः कदः॥ शक्षाण्यकाण चारम-বোরাজ্ঞা পশু হ্রিণ্যযোঃ। ধান্যা-नामश्रेमा जागः यक्षा हाम्म वर वा ॥ व्याननीजाय यञ्जागः क माःम मध् त्रनियाः। गस्तोविध तत्रानाकः পুল্ল ফ্লস্য চা৷ প্ৰশাক ত্ণা-

नाक रेवरनम् ह हर्मानाः। भृगयाः नाक ভाञानाः मर्बम्यान्यम्य म ।। মি্যমাণো প্রাদদীত ন রাজাশো-बियार कद्र । नह क्षुवाना न भी रिरहाजिए। विषय वजन् ॥ १॥ यज्र রাজ্ঞস্ত বিষয়ে শ্রোত্রিয়: সীদতি ক্ষা ভস্যাপি তৎ কৃধা রাষ্ট্র মচি রেণৈব সীদত্তি।। শুভবিত্তে বিদিত্বা-मा वृक्ति भर्मा। भुकन्नाय । मःत्र-ক্ষেৎ সর্বত কৈন পিতা পুত্র মি-(वोद्रमः ॥ मःद्रक्तामाणा द्राङ्वा यः ष्ट्रकर्ड धर्म मनुष्ट्रः। (छनायु ईष्कर्ड त्राख्डा पुविषः त्राङ्के (भव ह ॥ यूर-किक्षिरिभ वर्षम्। राभायए कत्र मः ক্তিত । ব্যবহারেণ জীবন্ত রাজা त्राद्धे भृथश्चन ॥ काककान् भिन्निन रैक्टव मृमुःक्टात्ज्ञानकीविनः। এ-কৈক কারবেৎ কর্ম মাসি মাসি ম श्रीत्रिः॥ (नाहिन्त्रामाजाना मृतः পরেষাঞ্চাতিতৃষ্ধা। উদ্বিদন্ ছা অনো মূল মাআান তা ক পীড यट ॥ जीक़ टेन्डव मृद्नु मा माट् का र्याः वीका महीशिवः । जीकः रेक्टव মৃদু**শ্চিব রাজা ভবতি সম্মতঃ।। অ**-माञ्ज मूथाः धर्माकः शाकः माउः হলামত । স্থাপযেদাসনে ভিমান थिनः कार्याकृष्ण नृगाः॥ ववः मर्बः

विधारयम भिक्ति कर्खवर भाषानः। यू-ক্ত শৈচবাপুমন্তশ্চ পরিরক্ষেদিমাঃ পুরা: ।। বিকোশন্ড্যো যস্টরাষ্ট্রা-ख्रिवाल म्यूडि: शुका: जिल्लाहा अन्तर्भाऽ-তঃ সভ্ত্যস্য মৃতঃ স নতু জীবভি ।। ক্ষত্রিয়স্য পরে। ধর্ম: পুজানামের পালন । নির্দিষ্টফলভোক্তা হি রাজা ধর্মেণ যুক্ত্যতে ॥ উত্থায প-কিমে যামে কৃতশোচ: সমাহিত: 1 হুতাগ্নিবা ক্লাণ কার্চ্য পুরিশেৎ স শুভা॰ সভা॰।। তব স্থিতঃ পুজাঃ मर्ताः भुजिनन्तु विमर्द्धार्यः । वि-मृत्त्र ह भुकाः मर्द। मञ्ज्याय मञ् মব্রিভি:॥ 🕸 ॥ গিরিপৃষ্ঠ সমাক হু প্রাসাদ বা রহোগত:। অরণ্যে নি:শলাকে বা মন্ত্রবেদবিভাবিত:।৷ যস্য মন্ত্রণ ন জানস্তি সমাগন্য পৃথ্ शुनाः । मक्रमाः भृषिवीः जूह् कारशितानि नार्थिवः ॥ कड मू-काक्ष विधिना॰ खिर्यत्यानान् वरयानः जान्। ज्ञी सिंह व्याधिज व्यक्तान् म-ব্রকালে ২পসার্থেৎ ৷৷ ভিন্মন্ত্যুব্-मञा मञ्च॰ তৈর্যায়োনা স্তথৈর চ 🦶 ব্ৰিয় শৈচৰ বিশোষেণ তন্মা ভ্ৰতাদৃতো ভবেৎ ।। मध्यन्तित १**र्काद्राख दा** বিশাভো বিগত ক্লম:। চিভবেদ্ধর্ম कामार्थान् मार्खः रेज्यत्रक वर वा ॥

পরম্পুর বিক্জানা তেষাঞ্চ সমূ भार्क्कनः। कन्यानाः मञ्जूनानशः म भावार्गाक तकन ॥ म्डनःरभुवनः ঞৈব কাৰ্য্যশেষ তথৈব চ। অন্ত:-পুর পুচারঞ্চ পুণিধীনাঞ্চ চেপ্তিত ।। क्ट मु • ठा द्वे विश्व कर्म शक्व वर्गक उ ন্ততঃ। অনুরাগাপরাগৌ চ পুচারণ म ७ ल न ८ ।। स्थापन । भू हात्रक विदिशीरवाक (हिडेड-। উদাসীন भुष्ठाद्रक भाजा रेक्टव भुगद्रजः॥ #॥ এতা: পুক্তযো মূল মণ্ডলস্য স-मात्रवः। वाश्वी हान्।ः त्रभार्थाः व দ্বাদলৈব তু তাঃ মৃতাঃ।। অমাত্য बाह्रे पूर्गार्थ म् खार्याः शक्ष ठाशदाः । পুরেরক কথিতা হেতা: সংক্ষে পেণ দ্বিসপ্ততি:।। 🗱।। অনন্তর মরি বিদ্যাদরিসেবিন মেব চ। অরে রন ন্তর মিত্র মুদাসীন তথোঃ পর ।। जान नर्वानिकमन्द्रश्राट नामाहि ভি ৰূপক্ষমি:। ব্যস্তি কৈব সমস্তি শ্চ পৌৰুষেণ নয়েন চ ৷৷ সন্ধিঞ্ निवगुरिक्षव युक्त मामन स्मव ह। दि थीजाव - जः म्यक् यख्या किन्छ-व्यट् जना।। जाजनविषय यानक ज कि विशुरु भिव ह। कार्यं वीका পুर्की उ दिव माण्य स्वतं ह ॥ निक्ष दिविषः विम्यामाका विश्व

মেব চ। উভে যানাসনে চৈব দ্বিবিধঃ न भूवः मृजः ॥ नगान यान कर्या ह বিপরীত ভথৈব চ। তদাত্বাযতি সःयुक्तः मिक्त । छित्या विवक्तनः॥ यग क् क कार्यार्थ मकारन कान এব বা। মিত্রস্য চৈবাপকৃতে দ্বিবি-ধো বিশুহ: মৃত: ।। একাবিন স্চা-ज्यवित्क कार्येष्ठ शुाख यमृह्या। **ज**॰-হতস্য চ মিত্রেণ দ্বিবিধণ যান মু-हारा ॥ की भारति क्या का कि . वाट পूर्वक्ष्ठन वा। भिवन् ठान्-রোধেন দ্বিধ मृত माসন ॥ व লস্য স্বামিন শৈচব স্থিতি: কার্য্যার্থ সিল্ধবে। দ্বিবিং কীর্ত্ত্যতে দ্বৈং বা-ড্গুণ্য গুণবেদিভি:।। অর্থ সম্পা-দনার্থঞ্চ পীডামানস্য শতুভি:। সাধ্যু ব্যপদেশার্থ দ্বিধ: সংশ্যঃ मृजः ॥ 🗱 ॥ यहादगरहृहायज्या मा-ষিক্য পুর মাতান:। তদাত্ত্বে চাল্লি-काः भीषाः उमा मिक्तः मभागुराय ।। তদাত্ত্বে তৎকালে ।। যদা পুকৃষ্টা মন্যেত সর্বাস্ত পুক্তী ভূ শ । অ-**ज्रिह्**ड• उथाञ्चान• उना **मही** उ বিগুহ়ণ ৷৷ যদা মন্যেত ভাবেন ছষ্ট্ৰণ शृष्टे वन सक। भन्नमा विभन्नी-**७क उरा यायामिश् भु** जि ॥ यरा ज् महार भविकीता वाहतन वतन

मिविहात्रयन्।। व्यालमर्थः धनः त्राकः मात्रानुष्ककति त्रशि। आञानः न তত রক্ষেদ্যরৈ রপি ধনৈ রপি।। সহ সর্বাঃ সমূৎপরাঃ পুসমীক্ষ্যা-পদো ভৃশ•। সংযুক্তা॰চ বিযুক্তা॰ भ সর্বোপায়ান্ সূজেদুধ: II উপে-जात्र मुलगक मर्खाभागा क्ट. न्ननः। এভভূষ সমাশ্রিত্য পুষতে-তার্থ সিদ্ধবে ॥ উপেতার• আত্মান• 1 डिल्मर भुष्टित्रः ॥ 🗱 ॥ ७वः सर्व মিদ• রাজা সহ সমস্ত্র্য মন্ত্রিভি:। ৰ্যাথান্যাপ্লুভ্য নধ্যাহে ভোক্নম্ভ: भूतः विष्यदे ॥ छवाजाजूरैछः कान-क्ति ब्रहारियीः भविषाद्रोकः। जुभद्री-ক্ষিত মন্নাদ্য মদ্যান্মজৈ রিবাপহৈ: ।। विवरेष ब्रगरेन कान्य नर्बन्व्यानि (याज्ञरय । विषद्मानि ह ब्रङ्मानि निय-(छ। श्रद्धारण्य अमा ॥ भद्गीक्षिणः खिय रेम्हन• व्यक्तामक धूश्रोनः। (वः শাভরণ সংশৃদ্ধাঃ স্প্শেয়ঃ সুসমা হিতা:।। এবং পুৰত্ন স্বীত বান भेग्रामनाभाव । ज्ञात भुमाश्यन देवव जर्वानकात्राकष् ।। जुक्तवान् विरु-রেছৈব জ্রীভি রম্ভ:পূরে সহ। বিজ্ **छ**। जु यथा कालः भूनः कार्याानि हि स्वरः ॥ वलक्उक मःभाषात्रायु भीयः भून ब्र्जनः। वाहनानि ह मर्दाणि

भजाग्राভ्रगानि ह ।। **म**क्रुक्कि:-भागः भृग्याम्डर्खन्यनि भक्कज्रा त्रक्राध्याविनात्कव भूनिवीनाक **চে**डिज ॥ गद्या ककाखद्र द्वार সন্বুজ্ঞাপ্য ত॰ बन॰ । পুৰিশে-र्ভाजनार्थक जीवृर्जा श्रहः नुद्रक भून: ॥ তত্র ভক্তা भून: किक्किव्यं। र्घारियः शुरुर्विजः। मःब्लिमञ् यथा কাল মৃত্তিষ্ঠেচ গতকুম: ॥ এত্রবি-ধান মাভিষ্ঠেদরোগঃ পৃথিবীপতিঃ ৷ অৰহ: সৰ্নেতত্ত্ব ভৃত্যেষু বিনি-र्याक्षरय ।। इंडि मानर्य १ व्यवताः यः ॥ 🛊 ॥ काली भूत्रात्माक ताज्ञध्-र्यः ৮৫। ৮७ व्यथ्यागरमा मु हेवाः ॥ गराजाताजाक त्राक्षधर्मः नाहि-नर्दि मुष्टेवाः ॥ भग्नभूतारगाक ताङ्गर्यः सगर्था**७ २**०৮ **ज्यार** मुक्षेवाः ॥

ताब्धानकः क्ली त्राबशुतः। हेडि भद्रत्वावनी॥

त्राक्षानी खी त्राक्षानिका। उट. भर्यप्रायः। काउः २ द्वाक्षानकः अः इंडि मन्द्रवावनी।। सम्नातातः १। इंडि ह्महन्तुः॥

द्राजधानाः क्षे णामाकः । इंडि द्राजनिर्घणः॥

त्राकष्ठ्तकः भूः वृष्ट्यूख्तः। उर

भर्य) यः । ताक्षशृद्धः २ सङ्गणिठः ० निर्द्धितशृक्षकः ८ जान्नः ৫ ताक्षत्रर्गः ७। इंडि ताक्रिक्षः ॥ ज्यात्र खनाः ॥ ष्टुतम्यस् मुक्षेत्राः ॥

आक्रेनोमी भू॰ भाषानः। ইতি आक्रिनिर्घण्डः॥

ब्राजनीजिः जी ब्राङ्गाःनयः। यथा । नाना भौद्याख उ॰ वत्का त्राज নীভি সমূহয়। সর্বীক্ষ মিদ শা ख मानका भार मगुरु ॥ इंडि চানক্যপণ্ডিত কৃত পুথনঃ শ্লোকঃ ।। সা যথা। গদি ত॰ বলি শুক্রাভ্যা• শুরা ভাগবতো ২সর:। পুছে ধ र्यार्थ मः गृकः भुकुति। वाका मुख भ· !! यहाय छ। । कम शाबन् य खिः ত ভুবনস্যহ। অবিরোধেন ধর্মস্য व्यर्थान्याभाष्क्रनक यट् ॥ जदमः ज्ञान्गनन कामवर्ग कनक यटा भः त्राबह ह याह्यः भू भ उ८ कर्या था-**চর ॥ यथा भाषा॰ পুযাস্যদ্য यथा** कीर्खि र्ज्यवव । यथा नाभगरमा যোগ স্থা হ্ৰু মহামতে॥ এত पर्थः निगः द्रीछाः काङ्गान भूकाया ভুমান থেনৈতি হি.গৃহেমাক নি-वमिष्ठ मूनिवृ जाः ॥ व्ह्हा छाछि र्खना विश्वः कीर्खिक यमना मह। তমাদ্যথাতে নিবস তি পূঞ রাজ্য

ञ्चित्रपाङ् ज्ञालाख्याम्याः। उषा यञ्चानल जञ्ज (एक्टेगा यथा यणकी ভবিতাসি লোকে ॥ ভ্ন্যা সদা বান্ধণ ভ্ৰিতাযা ক্ষেত্ৰাবিতাযা দৃঢ় বাপিভাষা । শুশুষণাসক্ত স-मुख्याया अकि भ्याष्टी इ नदानि পেন্য: ৷৷ ত্যাদিজাগ্য: শু.ডি भाजगुका नदाधिशाः ख भुठियाः बगरत ।। मिरेवा र्यञ्चस्य क्रजू जि पिरंबन नु। यक्तानि श्यान न्शमः नाहिः॥ उरभा २थायन मण्याना याजनायान-পনে রভা:। সন্ত বিপুা বলে প্রুগ ত্ত্তে। ২নুক্তা মবাপ্য হি।। স্বাধ্যাব ষক্ত নিরভা দাভার: শস্ত্রদীবিন: । कवियाः मस रिएजिस् भुकाशानन वर्षिगः ॥ यद्धात्रुयनमञ्जामा **माञा**-तः क्षिकात्रिगः। भागभानाः भु-क्वं छ विभाग विभिन जीविनः ॥ वा-ऋग ऋ विय विशाः जना शून्यता त्रजाः। मृनाः मञ्जूत्राम् ॥ जवाङ्काः कार्तिनः जना ॥ यना वर्गाः अथर्यञ् ভবঙি দিতিজেশর। पर्गवृक्षि छ-मा महादि धर्मात्रकी नृत्भामयः ॥ ७-माह्ननाः स्थमंद्र। खुगा कार्याः नना-বলে। তদ্দ্দৌ ভবতো বৃদ্ধি স্তদ্ধা-तो शानि काठारा ।। हेन्या वहः **मा**वा महामूद्धान्त्र।विनः महाञ्चाम बज्द

লান্তবিশারদ:।। লেখক: কথিতো ब्राड्डः मर्बाधिकव्रतिषु रेव। भीर्या পেতান সুসম্পূর্ণান্ সমশ্রেণিগভান্ नमान्।। वकतान् रेव निःथट यस (मथकः न वदः मृठः । উপायवाकः) द्रमनः मर्बणाञ्जविणात्रमः॥ वञ्जर्थः वका ठाः ज्ञन (नथकः महारज्गृखन। বাক্যাভিপায়ভত্তুজ্ঞো দেশকাল বিভাগবিৎ॥ অনাহার্য্যে নৃপেভ क्ति। (तथकः महास्त्रग्बम । भूक বাস্তরতত্ত্ত্তাঃ পুা•শব স্চাপ্যলোলু পা:।। ধর্মাধিকরণে কার্য্যা জনাহ্বা नक्त्रा नदाः ॥ এविश्वश ख्या कार्यः। রাজ্ঞা দৌবারিকা জনা:।। লোহ ব खाकिनारीनाः त्रज्ञानाकः विशानविद्रा বিজ্ঞাতা ফলুসারাণা মনাহার্য্য: শ্ চি: সদা।। নিপুণ কাপুমত্তক ধনা-शुकाः भुकी विंठः। जायदात्रयु म र्श्वम् धनाथा कः नमा नजाः।। वार्यकाः রেষ্চ তথা কর্ত্তব্যা পৃথিবীক্ষিতা। পরস্পার গতো যঃ স্যাদষ্টাকে তু চিকিৎসিতে।। অনাহার্য্য: স বৈদ্য: স্যান্ধর্যাত্মাচ কলোম তঃ ৷ পাণাবা-র্য্য: স বিজ্ঞেয়ে বচন তম্য ভূভুদ্ধ: ।। द्राजन् द्राद्धा मना कार्युः यथा কার্য্য পৃথাগ্রনৈ: | হতি শিক্ষা वियानका वनकाञिविणात्रनः ॥

ক্লেশ ক্ষন তথা রাজ্যে গ্রাষ্ট্রকঃ পুশস্যতে। এতৈরেব গু:়ী যুক্তঃ স্বা সনশ্চ বিশেষতঃ। গ্রাংরাছো न (ब्रन्द्रम् मर्बकर्यान नम्राउ ।। एव-শিক্ষাবিধানক্ত স্তম্ভিকিৎসিত পা-त्रगः। অখাধ্যক्ষा मही ভর্: या ग-নশ্চ পূশস্যতে ৷৷ অনাহার্য্যস্চ শ্রস্ট उथा भाकः करनामुजः। पूर्गायाकः মৃতো রাজ্ঞ উত্যক্ত: সর্ব কর্মসু।। वाञ्चविष्ठाविश्वान एका वयुर्खा बि-তপুনঃ। দীঘদশী চ শ্রক্ত স্থপ-তিঃ পরিকীর্ভিডঃ॥ যত্রয়ক্তে পা-ণিবুক্তে অযুক্তে যু ক্রধারিতে। অস্ত্রা-চাर्य्या निक्षत्रः जनवः विनिः ব্যতে॥ বৃদ্ধ: সংলান স: সূক্ত: পি-र्शभञामशः मुहिः। ताङ्कामष्ठः भू-রাখ্যক্ষে৷ বিনীভশ্চ ভথেষ্যতে ॥ 'এব' সপ্তাধিকারেযু পূক্ষা: সপ্ত **ভে** भारत्र । भक्षभक्ताधिकत्रभाः भूक्षाः সপ্ত তে পরণ॥ অন্তঃপুরচরাঃ কার্য্যা রাজ্ঞা সর্বেষ্ কর্মসূ। ভাপনাজাতি ভৰুজঃ সতত পুতিহাগ্তা ॥ রা-क्कः म्रानायुथागारत् एकः कर्ममू-চোদ্যতঃ। কর্মাণ্যপরিমেস্তানি ব্লা-क्का॰ ভृष्टमाना क्रव ॥ उ उनायन মধ্যানি বৃদ্ধা কর্মাণি পার্থিবঃ। উ-खनावगनाथाय भूकायय निराहा

(यट ॥ नेब्रकर्य विश्वयां भागामा ना-ण मताक्षुसूर । निर्यागः भोक्षः ভ कि भू के लोगे प्राप्त करन नय ॥ জ্ঞাঁত্বা বৃত্তি বিধাতব্যা পুৰুষাণা• भशिक्षा । भुक्षा छत्र विজ्ञान ভত্তুসার নিবন্ধনা**ং**॥ বহুভি র্ম**ত্র**-যেৎ কাম রাজা মস্ত্র পৃথক্ পৃথক্ । নজিণামপি নো কর্য্যান্মজি মজ পুরুষণন ।। কৃচিৎ কস্যচিদ্বিস্বীসো ভৰতীহ সদা নৃণা । নিশ্চযশ্চ সদা মত্রে কার্য্য একেন শ্রিণা॥ ভবে-षा निम्ध्यावाश्विः शत्रवृक्तानुकीवः ना । ७ चरेमात मही छर्व ह्र्यः कार्य्या विनिभायः ॥ वाञ्चनान् नय् পাসীত ত্র্যা॰ নান সুনিশ্চিতা॰। নাসছাজ্রবভো মৃঢ়া প্তে হিলোকস্য কণ্টকা: ৷৷ বৃদ্ধাণ্ট নিভ্যুণ সেবেভ विभान (वर्षकः मृशेन्। (उत्जा হি শিক্ষেছিনয় বিনীভাত্মা হি निकामः॥ नम्रुगुः वनगाः वर्षाए शृथियी नाव जः भगः। दश्वा १वि नगाजुक्षे बीकानः म भविह्नाः ॥ ৰন্ছ। শৈচৰ রাজ্যানি বিন্যাৎ পুতি-अभिस्त्र रेविवित्राञ्ड खयीवित्राः দ্রনীতিঞ্চ শাম্বতী ।। আদিকি 'কৈঞ্জিবেরিদ্যাণ বার্ভারস্ত্রাণশ্চ লোন क्यः । इन्मिगानाः ब्रास् रवानः

मगाजिक्षेष्मियानिण ॥ जित्निनु-যো হি শক্নোতি বশে স্থাপযিতূ পুজা:। যজেত রাজা ক্র হুভি র্হভি-काश्वमकिराः ॥ श्रमार्थ दिक्व वि-(भुष्डा पर्वारक्षांगान् धनानि ह । नावद्मित्रक मारिक्षण ब्राह्मानाना-त्रराष्ट्रिकः ।। महाहास्त्रयः भात्र (ना-কে বর্ত্তের পিতৃবন্ধুষ্। আবৃত্তানা॰ धकत्रवाट विज्ञानाः श्रुक्तका छः (तर 11 नृशागामकत्या (श्व[ा]विवि ব্ৰাক্ষ্যো বিধীয়তে। তত্তঃ স্তেনা নচা-মিত্র। হরন্তি নচ নশ্যতি।। তমাদ্রা-ক্ত। বিধাভবেরা ব্রাহ্মণেম্বক্ষযো নি-ধি:। সমোভনাধনৈ রাজা হ্যাহ্য भाषाय**् भूकाः ॥ न निवर्त्व** ज॰ গামাৎ ক্ষত বুত নন্মরন্। সংগা-भित्रविदिश भुकानाः भित्रभाव-न ।। भून्य। वाक्रानामाक दाका निः-শে্যসং পরং। কৃপণানাঞ্ বৃদ্ধানা মাতরাণাঞ্চ রোগিণা ।। যোগক্ষে-মঞ্চ বৃত্তিঞ্চ তুথৈব পরিকল্পয়েৎ। বর্ণাশুন ব্যবস্থান তথা কার্য্যণ বিশেষত: ॥ ঋধর্মা পুচুতান্ রাজা ষ্ব্ৰে পাল্যেত্ত্থা। আশুমে চ যথা কাৰ্য্য তৈল ভাজন ভোজন ॥ ব্বৰ মেবানযেদ্যুত্তা সংকৃত্যা-मावमानरय् । उभाम मर्बकार्याकि

द्वाक्र माञ्चान (सर्व ह ॥ निर्वत्रस् श्रुगाञ्चन (म्वविष्ठत मर्हाय् । (ष পুজে বেদিতব্যেচ ঋজী বক্র। চ মানবৈ: ৷৷ বক্রাণ জ্ঞাত্বা ন সেবেত পুতিবাধার্থ মাগতা । নাস্যছি मु भारत। विष्ठा विष्ठाहि मु भन्न भ जु ॥ भूरहर कृष है वाक्षानि त्रकः দ্বির মাজান:। ন বিশ্বসেদবিশ্বস্তে विশ्वस्य नाजिविश्वरम् ॥ विश्वामा-ख्य जुर्भमः ज्लानाभि निक्षिति। বিশ্বাসযেদ্বাপ্যপর ওঞ্জুভূতেন হে जुना ॥ वकविष्ठ अराप्यान् मि इ বচ পরাক্রমেৎ। বৃক্বচাবলুস্পেত ममवह विनिञ्जाल ॥ मृत्युकाती ह ভবেৎ তথা শ্করবয়ৃপ:। চিত্রা-কারক শিথিবদূচভক্ত স্তথাশ্ব-বং ॥ ভবেচ্ন মুধুরাভাষী তথা কো কিল বন্ন প:। কাকশন্ধী ভবেন্নিত্য नाड्याउवमाडि॰ वरम् ॥ नामद्री-ক্ষিত পূৰ্বঞ্জোজন শ্ৰমণ স্মৃত । वज्रः भुञ्ज भणकातः यहान्। यन् जा-ত্তন্যান গাহেজ্জলসম্বাধ্ণ ন চাজ্জা-ভকলাশ্য । অপরীক্ষিত পূর্বস্ত পূৰ্বৈ রাগু দারিভি: ॥ নারোহেৎ অঞ্জর ব্যাল নজাত ত্রগ তথা। नाविद्धा उद्धिय॰ गाहर रेनव (म (वार्मात वरमर् ॥ नातम् वर्षा

ধর্মজ্ঞ আভাষত্তো ভবেন্নৃপ:। স-দ্ভাক্ত তথা দুষ্ঠা সূন্ত পুতি-भानि गः॥ त्राञ्छ। महायोः क्रडंव्राः भृथिवी (कठ्मिह्जा। यथाइरे^व সুভ্তান্ রাজা কমসু যোজবেৎ।। ধ মিষ্ঠান্ ধর্মার্কার্য্যেষু শ্রান্ সংগ্রাম কৰ্মস্। নিপুণানথ কৃত্যেমূ সম্বত্ত চ তथा मूठीन्।। खीत्र व छान् नियुक्षी ठ তীক্ষান্ দাৰুণকৰ্যসু ৷ ধর্মে চার্থে চ कार्य ह ज्रावनम् न ।। त्राका यथाईक वर्यामृभशकः भद्रीक्रनः । সমতীতোপধান্ ভূত্যান্ সর্য্যাদ্ধ-स्ति वत्नहत्राम् ॥ ~ ~ " णात्वया যত্না• স্তদ্ধ্যক্ষা•শ -1 94 ণি ভা-मानीनि कर्याणि नृति র্গবা। সর্বথানেষ্যতে রাজ্ঞ স্তীক্ষোপ-করণ ক্ষয়। পাপসাধ্যানি কর্মাণি যানি রাজ্ঞা নৃপোত্তন ॥ সন্ত স্তানি न अर्बेखि ज्या दान् विভ्या गृश: । নেষ্যতে পৃথিবীশানাঁ তীক্ষোপকর-१ किया।। यश्चिन् क मेनि यमा मा। বিশেষেণ চ কৌশল। ভিমিন্কমণ ত॰ রাজা পরীক্ষ্য दिनियाजय ।। পিত্পৈতামহান্ ভৃত্যাম্পর্ক্যসু যোজ্যে । বিনা দাযাদ কৃত্যে বু भे-রীক্ষ্য স্কৃতাল্রান্ ৷৷ নিযুঞ্জীত ন হাভাগ ভস্য ভে হিভকারিণ: 1

জনসংগৃহ भत्रताजगृहार भाष्ठ काम् । या भू होन् वान । यवा पूर्वा नाम् यी जुर्ज्य वर्षः ॥ मूष्टे विकाय विश्वा ক্রী ন স্বা্যান্তর ভূমিপ:। বৃত্তি ত-স্যাপি বর্ত্তেত জনসংগ্রহ কাম্যবা য়া রাজা দেশান্তর পুরেও পুক্র भू करयक्ष्ण । भगाय प्रभा मः भू।-প্তো বহুমানেন চিম্ভিত: ॥ তেষাঞ্চা-(द्रग हादिख• द्राक्षा विद्धार निउत्रा । खिननाः भू जनः अर्यप्राट् निर्छनानाः ঞ্ শাসন ।৷ কথিতা: সতত রাজ ন্রাজান শচারচক্ষ্য:। স্বকে দেশে পরে ক্রম স্ত্রাতশীলান্ বিচক্ষ ণান হোৰ্য্যান্ ক্লেশসহান্ निर् ा চরান্। জনসগ্রি-मिजाम् (गाम्या खर्थाक्काजान् भः রস্পার ।। বণিজো মন্ত্রস্শলান্ नाष्ट्रमत्विकिट्मकान्। उथा श्र-नुर्जिञाकात्रान् ठातान् त्राजा निरगा-कायर ॥ स्मिकना द्राका मुख्यार চারস্যাপি চ ভাষিতে। দ্বংযা: স ষদ্ধ মাক্তাৰ শুদ্ধধ্যাম্পতি ভত:।। পরস্পরস্থাবিদিতৌ যদি স্যাভাঞ্চ - अभूत्को । उद्यामुखा भूगञ्जन एछाः क्षात्राविरयाक्रस्य ॥ त्राक्राकार मूल (मञाद या द्वाछः कात्रपृष्टिञा। **ठाরा**गा मिल एड्डन द्राड्डां कार्याः

পরীক্ষণ ৷৷ বিরুজ্যতে তথা কেন বিজ্ঞেয় তমহাক্ষিতা। অনুরাগাৎ कथ (बाक कर्य कार्य) महीकिडा ।। লোকরাগাপরাগৌ চ ভৃত্যানাঞ্চ खगाखगान्। नई वाड्या ह्वायख• তেষু যত্নপরো ভবেৎ।। কর্মণা কেন भ लाक बनः मर्खानुद्रकाउ। वि-রজ্যতে কেন তথা বিজ্ঞেয় তম্ছী क्किजा। विद्राध बनक लाक व-र्व्छनीय वित्मवजः ॥ जनानुत्रागशु-ভবা হি লক্ষ্মী রাজ্ঞাণ মতা ভার্গব वं निम्तु । ज्यार भुगाइन नाइन्तु मूर्थाः कार्यान्द्राणा ভ्वि मान्त्य ॥ ইতি মাৎস্যে ১৮৯ অধ্যযঃ॥ৠ। অপরঞ্।রাজোবাচ। বহবো ভূপ-তে ধর্মা স্তান্ বক্তণ নহি শক্যতে। জমাৎ সমাসতো বিদ্যা মহাভাগ निमामरा। भृषिवी देवस्वी भूग्रा সদা প্রিয়ত্ত্বা হরে:। নারায়ণাদৃতে नारन्त्रा वमुम्ब्याः भिष्ठ र्ख्य ॥ নারায়ণাংশজো রাজা মনুষ্যো ন ক-माहन। य उस पूर्वर जुड़्व मर्बा॰ নীতি সনাচরেৎ ॥ নীতিগাছী নৃপো যস্ত বিপত্তি নাস্তি তস্য বৈ। চির ভুন্তি পৃথিবী কণ্টকৈ: প विविद्धिंड: II यरेम नवाहर**७** नीजि ज्भानार द्वाजान । जुक्षेणी बि

রেণৈব স ভবেয়াত্র সংশবঃ ॥ আ-यू ईन गरमा विख विकय मूर्थ मि **ছতা। মন্ত্রিবে পণ্ডিতো** রাজ্ঞা নি (याक्रः नर्व रेन्द कि ॥ व्यव छ्वा म হীভৰ্ত প্ৰাজমি সদসী বুধাঃ। স ভाষা॰ वृथशीनाया॰ नीजि बंगवजी নহি।। ততো নীতৌ বিপন্নাযাণ স হুমা ধরণীপডেঃ। রাজশ্রিয়া বিন-শ্যন্তি সকোষ বল বাছনা: ।। ব্ৰাহ্ম-गान् गनका रेम्हव रेवम् ।। मह वाक्षवाः ख्या। नृभाः कन्।। निह्ता न हि-ষম্ভি কদাচন।। গতন্ত্রী র্গণকদ্বেষ্টা रेवन्याद्वहे।यूर्वब्किंगः । क्याजित्वः है। निष्कृतः मा पिकाष्ट्री थिता-র্ত্তিভাক্।। রাজান: পিতর: প্রো-কা: পুণ্ৰা জনপদা তথা। অতো ज्ञाः भावयन्ति शुकाः भूधानिरवी-রসান্।। পৌরলোকবধৃ রাজা প भार भू धवश् भिव । (भोत्रां नात তথা স্ব্যাৎ যথা সেহো নিজাল্ম-ভো। পুজাপীডাকরা যে চ ভূপালা অতিপাপিনঃ। শির্ভা বিপদ স্তে-याः विरक्तयाः मीर्यमर्भिनः ॥ विरव-किता मङ्गिलानाः लानयन्ति यथा পূজা:। তথা ভানসি দেবেশ: পা-অযভ্যনিশ হরিঃ।। পুডানা পা-খন দান ছেলি রাজ্ঞা শুভাবহে।

দ্বাভ্যা• যে বৰ্জিতা ভূপা স্তে বিজ্ঞে-या नृभाषमाः ॥ म्ट्रानाः मुस्यनरेक्ष्य मिष्ठानाः भुजिभावनः। भुक्रहर्रि नशिशाला किंद्र॰ नमस्ति ज्ञालों. न्यायानाभार्क्किंड॰ विख॰ यञ्जामु-ক্ষেত্মহীপতি:। নির্বিত্তে। হি মহী-পালে। বিপত্ত্যা॰ ন হি নিত্তরেৎ ॥ নৃপা: কল্যাণ মিছ্ভো নিজরাজ্য শুভাশুভ•। পশ্যন্তি নিত্যু•বিপ্নেন্ সত্রা শ্চারচক্ষ: ৷৷ পরচক্রভয়ণ यावट नायाजि हिस्रायन्त्रयः। आः গতে তু ভযেভূপ আচরেমির্ভযো यथा।। জ্ঞাতৌ বাপি চ মিত্রে বা পুত্ৰে ৰাপি চ মক্তিণি। স্বৰ্য্যাণ্যুখেন পাদ্রীয্যু॰ মনসা পেম কেবল ।।। মজিণো জ্ঞাত্য: পুলাঃ পুজাক ভাতর তথা। গাম্রীর্যাহীন ভূপা-ল মন্যন্তে ন হি জুপবৎ।। তিইস্তি পুথম॰ দূরে বসন্তি পুরত কদা। লোকা:শূিয়• যদিছন্তি জ্যক্তগান্ত্ৰীৰ্য্য ভূপভেঃ॥একস্য মন্ত্রিণৌ রাজ্ঞা চি-র রাজস্ব মিছু ঠা। কর্ত্রবর্গাঃ সকলে রাজ্যে বৃদ্ধযো নৈব ভূসর ॥ অভ্যন্ত वक्षितां छ्उग्रनाः मर्लेन् रः রেং। তস্যা সম্পদি ভূপালো ভ্তা म्मा निरमाक्षर ।। मूर्थः জীবিজিভোরাজা গীত বাদ্য রতঃ

ञ्यशायः॥

जना। हजूतक वरेल शैनः जरुमा विशृष्ट तुरबट ॥ स्राठात गुरुन मङ्ग स्वाकृ भुजिभाननः। गास्त्रीः ক্ৰাঞ্চিত ভূপানা লক্ষণানি দ্বি-काउम ॥ म कथ॰ नृगिष्ठ र्यस्र পুতাপেন বিবর্জিভ:। স কথং নৃ পতি যেন ন জিতা পরমেদিনী।। জিতাযা পরমেদিন্যা যাবৎ शान• वुर्षाञ्भः। शु**ि**शान ६४-भिषम्। कन शुर्शिष्ठि ठाक्रयः ।। পরভূমিজযাকাডক্ষা হতে। বা নৃপতি যু ধি। তদা গছেৎ পর• ধাম বিনুক্ত: সর্বপাতকৈ: ॥.যুধি পুঞ্জ জযোরাজা প্রাপ্রোতি পরমণ ११६५ न माइन भुष्य मृज्य मिवीनमु সম্পৰ্ন লভেৎ॥ত্যক্তনত্ত্ব-ত্যক্ত ॥ नञ्चः भनायनभद्गायगः। (याक्षादः যুৰিয়ো হন্যাৎ সভূপো যাত্যধো-পত্তি।। পলাখনপরো যুদ্ধে তদ্ধন্ত। চ দিলোঁউর । তাবুভাবপি ভিঙে छा॰ नत्राक इडाउंमूः मह्य ॥ तूथि गारम्यान् (याचा उपडा ह मरी मूर्त। ভিश्विजा॰ बाविश यार्ग याव-ह्रमुनिवाक्तो॥ दङ्गाब किमुक्ड न ज रक्षभाष्ठाउ न्या। भका शानन कृषाङ्गा कराहिमावनीपि ৷৷ ইতি পাদ্মে ক্রিয়ায়োগসারে ২০

রাজনীল জ্লী মরকতমণিঃ। ইঙ্কি नद्रज्ञावनी ॥ त्राजनाः **भ्• क** जियः। ३७,५तः॥ ्रवाबन्धः॥ व्याः। इजुागाहित्का-यः ॥ कीत्रिकावृक्षः । इंडि करी-थत्रः ॥ রাজন্যক॰ ল্লী ক্ষতিব্সমূহ:।ইত্য भन्नः ॥ दाकदान् वि मुद्राक्ष्युक्रास्यः। इंडागदः ॥ शुकाशासनामियधर्मः পরাযণরাজযুক্তেদেশে রাজন্বান্ রাজা বিদ্যতে হস্যেতি মোদ্মঝ-পাদিতি পুসংশাধাণ বতু:। যদুক্ত•্ ভন্তান্তরে। ভূমি নিন্দা পুশংসাসূ নিক্য যোগে হতিশাযনে। সংস র্গে হস্তি বিবক্ষাযাণ ভবন্তি মতুবা-मय इं**डि। स्रगाउ व्य**ञ्जार्थ ज्ञामः या श्मी वर्षा वर्षा दृत छ। उ वर । নিপাতনামলোপাভাবঃ। নসৌ-রাজ্যে রাজ্ঞো নস্য লুদ্মতাবিতি পরে। সুরাজ্ঞি স্বধর্মপরত্বাৎ শো-ভনা রাজানো ২তেতি নার্চাযাণ ষতেরিতি অ নিষেধ:। দেশোলো-কোপলক্ষণ• সুরাজ্ঞিলোকেইত্য-র্থঃ। ইতি ভটীকাযাণ ভরতঃ।। त्राजगरोानः भू• भरोानः। ३**७**

রত্ননালা।। শূজপটোলী জী ন্ধুরপটোলী। ইতিরাজনির্ঘণীঃ।।

রাজগাউ: পৃ॰ মণিবিশেষ:। তৎ পর্য্যায:। বিরাটজ: ২। ইতি ত্রি কাগুপেষ:।।

ব্লাজপটিকা স্ত্রী চাতকপক্ষী।ইতি হারাবলী॥

द्वाजनशः नुः त्राजमार्गः। उम्र सक्षनः यथा। धन् मि मण विखी नं: श्रीभानाजनशः कृषः। नृवाजि द्वथ नागाना समसाधः मृमक्षदः॥ कृष्टि (मबीनुदानः॥

রাজপণী ত্রী পুসারিণীলার। ইতি রাজনির্ঘণীঃ ।

वाजनाएः न् विद्यानाएः।
नाजनां इंडि जाता। उरमा
गातः। इत्राहेः र न्भावतः ०
वाजनां १ वर्गहेः र न्भावतः ०
वाजनां १ वर्गहेः र न्भावतः ०
वाजनां १ वर्गहेः ४ व्भक्ततः ०
वर्गहेन् १ वर्गहेः ४ व्भक्ततः ०
वर्गहेन् १ वर्गहेः ४०। यम् १ छनाः
। निमाद्रः। भिखक्य वर्गनानिद्रः।
भीनवः । वर्गित्राकतद्यः । इंडि
वाजनिर्याहेः।।

द्राध्मभीदः पृ॰ महाभीवृत्कः।
हेिदाकनियकः॥

बाबशृद्धः भू• वृषशृरुः। ইতি नय-तज्ञावली ।। **भरा**ताज्ञाञ्चः । ইতি রাজনির্ঘণী: ॥ বর্ণসক্ষর্জাতি-বিশেষঃ ৷ রজপ্ত ইতি ভাষা ৷ यथा। रेतम्प्रारयष्ट्रकनायाः बाजः পুএম্য সম্ভবঃ। ইতি পরাশর-পদ্ধতি: ৷৷ করণকন্যয়াণ ক্ষতিথা-জ্জাতক। ইতি পুরাণ ॥ রাজ नन्दनः । ७९ १ र्गायः । यवताजः **) ब**मातः २ चर्च गतकः ०। ३ छ মর: ॥ ওস্র ক্ণ যথা। রাজ-भूधना तका ह कर्खना भृषिती कि जा। जाहारियं महामा कर्वना नि ७ । यूरेक क तकन ॥ ययी दामः र्थ भाजानि धन(ई स्थः भिक्तर्यः : त्राथ ह न अवा दिन वर्षायान कार्य (य८ जमा।। निल्लानि निकायिहिद नारिश्र मिथानियः वाम् । खलादान মশক্ত যস্য কর্ত্তি স্থানত: ॥ वक्षन जम्र कर्खन्द्रे एएथ (मा স্থান্তি । অবিনীত স্নার হি वन गाम् विभीयंऽरा अभिकारत्यू সর্বেষ বিনীত हि भिया ज्ञाय 1 আদৌ দল্লেণ্ তৎপকাৎ ক্রিকেরণ্ মহুৎয়লি ॥ মূগ্ৰা পান মৃক্ষা -***চ বক্জায়ে পৃথিবীপতিঃ। এডা•** न्यारम्यमानास विनष्टाः भृषिवी-

कि उ: 11 वहरवा न्श्रमापू वा रय-वाः मः थाः न विषाः । वृथारेन कि वाम्र १ विष्मायन विवर्क्काय ॥ वोक्शांक्ष्युः न कर्खवाः मखशाकः ষ্য মেব চ। পরোক্ষনিন। চ তথা वब्बनीया भरीकि उ।। व्यर्थना पृ या जाका दिः भुकादः विवक्कि ८८। क्षांना मृष्यिक ख्या हार्थ्यु मृ बनः ॥ अभाद्रनाट अमृत्ह्रमः मृत्राः मीना नमट्किया। राष्ट्रानाः म्यगः পোক্ত বিপুকীর্ণত্ব মেব চ॥ অদেশ। কালে যদান মপাত্রে দান মেব চ। व्यर्थमा पृथ्य (भुष्क मन्दर्भ मु র্বন ।। কাম কোখ মদ মান नाल भूषं हरियव हा (खंखवा व-व्यव्जर्भ भाषतः भृषियीकः ।।। शख्याः विषयः कृष्य कार्राः ভ्डा-बयः जटः । क्वा जडाबयः मर्दः अकी कन भरः कार ॥ कृदा ज् विकार उर्गे भट्न राशा खान कार । योशाम्ह विविधा (द्ध्या रुनाजुर्धंत्र क्बिमाः ॥ ध्वर (ख যথা পূর্ব• ভেষু যত্নপরো ভবেৎ। 🎾 শৈতানহ বিক সামন্তক তথা রিপো:।। কৃত্রিম্ঞ মহাভাগ ', মিত্র॰ বিবিধ মুচ্যতে। তথাপি চ ख्यः भूबः ভবেত্তवानि চाम्जः ॥

याम।मार्जा बनगरना मुर्ग रेमन। ন্তথৈব চ।কোষে। মিত্রঞ্চ খর্মজ্ঞ সং প্তাক্ত রাজ্য মূচ্যতে ।। সপ্তাক্স্যা পি রাজ্যা মূল স্বামী পুকীর্ভিডঃ । তুর্লবাত্রথাকানা বাজা বৃক্তঃ প্रার্ভ: ॥ यएक ब्रक्ता कर्लगा उशा তেন পুষয়ত:। অঙ্গেভ্যোয তথৈ-कना (पुष्ट्र माहत्व इन्नुवीः ॥ वध স্তাপ্ত কর্ত্তব্যঃ শীঘু নেব মহীক্ষি-छ। न बाद्धा मृत्ना ভावाः मृत् ई পরিভূষতে ॥ न ভাব্য দাৰুণে-নাপি জীক্ষাদুদিকতে জন:। কালে মৃদু র্যো ভবতি কালে ভবতি দাক্-भः ॥ अ।का लाक्ष्यात्मकी उम्र लाक ध्य॰ १ स्वर । ভृटिग्रः **मह** न्ही भाषाः श्रीहरातः विवक्कारार ।। ভ্ৰ্যাঃ পরিদ্বতীহ্ নৃপা হর্ষ বশ গত। ব্যসনানি চ সহাণি ভূ-পতि: পরিবজ্জ বেৎ।। লোক স'-পুহণার্থায কৃতক ব্যসনো ভবেৎ। শৌনীরস্য নরেন্দ্রস্য নিত্য মুদ্রিক্ত हिउन: II जना विद्राग भाषां उन-দ। দু:সেব্য ভাবতঃ। মিত পূর্বাভি-ভাষী স্যাৎ সৰু সৈয়ব মহীপতি:॥ মধ্যেম্বলি নহাভাগ ভূজটী নসনা-চরে**ে। ভাব্য• ধর্মভূ হা• শুে**ষ্ঠ স্থূল-ৰক্ষেণ ভূভুৱা ৷৷ স্থলক্ষ্য বশগা

नर्वा ভविত मिनि । अनीर्यमृबक ভবেৎ সর্বকর্মসূ পার্থিবঃ।। দীর্বসূ ত্রস্য নৃপতেঃ কর্মছানি ধুবি ভবেৎ । রাগে ছেষে চ কানে চ দ্রোহে পা-পে চ কমণি।। অপ্রিয়ে চৈব কর্ত্তব্যে দীর্ঘসূতঃ পুশস্তে। রাজ্ঞা সংভ্ত মত্ত্ৰেণ সদা ভাষ্য দিলোৰম।। তস্যাস ভৃত মন্ত্ৰস্য জ্ঞেৰা: সৰ্বা পদে। ধুরা:। ক্ত্যান্যের তু কর্মাণি জাযন্তে যুস্য ভূপতে:।। নার্কানি মহাভাগ তদ্য দ্যাদ্সুধা বশে । মত্ত্র মূল সদারাজ্য ভমামত্ত্র সু-त्रक्षिछ ।। कर्डवा भृषिवी भारे व र्या জভেদভয়াৎ সদা। মজবিৎ সা-ধিতো মন্ত্র: সংযতানা সুথাবছ:।। मञ्चह्राचन वहरत। विनद्धाः शृथि-বীক্ষিত:। আকারে রিক্টিত গত্যা চেষ্ট্রযা ভাষিতেন চ।। নেত্রবক্তা-বিকারৈশ্চ গৃহতে হন্তর্গত মনঃ। न यना अनिल उना वान नर्वा वमू-क्ता॥ ভवडीर मरी ভर्जः महा-भार्थिवनन्त्र । देनकञ्च मञ्जरमञ्जर ন রাজা বহুভি: সহ।। নারোহে-ছিবমাণ নাৰণ নাপরীক্ষিত নাবি-কাং ৷ বে চাস্য ভূমিং ধ্বয়তো ভবেযুঃ পরিপন্থিন: ৷৷ তানান্যেদ্বশে স র্বান্ সামাদিভি ৰুপক্রি:। যুখা

न म्राट क्षी ভावः भुकाना मनला-क्रया।। তথা রাজ্ঞ। পুকর্ব্য স্ব-রাষ্ট্র পরিরক্ষতা। মোহাদালা স্বরা-क्रु यः कर्षयञ्जनत्भक्तया ॥ त्मां रं চিরাজুশ্যতে রাজ্যৎ জীবিতাচ **স** বান্ধব:। ভূতো বংসো জাতব**ল: ক**-र्मारगागा यथा ভবে ॥ ७थः ताहै भशाजाग ज्ञ कर्ग मग ज्वर। যোরাষ্ট্রমনুগৃহাতি রাজা স্ব• পরি-রক্তি।। সংঘাত মুপয়াচেত্র বিনাং-তে স মহ্ ফল । রাষ্ট্র জিরণ্ড थान्। अर्थ मही ब्राङ्या नविक्ता ॥ নিক্যুণ স্বেভ্যু: পরেভ্যুশ্চ যথা মাত্রা -যথা পিতা। নিত্য গ্রাজা শ্বরাষ্ট্র যঃ कर्वज्ञमाना (हिंगा ॥ (भूगं) ज्ञानि সেরা সর্ব্যাৎ স বিভাগী প্রিয়াণি চ । অজসু মুপযোক্তব্য ফল তেভ্য खरेथव हा। ध्याक्रामंन्मायख् विधाः त्न देनव मानूरम । ज्यमा देनवुद्धावस्त्रा हि लोक्ष विम्रा किया।। এव॰ गरी शानगा १ मा च व विवास রাগঃ পরমো ভবেছ। ল্যেকানুরাগ পুত্রা চ লক্ষ্ম লক্ষ্মীবত শৈচর পরা চ কীৰ্ত্তি:।। ইতি মাৎস্যে ১৯৪ 'ৰ-় श्रायः ॥ রাজপুঞ্চা জ্রী শরারিপক্ষী।

শরার্লা ইতি ভাষা। যথা। শরারি

রাটি রাডিশ্চ হাপুণ্রী রাজপুণ্রি কা। ইতি জটাধর: ।। রাজকন্যাচা। রাজপুণ্রী জী কটুতুষী।। রেণুকা।। জাতী।। রাজরীতি: ।। ছ ह স্বরী। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।। মালতী।। যথা । অতিমুক্তশাথ লাতি মালতী সু মনা অপি। রাজপুণ্রী মনোজ্ঞেতি জটাধর: ।। রাজকন্যা চা।

রাজপুয়: পূ॰ নাগকেশরপয়ঽৄয়:

থেথা। চাম্পেয: কেশরো নাগকেশর: কনকান্ত্র:। নহৌষধণ রাজ্ঞ
পুয়: কলক: খরহাত্রন:।। ইতি
শব্চন্দুকা।।

রাজ্যুগ্নী জী ককণীকৃষ্ণ:। ইতি ব্রাজনির্ঘণ্ট:॥

রাজপ্রিয়া জ্ঞী করুণীর্ক্ষ:। ইতি ্রাজনির্ঘট:।।

त्राडकेशिक्रुकः भू नागत्रक्रवृकः। इंडि नद्माना ॥

রাজকল ুবী পটোল। ইতি ত্রি কাওগেব:।।

রাজফলা জী জম্ব ইতি রাজ-ক্রিটা।।

রীজবদর• ক্লী রক্তানলক•॥ লবণ• . । ইতি মেদিনী॥

রাজবদর: পু॰ উত্তমকোলি:।তৎ পর্যায়:।নৃপশ্বেষ্ঠ: ২ নৃপবদর: ৩ त्राक्षत्र झां । १ शृश्का सः १ उन् वी इः ४ अधूत्र क सः १ त्राक्ष का सः ४ । जम् १ थाः। मू अधूत पः । नि नि-त्र पः । ना शार्ख भिख वा उ इत पः । वृष्ठ पः । वी र्यं वृष्क्ष कत्र पः । गाम-मूम ना नि पृष्ध । इं जि त्राक्ष निर्घण्डे।। त्राक्ष । वि जिल्ले । श्री श्री का स्वी त्राक्ष के । श्री त्राक्ष जिल्ले । इं जिल्ले । वि सः । इं जि त्राक्ष निर्घण्डे ।। शाति जमुक इं जि ना धूमा थेः ।।

রাজভ্য• ক্লী রাজত্ব•। যথা। স্যা-দুক্ষভ্য• বুক্ষত্ব• বুক্ষসাযুজ্য মি-ভ্যাপি। দেবভ্যাদিক• ভদ্দিভ্য-মরকোব দর্শনাৎ।।

রাজভোগ্য॰ ক্লী জাতীকোষ• । বৃক্ষে পু• । ইতি শব্দ-চন্দ্রিকা।।

রাজনপুন: পুণ বৃহজ্ঞেক:। বড় বেস্ক ইতি ভাষা। তৎপর্যায:। নহানপুক: ২ পীতাস্ক: ০ পীত-নপুক:৪ বর্ষাঘোষ: ৫ নহারব: ৬ । ইতিরাজনিঘ্ট:॥

রাজমল্ল: পু॰ রাজ্ঞা•মল্ল:।রাজার-মাল্ ইতি ভাষা । তৎপর্য্যায়:। উৎসিক্ত: ২ উদ্ধত: ৩ । ইতি ত্রিকাপ্তশেষ:॥

রাজনার্গ: পু॰ রাজপথ:। ভদ্বিব-द्रगः यथ।। द्राजमार्गः भोषयुकः यः করোতি পতিবুতে ! বর্ষাণাম-যুত সোপি শত্ৰলোকে মহীযতে ।। ইতি বুদ্ধবৈবর্ত্তে পুকৃতিখণ্ডে ২৪ व्यक्षायः॥ अभित्र। बिः मञ्चन् वि विखीर्गा (मणगार्गञ्च रैठः क् इः । विः मः धन् ग्रा भभागः भीभाभार्णा मरेन व जू।। धन् वि मन विखीर्गः नी মানাজপথ: কৃতঃ। নৃ বাজি রথ नागाना नमबाधः मुमक्षतः ॥ धन्ः ষি চৈব চত্ত্বারি শাখারথ্যান্ত নি মির্ভা:। ত্রিকর। শ্চোপরখ্যাস্ত দ্বি করাপ্রপরথ্যকা ।। জন্বাপথ শ্চ-जुझार खिशारक ग्राडतः। वृ**ञी** ं भार खुक्तभारः भागुः मः भारकः মৃতঃ ॥ **অ**ব্কর: পরিবার: পাদ-নাত্র: ননন্ততঃ। ইতি দেবীপুরাণে শেগুরছারলক্ষণ নানাধ্যায়: ॥ ब्राह्मायः भू यहीरः। वत्रविक-**डाइ है कि खाया। उ**टलर्यग्रायः । भीलगायः २ नृशमायः **១** नृश्गाहि-ভঃ ৪। অন্য গুণাঃ॥ কফ পিত্ত ं হর 🖫 । কচ্যত্ব॰ । বাত কারিত্ব॰ । वलपायकद्भा इंडि जाजनिर्धिः मात्रकष्। শूकासभिख इत्रष्।।

न्यामृष् । क्क इ । क्यायष । বিষদত্ব ! লঘুত্বঞ্চ ৷ ইতি রাজ-বল্লভ:।। অন্যচ্ । রাজনাবো নহা-মাৰ শপলশ্চ বল: মৃত:। রাজ भारवा ७कः यानू खवत छर्भाग तमः ।। क्रका वाउक्रा क्राः छत्रा ভূরি মলপুদঃ। ইতি ভাবপুকাশঃ ॥ #।। কালবিশেষে অস্যা ভক্-पुः यथा। नात्रहीत्य । निज्ञानान् वाजगायाः क मुख परत जनार्यत । (या ७क्वयं जि द्राह्म का छान। स्थिका हि मः ॥ कार्जिक छ वि-निय्वादान् मूनिनाम् व यादेनः इड नात्रकी ॥ ইতি তিখ্যানি ভত্তৃ॰ ॥ রাজমুদ্ধ: পু• মু**লপ্তক:**।ইতি ছেন-**इन्पः** ॥

त्राजयका नुः क्रम्याशः । ইতি

ह्महन्तुः ॥ जम्र भर्याय निना
दोषवान्ता यक्षणांत पृष्ठेव्याः ॥

महाभा जक्ष हिन्न मुश्रेषः । यथा

विष्णः। जय नवकान्ज् मृश्योनाः

जिर्गक्त मृजीनाः सान्ति ।

क्रमान जविष्ठ । क्ष्रिजिभाजकी

वृक्तहा यची ज्ञाभः न्यावन्छकः

मृवर्गहावी क्रम्यी छङ्गज्ञाभा पृ
क्रमां। ইত্যাদি ক্র্শপুরাপণ।। ক্রি-

याहीनुमा मूर्थमा महाद्रामित अव চ। যথেষ্টাচরণস্যাহ্ মরণান্ত মশৌ চক । মহারোগিণঃ পাপরোগান্ত কান্যতম রোগবত:। তেচ উন্মাদ ভুদ্ধেৰে৷ ব্ৰাজ্যজ্ঞা খালো মধুমে-হো ভগন্দর: উদরো হশ্মরী ই-ত্যষ্টো পাপরোগা নারদোকা:। ইতি শুদ্ধিতত্ত্ব ৷৷ 🛊 ৷৷ তস্যেৎপত্তি ৰূপ স্থানানি যথা। অথ কোপবত স্তস্য দক্ষস্য সুমহাত্মনঃ। নিশ্চকা-ম তদা যক্ষা নাসিকাগুাদ্বিভীষণঃ।। म है। कदानवमनः कृष्णकात्र मम्भू ভ:৷ অভিদীর্ঘ: স্বল্লকেশ: কৃশো ধ মনি সন্তত: ॥ অধােমুখে। দণ্ডহন্ত: কোস বিশ্বর সম্ভত। জরাণো নিশ্ননত্রক যোষা সম্ভোগ লোলুপঃ ।। নচোৰাচ তদা দক্ষণ ব্ৰ স্থাস্যা-न् है भूत। कि वा ठाइ कि विद्याभि তন্মে বদ নহামতে।। ততে। দক্ষস্ত-ত' প্রাহ সোম' ধাতু জতত ভবান্। সোম মূৰ্ভু ভবামিত্য গোমে বৃং তিপ্ত ষেহ্ব।।। নাৰ্কণ্ডেষ্টবাচ। ইতি ত 🎮 वर्षः नुवा मक्तमहाथ महावानः। भौतः भौत खजः लाग गामनाम ज ६ क छ ।। व्यानाम्। ज छमात्मामः दन्तीक भन्नागायथा। भूवित्वलम् क्राम क्रिन भाभाग्यहागरः॥ उ

श्चिन् श्रुविष्टे ज्रुप्य माक्षा द्राज-यक्षि। भूष्भाठ ठम् उन्मेक विष-মাণ পাপ্তবাণ স্ততঃ ॥ উৎপত্য প্র-थमः ययाञ्चीता दाकन्यत्रो गरः। রাজযঙ্গেতি লোকে হুমি• স্তস্য খ্যাতি রভূৎ দ্বিজা: ॥ তত তেনা-ভিভূতক যক্ষণা রোহিণীপতি:। क्रयः क्रगानान् हिनः शीर्या भूका नही यथा।। उथा हत्नु क्षीयनात महीं-यध्ः क्रयः गठाः। क्रयः बाठासाय-ষীষু ন যক্ত: স•পুবর্ত্তে ॥ যক্তা ভা-वार्कु (मवाना समः मर्बः क्रयः गठः। পর্য্যন্যাশ্চ ততো নষ্টা স্ততো বৃষ্টি র্ন চাভবৎ ॥ বৃষ্ট্যভাবে তু লোকানা भाशासाकी गडाक उः। पूर्जिक वऽ-সনোপেতে সর্বলোকে দিজোত্তনাঃ ৷৷ দানধর্মাদিক কিঞ্চিলোকেবু পুरबंত । সভুशीनाः পুषाः नदी-লোভেনোপহতেন্দ্রিয়: ॥ পাপ भिव उमा हक् मंध्यक्रिय ख्या । এতদৃষ্টা তদা ভাব দিক্পালা: স পুরন্দরা: ॥ জ্মা: ক্ষোভ পর দেবা: সাগরাক্চ গুহা তথা। ততো मृष्ट्री खगट मर्बर वामल मम् भी-ডিত ॥ वुकान मनगत्न्ताः मर्ख শক পুরোগমা:। উপসঙ্কন্য লো-কেশ• সুষ্টার• জগতা• পতি•॥ পু-

ণম্যাথ যথাযোগ্য মূপবিষ্ঠা স্ততঃ भूदाः। जान् मानवस्नान् वीकाः वु-হ্মা লোকপিতামহঃ॥ অভিভূতান্ পরেণৈব জ্ত স্ববিষ্থানিব ৷ প शृह जूग्थीक्डा अक मिन्तु छ्डा-শন-।। বুকোবাচ। স্বাগত ভোঃ जूब्रगाः किमर्थः य्य मागजाः। मूः-থোপহত দেহা শ্চ যুখান্ শ্লান শচ नक्ष्य ॥ नित्राधात्रान् नित्राउकान् जुतान् नवी ख कामगान् । क्षा स विषय नाजान् कथः भणाति पूर्व-जान् ॥ यहजूत मृत्र वीकः युगान् বা যস্ত বাধতে। তৎকথ্যতা মশে-रम निक्षि ठाम। वशार्य। ।। मा-কণ্ডেय উবাচ। ততো বৃদ্ধশুবা জी-वः क्षवर्जा ह लाकक्ट । जेवाहाः অভূবে তমৈ সুরাণাণ দুম্বকারণণ ॥ শৃণু সর্ব জগৎকর্ত্ত স্তা থেন বয মা গতা:। यদমাক দুর্বীজ যতো শ্লান भि्राया वयः ।। न कृष्टि **मः** भुवर्जस्ड যক্তা লোকপিতামহ।। দেবাউচু:। निवाधावा निवाजकाः भुकाः मर्वाः क्कर॰ गजाः। नह मानामि धर्मान्ह न जभाः मि किएलो कृष्टि ॥ रेनव वर्षा भर्यानाः कीगरायाज्य कि जि:। की गाः मर्वा खर्था यद्यः भ-भा लाकाः भनावनाः ॥ ममूर्णः भी फिडा विशा (वहवाहा क महर्व-(छ। अन्न रेवकना मानाना भि्रास्ड वह्दः भुकाः॥ कीरायु यद्धजारा-ष् (ভागशीना खणा वयः। मूर्वलाम्ह निया शीना रेनव भाष्ठि नजानरह ।। রোছিণ্যা সন্দিরে চন্দ্রো বক্রগ-ভ্যা চির ছিত:।। বৃষরাশৌ স চ कौंशा (ब्रार्श्नाशीनक वर्ल्ड ॥ यरिवाद्मिष्ठाञ (मरिव कात्मु। रेनया॰ भूदःभद्रः। कराहिरिभ (एवानाः अ-भारत वा ভविष्रिश ।। कनाहिष्माञ्चि ণীঃ ত্যক্ত্বা নৈব হুচ ন গছতি। যদ্য-ন্য: কোপি ন ভবেত্তনা চন্দ্রো বহি र्ভावर ।। मृन्याल म कवाशीनः कवा মাত্রাবশেষিতঃ। ইতি সর্বত্র লো-**किण** वृद्धः कर्मा विशर्यप्रशः ॥ ७॰ मृष्ट्री-कान्तिभीकास्त वरा जाः भव्रगः गः **जाः। भाजानाचा वरूथायु द**निक-क्षान्त्या २ मृदाः ॥ नामान् (लात्कयू বাধন্তে তাবন্ন: পাহিৎসাধুসাৎ। ৰয• পুৰৰ্ত্তে কমাজ্জগতাংবাৰ্যতি-क्रमः ॥ न कानीमञ्च उৎ गर्बः विश्लाव চাপি কারণ । মার্কণ্ডেয উবাচ ५ এত সুরাণা বচন দিব্যদ**শী** পিতামহ:। শু.দা ক্ষণ মভিধ্যায নিজগাদ সরোত্তনান্।। ব্কোবাচ। **भ्**युष्ठ (मव्जाः नद्या यम्पं । त्याक

বিপ্লব:। পুবৰ্ত্তে প্ৰুনা যেন শান্তি **শুস্য ভবিষ্যতি ॥ সোমো দাক্ষায**় ণীঃ কন্যা: সপ্তবি শতি সংখ্যযা। **णियन)। एउत्तरध् जीर्य)। र्थ भ** রিণীতবান্।। পরিণীয় স তাঃ সর্বা রোহিণ্যা• সতত• বিধুঃ। পুরর্ক্তে তানুরাগেণ ন সর্বাসু পুবর্ততে ॥ অখিন্যাদ্যা শুক্ত: সর্বাদৌর্ভাগ্য জু রপীডিতাঃ। ষদ্বি:শতি বঁরারোহাঃ পিতর• পুস্থিতাঃ ম্বক• ॥ পুবর্ত্তে নিশানাথো রোহিণ্যা রাগতো য থা। তথা ন তাস্ভজতে তদকায न्रावहरन्।। अञा हत्का महावृक्तिः भाग मः ख्य विद्शिष्ठिः । वद्यम्नुङ भाजाका भूषार्थ श्नक्राम ७ ॥ अनुक्ष्का यथा काम परक्षण मूमश-আনা। সনং পুবর্ত্তিণ্ তাসু সময় ঞ্**তবান্ বিখুঃ॥ সম ম**ঙ্গীকৃতে ভাব∙ তার কুর্ব হিমা শুনা। স্ব জগাম **७७: ञाने मक्षाणि मूनिमलगः।।** গতে দক্ষে মুনিশেঙে বৈষম্য তাসু-व्युनाः। कर्शे न ভावः जाः नम्बर **জ্পিতা: পিতর• গতা:।। ততো-**द्भः भूत कन्द्र मन्वश्य मूडाइत । अर्गेव् खि॰ भु जिन्नाव। वहन एक मतुः বীৎ ॥ ন সম• বৰ্ত্তত চন্দু সৰ্বাস্বাস্ ভবান্ যদি। তদা শপ্নে জ্ব জ্ভা

ভষাৎ হৰু সমঞ্জন• ৷৷ ভতাে গভে भून फ्रंक् न अय॰ वर्ल्ड यहा। जाभू **ठन्तु उपा पकः भून गं**जातुवन् क्या ।। নতে বচঃ স অকতে নৈবামাসু প্ বর্ত্তত। বয় তপ: করিব্যাম: স্থা-স্যামশ্চ ত্ত্বদন্তিকে ॥ ভাসা মিতি বচ: শুত্র। জপিতস্য তদা মুনে: । क्रयाय हन्तुम्। मनः भाभारयार्मु-কতা গত।। শাপাযোদ্মক মন मः **ङ्गिलम्य भराज्यनः । ऋ**या-নাম মহারোগো নাসিকাগুছিনি-র্গতঃ॥ প্রেবিতঃ স চ চন্দ্রায দক্ষেণ মুনিনা ততঃ। পুবিষ্টবাণ শুস্য দেছে क्रियं उत्त वन्तुमाः ॥ कील व्यन्तु क्रय॰ याजा (क्रांट्या जम्र महाञा-नः। कीनाम् मर्व (क्रांटमाम् महारे-ষধ্য: ক্ষয় গতা: ॥ ওষধ্যভাবা-ল্লোকে ২িমান্যক্তঃ সংপুৰ্ব্ত:ত । यक्डाভावारनावृष्टि छछ: गर्ब भुका-क्रयः ॥ यञ्जनाशानाज्यात्रन ही-नानाः ভवजाः उथा। मूर्वमदः अमृ८ः পন্ন• বিকার*চ স্বগোচরে ৷৷ ইক্তি বঃ কথিত সর্ব যথা ভ্লোক বি-প্লবঃ। যেনোপাযেন তৎশান্তি ন্তৎ শ্ণপ্ত॰ সুরোত্তমা: ॥ ইতি কালিকা-পুরাণে ২০ অখ্যায়ঃ।।ঞ্চা। ব্রেকাবাচ । गहुछ (छा: मूद्रग्या मक्तम् अम्बः

भुछि। उ॰ भुमान्य वन्तार्थ म व भूर्ता ভरदम्यथा।। भूर्त हत्मु जगर-সর্ব॰ পুকৃতিস্থ॰ ভবিষ্যতি। যুদ্মা-क्क ভবেৎ भार्डि द्वायशीनाक **म**॰ ভব:।। মার্কণ্ডেয উবাচ। ইতি বুন্ধ বচঃ শুদ্ধা দেবাঃ শত্রপুরোগমাঃ। भुष्यू इ द्विमनम खरा मक्क निर्वम न॰ n यथानताय मुश्रष्टाय मार्ख मुनिवतः गुताः। (পाहः भुजाभिष्ठिः एकः भूगमा भूक्ष गिता ॥ (नवा छेठू: 1 भुजीर जीरुजाः वुक्तम्याकः वर्हाः 🖟 थिनाः। উष्तत्रस्र महावृष्ति वाहि नः (नाकमागद्रार ।। यमुभ व्याम • उ स्ड मृष्टिक्ट भत्रभाषानः। ७४ म स्रु॰ পর জ্যোতি বিশ্বরূপ নতোমি ভে ।। एक्रां अर्बब्राजाः भुवाभावन কারণাৎ। দক্ষপুজাপতি শেতি र्याराण उद्दान वय ॥ मक्ताय मई कगञा॰ मकाय जनवाज्ञनाः। मकाः বাত্মহিতাযাশু নম স্বভ্যু মহাত্ম-নে॥ সতত চিন্ত্যমানস্য যোগিভি র্নিযভাত্মভি:। সারস্য সারভৃত স্তৃ• मकाय भवमाञ्रात ॥ यागिविक्ति রনাধৃষ্ট: পারগাণা পরাযণ:। আ দ্যন্তমৃক্তঃ সহসা তলৈ নিত্যু নমো নমঃ॥ ইতি তেবা বচঃ শুদ্ধা দক্ষো बुद्ध जुना जना । शुर भुनम्बरनः

শক নাভাষ্য মূখ্যত: ॥ দক্ষ উবাচ । সতঃ শক্র মহাভাগ ভবতা দু: থ মাগক। দু:খহেতু বদ বিভে। শ্রো-তু निहाम। इस ७ ।। भगासि विम क-खर्वाः खर्वाः मृःथशानाय । जनसः যদি শক্নোমি করিব্যামি হিত সমণ ।। मार्क् ७ व पे वाह । ज भूदा वहन তস্যবুদ্ধস্নো নহর্ষিণ:। জগাদ গী-মুনি॰॥ ऋय॰ যাতো নিশানাথ छ-ম্মিন্ ক্ষীণে ক্ষয়ণ গভাঃ। সন্বৌৰ্ধ্যো षिजार्भुष्ठ जलानि यंद्ध शानिक्ट ॥ यरछ विनर्ष्ट मकलाः भुकाः कृष्ट्य कांज्याः। वृष्ट्राज्ञावात्रारुष्ट्रःथः भा-भा नष्टाण्ठ काण्ठन ॥ क्षर्या १य॰ द्रा-ত্রিনাথস্য যন্তে কোপাৎ পুবর্ত্তে • স সর্ব জগতো বুকালভবার্থ মুপস্থি তঃ।। নাধুনা তঞিভূবনে यशक्तुकाः किक्ना विश्वव याछि विर्मुन् भागः ताः शावता महताः ॥ न यक्ताः म•न्-বৰ্ত্তৰ তপস্যন্তি তাপসাঃ। আহা-त पृःश मिन्मोकाः भुजाः कीना खरा-তুরা:॥ এব॰ পুরুত্তে বিপেন্দ বিপ্ল-व २मान् इना जनार : दि छ । नुगृ-বদৃত্যায় বাধান্ত তাবলুছার ॥ পুরীদ **५क न ७ ७: ७: शृ**द्ध १ ७११ विकास १ পূর্ণে চন্দে জগৎ সরং পুকৃতিজঃ ভ

विवारित। मार्कालय উवार । ইতি তেষা বচঃ শুরা পুজাপতিসূত স্তদা । उदाह जान् मूद्रगनान् इत्याह्ना मुक्त द्रम् ॥ नक् उदाह । यत्म वत्ना निगानात्व भुवृत्तः भाभकाद्रनः। न (कनाशि निषातन मिथ्रा॰ कर्जू॰ **जुर्भार्** ॥ किन्त महत्रन यमारिन-कारत्रन मृषा ভবে८। हत्नुानि वर्षः তে বন্মাৎতমুপায় মপেক্ষতে ॥ ত ত্রাপ্যয় মূপায়োস্তি মাসার্জ যাতু हन्त्राः। क्रयः वृद्धिक मानार्खः ৰ্য ভাষ্যাসূ বছতা ।। তস্য তছ-हनः गुद्धा उ॰ भुमारः भुकानिः। সর্বে সুরগণা স্তত্র গতা যত্রাস্তি চ-न्मुभाः॥ এर मुक्त जू रहरन परक्रन ्रमूनिना विकाः। अथ हन्तुः अभानाय ় ভার্য্যাভিঃ সহিত• তদা ॥ জণ্ম স্তে तुषा जननः गूनिजाः जूतज्ञानाः। ভৰ্গত্ব মহাভাগা ব্থা দক্ষেণ ভाষিত ॥ ७९ मर्ब कथयामामू व्कारा भवसाञात। व्का मक वहः भुद्धा (स्वानाः जननः छन्। ॥ हन्तुः ভাগে নহাশৈল জগান সহিতঃ সুরৈ:।। তত্র গড়া সুরশেষ্ঠ: প্রানা। िहि उकामाया। ज्ञाभयामाम मृज्ञा॰-শু॰ বৃহল্লোহিত পুষ্রে।। ভূত ভব্য ভবজ্জান: পূৰ্নেব পিতানহ:।

এउर्थः हकाताव मतः भूगः सगटः পুভু: ৷৷ তত্ৰ স্থাতস্যলোকস্য নীরো-গত্ব• পুজাযতে। চিরাযু ভ্রঞ্চ সভত বৃহল্লোহিতস জকে।। তত্ৰ স্থা-**७**म् हन्तुम् भद्रीद्राख्यक्षि श्रहः। दाक्यका निःममाद्र भूईक्रिशा यथाः **क्तिज: ।। नि:मृ**ज्य द्राजयका जू वुका-नक बगरभिंड । भूनम्यार कि कतिरम् द गहामीजुरवाह र ॥ सानः পত্নীঞ্চ লোকেশ কৃত্যু নম সদা: छन• । निरम्भगानुक्तभः स्म <u>जुड</u>ी षु• জগতा॰ यठः ॥ माक्र (७४ উবাচ। ভতো বুন্ধাপি ত॰ পুষ্ট॰ নিরীক্ষ্যেন্দু শরীরগৈঃ। অমৃতৈ ন্তেনাতিভুক্তিঃ क्रीनकालि निमालिङ ॥ प्रार्ভिः यग ७ गृशीषा गित्रो निम्निकारि মৃত:। অমৃত গাল্যামাস শরী-রাদাজযক্ষণ: ॥ অমৃতানি চ গাল্যা-म् उप्तभूउ॰ उपा बला। कीत्रा-**एम्। इंक्लिश म्हार्थ इंक्लि (का-**कर्ट्या उचारभाग्जारित्साः क-वाः कीगाः भूताथ याः। **जानाः ब**-गाइ लवन म्ह्र्नान् कीताममागदार ৷৷ কলামাত্রাবশেষস্য সংস্পাদ্রাল-यञ्चनः। क्रीनाः कनाः शकरण याः পূর্ব নৃমৃতা আিকা: ॥ তারাজযক্ষ গৰ্ভস। শ্লী ভূতান্ত পীড়যা। তে:

ৰো জ্যোৎসা কলাভিন্ত নিবন্ধ । বং কলাপতে: ।৷ শরীর তিথা ভূত গৰ্ভ্ত রাজযক্ষণ:। জ্যোতি শূর্ণ ম-ज्द (क्रांटमा नीना द्राकां रियम्पि। ॥ দুবীভূতাঃ সুধাঃ সর্বা পর্ক্তেরোগ-न् । इ जाः। यहा निर्गालयामान नू-খা• বুন্ধা গদান্তরাৎ।। তদাজ্যোৎ-সাসুধাজ্যোতি: সর্ব তমাদহিগত । कीतास्मागत किन्छः उटमर्बः विधिना छमा॥ (मवान् गिरत्नो भिन्न-ভ্যজ্যস্বৰ• গদ্ধা হৃত্ত• ততঃ। ততো ২ম্ভানি পুক্ষাল্য কলাচ্ণানি বা-त्रि(ष: ॥ ज्यार्थाश्राज्यामान् गृशीदा उधर गिति । कीताना-দ্ধিরি মাগম্য চন্দুভাগ তদা বিধিঃ ।। দেব মধ্যে কলাচূর্ণ- সূধা ভাঙাং-ন্না॰ ন্যবীবিশৎ। সংস্থাপ্য তথ্য বুহ্মা দেবানা• মধ্যত স্ততঃ।। জগাদ রাজযক্ষাণ তৎ স্থানাদি নিদেশ্যন্ । वुष्कावाठ। भर्वना या निवा ब्राव्वी সন্ধ্যাথা• বনিতারতঃ 🛭 সেবতে সু-त्र अधिन् त्राजयक्षन् विभवानि। পুতিশ্যাৰ খাস কাস যুক্তোযোমৈ-থুন চরেং। স তে পুরেশ্যঃ সতত **শ্লেম্মণশ্চ তথা** विवः॥ कृकाश्या मृ তুপুত্ৰী যা ভবতঃ সদৃশী গুণৈ:। সা তে ২স্ত ভার্য্যা সতত্ত ভবন্ত মনুষা-

স্যতি ৷৷ ক্ষীণত্ব' ভবত: কৃত্যু' তত্ত-স্তু• বিষয়ে **জ**কা দ্ৰুত• গছ যথা কাম• हत्मु दः विमुर्था ७व ॥ माकर्ख्य উবাচ। এবং বিস্প্টো বিধিনা রাজ-যন্ধা মহাগদঃ। পশ্যতা সর্বদে-বানা মন্তৰ্জান জগাম হ !৷ অন্তৰ্হিত্ৰে মহারোগে বৃক্ষা লোকপিতামহ:। **ठन्द्र• मम्भूयामाम कलाभक्षरेत्र•** षिउ ।। (जन कीत्रामसीत्जन मुधा পূগেন বাত্মভূঃ।সজ্যোৎসৈস্ত কলা-চূৰ্ণি: পূৰ্ব বছাকরোদ্বিধু•॥ স বোড-मकना भूगः भूईविष्वरे यहा । ठलु खरा गर्दास्वा यूगुम् खन्। मर्भः नार ॥ व्यथ हन्तु छमा भूर्गः भूनिभ-ত্য পিতামহ । উবাচেদ সুরসদে। মধ্যগো নাতিহ্বিতঃ ॥ সোম্উবা-চ। न ज्ञानः भूबंय्युक्तन् भावीत्र নম বৰ্ত্ততে। ন বীৰ্য্য বা তথোৎসা (रु। विमीएउ।क् मक्तयः॥ तार.जा-হে পূর্বটে স্ঠা॰ বিধাতু• সূতরামহ•। চেষ্টাছীন স্তৃনুদিন বর্ত্তেয় কেন লো-কভ্ৎ ॥ বুন্ধোবাচ । গুন্তস্য যক্ষণা त्ताम यर ज्रक मक्तयः। शूर्वः विनी-র্ণা ভবত স্তৎ পূর্ণ মভবন্নহি ॥ অধু-না ভবতো দেহ চূর্ণ নিঃসারিত• মথা। শরীরাৎ সামৃত জ্যোৎসা অঞ্জসা রাজয়ক্ষণ:।। তেখা পুক্ষা-

জন বিধৌ লবশো বৎ ছিত জলে। ब्याद्यायाक मुवायाक एक शे ता ज्वान् यजः ।। ততো **१क् न**क्तरा রাজ তব সীদন্তি সাম্পুত । অত্যো भायः विधानशानि यथा नार्खिः न-ভেডবান্।। পাু্্রাপত্য: পুরোডা-भा हवनीयः भुरता १४रत । येन्द्र ख-তোনু চালে্য: পুদেষ: সর্বক: ক্রডৌ ॥ ততোনু ভবতো ভাগঃ প্রোডা-শো ন্যা কৃতঃ। তেন ভাগেন ভুক্তেন निज्यः यञ्जल्ला हि ॥ भूर्वतत्व नमू भारः द्यान वीर्याः ভविषाजि া বা শ্চামৃতকণা স্তোবে ক্ষীরোদন্য স্থিতা স্তব ৷৷ শরীর চূর্ণবাষত্তে জ্যেৎ माया काशि (व कगाः। वृक्षि॰ যাস্যন্তি সভত ক্ষীরসাগর মধ্য গাঃ॥ স্বারোচিযে হস্তরে প্রাপ্তে দ্বি তীযে শঙ্করা শজঃ। দুর্বাসা ভবিতা বিপু: পুচণ্ড শ্চণ্ড ভাষর: ॥ স ম-(रुन्म्म्राविनयाद भाश म्या मूना স্বণ । করিষ্যতি ত্রিভূবণ নি:এক সলুরাসুর ।৷ শ্রিষা ছীনে ততো লো-কে ভবিতা লোকবিপ্লবঃ। বথা তব ক্ষ্যাৎসোম পুরুত্তো লোকবিপ্লবঃ া তমানুষ প্রনাণেন তৃতীয়ে তু কৃতে যুগে। ভবিষ্যতি স্থাস্যতি চ্যাব্দ্ ग ठज्डेग ।। उठ मजूर्थ मन्त्रारश्च

जरु (मरेव: कृष्ड यूर्ण। क्लीद्रापः नि-र्याभिष्ठामः चामु विकृत्रहः उथा ॥ মহান মনরে ক্রা সর্রাজ ত-थाः मुकः। रुक्कजातिर् शीतिर् १५-वामार्थः वयः छजः ॥ मिथ्यामः नमः (मरेवः कीरतामः मह मानरेवः। ত্বৎ সরীরামৃত মিদ্ বং স্থিত কী-त्रमागात् । उट्युत्रथा गुरीयााता ब्रामीज्ड• **७था क्रय•।। मद्दी य**थ्ध-खरत्र कृषा खुर नहीतः छना वयः । (क्कञ्जामः जागत्रकल नदीदार्थः विष्याञ्च ॥ निर्माश्य मा गत्र भक्तार मगुष्कार्या यहामृष्ड । छहा छव वनू স্তমিনপূর্ব• সম্ভবিষ্যতি ॥ ওরে। वीर्याः मुक् काष्ठ मक्करक मुक्षाञा-ক । দৃঢাঙ্গ সন্ধিক চাৰ্ ভবিষ্য তি वनु खव ॥ भाक्र (७२ उँदाह। मु-ধা শুনেব মাভাষ্য বুন্ধা লোক-शिञाग्रः। विर्धाः क्याय माना-र्षः वृष्त्रय यञ्जवानज् । यथा मस्मन गिरिङ मानार्षः या ज् हन्द्रनाः ॥ ক্ষ্য বৃদ্ধিক মাসার্জ যত্ন তত্তা-করোদিখিঃ ৷৷ যতঃ বোডশবা চন্দু• সুরজ্যে। বিভক্তবান্। বিভজ্য চ मूत्रान् मर्वान् ममुवाहित मक्कुछ ।। कनाः (वाउन हन्द्रम् अटेबका नासु मूर्जि । जिक्षकाराविष शताः क्रवः

याञ्च क्रयः विना ॥ क्रायण यपि द्रा-গেণ মাসার্জ দক্ষ বাক্যতঃ। ক্ষ্যায পীড্যতে চন্দ্রে৷ নোপশান্তি: সদা **ज्रवर्थ ॥ किंडुम्र या कना मा**स्ट्री জ্যোৎসা গছন্ত তা॰ পুতি। চতুর্দশ কলা সংস্থা: পুতিমাসং সুরোত্তমাঃ ॥ চতুর্দশকল। সংস্থান্যমৃতানি পি-বস্ত বৈ। পুতিপণ্ডিথি মারভ্য ভবস্ত স্থাচতুর্দশী॰।। তেজোভাগাঃ স্র্যু বিশ্ব চতুর্দশভিথৌ ক্রমাৎ। পুবিশ স্ত ক্ষয় দ্বে কৃষ্ণপক্ষে বিধাে ভবেৎ ৷৷ যাতু শেষা কলাদর্শে হরিৎপত্রে পলাযিতা। তিঃতু পুথমে ভাগে তিথৌ তস্যা• নিশা পতেঃ॥ দ্বিতীযে দর্শভাগে ভূরোছিণ্যা যাতু মন্দির ৷ তৃতীযে তু সরম্বত্যা সান্ত্রা সন্ধূ-ক্ষিতে। বিশ্ব: । চতুর্থে বল সংপূর্ণ ন্তিথিভাগে বিভাবসো: ॥ মণ্ডল যাতু চন্দোষ সবিশ্ব রথ ঘোটক:। याव कार्लन हि कना भुषमा क्रम মাপুৰাং।। এব মেব কৃষ্ণপক্ষে তা-্বৎস্থা পুতিপৎ ভবেৎ। দ্বিতীযা भि कृक्षशाक वृष्टि श्राम खथा विधः ।। जिथीना॰ वृष्ति (इजुम्ह मूक्त कृष ख्या ख्राट्या खंडः भूनः मृङ्गभाक यावर भूबी कलामिजा ॥ वृक्षि মৈতি ভবেতাৰ্থ প্ৰতিপত্তিথি রা

দিত:। ততো দ্বিতীয় ভাগস্য বা জ্যোৎস্না হরমূর্দ্ধনি ॥ স্থিতাবা॰ বৈ কলাযাম্ভ গতা সা পুন রেষ্যতি। যুখ্যাভিস্ত ভবেৎ পেয় মনৃত বদি-নে দিনে ৷৷ তদ্দিতীয়াদি তিথিভিঃ পূর্ণাস্তাভিঃ সদৈব হি। ষ্যমূৎপৎ-मार्ड हत्नु। ब्लाट्या यागार मु-রোত্তনা: ৷৷ যথা দিনে দিনে ভাগা: ক্ষ্য থান্তি তথা বিখো:। বৃদ্ধি গছন্ত্যনুদিন শূক্লপক্ষে ২ন্নহ সুরা: া তেজোভাগ: স্থ্য বিদ্বাৎ পুন রেব সমেষ্যতি । পুৰাষ্যতি কৃষ্পক্ষে যথা ভাগকমন্তথা ৷৷ জ্যোৎসা হ-ब्रिकांबकन्त्राट भुज्यक् भून (त्रा)-তি। তেজোভাগঃ স্থ্যবিদাদমূভ द८माउ सय ।। এद वृक्तिः मुक्तभ-ক্ষে সুধাংশো: স•ভবিষ্যতি ৷ পক্ষ-याः भूत क्षव हन्त्र्वि क्या छ. বেং। যাবংকালেন যোভাগঃ ক্ষয় বৃদ্ধিঞ্চ যাস্যতি। তাৰ্ৎকাল মভি-ব্যাপ্য তিথিঃ স্থাস্যতি সা পুনঃ 11 हिद्रि वृद्धि यं हि वा क्षाया वा क्राउन पृक्षि यमि वा क्याया वा। क्या खिथी-भा ७ गम क्या महाहिताल वृश्वि স্থিতিয় পুরেশে ॥ **হ**ব্য**॰ কব্যঞ্চ**-ন্দেণ বিভান সভবিষ্যতি। তমাৎ उत्याः शुव्का, थः वन्तुः तक्ष (नव-

जाः ॥ **जायाम्नीयः म्**जुाःमः कना শেষোনুমাসত:। অমাব্যস্যাপর। হে তু পিতৃতী রোহিণী গৃছে ॥ छरेन्रेवाश्वाहनाट कवाः वृक्तिः याः স্যতি চানুহ•। তেন কব্যেন পি-ছর ভৃত্তি যাস্যতি বৈ পরা। ॥ 🕮 সার্কণ্ডেয় উবাচ । **ভতঃ সুরগণাঃ** मर्ख राथाक विधिना उथा। ठकू लांकिह्ञार्थान हन्तुम् क्यवृक्षय । महारमतानि छन्तार्कः स्वनः भ-व्रताञ्चनः । जगाह (परिव विधिना শিরসাভুদিভো ভূশা। যত্তের: প-त्रमः निज्रम्ब गराय सक्यः॥ ज ब्रुक्शा कन्मुकलाः भाभञ्ख क्रयः গতা: ৷৷ পুবিশন্তি যদা জ্যোতি রা-नन्त सङ्गतः भद्रः। याशिमाञ्च छताः ্তেষা চিত্ত তল্লীন মেষ্যতি ॥ ম-হাদেব শির:স'স্থে লীনে চিত্তে সুধা-নিধৌ। চন্দু স্বারা ভবেন্মুক্তি ব্লিত্যেব বৈদিকী শু.ভিঃ।। এতজ্জাত্বা মহা-(नवः क्षयवृद्धा विनाक् छ । श्रिजाय ্সর্বলোকানা জগুছে শিরস। বিধু ।। চন্দ্র জ্যেতি সাম্পান্যান্যান্যান্যান্যা याद्भिवृद्धाय । अद्यो विशेषु वृद्धाम् - পূর্বর্ত্তে ততো হধুরা: ।। অধ্রেষু ুপুৰ্ত্তেষ ধান্ খান্ ভাগা•স্তদেৰতাঃ े। शित्रगृङ्खि भिजन्न ख्या कन्त्रानि

ভূরি চা। অমৃত বুন্ধণা সৃষ্ট যদে-বেভ্য: পুরাতন । তেন তৃপ্যন্তি **হীনা যে হব্যভাগের দৈবতা: 11** যজ্ঞেনাপ্যায়িতে তচ্ন জ্যোৎস্থাভি वृंकि मिठि वि । यक्त क्तार्या विना ज्उ छह महार कीन मनहथा।। অতো ২মৃতস্য যজ্ঞস্য চন্দ্রমাঃ কা-**রণ॰ যব•। অতো ২স্য দক্ষশাপা**ত্তু त्रकारेय छहिकीर्यिङ ॥ अम्राशि কৃষ্ণপক্ষেপি সুধা সংপীয়তে সূরে:। তে इ: मूर्गा या जि भासा कामा इ জ্যেৎস্থিকা তথা ৷৷ পুনশ্চ শৃক্লপ-क्ति जू (मार्याप्ति कना उउ: 1 জ্যোৎসা দ্বিতীযো ভাগস্ত তেজো ভাগে। দ্বিতীযক: ।। অনেত্যুগুলি-व्रक्तमुष्ट मूर्य। विश्वाचया क्रमः। कः লা: ষোডশ চন্দুস্য তবৈকা শস্তু-শেখরে ॥ সিতাসিতাবৃভৌ পক্ষে **म्यागा गृ**ष्यक्रायो । ইতি वः मर्बः মাখ্যাত বিভক্ত ক্রমাযথা।। ব হ্মণা পৰ্বত শুেং তথা তচ্ন্দু ভাগতঃ । বক্তভাগে হিতে যন্নাদেবার্থ ম-করোদ্বিধু । কব্যে হিতেপি পিত্রর্থ जिथि वृक्षि ऋरयो यथा। इन शृग्ध-ভমাখ্যান য: শৃণোতি শক্ষর: ।। त्राक्षयक्षा उन्। **क्**रांव न क्रांकि ख-বিষ্যতি। যক্ষণা পরিভূতো यः শৃ- (शकि वहमः विद्याः । विद्याः सः स्वा वृद्धः मा वृद्धः । वृद्धः

মেদিনী।।

রাজরীতি: জ্ঞী পিত্তলবিশেষ:।

তৎপর্য্যাম:। পাকতৃত্তী ২ রাজপুঞ্জী ০ মহেশ্বরী ৪ বৃন্ধাণী ৫ বৃন্ধাণ
রীতিঃ ৬ কপিলা ৭ পিক্লা ৮।

অন্য গুণা:। ভিক্তব্বং। শীতলব্বং
। লবণব্বং। শোধনব্বং। পাণ্ডু বাত
কিনি প্লীক্ পিত্ত নাশিব্ধুঃ।

ইতি রাজনির্যন্ট:।।

गार्वाकाः ॥ मूथाकतः । इंडि

রাজরি: পু॰ খতপর্ণাদিরাজ:। ইতি ত্রিকাওশেষ:॥ তস্য মরণ কলি-নাশন•। যথা। কর্কোটক্স্যনাগস্য

পোতি মচন বিধে: । ন চিরাৎ ন

সমবস্তা মলন্ত । প্তপণ্ন্য রাস্থা মুক্ত: স্ভবেন্নমভন্য । ইন

বস্তান পুন্ত শুন্ত শুন

ধনজিখকোব: ।।

রাজলন্ধী: জ্রী রাজন্মি: । যথানা

মজ্র পূভাব নিপুণ: পুনদা বিলা
ল: খেতাতপত্র নূপ পূজিত দেশ

লাভ: । হস্ত্যখলাভ ধনপূর্ণ মনোরথ: স্যাৎ শৌকীদশা ভবতি নি
শল রাজলন্ধী: ।। ইতি জ্যোতিষতত্ত্ব- ।।

त्राक्षयः भागः वि तास्यः भाग्यः । ७८ भर्यग्रयः । त्राक्षयीकी २ । इ. ३५-सतः ॥

त्राक्षवयां की बाह्मभथः। जर भर्गाः यः। घण्डाभथः २ मःमत्राः ७ श्रीः भथः ४ प्रेमिक्क् न्नगः ६ प्रेमिक्क्रः ७ मङ्गभथः १। इंकि स्मित्रमुः ॥ त्राक्षवणा खी ज्रम्वणा। गक्षजाः माणिया इंकि ज्ञावा। हेज्ञातः॥ त्राक्षवः शुः ब्राक्षाम्भी॥ त्राः कामः॥ ब्राक्षवस्तः। इंकि क्राक्षः निष्ठणेः॥ नात्रायगमामकतिताल क्रमुद्राक्षणगृष्ट् विस्मयः। यथा। श्रीनात्रायगमास्त्रम कवित्रास्त्रम वी-म्ठा। शुक्रिमःश्क्रियस्तं मुद्राक्षणा श्याक्षवक्षणः।। ইতি তস্য हिछीयाः ।। न्मिन्य वि॥
ब्राह्मवक्षी खी जायवक्षी। উছ্যা
ইতি ভাষা।। ইতি রল্পনালা।।
बाह्मवान वि ताह्मभावयुक्त प्रणः।
- यथा। সুরাজ্জিদেশে ताह्मभान স্যা
ভতো ২ন্যত্র রাজ্বান্। ইত্যমরঃ।।
রাদ্ধবাহঃ পুং ঘোটকঃ। ইতি শ্বন্দ্দিকা।।

बाकवाशः शुः ताकवारुकरूछी।
उर्श्वरायः। উপवाशः २। ইতি
र्श्यात्रम्यः। विकयम्भ्यः २। ইতি
बिकाश्रम्यः। वाकवर्नीय वि॥
बाकवीकी वि ताकवर्माः। ইত্য-

क्रां व्यक्तः भू॰ व्यात्प्यवृक्षः। इति । मिन्ना व्यक्तः। इति । मिन्ना व्यक्तः। इति । मिन्ना विकास । व

। इति विशेषा । इति इति की इक्तिस्मिनीय । उद्ग्रेशिय । स्ट्रालय प्रोट्ट । इंडि

হেন্দ নাৰ্ছ। বাজশাক: পু॰ বাজুক । ইতি রাজ निर्घण्डः ॥ कुम्बरः सः सक्टिनि

রাজশুক: পৃ॰ পক্ষিবিশেষ:।রাজশ্গা ইতি হিন্দীভাষা। তৎপর্য্যায:। পাজ্য: ২ শতপত্র: ৩
নৃপপ্রি: ৪। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥
রাজশৃক্ষ॰ ক্লী রাজছ্ত্র:। তৎপর্য্যায:। কনকদপ্তক• ২। ইতি ত্রিকাপ্তশেষ:॥

त्राज्ञण्यः भू मम्ख्यमय्त्राः। **वै**ठि स्मितनुः॥

রাজসঃ ত্রি রজোগুণান্ডবঃ। ড॰ ল্লক্ষণ যথা। আরম্ভক্চিতা হবৈ-र्य। मन्दकार्य। भित्र गुरुः। विषया-পসেবা চাজসু• রাজস• গুণ লক্ষণ• ॥ वात्र स्कृतिना कनार्थः कर्याः नुष्टानणीनका ॥ # ॥ म॰क्मिक उलका थथा। यमात्रान् कर्माना লোকে খ্যাতি মিছতি পৃষ্কলা। নচ শোচভ্যসম্পত্তৌ তদ্বিজ্ঞেয়ন্ত রাজসং ।। 🗱 ।। ভন্মাদ্বতি র্যথা। (रवदः नाद्दिका वासि मन्य)द्रक রাজসা:। তির্য্যক্ত্ব• তামসা নিত্য নিভ্যেষা ত্ৰিবিধা গতি: ।। 🗱 ।। তদ্বতিপুকারা যথা। কলা নলা निं टिक्ट श्रूक्याः मञ्ज त्ख्यः। म्। ज्ञानभुभकामः बचन।। त्राब-नी गिरः॥ द्राजानः ऋवियारैकव

রাজ্ঞদৈব পূরোহিতা:। বাদ বুদ্ধ भुषानाक मध्या द्राङ्गीगिजिः।। পক্ষর্যা শুক্তকা যক্ষা বিবৃধানুচরা শুচ যে ৷ তথৈবাপ্লরস: সর্বা রাজসীযু ত্তম। গতিঃ।। ইতি মানবে ১২ অ थ्यायः ॥श्रा बाजगाहाता यथा। कः টুন্ন লবণাভূঞ ভীন্ধ ৰাজ বিদাহি नः। व्याहात्रा त्राकमतमः 🐉 पूःथ শোকাম্য পুদা: ॥ৠ। রাজস্যজ্ঞো যথা। অভিসন্ধায় তৃ ফল দম্ভার্থ মপি চৈব যথ। ইজ্যতে ভরতশেষ্ঠ ত • যক্ত • বিদ্ধি রাজস • ।। 🗱 । রাজ সতপো যথা। সংকার মান পূজা র্থণ তলে। দল্পেন চৈব খং। ক্রিয়-তে তদিহ পোক্ত বাজস চলম धुतः॥ 🗱 । ब्राह्मनानः यथा। यनु **পুত্যুপকারাথ ফল মুদ্দিশ্য** বা পুন: ৷ দীৰতে চ পরিক্লিষ্ট তদ্যান রাজস শৃত্যা ইতি জ্রীভগব্দী खाया॰ **२१ व्यक्तायः ॥ अ**।। आजन उत्तारमा यथा। मृत्य भित्जात यथ कर्य काराङ्गण खराट उराङ्ग म কৃত্ব। রাজ**স• ভ্যাগ•** নৈব ভ্যাগ ফ 🕕 ण व्याज्य ।।।। द्राज्य द्यान यथा । পৃথক্তেন তুষজ্জান নানা ভা वान् शृषशिधान्। विखि महिष् कृ তেষু তজ্জান বিদ্ধি রাজসাক্ষা

त्राज्ञमकर्म यथा। यजु कारमभ्जूना কর্ম সাহস্কারেণ বা পুন:। ক্রিয়ন্ডে दल्लायामः **उ**म्।जम मुनाक्**उ**ः॥ #।। রাজস কর্ত্তা यथा। রাগী কর্ম কলপুেপ্সূ লুঁৱো হি•সাত্মকো **৽**শুচিঃ। হর্বশোকাদ্বিতঃ কর্ত্তারা-क्रमः পরিকীর্ত্তি হ:॥॥ রাজসী-वृक्षि र्यथा। य्या थर्म मध्यं का-र्याकार्य। यात हा प्रम्थावट প্জানাতি বুজিঃ সা পার্থ রাজসী ॥ 🗱 ॥ द्राज्ञ मीश् कि यंथा । यया कू ধ্মকাগাথান্ধ্ত্য ধার্যতে 🕻 জু न। পুলঙ্গেন ফলাকাড্কী ধৃতিঃ न। পार्थ दाङनी ॥ 🗱 ॥ दाङम जुश यथा । विषयिनितृय गार यखनात्र श्मृत्वाभन রিণামে বিষমিব তৎ সুথ সং মৃত ৷৷ ইতি শ্রভণ bे अवग्रयः ॥ **% ॥ द्रा**क्रमभूदा-गानि यथा । तुकाछ वुक्तरिववर्छ

गन• तुष्ति• त्राजमानि-विकासकः
।। ॐ।। त्राजमम् उत्यादिः
न• याकः व्हादः व्याद्यः प्रेष्क्रियः

। व्याकः व्याद्यः विक्वकः त्राजमाः
वर्णना मुखाः ।। ইতি भाष्याख्यः
थ(७'80 व्यथ्रायः ।।

ाक्रमस्न॰ क्री बाक्रगृर•। ७८**न**ः ∥ र्म्यायः । स्मोदः २ । ইত্যনরः ॥ जुर्गानज्यन ७ मूरानय । इंडि मफ्त्रदावनी ॥ उराज्य यथा। সৌধো পন্ত্রী রাজসদন মুপকার্য্যো-প্রকারিকা। স্ব তিক: সর্বকোভদ্যে नन्त्राव डान्त्या श्री हा। विहन्त-কঃ পুভেদা হি ভবন্তীশ্বসম্মনা ॥ ইচ্যনরঃ ॥

मनाजः। ইত্যমরः॥ রাজসর্পঃ পু সপবিশেষঃ। তৎ-

পর্যায:। ভূজস্ভোদী ২। ইতি (र्मम्नः॥

ब्राजनर्यभः भू नर्यभविष्मयः। াজস্বা ইতি ভাষা। রাই ইতি . ७८ भर्यायः । कृकिका २

ন ্কা ০ সুরী ৪ মুগ্রকঃ ৫। মুগ্রক ইভ্যন্ত ব্যপ্তক ইতি বা পাঠ:। ইতি রত্বনালা।। ক্ষব: ৬। ক্ষতাভিন্ধ-ননঃ ৭ ৷ ক্তৰাভিজনন ইভ্যত্ৰ ক্ষৃ-षाज्ञिन इंडि वा शार्ठः। इंडि (र्क्समुः। क्या ৮ जीक्षणा) রাজী> ক্ষসর্পাখ্যা ১১। অস্য र्थाः। जिल्लुः। क्रृतुः। क्र्कुकुः। বাতশ্ল গুলা কণু সন্ত বুপ নাশি

क्राजनिर्घण्डः ॥ वाजनायुवार ही वाजवरानाम्बन ভ্য•বুকাত্ব-বুকাসাযুজ্য মিভ্যাপ। দিৰভূষাদিক ভদ্বদিত্যমূর দর্শ-नार ॥ वाजगावमः भू नग्वः। ই जि मद भावा ॥

बाजनी जी मूर्गा। इंडि भद्रञ्जा-वनी ॥ त्रां खनगदिक्ती ह ॥

রাজসভা জ্রী রাজ্ঞঃসভা। নৃপত্তি- রাজস্বঃ পূ॰ রাজকর্ত্ব্যব্দ্রেবি-**ावः। ७८ भ**र्यग्रयः। नृभाषुतः २ ক্রুরার: ১ ক্রুত্ম: ৪। ইতি व्यक्रव्यावनी ॥

> রাজক্ষঃ পু॰ ঘোটকঃ।ইতি ত্রি-কাওশেষ: 11

রাজয় পু ক্লী রাজধন ারাজ-কর:। ইতি লোকপুসিদ্ধ ।।

ताबदर्गः भू ताबद्ख्दकः। ই उ রাজনির্ঘণ্ট: ॥

রাজহৃ•সঃ পু• চঞ্চরণলোহিত-শ্বেতবর্ণছ সঃ। ইত্যসরঃ।। কদমঃ ॥ কলহ•সঃ॥ নৃপোত্তমः। ইতি (मिहिनी।।

রাজহর্ষণ ল্লী তগরপুল্ল। ইতি बाकनिर्घणः॥

রাজহন্তী পু॰ রাজগলঃ। তৎপ-षः। भिक्त मार् भूमकुषः। इंजि । यंग्रयः। मात्रीहः २ याक्तकगजः ० माप्ता कि । इंडि हातावनी ॥

त्राजहानकः भू मह्माविष्मयः।

छह्मयं। यः। काछतः २ काछनः

ठ त्राकी वः ४। इंडि न्य प्रज्ञावनी ॥

त्राकक्षककः भू नर्यभः। इंडि त्राकः

नियकः॥

রাজা পু॰ পুভুঃ।। নৃপতিঃ।। ক্বতিয় ॥ हन्मुः॥ यक्षः॥ इन्द्रः। इंडि मि-मिनी ॥ উভরপদে চেৎ শেষ্টার্থ वाहकः ॥ व्ययं नृপতिः পय्यायः । बारे २ भार्थिवः ७ खाल्८ 8 न्शः ৫ छशः ७ मशिकि ८ १। ইভ্যুনর: 11 নরপতিঃ ৮ পার্থ: ১ নৃপতি: ১০ ভূপাল: ১১ ভূত্ৎ ১২ মহীপতিঃ ১০ নাভিঃ ১৪ নারাট २६ जूनी सुः २७ नहतुनुः २१ नाय-কাধিপঃ ১৮। ইতি শব্রহাবলী ॥ পুজেশ্বরঃ ২৯ ভূমিপঃ ২০ ইনঃ २) म खब्राः २२ **च्यवनीপ जिः २०** कन्तः २८ कक्षः २৫ ভृতुक् २५ व्यथंनिः २१ । ইতি बंदासदः ॥ 🛪 ॥ अम्रद्र्रू८ भिक्त र्यथा। मः इ जा बाबबारकान भृथु रेवंगाः প্ৰতাপবান্। সোভিধিক্তো মহা एडडा विधिवश्वर्याकावि**रः॥ शि** শাপরঞ্জিতা ত্তম্য পুদা তেনানু র্জিভা:। অনুরাগান্ত ন্তম্য

নাম ব্লাজেভ্যভাষত।। ইতি বিফু भूतात > व्याम > व्यापाय:-!! অপিচ। রাগী রাজসিক चर्ग्ড স্কৃতে কর্মারাগতঃ। রাগান্ধাণ্ট त्राज्ञिका एउन त्राजा शुकीर्ङ्जः ॥ ইতি বুদ্ধবৈবর্ত্তে গণপভিষ্ণাও ৩৫ অধ্যাय: ॥ # ॥ ভস্য সরপি-ত্ত্ব· यथा । महुताह । मृग द< अ মহারাজ হে তাত ভবভঞ্জন II ভ· য্ত্রাতাচ রাজাচ সর্বেষা পালকঃ পিতা।। ভইঞ্জীক মহেন্দ্রে ২৮১ षुक त्रर्श नृरमा १४ना। या ताता न পিতা পাতা পূজানা নেষ নিশ্চয়ঃ ॥ ইতি বৃদ্ধবৈবর্ত্তে জ্রীকৃষ্ণজন্মথণ্ডে ७२ व्यथ्यायः ॥ अ ॥ शृष्याद्ववादने রাজা ইতি সংজ্ঞাসানীৎ। যথা : **प्तरेव वि रेभू खथा गरेब ब्र**िल्ह्या गशामनाः। ब्राड्याक्षिवाधिकारत् ति भृषु रिवंग्रः भुजाभवान्।। उरा भिजा পुजाः मर्दाः करा निवानुदक्षिणाः। তেন। নুরঞ্জিভা: সর্বা: সূথৈ নৃ মু দি त उना ॥ अनुतायाङ्करा वीतुम्। নাম রাজেত্যভাষত হৈতি পাংশ্ৰ-ভূৰণ্ডে ¸ঽ৯¸ অধ্যায়ঃ ॥ ধ্ব্ৰা অথ ब्राङ्ककण । भा २१क्षे १८६ वानः रूक्षाणीविष भी फिछः। नातनुः লক্ষণ্যপেত চিতামাপ নরেশ্বর:।।

छम्राम्य हन्तु विद्या छ मूक द्रम्य সমুৰ্দ•় নীলা: কেশঃ সঞ্জিতা 🅦 मुना नीर्या खत्रक्रिजाः॥ ताकी-বৰেত্ৰগুলা বিদ্বোষ্ঠপুটসংবৃতঃ । ह अर्थ र के कि के कि कि कि कि कारू है: ॥ हज् नियाकत्रा मान्। यववृश्विकभवंकः ॥ भित्रानभारमा गम्बेदः मूखद्क जित्नी पदः ॥ इं जि मार्क छिए भूताल इति कल्ला-शाथ्यानाय्ययः॥ #॥ यन् । य-(अपित्न) नृष्ठाती कनलामद्रम्म ভৌ। শ্লিষ্টাঙ্গলী তামুনথৌ পাদা-वृष्णे निद्धािष्ट्रिल्ले। क्र्यामर्छो गूर्छको मूलाको नृत्रकः मृत्वो ॥ মৃদুলোমা সমাজন্ত্রা তথা করিকর-शृजा । উরবো জানব স্তল্যা নৃপ-নে) পিচিতা: মৃতা: ॥ কোবগ্ঢে न्त्रा मीर्घ जू राम्ह धनव व्हिंडः । সমাভ্যাণ ক্ষিতিপঃ পোকঃ পুল (चन मजाद्यान्।। जनद निः भद म्बाः मु १ विद्याण्य मानवाः। अक वि ক্রিচকু: পাক্ষরিড্ধারাদিভিরেব চ ম প্রিকণাবর্চলিত শ্ভাডিশ্চ নৃপাঃ म्जारी न्याः भूत्रगित्रम्का मधु शक्त धनः वरः ॥ माः मनमिक् मूची স্যাচ সি'হব্রিক্ ভ্পতিঃ মৃতঃ। ख्रवर मिं इक्टी त्राका नियः क

निकृषि नंद्र: ॥ नृत्रा (काम्रज्क्नाः त्रु। क्लिका विवय कक्षकाः। विवय-ष्रेगञ नाजिः म्लराद्रा॰ कर्त्राजि हि ॥ व्याया गवाएँ। व्यर्गाह नृभद् পদাকর্ণিকা। অনুদ্ধতৈ শুচুকৈ मह खविख मू छगा नद्राः। निर्क्षना विषये मी र्यः भीखाभिक्ठिक न्भाः॥ সনোলতঞ্জ হৃদ্য মকল্প্য: মা:সল नृण् । नृभानामधमानाक अंत्रालाम শিরালক ॥ कपू श्रीवक नृপতি र्लंशकर्ता १७७कनः। याकान्त-षितो वाष्ट्राङो भीतो न्लायदा ॥ मनिवरिक्ष निर्गूष्टक मुलिक्षे मुख्य-क्षिज्ञिः। नृशा शितः कद्राह्म मण-रेष धनविद्धां जाः ॥ निया ककनरेथ खब्दर्शनम् भव्रउङ्गवाः। जारेम् ज्-ना बनाएग्राम्ड अङ्ग्रिक्षः नगरेव खर्वा া ঘনাস্লিক্ত সধন স্তিস্থোরে থাক ষস্য বৈ। নূপতে: করভলগা মনি-বন্ধে সমৃত্থিতা: ৷৷ শদ্বাতপত্ৰ শি-विका गजभाष्याभभा नृरभ । अस्त्रा-স্থুশ পতাকাতা মৃণালাভা নিরী-খরে।। দামাভাশ্চ গবাঢ্যানা স্ব-ক্তিকাভা নৃপেখরে। চক্রাস তো-मत थनुः जडाका नृপতে: कर्त्र ॥ **मा॰मोलण धानाला अ**वटेक दि-श्रेत्र म् भाः। विष्याभरेमण सुविदे

রেটিঃ ক্লৈক্ষ খণ্ডিত: ।। বিবর্ণ র্থনহীনাশ্চ দন্তাঃ গ্রিকা ঘনাঃ শুভাঃ । তীক্ষা দ•ষ্ট্রা: সমা: শ্রেষ্ঠা জিহ্বা রক্তা সমা শুভা।। শুক্রা দীর্ঘাচ বি জ্ঞেযা তালু খেত প্ৰেখরে। কৃষা চ পৰুষা ব্জু• সম• সৌন্যঞ্চ স•বৃত্তণা ভূপানা মমল শুক্ষ বিপরীতঞ্চ দু:-থিনা । শস্কুকর্ণাশ্চ রাজানো রোম-কর্ণা: শতাযুষ:।। করা: স্থিকাবনকৈ-क वडानरिक्यां नित्न न्नाः। जीम् ভূ্য কিপিটনাস পাল্বী ভাগ্যবতা• ভবেৎ ৷৷ অল্লছিদু৷ সূপুটা চ অবকা৷ চ न्लायदा। मःवृदेजन ननादिन क्रा उम्रें वृताः ॥ ननादीन-সূতা তিসো়ে রেখা: সুঃ: শতবর্ষি ণা । নৃপত্ব স্যান্তস্ভি রাযু: পঞ্চ নবত্যথ।। ছত্রাকারে: শিরো ভिস্ত नृপ। निम्निता थनी । यपूत्रठ শ্চতুরুষোরক: সপ্তরসৌ নৃপ:॥ **टै** जि शब्द: उन्न स्त्री सक्त नाम ৬৬ অধ্যায়ঃ ॥ ঋ॥ অপিচা পার্থিব न । जू वक्ष । भि ज्ञान रिक्ष व क्षान । সরাণিযো মহীপাল: সম্যন্ত্রিভ্যু পরীক্ষেৎ। রাজ্য পাল্যতে নি ত্য गञ्रथर्यभद्रायगः ॥ निर्कित्र भौतेरेमन्त्रानि क्रिकि श्वास्ति भाषाः य् । भूत्रः भूत्रः विविद्योगाम्बरह-

ए॰ न काद्रराय ।। भालाकाद्व हेवाद्र-(१) न यथाकात्रकात्रकः। पूर्वी की-রম্ভ ভূঞ্জীত বিক্রেতারো ন ভূঞ্জতে:: भव्रताष्ट्रे भशीभाषा कालव्यानाः ण्ड मृष्ययः । ताथिक्तिम्हाज्र्या (**प**-नाः कीताथी न ज्रात भगः ॥ विव॰ রাষ্ট্র মযোগেন পীড্যমান ব বর্দ্ধতে । ভষাৎ সর্ব পুষত্নেন পৃথিবী মনু-পাল্যেৎ ৷৷ পালক্স্য ভবেন্ডূমি: कीर्खिद्रायू र्यांभा वन । अ ভ । हिं ফু॰ ধর্মাত্মা গো বাহ্মণ হিতে রত:।। भुकाः भागियकुः मकः भार्थिता যে। জিতেন্দ্রিয়: । ঐশ্বর্য্য মধুর পূা-প্য রাজা ধর্মে মতিঞ্রেৎ ॥ ইতি गार्कए७७७) व्यथ्रायः ॥ 🗱।। तुकाञ्चि-विक ताकारना यथा। श्रीभवाणव উবাচ। যদাভিষিক্তঃ স পূর্থ: পূর্বি॰ রাজ্যে মহর্ষিভিঃ। ততঃ ক্রমেণ द्राक्रानि एको (लाकिश्रिजाम्हः ॥ नक्षव गुरु विशानाः वीक्थाः वानाः শেষতঃ। সোম রাজ্যে দ্বাদুক্ষা यकाना जनमा मिन । दा द्वा रिवण्यन द्राल्य बनाना वृक्न छः था। श्रां पिछाना ने निर्देश वम्ना भ्रथ भावकः ॥ भुकाभजीनाः म्कड् वीनव मक्डा म्लारिहें-ज्यानाः नानवा नाकः भुङ्गान मिन्तराः

मारी।। लिज्नाः धर्मताकानः यमः त्रात्का २ डार्यम्य । वेत्रावंड॰ ্গ্ৰন্ত্ৰন্ত্ৰণা মশেষাণা পতি দদৌ " ॥ পত्रजीनाक गक्छ एत्वाना मिल वाजवः । উहिः जुवन संभानाः वृषः ভন্ত গ্ৰামপি ॥ শেষন্ত নাগরাজা-ন॰ মৃগাণা॰ সি॰ছ মীশ্বর॰। বনস্প ভীনা বাজান প্লক্ষ মেবাভ্যবেচ-য্ং ৷৷ এবং বিভজ্য রাজ্যানি দিশাং পালাননন্তর । পুজাপতিপতি বুঁন্ধা ष्ट्राभगाम मर्वजः॥ भूर्वम्याः हि-नि दाकान देवताकना भुकाभाउः। **क्तिशालालः मृद्धानः भूधः रेव स्मा २** छारवहरय ।। मिक्नानाः मिक्ना ख्या कर्पनमा भुवाभरतः। भूवः শহ্রপদ নাম রাজান সো হভ্যবে-ठवट् ॥ शन्द्रभाषा॰ विमा उथा রন্ধসঃ পুঞ্জ মচ্যুক্ত ।কেতুমন্ত মহা-আন রাজান মভিষিক্তবান্।। তথা হিরণ্যরোমাণ পর্জন্যস্য পুজাপ-७:। উদিচ্যা॰ দিশি দুর্জ্বर॰ রাজান अञ्चिक्किनान्।। टि द्रियः পृथिवी नदी नें छहीं भा नभड़ना। यथा न দেশ সুক্রাপি ধর্মত: পুতিপাল্যতে া এঁতে সৰ্বে পুব্তুস্য ছিতৌ বিষ্ণো মহাআন:। বিভৃতিভ্তারাজানো ्य চানে। মুনিস্তুন।। यে ভবিষ্যন্তি

যে १ ঠীতা: সর্বভূতেখর। দ্বিদ। ভে मर्खि मर्ब ज्ञम् विष्ण द्राना बिन জোত্তন।। ইতি ত্রীবিষ্ণুপুরাণেপুথমে २'ल २२ व्यवतायः॥ 🗭॥ मूज उवाह । এव॰ मृड्डाम् महीम् इविद्राम् हदा-সু চ। বুদ্ধা ক্রমেণ রাজ্যানি ব্যাদেশ मूभठकरम् ॥ विज्ञानाः वीक्षवारिकव नक्रवागाः गुरेशः तर । यद्धानाः তপসাঞ্চিব সোম্ রাজ্যে হভ্যবে-**চय** ।। वृष्ट्रत्याजिक मार्बवा॰ मनाव-ঙ্গিরসা মপি। ভূগুণা মাধিপত্তে চ कावाः दाह्य ९७, १४ वर्षा आः **पिछ। ना॰ পून विंकु॰ वम्नामथ পा॰** বক । পুকাপতীনা দক্ষঞ্চ মক্তা भथ वाजवः।। रिष्ठ्याना मथ ब्राज्ञानः **পু**ङ्कार॰ रिजिनन्दन॰ । नात्राय्नश्च नाथ्यानाः कृषाताः वृष्यख्युकः ॥ मृ-গাণা মথ শাদ্লি গৰুড পততা-वद्रः। गम्नर्वानाः हिळ्त्रथः नागाना नथ रामुकिं।। गन्नानाः मक्ठिक्द **ভ্**তানাঞ্চ **ण**द्रीद्रिगाः। मर्द्यशः एः-ष्ट्रिगाः (नवः मर्भागांदिक्व उक्कवः॥ मागताना नहीनाक (मदाना वर्षि-তৃষ্ট। আদিত্যানা মন্যুত্রন প -क्कन्। मिक्किवान् ॥ मर्वाञ्जरहा-गनानाक कामारवः उथा भृज्ः। या-ज्ना मधिमानानाः हिदनानाः उरेश्व

থি পর্বা । কলা কাষ্টা পুমাণানা गांउ द्रयनाया खर्था ॥ गणिउन्। य (यानम्) हाक मःवध्यद्भवः भुज्ः। পুজাপতে বিব্ৰুষ্ণ পূৰ্ম্যা মভি (यहरान् ॥ भूषाः, नामाः मुशानानः त्राकान कान्यायहरू । यथा शुर्ह-শ आजान मिक्सिमा भुकाश-(छ: ।। कर्म्यमा भद्द्वभरः भूछः द्रा-জ্যে ২ভিবিক্তবান্। পশ্চিন্স্যাণ দিশি তথা রজসঃ পুঞ মূভম ।। কেতুমন্ত নহাত্মান রাজান ছ क्रायहरद । उथा हिन्नगुरनामानः ়পর্জ্যন্যস্য পুরুপেতে: ॥ দিগুরুর। याः भूञन्त ब्राह्मान मञ्जासम्बद्ध । मानुयागा निविशक्तिः ठाक देववस्त्र मन्।। তৈরের পৃথিবী সর্বা সপ্ত-षीना मन उना। यथा नुरम्म मन्।-পি ধর্মেণ পরিগৃছতে॥ স্বাৰ্দ্ধবে-স্তরে পূর্ব বুদ্ধণা তেভিষেচিতা:। इन्पारि लाक्शानांख भून दिवंब । তে २ ভরে ॥ রাজস্যে • ভিবিক্তস্ত भृथुः भूर्बः महर्षि । मनुष्ठि वि থিনা তদ্বৎ সো ধ্ধিরাজঃ পুতাপ , बान्।। ইত্যাদ্যে বহি পুরাণে বরাছ श्रामृजीवनामाध्यायः ॥ 🕸 ॥ व्राक कडंवरकर्णानि यथा। मनानारमावाह

हा। शकानाक कलानाक नूर्डं जिन्। तदम ताळा जिस्किन भूका द्र-क्षन मारिछः। कर्ख्या मविष्त्राध्यन चवर्मक महीज्ञा ॥ अदिख्याकन वर्षणाञ्चाविद्याद्यन ॥ व्यननानि পরিভ্যন্ত্য সপ্তমূল হরাণি বৈ। আ-ज्या तिशृक्तः मःत्रक्ता विक्रक्ट विनिर्गराद् ॥ अञ्चेषा माण माल्याछि महक म्लान्सिया।। उदा हाजा-भाजनित्कः वहि मंद्रः विनिगंगाए। मुक्टी मुक्टा॰म जामीयामगाज्यानितः দোষত:।চরৈ শ্চরা তথা শত্রে: রন্বে-क्षेत्राः भुषद्वजः॥ विश्वामा गज् कर्खः विश ताञ्ज। भिजाजावस्य । कार्यर গোগাদমিতেষু বিশ্বসীত নরাখিশঃ ॥ इनिवृधिकयास्त्रन वाएल्पा वि-দিতাত্মনা । ভবিতব্য° নরেনেরুণ न कामवणवर्जिंग।। भागाचा म-জিণ কৈব ভঙো ভূত্যা মহীভূতা । क्वा फानस्त्र (भोत्रा विक्रस्युङ ততে। পরিভিঃ ।। য স্তেভানবিজি-তৈয়ৰ বৈশ্লিণে বিজিগীষ**তে। সো** ৎ্তিতাত্মা ভিতামাত্য ভ্ৰম্প बाब्राठ ॥ उमार कामान्यः नृर्वः बिशाः भूवः मही ज्ञा । 'ल्ड्लिय হি র্থাে রাজে৷ রাজা নশ্যতি তৈ জিউঃ।। কানঃ ক্লোধক লো-चण्डं मान अर्थित है। इर्धन

শত্ৰবো হেতে নাশাৰ সমহীভূতা ।। কামপুসক্ত মাত্মান সৃত্য দণ্ড নিপাতিত। নিবর্ত্তযেত্তথাকোধাদ নু হ্রাদ • হতাকাল ।। হতমৈল • তথা ला जाबाराहिन हिंकि ईउ । माना-म्मायुवः भूजः इखः इवार भूद्रक्षयः ।। এভি জি তৈ জিত সর্ব মক্তেন मशाजाना । भृषा विवर्द्धारापाना यउपायाः क मश्रीमाजः ॥ काक কোকিল ভূঞ্বাণা বক ব্যাল শি খণ্ডিনা । হ সানা লোহস্টানা শিক্ষেত চরিত নৃপ:।। কাকাৎ मर्बमिक्कि । (कांकिनाए माथूर्याः। ज्ञा भूभी उरा वर्शनान । व কাৎ শতুগৃহণে একাগুতা । ব্যা-बाट मूक्शमर्भिद्रः। निथि धन कि-ত্রতা সর্পগৃহণায় মুক্তা রাজা-বাত্মগোপনঞ। হ সম্য সার্গাহি: षुः। (लाइक्छा ८ मद्वानः।।(कोनिः कन् किया नर्या विशक्त मनुष्करा त्रः। (हष्टाः शिशी विकानाक कारव -জুপু: এন কিশিকস্য উ-न्कमं भावी काकावसम्तनः। शि পীলিকানা সেনা বহুর্ণসর্পভক্ষ ११६ ।। (ज्ययादि विद्व निक्रानाः बीज (5%) ह नानालः। हन्यु भूर्यं। स्रकः भक्त नीजार्थ भृथियी किंग्डां।। अ विविद्यु विकाट मुदार मारः। वीकाः ग्रहम्थिनिञ्चापनः। उक्षकात्म हन्दुः मूथरायी भी उकारन न। এव॰ मूर्याः भीख मूथमारी डेककाल ना अव कानानुजारत्र जूथ मूःथ माजूद्धः ॥ বধকাৎ পদ্ম সরভ শ্লিন্যা গুরিনী खना । भुजा न्राप हारिया उथा **ठ** खानरगित : ॥ वधकार निर्म् ণত্ত্ব। পদ্মাৎ কণ্টকগোপন স্মি-তমুথতা চ। সরভাৎহত্বাপি শত্ন্ नार्म्कः । यथा **ज**त्राङ्गानामः न রোমতি• নসহতে। শূলিন্যা আর্ত্তি-क्खाभन । खर्बिग्रा खना काल र्थानानः। हजानायावि लोनकी ছাগশিরো দর্শবিত্বা অন্যদ্বিকীণা-তি ॥ শক্ৰাৰ্ক যম সোমানা • ত-द्याया ग्रीनिज्ः। क्राणि नक्ष क्दीं उ महीभावनकर्मा ।। य-(थन्द्र कव्द्रा मामान् वारग्री (ध-ণৈব ভূতল। আপ্যাযযেত্তথা লো-कान् भिविष्ठारित मेंशीभिजिः ॥ भ-विठारेत्र वर्षमानामि**ङिः।** भानान-প্রৌ যথা সূর্য্য স্তোষণ হরতি রশ্মি-ভিঃ। স্যেটেণবাভ্যপাযেন তথা শু-क्षारिना नृभः ॥ यथा यमः भियाद्यः (य)) भारत काल नियहित । उथा नियानियो जाका म्हाम् अत्या

ভবে ॥ भूर्णम् भारताका यथा भी जिमान काया नद्रः। अव यव भुकाः मर्वा निवृंखा सहमित्उ ।। মাৰতঃ সৰ্ব ভূতেষু নিগৃঢ় শ্চরতে 🛚 यथा। এव॰ हरत्रज्ञले महादेशः ली द्राभाजादिवकृषु ॥ न लाजार्थ नं कामार्थि नार्थार्थि यंत्रा मानमः। भ-मार्थिः कृष्णाउ धर्मान् म दाना सर्ग मृह्छि ॥ लाजामिनुरगङ्गिः । উৎপথ্যাহিণো মূঢান্ अथर्थाइलि-**जानदान्। यः कादां छि निष्क शर्मा न** রাজা বর্গ মৃছতি।। উৎপথ্যাহিণঃ शाशिनः। वर्षस्या न शि**ष्टि य्**गु त्राष्ट्रे **उथानु**माः । ताञ्च खम्र मूथः ভাত পরত্রেছ চ শাখত।। এতদা-ক্তঃপর কৃত্যু তথৈত ঘূদ্দি কারণ ৷ স্বধর্মে স্থাপন নূণা চাল্যতে ন স্ব দ্ধিভিঃ।। পালনেনৈব ভৃত্যানা কৃত ক্ত্যো মহীপতি:। সম্তক্পাল্যি-তা ভাগ• ধর্মস্যাপ্মোতি বৈ যতঃ॥ এব মাচরতে রাজা চাতুর্বর্ণস্য রক্ষ-ণৈঃ। স সুখী বিহুরত্যেষ শক্রস্যেতি সলোকতা ।। ইতিমার্কণ্ডেযপুরাণে मनावात्राश्राश्रागश्राय खडोका ह ণি यथा। পুষ্যানুরাখা জ্যেষ্ঠা চ রো-दिनी हा खत्र। दशांचनी द्रव

তী চ নৃপাভিষেচনোত্তনা:॥ ইভি ভ্যোতি:সারস:গুহ:।। অস্য বিব-द्रन॰ অভিষেকশব্দে मुद्देवार । ﷺ। वाद्धि वर्गनीयानि यथा। नृत्य कीर्खि প্তাপাক্তা দৃষ্টশাস্তি বিবেকিতা:। थर्म भुयान जःशान जलाहाः अवय क्रमाः ॥ পुकात्रारगातिरेगनानिया-(मा १ ति शृत्रण्ना उठा । श्वेमार्यः रेथ्यः) गाञ्चीर्यं (नोर्यिं)यर्यंत्राम् ।। ইতি কবিকল্পলভাষা > ভবকে ৩ व्यूम् ॥ 🗱 ॥ त्राजाञ्चक्त (ए।-ৰো যথা। বারাহ উবাচ। শুদ্ধাভা-প্ৰতা ভূত্বা মন কৰ্ম প্রায্ণা:। যে তু ভূঞ্জন্তি রাজান্ন লোভেন চ ভবেনচ ৷৷ আপদ্মতা হি ভূঞ্জীত রা-जामस वनुस्तत । रणवर्ष नर्जानि পচ্যন্তে নরকে নরাঃ।। ভগবদ্বচন শুত্রা কম্পিতা চ বসুন্ধরা। দিনানি সপ্তদশ চ ভয় তীবু ব্যজায়ত।। ততো বৈন্যমনা ভূৱা সা মহী স•-শিতবুতা। উবাচ মধুর বাক্য সর্ব-त्वाकमुर्थावरः ॥ वज्ञणुष्य । मृत् ভত্ত্বেন মে দেব জ্ব্যে হি ব্যবস্থিত• । कानुरमारमा हि ब्राक्ता छे ज्राम दु॰ বক্তু মর্হসি।। ততো ভ্র্ম্যা বচঃ শুরা नर्ववर्षेविमाः वदः। शुक्तः नादायता वाकां वर्षकामा वम्कता ।। वादा-

त्राजान्

ক্ষৈক শীঘু মুঞ্চতি কিল্বিষাৎ।।

जुकारि द्राख्डामानि हेम कर्म म

হউবাচ। শৃণু সুন্দরি তত্ত্বে গুছ মেতদনিন্দিতে। ব্লাকামন্ত ন ভো किंगी मुख्य जीगवरिकः नहा ॥ य-দ্যপ্রের সমত্ত্বের রাজা লোকে পুর र्खंछ। द्राजन खामरमा वानि नर्दन् कर्म मुनाकन ।। अभि वा गर्हिङ তেন রাজামন্ত বসুন্ধরে ।। **ধর্ম সন্ধা**-রণার্থায় ন তু মে রোচতে ভূবি। ত-তো ২ন্য সংপ্ৰক্যানি তদ্ণুষ্ বসু ন্ধরে ।। যথা রাজ্ঞান্ত ভোজ্য বৈ **ण्**षि र्जागवेजः सूरिजः। सामिश्वा जुना (पवि दिधिमृष्टिन कर्माणा ॥ थन बान्। भुर्कानि पद्मा जागत्रेज রপি। সিদ্ধ ভাগবতৈ শাম মন भारानायकः ॥ जुङ्गानस वदाताः ছে নস পাপেন লিপ্যতে। এব॰ বিষ্ণুবচ: শু.রা ধরণী সংশিতবুতা।। বারাহ কপিণ দেব পুত্রবাচ বরা नना॥ # ॥ जनश्लाकनभाविक ত্তানি যথা। ধরণ্যবাচ। রাজালন্ত ততো ভুক্বা শুদ্ধে। ভাগবতঃ শুচিঃ। - ক্রমণা কেন শুদ্ধিতে তলো বৃহি জনা र्फनः।। वाद्राष्ट्र डेवाह । सृत् उत्ख्न भ (मिव यद्याः दः छीक जायस्य । 'তরন্তি মনুজা যেন রাজান্নসোপভূ खकाः॥ अकः ठाम्मायनः क्ट्रा उछ-क् हुक भूक्ष । वर्गाट माउनन

মারভেৎ। ন তদ্যৈবাপরাধোন্তি বসুধে বৈ বচো মম ৷৷ এব মেব ন ভোক্তব্য রাজান্ত কদাচন। ম-মাত্র প্রিযকামায যদীছেৎ পরমাণ গতি ।৷ ইত্যাদি বারাছে রাজান **ভক্ষণপাুয** किन्ত नामाधायः ॥ 🗱 🛚 অপিচ ৷ রাজান্ন• তেজ আদ-खि मृपाम वृक्षवर्हमः। ইত্যाह्य-ভিধায ভুক্তা চান্যতমস্যান্ন নম-**ज्याक्रभारयभारः। मज्या** जुङ्गा ह-রেৎ কৃছু রেতো বিশুত্র মেব চ।। ইতি পুৰ্যিশিত্তভত্ত্ব ॥ बाबाउनः शृ नियालत्कः। ইতি नद्भावा॥ बाजामन द्री की बिका॥ नियानः ॥ कि॰ मुकः। ইতি मिनि।। ब्राजानुकीवी वि ब्राजाशकीवी। उन्रे क्यांनि यथा। मूट्ने उत्ति। यथानृवर्खि ठवाः मात्रास्ता द्वारकाः-পরীবিনা। তথা তে কথযিষ্যানি নিহোধ গদভো নন।। আজ্ঞা স-ৰ্বাত্মনা কাৰ্য্যা স্ব শক্ত্যা রবিনন্দ্রন । আকিপ্য বচনন্তস্যন বক্তব্যুণ ত-था वहः ॥ अनुक्तः भि्यष्ठमः वक्तः राष्ट्र का निष्य । प्राप्त शब्दा वक्का मिन्य यिक्ठ खरार ॥ পরার্থ মস্য বক্তব্য স্বস্থে চেডসি ভার্গব। স্বার্থ: সুক্ৎন্ডি: র্বক্তব্যোন त्रयञ्ज कमाहन ॥ कार्यत्राভिघाउः সর্বেষ রক্ষিতব্যঃ পুষরুতঃ । নচ शिका भारत कि कि मियुक्ति ह कर्या ণি ৷৷ নোপেক্ষ্য ভাষ্যমাণঞ্চ তথা ब्राक्टः निर्या ভবে । ब्राक्टक न তথা কাৰ্য্য বেশ ভাষিত চেপ্টিত ॥ রাজলীলান কর্ত্তব্যা তদিছিষ্ট বিব र्जाय । त्राद्धः माग १थिका वा न कार्य्या (वर्णा विज्ञानला ॥ मृत्रला-नियु उरिश्वामा को मनक भूममार्थर । भूरमं। कोमनकाम। त्राजानक विल्मिषरवट् ॥ अञ्चःभूद्य धनाध्रोदक क्तब्रिः नगागरेजः । नःनगः न वुरक्षमुक्ति दिना भार्थिव भामन ॥ িঃস্নেছ্তাঞ্চাবমান পুষত্নেন চগো-भारय । यह ६ छ । जत्माख्वा न ভল্লোকে পুকাশ্যেৎ।। নৃপেণ শা-विज यथनाषानावाना न्लाखम । ন তৎসংশাব্যেলোকে তদা রাক্তঃ निया ভবে ॥ बाद्धानामान हा-न्धिन् मनूष्याय बुद्रान्निजः। अहः কি করবাণীতি বাচ্যো রাজা বি-जानञा॰ ॥ कार्य्यावष्टाक विज्ञाय काया (भव जथा ज्वर । मज्जः

कियमाण शिमन् लाघवछ वुरब्र थुनः।। ब्राज्जः शियानि वाक्रानि नः ठाडार्थ· भूनः भूनः। न शामाणान-শ্চ ভবেন্নচাপি ভূকটীমুখঃ ॥ ना-তিবক্তা ন নির্বক্তা নচ মৎসব্লিক ন্তথা। আত্ম সম্ভাবিতকৈব রু ভ-বেত কথঞ্চন ৷৷ দৃষ্কৃতানি নরেন্দুস্য नजु म की जरंग क्रिंट । वज्र भज्र भनकातः ब्राङ्या मख्यः यात्रायः ॥ 'छेनार्याप न जाम्य मनारेम ज्**छ**-बिहुजा। उद्हिताशाजन कार्यः हि-वात्रश्चः न कात्रायः ॥ नानिर्फाष्टे তথা দ্বারে পুবিশেত কদাচন। নচ পশ্যেত রাজান মযোগ্যাসু চ ভূমি-यू ॥ द्राञ्जन्त पक्षिण भार्य वास-চোপবিশেত্তথা । পুরস্তাভু তথা পশ্চাদাসমন্ত বিগর্হিত ।৷ জৃস্তা -নিষ্ঠীবন কাস কোপ পর্য্যন্তিকা-भुयः। ज्विही वाड म्याद्रः ७८ मः भीशि विवजरिष्ट ॥ स्रयस्य न स्रवी उ यखगायाभनख्या । यखगायाभ-त्न किव भवत्नव भूर्योज्ञरयः।। <u>कृत्यः</u> নিৰ্মাশ কৃষা পরাণ ভক্তি নুপাশি-ৈতঃ। অনুদ্রীবিগণৈ ভাব্যং নিভ্যুণ ब्राक्ता गउन्मिरेडः॥ मार्गेऽ लोन्। क रिनमून। माखिकाः ऋष्ठा उथा। চাপল্যঞ্পরিভ্যাজ্য নিভ্যারাজা-

वाजाम

नुबीविना॥ मु.एउन विम्रामिद्रिक সংযোজ্যানা মাত্মনা। রাজসেবাং ভিতঃ স্ধ্যাজ্তবে ভ্তি বৰ্জিনী॰ ।। नमकार्याः मना नामा भूभ वः ল্লভ মন্ত্রিণ:। সচিবৈ শ্চাস্য বি न्यात्मा न जुकार्याः कथक्षन ॥ अनृष्ठे শ্চাস্য ন বুয়াৎ কাম• বুয়াত্তথাপ দি। হিত পথ্যঞ্বচন হিত: সহ সুনিশ্চিত ৷৷ চিত্তপৈবাস্য বি-ক্তেয় নিত্য মেবোপজীবিনা ভ র্ত্তরারাখন কর্য্যাৎ চিত্তক্তো মা नवः मूथः ॥ ब्रागाश्रदारमो हिनामा ৰিজেথৌ ভূতি মিছতা ৷ ত্যকেদু ব্ৰিণ বিরক্তন্ত রক্তো বৃত্তিন্ত কার্বেৎ ॥ विद्रकः काद्रयमाण विशका जुरुष उथा। यानावर्षनकः कृषा कलनाः শ• করোভি চ ৷৷ অকোপোপি স-কোপান্তঃ পুসন্মোপি চ নিয়ুল: ৷ বা-काः मभन्तः दम्जि वृद्धिह्मः कात्राः ॥ তি চ।। পুদেশবাক্য মুদিতো ন স-ञ्चावयर७ ९न,१था। व्यात्राधनामू म बाम् मूखन्द्र विष्ठष्टे ॥ कथाम् দোষ• ক্ষিপতি বাক্য ভঙ্গ• করো-তি চ। লক্ষ্যতে বিমুখি কৈব গুণ স'কীর্ত্তন কৃতে॥ দৃষ্টি ক্ষপত্যথা ন্যৰ ক্ৰিয়নাণে চ কৰ্মণি। বিব্ৰক্ত बक्रा॰ (হতে मृत्त्रक्रा) वक्रा॰॥

দৃষ্টা পুসন্মে ভবতি বাক্য গৃহাতি ठाम्द्रार। जनवामि পরিপুশী म॰ भुयह् ि ठाजन ॥ विद्रक मर्भान চাস্যরহস্যে চনশঙ্কতে। জাযতে হুষ্টবদনঃ শুদ্ধা তস্য তু তৎ কথা ॥ অপ্রিয়াশ্যপি বাক্যানি তদুক্তা-नऽভिनन्त्उ। উপাयनक পৃহাতি স্তোক মপ্যাদরাত্তথা।। কথান্তরে*-*ষু মারতি পুক্ষবদন তথা। ইতি রক্তস্য কর্ত্ব্যা সেবা রবিছলোদ্ধ-হ।। আপৎসু ন ত্যজেৎ পূর্বণ বি-রক্ত মপি সেবিত।। মিত্রণ নচা-পৎসু তথা চ ভৃত্যু ভ্যঙ্গন্তি যে নির্গুণ মপুমেষ । পুজু । বিশেষেণ চ তে বুজন্তি সুরেন্দুখাম। মরতৃন্দ্যু-🕏 ।। ইতি মৎস্যপূরাণে রাজধর্মে অনুজীবিবৃত্তি নাম ১৯০ অখ্যাযঃ॥ ताकारनी जी वृक्षविष्णयः। क्री. त्री इंडि ভाষा। उৎপर्यायः। রাজফল: ২ ক্রিব্ক: ৩ নৃপদ্ম: ৪ নিম্বীজ: ৫ মধ্ফল: ৬ কপীষ্ট: ৭ মাধবোদ্ভব: ৮ ক্ষীরী ৯ গুছফ-ল: ১০ ভূপেষ্ঠ: ১১ রাজবল্পভ: ১২ बियनः २० मृष्यकाः २८ कीत्रमृक्षः ১৫। অস্যা গুণাः। মধুরত্ব। পি-खनाणिषु । खकष्। उर्भगषु । व्षापः। होना क्रापः। हरापः। मूजिक्षः। (महनामिष्कः। ইडि ब्राज्ञनिषंणेः॥ अभिष्ठ। क्रीव्रिका-याः फनः व्याः वनाः जिकाः हिमः एकं। ज्का मूहा महं जाडि क्य (मायवयानुहित्।। ইडि जाव-भुकामः॥

त्राकामः क्री अमुद्दिणा ख्वणा वि-वित्नयः। उट्शर्यायः। नृशामः २ त्राकारं २ नीर्यण्ककः ८ साम्यापुंठः ६ त्राक्षयान्यः ५ तार्क्ष्ठः १ नीर्य-कृतकः ५। अम्य ख्वाः। जिद्दाय-मृत्राक्षवः। मध्रवः। नमृद्वः। नीश्रनवः। वनकात्रिवः। श्रथ्यः । काश्चि वीर्यः वृष्किनवृश्च। ইठि ता क्रनिर्यण्डः।। त्राक्षमामिकञ्कः। उद्धाकनिर्वश्यायन्तिः द्व त्राक्षम् भाद्म पृष्ठेरवः।।

दाकायः मृ॰ व्यामृतित्मयः। उटशर्यानः। दाक्यकः २ महानुः ७
काकित्वाट्मयः ८ मह्नः ६ काकिवानन्तः ५ कार्यकः १ नृश्यक्ष छः
৮। व्यम् कव ख्याः। कान्यवः।
कर्मे द्वः। शिख मार्रप्रधः। मूशक्वा उम्र ख्याः। सामृदः। मधूदप्रशि वीर्य्य वन्युम् प्रथः। इिं
दाक्रिविष्टः। व्यक्ति। दाक्रामु हेक्र
व्यामुखः कामास्य। दाक्रभू ध्वः।

জারামুণ ত্বরণ স্বাদু বিবদণ শীত-লণ গুৰু।। গুাহি কক্ষণ বিবদ্ধাধ্য-বাতক্থ কক পিন্তনুথ : ইতি ভাবপুকাশ:।।

রাজানু: পু• অমুবে**ডস:। ই**ভি রাজনির্ঘট:॥

त्राक्षाकः श्रः श्वाक्वृकः। माना व्याकन्त इंडि ভाषा। उट्श्यंग्रायः १ वम्कः २ व्यकः २ सन्तातः ४ गण-क्शकः ६ काष्ठीनः ५ मनाभुन्नः १। हेंडि ताक्ष्मिणेः ॥ व्यक्तः ५ भुडाशमः २। हेंडि भन्दत्वावनी॥ त्राक्षार्शः की व्यक्षमा ताक्ष्याण्यः वि। हेंडि (स्रिनी॥

জনির্ঘণ্টঃ ।। রাজস্বামিকভক্ত॰ । রাজার্হা জী জমূ: । ইতি রাজ-, তন্ডোজননিষেধপুষ্যক্তিভে রাজন্ নির্ঘণ্টঃ ।।

वाजानातृः खी सामृजुषी। मिठी
नाउँ इंडि ভाषा। उर्श्यापाः।

महाज्वीर मध्रानातृनी २ भाकानातृः ४ ज्वकः ६ ज्वकः। नातृः ४ जनातृनी १ मिश्ठेजुषी ४। जन्माः कन
स्थाः। त्राजः। तेक भिन्ड इंड प्रान्धः।
स्वाप्तः स्थाः। स्वाप्तः। के

त्राबान्कः भू भशकन्तः। ३७ श्रावनी॥

রাজাবর্ত্ত: পু• উপরত্নভেদ:। রে-উটা ইতি হিন্দীভাষা। তৎপর্য্যা-

ब्राकाहिः भु॰ विम्थनर्भः। छ८পर्यशयः। विम्थाहिः २ विवादानी
० विषायुशः ८। ইতি শদ্রভাবলী
॥ অহীরণিঃ ৫। ইতি ত্রিকাও
শেষঃ।

द्राजिः छी (म्पी।। तथ।। ইতি

मिनि।।

बार्जिका जी किनातः ॥ त्राक्षमर्थः भः ॥ त्रथा। इंड किनि ॥ भ्राक्षः। इंड ह्मिन्मुः ॥ क्ष्रः मर्थः। इंड ह्मिन्मुः ॥ क्ष्रः मर्थः। छ० भर्यायः। क्ष्रदः २ क्ष्रिका ८ व्याम् त्री ६। इंड्रिमतः ॥ क्ष्रृ डाजिजननः ७ व्यम् त्री १। इंडि डि डो का ॥ त्रक्रः मर्थाः। त्राहे हेंडि डो का ॥ त्रक्रः मर्थाः। त्राही २ व्याम् त्री ० त्र किका ८ त्रक्रमर्थाः ६ जीक्ष्रम्ता ७ मर्थन्ता १ क्षर्कः ४ क्ष्रुकः २

क्रवः २०। अम्या खनाः। कर्षेषुः। তিকত্ব•। উফত্ব•। বাত প্লীহার্ভি শ্ৰ ফক গুলা কৃমি বুণ নালিত্ৰ ! मार भिड्मुम्डका। उद्विवस्याः । जीक् वः। वाजाि हत्याव नामिवः । শিশিরত্ব•। যুক কণ্ড্রত্ব•। কে नार्षः। दृश्यायनानिष्यः।। उ পত্ৰ গুণাঃ। কটুবুণ। উষ্ণবুণ। কৃমি वाञ कक कथामगरूबद् । यापूद् । বহি দীপনকারি বৃঞ্চ। ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ।। অপিচ। রাজী তুরা-किका जीक्रगका क्कूब्बिनिकामूती। ফ্ব: ফুতাভিজনক: কৃমিক: কৃষ্ণ সর্বপ: ॥ রাজিকা কফ পিত্তন্নী তীক্ষোষ্ণা রক্তপিত্তকৃৎ। কিঞ্চি प्रकाशिना कल् मह काठे क्तीन् হরেৎ।। অতিতীক্ষা বিশেষেণ ত-ছৎ কৃষ্ণাপি রাজিকা। ইতি ভাব-পुकाणः ॥

রাজিকাফল: পু॰ গৌরসর্যপ:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

রাজিফল। জ্রী চীনাকর্কটী। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥

त्राबिनः भू॰ पृथु जमर्भः। ইত্যনর:॥ त्राबी खी निष्ट्रिम्भ एकिः। ইতি भद्रद्वादली॥

त्राभीकनः भू भरोगनः। ইতি

व्राक्तिवर्षिः॥

ताजीव॰ जी भग्न॰। ইত্যমর:॥

ताजीवः भू॰ হরিণভেদः॥ বৃহग्रीनভেদः। ইতি মেনিনী॥ হতী।

ইতি ত্রিকাওশেষः॥ সারসপফী

। ইত্যমর:॥ রাজোপজীবনি ত্রি
। ইত্যজষ:॥

त्राह्म पुः मख्यायता एका ख्याताहा। यथा। ठजूर्याहम्भ-र्याद्व मिकातः नृभम् । ह। या ताहा ख्रम् छ्याः मञ्च मख्यायतः ॥ ख्याफ् मख्याताहा ताहिन्यः भ-तिकी खिंजः॥ ইতি तुक्त वेवर्ख श्री कृष्म हम्म थ्या । ।

রাজোদ্বেজনসংজ্ঞকঃ পু• ভ্তাস্কু-শৃস্ফঃ। ইতি রাজনিঘণ্টঃ ॥

बास्ती खी जाकमञ्जी। जानी देखि ভाষা। সৃষ্ঠ্যপত্নी। देखि মেদিনী।। का॰ স্যঃ। ইভি ক্ষেচ नुः।। नीली। देखि जाक निर्द्योः।। झाज भञ्जाः। वर्गनीयानि यथा। प्रवेशाः प्रोजाः। वर्गा हाजूर्यं माकिनाः (भुम मान वुजानयः।। (वनी श्रमिलाः मीमस्त ভाल मुवन नामिकः। करभालास्त भिज ज्ञकरोक्त जन कक्षताः।। गश्च वाङ्कद्राद्यां जना जीमस्य विल्व

यः। लाभावि (भागि काङ्गाक भान যুশ্ম নথ ক্রমাৎ।। ইতি কবিকল্ল-लंडाया॰ > खर्तक > अनुम्हा #ा স্যাপল্যা: পুমাণান্তর यथा। प्र উবাচ। বিवश्वान् कनार्गाट शूर्व-মদিত্যা মভবৎ পুরা ৷ ডন্য পত্নী ত্র্যণ তদ্বং সংজ্ঞা রাজ্ঞী পুভা তথা।। রেবতস্য সূতা রাজ্ঞী রে-वष्ठ॰ मृष्ट्रव मूज•। भूजा भूजाव• मृष्व दाष्ट्री मः छ। उथा मन्।। यमण यमूना हित यमली जू वजू-वजुः। इंडि माट्रा ३३ ज्यारायः॥ बाकाः ज्ञी बाद्धहेमः। उद्भर्गाः यः। नीवृष्ट २ म खन । ७ जनभनः ८ (मणः ৫ शुरमणः ७ विषयः १ तार्डे-৮ উপবর্ত্তন ১। ই তি শবরত্নাবলী ॥ अभवभाज नीवृद्धनभाषी अङ्ग বঙ্গ কলিঙ্গ পঞ্চাল মগধ কোশ-লাদৌ মণ্ডলত্ত্বেন খ্যাতে গ্ৰামস-मृष्ट । দেশবিষযোপবর্ত্তনানি চ कनशास कनशास्त्रम्मारम् । कन-शरिकरएरण मजनिर्जनश्नमा-**ब চ। উপাধিভেদেন দে**শাদি-ত্রিক ভিদার্থ। সামান্যেন পুযো-ग मर्भनाए। नीवृतामयः भरेक्येव কার্থাঃ। ইত্যপরে। এতচাযুক্ত•। ইভি ভরত:॥ 🗱॥ ভস্য ব্রুণ

व्यक्ति ह यथा। भन्नी महावान-कातीर नथाय ताका मूहाउ। च्चम्डा द्राष्ट्रे पूर्गानि कारवा प-अन्त नृक्षमः ॥ वजाः शुक्उय स ब्धिकिगीरवा कराक्ठाः। এठाः शक्ष ख्या निवः मधमः भृथितीः পতি:।। সপ্তপুকৃতিক রাজ্য মি ত্যুবাচ বৃহস্পতি:। পৌরদুণী छम्बन्ध नुत्रं जन्दर्विमः ॥ स मामाजाः मुक्ट कारवा ब्राष्ट्रे पूर्नः বল তথা। পৌরশুনী চ রাজ্য व भुक्षिक ज्य प्रा ॥ इंडि नद्रज्ञावनी॥ अभिष्ठ। वकाथि-পত্যু রাজ্যু স্যাৎ সামাজ্যু দ मनक्षा मजनक माह्मान महामामुाका, मूहारख ॥ इंखि दद्रमा **ख्यः** ॥

ताकाका जी निष्ठताकिकार विक-यगिन्यम्यानात्थश्वारि । त्राः यञाहिक जाया। यथा। मः हुन्। वि-विग्रमञ्जू कर्षे की त्रक हिन्नू ह न-यगास्क वहेकान् मकनानिम मञ्जू यथा। मूकन स्व वहेकान् कृष्णा-हिमास्कः। विवस कृष्णिमाही ह एम-यनः भवना भट्टः।। त्राकाक्ष्यां कि-द्याहिना भाहना जा सु जक्ष्यार्थः। द्याहिना भाहना जा सु जक्ष्यार्थः।।

त्री त्राकंत्रम्। भाषः। রাজ্যাক। उर भर्यायः। भुक्षिः २। उडु अ-इतिक वर्णा यामी > व्यमानुः २ मुख्द ७ कारः ८ बाहे ए पूर्ग ७ वन १ भोजागारम्गायम ৮। इेंड्याबः ॥ साम्यान्यः मध भ्रङ् लाकाम्प्यम ब्राह्माक्शर शुक्-जिनम् वाह्याः। ब्राब्धः मधाकः। ক্স্যচিন্মতে অপ্তাঙ্গঞ্চেত্যুভ্যমে-व मर्गिङ । यमुकः कामनाकीय । बाम।माञान्छ बाङ्क पूर्नः कारवा वलः जुरू । भन्नन्यात्राभकात्रीरः সপ্তাহ্ব রাজ্য মৃচ্যক্তে ।। পৌর-শ্রেণ্যা সহাষ্টাক্ মপি রাজ্য পু-कीर्खिञ भिष्ठि । बाम्राप्तयः मक्ष-भद्रम्भारताभकाद्रिज्ञायः द्राक्राम् व्यक्तानि উপायाः माधनानि द्राज्या कानि भुक्षे अवस्ति ताका । भुक्-**७गः कृष्ताः क जाव हे**नू/किः ক্তি: পুকৃতি: জিবা। মানী রাজা । अभारता मञ्जी। मुहन्मिकः । बर्गारिकाक्षागातः (कावः। त्राष्ट्रेः र्जनभरवजीज्ञिः। भर्वजाि पूर्ग-मं भूतः पूर्णः। वलः रिमन्। (भोतः **म्**गी गुरुत जिल्ल भून बंहन भाषा-न्रथ्राभनार्थः। ইতি ভরত: ॥ 🛊 ॥ অপিচ। ৰাম্যুমাত্যে। জনপদে।

রাচক: পূ॰ ধনামখ্যাতদেশ:। যথা। পাচ্যা॰ মাগধ শোণো চ বারেন্দ্রী গৌড রাচকা:। ইভি জ্যোতিষতভঃ।।

. यदः ॥

রাটা জী সৃন্ধ: ।। শোভা। ইতি মেদিনী ৷৷ পুরীবিশেব: । যথা। গোডণ
রাষ্ট মনুত্তমণ নিকপমা তত্রাপি
রাটাপুরীভূরিশুেষ্ঠিক নাম ধাম পারমণতত্রোত্তমো ন: পিতা ৷ ইত্যাদি পুরোধ্চন্দ্রোদ্যে দম্ভবাক্যণ ৷৷
রাটীয়ঃ ত্রি রাটদেশোভ্র: ৷ যথা
৷ অযনাংশাল্লগ্রমানণ দুরুহ মিতি
নোচ্যতে ৷ রাটীয় শ্রীনিবাসোক্তণ

তথান স্বতো হব তু॥ ইতি
নলমাসতত্ত্ব ॥

রাক্র ক্লী জান । যথা। রাক্রণ
জানবচন জান পঞ্চবিধ স্ঠি
তেনেদ পঞ্চরাক্রগ পুরুদ্ধি মনী
বিশং॥ ইতি নারদপঞ্চরাকে পুঞ্
মরাকে ক্লী পঞ্চরাক। ইতি মেদিনী।।

द्राज्ञकः भूः এकवर्षः (यमाऽरागृह्यात्री । इजि (मिनि)॥

द्राबिः जी रुद्रिम्।। এउम्रीभावहिम স্र्ग्रिकत्रगानविहत्रकानः । त्राजि हैि जामा। उৎ भर्यप्रायः। भर्दती २ निणा ७ निणी थिनी ८ जियामा ৫ भगरा ७ क्रमा १ विভावती ৮ उमियनी अ ब्रह्मनी >० यामिनी >> छनी २२। इंडामद्रः॥ नामा २० रवाद्रा ७८ यामता ७৫ जूकी ७५ ুনক্ত• ১৭ দোষা ১৮ বাসভেষী ১৯ खमा २० कमा ३० मजाकी २२ क्रिंगिनी २० निर्मिथ्या २८ ठकरंड-मिनी २० भार्बन्नी २७ भग्रा २१ वामुद्रा २৮ निषद्री २२ । इंडि শবরব্রাবলী ।। বসতিঃ ৩০ বাঘু-द्राया or निमीयः or निर्ह oo । ইতি জটাধর:॥ যামবৃতী ০৪ তারা

১৫ ভূৰা ৩৬ জ্যোতিমূতী ৩৭ তার किनी ०७ कानी ०० कनानिनी ४०। 🎅 রাজনির্ঘণ্ট:।।#।। ওস্যা: কার-'१० गर्य।। यहा हिक्कू ठ अक्षेत्र (भारताः ভূগোলকোভবা। ছাবা ভবেত্তদা शेविः म्याह जिष्यकाष्ट्रिनः॥ देवि ाक्निभूत्रांतगगरज्जानामाध्यायः ॥ है।। शिक्रित्वाना द्राञ्जि यथा। मा-সন চ নরাগাঞ্চ পিতৃণা তদ্হর্নি ग । कष भाक्त मिन (भाक माङ्क ।। विः भुकीर्खिं ।। व्यमस्य नदाः গাঞ্চ দেবানাঞ্চ দিবানি**শ•।** উত্তরা: াণে দিন প্রাক্ত রাত্রিক্ত দক্ষিণায়ণে । ইতি বুদ্ধবৈৰৰ্ভে পুকৃতিখণ্ডে ৫১ গধ্যায: ॥ 🗱 ॥ অথ রাত্রিকৃত্যু । 🖫 মৃতি:। পূর্বাই বিহিত কর্ম न কৃত ত পুমাদতঃ। রাত্তে পুহর या-बट्ड कर्खवाः गर्थाक वट् ॥ हिः বোদিতানি কর্মাণি পুমাদাৎ পতি-তানিচ। শর্বগ্যঃ পুথমে যামে তানি व्यर्गापञिष्कृतः ॥ इञि तञ्चाकतः॥ याक्कवन्द्रान्त्रितो। छेलाम् ल किमा अक्षा छ्वामी खानुभाग्रह । ज़्रें छा: পরিবৃতো ভুক্বা নাভিত্থো **ee সমিশে** ।। অগ্নি হোমোপা-সনে সাগ্নিপরে। উপাস্যচেতি চ कादा देवसम्वानिक नगृहिताछ

। मिश्राणेट ग्रालिट । उथा ह विकृ भूतान । भूनः भाक मूभानाय माय-মপ্যবনীপতে ৷ বৈশ্বদেব নিমিত্ত• বৈ পত্ন্যা সার্দ্ধণ বলিণ হরেৎ ।৷ অন তিথিঞাগত তত্ৰ দ্বশক্ত্যা প্ৰযে-দুধ: ৷ দিবাতিথৌ তু বিমূখে গতে य८ भाउक ভरिट। उरहिवा है खा॰ পু॰সা॰ স্র্য্যাটে বিমুখে গতে॥ স্-র্য্যোচে অন্ত গতে স্র্য্য। তথা। কৃতপাদাদি শৌচস্ত ভূক্তা সায় **ততে।** गृशी। गाह्मसू विञाः भया मिल माक्मयी मूल । (जाकात मा-यभिष्ठि भार्क्ष गुरुद्रभद्र भारकार ।।#।। অথ রাত্রো শয়ন বিধি:। সতি স্র্য্যে শ্ব্যা চ ন পাত্তনীয়া সা চ সূ-र्य्याप्रयाद भूर्व मूर्खाननीया। उथा ह স্তি:। ভাকরাদৃষ্ট শগ্যানি নিত্যা-नि मिनानि ह। मूर्यप्रवासि ही-পানি লক্ষ্যা বেশ্মানি ভাজন ॥ वाता । मृतो साम विविद्य ह शामरगताभाविभाउ । भाषरक् প্লবনে চৈব সন্বিশেক্তু সদা বৃধ: ॥ गक्नाः भूर्गलग्रुक निदःशाःन वि-थाय ह। विक्रिक गांक्टि मं खि রক্ষাণ কৃত্বা ষপেত্ততঃ 🗈 গর্মঃ 🛭 ষ্ণৃহে প্রাক্শিরাঃ শেতে হাাযুবে मिक्गामिताः। भुजुक्मित्राः भु-

वारम जू न कराहि दूरक् भिद्राः ॥ मार्क (७४ भृतात। भाक्षितः भग त विम्हार धन मांगुक्त मिक्ता। পশ্চিমে পুৰলা চিন্তা হানি মৃত্যু **७ (था** ख द्वा । ७ था । नमकृ ७ ऽ। व रूपः বিষ্ণু সমাধিস্থ স্বপেরিশি। মার্ক-ওেय:। শূন্যাল্যে শা্লানে চ এক-व्क ठजुन्न(थ। सहारितगृह ठानि भक्ता (वार्ड भाः भृष् ॥ धान् (गा विशु प्रवानां खक्तांक ख्यांनित । ৰ চাপি ভগুশ্যনে ৰাশুচৌ ৰাশু ि श्रय ।। नाष् वात्रा न नग्नक ना ভরাপরমন্তকঃ। নাকাংশ সর্ব শুন্যে চ नह हिन्दुक्ति उथः॥ श्रामिडि শেষঃ ৷৷ # ৷৷ অথ রাত্রৌ দারোপগ-भन विधि:। याद्धवन्तुः। (षाउण-ভূর্নিশাঃ দ্রীণাণ তাসু যুগ্মাসু সমি **८५८ । वुक्क** हारगुव शर्बन्याम्या **भ्रह**-<u>जु</u>ख वर्द्धार ॥ द्वीगा वाउन নিশা ঋতু গৰ্ভাধান যোগ্য কাল:। তৰোক বিধিনা গছেৎ৷ তত্ৰ যুগ্মাসু রাত্তিম্বপি পর্বণি বুক্ষচার্য্যেব ভবতি । তত্র বুভাদৌ গছতো বুক্ষচর্য্য স্থলন দোষে। নান্তি ইতি মিতাক্ষর। ॥ विक्नूद्राणः। वक्षद्वेशी समावान्तरा मु (छ भक्ष ठ ज्लंभी । रेमथून (ना शराद्य द्वारणीय मन श्रियाः॥

शबीजः। हजुर्थ २२नि त्राजागाः য্ত্মাসু চ গৰ্ভাধান বদুপেত বুহ্মণ-र्छ मन्द्रशाञीि । श्रेव हर्ज्या রাত্রৌ যর্নভাষান মূক্ত• তদুঙো 🏖 ব্ত্তী বোধ্য । রঙ্কসুগ্ররত সাধী न्नात्मन जी बजसना। ईं जिन्ने न्यारियन कवाकाषार । नाष्ट्री गंडीयानारि विहिड कर्मः यारगुडार्थः । जाम्रा-***** इनुस्र वर्द्धाराथ। ই ডি जू রজো मि-বৃত্তীতরপর । অন্তাবপি কামুকী গনন মাহ। বিফুপ্রাণ । মৃতো নরক মভ্যেতি হীবেদত্রাপি চাযুষঃ । পরদাররতিঃ পু•স। মুভ্যত্রাগি-ভীতিদা ৷৷ ইতি মত্বা স্বদারেষু পাতৃ ন্ত্ৰ বুংখা বুজেছ। যথোক্ত দোষ-হীনেষু সকালেম্বনূতাবলি ॥ লৈঠি নসি:। ত্বাষ্ট্ৰ বিশ্বৰূপণ জঘান বজ্ৰে-ণেন্দু স্ত পুতি দেবা বুক্ষছন্নিতি অ-वनन् न ज्ञिय উপ:गृङ्गी उ वदा मा-স্যামি ততো হস্যা ভৃতীয় বুক্সহ-ত্যায়া: পুপদ্যন্ত ক্সিরা: এক ভূমি র্বনস্পত্যশৈচক । অধ্বাণ নঘৰা ত্-(क्टी वंद्र॰ शायहं ज्याः श्वितंद्र॰ क्-कागा॰ हिम्रभुद्धारुग जीगा॰ जर्ब-কালেৰু সম্ভবঃ। সম্ভবে। মিলন मञ्जाग इंडि यावट । मर्बकाल পাতাবনৃতৌ চ। ন তু পুতিবিদ্ধ

রাত্রি পর্বাদৌ। তথা চ গোতম:। ঋতাবু গেয়াৎ সর্বত চাপুতিবিদ্ধ বৰ্জ

चिर्डि पृष्टेकान माह (ब्रांडिय । ক্রিঙা মুলা মঘালেষা রেবতী কৃত্তি

কান্দিনী। উত্তরাত্রিত্ব ত্যক্তা পর্ব

বঁজ্জ বুজেদৃতৌ ॥ এবঞ্চ পতৌ

নোলৈতি হো ভার্য্য মনূতৌ যক্ষ

গছ**তি। তলঃ মাহু স্তথা দেষি ম**া

व्यानी यण जिक्कि ॥ व्योधायनीय

बन्द्रो भगन मायाज्ञिश्वान मकामा

विषयः। दिकः। शहीनाद्वाग्र वर्क

ব শছন্ পর্জা• তিরাত মপ্রসে ः । । इष्ट्रमा अञ्चर श्रीपाः मः-পূমান্থ স্পাশ্থ ভাভি: সংকথ

ाक्ष्मि । बुक्तप्रयीः विभारताञ्च न हाः

द्यकृतु मन्नार ॥ मर्ल्कार

সংক্থনাদিত্যত্র সরাগদৃ• সংশব্।

থঃ। শু:দানভরস্ত নিষেধ নাহতুঃ। শন্ত্র লিখিতৌ। খৃতু স্নাভা• ভদহো

त्रावः भतिहात्र्यम्बद्धाः मिवा तिथु

नः वुरक्ष क्षीवान्न श्रीयंशाम दिवा भुम्-

यस्त श्लायुम्ह ज्यादिजविवर्काय्

। পুজাকামশ্চ পিতৃণা নোপহরে

ভ, ভন্ত বিছিন্দ্যাৎ পুথতে তাছেদা-

ৰ যেনাপুতিষ্ঠো ভৰতি ভক্ষাৎ পু ভিষ্ণাকাম: পুজ্যা পুভিষ্ঠেত্তি।

नामाना निर्वाय । जन्नः मनानः

অচ্চেদায অবিচ্ছেদায সম্ভানস্যাযেন यमार अनु उक्षः भृजान्र भन्। अ-পাুান্ত প্তিষ্ঠ: সন্ পভতি ভ্যাৎ ত-দুৎপত্ত্যৰ্থ যতিত্ব্যমিতি কল্পতকঃ । এवश्व भाषां कितन यह जिन्नन शु-**७**ङ याख्यत्त्रु वहनामुक । गिठाक-तायाः उष्क्यः। व निष्ठः। मृम्दिन उ স্যায়ণ ভস্য ভৈ প্ৰা অন্ৰ্য্যা: শৃদু-বৎ দ্বিজাঃ।। পরাশরঃ। খাতস্মাতা-क्षा ভार्याः महासीताभगहिल। সগছেম্বরক গোর প্রক্ষেতি কথো-চ্যুত ৷৷ সলিধাবিত্যভিষ্ণভিৎ শস্ত্ৰ বিহিত্স গ্ৰন্তা ন চাৰ ৷৷ পূলোৎপতি গর্যান্ত মৃ হাতিগমন নি বমমাহ। কৃমপুরাণ। খাতুকালাভি गानी महार यावर भूत्या न काराउ। খণাপকর্ষণার্থ হি পুল্রস্যোৎপাদ-ন• পুতি।। যতিতব্য নিতি শেষ:॥ আপত্তয়:। ঝতো তু গর্ভশক্ষিত্বাৎ न्नानः रेनथूनिनः क्छ। जन्छो जु সদা কার্য্য শৌচ সূত্র পুরীষবদিতি ।। দ্বাবেতাব শুচী স্যাতা দম্পতী **गरनः** गर्छो । **गरना**मुख्यि नाती मू िः न। पम् िः भूमान् ॥ रेमथ्न

मुक्तः भाक् भवभूवारमःर्गः न स-

ৰ্য্যাৎ। ভৈলাভ্যক্তে তথা বান্তে শ্ম

भुक्रर्जान रेमथुरन। म्खाइादः यना জ্ব্যাদকোরাত্রেণ শুদ্ধ্যতি !! ইতি वहनार । भणानूर भरें ने भातकाः । সা यमि गर्छ नामधील निमिक्षिकाः ষাঃ শ্বেতপুষ্কাষা উপোষ্য পুষ্যন ক্ষতে মূলমূত্থাপ্য চতুর্থে ২ছবি স্নাক্তাযা• নিশাষা মুদকেন পিষ্ট্ৰা দ ক্ষিণস্যা নাসিকাযা মাসিঞ্চীতি । इयसायथी जायमाना महमाना मः রস্বতী। অস্যা অহণ বৃহত্যাঃ পুঞঃ পিতুরিব নাম জন্যভ্যভিত ইতি। সা পরিণীতা ঋত চালেপি কৃতাভিগ मना यहि गर्छ न हथा छि उहा छैला ষ্য পুষ্ঠে নক্ষত্রে শেতকণ্টকারিকা মত্যুথাপ্যচতর্থে হহনি শতসাতা া৷ সভ্যা•ৱাত্রাবৃদকেন পিষ্ট্রা দক্ষিণ ন শাপুটে পতিঃ ইয়নোষ্ধী রিভি ন্ত্ৰেণ নস্যুণ দদাতি দক্ষিণহস্তানা-মিকাঙ্গভাগ গৃহীত্বা প্রাক্তশির: স্বিষ্টামা ইভি গোভিল মরণাৎ। व्यायुर्विशेष । भिश्ननी मृश्वतिक মরীচ॰ নাগকেশর॰। আজ্যেন সহ ভঞ্জীত অপি বন্ধ্যা পুস্থতে॥ या ख्यक्षुः । **এव॰ शह्म् ख्रिय• कामा•** भवा॰ मृलाक वर्ड्स्य । भस्र इत्सी महर भूभः नक्ष्याः बन्दर भूमान् 🎎 क्रामा भाषात्वाववारिना । जक्-

দেকবার । অত্র সন্যুগাধান ছেতু-खवा উखान कत हत्रभारमव सबी ह ন ডিইাগাহিতকর চরণা∳ক্রিয়ঞ ঋত্তিগ্ননান্তর দক্ষিণপার্থেন স্বালয়েৎ। পুৰুষাহিতে তু গৰ্ভা- ... নুৎ পত্তি রিভি বিশেষঃ। দক্ষঃ। পু-**(मायशक्तिमा यासी (वनाज्यात्मन ा नायर। यामहयः भयानस्र वृक्त**-ভ্যায় কল্পতে ৷৷ ইত্যাহ্লকতত্ত্ব ।। 🗱 🛭 অথ রাত্রিজাগরণ দোবগু-ণৌ। রাত্রৌ রাজরণ কক্ষণ বিশ্ব श्रुष्रभनः रिवा। अक् क मनिष्युनिर ज्ञानीनश्रामायङ ॥ कक पारना বিষার্ভানা• রাজৌ জাগরণ• হিভ• । हिव। वा यहि वा आखो निमु। सा-ত্মীকৃষা তু যৈঃ। ন তেষাণ স্বপতাণ দোষে। জাগুতা বা বিধীযতে।। ইতি त्राक्षव्छा ।: # ।। রাভৌ **স**লপূজা যথা। যভারাতাবেব নহাপূজা ক-खंद्या बीदवनिरंख् ्न मित्न मर्सथा कार्या। भाषनाचार् मृत्रा ॥ ७९-পनः जनभूजाविषयः । अर्कताः बाट भन्नः यह मृङ्खं दर स्व हि। **मा** মহারাত্রি কৃদিষ্টা তদ্মন্ত নক্ষৰ -বৈ।। ইতি তন্ত্রসার:।। 🛊 ॥ অপ্ त्राव्यो विश्विनिष्क । इत्मान পরিশিষ্ট । মুনিভি বিরশন প্রো-

জ্ঞণ বিপ্রাণাণ মর্ত্যবাসিনাণ নিষ্ঠ্যণ । অুহ্নি চ ভখা তমধিন্যা সার্জ প্র যানান্ত:।। জাবাল:। অহ: সূতিবীয়ঃ পুণ্যাঃ ক্মানুষ্ঠানতো দি-বা। নকাদিবুতবোগে ত রাজিযো-ला विभिष्ठाः । प्रवनः। द्राष्ट्रमः শন সংক্রান্তি বিবাহাত্যয় বৃদ্ধিযু ল্লান দানাদ্কি স্ব্যু নিশি আম্যু বুতেষুচাঃ বৃদ্ধাণ্ডপুরাণ। ন রাত্রৌ পারণ জন্যাৎ ঋতে বৈ রোহিণী তত্ৰ নিশ্যপি বৈ স্ব্যাদ্ধৰ্জ-বৃত যিত্ব। মহানিশা।। ইতি তিথ্যাদি-তকু ॥ #॥ একভক্তেন নক্তেন ভথৈ বাখাচিতেন চ। উপবাসেন দানেন टैनवाचामिका खद्य ॥ सम्म-शृह्मात व्यालिनी मुख्या जिथि र्ने जुद् उन्ता। (स्वीभूतानः। হবিষ্যভোজন সূত্যু স্থান মাহা-वनावव । अधिकार्थः मशः मधाः नक्र जाकी युकाइस्त्रेट ॥ इरिकाकार-भी उतुर । अ। (रवन: ! त्राः वो भाषाः न क्यों उ ब्रॉकिनी की खिंडा हि मा । मक्तारवा क अरया टेक्टव मृर्या टेटवा চিরোদিতে॥ ইতি শান্ধতত্ত্ব ॥॥॥ বিফুপুরাণণা পুাত নিশি তথা সক্ষ্যা गर्। इाषियू मः खबन्। नातायन मः वात्थांकि अनि । भागक्य नहः।

त्राजाविश गक्रायाः मानारही <u>श</u>ुडि-भुमव बाह्। युक्त श्रुवानः । दिवा द्रा-ত্রৌ চ সন্ধ্যায়া গঙ্গায়াঞ্চ পুসঙ্গতঃ नादायरमध्यः भूगाः गृरहभूष्वृड তক্জলৈ:। রাত্রিঞ্রাধিকারনুপক্ত-ম্য আদিপর্বণি। অভো রাত্রৌ প্রা-श्व वर्डा क्रन वृक्तविरहा क्रनाः। गर्श-যম্ভি জনান্ সরান্ বনস্থান্ নৃপতী-নপি ॥ তত্ৰাৰ্জুনস্য পুতি বচন । স-मूर्ष क्रिवर भार्ष नम्यायम्याय प्-র্মতে। ব্লাত্রাবহুনি সন্ধ্যাথাণ কস্য গুপ্ত: পরিপুত্য।। দেবল:। মহানি-শা তৃ বিক্তেযা মধ্যম॰ পুহর দ্বয়। ত্স্যাণ স্নানণ ন সন্ধী ত কাম্যনৈমি-ভিকাদৃতে ॥ অতএব কল্পতৰ:। न ৰক্ত• সাধাদিতি বৌধায়ন বচন• রা-পশাপ্ত সান বিষয় । এবঞ্চ গঙ্গাসা-নস্য দিবারাত্রি কর্ত্তব্যত্বাবিশেষাৎ ভত্তমিশিত্ত তিথি বিশেষস্যাপি निवात्राञ्ज नम्सिर्ज्यनावित्ययः ইতি পুাৰশ্চিত্ততত্ত্ব ॥ রাত্রিকর: পু॰ চন্দু:। ইতি ছেম-व्यमु निणाकत भव पर्भनार ॥ রাবিচর: পু॰ রাক্ষস:। ইত্যমর:॥ রাক্রোগমনকর্ত্তরি ত্রি ॥ खी दाक्नी।यथा।उ॰ রাতিচরী বিশুদর্শ ক্রঘাত যত্ন। যান্ত বনে ক্লাত্ৰিব

রাত্রিচরী ডাটোকে। জিঘাণসু বেদণ ধৃতভাসুরান্ত্র স্তাণ তাডকথ্যাণনিন জঘান রানঃ॥ ইতি ভড়িঃ॥

ब्राजिकन॰ क्री सङ्घिति । ইঙি भद्रभाना॥

রাত্রিজাগর: পৃ॰ স্কুর:।ইতিছে-মচন্দু:॥রাত্রৌজাগরণকর্ত্তরিত্রি:।

রাত্রিজাগরদঃ পু• নশক:। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥

রাত্রিঞ্চর: পু॰ জ্ঞী রাক্ষস:। ইত্য-মর:।। রাতৌ গমনকর্ত্তরি তি।।

রাত্রিপুয় লী উৎপল ৷ ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥

রাত্রিমট: পু॰ রাক্ষস:।ইতি ত্রি কাণ্ডশেষ:॥ রাত্রোগমনকর্ত্তরি ত্রি

রাত্রিমণি: পু॰ চন্দু:। ইতি হারা- । বলী <u>।।</u>

রাত্রিবাসঃ ক্লী অন্ধকারঃ। ইতি
শব্দালা।। রাত্রৌ শ্বনকালীন
পরিধেববন্তং। যথা। ব্রাক্ষ্যেম্হর্ত্তে
উত্থায় মৃক্তরাপঃ রাত্রিবাস স্ত্য ক্রা শিরসি সহসুদল কমলাবস্থিত। খেতবর্ণ দ্বিভুন্নং বরাভ্যকরং
খেতমাল্যান্লেপনং স্বপুকাশক্র পংস্বামন্থিত রক্তশক্ত্যা সূপুকাশক্রপ্যা সহিতং গুক্ বিভাব্য নানসোপচারৈ রারাধ্য নমস্কুর্য্যাৎ রাব্যন্ত

। ইতি ভন্তসার: ।। অপিচ। শয়-নঞ্চান্ধকারে চ রাত্রিবাসো নিনে তথা। স্থানাম্বরণ কবেশঞ্চ বৃত্তি থেথ শুষ্কভোজন। ।। ইতি দক্ষী চরিত্রণ।।

त्राजितिगमः भू भूजाउः। इडि भद्रमणः॥

রাত্রিবিশ্লেষগামী^ন পু•্চক্রবাক: । ইতি রাজনিঘণ্ট: ।!

রাত্রিবেদ: পু• জ্বন্তুটঃ।ইতি শব্দ-রত্নাবলী ॥

রাত্রিবেদী পূ• স্বস্তুটঃ। ইতি ত্রি-কাগুশেষ:॥

রাত্রিহাম: পু॰ শ্বেডোৎপল । ইতি শব্দু নাবলী।।

রাত্রিহিওক: পু• অন্তঃপুররক্ষক:। ইঙিশব্রত্বাবলী।।

রান্নী জ্রী নিশা। ইত্যনরটীকাথা ভরত: ।।

রাত্র্যট: পু॰ রাজ্মসা। ইতিকেচিৎ । রাত্রোগমনকর্ত্তিশ্বি।।

রাত্যক্ষ: ত্রি রাত্রৌদৃষ্টিহীনোনর:।
রাতিকানা ইতি ভাষা। রাত্রৌ
ঝাভাবিকদৃষ্টিহীনপক্ষী। স তু
কাকাদি:।যথা।দিবাদ্ধা: প্রাণিন:কেচিদ্রাত্রাবদ্ধা তথা পরে।কেচিদ্রি।তথা রাত্রৌ সুরুণিন তল্য

मृद्धेगः ॥ ইতি नार्कः खगमत्राः । दिन् । दावा 🔻 ৰীনাহাত্ম্যা তল্পাক্ষাৰধণ যথা अ हिंदूनाता के देन हुन अकाम् खन ভावर्याः । এकविष्मां व वे वात्र मिकिनी (उन ठाक्कायट ॥ त्रावाक তা পটলতা নশ্যেদিতি বিনিশ্চয়ঃ । इंडि भाक्ष्फ ३४२ व्यव्यायः ॥ ब्राध्यः वि शक्रा मिक्सा इंडि হেনচন্দু; ত্রিকাপ্তশেষশ্চ।। রাদ্ধান্তঃ প্ সিদ্ধান্তঃ।ইত্যেরঃ॥ ব্লাধ্ন ঔষ সিক্ষে! ইতি কবি-ৰল্পজমঃ॥ রেফাদিঃ। ন রাপ্রোতি । य ताशुक्ति। 'हे व्यताटमीट । সিন্ধি রিহ স্থাদিপক্ষে নিয়াদনা। দিবাদি পক্ষে নিম্নতি:। অম• রা প্লোভি বিপাণা য ইতি হলাযুধঃ। নিম্নাদযভীত্যর্থ: ৷ সতত রাধ্যতি শিূ্যে ইতি হল যুগ্ধ:। নিল্লমীস্যা **दि** जार्थः। मिष्कि देश क् किन्धार्थना पूज्यदेव विश्व अर्थनिक शाविनर ভউ:। ইতি कुर्गानामः॥ রাধঃ পু॰ বৈশাথনাস:। ইত্য मद्रेश। त्राथनः ली সাধন । পুৰিঃ। ইতি मिनि ॥ जायः । इंडि एक्म व्यः ॥ बाधना जी किंग्यन । इंडि मिनि।।

जी थ्विना किंबल्ड ।। (गाशीविष्यवः ॥ विश्वाशानक्रवः ॥ जामन्त्री ॥ विकुकान्ता ॥ दि-দুঙ্ । ইতি মেদিনী ॥ #॥ রাধাযা উৎপত্তি র্যথা। পুরা বৃদ্যাবনে র-(ম) (গালে। क রাসমণ্ডল। শত-**मृत्युकरमण চ म**ज्ञिका माथवी-বনে ৷৷ রত্বসি হাসনে রমের ভঙ্গৌ তত্র জগৎপতিঃ। স্বেদ্বাম্যশ্চ ভ-পবান্ বভূব রনণোৎসুকঃ।। রমণ॰ कर्जुभिष्टण्डे जन्नज्य मुख्यती । ইছ্যা চ ভবেৎ সর্ব তন্য স্বেছা-ন্যুস্য চ ৷৷ এত্রমানত্তরে দুর্গে দ্বি-থাৰপো বভ্ব সং। দক্ষিণাঙ্গণ ত্ৰীক্ফো বামাৰ্জাঙ্গাচ রাধিকা॥ বভূব রম্পী রম্যা রাসেশী রম্ব ণোৎসকা। অমূল্যরহাভরণা র-ত্রসি হাসনস্থিতা।। বহিশ্বাণ-শুকাধানা কোটিপূর্ণশশিপুভা। তপ্তকাঞ্চনবর্ণাভা রাজিঙা চ স্ব তেরসা।। সন্মিতা সুম্ভী শ্বনা শরৎপদ্মনিভাননা। বিভুতী कः वत्री त्रम्या मान्जीमान्या ७-**छा॰ ॥ র**হ্নমালাঞ্চ দ্ধতী <u>भ</u>ीचा-স্ঠ্য সমপুভা। মুক্তাছারেণ শু-**्रिंग शक्रा धादा निल्डिन ह**ा। जग्यु-क् वर्जु ला बुक् मूरमक निति मः

মিভ•। কঠিন• সুনরে• দৃশ্য• কন্তুরी-প্রচিত্তিত ৷৷ মাঙ্গল্য মঙ্গলা-র্হঞ্চ স্তনযুশাঞ্চ বিভূতী । নিতয় শ্রোণিভারার্ত্তা নবযৌবনসংযুতাং ।। কামাতুরা• সমিতাঞ্চ দদর্শ র-निक्यद्र:। मृष्ट्री काञ्चा॰ जगरकाः ख। वज्व त्रमाध्यकः ॥ मृक्षे ति त्र·मृ को रुक मा प्रश्नीत श्रतः श्रुतः । রাসেশ• ভূয গোলোকে সা দখার र्तः भृतः ॥ छन ताथा मनार्थाः তা পুরাবিন্ডি মহেশ্বরি ৷ রাধা ভাগতি একিঞ্চ সচ ভাঞ্চ পরস্পার• । जिल्लाः अवभाग्यक्ष भना अर्थ टए डिह्म **ভदन• शादन• द्वारम स्राद** ূ' লফ্র্ড জপেৎ ॥ তেন জন্নতি भ लिया ताचा यनीचतः। ता শ দ রার ান্ডাকো রাতি নৃক্তিণ সু एन जारा । या भारका हा त्राफूर्ण था-बर्जित इतिः भरः। कुश्वामा न म-ন্তু হা রাণা রাসেশ্বর্রা পুরা ॥ ত जााका जा कवरा वज्य परंव সোষিতঃ। রা ইত্যাদানবচনো ধাচ নির্বাণ বাচকঃ ॥ যতো হ্বাপ্নোতি মুক্তিঞ্চ স। চ রাধা পুকীর্ত্তিতা। ব ভ্व (गान्नी न·च*ह রাধাযা **লো**ম कृপ जः॥ ञीक्ष लामक्रिण ह रज् वूः मर्ब दल्लवाः । ब्राषा वानाःभ

ভাগেন মহালক্ষ্মী বভ্ৰ সা ॥ চতু-जू जमा ना नज़ी (मवी रेवन्र वेवामिन नी । उर्गा ताजनश्रीक केन्द्र-म्मर भुरायिने ॥ जर्मा मर्ज्ज স্মীশ্চ গৃহিণাঞ্চ গৃহে গৃহে। শম্যা-বিধাত্দেবী চ সা এব গৃহদেবতা।। यग द्रापा कृषभद्गी कृष्यकः इन क्रिजा। भागाविधाज्य रेवी ह उरेमाव পরনাত্রব: 11 বুক্লাদি স্তম্পর্যাত্ত সর্ব নিথ্যৈব পার্বতি। ভজ সত্যু भत्र· वृक्त तार्थमः बिखगाट भन्नः ॥ পর• প্রান• পরম• পরমাত্মান মী-"थंब"। সর্বাদ্য " সর্বপ্জ্যঞ্নিরী ই" পুকৃতে: পর•।।ধেছাময• নিত্যব্দণ• ভकानुग्रविगुरः। उछिन्नानाकः দেবানা পুাকৃত ৰূপ মেব চা৷ ভদ্য পু। ना दिका दाक्षा वल् रही जा गरु मर्यू-তা। মহ বিষ্ণো: পৃস্: সাচ নূল পুক্-তি রীশ্বরী ॥ মাধ্নী রাধিকা সন্তঃ कता (मविष्ठि निकें भे । मना । यद भरास्त्रास्त्रा वृक्षार्त्रभागम् मृप्तं छः॥ স্বংপ্ন রাধা পদাস্ত্রোজ্য নহি পশ্য-ন্তি বল্লবা:। স্বৰা দেবী হরে: ক্রোডে ছाया द्रायां १ कं निनी ॥ न ह द्वार-শ গোপানা রাযাণঃ পরমঃ প্রিয়ে । बिक्शाःमान जग्रान् विकृ जून। भहाकमः॥ भिनाम मान्यादमा (नवी

গোলোকাদাগতা মহীণা ইতিবৃক্ষ বৈবর্ত্তে পুক্তিখণ্ডে রাধোপাখ্যা-न ६० व्यक्षायः ॥ 🗱 ॥ व्यनिहा शर्ग छैव कि। भृगू नन्त भुवाका इ नि তিহাসণ পুরাতন। পুরা গোলোক বৃত্তান্ত শুক্ত বকুত:।। 🗐 দায়ে রাধ্যা সার্ভ বভ্ব কলহো মহান্৷ 🕮 দানা শাপাদৈত্যক গোপী রাধা চ গোসলে ৷৷ ব্বভানু সূতা সাচ মাতা যস্যা: কলাবতী। क्षम्याद्वात्रम् अवा नाथम् मृ भी मजी।। গোলোক वामिनी सिय মত্র কৃষ্ণা ভরণা ধুনা। অযোনিসম্ভবা দেবী মূলপুকৃতি রীম্বরী ॥ মাতু ৰ্গৰ্ভ্ত বাযুপূৰ্ণ কৃত্ব চ মায্যা সভী। বায়ু নিঃসারণে কালে ধৃয়া চ শিশু विगुरु ।। आविर्वज्द ना नम् : भू-থ্যা। ক্ষোপদেশুতঃ। বন্ধতে সা वुरक कारा माक्क हिन्दूकला यथा ॥ ক্রিক্কতেজনোদ্ধেন সাচ মৃতিনতী নতী। এক। বৃত্তি দ্বিধা ভূতা ভে .(रा (वरर निक्तिणङ्क्षी। इयः छी न পুনান্ কিমা সাবা কান্তা পুষান্য• । দ্বে কপে তেজসা তৃল্যে ক্রপেণ চ ৎণেন চ।। পরাক্ষণে বৃদ্ধ্যা বা জ্ঞা (मन अन्तरिन् छ। शूद्राज्ञा श्रम्सन हैनव कि इज्जी वय मादिका ॥ श्रामटङ

ভাময় শশ্বদিম সা স্মরতি প্রিয়ণ । রচিতা সাস্য প্রাণেশ্চ তৎ প্রাণৈ मृ विभानग ॥ यम् द्राद्यानुमाद्रग গোঙ্গলাগমন পর। স্বীকার সার্থ-ক কর্তু গোলোকে যৎ কৃত পুরা ॥ ক সভীতি ছলেনৈব গোসলাগমন হরে:। পুতিজ্ঞা পালনার্থঞ্চ ভবে-শস্য ভर॰ হৃতঃ।।**≉।। রাধা শ**দ্স্য वृष्ट পত्তि यंथा ब्राक्षा मदम् वृष्ट-পত্তি: সামবেদে নিক্সিতাুর্র নারা-যণ স্তামুবাচ বুন্ধাণ নাভিপক্ষে ॥ वुका जा॰ कथरामाम वुकालाक नक्षत्र । भूता किलानिश्दत माभूवाठ महत्र्यतः ॥ (मवानाः मूर्ल-ভ নন্দ নিশাম্য বদানি তে। সূরা-जूत गृनीन्त्राणा वा कु जा गूकिना পরা ।। রেফে। ছি কোটি জন্মান ক ৰ্মভোগ শৃভাশৃভ । আকারো गर्खवामक मृजुऽक (तागमूटम्राइट ।। পকার মায্যোহানি মাকারে। ভব বন্ধন । শুবণ মরণোজিভ্যঃ পুণ শ্যতিন সংশযঃ। রেফে। হি নিশ্চ-ना॰ ভ<িজ॰ দাস্য: ক্®পদামুজে ! मर्खिञ्च अनामन्तर मर्बामाको । মীশর•॥ ধকার: সহবাদঞ্ভভ্ল कानाम्बद ह । एकाञ्जि मार्थिः गा-কুণ্য তত্ত্বজ্ঞান হরে: মুখ্যা আ-

কার স্তেলসোরাশিণ দানশক্তিণ হ-রৌ যথা। যোগশক্তি যোগমতি সর্বকাল হরিষাতি ।। শুত্রুক্তি মা द्वभाष्याभाष्याङ्कालकः किल्विः। রোগ শোক মৃত্যুমধা বেপন্তে নাত্র **नः गरः ॥ इ** ि तुक्तरिवदर्ख श्रीकृषः ह बाथा ७ २० व्यथायः 🇯 🕸 ।। उन्हाः (याजन नामानि उया वृर्भावक যথা। নারদ উবাচ। কানি বোডশ नानानिदाधिकाया ज्ञश्रमुद्धाः । जानि নে বদ শিষ্যাৰ শ্ৰোভূ কৌভূহল यम ।। चु.ज॰ नामा॰ जरमुक मामायन নিক্লিত । তথাপি শ্রেত্মিছামি ত্বভো নানানি বোডশ।। অভ্যন্তরা ণি তেষা• বা তদন্যান্যেব বা বিভো । অহোপুণ্য স্বরূপাণি ভক্তানা বা ঞ্ছিতানি চ।। নামানি তেষা বুছৎ প-खि॰ मर्खिषा॰ मूर्लाङानि ह । भावना-নি জগন্মাত্ জঁগতা। গুঢ়কপিণী।। নারায়ণ উবাচ। রাধা রাসেশ্বরী वामवामिनी व्रमिक्यवी। कृष्ट शानाधिक। क्षिश्रा क्ष्यक्रिभिनी ॥ क्ष्यामाः भमञ्जू ५। भन्नभानन्तः किंशिनी। कृष्ण वृन्तावनी वृन्ता वृन्ता-वनवित्नापिनी ॥ हन्त्रावको हन्त्रका छ। १९ अहन्द्रि जानना । नामारनऽ-তানি বারাণি তেবা নভ্যন্তরাণি চ

॥ #।। রাখেত্যেবঞ্চ ল-সিদ্ধা রাকা রো দানবাচক: । स्रयः निर्शामशाजी যা সা রাধা পরিকীর্ভিভা মুদ্রো চ तारम ह ভवनाष्ट्रा এव शात्रश्लीपरहा। रत तालिक्नाभातात्वन ताथा श्र কীর্ডিতা।। রাদ্যেশ্বরন্য পরীব তে-ন রাদেশগ্রী মৃতা। রুসে চবাসো यम्राक्त (उन जामनिवासिनी ॥ मद्यांभा तमिकानाथः (मदीनामी-শ্বরী পরা। পুরস্তি পুরা সম্ভ তেম-তা রসিকেশ্বরী ।। প্রাণাধিকা প্রে-यभी मा कृषमा शत्रमाञानः। कृष् পাণাৰিকা সাচ কক্ষেম পরিকীর্ত্তি তা।। কৃষ্ণস্যাপি পিুবা শান্তা ক্ষো वान्त्राः भिनः मरा । नर्दे (र्मवगरेग ক্তা তেন কৃষ্পুৰা মৃতা।। কৃষ্ ৰূপ সংবিধাতু যা শক্তা চাবলী-वया । जर्बा रेषाः कृ भगमृणी (उन क्ष्यक्षिभी।। प्रामाखाः स्वन क्ष-न) या नसुडा भ्वान्जी। क्षवा-भाष्म मञ्जून (उने कृष्किन कीर्विन) ॥ পরমানন্দরাশিশ্চ স্বব মৃর্ত্তি মতী মতী। শু ডিভি: কীৰ্ত্তিতা তেন[্] **প**রনানন্দর্জাপণী ॥ কৃষি মোক্ষার্থ বচনো ণ এবোৎকৃষ্ট বাচক:। জা-कारता माठ्यहम (इन क्षा भूी-র্ত্তি হা ।। অস্তি বৃন্দাবদ; যস্যা স্তেন '

वृक्तावनी सृजा। वृक्तावनम्। विष वी (उन द्राक्षा भूकी खिंडा।। वृन्तः **সংহ** বৃহঃ সখ্য রাকারোপ্যস্তি বাচ ক:। ঝথি বৃদ্ধান্তি যদ্যাশ্চ সা বৃন্দা পরিকীত্তিতা।। মুঘাচকো বি-भारक मा यम्। अ**छि उ**ब ह। वि-দা বদন্তি 🔌 তেন বৃন্দাবন বিনো-मिनी ।। नथीन्मावनी दक हत्नुाख यब मञ्ज । (जन हन्तु।वनी मा ह কৃষ্ণেন কী ত্রিতা পরা ৷৷ কান্তি রস্তি **ठन्दु** जन्त। यन। यन। दिवानिण । मा हन्दुकाञ्चा श्रवंग श्रविना श्रवि-कीर्बिका॥ नित्रहन्दुश्रुका यम्रा का-नत्रिख रिवानिनः। मूमिना कीर्ख তা তেন শর্মন্দু পুভাননা ৷৷ ইদ॰ ষোডশ নাগোক্ত মর্থ ব্যাখ্যান সং-युक्त । नाद्रायरान यम्स्क वुकारा नाडिभऋरता। वुक्ता ह भूदा हर् थर्णाय कनकाय स्त्री। श्रार्थान कृत्रा प ख मक् मानिक निर्दिश भूक्राव ह মহাতীর্থে পুণ্যাহে দেবসংসদি। রাধা পুভাব পুস্তাবে সূপুসন্মন চেত मा ॥ इम॰ खाक महाभूगा जुना **पछ भश्रम्य ।** निन्तकाशादिक्या य न राम्यान भक्षामूल ॥ यावस्त्रीव भिनः (छाञः जिमक्र)ः यः श्राठेमद्रः া রাধা মার্প্রয়োঃ পাদপদ্মে ভক্তি र्ज्यिक् ॥ व्याष्ठ नास्त्रकार्याम्माम् १ শত্বৎ সহচয়ে। ভবেৎ। অণিমাদি-ক সিদ্ধিঞ্চ সংপাপ্য নিত্যবিগৃহণ ॥ वुडमानाभवारिमक नर्रेद्व नियम পূৰ্বক ৷ চতুৰ্ণাঞ্চৈৰ বেদানা পাঠৈঃ नर्बार्थ नःगुरैजः ॥ नर्द्यवाः यद्धः-जीर्थानाः कत्ररेग विधिरवाधिरेजः । शुक्तिकार्या ज्याक कृष्याया वर সপ্তথা।। শর্ণাগত রক্ষাধা মজ্ঞান क्छान मानठः । एमवानाः देवक्याः नाथ मर्भायनानि यट्कनः॥ जामव **ভোত্র পাঠস্য কলা**ণ নাইন্তি বোড-শী ৷ স্তোত্তস্যাস্য পূভাবেন জীব-बृक्जा ভবেষর:।। ইতি नुऋदिवद শ্ৰীকৃষ্ণজন্মথণ্ডে ১৭ অধ্যায়:।। # ॥ রাধানামোচারণানন্তর কৃষ্ণনামো हात्रण विश्वि यंथा। नात्रम छैवाह । व्यादि त्रावाः मनूहार्यः शन्हाद क्-ঞ বিদু ৰু পা:। নিনিত্ত মস্য মাণ ভক্তণ বদ ভক্তজনপূৰ্য। খ্ৰীনারাষণ উবাচ। निभिन्छ सम्। जिविशः कथः যামি নিশাম্য। জগন্মাভাচ পুক্ভিঃ পূৰুষক্ষ জগৎপিত। ॥ গরীয়সীভি ৰগতা॰ মাত। শতগুণৈ: পিতৃ:। রাখা কৃষ্ণেতি গৌরীশেত্যেব শব্দঃ শুতৌ শুতঃ ॥ কৃষ্ণ রাধেশ গৌরী **डि ला**क न ह करा गुड़: 1 शुनीन

রোহিণী চন্দু গৃহাণার্য্য মিদ মন॥ गृहानार्घाः भया एखः मः खया मह ভाञ्कत । भुनीम कमलाकान गृशा भग भूजन ॥ इंडि मृष्टे नाभरवान कोथ्रम मूनिमलम । ता मत्नाहातः ণাদেব স্থীতো ভবতি মাধব: ॥ ধা শদোচারত: পশ্চাজাবত্যের স न्युनः। वात्तो भूक्ष मूहार्यः भः कार भुक्छि महत्वर ॥ म जतमा ভূগামী চবেদাভিক্রমণে মুনে ৷ ইতি বুন্ধবৈবৰ্ত্তে ত্ৰীকৃণ্ণ নমথণ্ডে ৫২ অধ্যায়: ॥ # ॥ তস্যা নিন্দায়া• (मारवा यथा। (य वा द्विव द्वि निनम् द्वि পাপিনক হস্তিচ। কৃষ্ণপুণাধি का (दिव दिवीक दाक्षिका भदा।।। বুকাহত্যা শতি তেচ লভভে নাব সংশ্य:। তৎপাপেন চ পচ্যান্ত ছ-ম্ভীপাকে চ বৌরবে॥ ভগুতিলে ম-शायात थाए की है ह यद्धांक। চতদশেশুবিছিন পিত্তি: সপ্ত ভিঃ দহ।। ততঃ পর নজায়ত জ रिम कः काल (यानिजः। हिव्रः वर्ष गर्मुक विश्वाकी है। क भाभ उ: 1 शुःण्ठलीनाः (यानिकीरी समुक मः नज्याः। यनशैद्याम ज्यान বর্ষপ প্রভক্কাঃ ॥ বেদে চকার नाथाया भिडाह कमलाख्दः।

इंडि वृक्षरिवर्र्ड शिक्षकम्पर्रं ৯৭ অখ্যায়ঃ ।। 🗱 ।। রাধা সুকাপণ यथा। यत्नारनावाह। इरही इन्निन्ध-ল। ভক্তি স্তদাস্য বাঞ্চি মম। তব নামুশ্চ বুঙ্পি ভি কাবা দ্ব বক্তু মর্হসি ।। রাধিকোবাচ। ভবেন্ডক্তি निक्ता (उ रुद्ध माम्येक मूर्लंड । লভম মন্বরেণাপি ক্রিয়ামি স্থনির্ণ-য॰ ॥ পুরা নন্দেন দৃষ্টাহ॰ ভাণ্ডীরে-वर्षेभूनकि। भया ह कथिए । नत्ना নিষিদ্ধক বুজেশ্বর: !! অহনেব স্বযু রাবা ছাযা রাযাণ কামিনী। রাযাণঃ ত্রীহরে রংশঃ পার্ম্বদ পুররো মহা-न्।। ता नदम्ह मङ्खित्यः। विधानि যস্য লোমসু। বিশ্বপুর্ণিযু বিশ্বেষু খা ধাত্রী মাতৃগাচক:।। ধাত্রী মাত। र भाउषा भ्नशुक् कि दीयदी। তেন রাখা সমাখ্যাতা হরিণা চ भूता वृत्यः॥ व्यश् निमामणात्मन व्य जानू मुजाधूना भे ने जवर्यक विरह-দো হরিণা সহ সাম্পুত ।। বৃষভান্-क क्कना भार्यम्भुवाता महान्। পিতৃণা নানদী কন্যা মম মাতা कनावजी॥ अर्या निमञ्जवाहक मम মাতা চ ভারতে। পুন: সার্দ্ধঞ্ যু-শ্মাভি যাস্যামি জীহরে: পদ ।। ইতিতে কথিত সর্ব: বুজ-বুজ বুজে-

খরি । বুজেখরেণ সহিতা স্বামিনা क्छानिना गिंछ।। ইতি वृक्षरिवरार्ख ক্সীকৃষ্ণজন্বতে ১১০ অধ্যায়:।।#।। রাখা পার্রভ্যে রভেনে। যথা। পা-র্বভূরোচ। কিং বা পুশ্নং করিষ্যামি ত্বা- রাধা- মঙ্গলালধা-। গতা ভে বিরহ জাল গ্রীদান: শাপমোক্ষণে া৷ সতত তথীনঃ পুণো ত্বেরে মবি তে তথা। নছেব নাব্যোর্ভেদ: শ कि भूक्ष यथा।। य ज्वाः निनहि মভক্ত। তৃভক্তা কাপি মাম্পি बसीभाव्क व भवारत यावहन्त मि वाकदत्रो ॥ वाशामाश्वरया र्ज्डन र क्रवंडि वाधनाः। वः महानि र्छतः ন্ত স্বাচ্যন্তে নরক চির । যাছি শ্করযোনিঞ্পি পিতভিঃশতকৈ:সং । ৰঙি বৰ্ষ সহসাণি বিভাষা ক্ৰ खथा ॥ इंजि तुक्कदैवदाई 🏝 कृष्ण्य খণ্ডে ১২৩ অধ্যার্ম: 🖟 🚻 গোলে, কে তস্যা অশিশা যথা। এতান भारतात्रमान् मृक्षा एक एमवानमाना । थाः। जग्नः भीषु कियम्तः प्रमृणः मु सत्र : ज जः॥ आणुन : व्रोधिकाय। क त्रारमधर्याक नात्रमः। स्वाधि प्रवडा शाभीना॰ वताय। महाक नि বিতি ॥ পুলেপুৰি লাবাঃ কৃছস্য র म प्राप्तिप नर्गार्व । मर्वानिबंह भी

यक भि ७ व निक् भि उ ॥ मू प्राय वर्ज्जाकातः यज्गव्रिजिनुमानकः । শতমন্দির সংযুক্ত জ্বলিত রহ্বতে कमा।। अम्लः तज्ञनाताना वरत र्वि-রচিত• বর•। দুর্লম্ব্যাভি গভীরাভিঃ পরিথাভি: সুশোভিত ॥ কলুব্-কৈ: পরিবৃত প্রোদ্যান শতান্তর• । সুমূল্য রত্ন রচিত পুরাকারে: পরি-(वश्चित्रः ॥ अनुत्र्विषकायुक्तः यूर्क দারৈশ্চ সপ্তভিঃ। সংযুক্ত রত্নচিকৈ-क विक्रिक बंजुरेन मूर्त ॥ शुधान দার সপ্তভ্য: ক্মশ: ক্মশো মুনে। সর্বতোপি তত তত্ত্ব যোড়শ দার न गुड ।। (मवा मृष्ट्री ह शुकात न-इम् धनकहिं छ। मनुत तत् कलम সমূহৈ: সুমনোছর ।। দুদীপ্ত তে জमा त्रमाः शत्रमः विभागः ययुः । ভত: পুদক্ষিণীকৃত্য কিবদূর বযু मू ना । इं छ दुक्तरेवदर्ख बीकृष्डका খণ্ডে ৪ অব্যাদঃ ।। 🗱 ।। ভদ্যা জন্ম ভিথি র্যথা। ভাদুস্য কৃষ্ণপক্ষে ए र्विक्यार्ड्यी यहा। उन्।: नरः তু যা শৃষ্ণা তস্যা জাতা হরিপ্রিয ।। व्यञानुभूदी नायः। सर्वतन्त्रभयी कृ ভা। সুধর্ণ মণি মাণিক্য বিচিত্র ভব नास्ना॥ अनिमापि मुरेश्यं भ রিপূর্ণ মনোহর।। চিত্রধ্ব পতাকা

हि विविद्या विद्य निर्मिश ॥ विश-नन्द्रक्रा नः हिमानन्तुमाधिनी। ष्यानन्त किन्ना नार्य्या यब ভिष्ठेखि नर्दमा ॥ विठिव्यवनानकादा वि-চিত্রবসনামর।। নানা বেশ বিচি-बाक्षा भूभनायापनायिनी॥ नर्वः । बगजा भाश्मि (स्वी ७ इ छ छ।-कि मृन्दर्शी ॥ गृहाना समकारिक्षव ন কথ্য মুনিসভ্রম। নারদ উবাচ। প্ণিপত্য মহাভাগ পৃহামি তব কি क्रदः। मालकीः किः मृत्रवध् मंशाल-স্থাঃ সরস্বতী।। বিদ্যা কিমন্তরকাথ रिक्यनी शुक्छिः किन्। (वहकन्। (ह-वकन्या मुनिकन्याथवा वह ॥ महानि ব উবাচা কোটি কোটি মহালন্ধী र्लक्षीः का वा शद्रा वद्रा ॥ निनित्ञा ষৎপদাস্ভোজে কথিতা মুনিসত্তম। অ পর• কি• নিগদেহ মেক বক্ত্রেণ नात्रम् ॥ श्रीत्राथा क्षण नावण्य खना-मीन् वक्मक्माः। जबनुभामि माहा-जा। नाइक मार्थ नायम ॥ जिला ক্যে তু সমর্থো হিন মাতৃ বক্তমর্হ তি। তদ্দেহ ৰূপ মাধুৰ্য্য জগন্মোহন নোহন ।। यह। नस्रम् श्री शिका । उ দ্বকু নান্তিমে গতি:। লক্ষশ: কম-ना नारमा। यम्।ः मा नाक्की मडा

॥ এवः भे उनहम्।ना बीचदी दासि-কা পরা। নারদ উবাচ। পুডো 🕮 রাধিকা জন্মনাহাত্ম্যু সর্বস্থ:-পর্ । তদহ • শোত্নিছামি সময় • ভক্ত-वर्मा । क्ष्रुजाः व गहाजाश বুতানাঞ্চ বুতোভন•। প্যান•ৰা কী-मृभी गूजा स्था वांश्वि वस्य म !। তৎ সর্ব শ্রোত্মিছা 🖟 কথ্যতা মে मराणिय । চर्याः भूका विधानक विष्मय महंन ७व ॥ यख मख स्तृ विश्वान भूषान यव निर्मितः। প্রনে কি॰ বিধানঞ্চ তত্তৎ সেবা-ষ্ট্ৰে বিধৌ।। শিবউবাচ। বৃষভানু-পুরীরালা ব্বভান মহাশয:। ম-হারলপুস্তো হসে সরশান্তবিশা त्रमः॥ यङ्गणस्या धनी जीनानानिमा-म् 🕏 दिख्यः । देवण्यः अम्रष्टःकद्रगः व्यवीनः कृष्ण्रेष्ट्रदुः ॥ उत्र । जार्या নহাভাগা শ্রীমণ্ড শ্রীকীর্ত্তিদাস্থযা। क्रियोवनमण्या मध्यद्राक्रहतान वा ॥ यहानक्षीयक्षा ना ভवडा-পরনসুন্দরী। নহাপতিবৃতা কার্ফা नर्विषप्राख्यादिका ॥ जन्माः 🗐 রাধিকা জাতা গ্রীনদৃন্দাবনেশ্বরী। ভাদু মাসি সিউ। द्वेग्रा॰ मध्राह्य मू जनायिनी ॥ विनागन भूतागानि গীত। যাক্ষবল্লভা। সদাক্ষপূিযা

जाधी बिक्कान्नमाधिनी ॥ भृग् মৰো মহাভাগ পূজন- ভলন তথা ा कर्खवाः यमनूक्षानः द्राधाकसमः ह्यार्जवः ॥ जनहंय जना जाधाः जग्रवंभित्रायरिः । उरमम् भूः वक्रामि शानाहिक मनुक्रमाए ॥ সর্বদা পশ্চিমদারে জীরাধা কৃষ্ণম নিবরে। ধৃতী সুখুস্ত্র কলস পতাকা ভোরণাদিভিঃ।। নানা সুমঙ্গল দু বৈঃ যথা বিধি পুবৰ্ত্তে। সুবাসিত शक्तभूरित व्रिक्ष धृषि उ ग्नि ॥ मार्था भक्षत्वकृति मंख्या मनाताः करः । भूयाउभन्नाकादः । उत्र নির্মায যত্নতঃ ৷৷ দিব্যাসনে পদাম-ধ্যে পশ্চিমাভিম্থী ছিতা। 🗐 य्या मृर्खिः स्रामा धान भानानि-ভি: ক্যাৎ॥ ভ`জ: गছ সজাঠী-বি: শক্যানুসার বন্তভি:। তন্তকঃ भूषायक्षक्र। छा॰ मना मः यङिन्तुयः ।। ।। व्यथ्यक्षनः (इतन्मीवद्रकान्ति নজুল ভর-শ্রীমজ্জগন্মোহন নিভ্যা ভি ললি তাদিভি: পরিবৃত সমীল পীতাম্র । নানা ভূষণ ভূষণাঞ্ मधूब रिकल्मात्रक्षण यूंग गाञ्चर्वा-জন মব্যয় সুললিভ নিভ্য শর্ণ্য ভরে।। যুশ্ম নৃৰ্ত্তি মিতি ধ্যাত্বা শা-नगुराम १० वा भूनः। माकार रेन- नारि ग्राही वा ग्रामय्याः नगई-যেৎ 11 ততো মণ্ডল পূজাঞ্চ তযোঃ त्रमृथउः कमार ॥ वर्गा एकः मु-याञ्जन भाग भागानि जिः मना॥ ললিতা পশ্চিমে পূজ্যা পীতবর্ণদ-ल २१ द्वा। हन्तु। वजीः मृद्धराल छ-चाम भूकाय मूथी: ॥ वाग्रवा मा। भ्वा॰ (नवी॰ कृष्ण्वर्ग मत्व १ ईरंग्यः 1 उद्यास विवास था था मुक्त वर्ग मिल ভঙঃ।। উত্তরে শ্রীমতী ত্বর্চ্যা রক্তবণ म्त उथा। उदामभार्ष्यं हन्तु। थ्या॰ नीनवर्गरता २ हर्ष्य ।। त्रक्रवर्गरता প্যর্চ্যা ঈশানে এইরিপ্রিয়া। তস্যা वास मुङ्गरल भृक्ता महनमुन्दती।। भीउवनंदल भूर्व विभाशां महर्रा-ৰত:। পিুযা• তস্যা বামপার্শ্বে শুক্ল-वर्गम्रत्न २ हर्ष्य । अधिकार्ग भाग्न-वर्गा॰ मत्न मव्याः मनहरय ।। उदा-म अमध्यकी भूक्षा पता शहराय । প্রবেদ্ফিবে পদ্মা॰ রক্তবর্ণ দলে उथा।। मनिद्रिथाक उद्यास नील-वर्गराम श्रहराय । भूजरारीमर्थाउ छ-দা• রক্তবর্ণললে ততঃ।। রসপ্রিযাঞ্চ जदान मुद्रवर्गनल २ ईरवर ॥ 🗱 ॥ জীরাধা পূথসঙ্গিনী বিধুমুখী কৃ किंत्राः (भूषत्रीः (इमाजाः भन्नि-वारिनी॰ जूगधूत्रधाना॰ जूदणाञ्चताः

। সদুরাভরণৈর্মনোক্ত সূত্রু নিত্যা क्षगामाहिनी वत्म ज्ञीननिजा क व्यक्तरनी॰ भीजायद्वनावृजाः ॥ ১॥ শ্যামাণ শ্যামপরাযণাণ বরতনুণ ठामीक्त्राक्ट्**रा॰ म**ङ्गीति मध्त्रधु-नि॰ পরিলসहन्द्रानना॰ সুষরা॰। जमुङ्गाভद्रभा॰ मद्राह्मनयनी॰ भृद्रा॰-मुक्नावृजाः शाख्य ञ्रीननिजा नथी निवृका हन्द्रावजी मुखमा ।। ২।। কান্ত্যা কাঞ্চন সন্ধিতা॰ সূল-লিতা কৃঞ্চাধর বিভূতী নানা ভ্ या मञ्जूनाक मुरजी मार्फ किकी ज्या वी शे वीवृन्ती विशिति भनी श्रि. यमथी ज्वा ममाक्षानना विधी চাক সুনলিভাসুত্ত মম্ নিত্য ভ (अ नामना ।। ।। अक्षित्य व हा का मिलियुथी॰ महत्र एमानिजा॰ ু নে শ্রীর কান্তি মতুলা শুক্লা-ष्ट .. तृञाः । स्वास्ताब्राणः न मा व्यक्तिनो॰ श्रीकृष जात्वन रेव गाः খর্ডা• ন্রুরম্বরৈ রবিরত• জীচিত্রলে-খা ভজে॥ ৪॥ কন চ নিভ শরীরা বিভুতী রক্তবন্ত্র ললিত নলিন নে ত্রা॰ চাক ভূষাক শোভা॰। সুমধর পিকবাক্যা• চন্দ্রবক্ত্রা• সুবেশা• ম-ধুরিপু নিজ দাসী শ্রীমতী তা হি वत्तर ।। १ ।। वृन्तावतम निकामवन

(मोथ्रमात्री॰ त्रम्रा॰ जूनीवर्त्रना॰ সুরবাবযজ্ঞা। নানা বিভ্বিত তনু। मुत्रमधूकाकी॰ हन्मुा॰ ভढ़ा नकनं द्वागमताञ्च्यानाः ॥ ७ ॥ मूर्व र्वाः मुक्धात्रिनी जा मूनाक् रखा मनिज्यनाकी । इति श्रिया मञ्जन পদ্মনেত্রাণ ভজে ২হ মীড্যাণ কনকা-क्रांगाजा ।। १।। त्रवाई कलवाहि नी॰ जकल द्राग ज॰गावनी॰ जूठाक मिन अल्ला॰ भारतभूर्गहन्मु । ना সুরত্ন বরভূষণা কিচর শুভূ পউায়-द्रा॰ ভঙ্জে भरनमून्स्त्री॰ कनक वर्ग দেহা শুভা ॥ ৮ । সুতাৰক্তা গীতে ভুমর কলক্তী সূচতুরা জ शद्दन्ताः (वद्यव्यक्ति नयना भिन्तूवः मनाः। विभाशाः भोताङ्गीः कनि उ মুরলী পীত্রসনা ভরে শ্যামা (मवता महनखन्न्रा मूथमयी। ॥ ।। मृशमीकत्राष्ट्रयगाष्ट्राः सूर्यः मा॰ मुनःগীতবিদ্যাস্থীরা॰ বরে-न्तराः। जूदःभी जुनानाः जुरह्माद्यः শোভা ভার জীপুরা শূলবন্তা। मताञ्जा ।। >०।। भाक्षर्व। निजना-मिका मुगरवाग्यख गरा विज्जी মঞ্রণ বিভ্ষিতা বরতনু পাথো ল নেত্রা॰ বরা॰। ধ্যাযেৎ কৃঞ্পদারবি-न्त्मधूणीं क्षाम्यद्भगाव्जा मनी-

তে মধুরবরা নবিরত সৈব্যাণ মনো-हार्तिभी ।। >> ।। कित्र मधूमजी ভা তণ্ডচামীকরাভা পিককলরব ক্তী শুকুবন্ত দাধানা । তিলম-मूर्यमूनामार् हाक्ट्याक् जूवा यूगः **म**ज्यगामना**दे** भया ना छ छ १३ ॥ १२ ॥ तन्नानकः त्रस्राः जिउ-क्रम्नकृती बन्नवादशक्तरेश र्खाः সন্বীতবিষ্যা স্নিপুণ রসিকা তা ন মানাতি বি ভা॰। শারকী যন্ত্রগা-না॰ কন্ত্ৰিভত্ৰ সৰ্বা কৃষ্ণ সে-वी वाम भगा मृत्या माध्यव पनाः विञ्जीः तक्ष्वद्धः॥ १०॥ मा-**नि**द्रिथाः मृत्यक्ष वाष्ट्रश्चीः मृत्र्यू হঃ। রসালাপ স্বৰূপাঞ্চ রসপূেমে-কসংযুতা। ।। ১৪।। ভব্যা। গ্রীশশি-রেখিকা সুখনকা যজাদি গানাম-রাণ বন্দে হহণ মধুরম্বরাণ পর মিকা লাবণ্য সারান্বিতা। নানা যন্ত বি-শারদা॰ বরতনু: পউায়রেণাত্তা• कु:झन्ही वद्रालाहना भविद्र उ॰ श्रा-य बगत्याहिनी ।। ७० ।। औयद्यः यत्र ७ ल • कलत्र व शात गरा विजु তী ভীভদা মধ্রম্বা স্ললিতা मनुक्रवद्याव्डाः । द्राज्ञ वर्षक्रिः বিভ্ৰণবরৈ রক্তৈ: সদা শোভিতাণ ब्याय वीयूगरमिका॰ भन्निका॰

श्रोरिकम्याः जना ॥ ७७ ॥ त्राशांकृकः भगत्रविन्त्मधूभी • अक्ष्क्र जूना।-র্থিনী নানাভূষণভ্ষিতাঙ্গকচিরাণ সদুক্রবন্তা॰ শুভা॰। ধ্যাযে সন্তত ক্ফভাবললিভা কেব্র হেমাঙ্গ-मा॰ वर्गाक्रीक दम्रियां मूथमधी॰ नर्वाक्ष्णाजान्जाः ॥ ७१॥ मधुः स्रवाः (काकिन ज्क्रगानाः मजूस्त्री यञ्ज विशादिनीकः। वनिन्याः मृङ्ग সূচীনবন্ত্রাণ ভলে হরিদুক্তি সমগ্র শোভা ।। ১৮ ।। এবং ধ্যাত্বা পূজ-যিত্বা ললিভাদ্যা যথা ক্রমাৎ। পা-দ্যাদিভিঃ সোপচারৈ বিশ্বিত্তক্তি ७८ भद्रः ॥ मिक्स्तिता निनानीनाः मलाए পশ্চিমতো মুনে। পুণবাদি नसारञ्जन मः भूमानभरिम रिव ॥ छ-खन्नामा जु मनूना शृष्ठानका कि जि मूर्त । ইতি পাদ্মে উত্তরথণ্ডে গ্রিরাধান্ত-बार्डनीवु जक्यनमाहा जार नाम ১৬২ ধ্যায়:।।#।। জীসদাশিব উবাচ। পু-ত্যেক ११४) প্রযৌদ ক্রমতস্ত দলে मला। भृगु नामा कथ्या जामाञ्ची-विः भाषिकः भाजः । इन्द्रमूशी त्रन-क्का ह म्डना मुम्थी उथा। य চন্দ্রিকা চাক্ চতুরা চ সূচঞ্জা।। মধুরা হস্তকনলা তথা মধুরভাবিনী । বিলাসিনী রসবঙী তথা থঞ্জন-

लाहमा।। मुथरा हल्ला निका दम मा तमसळती । अमा जूमछती भीवा চন্দ্ৰ চন্দুপু ভাবতী ॥ বাসন্তী মা-वर्जी बाजी ज्ञानुकाशी नुकरवा। রম্ভা ভূমরগম্ভীরা সুশীলা চ সূবে-. मिनी।। आमलकी मुशाकशी भिरा ह শ্রিকিপুরা । শুকিপ্রিরা নধুকরী । সুবেশা চাম্ভোজবা।। মুরলীবল্ল- 🏻 छ। वृन्ता भादिकाञ्जिषा मुखा। পঞ্ধরা রত্নালা মদিরা রাসবল্ল-বী !৷ মাতক্পমনী ভারাবতী জ-ওলধারিণী। কেশরী মিত্রবৃদ্দা চ লকণাছুগ্ৰনালিকা ॥ মাধাৰতী रकोनिकी ह (कामनाङ्गी मूहन्सनी। পীযুৰ ভাবিশী সভ্যবন্তী চ জ্ঞ वामिनी ॥ कालाउमानिका ला-शागुमा व किः भूकि श्रिया। मनावजी ब्रह्म। চ কদলা চমদাল সা।। তি-.(बाख्या ह मादिबो वल्बा श्रियदा-मिनी। मुकावनी विवाहश्वा मूमिवा লোলসপ্তলা।। অৰুদ্ধতী চিত্ৰবতী **শ্রিরক্তা পদ্মগন্ধিনী । মেন্ফা ক**ু णिका **द्रव्यक्तिकान**मूईनी ॥ **छ**-मुस्लिया ह जानका जथा न्कावि-वानिनो । हितावजी हात्रक्षी निः-इयक्षा म्लाह्या ॥ नन्त्रा नन्त् क निका सूरनता नन्तरादिनी। इद्र

काकी ह मृत्मानी (कवित्वावा भिव-घना ॥ न्यायादाधा न्यायत्त्रत्या कल्ती सानज्ञाना विकित्रवन्ता রত্নজীরা মজুকিঙ্কিনী ৷৷ পিক-यदा ज्वनाना उथा द्वार/विश्वादिनी । একিক দক্তিণে প্রপু যত্নাৎ চন্দা-वनी ७७:॥ ब्रान भौन्यामि**ङ: न**-ম্যক শুকারেণ চ প্রকিঃ॥ হেমা-ভा॰ मधुत्रवता॰ विश्वन्थी॰ गाञ्चर्व বিদ্যারতা• নানাভূষণভূষিতাঞ্ছ ন-धुद्रा॰ डाडी সূমली मुङ । वीगा यञ সুবাদিনी॰ বরতনু॰ চিত্রায়র॰ বিভুতী• ধ্যাযে কৃষ্ণ পরাযণা• সূচি-वृका॰ हन्मुरवनी॰ मञ्जूना॰ ॥ এব॰ রাখা জন্মভিথৌ স্ব্যান্যগুল পূজন । कार्कामीन् रेनकवान् सर्वान् यञ्ज ७० পরিপূজবেৎ।। এবং রাখাক্ষ পূজা॰ তবে। ম'গুলপূজন । পুত্যকে যজ্জঃ वर्ताट कारका द्वानगरहाटनरत ॥ न्रान कितिकः (एवर्ष न कर्डवरः क-माहन। श्रीन्टक्षिकजातनादमाऽ० তেনৈৰ সৰ্বদা ॥ নাহ্যেৎ শৈৰ শা-ক্তাদীন্রাথাজন্মহাংশেবে। পা-ষ্ঞান্ পতিতান্ কোলান্ড্যায় নিম্ভ্রেং ॥ বিনা ভাগবতাঁলো-কান্নচ তত্র পুথেশ্যেত। গন্ধপুত্রা-षि अं। देवा कन्तरेन समित्वित्रे

॥ নানাপরাক ভীতস্ত ভক্রাণ স্তাণ खब ठाइंटर । उखबारानुमारिक ভিক্য পেয়াদিভি স্তথা ৷৷ ভত্তর গুল भृजायाः सार्या नानाः का जावर्यः । वश्नि योन बिक्कमा गामवीङ ভক্ত্যা ভোজায়েৎ প্রায়েরথা। ত रिमरविष्यु र्गक्त भूदिझ मारिका मंत्रवालाः **दि जि:।। मजाजीरे**ग जंकर्रेन्मः मग• **७व गरहार मदः।** दिवा अर्गार भू-। যরেন রাধাভজিপরায়ণ: ।৷ মহা-भुगाम जूक्षी उ मिनास्ड हद्रागाम कः। भूजाः कृषा भिरवे कार्यः नार्क्ष मानिन्दि छड: ॥ ब्रात्को জাগরণ অর্যাদ্বাধাক্ষেতি বা মা-इन्। भूकारम्ब मादाभा क्भा त्रर्गामि मःकृ गः ॥ अक्षाना कथाः नामः भूदाभारानुकी खंनः । भूदभी य प्राव्य नात्री अर्थाक्षियः मह।। যঃ করোভি নরে৷ ভক্ত্যা রাধাজন্মা-हैगी॰ मुजा॰। वर्षा विव्धाः मार्ब রাধাভক্তো ২স্তি ভূতলে।। পুহরে शुरुद त्रायाः लाक्षक्षेत्रायः दिवानि-श्विषञ्। विशासन श्रीकृकः সহিত্যা তথা ৷৷ তদুসিকৈ: সহা-লাপৈ রাধাক্ক মৃতি মৃহঃ। তত্ত মংহাৎসব কৃত্বা পর্মাননিংতো

ख्यन्।। मख्यः भुगिष्ठिः सर्यामश्राक বিধিবোধিতা । পুত্যুক্ মেব হ্বক ত द्राधाकसमारहाट मव ।। यः भु-মানথ বা নারী রাধাভক্তিপরাযণ।। ज्दा वृ**म्मावत्व वामः जी**द्राधाक्ष मिन्।। वुक्रवामी ভবেৎ मानि রাধাভক্তিপরাষণ:। ভস্যালাপ পু-যোগান্ত মুক্তবন্ধো নরো ভবেৎ ॥ রাধা রাখেতি ধাে বুয়াৎ স্মরণ হ-কতে नद्रः। সর্বতীর্থেবু সংস্কারাৎ সর্ববিদ্যাপুষত্নবান্।। রাধা রাধেতি পর্য্যান্তু রাধা রাধেতি প্রয়েৎ। রাপা রাধেতি যদিষ্ঠা রাপা রাধেতি জল্লতি।। বৃন্দারণ্যে মহাভাগা রা-ধাসহচরী ভবেৎ। জগতা॰ পৃথিবী धन्। তब व्नावन भूती ॥ **उ**ब ধন্যা সতী রাঘা ধ্যেয়া যা মুনিসন্ত-रेमः। वृक्षाभीनाः महात्राश्राः प्रजः সেবতে সূর:॥ তা॰ রাধিকা॰ যো ভজতে দেবর্ষে ত॰ ভজেমহি। তদা-नाभः जक्रेष्ठव जभन्न मञ्जमू उमः॥ অহনিশা নহাভাগ স্ক্রাধেতি की डंग । ब्राप्थिक की खंग कर्गार ক্ষেন সহ যো জনঃ॥ তন্মাহাত্ম্য• ন শক্যে ২হ• ককু? শেষে। ২ত্র নৈব চাৰ গঙ্গান গ্যা নিত্যুণ ন হিতা চ नत्रवजी ।। कराहिरेसव विमूथा मई-

जीर्थकनभूमा । সর্বভীর্থমধী রাধা नर्विश्वयंत्रभी भूनः ॥ कनाहिष्टिम् थ। लक्षी नं ভবেজু उमानय । उम्रा-लाय वरमर कृष्का द्राथ्या मरु नाद्रम ।। রাধাক্:ফতি যসেঙে তদেত্রুত মুত্তম•। তদ্ধেহে দেহ মনসোঃ কদা-**हिन्न हालक्षत्रिः ॥ अञ्चल्य वहः गुन्ना** नातरमा मूनिजलमः। भुगठः भूषयाः भाभ (गांधाक्षेम्राः यथा मिछः।। ज बारेनी वुड क्था यः मृताडी र मा नवः। श्री दाशायाः मृथी मानी धनी সৰ্বগুণান্বিতঃ ৷৷ জপেছৈ ভক্তি স• युकः शिक्षामा मारतमदः । धर्माधी वा जरक वर्षा मर्थाथी वा जरक वन ॥ কানাথী' লভতে কাম নোক্ষাথী' भाक नाशु वाट । जर्बनाननामात्रनः कार्कानि रेवकवः मूथी॥ वित्वकी ह ७वा निष्ठाभी यना ভক্তि माशू याटा টি পামে উত্তরখণ্ডে শ্রীসদাশিব नावर अवारम बीदावाजवाडेगी क-थन भाहार्या ३५० वर्गायः ॥ 🗱 ॥ অস্যা: সহসুনানানি বথা। পার্বত্যু-वाह। त्रवरम्य जगनाथ ज्लानुगुर-कातक। यम्। खि भविकाक्गाः यम्। खि स्वि उ ह्या ॥ द **ष्ट पुरा भुनि उ**॰ তৎ সর্ব নে শুত পুভো। ভহাৎ গুছ ভর । যতু যতে মনসি কাশতে॥

च्यान गरिछ । यञ्ज याया करेया कराइ । ন। তন্মাণ কথ্য দেবেশ সহসুণ না-भक्ताख्य ॥ श्रित्राधाया महाप्तवर्ग গোপ্যা ভক্তিপুসাধন । বুদ্ধাও-कवी हवी ना कथ त्रानीय मा गडा ॥ भशास्य छेवाहः । भृगु परि বিচিত্রার্থাণ কথাণ পাপহরাণ শুভাণ । সন্তি জন্মানি ক্যাণি ভস্যা নূন॰ মহেশ্বরি ৷৷ যদা হরি ক্ষরিতাণি व्यक्त कार्यारगोत्रवार । जमा विष-ত্তে ৰূপাণি হরিসামিধ্যসাধিনী।। ভদ্যা গোপীত্ব ভাবস্য কারণ গ-**रिज भूदा। इसानी मृ**तू प्रतिमा নামাণ চৈব সহসুকা।। যম্ম যা কথি-७ रेनव जल्बद्यशि कनावन । जव स्त्रहाट भुवक्तामि ভক্তा थार्याः मू-'নুক্ষুভি:।। নম প্রাণসমা বিদ্যা ভা-ব্যতে নে ত্বহর্নিশ । শ্ণুষ্ব গিরিজে निज्यः भठेष ह यथा मि ॥ यम्यः পুসাদাৎ কৃষস্ত গোলোকেশ: প-রপুভূ:। অস্যা নাম সহসুস্য ঋবি-नांत्रम् अव हा। #।। (म्वी त्राथा भन्ना পোক্তা চত্রগপুসাধিনী। এরাধা द्राधिका कृष्ण्यल्ला क्ष मण्युठा ॥ वृन्तावतनभन्नी कृष्णभुषा भननाभा-হিনী ৷ শ্ৰীমতী কৃষ্ণকান্তা চ কৃষ্ণা-ननत्नुकायिनी ॥ यमश्रिनी यरमाश-

न्त्रा यानामाननस्यञ्चला। मासाम्य निया गानी गानानम्कत्री उथा া। কৃঞাঙ্গবাসিনী ছাদ্যা হরিকান্তা হরিপিয়া। পুধানা গোপিকা গো-शकना दिश्वाकामून्स्त्री ॥ वृन्साव-नविराती है विमु क्किं उम्थामुका । शामझनानम्कडी (गाझनानम् मायिनी ॥ गिल्पमा गीलगम्। या-गमागमनिष्या। विकृतिया विकृ काञ्चाविष्याद्रश्रविवामिनी॥ याना मानन्तभङ्गी ह यामामानन्तरशक्ती। কামারিকান্তা কানেশী কামলালুস विगृहा।। करभूना उरा की वा की-बाननरभूपायिनी। यानापाननरभूजी ह द्वडानुमुखा निवा ॥ गनाश्रका গৰাধ্যক্ষা গৰা গতি রনুত্তমা। কা-**अना जारम गाञी काक्षनाव्य मधा**तिः গী।। অশোকাশোকরছিতা বিশো का (नाकनानिनी । गाय्ञी (वहमा-তা চ বেদাঙীতা বিদুন্তমা ॥ নীতি-শান্ত্রপূথা নীতি গতি মতি রভী-डेरा । (वर्षानुया (वर्षणर्डा (वर्षमार्गः পুर्व किनी ॥ (यह गम्या वह भन्ना वि विवकनरकाब्द्रना । उरथाब्द्रनभूरा নিত্যা তথৈবোজ্জ্বলগাতিকা॥ ন न्तिभुषा नन्तम्जा द्वाधानन्तभुता मुखाः मुखाकी विभवाकी ह विवा मिन्रभद्राजिङा ॥ जननी बस्मान्त्रा চ জন্ম মৃত্যু জুরাপহ।। গতি গতি-मञाः थाबी वाबाननः भुगायिनी ॥ कगन्नाथित्या रेणनवामिनी (इममू-न्मत्री। विविवयानिनी विवयानिनी চিত্রক্পিণী।। निर्श्वभा সুস্লীনা চ निष्णीना निजाञ्चा। लाञ्चाउत्र-গেছা চ যোগানন্দকরী তথা ৷৷ বেণু-वाम्रा (वनुत्रिक (र्नन्वाम्र) भन्नायना। (गानावन्यभिया क्रीय्या द्रम्यात्रीः माञ्चलान्छवा ॥ चित्रिमागान्जि-মোহাচ গতি রিষ্টা গতিপুদা। গী-बंगबन्द्रा शीर्वामा शीर्वामगरमः বিভা॥ ললিভা চ বিশোকাচ বি-শार्थः চিত্রমালেনী। জিতেন্দ্রিয়া मुक्तमद्वा क्रनीना क्रनही भिका।। मीन भिया मीनमाबी विमना विम-लारका। काञ्चात्रवामिनी कृष्ण कृ-क्रम् शिया भिजः॥ अन् खत्रा मृःथ-হক্তী দু:খকত্রী সলোভবা। মতি লক্ষী ধৃতি লজ্জা কান্তি:পুষ্টি: মৃতিঃ क्रमा।। कीतानमायिनी (नवी (न-वाजिञ्चनमिनी। देवस्वी ह महा-वन्त्रीः ज्वभूका ज्विश्या। मः इ-बी मह रिज्यानाः माविबी विष-गामिनी। (वराजीका निवालका नि-त्रावष्यगानुया। नित्रावद्वहरेनः भू

জ্যা নিরালোকা নিরাশ্যা ৷ একা 🍴 की मर्बना (मर्ग) विष्णाः भन्नी मद ৰতী।। রাসপ্রিয়ারাসগম্যারাসা থিষ্ঠাত্দেবতা । রসিকা রসিকান न्ता ख्रय॰ द्वारमध्दी भद्रा।। द्रानग-ওলমধ্যহ। রাসম্ওলশোভিতা। রাসমণ্ডলসেব্যাচ রাসকীডামনো र्त्रा॥ भूखत्रीकाक्मनिवया भूखती-কাক্ষণেহিনী। পুগুরীকাক্ষসেব্যা চ পুগুরীকাক্ষবল্লভা ॥ সর্বজীবে-**अत्री अर्वजीववन्त्रा भद्रा८भद्रा ।** পুকৃতি: শন্ত কাডাচ সদাশিবমনো হরা।। জুৎ পিগাসা দ্যা নিদা ভা खि: **मा** खि: कमा भवा । विधुक्तभा গোপপত্নী ভারতী সিদ্ধযোগিনী।। শন্ৰপা মিত্ৰৰূপা নিত্যঙ্গী নিত্য গেছিনী ৷ স্থানদাত্রী তথা ধ্রী মহালন্ত্ৰীঃ ৰয়•পুভা ॥ সিফুকন্যা ञ्चाननावी हात्रकावाजिनी छथा । বুদ্দি: ছিতি: স্থানন্ধপা সর্বকারণ কারণা।। ভক্তপূিয়া ভক্তগম্যা ভ काननत्भुमायिनी । ७कवन्नकमा-তীতা তথাতীতগুণা তথা।। মনে-**धि**ष्ठाञ्दिवी ह कृष्ट्यभूनभन्नायना। निद्रायया भोग्रामाजी उथा महन-নোহিনী। একান শা শিবা কেনা पूर्ण पूर्णाञ्चा भिनी। ऋथती अर्व-

বন্দ্যা চ গোপনীয়া শুভাকরী ॥ পালিনী সৰ্ভভূতানা তথা কামাৰ হারিণী। সদ্যোমুক্তিপুদা দেবী বেদসারা পরাৎপরা ৷৷ হিমাল্য-সূতা সরা পার্বতী গির্মিজা সভী। मक्क कन्यारम्यभाजा मन्ति ब्हा रहत-खनुः॥ वृन्तात्रग्रिश्रा वृन्तः वृन्ताः वन वनाजिनी। विनासिनी रेत्क्वी চ বুল্ললোকপুতিছিতা ম ক্ষিণী রেবতী সভ্যভাষা ভাহবতী তথা। जुलक्रा भिवित्स। का**लिम्ही छ**ङ्ग-কন্যক।।। পরিপূর্ণা পূর্ণভরা তথা रेश्नवजी गाँजः । अभूसी वृक्षकेशा **চ तुका ७** शति शानिनी ॥ तुका ७-ভাওনধ্যে বুক্ষাওভাওক্সিণী ! অণ্ডৰপাণ্ডনধ্যস্থা তথ গুপরি-'भाविनी ॥ अखवाद्याखनःइस्त्री বুন্ধশিবহরিপিয়া। নহাবিফুপিয়া कन्न वृक्कक्ष्मा नित्रस्त्रा ॥ मात्रस्-তা ছিরা গৌরী গৌরাক্সী শশিশে-খরা। খেতচম্পকবর্ণাভা শশিকো-টিসমপুভা।। মালতীমাল্যভূষাদ্যা মালভীমাল্যধারিণী। কৃষ্ণস্থতা কৃ-ककाञ्चा वृन्तावनविना जनी ॥ ज्न-ज्यश्चित्राञ्च विश्व ज्ञाना विश्व वि भा**द्रहर हाद्रहा शोशनन्दिनी** भर्त-সিজ্বা ৷৷ অতীতগমনা গৌরী

পরানুগৃহকারিণী। ককণার্ণবসংপূর্ণা ककगार्ववधात्रिगी ॥ माधवी माधव-म्बरमाहातिनी नागमदल्ला । व्यक्त কারত্যপুস্তা নক্ল্যা নক্লপুদা।। শ্রিপুভা শ্রিপুদা শ্রীশা শ্রীনিবাসা २ हु उ ि भूगे। भिक्ना भिह्रा भिरा গ্রিকাম। গ্রীম্বরূপিণী।। গ্রীদামা-नन्तराजी क श्रीनारमध्रवहाण। এনিভয়া এগণেশা এম্বৰপাশি তা শুভি: ॥ একিয়াৰূপিণী এলা গ্রীকৃষ্ণভরনাশিতা। শ্রীরাধা মতিঃ শুেষ্ঠা শুেষ্ঠক্পা শু.ভিপূি্যা।। যোগেশা যোগনাভা চ যোগাভীভা युगनिया । योगनिया यागगम्। यागिनीगगवर्ष्क्जा ॥ खवासमूम-नकाणा माजिभीकम्याभगा। नी-कामत्रवत्रा थाती रेवर्ग्यक्ता धता ध्र ভি:।। রত্ন সিংহাসনস্থা চ রত্নস্তল-ভ্বিতা। রহালভারস থুক্তা রহুমা-न्यवा भन्ना ।। तद्वन्तुनात्रकातात्रा ्रद्रभावाविज्विष्ठा । इन्द्रनीवम्पि नाउनामनमा मूजा म्हिः॥ का-र्किकी शोर्भगात्री ह . अवावना छ-वाभरा। गाविन्स्त्राखगृहिनी गाः 'विन्मत्राजभूषिठा ॥ भाविन्मार्ल-তচিত্তা চ গোপীন্ধনগণাণ্ডিতা रिवस्थेनाथगृहिनी गाविन्तभद्रमान-

त्रा ॥ (भाविक्तरम्यरम्याप्ता ख्या বৈস্পুসুন্দরী। মানদাসা বেদবভী নীতা সাদ্বী পতিবুতা ॥ অরপ্র্ণা नमानम्बना किरवारमूनस्त्री । दिवानाविनी (मुंधा (गानीनाथ-मत्नाह्या ।। गानीनाविषदी हुडी नायिका नयनान्धि। नायका नायक-श्री अ नायकानन्त्वाभिगी ॥ (भवा-শেষবভী শেষক্পা চৈব জগন্ময । গোপালপালিকা মাথা নন্দ্জাযা ख्या भन्ना।। ऋगानी (योदनानम्ती यूवजी (गाभमूनहती। (गाभमाना कानकी ह जनकानन्सकाजिनी ॥ रेक-नामवामिनी ब्रह्मा रुव्राखायगण्डर-পরা ৷ হরেশবী রামরভা রামরামে-শ্বরী রমা ॥ শ্যামলা চিত্রলেখা চ ख्या ज्वनयाहिनी । जूमानत গোপব্নিভা গোপরাজ্যপুদা শুভা ॥ जानम् भूर्ण मार्श्मी मट्नाताकः जुडा जडी। कोबाबी नाविताशी ह वाताशी नवपूर्णिका ॥ हक्ष्णाहक्ष्ना नामा नाबी ज्वनमून्स्त्री । मक्कय-छ्डरता नाकी नक्कन्ता मुलाहना ॥ রতিৰপা রতিপুতা রতিংশুধা রতিপুদা। রতিলক্ষণণেহস্থা বি-तका जुरातथेती ।। **म**काम्मना रुद्धि-काया कामाञ्चलविक्ति । विकती

वक्रवारमाम् शांत्रिभी यम्ना खया ॥ বিলয়া জনপন্নী চ যমলাজ্জু নভঞ্জি-নী। বক্রেশ্বরী বক্রবপা বক্রবীক্ষণ বীক্ষিতা ৷৷ অপরাজিতা জগমাথা জগদাথেশ্বরী মক্তিঃ। খেচরী খেচর-সুতা খেচরত্বপুদাবিনী।। বিফুবকঃ স্বলহ। চ বিফুভাবনতৎপরা। চ-न्तुकारिमूगावा ह हन्द्राननमत्मा रुद्रा॥ मर्द्रामर्गा व्या (क्रमकती वध्ः। याहरवन्मुवध्ः रेमः ৰ্যা শিবভক্তা শিবান্বিতা ॥ কেবলা নিয়লা স্ক্ষা মহাভীমা ভযপুদা। জীম্ভকপা জৈম্তী জিতা মিত্রপু स्मादिनी ॥ भाभावदिने १ नक्ष व्यवाजनु निवानिनी। जयश्री रमूनाः की ह रमनारायकातिभी ॥ किन-क्नाय छन्। ठ क्लिक्नाय नामिनी। কলিকশাষৰূপা চ নিভ্যাননকেরী क्षा ॥ क्षावजी वनवजी कि कामाठकवामिनी। वामएक्वी वाम ভাগা গোবিন্দপ্রিয়কারিণী মান-গেন্দুকন্যা যোগেশী যোগিনী যোগ-ৰূপিণী।যোগসিত্বা সিজ্বৰূপা সি-জ্বিক্ষত্রনিবাসিনী ৷৷ ক্ষেত্রাধিষ্ঠাতৃ ৰূপাচ ক্ষেত্ৰাতীতা স্বল্পুদ। কে भवानन्त्रसाबी ह किभवानन्त्रसाधिः নী।। কেশবা কেশবপুতিত কৈশোরী

কেশবপ্রিয়া। রাসক্রীডাকরী রাস-वाजिनी द्राममून्स्द्री ॥ लाइका निज्ञात्रः ह शास्त्रवाष्ट्रभाषिनी वि व्यवस्थानी नातकी नातकस्वामध-ना ॥ अनानवक्कभू अमूथवानमू-थान्ति । मूथा मूर्यानुना मूर्या-क्ला मूथ्रभुरायिनी ॥ नाद्रायगी कृता द्वारा करूना करूनामयी। का-क्ना कक्नाक्नी (गाक्ना नागक-র্ণিকা॥ সর্পিণী কৌলিনী ক্ষেত্রবা-जिनी ह जगन्यी। करिना क्रिना नीला नीलामद्रथद्रा मुखा ।। निष्ठिय-नी ৰূপৰতী যুবতী কৃষণীবরী। বিভাবরী বেত্রবতী শংকটা হুটিলা-लका ॥ नातायनित्या रेमला मृक्षनी-পরিমোহিতা। দৃক্পাতমোহিতা-· भाउवाभीना नवनी जिका ॥ नवीना নবনারী চ নারস্ফলশোভিতা। रेह्मी (इममूथी हन्मुमूथी भनिमू-**(मा**जना ॥ व्यक्तिन्तु ध्रा हन्द्रवज्ञ-ভা রোহিণী তিমিঃ। তিমিহিল-बन्नात्मार मर्म्यक्रमाक्राविभी।। কারণী স্বর্ভ্তানা কার্য্যাতীতা किल्माद्रिभी। किल्माद्रवज्ञ जा किन-कात्रिका कामकात्रिका ॥ कारमधनी कामक्या कालिनी जनरी शिका। किन्य उन्याजी द्वानिनी जी द्रारा

श्नि ॥ काम्यदीभानभद्गा अनुमा भारवादिगी। अमूरा अमूराननरा . কৃষ্ণেশী কামবল্লভা ॥ ডকারী বৈজ श्रृष्ठी ह निष्ठािष्ठिष्ठक्रिशी। दिवृत् किश्या कृष्ण एदा वित्याश्रम स्मी।। विद्याश्चिको विद्ववभू विद्ववृक्कनिया मिनी। ज्लमी (जाविका देव देव-**जिनानम्को**तिगी॥ शस्त्रमुगामिनी শ্যামলভানস্পতা তথা। যোগিত্ শক্তি স্বৰূপাচ যোগিতা ননকোরি गी॥(भूमिभूया (भूमक्भारभुमानमः **उ**त्रक्ति। (भूमङ्बा (भूमहाबी (भुः मणिकमरी खथा ॥ क्काशुमर्वजी **थ**न्। क्ष्राभुग उत्र किनी । (भुगार्थः माविनी मर्वत्यका निकाक्रविमी॥ हाव जावादिजा (ब्रोम्) कृमानन्त्र भु कामिनी। किंशिया मृह्यमा (कम. भागमधानी थती ॥ कतिव्रवामि-भी ध्या ध्यादमा ज्ञानदी। वृका-গুণোচরা বুন্ধক্পিণী ভবভাবিনী श अभावनानिनी रेणवा रेणवानन्त পূদাযিনী। **লিশি**রা হেমরাগাত্য **भिष्क भाष्टि मृन्स्त्री ॥ म**्नात्रमा (ब-गवजी (वगाछ्या (बहवाहिनी। हरा दिञा नगाधात्रा नगाक्तभा जूरमविनी 1। किल्मातमञ्चमः मर्गा भी कृत्यान नो कला। कलानिधिनाथ्वहना कला

नाथाधिताहिंगी ॥ विद्रागद्यमन् হেমপিঙ্গলা হেমমণ্ডলা। ভাণ্ডীর-जानवनगा किवजी भीवती भूकी ।। णुकारवर्षनाञीजा णुकारविश्वा-नथी । विकला ८ कविनी क्रीया को स्यायद्रभातिनी ॥ कायावद्री कायक्रभा जगपूर्भिक्वित्रिका। সৃষ্টিছিভিকরী সংহারিণী সংহার-काद्रिने ॥ किमरेमवानवाजी ह **চন্দুগা** वा भूकामला। भद्माक्राग সংরাগা বিদ্ধাদিপরিবাসিনী।। বি क्रावया महामम्यी मधी मःमाद्र-রাগিণী। ভূতা ভবিষ্যা ভব্যা চ ভব্যগাত্ৰা ভৰাতিগা ৷৷ ভব্না-শান্তকারিণ্যাকাশক্পা সুবেশিনী । রভিরস্পরিভ্যাগা রভিবেশা র-তিপুযা ৷৷ ভেজশ্বিনী ভেক্সৰূপা কৈ-বল্যপথদা শুভা। মুক্তিকেতু মুক্তি-হেতুলন্ত্ৰনী লক্ষণা ক্ষনা।। বিশাল निवा रिमानी विमानस्नगञ्जवा। विभावगृह्वामा ह विभाववहती-রতি:।। ভক্তগভীতা ভক্তিগতি র্ভ-ক্তিবাধ্যা ভবাকৃতি: । বামাত্বহা-রিণী বিষণ: শিবভক্তিসুথান্বি-তা।। বিজিতা ইবিজিতা মোদমগ্না চ গণতোষিতা। হ্যাস্যা হেরমুসু ত। गगमाजा मूरत्यत्री॥ मृःथहकी

দু:থহরা সেবিতেপ্লিতসর্হদা। স-बीकानुविधाजी ह जनक्विविस-निनी ॥ नवद्या भाखवमधी मधी मध्यविनामिनी । गुाम्यगीजा गया गभा गभनाजीखाने खंदा। महीकः जूनरदी गका गकाबनम्यी उथा॥ গঙ্গেরিতা প্তমাত্রা পবিত্রস্ল-मीनिका। भविज खन्मीनाएरा भ-विजानम्दरायिनी ॥ शविज्ञ ७१ मी-মাঢ্যা পবিভ্রম্বপাবিকা। গতি-জ্ঞ। গীতক্ষলা দনুজেন্দুনিবারিণী ा। निर्दानमाञी निर्वागी (इजुगुकाः গমোত্তরা। পর্বভাধিনিবাসা চ निवामक्रमणा उथा।। मध्यामध्य व्याना मह्यारमक्तरा मुखा। मद्र-हिन्सुभू थी ना। भहाता (क्विनिवानिः नी ॥ वमञ्जाना मृत्यानी वमखवमना क्डि:। চতুভূজা বড্ভুজা চ ৰিভুজা গৌরবিপুহা ৷৷ সহসাস্যা বিহাস্যা ठ मुमाना मुम्नायिनी। भागिभ्या <u> भागक्रमा भागक्रिग्रभाव्छ। ॥</u> কৃষপুীতা কৃষরতা কৃষ্যতাষণতং-পরা। কৃষ্ণপুমবতী কৃষ্ণভকা ভ ककन भूषा ॥ क्ष्यभूम (भूम छङ्गा क्तिचकिनुमायिनी । रेठछन।क्ना हिजना शिया हिजना क्लिनी ॥ जेगु-ৰূপা শিবকোডা কুফকোডা ৰূলো-

पत्री। यरशापत्री यहापूर्णकाञ्चात्र इं-नवानिनी ॥ हमुगवनी हमुरकभी চন্দুপুনতর হিণী। সমৃদ্যুন্তৰ পাই ठ मगूमुङ्जववानिका ॥ क्लाशान-রভা নিদা ক্ষুধা প্রেম্রভাষিকা । **रू**र्वारणग्रामञ्जू पूर्वारलञ्जूहितः ॥ नागद्रा नागद्रीवाजा नगद्राननह कार्त्रिभी । मागद्राविक्रनभद्रा मग-वाक्नमक्षा ॥ উद्दरीहा रिश्मबङी श्रियाकृक्छत्रिक्ती । (भूमानिक्न-निकाको निक्रमाध्यविवानिका ॥ मक्ना (माम्बनी (मथ्ना (माम्-थातिगी। बङ्गाञ्जीत ज्वाकी बङ्गा ज्यगज्यमा ॥ बदानगानिका क्षः शुाना शुानविस्माहना । मञ्जूना अठावजी (अवकानन्ममायिका ॥ **জ**-গদোনি ৰ্লগদীপ্তা বিচিত্রমণিভূষ-ণা। রাধারমণকান্তা চ রাধ্যারাধ্ন-क्शिनी।। किलामवामिनी क्क्भूनन-সর্বস্থাবিনী। কৃষ্ণারতারনিরতা কৃষভক্তকলাথিনী।। বাচকা বাচ-कानम्का दिनी याहरकाड्युना ॥ इ-রিভ্বণভ্ষাত্যা নন্দ্যুক্তা ক্পাপগা । ट्रिश्ठानभन्ना थियमम मिक-পুকাশিনী।। ছেছেশন ৰক্ষা চ शैशिकाकाविणात्रमा। कणमानम्यक-बी व णाजानम्दिणात्रमा। পণ্ডিত।

পণ্ডিতখণা পণ্ডিতানন্দকারিণী।। পরিপালনকত্রি চ তথা স্থিতিবি-(बाहिनी । छथा ज॰शाद्र**ण प**ाछ्या वि बङ्जनमानाङ्दा ॥ विपृषाः श्रीजिकः ननी विष्य (भूमविविष्यंनी। नारम्यी नामक्त्रा हं नामविन्युविधाति ।। भू नाङ्गानञ्चि ग्राम्यान्य नाम्यवा-मिनी । कार्डिक्तु उक्बी ह त्रमना-श्विभी थेता ॥ जुनना हाउनउनी निवाउवनिवानिनी। क्रुमुकी हो इ अ अर्गजक्रापिविनामिनी ॥ का টিকন্দর্পলাবণ্যা কন্দর্পকোটিসুন্দ त्री। कन्दर्भकाषिकननी कामवीक-भूगिरिनी ॥ कामभाञ्चितिनाना ह काममाज्ञ भुकामिनी । कामभुका-श्विका कामिन्यनिमान्य शिक्षिता ॥ यामिनी यामिनीनाथवहना यामिनी-ষরী। যোগেশ্বরী হরযোগমুক্তি-माबी हित्रगुरा ॥ क्लानगानिशी (द्वी भीभाषाभञ्जलभा। कृभानिः ভা গণা গৌণ্যা গুণাতীতা ফলপুদা ॥ अभाषञ्जातजाननामिनी मा রদাবিতা। সিতাসিতা চ সরলা नीना नावगुमक्रमा ॥ विष्णार्थि-विम्याभाषा ह विम्याविम्याञ्चलिनी । वाविकिकी माडक्शरमाडितिः काउकादिनी।। नारमनुनि नाममा

তা ক্রীডাকোত্রকরপিণী। হরিছা-वनभीवा ह एत्रिप्तवनख्टभद्रा ॥ হরিপাণা হরপাণা শিবপাণা শি-वान्विजा। नव्रकार्ववनः रुखी नव्रकाः র্ণবনাশিনী ।। নরেশ্বরী নরাডীতা नवरत्रवता वदाक्ता। यत्नाचानिक्-नीकीज याणामाकाज्यामिनी ॥ यरणातानत्नलाणा यरणातानम्बा-র্থদা। বৎসলা কোমলা কালা ক-क्रगानंदकालिनी ॥ वर्षनाकी ज्ञिन-স্মী দৌপদী পাণ্ডবপ্রিযা। তথা-জ্ৰ নস্থী ভৌমী ভীমা ভৈমী ভ্যা-নকা।। ত্রিজগমোহিনী ক্রীণা প্রাণা• সক্ততরা তথা। পানার্থিনী পান-भाजा भाषभाननहरूषिनी ॥ मूक्य-ञ्चकर्यान्। एविक्चनज्द श्रवा। ए-ধিভাণ্ডানিনি কৃষকোধিনী নন্নো-হ্বনা। স্ত্রিটা ডক্রযুক্তা বনুনা-भावरकोजुका। विविद्यक्षी । क्कु-হাস্যভাষণতৎপরা ৷৷ গোপাল্-নাবেপ্তিতা চ কৃষ্ণসঙ্গার্থিনী তথা ৷ রাসশক্তা রাসরতি রাসবাস্তবা-সনা।। হরিদা হরিতার্কণা হ্রাব-পিতচেতসা। নিশ্চৈতন্য চ বি-শ্চেতা তথা দাৰুছরিদ্রিকা ।। সুব[্] **णमात्रमा हिव कृष्मजावा**जित्विन-नी । जीरायमामधी रायरासिः

मानवातिनी ॥ मिल्लाकामिनी (कः भी इतिरयत्रभातिभी। इतिमासिष्ठ-দাত্রী চ হরিকৌতুকমক্লা।। হরি-नुमा रुतिनागा यमूनाकववाजिनी। তপ:পুদা জিতার্থা চ চত্রা চাতুরী-ভনী।। ভনিশা তপৰপা চ রৌদুৰ-भा राणार्थिनी। क्ककामा क्कड-का क्कानम्भुरायिनी ॥ क्कार्थवाः जना कृकदामिनी ভাবিনী उथा। কৃষার্থরহিতা ভক্তা ভক্তা ভক্তা সু ভক্তিদা !৷ শ্রীকৃঞ্জহিতা দীনা বির हिनी ह हातः शिया। मधुत्रा मधुताः রাজগেহভাবনভালনা।। ঐকৃষভা-वनास्मामा उरम्याम् विशायिनी । কৃষ্ণার্থকশলা ক্ষসারচর্মধরা শুভা য় অলকেশ্বরপ্র্যাচ ক্রেরেশ্বরবল্ল-छ।। ध्नधान प्रिधाकी ह कया काया হযा হয়। । भुगवा भुगविभी ह भुग-वार्थमक भिन्। वुक्त विक् भिवा-का॰मश्विभी रेणविण•मभा।। त्रकः সীনাশিনী ভূতপুতপুাণবিনাশিনী । সকলেপ্লিতদাত্রী চ সতী সাধী অৰন্ধতী ৷৷ পতিবুতা পতিপুণা প-**ভিবাক্যবিনোদিনী। অশেষসাধিনী** কল্পবাসিনী কল্পক্ষিণী ॥ৠ৷ ইত্যে-তৎ কথিত দেৰি রাধানাম সহসু क्। यः भारेष भारेषदाभि जम्

তৃষ্যত্তি মাধব: ।। কি॰ ভস্য ব্মুনা-ভি র্বা নদীভি: সর্বত: প্রিযে। স্বক্ क्किजामिजीर्थन यम। जूरहा कनार्मः নঃ৷জ্যেত্ৰস্যাস্যপুসাদেন কিংন সিং श्रुं ज्ञला वाकारा वक्षवह्री ক্ষত্রিয়ো জগভীপতি: ৷৷ বৈশ্যো বি ধিপতি ভূঁবাৎ শূদ্যে মূচ্যেত জন্মত: । दुक्षह्जा जुद्राभान प्रिजानीना-তিপাপত:।। সদ্যে মৃচ্যেত দেবে-শি সত্য সত্য ন সংশयः। ব্লাধা-নাম সহসুস্য সমান নান্তি ভূতলো৷ স্বর্গে বাপ্যথ পা তালে গিরৌ বা জ-অভোপি বা। নাতঃ পর• শু ভ• স্তো-ত্রণ তীর্থণ নাতঃ পরণ পরণ।। একাদ-न्। नृहि कुं द्वा यः शार्टेश मूनवा-शिष्ठः। उम्र महीर्थ मिषिः न्रार .मृृृ्याम्ना मृ्र्णा ७ न ॥ मानम् । १ र नी -র্ণনাস্যাণ বা তুলসী সন্নিধৌ শিবে। यः भारते मृग्याद्याभि उत्र उख कल भृग्॥ अथन्य दा दा जाजगूर वा-হস্পভ্য• তথা বিধ•। অভিরাত্ত• বা-জপেয় অগ্নিষ্টোম তথা শুভ াাক্রা यर कनभारता जि मुद्धा उर कनभा-शु या । कार्जिक ठाडेगी भागा পঠেশ্বা শৃণ্যাদপি ॥ সহস্যুগকল্প।-ন্ত বৈষ্ণঃ বসতি লভেৎ। ভতক वुक्त छवरन भिवस्य छवरन भूनः ॥

সুরাধিনাথভবনে প্ন র্যাতি সলো-कठा । गक्राजीद नेमामार् यः भार्टे भृग्यामि ॥ विरकाः स्वन ৈভা^ যাতি সত্য• সত্য• সরেশ্বরি। সম বকুমিরে জাতা পারতী বদনা-**मि्डा ॥ दाधानाममङ्गुर्था नही** दिबलाकारभावनी । भठेत्र हि मया নিভ্যু শক্ত্য ভক্ত্যা যথোচিত ॥ মম পাণসম• ছেতৎ তব ভক্ত্যা পু-काणि उ॰ । नाजकाय भुगाउदाः शायकाय कराइन ॥ मालिकाय वि द्रागाव दागयुक्ताय मृन्ददि । उपा দেয় মহান্তে৷ত্র হরিভক্তাষ শ क्षति ॥ रेविकः दवू यथामकिमाव भूगार्थनी वित्त । त्राधानायम्थाताः রিমন বক্তু মহাথনি:॥ উদ্ভৃতি व्या यञ्चा८ भाजा नोहक्षवानुनी: 1 विणुक्षमञ्चाय यथार्थवाहित्व दिक স্য সেবানিরভায মজিণে।। দাতে ব্যাশক্তি স্ভক্তিনানসে রাধাপ-मध्यानभद्राय (भाजता इद्रिशाः দিব্লিমধূপমনোভ্তায মানসে ॥ त्राधानात्रम्थायात्रमानित्व रेवकः বাষ চা দদ্যাৎ স্তোত্ৰ মহাপুণ্য र्तिভिङ्मिश्नाधनः ॥ कबाखद्रः न उन्रांखि द्राक्षक्षभगार्थन्ः। मन श्राना देवकवा हि (उवा वक्कार्थ भिव

रि ॥ **मृन• म**या वार्य्या हि नान्यवा भिवकात्रनः। इति ङक्तिविवागर्थ मूल अशार्या अया ॥ मृनु (पवि य-থার্থ মে গদিত দ্বিসূব্তে। ভক্তা সিমে প্রিয়াসি ত্ব মত: স্নেহাৎপুকা শিত ।! কদাপি নোচ্যতে দেবি ম্যা नाम महमुकः। किः भन्नः जाः भुवः क्रांति शुंगिङ्काः सम शुर्य।। खा-ত্র নজ রাধিকায়া বজ কবচ নেব হি। ইতি নারদপঞ্রাত্রে রাধিক। महम्बागमभाखा २थायः॥ 🛊 ॥ অথ রাখা কবচ•। শ্রীপার্বত্যুবাচ। दिनामवानिन् जगदन् ज्लानुगुरु-কারক। রাধিকা কবচ॰ পুণ্যু কথ্য-ৰ মম পুভো॥ यह জি কৰুণা নাথ वाहि मार मूर्थाला ज्यादा प्राम् শরণ নাথ শ্লপাণে পিনাকধৃক্।। শ্ৰীমহাদেব উবাচ। শৃণুম্ব গিরিজে তুভ্যু কবচ পূৰ্বসূচিত ৷৷ সৰ্বন-কাকর পুণ্য সর্বহত্যাহর পর । হরিভজিপুদ সাকাৎ ভুক্তি मुक्तिश्रुमाधन ॥ विद्याक्राकर्यन **मित्र इतिमासिध्याद्रगर । मर्द्रक** क्यर (रिव नर्बमजुख्याशृह ॥ সর্বেষাঞ্চৈব ভ্তানা• মনোবৃত্তি ক-র॰ পর॰। চতুর্জা মজিজনক সদা-नन्दक्तर भन्ने ॥ त्राजम्यायामधा-

ना॰ यक्ताना॰ कनमायकः । हेम॰ কবচ মক্তাত্বা রাধামজ্ঞঞ্ যো জ-পেৎ ৷৷ স নাপ্নোতি ফল ভস্য বি মু স্তস্য পদেখদে। ঋষি রস্য নহা-(मरवा २नुष्ट्रे भ्रहन्मः भुकीर्डिङ ॥ রাধাস্য দেবতা পোক্তা রাণ নীজ পরিকীর্ত্তিত ৷ ধর্মার্থ কাম মোফে যু विनिर्यागः भुकी खिंड: ॥ व्याद्यापात्म শির: পাতু ললাট রাধিকা তথা । বৃষভানুসূতা দম্ভান্ চিবুক্ গোপ-निम्नी ॥ हन्मावनी भाजू गश्च छि खा॰ क्षिभुरा उथा। क्रे॰ পानु হরিপুাণা হৃদয• বিজয়। তথা।। বা-क्षी हन्द्वरना छेन्द्र॰ भूवलक्ष्मा। কটি যোগান্বিতা পাতৃ পাদৌ সৌ-ভ पुका उथा।। नथान् ह सुध्यी शा-ত গুল্লীগোপালবল্লভা। মুখ বিঘু-মুখী পাতৃ গোপী পদতল তথা।। শুভপুদা পাতু পৃষ্ঠ জক্ষী শ্ৰীকান্ত-বল্লভা৷ ওছদেশ জরা পাতু হরিণী गाञ् गर्बछः॥ वाकाः वानी गरा পा-**७ धनागातः धन्यत्रो। भूताः मिनः** ক্ষরতা কৃষ্ণপুণা চ পশ্চিমা । । উ-ভরা হরিতা পাতু দক্ষিণা ব্ৰভা-नुजा। हन्तावनी निगम्बद दिवा (थ ডিত্তমেথল। ।। সৌভাগ্যন মধ্য-मित्न जायाद्य कामक्लिगी। होनी

পাত:পাতু মাণছি গোপিনী রজনী-ক্ষযে।। হেতদা সঙ্গবে পাতু কোন ना ह मिरार्फ्तका (मिषाभद्राज्ञ न-भाष भाषिका नर्बमिक्षयु॥ यात्रिमी ভোগসমযে রতৌ রতিপুদা সদা ৷ কামেশীকৌতুকে নিভ্যুণ বোগে রুক্তা-वली भग ॥ मर्बना मर्बकार्य्य दाबि-কা কৃষ্ণনানসা। ইভেত্তৰ কথিত। पिति कर्वन शहमाञ्चु छ ।। সর্বর **কা**-क्त नाम सङ्गतकाकन शत । সর্বার্থনিজি শুস্য স্যাৎ যম্মন-সি বর্ত্ত।। রাজদ্বারে সভাযাঞ্চ मंशुराम भञ्म करि। श्रागार्थनाण-अब्राय् यः शार्टे श्रुयाका नदः ॥ ७मऽ সিদ্ধি ভবেদেবি ন ভয় বিদ্যুতে কৃচিৎ। আরাধিতা রাধিকাচ তেন चलु न माण्यः ॥ भन्नामाना इ-त्व नामगुर्गाए यू कन नाज्र। **उ**९ कन उना उवि यः भारे পুষতঃ শুচিঃ ।। হরিদুা রোচনা চল্দু-मिंखिङ इदिहन्सन । क्षा निथिद् जुर्ह्स ह शादाय गराक जुरा ।। कछि वा एक्टरहर्ति न इति नाज अभाषः । कवहन्। भुनात्मन वृक्ता সৃष्टि॰ ছিভি॰ হরি:॥ স'হারঞাহ॰ नियज्भ करताभि सक्छ उथा। रेव क्वाय ह मूकाय दिवाग छन्मी नितन

भ प्रमाद कवह भवाश मनाथा नाम মাপু যা । ইতি জ্বীনাম্বদপঞ্রাত্রে ক্তানাম্ভসারে পঞ্রাত্তে সর্বরকা-্কৈব্রচ সমাপ্ত•।।#।। অথ রাধাস্তোত্র• ান্তোত্রঞ্চ সামবেদোক্ত পুপঠেন্ড-किन्बंकः। त्राधा त्रारमधनी त्रमा পরমা চ পরাত্মন: ॥ রাসোভ্ডবা क्ककाडा क्कारकः इल शिका। क्क প্রাণাধিদেবী চ মহাবিষ্পুস্ রপি ।। সর্বথা বিফুমাযা চ সত্যাসভ্যা जनाउनी। युक्तस्क्ला भन्नमा निर्वि-छ। निर्था भद्रा ॥ वृन्तावतना वि-क्रवा यमूना छिवा मिनी । शार्लाकः বাসিনী গোপী গোপীশা গোপনা-ज्का ।। जानन्ता शत्रभानन्ता नन्त-ननरनकाभिनी। द्वजानुमूजाः भाडा কান্তা পূৰ্ণক্ৰমস্য চ।। কাম্যা কলা-বভীকন্যা তীর্থপূতা সতীনিভা। সপ্তত্তি শছ নায়ানিবেদোক্তানি শু-ভানি চনা সারভ্তানি প্ণ্যানি স बनाममू नात्रक । यः भरतेर मण्यकः শুদ্ধা বিষ্ণুভক্তে। জিতেন্দ্রিয়া। ইহ रेव निक्वाः नन्नीः नन्नु। याजि हातः পদ ৷ হরিভক্তি হরে দাস্য লভ .তে নাত্ৰ সংশয়: 11 ভক্তো লক্ষ श्रिव । श्रिव कि कि জ্যের মরণমাত্রেণ জীবমুক্তো ভবে

য়য়ঃ॥ পদে পদে হথমেথস্য লভতে নিশ্চিত ফল । কোটি
জয়ার্জিভাৎ পাপাৎ বৃদ্ধহত্যা;
শতাদপি॥ স্তোত্তমরণমাত্তেণ মুচ্যতে নাত্র সংশ্বঃ। মৃতবৎসা
কাকবন্ধ্যা মহাবন্ধ্যা পুস্বতে॥
শ্পোতি বর্ষমেক বাশুদ্ধাস্থিকার:
ভোজনী। শ্ণোতি মাসমেক বঃ
সর্বাভীষ্ঠ লভেমরঃ॥ সামবেদে
সমার তি নারদপঞ্চরাত্রে জ্ঞানামূতসারে দ্বিতীযরাত্রৌ শিবনারদ সংবাদে ভক্তিজ্ঞানকথনে শ্রীরাধিকা
স্তোত্র-সমাপ্ত ॥

त्राधाकान्तः श्रः शिक्षः । यथा ।
गालाक विज्ञः कृष्ण द्राधाकासः जनाजनः । गालाक्रनाविच
पूर्वा विज्वे र्जालनार्थे हैनः ॥
केठि तुक्रीववर्ष्ट कुक्रवुष्ट >१ जन्
ध्रायः ॥

রাধাতনথঃ পৃ• কর্ণ: ইতি হেমচল্ফে কর্ণপর্য্যায়ে রাধাস্তশন্দদর্শনাং ।।

রাধাভেদী পুশ অজুনঃ। ইতি ভূরিপুযোগঃ॥

त्राधारवधी भू व्यक्त्नः। रुषा। त्राधारवधी कित्रीरिंधन्तु र्जिक्ट्रः (भूः उहरवा नदः। वृहत्तवा खडारकणः मृज्दुमः किश्विष्ठः॥ वीज्दम्ः कर्नकिन्नम् गाञ्जीवः गाखिवः धन्ः। हेजि हिमहन्तुः॥

त्राधामुखः भू॰ कर्गः। यथा। विहि-का साख्यम्भी ह कर्ग महस्माधिता एक्द्राद् । द्राधामुखा १कंडनयः कालभृष्ठस खस्त्रः।। ইखि द्रम-हस्तुः।।

त्राध्यः भू कर्गः। ইতি ত্রিকাণ্ড শেষः॥

রাপ্য: ত্রি কথনীয়:। রপধাতোঃ কর্মণি ঘ্যণ্পুত্যযেন নিম্নন্ন:।।

রান° ক্লী বাস্ত্ক•।। জ্ঞ । ইজি নেদিনী।। তনালপত্র•। ইজি রাজ জনির্ঘণ্টঃ।।

রান: তি মনোজ্ঞ:।। সিতঃ।। অ সিতঃ। ইতি মেদিনী॥

तानः भः भत्रभ्तानः। म ज् वि

क्षितंभः जनप्तिन्तः भूजर्वन

क्षितंभः जनप्तिन्तः भूजर्वन

क्षित्राम् भृषितीः निःक्षितिया नक

त्राष्ट्र ॥ त्राचतः। म ह भूनंतृक्षः

त्राष्ट्र ॥ त्राचतः। म ह भूनंतृक्षः

त्राक्तः व्यराधाविभिज्ञिष्णत्रथः

ताज्ञत्यर्वन क्ष्रायुगरण्यः त्रा

विभाविभावनविभावनविभः ॥ वन्तर्वः

न वृ व्यनद्यस्त्वा विक्षात्रः ।

यमूवःभीयवज्रास्वभूजात्वन बाभव्र मू-गास्त्र कः नाहित्यार्थम्वजीर्गः ॥ य-बनः॥ (वार्षकः॥ शणुरस्यः। ইঙ্ (मिनि ।। # ।। जार्या जाना यथीं ! व्यवात म्हाथ वानम्ह महाकालो পু নীর্ভিভৌ। ভার্গবে। রাঘবো গোপ खर्या त्रामाः शुकीर्खिजाः ॥ ইভি व क्रिन्द्रापः॥ #॥ द्रायमदम् दूरः পত্তি যঁথা। রা শব্দে। বিশ্ব বচনো मकाशीधवराहकः। विधानाशीधः রো যো হি তেন রান: পুকীর্ত্তিত: ॥ রমতে রম্যা সার্জ তেন রাম্ বিদু व् बाः। त्रमानाः त्रमाञ्चानः त्रामः ताः मितरिंग विष्टुः। द्रा छि । कशीवहरना নশ্চাপীশ্ববাচক: ৷৷ লক্ষীপতি• गिं ताम भुवमिं मनीविनः। নারাণ সহসু দিব্যানাণ অরণে হৎ ফল॰ লভেৎ ॥ ভৎ ফল॰ লভতে ৰূন রামোচারণ মাত্রতঃ। ইতি বুন্ধবৈবৰ্ত্তে 🗐 কৃষ্ণজন্ম খণ্ডে ১১০ আ -**थ्यायः ॥ 🕸 ॥ ७ म्य भ त्रिभूर्ग उम द्वः** यथा। मर्ख हा॰ म कनाः भू मः क् শুস্ত ভগবান্ স্বয়ণ। পরিপূর্ণতমে। রামো বুন্ধশাপাৎ স্ববিষ্তঃ ॥ ইভি তত্ত্বৈৰ ১:১ অধ্যায়:॥ 🛊 ॥ অথ শ্রীরামনজাঃ। অনন্তো ২গ্ন্যা-ननः (नन्तृ दी कि दामाव क्यन्ः।

ষ্ডক্রো হ্যমাদিষ্টো ভলতা কা भारत भनु: 11 # 11 अम् भूबाभुरगा-গ: ৷ প্ৰাত্তঃক্ত্যাদি বৈষ্ধবাক্তপী-ं छैन्द्रात्राष्ट्रः कर्याविश्वाय अवद्राप्तिन्तरा न क्रां। । नित्रनि खुकारा अवस्य नमः। मृत्य गायजीहन्त्म नमः। क्रि श्रीक्रोभाष (हर्वजारेय नमः। ज-ত: করাঙ্কন্যাসৌ। রা প্রাঞ্চাভ্যা নম:। রী॰ তহ্জনীভগা॰ স্বাহা। ব॰ मध्या जा वयह । देव चना भिका-ভ্যাণ হৃণ।রৌণ কনিষ্ঠাভ্যাণ বৌষট্ । तः कत्र उन्न शृंश ज्राः करे । वरः क्रम्यामिष्या उठा नखन्या गः। वुक-ब्राक्तु बा॰ नगः। ज्ञुमत्थ्य बा नगः। ऋषि मानमः॥ नाउो य नमः। लिक्ट न नमः। भाषस्यार्थ नमः॥ ज्ञामृद्धि शक्षद्रापि विधि विधाय (पव ध्रा-থে । কালাস্তোধরকান্তি কান্ত ম निणः वीद्रामनाष्ठामिनः । मृतुः

े प्रधान मश्रवः श्खाष्ट्रकः कान्ना। जीजाः शार्थगञाः गद्धा-क्षश्वक्राः विद्वाक्षणाः द्वाघदः । शम्यञ्च मृद्धाक्षणाः विविधा क-द्वाकृवाकः ভक्षा। व्यः ध्याद्धा मानितः मः श्का भञ्जश्वाभनः क्ष-र्याषः । जजः शीठेभुकाः विधाय विकादाङ शीठेभकीः शीठेमनुषः

नः भूका भून बीजा वाहनादि शक **भू ब्रांखिनिरानभर्ये छ॰** विश्वायावद्गन-भूका भाराख्या यथा एव वाम-भोर्ष्य भी भी जारेय नमः। वार्य उँ भाक्रीय नमः। मिक्किन वामलार्थः र्याः उँ नाताज्या नयः। उँ ठानाय नमः। उष्दिः किमात्रयु व्यापानि-काराषु मध्य दिक्कु ह द्रा॰ इंदियायन-मः। इंड्राहिना यंडकानि भूकत्वटा **ততো দলেষু পূর্বাদি দিক্ষু ওঁ হ**নুনতে নমঃ। ওঁ সূগীবায নমঃ। ওঁ ভরতায নমঃ। ওঁবিভীৰণায় নমঃ। ওঁলক্ষ-भाय नमः। ७ व्यक्ताय नमः। ७ শতুমায নমঃ। ও জামুবতে নমঃ।। मलार्गुतु अँ मृद्वाय नमः। अँ बरहाय नमः। 'अ विक्रवाय नमः। 'अ मूद्राक्षाय ननः। ७ दाष्ट्रवर्षानाय ननः। ७ व्य-কোপাৰ নম: । ওঁ ধ্মপালাৰ নম: । अं मूमजाय नमः॥ उद्द त्रिन्ताही-न् वज्ञाही • क भूजाय । उठा धूमा-मि विमर्द्धनाष्ठ[े] कर्य मगामायट ।। 🗱।। ञात्र। भूतक्षत्र १ य ए लक्ष स. প:। তথা চ। শত্তাক্ষণ জপেরাজ্রণ म्माःमः कमितः मूर्वः। क्रूल्याः দহিতে বঞ্চৌ ব্ৰাহ্মণান্ভোজ্যেত্ততঃ ।। 🗱।। व्ययः मञ्जः बङ्विषः। उथाह । ৰকান শক্তি বাক্ লক্ষ্মী ভারাদ্যঃ

शक्षवर्गकः। यष्क्षत्रः यष्विषः म्रार চতুর্গফলপুদ: ॥ বুদ্ধা সম্মোহন: শক্তি দক্ষিণামূর্ত্তি কচ্যতে। অগ স্ত্য: গ্রিশিব: প্রোক্তো মুনযোত্র ক माहित्य।। अथ वा कामवीकारह विं-শানিত্রে। মূনি র্মনোঃ। ছন্দোগায্ত্রী न•ज्ज्य श्रीवामरे•हव (मवला।। ४)।न भ्काफिक अर्द भ्रवह म्याहात्र्या ख्या। जानकीवल छ॰ (उन्नः वरङ्ग र्जाया ज्ञानिकः। मणाकः द्वा २यः। मञः भाषामध्य अपि विदाए ॥ ছন্দস্ত দেবতা রামঃ সীতাপাণি-পরিশৃহ:। আদ্য বীজ দ্বিঠ: শক্তি: কামেনাক্ষ ক্রিয়া মভা ৷৷ শিরো ল नारे जुमश्र छानुक्छिष् इत्रिश । নাভ্যুক জানু পাদেষু দশবৰ্ণান্ ন্য-সেন্সনো: ।। 🗱 ।। ভতো ধ্যান । অ-(याध्यानगात िकत्रक्षानेवर्गम खर्म। মন্দারপুষ্ণৈ রাবন্ধ বিতানে তোর-ণাঞ্চিতে ॥ সি**ংহাসন সমা**ক্ত পু-স্ত্রকোপরি রাঘব । রক্ষোভি ইরি कि रेर्न देव मिवायानगरेकः मूरिकः ॥ ज॰ख्यमान• मूनिङ र्गक्ति श्वा শোভিত । সীতালক্তবামাক। লক্ষণেনোপশোভিত ৷৷ শ্যান शुमनवरन मर्वा छत्र गृति छ॰ । थ्रान्स्वर जल्बान वर्गन्क भन-

माधीः॥ व्यनाद मर्बर गर्बर्ट ॥ # ॥ विश्व नीवायणनाराः। कठेवः (कव-व এব চ। घुक्करता सञ्जतारका २५॰ नर्वाजीष्ठेकवशुरः॥ वीभागा भन्न-रिथरिकक वीकाम्य अगरा मनुः । ह-जुर्दर्गः म এव म्यार यख्वर्गा वाक्षि **७** नुरः ॥ साशासा हँ कउरता वा নমোন্তো বা ভবেমনু:। তথা। তার भागा त्रभानक वाक् मंदी कि व विश्व । ত্র্যক্ষরে। মন্তরাজ্ঞ স্যাৎ সর্বাভী डेकन भुमः ॥ घाकत कम्मु ভদান্ত। **टिन्माय हजू बक्तः। वाभाय क्रानुः** প্রোক্তো মন্ত: পঞ্চাক্ষর: পর: ॥ পঞ্চাশনাত্কাবর্ণ: পুত্যেকপূর্বকো मनुः। लच्ची वाक् मञ्चला किष्क जाता-म्: म्राम्तिकथा ॥ (छन ष्यः त्रामः । আ॰ রাম।ইড্যাদি ত্র্যক্র:॥ তথা লক্ষী বাক্ মন্মপাদীনামন্যতম দা-নেপি ত্র্যক্ষরঃ। তেন 🗐 রাম। ঐ• রান। ল্লী• রাম ইতি।। বহিছ• **শ**খ-ন বিষে। রন্ধ্রচন্দুবিভূবিত। একা-ফরো মনুঃপ্রোক্তো মন্তরাজ: সূর-क्यः ॥ वृका मृनिः न्यारगायबीहः (नरा द्रामस्य (५वठा ॥ 🛊 ॥ এकाक्रद्र जु द्वारण लक्क छनः भूतक्रत्र १ । छ-থাচ। ভানু লক্ষণ ৰূপেয়ত্ত। ইতি ব্চনাৎ অন্যেষা যড্লক্ষন্ত ইতি

विष्णयः । श्रान भूजा निकः यङक्त वर ॥ # ॥ अथ व्यानाम्म (यागः। जा जी नुम्रेन जु इया भिनिर ্রীবাপ্তযে নর:। জাতীপুদ্নৈ জুভ্ याइन्द्रनाञ्चः ननुष्किरैतः ॥ র।जवः माराय कपरेल अवसानप्रांति जन्नातः। नें:ला९ भनानाः (श्रामन दणायमः थिन जगर्।। विन् नुभ्रेन ज्र्या कि-न्तिवावाध्य नवः । मूर्वास्थापन मीयाय र्ज्यसञ्जी नितामयः॥ त-ক্তেৎপল হু গানুজী ধন মাপোতি बाक्ष्ठिः। त्विवाकात्मन रहाज्वरुः পলাশসমূনে ন রে:॥ তজ্জপ্র মস্তঃ প্রপিবেৎ কবি র্ভবতি বৎসরাৎ। তরিশ্রিগাল ভূঞ্জীত মহদারোগ্য वर्षान ॥ अ।। जय श्रीवान हन्तुरसा-बः। औ शन्यान्याह । তির কামপ্ त्रारक्**ञ म**नवायः मनीयुषाः। यथा ज्ीव मुथ्यानाः य खमृशुः नमाम्। एः ॥ मकृत्तव भुभन्नाय विभिक्षेरियव यू िनुषः । विकीषनायाक्ति उटि य ख॰ वीतः नगामाङ् ॥ या महान् भूकि-(ठ। वराभी महारक्षः करूनाम् छ। **च उ॰ इ** छोग्ना (यनं मञ्जिक् न-্নাম্যহ• ॥ তেজসাপ্যায়িতা যুস্য ्र बृनिंड बृनिनाम्यः। शुक्रस्थाः यञः॥ 🖘। य छः ज्वछः ननामाइः॥ म

ৰ্বতো মুখতা যেন লীলয়া দৰ্শিতা রণে। রাক্সেশ্বর যোধানা ত বন্দে সর্বতো মুখণ ৷৷ নৃভাবন্ত পুপ-मानाः हिनि हि रथा नृतु। तिः इः সত্তেश्विता ८ कृष्ठे सः नृत्रिः इः नमा-भारु।। यमाधि छाजि वाजार्क ज्ञान तिनु: म मृड्या:। जियः वित्नाि পাপানা ভীষণ ত নমাম্যছ।।। পরস্য যোগ্যতাপেক্ষা রহিতো নি छ। सङ्गल। मनारकाव निक्लीनार्या। ष्य उ जु नगाग्रः ॥ या मृजुः নিজদাসানা নার্যভ্যথিলেষ্টদঃ ৷ তৰোদাস্ত্ৰেয়ে বস্থে। মৃত্যু মৃত্যু नमामाइः ॥ यदशामनमा सुगाउ। खर्तपृद्धमभूक्यः । उभीणः गर्ब-(प्रवानाः नमनीयः नमाम।इ॰ ॥ जा-অভাব সমুৎক্ষিপ্য দাস্যেনৈব রঘ্তন । ভজে ২হ পুত্যহ রাম সসীত সহলক্ষণ।। নিত্য রামভক্তস্য কিছ্করা যম্কিল্বরা: ৷ শিব্ময্যো দিশ স্তম্য সিজ্ব স্তম্য मानिकाः ॥ हेम हन्मजः (श्राक्तः मख दाजाञाक खव । भारे मन् मन यस म द्रारम छकिमान् छदिए ॥ ইতি হন্মৎকল্পে মন্তরাজাত্মক• শ্রীরামচন্দ্রোত্র• সনাপ্ত•া # ।। व्यथ बित्रामहन्त्रन्तश्रीखत्रनाडकः

नाम । (यह ब्राम छेबाह । मृगू गा-त्क्य वक्षांभि ज्ञाममााज्यकर्याः। নানাপ্তশতক পুণ্য তিষু লোকেষু বিশুতে ৷৷ নাত: পরতর গুহুণ তিযু লোকেযু বিদ্যতে । কৈলাসশিখরে রমের নানা রত্ন বিচিত্রিতে ।। একাগু পুষতো ভূত্বা বিষ্ণু মারাধ্য ভক্তিত: । উপবিষ্ট স্ততো ভোক্তু পাৰ্ৱতী শঙ্করো হ্বুবীৎ।। পার্বত্যেছি ম্যা সার্দ্ধ• ভেক্তু• ভূবনবন্দিতে। ত बार भार्बजी (पदी बश्चानाम मरू: <u>ज</u>ुक• ॥ ততো (ভाক্ষ্যান্যহ• (हर ভুৱ্যতা ভবতা পুৰো। তত স্তা। পার্বী পুরু পুত্সন্ পর্যেশর: ৷৷ ধন্যাসি কৃতপুণ্যাসি বিষ্ণুভক্তা সি পার্যতি। দুর্লভা বৈশ্বী ভক্তি र्जानरदयः दिरमचित् ॥ त्रकातामीनि নানানি শৃঃতে। মন পার্রতি। মনঃ পুননতা নেতি রাম নানাভিশক যা ৷৷ ব্ৰুক্তে যোগিনো হনন্তে নিত্যা-নন্দে চিদাত্মনি। ইতি রামপদে-নাসৌ পর•বুদ্ধাভিধীবতে ॥ রাম রামেতি রামেতি রমে রামে মনো-রনে। সহসুনামভি ভল্য॰ রাম নাম ্বরাননে ॥ ব্লানেভ্যক্ত্বা মহাদেবি ভূঙক্ব সার্ভণ ন্যাপুনা। ততো রা-মৈতি নামোজা সহ ভূজাচ পার্ব

তী।। ততো ভূজা মহাদেবী পতি-না সহ সংস্থিতা। পণুত্ব শ্রীমহাদে-ব॰ প্রীতিপুরণ মানসা।। সহসুনাম-**ভি ज्ञुलाः ज्ञाननाम प्**रयामि**छः। छ**ः স্যান্যান্যপি নামানি সন্তি চেদ্রাবণ-षिषः ॥ कथ्याः भग (मर्तिण खड भ श्रीडिक्खमा। श्रीमक्षत्र डेवाह । भृगू नानानि वक्षामि दाग्ठमुन्। পারতি। লৌকিকা বৈদিকাঃ শব্দা যে কেটিৎ সম্ভি পার্বভি॥ নানানি রানচন্দ্র্য সহসু ভেষু চাধিক । তেষ্চাত্যন্ত নুখ্যু হি নাম্য মষ্টোত্ত-র॰ শত• ॥ বিষ্ণো রেকৈক নামানি সর্বেদাধি 🕫 ফল । তাদৃঙ্নাম স-হসেুধুরাম নাম পর মত ।। জপ-ডঃ সর্ববেদা চ সর্মজ্রা চ পার্ব-্তি। ভষাৎ কোটি গুণ পুণ্য রাম নান্ত্ৰেৰ লভ্যতে ৷৷ অস্য শ্ৰীরাম না-মাষ্ট্রোত্তরশতনাম ভোত্তম্য ঈশ্বর ঋষি রনৃষ্টপছন্দ: শ্রীরানচন্দ্রেদেব-তা জীরানচন্দু পীত্যর্থ জপে বিনি-(यागः। बीदारमा वामठन्तु क द्राम-ভদুক শাখতঃ : রাজীবলোচন: 🗐 मानार्डात्स्। द्रंघूश्क्यः ॥ जानकीय-লভো জৈৰো জিতানিত্ৰো জনাদ্দনঃ। বিশানিক্রপূ্যো দান্তঃ শর্ণ্য তাণ-उर्भद्रः ॥ वालिभूम्थाना वान्ती

সভ্যবাক্ সভ্যবিক্ষম: ৷ সভ্যবুতো बुउफणः नहा इनुमराभुवः॥ (को-णालयः খ्रव्युःनी विद्राध्यस्माखः ্ত:। বিভীষণপরিতাত। দশগুবি-শিরোহর: ॥ সপ্ততালপুভেত্তা চ **र्**द्राकार ७ थ ७ नः । जाम नगुप्र रा-मर्भरमन खाउँ हा छनः ॥ (वहां छ-সারে। হয়েয়ার। ভরবৈদ্যক্ষ ভে-বল:। দুস্বিশিরোহন্তা ত্রিমূর্ত্তি ব্ৰিগুণ জনী। বিধিকন ব্ৰিলোক। चाः भूषातिवशेष्ट्राः। विलाकी त्रक्रादा धना ए ७ काद्रपार्भुपाक्ट ॥ অহল্যাপার্নশ্চৈব লি কুভক্তো ব রপুদ:। জিভেন্দিয়ে জিভকোখে। बिउल्लाखा कगर्लकः ॥ अक বানর সংবাতী তিত্রকৃতিসমাশ্রং। জ্বস্তুজ্ঞাণবরদঃ সুনিজাপুজসেবি णः॥ नर्दास्वाधित्वक गृंखवान दकीवनः। गायानादीहरू ह म-राजाला ग्राजन: !! **मर्दार्**वस ७: (भीरम्)। वुक्तर्गत्रा मृनिमः खङः। भशायाणी मरहारातः मृगीरवञ्जिकः त्राष्ट्राप्तः॥ मर्वभूग्राथिककन खीर्थः नदीवनाननः। अ। तिश्रेक्षा मध्यः ्रश्वाः भव्याः श्वा एवा।। भूत्राः म्ता म्यामाद्रः भुद्रागः शुक्रायाञ् নঃ। ঝিতবক্তো নিতভাষী পূৰ্ণ

ভাষী চ রাঘব: ॥ অনন্তশুণসঞ্জী-ता धीर्त्रामाज्ञ था जारा-মানুষচারিত্রো মহাদেবাভিপ্রি-**७: ॥ (म**ञ्क्ट किउवादी**म:** मर्ब-जीर्थन्या इति:। महानाकः जू-न्तरः मृदः भीठवामा धनूर्खद्रः ॥ नर्बयञ्जाधिला यञ्जा कताग्रत्न-ৰ্জিভ:। শিবলিস্পৃতিষ্ঠাতাসর্বা-ঘগণবজ্জিত: ॥ পরমাত্মা পর --वुक महिनानन्त्रविगुरः। शदः (अ)-তিঃ পর ধান পরাক গ্রাপরাৎ-পরঃ ॥ পরেশ: পারগ: পার: সর্ব বেদাত্ম ক:শিব: ৷ ইভ্যেত্দুমভদু-স্য নামা মধ্যেত্রে শত।। ওহাছু-ছতর দেবি তব প্রীত্যা প্রকীর্ত্তিত । यः भारतेर मृत्याद्यामि छक्तियु-क्लिन एउमा ॥ म मर्सि गुँहार्छ भारिभः कन्नकार्हिममुख्हेरेदः । कनाः নি স্লভা গান্তি শ্ৰবো যান্তি নি-वठाः ॥ द्राकाता मागठाः यास्रि वक्ररश याखि भोत्रऽजा•। **चानृकृ**त्रऽ क ज्ञानि रिश्यं। याखि व्याः खियः ।। অनृगुरु गुरु। या छ भाछि नाया-স্থ্যপদুবা:। পঠতো ভক্তিভাবেন बनना भितिमञ्जल ॥ यः भर्टे পর্যা ভক্তা ভস্য বশ্যু জগএয়। यम्पः कामय्राज हिर्ज उन्नराश्ना- ि कीर्जनार ॥ यः भरतेर्गमहन्तुमऽ नाग मध्येखद्र भंड । अक्रानिना नि अर्दार्गान म भारेभ विविभाउ ।। भूग्रकालम् मर्दिषु भर्तमानस्य ना श्रुया । मर्बर्त्यास्यू जीर्थ्यु नात्मयू ह উপ:সু চ॥ তৎ ফল কোটি গুণি **७**• उरवनातन नजाउ । भुगाकाः लियु महिष भठेगाम भाउ। छेक ॥ कन्नत्कारि मश्त्राणि कन्नत्कारि भ ভানি চ। বৈদ্বটে বাস মাপ্নোতি **मणभूर्दि मंगाभरेतः ॥ तामः मृदीः** " म्बन्धामः भगाकः भीखवानमः। স্তবন্ধি নামভি দি বৈচর্ন তে সাংসা तिरा नदाः ॥ दाभाग दाम छन्।य द्रामहन्त्राय (वश्रम । द्रघूनाथाय ना-থাৰ সীতাযা: পত্যে নম:॥ ইম• शक्य भाष्ट्रभानि क्रशाव किरानि-শ । সর্বপাপ বিনিমুক্তো বিষ্ণুসা যুৱ্য মাপু যাৎ ॥ ইত্যেত্দাম ভ্ৰদু न। भाशाबार (वहनमञः। कथि ७ • जनगाव्ह्य यक यु रिक्श्वाख्न: ৷৷ বন্দানহে নছেশান হরকোদও थ्खनः । जानकीक्रम्यानन्तरन्तनः রঘুনন্দন।। ইতি পদ্মপুরাণে উমা-মহে থর সংবাদে গ্রীরামচন্দ্রাপ্তোক্ত त्र**ण**ञ्गायखाञ् जनाधः ॥ 🗱 ॥ व्यथ विज्ञानकवन् । याजा नी

লোৎপলশ্যান বাম বাজীব-(नाहन । जानकी नम्नातालट জটামুস্কটমণ্ডিত ৷৷ সাসিত্ৰ ধনুর্বাণপাণি নক্তঞ্রান্তক• ষলীল্যা জগঞাত মাবিজুতি মজ• विजुः ॥ त्रामत्रकाः शटेर् श्राद्धः **পा**भद्गी॰ मर्बकामहा॰। जामा 🗟 রামচন্দুকবচস্য বুধকৌশিভ্সাবি र्गायबीहन्मः श्रीवामहत्नु। (मनठा **এরান5ন্দু প্রীভ্যর্থ: জপে বিনিয়ো-**गः। उँ णिता ता ताघवः भाज् ভাল দশরথাতাজ: ৷ কৌশলেযো দৃশৌ পাতু বিশ্বামিত্রপূর: শুতী।। যুাণ পাতু মথবাতা মুখ সৌমিত্র ব**্সলঃ। জি**স্থা° বিদ্যানিধিঃ পাত্ कर्थ॰ ভत्रज्वन्दिजः॥ ऋको दिवऽा-যুধ: পাত্ ভ্রে ভগ্নেশকাম্ক:। করৌ সীভাপতিঃ পাতৃ হৃদয• জা-মদগ্রভিৎ ॥ বঞ্চঃ পাতু কবদ্ধারি: खाने नीर्वागवन्ति जः। भाष्ये व्य-লপতিঃ পাতু জক্ষি নিক্ষাসনন্দ-নঃ।। নধ্যু পাতু খরধু সী নাভি काषु वना भुषः । अञ् कारा किरा निष्यः পাতু পৃষ্ঠ পাত্ রঘ্রম: ॥ সুগী; বেশ: কটি পাতু শক্থিনী হন্নৎ-পুভূ:। ঈর রঘ্ভন: পাতু রক্ষ:-क्लदिना नक्ष ॥ जानूनी (मजूक्ष

भाजू **ब**रह ममन्यास्तः। भारते বিভীষণঞ্জিদ: পাতু রামো ংথিলং . বপ: ।৷ এতা॰ রামবলোপেতা॰ র-का वः मुक् शे भारेष । म हित्रायुः जुशी भुजी विजयी विनयी ভবেৎ ॥ পাতালভূতলব্যোমচারিণ শুঘ্চা-রিণ:। নদুষ্টু মাপি শক্তা **স্তে রাক্ষ**-ত রামনামভি: ॥ রামেতি রাম-ভদুতি রামচন্দেতি বা মরন্। न-রোন লিপ্যতে পাপৈ ভূক্তি মুক্তি-क विनरित ॥ जगरेक्तविकमाञ्जन রামনামাভি রক্ষিত । যঃ করে বার-(यखन) कर्त्र हाः नर्दनिक्रयः॥ ज् र्क्जभाव विभाग विष्ठाण शक्त हन्तन **চ**र्हिजा । क्ञ्चा वि श्राद्वायम्ब स्मा २ जो हैं के न शानु या ८ II त्रा द्राहा **म्हाल मृहा निर्वार जगा करा छ**न (यट । काकवन्नत ह या नाती मृजा-পত্যাচ ৰা ভবেৎ ॥ বস্থপত্যা জী-বৰৎসা সাভবেষাত্র সংশ্বঃ বজু পঞ্জর নামেদ যো রামকবচ প-र्टि ॥ व्यवशास्त्राञ्जः मर्बे नज्र खर भक्त । जानि हेदान् रथा बान রান রক্ষা নিমা॰ হরি:।। তথা লি-থিতবান পাতঃপূর্দ্ধো বুধকৌ লিকঃ ा विश्वतो वक्त निक्तिरणो काकशक-यत्रो मृत्लो ॥ वीत्रो मान्शवित्रकः তা॰ ভাবুভৌ রাম লন্ধণৌ। তৰণৌ क्रिनम्यामी मुख्याको महावाली ।। शृखदीकविणालाको हीद्रक्था-बिनाचदो । कलम्लानितो हारहो ভাপসৌ বুন্ধচারিণৌ ॥ পুগ্রৌ দশ-त्रथरिमारङो ভाउती त्रामणञ्चानी। শরণ্ডৌ সর্বসত্বানা শুষ্ঠো সর্বধন্-प्रजाः ॥ तकः जननिरुष्टाती वा-যেতা নো রঘ্ভমৌ। আভসজ্য थनुवावियू शृणावक्षया णुगनियक्त म-क्रिनो ॥ तकगाय गम द्राम बन्द ণাবগুত: পথি সদৈব গছতা। সন षाः कवठी अज्ञी ठाश्रवागश्रवा युवा ग यहत्रातात्रथकामानामः भाजु मन-শ্বণ:।। অগুভন্ত নৃসিংহা মে পৃষ্ঠ-তো गरूउवृत्तः। भार्थाशास्त्र भनूषा-खो न नादी दाम नन्त्राभी ॥ द्वारमा मामद्रिः भ्रा वज्रगानुहादा वनी। काञ्र इ: भूक्यः भूगः कोणालाया त्रम्खनः॥ (वनाष्ठ (वर्तन)। यरक्तनः প্রাণ: পুৰুষোত্তন:। জানকীবল্ল-ভ: প্রিমানপুমেয়পরাক্রম: ্রা আ-পদানপহভার দাভার সংক্রিম্প-मा । श्याजिद्राम श्रीद्राम जूरा ज्या नमाम्। हा। पक्तित वक्ता। খন্বী বামতো জানকীশুভা পুরতো माक्षि यंग्र छ नमामि त्रम्खमः॥

এতানি মৃম নামানি মন্ডকো যঃ जना ऋदत्र । जायस्मधायुकः भूगाः স্পুপ্নোতি ন সংশযঃ॥ ইতি পদ্ম পুরাণে বজুপঞ্জরনামাখ্য শ্রীরা রামঠ প্রী হিস্কু। ইত্যমর:।। মকবচা। ইতি তজ্ঞসার: ॥ **রামককুরিকঃ পু**॰ স্বনাম্থ্যাতত্ণ । যথা। কৌশদ্ধিকঞ্চ সৌগন্ধ• রাম-কপুরিকে তৃণে। ইতি শবরত্রা वनी ॥ রামকরী জী রামকলীরাগিণী। ्रज्ञागणस्य मुश्चेवारः ॥ ব্লুম্বিরিঃ পু॰ পর্বতবিশেষ:। রামভক্ণী জ্রী ভক্ণীপুল্ল•।সে-विवक्रेशर्वतः। इति किन्ट।। যথা। কশ্চিৎ কান্তাবিরহ গুৰুণা ৰাধিকারপুমৰ: শাপেনান্ত গ মিত মহিমা বর্ষভোগ্যেন ভর্তু:। ৰক্ষ শ্চক্ৰে জনকতন্য। স্থান পু ণ্যোদকেষু স্নিপাছাযাতক্ষু বস ক্তি রামণির্ফ্যাশুমেষু ॥ ইতি মে वर्ठः ॥

वामहन्तः न् अवामः। इंडि नद त्रकृष्टी।।

त्राभहर्मनकः श्रु॰ सहनतृष्टः। ইতি । ভাবপুকामः॥ इहिदः भूखरक द्वाः ্মাছৰ্ণনকঃ। ইতিহ পাঠঃ॥ ब्रायकानी जीक्वारहरमाजात्यथा । রোহিণী রামজননী রোহিণিক वन भूमृः। इंडि मदत्र वृत्वी।। (कोणवा)।। (त्वका ह।।

রামঠ: পু॰ অংকাঠবৃক্ষ:। ইতি **बङ्गाला** ॥

त्रामठी **क्वी** नाडीहिकू। इंडि त्राज-निर्घण्डः॥

त्राभगः भू भितिनियः॥ जिन्द्रकः । ইতি রাজনির্ঘণী: ॥

ইতি হলামুধ: 11 अभा विवद्गण दामगीयक जि दमगीय । इंडा-मब्रोका॥

> উতী ইতি ভাষা। ইতি রাজ निर्घणः ॥

वामप् अः न्भः श्रम्भाम्। इंडि मद-ब्रङ्गावनी ॥

त्रामम्ञी जी जूननीविष्मवः। उट **श**र्यग्रयः । भर्वभूत्री २ विमन्। o नागरिका ८ का ७ नी ८ मृष्यभी ৬ ভরণ্যাञ्चा १ किनिब्सका ৮। ইতি শহচন্দ্রকা॥

त्रामनवभी जी टिव्बमृक्षनवभी। ना ह প্রীরানচন্দুস্য জন্মতিথি:। যথা। ष्मगरु। मः इंडायाः। हेव्य मानि ্ নবম্যার্ড জাভো রামঃ স্বয় হরিঃ। . नुनर्वय्कः मः यूका ना **छिषिः नर्व**-

कामना ॥ भूनर्बद्यक्रमः रागः चल्ला श्ला यनि नजारा रिठव मूक्तनव-্ স্যান্ত সা তিথিঃ সর্বকামদা।৷ 🗐-'ब्रामनवभी (भाका कार्षिमूर्य)गुरा-বিকা। ভিমিন্ দিনে মহাপুণ্যেরাম मुफ्लिं। ভক্তिउः ॥ यट्किष्किट् ক্রিযতে কর্ম তভ্তবক্ষধকারক । উপোষণ জাগরণ পিতৃনুদ্দিশ্য **छर्नाः ॥ जिम्नन् मिरन् जू कर्खवाः** বুক্ষপুণিও মভীপ্প ভিঃ। চৈত্রপদ• ठान्मु भद्गः। भिष[े] भूषि अः भूाश्व नशः ह कर्क हेन्छ्रिय। व्याविद्रानी अक्नया कोमनाया भन्नः भूमान् ॥ অত भिषञ् मृर्यं हानुदिखीमात्र স'ভবাৎ তিথিক্ত্যত্বাচ । তথা ভিমান্ দিনে মহাপুণের রামমুদ্দিশ্য ভক্তিত: ৷ জপেদেকান্ত আদীনেং यावर माप्रमभी मिन ॥ (उरेनव স্যাৎ পুরক্ষর্যা দশম্যা ভোজবে-फिबान्। अका (जारेका बंशिवरिष **ज्का हराइ रिक्त । क्**जक् ত্যে ভবেত্তেন সদ্যোরাম: পুসী-एि । उथा हिन मुका-जू नवनी मू नर्बभृयुजा यमि । रेमव मध्याङ्ग स्था-रगन महाभूग्रजमा ज्वंट ॥ नवमी काष्ट्रेमी विष्यां छा। जा विक्षेणद्वायरेगः । উপোষণ नवग्रास्त्र मुणग्रा (मव

পারণণ। এতছচন দ্ববং কালমাধ-বীবেপি । কিন্ত মহাপুণ্যা ইভ্যত্র মহাফলেতি পাঠ:। শুদ্ধেতি শুৰne अर्वे भृषायामृष्णाम्या न वि-দ্বাযা মিতি। অতত্রবাষ্ট্রমীবিদ্ধা নব্মী সনক্ষ্ত্রাপি নোপোষ্যা। ইতি মাধ্বাচার্য্য: । সৈব তাদৃশ্যে-व नजू विका। यहा जु भन्न हित्न একাদশ্যা দশমী পারণযোগ্যা তদা দশমীযুক্তা নবম্যপোষ্যা । रेक्टरेव विकु भन्नायरेग निकि भूवगार । व्यविकविन्न व्यक्ष्मी विष्कृत गुश्चा । यहा ज् भ्वंहित्व अक्षेत्रीदिक्षा न-বমা পরত্র দশমীযুতা নব্মী একা-म्मी दित् ह न भारत (याग्राहम्मी उना नक्क वर्या भारतारम १ १ १ ६ भी বিজৈব গ্রাহা। পরদিনে দশম্যা নেব পারণ নিতি নিযনাৎ। তথাচ द्रामाईनिम्काशाः । मणमाप्रियू वृक्तिः ७ ७ । जा विकित रिकरितः ॥ ভদন্যেষান্ত সর্বেষা• বুত• ভত্তৈব নিশ্চিত। দশন্য দেব শব্দেন দ-শনী নৈব লম্ব্ৰুয়েৎ ৷৷ নিশ্চিতৈ ্যব • বিচারেণ নবমীবুত মাচরেৎ ইতি কারিকাভ্যা মগস্ত্যসংহিতা ব্যাখ্যান । বস্তুতস্ত দশমী পারণ-नाज् नरेबंद्रवाष्ट्रभीविकातालाया

া বিষ্ণুপরায়ণৈ রিভি ভু বিষ্ণুপ-রায়ণত্ত্বেন ভবিতব্য মিত্যুপদেশ-পর• নতু কভূ বিশেষণ• ৷ অগ **ख्यातिकवम्य विष्मानवामान्**न रिणाए। कर्ल्या विधिषय कन्न नाभरखण्ड। অতএব মাধ্বাচার্য্যেণ नामान्य अव विका निविका। यः গন্ত্যস-হিতায় মৃদ্য নিত্যত্ত্ব মাহ । প্রাপ্তে এরামনবমী দিনে মর্ত্যো विमृष्धीः । উপোष्यः स्वस्य अस्य ম্ভীপাকেষু পচ্যতে ॥ यश्च রামনব বন্যান্ত ভুড়ক্তে মোহাদিন্দ্ধী:। সম্ভীপাকেষ ঘোরেষু পচ্যতে নাত্র मः मयः॥ व्यव मर्छ। इंड्रानानार নরমাত্রস্যাধিকান: । এবঞ্চ অর্য্যা দামনবম্যা• য উপোষণ মতন্দ্রিত: । মাতু গর্ভ মবাপ্নোতি নৈব রামো ভবেৎ শ্বৰু ৷৷ তম্মাৎ সর্বাত্মনা भर्ब क्रिवर नवमीवुं । भूठारख পাতকৈ: সর্বৈর্যান্ত বুক্ষসনাতন• ।। इंडि फनकी बंग भाखक मःयाग भृथकज्नग्राया**८ भिद्धः ॥ व्य**गस्र मः हिजायाः। भानगाम भिनायाक जुनगीरनक्त्रिजा। भूका जीतामहः न्तुम् काहि काहि खगायका ॥॥॥ ত্ৰানুষ্ঠান মগ্ডাস**ংহিতাতঃ স**•া ক্ষিপ্য লিখ্যতে। ক্তপ্রাতঃরানা-

দি: ৷ উপোষ্য নবনীন্তুদ্য যামেযুষ্ট-সুরাঘব। তেন প্রীতো ভব ব্র ভো স-সারাগ্রাহি মা॰ হরে ॥ ইতি निर्वर । कामलाङ् विभानाः भिनुतीलमभभुजः। एकिशाःम ए-শর্থণ পুরাবেষ্টন তৎপরণ ।। প্-প্ৰতো লক্ষ্ণ দেব সম্ভ্ৰ কনক পুত । পার্শ্বে ভর ত শতুগ্নী তাল-वृञ्जकतावृष्णि॥ व्यागु वार्गुः इन्मन्तः ताभान् गुरुकाद्भिगः। এवः ध्रान्। बी दामः भूबरयः । मान मञ्जल । ইरमु शाम्क यम रेम्कव रेनर्थाखा वक्ला **থিলঃ। জবের ইশোবুক্ষা থ**হি র্দিক্পালা: সাপয়ন্ত তে 🛭 অহি র-नतः। (कोभवा। भूबरर्-। नक्तसः। त्रामन् इननी ठानि त्रामम् मिष् জগৎ৷ অত স্তা• প্তাযিব্যামিলোক-মাত নমো হস্ত তে।। তথা নমো দ भत्रथायि भृत्रयः भिजतः ७७:। ভতো হনুজ্ঞাপ্য দেবেশ পরিবা-त्रान् नगर्हारथ ॥ शृबंषहेरकागरका-(१यू इत्यानीनि ह क्या । इत्या-मीन यथा बा॰ इन्याय नमः। ब्री॰ नित्राम याहा। तः निथारेय वक्ट् । ব্লৈ॰ কবচায হু॰। ব্লৌ॰ নেত্রাভ্যা॰ वोषदे। द्वः अञ्जाय कहे।। उथा। **रन्** নন্ত সসূত্রীব ভরত সবিভীৰণ।

লক্ষণাস্দ শতুমু জামবস্ত দলা-िष्यु ।। ध्रु · जगन श्रिकार जूदाष्ट्र • রাষ্ট্রবর্ত্মন । অকোপ পূ মূ**পালাখ্য**ণ **ज्यञ:** म्लगश्रजः।। म्लाश्र लाक-भावा• क उरद्यानि उरगुउ:। ना कभावा इन्तारया रण। उरजानि বজু শক্তি দণ্ড খড় পাশাস্কৃশ গদা শুল পদাচকাণি। মধ্যাহে জন্ম ভাববেৎ।। উहरस् गृहभक्षक मुद्र-खात्री (मान्ती नवम्याः जिल्ली नाम् ৰুক্টিকে পুনৰ্যসূদিনে নেষণ গতে भूमिति। निर्मेश्वः निशिवाः भवाम जिम्हिश स्थानरयायात्रात्र त्राविज्-**७ मज़्रभूर्वविख्यः य८ किक्षिएकः** महः॥ शलाना ब्राक्रमाः। मरेषुवः वानरम्बान्यानर्धाः पन्याञ्चगः न-**उ: । कन**भूत्राष्ट्रमः भूर्गः गृशीदा শত্ব মূভ্রণ।। অশোক রত্তসমূমে: युक्क जूनजी मरेनः। मख्य । मना-नन वधार्थाय क्ष्मं मः ङाशनाय ह। मा नवानाः विनामाय रेमञ्जानाः निधः ৰায চ ॥ পরিত্রাণায় সাধূনা রামে। জাত: স্বৰণ হরি:।। গৃহাণার্ঘ্য ম্বা দক্ত ভাতৃতি: সহিত্যে মন।। পু-ब्राक्षिकि भून र्मदा याम यामबुङ न्मिजः। श्रवायिषियण्डका निवा-नावः नरविष्यः ॥ 🗱 ॥ जन्यः नः-

(क्नशः । मूकायाः नक्क व्युक्तायाः विवासान्तायः । विकायान अका- म्मीस्ति म्मी भाद्रेश (याग्रा) न हिट ज्या नक्क व्यागार्यार्गि व्यक्षेमीविकायाः । भाद्रेशियाग्रा हिट ज्या व्यक्षेमीविकाः ज्रुक्वा भद्र रहिन जेशवामः । हिं जिन्या प्राप्ति ज्ञुः ॥

রামপ্শ: পু॰ গুবাকবিশেব: । তৎপর্য্যায়: । কামীন: ২ মুনিপ্শ: ০ সূরেন[ি] ৪ । ইতি ত্রিকাণ্ড-শেষ: ।।

द्रामञ्दुः भू• श्रीतामः। ইতি শदः त्रज्ञावनी ॥

রামলবণ ক্লী শাস্ত্ররিলবণ। তৎ পর্য্যায়:। স্নোসক্ত ২ পান্দান্ত্যাক-রসম্ভব ৩। ইতি রত্ত্বমালা।।

রামবল্লভ• ক্লী ত্ত•। ইভি রাজ-নির্ঘণটঃ॥ রামপ্রিষে ত্রি॥

রানবাণঃ পৃ• ঔষধবিশেষঃ। যথা
। রসেন্দুচিন্তানণৌ। পারদান্ত
লবক্ষ গন্ধক ভাগযুগ্ম মরিচেন
নিশ্রিত•। তত্র কাতিফল নর্জভা
নিক• তিত্তিলীফল রসেন নর্দিত•
।। বহি মান্দ্যদশবজুনাশনো রামবাণ ইতি বিশুতো রসঃ। সংগ্রহগুহণীসম্ভকর্ণক মানবাতথর-

রানায

मूयन काय ।। नीय उ जु खनका नुमान का महा अव कठे प्राणिन निमान ।। व्याप्त का महा का विकास का महा का विकास का निमान ।। भाषा जान विकास का निमान ।। भाषा जान का निमान का निमान ।। भाषा का विकास का निमान ।। भाषा का विकास का निमान का निम

त्रामणतः शृः णत्रवृक्ताः । उट् शर्यशयः। त्रामका ७: २ त्रामवागः ० त्राम्यः ४ व्यश्चर्र ७: ६ नीर्षः ७ नश्चितः १। उत्रश्चम् छगाः । देवपृष्यः १। किशुन्दः । त्राम व्यञ्चः क्यायदः। शिखकातिदः। क्य वाज नाणिद्धः। ইতি त्राज्ञः निर्यग्देः॥

রামশীতলা দ্রী আরামশীতলা। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।৷

রানসথঃ পু• সুগুীবঃ।ইতি শব-রত্নাবলী॥

द्रामरमनकः भू ज्निषः॥ कर्षिनः । ইতি द्राङ्गनिर्घण्टः॥ রামা দ্রী উৎকৃষ্টন্তীবিশেষ: ।
ইত্যার: ॥ গীতকলাভীরমতে
রামা।ইতি ভরত: ॥ যোদা॥
হিন্ধু ॥ নদী । ইতি মেদিনী ॥
হিন্ধুল । ইতি শব্দরগ্রাবলী ॥
খেতকণ্টকারী ॥ গৃহকন্যা ॥ আরামশীতলা ॥ অশোক: ॥ গোরোচনা । ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥
বালা ॥ গৈরিক । ইতি শব্দচন্দ্রিকা ॥

ब्राभायन क्री ब्रायनज्ञादनवस्कावरः। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ: ॥ তচ্চ শত-(कार्षिमःथ)कः। यथा। कारम পাতালখণ্ডে অযোধ্যা মাহাত্ম্যে তত্ৰত্য তীৰ্থাশুম বৰ্ণন পুস্তাবে । শাপোক্ত্যা হৃদি সম্বপ্ত প্রাচেতস नकलायः। (शावाठ वहनः वुका ভত্রাগত্য সুসৎকৃতঃ ॥ न নিষাদঃ न रेव द्वारमा मृगयाक्ष क्रिमागछः। **७मा म** वर्गतिनव मुल्लाका छ॰ ভবিষ্যসি ৷৷ ইত্যুক্ত্বা ত জগামাশু বুন্ধলোক সনাভন:। তভ: সংব-র্ণবামাস রাঘব• গুস্থকোটিভি: ॥ কোটিভি: শতকোটিভি:। চরিত• রঘনাথস্য শতকোটি পুবিস্তর মি ভ্যন্যত্রোক্তে: ॥ ভত্ন সংপূর্ণ ব্রহ্ম-लाकं इरेंडाडिश·। इंह **व् अण**

मर्तिभिक्षि हर्जुर्तिः मर्तिभार्मीः ॥ **छ। वः । ইঙি রা**মাযণটो कायाः ना-শোলীভউ:॥ 🗱॥ তথাহি। পুাপ্ত द्वांकामा द्वाममा वान्यीकि र्रावान ৲খবিঃ। চকার চরিত কৃৎসু বিচিত্র भन्न मर्थवर ।। हजुर्विः मर महमुानि শ্লোকানা মুক্তবান্ ঋষি:। তথা সর্গ **শতান্পঞ্** ষট্কাণ্ডানি তথোত্তর॰ ।। इंडि द्राम्।यः वान्योकीय वान-কাণ্ডে ৩ সর্গ:।। 🕸।। স॰ক্ষিপ্ত রাম-চরিত্র॰ यथा। রামাযণ মথো বক্ষে শুভে পাপ বিনাশন : বিফুনাভ্য-बुरका युका भन्नीहि उरम्टः ख्डः॥ भद्रीतः दम्पान समार नत समार भनू: मुख:। भारता द्रिकाञ्च वः मा **२ ভূদ্ব শে রাজা রযু: মৃত:।। রঘোর**জ স্ততো জাতো ব্লাজা দশরথো বলী। তস্য পুপ্রাস্ত চত্ত্বারো মহাবল প वाक्याः ॥ क्षेणवागा मजूपुारमा ভরত: কেক্যীসূত:। সূত্যে লক্ষ্ণ **ण**बुरशे मृशिबाग वज्रजः॥ রा-মে৷ ভক্ত: পিতৃ র্মাত বিশামিত্রাদ বাপ্তবান্। অন্ত্ৰগুম । যতো यक्षी। তাডকা॰ পুজ্ঞান হ। বিশ্বানিত্রস্য याञ्ज ত् भूवाङ् नावशीष्त्रणी। जनः कन्र कर्नु गद्दा उनाराम १थ का-'नकी॰ ॥ উर्गिना॰ नम्नाता वीदा

ভরতো মাওবী সুতা ৷ শত্রোবৈ কীৰ্ত্তিমতী সশগ্ৰসুতে চ তে ॥ পিত্রাদিভি রযোধ্যায়া গত্ম রা-भारयः इ जाः। यूषाबिक भाजूनक শতুমু ভরতো গতৌ ॥ গতযে। নৃ প-वर्ष्या द्वाबार माजूर ममूम्या । त्राभाग (कार्ष्ठभूनाय रेकरक्या) भा-र्थिङ उना ॥ ठठ्नं मनमा वात्रा বনে রামস্য বাঞ্চিতঃ। রাম: পিতৃ হিতার্থন্ত লক্ষণেন চ সীত্রা।। রাজ্যঞ্ ভূণবত্ত্যক্ত্বা শৃক্ষবেরপুর• গভঃ ৷৷ রথ• ভ্যক্ত্বা পুষাগঞ্চ চিত্র-কুট পারি গভঃ॥ রামস্য তু বি-যোগেন রাজা স্বর্গণ সমাশ্রিত:। সং-ক্ষৃত্য ভরত শাগাৎ রাম• মাতৃব-লাবিত: ॥ অযোধ্যান্ত সমাগত্য রাজ্য **স**ক্ মহামতে। স নৈছ**্পা**-দুকে দত্ত্বা ব্লাজ্যায ভবতায তু ॥ বি-मभावयः । निस्तृताम ऋरा छ-ক্তো হুযোধ্যা • নাবিশদুতী ॥ রা-মোপি চিত্রকূটাছ অত্রে রাশুম মা-ययो। नद्मा च जीक्षः हागस्र । मखः কারণ্য নাগতঃ।। তত্র স্প্নথা নাম वाक्रमीमार्क नागठा। निकृत्र क-ণৌ নাসে চ রামেণাথ পরাহিতা।। তৎ পেরিত: খরন্চাগাদ্ধণ জি-

नित्रा खथा। ठजूर्ममञ्स्युग तक-সান্ত বলেন চ।। বামোপি পেুৰ্যা-माम वारिगर्यमभुद्रक जान्। द्राक्रम्। পুরিতো হভগ্রগাৎ রাবণো হরণা य हि ॥ मृशक्षभः म मात्रीहः कृषाणु २थ जिन् ७४क्। भीठ्या (भुतिराज) ब्रात्मा भावीठ शुक्रधान र ॥ भिष-भागः मह भार हा मीख लम्नत তি চ। সীতোক্তো লক্ষণো হথাগা-দুাম শ্চাশু দদর্শ ত॰।। উবাচ রাক্ষ সীমাথা নুন সীতা ছতেতি সা। त्रावरण रेखत्र मामान्। व्यक्तनामाय बानकी ।। कठायुव विनिष्क्तिं छ। বৃক্ষছাযায়া রক্ষিতা তা মধার্যৎ া আগভ্য রাম: শূন্যঞ্চ পর্ণশালাণ मनम र । (माकः क्षाथ कानका भार्गनः क्ठवान् भुजुः ॥ कठायुषक সংস্ত্য তদুকো দক্ষিণা॰ দিশ। গত্বা সথ্য তত শ্চক্তে সুগুীবেণ চরা-यवः ॥ मधजानान् विनिर्छिन्। मात्र-भानजभार्त्या। वालिनक विनिर्ভित्र किश्विकायाः इत्रीयतः ॥ जूगीवः क् তবান্রামো প্রসুকে স্বব স্থিত:। जुगीतः (পुरुयामान वानद्रान् शर्व-ভোপনান্।। भीजाया मार्गनः कर्नुः भ्दोरेन्डः **मूमशाववान् । भुजी**ही

मुख्दाः भारीः पिणः गद्या ममागः তা:।। দক্ষিণান্ত দিশ বেচ মার্গব-ला १थ जानकी । यनानि भ क्छान् षीलान् नहीनाः शृलिनानि ह ॥ জানকী তে হাপশ্যন্তো মরণে কৃত-নিশ্চযা: ।। সম্পাতি বচনাৎ জ্ঞা**ত্বা** হন্মান্ কপিজ্ঞর: ৷৷ শত্যোজন विखीर्नः भूश्रु रव मकता नयन। व्यभ माऽ-জ্জানকী তত্ৰ আশোকবনিকা স্থি-তা॰॥ ভৎর্সিতা॰ রাক্ষনীভিষ্ঠ রা-বণেন চ রক্ষসা। ভবভার্য্যেতি বদ-তা চিন্তবন্তীঞ্চ রাঘৰ• ॥ অঙ্গুলীব• किन मंदा मीजा कीमना म्युवीट । ब्रानमा जना मूखारः लाकः मा ऋक मिथिन।। অভিজ্ঞानक सि प्त-হি যেন রাম: মারিষ্যতি। তৎ শুত্রা भुमाम भीजा विभी बङ्गः इन्माज ॥ यथा द्वारमा नरगर भी मु ७ वर्ग वाहा प्या गाउ । उत्यकुक् जु इन्मान् वनः मिवाः वज्ञ ७८ ॥ श्वाकः ब्राक्रमाः कान्यान् वन्ननः खयनाग-**७: । मर्रे**ब विनम् किला वारेग म् श्रेग त्रावन मृत्रवीर II त्रामम्खामि स्नू-भान् (मिश्र द्राभाग मिथिनी । এउट मुद्रा भुज्ञिलिका मीलगामान भूह-कः ॥ किंश ब्ह्न निजनाञ्चला नहा (शर् महावनः। रक्षा नकाः ममरः

बागाय वारका द्रामभार्थः म वानद्रः॥ कथ्वा कनः मधुवान मृष्टी जीएउडारवम्य । अणि बङ्गक बागाय बात्मा लकाः यत्यो भूबी ।। अमृगीवः अहन्मानकः नाम्यः मनक्षाः । विভीयागि সংগাপ্ত: শরণ রাঘব পুতি।। ল किथर्य्यञ्च जिक्षम्। यः जादनाः नुषः। রামে। নলেন সেতুঞ্চ কৃত্বান্ধৌ চোहिতायजः॥ मूत्वनावंश्रिष्ठ रेक्टव পুরী[°] लक्षा॰ मनम है। অথ তে বান-क्रोबीका नीलाक्ष्र नलाहरः॥ धूम् स् गाक श्रम्मा काष्रवर भुग्या छ मा। रेमनर विविष् मूथा छ नूबी॰ লক্ষা॰ বভঞ্জিরে।। রাক্ষসা॰ চ ম-काकायान् कालाञ्जनहरयाश्रमान् । রাম: সলম্বণো হত্বা সক্পি: সর্ব काकनान्॥ विमुऽङ्जिञ्च अध्याक॰ (रवाञ्चक नदाञ्चको। महारद महा পার্খাবভিকাষ মহাবল ॥ সম্ভ নিস্কন্ত্রণ নত্রাক্ষণ হ্রকম্পনণ । পुरुष्ठः वीत्र मृत्राखः ब्रह्मकर्गः महा वनः॥ द्रावनः नम्भन मिन्न शकारेनः রাঘবে। বলী। নিকৃত্য বাহু বক্ত্রাণি রাবণন্ত ব্যপাত্যৎ ॥ সীতা শুদ্ধা গৃহীত্বাথ বিমানে পুষ্লকৈ স্থিত:। नवानदः ननायात्जा श्रायात्रा भूव-ब्र-भूतः॥ उव त्राजाः हकात्राथ भू-

ववट भावयन् भुबाः । मभायसः-ধানাছত্য গ্যাশিরসি পাতন ॥ शिखानाः विधिव८ कृद्धा मद्धा माना-नि द्राधवः। भूट्यो अणवादो मृष्ट्री-(छ) ह ब्राइक्ष १ छ। यह ।। वका-দশ সহস্থাণি রামো রাজ্য নকার-य । भाजू द्वा वायगः इदा रेम नृषः **ভরত: স্থিত: ।।** অগন্ত্যাদীন্ মুনীন্ শুদ্ধা শুদ্ধেংগত্তিঞ্চ রক্ষসা। স্বর্গণ गाउ। जातः मार्ख मार्याधाः तिक्-ভান্তকঃ ॥ ইতি গাৰুডে ১৪৮ অ-थ्यायः ॥ 🗱 ॥ এতদভিব্লিক্ত वा न्त्रीकिश्नीउ॰ मश्चविः मिलिमर्गयुकः **मर्मु**द्भाकाञ्चकः मीडाकर्ल्क म-হসুকন্ধরাবণ বধ কাব্যক্পাভূতো-खद्रकाख मस्ति। उम्र भूषममगी-यामाका यथा । जमनाजीत्रनिवयः मर्खिषाः छलमाः धकः। वहमाः शु-থম জ্বান বাল্যাক মুনিপুক্ষৰ ॥ বিন্যাবন্তো ভূত্বা ভারদ্বাজা মৃ-হামুনি:। পপুছ সমত: শিষ্য: কৃ-ভাঞ্জলিপুটো বশী।। রামাযণ মিতি थ्याङ मंडरकार्षिश्रविखद्गः। श्री-ত• ভৰতায় বুন্ধলোকে পুতিষ্ঠিত• ।। শুষ্তে বুন্ধণা নিভ্য মৃষিভি: পি-ত্ভিঃ সুরৈ:। পঞ্বি শ্তিসাহসু॰ ब्रामायन भिन्नः जूनि ॥ छनाकर्निङ

মুমাভি: সাবশেষ মহামুনে। শ छकाढि भुविखाद द्रामाय महा-ৰ্ণবে !৷ কি গীত মিছ যমান্তি ভৰে कथय मु वुं । व्याकर्गापतिनः शृहे ভারদ্বাজস্য বৈ মুনি: 11 হস্তানলক বৎ সর্ব• সমার শতকোটিক•। ও-নিত্যুক্ত্বা মুনি: শিষ্যু প্রোবাচ ব দতা বর: ॥ ভারদাল চির জীব माधु यात्रिञ मन्। नः। नज्राति श्रविखात बागायन महानंत्व ॥ बा-মস্য চরিত সর্ব মাশ্র্য্য সম্যাগী-त्रिङ । পঞ্জি**" जिमाहमुः** नृत्वाः কে যৎপুতিষ্ঠিত ।! নৃণা ছি সদৃশ রাম্চরিত বর্ণিত ম্যা ৷ সীতামা-হাত্ম্যসার যথ বিশেষাদত্র নোক্ত-বান্ !! শৃগুম্বাবহিতো বুন্ধন্ কাছৎ স্ক্রিড নহ্ছ। সীতাষা ম্লড় তায়াঃ পুক্তে শরিতঞ্চ যৎ।। ই ত্যাদ্যার্যে রামাষণে বাল্মীকীয়ে অ-ভতোত্তরকাণ্ডে আদিকাব্যে পুথ-মসর্গঃ ।। # ।। অন্যৎ বৃক্ষাগুপু রাণীযোত্তরথগুান্তর্গ তৈকষপ্তিত্রমা श्रायामिक श्रमार्वजीम वामक्शा-**थ्याञ्चत्रामावन मस्ति। उव अक्या-**ত্মবালকাণ্ডে সর্গা: সন্তৈব শাস্ত্রু নোদিষ্ঠাঃ ষষ্ঠ্যভরত্রিশত শ্লোকাঃ भाकभूता म्भार । अक्षाज द्वाम

চরিতে অযোধ্যাকাণ্ডে নবানা স-র্গাণা॰ সগুশতানি শ্লোকাঃ পুণ্য-(माक्श्रमाः २। कात्छ १ त्राग्र १ स्त्रा-আখ্যে সর্গা ছিপঞ্ পরিক্ষিপ্তাঃ পঞ্চলভানি শ্লোকা: পাপহরা: भार्वजीत्माकाः ၁। श्रीमन्ध्राज्य রামায়ণে উমানহেশ্বর সংবাদে কি-ষিদ্ধাকাণ্ডে নবম: সর্গঃ পঞ্চশতানি শ্লোকা: দুরিতহরা পঞ্চ পঞ্চাশত্ 8। जूनत्रकात्थ मर्गाः भरिकवाध्याः ব্যিকশব্দিতে পুেক্তা দ্রীণিশতানি প্লোকা স্থিত্বনপাপহরা: ৫। কা-(७ यूकाञाक मर्गा नवमश्र नीलक-ঠোক্তা: সার্চ্চেকাদশশতলোকা মৃ-न्त्रभागृजाः भूगाः ७ । व्यथा-ত্মোত্তরকাণ্ডে সর্গা: গুহুস-খ্যুষা পুঞ্চিপ্তা ঋতুশতসংখ্যশ্লোকাঃ ৭। भूतानमः था क भूता इतिराकाः । भाई रेडा भन्नामध्यत् गिरिड হুধ্যাত্মরামায়ণে কাল্ডৈ: সগুভি রন্বিতে হতিশুভদে সর্গা শচতুঃবঞ্চি-কাঃ। শ্লোকানান্ত শতদ্বেন সহিতা যুক্তানি চত্বারিসাহসাণ্যের সমা-স্ত: শু,তিশতে স্কানি তত্ত্বাৰ্থত: ॥ इंड्रिश्राज्यवामायन ॥ 🗱 ॥ ञ्र-পর রাম বশিষ্ঠস বাদক্রপ নো-(कामायक (प्रवर्खाक वानिध

নামক মহারামায়ণ মন্তি। তত্র। পুথনাছে অষ্টাবি•শকুত্তরশত স र्गः। তम् जानान स्माको यथा। ीवान्योकि कवाठ । उनमम् नुक त्रगारनस्त्र निष् गृगु । उमिर्वाग भु क्रत्र का उ॰ निर्वापनायि यथ ॥ ১॥ य ইন॰ শৃণ্যান্নিত্য বিধি॰ রাম বশিষ্ঠযোঃ। সর্বাবস্থোপি শুবণামু চ্যতে বুন্ধ খছতি ॥ ২ ॥ উত্তরার্চ্চে, বোডশোত্তর দ্বিশত সর্গা:। ত-माराष्ट्र भारके यथा। श्रीवाम उ वाह । तिद्वर्ष्णार पत्नुनान्तागार তনঃ পততি রোহিত:। কথমেতদ-তো বুন্ধন্ সম্ভবত্যাশু জীবতঃ ॥ ১॥ যৎ সর্ব• খলিদ• বুন্ধ ভজ্জলা-निकि इ सूर्षे । भुजाकुमीर्यारक भामि ज्या वृक्षाजान नमः ॥ २॥ व्यवारि। रेवज्ञागानुकन्ननगुन्नः । वि **जीया मूम्कू गृष्टः । ज्जीय উৎপ**-**बिगुइः। চতু**र्थः **ছি ডি**गुइः। शक्ष्मः সকলোপশমোগুন্থ: ৷ ষষ্ঠপুকরণে निर्वाण्युष्टः। भूबीरखं महीक्गुष्टमः-थ्रा ১०५००। উত্তরার্জেনটাক্শৃত্ব-সংখ্যা ২৩৯০০। ইতি জ্রীনহারানা-যণে নিৰাণপুকরণে বালকাণ্ডে মো ক্ষোপায়ে দেবস্তোভে দ্বাত্রি শৎ-गुष्टम्ता म हिजाया वानि हे वुक

দর্শণে উত্তরার্চ্চে ব্যোডশোতর দি-শঙ্জম: সর্গ: ॥ तामानिक्नकामः शु त्रकाम्नानः। इंভि जाकनिर्यणेः॥ वानावकाषाभाः भू ठक्वाकः। ইতি রাজনিঘণ্ট:।। त्राभिनः भू त्रमाशा कामः। ইভि (यिमिनी।। রাম্ভ: পু॰ বুতেবেণুক্তোদঙা রস্তো বেণু: তস্য বিকা**র:। ইত্য**-মর ভরতৌ ॥ রাযণ ক্লী পীড়া। ইতি কাটিৎ-भपत्रज्ञावधी ॥ द्राय डाही की नहीत्नार**डादिर नह**ः । वा उड़ इंडि ভाषा। यथा। প্রোটি: পাত্রসঙ্কারো রাযভাটী मभाञ्चाय। ইতি শদর্গাবলী॥ त्रानः भू भानवृक्षिविर्याभः। धूना ैं डि डाया। **उ**९ পर्यतायः। मर्द्ध-त्रमः २ मानः ० क्नक्लाप्डवः ८ जननः ৫ माननिर्यामः ७ (१८३३: १ শীতলঃ ৮ বহুৰূপঃ ১ সালরসঃ >० मर्ब्बनियामकः >> मुद्राखिः >२ সুরধ্পঃ ১৩ यक्षध्भः ১৪ অগ্নিবল্প-७: ११ कनः १५ कनमजः ११। व्यम् खनाः। निनित्रपुः। निक्षपुः । क्षायवः । जिकवः। जःगुरुवः । वाङ भिल्न स्माहे कछ तुन ना निष्क्ष स्वाह्म अपन लिन खर्गे। निनित्रष्न। भुष्त्राभय ना लिका तिष्क्ष । इंडि ताक निर्वर्गः।। जा निह्न । व्याप्ति ना निर्वाम ख्या मर्जत्र मः म् जः। प्रविद्या यक्ष प्रभ ख्या मर्वत्र मक्त मः।। वाला हिला छक् खिकः कवाया गुक्ति इति । (पावाम स्वर्ग वीमर्भ जृत तुन विभाषिकाः।। गुक्त गुक्ति ज्ञत विभाषिकाः।। गुक्त गुक्ति ज्ञाति ।

त्रानकार्य्यः भू जानवृकः। ইতি त्राजनिर्यणः॥

রাবঃ পু॰ শবঃ। ইতি শব্রত্না বলী।।

ন্ত্ৰণবিন্দ ব্লিভি মৃত: ॥ তস্য কন্য ইডবিডা ৰূপেণালুভিমা ভূবি ৷ भूवखाय म ब्राइविं खाः कंन्ध्राः भुवाभाष्य ॥ अवि देवछविएम यम्। विশ्वाः मग्नम्। उम् পङ्गा का अनुक भूबी देव (पववर्शिनी ।। (बार्ष्ठः रिम्पुर्वनः बाख्य स्वाभाः (त्ववर्गिने । जिनामः नूगर्गकायः ङ्ग्लाचिं° गशाहनु ॥ यहरःहुः र्वि गानुः मङ्गुकर्ग विखाहिछ।। পিস্ল নাম সংদ্ধা পিতা তস্যা-व्वीखंडः॥ ह्रू भागांख क्रमादायः শরীরঞ্চেদ মূচ্যতে। জশরীরত্বা-इ नाम्ना उन रेव म क्रावहकः ॥ अध्या अत्वत्रा बनयिष्णु उ नन क्वत्रः। त्रावनः ऋग्नुकर्नश्रः कन्याः সূপনথী তথা।। বিভীষণ চতুর্থস্ক रिनकमा जनगर मुजः। मक्कृकार्गा मणगुीवः शिक्षाणा त्रक्रमूर्वाकः ॥ চতুল্লাদ্বিংশতিভূজো মহাকাৰো ম-श्वावनः । काजाञ्जन निर्वा सर्म लाहिज गीव अव ह ॥ निमर्गामा-ৰুণ: কুর: স রাবণ ইতি সৃত: । श्रिगाकिणिश सामी म जाजा প্রজন্মনি । চতুমুগানাং রাজা जु व्याप्तम **म द्राक्रमः । जाः** পঞ্কোট্যে বর্ষাণা সংখ্যাত্যু

मः था विषेतः ॥ नियु जानात्मकव- ॥

शिः मः था विष्ठि करा इताः ॥ विष्ठे

देव महमू नियं वर्षा । हि म द्राः
विष्या मुका गद्रः । विष्ठा यु । एव जानाः । विष्ठा यु । एव । ।

द्रां भ ना निवंदा स्थानाः क्रियाः । ।

द्रां भ ना निवंदा । । हि च दि मुद्रा । वा वा स्यानाः । । हि च दि मुद्रा । ।

द्रां स्थान । । हि च दि मुद्रा । । ।

त्रावनगङ्गा जी जि॰श्व्यामञ्चली-विष्मवः। यथा। ज्बे हेवाह। **रिवाकत्र उत्राभ्यशास्त्रा भट्टा** সুরস্যোত্তম রত্নবীজ। অসূগ্ গৃহী-ष्। চরিত পুতত্তে নিজ্ঞিশনী-লেন নভন্তলেন।৷ ছেত্ৰা সুরাণা সমরেম্বজসু বীর্য্যাবলেপোদ্ধত र्भानमा । ज्ञाक्षिभाक्ष्रभथः সমেত্য স্বর্ভানুনেব পুসভং নিক্ষণ ।। তৎ সি হলী চাক্নিতম্ববিদ্ব विका जिजा गांच महाहरायाः । भूगक्रमावष उदेवयाया॰ मूरमाठ मूर्ग्यः मित्रम्खमायाः॥ ठठः পुভृ **তि সা गङ्गा जून्य मृत्य करना हया।** नामा द्रार्दनगरक्छि भूथिमान मू পাৰ্গতা ॥ যে তু রাবণগঞ্চাযা कायल क्किविन्तकाः। भग्नताना वन ताग विञ्जाभाः बक्र टेहिंबः॥ ইতি গাৰুডে ৭০ অধ্যায়: ।। রাবণারি: পু• শ্রীরাম: । ইি কটাধর: ।।

রাবণিঃ পু॰ রাবণজ্যে পুত্র: । সচ ইন্দুজিত্। যথা। রাবণিঃ শক্রজি মেঘনাদো মন্দোদরীসূতঃ। ইতি হেমচন্দু:।।

রাশ খড শদে। ইতি কবিকল্প কন: ॥ দন্ত্যান্তো হ্য নিতি গদ-সি·হ: ॥ রাসভ: খর: । দুর্গসিং-হস্ত ইম• তালব্যান্ত মত্বা উণাদৌ ব্রুষ• ক্তা রশ্মিশদ• বুড়ৎপাদিত-বান্। খ অররাশৎ ড রাশতে। ইতি দুর্গাদাস:॥

त्राणः भू थान्यादिनम्हः। छएभर्यायः। भूछः २ छे एकतः ० क्षे
८। इन्यातः ॥ ममूह्यः ६ मनाहातः ७। इनि क्षेत्राध्यः॥ जामू एक
व्यात्यानि इनि क्षेत्राध्यः। जामू एक
व्यात्यानि इनि क्षेत्राणः। जामू एक
व्यात्यानि इनि क्षाण्याप्यायः। जानि इन्य निभाजनाप्यायः।
हि इन्य निभाजनाप्याविष्ठम्मः।
इनि ज्वाः॥ क्षा। क्ष्यानिष्ठम्मः।
इनि ज्वाः॥ क्षा। क्ष्यानिष्ठम्मः।
इनि ज्वाः॥ क्षा। क्ष्यानिष्ठम्मः।
इनि ज्वाः॥ क्षा। क्ष्यानिष्ठम्मः।
इन्याः प्राः। जिम्याः वृक्षाइकान्यम्
मूर्विज्दः। मनम क्ष्यम् इत्याः
म्रारंश १ क्ष्या एकमाः निष्ठः॥
मनमः थः जला वायू त्रि त्राः।

ধরা ক্রমাৎ। গুণৈকবৃদ্ধ্যা পঞ্চৈব মহাভ্তানি কজিরে ॥ অগ্নী সো-মৌ ভাস্করেন্দু তত স্তৃত্বারকাদয:। তেলো ভূখামুবাতেভ্য: ক্রমশ: প **क्ष जिल्ला ।। भून र्षा म्यशायान वि** ভরেদুাশি সংজ্ঞকং ৷ নক্ষত্রক্পিণং ভ্য: সপ্তবিংশাত্মক বলী ৷৷ ইতি সूर्याजिकारि भावाबाग्यः ॥ 🗱 ॥ ভস্য স•স্থান• যথা। বিষুবৎক্রান্তি-**ক্ৰিজ্যাৎ পূৰ্বভাগস্থিতাঃ স্থিরাঃ** " েম্যাদ্যা রাশ্য: ক্রান্তিবৃত্তয়: পূর্বদিক ক্রনাৎ।। ইতি মুনীশ্রকৃত जाई छोमजिका छः ॥ 🗱 ॥ ज्यथ द्रा-भागि दिनिर्गयः। भिष वृष निथुन कर्क ট সিংহাঃ কন্যা তুলাথ বৃশ্চিকভ । ধনু রথ মকরঃ সম্ভো মীন ইভি চ রাশযঃ কথিতাঃ ॥ রাশিকথন ।। #।। অখিন্যা সহ ভরণী কৃত্তি-काशास्क कीर्व्हिला (भव: 1)। বৃষভঃ কৃত্তিকাশেষ রোহিণ্যর্দ্ধঞ্চ মৃগশিরস:॥२॥মৃগশিরসোর্দ্ধ চা-मु। भूनई(म। जिभामः मिथ्नः। ७। भारः भूनई(मा त्रड्डः भूरव्रात्म्या ह ক্রিটঃ।। ৪।। সিংহোথ মঘা পূর্বফ-ञ्चनी नाम উखदायाः। ৫। उत्हर হন্তা চিত্রার্জ্ঞ কন্যকাখ্য: ॥ ৬॥ ভৌলিনি চিত্ৰাৰ্দ্ধণ স্বাভী বিশাখা

याः शाह्यस् । १। चिति विन, ा भार ख्यानुदाधादिङा (ब्राक्षा ॥ ৮ ॥ মূল পূর্বাষাটা পূথম ক্ষাপ্যন্তরা --শকে। ধরী।৯। মকর তুৎ পরিশেষ• **अ्**वना ठार्कः थनिष्ठायाः ॥ २०॥ थनि-ষ্ঠাৰ্ছে শতভিবা পূৰ্বভাদুপদ পাদ-वयः अधः। १)। भूर्व जामुभनाष्मव ন্তথোত্তরারেবতী মীনঃ।। ১২॥ ইতি রাশিনক্ষত্রভেদকৃথন ।। 🗱 🛚 রাশি নামানি চ ক্ষেত্র ভ মৃক্ষণ গৃহনাম চ । (सवादीनाक भर्याय- त्नाकारत्व বিচিন্তবেৎ ৷৷ ইতি রাশিপর্য্যায ক-থন ।। 🗱 ।। কিয় তাবুরি জিত্ম জলীর লেয় পাথেয় যুক কৌর্পা-খ্যাঃ৷ ভৌক্ষিক আকোকেরো ছ मान काराज्य क्याना । (भवाही-ना॰ विष्मवनामकथनः ।। # ।। अक्न সিত হরিত পাটল পাণ্ডু বিচিত্রা: সিতেভর পিষঙ্গৌ। পিঙ্গল কবুরি वक मिना कृहरया यथा अव्यक्त ॥ (यसामीना॰ वर्गछम कथन॰।। # !। मट्रा वही नृमिथून जगम ज-বীণ চাপী নরো হস্তজ্যনো মকরো मृगाम्यः । छोनी मध्यम्परस्या श्रवंगा ह कन्। (भवाः स्रनांत्र्ष्-माः बहुताम् मर्स्त ॥ जयक्ष्याना **ংখাকারজ্বনো ন তু অখা**ক্তজ-

ন্তরত্র চতু**শ্চরণত্ত্বথ**নাৎ वेधाज्रस्वजाकथन ॥ 🗱 ॥ क्तंत्राथ (जोन): शुक्राया १कना চ ওজোথ যুত্ম বিষম: সমশ্চ। **চর ছির দ্যাত্মক নামধ্যো মেষাদ** या श्मी कमनः भूमिशः॥ तानी-ना क्र भोगामि वित्वकः ॥ # ॥ रिष्वक्तमान्द्रत । भूगाण भूइत रेन्द्रव व्याधानाथा खरेषव ह । भुजा বৃত্ত্যা ভবস্তেয়ত নিউৎ দ্বাদশ রাশ-यः ॥ भूगामिविष्वकः ॥ केवा मिथून जून। घर कन्। दिन पाथा कान्न র্মভাগল্চ। মৃগ ধনু রাদ্যন্তাত্তে বৃষা-স্কাসি হা শচতুশ্রেণা: ॥ দিপদ চতু ञ्जह द्रानिकथन ।। 🗱।। कक है वृन्हिक भीन्। म्क्रवाष्ट्राष्ट्रंक कीरंग खाःमुः । বৃশ্চিক রাশি মু নিভি: শরীস্পত্তে न निर्मिष्ठेः॥ की हे मत्री मृश त्राणिकथ-न ।। 🗱।। दिशहत्रांगाः अर्द्ध ति रङ् विश्व ठ जुञ्जनाः । जनिनिनिव्या **ज्या वन्ताः मतीमृश**काउयः ॥ মৃগপতিবশে তিপ্তস্ত্যেতে বিহায সরীস্পান্। অক্থিতগৃহেষ্ছ वणाः जन्मावहात्रजः ॥ महीमृश জ্ঞাত্ত ইতি বহু বচনাৎ কীটসাপি র্বুহঃ। রাশীনা বশ্যাবশ্য ক थन॰ ॥ 🛊 ॥ गुरमहा मिथून ज्ला की

हाभानि घटाः निनाम् व्य त्यस्य । भक्ताहिमार्च निरही वरनी हिवरन **२ ज** व्यरको **छ ।। जलाको कर्क** है भी-तो मकतास्त्रार्क्ष मिवना**उ व**सः। গুাম্যারণ্য জলজ রাশি কথন ।।#।। হৃষ। স্তিমি গো ধবি ঘটা মিথুন ধনুঃ ককি মৃগম্থাক সমা:। বৃক্তিক কন্যা মৃগপতি বণিজো দীৰ্ঘা: সমা-थ्याजाः॥ द्रामीनाः रुम्र नीर्घ कथनः ॥ 🛊 ॥ भागारि कन्नजाः नाथा गथा मःथाः भुनक्षिनः। (सवाना द्राष्ट्र-যো জ্ঞেযা জিরাবৃত্তি পরিভুনাৎ।। **मिगिषिश लग्न कथन ।। #।। अ**ज मृक वृष्यन्तृर्क (मोम) मुकावनी जूवा । जी-বার্কি ভানুজেল্যানা ক্ষেত্রাণিসুর র-জাদ্য: ৷৷ গুহাণা ক্ষেত্ৰ কথন ৷ ৷ ৷ ৷ ৷ ৷ অজো গোপতি যুগ্মঞ্চ কর্কি ধনি মৃ-গা তথা। নিশাস জ্ঞা: মৃতা শৈতে (मया कात्र) हिनाजाकाः ॥ निना म छ। विभिथुनाः मृजाः न्रिशम्या खथा ।। भाषाः भीर्याप्तरा श्राप्त মীন শ্চোভযসংক্তক:। নিশাদি न • ज्ञा कथन • ।। # ।। द्रवि मान • नि শानाथः मशापित्रमह्यः । शक् ত্রগণ ভূমিপূতো বুধো প্সাদশবাস-त्रान्।। वर्षात्रकः मुत्राहार्यः। काश्चावि --मिनि ज्खः। मिनिः नाकव्य दर्क

चर्जानुः मार्खवर मद्रः॥ ववः भुमानार সকলাঃ শ্বরাশি• ভুঞ্জতে গ্রহাঃ॥ ইতি রাশিভোগকথন । ইতি জ্যো-তিস্তত্ত্ব ৷৷ 🕸 ৷৷ দ্বাদশরাশ্যাত্মক निवक्षभः यथा। भूवछ। देवाह। स क्रन जिन्द्रम्भ विदिया काणक পিণ:। অখিনী ভরণী চৈব কৃত্তি-काश्रवमाः भकः ॥ स्मयकः हि विः कानीया राज्यक मुनाइ ७ । ॥ चारायाः ना खरग त्यन् शुकाश ত্যু কবে গৃহিং। সৌন্যাৰ্দ্ধ ব্ৰনা (समः यमनः भद्रिकीर्डिङः ॥ मृगार्क गापुर्गि किंगा ज्यः स्त्रीमार्गृहः द्विरः। निथुनः जूकाया छम्। गगनः इम्र म्लिनः ॥ वाहिज्यानम প্রষ্যক্ষ অপ্লেব। শশিনো গৃহ । রা-निः कर्कं हेत्का नाम नार्त्थं मथवि-নাশিনঃ ॥ পিত্ৰ্যক্ষণ ভগদৈবভ্যুণ উভরা শশ্চ কেশরী। সূর্য্যক্ষেত্র• विल्ला व कान् क्रम्य भित्रकी विंउ।।। উত্তরাংশা স্রয়ঃ পাণি শিচ্তার্ছণ ক্**ন্যকা ত্বিয়•। সোমপু**শ্ৰস্য সন্মৈত দ্বিতীয় হঠর বিভো: 🛭 চিত্রা 🍽 🖟 দিতৰ সাতী বিশাখাযা **শক ভ**য়। দ্বি ঠীয় শুক্র সদন তুলা নাভি ৰুদা স্তা।। বিশাখা**শ মনুরাধা জ**্ঞা ভৌমগৃহ জ্বিদ । দ্বিতীয় বৃশ্চি-

কো রাশি মেঁদু কালম্বরূপি 🖫 🔾 मूल॰ भूरबीखबा॰ मन्ह (स्वाहार्य/)-इ॰ धनुः। क्षेक्यूगल भी नामा क्षेत्र-রর্ষে পুগীবতে ॥ উত্তরা শা জ্রযো থক শুবণ মকরো মুনে। ধনিষ্ঠার্জ শনিক্ষেত্ৰ॰ জানুনী পরিকীর্ত্তিতে। ধনিগার্জ শতভিষা প্রোপ্তপদাণ-শক ত্রণ া সৌর স্বদ্মাপর মিদ হয়ে। জন্নে চ ক্লিতে।। প্রোষ্ঠপ-দ্য শ মেকল্ড উত্তরা রেবতী তথা ৷ দ্বিতীয় জীব সদন মীনন্ত চরণাবু-(जो II # II दानी ा • लक्ष्म यक्शा-मि यथा। नात्रम **উवा**ठ। ताम्यः क-थि । तुकान द्वा हाम्म रेव मम। তেষা বিশেষতো বুহি লক্ষণানি স্বৰূপত: ।। পুলস্ত্য উবাচ। স্বৰূপ-ভত্র বক্ষ্যামি রাশীনা শৃণু নার্দ। যাদৃশা যতা সঞ্চারা যিমিন্ স্থানে বসন্তি হি ॥ সঞ্চার স্থান মেকস্য ধান্য রত্নাকরাদিযু। নব সাদ্বল স•: हाला वज्रवायाक जर्बणः ॥ निज्रः চরতি ফুল্লেষু সরসাণ পুলিনেষু চ ৷ নেব: সমান,মূর্ত্তিশ্চ অজাবিক ধ-नाहियु ॥ वृषः गम्भकोश्यम् इत्राज গোসলাদিয়। তস্যাধিবাসল্মিস্ত क्वीवन बत्राभुषा ॥ जी शू मरणाः नगः जुनु नयुग्रनन शतिगुरेशः ।

्रशोवाम् । इंड निथुन भी**उ नर्ड** - पहिषु॥ इंड॰ की ডা রভি নিঁত। রিহারে। ২বনি রস্য তু। নিথুন নাম বিখ্যাত রাশি ছেবাত্মক: মৃত:।। कर्किः व्यवीरतगम्भः मिलवरः भू-की खिंखा (कराइ वाशी श्विन वि বিক্তাবনিরেব চা৷ সিংহস্ত পর্বতা ব্লগ্য দুর্গ কলব্বে ভূমিষু। বসতে ব্যাধ পল्ली वृ गञ्ज्यते सू खश्रम् ह ॥ या हि श्रुकीशणकता नारोक्ष्य ह कन्यका। চরতে জ্রীরভিস্থানে বসংক্ত ভদনে-यु हा। जुनानानिक भुक्रवा वीष्रा পণবিচারক: । নগরাধুনি শালা সু বসতে তএ নারদ।। স্বভূ বন্মীক जकाती वृन्धिका वृन्धिकाकृष्टिः । व्यागानय की छ। शह भाषाना निय স⁴স্ভিঃ ৷৷ ধনু স্তরক্জঘনো দীপ্য-भारता धनुर्धातः। वाकिन्रता २ छवि-बीतः आशी यूक वना नियु ॥ भृगारमा नक्ता वुक्रन् वृषक्का क्वाक्रः। মকরো হসৌ নদীচারী বসতে চ महामत्थो ॥ दिक्कसुक भूक्यः कक्षात्री कनाश्च हुः। मूजनाना व्यः अप्रश्राधी (नोखिक नम्मनु ॥ নীনুৰ্বপত্ম মাসক্তো মীন স্তীৰ্থামূস क्तः । वमाज भूगारमाभ्य (मव वामागश्जकः ॥ वक्रम• गरिउ• ∥

ত্ৰত্য মেষাদীনা নহামুনে। ন ক-স্যচিত্ৰ্যাথ্যেশ ওছা মেতৎ পূ রাতনা। এতম্বাতে কথিতা সু-त्रार्य यथा जित्नवः भूगमाथ यद्छ। প্ণ্যু পুরাণ পরমা পবিত্র সা শৃণ্ডা॰ পাপহর দিবক ॥ ইতি **ত্রীবামনপুরাণে পুলস্ত্য নারদ স**ং-वाप्तरुत्रवाविजः शक्ष्या २ थ्रायः ॥ রাশিচক লী মেবাদিদ্বাদশরা-শ্যাদিযুক্তবৃত্ত ৷ তস্য নামান্তর ৽ ভচক্র জ্যোতিষচক্রঞ্চ। যথা। সপ্তবি•শতিভৈ র্জ্যোতিশক বি মিত বাযুগ । তদকা শো ভবে-দান্দি নিবর্ফাচরণাঙ্কিত: ।। ইতি দীপিকা।।#।। তদ্বিরূপণ যথা ৷ ভ-हक धुत्रया र्बन्न गाकिछ **भुत्र**ा নিলৈ:। পর্য্যেত্যজসু তমদা গুহ কক্ষা যথা ক্রম•।। উপরিস্থস্য ম-হতী ককাল্লাখ:ছিতস্য চ। মহ-ত্যা কক্ষণা ভাগা মহান্তো হল্লা ख्यान्नगा ॥ कालनात्नन जगनः ভূড়কে ধল্লভুনণাশিতঃ। গুছ: কা-লেন মহতামগুলে মহতি ভুমন্॥ ষল্লা তু বহুন্ ভূড্কে ভগণান্ भी जिमी विजि: । मङ्जा कक्ष्या-गह्न् उठः सङ्गः भरेनकतः ॥ गः नतानवः कत्ननम्। मञ्जूर्धा निवना-

ধিপা:। বর্ষাধিপত্তয় স্তদ্ধ তৃতী যা: পরিকীর্ত্তিতা: ।। উদ্ধৃ ক্রমেণ শশিনো মাসানাম্ধিপা: সৃতা: श रहारत्रमाः मूर्ये छनयामरथायः ক্রমশ তথা। ভবেদ্ধককা তীমাণ শো ভূমণ ৰপ্তিতাডিত । মৰ্বোপ রিষ্টাৎ ভুমতি যোজনৈ ভৈ ভ্রমণ্ডল ।। তত্র কক্ষা ক্রমাছ। বুক্ষাওমধ্যে পরিধি ব্যোমকক্ষাভিধীয়তে। ত মধ্যে ভূমণ ভানা মধোধ: ক্রমশ ख्या ॥ मन्तामद्रिका ज्भूध मूर्या শুকেন্দুজেন্দবः। পরিভূমন্ত্যধোধः স্থাঃ সিদ্ধবিদ্যাধরা ঘনাঃ ॥ ইতি স্ঠ: निषासः ॥ # ॥ गुरुवर हम्तु-সংখোগে ফলবিশেষজনক রাশি চক্ৰ যথা। ব্ৰাশিচক্ৰ পুৰক্ষ্যামি নৃপাণা হিভকাম্যযা। রবি জীব खबा (जोम) रिक्षक हरन्मु जमागरङ॥ জলপাতো ভবেৎ সত্য মিত্যুক্তণ विकृवामला। त्रवि जी व खथा मुक ভৈশ্চ চন্দ্রে সমাগতে। বাযুপাতো ভবেৎ সভ্য মিত্যুক্ত বিষ্ণুযামলে ।। त्रवि बी व ख्या (जीम रेखण हत्नु স্বাগতে। অগ্নিপান্তো ভবেৎ স ত্য মিত্যুক্ত• বুদ্ধযামলে ॥ রবি **छो म ख्या ताह रिडम्ह हरम्म ममा**-গ্তে। লোহপাতো ভবেৎ সভ্য भिजुडि कमुगाभाव ॥ ন্তথা কেতু ব্ৰৈশ্চ চন্দ্ৰে ই পাৰাণপাতো 'ৎপি ভবেদিভূাক্ত-ভানুযামলে ॥ ইজি নরপতিজ্যচ-र्य्यायाः ভূম্বুকচকে রাশিচক।। #11 জাতকরাশিচক্র• যথা। তন্ত্রাদি বা-ষপর্য্যন্ত রাশিচকে ব্যবস্থিত। তম वुष्त्रान्त्रभाष्ट्रया बन्नयस्ति वृथा वृथा ।। ইতি পঞ্ধর। ॥ 🗱 ।। নত্রগৃহণোক্ত রাশিচক যুগা। আগমকল্পজমে। রেখাদ্ধ পূর্পরাগত স্যাৎ ত-মধ্যতো যাম্য সবের ভেদাৎ । একৈক মীশান নিশাচরে ভূ হুতাশ বায়ে বিলিখেভতো প্ৰান্॥ বেদা-नि विक्रियुगन भ्वाकि मध्यान পঞ্চেসু বাণ শর পঞ্চতুইং। পান্। (भवाहिक: भुविनिश्यर अकना॰ স্ত বৰ্ণান্ কন্যাগতান্ পুৰিলিখেদথ শাদিবর্ণান্।। তথা। বাল॰ গৌর• খুর পোণ শ্মী শোভেতি রাশিষু । ক্র:মণভেদিতা বর্ণাঃ কন্যায়া• শা. দযঃ সূতা: ৷৷ তেন অ আ ই ই মেষঃ । উ উ या व्याः ⊹क्षा २३ मिथून•। a के कर्क है: । ও ও मि र । े ज़ु॰ जः न व न न काः कन्ता। कदर्श स्वा । চবর্গো वृश्विकः । টবর্গো अनुः । उदार्गा नकदः। भवर्तः नसः। य-

।:। य ब्रामीना मन्क्ल म-নং। তথাচ। স্ব তার রাশি बिक्षिना मनुक्वान् ज्लामन्। इंडि বচনাৎ ॥ রাশীনা॰ শুদ্ধতা জ্ঞেয়া ত্যজেৎ শত্ৰু॰ মৃতি॰ ব্যয়॰। স্ব ব্যাশে र्मे जामार्ड गननीय विवक्ति। । यना जू स द्वारण दक्कान जना जा-थक नामाम्। इक्त अचिक्त तामा गृशेषा गगरयर म्याम्याम्यकत ता-শ্যন্ত গণ্যেৎ সাধকী ক্রাৎ। ইতি त्राभाई नहिन्दुका ध्छ वहनौर । छथा। অজ্ঞাতে রাশি নক্ষত্রে নানাদ্যক্ষ-র রাশিক ইতি। তজ্ঞরালে। তেন मखार् उत्ति नाम कार् क्रावित है। गगरयव्यकि वर्षः वानाइकाः वाननः ख ब्राप्तिभू र्यञाम्यतः महाट्रिन खर्माहिङ ज्वर । এक **११ व** বান্ধবাঃ মৃতাঃ। দ্বৌচ ষট্চ দশ-শাশ্চ সেবকাঃ। বহি রক্তু মুনযস্ত পোৰকা। দাদশাষ্ট চতুরস্ত বাতকা: ॥ ইতি विकु विषय ॥ त्रामाईन्हिन्तु-काध्उदार। मक्जाती जू वह व र्क्जनीय । उथाठ। यक्षा अने वार मानि বৰ্জনীযাৰি যত্নতঃ। ইতি বচনাৎ।। অথ্যৰ্শ ধন ভাত বন্ধ পুতা শত্ৰ क्लब्सः। भव्रगः धर्म क्मांग वार्या हारण রাশ্যः।। নামাৰুক্প মেতে

বা শুভাশুভ ফৰ লভেছ।। লগ্নে সিদ্ধি স্তথা নিত্যু ধনে ধন সমৃদ্ধি-দ:। ভ্রাতরি ভ্রাতৃবৃদ্ধিক শতৌ भजुदिवर्षनः ॥ भूष्य भूयविवृष्तिः मार । वाको वाक्षववर शियः। কলতে মধ্যমাপ্যেক্তা মন্নণে মর-ণ ভবেৎ ॥ ধর্মে ধর্মবিবৃদ্ধিः न्। निष्तिः क्यंमः छिउः। আয়েচ ধনসম্পত্তি ব্যয়েচ সঞ্চিত্ত क्करः ॥ रेवक्ष्वज्ञात्त्र जू मज्ज्ञात्म বন্ধুরিতি পাঠ:। ইতি তন্ত্রসার:॥ त्राष्ट्रे॰ भू॰ क्ली विषयः॥ উপদূবः। ইত্যমর:।। বিষয়ে। জনপদ:। উ-পদুবো মুরকাদি:। ইতি ভরত:।। बाष्ट्रेनिवात्री ने भू॰ जानभरः। (ए**भ**वा-সী। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ: ॥ রাষ্ট্রিকা জ্রী কণ্টকারিকা। ইভ্য-यवः ॥ वाष्ट्रियः भू॰ नार्षिताः विवासमानः। ইত্যমর:॥ बाष्ट्रीयः भू नार्द्धेतास्त्रीवासम्। नः । ইতি হেমচন্দুः ॥ রাষ্ট্রসম্ব-क्तिनि वि ॥ রাস ড 🌎 শব্দে। ইতি কবিকল্প-क्यः ॥ म्ह्यास्त्रा २व मिन्डि गर-

সি হ:। রাসভ: খর: দুর্গসি হ-

ख्रिम॰ जानव्याङ॰ मृष् उनारमो

ङ्ग्र• कृषा तिन्य भद• वृऽ८ शाहिल- । वान्। श्र अत्रद्वाज८। उत्राजलि इेकि मूर्गामाजः ॥

त्रामः भुः (कालाङ्जः॥ श्वानः॥ ॥ ভाষा ॥ मृज्ञनकः ॥ (गानानाः कीषार्खमः। ইতিমেদিনী॥ শেষ म। विधि यंथा। कार्खिकी भूर्निमायाक কৃত্বা তু রাসনওল । গোপানা শতক কৃত্বা গোপীনা শতকন্ত ় থা।। শিলাষা• পুতিমাষা• বা 🗐 কৃষণ রাথ্যা সহ। ভারতে পূজ-থেৎ কৃত্বা চোপহারাণি ষোডশ।। গোলোকে চ বসেৎ সোপি যাবদ্বৈ বুন্ধণো বয়:। ভারত পুন রাগত্য হরিভক্তি লভেজুব ।। ক্রমেণ সুদ্দাণ ভক্তি• লক্ষ্য মন্ত্র• হরে র-পি। দেহ ত্যক্তা চ গোলোক পুন রেব প্রয়াতি চা। তত্র কৃষ্ণস্য সাৰ্প্য সংপা্প্য পাৰ্যদে ভ-(वर्। भून खर भठन नाखि बता भृज्रुश्रदा भशन्।। इंजि दुक्तेवः বর্ত্তে পুকৃতিথণ্ডে ২৫ অধ্যায়ঃ ॥ বিস্তার্স্ত শ্রীকৃষ্ণজন্মখণ্ডে ২৮ আ ধ্যাবে খ্রীমন্ডাগবভীয় রাসপঞ্চা-शास्त्रुष्ट मुश्चेत्राः ॥ 🕸 ॥ कम्राहि-ग्रां कन्न उक्याविषः। शत्रा विधि র্যথা। কার্ভিকে পৌর্ণমাস্যান্ত রাস

यावा महानिणि। नन्तम्ताः भुन्द ব্যা মহাবিভব বিস্তবৈঃ ॥ ইহুণো কে সূথা প্রাপ্য অন্তে বিষ্ণুপুরণ বুছেৎ । भूजो कार्यप्राप्तवात्व ज नेत्रट (भ-यः मरहा भरतः॥ गीरिक नाना विरिध वीरित (र्बन् वीना मृहक्रिक: 1 न्टेंड) र्यत्राव्यना गीरिक त्रक्रनानाक कीर्ज-নৈঃ।। চন্দ্ৰোগুৰু কলুৱী পঞ্চ লেগৈ विंद्राबिरेजः। विस्त्रांक विंक्ष्डरेकः कार्ये अय-श्रीकार नवः ॥ श्राह्य-षृन्तावर्तन द्रामा यमूना शूलितन वरन। বিষ্পঞ্জসদনে কৃষণ গোপীমগুল ম ণ্ডিত ॥ রাসমণ্ডল যন্ত্রস্য গো विन्तः कर्निकागञः । इत्या र्वत्या র্গোপিকয়ো র্মধ্যে সান্ত মনেকথা 11 অপর• নটবেশেন মধ্যে ত• মূরলীধ রণ। গোপীগণ মুখাস্তোজ মধুপান মধ্বুত ।। জলালচকপুতিম মণ্ড ল পক্জাকিত । দলাষ্ট শোভি-ত॰ कार्या निहरिया है। ह निह्मयू॥ मर्था मर्था ह शादिनः भार्थशा-व्रष्ठेक्षेत्रकः । युक्रन्तः याः वर्षः निव नागत स्ति व ।। इति नामान-त्र विकुः भू जारार का प्काभाग । তদ্বাহ্য ভূপরে গোপ্য: শৃত্পো **२थ সহসুশ:** ॥ পृक्तनीयाः भुयत्तु-ন নৃত্যগীতপ্রায্ণাঃ । অসংখ্যা

গোপিকান্তত্র মণ্ডলে ২প্টো বরান্ত্র-। মহিব্য স্তাঃ সমাথ্যাতাঃ স-দাসঙ্গ মুনিবুডাঃ। ভক্তোৎসবাভি লাসেন কমলা বহুৰপিণী।। রাধা বিশাখা বিমলা সুমিত্রা ললিতা ख्या। मुन्दती कमला त्रञ्जा महि-ষ্যে। হাষ্ট্রী পুকীর্ত্তিতাঃ॥ তারারাখা নিরাবাধা কৃষণ ভেদ মুপা**গতা:**। जानाः शारेष् वंकार्यातः शृकाका র্য্য বিশেষ্তঃ মু উত্তীর্ণে সায়ণ ननत्य (भारम्)। वृनेत्रवन् ययुः॥ রাসকীডা• তত স্তাভি শকে চ জগদীশ্বর:। গোপেগ রাসক্রীডা॰ ठकुः (भोर्गमाम)। यहानिणि ॥ न उब शक्किनिनरमा न शिक्कीनिनम তথা। মহানিশা তু ছে ঘটিকে রা-ত্ৰে ৰ্ম্প্ৰ্যন যামযোঃ॥ তদপাপ্তৌ চ कर्डवर्र भोनंगाम्याः निमामूर्य । এব র।সকীডা বস্তু কারবেডবি 'মানব:।। স সর্বদৃষ্ঠ ত্যক্ত্র নিৰ্বাণমুক্তি মাপুযাৎ ॥ ইত্যুৎ-कवकिविका॥

त्रामकः भू॰ गर्बकः। ইত্যমরः॥ त्रामक्विन्दिनी जी भिल्लिका। ইতি भूदहिन्द्रिका॥ त्रांमकी जी गर्बकी। ইতিশ্ব त्रामग**्डन•** ही बिक्षमात्रामकी-ডাঙ্ল । ভদ্বিরণ যথা। ভ্রমা-मुनित लिलाकः भक्षान्यकारि (शाकता वायूना धार्यप्रभानक वि-চিত্র পরমাশুব: 🛭 অতীবরম্য নি-ৰ্মাণো নিভ্যৰূপো মদীছ্যা। শ **७म्ट्य रेग्ट्य भूग्र ह्न्स्**वत्व-**ह ॥ जुजाजम ७**एल नामि नम् । वि-त्रबगक्जः। व्हारियाकनिकीर्ग शुष्ट्रन विद्रका वुज्ञ ॥ रिपर्का उना শতগুণা পরিত: পরমা শুভা।। व्यक्तात्रक्षिकता श्रीता मानिका-যো তথা।। মণীনা কৌন্তভাদী-ना मजः थेऽ। ना भागहता । ञ-ম্ল্যরত্ননির্মাণ ত্রাপি পুতি-मन्दिन ॥ मरनाष्ट्रतक भाकात म-দৃষ্ট বিশ্বকর্মণা। গোগীভি গো-পনিকরৈ র্বেষ্টিত কামধেনুভি:।। **ক**ল্ল*ৰ্*ইক্ষ: পারিজাতৈ রস°থৈ ুচ্চ नदावदेतः । भूक्षाम्यात्रे मूका-টীভি: সংবৃত বাসমণ্ডল ৷৷ বে-डिङ कि डिंड मिरिन मिनितः শতকোটিভি:। রত্নপুদীপযুক্তৈক পুञ्ज उन्नमभिदि :।। मूगिक्तिः मर-नारमारिः कल्ती अक्रमानिरेजः। কীজাপযুকৈ ভৌগৈশ্চ ভাদূলৈ वीनिटें बंदिः ॥ ध्रेनः मूद्रि

व्राच्या मारिका का बन्दर्स रिया । त्रक्रिक त्रक्रिक: भत्रनुशामानी বিকোটিভি:।। অমূন,প্রত্নাভরণৈ र्दश्मिषाः गरेक त्रशि । नक्षत्रञ्छः গজেন্দু লা বৈশ্বিতৈশ্চ বলৈ: ক্র-गाए।। नवरयोवनमण्योम क्रीम र्नि-क्लोभ त्रि । त्रमाक्ष वर्जुवाकांत्र । हन्द्रविषः यथा <u>वृत्ताः व्यमून्तर् तेत</u>्र-त्रिष्ठ मणायाजन विख्ठ । कखूती चकुरेन तरेगाः मुगिक्त वन्तनाहि-रिड: ॥ आर्ड भक्तविरि: कन भलदमः युर्जिः । मधिनारिकमः भ रिनंक शिक्षमृत्रीकरेतः करेनः ॥ श्रीत्रान्करमी खरेषु त्रमःरेशाण म-(नाहर्द्धः । शङ्ग्जनिवरेष्कणः निः रिक कन्त्रश्रह्मरेवः ॥ हन्त्राञ्चक मारिला क ज्वराक विज्वितः। अ মূল্যরমূর চিত শতশ্**ক মনোহর**• ॥ कार्डिटाजनम्कृष् रेन्सं नर्मः स्रा बत्। रेमन गृष्टः भितिभिकः नकः मरका है एवं इस ।। अञीवक भनीयक (वरम श्निर्दानीयक । भा কার নিব ভস্যালি গোলোকস্য ৰুনোহর• ৷৷ পরিতো বেপ্তিত রম্য হীরাহার সাব্দিত্র ভত্ত বৃদ্যাবন त्रमाः युक्तः हन्त्रमापरेगः ॥ कन्न वृत्यक्त इत्रिक्त सम्मादिः काराध

নুজি: শোভিত শোভনাট্যঞ্পু-स्त्राम्।रिनर्यताहरेतः।।कीषाहरीत-वरित्र ब्रोमिशः मृत्रोमिश क्रिमिलिरितः ! অভীবরম্য রহসি রাসযোগ্যন্থ-नादिउ ।। द्रिक्छ दक्कि द्रोग ব্রস-থৈয় র্গোপিকাগণৈ:। পরিভো वर्जुनाकातः विनक्षरगावनः वनः॥ ষট্পদধ্বনি সংযুক্ত পুংস্কোকিলক-ভান্বিত । তত্তাক্ষ্মটো রম্যোর-इरमाद हि विख्राः॥ मञ्जूरमाज-নোজ্'ক পঁরিডক চতুর্গ্ণ:। গো-नीना कन्नवृक्तिक मर्ववाका कन-भूरः ॥ की जानिरे अ शत् छ भ दाशा-मानीजिनकरैकः। वित्रकाजीत्रना-ক্রীণা॰ যমুনা শীতলেন চ।। পুস্লা-निरंजन मार्ग्स्यन शविबक्त मुगिक्कि ना। मात्रीकरेंग व्रजन्रेश्वक्रक्तिन्त्रा-ধনবিনোদিনী ৷৷ তত্ৰ ক্ৰীডতি সা রাধা মম প্রাণাধিদেবতা।। সেয়॰ গ্ৰীদান শাপেন ব্য ভানুসূতা হধু-ना। वृक्षामित दिः निष्तिन्तु म्नी रेन्द्रः পূজিতা বুজ।। ইতি বুলাবৈ-वर्ड ভগवन्नमाभ वाम ञिक्कन बाश्य ७ ४ है वे ब्रागः । রাসেরসঃ পু॰ গোষ্ট্রী রাসঃ॥ **ण्कातः॥ तमनिक्तिः॥ तमोवामः** ॥ ষষ্ঠীজাগরকঃ। ইতি মেদিনী॥

• উৎসবः। ইতি শব্দরভাবলী।।

श्विह्यानः। ইতি জটাধবः॥

द्वारमध्रती की त्राधा। यथा। द्वाधा

त्रारमध्रती जानवानिनी त्रिनिकथ
त्री। ইতি বৃদ্ধবৈধ্যে প্রীকৃষ্ণজন্ম

থপ্তে ১৭ অধ্যায়ঃ॥

রামা জী খনাম্থ্যাতলভাবিশে-वः । র। সন ङ्ठि हिन्ही ভাষা। एए भर्यायः । राजनी २ मृतमा ० সুগদ্ধ। ৪ गर्सेमः अनी ৫ नञ्रति है। ७ जुड़काकी १ हवाकी ५ मृदश ३। ইত্যমর:।। নাঙ্গলগেদি পঞ্ক রামু¦या॰। बञ्चलक्षोपि ठञ्छः जः র্পাক্ষ্যা মিত্যান্থ:। ইতি তট্টীকা-যা॰ ভরত: ॥ রস্যা ১০ শূেৰসী ১১ ब्रमना ३२ ब्रमा ३० मृगिक्षिम्ला ३८ র্স্যুচ্য ১৫ অতিরসা ১৬। অস্যা গুণা:। গুকর্ণ। তিব্রুর্ণ। উঞ্চর্ণ। বিষ বাতাসু কাস শোক কম্পোনর **्राचा** ना निष्-। शाहरवृक्षः ॥ द्रामा তু ত্রিবিধা প্রোক্তা মূলণ পঞা ত্ণ इथा। उद्धरो म्लन्ती निष्ठी ञ्गा द्रामा जू बंदामा ॥ ইতি द्राज निर्घण्डः ॥ अभिरूष्ट, नाञ्चनी जुद्रशा द्वात्रा भूर्यका शक्षनाञ्चली। नञ्चल क्षे जूङकाकी मर्गाकी विवनानि श्रे ॥ नाष्ट्रनी जूतदा जिला करू

কোকা বিনাশবেশ ভোগি ল্ডা
বৃশ্চিকাথু বিষ জ্ব ক্মি বৃণান্।
ইতি ভাবপুকাশ: ।। রারাশোথামবাডরী। ইতি রাজবল্পভ: ।। য় ।।
ওষ্বিবিশেব: । কাঁটাআমকলী
ইতি ভাষা। তথ্পর্যায়: । এলাপণী ২ সুব্রা ৩ যুক্তরসা ৪। ইত্যমর: ।। অপিচ । রারা বুক্তরসা
রস্যা সুব্রা রসনা রসা । এলাপণী চ সুরসা জুস্থা শুেষ্সী
তথা ৷। রাসামপাচনী তিক্তা ওক্লা কফ বাডজিশ। শোথ খাস
সনীরাসু বাড শ্লোদ্রাপহা ।।
কাশ জ্ব বিষাশীতি বাতিকাম্য
হিল্লাহ্শ। ইতি ভাবপুকাশ: ।।

ताहः भू जागः। इंडि मिन्सः ।

जातागि दिवृद्धिः ॥ भूहितः भरः ।

ज्यभ्यागः । जमः २ पर्जानः ०

रेमः हित्यः ४ विश्वह्यमः ६ । इंडा
मतः ॥ अमूनिभागः ७ भूहकाला
जः १ रेमः हितः ৮ উन्नभ्रवः ৯ भी
वंकः १० উन्नतागः १० मिन्ह्या
मूनः १२ । इंडि भद्मत्रज्ञावनी ॥

क्ष्यवर्गः १० कवमः १८ । इंडि क्या
प्रतः ॥ अखः १६ अमृतः १७ । इंडि

रङ्गा जिख्दः ॥ जरमार भन्दामि

र्था । मिन्ह्याग मर्यार भन्दामि

विश्रुहित्स कञ्चर्यम् । भरः भरतः গাত্রক ব্যক্ত: শাল্ব ভথৈব চ ॥ इन्द्राला नमूहिरिक्ट वाजाशी हम्-(भा किक:। इतकन्न किन नाडि ভৌমশ্চ নরক তথা।। রাহু র্জ্যেষ্ট-क उत्राः रिक्तुपूर्यानुगर्यः । ইত্যেতে সি-ছিকাপুত্রা দেবৈ রপি ৰুরাসদা: ।। দাৰুণাভিজনা: কুরা: जर्र्ब वुक्क दिवस (छ। मणान्यानि সহসাণি সৈ ছেকেযো গণ: মৃতঃ ॥ নিহতো যামদশ্যেন ভার্গবেশ ব **कीयमा । च**र्जात्मञ्ज शुङाकन्ता পুলোন্নস্ত শচীসূতা।। ইতি বহি भूताराभुवाभिकिमर्गनामाध्यायः॥ 🛊 ॥ তস্য শিরশ্ভেদকারণ যথা। रिविविक्शुिंहमः बर्जान् र्पव मः मि । भुविष्टेः (माम मिनव চন্দাৰ্কাভ্যাঞ্চ সূচিত: 11 চক্ৰেণ কুরধারেণ জহার পিবতঃ শির:। হরি শুস্ত কবন্ধন্ত সুধ্যাপ্লাবিতো ২পত ।। শির স্তুমরতা নীত माजा गुरु महीकुन् । यस भर्ति চন্দ্রার্কাবভিধাবভি বৈরধী: ইতি শ্ৰীভাগবতে ৮ ক্ষন্ধে ৯ অ: ब्रायः ॥ अह भन्यभञ्जातः । म्प्रापः । घारभाक्तभित्रागः। क्षवर्गः। क्षवज्ञः। निःश्वाहनः

। हजू जूंबः। थन वब मूल हम्यशाती । मृर्यप्रामाः । यमा यशिरमुर्वेषा कानः। भुज्यक्षिरित्वामर्भः। ইडि গুহ্যক্ততত্ত্ব ৷৷ অস্য স্বৰূপ শনি-वर्। म ह हु थानबाउि: । मर्ना-क्जिः। अञ्चिष्ठाभी तेर्व्याठिकिया-भी ह। ইতি वृश्ब्हा छका मयः ॥ ब्राङ्गारः भू हन्तुम्र्यप्रयाग् रगः। यथा। ब्राङ्गारहा (क्र्न्सागु ह डेन-রাগ উপপ্লব:। ইতি হেমচন্দু:।। त्राच्ठक• क्वी ' त्रवाानिमधवारत्रृ-অস্বগর্ভ্যা বামাবর্ত্তেন যামার্ছ• शुाना मधिक ब्राह्म गंगन । यथा। भण्डामत्कं विश्वो बङ्गो मो-ন্যা॰ জ্রে বাযবে হুজে। রক্ষোদি-नि ज्लो याम्या अद्रावील नती मित्न ॥ त्राङ् **जूँ भ**ि यामार्जाम्य-গভ্যা চ বামভঃ। দূয়তে যুদ্ধে বিবা দে চ যাত্রাযা॰ সন্মুখ ছিত।। वाङ विवर्जयमञ्जाष्मिशह क-যাণ: ফল॰। ইতি সৎকৃত্যমুক্তাবা नी।। #।। ताल्कानान्नहकः यथः । তস্য চক্রণ পুরক্ষ্যানি রাহুর্কালা-নলাখ্যক েশলাকা সপ্তক চক্ৰ द्रेगामो कृखिकामिकाः,।। সাভি-জিৎকা লিখেন্তত্ৰ চাষ্টাবি**ংশ**ভি ভারকা:। যত্র খক্ষে স্থিতো রাহু

वाक्रम

विषयः छ दिनिर्मिल् ।। मूथा ।

किकार में शक्क छम्। भूहः वाव
किछः । अक्षां खन्न ।। वाला छष्ट्र

क्रांश्ट यद किछदः ॥ वाला छष्ट्र

क्रांश्ट मर्द महम्मार्कममित्र ।

नाह्णकानि श्रकाणि कीवन क्रांश्य ।

नाह्णकानि श्रकाणि कीवन क्रांश विषयः । मूजन क्रांश अद्यु छरः कीवाक मथाः गः॥ এन मक्रवाया नाह्णका छ्वां छवाः चन्न म्यां अक्षां । कीवन क्रांश छ्वां छवाः चन्न नात्र मुखा यादा विनन्नी । छ जिन्न विषयः ।। निमन् कात्व मूखा यादा विनन्नी ।। छ जिन्न विषयः ।। निमन् विषयः

ताहहूबः ज्ञी चार्नुकः। ইতি রাজ-िনির্ঘট:॥

রাহদর্শন লী রাহোশগাক্ষ্তা।
ন । গৃহণ মিতি যাবং । যথা।
চক্ষ্মা দর্শন রাহো র্যন্তদ্ গৃহণ মু
চ্যতে। তত্র কর্মাণি জল্পী ত গণনামাত্রতো নতুম-রাহ্দর্শন সংক্রান্তি
বিবাহাত্যক ক্রিয় । সানমাত্রন্ত কর্ব্য দেন শান্ধ বিবজ্জিত।
ইতি তিথ্যাদিতকু ।।
রাহতেদী পু বিফুঃ। ইতি জটাধরঃ।। त्रास्त्र्वस्टि न् विकः। इंडि कि काश्रम्यः॥ त्रास्त्रद्वः क्षी (गाम्मकः। इंडि त्राक्तिर्वः॥ त्रास्त्रम्यः प् वृषः। इंडि (हम-हन्दः॥ त्रास्त्रम्यः प् उभन्नागः। इंडि इनाय्यः॥

त्राकृहिहेः शुः लणूनः। ইতি वि-काश्रामयः॥

ब्राक्श शुः विकुः । ইতি हिम-

त्राक्ष्य भू निष्नः । इंडि

त्राक्रमः शृ त्रक्षश्चारत्रकः
तक्ष्मव त्राक्षमः। जर्णयागः।
त्रोगभः र क्रवारः ० क्रवारः ८
व्यम्भः र व्यापः ७ क्रवाद्यः १
ताक्षितः ৮ क्रव् तः ৯ मिक्रवाद्यकः
२० वाजुवानः २२ मृग्रक्षनः २२
तेश्वं ३२ वाजु २८ तक्षः २८।
हेज्यतः॥ मक्राव्यः २५ क्रवाणाः २२
नृहक्षाः २० व्यक्षतः २० व्याणी
२२ भवाणः २० व्यकः २८। हेजि
व्यत्रद्वावनी ॥ नीवाद्यतः २८ क्रवादः २५ क्रविदः २१ व्यगितः २৮

कीनानभाः २० नम्रिक्यमः ७० । इंडि बंधेश्वः ॥ उरम्हरू वि ৰ্কথা। রজোমাত্রাব্রিকা মেৰ উ তোন্যাণ জগৃহে তনুণ তভঃ ক্ষুদ্ৰ ন্ধাে ভাতা ভতে কোপাশ্বাক ७:॥ कृष्काभावनशकात्राः कर्मा **९ मृद्धक्याः** छ छ । विक्राः मान শুনা জাতা স্তেভ্যধান্ত ভ পুভূ মিনৈব ভোরক্যতা মেই তৈ কঠি রাক্ষসাম্ভ তে। ইতি বহিংগ্রিরণণ 🖈 🕯 🎚 অ পিট 🖟 রক্ষোগণ-জৈ।ধ্ব-नार सनामान मही कर्ने में हिना নিযুত তেৰাণ ভীমসেনাল্ভণ ক্ষয়ণ ॥ ইতি মাৎসের আদিসর্গে কশ্য भाग्यनाम ७ व्यथ्यायः॥॥ प्राक्तम रकाकामानि यथा। क्टकीलपूर नभाक यहा हिन्द्री दिं उ॰ अतरे। কেশাবপন্ন মাধ্ত মাক্ত খাসিব-্ৰ প্তবেৎনা এক্তি:সংস্টুমাঞ্চ ভা ाला वि प्रकार्या अवस् । ज्यां ज् छाडा जना विद्यानशान्। जान वर्ज्ययः।। इनिक्रमा नाम स्यर्भाका ত্তে ভুঞ্জভানখীদৃশং ট্ৰিভ বামন **शुकारं** २० जब्रायः ॥ ऋ॥ (उदाः विश्वाः न्यंत्रवाकामधः । य्वा। ্অন্তরীক্ষ চরা বে চ'ভূত পুেত পি नावकाः। बर्जयिष्। कृतृगन्मः (ख

अदिव हम्नि स्थि। त्याक् विकृत् भाग निक दिया माम नामां । विक दिया माम नामां । कृष्टिम्मः ॥ दि कु मूर्गाह्यः मार्व विस्त्रसूष्यं विजिताः । ইति भाषाः सर्वश्यः ३६ अधाराः ॥ ॥ यदे भूकात्र विवास्त्रकां विवास्वित्या-यः । यथा । आमुद्दा मुविगानाना-साक्ष्यः मामाध्रियः । त्राक्रमा युष्यस्त्रगाद रिम्माहः कन्यकाह-वाष्ट्र ॥ हेकुत्वास्कर्यः ॥

बाक्तनमुः भू वावगः। ३७ विकाश्यमंत्रः॥

রাক্ষা ত্রী লাক্ষা।ইউমের: ।। রি শ গভৌ।ইতি কবিকর্মুম্ম: ।। রেফাদি: । শ রিয়তি । ইতি

्द्रशामा गः॥ विजे की भूना । वन । इंडि , (मिनि ॥ - ब्रिक् वि निर्धनः। ইकि मस्त्रः।-वनी ॥ तिकक॰ वि **म्**नार । ইতান्तरः ॥ ব্লিক। জ্লী তিথিভেদঃ। সাত্ চতুথী नवनी ठजूर्मणी ह। यथा । नव्हा **जुन कया दिका भूग ठ जिथ्यः** क्यार । इंडि डियामिडवृः॥ क्याम् उम्। निष्ये विषी यथा। नन्ता जुना क्या तिका भूगी ह नाम जिंक्क कलाः। म जिक्काः मर्वरूपम् । ইতি জ্যোতিঃসার:।। চন্দে চার্ক পজার্কি শুক্রবিযুত্তে মধ্যে ২৭ বা পাপযো:। ত্যক্ত্বা চ ৰ্যাত্ৰিপাত বৈধৃতি দিন- বিপ্তিঞ্চ ব্লিক্তাণ তিথিণ কুরাহায়ন চৈত্র পৌষ রহিতে ল গ্লাংশকে মানুষে ॥ রিক্তাস্ বিধ বা কন্যা দৰ্শেপি স্যাদ্বিবাহিতা। भरिनकद्रिमान हिन्द यमि दिन्छ। তিথি ভ্ৰেং॥ তৃষ্মিন্ বিৰাহিত। कन्या भिक्तिशान विकिनी । इंडि দীপিকা। বিভিন্মসি নিশাকরে

শুভকরে রিক্তে**ত**রে বা তিথৌ সৌ

म् अपि छ। निर्जनम् जीव निवरम् शः

্রক চ ক্ষেত্রে। ইতি ভুরবল-

जीनः ॥ चामणी मधगी नन्ता विका-मु अक्ष मर्जम्। वन माय् र्याना इन्। ८ শিশ্নাময়ভক্ষণ।। ইতি ক্ত্যচি-স্তামণি: ৷৷ পূর্বেশান্তক সর্প মূলরছি-তেমুক্ষেম্বরিকে তিথে বঙে মাসি निर्दन्त् बीदिरयम (भा छक्कं भी-तारस्य मन्त्राख भक्षा वर्ष चन् मृत्य बनार्मान । यश्ची नुजिनम्बिन वर्ज्यपा उथाईनी । त्रिका भक्र-भीरिक्ष्य भोति ভोगितित उथा ॥ এব সুনিশ্চিতে কালে বিদ্যারম্ভ काइराष्ट्र। इंडि विकुष्यां खतः॥ भू-ৰাগ্নিযাদ্য কণি চিত্ৰ শিবান্যভেষু রিক্রাষ্ট্রমীণ বিপত চন্দ্রতিখিণ বি-श्वा वाङ्गानि भागमूनस्य विज्ञा কিবারে শন্তেন্দু যোগ করণেষু হ-नशुरारः। इंडि मीनिका ॥ हन्ता-क्रा ज्रा ज्रा भूग भरत जुन करा च्दा । वृष अत्नरी ह नन्तायाः मुद्क রিক্তাম্তা তিথি:।। ইতি ভীন-भन्नाकमः ॥ मर्बव कार्यं। तूथ कीव শুক্রাঃ কেন্দু, ত্রিকোণোপগতাঃ পু-শ্ভা: । তৃতীয় লাভারিগতাক পাপা ভিথি বিরিক্তা শুভদস্য চা-रः॥ इंकि मीलिका॥ हर्जुवी नव-মী হৈব রিক্তা চৈব চতুর্দশী ৷ শকে नन्दा वृद्ध छम्। मानी विका बाब

क्या।। अत्रो भूगी हे में यूँकी निकि यागाः भुकीर्डिठाः। वृष्यनसगठा नन्ता वर्ष जुन ज्या खरते॥ ज्ख রিক্তামৃত পুোক্ত পূর্ণা চ রবি **ठन्मुर्याः ॥ ই**তি জ্যোতি:সাগর नातः ॥ वश्रुष्टेंनी चारणीयु नग हि शिविन गृहि। गृविना भु जिनम्-र्भ तिकावमिरित्यू ह।। उथा यम দ্বিতীযায়া যাত্রায়া মরণ ভবেৎ । ইতি সৎক্ত্যমুক্তাবলী।। রিক্র জ্বী ধন। ইত্যমরঃ॥ तिज्ञशती वि मायामः। धनशती । यथा। यमारमो नियूक्का (मद्रता-দিঃ স্বয়প্যপুণ্ডো হপুত্রস্য ক্ষেত্রে ৰ পরপুত্রার্থণ পুরুত্তোয়ণ জনয়তি न विभिज्का ब्राम्य्रायला ब्रया রপি রিক্থহারী পিণ্ডদাতা চ। ङ्खि भि**डाक्षत्रायाः नाय**ভागः ॥ রিক্রী তি ধনহারী ॥ ধনী। রিক্র• হ- " রতিব:ইত্যথেইন্পুত্যযনিষ্কর:॥ ব্লিথ ই সর্পণে। ইতি কবিকল্পদ্রমঃ ।। ই রিউ্থাতে। ইতি দুর্গাদাস:।। রিগ ই গভৌ। ইতি কবিকল্লছন: ॥ ই রিঙ্গতে। ইতি দুর্গাদাস:।। विश्वनः क्षी श्रुलनः। ইভি (इनहन्पुः॥ রিক্ন ক্রী স্থলন । ইত্যমর:।। (च धर्मामु)भांत्र । इंगुरिक्षायाः य-

कीयविश्वानाहन अथा जार दे छ अर्थ के छि छ । भिहिना हिन्ह स्वर्धन । दे छ जिल्हा ने श्वर्धन स्वर्धन स्वर्य स्वर्य

ति कि मल्लकि विष्णागर्याः। इंडि
कि विकल्लक्ष्मः ॥ कि त्रिष्ठ विष्ठ ति कि
छि। तिर्द्ध ति भू येनाकार्छ। धरेन मेदिखण्ठ ति छि। त्रिष्ठ ए छ्यार्यः।
इंडि इलाय्यः। इंडि दूर्गानामः ॥
ति ध इंत के छे वित्रकः। इंडि
किविक्लक्षमः ॥ वित्रकः भोनःभूत्रिन भूतीरवार्णमाः । इंडि छ्युछूँ छः। इंत खित्रष्ट खरेतकीर ।
ध क तिनक्षि तिर्द्ध खिनातकी ।
छ ति छा। इंडि पूर्गामामः ॥

রিজ ড শ্বজ্যথে। ইন্টি করিকল্পদ্ধনঃ

। শ্বজ্যথে ভর্জনে। ড রেজতে।
ইতিদুর্গাদাসঃ।।
রিধনঃ পু॰ কানঃ।। বসন্তঃ।ইতি
বিশ্বঃ।।

রিপু: পু: শজু: | ইত্যমর: || বে-

নামগদ্ব্য । ইতি রাজ णेः । नगारभक्तरा वक्षनगुः । जर-পর্য্যায:। ষট্কোণ ২ রিপুন নিরে •! यथा। श्रीञ्चानः शक्षमः (छःयः যামিত্র॰ সপ্তম॰ মৃত্ত॰। দুগ্র- দুগ্র-তথাস্তাখ্য বট্কোণ রিপুননি র ৷৷ অপিচ ৷ সুনীচণে হস্তগেপি-বা রিপো গৃহে ছিতা গুছা:। বৃথা कनः भुकी खिंडः ममस्यानं मृतिः िः ॥ जन्रह । जङ्गित तुनस्याः वरिष्ठ ठा द्वेरम मृजु दक्करयाः । वायमा দ্বাদশস্থানে বৈপরীত্যেন চিন্তন-্যা **ই**ভি জ্যোভিস্তङ्ग ॥ #॥ **मदी**द्रञ् ষড়িপবো যথা। কাম: কোধঃ ला छः (भारुः भरः भार मर्या का তথাহি। আস্থায যোগ মবজি-७१ ह रेवित विदेक मावश्र हिन्द्रिय-গণ মনসি পুসলে। ইত্যাদি উ-**ন্ত্রসারে ভ্**বনেশ্বরীস্তোত্র• ॥

রিপুঘাতিনী জ্রী লতাবিলেব:।

সচুই ইতি ভাষা। যথা। সচিকা

বহুবিত্তীর্ণা ক্রিকা রিপুঘাতিনী।

ইতি শব্চিশ্বিকা।

রিয় পশ রংখ। ইতি কবিকল্পছনঃ
।। নোপ্রশং। পশ রিয়তি রিরিয়।
শর্ষনাদিরশ্নিত্যনের । ইতি

मुर्गामाञः ॥

রিপ্তঃ লী লগাপেক্ষযান্তাদশরাশিঃ
। যথা। কর্মন্থানক্ষ দশনং থং নেশ্রণ নাম্পদং । ছিদাথ্য নইনং
লানং রিপ্তাপ্য: লাদশং মৃত্তং ।।
ভক্র চিন্তনীয়ং যথা। প্রাপ্ত্যাযাবথ
চিন্তযেক্তবগৃহে রিপ্তেথ নজিব্যযৌ সৌন্য সালিক্তীক্ষিত কপ্পচিত্তি শুবাং ক্ষতি ন্তুন্যথা । ইতি
জ্যোতিশুলুং ।।

রিপু: ত্রি অধম:। ইতি সিদ্ধান্ত-কৌমুদ্যামূণাদিক্তি:।।

রিক সংসনে। ইতি কবিকল্পজনঃ।। সৌত্রধাতুর্বণ। রিপ্ল: রেফ:। ইতি দুর্গাদাসঃ।।

রিফ শ অর্ফে। ইতি কবিকল্পজনঃ

।। শ রিফতি। অর্ফো দান শ্লাগ্রা

হিংসা নিন্দা যুদ্ধানি। ইতি দুর্গাদাসঃ।।

রিব ই গত্যা । ইতি কবিকল্পদ্দন:

। ইরিষ্যতে। ইতি দুর্গাদাস: ।।

রিভ রবে । ইতি কবিকল্পদ্দন: ।।

বিরিক্ষ:। ইতি দুর্গাদাস: ।।
রিমেদ: পুণ অরিমেদ:। ইতি রাজনিঘণী: ।।

রিরী স্ত্রী পিওল:। ইতি হেমচন্দু:।। রিব ই বুজে। ইতি কবিকল্লফ্ম:।। ই রিখ্যতে । বুজো গভি: । ইতি

দুর্গাদাসঃ॥ রিশ শ ঔ হিংসে। ইতি কবিকল্প

জনঃ।। ঔ অরিক্ষৎ। শ রিশতি। রেক্ষ্যতি। ইতি দুর্গাদাসঃ।।

রিশ্য: পু° মৃগ:। ইতি ত্রিকাণ্ড-শেষ:॥

রিব বঞ্জে ইন্ডি কবিকল্পজন: ॥ রেইতি। ইতি দুর্গাদাস:॥

तिविः भू॰ श्रविः । श्रविष्ठ छान ज•मात्रायाः भात्रः गहिष्ठ श्रवयः । श्रवीण गठो नानीि किः । तिवि हमािष्ट । विद्या विद्या मठाया तिवयः भुभिष्ताः । ইতি भुर्यागार ।। ज्ञियाः श्रवी ह। ইত্যমরটীকা याः ভরতः ।।

রিষ্ঠ জী ক্ষেম । কল্যাণ ।। অশুভ । । অমঙ্গল ।। অভাব: । নাশঃ ।। ইত্যমরভরতৌ ।। অশুভ স্যাভাব: । ইতি কেচিৎ । ইতি ভরত: ।। পাপ । ইত্য জ্যা ।। তদ্বতি ত্রি ॥

রিষ্টঃ পু॰ থদ্ধ। ফেণিলঃ। স তু রক্তশিশুঃ। ইতি মেদিনী।।

রিষ্টকঃ পু॰ রক্তশিশুঃ। ইতিশদ রহাবলী।।

রিষ্টি: পু॰ থত্ন:। ইতি নেদিনী।। রিষ্টি: ত্রী অশূভ[্]ইতি নেদিনী।! রিজ্যা

প্রস্তেদঃ। ইতি শদ্ধরত্নাবলী।।

পুণ মৃগবিশেষ:। যুগা।

শাষ্য শশ্যো রিষ্য রিশ্যো রেণঃ

ন্যাদেশকো ২পি চ। ইতি শন্দরত্নাবলী গ

রিয়: ত্রি বধক:। ইতি সিদ্ধান্ত: কৌমুদ্যামুণাদিবৃত্তি:।।

রিছ বধে। ইতি কবিকল্পজন: ॥ বিছতি। ইতি দুর্গাদাস:॥

तिका जी लिकरी यूका। ইতি হে-भवनाः॥

রী ওবড ক্ষরণে। ইতি কবিকল্প-্রুম: ।। ও রীণ:। ড য রীযতেপথ: া ইতি দুর্গাদাস: ।।

রী পি রবে॥ বধে॥ গতৌ।ইতি কবিকল্লফ্ন: ॥ গি রিণাতি রীণ: রীণি:। রব: শব:। তথা চ কাত-জ্রাদৌ রী গতি রেষণযো:। রেষণ• বৃকধ্বনি রিতি রমানাথ:। রিণাতি রেষতে বৃক:। ইতি শবার্থে ভউ-মল্ল:। ইতি দুর্গাদাস:॥

त्री जी गिष्डिः। ইकि नद्मत्रङ्गावनी ॥ द्रवः॥ वशः क्ष्युक्कि त्रीक्षाद्वर्थ-पर्णनार्थः॥

রীজ্য জী ফুণা। যথা। নোহোরী। জ্যা জ্গুপ্পাচ হৃণীয়া হৃণিয়া ঘূণে। তি বাচম্পতিঃ। অযন্ত লঙ্কায়া। পুনিজে: পুমাদাৎ ঘৃণায়া পুরুক্ত । ইত্যুমরটীকুট্র ভরত: ।।

রীঠা জ্রী রীঠাকরঞ্জঃ। ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ।।

রীঠাকরঞ্জঃ পু॰ বনামখ্যাতবৃক্ষঃ।
তৎপর্য্যায়ঃ। গুছকঃ ২ গুছপুস্পকঃ
০ রীঠা ৪ গুছকলঃ ৫ অরিষ্ঠঃ ৬
নঙ্গল্যঃ ৭ জন্তুবীজকঃ ৮ পুকীর্য্যঃ
১ সোমবল্পঃ ১৬ ফেণিলঃ ১১। অস্য
ফলগুণাঃ। তিক্তত্বুণ উকত্বুণ ।
কটুত্বুণ। স্থিত্বুণ । বাত কক স্বষ্ঠ
কণ্ডুতি বিষ বিশ্লোট নাশিত্বকঃ।
ইতি রাজনির্ঘণীঃ।

রীঢকঃ পু: পৃষ্ঠবংশ:। ইতি হেম-চন্দ:।।

রীটা জ্রী. অবজ্ঞা। ইত্যমর: ॥ রীণ• . বি সুভজলাদি। ক্ষরিত•। ইত্যমূর: ॥

রীতি: জী আরক্ট: ॥ পুচার:॥
স্বান্ধ:।ইত্যমর:॥ লোহকিউ ।
ইতি মেদিনী ॥ দক্ষর্ণাদিমল ।
ইতি ধরণিং॥ সীমা ॥ সুবণ ॥
গতি:॥ সভাব: । শেষস্যপর্য্যায়ঃ
। ৰূপ ২ লুক্ষণ ১ ভাব: ৪ আল্লা
৫পুক্তি: ৬ সহজ: ৭ ৰূপতত্ত্ব ৮
ধর্ম:১ সর্য: ১০ নিস্ত্য: ১১ শীল

১২ সতত্ত্ব ১৩ সংসিদ্ধি: ১৪ । ইতি হেমচন্দু:।। 🗱।। কাব্যস্যাত্মা । ইতি বামনসূত্রণ।। গুণভেদেন ত-**दिভাগমাহ। ওজ: পুসাদ মাধু-**र्य्य खन जिड्ड (ভদত:। গৌড বৈ-पर्छ। **भाकान** तीउयः भातकीर्खि-छाः ॥ भुज्जारकरेनमाः नक्तनानि यथा। 'डज: न्यास्ट्राचु भा म-वः भरउम्रदः । व्यक्तार्थभरक्ष्मा-मऽ भुमारः भद्रिकीर्खिञः ॥ ण-कार्थयास त्रमवन्नधूतः भविकीर्खः ত । नर्बलाकावगंगा यम्गामा তহভিধীযতে।। সুশাব্য মপি গ-खीतः भुमम मूननागतः। गुामाः यथा। करना भरना १ १ भारमी भरना यखा यम्। विवाहरयर । नाल्मन তপসা লভ্য: সুনরেন্ত্রী সনাগন: ॥ উপনাগর• यथा । তन्नि खुनश्रद्र• श्वामु नाविममविष्मा कनाः । वज्र्धाः, যাঃ সুধাভাবান্ধা স্বর্গ বিযাসব:।। नदानक्रत्र ७८ म्याप्तरन्भाम ভाষর । বর্ণাকৃত্তি রনুপ্রাসঃ পাদে भारि विधीया ॥ भरावृद्धिस यनक नामि नथ्राड जर्दगः। 🗱 ॥ क्रांच द्री कि व्यागामू मा इंद्रगानि । গব্দোৰুক্ত তরক্সক্ত ভটাভূটাগু জাগুৎফণি মুজৎ ফুৎকৃতি ভীতি

मञ्जि हमरकात्र स तर मञ्जूमा।। व्यानन्त्राम् उवाशिकां विषये की हि ৰে নিব্লীশ পুতো স্ত্ৰাণ পাষামৰ अक्रा ভगवडी नक्जावडी भाई-ভী ৷৷ ভবতো বিরহ্ব্যাধি কৃথিশ-मा ममसुमा। कामिनी बागिनी-কান্ত কৃতান্ত মিব পশ্যতি !৷ হ-स्वाल महाश्रामिक्खराय रमा: कि॰ তালবৃত্ত তরলীকরোষি। উত্তাপ এবোম্বর ভাপহেতু র্নতক্রবো নব্য-बनाशतयः॥ इंडि काव्यक्रीम्का॥ রীতিক ল্লী পুস্নাঞ্জন। ইতি রাজ निर्चण्टेः ॥

রীতিকা জী অসুমাঞ্জন । ইতি मफ्ठिन्स्का ॥ भिखनक ॥ ब्रीजिश्वः ब्री समूमाक्षनः। इंडाः यतः ॥

রীব খ ঞ চীবে। ইভি কবিকল্প-क्यः ॥ अ अब्रिबीयः अ बीयांड बीवरा । हीरवा मुइन मन्दब्रनरयाः। ইতি দুর্গাদাস: ॥

क न युग्गे। इंडि कविकन्नक्रमः॥ ल রৌতি রবীতি পক্ষী। ইতি मुशासामः ॥

कल्लम्भः ॥ ७ इदाखः ३ इ जि मूर्गा-म्भः॥

কং পু॰ শদঃ। ইত্যেকাক্ষরকোষঃ॥ वि वस्शुमः। देखिणप्रमाना॥ क्के जी (भाजा।। मूर्राज्या हैहा। है जि सिनी।। भातिका मुक्याक् । ইতি শবর্গাবলী॥ क्क्ँ की द्वाभः ॥ मीछिः । ३७)+ यदः ॥ क्क्नु जिक्या जी हिकिए मा १३० ত্যমরঃ ॥

क्या क्षी काकना। वृज्यः। इंडर भवः ॥ ल्लाङ् । ইতি মেদিনী ॥ नागरकणत्र । इंडि त्राकनिर्यक्रः ।! কমকারকঃ পু॰ মর্ণকার:। ইভ্য-यबः ॥

क्साक्तः पुः ताजविष्मयः। यथा । অন্তি কলিঙ্গবিষ্যে কৃশ্মাঙ্গদে। নামা নরপতি দিখিজ্বব্যাশার ক্র-মেণাগত্য চন্দু ভাগানদীভীরে স-मार्विमञ्क्रोत्का वर्ज्य । इंड्रानि हिला भारता । भारताहरः ॥

लू॰ वनास्यः। ইতি কৃত্যিদর্গঃ र्वायुषः ॥

क्तिमात्री शु व्ताप्तवः। इंडि ত্রিকাণ্ডশেব: ॥

क ড বধে।। গভ্যা । ইতি কবি । কৃষ্মিণী জ্ঞী কৃষ্ম হিরীবিশেষ: । তৎপর্য্যাयः। देः २ तमा २ मिन् जा Sनारा @ ठना ७ श्रीता १ हक्ना b

्व्याकशारी २ हलना २० हेन्स्त्रा
२० नक्षीः २२ लगान्या २० लगा
२८ कमना २८ क्षीः २५ हितिया
२१ । इंडि कंटी थतः ॥ व्यम्पा विवत्राण्या । विष्ठताता धर्मात्रा
छीगात्का नामा कन्मप्राप्तरः मुखाः ॥
छित्रा सर्वत्रक्षा कन्मप्राप्तरः मुखाः ॥
स्वर्णनी । कमनाण्यान मञ्जा
मर्जनक्षा किन्मप्ता क्ष्यक्रम्मा।
मर्जनि । कमनाण्या मञ्जा
मर्जनक्षा किन्मप्ता क्ष्यक्रम्मा।
माक्षा क्ष्यक्षि ।। इंडि भाष्मा खर्नक्षित्री
थएख ५१ व्यथप्रायः ॥ क्ष्या खर्नक्षित्री
। इंडि त्राक्षित्रिः ॥

ক্লিণীবৃত লী বৃত্বিশেষ:। যথা
। সৃত্তবাচ। জাসদগ্য: সমাকণ্য
রগাণতা পুল পদ্ধিনী । কল্পেরভিমত বুজ্বা কার্যজ্জিনী বৃত্তণা
বুতেন তেন চরমা পুলাচ্যা সূত্রণা
সতী। সর্বভোগেন সংযুক্তা বত্র
ছির্যৌরনা।। শৌনক উবাচ। বি
ধান বৃহি কেন্ত্র বৃত্তস্যাস্য চ ষ্
কল । পুরা কেন কৃত ধ্র্যাণ ক্
কিন্নীবৃত্ত মৃত্তম ।। সৃত্ত উবাচ। শৃণু
বৃদ্ধন্ রাজপুলী শর্মিষ্ঠা বার্ষপর্বনী
। অব্গাহ্য সরোনীর পোন। হ্র

মপশ্যত ।। সা স্থীভি: পরিবৃতা দেব্যান্যা চ সংগতা। শস্তুভীত্যা ममूर्थाय भर्याषु र्वमनः कठः ॥ उक भूकना कनायो वर्षवानान मा-অন:। স'লক্য স্পিত। প্রাহ वनन जाब जिक्कु कि ॥ इंजि मानव कन्। ना मानी जिः भूतिवादिजा। তা তস্যা বাসসা বজ্বা কূলৈ ক্লি-প্তা গতা গৃহ• ॥ তা• কূপনগা়। क-मछी॰ कलाथी नल्याबाकः। कात्र-স্পা সমুজ্তা পাছ কাৰি বরীন ति II ना मूकर्णुकी दर्जन शेविशाय वि्या जिया। क्यिष्टिया क्छ॰ मई॰ भार ताजान मोकडी ॥ ययां उ उर्ष्णियाः छाषान् वृद्धारमञ्जाः । আখাস্য তা॰ যধৌ গেহণ তস্যায় পরিণ্যাদৃত: ৷৷ সাগজ্বাচ্ছরর:শুক্রু পুাছ শর্মিধ্যা কৃত । তচুত্বা স-निज विनु व्यनहार मान्यन्॥ দশু সাণু দশুৰ বিভো রোষো য-দ্যন্তি তে ম্য। শর্মিষ্ঠাণ বাপ্যপ-কৃতা॰ সৰু যমনসেপ্লিত•॥ রাজান• भुगडः भारः भिज् म् है। समानु ने र। रिवयानी द्वियः कन्ता भग राजी छ-विद्वि ॥ সমানীय छना द्राह्माना-म् जा॰ विनियुक्त मः। ययो निक गृरः ज्ञानी रेपदः भन्नमकः सन्नन्।।

खनः मूक खनानीय यगाजि॰ <u>भ</u>ुजि-(माश्रक-। उरेब म्हारे जा॰ विधिक् रम्वयानी जमा नक्षा म्ला भार-न्भः विर्भारभुवाः ब्राजमुञाः यहि ा अथान नयस्य जाम् । कहा या मूल ভোক্ষ্যতি।। শুক্রস্যতহচ: শুক্তা রাজা তাঃ বরবর্ণনী । অদৃশ্যা अामस्यान स्वयान्।न्गाः ভिस ৷৷ সা শ্ৰিষ্ঠা বাজপুত্ৰী দুংখ শোক ख्याब्दा । निउप रात्रीमजाकी श দেববানীজ্ঞানতে ৪ একদা সাবন-পতা ৰুল্ডী ছাই বীজটে চবিশ্বা বঁমত মুনিং স্থা জ দদুশে জীভি बार्कः।। वुक्रिक मूग्रगमाचिः मूक् পাজিঃ সুবামিত । কারব্ড বুরু बाल्य व्य मीलाणशादिकः ॥ निः श्वीताष्ट्रमञ्जन्य (विविवायाः मू-চিহ্নিত্র• । রম্ভাপোত্তৈ শতুর্ভিস্ত চতুষ্কোণ বিরাজিত। বাসসা নি-মি ভগ্ছে স্বৰ্ণটেউ বিচিত্ৰিতে॥ নি-र्थि अवामुरमय नानात् विष-ডিত। পৌৰুষেণ চ স্কেন নাৰা गरकारतिः मूरेजः ॥ शकाग्रेजः नक्षणत्वा मंथा मरेख र्षिकातिरैजः। नाभिष्या उमुनीर्ट कर्निकायाः भु-শ্ৰুবন্। পঞ্জি দশভি র্বাপি বো ডেলৈ কপচারকৈ: 1 পাদ্য নখুসুন-

रुतः भी छवाः मृत्यान्द्रः ॥ भत्रमा-नम्द्रक्तकः भृहात श्रद्धन्त्र । मूर्वी **ठनरनगन्ना**ह। सर्यायुक्तः भुगञ्जाः ॥ गृहात क्त्रितीकाष्ठ शुभवमा मम পুভো। নানাজীর্থোক্তব॰ বারি স্-গদ্ধি সুমনোহর ।। গৃহাণাচমনী य द अभिवाम निया नह। नाना ब्यूयमकाष्ट्राः भूव शुक्ष् युख्याः॥ ৰক্ষঃ শোভাক্র চাক্ মাল্য নয সরেশর। তত্তসন্তানর চি-कि चन्तन करत्।। हमूक्शावतन भूषः निदादद्य मिल्स । सञ्ज्यू মিদ° দেৱ পূজাপতি বিনির্মিত । गृशान वामुद्रिव द किन्निना द्रभया সহ।। নানারত্র সমাযুক্ত স্বর্ণযুক্ত-দি ঘটিত• । পূিষ্যা সহ দেবেশ গৃ-रागाज्यन भग ॥ मधि कीत्र रूपा-मापि भूभ वाहु क शक्कान्। गृहान ক্ৰিণীৰাথ সৰাথ জৰু মাণ পুভো ॥ कर्त्राञ्कगकाष्ठाः शत्रानम्त-कारकः। धूभः ग्रान वन्न रेवक्द्धाः প্ৰিয়া সহ। দ্ৰকানা গৈহ সকা-ना॰ नः नाद्रशास्त्रां नाना ।। मीना मालाक्य विस्डी कंगनालाकनान-त्र। भागम्भारत भगाक भी जा दत्र **ह**जू जा। भूशमः शाहि (स्वम ক্লিণ্য সহিতাচ্যত। ইতি তাুস।•

बुङ मृद्धे मृति नजा मृहृःथिङा ॥ ॥ मिर्चिश निश्वेवहना कृ डाञ्चलि क्वा-হ তাঃ। শন্তিখাৰাচ। রাজপুত্রীণ দুৰ্ভগ্য মা• স্বাদিনা পরিৰজ্জিতাং া৷ ত্ৰাত্ মহথ ছে দেবেগ বুতেনানেন কর্মণা।। শুত্রা তু তা বচ স্তস্যা: কা-क्गाह किय्ट किय्ट। भूरकाभक-बन॰ हवा काबगामात्रु बाहबा**ः**।। বুত ক্রা তু শমিষা লদ্ধা সানিন মীখর॰। সূজা পুঞান্ <mark>সুসন্তঙা সম</mark>-ज् ऋत्योयना ॥ जीजा हालाकः বনিকানধ্যে সর্মন। সহ । বৃত্ত কৃত্বা পতি লেভে রামণ রাক্ষস-नान्तः ॥ वृष्ट्रपश्युजारम् कृत्वृष्टः দৌপদী বৃত্ত। পতিযুক্তা দুঃখনুক্তা वजूर इद्रियोगना ॥ उथा द्रमा मि **७ शक्क रेवणात्य दामणीमित्व।** জামদগ্ৰাদৰত চক্তে পূৰ্ণ বৰ্ষচতুষ্টৰ ।। পউস্ত্র করে বদ্ধা ভোজিযিত্ব। ু দ্বিলান্ বহুন। ভুক্তা হবিষ্য ক্ষীরা-🐨 সুমিষ্ট স্বামিনা সহ।। রুভুজে भृथियी भ्रा मभूबा सक्षा वृंजा। ना नूट्यो नृषुत्व नाष्ट्री भाष्ट्रभाव ववाह्को॥ (हवाना मूलकर्डाह्नो यः ख्वनान जलावुली। महाएमाही ं बहाबीर्यंत्री मुख्लो कन्निममाठी ॥ বুতবর মিতি কৃত্বা সৱসত্পৎ সমূ-

দ্বিভাষ বিদিততত্ত্ব পূজিতা পূর্বজামা । হরিচরণসরোজদাদ ভক্তিকতানা বুজতি গতি মপূর্বাণ বুন্ধবিজ্ঞৈ রগম্যাণ ।। ইতি কল্পি-পুরাণে কৃদ্মিণীবৃত্ত ৩১ অধ্যায়ঃ। ফ্রাভিত্ব পূণ বলদেবঃ । ইতি হুম্চন্দুঃ ।।

क्यों शृ जियान शिंक का कृश्याः।
यथा। त्राका मी जिया का नाम विन्
म जी शिश जि मंद्रान्। जम्र शक्यान
ज्वन श्र्याः करेन का कि का नाम
। क्या ग्राका क्या तथा क्या नाम
श क्या ग्राका क्या तथा क्या नाम
क्या ग्राका क्या का श हिल जी
क्या ग्राका क्या मजी।। दे जि जी
ज्या क्या की मन। दे जि कि हिए।।
क्याः जि (ता गा दिना महिनो क्यः।।
ज्या कि (ता गा दिना महिनो क्यः।।
(ता गी। दे जि ता मिर्ग विष्यो ।।।

कि उठ श्री जिलुका नित्याः। इंडि
कि विकल्लकाः ॥ श्री जि विश्व अनुदागविरम्यः। उज यम् । गृता स्म स्म कुन्
कर्व। ३ अक्ट । इंडि मूर्गामामः
क्रक की मर्जिकाकावः॥ अथाजवाः ॥ भाषाः।। भोवहंवः ॥
भाष्मा भूवाः। উৎकृः। इंडि

নিদিনী ॥ স্থাদ্যরস:। ইতি শব্দ-রত্নাবলী ॥ রোচনা ॥ বিডঙ্গ । ইতি হেমচন্দু: ॥ লবণ । ইতি হারাবলী ॥

क्ठकः शृ वीज्ञभूतः । निष्कः ॥
प्रकः ॥ करभाजः । ইতি मिनी ॥
क्ठा जी मीश्विः ॥ स्माजा ॥ ইहा
॥ मार्तिकां मूर्कवीक् । ইতি मपत्रज्ञावनी ॥

কচি: স্ত্রী অভিষ্ক:। অনুরাগ:
আসক্তি বা।। স্পৃহা।অভিলাব:।।
গভন্ত:। কিরণ:। ইত্যমরভরতৌ
।। শোভা। ইতি মেদিনী।। বুভুক্ষা
। ইতি হেমচন্দু:।। গোরোচনা।
ইতি রাজনির্ঘট:।। আলিঙ্গনবি-শেষ:। তল্পক্ষণ যথা। নাযিকাযা
নাযকস্য সংমুখে জান্বে। ৰূপযুর্গ-পবিশ্য বক্ষসি বক্ষোদন্ত্রা যদবস্থানা। ইতি কামশান্ত্রণ।।

কৃতি: পু॰ পুজাপতিবিশেষ:। সচ
রোচ্যমনুপিতা। যথা। মাকণ্ডিয
উবাচ। কৃতি: পুজাপতি: পূর্বণ
নির্মানো নিরহস্কৃতি:। যত্রাস্তমিতশাখী চ চচার পৃথিবী মিমাণ।।
অন্ত্রিমনিকেতন্ত নেকাহাবস্থাশুন্ণ। বিমুক্তসঙ্গণ ত॰ দৃষ্ট্যু পোচুং
স্বিপিতরো মুনিণ।। পিতর উচুং।

वटन कमाट पुरा भूराता न क्रिं। দারসংগ্র:। স্বর্গাপবর্গহেতুত্বাদ্বর্ম खनानिण• विना ॥ गृशी ममस (म-वानाः भिज्नाक ज्यारंगाः। अधीना मिंजियोनाक मर्वन् (लाकानुभागु उ ॥ सारकाहाद्रगत्ञा (म्वान् सर्वाहा-রণতঃ পিতৃন্। বিভক্ষয়দানেন ভ্-जान्यानिज्यीनिशा म दः प्रवापृ-गावकः वक्षमयमृगामि । व्यवारशा-नि भनुष्रिष्ठ्उ ७५ मित्र मित्र ॥ व्यनु शान् मृजान् (नवानमलर्गः) পিতৃ স্তথ্য ভূতাদী ক কথ মৌ-ঢ্যাৎ সুগতি গন্ত মিছসি॥ কচি-ৰুবাচ। পরিশুহো ২তিদু:খায পা-পাযাধোগতে স্তথা। ভবত্যতো ম-যা পূর্ব॰ ন ক্তো দারস॰গুহ: ।। পু-কাল্যতে প্নুদিবসং যদাত্মা নিম্ন-রিণুহৈ:। মমত্বপঙ্কদিঞ্চোপি চিন্তা-ম্ভোভি ৰ্বর• হি তৎ ॥ ইত্যাদি ॥ शिउद्र উচু:। युक्तः भुक्ताननः कर्बूः মাত্মনে। নিযতেন্দিুয়ৈ:। কিন্তু লে-পায় নার্গোয়ণ যত্র ত্বণ পুতা বর্ত্তনো ।। इंड्राप्ति ॥ # ॥ मार्क्ए उप उपाठ । স তেন পিতৃবাক্যেন ভ্**শ**মৃদ্ধি गानमः। कन्याञ्जिलाभी विशुर्विः পরিবভাুম মেদিনী ।। কন্যা মলভ-মানে। হসৌ পিত্াক্যাগ্রদীপিত:।

,চিন্তামবাপ মহতী মতীবোদিশ্ন মা-नेंगः॥ कि कात्रामि क गहामि कथ মে দারসংগ্রহঃ। ক্ষিপু ভবেৎ পি-् जूना रया नगानु प्रस्यकात्रकः ॥ इंडि চ়িন্তুয়ত স্তস্য মতি জাতা মহাত্মনঃ । इंभना द्रावयाम्।नः दुक्तानः कमः **ला** ख्व॰ ॥ ততো व्यं**ग**ठ॰ मिवाः **७**नाउरल मरेवश्मः। निम्कूः मृहिः র কাল কচি নিযম মাস্থিত: ॥ ভতঃ মুন্দেখামাস বুন্ধা লোকপি ভানহ:। উবাচচ পুসলো श্ৰীতু চ্যতা মভিবাঞ্চিত।। তাঁতা হসৌ পুণিপত্যাহ বুক্ষাণ জগতঃ পতি । পিতৃণা·বচনাত্তেন য**েক**ভূ[′]মভি-वाक्ष्ठिं।। वुक्ता हाङ् कृष्टिः विशुः শুরা তস্যাভিবাঞ্চিত। পুজাপতি স্থ' ভবিতা সুপ্টব্যা ভবতা পুজা: ॥ न्थ्री भुजाः मुजान् विभु मगुर्भार् किया खथा। कृदा इ जाधिकात सु॰ 9. जि. चित्र चराञ्चाजा म पु॰ यः থোক্ত পিত্ভি: স্বৰ দারপরিগৃহ• । কানঞ্চেম মৃভিধ্যায ক্রিয়তা পি তৃপ্রন ॥ ভএব তুষ্ঠা: পিতর: প্রদাস্যন্তি তবেপ্পিড্র-। পত্নী স্তা-শ্চ সন্তুষ্ঠাঃ কিং ন দৃদুঃ পিতামহাঃ ।। मार्काखग फेवाह । इंज्रुवि ब्रहन॰ याना वकारणा १वाङ बन्ननः। नरा

বিবিক্তে পুলিনে চকার পিতৃতর্পণ ॥ তুষ্টাৰ চ পিতৃন্ বিপু: ন্তবৈ রেভি त्रथामृजः। এकागुः भुगरञा ভূदा छ-किनमुाजाका कि:।। 🕬। कि क्उ পি ভৃস্তোত্রণ যথা। কৃচিক্বাচ। নম্-**माइ॰ পিতৃন্ ভ**ङ्गा (य वमन्त्र)बि--रेम्वजः। (मरेव द्रिन हि जर्भ)रस य भाष्त्रमृ अस्योज्दिः॥ नगूरमाङ् পিতৃন্ৰগেণে তপ্যন্তে মহধিভি: 1 भाक्षि मंतामरेष ज्ङा। जुकि मुकि মভীপ্সভি: ৷৷ নমস্যেহণ পিতৃন্ ষর্গে সিজাঃ সন্তর্গয়ন্তি যান্। শাজেষু मिरिवाः मकरेन स्मारा प्रमुखिमः॥ ननरमाहर भिवृन् छक्ता रय १६५८ छ **७ श्रोक** मिवि । जन्म गर्वन वाक्ष्छि र्श्विमा छ। डिकी • भद्रा • ॥ नगरमा इ॰ পিতৃন্ মত্যৈ রচ্যন্তে ভূবি যে সদা माष्क्र मुक्या जीहे लाकशृष्टिभु-मायिनः ॥ नगरमाइ॰ निज्न विल् রর্চ্যন্তে ভূবিথে সদা। বাঞ্চাভীষ্ট-লাভাষ পুাজাপত্যপুদায়িনঃ।।নম-স্যেহ• পিতৃন্ বিশৈু রচ্যন্তে ২রণ্য-বাসিভি: ৷ বন্যৈ: শুক্তি যতাহারী खला निक् उकन्यदिः ॥ नयम। इ॰ পিতৃন্ বিপ্রৈ নৈষ্ঠিকবৃতধারিভিঃ। যে সংয্তাত্মভি নিত্যু সন্তর্প্তে नगांवि ।। नगांन्रः शिजृत्

्रभाष्म त्राजना। स्वर्गशिक्ष यान्। करेवा त्रान्दि विविदालाकष्वयक्त<u>न</u>भूमान्।। নমস্ভে॰ পিতৃন্ বৈশ্যে রর্চ্যম্ভে ভু-वि (य मरा। चक्यां जिद्रेट निजुः পুয়ধূপানবারিভি: ৷৷ নমস্যেহ পি-তৃন্ শুদ্ধে যে শৃদু রপি ভক্তিতঃ। সম্প্ৰে জগত্যমিন্ নামা খ্যাতা সুকালিন: ৷৷ নমস্যেহ পিতৃন্ শান্ধে भाजाल (य महामूदिः। महन्राष्ट्र स्थाहात्रा खुक्तसुन्देतः जना ॥ न নসেগ্রু পিতন্ শাদ্ধৈ রচ্যন্ত যে র-সাত ল। ভোগৈ রশেষৈ বিবিধৈ मारिगः कामान जीञ्ज जिः ॥ नमरम् হং পিতন শান্ধে সপৈ: সম্বৰ্পিতান্ नरा । তহৈব বিধিধৈ मं स्त्रि र्ভान সন্পৎসমনিতৈ: ॥ পিতৃন্নসে निवमञ्जि भाक्षात्य (प्रवालाक २०) मही उत्न वा। उथा खती कि ह मृता कि भूका। एउ मःभू बीह्य मरवाभनी ত ।। পি হুলনসের পরমাণুভূতা যে-বৈ বিমানে নিবসন্ত্যমূর্ত্তাঃ ৷ যজন্তি-यानखनना म्लां (यां भिषदाः ক্লেশবিমুক্তিহেতৃন্।। পিতৃলনসেऽ-निवि (य ह मुखाः स्वा जुकः कामर कना जिनस्तो। भुमानगङाः नक (पश्चिमा॰ विमुक्तिमा (र १निछः নিংহিতেষু।। ভূপ্যন্তুতে হমিন্ পিত

तः गमछा ইहावजाः (य <u>भ</u>िमान्नि कामान् । সুরত্ব निन्तु व म्हाधिकः বা বস্বাত্মজান্ স্থানবলা পৃহাণি।। স্র্য্স্য যে রশ্মিষু চন্দুবিয়ে শুক্লে বিমানে চ সদা বসম্ভি। ভূপ্যস্ত তে ৎম্মিন্ পিতরোন্নতোগৈ গ্রাদিনা পৃষ্টিনতো বুজস্তু॥ দেষা ত্তে **ংগ্ৰৌ হবিষাচ তৃ**গু যেঁ ভূঞ্জতে বি**পু** भारतीत मण्डाः। य शिक्षमात्मव मृ দ পুযান্তি তৃপান্ত তে ৎমিন্ পিত-রো হলভোগৈ: ৷৷ যে খন্নদাংসেন मृदि बजोर्छः क्रिक खिल र्हिन भः हात्रशिष्ठ। कार्लन मार्कन भ-रुविवर्रिग्धः मःश्रीनिञा एउ मूम्मब याख ॥ कव्यान्यानान ह यान्य-ভীষ্টান্যতীব যেষা মমরাছিতানা । তেষান্ত সামিধ্য মিহাস্ত পুত্ৰগন্ধা-नि ভোজ্যের ম্যাভ্তেষু ॥ नित् দিনে যে পুতিগৃহতে ২র্চাণ মাসাম্ভ পুজ্যা ভূবি যেপ্টকাসু। যে বৎসরশস্ত २ ज्राम्य व मृज्याः भुयास (७ म পিতরো ২ত্র তুঞ্চি ।৷ প্রা দিলা-না॰ সনুদেনদুভাসোঁ যে ক্ষতিযাণা-क नवार्कवृशाः । उथा विभाः य कनकावराजा नीली नजाः मृमुबन-म् (य ह ॥ उ रिवान् मनका नम পুञ्जगक ध्भान তোयाहि निव्हतनन

Lृज्यानिहालन **ह गा**ख ज्थि गरा || ৌপ ৃভ্যঃ পুণতোমি তেভ্যঃ॥ যে -দেবপূৰ্কাণ্যভিত্প্তিছেতো ঁ ক্র্যানি শুভাজ্তানি। তৃপ্তাশ্চ যে র্ভূতিসূজে। ভবন্তি তৃপ্যন্ত তে ংমিন্ পুণভোমিতেভ্যঃ ৷৷ রক্ষাণসি ভূতা ने) दूता खायागान् विनामवस सु-निवे अङ्गानाः । आन्ताः मृताना मन(त्रमश्का) उभाख (उ १ मिन् পুণকোনি তেভ্যঃ ৷৷ অগ্রিয়াভা ব र्दियन बाज्जाः रमामना खला। বুরন্ত তৃথি শুলে ইয়েন্ পেতর ন্ত পিত। মধা ।। অগ্নিদ্বান্তা: পিত্ গণাঃ পাুনী রক্ষন্ত নে দিশ। তথা বর্হিষদঃ পাস্ত যান্যা যে পিতর: श्चि डा: ॥ **न**्जीही साक्षारणा उपपूरीः চী নপি সোনপাঃ। উদ্ধৃত নুষ্মা इस्कर्कर्वाला १नलाभाषः ॥ রকোঁ ভূত পিশাচেভ্য স্তথিবাসুর[ী] ্দোৰতঃ। সর্বতশ্চাধিপ স্তেষা• য-নোরক্ষা^ত করোতু মে ॥ বিখো বিশ্ব-ভূগারাধ্যো ধ্ন্যো ধ্র্ম: সনাতন:। ভ্তিদো ভ্তিক্ভূতিঃ পিতৃণা যে ग्रा नव ॥ कन्यानः कन्यानः कर्डा क्नाः क्नारुवत्राम्यः। क्नारुवार् তু রনগং ষডিভেগ্রভ গণাং স্তাং।। व्यत्र। व्यत्राग्रा वद्रम खिहिनः भूष्टिम ॥

ন্তথা। বিশ্বপাতা তথা ধাতা সপ্ত চৈতে গণা: মৃতা: ৷৷ মহান্ **মহা** ত্মা यहिटा यहिमावान् यहाववाः । গণা:পঞ্চ উথৈবৈতে পিতৃণাণ পাপ नामनाः ॥ मृथाता धनत्मात्ना धर्म-দোন্যো বিভূতিদ: Lপিতৃণাণ কথ্য-তে চৈতত্ত্ব। গণচতুষ্টব ।। এই এ॰ শং পিতৃগণা ক্রুর্গন্ত মথিল জ-গ্ৰাভেনে ২ত্ৰ তৃপ্তা স্তৰ্যন্ত যুহুন্ত চ ननीहिन ॥ इंजि नार्काखरनू द्वारा রৌচ্যে মনুন্তরে পিতৃস্তবঃ!। 🗱।। 🕮-মাৰ্কণ্ডেয় উবাচ। এবন্ত ক্তবত **ন্তস্**য उकामा द्रामि कहिथः। भाषूर्व वृद সহসা গগনব্যা গ্রিকারক: ॥ তদৃষ্ট্র नुमर्खन्नः नमाहान्। इन्डि॰ बगर् ৷ জানুভ্যা ন্বনি গড়া ক্চি: স্থোত্র निमः काणी ॥ अमृडीनाक म्डीनाः পিতৃণা দীপ্ততেজনা। নন্দ্যামি नमा (उदा॰ थ्रानिना॰ मिव्रहक्त्वा ॥ इन्मानीनाक (नजादा मक्सनादी-চযো खथा। मश्रवीं ना खथात्रिया॰ ভাষ্মস্যামি কাম্দান্ ॥ মরাদীনা-थः (नजातः मृर्य) हन्तुन्यमा खथा । ভাষমস্যান্যহ সর্বান্ পিতৃনপ্স্ণ-(वयू हा। नक्क बागाः गुरानाक वायुन् नङ्गाः उथा । म्यावाभ्थित्याण তথা नमम्यामि क्ञाञ्जलः॥ পुडाः

পতে: কশ্যপায সোমায বৰণায় চ া যোগেখরেভ্যুশ্চ তথা নমস্যামি ক্তাঞ্জলি: ৷৷ নম্যে গণেভ্য: সপ্তভ্য ন্তথা লোকেষু সগুসু। স্বয়মুবে নম-স্যামি বুন্ধণে যোগচক্ষ্যে II সো মাধারা: পিত্গণা যোগমূর্ভিংরা-ছি থৈ। নমস্যামি ততঃ সোম পি-**७**द्र॰ बृगञावरु-११ चित्रक्रिंग स्टेशः বান্যান্ত্ৰনাম পিতৃনহ ৷ অগ্নী-*(मागगय॰ विश्व॰ यञ এञरा*भवजः া। যে তু তেজসি যে বাযৌ সোম সৃ-र्याशिम् र्वयः । जगरम् किंगिरेक्व তথা বুক্ষম্বর পিণ:।। তেভ্যে १ थि লেভ্যো যোগিভ্য: পিত্ভ্যো যতমা-नमः। नया नया नम् अ भ भूजी ह-স্ত ৰবাভুকঃ।। শ্ৰীমাকণ্ডেয উবাচ। এবং স্তত্য স্তত্ত স্তেন তেজসো মূনি সত্তমা:। নিশ্চক্রমু স্তে পিতরো ভা-**স**यस्त्रा दिल्ला दला। नित्विष्टिस्ड যন্তেন পুষ্ণগন্ধানুলেপন· ৷ ভদ্_{বি} তানথ সতান্দদৃশে পুরতঃ স্থিতান্ য়া পুণিপভ্য কচি ভ্জ্যা পুনরেব ক্ ভাঞ্জলি:। নমস্তভ্যং নমস্তভ্য মি ত্যাহ পৃথগাদ্তঃ ॥ ততঃ পুসরাঃ পিতর ভৃ্চুমু নিসভ্রম• ৷ বর• বৃণী-ষ্বেতি স ভানুবাচানভকদ্ধর: ৷৷ সা-म्यु छ भगं कर्व् व ना पि छे युक्तना नम

। সোহ• পত্নী মভীপ্লানি ধন্যা• हि-, ব্যাণ পুজাবভীণ॥ পিতর উচু:। র্স্ব-দৈয়ৰ সদ্যঃ পত্নী তে ভবিষ্টিত ন নোরমা। তস্যাঞ্চ পুণ্রো ভবিতা ভবতো মৃনিসভম ॥ মন্তরাধিপো शीमाम् वृत्तारियदाभनक्षि छः। क्रि ब्रोह्य इंडि थ्यांडि॰ भुगामाङ बः গ্রাথে ।। ভস্যাপি বছব: পুঞা মহা-বলপরাক্রমাঃ । ভবিষ্যন্তি মহা-ज्यानः भृषिवीभद्रिभानकाः ॥ इक পুজাপতি ভূঁক্য পুজা: সৃষ্ঠা চতুৰ্বি-शः। क्रीशायेकाता धर्मञ्ज उडः সিদ্ধি নবাপ্ন্যসি ॥#١:তে:ত্রেণানেন চ নরে। গোম্মাণন্ডে: ষ্টভি ভক্তিত:। তস্যতুষ্টা ব্য ভোগান্ দাস্যামো-জ্ঞানমুত্তম॰।। শরীরারোগ্য মৈ-श्रव्यः भूध भोजाि मन्नजिः । <u>भ</u>ुः मान्यास्या न नत्तर्हा यहान्यम् जि বাঞ্চিত।। ভমাৎপুণ্য ফল লোকে বাঞ্জি: সভত নরৈ:। পিতৃণাঞ্চা-ক্ষণা তৃপ্তি স্তব্যা: স্তোত্ত্রেণ মান-विः ॥ भाषा ह य हेन ७ छता जः মৎপুতিকর• তত্তব•। পঠিষ্যন্তি দ্বি-জাগুগাণা ভূঞ্জতা পুরত: স্থিতা: ।। ভোত্র শুবন সংপ্রত্যি সন্নিধানে পরে কৃতে। অমাভি রক্ষয• **শাুদ্ধ•** जन्दियाजामः ।। यहानाः

स्माबिक माक्ष यम्।भू।भइक ভरिट्री अन्तारमाभा खविरखन यरि বা কৃত মন্যথা।। অশাস্থাই ৰূপ-ত ৰূপহারৈ স্তথা কৃত•। **অকা**-लिंशुभाष्य (माम विविशीन मथा निवारे। अमुक्तरा वा शुक्रेय मं स मा निका ना के उर । अमाक भी उरव माका ज्यात्मं ज्यू भी त्रार ॥ येति उंट भरेऽाउ मुाकि खाव गमट मु थावरः। यमाकः जागेरत् जुलि छङ द्वान्णवाविकी॥ (इनएड द्वानेण्या-নি ভৃপ্তি নেতৎ পুষছতি। শিশিরে দ্বিভণাদানি তৃপ্তি স্তোত্র নিদ শু. ত ।। বসভে যোডশসমা ভৃগুযে শা कर्माने। शीष्य ह वाउरेगरेवडर পঠিত কৃষ্ণিশারক ॥ বিকালে চ কৃতে শুনজে স্তোত্তেণানেন সাধিতে। ব্ৰমাসু তৃপ্তি রমাক নক্ষ্যা জায়তে **ৰুচে ।। শর**ৎকালেপি পঠিত <u>শু</u>। দ্ধালে পুষছতি। সমাক মেতৎ भूकरेव छिष्टि॰ भक्षम्भाक्तिकी॰॥ य-মিন্ গৃহেপি লিখিত মেতভিষ্ঠতি নিত্যদা। সমিধান কৃতে শাুদ্ধে তত্ৰামাক ভৰিষ্যতি॥ তমাদেত ভ্যা শাজে বিপাণা ভুঞ্জতা প্র: । भावनीय भशाजान जमाक जूडि - कात्रकः ॥ ইতি मार्क(खरमूदारा॥

(ब्रोक्ट) भन्नस्रात भिञ्स्या ॥ # II भार्काख्य উदाह। उठ समानिम-খ্যাৎ সমুত্তভৌ মনোরমা। পুশ্লোচা नाम उन्त्री ७८ मभील वहार्श्वहाः ।। সা চোবাচ মহাত্মান कृष्टि भू-मधुताकता । भुग्राकन । मुज् शुःद्वाठा वि वद्राञ्जदाः ॥ व्यजीवकः পিণী কন্যা নংসূতা তপতাম্বর। জাতা বৰণপুলেণ পুষরেণ মহা-ন্মনা।। তা॰ গৃহাণ ম্যা দ্তা॰ ভ য্যার্থে বরবর্ণিনী। মনু মহামতি छ। স্যাণ সমূৎপৎস্যতিতে সূতঃ॥ মা-ক্তেয় উবাচ। তথেতি তেন চাপুऽ-ক্তা ভুমাজোয়াদ্বপুমতী । উজ্জ হার ভতঃ কন্যা• মালিনী॰ নান না-মতঃ ৷৷ নদ্যাশ্চ পুলিনে তিমান্ স মুনি মু নিসভম। জগুাছ পাণি বি-षिव**ः ज**मानायः महागुनीन् ॥ छः স্যাণ তস্য সুতো জক্তে মহাবীর্য্যো মহামতি:। রৌচ্যো হভবৎ পিতৃ ৰামা খ্যাতো হত্ত বসুধাতলে।। ত न्। भनुष्ठात (म्वा उथा मश्चर्यस्क (य । जनगाण नृशारेण्ठव (ज मम)क् कथिडा खरा। धर्मर्किः खथारतागऽः **बनधान/मृत्जाक्तवः** । नृगाः ভवड/-मनिष मिमन् मनुख्रत भुरत ॥ शि-ভৃত্তব তথা শুদ্ধা পিতৃণাঞ্চ তথা

र्का अनुवाल (बोह) मनुष्ठवः समा-धः॥ भाक्षा ४३। ३० व्यद्याः ं (भूभ)वयुद्धि ॥

किंडि कि निष्ठेवस्त । हेन्। भि-কোৰ: 11

किंकिन क्री वाम् अञ्च र विक किंदिन क्रिकन्तः शू मूर्याः। हेि ताक রাজনির্ঘণ্ট: !!

ववक्रः। इंडि ब्राजनियकः।।

ক্টির॰ তি সুন্দর•।ইত্যনর: ॥ রোগোহস্ত•। ঔরোক্তা।ইতি निष्ठे । इंज्रागिकिकायः ॥

किता जी (गाताहना। ইতি क्ष क हिल्य। ইতি कवि ज्ञाहनः॥ ब्राजनियंगः॥

ক্টিরাঞ্জন: পু॰ শোভাঞ্জন: । ক্লা জ্রা রোগ:্রা জ্বা ই জি इं ।।

ক্টিরাখ: পু রাজবিশেষ:। সত্ পাল লোকানা স্বস্তবে ছক নে ব- निक्र हिन्दुका।। हः। कृष्टिद्राय मूजा॰ भाखा॰ (प्रवा- क्जा कदः भू॰ वृश्विः। यथा । পে ত্ব সম্দ্ৰ ।। ইতি কল্পিরাণে **>৮ अद्यायः ॥ मृन्द्रद्याहिक्नः ॥**

कायः ॥ অভিপুত । ইতি স 🔻 রাজনির্ঘট: ॥

क्ठी की कि हिशा यथ्य । क्क् क्ठी

गगान्। मदान् कामानवाल्याि । अहसः ममाः। ইত্যেकार्यम् गुर्धाः ख्ट श्रुमारामात्र। ग्रामा इंडिमा स्ट्रा क्री मोत्रहेन । इंडि त्राक्ष नियंष्टेः॥

> क्ठाः शु कडकवृकः॥ भाविः খান্য । ইতি রাজনিঘণ্ট: ॥ গভিঃ । ইতি হেনচন্দু:।। সুন্দুর্গে তি। ইত্যমর:॥

निर्घणः॥

क्रित क्री म्नक ।। ज्रङ्गा ।। क्ष ७ हे-न ज्रह । इंडि कवि-क्ट्रक्यः ॥ ७ क्यः। भ क्जिङ कुर्वामात्रः ॥

ক রোজয়তি। ইতি দুর্গাদাসঃ॥

(मिनी।। (मिनी। इंडि (इनहमु: ।। ऋ ४ । ३ ७ द्राजनिर्घणेः ॥

েবাপে: খশর:। যথা। মরো ভূ- ক্লাকর ক্লী কমরস্ফল। ইতি

ব্যাধি স্থাধী ৰুজাকর:। ইতি **হে**-यहन्मः ॥

किं विष्ठ वि

किथनात्रागानिवृज्ञिः॥ कृष्ठे हे एउए। हेजि कविकन्नकमः ॥ প্ৰথমস্বরী। ই কণ্ট্যতে ধন চৌ-

्रवन्त्र केंद्रिक मूर्गामानः ॥ কৃট 🦸 কৃষি।। দুজৌ। ইতি কৃবি ুকলুজন:।। কৈ রোট্যতি। ইতি **मृ**र्गामा**गः॥** कर् ১ ড দীপ্তিপ্তিহত্যো:। ইতি को कुनुष्यः॥ २ अक्टेर । उ (द्रा-টতে। পুতিহতি: শোকাদিনা পতৰ পুৰহ্মন বা । ইতি দুৰ্গ।-🆊 দাস:॥ ्रे काथः। इ<u>डागस्</u>॥ क्र उत्पात्क। इंडिक विभूक्यः॥ ্রেট ভ লাক শেকে:। ইতি मर्गर महा ক্র ৯ ৪ পু ছীবাছে। ইতি কবি-क्तुकरः॥ २ वाकोट ५ (द्वारेट)। े शुर्वीयाङ् (णा शरिना भारतः भू

नईर्यन वा। ई उ मर्गामामः ॥

क्रि इ गड्यानम्यस्य । इंडि

क्विक्सक्यः ॥ शक्ष्मस्रद्रो । इंडि

क्रिडा जानम्यः मन्दी जावः। एउ यः होर्याः। थार्टः थाउनः। इंडि

मूर्गामामः ॥

कर्षे जो करे। इंडि व्याकद्रनः॥

क्षिका जी मूक्जिमः॥ हाजनि

ভিনা। বিভ্তি:। ইতি শব্যক্ষা-বিণী।।

कड॰ क्री भम्भक्तारीना॰ मदः। তৎপर्यप्रायः। वामिड॰ २। इंडऽ-मदः। वामिड॰ ७। ইडि मद्दत्रा-वनो ॥

कर न घ देत (त्राप्त । देखि किविन कल्लकमः॥ (त्राप्ता १मः विद्याहन । न घ (त्राप्ति छ लाकः (माकाष । देत व्यक्त व्यादातीय । (त्राप्ति । यात्रात माजान मिछि छ छो गा-खान विश्विद्धापनकियावाश । जाय म वर्ष्य हत्र मिछि क्रम्मक्ता। 'छ मुगारामः॥

ক্ৰথ: পূ• স্কুর:। ইত্গানি-কেষ:।। ছাগ্র-। ইতি সিদ্ধান্ত-কৌমুন্যামুণাদিবৃত্তি:।।

कर डिकः । छो क पुक्र निरम्पः । कर डो । उट निर्माशः । मृत छा या २ मछोतनी ० जम् उम्रता ८ त्रामा-किका ६ महामा नी ७ हनन छो १ मृताम् ती ৮ । जम्रा छनाः । क हु छु॰ । जिक्छ । उक्छ । क वायछ । क्मि त्रक्त निख कक चाम (मह-मानिषः । त्रमायन द्रषः। जम् प्रकः ना विषः । त्रमायन द्रषः। जम् प्रकः ना विषः । त्रमायन द्रषः। जम् । प्रकः ना विषः । हनन जमः निकः क्रमः रैक्टत छथा कृ जिः । रैन नित्त केन- বিন্দ্না সুবস্তীতি ক্দন্তিকা।।ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।। অস্য গুণা:। ক্দন্তী বহ্নিকৃদ্ধ্যা পিত্রী চ রসাযনী। ইতি রাজবল্লভ:।।

कार ७१ क्री कन्त्र । ইত্যমর: ॥ তদ্বতি ত্রি॥

ষদ্ধ । বি নদীপ্রাকারাদিনাকৃত-বেষ্টন । তৎপর্যায়: । বেষ্টিত ২ বলবিত ৩ সংবীত ৪ আবৃত ৫। ॥ ্ত্যানর: ।।

ৰেদু: পু• আদিত্যপত্ৰ ক:। ইতি রাজনির্ঘটঃ ॥ শিবঃ ॥ গণদেবতা-বিশেষ:। ইভানর:।। অয় অগ্নিনূ र्जिः। यथा कृषाय जाग्नमृर्ज्यय नमः। ইতি তিথ্যাদিতত্ত্বে শিবপূজাপদ্ধ তি:।। স চ বুহ্মণ: ক্রোধ্রপ: সৃষ্টি-कारन जुनभ्राब्हा जः । ज॰ सृष्टः ভূত পুত পিশাচাদিঃ। অ্যমেবা *(स म*'हाद्रकर्डा। ই**छि ভা**গবঙ ॥ #॥ यथिकाम्मक्रुनामानि य-था। अज्ञः > এकशा ८ २ यहित्युः ৩ পিণাকী ৪ অপরাজিভঃ ৫ ব্য খক: ৬ মছেশ্ব: ৭ ব্যাকপি: ৮ শसुः ৯ হরণঃ ১০ ঈथतः ১১ । ইতি মহা ভারতে দানধর্ম:॥ #॥ অপিচ। অজৈকপাদহিবুল্লে। বি-क्र भाकः: मूर्त यतः। क्रयस्ता वर

क्षण वाञ्चका २भाभद्रेतिक्ष्या বৈবম্বত সাবিত্রো হরে। কুদুদাজে म्जाः। ইতি জটাধর: ॥ अ।। अनः । অজৈকপাদ হিবুগ্ন सुष्टा कपूण वी र्यायान्। पृष्टुं कामाजाकः भूष्या বিশ্বক্পো মহাতপা: 11 হরশ বহু-ৰূপ**ণ্চ** ত্ৰ্যস্কশ্চাপরাহিও:। বৃষা-কপিশ্চ শাস্ত্রণ্ড কপুদ্বি রৈবত তঃ থা ॥ একাদলৈতে কথিতা ক্দ্রা **দ্রিভূবনেশ্বর**প্থ। ইতি গাক্তে ৬ অ-**थ्रायुक्ता य**श्चित्रशास दृष्ट्रशासक्ः ভিবাসা: ॥ 🗱 ॥ অপর্ঞ। অজৈ-কপাদহিবুল্বা বিৰূপাক্ষো হওরৈ-বতঃ। হরশ্চ বহুক্পশ্চ ত্রাম্বক্ষ্চ সুরেশ্বর:।। সাবিত্র্যন্ট জয়ন্তন্ট পি-ণাকী চাপরাজিতঃা এতে ক্লাঃ এতেষা মানসানান্ত তিশ্লবর্গা-तिगा[•]। (कार्रेय क्वां वाकाक्या मजाः॥ रिक् मर्बाम् य तकाः भुक्वं छि गण्यताः । भूञ পৌএসূতঃস্থেতে সূরভীগন্তসম্ভবাঃ ॥ ইতি মাৎশ্যে ৫ অধ্যাयः ॥ 🕸 ॥ ভস্য উৎপত্তি বঁথা। পুজা: সুষ্টুমনা স্তেপে তপঃ পরমদুশ্চর । ভদৈ ্ব उभागानमा न किक्षिट मनवर्डे ॥ ততো দীৰ্ঘেণ কালেন দুংখাৎ ক্ৰোপো

ৰ্জায়ত ৷ কোধাৰিষ্টস্য নেত্ৰা-ভা। ুপুশর্ষশু বিনরে: ॥ ভত ক্রি ইশু বিন্দুভো ভ্তা: প্রেডা ान मिन्छ ॥ उना शानमान श्चिक्तः भाष्रवामी । পভा मूर्या । मेर्नाविज्ञेनकारमा यूगान पर नागरी करतार मसतः रहातः · (मवत्रवः अके मिवः। (ताम्यानः , তদা বুকা মারে খ্রী রিভ্যভাবত।। রোদনাজনু ইত্যেব পুলাকে খ্যাতি गिसियामि । व्यन्यानि नेस्नुशानि পর্: পুত্রাণ্চ শাখতান্ ॥ ইবন-नि हियानश्चानाः माने लाक शिजाः महः। ভवः भर्व उर्थमानः शम्नाः স্পতি রেব চা৷ ভীম স্চোগ্রে৷ মহা-. (न्त् छानि नानानि जध दै। সূर्य्या कनं हैं विक् वीयुवाकान (भव ह ॥ দীক্ষিতো ব্ৰাহ্মণ কন্দু ইভ্যেত। व्यक्षेत्र्वयः ॥ ज्ञातिषु छितु य कृत्रः ধ্যায়ত্তি মনুজাধিপ। তেখান্ইজ-नू (मंदा ममाजि भत्रमः भमः ॥ मू বৰ্চলা তথৈবোনা বিকেশা চ শিবা ভথা। স্বাহা দিশা চ দীক্ষা চরো-হিণীতি চ পত্রব:॥ শবৈশ্চর শুথা শকে। লোহিতাকে। মনোজবঃ। जुन्दः मर्ला २थ महाता तूष रेक्टवा॰

সূতা: मृजा: ॥ इंडि कीर्प्य >• व्यव्यायः॥ अ॥ विक् कृष्या त्रा विका यथा। मरेमव मरता जगवान् महन-(स्ता न ज॰नयः। मन्राख (य कर्तः; प्यानि विভिन्न विष्यू मी यद्गाद ॥ মোহাদবেদনিষ্ঠাছা ভে হাত্তি নরুক্ नताः। विमानुवर्जिनः सन् । दिन नादायग छथा ॥ अकी कौरवर्षे भागाः স্তি মুক্তিভাজো ভবন্তি ভে।ইতি চ **ত**ेबिव ३० व्यथ्रायः ॥ # ॥ कन्ना**ङ्ख्** उरमा १ शंख नाम ज्ञान जार्गाही-নি যথা। চুকোপ চ ভভো বুদ্ধা জ্বলন্ধিব হুতাশন:। তঠ: কোপ-ৰপুৰেভ্যঃ কৃত মন্যাশ্য মিভ্যাপ।। विठार्य। भतिवर्षञ्च नियस मुभठकः মে। বঙ্গাল্লিয়ম্যনানোপি স কোপঃ পরমেষ্টিন: ॥ ক্রবো র্মধ্যাদথো ভূ-**७: ज**नादा नीन लाहिउ:। का তमाबः समादा १८मो क्राम छ-गवान् ज्वः ॥ वृत्कावाह कथः भू ध রোদিষি ত্ব॰ মহাবল। তথ্যে কথ্য काम (छ मन्त्रः मन्त्राम्याम्यः ॥ क्रु উवाह। नागानि अक म दुकान् क्रानानि ह अनम्ब्राता ॥ भन्नीक मिह जगवन् ठठः भाषि जीवयर् छि। व्यक्तावाह। जानाभि जा॰ सिव (१व॰ भूर्ब॰ एख॰ द्रत॰ नम् ॥ जक्र

কভূ ভবান্ জাভ ভু হি সর্বেখরে-শ্বর:। জাতমাত্রো রোদিবি ত্ব• ত তো ক্দু ইতি ফ্ডঃ ৷৷ নামান্যন্যা-नि তে দেব বিধাস্যে শৃণু পুঞ্ক। **या उथ्रका मनू मं**न्। क्गुरत् का नकान् **िलवः ॥ ७**वः काला महिन्दना ৰামদুদ্বো ধৃত্বুতঃ। এতানি তব না-মানি ফিমরিটি নরা ভূবি ॥ তেবা॰ **जरिरदे कल्यान कत्रिक्यां मङ्ग** মতে। স্থানানি চ পুৰক্ষ্যানি তেযু वारमा विदीयङाः ॥ इत्मिबागुम् হ্ছোম বাযুরগ্ন জল নহী। তপ শ্চন্দুশ্চ সূর্য্যশ্চ স্থানান্যেতানি তে ভব।। षृতि थी त्रिमालामा ह नियूट সূর্পি বিলাম্বিকা। ইরাবতী স্বধা मीका (याविञ खव मूनाती: ॥ भुका: म्ब नहां जाग जगाएं उर भुभूत्र । इंड्राफिष्टेः न ভगवान् वृक्षना नील र इ. । मृष्टेबान् म भुका वल्ली ভূত প্রেড পিশাচকান্। সম্মাণ্ডান্ বিক্তাকারান্ভৈরবান্ ভীমনাদিনঃ ॥ जान् मृक्षे। ज् जमा वृक्षा कगिष्णु-वकान् वर्न्। वाद्रयामाम भूञ वः यामाकी बीम्नीः नुद्धाः ॥ जनमः विक् मादाचा विरुवस यथामूधः। ইতিতে কথিতো রাজন্ ক্দুসর্গঃ পু काभाजः ॥ यः मुद्दाभि नदः जातः॥

জহাদ্ভূত কৃত• ভ**য• ॥ ইতি পা**ন্দে सर्गथए कम्मार्गा ৮ वाचायः॥आ। পুকারান্তর• যথা। কথিউ•স্থুমসঃ गर्ला वुका एउ २गः महामूत्न । ४ पूर नर्गः भूवक्यामि जत्म निगहर्जः मृ ॥ কল্পাদাবাত্মন স্তল্য সুত্ত প্রথা-या छा:। भाषतानी भाषा दिक व्यवाद्या बीललाहिङ्क सं स्वरत् रैव गयदा (न। ६५ मुद्रु कि मुख्य । कि॰ রোদিষীতি ভ॰ বুকা কদভ পুত্রাচ বৈ, দ নামধেহাতি ত॰ সো **९থ পূ**ত্ৰুবাচ পুদ্ধাপতি•। কৃদু ঘু• व्यवनामानि मात्रानी रेश्वं मान्यू-हि॥ এवमुकः भूनः (म। २थ मध क्रवा करवाम रेव। उरकानग्रानि मरमो **उरेम म**खनामानि भ भुकुः ॥ श्रानानि रेह्या १ क्षानाः भन्नीः भूषाः करेत भू-जुः। ज्वः गर्व मध्यानः उशा श-শুপতি॰ দ্বিজ।। ভীন মূগু॰ নহাদেব মূকাচ স পিতাম্ছ:। চক্রে নানা-ন্যথৈতানি স্থানান্যেষা চকার সঃ ॥ मूर्ख्या बनः सशे वङ्गि बांयू बाका-म स्व ह। मीकिला दुःकाः भाग ইত্যেতা खनवः क्रमा८ ॥ मुबहना **उरेथ** दावा मूकिमी ठाभन्ना निवा । बाहा फिण खथा भीका दाहिनी **ठ यथाकरः ॥ न्याशीनाः नद्र**्ष

कम्दिर नीयाजिः गर । भन्दाः ম্তা স্থাতাশ তৰপত্যনি মে म्त्राभ्यवाः मृति भुग्छिक हैन-साम्बिङ कगर । मरिनम्ब खथा ग (लाश्जाका भ्रामकाः॥ हन्तः मणाथ मलाता युव कानु ছাৎ পূজাঃ। এবং পুকার কদ্যে ংযৌ সভী ভার্য্য মনিন্দ্র ॥ ক্ষেকাপাই ভত্যান্ত্ৰ সা সভী ৰং करणयत्रं । शिक्ष्मृतिका मा ज् त्मनायाः विकामजेन्। উপযেया **न्**य : कामा जनन्य छण्यात् खदः । (रहदो बाजा विकाशहरो जुरैनाः খ্যা ত রম্যত । শ্বিঞ্দেবদেবল্য कड़ी नात्रायनम् या ॥ देखि विख् भूतारम > जारम > जायुरावः ॥ 🕸 🗓 -बहुनीजा दबाइलबारा मुध्या।। क्ष्रुकवद्गे ही मिवनानमग्रहनमर्बा-क्रक्रकः।यथा। वक्रांशि क्रक्रवि गाराः शुगमा बक्षाः। यःहा दाः ত্র॰ নহানেব রক্ষার্থ-দেব নির্মিত্র• ॥ ७ बल्लामा मगुङः भाजु भृष्ठजः পাত্ महनः। कगन्नी पिक्ता পাতু बागभार्थ ज्या इतः ॥ भियः भिद्धा व ह भार् नवाहि नीवालाश्विः। तिवाया अप्यकः জাত্ম্থে পাত্মছেশ্রঃ ৷৷ কর্ণ- 🖔

যো নাসিকাযাঞ্চ জিস্তাযা • শাস্ত্র রব্যশ:1 শ্রীকণ্ঠস্ত গলে পাতু বাস্থো: পাতু পিণাকবৃক্।। ভূদয । । । । হাদেব ঈশ্বরস্ত তথোদর• । নাভৌ क्षको किष्टाति भाजु मर्बर भुका-পতि: ॥ উक कानू महारतवः कार्ता পাতু নহেশ্বর:। সর্ব রুক্ষ্ট্রীভ্তে णः नर्बगावानि यञ्जः ॥ अत्राज्ञानु শূল থটাঙ্গ- দিব্যাস্ত্র-রৌদু মেব চ । नवकाताम (मर्वभाः क्रक्क माः जगनी-শरः।। दक्षात्छ। गृहशीपात्छ।। রোগ শোড়ার্থবেয়ু চ। পাপেভ্যে নরক্তেড্যক্ত ত্রাহ্ নাণ ভক্তবৎসল ।। জন্ম মৃত্যু জরা ব্যাধিঃ কামঃ কোখঃ শ্যো দনঃ। লোভ নোহ मना कालि उङ्ग्रह जुगरमधनः ॥ ত্ব॰ গতি স্তু॰ মতি শৈচব ত্ব॰ বুদ্ধি স্তু॰ পরাযণঃ। কাষেন মনসা বাচা ত্বযি ভক্তি দ্ ঢাস্ত নে ॥ ইত্যেতজদুকবচ• পঠতঃ পাপনাশন। নহাদেব গ্ৰ-माप्तन पूर्वामः भनिकीर्जिङ् ॥ न তন্য পাপলেশো হস্তি ভ্ৰণ তম্য ন বিদ্যতে। প্রাপ্নোতি সুথ মারো-ग्रः श्र्ग प्राज्यभूवस्तः ॥ भृवाधी লভতে পুত্ৰ• ধনাথী লভতে ধন• ৷ विष्णाची नज्ज विष्णः माका-थी (नाक मानु गर।। (नाइ किनः

ङ्गि ন্যস্য শিবকল্পে। ভবেষর: । 🛭 মচ্যতে সর্বপাপেভ্যো ক্রুলোক স গছতি।। ইতি ফল্পেরাণে ক্দু কবচ সমাপ্ত । ইতি ড জ সার:।। कृत्राः भूः भिवनार्यम्मृहः। चिए। अभाव कम्नामाना करे।-**ठन्तुं। र्रा**मिख्डाः । (मर्वन्तुम्) नि-खाएँ निवर्डा खिनित जन।॥ তেষাঁ সংখ্যা চৈককোটি তে সর্বে वनवखद्राः। अर्वेष्ठि वि नना मिवाः হ্রস্য সভত গণা:।। বিষ্যবৃদ্ধি চ भाभिधान् थिषिधान् भाषयशि ह । অনুগৃহ ভি সভত ধৃতপাশুগত-বুভান্ ॥ বিশ্লাণ্চ সভত হতি য়োগিনা॰ পুবভাত্মনা॰ । ষট্বি॰-**म**्रकार्रेशेक्टव इत्रम् अक्लाग-ণাঃ ৷৷ বরাহগণনাশার্থ হিভাগ হ্বগতা॰ তথা। শঙ্করস্যাথ সেবা-বৈ সমুৎপন্না ইনে গণাঃ।। ইভি কালিকাপুরাণে২৯ অধ্যায়ঃ॥ क्पृष्ठि की कपुरामलाकरहरी माहाबार । यथा । व्यम् हिल्हा নহানজন্য মহাক্দু খবি রনুষ্ট্রপ-ছল্ম শ্চণ্ডিকা দেবতা কুদুচণ্ডীভপে विनियाणः । ७ नम् म्हिकारेम । শ্ৰীশক্ষর উবাচ। চণ্ডিকা॰ হৃদযে नागा सद्दर्भ यः करत्राकालि । जनस

ফল মাপ্নোতি দেবি চণ্ডী পুসাদভঃ ।। ররিবারে যদা চণ্ডী পঠেদাপম সমতা ৷ নবাবৃত্তি ফল ওম্যু জা-যভে নাত্ৰ সংশয়ঃ ৷৷ সোনবারে ব্যুগ **ह** औ॰ भार्यस्य म्यास्टिः । निष् जार्ि भार्रमा कल जानीहि मूर व्छ ॥ अकवात् जगकानि गरे দামল সমভা। শতায়ত কল॰ छन। दूरि नक क्ये ज्या ॥ खाती यनि मङ्ग्नास्य नक यूपा कल भुत । भुक्क (रवि कशकार्कि हञ्जीभूमत्येन **म**ङ्गति॥ एक्य ज्वाक् न भूर्ण यहि हु । अभाविकः। अ-নিবারে জগজাত্রিকোট্যাবৃত্তি ফল' প্রাণা অতএব জগদ্ধাত্রীণ যুক্ত চণ্ডীণ সমভ্যমেশ। স ধন্যা কৃতার্থা রাজরাজাধিপো ভবেশা আরোঞ্ডে विषयः भोष्ठः वज्र बच्चे भुद्राणकः । পঠনাছবণাছৈব জায়তে নাত্ৰ স্ণশ-यः ॥ धनः धानाः भूवानकः वज्ञ इ इ বিভূষিত । एखी सत्रग माख्न क्-য্যাৎ সর্বণ নছেশ্বরি।। ওঁ ঘোরচণ্ডী নহাচতী চত্তমুত বিখতিনী। চত্ত-বজু। নহামাযা মহাদেৰবিভূবিতা ।। हजूर्वजु इंड्रांश शार्ठः ।। ब्रक्तस्त्रा वजातान्। नदामुत्रविगर्सिनी । ७१-तिनी बननी नूर्गा गांखका हथिकमा॥

अञ्कानी कगकाञी हुओं ह यान-।। त्वा क्रवा कृत्यभानवात्रिनी (एवी खा-त्रहर्की ज्यानुका। भिवा वादा कर् চ डी स्ट्रिम्गान ज्विजा। जाइ वी श-प्रतिकृषा महाजिशुत्रमुन्तती ॥ वि-ছ্যা 🗐 পরমাবিদ্যা চণ্ডী চ বৈরিম-फिनी फर्न हुना मिना हाता हछरू क्यो भुर् छ हो।। महिन्दी वननारस्वी रे जबवी ठखनिस्मा । भुगरेथ स्थि। छ। क्षा ठाम् छ। देखनिस्नी ॥ बन विका हु छ विकास मान्य विकास **जादिनी जुन्दानी ह** मिर्वा (शुद्रात) ভगानका ॥ विक्शिया सहायाया নদগোপগৃহোদ্ভবা। মহলা জন नी हर्छी सङ्काकृका अवस्ती ॥ विम-लः टेन्द्रवी निम्, काञ्किशा **मरना** इंद्रा ठ्का निम् कृषा माया मिकि केंगा गृत्ना इत। ॥ उत्मा (परिता नम खरेम्/मर्वकालन मः ए जा नानिन-य। बाजियाया निमुक्तिया मरस्यती ।৷ যাদেবী সর্বভূতেযু সর্বরূপেণ স•-श्रिजा। नम् खरेमा नम् खरेमा नम् ख-সৈর নমে। নমঃ।। এতা॰ চণ্ডা॰ জগ-काबी वाक्ष गरा भळेटा नानाः स्र भार्राका (पित भर्रान वुक्करा छ (वर्षा नात्रमः भाठेकरेम्हव रेक्नारमः) अञ्ज्षिः । रिकार्थ वृक्ताला क

प्तिवज्ञाकभूत्र मित्व ॥ मः मृत्गाजि ধরাযাঞ্মুচ্যতে সর্বপাভকৈঃ। বুক্ষ-হত্যাচ গোহত্যা জীৰখোন্ডৰ পা তকং ৷৷ তৎসর্বং পাতকং দুগে মাতু গ্ৰনপাতক । স্থাগ্ৰন পাপক কন্যাগনন পাতক।।। সুতন্ত্ৰীগদ্ধ रिक्षव यट यट भाभः भुक्ता भवनावकृत्रः भाभः उर्केश्वरम्य नमाजि ॥ बनाबन्ना उत्राट मोभाट গুৰুহত্যানিপাতকাৎ। মুচ্যতে মু-চ্যক্তে দেবি গুৰুপত্নীয় সন্থমাৎ।। মনসা বচসা পাপ বংশ পাপ বুক্ক-श्चिमाना निष्णागारिकत यट भाभः ভৎ পাপ নশ্য ভি ক্ষণাৎ ।৷ শ্বণ পঠনধ্বৈ यः করোভি পরাভলে। স ধন্যক কৃতার্থক রাজরাজাধি-পো ভবেৎ ॥ यः করিষ্যভ্যবক্তাণ रिव बमुरामलाहिकाः। भारेभ द्रि-তৈ: সমাযুক্তো রৌরবং নরক বুজেৎ ।। অশ্দ্ধা॰ যে প্সর্বন্তি তে চ পাত-কিনো নরাঃ। রৌরব রক্ত হ ওঞ্চ ক্ भिन्न ७ भनमा देशा मुक्तमान ७ छी রক্ত• যান্তি তেপ্যচিরেণ বৈ। ততঃ পিতৃগণৈ: সার্দ্ধণ বিধাযাণ জাযতে कृतिः॥ मृगु (पवि महामाय भारेत क्शे· म्राडाशि। गयायाकिव य পুণ্য কাশ্যা বিষেশরাগৃত: 🛚

পুযাগে মুগুনঞৈব হরিদ্বারে হরে গু হে। তুল্য পুণ্য ভবেদেবি সভ্য मूर्ल मिरवं द्वाम ॥ जिगयायाः जिकाः न्नोरा॰ देव श्रष्ट भैती॰ न्नेत सिंहा। व्रष्ट পুণ্য তছ পুণ্য তছ পুণ্য ন সংশ্य: ा ज्वानी ह ज्वानी ह ज्वानी शुरु। তে ∤ৈয়ঃ ৷ ভকারস্ত ভকারস্ত ভকা

निवः॥ वानी देव जग-জাত্রী বরারোহে ভকারক:। পুত বদেবি বিশ্বেশি ভকারঃপ্রেভবৎস-मा ।। आद्वाग्रथः खराः मृःथनान्यनः ज्थवकानः। धनः भूषः क्याद्वागाः जिन्न भिक्त । अर्का **ऋरता**-গান্নচ্চেত দকরোপান্ধি পার্বতি। সভ্যু সভ্যু জগন্ধাত্রি মহামাধে শিবে রনে ॥ চণ্ডে চণ্ডে নহাঘোরে छि । विश्व न मर्हणानि विस्थयक मरायिनी ॥ সরদ্বাৎ পুর্চ্যেত ভক্ত্যা চণ্ডী•় भृत्वाि यः। वान्नत्वा वि उकाती ह পঠেয়িবভমানস:॥ মঙ্গল মঙ্গলণ (छ्व • मङ्ग्ल • **ब**यमञ्जल । ভবে षित भूध (भोधारि कन्रामामारिकि यू-তঃ ৷৷ তত্ত্বজ্ঞানঞ্চ নিধনে **কালে নি** द्या नान्युगर। नशानानाज्य গুণ্য তুলা হিরণ্যকে যথা।। চণ্ডী

निर्दाण (मिछ (मर्वाम् सर्वाम् अर्थनः ছি তং॥ সৰ্বত বিজয়ণ থাতি শুবণা। **म्गुइरमायउः। मूठ्या मर्व शाल्-छ्या ब्राजवाजाविश्या खरवर्थ ॥** महाछ्छी निवा ह्यात्री ज्यानेक देव 📑 शुहा। कानी ह कमना विहा मरहा-त्रगविमर्मिनी ॥ एक्ट छी एप्तंतह छी हश्री देवल्वाका मूर्व छ। (एवाना॰ पूर्वन हे कपुर्वनवमञ्जदा ॥ व्यं कामा गर्शास्विभुग तावने-मिनी। मूर्नाभुया मान्नत्जा **य**्ऋगि अविश्वि।। यम्यङा न-ৰ্দা নিভ্যা ভূত পুম্থ সঙ্গভা। নধ্য **जागा सहादाना वान्यमः व**न्द्रवृक्ता ॥ वञ्चना निमा ब्राज्यका विषयवः দ্ধিকা। মৃতিদা সর্বদা চণ্ডী মহা-विशहनामिनी।। हैनाक हुं अन्तर्ट ত্তে মনুষ্যঃ শ্ণোভি ভক্তা পরনাং **শি**वम् । छखी॰ ध्रत्ना सांक्लून्-युकः भार्रेह भाह् बत्रनित्रः मूछः ॥ যদ্মনারথান দুর্গে করোতি ধরণী-তলে। ৰুবুচণ্ডীপুসান্দেন কি॰ ন সি-**थ**ऽङ ভ্उत्त ॥ कृत्या कृत्रभा कृषानां कृष्यञ्चा। कृष्डका कृष्-क्या क्मुভ्यानगद्दि ।। निवह श्री মহারক্তা শিবপাতিগণাল্বিতা শুবণনাত্রেণ প্রবাদ্ধাক্ষণোপি সং। । ভৈর্বী পরনা বিদ্যা নহাবিদ্যা চ

रवाजगा। मन्द्री भवना विद्रा म श्विभूत्रमूनंती। अध्यकानी जुन कानी नशकानविमिक्ति॥ कृष्ण 🕜 কৃষ্ণযুক্তা সা জননী নোহকারিণী 🊅 भेडिङ्मु। महाल्ब्हा सर्वमङ्ग দাযিনী।। ঘোরস্তী ভীমৰূপ। ভী-मो (एवी मःभाइता। वशना वशना निक्तिमायि म गर्बरा भिवा॥ मृजि ্কপা কারিব্পা ব্যাক্রপা মনোহ র।। বিন্দির্শ শক্রপ্র্যা যেতে লৈ রনি সেবি লা : ভগাৰ হা ৰহা - | ज्या (परी अवदिना निर्मा । हिंछ हा माङ्क्ष ए कोनाती नवंकीमता॥ दातारी ह दब्ध स्मा हेन्द्राणी नकः পূজিতা। नार्यदी नर्ममा म कृष्कः भ् হেশ্যণভূষিতা।। চানুপ্তা নারসি• श्री व नृति च भवनाभिनी। मर्द व्यक्तित्रभाष्ट रेन्द्र मुःथ ७ग किविष्ट भठेनाट শুবণাজ্জरः। ইতি সভ্যা নহেশানি ज छा: ज छा: वहाबाइ: ॥ देवव (णा: कः रेनद (द्वागः रेनद मू:थः ভयउथा ৷ খারোগ্য: মঙ্গল: নিভ্য: করোভি শু ভ মঙ্গল ।। নছেশানি বরারোছে বুবানি সত্য মুত্তম॰। অভকাষ ं न দাত্ব্য মম প্রাণাধিক শুভ ॥ ् मम ভক্তाय माछाय निविधिकुल्

याय ह । मन्त्रांट कनाहित्म्राविभा সত্যু সত্যু ন সংশ্বঃ 🛭 অনন্ত ফলমাথোতি শিব চণ্ডী পুসাদতঃ । অখনেধ বাজপেধ রাজস্য শ-তেন বৈ ৷৷ তৃপ্তাঃ সু ৷: পি তরো দেবা স্তথা চ সর্বদেবতাঃ। দুর্গে ত্বা॰ মুন্ম-यीक्डान कृत्यामन भूखकः।। मञ्ज मक्तत्र म•क्कानः यः क्रेंत्र्रेष्ट्र नद्रा-ध्यः। অতএব মহে**শা**ক্টি'কি॰ ব-ক্ষ্যে তব সল্লিধৌ !! লম্মোদরাধিক-শ্চপ্তীপঠনাছ্বণাৎ জনঃ। তত্ত্ব-সীতি বাক্যেন নৃত্তি মাপোতি দু र्व जागा है जि ञी मृद्रामत्व र्वरगी-त्री**म** वास्कृषान्न व्रश्लीमनाश्चा। পারনঃ। ইতি রাজ निर्घणः॥

कृष्णी खी लडादिल्वः। ७९
शर्यायः। (द्रोनी २ जठे। ० करे। ८

रोभा ६ सूग्या ७ सुद्रा १ घन।

५ स्थ्री २ कर्नुलडा २० सूश्या २२

सूग्या २२ सूद्रा २० लियाहा।

२८ भयद्री २६ कहाद्यी २७ कर्नुला २० स्था १८ क्रिय्यी १८ क्रिय्यी १७ कर्नुला १८ व्या १८ स्था १८ व्या १

क्रुभन्नी क्वी अउमी। ইতি রঙ্গ भाना।। मुर्गा। इक्रुशान्तिकारः।। क्दृशिया खो इती छेती। ইडि मद ब्रज्ञावनी ॥ भार्ब श्री ह ॥ क्रुकः जी भाषानः। इंडिक्किन्।। क्रुति गिडिः शृ शृ शृ व्वाहिष्ठि वर्षाञ्चर्ग ज्ञानक्षिक्ष किवस्थानि। (ज याः क्रीमिन कनानि ह यथा। जा म्। जू विः मा जित्रा की विभी दा वि क्वी मृजा। ज्जीया कृष्टिकजा **्र**ष्ट्री नव्याच्या छ।वट्या कृत्या-न्रानि भी ऊरङ गीरमा वर्ष छिवा नदः । প্লয়কে পীডিতা: मर्बाः शुकाक भुववन्तिष्ठ ॥ > ॥ जाराङ मर्द्रभ স্যানি সুভিক্ষণ নিৰ পুৰণ দৌ ন্যুদ্ধি ভবেদুক্তি, কালি কেচ শুভ ব্বেৎ॥২॥সু**ভিক্ন ংক্র না**রে। गाः मूथक निक्शमूतः। (भीनाम् हे र्ज्यमुन्ता भीत्मा (मोथा भूकी र्जि ত ।। ৩।। ভোষপূর্ণে। ভবেন্মেয়ে। বৰ্ষতে চ দিনে দিনে। নিৰুপদুবা क ताजानः नर्वमायात्रण लिए ।। ৪।। বাসবে। বর্ষতে দেবি দেশৈ ठाथ अस्थान । **अ**हिहाब कान्य-ज्ञ विद्राची क्षिनामक् ।। ।।। षञ्चि इंड कार्म वं क्षिन वं हिन रिशः लुखा माक्टिः कननारेहक |

পরিবারিণি শোভনে।।৬॥ নিঙ্গ खि: **मर्शमग्रानाः मृ**ण्किः ভवि लिए। भूगाथिनि जःलाहादी छेल (रा (मार्ट भूजा।। १।। निद्यक्तिः गर्वमगुरानाः गर्वमगु यहार्यङ्गि घ् उ॰ रेजनमन याजि जानला न-न्ति शृक्षः॥ ৮॥ त्सापुराः भावि मृज्ञाक शोऊ। इ वह वर्गिन। सद्यों-यशानि शानग्रानि द्राष्ट्रगण निष्ट्रहाः. পুজা:॥ ১। দুভিক্ষ জাগতে যোর• थानगियां श्रमाजन । जन ल ह मगाथाम्छ नाव कार्या विहासा।। >०। (तम छ द्या १थ मु छिकः सना-मांट कथगान्। शिक्रान ठाक-शमाकि कुर्जिक नर्यराज्यो ॥ ५०॥ शा महिरम्। विमम्ब्रेडि स्य हात्मु निष्ठे नर्खकाः । वानावा वर्षां छ प्रति শস্ঞ্ন হি জাষ্তে ॥ তিল সর্ষপ गायानि कार्शामानाः गरायं छ।। গো নহিষ্য: সুবর্ণানি কাংস্য তা-माम्। स्मय छः ॥ उ भर्तः (मित वि-कीय कर्डरिंग थान्यस्थः। उन ধান্যেন লোকোষণ নিস্তরিষ্যতি দু-फिन ॥ भार्थिवा सामका मीनाः कामगुर्क भूभी फिजा: ॥ ১২ ॥ তোযপ্রা: স্তা মেঘা বহুশস্যা চ भिरिनी। निष्ट्रताः भाषिता (मिव

निकार्थ ह द्यानत् ॥ १०॥ यन ভোষা बनाटेम्हर कीहेकाः शुक्लाः म्जाः। विककाः भार्थिया (मवि द्रो-्र हु तुर्व तत्रान्त ॥ ४८ ॥ मूर्जिकः म-খ্যম প্রোক্ত ব্যবস্থারে। ন বর্ত্তে। 🖥 ভবেছৈ মধ্যমা वृष्टि पूर्याओ समूश-क्टिंछ ॥ २६ ॥ मुिक कायर लाकः সর্বোপদুববর্জিতঃ। প্রাণি 'নাণ জাহতে হার্যা দুন্দভৌ বরবর্ণি नि ॥ ५ । बहिरी ला हिब्रणाहि ाः का नाम्याम्यामण्डः। उट नर्दः प्ति विकीय कर्खाया। **शाना मक्ष**णः া রক্তে সংখ্যার দেবি কুরবৃদ্ধি नंद्राधिनः । नानवाः क्वार्ट हे क সংগামে ন জবো ভবেৎ 🔒 ১৭ 🔞 দুভিক্ষণ মরণ রোগো ধান্টোবধি ेनिनी, छन । भागदारमा ভररफ्ति ব্রক্তাংখ্য হনস্ববন্দিতে ॥ ১৮ ॥ রোগোমরণ দুর্ভিক্ষণ বিবিধোপদুরা-**জল'।** ক্ৰোধে তু বিষমণ সৰ্থ সমা খ্যাত হরপুষে ॥ ১৯॥ মেদিনী চলতে দেবি সর্বভূত চরাচর । (मण जक्र क पूर्जिक कार्य मः या शुका।। भोता है भानाव (मान . দক্ষিণে কোস্কণে তথা। দুর্ভিক্ষ• कावाउ वातर क्या मच्यमात नि · य ॥ कोमूरी हर्मनत्मा यमून।

नर्यानाउएँ। विक्रावा रेनक्राव रेव বিনশ্যতি ন সংশ্য: ৷৷ সিংহলো मक्रिका का नक्षत्र उरेथव ह । क्राय क्रयंशि नर्दाणि नान्।था दत्रव-র্ণিনি॥২০॥ইতি জ্যোতিস্তব্তু॰॥ क्षृतीना हो वीना छिनः। यथा। म् अः नाम् मुवीनाया मूर्क्ष्याम् नियाजः। जुनमक्षागु निर्जे नृषिः র• তস্য কীর্ত্তিত•া। দণ্ডস্যোভয-তো জ্রেখ কাম্স্য সম্বরকদ্বয় । পশ্চাৎ সম্বরকঞ্চাত্র ছত্রীকৃত শি-রো ভবেৎ ॥ দণ্ডস্য বেষ্টনা সার্দ্ধণ পঞ্চাঙ্গুল মিবোদিত । তন্মিতা नथरी अंदिः कर्डमा युन्सद्वाक्-ভিঃ।! কলভো ৰুদুবীণাথা দ্রিশি-রা: পরিকীর্ত্তিত:। উদ্বে'শিরসি দাতব্যা লোহপত্রী সমন্বিতা।। म्लञ्जी जम्लित जम्रा लोशी ততঃ পর•। দক্ষিণে শিরসি ন্য-স্যেৎ শুক্তি তন্ত্ৰী দ্বা কনাৎ।। এ বস্তু কন্দ্ৰত তত্ৰ বীণাদণ্ডে নিবেশ-(१९। इ। ऋ्लाह मृक् मित्रा २ क् के माज्ड भार्थकः ॥ मथाकृतास्त्रः जमाजम्नक निर्वास्थ । यन्। তত শত্রিশদকুলান্তর নাকি-**(१८ ।। अक्षारमा**ञ्चमूथ ठकः दि চাৰু গৰ্ভক । দণ্ড সমুন্নত কান্তে दबु न जुम्न यूग्रक ॥ जिमाज किश्चि-দাবিক্য মলযক্ষ পুশস্যতে। অৰ্জা-কুলান্তর পশ্চাব্রুর ভাপবেদ্বুর: মা দণ্ডপৃষ্ঠে রন্ধুমেক ভাপথের সম-ন্তভঃ। লৌহাল্কুশন্ত কর্ত্র্ব্য বর্ত্ব । পক্ষাকৃতি ৷ তদ্ধন ওণ তমিন্ বেষ্ট ৰক্ষে নিবেশ্যেৎ।। এতৎ পরা- কিদুসর্গঃ পু॰ ক্দুকর্কসৃষ্টিঃ। যথা যা মোটিন্যা বেপ্তরকু হশ ক্লি-পেৎ। তয়োটনী বৃত্তরকু সদৃশা দণ্ড রন্ধুক ।। সুযন্ত্রিতে তু ভবৈব वद्यीयाम्था उक्तिकाः। जावह जाम-(यट भूर्ताः भावनीक मार्नः मार्नः ।। নথাবদেতি স্বস্থান তত্ৰী **যন্ত্ৰ**-বিশারদঃ। অস্যা ভৃষ্টাদশ প্রোকাঃ मादिकाः भूर्वमृदिछि: ॥ जामाः द्रख्या याष्ट्री मणक्रमाः श्कीर्ब তাঃ । এতাস্ত তারবাদিন্য স্তিষ্ঠন্তি পদিকোপরি ৷৷ বিভক্তি মাত্র পদি-কাঙ্গভাপাস্য গর্ভক:। তাব্ৎ শू । उन्हें का रथा मा प्र इस्ता ভবেৎ ৷৷ মদনস্য চ সিত্তুস্য যোগে ন সৃদ্টাকৃতা। বৃহতীনাঞ্চ সারীণাণ , यन्तायः **उन क्रमार्** ॥ এ जास म-र्बावयदेवः कथि । अ अनुना कृतिः। স্থাপ্য দণ্ডস্য তাঃ পৃষ্টে যথা রাগ ষর পুনঃ।। মদনস্চ শিক্ষা যো-গেন সুদ্ঢীক্তাঃ। সর্বাসাণ লোহ

কলিকা মন্তকেসু্য় সুযজ্ঞিতা: ॥ वकाकृत्वाहाः कृषाः मु त्रिजि भाती विनिर्गयः। এवः विनिर्ध्या क्नुवीना जन मत्नार्वा ॥ ज्युम्राः निका ठू कर्डव्या हाकिनारज्यान-(मण्डः। ইতি मङ्गीलनाद्रायणः।। । हेरानी॰ क्षुमर्ग पु॰ मृग् मार्थित **স**ত্তম। দশবর্ষ সহস্থাণি ভপশ্চী र्दा महाजल ॥ शुक्ति ्या यस वृषु उना छावी 'मकानना । गृष्ट्राः শাস্বভী রন্যা নন্ধ্ গল্ম-छलाः॥ भूगुाव ह उमा नदानृद्धि-का नक नदान। चानुत्म यहिना क्षिरिइ र्यागरेष्ठ द्रिठि कीर्विञान् ।। ততঃ শুরা মহাতেজা: সর্বজ্ঞঃ পরমেশ্বর:। চুকোপ সুভ্শ দি বো বাক্যঞ্চের মুবাচ হ।। , অহ--**পূ**र्वन्न कविना मृष्टेः मर्वाञ्चना विजुः । পুজা: সৃজমেতি তদা বাক্যনে-**ভ** खरथाक्तवान् ॥ इनानीः कन ७८ कर्म क् उ॰ मृष्ट्रामि वर्गन । এवमञ्जा ज्मः (काशाधनार श्रदाश्वतः ॥ তস্য তা নিদতো জালা: শ্ৰোত্ৰে-ভেগ নিৰ্যয় স্তদা। তত্ৰ ভূতানি বেতালা উছ্মাঃ পুত প্তনাঃ ॥ ब्रमाखा याजूयानाम मर्ख भुड़-

লিতাননাঃ। উত্তত্ঃ কোটিশ স্তত্ৰ नाना পुरुव्यावृजाः॥ ইতি वदार পুরাণ ॥

অন্মিন্মন্ত্রে সুধানাখ্যে ংবতা-तः। अञ्चाना हेन्द्रः। हत्रिजानस्या (हवाः। उत्थामूर्ख्यास्यः मध्ययः। (मववमून्यान्या मनुभू वा ভवि-্ষ্যন্তি। ইতি শ্ৰীভাগবতনত ।। অপিচ। দাদশে ক্দপুত্রস্য পুরি **मन्द्रस्त्रेभात्मः। সा**र्वश्राश्चरम् स গেৰা অন্যশ্চ শৃণ্য ভান্ ।৷ সুকর্মা-থা: সুননসো হরিতো নৌহত তথা। কুদাকঃ পু॰ সনামধ্যাত হৃক্ষঃ। । সুরা াশ সুরা স্তর পঞ্চিতে দশ-কা গণা:।। ত্রি: পুকারা ভবিষ্/ন্তি একে জিশকো গণঃ। ভেষা নি-े ्षु हि तिष्क्रत्या या ज्यामा सङ्ग वनः॥ निह दिनुष्टि युंकः नश्चः क्रीनिश स्म मृग्। मुा उपधी जुज्भा खःभामृद्धिं खःभानिषिः॥ তপোরতি স্তথিবান্যঃ সপ্তমস্ত ত পোष्ठिः । प्रविवान् वानप्रविष्ठ দেবশুেষ্ঠো বিদূরথ:।। নিত্রবানিত দূত চ ভাবিন স্তং সূতা ননোঃ। ইতি মার্কণ্ডেযপুরাণ।।।

खी अकारमञ्ज्ञननी। ৰুনুস্: यथा। विवृत्रू मंग्रुधा न्यारहका थि ক্যাক

का कु करू मूः। इंडि नं पत्र क्षांवली।। ক্দুক্রীডঃ পু॰ শাশান । ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ॥

मुनावर्षिः भू बामरमाननः। क्माणी की मूर्गा। इंडान तः॥ उन्तरः वृ ८ প जि र्या। कृ त्माय कृ कृ ।-ণী রৌদু• হন্তি করোতি যা। ইতি (मवा भूबारा ८६ व्यथ्रायः ॥ समु-জটা। ইতি ব্লাজনিঘণ্টঃ ॥ 🗥

> কাশী। ইতি ক্দাবাস: পু• কেচিৎ ॥

> कनातिः भू कामाप्तवः। इंडि किट् ॥

७८भर्यायः। **ज्नासकः २ अ**न्त्रः ৩ পৃষ্ণানর: ৪। ইতি শব্রন্ বলী।। তস্য ফলপর্য্যাय:। শি-বাক্ষণ সপাক্ষণ ২ ভ্তনাশন ৩ भावन 8 नीलक्छेकि ए इहा-कः ७ स्वित्रियः १। व्यम् छगाः । অনুর্ণ। উঞ্জুণ। বাত কৃমি শি: রোর্ভি ভৃত্যুহ বিষ নাশি হুং। ক্-চ বৃঞ্চ। ই ভি রাজ নির্ব টঃ।। **শি**ব -প্রাবাণ অন্য নালাধারণ নাব-मार्कः। यथा विञ्च भूद्रापः। दिना-**७**ग्राबिशूरञ्जादिनाकृ गुक्तमानगा। পূজিতোপি মহাদেবোন ম্যান্তন্য क्न भूमः ॥ उरम्या भाव र्यथा ।

সমৃৎসরপুদীপে। ত্রিপুরস্য বধেকা-ल द्वंमार्शिश्मठ स्वाणाः বিন্দব স্তেতু ৰদুগক্ষা অভবন্ভুবি॥ যদ্যপ্রকাদি চত্দশ্মথক্দাকেযু मखकनविष्मयाः मिछ उथाणि मू-লভত্বাৎ পঞ্চবক্তুস্য ফল মন্তাব-ভিষী*पा*र**ा यथा ऋान्त्र। প**ঞ্চবক্ত: यगर कृदः कालाधि नाम नामजः। व्यामग्रागमनाहित व्यक्कम् ह छ ক্ষণাৎ।। মুচ্যতে সর্বপাপেভ্যঃ প-**क**वजुना शाद्रगार । क् नमः इंडि পুত্যেক নপ্টোত্তরশত কণ্ডা শিবা स्रमा शुक्राना धात्रशीय । विना मः ত্তেণ যোপতে কদাক্ষণ ভুবি মানবঃ। স যাতি নরক থোর । যাবদিনুদ। 🗝 -তুৰ্দশ।। ইতি ভিথ্যাদিতত্ত্ব ॥ 🕸 ॥ ভস্যধারণে আবশ্যকত্বণ যথা ৷ স ম**्সরপু**দীপে। অক্দাক্ষধরো ভূরা বৃদ্দৎ কর্ম চ বৈদিক। করোভি জগ **रहामानि उ९ मर्बर नियुत्तर छातर** । कात्म । श्रानशाद्र १ ही त्ना कि <u>দাক্রণ ধার্যেছধঃ। সর্বপাপ বিনি</u> মুক্তি: স गাতি পরমাণ গতি।। ই-ত্যকानमी उडु ।।#॥ व्यव कृत्रक-भाराबार । बीमहारत्व डेवाह । हेरानी (एवएएदिण मानाना था-রণ শ্ভা বিদ্যাক্ষর চ মাহাত্ম্য বদ সে পরমেশ্বরি ।। এদেব্যবাচ । শিখাযা হস্তযোঃ কণ্ঠে কর্ণযোচ্চা-পি থো নর:। ক্দুাক্ষণ ধার্যেন্ডক্ত্যা निवलाक भवाश्रुवाट ॥ नववकुड क्षाकः धात्रयहामवाङ्ना । एक বাহৌ তথা বৎস ধারবেদ্মতমা-নস: ।। শিথাযা॰ দশন প্রার্য্য ক-(रे ह भक्षवि • भंडि · । कर्नयाः भक्ष-স-ধৃত্বা হৃদি চাঙোত্তর শত।। না-ভৌসপ্ত চ ক্দাক্ষণ ধারণ্যমোক্ষ-ভাगुत्र । कृषाक धात्रगांक्त नता দেবত্ব মাপুষা ।। শিথাযা দ**শন** षाजिः मर शिविष्ठः ॥ उथा। कृता-ক • ধার্যেনিত্য ভদাক্ষঞ্ সুরেশ্বর। ক্ৰাক্ষ্য মহাবাহো মাহাল্যাও শ্ণু यञ्जः ॥ এकवळुः निवः जाकार বন্ধহত্যা ব্যপোহতি। অবধ্ৰে পুতিশোতো বহিস্তম্ভ করোতি চ ॥ द्विवरकुः इद्रागोदी मा। शार्मायशः म्। धना नक्ट । जिवाका शा जिजः ब्यान्यभाभवामिः भुगामयर।। जू-वाजानि गथा विक्र जिम्राट अ কতে হর। ত্রিবক্তো ২পি চ কদ্মক खथा দহতি 'किन्दिष' ॥ চতুर्ब कुञ्ज ধাতা স্যাৎ নরহত্যা ব্যপোহ-তি। পঞ্চবকুস্ত কালাগ্নি রগম্যাভ का भाभन्य ॥ वङ्ख्ला (या ७३:

সাক্ষাৎ গত্তহত্যা শমেদ্য । সপ্ত वाका श्वष्टम्ह सर्वाख्याचन् नमा॥ विनायका २४वजुः महा८ मर्वान्छ विनामकृट ! छिद्रावा नववकुः महाट नित्रनायुक्तानावकः ॥ मनवजुः स्वर বিষ্ণু ভূতি পেত পিশাচহা। একা-मनग्था कामा नाना यञ्जकन नुपः ।। वामभारम्। ভरत्यकः मई छीर्थ 'ফুলপুদঃ। ত্রোদশন্থ: কামঃ সর্বীযুক্লপুদ: ॥ চতুর্দশাস্যঃ এি কঠে। বৈশেদ্ধারকরঃ স্তঃ। राथाकाउ ९िश क्माक उत्यन्मा-(क পुकीर्खिङ।। ভদাকে १भि সুরশেষ ভদ্গুণ পরিকীর্ত্তিত । ইতি যোগসারে ২ পরিছেদ:।। 🕸 🛭 🖠 অপিচ। निस्पृामः मुभकानः स-ो দু। কারণে স্তা:। পঞাস্ত• **शक**गवाः मानकारम भूगारस्य ॥ बमुःकिमः भुविधायाः वद्धः रक्षाः ॥ क्रतः उथा। जाञ्चकारिक मञ्जूक তথা তত্ৰ পুযোজ্যেৎ 🛭 ওঁত্ৰ্যম্বক यकागर मृगिकि पृष्टियर्कन । उ बीक्क भिव दक्षनामृत्छत मू कीय-माम् जार ॥ जथा ७ स्होँ व्यासात्र হৌঁ বোরে হুঁ ঘোর ঘোরভরে ওঁ ् नमस्यस्य कपुक्तिशाल क्ष्र्यं। व्यानना-

नि চ ने उप क नाक मा दि दि । । পুতिश्वा विधिवट अर्याट उउ। **१ विक कन । লভেৎ ।। ভভো यथा** শ্বমন্দ্রেণ ধারবেন্ডক্তি সংযুতঃ। একাদি চতুর্দশবক্তাণা সংস্থারে পুতে কে কমেণ মন্ত্রা যথা। ওঁ ওঁ ज्भः नगः। 🔰 ७ ७ नगः। २। 🤏 ७ नमः। ७। ७ ७ ही नमः । ८। ७६ कूँ नमः। ए। ७६ कूँ नमः । ७। ७ ँ ७ इँ इँ नमः । १। ७ नमः। ৮। ह्रॅंनमः। ১। ७ इं नगः। ७०। ७ ही नगः। ७०। **७ँ हैं। नमः।** ऽ२। ७ँ की॰ ८ नमः। ১०। ७ नमा नमः। ১৪। क्माक (रहम एड ज् बहुदा) मि-য়তে বদি। সোপি ক্দুপদ যাতি कि॰ भून मानवा छह । मधवि॰माज क्षुाक मान्या (एक मःख्या। यः করোতি নর: পুণ্য সর্বণ কোটি-खन जिल्ला (मा हरा । विका-তিভা কুনাক্ষণ ভূবি ষ্ণুখ। তন্য প্রীতো ভবেজদুঃ মপদঞ্চ পু যहতি।। বিনা মজেণ যো ধত্তে ক্-দাক্ষণ ভূবি মানব:। স যাতি নর_্ कान् (घात्रान् यावितनुग्रमञ्जूर्मम ॥ इेडिनच्नभूतालक्षुक्तमाश्वाऽः ॥ इंडि उचनातः॥

ৰুথিরা

कृती जी वीनारखनः। ইতি भन-त्रज्ञावनी।। अन्तर्शाविवतनः कृत्वी-नाभक्त पृष्ठेवरः।।

क्ष ७ य के काम। जन्मूर्र्सायः।
हेकि किविकन्नक्रमः॥ य ७ जन्क्ष्यः
(७ १नः लाकः। के जन्द्राक्षा।
हेकि मूर्गामामः॥

क्थ हैत थ छ कि क जाग्छो।
इंडि किविक्सक्रमः ॥ हैत ज्यक्थ जातो भी । ध क क्षि क्रि । छ त्राक्षा कि क्ष्कास्ति। इंडि पूर्णारामः॥

क्षितः क्री मत्रीत्रस्त्रमस्वधाणुः। उट्शर्यायः। त्रकः २ सम् १० द्रश्नः ८ कीनानः ६ क्रड्रकः ५ म्गिनिङः १ (नाहिङः ৮ सम्क् २ (नानः ४० (नाहः १) हर्सकः १२। हेडि ताक निर्वेषः॥ सस्तुमः। हेड्यस्तः॥

ক্ষির: পু॰ নক্লগুহ:।ইতি মে দিনী।।

ক্ধিরাখ্য ক্লী মণিভেদ:। যথা।
হুতভূপুপ মাদায় দানবস্য যথে
প্লিড । নর্মদায়া নিচিক্ষেপ কিক্ষিনাদি ভূতলো। তত্ত্বেন্দুগোপ কলিড শুক্বজুবর্ণ সংস্থানউ:
পুক্ট পীলু সমান মাত্র । নান।
পুকার বিহিত ক্ধিরাখ্য রত্ন মু

ৰুবুক

ख्डा उमा थन मर्च ममानस्य ।। मार्थानम् भाखन मजीव विमुख्यत्। जहनुतीनमम्मः भहनः जूलः मार्थाः रिमय्या ज्ञाक्तमः कथिः जः उपस्य भक्ष उर किन खायर मूत्रवज्ञुवर्गः ॥ इंजि गाक्षा १৮

क्ष य इत विभारह। इंडि किंदि कन्नक्रमः ॥ विभारह व्याक्र लोकत्रः । य क्ष्म्रिडि लाकः लाकः । इत व्यक्ष्मर व्यातानीय । व्यक्षाय भू चारिदामिठाः ७ इंडिअन्। इंडि मूर्गालामः ॥

ক্সী জ্ঞী সূগীবভার্য্যা। বিশিষ্ট-লবণাকর:। ইতি মেদিনী।।

ক্যু: পূ॰ অৰুণ:। ইতি সিদ্ধান্ত: কৌমৃদ্যামুণাদিবৃত্তি:।।

क्कः भू गृगविष्णयः। हैजामजः
। जमा भा म खगाः। तिकादः।
छकदः। नन्ताति वनभूतद्वः।
हेजि द्राक्षनिर्यकः॥ देनजाद्वनः।
हेजि (यहिनी।।

करू: भू: এর গুরুক্ষ:। ইতি র । নালা।। 'রকৈর গু:। ইতি র । कः নিঘট:।।

কর্ক: পু• এরওবৃক্ষ:। ইতি রত্ন-নালা।। রজৈরও:। ইতি রাজ-

न्यिकः॥ করুক্ পু॰ এর ওবৃক্ষ:। ইতি রঙ্গ याना ॥

্ৰত্ক: পু॰ এরওতৃক্ষ:। ইত্যমর:॥ -ক্ষা ও শ হিংগে! ইতি কবিকল্প र्क्यः ॥ ७ वक्कर । म क्मिडि (द्राक्र) । इंडि मुर्गामामः॥

ৰুষ ঞি বংখ। ইতি কবিকল্পদ্ম: 🔻 🛮 ঞি ক্ষিতো হস্তি। ক্রোষ্। इंटि मुर्गामामः ॥

क्ष य हैंब कि क्षि। है कि कवि-कन्नक्रमः ॥ य क्षाउं ज्जाय ज् भानः॥ इत्र व्यक्ष वादाषी । ष्यमार भूषानिष्वाभिष्ठाः उ इंडा ন্যে। ঞি কৃষ্ট: কৃষিতো ইন্তি। তি দুর্গাদাস:॥

্ৰিষ ক্ কুষি। ইভি কবিকল্লফম:।। ক রোষয়ভি। ইতি দুর্গাদাসঃ॥ क्वा/ जी अपर्यः । उৎপर्यायः । কোধ: ২ মন্য়: ৩ কুখা ৪ কুৎ ৫ াকোপঃ ৬ পুতিষঃ ৭ রোষঃ ৮ কট্ ১। ইতি হেন্চন্দু:॥

'ত: ত্রি কোধ্যুক:। যথা। ত , ने नारे विनिन्द्ता वनी इंड॰ স্বশৈন্য কবিতো ব্ৰহ্ম হ। ইতি শ্ৰীভাগৰতে ৰাণযুদ্ধে ৬২ অধ্যায়ঃ

्रुड: जि कार्युक:। यथ।। निर्व

क्रि खब जाठा छात्रों क्रि न क-শ্চন:। ইতি তন্ত্রসার:।। कर कि ज छ जन्या। ইতি क्वि-কল্পদ্দম:।। ঞি কাঢোন্তি। জ রোহঃ क्इ:। ७ यक्क्र । जनि ज्या রোহতি জন্ত জাযতে ইত্যর্থ: 1 क्र जमनि शापूर्जात इंजि शाकः । जन्म भानु जीवरया (त्राका २र्थः। ইতি গোবিন্দ ভউ ১তুভু জমিশ্ৰৌ । রমানাথস্ত প্রাদুর্ভাব স্কৃত্তি রি ত **(७**मनार । ইতি मूर्गामानः ॥

ৰুহ: बि काउ:॥ আৰুচ:॥ ইতি क्रशाखाः कर्डति क शुरुरयन निश्रमः ॥

बर्क क्री हिं<u>न</u> । ইতি শব-**हिन्द्रिका** ॥

क्रा जी पूर्वा। हे छ। यदः ॥ यहा-সমস্।। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

क्हिक्हिका जी उँ८कक्षे। इंडि

পুরাণা। কন্তা পু• বৃক্ষঃ। ইতি সিদ্ধান্ত-कोमूम्यामृगामिन्खिः॥

ৰুক্ ত্রি অপুেম।। অচিকুণ:। কৃহধাতো রৌণাদিক স পুত্যযেন নিম্নমঃ। ইত্যুণাদিকোষঃ।। ৰুচ তি জাত।। পুসিল। ইতি

भिषिनी ॥

কচঃ পু॰ পুক্তিপুত্যযার্থমনপে-क्राक्राव्याध्वनकः नेकः। यथा। মুখ্যো লাক্ষণিকো গৌণঃ শবঃ স্যাদৌপঢ়ারিক: ৷ যৌগিকো ধা-পৰ্বটো বা ৰ্টো বা মুখ্য এব স:।। **ইতি শা**दिकाः॥ ॥ অপিচ। कः দ্যালক্ষতি বিভন্তে চ। ক্ঢ॰ मह्हउवद्याम रेमव म॰ एक ि की-র্ত্ত্যতে। নৈমিত্তিকী পারিভাষি-ক্যোপাধিক্যপি ভক্তিদা।। यद्मान যাদৃশার্থে সঙ্কেতিত নেব নতু যৌ-গিকমপি ভূদুত । যোগৰত ভ প क्षका मिक॰ न उथा क्रानामिव ह সংজ্ঞাপদেনাভিলপ্যতে । নতু क्रांक्रिक्ट मःड्डांशि नात् १वा-ন্তরভেদ:। যেন বিভাগ ব্যাঘাতঃ न्। म ज्ञायाक व्या (जनाः रिनमिडिकी পात्रिভाषिकी छेला-षिकी (ठिंछ। পाइक भाठेकारयस ন সংজ্ঞাঃ সঙ্কেত শূন্যবাদিতি বক্ষ্যতে ৷ বেতু ৰুচেস্য নামু শ্চতু विधन्नमाङ् उद्युक मुभनामाजि । काञ्चि मुद्रा खनम्मारेन्स सं रेगाः माकः-ভ বভ্ৰমা জাতি শব্যদি ভেদেন চাত্রিব্য পরে জন্তঃ ।৷ গো গ্র্যা-দীনা গোত্বাদি জাত্যা। পখা-छ। भीना॰ नाञ्च थनामि मुरवारा।

धना शिण्नाहीनाः भूगा (हवाहि खान । ठल ठलला निनाक भया-नाः कर्मागविष्ठमणकिमद्गाहाजुर्विधा মেব কঢানা মিভি। যদুক্ত॰ দণ্ড্যা-চার্ব্যিঃ। শবৈ রেব পুতীযন্তে জ্বাতি मुवा छन कियाः। ठाजूर्विशामभी-যান্ত শব্দ উক্ত শ্চতুৰ্বিধ ইতি ৷ उपि उद्धि मूर्शारीना सन्। भून। भीनाक भपाना नश्रतगुराशल्या পরিত্যক্ত মুমাভিঃ ৷৷ 🕸 🗓 মৈনি-ত্তিক সংক্রাণ লক্ষ্যতি । জাভ্যবণ ছিমসঙ্কেতবতী নৈনিভিকী মতা ৷ জাতি মাত্রে হি সঙ্কে তাছ্যকে ভান সুদ্ধর ।। যুৱান জাত্যবিছিন সংক্ ত বৎ সা নৈমিত্তিকী সংজ্ঞা যথা ला हिवाहिः। ना शिलाजु हिवाहि জাত্যবিছিন্ন মেব গৰাদিক মভিৎক্তে ন তু গোত্বাদি জাতি মাত্রণ। গো পদ• গোড়্বে সঙ্কেতিত নিত্যাকা-রক গুহাদ্বানানবেত্যাদৌ গোড়া-**दिना गवार्द द्रन्यानू भभाखः क** শক্তব্ গুল্স্যান্যানুভাবকরে ২তি-भुजकार॥ #॥ भाजि जाविकी (मी-পাধিকীঞ্চ সংজ্ঞাণ ক্রমেণ লক্ষয়তি । উভवाव्जिथस्मंग मञ्जा मा९ পাব্লভাবিকী।ঔপাধিকীত্বনুগতো: পাধিনা যা পুবৰ্ত্তে ॥ উভয়াবৃত্তি

ধনাবছিন্ন সঙ্কেতব**তী স**ণ্জ্ঞা পা-রিভাষিকী: যথাকাশ ডিত্থাদি: ।। যাচাৰুগভোপাধ্যবছিন সঙ্কেত-वजी मः उस माञ्जीभाषिकी । यथा ভূত দ্তাৰি। সা হি সচেতন বৃত্তি-বিশেষগুণবভু বার্ভাহারকত্বাদ্যনু-গভোপাধিপুৰুষ্কারেণৈৰ পুৰৰ্ত্ততে उभदगिक भुकाणिका॥ क्वी कम् ॥ शुष्क्रितः । ৰুটিঃ ইতি কছবাতো ভাবে ক্তি পুত্য-(यन नियुष्तः।। क्षणप्रनिष्ठणकिः। যথা। লল্পাত্মিকা সভী কটি ভবে-অেশালছারিণী। বল্পনীবা তুল-ভতে নাত্মান যোগ বাধ্ত: 11 ইতি জ্বারতট কারিকা।। ন্ধ ভক ভংক্তৌ।ইভিক্ৰি কল্পজনঃ।। তৎক্ গ্রী রূপকরণ । ্ত্রক্রপৎ পুতিমাণ শিল্পী। পুতি ৰাশ: ৰূপ• কলোতীত;থং। নি পু র্বঃ স্বৰূপকথনে। অনুমান নিৰ্ প্যত ইত্যনুম্মনথণ্ডে । ইতি দুর্গা मानः ॥.

क्ष की खडावः ॥ (मोन्हर्ग्य) ॥ नान रू ॥ शम्ः ॥ म्यः ॥ श्रृह्या-वृद्धिः ॥ नाष्ट्रकािनः ॥ व्याकादः ॥ (भाकः । ইভি মেদিনী भवद्रञ्जा वनी ভূद्रिशुर्याशाः ॥ मृक्षािनः ॥

নামকস্থানে নাণক । ইতি নানা-र्थब्रुमाना विभ (स्महन्द्राः ॥ 🗱 ॥ ৰূপন্ত যোডশ বিধণ। যথা। হুমণ ১ नीर्यः २ ष्ट्रुल : ० एज्त्रमु: ८ व्खः c শুক্ল ৬ কৃষ্ণ ৭ নীলাকণ ৮ রক্ত• ৯ পীত ১০ কঠিন ১১ চিহুণ ১২ শ্লুৰ ১৩ পিছিল ১৪ মৃদু ১৫ দাক ণ ১৬। ইতি মহাভারতে মোক্ষ-वर्गः ॥ 🕸 ॥ जम् । नक्षनः यथा । অস্থান্যভূষিতান্যের কেনচিভূষ-ণাদিনা । যেন ভূষিতবভান্তি ত-দুপ মিতি কথ্যতে II ইহুচ্জুল-नीवमिशः ॥ 🕸 ॥ न्यायमञ्ज उट চক্রিনিয়েগু।ছ॰। দুব্যাদিপ্ত্যক কারণ । চক্ষু: সহকারি। শুলাদ্য-तिक शुकातः। जनामि भवगानु कः প॰ নিত্যু॰ অন্যত্র অনিত্যু৽। যথা । हक्ष्या श्च जात पुना पुनाप ब-পলম্ভক । চক্ষব: সহকারিস্যা-इक्रांक्कि मनक्षा । जनाहि भन्न-মাণৌ ভন্নিত্য মন্যৎ সহেতুক।। ইতি ভাষাপরিছেনঃ ॥ 🕸 ॥ উত্ত-त्रभरङ्कशांदिभदम< উপ**मा**नवा-চকর। যথা। স্যু কত্তরপদে পুথ্যঃ পুকার: পুতিমো নিভ:। ভ্ত রূপো। পমা: কাশ: সন্ধি পু পুতিত: পর: ॥ ইতি হেম্চন্দু: ॥ 🕸 ॥ অতি:

শ্যক্পন্য দোষো যথা। উমো-বাচ। ৰূপাতিশ্যসম্পন্না নানা গুণসমৃদ্বিতা: 1 কিমুর্থ দু:থিতা बाजाः कान्रामोथ्यविवर्षिजाः ॥ ঈশ্বর উত্তাচ। দম্যন্তী তথা সীতা ৰূপাতিশ্যপার্গা। দু:খিতা তে ন সভাতা কান্তসৌখ্যবিবর্জিতা ।। शहरता एक बी जा छ। कशिवास তু শেবিসাংৰূপস্য ত পভাবেন দাসীজাতা তিলোৱনা ৷৷ তথা-দুপঞ্ নেছন্তি লক্ষণক্রা তপো-थनाः। অভিকপেণ बज्ञायुः भूकः যো যোষিতো হপি বা 🗆 অথ বা সৌথ্যহীনৰ জাযতে তু মহাতপে । इंडि प्रवीनूत्राप नन्ताक्ष्यम् (व्याध्रायः॥

ক্পক ল্লী নাটক ॥ মূর্ব ॥ का-ব্যালস্করণ । ইতি মেদিনী ॥ শে-ষস্য লক্ষণ যথা। ৰূপক ৰূপি-তা রোপাৎ বিষয়ে নিরপত্নবে । তৎপরস্পরি ড সাক্ নিরঙ্গ নি **তি চ बिथा।। यब क्माहिमारबा-**भः भन्नात्त्राभग कान्नगः । ७९ পরস্পরিত দ্রিষ্টা শ্লিষ্টশব্ নিব-স্থান ৷ প্রত্যেক কেবল মালা দি সাঙ্গ্যাজপণ সাঞ্চাৰ তৎ

।। সমস্তবস্ত নিষ্য মেকদেশবিবর্ত্তি চ। আরোপ্যাণা মশেষাণা শা-দ্বত্বে পূথ্য মত ।। যত্ৰ ক্স্যুচি-मार्थद्वामकामाविव वि उटा नित्रवः किवनरेमाव क्रां किवा किवा ।।-মানা কেবল ক্পত্বাৎ তেনাগ্রী ৰূপকে ভিদাঃ।। ইতি সাহিত্য দ-র্পণঃ॥ 🗱 !। অপিচ। মভেনো ভা-সতে যমিল্পমানোপমেযযো: 1 রূপক• কথ্যতে সন্ডি রলফারো-खन• यथा। **७** त् युगुन्न्थाः स्वानः वीतः नक मधुवुछः। **न कम्/ एत**-তে চেন্ডে৷ অসম্পন কেশরণা৷ অ-ন্ত্যনেক পুকারত্ব কপকোপমনো व्रि । मः क्लाना ज म्मानु मूधी-ভি রবধীযতা•।। ইভি কাব্যচন্দ্রি-का॥ का। न'र्थादिष्णवः। यथा। नकानी (नाम्हाउ एक्षा मा जिल्ला क्रमक खरार। क्रमिक मंगिडिः (शुक्तः कलाञ्जा नाम नामणः ॥ ইভি যুক্তিকল্পতকঃ॥

क्ष अङ्कु॰ क्री भीन । यथा। न्।-দুপ লক্ষণ ভাব শাতাপুক্তি হীত্যঃ। সৃহছো ৰূপতভুঞ্ধ থ্যা সর্গে। বিসগবৎ। ইতি ছেমচন্দুঃ॥ क्र अधिक हुर्दिष्। अक्रिया य क्रियाती वि ामर्यादिनिष्टः। যথা ৷ তভো বিকট্ৰপো ২সৌ

সর্বশাস্তার্থপারগঃ। বিবাহযদ্দি-ত সূতা। ক্পেণানুপমা। দিজ: ॥ সাবদেনে চ ভর্তার সুশীলমপি ভাবিনী। বিৰূপ মিতি মন্বানা ভঙ্ঃবা হভূৎ দুৰু:থিত:॥ ততো निर्दर्भागृत्का गद्यामुन भरः मः इट । देवावजा खाउँ व्यामन कथ-ধারিণ মাসদৎ ৷৷ তদারাধ্য জগ-ল্লাথ নক্ষ এপুৰু বৈণ হি। সুৰূপতা নবাপ্যাগুগা ভিমিমেব চ জন্ম নি ।। ইতি বাননপুরণে ৭৬ অধ্যায়ঃ ।৷ ক্শনাশনঃ পু' পেচকঃ। ইতি भक्तज्ञावकी ॥ ক্রপবান ত্রি আকারবিশিষ্ট:।। भोनहर्वपृद्धः । क्षणमदाम्खार्थ वज्रु भुङ्धारयन निञ्जाम। १य॰ ॥ ক্ষপাজীবা স্ত্রী বেশ্যা। ইত্যমর:॥ : পू॰ कामाप्तदः। इंडि

क्लिका खी (४ ठाक्तृकः। ই उ त्रज्ञाना॥

ত্রিকাওলেষ: ॥

ন্ধপেশ্বরী জ্রী দেবীবিশেব:। সাত্ পুভবাদি ষষ্টিবর্যান্তগ তৈকবিং শর্মের পূজ্যা। যথা। ন্ধপেশ্বরী পুকর্ত্ব্যা বৃষ্যুণ্ম ব্যক্ষ্মিন্ডা। জ্রটা মুস্ট ভারেনদু ত্রিশ্লোরগভূবণা ॥ মণি মৌক্তিক শোভাট্যা সিত हन्त्यहिं छ।। भूकिछ। ऋत्या ह्-रितः सर्वकायकन भूमा ॥ इंडि (प्रवीभूद्राण सञ्चल्यद्र (प्रवक्त विश्-मिंडि विदि: भूष्यः ॥

ৰূপ্য ক্লী আহতৰ্ণৱজত। ইত্য-মর: 11 হেমক্প ঞ্ আহত অর্থ वदाह भूम्यानिक्भ मूर्थाभियदृ নিৰ্ঘাতিক্যা তাডিত ক্প গু মূচ্যতে ন্দপায় আহত ক্ষ্যু চেয়েকাদি-তি ফ্য:। ইতি ভরত:॥ 🗱॥ ধাতু বিশেষ:। ৰূপা ইতি ভাষা। তৎ-भर्य) यः । मृ जुः २ वमूर्णुक्षः ० बन ধির• ৪ চন্দুলোহক ৫ খেতক ৬ নহাশুভূ ৭ রজত ৮ তপ্তরপক ৯ চন্দুভূতি ১০ সিত ১১ তার ১২ कन्नध्रु > > इन्मुरमाहक > > द्री-প্য° ১৫ ধৌত• ১৬ দৌধ• ১৭ চন্দ্ৰ-হাস ১৮। ইতি রাজনিঘণ্ট:॥ খর্জুর• ১৯ দুর্রণ• ২০ শ্বেত• ২১ तक्रीज: २२ द्राङ्ययः २० (**लाह**-वाकक २८ । इंडि भवश्वावली ॥ क्लाक्षीजः २०। ইতি ब्रह्मीष्ट्राः॥ व्यम् छनाः। निक्षद् । कवायद् । व्याद्भः। विभारक मधुत्रवुः। अद्रवुः। বাত পিত্ত হরত্ব। কচ্যত্ব। বলী পলিত নাশিত্বক । ইতি রাজ-নিঘণ্টঃ জো অথ ক্প্যস্যেৎপত্তি

নাম লক্ষণ গুণাঃ। ত্রিপুরস্য বধা-थाय निर्निपरिष विलाकतिः। नि-রীক্ষযামাস শিবঃ ক্রোথেন পরি পুরিত:।। তত স্তুল্বা সমপতভাষা कमाहिलाकनार । याजा कृतः **जब** छ्वेषियानत हेव कुलन् ॥ वि-**ीयामग**ङसङ्गाम् विन्तुस वामः कार । जमानुका मूर भम मूक कर्मामु (या इदि ।। कृ बिमक खदि खिष त्रमापित्रमायागजः। क्रा ম্ভ রজত ভারণ চন্দুকান্তি সিতণ শুভ• ৷৷ গুৰু স্নিঞ্চ মৃদু খেত দাহ हिन घनक्करा । अर्गामा हन्तुवर यह क्षि । नव छन मुंड ।। क्रिन কৃত্রিম কক রক্ত পীত দল লঘ্ । नार (इन घरेन नंष्ठेः क्लाः पृष्ठेः পুकी खिंड• ॥ क्लाः भी उ॰ क्या-যামু•স্বাদুপাক রস• নর• ৷ ব্যসঃ স্থাপম• সিন্ধ• লেখন• বাত পিত্ৰ জিৎ !! পুনেহাদিক রোগাণ্চ না শ বিশ্বজিরাত ধুর•। **ভার• শরী**-রনঃ করান্তি তালং বিধুংসনং रङ्गाज भूजभाषा । वीग्रं वन र्बंड उत्पार मुंडि सहागनान् (भाषरिक इत् १ ॥ 🕸 ॥ व्यथ नातनाम (याम) दाका मारा एक ्रिया मृतु त्ये छ। मा २ (इन घन क्या

। दर्नाष्ट्रः हन्मुव श्वहः जात्त्र नव खनः मृज• ॥ 🗱 ॥ व्यथारयाग्रऽ• । कठिन• কৃত্রিম জক্ষ রক্ত পীত দল লঘু **। দাহ ছেদ ঘনৈ নঠিং ক্রপ্য**ণ দুইং পু-कीर्खि छ ।। 🕸 ॥ व्यथ ल्या धमः विश्विः । পত্তলীকৃত পত্রাণি তারস্যাগ্রী পুতাপবেং। নিষিঞ্চে ভপ্ত ভপ্ত। নি ভৈলে ডকে চ কাঞ্জিকে ৷৷ গো-মূত্রে চ জলত্থানা ক্ষাযে চ ত্রিধা ত্রিধা। এবং রজত পত্রাণাং বিশু জি: স•পুরাযতে !!#!৷ অথাশুদ্দস্য ৰূপ্যস্য দোষ নাহ্ ৷ ৰূপ্য হু শু-জন্ত করোতি তাপ বিধুন্দন• বীৰ্য্য वनकथ्थः। (प्रभा जुष्टे स्तर् তনোতি রোগাণ শুতঃ শোধন মস্য अयार ॥ अ॥ जय क्षामा माद्रग বিধিঃ ৷ ভাগৈক তালক মৰ্দ্য যাম মল্লেন কেনচিৎ। তেন ভাগত্রখণ তার প्रधानि भद्रित्वभरव ॥ श्वा म्या-পুটে क्षु। পুটেৎ তি महानाभरेनः । ममूक् अ भून खान क्षा क्षा भू-न झहर ।। এव॰ ठजनना भूटि खाइ॰ ভত্ম পুজায়তে॥#॥ অন্যপুকার:। সুহীক্ষীরেণ সংপিষ্ঠণ নাক্ষিক তে-न (नभरवर्ष । जान हम् भुकारत्न তারপঞাণি वृद्धिनान्।। भूरि हिंदूर्स-শপুটি স্তার• ভন্ম পুরানতে । 🚓 🛭

এবং মারিভস্য রূপ্যস্য গুণা: 1 ৰূপ্য শীত ক্ষাবান্ন স্বাদুপাক রসং সরং ৷ ব্যসঃ স্থাপন স্থিক লেখন পতি পিত্তজিৎ। পুমেহা-দিক গ্রোগাণ্চ নাশ্যত্যচিরাৎ .ধ্র•। ইতি ভাবপুকাশ:।! 🗱 ॥ অথ ৰূপ্যকরণ । নধাজ্য ওড তানুঞ্ করেণা নাকিক রস।। धमनाह छत्तामी नार मूर्व कद्रव मृत् ॥ ই জি গাৰুডে ১৮৮ অধ্যয়:॥ क्षा वि जुन्दद्र । इंडि सिरिनी।। वाशाधाकः शृ रेनिकः। इंडा নরঃ !৷ ৰূপ্য রজত ভদেব নিষ্ক পূর্বব ফিক: রজভাষ্যক্ষো নৈষ্কি-कः। ऐक्षकशिक रेनिकाः इंड्रान्। । পুৰুষাশাদি ক্ষপণ গঠিত। ব্লজত। ্ৰুৰূপ্য তস্যাধ্যক্ষো নৈষ্কি ইতি কেচিৎ। ইতি ভরত:॥ করুক: পু• এরও:।ইতি শব্ गाना ॥ ৰৰ তক বিষুৱণে। ইতি কবি-कन्नक्यः ॥ नीयो मूर्जात्राभदः । वा क्वय । इंडि पूर्यातामः॥ क्षा शृ॰ वात्रकः। इं कि करी-(ध्रुः ॥

ক্ষিত বি গুণ্ডিত। ইত্যমর:।।

· (व ध्वि ७ ७:करेनव मुक्किटा **७** ডि-

ক বেঠে ক্বৎক্স্যাদ্বিয়ুরণে কঃ 1 ইতি ভরত:॥ ৰক্ষ ও ক পাৰুষ্যে। ইতি কবি-कन्नक्रमः॥ मीवी । उथा ह। म भू-নাতু বুজে যক গোরজ:পাতক किएो। भिन् कहिए। यम् का ব্লিপেষ ভন্ধ জিভৌ॥ ইতি কীচক यनक ।। পাৰুষ্য মশ্ৰিকীভাব: । ৰক্ষয়তি ৰক্ষাপয়তি কেশ: তৈ-লাভাবাদিতিশেব:। ইতি দুর্গা-मामः ॥ কক্ষণ ত্রি অপ্রেম। অচিক্রণণ। ইত্যমর: !! क्षः पुः वृक्षः। ইতি (एमहन्दुः ॥ বরকত্ণ । ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ क्रम्भकः भू॰ ७गुनु:। ইতিরাজ-निर्धाहे: ॥ क्क्रगाञ्चिका जी वक्काशाना । ইভি द्राजनिर्घण्डः॥ कक्षरण्डः श्रु॰ स्त्रिपण्डः । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ ৰক্ষপত্ৰ: পু॰ শাখোটবৃক্ষঃ।ইতি त्राक्षनिर्घणः॥ कक्षियः भू॰ अवर्ভीवधः। ইতি त्राजनिर्घणः॥ क्क बामूक वः भू धन्न व्कः। ই তি द्राविनर्यगः॥

क्षण की पश्चीवृकः। ই जिन्न । विर्विति ।।

রে ব্য সম্বোধনবিশেষ: । যথা । সম্বোধনে ২ক ভোঃ পাট্ প্যাট্ হে হৈ হু হো হরে রে পিচ। ইতি হেমচন্দুঃ ।।

রেক খাড় শক্ষাযা । ইতি কবিকল্পদ্ম ।। শক্ষা সংশ্যারোপ: ।
খা অরিরেকৎ । ড রেকতে পুরুষত্ব স্থানো । স্থানুরা পুরুষোবেতি
সংশ্যমারোপ্যতীত্যথঃ । রিরেকে। ইতি দুর্গাদাসঃ ।।

রেকঃ পু॰ শস্কা।। নীচঃ।। বিরে-চন॰। ইতি নেদিনী।। ভেকঃ। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ।।

রেৰণ: ত্রী যর্ণ। ই**ভি সিদ্ধান্ত** কৌনুদ্যানুণাদিবৃ**ভি:।।**

রেকা জ্রী **সন্দেহঃ। ইতি হে**ন্ চন্দুঃ॥

রেথা জ্রী অল্লকং।। ছদ্য।। আভো-গঃ।। উল্লেখঃ। ইতি বিখঃ।। উ-ল্লেথ স্তৃত্র দণ্ডাকারলিপিবিশে-ষঃ। দাঁড়ো ইতি কমী ইতি চ ভাষা। যথা। যাবতী যাবতী রেখা গুহাণা মপ্তবর্গকে। তাবতীং দ্বিভ-ণাক্ত্য অস্থাভিঃ পরিশোধ্যেৎ ।। অস্টোপরি ভবেদেখা অস্টাভ্য- छत विनर्वः। यब तिथा न विनर्भः ডৎ সম পরিকীর্ত্তিত।। ইতি জ্যো-**ि** उङ्• ॥ # ॥ **म**तीत्र इदिश्या শুভাশ্ভ লক্ষণ যথা। ললাটে যস্য দৃশ্যন্তে তিলো রেখা: সমা হি তা: । সুথী পুএসমাযুক্ত: স ষষ্টি জীব-তে নর: ৷৷ চত্ত্বারি শচু বর্ষাণি দিরে-খা দর্শনামর:। বি শত্যব নেক রে-থ আক্ৰান্তা: শতাযুষ: ॥ আৰ্কা-ন্তরিতা রেখা ভিসুক্ত সূত্র শতাযুৰ: । সপ্তত্যা মূদ্ধি রেখা তু ষষ্ট্যায় স্তি-সৃতি ভবেং ॥ ব্যক্তাব্যক্তাভী রে-খাভি বি শত্যদাযু রেব হি। চ-ত্বারি শ্চ বর্যাণ হীনরেখন্ত জী-ব**তি ৷৷ ভিন্নাভিশ্চৈ**ব রেখাভি রপ মৃত্যু নঁরস্য হি। ত্রিশ্ল পড়িশ। বাপি ললাটে যুস্য দৃশ্যতে ৷৷ প্র **श्च मनायूकः म कीरवट भंतरः** শত। ७ र्जन्या मध्याकृत्या चा-ग्रवंश जू मध्य ।। मण्याक्षा या खरवक्षु न जीरव< भवनः भठः ॥ **ञ**नातथा जू भूषमा अञ्कामनूव-র্ত্তত ।। নধ্যমাযা করে রেখা আযু-রেখা অভঃ পর•। কনিষ্ঠিকাণ্ডস-मानि्ड। चर्द्रथाः ममाहित्नदः ।। অছিলা বা বিভক্তা বা স জীবেৎ শরদ: শত• ৷ যস্য পাণিতলে রে-

थ। बाय उत्र भुकानायर ॥ मेंड॰ বৰ্ষাণি জীবেচ ভোগী রুদু ন সংশ যঃ। কনিষ্ঠিকা॰ সনাশিত্য মধ্য মাবা মুপ্রাগত। ।। যক্তি বর্ষাযুষ कर्जाट्यागृद्वथा ज्ञानवः॥इंडि গাৰুডে ৬৩ অধ্যয়ঃ॥ ঋ॥ অপিচ াঘনাক্সলিশ্চ সধন তিস্নোরেখাশ্চ যস্বৈ ৷ নৃপতেঃ করতলগা ননি वस्त्र ममुल्यिङा ॥ युगमीन। व्हिङ করে। ভবেৎ সত্রপুদে। নরং। বজা কার*চ ধনিনা॰ নৎস্যপুছ্নিভো বুধে ৷৷ শ্বাতপত শিবিকা গজ পদ্মোপমা নৃপে। হৃষ্টাঙ্কুশ প ভাকাভা মৃণালাভা নিরীখরে॥ দায়াভাশ্চগজাচ্যানা স্বস্তিকাভা নৃপেখরে । চক্রাসি তোমর খনু: ब्रुडां जा नृश्रातः करत् ॥ উদूथनाः ভ। বজ্ঞাঢেঃ বেদীভা শ্চাগ্নিছো-ত্রিণ। বাপী দেবস্বাভাশ্চ ত্রি-কোণাভাষ্ট ধার্মিকে ৷৷ অঙ্গুণ্ডমূ-लगा (त्रथाः भूबाः मृजाण काति काः। भूपिमिनीगठा द्रिया क निष्ठाम्लगामिनी।। मजायुष्य क ঠিত ছিদ্ৰয়া ভক্তো ভয়ং। নি-ाम्क बङ्खिथाः म्। निर्वे व। कि िकः ক্**শৈ:।। ইতি** গাৰুডে ৬৬ व्यागवः॥

রেখাগণিত: পু জ্ঞারবসিংহমহা-वाजश्राक्षक विज्ञानाह क्रामाथ-কৃত পণিতগুছবিশেষ:। তস্য म-किन्धविदद्रगः यथा । (यत्रक्षेः वाज्ञालयारिः र्यशानानि वाछ-শ। দত্তানি দ্বিজবর্ষ্যেভ্যে গো পুাম প্রবাজিন: ।। ভস্য 🗐 জ-যিনি হস্য তুষ্ট্যৈ রচষতি স্কুট । দিজ: স্মাট্ জগনাথো রেথাগণিত মুত্তম' ॥ অপুর্র বিহিত শাস্ত যত্ৰ কোণাববোধৰা । কেতেষু জাযতে সম্যক্ ব্যুৎপত্তি গণিতে তথা ৷৷ শিল্পশাস্ত্র মিদ প্রাক্ত • বুন্ধণা বিশ্বকর্মণে। পারম্পর্য্য বশা-দেতদাগত ধরণীতলে।। তদুছি-ল নহারাজ জয়সি হাজ্ঞয়া পুনঃ । পুকাশিত ন্যা সম্যক্ গণকান-ন্দহেতবে।। 🕸।। অথরেখাগণিতা । অত্র গৃন্থে পঞ্চনশাধ্যাযা: সন্তি । অষ্ট সপ্তোত্তর চতু:শত• শকলা-নি সন্তি। তত্ৰ পূথমাধ্যায়ে অপ্ট-চত্বারি শছকলানি। তত্রাদৌ প-রিভাষা। যঃ পদার্থ: দর্শনযোগ্যঃ বিভাগানহ: न বিন্দু বাচ্য: । यः পদাर्थः मीर्घः विखात्रत्रहिजः वि-ভাগাई: म (त्रथामद्याह्यः। वि-खात्र रिम्बंद्रया यंख्निहार जन्मता-

তল দেবক্ষেত্র। তদ্বিবং এক ॥ क्रवद्यम् कि जीयः विषयः। अथ রেখাপি দিবিধা। একা বকা অ न्। नत्रना। जय नत्नद्रिया न क्का विन्त्रवः व्यव लाकिङाः मञ्चः अकितन्त्रनाहाम् । ন্তে সা সরলা অন্যথা হুটিলা ৷ ধ্ৰ-রাতল মপি সম বিষমঞ্জেষ । সন য আবৃণোতি।যৎ রেখা ছয সম• সনানান্তর• ন ভবতি তস্য যমিন্ পুদেশেবস্থন্তর ভবতি ত দিশে বর্দ্ধিতযোরেখযোরন্তর মু-ত্তরোত্তর মধিক মেব ভবতি যত্রা-ল্লমন্তর• ভবতি তদিশো বর্দ্ধিত্যো রেথয়ো রন্তর মুত্তরোত্তরমল্ল মেব ভবতি যাবদুেখা সংযোগ তদন ন্তর মন্তর বদ্ধিষ্ণু ভবতি। যত্র কোণ শব্য ভত্র সরলরেখা কৃত-এব কোণো জ্ঞেয়ঃ। যত্র রেখা শব্ধঃ তত্র সরলৈব রেখা জেয়া। যুত্র ভূমিতলশ্ব: তত্ৰ জল সমীকৃত নেব ভূতল জ্জেয়। ইতি রেথা-গণি ভদ্য পরিভাষা ॥

রেখাভ্নিঃ স্ত্রী লক্ষাস্মেকপর **ज्याम्बरम्बग्जलनः । यथा ।** यझ व्हाञ्चयनी भूरताभिति अक (क्वामि (मणान् ग्र्णन् म्वः (मक রেখাভূ

गेउ॰ दूरेष निगिष्टिं। मा मध्यतिथा जूरः । जामि भाखन्या २भवन বিষয়ে পশ্চাদ্ধি রেখোদ্যাৎ স্যা-ভষাৎ ক্রিয়তে তদম্বলুবু থেটে-ষুণ স্ব কল।। ইতি সিদ্ধান্ত শি-রোমণি:।। 🗱।। অন্যচ্ন রেখোন্তা সূর্য্যসিদ্ধান্তে। যথা রেখানধিকৃত্য । ताक्रमान्य (मरवीकः रेणनरमः) र्न-ধ্যসূত্রগাঃ। রৌহিতক নবর্ন্থা চ তথা সমিহিত শর:।। অস্যার্থ:। বহা সুমেৰুপৰ্বতয়ে ম্ব্যসূত্ৰগা দেশা রেখা স'ক্সিতাঃ। তান্ দে**শানা হ**। রৌহিতকদেশো হবন্তীদেশঃ সমি-হিত• সর: **স্ক্**কেত্রঞ্চেত্রগং। রে थायाः भूवंतिम भवतिम ह यथा भःथाः भृर्याप्रमय काला भन्नकालः পূর্বকালঞ্চ বারপুকৃত্তিঃ স্যাদিত্যু-র্থঃ। এতেনৈতদুক্তণ ভবতি রেখা-**স॰জ্জক দেশস্থলোকা यहा সূর্য্য•** भभाऽछि छरेनव गर्बरमाम वात्रभुव्-ত্তি রিত্যর্থ:। তত্র রেখা পূর্বস্থা: नित्रिङ्गानामी न्र्गुः भन्। डि তদনস্তরক্ষ রেখাস্থাঃ। সভাে রেখা भूर्वि मूर्य्यामयार भवः वावः । इशा (इशोरिहः मूर्या मृश्वे **मिंछ भक्**। রেখা গরস্থাঃ পশ্যন্তি অতো রেখা-भव्राहरण मूर्यप्राहराए भूर्व वात

_ইত্যৰ্থ:। তত্ৰ কাল পরিমাণ নাহ ারেখাতো যাব্তি দেশান্তর্যোক্স-🗸 নানি ভৎসন্মিত্যভি বিষ্টীভি: भरेनः भारशीनाजिः চতুर्यजाग शैनां वं वंत्रभृवृद्धिः म्यानिखार्थः -। (मणाखन्नमाधनभुकात्रस मूर्य)-নিজান্তে উক্তঃ। অত্র তু সংক্ষেপে ণ কি: 🕸 হ কথ্যতে। গৌতে পঞ্চদ-माधिक गाउरवाङनानि ३७৫। म ক্ষিণনাটে গঙ্গাভীরে দশাধিক শ-ত ১১০। ভৈর্ধীতীয়ে বিংশভ্য विक्ना ७ १२०। वस्त्र मुदर्गगुमाः को ठेजातिः मन्धिकमें ३८० । বারাণস্যামষ্টোত্তরশত ১০৮ দে-শান্তর•। এব মন্যত্রাপ্যহা•। ভন্ম তন্ত্ৰ লোকসংগৃহীত মিতি কিন্ত मृग्रीमिकारि अर्क्षताजारिव वात পুঁবৃত্তি ৰুকা। যথা। বারপুবৃত্তিঃ পাণেশে ক্সপান্ধে হত্যধিকে ভ বেং। তদ্শোন্তরনাডীভি: প-कामून विनिर्मिण्य ॥ इंडि ही निकाषीकायानर्थाकोमुन्। ला-विन्हाननहः॥

রেচকা ক্লী কন্তুইস্তিকা। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥

্রেচ্ন পু॰ যবক্ষার:। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:॥ ভ্রমপালবৃক্ষ:॥ ভিলকবৃক্ষ:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।
কীডার্থজলনি:ক্ষেপযন্ত্র:। পিচ্কারী ইতি ভাষা। যথা। সিচ্নানো ২চুতে স্তাভি মহিষীভি:
নারেচকৈ:। প্তিষিঞ্চন্ বিচিক্রীডে যক্ষীভি র্যক্ষরাডিব । ইতি
শ্রীভাগবত:।।

(त्रवन क्री मलाजिपन । उर्श्या न्या शुक्रन्त । र विद्य का विद्य का

রেচনা ত্রী কাম্পিলঃ। ইতি শব্ রত্নাবলী।।

(त्र हिनी खी काम्लिझः। ইতি मद-त्र इति वी।। का ना छानी।। पंछी वृक्षः । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। শ্বেত ত্রিবৃতা। ইতি মেদিনী।।

রেচী জ্রী কম্পিল্লক:।। তাকোঠঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

রজ খড় দীপ্তো। ইত্তি কবিকল্ল-জনঃ।। খ অরিরেজ্ঞ । ড রেজ্তে রিরেজে। ইতি দুর্গাদাসঃ।।

রেট স্বাঞ্জ বাচে !! বাচি । ইতি কবিকল্লজন: ৷ স্বা হারিরেট্ছ । ঞ রেটতি রেটতে ৷ যাচো যাচন ৷ इंडि पूर्गामामः ॥

तिगूः भू॰ खी धूनिः। ইউप्रतः॥

तिगूः भू॰ भर्भ हैः ॥ तिगुका ॥

भा भूः। ইতি রাজনির্ঘণ্টः ॥

तिगूका खी मित्रिकाक् टिमूगिकि पुर्वा

तिर्मयः। उৎপर्यश्यः। विद्या २ হরেণুঃ ৩ কৌন্তী ৪ কপিশা ৫ ভস্ম-গন্ধিনী ৬। ইত্যের: ॥ কাভা ৭ নন্দিনী ৮ মহিলা ১রাজপুশ্রী ১০ হিমা ১১ রেণঃ ১২ প্রাঞ্জ্রপত্রী ১৩ हरत्र का 78 जुननि १४ निमित्रा 75 माडा 79 वडा 78 क्विट जुड-কে বৃত্তা ইতি চ পাঠ:। ধ্রমিণী ১৯ क्षित्वामा २० हिमयेथी २० शाः 'ওপরী ২২**। অস্যা গুণাঃ। কটুত্বু॰।** শী তত্ত্ব । ধর্ কণুতি ভৃষা দাহ विवन भिद्धः। यूथीवमण्डकाहिषु-ঞ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। তাহিচ। অথ রেণুকা মরীচসদ্শী। তেণ্টা बाजभू भी ह न निर्ने क लिला दिसा । ভষণদ্ধা পাওগুল্লী মৃত্য ফৌদ্বী হরেণুকা।। রেণুকা কটুকা পাকে। তিকানুষা কটু লঘ:। পিওল। मीलनी स्वर्ग भाठनी शर्खनां छै। नी ॥ वनाम वाछ रेवल्लवर एडे কণ্ড বিষ দাহ্ৰু । ইতি ভাৰপু কাশঃ॥ अन्ता । রেণুকা কফ বা

उद्दी दीभनी शिखना नयूः। इति রাজবল্লভঃ।। 🛊।। পরশুরান্যাতা । ভদ্বিরণ যথা। নার্কণ্ডেয উবাচ । जथ काल वाजीख् जू कमरी মহাতণাঃ ৷ বিদর্ভরাজস্য সূতাণ भुगरवृत्र किठा• स्व• ॥ **ভा**यंग्रर्श প্রতিজ্ঞাহ রেণুকা লক্ষণাহিতা া সা ভষাৎ সুব্বে পুঞান্ চভুরো (वहमण्डान् ॥ क्याः इः मृत्याः বিশ্ব বিশ্বাবসূত্বা প্রশান্তস্যাত खर॰ हरछ जगवान् मधुमूहनः ॥ कार्डविश्वविधामा मकारेमाः मक-लिः मुद्रिः। गाठिजः পঞ্চनः (मा **२**जूखरा॰ द्रानाश्यस यः ॥ छा-রাবভারণার্থায় জাতঃ পরশুনা সহ । সर्वः প्रमू खन्। ७॰ बराङ ক্ষাচ না অ্য নিজ পিভান্ছা শ্চৰ ভূতিবিপৰ্য্যথাৎ। ব্ৰাহ্মণঃ ক ত্রিবালারো **রামো ২ভূ**থ কুরক-यंक्ट्।। म विहानिधिनान् छ। दा ধনুর্বেণাণ্ট সর্ব ডঃ। স্বতাতাৎ কৃ **क्रिका २ ज्**ष्वनविष्ठावि**णा**त्रमः ।। একদা তস্য জননী স্থানার্থ রে-ণুয়া গতা। গঙ্গাভোগে তথা প भाष्मान्। हिज्रवयः नृभः ॥ ভार्यप्रा-ভি: সদৃশীভিশ্য জলফীডারওঁ শুভ । সুমালিন সুকান্তঞ্ তৰণ

চন্দ্র লভ ।। তথাবিধ নৃপ। দূই। সংজাতমদনা ভূশং। রেণুকা। ण्य्यामान उत्य द्वारक ह रेमण्यः ॥ ल्लाश्वाया खन्राख न त्वरः সমত। विष्ण जना उथा द्विद्या ব্ৰস্তা সা স্বাশুন বকৌ ॥ অবোধি জ মদগ্রিন্তা রেণুকা বিক্তা তথা। ধিক্ ধিক্ পাপরতেতে বিনিন্দ্ **চ मम्बद्धः ॥ ७७: यडनगम् श्राह** ठ <u>जुतः भूषपः गृतिः । रूपदृष्युन</u> धान् भरान् अकिकः कम्ला स्छ।।। हित्कप्रमा॰ भार्मान्द्रजा॰ हिन्का॰ ব্যক্তিয়া রিণীণ। তে ভদ্ধ**ে, নৈ**ৰ চক্তু ম্চা কাণ্য এডা ইব ।। স্থি:তা জনবাল ভান শশাপেতি বিচেডনা ন। ভবপ্ব॰ শ্য॰ ন চিয়াৎ ছডাগে।-। ব্দিপহিতা: ॥ অথাজগান চরমো जासम्बद्धाञ्चिवीयायाम । उक्ष बासः পিতাপুাহ পাদিলৈ চিক্রিমাতর ।। न जुरङ्ग्ह छथा ज्ञान पृद्धी ऋान বিংজ্ঞিতান্। পিত্রা শ্রান্ নহা-ख्बाः-शृज् श्रज्ञन्नाहिन् ॥ त्रा নেণ রেণুকাণ ছিলাণ দৃষ্টা চাকো-१८ना २७वट । जन्मितः भुगनः गः নিতি রাম নুবাচ ইমা প্রাতোমি ज्यान्डिवब्रान् काचान् जु॰ देव वद्रय

माणुङ ॥ म जु ब्रास्म वदान् वर्षु माजू कथान गामिकः। वधम्याम-রণ ভস্যা ভাতৃণা শাগনোচন।। मार्इडा वालेनय यूप्त मईव देव करः। आयुः कङ्गाउनर्य छः कनादि नुलग्रख्य ॥ सर्वान् बद्रान् स लुल्ह्यो জনদল্ল মহাতপাঃ। সুন্তে ি্তেব্ बननी द्विपुकालाञ्चरखरः ॥ दशः নচাপি সমার সহজ্যুকৃতি তথা । युष्क क्य किवायुष्ट्र लि इतान खरेनव हि ॥ लाज्ह्लादादशाहान পিতা ত বাক্য মৃত্যিত। ন পুতা व्दनाराम माञ्च्छालगहाँ ॥ **उ**यावुः दुवज्ञ ७.व शह द्वाजुक **ऊ**-জলে: ভৰ মাহা নৃতপালে, ন চিরাৎ, পুন রেব্যালি।। জগাজিতায পু प्राप्तुः वृक्षावाखः वृक्ष करः। न उन्। বচন শুদ্ধা রামঃ পর গৃধ্ক ভদা ॥ **উপদেশাৎ পিতৃ वीटी वृक्षक्ष** ७ वृत्यानकः। एक द्वानः म विधिद् क्दा (धोल्भवयदः ॥ नवीवाधः-সূতা সন্ধৃত্ মাতৃ্হভ্যাণ ব্যলোক-यट। जाउम नुज्यः भाष जीर्थ मामान्। ७॰ वद्गः।। वीथि॰ भद्रम्मा কৃত্বা বুজপুত্র মবাহ্যৎ। বুজজ-ত্তাৎ সূত্র সো হথ কাসারে লো হিতাপ্ত্যে ॥ কৈলাসোণভাক্যা

स नाभ उष्काः मुजः। उमाभि **जत्रन छीतः नम्थाय महावनः ॥** कठादान हिना भूती मनयषुक्राः সুত:। ভতো ২পরবাপি গিরি॰ হেমশৃক্ষ বিভিদ্য চা৷ কামকপা-खतः भीठे मवाश्यमम् इतिः । ভস্য নাম বিধি ক্লকে স্বয় লোহি-ওগঙ্গক ॥ লৌহিত্যাৎ সরসো **জাতো** লৌহিত্যাখ্য স্ততো ২ভ-বং। স কান্ত্রপ নথিল পীঠ माञ्चावर वाजिना ॥ रंगाभवन् मर्ब-छीर्थानि हिक्किन यां जि नागत । পুর্বেব দিব্যয়মূনা প্রত্তক্ত্বা বুক্ষ-ণ: সুত: ॥ পুন: পত্তি লৌহিত্যে गद्मा बारण याखनः। टिव्य मानि **निजाञ्चेन्रा॰ (या नरत्रा नियरङन्त्रि-**यः॥ সাতি লৌহিত্যতোষেযু স যাতি বুক্ষণঃ পদ•। চৈত্রন্ত সক-लः मानः मृहिः नुवउमाननः ॥ লৌহিভ্যভোষে যঃ স্নাতি স কৈ-বল্য মবাপুষাৎ। ইতি তে ক-थिछ । ताजन्यमर्थ भाउत भूता। रु छि थी छ। का समस्या प्रयाचा कृत-कर्मक्ट । इन्छ महनाथान यः म्लाजि पित पित ॥ म भीषांगुः পুমুদিভোধনবানভিজাযতে। ইতি कानिका भूतात ४ ६ व्यव्यावः ॥

(রপ **ति**ग्कामुजः भु• भन्नम्बागः। ইन्हि (रुभहन्तुः॥ রেণুক্ষিত: পু॰ গর্দ্ধভ:। ইভি বিকাওশেব:॥ ধূলিমুক্তিত বি।। রেণুবাস: পু॰ ভুমর:। ইাত ত্রি-কাণ্ডশেষঃ ॥ রেণুসারঃ পু॰ কপ্রঃ। ইভি ত্রি-কাওশেষ:॥ রেণুসারকঃ পুং কপুর: ৷ ইভি नद्रवादनी ॥ রেতঃ ল্লী শুক্রণ। পারদণ। ইতি सिषिनी॥ अপ্সুরেতঃপাতনিষে-(वा यथा। न दायहरछरमा क्छ। পিবেছজেণ বা জল॰। গোভার र-नुभाष्ण्मा नाभ्य (त्वः नव्यम् জেৎ ৷৷ ইতি ফৌমে উপরি ভাগে २० व्यथायः ॥ রেওজা জ্রী বালুকা। ইতি ভাব-পকাশ: ॥ শূক•। ইতি শ্ব-রেতন॰ ক্লী

ठिनिका॥

রেত্য° ক্লী পিত্তল•। ইত্যমরটী-कायाः नीलकथः॥

রেত্র ক্লী রেত:।। পীযুষ ।। পাট-वामः॥ मृ ५० । इंडि सिरिनी ॥ (द्रभ ७ थ। भएए।। गम्पन। हैं(उ ক্বিকল্পজনঃ।। ড রেপতে রিরেপে

রেগঃ ত্রি নিন্দিতঃ।। কুরঃ।। ক্-পणः। ইতি মেদিনी॥ রেফঃ, পু॰ রবর্ণঃ।। রাগঃ। ইভি भवजुगवनी ॥

রেফ: ত্রি স্থানতঃ।ইত্যমর:॥ রৈফ: ত্রি ক্রর:।। অধম:।। দুষ্ট: রেবতি: জ্রী কামদেবপত্নী। ইতি । कुराः। इं ि मप्तः।वनी ॥

রেভ ড খ শবে। ইভি কবিকল্প-ফন: ।। ড রেভতে রিরেভে । খ चत्रित ७८। ३७ मूर्गानामः॥

রেভণ ক্লী গবাংখুনিঃ। ইতি ত্রি কাওশেবঃ ॥

द्यादिशाः भुः भिवः ॥ व्यपुटः । इंडि अतिमी। कोतः। इंडि मफ बद्भावनी ॥

েরেন পাড প্লুডৌ।।বুরে। ইভি কবিকল্পছম:॥ প্লু তিঃ প্লবেন গম-ন•। ঋ অরিরেবৎ। ড রেবভে ক-পিঃ উৎপ্লু ত্যু গছতীত্যৰ্থ:। ইতি **मूर्गाहाजुः** ॥

(त्रवर्षे• क्री मिक्स्गावर्खमाः। इंड क्यभावः॥

(त्रमिष्टः भृ• भ्कतः॥ व्यपः॥ वा-कुनः ॥ विवरिष्णः । व्हें अञ्ज्ञा

পু॰ জয়ोतः। ইতি জটা-

শ্ব অরিরেপ্র । ইতি দুর্গাদাস:।। । । । । আরগ্ববৃক্ষ:। ইতি শব্দ-त्रजावनी ॥ तासविष्णयः। म खू রেবভীপিত। বলরামখশুরক 🎉 ইতি মহাভারত ॥

> রেবডক ক্লী পারেবড টেউড রাজনির্ঘণ্টঃ॥

ত্রিকাওশেষঃ॥

রেবতী জী বলদেবপল্লী ৷৷ নক্ষক্র ভেদঃ ॥ মাতৃকাভেদঃ । ইতি মে-मिनी ।। जीगवी । ইত্যুहर्यभाषः ॥ मुगा। यथा। दावा जू नर्याना दिवी নশী বা রেবতী মতা। অতি**খণ্ডন** বন্ধ। বা লোকে দেবী পুৰীৰ্ভিতা ॥ ইতি দেবীপুরাণে ৪৫ অধ্যায়ঃ াঞ্চ া রেবতীনক্ষত্রস্ত অস্বিন্যাদি: সপ্তবি শতিনক্ষত্ৰান্তৰ্গতশেষনক্ষ-ত্রণ। তস্য ৰূপণ মৎস্যাকৃতি দ্বা-ত্রি-শত্তারাত্মক । তদ্যাধিষ্ঠাতৃ-(रवडा भ्याधाः भूर्याः । यथा । দন্তস·খ্যভবনে ঝসাকৃতাবন্তভে नमहनसमध्राता । (कामनाक्षि मिथुरनारगाट शिय कान थानन कनाः शिर्य १ वन्।। इणि कानि-দাসকৃত রাতিলগ্নিক্পণ ।। 🕸 ।। তৰ ভাতফল থথা। চাৰশীল বিভবে জিতেন্দ্রিঃ সৎসল ৰ-

छर्यत्वक मानमः। मानत्वा नन् छर्व শ্মহীপাতী শ্লেবতী ভবতি যস্য জন্ম ভ ।। ইতি কোষীপুদীপ:।। #।। বালগৃহবিশেষ: । তজ্জঔসঃ চি-किट्मा यथा। अथगक्षाजगृको ह भातिवाथ भूनर्नवा । अङ्। विहासी ছেতাসা• স্থাথেন পরিষেচন•॥ অ জশৃহী মেঢাশৃহী। সহা সেবতী পুষ্ল জাতি: ।। তৈলমভ্যপ্তনে কার্য্য क्र अर्जद्राभ उथा। शनस्यागाः नवार उथा भोतकम्बद्धाः मर्जः ब्रमः वानः। भनक्षा अधुनुः। नलर॰ लामब्ह्रक मृत्नीत्रवट शींछ-इवि । भौत्रकम्बदको हातिपुकः । হরদুআ চদস্ব ইতি লোকে।। থবা শ্ব 🏘 কিছাভ শল্পকী ভিন্দুকেষু চ। ক। 👭 কোল্যাদৌ গণে চাপি সিদ্ধা সর্পিঃ **लि**विह्निः॥ अयकर्गः माथ्य हेि (वारक । स्वाधाः महाप्रंथः भूरम्हः সাথগন্ধিক: ॥ গৃংঘ্রাল্ক পুরীষ। शि यदान् यदकत्वा घृङ । अक्षऽ-(या क् अरयाः कार्य) (म अपूक्ष्णनः निमाः॥ यवकत्ना वःनास्त्रः॥ युकाः नुमन्ता लाजाः भयः भा-ला एक प्रति। विवा निरंत्र हा शा তীর্থে রেবতৈঃ পুষতাত্মনা।। গো-তীর্থে গোঙে॥ মান ধাত্রী স্বাদ্ধা-

ভ্যা॰ সঙ্কমে কার্যেন্ডিষক্॥ नोना শঙ্কধরাদেবী চিত্রমাল্যানুলেপনা। **চল** इन्छलिनी **म**्रामा (ब्रेवजी उं পুনীদত্ব।। উপাসতে যাং সতত प्तरवर्ग विविध ভূषभाः। लग्ना कदाला বিনতা তথৈব বহুপুত্রিকা ৷৷ রেবতী শুরনাসাচ ত্ভ্য দেবী পুসীদতু॥ ইতি ভাবপুকাশ: ॥ 🕸॥ বলদেব-পত্ন্যাবিবরণ যথা। রেযস্য রৈব-তঃ পূতাং কন্দ্রালাগ ধার্ফিকঃ ৷ (मुक्तः পूध्यक्तम्यात्रीखन्याः श्र्यप्राः নূপে। ২ভবং। স কন্যাসহিতঃ প্রায়াদৈবতো বুক্ষণো হন্তিক ।। ন জরা ক্ষ্ পিপাসা বা ন মৃত্যু ন্তত্ত কহিচিৎ। ঋতৃচক্ৰঞ্চ ভবতি বুদা-লোকে দ্বিজোভিনা: ॥ রৈবভযা गउम्याथ ना भूती द्राक्तरेम वृ जा। ভস্য পুত্র শতং যা ত্যক্ত্বা তা মগ-मिष्नाः ॥ जम् दश्मा जु (य उज মুর্যাতা ইতি বিশুভা:। ক্ল প্রিয়া श ज्वन विश्वा किश्व नहीं सू धार्मि কাঃ।। গভে ব্ল্যুগে কালে আজ-गागाथ देववजः। मृहू इं स्मकः अदा-त्नो परण यापरेव वृजाः॥ कृजाः ছারবতী নাম বহুদারা মনেরেনা । ভোজ বৃষ্ণ্যন্ধকৈ ওপ্তা। বাসুদেব भृत्ताभरेमः ॥ भदा जू रेत्व छः मेम्र

খুলভদুষ রেবভী । প্রাদাদ্ধকত ॥ ता • जास वजारादा श्लान देवे॥ म-माना विवृद्धा नीवा उवाइ न शुरु র্যতঃ ৷ দল্লা জগাম শিথর মেরো **ख्रशित देववडः ॥ द्राया द्रायाणि** ধর্মাত্রা রেবত্যা সহিতঃ স্থী। ইতি বহি প্রাণ ॥ 🗱 ॥ রৈবত-মনুনাভা। তদ্বিরণ যথা। মার্ক (खय उवाह। शक्षामा शिम मन् व्का ন্রৈবতো নাম বিশুকঃ। তদ্যোৎ-পত্তি বিস্তৰ্গ শূণ্য কথ্যানিতে।। খবি রাদী মহাভাগ পাতবাগিতি বিশুকঃ। তন্যাপুল্ম্য পুলা ২ভূৎ বেৰভাৱে মহাত্মনঃ।। স ভস্য বি-विवहरक बाठकर्यामिकाः कियाः । **७१थाभनयनासी• क अठामीत्वा** २ ভবমুনে ।। যত: পুভৃতি জাতে। ৎসৌ ততঃ পুভূভিংমা প্যুষি:। দীর্ঘ রোগপরাম্শ মবাপ মুনিপুঞ্করঃ॥ মাতা চাস্য পরা মার্ত্তি হু প্ররোগা-पि भी फिला। **क**गाम म भिनाहाम। িন্তশামাস দুঃথিত:।। কিমেতদি জি সো ২প্যস্য পুলো ২ভ্যন্তসূদ্ মতি:। জুপাহ ভাষ্যা নন্দ্য মুনি পুध्मा मन्त्वीः ॥ छः । विवासा नन्रे। अडदानिहमुक्कवान् । अनु-ध्व न न्यापा । भ्याम न अपू

এতা।। হৃপ্থো হৃদ্যাযাস সর্বদা হুক্তে পিতৃ:। মাতৃশ্চ স্বৰ্গ সংস্থাণ শ্চ স্বপিতৃন্ পাত্যত্যধঃ ॥ সূজ্দা• নোপকারায পিতৃণা নাপি ভৃপ্তযে । পিজে। দু:খাব ধিক্ জন্ম ভস্য দু-क्**डक्मंगः ॥ धन्। एड उन्या वि**षाः সর্বোকাভিসন্মতা: । পরোপ-কারিণঃ শাস্তাঃ সাধ্কর্মণ্যনূতাঃ।। অনিব্ত্তি তথা মুর্থ পরলোক প-ब्राध्यशा नव्रकाय न नव्रत्ते अन्तर् প্রালিয়ি যক্ষনঃ।। করোতি সুস্দাণ দৈন্য মহিতানা তথা মুদ• । অ-কালে চ জরা পিতো: জপুত্র: জ-क्छ हिरिव ॥ मार्क्ट ७ उपाठ । এবং সো ২ ভ্যন্ত দুষ্টস্য পুঞ্স্য চরি-তৈ ম্ নিঃ। দহ্মানমনো রুত্তি বৃ জি• গৰ্গ নপৃষ্কত ।। পাষিক্ৰাচ। সু বুভেন পুরা বেদা গৃহীতা বিধিবন্মযা। স-भाभा (वमान् विधिद्ध कृष्ठा मात्र-পরিগুহ: 11 সদারেণ যথা কার্য্যঃ শৌতाः मार्जः खथा कियाः । नानू-म्। नाः क् जाः का विश्वादमम्। महा-মুনে ॥ গর্ভাধান বিখানেন ন কান মনুক্ৰ্যতা। পু্আৰ্থ জনিত শ্চাব্ পুনায়ো বিভাগে নুনে ।। সো হয় किमाजारगार्यं भम स्वारं वा मू-त्। अयमूःथ्वरहा काला होः

भीन। विश्व कुरमाकनः ॥ गर्ग छैवा । রেবত্যন্তে মূনিশুেষ্ঠ জাতো হ্য তন-য স্তব। তেন দুংখায তে কালে দুষ্টে যমাদজায়ত ॥ ন তে হপচারো নৈ-বাস্যমাতু নাগি স্বস্ত তে। ত্স্য (मोःमोनऽरङ्खु द्वव**डा**ड बुशा-गङ ।। या खवा खवा छ। यसा स्रोसक-প্রস্য রেবত্যসমুদ্ধব•া দৌঃ শীল্য মেত্ৎ সা ত্যাৎ প্রভা नान् (दवर्गी।। नार्का ख्य **उवार। (उ**-নৈব ব্যাহ্নতে শাপে রেবভূগক্ষণ পপাত হা পশ্যতঃ সর্বাকেন্য বিষ্মধাবিউচেভস: ॥ রেবভূঞ্কঞ পতিত জনুদাট্রে সমন্ততঃ ৷ ভাষ यागात्र त्रह्या वनकन्त्र निवादान्। ।। সমুদাদুক তৎপাতাৎ খ্যাতো রৈবতকো ২ভবৎ । অভীবরন্যঃ सदम्याः सृथिव्याः स्थिवीश्रद्धः ॥ ত্যাক্ষ্য্য ত্যাকান্তি জাতা পক্ষজি नी नद्रः! उट्डा बद्ध उना कन्या क পেণাতীবশোভনা।। রেবতী কাত্তি সংজ্তা॰ ভা॰ দৃঞ্চা সুমূচো মুনিঃ। তদ্যা নাম চকারেখ• বেবজীতি हि जाखदा। (लादयानान हिट्टेन-नाः वाणुनाजान नग्नुवाः। भूगृहः न नरा जाग खियामत नराहाल ॥ ভান্ত যৌবনিনী দুষ্ট্বা কন্যকা কপ 🐰

भाविनी । সমুনি শিস্তবামাসকো ২স্যা ভর্ত্তা ভবেদিতি ॥ এব॰ চিম্ভ-युठः कारना जगाग मगराजानः ! ৰ চাসমাদ সদৃশ বর তেখ্যা মহা-মুনিঃ ৷৷ ভত শুসা বর পুঞ্জ মণ্ডি স পুমুচো মুনিঃ। বিবেশ বঞ্জিশা-ना॰ रेव शृष्टे ख॰ शास इवाजक ॥ गरावला गरावीर्यः निगवाक य-र्यदर्भवः। दुर्मामा माम ভविতा ভर्छ स्मा महीमिकि।। गार्काल्य উबाठ । अन्डदक् म्यायाभ्यत्य-নাগতো নুনে। ভস্যাশুন্পদ্• ধীনা-न् मूर्फामः न नवाधिशः॥ श्रियुक्तः-র্যভবো মহাবলপরাক্রম: । গ্-विकामीवम् काविन्तिक्छे-রোভব: !! न পুবিশ্যাশ্নপদ• তা॰ ত[ু]নী॰ জগতীপতিঃ। অ**পশ**্ড-মান ভম্বি প্রিত্যাম্ভ্য পৃষ্ট-বান্।। রাজোবাচ। কু গতো ভগবা-नयामानुनामुनिशृक्तः। उ अर्त-ত্ নিহেছামি তত্ত্বু পুরুহি শোভনে ॥ गार्काख्य উবাচ। जानुनामाः গভো বিপু স্তৎ শুদ্বা ভদ্য ভাষিত । প্রিযেক্তানজনকৈব নিশকান জ্ব-রাহিতঃ।। স দদর্শ মহাত্মান্॰ রা-कान मुफ्न म्ना । नात सिक्ट गर्हिण शुनुयावयदः शृद्धः॥ असिन्

দৃষ্টে ততঃ শিষ্য ম্বাচ সতু গোত-भः । গোভদানীय जाः भीव **म**र्घा হস্য জুগতা গভেঃ ॥ এষ তাবদ্য ভূপ কির্কালাদুপাগত:। জামাতা চ্বিশেষেণ বোগ্যোর্যা ২স্য মতং মন। শ্রীমার্কণ্ডের উবাচ। ততঃ স চিভ্যানাস রাজা জামাতৃ কারণা विदयन नह जासोनी अगृह र्घक उ॰ নৃপ: ॥ ভনাসনগত বিপু গৃছি। ব জন্মনি:। পুসূত পাহ রাজে न्तु मिश एव समावः भूति ॥ कार्य বলে ২থ নিভেষু ভূত্যানাভ্যেষু চে খা। তথা জনি নহাবাছে। যত্ৰ সর্ব পুভিন্তিত ৷৷ পত্নী চ তে স্বশলিনী ব্তএবাত্র তিষ্ঠি। পূছান্যস্যা স্ত তো নাহ সশ লিন্যে। ২পরা স্তব।। ज्ञादशवाह। ष्ट्रश्रुमामाम्यगान न স্বচিন্মনি সত্ম। জাতকৌত্হলকা-মি নম্ ভার্য্যাত্র কা মুনে 🛭 খ বিৰু-বাচা রেবর্জী ত মহাভাগা ত্রৈলো ক্যে সাপি সুনরৌ। তব ভার্য্যা वत्राद्धाः नानविन्तु न विश्वि किः ॥ রাজোবাচ। সুভদ্যু শান্ততন্যা কাবেরীতনযা• বিভো। শূরাত্মজা• সুজাতাঞ্চ কদদাঞ্চ বর্কথজা ।। বি-शार्थाः नित्नीरिक्षव (विधा ভार्या। श्-.(१ वि याः । ७ ४ छ । स न जगवन्

রেবতী বেদ্মি কা ত্বিয়া ঋষি কবা-চ। প্রিয়েতি সাম্পুত যেয় দ্বয়োক্তা বরবর্ণনী। কিং বিষ্যুত তে ভূপাল भाष्य।य॰ गृहिनी उर्व ॥ त्राद्यावाठ । সত্যমুক্ত মথা কিন্ত ভাবো দুষ্টো ৰ যে মৰে। নাত্ৰ কোপ ভবান্ কর্ত্ত गईछामामु गाहिनः ॥ अविक्वाह। সত্যুণ বুৰীষি ভূপাল ন ভাব স্তব দূ-ষিতঃ। ব্যাঞ্জহার ভবানেব॰ বহিন। ৰূপ নোদিত:।। ন্যা পৃষ্টো হুত্বহঃ কোস্যা ভর্ত্তেতি পার্থিব। ভবিতা তেন চাপুত্তো ভবানেবাদ্য চাগ-তঃ।। ভদ্গৃহতা॰ নথা দত্ত। কন্যা-ভূভ্য নরাধিশ। প্রিযেত্যামজিতঃ চেয় বিচার জ্বাবে কথা ।। 🗐 মাকণ্ডেয উবাচ। ভত্তক সো হভব-মৌনী ভেনোক্তঃ পৃথিবীপতিঃ। শ্বি তথোদ্যভঃ কর্ত্ত তস্যা বৈবা-হিক বিধি।। সমুদ্যতঞ্চ পিতর বিবাহায মহামুনে ! উবাচ কন্যাসা किश्रिष्ट भुम्यावनजानना ॥ यिन म পুীতি মাণ স্তাত পুসাদণ করু নিছসি । রেবভূয়েক বিবাহ । মে তৎ করে। তু भुजामिजः॥ अधिकवाह। त्रवक्र-कः न देव छापु हन्मुरयारा मिवि छि-তণ অন্যানি সন্তি ঋক্ষাণি সূক্র বৈ-বাহ্কানি তে।। কন্যোবাচ। তাত

তেন বিনা কালো বিকল: প্রতিভা ठि (म । विदार्हा विकल्प काल म-षिवायाः कथः खत्र ॥ अविकवात । খাতবাগিতি বিখ্যাত শুপৰী রে-বতী পুতি। চকার কোপ কোথেন তেনক্ষণ তলিপাতিক।। ম্যা চাম্ম পুতিজ্ঞাতা ভার্য্যেতি মদিরেক্ষণে। নচেছসি বিবাহণ বং সাকটণ নঃ স भागकः ॥ करमहावाद्य । अखवाक् म নুনি স্তাত কি॰ মে ক স্তপ্তবাণ স্তপঃ। ন ত্থা সমভা তেন বুদ্ধবন্ধোঃ সু-ভাখি জিং। শবিক্বাচ। বুল্লবফোঃ সূতাৰ দুং গলে নৈবা**তপ**হিনঃ। नु अ दः भन त्य (प्यान् कर्नु भन्।।न् সন্ৎসহে ॥ কন্যোবাচ । তপৰী यति (स जात उ. किमृक भिनः किवि। जनारवाभा विवास्। स्म ना-ত্রফের্ট ক্রিয়তে পিতঃ । পরিক্রবাচ। এবং ভবতু ভদু জে ভদু প্রীতিমতী ভব। আরোপধানী লুমার্গণ ক্লেবভূত ক্ষা কৃতে তব।। প্রীনার্কণ্ডেয় উবাচ । তত স্তপঃ পুভাবেন রেবভূঞ্চি প্রেবতীশঃ भश्युनिः। यथा भूर्बः ७१। ठाक যোন যোগে দ্বিজোত্তম: ।। বিবাহ-ঞ্চিত বিধিবরাজ্রযোগজ। নিয়াদ্য প্তিমান্ ভূযো জামাতর-अथाव्वीद् ॥ अविक्वा । ঔवाहि-

ক' তে ভূপাল কথ্যতা' কি' দলা-भाष्ट्र । मूर्लें जा मिना माना मिन মাপুতিহত তপ:।। রাজোবাচ। भताः भाषञ्जूवनश्राष्ट्र सूट्भन्नः मञ्ज-(छो मूरन । मनुष्ठद्राधिशः भूधः दृद् श्रुत्रामाष्ट्रामा १ । मुनिक्रा १ ভবিষ্যত্যে**হ তে** কামে৷ মনু স্তত্ত-নযো মহান্। সকলা ভোক্ষ্যতে ভূনি ধর্মবিচ ভবিষ্যতি॥ শ্রীমার্ক-ণ্ডেশ উবাচ। ভামাদায **ত**ভো ভূপ खरेहर नगद्ग यत्यो । जन्यकाडा-যত সুভো রেবভ্যা• রৈবতো মনুঃ । সন্তেঃ সকলৈ ধ মৈ মানবৈ র-পরাজিতঃ। বিজ্ঞাতা থিল শাস্ত্রা-र्था (वन विन्तार्थ भाजविष् ॥ इंडि मार्काल्यभूताम दिवजगन्न-**उद्गः नगार्थः** ।;

রেবতীভব: পু• শনৈশ্চর:। ইবি হেমচন্দু:॥

(द्रविश्वेत्रभनः भूः वन्तास्यः। इकाः भवः॥

প্লেবতী**শঃ পু**॰ বলরাম:। ইতি হেন্চন্দু:॥

রেবন্তঃ পু• স্ব্যপুত্রবিশেষঃ। স চ গুন্তকাধিপতিঃ। তস্যেৎপত্তি ব্যা। ততো হসৌ যোগ মাস্থায স্থা• ভার্য্যা• বডবা• রবিঃ। দদ্র্

ন্ত্রিছ। ভা ন্ত্রপ নথাকরোৎ ा तिथुनारयानहकान मूर्यगामी ह जुवान् कः । महन्त्री किन ने नारवाना পরপ্নোভিশস্ক্যা ॥ সংগৃহাৎ भुश्ची (ङक्षा मृथ नामिक्या রবেः াদেবৌ যতঃ পুজাহেতা মশ্বিনৌভি-. ষজান্বরোম নাসত্যৌদ্বৌ তৃতীয*চ রেবভো ২ম্বপুরাছক:। ইতি বহি পুরাণ ।। গ্ল ।। অপিচ। ভতো হশ্ব-ৰপৃত্ক ভানু কত্রানগন্ৎ সৰ্ন। দদৃশে ভন্ন সংজ্ঞান্ত বভবাকপধা-রিণী া সাচ দৃষ্টা তনাধাত পর পুংসোভিশঙ্ক্ষা। জগান সংমুধং ভদ্য পৃষ্ঠ রক্ষণ ভৎপরা ।। ভত্ত নাসিকা যোগে তথাে স্তত্ৰ সমেত (याः। नाम ७) म्रान् । छन्यावश्ववकुाः দ্বিনির্গভৌা রেডসো ২ন্তেচ রেবন্তঃ থন্নী থন্নী তনুত্রগুক্। অত্থাক্টঃসমূৎ-পলো বাণ তুণ সমন্বিভঃ ৷৷ ততঃ यः क्षभगवाः मर्भगामाम जानुमान् । उरेग्र माठ मनालाकः म्रक्नः मुर मार्रेप ॥ अक्शियात्रिनीत्थमा-मानिनाय निजामुमः। मः छाः छाः র্য্যাণ পুরীতিমতীণ ভাঙ্গরে। বারিত-কর: ॥ ততঃ প্র্দুতো যোস্যাঃ (म) १ ज्रिवयराजा भनुः। विजीयन्त .यगः 'माभाषार्यमृष्टि त्रज्य जूठः॥

কৃন্থো না॰স নাদায পাদত স্তেম-হীতল । পতিষ্যন্তীতি শাপান্ত। তস্য চক্রে পিতা স্বব•।। ধর্মদৃষ্টি র্য-ত শ্চাসৌ সমো বিত্রে তথাহিতে। ততো নিযোগ• ত• যানে চকার তি-মিরাপহঃ॥ যমুনা চ নদী জক্তে ক-निन्ता उत्रवंशिनी । अश्विती (मत ভিষজৌ কৃতৌ পিতা মহাত্মনা।। গুছাকাধিপতিত্বে চ রেবন্তো বিনি-যোজিতঃ। ইতি মার্কণ্ডেষপুরাণে रिवयञ्चन्द्रश्वतः ।। 🗱 ।। मधनिन क-र्खनानीतालनित्धो (त्रवस्त्रमा) तालक-ৰ্ক প্জাবিধি যথা। সপ্তমে হি তু दिवन्तः भूष्यास्तात्रभान्तः । সूर्यप्रभू-এ· নহানাল্· দ্বিভুক্ত কনচোজ্বল্ ॥ জ্বলত শ্লুবজেণ কেশান্ বিত্ত্য বাসসা। কশা॰ বামকরে বিভুদ্দ-कित उ करा श्नः। थन नामा মহাতীক্ষ্ণ সিত্তসন্ধৰ সংস্থিত।। এবিষিধন্ত রেবন্ত পুতিমাবা ঘটে পিবা। স্র্যুপ্জা বিধানেন প্রযে-ভোরণান্তরে ॥ ইতি কা**লিকাপুরাণে** नीवाजनविधिः ৮७ व्यथायः ॥ 🗱॥ কোজাগরপূর্ণিমারাত্রৌ দ্বারোপান্তে তস্য পূজাবিধি यंथा। দ্বারোপান্তে যবাক্ষত ঘ্ডোপেতৈ ত ভুলৈক সু- छर्भिङः ॥ मः भूकिउताः भूर्यन्तुः । श्रमा भाषामन । क्रमः म जार्षा । क्रमुण छथा ननी श्रद्धा मूनिः ॥ (गा-मिक्षः मूत्र जिः भूका। हा गविक्ति ह् जाननः । উत्र जुविक्ति द्यक्रा गक्ष-विक्ति विनायकः ॥ भूकाः मोर्थिण द्रब्रह्या यथा विज्य विक्रदेतः ॥ इति जिथा। दिज्य विक्रदेतः ॥

রেবন্তননুস্: ন্ত্রী নণজ্ঞা। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:॥

রেবা জ্রী নর্মদানদী। ইত্যমর:।। षम्। भिवनित्रादशि र्यथा। রেববাচ কৃত্ত পূর্ব তপঃ শিব সু जृष्टिमः। यम जुरमम्भः शूट्या ভূযানিভি বিধাে তথা ৷৷ অহ• কৰ্যাপি ন সুতঃ কিং করিন্যামি চিত্তখন্। রেবাযান্ত বরো দেয স্তৃব-শ্য মৃগলাঞ্ন।। নিশ্চিত্যেব তদা (भाकः भूनसमाख्याञ्चना। विक् ৰূপেণ তে দেবি গ্ৰানন পুরফ্তঃ ।। গৱেঁ তব বসিষ্যামি পূত্রো ভূ षा निविभुएए। नम ष मभन्नामृर्जिः খ্যাতা জলন্মী শিবা॥ শিব শ জি বিভেদেন চাবা**নেকত্র স**•স্থিত ভৌ চএবং দত্তবরা রেবা মুৎ সালি-ধ্য মিহাগতা।। রেবাখণ্ড মিতি খ্যাত ততঃ পুভ্তি গোপতে। केंकि वाझाए मामिश्वा निक्निः मिल्निः मिल्निः । कि ।। विशेषकः । के ।। विशेषकः । के कि कामिलि ।। पूर्णा । यथा । द्विवा ज् नर्णा । प्राप्त ।। प्राप्त ।।

রেষ খ ড ছেবাযা । ইতি কবি-কল্পদা ।। ছেবা ঘোট চকত্ ক-শব: । খ অরিরেষৎ ড রেষতে রিরেষে হয় । ইতি দুগাদাস: ॥ রৈ শব্দে । ইতি কবিকল্পদা ।। রেফাদি: । রাবতি । ইতি দুর্গা-দাস: ॥

दिवजः शृ चर्नानुकृष्णः ॥ देणवा-जिनः॥ मञ्जदः। ইতি भिन्नी ॥ देन्छ। विष्यु । ইতি भिन्नी ॥ वर्जनानकन्नीयः भक्षत्मा मनुः। म जु (वर्जनी भाइत पृष्यं प्राप्त मुन्नः। यामिन् नमुखद विष्यक्षी १ वजातः । विज्ञ दिन्दुः। ज्ञत्यान्द्या (द्वाः । विज्ञ दिन्दुः। ज्ञत्यान्द्या (द्वाः । विज्ञ दिन्दुः। ज्ञत्यान्द्या (द्वाः । विज्ञ प्रित्तामान्यः मधर्षयः। विन विकान्य स्त्रानुमुखाः। ইতি जागवजः॥ जिन्द्वतः यथा। भ-क्षमम्। (द्वाराः मुवारुक भर्याः। स्मामला मूनिः ॥ श्विणादामा मधायः मधायः मधायः मधायः स्वाः॥ प्रक्षः स्वाः॥ प्रकृतः स्वाः॥ स्वाः मिन्तः स्वाः मिर्याः निर्माः । स्वां नीर्यः तलाला निर्माः । स्वां नीर्यः तलाला निर्माः दिवाः महिष्यं नीम् व्व ह॥ विद्यानिनामा ह स्विमध्यं त्याः स्वाः । स्वाः मिर्यः । स्वाः मिर्यः नाम् विद्यानिनामा ह स्विमध्यं त्याः । स्वाः । स्व

दिवजकः भू॰ दिवजभर्वजः। जर भर्यक्रायः। উद्ध्यसः २। ইতি (इम-हन्दुः।। जम्र नामकाद्गा (द्रवजी-भारक मुद्धेवरुः।।

देविजिकः जि दिवजायभजाणः।

इति मूक्षदाभवाकद्रगः॥

दाकः जी हिनः। इजानदः॥

दोका॥ ठलः॥ इति स्मिनी॥

दाकः भूः क्रयंज्यः॥ मीछिः।

देजि मिनी॥

दानः भूः ब्राक्षेयभः। इजि स्म

पिनी ॥ (पर्चित्रकात्रकः । छ<- |

भर्यायः। कक् २ क्बा ० উপতাপः ८ व्याधिः ৫ गनः ५ व्याग्यः १ । ইত্যমর:।। অপাটব: ৮ আন: ৯ षाउकः २० खयः २२ উপदाउः २२ **७३:)** अर्डि:)८ उत्माविकातः ac द्वानिः ১५ क्रयः ১१ वनार्क्तरे ১৮ মৃত্যুভ্ত্য: ১৯। ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ।। অমঃ ২০। ইতি জটাধরঃ।। মান্দ্যে ২১ আকল্ল ২২। ইতি হেম-**इन्द्रः॥ # ॥ जन्र निमाना** मिशा । थन्डविक्वाठ । मर्वाद्रागनिमानकः वक्का मुमुख उद्भवः । व्याद्यगरिका मू निवरेत यंथान्वं मूनीति छ।। त्ता-गः भाभ्या कुरता वृशिक्ष विकारता मुष्टे नामगः। यञ्चा छक्ष गमावाधाः मदाः भर्ग्रायवाहिनः ॥ निहानः প্রবিপাণি কপাণ্যপশৰ उथा । দংপাপ্তিশ্চেতি বিজ্ঞান রোগা-যা॰ পঞ্জা মৃত ।। নিমিত্ত হেত্বা-१७न **পु**ङ्यायात्रानकात्ररेगः । निः रान माङः भर्यप्रारेयः भागुभ॰ (यन নক্ষ্যতে ॥ উৎপিৎসু রামযে। मायितिस्मारमणानिविधिष्ठः । लिक् रवाक मन्नवाद शिवीनाः जवाया 5थ· ॥ छात्व व्यक्तञाः याउः क्ष निंडाजिबीयउ । मण्यान গ্ৰাপন লিক লক্ষণ চিহ্ন মাকৃতিঃ

॥ হেত্ ব্যাধি বিপর্য্যন্ত বিপর্য্যন্তা-र्थकातिना । अवधानविद्याताना ष्ठेभरवामः मूथावशः ॥ विन्धार्भः শাম ব্যাধে: স হি সাত্ম্য নিতি মৃত: । বিপরীভোনুপশযোব্যাধিসাত্ম্যা-ভিস•ক্তিত:।। यथा पूरश्चेन (पारवन তথা চাত্মবিদর্শতা। নিবৃত্তি রাম-**খস**্যাসৌ স•পু1প্তি র্জাতি রাগতিঃ।। नाथ्या विकल्ल भाषाना वन कान वि-শেষতঃ। স ভিদ্যতে যথাত্রৈব স'-च्याखिष्टी जुदा इंजि ॥ मार्गानाः अयत्वजानाः विक्लाःभाःभ क्ल्नना ৷ স্বাতস্থ্য পারতজ্ঞাভ্যা• ব্যাংখ: शायाना माहित्य ॥ (इदाहि का-ত्मु प्रविषेत् वंनावन विष्णवनः । नकः हिनबु चुकाःरेण वी विकारणा यथा मनः ॥ इङ (भाका निहाना-र्थ, म व्यारम्याभए क्रांड । मर्ख्या েব রোগাণাং নিদানং জ্পিতা ম্ব-वाः॥ ७८ পুकाममा ज् (भाकः বিবিধাহিতসেবন । অহিত জ্ল-বিষো যোগ স্ত্রণাণা পুরগুর ছ তঃ ।৷ ভিক্তোষণ ক্ষাথাম ক্ষিপুমিত (जाबत्यः। धी स्वामीति निवणाकाः गदा ठाइ ভाষণৈ: ॥ किया ভित्या ग छी (माक हिंछ। व्यायाम रेमथ्रेनः। গুীমাহোরার, ভুক্তান্ত পুস্পাতি

সমীরণ: ৷৷ পিত্ত কটুমু ভীম্পেক পটু কোধ বিদাহিভি:। শরঝাগ্রাহ রাত্র্যন্ধ বিদাহসম্যেষ্ঠ য়া স্বাল্প न वन शिक्ष छर्वा जिम्हान्ति भी जिला । वाम्यात्रय म्थाकीय हिवात्रयाहि वृ•हरिः ॥ शृहर्मनाम्यारामन जुक गाज रमस्याः। পूर्वाङ्क भूर्वताद्य **চ শু**चा वक्तामि मह्दतान् ॥ मि-**এ ভাবাৎ সমস্তানা• সন্নিপাত স্ত**-था भूनः। मङ्गीर्गाञ्जोर्ग विषन विक-काश्रमनानि छि: ॥ व्याशन मन् পানীয় শুষ শাকাম মূলকৈ:। পি ণ্যাক মৃত্যবসরা প্তি শুষ্ক ক্ষামি-रेषः ॥ रहाष्ट्रवयकरेत रेख रेख खथान-পরিবর্ত্ততঃ। খতো দুষ্টাৎ পুরো-विगृशाविणाविष्त्रार ॥ বাতাৎ मुद्रीयार भर्वजल्लायाम्गुरेक इत्राक भीउनार । निष्ठारयाभाइ विवि-धाट भाभानाक नित्रवनाट ॥ खी-नाः भुमद्दिवयग्राख्या मिर्प्याभः চারত: । পুতিরোগ মিতি কুদ্ধা (दागाविश्वानगामिनः ॥ द्रमायनी° भुभन्डाम् पाषा प्रस् विञ्रवं । इंडि गाक्ष मर्वादागनिमान २०১ व्यव्यायः ॥ द्यागिवित्नयागाः खेयः शानि गाक्ए १४२। १२०। १२१। פהרו פהרו שהרו שהרו כהרו דהר

৮। १२२ जन्मायम् मुहेवमि ॥ नवीतागर्वरिक्यक्रदृष्ट ७८ वर २०० काभुगरम मुद्धेवा ।। # ।। व्यनिष्ठ े। क्षेनकः अर्दाद्वागागाः पूर्वाद्वा माक ণো জ্বঃ। শিবভক্ত क योগी ह म-এব বিকৃতাকৃতি:।। ভীম জ্বিপাদ ্ব্রিশিরাঃ বড্ভুজো নবলোচনঃ । ভग्रभुइद्राण (द्रोपुः कानास्कर भाषमः ॥ मन्ति उत्र जनका यन्तात् र्जनका खयः। शिख सूत्र जबीबाक शानिना पृ: थरायकाः ॥ বাষ্ত্রঃ পিত্তর শ্রেষ্ড্রক ত থৈব চ। জুরভেরাশ্চ ত্রিবিধা শ্চত্ র্থক বিদোষতঃ॥ পাওক: কামল: জ %: শোথ: প্লীহাত শূলক:। জুরা-তিসার গুছণী কাশ বুণ হলীমকাঃ ।। মূত্রক্ ছুল্চ গুলান্চ রক্তদোষ বি কারকঃ। আরিশো নেছজঃ ছবো (गारक गलग ७कः ॥ जुनदी निम-পাত্ৰত বিদ্তী দাৰণী সতি। এষা॰ ভেদপুভেদেন চতু:ষপ্তি কজ: মৃ-जाः॥ मृज्रक्नग्रमुजोक्टां ब्रह्म-তস্যাশ্চ কন্যকা। জরা চ ভূত্ভি: সান্ধি শ্যজ্মতি ভূতল ।। এতে চোপাযবেত্তার ন গছভি চ সংযত• । भनायास ह छ मृद्धा रिवनाखय निर्दात्रभाः ॥ 🗱 ॥ हक्कुर्जन्य वृत्राः

यामः भाराधरिखनामयनः । कर्न-रिजन मृष्ट्वि रिजन सन्नावाशि वि-नामक ।। वमा जुमा विक्रामवा স্বপুণ করোভি যঃ। বালাঞ্চ সেবতে কালে ভরা ত নোপগছতি ৷৷ খাত শীভোদকশ্বাথী সেবতে চন্দ্রনূব । নোপযাতি জরা তঞ্চ নিদাবে প্নিল (मविनः ॥ भावपुरम्यानकन्तायी घन-ভোষ ব সেবতে ৷ সন্যে চ সনা-হারী জ্বা ত নোপগছতি ৷৷ শর-দৌদু ন গৃহাতি ভুনণ তত্ৰ বৰ্জ-(यट। थाउगारी मनाहाती बता उ॰ নোপতিপ্ততে ৷৷ খাতসাখী চ হেমস্তে काल वङ्गिः नियवरङ । जुङ्ख् न-वाच गूकक जरा उ नाभगइ जि॥ जिनित १ म् ३ विङ्क नत्वाकाशक भ्वत्तारकारक्षेत्रकारी **कदा** ত নোপগছতি ।৷ সদ্যোমাংস ন-বানঞ্ বালান্ত্রী ক্ষীরভোক্ষন । ঘূ-ভঞ্চ সেবতে যোহি জরা ত নোপগ-इठि ॥ ভ্ ७: क नम्य क्र्याल জল•। নিত্য• ভু-ক্ৰণোপগছতি IJ 🕄 নবনীত তথা শুভ । নিত্য ভূছকে সংযমী যো জর। ত॰ নৈব গছতি।।

। শুষ্কনা॰স॰ जिएगा वृद्धा वालाकः उक्न मिथ्।

'সংসেবন্ত॰ জর। যাতি পুক্ঠা ভ্রাতৃ-ण्डिः जरु ॥ द्राखो ए **एथि जि**नस्ह शुःण्डनीक त्रबद्यनाः । उगूरेगिङ জর। হাঙ্টা ভাত্তিঃ সহ সুন্দরি।। त्रवस्ता ह अन्हों हावीता कात्रमू তिका। मृ पुराष्ट्रका द्वी या अञ्हीना চ ধা সভি॥য়ে হি তাসামমভোজী বুক্ষহত্যা• লভেত্তু সঃ। তেন পাপে-ন সাৰ্দ্ধ' সা জরা ভমুপগছতি॥ পাপানা ব্যাবিভি: সার্দ্ধ মিত্রভা সম্ভত প্রবং। পাপ ব্যাধি জরাবী-জ বিমুবীজঞ্ নিশ্চিত।। পাপেন কাযতে ব্যাধি: পাপেন কাযতে জ-त्रा। भारभन कायर**े रिन्रः मृःथ**॰ শোক ভয় কলি:।। তমাৎ পাপ स्ट्रियद्व (मायवीक सम्यवा । ভারতে সম্ভত সম্ভো নাচরম্ভি ভ্যা-তুরা: ।। স্বধর্মাচারযুক্তঞ্চ দীক্ষিত। श्रितायक । एक (प्रवाजिथीनाक ভক্ত সক্ত তপঃসূচ॥ বুতোপবাস যুক্তঞ্চ সদা তীর্থনিষেবিন-। পাপা-দুবন্তি ত॰ দৃষ্ট্বা বৈনতেষ মিবোরগাঃ ।। এতান্জর। ন সেবের্র ব্যাধি সং-यक, मूर्जयः । आर्वः (विष्यु भननारम काल मर्बः गुरीयाजि॥ 🗱॥ जुत्रक সর্রোগাণা জনক: কথিত: সতি । পিত্ত শ্লেম সনীরাশ্চ ব্রস্য বনকা

खरः ॥ এতে यथा मध्यत्रि द्वर्रः যান্তি চ দেহিয়ু। তনেব বিদ্নিধো-পায় সাধি মক্তো নিশাম্য র্গ ক্লৃধি-লাজুল্যমানাযা মাহারাভাব এব চ। পাণিনা জাযতে পিত্ত চক্রে চ্ন-ণিপ্রকে ॥ তাল বিল্বক**ল** ভুক্তা बन्भानक टर्क्या । ज्याव कु (वर भिजः मन्त्रः भागहतः भागः ।। ভপ্তোদকক্ষ শরদি ভাগ্নে ডিক্ত বি-**म्य कः । रित्र भृक्ष क** रा ज्हाङ **लिंड॰ उ**म्र भुकायर**ः।। मणक्**त्रकः थनग्रकः भिष्ठेः मीखानकान्उः । চণক সর্গব্যঞ্জ দিখি ভক্র বিবছিল-ত ৷৷বিলু তালফল পকু সর্বমক্ষার মেব চ। আদু কি মুদ্গুৰঞ্ ভিলপি-है नगर्कत ।। यक्तात्र हान वेक्रव মিতিচপাঠঃ॥পিত্তক্ষয়কর•সন্যো-वनभृष्टिभूमः भतः। भिजनामक তদ্বীজ মুক্তনন্য নিবোধ মে ৷৷ ভো-জনানন্তর• স্থান• জলপান• বিনা ভৃ-या। जिलरेजनः निष्यरेजनः निष्य মামলকীদুব ।। পযুর্গবিতান ত-कक भइत्र भाषा का निष् । हाशा भू শর্করাতোয় সুন্নিধাস্ত্রসেবন ।। नाजिक्तान्यः क्षम्यानः भगूर्-বিত॰ कन॰। তক্যুঞ্জা পর্ফল॰ मूनक कर्क ही कला।। थाउदानक

न्यून म्वक (प्रयाकाद्रनः। दुन-त्रामु हे ७ छ्छम महबीर्ग्य दिना ननः॥ 📝 वङ्गिष्यमः जृष्टिज्ञनः गक्रीजनः वि भाषकः । जुनगः मूद्रजक्षः मूद्र পুরু হরীত্রকী।। পিণ্ডারক মপক্ষ রম্ভাফল মপত্রু। বেশবার সি স্কুৰার ন্নাহার ন্পানক•া৷ স্মৃত রোচনাচূর্ণ সঘ্ত শৃদ্ধশর্কর । मब्रीठ॰ लिश्नली मुद्धमार्क्क बीत क भयू ॥ मुक्तारगुडानि गङ्गर्वि निष्ठः (मुग्रह्मानि छ। दल भूष्टिकः त्राप्ति वायुवीकः निमागव ॥ 🗫॥ ভোজনানন্তর• সংদ্যা গমন• খাবন• उथा। इहरन बङ्गिजाभक भाष-फुन रमथून ॥ वृक्तकी गननरिक्षत নন:সম্ভাপ এব চ। অতিৰক্ষ ম-नाशादः यूकः कलश् स्व ह ॥ करू वाकाः ज्वा लाकः तक्वः वायू কারণ । 🛊। আক্তাখ্যচক্রে উজ্জন্ম निभाभय जानेवश् ॥ भक्त्र छ। क्ला रिक्षव नवीकः भक्तिमहरू। ना द्व-(कालामकरेकव नम्रखक न्मिश्रक ॥ भाश्यि मधिमिष्ठेक (क्वल वा नमक्तः । जम्रः भग्रं विजामकः भोवीतः **भोउत्मा**नकः ॥ भक्रेडन বিশেষশ্চ ভিলতৈলঞ্চ কেব**ল**। नाक्नी जान थर्ज्त मुख मामनकी-

দুবণা শীতলোঞ্চেদকন্নানণ সুন্নিজ हम्त्रम्यः । शिक्शनाभवउद्गः मू **ন্রিঞ্**ধ্যজনানিল: া! এভত্তে ক**থিড**় वर्षा जारहा वाङ्गाणनः। 🛠 । বাৰব জিবিখা: পু-সা- ক্লেশ সন্তাপ কমিলা:।। ব্যাধি সংঘশ্চ কথিত ক্তজাণি বিবিধানি চ। ভানি ব্যান্থি পুণাশায কৃতানি সন্ডিরেব চ ।। ভজাণ্যেতানি সর্বাণি ব্যাধিক্ষ্যক-রাণি চারসাখনাদ্যো দেখু চো-পায়ক সুদূর্লভঃ ৷৷ ন শক্তঃ কথিত্ भाषि यायार्थाः वर्भावत ह। छि-বাঞ্চ সর্ব ভব্রাণা• কৃতার্থানা• বি-**इक्रोप: ॥ इंडि वृक्षोववर्छ वृक्ष-**चर७ ३५ जवतारः ॥ 🕸 ॥ जय र्गा**ध्वक्**ष•। उब दागुष्टेः। (दाग-स्र (कायरेवयम्) (कायमाम) महा-প্রতা। রোগা দুংখস্য দাতারো জ্র-, পুভৃতবো হি ভে ৷৷ তেচ স্বাভাবি-काः (किट (किनागंडवः यृजाः। নানসাঃ কেচিদাখ্যাতাঃ কবিতাঃ কেপি কাষিকাঃ॥ তত্ৰ স্বাভাবিকাঃ শরীরস্বভাবাদেবজাতা:। কুৎপি-পাসা সুষ্পু৷ জাগরা মৃত্যুপুভ্তয: ৷ অথ বা স্বস্য ভাবাদুৎপত্তে জাতাঃ याजिताः जहबा हेि यावट । (७ ह बमाक्षान्यः ॥ व्यागन्धवा

হভিঘাতাদি জনিতা:। অথবা জ-যোত্তর ভাবিনঃ ॥ মানসাঃ কাম ক্রোধ লোভ মোহ ভযাভিমান रिन्तर रिभणुनर विवादियां मूया मार-मर्ग्य **পু**ভূত्यः। अथवा উन्नामान-মার মূর্। ভুম তম: সন্যাস পুভূ-তयः ॥ काविकाः পাञ्चरत्रांग भुक्-তথ: ।। কর্মজা: কথিতা: কেচিদ্দো-ষজা: সন্তি চাপরে। কর্ম দোষো-জ্ঞবা শ্চান্যে ব্যাধ্য জ্ঞিবিধা: স্মৃতা: ॥ তত্র কমঙা ব্যাধ্য:। रৎ প্রাক্ত ন দৃষ্মপূবল ব্যাধিক্লপ কেব-ল' ভোগ নাশ্য পায় শিচন্তনাশ্য বা ততো জাতাঃ ন তু দুষ্টবাতাদি **मार्यित জनिजाः। ज्ञथा। यथा न्या**-ভ্ৰম্ভ নিণী তা যথা ব্যাধি চিকিৎ-সিতাঃ। ন শন• যান্তি যে রোগা স্তে एक्टियाः कर्यका वृत्थः ॥ (नायकाः মিথ্যহার বিহার পুদ্রপিত বাত शिख कफ्जाः॥**#॥ बन् बिष्रा** हात বিহারিণা মধি প্রাক্তন সুক্তেন নৈক্জ্যু দৃশ্যুত এব ততো দোষ-क्षियां भ शांकनकरेयां व कात्रन उट কথ• নোৰজা ইতি। উচ্যতে। দো-वाजद्भा वज्रु ज्यानिकात्रनः मुद्धर्य বৰ্ত্ত এব কিন্তু তত্ৰ নিখ্যাহার বি-হার ভূষিতা দোষা হেতবে৷ দৃশ্যম্ভ

ইতি দোষজা ইত্যুচ্যত ইতি সম্মাৰ্থ: ॥ 🗱 ॥ कर्म्यरनार्या ख्वाः। इन्नामा गद्रीया॰म (ख द्धियाः कर्म्यापायकाः । অত্র কারণ• দুষ্বর্মপুবল• যতে। দো-বান্নজ্বেপি ব্যাধে গরীযন্ত্রণ তৎ ক-র্মক্ষয়দেব ক্ষীণ ভবতি। দোষাস্ত ষল্ল। অপি নিদানবেনোক্তা দৃশ্যন্ত এবেতি। দোষাণা॰ কারণন্ত মন্যত इंडि कर्पालाखान्त्रताः ॥ कर्पक-या कर्मकृ जा (नायकाः य य (छय-रैकः । कर्यास्तरमान्त्रवा यान्ति कर्या (रायक्रशा क्रय ।। (रायकाः अ अ ভেষ্তৈ রিভি দোষজেম্বাদিকার-ग॰ मुझर्च उट्यकार्थ मुव्यक्रयानि জনিত দুংখভোগেন কটু তিক্ত কষা-याम्। इन्। जक्षनामि क्रिके मृःथ-ভোগেন চ ক্ষয় যাতি ৷ শেষাদৃষ্ট हिंउरवा दाया एउ य य उच्चेरिकः क्य याष्ट्रीकार्थः ॥ नाद्या याना অসাধ্যাক ব্যাধ্য স্ত্রিবিধাঃ মৃতাঃ । সূথসাধ্য: क्ष्ठेमाध्या हिविधः সাধ্য উচ্যতে ॥ যাপ্য লক্ষণ মাহ । यरभनीयञ्च ७ विन्तार कियाः धा-त्रयः हि ७ । कियायास्र निवृज्ञा-যা॰ সদ্যো যক্ষ বিনশ্যতি ॥ প্রাপ্তা ক্রিয়া খার্যতি সূথিন পাপ্য মা-তুর•। পুপতিষ্য দিবাগার• স্কস্তো

্ৰব্ৰেন যোজিত: ॥ সাধ্যা যাপ্যত্ব মাধ্যম্ভি যাপ্যা ক্ষামাধ্যতা তথা। মুত্তি পূাণানসাধ্যাস্ত নরাণা মকি-- স্বাবভাণ।। অক্রিথাবতাণ চিকিৎসা রহিতানা ।। # ।। অথোপদুব লক-র্ণ । রোগারম্ভক দোষস্য পুকো-भाष्रभकागरङ । या श्रा विकातः न त्रि कशर्व इंट्याहिजः ॥ #॥ অথারিষ্টস্য লক্ষণ মাহ। রোগি-(१) गद्र१॰ ययाहरणाञ्चावि नकः (७। जलका मित्रके न्यापिक्षका-পি ভদুচ্যতে ॥ 🕸 ॥ অথ রোগস্য চিকিৎসা লক্ষণ মাহ। যা কিযা ব্যাবিহরণী সা চিকিৎসা নিগদ্য তে। দোৰ খাতু মলানাং যা সাম্য-क्टरेनव द्रागइट।। कियाब कर्य। ব্যাপি হিবতে হনযেতি ব্যাপিছ-রণী। করণাধিকরণযোক্তেভি স্ত্রে-ণাত্র করণার্থে লুট্রে। তথাচ। যাভি: ক্রিয়াভি জাঁবন্তে শরীরে ধাতব: मगः। मा हिकिएमा विकादाना॰ কর্ম তন্তিষ্কা মত ।। যাফুদীর্ণ শ্বন্যতি নান্য ব্যাধি করোতি চ। লা ক্রিয়া ন তু যা ব্যাধিণ হরত্যন্য भूमीत्रायः ॥ कियाक हिकिए मा। তথাচানরসি হ:। আরস্ত্রো নিষ্কৃ তিঃ শিক্ষা প্রন সংপ্রারণ। উ

भागः कर्य (हरे। ह हिक्ट मा ह नव ক্রিয়া ইতি ॥#॥ অথ চিকিৎ সাবি-ধ্যুপদেশ:। জাত মাত্র শ্চিকিৎস: স্যায়োপেফ্যো २ল্ল তথা গদ:। ৰङ्गि শতু বিবৈ স্তল্য: মল্লো হপি বিকরো: ত্যসৌ।। রোগমাদৌ পরীক্ষেত ত-তো १नउद्र भोषधः। छडः कर्म डि-यक् भण्डा आनमूर्व म्याहात्र ॥ व्ययमर्थः। ভिषक् व्याप्तो द्वागः भ-রীক্ষেত বিচারযেৎ। ততো १नस्रः ঔষধ বিচার্যেৎ। ততঃ পশ্চাৎ রোগৌষধ বিচারানন্তর জ্ঞানপূর্ব। সাবধানো ন তু অবজ্ঞবা কর্ম চি-किए ना भोषध मानामिक्स नमा-চরেদিত্যর্থ: ।। 🗱 ॥ রোগাক্তানে চিকিৎসাকরণে দোষমাহ। যুস্ত রোগ মবিজ্ঞায় কর্মাণ্যারভতে ভিষক্। অপৌবধ বিধানক্ত শুস্ত जिष्कि र्यमृह्या ।। यम्ह्या देवविष्ठ्या সিদ্ধি ভ্ৰতি নাপি ভ্ৰতীত্যৰ্থ:।। व्यन्ताह । 'ঔषध' (कवन' कर्जू ' शा-कानाजि न हानयः। रिवर् उक्य न हिट् হ্বৰ্য্যাদ্বধ নহতি রাজতঃ।। #।। রো-গজ্ঞানে ভেষজা জ্ঞানে দোষনাহ। যস্ত কেবল রোগজ্ঞো ভেষজেম্ববি-कक्षनः। **७**॰ रेवहरु **नान**रद्वानी महाः ष्यथा तो नाविक विना ॥ नाविक

कर्नभात्र विना वथा तोः मक्तर्छ भ-॥ **७७ ७था द्राभी उ**र्थः ॥ अग्रह । যন্ত কেবল শা**ন্ত**ক্তঃ ক্রিযাম্ব**স্প**-লে। ভিষক্। সমুন্নত্যাতুর• প্রা भा जीकः मजीव होस्वः ॥ #॥ ब्रालीयक्ष्या क्लात खनमाइ। यस तागविष्मयकः नर्व रेड्यकाकाः বিদঃ। দেশকালবিভাগজ্ঞ স্তৰ্য্য निषि नं मःगयः॥ व्यानावरः क्छाः জ্ঞানে পুষতেত চিকিৎসকঃ। ভে-वकाना॰ विशासन १थ छछ: अर्थाहि কিৎসিত।। চিকিৎসিত মিত্যত্র ভাবে ক্ৰ: ৷৷ ইতি ভাৰপুৰাশে পু र्वथ 😗 ।। 🗱 🛭 व्यथ (यन (त्रागानाः कान मा उन्हार । (रुष् उन् जि॰ श्रीका क्षक्षका । उरिष-বোপশন: পঞ্জ রোগবিজ্ঞান হেন্ত-वः ॥ उत्र (इरङा र्लक्ष्ण मारु। यबु ন স্যাদ্বিনা যেন ভস্য তদ্ধেভু ৰুচ্যতে 1 **भारत मःव**रवहाद्वाय उৎপर्यरायाः ন্ পুরক্ষহে ।। নিদান কারণ হেত্ निभिज्ञ निरम्भनः। मूल नाग्जनः তত্ত্ব পুত্যযোগি নিগদ্যতে ॥ তত্ত रहजू र्वाधीमा[॰] ख्वानाय रहजू र्यथा। वर्ष। कक मुम हिमाननना िरमथु-न भाक हिंचा खरामरमा वाळ्लु-काशरह उरवा वाउडान् वाधीन्

(वाथगिष्ठ ॥ नद्र८ कईत्वाक जीक् কোধ ত্য। কুণা ভিঘা তাদয়ঃ-পিত্ত-भुक्गभार्डियः भिख्यान् काषीन् বোৰবন্ডি॥ বসভ মধুর শ্রিপ শী-जामयः कफशुरवान (२ उतः कक कान् वराधीन् (वाध्यक्ति।। 🟶 ॥ व्य थ मः भारि जंका मारः। यथा पृष्टिन দোষেণ যথা চানুবিসর্গতা। উৎ-পত্তি যাম্যস্যামৌ সংশ্ৰাপ্তি জাতি द्वागिकः॥ यथा मूस्ट्रेन स्नादिन यथा काद्रगाञ्चान मुष्टिन (मार्यण । नथा চানুবিসর্গতা অনেক্থা দোষাণাঁ° বিষর্পণ মৃদ্ধাধ স্তির্য্যগাদিপভিত্তে-দেন। তথাচ বিসপ্তা আম্যুস্য যা উৎপত্তিः অসৌ मःभाशिः। माञ्ज क्रवेश्वाय मःभारिः भर्यशयावार জাতি রাগতি রিতি॥ সণ্পাপ্তে রৌ-भाषिक (छमानाष्ट्र। जःथ्या विक्न शाधान। दल काल दित्यकः। जा ভিদ্যতে যথা ত্রৈব বক্ষ্যন্তে হঙৌ জুৱা ভি ।। সংখ্যাদিরূপা:যে বি**শেখ**। ত্তেভ্য: সা সম্পাধি র্ডিদ্যতে ভেদ-বতী ক্রিয়তে ইভ্যর্থ:। তত্ত্ব সংখ্যা• বিবৃণোতি। যথা জুরো 🕫 🕏 খা 🖼 -তীসার: বন্ধি ইত্যাদি। বিৰুদ্ধ বিবৃণোতি। দোষাণা সমবেতানা॰ विकल्ला २ नाम कल्लका अभाव-

্ ভানা সমুদিভানা দোষাণা অ• **माच्छ** कन्नन। श्रीन मध्यादिक ভেদৈ र्ভाग कन्नना दिकन्नः ॥ 🕸 ॥ श्राथान्यः বিবৃণোতি। স্বাতজ্ঞ্য পার্ভজ্ঞান্ড্যাণ व्यात्यः भाषान्य शानित्यः। व्यात्यः স্বাভন্ত্যেণ পাধান্য পারভন্ত্যেণা भाषानुक वरमि**डुर्थः। यथा स** উন্তন্য জুরস্য প্রাধান্য জুরাধী-नानाः याजाधीना म्याधानाः ॥का। ৰদাং বিবৃণোভি i হেড়াদি কাত্ৰি मुग्रवरिव र्यनावन विष्णवगः । व्य-ত্রাপি ব্যা**ধে রিভ্যনুবর্ত্তে। হে**-सारः (इंड भूर्वक्षाना काउ (मु-न माकलाइन । अवयरिवः अकरमाभन । इतान वंजायवाया विष्णयन वि-শেৰ বোৰং ৷৷ গু ৷৷ কাল বিৰুণাতি । नजः दिनक् जुकारेण र्गाष्काः লো বথা বলং I নক্ত মত্রাব্যয়ং রা: ভিলাচক•। এতেনৈভদুক্ত• **যম্মিদ**-ক্তাদে রঃশে বস্য দোষস্য প্রকোপ উল্লোপ্তি নোশ তুদোৰজস্য ব্যা-খেঃ কাল ইভার্থঃ। নভাদে **রংশেষু** বাতাদি পুকোশ উক্তো বাণুটেন। ভে ব্যাপিলোপি জ্লাভ্যো রঞ্চে ম ব্যেজ্নি শুবাঃ ব্যো হছে। রাত্রি जुकाना गड मन्द्राविनाः क्**मारिडि** ।। তে বাত পিত্ত ককাঃ। ঋতুষু বা

ভাদিকোপো যথা। বর্যাসু শিশিরে বাযু: পিত্ত॰ শরদি উত্মকে। বসন্তে তু কফ: স্বপ্যেদেষা পুকৃতি রার্ত্তবী ॥ 🗱 ॥ म॰ शास्त्रि वंशाधीना॰ ज्जानाय হেতু র্যথা। মিধ্যাহার বিহার **জ** পিত বাতাদ্যামাশ্য গমন রসমূষণ কোষ্ঠাত্ম বহিনিরসনজ্প জুরোৎ-পত্তি পুকার• বোধ্যতি ভথা ব্যা-थीना॰ ज॰था (मादा॰णाः म तल्लना পুাধান্য বলকালা শচ বোধ্যতি ! তেषु ज्ञातिषु চिकिৎ माविष्णमः म्। 🗱 ॥ अथ भृत्रेक्भम्। नक्ष নাহ।পূর্বকপন্ত তদ্মেন বিদ্যান্তা-বিন মান্য া সামান্যঞ্ বিশিষ্ট্ৰু দ্বিবিধ তদুদাহ্নত।। সামান্য তত্ৰ रिरायाना॰ विरमिरेय जनशिष्टिक । दिनिष्ठे भीवषाकः मार विष्णरेवक अमिविज ॥ मार्याभा विष्याः कृ ञ्चाज्ञिय (नवसाशाद्म भानताप्रयः । তত্ৰ পূৰ্বৰূপ ব্যাধীনা জ্ঞানায रुकु र्यथा। **मु**मानर्या ভाविन जुङ्ग (वाध्यत्ति । व्यथह छ अव भुमामत्या **২তিশবি**ভ জ্স্তাযুক্তা ভাবিন• বা. তজ্ব নেত্ৰ দাহ্যুক্তা ভাবিন পি-ত্তজ্ব বহিমান্ত যুক্তা ভাবিন **শ্লেব্যজ্ব•** বোধবন্তি ।। 🟶 🗓 व्यथ नक्षामा नक्षा मान् अर्थे

- বিশিষ্ঠ• যদ্ব্যক্ত• তল্লক্ষণ• স্বৃত• । সংস্থান লিক চিয়ে চ ব্যঞ্জন ৰূপ याकृष्डिः॥ विभिष्ठेः भूईक्रभः स्य-দ্যক্ত ৰূপ তদেব সম্যাগ্ৰক ল ক্ষণ স্ত । তত্র শাস্তে ব্যবহারায भर्यशयानाइ मः इति भिज्यिति ॥ লক্ষণ ব্যাধে জ্ঞানায হেতু যথা। (बरावद्वायः मञ्जाभः मर्वाक्गुरुग-ঞ্ যুগপদেতল্লক্ষণ জ্বং বোধ্যতি ।। 🕸।। অথেপেশ্যস্যলকণ নাহ। ঔষধান বিহারাণা মুপবোগণ সূ थावरः। न्यामुलनयः विन्तार मः হি সাজ্য মিতি মৃতঃ ৷৷ # ৷৷ ভত্ৰ বাতস্যোপশ্ৰ মাহ। মধুর লবণ भान्न निषा नरमायः निमा खक् कृष्टिकः র বস্তি স্বেদ সংমদনানি। দহন জল-দ শেষাভ্যঙ্গ সন্তর্গনি পুরু(পাত-প্ৰনাৰ শান্তনেতাৰি স্যুঠাঞা অ্থ পিভস্যোপশ্য মাহ। ডিক चानु कवाय भी छ भवन हाया निमा থীজন জ্যোৎসা ভূগৃহ যন্ত্রবারি **अन्तर खीशाञ्जर-स्थानन । जिश्हे** क्षीत विदिक रम क क वित्र मा व शुरन शानिकः भानाशात विशात (उपज शिषः भि छः भूगाछिः नरस् ॥ #॥ অথ কফ:স্যাপশ্য নাহ। ক্ষ क्षात क्यार चिक करूक व्यायाम

নিষ্ঠীবন খুমাত্যঞ্লীরো বিরেক वमन (यरमाभवामामिक ।-र्ज्ड्या-তাথু নিযুদ্ধ জাগর জলকীডাঙ্গনা-*(नवन• भागाशत्र विश्रत्र (ভर्म* भिनः (भूषान मृशुः एत्र ।। 🗱 ।। জলকীড়া কথা কফা হরতি ভদাস্থ । জলক্রীডা জনিত শৈত্যেনাবৰুদ্ধ **দেহোমা পঙ্কলিপ্ত পাকাগ্নি রিবো-**গুে। ভূব। কফ শোষ্যতি ইতি স-गादिः ॥ 🗱 ॥ डेशनाया वृहास ৰ্জ্ঞানায় হেত ৰ্যদুক্ত চরকেন। গৃঢ়-लिकः महीर्ग लक्ष्म व्यापि मुन-শ্বানুপশ্বাভ্যা পরীক্ষেত্তি ॥ তথা চ সুশুতে। অভ্যন্ত বেংন দ্বে-है विकारता वाजिका न यह । मान ন্যেক্তৰ তু ৰিজ্ঞেদ রক্তমালাতি म्बि ।। मर्खिया स्मव स्त्रागानाः निमान इशिजा मनाः। ७९ श-কোপদ্য তুংপাক্ত বিবিধাহিতদে-वन ॥ नार्बमा द्वामाना निमान সন্নিক্ষ্ঠ• কারণ• ৷ স্পিতা: যহেতু मुद्रीः। भनाः वाउ भिन्न कक। ब-(वज्रम्यः। ज्था व वायुः। (माया-**এব হি সর্বেধা** রোগাণানেককারণ মিতি। নরাগন্ত লব্যাধিষু ব্যভিচা-तः गाए। **उ**ग उवाश्रर्भनुनः র দোষ পুকোপস্যাবৃষ্ণ্য ভাবি-

षार । उरभा मुत्याय खनत्याम-স্যেক্। ইতি ভাবপুকাশ:।। #।। **लालकाद्रामा यथा। नाजाउलीय** কর্মবিশাকে। সংখ্য রাজযক্ষা চ नु(मरहा गुरुषी उथा। मृतक् हान्मः ব্লী কাশা অতিসার ভগন্রে।। দৃষ্টবুণ গণ্ডনালা পক্ষাঘাতো হক্ষি নাশন•। ইত্যেব মাদযো রোগা ম-ছাপাপোভবা: মৃতা: ৷৷ জলোদর यक्ट श्लीर ण्वादाग तुनानि ह। थामाजीर्वज्ञ हर्षि जुग भार गन-शुराः ॥ त्रकात्र्रम विमर्शाम्। छै-भभाभा ख्वा गराः। र खाव जानक শ্চিত্র বপুঃ কম্প বিচর্ছিকাঃ ॥ ব न्यीक পুछर्तिकान्या द्वागाः भाभः ममुख्याः। उथा वर्ग वाम्ता न्गाः রোগা অতিপাপান্ডবন্তি হি 🏿 অ-ন্যেচ বহুধা রোগা জায়ন্তে রোগস-ऋदाः । উচ্যন্তে हि निमानानि शुाय-कि खानि ह कमार ॥ # ॥ मर्वादाः গনাশক দান যথা। হেমাদু ধৃত मानथए छगवहाकुः। সুवर्गमान जर्दियाः द्वाशागाः नामकाद्रगः । ज्यार मर्व भुग्रद्वन कर्बवाः कम-लाक्त ॥ इंडि मनमामञ्डू ॥ 🗱 ॥ अथात्त्रागुत्रानिमनः । ७० ভिष्या दिकाः भुगसाः। मगमी

রোগশি

পুতिপৎ द्विजीया ज्यामा निष् মীভিন্না মধ্যমা:। ভত্ত নক্ষত্রাশি । স্বাতী শুবণা ধনিষ্ঠা শততিষা জ্যেষ্ঠা হস্তা পুষ্ঠ পূৰ্বাষাটা পূৰ্ব-क्लूनो প्रजामुन्द मधा जर्गी মৃগশিরা 'সি। তত্র বারাঃ ক্রা:। তত্র যোগো ব্যতীপাতঃ। অশো-ভनण्यः । नगाशका कल्पुर পাপগুহঃ। ইভি জ্যোভিস্তভু• ।। 🕸 ।। अभिष्ठ । हन्तु मुख्ते वर्डी-পাতে ভৌমার্ক শনি বাসরে। বুণ মুক্তো ব্যাধি মুক্তঃ কৃশঃ সু.নং সং माहरत्र ॥ भूबीज्य मधाः स्व। ङः রণী কৃত্তিকা তথা। আনুষাঞ্চ তি (थो दिक्क हाद्वाग्रज्ञान माहदद्र ॥ ইতি জ্যোতিঃ সারসংগৃহঃ॥

রোগন্ন' ক্লী 'ঔষধ'। ইতি বৈদ্যক'।। রোগনাশকে ত্রি।।

রোগভঃ স্ত্রী শরীর । ইতি শব-চন্দ্রকা।।

রোগরাজ: পু• রাজয়ক্ষা। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

(त्रागनक्रन की निमान । इंडि त्राक्रनियंग्डेः॥

(त्रागमान्तरः भू रेवम् । इंडि मद्ग्वित्वा। (त्रागमिन। जी मनः मिना। इंडि রাজনির্ঘণ্টঃ ।।
রোগশিলী পু• বৃক্ষবিশেষঃ। শ
রালু ইতি ভাষা ! ইতি জটাধরঃ ।।
রোগশ্বেঃ পু৽ জ্বঃ । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।।

द्रागरु॰ क्री 'डेयद्यः। ইণ্ডি नमः हिन्दुका॥

রোগহরদুব্য ল্লী রোগনাশকবস্ত । यथा । धनु छन्नि क्वारु । मुव्राणि মধুরাদীনি বক্ষের রোগহরাণ্যহ।। শালি বপ্তিক গোগুম ক্ষীরক্ষৈব ত-था मध्।। मञ्जा भृत्राहेक यद करन র্বাক্ত গোজুর । গম্ভারী পৌক अ वी**जः** पुका थर्ज्तकः वना ॥ नात्रिकरलक्षाञ्च एक्षा दिसाती ह পিযালক । মধুক তাল সমাও मुर्थाः २यः मथुरतागनः ॥ मूही मार भूषमनः यि जित्य भूमामनः । कृषिकृष ककक्ष वृष्य अका-**७**७र्थ• निष्कविज्ञः ॥ श्वान काःभाजऽ মাপুর্য্য বরহাতারু দানি চ। গল গগু শ্লীপদানি গুডলেপাদি কার-(यट ११ का। माजिमायनकामुक क-शिथ क्वमर्तको । माछ्नुकामा-তক্ষ্ণ বদর• ভিত্তিরী ফল•॥ দ-ধি ভক্ত কাঞ্জিকঞ্চ লছচ চামু-বেতসং৷ অশ্লে দত্তশঠাযুক্তো জা

त्रनः भावता वनः ॥ (क्रम्या दोज-क्ट व्रया विमानी नानुल्यानः। जात्त्रा डार्थ (मरामानः **क्**र्याहि न स-रुर्वकः॥ नदीत्रम् ह रेनिधनाः स्व-ष्ठि वक्षावर । हिन जिन तुराही-ৰি পাচ্যত্যগ্নি ভাবভঃ।াঞ্চা লবণা-नि यवकातः मञ्ज्काकिक लादः। **भारतः भारतः (क्र**री विष्म्रय मर्गः गारिक्ट।। मार्गद्राधी मान्यक्ट म-এক: পরিষেবিত:। গাত্রকণ্ড কো-ठेल्नाक रेनवर्ना जनस्य मुनः ॥ ब्रङ ताज तक शिख भृ एखु ने स्य कहा দিক ৷ ৷ জাব্যাৰ শিশু মূলক ক্ষ দে-वराक् व क्षेक ।। नवनः अष् अ क्षाः मुखा ख्युन् नाक्नी। क्रेका मीश-नः (भाषी अठ कण् कका अक्टा। স্থোল্যালস্য কৃমিহর: শুক্র মেদে। বিরোধনঃ। একো হত্যর্থ সেব্য মানো ভুম দাহাদিকৃক্তবেৎ॥॥॥ क्उमानः कत्रीत्रानि इतिरामुग्दा ন্তথা। স্বাদু কণ্টক বেত্রাণি বৃস্তী षय मधिनी ॥ ७ एठी ठ पुरकी ठ ত্রিবৃদ্ধপূকপর্ণ্যলি। কারবেল্লক বা-डांक कंदवीद्रक वानकाः ॥ द्वा-হিণী শত্ৰপুল্লী চ ককোটো বৈজ্ঞব-স্তিকা। জাতী বৃক্ণক নিম্বো ক্যো-ভিমাতী পুনৰ্ণবা II তিক্তো র**স**-

त्रिंदनः नग्राह्याहरना हीशन ख्या । भिराम जुत्र कृशाया गृही कथूं जि-भाषिहिए॥ विज्ञाब क्षर मण्यार ेषा ভার্থণ সাচা শেবিতঃ। মন্যান্তস্ত क्लिनार्डि निजःश्व दुराहिङ्ट। क्षा जिक्ना मल ने बनु बार्गम्। उ विभिद्धिः। किन्तुकः वक्रनः भाकः नियाद अह विजिका॥ नियादशान भानका है डिवृहिट नाठेशा कवारम গ্রাহকোরোদী ভয়ুবং ক্লে লোব পঃ। একো ২৬, এ সেব্যুম্পনা হাদ याम्य भी उक्टा। नृथामा व बुद्रा-थान बन्धान सामित्रात्रकः । 🚸 । क्तिना करु नवल (नवम्की दनाइयः য় কছপী শল্লকী পল্লে। পুনন্বা শ-তাবরী। অগ্নিছে। বুকাদ গুটি মদ ছৈ अक्षरक जया।। यर कान क्रम्थारि क्वामीम भग्नानः। পृथक् भगस्या বাতান্তো বহুসিত্তহর স্তথা ॥ শ-ভাবরী বিদারী চ বালকোশীর চ-न्मन । मूर्वा वहेः भिश्ननी ह वम्बी भन्नकी उथा॥ करनी छाए भन পদ্ম মৃদুধর পটোলক । জ। অ্থ শ্লেষ্মহরো বর্গো হরিদ্বা গুড সপ্তক• ॥ শতপুদ্ধী চ জাতী চ ব্যোষারগৃষ नाञ्जी। 🗱। अलि रिखन वना मङ्जा

মেধান্নি কাঙ্ক্লিণা• শস্যতে ঘৃত•াকে-বল পৈত্তিকে সর্পি র্বাতিকে লবণা-দ্বিত ।। দেয় বহুকফে বাপি ব্যোষ ক্ষার সমন্বিত । গুছী নাডী কৰি শ্লে-या (अस्त) भाक्ष अविश्वास्त रिखन॰ नाधव मार्छ।य क्त्र कारिश्य पिहिषु। বাতাতপা স্ব ভাবাতিব্যাদাম ক্ষীণ थाकुषु ॥ काक द्विभक्षया का द्वीरा वाजा-বৃত পথেষু চ। তথা দধ্বা হল ুষ্টা গোনিকর্মা নিরোক্জি ॥ উত্তরস্য পল মাতা ত্রিভি শ্চাকৈশ্চ মধ্যমে । खबन्रगाः भनार्ष्क्वतः सुङ् कृर्श्योयः বেষ চাঃৠ। জলমুক্ষণ ঘৃতে দেয়ণ পৃথ-ক্তৈলে ন শস্যতে। শ্লেহে পীতে তু ভ্ফাযা পিবেদ্ফোদক নর:।। বা-তানুলোম দীগুাগ্নি বর্লা গ্রিঞ্জ সম• মত । ৰক্ষস্য সেহন কাৰ্য্য মতি-ব্রিপাস্য ককণে।।ঞ্চা। শ্যানাক কো-রদূবান তক্র পিণ্যাক বঞ্চিভি:। বাত শ্লেম্মণি বাতে বা কফে বা স্বেদ ইष्ठाउ ॥ न स्वन्यम् ७ ज्रुण क्या দুর্বল মূর্হিতান। ইত্যাদি মহাপুরা-ণে গাৰুডে যোগসারে ১৭৭ অধ্যায়ঃ ॥ 🗱 ॥ श्रन्छ त्रिक्वा । घृ छ रेखना मि বক্ষ্যামি শ্ণু সুশুত রোগন্ত। শন্ত্র-भूबी वहा भाग वाकी वृक्षम्वई-न। ॥ অভযা শুচুচी हिन अटेक्यक

वात्रही। এতৈ त्रक्रमीम ভीरिंग घृ छ नुइ विभाव्य ॥ कचेकार्या तम পुड: कीर्त्रश्च मगदि छ:। এउष् ন্দী ঘৃত নাম শুতি মেধাকর পর ॥ # ॥ विक्ना ठिवक वना निर्ख्शे নিম্ব বাসকা:। পুনর্ণবাগুড়ুচী চ বৃহ की ह **म**ठावती ॥ वरें हु छ॰ यथा वाजः अर्दादागविभर्मनः । #1 व ना णक्याय जु रेजनगार्काहकः शहर ॥ करेन मंश्रुक मिक्षिश हन्त নোৎপল পদ্মকৈ:। সুম্বেলা পিপ্ল লী হ'ন্ত বুগেলাগুৰু কেশরৈ:।। গ ज्ञाय कीवनीरेयक कीवाहक जगा-শ্ৰিত ৷ এতমূদ্বশ্নিনা পকু স্থাপযে-দুজতে শুভে॥ সর্বাত বিকারাণস্ত সর্বাত্তরাশ্যান্। তৈল নেতৎ প्राम्यायहनाथाः द्राज्ञवल्लानः ॥॥॥ न जावती त्रमभुष्ट कीत्रभुष्ट खेव व ह। भंडभूझा (नवहाक मान्त्री दिनात्वयकः दवा ॥ हन्स्नः छगद्रः व्रक्षः भावा हाः भूमञी उथा। এত: कर्यमानः करेन रिखन भुष्ट् विभा हरार ॥ इतु वानन शक्ना विश्व ব্যস্থ স্থিনা । বাযুনা ভগু গাত্রাণা (य ह नी विक रेमथुरन ॥ बद्धा बर्द्धा त পাত্রাণা চাব্যান মুখলোষিণা। ত্বগ্গতা ক্যাপি যে বাতাঃ শিরা স্থা-

যুগতাক্চ যে ৷৷ স বস্তি নাশযভগ্নশু-তৈ কৈব স্যাদশাস্ক:। প্রায়ণ भिष• रेडण॰ विक्षुः नाङ• क्रमर्पर• II # II भृषक् रेखन घृ उ॰ अर्यार मगरेख द्वीवरिशः भृथक् । भञावर्ष्धा গুড়চ্যা বা চিত্রকৈ রোচনাযুত:।। निर्छ्छा रा भुमात्रगा कणेकार्या त्रमारि छि: । वर्षा वानवया वानि वामत्कन कल्बिकः॥ वाम्ना हिन्न-**७:(कनाशि ज्यद्रार्जन गृ**खिना। मू-यला। ममगूरलन थमिरत्र दिर्गिन **िः।। विका भारका वाशि हुर्न॰** म्राट मर्वाद्रागनूट । गृत्वन मधूना বাপি যুক্ত• খণ্ড গুডাদিভি: ৷৷ লব-रैनः कर्टृरेक यूकि यथा ভागक दा-গৰ্থ। 🛊। চিত্ৰ কৰ্কাৰু ত্ৰিবৃতা ম-लश् इयमात्रक ।। स्था ठ वाला भ-ণিকা সপ্তপর্ণ স্বর্ছিকাণ। জ্যোতি-ম্বাতীঞ্চ সংভূজ্য তৈলং ধীরো বিপা-চযেए।। এउन्नियुन्सन रेउन वृष्य मम्। ७ अन्तर्त । (भाषन का हन-रिक्षत সর্ববর্ণকর• পর•।। চিত্রকাদ্য• **२२।टिउन॰ नर्वाद्यागनु**ङ्खन•। **क्र**। व्यक्रामाः मिनम्द्रा इति जान वि-শাদ্ব ।। ক্ষারদ্ব । কেন্যুত নাদুক **ज**तत्वार्ख्यः । इन्त्वाक्ग्रभाभार्ग करीयः कन्मरेयः गरेशः ॥ कन्मरेयः

तं मान्तिः इंडिं भागः॥ व दिः भर्यकः उन महामूजिन याजिङ । मृष्ट्यमा भरत्रप्र अर्ककीरम् मःयुङ ॥ अज्ञरमाना-क्रिकः ठेनः गखमानाः व्यत्भाद्य-कि। विष्यस्त भरत् भक्षः भक्षः व विष्माध्ययः ॥ द्राभगः मृष्डा-ठेज्यनातम कात्रयः । अ-करमानानिकः ठेनः महावीर्य्यः

অধ্যায়ঃ।। রোগহারী পু• বৈদ্যঃ।ইত্যমরঃ॥ রোগনাশকে ত্রি॥

রোগঙ্গু।। ইতি গাৰুডে ১৭৮

রোগিতক: পু• অশোকবৃ**ফ:।** ইতিরাজনির্ঘণ্ট:।।

ह्यागिवल्ला क्रिक्स क्रिक्स क्रिक्स क्रिक्स क्रिक्स । हिन्दु का । ह्यागि श्रुष्ट कि ।। ह्यागि कि ।। ह्यागि कि ।। ह्यागि कि । द्यागि के स्वाप्ट के स्वप्ट के स्

हीजारिः পুশুতো **१**পর• ॥ আযু² वाहि। याहि नदाए नाश्रद्धाना-ধ্যত্ত্বাদি। দৃশা দর্শনেন। অত্র স-ম্পদাদিভা**শেতি** ভাবে হিপ্।ম্প র্দাৎ শীতাদে:। শীতোঞ্মৃদুক-ঠিনত্বাদিনা পরীক্ষণঞ্চ। পুশ্রত:। উদর লাঘব গৌরব ভৃষা বুভুক্ষা वनावनामिना। सिथ्यामृष्टी विकादा হিদুরাখ্যাতা স্তথৈবচ।তথা দুল্লবি-পৃষ্টাত মোহযেয়ু তিকিৎসকান্।। তত্ৰ দৰ্শন নেত্ৰ জিহ্ব। মূত্ৰাদে: কৰ্ত্ত-ব্য় ।। 🗱।। তত্র নেত্রপরীক্ষা যথা। নে-ত্র স্যাৎ প্রনাদুক্ষণ ধুমুবর্ণ তথা-ৰুণণ। কোটরান্ত: পুবিষ্টঞ্চ তথান্তঞ্ বিলোকন ।৷ হরিদাখণ্ডবর্ণঞ্ রক্ত• বা হরিভ॰ তথা। দীপছেমি সদা-হঞ্চ নেত্র• দ্যাৎ পিত্তকোপত: ॥ চফু বলাশ বাহুল্যাৎ স্থিক স্যাৎ **সলিলপ্লু ত॰। তথা ধ্**বলবৰ্ণঞ্চ জ্যো-**जिहीं न•ेवना** न्विज्ञः ॥ त्विः हि-(राव वाङ्न्डार म्राप्तायवय न-ক্ষণ । ত্রিদোষ লিঙ্গ সেবেত ত-আর্যতি রোগিণ।। ত্রিদোষ দূষি-ত । নত্র মন্তর্মগ্ন ভূশ্ন ভবেছ। ত্রি-**निक्र मनिज्या**वि शुरिखानीनयः **७**ऽशि॥ #॥ यथ जिञ्चा भन्नीका। শাকপত্রপুভা কক্ষা যু, টিতারসনা

নিলাৎ।রক্তা শ্যামা ভবেৎ পিত্তা-ল্লিপ্তাদা ধবলা কফাৎ ॥ পরিদস্বা খরস্পার্শা কৃষ্ণা দোষত্রযে হবিকে। সৈৰ দোষদ্ববাধিক্যে দোষ দ্বিত্ৰ नक्रमा। 🗱।। वय मृजभतीका। বাতেন পাণ্ডুর• মূত্র• রক্ত্র নীলঞ্চ পিত্তত: ৷ রক্তমেব ভবেদুক্তাদ্ধবল• কেনিল কফাৎ।। #॥ অথ শরী-द्रमा उक्षद्वारि क्वानार्थः न्यार्भनः कार्या । उब नाडी भद्रीका नाइ। পুংসো দক্ষিণ হস্তম্য ব্রিয়ো বান-করস্য তা অস্ট মূলগা নাডী প-রীক্ষেত্র হিষ্ণুরৈ:॥ অঙ্গুলীভিস্ত তিস্ভি নড়ী মবহিতঃ স্পৃশেৎ। **७**८६ छेर। मृथः पूर्थः कानीसार स শালা ধ্থিল ৷৷ সদ্যঃ সাভস্য সু धन्। ऋख्या उशनी निनः। व्याया-मन्त्रांड (महम्र गग्रक् नाषी न व्यु-তে ৷ বাতে প্ৰিকে ভবেমাটা পুৰ্য-का उक्तरी उत्त । लिख युका म श्रमाणाः कृषीराकृषिक। करक ॥ তৰ্জনী মধ্যমা মধ্যে বাত পিত্তে < शिक्ष शहे। जनानिकाया• **उ**र्क म्हाः दह्ना दाङ करक् खर्वर ॥ न्द्रभागिका मस्य कृते। शिख বদে १६কে। অঙ্গুলি ত্রিত্রেপি স্যাৎ পুৰ্যক্তা সন্ধিপাতিন: ॥ বা 📗

তाह्यक गिंछ निर्धाष्ट्र अ गामिनी । ककात्रनरगिकु, ६छिंगा সনিপাতাৰতিছতা ॥ বক্ৰসূৎ প্লু -ত্য চলতি খমনী বাত পিত্ততঃ ৷ বহেৰকঞ্চ মলক্ষ বাত শ্ৰেমান্ত্ৰি-কে ভতঃ। উৎপ্ল ভা নন্দ চলাভ নাড়ী পিত্ত কফে হধিকে।। কা-नार (काबार (दगवरा कींगा চিন্তা ভ্যাপ্লতা। ছিত্বা ছিত্বা চলেদ্যা সা হতি ছানচ্যতা তথা ॥ অভিফ্রীণা চ সাভা চ প্রাণান্ হত্তি ন সংশাংঃ। জুর কোপেন ধ মনী সোঞা বেলবভী ভতে 😗 भन्ताः की (बारकाक देवन भ-न्त्र छद्या स्था । इत्रदः क्ष्र १७ म नगर ज्लना नरिक जिहा।। स থিনোপি ছিরা জেফা তথা বল বতী মতা। ইতি ভাবপুকাশ: ॥ রোগ্য়ণ ত্রি অপথ্যা অহিতা। इंडि नद्रिक्ता ॥ द्राध्यय-किनि छ।।

রোচকঃ পুণ ক্রুবা। তৎপর্য্যানঃ।
বৃভ্কা ২ অশনা ৩ জিঘৎসা ৪
কচিঃ ৫। ইতি হেমচন্দুঃ।। কদলী
। ইতি শদর্বাবলী ॥ রাজপলাভুঃ।। অবদংশঃ। ইতি রাজনিঘণীঃ
।। পুড্রিশতেদঃ। ভণ্ডিউর ইতি

निशानप्तमाथाउः। उट शर्यायः
। भिगान्वःः २ ४न हतः ० किउतः ८
गगरामकः ८। यमा छगाः। मधुः
त्रञ्चः। जिङ्कञ्चः। कर्षुञ्चः। भारक
कर्षुञ्चः। नय्जः। जिङ्कञ्चः। स्माप्तः
। स्मिन्नः। स्रष्ठं कछ् ककानिन त
का रही (यम भारतः जुत गन्न विष त्रुग्नानिज्ञः। हेि जात्मुकानः
।। क्रिकात्रक वि।।

ह्याहनः भू॰ क्रेमानः निः। ইउऽ-भवः ॥ त्यञ्जितः॥ भनाशुः॥ व्यावश्यः॥ कत्रद्धः॥ व्याक्षाठेः॥ व्याहिनः हिन्द्र ब्राह्मनिर्यन्तेः॥ द्वा-हरक वि। ইতি भिनिनी॥

রোচনক: পু॰ জম্বীর:। ইতি রাজ-নির্ঘট:।।

্রাদনফলঃ প্• বীজপুরকঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

রোচনফল। দ্রী চিভিট। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: !!

রোচনা জ্রী রক্তকত্নার•॥ গো-পিত্ত•। গোরোচনা ইতি থ্যাত•॥ বরযোষিৎ। ইতি মেদিনী॥

রোচনিকা স্ত্রী বংশরোচনা। ইতি রাজনির্ঘট:।। শুগুরোচনী। ইতি রত্তমালা।।

রোচনী জী আনলকী॥গোরে।

हना। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: !! मनः
शिला। ইতি হেনচন্দু: !! শেত
ত্রিবৃতা।। উড়ারোচনীতিখ্যাত ব
ণিক্দুব্য: । তৎপর্য্যায়: । কাম্পিল্ল: ২ কর্কণ: এচন্দু: ৪ রক্তাঙ্ক: ৫
। ইত্যমর: ।। কম্পিলা: ৬ কম্পীল:
৭ কম্পিলা: ৮ কাম্পিল্য: ৯ রেচনী
১০। ইতি ভরত: ।। পর্য্যাযান্তর:
গুণান্ট কম্পিল্লক শব্দে দুপ্তব্যা: ।।
রোচমান: পুত অখগুবান্ত্রোমান্
বর্ত্ত: । যথা। প্রীবৃক্ষো ক্রম্যাবর্ত্তা
রোচমানো গলোভব: । ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ: ।।
ব্রেচিন

রোচি: ক্লী পুভা। ইত্যমর: !! মোচিষ্ণু: ত্রি অলক্ষারাদিনাদী-প্রিশীল: । তৎপর্য্যায: । বিভাুট্থ ভাুজিষ্ণু: ৩। ইত্যমর: ॥

রোচী জ্রী হিলমোচিকা। ইতি
শব্রত্নাবলী॥
রোচী ত্রি রোচিফু:। ইতি হেমচন্দু:॥

রোচ্য তি পুকাশ্য । পুতি-বিষয় । ৰুচধাতো: কর্মণি য পু-ভুয়েন নিম্ননো হয় ।।

রোট জি হি•সু:। বধক:। রোষ-তীতি বিচি গুণ:। ইতি মুগ্ধবোধ-টীকাষা দুর্গাদাস:॥ द्धार्षिका जी लिडेकविष्णयः। द्यारी इंडि करें। इंडिष्ठ ভाषा। उৎक्रा পুকারমাহ। শৃষ্ণোধ্মচ্র্নে কি-किट भुष्टाक (भानिकाः। उश्रक (सन्त्यर कृषा कृत्याकात्रिण ठा॰ ॥ পচেৎ ॥ সিদ্ধৈবা রোটিকা পূো-का खनानम् । भुहन्त्राह । द्राहि-का वनकृषका व्रश्ने वाज्वक्री । वाजनी कक इन्नुबी नीखानीना॰ পুপ্জিতা।। 🟶 ।। অথ লেটা। মুদ্ श्गाध्मह्र्वञ्च मासूनाए विमर्प्रत्य । विशेष विकाकात निश्रामा गतिः भरहर ॥ यङ्गातकर्वही (श्रा वृ॰श्नी मुकला लघुः। मीপ-नी ककर्षवा। शीनम धामकाम-किए ॥ 🗱 ॥ व्यथ यवाता विका । খবজা রোটিকা কচ্যা নধুরা বিষ मा लघु:। भल मुकानिनकत्री वन्तरा হন্তি কফান্যান্।। পীনস স্থাস कामा॰क (मर्मा (सङ् भनामयान् ।। 🟶 ।। अथ भाषत्त्राहिका। हुर्न• य-ছ্ম নাযাণা চমসী সাভিধীযতে। চমসी রচিতা রোটা কথ্যতে বল ভদিকা॥ কক্ষোফা বাভনা বল্যা र्राञ्जाना॰ भुभूषिठा। सामाना॰ দালয স্তোয়ে স্থাপিতা স্ত্যুক্তক-क्षाः।। याजः । भाविज। यञ्च

लिक्षे। छ। धूमनी मृजा। धूमनी तर्कः ।।
यर्वातिका छात् छु जु तिका है छि
छ छ तिका है छि वा लार्टः। धवंती कक लिख हो कि कि हा छ कती मृजा। छ।।
यथ ह न कत्ता हिका। हानका। द्वाहिका कक्षा (भूमा लिखामून ए छ कः।
हिका कक्षा (भूमा लिखामून ए छ कः।
हिका क्षा (भूमा लिखामून ए छ कः।।
हिका क्षा वा ।। हिका कि क्षा क्षा ।।
हिका क्षा वा ।। व्यक्तिः। हिका पूर्णा हिन्
हिका की वर्षः।। व्यक्तिः। हिका पूर्णा हिन्
हिका की वर्षः।। व्यक्तिः। हिका

द्रापः क्री सर्गः॥ ज्ञाः। ইঙি भिन्नी॥

(तारन की कनरन । अमु । इंडि

स्मिनी ॥ उम्र मृज्यम् । यथा ।

अन्य कि कि मिन मृज्य म्

न्गा । भूष्ट्र म्या मिन कक्ष कि कि न्या । भूष्ट ।। इंडि गाकर ५५५ व्या । कि ।। कि ना (धन्ना । ध्या । कि ।। कि ना (धन्ना । ध्या । कि ।। विन्य कि ना स्वा मुना तक्ष म्या । कि ।। व्या । यथा ।

यूष्ट मुनि गृज मृश्वे क् द्राप्त कि ना म्या । इंडि ग्राक म्या । कि ।। कि ।।

मुल्लेखनाम् जानाः नद्रकः धुतः ॥
इक्षेत्र वुद्रते विद्यां गण्लिखि देन

विद्यां स्वाम् । मृत्र मृष्टिमा द्रा
पन निरवर्षा यथा । द्रियां मु. वाक्ष

रेव मूकः लुखा ज्रह्रक यखा

स्वमः । व्याजा न द्राप्ति वर्षा व्याक्ष

कियाकार्या विद्यान । इति मू

क्रिड्र ।।

त्राप्तिको जी य्वामः। ইতি রা-জনির্ঘটঃ।।

রোদনী জ্রী দুরালভা। ইত্যমরঃ॥ রোদসী জ্রী স্বর্গঃ। ভূমি:। ইত্য-মরঃ॥

রোদসী ব্য স্বর্গ: ।। ভূমি: । যথা
। দ্যাবাপ্থিব্যো রোদস্যো রোদসী রোদসীতি চ। ইতি ভরতগ্তকোষ: ।।

(ज्ञानरम्) जी ज्ञित्रशो । यथा।

शुमृत्रशामि ज्नारो (ज्ञानरम्)

रताममी ह रू । इज्ञानतः ॥ ज्र्ल्

शिः (म) त्राकाण अस्त महरू वि
शृही रु ह द्वाममी (ज्ञामः नद्रशा

र्वाह्य इजि ज्नारो मिन्न व्याममी

राह्य अस्त है ज्नाह नद्र व्याममी

क्षि के विमास न्यामी

हिल्ले किति ज्ञामे भ्रथक भ्रथक्।

সহপুষোগেপ্যন্থো রোদ: স্যাদ?
পি রোদসীতি বিশ্ব: ॥ রোদসী
রোদসা সার্দ্ধণ পৃথীমর্গে দিবি
ক্লিতৌ । ইত্যজ্ব: ॥ রোদসীত্যব্যয় মপ্যন্তি । যথা । দ্যাবাপ্থিব্যো রোদসৌ রোদসী রোদসীতি চেতি ৷ ইতি ভটীকাষা ভরত:
রোধ: ১ পুণ নদীতীরণ । ইত্যমর-

রোধ: 9 ভরতৌ ॥ রোধন: ত্রি রোধকর্ত্তা॥রোধে ল্লী । ইতি ব্যাকরণ ॥

রোধবকা জ্রী নহী। যথা। নিমুগা রোধবকাচ সুবন্তী সিন্ধু রাপগেতি নদীপর্য্যায়ে ভাগুরি:। ইতি ভ-রত:।।

রোখোবকা াজী নদী। ইতি ত্রি-কাওশেষ: ।।

রোধোবতী জ্রী নদী। ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ॥

রোধু ক্লী অপরাধঃ ॥ পাপ । ইতিমেমিনী ॥

त्राधुः शृ॰ लाधुः। ইতি मिनी त्राजनिर्घणेणः॥

রোধুপুল্ল: পু• নধ্কস্কঃ। ইতি রাজনির্ঘটঃ॥

রোধুপ্রিণী জী ধাতকীবৃক্ষ:। ইতিরাজনির্ঘণ্ট:॥

बाग

म् यानः । ईख्यानः ॥

রোপণ । ইতি মেদিনী।। ছিদুে ক্লী । ইতি হেমচন্দ্র:।।

ताला की विस्ताहन । कलशाताला कार करे लु कुरयन निस्न ।।
कानन ।। लु मू कार । क्ष्र क क्ष्र
थाताः लड़ा हिए ला कर लु कुरयन
निश्रम । इकि वर्राक्र न ।। स ।।
व्यक्षनिव हिल वर्राक्र न ।। स ।।
व्यक्षनिव हिल वर्राक्र न ।। स ।।
व्यक्षनिव हिल । यथा । त्राला ।
त्राण । लु या व्यक्ष क क ।।
तिणा । लु या व्यक्ष क ।।
क्ष्र निर्माणक ।। मृद्ध क क न ।
वर्ष निर्माणक ।। मृद्ध क क न ।
वर्ष निर्माणक ।। मृद्ध क क न ।
वर्ष निर्माणक ।। क्ष्र क क व्यव । विक्रिं का वर्ष निर्माणक विस्ति । व्यक्ष यस्वर क । विक्रिक्ष ।।
वर्ष का वर्ष का ।।

स्मिनहर्नः क्री नयनाञ्चनित्रण्यः।
यथा। अथ द्वाभनहर्नः। भिनावाः
तनकः भिट्टे। अन्यानाः सावा वातिना
। भृशीयाञ्जलनः नर्नः ठारकहर्नः
भवा गञ्गाः मूझः ठह बनः मर्नः
भश्री मिल्छः ज्वादि । विह्नं।
जारम् म्याक जितवः विकनाः
द्वारम् म्याक जितवः विकनाः
द्वारम् मिक्का द्वारम् । अञ्चर्ममाः
एनन निक्कित्यः । अञ्चर्ममाः

তেন সর্বদোষোপশান্তবে।। নেত্র রোগন্ন চুর্ণ নেত্যসূত্র্পবি:।। ইতি ভাবপুকাশ:।।

রোপণীবর্ত্তি: জ্বী নেরাজনভেদ:।

যথা অথ রোপণীবর্তি:। অশীতি

স্তিল পুয়াণি যতি: পিপ্ললি ততু
লা:। জাতীপুয়াণি পঞ্চাশমরিচানিচ ষোড়শা। সৃক্ষণ পিষ্টার্থী
বর্তি: ক্তা জসুমিকাভিখা। তিনিরাজুন শুকানা নাশিনী মা সর্
জিনুৎ ।। এতস্যা অপ্তনে প্রোক্তা
মাত্রাসার্ছ হয়েণুকা। জসুমিকাবটী
রোপণী। ইতি ভাবপুকাশ: ।।

রোপ্যাভিরোপ্য: পু॰ ধান্যবিশেষ: । অস্য গুণা: । রোপ্যাতিরোপ্যা লঘ্য: শীঘুপাকা গুণোন্তরা: । অদাহিনো দোষহর। বল্যা
মূত্রবিবর্জনা: ।। ইতি রাজবল্লভ: ।।
রোমণ লী জলা । ইতি শন্দচন্দ্রিকা ।।

রোম ক্লী শরীরজাতাজ্র: ।রোঁআ ইতি ভাষা ৷ তৎপর্য্যায়: ৷
লোম ২ অঙ্গজ্ঞ ৩ ত্বপ্রু ৪ চর্মজ্ঞ
৫ তন্কহ ৬ ৷ ইতি রাজনির্ঘটঃ ৷৷
স্থানবিশেষে তস্য শুভাশুভ থথা ৷ অল্পরোমযুতা শুেষ্ঠাজন্ত্রা হতি করোপমা ৷ রোনৈকৈক কুপকেস্যা-

म्नानाक महाजानाः ॥ एव एव विद्यानाक स्वाचानाः एम्। विद्यानाक रिथे का विद्याना विद्याना विद्याना विद्याना विद्यान का निर्मान का निर्माण का निर्मान का निर्माण का निर्म

রোমক জী পাংশুলবণ ॥ অব কাডভেদঃ। ইভি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ রোমকনদঃ পু্ পিগুলুঃ। ইভি রাজনির্ঘণ্টঃ॥

त्राग्न कराखन की एम्मिविष्मयः।
क्रम् इंडि भात्र मुख्या। यथा। जक्रम् इंडि भात्र मुख्या। यथा। जक्रम् इंडि भात्र मुख्या। यथा। जक्रम् इंडि भात्र मुख्य । व्यवखंडः मिष्त भूतः मुद्रमकः (मोत्म)
स्थ यात्म विष्यान क्रम् ॥ अव्ख भागा खंत्र जानि खानि यानि य द्राण विष्या विष्या है जिष्मा छभाद्रा मुद्रमें ।

(त्रामक्षः भुः लाग्यविवतः। यथा
। भुजापिक म्हाक्षमानाः परमे वु
मा कम ७ नुः। ममस (त्रामक्षम्
निष त्रमोनित्वाकतः॥ ইতি मार्क

রোমলতা ন্ত্রী লোমাবলিঃ।ইতি হেমচন্দুঃ॥

त्ताभवान् जि लाभविणिष्टेः। त्ताभ भक्तामखार्थ्यवज्रुजारयननिञ्चमः॥ त्ताभविकातः भुः त्ताभाकः। ইতি ह्लायुशः॥

রোমশ: পু॰ নেষঃ। ইতি ছেম-চন্দুঃ॥ পিণ্ডালুঃ॥ সম্ভী॥ শ্করঃ । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ অতিশ্য: লোমবিশিপ্টে ত্রি॥

রোমশফল: পু॰ টিভিশবৃক্ষ:। ইভিরাজনির্ঘণ্ট:।।

রোমশ। জ্রী দথাবৃক্ষ:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ (লামশা চ॥

রোমশুক ল্লী স্থৌণেযক। ইতি ভাবপুকাশ:॥

(द्रामहर्यः भुः (द्रामाकः। ইতি रनायूथः॥ রোমহর্মণ ক্লী রোমাঞ্চঃ। ইত্যা गतः॥

রোমহর্ষণঃ পু॰ স্তঃ॥ বিভীতক-वृक्षः। ইতি মেদিনী॥ আদ্যুস্যু-বুঙ্প জি র্যথা। অস্য তে সর্বরো-মাণি বচস। হৃষিতানি যৎ । দৈ-পাযনস্য ভগব- স্ততো বৈ রোম-হ্রণ: 11 ভবস্ত মেব ভগবান্ ব্যা-জহার স্বয়ণ পুভু:। ইতি কৌর্ম্মে ১ व्यथ्यायः ॥

রোলাঞ্চ: পু॰ রোমহর্ষণ ৷ ইত্য-নর: ।। পুলক কণ্টক রোমবিকি-যা রোমোদ্দম রোমহর্যা স্চাত্র। ইতি ভরত: !!

ह्माक्ति जो कन्जीन्कः। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥

রেনাঞ্চিতঃ ত্রি জাতপুলকঃ।রো भाक्ष विभिष्ठेः । उद्भर्गायः । ज् প্রবোলা ২। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ: ॥

রোনালী জী বয়:मिक्तः। ইতি भदगाना॥ (बामावनी ह॥

রোমালু: পু• त्राजनिर्घणेः॥

রোগালুবিটপী প্ সম্ভীবৃক্ষ:। রোলঘ: পু ভুমর:।ইতি ত্রিকা रेिक রাজনির্ঘণ্টঃ॥

। इंडि इंगठन्द्रः ॥ द्यामानी ०। ইতি শব্মালা॥ লোমরাজী है। যথা। তস্যা: পুবিষ্টা নতনাভি-র্মু• ররাজ তথা নব লোমরাজী। নীবী মতিক্রম্য সিতেতর**স**্য ত-ব্মেথলা মধ্য মণে ব্লিবার্চি:।। ইতি क्रभाद्रमञ्जयः ॥ ना ह योदनाद्रश्च ভবতি। অক্তাতযৌবনা যথা। নীরাত্তীর মূপাগতা শুবণযোঃ সী-नि मुद्रामञ्रायाः ल्याञ वर्ग निमः কিমুৎপল মিতি জ্ঞাতুণ করণ ন্য-न्। विश्वाचाक्रुद्र मक्ष्या मन् मूथी রোমাবলী প্রাঞ্তি শাস্তা-मीजि मूलः मथी मिविष्ठ (गुानी-ভরা পৃছতি।। ইতি রসমঞ্জরী।। রোমাশুযফলা জ্রী বিঞ্জিরিষ্টা-ক্ষুপ:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

রোমোদ্ধম: পু॰ রোমাঞ্চ:। ইভি रुलागुभः ॥

রোনোডেদ: পু॰ রোনাঞ্চ:। ইভি ত্রিকাণ্ডশেবঃ।।

शिक्षान्: । इंडि (द्रानः श्रु॰ शानीयामनक॰। ইंडि भक्तिमुका ॥

ওশেষ: !!

রোনাতনী দ্রী নাভেকজুলোম রোষঃ পু॰ কোধঃ। ইত্যমরঃ।। শ্রেণী। তৎপর্য্যায়ঃ। রোমলভা ২ রোষণঃ পু॰ পারদঃ॥ হেমহার্ধ-

রোহিণ

রোহণী

ণোপল:। ইতি মেদিনী।। উবর-ভূমি:।। কোধনে ত্রি। ইতি হেম . इन्प्रः ॥

রোহ: পু॰ অঙ্কুর:। ইভি হেম-े ठन्मुः ॥

রোহক: পু• পুেতভেদ:॥বোঢরি 'वि। इंडि भिनिनी।।

রোহণ ক্লী শুক্র•। ই**তি রাজ** निर्घाष्ट्रः।। জন ।। প্রাদৃভাব:। ইতি दाइदारका जीत रनहे भुजारयन निष्ठव ॥

রোহণঃ পু॰ পর্বতবিশেষঃ। তৎ भर्यायः। विमृतामुः २। इंडि करे। धदः ॥

त्राहरः शु॰ वृक्कालिकः। हेनुःगािकः লোষ:।। বৃক্ষমাত্র-। ইতি সংক্ষি-धनातागापिवृज्धिः॥

রোহন্তী দ্রী লতাভেদ:। ইত্যুণা-দিকোষ: ।। লতানাত্রণ। ইতি স•. किश्रमादागारिवृद्धिः ॥

রোহি: পু॰ বীজ•॥ বৃক্ষঃ। ইতু।-षाञ्चकोग्रम्।ग्रनाहिवृद्धिः ॥

রোহিণ ক্লী কালভেদ:। ইত্যুণা . क्टिवायः॥ मञ् क्रिकीय नवम म् ङ्डंः। भृदीङ्गाष्ट्रम्। भोगकान (इत्नाचत्राविषः। जनताङ्गाष

म्। भूबीविषः। একোনি। कुनाक्ताः नगाननकानः ॥ द्रोहिनकानऽ नामान्द्रन । यथाः। पात भूबीहर শান্ধ মভিধায়রৌহিণস্ত ন লহুষে-দিত্যভিধানেন পূর্বাক্লশাদ্ধস্য স-ক্ষবাৎ পরো রৌহিণ পর্য্যন্ত গৌ-**ग**भृतीर कानः भठीयत्व । त्वन রৌহিণ প্রায় শাদ্ধস্য গৌণকা वाद्यां बताविशः व्यश्ताङ्गाः দ্ধন্য প্রাব্ধি রিত্যব্গম্যতে ৷ (बोहिनड **निवमम्) नवम मूर्डः** । তস্য জ্যোতিষোক্ত রোহিণী দৈব-ভত্বাৎ রৌহিণত্ব মিভি। ব্যাসঃ। আরভ্য সতপে শাৃদ্ধ সর্য্যাদা-त्रोहिन वृधः। विधिष्ठा विधिना-স্থায় রৌহিণন্ত ন লম্ব্র্যেশ্য ।। ইতি শান্ধভত্ত ॥

রোহিণঃ পু॰ ভ্তৃণ:।। বটবৃক্ষ:।। রোহিতকবৃক্ষ:।ইভিরাজনির্ঘণ্ট:॥ রোহিণিঃ জ্রী রোহিণীনক্ষত্র । इंडि नद्रबद्वावनी॥ ণাদিকোষ:।। ধান্মিক:। ইতি সি রোহিণিক। স্ত্রী কোপাদিনারক্ত

বর্ণা জ্রী। ইতি জটাধর: ॥ রোহিণী জী জীগবী। ইত্যনর:॥ उ उ । कर्षु अता। (मामवन्द्रः ॥ লোহিতা। ইতি মেদিনী।। জিনা-ना॰ विम्यादिवीविष्णमः । इंडि

হেমচন্দু:॥ কাশ্মরী॥ হরীতকী॥ মঞ্জিধা। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ কপি-नवर्गा वर्जु नाकाका वित्रहत्न शुन-ন্তা হ্রীতকী। ইতি রাজবল্পভঃ ॥ 🗱 ॥ वनात्रवमाणा । जा वजुलव ভার্য্যা কশ্যপপত্নী সুরভ্যংশজাতা । यथा। (हरकी द्राहिनी (हरम वमू-(मदम् भीमछः। রোহিণী সুরভি र्पिवी व्यक्ति (र्विकी शब्द ॥ इंडि **गराভाরতে र**ितदः**णः** ॥ # ॥ সূর ভিকন্যা। যথা। জ্ঞাকণ্ডেয় উবাচ १ मक्तमा उनया याज्य मुद्राल नीम নামতঃ। গবা• মাতা মহাভাগা স-ৰ্বলোকোপকারিণী॥ তস্যান্ত ত-নযা জক্তে কশ্যপাত্ত পূজাপতে:। নামা সা রোহিণী শুভা সর্বকামদুঘা न्गा ।। তम्रा क्छ भ्रत्मनाहरमा ति ७ ७ ११। ज्वार । काम (थन् ति-ভি খ্যাতা সর্বলক্ষণসংযুতা ॥ ইতি কালিকাপুরাণে শেষাধ্যায়: " ।। # ।। नववधी याकन्या। यथा। छ-क्षेवर्या ভবেদ্দोत्री नववर्षा जु (दाहिनी । দশনে কন্যক। প্রোক্তা অত উদ্ধৃ त्रकश्रना ॥ इंज्यहार्ञ्जु ॥ 🗱 ॥ অখিন্যাদি সপ্তবিশেভি নক্ষত্রাম্ভ गंउ ठजूर्थ नक्षवः । जर्भर्यायः । রোহিণি: २। ইতি শব্রজাবলী।।

वाकी ०। इंडि (हमहमु: ॥ छङ् শসলাকৃতি পঞ্তারাত্মক । 🕭 স্যাধিষ্ঠাত্রী দেবতা বুক্ষা। গ্রগণ ম-ধ্যে উদিতে সতি সিংহ লগ্নস্য অ-প্তত্রিংশৎপদাধিক দণ্ডত্রিত্য গর্ভ ভবতি। যথা । কঘুক্তি শঙ্গলাকৃ-তৌ নভোমধ্যমাগতবতি পূজাপ-ভৌ। পঞ্ছে গত্র হা পক্ষ বিশ্বিকা নিঃসূতাঃ সৃমুখি সি•হ লগ্নঙঃ ॥ **ইতি** काषिराসकृष्ट्यारिपाः निक-পণ ।। 🕸 ।। তত্র জাভ কলে বথা । माष्ट्रकार्या जनवः जनीनः मु-চाक्राहर विवास करवायतः। स-রাগ্নিনা কলিতাথিলাশযো যো রো-হিণীজঃ সুধনী সুমানী ॥ ইতি কো-श्रेमुमीभः।। 🕸 ।। गलद्रागवित्मवः। যথা। রোহিণীনামক গলরোগাণা• नामानि मः थ्राक्षाइ। द्याहिनी भ-ঞ্বাপোকা কণ্ঠশাল্ক এব চ। আ-विकिञ्ज क वनाया श्नाम नारेमकवृ-न्तकः॥ ७८७। वृन्तः मठश्री চ त्रि-लायुः कथेविष्र्विः। गलीघः भुत्रद्रभु-क माम्जान खरेषव ह ॥ विमाशी কঠদেশে তু রোগা অস্তাদশ স্তা: 1 **# 1 ভত্র পঞ্চানাসপি রোহিণীনা**• সামান্য সংপ্রান্তি মাহ। গলে ২নি-ল: পিভ কফৌ চ মূৰ্ছিতৌ পুদ্ৰ্য

না সঞ্চ তথিব শোণিত ৷ গলোপ मं (द्रावकरेत्र खथाक्रूरेत्र निरुष्ठ) श्रमृत् व्यावि त्रियः हि द्याङ्गी॥ व्यन्तिः गृहिंगः भुर्षाः कक भिखी ह महिं-ভৌ পিত্ত বা মূৰ্দ্বিত কফো বা মূ-हिंजः। ननु जरगाणि मृहिंजाः भ्य-द्यावजाया व्यविवक्षमानद्वार ॥ 🛊॥ তস্যা বা ভদ্ধাযা লক্ষণ মাহ। জিন্তা সমস্তাভূশ বেদনান্ত মাংশাক্রাঃ क्छे विद्धादनाः मृतः। ना द्धाहिनी বাওকৃতা পুদিপ্তা বাতাল্যকোপদুব ' গাঢ় যুষ্টা।। জিল্পা সম্ভাৎ, জিল্পা याः मर्वजः। वाजाजादाभम्दगार रुष्टे। उग्रानिजि इतिभारान युक्ता ॥ अ॥ भिड्डा शार्। किट्युत्या ফিলু বিবা**হ পা**কা ভীবুজুর। পিজ निविचकाठा ॥ 🗱 ॥ (भूग्रकाशाह। শ্রেটো নিরোধিন্যপি নন্দপাকা গুরী স্থির। সাক্ষনম্ভবা ভূ। স্থো-তো ২ত কণ্ঠসোত:।। 🗱।। সনি পাততা মাহ। গদ্ধীর পাকিন্যনি-বার্ত্য বীর্দ্যা জিদোষ লিঙ্গা ভিত্তবা **ख्तर्मा। %॥ तक्कामार्। स्मा**-টি ন্তিতা পিত্ত মধান লিস্থা সাধ্যা পুরিষ্টা কবিরাজ্মিকা তু। 🕸। রক্ত-জেভরাসংস্থারকত্বাব্ধিমান্থ। সদ্য जित्तावज्ञा रुखि बार्श्य ककमम्

ভবা । পঞ্চহাৎ পিত্তস ভূতা मुखाहार भवत्नाचिडा॥ ॥ कर्थ-भान्कगार। कामा इमावः कफ-সম্ভবো যো গৃন্থি গলে কণ্টক শ্কভূ-ত:। থর: ছির: শদ্র নিপাত সাধ্য **ত্ত॰ কণ্ঠশালু**জ মিতি বুন্ডিয়াকণ্টক-শুক ভূতঃ কণ্টকবছকবছেদনাছনকঃ ॥ 🗱॥ व्यविजिल्लगाङ् । जिल्लालुक-শঃ শ্বয়পু: ককা ভু জিহ্যোপরিপ্তাদ-म्हिविम्गुरः। छाया १६किन्नः থলু দ্বোন এব বিবজবেদাগতপাক मनः ॥ अमृजा मिणुाम्द्वि । वृश्व ॥ 🗱॥ वनयमारः। वनामा ववायजमु-নতক্ত শোথ• করোভ্যনগতি• নি-वार्य। ७ गर्व रेथवाशुक्रिवार्य) वी-र्यं विदर्जनीय वनय वन छ।। 🗱 ॥ অলাসমাহ। গলে তু শোথ॰ छ-क्डः भुव्षा (स्यानिली यामक-জোপপয়৽। নআছিদ৽ দূত্তর মেন মাহু রলাস সংজ্ঞ ভিষ্জো বি-कात्र ।। गर्चिष्ट्र रूप्यमर्गा (छ्-(मरनेव (व्यवश्वनकः ।। 🕸 II এक-व्नलगार्। वृत्जान्नाजानः मयशुः म-मारः मक अदा १ शाका मृमू र्क्षण । নামৈকতৃদ্ধঃ পরিদীর্ভ্যতে থসৌব্যা-ধি ৰ্বাশঃ ফ্ত্র পু্স্ত:।। অন্ত: गनम्(४)। अभाकी नेय भाकी।

खनुषुः सेयन्त्रः ॥ कः ॥ वृन्त्राह । गगन 5 वृत्व मनन्तर १ ठी वृत्व द বৃন্দ মুদাহরন্তি। তচাপি পিত ক তজ পুকোপাদ্বিদ্যাৎ সভোদ প वनाजाक्छ ॥ 🕸 ॥ भवतीबार । বর্ত্তির্ঘনা কণ্ঠ নিরোধিনী ভূ চিতাভি মাত্র পিশিতপ্রেটিছ: । অনেক क्क शुागरती विस्ताया (छना न **७३१ ज**म्मी मङ्गी।। घन। कठिना। অনেক্ৰক্ বাভ পিভ কফজভোদ मारु कञ्जाम पूजा। मञ्जीभम्मी লোহকণ্টক সংহ্বা শতথ্ৰী মহতী **मिना। उ**लुन्य यणः म्रागश्रही । क्या निवार्यार । गुचि मंल दाभवकाः স্থিমাত্রঃ স্থিরো গ্রেক্ক্ স্যাৎ কফ রক্তম্র্ভি:। সংগদ্যতে মাজ **নিবাশিতঞ্চ স শন্ত্র সাধ্**যস্ত গিলাসু म জः ॥ 🗱 ॥ भनविष् विमःह **गर्सः गनः व्याभा म**र्गायाजा रः भाष्का बकः मिछ ह यब मर्वाः। म **ग**र्व (मारिष र्गणविष्ट्रिस उरेम)द जू-नाः थन् गर्वजनाः ॥ 🗱 ॥ गत्नीव मार । (भाषा गरान् यस १वाव ताथी जीवुङ्का वायुगरङ निरुष्ठा। কফেৰ জাভো ক্ষিয়াহ্বিভেন গলে পদৌঘঃ পরি শীক্তাতে ২মৌ ।। বাযু गर्डिक्टिं উদानवायू गडिस्नाः

थकः ॥ 🕸 ॥ सम्मागर् । य छनि। মান: শ্বদিতি পুসক্ত ভিল্বর: শৃষ বিমৃক্ত কণ্ঠ:। কফোপাটুটেখনিলা-যনেযু জ্ঞেন: সরোগঃ শ্বসনাৎ শ্বর-মু:।। ভাষ্যমান: তম: পশ্র। শুভ বিম্কুটিঃ শৃষ্ণে বিমুক্তো হয়াধীনঃ কঠে। যদ্য সঃ। অশ্বাধীনতা ভুক্ত• গিলিতু অশক্যবাৎ। অনিলায-(बयु बाचू । ज्यं मृत्यमना हा जा **८॥** शा भाभाजनाताह। शुजानवान् यः ध-यथुः मुक्तिष्ठी गत्नाभावाधः सङ्ख ক্ষেণ। স মা নতানঃ ক্ষিভোব-वर्षा नागमून्य मर्बक्षका विकासः ॥ शुकादवान् विखादवान् । जुन्हेः অভিশ্বিত বট্ট যত্র সঃ॥ 🗱 ॥ বিদারীমাহ॥ সনাহতোর প্রয়পু সূতামুমন্তৰ্গলে পূতি বিশীৰ্ণ নাংকং । शिर्खन विष्णाचरत विषादी श-র্ম্বে বিশেষাৎ স তু যেন শেতে।। পার্শ্বে বিশেষাৎ সত্ত যেন শেভে স পুৰুষে যেন পাখেন বিশেষাদ্বাত্ত-ল্যেন শেতে তুম্মিন্ পার্গ্বে সা বিদা-রী ভব্তি ইত্যর্থঃ ॥ 🕸 ॥ অথ গল -রোগাণা চিকিৎসা। রোহিণীনান্ত সাধ্যানা হিত গোণিত বোকণ। दशनः धृनभानकः गशुरमा नगात्नर्या চ।। বাভজাত মুক্তে রভে লবণে:

शुक्तिनाइराए । सूर्थःकान् रङ्गरू॥ গণ্ধান্ ধারবেচাপ্তি ক্ষঃ ॥ বিসূৰ্য পিত্তস ভূতা দিতা কৌ-म नियम् जिः। ययस्य कराना मा-ফা গর্কীয় কথিতো হিডঃ॥ আ-गाव्रध्य कर्रेकः कफजा॰ পुछिमा-র্যেৎ। আগারব্ন: ঝূল ইতি लाक। क्रेगिन मुठी लिश्ननी ন্রিচানি ।। পেতা বিড ফ দন্তীযু िञ्जः भिष्तः अरेग इवः। **नग**ुकर्या नि नाजदा करनक करकाहरय।। শে া অপরাজিতা ॥ পিতাৎ ঘাৰতে ছিদেগ রেছিণী বক্তসম্ভ वाः। विभावः क्षेणालः भाष বালক ভূঞ্জীত দ্রিকনল্লশঃ। উ পজিল্ হ বঢ়াপি সাধ্যেদধিজি ख्कः॥ এक्दन्ह्छ दिमाद्य दिवि॰ माधन नाग्रतः । अन्तृन्त निव शासा र्न्सक मञ्जाहात्र ॥ गि वार्कालि दा वृग्धि सक माखन गारत्य । यमर्गह मुमःभकः क्षिराहणियुद्धिः ॥ इति ভाव 到那四日 য়েছিণীপতিঃ (इन्हम्बः॥

রোহিণীরমণঃ পূ॰ ব্যভ:। ইতি

ब्राजनिर्घण्डः ॥ वमुरमवण्ड ॥ রোহিণীবল্লভঃ পু॰ চন্দুঃ। ইতি ह्नायूषः ॥ वमूप्तवन्त ॥ রোহিণীশঃ পু চন্দুঃ। ইতি ছেন-ठन्दुः ॥ वमूप्दवक् ॥ রোহিণ্যপ্তমী জী রোহিণীনক্ষত্র-युक्जामुक्कार्रभी। यथा। क्कार्ट-म्रोक द्याहिग्रा मर्खद्रात्व १६न॰ रुद्धः । कार्यु। विकाि गरुन्। হন্তি পাপ• ত্রিরন্মজ• ॥ উপো-ষিতো হুর্যেন্সক্তৈ স্তিথি ভাস্তে চ পারণ । বোগায় শোগপতথে যোগেশ্বরায় যোগসম্ভবায় গোবি-नत्य वत्या नगः। श्वान बद्धः ॥ य-জ্ঞায় যজ্ঞেশব্বায় বজ্ঞপভয়ে যজ্ঞ-असुनाय (गाविन्हाय नया नयः । অর্চনস্যা। বিশ্বায বিশ্বেশ্বরাগ বি-**শ্বপত্তে** বিশ্বসম্ভবাৰগোৰি দােশ नत्मा नमः॥ भयनम्। मर्दाय नार्द्ध-শ্বরায় সর্বপত্তে সর্ব্র ফ্রবায়ণো-विन्ताय नामा नमः। भावरमा ॥ श्रु खिला भृष्ठायाम्य महन्तु। द्वा-हिनी छथा। माञ्च (ভायः नमानाय मभुद्ध क्ल हन्त्र ॥ डान्ड्य स-भु• एन्द्रः । इंडि वनी॰ गञ्चा हन्त्रायार्घां निविद्यद्र ८ । कीतानार्गव मञ्जू अविदन्ज সगुच्छव ॥ गृहातार्च्यः मामाह्यमः

রোহিণ্যা সহিতো মম । শ্রিথ वमुष्दवाय वनापदाय ननराय यः (णाहारिय ॥ ञनवः वामनः (णोतिः) रिवन्नर्थः भुक्रसाख्यः । वामुप्तवः व्वीत्कना न्तिः इ रिष्ठु मूमने ॥ বরাহ• পুগুরীকাক্ষ• একান্ত নজ নব্যয় । দামোদর পদ্মনাভ কে-भारः गक्उध्रुजः ॥ शाबिन्स महू।जः দেব মনন্ত মপরাজিত ৷ অধ্যেক্ষ জ ভ্ৰগদ্বীজ সৰ্গ স্থিত্যন্তকারক।। অ-নাদি নিধন• বিষ্ণু ' ত্রিলোকেশ• ত্রি-বিক্রম়ণ। নারায়ণ গ ভর্বাভূণ শান্ত্র চক্র शनाध्यः ॥ भीजाञ्चत्रध्यः क्रियः यन-भागाविভূষিত। ত্রীবৎসাহণ জ গদ্ধাম শ্রিপতি• শ্রিধর• হরি•॥ য• 🛚 **(एव॰ (एवकी (एवी वमू(एवाएकी**क) নং।ভৌমস্য বুন্ধণো গুপ্তিঃ ভৌম <u>বু</u>ক্ষাত্মনে নম: । নামান্যেতানি স•-कीर्जा गजार्थः भार्थायर भूनः ॥ ত্রাহি মা• সর্বপাপত্ম দুংখ শোকা-नंवाद भुष्टा। (हवकीनन्हन 🕮 भ-ह्र अभावभागवार ॥ मृत्र्छा॰ ज्ञायरम विस्का रय स्पद्ग सिक्ट मन् ক্ৎ। সোহ• দেবাভিদুর্ভ স্তাহি ना॰ (माक्त्रागद्राए।। भूषदाक नि নগ্নে। २ए॰ মহত্যজ্ঞানসাগরে। তা-হি মাং দেবদেবেশ ত্বা মৃতে প্রেরা

ন রক্ষিতা। স্বভন্ম বাসুদেরায় গোবান্ধণ হিতায় চ। জগজিতায় কৃষণায় গোবিন্দায় নমে নমঃ।। শান্তি রস্তু শিবঞ্চাস্ত ধন-জিথ্যা তি রাজ্যভাক্।। ইতি গাক্ডে ১০২ অধ্যায়ঃ।।

রোহিৎ স্ত্রী মৃগী।। বতাভেদ:। ইতি মেদিনী।।

রোহিত• ক্লী সন্তৃন•॥রক্ত•॥ খজশক্রশরাসন । ইতি মেদিনী। রোহিত: পু॰ মীনবিংশয:॥মৃগ-ভেদ: ॥ রোহিতকবৃক্ষ:। ইতি (मिनिनी।। রক্তবণঃ।। রক্তবর্ণবিশি-(४ वि । ३७)मतः ॥ क्ष ॥ त्राङ्-उन्दर्भागः वक्षाः ख्याः यथा। কৃঞ্চঃ শল্পী শ্বেত হাঞ্চিস্ত মৎস্যো-যঃ শুেঙা হসৌ লোছিতো বৃত্ত-বজুঃ। কোঞ্চ বল্যু রোহিতস্যা-পি মা॰স• বাত• হন্তি স্থিক মৃধাতি বীর্য্য॰ ।। ইতি ব্লাজনিঘটঃ ।। অপি-চ। রক্তোদরো রক্তমুখো রক্তা-ক্ষোরক্রপক্ষতি:। কৃশপক্ষো ঝ-সশ্রেষ্ঠা রোহিত: কথিতো বুধৈ: ।। রোহিত: मर्बम् भागानाः व्रता

व्रविता १ पि जार्खिकि । क्यायान् त्रमः सान् बीजि । नाि शिखक् ।। উक्कृ के ज्ञू गजान् (त्रागान् स्नाा-माि के ज्ञू खक । देखि जाव-भुकानः।।

রোহিতক: পু বৃক্বিশেষ:। রোহডা ইতি ভাষা। তৎপর্য্যা-यः। রোহী ২ প্লীহশতু: o দাডি নপুরুক: ৪। ইভামর: ॥ রো-হীতকঃ ৫ রোহিতঃ ৬ রোহিণঃ १ जलात्मानः ৮ माডिमश्रुञ्जः ১ সদাপুস্ন: ১০ ক্টশাল্যলি: ১১ विद्याहर: ३२ भान्य विकः ३० । ष्यमः खनाः। कर्वेदः । निक्षदः । क्वायद्व । जूनीउलद्व । क्रि-দোষ বুণ প্লীহ রক্ত নেত্রামযাপহ-ত্বঞা ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। অগিচ। রোহিতো লোহিতো রোহী লো-री नाजिमनुझकः। রোহীতকः প্লীহ্বাতী কচ্যে রক্তপুসাদন:॥ ইতি ভাবপুকাশ:॥ অন্যচ।রো-शैउका यक्र श्लीश छाल्या पत्र रतः সৃত:। ইভি রাজব্লভ:॥

मृजः। हाज त्राक्षवृक्षवः ॥
রোহিতা জী রাগাদিনারক্তবর্ণা।
বুথা। রোহিণী রোহিতা রক্তা
লোহিনী লোহিতা চ সা। ইতি
কটাধ্র:॥

রোহিতাথ: পু॰ অগ্নি:।ইত্যমর:॥ হরিক্সন্মুরাজপুঞ:।ইতিমেদিনী॥ রোহিতিকা জী রাগাদিনারক্তবর্ণা ।ইতি জটাধর:॥

(ताहि (ज्यः भू॰ (ताहि जक्कः। यथा। श्लीहाती (ताहि (ज्यः म्रा-पुक्तभूञ्च क (ताहिजः। हेजि जत-जम् त्र त्राकायः॥ (ताही भू॰ (ताहिजकवृक्षः॥)

রাহী পু• রোহিতকবৃক্ষ: ॥
অংখপ্বৃক্ষ: ॥ বটবৃক্ষ: । ইতি
মেদিনী॥

রোহীতক: পু॰ রোহিতকবৃক্ষ:। ইতিরাজনির্ঘণ্ট:॥

वाय रेक्ट उन्तरमी निकल्मुकः ।
निर्माशः मूजना कारना निश्चकलाक मधनः ॥ हिन्दामाना विहिन्नक नयक् सिर्जा मृदः । मूरननः कः
न्यक् सिर्जा मृदः । मूरननः कः
न्यक् सिर्जा मृदः । मूरननः कः
न्यक् सिर्जा मृद्धेन जल मूजाः ॥
इनि मार्क खिमान मृद्धेन । सिन्। विन्
काक्षम् अः । जल भर्षा । विन्
काक्षम् अः । जल भर्षा । विनः २
। ইनि हम्महन्दः ॥

हों थे नामरत । इंडि किविक न्ना क्रमः ॥ ठजूर्जभवती । थ अक्रो हेट । नामरत । इनामतः । हों डि चनः लाकः । इंडि मूर्गामामः ॥ हों ७ थ अनामरत । इंडि किविक न्ना क्रमः ॥ थ अक्राती एट । इंडि मूर्गा-मामः ॥

(कोनु॰ की मृद्धाताम् छेत्र माडर्मंड
(मायत मः। তৎ পर्यश्रायः। छेतुः २।

हे उश्वतः।। (व क्वांष मश्राम् एय। कः

पूर्वा (मयडा यम्) (तोषः। यमाहः

छत्र छः। मृङ्गाता विकृष्मयः मश्राः

खामः सुमर्थाम्य व्याः। केक्शा यमः

प्रमः नश्राप्ते प्रमः कृष्यिम्वछः।।

हेडि। (व क्वांष मश्राम्य । छेह्र छि

कृषा मस्ये विक छेतुः। छेहि र्यममः

यायत्म नाग्री छित्र क निभा छनाह मश्रः

गः॥ महा छिडा विका (त्रोषः। यथा

রাবণচরিতাদি।এযুবীভৎসরৌদুে ক্লীবে ৰূপভেদাৎ অন্যে পু'সি বী-ভৎসরৌদৌ চেতি পুণলিক পাঠ ইহযুক:।ইতি ভরত:॥ৠাঅপিচ ৷ অথ রৌদুঃ রৌদুঃ ক্রোধস্থাযিভা-বো রক্তে। কদু । খিদৈবতঃ। আলম্ব-ন রিপু ভত্র ভারে প্রাদৌপন মতা। মুপ্তিপুহার পাতন বিকৃত ছেদাব-मोब्रीगरेक्टव । मःग्राम मःज्ञाति। রস্যোদ্দীন্তি র্ভবেৎ প্রৌচা।। ভুবি-**ज्या** । विष्-े वाक्र साहित कर्जनाः । व्याकावमानकथन मायुरभारकः পণানিচ। অনু ভাষা স্তথা ক্ষেপ কু-त जन्मनीनारयः॥ উगुजा (वन ह्या-মাঞ্চ স্থেদ বেপথবো মদঃ। মোহা-र्वाष्यकात जाताः मूर्वर्जिताः রিণ:।। যথা। কৃত মনুমত• দৃষ্ঠ• বা যৈ রিদ ওনপাতক ননুজ পশুভি र्निर्भर्ग,दिन र्ख्वस्थि कनायुरेधः। नत्रक রিপুণা সার্দ্ধণ তেষাণ সভীন কি-ब्रीहिनामय मरुमम्ख्यामा नारिमः করে৷ মিদিশা বলি ৷৷ অস্য যুদ্ধ বীরান্ডেদমাহ। রক্তাস্য নেত্রতা চাত্র ভেদিনী যৃদ্ধবীরভঃ ॥ ইতি जाहिन्दुर्र्भण २ निविद्दरः॥ त्रोपुः भू **भूर्यप्रकः। उ**र्भर्यप्रायः। यर्गः २। ইভিনেদিনী ॥ পুকাশং ৩

দ্যোত: ৪ সাতপ: ৫। ইত্যমর: ॥ ত্ম্যগুণা:।। আতপঃ কট্কোক্ফ: . (यर मूही ज्यावशः। नाश रेववर्ण्ङाः ना रेनवार्तामभुकाभनः । इंडि ब्राइवहा जः ॥ श्रा मश्रातीम् । यथा । कठेतः भिन्नत्वा तोषु। यात्राथः কালস জিতঃ বিশ্বনামা হতো होपुः मधाबीमाः भुकीर्खिजाः ॥ गुज्ञास्त मध्या तोषुः भागनाः । তেষা ফলানি যথা। পিজ্লো রৌদুনাসাচ কালরপ: পুরাক্ষণ। স্পাদানে বহুরোগঃ স্যাৎ সর্বজীব यमुख्ताः ॥ कठेरहा होषुनाचा ह ধোরধুমুঞ্ কারতে ে! বুণাদি পিত্ত রোগ্য नानाः क्षणकात्रा नृगा ॥ অন্ম নান্না যদা বর্ষে রৌদ্রো ভবতি ৰান্যথা। উত্তাপেন ফিতি**ণ শু**ষ্যেৎ नद्राभाः द्राभामा ভবে ॥ द्रोनु नामा महातोषु। यबाद्य ह ज्व-জুর•। চিত্তোদ্বেগ• বুণ• স্বর্যামানা রোগ সমন্বিত ।। ঘোরনামা মহা-तोष्ट्रा घात्रश्**मुक का**त्रायट । छे-खारभन मना नकः नानारताग म-मिन्डिं।। कालनामा नहारतीमु छे-**खाल भीउन महा। नानादाग** मभायुक्त तुनामि कथुक ज्वाद ॥ ইতি জ্যোতিষ্ণা 🗱 🛮 রসবিশে-

यः। इंडि मिमिनी ॥ उद्यितद्रग॰ क्षीवनिक (बीमुमास मुष्टेवार ॥ एक-बढयाजुः। ইতি হেনচন্দুः॥ यनः। ইভি ধ্রণিঃ।। রৌদ: ত্রি ভীবু:।। ভীষণ:। ইতি (मिनिने।। क्पूमपश्चिम ह।। तोषी जी म्ली। इंडि विस्ती॥ क्षृक्षी। ইতি রাজনির্ঘটঃ॥ य-करेरज्जक्जभशास्त्रोमीमामा महा-तोषुनिमानी हामूखा ह। यथा। **अ**त्र-ত্রব মহাদৈত্যো ফ্রন্ম স্তম্থো মহা-मृत्धा न ह मागा महात्रोती । द्रोत्रवी • विममर्क्क र ॥ मा माया बव्राथ जीमा जर्बरमय भुरमाहिनी । তথা তুমোহিতা দেবাঃ সদ্যো निमु । তুভেজিরে ।। দেবী চ ত্রি-**भि**त्थनारको छ• रेम्डा• मगडा-ডয়ৎ। তথা তু তাডিত তস্ত দৈত্যস্য শৃভলোচনে ৷৷ চর্মানুণ্ডে উভে সম্যক্ পৃথক্ ভূতে 🚎 🚁 । करतास मानत्वनमुग्र ठणंत्र्रख ক্ষণাত্দতঃ॥ অপহৃত্য হরেদেবী চামুণ্ডা তেন সাভবৎ । সর্বভূত महादोषी या परवी श्रद्धायकी ॥ সংহারিণী জু या हिव कालताजिः পুকীর্ত্তিরা॥ ইতি বারাছে ত্রিশ; কিমাহাত্ম্য ॥

त्रोभाः क्षी कभाः। ই जि द्राक निर्विष्टः॥ उटकद्रिशः यथा। मधाकाः स्ट जामुक्षकत्रता माक्षिकः द्रमः। ध्रममाह ज्वादिष्ट्रोभाः मृत् ॥ ই जि शाक्ष ७ २৮৮ व्यथायः॥ द्रोमः क्षी भास्तिव्यत्रः। ই जान् महिष्कायाः द्रामास्यः॥

(त्रीमकः क्ली माञ्जतिष्य वर्गः। छ८भर्यद्रायः । वमूकः २ । इन्त्रमतः ॥
कमानामनि वर्गाकतः छञ छवः
त्रीमकः । ए य कािर किः द्रीमः
छन्नः सार्थ कः द्रीमकः । इन्ति छछोकायाः छत्रछः ॥

রৌমলবণ• ক্লী শাস্ত্ররিলবণণা ইতি রত্নমালা।।

त्रोत्रवः श्रु॰ नत्रकविष्मयः॥ विषत्रः
। ইতি मिनिशा व्याम्य प्राविषत्रः
यथा। द्रोत्रवं कृष्टे नाक्षी ज्याजि
यक्षान्जी नदः। जन्य त्रक्रभः वर्षः
जा द्रोत्रवन्य निमानयः॥ व्याकः
नानाः नहस्य (इ द्रोत्रवा हि शुः
भागजः। कानुमाज श्रमागञ्च जज्ञ
थजः जूम्छतः॥ जज्ञाङ्गात हत्या
व्यन कृषः जक्षत्रशी ननः। कानुन्यः
णाजिकीत्वा जानिज्ञास्त ज्यानाः।
।। जन्यस्य भागकर्णाः। विद्यकृष्टि
यनानुगाः। न प्रक्षान कीर्द्रिन वः

हिना उन शवि ॥ शर शर शर ह शाराम्य भीर्य उठ जाय उ श्रमः । व्यादाता ज्यादा अस्त्र । म गहि ॥ वर मेस्न विद्योर्ग यादानाना विम्हाउ । इंडि बार्क (ख्यश्रात शिवाशू च श्रमाना-मायायः॥

तोत्रवः **वि ठक्षणः॥ धृर्वः॥ श्वातः** । इंडि भदत्र ज्ञावली ॥ (दोहिंदे कु॰ (दोहियम्गः। यथा। न এম রৌহিষা• মধ্যে চরতীতি ভব-ভূতি:। ইত্যমরটীকাষা ভরত:॥ तोहिंग क्री नियम। नवसमूर्वः । यथा। यत भ्वाद्य मुक्त मिल-থায রৌহিণন্ত ন লব্ধুযেদিত্যভি-थात्न भूर्वाङ्गाष्ट्रगा मन्वाद-পরে। রৌহিণ পর্য্যন্ত গৌণ পূরাহ্ন-কাল: পুতীয়তে। তেন রৌহিণণ भूबीक्र मुक्तिमा शीनकालाखुता-खत्राविः व्यभताङ्गाक्षमः भू-র্বাবধি রিভ্যবগম্যতে ভভক্ষ পু-र्बिएत मक्वार भव दोहिनभ-र्याष्ठ॰ जित्थ लीडि भन्निति मूर्ड ত্রখনাত্রে তত্তিথিলাভে পূর্বদিনে मुाष्त्र । द्रोहिगास्क्रभ शीगभूदी-इ लांडांट न भन्निति उथाद्याः ভाবাৎ। উভेग्हित जनवनार्छ প্রদিনে শুক্লপক্ষে তিথি গাঁহা ল লকার:।স ত্ যবর্গস্য ত্তীবো বেলি ব্যঞ্জনস্যাপ্তাবি শ বর্ণফ । নব্মনুহূর্ত্ত অস্যোচারণ স্থান দন্ত:।ইতি রেশহিণীদৈবভত্তাৎ রৌহিণত্ত মি ব্যাকরণ ॥ তস্য স্থাকণ যথা। তি।ইতি শাক্ষভত্তা।

রৌহিণ: পু• চন্দেবৃক্ষ:। ইতি ত্রিকাওশেষ:॥

রোছিণেয॰ ক্লী মরকতমণি:। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥

রে)হিণেযঃ পূ• বলদেবঃ ॥ বুধ > পূহঃ । ইত্যমরঃ ॥

রেছিণেয়: ত্রি গোবৎসঃ। ইতি মেদিনী।।

(तोहियः क्री कड़्गः। ইতি মেদিনী (तोहियः भूः म्गदिग्यः। ইত্য-मतः॥ (ताहिउम् न्गः। ইত্য क्रय-भानः॥

(दोहियी जी मृगी॥ मूर्ता। ইতি সংক্ষিপ্তসারোণাদিবৃত্তি:॥

রৌক্ষ্য লী কক্ষতা। কক্ষস্যভাব ইত্যথে ক্যু পুত্যবেন নিষ্কা । ত থাহি। তৈলং যদৌক্ষ্য দোষম্ন তৈলং যদু কিং মৃতং। তেন আং সাপযাম্যদ্য জগন্মাতর মহিকাং ।। ইতি দুর্গাপুজাযাং মহাইমী ম-হানব্বেয়া মহাস্থান পুকরণে দেবী পুরাণং।।

वर्णा वाक्षनमृत्रष्टीविः भ वर्णकः । অস্যোচারণ স্থান দন্ত:। ইতি ব্যাকরণ ৷৷ তস্য স্বরূপ যথা ৷ नकात्र । दक्षनाभाषि अलगीवर সংযুক্ত;। পীত বিদ্যুল্লভাকারণ ञर्बतञ्जुनायक ॥ शक्षाप्तवमय ৰৰ্ণ পঞ্চপুাণময় সদা। ত্রিশক্তি সহিত বর্ণ তিবিন্দু সহিত সদা ।। আত্মাদি ভব্ব সহিত হৃদি ভা-ব্য পাৰ্বতি। ইতি কাম্পেনৃতন্ত ॥ 🕸 ॥ ञम्य (नथन भूकाद्वा यथा । अथनीवर मण्यूका वामाफ्कः গতা বৃধ:। পুন্ৰজ্বিতা রেখা তাসু নারায়ণ: শিব:॥ বুন্দশক্তি-শ্চ সন্তিষ্ঠেজ্যান মস্য পুচক্ষ্যতে ৰ ইতি বর্ণোদ্ধারতজ্ঞ• ॥ 🗱 ॥ তৎ-भर्याया यथा। व कन्मः भ्जना भृथी भाषवः भक्तवाहकः । वनानू जः निगाकीत्मा द्यानका मा मः छकः॥ शृथी नात्ता १मृजः (मबी লবণ বাৰুণীপতি:। শিখা বাণী ক্রিয়া মাতা ভামিনী কামিনী প্রি-या।। कु। विनी (दिशनी नाषः भुष्ऽ-মঃ শোবণো হরিঃ। বিখাতা মন্ত্রৌ বলী চেতো মেকু গিরি: কলারসঃ ॥ इंडि उच्च• ॥ 🗱 ॥ ञाना शानः

यथा। हज्जू का॰ भीजवद्या॰ त्रकः भक्कद्याहना॰ । नर्वन व्यवनः । व्यवनः व्यवनः । व्यवन्ति । व्यवनि । व्यवन्ति । व

वक्ठः शूं वश्रु वृक्षः। ইতি শক্ द्रञ्जावनी ॥

नक्रः भुः वृक्षविष्णयः। एए गा इठि मागात इठिह जावा। उद-शर्यायः। निक्रहः २ मानः ० क यायी ८ मृदद्वनः ६ एकः ७ कार्न्यः १ मृतः ৮ ज्नस्काः २। याम्य ख्याः १ ज्वाः ४ ज्नस्काः २। याम्य ख्याः १ जिङ्गमप् । क्षायद् । ऐकद् १ नय्दः। क्षेरमायक्षकः। हेछि ताजनिर्वरिः॥ ॥ याभिह। नक्रहः सून्यम्या निक्रहा एक तिङ्गा

नककः भु॰ वनककः। ইতি भद त्रज्ञावनी ॥ स्रीनंदज्ञथश्वः। (नक्षा इंडि डाया। उद्भर्यग्रायः। कर्ल हैः २। ইত্যমর:।। नक्कः २। ইতি छत्र ।। (व मिनिकामिन् हे बीर्न বস্ত্রখণ্ডে নেকডা ইতি খ্যাতে ৷ লক্তকাদ্যপ্তক• বস্ত্ৰমাত্ৰে ইতি কে-हिट्या शही श्रञ्जी कर्ल है: नाहै: সিচ্ব প্রোত লক্তকা:। ইতি त्रज्यः ॥ वक्राउ शीन द्राचाम् राज অনুভূযতে লক্তঃ রক লক ক স্বাদ আপনে চুর্ভ্যোঞির্বেতি বিভাবি-ত ত্বাৎ ন ঞিঃ কর্মণি ক্তঃ ততঃ স্বার্থেক: লক্তকো হস্তস্থাদি:। অ-জ্যতেম অক্ত• ব্যক্ত• অন্ধ্ৰো: ক্তঃ ন অক্ত ক মূখ যমাদিতি ত্রিপ-मबङ्गीरही भनीवानिषा८ जकना

নির্বাগে নক্তক শুবর্গপঞ্চমাদিরাপ। ইতি ভট্টাকাযা ভরত: ॥

লক্তকর্মা প্রত্ন রক্তবর্ণলোধু:।ইতি

শুদুদন্দ্র ॥

লখ সূপি।ইতি কবিকল্লহ্দম:॥

লখত । সূপি গড়ো।ইতি দুর্গা
দাস:॥

লথ ই সৃপি। ইতি কবিকল্পদ্ম:

।। ই লহ্যতে। সৃপি গতৌ। ইতি
দুর্গাদাস:।।

ধুগ ই খঞ্জে।। গভৌ। ইভিকবি-কল্লজন: ।। ই লক্ষ্যতে । খঞ্জো গভিবৈকল্য•। ইভি দুর্গাদাস:।।

ক্প ম এ সঙ্গে। ইতি কবিকল্ল জনঃ।। ম লগয়তি। এ অলগীৎ। লগতি অধ্য়ওগুঃ। ইতি দুর্গা-দাসঃ॥

লগ ক রকে। ইতি কবিকল্পদ্ম: ।।
ক লাগয়তি ৷ রকে স্থাদাপ্ত্যা: ।
রকে ইতি রকক্ স্থাদআগনে । ॥
ইত্যস্য ঞে রনিত্যত্ত্বে ভাবে অলি
কপং। ইতি দুর্গাদাস: ।।

লগড॰ ত্রি চাক। ইতি ত্রিকাণ্ড শেব:।।

লগিত • ত্রি সক্যুক্ত । লাগা ইতি ভাষা । ইতি লগধাতো: কর্মণি জ পুত্যুয়ে ননিম্লম ।।

वर्ष्णः भू भिन्नः। नाठी इंडि **ভाষা। ইত্যমর:।। व**र्ण्डा वः**णा**-रिमर्ग मुखः। लाह्मरंग रुज् (डर:। ইতি সুভূতি:। नधरंडा लार्गरी गिष्ठ बन्धवानहाता हि-ण्डान्। इंडि उच्चीकायाः ভরত: ॥ **लग्नः क्री ब्राम्नीनामूनयः। इंड**ामदः॥ রাতি ফল রাশি স্তালব্যশকার: । অহোরাত্রমধ্যে দ্বাদশরাশয উ-मयस्य । উদयः পূর্বাচল সংযোগঃ ৷ তেষা ক্রমেণ উদযাচল সংযোগ गा नग अन्द्री वीए अनिदान নিপাতনাজ্জস্য গ:। ইতি ভটী-কাষা॰ ভরত:॥ তেষা॰ শ্ন্যাय-नाः मश्रित्रागः यथा । द्रास्त्रान (वरिर ७। ८१ र्जनिश्च रेमरेंब ८। ১१ र्द्वारा द्रोप: १ । ७ भक्ष थ जागरेद्र-क (१८०१ वानः क्रावरिक (१८) वि-ষযোক্ষযুগ্ম: ৫।২৯ ক্রমোৎক্র-भारम्य जूनामि मानः॥ छथाहि। 11 981016 91613211 2 1 8 1 29 11 P1618711 21618011 ०। ७।। 11613011 30161 2018 11681212 11 66 18166 ७१७।२५॥ X10189 11 ইতিদীপিকা।।#।।দশব্যসূলাধিক

नकात्रुवनुर् कविकाखाधारम्भः। ৮वृष्टिकः। ১১।२२॥ ৫। 🚓 🗓 वर्डभारनानविः भारनाः भाभाषिक কারিক। বথা। বেদেক্ষিঃ ৪। ৬ সো-खरवरि ह। ६५ जियु द्वन नश्रेनः ७। २१ সোহস্তরীক্ষাস্থুনাথৈ: ৫ ৷ ৪০ পারা-(वातामुगरिम ६) ०८ र्गगनग नयरैनः ৫। २२ वर्षिं छ ৫। ०५ कन्तरवरिः ৫।৪১। অঙ্ক ক্ষাভি: ৫। ১৯ সমু দ্রো হসু শুচিভি ৪ ৷ ৩৫ রনলোপ্টেযু- 🛚 जि: ၁। ab स्त्रान (देरि)। ६१ (में-ষাদেকোনবিংশে গণিত পরিগতং न्यान भवायना॰एम ॥ 🕸 ॥ छेन्यल-भारतभाषा र्मिन शुक्ति ब्रविरखागाः यथा। नग्न म् ७ भनः विग्नः खर मः খ্যু জমত: পল । বিপল্প রবে র্ভোগ্য নেব॰ কল্পন মস্ততে ।। ইতি ছেগ্রাতিষ্ণ।। এক্রয়ে বিবরণ যথা। তত্র প্রাচীনলগ্নমান । ল্যা:

দিনভূক । নাসভুক

रशा গল বিপল । দ গুঃ পল **> মেবঃ** 910811 018411 ২ বৃষঃ 118014 817911 ৩ মিথুন• 3013211 वा जा ८ कर्क है: 2215011 @18011 ৫ সি হ:

१८ क 1016611 ८।२५॥

1122166

116819

৭ তুলা (। ५२१) 3016711

3312011 618011 ৯ ধ্যু: ১০ মকরঃ । २०११रा दा आ १) ब्रु: P10811 815711 1 **>**२ शीनः l 11 30 1 6 018911

ख्य स्रम्भाष् निक नामाने। **दिन**ञ्क । गामञ्क লগা: পল । বিপল । দণ্ডঃ। পল यथा ১ মেৰঃ 1 b1 > 11 81 511 ২ বৃষঃ 1 118016 8 1 84 11 ০ মিথুন । 3010811 @1291 ८ कर्क है: 1 2215011 @18011 ৫ मि॰शः । 221 1-11 118019 ৬ কন্যা २०१७७॥ कारका। ৭ ভূকা । 2212511 11 एटा १ ৮ বৃশ্চিক:। 3312211 116819 ৯ ধনুঃ 1140106 116612 ২০ নক্রঃ । 212011 11 20 18 9!6511 ३३ ब्रह्मः 216411 1 **>**२ मीनः 910811 018911 অথ জনকালীন লগ্নন্ত্স্চিত कन । नशु मृर्या २ किरताशी मनि-নি বলযুভো **ৰূপবান্** বিত্তযুক্তো ভৌ মে ব্যক্ত: সূবাণনী শশধ্রতন্যে স

রশান্তার্থবেত্তা। জীবে দাতা পবিত্র:

সুকবি রথ গতে ভার্গবে মণ্ডলেশঃ

নৌরৌ কণ্ডুতি গাত্র শুন্সিচ নিযুত্ত

্তা ধর্মাহীনঃ।। ইতি জ্যোতি-छर्जुं• ॥ # ॥ ृष्यित । इतिक्वा-ह। উদ্দেশ্য স্থারভা রাশৌ ভানঃ श्रिका इत्र । यतामात्रासी व्रावित्र িষড্ডিঃ ষণ্ডি গুথা নিশা•।। নীনে মেষে हे अधिकरी के इस्ते के अधिका । মকরে মিথুনে তিসুঃ পঞ্চাপে চ কর্কটে।। সি হে চ বৃশ্চিকে ষট্চ সগু কন্যা তুলে তথা। এতা লগ্ন পুনাণেন যটিকা: পরিকীর্ভিতা: ॥ শর পূর্বা-্বশানের রসাজী স্থবিদাগরা: 1 ল-क्लाह्या हि रेट् वसुः बन्ना विवाहत्या . १थवा ॥ भियजान ভবেছक्ता वृत्य ভবতি কানিনী। মিথুনে শুভগা কন্যা বেশ্যা ভবতি ককটে॥ সিংহে চিবাল্লপুতা চ কন্যাযাণ কপ্সণ-युका। जूनायाः क्रमोत्यर्गः वृन्धिः কে কর্কশা ভবেৎ ॥ সৌভাগ্যং ধ-নুবি স্যাচ নকরে নীচগামিনী। জ-**ম্ভে চৈবাল্লপুঞা স্যামীনে বৈরাগ্য** স•যুতা ॥ তুলা কর্কটকো মেবো नकद्रीक्टव दान्यः । চরकार्य्यानि व्यग्नेह श्रित्रकार्यग्राणि हिन्त हि ॥ পঞ্চাননো বৃষ: জাড্ডো বৃশ্চিক: সু: र्शिदाणि हि। कन्ता धनुष्ठ भीवन्त নিথুন' দ্বিভাবত: ॥ দ্বিভাবা-नि कर्यानि व्यर्गास्य विक्रक्षनः।

যাত্রা চরেণ কর্ত্তব্যা পুবেষ্টব্য স্থি-রেণ ভূ। দেবস্থাপন বৈবাহাণ দ্বি-স্বভাবেন কার্যেৎ।। ইতি গাক্ডে ৬২ অধ্যায়ঃ ॥

লা: পু• স্থাতিপাঠক:। তৎপর্যা-য:। পুাতর্গেয়: ২ হাভিবৃত: ৩ । ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:॥ স্ত: ৪ । ইতি জটাধর:॥

नगः वि गकः॥ निष्कितः। ইতি मिनि॥

লগ্নঃ পু পুতিভূ: । ইত্যমর: ।।
দ্বেলাগা ইতি জামিন ইতিচ খ্যাতে । তৎকার্য্যে লগ্নক: ওলগ্রা গ্রী:
ডেক্ত: স্বার্থেক: । পুতিনিধি ভ্রতি পুতিভূ: দ্বিপ্ । ইতি ভট্টাকাষাণ ভরত: ॥

লগ্নিকা প্রী নগ্নিকা। ইত্যমর-টীকা॥

লঘ ই ড অভুগ্গড্যোঃ । ইভি
কবিকল্পন: ।। ই লখ্ৰুডে । ড লখ্ৰতে । অভুক্ভোজনাভাব: । তথাচ
। যে গুণা লখ্ৰুনে প্যোক্তা স্তে গুণা
লঘুভোজনে । ইভি বৈদ্যাক । ল- বি
খ্বন উপবাসে ইভ্যৰ্থ: । ইভি দুগাদাস: ।।

ব্য ই শোষে। ইতি কৰিবল্লন্দনঃ ।। ই লহ্ব্যতে। শোষ ইহু গল্পী- कत्रभः । यं व्याधि त्रिकिशिक्षः
कराहिन्द्र नह्नि । ই कि इनायुषः
।। गठरवश्रान्त । व्यात्र हानि हिन्
देशे मुर्गाराजः ॥
व्या देशे दिव । देशि क्रिकेन्द्रक्षः ।।
देशे निह्नि । विवि मी हिं। देशि
मुर्गाराजः ॥
व्यादे भू॰ वायः। देशुभारिकाषः॥
व्यादेः भू॰ वायः। देशुभारिकाषः॥

नपि तु वापः। इनुगापिकायः॥ नपिः भू वापः। इनुगापिकायः॥ निध्ना भू नपुष्। छनुष्विनगा देश्चर्यान्तर्गन्न अचर्य्याविष्णयः। यथा । निध्ना विष्णिक्ष्णपुः भाकान्यः। श्रिमाणिना। यज्ञ कामायनाथिष्ः भाष्ट्रमाणिना। यज्ञ कामायनाथिष्ः भाष्ट्रियाणिना। यज्ञ कामायनाथिष्ः भाष्ट्रियाणिना। यज्ञ कामायनाथिष्ः भाष्ट्रियाणिना। यज्ञ कामायनाथिष्

विधिः जि अवभन्या (त्रवाषा आ
क्रियन वयः। इंड्यर्थ इंक्ष भुड्य
क्रियन निज्ञमः। इंडि व्याकत्रनः।।

व्योगान जि अयभन्या (त्रवाषा

अङ्ग्यन निज्ञमः। इंडि व्याकत्रनः।।

क्रिया निज्ञमः। इंडि व्याकत्रनः।।

क्रिया क्रिया हिंडि व्याकत्रनः।

क्रिया हैंडि व्यक्ति।। नामक्किनः।

हेंडि त्राक्रांनर्थिः।।

वर्ः की श्कानाग्**ठेविशः। ইতি** भिन्नि॥

न्यः जि पथ्यः॥ मत्नाङः॥ विवृगर्गः

ওংশবং ।। ক্রুদ্শরীর শ্চ ।। লঘুকাশ্মর্য্যঃ পু• কট্ফলবৃক্ষঃ । ইতিরাজনির্মটঃ ॥

न्यूथिक जी कृ मुथहै। उट-शर्यायः। जामन्ती २। इंडि हाताः वनो ॥

বর্গণঃ পু॰ অখিনী পুষ্য হস্তনক্ষত্রাণি। যথা। উগ্র: পূর্নহান্তকা পুরগণ জীণুয়ন্তরাণি স্বভ্রান্তাদিত্য হরিত্রয়ণ চরগণঃ পুষ্যার্থি
হস্তা লঘুঃ। ইতি দীপিকা।।

ववुगर्गः मु विक्छेक्स्ट्नाः।

লঘূপ

इं इादावनी ॥

र्छिटे। स्त्री म्र्गर्वाक। ইতি রাজনিত্ত নী

গ্রহার্ড্রন: পু॰ লাবকপক্ষী।ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ: ।।

শীতল স্থাবিমূত্র গল শোথ ক ফাপহণ।। ইতি ভাবপুকাশ:।।

व्युन्न्मृ िः शू॰ प्रगण्यान्तः। इंडि नम्बद्भावनी ॥

লঘুদাক। স্ত্রী কাকলীদাকা। ইতিরাজনির্ঘণ্ট:।।

লয়নাম ক্লী অগুক। ইতি শব-চিন্দিকা।।

তিবৃপঞ্মূল জ্লী জুদুপঞ্মূলপা-চন । তবু শালপণী প্লিপণী गध्व

वृष्ट् जी कर्ष कात्री (भाक्षुत्रमः पुरुष्
। यथा। भावभागि भृत्तिभागी वार्डाः
की कर्ष कात्रिका। (भाक्षुत्रः भक्षः
जि देक्टिं कि कि भिर्म् मृत्यः वृष्ट् साम्
विष्टा भिर्जा निवाशहः। नाजुः स्थः
वृष्ट् प्राह् जुत्र सामान्यत्री भुः
पूर्व। इजि जावस्यानः॥

नवन्ते घूनिभुगा। वजाहाही है निष्टुर्भयकः शृ॰ (जाहनी। मूखा-कथिता निज्ञ मुक्तकः। य- (जाहनी देखि था। देखि निकः) ना खनाः। पृष्ठी ह्य॰ मजः शांक हिन्दुका॥

नघ्भञी खी अथयीठ्कः। ইতি রাজনির্ঘট:॥

লঘুপিছিল: পু॰ ভ্করুদারক: । ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥

नघूशृङ्गः शृ ज्भिक्रमः। **३७** द्राजनिर्यणः॥

नध्यमतः श्र कृपुकानिः। उटने शर्यायः। সृष्यकनः २ वल्कतः ७ সৃष्यभ्यः ६ मृष्यम्ं: ६ मध्यः ५ मत-स्वातः १ मिथिश्रियः ৮। अन्य शक् स्वातः १ मिथिश्रियः ৮। अन्य शक् स्वातः। मध्यास्त्रः। कक वाख नामिष्। स्वप्रदेश स्थिषः। ज्ञात-वातकषः। स्वट्रियः। स्थिषः। ज्ञात-भाषम् पृष्ण। द्वित्राक्षनिर्यकः।। नध्यमती स्वी स्वप्तती। देखि द्वाकः। (स्वप्रेः।। लघु युक्ती জी कृ पुरुक्ती। उৎ-পর্য্যায়:। ফলোড বা ২ সৃষ্মপ্রা ৩। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

मध्यम् रिप्र कृपाधिगदः। ইতি রাজনির্ঘট:॥

ল্যুমাণস: পু• তিত্তিরিপক্ষী। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:॥

व्ययुगाः नी জी গন্ধমাং नी। ইতি ... রাজনির্ঘণ্টাঃ ।।

नघूनय॰ क्वी वीत्रगम्न॰। इंडः स्राः

वयुत्रनाकना जी वयुन्यतिका। १७ ब्राजनियंग्टेः ॥

लगूरुखः भुः भीयुरदेश । हेडि (रुमहन्तुः॥

লঘূ: হৃমদুপা ত্রী লঘুদুম্বরিকা। ইতিরাজনির্ঘট:।।

লব্দুম্বরিক। জ্রী ক্ষুণ্যেড্যুরিকা।
ছোটোড্নুর ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায়: । লঘুপএফলা২ লঘুছেনদুঝা ০ লঘুনদাফলা ৪ । লঘান্যডুয়রাজ্বা ৫ । রসবীর্য্য বিপাকেষু
উডুম্বরাৎ কিঞ্ছিন্ন গুণেষা।
ইতি রাজনির্ঘটঃ ।।

লঘী দ্রী লাঘবযুক্তা।। স্যুন্দন-পুভেদ:। ইতি মেদিনী।। পূক্কা। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

नक्षा जी तकः भूती॥ अधूनी লন্ ইতি নামা খ্যাতা। ভৌষ্টিউঃ শান্ত্রমতে সাচ প্রিক্রামধ্যভা গে তিপ্ততি ॥ লক্ষোদ্যাৎ চুতুথ-ণ্ডেভ্য: স্বদেশে লগ্নপুমাণ ভবঙি । यथा। साल क्र नित्र नवाकारि রন্যা: প্রাক্পশ্চিমে রোমকপত্ত-নঞা অধ শুতঃ সিদ্ধপুর পুমেকঃ (जीत्मुथ यात्मु वडवाननक ॥ অবৃত্তপাদান্তরিভানি তানি স্থা-নানি বন্ধোলবিদো বদন্তি। অপিচ । घज्रकाञ्जयनी भूरदाभवि सक-ক্ষেত্রাদি দেশান্ স্গৃশন্ সূত্র মে-কগত বুধৈ নিগদিতা সা মধ্য রে: था जूदः। जाती भुष्टरदा भद्र व বিষয়ে পশ্চাজি রেখোদযাৎস্যা-ভমাৎ ক্রিয়তে তদন্তর ভূব• থেটে-ङ्गा य कल।। ইতি निकास्त्री রোনণিঃ॥ 🗱 ॥ অথ লঙ্কাপুরী ব-র্ণন । বৃষ্টোবাচ । ত্রিংশদ্মোজন বিস্তীর্ণা• স্বর্ণপুাকারভোরণা• ॥ দক্ষিণস্যোদধে স্তীরে ত্রিক্টো নাম পর্বতঃ। শিথরে তন্য শৈলস্য মধ্য মধুধি সমিদৌ।। পত্র প্রিভিগ্র দুয়াপা॰ টক্ষিয়া॰ চতুর্দিশ।।। শকার্থ মহক্তা পূর্ব পুষর্ণ বহু বৎ দরিঃ॥ বসম্ভ তত্ত্র দুজ্ঞাঃ

द्रोकगशुक्रवाः। व्यमद्रोद-তা সমাসাদ্য সেন্দা ইব দিবৌক नः ॥ विकानुर्गं नमानाम्। भव्ताः भडेक्न्रनाः । पृत्राधर्या ভবिष्ठेषि ्रुह्मकरिम बंद्र छि वृ जाः ॥ ই छि व क्रिश्रांक किला किने नामाधायः ॥ सा भाषा॥ भाकिनी॥ एवरे।। इंडि सिहिनी ॥ शान् वित्मयः। ७९ পর্য্যায:। করালত্রিপুটা ২ কাণ্ডি কা ৩ বিক্ষণান্থিকা ৪ ৷ অস্যা ख्याः। क्राइः। हिमदः। शोलाः ত্ব'। পিত্তনাশিত্ব'। বাতকারিত্ব' । ওকর্ক। ইতি রাজনিঘণ্টঃ।। नकानाकी गू॰ হন্নান্। ইভি मबद्रावनी ॥ লহাধিপতি:) পু[,] রাবণ:। ইতি জ ঠ টাধরভূরি পুযোগৌ লঙ্কাপতিঃ লহাপিকা)দ্রী প্রা।পিডি'শাক गङायिका ইতি ভাষা। ইতি **শদ** वसादिका दिवावनी।। नकाश्यो भू वृक्षविष्मयः। लका-নিজ ইতি ভাষা। যথা। লক্ষাস্থা यी ताबवृद्धा जमुतृरजा विभायकः। है [उ मद्र जिनुका।। ज्ञावानि वि **ল্ফুেশঃ পু• রাবণঃ।** ইতি ত্রিকা-अम्बरः॥ गरकाणिका जी भृका। हेि नसः

त्रज्ञावनी ॥ नव्हायिका जी भृद्धा हेि अस-त्रञ्जावनी ॥ লকঃ পু॰ সক্ঃাবিদ্ধানা ইতি ভাষা। ইতি মেদিনী॥ क्री बाक्षः। इज्रुगानि-লঙ্গুণ কোৰ: 11 क्षी উপবাস:॥ जनगः॥ প্লবন•। ইতি মেদিনী ॥ অগ্যতৃত্তী-यगिष्ठिः। यथा। श्लू ७ छ वर्द्धनः भ-ক্ষিমৃগগত্যনুহারক। ইভি হেন-**हनुः।। छ।। अ**श्चित्वद्यनित्वत्था ग्था । न हा शि वाङ्गर विकास नारमा श्रम श्राप-धः कृष्टि। न हिनः भाष्ठः अर्थार मृत्थन न धरमद्यः ॥ इंडि कोर्प्यः উপরিভাগে ১৫ অধ্যাব: ॥ नञ्जि विक्तिक्रमण्याः ॥ লচ্তি বৃষণ চকেণ গোপঃ। ইভি दुर्गामात्रः ॥ লম ড ব্রীডে। ইতি কবিকল্লজনঃ ।। ড लक्षर । निष्ठाया॰ नम् ३७,(न्र । ইতি দুর্গাদাস: ॥ ই ভঙ্গে। ইতি কবিকলুক্ষমঃ ॥ লছতি। ই লঞ্জতে। ইতি **पूर्णामाञ**ः ॥ क वासको । हेडि कविकन्न-कनः ॥ जन्नकि त्राहाननः। क

नकान

लाजगिक एन्द्र (भेष: १ देखि पूर्गाः भागः ॥

व्यव हेक् श्रिय छै। थे। हैं कि कित-कल्लकमः ॥ हैं के लक्ष्यि । छ। मी-श्रिः य छ। यो निरक्छन हि॰ मा वल-मानानि। हें डिमूर्गामामः ॥

লন্ধ ত্ৰু ভাসনে।ইতিকবিবল্ল জন: ।৷ কলন্ধবৃতি। ভাসনং দী-গুঃ। ইতি দুৰ্গাদাস: ।৷

লজকারিকা জী লজ্জালুলভা। ইভিশন্দালা॥

লজ্ঞা জ্ঞী অন্তঃকরণকৃতি বিশেষ:।
ইতি নাগোজীভট: ॥ অকর্ত্রের্রের ক্যানি গরজ্ঞান ভ্যং। লাজ্ ইতি
ভাষা। তৎপর্য্যায়:। নন্দাক্ষণ ২
ক্রী: এ ত্রপা ৪ বীড়া ৫ । সা অন্যত্তক্ষেৎ অপত্রপা ৬। ইত্যমর:॥ মান্দাস্যং ৭ লজ্যা ৮ বীড়: ৯ বীড়নণ
১০। ইতি শব্দরত্বাবলী।। লজ্জাল্য়ঃ
। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥

हाडानुः भू खी क्रुभिविष्मयः। एट-शयानः। त्रङ्गभाही २ भभीभाखा ० प्ण्का ६ थिहत गिर्विका ६ मह्हाि हि-भी ७ मनद्री १ नमकाती ४ भूमा-दिशी ३ महम्मी १० थिती ३३ गुण्यानिका ३२ नद्धाः १० नद्धिती ३४ नक्जानु

রত্তমূলা ১৭ ভামুমূলা ১৮ ১৯ चंछनिकात्रिक्षु ३०,। ইতি রাজনির্ঘট: ॥ মহাভীতী ২১, ব-**मिनी २२ नाशिषधिः २० । ईंडि** भद्रिक्ता। अत्रा ख्नाः। क-টুর । শীতর । পিন্তাভিনার শোক দাহ শুম খাল বুণ স্প ককার্ত্তি নাশিত্বঞ্চ।। 🕸 ।। ভড্ডে-(मा यथा । बद्धाल् विभन्नी जान्त्र) অল্লকুপ বৃহদ্বা। বৈপরীভ্র চ वजान् र्गाडियान शुरगाहरष् ।। मञ्जान् रिवंभन्नी छ। एः कर्ने दकः কফাপনুৎ। রলে নিয়ামবলৈচব নানা বিজ্ঞানকারক:॥ ইতি রাজ-निर्वण्डः ॥ অन्। इ म्मानी माद र्**डे**वरा ॥ 🗱 ॥ व्यक्ति । व्यक्तान्ः স্যা**ংশ**মীপত্রা সমস্বাঞ্জলিকাব্লি-কা রক্ত গাদী নমস্কারী নামা খদি 🤆 রকেত্যপি ৷৷ লজ্জালু: শীতলাতি-ক্তা ক্যায়া ক্ফপিন্তগ্রিৎ। রক্ত-**পিত্ত ম**ঠीमाর । यानिः द्वागः न् বিনা**শ**যে**ে।। 🟶 ।। অথ ল**জ্জালু-ভেদঃ। অলপুষা থরত্বক্চ তথা भिरत्यान मृजा । जनमुषा प्रीयुः স্বাদুঃ কৃমি পিত্ত কলাপহা॥ ३।তি ভাবপুকानः॥ जन्या मू जिकानारम मुश्चेन्।॥

ত্বচ• 1 ইতি রাজ-

াল: ত্রি লব্জাবিশিষ্ট: । লটপর্নণ ক্লী
তৎপ্রায়: । অপরপিফু: ২ । নির্ঘণ্ট: ॥
ইত্যার: ॥ লব্জিড: ০ । ইভি লউ: পুণ দু
কর্লাবলী ॥
বলী ॥
বিজ্ঞা: ক্লিড: হলুড: ০ । ইড্য ইভি ভাষা।
বর্ষা: । ইভি লব্জালু: । ইভি রাজ লই। জ্লী কর্লালু: । ইভি লাবা।
বিজ্ঞান ক্লিডা । ইভি শব্রন্থা বিশেষ: । প্র
বলা ।
বিজ্ঞান বিজ্ঞান ইভি কবিকল্প ক্লেণ্টা ইভি ক্যাল্য: ॥
ক্রিণা নির্দা ক্লিডা ইভি দুর্গাদাস: ॥
ক্রিণা নির্দা ক্লিডা ইভি দুর্গাদাস: ॥
ক্রিণা বিলামে।
ক্রিণা ক্লিডা ইভি দুর্গাদাস: ॥
ক্রিণা ক্লিডা বিলামে।

वालां किं। । इंडि कविक्वक्रमः ॥ वाला १ छः छमा छादा वालाः वाताः इंडि यावट ।
किंडि लाकः निम् मार्गर । किक्विप्रिंडि विश्वः ॥
किंडि विश्वः ॥
किंकः भू मूर्छनः । इंड्रागिनि
क्विप्रः ॥

महन्तुः ॥ शृहः। ইতি क्रहे। थतः ॥

অঞ্জিকা জ্বী বে**শ্যা। ইতি হে**ন

ठन्तः ॥

निर्चिष्टः ॥

विर्ज्यः १९ पूर्जनः । इंडि भन्नज्ञाः

विषो ॥

विदेः १९ काडिनिस्मयः । निर्हेषा

ইতি ভাষা। রাগভেদঃ।। তুরঞ্ধঃ

हेळ्ऽनांदिरकायः॥ वदे। जी क्रब्लाडमः॥ नामिक्राक्षा ইতি ভাষা। বাদ্যভেদঃ॥ পঞ্চি-বিশেষঃ। গুামচটক ইতি খ্যাতঃ । ইতি मिनि ॥ हमुञ्जः । ইতি (रुगठन्तुः ॥ जुगतकः । (जाउती ইতি খ্যাতঃ। ইত্যারভরতৌ ॥ विनाम। इंडि कविक्तुक्मः॥ লডাত বালা। ইতি দুর্গাদাস:॥ উমন্থনজিল্প্যো:। ইভি কবিকল্লজন:।। উন্মন্থন• পীডিঠী-ভাব:। উৎক্ষিণ্ডীভাবন্চ। লডভি লতা বাহুনা পীডিতা উৎক্ষিপ্তা বা স্যাদিত্যৰ্থ:।। জিহ্বা তদ্বিষ্-किया। व प्रिंड किन्ना म्मन्सनवर्छी न्यां दिख्यः ॥ म न्यां विष्यं । তি प्र मूलनग्डाम्निजि ञीहर्यः। शीउगठी छार्थः ॥ कवार्रेष्ट्री मिन्द्रः कित्र । वहती गूझ वय छी छि गूता विः । উৎক্ষিপতীত্যর্থ:। উভয়ত্র ডল-

যে। রেকত্বালব্ব।। কেচিভূ জিছো;

পান্তলে ইতি পঠিত্ব। জিলায়া উদ্ধ স্থন॰ উৎফেপন নিভি ব্যাখ্যায় থড়ভি জিল্পা॰ সর্গ ইভ্যেবোদা স্বস্তি। ইভি দুর্গাদাসঃ।।

লড ক ড ৰীপ্সে। ইতি কবিকল্প ফন: ।। ক ড লাডযতে। লাভ এব ইত্যন্যে। বিশেষেণ আগুমিছা বীপ্সা। ইতি দুর্গাদাস: ।।

ना सार्वा मारागः॥
ना है कि जायाः। है कि कियः
क्लाक्रमः॥ है नाखारा कि नाखरः
जि नाखि। जायाः कथनः। ज्याः
दिक्षित्र मनारा है हिपूर्णानामः॥
ना छ है कि উৎক্ষেণা। है जि
किविक्लाक्रमः॥ छ नाखिनः। जनुव क वनानिम्यायशासिण निष्ठा जमा

নত্ত্ব। অসামিধাবা মিম্নদ্যাদি ত্যেকে। লড় ইতি। ই লঙ্যতে। কি লঙ্যতি লঙ্তি ভঙুল্ লো-ক:। ইতি দুর্গাদাস:॥

লড তক কেপে। ইতিক্ৰিকল্প-

क्रमः॥ नडवंडि व्यननाउट्। हैंडि पूर्गामामः॥

निष्ठः वि यत्नाकः। ইতি वि-काखः मयः॥

व उवी।

नडुकः भु॰ भिष्ठेकिविष्मयः। नाजु इति ভाषा। यथा। नहुका पू-ब्रांदा छङः। ইতি রাজবল্লভः॥ जाभित्र। टिलान हिवसा भकुः छ-विट हुर्नक नडुकः। ইতি मध-तिनुका॥

লণ্ড• ব্লী বিধা। ল্যাড ইতি ভাষা ।ইতিকেচিৎ।।

নত হাতে। সৌত্রধাত্রয় । ইড়ি কবিকল্লজন: ॥ দতা । ইতি দুর্গা-দাস: ॥ এতা জী লভভি বেইবভে যা। সা শাখাদিরহিতা ওড়ুচ্যাদিঃ। তং भर्गायः। वज्ञी २ वुछिः । इछ মর: ।। বল্লি: ৪ বেল্লি: ৫ পুত্তবি **৬। সা শা**খাপত্রসমাযুক্তা চে भुजानिनी । इंजि अक्त्रवादनी ख्रभर्गायः। वीक्र २ खन्मिनी উলপ:৪। ইত্যমর:॥#॥ অমায वीक्षा (ছरकर्जु निन्ता यथा অপ্লুতিমিমহোরাত্রে পূর্ব বিশ তি চন্দুমা:। ভতো বীকৎসু সতি পুষাভ্যর্ক ভতঃ ক্রনাৎ " **ছिनंडि वीक्षा यन्न वीक्ट**ः **ए निमाक्त्र । भण वा भार ७**। कुष्ण के जिल्ली ইতি শ্রীবিফুপুরাণে ২ অংশে অধ্যায়ঃ॥ #॥ আশুমে রোগ या मुख्या न जारि र्यथा। जा काणि अगाखः भागसूक र मूकः। थड्क् ती ककरी ठानि বিরে মঙ্গলপুদা ॥ বাস্ত্ ः ... বেল্লম্চ বার্তাসম্চ শুভপুদা ল **जाकनक मुज्र- गर्ब- गर्ब** नि শ্চিত ।। ইতি বুদ্ধবৈবৰ্ত্তে 🗟 ভূষ क्रमथए ३०२ व्यथायः ॥ भाशा। शिरंक्ः॥ शृक्षा। १ मन भागे । इंडानद्रः ॥ क्यां दिव शे॥ णडाकख्रिका ॥ गांधवी ॥ मूर्बा । इंडि स्मिरिनी ॥ क्लिडिका ॥ मा-त्रिवा। ইंडि त्राजनिर्धिः ॥

न्डाक्द्रक्षः शृ क्द्रक्ष्दिष्णवः ।
क्रिक्ट्रक् इंकि हिन्ते जाया ।
छ भर्यायः । मूझ्रमः २-वीद्राच्याः ३
वक्रुवीक्रकः ८ धनमाक्षी ६ क्रिक्नः
५ क्रव्द्राक्षी १। व्यम्प्रभ खनाः
। क्ष्रृद्धः । উक्षद्धः । क्रि वाछ नाः
मिद्रकः ॥ छद्दीक्र खनाः । मीमनदः
। भ्राद्धः । व्यक्षः विवाभरुद्धः
। ইতি द्राक्षनिर्यकः ॥

লতাকন্ত্রিকা স্ত্রী লতাকন্ত্রী।
তৎপর্য্যায়: । কটু: ২ দক্ষিণদেশজা ০ ৷ অস্যা গুণা: । তিক্তত্বণ ।
ষাদুর্ব ৷ বৃষ্যুর্ব ৷ হিনর্ব ৷ লযুর্ব ৷
চক্ষ্যুর্ব ৷ হেদনীর্ব ৷ শ্রেম
তৃষ্ণা বস্ত্যাস্যরোগ নাশির্ক
ইতি পথ্যাপথ্যবিবেক: ।। অপিচে
। লতাকন্ত্রিকা তিক্তা হৃদ্যা শী
তাস্যরোগন্থ ৷ ইতিরাক্রবল্লভঃ।
লতাজিল্ব: পুণ সর্পঃ ৷ ইতি শন্ম
নালা ।।

লভাতকঃ পৃণ নারস্বৃক্ষ:॥ ভাল বৃক্ষ:। ইতি শদ্মালা ॥ শাল বৃক্ষ:। ইতি ত্রিকাওশেষ:॥ লভাদনঃ পৃণ লভাশাল:। তথ

अर्थायः । जिक्तः २ अथवर्गः ० || वजामावती जी मावतीवजा हिंडि क्रिकः ८ विनाः ৫ मीर्घः ७। इंडि बङ्गान्।'। লভাপনস: পু॰ ফললভাবিশেষ:। छत्रमूक देखि था। उ:। उदमर्गायः ৷ চেলাল: ২ চিত্রফল: ৩ সুথাশ: ৪ রাজভেনিবঃ ৫ নাটামুঃ ৬ কেদুঃ ৭। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ: ॥ লতাপ্ত্ৰা জ্ঞী সমূদুান্তা।পিডিঞ্-শাক ইতি ভাষা। ইতি শব্রত্না-वनी ॥

লভাপুভানিনী জী শাথাপুচয বভীলভা। তৎপর্য্যাयः। বীৰুৎ ২ গুল্মিনী ৩ উলপ: ৪। ইত্যমর **ভ**রতৌ ।। বীক্ধা ৫ বৰু ८ ७ । ইতি मदवञ्जावनी ॥

ब्री লভাফল• भाषानः। यथा। 'বাসু**কঃ কা**রবেল্ল**শ্চ বার্ত্তাঙ্গশ্চ** শু-**७ भूगा । ल** ठाकनक मू जर• अर्द• সর্বত্র নিশ্চিত ।। ইতি বুক্ষবৈদর্ভে ত্রীকৃষ্ণজন্মথণ্ডে ১০২ অখ্যায়: ।। नठा जा जा जा जा विकास नद्रभावा ॥

লভান্নি: পু পুবাল: । ইভি बिका अल्यः द्वाजनिर्घणे का नजारक्ट खी भूका। इंजि मद त्रैज्ञादनी ॥

मदब्रञ्जावनी ॥ न जाय है: जी मिलिशा इंडि म यगाना ॥ नी भुवानः। इंडि লভাযাবক• श्रावनी ॥ লভারনন: পু॰ সর্প:। ইতি হারা: वनी ॥ नजार्कः भु रुद्रिर्मनाष्ः। उर পর্য্যায:। দুজম: ২। ইত্যমর:॥ ল্ভালকঃ পু॰ হন্তী।ইভি ত্রিকা-

ওশেষ:॥ লভাবেষ্টঃ পু• যোডশরতিবন্ধান্ত-र्गडठ्ठीयवंद्धः । यथा । वाङ्ड्रा॰ পাদযুণ্মাভ্যা• বেষ্টবিত্বা স্ত্রিয়• র-(न । वयू विक जाउन (वाती व-ভাবেপ্টোৰ মুচ্যতে॥ ইতি ব্ৰভিম-छत्री॥ अ॥ रिणविरणयः। यथा। व्यान्या निक्षना ह्वान् वराहिष्टे-वान् जना। অভ্যন্তরঞ্জ মার্গপু• বা-হত ক সমস্ততঃ॥ বেণুমন্ত ক্তা; বেষ্ট তথা রৈবতক গিরি ৷ খাক্দ-বন্ত গিরিঞ্চিব মার্গধৃ ত্রিতা হ্ থৈ:।। ইতি হরিবংশে বাণযুদ্ধ 📶 वजारविष्टे छक : क्ली व्यानिक्र नर्द्धिः । যথা। উদ্বুউক পীডিভক লভা-বেপ্তিতক তথা। ইতি শব্দমালা। मिर्डर्सीयः शुः भानवृक्तः। ३७। णक्रज्ञावनी ॥ লতিকা জী লতা। ইতি লতা मेदाट शार्थ कर् भुजायन किक

পুত্যযেন বা নিম্নন।।

লুভিকা স্ত্রী গোধা। ইতি সিদ্ধান্ত-क्षोत्रम्यात्रुगामिवृज्धिः॥

্লপ ঋ ভাবে। ইতিক্বিকল্লফনঃ ।। य अजीनमर अजनामर । ভাষ: কথন•। ইতি দুর্গাদাসঃ॥

लभन की गृथ । इक्रामदः ॥ ভাষণ। ইতি লপধার্থনর্শনাথ। লপিত জী বচন ।। কথিতে তি। ইত্যমর:॥

नश्चिम की शाम्यविष्णयः। नश्ची ইতি খ্যাতা। যথা। সমিতা স-পিষা ভূষ্টা॰ শকরা॰ প্যসি কি পেৎ। তথ্মিন্ ঘনীকৃতে ন্যুদ্যেৎ नद्य मित्रिगिष्कि ॥ मिल्बिया অজ্বিকা খ্যাতা গুণানস্যা বদাম্য-रः। विश्वका वृःश्नी वृष्णा वन्ता পিত্তানিলাপহা।। দ্বিধা শ্লেখ্য-क्ती छ्वी (ताहनी छर्मनी भन्नः। িত ভাবপুকাশঃ॥

कविकन्नकम् ॥ इ लघुरु ७ लघः

शाविनर ७ छै: ॥ नन्। म हद्रशायुष खरिन भोन भान स्त्री। इंडि पूर्गाः मानः॥

वकः बि शुर्थः। ইত্যনরः॥ वद्यवर्गः मु॰ পণ্ডिजः। ইত্যময়ং॥ खी नायिकारजनः। यथा। व का। খণ্ডিভোৎক্ঠিঙা লল্গা (পা্ষিতভত্কা। কলহান্তরিতা वाममञ्जा वाधीन छत्रं का ॥ इंडि জটাব্র: ৪

লভ ইড শদে। ইতি কবিকল্প-ষ্ঠ ।। ই লম্ভ্যুতে। ড লভতে। ইতি দুর্গাদাসঃ ॥

লভ ডু ঔড ব প্ৰাপ্তো। ইঙি कविकन्नकमः॥ जु निक्किमः। छे नक्षा । ए नज्र ७ । य नजा । नज-ভি পুন ৰুত্থান মিভি গণকৃতা নি-ত্যবাদিতি রম্বনাথ:। বস্তুতস্ত वाज्य वाजः भगिष्यामन् ज्या লভ ইবাচরতীতি ক্বৌ সাধ্য । ্ভি দুর্গাদাস:॥

वज्यः भू वासिवक्षमत्रक्ष्ः। है ত্যুণাদিকোষ:।। ধন ।। বাচক:। তি সিদ্ধান্তকৌমদ্যায়ুণাদিবৃত্তিঃ ই ড সু সনে।। শদ্ধে। ইতি লভ্য তি ন্যায্য । ইত্যময়:।। **बहावार। इंडि भिरिनी ॥**

তে। সুংসন নিহাবলয়ন নিতি লমকঃ পুং বিস্তঃ। ইতি সিদ্ধান্ত-

कीमूर्गम्भारिवृद्धिः ॥ লম্পটঃ পু বিদ্ধঃ। ইতি লম্পা-क्रमदार्थ (मिनिनी ॥ आजकः। যথা। যথৈহিকানুষ্মিক কামল म्मिष्ठेः मृत्उयु माद्रयु ध्रातयु विखयन् । শঙ্কেত বিদ্বান্ জকলেবরাত্যযা-দ্ম স্তস্য শুম এব কেবল ॥ ইতি শ্রীভাগবতে ৫ ক্ষনে ১৯ व्यथ्यायः॥

बम्भाकः भूः बम्भिः॥ (मभाखिनः । ইভি মেদিনী।।

बम्भार्टेशः भू॰ भर्टेश्वान्रः।इंडि श्रवावनी।।

লয়: পু॰ প্লুডগতি:। লাফ ইতি ভাষা । ইতি লোকপুসিদ্ধ: ॥ উ स्राप्त- भूगग्न-काव ॥

बग्नः পु॰ नर्डकः॥ अञ्च॰॥ काष्टः। ३७ माक्षित्रमात्रागामिवृद्धिः॥

 উৎকোচ:। যথা। প্রাভৃত টোক। ৰ • লয়েংকোচ: কোশলিকানি-(व) डेशाहातः शुनानन्तः शाता পুঞ্চাযনে অপি ॥ ইতি হেনচলু: ।। অক্ষভেদঃ। যথা। চর লম্ব গনা ভেদাঃ পাটকো হক্ষাদিচালনে। লগকেশঃ পু॰ বিষ্টরঃ। স ত বিবা-ইতি শব্মালা।। (क्रवामी नष-मानात्रथा मृबः वा । यथा । बिजू क जूजरा र्याण उपनस्त्र खरा

ज्वाहाजा नक्ता। विद्या पूर्वन যুতা দলিতাবাধে তযোঃ স্যাতা ।। স্বাবাধা ভুজকৃত্যে। রন্তর মুকা পূজাयত नयः। नम्हन ज्रार्कः স্পষ্ট• ত্রিভুজে ফল• ভবতি॥ উ मारुद्र १ । (कार्य नहीं मनुभिज বিভু**ৰে** ভুজৌ তু যব ব্যোদশতি-থি পুমিতৌ হি देश। তত্রাবলম্ব-কমথো কথ্যাব্বাথে ক্ষিপু তথা চ সন্কোষ্ঠ মিতি॰ ফলাখ্যা॰॥ न्यानः। जुः ४८ जुस्को २०। ४७ वस्त यावास १। २ वस्तावसम्ह >२ (क्वयरवक्ष ৮८। ইভि वीवा-वजी।। नीर्यः। जमा इंडि ভाषा। যথা। দূরত: শোভতে মূর্থো লছ-শাট পটাবৃতঃ। ভাব্য শোভতে मूर्था यावट किक्षित जावर ॥ ইতি চাণক্যু ॥

নম্বর্ণ: পু॰ অক্ষোঠবৃক্ষ:॥ ছাগঃ । इंडि मिनिशा द्राक्षमः॥ इंडी । ইতি শদরলাবলী।। (শানপকী । ইতি রাজনিষ্ট: ।। দীর্ঘশোরং ॥ তন্মক্তে ত্রি॥

रकारन दादाभावमानार्थः जार्ष দ্বিত্যবানাবর্ভবলিভাগোনুখা অ **म**•थ्या ७२ र्छाः। यथा। উদ্ধৃ (कामा

ভবেৎ বৃহ্ধা লঘকেশস্ত বিষ্টর:। मिक्कगावर्खका वुका वामावर्छन्छ বিষ্ট্র: ৷৷ ইতি সংস্কারতভুণ ৷৷ কে-শো ২ত্রাগু'। ইতি প্রাযশিকতত্ত্বে 'गङ्गामाहात्याः भुजिनिहिज्दर्छ-বটুসানপুকরণে লিখিত ॥ #॥ দীর্ঘকেশযুক্তে ত্রি॥ वयुम्हा जी रेमःश्वीनिश्नवी। ইতি রাজনিঘণ্টঃ॥ বৃহদ্শনবিশিপ্টে ত্রি वयन क्री नाज्जिषि उक्षिकारिः। ए९ भर्यायः। जमस्कि। २। इंडा-भद्रः ॥ षश्चरक षश्चन नन्तु। क्षिन मनः। इंडि उड़ीकाशाः खत्रठः॥ वश्मदार्थाकाव॥ ৰক:। ইতি শহ-वष्यः विमुका ॥

লম্বনান প্রি লম্বাধনানবস্ত। লব্বাডোঃ কর্ত্তরি শান প্রত্যুধেন নিম্লমণ।।

লম্বীজা **দ্রী সৈ**ংহলীপিপ্ললী। ইতি রাজনিঘণ্ট: ॥

लगा खी लखीः॥ (गोन्नी॥ जिक्कः यो। ইতি মেদিনা॥ मक्कन्रा-वित्मयः। यथा। खकक्कि॰ वजुः यागो॰ लग्ना॰ जानुः मक्कि॰। उपायाः नृह्डांधः माध्याः विश्वाधः जान्न ॥ सन्दि म्हाभू श्राय मक

এडा मधी भुखुः। ইতি হরিব**ংশ** व्यक्षिणिङ्गाशनः॥हिशालयकन्। বিশেব: ৷ যথা ৷ তত জ্ঞাক্ষৰচ: मुद्धा (मदी लक्षा मधानुदी । गहत्र लश्च भी यु पु वाग जातका सक् ।। ডভো যোগ সমাধায অদৃশ্য हिमवर्गु । कृष्रिगुकम् छ-मुन॰ मर्भगए नार्थमानजा॥ मा-ন্তৰ্জাৰ মুপাগম্য ত্যক্ত্বা সা বাসসী পুন:। পরিত্রাণাষ বাণস্য বিজয়া; ধিষ্ঠিত। ততঃ ॥ পুমুখে বাসুদেব-म। रियामाः (काउँवी क्रिजा। ইতি মহাভারতে হরিক'শে বাণযুদ্ধ।। ত্রী তাল্ভু স্মাজিস্বা। विश्विका **७८**र्य्यायः। चिकिका २। इंडि ब्राक्ष-निर्घण्डः ॥ जुधाज्वा ० गनमुखिका ৪। ইতি হেমচন্দু:।। অলিজিন্থ। ৫ অলিজিহ্বিকা ৬। ইতি শদ্-त्रष्ट्रावनी ॥

विष्ठः वि जुःनिजः ॥ मिदिः।

इं वि वि शाखाः कर्मा क भूजः

स्व निष्ठमः ॥ विश्वमानमानाः। दिग्व

वाश्वमानः भू॰ गर्ममः। इंडम्बदः॥

छेपतिक वि। इंडि इम्बन्सः ॥

वाश्वाधः भू॰ উद्धः। इंडि ब्राम्न
निर्वण्टः॥ वश्वमारमाध्यक्कि वि॥

वाश्विधः भू॰ উद्धः। इंडि विकाछः

(नयः ॥ दीर्घाष्ठविनिष्टे वि ॥ वस्र को भुडिनसः। ইভি एम हन्दः॥ धृनिः। वि उ मप्त इंडऽ याट ভाবে १ने भुडायन निस्स निजि॥

লয়। জ্ঞী বাটশ্রল।।ইতিহারাবলী লয় ড গত্যা॰।ইতি কবিকল্লজনঃ।।

ए वया ३ वि मूर्गामामः ॥ लयः भृ दिनामः॥ मःस्मयः॥ ভৌর্য্যত্রিকস্য সাম্য । ইতি মে रिनी ॥ পुलगः । इंडि भद्रज्ञा-वनी ।! # ।। शीखवार/भारन्यामा-না কিয়াকালযো: পরস্পার সম-তा वायः। वायस्य श्रिकारः श्रामा তিলগন্তি বুজন্তি সাম্য গীতাদখো राजि वा नयः। नी ए य अ निवि नगण्डा॰ दा अन्। इन्। यहिन याः ভরত:॥ 🗱 ॥ जगञ्चानिविद्धः न• गायकमा ठङ्ग्नारमाञ्चर्छः দোষবিশেষো যথা। লব্জিত ভীত মন্তেৰু অব্যক্ত মনুনাসিক। का कम्रजः ब्लितः कस्मा विच्यानि विक्कि ज्ञा विश्वतः विव्वयदेशव विश्वि क्षे दियमाञ्जः। व्याञ्चलः जाल-হীনঞ্চ গাতু দোষা শতর্দশ ॥ 🛊॥ অথলয়া:। হৃদিস্থিতি: কণ্ঠস্থি-তি: কপালছিভি রিতি ল্য এয় ।

অপরে তু। দ্বিপদী স্যাদ্বলতিকা यिलका ছिमथिखका । दागक्य ন্তত্ত শ্লা খণ্ডধাবা ফডক্লক:॥ জ ম্রুড়িকা কলভিক: খণ্ডক: খুরিক ন্তথা। কথিত শতুরস্যোদ্ধ শত্র-(मृष् नर्डकः ॥ ब्रामुः यष्ट्रान्तानना-वक्ष्ठा गन्तवही छानि । काहच मह-র্বরী ঘউ। মিশ্রোর্জবনিতা ততঃ॥ অতিচিত্ৰ: সময়ক্ষ বলিভোৰ্দ্ধদল তথা। আবিদ্ধন্ত টক্ষবক ন্তত শ্চি-ত্র বিচিত্রকৌ ॥ আন্ত্রী বিকৃতধা-বাচমুঙ্গলোথ বিজ্ঞোলকঃ। রম-ণীয ভউকৈব করকটক সংজ্ঞকঃ॥ **চত্বারি শ**দিমে প্রোক্তা লযা লয-विभावरिः। नायन वामा। जगवा-न् लाय लीता अनार्पनः ॥ इंडि न गी जना या पत्रः ॥

लयभूभी जी नहंकी। ইতি नम्-त्रज्ञावनी॥ लगरमः शः नहें। ইতি কিকাশে

লযারম্ভ: পু॰ নট:।ইতি তিকাও: শেষ:॥

विशाविषः श्र. निहः। ইতি मदद्राः। विशेष

লর্ব গভৌ। লর্বতি। ইতি সিদ্ধান্ত-কৌমনী।।

वन उक वेश्वायाः। ইতি कवि वन्नक्राः॥ क उनान्यः छ। देश्वा

ननार्ह

चार्श्विहा। ইতি দুর্গাদাস:॥ লল ত্ক ইপ্লে। ইতি কবিকল্ল-क्यः ॥ बेश्रः इंडि वानदाजाः जनउज्य क्षण । **म**ण्डाम हेडा-कार्त्रण जक्रा शि व्या कथः ন বাধ্যতে ইতি চেম জীবিহিত প্ত্যথৈ: কুচিৎ সৰ্বপোপি ন বা-ধ্যতে ইত্যস্য বাচ্যত্বাৎ অন্যথা কারণা কারণ মিত্যাদযোগি নসুঃ । এব वक्षाभाष्यु नी उ नास्क है-ত্যাদিম্বলি বোধ্যা। লল্যতি ধন লোক:। ইতি দুর্গাদাস:।। ननष्किञ्चः भुः উष्टुः॥ स्रकृदः॥ हिरमुबि। इंडि मिरनी॥ ৰল্ তি বিলাস্ত:।। উন্নত্ন-বিশিষ্ট: ৷৷ জিন্থাকিযাবিশিষ্ট: ৷৷ क्लिश्विष्टैः ॥ वीञ्जाविणिष्टेः ॥ উপসেবাবিশিষ্ট: ৷৷ ভাষণবিশি-श्वेः ॥ উৎক্ষেপবিশিষ্ট: । ইতি লডধাভোঃ কর্ত্তরি শত্ প্রত্যেন-ডস্য লকারাদেশেন চ নিয়ন।। चनम्यः भूः निम्नाकः। ইতি करि। वेनन क्षी (किनः। ইতি (इमहन्तुः

॥ চালন । ইতি নাগোজীভটঃ॥

यथा। काली कद्रालयम्मा विशिधाः

ন্তাসিপাশিনী। বিচিত্ৰ খুডাছ-

थद्रा नद्रमालाविज्यना। द्वीशिवर्य-भन्नीथाना भुक्षमा⁻माज्ञित्वत्रवा ॥ षठिविद्यात्रवरना जिल्लानन भी-ষণা। ইতি দেবীমাহাত্ম্য ।। नन्मः भुः वानः॥ भानः॥ भु-यानः। ইতি রাজনির্ঘণীः॥ वनना खी कामिनी।। नादीएडरः ।। জিস্থা। ইতি মেদিনী।। ললনাপুষ ক্লী হ্রীবের । ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ नननात्रियः शू कम्यः। इंडि त्राजनियंगेः ॥ काभिनीवज्ञ ७ कः॥ वनडिका खी नाडिनमूक्श्रेकारिः । उ९ भर्यायः । वचन २ । इंड्र-মরঃ॥ গোধা। ইতি শব্দমালা॥ ननाकः शृ॰ (सङ्ग॰। ইভি শব-**हिन्द्रका** ॥ **जना**हे॰ क्री व्यवस्वितिभयः। क-भान इंडि थाउ·। उ८ भर्यायः। जलिक २ (गावि: ၁। ই**उ**प्रनद्गः ॥ নহাশর:৪ শর:৫ ভাল: ৬ কপা-नकः १ अनीक । ইতি भप्तद्भा-বলী।। ললাটক ৯। ইতি ধনঞ্জযঃ ।। তস্য শুভাশুভ लक्ष्म विश्वा উন্নতৈ বিপুলৈ: मोड्ड र्ननाहि वि-, यरेन ख्या। निक्रना धनवस्र म य-खिन्तु मृर्**ण** नंद्राः ॥ जाहार्य्याः

मुक्तिविमारिषः नितारिषः भाभ কারিণ: । উদতাভি: শিরাভিত্ত यखिकां छि र्थरन यद्राः ॥ निरेन् वंबाः रिं वंबार्शः क्रुक्क्यंत्र छ। छथा । नःवृदेजक ननारिक क्षा उन তৈ নৃপা: ॥ ললাটোপস্ভা ভি সো রেখাসুঃ শতব্যিণা। নৃপত্ত न्।इउन्डि तायुः भक्षनवडाय ॥ অরেথেণাযু র্বতি বিছিন্নাভিক পু•ফলা: । কেশাস্তোপগতাভি<u>•</u> क वामीन्यायू नंद्रा ভरवर ॥ পঞ্চভি: সপ্তভি: যটি: পঞ্চাশ-ছহভি তথা। চত্বারি শচ বকাভি জ্ঞি-শন্তুসমুগাৰিভি: ম বিংশতি র্বামবক্রাভি রায়ুঃ ক্ষুদুাভি রল্লকণ । न भृथू वालम्मृनि ङ ङावो हाथ नन्दिकः ॥ भूजमार्ष्यनम् अः स्थान **मज्ञः** महारत्वाममः। ইতি গা-काउ ७० वाष्ट्रायः॥

वनार्टकः ज्ञी शुमस्ननारेः। इठि मम्बद्धावनी॥ ननारेभावः। इठि धनक्षयः॥

वनावेसभः भू• मूर्युः। ইতি मि-बाह्यकोमुनी ॥

वनारिका जी सर्नामित्रहिउनना-रोज्यनः। रिका इंडि थ्याउ।। छ० नर्यामः। नजनान्यार। इंड्य भवः ॥ ननारेष्ट्रम्बन । उट्ट भर्यप्रायः। मञ्ज्ञही २। इंजि नद-ब्रञ्जायनी॥

ननाम की ननाम । यथा। भुषा-न वृक म्राम्य भूख वानि विकास म्। ज्वावाकि भुजारवयू ननाम मार ननाम ह।। ইতি कपुः॥

वनाम॰ ती हिझ्।। धृकः।। मृक्

।। भुषानः।। ভृषा।। त्रमाः।। वानथिः।। भूषुः।। जुत्रकः।। भुष्ठावः।।
देखि (मिस्नी।। ष्यचननार्धे ष्यनः)
वर्गहङ्गः।। गवानीनाः ननार्धेहिखः।। ष्यचमः। इज्याद्योकायाः
खत्रकः।।

वनामकः की भूतानाख्यानाः।
इंडायतः ॥ छार्यसानाः भूतः
नःमूथ्डाण नाखः चनाम शर्याख माग्डः चनामकः चनामः जिन-क मित इंडि इंदार्थ कः। इंडि ভরতः॥

वनाभी जी कर्नभ्यनित्मयः। ७८ পर्यप्रायः। উৎক্ষিপ্তিক। २। ইতি শক্ষালা॥

ললিত জী শৃসার ভাবজজিয়া বিশেষ: । ইত্যমর: ॥ সুলমার বিধানেন জুনেতাদি জিয়াসচিব কর চরণাস্থ বিন্যাসো ললিত ।

ললিতা

তথা চ। সুসমারাঙ্গ বিন্যাসে মস্ ণা ললিত• ভবেৎ। যথা। সভুভ ক্ কর্কিশল্যাবত্ত নৈ রাপভত্তী भा निम्मन्त्री ननि उनि जानि जानि नम्राक्षानन । विन्रमान्त्री हत्रपक भारत जीवया रियत्यार जिल्लाका ह পুথমব্যসা নর্ত্তিতা পদ্ধজাকী। जुत्नवारि कियाभावि गुन्नगाः विधानजः। इस भाषाक विन्यार স্তক্ণ্যা ললিত বিদু ব্নিত্যন্যে 🕶 ॥ ञ्यनाहार्य्याभिष्ठिः म्यालिः व्रिक्टिक इंड्रान्य । **नन्**र প্লে ভাবে ক্ত: ৷লড বিলাসে ইত मा मनी बादिवार उमा ववः वा ইতি ভরত:।। অপিচ। বিন্যা ভঙ্গি রঙ্গানা ভুবিলাসমনোহঃ । সুস্বমারা ভবেদ্যত্র ললিত ভ मीत्रिजः ॥ ইजुऽब्ह्वननीनमिनः । ननिउ: পু' রাগবিশেষঃ। ড त्रक्षणः यथा। भुकूझमश्रह्मभाव ধারী যুবাতিগৌরো ংলদ লোচ बी: । विनिः तरन् वात्रगृहारः ্ভাতে বিলাসিবেশো ললিত: रिष्टे: ।। **उत्र**) गानत्रम्(या र्थः প্রাভর্গেয়স্ত দেশাগো লভি পঠনজরী। বিভাষা ভৈরবী कारमारमा भाषकीर्मान ॥ इति সঙ্গীতদামোদর: ॥ ললিত: ত্রি সুন্দর: ॥ ঈপ্লিত: । ইতি মেদিনী ॥ চলিত: । ইতি বিশ্ব শব্দরহাবলে)।॥

विविज्ञां श्री मङ्गि छिन ।
जिन्ना प्रानः यथा। यि ना विविज्ञां प्रानः यथा। ये ना विविज्ञां प्रानः यथा। ये ना विविज्ञां प्रानः यथा। ये ना विविव्यक्षां प्रश्वां हि विव्
ज्ञां मुं जानना नवर्योवननम्भन्ना
हार्यकी विविज्ञुं जा।। ইजि जिप्राह्मिज्ञुं ॥

ললিতা জী কন্ত্রী।। নারী। ইতি
রাজনির্ঘণ্টঃ।। নদীবিশেষঃ। যথা।
নিমিনামুস্ক রাজর্ষেঃ শাপাদ্ধুন্ধসূতঃ পুরা বশিষ্ঠো হুশরীরো
হুভূৎ শাপাদ্ধ নিমিন স্তথা।। তঃ
তো বুন্ধোপদেশেন নির্জনে কামক্পকে। সন্ধ্যাচলে তপস্তেপে তঃ
স্য বিষ্ণু রভ্তুদা।। পুত্যক্ষ স্তম্য
দেবস্য বরদানামহামুনিঃ। অঃ
মৃতান্যবতার্য্যাশু স্প্রু ক্ত্বাগিরেজটে।। তত্র স্নাত্বা চ পীত্বা চ শাব্রি।। তত্র স্নাত্বা চ পীত্বা চ শাব্রি।। তত্র স্নাত্বা নম নদী বরা।। নিঃসূতা তত্র চাপ্লু ত্য চিরায়ু রগদো
ভবেৎ ।। ত্যাৎ পূর্ষ্ট স্প্রাত্র -

विविद्याभा अतिष्ठा ॥ अगिताः म्हिक्शि भूई ग्रहास्वावजाति ভা। বৈশ্যেশুক্লপক্ষস্য তৃতীযা-যা নরস্ত য:। ব্রু র্য্যাদ্রে ললিতা স্থা-न मञ्जापन वुरह्य ॥ विव-खायाः প्रजीति खगवामान भर्व-णः । **स्य**॰ विकृ विक्क्तभी खद्यार ভগবান হরি: ॥ कलिखायाः नदः ল্লাড্রা দ্বাদশ্যা শুল্লপক্ষকে। ভগ-यत्त म्याक्ष्य (या यहार भारत-শ্বর• ॥ স যাতি বিশুভবন• শরী-রেণ বিরাজতা ।। ইতি **কালিকা**-भूतात ५) व्यक्तायः ॥ 🚓 ॥ त्या-পীবিশেষ:।যথা। অথিল রসা মৃত মূর্ত্তি: পুস্মর কচি কদ্ম তা-त्रको शानिः। कनिङ भागा व লিতে। রাধাপুেয়ান্ বিধু র্জঘতি ॥ ইতি ভক্তিরসাম্তসিলু:।। ললি-**छ। न**्राभवा रे**न**व्या शद्या ভुमान्ह শুখন্তে। ইতি তটাকামা[•] জীব-গোস্থামী।। তস্যাঃ স্বৰূপণ যথা। या पूर्गा टेमव जानिका जानिका रिम्य दाविका। এতাना मस्दरः गुडि मडुः मडुः हि गात्रम् ॥ ইতি পান্মে পাতালখণ্ডে রাস-लीलायाः नात्रसः शु ि छीकृषः वाकाः॥

वविजामधभी की जापुगुल्मश्री । তব अक्रुषी वुज कार्या । येथा छ-বিষ্যে। ভাদেু মাসি সিতে পঞ্চে সপ্তম্যা॰ নিযমেন যা। স্নাত্বা শিব॰ লেখিবিত্বা মণ্ডলে চ সহাষিক ।। পুজযের ভদা তস্যাণ দুল্লাপণ নৈব विन्तर्र । इन अक्कृति वु उरवन थरा-**७•।** ইতি তিথ্যापि उडु•॥#॥ उ-षिथिर्यथा। जजारनी यजिवाहन भूर्व-कः मक्षन्नः वर्गाए। ७ वरम् उजानि ভাদে মাসি শৃলে পক্ষে সপ্তা্যান্তি-(थो यावड्जीवनभर्य) छ॰ अभुक (भा-ত্রা প্রীমদমুকী শিবদুর্গাগুডিকা-मा भुजिववी व जामुक्त मध्याः गलमामिए वजा भूडा भूर्वक निव পার্বতী পূজা যাবজ্জীবন ডে:র-ধারণ ভবিষ্যপুরাণোক্ত বুতকথা শুৰণৰূপ ললিভাস্থনী বুত্মহণ করিষ্যে। ততঃ সহুলুস্কু॰ পঠিত্বা जाभानप्रार्घप्र विश्वाय शालामानीन् **न**•পূজ্য ভ্তশুদ্ধ্যাদিক• বিধায মণ্ডলানিষ পূজা মারভেৎ। ততে। थ्राज्ञ समित्रिम भूझ मञ्जा मान-সোপচারে: সংপ্রু অঘ্য সং-ञ्चाभा भूनर्वति वा वावाहरयः ! শিবপূজাৰিধিনা শিব দুৰ্গাপূজা-विधिना मूर्नाक यथा मञ्जूरभारितः

ंजः পृक्ष्य व्यावद्गनात्त्वान् शृक्षयः । ,, ভতো. ২৪গুছিযুক্তডোরক দুর্পে-ন সিক্ত শিবদুর্গাভ্যা অপ্যিত্বা ভৎ ডোব্লক বামকরে বন্ধা ভোজ্য মুৎসূজ্য কথা• শৃণুষাৎ ৷ অপ্তফলা- 👑 'नि मन्त्राथ। उठा मृक्किण मन्त्राथ ।। #।। व्यथ कथा। बिक्क प्रेदाह। লোমশো নামদেবর্ষি ম্থুরা মাগতঃ পুরা। সে। হার্চতো বস্দেবেন দেব-क्रा ह युधिष्ठित्र ॥ छेन्दिष्टः कथाः भुगाः कथगामाम ति उसा । छउः কথ্যিতু ভ্য: কথা নেতা পুচক্র মে ৷৷ ক'সেৰ নিহ্তা: পুঞা জাতা জাতাঃ পুনঃ পুনঃ। মৃতবৎসা দেব-কি ত্ব॰ পুত্ৰ দুঃথেন দুঃথিতা ॥ যথা **इन्द्र**मुशी भीना वज्व नज्य शिया । তথা ত্বং দেবকী ভদুে পুলদু:খেন দু:খিতা।। পকাছীণ্যুতা সা তু वञ्वाकवभू धिका। प्रानव (मवकी प्तिव ভবিষ্যাস न সংশय: ॥ (एव-কু,বাচ ৷ কা সা চন্দুমুখী দীনা বভুব नहर्षाया। कथः धीनवुकः सम्राक् ৈত্য্যাঃ সন্ততিকারণ ॥ সপরী रूर्भरणनः भोजागुगद्वागुबर्धनः। लायम উवाह। व्यव्याध्याया॰ भूहा রাজা নহুবো নাম বিশুক্তঃ ৷ তুস্যু " बारङा न्हास्यी नाता हन्त्रम्थी

প্রিযা॥ পুরোহিত্স্য তস্যৈব পত্নী মালা চ নামিকা। তথো রাসীদৃঢ-श्रीजिः म्ण्रसीया भन्नम्पत्र ॥ अथ-ভেপি চ মিত্রিণ্টো স্থানার্থণ সর্যূজ্য ल । शास्त्र शास्त्र उदेवव वर्णमा নগরাঙ্গনাঃ ।৷ স্নাতা স্তা মণ্ডল•চক্রু ন্তমধ্যে ব্যক্তক্ষিণ । লেখ্যিত্ব। निव॰ माड गुग्या जरु मक्दर॰ ॥ গন্ধপুষ্লাফতৈ ভক্ত্যা পুজ্যিত্বা যথা বিধি। পুণম্য শিরসা ভক্ত্যা দৃষ্টা স্তাভ্যা• বরব্রিয়: ।। কিমিদ• ক্রিয়-ভে সাধুঃ কথ্যতা• যদি রোচতে। কদা বা ক্রিয়তে কি•বা ফল• সম্যক্ **उ**मृह्या ।। ज्ञिय उष्टृः। श्रिजा **২মাভি রেডমিন্ পার্বত্যা সহ** শ-क्तः। रक्षा मूज भिनः मूजुः मिर्व-म्याञ्चा निर्दाहराः ।। श्राद्रशीय भिहः ভাবত্মাবৎ পুাণস্য शारतः। ভাসা-স্ত ভদ্বচ: শুত্রা তে কৃত্রা নানসং তথা। কৃত্ব। চ সম্বিত তত্ৰ বন্ধ্বা দোর্ভ্যাণ সুডোরকণ।। তত স্তা: স্ব-গৃহ• জগ্ন: সথীভি: পরিবারিতা:। কালেন নহতা তত্ৰ বিষ্যুত তদ্বত• न्भ ॥ भूभखरा हन्द्रमूथ्या विम् उक्ष সুডোরক। মৃতা কৈশ্চিদহোরাত্রৈ: म। वज्व श्रवङ्गी ॥ माना ह छ-कूरी बाजा प्रमारक् व्रुज्ञाननाए।

তথৈৰ তে চ মিব্ৰিণ্টো লাভে লাভি-गद्ध भला।। मञ्जय ज्य खेळाव भा **७ क मगरः भूनः। जिल्लान जिल्लान** পাুথে পুন: কালে চ তে মৃতে ॥ অদৈবমাতৃকে দেশে জাতে গোস वमकुल । রাজ্ঞো জায়া বভ্বাথ भृथीनाथना ना भूनः ॥ अभाती নাম বিখ্যাতা সা তু রাজ্ঞো **ং**তি বল্লভা। অগ্নিমীল দ্বিজস্যাসীন্দ্রা-য্যা ভ্ৰণনামিকা ॥ পুরোহিতস্য কালেন স্বন্ধূটী বহুপুঞ্নিণী। জাতি মরা চাষ্টপুত্রা তথৈব চামৃতপুত্রা।। পুন নিরম্বরা প্রীতি বভুবাথ তযো ছিল। তত্তেশ্বরী পুত্রমেক পুস্তা ७क द्यागिन ॥ नववर्ष ज् भक्षव মগান্তত্র যুধিষ্ঠির। তত্র তা॰ ভূষণা দুষ্টু মাজগামাভিদুঃথিতা ॥ স্থি-ভাবাদতিয়েহাদপ্তপুত সম্বিতা। অযুক্তাভরণা নিত্যু স্বভাবেনৈব ভূ-বিতা।। তা॰ দৃষ্টা পুলিগী॰ ভব্যা॰ भुककालयदी करा। उठा गृहः প্রেষয়িত্বা তা॰ সখী॰ ভীবু মৎসরা ৷৷ চিম্বামাস সা রাজ্ঞী তস্যা: পুএববণ পুতি। হতা হতাক যে পু া: পুন জী বন্ত্যনাম্যা: ॥ বহুপুত্ৰা कीववर्ग भुगृकाख्त्रभ कथः। শোভদে হাধিক ভদু তডিৎ সৌ

माभिनी यथा ॥ ज्वामावाह। जार्षु 🗸 মাসি সিতেপক্ষে সপ্তম্যা ললিতা-नय । नाजा मिव॰ लिथिया मण्-লে চ সহান্বিক।। সংপ্রা বিধিবৎ পুাপ্ত বৈলোক্যে যह বিদ্যুত। ত-(रव हि बुंठ• भूबं• द्वा मह मया क्-ত•া৷ তন্ম্যা চরিত•ভক্ত্যা তেনাস্৽ সুস্থির। তথা নাচরিত স-ন্যক্ দর্প খ্যাত শরীর্যা।। তেন তে সন্ততি শিয়া রাজ্যে ২পি সতি দু:-থিতা। পুভাব এব: কথিতো বুত-म्याम्य भवा मथि॥ व्यक्षं उन्तर अनाम्यानि जम् धर्मम्य मृत्र । স্থিভাবাৎ পুতীছ ত্ব• নাত্ৰ কাৰ্য্যা বিচারণা।। সংপ্রা শঙ্কর ভক্ত্যা करत वष्ट्रा मृत्डातक । यावड्डीवः ম্যা তাবৎ শিবস্যাত্মা নিবেদিত: ॥ ইত্যেব সময কৃত্বা তত্ত: পুভ্-তি ডোরক। মর্ণক্প্যম্য বাপি করশাখাসু ধারণ ।৷ শঙ্করঞোমযা সার্দ্ধ সৌবর্ণ রাজত ভথা। তামু-পাত্রে পুতিষ্ঠাপ্য ব্রাহ্মণাযোপপা-मरयर ॥ भागमः भिष्ठेकरिक्षय जन्माः ভোজ্য পুষরুত:। সংগাতান্ভোজ-যিত্বা তু স্ব**য• ভূঞ্জীত তৎপর•।**। মণ্ডল পোনসদৃশ শিবস্যাতা নি-विष्ठि । ইত্যেব পুতিজগুৰ বুত

দান ফল• ততঃ॥ বভ্ব সুপুজা ॥ माधी के यही जुवानयही। वुजन्राः जा পু ভাবেন সুপু প্রা ত্বঞ্চ দেবকি ॥ ভবিষ্যাসি ত্রিলাকেশ পুপ্রঞ্জ-নিষ্ঠাদি। ইত্যেব শুবেবিত্বা চ विज्ञज्ञाम मूनि खना।। कगाम अनुज्ञः भार्थ ग्राभारत खराषिउ। याः জিনঃ সাচরিষ্যন্তি বুতনেতদ্ম্বি-ক্যাচরিত শূভ। তাসা সন্ততি বিছেদোনকদাচিক্তবিষ্যতি॥ ज्ञि-य रेन्हदाहाँद्रवाहि बुडामंडर गूथः ॥ याम्य जियमन्दिन।। यो व्यक्ती বুভ গিদ প্রবণী সমেত দেব विভाव। इत्रय ह खक् निश्रा । ভক্ত্যা করোতি কলুষৌঘ বিঘাত দক্ষণ সাধী সদা ভবতি শোভন कीववर्गा॥ इंडि ভदिवानुदारा **अ**क्रिकेट्ट इथा जनाखा ॥ 🛊 ॥ (मध्यानम्) वानिनी। यथा। न-लिङा गानभी भोडी नाही (पव-किंदी उथा। भिचदागमा दागि-ल्या ভवन्नीयाः मुमस्यमाः ॥ ইতি नकी जनारमाम्बः॥

बन ही बाडीफन। ইতি শব विमुका ॥ ववश्रः ॥ वामञ्जकः ॥

विष्ट। इंडि ब्राजनिर्घण्टः॥ (लणः ॥ दिनाणः ॥ ब्रवः **(इरन' || द्राम**भूथ: | इंडि मिनी ৷৷ অত্র বিনাশস্থানে বিলাসঃ ! ইতিবিশ্বঃহেমচন্দু ম্চা। কালভেদঃ । यथा। अक्षानमनियमाञ्च काश्वा काश्चाषय॰ नवः। इति (इनहन्तुः॥ वावानाभाभकी। इंजिब्राङ्गनिर्घण्डः ষ্ঠির।। অক্টাথ্য প্রবস্থাথ্য দেব- विवस् क्ली सनामथ्या ভবণিক দুব্য-(छरः। उ९ भर्य) यः। (प व ज्नु मः २ শ্রীসংজ্ঞ ৩। ইত্যমর:।। শ্রীপুস্-ন । ইতি ভাবপুকাশঃ ॥ লব-ঙ্ক ক ৫। ইতি শব্দরত্বাবলী।। ল-বঙ্গকলিকা ৬ দিব্য পশেখর ৮ লব ১ প্রীপুর ১০ কচির ১১ বারিসম্ভব ১২ তীগুপুন্ন ১৩ ভূ-व्यात्रः १८ गीर्वावस्यमुमः १८ वन्तनः भूम १५। जमा खगाः। मी उत्तर् । তিক্তত্ব॰। চক্ষুষ্যত্ব॰। ভুক্তরোচন-षुः। वाज भिज कक नामिष् তীকুৰু । নৃদ্ধ ক্রাপহর্ক । ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ আধ্যানানাহ শূল-मुद्रः । मीभनद्रः । वयुद्धः । इंडि রাজবল্লভঃ।। অপিচ। লবঙ্গ ক-টুক• ডিক্জ• লযু নেত্রছিত ছিন•। দীপন পাচন ৰচ্য কফ পিতাসু नामक्टा। क्का कि कि ख्याधान

শূলনাশু বিনাশবেং। কাসং খা সঞ্চ হিত্তাঞ্চ ক্ষয় ক্ষপৰতি পুরু ॥ ইতি ভাবপুকাশ:॥

नवक्षः क्षी नवकः। इंडि भेषः ब्रह्मवनी।।

न्दक्किनका <u>जी</u> न्दक्र। द्राजनिर्विः॥

লবঙ্গলভা জ্রী পুয়বিশেষঃ। যথা। ললিভ লবস্থলভা পরিশীলন কো-भन भनगमीरत । भधुकत निकत কর্ঘ্যত কোকিলকুজিত কঞ্জক টীরে ।। বিহরতি হরি রিহ সরস বসন্তে। নৃত্যতি যুক্তিজনেন সম• नथि वित्रश्किनमा मुद्राख ॥ ইতি जगरनवः॥ बाधायाः मशीविष्णवम्ह नवन क्री काबद्रमयुक्त्वाः। उनु शक्षविष• यथा । सोवहंनः रेन-क्षव २ विष्टे ७ ঔডिर ८ नामू-पुः ৫। তথাহি। সামুদু । यबु नदग मक्कीवः विमित्रक्ष छए। रिमन्नावा **र**ङी मीर्जामव गानिग्रंक मि-ন্ধুত্রে।। রৌমক বসুক পাক্য বি फ्क क् डरक खय । (भी वह र्ल **१क** कृतक। इंडाप्यक्षा (इन्यं । यथा । লবে। হভিলাবো লবণে। ইভি **हानदः** ॥

णदनः शृ जिक्टल्सः॥ द्राक्तनः

विष्मयः ॥ त्रमविष्मयः । इंडि मिन रिनी ॥ शृथिवाशिखनवाङ्कातस्व-ণঃ। ইভি চক্রপাণিদত্তক্ত দুব্য--গুণোপরি শিবদাসীযটীকা उৎ भर्यायः । भर्देः २ । उम्र खनाः া লবণো কচিক্দুসো হগ্নিদায়ী প-চনঃ স্থাদৃকরশ্চ সার্কশ্চ । রসি-তো নিতরা জরাঞ্চ পিত্ত শিক্তি गानक ममाजि व्यक्षकाती ॥ इंडि ताकनिर्छन्छैः॥ अभिष्ठ । व्यवनः (क्र पन छोक्तः भागता मेशिनः नदः। नित्या कठिकतः मानी मृष्टि श्रुकः ह्रा नघुः॥ अन्य । नवनः ला-ধনো ক্চ্য: পাচন: কফ পিভদ:। शुः खु वाजहतः कायरेमथिन। मृत्-তাকর: ॥ সো ২তিযুক্তো ২কি পাকাস পিত্ত কোষ্ঠ ক্ষ্যাপক্ৎ।। ইতি রাজবল্লভ: ॥ 🗱 ॥ লবণাসূর-স্য বিবরণ যথা। পূর্ব কৃত্যুগে व्राजन् रिराउयः जूमशामिः। त्नाः नानुत्वा २७वरब्बारका मधू नीम महामुद्रः॥ म नधु द्वीर्यामणामा वः र्घ्य ह जुननाहिजः। दङ्गानाह क-. দেণ দত্ত ভস্যান্ডতো বরং ॥ শ্ল• म्लाहिनिष्या गरावीर्या गरानु ভ॰। मरमो महाञ्चा मृणीला वाकार॰ हैठ उ मूबाह इ ।: याव भूदेव क वि:

লৈক ব বিকংখ্য মহাসুর:। তাব-ह्ल • उर्वर • म्राप्तिश्या नाम भिष्र-ভি॥ यक दा भिंच्छी । यहार विगडज्दः। ७ म्ला ज्यमार কৃত্বা পুন রেষ্যতি তে করে ।।এব ক-मुाहतः लक्षा ज्य अय सराज्यः। পु ণিপত্য নহাদেব বাক্য নেজদুবাচ হ ৷৷ ভগবন্মম বংশস্য শ্ল মেড ধ নুত্তমণা ভবেত্ত সভত দেব সূৱাণা भीयाता ऋभि।। उ॰ दुवान मध् (मयः भर्ब ज्ञभिकः सिवः । भुकुऽ-ৰ চ নহাদেৰো নৈতদেৰ ভবিষ্য-সি ॥ নাভু:ত বিফল। বাণী মৎ-পুসার কৃতা শূভা। ভবতঃ পুল মে-কন্ত শূল নেভন্ডবিষ্যভি॥ যাবৎ করন্থ: শ্লো ২য় ভবিষ্যতি সূত-স্য তে। অব্ধ্যং সর্বভূতানা শূল-হত্তো ভবিষ্যতি।। এব॰ মধু বর॰ बाहु। (प्रवाद भूगहराख उ॰ । ভবन॰ সো २ नूद्रामुक्षः काद्रयामाम मुनु छ॰ া। তস্যপত্নী মহাভাগা প্রিয়া সম্ভ্রী-নসীতি যা। বি**খা**বসোরপত্যু: সা न्।नवायाः महानुका ॥ जम्। পুগ্রো মহাবীর্য্যে লবণো নান দাক্ ণঃ। বাল্যাৎ পুভৃতি দুষ্টাত্ম। পা भारत्रव मनाहब्र ॥ जः भूषः मू-বিনী ভন্ক দৃষ্ট্ৰ। ক্ৰোৰ সমন্ত্ৰিত:। মধু: 🛮

म लोक मालाम नहिन किकिम् <u> व</u>ुवी८ ॥ न विशय इंम॰ लाक॰ भ्विष्टे। वक्गालयः। भूनः निर्वे व्यवरा वद्रः उदेश न्रार्वस्य ॥ म পুভাবেণ শূলস্য দৌরাজ্যেনাতার ख्या । म्डाभयि लाका खीन् বিংশবেণ চ ভাগসান্।। আছারঃ সর্বসভানি বিংশংধণ চ তাপসাঃ। আচালে রৌদুভা নিত্য বাদো ম-ধুবনে তথা !৷ হত্বা বহুসহস্থানি সি --र वाषु मृगा ७ जान्। मान्या रेक्टव **ज्रक्ल निष्ठा माहात माहि कः ॥** ত চুরা রাঘবো বাক্য মুবাচ স মহা-मूनीन्। घाजविष्ठामि जुम्सा वार्शः গছত্ বো ভয় ।। পুতিজ্ঞায় ভদা তেষ। মুনীনা মূগুতেজসা। স ভ্যা-जृन् नश्जान् नर्वानुवाह द्रघुनन्दनः ।। (का रुडा नवन वीद्रः कम्राः मः স বিধীযতা । ভরতস্য নহাবাহো শত্রস্ত চধীমতঃ।। রাধবেণৈৰ মু-ক্তন্ত ভরতো বাক্য মুবুবীৎ। অহ-নেন বধিষ্যামি মমাংশ: স বিধী-यञा ।। ভরতস্য वहः गुन्ना रेश्वर्यः भोर्ये **मग**िष्ठ । लक्ष्म । वद्भ छ-ছে। হিত্বা সৌবর্ণ নাসন ।। শত্রু স্তুবুৰীদ্বাক্য পুণিপত্য নরাধিপ । কৃতকর্মা মহাবাহ মধ্যমো রঘুনন্দ:

न ।। आर्यार्ग हि भूता मून्रा द्रायाः খ্যা পরিপালিতা। সম্ভাপ ছব-ं रय कृद्धा व्यार्य, म्यागमन भुष्टि ॥ পুষ্টে স্বি স্থিতে রাজয় ভূয: ক্লেশ মাপু যাৎ। তথা বুরতি শত্রে রাঘ-वः भून त्रवृवी ।। वदः छव् का मर इ किंग्जा॰ मन् भामन॰। म पु॰ হত্বা নধুসূত । লবণ পাপনি চব ।। রাজ্য পুশাধি ধর্মেণবাক্য মে যদ্য (वक्रामा यहा ७ युक्त भाकाङ्कर् यहि किन्ट नमान्त्रयथा जमा मृनः" গৃহীত্বা তু ভম রক্ষ: করোতি হি। ज जुः भूक्ष मार्न जगायु धविना-কৃত ।। অপুবিষ্ঠ পুর পূর্ণ দারি-ভিষ্ঠ প্রাযুধ:। অন্যথা ক্রিয়নাণে ত অবধ্যঃ স ভবিষ্যতি ॥ তত্তঃ পুভাতে বিদলে ভিমান কালে স রাক্ষা: নির্গতন্ত পুরাদীরো ভ क्याहात भुक्ति पिछः ॥ वजिमस ন্তরে বর উত্তীর্য্য যমূনা নদী। ভীর্বা মধূপুর দারি খনুয়াণি রভি-**४७ ॥ ততো २५** मिदाम शास्त्र क्दकर्ण। न दाक्रगः। वागहवरु नार्त्र शानिना ভाর गृष्ट्य। उ তো দদৰ্শ শত্ম জিত দারি ধৃতা-বুধ । তমুবাচ ততো রক্ষ: কিমনেন क्रियानि ॥ ७रेनादः ভाषमानना

रगठक मूल मूलः। मञ्जूषा वीर्याः मन्भावा রোষाদশুণ্যবাস্ভ ।। উ-বাচ চ সুস কুজ: শত্ম: স নিশাহরু । रगाक विहासि मूर्व एक वन्नुगुक्त॰ ত্ববা সহ ।৷ ভচ্ত্বা ভাষিত ভগ্ শতুমুস্য মহাত্মন:।কোধ মাহার-यखीवु॰ ভিষ্ঠ তিষ্ঠেতি চাবুবীৎ ॥ আহূতন্ত পুন ভেন শভ্যেন মহাত্র-न। वर्देगः काथमःयुक्ता युकार म-মুপস্থিত:।। আহণাৎ স বিক্ষ্যাথ তদ্ধনু ধবিনা॰ বরঃ। স মূমোচ নহা-বাণ লবণস্য মহোরসি।। উর স্তস্য विषार्ग्याम् श्रुवित्यम त्रमाजनः । भू-नरत्वाभमञ्ज निकासस्य निन्तान्तनः ॥ শত্রু শর্মিভিলো লবণ: স নিশা-**চর:। পণাত সহসা** ভূমৌ বজুাহ ्वाठनः ॥ जह म्न भक्षिवाः হতে লবণ রাফ্সে। পশ্যতা॰ সর্ব (मवानाः कपुत्र) वन मनुगार ॥ হতে তু লবণে দেবাঃ সেন্দাঃ সাগ্র भूक्षागमाः । উहुः मूमधूताः वानी• শত্মু শত্তাপন ৷৷ বরদান্ত নহা বাছো সর্ব এব সনাগতা:। বিজ্ঞা-কাদ্ধিণ স্তভ্য মনোষণ দর্শনংছি নঃ॥ रितारा जाविक मुद्दा म्रा मृद्दा मृद्दा मृद्दा ক্তাঞ্জি:। পুতু/বাচ মহাবাহঃ শত্যঃ পুৰতাত্মবান্। ইয় মধুপুরী

রম্যা মধরাদেব নির্মিতা। নিবেশ। भाश् गाहीयु (भव भिक्त दतः भतः॥ ্ত দেবা: প্ৰীতমনসো বাঢ় মিভ্যেব द्राघर । ভবিষ্য 🥒 পুরী রম্যা শ্র-সেনা ন সংশয:॥তে তথোক্তা মহা-জ্মানো দিব মাক্ৰছ স্তদা। শত্ৰান্ত্ৰা-পি মহাতেজা ভাং সেনাং সমূপনি-য়ং ।। সা সেনা শীঘু মাগছং শুহা শতুমুশাসন া নিবেশনঞ্চ শত্মীঃ শাবণেন সমারভৎ ৷৷ তাং পুরীং रिवामकामा॰ नाना भएगागरेमाः ভিতা ৷ নিরীক্ষ্য পরস্পীতঃ পর हर्य मूलागम् ॥ उन्। वृक्तः नमूर-भना निर्वमार मध्याः भृतीः। त्राम शास्त्रो नित्रीत्कृष्ट् रखं द्वामण जा-গতে ৷৷ ইতি শ্রীরামাযনে উত্তর্কাণ্ডে একবষ্ট্যাদি সপ্তভ্যজাধ্যাবেভ্যঃসঙ্ক-লিত'॥#॥ লবণসমু দুস্যোৎপত্তি ॥ र्यथा। विद्वजा ना तरका युका थ्वा वी वंड মনোঘক। সদ্যো বভূব উত্তব ধন্যা গত্তৰতী সভী ॥ তছে। তত্ৰ সুখা-**দীনা সার্ছণ পুলৈক স**প্তভি:। এক ेमा रुविशा **नार्कः** व्नस्वावत्या जूनिकं न ।। विज्ञहाद शूनः माधी मृक्याता-সক্ত মানসা । এত্রিষম্ভরে তত্র মাতু: কোড জগাম হ।। কনিধপুত্ৰ স্বদ্যাশ্চ ভ্ৰাত্ভি: পীডিতোভিযা।

ভীত॰ यञनयः मृष्ट्री उजाब जा॰ কৃপানিধি:।। ক্রোডে চকার বাল• मा कृत्का द्वाथागृरु रायो। भूतावन वान ना नाधी न परणी खिरक शिय॰ H বিল্লাপ ভূশ তত্ত্ৰ শৃদারা চ্প্ত মানসা। শশাপ স্বসূত কোপাৎ नवरगारमा ভविष्ठि ॥ कमानि তে जन किटिन था पिया हि की वि-नः। भणान नदान् वाला क यानु মুঢ়া মহীতল ।। গছপ্ত চ মহী । ন্টা बघुषीण भरनारुद्रः । ছिতি र्निवज युगाक" ভবিষ্যতি পৃথক্ পৃথক্ !। দীপে দ্বীপে স্থিতি কৃত্বা তিঠন্ত मूथिनः मूजाः। द्वीलङ्गां निनीः ভিশ্চ সহ কীডম্ব নির্বান ।। কনি-क्षा माञ्चाभाइ वयसारमा वजून ব হ। কনিষ্ঠ: কথ্যামাস মাতৃশা-পঞ্চ বালকান্।। আজগুন দু:থিতাঃ निर्वि भाज्ञानक वालकाः। सुद् विवत्रगः मर्स् भुकग्र धंत्रगीखनः ॥ পুণন্য নাতু করণ ভক্তি ন্যুাত্ম कक्षताः। जलबील जगुपुण जल-তমু বিভাগশ:।। কনিষ্ঠাদ্দপর্য্য-स्र विख्न विख्न मूत्र। स्वानक्र मूद्रा मिर्न पंचि पूषा कलार्गवाः ॥ **এতে वाक कलः भृश्वाः भगार्थक** ভবিষ্যতি।ব্যাপ্তা: সমৃ দা: সপ্তির,

সপ্তৰীপাণ বসুন্ধরাণ।। ইতি বুন্ধ-বৈবৰ্ত্তে ত্ৰীকৃষ্ণ জন্মথণ্ডে ০ অধ্যায়ঃ লবণ: জি লবণরসযুক্ত:। ইতি (मिरिनी।। नावगुयुक्क क।। লবণকি শুকা জ্রী মহাজ্যোতি-মুতী। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ नवग्यानिः जी माञ्जतनवर्गाः প डिश्ना ७८ भर्यायः। क्या २। ইতি হেমচন্দ্র:।। লবণাকরমাত্রঞ नवगर्ग की ज्गवित्नवः। उद भर्गायः। लागज्गः २ ज्गासः ၁ পটুতৃণক ৪ অনুকাণ্ড ৫। অস্য खनाः। मक्कोत्रद्वः। अन्नद्वः। कः बाराद्वः। अखन्द्रदः। अध्यव्ह्रिकः রত্বঞ্। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।। व्यवग्रवश् क्री रेमक्षवः विष्ठः कृठक्ष । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। **ज**्नारथनः जी मानार्थनवनामिः নিমিত্রপেনু:। তদ্বির রণণ যথা। हारजावाज। व्यवनाथन् वक्कामि তা॰ নিবোধ নহীপতে। অনুলিপ্তে ः भशेश्रं हक्षाहिन ऋगाउति ॥ (शतू॰ ववनमयी॰ क्ञा (वाफमशुइ नःयुजाः। वर्मः हज्जी द्रार्कन्तु इक्नारा॰क कात्रयए।। (भीवर्ग मूच मृक्षानि थुद्रा द्रोभाग्या खवा । मूथः ७७मयः छम्। म्बाः कन

मया नृभ ।। जिल्ला॰ भकंत्रया दाखन् चुान् गक्तमय ख्या। नित्व द्रज्ञमस्य व्यग्राट कर्तो नामराये उथा ॥ প্ৰিথণ্ড শৃঙ্গকোটো চ নৰনীত ম্যা: खनाः। স্তপুছা॰ তামুপ্গা॰ पर्जाती भग्निनी ॥ कारम्आ-পদোহাণ রাজেন্দু ঘণ্টাভরণ ভূবি-তা । সুগ্রস্গ্র ধ্পৈক প্রবিদ্বা विधानजः॥ आहार् वज्रयुर्णान तु।-ऋगाय नित्वराय । गृहान वाथ সংক্রান্তো ব্য**াপাতে** তথানয়ে॥ নক্ষত্ৰ গুহপীডাশ্চ সৰ্বকাল পুদা-পথে । विकाय माधून्छाय कली-नाय ह थीय उ ॥ (वह (वहाक्दि-म्रव **(**म्। जियायाहिजा १ स्नृ-भाग जुमाजवा ज्यामर महित्व न्-প II জপ্তব্যমেব মন্ত্রন্ত পুছদেশো-পবিশ্য চ। ছ একোপানছৌ দেযৌ मुम्का कर्नभाक ॥ व्याहारा वज्र-यूर्णान मिक्किंग कनक माम् 1 প্রোক্তেন বিধানেন স্বশক্ত্যা কন-কেন তু॥ ইমা॰ গৃহাণ ভো বিশু क मुक्ति न न । त्र उ । त्र उ । त्र उ । त्र उ ভ্তানা সর্দেবনমস্ক্তা ॥ কামণ कामपूष कामा कात्रास्या नत्मा তে। দত্ত্বা বেনু• লবণেন একা-হ শৈচৰ ভিষ্ঠতি ॥ স্বয়ণ তিরাক।

वित्भुग खरेथव लवगानिना। तर्-প্ৰেণ শতেনাথ স্বলক্ত্যা কনকেন তু ा रिख्या सर्ग माल्या छ यब एर-বোব্ৰধ্জঃ। য ইদ॰ শৃণ্যা জ্ক্তগ ্শাব্যেদ্বাপি মানব: ॥ মুচ্যুতে . সর্বপাপেভ্যো ক্দুলোকঞ্চ গছতি । ইত্যাদি বারাহপুরাণে খেতো পাথ্যানে লবণবেনু মাহাত্ম্য ।। व्यवनममः भू॰ (वानात्रकातः। ইতি ताक्रनिष्णः॥ वराकादः शुः वागातकादः। ইতিরাজনির্ঘন্টঃ॥ की नमीटनः।। मीछिः। इिजिमिन्द्रज्ञाव्यात्रा । सङ् ্রোতিমূভী। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।। वदगाइवः भू मानार्थ द्वापा हि-निभिज्ञवंजः । यथा । ज्याजः ् अः भूवक्षांभि ववगाव्य मूख्यः। যঙ্গুৰাভা নরোলোক প্রাপ্নোতি ্,শিবসংযুক্ত ।। উত্তনঃ ষোডশ দুে। ्षः कर्न्द्राः नवगठनः। यथ्रयः স্প্রভুদ্রেন চত্রি রখন: স্ত: ः ता सिहरोता यथा नका (माना-- कु ब काরरए९। চতুথা শেন বি-্ষস্তান্পর্বতান্কারয়েৎ পৃথক্।। दिशान भूर्वव कर्ग्याट वुकाभी नाक्ष नर्वरा। उद्देशकानुन् नर्वाः

न् लाकभाना वित्यम् ।। ज-ताः मि कामाप्तवादी · उद्यहाञ नि-বেশ্বেশ । স্ব্যাজ্জাগর ন্ত্রাপি দান মত্র নিবোধত।। মৌভাগ্য রসসমূতো যতো হ্য লবণো রস:। তদাত্মকত্বেন চনা পাহি পাপানগোভম !! যমাদ্মরসাঃ मर्ख (नाटकहै। लवन विना। श्रि-যঞ্চ শিবয়ে নিভ্যুণ ভন্মাৎ শান্তি-शुरा ७व ॥ विकूरिक मगुक्छ॰ यमानादागा वक्तनः। उमार श-ৰ্বতৰ্পেণ পাছি সংসাৱসাগ-तार ॥ व्यानन विधिन। यस मन्।-झवगभर्व उ॰ । उभालाक वरम् কল্ল॰ তত্তো ৰাভি পরা॰ গতি॰॥ ইভি মাৎস্যে ৭৭ অধ্যায়:॥ लवपाक्षिक की जामू पुलवण । इंडि त्राकिनिर्घकः॥ লবণারত্ত ক্লী লোণারক্ষার:।ইতি त्राक्रनिर्घण्टः ॥ লবণোভন• ল্লী সৈশ্বব•। ইতি ब्रज्ञाना ॥ লবণোত্থ॰ ল্লী লোণারক্ষার:।ইভি त्राजनिर्घण्टः॥ লবণোদঃ পু॰ লবণসমুদু:। ইত্য-नदः ॥ व्यवन॰ क्ली (हरनः। ইত্যমর:॥

व्यक्ती खी कनर्क्त विश्व । (नाना है कि कावा। जर्म ग्री ग्रा । ग्री ग्रा का र कार्य । ग्री ग्रा का र कार्य । विश्व का कार्य विश्व । । जरनी खी कनर्क्त विश्व । । जर ग्री के कि कावा। जर गर्य । । जर्म मन् । अभि है कि वाब निर्वेष्ट ।। जर्म कन क्या । इत्र ज्रा । इत्र ज्रा । मुगक्त ज्रा । विश्व वाक नाम प्रमा । हि वाब वाक नाम प्रमा वाक निर्वेष्ट ।। वाक निर्वेष्ट । विश्व वाक नाम प्रमा वाक निर्वेष्ट ।। वाक निर्वेष्ट । विश्व वाक नाम विश्व वाक नाम विश्व वाक नाम वाक निर्वेष्ट ।। वाक निर्वेष्ट । विश्व वाक नाम विश्व वाक नाम वाक

व्यवाकः भू॰ हिर्ममृत्राः। ইजुर्गाः रिकायः॥हिरमः। ইতিসংক্ষিপ্তः সারোণাদিকৃতিः॥

लवानकः भू माजाितः। इज्रान-निरकायः॥

লবি: ত্রি ছিদ্র:। ইত্গাদি-কোব:॥

কবিক লী দাক। ইত্যমর: ।।
কশ ক শিল্পযোগে। ইতি কবিক
লুজন: ।। ক লাশ্যতি স্পলো
নৃত্যে শিল্প যুনক্তীত্যর্থ: । ইতি
দুর্গাদাস: ।।

वाण्न की त्रम्नः । उर्श्यग्रीयः । स्वीवधः २ गृक्षनः ० व्यक्तिकेः ६ स्वाकन्तः ६ त्रमानकः ७ । देउ। स्त्रः ॥ त्रमानः १ श्लिहकन्तः ৮

ভূতন্ন: ৯ উগুগন্ধ: ১০। অস্যুত্নাঃ। व्यम्नद्राप्तन्छन्तुः । धक्त्वः । धक्ष्वः । কফ বাত নাশিত্ব। অশুচিত্ব। ক্রমি হূদোগ শোক্ষুত্ব । রসা-यनवृक्ष । इंछि রাজনির্ঘট: ॥ 🗱 ॥ অপিচ। नभुगन्त द्रामानः नामू-शुगत्का महोसय । ज्रितिका सह-कन्त्र भवत्राष्ट्री द्रामानकः ॥ य-मामृ उ॰ दिन्दिल्या कशात मूत्रमः ত্তমাৎ । তনা ততো হপতদ্বিদ্যুঃ সুরসোনো হপতজুবি ৷৷ পঞ্জিক **ब्रोम युक्ता ब्राममाञ्चन वर्षिठ: ।** ত্যাদুপোৰ ইত্যুক্তো দুব্যাণা 🎋 ণবেদিভিঃ ৷৷ কটুক শচাপি মৃশেষু তিক্ত: পৰেষু সণস্থিত:। নালে ক-वार উদিটো नानालु नरनः सृजः ॥ বীজে ত মধুর: পু্রোক্তৌর স স্তদ্-खनद्विति । त्रामात्या वृश्हरना ৰ্যেরা সিংকাফ: পাচন: সর: ॥ রসে পাকে চ কটুক ভীকো মধুর-का मणः। ज्यमकानक्ट कार्रेत एकः शिखाम् वृद्धिति। जैन्दर्ग-करता (सथा शिखा निर्द्धा बिनीयनः ।। इरमाश जीर्जुब क कि मूर्व दिवस গুলাক্তি কাস শোফান্। দুর্ণান क्ष अभिन्तिमार अस् अभीत्र श्रीज कका क इडि ॥ मन् मान

भाषा ७७ ॥ ब्राजान मन्नन् भू-ৰুষ স্ত্যুজেদেভিম্নিরস্তর । ইতি ভা वश्कामः ॥ अ। व्यवहा वभूनः कात्र मध्तः कर्छा। व्रका खकः সর:। ভগুসন্ধানকৃদ্বল্যে রক্তপি ख भुम्यनः॥ ইতি রাজবল্লভः॥ विम्तः शृ॰ विम्तः। ইতি मस्त्रः। विगी।

শ্ব ক শিল্লযোগে। ইতি কবিকল্ল ফ্মঃ ৷৷ ক লাষ্যতি জশলো নৃত্যে শिन्न यूनकी ठार्थः । इंडि मूर्गाः मिशा ॥

লষ য ঞ স্পৃহি।ইতিকবিকল্প-क्यः ॥ य क नयुष्ठि नयुष्ठ । ইতি দুর্গাদাসঃ॥

पूर्वामानः ॥

वयः भू नर्खकः। इंजु। निर्देशाः। अञ्चावनी ह।। লাস ক শিল্লখোগে। ইভিকবি- লক্ষ্ক ক ড দর্শনে।। আক্ষে। ইভি ं क्ल्रक्यः ॥ क लामग्रि ज्लालाः ন্ত্যে শিল্প যুৰক্তীত্যৰ্থ:। ইতি **मूर्गामामः**॥

লস শ্লিষি।। ক্রীডে। ইতি কবিকল্প

खवाद्रक हिङ लगूनरमिवना । । नमा जी इति पा देखि हातावनी।। ब्रावान माजभ त्वाष मिजनीतः विभिन्न की वावा। यथा। वावा-या॰ भिह्ना थाउ। निका नाः সিকা তথা। ইতি শব্দক্রি ।। वजीका स्त्री देख्यमः॥ वृद्याः म-मध्रगत्रमः । इंडि क्टिर्।। লমু ঈ ও ড ব্রীডে। ইতি কবি-কল্লজমঃ।। ক্বিলি সংযোগাদিলো-(भ नक्। दे अ नगुः। उ नक्काश्च। ইভি দুর্গাদাস:॥

> नरः वि न्निष्टेः॥कोि ७३:॥ भिन्न-যুক্ত:। লসধাতো: ক্ত পুত্যবেন নিয়ম:। ইতি লন্তকশদ্বুত্প-ভৌ ভর**ভ**শ ॥

লন্তক: পু॰ ধনুষোমধ্যভাগ: [ইত্যমর: ॥ लखकी भुः थबुः। ইতি শব্মালা। वय क म्यृहि। ইতি কবিকন वहितः) स्त्री महाउत्रकः । उ८-क्रमः ॥ यः नष्ठि नष्ठ । इठि नष्त्री ∫ भर्यायः । উল্লোল: २ कः (झावः ०। **३७ (**२म*०*न्द्रः **मद**ः

कविकन्नकमः ॥ क ७ नक्षरां नक्षा वहें लाकः भण्डि । **हिङ्ग्यूक**॰ करत्राञी अर्था का र ইতি দুর্গাদাস:॥

क्यः।। लग्नि। इंडि पूर्गापात्रः।। लक्कः क्षी व्यातः।। न्यव्याः। इंडि

स्मिनी।।

नकः द्वी द्वी क्षायुज्यश्री। नाक इंडि ভाषा। ইতি মেদিনী।। वक्रक क्री वक्रयं वरायशा लक्क नाम लक्क राजि। यापृणाः র্থস্য সম্বন্ধবতি শব্দম্ভ যন্তবেৎ। তত্র তল্লক্ক নাম তছক্তি বিধুর यि ॥ याम्भार्थ मञ्जूति यहाः भ मास्कि उ॰ उत्पव जाम्मार्थ লক্ষক যদি তাদৃশার্থে শক্তিশ্ नाः ভবেट । रेमकवानयस्य भदाः जूबगारि नम्सिनि नदगारादिव **उत्रगानावित गङा** এव। गङ्गान-यस्र जोत्रामावमाङ्गिजाः । उৎ সম্বন্ধি নীরাদিশক্তত্ত্বেন সৃহীতা এব ভীরাদ্যব্বশ বোধ্যন্তি তত্র ব্দক্ষ এব।। অপিচ। ভদেব विविध लक्ष्णावज्ञालकक नागा পি জহুৎস্বার্থাদিভেদাদনেকবিধ মিত্যর্থ: স্যাদেতত্মদি তীরাদিল क्क क्र व्या शका दिश्व स्था अ ভীরাদ্যনুভবে ভবেদ্ধেতু স্তদোক্ত-ক্রমেণ লক্ষকানা বিভাগো নত্ত্বে-ভদন্তি। তীরাদ্যন্থ বোধং পুতি ্ সীরাদিশক্তত্ত্বেন্ব পদজ্ঞানস্য লাফবন হেতৃত্যা লক্ষকানা মন-নুভাবক্ষাৎ গুৰুণা নগ্নো শৈত্য

न्ग्रामिन्।।(हो निकान महना-**म्हित्य । शक्षाया॰ धाय इंड्यांको** লক্ষিতেন তীরাদিনা সার্জনগৃহী-**जामः मर्गकरेमा व मधमार्था (धर्याः** न्यवाध भविश्वेषातिक हम । भू-কৃত্যথাবাছনসৈয়ব পুত্যথাখন্য ধ্-র্ম্যন্তরে হর্যবুদ্ধে বুর্গ্রা পদ্মতথা তী-द्राम्।विष्मिव उत्तर्भे त्रुवर्थात्वयद्भा-रि र्घाषानावन्य (वाथायागा<u>ः</u>। नह मक्तिग्रव भरत्रा सत्राकाङ्कभ-দান্তরোপছাপ্যার্থান্তি স্বার্থ ব-র্মিকার্য বোষ পুতি হেতুত্বাদর্য तुष्को लक्कार्थमः भूतिनः। स्रष्टाः পুবিশ্ভীত্যাদৌ লক্ষ্যস্য সম্ভধ-রাদে রন্বয় বিশেষ্যত্বানুপপক্তে:। **ब**निकः भण्दिकारि वकार्थ-যো মিথোল্যবোধন্যাপ্যনৃভবিক-ত্বার। তমাহক্তে রিব ভক্তে রপি জ্ঞান মনুভাবক• ভবত্যেব কার্য্য-তাবছেদকস্য সক্ষোচাচ ন ব্যভি-চার:। ইতিশব্শক্তিপুকাশিকা॥ वक्त की **हिङ्क**ा। नाम। इंडि (मिनि।। मर्भनः। ইতি नक्षश्व-र्थरमंगर ॥ नक्षाउ जाग्उ श्राति विकाप । अभिवृतिशः। ইতরভেদানুমাপক ৷ ব্যবহার **প**्याजक्ष । ইতি न्यायम् ७ ॥

ব্যাকরণমতে তৃ। কৃত্তব্বিত সমাসানা মভিধান• নিযামক•। লক্ষণস্থনভিজ্ঞানা• তদভিজ্ঞানসূচক•॥
ইতি বোণাদেবঃ ॥

লক্ষণঃ পু সৌনিত্রি: ৷৷ সারস-भकी । ইতি শবররাবলী II লক্ষণা জ্বী সারসী।ইতিমেদিনী ॥ इ.मी । इंडि मिक्षान्तरकोमून्ताः मुगारिवृज्तिः॥ भक्षभवतः। यथा । नक्षणां मकाममुक्त खाद भर्यान्-পপত্তিত:। ইতি ভাষাপরিছেদ: ॥ गङ्गायाः (दाव इंडाप्त) गङ्गाः পদস্য শ চ্যাৰ্থে পুৰাহৰূপে ঘো-यम्यान्यानुभभक्ति खादभग्यानूभः পত্তি ৰ্বা যত্ৰ প্ৰতিসদ্ধীয়তে তত্ৰ লক্ষণযা ভীরস্য বোধ:। সা চ শ-क्रमञ्ज्ञक्रा। उथाहि भुवाइक्र শক্যার্থসমন্বস্য তীরে গৃহীতত্ত্বা-ভীরস্য মরণ ততঃ শাদ্বোধ:।। ইতি সিদ্ধান্তমূক্তাবলী ॥ 🗱 ॥ অ-**পिচ। জহৎ श्रार्था जहर श्रार्थ। वि** क्राधुनिकारिकाः। नक्ता विवि था छाछि लक्कक माम्रान्तकथा॥ কাচিল্লক্ষণা শক্যাবৃত্তিৰূপেণবো-ধ চত্তবা জহুৎ স্বাথে ভূচ্যতে । यथा जीत्रज्ञामिना गङ्गामिनमा। काविह्का व्यकाच्यव्विना ण-

कार्वितिय वा क्लिगान्डावदः जारकरूट शर्था । यथा मुवाजानि-ना नीवविद्यारिना ह बहादिश-प्रमा । काविल्लक्ष्यावाह्मकीच्**ड उख्रुरभग भूर्व भूर्व॰ भु**ज्यायकद्यो-निक्छ। । यथा आद्रग्रानि भुकाद्रग जनाम्य प्रानृजारकषान्यगानि भरमा। काहिह भूई भूई छापू-(भागानुकायकदामाध्निकी। यथा घढेदारिना भटे। हिभरमा था-দিনা শক্যসদৃশত্ব প্রকারেণ বো-ধকতবা গৌণীভূগপগৃহতে। যথা অগ্নি মানবক ইত্যাদাবগ্নিসদৃশ-ত্বাদিনা অগ্ন্যাদিপদস্য। ইতি শব্দ-শক্তিপুকাশিকা।। 🗱।। অন্যह। मूथ्रार्थवास उचाकी ययान्।।र्थः পুতীযতে। ৰুচে: পুযোজনাদ্বাসৌ লক্ষণাশক্তি রপিতা॥ ১॥ কলিখঃ সাহসিকইত্যাদৌ কলিস্থাদিশঙ্কো দেশবিশেষাদিৰূপে স্বার্থে অসম্ভব-ন্ যথা শব্স্য শক্ত্যা স্বসংযুক্তান্ পু क्वामीन् भुज्राययाज । यया ह भ-काशा (वाव इंड्राप्ती गक्कामिन-**प्ता ब**नगगनार्थवाठकज्ञा<u> भुक्</u>रि २मञ्जदन् सम्। माभीभाषि मध्य সম্বন্ধিন ভটাদি বোধ্যতি ৷ সা শদস্যার্শিতা স্বাভাবিকেতরা ঈশ রানুক্তাবিতা বা শক্তি লক্ষণা নাম। পূর্বত্র হেতু কটিঃ পুনিদ্ধি রেব। উত্তরত্র গঙ্গাতটে ঘোষ ইতি পুতি পাদনাদলভ্যস্য শীতত্ব পাবনত্বা-তিশ্যস্য বোধনক্পণ প্রযোজন। হেতৃ বিনাপি থস্য কস্যুচিৎ সম্ব क्तिता वक्ता १ ७ शुभन्नः म्याप्ठ উক্ত कारः शुर्याजनात्वि ॥ 🕸 ॥ ভভেদানাহ। মৃখ্যার্থসেগ্ররাক্ষে-**পো বাক্যার্থে হ**র্য সিদ্ধযে। **স**্যা-माञ्जाता भुष्मामानारम्याभामान লক্ষণা ।। ২ ।। খেতো ধাবতি । পু-रगाज्ञान यथा। जलाः भ्विमस्य। व्यवस्या हिं स्थिजामिनिः व्यञ्जानि-ভिশ্চ অচেন্ডনভয়। কেবলৈ ধাবন পুবেশন কিষযো; কভূতিযা ২ন্নয মলভমানৈ রেভৎ সিদ্ধযে আত্ম সমৃদ্ধিনো २ খাদ্য: পূক্ষাদ্যক व्याकिनाउर । नृर्वव नुर्याकनाजा-বাদুটি:। উত্তরত সভাদীনা নতি-গহনত্ব পুযোজন । অত্র চ মুখ্যা-र्थम्।जाना रभू।भारानः। नक्त नक्रगायास भद्रते गुरवाभनक्रम भि **७** । इय (भवाक्र स्त्राः র্থেত্যচ্যতে॥ 🗱 ॥ অর্পণ স্বস্য বা-क्रार्थि भवन्। नृग् निक्र्य। छेभन क्रिन (रज्दारिया नक्रननक्रमा॥

ा। कृषि भूरयाजनया लंकन लक्नना यथा। कलिकः जारुजिकः श्रक्षायाः श्वा के कि । अन्य कि श्वा कि श्व कि श ভটযো বাক্যার্থে প্রথসিদ্ধযে ক-लिक् गका भदावाजान मर्शयतः 🕽 যথা বা । উপকৃত বহু তত্ৰ কিয়ু-চ্যতে সুজনতা পুথিতা ভবতা পর্ক । বিদধদীদৃশ মেব সদা সথে সুথি-ত নাম ততঃ শরদা শতে ৷৷ অত্তা-नुशकादामीना॰ वाक्यार्थ १न्यत्र-দ্বযে উপকৃতাদয়: শব্য: আত্মান মর্গযন্তি। অত্তাপকারিণ পুতি উ-পকারাদি পুতিপাদনান্ম্থ্যার্থ বা-**धः रिवनद्री छ। लक्ष्मः मयुक्तः** कल्पमः **भकाताम्ऽजिम्यः। इय स्वय हरूर-**স্বার্থেত্যুচ্যতে॥ 🗱। আরোপাধ্যব-সানাভ্যা• পুত্যেক• তা অপি দ্বি-ধা। তা: পূর্বোক্তা শতুর্ভেদা লক্ষ-भाः । विषयम्यानिशीर्यम्यान्यज्ञानाः আ্য পুতীতিকৃৎ। সারোপাস্যা-विगीर्गमु नजा माध्यमानिका ॥ ৪ ৷৷ ক্টাবুপাদানলক্ষণা সারোপা যথা অশ্ব: শ্বেতো ধাবতি অত্ৰ 🕏 শ্বেতগুণবান্ অখে । হনিগীণ স্বৰূপঃ স্বসমবেত খেত গুণতাদাজ্য্যেন পু-ভীযতে। পুযোজনে মথা এতে হয়: পুবিশন্তি অত্ৰ সৰ্বনামা সভধারি

अक्वनिर्द्धणां नादाशादः। बर्धा लक्ष्म वक्षा। कलिकः शुक्-(स) गुश्राज्य। अञ श्रुक्ष किलक्राया রাধার্য্যাথারতা সম্বন্ধ: ৷ প্রোজনে ্যথা আগুছ তি । অভাযুদ্ধারণ নপি ঘৃত কার্য্য কারণ ভাব সম্বন্ধ সম্ব क्यायु खाराव्यान भुजीयाज जन्य रिवनकराप्रनाव। ভिज्ञातिनायुष्कत्रनः भू (याजन । यथा ह द्वाजकीय भूक्ष গছতি রাজাসৌগছতি ইত্যত্র স্বস্থা-মি ভাব লক্ষণ সম্বন্ধ:। যথা বা অগু-মাত্রে হবয়বে হস্তোয়•। অত্রাবয়বা-ব্যবিভাবলক্ষণ: সম্বন্ধ: ৷ ব্ৰাহ্মণেপি **उक्का**रमे अब जादकर्ग्य वक्कनः म-यकः। इन्मार्थाम् ङ्नाम् यभी इन्माः অত্র ভাদর্থ্যক্রপঃ। এব মন্যত্রাপি। নিগীণস্যপুন বিব্যস্যান্য ভাদাত্ম্য পুতীতিকৃৎ সাধ্যবসানা । অস্যা **म्हज्यू (खरिष् भूर्खिमारुद्रशान्**रव ॥ 🕸 ॥ সাদৃশ্যেতর সম্বনাঃ শুকা-স্তা: সকলা অপি। সাদৃশ্যাভূ নতা 'গৌণ্য স্তেন যোড**শ ভে**দিতা: ॥ e॥ जाः भूदिं जा यह (छम। वः क्याः नाम्रमाउत मस्याः कार्या কারণ ভাবাদয:। অত্র শুদ্ধানা॰ भूर्वामाञ्ज्ञगात्य । क्यात्भामानः वक्षना माद्राभा भोनी यथा। व

তানি তৈলানি হেমন্তে সুথানি অত্র তৈল শব্দ স্তিল ভব সেহকপ মৃ थार्थ मुनारारेय मार्चनादिय-হেষ্ বর্ত্তে। পুযোজনে যথা রাজ-व्यगातिषु उर महत्मयु ह नहरमू এতে রাজসমারা শছন্তি। কঢাবুপা-नानज्ञा नायावजाना लोगी देथा তৈলানি হেনন্তে সুথানি। গুযোজ-त यथा রাজস্মার। গছন্তি। काजी লক্ষণলক্ষণা সারোপা গৌণী যথা রাজাগৌডেন্দু: কণ্টক• শোধয়তি। भाषाकान भारतिकः। कार्ण नक्षान वक्ता माध्यमाना (गीनी यथा दाजा কণ্টক শোধ্যতি। প্ৰোজনে যথা शोर्जन्नि ।। 🗱 ।। वाक्ष्मा गृहागृह-ত্বাদ্বিষ্ঠাঃ ফললক্ষণাঃ ৷ ৬৷ পুষো-জনে या अञ्चलका नक्षना पर्निजाला প্যোজনৰূপ ব্যক্ষ্যা গৃঢ় গৃঢ়ত্যা পুত্যেক দ্বিধা ভূত্বা বোডশভেদাঃ । তত্র গূঢ়: বাক্যার্থ ভাবনা পরিপক্ বৃদ্ধি বিভব নাত্র বেদ্যঃ। যথা উপ-কৃত্ত• বহুভত্তেত্যাদি। অগ্টে। হতি-স্পষ্টতথা সৰ্ব্ব জন বেদ্যঃ। যথা উপ-দিশতি কামিনীনা থৌবন মদএব ললিতানি। অত্যোপদিশভীত্যনেন আবিষ্ণরোতীতি লক্ষ্যতে আবিষ্কা-রাতিশ্য শ্চাভিধেয়বৎ যু টি পুঞী- যতে ।। 🗱 ।। ধর্মি ধর্মগভত্বেন ক লসৈতা অপি দ্বিধা। ৭। এতা অ-নম্বোক্তা: যোডশ ভেদা লক্ষণা: ফলস্য ধর্মগতত্ত্বেন ধর্মিগতত্ত্বেন চ পুত্যেক দিখা ভূত্বা দাত্রিশ-চ্ছেদা:। ক্রনেণোদাহরতি। স্থি শ্যামলকান্তি লিগুবিঘতো বেল্ল-ছলাকা ঘনা বীতা: শীকরিণ: প (याम पुरुषा भावन्तरककाः कलाः। कामः मञ्ज मृष्टः करोत्र इनरया ब्रामा श्रम मर्ब मरह रिव्हि जु कथ॰ ভবিষ্যতি হ হা হা দেবি ধীরা ভব।। অত্রাত্যন্ত দু:খদহি-कुकार द्राप्य शिर्मान नाक । जरेमा वाजिनशः कलः। शङ्गायाः (दाव ইত্যত্ত ভটাদিযু লক্ষ্যে শীভত্ত্ব भावनजारिक्श शर्यम्याजिणयः क्व. ॥ 🗱 ॥ उत्तर वक्ता (छ-मा कड़ा दिः मञ्जू जा वृदेशः । क्रांव-ষ্ট্রৌফলেদ্বাত্রি-শদিতিচত্ত্বারি-শ ह्मक्षार्डिं।। 🗱 ।। किथानि বাক্য গভত্ত্বেন পুভেড়ক ভা অপি দ্বিধা। ৮। তা অনন্তরোক্তা:। অত্র পদগভত্ত্বন যথা গঙ্গাযা । হোব:। বাক্যগতত্ত্বেন যথা উপকৃত• বহু-ভত্ত্রতি। এব মশীতি পুকারা बक्षा। इंडि मार्डिएर्गाः॥

লক্ষা স্ত্ৰী লক্ষণ দশাযুত্ৰসংখ্যা। ইতিনেদিনী।।

লক্ষিত: ত্রি আলোচিত:।। দৃষ্ট:

।। অক্ষিত: । ইতি লক্ষ্পাতো:
কর্মণি ক্ত পুত্যবেন নিয়ন ।। লক্ষণাশুব চ।।

লক্ষিতলক্ষণা স্ত্রী লক্ষিতে লক্ষণা
। যথা দিরেফ পদেন বহু বীহি লক্ষণযোপস্থাপিতাদুক্দ্বযুক্ত তুমরপদাদভিধযের ভ্রেণপস্থিতিঃ
। অত্র কটি রস্তি। পুকৃতে তু কটি
পুযোজনাভাবাদেযার্থন্থণ ইযমের লক্ষিতলক্ষণেত্যুচ্যুক্তে । নচ লক্ষণাদ্বযাভাবাৎ কথনিয়ণ লক্ষিতলক্ষণেতি বাচ্যণ। যত্র লক্ষিতা
দুদাদ্র্থাভিধানণ তত্রিব লক্ষিতলক্ষণাযাঃ পরিভাষিতত্বাৎ।ইতি
সাহিত্যদর্পণ টীকাক্ৎ শ্রীরান্যচণ
রণতর্কবাগীশঃ।।

লক্ষিতা স্ত্রী পরকীযান্তর্গতনাবিকাভেদ: । অস্যা লক্ষণ । পুংশ্চলীভাবনিপুণা। উদাহরণ যথা।
যজ্ত তজ্ত যজ্যাভ্রদি বা
ভ্যাৎ। যজ্বতু তজ্বতু বা বিফল স্তব গোপনোপায়: ।। ইতি
রসমঞ্জী ।।

नम्म ही हिन्नः॥ अधानः। ईछानतः॥

লক্ষণ লী চিহ্ন । ইতি শবরত্না বলী ।। নাম । ইত্যমরটীকাষা ভরত: ॥ শ্রীবিশিষ্টে ত্রি । ইতি মেদিনী ।।

বান্ধণ: পু॰ সারস:। ইতি ছেম-চন্দু: ॥ শ্রীরামভাতা । ইতি মে-দিনী ৷৷ স চ ত্রেভাযুগে অবো-ধ্যায়া স্মিত্রাগর্ভে দশরথাজ্জা-वर्षभग्रंड॰ आशांत्र निमामि त्रहि॰ **उद् ग्या । এकना ब्र**ग्नाथक श्री ত্যা লক্ষণেন চ। সাতঃ সর'স তত্রস্থা রন্যে পঞ্চকী তটে ॥ উবাচ সীতা হেমন্তে জল সুদ্বাদু निर्माण । তথা सव्यक्षन व्रम्य नर्स वस मूली उन ।। कनक हयन हाक भी जारेंग भुष्तानी भुद्र:। उट्या परही **जञ्ज**नाय शकाष्ट्र ४एक स्वरं भुवृः कल कल । (सवनाम वदार्थक जी-তোषाद्रग काद्रगाए ॥ निमा न যাতি ন ভুছকে বর্ষাণাঞ্চ চতুর্দশ । य এব পুৰুষো যোগী ভদ্বব্যো त्रावनाञ्चकः ॥ इंछि वुक्षरिवदर्ख **এ**ক্ফজন্মখণ্ডে ১১৫ অধ্যায়: !! ৰাশ্বণপুস্: জ্রী সুমিতা। ইতি न्यद्रवावनी ।

লক্ষণা দ্রী খেতকণ্টকারী।ইতি त्राजनिर्यक्तः॥ **नात्र**भी॥ अविध्रिकः দ:। ইতি মেদিনী।। শেষস্তু লক্ষ্ব-ণাকন্দ ইতি নামা খ্যাত: । তস্যা: भर्यायः । भूधकन्ता र भूधना ० নাগিনী ৪ নাগাস্থা ৫ নাগপত্ৰী ৬ ত्लिनी १ मिक्किको मित्रमुदिनमूह-मा ৯ शृहरा ७०। ज्या अगा खगाः। मध्यवः। भीउदः। खीवकाद्यनाः **निवुः। द्रमा**यनकत्रवुः। वन्य पुः। ত্রিদোবশমনত্বঞ্চ। ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ ।। অপিচ। পুঞ্রকারার র काञ्च विन्मु कि वीक्षित्र जना। नम्पा भू अबननी वसगकाकृ छि र्जर्य ॥ इंडि ভार भुका नः ॥ 🛊 ॥ দুর্য্যোধনকন্যা। সাত্ একৃষ্ণপুত্রে-ণ সাম্বেন বিবাহিতা। ইতি মহা-ভারত ॥

ा नऋष्य गृशिदा ह तेन प्रांक निकार क्या है विक्षा में व

মন্তা:। বান্ত বহি সমাৰ্চণ বাম নেত্রেন্দু সংযুত । বীজ মেতৎ শ্রিयः প্ৰেক্তি সৰ্বাম ফলপুদ ॥ # ॥ অস্য প্রাপ্যোগ: ৷ প্রাতঃক্ত্যা- मि भीठेन्यामान्यः कर्म विधाय इृष्ट-পদাস্য পূর্বাদি কেশরেষু মধ্যে চ भीठेम कीः भीठेमनुक नामर । उँ বিভূত্যে ননঃ ৷ এবং উন্নত্যৈ কান্ত্যৈ म्रिके की खिं मसरेका वृहिका उँ -क्रिश शिका। उठः शिकमनामनाय ननः। ইত্যাসন विन्युत्र विष्युति न्यामः अर्थाः भातनि ভृद्धकाराय नगः मूर्थ निवृष्डमाम नगः वृति শ্রিথৈদেবতাথৈ নম:। ততঃ করাস্ব न्यामी अर्गाए। मा अक्षान्य ननः। ञी॰ उजनी ज्याः सारा । मा गप्रभाज्या वसरे। इज्यामि। वन ला॰ वृहयाय नमः इंड्राहिना ह न्। (नए। उथा ह निवाक। षोधगुर्किन जनावीस्त्रन कन्नररू । তভো ধ্যান । কান্ত্যা কাঞ্চনসন্মি-ভা হিমগিরিপুথ্যৈ শতুর্ভি র্গ-रिक इंस्डा८ किछ श्विभागम् उ घरें हे द्वाविष्ठप्रयानाः श्रियः। विज्ञानाः वद्य-मतुर्ग्म मञ्य श्रेष्ठः कितीरहाड्य লা॰ কৌমাবদ্ধনিতমু বিশ্ব ললিতা॰ दर्ग ६वदिन्ति छ्जाः॥ वदः ब्राद्वा

নানসৈ: সংগ্জ্য শল্প স্থাপন সং র্যাৎ । ততঃ পীঠ পূজা॰ বিধায কেশরেষ মধ্যেচ বিভ্ত্যাদি পীঠ-মন্ত পূজা বিধায় পুন ৰ্য্যাত্বা বাহ-नामि शक्षशृज्ञाञ्जनि मान शर्याञ्ड॰ বিধাষ আবরণ পূজা মারভেৎ। অগ্যাদি কেশরেষু মধ্যে দিক্ষু চ শাৃু• वृत्याय ननः। वेठातिना जःभूका मियालयु भूबीमि **७** वामुमिवाय नमः । এर॰ महर्षनाय भुमृत्वाय व्यक्कि षाय । विकियालयु ७ मनकाय ७ न-निनाय उँ ख्रुनरव उँ ऋक्फेकाय। ততো দেব্যা দক্ষিণে ওঁ শহু নিধ্যে नमः। ७१ वनुवाद्योय । वास्य अ পদ্মনিধয়ে বসুমতৈয়। পঞাগ্ৰেষ্ প্-बाहि खँ वनारेका नमः। এव विन-वारेय कमनारेय वनमानिकारेय वि-जीविकारिय नाइरेयं। वनूनानिकारिय । उद्दरि जिन्दाभीन् वङ्गामी म् भू छ-(य८। ততো ध्लामि विनर्जनान्तः कर्य मनाभाष्ट्। जम् भूत्रक्रद्राः দানশলক্ষপ:। তথা চ। ভানুল; ক্ষ• জপেন্মন্ত্র• দীক্ষিতো বিজিতে-न्त्रियः । ত**ং সহসুঞ্চ** জুহুগাৎ কম-লৈ ম্পুরাপ্লুতিঃ ॥ জপান্তে জুহুযা-ब्राखी जिरेन वी मधुद्राक्षुरैजः। विल्यः ফলৈ ৰা জ্হ্বাঞিতি ৰা সাধকো:

च्हमः ॥ 🗱 ॥ वाग्रवः वनिजा विस्थाः র্মাথা মকরকেতন: । চতুবী জাত্ম কো মন্ত্র শত্রগ্কলপুদ: ॥ বাণ্ডব॰ थे । विकृवनिजा शिँ। भाषा श्रेँ। মকরকেতনঃ ক্লী ।৷ অস্য প্জাদিক भू ईवरहा थुं । उथा ह । त्रभाषाः क निष्ड शीर्छ उदिशासन शृक्षाय । क्र्यां भूरागान् उवहा नतन সাধকোত্তন: ৷৷ নিধিভি: সেব্যতে নিত্য নৃৰ্ত্তিনন্ডি ৰূপস্থিত:। ধ্যা-নে তু বিশেষ:। মাণিক্য প্রতিমপু-ভা शिम्बिडि स्टेक्ट कर्जुर्डि र्ग कि र्ष्यगारिक बन्धमनित्न बाबि-हामानाः भना । इस्टाद्व वंद्रनान मः बुक यूगा जीजी मंथाना॰ इरतः काला॰ কাঙ্কিত পারিজাত লতিকাণ বদে नात्राकाननाः ॥ जनः भूतकत्राः बारम लक्षक्रभः। उथा ह। जान्त कः श्विष्याणी कल्पम् अवस्थानः रिशः। जूल्यानकरेगः भूरिम्न खर मरु मु · जिल्लिम् वः ॥ 🗱 ॥ मञ्जास्त्रः । नगः कमनारः वामिरेना ठे घर्याम-'তি পোকো দশাক্ষরঃ। তথা চ निवाक । भीषां यानि विमनात्वा ব্ৰুকা ভানু ৰস্কর।। বাঞ্চেনিন্য श्रिया वरङ्ग मंगुः (शास्त्रा मनाक्रतः ।। शीर्घा नकाइः। यानि र्मः। तुका

कः। ভানু र्मः। वमूक्षद्रा वः। वास्ति-সিন্তৈ বাসিনৈত। বহিপুৰা স্বাহা ॥ यम् भृजाभुषागः । भूर्वदर भीठेमनुष्ठ विनामा अवाहि नामः क्र्यंतर् । नित्रिन एक अयरा नयः। मूर्थ विज्ञादेष्ट्रन्तरम् नमः। कृति भिरेष (एवडारेष नहः । खथा ह भावनाया । अधि मंक्ता विवारेष्ट्-ন্দে। দেবতা খ্রীঃ পুকীর্ত্তিতা ৷ ভতঃ कत्राञ्च न । । ७ एमरे वर्ष न स्मृ ষ্ঠাভ্যা॰ নমঃ। ওঁ পদ্মিন্য নম স্তর্জ-নীভ্যা• স্বাহা। ওঁবিফুপট্রৈর ননো মধ্যমাভ্যা• বৰট্। ওঁবরদাবৈ নমো ৎনামিকাভ্যা হ'। ওঁকনলৰ্পা-रेय नमः कनिक्षाच्याः करे। अवः ङ्खानियू। धँ (मरेव) नामा ङ्ख्याय नम इंड्रांनि ॥ उथारु निवस्त्र। (मरेवर স্থূদ্য মাখ্যাত পদ্মিন্যে শির ঈরি: ত। বিফুপল্লৈ। শিখাপোক্তা বর-मारेय उन्हरः॥ অञ्चः कमनक्शाः থৈ নমোন্তা: পুণবাদিকা:। ততে। थ्यानः। व्यामीना मद्रमीक्ष्ट् ब्यिज-मूथी इष्ठाष्ट्रेक विंजुठी नानः भन्न-यूगा जरा ह वशुषा भोनाभिनी म-मिछ।। মৃক্তাহার বিরাজমান পৃথু-লোভুঙ্গ স্তনোন্ডাবিণী পাযাদ্ব: ক-भना कराक विভবৈ द्राननर्छी

হরি ।। এব হ্যাত্রা সানীসঃ সং-প্র্যাপন কৃত্রা পূর্বোক্ত পী-ঠশক্তি সহিত পীঠমন্তা প্রাণ विधाय भून ध्रीदा वाहनामि शक পুষ্লাঞ্জলি দান পর্য্যন্ত বিধাষাবর-गभूका भारतंख्य । जागुप्ति ठजूरक रिक्कु ह अँ (मृद्धिः निमा कृषयाय नमः । ७ निप्ति। नयः नितरम श्राहा। **७ँ विकुभरेज्ञ नमः मिथारेव वय**हे । र्खे वब्रमारेय नमः कव्यवाय छः। उ কমলকপাথৈ নমে। হস্তাথ ফট্। **७७: भूर्वा** िमराव्यु भूर्वव वना-काि भूजार । उन्न तिन्तािभीन वज्रानी क शृह्मायर। उडा धुनानि विनर्सनान्तः कर्या नमानारयः । जन् পুরশ্বেণ দশলক্ষপ:। তথা চ। म्मनकः ज्ञाभग्रञः मञ्जिषि (उन्तियः। मनाःनः जूङ्याबाजी न-ध्वाकिः महाक्रिः ॥ 🗱 ॥ जव লক্ষী স্তোত্রণ। ঈপর উবাচ। ত্রৈ-लाका भूकिए पित कमाल दिसु বল্লভে। যথা ত্ব॰ সুস্থিরা ক্ষে তথা च्च मिष क्षिता ॥ क्षेत्री कमला बन्दी कला ज्ञ ईदिल्या। भगा माना मलट मृष्टिः खिः भग ধারিণী ॥ ছাদলৈতানি নানানি बाक्यीः अंश्वा यः भारेट । विद्रा

লম্মী ভবেত্তম্য পুঞ দারাদিভিঃ সহ।। ইতি তজ্ঞসার:।। বিকুপুরা-ণোক লক্ষীন্তোত্ৰ তত্ত্বৈৰ ১ অংশে ৯ অধ্যাযে দুষ্টব্য: ॥ 🗱 ॥ অথ লক্ষ্মী প্জানিক্পণ ৷ স্কন্দপুরাণে ৷ পৌষে চৈত্রে তথা ভাদে পুরবেয়ঃ জ্রিষঃ শ্রিখ । সিংহে ধন্বি মীনে চ হিতে मश्रव्यक्षा ॥ भुज्यक भूकरस्त्र-স্থী শুন্লপক্ষে গুরো দিনে। নাপরা-হে ন রাভৌচ নাসিতে ন ত্র্যস্থৃ-मि॥ घारमार्थिय नम्तायाः तिका যাঞ্চ নিরণ্শকে। ত্রযোদশ্যাণ তত-थाडेग्रा॰ कमना॰ रेनव भृत्रायः ॥ ন পূজ্ঞবেৎ শংনী ভৌমে ন বুধে নৈৰ ভার্গবে। পূজ্যেভুগুরে। বারে চাপা-প্তে রবি সোমযোঃ।। তক্বারে হি পূর্ণাচ যত্নেন যদি লভ্যতে। তত্র প্জ্যা তু कमला धन পুঞ বিবৰ্দ্ধিनी ।। न अर्य। ९ भूथाम मामि देनत अर्य। षिमर्ज[ू]। न घणाः वामरयखब रेनव किन्हों भुनाशरार ॥ भीरव ह म-भगी मना हिन्दरक भक्षभी उथा। নভস্যে পূর্ণিনা জ্ঞেয়া গুৰুবারে বি-শেষতঃ ।। আঢক প্রান্য সম্পূর্ণ নাৰা ভরণ ভ্ষিত । সুগন্ধি শুলুপু-ख्रिन मूल्लाक भुभूकायट ।। (भो रिष जु शिष्ठकः पप्राट भन्नमान्नक टिबः

কে ৷ পিষ্টক॰ পরমায়ঞ্ব নভসেঁঁ তৃ বিশেষ্ত: ৷৷ গুক্বার সমাযুক্তা ন-ভসেঃ পূর্ণিমা শুভা। কমলা প্র-रयखंड भूनहत्त्र न विष्ठाउ।। এकन क्रमालीयव क्रमला॰ भूडारयष्यि । ইহলোকে সূথ প্রাপ্য পরত্র কেশ द · वृत्तर ॥ भाषायी भूवायलकी পশ্চিমানন সংস্থিতা । গদ্ধপুল্ল श्मिनीभ रेनरवन्।। मुभकात्रेकः॥ भ স্কুদারেতি নত্ত্রণ গন্ধেনাবাহযেদ-সৌ। শ্রিণে ভাত ইতি দ্বাভ্যাণ পুল্লৈ ব্লাবাহ্যেক্তভ: ॥ ভতো ধ্যান । হিরণ্যবর্ণাণ হরিণীণ সুবর্ণ রজভসুরণ ৷ চন্দুা• হিরণ্মধী• লক্ষী• জাতবেদ-সনাবহা ।। গৌরবর্ণান্ত দিভুকা। সিতপদ্মাপরিস্থিতা । বিষ্ণোর্ব-ক্ষ:স্লন্থাঞ্জ জগছোভা পুকাশিনী ।। श्वाद्यमान्ताः जना प्रवीः भूका-কালে বিশেষত: ॥ তত: পূজাদিক ष्ठर्गाए 🕮 नन्नी नम इक्रा ॥ जन्दीः भद्यान्या भद्या क्यना र्थ जि: क्या। जुष्टिः भृष्टि खवा कास्टि रेर्न्था विष्ठा बना मुजिः॥ इतिश्वा তথা विस्थाः शिया नादायगम् ह। এতাভি: সপ্তদশভি র্লক্ষীবীক্ষাদি नाईरयर ॥ लम्बी नात्रामणान्याक निमास्त्रम मुभूकरप्र। विवाध अ

(पत्र भ भूकाय्खरनस्त्र ॥ लम्बी: চরিত্রে ॥ ন কৃষপক্ষে রিক্তাঘা मन्भी द्वारमीयु ह। मुबनारि हकु-श्रांक वन्नीभूको न काद्राय ।। इंडि कालहिंसुका ॥ 🗱 ॥ मीशा-বিতামাবস্যাযা লক্ষীপ্জাবিধি र्यथा। जुनादानि गरत् जानी ज-भावाम्याः नज्ञाधिनः । माञ्चा (ए-বান্ পিতৃন্ ভক্ত্যা সংপ্র্যাথ পুণ-ग्रह॥ कृषा ज् भाईनमाञ्च पि কীর গুডাদিভি:। ততো ৎপরাহ সমযে ঘোষযেরগরে নৃপ: ।। লক্ষ্যী: সংশ্ব্যতা লোকা উল্লাভি শ্বাভি-(वश्चेरजा । जमावाम्या यहा ब्राव्ही দিবাভাগে চতুর্দশী। প্রনীযা ত্ত-দা লক্ষী বিজ্ঞেয়া সুথরাত্রিকা।। ष्यमावाम्याः यहा (हवाः कार्डिक भामि किनवार । जनग भाना मुक्षाक कीरवामार्गवमानुषु । बन्ती বৈত্যভ্যান্মকা সথ সুখাদুলোদরে । চতুর্গসহসান্তে বুন্ধা স্বপিতি প-ऋ हि। चारा विविद कार्या मन् বৈয়: সুখসুগুকা। দিবা তত্ৰ নভো-क्रवा मृत्व वानाजूबाब्ह्रनाट ॥ भु-(हाव मनस्य लच्ची॰ भूकियिज्ञा रथा कमः। मीभवृक्षा उथा कार्यता ভক্তता দেবগৃহেশ্বপি ॥ চতুল্লথ শাশানেশু

निर्मा शर्बा मानुषु । वृक्षम् (वार् (अषु हज्रात्रयू ग्रह्यू ह ॥ वरेजः भूरिज्ञः শোভিতব্যা: ক্ব বিক্রব ভ্রব:। দীপমালা পরিক্ষিণ্ডে পুদোৰে ত **मनश्रतः । व्यक्त**ान् ভোজविद्यानी বিভন্ত চ বুভুক্ষিতান্॥ অলক্তেন ভোক্তব্য নরুরস্তোপশোভিনা। স্থি रेथा मूर्र रेथा विनरेशाण वासरेव ज्रिज किः गर ॥ अब नन्त्री भूकायाः भू भ्रमानकात्न। नम एउ मई (म्यानाः वत्रमानि इदिभिर्य । या गि खुट भुभन्नानाः मा (म ज्याज्यहर्मना ॥ লক্ষ্যৈ নম ইত্যনেন বারত্রফ পূজ (यट। मुथताब्याः भुरतायञ् ऋरवः র • প্রয়ন্তি যে। ইতি কৃদুধরধ্তাৎ करवत्र मि भू क्षयेखि। धनराय नमः স্তভ্য নিধি পদ্মাধিপাৰ চ। ভবস্ত ख्य भुजानात्व थनशानशानि जम्मनः ।। ইতি পঠিব। জবেরায নম ইতি **बिः भृत्रायः । ७**८७। त्विश्रानियु मीशान् एर्। एव नखः। वर् জ্যোতী রবিজ্যোতি শুলুজ্যোতি खरेषव ह। উडनः मर्बाङ्गाञीनाः দীপো ২ম পুতিগৃহতা ।। ওঙো बुाक्तगान् वक्र्॰फ (छाक्षविद्या स्रय॰ ভুক্। সূথা সূপ্ত। পুত্যুৰে ভবিষ্যো-क कर्म इर्गाट । यथा मूथवाव

ৰুষ:কালে পুদীপোজ্জলিতালযে ১ वक् बन्नवक्ष क वाठा क्षणवराई-(यट् ॥ भूमीश वन्त्रन कार्याः बन्ती गक्ल (इंडरव । (भारताहनाक्कः, रिक्षव पर्गापत्यमु गर्बछः ॥ नन्नी-**भ्**जाम**यः।** विथक्षभम् जार्यात्रि পদ্মে পদ্মালযে শুভে। মহালিক্সি नमञ्ज्ञ जुथदाबिः व्यक्ष स्मा। व-ৰাকালে মহাবোরে যন্ময়া দুক্ত• কৃত । সুথরাত্রি পুভাতে ২৮) তমে লক্ষী ব্যপোহতু ॥ या রাত্রি: সর্ব ভূতানা° या চ দেবেম্ববস্থিত। । স-ৰৎসর প্রিয়ায়াচসা মমাস্ত সুমঞ্জ লা।। মাতা দ্বং সর্ব ভূতানাং দেবা-না• সৃষ্টি সম্ভবা। আখ্যাতা ভৃত: লে দেবি সুখরাত্রি নমো হস্ত তে ॥ लेखि। नम इंडि बिः भूकारए । इंडि তিথ্যাদিতত্ত্ব• ॥ 🗱 ॥ তস্যা উপা: थ्यान यथा। नात्रम छेवाह। 🗐 क्कन्याञ्चन रेक्टर निर्श्वनम् निद्राः कृत्जः। সাবিত্রী यममशाम भुजः मुनिर्मण रणः॥ उम्ख्ला८कीर्डन ज्ञा अञ्चानाक शक्त । जासून्र শ্রেত্নিছানি লক্ষ্যপাখ্যান নেব চ ।। কেনাদৌ প্ৰিভা সাপি কিন্তুভা কেন বা পুরা। তদ্ভণোৎকীর্ত্তন• ज ७)° वर विरवितास्त्र ॥ श्रीनात्रायग

উবাচ। সৃষ্টে রাদৌ পরা বুক্ষন্ কৃষ্ণ শ্য পরমাত্মন:। দেবী বামা শ সম্ভা বভ্ৰ রাসমগুলে ৷৷ অতীৰ जुन्तती जामा नऽल्यापनतिमञ्ज्या । यथा चारणवधीया नय मृश्रित (योवना ॥ १४ ७ इन्हें इवर्गा ज मूथ-कृभाग नत्नारुता । नात्र शार्वन-काहीन्तृ भुजा भुहा दिखानना ॥ भ-রমধ্যাক্সিমানা শোভা নোচন লোচনা। সাচ দেবী দিধা ভূতা जर्रेमदक्षात्रह्या॥ मना क्रा র্ণেন তেজসা বয়সা ত্বিবা। যশসা বাসসা স্ক্ত্যা ভ্ৰণেন গুণেন চ।। ब्यि उन वीक्कि (उतेन वहना गम्दन-न ह । मधुरत्रण ऋदिश्व नरयनानुनरयः न ह।। उद्योगान्या महानन्त्री मंकि-गा॰मा ह दाधिका। द्राधारनी वद्रश-মাস দ্বিভূক্ত পরাৎপর ।। মহা-লক্ষ্মীশ্চ তৎপশ্চাচকমে কমনীবক । क्क उद्योत स्वरी व स्थि करना व क् व र ॥ रिक्नि ११ भ क कि जुरका वामा॰ माक हजू वृक्तः। हजु वृक्तिय विवृक्ता भश्वाचाक्षी॰ मामी भूता।। वाकार्ड मृ শ্যতে বিশ্ব॰ শ্বিপা দৃষ্ট্যা ব্যানিশ॰। (रदोहावाह महजी महावस्त्रीक मा ম্তা॥ দ্বিভূজো রাখিকাকান্তো লক্ষ্মী-কান্ত শত্ভুজঃ। শুজ সত্ত্ৰ ৰজপ। চ

গোলৈ র্গোলীভি রাবৃত্তণা চতুত্র-जन्छ रिवज्र छे॰ <u>भ</u>ुगरयो भन्नाया मङ् সর্বাণশেন সমৌ দ্বৌ তৌ কৃষ্ণ নারা-যণৌ পরে।। মহালক্ষীক যোগেন নানাৰূপা বভূব সা। বৈস্পেচ নহা-लक्षीः পরিপূর্ণ उम्। द्रमा ॥ भूक म-ত্ব ম্বৰূপা চ সৰ্বসৌৰ্ভান্য সংযুতা ৷ প্রোসাচ পুখানাচ সর্বাসুরম-ণীষ্চ।। স্বর্গেচ স্বর্গত, স্থীশ্চ শক্ত স-ষ্পৎ স্বৰূপিণী। পাতালেবুচ মৰ্ত্যে-यु द्राजनकीण द्राजन् ॥ गृहनकी ग्रिंह्युव गृहिंगी ह कला नया। जन्म दक्षा गृहिगा मर्बमक्न-यक्षा ॥ गवाः शुम्ः मा मूद्रजी मः किना यद्धकारिनी । कीदामनिकू কন্যা সাঞ্জিকপা পদ্মিনীযু চা৷ শো-ভাষকপা চন্দে চ স্ব্যমণ্ডল মণ্ডি তা। বিভ্ৰণেষ্ রভ্নেষ্ ফলেষু চ জ॰ लिय् ह।। न्रभयु न्भभन्ने यु पिराजी कु প্ৰেষ্চ। সর্লসে/ষু বছেষ্ স্থা-तिषु म∙ख्रिषु हाः পुर्विमामू हामि• বানা॰ নক্লেষ্ ঘটেষ্চ। নাণিকে। ষু চ মৃক্তাসু মালে। যু চ মনোহর। ॥ मनीत्नुषु ह शिद्रकु की दिस् हन्मतन षु छ। वृक्तभाशामु क्रम्यामु नवरमायः यू वस्रम् ॥ देवमार्क म्बिन मालो (एवी नात्रायरान ह। विजी (य तुक्का)

ভক্ত্য ভৃতীযে শঙ্করেণ চ॥ বিফুৰা প্জিতা সা চ ক্ষীরোদে ভারতে মুনে । श्वायञ्चादन मनूना सानत्वरेनु मह जर्ब उ: ।। अवीत्मुक मुनीत्मुक म-জ্ঞি গৃহিভি ভবে। গন্ধবাদৈ । শচ নাপাদ্যৈ: পাতাদেষু চ প্রিতা।। শূক্লাইম্যাঃ ভাৰ্ভিদে কৃতা পূজা চ বুন্ধণা। ভক্তা চ পক্ষপর্য্যন্ত তিয় त्नात्कयु नावन ॥ हिट्ड भीर ह ভাদে চ পুণ্যে মঙ্গলবাসরে ৷ বি কুনা নিৰ্ঘিতা পূজা ত্ৰিষু লোকেষু ভক্তিত: !৷ বর্ষান্তে পৌৎসংক্রান্ত্যাণ सिधा मावाश शाक्ता मन् खाः পূজ্যামাস সা ভূতা ভূবনত্রে।। द्राह्मान भूकिला ना मक्तिनव मक्षा। (करांद्रों ११ नी लान नालन म्यान ह ॥ धुःयाखानशासन শক্তেণ বলিনা তথা। কশ্যপেন চ पक्षिण कर्णस्मन विवयं ।। शियंत्-उन हत्नुन अरवदिरोव वायूना। य-भिन विज्ञाना देश्व वक्षालिक भूकिछ। া এবং সর্বত্র সর্বৈশ্চ বন্দিতা পূজি **७। जना। मर्दियर्ग्याशिएकी मा ज**-इगम्मर्यक्तिगी।। 🗱।। चितिह। नात्रम देवाह। नात्रायगिनुया ना ह वदा दिञ्चलेवानिनी । देवञ्चलाधिकाः ज्रिती महानचीः मनाउनी ॥ कथः

व जूद जा (एवी शृथिवता जिक्क कर् का। कि॰ छन्।। नक्ष खरन- मई॰ পূজা বিধি ক্রমণ।। পুরা কেন স্ততা-(नो ना उन्नाः व्याथ्यां नूमर्शन। ञ्री नात्रायण खेवाछ । भूत्रो मुर्वाममः मानार जुड़े शिक भूत्रनहतः। य-ভূব দেব সংঘশ্চ মর্ত্যলোকশ্চ নারদ ।। লক্ষী: ষর্গাদিক ভ্যক্ত: কণ্টা প-রম দু:থিতা। গরা লীনা চ বৈহ্নঠে নহালক্ষ্যাশ্চ নার্দা। তদাশোকা-ष्यु (দ্বা দু:খিতা বুক্ষণ: সভা। বুকাণঞ্ পুরস্ত্ত্য যয়ু বৈজ্ঠ নেব চ ।। বৈষ্ঠে শরণাপন্ন। দেবা নারায-ণে পরে। অতীব দৈন্যযুক্তাক্ত শৃষ্ক-কণ্ঠোষ্ঠ ভালুকা:।। তদা লক্ষ্মীশ্চ कवाया भुदा नाद्रायभाष्ट्रया । उज्र সিমূহন্যা সা শত্ৰু সম্পৎ স্বৰূপিণী ॥ उथा मथिङ्वा कीरताम । प्रवा रेम-ত্যগণৈ: সহ। সংপ্রাপুক্ত বরণ লক্ষ্যা দদৃশু স্তাঞ্চ তত্র হি।। সুরাদি-ভ্যোবর দ্ভাবরমালাঞ্বিফবে। मर्भी अञ्चलका जुड़ी कीद्राप-भाषित् ॥ (हवा न्हान)मृत्रुगुलः রাজ্য পুশ্চ তছরাৎ ৷ তা সম্পূজ্য চ সম্ভূব সর্বত্ত চ নিরাপ-२२ । २२ वस्त्रायो ॥ 🗱 ॥ नक्ता

जनमा गृहानि यथा। य॰ य॰ वर्ष्ट्री चक् स्मार्या भाजा जाउफ वाञ्चवः। 'অতিথি: পিতৃলোকাশ্চ ন যানি_॥ छम् अन्तितः॥ भिष्यावानी व यः भाषवाखीं वाठकः महा। मञ्जू श्रीनण पृःभीत्वा न (गर्॰ उन्। या-ष्रह्रशा ने जुड़ीनः ज्ञान्तरहाती मि-थ्यात्राक्ष्यप्रसायकः। विश्वात्रद्यः क् ভন্নে যোন যানি তস্য ননিরে ॥ চিন্তাপুত্তো ভয়পুত্তা শত্ৰপুত্তা ২তি-পাতকী। ঋণগুন্তো হতিকৃপণো न পেহ॰ যানি পাশিনা ॥ দীকা-श्वीनक (माकार्ख। नन्त्रशः खीब-छः जना । भू कनी भिक्ति (यो यो ख्राहर रेनव यामाकः ॥ शूर्ण्डनामः ঞাবীরান্ন যো ভূড্কে কামত: সদা । म्माता जाकी जन्माकी उत्पृष्ट रेनव याग्रशः॥ (या पृद्याक् कलशाविष्ठः किलः भवन्यालय । जीनुषाना-গৃহে যুস্য ন যামি তস্য মন্দিরে ॥ খত্র নান্তি হরে: পূজা ভদীয় গুণকী-र्खन । (नाट मूक क भूम भाषा न यानि उन्। मन्दित्।। कन्। सर्वर বিক্রেভা নরধাতী চ হিংসক:। নর कागात नष्ण न यात्र उन्। य-नित्रः॥ सम्खाः भत्रम्खाः वा तुक्तः र्^{जि}! भूतम् । । (दा रुरत्रमानशे-

নশ্চ ন যামি তদ্য মন্দির াা য কর্মা দক্ষিণাছীন মৃঢ্ধী: স্বৰুতে भंगे:। न भाभी भूग्रहीनक न यात्रि ভদ্য মন্দিরে ।। মাতর পিতর ভার্য্যা• গুরুপত্নী• গুরুঞ্চ ত•। জানা-था॰ ভगिनी॰ कन्या मनन्याम् ग्वास-वान् ॥ कार्मगुरात्वो न- भुकाछि नक्ष्य क्राउनिता उन्गृहामद्र-কাকারান্ন যানি তান্মনীশরাঃ॥ মৃ-बः भूतीय मृष्मृबाय खर भगाजि गन्त्रीः। यः (भाउ जि्राक्षान्त न यानि उन्। मन्दिः ॥ अर्थो उ-পাদশায়ী যো নগ্ন: শেতে হতিনি-ष्ट्रिः । **मक्ष्राणा**धी हिवाणायी न খামি ভস্য মন্দির ।। মৃদ্ধি তৈল भूरता पञ्चा रया १न अम्य मूलम्म् । । দদাতি পশ্চাদ্নত্রেবান থামি ভস্য यन्तितः ॥ मङ्गा रेजनः मृष्तिं गाख विभावः यः अमू श्राह्यः । भुगम-দাহরেৎ পুস্ল ন যামি তস্য মন্দি-तः ॥ जृनः हिनि नथरेत नंशरेत र्विलि(थ्रम्भ्री)। गाव भार भल यम् न यामि उम्र मन्दितः॥ रुणनः **यमन यम। मग्न क्ष्म महक ।** বিকৃতৌ শাসহাসৌচ ন যানি তস্য मिन्दर ॥ मख विस्तानकी वि गुामवाजी हिकिट नकः। मूलकृष्यः

वनरेक्टब न यानि उत्र मन्दित्र।। विवाइ धर्मकार्यं वा त्या निरुष्टि ह काপजः। हिवा रेमथूनकात्री या न -বানি তস্য মন্দির•॥ ইত্যাদি <u>ব</u>ন্ধ-বৈবর্ত্তে গণেশখণ্ডে লক্ষ্মচরিতমাম २० व्यथायः ॥ ﴿ । व्यश्वितः व्यक्तिः निन• म्ह्यानां श्रीदिन• वञ्चानिन• निध्रवाका जाविषः। मूर्याप्रस्य हाः खगरय व नायिन रिम्कि दि दितिन চক্ৰপাণিন ৷৷ নিভ্যা ছেদ স্থ্যানা **ध्रतिविध्ययः शाम्या ब्रह्ममार्छ-**र्मञ्जानमञ्जालोहर वननमनिन्छ। कः ক্ষতা মূৰ্জানা । ছে সংক্ষ্য চাপি নিদু৷ বিধসনশ্যন পুসেহাসাতি (तकः सारङ् भीर्छ **ह वाम्रः निध्**न मूलनरर (कनवम्यानि नम्बी ॥ শির: সুধৌত চরণৌ সুমার্জিতৌ 🐧 বরাঙ্গণেষেবন মল্পভোজন । অন্ম भाषित्र मभन्न रेमथून॰ हिन्नभूनक्षा॰ निय मानयञ्चि यह ॥ यम् कम् जु পুত্রস্য পাণ্ডরস্য বিশেষত: । 🕪 त्रमा शार्यभागमा अनक्षीः शुन्तिह-ন্যতে।। দীপস্য পশ্চিমাছাযা ছা-याभय्यामनम् ह । त्रज्ञकम् जू यः ভীর্থ মলক্ষী স্তত্র তিপ্ততি॥ ইত্যদি गाक्ए ১% वर्गारः ॥ 🗱 ॥ वक् -বিশেষে তস্যা: ছিতি ফল যথা।

रिता छेत्:। कथ्यच कश्वाच कियू স্থানেম্ববিহিতা। পুক্ষাণা ফল। কি॰ বা পুৰছভ্যথ নশ্যভি ॥ দ-ন্তাত্ৰেষ উবাচ। নৃণা॰ পাদছিতা लक्षी निलयः जः भ्यह्छि। जित्वी म· ছि তা ব**ন্ত্র• র**ত্ন• নানাবিধ• বসু॥ কলত্রনা গুরু স•স্থা ক্রোডস্থাপত্য: मायिनी। मानात्रथान् भूत्रयाजि भूय-बागा इमिছिजा।। वाक्षी र्वाकीत-তা শুেষ্ঠ কঠন্থা কঠন্থা । অভীষ্ট वज्ञूरादेवण उथाल्लयः भुवानि छिः ॥ मृष्ठायः वाकावावना भाळाम दि-उथा उथा। मृथमः इ। कविद् १६ यह-ত্যুদধিসম্ভ । ॥ শিরোগতা সংত্যু-ন্ধতি ভতো ९ন্য যাতি সংশ্য । সেয় শিরোগতঃ দৈত্যান্ পরিভ্য-জতি সাম্পুত ।। ইতি মার্কণ্ডেফ-পুরাণে দন্তাত্তেষ্চরিতাখ্যায়:॥ৠ। অথ লক্ষীচরিত্র । প্রীস্ত উবাচ। (सक्भृष्ठ मुधामीनाः लक्षीः भृहि কেশবঃ ৷কেনো পাষেন দেবি ত্বু৽ নৃণাণ্ ভবসি निक्ता। 🕮 क्वार। मृङ्गाः পারাবতা যত্র গৃহিণী যত্র চোজ্জ্বনা । অকলহা বসভি ৰ্যত ভত্তকৃষ্ণ ৰসা-न्। भानाः मुद्यमम्मः उख्ना রন্ধতোপনাঃ। অন্নব্ধৈনাতুষণ যত্ৰ তত্ৰ কৃষ্ণ বসান্যহণা৷ যঃ স্থিভাগী

शियदाक्र छावी वृष्काशस्त्रवी निम म्म्ब्रक। बन्नभुवाशी न ह निर्म्नी · **७** श्चिन् महाइ॰ भूक्रक नमानि ॥ सा ্ধর্মশীলে। বিজিতেন্দ্রিশ্চ বিদ্যা-বিনীতোন পরোপতাপী। অগরি ेर्डा यण कनानुद्रागी खिमन् महारू: পুৰুষে বসামি॥ চিব্ল-স্নাতি জত॰ ভুড্কে পৃত্ন পুাপ্য ন জিঘুতি। যো ন পশ্যেৎ জ্বিষ্: নগ্নাণ নিষত স চ নে ्रियः॥ ত্যাগ: जड्रक् लोह्छ व्य ্এতে নহান্ডণাঃ। যঃ প্রাপ্নোতি ও-गात्कान् मुकारान् म ह (म शियः ॥ . यर्व लक्ष्म मस्या जू जाम अव वि-শিঞ্জতে।কালে দেশে চ পাত্ৰে চ স চ ত্যাশ: পূশস্যতে॥ নিত্যমাম-লকে লক্ষ্মী নিত্য বসতি গোমধে। নিত্যু শাল্পে চ পদ্মে চ নিত্যু জী: শুকুবাসসি।। বসামি পদ্মোৎপল শত্ত মধ্যে বসামি চন্দ্রে চ মহেশরে ह । नात्रायल हिन नमुक्तद्रायाः व-मामि निर्छा धमवमिन्तः यू । वम्-শ্বরাধানিত্যত বসেংধরাধা নিতি वाभावः॥ यत्याभिष्ठा खक्छकि ্যুকা প্তুৰ্চো নাজমতে চ নিত্য া নিত্যক ভুছকে পতিভুকশে-্ৰ- ভস্যাঃ শরীরে নিয়ত- বসামি ा। जूडे। ह क्षेत्रा लियवानिनी ह

সৌভাগ্যযুক্তা চ সুশোভনা চ। লাক্যুযুক্তা পূিবদর্শনা যা পত্তি-বুতা যাচ বসামি তাসু॥ শ্যামা म्गाकी क्नमश्राजाना मुञ्: मूरक-भी मूगिकः मुभीवा। गडीवनानिः नमम्बन्ड कि ख्नाः नदीति नि यजः वमानि ॥ या भागद्रका निम्मनः ষ্ট্ৰাৰা স্বাধীনকান্ত পরিভ্তযে চ - । अभवेकामा अठित्र जणीला जामः क्ना[ः] (পুতমুখी॰ ভাজানি॥ পুত্র॰ পয়ু) বিত প্তি শ্বন বহুভি: जरा **ज्याननः स्नादीकः** मृद्र**ः** गविवर्जावर ॥ विजाकावक मशीन विद्धिः ভम विजयः गाः। न शास्त न्मृत्मर भाषः कार्भागाञ्च जूरः खकः ॥ नथ (कल्लामकदेश्वर रेमणूनः शर्व मक्त्रारयाः। वर्जरयद्यमायिष्यान काकी भिष्ठेरভाजन ॥ निद्रः जभूह्न চরণো সুপ্রিভৌ নিজাক্রাসেবন মন্তভাজন । অনুস্থাবিদ্ধ নপর্ব रिमणून॰ वित्र भुशक्का लाम मानयस्टि बहै।। मणाबनीतत्वाचा ज- निखंखी॰ वंबर्रेड्या । द्वाद्वी दिन् भनामक कशिष्यः वर्जाराष्ट्रशि सगाजानम-त्या वीरा अनुकाः मूर्खनारत्याः । উট্টেম্পর্লন মূজ্ি সানাভ্যক্ত वकरवट् ॥ भवनकाक्षकात्व व वाकि

वारमा दिख छथा। प्रामान्त्र अरक | मक वर्षावर मुक्तुकावन ॥ भारत-(गाव चिंउन नकः वन मान्त्राभ कर्यन । जालम्। वरमान्यः न स्र्यास्मार्थः , अर्पन ॥ णुकवादि ह रेखिन निना शिष्ठेक पर्माक। सूत्र वायन मूर्वान भागिमा रेनव मःग्लाम् ॥ छात्रकाः श्रम्भावा विकास मिन्न विकास विकास । (नक्ष्मुञ् भत्रजीगाः नाउः याउः क्तिवाक्त ।। अर्थ्यामान्य वनाकाङ्का॰ পরস্ত্রীণাণ তথৈব চ।পরেষাণ পুত্তি-कृतक উদিতার্কে পুবোধন ॥ नथ কণ্টক রক্তিশ্চ মৃত্তিকাশার বারি-जि:। वृथा विष्णथन जूमो न अर्यंत श्रवकाद्भगा। वय॰(नारु॰ वय॰ नानाऽ॰ স্বৰণ ঘৃষ্টঞ্ চননে। নাপিতস্য পৃছে रकोत्र नकामिन हरत् नियः॥ स्रवः দোহ মিত্যত্রপুথিতক্ষেতি বাপাঠ:॥ निनमाः भगरक विर्मु भाषरया नेर्डन स्था। नुष्ठिक्षकत्र द्वीगाः ज्ङ्ा ्रमञ्ज्यादन । जिल्ला भाष्य मृशक नगरिक्द जियल्या। ज्ञनाम्हर्ननाः ছৈব শক্তাদপি হরেৎ শ্রিষণ।। মজৈ त्रयुक्तः भद्रमात्रस्यवी चाठात्रहीनः পরসেবকন্চ। সঙ্কীর্ণচারী পরিবাদ-শীল ন্ত নিষ্ঠুর দম্ভন্য ভাজানি॥ अयनकाष्ट्र भारतन द्राजिवारमा हिरन

च्या । माजरीय नशः कर्गार कड न्यात्रन क्लिबन ॥ चन्हि हान्यका-क पूर्वका ममूथावहाः। कज्वना मे-भूत्राक न वर्गामाजान उन्।। कार्न চ বদনে ঘাণে তথা করতলে ংপি চ। भारि भृष्ठ उथा बिख न वर्ग्रामन् लिभन ।। ठक्कू लंग २७ भाषा मू चनाः थनक्यः। एति पुः कर्गनाः ह भार भ्रष्ठ छथायूरः ॥ गन्नः भूज्ञः তথা তোয• রহ্নকৈব নহোদধি'। গৃহীত পুথম বস্ত্র বর্জবের কদাচন ।। অজর জঃ খররজ তথা সমার্জনী-त्रकः। जीगा॰ भारत्रका त्राक्षन् भ-कारिश रात्र शियः।। स्राप्तिनः ए-स्मल भ्यातिगः महामर्टः निष्ठत्रताक्रः ভাষিণ ৷ স্ব্যাদ্ধে চান্তমিতে তু শাবিন বিমুঞ্চতি শ্রী রপি টক্রপা-ণিন ।। মহাশঠ মিভ্যত্র বঁস্থাশিন মিতি বা পাঠ:॥ নিত্য ছেদ ভূগানা॰ ক্ষিতি নথ লিখন পাদধো রল্লাে চিত **कारक** रेडलहीन वनमग्रान्य **९**वक्षन गृर्ककाना । (इ मरके) ठालि নিদ্ৰা বিবসনশ্যন প্ৰাস হাসাভি-**दाक: बाक् भी**छि ह वाम्रें **इत्र**ि খনপতে: কেশবস্যাপি লক্ষ্মীণী অ-বন্ধন মিত্যত্র কক্ষতা ইতি বা পাঠ: ॥ এবং यः स्काउ निज्यः भाषाकांनि

क दिन्नव । जुडे। ख्यांनि उन्नाहर ख्रिंदाता निक्ता तथा। शिजावि छ निष्ठ खां जुडि क्यांच यः भार्ये । उप्तृहर विभूव द्वार्थ निक्र छवं नान अस्ता निक्र छवं द्वार्थ रजा मृद्य द्वार्थी वर्षा निक्र छवं वक्तार । जानम खना निक्र छवः ज्वार वक्षी क्या विक्र खन् नुवार वक्षी क्या विक्र खना हिंदिन नुवार ।।।

न्त्री। यथा। स्रुठिः ি সিদ্ধি রিভি খ্যাতা শি্যা সংশ্যণা-इ या। लक्षी दी ललना वालि क भाष्मा का छि कहारछ॥ इंडिए वी-পুরাণে৪৫ অধ্যয়:॥ সম্পত্তি:॥ **मा**जा।। यास्त्री वयः ॥ वृक्ति नामी-্বধ•।।ফলিনীবৃক্ষ:। ইতি মেদিনী ।। जीजा ।। वीव्रव्यविद् । इंजि - नप्रदादनी॥ इनग्रिनी॥ इन तिषा ॥ भनी ॥ मुक्ता । मुका । ইতি রাজনির্ঘন্ট:।। মোক্ষপাপ্তি:। ইতি চণ্ডীটীকাষা• নাগভট্ট:।। जिस्तीकाडः शुः नाद्रायगः। यथा। नमः कमलानजाय रुब्राय भव्रमा-ত্মনে। ৰগতঃ পাল্যিত্তে চ লক্ষ্মী-काष नमास (छ। ইভি बन्नार्डमी वु कक्षा ॥

वाबीगृरः क्री व्रकार भवा रिज जिका अप्नयः ॥ वाकी विष्या ह ॥ व वाकी बनार्षनः प् णावग्रामिनः प्याः । जम् वाक्रमः यथा । এक-वाद्र हज्मकः नवीननी व्रक्षा भमः । वाकी बनार्षनः (छ्यः व्रक्षिः वनमावया ॥ ইতি वुक्र वेवदर्ख भूक्-जिश्रकः ॥

লক্ষীতাল: পু॰ প্রীতালবৃক্ষ:।
ইতি রাজনির্ঘট: ।। তৌর্য্যক্রিকস্ট পরিছেদবিশেষ:। তস্য ক্ষত লম্ব-ণু বিরাম ক্রমো যথা। দৌ লো ণু দৌ বিরামান্তৌ দলৌ ণুদ বিরাম-ক:। বিরামান্তৌ ক্রতৌ লম্ম ক্রতৌ লম্বিরামক:।। ইতি সম্বীতর্ত্তা-করে লক্ষীতাল:।।

लक्षीनात्रायगः शृः भालगुंभिविलिवः। जम् लक्षणः यथा। जकबात ठज्णकः वनमालाविज्विकः
। नवीननीत्रमाकातः लक्षीनात्रायगाज्यिः।। ইতি বৃদ্ধবৈবর্তপুরাণ।।
लक्षीन्मिः इः शृः भालगुमिविलिवः। जम् लक्षणः यथा। बिठकः
विज्ञामाक वनमालाममिविकः।
लक्षीन्मिः इः विद्ध्यः मृहिगाकः
मृथभुमः।। ইতিবৃদ্ধবৈবর্তপুরাণ।।
नक्षीभिजः शृः वाम्रामवः।। नद्ग-

• ॥ পৃগঃ। ইভি বিশ্বঃ॥ नश्चीभूधः भः कामस्वः॥ हा-हेकः । इंडि सिनि ।। ज्ञाः॥ नबः। ইতি भदत्रज्ञावली।। লক্ষীপুত্র: পু॰ প্রদান্ত্রাগমণি:। ইতি হেমচন্দু: ।। नक्षीकनः भ् दिन्दृकः।**ह**ि রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ मञ्जीवान् भू॰ भन्त्रवृक्षः । इंडि শব্মালা।। খেতরোহিতবৃদ্ধ:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ लक्षीवान् वि श्रियुक्तः। धनवान्। ७८ भर्गायः । वस्तः २ श्विवः ० ्रियान् ८। ইত্যমর:॥ লক্ষীবেষ্ট: পু এবেষ্ট:। ইতি न्त्राक्रिविकः।। লক্ষ্মীশঃ পু বিষ্:। ইতি মুখ ्र (वाथवराकद्रा॰ ॥ লক্ষীসমাস্থ্য জী সীতা। ইতি अद्रञ्जावनी ॥ विश्वीग्रहः शुः हिम्सः। ইडि मद . ब्रङ्गावनी ॥ लक्षात्रामः भू• वनस्थरः। ইতি शामात्रा• ၁ मीतः १। ইত্যার:॥ শक्रम्या ॥ क्षकाः ्री नित्रत्वस्थानः। उर-शर्गायः। नकः २ नत्रवाः १। इंडाः

अि:। इंडि भिरिनी॥ **नवक्**र्कः नद्रः ॥ भुडिकायः ८ (वधाः **८ १** ্ইভি জটাপ্র:।। বেধ ৬।-ইঞ্জি नक्त्रज्ञावकी ॥ र्षक्रः वि वक्रग्याताशः। हेडि माहिउद्धार्भनः॥ मर्भनीयः। देखि विम्याद्धंतर्भवाट ॥ লা 🖷 গুহে। ইভিকবিকল্পদমঃ॥ व नाठि। गुरहा गुहन । इंडि कुर्गानामः ॥ ला जी गुरुगः॥ मानः। ইঙি रमिनि ॥ वाथ य गायानमर्थाः। इंडि ः कविकन्नुक्रमः ॥ अ जननाथः । 🕝 ইতি দুর্গাদাস: ॥ লাঘ ঋ ড শক্তৌ। ইতি কবি-कन्नकमः ॥ अञ्चनन्ध् । उ লাঘতে। শক্তি: সামূর্থ্য । ইতি ्रमूर्गामाञः ॥ লাঘৰ ল্লী আরোগ্য:। ইতি রাজ-ं निर्वेग्टेः ॥ नयूष्य । नाया जीव इंड्रार्थ क नुड्रायन निश्चमः॥ লাঙ্গল জ্লী স্বনামখ্যাতভূমিক-्रवंगयञ्जः । ७९ भयाग्यः । इनः २ र्नः ৫ शनः ७ शनः १ नीतः ৮ ়া ইভি ভরত:।। লিহ্ন:। ইভি विकाश्यावः ॥ भूत्रविष्णवः ॥

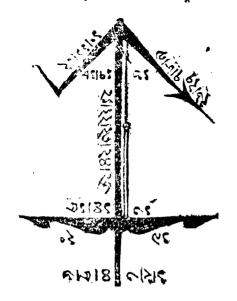
नाक्न

वाक्नी

ভালবৃদ্ধ: ।। গৃহদাক । ইতি মোদনা ।।

লাকলগুহ: পু॰ ক্ষক:। লাকল গৃহাজি য ইত্যথে অল্পুত্যযেন নিম্লন:।।

লাক্লচক্রণ দ্লী কৃষিকর্মণিহলা।
কারচক্রবিশেব: । যথা । অথ
লাক্লচক্রণ স্বরোদ্যে । লাক্লণ
দণ্ডিকা যুগ যোক্তুদ্বয় সমন্তিত ।
দণ্ডিকাদি লিখেৎ ভানি দিনেশা।
কান্তভাদিত: ॥ দণ্ডিকা হল্যুণ
পানাণ দি দি স্থানে ক্রিকণ ক্রিকণ।
যোক্র্যোশ্চ ক্রিকলৈর মধ্যে পঞ্চান
গুকে দিকণা। দণ্ডত্যে চ গ্রাণহানি
যুপত্তে স্বানিনো ভ্রণ ॥ লন্দ্রী
লাক্ষ্য যোক্তে স্যাৎ ক্রেকারম্ভ দিনক্রকে। ইতি ক্ল্যোভিজ্ঞ্নণ।।

वाङ्गवहण्डः शृः वाङ्गवाश्य हान काष्ठः । वाङ्गवाद्र हेन इति जावा । जर्मायः । देना २ । इत्र मदः ।। देवा २ । इति भद्मद्वादनी ॥ वाङ्गवश्वातिः द्वी वाङ्गवादिशा। निद्राव हैति जावा। उर्भिग्रायः । भीता २ । इत्र मदः ॥ भीता २ । हैति भद्मद्वश्वादनी ॥

वाक्रविकः शृ॰ इतिद्रविष्टिमः। इठि (इम्हमू:।।

वाक्षिका छी वाक्वीर्कः। इंडिमद्रज्ञादवी।।

नाक्रिकी जी वृक्क विश्वासः। ना-क्रिया हें कि वियवाक्र निया है कि क जाया। जर्म भर्यायः। ज्ञिनि-था २। इंड्यायः।। ज्ञिन्त्रना २ नाक्रिनि ८ नाक्र्मी ६। है कि भित्रज्ञानी।। रेग्यी ५ मेशा १ ह-नित्री ৮ गर्ड्या जिनी २ ज्ञित्रक्षा २० हेन्द्रभूया २२ ज्ञित्र्याना।। यग्या छनः। क्ष्ठ मृष्ठेत्रनानिष्यः। हे जि बाब्य हा ।। वाक्र निर्याणी-क छन भर्यायाः क्रिकारी नाष्ट्र मृष्ठेत्याः।।

লাক্লী পু॰ বলরাম:। ইতি শব্দ-রত্নাবলী।। নারিকেল:। ইত্যমরঃ १। तर्भः। ইতি मस् हिन्दिन।।

काञ्रली की वाञ्रलाकात्रभुञ्ज
कलक्षणकिरिष्मयः। काँहिए। ইতি
ভाষা। उप्भर्यश्रयः। मात्रही २
टिश्मत्रः।। इन्हांकी ६ कलिश्रः।
हिन्धः हिंडि मस्त्र प्रावेली।। शिखला १ महासाहिती ৮ स्ट्रमहास्त्री
३। ইতি कहास्त्रः।। किलकात्री २०
। ইতি রাজনির্ঘন্টः।।

वाञ्च की शृह । इंडामत्रीकाः नात्रमृन्दती॥

वाकृतः ही शम्श्रकाष्ठिंवस्यान रामागुविषविद्यादः । वाष्ठ इेडि ভाषा। उर्श्यग्रीयः। शृहः २ त्व ० वाक्ष्रः ६ वाक्षिः ६ । इेड्यम् ।। वक्ष्मः ७ वाकृतः १ त्वाम ৮ व्यावादः २। हेडि मदः प्रवादि ।। वक्षः ७ शिहः ०० वाकः ०२ । हेडि किं। वदः ।। त्याः वाक्ष्म क्यायादः । यथा। वाक्र् रामा नदः । मर्वेडीर्थ क्ष्मः श्राप्ठ या नदः । मर्वेडीर्थ क्ष्मः श्राप्ठ मर्व्यातेशः शुम्हारु ॥ हेडि दाः दाक्ष्म ।। राम्कः। हेडि दाः दिनी ।। क्ष्माः। हेडि मिक्षाष्ठः रिनी ।। क्ष्माः। हेडि मिक्षाष्ठः नाकृतिका जी शृतिभगी । इंडि त्राजनिर्घण्टः ॥ नाकृती भू॰ वानतः । इंडि भद्र-हिन्दुका ॥ श्रवजनारनी यथः । इंडि त्राजनिर्घण्टः ॥

वाह है वजाति। ইতি कविकद्धः क्यः॥ हे वाक्ष्याः । वाक्षिः। हेजिपूर्गामाः॥

लाख १ जङ्गीत ।। ज्या । इंडिक-लाख ३ विक्लुक्यः ।। हो विजीय चित्राणे। लाजि । इ लाखारंड । ज्ञान व्यक्तिष्ट भर्गारंड । ज्ञा र्या ज्ञान । इंडि पूर्णापामः ।। लाजः हो उपोत्र । इंडि भिर्मि ।। लाजः भू जापू ज्ञानः । इंडि भ्यमिनी ।।

लाका खो व्यक्त । इंडिसिनी।।
नाकाः प्रच्ति च्हेशनाः। ना७ या इंडि थर इंडि व जाय।।
७ थर्ग इंडि थर इंडि व जाय।।
७ थर्गग्राः। व्यक्त इः । इंडिप्रदः
।। नाका २ व्यक्त इः । इंडि जतः
७:॥ व्यम् छनाः। व्या कृष्णं इन्हंडीवात प्राह्म श्राः। व्या कृष्णं इन्हंडीवात प्राह्म श्राः। व्या कृष्णं ।
काम भिर्द्धाभन्म नवः। व्या काम विदः।
वाव वः। नव वः। नी वन वृष्णः।
प्राह्म व्याः। व्या का विदः।
नाइ व्याः। व्या का विदः।
नाइ व्याः।

व्यान्य (मारामभावनद्वः ॥ उन्। পেয়া গুণাঃ। ক্ষামকণ্ঠস্যশুমন্ত্র্ী। क्कू भा ज्या द्वानिति वेता अ किरता ग নাশিবৃঞ্। ইতি রাজবল্পভঃ।ঞা। অপি চ। এতে চব্রীহযো ভৃষ্টা স্তে লাজা ইতি সংজ্ঞিতা: । যবাদ-যুষ্ট যে ভৃষ্টা স্তে ধানা: পরিকীর্ত্তি छाः॥ लाजाम्ह यवशानाम्ह छर्न-শাঃ পিত্তনাশনাঃ। গোধুন যাব-नात्वात्थाः किथिनूकाक मीननाः ।। তৃফা তীসারশমনো ধাতুশাম্য-कतः लवः। यन्तात् विषयात्रीनाः वाल इविद्रायाविजाः॥स्यक मु क्रमात्राणाः लाजम्थः मुमःक्ठः॥ ইতি রাজনির্ঘট:।। # ।। তস্য চূর্ণ ख्नाः। मुक्का नाष्ठिम थङ्त मृनि-छायू नणकतः। लाकर्नः समधाः काः गडर्शन मुनाक्उ ॥ नाज हुर्ग पुष्कापि कलमर्कत्रा अश्वाकः সহিত তপ্ণ মুক্ত মিভার্থ: ॥ ब्लाजमञ्जूखनाम्ह खनगुष्ट्र। वाका-না শক্তব: কৌদু শিতাযুক্তা বি-শেষত:। ছর্ণ্ডাসার ভূড্ দাছ विष गृही जुजाशहाः॥ हज्रकण । শক্তি:। जुतानरिः कनदरिन যুক্তি সমধু শক্র ।। ইতি ভাব-

भुकाणः॥ वाक्षुनः क्षी नाम॥ विद्यः। इंडि त्यिनि॥ वाक्ष्यः भूः ज्ञागीवान्यः। इंडि

লাণ্ড্ৰ: পু॰ রাগাধান্য হাজ রাজনিঘণ্ট:।। কুচিৎপুস্তকে লাণ্ড্ নীতি চুপাঠ! ॥

লাট: পূণ দেশান্তর-॥ বজ্রণ।। ইতি মেদিনী ॥ জীর্ণভ্ষণাদি । ইতি শদ্রত্মাবলী॥

লাড **এক ক্ষেপে।ইতি** কবিকল্প-ফ্রম:।। লাডয়তি অললাড**ে।** ইতিদুর্গাদাস:।।

লাগ: পু॰ কথন ।। লপধাতো-র্ভাবে ধঞ পুত্যযেনেতি নিয়ম ।। লাগ্য হি কথনীয । লপধাতো: কর্মণি ধ্যা পুত্যযেনেতি নিয়ম । ইতি মুধ্বোধ্ব্যাকরণ ।।

वाजः शुः म्वश्नापिकः वानि-रक्षाभार्जिजः धनः। उर्भग्रायः। कवः २। इज्यात्र जत्राञ्जो।। वाज्यः ० वृक्तः ८। इजि मद्मत्रज्ञावनी।। भाशिः। इजि वाज्याप्यप्रम्नार्थाः वाज्यः क्षी वाजः। इजि मद्मत्रज्ञाः-वनी।।

তত্র তর্পণ মেবাদৌ পুদেষ লাজ । লামজ্জক লী বীরণমূল । ইত্য-শক্তি: । জুরাপহৈ: ফলরসৈ নর: ॥ অস্য পর্য্যায় গুণারুশীর বুক্তি সমধু শর্কর ॥ইতি ভাব শক্তে দুইব্যো । উশীরবৎ পীত- हित ज्वितिष्णयः । उर्श्वरायः ।

क्षिणि र स्मृत्वाणः २ नवः ४ नम्

क्षिणः ४ स्मृत्वाणः २ । स्वर्धः १ पिष्

क्षिणः ४ स्मृत्वाणः २ । स्वर्धः ।

क्षिणः । जिल्लाः । नध्रदः ।

वाज भिल्ल ज्याभरूष्य । स्वर्धः ।

विर्णे ।।

वानन की अठाउरम्हकरण ।

रम्भभूषंक वानका एवं १० । रमा हाल है जि जा । निर्माण प्राप्त है ले निर्माण प्राप्त है ले निर्माण के वा निर्माण के विकास के निर्माण के निर्माण

नानम। भृ की महाजिनामः।
इंडामदः॥ उंदमुकाः॥ याद्धा।
इंडियितिमा। ताहरः। यथा।
दराहरः तोहरः मुका नानम।
मूडिमामि जू। इंडि हिमहन्दुः॥

লোল:। ইতি নানার্থে সএব।। লালসীক প্লী পিছল । ইতি শস্ক বল্লারলী।।

লালা জী । মুখভবন্ধল । লাল इंडि ভारा। उर् পर्यप्रायः। मृनिका २ महन्दिनी ७। इंड्रमद्रः ॥ माविका ৪ সূণীকা ৫। ইতি শবরত্বাবলী।। मुथनु वः ७। ইতি রাছনিঘট: ॥ नानारिकः वि भूरहाजानम्मी ॥ कार्गाक्षमः। ইত্যমর:।। यः मिद-कः काष भुगार विश् कानाय भु-ভো দলটি মেৰ পশ্যতি। যশ্চ পুভো: কার্য্যে ২ক্ষনো ২শক স্তৌ वावारिकी भूर्वद् किष्ठः। (क-िबु कार्गाक्य है जि जाबमर्निन এব বিশেষণ মুক্ত্বা একমেৰ লালা-र्षिकमाञ्च नंजु दाविछि । ভावप-भी कि ह भागे: वावाहिक: नहा-লস্যে পুভুভাবনিদর্শিনি। ইভ্য-আশ্লেষণবিশোষে পু•। ইতি নে-मिनी ॥ लागित्रम् किनि वि। यथा। **প**ाधिञ्ज **वावा**ष्टिकीञ्जामि ॥

লালানেহ: প্ পুনেহবিলেষ:।

यथा। লালাতস্ত্ত মূত্র লালা

মেহেন পিছিল । পুনেহতীতিশে
य:॥ অসেটাব্ধ । গুড়চ্যা: বরস:

পেয়ো মধ্না সর্বনেহজিত। হরিদা-চুৰ্ যুক্তো বা ব্ৰুসো ধাত্যাঃ সমা-ক্ষিক: ॥ অপিচ। চন্দুপুভা বচা মুন্তা ভূনিয়া সুরদাক চ। হরিদা-जिविषा माबी लिश्नलीम्ल विजकः য় ভৃবৃদ্ভী পএকঞ্চ বুগেলা বংশ-লোচনা । পুডেব্ৰু কৰ্যমাত্ৰাণি ष्ट्यर्राप्तजानि वृक्षिमान् ॥ शानर्रिः ত্রিফলা চব্য বিডঙ্গুণ গজপিপুলী । সূবর্ণনা किक (ব্যাষ দে । ক্লারে লবণত্রয় ।। এতানি টক্ষমাত্রাণি ज गृङ्गीयाट भूथक् भूथक्। द्विकर्य হতলোহ স্যাচতঃ কর্যা সিতা ভ (यर ॥ भिनाजवृष्टेकर्यः माप्तरही-कर्याक ख्युलाः। बिधिना रगिकि-रें उदरिं कर्डवता खरिका मूं जा ॥ চন্দুপুভাতিবিখ্যাতা সর্বরোগ পুণাশিনী। নিহন্তি বিংশতিং মে-शन्क् हु मक्षेवियः जया।। इंडािन ভাবপুকাশ: ॥

গালাবিষ: পু॰ লূভাদি:। ইতি হেমচন্দ্র:॥

লালাসাব: পু• উর্গনাভ:। ইতি হেমচনদ:॥

वानिकः भु• महिषः। ইতি হেন-চন্দুः॥

नानि गु॰ ही निवजगुडादः।

যথা। প্রীতিণ উক্ত জনস্য যো জন-যতে বিম্নণ বিনিম্নন্ মৃত শুণ বৃদ্ধা-রক বৃদ্ধ বিদিত্ত পদণ নত্মা মত্ত-স্থাননণ। পাটীণ সম্মণিতস্য বিদ্যা চতুর প্রীতিপুদাণ পুরুটোণ সণ-ক্ষিপ্তাক্ষর কোমলামলপদৈ লা-লিত্য লীলাবতীণ।। ইতিলীলা-বতী।।

লাব: পু: জী পক্ষিবিশেষ: ।
লাওয়া ইতি ভাষা। ইত্যমর ভরতৌ । অস্থ মাংসগুণ: । লঘুবুং
। কটুবুং। মলবন্ধ কারিবুং। স্বাদুবুং
শীতবুং। ত্রিদোষ নাশিবৃঞ্চ। ইতি
রাজবল্লভঃ।।

नावकः श्र॰ नावशकी। छ८-शर्वप्रयः। नघूकश्रनः २। ইতি वि-काश्रभयः॥

नावनः जि नवर्यानः क्ष्रः। यथा।
नार्भिकः मिष्कः नर्मि मंदिन्।
नः क्ष्रः क्यारः। नवर्यामकान्।
यूमकः नाविक मुम्यिति॥ छेनयित भोम्यिरकः नवर्य न्। व्यननवनः। ইति स्मिन्दः॥ नवननविक ।। नर्मा स्था। ইति इञ्भाना।।

লাবণিক ত্রি লবণেনসংস্কৃত। ইতি হেমচন্দু:।। লবণসম্বন্ধি চ।।

व्यविद्या विद्या विद्य

कावन्तार्किङ की विवाहकानीनश्रमुद्राज्याः म्खः श्रनः। यथा। श्रीज्याः
म्खः यथा किष्मिर श्रमु। वा श्रमूद्रान्
वा। भारवन्त्र निकः यख्नावन्यार्कि
ज मृद्राद्धा। इंजि विवाहिस्रामनि
श्रुज काज्यायन वद्यनः।। नावन्यः
श्रीन तेन्तुन्याहि जथा ह भारतुनः
जारेग भीनाहिमरेज्य वा ख्रिरेग श्रम्
श्रद्धाहिना प्रसः ज्ञीयः ख्रीयन मिः
ज्यश्राहिना प्रसः ज्ञीयः ख्रीयन मिः

দুবিণ গৃহাশুমবতাংৰাস্থ্য সতাং

মণ্ডন°।। ইতি নবরত্বান্তর্গতানর-

ति इः॥

लाता जी शक्किति (भवः। छ८) शर्य (ग्रायः। लावकः २ लावः ० लवः ८। व्यम (ग्रायः व्याः। श्रेष्ट्रः। श्राहित्रः। लघ्त्र्थः। इति ब्राज्ञः विर्योष्टेः॥

नातुः श्रेष्ठी व्यनातुः । इंडि नम्नातुः श्रेष्ठावनी ॥
नातः श्रेष्ठ न्रायनी ॥ व्याप्तः । इंडि नम्हायनी ॥ व्याप्तः ।
इंडि नम्हानुका ॥
नात्रकः क्षेष्ठ श्रायनी ॥
नात्रकः श्रेष्ठ श्रायनी ॥
नात्रकः श्रेष्ठ श्रायनी ॥
नात्रकः श्रेष्ठ श्रायनी ॥
नात्रकः श्रेष्ठ भिन्नी ॥ (वष्टः ।
इंडि ध्रत्रिः ॥

नामकी । जी नर्जनी। इंडापदः॥ नामका नारमःहिनी जी जारमाहिनी। (वस-निका। इंडापदिहीकायाः द्वाय-मून्हिः॥

লাস্য প্লী নৃত্য । ইত্যমর: ।।
তৌর্য্যত্রিক । ইতি মেদিনী ।। ভাবাশ্য নৃত্য ।। তাললফাশ্য নৃত্য । ইতি ভরত: ।। পু নৃত্য তাপ্তর পুছে: জীনৃত্য লাস্য
মুচ্যতে । ইতি সঙ্গীতনারাযণে
নারদ্স হিতা ।।

नर्खकः। इंडि भद्र-कामाः भ् द्रञ्जावनी ॥ নৃভ্য়ণ। ই**ভি শ**দ লাস্যক• क्री ब्रज्ञावनी ॥ नर्डकी। इंडि भफ्-खी লাস্যা ब्रज्ञावनी ॥ नाककी जी जीजा। यथा। दाव-ব তে ইয় সীতা দ্বারকেশস্য ক ক্মিনী। বিষ্ণে ২বভার মাত্রস্থ लक्षी यां कभवावया ॥ वाद्राग-भूता विभावाकी विभवा शुक्रशा-ত্তমে। বৈষ্ঠে তু মহালক্ষী রাধা वृन्तावत् वत् ॥ लक्ष्यः कमला-माम्या यम्याः मा लाक्की मञा। এব শতসহসাণা মীশরী রাধি কাধিকা।। ইতি পান্মোত্তরখণ্ডে

লাক্ষণিক: পু॰ লক্ষণযাপ্তিপাদক:। ইতি সাহিত্যদর্পণ:॥ ল ক্ষণাত্মক বৃত্তি মৎপদত্ব॰ লাক্ষ্ ণিকত্ব•। ইতি সারমঞ্জরী॥

৫৫ अध्रायः ॥

नाका खी तक्रवर्गवृक्ष निर्यामित
(শय:। लाहा है ि जावा। उट
পर्यश्राय:। त्राक्षा २ क्रजू ० वादः ८

जनकः ६ क्रवानयः ७। हे ज्ञव्यतः

। थि दित्रका १ तक्रा ৮ तक्रवा जा क्रवा

व्यापिः १२ व्यवक्तः १० शवाभी
१८ मृषिः १४ ब्रह्मका ११
शक्तमा दिनी १८ मीखः १४ ब्रह्मका ११
शक्तमा दिनी १८ नीवा १२ मृष्यमा
२० शिखा दिः १२ । व्यम्या ख्याः ।
कपूषः । जिक्कषः । क्या यषः । द्वम्या
शिखा विश्व विश्व द्वा विश्व विश्व

नाकाछकः श्रृ भनामवृक्षः। ইতি
भद्भाना।।

नाकारिजन की भवरिजनित्मयः।
नाकारिजन मिठि थ्राउ॰। उपितृ विश्व सन्नः वृष्ट् । यथाक्रमः
उट भुकाद्रः उप्रथाकाष्ट् । नाका
ष्ट्रिम् मिछिष्ठा करेन्द्र रिजनः विभाविजः । अम्ख्यनाद्रमान्यम मार्क्
भी जन्नुद्राभष्टः।। ইতি सन्नुनाकारेजनः।। वृष्ट्यथा। नाकाद्रमाद्यम्
भूष्टः रेजनम् विभाव निम्हिष्ठक् । मख्राद्रक् ममायुक्तः भिष्ट्राहाक ममाव-

পেং।। শতপুষ্ণা হরিদুঞ্চ মূর্বাণ ब्रिष्ठः श्रत्नुकाः । करूकाः भ्रभूकाः রাসা মখগন্ধাঞ্চাক্ চা মুস্তক ठनर नरेक्षव भृथशक्त ज्ञानरेकः। पु বৈ প্রেবৈশ্চ তৎসিদ্ধ অভ্যক্ষান্মা ক্তাপহ ।। বিষমাখ্যান্ জুরান্ সর্বানাখেব প্রশমণ নবৈৎ। কাসণ श्वामः नुविन्।।यः कः एः होर्गक्र। গৌরব ।। ত্রিকপৃষ্ঠ গৃহ শ্ল গা-वागाः मुहेनस्था । भाभानस्री পুশমন সর্গুছ নিবারণ ।৷ অধি-ভ্যাণ নির্মিত সম্যক্ তৈল লা-कारिक भर्ट। ইতি व्रल्लाका-তৈল। ইতি স্থবোধ:।। वाकाशुमानः शु शिकालाधुः। ইতি রাজনিঘণ্ট: ॥

লাকাপুসাদন: পূ॰ রক্তলোধু: । তৎপর্য্যায:। কনুক: ২ পড়িকা ১ পড়ী ৪। ইত্যনর:।।

লাকাব্ক: পু॰ কোশামু:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।। পলাশবৃক্ষ:। ইতি হারাবলী।।

লিজচ• লী চুক্ৰ•। ইভি রাজ নির্ঘণ্ট:।।

লিস্ক: পু॰ লঙ্কচ:। ইত্যমর:॥ লিফা জী লিক্ষা। ইতি শব্রজা বলী॥ লিথ শ লেখনে। ইতি কবিক ব্ল জন: ।। শ লিখতি পুস্তক লেখক: । অয় বিভাষ্যা স্কটাদি রিভি কেচিৎ। তেন লিখিত বিশ্বসূজো হল শক্তিহানি রিভি। লিখি-তব্য লেখিতব্য লিখন ইত্যাদি সিদ্ধা ইতি দুর্গাদাস: ।।

লিথ ই স্পি।ইতি কবিকল্পনা।। ই লিম্ব্যুতে। স্পি গতৌ।ইতি দুর্গাদাসা।।

निथः भुः (नथनः। ইতি निथशाजाः क भुजारयन निष्ठ मः।।
निथनः क्षी (नथनः। निभः।
ইতামর টীকাষাः সারস্নরৌ।।
বিধি निभि রথগুনীয়া যথা। यসা
यक्षिथनः পূর্ব যত্ত কালে নিক্পিতং। তদেব থপ্তিতুং রাথে ক্ষম্যে
নাইঞ্চ কো বিধিঃ।। বিধাতুক্ট বিথাতাহং যেষাং যল্লিখনং কৃতং। বুং
স্কাদীনাঞ্চ ক্ষু দ্বাণাং ন তথ থপ্তাঃ
কদাচন।। ইতি বুক্ষবৈবর্ত্তে প্রীকৃঞ্জ-

লিথিত ক্লী লিপি:।ইত্যমর:।। লেথন । ইতি ভরত:।। লিখিত-পত্রাদৌ ত্রি। যথা। পুমাণ লি-থিত ভূক্তি: সাক্ষিণ শেতি কী-র্ত্তিত।ইতি মিতাক্ষরাথা থাক্ত-

बम्याख १६ व्यय्रायः॥

विष्ठः ॥ मृतिविष्णित शृ॰ । यथा ।
श्रीणित व्यान व्यान मञ्ज विथिता एक
रगात्रमी । माजात्रसा विभिन्न
धर्ममाञ्जभूरमाक्रकाः ॥ ইति मुक्षिछत्व याद्धवङ्गः ॥
विथ्रा जी शतिमानिविष्णवः। यथा
। कावास्त्र गत्र जातो यहान हमार्ज बन्नः । रेज म्हर्जूर्ड र्ड्रविः

थ्या निथा यष्ट्रिक अर्यभः ॥

हेिज मद्दान्ति ॥

निग हे गलो। हेिज किविवद्यक्षनः

॥ हे निकारिंग हेिज कृर्गामानः ॥

निग हे क हित्य। हेिज किविवद्यक्षमः ॥ हे क निक्यि मदः जी

नभुः मोकः भाषिकः हिजः कर्ताः

जीजार्थः। हेिज पूर्गामानः ॥

निश्च क्षी मनः। हेिज निकासः

कोमूम्यामूनामिव्जिः॥

णिखः पृ ग्र्थः। ইভি সিদ্ধান্তকৌমুদ্যামুণাদিক্জিঃ॥ ভূপুদেশঃ
॥ মৃগং। ইভি নানার্থরত্বনালা॥

लिङ्कः की हिङ्काः। শেকঃ। ইভঃমরং॥ অনুমানং॥ সাংগ্রেগ্রুকপুক্তিঃ॥ শিবমুর্ত্তিবিশেষঃ। ইভি
নেদিনী॥ ব্যাপ্যং॥ ব্যক্তং॥
পুংস্কানিঃ। ইভি কিকাওশেষঃ॥
সান্র্থ্যং। যথা। যাবভা মেব

বাত্না বিশ্ব কটিগত ভবে । অৰ্থ কৈবাভিষেয়ন্ত ভাৰন্ডি ৰ্গণ বিশৃহ: ॥ ইতি তিথ্যাদিতত্ত্বে এতৎ कात्रिका व्याथ्यायाः त्रघूनन्तनः॥ शा व्यथ (निकार्थम् विक्रम् भर्य) गर्य। শিশুঃ ২ শ্বস্তম্ভঃ ৩ উপস্থঃ ৪ ম-मनाकुणः ৫ कन्म भंगू युवाः ७ (णकः ৭ মেইন ৮ শেক ী ৯ মেটু: ১০ वार्थः ১) पुबः ১२ द्रागवेडा ১১ व्यक्तः १८। इंडि भवत्रदावनी ॥ वाक्ष ७० माध्न १७ (मक: ১१ कामाञ्चणः ১৮ । ইভি करे। ध्रः ।। # ।। निक्म्ल वामि नाउ वर्गयुक बाधिष्ठान नामक यस्तव भग्न मिछ ে যথা। মূলাখারে ক্রিকোণাখ্যে ইছা জ্ঞান ক্রিয়াত্মকে। মধ্যে স্বযস্ত निक्छ कार्षिम्यं नमनुष्ण ॥ जने ৰাছে হেমবণাভ ব স বৰ্ণ চতুদল । उन्द्वि त्रि नमनुष्र व व्ल श्रीतकः **পুভ• ।। वादि लाख य**ऊर्णन युक्कभा-বিধান সংজ্ঞক ৷ স্বশক্ষেন পর লৈ-ক্ত স্বাধিধান ততো বিদু: ॥ ইতি <u> ७७•॥ 🛊 ॥ यम्राधिश्राञ्हत्वञा-</u> দি ৰ্যথা। পুজন: সর্বভ্তানা মুপছো ২ধ্যাত্ম মুচ্যতে। অধিভ্ত তথা मूक रेपवज्य भुकाशिकः ॥ ইঙ মহাভারতে আখনেধিকপর্ব॥**#**॥

जात्र भू जामू ज नक्ता गया। याज्ञ लिए ह धनवान् जाह भूभारि व क्तिं उ:। ज्लिलिका मित्रमुः म्याप्रः-খ্যেক বৃষণী ভবেৎ।। ইতি গাৰুডে ৬० व्यथायः। 🗱 ।। व्यशिष्ठ । सङ्ख्य बागु बाथा उ॰ श्वांनाका धनी नबः । অপত্যরহিতকৈব স্ললিকে। ধ-নোজ্মিত: ।। মহন্ডি জানুভি রিতি শেষ: ৷৷ মেঢ়ে বামনতে চৈব সুভান রহিতো ভবেৎ। বকে হন্যথা পুঞ বান্ স্যাৎ দারিদ্যু বিনতে ত্বং ৷৷ व्याल जू जनाया निष्ट भित्रान २०। मूथी नदः। ञ्नुशृ च्यू छ नित्र छ-वि८ भूमारि अधु उ: ॥ इंडि गाक-रफ ५५ व्यथायः ॥ 🗱। व्यन्ताहः। सीर्घः लिः क्र मातिमु । क्लिलिक् निर्धनः । কৃশলিক্ষেন সৌভাগ্য হৃদ্বলিক্ষেন ज्राजिः !! कक रेगः कठिरेन वि रेषः পরদাররত: সদা । রমতেচ সদা দানী নির্থনো ভবতি প্রব ।। কৃশ লিঙ্গেন স্ক্ষেণ রক্তলিঙ্গেন ভূপতি: 1 পরস্ত্রীণ রমতে নিত্যা নারীণাণ ব ল্লভো ভবেৎ।। কৃশলিক্ষেন রক্তেন লভতে চোভনাস্বনা । রাজ্য সুথ क ित्राक्ताः कन्रकायाः পতि र्छ (व< ।। ইতি यामू मुक• ।। # ।। मिवः</p> मा विक्क्षना उन्निर्मान्।।गु। श्व

म् इ काइयः यथा। दिनीश उँवाह १ বেদ্যিমাহ দিনশেষ ক্দু জিপুরহ-স্তকঃ। কমাদ্বিগহিত ক্ষণ প্রাপ্তবান্ সহ ভার্য্যা।। যোনি লিহুম্বরপঞ্চ कथः न्या न्या न्या न्या । भक्षवकु শ্চতুর্বাহু: শূলপাণি জ্রিল্যোচন: ॥ কথ বিগহিত রূপ পান্তবান্ ছিজ পুস্ব। এবং সর্বং সমাচক্ষ্ মিতাব-क्रानन्त्र ॥ श्विमिष्ठ छैवाह । मृत् রাজন পুরক্ষ্যামি বন্ধা পৃছ্সি शोबवार । श्रामस्याता मनुः भूवं म-ন্দরে পর্বভোত্তমে ।। ইয়াজ মুনি-ভि: नार्कः नीर्य मज मनुख्यः । ত মিন্ সমাগতাঃ সর্বে মুন্যঃ সংশিত বুতা: ।। অংশৃষ্ট দেবতাতত্ত্ব নিথ: (शुष्ट्र उरभाषनाः । विश्रामाः (वमः বিদুবা कः প্রেরা দেবতা বর:॥ ইতি তৃস্য বচঃ শুন্ধা সন্ত্ৰিৰ মহৰ্ম-যঃ। ভৃগু তপোনিধি বিপু পোচুঃ <u> शाक्षणव उता।। यवर উठ्:। यया-</u> ক সংশয় ছেত্তু সমর্থোসি শুভ-ৰ্ত। বুন্ধ বিষ্ণু মহেশানা মন্তিক। বুজ সূব্ত ৷৷ গড়া তেবাং সমীপন্ত ख्या पृष्ट्री ह विशुहान्। मुख मञ्च खन खना॰ यश्चिन् न॰ विष्ठाउ नृतन ।। স এব প্জেগ বিপুগণা নেতরস্ত क्रमावन । ज्ञार पुः हि मूनित्सुक्ष

विवुधानाः निज्ञाननः ॥ किनुः जक মুনিশেষ সর্বলোকহিত পুভো। भेर मुक छ उ सुर्गः रेकलाणः मुनिनः ल्यः।। कगाम वामरादन यबाख ব্ষভধ্র:। গৃহদার মুপাগন্য শক तमा भराजानः॥ मृतरुः भराती-म् निम् मृष्ट्रावृवीिष्ट्रजः । जःश्रा-প্রোহি ভৃত বিপো হর দুষ্ঠু সুরো-ত্তন । নিবেদ্যস্থ সাং শীঘু শঙ্ক-রায় নহাত্মনে। তস্য তদ্বন শুল্পা बन्ही अर्बग्राभितः ॥ উবাচ शक्र বাক্য মহ্যি ননিভৌৱস। অসা-লিখ্য: পুভো ভদ্য দেব্যা ক্রীডভি 🗉 भाक्त ।। निवर्ज्य निवर्ज्य यहि की-বিতু মিছ্লি। এবং নিরাকৃত তেন জ্ঞাতি ধুমহাতপা: ॥ বহুনি দি-द्रमान्धिम् गृरुषाद मूनीयदः । ততঃ ক্রেধ সমাবিষ্টো ভৃগুঃ প্রো-বাচ শঙ্কর ।। বিনষ্ট তমসাক্রে। না॰ ন জানাতি শক্ষরঃ। নারীসঞ্জ म मरलामो ययाधाम्यमग्राम्य যোনি লিঙ্ক শ্বৰূপ বৈ ৰূপ তথা দ্ভবিষ্যতি। বাহ্মণ মা ন জানাতি তনসা চাপু,পাগত:।। অনুন্ধণ্য-ष गाभामा न भूरक्या शमी विद्या না । তুমান জলমনত তুমি দক্ত इवि छथा ॥ निवन्यामः जनोक्षव

প্রণ পুত্র ফলাদিক ।। নির্মাল্য ম-স্য চাগুছে• ভবিষ্যতি ন সংশয: 1 এবং শপ্তা মহাতেজা: শক্ষর লো-কপুজিত।। উবাচ গণ মত্যুগু ন-नितः भूलध्रः नृभ । कृषु ভक्तां क रय লোকে ভয়ুলিস্বাহিধারিণ: ৷৷ তে পাৰওত্ব নাপনা বেদবাহ্যা ভবন্তি-রৈ। এবং শপ্তা মূনি স্তত্র কৃদুং ত্রি-भूत्रहरूकः ॥ जगाम तुन्नालाकः दि সৰ্বলোক নমস্ত•া৷ইতিপান্মোত্ত-त्रथं विश्वेग क्षेत्र कि ज्ञान विश्वेष कि जन् ন্ধলিত ।। 🗱।। শিবলি স্স্যু পূজা-शावद्यः यथा। भूजाञ्चानानि वक्तामि যিমন্ সামিধ্যতা • বুজেৎা লিস্ক ছাণ্ भूबराप्त्वी॰ इंखिनञ्चा॰ उरेथव ह ॥ পুত্তকস্থা মহাদেবী পাদুকে পুত্তি गामू ह ! अ॥ उल्लिक् माम्रायमञ्जी भूकारेना र्य**८ भू**किश्विष्ठ । कहारेनी र्यं कृष्ठ विञ्च विजनीयस नाधिकः ॥ অল্লুমোখ্যপুদ প্রোক্ত বেদম-ক্রৈ: পুতিষ্ঠিত[া] সাবিকারন্ত **স**-ল্লিঙ্গ' ভুক্ত ভোগণ তথৈব চ ॥ জ্ঞা-, তব্য সাধ্কেন্দ্রেণ সিদ্ধিদঞ্চাপ্য-সিধ্বিদ । দেব্যবাচ। সাবিকারস্ক यह्निकः मञ्जरीनः भुजिष्ठिनः। नि-র্বন্তিত বিকারঞ্জ অস্বযন্ত্র স্বযন্তবে।। ष्ट्रबंडि डिक्टिवार् मन्त्रः (लाकानाः

वाननाञ्चकः। नूर्विद्धिय निमः द्धानः व्यानिना मभ्रार्गाहद्वः ॥ मरेक् र्कडः **धिरेय नाथ कथ• विद्धायर७ विर्छा।** ইশ্বর উবাচ। সাধু সাধু নহাদেবি ब्रह्मा बिर मुख्या। यखुरा हारिः छ । छापु छ छरेथेव नहानाथा ॥ पूर्वि-ख्डियः जूदिकां नि कि भून र्मन् करा ভি:। আধিষ্ঠ্য সাধক: ক্ষেত্ৰ' হৃদ্যা-नन्तकात्रक ॥ इन्तियानाक छ्ट्रम् काः प्रशामि विक्रम्भान । (अवामान **उट्टा लिङ्गः** निङ्का मानन्त्रनायकः ॥ সুৰপান্ পশ্যতে নিত্য বিমানসাং বরাঙ্গনা॰। ভৈরবং পশ্যতে নিত্যং की उन्न भाज्य अला। उमा महत्य-রঞ্চাপি ষপ্নে পশ্যতি সাধকঃ৷৷ অ-নিবর্ত্তিতাধিকার ওলিক্ ভিত্রন अबि । আक्रमंडि महाविद्याः गरेन-**छ्या द्राक्रमारयः ॥ मृ**न्यागाद्र• यथा দেবি আক্রমন্তি নরা: প্রিয়ে। অন **ি তন্ত ভূঞ্জন্তি তথা লিক্**ন্ত কল্পনা ।। প্রেত যথা স্রাধ্যকে আক্রমন্তি शिणाहकाः । म्नाइक वाक्विक्छ वामुगंडि उथा भिरा ॥ इंड्राप्त्र रिवी भूद्राण नन्साञ्च अनुरवनाथ्याः राः ।। 🗱 ।। व्यथं विक् वक्ति । उज वागिक्मा वक्षा यथा। वाग-বিদ তথা জেব ভুক্তি মুক্তিপুদা-

যক। উৎপত্তি বাণলিক্ষ্য লক ण (णराजः णृग् ।। नर्यमा (मविका-ः যাক গঙ্গা যমুনযো তথা। সঞ্জি भूगा नरीनाक वागलिकानि रमात्य ॥ हेन्सारि भूबिजानाव जहिरेह বিহিতানি চ। সদা সমিহিত ভক্ত निवः नर्वार्थनायकः ॥ इन्मृतिकाः নি ভান্যাহু: সামাৰ্ক্যাৰ্থ পুদানি চ ।#। अथाः ग्रंगिव कि नक्षि । आक्षि । रिङाकी नान मुक्तमा भीकात्राजान॰ । আগ্লেয়ণ তৎ শক্তি নিভ মথ বা **म**क्तिनाष्ट्रिजः॥ ३५• निक्रवद्गः ञ्चाः প্য তেজসাধিপতি ভবেৎ ॥ 🕸 ॥ व्यथ यान्। लिक् लक्ष्म । म् आका-র ভবেদ্মান্য মথ বা রসনাকৃতি। यम्यमुक नश्र रेज में निनिक काय-তে তদা ৷৷ নিবিক্তণ নিধনণ তেন ক্রি-याज इाभिएजन जू। 🕸।। व्यथरियां उ-लिक् लक्ष्यः। द्राक्ष्यः थन्न अपृष्यः জ্ঞানযোগ ফলপুদ । ককরাদি পু. निधं इ क्षे क्षि यूंड ख्या।। द्रा-कन निकृत्ज लिक गाई इन मूथ-भूर॰ ॥ क्षा अथ वाक्विक व-ক্ষণ । বাৰুণ বৰ্ত্তলাকার পাশা-इन हा निवहंतर। वृष्ति मूथारमः इन ষত্র সংভোগাপ্তন্ত মধ্যগে।। 🕏 🛚 ।। व्यथ वायुनिक नक्ताः। क्षः ध्राः

न वाक्ष्राः थुका छः थुक्र म्यलः। मख কে স্থাপিত তস্য ন্যুন ন্যুন মিত खडः ॥ #॥ व्यथं व्यवद्विविक् वा ক্ষণ ৷ তুল কার্পাস গদাকার মধ্য **७**क कोरवरत्रभमा स्थान ॥ #॥ অথ রৌদুলিজ লক্ষণ ।। দিন বা-প্রথাবা রাত্রি সংশাণ রবিবর্চসং । অন্থি শূলান্ধিত রৌদু হেমজ-खन वहंतर ॥ # ॥ अथ रेवकविन-क् लक्ष्ण । हजुर्बर्गमय वाशि देव-कव जागा श्राजः। विकव मह চক্রাক্ষ গদাব্রাদি বিভূষিত ।। 🗐 -বৎসং কৌস্ভভাক্ষ সর্ব সিংহাস-नाह्मिक । रेवनरक्य मगाह्म वा তথা বিষ্ণু পদাঙ্কিত ৷৷বৈষ্ণব নাম ७८ (भाक भर्ति थर्य) कल भूम । শালগানাদি সংস্তু শশান্ধ শ্রী বিবৰ্জন• ৷৷ পদ্মাস্ক• স্বস্তিকাস্ক• বা 🎒 বৎ সাক্ষ• বিভূত্তযে। ইতি বীর-মিত্রোদ্য ধৃত কালোত্তর: ॥ 🗱 ॥ নারদ উবাচ। অথ বক্ষ্যামি তে বি-পু চিহ্ন মেকাদশ পর । শুবণাত্ম-স্য পাপানি নাশ মাযান্তি তৎক-ণাৎ।। মধুপিঙ্গলবর্ণাভ॰ কৃষ্ণ স্বপ্ত-निका युज्। स्यस्य निक् भाश्राजः नर्वनिष्क निरम्विष्ठः ॥ नाना वर्ग गमाकीर्नः इति मृत गमनिजः। मृ-

ভুঞ্জিযাহ্বয়ণ লিঙ্কণ সুরাসুর নম-ক্ষত।। দীঘাকার। শুভুবর্ণ কৃষ্ণবি म्तृ ममन्द्रिकः। भीलक्षेः ममाय्याकः লিঙ্গণ পূজ্যণ সূরাসুরৈ:।। শুক্রাভণ শুক্লকেশঞ্ নেত্রহ সমন্বিত । ক্রি-(लाइन- भशास्त्र- मर्बभाभ भूगा-**मन ।।** जुनिह्मकः करे। जूरे क्या छः ञ्चविगुरु । कालाशिक्षु गाथ्या-**७॰ স**র্বসন্ধৈ নিষেবিত•॥ মধুপি**স্**-লবর্ণাভ শ্বেত যজ্ঞোপবীতিন । খেতপদাসনাসীন চন্দ্রেথাবিভূ-विज् ॥ भूनवाजमभायकः विभू-রারি সমাস্থ্য· ॥ শুভ্রাভ· পিঞ্**ল**-জট• মুগুমালাধর• পর•। ত্রি**শ**-लपत्र भीणानः लिङ्गः সর্রার্থসাধনः ।। ত্রিশ্ব ডবক্ধর শভু রক্তার্জ-ভাগত:৷ অর্জনার্রাম্বরাস্থান সর্ব-प्तित त्रिष्ठे जि ॥ सेय मुक्त स्य कार স্গ লিঙ্গ নমুজ্লল। মহাকাল সমাখ্যাত খ্যাকামার্থ মোক্ষদ ।। এতত্ত্ত কথিত তুভ্য লিক্চিহ্ন • मरहिन्दुः। একেনৈব कृ ठार्थः न्याद বহুভি: কিমু সুবুত।। ইতি হেমা-म्रिश्उनक्रनकाश्वः ॥ 🛊 ॥ উकाङ्गः **म्युयाम (याका)** भी व मखा विवर्क्क (य८ । यमवर्गस यक्तिकः यभाकः वा कम अनु ।। म शासः म्बिहः वा युक्

জ্ঞানান্বিত নত । শশিবর্ণ মহা कालः नन्ति भः भग्रज्ञागवट् ॥ भग्र-রাগ নিভ॰ সর্ব' মহাভ॰ সিদ্ধা পূ জিত। মৌক্তিকাভ নীলনিভ ক मुक्तिडाः भुभूक्षिङ ॥ वमुद्रिः स्म म् यक्कण छश्रेक यां वृंधानरेकः। नानावर्गमय नीनः भगासम्बन পুভ॰ ॥ ইতি বীরমিত্রোদৰগৃতকা लाखद्रः॥ **३**७ि वानिक नक्षनः ॥ 🗱 ॥ অথ তস্য পরীক্ষা। ইতেऽ-ভল্লকণ পোক্ত পরীক্ষাভভ্তুকো বিদৈ:। ত্রি: সপ্ত পঞ্চ বার বা তুলা সাম্য ন জাযতে। তদা বাণ সমা-খ্যাত শেষ পাষাণ সম্ভব ৷৷ ইতি বীরমিত্রোদযধূত ॥ তুলাকরণস্ত 🛚 তপুলেন। অপর তুলাদিষ তপুলা-যদ্যধিকা: সুগ্ৰনা ভল্লিঙ্গ গৃহি-भाः भूका भवदार्याः निक्राक्षमधिकः छामानीनभृकाउमिठि कियम ম্ভীতি হেমাদুগৃত লক্ষণকাণ্ড।। সপ্তকৃত্ব স্তলাক্ত বৃদ্ধি মেতি ন হী-যতে। বাণলিক নিতি খ্যাত শেষ नार्यम मूठ्राञ ॥ जि भक्ष वाद्र य-বৈগ্ৰ ভুলাসাম্য ন জায়তে। তদা বাণ সমাখ্যাত শেষ পাষাণ স ম্ভব• ॥ ইতি সূত্রস•ছিতা ॥ নদ্যা• वा शुक्कारणज्यात्रा उदृशवज्र

তে। বাণলিঙ্গ তদা বিদ্ধি ন্যুক जुथ विवर्ष्कन• ।। ইতি বীর নিজোদযঃ ॥ #॥ বাণশন বুংংপত্তি রপি छ। বৈর । অথ বাণ সমাখ্যাত যথা বক্ষ্যে তথাদিত: ৷ বাণ: সদাশিবো দেবো ব্যাণো ব্যাণান্তরো হ পিচা৷ তেন যমৈ কৃত ভন্মাৎ বাণলিক মৃদা-হৃত'। সদা সন্নিহিত স্তত্ৰ শিবঃ সর্বার্থদাযক: ৷৷ কৃতপুতিষ্ঠ তল্পি-ক্ষণ বাণাখ্যেন শিবেন চ। পক্ষজস্য क्लाकाबः अखनमा ममाकृष्टि ॥ ভুক্তি মুক্তি পুদক্ষৈব বাণলিক মু-माञ्**उः ॥ श**ऋककवः शम्यदीकः ॥ পান্বজন্ম কলাকারণ অক্লুটাও সমা-কৃতি ৷ ইতি হেমাদিুগৃত লক্ষণকা-ওে পাঠ:।। 🗱।। দেবীণ পুতি 🎮-ववाकाः । शुभाष्ठः नार्धानः विकः পৰ্জঘু ফলাকৃতি। মধ্বৰ্ণ তথা শুল্ল: নীল: মরকতপুত:॥ হ:সডি-ম্বাকৃতি পুন: স্থাপনাযাণ পুশস্যতে । খ্যা সাসুবতে লিক্সা গিরিভো नर्याराज्ञल् ॥ भुता वानाम्(त्रनारु॰ भार्थिता नर्भनाउटि । व्याविद्रामः गित्रो ७७ विङ्क्षी मर्श्यः ॥ বাণলিঙ্ক মপি খ্যাত মতো হর্থা-ব্ধ গভীতলে। অন্যেষা কোটিলি-क्रानाः भूकान यथ कनः वाख्या

ভৎ ফল' লভতে মর্ত্যো বাণলি-ৈ কৈ প্রনাথ। তথা। তামী या मार्टिकी बागी भाषानी ब्राइडी তথা। বেদিকা চ পুকর্ত্তব্যা তত্র ज·ञ्चाभा अज्ञाय ॥ # ॥ भुकाइ· যো ৰ্ঘেল্লিক নাৰ্মদ ভক্তিভাবত: ৷ ঐহিক কি ফল তস্য মুক্তি স্তম্য করে স্থিতা।। ইতি পুত্যহ বা শলিক প্রাযাঃ ফল । ইতি যাজ বল্লঃস•হিতা ॥ # ॥ স•স্থাপ্য 🕮 বাণলিক রত্নকোটিগুণ ভবেৎ। ব্লসলিক্ষে ভভো বাণাৎ ফল কোটি खन॰ मृड॰ ॥ खना॰स द्रमलिक्मऽ বকু শঙ্গেতি শঙ্করী। সিদ্ধয়ে त्रमः विष्क् मु द्रियाम् । सूमः श्रिः ভা:।। ইতি স্তস ছিতা।। # ।। রত্নধাতুম্যান্যেব লিঙ্গানি কথিতা-ন্যপি । পবিত্রাণ্যের প্র্যানি সর্ব-কামপুদানি চ।। এতেষা মপি সর্বেবা কাশ্মীর হি বিশিষ্যতে। कान्धीदारिंग विकाह वानविक् বিশিষ্যতে ৷৷ বাণলিস্থাৎ পরু না-ন্যুৎ পবিত্র মিহ দৃশ্যতে। ঐহিকা-মুশ্মিক সর্ব প্জাকরু: পুষছতি ॥ ৃইতি বাণলিঙ্গ পুশ'সা। ইতি কে-मात्रथञ् ॥ 🗱 ॥ निन्त्रिविक्रभाष्ट् ভবৈব । কর্মশ বাণলিকে তুপুত্র

नातकाया ভবে । हिनिए भृति। ত মিন্ গৃহভঙ্গে ভবেজুব া৷ এক পার্শ্বতে ধেনু পুত্র দার ধনক্ষয:। শিরসি স্কুটিতে বাণে ব্যাধি র্মারণ भिव ह ॥ ছि मुलि व्य १ हि (७ वार्ष विरम्भगमन खंदर । निरम् ह कर्निका॰ मृष्ट्री व्याधिमान् कायएउ পুমান্।৷ অত্যুন্তি বিলাগে তুগো-थमानाः कर्या ज्यर। #11 जीकार्गः বকশীৰ্ষণ ত্ৰ্যসূলিক বিবৰ্জযেৎ। অভিজ্ল ঞাতিক্শ ষল্প বাভ্ৰণা-नि उ।। गृशी विवर्क्कायखाम्क ७ 👣 মোক্ষার্থিনো হিত । ইতি দুষ্টবাণ-निक नक्षा । ইতি (रुमापिः॥#॥ मु अनिक्या ह। वर्षमः किननः निः ঙ্ব- ঘনাভ । মোক্ষকাঙ্ক্লিন:। লঘু বা किना श्वा गृशी तिवाहर्ष कृति ।। পূজিতব্য॰ পৃহস্থেন বর্ণেন ভুমরো-পন•। ভৎ সপীঠ মপীঠ• বা মন্ত্র স'স্কার বর্জিত।। সিদ্ধি মৃক্তিপুদ লিঙ্গণ সর্বপাসাদ পীঠগণ।। ইতি मुख्यानिक लक्षनः। इंडि वीत्र नाहि न कर्खवाः यथा। वागिकानि ब्राह्मकु ङ्ठानि जुद्नवर्य। न भुः তিষ্ঠান সংস্কার স্তেষামাবাহন• ন চ ॥ ইতি ভবিষ্যপুরাণ।॥ 🛊 ॥ ব্রাক্ষ্যে

भ्रृंखं (हा थाय यः मात्रहा १ विक् कः । সর্বত্র জয় মাপ্নোতি সত্যু সত্যু ম-হেম্বর ৷৷ ইতি যোগসারে ৫ পরিছে-**मः॥ 🛊 ॥ व्यथ** वानिव्यथ्यानः । उ পুমত্ত শক্তি সংযুক্ত বাণাখ্যঞ্ ন-श्राभुष्ठ । कामवानान्वि उ ए द ग সারদ্হনক্ষণ ।। শৃস্থারাদি রসো- 🖟 ল্লাস বাণাখ্য পরমেশ্বর। এব ধ্যাত্বা বাণলিস্থ যজেত্ত পরমং निवः॥ भनमा गक्तश्रु झारेन्द्रः मःशू क्यान्य भनुः भारत् । भागायान ততঃ কৃত্বা বাণলিস্বন্ত তোষ্বেৎ।। **छ**निश्चेष्टिया दित्रकाः विख्वावा वाश्वनः জপেৎ। ততো জপ• সমাপ্যাথ छ-(वनात्नन (जावरर्थ । क्षा) व्यथ खवः। বাণলিক্ নহাভাগ সংসারাগ্রাহি-মা• পুভো। নম স্তে চোগুৰূপায় নম-ত্তে হ্ব্যক্তযোনযে।। সংসারকারিণে তুভ্য নম তে সূত্মকপধৃক্। পুমত্তা-य महिन्तुाय कालज्ञभाय देव नमः॥ দহনায় নম স্তভ্যু নম স্তে যোগকা-রিণে। ভোগিনা•ভোগকর্ত্তে চ মো-क्षमाख नत्ना नमः॥ नमः कानाकः নাশায় ননঃ কল্মবছারিণে। ননো বিশ্বপুদাতে চ্নমো বিশ্বস্থ পিণে াা বাণদ্য বরদাত্তে চ রাবণদ্য ক্ষ্যা-व ह। त्रामन्। नु गुरुष्येय त्राक्राय

ভরতস্য চ ৷৷ মুনীনা বোগদারে চ व्राक्तमानाः क्रयाय ह। नम् छड्डः नम खर्डाः नम खर्डाः नमा नमः ॥ ঐ দাহিকাশক্তিযুক্তায মহামাযা-श्रियाय ह । ভগश्रियाय नर्दाय देवद्भि: ণা নিগুহাষ চ ।। পরিত্রাণায যো-গিনা কৌলিকানা প্রিয়ায় চ। জ লাস্নানা ভক্তায সলাচাররভাষ চ।। इत् छकाच (यागाय नमा ना-রাযণায় চ। মধপানপুমক্তায় যো-लिनाय नत्या नयः । जलनिन्तानु-ণাশায কৌলিকানা॰ সুথায চ। হ-नयागाय निष्ठाय मूकाय भवनाजा-নে।।পরমাত্মস্ক্রপায লিঙ্ক্লৃলাত্ম-काय ह। मर्खिश्रदाय महीय शिवाय নির্গুণায় চ 🛭 🕸 🖺 ইত্যে তৎ পরন্ শুমৃত বাণলিঙ্গ স্য শক্ষর। यः পঠেৎ সাধকশেষোগাণপত্য লভেডস:॥ ख्वमहामह भुमादन यागी यागिषु মাপু যাথ। রাজ্যার্থিনা॰ ভবেদাুজ্যু॰ ভোগিনা ভোগএবচা৷ সাধ্না সা । য॰ য• কামযতে মন্ত্রী ত• তমাপ্রো-जि नीनगा। वाननिक्युमारिन সর্বমাপ্রোভি সত্তর । कि মন্ত কথলানীহ সর্বাবেৎসি হলেশ্বর ॥ महाভ्य नमू लान तान्वात

ছলেশ্বর।দেশান্তর ভবে প্রাণ্ডে দস্য होतानि मञ्ज्राम ॥ भठेनाथ खर-রাজস্য ন ভয় গলভতে কুচিৎ ৷ বাণ-লিস্ক্স্য সাহাত্ম্য সংক্ষেপাৎ ক থিত ন্যা।। তস্য শ্বণ নাবেণ नंद्रा भाक भवान्यू याए। वाननिक्र॰ अलाद्राबु र्याणिना र्याणभाष्त ॥ কৌলিকানা ভলাচারে পশ্না শত্নিগুছে। বেদজ্ঞানা বেদপাঠে রোগিণা রোগনাশনে ৷৷ বো যো নারাধ্যেদেন সর্ব তল্লিমূল ভ-(त् । इंडि बी(यागनातः नर्वाभः भाखान भावं जी मितम वारत वान-निङ् रहावः नगान्धः ॥ 🗱॥ व्यथ तोनु जिङ्ग जक्र १ । नहीं अमु रूपः क्षोषु म्पानाजा विषयंगा**ः।** नही-বেগাৎ সন বিশ্ব সংজাত রৌ দু **ब**ह्या है जि वीव्रसिखानयः ॥ সরিৎ পুবাহ সংস্থান বাণলিক সনাকৃতি। তদন্যদূপি বোদ্ধব্য दोष्विकः पृथावकः ॥ निमातः नयंरावा वावित्र नगाकृष्ठि। उ-मन्प्रमि (दाक्षत्रः निक् द्रोपुः ভবিষ্যতি ৷৷ বৌদুলিস্ক তথাখ্যা-ত বাণ লৈক্ সমাকৃতি। শ্বেত রক্ত তথা পীতং কৃষণ বিপানি প্রিত ।। अ जावार क्®वर्न वा सर्वजाि वृ

मिष्तिरः। नर्मरा मञ्जवः होपुः वागः विक वरीतिङ ॥ ই**डि (तो**मृविक नक्रन'। इंडि नक्ष्म अबृहाराणि ॥ 🗱 ॥ অথ শিবনাভি লিঞ্ছ লক্ষণ । উত্তমণ মধ্যমধ্মণ ত্রিবিধণ লিক্ষ भौतिकः। व्यत्रकूल मृश्रास्य द्रम् (विषक मूखन ।। উত্তম विक माः খ্যাত্ত' মুনিভি: শাস্ত্রকোবিদৈ: ৷ **उ**नक्षं मर्गाम (शाक उनक्षं मथम মৃত ।। তস্য নহিনা। শিবনাভি ময় লিঙ্গ পুতিপ্জ্য মহর্ষিভি:। (मुक्ष्क मर्वनिष्मच) खमाए भूका বিশেষত: ৷৷ ইতি শিবনাভি লিক্ वक्त १ ३ जि वीत भिर्वा प्रयु **उ नि** वनात्रम अभ्वामः॥ 🗱॥ अथ रेमव-निक् नक्ष । मिकास्र निथात । कब्र मःभूषे मःम्यमं मृत पेरहन्तृ ভূষিত ৷ রেথাকোটর সংযুক্ত নি-শোনত সমন্বিত ।। দীর্ঘাকারঞ্ব स-ল্লিস্ণ বৃদ্ধ ভাগাদি বর্জিত । লিস্কণ গোল মিতি প্রোক্ত গোলক প্রো-চ্যতে २४ना ॥ ऋगाखना कना-কার । নাগরঙ্গ ফলোপন । কাক-ডিম্ব ফলাকার• গোললিঙ্গ মিতী-রিত াা ইতি গোললিক্লকণ ॥ 🛊 ॥ অথার্যলিঙ্গ লক্ষণ ভবৈব । নানা কৌল ফলাকার বুজসূত্র বিব-

र्जन । मृत्व ज्नक यक्षिक किनेप क्व मिछ ॥ नावम वा क्वा-कात्र न व्याप इनक यक्तरय । मार्था क्रुल वतः लिक म्विवाग मृराष्ट्र उ ॥ इंड्रार्यनिक नक्षणः॥ #॥ वर निक नक्षा । निक् रिविध অক্তিম ক্তিমঞা । তল্লিক। দি-विष । जिय भवन एक विषय । भु-ত্যেক ত্রিবিখ জ্রেশ লিঙ্গ তদু ভযাত্মক ৷৷ প্রাসাদে স্থাপিত निक् भवनः उहिनामिकः। ज्ञानि-७ भारत (गर्व इति निक् म যোজিতে ৷৷ পঞ্ধা তৎ স্থিত निद्धः यस्य रित्रशानकः। जार्यक হানসং লিঙ্কং তেবাং লক্ষণ মৃচ্যুতে ॥ इंडि निकास्टर्णथ्यः ॥ जाहार्ये म्नरय रिश्रवः च पञ्ज्ा गत्रयदः । शब रेहर स्वयः राकः लिक्सस स्वयः छ उर ॥ धमनी यमा मः मार्गर मर्शं किनु स्वर जु॥ इंडि वर्ह-कर्ष मीरिका॥ #॥ नानाहिमु जू-मःरूकः नामावर्ग ममन्विः । अप्रक्षे মূল यहिन कर्म । ভূবি দৃশ্যতে।। ভলিক্ত বংস্তুত মপর লক্ষণচ্যু ७ । ययञ्जू लिक् भिज्रुक उह नाना বিধ॰ মত॰।। শহ্বাভমন্তক॰ লিঙ্গ॰ रेवकवः उद्दाङ्डः। भग्नाजम्यकः

<u>বান্ধ্য ছবাভ শাক মৃচ্যুতে ॥</u> শিরোযুণ্ম ভদাণ্মেয় ত্রিপদ যাম্য भीतिजः ॥ श्रांकः निर्श्वः विकः वरूगः कलमाकि ॥ वायवाः शुक्र-বল্লিক্ কৌবেরস্ত গদাবিত ৷ ই-শানস্য ত্রিশ্লাভ লোভপালাদি-নি:সূত্র ।। স্বশ্যু লক্ষ্ মাথ্যাত্র• नर्बनाञ्चविनातरिः। ३७ स्यसु लिक् लक्ष्म । ইতি সিদ্ধান্তশে খর: 11#11 मृष्ट्री लिक् व्याहमात्र स्वयस्त्र তস্য পাৰ্বতি। সৰ্বপাপ বিনিমু ক্ত: পরে বৃন্ধণি লীযতে ৷৷ এতেষা भूका कल ७ छेडव । विष्णवाहि-ল জ মুক্তিঃ ভুক্তবে চানুষস্বত:। পার্থিন ভুক্তযে শস্ত মুক্তযে চা-চিহ্লাক তথা পুন:। স্থিরলক্ষী-भुमः (क्वयः रियः त्राक्राभुम् छर ॥ পু এবৃ জ্বিকর তামু রাঙ্গ মাযুঃ পুবৰ্দ্ধন । ইতি মৎ স্যস্ক্রমহাত-ত্র'।। #।। পারদঞ্চ মহাভূত্তৈ। সৌ-ভাগ্যায় চ মৌক্তিক:। চন্দুকান্ত: মৃত্যজিৎ স্যান্ধাটক সর্বামদ ॥ ইতি পদাপুরাণ ।। শা সর্ফলপুদা ভূগি र्भाग उदाप्त हि। अनुहान्।: म् जा श्राही मनाया विष्टु पूष्कुलाः ॥ व्राव्यो शुकानकाः गर्व विवाहाः

याजकातिनः। नानावनास्य विटक्करा द्रोम गरिक्ष क्ष क्ष का ।। वक्षाम्याः शाहिकान्याण्ड खडामानि विनिधि **७**॰ । সর্বকামপুদ॰ পু॰সা॰ विक्र॰ ভাৎকালিক মত ৷৷ ইতি বীরমি-ত্রোদ্য ধৃত কালোত্র:॥#॥ গান্ধ সৌভাগ্যদ বিশ্বং পৌল্ল মৃত্তি शुनायकः। नाना भूतान्तवः विकः नाना कामलहायक ॥ रिमकंड छ ণদ লিঙ্গু সৌভাগ্যায় চ লাবণু । উচ্চাটনে তু পাশান্ত নৌল শত্ৰ क्षरावर्।। जारका लिक प्रतिमुक्त कृद्वा ভক্ত। সমর্ঘেৎ। ইতি লক্ষণ সমূहय:।।। অথ গন্ধ লিস্ক । গৰু ডপুরাণে। কন্ত্রিকাষা দ্বৌ ভাগৌ চত্ত্বার শ্চন্দ্রস্য চ। অক্ষুম্স্য ত্রয-ৈচব শশিনা চ চতু: সমণ।। এতদ্বৈ গন্ধলিস্ম্ভ কৃত্বা সংপ্ৰা ভক্তিত:। শিবসাযুদ্ধ মাপোতি বন্ধুভি: স হিতো নর:।।ঞ্চা পুস্লমযলিকণ যথা । कार्याः भूझमयः निकः स्यगन्न मनः ন্নিত•। নবথণ্ডা• ধ্রা• ভুক্তা গণে-भा १६१७ डं(दर्॥ 🕸 ॥ अथ রজোন্য লিঙ্গ্ । রজোভি নিমিতি লিহ্ব॰ যঃ পুত্ৰয়তি ভক্তিতঃ। বিদ্যা **ध्रमः भागा भन्माहियमाम छ**-(वर ॥ ॥ वय (गानक् लक्ष्यः ।

একামোগোশকৃল্লিক্ কৃত্বা ভক্ত্যা शुभूकरय । बरहन काशिरलरेनव গোম্যেন পুকল্লযেৎ ৷৷ স্বছেন ভূমি-পতন রহিতেন ৷ শূন্যোজ্তেনেতি-यावट ॥ 🗱 ॥ व्यथं यव (गाधूम नानिबनिक्। कार्याः यश्चिकमः লিঙ্গুণ যব গোধ্ম শালিজ। 🗐 कामः পुष्टिकामण्ड भूधकाम खरई-বেৎ।। 🗱। অথ সি তাখগুনযলিক। । সিতাথওস্য লিক্ত কার্য্য মা-রোগ্য বর্জন•। বশ্যে লবণজ• লিঙ্গ• ভাল ত্রি মটুকান্বিত ॥ তাল হরি-তাল । ত্রি কটুক শগ্রী পিপ্নলী ম-রীচ মিতি পুসিদ্ধ ।। গব্যঘ্তম্য लिङ्गः সःপ्रा वृद्धिवद्धनः। उथा। লবণেন চ সৌভাগ্য পার্থিব সর্ব-কামদ । কামদ তিল পিঙৌখ তুষোত্মণ মারণে মৃত ।। ভরোত্মণ **जर्बकलर॰ छाउ।य॰ श्री** जिव**र्षन** । গন্ধোত্থ গুণদ ভূরি শর্করোত্থ जूथभुषः ॥ वः भाक्रुद्धान्यः व**ः ग**कद्रः (गान्य मर्दात्रागर । (क्ष्माञ्चिन-ञ्चर निक्र नर्बनक् विनामन ॥ ক্ষোভনে মারণে পিষ্ট সম্ভবং লিহ্ मुखमः। मातिपुनः कः सार्ख्**डः शिक्षः** नात्रसञ्जूषः ॥ मधिम्रकान्डवः नि-कः कीर्खि नक्षी मुथनुमः। शान्यः

मः धानाङ विकः कलायः कवमः ভবেৎ ৷৷ পুস্লোত্ম দিব্য ভোগাযু मू रेक्टर शाजीकरनाष्ठवः । नवनीः ভোক্তব লঙ্গ কীৰ্ত্তি সৌভাগ্য বৰ্জন•া দুৰ্বাকাণ্ড সমুজ্ত মপম্ত্য निवाद्रगः।केश्र्व मञ्जूवं लिक्नः हला বৈ ভুক্তি মুক্তিদা:॥ অযক্ষান্ত চত্ত্ব-ধা তু জ্ঞেষ সামান্য সিজিষু ॥ 🗱 ॥ 🥫 সর্ব॰ নব ভব॰ শুেষ্ঠ• তত্র বজু মরি-हिपि। यमिनद्रः महान्रेजु सो-ভাগ্যায চ মৌক্তিক । পৃষ্টিমূল মহানীল জ্যোতি ন্তীর সমুদ্ভব ।।। ण्णार्मक• ञ्रलमञ्चरिका रिज्जम• मूर्याऽ-কান্তজ। চন্দাপীড মৃত্যুজিত স্কা **िकः गर्बकागरः ॥ ठन्माश्री**फ ठन्मुः কান্ত মিত্যৰ্থ: ॥ শ্লাখ্য মণিজ শত্রুয়থ মৌক্তিক তথা। যৎ-সলিধানাৎ শূলরোগনাশ: স শ্ল-মণিঃ। আপু এ হীরক জ্ঞেষ রো-গহ্নমৌজিকোন্ডব । শৃভক্ৎ পুষ্ধ-न जीर्थ रिवर्म्या मञ्हर्भक्र ॥ नीन नम्त्री भूर क्डिय मादिक म-র্বকানদ । ইতি সারস গুহেবিশেষ: ॥ #॥ महाज्कि शुन् रहम त्राकठः ভূতিবর্দ্ধন**া আরক্ট**ণ তথা কাংস্য भृग् সामान्य मुक्तिमः ॥ व्याद्रकृष्टे॰ शिख्नः ॥ जिलू भी भारमः निकः

শত্ণাণ নাশনে হিড়া কীর্তিন্ का गुड़ विङ्ग द्राइड भुद्धि दर्छ-ন'।।পৈত্তল' ভুক্তি মুক্ত্যর্থ' নিশু-জ॰ সর্বসিদ্ধিদ•। নিশুজ নষ্টধাতু-निर्गिज । इंजि कालाखदः॥ 🛊॥ পিতৃণা মুক্তযে লিঙ্গুণ পুজ্য রম্ভত-সম্ভবং। হৈনজ সত্যলোকস্য প্রা-श्रय भूकरार शुनान्।। शृकराखी-মুজ লিঙ্গ পৃষ্টিকামো হি মানব:। ইতি শিবনারদ সংবাদ: ॥ # ॥ ভানাদিলিকপ্রনম্ভ কলীভরপরং । ञान् विञ्च कत्वो नाहि देव अत्र শীশকস্চ। রক্তচননে লিঙ্গঞ শত্র কা স্যায়স তথা ৷৷ ভুষ্টিকাম-স্ত সতত গ্রহণ পিত্রল সম্ভবণ। কীর্ত্তিকামো ব্রেমিড্য লিঙ্গ কা-न्। नगुच्चर ॥ नज्याद्य काम्ख विञ्र विश्वाह्मय अमा अमा भी-नमयः जिक् मागुक्षात्मा १ ई (य নর: ৷৷ ইতি নৎস্যসূক্ত মহাতস্ত্র• ॥ 🗱 ।। श्रितनश्ची शुर रहन द्राक उ॰ চৈব রাজ্যদে । পুজাবৃদ্ধিকর রাঙ্গণ **ভা**ম नागृः भूवर्षन ।। विष्वयकात-ণ কাণস্য রীভিজ শত্রনাশন। রোগন্ন শৈশক লিক্ষ্মায্স। শতুনাশন ।। অপ্তলোহনয় লিস্ত **अ** अरद्रागक्षयावर्•। जिल्लोर् मसुव•् िनिकः विद्धानः भुजि निक्षिमः॥ इंडि नक्ष्णममृहयः ॥ 🗱 ॥ 🗐 পু मः वजुकः लिक् भिलाकः गर्वनि बिरः। शाउडाः धनरः माकामासकः ভোগসিদ্ধিদ ।। ইতি লিম্পুরাণ li# li शक्त भृज्ञ मय॰ विञ्च॰ उथा माहि বিনিমিত । কন্ত্রী সম্ভব লক্ষ धनाकाङ्की नुन्द्रायर ॥ लिखः ला-রোচনোত্রঞ্ রূপকান্য পুরুষে । কান্তিকামস্ত সভত লিঙ্গ সন্তুম সম্ভবে ॥ খেতাগুক সমৃভূত ম-श्रावृक्षि विवर्षानः। श्रात्रगामक्रिमः नियः क्षालक मन् ज्वा ॥ यक्क कर्म-মসমূত ॥ ইতি কালোভর:॥ #॥ পার্থিবে শিব পূজাযা সর্বসিদ্ধি-युः । जावाल निवन् का या॰ विख्न॰ क्लभी ब्रिज् ॥ सर्गलि इ চ পূজাঘা শত্না নাশন নত। সর্বসিদ্ধীখরো রৌপ্যে ফল তথা-हर्छन ॥ जारम् भूष्टि विकानीया का राज ह ध्रम क्या । गञ्जायाक बक्छनः वाकायाः द्यागवान् छः বেৎ ॥ সুঃটিকে সর্বসিদ্ধিঃ স্যাত্ত রিপো নাশ কামদ ভমালিক্ক।। वानूकायाः काम्यानिष्त र्णामस्य ति शृहि नन । नई तिक् मा भाका आ

धर्म कामार्थ (माक्कर॰॥ ইতি माতৃ-কাভেদভত্ত্রে ১২ পটল: ॥ 🛊 ॥ বুন্ধা স॰পুরবেমিত্য॰ লিঙ্ক॰ শৈলমষ॰ শুভ । তস্য সংপ্রনাত্তেন প্রাপ্ত तुकाष भूजन ॥ इन्मुनी लभय लिक् विकुः ममहर्षे मना । विकुष् भा-প্রবান তেন সো প্ভূত্তি কপাল-কঃ ৷৷ স্থাটিক নিৰ্মল লৈক বৰুণো २७। इर्ष्य अमा। एउन उन्नक्पयुक् হি পাপ্ত তেজো বলান্বিত ॥ ইতি बर्कर्मिशिका धृं जिवधर्मः ॥ #॥ भृज्ञाय् भार्थित नित्क भाषान লিক্ষকে ২থবা। স্বৰ্ণলিকে ২থ বা দেবি রৌপের ভামে চ কা সরকে।। পারদে বাথ গঙ্গাযা স্ফাটিকে নর-करा १ शि वा १ कार्यप्राख्य लोह-লিঙ্গে ভমনিমিতলৈ স্বকে ৷৷ বা-লুকানির্মিতে লিঙ্গে গোন্যে বাথ পূজ্যেত। সাস্কারেণ বিনা দেবি পা-ষাণাদৌ ন প্রয়েখ।।ইতি মাতৃকা-ভেদভক্তে ৭ পটল: ৷৷ ইভি শিক-लिङ्गनिर्मागम्वराणि ॥ 🟶 ॥ जय निविवक् मः कातः। मः कात्रकः भुव-क्रांभि विष्मय इंश् यख्रवर । त्री-भारक मर्गलाञ्चक मर्गभाव निधाय ह-॥ उमानुखाला उल्लिक मूथमाया দিনত্রৰ ৷ ত্রায়কেন স্থাপথিতা কাল্য

कषुः भुभूकायः ॥ (वाउष्मानाभः চারেণ বেদ্যান্ত পার্বতী বজে । ভমাদুত্তোল্য ভল্লিস্ • গঙ্গাভোযে দিনত্রয় । ততো বেদোক্ত বিধিনা वहरेनः ফলবিশেষকামন্যা নানা বিধলিসপ্জোকা সাচ প্জা ॥ निक् जुनका क्रांजाखादिक भवक्षा रिनर्याहीत ভবেদ্যाधि त्रिक्षिक भवु वर्षानः ॥ मानशीन वि-নাশ: স্যাদধিকে চ শিশুক্ষ্য:। विखाद हाशिक शीन बाधुनामा ভবেজ্ব ।। भीठेशेत जू नार्त्रमु निताशीत ज्वक्यः। वुक्रम् वि হীনে চ রাজ্ঞা॰ রাষ্ট্রঞ্চ নশ্যতি ॥ তমাৎ সর্ব পুষত্মেন লিঙ্গুণ সর্য্যাৎ जुनका । इंड्रास्नि जूनका निक्रोमार्व कनराज्व मुक्र । इंडि नाड्काल्डरडास १ भेरतः ।। 🗱 ।। (ए बुरवाठ । इन्मिट्रेग त्रहिर्छ। (एवः भूगुक्तभः महासिवः। आकाः রো নাস্তি দেবস্য কি॰ তস্য পূজনে ফল ।। শিব উবাচ। প্রেতে পূজা भार्मानि कमाविद्यासि भार्वि । ক্দুস্য পরনেশানি রৌদুী শক্তি রি-তীরিতা।। রৌদী তু পরনেশানি शाम्या मधिन ने खावर । वखाज

পরনেশানি বৃদ্ধ বিষ্ণু শিবাজ্মিকা।। সার্দ্ধতিবল্যাকারে: শিব বেষ্ট্র সদা স্থিতা। শক্তি বিনা মহেশানি পুেতত্ত্ব তস্য নিশ্চিত ॥ শক্তি সংযোগমাত্রেণ কর্মকর্ত্তা সদাশিবঃ । অভএব মহেশানি পূজ্যেছিবলি-ঙ্গুৰু ।। ইতি সশক্তিক শিবলিঙ্গ-भृजन कन । ইতি निकाई न उस २ भेरेनः ॥ 🕸 ॥ (म्यूरवाह । निक् भुभाग (मर्तिम कथगत्र मिरा भुजा। পাर्थित ह निनामि ह विल्या य-ত্র যো ভবেৎ।। শ্রীশিব উবাচ। মৃ-ত্তিকাভোলক গুৰু নথবা ভোক-ष्य । এ उपन । मञ्जू ही 'उ कपा विप्रि পাৰতি ৷৷ ইতি মাতৃকাভেদ ডক্তে ৭ পটল: ।। 🗱 ।। অপিচ। মৃত্তি হা ভোলক পুাছ মথ বা ভোলক দ্বৰ । ত্রিস্ত্রস্য পুমাণেন ঘটন কার্থে-**बृ**थः॥ साङ्ग्रुष्ठभर्यमागञ्ज कृदा लि**ङ्ग** अुशृह्मरय । मृश्कितिक्चिति अ-মাণ পরিকীর্ত্তিত ৷৷ ফলমুক্ত নবা-প্ৰোতি অন্যথা চেত্তদন্যথা। ইতি ষ্ট্ৰৰ্ম্মদীপিকা ধৃত বিশ্বসায়তন্ত্ৰ• ।। 🗱 ।। लिष्ट्र (वर्गा॰ তथा भीठि সমস্ত্রনিপাতনা । সমঞ্চেব বি জানীযাগ্রিসূত্রীকরণ স্থিদ ।। ইতি कालाखद्रः॥ 🗱 ॥ मृखिकाष्टरस्न

ব্ৰাহ্মণাদীনা পূজাফলস্য পুশন্তব্ षथा। हजूर्सा भार्थियः निकः मृष्या ভেদেন পার্বতি। শুক্ল রক্তণ তথা পীত কৃষঞ্ পরমেশ্বরি।। শুক্লন্ত ৰাহ্মণে শস্ত ক্ষত্ৰিয়ে ব্ৰক্ত মীষ্যতে া পীতন্ত বৈশ্যনাতৌ স্যাৎ কৃষণ भूषु नुकीर्खिङ।। उथा । भूक्षे हि भार्थित विक् निर्माय यस भूकरय মু সূত্রব পরমেশানি ত্রিবর্গ ফলভা-शुरद् ॥ ऋ वियस वज्ञाद्रार् दक. নিমায পার্থিব ৷ পূজ্যেৎ সভত षस्र बिवर्ग कलमाञ्च या ।। इति उ भार्थिव । पित्र विभाग यस भूकरय ज ह रेवरण्डा सर्चानि जिवरां कवा ভাগুবে ৷৷ কৃষণ হি পার্থিব লিঙ্গণ निर्याय यस भूकारय । म मृ मृः भन মেশানি ত্রিবর্গ ফলভাগুবেৎ ॥ ইভি निक्राह्न उत्व ७ भे हेन:।। 🏰।। निना-(भी ह महिनानि कृतक कलनायक॰ । অঙ্গুষ্ঠমান দেবেশি यहा ছেমাদু जानकः ॥ कत्मन (एवएएवणि क्न• वङ्विषः वर्ष्टः । ज्वारः ज्वारः लिक् क्माक भवत्मध्व । भूक নাদ্ধারণাদেবি ফল বহুবিধ মৃত । স্থলাৎ স্থল মিতি পার্থিব লিঙ্গে-তরপর । মৃত্তিকা তোলক মিতি विष्णबवहनाय ॥ भिना माहिक মরকভাদীনা• পঞ্সুত্রীকরণ মুক্ত যথা। শিবলিঙ্গস্য যন্মান ভন্মান দক্ষ সব্যযোঃ থোন্যগ্ৰ মপি বন্ধান তদধোপি তথা ভবেৎ।। ইতি লিঙ্গ-भूत्रागः ॥ 🕸 ॥ **विक्**म्य यानृश्विखातः পরিণাহো হলি তাদৃশ:। লিহ্নস্ত দ্বিশুণা বেদী যোনি স্তদৰ্জ সম্মিতা॥ क्दी जाकू क्षरा इस न कमा हिम्मी क्विट । ब्रज्ञामि निवनिर्याण नान মিছাবশান্ডবেৎ ৷৷ ইতি ভক্তান্তর• ।।#।। লিক্বু ুৎপত্তি যথা। আকাশ• लि**क** भिज्याहः भृषियी उत्रत भी-ठिका। आवयः मई (एवाना वयना-লিঙ্গ মৃচ্যতে 🛭 ইতি স্বন্পুরাণ• ।। 🗱 ।। लिक् महिमा यथा । निव উবাচ। न जुक्याम्य हिंछ। १ ही या॰ পুञ्ज धूभ निर्देशनः। लि अ १ हिर्छ তথাত্যৰ্থ পরু তুষ্যামি পার্বতি॥ এষ দেবি পুরা কৃত্যে জীনো ২হ मर्द रेपवरेजः । निक्यालिक मि-जुड़क मारवामूत्र कित्रदेश: ॥ <u>भ</u>ुय-हानि रिव॰ रिवं या मिल्लक्षाईन-রত: । ভ্যক্ত্ব। সর্বাণি পাপানি নি-र्जादः प्रकल्पयः ॥ यद्यना यस्य-ক্ষারো মানেব পুতিপদ্যতে । ইতি वीत्रगिर्खाप्यष्ठ क्षन्तभूतागः ॥॥॥ मुव्यविष्णायन भूकामि कन यथा।

বস্ত্ৰলৈ লিকে বুলিছা মম মা-নবাঃ। লক্ষাণাঞ্চাশ্বমেধানা কল-भाष्ट्रा**डि স**ख्यः॥ সুগদ্ধি চন্দ্ৰ র-সৈ ৰ্লিঙ্গ মালিপ্য ভক্তিত:। আ-লিপ্যতে সুরন্ত্রীভি: সুগল্পৈ র্যক্ষকর্দ্ধ নৈ: ৷৷ ইতি ভবৈৰ ৷৷#৷৷ লিঙ্গপুৰা-कद्रगरमायः ७९. भूकाकनकः यथा। विना विकाईन यम् काला गहु ि নিত্যশ:। মহা হানি ভবেত্তস্য দুর্গ ভস্য দুরাত্মন: ৷৷ একড: সর্বদানানি ব্ৰানি বিবিধানি চ। ভীৰ্থানি নিয-भ। यञ्जा विज्ञाताधन (मक्ठः ॥ न লিঙ্গারাধনাদন্যৎ পুরা বেদে চতু-র্ম্বলি। বিদ্যতে সর্বশান্তাণা মেষ এব স্নিশ্চিত:।। ভূক্তি মুক্তিপুদ॰ लिञ्रः विविधाशि विवादगः। भूकियः ত্বা নরো নিত্যু শিবসায়ন্ত্র মাপু-যাৎ।। সর্ব নন্যৎ পরিভ্যন্ত্য কিয়া ভাল মশেষত:। ভক্ত্যা পরম্যা विषान् विक भकः भुनृक्रायः ॥ ইতি স্কন্দপুরাণ ॥#॥ অখনেধ স হসাণি বাজপৈয় শতানি চ। মছে-नाईन न्गामा कला॰ नाईडि वाफ-শী।। ইতি মৎস্যস্ক্তে ১৬ পটল:।। বস্থনাত্র কি মৃক্তেন চরাচর মিদ• জ গৎ৷ শিবলিস্থ সমভ্যচ্য স্থিত মত্র न मः भयः ॥ इंडि लिक्ष भूत्रागः ॥ 🛊॥

শিবস্য প্রনাদেবি চতুর্গাবিপো ভবেৎ। অষ্টেশ্বর্য্যাতা মর্ত্যঃ শস্ত্র-नाथमा भूकनार ॥ स्यः नात्रायगः (भारका यमि मञ्जः भुभू हरय । सर्ग মর্ত্যেচ পাতালে যে দেবাঃ সংস্থি: তা: সদা ৷৷ তেষা পূজা ভবেদেৰি শন্তনাথস্য পূজনাৎ। ইতি লিখ-পুরাণ ।। 🕸।। অসারে খলু সংসারে সারমেত্রভৃষ্ট্রণ ৷ কাশ্যা বাস: সতা॰ সঙ্গে গঙ্গাম্তঃ শম্ভপুজন ॥ इंडि यहेक्यरीशिकाशृङ कालाख-ति नात्रस्वाकाः ॥ 🗱 ॥ व्यक्षिरहाजा ञ्चित्वनाण्ठ यञ्जाण्ठ वङ् निक्षिणाः । **भि**विष्यार्डनरेम् । उ काहे । स्थान নাপি তে সমা:।। ছিত্ত্বা ভিত্ত্বা চ ভূতানি হিত্বা সর্ব নিদ জগং ! যজেদেব বিৰূপাক ন স পাপেন লিপ্যতে ॥ অনেক জন্মসাহসু• ভ্রা-ম্যুমাণশ্চ যোনিষ। কঃ স্মাপ্মোক্তি रिव मुक्ति विनाणि शाईन नदः ॥ ইতি ক্ষনপুরাণ ॥ 🗱॥ ব্রাহ্মণঃ ক-जिया विनाः म्या वानान्तावानः । পৃষ্কবেৎ সতত । লিঙ্গু তত্ত্বত্ত্বেণ সাদর• ৷৷ ভত্তন্মন্ত্রেণেতি যথাযো-গ্য• বৈদিক ভাজিক নান মস্ত্রেণে-ত্যর্থ: ৷৷ ইভি বীরমিত্রোদ্যপৃত ক্ষ-न्त्रवानः ॥ ॥ ग्रा तुका उथा

भाषा विकृ ज्ञिज्यानयंतः । कार्षा-পরি মহাদেব: পুণবাখ্য: সদাশি-वः ॥ निक्रविनी महापिती निक्रः সাক্ষারহেশ্বঃ। তথোঃ পুপুজনা-মিত্য দেবী দেবক পুদ্ধিতৌ॥ ইতি निक्श्रवाण ॥ 🗱 ॥ जय शावर-শিবলিঙ্গ মাহাল্য্য । জ্যোভিষ্য্য• भशानिकः किलान नगति निर्य। ভবৈগ্ৰ যোডশাংশৈকঃ কাশ্যাণ বিশ্বেশর: স্থিতঃ ॥ পূর্ণলিঙ্গ মঙ্ भानि जिववीडा न हान्।शा। निना ब्राब्ध यथा ठकः नक्षी नाजायनः भ-র•॥ পারদস্য শতাংশৈকো লম্বী নারায়ণো ন হি।পকার বিজ্জপঞ্চ আভান কালিকা স্বৰণ ৷৷ বেকণ ब्लिय॰ बकाद्रक वृक्तदाशः न চান্যথা। পারদ পরনেশানি ব্রহ্ম বিষ্ণু শিবা ज्यकः ॥ या गडिए भात्रमः विद्यः ज्ञव नामु ज्रवायः । आङ्ग्रमाध्य (या प्रति अकमा यपि भूकत्य ॥ न अव धान्या (स्विष्ण न ज्जानी न ह তত্বি । স বুন্ধবেত্তা স ধনী স রাজা ভূবি প্রাতে।। অণিমাদি विज्ञीना भीधवः माध्रकाखमः । 🟶 । यथ भाद्रममिवनिक्र्तिर्जानः विधि:। भाद्राम निविनर्याण नाना विद्युः यजः ल्रिय । जाउ এव मह

শানি শান্তি স্বস্ত্যয়ন চরেৎ।। পা-রদ • শিববীজ • হি তাডন • হি ন-कात्रायः । जाउनाहित्वनाभः मृत-ত্তাডনাদ্বিভ্ছীনতা।। তাডনাদ্রোগ যুক্তত্ত্ব ভাডনামরণ ভবেং ৷ ইতি মাতৃকাভেদ ভত্তে ৮ গটল: 🛚 🗱 🕦 অথশিবলিকে খেপন্তি: i বুন্ধোবাচ । भुद्रा द्वा॰ हक्षन । ब्वाद्वा दुप्रश्रुन পুকালিত। ইনানী বোলিন জ্ঞা-ত্বা কথ্যানি ন সংশযঃ॥ অতিভল্ নতিওছা নতিওছা ন সংশ্যঃ !গো-লিভব্য• গোলি**ভ**ব্য• গোপিভব্য• ত্ত্বাপি চ ৷৷ শস্ত্ৰনা গোপিত তত্ত্বে **ख्यान्यः भुकाशिकः। गृग् ७८** कथ्यामाप्रा जादवानावयात्रय ॥ ज-नाहि विविधाः नना मया न्डा हि नात्रह। (हर मानद हिन्छ्याण शक्क यक दाक्ताः ॥ मर्ख खीदभगाः শেश निथुनाङ्जागः अङ्गा। त्वर-ल हि निवः मञ्ज नाद्रगुरुन कर्मान ।। कराणि न मन फाक मृश्वा हिंडा भ-রা: সুর::। মানেব শরণ: জগু: সে-ना प्रवाज्वानयः ॥ भुनिभाजा स्र তি ক্রা উপত্রু: সমাহিতা:। (शाहु: शुक्षनयः नार्व ज्यान्त्रतः भानमाः ॥ (एवार्)। छेहुः । छेबा-হিতা ব্য় সর্বে ভ্রানপি জনার্দনঃ।

श्कवण हि सहारिता (प्रवास्ता ছ্বগৎপতি:।। বিবাহে নমন ক্ষকে ৰুষা বা মোছতে শিব:। উপায় চিম্ব বিভো সদার: কথমীশ্বর:।। যেন স্যাজ্জগতা নাথ স্তৎ সক্ষ দ্যানিথে। ইতি শুদ্ধা বচ তেবা ভতো বুদ্ধা পুজাপতি: 11 সহ তৈ র্গক্ডাক্টে জগাম কমলাসন:। উ-বাচ ত জগন্নাথ বিষ্ণু কমললো-**हन ।। व्यक्तावाह । जृक्षा अया जूब** <u>श्</u>ष्ठ भानुषा रेमथुरना ख्वाः । मर्ख-বৈদ্ৰণা বিনা শস্তু যৎকৰ্ত্তব্য বদস্ব মে।। প্রভিগবানুবাচ। এভি: সহ बहादारहा गहाम खु भइ॰ निद॰। কর্ব্য স্চিত তেন অনুজ্ঞাতৈ র্থা বিধি।। কিন্তু তদ্মোপ্য নারীন্ত বি-वाद्यार्थः भुकन्नय । वृत्कावाह । एकः গছামহে সরে অনুজ্ঞাপয় ত হরে। व्यान्ता निकि॰ सहासाया॰ शुनानय-তু বৈ লঘু॥ কন্যা ভূবা নহাশদ্রু। নোহ্যিব্যতি শঙ্কর । এব মৃজ্যু তু তৈ: সার্জণ জগাতু বিধি কেশবৌ।। यव परका महाखिताः (भारजः का-ৰ্য্যমাত্মন:। উৰাচ দক্ষণ ভদ্মকুণ ভণতত্ত্ পুজাপতি: ॥ বুদ্ধা বিষ্ণু শ্চ সর্ব্বে তপসা তোষ্যেছিবা।। भाविबंज्य गारिवी कानिका कगरी

यद्री ॥ भुाह माः वः किमर्थस ममूर क्थाः भूताभन्नाः। प्रवृत्वाह। भीष् ৰূপণ যথা কামণ ভষতাণ প্ৰাৰ্থনে कनः। चितार उर भुगानाम ज्ञा जञ्ज न जम्मयः ॥ प्रवाम्रा हु: । ভূषा जू मक्क कर्गा पुः नकः-র॰ পরিমোহ্য। অস্থাক বাঞ্ছিত-रिक्षेडर इन्ह जिल्लि जमा निर्दि ॥ এতং শুদ্ধা বচ স্তেবাণ নিরীক্ষ্য কমলাসন । উবাচ বিমাযাবিষ্টা कालिका अध्मी भन्नी १। (म्युजाह । শস্ত্র রদ্যতনো বালঃ কিং সাং স-স্থোষ্থিষ্যতি। মম যোগ্য**ু পু**মা**ুস**-ন্ত অন্য বৈ পরিকল্পয়।। ব্রেকাবাচ। **म**ञ्जः मर्बञ्च (र्माव) समाक भद्र-মেশ্বর:। মহাসত্ত্রো মহাতেজা: স তে তোষ করিব্যতি ॥ শস্তুত্ল্যঃ नूगाचा खि कराहिर नि अ बहिर। ইত্যক্ত্বা বৃন্ধণা দেবী বাচ মিত্যাহ **टिस्त्री।। एकाय पर्णनः एक्।** উवाह উচ্যতা वद्गः। मक्षामि मृक्षे। তা॰ (मर्वी° श्रेष्ठ कर्ज् श्रेताः भद्राः ॥ श्रेताः लायामत्री॰ व्याप्टर्माव् उकिए ली॰ । নীলোৎপল কপালাট্য কর্যুশ্মাণ ৰরপুদা ॥ কৃতক্ত্য মিবাত্মাৰ নেনে দক: পুজাপতি:। দক্ষ্উবাচ । যদি যে ৰহদাসি ত্ব দেবানামপি

ৰাঞ্ডিও। মধীয় তন্যা ভূত্বা শঙ্করণ কিল মোহয।। তথে সূত্ৰ, জগদ্ধাত্ৰী ष्यञ्चान भंडा उना । (प्रवंडाण ভতো নত্বা যত্র তেপে তপো হর:॥ সন্ত্রীকা পরমাত্মান উপতস্থু র্জগৎ-शकि-। भूषभू रुष्ट्रेव् जंका। भार-र्गप्तप्रचारियः ॥ (प्रवाप्त) छेठ्ः । ভগবন্ দেবদেবেশ লোকনাথ মহা-भव । वयः महर्ब जू मर्ज्ञीकाः मृष्टेर्र्थः পরমেশ্বর।। অত ত্তু॰ অক চোদ্বাহণ जुष्टित्रका यथा जत्र ॥ मक्तरगर् মহাকালী মাধেতি পরিকীর্ত্তিতা। ক্ষাভাতে গ্রীভয়ে শস্ত্রে। সা ভে যো-গ্যা ন সংশ্य:। ইশ্বর উবাচ। ভ বতাং প্রীত্যে সম্যক্ করিব্যে নাত্র স শয:। উন্মোগঃ ক্রিয়ভা কিপু বিবাহাষ মনৈব হি ॥ ইভ্যক্তাস্ত সুরা: সর্বে ইশবেণ মহাজ্মনা। কৃত क्छा गठाः मर्दि ভবनः मर्दमुन्सद्रः ॥ मकाय कथयानामुः नक्दादानाः দিত॰ বচ:। ততো বিবাহণ নিৰ্ম্বৰ্ত্য ক্তক্ত্যা যথা গতাং ॥ গতাং সর্বে মহেশোপি সত্যা সহ তদ। গৃহ।। জগাম রেমে সভ্যা চ চির্ন নির্ভর भानमः॥ अथ कार्ण कराहिन् म-ভ্যা সহ মছেশ্ববঃ . রেয়ে ন শেকে ত॰ दमातू मञी माञ्चा छव्छन। ॥ ऐदाह

भीनया वाठा (म्वरम्वः जगम्खकः । ভগবন্ধহি শক্ষোমি তব ভার• সৃদূঃ-সহ ।। ক্ষমৰ মা মহাদেব ক্পা জৰু জগৎপতে। নিশম্য বচন ড-न्या जगवान् वृष्य ज्ञानः ॥ निर्ज्ञः ब्रमण हाक गाए निर्मय माननः। ফুত্বা সম্পূর্ণ রমণ সভী চ ত্যক্ত-নৈথ্না।। উত্থানায় মন শচকে উত্ত-থো তেজ উত্তম•। পপাত ধরণী-পৃষ্ঠৈতৈ ৰ্ব্যাপ্ত মথিল জগৎ।। পা-ভালে ভূতলে बर्ल भिवलिका छरा ভবন্। তেন ভূতা ভবিষ্যাশ্চ শিব-लिकाः भारानयः॥ यब लिकः उब ৰোনি ৰ্যত্ৰ যোনি শুত: শিব: । উ-ভয়ে কৈব তেজোভি: শিবলিক্ ব্যজাৰত।। ইতি শিব্দিক্ষোৎপত্তি ক্থন মিতি নারদপঞ্রাত্রান্তর্গত **ভ্**তीयद्रात्व **পुष**माध्यात्य नाद्रम युक्त न वारः॥ #॥ निवनिक्श्कायाः সর্বেবা মধিকারো যথা। শাক্তো বা বৈষ্ণবো বালি সৌরো বা গাণলো **২**থবা। শিবার্চন বিহীনস্য জতঃ निषि र्ज्य शिया। यनात्राध्य ह भा· (१वि (या ९ई(याफ् वङास्तर)। न गृহाि भशासित मानः म्बा नुष्क्रः भूतः ॥ भवजागुननः प्रि भिष्ठामानि करमा हि। क्नानि वर्षः

ধান্যের পুস্লাণ্যের যথা বিবি ॥ जु নেক সদৃশা চায় নানাবিধ নহে-श्वति। ज्ञानिकः ग्राहणानि यनि স্যাৎ সাগরোপন।। यদ छ পুञ्ज रिनर्वितृ भई विश्वासम् ७१व८ । निवाईन विश्रीतः यः भूकायस्त्व-ভান্তর• il বিশেষত: কলিযুগে স নর: পাপভাত্তবে । ইতি উৎপ-ত্তিতক্ষে ১৪ পটলঃ।। 🗱।। সর্বপূজা-जु (मर्विण विक्नभूका शतः शमः। লিঙ্গপূজাণ বিনা দেবি অন্যপূজাণ করোতি যঃ ॥ বিফলা ভস্য পূজা স্যাদন্তে নরক মাপু যাৎ। তমা 'ল্ল-क गरमानि भुषा भित्रभूकत्व ৷৷ যদাজ্য লিফ্প্জায়া রহিত সতত পূথে। তদাজ্য পতিত भारत। विश्वा जूनियम भाष्ठ ॥ तुका विहे का जिए । एवि चिन विञ्र न भू जाय । उ एक गार भवतमानि ত্রয় শচণ্ডালত। নিযুঃ॥ শ্দুশ্চ পর-(मणानि जना **ण्**कत्रवस्तरः । णि बाईने छ (नर्दाम यिमन् रगर्ह दिव-র্জিত ৷৷ বিশ্বাগর্ত্তসম দেবি তদ্গৃহ বিচ্ছি পার্বতি ৷ অল বিষ্ঠা পয়ে মূত্র তিমিন্ বেশানি পার্তি।। णाङ्ग वा विकरवा वानि रेणवा वा शत्रात्यति। यापी विक् भुभूक्ताः

थ विन्न शेख र्वज्ञानमा। शक्तापनाः निर्मानि निर्मः शार्थः भुभूकत्यः । अनुश्रा मूबदः गर्बः निर्मृताः विना शिर्मा। ইতি निर्माहन्स्यः) शहेवाः॥

विक्षः भुः कशिष्यवृक्षः। ই 🦻

निस्वाः श् किशियवृकः। ই छि

भव हिन्द्रिं।। भिण्वृद्धिक इतः।
छान्। वेद्यः यथा। कर्षे छनः छ
ह्या छ कः रूस् छ किन राष्ट्रिंगः। वद्यरितः नाधि छ निश्चः निष्यः एक ।
विद्या ।। श्राण्यः स्वृ शिश्न नी।
स्वा शां स्वा हिनः रेन क्ष वश्चः।।
स्वा हिनः रेन क्ष वश्चः।
स्वा हिनः रेन क्ष वश्चः।
स्वा स्वा क्ष वास्यः
स्वा नावः क्ष वास्यः।।
स्वा स्वा क्ष वास्यः।।
स्वा स्वा क्ष वास्यः।।

विक्विक्ती खी जगामार्गः। ३७ मक्वित्वा।।

লিস্বৃত্তি: পু॰ জীবিকার্থজটাদি

চিক্লবারী। তৎপয্যায:। ধর্মধুজী ২। ইত্যমর:॥ জীবিকাদি
নিমিত্তক্ত যোবিভর্তি জটাদিক।।
ধর্মধুজী লিস্বৃত্তি র্ঘণ তত্র নিগ্লদ্ধি।।
দ্যতে॥ ইতি শদ্রত্বাবলী।।

निशानिका जी क पुग्विकः। उৎ भर्गायः। भीना २। इंछि हातावनी निकिनी खी नजाविष्णयः। शक-গুরিয়া ইতি হিন্দীভাষা। ডং-পर्यायः। बङ्भजी २ देखेरी ० मि ববল্লিকা ৪ মৃথয়ুং ৫ লিঙ্গসমূতা **५ रेन श्री १ हिज्यना ४ हा खानी २** লিস্ক জা ১০ দেবী ১১ চণ্ডা ১২ আ পন্ত মিনী ১৩ শিবজা ১৪ শিববল্লী ১৫। অস্যা ख्याः। कठेवुः। উक्षवुः । पूर्वञ्च १ द्रभायन द्वः । सर्वभिक्त कर्त्रज्ञः । स्वित्रज्ञः । वन्तर्रज्ञः । क्रमः নিযাননত্ত্ব। ইতি রাজনির্ঘট:॥ विकी " भ॰ इसी। इंडि करें। ध्रः॥ ध्यायुकी। यथा। जानिकी निक्-विष्म या निक् मुन्डीवि । न विक्रिया॰ इरत्रापन सिर्यराग्रासी চ গছতি॥ ইতি কৌর্যে উপরি-ভাগে ১৫ অখনয: ॥

লিপ ঞি ঔশপ ঞ লেপে। ইতি কবিকল্পকনঃ।। ঞি লিপ্তো হস্তি। ঔ লেগু। শপ ঞ লিম্পতি লি-ম্পতে চন্দদেন গাত্র সুথী। ইতি দুর্গাদাসঃ।।

লিপঃ পু॰ লেপনকর্ত্তা। ইতি লি-পথাতো: কর্ত্তরি ক পুত্র্যায়ন নি-মুম•॥ निभिः छो निथिउत्पः। उद् भर्यायः। निथिउ २ व्यक्त त्रमः हाः न ० निविः ८। ইত্য न तः ॥ निथ-न ० निथिन ५ व्यक्त तिन्यामः १ निभी ৮ निवी २। ইতি জটाप्तः॥ व्यक्त त्रना २०। ইতি জটाप्तः॥ निभिका २२। ইতি स्म त द्वावनी ॥ निथिउ भुक्त का नि। ইতি কে-চিদিতি ভরত:॥

লিপিকর: পু॰ লেখক:। ইড্য-মরটীকা॥

লিপিকা স্ত্রী লিপি:। ইতি শব্দ: রত্নাবলী।।

লিপিকার: পু॰ লেখক:। ইভ্য-মর:॥

विनी खी विनि:। इंडि मफ-

লিপ্তণ ত্রি ভক্ষিতণ। কৃতলেপনণ।
তৎপর্য্যায়: । দিক্ষা ২ । ইত্যার:
।। বিলিম্পিতণ ৩ । ইতি শব্দ:
রত্নাবলী ।। চর্চিতণ ৪ । ইতি কটাণ
ধর: ।। মিলিতণ । ইতি নিদ্ধান্তকৌমুদ্যামুণাদিবৃদ্ধি: ।। বিষদিশ্বণ
। ইতি মেদিনী ।।

লিপ্তক: ত্রি বিষাক্তবাণ: । ইত্য; মর: ॥

विश्विका जि एष्टः। यथा। दिसम्।

इज्रुखी २.म: मुद्रनारिंग विश्विका চত্র অভিজিৎ। ইতি সংকৃত্য मुकावनी ॥ निक्षा खी ইहा। इंडाप्रतः॥ निञ्जः जि नक्षिष्ठः। उर्शर्गारः । গৃধ্নু: ২ গদ্ধন: ৩ তৃষ্ণক্ ৪ লুক্ক: ৫ অভিলাসুক: ৬ লোলুপ: १ लो मुजः ৮। ইতি (इमहन्मुः॥ পু॰ লেপনকর্ত্তা। ইতি লিম্প: লিম্পধাতো: কর্ত্তরি শ পুত্র্য নি ञ्चम । इं ि मुक्षत्वाष्व्राक्र १। **লিম্পট: পু• শি**দ্ধ: 1 ইতি হারা-बनी ॥ লী নিঘূকবিশেষঃ । বিস্পাক• । সুরভিত্। খাদুত্ব। নাত্য়েত্ব। ভক্তরোচনত্ত্ব। বাত শ্লেমাহরত্ত্ব । इम्रद्भः। इम्बिद्धः। नाजिभिन्नः

পাতিলের ইতি ভাষা। তস্য গুণা।
। সুর ভিত্বণ । স্বাদুর্ণ। নাত্য রণ।
ভক্তরেচনত্বণ । বাত শ্লেমাহরত্বণ
। হৃদ্যুর্ণ। হুজিরাজবল্লভঃ ।।
লিশাকঃ পুণ ক্ষারঃ ॥ খরঃ ।
ইতি শব্রত্বাবলী ॥
লিবিং জ্বী লিপিঃ। ইত্যমরঃ ॥
লিবিকরঃ পুণ লিপিকরঃ। লিপিণ
করোতি ইত্যথে সৃজ্প ইত্যনেন
কর্ত্তরিট পুত্যযেন নিয়মঃ ॥
লিবিকরঃ পুণ লিপিকারঃ। ইত্যা

विवी की निनः। ইতি भदव्रज्ञावनी।।
निभ उप छे छोह्य। ইতি कविकन्नक्रमः॥ छोह्यमञ्जीकावः। उप
निभार् धर्मः करनी। छे निश्चा।
ইতি দুর্গাদাসः॥
निभ भ छे গত্যা। ইতি কবি-

কলুজন: ।। লিশ্ভি। ও গলিকৎ লেষ্টা। ইভি দুর্গাদাস: ।। লিয়: পু• নত্তক: । লম্বাভো: কর্ত্তরি কুর্ পুত্যুযেন নিপাচনাৎ সিদ্ধ: । উপধাষা ইত্তমপি। ইভি

गिक्ष छक्तोग्रहाग्राग्राहिट्डिः ॥

निह न क छ सार । इंडि कि वि-क्तुक्रमः॥ न क निह भूसानि बहे-भरः। नीष्ट । छ योगस्ट । इंडि मूर्गारामः॥

निका खी यूकाखः। ইত্যনর:।।

निकि ইতি ভাষা। ইত্যনরভরতৌ ।। তংপর্য্যায়:। নিক্লা ২
লীক্ষা ৩ লীক্ষা ৪ নিক্ষিকা ৫।
ইতি শব্দরত্বাবলী ।। পরিনাণবিশেবঃ। যথা। জালান্তর গতে ভানৌ যদ্বানুদ্শ্যতে রজঃ। তৈ শ্চতুর্ভি ভবৈল্লিক্ষা নিক্ষা বস্ত্রিশ্চ
সমপঃ।। ইতি শব্দচন্দ্রকা।। সযকারকবর্গদ্বিভীয্বভীত্যপিগাঠঃ।

नी ७ य ७ निवि। ইতি कविकन्न-क्रमः ॥ ७ य नीयर छ हन्द्रः मृर्यं। ७ नीनः। ইতি দুर्गामानः॥

লী গি শ্লিষ। ইতি কৰিকল্পন্থ ।। গি লিনাতি বালা লাবণ্যং প্রা-প্রোতীত্যর্থ: । কর্মাবিবক্ষাযান্ত লিনাতি জলখৌ নদী। লীন: লী-নি:। অয়ং অন্তস্থ্ তীয়াদি:।ইতি দুর্গাদাস:।।

नी कि पुष्ति। ইতি कविकन्नक्रमः

।। पुष्ति। पूर्वीक्रमः। कि नाय्यि

नग्रि। भिरम्। यं गुर्विक नामय
जिलाङ्ग्यो कर्यकातः। स्ट्रङ् पुर्व

जुनाल्या नंबनाविकि हरना घृड

भागोनीनय ठाम। ইতি भद्यन्थाक्री ॥

লীতঃ ত্রি আস্বাদিতঃ। ইতি লিহ থাতোঃ কর্মণিক্ত পুত্যুযেন নিম্পন্নং লীনঃ ত্রি লযপুঞ্জঃ । শ্লিষ্টঃ। লীধাতোঃ ক্ত পুত্যুযেন নিম্পন্নঃ। ইতি ব্যাকরণং ॥ অপি চ । দি-বাকরাদুক্ষতি যো গুহাসু লীনং দিবাভীত নিবান্ধকারং । ক্লুদ্ধে-পি নূনং শরণং পুপল্লে মমত্ব মৃট্যৈঃ শিরসা মতীব ॥ ইতি সমার-সম্ভবঃ॥

न्त्री (कनिः ॥ विनामः ॥ नीना শৃঙ্গারভাবচেষ্টা। ইতি মেদিনী।! থেল।।ইতি বিশ্বঃ।।ৠ। অলন্ধপূিয সমাণম্যা স্বচিত্তবিনোদনার্থ পি-<mark>বস্য যা বেশ গতি</mark> দৃষ্টি হসিত ভ-ণিতৈ রনুকৃতিঃ ক্রিয়তে সা লীলা । তথা চ। অপুাপ্ত বল্লভ সমা-गम नायिकायाः मथ्याः भूता १व निक्रिडिविरनाम्यूक्ता। व्यानाभ विन गिं हाम्। विलाकनारि। शुारायत्रानुक्छि मा कथयसि नी-नाभिकि ॥ शि्रान्कत्रगः नीना । যথা তেনোদিত• বদক্তি যাতি তথা उथामाविज्यादीज्यान्यानि । नी-उ य ७ भिषि नागी कि लक् नी ना। इंडामब्रोकाया॰ खब्रटः ॥ #॥ স। পুকটাপুকটভেদেন দ্বিবিধা । यथा। भुकठाभुकठा हिं नीना সেয় দ্বিধাচ্যতে। ইতি পদ্মপু-द्रागः ॥ তथा हि । महानरिः भु-कार्मः यि नी नाजिक म भीवाजि ৷ তবৈকেন পুকাশেন কদাচিজ্জগ-**দন্ত**রে।। সহৈব স্বপরীবারৈ র্জনা-দি সকতে হরি:। কৃষ্ণভাবান্সা-রেণ লীলাখ্যা শক্তি রেব সা।। ভেষা: পরিকরাণাঞ্চ ত: ত: ভাব: বিভাববে**ং। পুপঞ্** গোচরত্বেন

ल्कायि

ना नीना भुकरी मृठा ॥ व्यन्तासु-भूकरे। ভाञ्जि जामृष्ट्री खरणाठ-ताः। তত্ৰ পুকট लीलाया (भव म्रा-**७१**• गमागदी ॥ (गान्रत्न मथू-त्रायाक बात्रकायाक मार्जिनः। या ন্তৰ তত্ৰাপুকটা স্তত্ৰ তত্ত্বৈৰ সন্থি তা:।। ইতি শ্রী ভাগবতামৃত ।। मीमावञी खी (किम्यूका॥ विना সবতী ॥ শৃঙ্গারভাবচেপ্টান্বিতা ॥ (थनाविभिक्षे। इंडि नीना मदार्थ দর্শনাৎ॥ৠ। ভাক্ষরাচার্য্যস্য পত্নী ॥ उ ्कृ डाक्र गृष्टः। यथा। (गाना-वदी ठीद्र निवामित्य सहादा हुए-শোক্তবদ্য শ্রভান্ধরাচার্য্যদ্য গু ञ्चकर्छ: मृश्रिया नीनावजी विद्रह विक्रिः। इत्यम् जाः भरित नी नाः वजा नीनावजी निव। ইजि नी-वावजीगुरमा भक्वाहद्वनत्वाकमा টীকাযা ভবেশ: ॥ 🗱 ॥ বেশ্যাবি-শেষ:। যথা। অভিৰূপেণ সম্প ষান্ঘউধিত্বা বিনাভৃতি । ধর্মকা-ৰ্য্য নি ভি জ্ঞাত্বা ন গৃহ্বাভি কথঞ্চন ।। (या ९८म) मूदर्गकात्रण महित्नु। श्राथ अष्वान् । न मृना भाषा । শ্যাত: সভার্য্য পাব্দ সংযুত: ॥ সগুদ্বীপপতি জাড: সূর্য্যাযুত সন-পুভ:। ইভি নৎস্যপুরাণে লীলা-

বতীবেশ্যায়া লবণাচলদানেহেম-তক্ ঘটকস্যতথাবিধফল দর্শনাৎ । ইতি তিথ্যাদিতত্ত্ব াঞ্চ ॥ न্যাय-পুস্বিশেষ:। তস্য দ্বিতীয় শ্লোকো व्या। प्रा नाम न मुब्हा ला खन गनः কর্মাধিক শ্লাঘ্যতে জাতি বিপ্লতি মাগভা নচ পুনঃ খ্লাঘ্যা বিশেষ স্থিতি:। সম্বন্ধ: সহজো গুণাদিভি त्रयः यजाञ्च मर श्रीख्य मानीका नय (वन्त्रकर्य अनवा श्रीन्त्रायनी-লাবতী।। ইতি মণ্ডনমিশু:।। नीत्नाम्यानः जी (म्ववनः। इंडि ত্রিকাণ্ডশেষঃ।। नीका खी लिका। ইতি भद्रश्न-वनी ॥ नुक् भू॰ लाभः। यथा। मुस्माः वृक्। क्षीवाट भन्नरयाः म्रासा वृक् महार । इंजि मक्तरवाषवहाक्रवन । ! লুকুাযিত: ত্রি অন্তহিতঃ। যথা। অন্তর্গান লুক্নান্দ্র মিতি যাবং 1 যথা গুরো রন্তদ্ধন্তে শিশু: নিলীয-তে পলাযতে লুক্বাযতে লুক্বায়তী-তি লৃঞ্চাপন্যনেপি লুক্ লুক্ কাযঃ শরীর• যস্য স লুক্নায়: ডত: স ইব আচরতীতি ক্বৌ সাধ্যণ। ইতি কা-तकहीकायाः मृशामामः ॥ क्यानि क

পুত্যবেন निम्नद्भायः॥

नुक्राः भू ए । निरः। ইতি রত্ন नाना॥

ভাষউার্থে। ইতি কবি-मुद्ध इक कन्नक्रमः ॥ ই क न् अपि । ভा भीक्षिः। यजार्था निर्वे उन शिका वन मानानि । ইতি मूर्गामामः ॥ অপনয়নে। ইতি কবিকল্পজমঃ লুঞ্চ ।।সো হলুঞ্চীৎকর্ণনাসিক । ইতি मुर्गामानः ॥

লু; ১ ড দীপ্তিপ্তিহত্যো:।ইতি किविकन्नक्रमः॥ ৯ अनुष्टे । ७ ला-টতে। পুতিহতিঃ শোকাদিনা পতন পুনর্হনন বা । ইতি দুর্গা-मानः॥

मुहे इ इर्डो। इंडिकविक्ल्रक्रमः॥ मूर्गामामः ॥

লুট ক ভাসে। ইতি কবিকল্পদ্ৰমঃ ।। क (नार्रेयित । जारमा मीक्षिः। ইতি দুর্গাদাসঃ॥

न्हे ৯ क्षा य विला हेवितना छन्याः । ३७ कविकन्नस्मः॥ २ अनुरे८ । क्ष अनुन्दे अनुलाहे । य ल्हें जि । वित्नार्हः मनकी जावः । তত্র লুট্যন্ সশোকো ভূবি রোক-দাবান্। ইতি ভটি:।। বিলোডনে ख्**ট । अडे लिकान् मूर्गान् क**राहानि **চ** लाऐि । इंडि इलायू**य: । इंडि** प्रजापात्रः ॥

विलाहेविलाउनयाः। इंडि কবিকল্পজন: ॥ লোটতি । ইতি मर्गामात्रः॥

গভ্যালস্য শুেষ খোটে। **३७ क**विकल्लफमः ॥ ३ न्थेऽउ । व्यानम्यः मन्तीजायः । रखयः हो-र्या । (थार्रिः (थाउन । ইতি मूर्गा-मानः॥

লুঠ ৯ ড পুতীঘাতে। ইতিকবি-कन्नफनः ॥ २ चन्ठे८ । उ लाठेर उ । ইতি দুর্গাদাস: ॥

লুঠ উপঘাতে। ইতি কবিকল্পদ্মঃ। वर्ठा ३७ मर्गामा ॥

विक्रीरा । इंडि किर्रार्थ । इंडि वूर्र मि लारि । इंडि किर्विक्यक्रमः ।। मि न्ठेडि चन्ठीर नुरमाठे। लाहेः अग्रक्षीভावः। हात्रा १४॰ रुद्रिगाक्कीगाः नुठेठि खन मुख्य । ইতি দুর্গাদাস:॥

> লুঠ ক চৌর্য্যে। ইতি কবিকল্লফনঃ ।। क (नार्रेषञ्ज। इंडि मूर्गामामः ॥ লুঠা ল্লী অখস্যভূমৌপুন:পুন:-শুমোপহনন । লোটা ইতি গডা-গডি ইতি চ ভাষা। তৎপর্য্যায়ঃ । বেল্লন ২। ইতি ত্রিকাগুশেষ:॥ न्ठिंड: বি ম্ভ্ভুবিপরাবৃতঃ।

লুপ

नुष नि मःवृद्धी।। स्वारं । ইতি
किविङ्ग्रक्षमः॥ नि नुष्ठि जन्
षीट नृत्नाष्ठ । ইতি দুর্गामामः॥
नृष्ठे कि ज्ञवक्षाकीर्यः । ইতি
किविङ्ग्रक्षमः॥ मन्ध्रमकात्रभक्षिः॥
हिश्रामाग्राक्षमः। त्रम ज्ञामिभाक्षमः। त्रम ज्ञामिभाक्षमः।
विक्रिक्षणां ज्ञामिभाक्षमः। त्रम ज्ञामिभाक्षमः।
विक्रिक्षणां नृत्रिक नृत्रिक हिल्लामः॥
विक्रिक्षणां नृत्रिक नृत्रिक । ইতি
दुर्शमाणः॥

जुले हः भू भाकवित्मयः। निष्ठा इंडि ভाषा। उद्भर्यप्रायः। नामयः २। ইंडि भद्राज्युका॥

मुग्रे। जी नर्रनः। इंडिकाहिए-मदत्रदावनी।।

লুণ্টাক: পু॰ চৌর:। লটধাতো: বাক পুত্রবেন নিম্নম:।।

লুণ্টাকী স্ত্রী চৌরাস্ত্রী। ইতি মূধ্ব-বোধব্যাকরণ ।।

न्थेकः जि खरकात्रकः। मूरिद्रा

তি ভাষা। যথা। যে চৌরা বহিং না দুষ্টা গরদা গ্রামলুগুকাঃ। সার-মেফাদনে ভে বৈ পাত্যস্তে পাত্ত-কাল্লিডাঃ॥ ইতি পাদ্যে পাতাল-খণ্ডং॥

ानः क्ली वार्ठनः। इंडिकाहि**८ णयः** बङ्गावनी ॥

ন্ত্রী লুঠন•। ইতি কাচিৎশন্ধ-রক্সাবলী।।

লুগাক: পু• কাক:।ইতি ত্রিকাও-শেব:।।

न्थी जो न्यंत्रः। इंडिकाहिट्णद-इञ्जादनी॥

লুণ্ড ক চৌর্য্য। ইতি কবিকল্প জনঃ॥ক লুণ্ডগতি। ইতি দুর্গা দাসঃ॥

नु छिन। स्त्री न्यायमात्रिगी। ইতি हात्रावनी॥

ল্ গ্রী জ্রী ন্যায়সারিণী। ইতি জ্রি-কাণ্ড:শযঃ।।

नृथ हे अरह। हेि किवक्सक्यः॥ हे नहार्छ। अरहा यथ क्रिणो। हेि मुर्गामामः॥

तृत श्रामा प्रत्य छे हिए। इंडि किंदिक झुक्त श्रा श्रा अन्त्र श्रा था न्त्रा त्र । मा प्रत्य नुम्प छ न् म्प्रा । अन्त्र । के लाक्षा। नुस ह

कॅंडि पूर्गामानः ॥

मुल हे त य यूनि। इंडिकिरिकन्न कनः ॥ हे त यन्न भट यानानी ८। व्यवाद भूषा क्रिक्ष का इंडिड क्रिक्ष यून्य जि। यूनि या इनी जाद। नाजुः यून्य जि नावना अ क्रिक्ष निम्न विक्रिक्ष क्रिक्ष यूरः। इंडि पूर्ग का माः ॥

লুপ্প॰ লোপ:। যথা। অভো ভগো ংঘোভ্যে ংবে লুপ্। ইতি নুগ্ধবোধব্যাকরণং॥

नुशः ही होर्ग्यनः। नाड हेकि
थ्राउः। हे जिमस्तद्वावनी।। नाभवि वि। यथा। हक्ष्मानि नुश्राकः हाश्रानः व्यक्तारिक ह। भुगःमा निन्तनः (हवार भक्याव विभिव्यक्ता है जिथ्याहि ज्वुः॥
नुव कि है ज्यम्(न। है जिक्विक्वक्रमः
॥ कि नुव्यक्ति नुव्यक्ति। है नुव्यक्ति।

লুকা: ত্রি আকাক । ইতিমেদিনী
। তৎপর্য্যায়: । গৃথনু: ২ গর্জন: ১
অভিলাষ্ট: ৪ তৃঞ্চক্ ৫ । ইত্যমর: ॥

लुकः भु॰ व्यायः॥ नम्भवः। इंडि

मद्रवादनी।।

णुक्तकः . श्रुः व्याधः। ইত্যমतः॥

दास

लश्रीः। ইতিল্কশ্দার্থনশ্নাৎ।।

लूज শ বিমোহনে। ইতি কবিকল্ল
জন:।। শ লু ভত্যাত্মনি কামে চ।

ইতি হলাযুধ:। লোভিডা লোকা।
। ইতি দুর্গাদাসু:।।

लु ज य देव भार्ष्य। भार्या माकाङ्का।
य लु ज्याजिद्याः। देव स्रेल्ड्यः
स्रामिकाः। स्रेल्याः। देव स्रेल्यः
स्रिकाः। स्रिकाः। देवि पूर्णाः
स्रिकाः।।

লুভিত: ত্রি বিমোহিত:। বিমো-হনার্থ লুভধাতো: ক্ত পুত্যবেন নিয়ম:।।

লুল বিনর্দনে। ইতি কবিকল্পদ্রম: ।।
সৌত্রধাকুরয় । লুলাপা: । ইতি
দুর্গাদাসঃ ।।

লুলাপ: পু॰ মহিষ:।ইত্যমর:॥
লুলাপকন্দ: পু॰ মহিষকন্দ:।
ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

नूनाপकान्ना जी महियो। ইঙি द्राजनियंग्रेः॥

লুলিত: ত্রি আন্দোলিত:। যথা।
প্রেক্ষোলিত স্তরলিতো লুলিতান্দোলিতাবপি। ইতি ভ্রিপুযোগ:॥

লুষ স্তেয়ে। ইতি কবিকল্পদ**ন:।!** ेলোৰতি। ইতি দুৰ্গাদাস:॥ গুৰ হিংসনে। ইতি কৰিবল্লফম: ॥ ॥
সৌত্ৰধাত্ৰয়ণ। লুফঃ। ইতি দুৰ্গাদাস:॥

লুবভ: প্ মত্তহন্তী। ইত্যুণাদি-কোৰ: ॥ 🕝 .

লুহ ও গার্থ্য। ইতি কবিকল্পজনঃ

। ও অলুক্ষ । গার্থ্য লকুনিছা।
লোহতি ধন লোক:। ইতি দুর্গা
দাস:।।

লু ঞ গি ছিদি।ইতি কবিকল্পজনঃ

। ঞ গি লুনাতি লুনীতে লুনঃ
লুনি:।ইতি দুর্গাদাসঃ।।

क्षा जी कीर्वित्मयः। नाक्यमा हें जिया। जिल्मर्यप्रायः। जल-वायः २ जिन्नाजः ० मक्रिकः ८। हें जुन्न ।। नक्षिः ६ ल्जिन ७ जिन्नाजः १ मनकः ४ जल्प्यायः २। हें जिम्म् प्रदावनी ॥ निभी-विका ॥ प्रागिवित्मयः। हें जिल्म हिनी॥ भिष्ममुभ्गर्यप्रायः। नर्म्युनः २ वृक्षा ०। हें जि प्राजनिर्मकः॥ जन्म १ वृक्षा ०। हे जि प्राजनिर्मकः॥ जन्म स्वार । यमास्त्र मुग्ने मुग्ने। मुग्नः भूष्म विन्त्यः। जिल्हा साजन स्वार विन्त्यः। जिल्हा साजन स्वार विन्त्यः। विश्वामित्वा नृभ ॥ अत्र मुगुः। विश्वामित्वा नृभ বর: কদাচিদ্বি সত্তন ৷ বশিষ্ঠ काभयामाम गदाम्मभमः किला। জপিতস্য মুনে শুস্য ললাটে স্বেদ-विनरवः। अभाउन् मर्मनारमव श्रथ-खाडीवुवईमः॥ नृष्ठ ज्ल मश्यक्ष ধেবৃথে স ভৃতেপি চ। ততো জাতা ন্তিনা ঘোরা নানাক্পা মহাবিষাঃ ॥ जामामाञ्जी कडेमाध्या वर्ज्या खाव-ত্য এব ছি। তত্ৰ তৃণ মণ্ডলা পুভূত-वाष्ट्रे कष्टमाधाः। सोवर्गिका शुक् ত্রোষ্টাব্সাধ্যা:। তাসা সামা-ন্যতো দ'শ লক্ষণ মাহ। তাভি র্দষ্টে দংশকোপ্যপুর্ত্তি: ক্ষতজস্য সুগ্রু ত্রিদোবজা: ॥ পিডিকা বি-বিধাকারা মণ্ডলানি মহান্তিচ। শোথা মহান্তো মৃদবো রক্তা: শ্যা-वा फना खथा॥ मामाना मर्हन्-তানা নেডদ্ৰেস্য লক্ষণ ৷ দংশা কোপ্যদ শনধ্যে প্তিভাব: 1 দ শ **ण**गर्वा ज् यटकृषः नागवः वा का-লকাবৃত ।। দথাকৃতি ভূশ পাক क्षिर (माथ जुदानि छ॰। म्यीविया-ভিলুঁতাভি তদ্প মিতি নিৰ্দিশেৎ ॥ स्रोवनिकानस्याक्षेत्रमास्य भूगाः হরা ভাষা । লক্ষণমাহ। শৌৎঃ খেতাসিতা রক্তা পীতা চ পিডিকা

জুর: । পুণোন্তিকো ভবেদাহ: चामा हिक्का निद्धागुरुः ॥ 🗱 ॥ **उत्तरीयक्ष यथा। ब्रह्मनीयुग्न शख**् ব্ মঞ্জিষ্ঠা নাগকেশরৈ:। শীতা-মুপিষ্টে রালেপ: সদ্যে ল্তা॰ বি नाभारार्थ। अभिष्ठ। अख्या॰ द्रा-চনা॰ জন্ত নৰ্কপুত্ৰ তথে। এল । नल(वज्ञभूलानि गत्रल भूत्रभा॰ তথা ৷৷ স কলিক্ সমঞ্জিষ্ঠা মন-স্তাঞ্চ শতাবরী । শৃস্বাটক সম-কৃষ্ণে পদ্মকে**শর মিত্যপি II কল্পী** कृ छ। भारत मिंश भाषा प्रमाह শীতে তিমিন্ বিনি:ক্ষিপেৎ ॥ সর্পিস্তল্য ভিষক্ ক্ষোদু কৃতর-कः निवाभाष्य । विवाणि इन्डि मू-र्गाणि भद्रासंबक्जानि ह ॥ न्य শান্ধতি বিষণ সর্বণ গরৈ ৰূপছ-তা' ভ্বচা'। যোগজন্তমক কণ্ড' মা'সসাদ' বিস'জ্ঞতা'।। নাশ্य-**७**।क्षना ङ।**ङ्गः भा**नवस्तिषु (याजि-**७** । मर्ग की दाथु न्जारि पश्चाना॰ विषष्ट्रभद्गः ॥ मृज्रभागाहिषि-ষ্ত । ইতি ভাবপ্কাশ:।। ल् अतिः भू॰ मूक्षाकनीक्ष्**णः। इ**डि वाकनिर्घणेः॥ **ब्**डिक। स्त्री मर्करेकः। ইভি **म**स-

ब्रङ्गवनी ॥ **ल्नः कि ছिन्नः। इं**छानदः॥ ल्नकः भ्• (छिरिष्ठः।। भण्ः। ই**छि** (मिनि ॥ ल्निः खी एकः। इंडि मूक्तवावः व्याक्रयः॥ ল্ম॰ ক্লী नाक्ल। ইত্যমর:।। ल्मिविषः भू॰ वृण्ठिकांहिः। इंडि (रुमहन्मुः।) ল্য ক বধে।। স্তেযে। ইতি কবি-कन्नक्रमः॥ क न्षयि । ইতি पूर्गा-माजः॥ লেখ: পু॰ দেব:। ইত্যমর:।। (नथ्रः। इंडि (मिनी।। (नथकः भू॰ (नथनकर्न)। ७८-পर्य)ायः । जिभिकतः २ व्यक्तक्रवनः ৩ অক্ষরচুঞ্: ৪ । ইত্যার: ॥ বোলক: ৫ করক: ৬ মসীপণ্য: ৭ করপুণী: ৮। ইতি শদরত্বাবলী ।। বণী ৯। ইভি জটাপর: ।। 🗯 !। उन्धानकपानि यथा। সর্বদেশা-

क्तराভिक्तः नर्यनाञ्जविनात्रमः।

(लथकः कथिएडा द्राङ्यः **म**र्दावि

করণেষু বৈ ॥ শীর্ষোপেতান্ সু-

जः भूगान् जमाणुणिगजान् जमान्

। अक्र द्रान् रेव निरथत्वस्र लबकः

न दब्रः मुजः॥ डेलाय वाक्र समः

ল: সর্বশান্তবিশারদ:। বহুর্থবক্তা চাল্লেন লেখক: म। ভূগ্ভন।। বা-क्रां जिन्नाय उद्धाः (मनका नि ভাগবিৎ। অনাহার্য্যোন্পেভক্তো লেথক: স্যান্তৃগ্তম।। ইতি মাৎ-(न) ३४-२ व्यव्यायः ॥ ॥ व्यक्ति । সকৃদুক্ত গৃহীতার্থো লঘুহন্তো জি-তাক্ষর:৷ সর্শান্ত সমালোকী পু কৃষ্টো নান লেথক:। ইতি চাণক্য সংগ্ৰহ: ৷৷ ৠ ৷৷ রাজলেথক লক্ষণ যথা।বান্ধণো নজ্রণাভিজ্ঞোরাজ নীতিবিশারদঃ। নানালিপিজ্ঞো (मधावी नानाजावामनन्विजः মজ্ঞাচভুরো ধামান্ নীভিশাল্ঞা-র্থকোবিদ:। সন্ধি বিগৃহ ভেদজ্ঞো बाबकार्य्यविष्ठक्रनः ॥ जना बाब-হিতাবেবী রাজসমিধি সংস্থিত:। कार्यशकार्यश्विठात्रञ्जः मञ्ज्यामी बिछिन्द्रियः॥ त्रकारवारी मुक्ताञ्चा **थ**र्याञ्ज। রাজ।र्यादि । এवेनामि रूरिन युक्तः म **अव ब्रा**कल्लश्कः ॥ নূপানুবভা সভত নূপবিশাসর ফক:। নৃপতে হিতকানেষী স এব व्राज्ञलथकः॥ इंडि नयकोमुरी ।। #।। व्याप्यक्रमं काय हान कर्न्त्राः । यथा। (नथकानि कायङ्गन् (नः भाक्रिज विष्क्रभान्। वर्षापि जि

শেব:। ইতি পরাশর সংহিতাঘা• ১০ অধ্যায:॥

लिथन॰ की हर्षन॰।। जुर्जदुक्।।

शक्त विनामः। ইতি নেদিনী

। #।। ज्यो लिथन निष्या यथा
। न ज्यो विलिथहर्ग॰ मळा॰ न शु॰

छक॰ लिथि९। ইতি যোগিনীতত্তে তৃতীযভাগে ৭ পটলः।। লে॰
খনাঞ্জন॰। यथा। দক্ষাগুরুক্ শিলা কাচ শার্ল চলনে সৈর্বাধানি নিক্তন॰।। দকাং কর্টাং ত্রসাগুলা

ত্ব । শিলা ননংশিলা। ইতি
ভাবপুকাশঃ।।

লেখন: পু• কাশ:। ইভি রাজ-নির্ঘণ্ট:॥

लिथनिकः भू॰ लिथशतकः॥ भद्र-रखनलिथकः॥ स्रहस्तिलिथकः । ইতি मिलिनी॥

लिथनी खी लिथा (ज्ञ्न्सा। लिथ-निमादन स्व । ज्ञ्न्स्यां । वर्तज्ञ् लिका २ । इंजि हातावली ॥ वर्त-ज्ली ३ कलभः ८ शक्क त्रज्लिका ६ । इंजि ब्रोधितः ॥ कत्राभुयः ५ हि-ब्राः १ । इंजि लेस त्र द्वावली ॥ #॥ लिथनी कत्र भणु जाण्ज्ञ थ्या । वर्-लिग्रा लिथिहर्न जिन्द्र इानि

বেজুব । তানুস্চ্যা তু বিভবো লেখাছ : পু প্রভালবৃদ্ধ:। ইতি छत्वम उरक्ता छत्र ॥ महा লক্ষী ভবেন্নিত্য সুবর্ণস্য শলা-क्या। वृष्ट्रसन्मा मृह्या देव मिडिः वृक्तिः भुकायत्व ॥ उथा जानगरिय দেবি পুত্র পৌত্রধনাগমঃ। অগ্নি-भरिय क्टिबकाक्षमरियः । देवर्डान বিপুলা লক্ষ্মী: কাংস্যেন নরণং ভ (व८ ॥ अक्षेत्र्वभुगातन मना-ब्युत्वन वाथवा । हजूबक्वम्ह्या বা গো লিখেৎ পুস্তক শুভে ॥ তত্তদক্ষর সংখ্যে তু মল্লাযু র্যাতি रिव क्रिंन ॥ यथा रेवरेन्ड्रान्ड्राहि वहान अहर बन विश्वि निरम्हि छ-থাতাপ্টাঙ্গুল দশাঙ্গুলয়ে বিধি: নিষেধ শত্রক্লে। ইতি যোগিনী তত্রে তৃতীযভাগে ৭ পটল: ॥ (लथनीयः वि (लथाः। (लिथि उताः । ইতি লিখধাতো: কর্মণ্যনীয়পু **जुरयन निम्न**न ॥ (नथर्य छ: भू हेन्द्रः। इंडामद्रः॥ (नथरातः) भू भधवार्कः। (नथः লেথহারকঃ) হরতি ইত্যথে অণ্ পু **७**ऽरयन कन् भुज्ऽरयन চ निष्नमः। ইতি সিদ্ধান্তকৌমুদী॥ विषिनी ॥

व्राजनिर्घण्डः॥ (जन्दर्याण्य) जि।। লেখিত॰ ত্রি লেখ্যতে যহ। লি-থিত । ইতি ঞান্ত লিখধাতো: ক্ত পুত্যবেন নিম্লম• ॥ লেখ্য ত্রি লেখিতব্য । লেখনীয় । ইতি লিখঞ্পতো: কর্মণি য পুত্য-(यन निष्ठन ।। # ।। व्यवहात्राक् क-ক্রিবাপাদা**ঙ্গ**া যথা। বাঝাসি-কেপি সন্থে ভ্ৰান্তি: সংজাৰতে য-তঃ। ধারাক্রাণি সৃষ্টানি প এ। क्रान्। भूता॥ (न्थ्र ह विविषः (পুकि बश्खान/क्ठ ख्या। अ-नाक्षिक° नाक्षिमह निश्वि (र्ग-স্থিতে স্থায়।। মূতাস্ত সাক্ষিণা যত্র ধনিকর্ণিক লেথকা:। তদপ্য-পার্থ করণ নৃতে ত্বাধে: স্থিরাশু-যাৎ॥ দৰ্শিত' পুতিকালঞ্চ পঠি-ত माविज्य य**ा** (नथ) निष्-তি সৰ্বত্ৰ মৃতেম্বপি চ সাক্ষিষু ॥ ইতি ব্যবহারতত্ত্বে বৃহস্পতি: ॥ 🗱॥ অপিচ। সাম্পু इ॰ লেখ্যু॰ নিৰ্প্যতে। তত্ৰ লেখ্য দ্বিধিশ। णात्रनः कानशरक्षित्र। णात्रनः নিক্পিত। জানপদমভিধীয়তে। ত ছ দ্বিধি । ৰহস্তক্ত নন্যক্ত-ঞ্তি। তত্ৰ স্বত্তক্ত ন্সাক্ষিক ়

। व्यन् द्रकृष्ठः जनाकिकः। व्यनत्याः क (क्लाठाद्रानुजाद्रग भागागुः । यमाष्ट्र नाद्रमः। लिथ्रञ्ज विविधः জ্ঞেৰ• স্বহস্তান্যকৃত স্তথা ৷ অসা-कियर नाकियह जिक्क र्पमिष्ट তে ভবো রিভি। তত্রান্যকৃতমাহ । यः किन्द्रमार्था निकाउः सक्ता जु পরস্পর• ৷ লেখ্যন্ত সাক্ষিম্ৎকা-र्य) स्थिन धनिक भूईकः ॥ धनिकाः **थम**र्नरया त्या **१**८थी हिन्नगुनिः भ রস্পর• স্বৰ্কচ্যা ইয়তা কালেনৈ-তাবদেয় মিতীয়তী চ পুতিমান বৃদ্ধি রিভি নিঞ্চাতো ব্যবস্থিত স্ত-মিন্নর্থে কালান্তরে বিপুতিপত্তৌ বস্তুতত্ত্ব নির্ণয়র্থণ লেখ্যণ। সাক্ষি अपूक वक्षा जाकियुक्त । धनिकः পূরো যিমিন্ ভদ্ধনিকপূর্বক । ধনিক নাম লেখন প্রক নিতি যাবৎ কার্য্য কর্ত্তব্য । উক্ত লক্ষণাঃ नाकिता वा कर्डव्याः। कर्जा छु य८ क्ठ कार्या निष्ठार्थ स्त्रा नाकिनः । भुवर्खं उविवासियु स्रक्ष वाना লেখ্যক মিতি মারণাৎ।। অপিচ। সমা মাস তদজাহ নাম জাতি ৰগোত্ৰকৈ:। স্বুক্ষচারিকাত্মীয ''**लि**ज्नायां कि किञ्चिष् ।। स्राप्ता स य< नतः। नान रेण्डापि उपर्कः

পক্ষ: শুক্ল: কৃষ্ণো বা ৷ অহ ভিৰিঃ **পু** जिभरारिः । नाम धनिकाध्मर्न-(याः। जानि वा ऋगाि ।। श्रान ত্র• বাশিখাদিগোত্র মেতৈ: সমা-দিভি শ্চিহ্নিত। তথা স্বুন্ধচা-রিক বস্ত্তাদিশাখাপুযুক্ত ওণ নাম বস্ত্রচঃ কঠ ইতি। আত্মীষ পি-ত্নাম ধনিকর্ণিক পিতৃনাম। আদি-গুহণান্দ্র্য জাতি সংখ্যাচারাদে গুহণা এতৈ কিহিতে লেখ্য कार्य्य भिष्ठि गएउन मश्वः। किश्व। नगारि १ एवं अभीनाम स्रव्हिन नि-বেশ্বেৎ। মত্ত মে হুমুকপুগ্রস্য যদত্রোপরি লেখিত ॥ খনিকাধ-মর্ণথাে যে। হর্থ: স্বরুচ্যা ব্যবস্থিত: ভিমিন্নর্থে সমাপ্তে লিখিতে ঋণী অ-ध्रमार्गा नामाञ्जीय अक्टिन सिह्हा-থ্যে যদুপরি লেখিত তম্মামুক-পুএস্যমত মভিপ্রেড মিতি নিবে-नाराष्ट्र भाषा विचित्थ्र । उथा । সাক্ষিণশ্চ স্বহস্তেন পিতৃনামক প্-र्बकः। অত্রাহ্ মমুক: সাক্ষী লিখেযু রিতি তে সমা:॥ তন্মিন্ লেথ্যে যে সাক্ষিণো লিখিতা ক্তেপ্যাত্মীয় পি-তৃনাম লেখন পূর্ক নিমন্নথে অহ-মমুকো দেবদন্ত: সাফীতি স্বহস্তে নৈকৈকশো লিখেয় স্তেচ সমা: স•-

খ্যাতো ওণভক্ত কর্ত্ব্যা: । यम्।ध-মৰ্ণ: সাক্ষী বা লিপিক্টো ন ভবতি छमा १४मर्गाताम नाकी ह नाकाः ম্ভারণ সর্বসাক্ষিসন্নিধৌ স্বমত লে-थारा । यथा र नात्र रः। व्यक्तिनि क्छ भगी यः ना ८ सम ७ छ न लिथ (यट। जाकी वा जाकिगात्तान जर्ब সাক্ষী সমীপত ইতি ॥ অপিচ । উভযাভ্যর্থ্যতে নৈতন্মযাহ্মমূক সূনু-ना। निथि उ॰ श्रमुरकति जिथको श्रुष्ठ ज्ञा विराये ॥ ज्ञा विराय কো ধনিকাধমৰ্ণিকাভ্যা মুভাভ্যাণ প্रार्थिতन मयामूरकन रहराखन বিষ্ণৃনিত্ৰ স্নুনা এতল্লেখ্য লিখি **७** भिजार विष्य ॥ 🛊 ॥ माणुजः স্বকৃতলেখ্যমাহ। বিনাপি সাক্ষি-ভি र्लिथा**॰ स**रुष्ठ निथिउ**ड र**ू। ७८ भुगाग मृज (लश्र) वलानिध-কৃত্যদৃতে ॥ যল্লেখ্য স্বহন্তেন লি-थि उ॰ जधनार्गन उर माकि वि नाशि शुभागः मृजः मदाहिष्टिः । বলোপথিকৃতাদৃতে। বলেন বলাৎ-কারেণ। উপধিনা ছল লোভ ক্রোধ ख्य मनामि वक्षापन यर कृष्ठ खना-দ্বিনা। নারদোপ্যাহ। সভাভিযুক্ত क्वी वान वनाएकात्र क्उक यए। ्षर्भागः विथितः खर्गाभविः

কৃতস্তাপতি।। ভাষ্টেতৎ মহন্ত কৃত্ত পরহন্ত কৃতঞ্চ যল্লেখ্যু দেশাচা-রানুসারেণ সবন্ধক ব্যবহারে বন্ধক वावराद्रयुक मर्थ कमानवित्ना-(भन चिने)कत्रानित्वालन ह লেখ্য মিভ্যেভাবন পুন: সাধুশকৈ রেব প্রাভিম্বিক দেশভাব্যাপি লে-थनीयः। यथारु नांद्रमः। रिम्माठा-त्राविक्षः यंद्राकावि विवि लक्षनः। তৎ भुगान गृउ (नथ) गविन्धक माक्तत मिडि।। विधान विधि तार्थ বিধি রাধীকরণন্তস্য লক্ষণ । গো-প্যাধি ভোগ্যাধি কালকৃত মিত্যা-দি তদ্ব্যক্তণ বিস্পাষ্টণ যদ্মিণ স্তদ্ব্যক্তা वि विवि नक्षण । अविन्ध क्रमाकः র অর্থানাক্রম: ক্রম্পাক্ররাণি চ ক্যাক্রাণি অবিলুপ্তাৰি ক্যাক্ त्राणि रामि॰ उपविष्यु क्रभाक्षत्रः। उत्तरक्ष विधिष्ठ भुनागः। द्रा-केणाजनवर्षे जाधूणंयनियस्म एंख-**छेऽछिभागः। (नध्**रं भुमाक्न **(न**-খ্যাক্ত মপ্যুণ ত্রিভিরেব দেয় মি-**छ्यार । अनः लिथ**ुक्ंड क्रियः भू-ক্ষি জিভি রেব ভূ। যথা সাক্ষ্যা-দি কৃত মৃণজ্রিভি রেব দেয় তথা लिश्रक्ड मन्गार्ड्जून्य खरन्रेय खिछि इति (एयः। न इत्यां निष्ध ব্লিভি নিবম্যতে। बनু পুঞ পৌথ খ্ণন্দেষ মিত্যবিশেবেণ্ণ মাত্ৰ জি ভি রেবদেয় মিতি নিবত দেব। বাচ मरेम्यादारमर्गम्य भवाकार्ग विवस्य মৃত্যন্তর পুভবা মপবাদশকা মপ-**म्बर्ग सम्बद्ध मात्रकः। उथाहि ।** পত্ৰ লক্ষণ মভিধায় কাত্যায়নেনা ভিহ্তি ৷ এবং কাল মতিকাৰণ পিতৃণান্দাপ্যতে ঋণ মিতি। ইশ্ব॰ পথাৰ্ট মতিকান্ত কাল মণি পি-তুণা মলি পিতৃণা সম্বন্ধি দাপ্তে । অত্র পিতৃণা মিতি বহুবচন নির্দে-শাৎ কালমভিক্রান্ত মিতি বচনা-इजूर्थारि मानाज इंडि नुजीयरज। **७था हाद्रीरउनानि । र**लकाः यना ভবেদ্ধন্তে লাভন্তস্য বিনিদ্দিশেদি তি। অত্যাপি যৃষ্য হতে পএ মৃতি ভঙ্গাৰ্ড ইতি সামান্যেন চতুৰ্থা দিভ্যো ২প্যানাভো ২ন্তীতি পু-**छीयछ । अछ रेम्डमान्स** निवृ-ত্যৰ্থ এতদ্বচন নিতি যুক্ত। বচন बग्छ रवानीश्वत वहनानुनारत्। रवाः कनीय ।। क्षा व्यम् ।। व्यम् ।। व्यम् ।। षाधिष्ठ जुङ्गाउ जाववावनः भु-দীয়তে। সবন্ধকেপি পঞাৰ্ধটে ঋণে বিভিরেব দেষ মিভি নিয়মাদৃণাপ-क्रवानिष्काद्मभाष्राञ्ज्ञा ११/३-

ধিকার প্রাপ্তাবিদমুচ্যতে। যাবছজু-র্থেন পঞ্মেন বা ঋণ ন দীয়তে তা-বদেবাধি ভূ জ্বাত ইতি বদতা সবন্ধ-कर्नाभाकत्राम ठजूर्थारम त्रभाषिकाः त्त्रा प्रसिंठः ॥ नत्त्वप्रश्रयुक्त स्वर ফলভোগ্যে। ন নশ্যতীতি সত্যা। ভদপ্যেত্রমিন্ন সত্যপবাদ বচনে প্-क्ष वय विषयम्बद महामिछि गर्ब बनवर्षः ॥ श्रामिक्कः भविम्या-প্য পুক্ত মেবানুসরতি। দেশান্ত-রঙ্গে দুলেথ্যে নষ্টোন্মৃষ্টে হৃতে তথা । ভিমে দঞ্চেখ্বা ছিমেলেখ্য মন্যৰু কারবেং। ব্যবহারাক্ষমে পথে প-প্রান্তর• স্বর্যাদিতি বিধীয়তে। ব্য-বহারাক্ষমত্বঞ্চাত্যন্ত ব্যবহিত দে-भाखत्राङ् भाधा पूर्वाचे पृष्टानि ज-निर्श्यानानि व्यवाहकानि वा ल-थ्यानि विश्वक्रवाशि शरानि वा य-**ঝি॰ ন্তদুর্লেখ্য° ভমিন্দুর্লেখ্যে নষ্টে** कानवरणन डेम्एड मनी (भोईना। দিনা মৃদিতে লিপ্যক্ষরে হৃতে ভস্ক-রাদিভি র্ভিন্নে বিদলিতে দধ্যে অগ্নি-নাছিমে দ্বিধা ভূতে সভি দ্বি ভবিতি । এত ছার্থি পুত্র থিনো:। পরস্পরা-নুমতৌ সভ্যা বিমভ্যান্ত ব্যবহারা शास्त्री (मणाडब्रङ् भवानयनाष्ठा-(भक्तया कात्वा साउवाः मूर्ण्यभावः

হিতেন**ঔ**বা পণ্ডে সাক্ষিভিরেবব্য-बहात्र निर्नयः कार्यः। यथाङ नात्रमः । (वर्ष) (मणाखद्रन) एउ मीर्ग पृर्विः थिए इंडि। मठ खर कान कर्रा মসভো দৃষ্ট দশন মিতি ॥ সতো विष्णुवानभथम् (एमाउद्रञ्जान-युनाय कालकद्रग॰ कालाविध मीज-ব্য: । অসত: পুন রবিদ্যমানস্য প-क्षत्र। भूबं रा पृष्ठोतः नाकिन रेउ मं-র্শন ব্যবহার পরিসমাপন কার্য্য 1 যদা তু সাক্ষিণো ন সন্তি তদা দি-ব্যেন নির্ণয় কার্য্যঃ। অলেখ্য সা-क्किरकरें दिवी वे वे वे विश्वासी विविद्धिता দিতি মারণাৎ। এতঃ জানপদ ব্যবস্থাপঞ্। ব্লাজকীয় মপি ব্যব-স্থাপএ মীদৃশ মেব ভবতি। ইযাণস্ত विष्णय:। ताळ: बरुख मःग्रूकः चः मु मा विद्वि ७ छथा। द्राष्ट्रकीय म् मृठः (वथ्) अर्खियुर्थ्य आक्रिमिनिड ॥ # ॥ उथान। पि दाककीय कय-পঞ বৃদ্ধবশিষ্ঠেনোক্ত । যথোপ-ন্যস্ত সাধ্যার্থ সংযুক্ত সোত্তরজিয় । সাবধারণকঞ্চৈব জ্ববপ্রক মিব্য ख। नाश्विवाकािक रखाक मृत्रिक त्राजमून्या। भिष्क ११थं वाहित मन्।ाड्जियित अयुभागक मिडि ॥ তথা। সভাসদোপি মত । মে ৎমুক প্রস্তে বহন্ত দদুঃ। সভাসদ-ক্ষ যে ভত্র সৃতিশান্তবিদ: ছিডা:। यथा (वर्ष) विश्वी उद्दर सहस्र ह. দু/রেবত ইতি মনু মারণাৎ।। সভা-महाक भद्रम्भद्रान्मिक व्यक्तिरद्राक्त व्यवहारता निःभाष्ट्या ভवि । यः খাহ নারদ:। যত্র সভ্যোজন: সর্বঃ সাধ্যেতদিতি মন্যতে।স নিঃশল্যো বিবাদ: স্যাৎ সশল্য স্থৃন্যথা ভবে-দিভি॥এভছভুল্লাদ্যবহার এব। সা श्राय नाथा मर्थे यहजुङ्गाना दि उक् यट। ब्राक्तमु मुक्तिङ्क्षित करनायक নিষ্যত ইতি মরণাৎ।। যত্র ত হীন-जा यथा। अन्।वामी कियाहियी (ना-পস্থাতা নিক্তর:। আহ্তপুপলা-যী চ হীন: পঞ্চবিধ:মৃতইভি॥ তত্ৰ ন জ্যপত্ৰ মন্তি অপিতু হীনপত্ৰ भव उह कालास्त्र मखे शास्त्रप्र् करमधः जु भाष्नाग विधि निषार्थ মিভি বিশেষ:। লেখ্য সন্দেছে নিৰ্ণয় নিমিন্তান্যাহ। সন্দিশ্বলেখ্য मुक्तिः म्राट स्रुख निथ्उारिजिः। যুক্তি পাুপ্তি কিয়া চিহ্ন সম্বন্ধাগন-হেতুভি:।। শুদ্ধ মশুদ্ধক্ষেতি সন্দি-अम्। (नथाम। मुबिः स्ट्र निथि-তাদিভি: স্যাৎ। বহুন্তেন লিখিত• यह्मथ्रास्त्रस्य मृष्तिः । यमि नम्-

শান্যক্রাণি ভবস্তি তদা শৃদ্ধি: जुराहिउर्थः। व्याहि मदार जाकि লেখক স্বহন্ত লিখিতান্তর সম্বাদা-हु बि ति छि। यूक्रा भाशि यू कि भा-धिः। (मन कोन भूक्षानाः मुत्रान नर ममुद्धः भाषिः। अभित्मतम् ष्यिम् काल ष्याः भृववरमः দুব্য ঘটত ইতি যুক্তি:। পুাপ্তি: किया उ८ माक्नुअन्यामः। विश् मनाबादन श्रीकादाहि । नम्रहाः व्यर्थि भुउऽर्थिताः भूर्वमि भद्रम्भद्र विचारमन मान गुरुगामि नमकः। **আগ**নো **ংসৈ**/ভাবতো হর্থস্য সম্ভা ৰিত: প্ৰাপ্ত্যপায: ৷ এত এব ছেতব: ।এভি হেঁতুভি: সন্দিশ্ব লেখ্য শুদ্ধি: न्। विश्वान्यः। यमा जुलार्थाः नः **म्मर्ट्स निर्वान काया उना माकि**-ভি निर्नयः कार्यः। यथाञ् कार्जाः যন:। দূবিতে পএকে বাদী তদাক-চা• স্ত নিৰ্দিশেদিতি। সাক্ষিসম্ভব विवय विषय हा नाका अञ्चलविव-বস্ত হারীত বচন। ন মবৈতৎ কৃত। প্রপ্রাক্ট মেতেন কারিত । অধ্ স্মীকৃত্য তৎপত্র মথ দিবেন্দ নির্ণ-ৰ ইতি॥ 🕸॥ এব॰ শোধিতে পগ্ৰে ব্দণে চ দাভব্যে প্রাপ্তে যদাকৃৎ স্থান-वृर्णनराज् मममर्थ उना कि कर्डना মিত্যত আহ। লেখ্যস্য পৃষ্টে হক্তি লিখেদ্বভা দত্ত্বৰ্ণিকো ধন•। ধনী চে†় প গত• দদ্যাৎ শ্বহস্ত পরিচিহ্নিত্ত• ॥ यहाध्यविकः जकन मृगः हाजुकः नमर्थ खरा मक्रानुनारतग रखा रखा পূর্বকৃতস্য লেখ্যস্য গৃষ্ঠে হভিলি-থেদেতাবন্মযাদন্তমিতি।উত্তমর্ণো বা উপগত পুৰাপ্ত ধনম্বলৈ যুব লেখ্য-স্য পৃষ্ঠে দদ্যাদভিলিখেদেভাবন্মণ লন্ধ মিতি। কথ- স্বন্ত পরিচিহ্নি-ত ৷ সহস্ত লিখি ভাক্ষর চিহ্নিত ৷ যদ্বোপগভ পুবেশপশ ষহন্ত লি-খিত চিহ্নিত মধ্মণাযোত্তমৰ্ণো দ-দ্যাৎ ॥ৠ। ঋণে তৃ কৃৎসে দত্তে লে-থ্য কি কর্ত্তব্যমিত্যত আহ। দত্ত্র্ণ शाहित्यत्त्रथाः भूत्को हाना<u>ख</u> कात्र-(य९ । क्रांभन मक्रांभव वा क्रम मृगः न(ब्रा भूर्वः कृष्ठः (नथः) म्लाहिरयः । यना जू मूर्गामभाविञ्च ७ । वाथा न-क्षे वा उना मुरेका अध्यानं व निवृज्य मन्रालथाः कार्रायमुख्यमं सथवर्गः भूर्द्वाक कामणाखन्ता विभूषिन-धः अध्यन्भाय मन्त्रामिन्त्र्रथः ॥ 🗱 🛚 🛚 সসাক্ষিকে খণে কৃৎয়ে দাভব্যে কি• कर्डवा भिछाङ चारु । नाकिमह ভবেদ্যদ্বা উদ্যাতব্য: সসাঞ্চিক । यञ्ज नमाकिक म्गडर भूर्वमाकि

সমক্ষমের দদ্যাৎ । ইতি লেখ্য-পুকরণ । ইতি মিতাক্ষরাথাণ ব্যবহারাধ্যায়: ॥

লেখ্যচ্র্নিকা স্ত্রী তৃলিকা। ইতি শব্রহাবলী।।

লেখ্যপত্র: পু॰ তালবৃক্ষ:। ইতি ভাবপুকাশ:। লেখনীয়পত্রে ক্লী।।

লেখ্যস্থান ক্লী লিখ্যতেষত্র ।
আফিস ইতি দপ্তরখানা ইতি চ
স্লেছভাষা। তৎপর্য্যায়:। গুছুস্টী
২। ইতি শব্দরত্বাবলী।।

লেশু ক্লী গৃথ । ন্যাড ইতি ভাষা
। যথা। উৎসসর্জ বৃহল্লেশু মৃত্রক্ষ
ভয় মাপ হ। ইতি বুক্ষবৈবত্তে
কৃষ্ণজন্মখণ্ডে ধেনুকা সুম্নব্যে ২২
অধ্যায়: ॥

লেপ ঋ উ গমনে। ইতি কৰিকল্প-জনঃ। ঋ অলিলেপৎ। ড লেপতে লিলেপে। ইতি দুর্গাদাসঃ।।

লেপ: পু॰ লেপন ।। ভোজন । ইঙি নেদিনী ।। সুখা । চূন ইঙি ভাষা।ইঙি বিশ্ব: ॥

লেপকঃ পু• জাতিবিশেষঃ। রাজ ইতি থৈকর ইতি চ ভাষা। তৎ-পর্য্যায়ঃ। পলগণ্ডঃ ২। ইত্যমরঃ।। লেগী ৩। ইতি শদ্রত্বাবলী॥ লেগ্যক্ৎ ৪। ইতি হেনচন্দুঃ।। लिभन क्री (लभ:। (लभा ইঙি ভাষা। যথা। বৈশাখস্য সিতে-পক্ষে ভৃতীযাক্ষয় সংক্তিতা ! তত্র মা• লেপযেদ্বন্ধ লেপনৈ রতি-**मा** ७७ ।। ইতি তিখ্যাদিতত্ত্ব ॥ #॥ বিষ্ণৃগৃহলেপন ফল यथ।। ৰারাছউবাচ। শৃণু তত্ত্বেননে দেবি विभागानमा स्टक्षा । मर्ब · उ কথ্যিষ্যামি যথা প্রাপ্নোতি মা-नवः ॥ गामकः गृश् देव जूम मम বেশ্মোপলেপথে । न্যস্তানি ডক যাবন্তি পদানি চ বিলিম্পত: ॥ **जावद्ययं मञ्जा**ि मिवडानि मिवि भारा । यदि चारणवर्षानि नि-প্যতে মন কর্মসু।। জাযতে বিপু-ल भूष्त धन थाना जमानला। मिरैवा नंभकृत्जा (मिर्व क्रमहीनाय গছতি॥ জশদ্বীপ মনুপাপ্য সহসুং জীবতে দশ। মন্ডক্ত শৈচব জাযেত महिमा खनवान् मुहिः ॥ जमिषीः পাৎ পরিভুষ্টো মম কর্ম পরাযণঃ । त्राका देव काय अ मूक्त मर्व शर्म्य यू নিষ্ঠিতঃ ৷৷ লেপনস্য পুভাবেণ মম কর্ম পরায়ণ:। ভক্ত্যা ব্যবন্থিত महाशि मर्बभाजािश गहरा ॥ परि कात्रयाल मर्बा भन हायलनानि है। कात्रिक्। यथा नप्रयः सम् (वाक्ष्य

गहि ॥ गामयम्। ज् वक्तामि छहुनुष्ठ वमूक्तत्त । शामय**ख म**मा∙ ॥ भारे शाविल्लाकानूगहि ॥ भ মীপে যদি বা দ্রে প্রানযতি গো-ময•। বাবন্তি তৎপদান্যস্য তা-বদ্ধ সহসূক ৷৷ গোন্যান্যিতা চৈব স্বৰ্গলোকে নহীয়তে। এচা-দশ সহসাণি একাদশ শতানি চ ।। ততঃ স শাল্মলে দ্বীপে রমতে চ মুरायुष्ठः। भागाबाजु পরিভ্রে রাজা ভবতি ধার্মিক:॥ ম্ভক্ত-ৈচৰ জাবেত সৰ্ব ধর্মবিদান্তর:। व्यथ द्वार ने वर्षां न महिन्दः मृतृ । বুত: ॥ বহতে গোময॰ সূক্র মন-লোকায গছতি। ইতি বরাহপু त्राप॰ ॥ 🗱 ॥ (म्वीगृह्त्वभन्कन्॰ যথা। দেব্যা গৃহন্ত ব: শুক্র গো- ,, भारतमानुत्वशाय । जिर्दा वा यि বা পু•সঃ ষ্মাসন্ত নিরন্তর• ॥ न वर्खिरीक्षिजान् कामान् (रव्डा লোকঞ্চ গছতি। ইতিদেবীপুরাণে ८२ व्यश्रायः ॥

লৈপন: পু• তুক্ষনামগন্ধ দুব্য•। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ লেপী পু• লেপক:। থৈকর ইতি ভাষা। ইতি শদরত্বাবলী॥ লে- ॥ পকর্ত্তরি লেপবিশিষ্টে চ ক্রি॥

লেপ্য বি লেপনীয়া লেপ্তব্যা লিপধাতো: কর্মণি য পুত্যুয়েন নিস্লম্মণ ।।

লেপ্যক্ৎ পু॰ লেপক:। ই**ভি** হেমচন্দু:॥

লেপ্যম্বী ন্ত্রী কাণ্ডাদিঘটিতপুত্ত-লিকা। তৎপর্য্যায়:। অঞ্জলিকা-রিকা২।ইতি হেনচন্দ্র:।।

(नगुजी जी मृगक्त मुव्यानिशासी। इंडि भदवज्ञावनी॥

লেয: পূ॰ সি হ্রাশি:। ইঙি জ্যোভিস্তভু॰॥

(निन्शनः भू भितः। ই जि मफ् त्र ज्ञावनो ॥ जर्भः। ই जि एक् महन्तुः ॥ भूनः भूनर्त्वक् नकर्न्तं जि ॥ (निन्शन) खो सूम् विस्मयः।

যথা। বক্তু বিস্তারিত কৃত্বাপ্য-

ধো জিস্থাঞ্চাল্যে ! পার্শ্ব 🕶

मूश्चि यूगल (लिल्शाति की खिं-छा ॥ এवा छात्रात्राव्यत । स्पन्धाः त्विल्शाना वक्तवा। यानि सावा-ध्वः (मन्तृ वंधः क्ई क्रमािष्ट्रः । वीकािन हाहत्र न स्त्री मूप्तक्तन भाहत्व ॥ छर्जनी सद्या नामाः ममः स्वांप्रस्थाम्थः। स्नामायाः किल्पष्ट्याः यजीः क्ञा किनिष्ठिः काः॥ त्विल्शा नाम मूस्यः कीव-

় ন্যাসে পুঞ্জিতা। ইতি তঙ্কসার: ल्मः शुः कना। इंडानद्रः॥ লেষ্ট্র: পু॰ লোষ্ট•। ইত্যমর: ॥ তরথণ্ডে ৩৪ অধ্যায: ॥ লেষ্ট্র: পু॰ লেষ্ট্রেদন:। ইতি লৈক্ষী ক্রী লিঞ্নী। ইতি রাজ-भद्रवावनी ॥ **(ल**ष्ट्रेराज्यन: भृ॰ (लाष्ट्रेज्यमादन-মুদ্গর:। মই ইতি খ্যাত:। ইতি

কেচিৎ। ইতি ভরত:॥ তৎপর্য্যা-কে.টাশ: ৩। ইতি রত্নকাষ: ৷৷ (नश्रृष्ठः ४ (नश्रृष्डमी ৫ हूर्नम्खः ४ । हे जि मदाद्वावनी।।

লৈনিক: পু· হস্ত্যারোছক:। তৎ भर्गप्रयः। किंदिताहकः २। इंडि मद्राला।।

लिंकः भू॰ व्याहादः। ভक्तनः। इंडि (इनहन्मः । उर्भर्गायः । यानन २ तमन ७ बनन ४ यनिः ৫ 🔧 । ইতি রাজনিঘণ্ট: ॥

लिहन क्री जिल्लगात्रमगुरुग । চাটन ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায:। জিন্থাৰাদ:২। ইতি হেনচন্দ্:॥ লেছিন: পূ॰ টক্ষন । ইতি হেম-ठन्मः॥

(नश् क्री अग् अ। इंडि **म**दः नाना।। (नहनीय वि॥ लिक् क्री लिक्शुवान । यथा।

মাৎস্য কৌর্ম্য তথা লৈক্ শৈব' স্থান্দ স্তথৈব চ। ইত্যাদি পাদ্মো-निर्घण्डः॥ विङ्गमञ्ज्ञिनि जि॥ লোক ঋক দীণ্ডৌ। ইতি কবি-क्नुफ्न: ॥ अ व्यव्याक्ट । क लाकवि । इंडि पूर्णारामः ॥ यः। (काविनः २ । इंडामद्रः॥ लाक अ ७ झेल्क। इंडि कविकन्न-জনঃ।। পা অলুলোকে । ড লোক-ত। বিলোকযভ্যো বপু রাপু রক্ষা পুকাম বিস্তার ফল' হরিণ্য: 1 ইত্যাদৌ বিলোকন বিলোক: প-শ্চাৎ ত• করোতীতি ঞৌ সাধ্য[়]।

> ইতি দুর্গাদাস:।। लाकः भुः जूबनः॥ जनः। इंडऽ-मतः ॥ मश्रालाक नामानि यथा। ভূ ভূবি: স্ব মহ শৈচৰ জনশ্চ তপ এবচ। সভ্যলোকক সন্তিতেলো-কান্ত পরিকীর্ত্তিতা: ॥ ইত্যণ্নি-भूद्रागः॥ यभिष्ठ। जूर्लाका जूरः ৰলোক জৈলোক্য মিদ মুচ্যতে। নহ জন তথঃ সভ্যঃ সপ্তলোকাঃ **প**कीर्ভिजाः॥ जूर्लाकः भाषिर्वाः লোকো ২ম্বরীক্ষণ ভ্ব: সূত:। ভাব্যে লোকে। দিবি ছে अह्रवा-मृक् • यथा क्य ।।। ভ্তস্যাধিপতি

হুন্নি স্ততো ভ্তপতিস্ত স:। বাযু ॥ ৰ্নভদো হধিপতি তেন বাযু ন ম্পতি: 11 ভাব্যস্য সূর্য্যাধিপতি खन স্র্য্যে দিবস্পতি: । गन्नर्हाञ्च-त्रम रेक्टव अञ्काः मञ् त्राक्षरमः॥ ভূলোক বাসিন: সর্বে অন্তরীক্ষ চ त्रान् मृत् । सक् उः मश्रु छिः ऋतित क्षु। खरेंथव ठाखिरने॥ पाहिन्छ। वनवः मर्स्त ७रेथव ह भवाऋनाः। চতুर्थ जू महर्लाक **ভি**श्लंख कन्न वामिनः ॥ भुकानाः পতিভি: मर्दिः সেব্যতে পঞ্মো মহান্। মনুঃ স-न अभावान्। विवाक क मुजा खयः া। ষষ্ঠে তু স'স্থিতা হেতে দেবা দেব-विद्राध्वाः। मञ्ज मध्या लाः (का श्रभुनर्ज्ववाजिनाः ॥ तुकालाः ক: সমাখ্যাতো হৃপুতীঘাত লক্ষ ণ:। মহীতলাৎ সহসাংশ স্তত উদ্ধৃ^ দিবাঙ্কর:।। দশ তানি ধুবে-**যাবদ্দিগুণে দ্বিগুণান্তরে । দশ**যো ক্ষন কোট্যস্ত মেৰু ৰূজ্ • ধুবঃ মৃতঃ॥ ত্রযোবি শক্তি লক্ষাণি ত্রৈলোকে ্র-শৈক উচ্যতে ৷ দ্বিভণেষু সহসেুষু যোজনানা শতেষু চ ৷৷ লোকান্তর मर्थितक धुवाम्कु विशेषा । प्ति नानव शक्क वं यक्क व्राक्षन शब-गाः ॥ ज्ञ विष्ठाथता दैण्य जाशी তে দেবযোনযঃ। তে বুক্ষাগুস্য ম-ধ্যস্থা: পরত স্তম্মাবৃত ।। তেনে **২**ণ্নি বাযু রাকা**শ**• ততো ভূতাদি क्ठारा । जा महान् भुशानक পুক্তি: পুৰুষ স্তত: ৷৷ পুৰুষাদীশ্ব-রো জ্ঞেষে। যস্য **শ**ক্ত্যাবৃত্ত **জগৎ** । শিবোম। ভানু দেবানা পরাপর তরা মতা:॥ ইতি দেবীপুরাণে বৈ-লোক্যাভ্যুদযে গুহুগতি নামাধ্যা-यः ॥ 🗱 ॥ पिक्लानानाः लाका यथा। পুজাপতিন্ত ভগবান্ গুণতঃ প্রেক্ষ্য দেবতা । আধিপত্যেরু শু-ক্লেষ্ ন্যযোজ্যত যোগবিৎ ॥ ত্রশা ণাম্পি লোকানা দেবতানা দ্বি-জোত্তনা:। চকার শক্ত রাজান॰ रिन्ड्याञाः দিভি পূর্বঋণ 🛭 পূর্বস্থাং कोनिका दाजा मिक्ननाः यसा দিশি। বৰুণঃ পশ্চিমাথান্ত উত্তর-अता अने श्री । # II श्री त्रा লোকা যথা। এবং বিভন্তা রাজ্যানি পুরা প্রোক্তানি যানি চ। লোকা শ্চ विषय दिवान् पषावथ भृथक् भृथक् ॥ कम्राहिष् मूर्य्यमक्तामान् कम्रु-**विविद्यिनिर्यानान्। कराऽविक्विकारि-**(म्राजान् कम्) विद्युनिर्मानान् ॥ নানাবৰ্ণান্কানম্যান্নেক শত যো-জনান্। সতান্ সুক্তিনা॰ লোকান্

পাবনায চ স-স্থিতান্ ।৷ ভানুদ্ধে যে তপস্যন্তি সৌম্যা স্তারাগণাঃ সদা। এতে সুকৃতিনা লোকা যে শासाः भूग्रकर्ग्राजः ॥ य यकसि भरेथः भूरेगाः ममाश्च वत्र मिक्राः । খদার নির্ভা দা**ডা খ**জব: স **छ्याहिनः ॥ हीनानुगुरुकर्खा**द्रा বুন্ধণ্যা লোকপ্জিতা:। যোগযু-ক্তা মহাত্মানো যান্তি তত্ৰ ডপো-कृताः ॥ नर्वः नशः क्रभायुकाः কোপিতা যে তমোজিতাঃ। এবং নিযোজ্য তন্যান্ শ্বয়ণ লোকপি-তামহ:।। পৌন্ধর• বুক্ষসদন মা ক্রোহ পুজাপতিঃ। সর্বে খয্মু দত্তেযু পাবনেষু দিবৌকসঃ। ব্লেমি রে স্বেত্রাকেষু মহেন্দ্রেণাভিপা-লিতা:।। ইতি বহি পুরাণে বারা-रुषापूर्जावनामाध्यायः ॥ लाककाना जी अबिनामीयथा ইতি বাজনিঘণ্ট:।। লোকচক্ষ: পু• স্যাঃ। ইতি শব-माना।। जनम्याना हनका। लाकिक शुः वृषः। इछामतः॥ লোকতুষার: ेপু: কপ্র:। ইতি

वाजनिर्घण्डः॥

লোকনাথ: পু॰ বুদ্ধ:। ইতি ত্রিকা

ওশেষঃ॥ বুকা। ইতি শব্রহা-

वली। विकृ:। इंडि उम्र मह्मूनाम खाबं।। भिवः। यथा। व्यकिक्षनः मन् भुडवः म मन्त्रानाः म
लाकनाथः शिज्मग्रानाः ।
म डीमक्तभः भिव इंड्रिशेर्ड न
मिंड याथार्थ्रविषः शिनाकिनः॥
इंडि स्मात्रम्भवः॥

লোকপাল: পু॰ রাজা।ইতি হলাযুখ: ।। দিক্পাল: । যথা । ইন্দ্রো
বিছি: পিতৃপতি নিখতি বঁকণো
ধনল: । ধনদ: শক্ষর শৈচৰ লোকপালা: পুরাতনা: ।। ইতি বিছিপ্রাণা ।।

लाकवाक्तवः शुः मूर्यप्रः। ইভি জটা-

लाकमाठा खी लखीः। इठामदः॥ लाकलाहनः भू न्यंः। इंडि भक्तज्ञावनी॥

লোকবাহা: পু॰ সর্বাচারবর্জি**ড:।**যুথা। লোকবাহাস্ত যো বাজি গবাশ্যাচারবর্জিত:। ইতি জটাধর:।।

লোকবিনাযক: পূ॰ গুহুবিশেষ: ।
বথা। ক্ষনপূহাদযো যে চ আর্য্যক আসকাদ্য: । কৌমারা স্তে ভূ
বি জ্রেযা যে চ লোকবিনাযকা: ॥
সহসু শক্ত সংখ্যাতা মৃত্যলোক

বিচারিণঃ। ইতি বহি পূরাণণ।। লোকবিশুতিঃ স্ত্রী জনশুতিঃ। কিন্তুদন্তী। ইতি কেচিৎ।।

লোকাযত ক্লী তর্কভেদ:। চার্বাক-শারু । ইত্যমরভরতৌ ।। লোকাযতিক: পু• চার্বাক:। ইতি হেমচন্দু:।।

লোকালোকঃ পৃ• স্বনামখ্যাত
পরতঃ।তৎপর্যায়ঃ। চক্রবাড়ঃ ২
। ইত্যমরঃ ॥ দ্বে সাক্রিদ্বীপা• মহী
মাবেষ্ট্য প্রাকারবৎ স্থিতে গিরৌ
লোকালোক ইতি স্বনামখ্যাতে।
অন্তর্লোক্যতে স্র্যুরন্মিভিঃ স্প্
শ্যমানত্বাৎ ইতি লোকঃ। তথা
বহিঃ স্গ্রিকরণাম্পর্শাৎ ন লোক্রেরে ইতি অলোকঃ। লোক্রিরের কর্মণি ঘঞ্জ লোফসাসৌ
অলোকশ্চেতি লোকালোকঃ। চলক্র মহীচক্র বণ্ডতে বেষ্ট্রয়তি চক্রবাড়ঃ। বিভিত্ত বেষ্ট্রের বণ জ্ঞাপক
সিক্ষন্যানিত্যত্বাৎ ন নুণ্। ইতি
ভরতঃ।।

লোকেশ: পু॰ বুন্ধা। ইত্যমর:॥ বুন্ধভেদ:। ইতি ত্রিকাওশেষ:॥ পারদ:। ইতিরাজনির্ঘট:॥

लातकथतः भ॰ वक्ताज्यः। ইতি जिकाश्रमयः॥ जूनमानाः जनाः॥ नाक्षभुज्क ॥

লোকেশ্বরাত্মলা জ্রী বুদ্ধশক্তিভেদঃ । उर्भग्रायः। जात्रा २ महासः ७ ওক্ষারা ৪ স্বাহা ৫ গ্রী: ৬ মনোর-মাণ তারিণী ৮ জ্যা ৯ অনন্তা >> लिवा >> चन्द्रवामिनी >२ **जुन २० रेवणा २८ नीवमन्नव्र**की ১৫ শগ্রিনী ১৬ মহাতারা ১৭ বসু-थाता ३৮ धनन्त्र । ३० विल्लाहना ২০ লোচনা ২১। ইতি হেমচন্দু:।। লোচ ঋক ভাসি।ইতিকবিকল্প-क्रमः॥ अञ्चलाह्य। जात्रि ही-छो। किन्छ भूकरवाङ्ग मात्रगरम-(वो ভाষ ইতি মৃদ্ধন্য यकाद्र भद्रा বচনাৰ্থ নাহতঃ। ইতি দুৰ্গাদাস:॥ लाठ या ड के कि । इंडि पूर्णारामः ॥ देकः भर्यात्नाहनः भूनिश्वन भि जि यावट । या जान्ताहर । उ लाहाउ कार्याः मधीः। इंडि मूर्गामामः ॥

लाहि॰ क्री अणु। ইতি क्रहीशतः॥ लाहिकः शृ॰ मा॰मिशिखः॥ अक्रि-छात्रका॥ कष्क्रलः॥ स्त्रीगाःलला-हे। छत्राः॥ करली ॥ नीलवञ्जः॥ निवृक्षिः॥ कर्णमृदः॥ मूदी ॥ जुल्लथहर्मा ইতি मिस्त्रद्वावनी॥ नि-र्याकः। ইতি শক্ষর্বাবলী॥ रल्हिन की विकृत है जान**त**ा **उन्** শুভাশভলকণ মথা। বকুটের: भद्मभद्मी च र्लाहरैनः मूथजागिनः । মার্জারগোচনেঃ পাপো মহাত্মা মধ্পিক্লৈ:।। কুরা: কেকরনেতা-শহরিণাকা: সকলাবা:। জিহা **শ্চ** লোচনৈ: ক্রা: সেনান্যে গজ-**(ल**ाञ्चाः ।। शस्त्राज्ञाका देशदाः मु। र्म खनः जल क्षारः। नीलार-পলাক্ষ্য ি ্রান্য: যৌভাগ্য: শ্যা-বচফবা । স্ত্ৰ কৃষ্তারকা-काल महा पुर शाहेन किन। न एवा कार जालाः मुर्गिःसाः मुर भी यायावनाः ॥ एक्त्रिका विनु-ल ভোগে অদ্ধায় জ্রাতি চোমতা । विभाजावा म्थिन प्रतिमा বিষমজ্ঞবঃ ॥ ই ি গাৰুডে ৬৬ व्यव्यायः॥

লোচন হিভা জী ভূখাঞ্জৰ । ইতি রাজনিহটে:।।

লোচনা জ্রী বৃদ্ধশক্তিভেদঃ। অস্যা:
পুনাণ পর্য্যাযান্চ লোকেশ্বরাভাজা শব্দে দুষ্টব্যাঃ।।

লোচনাময়: পু চফ্রোগবিশেষ:
। তৎপর্য্যায়:। অভিমন্থ: ২। ইতি
ত্রিকাগুলেষ:।।
লোচনী জী মহাশাব্দিকা। ইতি

ब्राजनिर्घण्टः ॥ लाहमकरिः भू॰ लाहमखकः। ইउऽ-न्यतिकाया॰ बानी ॥

লোচনন্তক: পু॰ মৃত্রশিথৌষধ।
ক্রুজটা ইতি খ্যাত: । ক্ষেত্রখমানিকেতি কেটিং । তংপর্য্যাব: ।
থরাখা ২ কারবী ৩ দীপ্যঃও মৃত্রঃ
৫ । ইত্যমর: ॥ লোচন্কট: ৬ ।
ইতি ভরত: ॥

লোট খা উন্মাদে। ইতি কবিকল্প-ক্রম: ॥ খা অল্লোটং । লোটতি লোক: উন্মাদ্যতীত্যর্থ: । ইতি দুর্গাদাস:॥

লোট্ল: পু• অভিলোটক:। ইতি সংক্ষিপ্তসারোণাদিক্তি:।।

लाफ क छैद्यारि। इंडिक्टिक्ट्स-क्यः ॥ क चनुलाफ्ट । इंडि पूर्णामामः॥

लागवृगः क्षी नवगवृगः। ইতি द्राकः-नियंगः॥

লোণা স্ত্রী ক্ষুদাল্লিকা। ইতিরাজ-নির্ঘণ্টঃ॥

লোণার॰ ক্লী ক্ষারবিশেষ:। তৎপর্য্যায়:। লবণোত্থণ ২ লবণাকরজণ এলবণমদ: ৪ জলজা ৫ লবণক্ষার: ৬ লবণ: ৭। অস্যুগুণা:।
অত্যুক্তরা । তীক্ষারণ। পিত্রু বিশ্

कातिष् । कात्रष् । देवल्लवनष् । वाज खन्मारि म्वनामिष्क । ইजि त्राजनिर्यण्टः ॥

লোণামা জী ক্ষুদামিকা। ইতি রাজনির্ঘটঃ॥

लाउ॰ क्ली (खयसनः। उट्भर्य) यः
। लाखुः २ । ইতি क्रोधायः ॥
लाखुः २ लाखः ८ लूलाः ६। ইতি
मन्द्रज्ञावनी ॥

লোত: পৃণ ক্লী নেত্রাদু। ইতি ত্রি-কাণ্ডশেষ:॥ চিহ্নণ। ইতি সিদ্ধান্ত-কৌমুদ্যামুণাদিক্তি:॥ লবণ ॥ অশুপাত:। ইতি সংক্ষিপ্তসারো-ণাদিক্তি:॥

লোত গ্লী লোত। ইতি শব্-রত্নাবলী !৷ নেত্রজল । ইতি স ক্লিপ্তসারোণাদিবৃত্তি: ।৷

लाधः भुः सनामथाजन्मः ।
तक्रवर्णमा जमा भर्यायः। जित्रीहैः
२ मार्जनः ० त्रकः ८ लाधः ६ जिन्तृकः ७। ध्यंजमा जमा भर्यायः।
भृद्धः १ भवत्रलाधः २ महालाधः
० मानतः ८। ইजि तज्ञमाना ॥
जमा खनाः। जम् कक् वाज नामिष्रः। हक्ष्याद्वः। (भाषिक्षदः। मतष्रिः। ইजि ताक्षवः।।

ব:। গালব:২ শাবর: ১ ভিরীট: 🕏 ভিল্ব: ৫ মার্জন: ৬ । ইত্যমর: ॥ ষট্ লোধুমাত্রে লোধ ইতি খ্যা-তে। বট্ খেতলোধু ইতি সুভূতিঃ। **जार**। भारः येउलाख् भारा রক্তলোধ্ ইতি স্বামী ॥ তস্য প-र्यायास्त्र यथा। त्रापुः १ जिल्ल-उक्: ৮ जिन्क: ১ काख भीनक: >० लाषुकृकः ১১ मञ्जः ১२ इंडि-রোপুক: ১০ ভিলক: ১৪ **কা**ণ্ডনীল কঃ ১৫ হেমপুন্নকঃ ১৬ ভিল্লী ১৭ भावत्रकः १४। यम्। ७गाः। क्या-যত্ব•। শীতত্ব•। বাত কফাসুনাশি-वु । ठक्क् राष्ट्र । विषष्ट्र वु । তত বিশিষ্টো বল্লোপ্তকঃ। ইতি রাজ-निर्घणेः॥ অপিচ। লোধু ভিল্ ত্তি-त्रीवेष्ठ भावत्त्रा गालव खथा। हि-তীয়: পড়িকালোধু: ক্রমুক: স্থূল বল্ল: ॥ জীণপ্রো বৃহ্ৎপত্র: शर्षे वाकाशुत्राप्तः । वाध्य गुारी नयुः भी उ कक्ष्रपुः कक পিত্তনুৎ।। কষাথে। রক্তপিত্তাস্-গ্বাভাভীসার শোথকৃৎ। ইতি ভাবপুকাশ: 11

লোধুকবৃক্ষ: পু॰ লোধ:।ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট:।।

लाषुः भुः लाष्य्कः। उर्भगाः लाभः भूः (हरः॥ व्याक्वी जायः।

(লাপাসু

ल्भिशाला जाद वक् भुजारयन निम्नामा १४ ।। त्याकत्र न माल दर्ग नाल: । ज्याहि । नाल दिश्व र्यथा । व्यात्मा १८ मा मात्या त्रिज्यामि ।। ज्यात्म । ज्यात्म विश्व छथा । व्यात्म स्त्रादिन व्याप्ति स्त्राप्ता विश्वि स्त्राप्ता स्त्रा स्त्राप्ता स्त्रा

লোপা স্ত্রী অগন্ত্যমূনিপরী।ইতি জটাধ্য:॥

লোপাক: পু॰ শ্গাল:।ইতি ত্রি কাণ্ডশেষ:॥

(नाभाभकः भू भृगानः। ইতি भद्रभाना।।

लाशांशिका ज्ञी मृगानी। इंडि मद्याना॥

लाभागृष्। खी अगलाग्रुनिकारी।
। इडाग्रद्धः॥ लाभगिक याविकाः
क्षभाक्षिन मिकि लाभाभकामा
गणा प्राप्त मुख्यः मृद्धि मिकि वागणा प्राप्त प्राप्त स्था स्था स्था। किः
वा न ग्रूमः वाकि समु प्राप्त मृत्रु।
वापा लाभ स्राप्त सम् प्राप्त लाभागृष्तु।
लाभा ह। लाभागृष्तु। कृ विक्की
लाभा खी क्षस्र क्रम्यः। इकि क्छे
क्षभः। इकि क्रम्यः। क्षाः स्था।

লোপা**শ**

निथाउ । व्यगस्तार्यापानस मि द्भग जि॰इतारमी विधानाए। यथा বুন্ধবৈবর্ত্তে। অপুণপ্তে ভান্ধরে ক नंगा (नवस्टि जिन् मिं तिः । অর্ঘ্য দদু্য রগস্ত্যায় গৌডদেশ নি-বাসিন: ৷৷ নারসিংহে ৷ শঙ্খে ভোয়ং বিনিক্ষিপ্য সিতপ্লাক্ষতৈ যু ত । मञ्जातम दि मन्। महिक्ताना-মুথস্থিত:।। কাশপুন্ন পুতীকাশ অগ্নিমাক্তসম্ভব। নিত্রাবকণযোঃ পুঞ সম্ভাষোনে নমো ংস্ত তে ॥ পাূর্থনম্ভ। আতাপি ভক্ষিতো যে ন বাতাপিশ্চ মহাসূর:। সমু দুঃ শোষিতো যেন স মে ২গস্ত্য: পু-जीनज्ञा नका निकल वागलाय नम ইত্যনেন দেয়• বিশেষানুদেশে সা• मान्। जः शास्त्रार। मिक्कामाम्य স্থিতইতি গন্ধাদাবলি পুযোগান্ধ-कर् धमादामिछ बद्दाकबः ॥ 🛊 ॥ তংপহ্ব।র্যাদান মন্ত্রন্ত। লোপামু-দু মহাভাগে রাজপুত্রি পতিবৃতে । গৃহানার্য্য ময়। দক্ত रমতাবৰুণি-বল্লভে॥ ইভি মলনাসভত্তু॰ ॥

লোপামু দাপতিঃ পু॰ অগন্ত মুনি:। ইতি পুরাণ ॥

(नाशामकः श्रुष्णानः। ইতি हात्रावनी॥ লোভ

लांशाणिका जी मृगानी। ইতি हातायनी।।

লোপ্ত: ক্লী স্তেয্খন । লোভ । ইত্যমর: ॥

लाखी जी लाखुः। ইভি भप-রবাবলী॥

लाडः शृ चाकाङ्का। भन्नपुराडिः नावः । उৎপर्यायः । ज्का २ লিখ্না ৩ বশ: ৪ স্হা ৫ কাষ্ক্রা ৬ শংসা ৭ গন্ধ:৮ বাঞ্চা ৯ ইছা ১১ छ[्] >२ मरनात्रथः >० कामः >৪ .चा डिन वः २०। ই**डि ए** महन्तुः ॥ 🗱 ॥ जम्र नक्त । रथा। भन्न-विखानिक मृक्षा तिजु । या वृति ক্লাতে। অভিলাবো দ্বিজশেষ স লোভ: পরিকীর্বিড: ॥ ইতি পা-দ্মে ক্রিয়াযোগসারে ১৬ অধ্যায়: ॥ 🖚 ॥ म ह वृद्धाला २४ताञ्चा उः । एथा। जुगवा मजद कार्या লোভ শ্চাধ্র সম্ভবঃ। ইতি মাৎ-(म) मर्साट्श किनाम ३ व्यक्षामः ॥ 🗱 ॥ त्र जुनाम काव्रवः यथा। लाज नुमार विश्वादेशः नुकारा নশ্যতে বিভি:। তথালোভো ন कर्खवरः भुगारता न न विश्वाम्य ॥ ₹ 🗗 गारूए नीजिमात ১৯৫ वर्ष भ्रायः ॥ अभिष्ठ । जितिषः नद्रक

লোমগু

স্যেদ হার নাশন মাত্মন: । কাম: কোধ তথা লোভ ভদ্মাদেত এবং ত্যজেশ ।। ইতি প্রভিগবদ্দীতাবাং ১৬ জধ্যাব: ।।

लाडी वि लाडगुकः। छ८
शर्यायः। गृथ्नुः २ गर्छनः २ लृकः ८

पाडिनायुकः ६ ज्ककः ५ लालूशः

न लाल् डः ৮ । ইडिकोश्दाः॥

लिश्नुः २। ইडि (हमहन्दुः॥

লোভ্য: পু॰ মৃদ্ধ:। ইতি ছেমচন্দু:
।। লোভনীযে ত্রি।।

लामः ही नात्र्नः। ইতি बर्धाः यतः॥

लाम की महीत्रहरूणः। छएभर्यायः। उन्कृष्ट २ त्राम ०।
इन्छान्यः॥ उनुकृष्ट ८।
इन्छान्यः॥ उनुकृष्ट ८।
इन्छि मद्रब्रावनी॥ उनुगर्छ इन्छ स्रिमान उन्नि । इन्छि मूथर्वायः ॥ अनि । यह मानि ह नाहीणाः रेविहरू माथिकाहिन। উहत्रहर्मा वालमा नथ लाम भुवर्खनाए । इन्छि खृजिः॥

त्नामकत्री जी मा'महना। ই ि त्राक्षमिर्यक्रः॥

লোমকর্ণ: পৃ॰ শশক:। ইতি হেম-চন্দু:।। লোমযুক্তকর্ণবিশিস্তে ত্রি।। লোময়॰ স্নী ইন্দুলুগুক•। টাক ইতি লোমশ

ভাষা। ইতি ভ্রিপুৰোগ: ॥ লো-স্বাভকে ত্রি॥

লোমপাদ: পু॰ অক্দেশীযরাজ-বিশেষ:। সত্থাব্যশ্ক্মুনিশ্বশুর: । ইতি রামাযণ।।

लानभाष्ट्रं जी भूतीतिरमयः।

श्रिनानगणनभूत इंडि च्याना।

उट्भर्यायः। हम्मा २ मानिनी २

वर्गभृः ८। ইंडि (हमहम्पुः॥

লোমফল ক্লী ভব্য । ইতি রাজ নির্ঘণ্ট:।।

লোমবিষ: পু॰ ব্যাহ্রাদি:। ইতি হেনচন্দু:॥

त्वाममः भ् मृतिवित्मसः॥ त्मसः
॥ व्यक्तिमान् वित्व ब । इकि त्मक्ति॥ ॥ कत्तिक्त उद्धा मूर्थः
कत्ति हिल्लाममः मुथी । इकि म।
मृ पृकः॥

लागमकाखा जी कर्क हो। इंडि ब्राइनियंग्रेः॥

লোমশপর্ণিনী জী মাবপর্ণী। ইতিশহচন্দ্রিকা।।

লোনশপুষ্পকঃ পু॰ শিরীববৃক্ষঃ। ইতিরাজনিষ্টঃ॥

লোমশমান্ত্রার: পু॰ মার্জারবিশে বং। গন্ধগন্ধলাইতি ভাষা। ড<-পর্য্যায়: । পৃতিক: ২ সার্জাতক: লোমহ

७ मृगकी ८ मृज्याजनः ৫ मक्काः। इकि ब्राइनिरंगः।। व्यम् मृहस्याः। यक्कमार्डाव्रवीर्यः, स्वर्गां विर्वे के वाज्यः। क्ष्र्ं कि वीर्याक्र के वाज्यः। क्ष्र्ं कि वीर्याक्र के वाज्यः। क्ष्र्ं काष्ठ्वः (नजः) मृगक्षः (व्यन्यक्काः।। ইति जाव्यकाः।।

লোনশা জ্রী কাকজন্ত্র ।। নাংসী।।
বচা ।। শ্কশিখি: ।। নহামেদা ।।
কাসীনং ।। শাকিনীভেদ: । ইতি
মেদিনী ।। অতিবলা। ইতি বিশ্বঃ
।। শণপুত্রী ॥ এর্বাক্: ।। গদ্ধনাংসী
।ইতি ব্লাজনির্ঘন্ট: ।।

लानमाउन॰ क्ली लामभाउन॰ ।

करमोद्यानि यथा । इति जानः

महार्नः करनीर मञ्ज्यना । এउ प्

ति । हा प्रकेष लाममाउन मृजनः

।। नि व । इति जान्य ज्ञानः

कनानि ह । नाक्षात्रम ममागुकः

लाममाउन मृजनः ।। मुद्दा ह इति

जानक महारक्षेत्र मनः मिना । रैम
प्रतिन मर्किक हा गम्मृद्धा । श्वा ।

प्रतिन मर्किक हा गम्मृद्धा ।

प्रतिन मर्किक हा गम्मुद्धा ।

प्रतिन मर्किक गम्मुद्धा ।

লোমহর্বণ ল্লী রোমাঞ্চ:। ইত্য-মর:।।

वामर्स्याः नुः ज्ञः। यथा।

भुद्रागमः हिलाः हाक भुद्रागार्थितः भाद्रमः । भुश्रात्ता व्यामिष्यप्रा २ ज्रूटा देव (नाम हर्यनः ॥ भ्राम्या मः मे निर्देश हिला व्याप्ता महामूनिः । हेलि विकृभुद्रातः ० ज्रुट्या निर्देश । मे ह वन द्राप्ता १ ज्रुट्या निर्देश । स्था । ज्रुप्ता । व्या (क्राव्य मृज्र्या । निर्देश (नाम हर्यनः । वनद्रामा ख्रुका च्या दिनिष्य १ ज्रुट्या । हेलि क न्यूद्रातः २ १ ज्रुप्रायः ॥

লোমজ্ৎ পূ•্ হরিতাল•। ইতি ংহ্মচন্দু:॥

লোমালিকা স্ত্রী শৃগালিকা। যথা
। লোমালিকা দীপ্তজিহ্বা কিথি
কল্পামুখী চসা। ইতি ত্রিকাও
শেষ:।।

< हेर्नानः वि हक्षनः॥ नाकाङ्गः।

ं हेर्नातः॥

रनाना जी जिल्ला। नन्ती:। इंडि मिनी।। हक्ष्माजी हा।

লোলার্ক: পু॰ সূর্য্য:। যথা। পুলস্ত উবাচ। ততঃ সুকেশি বচনাৎ সর্ব এব নিশাচরা:। তেনোদিতস্ত তে ধর্মণ চক্র মুদিতমানসা:।। ততঃ পুবৃদ্ধিণ সুতরা মগছন্ত নিশাচরা: । পুঞ্পোঞার্থ সংযুক্তা: সদাচার

সমন্বিতা:৷৷ ভজ্জ্যোতি তেজসার্তি-বা॰ রাক্ষসানা৽ মহাত্মনা৽ (গস্তু৽ नामक वन मूर्ख्या नक्क वर्गि ह हम्मू-নাঃ ৷৷ তত স্ত্রিভূবন বুন্দান্ নিশাচর भूरता १७व८ । मिवा मूर्ग्रमा मध्यः ক্ষপদাযাঞ্চ চন্দুবৎ ॥ ততঃ ক্রোধা-ভিভূতেন ভানুনা বিপুভেদিভি: । ভানুভী রাক্ষস পুর• তদৃষ্টঞ যথে-ह्या।। ভদ্তানুনা ভদা দৃষ্ট• ক্রোধা-খ্যাতেন চক্ষা। নিপপাতামুরাদ্দ-ষ্ঠঃ ক্ষীণপুণ্য ইব গুছ:।। পতমান॰ नभारताका भूतः भानकरेकरेः । নমো ভবায সর্বায় ইদমূদ্রে রধীয়ত ।। তেষা॰ ক্রন্তি মাকর্ণ্য চারণা গগণেচরা: । হাহেত্তু हु কু শু: সর্বে হর ভক্তঃ পতত্যসৌ ৷৷ তদ্বারণ বচঃ শৰ্ৱ: শু,তবান্ সৰ্বতো ২ব্যয়:। শু,দ্বা স চিন্তবানাস কেনাসৌ পাত্যতে ভূবি॥ জ্ঞাতবান্দেবপতিনা সহ-<u> সুক্রিবেন তথ। পাতিত রাক্ষস</u> পুর॰ ততঃ জুব্ধ দ্রিলোচনঃ।। ক্রন্ধ-ৰ ভগবান্ দৃগ্নি ভানুমন্ত মপশ্যত। দৃষ্টমাত্র জিনেত্রেণ নিপপাত ততো ৎয়রাৎ ॥ ভতো বৃদ্ধা সুরপতিঃ मूरितः मार्कः ममन्ययार । तम्र मर्श्यतायामः मन्द्रतः त्रति व्यातः गार ॥ गद्म मृक्ष्म ह (मर्यमा मक्ष्म

भूलभारिन । भुनार । अस्त्रीश्रीय वाद्रागम्य ग्रुमानय ॥
छठा दिवाकक ज्यः भारिनादाय
णह्न । क्षा नामाम्य जाद्रानि ज्ञि माद्राभय भूनः ॥ जाद्रानि निक दिनकद्र वृक्षाः छ भूदिन निक । मवाक्षव मनगद्र भून द्रानिक विवासनभू-द्राभयपिति ॥ इंडि बीवासनभू-द्रामयपिति ॥ इंडि बीवासनभू-द्रामयपिति ॥ इंडि बीवासनभू-द्रामयपिति ॥ इंडि बीवासनभू-द्रामयपिति ॥ इंडि बीवासनभू-

लानिका जी ठाव्यती। यथा। कृपुः रज्येशस्त्री ठाव्यती ला निकाठ मा। इंडि बंदीधदः॥ लानिजः जि व्यथः। योना इंडि

ভাষা। লুল বিমর্দে অস্মান্তাবে ধ ঞি লোল: সো ২স্য জাত: ইড্য-র্থে ইত পুত্যযেন নিম্পন:।।

লোলুপ: বি অভিলন্ধ:। ইত্যমর:॥ লোলুভ: বি লোলুপ:। ইত্যমর:॥ লোপ্ট উ সংহতৌ। ইতি কবিকশ্ন ক্রম:॥ ড লোপ্টতে ধান্য লোক:। ইতি দুর্গাদাস:॥

वाष्ट्रेः क्ली वोश्यमः । ইতি রাজ-निर्यण्टः ॥ वाष्ट्रेः । ইত্যমরः ॥ वाष्टेः পুশ ক্লী মৃত্তিকাথওং। ডেগা ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায়ং। বাষ্ট্রঃ ২। ইতি শদ্রত্বাবলী অমরক্ষ॥ लार्ष्टुः ७ मिनः ८ । ইতি रहमः हन्मुः ॥

लाईषः भू लाहे (छम्नः । इंडऽः मज्ञीकाराः खत्रकः ॥

लाहेर छएनः भू लाहे छक् माधनमूज्ञ ।। महे हेड़ि था । उहिल किट । उद्देश या । लाहेर छए-नः २ लाहेज्ञ २ (लाहेज्ञ ८ काहि-णः ६ काहीणः ५। हेड अन्न होका।। लाहे: भू लाहेः । हेडि (हम-हम्मु:।।

माइ॰ क्री अखका इंडामद्रा लारः भू ही लोरुः॥ खात्रकः ॥ नर्व रेडबन । इंडि त्मिनी। क्षित्रः। इंडि द्राञ्जनिर्यक्तेः ॥ 🛊 ॥ व्यथ मुखलाङ्मः भग्रायः। मुखन २ मृख्यमन ७ मृष्टमात्र ८ णि-লাত্মজ ৫ অশাজ ৬ ক্বিলোহ° १ चात्र· ৮ क्कायम· ৯ ॥ अ**श** তীৰ্মুৰোহস্য পৰ্য্যায়:। তীক্ষ্ণ ২ শদ্রায়স ৩ শদ্র ৪ পিণ্ড ৫ পিণ্ডাবস ৬ শঠ ৭ আযুস ৮ নিশিত ৯ তীবু ১০ খন্ন ১১ मुखबः १२ व्ययः १० विवायमः १८ हीनक १८। यमा स्नाः। क्क द् । উঞ্জ্ব । তিক্তত্ব । বাত পিত্ত क्क भूषिर भाषु म्न नामिष्।

তীক্ষত্ব। মুঞাধিকগুণত্বঞা ইতি द्राक्षनिर्घण्डः ॥ 🗱 ॥ व्यथ (नाइः স্যোৎপত্তি নাম লক্ষণ গুণা:। भूदा (लाभिल रिक्जाना॰ निक्छा-भाः मृदि यूं थि। उँ ८ भन्नानि भन्नी-রেভ্যো লোহানি বিবিধানি চ ৷৷ লোহো হন্ত্ৰী শব্ৰক তীকু পিণ্ড कानायभायभी। एक जा मृह रजार-ক্লেদ কফ দাহস্য কারিতা॥ অ-न्मारतायः त्रृगंका (तादाः त्रक्षाय-नग्रज्। लाइ॰ उिक व्रम॰ भीउ॰ गधून • जूवन • ७क ॥ कः क वयन ५ • **ठक्क्**रा॰ (लथन॰ वाउल॰ इतस् । কফ পিত্ত গর শ্ল শোথাশ: श्लीरु भाषुजाः॥ (यस्। (यर् क् মীন্ হ্বপ্ত তৎ কিউ তদ্বদেব হি । वण्ड क्षांभय मृज्यमः ভरवर इामा माली अकाउ शमादी थ। नाना क्जाकािश उथा भूकाशः করোতি হৃল্লাস নশৃদ্ধ লোহ•॥ জীবহারি মদকারি চাযস চেদ-मुक्तिमनगः क्ष छ । आहेव॰ ন তন্তে শরীরকে দাক্ণা ভূদি ৰুজাঞ্বছতি॥ #॥ তত্ৰ সার-(वाइम्। वक्षा छ्याक्षा क्रमा ভৃছিথরাকারাণ্যস্থান্যমেন লেপি-😉 ॥ লোহে স্যু র্যত্র সূক্ষাণি তৎ

সার মভিধীয়তে। লোহণ সং त्राञ्चयः इन्डाम्<mark>गृह्गी मिल्जात्रकः</mark> ।। यक् नदाक्षः वाउः मृत्रक পরিণামজ। ছদিঞ্ছ পীনসং লি-ত্ত॰ খাস মাশু ব্যপোহতি॥ #॥ व्यथ काल्याहम् वक्षनः खनाम्ह । যৎপাত্রে ন পুসরতি জলে তৈলবি-ন্দু: পুতপ্তে হিঙ্গু গন্ধ ত্যজতি চ নিব্ৰ ভিক্ততা নিম্বকন:। তপ্ত দুশ্ব• ভবতি শিখ্রাারক• নৈতি ভূমি ক্লাফঃ স্যাৎ সজল চণকঃ काउलारः उरुकः॥ खल्यारद्वार्यः **म्नाम बामवाङ** ভगन्तव । काम-ল। শোপ জন্তানি ক্ষ্য কান্ত মধ্যে জযেৎ।। প্লীহান মন্নপিত্তঞ্চ বক্চা-পি শিরোকজ। সর্রানোগান্ বিজ-যতে কান্তলোহ• **ন স•শ**যঃ ৷৷ ব**ল•** বীৰ্য্য বপু:পুষ্টি জৰুতে হগ্নি• विवर्षाय ॥ # ॥ व्यथ कि छै । থ্যাবমাৰস্য লোহস্য মল মণ্ডৱ মৃচ্যতে। বোহ সিংহানিকা কিউী निःशान् निगम्याः ॥ यालाहः যদ্গুণ প্রোক্তণ তৎ কিউ মপি ত-म्ख्य॰ ।। #।। वय (वाह्माम्बन) माय भार। यथन क्षान्य मृजुः কারি হৃদ্যেগ শুলৌ সক্তে ২শ্ম-त्रीकः। नाना क्षानाकः उथा भूकाः,

्लं अग्रीह वृज्ञान मन्बलावः ॥ ॥ अथ लाह्न्य भाष्ठ्य শোধন মভিণীযতে । পত্তলীকৃত প্রাণি লোহস্যাগ্রৌ পুতাপ্থেশ্র। নিষিঞ্চেত্তপ্ত তপ্তানি তৈলে তকে চ কাজিকে॥ গোমুত্রে চ জলথানা॰ ক্ষাযে চ বিধা বিধা। এব লোহ- ॥ স্য প্রাণা বিশৃদ্ধি: সংপ্রাযতে ।। #।। অথ লোহস্য মার্ণ বিধি:। **णुषाताइ ७**व॰ हुर्न॰ **भाठातग**क्डी ब्रेरेनः। मर्फायदा भूरदेषहा पर्जा-(स्व॰ भृष्ठेवय॰ ॥ भूष्ठेवय॰ स्मार्य्याण्ड क्ठाति इल्लिकातरेनः । शूटे बहेक ততো দদ্যাদেব তীক্ষা মৃতি ভ (वट् ॥ 🗱 ॥ व्यन्त्रह । क्विर्लिष्ट्राम् নাংশন দরদ তীক্ষ চুর্ণতঃ। মর্দ্দ ॥ ख कन्यकामारिव याम यूग्रा उउ: भूरिट ॥ এব॰ সপ্তপূচি মৃ (তু)॰ লোহ চূর্ণ মবাপ্র বাৎ । সভ্যে ংনুভ্তো (यागीत्मः कत्मा १८ना लाहमा-রণে। কথ্যতে রামরাজেন কৌত্-रुविषयायूना ॥ म्डकािष्विखनः ग क मन्त्रा कर्याह कड़्जनी । घरवाः मन लोइहूर्न मर्प्यस् कन्रकापु-रैवः ॥ यामयूग्मः छजः भिश्वः कृद् তামুস্য পাত্ৰকে। ঘৰ্মে ধৃত্বা ৰুবুক का भरेन ब्राहास्टब्ब्यः ॥ यामद्या- ॥

ডবেদুক্ত ধান্য রাশৌ ন্যসেত্ততঃ। দত্ত্বোপরি শরাবঞ্চ ত্রিদিনান্তে সমু-ष्द्रात् ॥ भिट्ठी ह शान्यवृत्ताप्तवः বারিতর॰ ভবেৎ। দাডিমস্য দল॰ পিষ্টা তচ্ছ ভূর্ণণ বারিণা ৷৷ ভদুসেনা-यमण्ट्र्न मन्नीयाट श्लावरयहिन । ज्या-ज्ल मारविष्ठ भूरिएव भूनः भू-ন: 11 একবিংশতিবারৈ স্তন্ মিুযতে ৰাত সংশ্य:। এবং সর্বাণি লোহা-नि चर्नानीनाति मात्रायट ॥ #॥ এব॰ নারিত লোহস্য গুণা:। লো-হু• তিক্ত• সর• শীত• ক্যায়• মধুর• গুৰু। ৰূক্ষণ ব্যস্যুণ চফুষ্যুণ লেখন বাতল জয়েৎ। কফ পিত্ত গর• শ্ল শোফার্শ: প্লীস্থ পাণ্ডুতা:। মেদে। মেহ ক্মীন্ স্বণ্ঠ তৎ কিউ॰ उद्यप्ति वि ॥ 🕸 ॥ ७४ । । निका म-भात्रच्य यावर्गु नव त्रक्तिकाः । ভাবল্লোহ সমশীবা অ্থাদোষা-नवः नदः ॥ ज्याखः जिन्दे उनक নাষান্ত রাজিকান্তথা। নদ্য নমু র-नरेक्षव वर्जायाला इरमवकः ॥ इंडि क्रग निर्वाक्षा यथा। यमा जू जावरम পাত্তে পঙ্গু মশুগতি বৈ দ্বিজ:। স পাপিষ্ঠো ৎপি ভুড্ক্তে ২য়৽ রৌয়; বে পরিপচ্যতে।। ইতি নৎস্যসূক

লোহকি

ख्यः।। जिला । जयः भायः भयः गानः गदाः मिषान त्वर ह । जृहे। फिकः नध् छुः नानि स्वर्णापक छुशा ।। कृषः भूषक युधिककिमः छक्षाः भूनि न दुविद् । ই छ दुक्तिक दुर्ख क्षिक्क सम्बद्धः ।।

(लाइकण्ठः: शुः अपनवृक्षः। ইতি

जन्द्रिक्षुका॥ लोइमयकण्ठकणः॥
(लाइकान्तः क्षी ज्ययकान्यः। ইতি

त्राक्षमिर्यणः॥

লোহকার: পু॰ লৌহকারক:। ইতি হলাযুধ:॥

लाइकातकः भू॰ वर्गमञ्बद्धानिः विष्णयः। कामात्र इति जावा। ज्रुश्यागः। विश्वाकातः २। इति मतः॥ लाइकातः ० ज्यकातः ४ मर्याकातः ० क्यांतः ४। इति ज्रु त्रुज्ञ त्रुज्ञां। ज्रुष्ट्रभित्व र्यथाः । गामानास्त्रुवायाः वि क्यां-काता १माज्य मुजः। इति भन्नाः मन्नमस्तिः॥

श्वाङ्किष्ठः श्ली लाह्मनः। उट-नग्रायः। किष्ठः २ लाह्म् १ ० व्यामनः ८ लाह्मनः ४ व्याहर्नः ५ लाह्रः १ लाह्मनः ४। व्याह्नाः । मधूत्रवः। कर्ष्ट्रः। प्रकारः। क्याः नाउ शिक्षः व्याह्माः स्वरूपः। क्याः গেহেমা

लाक मालिवंक । इकि आहे निर्मणेः ॥ श्रानित । श्रानित्र निर्मणेः लाह्मा मनः मञ्ज मूह्याः । लाह्माः मनः मञ्ज मूह्याः । लाह्माः मनः मञ्ज मूह्याः । लाह्माः ।। यहाः स्वर्णः । श्राकः उद्विष्ठ माल श्राह्माः ।।

লোহচূর্ণ ক্লী লোহকিউ। ইঙি রাজনির্ঘটঃ।।

লোহজ ব্লী লোহকিউ । ইভি ব্লাজনির্ঘটি: ॥ কাম্স্য । ইভি ছে-মচন্দু: ॥

लार्मावी मू॰ हेइनः। ইভি রাজ॰ निर्यक्तः॥

लाङ्नालः भुः नाद्राष्टः। ইঙি विकाश्रणयः॥

(लाइश्रं: श्रु कक्षशकी। इंडा-मद्र: ॥ (लोइमयश्रुगुक्क कि॥ (लाइशुक्तिमा क्वी (लोइमयीशुक्ति-मा। उट्शर्यायः। म्यो २ क्ष्ण ३ । इंडामद्र:॥ म्यो ८ म्यिः ६ म्यः ५। इंडि खद्रडः॥ म्यिका १॥ इंडि मद्दद्वावली॥

লোহনয় জি লোহাজক। লোহনিমিত । লোহলদাৎ তদুপার্থে
ন্যই পুত (যেন নিয়ন।।
লোহনারকঃ পু শালিফ্লাকঃ।

লোহগতি

्रें ि जिकाश्याम दावनिर्याणे ।। जारतः भू मृद्यागार्यः। ইতি यसिनी ॥

भारतः वि चयुक्तवाक्। हेरुः भद्रः॥ त्नार्गारुकणः॥

लाह्यकः द्वी सर्गः। ইতি विकासः लियः॥

माहत्त्रयाः भू वेह्नाः। इंडि ह्म-वनः ॥

লোহসকর স্থা বর্তনোহ । ইতি রাজনির্ঘট: ॥ মিশ্রিততৈ জসঞ্চ ॥ লোহাথ্য স্থা অগুক ৷ ইতি রম্ব মালা॥

লোহাভিসার: পু॰ লোহাভিহার: । ইত্যমরটীকাবা॰ ভরত: ॥

লোহাভিহারঃ পৃং শক্সভ্তাত্রাণ জ্ঞাণ নীরাজনাবিধিঃ। ইত্যনরঃ।। নহানবনী দীক্ষাযাণ অখাদীনাণ নীরাজনে সতি পশ্চাৎ শক্তধারি-গাণ রাজ্ঞাণ যঃ শাস্ত্রোক্তে। নির্ঘা ক্ষুন পুথানো বিধিঃ পুস্থানাৎ পুরক্ স লোহাভিহারঃ। লোহস্য শ-জ্ঞান্য অভিহারঃ সরতোহরণ ম জেতি বহু বুীহিঃ। লোহাভিহার ইত্যক্তো বিধি নীরাজনোত্তর ইণ্ ত্যমরমালা।। লোহো হল্পী শক্ষ-কেলোহে ইতি মেদিনী।। লোহা-

লোহাৰ্প

ভিসার ইতিপঠস্তান্যে তত্র লোহণ শঙ্র• অভিসার্য্যতে পুরাপ্যক্তে **ংত্রতি ঘঞ্বাহনাযুধাদে নি:শে-**र्वन द्राजन यव जा नीद्राजना नीद्र-न। नाजु १ कन। वन। किला रङ मा नीवाजना वा। इंडि ভवड: ॥ लाहार्गनः भू जिथीवानयः। यथा। वदाक् पैवाठ । मृतू प्रवि ठ ভত্তেৰ যন্ত্ৰা প্ৰপ্ৰহান। ওহা মন্যা বক্ষ্যামি মহত: কর্মণো গ-ভি:।। ভভ: সিম্ববটে গত্ত্বা ক্রিণ্ম-আেজন দ্রভ:। ল্লেছ মধ্যে বরা-क्रांट् हिमवड नमान्डिः॥ एक लाङार्गनः नाम निवामः (म विधी-যতে। গুহা পঞ্চশা যত্ৰ সম-खाट भक्षशासनः ॥ मूस छ भूगऽ যুক্তানা । মম কর্মানুসারিণা । ভত্র তিষ্ঠান্যহণ ভদে উদীচীণ দিশ্যনা স্থিত: ।। তক্র বুদ্ধা চ ক্দুশ্চ স্ক-ल्ल्लुक यक्त्रशः। व्याहिका कः সবো ৰুদু৷ অখিনৌ চ মহৌত্তসঃ ।। সোমো বৃহস্পতিকৈব যে চ}-त्तर ह दिर्वोकनः। (ज्यारिक्षमार्ग-ण प्रवाठक गृश गर्शकम ।। ভতো মে দাৰবাং সর্বে ক্রমজে **लाकमुखम•। मगा हिवाउतः क्**या क्षा भागाक देवकवी।।। नज्रकाहि

লোহিড

সহসাণি শীঘুমেব নিপাতিত । **बद॰ (बार्श्याल उर्शिशम (**स ভচ্ন কারিত ।। একধারা পতত্যত इन्त्राभिक मिला। य खब क ক্তে স্থান সপ্তরাত্যোধিতো নরঃ ।। বৃহ্মলোক সমাসাদ্য বৃহ্মণা সহ মোদতে। অথাত্র মুঞ্তে পা শানহন্ধার বিবর্জিত: ।। বুদ্ধলো-ক' পরিভ্যন্ত্য মম লোক পুপ ৰ্যুত। ওহাখ্যানে মহাভাগে কেত্ৰে লোহাৰ্গলে মম।। সিদ্ধি কামেন মর্ভেরন গস্তব্য নাত্র সংশ-যঃ ৷এতত্তে কথিত ভদু লোহা-र्गत निवामिनः।। माहाज्याः भन्न-প্রাক্ষি ওয়া পঞ্চ মহৌ জস।। মক্ল্যক পৰিত্ৰঞ্গমম ভক্ত সুখা-্বহুণ।। ইত্যাদি বরাহপুরাণে লো-হাৰ্গলমাহাত্ম্য বৰ্ণন নামাধ্যায়ঃ ॥ 🗱 ॥ (बोर् ने बाक ही जी ह ॥ লোহি ব্লী খেওটঙ্কণ। ইতি কশ্চি मु।जनिर्घणेः ॥

লোহিকা জী লোহপাত্র । তৎপর্য্যায়: । খরসান্দ: ২ খরপাত্র ও । ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ: ॥

ধলাছিক ক্লী রক্তগোশীর্ষণ।। জ জুমণ।। রক্তচন্দন । ইতি মেদিনী ।। পত্তক ।। হরিচন্দন ।। তৃণ লোহিতা

লোহিত: ত্রি রক্তবর্ণযুক্ত:। ইত্য-বর:॥

লোহিতক দ্লী রীতি:। ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট:।।

লোহিতক: পুণ মঙ্গলগৃহ:।ইতি
শব্দালা॥পদ্মরাগমণি:।ইতি
হেমচন্দু:॥

लाहिउठन्पन॰ क्ली छक्त्म॰। ইउऽ. यदः ॥ द्रक्डठन्पनकः॥

লোহিতপুষ্কঃ পু॰ দাডিমবৃকঃ। ইতি ভাবপুকাশঃ॥

লোহিতমৃত্তিক। জী গৈরিক। ।
ইতিরত্বনালা।।রক্তবর্ণমৃত্তিক। চ।।
লোহিতা জী রাগাদিনারক্তবর্ণ।
ইতি জটাধর:।।বরাহকারা।ইতি
শক্তিন্কা।।রক্তপুনর্বা।ইতি
রাজনিহন্টঃ।।

লোহি তাক্ষঃ পূ॰ মক্লগৃহঃ। ইত্য মরঃ ॥ কম্পিলকঃ । ইতি রাজ নির্ঘটঃ ॥

গোহিতানন: প্ নহল:। ইভি রাজনির্ঘট:॥ রক্তবর্ণসুথে তি॥ লোহিতায: ক্লী ভামুণ। ইভি তি-কাওশেষ:॥

লোহি তাযস॰ ব্লী রক্তবর্ণলোহ-ক্লাভি:। ইতি মুখবোধব্যাকরণণ।। লোহি তাক্ষ: পুণ বিষ্ণু:। ইতি

भद्रभावा॥ काकिवः। इंडि मद ठ नितुका॥ द्रञ्डर्गठक्षूय् कि वि ॥ ॥

লোহিনী জী রক্তবর্ণাজী। যথা। রোহিণী রোহিতা রক্তা লোহিনী লোহিতা চ সা। ইতি ভটাধরঃ।। লোহোত্তম॰ ক্লী স্বর্ণ-। ইতি হেন-চন্দুঃ।।

লৌকাষতিক: পু॰ ভার্কিকভেদ:॥
চার্বাকশান্তবেতা। লোকাষত॰
বেত্তি ইভ্যথে ফিক পুভ্যযেন নিম্নমো হয়।।

লৌকিক: ত্রি লোকব্যবহার সিদ্ধ:
। যথা। বৈদিকা লৌকিকজৈন্দ যে হথোক্ত: স্তথৈব ক্রোনিণী তা-র্থান্ত নিজেয়া শাস্ত্রান্তের। মসণ-গ্রহঃ। ইতি কলাপব্যাকরণে সন্ধি-হুত্তৌ পুথমপুকরণণ।। জ্যোকার হিত ইত্যথে চ ফিক পুত্য নিম্ন
য়:। ইতি মুগ্ধবোধব্যাকরণ ।।
লোকিকতা জী লোকব্যবহারসিজ্বণ। শিষ্টাচায়ে ২স্য শন্স্য
ভ্রিপুযোগ:।।

লোকিকারি: পু॰ অসংজ্তারি:। যথা। ন পৈত্র্য যক্তিয়ো হোনো লোকিকামৌবিধীয়তে।ইতিশুলে-তত্ত্বুঃ।।

लोउं स उँगारि। ইতিকৰিকল্পकनः ॥ ठड्मं मद्री। स स्रमुलोउ८। ইতি দুর্गাদাসः ॥

लोहः भृ लाहः। इउप्रविदेश वर्षाः च्याः च्याः। म ह भक्षित्यः। वर्षाः च्याः। काकिः > भाखिः २ काछः ० कालिइः ४ व्युकः ६ ॥ च्याः वर्षाः म्याः
वर्षाः > उप्रवंतः १ च्याः वर्षाः मालिवर्षाः > उप्रवंतः १ च्याः चावाः ०
च्याः > उप्रवंतः १ च्याः चावाः ०
च्याः अवां । व्याः ४ व्याः चावाः ०
च्याः । व्याः ४ विष्यकः ६ मावाः ।
च्याः । व्याः ४ व्याः । व्याः च्याः । व्याः । व्याः वर्षाः । व्याः वर्षाः । व्याः वर्षाः । व्याः च्याः च्याः । व्याः च्याः । व्याः च्याः च्याः । व्याः च्याः । व्याः च्याः । व्याः च्याः । व्याः च्याः च्याः । व्याः च्याः च्याः । व्याः च्याः च्याः । व्याः च्याः । व्याः च्याः च्याः । व्याः । व्याः । व्याः च्याः । व्याः । व्याः

ক্ষুন্তেল: কারিত্ব॰ । সারকত্ব॰ । শুকত্বঞ্চ ॥ শোধিতস্যাস্য গুণৌ । সর্বরোগ নাশিত্ব॰ । মরণনাশি-

श्वरत्राग नामिन् । निर्मानाम ।। व्यमुक्तमा उमा ख्याः ।

कात्रगारयागानुः । व्यागुर्नामकनुः ।

रत्राग इत्भी । वृक्षा कंडिंग कारितृष्क । वृक्षि तृज्ञावनाप्तरः ॥ ॥ ॥ व्याग्रद्ध । वृक्षि वृत्रागः ।।

रत्योव्या वृक्षा वृक्षि । वृक्षि वृत्रागः ।।

रत्योव्या वृक्षा वृक्षि । वृक्षि वृत्रागः ।।

रत्योव्या वृक्षि । वृक्षि वृत्रागः ।।

रत्योव्या वृक्षि । वृक्षि वृत्रागः ।।

भाना॥
लोश्वाखः भुः व्यम्प्रवानः। श्रामन्मिखा इठि वाया। इठि मदहिन्दुका॥ लोश्विमिवंववाखिङ्गी॥
लोश्वः खो किर्यो। माव् लोश् भावित्मयः। यथा। लोश्वाः।
हाय्गा लोश्वा लोश्वः, किर्योवऽलि। इठि मदहिन्दुका॥

(नोह्ननः क्ली (नाह्मनः। ইতি রাজনির্ঘটঃ॥

পোহশস্কু: পু॰ নরকবিশেষ:।যত্র সূচীভি ভিদ্যতে।ইতি পুরাণ•॥ লৌহনির্মিতকীলকক্ষ॥

लोश जी लोश्जः। ইতি मदः हिन्दुका॥ लोशजा जी लोश्जः। ইতি मदः विष्कुता।

विश्विः भू वाहिनः। ই जि

वाहिन भवा द्यार्थक भून प्रवास्त्र भून प्रवाहिन स्व ।

विश्विकः जि वाहिन प्रवाहिन कि ।

विश्विकः जि वाहिन प्रवाहिन के वार्ष के भून प्रवाहिन निश्व ।

विकास भून प्रवाहिन निश्व ।

विकास को भूने।।

(नोश्डि) ब्री लाश्डिष् । इंडि (मिनी ॥

लोश्जितः भू नराज्यः। म ह तुक्षभूधः । ই**ভি भि**षिनी ॥ **मागद्रः** । इंडि नद्माना ॥ छम्। नम्बि-(मयम) উৎপত্তি यंथा। मगद्र উবাচ । অনো**ঘাযা**ণ **কথ জ**ক্তে लोशिखा वृष्णः मूजः। कथः শান্তনূভার্য্যায়া॰ রতঃ স কমলা-সন:।। পারক্তিণেয় পুত্রো বা কথ জক্তে পিতামহাৎ । তৎ সর্ব॰ শ্ৰোত্নি ছামি কথ্যস্ব দিকোত্তম।। खेई উवाह। मृग्दः न्नमाम् व कथराभि मरुखत । चार्यान दु-ন্ধপুএম্য লৌহিত্যম্য মহাত্মনঃ ॥ इतिवर्ष महावर्ष भाष्ठनु नाम নামত:। মুনি রাসীমহাভাগো জ্ঞানবান্ সুতপোধন: ।। তস্য ভাৰ্য্য মহাভাপা অমোঘাখ্যা

वहात्रजी । हित्रगुगर्ভन्य मृत्व ख्ग वृन्दाभुद्याक्तवा ॥ उया नार्कः न रिक्नाममर्गामानर्गा १वम । লোহিত্যাখ্যস্য সরস স্তারে বৈ গন্ধনাদনে ৷৷ একদা স তপোনি-ঙো নিজপুল্লাদিগোচরে। জগাম-वनमध्र हिन्न वङ्कलानि ह ॥ ভিমিন্নবসরে বুক্ষা সর্বলোক পি-ভামহ:। তত্ৰাজগাম যত্ৰান্তি আ-भाषा माउताः भिया ॥ ठा॰ मृद्धा (रवगर्द्धाञा॰ यूवजी मिक्स्मित्री॰। **माहित्जा महत्वामु उथा ज्यूवि** (छन्तियः ॥ উদীরিতেন্দিয়ে। ভূত্বা किवृक्तु खा॰ भशाम जी॰। व्यथाधार खना वुका मध्यूरथा मननार्ष्टिङः ॥ ॥ খাবমান বিধাতার দৃষ্ট্র মোঘা মহাসতী। নৈক মৈৰ মিতি প্ৰোক্তা भर्गमाना॰ वालीय उ।। इनःकावाह ধাতার মযোষ। স্বপিতা তদা। পর্ণ भावाष्ट्रवगठ। बात्रभावृत्र। उर कः गार ॥ व्यकार्यं न मया कार्यं मूनि भद्गा विगर्झिङ । वलाय भुभाषा চাহ তত্ত্বা ত্বাঞ্**লপা**ম্যছ ॥ অংমাঘ্য। চৈব মুক্তে বিধাতুক্ত ত-का न्मादा ज कक्षम ह उत्पवाभूत শান্তনো মুনে:। চ্যুতে রেভসি খা-छाशि र जगान जगाहि छः। वस्क

যাতিপরীভাত্মা *ছত* বৈ **ৰাশুস**্ যযৌ।। গতে বেধসি শান্তনু র্নিজ মা-শুম মাগত:। আগত্য দৃষ্ট্য হণসা-नाः शरकाखः उथा जुवि। (उक्रम পতিত ভ্মৌ বিধাতু জু লনোপমণ ॥ অনোঘা• পরিপপুছ পর্ণশালান্তর ছিতা। কিমেডদত্র শুভগে পুরৃত্ত॰ म्माउउ ज् यर ॥ शकिनाक शम-ক্ষোভ ওেজ কেদঞ্চ কীদৃশ। সা তস্য বচন শুলা শান্তনু মুনি সন্ত-भः ॥ अभिविष्ठित नागममाञ्चला वि-कनानना। रूप्त युक्त मान्तिन (काः প্যাগভ্য চভ্যু থ:।। কমওলুকরো ভীৰ রতি• মাণ সমযাচত ৷ তভো ন্যা ভদ্ধি তক্ষ উট্টছান্তর লীন্যা N পুচ্যাব্য তেজঃ সংযাতো মযা শাপ ভर्गार्फ्जः। व्यक् उत्र भुजीकाद्रः विष भारताति भारता।। न हि मार ধ্ৰ্ষণা দোঢ়ু কশিৎ শক্নোভি জী-বভূৎ । স ভস্যা বচন• **শুত্বা স্বব**ং বুক্ষা সনাগতঃ ॥ ইতি নিশ্চিত্য ম-নসা ভত্র খ্যানপরে। হভবৎ। দিব্য क्षात्म उज्जादा (मवकार्य) मून-স্থিত।। তীর্থাবতারণকাপি হিতা**ৰ** बगजाः मुनिः। श्वारदाप्तर्कः विश्वन यिदा बजार्या भिन भवुवी ।। इन তেলো বুন্ধণ স্তৃ॰ পিবানোধে নসা

ভ্ৰেষা। হিভাষ সৰ্বলগভা॰ দেব कार्य्यार्थ निष्कार ॥ ভবত্যা निकरे॰ ব্ৰহ্মা স্ব্যমেৰ সমাগতঃ। ত্বা মপুগপ্য মহাকৃত্য মাবংশ: স সমর্প্য চ ॥ গতো নিজাম্পদ তত্ত্ব কর্ত্র মহসি **७**६५: । ७८ <u>भ</u>ुद्धा भाष्ट्रमा द्वाकः ্মনোঘাতীৰ লজ্জিতা।। শান্তুনন্তীৰ ত পুাহ পতি নত্বা মহাসতী। নান্যস্য তেজাে খাস্যানি ন চেত্তে বিমনস্কতা।। অবশ্য হি কর্ত্রের পীত্বাত্ব নিয় চোৎসূত্র। তত স্তদ্যা বচ: শুত্রা যুক্ত তথ্যঞ্চ শান্তনু: ॥ यग भीषा हे उरउब उम्रा गर्ड ব্যসেচহৎ। সংক্রানিকৈ: সাম্ভনুনা ভেজোভি বু क्रा: मड़ी ॥ गर्छ · मः খানানোধাখ্যা হিভায জগভা• ত **ড:। ভস্যা• কালে ভু স•পু**।প্তে স•-कारा कनमक्ष्यः ॥ उचार्यः उन य फालि नीववाजाः किंद्रीरेष्ठ्व । রত্বনালাসমাযুক্তো রক্তগৌরশ্চ कुकावर ।। ठउ ज्बः भग्नविन्राध्य निकिद्य उथा। निन्याद्रनिदः इ 🏲 जुन्यकारम बल्या ८ करेत्रः ॥ ७• জাতঞ্তথা ভূত শান্তনু র্লোক শা-छन्:। ठजूनाः भवजानाक मधारम-**শে** ন্যবেশয**ে। কৈলাস** শ্চোত্তরে भाष्य मिक्त गक्तमाननः। बाक्षिः

भिक्ति रेनवः भूवि मद्यकेष्य া ভেষা মধ্যে স্বয় জপ্ত পর্তানা विरदः भूजः। कृञाि ववृरद निड्यः শরদীব নিশাকর: ৷৷ ত॰ তোয ম-খ্যাপ পুতা মাসাদ্য ফহিণঃ স্বয় । क्रमं उभा मध्याद्रानकद्रारण्ड् **मुक्तरा। जध काल वङ्ख्रिथ वऽ**-তাতে বৃহ্মণ: সূতঃ। ভোষরাশি यक्रिंग वृत्थं शक्ष्याङनान् ॥ ज-यिन् (एवा: भभः भन्न विंठीय इब मागाद । भी जामन बत्न इत्तर (द-ব্য শ্চাপ্দরসাং গণৈঃ॥ ভাষানবস-(त ताःमा कामनः। भुकाभवान्। চক্রে মাত্বধা ঘোর মত্যুকু পিত্-बाद्धया ॥ उन्। भाभन। (बाक्वाय य गळु (कांशररकाउः। म कधान মহ। হও বুক্তাখ্য স্থাত্ নিছ্যা।। তত্র ম্বাত্বা চ পীত্বা চ নাতৃহত্যা• वाजानगर । वीथी अतमुना क्वा **उक्ष ज्ञा**नवजात्रयथा। हेाज कानि-কাপুরাণে জামদগ্রোপাখ্যানে ৮৪ অধ্যায়: ।। গ্লা অপিচ। জাত স•-<u> नु</u>ज्यः (मः ९७ जीर्थ मामार्) उ॰ वब्रः। वीथीः भव्रम्ना कृषा वुक्रभूअ भवार्य ॥ वृद्धा छार मृजः (मा **२५** कामा द्रलाश्चि छाख्या दिन्ना-সোপতা হাবাস্ত ন্যপতদুৰ্বণ: সুতঃ

!৷ তস্যাপি সরস স্তীর• সম্ত্যায भरावनः। घठात्रग निमः भूर्वाः মনযদৃহ্মণঃ সূত্রণ।। ততো হপরত্রা পি গিরি ছেম্শৃঙ্ক বিভিদ্য চ। कामक्र भाउत भीठेम वाक्षममुः इ-. রি: ৷৷ ভস্য নাম বিধি শ্চকে স্বৰণ লোহিতগঙ্গক । লোহিত্যাৎ **স** ুরুসো ভ্রাভো লৌহিত্যাথ্য স্ততো e ভব ।। স কাম ৰূপ মথিল পীঠ মাপ্লাব্য বারিণা।গোপ্যন্ সর্বতী-थानि पक्षिण याजि गागव ॥ পাগেব দিব্য যম্নাং সংভ্রেত্বী বু হ্মণ: সূতঃ। পন: পত্তি লৌহি-(छ) गद्दा दावनारगाबनः ॥ दिव माप्ति मिठाष्ट्रेग्रा वा नहता निच-তেজিय: । স্থাতি লৌহিত্যতো-যেষু স যাভি বুহ্মণ: প্রদ॰ ॥ চৈত্রন্ত সকল মাস শুচিঃ পু্যতমানসঃ । লৌহিত্য তোষে यः সাতি স কৈবল্য নবাপ্যাৎ ॥ ইতি কা-निकानुदारा ৮ दे अथु।यः॥ ল্পী গি শ্লিষ। ইতি কবিকল্লন্দম:॥

লী গি শ্লিষ।ইতি কবিকল্লজন:॥
ওপ্তাবর্গাদ্যোপখ:। লিনাতি লীন:
লীনি:। অন্তম্ভাদ্যোপধ ইতি রমান্থা:। লিনাতি।ইতিদুর্গাদ্যস:॥
বী গি গ গভ্যাং।ইতি কবিকল্লাক্ষন: ॥ বকারোপখ: গ ল্লানাতি

ন্থীত: ন্থীতি:। গি ন্থিগতি ন্থীন: ন্থীনি:। গিনৈব ক্র্যাদিত্ব সিজৌ গ করণ প্রাদিত্ব বিকল্লার্থণ। ইতি দুর্গাদাস:।।

व वकातः। मह वुक्षनमु छन्दिः भ বর্ণঃ। যবর্গন্য চত্ত্র্থবণক । অ-স্যোদ্বারণস্থান দন্ত: ওপ্তম্চ। ইতি वशक्तभः॥ यवद्रकीयवकाद्रभः প ফ ব ভ ম বা ইত্যেক পদোক্ত্যা উৎপত্তিস্থান নোষ্ঠ মৃজ্বা দন্ত্য कार्ग्रार्थं मस्त्रभाषानि उथ म स ন ল সা ব ই তি ভিন্নপদে পঠিত-वान् । यथा मः वृत्वं कि इंडारिनो वकात्रमा अक्षादार छेत्र मञ्जूषार অনুস্থারস্য নকারো ন স্যাৎ ॥ रिविषकाञ्च व्यामहादशिक्षानः দন্ত এবেত্যাহ:। অতএব তদি; কো: পরম•পদ• ইত্যাদৌ তথৈ-বোচারযন্তি। ইতি নুঞ্ববোষ্ট্রী-कायाः पूर्णामात्रः ॥ # ॥ उत्र পর্য্যায:। বো বাণো বাৰণী সূজা ৰক্ণো দেবস জ্ঞক: ৷ তোয লা-স্তুষ্ট বামাশে:। ইতি বীজবর্ণাভি-थान ।। 🕸 ।। অপিচ। वकादा द-क्ला वानः (समः श्रीयदा जवः। ্ইতি কৃদুযামলে মন্ত্ৰকোষঃ।। #॥ **७**न। यक्षराः यथा। वकावः हकः-

नाशांकि ज्ञनी (भाक भवायः। পঞ্চ পাণন্য বর্ণ ত্রিশক্তি স হিত সদা।। ত্রিবিন্দু সহিত বর্ণ भाजाि विख्ना गुज । शक्षा व ম্য বর্ণ পীতবিদ্যুল্লভা ম্য ॥ हजुईर्नभूम वर्ण अईजिकि भुमा-যক। ত্রিশক্তি সহিত দেবি ত্রি-বিন্দু সহিত• সদা ॥ ইতি কাম-ধ্নেতজ্ঞ• ।। 🟶 ।। কোণভ্ৰয় যুভা-রেখা বুন্ধ বিষ্ণু শিবাত্মিকা। মাযা শক্তি: পরা নিত্যা ধ্যান মস্য পু চক্ষ্যতে ॥ ইতি বর্ণোদ্ধারভন্ত ॥क्षा जम्रद्यानः। जन्तभूञ्च भू जाः (रवी॰ विज्ञा॰ शक्रक्षक्रभा॰। শুक्र भानागत्रव्रद्याः बङ्गहादाब्ज्वनाः পরা ।। সাধকাভীষ্টদা দিদ্ধা সিদ্ধিদা পিদ্ধপেবিতা ৷ এব খ্যাত্বা বকারম্ভ তম্ম**ন্ত্র: দশ**ধা জ পেছ।। ইতি বর্ণোদ্ধার ভক্ত।। क वर इवार्थः। इंडि सिनिनी।। व॰ क्ली भुष्ठजाः। इंजि स्मिति।। वक्गवीजः। ইভি ভক্তः ॥ **दः भु॰ जाञ्चनः।। वागूः।। वक्नः।** इंडि भिरिनी॥ वार्छः॥ मञ्जाः॥ कन्यानः ॥ वन्यान् ॥ वन्यज्ञः ॥ वक्गालगः ! इंडि भस्त्रज्ञावली ॥ नाम्नः ।। वद्धः ।। नाम्कः।। वन्त

नः। ইতি नारिनकाकत्रकायः ॥

वः वि यूगान्॥ यूग्रज्यः॥ यूग्राकः
। यूग्रम् भद्म १८ विजीया वज्ञी व
शे वह्रववनाञ्चला १ए०। ইতি
व्याक्रवाः॥

ব'শ: পুণ পুঞাপীত্রাদিঃ। তৎ-পর্য্যান: । সম্ভতি: ২ গোত্র: ০ জ-नन 8 क्ल[े] ৫ अভि**बन: ५ अन्**गः ৭ অনুবায: ৮ সন্তান: ১ ৷ ইত্যমরঃ ।। নিঘন ১০ জাতি: ১১। ইতি জ-**हे। अनक विमुखा अन्यना वा** পুাণিনং মেকলক্ষণঃ সম্ভানো বাশ ইতি জ্যাদিত্য: । খনেন বিদ্যথা বা খ্যাভস্যাপত্যধারা বংশ ইক্তি সূভ্: । বমতি উদ্দিরতি পূর্বপূ-क्यान् वःभः नामीि भः। इउ भव्रहीकाया॰ ভव्रजः ॥ 🛊 ॥ ज्न-জাতিবিশেষ:। বাঁশ ইতি ভাষা। তৎপর্য্যাব:। ত্বক্সার:২ কর্মার: ৩ বৃচিসার: ৪ তৃণধু**ল: ৫ শতপর্বা** ७ ववकनः १ (वनः ৮ सऋतः ১ তেজন: ১০। ইভ্যমন্ন:।। কিষ্কুপর্বা ১) । इंडि किंगियतः ॥ वसुः २२ । ইতি শবরহাবলী।। ভূণকেভ্ক: २० कफालुः २८ कफेकी २० म्हा-বলঃ ১৬ দৃঢগুন্থি: ১৭ দৃঢপঞ: ১৮ **य**न्क मः १२ यान्याः २० म्ट का ७:

२)। जात्रा खनाः। जात्रवः। कवा-यवुः। किक्षिडिङ्युः। भीउनवुः। मृजकृ ह् नुत्महार्मः भिख राहानु मानिव्य । इंडि द्रावनिर्घण्डः ॥ 🗱॥ অপিচ। বংশঃ সরো হিমঃ খাদুঃ কবাযো বস্তিশোধনঃ।ছেদনঃ কফ निउम् : क्षामुत्र (नाथिक्र ।। स।। ७८ कत्रीतः कर्षेः भारक द्राम काका थकः मतः। कवायः ककक्ष मापु বিদাখী বাত পিছল:॥ 🕸॥ ড व्यवास नवा क्याः क्यायाः करू পাকিন:। বাত পিত্তকরা উঞ্চ বন্ধমূত্রা: কফাপছা:মা ইতি ভাব भुकाणः ॥ अ ॥ शृष्ठावयवः । शि-ঠেরদাঁডা ইভি ভাষা।।বর্গ:।।ইভি মেদিনী ॥ বাদ্যভাগুবিশেষঃ । বাঁশী ইতি ভাষা। ইতি ধ্রণিঃ।। ইক্:।। সালবৃদ্ধ:। ইতি রাজ-निर्घण्डः ॥ क्षाकः पुर् मरमहित्सयः। वीमा পাতামাচ ইতি ভাষা। ইতি नप्रमाना।। इक्तृतिरमधः। वानाइ ইতি দোমশাদ্যা ইতিচ ভাষা। ইতি রত্ননালা ॥ অস্য গুণা:। वः नक खुनिक्षान्ती नघु एकं विक যাপহঃ। ইতি রাজবল্লভঃ॥

व नक ही अधक। इंडि हाजा-

वनी ॥ रःभक्कः ही जाकात्माहीयमानः সূত্র । যথা। বৃদ্ধসূত্রক মিত্যাস্থ विन्दु ज्ला स्वीविगः। शुमाशानः বংশকক বাত তুল মকজুল ॥ इंडि श्रात्रावनी ॥ क्षक्रभू ब्राह्माहना खी व्यन्याद्वाहना। इंভि द्राजनिर्घणेः॥ ব'শজ: পু' ৰেণ্যব:। ইতি রাজ-निर्घण्डः ॥ বংশক্তঃ ত্রি সন্ধংশক্তাত:।তৎ-भर्गायः। बीबाः २ वः माः २। इंडि (क्वहन्मुः॥ বংশধা জী বংশরোচনা। ইক্তি नद्रज्ञावनी ॥ বংশভতুলঃ পু্ বেণুববং। ইঞি त्राज्ञिक्षिः॥ वः मधानाः ज्ञी स्वनूययः । इंडि द्र!कविशंधः॥ रम्मनामिका खी रमी। इंडि मद्रवादनी ॥ वः नात्वः हो इक्रम्बः। इंखि बाजिमिंग्डेश পু॰ নলঃ। ইতি রাজ: ৰ্•শপগ্ৰ; नियक्ता। वः मम्भागति ही।। ব শপ এক ক্লী স্থারিকাল । ইবি (इग्ठमः।।

কশপএকঃ পু॰ ক্ষুদ্নংস্যবিশেষঃ
1 বাঁশপাতামাচ ইতি ভাষা।
ইতিশন্মালা॥ নলঃ॥ খেতেক্ষুঃ
1 ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥

বংশপগ্রপতিত লী সপ্তদশাক্ষর পাদছনের বিশেষ:। যথা। দিল্য নি বংশপগ্রপতিত ভ র ন ভ ন ল গৈ:।। নৃতন বংশপগ্রপতিত রক্ষনি জললব পশ্য মুস্কনর মৌ কিক মিবোত্তম মরকতগং। এষ চ ত চকোরনিকর: পুপিবতি গুদিতো বাস্ত মবেত্য চন্দুকির গৈর মুভকণমিব।। বংশপগ্রচরিতেতি কেচিৎ। বংশদল মিতি শান্তো।।
ইতি ছনের মঞ্জরী।।

विश्वा की नाडिहिन्।। ज्नविश्वाः। ज्यम्याः। व्यम्बाः
र कीतिका ३ जीन्नश्चिका ८। व्यम्याः
स्थाः। मूमधूत्रद्धः। निर्मित्रद्धः।
निर्मेशः। मूस्राविद्धः। क्रिंड त्राकः
निर्मेशः।।

ব•শপীত: পু• কণগুগুলূ:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

विष्मभूत्रा खी महाप्तवीन छ। ইতি त्राह्मनिर्घण्टः॥ विष्मभूत्रकः ज्ञी हेक्सूम्लः। ইতি द्राजनिर्घणः॥

বংশরোচনা জ্রী স্বনামখ্যাতবংশ-পরস্থিতখেতবণৌ বধবিশেষ: । ব শলোচন ইতি ভাষা। ডৎ. भर्यप्रयः। पुक्कीद्रा। ইত্যমরः॥ ব শলোচনা ৩। ইতি ভরত:।। ज्गाकी ही 8 मुखा द वा भी 3 यः नजा १। ইতি वेज्ञाना ॥ की : রিকা ৮। ইতি শদরহাবদী ॥ जुगा ৯ पुरुकीयी ३० मृजुा ১১ वः मकीबी ३२ विनवी ३० वक्नाबा ১৪ কর্মরী ১৫ খেতা ১৬ বংশকপু-ব্ররোচনা ১৭ তৃত্বা ১৮ রোচনিকা ১৯ পিঙ্গা ২০ বংশশর্করা ২১ । ष्यम्। खनाः । क्क् वु । क्यायवु । अधूतद्वः। हिमद्यः । त्रक्रणुक्षिका-রিত্ব। তাপ পিত্তোদ্েকহরত্ব। ইতি রাজনির্ঘন্ট:॥ অপিচ।বংশ-का व्॰ रुगी व्या वना बाबी ह भीउना। ज्का काम जुद्र याम क्य भिडाम् कामणाः ॥ श्रवर अर्थः वृगः भाषः कवागा वाउ कृह्-बिए। ইতি ভাবপুকामः॥

বংশবোচনা জ্রী বংশরোচনা। ইতি হেনচন্দ্র। অন্যা গুণাঃ। কবায় নধুরা ককা বাভনী বংশ-বোচনা। তুগাক্ষারী ক্ষ্য খাস र॰माकु

কাসন্নী মধুরা হিনা।। ইতি রাজ-বল্লভ: ॥

ৰংশশৰ্করা জ্ঞী বংশলোচনা। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

বশশলাকা দ্রী বীণামূলং।ইতি
হেমচন্দু:।। বংশনির্মিতশলাকা চ
বংশন্তনিতং) লী দ্বাদশাক্ষরপাদ
বংশন্তবিলং ছনেনিবিশেষ:। যথা।
বদন্তি বংশন্তবিলং জতৌ জরৌ।
বিলাস বংশন্তবিলং মুথানিলৈঃ
পূপ্র্যু য: পঞ্চমরাগ মুদ্মরন্। বুং
জান্তনানা মলি গানশালিনাং
জন্ম মানং সহরি: পুনাতু ব: ।।
বংশন্তনিত মলি দ্বালি ৷ ইতি
ছনেন্মপ্তরী।।

য•শক্ষীরী স্ত্রী ব•শরোচনা। ইডি রাজনির্ঘণ্ট: ।।

বংশাগ্র ক্লী বংশাস্ক্র:। ইতি রাজনির্ঘট:।।

यःभान्ठविजः क्री वःभठविज्ञवर्गनः ॥
। जबु भूत्रागमः। भक्षत्वक्रगास्तरं जः
नक्षणविष्णयः। यथा। मर्गम् भुजिमर्गम् वःष्णा भन्नस्तराणि ह ।
वःभान्हित्रिज्यक्षि भृत्रागः भक्षः
नक्षणः॥ ইजि भद्यत्वावनी ॥
यःभाक्तः भूः वःभमः।क्र्तः। वाः

শেরকোঁডা ইতি ভাষা ৷ তৎ-

रण्मो

भर्यायः । कतीतः २ वः भागुः २ यवकवास्त्रः १ । सम्बद्धः । कयाः । करूषः । जिङ्काः । सम्बदः । कया-यदः । वस्त्रः । भी उनदः । भिजा-मुनार कृष्ट्यदः । क्रिकातिदः । ज्राम् । निर्छ्यदः । क्रिकातिदः । ज्राम्

বংশিক ক্লী অগুক। ইভ্যমর: ॥ বংশিকা জ্রী অগুক। ইভ্যমর-টীকাষা ভরত: ॥ বংশী। ইঙ্কি শদ্রত্বাবলী॥

वःभी जी मूत्रनी। वानी इंडि ভाবा। ইতি नदत्रज्ञावनी ॥ कर्व-ठजूष्ट्रेय । इंजि द्रावनिर्घणः ॥ ব শীবাদ্যস্যবিবরণ ৷ যথা ৷ তা -লেন ব্লাদ্ধতে গীত• তালো বাদিশ্ৰ সম্ভব:। গরীয় স্তেন বাদিবে তह-ভূবিধ মুচ্যভে ॥ তত্ত শুষির মা-নক্ষণ ঘন মিত্থণ চতুর্বিখণ। ভত্তণ ভন্তী গতং বাদ্যং বংশাদ্যং শূবি-त्र छथा।। हर्यायनक मानक धन जानादिक ज्ञा भूविद्र यथा ! বংশোথ পারী মধুরী তির্তিরী **ण**ः कारुवाः। ভোডरी मृत्रवी वुक्का मृक्षिका सद्रनाख्यः ॥ मृक्षः काशानिक वंभ कर्यवंभ उथा পর:। এতে শুবির ভেদাস্থ কথি:

ডা: পূর্ব স্রিভি: ।৷ বভু ল: সরল-ৈশ্চৰ পৰ্নদোষ বিবৰ্জিতঃ। বৈণৰঃ খাদিরো বালি রক্তচন্দনজো হথবা ॥ শ্রীখণ্ডজো হব সৌবর্ণো দক্তিদন্ত-মধ্যে প্পিবা।রাজত স্তামুজো বাপি लोइबः द्वाहित्का २ थवा।। कनिष्ठा-জুলি তুল্যেন গর্ভরদ্ধেণ শোভিত:। शिव्यविक्राभ्यवीरान वःभः कार्य्या भाषाह्यः।। वर्ष्णत्वयं माजा श्लीजि মতঙ্গমুনিনোদিত । ভতো **২**নে১ পি তদাকারা বংশাএব পুকীর্ত্তিতাঃ ।। তত্ৰত্যক্তা শিরোদেশাদধে। বি-षिञ भक्ष्मः। स्थात्रव्युः क्रे भिउ मक्तिशर्दना ॥ शकाकृतानि अ छ। छ। इत सानि कात्राय । ष्ट्यं । ख्यान । प्रश्नान । प्रश्नान कोममार ॥ वरत्रीवीच ज्नाति त्र-ठाकार्कार्क नज्ञा । भाउरगा र्बञ्चन॰ कार्याः स्त्रारिम् नीम रहछरव ।। সিক্লুকেন কলা দেখা তেন সুম্বর্তা क्रवर । भक्षांकुला २४० वन्मः भारत्किकाकृतिवृक्तिजः ॥ यज ष्ट्रवानि नामा नगर वादम्क्षेत्रभा-क्षा । कुरकात जात्रत्रकुरा याव-मक् नि महत्रा। जप्ति नाम वाना বাংশিকৈ: পরিকীর্ত্ত্যতে। একাঙ্কু-ला इ।जूनक ब।जून कड्रब्नः ॥

অভিভারভরত্বেন বাংশিকৈ: সমুঞ্চে ক্ষিত:৷ ত্ৰযোদশান্তুলো ৰংশো **ংগ**-র:।নিন্দিতো বংশ তত্ত্বক্ত স্থপা मधरमाञ्चः। यहानम् ख्या नाम्ता विकारण २थ क्रय खथा ॥ हज्राह्म छै-ন্তমা বংশা নভঙ্গমূনি সম্যতাঃ। म्भाकुरणा महानत्मा नम् अकार-नाकुनः ॥ द्वारनाक्ष्यभानस् विज-यः পরিকীর্ত্তি:। চতুর্দশানুলমি-তো জয ইত্যভিধীয়তে।। বুন্ধা কলো त्रिव विंकुः क्यान्य व्यवस्थिः ॥ নৈবিড্যা প্রৌচত। চাপি সুম্বরত্বঞ্চ শীবুতা।। নাধুর্য্য মিতি পঞ্চামী कु ८क् छिषु छनाः मृजाः। भी ८कात বহুল: ন্তন্ত্রো বিশ্বর: সুটিতো লমু: ॥ व्यमभुत्रक विद्धियाः वर्षमायाः कूटकृष्ठ कमार । वृथानुरमाग বাহুল্য মল্লভা গীতবাদনে ৷৷ এভি र्फारेष गुर्रा ९ जीव निम्हित्जा दः-**निका मञ:। ज्ञानका दिनया ভिछ्छा।** गमकार्धः सुरोक्तः ॥ नी पुरुखः কলাভিজ্ঞো বা শিকো রক্ত উচ্য-তে। পুমজি ইদ্ধমুক্তিশ্চ যুক্তিশ্চে-**७** अन्त छनाः ॥ नूकानदः नुबद्रदः व्यक्षी माद्रग किया। ममखगमक জ্ঞান• রাগরাগাঙ্গবেদিতা ॥ কিথা ভাষা বিভাষাসু দক্ষতা গীত বাদৰে

৷ স্থানে চাপি দু:স্থানে নাদ্নিম্ गरकोननः॥ गाजूनाः ज्ञानमाज्यः उप्पावाहाएन उथा। वा निकन्। গুণা ব্ৰতে ন্যা সংক্ষিণ্য দৰ্শিতাঃ ।। ইতি সংগীতদামোদর:।। बम्माः वि अवःमकाउः। **उ**८-भर्यप्रायः। सन्तरः २ वीकाः १ । इंडि ত্রিকাপ্তশেষ: 11 ৰক ই ড কৌটিল্যে।। গভৌ। ইতি कविकद्मक्यः ॥ (कोविना भिक् ष्ट्रिनी ভावः ष्ट्रिनी कद्रवस्य । इ वकारा एवसा कार्य कार्य স্যাদিত্যৰ্থ:। বঙ্কতে কাঞ্চ ক্টি ল করোভীভার্থ:। ইভিদুর্গাদাসঃ वकः भु बनामथाउभक्किविष्णवः । ७९ भर्यामः। कञ्चः २। इंग्रमग्रः ।। बाद्रविष्ट्क् ७ कत्क्क्यः ४ मूहः ৰাযসঃ ৫ দীঘজত্বঃ ৬ বকোটঃ ৭ গৃহবলিপিয়: ৮। ইতি শব্রজা वनी।। निर्मे जः रुमिथी २० हम्म বিহস্ম: ১১।ইভি ত্রিকাণ্ডশেষঃ ॥ তীর্থসেবী ১২ তাপস: ১০ মী-नवाजी 28 म्याब्याची 20 निकः

नारः १५ मास्रिकः ११। ইতি

वाजनिर्दिः ॥ अत्र भागम्

গুণা:। শরারি বক কাকাশ্চ দা-

जूकाः भवनाभकाः। इंछ ब्रजाः

वनी ॥ व्यनिष्ठ। इन्त्र नाइन कान् চাক্ষ বক ক্রৌঞ্চ সরারিকাঃ। নদ্বী-मुशी नकारका बनाकार्गः भूवाः क्षाः ॥ श्रवास मिला वसार थाउ उमार श्वताः मृजाः। मानः চরাঃ প্রবাদ্যাপি কোশস্থাঃ পা-**दिन उथा।। यदम्या अङ मगा-**খ্যাতাঃ शक्षान्शकाउयः । आ-न्ना मधुदाः मिका छत्रता विद्र-गारगः॥ (जुगुनाः शिह्ना नाः, পি মা'সপৃষ্টিপুদা ভূশ'। তথাভি-बान्तिन एक हि भुस्या भवाउनाः म्जाः। ইতি ভাবপুকাশः॥ 🐙॥ यनामथाउनुस्रवृक्षः । उर्भर्गा-यः। मिववल्ली २ भामुभडः ७ এ-काश्चीनः ८ वम्: ६ । इंडामतः ॥ একা श्रीचा ৬ बुकः १ বসুকঃ ৮ বস্ कः २। इंजिः उँगेका ॥ वक्शुब्रः > ि णिवमञ्जी >> । ইতি णपत्रज्ञा-वनी ॥ काकनीर्यः ১२ ज्वनुद्धः ১७ णिविभूगः **२८ काकनामा २**६ वम-रुषेः १५ बन्द्रकः ११ द्रकन्यः १४ মুনিতকঃ ১৯ অপস্তিঃ ২০ বঙ্গুসে-নক: ২১। ইতি রত্নালা।। অংগস্ত্যঃ ২২ শীষুপুষ্ণ: ২৩ মুনিফন: ২৪ বুণা-तिः २० पीर्यक्षकः २७ वकशूझः २१ मूत्र नियः २४। निष्ठ भी व नीव (वा:

हिउ क् मूगरा जाइ जुर्तिया १गिखः। नथुत विभाव (राव गुम काम वि-बार्षनण्ड ज्उष्दः॥ उथातः। व्यवस्ति শিশির গৌল্য ত্রিদোবমু শুনা-भरः। वनाम काम रेववर्ग ज्डम्क वनावरः॥ इंडि ताजनिर्घणेः॥ य **পিচ। অগন্তি স**স্ম• मीउ• চাতুর্থ কনিবারক'। নক্তান্ধ্যনাশন' ভিক্ত' क्यायः कर्षेभाकि ह ॥ भीनम स्मया পিৰমুণ বাতমুণ মুনিভি ম্বত। ইতি ভाव পुकामः॥ यन्। इ। वामकन्। ह भूञ्चाणि वक्षायनमा हेव कि । कर्षू-পাকানি ভিক্তানি কাসক্ষয়করাণি ह। ইতি दाबरल जः ॥ तकः शामु-পউশ্চৰ শিৰাপীড়ণ্ড সুবুত: । वमुकण मिवाकण मिविष्टे: क्रमण्-बकः ॥ निवनल्लिः निवाहारः ना ম্রবো রবিসানিত:। বকোতিশি . भित्र खिल्डा मधुरता मधुगक्तकः ॥ लिख राष्ट्र कक थान मुनकाती ठ দীপনঃ। ইতি চ রাজনিঘটঃ।। শি-বনলী পাশুপত একাগীলা বুকো वत्रुः। वूरका श्नुकः कर्त्रे खिकः कफ পিত্ত বিষাপহ: ॥ গোনিশ্ল ত্ৰা मार मध (माथा मुनामनः। ইত্যাপ -ভাবপুকাশ:।।।।। তালব্যশকার:। ৰ্থা। শো বাভো বপরে। বকঃ। ইতি

वीष्ठवर्गाज्यान ॥ 🕸 ॥ ऋष्वद्रशाः द्राकाविष्मवः। म ह जीवमन्द्रः। ইতি মেদিনী।। অত্র কোষে পব-गी य वकात्राक्ती भांठेत्वा १यः मदः কিন্তু অমরটাকাথা ভরতেন অস্ত্য-স্থবকারাদি বচ বক ধাতুভ্যা• ক্রু भिग व भुजारयन जन् भुजारय न ह गाविजः॥ 🗱 ॥ यञ्जविष्मयः। यथा । जन कहन भाजान माना ज्यत বালকা:। বকাদ্যা যত্র ভেদা: न। बहु।काम्याक मृविकाः ॥ ইতি भक्रिक्तका ॥ चाम् विवद्रभः यथा । भीर्यक्रिके काठज्ञभा शिनायर म्र-मुजाखक । जीर्ग्यक् कृद्वा भरहर ह्ना। करवा विविध्या । इंडि रेवन्त्रकः ॥ कः ॥ अनुब्रविष्णयः। त्र ह শ্ৰীকৃষ্ণেন হ ডঃ। যথা। স্বণ স্বণ বৎ স হ্বল সরে পায্যিষ্যন্ত একদা। গর্ खनामयाज्यानः भाषयिद्वा भभू र्क-লং ৷৷ তে তত্ৰ দদৃশু বালা মহাসত্ত্ব মবস্থিত । তত্ত্রসু বজু নির্ভিন্ন গিরে: कृष्टे भिव हूं। अ देव बरका नाम নহানস্রো বকরপধৃক্। আগতঃ তরসা কৃষণ তীক্ষ্তুপ্তে: প্গুসদ্বদী।। क्षः महावकगुष्ठः मृक्षे वामानत्या **ए** डंकाः । वज्रु दिन्तिगारीय विना প্লে বিচেছদ; ॥ ত তালুম্বাং

भुरह्ड मनिवद्भाशानमून् निख्त क्षणम्ख्रताः। हहम् जाम्। १७वन-বাক্ষত বক স্তাণ্ডন হস্ত পুন র-ত্যপদ্যতা। ত্যাপতত্ত স নিগৃহ্। তুণ্ডামে দোর্ভ্যাণ বকণ কাসমথা স হা॰ গতি:। পশ্যৎ স্বালেষ্ हरात्र लौलया मुरावरका वीत्राव া দিনৌ ভুসাং ॥ ইভি ঞ্জিভাগবতে े ३० ऋहत ३० अस्तानः ॥ नकिष्किक। जी मध्नारविष्मयः। ुछ८ भर्गग्रायः । वकाठी २ । इंडि श्वावनी ॥ ৰকজিৎ পু॰ ভীমসেন:।ইতি ত্ৰি-কাওশেষ:।। একৃঞ্চ ।। বক্ধ্পঃ পু· বৃক্ধ্পঃ। ইত্যমর ॥ धिका ॥ बक्तिमूहनः भुः जीमरमनः। ইতি (इनहमुः ॥ 🗐 क्षण ॥ বৰপুষ্ণ: পূ॰ বৰুবৃক্ষ:।ইতি শব-ं द्रञ्जावनी॥ यगिखनमूम क्री॥ **ब**क्वृत्तिः भू वक्वृत्त्रवर्जनविनिष्ठः । यथा । भाष खिला विकर्मञ्चान् दिवडालव्डिकान् मठे।न् । रेइजू-कान् वकवृद्धीः क वाद्याखनाणि नाहरार ॥ इंडि विक्नुभूद्रार ० अः। अक्षायः।। उन्। वक्षा यथा। अर्दाश्मिष्टे निकृष्ठिकः मार्थ

नाधनख्टभद्रः। मार्का मिथ्रा-विनीज्फ रकवृद्धि क्मावृज्यः ॥ ইতি ভটাকাযাণ গ্রীধরম্বানী ॥ অপিচ। অধোদৃষ্টি ধৈকৃতিক: সা-र्थनाथन उट्भवः। मठेः मिली वि-নীতশ্চ বকবৃত্তি ক্দাস্তঃ।। ইতি भाष्माखद्रथए७ ३५६ व्यव्यातः ॥ বকবৈরী পু॰ ভীমসেন:। ইতি क्रिवितः॥ श्रीकृषः ।। वक्वुञी भुः निष्ठाविनीकः। वक-वृज्ति:। इंडि क्रोधित:॥ उत्रु **लक्ष्म यथा। अक्षा**मृष्टि रेनकिकः ৰাৰ্থসাধনতৎপর:। শঠো মি-থ্যাবিনীভক্ষ বক্বুত ধরো দ্বিজঃ।। ইতি দানসাপরে মনু:।। वकाही जी वकहिक्किकाम् नाः । इंडि शादावनी॥ वकातिः भुः ञ्रीकृषः। यथा। उना ব্কারি॰ সুরলোকবাসিন: সমা-कित्रमन्दन मिल्लकामि जिः। मभी-ডিরে চানক শত্র সম্ভবৈ স্তবীক্ষ্য গোপালসূতা বিসিমিরে ॥ ইতি প্রিভাগৰতে ১০ স্কন্ধে ১১ অধ্যাথ: वहनः भुः बनामथ्राउभुद्रवृक्षः। ७८ १ र्यायः । (क्नतः २ । ३७,५५३ ।। কেশর: ৩। ইতি ভরত: ॥

বক্ল: ৪ সি ছকেসর: ৫ বরলকঃ

৬ সীধুগন্ধ: ৭ মুক্ল: ৮ মুজল: ১। इंडि नदत्र दावनी ॥ जीमूथमधू **२० (हाइन: ১) मधुभुद्र:)२ मूत-ভি: >**) जुगद्रानम् : > । श्विम्पूर २८ मात्रहिकः २५ कत्रकः २१ मी-সংজ্ঞ: ১৮ বিশারদ: ১৯ গ্রুপুষ্ণ कः २० धनी २) समनः २२ सम्। মোদ: ২৩ চিরপুস্ন: ২৪। অস্যত गाः। नी उलद्वः। क्रम्यद्वः। दिवरमायः नामिष्। मधुत्रष्। क्यायषु । मना-ए। इर्थनायकवृष्य ॥ उर्द्रमु-मखनाः। काराष्ट्रः। कीवाराष्ट्रः। मूत्र जिष्यः। भी जनपुः। मशूत्रपुः। निक्दः। कवायदः। यनमः गुरुः कात्रकष्यः। ইতি त्राजनिर्वणः॥ অপিচ। বন্ধৰো মধুগদ্ধক সি•হ কেসরক তথা। বন্ধল স্তবরো হনু-कः करूः भारक द्राम एकः ॥ कक পিন্ত বিব খিত্ৰ কৃমি দন্ত গদাপ-रः। ইঙি ভাবপুকাশ:।। তৎ कनखनाः। वज्रनः मधुवः गाहि **प्रत्याकतः भवः॥ ७८ भूञ्च** গ্ৰাঃ। পদ্ম কৰাৰ নধুর শীত। शिखककात्रुन्८। उद्द८ वज्रव भु-बाग कञ्चादाएभन भारेन। हेडि ब्राह्मदञ्जनः॥ 🕸 ॥ च्यानारशिक र्स्या। बिहत्रुडः उदा ज्रा माह्मः

वनुमाग्यः। चात्राट ज्ञिषागुरा ধরী সভাপবিতু মুদ্যভঃ ॥ ভত ন্তমণুতো দৃষ্টা কোধাথাত দৃশা হর:। মর মালোক্যামাস শিখা-গা্চরণান্তিক ।। আলোকিত ব্রি-নেত্রেণ মদনো দুঃতিমানপি। প্রা-मञ्च उना युक्तन् भानामात्र**ङ**∮ ककावर ॥ शुम्क्याती हताी **पृष्ट्वारमो अमूमायुषः । উৎममर्ज** धनुः। मुक्त उद्धागामाथ अक्षा ॥ यहात्रीयाद्वियम सक्त्यागृष्ठः सन्। পুভ । স চম্পকতক জাতঃ সুগ্গ-ন্ধাঢ়্যে গুণাকৃতি: ।। নাহ**স্থান**• সূভাকার বদাসীদ্বজুভ্বিত । ত-জ্ঞাত কেশবারণ্য বন্দল নাম-তো নগৈ:॥ যা চ কোটী শুভা স্থা-সীদিব্দীলবিভ্বিতা। জাতা সা পাটলা রম্যা ভ্স্রাজিবিরাজি-তা।। নাহোপরি তথা মুঠে। স্থান• **इन्स्यिन्छ । शक्ष्यमाञ्चरङ्गा-**তী শশাস্ক কিরণোজ্জ্বনা ৷৷ উদ্বৃৎি মুষ্ট্যা অধ: কোট্যা: স্থান বিজ্ঞা ভূবিত । তথা ছহপুটা মলী সং-জাতা বিবিধা মূনে ॥ ইতি 🗐 বা-**मनभूद्रा**रि ७ अध्रायः ॥ वस्ता जी কটুকা। ইতি রাজ: निर्घणेः॥

ধন্দলী জ্রী কাকোলী। ইভিশম-ठिनिषुका ॥ বক্লঃ প্ বহলবৃক্ষ:। ইতি শব-ब्रज्ञावनी ॥ द्दक्का जी वनाका॥ वाजाद-ি জ্রিন্দাথা। ইতি মেদিনী।। ब्रकार्छः भू॰ वकः। ইতি ত্রিকাও (শ্ৰ: !! বন্ধ ড গভৌ। ইতি কবিকল্পভ্ৰম:॥ ড বঙ্কতে। ইতি দুর্গাদাস: ।। व्कावाः कि अर्किः॥ श्रीनः॥ वहनाई:। इंडि (मिनि ॥ वहत्म्क्ली ৰক্তা^{ন্ত} ত্ৰি যোবকু জানাকি সং। ইতি ভরত:।। ঔচিত্যাৎ বছ বিশিষ্ট বদতি। ইতি মুক্টঃ ॥ **७८ भर्यायः । वनः २ वनावनः ७।** - इंड्रामद्रः ॥ यमानाः ८-दथा ७॥ ইতি জটাধর:।। সম্ভবক্তা। ইতি ভরতঃ ॥ বহুভাষী । ইত্যেকে ॥ **७८ न**र्यायः । वात्मयुक्तिनरू २ বাণনী ৩ বাবদুক: ৪। ইত্যমর: ॥ वहनः ৫ সুবচাः ৬ পুবাক্ १। ইভি জটাধর:।। পণ্ডিত:। ইতি মেদিনী বক্ত্রু ক্লী মূথা। ইত্রদর:।। তণর-্ ম্ল°। ইতি শব্**ষালা।। বস্ত্রভে**দঃ । इंडि स्मिनी।। इत्नावित्मवः। हेि (हमहन्पुः॥ उम्र) नक्तनामि

যথা। ভবত। জ্বন। ব্কু বিষম্ঞ कनाइन। उत्था हिया संभाख १३ इन्त उपथुरनाठाउ ॥ वकु युगुा॰ मर्गो महा अरङ्ग र्यान्ट्रेजि शहा-ত ॥ অত্র ছিরাব ট্র স্লোকঃ পুর-विভवतः ॥ वकुः। खुः। जना (यदः ष्ट्रकुरे (ला९ भवः कृत्नः। रह्नवीः না· ম্রারাতে শেচতো ভৃক্° জ-शार्त्राहिः॥ इंडि इल्लानक्षती॥ বক্তথর: পু: দন্ত:।ইতি ত্রিকাও-(শব: II বক্তরঃ পু' ব্রাহ্মণঃ। ইতি ত্রিকাণ্ড-শেষ: ৷৷ মুখজাতে ত্রি ৷৷ বক্তু হাল লী মুখবাদ্য । ইতি কেচিৎ।। ত্রিকাণ্ড:শবে মূথবাদ্য• বক্রনাল মিতিলিখিত।।। বক্তুপউ: পু॰ অশ্বানভোজনপাত্র•। (डावए। इंडि ভाषा। उर्भर्य)।यः । তলিকা ২ তলসারক ৩। ইতি (इयहन्मः ॥ বক্তুভেদী পু॰ তিক্তরস:। ইতি হেমচন্দুঃ।। নুখভেদকে তি ॥ বকুবাস: পু॰ নারস্ব:।ইতিরাজ: निर्चण्डः।। गुथगन्न म्ह ।। বক্তুশোধন ক্লী ভব্যং। ইতি রাজ-

निर्चिष्टः ॥ मूथम् किकत्रेष्क ॥

বজুশোধী পু•े জগীর:। ইতি

ত্তি। ধরঃ। মুখশোধকে তি ।। ব্জুনেবঃ পু॰ অধ্রম্পু। ইতি ত্রিকাগুশেষঃ।।

বক্রং ক্লী নদীবঙ্কঃ। তৎপর্য্যানঃ। পটভেদঃ ২। ইত্যমরঃ॥ বঙ্কঃ ৩। ইতি ভরতঃ॥

ব্জ: পু॰ শ্নৈশ্চর:। ইতি মেদিনী ॥ सङ्बर्गः । इंडि (इम्हन्सः ॥ ক্দু:।। ত্রিপুরাস্র:। ইতি ধরণিঃ ॥ পর্পট:। ইতি রাজনির্ঘট:॥ বক্রগভিবিশিষ্টগুহ: 1 স তু যস্য गुरुम्। निजाद वव्यविष्ठ वामी-য ত্রিত্পাংশান্তগতাদংশাৎ পঞ্চন ষ্ঠাণশে রবি স্তিষ্ঠতি। যথা।ব ক্ৰা: সুত: পঞ্চ ৰঙে হকে ত্বতি বকা বিক দটে: পণ नगाष्ट्ररण । नवस्म मणान जानी काया जरुका गिडिः ॥ द्वार् म কাদশে স্যেত লভন্তে শীঘ্তা প্নঃ । র বিছিত্য শক্তি শাবধেঃ স•-খাত কম্পাতে ৷৷ ন তু রাশ্যন্তর-শ্ৰাশত দ্বিতীয়াদি নিৰূপণারাত্ত क्टू मना वाकी भीषाणी हन्तु ভান্ধরৌ।। ইতি ক্যোতিস্তন্তু:।। ৰক্ৰ: ত্ৰি অনুজু:।বাঁকা ইতি ভাষা । তৎপ্র্যায়:। অরাল ২ বৃত্তিন ৩ জিহা ৪ উৰ্ফি ৫ ৫ ক কি ছ ৬

इड॰ १ यादिषः ৮ यू वि २ ज्य

२० (विक्का ७) विन छ । प्रकृतः १० । इंडि मप्त प्र प्रावणी ॥ व्यवन छः १७ व्यान छः ११ व्यान छ। ११ व्यान

ৰক্ষ কটি: প্ বদরবক্ষ:। ইভি রাজনিঘট:॥ হাটিলকটক্ষা। বিক্ষটিল: পু খদিরবৃষ্ণ:। ইভি রাজনিঘট:॥

বক্রথয়: পু॰ করবাল:।ইতিরাজ-নিঘণ্ট:।।

বক্ণুীবঃ পু• উষ্ট্র:।ইতি ত্রিকাণ্ড-শেষ:॥

वकः थः भूकभक्ती। इंडि मदः द्रञ्जवनी।।

বক্ষ হাল প্লী বাদ্যবিশেষ:। তৎ-পর্য্যায:। মুখবাদ্য হ। বক্ষনাল মিতি বা পাঠ:। ইতি ত্রিকয়ণ্ড- ां(णयः ॥ व्काराणी जी मूथ्याम् ॥ इंडि नद्रशादली॥

ब्कु छुः भू॰ भूक्शकी। ইতি শহরত্বাবলী॥

বক্রন খ্রু: পু॰ শুকর:। ইতিকেচিৎ।। বক্রনক: পু॰ পিশুন:॥ শুকপকী। ইতিমেদিনী।।

ৰ্কনাল ক্লী মুখবাল্য । ইতি মুদুক্ষিত ক্ৰিকাণ্ডংশ্বং ॥

ব্রুনাসিক: পুং শেচকঃ । ইভি বি কাণ্ডশেষঃ॥ ফাট্রানাসাযুক্তবি॥॥

বক্রপুছঃ পু•দ্রী সকুর:। ইঙি ক্রিয়াগুশেষ:।। সলোমসটিল লাফূলঞ্চা।

ধক্রপুল্ল: পু• বকবৃক্ষ:।ইতি শব্দ ব্রহাবলী ।। পল।শব্দ:। ইতি ব্রাজনির্ঘণ্ট:।।

ষক্রবালধিঃ পু॰ সক্রর:। ইতি হেমচন্দু:॥ স্টিলপ্র্শ্চ।।

ধক্রভণিত ক্লী ছাটিলবাক্য । তৎ পর্য্যায়: । ছেকোক্তি: ২। ইতি তিকাপ্যশেষ: ॥

ত্রিকাণ্ডশেষ:॥

बक्तः शृ॰ शनायनः। ইতি শক त्रद्वादणी।।

বকলাস্ল: পু• সক্ষর:। ইতি ্রাজনির্ঘট:॥ স্টিলপুছে ব্লী॥ বজ্বজু: পু॰ শ্কর:।ইতি শদরত্নাবলী॥স্টিলন্থবিশিষ্টেতি।।
বজ্বলা জী স্টুম্বিনিস্প:।ইতি
রাজনির্ঘট:।।

वकागुः क्ली कवाहिरक्वृक्षः। इंडि ब्रह्माना॥ ऋिनागुं जागण्डा। वकाञ्चः शुः इःगः। इंडि (इन-हन्दुः॥ ऋहिनावयत्व क्ली ॥

ৰক্ৰি: ত্ৰি মিথ্যাবাদী। বক্ষাতোঃ কিন্পুভ্যযেন নিম্নমঃ ॥

বজী প্ বৃদ্ধা। ইতি শব্রজ্ঞান বলী । বৃক্তবিশিস্টে ব্রি । যথা। লগ্নেশো যদি বজী স্যাৎ পুণসঃ কার্য্যের বক্তা। লগ্নেশে ২ন্তণ গন তে মর্ত্যে দুংখাদি ব্যাধিসাযুত্তা। ইতি জ্যোতিস্তত্ত্বা।

विकाकिः छी काकृकिः। यथा।
कामस्यन्कन्न उक्ष्य दुन्न भुतानः।
व्यव देख वृष्यार मार्ग माठा वेन्
काकिकिः भरेमः। दुन्न नामार्थ्य किकिरमस्यार मृष्टेष्ठ निर्छात।।
खर्य किकिरमस्यार मृष्टेष्ठ निर्छात।।
खर्य किकिरमस्यार मृष्टेष्ठ निर्छात।।
खर्य कमः। न वाशः न ह खर्ट्य विद्या क्रिश्र्यः
भाजवाः किनिर कृष्टि । कृष्ठाभुः
भीरमस्या विकाकिकिः। काक्
खिनिः। ইखि मृष्कि ख्वः।। सा। सन्
दिलाकिः। यथा। वामी वामक्षा

विरेश्वर विषुषा॰ शृष्टेः প्रविष्टेः मञा॰ | वक्तः शू॰ निर्मावकः। ইতামরটী वा-জন্মনামতিঃ মাধাৎ পটু বটু জু ভ নেতি গণকো গোলানভিজ্ঞ স্থথা क्ष्यािं विश्व अनि भूगसु गनकः পুশুপ্পঞ্চেক্তিভি: ৷৷ ইতি সিদ্ধা स्विद्धामानी (भावाध्यायः ॥ यकाष्ठिका खी अम्छेत्रम्हामाः। विषकामाः। उर्भग्रायः। मिउः ২। ইতি হেমচন্দুঃ॥ বথ ই স্পি।ইতি কবিকল্লছম:।। **ই** ব্ৰ্ব্যুতে। সৃপি গতৌ। ই**তি**্ **हुर्गाहामः ॥**

বথ স্পি। ইতি কবিকল্পদা:।। ৰখতি। সূপি গভৌ। ইতি দুৰ্গা-मानः॥

ব্য ই খঞ্জে। ইতি কবিকল্পদ্ম:।। ই বঙ্গুতে। ইতি দুর্গাদাস:॥ বগাহ: পু॰ অবগাহ:।ইতিমূ বোধব্যাকরণ ভরতশ্চ।। ব্যু: পু॰ বক্তা। ইতি নিদ্ধান্ত-

को मून्रामुगानिवृक्तिः ॥ वावम्कः । इंडिम क्षिष्ठ नार्त्वागा दिवृद्धिः ॥ ব্ব ই ড গতি নিন্দার মুজবেষু। ইতি কবিকল্পদ্ধঃ।। ই বংঘ্যতে উ ব'ঘতে। জবেএব কৈন্চিৎ পঠ্যতে । इंडि मुर्गामागः॥

যা ভরত:।।

क् বক্রোক্তিভিঃ। হ্রীত: সমুপহাস বঙ্কা দ্রী বন্ধাগুভাগঃ। তৎ পর্য্যা-यः। পল্যयन २। ইতি ত্রিকাণ্ড-(শ্ব: !!

> বিক্ষলঃ পুণ কটেকঃ। ইতি ত্রিকাঞ্ড-(শেষ: !!

> वक्ष्यः जि वजः। यथा। वस्यः । इंडि मुक्तदाधवताकद्रमः ॥ विक् की भार्षात्र। उर भर्गायः। পण्क २। इंडि (इव्हन्मः।। বক্সি: পু' ক্লী বাদ্যভেদঃ। ইত্যু-

गाहित्कावः॥ शृहसाकः॥ भार्चा-ছি। ইতি সিদ্ধান্তকৌমুদ্যামূণা-मिबृज्धिः ॥

वकः क्री थाज्**विष्मवः। द्रा॰ ই**ভি ভাষা। তৎপর্য্যায়:। ত্রপু: ২ স্বর্ध-कं अनागजीवन 8 मृहक् ६ त्रक् ১ ভক্প শ্ৰ ৭ পিচুট ৮ চক্ৰম জ্ঞ • ৯ তমর ১০ নাগর ১১ কন্তীর >२ व्यानीनकः >> **त्रिःहनः >**८ । ইতি ছেমচন্দু: ৷৷ স্ববেত্ত• ১৫ নাগ• ১৬ ত্রপু ১৭। ইতি শব্রব্যাবলী।। অস্য গুণা:। তিক্ত বৃং। মধুরত্ব• 🗜 ভেদিল্ব । পণ্ডেল্ব । ক্রমি বাত नानिवः । (अथ्यवः । किथिए-পিত্ত নারি বৃঞ্চ। ইতি রাজব লভঃ

॥ अनामुक्रमास मुद्देवाण् ॥ क ॥ जीजकः॥ प्रणविष्णव श्रुः जृति । ইতি মেদিনী॥ স তু প্রাচীদেশা-स्वर्गडरम्भविष्मयः। यथा। अक् वका मम्खनका अस्तिति विश्तिः द्राः। ইज्रुপकम्या माल्ला मागव (गानकाः भाहति कनमहाः मृजाः ।।ইত্যন্ত মৎস্যপুরাণ বচন ।। ম **छाड्रतः यथा। आ**द्मयरा मञ्ज् वद्मा পবন্ধ ত্রিপুরকোষলা:৷কলিকৌ-छाञ्च किञ्चित्रा विषर्ভ नवत्राप्तः। ইতি জ্যোতিস্তত্ত্বপূত্র কূমাচক্রবচন• ॥ उम्र मीया यथा। ब्रज्ञाकब्रः मः মারভ্য বুদ্ধপুপ্রান্তগ শিবে। বঙ্গ-रित्मा भवा (शुक्तः महीमिक भु দর্শক:॥ ইতি শক্তিসঙ্গনতত্ত্বে ৭ भ्रोतः॥

बकः भू॰ हन्तुवःभीयवित्राङ्गभू थः। यथा।वितः স্তপ্ত । काळ अक बक् कित्रकाः। সৃদ্ধ পৌঞান্চ वालवा অনপান ख्याक्ष छः।ইতি गाञ्च ५८८ अथायः॥ ॥ वा-द्धां ।। कार्भा मः। ইতিমে দিনী॥ वक्ष की निन्द्र । ইতি द्रञ् भावा॥ वक्ष पण्डा छि ।। वक्ष भू॰ वार्डाकः। (वश्च इंडि ভावा। ইতি শহরত্বাবলী॥ वक्षण्यक जी का जा शि हिन्दे ।

क्ष्या ।

वङ्गानमा है हव हि । क्रिनाका-

নি তিক্তানি কাসক্ষযকরাণি চ।

ইতি রাজবল্লভ:।। वक्वा जी द्राणिगीविष्णवः।इंडि হলাগুৰ:।৷ বঙ্গালীতি চ নামান্তরণ वक्षानः ेभू रेख्यवद्रागम्।भूयः । यथा। वक्षानः शक्षमः यक्षिमपु-त्रा इर्वक उथा। (नणात्था माध्यः मिक्क् रेड्रवभूयाः भुकीर्द्धिजाः ॥ ष्मगु श्वानः। कक्षानित्विष्णकत्रः ওৰর ভপষী ভাষতিশ্লপরিন-ণ্ডিতবামহন্ত:। ভমোজ্জ্লা নি-विखबबढीकनारमा वकान है-ভ্যভিহ্নিভ স্তব্দার্কবর্ণ:।। বাডবো (पववक्राता गृशाः न न्यान मध्र-**यः। পুহর্ষে বিনিযোক্তব্যঃ প্রোক্তো** २य॰ मूनिना स्य॰ ॥ ইতি সঙ্গীত: ब्रज्ञाक्तः।।

হরিভাল । ইতি .. (इन्हमु: ॥

वकानी की टिन्नवन्नागमानानि। যথা। ভৈরবী কৌশিকী চৈব ভাষা दिनावनी उथा। वक्रानी छिङि ব্লাগিণ্যে ভৈব্ৰবৈদ্যৰ বল্লভাঃ॥ इंडि नदीउरात्यारतः ॥ यन्। মূর্ভি: মনোজ্ঞযুক্তাগুণভূষিতাখী বিচ শুক•নখানা ধরণীধরস্থা। প্রাণ্ডাঃ अभावी करनीयमुर्जि वंशालिका শুঙি সাজ্যীতা ॥ ইতি সঙ্গীত त्रदाक्तः ॥ वकानी छेउवा छा । वहः भ• की त्रभको । इंटि यानिनी ॥ গৃহা-শন্যাম বড্ছভাত্। ঋ ধ ছীনাচ বিজ্ঞেশ মূৰ্ছনা পুথনা মত। ॥ इंडि मक्वी उर्र्भाः॥

बहुतः . भुः अकमितः। क्रिकी इंडि ভाষा। ইত্যমর: ॥

ৰঙ্কু: জী গলাসোতোবিশেষ:। যথা। ত্ৰস্যা: স্বোত্সি भীতা চ ৰড্ফু: ভ্ৰুন চ কীৰ্ত্তি । ইতি **नप्राणा ॥ माह (क्ज्याल दर्यञ्)** नक्रा। यथा। अवः नान्।वहिश्रताः ষিল্পভন্তী তত উপর ভবেগা কেত্ মালমভি বছক্ষু: পুতীচ্যাণ দিশি সরিৎপতি॰ পূর্বিশতি। ইতি খ্রী-ু ভাগৰতে ৫ ক্ষকে ১৭ অখ্যায়: ॥ ৰুচ ও বাচি॥ স্নেশে। ইতি

कविकलुक्जनः ॥ 🕹 वङ्ग । ष्वरः (मम् इरङ्क्षा न वहः जुल् व वहः। ইতি হলায়্যঃ। ইতি দুর্গানাসঃ।। क भन्तरा । ইতি कविक्य-क्रमः॥ जल्हाना वहविष्णवः। ক বাচযভথেজা ভাগ নিভি ह्वाययः। इंडि म्र्गाशामः॥ व छे वाहि। इंज कविनन्-হৃম:।। ল বক্তি ও বক্তা। অমাদ-ডি বিভক্তি র্ন পুষোজ্য। ইত্যাল-

वधः क्री बाक्या १ इंड्रबद्धाः ॥ वहकुः भुः वाक्षाः। ইতি विविधी। वहतः विवावनृकः। ইতি शिक्षिनी ॥ वह शे जी भाविका॥ वर्खिः॥ **मज**रजनः । इंडि मदब्र्वावनी ॥ নেদিন্যা বচণ্ডা ইতি বরণ্ডা ইতি ह भार्टः ॥

क्षात्रिकाः। ইতি দৃর্গাদাসঃ॥

ৰচন জ্লা শুগ্ৰী।ইতি শব্দচন্দিক। ॥ वाक्रुः । ७८ भर्यप्रायः । हेद्रा সরস্বতী ব্রহ্মী ভাষা বাণী চ जातना । गित्रा भीक गित्रा एकवी পীর্দেৰী ভারতীখরী ৷৷ বাখান্তা বচসাধীশা বাণ্ডেবী বর্ণনাভূকা। বচন ভাষিত চোক্তি ব্যাহারো-विभिन्न बहुः ॥ बार्युवी बहुरमा

द्भव भर्यायः भद्भिकी र्डिङ: । स्था ॥ भवीविजिः ॥ इंडि मद्यवादनी ।। 🚓 ।। তবু ত্রিবিধ । যথা। ব শিষ্ঠ छैवाह। वहने बिविशः रेणन (नो किरक रेविंगरिक उथा। সর্ব- জানাতি व्याज्ञ वियंगकान हक्षा। অসত্য মহিত পশ্চাৎ সাম্পৃত मु अ मूनरतः । मृत्कि मञ् वंप्र छि নহি তেবা॰ কদাচন।। আপদ: পু)ভিজনক পরিণাম সুখাবছ।। দযালু র্ঘাশীলন্চ বোধ্যত্যেব वाकार । मुजिनाकार जूशाजूना সরকালে সুথাবহ। সভ্যা সারণ হিতকর বচসা শ্রেষ্ঠ নীপ্পত।। এবং স ত্রিবিধং শৈল নীতিসার িৰপিত । কথ্যতা বিষ্মধ্য কি: বদানি বাক্য মীপ্লিত।।। ইতি युक्तविवदर्व जीकृष्ण इस्रथए 8) অধ্যাব:।। 🗱 ।। বিভক্তি:। সা ভূ স্যাদি স্ত্যাদিক্ষ। যথা জে রে-কৈকণ বচনণ ক্ৰমাৎ ক্বন্ত্ব স্ব স্ক্ৰাণ नहार । इंडि मूक्तवाश्वहाक्रमः॥ बहनगारी वि वेहतिष्ट्उः। इंड नबहोकायाः त्रमानायः ॥ ब्रामीयः जि कथनीयः। ইजि वहः भारताः कर्मान व्यनीय शुक्रायन

बिइम्र• ॥ शान· यथा (यागाऽ॰ (ভদ উত্তো वहनीय डा जी लाका लया दः । यथा। जन लुवारः (कोनीनः विभानः বচনীশতা। ইতি হেমচন্দু:॥ বচনেহিতঃ ত্রি বচনে তিৡতি বঃ। वष्मश्रः। उर्भिश्वावः। विष्यः २ বিনযুগাছী ৩ আশুব: ৪। ইভ্য-মরঃ।। বশ্য: ৫ পুণেয: ৬। ইতি কেচিদিভি ভরভ: ॥ वहरनाभक्ताः भूः वाक्राव्रद्धः। ইতি ভরত শব্দরত্বাবলে।।। তৎ-भर्यप्रयः। छेभन्यामः > वाह्यसः २। ইত্যমন্ন: ॥ बङ्घः॥ मर्ठः। इन्डि (मिमिनी।। विष्णुः भुः भावः। यथा। भूः मि बखः क्कुभगु क वहल् क्रंगम् खथा। छत्र-গুল্চ শরণ্য: স্যাদমিত্রে সূণি রিং ত্যপি। ইতি শব্মালা॥ ৰচসাংপত্তি: পুং বৃহস্পতি:। যথা । बीरवा शक्तियाः मूब्रङ्क वंत्रमाः পতीको। ইতি দীপিকা॥ বচস্কর: ত্রি বচনেছিত:। ইতি কেচিৎ 11 वठा जो श्वेषध्यामयः। वह इंडि ভाষा। उट भर्गायः। উनुगद्धा २ बद्भुष्टा अलालाभी । अवन्ति-

কা ৫। ইত্যমর:।। ভীক্ষা ৬ জটিলা १ सक्ना ৮ विजया २ उंगा २० द्राक्षाची >>। ইতি द्रज्ञाला ॥ বচ্যা ১২ লোমশা ১৩। ইভি জটা-थदः ॥ ভদু। ১৪। অস্যা গুণাঃ। षाञ्जिञ्ज दुः । कहुत्वः । উक्षदः । কফামগুস্থি শোফ বাত জুরাতি-সার সাদ ভূত নাশিত্ব। বান্তি কারিত্বঞ্চ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ৠ। অপিচ। বচোগুগন্ধা বডগুন্থা গো-लामी भउनिर्विका। कुमुनवी ह भक्ना बढिलागा ह लामना ॥ বচোগুগন্ধা কটুকা তিক্তোঞাবাম্ভি विक्रिक्ट । विवन्नाध्यान मृलद्री শকৃন্ত বিশোধিনী ॥ অপমার करकात्राम जु अ अनुनिनान् श्रर । अथ श्रामानी वहा। भारमीकः বচা শুল্লা প্রোক্তা হৈমব গীতি সা। रिश्नवज्रापिजा जब्द म्ल॰ इसि বিশেষত:।। অথ মহাভরীবচা। যস্যা লোকে স্বলীজন ইতি নামা-खत्र । সুगन्ना भुशुगन्ना व विष्य-बाद ककं कामनूद । मुम्रद्रवृक्ती-क्टा इट क्थे मुथाना विनी ॥ याः পরা সুগন্ধা স্বাগুছি র্যস্যা লোকে मरा जरा ३७ नाम । ज्वगृहिः मुगद्गान्। उट्डा श्रीन खगा ख्डा ॥

অথ চোপচীনীতি লোকে পুসিবা । তস্যা গুণা:। দ্বীপান্তর বচা ক**্রী** তিক্তোঞা বহি দীপ্তিকৃৎ। বিবন্ধা-ध्यान म्लज्ञी मक्त्र्व वित्माधिनी ॥ বাত ব্যাধীনপমার মুন্মাদ ভ-নুবেদনাং। ব্যপোহতি বিশেষেণ ফিব্লসাময নাশিনী ।। ইতি ভাব-**পুकाणः ॥ ॥। अश्वत्रकः। वहायुव्या** বাত কফ তৃষ্ণাম্বী মৃতিবজিনী। ইতি রাজবল্পভ:।। 🗫।। অন্যह । অন্ডি র্বা প্র্যাজ্যেন মাস মেক্স সেবিভা। বচা স্বর্যান্নর॰ পাজ্র• नु जिथावर न गृज ॥ हम्म भूर्य। गुर्ह भी छ॰ भलस्मक॰ भरगानि छ॰ । वहाया खर्का॰ अर्याक्राम् জ্ঞান্বিত: নর•॥ ইতি গাৰুডে ৯৮ व्यथायः ॥

বচোগুহ: পু॰ কর্ণ:। ইভি রাজ-নির্ঘণ্ট:।।

ব**ন্ধ** গভৌ। ইতি কবিকল্পদ্ৰম:॥ বজতি।ইতি দুৰ্গাদাস:॥

বন ক সংস্কৃতী ।। গতৌ । ইতি
কবিকল্লজন: ।। অয়ং নার্গণসংস্কারে ইতি পুঞ্জো নার্গণস্য শরস্য
পক্ষাদিনা সংস্কারো নার্গণসংস্কার: । ক বাজযতি পক্ষি বাণং
কাপ্তকার: । ইতি রনানাথ: ।

মার্গণ স'স্কার্থো রিতি কশিৎ। ইতি দুর্গাদাস:॥

बजुः शुंकी इन्द्रमहाज्ञिविष्मवः। वाङ् इंडि ভाषा। उৎপर्यग्रायः। द्यातिनी २ स्रतिमः ७ जिपूतः ६ পবি:৫শতকোটি: ৬ স্ব ক: ৭ শস্ব: ৮ हाम्रानि: ৯ अनिनः २०१ हेन्ड्रः गतः ॥ क्लो**ल**े >> ভिन्ति >≥ ভिদुः ১০ **म** कम् ১৪ मग्नः ১৫ म•वः १५ जमनी ११ वज्रामनिः १४। ইতি ভট্টাকা।। জন্তারি: ১৯ ত্রি-म्मायूष २० मञ्चात २३ मञात ২২ আপোত্র• ২৩ অক্ষত্র• ২৪ ৷ ইতি পুৰুষোত্তম:॥ গিরিকটক: ২৫ ৌ: ২৬ মভোপ্তে ২৭ নেষভূ ভি:২৮ গিরিজ্য:২৯।ইভিশব तञ्जावनो ॥ काञ्चविः **७**० मञ्जः ७४। **इं**जि ब्रहेश्यः ॥ जिन्: २२ व्ययुक्तः ৩০। ইভি ত্রি চাওশেষ:।। 🖫।। অ স্যোৎপত্তি র্যথা। তথেত্যক্তঃ স ब्रविना जुमो क्ञा पिवाकब्र । भूथ ক্ চকার তত্তেজ শ্চক্রণ বিষ্ণো রক্ত न्नार ॥ जिम्लकाणि कपुना वजु मिन्द्रमा ठाविक । देवजा मानव সাহরু: সহসুকিরণাত্মকা।। ৰূপা क পুতিমককে दुशे পानामृत्व म-र्रान्मणाकाथ उपुष्टुः भारक्शः

त्रतः भूनः॥ व्यक्तंत्रिण उउः भारते न কশ্চিৎ কার্যেৎ কুচিৎ। যঃ क-রোতি স পাপিষ্ঠাণ গতি মাপ্নোতি निन्ति जा । क्षष्ठातांग न्वात्यां छ লোকেমিন্ দুখে সংযুক্ত ৷ তমান वर्ग कामाथी हित्बद्वाय अत्म ह ॥ न कृति कात्राय भारते प्रवाहतमा ধীমভ:। ইভিমাৎস্যে ১১ অধ্যাযঃ ॥ शाः यभित्र। भुविषाः क्षतेतः ण्राह्मा रिन्छ। माजुः भूतनत्त्रः। मन्दर्भाष्ट्र নূথ বাল কটিন্যন্ত কর মহৎ।। **उरेम)वास्त्र २थ मृह्ण (शर्मी**॰ भाष्मभा वामाः। मुक्त द्वृतिक मण् काणाः कद्राज्याः जग्रह्थ जाः ॥ ভতঃ কোপ সমাধ্যতো মা•সপে-भी भाजकातुः। कत्राज्या गर्मतायामः **७७: मा** कठिना ज्वर ॥ डिस्कृनि-र्कक वत्रव द्राथा २ व व व व्या । শতপরাচক্লিশ: সংজ্ঞাতো মাণ্-সপেশিত: ।: ইতি বামনে ৬৮ অ-भागः ॥ 🗱 ॥ वृजामुत्रवशार्थः प्रधी-विमूत ब्रञ्जा हेन्सु छ गा विश्वकर्मण निर्भि उदबुम् । भूमानः यथा । अवः क्ठवाविराठा मधाद्वाथवन खन्। পরে ভগবতি বুদ্ধণ্যাত্মানং সন্নযন্ बरो।। यठाकाम् मना वृषि उद् मृक् धुष्ठवद्दनः । वाह्निः भद्रमः

হোগ ন দেহ বুব্ধে গত।। অথে-ल्मा वज्रुम sमs निर्मि छ विश्वकर्मा। মুনে: সক্মিভি কৎ সিক্তো ভগবন্তে-कर्ना नुष्ठः ॥ वृष्ठा (एवगरेगः नर्दि 'ৰ্গজেন্দু। পৰ্য্যশোভত । স্তৃয্মানোম্-নিগণৈ জ্বৈলোক্য হর্ষধন্নব।। ইতি শ্রীভাগবক্তেও ক্ষন্ধে ১০ অধ্যাব: ॥ 🗱। ভনির্ঘোষবার কবিধি র্যথা। পু-চণ্ডপবনাবাতে নেঘেষু স্তনিভেষুয়:। बि: পঠि জ भिनी या त्रि भाषा या वा-পুদেব্যথঃ॥ তস্য মাভ্ত্ত্য হোর विपूर्रीया २वनीपि ॥ इन्तर्राङ्ग-**क**ञ्जूष् अ वृक्ष भूद्रागः ॥ मूतः कन्।-१ मिजमा देशभित मानि की खेना । विमुक्ति ভयः नाउ भाग्रेः ह পৃহোদরে।। লিখিতে চ গৃহোদরে। इंडि वा भाठे: ॥ देकिसिनिम्ह स्मञ्जन्ह रिवणम्यायन अव ह। भूनस्यः भून-হু শৈচৰ পঞ্চৈতে বজুবারকা:।। ইতি भूतामः॥ अः।। तः वित्मवः। श्रीता ইাত ভাষ।। তৎপর্য্যাयः। ইন্দ্রাযুধ ২ হীর•৩ ভিদুর•৪ স্লেশ•৫পবিঃ ७ व्यञ्चराः १ व्यम्पितः ৮ तञ्चः २ मृष्टः ১০ ভার্মবক ১১ ষট্কোণ ১২ বহু. থার• ১৩ শতকোটিঃ ১৪। অস্যগুণাঃ 1 যড়ুসোপেতত্ব•। সর্বরোগাপহা-ंब्रकष्-। **गर्बाधनागनष्-। (मोश्र**प्ष-

। (मह्मार्छकद्रष्-। तमायनपृक्षः।। ভদ্বিশেষে। যথা। স্বছ॰ বিদ্যুৎ-भु छ भिक्ष भीनत्य्र वयू विश्वन । ষভার ভীক্ষধারঞ্চ সুশাম্যার শূ-य॰ मिर्लिए ॥ # ॥ छम्। इनका যথা। ভমাভ কাকপাদঞ্চ রেখা-काउड वर्ङ्न । जाधात्रमनिन॰ विन्तृ मः बारम मु हिं छथा।। नी-লাভ চিপিট কৃষ্ণ তদ্মু দোষ-न • उर्राहर ।। #।। रज्मर ठर्ड्वर्ग লক্ষণ যথা। খেত লোহিত পীত মেচকত্যা ছাথা কত্সু: ক্রমাদ্বি-প্রাধিত্ব নিহাস্য যৎসুননসঃ শংস-ভি সত্য ততঃ। দ্বীতা কীর্ভি মন্-खना॰ निष निष्क पाल यथा मन्ध्र-**७ । म**र्जाना नगथायथ जु क्विम পথ্য হিত্ত জাত্যত: ॥ 🕸 ॥ তস্য পরीक्षा यथा। यट भाषागजल নিকাশ নিকরে নোদ্যুষ্যতে নিষ্ঠুরে। যচান্যোপল লোহম্মর মুখৈ লেঁথা भयाज्याञ्चन ॥ यहान्य निकलील-থৈব দল্যেদ্বংজুণ বা ভিদ্যতে ভজ্জা-ত্যু স্বলিশ বদন্তি স্পলা: শ্লাঘ্যু মহার্ঘঞ্ ত ে। 🗱 ।। তস্য বর্ণগু-ली यथा। विश्रः (जानि द्रजायनियु वनवानश्राक्तिषिभुत्म द्राजनऽस न्गा वनी भनिउकित्र्जुः करमन

क्षा । पुराधकर्यन निकिष्स नुजदाः বৈশ্যোহথ শূদো ভবেৎ সর্ব্যাধি হর স্তদেষ কথিতো বজস্য বর্ণো গুণ: ॥ ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ # ॥ অপিচ। অথ বজুস্য নাম লক্ষণ গুণা:। হীরক: পুণসি বজো হন্ত্রী চলের মণিবরশ্চ সঃ। স ত খেতঃ মৃতো বিপো লোছিতঃ ক্ষত্রিযো মতঃ।। পীভো বৈশ্যে হসিতঃ শৃদ্ শ্চ ভুর্বণাত্মকশ্চ স: রেসাখনে মতো विशः महीमिक्त शुरायकः॥ ऋजि-যো ব্যাধিবিধুনী জরা মৃত্যহর: भद्रः । देवस्मा ४२<u>५</u>२: (भाक खर्था ॥ (महमा पाई)क्टा। मृत्य नामयि ব্যাধীন্ বযস্তম্ভ করোভি চ। পু॰ क्की नभू भकारेणाउ लक्क्मीयानि ल कराः । मृव्खाः कलमःभूगा खिला যুক্তা বৃহত্তরা:। পুরুষা তে সনা-খ্যা জ রেখা বিন্দু বিবর্জিতা: ॥ রে-थावि चूनभागूकाः राज्या एक जियः মৃতা: । বড্গা: বট্কোণা:। ত্রিকো-ণাশ্চ সুবীৰ্যাশ্চ তে বিজ্ঞেয়া নপুণস-काः ॥ তেপিসुः পুৰুষাः (শুষ্ঠারস ব্যানকারিণ:া ব্রিয়: স্ব্রন্তি কায়স্য काञ्चि छोगाः मधन्याः॥ ननः मका-ेरियाः मु। ब्रकामाः मञ्जविद्धिताः । ञिष क्षीकाः भुमाख्याः क्षीवः क्षीति ॥

প্रযোজ্যে ।। সর্বেভ্যঃ সর্বদা দেযাঃ পুৰুষা বীৰ্য্যবৰ্জনা: । অশুদ্ধ· সৰু-তে বজু স্বষ্ঠ পার্শ্বরথা তথা ॥ পাণ্ডতা॰ পদ্ধরত্বঞ্চ তমাৎ সংশা-थ्रभाद्रस्य ॥ अ॥ भाविजम् रजु-मा खनाः। आयूः भू हिः वलः वीयाः বর্ণ সৌখ্য করোতি চ। সেবিত্ত সর্বরোগম্ব মৃত বজু ন সংশয:॥ ইতি ভাবপুকাশ:।। 🕸 ।। অন্য 🛭 1 **जर्थ वर्जुगनना । विक्**षसमाज्ञात । বজু মরকতক্ষৈব পদারাগঞ্চ মৌ-किकः। इन्मुनीनः सश्नीनः रेवम्-र्याः गन्नमः छवः।। ठन्मका छः सूर्याः কান্ত স্থাটিক বলক তথা। ককে-তর॰ পুস্লরাগ• তথা জ্যোভীরসং-ছিজ।। স্থাটিক রাজবর্ত্তঞ্চ তথা রাজমত শৃত। সৌগদ্ধিক তথা गक्षः मङ्ग वुकामयः उथा।। (गारमहः ক্বিরাখ্যঞ্চ তথা ভল্লাতক ছিল। धूनीमद्रकारेक्षव जुल्य 🕫 मीम स्म-व ह ॥ भील् भुवालकरिक्षव गित्रि-वजुक ভार्गत । ভুजन्रमामितिकत তথা বজুনণিঃ শুভ: ॥ ভিত্তি उঞ্চ তথা পीतः जामब्रक्ष उत्थार भनः। বজাণ্যেতানি সর্বাণি ধার্য্যাণ্যেব ম-হীভ্তা ॥ সুবর্ণ পুতিবজ্ঞানি এবা-রোগ্য সমৃদ্ধথে॥ ইতি যুক্তিকন্ন-

তক:।। 🛊।। তস্যেৎপত্তি পরীক। মৃল্যাদি যথা। বিঘা পরীক্ষা॰ রত্না-ना वत्ना नामामुद्रा २७व८। हेन्तुः म्। निर्द्धि । एउन निरद्धिंयू रेड न শক্যতে॥ ইত্যুপক্ষয় । মহাপুভা-व विवृरेष यंत्राष्ट्र गुनाक् उ । वजु भूर्वा भद्रीक्षियः उठा श्याजिः भू-कीर्वारा अमाश्रिक्षण निभः পাত যেষু ভূব: পুদেশেষু কথ ঞ্চদেব । बजुानि वंजायुष निर्जिगीः व। र्जवस्त्रि নানাকৃতিনন্তি তেবু।। হৈম মাতঙ্গ সৌরাষ্ট্রা: পৌওকালিক কোবলা:। ल्या उठाः मस्मोबीता वज्रमा होवि- ॥ शक्ताः ॥ श्री वाजान्। हिन्देणसः জাচ্চ শশিভা বেগ্লাভটীযা: স্তা: সৌবীরে তুষিতারু মেঘ সদৃশা স্তা-মান্চ সৌরাষ্ট্রনা:। কালিস্না: কন-কাবদাত্কচিরা: পীতপ্ভা: কো-বলে শ্যামাঃ পুপুভবা মতক্বিক रिय नाजा अभी जन्जाः ॥ अवार्थः व्यवृ वर्ग उन्ह खनवर भार्त्यवृ मभाक् गम (तथा विन्तृ क नक्ष का क्शरक ত্রাসাদিভি ইজিউ। লোকেমিন্ পরমাণ মাত্র মপি যৎ বৃজু কুচি-मृग्राउ उचिन् (हर मनाग्रा श- ॥ বিভথ ন্ড্রিলুগুখার॰ বদি ॥ বজেুষু বর্ণযুক্ত্যা দেবানা মপি পরিগুহ:

পোক:। বর্ণে ভ্যক্ষ বিভাগ: কার্য্যে বর্ণাশুযাদেব ॥ হরিত সিত পীজ পিছ শ্যামাতামা: স্বভাৰতো ক-চিরাঃ। হরি বঞ্ণ শক্ত হুতবহ পিতৃপতি মকতা স্বকাৰণা: 11 বিপুস্য শত্র জমুদ স্কৃটিকাবদাতঃ স্যাৎ ক্ষতিয়স্য শশ বহু বিলোচ-नाजः । विभागा काष्ठ कम्बीम्ब সন্নিকাশ: শূদুস্য ধৌত করবাল गमाननी छि:।। हो वजु वर्गी नृषि-ৰীপতীনা সজি: পুভিষ্ঠোন তু সা-र्वजान्त्री। यः म्याङ्क्त्रा विक्रम छन् শোণো যো বা হরিদারস সন্নিকাশঃ ॥ क्रेमद्वार महर्दिनानाः ७१वर माई বর্ণিক । কানতো ধার্যে দুাজা নত্ত্ব त्नानार कथक्षन ॥ **अथाता** छत्र तृ-ख्राहि यामृक् म्राइन्नक्दः। **७७**: कष्ठ जाता राजी वर्गानाः महाद्वा मुखः ॥ न চ নাৰ্গ বিভাগ নাত্ৰ বৃত্ত্য दि-দুষা বজ্পরিগুছে। বিধেয়: । গুণ বদ্গুণসম্পদা বিভূতি বিপরীতো ব্যসনোদ্যস্য হেতু: 11 এক মপি ব-স্য শৃঞ্চ বিদলিত মৰলোক্যতে বি-मीर्नः वा। धनवन्त्रि उन्नधार्यः वज्रुः শুেযোর্থিভি ভবনে ৷৷ স্কুটিতাগ্নি বি-भीनं मृत्रामभा भववर्गः भ्वरे क-পেত মধ্যং। নহি বজু ভৃতোপি বজু

बीभू निय बन्धान्य लालमाः न य-र्याट्या योग्यक्तानः क्राउडावणाः সো যদ্বা ভবেল্লোহিত বণচিত্ৰ । न उम्र अर्था जित्रमान मान् सहन्त मृ ত্যো রপি কীবিতাস্তশাকোট্যঃ পা-র্শানি ধারাশ্চ ষড়প্তৌ দ্বাদশেতি চ। উত্ত্য সমতীক্ষাগ্রা বজুস্যাকরজা खनाः ॥ वहरकाहि मूक ममनः सुहि-जीक्षवात वर्गानि उ॰ वयु मुभार्थ मे-পেত দোষ। ইন্দ্যুয়ধা শু বিসৃতি চ্রি ভান্তরীক্ষ নেবধিধ ভূবি ভবেৎ সূলভ । বজু ॥ তীক্ষাগু বিমল মপেত সর্বদোষ পত্তে যঃ পুষততনুঃ मरिष वज्रुः। वृष्ति सः भुजिपिन (म-তি যাবদায়: 🗐 সম্পৎসূত ধন ধান্য ला भग्ना ।। वतान वक्ति विव वतानु ভক্ষরাম্ব ভ্যানি চ। দূরাক্তস্য নিব र्ज्य कर्योग्याथर्वगानि है।। यपि वजु মপেত সর্বদোব বিভ্যাত্ত পুল বি **ग**िं ७क्ष्व । ग्रिणाञ्जितिसा वसः ন্তি ভস্য দ্বিশুণ ক্ষপক লক্ষণ মৃগুণ व्याम**ण** विश्वमाराज्य जानाः। ঘদীতি ভাগোথ শতাংশভাগ: সহসূতাগোল্ল সনান যোগ: 11 য-ত্তুল ছাদশভি: কৃত্স্য বজুস্য म्ला भूषम भूषिक । हाजा क মাদ্ধানি মুলাগভস্য ত্বেকাবসানস্য বিনিশ্চযো হয় ।। ন চাপি তণ্ডলৈ রেব বজাণা॰ ধারণ ক্রমঃ। অষ্টাভিঃ সর্য পৈ গৌ রৈ শুগুল পরিকল্প-यर ॥ यन मई छीन यूकि वजुः उ-রতি বারিণি। রত্ত্বর্গে সমস্তেপি ভস্য ধারণ মিষ্যতে।। অনেনাপি-हि (नारवन लक्कानत्कान मृविउ॰। স্বম্ল্যাৎ দশম• ভাগ• বজু• লভতি भानवः॥ भुक्टातिक प्रायम् अनुम् মহতো পশিবা । স্বমূল্যাছতশো ভাগো ব্জুস্যন বিধীয়তে॥ স্পৃষ্ঠ-(माय भवकादा वजुः यम्। नि मृम्। তে বিল্লানা পরিকর্মার্থ মূল্যু তস্য ভবেল্লয়।। পুথন গুণ সম্পদা ভুগেত পুতিবদ্ধা সমুগৈতি য দোষণ। অলমা ভরণেন তস্য রাজ্জো खनहीत्नाभि मनि नं ज्यनाय।। नार्यं। ব্জু মধাৰ্য্য গুণবদলি সূতপুস্তি बिहुन्तरा अन्य नीर्यितिभिन्ने दुवा দ্ভণৈ বিমুক্তার।। অযুসা পুরুরাগে-ণ তথা গোমেদকেন চ। বৈদুৰ্য্য স্কৃটি-का जाक कारें का नि भ्यविषः ॥ প্তিৰূপাণি সৰ্বন্তি বজুস্য সশলা-জনা:। পরীক্ষা তেষু কর্ত্তব্যা বিশ্ব-**फि: अनदीकरेकः ॥ काद्याद्मर्थन** नालां ि एका कार्या भन्नीकनः।

পৃথিব্যা যানি রত্নানি যে চান্যে লোহধাতব:॥ সর্বাণি বিলিখে-দ্বজু তচু তৈ ন বিলিখ্যতে। শুক্-তা সর্বরুণনা পৌরবাধারকারণ বজ্তোদ্বৈপরীত্যেন সূর্যঃ পরি-চক্ষতে।। জাতি রজাতি বিলিখ ন্তি বজু সকবিন্দা:। বজু বজু বিলিথতি নান্যেন লিখ্যতে ব্জু া বজুণি মুক্তা মণযো যে চ কেচন কা эय: । ন তেষা পুতিবদ্ধানা क्र उदार (क्यां क्षिर कथ क्षिप्रिम স। পার্শ্বেপ্রপি হন্যতে ।। যদ্যপি বিশার্ণ কোটিঃ সনিন্দুরেখান্বিতো विवर्ता वा। उन्नि ध्र धान्य भू প্রান্ করে।তি সেন্দু।যুধে। বজু:।। स्त्रोहानिनी विश्व विञालिकान का ॥ का यथाक क निर्मा मधानः। भ রাক্রমাকান্ত পরপুতাপ: সমস্ত সামন্ত ভূব• ভূমক্তি ॥ ইতি গাৰু-ডে ৬৮ অধ্যায়:॥

বজু ল্লী বালক: ।। ধাতী। ইভি
মেদিনী ।। কাঞ্জিক । ইভি ধরণি:

।। বজুপুল্ল । ইভি শদরভাবলী ।।
লোহবিশেষ: । স চ বহুবিধো
হথা । নীলপিঞ্ড > অকণাভ ২

মোরক ৩ নাগকেশর ৪ ভিডি वाकः ७ वर्गवजुः ७ त्मिवालवजुः १ শোণবজু ৮ রোহিণী ১ কাঞ্চো-ल· ১० गुड़िरज़ुक· ১১ महनाथा ১২ ইত্যাদি। তেষা নামানুৰপণ চিহ্ন । ইতি পুরাণ ।। অভুবিশে-वः। उत्मार्भन्तामि यथा। भू-রা বধায বৃত্তস্য বজিনা বজু মুদ্দৃত । বিন্ধু লিঙ্গা স্তত স্তস্য গগণে পরি সর্পিভাঃ ॥ তে নিপেতু র্নধানা-ছিখরেষু নহীভূতা। তেভ্য এব সমৎপদ্ধ ভত্ত দিরিষ্ চাত্ত্ক।।। তদ্বজু বজুলাভত্বাদন্ত মভু রবো-प्रवार । गगनार श्वांचा रमार পাগনঞ্চ ভতো মতে।। পিনাক দ-দুরি' নাগ• বজুঞ্চেতি চতবিধি•। ব-জুন্ত বজুবভিষ্টেৎ ভন্নাশ্ৰী বিকৃতি বুঙেৎ।। সর্বাদ্ধেষ্ বরণ বজুণ ব্যাধি বাদ্ধক্য মৃত্যুহ্ৎ। ইতি ভাব-পকাশ:॥

বজু: পু কোকিলাক্ষর্ক:।। থেডত্বশ:। ইতি রাজনির্ঘট:।। নেহুগুর্ক:। ইতি ভাবপুকাশ: ।।
শ্রীক্ষপুপোগ্র:। যথা। অনিকজাৎ সভুদাযা বজুে। নাম নৃপো
হভবৎ। পুতিবাহু বজুমুত শ্চাক্
শুস্যুতা হভবৎ।।ইতি গাক্ডে

े ५८८ व्यथायः ॥ व्यभिष्ठ । भूनू 🖫 আসীৎ পুথম: পিতৃবদ্ধনিগীসু-তঃ। স ক্রিণো দুহিতর মূপ্যেমে মহারথঃ।। ভস্যা॰ তভো ২নিক-👣 পভূলাপাযুত বলাবিত:। স চাপি ক্লিন: পৌত্রী দৌহতো জগ্হে ততঃ।। ব্জু স্তম্যা মভ্নস্ত भोषनामवागविजः । भुजिवान রভ্তমাৎ স্বাহু স্তন্য চাতা है:।। ইতি প্রভাগবতে >০ ক্ষমে ১০ অধ্যাय:।।#॥ বিষ্কৃত্তাদি সপ্তবি•-শতি যোগান্তৰ্গত পঞ্চদশযোগঃ। छम्जाम् इनवम् छ। वर्द्धनीया यथा । ভ্যজাদৌ পঞ্চ বিষ্কান্ত সপ্ত শূলে চ ना फिकाः। गञ्ज वृश्रघा छरयाः यहे ह नव इष्ठे वज्जुरगाः॥ विश्व विश्व विश्व भाउो ह नमस्डो भद्रिवर्द्धार्य । (भवा यथार्थ नामारना रयागाः का-র্য্যেষু শোভনা: ॥ ইতি জ্যোতি-स्दृः॥ अब काउ कनः यथा। छनी छनछा वनवान् मरहो जाः जन्त दञ्जामि भद्रीकृकः जारा वज्रा जिथान यनि हिट भुम् छ। वः জ্বোপম: স্যাদুপু কামিনীনাং ॥ ইতিকোষ্ঠীপুদীপ:।। বজুক লী বজুক্ষারণ। ইতি রাজ-নিৰ্ঘট: ॥ সৰ্বতোভদুংকাৰণত স্ব্যভোগ্য মক্ষত্রাথ ত্রযোবিংশ
নক্ষত্রাত্মক উপগৃহ: । যথা । স্ব্যভাথ পঞ্চন ধিষ্ট্য জ্বেষ বিদ্যন্মুখাভিষ ৷ শ্ন্যঞ্চ ষ্টনগণ প্রোক্ত
সাল্লপাত চতুর্লা ৷৷ কেত্মষ্টারশা প্রেক্ত মুল্লাস্যানেক বিংশতিঃ
। দ্বাবিংশতিত্ম কল্প ত্রেষাবিংশঞ্চ বজু দা ৷৷ নির্যাতঞ্চ চতৃরিংশমুক্তা অষ্টাবুপগৃহা: ৷৷ ইতি জ্যোতিস্তত্ত্বং ৷৷

वजुककरः श्रु इन्मान्। ই उ (इमहन्दुः॥

বজুকণ্টক: পু॰ সুহীবৃক্ষ:।ইঙি জটাধর:।। কোকিলাক্ষক্ষ:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

वज्रुक्तरः शृः वज्रुक्राः। मस्त्रक्तरः जान इठि जाया। इठि तङ्गाना र्जुक्शाना शृः वृष्क्षिराणयः। ज्य शर्यप्रायः। (इद्रश्चः २ (इक्षकः ३ हकः जयतः ४ (प्रदः ६ निणुष्ठीणः ५ निणाणयतः १ वज्रुतिकः ৮। इजि (इ्यहन्द्रः।।

बङ्गालको जी भागापियो। ইঙি (रुमहन्दुः॥

বজুকেত্: পু॰ নরকরাজ:। যথা।
গতে বশিষ্ঠে নরক: শীঘু॰ বিমাৰ
সাযুক্তঃ।ইত্যুপক্ষম্য।ইতি যাসী-

প্রতি শুস্য বজুকেতো শুদা চলা। । বজুনিয়েষ: পু• বজুনির্যো**ষ: ।** मृउक भाहिताए य ख वागमा न গর• পুতি।। ইতি কালিকাপুরাণে or अध्यायः ॥

বজুহর্মা পু॰ খন্বী। গণ্ডক'। ইতি ब्राङ्गिर्घण्डः॥

বজ্জিৎ পু॰ গৰ্ড:। ইতি হেম-ठन्मः ॥

বজুজালা জী বজুগ্নি:। ইতি হলা-युषः ॥

रक्तिकः भू॰ रक्त्रभानीनामकः বুদ্ধ:।ইতি ত্রিকাওশেব:।।

इंडि विकाखानयः ॥ गृधुः॥ सन्न-কঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

वजुरसः भू भ्कतः। ग्विकः। इंडि नद्याना॥

ठन्मः ॥

वजुक्तः न् ने ने ने ने ने ने वजुन्मा खी मठनु मा । ইতি রাজ-শবরত্বলী।। নির্ঘণীঃ।

॥ জিনবিশেষ:। ইতি ত্রিকাণ্ড-শেষ: ৷৷

বজুনির্ঘোষ: পু॰ বজুজনিতশম:। इंजि इनाग्यः॥

७८ भर्य) वः । सूर्जशुः २ । इंडिप्रदः ।। ছে বজুজনিভশকে। অন্যোন্য সংঘটনাৎ ভগ্ন সাগ্নি মেষথগুণ ব্জুমিব ব্জু ভদ্য সাটোপধুনৌ দ্বয় মিতি কেচিৎ।। ট্রোসু জ্জী বজ-নিয়েষে। নিয়েষ: স-ঘউপুনি:। অ-শন্যাঘাত ইত্যেকে। নিয়েষ শূর্ণন॰ সাটোপধ্নিক ইহতু ধ্নিরভিপ্রে-**७:। मु**ञ्जा विद्य र्ज्य अथा निनाह॰ পরিদেবিনীতি ভটি:। দ্বিতো হথ রিভি অথু: নিপাতনাৎ দীর্ঘ: 1 স্কুর্জেরথু রিতি দীঘার্থণ পরসূত্র। कि विजु मीर्घ (नहिंख। कि विज्ञा-यया नीर्य निइष्ठि। वजुमा निः झाया বজুনিয়েষ: পৌপিষ ১ চূর্ণনে ঘঞ। নিয়েবে। দিমুদ্ধন্য:।ইতি ভরত:॥ বজুদশনঃ পু॰ মৃষিকঃ। ইতি হেম- বজুপাণিঃ পু॰ ইন্দুঃ। ইতি ত্রিকাও-

বজ্জ: প্ সুহীবৃক্:।ইত্যমর:॥ বজুপুষ্ণ ল্লী ভিলপুষ্ণ।ইত্যমর:॥

विष्युवा भू इन्मुः। इं इनायूषः विष्युम्नी जी भाषभी । इं जिता ज ৰিৰ্ঘণ্টঃ ॥

বজুরথ: পু॰ ক্ষ বিষঃ। ইতি পুরাণ।। বজুরদ: পু॰ শূকরঃ। ইতি বিকাপ্ত। শেষঃ।। বজু গুলাদ্ভশ্চ।।

व्रंतिक्षी खी अहिमः शांति ।। इंडि शांतिकी ॥

बज्ज्वादाशे खी नागार वी। उरशर्यायः। मादी ही र जिम्था ०
बज्ज्वानिका ८ विकहा ६ भोदी ५
भाजिद्रथा १। ইতি जिका छ स्मयः॥

বজুবীজক: পু॰ লভাকরঞ্জ:। ইভি রাজনির্ঘণ্ট:॥

বজুবৃক্ষ: পু• সেহগুবৃক্ষ:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

বজুশল্য: পু॰ শল্যকনামাজস্ত:। ইতি রাজনিঘণ্ট:।।

বজুশুরুলা জ্রী বিদ্যাদেবী। ইতি হেমচনুদু:।।

বজুসূর্য্য: পু॰ বুদ্ধবিশেষ:। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:॥

বজুক্ষারণ ক্লী ক্ষারবিশেষ: । তৎ পর্য্যায়: । বজুকণ ২ ক্ষারশুেষ্ঠণ ৩ বিদারকণ ৪ সার: ৫ চন্দ্রসার: ৬ গুনোত্মণ ৭ পুনজাক্ষণ ৮ । অস্য গুনাত্মণ ৭ পুনজাক্ষণ ৮ । অস্য গুণা: । অভ্যুক্তত্মণ ভৌক্ষরণ । ক্ষা-রত্মণ রেচনত্মণ গুল্মানরার্ত্তিবি ইন্ত রাজনির্ঘন্ট: ।। ইতি রাজনির্ঘন্ট: ।।

वज्ञा जी मुशिष्कः॥ ७५ ही। इंडि मिनि ॥ मृत्रा। यथा। वज्रास्त्रणः कती (प्रवी वज्रा (उत्नानगीयरः । ইভি দেবী পুরাণে ৪৫ অধ্যায়: ॥
বজাক: পু॰ সর্প:। ইভি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ বকাক্ ইভি বা পাঠ: ॥
বজাকা জী গবেবুকা। ইভি শবচন্দ্রিকা ॥ অস্থিস: হারী। ইভি
ভাবপুকাশ: ॥

বজুাভ: পুণ দুগ্ধপাষাণ:। ইতিরাজ-নির্ঘণ্ট:।। হীরকতুল্যদীপ্তিনতি ত্রি বজুাশনি: পুণ বজুণ। ইতি ত্রিকা-গুণেষ:॥

वज्राहिण्डना जी काकिनाकर्कः। ইতি রাজনির্ঘটঃ ॥
वज्रा पुः ইন্দুः। ইত্যমরঃ॥ वृष्तः।
ইতি নেদিনী ॥
वज्री जी सू शिख्तः। ইতি মেদিনী
वঞ্চকঃ পুং শ্গালং। ইত্যমরঃ ॥
গৃহবক্রঃ। ইতি মেদিনী ॥
বঞ্চকঃ তি খলঃ ॥ ধূর্ত্তঃ। ইতি

(यहिनी ।) वक्षयः श्रू॰ धूर्छः। ইजु्रुनाहित्वायः ।। वक्षया ।। काकिनः। ইভি সং-किश्रमाद्रानाहिक्छिः।।

वक्षन की भुजाइन । ইजि हम-हन्दः ॥ उत्र (गाभनीयदः यथा । वक्षन कादमानक मजिमान भुका-भारार । ইजि हानक जिल्हा ॥ वक्षना खी भुजाइना। काह वम् धार्जा जीत्व यन भुजायन निम्नमः भा भुर्यातमा यथा। एज काछ॰ मून्या दिन्नाः (भुक्ष) रेट्सवज॰ भुद॰। सर्वाजिसम्ब सुक्ज॰ वक्षना निव स्मिनद्व ॥ देजि खनादमद्धाद ७ सर्वाः ॥

বঞ্চিতঃ ত্রি বঞ্চনাবিশিষ্টঃ। পু তারিতঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। বিপুলদ্ধঃ ২। ইতি হেমচন্দুঃ।।

विक्षकः जि. भुजातपणीलः। छ०-भर्यायः। धृर्तः २ वक्ष्कः २। ইङि भक्तत्वावली ॥

ৰ্ঞ্য তি গননীয় । ইতি গত্যৰ্থ বন্ধাতো: কৰ্মণি ঘ্যা প্ত্যুযেন নিয়য় । ইতি মুগ্ধবোধব্যা হরণ ।।

বঞ্জ: পু তি নশবৃক্ষ:।। অশো-কবৃক্ষ:। ইত্যমর:।। বেত্তসবৃক্ষ:। ইতি মেদিনী।। স্থলপদ্মবৃক্ষ:। ইতি শদ্রত্বাবলী।। পক্ষিবিশেষ:। । ইতি হলাযুধ:।।

বঞ্জজন: পু॰ অশোকবৃক্ষ:। ইতি রাজনির্ঘট:।।

ৰঞ্জলপ্রিশ: পু॰ বেতসবৃক্ষ:। যথা ।
। বিদুৰো বেতস: শীতো বানীরো
বঞ্জুল পুথ:। ইতি রজুমালা।।

ब्छ्ना जा बङ्ग्सागीः। इंडि

হেমচন্দু: ।। বট ত ক বেঙে ।। ভাগে । ইতি কবিকল্পজম: ।। বট্যতি । ইতি

पूर्नामाञः॥

वहें (वर्ष्ठ। इंडिक्ट क्ल्फ्रमः ॥ वहें-डि वृक्षः लडा। इंडि पूर्णामामः ॥ वहें है कि वर्षेत् । इंडिक्टिक्लिन्न-क्रमः ॥ वर्षेनः विভागः। इं वर्षे । ख्रमः ॥ वर्षेनः विভागः। इं वर्षे । ख्रम्पदः कि वर्षेय् डि वर्षेडि। वर्षेडि हाहे-कः यसाद भाभा विभाः भद्रम्पदः । इंडि ह्लायुदः ॥ ख्रयः हुद्राप्तिः देक्ष्णिय भठे। इंडि पूर्णिनः हा-प्राः। इंडि पूर्णामामः ॥

वर्षे म छैत्को। ইতি कविकद्यक्रमः
॥ स्वर्षेष्ठि। ইতি দুর্গদোসः॥
वर्षे ই স্তেষে। भोवशाज् व्रयः। ইতি
कविकद्रक्रमः॥ ই वर्षेकः। ইতি
দুর্গাদাসः॥

विष्टः भू॰ वृक्षविष्णयः। विष्णाह् इंडि ভाषा। छ भर्यश्रायः। नश्न श्राधः २ वर्ष्णा १ ०। इंडिश्मदः॥ वृक्षनाथः ४ यमिनुगः ६ । इंडि णद्मद्भावनी॥ द्रक्रमनः ५ मृत्री १ कर्याकः ৮ धुनः २ क्रिती २० रेवम्पुवनावानः २२ ভाखीदः २२। इंडि इटाषदः॥ क्रिनः २० द्रा-हिनः २४ ष्यद्राही २६ विदेशी

ं ३५ ऋक्र इं: २१ मख्नी २४ মহাহায: ১৯ ভৃঙ্গী ২০ यक्तावा गः २) यक्क उकः २२ शामत्त्राष्ट्राः २० नीलः २८ णिकाक्टः २० वल्-भारः २५ वनम्भिक्तः २१ । अम् खनाः। कवायद्वः। मधुद्रद्वः । नि-শিরত্ব । কফ পিত্ত জুর দাহ তৃষা মোহ কা শোফ নাশিবৃঞ্! ইতি রাজনিঘণ্ট:।। অপিচ। বট: भी-তো গুৰু গুৰ্ছী কফ পিত্ত বুণাপ হ:। বর্ণ্যে বিদর্প দাহয়: কষ্যো यानिराषष्ट्र। इति जावशुकामः ॥ 🗱 ॥ न চ क्नुस्क्तः। यथा। अवय উद्ः। कथः ज्वाश्व थ दछी णा द्वाञ्चन मध्यो कृत्त्रो। मर्खिल्डा-পি তক্ত্য স্তৌ কথ' প্রাত্রনৌ ক্তৌ॥ সূত উবাচ। অশ্বৰ্থ ৰূপো खगवान् विकुरत्रव न मः गयः। कृष् क्रा वह उद्द भनामा वुक्कक পধৃক্।। দর্শন স্পর্শ সেবাসু তেবৈ পাপহরা: স্তা:। দু:খাপদ্যাধি मुष्ठानाः विनाणकात्रिली धुवः ॥ ইতি পাদ্মোত্তরথণ্ডে ১৬০ অধ্য यः॥ अनार भनान माम पुडे वाः॥ 🗱 ॥ वुक्रम खना ভाउदीन व-हेन छ क रवा छ न वनानि यथा। व्यरिषयाः यहिमाक्ष्यनाना मुङ्गाहरत

मह्ह विषिणा यमूनीया फाजुन-भौजि काभ गर्गामास्त्र मिक्न-**शाख्य उ**टेखाः साउनवनानि । পাঘে। সঙ্কেত বটনাদৌ তু ভা-खीताथाः वर्षे घगः। यावकाशाः ज् **डीयक वर्षः मृक्षात्र अ**च्छकः ॥ ज्मं र निवहें (मुंह शक्तर बी वर्षेक वरे। मञ्जयक जरीक्रे का-मार्थाउठ मश्चमः ॥ मत्नार्थवहेक নাম নবম॰ পরিকীর্ত্তিত। আশা-विष्टे॰ सङ्गार्भुङे॰ मन्नानः न्यु छमायकः ॥ অশোকাখ্য বট শেষ্ঠ মেকাদ-শ मुनाञ् ७ । नागरकनिवहे (गुर्ह) দ্বাদশ পরি গীর্ভিত ।। নাম বুন্ধ-बरिक्षव बरगामभाग म•छ्डक•। नाम ৰুদুবট শুষ্ঠ চতুর্দা মুদাছত।।। ভিথিরাখ্য বট খ্যাত পঞ্চদশন गीति छ॰। माविजाथा वर्षे (मुक्र সংখ্যা ষোড়শ নির্মিত ॥ ইতি বুজনগুলান্তরে বোডশবটানি ! ইতি নারায়ণভউক্ত বুজভক্তি-विनामः ॥ # ॥ कशर्यः । कि ইতি ভাষা। ইতি মেদিনী॥ গো-ল:।। ভক্ষ্য । বড়া ইতি ভাষা।। नामाः। इंडि (इम्हन्सुः॥ বট: ত্রি গুণ:। বেটে ইতি ভাষা। **३७ (म**स्नी ॥

ব্টক: পু॰ পিষ্টকভেদ:। বডা ইতি খ্যাতঃ। ইত্যমর ভরতৌ।। **चम** अथा। विनाहिष् । ज्या কারিবৃঞ্। ইতি রাজবল্লভ: ॥ অপিচ। মাৰাণাণ পিষ্টিকাণ যুক্তাণ লবণাদু ক হিঙ্গুভি:। কৃত্বা বিদধ্যা-ष्ठिका॰ खा॰ खिल्वमु शहहरेन: ॥ विणुष्का वर्षका वन्तरा वृःश्गा दीर्यर वर्षनाः। वाजामयहृदा क्रा वि-শেষাদদিতাপহা: ৷৷ বিবন্ধ ভে দিন: শ্লেশ্যকারিণো ২ত্যগ্রিপ্রি-তা:॥ সংচ্ণ্য নিক্ষিপেভকে ভৃষ্ঠ• জীরক হিন্ধু চ।। লবণ• তত্র বট-कान् मकनानि मङ्जायट । मुक-न उब वहेक। वनक्षु।हता छकः ॥ বিশ্বকৃদ্বিদাহী চল্লেম্বল: পব-নাপহঃ। রাজ্যক্তযাতি রোচন্যা भावता जाःस जक्तर्यः !! # II অথান্লিকাবটক:। অন্লিকা স্বেদ-यिदा जू कालन मह मर्पाय । ज भीदि क् छ म स्वादि वर्षेकान् मङ्ज-यिब्जनः ॥ चन्निका वर्षेका एउ जु क्ठा विश्वभूतीभनाः । वर्षक्रा खीनः भ्रेबं द्राउ २ भिष्ठ ममन्त्रि जाः ॥ 🗱 ॥ অথ তক্রবটক: । মুদানা॰ বটকা স্তক্রে মজ্জিতা লঘবো হি-माः । मः ऋात्रज्ञ श्रु ভाবেन जित्राव

जगना हिजाः ॥ # ॥ जथ गायत-টক: ৷ মাষাণা পিপ্তিকা হিঙ্গ্ লবণাদুক সংস্কৃতা:। তথা বির-চিতা বক্তে বটিকা: সাধুশোবি-তাঃ॥ তালিতা স্তপ্ততৈলেতা অ থবা সুপুলেহিতাঃ। বটকস্য ভণৈ যুঁক্তা জ্ঞাতব্যা কচিদা ভূশ•॥#॥ व्यथ क्या ७विः। क्या ७कविौ रक्किया भूरबीकिवरिका**ख्या । वि**-শেষাৎ পিত্তরক্ত্রী লম্বী চক্থি-তा वृत्यः !! # ॥ यथ मृत्वविका । मुमाना विका उद्यम्बिकः नाधि-তা তথা। পথ্যা ৰুচ্যা ততো লঘ্নী মৃদুস্পগুণা মৃতা ॥ ইতি ভাব-পুकामः ॥ 🕸 ॥ अष्टेगावकभाव्र-मानः । यथा । म**म**ख्कास्त्र नायः म्यार भारता नाव ठजुष्टेयः। हिन-শাণো বটকঃ কোণ স্তোলকো দু-द्भगण मः॥ ইতি भद्रमाना ॥ ৰটপএ: পু॰ সিতার্জক:। ইতি वाजनियंग्टः॥ ব্টপ্রা জ্ঞা ত্রিপুর্নালীপুয়ৃত্কঃ । ইতিরন্নালা ॥ বটপত্রী স্ত্রী পাষাণভেদীবিশেষ:1 তৎপর্য্যাय: । ইনানী ২ ঐরাবতী ৩ গোধাৰতী ৪ ইরাৰতী ৫ শ্যানা ७ थ्डाक्नानिका १। जन्मा छ्नाः। हिमञ्चा । शोना । स्ट क् ह्
विना निज्ञा वन हा ज्ञा । युगर छ । विना निज्ञा । वन हा ज्ञा । विश्व हिंदि । विश्व हिंद

বটরার্মী পূ জী যক্ষঃ।ইতি হেমচল্ডঃ । বটকুক্ষবাসকর্ত্তরি তি ।।
বটাকরঃ পূ রজ্জা। ইত্যমরটী
কাষাং রানাশুম: ।।

বটারকা জ্রী রক্ষ্যা দিও ইতি বিটোরকা জ্বী রক্ষ্যা। ইতি পুরাণা। বটাবীকঃ প্রানিশামঃ। যথা। । নামটোরো বটাবীকঃ সন্ধিচৌর-

ন্ত হারক:।ইতি শদনালা।।
বিটি: ত্রী উপজিহ্বিকা। যথা।
উপজিন্থিকোৎপাদিকা চ বটিকদেহিকাদিবী।ইতিহারাবলী॥
বিটকা স্ত্রী বটা।বড়ীইতিভাষা
।তৎপয্যায়:। নিন্তলী ২।ইতি
শদচন্দ্রকা॥ অথ বটিকাবিধি:।
বটকা অথ কথ্যন্তে ভন্নামা বটিকা বটা।মোদকো গুটিকা পিঞী

खाउ। वर्षि खायाहार ॥ त्वस्य সাধ্যতে বয়ে বিভাগে বা শর্করাথধা । গুগুলু বা কিপেত্তত চ্ৰ্ণ ভলিমি-তা বটা।। তত্ৰ বহি সিদ্ধে শুড়াগৌ । क्यांप्रविद्धि निष्क्षः कृष्ठिम् अशुकुना की । पूर्वण मधुना वाणि छिको । काর্যেল্থ: ॥ मिलां हञ्ख्या (द्या वहीयू विख्रा ७७:। ह्रा ह्रामयः कारमा रमुन् मध् उर मन् ॥ उर-नमः हूर्णमनः ॥ मुक्छ विद्याः (पयः स्मिष्टक्ष्यू **खिष**श्रेतः। पूरक ठल्लंन भिष्ठि वा भाठेः ॥ मृव मृवक्ष प मृवा া কর্মপুমাণা ভন্মাত্রা বল দৃষ্ট্রা প্য-জ্যতে। বল নিতি কালাদে রপ্যূপ-লক্ষণ । ইতি ভাবপ্রদাশ: ॥ 🕸 ॥ दाक्षरनाभरयातिम्वाः अन्। अन्। भिय-ভী ইতি ভাষা। যথা। মাষাণাণ পি-ঠিকা হিন্দু লবণাদু ক সংস্কৃতা। তথা বিরচিভা বল্লে বটিকা: সাধু শোবি-তাঃ৷৷ ভালিতা স্তপ্ততৈলেতা অথবা সূপুলেহিতা: । বটকস্য গুণৈ যুক্তা ক্ত্ৰাভব্যাক্চিদাভূশণা ধ্যাওক্ব-টী ক্তেয়া পূৰ্বোক্ত বটিকা গুণা। বি-শেষাৎ পিত্তরক্তন্নী লদ্বী চ কথিতা বুধৈ:।।মুগানা বিটকাতন্ত্ৰদুচিতা সা-ধিতা তথা।। **পথ্যা** ক্চ্যা ভভোলখী মূদ্যসূপগুণা মৃতা।।ইতিভাব**পুকাশঃ**

খ্টী ত্রী বটিকা। ইতি ভাবপুকা मः।। वृक्कविष्मयः। ७९ शर्यः। निर्निष्ठः २ यञ्जवृक्षः ७ मिकार्थः ८ ब्रेकः ৫ अमन्ना ७ ज्ञिनी १ की-ब्रकाश ৮। अमृत खनाः। करा-यद्वः। मध्यद्वः। निनिद्वद्वः। शि-ন্তনালিত্ব। দাহ তৃফা শুন স্বাস বিষ ছদ্দি শমনত্বঞ্চ। ইতি রাজ-निर्घण्डः॥

वी वि त्रकः। ইতামतः॥ बहेः मृ र्मानवकः। यथा। बहुः सुन মাণ্বকো ভিক্ষা স্যাগু।সমাত্রক । ইতি হেমচন্দু:।। বুক্ষচারী। যথা। बहु वंगी वृक्षठाती। ইতি শবরত্নा-वनी ।। क्रेबिटेव्कः। यथा। मण्-क्रवर्गः (म्यागाकः मुक्तानः ऋहे-बिहै:। अका वहुं भी घंवाडा भीर्य-্বৃস্তক ইত্যাপি।। ইতিচ শদরতা-वनो ॥ वानकः। यथा। वानका भानता वालः किल्लाद्वा वर्षे ब्रि **छ। १ ३ छ। १ म ५** इज्ञावनी ॥ र्योकः भुः वालकः। इंडि भदः तेज्ञावनी ॥ **टिंब्बविद्यायः।** यम् बर्खानि र्य**था। উप्त**त्त्र हरूक॰ एउड भागमुक्तात्रनः उथा। अक्षयः भून (४२४) वर्षेकक अमुख्राद्य ॥ এक-বিংশত্যক্ষরাত্মা শক্তিক্দো মৃ-

বটক

क्रायन्तः। क्रा वन् भूका । भूजः क्छानि शागायामान विधाय शी-ठेन्रामः क्र्याट । यथा । वर्षानि অনৈশ্বৰ্য্যান্ত দেছে বিন্যুস্য খাব্যা-क्तिगान अर्याट । यथा निवित्त उ वृष्ट्राद्रगुक अवस्य नमः। मूर्व गाय बिहन्सल नमः । वृति बहुक-ভৈরবায় দেবভাষৈ নন:। ভভো मूर्जिन्यानः । खुाः (वाः केनानाय नामा १ क्ष श्रेषाः । (कुः (दः ७८-भ्रक्षाय नम रहर्जन्याः। हुः द् अ-(याद्राय नत्मा मध्यमत्याः। ट्रि. वि. रामस्तराय नामा १नामिकरशाः। हु॰ वः मर्गाजाजाय नमः कनिश्रसाः। भून उडरक्वी जि: भिद्धा वहन कृ-দুহু পাদেষ্ ভৰদ্বীদাদিকা স্তত্ত্ব্যু-र्डी न्याप्त । उत्याष्त्रं भागकिता-দীচ্যপশ্চিমেষু মৃথেষ চ ভান্ ন্য-(मर्। उथा 5 नित्रक्ष। अङ्ग्ली (मर इराकुष् मूडी नंतरमाच्या भूदा। मः ত্যাদি পঞ্ হ্যাচ্য শক্তিবীজ পূর:-সর । বকার পঞ্জুবাচ্য নীশানা-मितु (या काराष्ट्र। **७ ५: कद्राञ्**नशामी । ভব্ধা। ওঁ হুা বা অফুষ্ঠা ভ্যা नम इंड्रापि। उँ शुः वाः वृष्याय नम इंडापि ह। यस्तीर्घ वीक्षहरान अर्थ्या । उथा व निवस्त । व प्लीर्च . युक्या मक्ता वकाद्मगि छह्न । यद्मान कार्वियुक्तान भुगवाद्मान क्ष्मिय । अधा क्ष्मान । उमा व्यान विश्वा (भुक्ति मान्विकारि भुक्ति । अधा । व्यान विश्वा (भुक्ति यथा। व्यान वाल ।

क जम्म • म ७ (न । फ । वि व कु • रिव प्राकरित्र नवम विभिष्यः कि विभी न् भुदारिन्धः। मीछाकाद्रः विषम वनन मृशुमन्न बिरनवः रुखाद्वान्ताः वर्षेक मनिष् भूलक्र छो प्रश्न ॥ ३॥ **এব॰ ধ্যাত্বা ॥ রাজস• यथा । উদ্য**-ভাস্বর সমিভ তিন্যন রক্তাস্থ-রাগসূত্র যেরাস্য বরদ কপাল मञ्यः मूलः प्रधानः करेतः। नील গুীব মুদার ত্ৰণশত শীতা শু **छ्राङ्कनः दक्**काक्नवा**नमः छ**र इद्र (दर जन। ভावरय ।। २ ।। তানস· यथा । श्वायिमीला प्रिकासः শশিসকলধর মুখনাল মহেশ দিশ্বস্ত্র পিঙ্গকেশ ডম্ক মথ শৃণি থায় শ্লাভযানি। নাগ ঘণ্টা क পালং করসরসিক্তৈ বিভূত ভীম দ্প্টু সর্পাকল্প ত্রিনেত্র মণিন্য বি न्त्रप्त किञ्चिती न्त्रुद्वाह्यः॥ ३॥ माः 'ব্বিক ধ্যান মাখ্যাত মপমৃত্যু বিনা-শন-। আযুরারোগ্যজনন নপবগফ न भूरः॥आ द्वाक्तरः ध्यान भाष्याञः পর্মকামার্থসিজিদ । ২। তামস শত্রু শ্মন কৃত্যাভ্তগদাপহ গাত্যা এবং ধ্যাত্বা নানসৈ: সংপ্তঃ শঙ্কাপন क्र्यं। 🗢 ॥ व्यम् भूजायव्यः । वर्मावर्मानि छि: कुछ भीठि भक्क শোভিতে। বট্টোণান্ত জ্রিকোণন্তে ব্যোম পদ্ধজ সংযুতে॥ ততো মুলেন भूर्ति नहन्नः भूतंव शादावार-নাদিক স্ব্যাৎ। তত্ত্ত ক্ৰমঃ। মূলেন সদ্যোজাতম্ত্রেণাবাহন । মূলাদি বামদেবেন স্থাপন । মূলেন সামি-श्रुः। অহোরেণ সন্নিৰোধন•। তৎ-शुक्रवायानिमु मु। शुक्रमन । देना । নেন বন্দন মিতি বিশেষ: ॥ ভতঃ কৰ্ণিকাথা দিক্ষুকোণেষু ইশানাদী-ন্ যজে । ভতে।ব্যোন পক্ষদলেৰু व्यत्रिठाङ्गानि रेख्द्रवान् ररहर । व्य-সিতাঙ্গে। ৰুক্ শ্চণ্ড: কোধোন্মক্তৌ ह रेडद्रादी। क्लामी श्रीवन रेम्हर न शादाक्षी ह रेज्यवाः ॥ এरेज ब्रष्टे ভৈরবৈ দ্বিতীযাবরণ। ভভঃ ষট্কো-(१र् ड्रा॰ वा॰ इन्याय नम इंड्रानन भू क्षरय ।। उठ: भू बीमि जाकिनी ब्राकिनी वाकिनी काकिनी जाकिनी शकिनी मालिनो शूबान् (प्रवी शुधान् উমাপ্তান্ करुष्ट्यान् बाठ्काशु-वान् मिक्ता यहार । छाष्तुं छष्

मूथीन्यान् व्याया श्वामूथीन्यान्। उद्घ इ इडेश ध्यु लाकिनान् वर्क-क्रभान् भूकारा । उन्निः भूर्व अ वुकारीभूषाय नमः। এव शीमान नार्श्यतीभूथाय। উভরে বৈফ্বী शू थाय। व्यनित्व को मोद्री शू थाय। शिकत्म इन्म्रांगीशू शाय । तिश्रांक यशनकी भूञाय। यात्मः वाता ही-भू याय । अनत्न हामुखाभू याय । তথা চ নিবন্ধে। বুক্ষাণীপুত্রক॰ भूर्स गारमीभू च रेमचरत्र। रेवकवी भू धकः (नोत्म) (को मात्री भू ध मानि ला। रेन्द्रानीभू धकः ज्यः भिक्त পূর্বেভতঃ। মহালক্ষীসূত প্র क्षाम् का निमा नमहं राष्ट्र ।। वादा-হীপুএক যামের চানুগুলপুএ মান-লে। তদ্বহি দশিদিক্ষু চ। হেতুক॰ ত্রিপুরান্তক বেতাল বহিজিছা করাল কালান্তক একপাদ ভীম-नगः वहनः हारिक यतः भूडतः ।। ্ভতোযোগিনীসহিত দিব্যযোগীশা 🗄 य नगः। এব॰ यागिनी महिजाखती क्ष (यात्री नाय नमः। এवः (यात्रिनी-সহিত ভ্মিষ্ঠযোগীশায নম:। ই भागान निर्श्वाचित्र भूकरर ॥ 🗱 ॥ অন্যপুরশ্রন মেকবি শতি লক্ষ-্জপঃ। বর্ণ লক্ষণ জপেরাজ্ঞণ হবি-

यांभी किर्जिस्त्यः। उपमान्यः भुकूर्यां खिला मंधुत्र मः गुरै छ: ॥ 🛊 ॥ व्यथ विषयान । भूई विष्य पूर्ता गमाताथा विनि ममारा भानातः পলন সর্পি লাজচ্ণানি শর্করাং ॥ শুড নিক্রসা প্লৈ মধ্জৈঃ পরি-निन्दिः। कृड्वा कवलमात्राध्य (ए-व श्रा ७ छ दर्जा ।। तक हम्सन भु ञ्चारेना विभि उरेय विभ श्राव । যদা। অনুনোক মূজ হ'বা রাজ**স**॰ शुख्रीविष्ठः। विलिशुमान मनत्य तिन्गा नर्व रिम्याकः ॥ निरन्तरय-ष्विताञ्चन वर्षेकाय विश्विश्वीः। वि ll শত্রগক্ষা ক্বির পিশিতঞ্ नित्न नित्न । ज्ञक्य श्वापाः **भार्कः** সার্যের সমন্বিতঃ ॥ বলি মস্তো हर यार्था छः नार्वयाः विकर्णुनः । অবেন বলিনা হাষ্টো বটুক: পর-সৈন্যক ।। সর্ব: গণেভেগ বিভৱে-हानियः कुजयानमः । এवः कृष्ड পরবল ক্ষীয়তে নাত্র সংশয়: 11 ইভি তন্ত্রসার: ॥ 🕸 ॥ অথ বটুক-ভৈরব স্তোত্র•। কৈলাস শিথরাসী-नः (नवरनवः जगन्छकः। मह्दवः পরিপপুছ পরেতী পরমেশ্বর াা **প্রিপার্যক্রাচ। ভগবন্ সর্ধর্মজ্ঞ**

अर्जनाञ्चागमाहियु। जानमृकातनः ॥ मञ्ज मर्विमिक्त मुक्त नृगा।। मर्ख ৰাঞ্চৈৰ ভূচানা হিতাৰ্থ ৰাঞ্চি भगा। विष्णवञ्च ताञ्जाः वि माडि श्रिक्ताधनः॥ अञ्चाम कत्रन्ताः न वीजन्यान नमन्त्रः। वक्रवर्शन (रति**ण भन इ**षविवर्कत्।। श्री छन वानुवाह। भृगु (हिव सहासञ्ज ना ११-षुकातरक कृतः । मर्बन्य शुभागनः नर्बनजुनिवर्र्गः॥ जनमात्रानि दा-গাণা জ্বাদীনা বিশেষতঃ। নাশ-ন মৃতিয়াত্রেণ নত্তরাজ নিম পূরে ॥ शुरुवाज ज्यानाक नामन गृथ বন্ধন । স্নেহাদ্বক্যানি তে মন্ত্রণ नर्वनात भिन्न श्रिय ॥ नर्वकानाः র্থন মজ্র রাজ্য ভোগপ্দ নৃণাণ। भूगव॰ भूबं मृहार्यी (सरी भूगव मूका-ति ॥ वर्षेकायि वि भागानात्र দুব্দারণায চ। স্ক্র্য ততঃ পশ্চা-बहुकाय भूनः किल्ला ॥ प्रवी भू ণব ন্ৰ্ত্য মজলাজ নিন্ত পুথে। মত্রোদ্ধার মিম• দেবি তৈলোক্য न्याणि मूर्वछ।। अनुकान्य विशः মন্ত্র॰ সরশক্তি সমন্বিতং। মারণা দেব মন্ত্রস্য ভূত প্রেত পিশাচকাঃ। विद्वि ভया ने देव कानकमानिव भूबाः। भारतेश भारतिशामि भूबः

যেদাপি পুতক ॥ নাগ্নি চৌর ভয় বাপি শৃহরাজভয়ত্থা। ন চ নারী-ख्य॰ जम्र मर्बे मुथवान् खरवर ॥ আয়ু রারোগ্য মৈশ্বর্য্য প্রতেশি প্রাদি সম্পর: ! ভবন্তি সতত তস্য পুতক্ষ্যাপি পূজনাৎ ৷৷ খ্রীপার্ম-তু:বাচ। য এষ ভৈরবো নাম আপ দুদ্ধারকো মত:। ত্বযা চ কথিতো দেব ভৈরবঃ কল্প উত্তনঃ।৷ ভস্যনাম সহসূ।ণি অযুভান্যর্পানিচ । সার মুজ্ত্য ভেষা• বৈ নামাপ্তশতক• বদ ॥ 🗱 🗈 ञ्यवानुवाह। यस मःकी-र्ख्याप उर मर्बष्धे निवर्रन । मर्वान् কানানবাপ্মেতি সাধক: সিদ্ধি মে-व ह ॥ सृगु (रवि भ्वक्रांभि छित्रव-স্য মহাজ্ন:। আপদুদ্ধারকস্যেহ-নানাষ্টশত মুত্তন ।। সর্বপাপহর পূণ্য সর্বাপছিনিবারক। সর্বকা-गार्थन (नवि नाथकाना नुशावहः ॥ (रहाञ्चन्यामनरिक्षव भूर्बः ऋर्वप्राट् সমাছিত:। ভৈরব মৃদ্ধি বিন্যস্থ ननारि जीमनर्भनः।। आका ज्ञा-<u> भुगः नऽभऽ वस्त्व जीक्षरभ्वः। (क्षः-</u> ত্রপণ কর্ণযো মধ্যে ক্ষেত্রপালং ভূদি-न्यात्र ॥ (क्वाथाः नाजिपास ह क्षेत्राः नदीवनाननः। जित्नज मूर्सा र्विनामा कद्मर्या त्रक्रभाविकः॥ भा

मरवा (पंराप्तिन नर्वात्म रहेकः ॥ न्राम् । এবং न्रामविधिः कृष्वा छन-নন্তর মৃত্তম্ণ।। নামাষ্টশ তকস্যাপি-ছ (नहा २नु हे वृहा वृञ् । वृत्र मात्र १ १ ४ व नाम अविक পরিকীর্ত্তিতঃ।। (দবতা কথিতা চেহ সন্তি বঁটুক্তৈরব:। ধ र्यार्थ काम भाक्षिय विनियानः भु की बिंज: ॥ 🕸 ॥ 🥸 👅 ब्राया ज्ञना থক ভূতাত্মা ভূতভাবন:। কেত্রদ: ক্ষেত্রপাল্শ্চ ক্ষেত্রক্তঃ ক্ষৃত্রিয়ো বি बार्।। भागानवात्री माः नाभी थर्न ब्रामी मथान्रकृट । तक्र शः भागभः সিদ্ধ: সিদ্ধিদ: সিদ্ধসেবিত: 11 ক রাল: কালশনন: কলা কাষ্টাতনু: কবি:। ত্রিনেত্রো বহুনেত্রশ্চ তথা পিঙ্গললোচন: ॥ শ্লপাণি: থল্ল-नानिः कहानी ध्रम्लाहनः। य ভীৰ ভৈরবো ভীৰ ভূতপো বো-शिनीशिक्तः ॥ धनाता धनहाद्वी ह ধনপ: পুতিভাববান্। নাগহারো ্বনাগকেশো ব্যোনকেশ: কপালভূৎ ॥ कानः क्लानमानी ह क्मनीयः कनानिषिः । बिल्वाहरनाकृनस्य জ্বিশিখী চ ত্রিলোকপাৎ।। ত্রিবৃত্ত नगरना ডिसुः नाष्ठः नाष्ठजनित्रुयः। া বটুকেশক খ্যাক্ষবর্গারক:

ভুরাধ্যক: পশুপতি ভিক্ষুক:

পরিচার 🕶:। গুর্ত্তো দিগন্থর: শৌরি র্হরিণ: পাণ্ডুলোচন: ॥ পুশান্ত: শা-डिनः णुकः मझत्रियवाक्षतः। ज-ष्टेम् बिं निवीणक खानवक् खाना-भयः ॥ अक्षेत्रादाः कलावादः मर्भवृ-कः नगीनिथः। ভূধরো ভূধরাধী-শে। ভূপতি ভূপরাত্মকঃ ॥ কন্ধাল-शाबी गुंखी ह व्यानगरङ्गाभवी हवा-न्। ज्ञुता (नाइनः उष्ठी नावनः क्षाञ्च रथा।। मुक्त नीनाछन्यु-थ। (मरहा म्खविज्विजः। विल्कृत् বলিভূতাঝা কানা কানপরাকনঃ ৷৷ সর্বাপত্তারকো দুর্গো দুষ্টভূতনি-(षविज:। काभी कवानिष्य: कान्डः কানিনীবশক্দশী ॥ সর্বসিদ্ধিপু-रि। विराः भुजविषः भुजाववान्। ১০৮। অঙ্টোত্তরশত। নাম ভৈর-বস্য নহাত্মন:।। মহা তে কথিত• দেবি রহস্য সর্বানিক ৷ য ইদ পঠতি ভোত্ৰ• নামাষ্টশত মুভন• ॥ ন তম্য দুরিত কিঞ্চিন্ন রোগেভ্যো ভব॰ তথা। ন শত্ৰভাগ ভব• কি क्षिर भारताजि सानवः कृ हेर ॥ পাতকানা ভয় নৈব পঠেৎ স্তোত্র মনন্যবী:। মারীভযে রাজভযে তথা চৌরাণ্নিজে ভবে ॥ ঔৎপাতিকে बहार्यात उथा मुः दश मर्णान ।

বৃদ্ধনে চ তথা ঘোরে পঠেৎ স্তোত্রণ সমাহিত: ॥ সর্বে পুশমন যান্তি **७गोरे** छत्रव कीर्जनाट । এकामण সহসুদ্ধ পুরশ্চরণ মূচ্যতে ।। ত্রিস-क्रु यः शर्टराद्वि महर्मत्र मञ न्त्रिः। म मिक्किः भाश्रयापिक्षाः **पूर्व** जानियः ॥ यथात्रान् जू सिकामस्र म हात्रु। **न**ভতে महो । রাজা শতু বিনাশায জপেঝাসাষ্ট ॥ क भूतः ॥ द्राखी वात्र वय विकव नाम-যভ্যেব শাত্রান্। জপেন্নাস্ত্রণ द्वारको द्वाकानः वश्वनानस्य ।। धना-ची ह मुजाथी ह नाताथी यस मान-ব:। পঠেয়ারত্রণ যদ্ধ। বার নেক• তথা निभािधनः भूषाः उथा माताः न्श्राश्च याद्याक मः भयः। (द्रागी (द्रा-গাৎপুমুচ্যেত বন্ধো মুচ্যেত বন্ধনাৎ া ভীতো ভয়াৎ পুনুচ্যেত দেবি স ত্যে ন সংশয:। যান্ যান্ সনীহতে कामा॰ खा॰ खानात्यां जिन्हिं निष्हिं ।। অপুকাশ্য মিদ গুছে ন দেব যস্য कन्। हिट् । नट् क्लीबाय भाषाय ঋজবে দম্ভবৰ্জিতে।। দদ্যাৎ স্তোত্ৰ भिमः भूगाः मर्वकामकलभूमः। शाः ৰ বক্ষ্যামি দেবস্য যথা ধ্যাত্ত্বা প छित्रद्रः ॥#॥ ७ मृष्ट्र मृष्टिक मकामाः नश्त्रापि ७, वहन । अष्ट्रेवाङ वि

नयन ठञ्चाङ दिवाङ्क ॥ ज्बन बिथन एरे मिलाक्र । দিগন্বর জনারীশ বটুকাখ্য ম হাবল ৷৷ খট্টাঙ্গ মসি পাশঞ্ मृतिकित उथा भूनः । उमक्क क-भानक वत्रमः जुडमञ्ज्या ॥ नीनही-**মূতসঙ্কাশ॰** नीलाञ्जनहर्यभुखः । **ए** छो कदालवरन नृभूदाक्र एक्षिछ। **মরিত । ধ্যাত্বা জপেৎ সূম হ**ৈ मर्वान् कामानवाश्चार ॥ এउह्नु। ততে। দেবী নামাষ্টশত মূত্রন । ভৈরবাৰ পুজ্ঞ। ভূথ স্বৰঞ্চিৰ ম-হেশ্বরী।। ইতি বিশ্বসারোদ্ধারত-ম্রে আপদুদ্ধারকল্পে ভৈরবস্তবরা-कः ममार्थः ॥ अ॥ यथ वर्षे करेखत्रव কবচ । ঐতিভ্রব উবাচ। দেবে শি দেহ রক্ষার্থ কারণ কথ্যতা ধুরু । নিুয়ন্তে সাধকা যেন বিনা শ্মশান ভূমিযু ৷৷ রণেষু চাতিঘোরেষু মহা-वायु जालवु छ। मृक्षि भकत वाजुवु ज्ञामिवाधि वश्यि॥ श्रीम्वाद्या । कथरानि म्न् भुाळ वर्षास कवह॰ শুভ । গোপনীয পুষরেন মাতৃতা-রোপম• যথা ৷৷ তস্য ধ্যান ত্রিধা প্রোক্ত সাত্ত্বিকাদি প্রভেদত সা ত্ত্বিক রাজসঞ্চৈব ভাষস দেব তৎ

मृत् ।। वत्नर वालः मृहिकमम्मः। क्थःलान्डामि वङ्• मिव्याकरेन्न नंदगिनरेयः किञ्चिनी नृश्वारेष्ठः । দীপ্তাকারণ বিষদবদনণ সুপুনন্ন ত্রি-নেত্র• হস্তাব্লাভ্যা• বটুক মনিশ॰ **णून** थाङ्गो स्थान ॥ ३ ॥ छेराखा-क्षत्रमञ्ज्ञ बिनयन बङाक् तार्गः সূত্র মেরাস্য বরদ কপাল মূভ্য **भ्ल॰ प्रान॰ करेत्रः।** नील ग्रीय मू-**मात्र ज्यागाउ॰ भी ठा॰ शृ**ह्र । ब्लुव॰ বন্ধকাৰণবাসস ভগহর দেব मरा ভावरय ॥ २ ॥ श्वारयभी ना दि-**काष्ठः मनिम**क्वथतः मृश्वमानः মহেশ দিশ্বস্ত্র পিঙ্গকেশ ডাক মথ শ্ণি॰ খন শ্লাভযানি। নাগ॰ यछा॰ कशाल॰ कत्रमत्रमिक्टिश वि-**जु उ॰ जीनम्ब्रु॰ मर्भाकन्न॰ वित्नव॰** মণিন্য বিলস্থ কিঙ্কিণী নুপুরাচ্য 🖟 ॥ २॥ 🗱 ॥ व्यम् वर्षे करे ञ्चवकव्रम् নহাকাল থাবি রণুষ্ঠ প্ছনদঃ খ্রীবটুক रिजन्नरवा रहवजा वं वीकः द्वीः मिक्रि রাপদুদ্ধারণাযেতি কীলক মম স-র্বাভীষ্টসিদ্ধ্যথে বিনিযোগ: 1 ওঁ শি-রোমে ভৈরব: পাতু ললাট• ভীষণ ন্তথা। নেত্রে চ ভূতহননঃ সারমে-या अवि ॥ ज्वनाथक (म क लो किलाली (পुতবाहनः। नामा-

भूढी ज्थाक्षि ह ज्याकः नर्वज्र-**१:॥ जीवनारम्या ममाम्यक्ष म**िक-হস্তে। গল• মুম। ক্ষমৌ দৈত্যবিপুঃ পাত বাহ অতুলবিক্ম: ৷৷ পাণী क्रानी म शार् म अनाना इस्ता क्रि॰। वकः इतः 🏄 था माउः काम-চারী তুন• মন।। উদরক্ষ স নে তৃষ্টঃ কেত্রেশঃ পার্ম্ব তথা। ক্ষেত্রপা-লঃ পৃষ্ঠদেশ ক্ষেত্রাখ্যোনাভিত স্ত-था॥ कठी॰ भारभीयमाणण बहुद्धा লিঙ্গদেশক ৷ গুল রক্ষাকর: পাতু উদ্ধরকাকরঃ সদা।। জানুচ বৃদুর। রাবো জঞ্জ রক্ষতু রক্তপঃ। গুল্মী চ शापूका मिकः शामशृक्षः भूद्रायद्रः ॥ ञाशान मसक्रेक्टन ञाशनुकादन ख्या। महमाद्र महाभएम क्ल्ब ধ্বলে। গুৰু: ।। পাতু মাণ বটুকো (सरवारे छत्रवः मर्बकर्यम्। भूवम्। म-সি তাকে। নে দিশি রক্ষত সর্বা।। वार्ष्याक करः भाजू मिक्त ठख ভৈরবঃ। নৈখাত্যাণ ক্রোধনঃ পাত্ भागुत्रा बस शिक्ता ॥ वायवता । भागुत्रा बस क्रभानी ह निष्ठाः भाषाव्य मूरत्यदाः । ভীষণে। ভৈরবঃ পাত্তরস্যা• দি-नि সর্বদা॥ সংহারভৈরব: পাতু **पिरैनानानाः गर्यद्रः। উ**ष्ट्वं ना-তু বিশাতা বৈ পাতালে নন্দিকো

विजुः॥ मान्। जाजस्य मार्भागा नर्बर्छ। (एवरनिवज्ः। वामरहरव। হ্বত প্রীভো রণে ঘোরে তথাবতু ॥ काल उरभूक्यः भाजू इल পাতু গুৰু: সদা। ডাকিনীপুএক: भाजु हाता छ वाकिनी मूजः ॥ পাতু माक्लाका जाजून शिय॰ मा সতত গির:। লাকিনীপু এক: পাতৃ পশ্নখানজা॰ তথা।। মহা-काला १वज एवा रेमना रेव का-या टेंब्रावा जीजिशातकः ॥ व काशीनखर ए जान विक्रिंत कव (हन ह। खट अर्ब: तक (न (नव दु: या मर्वत्रक्षकः ॥ ५३८ कव् মীশান তব স্নেহাৎ পুকাশিত। नात्थायः नद्रालात्कय् नाद्रञ्ज्ष मूम्पिं।। यस्य करेख न माउवा कराहमा मुम्लं छ। न (एयः भन्न শিষ্যেভ্য: কৃপণেভ্যুক্ত শঙ্কর ॥ (या नमाजि निविष्क्ष छ्रः मरेव जु छ। ভবেদ্ধুব•। অনেন কবচেশেন। तकाः कृषा पिरकालमः ॥ विष्त्रन् যত্ৰ স্কাপি বিয়েটিয়: প্ৰাপ্যতে ন স:। মন্ত্রেণ মূিবতে বোগী কবচ यम ब्रिक्टि : 11 जमार नर्व भ्याद्न দূর্ল ভ' পাপচেতসা। ভ্রের রম্ভা-

प्राप्त वानि निश्वा विनिवर मुरक्ता ।। भात्ररार नार्यरामान मम्मार्यमान निक्रमः । मन्पारमाकि मुकाव देव कवहम्याम्य वर्निकः
।। नस्मा कित्रव रहवाय मात्रक्ताय
देव नमः । नम दिल्लाक्यनाथाय नाथनाथाय देव नमः ।। ইकि विश्वमारत्रामात्रक्तम आनम्मात्रकल्म
देवत्रव वित्रवीम वाह वर्षेक्रकत्व्रवः
कवह मनाश्वः।।

णरे छत्रवः। द्राक्ष्यः द्राक्ष्याः शाः विद्वत्राः क्षी छेशनयनः । इंडि या टेड्रावा जीजिहादकः ॥ द्रः विद्वाश्यानयः ॥

বঠ ই ড এফচরে।ইতি কবিকল্পফ্রম: ।। এক কর্তৃক চরণা। ই
বঙ্যতে । ড বঙ্গতে চৌর শ্চোরযিত্
 একশ্চরতীত্যর্থ: । ইতি
দুর্গাদাস: ।।

वर्ग (स्रोला) । इंडिकविकल्लक्सः ॥ स्रोलाऽ भिस्र मामर्थाऽ । वर्ठेडि माञा माञ् ममर्थः माहिडार्थः । ्ञि मुर्गामामः॥

वर्ठतः मूर्धः। इन्त्रामित्वायः॥ व्यवश्रः। इन्ति स्मिन्न्यः॥ मद-कातः॥ वकः। इन्ति मःक्रिश्चमाः त्रामिवृद्धिः॥

वर्ठतः वि नर्ठः ॥ मन्तः । इंडि विकाश्यम्यः ॥ ৰত ই ক বিভাগে। ইতি কৰি-কল্লজনঃ॥ ই ক বণ্ডযতি। অয় ং কৈ-শিল্ল পঠ্যতে। ইতি দুগাদাসঃ॥

বড ই ড বেষ্টে॥ বিভাগে। ইতি বিডশ গ্রী কবিকল্লফন: ॥ ই বগুতে। ড লৌহকণ্টক বগুতে। ইতি দুর্গাদাস:॥ ভাষা। তৎ

বড আরোহণে। সৌত্রবাত্রয় । ইতি কবিকল্পদ্দমঃ।। বড় ভী। বড়ি শং। ইতি দুর্গাদাসঃ।।

विज्ञी औ ग्रह्ज। मुहनि। इजि ভाषा। ইত্যমর: ॥ তৎপর্য্যাय: । গোপানসী২।ইতি তটী हা সা-त्रमुन्दती ॥ हन्द्रभानिका ७ क्री-গার ৪। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ: ॥ চন্দুশালাচ বডভী স্যাতা পুা-সামমূজনি। ইতি শ্রীধর: ॥ খে नायाः वउरछो ठूडा। देखि कृतः॥ वज्जी हन्तुनात्वि भागामासी চ ঃপ্রপে। ইতি দোষান্তর ।। শু-काउ रउड़ी हन्त्रनात्न तोसा-জ্বেশ্বি। ইতি রভদ:।। হুরা-ভাপি বডভিঃ। তা॰ কস্যাঞ্চি-ভবন বডভাবিতি মেঘদূত: ।। वफ्रि: वफ्रजी वन्नजि: वन्जी চেতি চাত্ৰপ্য নিতি বৃদ্ধা:। ইতি ভরত: ৷৷

व्या जी वर्षः। यथा। करत्वनाथ

বা তালৈ যুঁজ- যন্তাগুল- পিউ-। পিড চূৰ্ণ- বটো বডা। ইতি শব-চন্দিকা ॥

फिण की मर्गुधन्नार्थ वकलोहक के कि विष्ण वः । वं फ्णे कि कि
कावा। कर्मिर्यायः । मर्गुत्य वन र । इंड्यम्बः ॥ विषण २ विष्ण विष्ण १ व

ৰডিশী স্ত্ৰী ৰডিশ•।ইতি শদ্-রহাবলী।।

ৰড়ু[,] ত্রি বৃহ**ে। ইত্যনর:।। অস্য** ভাষা বড়।।

বণ স্থা শব্দে।ইতি কবিকল্পন:।।
স্থা অববিণৎ অববাণৎ।ইতি
দুর্গাদাস:।।

বিষ্ট ত ক ভাগে।ইতি কবিকল্প-জনঃ ॥ বণ্টয়তি বণ্টাপয়তি । ইতিদুর্গাদাসঃ॥

विष्: भू जागः॥ नावमृष्टिः॥ ই जि हिमहन्तुः॥ अक्राज्ञाहारः। ই जि मदमाना॥

वर्षकः भुः जागः। इज्यातः॥

বঠ: পু অক্তোদাহ:॥ থর্ব:॥ अञ्चागुषः। ইতি भिरिनी।। वर्धद्रः भ् अभिकादङ्गः॥ सङ् त्र मा निवास क्रीयरकायः॥ जा-লুস্যপল্লব ।। প্ৰোধর: । ইতি मिकिनी ॥ তত্র ওপ্তবকারাদৌ গ-ণিতোয় । কিন্তু বৃঠিড একচরে ইত্যমাৎ অরচ পুত্যযেন নিয়ম जार मन्द्रवकातासी निथिउः॥ वर्शनः भू॰ मृद्रपूष्ति।। य निबः। इंडि मिनि (एमहन्तुः।। वशः शुः वासान्यस्तुः। उरमः र्यायः। मुक्तका २ हि॰ गृहः ७ नि-পিবিষ্ট: ৪। ইতি হেনচন্দ: ॥ द ७: बि इन्डानिविक्ति ३:। (वैष्ठ दिए नकः मु॰ क्रेकः। ইত্যমর:॥ ইতি ভাষা। ইতি মেদিনী।। युषा जी भाष्यवा। इंडि मिननी।। व त्र नामा । उर्भागाः । दा २ यथा ३ उथा ६ वद ६ वद ७३। हेज्यसः॥ दङ वाः (थारः ॥ अनुकन्ना ॥ म-] स्थितः ॥ विययः ॥ जामजनः । ङ्गुगदः॥ **५७ मः श्रु कर्गभूदः। कर्गभूवगः।।** শেখর:। শিরোভূষণ । ইতি মে-मिनी।। वञ्छः शूः गुनिराखनः। इज्रागानि

েৰে: !৷ वज्ः भुः (रवनरी ॥ अज्याक् ॥ পন্থা: ।। অফিরোগ: । ইতি नःकिछनादागाहिव्जिः॥ বতোকা জ্রী অবভোকা। ইত্যমন্ন-টীকাষা• ভরতঃ॥ वर्म क्ली वक्षः। इठामतः॥ वर्भः भुः वर्षः॥ (गानिनुः। दातृत ইতি ভাষা। তৎ পর্যাयः। म क्र-कितः २ जर्न कः । इन्डि विमादिर्ग नानार्थि ठामद्रः॥ भूधारिः। वाष्ट्रा इंडि ভाषा: इंडि भिषिनी॥ বংসফ ক্লী পুল্লকাসীসং।ইতি द्राक्ष निर्घणिः॥ इन्पृयवः। इंडि রাজনির্ঘণীः॥ वट मकवीक की इन्तृयवः। इंडि ब्राक्रनिर्घण्डः॥ वट्मकामा छी वट्माजिनी-ली:। जल्मर्यायः। दल्मना २। ইতি রাজনির্ঘন্ট:॥ পুঞাদিকানা-खी है।। वर्ञाञ्जः भू भुष्ठिम्मनकालगवः। দোঝানে বালুর ইতি ভাষা। তৎ পर्यायः । एमाः २ । इकानद्रः ॥ मूर्नाड: ၁ गिं । ই डि द्राञ्ज-

निचकः॥

বৎসভরী জ্ঞী বৃষোৎসর্গেবৃষপত্নী ত্বেকল্পিতা ত্রিহাযণী গৌঃ। যথা কাত্যায়নসূত্র। প্যস্থিন্যাঃ পুত্রো যুথে চ ৰূপবান্ স্যাৎ তম্লস্কৃত্য যুথ মুখ্যা শতসো বৎসভয্য স্তা শ্চালস্কৃত্য এন যুবান পতি বো দদানি তেন ক্রীডম্ভী শ্চরথ প্রিযেণ মান: সাপ্তরন্ধা সূভগা রাযস্পো-ষেণ সমিষা মদেম ইত্যেতবৈৰ খাচোৎস্জেরনিতি। ঝগর্মস্ত হে वर्म ठार्या। (वा युग्नाकः अनः युवानः পতি॰ স্বামিন দ্দানীজ্যক পু। র্থবানি তেন বৃষেণ সহ ক্রীডম্ভী: খেলন্ত্য করথ ভুমথ হে বৎসত (यं)। यूय मिन मानः नामा स्व वि ব্যা ভবিষ্যথ কিন্তু ম্যা ত্যক্তব্যা: । ব্য বৃষম্য বৎ সভরীণাঞ্চ ভ্যা-(गन द्वायत्म्यार्यन धन ममृक्ता मा-প্রজনুষা সপ্তজন্মব্যাপকেন ইয়া অন্নেন চ সমদেন হান্তা ভবাম: সু-ভগা লোকস্য প্রিয়া ইতি সম্পদে-भ इंडि ভবিষ্যৎসামীপ্যে वर्ड भान इंडि शागिनियत्र मास्क्वियाः मर्थ्य वर्डमानः ॥ # ॥ व८ मज्त्री রিশেষণতি মৃতি:। অগুতো লোহিতা পদ্মী পার্স্থাভ্যা• নীল-পাওরে। পৃষ্ঠতন্ত ভবেৎ কৃষ্ণা

বৃষভস্য তু মোক্ষণে ॥ তাষা• वयः भूमागः यथा। जिज्ञायगी जिन র্ধন্যাভি: সুক্রপাভি: সুশোভিত: । সর্বোপকর্ণোপেতঃ সর্বশস্য-हाता महान् ॥ उँ८ मृष्टेरा विधा-নেন শুতি ফৃতি নিদর্শনাৎ ৷ ইতি শুদ্ধি তত্ত্বে ব্যেশং সর্গবিচার: ॥ वर्मनाजः भुः विषक्कविरमयः। ইত্যমর:॥ সতু স্থাবরবিষভেদ:। প্রাথে৷ বৎসান্ নভ্যতি হিনস্তি বৎসনাভ: ণভ্য গ হিংসে ঢাৎ यन्।। বৎসম্য নাভিরিব বৎসনাভ: ফঃ অনিত ক্তেতি ন কৃ জি: অয় সিন্ধুবারপ্রসদৃশপ্র:। ইতি ভরতঃ॥ৠ। তৎপর্য্যাযঃ। অ-म् ज २ विष' o উगु । ८ मस्तिषद ৫ গরল ৬ মারণ ৭ নাগ: ৮ স্তৌ ৫ ক ১ পুণিহারক[,] ১০ স্থাবরাদি ১১। व्यमऽ खगाः। व्य**िमधूत्रद्**र। উ ঞ্ব। বাত কফ কণ্ঠকক্ সন্নিপাত নাশি ব্রু। পি ভ সম্ভাপকারকত্বঞ্চ। ইতি রাজনির্ঘটঃ।।ৠ।। অস্য স্বরূপ নিৰূপণ যথা। সিন্ধুবার সদৃক্ পণ্ডো বৎসনাভ্যাকৃতি স্তথা। যৎ পার্ম্বেন তরে। বৃ'দ্ধি র্বৎসনাভঃ স-ভাষিতঃ॥তস্য সামান্য হুণা যুণা । विषः शुगहतः (भुक्तिः व्यवावि

ৰৎ নগতন শ্লী ভারতবর্ষস্যোত্তরে । দেশবিশেব:। তৎপর্য্যায়:।কৌ-শাবী ২। ইতি হেমচনদু:॥

वर्ष्मभावः भुः शिक्षः॥ वन(मवः। यथा। वृन्तावनः भावक्रिनः यम् नाश्रु निनानि ह। वीक्ष्णानीमू इना श्रीकी द्वाम माथवरयान्भा। ववः व्रकीकमाःश्रीकिः यहर्की वान (हिंश्रेडिः। कनवारिक्रःः
स्कालन वर्षमभानी वज्यकः।
हेिंड शिकागवर्ड २० ऋक्ष >>
स्थायः॥

ব্ৎসর: পু॰ দ্বাদশ্যাসাক্সকলে: । व्ययनद्वराञ्चकण । उट्भर्यायः । সञ्च अदः २ व्यकः ३ श्यनः ६ শর্থ ৫ সমা ৬। ইত্যমর: ।। শ-त्रमा १ वर्षः ৮ वित्रयः २ मञ्च० २० । ইতি শব্রহাবলী।। 🗱 ।। বুতবন্ধ বিবাহে চ বৎসর পরিকল্পন মাত্ त्राठार्य**ाः। आशानभूर्व (मरक भुम्-**তিপূর্ব সদান্যে তু॥ সৌর সাব-न नाक्षक हान्तुर्ভरिन हर्व्हिश्व वर्मद्रः। यथा । ह्टाशनयनामि यु বর্ষগণনা সাবনেন শৃভাশুভগণনম্ভ সৌরেণেভি সিদ্ধা । সাবন সম্বৎ-সরেণ একদিনাধিক বৎসরো না-ক্ষত্রো ভবতীত্যনয়ে। ভেঁদ: ॥ <u> পোরস্ত পঞ্চষ্ট্যধিক ত্রিশতদিনৈ</u> र्ভवि । यथा। (संघातीना सङ्कृ-न्तः यद्भाः मञ्जाष्टे हन्तुकः । ३४ १ । ज्ञारीना महे मध हन्मुक ह नि-(थङ्डः ॥ ७१४ ॥ ठानम्बर्गरात्री-**২পি দাদশমানৈ ভ্**বতি। মলমা-স পাতে তু ত্রযোদশনাসৈ ভ্রতি । তথা চ শুতিঃ। দ্বাদশমাসাঃ স-बर्नद्रः कृष्टिधारगम्भगामाः मः ষৎসর ইতি। ত্রযোদশেত্যবিদ্যা-সে। মৃতিঃ। বিমানকে দ্বাদীশকক यव। ইতি। युर्व। भाग ইতি। यव।

মাসা: স্বনেক: সবৎসর ইতিশাত भथ भुड़ा यवा श्रामक नदाया र्याम ব্র্য পর্য্যায় জেকা। ইতি মলমাস खबुः ॥ # ॥ **अथ यहि সমুৎস**র গণনা। শকেন্কাল: পৃথগাকৃতি २२ प्रः भभाकः नन्सार्थियूरेगः ४२५५ সমেতঃ। শরাদ্রি বিশ্বন্দু ১৮৭৫ ছ **७: ग**लक्षः षष्ट्रगविष्णक्षेः भूख्याः मरयादाः ॥ वर्षवज्ञस्र यह्मः भृरिर्गः সংপ্র্য থোর্মিভি: ১৬০। হৃত বৃৎ ক্রমতঃ থাগ্নি হুতেংশে নাসকাদ্য: ।। यम्यार्थः। माक्तमुकानः मकद्रा-কাদ কালঃ। পৃথক্ আক্তিয়ঃ ২২ ঘাবি শত্যা পূরিতঃ৷ শশক্ষে নন্।-পিযুগৈ রেকনবত্যধিক শতদ্বগাধিক ठजुः महरेमुः मर्गाउ। १ वः । महा-দ্বি বিশ্বন্দুজ্ত: পঞ্চমগুত্যধিকাপ্তা-ममगैं र्यावट मण्याः इतुं म-ক্লোতি তাবতা হৃত: কর্ত্তরা:। সলবা: পূর্বশকান্তঃ শরেত্যাদিনা লক্ষ্য• থ্যয়। যুত্তঃ কার্য্য:। বষ্ট্যাপ্তলেবে প क्टाप्तिया २ इ: भृतंतर वर्ष्ट्राङ्ग् उ ज्ञत्र । विभारि भू ज्वामयः। এकावः শেষে পুভব: দ্যান্যবশিষ্টে বিভ বাদিঃ। বর্ষবর্জন্ত যছেষ• বর্ষাভিব্লি-क भन्ना प्रिविश्व मृज् अविभिष्ठे । उट मुर्येग द्वारण जिः मः भूयं। (थार्चिजिः

ষষ্ট্যা হ্রতে ব্যৎক্রমত ইত্যনেন ষষ্টি হাবশিষ্ঠ অঙ্কা দণ্ডা: যপ্তি হাত ল্বাণ্মকে খাগ্নিছতে ত্রিশ্বা হ্যতে ২বশিষ্টা অংশকংলব্ধা নাসাঃ স্থু রিতি। পুভবাদি বর্ষাণ্ডপক্রগু । আদ্যা ভু वि॰म ভি বুৰ্ণ কী দি ভীয়া रिक्वी म्ञा। जृजीया क्रुरेन्वज्य **শ্রে**ষা মধ্যাধমা ভবেৎ।।#। ভবিষ্য পুরাণে। ৈভন্নব উনাচ। যঞ্চিত্রণ কথ-यान्। ब कृताः स्त्रीन्। क स्य निरय। **अंवर मत** कृतः मृथाः भू ब्रवासी व-রাননে ॥ বহুতোষা তথা মেধা বহুশস্যা চ নেদিনী । বহুক্রি। खथा भारत वहाति दान विविद्धिंडाः ॥ भूषाद्याः भार्थिवात्मव भूस्व পরিকীর্বিতা:।)। মুভিক্ষ ক্মেন-মারোগ্য সর্বে ব্যাধি বিবর্জিতা: 11 পুশান্তা মানবা ন্তত্র বহুশদ্যা বসু-হ্বরা। হুপ্তা হুপ্তা জনাঃ সর্বে বিভবে চ ধরাননে ॥ ২ ॥ রোগা বহুবিধাশ্চৈব মনুষ্যা বাজি স্বঞ্জরা:। সর্ব এব श्रुगमाऽसि मृक्क वार्य बद्रानान ॥ ० ॥ উন্মত্তঞ্চ জগৎসর্ব• ধন ধান্য সন্মা-সন । নিত্যোৎসব: প্রজাবৃদ্ধি: পু-भारि जायल शिर्य ॥ ८ ॥ नीता-গাশ্চ নিরাবাধা মানবা বিগতদ্বিঃ । वङ्कोत्रा ख्या गावः नाजाभएङ

द्योगत्न ॥ ৫॥ निवाजक कार्यः अर्द भन योवन गर्विछ । अक्रिति পূজা: সর্বা নিভ্যোৎসাহা ব্রাননে (1৬)৷সভিক্ষ• ক্ষেম্মারোগ্যে বর্ষা-काल मृत्भाखन । भम्रवृक्षि वि-ক্রানীশাৎ এীমুখে সুরবন্দিতে॥१॥ वल्कीता खथा गावा धानाक वन-ক্তর•। জায়ন্তে সর্ব**শস**্যানি ভাবে হর্ষে বরাননে।। ৮ ॥ মহার্য[,] জাযতে সর্যুত তৈল রসাদিকণ। পুজানা-क ज्वाहि ग्नि मयुर मात्र मुख ॥ ১॥ নিম্নতিঃ সর্বশস্যানা নথ্যা धाउदि की खिंग। हेक् की द खडा-भीनाः भुदलद्वः वद्रान्यन ॥ ७० ॥ সুভিক্ষ (ক্ষম মারোগ্য কার্পাসম্য गरार्वजा। नवनः मधुगवाद्य देशस मृर्ज ७१ शिर्य ॥ ১১॥ मृ जिक्क • क्किम बारतागाः भुभाजाः भार्थिताः भिरम া ভন্ধরোপহত বিত্ত বহুধান্যে वत्रान्त ॥ ३२ ॥ ताष्ट्र ज्यू क पूर्जि-**ক্ষণ তত্ত্বরৈ শ্চেপেপীডন•। জানী**বা দ্বিগুহ্ থোর পুষাথিনি বরাননে ॥ ১০॥ জায়তে সর্গস্যানি মেদি-नी निक्भमुदा। व्यवन नधु भवाष भशार्वः विकास श्रिय ॥ 28 ॥ का मुवाः मानि मृहाक्त मक् माया छ दिथ्व ह। भर्षायं काय्र अर्ब वृत्य ह সুরবন্দিতে।। ১৫।। চণকা মুদ্দ মাধা-শ্চ অন্যান্ত বিদল পথে। নহাৰ্ঘ° জাযতে সর্ব চিত্রভানৌ বরাননে ॥ ১৬॥ সভিক্ষণ ক্ষেম নারোগ্যণ विश्वक निक्शमूव । व्यवसारता छ-বেৎ হৃষ্টঃ স্বর্ভানে দেবপুজিতে ॥ ১৭ ॥ অভিবৃষ্টিশ জাযেত ধান্য-স্যাথ প্পীড়ন । শাদ্য ভব্তি সা-यान्। नाक्षा मुद्रवन्ति । १८ ॥ दङ्गम्यानि कायस्य मर्वप्तरम मु-लाइत । (भोदार्ड्ड नार्हेप्स**म** इ পার্থিবে নাত্র সংশয়: ॥ ১৯॥ দুর্ভি-ক্ষণ জাবতে হোরে সর্বোপদুব সং-युजः। अनावृष्टिः मभार्थााजा वार्ष সন্নৎসরে পুথে ॥ ২০ ॥ উদ্যক্তো বর্ষণে নেঘো জল নৈবোপজাযতে ! মহার্য সর্বজিছর্যে সর্বমেব ব্রান্নে ॥২১॥ কোদুবা: শালি মুদ্ধাশ্চ কঞ্ भाषा खरेथव छ। भूग छ । जायर छ मुङ् कगरेष मर्बधाविण ॥ २२ ॥ অনগ্রপুরলা লোকা ধান্যেষধি পু-भी फन । का गाउ मानू (व कष्टे वि-ताधिनि न जःगयः॥२०॥ नर्दाः **প**ुकाः भूशीष्णास्त व्यादिः भाकक জাযতে। শিরো বক্ষো প্রক্রাগা; **শ্চ পাপাদ্ধি বিকৃতে জনা:।।২৪।।** উপজ্ञ জগৎসর্ব তস্করৈ মুবি:

কৈ: থগৈ:। পীডিতাক পূজা: সর্বা **(५ण** छ्या: थात्र भुष्य ॥ २৫ ॥ मू ভিক্ষ• ক্ষেম নারোগ্য° শস্য• ভব-তি শোভন•। বহুক্ষীরা স্তথা গাবো बन्हन नन्हरन श्रिय ॥२५॥ अञ्ज তোয়া তথা নেঘা বর্ষন্তি খণ্ডনণ্ড-ला। नण्डि मर्बनम्यानि विकास नाज नः णयः ॥२१॥ ऋजिया क उथा रिक्नाः भूमाक बढे बर्खकाः। शी-ডিতা **(उ** वृद्धाद्यार्थ ज्ञाय मार्ख न সংশ্य: ॥ ২৮ ॥ সরোগঞ্চ তথা দেবি দাহ জুরসমন্বিত। অভিভূত• 🕆 জগৎসর্ব মন্মথে সুরবন্দিতে ॥২৯ ॥ ज्य थाना क्या (निव सब्भना) মহাঘ্তা। ব্যবহারাশ্চ নশ্যন্তি দুমূ 🕌 (थ मुमू थाः भुजाः ॥ ०० ॥ भी फारड সর্বশস্যানি দেশে দেশে শুচিমি-তে। হেনলয়ে পুজা: সর্বাঃ ক্ষীয়ন্তে नाज मःभयः॥ ७३॥ ७३४दिः भा-থি বৈ শৈচৰ অভিভূত নিদ জগৎ । यार्घा ভवि नामात्मा विवास जु खय भर्ट ॥ १२॥ विषम इ जगट সর্ব• বিরোধে ভয স'প্লব•। বিকারী সর্বতো হপাযোমম বাক্যন্ত নান্যথা ॥ ००॥ वृध्विष्ठं अर्द्धात्म। (मान न हिमम खनः। पूर्जिक • नर्वती दार्य न्यावहाता विशर्गायः ॥ ७८ ॥ मूर्जि

ক্ষণ জাযতে সর্বা নেদিনী দুষ্যক্তি-প্রিযে। প্লবে প্লবন্তি ভোষানি পীড়ি-छ। भागवा जुवि ॥ ७३ ॥ जूवर्ग क्र न ধান্যানি জগৎসর্ব সুশোভন ! ব্ৰাহ্মণা বণিজ: স্তষ্টা: সৃভিক্ষে শুভ-क्टिभुर्य ॥ ७७ ॥ मूजिकः कम-মারোগ্য তৃপ্তা গো বাহ্মণাঃ প্রিষ। সৃস্থিতাঃ শোভনে বর্ষে পূজাঃ সর্বাঃ मुलाहत्व ॥ ७१ ॥ विषमञ् • जगर সর্ব ব্যাঙ্গল সমুদাজ্ত । জনানা জাযতে ভদু কোধে কোধ: পরস্প-त॰ !! ၁৮ II नर्दव जागरा क्या नवनमा भशार्यजा। विश्वावरमो व-রারোহে কার্পাসম্য নহার্যতা !! ၁৯ ।। भार्थि रेव म्'भ रेमरेना क मम-বৈঃ খণ্ডনগুলে ৷ পুগীড্যম্ভে জনাঃ সর্বে ভয়ভীতা: পরাভবে 🛭 ৪০ 💵 তৃণধান্যানি পীড্যন্তে গ্রীম্মে বর্ষতি বাসব:। প্লবজে পীডিতা: সর্বা: পূজাক্ত সুরবন্দিতে ৷৷ ৪১ ৷৷ জাযন্তে সর্বশন্যানি সুভিক্ষণ নিৰুপদূবণ। সৌম্যদৃষ্টি ভবেদাজা কালিকে চ সুভ· বদেৎ ।। ৪২ ।। সুভিক্ষ• ক্ষেন মারোগ্যে সুথঞ্চ নিক্প্দুবং।সৌম্য-मृष्टि र्जवमुका मोत्मा मोथा भू: कीर्जिङ ॥ ४० ॥ छायभूर्गा ভवि-व्याया वर्षां क हित्न दित्न। निक्रा

দ্বাস্চ রাজানঃ সর্বসাধারণে পূিষে 1188 !! वागत्वा वर्षः छ (नवि (नत्न চাথগুনগুলে। অহিছ্তে কান্য ল্বে বিরোধী কৃষিনাশকৃৎ।। ৪৫:1 অভিভূত জগৎসর্ব ক্লেশৈ র্বহুবি-रिवः शिर्य। माक्टिः कननारिकः পরিবারিণি শোভনে ৷৷ ৪৬ ৷৷ নিম্ল-ত্তি: সর্বশস্যানাণ সুভিক্ষণ ভবতি श्रिय। भुमाथिनि कलाम्गाती क-लारा भाराउ भूजा ॥ ८१ ॥ निञ्ज-खिः गर्दमम्यामा॰ गर्द**मम्य महा**-ৰ্যতা। যৃত তৈলদন যাতি আ नत्म नम् ि भुका॥ १५ ॥ (का-দুবাঃ শালি মুদ্ধাশ্য পাড়ান্তে ব**র**া वर्णिन । जाही विश्वानि शानानि द्वा-क्रान्त निष्ठद्राः পূজाः ॥ ८२ ॥ मूर्जिकः জায়তে ঘোর• ধানে)বিধি পুর্পাডনং । अनल ह अभार्थ। उ॰ नाक काय। বিচারণা ।। ৫০ ৷৷ দেশভঙ্গ: সুদুর্ভি-कः नगमार कथ्याम्रहः। शिक्रः ल ठाक्शचाकि मुर्जिक नर्मना-**७**१६ ॥ ७३॥ शामिश्या विनना न्ति वि हात्नि नहें नर्नकाः । वात्रवा বৰ্ষতে দেবি শস্যঞ্চ ন হি জায়তে।। **जिल नर्यभ भाषामि कार्माना**न महार्घठा। (गा महिष्ठाः मूर्वर्गानि কা'স্য তামুদ্যেশেষতঃ ॥ তৎ-

नर्दः प्रिवि विकीय कर्खावा। शानानः क्षयः। (उन शानान लाका २४° निखदिवाजि मूर्निन।। भार्थिवा (मा-यका मीनाः कालगुरक भुनी ि जाः ।। ৫২।। তোষপূর্ণা: মৃতা মেঘা বহু-भगा ह सिन्नी। निष्ठुताः भार्थिवा प्रिवि जिल्लार्थ ह वज्ञानरन ॥ ৫०॥ অন্নতোয়া ঘনাশ্চৈব কীটকাঃ পুর-नाः गृडाः। दिक्षाः भाषिता দেবি রৌদে সংবৎ সরে প্রিয়ে 🛭 ৫৪ ।। দুর্ভিক্ষণ মধ্যমণ প্রোক্তণ ব্যবহারে। न रर्ख्र छ। ভবেদৈ মধ্যনা वृष्टि पू-ৰ্মতৌ সনুপছিতে॥ ৫৫॥ সুভিক ভাষতে লোক: সর্বোগদুব বর্জিত: । পাণিনা॰ জাবতে হর্ষো দুনদুভৌ বরবর্ণনি। ৫৬॥ মহিষী গো হির-ণ্যাদি ভামু কা°স্যাদ্যশেষভ: ৷ ভ< সর্ব্ত দেবি বিকীয় কর্ত্তব্যে খান্যস্ ক্ষব:।। রক্তে স'বৎসরে দেবি ক্র-वृक्षि नंद्राधिनः । मानवाः क्वरह-ষ্টাশ্চ সংগ্ৰামে ন জযো ভবেৎ ॥ ৫৭ ॥ पूर्ভिकः सद्राः द्याःगः। शान्।-ষধি পুলীডন । পাপরোগো ভবে-দেবি রক্তাক্ষে হমরখনিবতে ॥ CF ।। (द्रार्गा भद्रन पूर्डिकः विद्रा-বো বহুস হল:। ক্রোধে তু বিষমণ नर्वः नमाथााजः इत्रिष्य ॥ ८३ ॥

ংমদিনী চলতে দেবি সর্বভূত চরা छद्र । (मण्डक्ष क मूर्खिक कार्य म कीयाल मुका ॥ भोतारहे मान বে দেশে দক্ষিণে কোন্ধণে তথা। দুর্ভিক্ষ• জায**ে** ধোর• ক্ষযে স•বৎ-मांत्र शिर्य॥ कोमुरी वर्मनाराज्य यमूना नर्यमा उटि । विक्रायाः रेम-শ্ববে চাপি বিৰুগ্যতি ৰ সংশয়ঃ।। সি হল মধ্যদেশ চ কালপ্তর ত रिथ्व ह। क्कर्य क्क्यं कि मर्दाणि नान्।-था वद्रवर्गिन ॥ ७० ॥ 🗱 ॥ कार्डि कारि चार भवर्षाण यथा । वदाइ-अश्विश्याः। नक्कावित अस्त्राप्य মন্ত বা যেন যাতি সুররাজনজী। তৎসংজ্ঞ বক্তব্যং বর্ষ মাস ক্রমে द्वेगव ॥ वर्षाणि कार्खिकारीनि व्याद्मः याम् अषयानुरयानीनि । कमन जि ভঞ্চ পঞ্চন মন্ত্য মুপান্ত্যঞ্চ বিজ্ঞেন ।। नक्षात्वा छक्जूकामाननक्षावा । আগ্নেৰ কৃত্তিকা। পঞ্চন কালুন বৃষ্ণ। অন্ত্য মাখিনণ। উপান্ত্য ভা-দু ।। অন্ত্যোপান্ধ্যে ত্রিভৌ ক্রেযৌ কালুনশ্চ ত্রিভো মতঃ। শেষা মাসা দিভাজ্ঞেযা: কৃত্তিকাদি ব্যবস্থা।। দ্বে দ্বে চিত্রাদি তারাণাণ পূর্ণ পর্বেন্দু अक्टि । भागा किवाहरया (द्ध्या জিকৈ: ৰধান্ত্য সপ্তমা:॥ ইতি স

कर्रवकाखाइ।। भूवंभार्यन्तु मक्र পৌর্ণমাসীযুতে ছে ছে তারে তদেক-दाका उस मूर्वदहरन शीर्नमात्रीला-चः। यथा मानानाः (**लोर्गमा**गः कृ जिकारिमचन्ना । कार्जिकारियुः ভথা বর্ষাণামপি গুরো: কৃত্তিকা-मारखाम्य महस्राट कार्खिकामिज्ञः হেতন কৃত্তিকা রোহিণ্যে রেক্তর-মিন্ গুরে। রস্তোদ্যে ২ন্যতরলাভে कार्जिक वर्ष । এव भार्मभीयां हि। অত্ৰ ব্যৱ্য ঘটক্ষো নক্ষ্ত্ৰয়ে ব্লে কতরমিন্নস্তাগড়ো গুক্ রন্যভরমিন-স্তুদেতি ভব্ৰ কা গতি রিভি চেৎ কার্ত্তিকোত্তর• মার্গশীর্ষ• ততঃ পৌ-ষ নিভ্যাদি ক্রমাদ্গভি রিভি ॥ क्नानि ह। भक्रीनत्नाभनीविक পোপীড়া ব্যাধিশোকক। বৃদ্ধিস্ত ब्रक्ति अनुमानाः कार्खिक वार्ष ॥ 🕽 ॥ स्नोर्भे २१६ १मावृष्टि म्-গাথু শলভাগুলৈক শন্যনাশঃ। ব্যাধিভয় মিত্রৈ রপি ভূপানা कागर देवतः॥ २॥ मू छक्का छः পৌষে। নিবৃত্তবৈরা: পরস্পর• ভূ-পা:। দ্বি ত্রিগুণো খান্যার্য্য: পৌ-ষ্টিক কর্মা পুলিদ্ধিক।। ৩।। পিতৃ-**পূজা প**রিবৃদ্ধি নাথে সাদক সর-**ভূতানা । जारदाग्र ृत्रि मान्यर्ग** সম্পদে। বিত্তলাভশ্চ ॥ ৪॥ ফাল্লুনে बार्स विमार कृतिर कृतिर क्रम बृहेति भन्तानि। होर्जानाः भूम-मानाः भुवना (कोता नृशाकाशुः शं द ॥ रेहरक मन्त्। वृष्टिः शियममः ক্ষেম মব্নিপা মৃদ্ব:। বৃদ্ধিক কোষ খ্যান্যস্য ভবতি পীড়াচ ৰূপবতা রা ৬ ৷৷ বৈশাথে ধর্মপরা বিগভভ্যা: প্রমুদিতাঃ পজাঃ সন্পাঃ। যক্ত कियानुवृद्धि निम्नद्धिः नर्शनगानाः া ৭।। জৈঙে জ্ঞাতি কলধর্মশূেণী শ্রেষ্ঠা নূপা: সর্থম্জ্ঞা:। পীড্যন্তে ধান্যানি চ হিত্বা কঙ্গুশ্মীজানি ॥ ৮॥ व्यायास कायस्य भन्तानि व চিঘৃষ্টি রন্যত্র। যোগ ক্ষেমণ মধ্যণ শস্ব্যুগা ভবম্ভি ভূপা: ॥ ৯ ॥ শ্লাবণে বৰ্ষে ক্ষেম॰ কাম॰ শস্যানি शाक मूलवाछि। क्कृमा (य शार्थिः ৰা স্তে পীড্যন্তে যে চ তদ্ভকা:।। ১০ য়া ভাদুপদে বীজ নিয়ব্তি যাতি পূর্বশস্ঞ। ন ভবত্যপর শ্স্যু कृष्टि मुख्कि कि कृष्टिकः।। ३) য়। আশ্বযুজেপ্যজসু• পত্তি জল• প্রমূদিতা: পুজা: ক্ষেমণ। পুাণচৰ: প্রাণভূতা সর্বেধামথ বাহুল্য গাস্থ 🏨 ইতি জ্যোতিস্তত্ত্ব 🕦 🗱 🛭 সমা-म्। पि भक्षवर मद्रा यथा। भका

दार भक्षिः (मरार नमाम्) हित् वर्भवाः। मण्यवीमानू भ्वां मह ७-(थारान्द्रका मजाः॥ जन्द जुद्राहि क न मुक् विक्षरमा खात्र । मष्टः সরে তথা দান তিলস্য তুমহা-कलः। পिर्द्रिश्दि उथा मानः यदा-नाक विकाखनाः॥ इमान्द्रं ०म-वञ्चाणाः धान्यानाकानून्वत्क । छ-मः मध्याद मान ब्रज्जना महा-कन ।। (क्यां कि विं र खिक्र मध्या ८ <u> लुखवारिक्ट मञ्ज</u>यः। উठ्न सद् जमान्त्रानि वर्षानामि जञ्जव ॥ इब्रामश्राट । खक्मश्राङागगग-नार । शुक्रवारिः । शुक्रवादिवर्षः, ষঙ্টে:। ইতি মলমাসভত্ত্ব ॥ বংসরাস্তকঃ পু॰ ফাল্লুনমাস: [
ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ !! ত্রি স্নেহ্যুক্ত:। তৎ-বৎ সলঃ পর্য্যায়:। স্থ্রিশ্ব: ২। ইভ্যমর: ॥ वर्ननः भू॰ मृक्ताद्रापिषमद्रमाष्ठ-गँउत्रमिविश्मयः । उट्मर्यायः । वार्मणुः २। इंडि बहाध्यः ॥ বৎসলা জ্রী বৎসকামাগৌ:।ইভি रहमहन्तुः॥ बर्भारनः शृ॰ वृकः। ইতিরা**জ**ः निर्घणः॥ व< नापनी जी ७ पूरी। इंड प्रवः॥

বংসাকী স্ত্রী গোডুষা। ইতি জটাধর:॥

वह है ड नुड/डिवाहरशः। ইडि किविक्षक्षः। अडिवाहरा नम-कातः। ই वन्ह/डि। ड वन्हर्ड छक् लाकः। नमक्रत्नाडि छोडि वा इंडिंग्रंश । ইडिंग्रंगहानः॥ वह वे वाह। ইडिंग्रंगहानः॥ वे उहिंश । ইडिंग्रंगहानः॥ वे उहिंश । ইडिंग्रंगहानः॥ वह क वाक्रान्हण्याः। ইडिं किविक्षक्षमः॥ क वाह्यछि। म-(नहाण। वहनविष्णवः॥ अयमाञ्च-(नभिडिंशक। ইडिंग्रंगहानः॥ वह व्ह वाक्रान्हण्याः। ইडिं किविक्षक्षमः॥ वहनिडि। ड वह-(ठ। अयमाञ्चात्मभिड्याः। ইडिं ইडिंग्रंगहानः॥

বদ: ত্রি বক্তা। ইত্যনর: ॥
বদন ল্লী মুখা। ইত্যনর: ॥
বদনাসব: পুশ অধ্যনধু। ইতি
ভ্রিপুযোগ: ॥
বদলিয়া লী ক্যা । ইতি বিজ্ঞান

वहरीः) खी कथा । ইতি সিদ্ধান্ত-वहरी) को मुनी ।। विमर्शम् नाऽ वहरि भरः कियाभरः ख्वि ॥ वहनाऽ: बि वहानाऽ: । ইত্যমন্তী-का मात्र मृन्द्रती ॥ वहनानाऽ: बि वह्नभूरः ॥ वह्नवाक्। তৈ গের:।। বদাম ক্লী ফলবিশেষ:। বাদাম্ ইতি ভাষা। তৎ পর্য্যায:। সুফল ২ বাতবৈরি: ৩ নেত্রোপম ৪ ।

অস্য গুণা:। উঞ্জুণ। সুনিক্ষত্বণ। বাতমুরুণ। গুরুত্বণ। শুক্রকারির্থা । ইতি রাজনিঘণ্ট: ।। অপি চ। বাতাদো বাতবৈরী স্যামেত্রোপন ফল শুথা। বাতাদ উঞ্চ: সুনিখো। বাতমু: শুক্রকৃদ্ধক: ।। বাতাদন-

क्जा मध्रवा वृष्ठः शिखानिनाशः

হঃ। নিধোফ কফহৎ শেষ্টো রক্ত-

পিত্ত বিকারিণা । ইতি ভাব-

भूकाणः॥
वर्गानः भु॰ नर्नातित्वः। त्वाः
चानि इिंड जावा। उर्द्भवर्गायः।
भागेनः २। इिंड जिकाश्राण्यः॥
इत्रक्रवर्गा स्त्राभ्याणिषः यः
था। भागेन द्वाङ्गिवार्गो नि
यूक्तो इत्रक्रवर्गाः। इिंड ननूः॥
वर्गानकः भु॰ भागेननर्नाः।
इिंड जूत्रिभृत्यांगः॥

वनावनः वि वका। इंडामद्रः ॥ वधः जी शृका॥ नाद्री॥ मुवा। इंडामद्रः॥ मादिवीयविः॥ मिही॥ नवाहा॥ ভार्या। इंडि मिहिनी॥ ভद्रक्र झिक्तन अमद्रकावहीकायाः পাগী বিকারাদি বন্ধপাতুনা নি
য়ানিতো হয় শব্দ: । নেদিনীকোব নারেণ তু অন্তান্থ বকারাদি
শব্দন্ধ্যে পরিগণিত: ।। ধা
পিতৃগৃহভোজনানন্তর বানিগৃহ
ভোজনে অস্যা দোবো যথা ।
ভুজুন পিতৃগৃহে কন্যা ভুডুক্তে
স্থানিগৃহে যদি। দৌভাগ্য জায়তে তস্যা: শপন্তি স্বান্যিকা:।
ইতি ক্যালোচন । ন্বব্ধাগনন
দিন প্রণী ব্বকারাদিবধুশাবে
দুপ্তব্য ৷।

ৰধূজন: পু' বোবিং। ইতি ত্ৰিকাঞ্ শেষ:।।

ৰধূটশ্যন ক্লী গ্ৰাক্ষ:। যথা। বাতাযন গ্ৰাক্ষ: স্যাদ্ধূট্শ্যন স্থা। ইতি ত্ৰিকাপ্তশেষ:॥

ৰণ্টী জী সুষা। ইতি ত্রিকাণ্ড-শেষ: ।। সুবাসিনী। ইতি হেম-চন্দু:।। অল্লাবঞ্চ্চ ইতি হারাবলী বন সম্ভিশন্ধযো:। ইতি কবি-কল্লজন:।। বনতি। সংভক্তি:সে-

বন শ্ট ম ব্যাপ্ডৌ। ইতি কবি-কল্লছন:॥ উ বনিত্বাবত্বা। ম পুবন-যতি। মিত্বেপি অস্যঞৌজুলস্থলে ভ্যাদিনা কেবলস্য ভুম্ব বিকল্পনাৎ

वन । इंडि पूर्गामा गः ॥

সোপসর্গ সৈত্র নিত্তা ভূষ: ।
বনযতি বানযতি । ব্যাপৃতি ব্যাপার:। অযন্ত কণ্মেবৎ ক্রিযানাত্র
ইত্যনের । ইতি দুর্গাদাস: ।।
বন দউ ও যাচে । ইতি কবিকল্পক্রম: ।। দঙ বনুতে । উ বনিত্বা বত্বা
। ইতি দুর্গাদাস: ।।

ন কি উপকৃতিশুদ্ধাহাত শব্দো-পতাংপর। ইতি কবিকল্লফন: ॥ কি বান্যতি বন্যতি। অয়ণ কশ্চি হমন্যতে। ইতি দুর্গাদাস:॥

वन॰ क्ली खी वल्वृक्षयूक्षश्रानः। उৎ भर्यायः। अदेवी २ खत्रगुः ၁ বিপিন°৪ গছন• ৫ কানন৽ ৬ ৷ ইত্যমরভরতৌ॥ দাবঃ ৭ দবঃ ৮ অটবি: ৯ ভীকক ১০ ঝাট ১১ **७ हिन)**२ । ইতি भवतन्तावनी॥ শত্র ১০ সমজ ১৪ পুান্তর ১৫ বিক্ত॰ ১৬। ইতি জটাধর: ॥ ব্ল-স্তার• ১৭। ইতি রাজনির্ঘণী:।। 🛊 ॥ গৃহসমীপকর্ত্তব্যবন যথা। শিবি-রাভ্যন্তরে ভদু৷ স্থাপিতা তুলসী नृगा । धन भू अभुमाजी ह भूगामा হরিভজিদা ॥ পুভাতে তুলসী। मृष्ट्री **यर्गरानकन** नाज्य । नानजी যূথিকা সন্দ মাধ্বী কেন্তকী তথা ।। नारगण्यतः महिला ह काक्षनः

বহল শৃভা । অপরাজিতা চ শৃ छमा (उषा ग्रम्यान श्री श्रुष्ट ।। भ्रव চ मिक्कार हित मुख्य नावज मयः । ইতি বৃদ্ধবৈধৰ্ত্তে ত্ৰীকৃষণ চন্মথণ্ডে >०२ व्यथ्रायः ॥

॥ मधुद्रायाः ह्याम्भ वनानि यथा। त्रम्रः मधुवनः नाम विकुष्टान ननुख्यः । उष्ट्ट्वी **ग**नुष्का (रवि मर्दान् कामानदार्शः, यार ॥ वन जानवनरिक्व विजीय বন মুত্তম॰। তত্ত্র সূত্যে নরে। দেবি কৃতকৃত্যো হি জাযতে ॥ ভূতীয• ष्मगून नाम वन हिर्दाख्य छथा। ভত্র গত্বা নরে৷ দেবি কৃতকৃভ্যো হি बायउ।। এकारणी क्षशक्ति मा-সি ভাদুপদে হি যা। তত্র স্থাতো ন[ু] ता (वि क्षुलाक स्हीय ७ ॥ b-ত্তর্থ কাম্যক্রন বনানা বন্যুত্র। তত্র গত্ম নরো দেবি মম লোকে ম-হীগভে।। বিমলস্য চ হাও তু সর্বিঃ गारियः भूग्राउ । यस भूगूकाउ পুাণান্মন লোক সগছভি॥ পঞ্ ম॰ বহুলবন॰ বনস্থান মনুত্রন॰। তত্র গত্ব। নরে। দেবি অণ্নিস্থান স্ব গছতি ॥ यमूनायाः भाद भाद (नवानाम-नि मूर्व छ । असि छम्द्र नाम यक्ष वन मनुखन ।। एक गद्या जू वमृत्य মুক্তকো নৎপরাষণঃ। তছনস্য প্র

ভাবেণ নাগলোক সগছভি ৷৷ স धन ड वन ज्य था दिन । लाक वि-শু, হ॰ । তত্র গত্বা নরে। ভদুে নন লো-क अ गह् जि ॥ महायन हा हैन ख गरेमव जू नम लियः। जिन् मृत्वा जु ननूरका इन्मुरलारक मशिया ॥ লোহজ ধ্বল নাম লোহজামুন विक्छि । नवगन्त वन (पवि महा-পাতক নাশন ।। বনং বিল্ববন নাম্ দশন দেবপ্জিত। তত্ৰ গড়া তু मनुरका वृक्षालात्क महीयाउ॥ এका-দশন্ত ভাণ্ডীর বোগিনা প্রিয়ন্ত্র-ন । তৃষ্য দর্শন নাবেণ নরো গর্ভ ন গছতি ॥ ভাণ্ডীর সমন্পাপ্ত বনানাণ বনমুজনণ বাসুদেবণ ততো-मृष्ट्री भूनर्जन्म न विम्राउ।। वृन्तावन॰ खार मभ र वृन्तरा शक्रित्रक्षि छ । स**म**-চৈব প্রিয়ণ ভ্ষে মহাপাতক নাশন• ॥ वृन्तावनञ्ज भाविनतः स भागाञ्जि বসুন্ধরে ৷নতে যমপুর • যান্তি বৈস্ব ৩ • পুাপু যু নরা:।। ইতি বারাছে মথু-त्राजीर्थवनद्याम्भकवर्गनः नामास्यायः ।। #।। বনবিশোষে মরণ ফল । যথা। যদেব কথিত পুণ্য ম্বা বুক্ষামুখা ह্যতং। তৎ সমগুং ভবেন্তম্য অর-ণ্যেষ্বরেষু চ।। অরণ্যানি প্রক্যা-नि उथा हित्यवज्ञानि ह। रिमस्वः

দ্ভকারণ্য নৈমিষ স্ফ্রাঙ্গল ।। উপলাবৃত মারণ্ড জঘুমার্গো **९**থ পুষর । হিমবাস স্ততো হরণ্য উত্তন: পরিকীর্ভিড: ৷৷ নবম্বেতে-- স্বরণ্যেষ্ যস্ত প্রাণান্ পরিত্যজেৎ । वन्नाकाडिथि ज्वा न गाठि পরম পদ। ইকি দেবীপুরাণে वर्गनीयानि यथा। अवरागु शक् व রাহেভगृথ निः शारता क्रमाः। শুক কাঞ্চ কপোতাদ্যা ভিল্ল ভল্ল मवास्यः ॥ फिल्हारन वर्णनीयानि यथा। छेन्यात अत्री: अब क्व পুল্ল লতা জমা:। পিকালি কেকি হ্ সাদ্যা: ক্রীডা বাপ্যধুগস্থিতি: ৷৷ ইতি কবিকল্পলভাষা ১ স্তৰ্কে ৩ জসুন ।।

वनः क्री कनः॥ निवामः॥ व्यानयः । ইতি মেনিনী॥ भुभूवगः। ইতি হেনচন্দুः॥

वनकन्नी खी काष्ठकन्नी। ইতি द्राजिन्यकः॥

বনকন্দঃ পূ•্ বনশ্রণঃ।। ধরণী-কন্দঃ। ইতি রাজনির্ঘণীঃ।।

বনকাপাসী স্ত্রী বনোন্ডবকার্পাস:। তৎপ্য্যায়ঃ। ত্রিপণা ২ ভারদ্বাজী ওবনোন্ডবা ৪। ইত্রিবত্যালা ॥ वनकालिः खी वनजवनती। उदः পर्यायः। कर्जनिका २ फनकर्जना ०। ইতি কোষান্তরः।। वनगाहतः भू॰ व्यायः। ইতি किहिट्।। वनगोः खी गव्यः। ইতি द्राज-विर्योग्धः।

অরণ্যোষরপুসংশা।। #।। অরণ্যে বনচন্দ্রণ ক্লী অগুক।। দেবদাক। বর্ণনীয়ানি হথা। অরণ্যে হাই ব ইভি বিশ্ব:।।

वनविन्तुका स्त्री मिस्नका। इंडि ज्ञाकनिर्धणेः॥

वनकष्णकः भू॰ वनक्रवणकशुद्र-वृक्षः। उद्शर्यश्रायः। वनमीभः २ स्माखः ७ मूत्रमातः ४। व्यम्श स्थाः। कर्तृद्वः। उक्षद्वः। वाज कक्ष् नाम्बदः। वर्गश्वः। कक्ष्रमुद्धः। दुवन् द्राभवद्वः। वयस्रस्रकातिष्कः। हेजि त्राक्षिष्टः॥

वनहार्गः भु॰ ञ्रतगृह्शनः। उद्-পर्यशयः। अफ्रः २ मिम्वाइ/कः ० । ইতি ত্রিকাগুশেষः॥ म्क्रः। ইতি শদ্মালা॥

বনজ লী অমুজ । ইতি মেদিনী।। বনজ: পু মুস্তক:। ইতিমেদিনী।। গজ:। ইতি বিশ্ব:।। বনশ্রণ:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

२ वरना छवा ४। इंडि बङ्गाला ॥ | वनका जी मून्नभी । इंडि मिरिनी

॥ অরণ্যকার্পাসী ॥ বন্যোপোদ-় की ॥ অত্থগদ্ধা ॥ গদ্ধপণ্রা ॥ মি-শে্যা।। ঐন্দু•। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। বনদ্বীর: পু॰ বনোদ্ভবজীরক:। उद्भर्गायः। त्र्द्भानी २ मृष्य প্র: ৩ অরণ্যজীর: ৪ কণ: ৫ । ष्यमाखनाः । कर्षुद्वः । भी उद्यः। বুণনাশিত্বঞ্চ। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ বনভিক্তঃ পু॰ হরীতকী। ইভি मप्राना॥ বনভিক্তা স্ত্রী বনভিক্তি हो। ইভি बन्नाना ॥ বনভিক্তিকা স্ত্রী পাঠা। ইত্যমর:।। वनमः भृ॰ भ्याः। ইতি শব্দালা ॥ वनहाउद्गि जि॥ वनम्मनः भूः चत्रगाम्मनः। इंडि ज्ञानिर्घणेः॥ वनहीं १ व्याप्त व्यापत व्याप्त व्यापत व्याप त्राजनिर्घकः ॥ ननरथनुः भू॰ भवशी। इंजि त्राज निर्घणेः॥ ন্নপল্লব: পু॰ (শাভাঞ্জনবৃক্ষ:। इंडि बढीष्तः॥ यत्नगुद्धश्रायकः॥ बनशाः मूबः शुः व्यायः। इंडि भद्रज्ञावनी ॥ व्मिलञ्जनी जी वत्नान्डविलञ्जनी। **७८** गर्गायः । সুস্থপিপুলী २ कु

<u>ष</u>्टिश्रिनी ७ वनक्गा ८ । जामा গুণাঃ। কটুরু•। উষ্ণরু•। ভীক্রবু৽। क्ठाद्वः। मीभनद्वः। ना जामा গুণাট্যা । শুষা স্বল্লগা। ইতি ब्राक्रविर्घणेः॥ বনপুরা জী শতপুরা। ইতি त्राजनिर्घण्डः॥ বনপূরক: পু॰ বনবীজপূরক:। ইতি व्यक्तिर्घणः॥ वनिश्रमः ही एषः। ইতি রাজ-নিঘ'টঃ ॥ বনপুৰ: পু কোভিল: ৷ ইড্য মর: ।। অরণপ্রিয়মাতে তি ।। বনভদিকা জ্রী ভদুবলা। ইভি কেচিৎ ॥ বনভুক্ পু॰ ঋযভৌষধ•। ইতি भफ्ठिन्तिका ॥ वनमञ्जी जी वरनाक्तवमञ्जिक।। इंडि मफ्तद्वावली॥ वनमिक्का जी मःभः। ইত্যমর:॥ वनमाना जी 🎒 कृष्ण माना। उट्यक्तन यथा। जाजानूनियनी भाना महजु क्मृत्माज्ञना। मर्थाः ज्लकम्याणा वनमालि कीर्ब-छ। इंडि मद्याना॥ ব্ননালিনী জী দারকাপুরী।ইতি ্ত্রিকাণ্ডশেষ: ॥ বারাহী। ইতি

(मिमिनी।। বনমালী পু॰ জ্রীকৃষ্ণ:। ইত্যমর:॥ वनमूक् भू भाषाः। इंडि न्य बङ्गाः वनी ॥

बनम्मः पुः नुष्ठिकः। ইত্যমরः॥ তৎ পর্য্যাय: । বরক: ২ নিগ্ঢক: ৩ क्लीनकः ८ थेखे ६। इंडि एहम-**ठन्मुः ॥ अ**न्। अन्। अन्। भर्याप छानी मुध्द है मद्द के सदर्या प्रदेशों ॥ वनगूना छी गूनभागी। इंजि बाज-निष्टकः॥

वस्त्रजः श्रुः (स्वः। वनः जलः गृङः वका वातन। वन मूक्ति देखि वा वनविद्यः भू नावाननाः। इंडि मनीयारिः। इंडामत्रहीकायाः ज র эক্ত জীম্তশব্যুৎপত্তি দশ नार ॥

वनम्बंबा जी कर्करेम्श्री। इंडि ब्राम्ननिर्घण्डः॥

दनस्माठा खी काष्ठकरली। ইভি ब्राक्रनिर्घणः॥

বনরঃ পুণ বানরঃ। ইতি ভরত-षिक्शाकायः॥

বনরাজঃ পু॰ সিং**হঃ। ইতি শক্** भाना ॥ वनमात्राका ह॥

वन्त्रयोः खी करनी। ইতি द्राक নির্ঘণ্ট:॥

বন্বর্বঃ পু॰ কৃষ্ণার্কঃ। ইভিরাল-

निर्घणेः ॥

वनवर्वव्रका की अवगुक्षवर्वती। वनवावु है है जि जावा। उৎ भर्यायः । जूगिक्तः २ जूनुममकः ० (मारा-(क्रमी 8 विषयः **৫ সু**মুখः ७ সূক্ষ-পএক: ৭ নি দুলে: ৮ শোফহারী ৯ সুবক্তঃ ১০। অস্য গুণাঃ। উঞ্জ । সুগন্ধিত্ব। পিশাচ বান্তি ভূতমু-ष्। ज्ञानमञ्जनपृष्ध। ইতি রাজ-নিঘণ্ট:।।

বনবল্লরী স্ত্রী নি:শ্রেণকাত্ণ য इंडि ब्राइनिर्धिः॥

হেনচন্দু:।।

বনবাসন: পু॰ খড়াস:। ইতি ত্রিকাওশেষ:॥

वनवार्मी भुः श्लाव जनात्मीयदः ॥ मुक्क कृष्णः ॥ वात्राशीक माः॥ मा-न्यनीकन्तः ॥ नीलमञ्चिकन्तः । इंভि द्राष्ट्रनिचन्द्रः ॥ दनदामकर्खः রি জি॥

वनवीजः) भ् वनवीजभ्द्रकः । वनवीककः) ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ वनवीजन्तुकः भू अद्गाप्रजाउवी-बन्दः। उर्निर्गायः । वनकः र वनवीखकः ७ वनवीखः ८ चाउ। ११ গন্ধান্ত্ৰা ৬ বনোন্ডৰা ৭ মেবদুতী 🗡

বনহা

বনবুছি: পু॰ নীবার:। ইতিছেম-চন্দ:॥

वनम्बद्री जी किश्वहः। ই जि द्राजिविष्टेः।। आद्रगुरद्राही ह।। द्रानम्द्रगः शू॰ दत्राप्त्रतोक्षः। दन-अत्र हे जि जात्रा। उट्शर्यायः। रिन्छम्द्रगः २ दन्यः ३ दनकन्तः ॥ ध्रद्रगुम्द्रगः ६ दनजः ॥ (श्रुज्ज्ञ्द्रगः) न दनकञ्जः ॥ यत्र । ध्रुप्तः। द्राह्मद्राः। स्टिप्तः म्लाहित्साय नद्राद्राहक न। स्टिप्तः। हे जि द्राजिविष्टेः।।

বনশৃস্থাট: পু[®] গোক্তুর হ:। ইত্য-মর:।।

বনশ্সাটক: পু॰ গোজুরক:।ইভি রামনিঘণ্ট:।।

वनत्माञ्च ती भग्न । इंडि मद विमुक्ता। वनम्य त्माञ्चक र्डि वि बन्या भू भक्तमार्जातः। वक्तः।।

वाष्ट्रः। इंडि सिनि ॥

वनमहरः भू भम्द्रः। इंडि भन्न
वनम्द्रः। ॥

वनमम्हः भू अद्गाप्तः इंडि भन्न
उर्भिग्रायः। वन्तार। इंडि मन्द्रद्वावनी ॥

बनमम्हम् ॥

वनमम्हम् ॥

বনসরোজনা জী বনকাপানী। ইতি শব্রজ্বাবলী।

|| दनष्ठः श्रुष् मृत्रः ेषि क्याः | किसुका॥ दनवानिः वनषा स्त्री साध्याः

ৰনহা জ্রী অথগ্ন ক্ষঃ। ইতি রাজনির্ঘটঃ॥

वनस्थिः शृ विनाशृश्याक्याः

। वृक्षमाञ । ইতি নেদিন।।

श्वानीवृक्षः। ইতি রাজনির্ঘটঃ।।

वनस्ति पु ज्ञा व्यत्रगुक्षस्ति पु ।

छ प्रयागः। मानी २ मानिका

० वनातिशे । । व्यमा छ ।।

केर्द्रा शोनाज्य । किराज्य । छि
केर्द्रा शीनाज्य । ইতি রাজ
निय्छ ।।

বনহাস: পু॰ কাশত্ণা ইতি বিকাণ্ডশেব:॥ সন্ধ্যুক্ষ:। ইতি রাজনিঘট:॥ বনহাসক: শা ক্ষেত্ণা ইতি

वन्हातकः मः कामाकृतः। ইতি
नव-विश्वावन्।॥

বনাথু: পু॰ শশক:। ইতি ত্রিকা-ওংশয:॥

বনাথুক: পু॰ মুদ্ধ:। ইতি ত্রিকাও শেষ:।।

वनामः भ्॰ वनहागः। खट्मर्यायः
। इफिङः २ मिन्वाह्यः ० भ्ष मृद्यः ८। ইডি (इस्टन्युः॥

वनःहेः शुः वर्षणा नीवनकिका। इंडिमफ जिनुका॥

বনামল: পু॰ কৃঞ্পাক্ফল: । ইতিশ্বমালা॥

বনা<u>ন:</u> পু॰ কোশা<u>সু:।</u>ইতি রাজ নিহণ্ট:॥

वनारः शुः (मणिविष्णवः। यथा । श्रवा श्रवक वानायु वनायु र्यमुमादः छः। ইতি শদর द्वावणी ॥

বনাসুজঃ পু॰ বনাযদেশোভববো-টকঃ। অস্য ৰূপান্তর॰ বানাসুজঃ। ইতি শদরত্বাবলী।।

वनाति है। जी वनश्ति मा। इंडि त्राजनिर्घण्टः॥

বনার্চক: প্• পুল্লজীবী। মালা-কার:। ইতি জটাবর:॥

वनामुका खी वन जवा मुक्या इंडि द्राजनिर्घणेः ॥ व्यम्पाः भर्यप्रय छ-तो वेनम् नास्म मुद्धत्यो ॥ वनानिका खी रुखिमुखी। यथा। বজুবল্ল। ছিসংহারে। হস্তিশুণী ব-নালকা। ইতি হারাবলী।। বনাশ্য: পু॰ দুোণকাক:। ইতি কটাধ্য:।।

বনাছির: পূ॰ শ্কর:। ইতি ত্রি-কাণ্ডশেষ:॥

বিন: পু॰ অগ্নি:। থমি কবি অজিঅসি বসি বনি সনি ধুনি গুছি বলিভ্যান্চ। ইত্যানেন বনধাতো পূর্বানুবৃত্ত ই পুত্যাবেন নিয়ন্ন:। ইতি
সিদ্ধান্তকৌ মুদ্যামুণাদিবৃত্তি:।।
বনিত: ত্রি বাচিত:।। সেবিত:।
ইতি মেদিনী।।

বনিতা ত্রী জাতরাগন্তী॥ দ্রীসা-মান্য । ইতি মেদিনী॥ বনী ত্রী বন । ইত্যমরটাকাষা ভুরত:॥

वनी शृ वानशृष्टः। यथा। गृह
त्मिशी मंत्रष्टमख्या द्वी हि स्वान्ताः

यक्षत्र वनी वयाम् मात्रभादेक द्वा
श्रद्ध वनी वयाम् मात्रभादेक द्वाश्रद्ध व्याप्तिष्ठाम् वो ।

वनीकः जि याहकः। इन्द्रभत्रहीका
भातमुन्द्री।।

বনীযক: ত্রি যাচক:। ইত্যমর:।। বনেচর: পু॰ অরণ্যচারী। যথা। বনেচরাণা॰ বনিতা স্থানা॰ দরী গ্হোৎসঙ্গ নিষক্তভাস:। ভবন্তি যত্রৌষধযো রজন্যা মতৈলপ্রা: জুরত পূদীপা:।। ইতি জনারস দ্রুবে সর্গ:।।

वतिकाः शुः वस्त्रभावः। ইতি द्राह्मनिर्धिः॥

वत्त्रक्टः श्रु व्यमनवृक्षः। ३७ तक्ष्माना ॥

व्यतकपुर स्त्री क्रब्रक्षः। ইতিরস্থ মালা।।

यत्नास्त्रता स्त्री यनकार्शानी। इंडि

বনৌকা: পু॰ বানর:।ইত্যনর:॥ বন্দকা জ্রী বন্দা। যথা। বন্দাকা শেশ্বরী সেব্যা বন্দা চ ৰন্দকেষ্য-তে। ইতি ভরতপ্তহস্কু॰॥

বন্দথ: পূ• স্তেতো ।। স্বত্য: ॥ বন্দিখাতো রথ পুত্যবেন নিয়ন: । ইতি সিদ্ধান্তকৌমূদী ॥

रनमन की वहन। इंड मद-हिनुका। भुगामः। म जु स्वाफ-मक्षा इक्काइमंड इकि विस्मवः । यथा। भाष्मा इत्रथ्य मित भा-वंदी मः वाद। चाद्राः जु रेक्ववः (भुक्तः मञ्ज हका स्वनः हातः। शा-त्रगः हाष्वं भूखागः हम्म खागः। भित्र गुरुः।। वहन्यः सभा शानः।

७माममात्रगः ७था। कीर्डनः <u>भ</u>ते गरिक्षव वनर्तनः भाषरभवनः ॥ छर-পাদোদকস্কোচ ভন্নিবেদিত ভো-कन । उदीयानाथ ज रामवा दादणी বুতনিষ্ঠতা ৷৷ তুলসীরোপণ বিঞ্চৌ र्मियम्बरम् भार्किनः। ভক্তिः (दा-ডশবা প্রোক্তা ভববন্ধবিমুক্তযে ॥ **ইতি হরিভক্তিবিলানে ১১ বিলাস:** বোডশোপচারপ্রান্তগতশে-ষোপচার:। যথা। আসন স্থাগত পাদ্য মৰ্ঘ্য মাচমনীযক মধুপৰ্কা-চমন সান বসনাভরণানি চ। গন্ধ-भूष्त्र धूभनीको रेनरवन्तर वन्तनः তথা।। ইত্যাহ্নিকতত্ত্বে আচারচি-स्त्रा 🗱 ।। व्यथ वनत्न । भूग-(मन्य नाश्वाकः उत्तृ मुक्षः शुम्म-(यट । भारीट भुषिभुगामक भुभीक ভগবন্ধিতি।। তদুক্ত মেকাদশে 🍳 ভগবতা। তবৈ ক্চাব্চৈঃ তোতৈঃ পৌরাণৈ: প্রাকৃতৈ রপি। স্তত্ত্বা পু-সীদ ভগবনিতি বন্দেত দণ্ডবং।। অৰ পুণাম বিধি:। কালিকাপুরাণে । यः শ্বৰণ গদ্য পদ্যাভ্যাণ বটিতা-ভ্যা॰ नमकृ डि'। मित्रा मेर भार र যোঃ কৃত্বা বাহুভ্যাঞ্ পরম্পর ।। পুপন্ন পাছি মামীশ ভীত মৃত্যু महार्गवाद । विकाशस्त्र । (कार्जान

পান্ড্যাঞ্চ জানুভ্যা মুরসা শিরসা-मृणा। यनत्रा वहत्रा हिंछि भुगासा **ংঠাক ই**রিত: ॥ জানুভ্যাঞৈব বা-হৃভ্যাণ শিরসা বচসা বিযা। পঞ্চা-क्कः भूगामः न्यार भूकाम् भूवदा विभाविভि॥ शक्उ मिक्का कृइ। क्र्याख्य भृष्ठाचा वृक्षः। व्यवनात्रक भुगाना जीन् मेल्ड म्हम विकासिका-ন্।। তথা চনারদপঞ্রাভো। স क्षि॰ वीका इति॰ ठाना धन् य গুৰু মেৰ চ। দ্বি চতুৰ্বি॰ শদ্থ বা চ-जूर्विः भाउम्बन्धः ।। नरमञ्जन बन्धः मथवा ভদর্জ সর্বথা নমে**ং** ।। বিষ্ণুর্ম্মো 🗔 ख्रा । प्रवाही एमनाह्य भुवस्त्रा धुमृहन । স্থানাপেক্ষা न व्हर्वेत्रा है-शहाः विकालमाः ॥ (मवाहा पृष्ठेः প্ত॰ হি শুচি সর্ব॰ পুকীর্ত্তিত॰ ॥॥॥ অথ নমকার মাহাত্ম্য । নারসি॰. (रु । नमकातः सृत्त्र। यद्धः मदय-उच्चित्र (ठाडमः । नमकात्रण रेठाकन नद्रः शृष्ठा इद्रि॰ व्रह्म ॥ ऋात्म । দণ্ডপুণাম প্ৰকাত বিকাৰে ভক্তি-ভাবিত:। (রণুসংখ্যা বসেৎ স্বর্গে শতমনুম্বর নরঃ ॥ তত্রৈব একৃষ্ণ नात्रमञ्चारमः। भुगम्। म ख्वज्रुत्मी न-नकादा । वा १इत्य ॥ न यो गि ম্বাপোতি ন তা ক্রতুশতৈ রপি

। নমক্ষারেণ চৈকেন নরঃ প্রো হ-রি• বুজেৎ ॥ তত্তিব শিবোমাস•বা-দে। ভূমি মাপীড্য জানুভ্যাণ শির আরোপ্যবৈ ভূবি। পুণমেৎ যো হি দেবেশ পো শ্ৰমেধ ফল লভেৎ ॥ তবৈবান্যত্র। তীর্থকোটি সহসা-ণি ভীর্থকোটি শভানি চ। নারায়ণ প্ণামস্য কলা নাহন্তি যোডশী।।। শাঠ্যনাপি নমস্কার অর্বত: শার্স-ধবিনে। শতজন্মাজ্জিভ পাপ• তৎক্ষণাদেব নশ্যতি ॥ রেণুভণ্ঠিত গাত্রস্য কণা দেহে ভবন্তি যে। তাব-ষর্য সহসাণি বিশ্বলোকে মহীযতে ॥ বিফুধন্মান্তরে। অভিবাদ্য জগ-ন্নাথ ক্তার্থক তথা ভবেং। नमः স্কার ক্রিয়া তস্য সর্বপাপ পুণাশি-নী।। জানুভ্যা॰ চৈব পাণিভ্যা• শি-রসা চ বিচক্ষণ:। কৃত্বা পুণামণ एवन्। नर्वान् कामानवाश्चरारः॥ वुकाशुद्रात । अनामिनिधनः (एवः দৈত্য দানব দারণং। যে নমন্তি নরা নিভ্যু ন হি পশ্যন্তি তে যম• ॥ যে জনা জগতা॰ নাৰ্থ নিভ্যু॰ নারায্ণ্৽ দ্বিদ্ধা: ৷ নমন্তি ন **হি তে** বিঞ্চো: ছা-नारनाञ्चभाभिनः ॥ नात्रहीरय । अन काशि क्कना नक्ट भुगासा म भायस्यवावज्रेज नं जूनाः। मनायः

त्वरी भून दिछ जग क्क भूगानी न भूनर्जवाये ॥ ङक्जिमूरशामरय । वि কো দণ্ডপুণামার্থ ভক্তেন পততা ভূৰি। পাভিত পাতক কৃৎদ্ৰ নোত্তিষ্ঠতি পুন: মহ II অপি পাপ° मूताठातः नदः च्रशुगठः हात्र। নেক্ষন্তে কিঙ্করা যাম্যা উলুকা স্তপ-नः यथा।। औरिकृभूद्रात्। औरमम् निजल्हीनुनामन । इति समत्रगः শার্চিতান্থি পদ্ম পুণমতি য: পরমা-র্থতো হি মর্ত্য:। তমপগত সমস্ত পাপবন্ধ বুল পরিক্ত্য যথাণ্নিমা-জ্ঞাসকত।। বুন্ধবৈবর্ত্তে। শরণাগত ব্রহ্মণাদ্যত হরিমীশ পুণমন্তি যে ৰবা: ৷ ন পভম্ভি ভবাস্থুংখা সূটণ প ভিতানুদ্ধরভিষ্ম তানসো।। অপ্তম-ক্লকেচ বলিবাক্যে। অহো পুণামা-য় কৃতঃ সমুদ্যমঃ পুপন ভক্তার্থ विरयो नमाहिजः। यञ्जाकनारेन खुरन् गुरहा श्नरेत तलक भूका भागार হসুরে হর্পিত:।। অভএব নারাযণ-বুঃহন্তবে। অহো ভাগ্য মহো ভাগ্য श्रष्ट्रा ভाग्यः नृगाभिषः । (यदाः इ-विभाषाताम् निवा नास यथा उथा য়া কিঞ্চ নারসি ছে শ্রীযমোক্তৌ। ভেস্টবৈ নারসি হস্য বিক্ষো রমিত **৻তলস: ৷ পুণাম∙ যে পুন্দ**র্বন্তি তেরা

मिन मामा नमः ॥ ভবিষ্যোভরে ४ कवार्यनुभूमाङ्गः। विरक्षाः (र्यव क्रमका-जु र्जनार्जन जगटभाउः ॥ भुगामः যে পুসর্মন্ত তেখা মপি নমো নমঃ ইত্যাদি।। 🗱।। অথ প্ৰণামনিভ্য-ভা। বৃহন্বারদীযে ভু বৃকোপাখ্যা-नात्रास्तु । मक्षा म नामम्ब हिक्द শর্মকারিণে। শবোপম বিজানী; বাৎ কদাচিদপি নালপেৎ।। কিঞ্চ পাদ্ম। বৈশাখমাহাত্ম্যে বম বা-ক্ষণ সংবাদে। পশ্যন্তো ভগবদ্যরং নামশঙ্কপরিছদ । অকৃত্বা তৎ পু-ণামাদি যান্তি তে নরকৌকস:।। # ।। অথ नमकाव्रनिविकानि । विकुम्-ভৌ। জন্ম পৃভৃতি যৎ কিঞ্চিৎ পুমা-न् रेव धर्म मारुदार । नर्बः उनियु-ল॰ যাতি একহস্তাভিবাদনাৎ ॥ বারাছে। বন্ত্রপাবৃতদেহন্ত যো নরঃ পুণমেত মা' i খিত্রী স জাযতে মূর্থ: সপ্তজন্মনি ভামিনি ৷৷ কিঞ্চান্যত্র অণ্ডে পৃষ্ঠে বামভাগে সমীপে গর্ভ-মনিরে। জপ হোম নমস্কারান্ন-স্ব্যাৎ কেশবালযে।। অপিচ। স-কৃজুনৌ নিপতিতো ন শক্ত: পুণমে-মুহ:। উত্থাচ্যাত্থাষ কৰ্ত্তৰ্য দণ্ড-বং পুণিপাতন।। ততঃ পুদক্ষিণাণ ব্ৰৰ্য্যাৎ ভব্ত্যা ব্ৰুগৰতে। হরে: ।

नामानि की र्वयन् माली डाक्ष नाष्ट्रीक वन्तनाः ॥ इंडि इदिछ किविवास्म ৮ विवासः ॥ श्री श्री नार्यनम्बद्धात्रमस्य भूगामणस्य ह पृक्षेवाः ॥

पृष्ठेवाः ॥

वन्तनभावा जी जात्रनः । ই जि

स्वाय्थः ॥ त्रञ्जाखञ्जव्रहेशस्त्र है
खाय्थः ॥ त्रञ्जाखञ्जव्रहेशस्त्र है
खाय्थः ॥ त्रञ्जाखञ्जव्रहेशस्त्र है
खाय्थः ॥ त्रञ्जाखञ्जव्रहेशस्त्र है
खाय्यः ॥ त्रञ्जाखञ्जव्रहेशस्त्र है
व्याख्या । व्याख्या । व्याखञ्जा । व्याख्या ।

वन्तना जो स्रि डिंश डिंश श्रिका छा । ये निर्माणित का । यथा । ये निर्माणित का । यथा । ये निर्माणित का । यथा । ये निर्माणित का । या । ये निर्माणित का । ये निर्माणित का कि । ये निर्माणित का कि । ये निर्माणित का यथा निर्माणित का य

ज् मक्नाः नाम वन्त्रमानिका ।

ইতি হেমচন্দু:।।

वन्ती जी निष्ः ॥ जीवानुः ॥
विग्ने ॥ याद्यक्यं ॥ देखि भिन्नी
॥ वृद्धिः भूख्यक विग्ने हात करी
याद्यक्यं हात्य नाद्यक्यं देखि द्व भाटेः॥ उत्र जूभवणी य वकाक्षाको विश्विता १ यः भयः। विश्व विष्ठ गुज्यक्वाक्या विज्ञासः अन्हे भूज्य निञ्च स्वाध्या अञ्चा वका-व्राको विश्वितः॥

বন্দনীয়ঃ ত্রি স্তবনীয়: । বন্দ্য: । বন্দিতব্য: । বদধাতো রণীয় পু-ভ্যযেন নিষ্কন্ম: ।।

বন্দনীয়ঃ পু• পীতভ্সরাজ:। ইতিরাজনির্ঘণী:।।

বন্দনীয়া স্ত্রী গোরোচনা। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ: ॥

वन्ता जी वृत्काशितवृक्कः। वामु इंडि शतगाहा इंडि ह छामा। उट्शर्यप्रायः। वृक्कामनी २ वृक्कक्ष्णः। ठकीविष्ठका ८। इंडि प्रमाः।। वन्ता-का ६ (मथती ७ (मव्या १ वन्तका ४-। इंडि छत्र छश्ड हन्नः।। वन्तकः ३-नीववल्ली २०। इंडि प्रमावा।। वन्ताकी २२ शतवाशिका २२। इंडि भद्र ज्ञावनी।। विनिनी २० श्रू शि-नी २८ वन्त्या २०। इंडि भद्र हिन्दुका।।

লতাবিশেষ:।। ভিক্ষুকী। ইতি सिनि ॥ अन्।ः भर्यायाद्य खनाम वनताकमाय मुहेवताः॥ পু॰ বৃক্ষোপরিবৃক্ষ: 1 बन्हाकः वामा इकि हिन्सी जाया। उ९ भ-र्य्यायः। भाष्मक्श २ मिथ्द्री ० ভৰুরোহিণী ৪ বৃক্ষাদনী ৫ বৃক্ষ क्हा ७ कामतृकः १ रेमथत्री ৮ কেশৰূপা ১ তৰ্ক্ষ্য ১০ তৰ্ক্ষ্য >> शक्तमामनी >२ कामिनी >១ एक जूक् २८ महामा २৫ डेमनी २५ । অস্য গুণাঃ। তিক্তত্বণ। শিশি-রভ্ব। কফ পিত্ত শুনাপহভ্ব। वण्डापिमिकिएयः। वृष्ठ्यः। कः ৰায়ত্ব•। ব্লায়নত্বঞ্। ইতি রাজ-निर्घण्टः ॥ व्यक्षितः । वन्ताकः म्रा-জিম স্তিক্ত: ক**বা**য মধুরো র**সে**। भक्नाः कक वाजाम् ब्राका वृग বিষাপহ:॥ ইতি ভাবপুকাশ:॥ বন্দাকা জ্রী বন্দা। ইতি ভরত अठरूष्टुः ॥ बन्दाकी की वनता इंडि मदः द्रशावनी ॥ वन्ताकः जि वन्त्यभीनः। उ९-**श**र्य)ायः । অভিবাদক: ২ । ইত্য-मद्रः ॥ चाडिवारविद्या ० । ইडि म्बद्धाः नी॥

विन्तः श्वी व्याक्ष्ठेमनूष्णवादिः।
क्विती हेि ज्ञाया। उट्नर्गायः।
भु गुरुः २ उन्ने १।
हेज्यस्य ज्यादनी।। दिन्तका १।
हेज्यस्य ज्ञादनी।। त्यानानकः।
हेज्यस्य ज्ञादनी।।

विन्तिशुहः शृ व्याग्रयस्वकागांत्राक्तः । यथा । वन्तिशुहाः ।
ख्या वाक्ति क्छत्रागाक्ष कात्रिगः ।
खमञ्चाकिने न्व म्वानाद्राशर्यात्रान् ॥ वन्तिशुकाकिन ववावश्रेष्ण्य घाउकाः म नत्रान् म्वानाः
द्राश्रयः । व्यथक व्यशुकात्रविष्यर्याश्रयः । व्यश्रगात्रायुवागात्र
र्वाश्रयः । व्यश्रगात्रायुवागात्र
रविज्ञात्रात्र (कर्तान् । क्छात्र त्रथः
कुर्ं म क्नार्यात्राविज्ञात्रयन् ॥
कुर्ं म क्नार्यात्राविज्ञात्रयन् ॥
कुर्ं म क्नार्याः । कुछ निकाक्तत्र।
व्यवक्षात्रकार्णं म्खुनुकत्रगः ॥

विन्ति होतः भुः विन्ति गुष्टः। छ८-भर्यायः। भाष्ट्यः २। ইতি हात्राः वली ॥ वन्तीकातः २। ইতি जिकाः अल्पायः॥

বন্দিপাঠ: পু॰ স্তুতিগুন্থ:। তৎ-পর্য্যায:। ভোগাবলী ২। ইতি ত্রিকাণ্ডশেব:॥ বন্দী জী বন্দি:। ইত্যন্মটীকা-

मा जा पत्ता १७७१ममास् याः ভत्नजः॥ वन्ती भुः त्राकारमर्थाजारमेवीर्यता-॥

ि खि कि बाद कि: । उर भर्याय: । ख তিপাঠক:২। ইত্যমর:।। মাগধঃ ৩ মগধ: ৪। ইত্যন্যে। ইতি ভটী-কাযা• ভরত: ॥ অস্যোৎপত্তি र्यथा। क्विवािष्ठ भूकन्यायाः भूजा ভবতি জাতিত: ৷ বৈশ্যান্মাগধ रियम्हि ब्राज विश्वाक्रवामुखी॥ इंडि मानत्व >॰ व्यव्यायः॥ 🛊 ॥ শুন্ধোত্তরমধ্যৈ শক্তিভোদানস্যা-कद्राण निन्ता यथा। वन्ति छुटेक्टव মথিভ্যে হলাথিভ্যে হলম্থিত:। যদি তত্ৰ ন দদ্যাত বিফল শক্তি-**তো** ভবেৎ॥ विन्हिता वीर्यप्रखाठा-র:। অর্থিত: সন্যদি এভেচা ২ম ন मन्। एमान्यः विकलः ভবেদিত।र्थः ।। স্তা: পৌরাণিকা: প্রাক্তা মা-गधा वःশण•मकाः। वन्तिन खन्ननः পুক্তা: পুস্তাবসদৃশোক্তয: ॥ ই-जुरकः। देवक नुरका बरमान নিবেধাৎ শাজে বনিদ্পুভৃতিভো मानाकद्राण निन्ता मुवनाह माकार भूर्तः उपर्थः (ভाक्यामिकः उट-म्हार। इंडि मुक्किड्ड ॥ वन्तीकावः शृ· वन्तिगु।हः । সিঁদেলচোর ইতি ভাষা। ভৎপ-र्यायः। भावतः २ भुमश्कातः ၁

চিল্লাভ: 3। ইতি বিকাওশেব: 11 जी वन्ता। इंडि नद-বন্দ্যা চলিকা।। গোৱেচনা। ইতি ভাৰ-नकानः॥ ৰন্দু• ক্লী কল্যাণ•। ইতি সিদ্ধান্ত-কৌমুদ্যামুণাদিবৃত্তি:।। बन्मुः बि পুজক: । ইত্যাদি-(कामः ॥ वन्तरः ली चुन्। इंडि द्राजनिर्घणेः॥ বন্য: ত্রি বনোন্ড্ড:। ইভিমেদিনী वन्तरः श्रुः वनभ्वगः॥ वाद्राशीकनतः য়া দেবনল:। ইতি ব্লাজনির্ঘণ্ট: ॥ বন্যা জ্রী বনসমূহ: ৷ ইভ্যমর: ৷৷ জনসংহতি:। ইতি মেদিনী।

ইতি রাজনিঘণ্টঃ।

বন্যোপাদকী স্ত্রী লতাবিশেষঃ।

বনপুঁই ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায়ঃ
। বনজা ২ বনসাস্থ্যা ৩। অস্যা
গুণাঃ। তিক্তব্বং। কটুবুং। উষ্ণব্বং।
রোচনব্বা ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।
বনুং পুং অংশী। ভাগী। ইতি
সিদ্ধান্তকৌমুদ্যামুণাদিক্তিঃ।।
বপ ঔ ঞ ডু ঐ মুগুভস্তবীজোপ্র্যাঃ। ইতি ক্রিকল্লক্ষমঃ।। ঔ
বপ্তা ব্রা এই বপতে। ডু উপ্রি-

मुमुभगे ।। (गाभानकर्त ही।। एक्षा

॥ निरम्या ॥ जमून्छा ॥ मञ्जन्या ।

मः। मुखा मुखि उक्द्रिणः। यशि । यथि । विशेष वि यालकः। दि जिल्हि। विशेष मुख्यः माल छः। वशि उद्युग् उत्युग् क्षेत्र म् व्यापाः। यहि वशि क्ष्राणः। यहि वशि क्ष्राणः। यहि वशि क्ष्राणः। विक्रिक् व्याणः। विक्रिक् विक्रिक्ति। विक्रिक्ति विक्रिक्ति। विक्रिक्ति विक्रिक्ति। वि

বপন ক্লী কেশস্ভন ।। বীজাখা-ন । ইতি নেদিনী ॥

বপনী জ্ঞা নাগিতশালা। ইতি হেম্চন্দু:।।

वशा खी हिंदुः॥ (मनः। ইত্য-

ৰপিল: পু॰ পিতা। ইত্ৰাদি কোৰ:।।

বপু: ল্লা শরীরণ। ইত্যমর: ॥ পুশ গুক্তি:। ইতি মেদিনা॥

त्रभुः नः भूः मश्रीहरूदम्यातुः। इत्हिद्राज्ञ नःष्टः॥

मिशूनः लू॰ (नवडा। ইडि भक्तः द्रजादली॥

বপুর। স্ত্রী হবুবা। ইতি ভাব পুকাশ:।।

বপুইমা জ্রী পদ্মচারিণী। ইতি জুটাধর:॥

बर्धा भु॰ कनकः। ইতি মেদিনী।। क्रि:। ইতি क्रियतः॥ वनुः क्ली न् हर्गनगत्त्र शंत्रशाया-উদ্ধৃতমৃত্তিকাত বিধের যদুপরি প্র-कारतः निरवण एउ ७८। उथा চार्थ-শাস্ত্ত মৃদা বপু কা-রয়েৎ তদ্যোপরি প্রাক্তার মিতি। उ८ भगायः । हमः २ । इन्जानतः ভরতৌ ॥ মৃত্তিকান্ত্রণ: ৩। ইঙ্তি न्यस्त्रवृदिनी ॥ सङ्घरालु । यथा । मरहान्। महाराष्ट्राः उद्यान শতশে।ভিতা । গা নার গৃহ স-श्वाचा विकास हार दावर्ड, ।। स-हान् वर्षु। यम् । ज्ञाकात्रादात्र ভূগ ক্ৰনোচিতা ভূমি ৰ্পুসণ-জ্ঞা। ইভি বিফু শুরাণে ৫ অংশে ২৩ অধ্যাশ: ॥ শ ॥ বপতি বীজমত্র ! (क उ है कि छाया। उर्भर्गायः। क्तियः २ (क्व. o । इंडाप्र**त**-ভরতৌ ৷৷ নিষ্কট ৪ বনজ ৫ বা-জিম ৬ পাাবি । ইতি को ধরঃ।। রেণুঃ।। ভটঃ। ইভি মেদি-बीबब्र (इस्ट्रान्स्) ॥

বপু॰ ক্লী সাসক । ইতি হেম-চন্দু:।।

বপু: পুণ ভাত:। ইভিমেদিনী॥ পুন্দার:।ইভি বিশ্ব:॥পুজাপভি: । ইভিন ক্ষিগুনারোণাদিবৃভি:॥ বপু। জ্ঞী নজিটা ইভিরাজ-নির্হণ্ট:॥

বিশু: পুণ ক্ষেত্র'। বপধাতো: কিন্
পুত্যযেন নিয়ন:। ইতি সিদ্ধান্ত
কৌমুদ্যানুণাদিবৃত্তি:।। দুগতি:।।
সমুদু:। ইতি সংক্ষিপ্তসারোণাদিবৃত্তি:।।

বপু জী বল্মীক:।ইতি হলাযুধ:।
বব: প্ একাদশ চরণান্তগ গপুথম
করণ । ভস্যাধিপতিরিল্য:। তর
বিহিতানি যথা। পৌপ্তি চ প্রির
শুভানি ববাখ্যে।ইতি স্যোতি
শুলু ॥ অর জাত কল । ববাভি
ধানে জনন হি যস্য শ্রো হতি
ধানে জনন হি যস্য শ্রো হতি
ধানে ননুজ: কৃতী স্যাৎ। পদ্মা
লযা ভমিলায় নিবাদ করোতি
নিত্য সুবিচক্ষণ: স্যাৎ ॥ ইতি
কোষ্টাপ্দীপ: ॥ দাক্ষিণাত্যমতে
অস্য শব্স্য পুথমবকার: পবগীর্যা শেষবকারো হন্ত্যন্ত: ॥

ব্ৰু গ্ৰাণ। ইতি কবিকল্পজ্ম:॥ বকারাদি: ওধ্যবর্গ চত্থোপথ:। বভুতি। ইতি দুর্গাদাস:॥

बन १ जू हे छे जिति । ই छि कि वि-कन्नकनः ॥ व का द्राप्तः । १ (वस्र्जः वय्मजः । ज्ञान्य ज्ञान्य कार्यः विद्यायक मूख कनारको रहम न न न र्यः (उत्यक्त कि कि विद्र निष्ठा निका-धनाय उर्ट्या कर्ष विद्र निष्ठा निका-नम्यानिष्ठ जाः चीन विश्व । (कि किर्ट्र भून वंग्रं यकादा निधा बुद्ध निष्ठा-श्व है जि भूल भिष्ठ । का वामः वमः । छै वनिष्ठा वाद्य । है वम्रथः । छिन्न-ति वास्त्रीः वम् कि व्यव मकी ग्वान्। जमस्द्र भि (को क्ष्म स्व हे क्या-क्रिम्म (क्रवनम्य हुस्य विक्रम्नार्ट्र (माभ्रम्भम्य निष्ठ । इति पूर्गा-क्रिम्सः ।।

वनः श्रु छी वमनः । इं वि वम-शास्त्र तह शुरु । दम मिन्न मः । इं उ निकाय को मुन् । मुन् । मिन्न खिन् । । दम्यः श्रु विमः ।। इं उम्बिन खिन् । उन्न कना । उर्भिर्म । कन्नी-कन्नः २ । इन्ह । ।

বনন' ল্লী ছর্দন'।। অর্দন'। ইতি নেদিনী।। আহুতি:। ইতি বিশ্ব:॥ বনন: পু' শ্ব:। ইতি রাজ; নির্ঘট:॥

वगनी खी बलोका। ইতিরাজ। নির্ঘটঃ।।

বমনীথা জ্ঞী মক্ষিকা। ইভি রাজ-নির্ঘণ্ট: ।। বমনথোগ্যে জি ।। বমিঃ জ্ঞী পুছদ্দিকা। ইভানর: ॥

जय इन्प्रंशिकातः। उव इन्प्रं वि-भुक्ष्ठे मधिक्ष्ठे निमानः भूर्वकशः সংপাণ্ডি ঞাহ। অতিদুবৈ রতিন্নি-रिक ब्रङ्रोम्। र्लवरेन ब्रिश । अकाल চাতিমাত্রৈক তথা সাল্ম্যৈক ভো-करिनः ॥ जानाच्छ्याख्याद्वगान-बीर्गाट कृतिराय छः। नार्यशाका श्रम সৰুাথা স্তথাতিহ্নত মশ্নত: 11 দুষ্টে र्फारेयः भृषक् अरेर्ब वी ভe भारनाः কনাদিভি:। বীভৎসৈ হেঁতৃভিক্ষা रिना जुंक मूर्किमार वनार ॥ আমাৎ অসম।क् शहामुनार। य-জীৰ্ণাৎ যথা স্থিতা ভূক্তাৎ। আপ-न्नमञ्जायाः भुष्ठ गर्छायाः । व्यत्र वी जिर्म विकृषि (ईजुनि: घृगा-काविज्ञिः अनिष्ठे भूदग म्लानंन मर्भन ভক্ষণ ব্ৰাণৈ কৎ ক্লিশ্যতে উদ্ধৃ • নী-वा मृथाष्टिश्चिराज।। # ।। পূर्वक्र মাহ। ভূলাসোদ্ধাররোধৌচ পুসে-কো লবণাস্তা। ছেষো ব্লপানে **ट** ज्मा• वभीना• भ्वतक्रा• ॥ #॥ ष्ट्राम्यः नामान्यक्रम् भाष्ट्र। हाम्य-माननः (वरिंग द्वर्षयम् छञ्जरेनः । নিৰ্চ্যতে ছন্দি বিভি দোষে৷ বজু भुशाविजः ॥ ছापरन् भूत्रयन् अञ्च-**७%िनः अङ्गालिनः अन्यन् अङ्गा** नि भीष्यन्। वकुः भुशाविषः वकुः

পুতিধাবিত: দোষ: ছ দি নিৰ্কাতে ॥ 🗱 ॥ वाजकारा वाक्रन माह् । क्रभार्य भी जा मुश्रामाय भी वं ना-ভ্যব্তি কাস শ্বরভেদ তোদৈ:। উ-हात नक श्वन गरकन विहिन क्षः उनुकः कवायः॥ कृट्राह्म ठा-ল্ল মহতা চ ধেগেনার্ভো হনিলা-हर्पयञीव मूःथः। कषायः कषायद्र-স॰। দৃংথ॰ দুংখমিব ছর্দ্যতি।। 🗱॥ निख्डा गारे। गृहां निनामा गूथ-শোষ ন্জুভালুকি সন্তাপ তমে। जुगार्जः। भीउ ज्लाकः इतिज्ञ তিক্ত পুমুঞ্চ পিত্তেন ব্যেৎ সদাহণু ॥ 🗱 ॥ कक्षामार । जन्मामामासू য্যক্ষপুসেক সন্তোষ নিদু৷ হকচি भोद्रवाखः। त्रिकः वनः त्राम् ककाः ক্লি শুক্ল সলোমহর্ষো হল্লক্জ ব-মেভু॥ সম্ভোষ স্তৃপ্তি:॥ 🗱॥ ক্রিদো-ৰজানাহ। শ্লাবিপাকাক্চি দাহ তৃকা খাস পুমোহ পুৰলা পুশক্ত• । ছिफ् जिस्तायालदगान्न ने ल मा-ल्मुाक ब्रञ्जः वमकाः नृगाः न्राट ॥ 🗱 ॥ व्यागन्ज हामा হ। অসাত্মাজ। চক্মিজামজাচ বীভৎসজা দৌষ্ঠ-मका हया हि। आ शक्यी उपक दि-ভাবগেট দোবোটুথেনৈব যথোক্ত गारि ॥ वजाः नकागरुकावुन

সাম্যাদেকৈর অতএর সা আগম্ভদ্ধা शक्ती विভावराद अनुवक्तराद ॥ #।। উপদ্বানাহ। कामः श्वारम। জुव े छुका विकारेविष्ठिऽस्यव ह। इत्माग खनकरेन्छव (ख्रया मुम्प् क्नमूबाः॥ বৈচিত্য বিক্তচিত্তত্ব। তমকো **२**व जनः॥ यामश्राप्तित जनकाः थ। महानि यामरमहाका ॥ 🕸 ॥ व्यः जावताः नाबताकारः। क्रीनमः या **ছদি রতিপুশক্তা সোপদুবা শো**-বিভক্পযুক্তা। সচন্দ্রিকাণ তাণ भूवरमस्मायाः नायाः हिक्टिः (नर निक्भमुवाकः ॥ निव्तकः। म-र्जिभिह्टिन्तिका श्रु जायुका ॥ # ॥ थथ इस्त् किकिट्ना। यागानः যোৎক্রেশ ভবা হি সর্বা শুর্দ্যো ম-ভ। লংখন মেব ভঙ্গাৎ । বিধীয়তে মাক্ ভলাং বিনা তু সংশোধনং বা কক পিত্ত হারি।। অত্র ছদ্মী শব্द: ॥ ३॥ रूगाए की दापक भी छ ह प्तिः भवनमञ्जवाः । मृन्नामनकग्रवा वा नगिलकः गरेनकवः।। ऋीतामकः निर्मि जम् भी बम्र छेन्क ।।२॥ ७-प्री विक्ना निष शाहीतः कृथिउ॰ জল । পিবেমধুয়ত তেন ছদি নশ্যতি পিভন্ন।। ৩॥ হরীতকীনা॰ **ट्**र्ने छ. विशासाकिक मः यूउः। याथाः

भागी कृत्त पार इ फि: भीषु नि বৰ্ত্ত ॥ ৪॥ বিডঙ্গ ত্ৰিফলা বিশ্বা ह्र्न भक्षुयुज् निरवर । विज्ञ श्लव কৈবন্তী মৃস্ত । ১৬ তন্ধী ইতি লো-क ॥ ७॥ शिक्षाया क्वा ना ना ना শর্করা॰ চ পলোমিতা॰। দত্তা মধু পল্কাপি স্বডব সলিলস্য চাবো-ममाना विड॰ भीड॰ इष्ठि इर्फि॰ बि॰ দোষজা । ৬॥ গুড্চ্যা রচিত হন্তি হিন॰ মধুগন বিত•। দুর্নিবারা মপি इप्ति • बिदाय क्रिनेजा वनारा। १॥ এলা লবস্থ গজকেশর কোলমজ্জ बाज लियक घन हन्तन शिश्रवीना॰ । চুণানি মাজিক সিতা সহিতাৰি-ৰীঢ়া ছদি নিহন্তি কফ নাক্ত शिखकां ।। अनामिह्नं ॥ ৮॥ অস্বত্থ বল্পল শুক্ক দক্ষ নিৰ্বাসিত জলে। ভজ্জল পানমাত্রেণ ছ দি জয়তি দুর্জবা॰।। ১॥ পথ্য ভিক্ খান। ক জীরকাণা রজো লিহন্। नवना नामारवह फिर्म निक जिला-बजाः ॥ २० ॥ विल् इत्हा ७ जुह्या वा স্বাথঃ কৌদেুণ সংযুতঃ। ছ দি • ত্রি-**(मार्वजा॰ इंडि मर्श्न है: मिख्डा॰** उथा ॥ >> ॥ चामुाहि विन्निग् हः भीजः मनध्मकंत्रः। निश्नार हर्ष्रः

ভীসার বৈশ্বানর ইবাহুতি ।। নি-यू व काषः॥ १२॥ बचागु शस्त्र मृउ॰ লাজরজঃ সংযুক্ত শীক্ত। শম্যতি মধুনা যুক্ত বিদ মতিসার ত্যারি मृग्रांगारेश। वीज्यमङ्गाः इत्राउति त्रिटेड (मेर् क्रका करेन: । नम्देन রামজা• ছদ্দি • জযেৎ সাব্যৈ র সাত্ম্যজা ।।১৪॥ কৃমি হৃদ্যেগবদ্ধ-न्। दिन कृषि ममुख्याः। उब **७** वथा (माय किया वर्ष)ार िकिट्**मकः ॥ २०॥** इंडि इर्म्)िश्-কার:। ইতি ভাবপুকাশ:।। विभः भू॰ अशिः। इंडि स्मिनिशा ष्डं:। ইতি শদরহাবলী।। বনিভ: ত্রি বাস্ত:। বমনক্তব্র। ইতি মুগ্ধবোধব্যাকরণ ।। বস্তু: পূ॰ বংশ:। ইতি শদ্রজ্ঞা-वनी ॥ ৰ শুক্তি: পু॰ বল্মীক:। ইতি ছেন-**इन्सः** ॥ ব্য ড গত্যা। ইতি কবিকল্লছম:॥ ড ব্যতে। ইতি দুর্গাদাস:॥ ৰ্য ত্রি অমদাদি:। আমরা ইতি ভाষा। अयह द मा व्यादित के ্রি কপো হয়•। ইতি ব্যাকরণ•।। वयः क्री भक्ती॥ वान्तापिः। इंडऽ मदः॥ योवनः। इंडि मिनिनी

।। 🗱।। বয়ে। বিশেষে কর্ত্তব্যানি যথা। শৈশবে হভাত বিদ্যানা যৌবনে विषरेयविणाः। वार्ष्टक मूनिवृजी-না বোগেনাম্ভে তনুত্যজা ॥ ইতি ब्रघुवः (म) नर्गः ॥ 🕸 ॥ जनिह । পুথমে नार्ड्डिंडा विषत विजीय नाङ्कंड भन । ज्ञीय नाङ्कंड भूगाः हजुर्थ किः कद्रियाजि ॥ इंडि हानकोु॰ ॥ #॥ वरवाविरमया-ণা নিয়মা যথা। কৌমার পঞ্-নাক ন্ত পৌগণ্ড্য দশনাবধি। किल्मात्र माशकन्माट योवनक ততঃপর•॥ ইতি পুায়ণ্টিভতত্ত্ব-ধৃতবচন ।। 🗱।। অপিচ। আযো-ডশান্ডবেদ্বাল স্তৰণ স্তত উচ্যাত । বৃদ্ধঃ স্যাৎ সপ্ততে কদ্ধু • বধী[^] যান্নবতে: পর•।। ইতি ভরত-ध्ठाम् जि: ॥ अ। अन्। । वाला বৃদ্ধি বঁথো ৰূপণ চক্ষু স্তৃক শ্ৰোত্তরে-ভসী। দশকেন নিবর্ত্তমে মন: সর্বে न्त्रियानि हा। इंडि महाভाরত ।। वयः इ: बि यूवा। इंडि (इसहन्युः॥ वयञ्चः बि युवा। इंडामद्गः॥ वय-সি থৌবনে ভিষ্ঠতি ইতি বযস্থ: ডঃ নিপাতাদ্বিসগস্বা লুক্ বয়:স্থ-**क्टा। वयः शकि** नि वान्तरोहि वर्षा যৌবনমাত্রকে। ইতি বিখঃ। ইতি

' ভরত: ॥

वयञ्। श्री जामनकी॥ इत्रीउकी ।। সোমবল্লরী। ইত্যমর: ।। গুড়্সী ् ॥ जूरिश्वना॥ कारकानी॥ व्यानी । , वद्र॰ क्री व्यक्षूम॰॥ मनाक्रियः। ইতি মেদিনী।। শাল্মাল:। ইতি (इमहन्पुः॥ क्षीत्रकारकानी। ইভি ভাবপুकानः ॥ অত্যন্নপণী ॥ भटमाकी ॥ मृत्की । ইতি রাজ निर्घणेः॥

द्यम् भु नमामवयकः। ७८-পর্য্যাব:। ব্লিশ্ব:২ সব্বা: ৩। ইত্য-बद्धः ॥

क्यम्। जी मथी। इंडाप्रद्रः॥ वरून क्ली ज्जान। यथा। इसागुारश ब्र इयि विश्विः भीटेरकाम्थलारेम् । শি দু ভ ভারিছিতবযুন: শিক্য-ভাণ্ডেষু ভৰিৎ। ইতি শ্ৰীভাগৰ-তে ১০ স্বন্ধে ৮ অধ্যাব:।। শিক্য-ভাওেষু অন্তর্নিহিতদধ্যমদী বযু न ज्ञान यम्। मः। ইতি उड़ी कागाः शिश्वश्वाभी॥

বযুনঃ পু॰ দেবতাগার•। ইত্যু शाषित्वायः॥

বযোধাঃ পু॰ যুবা। ইতুগোদি-(कावः॥

दायादकः क्षी जीमकः। हेि द्राबः निर्घणः॥

াবর ভ ক ইপ্রে। ইতি কবিল্ম-ফন: ।। রেফোপথ: বর্ষতি। ইতি **हुर्गाहाजः** ॥

इंडामद्रः ॥ उथाह । यद्रः नाना-ন্ত্যাজ্যা ন চ শিশুবিনাশেশ্বভিন্ন-তি বঁর মৌন কাষ্য ন চ বচনমু-कु॰ यहन् उ॰। वद्र• क्लीव• ভावऽ• नह পরকলতাভিগমন বর ভিক্ষা-শিত্ব ন চ পরধ্বানা হি হরণ।।। ইতি বামনপুরাণে ৫৬ অখ্যায:॥ वब्र वर्ष भनाक् श्रिषः। यथा। भना गिष्ठि वतः क्रीवः किहिमाल् खमवऽः यः। ইভি मिनिनी ॥

বরণ । তৎপর্য্যায়: । বৃতি: ২। ইত্যমর:।। ছে বেপ্টনে। পुार्थनावित्मव इंजाना । इंडि ভরত:।। দেবাছৃত:। দেবসকা-শাৎ যাচিত:। উক্তঞ্চ। তপো-ভি রিষ্যতে যস্ত দেবেভ্য: স বরো মত:। ইতিচ ভরত:॥ জামাডা ॥ विज्ञः । इंडि मिरिनी ॥ ध्यानुः । ইতি শদরন্নাবলী॥ পতি:। ইভি र्घ्यान्तुः॥

বরঃ ত্রি শুেষ্ঠ:।ইভ্যমর:॥ বরক ল্লী পোভাছাদন। ইভি श्रावनी॥ (वो जावोक मावाबन वखः। ইতি भम् तङ्गादनी ॥

वत्रकः পू॰ वनमूजः। ইতি হেম
हन्पुः॥ পश्न हैः। ইতি রাজনির্ঘটः
॥ তৃণধান্যভেদः। हीना ইতি ভাষা
। তৎ পর্য্যায়:। সূলকস্য: ২ কক্ষঃ

ত স্লপ্রিকু: ৪। অস্যগুণা:। ম

शृत्रपु॰। কক্ষবু॰। ক্ষাযবু॰। বাত
পিত্ত ক্লিরিব্বা ইতি রাজনির্ঘটঃ॥

वরক্রত্: পু॰ ইন্দু:। ইতি হেম

চন্দু:॥

ब्रहन्तनः क्ली कालीयः।। (त्वनाकः । इंडि स्विनी।।

क्द्र हैं व्यक्त शूझ । ই डिणक् ॥ द्रद्रावनी॥

यत्र है: शृ इंशः। इंडि (सिनी।।
की दिस्मयः। (वालंडा इंडि जाया।
। उट्भर्यायः। गरकाली २ वर्द्धाः ०
। इंडि मदत्र जावली ।। वर्द्धाः ३ हिंड मदत्र जावली ।। वर्द्धाः ।।
इंडि मदत्र जावली ।। वर्द्धाः ।।
इंडि मदत्र जावली ।। वर्द्धाः ।।
इंडि को वर्द्धाः ।। कुमा १ कुद्धाः ।।
वर्द्धाः की इंश्वी जाविक्षाः ।।
वर्द्धाः की इंश्वी कः। इंडि जावभूकाणः ॥

वहाँ की इंगी। इंडि सिनी॥ गक्तानी। इंडि किश्यानयः॥ दक्षिका की समूख्यीकः। उदा भर्यायः। वत्रते २ । जम्रा ख्नाः । मध्तपः । त्रिष्यपः । त्रक्रित कः काभञ्चः । क्वायपः । भीजनपः । ख्रुषः । ज्रव्यपः । ज्ञिनाशहः पृक्षः। इति ভावशुकाणः ॥

वद्रन॰ ्री कन्यामिवद्रन॰।। (वश्चेन॰) ইতি নেদিনী।। পুজনাদি। ইতি मदत्रवादनी ।। 🗢 ।। अथ वत्रनि-ধিঃ। তেষা মাচার্য্যাদীনা হোম मार्थ्य कर्णां (हामात्रञ्जां भूर्व মানত্যৰ্থণ যজমানেন স্বয়ণ ব্ৰুণণ कार्युः। मान वाठनान्। तसु वद्गन বুত পুমাণেষ যজমান প্তীযাৎ ৷ ইতি হরিশর্যগৃত কাত্যায়নসূত্রাৎ । তত্র বুদ্ধবরণ পূথমতঃ। ক্যো-তিষ্টোমে । বুক্ষোদ্গাতৃ হোত্র-ধ্বয়্যিত্যাদি ক্রমদর্শনেনান্যতা-काङ्क्रा म्हेभद्रिकन्ननाया न्यायु-দ্বাৎ। সুগতি সোপান পুভৃতবে। १८१/त ।। वद्रशस्त । गन्नामि मान-দারা পুতি মুৎপাদ্য কর্মকরণায পেরণ ৷ তত্র চা সর্বত্র পুাত্মথো দাতা গুখীতা চ উদ্মুখঃ। ইতি বচনাৎ যজনানস্য পুঃছাথত্ব আ-हार्यामीना मूनदाथ दः नुजीय छ।। বরণবিধিমাহ কাত্যাযন:। আ-সন নাহাৰ্য আহ সাধুভবানান্তা

महिरिष्ठारमा ভवस मिछि। का मन माहार्य्यानीय मः हाल्याह माध ভवानासा मिछि। माधुर मारम हेठि পृত्विहनः॥ अहरिष्ठारमा ভवस मिछि পृनक्रक अहर हेछि পृত्विहनः मामर्थ्याः। हेठि हिन्न भया। हेठि मः कान्नज्ञ द्वाः। ॥। रमिनीमर्ज भवनी विवकानानि भरमा १वः। किस अस्तर्यकाना मि व्यारम निर्वे शुक्राहम निम्नम प्रामन विथितः॥

বরণ: পু॰ পুকের:।।বক্ণক্**জ:।** ইত্যমর:।। উষ্ট:।ইতি হারাবলী ।। স॰ক্রম:। সাঁকো ইতি ভাষা। ইতি হলাযুধ:।।

বর্ণসী দ্রী বারাণসী। ইতি শব্দরহাবলী॥

बज्ञणा खी नकी विष्णवः ।

णयज्ञ द्वावनी । माजू वाज्ञानमूखज्ञमीमा। जम्हा छेर मिल् र्या।

इज्ञिकवाह । मर्ह्मिज मृग्युमाः

मन वाहः कन्यमाः। वुक्ष र ज्ञाकः

यक्तीः मृज्याः भृगुविद्याने ॥।

यार्मो भाषाख्य भृगुविद्याने ॥।

यार्मो भूषा व्ययः। भूयोग वमर्ज विज्ञः यानमायी ज् विमुकः॥

हज्ञाम क्षिणाख्या विविद्याका मः तिष्ठता। विणुष्ठा वद्गरार्त्वा प्रवन्ती भूषा ।। जवाहना । विन्ता हिन्ता हिन्ता

বরতঃ পু অন্তরাবেদি: ।। সমূহঃ

।। নুথরোগ: । স ভু বুণ ইতি বধসক্ষোতা ইতি চ ভাষা। ইতি নেদিনী ।। তন্মতে প্রণী যবকারাদি রথ কিন্তু অন্তঃহ্বকারাদি ব্
ক্রাতো রৌণাদিক অন্তন্পুত্যুথ
নির্মত্বাদ্ত লিখিত: ।।

दज्ञ ७ कः भू॰ भाउक् (विनः। शाउ-ज्ञ शाउना है जि जाया। (योदनक-लेकः। दयमका जा है जि जाया। वर्जु नः। (गान है जिथ्या जः। है जि भारती॥ जिलिः। है जि एक्स हन्तुः ॥ भारतीका (द्वारायः भावशी यव-कात्रामी निश्वः। किछ (हमः)

চন্দেণ বৃঞ্জ পাত্র নিয়ন্নত্বাথ অস্ত্য-ञ्चकात्राप्ती भद्रिगनिडः ॥ दब्र ७कः जि विभावः॥ ভयमन्त्रेयः ॥ क्षाः। इंडि मदत्रज्ञावली ॥ বরণ্ডা স্ত্রী সারিকা॥ বর্ত্তি:॥ मञ्जल्यः। इंडि व्यक्ति।। বর ভাল: পু॰ এর ভব্ক:। ইতি विका अल्य ।। ব্রতিক্র: পু জ্ট জবৃক্ষ:। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।। वद्रिङका द्वी भाटे। याक्यांनि इंडि ভाषा। इंडि ब्राइनिर्घणः॥ यह दक्त्री की (प्रशुकानामगन्न पृत्रः । इंडि भद्रान्मुका ॥ বরতা স্ত্রী হস্তিকক্ষরজ্ঞাকাছ-দ্রতী ইতি খ্যাতা। তৎপর্য্যাব:। शाप्त कथ्मा o कका s ॥ वर्षा बद्धाः । ७२ नयंत्रयः। मञ्जी २ तक्ती अदक्ती ৪ বাজ্রী ৫। ইত্যমর ভরতৌ ॥ বরত্বচঃ পু॰ নিমৃত্কঃ। ইতিরত্ন-भावा।। (मुश्रवद्भरक क्षी।। ব্রদ: ত্রি অভীষ্টদাতা। তৎ-भर्गश्रायः। ममर्खकः २। ইত্যমর:।। শবর্মবলী।। পুসম:। ইভি (मिनिनी।। बुद्रहा जी कन्या। इंडि मिहिनी।।

আদিত্যভকা। ইতি রাজনির্ঘণীঃ ॥ অখগদ্ধা। ইতি ভাবপুকাশ: ॥ বরদাত্রী চ।। বরদাচতুথী জ্ঞী সাঘশুলুচতুথী । তস্যা পৌরীপুজ্যা। যথা। ভবি-বেগাভরে নাযশুরপক্ষ নধিক্তা। চতুথী বরদা নাম তস্যা গৌরী সুপূজিতা। সৌভাগ্য মতুল ছ-र्याट भक्षमा 🗐 त्रिश लिए।। ≹তি তিথ্যাদিতভু• ॥ বরদাত্: পু॰ বৃক্ষবিশেষ:। ভূই-**मर रेंडि रिन्ती** जाया। उट्मर्यं। यः। ज्योत्रहः २ हात्रनाठः ७ थ-बह्दः १ वम् ७०१। निमाबद्धः। রক্তপিত্তপুসাদনত্বঞ। ইতি ভাব-नुकामाः ॥ वत्र भर्गाथाः भ् क्वीत्र कक्षुकी वृक्षः । ইতি রত্ননালা।। বরপুদা জী লোপামুদা। ইভি হেনচন্দু:।। বরদাতরি ত্রি।। दत्रकनः श्रु नातिकनवृक्तः। इंडि मद्रिका॥ ७८ कल (मुश्रकल म्क्री॥ সমর্জ: ৩ বাজিভার্থদ: ৪ । ইতি বরমুখী জী রেণু কানাম গন্ধ দুব্যু । ইতি শদ্চন্দ্রিকা॥ वत्रम् व इवेटि भूषः । इंडि भिष्नी॥

वद्राक

দ্রী চক্রপণী । চান্সলিয়া क्त्रश्चा ইতি ভাষা। ইতি भद्रान्तिका।। বরণিতা পু• ভর্রা। ইতি হেম-চনঃ ॥ বরণকার্যিতা চ ॥ चत्रकृतिः भुः कविविश्मियः। उद-পর্য্যায়:। পুনর্বসু:২। ইতি ত্রিকা-ওশেষঃ।। স চ বিক্রমাদিত।রাজ-সভাছ নবরত্বান্তর্পত রত্নবিশেষঃ। শঙ্কু বেতালভট্ট ঘটকর্পর কালি-नागाः। श्वाराजी वदाङ मिहिरद्रो নূপভে: সভাবা রত্নানি বৈ বরক চি র্নব বিক্রমস্যা। ইতি নবর রু॰ ।। ব্রলঃ পু॰ জ্ঞী বরটঃ। বোলতা ইতি ভাষা। যথা। বিষসৃক্লী ভূত্ব-রোলো বরল জুণষট্পদ: 1 ইতি णक्यां वा ॥

ব্রলন্ধ: পূ• চম্পকবৃক্ষ:। ইতি ত্রিকাণ্ডলেষ:।। বরপাণ্ডে ত্রি ।। হরলা ক্রী হ•সী। ইতি মেদিনী।। ত্র পবগী য বকারাদৌ পঠিতো-যা। বরটা চ।।

বরলী জ্রী বর্টা।ইতি জটাধর:।। বরবৎসলা জ্রী শ্বশুরভার্যা। ইতি শব্দমালা॥

ৰম্বৰ্ণনী দ্ৰী অত্যুত্তমাদ্ৰী। তৎ পৰ্য্যাৰঃ। বরারোহা ২ নত্তকাসি- नी ७ উख्मा ८। इंजामतः ॥ मख-कामिनी ६। इंजि छत्रजः ॥ नाका ॥ इतिषा ॥ त्ताहना ॥ किनिनी ॥ माधीखी । इंजि मिनिनी ॥ कोती ॥ मत्रस्थी ॥ नक्षीः । इंजि मन-तञ्चावनी ॥

বরবাত্লীক• **দ্লী লন্ধ্**ম•।ইভা্মর÷ টীকা≀।

যথা। ধর্ত্তরিঃ ক্ষপণকামরসিংহ বর্দ্ধঃ পুণ্ শিবঃ।ইতি ত্রিকাও; শঙ্কু বেতালভট্ট ঘটকর্পর কালি- শেষঃ॥

वद्रा जी कल जिक्रः। ই जि सि हिनी

।। (द्रिगुकानाम शक्त मृत्रः। ই जि मेद
विम्का ।। खड्वी ।। स्मा ।। वृक्ति ।।

।। विडक्षः ।। शार्था ।। क्दि मृ। ।

ই जि द्राक्त निर्यक्तिः।। (मुक्षा व ।।

বরাক: পু॰ শিব:। ইভি মেদিনী ।। যুদ্ধ•। ইভি ছেমচন্দু:।।

বরাক: ত্রি শোচনীয:। ইতি মেদিনী।। অবর:। ইতি শন্দালা।।
বরাক লী নস্তক ।। গুল । ইত্যনর:।। গুড় বৃক্।। গোনি:। ইতি
ত্রিকাপ্তশেব:।। শুেষ্ঠাব্যবে লী।
তন্ত্রে ত্রি।।

বরাঙ্গ: পু॰ হন্তী।ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ: ॥ বিষ্ণু:। যথা । সুবর্ণবর্ণো
হেমাঙ্কো বরাঙ্গ শুন্দনাঙ্গদী ।
ইতি তম্য সহসুনামন্তোত্র॰ ॥

वबाक्षक क्री खडद्क्। इंडाबदः॥ শুেষাব্যব্যুক্তে ত্রি।। वदाङ्गा छो अञ्जिल्लाङ्ग्यूका-खी। यथा। नितः मलुझ हत्रानी সুপ্রিতৌ বরাস্বনাসেবন মন্নভো-कन । अन्यनायिषु मनव सिथुन वित्रभुगक्षाः निष्य मानयन्ति वर्षे॥ ইভি লক্ষীচরিত্র• ৷৷ বরাঙ্গ্রপোপেত: ত্রি শেষ্ট্রপযুক্ত: । मून्द्रत्र इंडार्थः । उद्भर्गायः । निःइनःइननः २। इन्जानदः॥ বরান্ধী জী হরিদা। ইতিরাজ-निर्घणैः ॥ बद्राकी भु• जान्नात्रजनः। दद्राकः-ঞ্চামুৰেতন• ইভি বা পাঠ:। ইভি রত্নালা।। শে্ষাস্ব্যুক্ত তি।। বরটিঃ পু• কপর্মক: ì ইতি রাজ नियंक्तः॥ बब्दः। यथा। बब्दः भूला बद्राहि। ना। इंडि खीका ७ রহ কোষ:। ইত্যমরটীকাষাণ ভরত:॥ दब्राहेकः भू छी कशर्मकः। किं ইতি ভাষা। ইত্যনর: ॥ তস্য नःथा (उपन नःद्धाः उपा । বরাটকানা দশকদ্ব হং সাকা-কিনী ভাষ্ঠ পণ শ্চতসুং।তে যো-एम पुन्र इवावगत्म्या ध्रेम्र ख्या (बाउम्बाज्य जिम्ह निमः ॥ इंजि नी ना-

বভী।। ঋ।। অপিচ। তামিক: কার্ষি-কঃপণঃ৷ ইতি যাজ্ঞবন্ধ্যবচনেন গু-ঞ্জা: পঞ্চাদ্যমাষক স্তে যোড়শা-ক্ষ: কর্ষো হন্তী। ইত্যমরসিংহো-ক্তেন চ অশীতিরব্রিকাপরিমিত-তানে পণশবং সঙ্কেভিডঃ সচ তা-বৎসংখ্যকৰব্লাটকৈ লভ্যতে ইতি বরাটকেম্বুপি তথা ব্যবহার:। এ-उज्नकः ভবिषा मध्नाउखाय ৰ্চন যথা। অশীতিভি ৰ্রাটকৈঃ পণ ইভ্যভিধীয়তে। তৈঃ বোড-লৈ: পুরাণ স্যাদুজত সপ্ততি স্ত रिजः॥ इंजि भुग्यिक खउद्युः॥ क्षा। তেচ দক্ষিণার্থণ বিধীয়ন্তে। যথা। হত মশো্রিয় দান হতো যক্ত खुरिक्षियः। उम्राट भगः काकिवीः বা ফল পুল্ল মথাপি বা।। পুদ-मार मक्तिना यख्ड उया म मक লো ভবেৎ। ইতি শুদ্ধিতত্ত্ব• ॥ বরাটক: পু॰ রজ্জু:।। পদ্মবীজ । ইতি মেদুনী ॥ ব্রাটকরজাঃ পু• নাগকেশরবৃক্ষঃ । ইতি শব্মালা ॥ ব্রাটিকা জ্রী কপর্মক: ৷ ইভ্যু-भव्रहोकाया•**ভ**व्रञ:व्राक्तिर्घर्षे म्हा जृह्वािका ह। यथा। भ्याण म्-ব্যুতে যেন তেন গঙ্গা বরাটিক। ।

इंजुऽस्टिः॥ শেষ:।। বৰণবৃক্ষ:। ইতি শব- মালা।। উত্তমাসনঞ্।। ब्रज्ञावनी ॥

ब्रामनी खी कामी। यथा। कामी इंडि विश्वः॥ । इंडि (श्रंहन्युः॥

वद्राप्तन क्ली द्राकापन । ইতি भद्र वद्रात्री खी द्रानवात्रः। ইতি भद्र-ठिन्सुका ॥

बताजिथः भु व्यक्षविज्ञः। ইতি द्राष्टः भू भम्विष्मयः। द्रा ब्राज्जनिर्वण्डः॥ (मुक्षनामा ह ॥

बत्रामुः भू कत्रमर्पः। कत्राम्न हेडि বা পাঠঃ। ইতি রত্নমালা।।

বরারক॰ ক্লী হীরক•।ইভি হেম-**ठिन्मः** ॥

वदादारः श्रु॰ इन्छादाइः॥ व्यः বয়েছ:। ইতি বিশ্ব:।।

বরারোহ। জ্রী উত্তমান্ত্রী। ইত্য মরঃ।। কটিঃ। ইতি ছেমচনদুঃ।। 🖐 वदानिका जो पूर्ग। ইতি विकाल-(नियः॥

বয়াশি: পু॰ স্থলবন্ত্রণ। মোটা-कानड् इंडि ভाषा। उटनर्यायः । ञ्चनाठिकः २। ইত্যমরः ।। বরা-निः २ ब्लमारिकः ८। ब्लमारिः কা ৫। ইতি ভট্টাকাযাণ ভরত:।। ब्रवभाकः । इंडि भप्तव्यावनी

।। বরাশি ৭। ক্লীবসিতি জটাধর: ॥ वत्रागः भू॰ इन्द्रः। इंडि बिकाश्चः वत्रामनः क्ली ७५ुभुन्नः। इंडि मद् व्यामनः भू विकः॥ बाद्रभाणः। वद्रापनी वाद्रापनी भिवशुद्री हुन। वद्रानिः शृ जुनभाष्टिकः॥ थर्द्रथद्रः । ইতি ধরণি:।।

याना ॥

इंडि ভाषा। उर्भर्गायः। म्कद्रः ২ দৃষ্টি: ৩ কোল: ৪ পোত্রী ৫ कितिः ७ किछिः १ रुष्ट्री ৮ शानी ৯ স্তব্ধরোমা ১০ ক্রোডঃ ১১ ভূদারঃ ১२। इंडाबबः ॥ कितः ১० म्डामः ১৪ মুখলাঙ্গুলঃ ১৫। ইতি জটাধর: ॥ ज्वनामिकः ১५ म्हायूषः ১१ বক্রবক্তুঃ ১৮ দীর্ঘতরঃ ১৯ আখ-নিক: ২০ ভূকিৎ ২১ বহুসু: ২২। इंडि चदत्रश्वावनी ॥ **अग्रमाः मः** मा खनाः । वृषात्रः । वाख्य**ः ।** वनवर्षानवृष्धः। ইতি রাজবল্পভः॥ বল্পন্তত্ত্ব । বিক্**ক্ৰণত্ত্ব । ইতি उ**रेबर भागास्त्र ।। जनार म्कद्र मार्क मुक्टेवार ॥ 🤁 ॥ जन्मारमः बिन करव न (हरा। यथा। नाजकार रेन(वर्गार्थ ಅःकाश्वता निर्वी

कीत्र वर्कायटा शक्षमथ गटमा व-ব্লাহ্ না'সানি চেতি। ইত্যাহ্নিক **छ** जुष् उ विकृ म्ब ।। # ।। वदा र मा •-नः जुक्। विकुन्बामि निविधा यथा । বারাহ উবাচ। ভুক্ত। বারাহ্মা•-मञ्ज (या रिव मामूशमर्भात । পতन॰ তস্য বক্ষ্যামি যথা ভবতি সুন্দ্রি **ম বারাছো দশ**বর্ষাণি ভূত্বা ভূচর-তে বনে। ব্যাখো ভূষা মহাভাগে সমা: সপ্ত চ সপ্ততি:।। কৃমি ভূ বা नभाः मक्ष जिश्रेष्ठ उम्र भूक्षल। व्यापारिह म् विका जुड़ा वर्षागाक ठजूफंम ॥ একোनवि॰म वर्षानि याजुः शानक काया । मालक काष्ट्रवर्षान জাযতে ভবনে বহু ॥ ব্যায়ু স্ত্রি:শ-তি ব্যাণি জায়তে পিশিতাশনঃ। এষ সংসারিতা গড়া বারাহামিষ-ভক্ষক:।। জাযতে বিপুলে সিদ্ধে ় হ্বলে ভাগবত তথা। স্বীকেশব-**ठः भु.द्वा मर्बमम्पूर्वक्रिष् ॥ निद्र**ा ना ठाअनि क्वा वाकात्कर भूवाठ হ। এতমে পরম ওহা তব ভক্ত **ज्था**वर• ॥ वात्रारुमा•मङ्कास्र <यन मूठ्रांख किन्तिवा८ । वाद्राञ् ঊবাচ। ভব্নন্তি মানবা বেন তির্য্যক্ जः जात्र जागद्राष्ट्र। (गाम्यन दिनः नक क्वाहादाव मह दिया नानीयह

ততো ভুকু। তিঙেৎ সপ্তদিন ততঃ। অক্ষার লবণ সপ্ত সক্তুভি**শ্চ তথা**-ত্রথ:।। তিল্ভকো দিনান্সপ্ত সপ্ত পাষাণভক্ষক:। পথো ভুক্তা দিন• मश्र कात्रयहिष्क माञ्चनः ॥ भाउ माष्ठ भद्राः कृषा **अ**श्काद्रविवर्कि-जाः । दिनात्न्यकानभक्षाभहात्रज क् उनिक्वः ॥ भूगुकः नईभाभ-ভ্য: সমণক্তো বিগতজ্ব:।ক্ত্বা তু मन कर्माणि मन (नाकाय ग्रहिं ॥ ইতি বারাহ্মাণস ভক্ষণাপরাধ পুা-যশ্চিত্ত॰। ইতি বারাহপুরাণ•॥ৠ॥ वन्यवदार मा॰ क्षाकारनी विश्वि ७० । যথা অশুভীত গুৰুত্তী হারীত:। **महात्रग्रवामिन क** दहा हा॰ खर्षि । এवक विवनस्ड चागुमा मृक्ता॰-শ্চেতি বশিংধাক্ত খেতাখেত্যা व। विश्व । कल्ल उक्स। भाषा नियु-ক্তানি যুক্ততবেতি। বিফ্পাসকস্য मर्वथा निरम्भः। यथा वाजारङ् ज्ञा-বদাক্য । ভূক্ত্বা বরাহনা সন্ত যন্ত मामुलमर्ला । वदार्हरणवर्षानि **ভূত্ব। বৈ চরতে বনে । ইত্যাকাদ-**भीउद्धुः॥ 🗱 ॥ योद्धदङ्गः। इति-क्रात्मन रेव नाम- भाग्रामन ह वद-সর । মাৎস্য হারিণকৌরভু শাস্ত नि हाग भाषं रैजः ॥ अग (बोबन

বারাহ শশৈ মাংসৈ র্থাক্রনং। মাস বৃদ্ধ্যাভিতৃপ্যন্তি দন্তেনেহ পিতানহা: ॥ ইতি শাদ্ধভন্তৃং ॥ # ॥
বিফোরবভারবিশেষ:। যথা। স্বাবস্তুব উবাচ। সত্র পুরা: স্থাস্যন্তি প্থিবী ভাবৎ প্ল্যাণ্বে মগ্না তস্যা

রণে যত্ন সৰু। ইতি শুদ্ধা বুন্ধা ভগবন্ত ধ্যাত্বান্। ধ্যায়ত স্তম্য नामाविवदार अङ्गृष्ठभूमाला वद्राः क्रभारा निव्रगार । मह व्याका-শহ: সন্ ক্ষণনাত্রেণ পর্বতোপমো বভ্ব। ত॰ বিষ্ণু॰ মন্ত্বা বৃন্ধা ভৃষ্টাব। मह (उन खंड: পुनरार्गवंबननास) भूविका प्रहार्युन भृषी मूक् उ। निक ধারণশক্যা সংস্থাপ্য অন্তর্হিতো वज्व। তত: পৃথিব্যা রাজা স্বাহয়ুব মনু রাসীৎ। ইতি শ্রীভাগবতমত• ॥ #॥ जनवजात्रक वृंक व्रित्राक् या यथा। वज्ञाक्भर्जाजा नाम यः পুরা হরিনিমিতি:। স এব ভূতো ভগবানাজগামাসুরান্তিক ।৷ তত্ত-भन्म भुठीकाम मगृशाह्य यूखमः। नर्गाद • उठ म्हक • मूर्य। विक्र नम-शुक्ता । । । विक्रिः जूरतन्तुना भन-ন্তো ভোগিনা মূপি। বিষ্ণুর্থো যোগ-विद्वाः या याद्धा यद्धकर्मानाः ॥ वित्यं यम्। भुमारम् मवनश्चा मिरवी-

কস:। আজ্য॰ মহর্ষিভি দ্র মশু ব-ष्ठि जुवाञ्छ ।। ততো रिष्ट पुर्वकरे পুরাণ শহু মুত্তমণ। বক্তেণ দথো বেগেন বিক্ষিপন্ দৈত্যন্ধীবিত।।। তত্তঃ সংব্রক্তনখনো ছিরণ্যাক্ষো ম-হাসুর: ৷ কোযন্ত্বিত বদন্ রোষা-मात्राये मुरिक्छ ॥ वाताङ्क्लियः **(ह्नुक्र क्रिक्स क्रिक्स क्रिक्स क्रिक्स** क्रिक्स क् **চক্রোদ্যতকর॰ দেবানানর্তিনাশন**॰ ॥ ররান্ধ শত্র চক্রভ্যো• তাভ্যা यमूदम्रनः । मृर्य्याहन्तुम्या मं (४) পৌর্ণনাস্যা মিবাদুদ: ॥ ততো হি-द्रग्राक्रगृथाक मर्दि मगापूरन्रिन्; ত্যগণা: पूर्तिणः। निरुष्ठकामाः **म** रम। वदारं गृही उ मद्या वन मूर्न-मर्भाः ॥ टेंड वंध्यमात्ना ज्यात्न भारिक रिनंज्यामूरिक मीनवशुक्रविका नाभी हहालाजूबर्न्स्ट। रेव (मर्दः **जू**र्ष्ट्रा इव मन्द्रा दिः॥दिन्छ, खर्ड्। ৎসৌ নৃবরাছ মাহবে নিপাত্যামা; म क्या जुल ही । मिकि । यथा विषु । ত মাশু স্বঞ্জে পুরর্ষমানোপি গিরি• जूत्वः ॥ ज इन्रमाता गर्गानु-भियः (भाषाठ दिख्रः न्वतारम् दिः। পুজাপতে:সেত্ মিম নিহভ্যুব্জে-ह क बिख गया मूद्रन्मुः॥ वनः नमाः नारः भरेत ब्रह्मयः विनामयिष्यः

ब्राह् (मद मार्जो। रेपडार खुया जा-क माछ। हि प्रवान इ उन्न की यान् मू-**নবোপপলান্।। সংহাপ**বিষ্যামি ন **ज॰नारा २**व रिरङ्ग्सु रर्नः इनु मट সমীপে।। এবং ব্ৰুবতি বাক্যন্ত বি-**रिश वंकन्राभाउ**यः । म वाङ्माउ-भूरामा गर्बभुरुद्रगः द्रागाः पानवाः শ্চাপি সমরে ময ভারপুরোগমা:। উদ্যভাযুধ নিজ্ঞিশাঃ সর্বে ত সমৃ भामुदन् ॥ म जाउ।मामाजिवला र्षि रेजाः मनायुर्धामारेजः। न हहान বরাহস্ত মৈনাক ইব পর্বতঃ ৷৷ ক্রো-**খন** রক্তন্যনঃ শহু চক্রধরে। হরি:। ব্যবৰ্ষত স বেগেন ব্যাপ বন্ সরতো मिण ॥ ७ जशयाम् (ब्रेन्स्गा वर्कः भानः नज्छल । अधरः मर गक्ति व **स्ट्रे**र्व बंध्यूम्ब ।। मीछाशिमम्म रचात्र मर्भनीय जूमभन । जूवर्ग रत्र न পর্য্যন্ত বজুনাভ ভযাবহ ানেদো **২ছি মজ্জা কৃধিরৈ: সিক্ত**ণদানৰ স স্তবি: ॥ অদ্বিতীয় পুহারৈস্ত ফুর-পর্যান্ত মণ্ডল । সুশ্বাম মালা বিত-ত কামগ কাম্ৰ্পিণ ।৷ চক্ৰমুদ্য-ন্য সমরে বারাহ: যেন তেজসা। চিছেদ বাহূ শক্তেণ হিরণ্যাক্ষস্য क उथा ॥ न हिन्दाल विभिन्ना न প্রাকম্পত দানব:। কবন্ধবৎ স্থিত:

সংখ্যে বিশাখ ইব পাদপ:॥ ভতঃ স্থিতবৈগ্র শির স্তম্য ভূমাবপাত-য় । হিরম্য ক্রচিত্র মেরোঃ শৃঙ্গমিবোত্তম॰।। হিরণ্যাকে হতে रिएडा (य (भवारे क्वर पानवाः । मर्ख তস্য ভযাবুস্তা স্বশুরার্ত্তা দিশোদ শ।। ইতি বহি পুরাণ ।। 🛊 ।। অথ বরাহাবভারকারণ সরভক্পি ম-হাদেবকর্ত্রভাররারনাশশ্য। বৈ-(लाके) मिथल मध्य यमा काला-গ্রিনা ভদা। অনন্ত: পৃথিবী ত্যকু। বিষ্ণোরন্তিক মাগত: !৷ তেন ভ্যক্তা जू शृथिवी ऋगभाजामस्थाग**ा। ज**-তো বরাহৰূপেণ নিম্মাণ পৃথিবীণ कला। भगाः भगुष्त्रात्राम् न्रशाख्य সলিলোপরি।বরাহোপি স্বয়ণগর্ লোকালোকাস্থ্য গিরি ।। বারা-হা। সহ রেমে স পৃথিব্যা চাৰুৰূপ-যা। স তথা রমমাণস্ত সূচিরং পর্ব-ভোত্তমে ॥ নাবাপ ভোষ লোকে-শ: পোত্রী পরমকামুক:। পৃথিব্যাঃ পোত্রি ৰূপায়া রম্যস্ত্যা স্ততঃ সূতাঃ া বেষা জাতা দ্বিজ্ঞোষ্ঠা তেষা বা-মানি বৈ শৃশু। দুর্ভ: কণকো ঘোর: नर्व १व भश्वावनाः ॥ न रेजः भूरैयः পরিবৃতো বারাহো ভার্য্য স্বধা। त्रम्मान खना काय्डागः रेन्दागनः

ৰিয়া।। ইত স্তত্ত শিশ্ভি: ক্রীড-জি: পোৰিভি স্তদা। লগন্তি তত্ৰ ভগানি নদী: কলু হক্-স্তথা।। ততো দেবগণাঃ সর্বে সহিতা দেবযোনি-ভি: ৷ শক্তেণ সহিতা মম্র চক্র: সম্যক্ জগদ্ধিত ৷৷ ডতো নিশ্চিত্য তে সর্বে শকাদ্যা মূনিভিঃ সহ। **भद्र**गुः भद्रगः कण्य नीद्रायग सकः विज् ॥ ज नमानाम् (गाविन्तः বাসুদেব জগৎপতি। পুণম্য স-र्वि जिन्मा स्रष्टेर् र्गक्उथृङ ।। एता ठू: । नम एक एनव प्रतिका कागर काद्रनकाद्रन । कालश्क्रिन् जगदन् পুথানপুক্ষাত্মক ॥ ইতি স্ততো দেবদেবো ভূত ভাবনভাবন:। সে रेन्द्र (मंदगरेन करह जान् मर्बान् (१६-नियनः ॥ औ जवानुवाह । यमर्थ मान পতা যুষ যদে। ভষ মুপস্থিত। যত্ৰ यमा मना कार्याः उत्पता खुर्ग मूठाजाः । দেবা উচু:। শীৰ্য্যতে বসুধা নিত্য ক্রীডবা যক্ত পোব্রিণ:। লোকাশ্চ नर्खि न कुद्धा नाशू वस्तु भगास्त्रिजाः ।। ইতি তেষা॰ নিগদতা॰ শুল্বাবাক্য॰ कनार्मनः। উवाह मक्दवः (पवः वृक्ताः ণঞ্চ বিশেষতঃ।। যৎকৃতে দেবতাঃ नर्दाः भुजान्त नकना हेगाः। भाभू-ৰন্তি নহদুংখা শীৰ্য্যতে সকল জ

গে ।। বারাহণ তদহণ কাষণ ত্যক্ত मिहामि मक्दा निरम्ण मक उट ত্যক্ত ধেছ্যা নহি শক্তে ॥ ভু• **छ्याबयम्र उ**एकायः यबाज्या **भऋदा**-धूना। द्वनान्यायस जिल्ला वि व्यक्तन् यात्रहतः यूदः॥ व्यान्तायस उना দেবা: শঙ্করো হন্ত পোত্রিণ । র**জ**-वनायाः मःमर्गाट विभागाः मात्रं-পাত্তথা।। কাব: পাপকরো ভূত তত ত্যকু মৃহতে ধুনা। পুশ্যশ্চিত্তৈ ৰূপেতৈ য়: প্ৰায়শ্চিত্ত মহণ ভতঃ॥ চরিষ্যানি তদর্থ মে তনুর্যত্নেন পা-ত্যতা । পুজাপাল্যা মম সদা या हि সীদতি নিত্যশ:।। মহকৃতে পুত্য-হ' ভষাৎ ভ্যক্ষ্যে কাৰ্য পুজাক্তে । শ্রীনার্কণ্ডেষ উবাচ। ইতুপ্রকী বা-मुप्तियन छना ह तुक्तमक्ति । जुगा যথোক্ত তৎ কার্য্য মিত্তি গোবিন্দ মূচতু: ৷৷ বাস্দেবো হপি তান্ সর্বা-न् विमृष्ठ । विष्णाः उना । वादाहः তেজসা হতু বিষয় প্রানপরো ভ বং ৷৷ শনৈ: শনৈ র্যদা তেজ আছর-ত্যের মাধব:। তদা দেহন্ত বারাহ• সৰুহীন ব্যক্তাযত ।। বুদ্ধাদ্যা **স্ত্রি**-मनाः সর্বে মহাদেব মুমাপতি। অনুজ্গু স্তথা তেল আধাতু সার नामात्रे।। ७७: मर्रिब रिर्मवगरिनः स॰

ৰ তেজো বৃষধ্ধে। আদৰে তেন বলবান সোভীব সমজাযত ৷৷ ততঃ সরভরণী স তৎক্ষণাধ্বিশো হভ বে । উদ্ধাথো ভাবত শ্চাপ্টপাদ-युक: मूरे जबर: ॥ दिनकरगाङ्गाना हारः मार्क्टनरेक्टकविद्युतः । উक् वताहकायस लक्षराजन विस् उः॥ লকাজ বিস্তৃত: পাখে বজনান স্তদা ভবৎ। তনাগান্ত ততো দৃষ্ট্বা কো-शाकावस मक्षत्रा ॥ त्रृव्तः कनका ঘোর আসেদৃ: কোধ্নু हি তা: । উ हिक्किश् सः यूगमर (भाववारिक **भराववाः ॥ ७७** ख्रुश्राद्वन সরভ: কণ্ঠ মধ্যত:। ভিত্বা বপু বিরাহ দালী পু সূর্য্যমণিপুয় বৃক্ষঃ ৰ্বরাহ্স্য পাত্রথামাস তব্জলে ॥ ত পাত বিশাপুথন সুবৃত্ত কনক छथा। (धात्रक कर्श:मायू ভिद्रा ভিত্বা ৰুঘান হ ॥ ভ্যক্তপুণাস্ত তে সর্বে পেত্ স্তোগে মহার্ণবে। कलमदः विভन्नानाः कालानलम ন हिंदः॥ পভিতেষু বরাহেষু বুদ্ধা विक् र्त्र खथा। म्डेर्थ हिख्यानामः পুনরেব সমাগতা: ॥ ইতি কালি কাপুরাণীযাঠাবি:শত্,নত্তি:শা-भागार मन्छनिजः॥ वदारः भ् विकः॥ मानस्मः॥ পৰ্বজভদ:॥ মুন্তা। ইতি মেদিনী

॥ निम्पादः॥ वादाशैकनः । इंडि द्राविनर्घणेः ॥ अश्वारमधी-পান্তগত ক্ষুদ্বীপবিশেষ:। য্থা। गन्नत्वं। वक्षः (नोत्म्या वन्नारः कह এব চ। স্মৃদ্শ্চ কসেক্শ্চ নাগো ভमातक खर्था। हत्मु नमु भवायाः मञ्ज যবাঙ্ক গভন্তিমান্। ভামু। সংক बगाती ह उब बीभारणाष्ट्रिः॥ इंडि नद्भावा॥

वज्ञाहकन्मः भू॰ বারাহী। ইতি ब्राक्रनिघकः॥

वदार गंडा सी वादाशिवृक्तः। इंडि मद्रवृश्वनी॥

। उर्थायः। স्थावर्खः २। ३७ श्रावनी ॥

ব্রহ্ক:ভা জী ক্ষুপবিশেব: 1 इंडि मद्माना ॥ ७८ भर्यायः । लब्जानु:२ **मगक्**। ७ लबकात्रिका 8 वजाइनामा e वनता b म्क्ती 9 তিক্রগন্ধিকা ৮ নম্স্নারী **৯ গণ্ড**-कानो २० थिन द्वी २२ । इंजि दङ्ग-माना ॥ निद्धानुका ३२ अञ्जनि-কারিকা ১০ ক্তাঞ্জাল: ১৪ গণ্ড-काती ७৫ मनी हमा ७५। ইতি गुरा-ম্বরণ।। বারাছী। চামারালু ইতি থ্যাতে। ইতি সূভ্তিঃ । ইত্যমর-

हीकागा जब उ: ॥ स्वाहनामा भू वादाशिकन्तः। ইতি শদ্মালা॥ ब्राह्क। जी क्लिक्हः। इंडि वाजनिर्घण्डः॥ वदाशी जी जुम्मुछा॥ म्कद्रकन्तः । ইতি রাজনিঘণ্ট:।। বরিবদিত: ত্রি উপাসিত:।ইত্য নর: 11 ব্রিব্দ্যা স্ত্রী শুশুবা।ইত্যুমর:।। ব্রিব্স্যিতঃ ত্রি উপাসিতঃ ইত্যমরঃ ॥ বরিশী জ্রী বডিশী। ইতি শদ ब्रद्धावनी ॥ বরিষ লী বৎসর:। ইতি শব-ब्रुग्दनी । বরিষা: জীভূর বর্ষা:। ইতিভরত দ্বিকাপকোষঃ !! विविषाशियः नृ॰ हाउकशकी। इंडि नदब्र्जावनी॥ বরিষ্ঠ লী ভামু। ইভ্যনর:।। মরিচা। ইতি মেদিনী।। वित्रिष्ठः जि व्ययमनर्याद्रजिणायन-উৰ:। ইতি ব্যাকরণ ॥ বরতম: १। डेक्डमः। इंडि स्मिनी ॥ वङ्गः । इंड/बर: ॥ विविधः पुः जिल्लिबिभक्ती। हेकि

(मिनि।। नात्रक्वकः। इंडि ब्रांब-निघणेः॥ বরিষ্ঠা জ্রী আদিত্যভক্তা। ইতি ब्राजनिर्घणः॥ वत्री जी नजावत्री। ইত্যুদর: 11 স্র্যপ্রী। ইতি ত্রিকাণ্ডশেব:॥ वजीयान् जि (मुक्षः ॥ वजिष्टः ॥ অতিযুবা। ইতি মেদিনী।। वन्नीयान् भू विश्व मानिमश्रविः भ-তিযোগান্তর্গতাষ্টাদশযোগ:। তত্র का उक्व । माजा म्यावः সুতরা সুবেশ: সৎকর্মকর্ন্তা মধুর স্বভাব: । नद्रा वलीयान् अनवान् जनाए। रयारगा वद्रीयान् यति उन्नकारन।। ইতি কোষ্ঠীপুদীপঃ॥ यत्रीयर्फः शुः वलीयर्फः। इंडाअत-**हीकायाः त्रभानाथः ॥** वद्रीयुः भू कामः। ইতি बिका ७-(भवः॥ ্ৰ বৰুটঃ পু॰ স্লেছ্জাতিবিশেষঃ। यथा। भूनिन्ता नाह्ना निष्ठेताः শবরা বক্টা ভটা:। মালা ভিল্লাঃ কিরাতাক্য সর্বেপি শ্লেছজাত্য: 11 ইতি হেমচন্দু:।। বৰ্ড: পু॰ অন্তঃজ্জাতিবিশেষ:। यथा। त्र अक म्हर्मकातम्ह नरहे। व-क्ड वर ह। किवर्ज सम जिलाक मेखिए हास्त्रकाः मृडाः ॥ এवा॰ स्वीगमनापी पाया यथा। এতে-वास सिया गद्मा जुङ्गा ह शुिश्श् ह। পত्रकुकानला विष्णु। क्वा-नाट मानास गहिं ॥ दें लि शुग्य-फिल्ड उल्च्य यमवहनः॥ व्यामाध्याप्ति वर्षा। देकवर्षमा व्यामाध्याप्ति वर्षा। देकवर्षमा व्यामाध्याप्ति वर्षा। देकवर्षमा ह कन्यायाः प्रतिकादि वर्षा । देकवर्षमा ह कन्यायाः प्रतिकाद प्रतिकाद्धारका निर्देश वर्ष अव ह ॥ देकि भन्नामन्नमा

ব্ৰুণ: পু॰ দেবতাবিশেষ:। স চ কশ্যপস্য অদিভিনা শ্লপত্ন্যা জা-তঃ। তস্য চর্ষণ্যাণ পল্পাণ ভৃগু বাল্মীকী পুণ্রৌ ভান্তৌ। ইতি ভাগবভমত ।। म চ জলাধি· পতি: পশ্চিমদিক্পালক্ষ ৷ তৎ भर्यप्रायः । भूरहजाः २ भामी o যাদসাংপতি: ৪ অপ্লডি: ৫ ৷ ইত্য-মর:।। যাদ:পতি: ৬ অপাণপতি: ৭। ইতি ভটীকাষা ভরত: ॥ জমুক: ৮ মেঘনাদ: ৯ জলেশ্ব: ১০ **পর**ঞ্জয: ১১দৈত্যদেব: ১২ জীবনা-বাস:১৩ নন্দপালঃ১৪। ইতি শব্দ-बद्रावनी ॥ वाद्रित्नामः ১৫ मण्डनी ১৬ রাম: ১৭ সুথাশ: ১৮। ইতি किराध्वः॥ ॥ कलामरग्रा मर्गाः

प्ती **अम्र भूडा**विधि यंथा। इय-শীর্ষপঞ্চরাত্রে। অথ বাপ্যামতঃ क्यां भूक उड़ानि निर्मितः। वि-ভুজ হ সপ্ ধ্ত দক্ষিণেনাভ্য-প্দ ৷৷ বামেন নাগপাশন্ত ধার-यस সুভোগিন। স্লিল বাম মা-ভোগ• কারযেদ্দাদসা•পতি• ॥ বানে ভু কারযেদ্বজ্বি দক্ষিণে পুম্বরণ भृज•। नारेण नंशीज यीषाजिः **স**-मृत्रुः भविवाविकः ॥ कृत्विवः वक्षः (मव- প্রতিষ্ঠাবিধিনার্ছ্যে । পুষর• **७८ नूधः। ७८७। ४**// न• भुप्रवयहन• (मोम्) हिन्नक्तन्तुमिन्न । **म**-ৰাভরণ সংযুক্ত সৰলক্ষণ লক্ষিত ॥ कित्रीयः भी जीनः (भोरेमाः श्रीपः যন্ত নবস্থিত । লাবণ্যামৃতধারাভি ন্তর্পযন্ত মিব পুজা: ॥ রাজহ্ স স भाकाः भागवागुकतः मुख्ः। भुष्क-द्रारिए गं रेगः नरेबं: नमजार निद्र-বারিত ।। গৌর্য্য ক্রান্ত্যা চানুগত নদীভি: পরিবারিত । নাগৈ যা-দোগৰৈ যুক্তি বুন্ধাণ মিব চাপরং॥ मृष्टि मः शांत्रकर्लात्रः नातायग मिवाः **भत्र•। ইভি খ্যাত্বা পূজ্ঞে ।। ব**ङ्ग মজোদ্ধারস্ত তবৈব। গঠাবি শান্ত বীজেন চতুদশেষরেণ চ। অর্জেন্দু-বিন্দুযুক্তন পুণবোদ্বীপিতে ন চ ॥

তেনওঁ বৌঁইভি মন্ত্ৰণা পুতিমাযাণ স্থিতি কৃত্বা পুণবেন নিবোধ্যে । भूकारवतुक्त भूझारेन प्रः नाजिषाः भाग मु म्गा। क्रिजि॰ পুजिशा। निर्वाध-য়েৎ অন্তৰ্গভাস্থ মুপ্তিভ্যাণ নিৰো-ध मृ मु ॰ मगरिय ।। नमकात्रमञ्जस । বহুণো ধ্বলো জিঞু: পুৰুষো নিম্ন-गाविभः। भागश्खा भश्वाङ् छ-স্মৈ নিভ্যুণ নমো নমঃ॥ ইতি জল। শ্যোৎসর্গতন্ত্র ৷ ক্ষো বৃষ্ট্যর্থণ অস্য क्रभनीयमञ्जायथा । शृक्षतावर्ख कि र्भ रेवः श्लावयष्ठः दमुक्तवाः । विषु प्रक्ति उमग्रकः (उायाज्यानः नमाग्र)-इ॰ ।। युत्रा (काममु की मूर्ड) नहाः मर्वाक्ष्मिक्षित्। ज्ञाको मभूमा ण-ত্বার স্তাম তোগাত্মনে নমঃ।। ইতি भाषा भागरेम क्ष्रहादेव बंक्प भा রাধ্য মূলমন্ত্রণ জপেৎ। পূজাপতি শ্বি ভৃষ্ট্প্ছনে। বৰুণো দেবতা এতাবদুগষ্ট মভিব্যাপ্য সূত্ষ্ঠ্যর্থ জ-পে বিনিযোগ:। মন্ত্ৰস্ত গুৰুমুখাৎ क्छिः। **म यथा।** ७ वृष्टितिङ्गानावऽः স্তর্যো মকতাস্পৃশতী গছ বশাপণ্নি দ্বা দিব গছত তেনো বৃষ্টিমাবহ । ইতি মন্ত্রস্য সহসুত্রপানন্তর সুক্ ষ্টিমতী বসুমতী ভবতি। অত্র সন্দে-रहा न कार्याः ॥ # ॥ मखास्त्रः । कृई·

লক্ষী তথা মাযা তেন হুঁ জীঁ হুঁটি ইতি ত্র্জরমন্ত্রণ নাভিমাত্রজন নধ্যে পুবিশ্য যদি জপতি তদা অনাবৃষ্টি হরতি মহাবৃষ্টি ভ্রতি ! অষ্টসহসুদ্ধপঃ সংখ্যা চতুৰ্গুণা (ড ন দ্বাত্রিংশৎ সহসূত্রপ:। দিন-ত্রযানন্তর• চতুদিনে **জপস্মা**[†]গু: ॥ নাভিমাত্রজা স্থিত্য জপেম্বরং, পুসন্ধী:। বসুসহসু॰ জপেম্ব जिम्नि वराभर रज्ञा। व्यथवा। बह সহসূ জপেলিত্য তদা বৃদ্ধি ভবেৎ अुत•। इंजि यहेकर्य **नीशिका ॥ #**॥ প্রকান্তরে বং ইতি একাক্ষর মস্তো• পি জপ্যত্ত্বেন লিখিত: ।। 🗱 🛭 মহা🕂 পাতকিনো দপ্তখন গৃহীত্বা রাজা-वक्गार भुजिभाष्ट्य । यथा। नार-দীত নৃপ: সাধু মঁহাপাতকিনো **ব**া ৰ•৷ আদদানস্ত ভলোভাত্তে**ন দো**-ষেণ লিপ্যতে॥ অপ্সু পুবে**শ্য ত**॰ म् ७ वक्गाराभभान्य । गुड ৰ্ত্তোপপন্নে বা ব্ৰাহ্মণে পুতিপাদ: হে ে ৷৷ ইংশা দণ্ডস্য বক্ণো ব্লাক্তাণ म ७ शरता हि मः। देण: मर्बम्। सग-তো ব্রাহ্মণো বেদপারণ: ॥ ইভি भानत्व २ ज्यायः ॥ 🗱 ॥ सनाम-थ्याउवृक्तः । उर्भर्यायः । वद्रभः ২সেতু: ৩ তিজশাক: ৪ জমারক: ৫1

বৰ্ষণ ল্লী তনুত্ৰাণ। ইতি ছেম-

ইত্যমর: ॥ অশ্মরীয়: ৬ সেতুক: প বরাণঃ ৮ শিখিমগুন: ১। ইতি **७क्मः >> मा**धूर्कः >२ जमानः ২০ মাৰতাপছ: ১৪। অস্য গুণাঃ 1 करूषः। উक्षः। तक्रामा मीज वा उर्व दुः। निषात् । मी भनवः। বিদুখিরোগজিভুঞ। ইতি রাজ-निर्घण्टैः॥ व्यक्षितः। वक्षः भिद्धः (ना (उपी (भूषा क् हान्य माकः ভান্। নিহন্তি গুলা বাতাসু ক্রিমী॰ **एकारकाशिमी भनः** ॥ कवारमा मध् त्र खिङ: कर्तृका क्षक्रका नघू: । ইতি ভাবপুকাশ:॥ অन्। इ । दक-ণো প্ৰিল শ্লংখা ভেদী চোঞো-रणाबीरदः। পুল্ল বক্ণজ গুছ পিত্তমু আমবাতজিৎ।। ইতি রা-करला मः।। क्षा बनः। इंडि स्न-িন। '। সুবাং। ইতি বিখঃ ॥ क्षिणा जो महा इंडामद्रशा বৰুণানী জী বৰুণপত্নী। ইতি किंगश्रः ॥ বৰুত্ৰ- ক্লী উভবীযবন্ত্ৰ-। বৃধাভো षाडकोम्रामृगाहिव्छिः॥ ब्युः পু॰ স॰ভক্ত:। ইতি স॰ বর্করাট: পু॰ কটাক্ষ:॥ তরুণাদি-किथनातागानिवृज्धिः॥

म्मुः ॥ वर्ष ॥ इंडि मिरनी ॥ শদরত্বাবলী।। খেতবৃক্ষঃ ১০ খে তত্র প্রণী ঘবকারাদৌ গণিতো १ य॰ मायः ॥ বৰ্ষথ: পু॰ পরপৃহরণাভিঘাত-রক্ষার্থ রথস্য সমাহ্বত্মদাবরণ-काहि मुत्रुः उट् । उट्शर्यायः । রথগুপ্তি: ২। ইত্যমর ভরতী।। রথস•বৃতি: ৩। ইতি জটাধর:।। বৰ্ষথিনী জ্রী সেনা। ইত্যমর:॥ বরেণ্য॰ ক্লী জন্ধন । ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ 11 বরেণ্য: ত্রি পুধান:। ইত্যমর:।। বরেন্দ্রী জ্রী গৌডদেশ:। ইত্তি ত্রিকাপ্তশেষঃ।। বরেশ্বরঃ পূ॰ শিবঃ। ইতি শন্-ब्रञ्जावनी ॥ व बार्छ वी मक्वक भू झ । इंडि मद्भावा॥ वादानः भू जी वबरेः। इंडि ত্ৰিকাণ্ডশেষঃ॥ । বর্কর: পু• যুবপশু:। ইত্যমর:॥ भिवनावेकः । इति उडीकायाः ক্ত্র পুত্রবেন নিয়ুম। ইতি সি- ভরত: ।। পরিহাস: ।। ছাগ: । इंडि (मिनिनी।।

७ऽत्राहिः ॥ नात्रीभाषावादादाद्मः

ऋकाञ्चनत्रभक्त छः। ইতিমেদিনী।। दर्शः भू॰ ब्रजाञीयमगृरः। मगान ধ্যিতি: পাণিভিরপাণিভিৰণণ-क्षि उ र्नर । यथा कवर्गः। अब कव খ্ৰাদিনা বিজ্ঞতীয়ত্ত্বপি স্থানসা-ম্য মন্তি। ইভামরভরতৌ।। গৃন্থপ-विष्हरः। यथा। मार्गा वर्ग शविष्ह-(माञ्चाठाक्षायाक्ष मःगुरुाः। উहु। मः পরিবর্ত্ত পটল: কাও মব্রিযাং॥ ञ्चानः भुकद्रगः शर्दा दिक्षः गुष्ट्रमञ्च যঃ।৷ ইতি ত্রি চাণ্ড:শ্বঃ ৷৷ সমানা-कद्मामा भूद्रभा उट भर्यायः। क् जिः ২। যথা। সনদ্বিধাতঃ কৃতি ৰুচ্যতে হথ স্থাপে গান্ত যুবর্গো ছিল্ডাণন নিমুঃ া ষ্কাপরিপ্তান্ত তথাপরেক্ষা স্ত্যু-कुाडा मुरमार्या भूनण त्राणि।। थ उ वय म रा जि र जि वि वि वि वि খণ্ডবগৈক্যযুত। কৃতি বা। ইষ্টো-नयू गु। मि वधः कृ जिः ना पि हे ना বর্গেণ সমন্বিতো বা।। উদাহরণ । माथ नवानाक ठजुर्ममानाः दुहि ত্রিহীনস্য শতত্র্যস্য। পঞ্চোত্তর-স্যাপ্যযুত্তস্য বর্গণ জানাসি চেছ্রগ विधानमार्गः॥ इंछि नीनावजी॥ ৰগোত্তনঃ **%** চরানা• অর্থাৎ **ाय कर्क** हे जुला सकत्र त्राणीना॰ भुष्या रः मः । हित्रागाः वर्षा

বৃষ সিংহ বৃশ্চিক অন্তরাশীনাণ পঞ্মো ২০শ:। দ্ব্যাত্মকানা অ-र्था८ मिथून कन्या धनू मीन द्रामी; नाः नवस्मा १ मान्हः यथा। हज्ञानाः পুথমে চাংশে স্থিরাণাং পঞ্মে তথা। নবনে দ্ব্যাত্মকানাঞ্চ বর্গো-ত্তম ইতি মৃত:।। অণিচ। রাশী-ना दकीयनदा भाः । यथा । अन বাংশস্ত রাশীনাং বর্গোত্তন ইতি **मृउ:। ই**তি জ্যো**তিস্ত**কু ॥ वई उ मीखी। इंडि कविक्स्मक्रमः॥ ড বৰ্চতে। ইতি কবিকল্লফম:।। वहः द्वी क्रभः ॥ विश्वा ॥ (**७ द्वः ।** ইতি মেদিনী।। वहकः भुः क्षी विशे। ইত্যমतः॥ वह बी मुं हन्तुः। यथा। রোহিণ্য म जवहाँ वह बी (यन क्लुमाः । ইতি বহি পুরাণ।।। वहाँ भू॰ हन्मुभूयः। ইতি मिनी ॥ अन्। दाहिगाम अववर्षा व-ईबी यन हन्तुभाः। इन्डाप्त्रविहर भूबात मर्गान्कीर्खान मञीत्रहः ज्यागनामाध्यायः ॥ वर्ष्कन व्री हि ना॥ जागः। ইতি মেদিনী।। মারণ । ইতি হেমচন্দু: বৰ্জিত: ত্ৰি ভাক্তঃ। বৃদ্ধগাতো: জ भुजार्यन निष्णमः। यथा। व्यवकाः

ভঞ্চাবধৃত সরোষ বিষ্ণবারিত। গুরো রপি নভোক্তব্য নম সং-কার বজ্জিত।। ইতি কৌর্মে উ-পরিভাগে ১৬ অধ্যায়:।।

बर्क्कनीय॰ कि वड्क नरमागा। ठाकः बुः। वर्जनीयामः यथा। वाजामः न र्खनामक उल्ला २व कजनातिनः। गगामः गनिकासक यञासरकत ब জ্জবৈং !৷ চক্রোপজীবিরজক তক্ষ-त्र धृष्ठिनाञ्चथा। गाञ्चर्य (ला ह्काद्र) म म म काम विवर्द्धार ।। क्लान চিত্ৰকৰ্মান্ত বান্ধ্বি: পভিডস্য চ । পৌনভঁ বছাত্রি মধ্যে র ভিশন্ত স্য চৈৰ হি॥ সুবৰ্কার শৈল্য ব্যাধি **७**न्याज्यम् । विकिट्नक्न्ये हिन वामः भू॰कन्या माखिकम्य ह।। ख-ৰ ৰাম্ভিকয়ে বল্প দেবতানিন্দকল্য চ।সোমবিক্রযিনকাল খলাকস্য विष्मवणः॥ ভार्याकिञ्मा दिवा-ন্ন• যন্ত্যপেপতি গ্ছে। উৎস্ क्षेत्रा कर्वात्रा छिथादाहिष्ठाजाः किनः ॥ ज्ञाङ्काइक त्रश्वाः म জ্ৰাজীবস্য চৈব হি। ক্লীবস্যান্ত্যা-বিন শ্চাম মব্তোম ত্তন্য চৈব হি॥ ভীতন্য কদিত্স্যায় মবকুষ্ট প तिकिछ। वृक्षियः भाभक्तः भा काम॰ मृजक्ष्य हा। व्थाभाक्ष्य रेहिरामः भारामः यम्त्रमा ह। जाः भूजानास नातीनाः क्उम्मा छर्थन व हि॥ कन्युकामः विस्मारमः महेकाः तक्षिन स्था। स्मोशामः घरेकाः मक्ष ভिषजामम तन ह॥ विस्म भुः जननमामः भतिविद्याम त्मव ह॥ भून जूर्वा विस्मारमः छर्थन मिथियुः भारतः ॥ व्यवस्तात् कः। स्थान तिम् न रक्षायः विस्मयात् कः। स्थान तिम न रक्षाक्ष । स्मा यमामः मम्मास्ति म समामाति कित्यमः ॥ हैकि श्रीकृष्णभूताता समामः सम्मास्ति स्थान्यभूताता समामः सम्मास्ति भ समामाति कित्यमः ॥ हैकि श्रीकृष्णभूताता समामानाति ।

বর্জ্যঃ ত্রি বর্জনীয়:। যথা। অতঃপর শুনুত্ব ত্বং বর্জ্যাবর্জ্য পুতি কিযাণ। ভোজ্য মন্ধ পযুর্গ বিতং দ্রেহা
ক্তং চিরস ক্তিত ।। অদ্রেহা শুনি
কোধ্য যব গোরস বিকিয়া:। শুন্
শকঃ কছপো গোধা সেথা মহসেয়া হথ শল্লক:।। ভক্ষ্যা হেতে
সদা বর্জ্জ্যো গ্রামশ্কর স্কুটো।
পিতৃ দেবাদিশেষক্ষ শুন্ত্রে ব্যার্থ ব্যার্থ ব্যান্থ ব্

ৰৰ্ণ ত ক স্বতিবিস্তারগুক্রানুচ্ছ্ কি দীপনে। ইতি কবিকল্পক।। বর্ণ-যতি বণাপয়তি কবি:স্টোতীত্যথঃ । বর্ণযক্তি তন্ত্র• বিস্তার্যজীত্যর্থ: । বর্ণযুতি পুতিমা• শৃক্লাদিবর্ণা• করো-ভীত্যর্থ:। বর্ণয়তি উদ্মান্ত্রেদীপ্যতে বেত্যর্থ:। শুল্লান্যত্যক্তি দীপনে रें अभि भार्तः। इं 🗟 मुर्गामाभः ॥ वर्ग क वर्ल। इंडि कविकल्लक्यः॥ क वर्गयञ्जि। अय॰ किन्धिमनगुरञ। वर्गः मूङ्गानिकिया। इंडि मूर्गानामः वर्ग क्ली अस्त्रमः। इंडि (इमहन्तुः॥ বৰ্ণ: পু॰ জাতি:। সাচ ব্যক্ষণ: क्क बिरग देवना इः म् मुन्छ। अवाग्र-भारि र्यथा। यहा जगवान् भूकव ৰূপেণ সৃষ্টি কৃত্বান্ ভদাস্য শ ब्रीब्राट চত্বারো বর্ণা উৎপন্না:। মুখতো বাহ্মণাঃ বাহুতঃ ক্ষরিযাঃ উৰুতো বৈশ্যা: পাদত: শূদু৷ জা-তাঃ। এতেষা বর্ণানা খন্টাঃ শা-দ্রেষ্ নির্কাপতা: সন্ধি। তক বা-ऋगश्या डिठाइ । अश्रयनः यजनः मानत्कि । की विकासयः व्यक्षा-পন যান্ধন পুতিগুহক্চেতি।১। क जियमा ज्या धर्माः। अधायनः यजन पानक। भुजाना त्रक्रा कीविका।२। देवमाजा ब्रायार्थाः

। व्यव्ययन यजन मानकः । ठउत्मः জীবিকাঃ। কৃষি: গোরক্ষণ বাণি-काः अभीमस्थिति। छ। मृमुत्रा जू वुका कव विभाग मृगुवा स्पर्भा की वि-কাচ /৪/ ব্ৰাহ্মণা আশুন চতু ইয়বঙো **७विछ। व्यक्ताती गृरुष्टः वानभुष्टः** मन्। मे । उब उभन्यनान इंदर नियम कृषा या छाताः निवयी-श्चित्रा नाभरवनायायन करता**ि न** ব্ৰন্ধচারীভাচ্যতে। ১। সান্ধবেদা-ধ্যবন সমাপ্য যো দারপরিপুত্ত ভূত্বা মধর্নাচরণ· করোভি স গৃ**হস্থ** উচ্যতে। ২। পুত্র মুৎপাদ্য যো বন बाम॰ कृषा অक्डेशहा कनाहि छ-ক্ষ্যিত্বা ঈশ্বরারাখন করোতি স-वानभुष्ट केठारक। १। यः मर्ब ग्-হাদিক ভাজা মৃভিতমুণ্ডো গৈরি-ककोभीनाहामन मुख्य कम्र खन्स বিভূৎ ভিক্ষাবৃত্তি নিৰ্জনে তীথে বা স্থিত্বা কেবল মীশ্বরারাধন করো: তি স'সন্যাসীত্যচ্যতে। ৪। ক্ষতিয বৈশ্যযোগ্ধ পূথমাশুমত্রয় বিহিত । णूपुरेमाक का गृश्युमः। देखनाः ब्राधनख मर्खिषाः वर्णमामाभुमानाकः माधाद्राभा थर्गः। उद्याध्य यञ्च विकृ পাসক: স বৈষ্ণৰ উচ্যতে। শিবো: शाजकः रेणवः। पूर्गापि मञ्ज्रशाजकः

শক্তি:। সূর্য্যোপাসক: সৌর:। গ-ণেশোপাসকো গাণপত্য উচ্যতে। ইতি পুরাণার্থপুকাশ:॥ 🗱 ॥ অ পিচ। ব্যক্ষাবাচ। সর্গাদিকৃদ্ধরি ৈশ্চৰ পূজ্য: স্বাযয়ুবাদিভি:। বি-পূৰ্ণদৈয়: স্বেন ধৰ্মেণ তদ্ধৰ্মণ ব্যাস বৈ শূণা। যজন॰ যাজন• দান• ব্ৰাহ্মণস্য **পু** जिश्रहः। अध्याभनः ठाष्य्यनः यह কর্মাণি ছিজোত্তমে ৷৷ দান মধ্যযন• यङ्जा धर्मः कविय दिन्नारयाः। मख ন্তথা ক্ষত্রিয়স্য কৃষি বৈশ্যস্য শস্য-**छ ॥ मृ**भूदेवद दिकाजीनाः मृमुानाः थर्ममाधनः। काक्कर्म खणाजीतः পাক্যক্তো হপি ধর্মত:॥ ভিক্নাচ-র্য্যাথ শুশুষা গুরো: স্বাধ্যায এব চ । नक्षाकर्जाञ्जकार्यक्ष शर्मा २४॰ वुक्त ठाविषः ॥ मर्खिषा मामुगापाछ ৈ দৈবিধ্যন্ত চত্র্বিধা। বুদ্দচাযুর্যপঞ্জ-र्वारा रेनिष्ठरका तुष्कउरभवः ॥ বো হধীত্য বিধিবদেদান্ গৃহস্থা-भूम मानुरहार। छेलवहां गरका एकः ध्या निष्ठिका सद्रगास्त्रिकः ॥ व्ययस्या **९** जिथिम् न्या य छि। सानः मूद्राईनः া গৃহস্থ সমাসেন ধর্মো হয় দ্বি-क्षत्र बनाः॥ छेनानीनः नाधकण्ठ मृ 'হঙ্গে। দ্বিবিধে। ভবেৎ। স্কটুত্বভরণে ्यूकः नाश्रका श्लो गृशी जर्द ॥

খাণানিত্রীণ্যুপাফ্ত্য ত্যক্তা ভার্য্য ধনাদিক ৷ একাঞ্চী যস্ত বিচরেৎ উ-मानीनः न भोक्षिकः ॥ ভূभो मृत क्लानिषु बाधाय उभ এव চ। স-ম্বিভাগো যথান্যায় প্র্যো হয় বন-বাসিন: ৷৷ তপ স্তপ্যতি যো হরণ্যে याकाप्तरान् जुल्शां हि। स्राध्यारा চৈব নিরতো বনস্থ স্তাপদো মক্তঃ॥ তপদা কৰিতো ২ত্যৰ্থ যস্ত ধ্যান-পরে। ভবেৎ। সন্যাসীহ স বিজ্ঞে-যে। বানপুস্থাশুনে স্থিত: ॥ যোগা-ভ্যাসরতো নিভ্য মাক্ক্ফ্র জিতে-ন্দ্ৰিয়:। জ্ঞানায় বস্তু:ত ভিক্ষু: প্ৰো-চ্যতে পারমেণ্ডিক:।। যন্ত্রাত্মরতি রেব স্যামিত্যভূপ্তো মহামুনি: । সন্ত্ত দমসম্পন্ন: স যোগী ভিক্ৰু क्टाउ। रिङ्कः भूउकः सोनिवः তপোধ্যানে বিশেষতঃ। সম্যক্চ জ্ঞান বৈরাগ্য ধর্মো ২য়ণ ভিক্ষুকে-মত: ॥ জ্ঞানসম্যাসিন: কেচিৎ (यह महाभिता २ श्राद्धा १ श्रामहा-निनः (किरिधिविदः भारत्मिकः॥ যোগী চ ত্রিবিধো জ্ঞেয়ো ভৌতি-কো নোক্ষ এব চ। তৃত্তীযোদ্ত্যাশু-মী প্রোক্তো যোগমূর্ত্তিসমাশ্রিত: 11 পূথনা ভাবনা পূর্বে নোক্ষেত্রকর ভাবন। তৃতীযে চান্তিন। প্ৰোক্তা

खावना भावत्मधती ॥ धर्माए **म**ः জায়তে মোক্ষো অর্থাৎ কামোভি জায়তে । প্ৰুত্ঞ নিবৃত্ঞ দ্বিধ ष्ट्या रेविहकः ॥ ज्डान भूवः निवृज्जः म्यार भुवृखका प्राप्तवकृष्। क्रमामः নো দ্যা দান মলোভো হভ্যাস এ ष्ट्र।। बार्जि क्थानमृश ह जीर्थानुम-য়ণ তথা। সত্যুগ সন্তোষ আন্তিক্যুণ ভথা চেন্দুিয়মিগুছ: 11 দেবভাভ্য র্ছন পূজা ব্রাহ্মণানা বিশেষত:। चहिःमा लियवासिव मरेशम्बा मः ৰক্ষতা।। এত আশুমিকা ধৰ্মা শ্চা-তুরর্ণ্য বুরীম্যতঃ। প্রাজাপ ভ্যাণ বু-ক্ষণানা মৃত স্থান কিবাবতা।।। छान रेमनुः क्वियानाः मःगाम-ञ्च भनाषिनाः । रेवणानाः भाक्उः ष्टान यवर्ण मनुवडं छा ।। गान्तर्द म् पूजाजीनाः भित्रिहात्त ह वर्ल्डाः। ইতি গাৰুডে ৪৯ অধ্যায়: ॥ 🗱 ॥ व्यन्ताह । द्राञ्चनमा ज् वक्षामि मृन् क्यं वमुक्ताता। यानि कर्यानि करी-ত মম ভক্তিপরায়ণ:।। ষট্কর্মনি-ম্বতো ভূরা অহস্কারবিবর্জিত:। লা ভালাভ পরিত্যজ্য ভিক্ষাহারে। **बिउन्दियः ॥ भग क्या म**मायुकः পৈশুন্যেন বিবর্জিত:। শাস্তানুসারী ন ব্যক্তে। ন বৃদ্ধঃ শিশুচেতনঃ।। এত-

দৈ বান্ধণ: কর্ম একচিত্তে। জিতেনির-यः। इक्षाभूर्वक व्यक्ति न मामिडि वमुक्तरत ॥ क्वियानाः भुवक्ताति नम कर्यम् निष्ठजाः। यानि कर्यापि ব্ৰৱি ক্ষতিযা মধ্যসংস্থিতা: ॥ मानग्रम कर्माखा याख्य मणनः मुिः। यम कर्यम् (संशावी व्यव्हात বিবর্জি**ড: ॥ অ**লুভাষী গুণক্তশ্চ নিত্যু ভাগবতপ্রিয়:। গুরু বিদ্যান-**স্**याजा ७ श्रक्ष्मं यु उन्मु उ: 11 व्य-चुज्यानाहि जनवः लिमुत्नप्रन विव-জিত:। এতৈ ও ণৈ: সমাযুক্তো যো-মা॰ বুজতি ক্ষবিয়ঃ ॥ ভজতে মম-(या निकाः सम त्याकाय शहि । रिवणानान भ्रवक्रानि मम कर्मनू निष्ठ छा॰ ॥ यानि कर्यानि ऋक्छ मन ভক্তিপথে স্থিত:। এতৈ গুণৈঃ স্বধর্মেণ লাভালাভবিব্জিত: শতুকালাভিগামী চ শাম্ভাত্মা মো-হ্বজিত:। শুচি দক্ষো নিরাহারে। गग कर्मात्र अना ॥ अक्र म भूकत्वा নিত্য যুক্তো ভক্ত্যানুবৎসলঃ। বৈ-**न**) एउ वस्त्र मण्यू का (या नुकर्मा नि-করেযে ।। তদ্যাহ न পুণশ্যানি न ह स न जुगमाजि। अथ मृमुमा वक्रांभि कर्यानि भृगु नाथि ॥ यानि कर्यानि क्या ज् मृह्य गर्थः

ব্যবন্থিত:। দম্পতী মম ভক্তৌ থৌ ম্ম কর্মপরাষণী।। উভৌ ভাগ-বতৌ ভক্তৌ নৎপরৌ কম্মনিষ্ঠিতৌ । रम्भकाली ह जानां उ त्रजभा তমসোজাত: ৷৷ নিরহক্ষারযুক্ত:-ज्या ज्याजित्थाया विनीजवान् । कु ৰ্পানোভিপ্তাত্মা লোভ মোহ विवर्क्षिञ: ॥ नेमकात्र शिर्या निष्ठाः মন চিন্তাব্যবস্থিত: । শুদুকর্মাণি म (निवि य अव अ अभाग्राहाद्वर ॥ ত্যক্ত্বা ক্ষিত্ৰ কুৰ্মাণ শৃদুমেৰ ভক্তা-माइ·। इंडि वाद्रार्श् विधिकस्मा८-शक्तिगमाध्यायः ॥ **#** ॥ यशद्रक । সুকেশি ক্বাচ। বিপ্রাণাণ চা-তুরাশুন্য বিস্তরান্মে তপোধনা:। আচক্ষধুণ মে তৃষ্টিঃ শৃণ্বতঃ পুতি-বিদ্যতে ॥ ঋষয উচু:। কৃতোপনয नः मनाक् वृक्षात्रात्री खात्रो वमन्।! ভত্ত থয়ে। ২স্য য তঞ্চ কথ্যমান॰ निमानय। याव्यारवार्त्था २ तुनु स्वा স্থান ভিক্ষাটন স্থথা ॥ গুরৌ নিবে म् । जहाम् अनुब्बाउन निकामः। भर्यार्थ काम माकाना नग्रक् भु-जुःभगारन ॥ जिनान्उः भटिहिव তৎপরীভ্ষ নিত্যশ:। অবাপ্য স-क्वान् (वनान् भाजः भाभा खता मू थार।। उठा वदामूना नन्।।न्छ

त्रति पिक्किगाञ्च : । गार्श्व ग्रा<u>भ</u>्मका-मन्त्र गार्व्याम्बनमामुख्य ॥ यान-পুজাশনকামি চতুর্থ বেছ্যা বসেৎ । তথৈব চ গুরো র্গেছে দ্বিজো নিষ্ঠা মবাপু, যাৎ।। গুৱা রভাবে তৎ-शुक्षः जन्नरहरू निरम्वराय**ः । अव**॰ জয়তি মৃত্যু স দ্বিজঃ শালকটকট । उभाव्ब उठ खमाए गृह्झामु-मकामध्या । अमनानद्भवाः कन्ध्र মৃদ্বতে নিশাটর।। স্বকর্মণা ধনত वक्। পিতৃদেবাতি शीनांश । नम्रक् সংপ্রীণযেন্ডক্ত্যা সদাচাররতো দ্বি-कः ॥ गार्ड्राः वुक्तवर्ग्यः वानभुद्रः ত্রবাশুমাঃ। ক্ষ্তিবস্যাপি গদিতা य আচার। দ্বিজন্য হি ॥ বৈথানস-षु गार्वञ्च । माम्यिव उग विणः । गार्श्य बुबन (बुक मृमुम् भाग-দাচর।। স্থানি বর্ণাশুমোক্তানি ধ-র্মাণীহ ন হাপথেৎ। যো হাপয়তি তস্যাসৌ পরিস্প্যতি ভাস্কর:॥ ইতি বামনপুরাণে ১৪ অধ্যাব: ॥ 🗱 ॥ भूनम्ह । 🗐 उर्ब उवाह । वान्तन ক্ষত্রিয় বিশা শুদুাণাঞ্চ যথা ক্রমণ । ज्ञाकागुनना ज्ञा मृगू वर्मान् न-र्यान्जिन् ॥ मान मम्राष्ट्राब्यः (फ्रान् यरेजः चार्यायउ९भदः । निर्छापकी ভবেছिनुः अर्गाइ।नि

भितिगुरु ।। वृख्यं सामायहान्यान न्यानव्याभाषाख्या । अर्थ्या भुष्टि-পুহাদান শ্লেথান্যাযতো দিজ: 11 मृक्षार्था८ मुद्धः मुख्यः न्यायानार्जि-তো হর্থো বস্য তমাৎ। ইতি ভটী কা ৷৷ সৰ্বলোকহিত প্ৰয্যানাহিত कन्राहिष्युकः । रेभवी अभस्यमञ्ज यु वाक्रनाम्याख्यः धनः ॥ भावि त्राङ्ग **চ পারক্যে সমবৃদ্ধি** ভবেৎছি**জ:**। **শভাৰভিগম: প**লুৱা• শস্তে চাস্য शार्थिव ॥ > ॥ मानानि मम्त्रामिहाः তো दिखिन्। कविरयानि हि । य-(कह विविध ये रेख त्रधीयी **उ**ष्ट शा-र्थित ॥ भेजाबीया महीत्रका भूत-त्रा उम्र बोदिका। उम्रांशि भुषस्य কল্পে পৃথিবীপরিপালন ॥ ধরিত্রী भावानरेनव क्उक्छ्या नदाविभः। ভবন্তি নূপতে রংশা যতো যজ্ঞাদি কৰ্মণা॰ ॥ দুষ্টানা॰ শাসনাদ্যজা শি ষ্টানা॰ পরিপালনাৎ। প্রাপ্নোত্য-ভিমতাল্লোকান্ বর্ণস'স্কারকো নৃ-णः ॥ २ ॥ **नामूनान्यः** वानिक्रक क्विक मनुरक्षभन्न। दिनाग्रय कीरि-काः वुका मामे (वाकशिजामहः॥ **७**न्। भाषायन वास्त्र मानधर्मक मनप्रत्छ । निष्ठा रैनमिखिकारीना मन्षानक कर्यांगा ।। ।।। विकाजि সংশ্ৰুষ কৰ্ম ভাদৰ্থ্য ভেন পোৰশ । क्य विक्यरेष द्वांशि श्रेन: काक्-ख्रादन वा।। मानक मम्। मामाना भाक्यरेख र्याजन्ति। शिकानिक्क नर्बः रेव मृषुः सदी उ उन ह ॥ ८ ॥ ভৃত্যাদিভরণার্থায় সর্বেষ্প প तिगुरः । अञ्काला ভिगमनः समा-द्भिष् महीभाउ ॥ एया ममञ्जू**उ**ष् ভিতিকা ৰাভিনাৰিতা। সত্যু (मोडमनायात्मा मक्तः श्रियवादि-**छा॥ रेमबार्श्वहा उथा उद्दरकार्न-**ণ্যু নরেশ্বর । অনস্থা চ সামান্যা वर्गानाः कथिडा खगाः॥ व्यामुमाः **११क मर्स्या (मर्ड मामान)लक्ष्माः** । खगा खथान बर्माः क विभागीयाः भिमान् मृग्।। काञ कर्य विकारगा क्र रेवनाक्ष्यं उथानि । वाजना-मा ह रेवामा अक ल्यों पु कर्य ने देह छ-যোঃ। সামর্থ্যে সতি তত্ত্যাল্যমুড়া-ভ্য भिन नार्थिव। उपनवानि क-र्खवा न अर्गाट कर्ममक्त ।। ইखा ভে কথিতা রাজন্ বর্ণধর্মা স্থা ডব । ধর্মনাশুমিণা॰ সমগ্রুরভো । स निमानय।। 🏝 छेर्ब छेराह। राजः কৃত্যেপন্যনো বেদাহরণ তৎপর: 1 चक्रांशङ् वरमञ्जूभ वृक्षहात्री ममा श्विः॥ मोठाठाव्यवा छव कार्यः

অশুষণ গুরো:। বুড়ানি চর্কা গ্রা-হ্যাবেদাক কৃত্ৰুদ্ধিনা।। উভে স **(क्ष) द्रवि॰ ज्ल उरिश्वादा॰ नमार्श्व**-ं छः । উপতিষ্ঠেত্তথা ऋर्यप्राम्ख्रादा রপ্যভিবাদন ।। ছিতে ডিপ্টেছুজে-ভ্যাতি নীচৈরা দীত চাসতি। শিষ্যো ভরৌ নৃপশ্রেষ্ঠ পুতিক্লণ ন সংভ क्टा। (उरेनरवाक: शार्ठ:हर नान्)-চিত্ত: পুরস্থিত:। অনুজ্ঞাতঞ্চ ভি कान मनीयाम् ध्यना उठः ॥ व्यव-गारहरणः প्रवंशाहार्यात्राहर **छा: । न**भिद्धनारिक• हान्रः कनः। कन्। मुभानत्यः ॥ गृशीउगुञ्चतः দশ্চ ততোৎনুক্তামবাপ্য বৈ। গা*ই*া इ। नावरम् शुरक्ता निञ्चम्थक् नि-🕝 স্ক'ভি:।।১।। বিধিনা চাগুদারস্ত ধন পাপ (স্ব কর্মণা। গৃহস্থ কার্য্য থিল॰ - অৰ্ণনাজ্পাল্ শক্তিত: ॥ নিৰ্বাপেণ शिव्न'हर्गेख (प्ता ख्या विशी - ন্। অলৈ ম্নী শ্চ স্বাধ্যায়ৈ রপতে ১ ন পুরাপতি৽াবেলিকর্মণাচ ভ্তানি · वार्मालानाशिन खगर । भारता-াতি লোকান্ পুৰুষে। নিজকৰ্মসম-াৰ্চ্চি তান্।। ভিক্ষাভূৱক যে কেচিৎ ে পারিবাট্ বুক্ষচারিণঃ । তেপ্যবৈব -:পুতিষ্ঠন্তে গাৰ্ছসুণ তেন বৈ পরণ ा (वहारुद्र**ाका**र्य्यंग छीर्यज्ञानाय ह

भुरजा। बहेडि वनवाः विभाः भृषिः বীদর্শনায চ॥ অনিকেতা হ্যনাহা-রা যত্র সাধ গৃহাস্ত যে । ওেবাং গৃহস্থ: সর্বেষা পুতিষ্ঠাযোনিরেব চ ৷৷ তেষা স্থাগতদানাদি বক্তব্য ম-ধ্রণ বচঃ। গৃহাগভানা দদ্যার শাব-নাসন ভোজন ।। অভিথি যস্য ভগ্নাশে। গৃহাৎ পুতি নিবর্ত্তে। न हजा पृष्ठ् उ॰ उत्य भूग्रभाषाय गः ছতি।। অবজ্ঞান মহক্ষারো দম্ভ-ৈচৰ গৃহে সতঃ। পব্ৰিতাপোপঘা-তৌচ পাৰুষ্যঞ্চন শস্যতে॥ সম্যক্ করোভ্যেব গৃহস্থ: পর্ম• विधिः। সর্ববন্ধবিনিমুক্তো লোকা নাপ্নোত্যনুক্তমান্ ॥ বযঃপরিণটৌ রাজন কৃতকৃত্যো গৃহাসুনী। পুলেষ্ ভায্যা নিক্ষিপ্য বন গছেৎ সহৈ-ব বা ৷৷২ ৷৷ পর্ণ ফলাহার: কেশ শাশু, জটাধর:। ভূমিশাথী ভবেত্তর মুনি: সর্বাভিথি নৃ'প ।। চর্ম কাশ **অংশ: স্**ৰ্য্যাৎ পরিধানোত্তরীযকে। তদ্বগ্রিষ্বণ স্থান শস্তমস্য নরেশ্বর মদেবতাভ্যৱনি হোম: সর্বাভ্যাগত शृष्ठनः। ভिका विल्युमानकः नल मन् नदायत् ॥ वन् द्यास्त गावा-ণা মভ্যক্ষ কাস্য শস্যতে। ভপস্য-**७**ण ब्राह्मनु भीखाकामिन् ব্দুতা॥ যন্তেতা॰ নিযতক্ষ্য্যা॰ বান-পুছ করেমুনিঃ। স দহতাগ্রবদে। বান্ জযেল্লোকা॰ক শাশ্বভান্।'০।। ठकुर्थ काम्पा जिल्हाः (भागाउ যো মনীষিভি:। তস্য স্বৰূপণ গদ-তো মম শ্রোতৃ নৃপার্হনি ।। পুএ দুব্য কলভেষ্ ত্যক্তসেহে। নরাধিপ। চতুর্থ মাশুনস্থান পছে নিধুত নৎ-गदः॥ देविविका छ। उड्ड मर्वाना-রম্ভানবনীপতে। মিত্রাদিষু সনো रेनवः ननस्टरह्वव करुषु ॥ अत्रायुकाः एकारीनाः वाष्ट्रानः कर्चानः कृति । युकः अर्वी उन मुक्तः अर्रमञ्चा भ वर्द्धार ॥ এ न्द्राविष्ट्रि गारि পঞ্রাত্রন্থিতিঃ পুরে। তথা তিপ্তে ष्यथा श्री उ र्हारया वा नाम् इ काय তে ॥ পুাণযাত্রানিমিত্তঞ্চ ব্যক্ষারে **ज्**करब्ब्सन । काल भुमखर्गानाः जिकार्थ नर्युरिष्णृश्वा ॥ काभः কোৰ তথা দৰ্প মোহ লোভাদয-ষ্ঠ যে। তাংস্ত দোষান্ পরিত্যজ্য **পরিবুট্ নির্মানে। ভবেৎ ।। অভয**় সর্বসত্ত্বেভেগ্ন দক্ত্বা য শ্চরতে মুনি:। নতস্যসর্বভ্তেভ্যোভ্যমূৎপদ্যতে ক্টিৎ।। ক্রাণ্লিফোত্র বশরীর সং-স্থ শারীর মগ্রিঞ্জ মুখে জুছোতি। বিপ্স্ত ভৈক্ষোপগতৈ ইবিভি ক্চিতা

গ্ৰিনা• স বুজতিম লোকান্যা চিতা-গ্নীনা অগ্নিচিতা মিত্যর্থ:। চিতা-গ্নিনা ইতি বা পাঠ:। ইতি ভঞ্চীকায় নোক্ষাশূম য শ্বরতে যথোক্ত শুচিঃ সুসঙ্গল্লিত বুদ্ধিযুক্তি:। অনিদ্ধন॰ ক্ষ্যোতি রিব পুশান্ত স বৃন্ধলোক শুষতি দ্বিজাতি: ॥ ৪॥ ইতি বিফুপু-द्रार्ग ७ अ·भ ৮। ৯ अश्वारयो ॥#॥ পুকারান্তরেণ ভেষা মাদিসৃষ্টি র্যথা । তত তেলোমবং দিব্যং পদ্মং সৃষ্টং ৰণ্যুবা। ভষাৎ পদ্মাৎ সমভব-घुका विषया विषिः॥ भुकावित्र-র্গ বিবিধ মানসো মনসা ২স্ছে । व्यमृब्रघु।ऋगात्मव भूर्ब वृक्षा भूका-পতি: ৷৷ আত্মতেলোভিনিবৃভান্ ভাক্ষরাগ্নি সমপুভান্। তত: সভ্যঞ্ থমঞ্জ ভেপে। বুন্ধ চ শাখত ॥ আ-हात्ररेक्षव भागित्रक मर्गाय विषय विज्ः । (एव एानव गन्नर्य। रेन्ड्रामूब मन् হোরগা: ৷ যক্ষ রাক্ষ নাগাক निणाहा मनुबा ख्या।। वाक्ताः क्-विया दिनाः भूमाण न्श्राख्याः य ठान ज्डम थाना वर्ग खा क विनिर्माम ॥ व्यक्षभानाः निष्ठा वर्गः क्क जियानाक्ष लाहिज:। रेवना अ পীতকো বর্ণ: শূদাণা মসিত তথা।। মান্ধাভোবাচ। চাতুৰ্ণসূত্র বর্ণেন

'ৰদি ৰৰ্ণো বিভৱ্যতে। সৰ্বেষাণ খল वर्गानाः पृष्पारञ वर्गमक्षद्रः ॥ कामः কোধৌ ভ্য- লোভ: শোক শিস্তা ক্ষা শুনঃ। সর্বেশা ন পুত্রতি क्यादाना विज्ञात्त ॥ स्वर म्ब পুরীবাণি শ্লেখ্যা পিত্ত• সংশাণিত• । उनुः कति मर्स्याः कथाद्यर्गा विভक्षाता कक्षाना समार्थायाः স্থাৰরাণাঞ্চ জাত্য:। তেষা বিবিধ বৰ্ণানা জভো বৰ্ণবিনিশ্চয়ঃ ৷৷ না-त्रम्खेवाह । न विल्लाखास्त्र वर्गानाः · नर्द• तुक्रमय• जगर। तुक्रन। भूर्द्रम् है कि कर्यां वें वंगंडा गड ॥ काम ্ভোগ প্রিয়া স্ত ক্লা: ক্লোখনা: প্রিয় সাহসা:। ত্যক্তৰ্থমা ব্লকাকান্তে ষ্টিজা: ক্ষপ্রতাং গ্রা:॥ গোভেগ वृद्धिः नभाइ।य भीजाः क्रुवानुकी विनः । यर्ग्यामानु ि ४ छ । ज बिका বৈশ্যভা॰ গতা: ॥ হি॰সান্তপু या क्षाः मर्बक्ष्यांभजीविनः। कृ-ফা: শৌচপরিভুষ্টা তে দ্বিলা: শ্ দুতা॰ গতা:।। ইত্যেতৈ: কর্মভি ৰ্ব্যস্তা দ্বিজা বৰ্ণান্তর• গতা:। ইত্যে তে চতুরো বর্ণা যেষা ব্রাক্ষী সর-बजी ॥ विश्विष्ठा वृक्षण भूवं ला-**जामकानका॰ गठाः।** वाक्षण धर्मः তজ্ঞ ভঙ্গ ভঙ্গা न নশ্যতি ॥ বুক্ষধারষভাণ নিভ্যা বুভানি নিষ্-मा॰ खथा। वुक्त हिव भन्नः मृष्टेः यम জানস্তি ভদ্বিদঃ ॥ ঋষিভিঃ খেন তপসা সৃদ্ধ্যন্তে চাপরে পরৈ:। আ-**क्तित्रभू कुछ। तुक्तभूलाक्रया र्/ु** याः॥ मा मृष्टि यानमी नाम धर्म-**उद्धश्रतायनाः । # ॥ मान्नारकानां**ह । ব্ৰাহ্মণঃ কেন ভবতি ক্ষত্ৰিয়ে। বা हिलाउम । विनारः मून्क (नवर्ष **ज्युहि वह स्म वद्र।। नांद्रह जैवाह ।** काउक्यां विज्ञ विश्व मः कार्रितः मः-ক্ষৃত: শুচি:। বেদাধ্যযনসম্পদ্ম: বট্-সুকর্মধ্বস্থিতঃ ॥ শৌচাচারপরে। নিত্য বিষসাশী গুক্পিয়:। নিত্য বুতী সভ্যরতঃ সবৈ ব্রাহ্মণ উচ্যতে ।। मुख्य मान माथा श्लाह व्यान्धः স্যুণ কৃপা ঘূণা। তপক দৃশ্যতে যত্র স ব্ৰাহ্মণ ইতি মৃতঃ ৷৷ ক্ষপ্ৰজ্ঞ সেব-रङ कर्य (वहाध्ययनमध्युष्ठः। हाना-দান বহি ৰ্যস্ত স বৈ ক্ষত্ৰিয উচ্যতে ॥ विभव्याम् भण्डाक क्वामान क्तिः मुक्तिः। (वनाश्वायनमञ्जानः न বৈশ্য ইতি স•ক্তিক:॥ সর্বভক্ষ্য-রতি নিভ্যুণ সর্বকর্মকরে। হৃষ্টিঃ । ত্যক্তবেদ खुलाहातः म दि म् मु इेडि मृ छ: । भृ १६ हित अति । वि । वि रिहद न विषप्रछ। न देव भूरमा छरवहूरमा

প্রক্ষিণো ন চ ব্রাহ্মণ:।। মান্ধাতো वाह । (इ श्रमाः मर्ववनानाः हाजू वर्गमा (क भृथक्। हा छवर्गा मुना-ণাঞ্চ রাজধর্ম। ত কে মতা:।। নারদ উবাচ ৷ অক্রোখ: সভ্যবচন• সন্ধি-ভাগ: क्रमा उथा। भुक्रम: (स्यु मा-রেষু শৌচ মদোহ এব চ।। আর্জ্র বং ভৃত্যভরণ ন বৈতে সার্বর্ণিকাঃ । বান্ধণস্য তু যে। ধর্ম স্ত তে বক্ষ্যা-মি কেবল ।। দমমেব মহারাজ ধ यां गान् : भूद्राजन । बाब्रायान्यम नरिक्षव छवं कर्म मनाभारत ॥ उ॰ क्रिक्क मुभागहिष ईमान स्वर्गात। व्यत्र र्वानः विक्यांनि मुख्यः भुद्धान তর্লিত ॥ স্বর্গ তোপেত্য সন্তান मथ रर्गाम्यका । मःविच्कानि ভোক্তব্য খন সন্ডি বিভীষ্যতে॥ পরিনিষ্ঠিতকার্য্যস্ত **चार्**शास्त्रदेनद वाक्ताः । वर्गापनामया वर्गारेना-ত্রো বুক্ষেণ উচ্যতে।। 🛊 ।। ক্ষৃত্রিय-স্যাপি যে। ধর্ম স্ত॰ তে বক্ষ্যামি भार्थिव। एन्। मुखा न यात्र यहाः छ न ह याक्राय्य ॥ नाथ्याश्रायम्थी-থীত পুজাশ্চ পরিপাল্যেৎ । नि-ত্যোদ্युक्ता ममुख्य द्वान सर्याए পরাকন•।৷ যে তু কতুভি রীলানাঃ प्र. इवडक भाषिताः । य जु युषा

বিজেভার তে তু লোকজিভো নৃপাঃ ॥ অবিক্ষত শরীরো হি সংগরাদ্যো निवडः । क्ववियम्। जू उरकर्म **ना** ज्या य**णः** शुरु ॥ कवियाना-ময় ধর্মো নিণী তো মুনিভি: পর:। नामा क् छ। उस कि कि मु। द्धा म्मू। विनिगुहार ॥ मान मध्यन यख्डा রাজ্ঞা ক্ষেমা হভিধীয়তে। তমা-দ্ৰাক্তা মহারাজ যোজাব্য ধ্যাশী-लिना ॥ भुकाः (स्यू ह श्रम्यंयु छान-যেত মহীপতিঃ। ধর্ম্যাণ্যেব হি ক-মাণি কারবেৎ সভত পূজা: ৷৷ প द्रभाः निष्कं भारताजि नृशजिः श-विशालनारः । अर्थापनाभवा अर्थाः रैन्मरका द्राजना উচ্যতে ॥ 🗱 ॥ दैर-नाजा ह नुवक्तामि (या श्रम्या (वन-मयाजः। मान मध्यनः (नोहः युद्धः-क धनमक्षयः ॥ भानस्यह भन्न रिक्नाः शिञ्वकार्य मञ्जयन् । विकर्मा **७ ख**रवरना९ क्या यह म ममाहाद्रह ।। ब्रक्ष्या न हि उत्राः वि मह्दनूथ মবাপু যা । পুৱাপতি হি বৈশ্যাব मृष्ट्री शतिहरम शुकाः॥ तुष्कराज्ञाण द्राख्ड र नर्बाः भदिनम भुकाः। তস্য বৃত্তি পুৰক্ষ্যামি যদ্ব তস্যোক পদ্ধীবন ৷৷ ষ্মামেকাণ পিবেছেনৃণ भ उाह निथून खर्व । निकाह न

প্তম॰ ভাগ॰ তথা শৃংস্কলক্ষ্রে ॥ मन्त्रानाः मर्खवीकानि এवा मात्रू नदी ভृতि:। न ह रिक्पामा कानः স্যান্তরক্ষেষ পশ্নিতি ॥ বৈশ্যে ব্লক্ষতি নান্যেন ব্লক্ষিতব্যা: কথঞ্চন 1#11শুদুস্যাপিছি যোধর্ম তং তে বক্ষ্যামি ভূপতে। পুরাপতি হিঁব र्गानाः मामः मृषु मकत्र्यर ॥ एमा-इ पुत्र। वर्गानाः भविष्ठयं। विशेषाउ। তেবা শুশুবণকৈব নছৎসূথ মবা-श्रु यादा मृषु अडान् भ त्र हात्र बीन् वर्गानन् भूवं भाः। मक्ष्याः भः न कदीं छ काञ् मृद्रः कथक्षन॥ भाभीयान् हि **धनः लक्षा वरण अ**र्याप्तवीयमः। व्रा-জ্ঞা বা সমনুজ্ঞাত: কামণ কৰি ত शामिकः॥ जम् वृद्धिः भूवक्षानि যह তস্যোপজীবন•। অবশ্য• ভর-गीया हि दर्गानाः मृ मु डेठारङ ॥ ছ अ (वर्ष्टन भोनीत मूलानहाजनाः नि ह। याज्यामानि (स्यानि भूमाय श्राद्वाद्वारा ॥ अक्षार्यप्राणि विभीणी-नि वननानि विकाछिज्ः। मृद्गुरियव পুদেয়ানি তস্য ধর্মধন হি তৎ ॥ ॥ ৰত্চ কল্চিদ্ধিজাতীনাও শুদুঃ শুশ্ৰ-यू बायुरहर। कन्नाख १मा ज् खनाल वृं खिः धर्मावित्ना कनाः ॥ त्रयः नि-खा **१**नगठताय छर्डावती वृक्ष पूर्व-

लो। म्राम्य हन शाउरत्रा ७ छ। कः স্যাঞ্চিদাপদি ॥ অভিরেকেণ ভর্ত্ত-ব্যো ভর্তা দুব্যপরিক্ষযে। ন হি স্ব-मिछ म् मुना छर्ज् शार्याश्वरना हि नः ॥ উক্ত জ্ববাণাং বর্ণানাং যত্ত্ত স্তস্য **চ পার্থিব। স্বাহাকার ব্**ষট্কারে मखः मृत् न विन्ताउ॥ ज्याह् पुः भाक्यरेक यांक्रायं न ह स्यः। পূর্ণাত্রম্থী মাহু: পাক্যজ্ঞস্য मिक्गा ॥ 🗱 ॥ 🕮 नात्रम छेवाछ । इनानी माण्याशक वर्षः वक्षाम ভ्रिश। वुक्क ठर्गा भून जावर मृतू नर्दः दिवानन ॥ गञ्जा ६ कृगृहः नि-(बड़ा न क इंड एक मूहि:। त्याह-ব্যেত্ মায়াত: শিষেণ পৃহণ তব गांबिय। ७७ उम्राज्यः। निज्र म(४) छवं । नदा विष्ठा । जना विष्ठादः শাস্ত্রস্য एक्षामाভियामन । ज-माञ्जानाननकानि श्रानः रेमवङः ভাবনা ৷৷ লাভেন যেন কেনাপি जुडिः मिन्धः मनागमः । ममार्थः विरम्धा एद्राव मक्किना॰ शुक्तिभाम् ह ॥ क्षा गृश्मुन॰ उडा गहिन्छ॰ (ता त्राड्ड। मधिनुष्ठन्। उदाहर **छ**-वजाः कन्।। मृनीवाः धर्मात्रीः ॥ व्यनशः वाहिनीः (भोन्।। भूठतिः बाः नियमनाः । गृहिनाः नुषाना

া পার্থিব ৷৷ অ শ যস্য গেহালি-

ব্রুভের্ম ব্যাভ নরক হোর পুণ্ড छ्या भुराव ह ॥ भुषम बागंड॰ भृष्ट्राजनकाणि मः दिष्णः । भाः माक मधुमकंक ममार भुगिलभूर्व कः।। मद्योत्थः निर्यानानः अर्या-ভেন সহান্তত:। ভোজনঞ্চ যথাশ कि काद्रयम् जिथि नृभ ॥ (मवाक পিতরক্ষাপি পুীয়ন্তে ২তিথিপূজনে । আতিথ্যসদৃশ কর্ম গৃহস্থানা न विम्राउ॥ यम्र निज्र ऋ जि ने खि সো প্তিথি: পরিকী র্ভত:। সর্বা শুন ণা মৰিকো গৃহাশুন উদাছতঃ ॥ यया उच्चिन् मनाया डि डिकार्थ মাশুমা জ্বঃ।পিতৃদেবার্চন কার্য্যণ शृहिना मूर्थामहजा ॥ 🗱 ॥ वाननु স্থাশুন বক্ষ্যে ভৃতীয় জগভীপতে । বানপুছাশুন গছেৎ কৃতকৃত্যো গৃহাশুনাৎ ॥ তদারণ্যকশাস্তাণি यमयोज्य म व्यावित् । উष्कृ द्वा ाः भुवृहिद्या महज्यक्रत्रभाषाञाः ॥ সুতে ভার্য্যা পরিণ্যস্য বন গছেৎ जरेरव वा। **माउः** मुक्काउद्राजा ह नर्बन्डिहराजतनः ॥ हित्राज्यकार-র্য্যস্থ ব্রাহ্মণস্থ বিশাস্পতে। কর্ত্ত वागीर बार्जन्य कथाए म्निश्य-

रिवः ॥ रेजकार्वरायशीव इंश भाकिनः । यबाखाः স্যান্বির্গ্ন রনিকেতন: ॥ যথে। क्षजीवीम्याम मास्त्रा किर्जिन्त्यः। निवाणीः मा नवंगता निर्याला निर्विकात्रवान्।। विदिकी धनमू भारि। বিতৃষ্ণ: করুণ: সদা। সংসার স্বপ্ন-दबीक्का काष्टः मखद्रेनानमः ॥ পত मृन कनाहात्री बनामी वायूर जाज-नः। निवाशादा २थवा मृत्यः १२, र्निण उन चाहरत् ॥ वव सर्वन् মহাভাগ ব্ৰাহ্মণঃ সিদ্ধি মাপুয়াৎ । #।। ठठुर्थ नामुन॰ वाकार मुक्ति त्माभान (येव कि । अत्राः भूत्राध भाजान्य जिक्कः मःन्यात्रधर्यादे ॥ विहाद अकला भृथी वजानी मा-স্ত উৎসুক:। যোগাভ্যাসরতো নি-**७)॰ ध्यामक्ष्य७८ भतः ॥ ध्याध्या** विशेषा वा जिक् हः निष्क्रिनाशु यार । इंडि भाष्य वर्गथए २० रे २७।२१ वाबारायाः॥#॥ वानारः नात्रः সি-ছপুরাণে ৫৯ অধ্যাযে মার্কণ্ডেয-भूदात भनावामाभाष्यात क्र्य-नुद्रारा२ । ७ व्यद्गार्य **५ मु**डेव**ऽ**॰ ॥ বর্ণ: পু॰ গজচিত্রকম্বল:। হাতির-युन् इंडि ভाषा। उৎপर्गायः। भूरदेशी २ बाखद्रभः ३ भदिखामः

৫ স্থা ৬। ইত্যমরঃ॥ ৭ পরিস্টোন:৮ স্থ ২। ২০ ভরত:॥ শুল্লাদি:। রঙ্গ

केल खंद हैं। मुद्राप्तः । दक्ष केलिशालः। मह वल्तिश्वायणा। (थंठः) भाष्ट्रः श्रमदः ० क्षः १ भीठः ६ क्रिंडः ७ द्रकः १ म्मानः १ व्यक्तः २ भाष्टनः २० म्यावः २० १ युद्धः २ शिक्ष्मः २० क्वर् द्रः २८। केलि हामदः ॥ गर्जक्षाणकम्य यक्ष मानि वर्ता खंदि । केलि भूथताथः॥ यभः॥ खनः॥ वुद्धः॥ द्रिश्च (मिनी॥ वर्तः॥ वुद्धः॥ द्रिश्च (मिनी॥ वर्तः॥ वुद्धः॥ द्रिश्च ।। हिद्धः॥ जन्दिम्पदः॥ व्यक्षद्वातः। केलि (क्रिन्द्दः॥ व्यक्षद्वातः। केलि (क्रिन्द्दः॥ व्यक्षद्वातः। केलि (क्रिन्द्दः॥ द्रिशः भू क्वा (ख्रः॥ द्रिशः॥ द्रिशः॥

नः भू क्री (छरः॥ क्रभः॥ व्यक्ति क्रियः॥ वर्षक विविधः॥ वर्षक वर्षक विविधः॥ वर्षक वरक वर्षक वर्षक वर्षक वर्षक वर्षक वर्षक वर्षक वर्षक व्यविद्य व्यविद्य व्यविद्य व्यविद्य व्यविद्य व्यविद

মক্ষরং যত্রাব্যক্তে . পতি অর্থাৎ কলভ 🕫 রোতি তদা ম্লাধারে বিশ্বগাঁত শ-দাযতে সুষুম্মঞ্চ মুহুর্রেষ্টতে। ইতি उड़ोका ॥ 🗱 ॥ व्यम् । व्यवीयकः भवः यथा । जखनी ज्उमनाना मक्निय मूलयूरी। जिथामकननी रियो नम् वृक्षवक्रिगी।। विठ्या-ति॰ महर्गाञ्चा शक्षामहर्गक् शरी । গুণিতা সর্বগাত্রেণ স্বগুলী পরদে-वजा ॥ विश्वाज्ञनाभवूषा मा भूज মত্ত্ৰমৰ জগৎ। এক্ষা গুণিতা শ-ক্তি: সর্ববিশ্বপুবর্তিনী।। ত্রিপুম্বরণ अज्ञान् (एवी वुकारीनाः खरः खरः। ইতি সারদাভিলক: ॥ অস্যার্থ:। विधायि हन्मुम्य्रानिक्शा । विह-दातिः मिरिं ज्उनिशि मखमयी। পঞ্চাশদিতি মাতৃকাম্যীত্যৰ্থ: 1 সর্বগাত্তেণ সর্ববর্ণেন গুণিভা পর-স্পর মিলিতা সভী মন্ত্রময়ণ জগৎ স্তে পুকাশয়তি ইভ্যৰ্থ:। মূলা-धाःत मर्भवः कथनीज्ञा नाषी বৰ্ততে তন্মধ্যস্থাবিত্বাদিয় সণ্ডলী । जर्रविष्यञ्ज्ञाञ्चाभाषानार ण-দাথ ৰূপোভয়পুতিপাদিকেতি স্ চিত। ত্রিপুষর মিতি জ্বােষ্ঠ মধ্য-न कनिश्रवन जीर्थवयः। बद्रानिज

উদাভানুদাভ সমাহারান্। ইতি ভটীকা।।#।। অপিচ। দ্বিচত্ত্বারি•শ ভামূলেগুণিতা বিশ্বনাযিকা। সাপু: मू उद्भावनी नम्युक्तमशी विज्ः॥ শক্তি ততো ধুনি স্তযায়াদ স্তযা: নিবোধিকা। ততো হৰ্দ্ধেনদু প্ৰভো বিন্দু স্তন্মাদাসীৎপরা তত: ॥ ইতি नावनाया भाषार्यप्राः ॥ भूवा भूवा-খারে দ্বিচত্ত্বারি শতা গুণিতা বিশ্ব-নাযিকা হুগুলিনী অনেন ক্রমেণ অ কারাদি সকারাভা দ্বিচত্ত্বারি শ-দাগ্মিকাণ ভ্তলিপি মন্ত্রাগ্মিকাণ বৰ্ণনালিকা• সুতে ইত্যন্ত্ৰ: ৷৷ ক্ৰম-मार मिक भिक्ति मा क्षानिनी শক্তি সূতে ততঃ শক্তে ধুনি রা-नोर्षिख रगाजना । ততো धुरम द्रि-जािि (फ़र्गः। यगक कमः **म**र्दाः ক্ষরোৎপর্টো জ্রেয়: । তত্র সত্ত্ব পু-विश्वे। विद्विन्त्रमस्वाष्ट्रा भून द्राकाः **मश रेमर मज़्श्रुविश्वी ब्रह्मानृ**वि-দ্ধা সতী ধ্নিশ্ববাচ্যা অক্ষরাবস্থা रेमव जःमा श्नुविका नाम्मद्मवाह्या व्यव्यक्तविष्ठा रेमव जनः भार्व्यामि-रवाधिकामस्वाह्या रेमव छम् छय-शाह्यग्रामासन्मूमस्वाहतः। উक्क नरार्थारामं । इहामकिवानाम्य-है। जानमंकिनुपीनकः भूकिन

ণী চ সা শক্তি: ক্রিয়াখ্যা সূজ্ঞি **পু**लुः। অসাবেব বিन्धः স্থানাম্বরগ-তঃ পরাদ্যাথ্যো ভবতি । পশ্যন্তী मध्या वाही दिश्वी मद्बन्न न्: 1 ভত্র পরা মূলে পশ্যন্তী স্বাধিষ্ঠানে **मध्यमा** क्रम्य विश्व में मूर्थ । उमुक्त• भरार्थार्ह्ण। मृज्य। अर्छनिनी मर्बंड জ্যোতি মাত্রাম্বর্কিণী। অশ্যেত্র বিষয়া ভন্মাদুদ্দভূত্যজ্ব গামিনী।। यथ शुकाना भन्। जु जुजुनावानि-जा ज्वर। रिनव ज्रह्मक्षकः भागे। মধ্যমা নাদক্ষপিণী।। ততঃ সংঙল্ল-মাত্রাস্যাদবিভক্তোদ্ধু গামিনী।সৈ-বোর: কণ্ঠ ভালুস্থা শিরে৷ যাণ রম্ব-স্থিতা।। জিল্পামূলে। গুনিধ্ত সর্বর্ণ পরিগৃহা। শব্পুপঞ্জননী শ্রোত্র-<u> शुक्रा ज्</u>रिवयत्री ॥ इहा छान किया-আমৌ তেজোৰূপা গোল্মিকা। ক্র-নেণানেন সৃজ্ঞতি জগুলী বৰ্ণমালি-কাং॥ অকারাদিসকারাস্তা• দ্বিচত্ত্বা-রিংশদাত্মিকাং। পঞ্চাশদারগুণিং ত। পঞ্চাশদ্বৰ্ণমালিকাং॥ সূতে তদ্ব-र्गाञा जिन्नाः कना स्पृतिकान् क-माथ इंजिज्डीका॥ चाङ्की ज्ञानानि वर्गाना मूद्रः कथेः नित्र खथा। किन्नी-মূলঞ্চ দস্তাশ্চ নাসিকৌপ্টোচ তালুকা ।। ইতি निकान्वणाक्षा दिक्ष। यथा

ख्व छ (महास त्रभी शकाममञ्जा: । ভেদা যেন পুকারেণ তথা বক্ষ্যামি ভত্তু इ: ॥ সমীরিতা: সমীরেণ সুসু শ্বারন্ত্রনিগ্তা: । ব্যক্তি॰ পুযান্তি ব हत्न कथा विज्ञानय जिला ॥ ऐहि ক্রার্গণো বাযু ক্লাব্ত অক্তে ৰ-ব্ল•। নীচৈ পতো হনুদাত্তঞ্চ স্বরিত॰ তিৰ্য্যগাগত:।। অন্তিক দ্বি তি সণ-খ্যাভি মাত্রাভি লিপ্য: ক্রমাৎ 1 भवाञ्जन इम्र मीर्घ श्रु **७ म**ण्डला ७व-**ভि जाः ॥ व्य काद्रकाद्रशार्था गारि** कारत। वर्ग इवारा । जरेमावाकात रयारान महारिकात्राक्षत्र उथा ॥ **উकात्रांगा छोमात्र महासाकात्र**ः ख्यः त्रद्रः । उरेमायोकाद्रायाणन न्यादिकात्राञ्चयः खतः ॥ नक्षाक्र-ব⇔ সুং শচড়ারে। মজাঃ সর্বার্থ সা⊹ 🕾 🚌 । 🕽 वर्ग वर्गराग वंऽक्ति न रेव সন্যক্ পুদর্শ্যতে ॥ বিন্দু সর্গাত্ম त्ना र्वऽङ्कि ननत्मा ब्रह्मभा वरहर । क्छां जुनि: मद्रन् मर्गः भाषा १ ठाजा कडः भेदः॥ नथदः मर्ग এव महार সোচ্যায়: পুৰ্বাকস্ত হ:। স সর্গ: শ্লে-वि उ: कार्थ बायूना कामि भी द्रायर ॥ বৰ্গস্পাৰ্শন মাত্ৰেণ ক স্বরস্পাৰ্শনাত্র খ'। স্তোক গদ্ভীর সম্পর্দাৎ গ < । दिन के विश्व का । दिन के खानू का

সোখ্যা শ চবর্গঞ্চ য তথা ! य हु (त्रक नकाद्रक मृजुर्गा एडग ख्या ॥ ৯ ভবর্গ লসানে । । । ३ ज्या ध्यान मञ्ज्ञकान्। मञ्जीकाच्याः व १ ७ ड र ङ्वानर्ग। १ नान् मनी द्रारट । इंडि नुभक्षमाद ० भटेनः ॥ সর্গে। বিসর্গ এব নম্বরে। বিকৃতঃ সোহ্বে: সকার্ক্প: উদ্বাসে ২তঃ अर्वननानी वागः म्यामिकान्यः। এবং পাণকো বহিনিস্মনশালী বাযু इ: महाद म वद উहामः (माहामः। পুণেষ্ঠাসৌ কো বায়ুক্তেভি প্রাণ-कः। इंडि उड़ी का ॥ 🗱 । व्यदर्ग कवर्ग र विमर्क्कवायाः क्छेतः। ১। इवर्ष **ठ**वर्ग य**णा** खालद्याः। २। अदर्ग हे-वर्ग तथा मूर्बन्।।। । ৯वर्ग खबर्ग वा मा मन्त्राः। ८। উदर्भ भवत्र्याभ-श्चानीया ७४७: । १ । (वाम्रास्ट्रो) ४: १५। এ ঐ कश्चेत्र जानावजी। १। ७ छ কণ্ঠেরী।৮। ইতিশিক্ষাসূত্র ।। 🛊।। অপিচ। যদ্গুছা সর্ব্যমেষ্ বর্ণো-চার বিধি॰ শিবে। তব স্বেহামছে-শানি তদ্দ্য কথবামি তে॥ পঞ্চা-শনাত্রাবর্ণোচারণ গুরুতো ২-छ।त्र व क ह हूं जू नू यू म् अही वर्गाः श्रकीडिंगः ॥ य म राः कथे-ভো ভেষা > छान् । म् यनाः म् जाः 1 २। च ट्रेंबमाख म्बन्ताः ० म्डा २ 🛚 ভূ লগা মতাঃ। ৪॥ উ পব স্চোষ্ঠ স-ভূডা: ৫ স্থানানি কথিতানি তে। विः भवः कथयागाम् (श्राहार्याः क-श्रेत्रः स्वाः ॥ अध्यः जिल्ल्या मृ**क**्र ष्यः किए स्डब्। मूथ्यानाकाला वाह्याः क्वाबः क्षेत्राख्यः ॥ वर् छ नद्दयन रयारम ভरद भू ई इरता গুড়ঃ।পদান্তাদিম ব্যস্ত সংযোগে यु मु उ र्घाः॥ यशनाडानि मः. যোগে য়ো রন্যত্র ভথেষ্যতে। যোঃ শুভিস্ত ভিরোভ্য খরবৎ শুভিভাণ ব্ৰছে ।৷ শি্যা বীজে শকারস্য ছশুঃ ভিঃ পরমেশ্বর । ছশু,ভিক্ত রাদি ভূগৌ তথাদিছে তু চশু,তি:া সহসু इंड्रालो नम खरमा बाइ। इंड्राली চ। द्रिकाम्टिक जम्रास्त वा क्काद्र সমবাচ্যতা। বহু: হুদ ইত্যাদৌ। কিন্তু বৈজাত্য মংশিত্য মুট কাতা-ন্য বাচ্যতা॥ চু ত্ৰ্যুধনি মাপ্মোভি যাদিছে পর্মেশ্বরি। বাহ্ ইত্যা-(मो। म् ठजूर्थ ध्विनः याजि वानिष्डः) তু বিশেষতঃ ॥ আজ্ঞান নিত্যাদৌ । लाम्टिक्रिश्च नामिस्य रेवकाळा॰ बन्नवाघ्रा । भुङ्गाम व्यक्ताय है-**छ्याको। मानिएइ एउ ह मन्यानि** नानिकान्नवाह्यका ।! के उन न मा

विन्तू नीजिकाभूनकाः ख्डाः। यकाः व्र क्टू ज्डीयद्व भनाती मर्बरा दु-জে**।। কে**যুৱানাবিপ তথা অন্যত্র क्षेमाज्यः । नामिक नमर्यानुद्वः **ब्रह्मागाड्यर्गाक ॥ भूमः मान है**-ज्यामी। वर्णां खरत्य ७ एया ईक জিহ্বাদিবাচ্যতা। বৈজ্ঞাত্য মূপি **ভ**वास्त्रि खादादाद मन्जारम् ॥ আদিরেকন্ত সংপোক্তো দৃশে রন্যো वुरकर् अः। এरः छात्रा सहमानि भरवेट (स्वाबः कालसम् ॥ कवहक মহেশানি নান্যথা ফলনাপ্লুযাৎ। ইতি পুপঞ্সারে ৩ পটলঃ৷াঞ্চা অ-পিচ। হুষ: ষরেষ্ প্রোক্ত: পরে। দীর্ঘ: ক্রমাদিনে। শিবশক্তিম্যা তে সূত্-र्तिन्तू नर्गावनानकाः ॥ विन्तृः भूमान् র বিঃ প্রোক্ত: সগ,শক্তি নিশাকর: ৷ স্বরাণা॰ মধ্যগা যত্ত্ত ভছতুন্ধ• নপু•-नकः॥ विना स्रेत्रस्य नात्नुषाः जायः তে ব্যক্তি রঞ্জস।। শিবশক্তিম্যান্ भुाङ् ख्यादर्गान् यनीविगः ॥ कात-ণাং পঞ্জুৱানা মুক্তুৱা মাত্কা য-ত:। ততো ভ্রাত্মকা বর্ণা: পঞ পঞ্বিভাগত: ।৷ বাবৃগ্নি ভূ হলাকা-শা: পঞ্চাশল্লিপয়: ক্রমাৎ। পঞ্চ-ट्रुबाः পঞ্চीर्घा विन्तृष्ठाः मिक्र मञ्ज वाः ॥ शक्षणः कान्यः य क ल मः

হান্তা: সমীরিতা:। ইতি সারদা।। 🗱।। অক্ষরসৃষ্টিকারণ যথা। যামা-সিকেপি সমযে ভ্ৰান্তি: সংজাযতে ্যতঃ। খাত্রাক্রাণি সৃষ্টানি পতাক ঢ়ান্যতঃ পুরা ॥ ইতি জ্যোতিত্তত্ত্বে বৃহস্পতি:।। বৰ্ণলেখনপুকারস্ত ড खहार्न मुश्रेवुः ॥ 🗱।। वर्गनामानि यथा । তন্ত্ৰসঙ্কেত বোধাৰ্থ মাজ্ত্য তন্ত্ৰ-শাস্ত্ৰত:। বৰ্ণনামানি কভিচিৎ ব-क्रांभि विद्वा भूष ॥ खँकाता वर्ज् न खादा वामण रुग काद्रगः। मखान्तः भुगवः मज्यः विन्तृणकि क्षिरेनवज् ॥ अर्बजीवार भानकण भक्षरत्त्वा धुन ज्ञिकः । माविजी जि-শিখো বুন্ধ ত্ৰিগুণো গুণজীবক: ॥ আদিবীজ বেদসারো বেদবীজ মতঃ পর । পঞ্রমি ক্রিক্টে চ ত্রিভবে ভবনাশন: ৷৷ গাযতী বীজপঞ্চা শৌ **मञ्जित्राशुम्: शु**ङ्गः। यक्कव्रः मा-ज्ञान् कानामि ब्रोष्ठ भाक्षामा ॥ **७म् ॥ यः श्रीकश्रः मूद्रमम्ह** ल-लाइंकिक्साबिकः। भूर्गाम्त्री मृष्टि भारती जातस्रकः श्रियसम् ॥ सङ्ग ব্ৰান্ধী বাসুদেবো খনেশ: কেশৰো **২**মৃত । কীর্ন্তি র্বাগীশো নর-कात्रि र्रा अक्टा। वुका वामानुः জো তুষ: করস্: পুণবাদ্যক:। বুক্ষা-

ণী কামৰূপশ্চ কানেশী বাশিনী বিষ্ ৷৷ বিশ্বেশ: এবিফ্কঠৌ পুতিপত্তিথি র॰ मिनी। অর্কনগুল दर्गाम् । वाक्षाः कामकर्विनी ॥ जः ॥ व्याकात्रा विक्यानत्था भीचंहात्या विनायकः। क्षीद्राप्तविः शरगारण भाष्मा मीर्घामा वृद्धको ॥ भूहख একজো ক্দো নারায়ণ ইভেম্বর: । পুতিষ্ঠা মানদা কান্তে৷ বিখান্তক গ-**कान्ठकः ॥ পিতামহো দিঠান্ডে। ୧তু:** ক্রিয়া কান্তিশ্চ সম্ভব:। দ্বিভীয়া মা-নদা কাশী বিশ্বরাজঃ জ্ঞো বিযৎ ।। মরান্তকশ্চ হৃদ্য মঙ্গুংগা ভগমা-निनी।। या।। हैः मृद्धाः मान्यनी বিদ্যা চন্দু: পৃষা সুগুহাক:। সুমিত্রণ जुन्हादा वीतः (काहेतः काहेतः नवः ॥ जुमर्था। भाष्य स्त्रि मंक्रान्वश्र নাসিকা। শান্ত: কান্ত: কানিনী চ কামে। বিশ্ববিনাযক: ॥ নেপালো ভরণী কদ্যে নিভ্যা ক্লিমা চ পাবকঃ ।। देः ।। दे खिम् खिं मंद्रामाया ला-लाकी वामलाहन । भाविन्तः শেথর: পৃষ্টি: সূভদা রত্ন জ্ঞান ।। विकृ लंकीः श्रामण वाष्म्बः পরাপর:। কলোভরীযো ভেক্তা রভিন্চ পৌণ্ডুবর্দ্ধন:।। শিবোক্তম: निवा जूडि म्हजूथी विनमूमानिनी।

रिवक्ष वी रिवन्सवी किन्ना कामकना न नारका ॥ भावकः (कार्वेतः कीर्जि र्भार्नी कानकात्रिका। अव्यक्तुः ज-र्खनी ह मान्ति जिलूबमून्स्वी।। यैः॥ উ: শঙ্রো বন্তু লাক্ষী ভূত: কল্যাণ-वाहकः। व्यमद्भाष्ट्या मक्कर्नः वर् विद्या भारतः निवः ॥ डेगुः পुভূ ধৃতি বিষ্ণু বিশ্বকর্মা মহেশ্বর:। শ-ত্রুত্ব স্ফেটিকা পৃষ্টি: পঞ্চমী বহি বা-সিনী ॥ চেটিকাস্থানে চেক্ষিক। ইউ বা পাঠ: ৷৷ কামম্ম: কামনা চেশো নোহিনী বিশ্বস্থাহী। ডটসু: **স**টি লা শোত্র পারদ্বীপো বৃষে। হর:॥ एठेम् इंडि अबहि८ भाठेः॥ छै:॥ উ: কণ্ঠকো রভি: শান্তি: ক্রোখনো মধুস্দন: ৷ কামরাজ: জ্জেশক भरहरना वामकर्गकः ॥ क्छेक्ट्राव কণ্টক ইভি বা পাঠ:।। অঘী'শে। रिज्यवः मृत्या पीर्यायाना मद्रव ी। বিলাসিনী বিহু কৰ্ত্তা লক্ষ্ণে: ৰূপ ক-র্ষিণী।।মহাবিদ্যেশ্বরী ষষ্ঠা ষণ্ডোভূ: कान्। अद्भवः। छः।। यः न् मी र्घम्थी क्ष्मा (एवमाठा जिविकमः। ভार-ভূতি: ক্রিয়া ক্রা রেচিকা নাসিকা ঘ্ত:।। একপাদলিরো মালা মণ্ড-ला माडिनी कल्। कर्नः कमल्डा নেখো নিৰ্ভি গণনাযক:।। রোহিণী

निवर्जी ह भूर्गणितिक मध्यी। মেধ: স্থানে মেব ইতি চ পাঠ:। খঃ ।। স্বাঃ ক্রোখো হ ভিথিশো বাণী বা-नांना रांगा २थ नी ४ कि:। उष्कृ मूर्थी निमानायः शद्मनाना विन्हेशीः ॥ मिनी भाहिका (मुक्षा रेमछ) या छा পুতিষ্ঠিতা। একদন্তাস্থ্যো মাতা হরিতা মিথুনোদ্যা ॥ মাতা স্থানে মাযা ইতি বা পাঠ: ॥ কোমল: শ্যামলা মেধী পুতিষ্ঠা পতি রইমী। বুক্ষণ্য মিব কীলালে পাবকো গন্ধ-কৰিণী।। মিবস্থানে মবেভি বা পা-ठे: ।। श्रः ॥ २: ञापः जीवतः मुक्ता मिश शृत्या वतका विश्टा एनवरशानि र्मञ्चगएक। वर्ष्ट्रणः (कोष्ठ क्पूरको ।। বহেশ ছানে বাহগ ইতি বা পাঠঃ ॥ विषयपाता पीर्घकिसा मरहान्तु। वाङ्गविः भद्रा । চन्দ्रिका भार्थिता व्या वित्तः कामवर्षाः ॥ मूकिया-তা চ নবমী কান্তি রাষাভকেম্বর: [চিত্তাকৰিণী কাশক তৃতীয়জলস্-नहती।। চিত্তাকষিণী স্থানে চিত্তাক-র্ষিণী ইভি বা পাঠ: ॥ ৯: ॥ ३काরঃ कमना इर्या ऋवीरकरणा मधुबुजः । সূস্থা কান্তি বামগণ্ডো ৰুদুঃ কামো-দরী সুরা। শান্তিকৃৎ স্বতিকা শকে। गागावी (लालूर्भा विष्ट ॥ ममभी

সৃছিয়ো মাতা নীল পীতো গলানন: । কানিনী বিশ্বধা কালো নিত্যা শুদ্ধ: শুচি: কৃতী।। বিশ্ববাস্থানে বিশ্ববা ইতি বাপাঠ: ।। সুর্য্যো ধৈর্য্যাকর্ষণী চ **क्राकी प्रमुज्या है।। क्राजा** বাস্তবঃ শক্তি বিন্টোশোধৌ ভগ-মক্র। সূজা ভূতো হর্দ্ধকেশী চ জ্যোৎসা শুদ্ধা পুনদন: ॥ ভূত স্থানে শৃত ইতি বা পাঠ:।। ভ্ৰণ क्छान कृषा थीता हन्ना नर्बममूख्यः । বহি বিষ্ণু ভঁগবতী জণ্ডলী নো-हिनी वत्रः ॥ याविराधाद्रणकिण्ड ব্রিকোণা ঈশস জকঃ।। সন্ধি রে-কাদশী ভুদা পদ্মনাভ: জলাচল:। এ:॥ ঐ লক্ষাভৌতিক: কান্তা বায बी (माहिनी विज्ः। मक्का मारमान-র: পুজে। ২খরে। বিক্তমুখ্যপি ॥ ক্ষমাত্মকো জগদ্মোনি: পর: পর-निरवादकृष्ट । ज्जानामृजा कशमी **গ্রি:** পীঠেশো **ৎগ্নি:** সনাতৃকঃ ॥ **ত্রিপুরা লোহিতা রাজ্ঞী** বাল্লবো **(को** किंगमनः। सहश्रदा हामगौ চ ৰিমলক্ষ সরস্বতী ৷৷ কামকোটো বামজানু র শুমান্ বিজয়। জটা। ঐঃ ।। ওকার: সত্য পীযুষৌ পশ্চিমা-न्যः শুতিঃ ছির।। সদ্যোজাতো वानुष्रदा गायबी नीयजङ्गकः ॥

व्यान्तरायनी हाक्य महा वाकी वानी मुथी विज्ञः । উদ্দেশ্যদর্শক ভীবুং रिक्वारमा वजुशाकतः॥ भूगवाःरमा বুক্ষসূত্র মঙ্কেশ: সর্বনঙ্কলা। ত্রথো-দশী দীর্ঘনাসা রতিনাথো দিগঘুরা ॥ दिलाक।विजया भुका भीडि दी कामिकर्षिनी। ७:॥ छेकातः म-ক্তিকো নাদ স্তেজসো বামজছুক:। মনুৰদ্ধ গুছেশত শক্ষুকৰ্ণ: সদালি-वः ।। অধোদন্তশ্চ কঠোষ্ঠৌ সঙ্কর্যণঃ नवस्त्री। बाद्धा हाष्ट्रं मृथी नात्स ব্যাপিনী পুকৃতঃ পয়: 11 অনম্ভা জ্বা-লিনী ব্যোমা চতুর্মনী রভিপ্রিय: । নেত্ৰ মাত্মাকৰ্ষিণী চ জ্বালামালিনি-কা ভৃতঃ ৷ ব্যোমা স্থানে রোমা ইত্তি वा भार्तः॥ अः॥ अकात कक्ष्या-দন্তো ঘটিকা সমন্তহ্যক: । পুদুগুঃ জীনুখী পুতি বীজযোন বৃবিধৃতঃ ॥ म्ह इत्न म्झ इंडि वा भाठे:॥ ॥ भद्रः भभी भुगारीभः (मामविन्तुः কলানিধি:। অকূর ক্তেনা নাদ भूनी मू:शहब: भिव: ॥ भिव: भग्नु नंत्रमण्ड मुथम्:थनुवर्खकः। भूनिंभो त्रवं ने नुष्कः कन्ता वत्र वियमुविः॥ অমৃতা কবিণী শ্ন্য বিচিত্রা ব্যোম-ৰূপিণী। কেদারে। রাত্রিনাশক স্ব-ब्लिकारेट्य यूषुमः॥ या या या करेरका

महारमनः क्या পূর্ণামৃত। জ্র: । ইছা ভদা গণেশক রতি বিদ্যাম্থী मूथ ।। द्वितिमर् त्रमना (मारमा १ नि ক্ষো দু:খস্চক:। দ্বিজিহ্ব: স্তু-ल वकुः नर्गः मकि निमाकतः ॥ जून्दवी जूरणावडा गनवात्या महर খ্য: ৷ অ: ৷৷ধ্ৰ৷৷ ক: কোখীশো নহা कानी कामरत्यः भुकानकः। कशानी (उज्जम: माछि वीमूप्ति ज्या १व-वः ॥ ठकी भुकाभिकः मृष्टि भंककः ন্ধো বিশাম্পতি:। অনন্ত: পার্থিবো বিন্দু ভাপিনী পরমাত্মক:॥ দক্ষয়-ञ्च इारन एक्क तको इंडि वा भाठेः॥ वर्गामुक मुश्री वुका नथाम्यासुः লিবো জল। মাছেশ্বরী তলা পুস্লা মঙ্গল শ্চরণ কর:।। নিত্যা কামে-श्वती मूथाः कामक्राभा गर्जनमुकः। গ্রীপুর রমণো রক্ষ: সমুমা পরমা-ज्रकः।। कः॥ थः भुष्ठखः कामकभी क्ष दंश्: मत्रवंश । আकाम बिन्प्रिंग मूर्गा हलीन खालिबी खरः ।। निथ्छी रहजाजीनः करकाणिर्भ-क्छा यहि। भूनु क्रिंगानी कन्ता-नी मूर्नकर्ता २ बतामदः ॥ मुजादारा **हर्शनक्ता क्वाव्याक्वात यज्ञको** ।। यः ॥ रम। रमोद्रो रमोद्रादा मञ्जा गारामा (गाञ्चलयदः । भाकी

भक्ष:ख:का गाथा गन्नद: मर्दग: मृ তি:।। সর্বসিদ্ধি: পুভা ধুমা দ্বিলা-थ्यः निवन्धनः । विश्वाद्या (गीः পৃথগ্ৰপা বালবন্ধ ক্ৰিলোচন: 11 গী-ত সরস্বতী বিদ্যা ভোগিনী নন্দ্-নো ধরা। ভোগবভী চ হৃদয• জ্ঞান• बालकरता लवः।। लव ज्ञान नत्र ইতি বা পাঠ:।। গ:।। घ: খ্রী ঘু-যুরো ঘণী ঘণীশ জ্বিপুরান্তক:। বাযু: শিবোভন: সত্যা কিন্ধিণী वाजनायकः ॥ मजीिं इंक्रां (मश कानक्षी ह माञ्चिकः । नायाम्त्रा জ্বালমূল বলেশো হনন ধুনি:।। विलाक। विराग मः इं बा कामाथा-मनवामयः । यः ॥ उः मञ्जी रेভत्रव महाखा विनम् खः मः मिम् श्रियः। এक-कर्षा मक्रनथः थर्भाता विषयम्भृहा।। কান্তি: শ্বে তাপ্ত্রো ধীরো দ্বিজাত্মা-कुलिनी विष्टा नखनकिक मन-নো বিঘ্রেশী চাত্মনাষক: ॥একনেত্রো মহানদেশে দুর্জর শংলদুমা যতিঃ 🏾 मित्रयाचा नीलक्छेः कारमभी हम-याः मूरको ॥ ७: ॥ ठ: शुक्रः इनी वानी हाजामिकिः मुम्मनः। हम्र्यमूखन ধরে। ভূতা মহিষাচারসম্বিনী।। ज्दा **शान (जोन शेकि ह** नार्टः ॥ একৰপো কচিঃ কুৰ্ম ক্যামুপ্তা দীৰ্য-

बानुकः। वाषवार म् नगाया हजुर्न | ভিষক্পিণী।। দ্বিভশ্চ দ্বিনেরশ্চ मध्यो जिल्लाहनः। हन्तनः हन्तुः मा (तव (क्ठाउँदा) वृक्तिका युद्धः ॥ क्ति (कर्रमृत्यहाजा कोनाही भूई-क्षूनी। अनक् भिथन। वायु व्यक्तिनी **ठ** मूलावजी ॥ हः ॥ **ए मृन्सनः भूव** মাচ পশু: পশুপতি মৃতি:। নির্মাল **एदव॰ विक्र ज्ञाका विवासिनी ॥** अस्त्वण वृष्णी विनिद्रा वामकः र्णतः। (शाक्षणा वाक् वी वाम काम-यका महानिवः ॥ माजा निनाहतः পাযু বিক্তঃ স্থিতিশদ্ক:। ছ:॥ कः मता वायद्रः मूली जागरा वि ৰুষা স্থিরা। ললদেবে। জয়ে। জেঙা थाउकी সুमूथी विजुः ॥ नामामत्री মৃতিঃ শাখা সুপুভা কর্তৃকা ধরা। षीर्घवाङ् कि इंग्ना नन्ती (उ**जा:** সুরাধিপ:।। জবনোবেগিতো বামো भानवाकः मराज्यकः। ज्ञाक्छ-थाया (वर्गी हारमाना मनविख्नाः ॥ कः ॥ त्या यक्षात्री छह्। वाक्षावायु ञजाः यपुष्रजः। व्यक्तत्या मुनियो नामः भामी किञ्चा कल दिक्तः॥ विज्ञाहातम् । धनूर्वसः कर्काणा नाम-कः अकः। पीर्चवाङ् वरणा त्रभ माकः न्ति छः त्रूष्टक्षाः ॥ पूर्वा १४ व्या

আ বান্বিকটা সচনগুল: বিকট্ -সপ্রিণা বামা অসুদীমধ্যপর্ক: ॥ एकश्राणेशामक भाषाचा वर् क्षनः चतः। यः॥ क्षकाद्मा (वाधनी বিশ্বা কণ্ডলী মথদো বিষ্ । কৌ-मात्री नाग विद्धानी मव्यासूलनर्थ-রো বক:।। क छनी ज्ञान ज छनी মথদ স্থানে সুখদ ইতি বা পাঠ:॥ সর্বেশ চূর্ণিতা বৃদ্ধিः স্বর্গাত্মা বর্ষর-ध्वनिः। श्रीगंकभाष्मे मुमुखी विद्रजा **इन्स्तिश्रदी।। वृक्षि ञ्राति निक्तिः सर्ग** স্থানে সগ ইতি বা পাঠঃ ॥ গায়নঃ পুত্রধ্বা চরাগাত্মা চ বরাক্ষিণী ৷ ঞঃ॥ ট প্রস্কার: কপালী চসোমবাঃ (थ्रव्यो द्विनः। मूक्तन्ता विनना शृष्ट्री रिक्कवी वाक्नी नवः॥(मामवा इात्न সোমেশ ইতি হুচিৎপাঠ: ।৷ দক্ষা-क्कार्का मुण्ड बदा ज्ञिः भूनर्खवः । व्रुग्णिख थन् किया भुरमारा विभवा কটিঃ। রাজা গিরি মহাধনু মানিজা। मुन्था मक्राहिः॥ हेः मृत्ना मञ्जः त्री वीकः भागिनी जाञ्जी क्या वन-জো নন্দনো জিহ্বা সুনঞ্জ ঘূর্ণকঃ সুধা ॥ वर्जु नः अखाना विज्ञ त्रमृतः हन्युन मखनः। एककान्कजावक (एवज-(का) वृष्ट्य निः ॥ **अक्रशासा विज्** जिक ननाहे नई निवकः॥ व्याप्ता

वर्ग

निवी विषु र्मार्टाणा ग्राम्यीः मणी 1 र्रः ॥ # ॥ एः श्रृ छि मीक्रका निन्त-क्लिनी (यानिनी नियः। क्लोमात्री শঙ্কর জ্ঞাশ ক্রিবক্রো নদকো ধুনিঃ ।। मुक्तरहा करिनी जीना विकिञ्चः পৃথিবী সতী। কোরগিরি: ক্ষমা কা-ন্তি নাভি: স্বাঙী চ লোচন ।। জটি-লী ছানে জটিল ইভি কান্তি ছানে শান্তি রিভি বা পাঠ: ॥ ড: ॥ # ॥ छा एका निर्भगः श्रुद्धा यरळ्णा पनरप-थतः। व्यक्तिनतीयत (खाय मी थती विभिथी नवः ॥ यङ्किमा पनाप्यत ইভ্যন্ত যজ্ঞেশা ধনদেশ্বর ইভ্যাপি भाठेः ॥ रक्षभाराज्य म्वः जि किरएक विनायकः। शुरामा जित्र-क्रा या कि निर्श्वरण निर्दा धुनिः ॥ जुन হাসা স্থানে পুহাস ইতি বা পাঠঃ ॥ विष्युणः भानिशे दक्क शांत्रिशे কোডপুছক:। এলাপুর বুগাত্মা চ विशाशः श्री मर्ता ब्रिक्टिश उक्क क्रान ত্ত্বক্চ ইতি বা পাঠ:॥ দ:॥ #॥ গো নির্ন্তণ রতি জ্রান জন্তন: পক্ষিবা-रनः। बरा भाष्या नत्रकिष् निष्क-ना रगानिनी लियः।। विमूथः कार्टे ৰী শোুৰ সমৃদ্ধি ৰোধনী মতা। क्तित्वा भानुवी त्याम मक्कशामा-क्ला मू थ ।। भाषतः भाइनी वीदा।

नातायगण्ड निर्वयः। गृथ इरात नथण ইতি বা পাঠ: ৷৷ শ: ৷৷ঞ৷৷ ভ: প্তনা र्तिः मुक्तिः मकी मिकि करी धुका । वामक्रिक् वामकरहें। ह कानिनी म-ধ্যকর্ণকঃ।। ছব্নি ছানে হবি: ইক্তি বা পাঠ:॥ আষাটী তণ্ড তন্নুক্ত কা-মিকা পৃষ্ঠপুছক:। রত্ত্রকশ্চ শাগ্রম-मुथी वादाशी मकरता २ क्या ॥ या-ষাটী তণ্ড তুমুক্ত হ্বানে আষাম্ভ ঢাভ ক্ষুদৃশ্চ ইতি রত্নশ্চ স্থানে রত্নকণ্ঠ ইতি বা পাঠ: ॥ সুগতো **९कं मूथा वृक्ष का मूम्ह काउ शृहकः।** गत्ता विश्वा सक्द्र कानूत्राथा ह সৌরক:।। বুদ্ধ স্থানে বৃদ্ধ ইতি সৌ-ব্রক স্থানে সৈবিক ইতি বা পাঠঃ।। क्रविख भूवाका ज़ान्ति व्रनक् भमना-जुद्रा। जः॥ #॥ थः हिद्राभी सहा-পুছি পুঁছিপাছে। ভ্যানক: । শিলী শিরসিলো দণ্ডী ভদুকালী শিলো> हरः ॥ क्रका वृष्टि विकर्मा ह मक्र-নাশাধিপো ২মন্তঃ ৷ বরদা ভোগদঃ কেশো বামজানু রসো ২নল: । কৃষ্ণো বুদ্ধি বিকর্মা স্থানে কৃণ্ডো বহিং विंकगा इंजि वा शार्ठः ॥ त्वारवोजन ब्ह्यिनी खद्यः भत्रहत्नु। विषात्रकः ३ **लालो इंड्रांक् इात् लाला**ब्बन विनीभू खंश नतहन्दु मिवाकाती है उ

या भाठे: ॥ थः ॥ 🚓 ॥ (मा २ मृत्या ধাতকি ধাতা দাতা দল কল ৰক।। দীন জ্ঞানঞ্চ দানঞ্চ ভক্তিরাহবনী **ध्र**ा ॥ माञाम्बः ज्ञान मानामनू ইতি বা পাঠ:॥ সৃষ্দ্রা যোগিনী স দ্য: সপ্তলো বামগুলুক:। কাভ্যাযনী শিবাদুর্গা লংঘনা নাত্রি কণ্ডকী।। ष्ट्राचन क्षाप्त मःचना क्छकी स्थापन ৰুণ্টকী ইভি বা পাঠ:॥ স্বস্তিক: জ িলা ৰূপ: কৃষ্ণ শ্চোনা জিভেন্দি यः। वर्णज्ञहामरत्यक जुना दङ जुन **६क्ष्णा।। धर्मा इ इ हान ध्या ह्ट वर्** क्षात्व वह हेडि वा भाठेः ॥ हित मु পুর নতৌ চ দক্ষপাণি ক্রিরেথক:। हः ॥ 🗱 ॥ (धा धनार्त्था कृष्टि छ।पू: भाषाजा (गामिनी भि्गः। भीतमः শল্পিনী ভোষ্ণ নাগেশো বিশ্বপাব-भी ॥ ধনার্থ স্থানে ধনাথ্য ইতি বা भाठे: ॥ विवश वद्रश हिन्हा (नव যুশ্ম॰ প্রিষোমতিং। পীতবাসা তি दर्गा ह थाला थय श्रवक्यः॥ ध्रा किंडा ज्ञान धत्री किंबा इंडि वा नार्रः ॥ जनस्रमा स्माहस्मा वड्डा वजुञ्खा धर धरा। वामभामाञ्चल भू वा (क) है। जूब नूब छव: ।। न्यानी श्रा मीर्घछद्द्व। ह स्तरमा स्नम्सरः । भः ॥ #॥ ता गर्डिनी कृमा मिद्र

वीक्षी विश्वभावनी। (भवक अवि-**छ।** (नख• हरू(द्रा नाद्र(हा **२**छनः । । বাৰণী স্থানে বৰুণা ইতি বাপাঠ:।। উद्ध्वी गमी दिव अन्य वामना न जुल মৃথং। বৈমভেষ স্কৃতি বৃত্যা তরণি र्दाल जागमः॥ वामत्मा कृालिनी मीर्था निवीदः मुगजि विंग्टः। म-নাতা: দীঘঘোণা চ হস্তিনাপুর মে-एरको । शिविनायक नीलो ह शिवा नामि नंशायिः। नः ॥ 🕸 ॥ 🕫ः প্র পিষতা তীক্ষা লোছিত: পঞ্চ-भा तथा । **७ शक्**र निष: (भव: কালরাত্রি: স্বাহিতা।। তপন: পা-व्यनः भाजा भग्नारव्य निद्रक्षनः । সাবিত্রী পাতিনী পান বীর তত্ত্বো ध्रम्थ्यः ॥ भावन ज्ञात भावन इंडि ভন্তৃ স্থানে ভন্ত ইতি বা পাঠ: ॥ দক্ষপার্শ্ব সেনানী মরীচিঃ প্রনঃ শনি:। উদ্ভীশ• জয়নী ল'স্তা হলস• রেখা চ মোহক:।। সম্ভ স্থানে কা-স্তা ইতি রেখা স্থানে রেবা ইতি বা পাঠ:।। মূল। দ্বি তীয় মিন্দুাণী লো-কাকী নন আত্মনঃ। আত্মনঃ স্থানে আত্মক ইতি বা পাঠ:।। প:।। 🛊 ॥ कः नथी पूर्णिनी श्रु। वामनार्खा जनाफ्नः। जरा भारः मिथा हो मी क्ट्रकातः नाचिनी नियः॥ छेगा

विश्वभः काल अद्विभी श्रिय भावत्की र भूनशि नी निभारत २ कद्रः भणु পতिः भणी ॥ क्रकाता यानिनी व्यक्ता भावत्वा त्याह्दक्वः। निद्धः क्रवागङ्कातः भुगारमः भुमिनीः कः ল ।। ব্যক্তা স্থানে বাঞ্জা ইতি পু-যাগ ছানে পুযাণ ইতি বা পাঠ: ॥ कः॥ शा (व। वनी ज्यद्रा भार्ता घ र्यत्री (लाहन निषः। भूटिखाः कलमः शक्ती इनगण्डः क्लर्फिनी।। পृष्ठवः শো ভয় মাতৃ: শিথিবাছো যুগ-क्षद्रः। मृथविनमू वंत्री घषा (राष्ट्रा जिल्लाहनिल्यः ॥ मूचविन्सू ज्ञात मूर्थावन्यू दिञ्जि वा भागे:।। क्लिनि ভাপিতা ভ্মি সুপনিন্দু বলিপ্রিয়:। সুরভি মু থবিফুক্ষ সংহারো বসুধা-विणः॥ जूर्भावन्तु छात्व जूर्भाक्षाः তি বা পাঠ: ॥ বঙীপরক পেটা চ स्मारका गगन भुछि। भूबीवाहा अधानिको भनिः मञ्ज ज्जीयको ॥ वः। 🗱।। ভः द्विषा ভुমরো ভীমো वि-খম্ৰ্ৰি নিশাতব॰। দিরণ্ডো ভ্ষণো ञ्ल यक्तम्बम् वाहकः ॥ निनाः ত্ব স্থানে নিশাভ্যণ ইতি বা পাঠ: া: নক্ষত্ৰণ ভুমণা দীপ্তি বঁযো ভূমি: পথে। न जः। नाजि जुनुः सहाराष्ट् বিষম্ভি বিভাওক: ॥ ব্যঃ ছানে

ভণ ইতি বিতাওক স্থানে বিমুর্ক ইতি বা পাঠ:।। প্রাণাত্মা তাপিনী বজা বিশ্বৰূপী চ চন্দ্ৰিকা। ভীমসে-नः जुवारमनः जूर्था मायानुतः इतः ৷৷ বজু স্থানে কদা ইতি সুখ স্থানে মুথ ইতি বা পাঠ:॥ ভ: ॥ 🗱 ॥ मः कानी (क्रिनिजः कारना महाका-ला महा इकः। रिक्टिश वमुवा हन्द्री व्रविः भूक्षवाष्ठकः ॥ वमुवा ञ्रात वस्रा इंडि वा भारतः ॥ काल उत्मा क्या (मधा विचना नीस्रम छकः। জঠরঞ্চ ভুমামান লক্ষীমাতোগুব-ऋतो ॥ भीछ ज्ञात मीপु इंडि या পাঠ: ॥ বিষ শিবো মহাবীর: শ-णिलुं कानश्रदः। नुमंखः नि्यम् ক্দু: সরাকো বহিমগুল।। মাত-व गानिनी विन्तुः भुवना छ রথো वि-যে। রথ স্থানে মথ ইতি বা পাঠ: ।। मः ।। 🗫।। रश वानी वमूषा वागू र्वि-कृष्डिः भूक्रवाखनः। यूगासः भननः শীয়ে। পূ মুণ हिं: পুণিসেবক:।। যুগা-ন্ত স্থান বুগাভ ইতি বা পাঠ:॥ णद्य। जुरमा कंटी त्वाना वायुरवर्गी य-नकती। मक्षंगः क्रशा वाला इन-यः किनवा भुष्ठा ॥ व्याद्मरमा वराभ-का छारां एहासा यान भुमा मूर्य । हथः महियदी ध्र कामुका मूम्

খেশব্বী।। পুনা স্থানে পুভা ইতি বা পাঠ:।। বুগারা। মলবো মাত। হ॰-जिनी ভृक्तिगयकः। एउनमः भाष-का भीता धनिष्ठानक्तिमा पु **শান্মা স্থানে বিগাত্মা ইতি তেন্ম** স্থানে যেমন ইতি বা পাঠ:॥ মে%: সোম: পক্তিনামা পাপহা পাণসং জ্ঞৰ:। মেষ্ঠ স্থানে সেষ্ট ইতি বা भार्तः।। यः ॥ 🗱।। (द्रा द्रकः काथिनी রেফ: পাবক স্থোজসো মত:। পুকা শা দশ্ৰো দীপোরতকৃষা পর वनी ॥ खाजम ज्ञात खजन इंडि রতকৃষ্ণা স্থানে রক্তকৃষ্ণ ইতি বা भाठे: ॥ जूजस्त्रामा मजि: म्रायंत्रा গাত্রক: পুকাশক:। ব্যাপকো রে-व डी भामः अक्षाराणा विश्व मखनः ।। দাস স্থানে দ"ন মিতি সক্ষ্য শ স্থানে দক্ষা•শ ইতি বা পাঠ:॥ উ-<u> श्वा श्वारा । विषय भाग भू</u> ता। गुक्जिः मृगता वृक्षणदण গাৰকে৷ ধন ৷৷ বেদকণ্ঠপা লা স্থানে বেদকক্ষপলা ইতি বা পাঠঃ ৷৷ 🕮 क्षे उन्ना इषय मुखी जिन्द्र मुन्द्री । निवन्तु (र्यानिको कृष्णा श्रीमित्ना विश्वराम्यो। श्रीमन सान श्री ৰেশাণ ইভি বা পাঠ:।। র:।। 🕸 ।। ল क्रमुः भ्डमा भ्यी माधवः मकवा

हकः। वलानुबः शिनाकीत्मा युग्ने-का भाष्य करन মাধবী ইতি বা পাঠঃ॥ খন্নী নাদেঃ **गृ**जः (पवी जवनः वाक्नी शिजः। শিখা বাণী ক্রিযা মাতা ভামিনী কামিনী প্রিয়া।। মৃত স্থানে মৃড মিতি লবণ স্থানে মরণনিতি বা भार्ठः ॥ कालिनी विभिन्नी नामः পুদুচন্নঃ শোষণো হরিঃ। বিশ্বাত্ম মজৌ বলী চেতো মেৰু র্ণিরি: কলা त्रमः॥ सब्द ङ्कात्म भन्तु ইভি क्लाः श्चात क्या इंडि वा शार्टः ॥ वः ॥ ऋ॥ বো বালো বাৰুণী সূস্থা বৰুণো মে-**एम** छकः। थङ्गीला ज्वालिनी वहः कलमधुनि वाहकः॥ वह ज्ञातन ब्रक् इेंडि कलमधुनि ज्ञान कलमध्रिति ইতি বা পা 🕆 ।। উৎকারীশস্ত ন। বীতো বজু৷ (মুক্ সাগর: শুচি: ১ ত্রিবাতু: শঙ্কর: শুেষ্ঠো বিশেষো বং मनारमः ॥ तः ॥ श्रा भाः नवुण्ड का-মৰূপী কামৰূপো মহামতি:। সৌ-थानामा समातासि बीकाशी वृष-কেতন: ৷৷ বৃষয়: শযন শাস্তা সুভগা विद्भुविक्रिनी। मृजुः (मंदा महानः ची मंहिन्दुः इतिकेलिनी ॥ वाष्ट् र्श्या विषष्टकु इत्नक्ष्यः थनः । वात्माकः भुखत्रीकाञ्चा काश्वः

कन्यान वाठकः ॥ इ.म इएन हि-ना इंडि वा शार्टः॥ मः॥ #॥ वः শেতো বাসুদেবক্ষ পীতা প্ৰক্ৰা বি-নাযক:। পরনেষ্ঠা বামবাহু: শেুঙো গর্ভবিমোচন:॥ পীতা স্থানে প্রীতা ইতি পুক্তা স্থানে শুদ্ধা ইতি বা পাঠ:।। লম্বোদরে। যমৌজেশ: কা-মধুক্ কামধ্নক:। সুত্রী কথা বৃষো लङ्गा सक्छक्ताः शियः मिवः॥ का म्पूनक आदि कालधूनक हें उ भार्त्राः। मृग्राञा क्रेतः कार्या मला वःका विषात्रिशी । कन मछ। मध्र ভিন্ন। तुष्काञ्चा भवाणूः भिदः ॥ यः ११का (मा इंभः मूपमा विक् वृशीमा "म्पूरा छकः। कगदीकः माञ्जा-মা নোহ। বেশবতী ভ্তঃ।। সুধশা হানে সূজন ইতি মোহ হানে সো হ • ইতি বা পাঠা।। পুকৃতি রীশ্বরঃ শুজে। পুভা খেতা সলোজ্ঞল:। দ-क्रशास्त्र मृ जः वाकी भवना चा भः রো ২ক্ষর: ॥ সূক্পা চ গুণেশো भीः कनकछो वृकामत्री। भागान्। क भूत्राप्तवी लक्षीः (मास्मा व्याप्त পু:॥ দুর্গোত্তারিণি সন্মোহাজীবো म् डिंगं नार्वः। मूर्णां डाविनि स्रात मूर्गा बादिनी इंडि मत्माश्र हात नत्त्रार्। इंडि मत्नार्त्र ङ्ान म-

त्वायव इंि वा शार्थः ॥ मः । # !। হ: শিবো গগন হ সো নাগলোকো श्विकाशिकः। नक्ष्णीरमा सगद-পুাণ: প্রাণেশ: কপিলা মল: ॥ মল স্থানে মত ইভি বা পাঠ:।। পরমা-ত্মাত্মজো জীবো যবকে: শান্তিদো ২ঙ্গনঃ। মৃগো ভথো কণা স্থাণু: কুট कृषविद्यादगः ॥ वदाक ज्ञान वद्याक इं ७ २ इन इति ६ दुन इं ७ कुंढे-কৃপবিরাবণ স্থানে কৃটকো পরিবা-রণ ইতি বা পাঠ: ।৷ লক্ষ্মী মবিহরঃ শম্ভ: প্রাণশঙ্কি র্নলাটর:। স্বকোপ वाद्रगः म्ली रिठ्जगुः शाम्भृद्रगः ॥ মবিহর স্থানে হরিহর ইতি স্বকো-প স্থানে সকোপ ইতি বা পাঠঃ **गरावक्षीः शर्यः नास्ता (म**यनार प्रः इति यंडः। विन्तृ मूर्गा लिया (पवी भिष्मारामध्रतः भूगान् ॥ मक्नभा দঃ সদাশস্ত্রঃ শাথোটঃ সোমম-खनः।। इः॥ #।। नः नृथी विमना भिष्या १नत्वा ह्वावहा जिला। वहा-शिनी भिवना (कजु र्जगर मात्रजत्र रुठेः॥ क्षी मृजानी ह (वनार्थः मा-(द्वा नादायणः खयः। कठेद्वा नक्तां व्यः। পীতা শিবেশে। ২নঙ্গমালিনী।। वः।। श्रा। कः (কাপ স্তম্ক: কালো। क्षः मञ्चकः भन्नः। नृत्रिः ए। विः

खबुक छान खब्क है छि क्य छ। व ব্যক্ষনিতি পর স্থানে প্র ইতি বা পাঠ: ৷৷ পরাত্মা ক্রোধ স'হা-(त्रो वणास्त्रः (सक्वाठकः। मर्शः **সাগর:** কান: সংযোগান্ত্য দ্রিপ্র ক: ৷৷ বলান্ত স্থানে নলান্ত ইতি সর্বাঙ্গ স্থানে সর্বাগ ইতি বা পাঠ: ৷৷ ক্ষেত্ৰপালে৷ মহাক্ষো ভো নাত্ লভানলক্ষঃ। মূখ ক ব্যবহানস্তা কাল জিল্ব। গণেম্বর: ॥ ছাযা পুল্রফ সংবাজো মলয়: 🗐 व्यंवारिकः। क्षः॥ 🗱॥ ইতি नन्त्रन ভটাচার্য্য বির্চিত বর্ণাভিধান मगारु ॥

ধ্বাক লী ছরিতাল। ইতি রহ মালা ৷৷ পাত্রানুলেপনযোগ্য পি-প্ত ঘৃষ্ঠ বা সৃগল্পিবুর। ইত্যার: १। हन्द्रनः। इंडि मद्रवादनी ।। वर्ग है भु क्षी विवासना। इन्हरन । इंडि (मिनी।। दर्नकः भू खी हिक्व हित्र छाल दर्शकः भुः ठात्र १:। इंडि सिमिनी।। मखन । ইতি भद्र बद्दावली । वर्षकविः भू॰ व्यत्त्रभुषः। ইতি

विकाखान्यः॥

मुजा मारा मङ्ग्डिका युगाष्ठकः प्रा वर्गक्तिका खी सन्।। यथा । मनीयानी मनिमिन (र्मणाञ्च दंर्ग-কূপিকা। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ।। ত্রি চিত্রকার:। ইতি বর্ণচারকঃ मक्रमणा ॥ বর্ণজ্যেষ্ঠঃ পু• ব্রাহ্মণঃ। ইতি ত্রি-কাওংশয; ॥ वर्गाकाष्ठः वि सवर्गाशिका उपवर्गः। পারি ভাবি ফ হীনবর্ণকতৃ কি পা-ति ज्ञावि कर्नारकाश्वकनग्राविवाश्व-বেধো যথা। খীন কর্তট বৃশ্চিক বিপা: মি হ তুলা ধনু: ক্ষতিব উক্তঃ। সম্ভ নরছ্য নেষ বিশাঃ স্তু র্মকর বৃষ জ্রী কথিতা হবরজাতি: ।। বর্ণজ্যেষ্ঠা চ যা নারী বর্ণস্থীন ছ-यः भूगान्। उत्या विवादः मृजुः म्या यगामामाज मः ।। ইতি জ্যোতিস্তত্ত্বে বৰ্ণজোটন• ॥ ্বৰ্ত্ল: জ্ঞা লেখনী। ইভি শদ-इज़ावनी।। বৰ্ণত্লিকা স্ত্ৰী লেখনী। ইতি श्रावनी ॥ काह नी नो का दिः। इंड अब इंड इंड विका-अःगवः॥ वर्गर॰ ही कानीयकः। इंडि करें। धतः। वर्गग उति जि॥ वर्गराको को रुतिष्या ३ विज्ञान

ं নিষ্ঠ: ॥ বর্ণদাভরি 🗿 ॥ दर्ग्ठः भू विभिः। उৎ शर्यायः । লেখ: ২ বাচিকহারকঃ ৩ স্বস্তি মুথ: ৪। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ: ॥ दर्गश्यः शुः क्ली वाक्षण क्वविय रिक्ना णुष्ट्रागाः कर्खवाः कर्या उप्यथा। यद्भनः याजनः मानः वाजनगाः भू ভিগৃহ:। অধ্যাপন চাধ্যয়ন বট্-कर्माणि दिखालगः॥ मान मध्र-यन यङ्घः थगः क्व विष रेम्म (रयाः । प्रायक कि विगम् क् वि र्वेन्। ম্য শস্তে॥ শৃশুবৈব দিলাতী नाः मृपुताः वर्गमाथनः। काक कर्य उथाजीयः भाकराख्वा श्री-धर्म जः ॥ क्ष्मा हत्या ह्या हान म-लाভ खान बाहा। बार्छ्यः ठानम्वा ह जीयानुमद्रगः जया ॥ সত্য সভাব আন্তিন্য শুদ্ধা চে-निमुयनिगुरः। (एवठा छ। इन भूडा ব্ৰাহ্মণানাং বিশেষতঃ॥ অহি•সা श्रियवारिष भरिणम्बर भकन्नु ।। স্মাসিক মিম প্রম চাত্রণে **२**द्वीत्रुनिः ॥ शाकाभज्यः द्वाका ণানা শ্ত স্থান কিযাবতা । " द्धान रेमन्युः कविषानाः मःगुरम-युभवायिनाः ॥ देवनानाः भाक्छः स्वान वक्षां मन्वर्डाः। गान्नर्दः

শূদুজাতীনা পরিচারে ভূ বর্ততা ॥ इंडि कोर्स्य २ व्यक्तायः ॥ 🗱 ॥ অপিচ। মার্কণ্ডেয উবাচ। হারীত স্তানুবাচাথ তৈরেব• চোদিতো মু-निः। मृक्षु मूनयः मार्व धर्मान् व-क्कांति नाच जान्।। वर्गाना मानु-মাণাঞ্চ যোগশাস্ত্রঞ্চ সত্তরাঃ। य-জ্জাত্বা মূনযো নিভ্যুণ মুচ্যুতে জ-चयक्तनार ॥ वाक्तनाः वाक्तरिनव উৎপন্নে। ব্ৰাহ্মণঃ মৃতঃ। তস্য ধর্মণ भ्वक्रामि उ (यागाः (मन भिव চ।। কৃষ্ণ দারে। মৃগো যত্র স্বভাবা-জু পুবর্তে । তিমান্দেশে বসন্ ধর্মণ সক্তে ব্রাহ্মণোত্তম: ॥ অ-ख्या। मानः शुजिशु श्रीकृत वर्मा वर्षे-ক মিহোচ্যতে !৷ অধ্যাপনঞ্চ ত্রি-বিধ ধর্মার্থ চাত্মভারণ ৷ শুশুষা কারণঞ্চেতি ত্রিবিশ্ পরিকীর্ভিড ॥ নৈষা মন্যতলো বাপি দৃশ্যতে যত্ৰ भागत। তত্র বিদ্যা न দাতব্যা পুরু-ষেণ হিতৈষিণা ৷৷ যোগ্যানধ্যাপথে-हियान् यञ्जानिश व (याजायः । বিদিতান পুতিগুহানিছেদ্গৃহধর্ম-পুসিদ্ধযে ॥ বেদ মেবাভ্যসেলি ভ্যুণ শুচৌ দেশে সনাহিত:। যজেঅক্তঃ यथा मक्रा मन्त्रा विखान् नात्र छः ॥

ुडु: निविखिकः धर्मः कर्म शर्गाए " भुराज्ञ छः। ७ क्षण्णुवन्रेष्क्षव रायान्।-य गर्जन्मु 5: ॥ मायः भाउ क्लामीः ত বিখিনাগ্নি ছিজোত্তন:। কৃত্রা-नः भुक्रवी करिवधानवः मितन मितन ॥ অতিথিঞাগত ভক্ত্যা পূজ্বেছক্তি-তে। গৃহী। অন্যানপ্যাগভান্ বিশ্ৰা-न् भूजायमविद्याथञः ॥ अनात्रनित्रः তো নিভ্যু পরদার বিব্ছিট্রত: । मञ्जानी किञ्जाकाशः स्वर्मानित्र (उ) ভবেৎ ॥ व्यक्यंनि ह मःश्राक्ष भुगाम रेनव ब्लाहरयर । भुगा कि छा वरम्बार शत्रां कावित्राधि-नी ।। এव धर्यः ममुद्धिरहा दुः ऋगमा नगान जः । धर्मा विषक्ष यः अर्या ९ স याजि वृक्षाः भरः॥ 🗱॥ ज्ञातीज উवाह। ऋजारीनाः भुवक्तानि यथा वननृश्हमः। (यन (यन भूवर्डाष्ठ विधिना क्वियास्यः॥ ताका ह क्व-वियरेम्बर भुका सर्मान भानास्य । व्यर्गाम्यायनः नगाक् यूभवृत्का य-थाविषि॥ मन्त्राम्हानः विकारगुरन्त्रा ধম্বুদ্ধি সমন্বিত:। দেব ব্ৰাহ্মণ ভ ক্রু পত্কার্য্পর স্তথা ॥ ধ্যেন रेव बवाकाङ्को अक्ष्ममः विवक्तरयः। উত্তনাণ গতি মাপ্নোতি ক্ষ্তিযো **थ्य गा**ठत्। # ॥ (गातकः क्वि

वाशिकाः अर्यग्रीष्ट्रामा यथाविषि ! দান থমা যথা শক্তা দিলসুমু-ষণ তথা।। লোভ দন্ত বিনিমুক্তঃ नज्यागनम्यकः । समात्रनित्राजा नाष्ठः भवनाविविद्धिंगः ॥ धरेन र्विभान् मम छ। इ। यद्धकारण प्या-**िछः । अभुभ छः स्वर्धाय् वर्ल्ड** (मरुभाउनार ॥ यद्धाध्यम हा-নানি স্ব্যানিত্য মতন্দ্র:। পিতৃ-कार्याक उरकाल नात्रिन शहन তथा।। এত্রদেশ্যস্য কর্মোক্ত স্বধ-यं मनुष्ठिष्ठ ३:। এত रामिकामान स मुकः महाबाव मः मयः ॥ ॥ वर्ग-वयमा भृग्वा अर्गाए मृषः भ्रान णः। मानवर वृक्तिगानास विस्मारमण नगाव्यत् ॥ व्याविजः भूनाउ। मा क्षि वृद्धार्थ मानुरय्। भाकः य छ विशासन याका परिवान छ निमुखः ॥ भूमानाः भामिकः कार्यः वननः न्याय वर्जिनाः । शाद्रगः जीर्नदञ्जन्य विनुत्नाहिश्वेष्णाजनः । सनादायु রভিতৈত্ব পরদার বিবহ্রিত:।। পু-রাণশুৰণ বিপানারসি হস্য প্জ-ন॰। তথা বিপুননস্কার তথা সত্র• **दित दित ॥ अञ्चार अञ्चार १** हिन द्राग (ष**र** विवर्क्जन । रेप्य अर्द्ध ख्या मूपुा मानावाक् कायकर्याजः॥

স্থান নৈন্দু মবাপোতি ত্যক্তপাপ: **পু**পুণ্যকৃৎ । ইতি नात्रिभः ए ৫०। as अध्यात्यो ॥ # ॥ अन्तरह । अना-অসোবাচ। দান মধ্যয়ন যক্তো। ব্ৰাহ্মণস্য ব্ৰিধানিত: । ধর্মো নান্য 🎚 कजुर्खासि धर्म समाभाग विना।। যাজনাধ্যয়নে যক্ত স্তথা পুত্ৰ পুতি-গুহ: ৷ এতৎ সম্যক্ সমাখ্যাতণ ত্রিভ্য চাস্য জীবিকা॥ দান মধ্য-यन रुद्धः क्विम्न्याभ्यः विदा । ধর্ম: পোক্ত: ক্ষিতে রক্ষা শস্ত্রাজী-वक्त कीविका॥ सान मध्यन यख्डा रिवमात्रपाति जिरेवद मः। वांशिकाः भामुभाव। १० कृषि रेम्हवाम। जीवि-का।। नान याञ्जा १थ मृञ्ज्या हि জাভীনা ত্রিবা মধা। ব্যাখ্যাতঃ मृ पुराया १ मि जी विका का ककर्यजा ।। তহদ্বি জাতিশুশ্ব। যোষণ কয বিক্রবি:। বর্ণধর্মা স্থিমে প্রোক্তা: শুণতা নাশুণা জ্বঃ ৷৷ ইতি মাক ख्यभूद्राण मरालमाममाममाश्रा यः ॥ 🗱 ॥ व्यभिद्धः। दुष्ट्वाना दुष्टः ॥ (यानिष्ट्रः (य चक्रयां १)व 😇 🌖ः। 🤝 गत्र अभक्षीत्रयः यहेक्यानि यथाक-नः ।। अध्राशन संशुर्यनः यक्तनः या-ত্রন তথা। দান প্রতিগৃহ কৈব य रेक्स ११ मुक्सनः ॥ याद कर्मनाः

भगा बीनि कर्यानि जीदिका। यां कें नायाभाग किय विमुकाह शुखिशुरः ।। ত্রবো ধর্মা নিবন্তন্তে ব্রাহ্মণাৎ ক্ষ-ত্রিয় পুতি। অধ্যাপন বাজনঞ্ কু-ভীষশ্চ পুতিগুহঃ। বৈশ্য পুতি জ থৈবৈতে নিবর্ত্তেরন্নিতি স্থিতিঃ। ন তৌ পুভি হি তান্ধর্মান্মনুরাছ পুরাপভি:॥ শদ্রাত্তভূত্ব ক্রস্য বণিক পশু কৃষি বিশঃ৷ আজীবনার্থণ थर्मञ्च मान मध्यमः यक्तः ॥ त्वना-ভ্যাসে৷ বাহ্মণন্য ক্ষ্তিখন্য চরক্ষ-१९। यार्ज करियंव दिन्तात्रा विनिष्ठा-नि श्रक्यम् ॥ अजीवः ख यत्थाः कन ব্ৰাহ্মণঃ স্বেন কৰ্যাণা। জীবেৎ ক্ষত্ৰিখ থ্যোণ স হাস্য প্ত্যুনন্তরঃ ৷৷ উতা-ভ্যা নপ্যজীব স্তু কথ স্যাদিতি চে-फुरवटा कृ व भावक भाजाय की द-रिष्मामा जीविकाः ॥ विमावृज्तानि कीव ख वाकाः कविरयां श व। शिका भाषा भवाषीना कृषि य-ত্নেন বজ্ঞে ।। কৃষি সাধিতি মন্য-ন্তে স। বৃত্তিঃ সদ্বিগর্হিত।। ভূমি• ভূনিশ্যাণ শৈচব হন্তি কান্ত মধো-मूथ ।। इन्छ वृद्धिवकन्तार छु करका धर्म रेनशुगः। विद्रशा मुक्कः ভোজার বিকেষ বিত্তবর্জন।। স-ৰ্বানুসানপোহেত কৃতানক তিলৈঃ

জন্ব। অশ্যানে লবণকৈব পঞ্চা। ∢য় চ মানুষা: ১৷ সর্বঞ্চ ভান্তব∙ রক্ত∙ শাণ ক্ষৌমাবিকানি চ। অপি চেৎ भु। ब्रब्रकानि कल मूल उर्थोषवीः ॥ অপ: শত্ৰ বিষ মা স (সাম शक्ताः ण्ड अवंणः। क्वीदः (क्वो<u>न</u>ः प्रधि ঘৃত তৈল। মধ গুড় হাশান্॥ व्याद्रन्धाः म भगून महान् मण्डिनम्ह द्या कि । सम् नी विक वाकाक ञर्दाः रेम्हदम्मकाः खथा ॥ कापगृट-शान्। क्याञ्च स्यामय क्वीवनः। विकी गीउ जिलान् मुकान् धर्मार्थ মচিরস্থিতান্॥ ভোজনাভ্যঞ্জনা-। म्हानाव्यपनार मक्छ जिलः। कृ মিভূত: শ্বিষ্ঠায়া পিতৃভি: সহ মজ্জতি।। সদ্যঃ পত্তি মাণসেম नाक्या नवरान ह। बहुरून मृद्री-ভবতি ব্ৰহ্মণ: কীয়বিক্যাৎ ॥ ইতরেষাস্ত পণ্যানা॰ বিক্রয়াদিছ-কামতঃ । ব্রাহ্মণঃ সপ্তরাত্ত্রেণ বৈশ্য ভাব॰ নিষ্মৃতি।। রসা রুসৈ নিমা-তব্যা নত্ত্বেব জবণণ রুসৈঃ। কৃতামঞ্চা-কৃতল্পেন ডিল। খানে∫ন তৎ সনাঃ ॥ कीरवरमञ्जन द्वाजनाः गर्द्वनाषान्य-क्टः। नरवृत ब्रायमी वृद्धि मि भरने उठ कहिं हिट्।। (या व्याचान **४**-.भा काउरा की तमूर क्षेक्यं जिः।

ভ রাজা নির্দ্ধন ক্রা কিপু মেব প্ৰাস্থেৎ ॥ বর স্বধর্মো বিগুণো ম পারক্যঃ স্বনষ্ঠিত:। পরবয়েণ জী-বন্ হি সদ্য: পত্তি জাতিত:॥বৈ-भाग रकीयन् अवस्थान म् म्युख्यानि वर्ख्य । अनाहत्रमकार्य्यानि निव-র্বেত চ শক্তিমান্।। স্বেশকু বংক मून्याः मृतः कर्नु विक्रस्माः भूध मात्राज्यम भारती जीविक काक के-र्चाडिः ॥ रेक्क्यंडिः भार्ठाहरेडः भु-শুষ্যন্তে দ্বিজা ভয়:। তানি কাক কক র্মাণি শিল্পানি বিবিধানি চনবৈশ্য-বৃত্তি মনাভিপ্তন বাল্পণ স্থেপথি স্থিত ভ:। অবৃত্তি কবিত: সীদহিদ । ধর্মাণ সমাচেরেৎ ॥ সর্বতঃ পুভিগ্রুীশা-ष्ट्राञ्चन सुनग्रह जः। পবিত্র मূर्या ही-**ভ্যেত্ত ধুর্মটো নোপপদ্যতে** শ নাৰ্যাপনাত্মান্তন দ্বা গহিতা দ্বা-পুতিগুহাৎ। দোষো ভবতি বি-भागा ज्ञानाषु त्रमा हि उ ॥ की-বিতাত্যযাপলে৷ যোলমভি যত ন্ততঃ। আকাশ নিব পল্পেন ন স পাপেন লিপ্যতে ॥ অজীগৰ্ভ: সূত্ৰ• হন্ত মূপাসপ্ষভূক্তিও:। ন চালি-পাত পাপেন ক্ষুৎপুতীকার মাচরন্ ।। खगाः म भिह्नात्त्व। १ खुः धर्मा धर्म विष्ठक्षनः। भागानाः भदिवकार्यः

वामात्राता न विश्वतान । खब्रहाजः क्कृक्षार्ज्ञ म भूट्या विष्यत वस्ता वः श्री गाः পुडिजगुर व्हा अक्ष महा-छभाः ॥ कृषार्व काल्य ज्ञागाहिः थाभिजः थंजावनै । हेखान्छ। कामाय धर्माधर्म विष्ठकानः । পুতिशु क्षाच्याक्रमाक्षा उरेथवाक्षाभनानि । পুতিগৃহ: পুত্যবর: পুত্র বিপুস্য গর্হিঃ॥ যাজনাব্যাপনে নেত্রণ ফি-থেতে স ক্ তাত্মনা•। পুতিগুং 🗟 🕏 याज मृत्रामभाष्ठाकव्यनः॥ कल (स् रेस द्रोला उपक्रमाथ्यान्योनः क् ত । পুভিগৃহনিমিত্ত ভ্যাগেন ভ शरमक ॥ भिल्वाकुमश्रामिक वि পো জীবন্যত স্তত:।। প্তিপুহাটি नः (न्या॰ खाजा भु।कः भूममाउ।। श्रीमिक्तः ऋगा विष्टुक्ति श्री वा शृ थिवीभाँउ:। याग्रः महार माउदि র্বিলৈ রদিৎস স্ত্যাগ মর্হত।। অ কৃতঞ্চ কৃতাৎ ক্ষেত্রাল্লৌ রজাবিক মেব চ। হিরণ্ড খান্য নমঞ্জ পূর্ষণ भूर्व भए। यद ॥ मध्विद्धागमा ध यो। नाता नाजः ज्ञासा जयः। भूरयाः গ: কম্যোগশ্চ সংপ্রিগৃহ এব চা। বিদ্যা শিল্প ভৃতি: সেবা গোরক্ষণ विপणिः क्षिः। धृि छिक्कः क्रमी मुक्ष मण कीयन (इ.उत: ॥ तुष्क्र १:

ক্ষত্রিয়ো বাপি বৃদ্ধি নৈব পুযোজ (यट। कामछ थन् धर्मार्थ प्राध भाभोयतम श्लुको ।। ठखर्थ भार দানোপি ক্ষতিযো ভাগ মাপদি ! পুলারক্ষন্ পরে শক্ত্যা কিল্বিথ **পু** ভিন্চ্যতে ॥ स्वयाया विक्रय स्वत्र्र নাহবে স্যাৎ পরাজ্মথ:। শঙ্কেণ रेवनाग्रानुकि दा धर्मा भाशा बादायहाल • ॥ খান্যে ২স্টম॰ বিশা॰ শুল্ল॰ বি॰শ॰ कार्याभगावतः। कत्यांभकत्रभाः म्-माः कातवः मिल्लिन खया।। मृष्य वृद्धि माकाहुन् कव मात्राध्यप्य मि । धनिनः नानु।भातायः रिकाः मृत्तु।-জিলীবিশেৎ ॥ স্বৰ্গাৰ্থ নূভ্যাৰ্থয়া विभागाताययकु मः। जाउदाक्रण শব্দ্য সাহ্স্য কৃতক্ত্যুতা ॥ विभूक्तरेवव भूम्मा विभिष्ठे कर्या কীভ্রতে । ষদতে। ২ন্যদ্বিশ্বৰতে তদ্ভবত্যস্য নিয়লে।। পুরুল্ল্যা ভস্য रिङ वृक्तिः च ऋषुष्ठाव्यशार्च**ः। भ**न किकार्वका माकाक वृज्यानाक পরিগৃহ•॥ উদ্বিষ্ট মন্ন• দাতব্য• জী-র্ণানি বসনানি চ। পুলাকাশ্চৈব থা-न्यानाः जीनां टैक्टर शतिह्नाः ॥ न শৃদে পাতক কিঞ্ছি ন চ সংস্কার मङ्जि। नामग्राधिकारद्रा शर्खांख न ध्यार পुভिদেধन ॥ ध्यांञ्जव स

ধর্মজ্ঞা: সভা॰ বৃত্তি ননুষ্ঠিভা:। নজবর্জ-নদূব্যন্তি পুশ-সাণ প্রাপ্রু-বন্তি চ।। যথা তথা:হ সভূত্ত মা-ভিষ্ণত্যনস্থক:। তথা তথেনঞ্চা मुक लाकः शाक्षाज्यनिन्तजः॥ ঁ শভেনাপি হি শূদ্েণ ন কাৰ্য্যো धनमक्ष्यः। मृत्यु। हि धन नामान्। ব্ৰাহ্মণানেৰ বাধ্তে॥ এতে চতুণা• বর্ণানা মাপদ্ধর্মাঃ পুকীর্ত্তিতা: । যান্ সম্গেনুভিপ্তভো বুজন্তি পর মা॰ গতি॰।। এষ ধর্মবিধিঃ ক্ৎসু শ্চাতুর্বর্ণ্যস্য কীর্ত্তিতঃ। অতঃপর• भुवक्रामि शुगिरिङ्गिविषः भूडः ॥ ইতি মানবে ধর্মশান্তে ভ্গুপো ক্তাবা সংহিতাবা দশনো হথা यः ॥ 🗱। अना ८ वर्गमास मुष्ठेवा ॥ वर्णन क्री खबन ॥ विखन्न ॥ मृद्धानिवर्गयाद्य-॥ भीभन-। ইতি दर्गबाट्या जीव १ नम् भुकारम्ब निञ्जब ।।

বর্ণনা জ্রী গুণকথন । তৎপর্যায়: । ইড়া ২ স্তবঃ ৩ স্থোত্র ৪ স্থাতিঃ ৫ নৃতিঃ ৬ শ্লাহা ৭ পূশ সা ৮ অর্থ-বাহঃ ৯ . ইতি হেমচন্দুঃ ।।

বর্ণনীয় তি বর্ণ্য বর্ণিতব্য । ইতি বর্ণবাতো: কর্মাণি অনীয় পুত্র যেন নিষ্কুষ । ক্লোবর্ণ্যানিপদার্থানি যথা

। अथ वर्गानि कथार जानि यानि কবীশ্বরৈ:। মহাকাব্যপুভৃতিষু প-वत्त्रयु ववित्रत्त ॥ द्वाङा द्वाङवस् পুরোহিত স্নারামাত্ম্য সেনাধি-भाः एम गाम भूती नाता शक्ति नितिपूर्णानाम्। त्रागुनाः । मखा म् उ द्रा भुगान मृगगात्य छिद्धिनम् मया वीतारहा वित्रहः खयम् जुना পুস্নাম্ব থেলার তে।।ইতি কবিকল্প ल डायाः) खराक ० क्रम्यः ॥ वर्णां की विकायमानीनारि वागम्याभावः। यथा। यक्तिका वर्ग পাত্ৰ ম্যাৎ তুলিকা লেখ্যক্চি-का। इंडि नद्राना ॥ বর্ণপুষ্লকঃ পূ• রাজতক্ণীপুষ্ণ: বৃক্ষ:। ইতি রাজনিঘট:॥ वर्गभूबी जी उड्ढेका छी भू ब्रव्यः। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ বর্ণপুসাদন জ্লী অগুক। ইতি রাজ-निर्घकः ॥

বর্ণনাত। জ্রী লেখনী। ইতি হারা-বলী॥

বর্ণমাতৃকা স্ত্রী সরস্বতী। ইতি শব্রত্বাবলী।।

বর্ণনালা জ্রী কাতিমালা।। অক্ষর-শুণী। তত্র সংস্কৃত্বর্ণা: ৫০ জপ-মালামা ৫১। ইঙ্গরে জীয়বর্ণ[:২৬]

कत्रात्रीयाः २०। हिवस व्यर्था इन्हीयाः २२। जात्रवीयाः २৮ । भातनीयाः ७७ । जूतकीयाः ७० । क्णीयाः ४)। शिक् वर्षाट हेयू-नानीयाः २८। वाधिन्रमणीयाः २२ । उह् वर्थार अनन्ता जीयाः २७। न्यान्रमीयाः २१। इर्ष्टे निरम्भी-याः २०। जाजात्रीयाः २०२। वृक्त-দেশীযা: ১৯। চীনদেশীযবর্ণা: শ-बाज्रकाः उह्दमःथाः ৮००० ॥ 🗱 ॥ व्यकादाष्ट्रिक्क काद्राख्यर्न-क्रिक्रक्शमञ्ज्लभाना। यथा। जन दक्षाव्रजः इंडायाः । মোৎক্রমণতৈ মালা মাতৃকার্ণি: करमक्रेकः। अविन्तृरेकः माष्ट्रवर्श त्रसर्यक्षनकर्यांगे।। जानि कृ हु हू कू পু যু শবো ২ঙৌ বর্গা: পুকীর্ত্তিতা: । अकाजाि वर्गान् अविन्तृन् भु ভ্যেক কৃত্বা শত সভ্ৰপ্য অকা-ब्राहीना॰ कवर्णाहीनाक वर्णाना॰ **अ**खिमवर्गः जामृशादः कृषा भूर्व मुहार्ये मखक्रभः कार्यः। चात्न **नुकारत्रगाक्षान्त्रमञ्मरक्षा ब**-পো ভবভি। অন্তৰ্যজন মিভুগ नक्रनः॥ मिनमुः वर्ग मूहार्य। भ শ্চামত্র॰ ত্রগেৎ সুধীঃ। অকারা रिक्षकात्राष्ठः विन्तूयुक्तः विভावः

চ।। বর্ণমালা সমাখ্যাতা অনু-लाम विलाभिका। क्षकातः स्म-ৰু মেবাত্ৰ তত্ৰ মন্ত্ৰ জপেম্ছি ॥ इंভि नात्ररीयवहनार ॥ भुकात्राष्ट्र-র॰ বিশুজেখরে। অন্লোমবিলো। মেন বৰ্গ ইকবিভেদতঃ ৷ মৃজ্যে-ণান্তরিতান্ বর্ণান্ বর্ণেনান্তরিতান্ मन्न्।। अर्गाप्तर्भगी॰ भाना॰ नर्द তত্রপুকাশিনী । চরমার্ণ স্বেক-कशः लड्डनः निवकात्रायः ॥ इंडि **उज्जातः** ॥ यशिष्ठ । यन्ताम् বিলোমেন কুপ্তথা বর্ণমাল্যা ৷ আদি লাভ লাদি আন্ত ক্ষেণ পরমেশ্বরি।। ক্ষকার॰ মেক্রপঞ্চ লম্বথেম কদাচন। ইতি মুগুমালা-ভন্ত।। বৰ্ণরেখা) জী কঠিনী। ইতি ত্রিকাণ্ড-বৰ্ণলেখা । শেষ:।। भाषा॥

वर्गलिशका जी कठिनी। ইতি রক্ত্রभाषा॥
वर्गवजी जी रुत्रिमा। ইতি জটাश्वतः॥ वर्गविणिष्टे जि॥
वर्गविणापकः भु॰ শ্লোকস্তেনः॥
मिक्तितः। ইতি মেদিনী॥
वर्गमस्तः भु॰ মিশ্রিজাতিঃ।
ভদ্বিরণ যথা। বভ্বু বুদ্ধাণা
বক্তাদন্যা ব্যাশ্বণজাত্যः। বুক্লণো

वार्दिभाइ बालाः क्वियकाठयः॥ खेक्रमाह विमाम भारतः मृम् ভাতেব:। ভাসা॰ সন্ধর জাতেন ব **ভূবু इं**र्नत्रह्मद्राः ॥ शान नानिज **দীলাক্ষ ভথা মোদক মূল**বৌ। তা-ছলি পর্ণকারে চ তথা বণিকজা **७**शः ॥ बीनाङ्गात जाना इंडि भूलवञ्चात्व ক্বর ইতি চ পাঠ: ॥ हैरिछाव भाषा विराममु मर्मुमाः পরিকীভিডা:। শূদাবিশোস্ত ক द्वाला १म्रह्भ दिनात विकस्यताः ॥ विश्वकर्या ह मृमुखा॰ वीयाशान॰ ह-কার স:।। ভতো বভ্ব: পুলাক नरेवरङ लिल्ल हाजिनः ॥ नालाकातः कर्या हाद: नजुकाद: अविनाक:। अ ম্ভ কার: ক সকার: যডেতে শিল্লি না॰ বরাঃ॥ সূত্রধার শ্চিত্রকরঃ স্ব-র্ণকার স্তথৈব চ। পতিতা স্তে वुक्रणाशास्त्राज्या वर्गमङ्गाः অজাত্যা ইত্যৰ অ্যাল্যা ইত্যপি পাঠ: ॥ বর্ণকার: বর্ণচৌর্য্যাৎ ব্রাহ্ম शानाः दिखालम । व**ल्व म**राः পতিতো বৃদ্ধশাপেন কর্মণা ৷৷ সূত্র-খারে৷ দ্বিজাতীনা• শাপেন পতি-তো ভূবি। শীযুক ৰজ্ঞকাপ্তঞ্চ ন দ-**ং** । তেন হেতুনা ।। ব্যতিক্রমেণ চি-ত্রাণা সদ্য শিক্ষকর তথা। পতি-

ভো বুন্ধশাপেন ব্ৰাহ্মণানাঞ্চ কো-পতঃ ৷৷ কশ্চিদ্বিক্রিশেষণ্ট সং-नर्गाट वर्ष हार्तिनः । वर्गछोर्यग्रामि দোষেণ পভিতো বৃক্ষশাপত: ॥ व्यवदेशक भूमायाः विवकात्रमः वीर्याजः । वज्वाजानिकाकादः श-ভিতো জারদোষত:মু অউালিকা-কার বীর্য্যাৎ স্বস্তুকার স্যথোষিতি ৷ বভূব কোটিক: সদ্য: পতিতো গৃ-হকারক:॥ হস্তেকারস্য বীর্য্যেণ স-म्यः काढिक यामिछि । वर्व रेख-লকারক্ষ স্কৃতিল: পভিতো ভূবি॥ मराः क्रञियवीर्यात ब्राह्मभूञमा যোষিতি। বভূব তীবর শৈচব পতি-তো জারদোষ তঃ।। ভীবরস্য তু বী-যেঁ,ণ তৈলকারস্য যোষিতি। ব ভূব পতিতো দস্য র্লেটক পরিকীর্ত্তি णः ॥ (यार्ट खीवब्रकन)।याः कनगाः নাস ধ্রনান্। নাল্ল মল্ল মাতরঞ্ **७**७ कालक कन्द्रशा कन्द्र शाव কলন্দর ইভি বা পাঠ: ॥ ব্রাহ্মণ্যাণ म्मुवीर्यात পভিতো জারদোবত:। नारता वज्व ठाखानः नईमान्ध-या २ मू हि: ११ छी वरत्र रेगव हा खान्या॰ वर्षाकारता वज्व र। वर्षाकार्याक ठा· खाला८ भा महिनी वजूव र ॥ भा -সছেদ্যা ভীবরেণ কোঁচক্ষ পরিকী

र्खि उ:। किं। दिवाद किवर्डाट का खाद्रः भदिकीर्खिउः॥ मर् भाषाण कन्। रेगाः लिव्दीर्याः त्नीनक । वः ভূবসুপ্তৌদ্বৌ পুগ্রৌ হট্টিক শৌপ্তি কৌ তথা।। হত্ত্বিক শৌগুকাবিত্য ত্র দুষ্টো হন্ধি ডমৌ ইত্যপি পাঠ:॥ क्रामा इष्टिकन्यायाः नम्य क्वाला स्वीर्यः । वज्यः भक्षभू धाक्ष जुडी বনচরাশ্চ ভে॥লেটান্তীবরকন্যাযা• গঙ্গাতীরে চ শৌনক। বভ্ব সদ্যো যো বালো গঙ্গাপুত্র: পুকীর্ভিতঃ।। शक्रानु धना कन्यायाः वीर्यापा वन्त-ধারিণ: । বভ্ব বেশধারী চ পুলো ग्री भूकी बिंजः ॥ रेवना अविवत्क-न्यायाः मन्यः मुखी वज्व र । मुखी (याविकि रेवन्या खली खुक्क भुकी-र्खिउ:॥ क्ष्यार क्रवनक्न्यायाः वा জগুলোবভূব হ। রাজপুল্যান্ত কর-गानागरीं जुकीखिंड: ॥ क्रथी र्यान रिम्पायाः रेक्वलः भविकीर्लि **७:। करलो जीवद्रमः मर्भाकीवद्र ***६ পুনীর্বিচঃ॥পুনীর্ব্তি ই ইত্যত্র পতি-তো ভূবি ইতি বা পাঠঃ।। তীবর্ষ্যাণ ধীবরাৎ পুগ্রো বভুব রজক: স্ত:। बन्धाः जीवबाहाति कामानी ह বভূব হ।। নাপি তান্নোপকন্যাযা• সর্বী ভদ্য গোষিতি। ক্ষপ্রান্থভূ

ব ব্যাধৃষ্ণ বলবান্মৃগহিংসক: ॥ তীবরাৎ শুঞ্জিন্যায়াণ বভ্বু: সপ্ত-भुधकाः । (ड कलो इहि म[े]मर्गा-मञ्तू मंत्रादः त्रमा ॥ त्राकारा। गृवि-वीर्यान याजाः भूषमवामात्र । जल-সিত শ্চোদরে জাত: কুদর স্তেন কী-बिंजः ॥ जन्मा १ विभुज्ना भ-ভিতো ঋত্দোষত:। সন্য:কোটিক अंगर्गाहराया क्रमञ्जेटल ॥ क्रम वीर्यार विनाराया मृत्याः भूथम वा मस्त । जाउः भूष्या महारम्। र्वनवाः मह थनुष्कंतः ॥ हेकात्र वागडी उक्ष क्राधि-যো বারিত তথা। তেন জাত্যা স পুএশ ৰাগভীভ: পুকীৰ্ত্তিভ:॥ ক্ষণ্ৰ बीर्यां मृ मुखा मृज्रामायन भाभ-ভ:।বলৰভেগ দুরস্তাশ্চ বভূব্ শ্লে ह লাত্য:।। অবিদ্ধ কর্ণা: কুরান্চ নি-र्ख्या त्रभनुर्क्षयाः । त्मोठाठात्रविशे-नाम्ह मुर्खर्य। पर्गविद्धि जाः ॥ द्वाहार क्रविन्तकन्यायाः (कालाकां छ ईं ज्-व इ। (क्वांटा अविन्यकन)। याः भवाकः भविकीर्खि**उः** ॥ वर्गमस्त्र দোষেণ বহ্ব্যক্ষ শঠজাত্য:। তা-সাণ নামানি সংখ্যাত কো বা বক্তুণ विक क्रमः॥ रेवरम्। १ विनीव्यमा-রেণ জাতক বিপুযোষিতি। বৈদ্য-वीर्याप म् मृथा वज्रू ईश्या जनः

॥ (उ ह भागाखनकाम मस्त्रीवि পরায়ণা: ৷ তেভ্যুক্ত জাতা: শুদুা-ষা॰ তে ব্যালগুাহিশো ভূবি। ইতি বুহ্মবৈবৰ্ত্তে বুহ্মথণ্ডে ১০ অধ্যায়ঃ ।। # ।। अभिष्ठ। अय॰ द्विक र्हितः षिः भगुशर्या विगर्हितः । मनु-ব্যাণা নপি প্রোক্তো বেণে রাজ্য পুশাসতি ৷৷ স মহী মথিলা ভুঞ্জন্ वाकिर्यभुवदः भूता। वर्गानाः मक्दत চক্রে কামোপহতচেত্র: ॥ ততঃ পুভূতি যোমোহাৎপুনীতপতিকা ব্রিয় । নিযোজযত্যপত্যার্থ ড॰ विगर्रेडि माध्वः ॥ 🗱 ॥ वाक्षणः कः-গ্রিয়ে বৈশ্য স্ত্রেষা বর্ণা ছিক্রাভয:। চতুৰ্থ একজাতিন্ত শূদুো নান্তি তু প-ঞ্ম:।। সর্বরণেষু ত্ল্যাসু পত্নীয়ক্ষ ভযোনিষ্। আনুলোম্যেন সম্ভা ভাত্য জ্ঞেষা ভ্রম্ব ভে॥ জীম্বনন্তর का जानू विदेव कथ शामिजान् मुजान् । मृह्णात्व जानाञ्च गाज्रहायवि-পহিতান্।। অনন্তরাসু জাতানা॰ বি-খিরেশ সনাতনঃ। দ্বেজান্তরাসু জা-छाना॰ धर्मां विष्णापम् विधि।। द्राञ्चनाट विनात्रकन्याया मञ्चल्हा नाः म जायरा निवादः म् मुकन्यायाः यः भावनव डेहप्रज ॥ क्षा विशहू पु कः न्यायाः क्याहात्रविश्वतान्। क्य

म् म् वर् कंख कर्णा नाम नुकाराज ।। বিপুস্য ত্রিষু বর্ণেষু নৃপতে র্বর্ণযোর্ধ-(या:। दिन्तात्रा वर्षे देहकियान् यख-তে ৎপসদা: মৃতা:।। 🗱।। ক্ষপ্রিয়া দ্বিপুকন্যাযা• সূতো ভবতি জাতি-**७:। विभागसागश्रवाहर द्राक्र**वि-প্राक्तामुली ॥ मृपुानारगागवः कः-खा हलान महायस्या नृनाः। विमार वाजन। विशामु कायस्य वर्गमक्षवाः ॥ এकान्दत चान्तामानचरशार्गी यथा मृत्जो। कड़ रिवाम स्को उद्यू প্রাতিলোম্যেপি জন্মনি ॥ 🛊 ॥ পু-আযে হনন্তরন্ত্রীকা: ক্রমেণোক্তা দিন জন্মনা । তাননন্তরনাম স্ব মাতৃদো-यार भूठकाड ॥ तुष्मनामू भू करता-যা মাবৃত্তো নাম জাব্তে । আভী-রো २য়ৢৡয়৽৻য়য় মাযোগব্যান্ত থি-युनः ॥ व्यारवागवण क्वा ह हथा-ल काथरमा मृगाः। शुाजिरलास्मान कायरा मृनुाम्भममा ख्रयः॥ दि-मात्रागथ रेवामहो क्रियार ज्ड এব তু। পুতীপ মেতে জাযন্তে প**়** রেপ্যপ্রদা স্ত্রয়ঃ॥জাতো নিবাদা-हु দু। যা॰ জাত্যা ভবতি পুক্ক স: । म्मुज्जिता निवाम्याञ्च न रेव यः কুটক: মৃত:॥ কবু জাত তথোগু।-यां भ्रमाक इंडि की खंडि । रेरान-

হকেন ত্বস্বধ্যা মুৎপল্গে বেণ উচ্যতে ॥ দ্বিজাত্য: সবর্ণাসু জনযন্তাবুতা• স্ত যান্। ভান্ সাবিত্রীপরিভুষ্টান্ বাত্যা ইতি বিনিদিশেৎ ॥ ব্রাত্যা-बु काराज विश्रार भाभाजा। बुर्क कर्रकः। आवस्त्रवादिशासी ह भू अवः শেখ এব চা৷ কলো মলক রাজ-न्तर वाज्याविहिति (त्रव ह । निष्क कद्रन टेन्हर थाना मुब्बिफ এर हा। বৈশ্যান্ত্ৰ জায়তে ব্ৰাত্যাৎ সুধন্নাচা-र्या अव ह। काक्य क विक्रमा ह रेमजः সাত্ত এব চ।। ব্যভিগারেণ বর্ণানা মবেদ্যাবেদনেন চ। স্বকর্মাণাঞ্চ ত্যা-(गन बारख वर्गमक्दा:॥#॥ मकीर्ग यान्याय जूनु जिल्लामान्य लाभकाः । অন্যোন্য ব্যতিষক্তাশ্চ তান্ পুব-क्याम्यवाः ॥ मृत्वा देवपश्क শৈচৰ চণ্ডালশ্চ নরাধ্ন:। মাগধঃ ফভুকাভিক্ষ তথাযোগৰ এব চ।। এতে वर्षे मन्भान् वर्गान् कनगडि य-যোনিষু। মাতৃলাত্যা• পুস্যন্তে পুব त्राम्ह र्यानिय्॥ यथा बनागाः वर्गानाः ছযো রাজাস্য জায়তে। আনন্তর্য্যাৎ স্বযোন্যান্ত তথা বাহে ম্বলি ক্রমাৎ ॥ তে চালি বাহান্ সুবহৃ স্তভো-পাঙ্ধিক দ্বিতান্। পরস্পারসার দারে यु जनग्छि विगर्हि जान्॥ 🗱॥ ग्रेथ्व

শ্দে বান্ধণ্যা বাহা জন্ত পুস্যতে । তথাবাহাতর• বাহা •চাতুবণে **পু** भृग्र ।। भु जिक्ल वर्जभाना वाद्या-वाञ्ज्ञान् भूनः । श्रीना शीनान् भुम्यस्य वर्गान् शक्षम्रीमव कु ॥ भ-माथ्रताभगातञ्ज मनामः नामकीय-ন । সৈরিকু বাগুরাবৃত্তি সূতে দ সু/রযোগবে॥ মৈত্রেয়কন্ত বৈদেহো মাধ্ক সংপুস্যতে। নূন্ পূশ সত্য **ज**ञ्- रा व छा जारा २क्रामरा ॥ निवारना भागवः ज्ञ नामः नोकर्म की विनः। कैवर्ख मिठि यः भाह द्रा-র্য্যাবর্ত্তনিবাসিন: ॥ মৃতবন্ত্রভূৎসূ নারীযু গহিঁতালাশনাসূ চ।ভবভ্যা-যোগবীষ্বেডে জাভিহীনা: পৃথক্ত্র-यः ॥ काद्रावद्या नियानाञ्च वर्याकाद्रः भुम्यरछ। विरम्हकामञ्जू (मर्म) वहिः गुर्भ भुठिम्यो।। हखालार भाषु-সোপাক স্তৃক্সারব্যবহারবান্। আ-शिखका निवासन रेवस्या भव জাযতে ॥ চণ্ডালেন তু সোপাকো भूल वाजन वृखिमान्। भूक्षनाः डा-যতে পাপ: সদা সজ্জনগর্হিত:॥ नियामजी जू हलानाए भू धमस्राः বসাযিন । শালানগোচর স্তে वाश्वामिन गर्हिं ।। महत्व बा-ত্য স্ত্রো: পিতৃ মাতৃ পুদর্শিতাঃ ।

পুছুন্না বা পুকাশা বা বেদিভব্যা: **च्रक्या जिः।। #।। च्रका ठिका नस्त काः** ষট্সুতা দ্বিজধ্মিণঃ। শূদুাণান্ত স थ्यानः मर्द्यभवुःमजाः यृजाः॥ उ পোৰীজপুভাবৈস্ত তে গছন্তি যুগে यूर्ण। उटकर्मकाशकर्मक मनूर्याः ষ্বিহ জন্মত:।। শনকৈন্তু ক্রিয়ালো-भारिमाः कृष्णियका उयः। व्यलद् পতা লোকে বাহ্মণাদর্শনেন চ।। পৌঞ্কা ক্ষোড় দুবিডাঃ কাম্বোজা क्रवनाः मकाः। भावनाः भङ्गवा भ्हो नाः कित्राजा एत्रमाः थणाः ॥ मृथ বাহৃৰ পজ্জানা যালোকে জাতযো-বহি:। শ্লেছবাচ শ্চার্য্যবাচ: সর্বে তে एमातः म्ञाः॥ य दिकाना म्लमः দ। যে চাপধু সজা: মূ তা:। তে নি-ন্দিতৈ বৰ্ত্তায়্য দিলানামেব কমভিঃ ।। 🗢 ।। সূতানা মধসারথ্য মন্তা-ना किकिट्मिड। रेवाम् काना छी। कार्याः भागधानाः विश्वक् श्वः॥ मूर **म)घारठा निवामाना• उश्चि खुारवा**ग-वम् । (निनाक् हुक मन्ग्ना नात्र । भण्हि·मन·॥ क्यू गु शुक्रमानाख-विलोकावधवस्रमः। धिश्वनामाः ठ-र्षकार्यः (वनानाः ভाखवाननः ॥ হৈত্যজনশাশানেষ্ শৈলেষ্পবনে ষচ। বসেযুরেতে বিজ্ঞানা বর্ত্তঃ

ষকর্মভি:।। 🛊 ।। চণ্ডালম্বপচানাস্ত বহি গা নাৎ পুতিশৃষ: ৷ অপপাত্রা-क्ट कर्ल्बरा धन स्मराः ध गर्में ।। বাসা সমূত চেলানি ভিমভাণ্ডেযু ভোজন । कार्यायम मनकादः भ-রিবুজ্যা চ নিত্যশ: ॥ ন**ৈ: সম্**য यनिःहर भूकाया धर्ममावद्रन् । वऽव-হারে। মিথ স্তেষা বিবাহ: সদূলৈ: मह ।। अन (भवा॰ পরাধীন (দয° म्या जिन्न जाहत्। द्वार्यो न विष्ठ-রেয়ু তে গাুমেষু নগরেষু চ।। দিব। চরেয়: কার্য্যার্থ চিক্সিতা রাজশা-न्रोनः। यवाक्षवः भविष्णव निर्श्तर्यु রিতি স্থিতিং।। বধ্যাণচ হনুয়ং স-**७७**॰ यथामाञ्च॰ नृशाक्तया। वशु वामाः नि गृशीयुः भय्याः काञ्यवानि চ।। বর্ণাপেত নবিজ্ঞাত নর ক-लूषरया निकः। आर्य)क्श मिवाना-र्याः कर्मा छः स्त्र विजावस्य ॥ व्यनाः র্য্যতা নিষ্কুরতা কুরতা নি**ষ্ক্রিযাত্মতা:** । পু্ৰবং ব্যঞ্জয়ন্তীহ লোকে কলুব যোনিজ'॥ পিত্ৰ্যু বা ভক্কতে **শীল**• भा कु (वी छयस्मव वा। न कथ्कन मू-ব্যোনিঃ পুকৃতি স্বাণ নিচ্ছতি।। ब्राल मृथ्यां शिका उन्तर्यम् न्याः ঝোনিদঙ্কর:। সংশ্যত্যের ভদ্বীল॰ নরে। হল মপি বা বহু ॥ যত্র ত্রেত

२ পविश्वः ना जायस्य वर्गम्यकाः। ता-ষ্টিকৈ: সহ ভদুষ্ট ক্ষিপু নেব বিন-माजि।। वाञ्चनार्थं गवार्थं वा एकः **ज्यारिया १नुभक्ष ३:। ज्ञीवालाञ्रुभ** পত্তী চ বাহ্যানা পিদ্ধি কারণ ॥ অহি সা সত্য মন্তেয় শৌচ মিন্দুিয নিগৃহ: ৷ এত সামাসিক ধর্ম চা-खर्राणं १ वीश्वनः ॥ शा म् मायाः वा-ন্ধণাজ্ঞাতঃ শেুবসা চেৎ পুলাযতে ৷ অশেশন শে্ষদী জাতি গছত্যা-সপ্তনাঅুগাৎ ॥ শূদুে। বাহ্মণতা-নেতি ব্ৰাহ্মণ কৈতি শূ দুতা। ক্ষ এ-যাজ্ঞাত মেবস্ত বিদ্যাদৈশ্যাত্তথৈৰ D ॥ व्यनार्यायाः नमूट्रामा वाकाः गां वमृह्या । तांक्षग्रा मन्द्रभार्यं।-ন্তু শূেষ স্তৃ[,] ক্বেভি চেন্ডবে**ৎ।। জা**-তো नाया। सनार्यप्राया सार्यप्रामारयप्रा ख्यम्ख्राः । बाखामानार्याः ना-र्य्याया मनार्य्य इंडि निक्तयः॥ डात्-ভাবপ্যসংস্কার্য্যা বিত্তি থর্মো ব্যব-श्चिः। विष्णाङ्गमनः भूर्व उँखद्रः भुजिल्लामञः॥ भूवीक्रीक्षवं भूक्काव काउ॰ मम्मिन्द्र यथा। उथार्यं।-ভন্নাত আর্য্যাযা পর্ব সংস্কার ম হতি।। বীজনেকে পুশংসন্তি ক্ষেত্ৰ भाग भने विषयः । वीका क्षात्व अरथ ব্যন্তে ডবেণ্ড ব্যবস্থিতি: 11 অকে-

বর্ণা জ্রী আঢ়েকী। ইতি হেমচন্দু:।। বর্ণাঙ্কা জ্রী লেখনী। ইতি শব্দ-রত্নাবলী।।

वर्गा है: श्रृष्ट शायनः ॥ हिज्ञकतः ॥
जीकृ जीवनः । इंजि सिन्नी ॥
वर्गाजा श्रृष्ट मनः । इंजि किं। भवः॥
वर्गार्कः श्रुष्ट मृष्टः । इंजि ताकनिर्यणेः॥
वर्ग क्री वर्गः । इंजि किं काछको मृनी ॥

াবণিক: পু॰ লেখক:। যথা। লেথকে ২ক্ষরপূর্বা: সু১ শ্চণ জীবকচক্ষব:। বর্ণিকো লিপিকর শ্চাক্ষরন্যাসে লিপি লিবি:।। ইতি
হেমচন্দু:।।

वर्ণिका জ্ঞী কঠিনী। যথা। লেখन্যাণ কর্ণিকাপি স্যাৎ কঠিন্যা-

মপি বর্ণিকা। ইতি হারাবলী।। ॥ मितः । ইতি তিকাওশেষः ॥ वर्डक्रमा न्रू• काक्षनम् उट्कर्यः। यथा । वर्गकाः त्। इत्या नी न्त्राहियू जी म्राम् कार्य काक्ष्मभा ह। इंडि (मिनी।। বর্ণিত: ত্রি স্তুতিযুক্ত:। তৎপর্য্যা-यः। देविडः २ मसः ० পगाविडः ৪ পনাযিত: ৫ পুণুত: ৬ পণিত: ৭ পনিতঃ ৮ গীৰ্ণ: ৯ অভিষ্ঠুতঃ ১০ ইডিভ: ১১ স্তত: ১২। ইত্যমর: ॥ वर्ণिने जी रुद्रिमा। ইভি রাজ-নির্ঘণ্ট: ॥ বনিতা । ইতি হেম-हन्दुः॥ वर्गो^न भू॰ (वश्वः॥ हिजकदः॥ वुक्त हात्री। यथा। वर्गी नार (नः थक हिबक्दब्रिश वुक्क हातिशि। ইতি মেদিনী॥ বর্ণসম্বন্ধিনি ত্রি॥

दर्भः भू नहित्यमः। इज्रागिन-কোষ:।। আদিত্য:। ইতি সংক্ষি-अभारतागारिवृज्धिः॥ दर्जक क्री वर्ज्जार। विम्त्रि ইতি ভাষা। ইতি হেমচন্দু:॥

বর্জ ঃ: পু॰ পক্ষিবিশেব:। ভারই ইতি ভাষা।৷ অখন্যক্তুর: ৷ ইত্য-यवः ॥

वर्खका जी वर्खकभक्षी। इंछाम्बर-

जिका्या॰ द्रायमूळ्छैः ॥ নেবঃ। ইতি শন্ধ-याना॥

শ্চারণে হন্ত্রী তু চন্দনে চ বিলেপ। বর্ত্তন ল্লী বৃত্তি:। ইত্যমর:।। नाषाद्रगवर्जुन । इंडि नदद्राः वनी ॥

वर्खन क्री क्री ज्वनावा॥ उक्-भीठे: ॥ बीवनः। इंडि (मिनि) ॥ वर्जनः शुः वामनः। ইতি मिनी ॥ বর্ত্তিকৌ ত্রি। ইভ্যমর:॥ বৰ্তনিঃ পু• পূৰ্বদেশ:। ইতি ত্ৰি-

वर्जनी खी (भवतः॥ भशः। इंडि **न**पत्रञ्जावनी ॥

কাওশেষ:॥

वर्खमानः भुः প্যোগাধিকরণী-ज्जका**नः** । इंजि तियाधिकाः ॥ তৎকালবৃত্তে ত্রি॥ তথো: পর্য্যা-(यो । व्यम् (जनः २ व्यथ्नाजनः ० । इंजि जाकनिर्घण्टः ॥ वियाकत्रभन-তে ज्। याद्रकाभिद्रममाधि ईर्ब मानः कालः। यथा। महाजाद्रजः পঠতি। স তু চতুর্বিধ:। যথা। পু ব্ৰোপরতকৈব ব্ভাবিরত এব চ । নিত্যপুত্তঃ সামীপ্যো বর্ত্তমান **म्हजूर्विशः ।। ज्ञामानाम्बर्गानि ।** भा में न थानि जामी भुव्छ॰ মা সভোজন নিৰ্ভ্ৰ্যতি ইত্যৰ্থ:

। ইহ সনারা: ক্রডিম্ব তদানীম্বন ক্রীডনাভাবে প্রিপ পূরক্রীডানা वूष्की वर्डमानदार । भर्वछ। खिक्ठ-डि निडानुवृद्धद्वार । दिक्ष नर्द তানা ছিতত্বে বর্ত্তমানত্বেপি ভ্ত ভবিষ্যৎকালা ভ্যা॰ সমন্ধবিবক্ষ-যা পৰ্বতা স্তস্থ: স্থাস্যন্তি ইভ্যুপি স্যাৎ। সামীপ্যো দ্বিবিধঃ। ভূত-সামীপের যথা। কদা আগতোসি इंडि भुर्य अध्ययनाम वर्डमान दाए এया १२ मागहामि इंडि আগতোপি বদতি। ভবিষ্যৎ সা মীপ্যে যথা। কদা গনিষ্যসি ইতি পুশ্নে এষে: ২হ • গছানি ইতি গমন-ক্রিয়নাণোদ্যমো হপি বদ তি। ইতি मुक्षताविकागाः मूर्गामानः॥ वर्जकाः श्रुः निराजनः॥ कावनीयः ॥ जनावहैः। इंडि विभिनी ॥ दात्र-भानः। यथा। मखी गुहिर्दा ২মাত্যো ঘা-ছিতো বেত্রধারক: । मो: नाविका वर्डक्रका गर्बाछ। দপ্রাসিনি॥ ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ।। वर्डानाइ॰ क्री लोहिविष्मयः। विष्-রি ইতি ভাষা। ইতিকেটিৎ। তৎ পর্যায়ঃ । বর্ত্ত সকু ২ বর্ত্ত হং ৩ (न! इमक्षत 8 नीनक १ द नीन (नार्' ७ मीलक' १ वर्खः लाहकः

৮। অস্য গুণাঃ। কটুর্ণ: তিক্তরণ । শিশিরত্বণ। কফ দাহ পিত্তনা শিত্বণ। মধুরত্বণ। পিত্ত দাহ শনন ত্বঞ্চ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

वर्जिः की ভেষজনির্মাণ ।। নযনা-ঞ্জন'।। লেখঃ।। গাত্রানলেপদী।। मीलम्या ॥ मीलः। इंडि मिमी ।।#।। বর্ত্তিবিশেষে। যথা। কতরুসঃ **कल॰ म**ञ्जः रिमक्षव॰ ज्रहन॰ वहा ! क्ता तमाञ्जन कोन् विष्टन। नि भनः भिना।। अवा॰ वर्डि इंडि-কাসণ তিমিরণ পটলণ তথা ৷ इंडि गाक्ए १२४ व्यथायः॥ दर्खिक: शू॰ शकिविष्मयः। वरहेत इंडि हिन्ही जाया। उद्भग्रीय: 1 🕫 वार्जिकः २ वजी ० गा क्षिकायः ८ । অস্য মাংসুগোঃ। তদ্ব বার্ত্তক• भाष्म निर्दाय वीर्वे श्रुष्टिम ! তদ্বৎ তিত্তিরবং। ইতি রাজ-निर्घणेः ॥

বর্ত্তি ছা বর্ত্তপক্ষী। ইত্যনরঃ

। বর্ত্তনি বর্ত্ত ইত্যচ্বর্ত্তঃ ।

যার্থে ক: বর্ত্তক: । ভার ইতি

থ্যাত: । বৃতি লভিভ্যাণ তিকঃ

বর্ত্তিকা জীলিকা। বাট্ভার ইতি

থ্যাতা। নামদ্ব্য নিদ নিত্যমর

দীপিকা। বর্ত্তিকতি জ্বিষা মীত্র

পুতিষেধার্থণ দ্বযোকপাদান মিতি মাধবী। ৰূপভেদ পুদর্শনার্থ মিতি 🐰 द्रायमूत्रहे:। ই**ভি उ**ष्टोका माद्रमू न्मत्री ॥ সাচ বটেরপক্ষী ইতি না-মা খ্যাতা। অস্যা মাণ্স গুণা:। वर्खिका मधुबा कका करू माक्उ নাশিনী। ইতি রাজবল্লভঃ॥ অ-জশৃঙ্গी। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ।। বর্ত্তি: । বাতি ইতি শলিতা ইতি পলি-তা ইভিচ ভাষা। ইত্যুণাদিকো-यः ॥ 🗱 ॥ जा भक्षविश्रा यथा। পদাস্যভবা দর্গর্ভস্যভবাথবা । भावजा वास्त्री वाशि कवाकाः (या खवाषवा। वर्जिका नी शक्रिकु यु जना भक्षविधा ग्रा ॥ इंडि कानिकानुदार्ग ७৮ व्यव्यायः॥ य विंगः जि वर्खनमीनः। उ**र**

বৰী। ইতি হেমচন্দু:॥ वर्खिरामागः जि ভবিষ্যৎকালाদिः ।। বর্ত্তনপুগেভাবাশুয়:।ইতি রাজ

निर्घण्टः॥

वर्खी 📆 वर्खिः। इंड्यमब्रहीका !। ৰৱী ৰ বৰ্ত্তিঞু:। ইভি হেন-ठन्यः ॥

वर्द्धनः वि गानवस्र। उৎপर्यायः । निउनः २ वृङः ७ । ইত্যের: ॥

মণ্ডলাযিত । ইতি শদর্বাবলী ।। 🗱।। সম্পূর্ণগর্ভবৃত্তানি যথা। সস্পূর্ণ गर्ভवृङ्गानि सूथ शासन्तु पर्शनाः। ठकावश्रु जिलक म्मन्नु गृहे नाय-काः ॥ व्यावर्जः कमरो न्ञागृहः ছ अ म भृभकः । यान वान स्थी-जान हम् हः भागकात्यः ॥ 🗱 ॥ বৃত্তানি যথা। বৃত্তানি বাহু নারক कक्क श्रमिल (मानकाः। तथाक् লাবক কঙ্গৎ সন্তি সম্ভাওকাদ-यः ॥ कर्नभाण जुजाभागाकृष्टे-ठाभ घटाननः। মুদ্রিকা পরি**থা** (यागने इात मुगारियः ॥ इंडि कविकन्नवायाः २ (न्नवस्व वर्क 🗢 व्यमूब ।।

বর্ল লী গৃঞ্জন ৷ ইতি রাজ-निर्घण्डेः ॥

भर्यायः । वर्खनः । इज्जानः ॥ वर्खनः भुः कलायितः भरः। वाष्ट्र-ना। इंजि ভाषा। यथा। कलायमऽ ত্রযো ভেদা স্ত্রিপুটো বর্ভুলোকটী । ইडि नद्भाना॥

> বর্ত্রণা জ্রী তক্পাঠী। টেকোর-বাঁটুল ইভি ভাষা । ইভি হারা-वर्णा ॥

> ন্ত্ৰী গন্ধপিপুনী। ইতি **ब**र्खनी वाजनियणः॥

> বর্অ নী পছা:। ইত্যমর:॥ নেত্র:

টুদ:। ইতি নেদিনী।। दर्जान: জী পন্থা:। ইত্যুণাদি-কোষ:॥

दर्ख क भूखिहिलाः। ই कि किव कन्नक्रमः ॥ क वर्ष्ण्यकि। व्यक्तिश विकारें वर्ष्ण्यकि। व्यक्तिश हे निष्कावमा भावेन्त्रकाि रक्षा विने उठाः वाय्यकि। किन करा हिट य्य ब्रभाखी यगामी व्यक हेजामा व्याख हेजाि यमा ज् वर्षा उठा हिल्हा है है पूर्गा। मानः॥

বন্ধ নী সীসক । ইতি হেমচন্দুঃ॥ ধর্ম্বঃ পু ব্যহ্মণযঞ্জি । ইতি কটাধর: ॥ পূর্ত্তিঃ ॥ ছেদঃ । ইতি বর্ম্বার্থনশ্বাৎ ॥

यक्षं तः भुः त्राक्षणयश्चिका। इंडा- दक्षनाः मनः॥ भूत्रक एए एक ए जि॥ नभागृत् वर्षाकः भूः पृश्चे। इंडामनः॥ दक्षनीः वर्षानीः वर्षानाः वर्षानाः। पृश्चे। २ वर्षाकः ० उक्षा (उडामनः भूत्रावः। पृश्चे। २ वर्षाकः ० उक्षा (उडामनः वर्षानाः । वर्षानाः वर्षानाः । वर्षानाः

वर्षान क्री (इपन ॥ वृष्तिः। इंडि

(मिरिनी।।

বর্জনঃ ত্রি বর্জিঞ্চাইত্যার:॥ खी यहा। इंडि मिनी॥ বৰ্জনী मःभाष्क्रनी । इति (इनहन्तुः ॥ भनावभाजविर्णयः। वर्ग इंडि छ। य। । यथा । आलुः खी ककद्री পারী বর্জনী চ ললন্তি কা। ইতি জ-**है। चत्रः ॥ #॥ मु**ङ्घितिकर्या न ७९ **পুर्याजनः यथा। পু**তিষ্ঠা यम् (एव-न्। उत्तर्थः कन्ननः न्। त्रर्थः नान्धाः भूकारम्बारम् अरक्षरेनव ह वर्षानी ।। कलमः वर्षानी किय गुरु।न् বাব্যেম্পতি তথা। সাসনে তানি नर्वाि भुगवायाः कलम्खकः॥ স্ত্রগূবি রহ্নগর্ভ বস্ত্রযুগ্মন বেপ্তি-ত। महो विषी गक्क निश्चः भ्काप्ट कनमः ७कः॥ (५वस कन्म भूष) वर्षन्ता वस मूखमः। वर्षन्ता जू नभागुकः कलमः जुम्मयमन् ॥ रक्षनी भात्रया जिक्षत्रगुष्ठा भात-যেত্ৰতঃ। অভ্যৰ্চ্য বৰ্দ্ধনী হৃদ্ধে স্থ-ণ্ডিলে দেব মৰ্চ্যেৎ ॥ ইতি গাৰু-(उ८৮ अध्रायः॥

র্জনান: পৃণ এর ওবৃক্ষ:। ইত্য-নর: ॥ পশৃভেদ: ॥ শরাব: ॥ বিষ্:। ইতি মেদিনী ॥ জিনবি-শেষ:। তৎপর্য্যায:। বীর:২ চরস-ভীর্থকৃৎ ৩ নহাবীর: ৪ দেবায্য: ৫ व्यक्ठा उनम्तः ७। इंडि (इमहम्पुः । धिनना गृहिति । यथा । यखा । यथा । यखिता वर्षा नाम नम्तावर्जान । यथा । युक्ति । इंडि इलायूथः ॥ यन्नाम था। युक्ति । यथा । युक्ति । युक्ति । युक्ति । युक्ति । वर्षा विश्व क्यं हकः ।।

বর্জনান: পু শরাব:। ইতি ধরণি: বর্জনানক: ত্রি বৃদ্ধিবিশিষ্ট:। শ-রাব:। ইত্যমর:।। স্বার্থে কপুত্যমে এর গুবৃক্ষশ্চ।।

वर्षा शन श्री ना छी हिएन । यथा। वर्षा वा वर्षा वर्षा वा वर्षा वर्षा

ভাষা। তৎপর্য্যথ:। নজু ২ বর: আ ৩। ইত্যমর:।। বজু ৪। ইক্তি ভরত:।।

বর্ণ: শুলী ক্পা। ইত্যাদিকোষ: ।।
বর্ফ গত্যা ।। বধে। ইতি কবিকল্পক্রম: ।। বর্ফ তি। ইতি দুর্গাদাস: ।।
বর্ম শুলী ভনুত্র । ইত্যমর: ।।
বর্মকটক: পুণ পর্লট: । ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ।।

वर्मक्षा जी मधना। हामात्रक्षा इंडि ভाষा। ইंडि मदद्रञ्जादली ।। दर्गा न भू क्वियम्। भक्किः। यथा । नर्याञ्च व्याक्षणमा अनुविद्याञ्च क्-वियम्। ह। ७४ मामाष्ठकः नान् शुभाख· देवभा भू मृत्याः ॥ इंडि শাদ্ধতত্ত্ব্ত শাতাতপবচন ॥ विर्माः भू मर्माविष्मयः। वानि ইতি ভাষা। অস্য মাণ্স গুণাঃ। **७क वृ॰। वृष्र वृ॰। कषायवृ॰। ब्रङ** পিত্ত নাশৈত্বঞ্চ। ইতি রাজবল্লভঃ ব্র্মিত: ত্রি ব্র্ম্যুক্ত:।কৃতসলাহ:। **७८** १: र्गायः । नमन्तः २ नन्तः ३ দ•িশত ৪ কু ঢকহু টা ৫। ইত্যমরঃ ।। উচক্ষট: ৬। ইতি সূভ্তি:।। বম্বঃ পু॰ নৎস্য বিশেষঃ। বা-মিৰুষ ইতি ভাষা। অস্য মা**ণ্স**-

ख्याः । वाउनानिष् । ज्ञिश्रदः ।

পুহদোষ নাশিত্ব। ইতি রাজ বল্লভঃ॥

वर्गः वि नुषानः। ইত্যমরः॥

(मुक्ठः। ইতি মুক্ষবোধব্যাকরণः॥

वर्गः পু॰ কানদেবः। ইতিমেদিনী॥

वर्गः छी পতিবরা। ইত্যমরः॥

कन्ता। ইতি মুক্ষবোধব্যাকরণং॥

वर्षण छी नीलमक्षिकः। ইত্যমরঃ॥

वर्षण छी नीलमक्षिकः। ইত্যমরঃ॥

वर्षण छी नीलमक्षिकः। ইত্যমরঃ॥
। ভণভণিয়া ইতিখ্যাতা। সল্লিকা

থ্যায়া॰ ইত্যেকে। বরিতি বণতি

বর্ষণা। বুণবণ ভণ শব্দে পচাদিত্যা

দন্ আপ্! কিন্তা বৃণীতে পুভিদ্ব্যুণ

ভলতে ইতি বৃদ্ধা বিচি বর। বণ

তেরণিবণা ততঃ কর্মধার্যে বর্ষণা
। ইতি ভট্টীকাযাণ ভরতঃ॥

বর্ত্তর লী হিঙ্গুল ।। পীতচন্দ্র ।।
বর্ত্তর জাজনির্ঘণ্ট ।।
বর্ত্তর পুণ পামর । সচনীচ গাড়িঃ
। কেশা । বাবরী ইতি ভাষা ।।
চক্রলা ।। দেশবিশেষা ।। কঞ্জিকা

। इंडि (निमिनी ।। वृक्षिविष्णयः । कालवावुर इंडि ভाषा । उट-পर्यायः। जुनुशः २ गतः : २ कृषः

বর্বরক: ৪ সুকন্জে: ৫ গন্ধপত্র: ৬ প্তথ্য: ৭ সুবাহক: ৮। অস্ত

ख्याः। कट्टेंबर: इक र म्याकियः

। বান্তি বিসর্প বিষ মুশোষ নাশি ত্বঞ্চ। ইতি রাজনিঘটঃ॥

वर्षत्रः की हन्त्राज्यः। एटशर्यायः। वर्षत्राव्यः २ त्यं उर्वद्रतः

गर्यायः। वर्षत्राव्यः २ त्यं उर्वद्रतः

गर्याः ४ मृगक्तिः ६ शिखादिः ५
मृत्राः १। यम्प्रद्याः। मीठनप्
। ठिक्रपः। कक्र माक् छ शिख क्षष्ठं
क्ष्र् वृप मानिष्ः। वित्यसा मुक्र(मायिक्षक्षः ই छि ताक्रमिष्ः।।
वर्षता खी श्रास्टमः। माक्रकार्टिः।

वर्षता खी श्रास्टमः। माक्रकार्टिः।
वर्षता खी श्रास्टमः।

বর্রা) জী ফু দুবৃক্ষবিশেষ:। বার্ই বররা) ইতি ভাষা। তৎ পর্যাদ:। কবরা ৩ তুর্স ৪ থরপুয়া ৫ অজগরিকা ৬। অজগন্ধা ৭ কবরা ৮ থরপুয়য়া ৯। ইত্যমর শদরত্নাবল্যো। তল্যা: পুকারা গুণাশ্চ।
বর্ষরী কবরা তুর্সা থরদুঝাজগাদ্বিকা। পর্ণান স্তত্র ক্ষেতৃ কঠি:
গুর কঠেরকো।। কালমার: করালশ্চ মল্ক: ক্ফমল্লিকা। তত্র শ্ক্লে হজ্জক: প্রোক্তো বটপত্র স্তত্যে
হপর:।। বর্ষরী ত্রিত্যা কাল্য জানি
ত কটু বিদাহি চ। তীক্ষা ক্তিকরা হৃদ্য দীপনা লঘুপাকি চ।।
পিত্তলা কফ বাতাসু দক্ষ ক্রি

वियालङ् । ইতি ভাবপুকাশ: ॥

वर्षेत्रोकः পু॰ वृष्ण्य गर्धकावृक्षः॥

श्राद्धिकावृज्ञः। ইতু शाहित्कायः॥

श्राद्धिकावृज्ञः। वावृहे जुन्नी ইতি

ভाষা। ইতি শব্দ हिन्दुका॥ यहा
कानः। ইতি হেমচন্দুः॥ তত্ৰ

প্ৰণী য্ৰকার। দৌ পঠিতো হ্য॰

কিন্তু নেদিন্যা॰ চর্চনীকশ্বন্যা।

যমর্থ:॥

वर्ता खी वर्तती। इंडि, मस्हिन्दुकः॥
वर्तिः शृ घमतः। इंडि, शाहिरकायः॥
वर्तिः शृ व्यक्तिरमयः। वावना
इंडि ভाषा। उट शर्यायः। यूगनाकः २ करोन् । ठ ठीक वर्षकः ॥
राम्प्रः १ शिक्तिकः ५ हिर्चोकः ५
वर्षः १। क्या छकः ५ हिर्चोकः ५
वर्षः १। क्या छकः ५ हिर्चोकः ५
वर्षः १। क्या छकः ५ हिर्चोकः ५
वर्षः १ क्या छकः । व्यम छ्याः। क्यायदः। उक्तिः। क्या कामा ब्रङ्गः। उक्ति । व्यक्तिः।।

ক্রৌঞ্চ শাক পুষর সংজ্ঞা:। তে-याः भविमागः भूर्वमाए भूर्वमानू ভরোভরো যথাস খ্য ছিগুণনা-নেন বহি: সমস্তত উপক্লা: । ফারোদেক্রসোদ স্রোদ ঘৃভোদ कीरतान नवित्राखान मुख्तानाः अ-ध **जनस्यः। म**श्रदीभभद्रिया हैदा-ভ্যন্তরন্বীপল্যানা একৈকশ্যেন য-थानुभ्रं मथानि विचि (भषु भ्-থক্পরিত উপক্লিসা: । েব্ পুৰ ৰ্জান্তানিষ্ ক্ৰোজীপভি ব-न्त्वानाचाकामाग्राहरू किस गळ বাহু স্থিরণ্যরেক্ষে 🐃 🛷 🖼 বেধা-তিথি বীজিকোৰ জ্লা, হণ্ড **मः १४)रेने किक जारा २००१ ०० १७७** विशक्तिः विरुख् । ७ ६, १५८ ७ ७ ল্লোকাঃ ॥ প্রিবৃত্তক্ সং এই কো **ংনুস্ব**ৰ্য্যাদ্বিনেশ্বর• । গো নেনিনিন্নৈ-बक्रबाहाया॰ मन् मधादियीन् ॥ ছायाः युन् उत्ना निव्नमान्।। ज् मः-স্থান কৃত যেন সরিদ্ধির বনাদি ভি:। সীমাচ ভূত নিৰূ' তৈয় দ্বীপে দ্বীপে বিভাগশ: ৷৷ এবং পিতরি সংপুৰ্ত্তে তদনুশাসনে বৰ্তমান व्याद्मीरयु। जवनीरगोकमः भुका छेत-नवक्तर्गादिक्षनः भर्यप्रभाभाष्ट । তদ্পলভা ভগবানাদিপুৰ্য: সদ-

সি গায়ন্তী পূর্বচিত্তি নামাপ্লরস মভিযাপযামাস। তস্যা মুছ্বা-অ্রনান্ স রাজবর্য্য আগ্রীপ্রো নাভি কি পুৰুষ হরিবর্যেলাবৃত রম্যক হির্মুষ হ্বক ভদুশ্ব কেতুমাল সং-क्कान् नवभूधानहनगर । चार्षीयु-সুতান্তে মাতু রনুগৃহাদৌৎপত্তিকে নৈব সংহননবলোপেতাঃ পিতা বি-ভূক্তা আত্মতুল্যনামানি হথ। বি-ভাগ॰ अन्नुषीशदर्याण वृज्जूः । य-श्चित्रवर्वाणि नवरयाजनमञ्जायामा-ৰি মন্ত্ৰীভ মৰ্য্যাদাগিরিভি: সূবি-ভক্তানি ভবন্তি। এষা মধ্যে ইলা-বুড় নানাভ্যন্তর্বর্ষ যস্ত্র নাভ্যা-মবস্থিত: সর্বত: সৌবর্ণ: সলগিরি-রাজোনেক দ্বীপাবান সমুমাহ: ক र्शिहाञ्चः अदल्य कनलम्। मूर्खन দাত্রিংশথ সহসুযোজন বিভতো মৃ লে বোডশসাহদু তাবভান্তভূ'-ग्रा॰ भुविष्टः । উভরোভরেণেলা বৃত্ত নীল: খেত: শৃক্বান্ ইভি ত্রধো রন্যক হিরণ্ময স্বর্ণাণ বর্ষা ণা নর্যাদাণিরবঃ প্রাণায়তা উভ यजः काद्मानावध्या विनक्त्र्याः कन भृथव अरेककमः भृत्रमाए भृत्रं ন্মাৃভ্রোভরে।দশাংশাধিকাংশ-न देशया अवाङ्गन्छ। अदः मिना

নেলাৰ্ত নিষধো হেমকুটো হিমা-वय इंडि भागायका यथानीवार-यः। अयु ठाया जाता एति व विवर्ष কিংপুৰুষ ভারতানা যথাসংখ্য । ভবিবেলাব্ত মপরেণ পূর্বেণ চ भाव।वनुक्रभामनावानीवनिष्यायाजी দ্বিসহসূ পপুথতঃ কে হুমাল ভদা-भरयाः भीमान विषयात् । जा-রতেপ্যঝিন্ বর্ষে সরিছৈলা: স-**डि दर्वः। भनाया भन्न न भु**रङ्ग सि-নাক ব্ৰিক্ট খাবভ: ক্টক: কোঃ: সহো দেবগিরি খাঁষ্যমূক: 🗟 শৈলো (वक्टिंग मह्हरन्तु। वादिशादा विक्राः শুক্তিমানৃক্ষণিরি: পারিপ:তো দ্রো-ণ শিত্তক্টো গোৰজনো বৈৰতকঃ कश्ञानीता गाकामृथ इन्मुकीवः কামগিরি রিভি চারের শতসহসূ শঃশৈলা স্তেষাণ নিতমপুভবা নদা নদ্যক্ষ সন্ত্যুস খ্যাতা: ! এতাসা ন পো ভারত্যঃ পুজা নামভি রেব পুন ন্তীনা মাত্মনা চোপ সৃশন্তি। চন্দুব-শা তানুপণী অবটোদা কৃত্যালা रेवहायमी कारवर्दी एद्या भयस्वि শর্করাবর্ত্তা তত্রভুদা কৃষ্ণবেশ্বা ভীম-तथी (गामायत्री निश्चित्र)। शामाकी ভাপী রেবা সূরসা নর্মনা চর্মার জী व्यक्तः (नानण्ड नानी नहानशी (दरः

মৃতি খনিস্বাচ তিসানা কৌশিকী मणताकिनी यमुत्रा अवस्त्री मृश्वा গোনতী সর্যুরোঘনতা ষষ্ঠবতা স প্র⊲তী সুবোনা শতক কন্দুভাগা ॥ মক্ৰুখা বিতন্তা অনিক্লী বিশ্বেতি महानम् । अभिः तत्र वर्ष भूकरि र्वाबाज्य जिः गून लाश्ठि कृष्वर्गन স্থারন্ধেন কর্মণা দিব্যমানুষ নারক গভাষে বস্তা আত্মন আনুপূর্বেণ र्ज्याञ्च नार्चियाः विधीयस्त । यथा বৰ্ণবিধান মুপ্ৰবৰ্গশ্চ ভৰ্ভি॥১॥ৠ৷ षा जः शतः श्रकामीनाः श्रुमान लकः-ণ সংস্থানতো বর্ষবিভাগ উপব-ণ তে। প্লফো জন্ব প্ৰমাণো দ্বীপা খ্যাতিকরো হির্মায উল্থিতো য ত্রাণ্নি কপাত্তে সপ্তজিল্ব: । তস্যা-षीतः मधार्या विज्ञा मध्ययं নানভ্য আত্মজেভ্য আকল্য্য স্ব্য মাত্মযোগেনোপররাম।তাশিব বয-সংসূত্রু শাস্ত কেন নম্ত মভ্য নিতি বর্ষাণি। তেষু গির্থো নদ্যশ্চ সংখ্যাভিজ্ঞাতাঃ। মণিক্টো বজু-क् इन्द्रिंगता क्यां ७ यान् म्वर्ण হিন্নণ্ঠীবো মেঘমাল ইতি সেতু-रेणलाः। अकृषा नृष्यषा आश्रीद्रजी সাধিতী সূভাতাখ্য স্তরা মত্যম্ভরে

डि महाबर्/३॥२॥४॥ श्रक्तस्य । मा-নেকেরসোদেনার্ভো যথা তথা घीरभाभि भानाता हिखादिमाने: সমানেন স্রোদেনাবৃত: পরিবৃত্যে। यव र रेव नानाजी श्रक्षायामा। ७. দীপাধিপতি: পুষরুভাত্মজো হল্জ-বাহ: স্বস্তেভ্য: সপ্তভ্য ক্রমান সপ্তবর্ষাণি ব্যক্তহুৎ। সুরোচন সৌ-यनमाः त्रमाकः (एववर्डः शाति छम् মাপ্যায়ন মভিজ্ঞাত মিতি ৷ তে যু वसामुर्या नम्राम्ह मरेश्ववाण्डिका-जाः। मुद्रमः **म**ङमृत्का दामास्यः बन्दः व्यापः भ्यावयः महम्यू उ ति । अनुभन्ने निनीवानी नत-স্বতী হৃত্যু প্রজনী নন্দ: রাকে তি 🛭 🔾 ॥ 🗱 ॥ এবং সুরোদাছহি স্তদ্ধিতাঃ সমানেনার্ভো ঘ্তোদেন যথা পুর্ব: ब्रमहीरम। यश्चिन् ब्रमछःचा स्व-क्ठ उष्हीभाष्याभारता क्वान हेदा-পর: সুশন্ধরোচিষা দিশো বিরাজ-যতি। তদ্বীপপতি: পুৈনবুতো রা-জন্ হিরণ্যরেতা নাম বং দ্বীপং সপ্ত: ভ্যঃ স্বপুগ্রেভ্যো যথাভাগ বিভ-का सग उन वाजिल् । वमु দান দৃঢ়ক্চি নাভিত্তপ্ত সভাবুত विभुनाम (एवनामक) (खबा॰ वर्षियू मीमाणिवस्या नम्याचिक्राजाः

शे अता वक्क कंजुःम्**कः कशिल कि** बक्ला (मवानीक छक्दामा मुविन ইতি। রসহল্যা মধুদল্যা মিত্র-বিন্দা শুত্রবিন্দা দেবগর্ভা ঘৃত্রচুত্রা मखगालि ।। ८ ।। 🛊 ।। उथा वहिः कोक्षहीत्या विखाः जमात्मन की রোদেন পরিত উপকৃপ্ত:। বৃতো यथा व्यमद्वीला घृष्डापन । यश्चिन् কৌঞ্নানা পর্বতরাজো দ্বীপনাম-নিৰ্বৰ্ত্তক আন্তে। তমিদ্বলি পুষ্কুতে। য্তপ্ঙো ৰামাধিপতি: স্বেদ্বীপে ব-ৰ্বাণি সপ্ত ৰিভক্ত তেষ্ পুএনামসূ नश्यक्षामान् वर्षभान् निर्वेभार् स्वरः खगवान् खगव**खः भ**त्रमक्नाग य শস আত্মভূতস্য হরে শরণার্ধি-य मुगजगाम। याजा मधुक्रहा মেষপৃষ্ঠ: সুধামা ভাজিষ্ঠো লোহি তানো বনস্পতি রিতি ঘ্তপ্টসুতা: । (७वा॰ वर्षागद्रयः मरिश्व नम्यानः ভিখ্যা जाः। मुङ्गा वर्षानाता (ভाषन উপবৰ্হণো নন্দো নদ্দন: সর্বতোভদু ইভি। অভয়া অমৃভৌহা আর্য্যকা ৰ্ভাৰ্থবতী ৰূপবতী পবিত্ৰবতী শুক্লে जि ॥ ६॥ ॥ व्यः भवसार की রোদাৎ পরিত উপবেশিত: শা-क्वीरभा द्वाजिः मझक्रायाक्रमायाः निभावन दिश्वाखादिन भद्रीजः।

যি হি শাকে। নাম মহীকৃহ: স্বাক্ষেত্র ব্যপদেশকঃ। যস্য হি মহা-সুরভিগন্ধ স্তদ্বীপ মনুবাসয়ভি । ভস্যাপি পুৈষ্বুত এবাধিপতি নামা মেধাতিথি:। সোপি বিভন্ত সপ্ত-বৰ্ষাণি পুএনামানি ভেষু স্বাত্মজান্ পুরোজব মনোজব বেপমান পূমা-নীক চিত্ররেফ বহুরূপ বিখাধার मः छान् निशाश्राधिश औन् स्यः छ-গ্ৰভ্যনন্ত আবেশিওমতি স্তপোব-नः भुविदिना अञ्चराः वर्षमर्यप्रामा-गित्रया नर्भ मध मरिख्य देणा-न উक्नृत्का वल छदुः मङ दक्न द्रः সহস্সোতা দেবপালো মহানগ ইতি। অনহা আযুদ। উভযস্প্তি प्र-পরাজিতাপঞ্পদী সহসূশুতি নিজ-ধৃতি রিভি॥ ৬॥ ঞা এব নেব দধি-মণ্ডোদাৎ পরতঃ পুষরদ্বীপ স্ততো-দ্বিগুণাযাম: সমস্ভত উপক্প্ত: সনা-নেন স্বাদ্দকেন সমুদ্ৰেণ কছি রাবৃতঃ । उद्यीभगक्षा गानामाखद्रगरिमकः এবারাচীন পরাচীন বর্ষযোর্ময্যাদা-তু চতস্যু দিক্ষ্ চত্তারি পুরাণি লো: क्लानानाः। यम्नदिष्टार সূর্য্যরথ-স্য মেৰু পরিকামত: সমূৎসরা-ত্মক চক দেবাহোৱাৰাভ্যা পরি-

ভুনতি। তদ্বীপস্যাধিপতি: পুৈয ব্তো বীতিহোকো নাম তস্যাত্ম-জৌ রমণক স্বাতক নানানৌ বর্ষপতী निगुक्त सग भ्रंकव खगव दक्यां भी-व बारा । उद्दर्शनुक्षा ভगवष्ट तु-ऋक्षिण नक्यांति क्यां गाता ध्य डि য়। १ ॥ ইতি ত্রী ভাগকতে ৫ কন্ধে ১ । २। १५। १२। २० व्यक्तायाः ॥ 🗱 ॥ অপিচ।কন্যেদ্ধে দশ পুঞাশ্চ সমুটি অক্ষিক তেউভে।তে সর্বে ভ্রাতরঃ শ্রা: পুলাপতি সমাদশ।। অণীধ্ স্চাত্রিবাহুস্চমেধামেধাত্তিথি র্বপুঃ। জ্যোতিম্মান্ দুয়তিয়ান্ হ্ব্যঃ স্বনো নিত্ৰ এব বা ॥ নেধা গ্ৰবান্থ মি প্ৰাস্ত ত্রবো বোগপরাযণা:। জাভিমারা यहा जागा न ब्राज्याय सत्ना प्रयुः ॥ পুিযুব্তো হভাবিঞ্জান্ সপ্ত সপ্তসু পার্থিবান্।দ্বীপেষ্তেষু ধর্মোণদ্বীপা• স্তা॰ক নিবোধমে ॥ জমুদ্বীপে তথা-শ্রীপু॰ রাজান• কৃতবান্ পিতা। প্লক-দ্বীপেশ্বর শ্চাপি তেন মেধাতিথিঃ ম্ত:।। শালালে ত্বপুষান্ত জ্যো-তিয়ায় • দশাস্বযে। কৌঞ্ছীপে দু তিমন্ত হব্য শাকাপ্তবে সূত।। পুষ্করাধিপতিক্ষৈব সবন কৃতবান্ সূত । মছাবীতো ধাত্কিক পু-য়য়াধিপতে: স্ভৌ।। ছিবা ক্রা ত

(ङ) वर्षः भूषःत्र म न्याद्यभवः । ह-ব্যস্পূগ্ৰা: সপ্তাসন্ত্ৰামত স্তানিবো-ধ্মে। জলদশ্চ জ্মারশ্চ সজ্মারো মণীবক:। কশোত্তরো ২থ মোদা-की मखनस महाकनः॥ उन्नामाकानि वर्षाण नाकबील हकात्र मः। 🗱। তথা দ্যতিমতঃ সপ্তপুত্রাণশ্চাপি নি-বোধ্যে । কুললো মনোনুগ শেচাকঃ পুথান শান্ধকারক:। মুনিশ্চ দুন্দু-ভি ৈচব সপ্তমন্ত তথাবর: ৷৷ তেবা• स्नाम(ध्यानि कोक्षिषी(भ उथा-ভব্ন। 🗱 । জ্যোতিমূত: স্পদ্ধী। পে পুল্যামাঞ্জিলনিবৈ। ভ্রাপি দপ্ত বাণি ভেষা॰ নামানি মে **স্ণু**। উদ্ধিজ থেনুনছৈব ছৈরথ লম্বনেব চ ॥ প্রতিনত পু ভাকরঞ্চিব কাপিল-ঞাপি সন্তন[।] # বপ্নাত: সূতাঃ সপ্ত শাল্মলেশস্য বাভবন্।। শ্বেত-শচ হরিভশৈষ জীমূভো রোহিত खथा। रेवपूर्रकासानम रेम्हव सहीधुः সূপুভ স্তথা ৷৷ তথৈব শাল্মলে তে-वा॰ श्वनामानि जुनश्च दि। 🗱। मध भिषाजित्यः भृधाः श्लक्षवीरभाषत्र-न्। (य।। (उयाः नामाक्ति छ ही रेशः স্তদ্ধ সগুভি ব্তি। প্রণ শান্ত-य॰ वर्षः भिभित्रस्त मृत्थाम्य ॥ व्याननिष्धं लिव्हेक्ष्यं क्विनकृष्ठं उथा

धुन । श्रक्ती शाहिष्ट क्यू भावही-পান্তিকের চা৷ জ্ঞেয়: পঞ্সু ধর্মো ত্র বর্ণাশুম বিভাগত: । #। যানি কি পুৰুষাদ্যানি বৰ্জযিত্বা হিমাহ্ব-यः ॥ जूश भागुम्ह सम्भक्ष वलः धर्मम्ह নিত্য শঃ। পঞ্ষেত্য বর্ষেষ্ সর नाश्राद्रमः मृष्टः ॥ 🥴 ॥ जागीश्राय शिठा भूर्वः अष्ठद्योशः मामी विज । ভস্য পুঞা বভ্বু হি প্রাপতি সমা নবাজ্যেষ্ঠানাভি রিভিখনত শুস্ত কি পুৰুষো হৰুজঃ। হাত্ৰব্য তৃতী-যন্ত চতুর্থো ২ভ্দিলাবৃতঃ।। রন্যুশ্চ পঞ্চন: পুগ্রো ছিরণ্য: ষষ্ঠ উচ্যতে। অকস্ত সপ্তম স্তেষাণ ভদাশ শচাইম: মৃত: ৷৷ নবন: কেতুমালম্চ ভয়ামা दर्षम'डिंछि:। # । गानि कि नु ৰুবাদ্যানি বৰ্জযিত্বা হিমাপ্ত্য ।। তেষা স্বভাবত: সিদ্ধি: সুথ পুাযা-হৃপত্নত:। বিপর্য্যযো ন তেম্বস্তি কর। মৃত্যু ভয় ন চ।। ধর্মাধ্যৌ ন তেহাতা॰ নোভ্যাখন মধ্যা:। न বৈ চত্য্গাবস্থা নাশুমা: ক্রতবোন চ । #।। আগু । পু স্নো নাভেশ্চ শ্বভো २ ভূৎ সূতো দ্বিজ। প্রবভান্তরতো জক্তে বীর: পুএশতাদ্ব:॥ সোভি-ষিচ্যৰ্ভ: পুত্ৰা মহাপু বুদ্ধা মাস্থি-७:। उन (उल महा छानः नूब्र

শুমসংশ্यः ।। 🗱 ।। हिमाञ्च॰ पक्किन॰ বর্ষ ভরতায় দদৌ পিতা। তমাচ ভারত বর্ষ ওস্য নামা নহাত্মন: ।! ভরতস্যাপ্যভূৎপুত্র: সুমতি র্নাম ধার্মিক:। ভদিন্ রাজ্য সমাবেশ্য ভরতোপি বন• যথৌ ॥ৠ॥ এতেষা• পুত্র পৌত্রৈক সপ্তদ্বীপা বসুদ্ধর।। পুণৰুত্ৰস্য পুৰৈস্ত ভক্তা স্বাহম্ভবে হন্তরে।। এষ স্বাযম্ভ ব: সগ: কথিত। एड वि:काख्य । পूर्व[्]न् उरत्रणम्ऽ কিমন্যৎ কথ্যামি তে।। ইতি মার্ক-ণ্ডেয়পুরাণে স্বাযম্ভবে মন্বস্তরে ভূবন-(कायः ॥ # ॥ अन्।ह । मृड्डेवाह । কেতুমালে নরা: কালা: সর্বে পনস-ভোজনা:। ক্রিয়ন্চোৎপলপত্রাস্চ कीविंड ह वर्षायुक्त ॥ 🕸 ॥ जुनुस्य भूद्याः मृताः खिय मन्त्राः मृत्राः ভা:। দশব্য সহসাণি জীবভি বাযু-ভোজনা:॥ #॥ त्रम्राक পूक्षा ना-(य)। त्रमञ्जातकञ्जूञाः । मन्यर्व সহসাণি শতানি দশপঞ্চ ॥ জী-বন্তি ভত্ত সত্ত্বস্থা ন্যগ্ৰোধকণভো-জনা:। #। হির্থানে হির্ণ্যাভাঃ मार्ब व वक्षानाः ॥ এकारण म-হ্সু।ণি শতানি দশপঞ্চ। 🕸 🛭 कीविष्ठ स्क्वर्ष जुन्। मानाः कीत-ভোৰনা: ॥ সরে নিপুনজাতাশ্চ

निज्र भूथनिष्वविनः । हन्मुहील মহাদেব যম্ভন্তি শতত শিব ।। 🕸।। তথা কি পুৰুষে বিপা মানবা ছেম-সন্ম ভা:। দশ্বর্ষ সহস্থা জীবস্তি প্লকভোজনা:।। যজন্তি সভত দে-वः ठजुम् र्खिः ठजुमू थः। ध्रात्म मनः नगाधाय नमा वो ভक्तिन युजाः ॥ 🕸 ॥ ७था ह इतिवर्ष ६ 🕶 महा-রজত সমিভাঃ ৷ দশবর্ষসহসাণি कीवडीक्कूर्तमानिनः॥ उव नाद्रायगः দেব বিশ্বযোনি সনাতন। উপা-সতে সদা বিষ্ণু• মানবা বিষ্ণুভাবি-তাঃ ॥ তত্ৰ চন্দুপুত্ত॰ শুভু॰ শুদ্ধয় विकनिर्मान । विनान वामुप्रवम्। भातिकाउवनान्िउ।। ठठूकांत्र म নৌপন্য চতুস্তোরণ সংযুক্ত । পু कारित मंगि चि यू अ मृशक्ष मगुन्न ।। मुनिक र्मखेल यूकि रहताज ग्राभम । सर्वस्य महरम् मर्व ত: সমলস্কৃত ৷৷ হেমসোপান সং যুক্ত নানারল্লোপশোভিত। দি-ব্যসিংহাসনোপেত সর্বাশাভা স यदि उ ।। महाि इ । यापूर्णा भीरेय र्व দীভি শ্চোপশোভিত । নারাষণ शरितः मुर्ष्क (र्द्धनाष्ठ्रयन छ८ शरितः॥ যোগিভিক্ত সমাকীর্ণ ধ্যাযজি: পু क्ष रित । खबिकः সভত मेटिब

র্নস্যজ্ঞিষ্ট মাধ্বং ॥ তত্র দেবাদি-দেবস্য বিষ্ণো র্মিভতেজস:। রা-कानः সর্বকালন্ত মহিমান পুসর্ব-তে।। গায়ন্তি চৈব নৃত্যন্তি বিলাসি त्तरा मत्नात्रमाः। जित्या त्येवनमा-লিন্য: সদা মণ্ডনতৎপরা: ॥ 🕸 ॥ इलाव्र अध्यवर्ग बन्न्क बद्ग मान-नः। बर्याम्म मह्मानि वर्यानाः देव-স্থিরায়ব:।। 🗱 ।। ভারতে তু ব্রিয়: भूष्मानाना वर्गाः भुकी खिंठाः। नाना (रवाईत युका नाना कर्मानि अई(उ ।। भद्रभायू यां उ॰ (खवा॰ मं उ॰ वर्षानि **जू बुजाः । नवरवाक्षन जाङ्गुः वर्य** মেতৎপুকীর্ত্তিত ॥ কর্মাভূমি রিয়ণ বিশা নরাণা মাধিকারিণাণ। মছে-(न्द्र) भवगः मशः मुक्तिभाग्क भ-র্ব জঃ॥ বিদ্ধান্ত পারিপাত্রণ্ড সপ্তাত্র ष्ठलभर्व जाः। हेन्द्रचीभः करणक्याः-खामुवर्णा गङ्खिमान् ॥ नागद्यीन उषः भोरम्या गन्नर्व खुष वाक्नः । অযন্ত নবম ন্তেষা দ্বীপশ্চ সাগরা-वृज: ॥ (याजनानाः महमुख दीत्भा **२य॰ मक्किशाखद्रः। পূর্বে কিরাভা खन्र**ाख शक्तिम यवना खथा।। वा-क्षाः कविया रिष्णा म्या স্তথৈব চ। ইজ্যায়্ধ বণিজ্যাভি র্যন্ত-यहाज भानवाः॥ मुब्द भावना नहाः

পর্যতেভ্যে বিনি: দুডা: । শুড্রফ कन्दु जागा ह नद्रयु यंग्ना उथा ॥ ইরাবতী বিভস্তা চ বিপাশা দেবি-ক। সহু:। গোমতী ধৃতপাপা চ वाङ्गा ह मृनम् जी॥ (कोनिकी ला-হিতা চৈব হিমবৎপাদনি:সূতা:। বেদমৃতি রেদমতী ব্রভন্নী ত্রিবিদা उथा। भर्गामा दन्त्वा टिव महानीत्रा मताब्रमा। हर्म्य की जथानृत्रा विहि-শা বেত্ৰবত্যপি ॥শিশু: শশ্নিসপি उथा भारिभाबामुग उथा। नर्मना जुद्रजा नाना मनार्गा ह सहानती ॥ यन्ताकिनी विक्कृते। जायमा व शि-শাচিকা। চিত্রেৎ পলা বিপাশা চ माञ्जना वाङ्वाहिनी।। हिमवद शाः দজা নদ্যঃ সর্বপাপহর। নৃণাণ। তা-भी भारताको निर्विक्ता भी खुन ह सङ्गनमी ॥ (वन्नः देवज्रती हिन दन्नाः का ह अग्रजी। (जाया हिन महा-গৌরী দুর্গা চান্তঃশিলা তথা।। বিশ্ব্য भारभुम् जास नराः भूगाकवाः भ ভाः। श्रविञ्जला। विजास। ह सन्त-ग। मन्द्रगामिनी ॥ क्षा भानानिनी চৈব অবিকা বংশকারিণী। শুক্তি নৎপাদসভাতা: সর্বপাপহরা নৃ গাং ৷ আসাং নদুগুলনদ্যুদ্ধ লওলো विजनुक्याः। गर्बाः भागस्ताः भू-

ग्राः द्वानमानामि क्यान् ।। जासिय व्यम्भकाना मध्रापनाप्त्या जनाः । भूख (मणामिकारेण्य काश्रुक्तभ-निवानिनः॥ अषुः किलक् मणश माञ्चिगाङ्याक मर्दणः। তথা পর্-खाः भोत्राष्ट्राः मृषुाञीता खथाव्रानः ।। गानका मालवारेण्डव भाविभाव নিবাসিন:। সৌবীরা: সৈন্ধবা হ্ণাঃ শাল্লা: কন্যনিবাসিন: ।। ম দু। বাসা ভথামুখ্যঃ পারসীকা ভথৈব চ। আসা প্ৰবিদ্ভ সলিল বসভি স-রিভা॰ সদা॥ চত্ত্বারি ভারতে কর্ষে युगानि कवरया श्युतन् । कृष्ठ॰ (এত)। দাপরশ্চ কলিক্চান্যত্র নক্চিৎ।। याः नि किः भूक्षान्तानि वषान्तरही गइ-ৰ্ষথঃ। ন ভেষু শোকো নাযালোনো-ছেগ: ক্ষজ্যনচ ।। সুস্থা: পুজা নিরা-ভক্কাঃ সর্বদু:খবিবর্জিতা:। রমন্তে विविदेश डारेवः महाम्छ छित्रयोव-नाः ॥ इंडि कृर्यभूतात ८८ व्यव्यायः ॥ जनद्र॰ वामनमुद्रात ১० व्यथान (य मुद्धेवार ॥ 🗱 ॥ भू छवानि यद्धि-বষাণি বৎসরশব্দে দুষ্টব্যানি। তত্ত্ यशिक्षा भूबा। परवा। यथा। यथ-मद्र भुभारान (रवा: कृषा भूरता হি ভাঃ। यष्टेवता বিধিনা ভাত স-वंगान प्रतिक्तिः॥ स्टाब्य विः

ৰাশায মহারিপু বধায চ। মহাভূ **म्यकाभाग भशाजिक्किनाग ह**ा। भृक्तरयखप्याकाप्यती विश्वेषा भरता-শ্বরী । শুভু নাগ কৃতা পীডা যক্ষ ব্রক্ষ গুহোন্ডবা ॥ সমুৎসর মহা-দোষ জন্ম মুপমর্দ্রা। কেত্রা শনি রাহূতো ভৌমার্ক সিত ভান্ काः॥ भगत्यव्यक्रमानम्। (पदी (इ) মরতস্যুচ। মণ্ডলাদি বিধানেন ম-शात्राना जित्रहरिनः ॥ हन्त्र मञ्जूनं भू यार्क क्रम त्रवा जिल्कितः। सक्रमा মক্ল পত্তে বিধিন। প্রিভা মুনে।। উৎপাত ক্ষোভ নিৰ্ঘাত বিকৃতানা न्तराय ह। कथराभि महाशुक्त मृतू-त्रक्रग्नाधुना।।**#।। न क्षा** विख्या छः দা শিবা শান্তি ধৃতি: ক্ষমা। ক্সি বৃদ্ধানতি: সিদ্ধি স্তাষ্ট্র: শ্রিণ উনা॥ দীন্তি: কান্তি: যশো লক্ষ্মী ব্লীশ্বরীতি পুকীর্ভিতা। বি**ংশ**তা (म्हाखना (हर्य): सञ्चावरावश्चिः जाः ॥ **পुषम** म ऋ जा वटम मई निषि भुगविकाः। २०। ताकी ज-বাবতী শাক্রী অজিতা চাপরাজি छ। ॥ बरही माननी मारा दिछि: শ্বেতা বিমোহনী। শরণ্যা কৌশি-की लोबी विभवा विविज्ञानमा ॥ অৰ্কতী ক্ৰিণা দুৰ্গা রাছ্না ইতি

বাধুনা। মধ্যভাগে স্থিতা দেব্যো युगाना ममुजानहाः ॥ २०॥ का नी (ब्रोपी क्लानी ह घडे।कर्ग म-যুরিকা। বহুৰূপা সূৰূপা চ ত্রিনে-वा दिणुराश्विका॥ मारूपदी च-भाती ह रेक्छवी मूत्रभूक्षिजाः। रेव-বৰতী তথা ঘোৱা করালী বিক-টাদিভি:॥ চর্চিকা চেতি খাতুস্থ। (एव) देखानाक।विण्, गः। भूबि छ-वत मूनित्नृष्ठ मर्वकायभुमाधिकाः ॥ २० ॥ जिन्मानूत शक्त राक्ष রক্ষোগণৈ নুবা:। ভাবকালা-भूगाः कार्य। मुवा क्ष कन्नभूनाः॥ পুত্যেক্ষা: সমস্তা বা কর্ত্তব্যামুনি-मडन। व्यथवा यूगाज्यातन शक পঞ্চ পুপ্জিতা: ॥ ইতি দেবী-भूतात मन्द्रमहास्व**ञ**। दि**ःभ**न তিবিধি নামাধ্যায: ॥ বর্ষকরী জী ঝিল্লিক। ইভিছেন-हन्सुः ॥ বর্ষকেতঃ পু॰ রক্তপুনর্বা। ইতি ब्राजनिर्घणः॥ वर्षाकायः भू रेनवछः। इंडि मद्रवावनी।। मात्रः। ইতি मद् माना॥ व्यंज्ञ जि वृष्टिजाउ ॥ व्८मतः

्जाउ ।। जरुषी भजाउ ।। **पी** भा • म

काउ । । (भवकाउ । ই ि वर्ष मे प भू वं क्ष ने था छि जु छ । (ये ने ने स्व स्व शा । यर्थ । क्षी वर्ष । ए जिल्हा । हे जु । भू भिष्ठ के । । क्षा । वर्ष । । हे छि भ कि छ मात्राभा कि जु । । वर्ष । । । हे छि भ कि छ मात्राभा कि वृ हि । ।

ষ্ষ্পর্ব : পৃ ব্র্বিভাজকণিরি:
। যথা। হিনবান হেনক্ট্রু নি
যথো নেক রেব চ। চৈত্র: কণী চ
শৃঙ্গী চ সপ্তৈতে বর্ষপর্ব ডা:।। ইতি
হারাবুলী।।

বর্ষপাকী পু॰ আমুভক:। ইতি হেমচন্দু:॥

यर्वभूष्ट्रा छी সহদেবীলতা। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।।

বর্ষপুথ: পু- চাতকপক্ষী।ইতি ত্রিকাওশেষ:॥

বর্ষবর: পু॰ বণ্ট:।থোজা ইতি ভাবা।ইত্যমর:॥

वर्षतृष्तः स्त्री कस्विधिः। ইडि स्रावंद्राथा मणनाट। स्रथ कस-डिश्कि कृष्ठाः। उत्तरामासम् न कर्ख वाः वानुमानीयस्त्र नावकाण-स्राट्षा नव जनाः स्नोत्रमानीयस् ख्राट्षा नव जनाः स्नोत्रमानीयस् ख्राट्षा नव जनाः स्नोत्रमानीयस् ख्राट्षा नव जनाः स्नोत्रमानीयस् ख्राट्षा नव जनाः स्नात्रमानीयस् ख्राट्षा जन्नास्म उद्धिर्शः क्रां घटमद्रष्ठियानाट । यथा वुक्तभु-त्रान गर्भका मर्दिक खद्मित्रम मारेज मंद्रवाशाणि :। श्रक्रास्याम् विशाण भूजनीयाः भूयज्ञः॥ स নক্ষত্ৰঞ্চ পিতরৌ তথা দেবপুজাপ-जि:। <u>প</u>ुजिमष्टमद्रोक्षित कर्ख्तुग्र महारमवः ॥ मारे खिनमारेजः । পুলাপতি বুঁহ্মা।। তথাচ ভত্তিথিন-विक् उ। जिला ब ही जिल मारी जि-नहामी जिन्तुमः। जिन्नुक् जि नवाभी ह बहेडिनी नावजी वि ॥ মক্লপাণিভি: অভিপ্তার্থসিদ্ধি মঁশ্ল তাজাতুত্যা গোরোচনাদি-कमि मक्का (उन ध्रुश्तृनाहि পাণিভি ব্লিভার্থ:। তথাচ ক্তাচি-ष्ठामानी। ७७ मूथ जिनानम्। ब्ह्निय-मुख्य क वहान । खतुनु वित्र निष्ठा-र्थः पूर्वा (गारवाहनायुक्तः।। मः न्षः) **जानू विद्याली मङ्**षिः शुर्थरमिषः । চित्र बीवी यथा ज्॰ ভा ভविष्रामि ভথা মূৰে ৷৷ ৰূপবান্ বিক্তবাংকৈ ব **जि**वायुक्क अवेरा। भाकं ७ य म-হাভাগ সপ্তকল্লান্তজীবন ॥ আযু-तिक्षेत्रर्थ निकार्थ ममाक वतारा जर् ॥ স্বনক্ষরপ্রেভি স্বনক্ষত্র• অস্থিন্যা। দ্যস্তৰ্গত জন্মকালীন নক্ষত্ৰণ। নান-कद्रात उथा मर्मनाट वक्कामान दुन्न-

श्रुद्राशास्त्र श्रुविक्षि नरमास्त्रम् मा-रेमुव भूकाविधानाह । उन्द्ञात यन-क्षवाय नम इंजुरल्थ्यानामा भूकाया यर्घानस्त्रः भागामा मूनान् मूनान् **१। अर्घर भारतातिक छत्र मधुभर्कः** भूरवाकरवट । भान्यानस्त्र भर्यामाः रु नद्रिनः रुनुद्रागः। शाम् रिक्षेत ज्-कीयया हर्जुर्यार्घाः भुमानारार । ज्-ভীষ্যা পুক্ষস্কীয় ভূতীষ্যা ঋচা । উভয় क्रमे नर्भना दिहा विकन्नः। ইতি **এদতঃ।। #।। এপতিব্যবহারনি** র্ণযে। নবাম্বরধরো ভূত্বা প্রয়েছ চি-রাযুষ । তথা। দ্বিভূক কটিল পৌ भार मृत्का वित्रकी विनः। भाकर खरः न(द्रा ७७)। পृष्ठ(य८ भुय ७ ७५)।। ভতো দীর্ঘায়ুষ ব্যাস রান দুোণি क्ष विणा भूझाम्य इन्मन् वि ভীষণ নথাৰ্চ্যেৎ ॥ ব্ৰামোত্ৰ পৰ্ষ রান:। চিরজীবি সাহচর্য্যাৎ। দ্রৌণি রখ্থামা।।।।।।। তথা। স্বক্ত্র জন্ম-जिथि॰ भागा मन्मू इत्यहतः। यश्रीक দ্বিভক্তেন বর্ষে বর্ষে পুন: পুন:।।যো গি যাজ্ঞবল্পঃ। ধ্যাবেদারাযণ নিভ্য স্থানাদিষ্চ কমাসু। তদ্বিকা রিতি अख्यित द्वाराम न्त्रू नुबः भूबः॥ गार-क्वी देवकवी (श्वा) विद्याः जः श्वातनाः इ दि । श्वाराय् मात्रः । न ह मञ्जः ।

তদ্বিষ্ণাঃ পরমণ পদণ সদা পশ্যন্তি সুরয়: দিবীব চক্ষু রাততম্ ॥ বামন भुद्रागः। नर्बभक्लं भक्लाः वरद्रगाः वद्रमः म् छः। नाद्रायगः नम्कृ छ अः र्बकर्याणि काद्रराष्ट्र ॥ 🛊 ॥ जक्रन्ना-कद्राप निन्हाभाष्ट्र ভविष्ठाश्रुद्रापः। मक्रान्तन विना ब्राजन् य८ किक्षिट ष्ट्र विश्वासी विश्वा धर्मामार्ककारा ज्वरा । वृक्षभूता-गः। भूगवाहि **मभा**युक्तः नमस्राद्वाञ्च कीर्बिङ । सनाम मर्दम बुानाः मञ्ज ইত্যভিধীয়তে॥ অনেনৈব বিধানেন शक्षभूष्त्र निर्वम्ययः । একৈকসঃ পুসরী ত যথোদিষ্ট ক্রমেন তু।। गन्नभूत्रमावः भाष्माभहाद्राम् । मञ्जू বে ৷৷ মস্ত্রাছতত্ত্বণ প্রোক্তণ ভক্ত্যা লক্ষণ্ড:ণাত্তর•। ভক্তি মন্ত্র সমেত-স্ত কোটি কোটি গুণোত্তর ।। সর্ব ক कःयांशामणक मक्किगामिक ब्रई-বেৎ। তথোপদেষ্টারমপি পুরুষেচ ততো खक्। । न न्कार्ड खक् यंव नोत्र खंडाकना किया ॥ इंडि मर्-म्रभूद्रागवहनाए ॥ # ॥ उठः कर्षाः নম্ভর ভিলহোমস্ত পুজিতদেবতা-নানভিঃ কাষ্য:। একৈকাণ দেবতাণ রাম সমুদিশ্যে যথা বিধি । চ্ছুর্থ্য-**ख्वि धर्मा छ नामा ह नु**गवादिना ॥

হোম দুব্য মথৈকৈক শতসংখ্যম্ভ হোমযেৎ। ইতি বিফুধর্মোত্তর দর্শ নাৎ ৷ এবং হোমে স্বাহান্ততা চ ম-জন্য। স্বাহা বসানে জুহুযাৎ ধ্যা^য় न् रेव मञ्जापराजाः । इंकि भृष्टः । অশক্তো তু দেবীপুরাণ । ছোমো-गुरापि भृजायाः मञ्माद्वाखद्रः ভ (तर । अडे। विष्मा ७ द्वि वा वया শক্তি বিধীয়তে।। স্পালা । খণ্ডন নথকেশানা নৈথুনাপ্বান মেব চ। व्याभियः कलइः हिः नाः वर्षतृष्त्री विवर्द्धाय८॥ अथान अधृगमन। কলহ মিত্যৰ সঙ্গর মিতি বৃচিৎ भाठे:। मक्त पूका। वस्त्रको कमा-क्ति।। 🗱।। वृक्ष वनुः। মৃত্তে জন্মনি স॰-कारते शास्त्र हचित्र उथा। अरम् माज्यार्गात देवव न नायामुक्य वातिगा।। জন্মনি পুঞ্জন্মনি। জ্যোভিষে। স্থা-ष्वा जन्मित्व जियः शतिरुत्रन् श्रा-(१। उर्डिक्षा भिया मर महास्माहय তো দ্বিজাধ দদতো হপ্যাযু শিচরণ दर्का । मञ्जू श्वापि यण जम् রিপবো নাশ পুযান্তি প্রবং। ভুড্লে যন্ত্র নিরামিষ স হি ভবেজ্জন্মান্তরে প '७७: ॥का। मी शिकाया । कम्मर्कः युका यकि इत्रमात्म यम्। अतः इत्र-তিথি ভবেছ। ভবন্তি তদ্বৎসরমেব

यावीमक्का भगान मथानि उन्।।। क् बाह्य अकारण बीदि यम् अवाहि-थि र्जादः । अनुकारगागमः भारती विष् खन। शार शार ।। क्ंा छ छ बारगाः निविभक्तारगाः ॥ उत्र त्र-(ब) विवि मान गुरू विशु मूदाईन । গুহানুদিশ্য হোমো বা গুহাগা প্রীতিমিছত। ॥ সৌরারযে। র্দিনে मुक्ता (एरा) नृत्क जु काक्षन ।। मूद्रा-भा भी वहा क्ष रेमालय द्र बनी हर । मही हम्भ क मृखक महत्रि विधिशनः ষ্ত:।। রজনীঘণ হরিবু। দাক্হরি-দেতি। এতেষা॰ পতাদীনা৽ গুহ্ন•। কষা াব্যব গুহুণে মৎ স্যুপুরাণ বি-कृरामी खरारा खथा मर्भनः १। जन्म-था। এदा॰ शङानि जाद्रानि म्लानि अनुमानि ह। এव मानीनि हान्द्रनि कषायात्या गनः मृजः ॥ व्यायुर्द्धमा-ক্ত। পরিভাষা। অফ্প্যেনুক্তে বি-হিতন্ত মূল ভাগেপ্যনুক্তে সমতা বিষেষা।।#।। ভত্তকম:। ভিলোদর্ভ-नः । ভिषयुक्तकालन ज्ञानः । नदरद्ध পরীধান । গুগুলু নিম্ব সিদ্ধার্থ দুর্বা গোরোচনাতাক জন্মগৃন্ধি দক্ষিণে मार्गिवद्वीयाथ। एक एक विश्वान भूक्षनीयाः। सनक्षवः भूहनीयः। आज **छ। इस बाजी भू**वना ब्यक्तीरव। मृग-

मिला नलानि नहार। भूनि ह भून र्वत्र शुरव्यो। मृतः पृक्षी क्रिवाः ल याः। इंड्यानन विक्रनिर्गयः॥ #॥ क्षम नक्ष वारी ना॰ (गा भन मार विक्-थार्या उत्र । (भाभार यङ्क्य नक्ष व॰ धः নসার• গৃহে মল•। পুভো রপ্য-পনানঞ্জ ভস্য দৃশ্চরিতঞ্চ য় ।। খ-नमात्र बनामुक्ष । मल हिंदु ॥ शि-उद्गो भुजानिः मूर्या गननि भार्काल्यक मृद्यभीयः। उत्र भार्थन নাজৌ। চিরন্নীবী যথা ত্ব ভো ভ विष्णानि उथा मूल । क्षणवान् वि-खवारेक्टव नियायकक मर्बरा। मा-र्क अग महा जाग मधकन्ना छजीवन। আগু রিষ্টার্থ সিক্ষ্যর্থ সমাক বর নে। ভব। ততো ব্যা**দ পৰুণুরামা**-প্ৰামকৃপ বলি পুহাদ হন্মদিভী '' ·वगः প्डमीयाः। यहालि भूकनीतः । बिलाक्य यानि ज्ञानि शाबदा নি চরাণি চ॥ বৃক্ষ বিজ্ শিবৈ: সার্দ্ধ রক্ষা পর্যন্ত তানি নে। ইতি নৎ अ। भुद्रानीय वकार्थ भारेट ॥ अ॥ **निज् माङ् नारत्र्**शन क्रमञ्ज विक् न्द्रानामुख्यः। यथा। कृत्कानि वन् दरवना भारते क्यार नजुरः। १५-वक्राक नश्वाह वंबाद्धवनश्य-बान्।। बाक्ष। मर्नुष भिन् गान

গৌরবেণাভিরিচ্যতে।ইভি মনুবচ-নে পিতু ব্লপেক্ষ্যা যৎ সহসুণ মাজু भी तर मुक ७८ (भाष्य ब्रक्कार्थः। অভএব মনু:। মৃতে ভর্তার পুরস্ত वारा भाजु बहाकि जा इंछि । वा-हिता गरंगीयः ॥ 🛊 । एउ मृथा जिन পানে তু মন্ত:। সতিলং গুড়সংনি-भु मञ्जन । क्रिक भगः। गार्क (७४ वद्रः वद्याः निवामग्राग्वग्रह्छत्व ॥ অত্ত বৈদিকেতর মন্ত্রপাঠে শুদাদে-রপ্যধিকার: । জন্মভিথে: পুাণ্ডক্ত ব্ন্সপুরাণীযত্ত্বাৎ পৌর্ণমাস্যম্ভ মা-जारतः ॥ 🗱 ॥ बन्म जि:थ क जय **रिननाटि ज्रहिनेश्वागः।** यूगा-म्। वर्षवृष्तिक मश्ची भाई शिनुषा । রবে কদ্য সীক্ষ্যন্তে ন তত্র তিথি-यूपाञा ॥ घमुष्ठाय इचा छिथि र्यनि न्राट भूबता उना बच्च छन यूटिय। অসক্তা ভেন দিনধ্বেপি প্ড্যা পর। যা ভবতীহ বত্নাৎ ॥ ভ নক-**बः। भ**त्रवहनः वृष्ट्याजनार्ख्यः भि। পূর্বাহে ডিখি মক্ষত্র লাভ এবেদ• লক্ষ্যতে। নক্ষত্রে থ'গুড়ে যেন পা-थः कावस कर्याः । नक्षत्र कर्यागुः বৈৰ ভিশ্বিদৰ্ম উথৈব চ ।। ইতি বৃ-হস্পতিবচনাৎ। খণ্ডিতে খণ্ডদ্ব যুক্তে যেন নক্ষরপণ্ডেন বিহিত্তকা- ়ল: পু: १८:। নক্ষত্র দৈধে তু বৌধায ন নার্ক: গুয়ো। তমক্ষত্র নহোরা-ত্রু যিমিন্নন্তঃ গতো রবি:। যিমিন্ন্ দেতি সবিতা তমক্ষত্রণ দিনং মৃত্যু । ইতি তিথ্যাদিতভু:।।

त्र्याः खोভূति चनामथ्याञ्चलः। **७८ मर्यायः। भा**तृह्रि । इंडामद्रः ।। यनकालः > कवार्गतः ४ शृक्षे @ (सवागमः ७ वनाकतः १ । ইভি **भद्र**ङ्गावनी ॥ शुग्र्या ৮ । इंडि বিকাওশেষ:।। স চ ঋতু: সৌর-भारत जाम्मामाहर ज्ञातः। जाः ৰাঢাদিনাসচত্ট্যাত্মক্ষ। আ-म्राज्य भूकानः। यथा। उन छनः (म) रेमिनिवार्कुः मध्य माधवः শ্চ বাসন্তিকাবৃত্য। শুক্রশ্চ শুচিশ্চ शुक्रावृद्धः । अर्थिजमूनगरनः (म-वानाः दिनः। नजाक नज्जाक वार्विकात्जूः। इषक छक्कंक नात्र-माव्जुः। महाण महमाण दिश-ष्ठिकावृज्ञः। व्याप्य जम्मिनायन (ए-বানা রাত্রি:। ইতি মলনা**স**ভজু ধ্তালু ভি:।। শেষস্য পুনাণ ভত্ত চাতুর্মাস্যবৃত্তবিষমক যথা। বা-রাহে। আবাঢ় শুল্লহাদশ্যা পৌ ণৰাস্যা মথাপি বা। চাতুর্যাস্য दु अबसः वर्गाए कर्क हे मक्दाम ॥ অভাবে ভু ত্লাকেপি নক্ষেণ নি-यभ वृत्री । कार्खिक मृह्यारम्। विधिवंद्ध अभानायर ॥ ठजुर्धा-পি হি ভট্টার্ণ চাতুর্মাস্য বুত্ত নরঃ । কর্ত্তিক্যা॰ শুক্লপক্ষে তু দ্বাদশ্যা॰ उट नगानायट ॥ # ॥ नाटानऽ। চতুরো বার্ষিকান্ মাসান্ দেবস্যো-व्याननाविष्। मधन्रदा ভবেष्ठिष्ठुः नरता अफ विवद्धनार ।। रे उन्नार वर क्किंगाप्तव जुन्तवात्रः भुकायाः ॥ কটুতৈলপরিত্যাগাৎ শত্রাশঃ পুরাণতে॥ বভতে সম্বতিং দীঘাং স্থালীপাক নভক্ষন্। সদা মুনিঃ मना (यागी नथुगा ममा वर्ष्टनार ॥ नितालि ने क्लाबसी विक् ভক्ত क কাণতে। একান্তরোপবাসেন বিষ্ণু-लाक भवाश्रुयार ॥ श्राह्मनायथ लानाक शकानान दित्व दित ।। তাদূলবর্জনান্ডোপী রক্তবগ্রন্ড कायर । घ् उठ्यागार जुनावगुः नर्दः ग्रिकः वभू र्ख्तरः ॥ कन्छ। পাৰু মতিমান্ বহুপ্এশ জাযতে। নমো নারায্ণাযেতি জপ্তানশনজ क्ल ॥ भागाज्यनस्यादिका र्ल-(छात्रानानकः कलः॥ अवनानि বুলৈ: পার্থ তুষ্টিমাযাতি কেশব: 11 # 11 जन८ ज तात्रः । हेरः तुजः

মযা দেব গৃছীত পুরত স্তব । 🛚 নির্বিঘাণ সিজি মাপ্নোতৃ পুসলে ত্বি কেশব।। পৃহীভেমান্ বুভে দেব যদ্যপূর্ণে ত্বহু সূিষে। ভয়ে ভবত সম্পূর্ণ ছুৎ পুসাদাজ্জনা-भगा (नव कृष्ठ भीरिक) छव भूरकी। न्। न नम्पूर्वाः याज् वृश्नुनाः माञ्जनार्यन ॥ # ॥ व्यक्तिय याज स्थिक् अ कार्यक्ष्य । वक्तावः वरमर्गाम नगरंत्र शक्षत्राज्यकः । বৰ্ষাভ্যোন্যত্ৰ বৰ্ষাসূ মাসাণ্চ চ-তরো বসেৎ ॥ এতদশক্ত বিষয়।। উদ্বৃ° বার্ষিকাভ্যা॰ মাসাভ্যা• रिनकञ्चानवाजी इंडि माञ्चात्कः। ইতি ভিष्णामिञ्जुः ॥ 🗱 ॥ वर्षाजी वर्गनीयानि यथा। वर्षाम् घन निशि या र गगभाः भक्ष कन्त्रवारक দৌ। জাতী কদম্ব কেন্তক ব ঞানি-ল নিমুগা ছলিপুীতি: ৷৷ ইতি कविकल्लनजागा > खबाक ७ न-मयः ॥ वर्षाः मः मु भागः। ইতি बिकाल-(শ্ব: 11 वयप्रधायः भू महाम ७ तः। इंडि ब्राकिनिर्घकः॥ वर्षायः भू गामः। ই छ हाताः

वनी ॥ वर्षाकी जी भूनर्गवा। इंडि नकः ब्रज्ञावनी ॥ বর্ষাভব: পু॰ রক্তপুনর্বা। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।। বর্ষাক্ষাতে ত্রি।। र्णन।। #।। अभारक्षी ह। इन व्युक्त वर्षाकः भू (जकः । इकामतः।। इन्द्राभः। इंडि রাজনির্ঘণ্ট:॥ ভূলতা। ইতি মেদিনী।। वर्षाज्ः जी भूनर्गता। इंडि सिमिनी ।। ভেকী। ইতি ভরতপৃতক্পরত্না-कतः॥ वर्षा छत्व वि॥ বর্ষাদ্বী জ্রী ভেকী। ইত্যমর:।। भूगर्भवा। इंडामत्रभाना **ভाष** तिन्ह বর্ষাসদঃ পু॰ ম্যূর:। ইভিকেচিৎ।। বষাস্তঃপারণবুতঃ পু॰ চাতকপ । ইতি কেচিৎ।। বর্ষারাত্র: প্॰ ব্যাকালীনকাত্রি:। ইতি প্' विक् मः गुरु हो द्वायाः ভ-রত: ।। বর্ষ। চি: পু• মঙ্গলগুহ: । ইতি नद्रज्ञावनी ॥ वर्षामङायिका जी भृका। इंछ्र-মরটাকাযাণ ভরত:॥ বর্ষাবসান: পু॰ শর্পকাল:।ইতি बाजनिर्घणः॥ वर्षिक जि वर्षामयुक्ति॥वर्षमयुक्ति । वर्षाणकार वर्षणकाह भारतन

किक भुजारान निश्चमः॥ वर्षिः जि अञ्चिमगृकः। अग्मः नर्या द्रिष्णरयन वृष्यः इंडार्थ वृष्य **ज्ञात वर्गापाण देश भु**ठ्यायन नि अमः ॥

वर्षी यान् वि चाउितृकः। उदः भर्यायः । मणभी २ क्यायान् 🗢 । ্ভাগর:।।

वष् कः वि वर्षगकर्खाः व्यथाः ঞু ক পুত্যযেন নিয় मः ॥

वर्ष् कामः भू वर्षणणीनस्म । रें डि किंग्यतः ॥

বর্ষেজঃ ত্রি বর্ষাকালজাতঃ॥বৎ-नद्रकाउः। मध्याः वर्षमदभृक्क জনপাতো র্ড প্রত্যযেন নিম্নমঃ।। वर्षाभवः भूण भगञ्जवणिका।

করকা। ইত্যমর: ॥

वर्ष की नवीवना भुगानन इंड्र মর: ॥ পুমাণ মত্রোন্নতি রিভি স্বামী। ইযন্তা ইতি ভরত: ।। অ-ভিসুন্দরাকৃতি:। ইতি মেদিনী।।

बर्गा॰ क्री भारीय॰। ইতি দিৰূপ-(कावः॥

वर्श क वाषा। ही छो। इंडि कवि-কল্লজন: ৷৷ বেফোপধ: ৷ ক বর্হ্যতি । ইতি দুর্গাদাসঃ ॥

।। ড বহুতে ধনী শেষ্ঠঃ স্যাদি-ভার্ম: ॥

বর্হ- ক্লী মযুরপিছে । ইত্যমর: । পুছিপর্ণ। ইতি ভরত:।। পশ্র।। इंडि नस्त्रज्ञावनी ॥

वर्रुण क्री भाषा इंडि भाषत्रज्ञा-वनी ॥

বৰ্ছিঃ পু॰ অগ্নি:। ইতি মেদিনী।। मीश्विः। ইন্যুগাদিকোষ:।। বক্ত:। ঁইভি হেমচন্দুঃ।। চিত্ৰক•। ইভ্য-गदः ॥

विहः भू॰ क्ली समाः। इंडि स्मिनी।। वर्शिः क्री गुडिशर्गः। इंडि मद-त्रज्ञावनी ॥

वर्शिन्म द्वी गुष्टिभर्ग । इंडा-মরটাকাথাণ ভরত:।।

বর্হি:শুমা পু অগ্রি:। ইত্যমর:।। वर्श्निः क्षे वर्ष्टिः। श्रीतवाः। इंडा-মরভরতৌ ॥

वर्षिक्रमूम॰ ज्ञी गुष्टिनर्गः। ইতি नयहित्यका ॥

वर्षिनः भू भग्तः। इज्यमतः॥ वर्ष्टिनवाष्ट्रनः भू॰ कार्लिकयः। ইতি इलायूषः ॥

বৰ্হিখুজা জ্বী চণ্ডী। ইভি ভিকাণ্ড-(শব: 11

বর্ষ উ শৈষ্টে। ইতি কবিকল্পদ্দাঃ বহিণ্ড্র লী গুছিপর্ণ। ইত্যারঃ।।

বহির্দ্ধার প্রান্ত বহিং। ইতি হেমচন্দ্র: ।।

वर्ध्या भ् एत्वा इन्जातः।। वर्ष्ट्या भ् वर्ष्टः। इन्जातः॥ वर्ष्ट्याः भ् निज्यनियाः।

থথা। অযজ্বানশ্চ যজ্বান: পি ভরো तुक्रनः मूजाः। अशिक्षातः। वश्विरा ছিয়া ভেষা॰ ব্যবস্থিতি:।। ইতি **८कोर्प्य** ३२ व्यद्गायः ॥ व्यक्तिह। জ্ঞানব্য ভত: ক্রা সব্য জানু চ **ज्**उल। **ज**्ञिबाङाः उषामिगान् क्वियास स्थारामान्॥ मूकानि ता वर्चित आजाभा सर्भायस-ত:। তৰ্গায়ে পিতৃন্ ভক্ত্যা সতি-लाहक हन्तरेनः ॥ हर्जनानिस वि ধিনা হস্তাভ্যা॰ তর্গষেত্রত: । অৰ কেচিৎ পিতৃধ্যাতিদেশাং **मिया भिज्नामिल अञ्जलि बयमा**-न । उपन्या कव्यवान नन বৌম্য বম মর্য্যমণ তথা। অশ্নি স্বাত্তা: সোমপাশ্চ বহিৰদ: সক্ৎ जक्ट ॥ इंडि इन्सागन दिनिष्टिन বিশিষ্টে কাঞ্জলিবিধানাং। ইত্যা-হ্লিকতত্ত্ব ॥

বহিংক্তলঃ পু॰ অগ্নি:। ইতি শোচিক্ষেশশবদর্শনাৎ।। বহিঃ ক্লা <u>হ</u>ীবের । ইত্যমর:।।

বহি:। ইতি বল নি ড সম্বরণে। ইতি কবিকল্লজন:।। নি বল্যতি বাল্যতি।
তা। ইত্যনর:।। ড বলতে খন লোক: সংবৃণোভী
ে। ইত্যনর:।। ত্যথ:। ইতি দুর্গাদ্যাস:।।
ভ্যণবিশেষ:। বল লী সৈন্যা ইত্যনরটীকাষা

11

वलिः) छी वछ छी। ই जि मन् वल भी) त्र दावली। अमत हो का ह।। वलगः भुः की अर्गा दित्र हिल्लु का-शालत गाना है जिल्ला। उद भग्रा गः। आवाभकः २ भन्नि हार्ग्युः ० कहे कः ६। ইल्यु मन्द्र द्वा-वणी।। कष्ट्रः १ म् खला ४। ই जिल्ला व्या

त कर्का कि विवा माक भागे। मूखा कि का करे जागि विना मानाः । मृष्टी का कर्षे का रिशा माना विक विक विक वा यनः।। भागे जा कर्षे का रिशा का माना विक विक वा यनः।। भागे जा जा जा कर्षे का रिशा कर गण हो कि विक विश्व कर गण हो कि विश्व कर गण हो है जा विश्व कर गण हो है जा विश्व कर गण हो । करा गु क रिशा कर गण हो । करा गु क रिशा कर गण हो । करा गु क रिशा कर गण हो है जि जा मुख्य का श्व कर गण हो । कर गण हो है जि जा मुख्य हो । कर गण है जि जा मुख्य हो । कर गण है जि जा मुख्य हो ।

वन्धिक वि (विश्वेष्ठः। ইত্যময়ः॥
दन। स्त्री सनामश्वाराधीयधिवास्यः।
वाना ইতি वाणियाना ইতিচ ভাষা
। তৎ পর্য্যায়:। বাট্যালক: ২বাট্যপুল্লী এ সমাংশা ৪ বিল্লা ৫ এতা:ধ্যেতবলা:। খাব্যপোক্তা ১ অভিবলা ২ পীতপুল্লী এ মহাবলা ৪ এ
তা: পীতবলা:। ইতি রল্পমালা ।।
অস্যা গুণা:। শ্লিক্ত্বং। আযুব্যক্ত্বং
র্ব্যক্তং। গুল্লিক্ত্বং। বাষ্থ্ পিত্ত
নাশিক্ষা ইতি রাজবল্লত:।।
শা

१ ह् वना । वनमन्त्राः नाष्राज्ञा-ন্তীত্যচি বা । ইতি রাযমুদ্টকৃত वृष्ट्र शिक्षदयन भवगी यवकाद्गी कि ब्र**ड**)इतकाब्रानिएक्य ॥ 🗱 ॥ विष्ठाविष्णयः। यथा। मञ्ज्यामः गृ-राग पु॰ वना मिंडवना॰ उथा। न শুমো ন জুরো বা তে ন রূপস্য বি-পर्यायः॥ न ह मुख भुमख वा धर्य-विष्ठितिर्था । न वास्ताः नमृत्ना बीर्यं। भुषिवा। मस्डिककन्।। वित्रु-त्वारक्षु वा ब्राम न ज्वर मम्म खब। क्या मिंडवनारिक्षव शर्रे ड खा-ভ রাবব।। ন সৌভাগ্যে ন দাক্ষিণ্যে न क्वारन वृष्तिनिष्ठरय । रनाखरत्र भु-ভিৰক্তব্যে সমো **লোকে ভবানব**া। **अउदिर्शाद्य लाक्ष न खाद्य अ-**मुन खर । यदा हा जिंदना रेहर ज-र्षकावमा भाउली । कुट निना-দেন তে রাম ভবিব্যেতে নরোত্তম । यहा मिखवनार्यिय भठेउ साउ द्राचव ॥ विक्राह्य स्थीयात यण-শ্চাপ ভবেজুবি । পিতামহসূতে-ছেতে বিদ্যে তেজাসম্বিতে ॥ পুদাতৃ তব কালৎছ সদৃশ তুঃ ছি नार्थित । कामः वद्यक्षमाः मार्ब प्-যেত্তে নাত্র সংশব: ॥ ভপসা সং-ভূতে হৈতে বহুৰূপে ভবিষ্যত:। ज्ञां व्राप्ता कनः स्पृष्ट्वा भूमवतः नः भूतिः ॥ भूजिकगुष्ट उ विरम्ध महर्ष्य जीविजाञ्चनः । विम्धानम् रिरजा व्राप्तः भूभूर् जीमविक्रमः ॥ इजि व्रामायत्य वान्यीकीरय वानः कार्ण्ड २२ मर्गः ॥

वनाकः भू॰ 🔪 वक्बाजिः । ইভি वनाका जी 🕽 ভরত:।। क् मृत्क-कािः। ইতি সারসুন্দরী ॥ ए८-भर्यतायः । विमक्षिका २ । ইउत् भद्रः ॥ विभक्शे ७ वलाकी । ইতি শদ্রভাবলী ৷৷ কারাযি-का ७ लिक्लिका ७। ইতি खंठा-ধর:।। বলেন শক্ত্যা দূর মূর্জনকভি विन वल मध्रात वनाकारगरण्ड-**७**ऽ।कन् वलाका। ইजि ज्ञायमु**क्**छे-কৃত ব্যুৎপত্তিদ্বযেন প্ৰবৰ্গী যবকা-व्राप्ति ब्रस्टावकावानि कायः नदः ॥ #॥ अम्। मा मा मा निष्ना नियः। त्रिश्रवः। मृष्टेमलयः। वृष्रः ত্ব । রক্তপিত্তহরত্ব । হিমত্বঞ্চ। ইতি রাজবল্লভ:া।

वलारुकः भुः स्वयः ॥ मृखकः । इज्यातः ॥ भर्वजः ॥ मिज्यवित्याः यः॥ नागवित्ययः। इजि स्विति॥ क्रिक्म्यः । स्वाहिकवित्ययः। यथा। ज्ञास्त्रस्य मञानन्तः मात्रथिकाम्यः माककः । जूत्रकाः लिया मूर्यीक भिष्यभूत्र विचारकाः ॥ ইতি कि ।-एल्यः ॥

विनातः जि क्वितः। ইত্যমরः॥ विनाभः ज्ञी विष्णिः। ইতি শব্দর্গাः, वनी॥

विनिः) जी विष्णः। ইতি मक् विनि) त्रद्वावनी ॥

বলীক॰ ল্লী পূ॰ অশ্বিত্ণোৎকর:।
ছাঁইচ্ইতি ভাষা। ইত্যমর কটাথরৌ।। অস্য পর্য্যায়: পটলপুাস্কশব্দে দুইব্য:।।

बल्कः क्री शम्यम्नः॥ शक्किविष्मः रव शूः। ইতি निकास्तकोयुम्।ः मूगामिवृद्धिः। উगामित्काषणः ॥ बल्लः जि बलवान्। वलणकारः रगाज्ञामिन। উल्পুত্যযেन निः स्रमः। ইতি মুক্ষবোধব্যাকরণः॥ অস্য প্রসীয বকারাদিত্বেপি জ্ ভালিখিতভাদত্রলিখনং॥

বল্প ক ভাষণে। ইতি কবিকল্পদ্দ মঃ
।। ক বল্পতি। ভাষণ কথন ।
ইতি দুর্গাদাস:।।

বন্ধ শ্লী বল্পল: ।। শশ্ন: । ইভি মেদিনী শব্দরভাবলে)। ।। খণ্ড । ইভি বিশ্ব: ।।

वदः भ् भिकात्वाधः। इंडि

ब्रांबनिर्घणः॥

বল্পতক: পু॰ প্গর্ক:। ইতি রাজ-নির্ঘট:।।

বল্পদমঃ পুণ ভূৰ্ব্জগ্ৰহণ ইতি রাজ। নির্ঘণ্টঃ ॥

বহুল প্লী বৃচ । ডালচিনি ইভি ভাষা।ইভি রাজনির্ঘণ্ট:।।

বল্প: পৃ ক্লী বৃক্তুক্। বাকল ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায়:। তুক্ বল্প: ৩। ইত্যমর:॥ তুচা ৪ তুচ ৫ চোচ ৬ চোলক প শল্প ৮ ছল্ল ক ৯ ছলি: ১০ ছল্লী ১১ চোতক ১২। ইতি শদ্রত্বাবলী॥

वन्नना खी मिनावन्त्र। इंडि दाखः निर्घणः॥

বল্লোধু: পু' পড়িকালোধু:। । ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

বল্পবান্ পু• মৎস্য:। ইতি ত্রিকা-গুশেষ:।। বল্নযুক্তে ত্রি।।

বল্লিলঃ পু॰ কণ্টকঃ। ইভি শদ্দ রত্নাবলী॥

वन्नु ज॰ क्ली वन्ननः। ইভি **मद**ः চন্দ্ৰি।।

বল্ল গভৌ। ইতি কবিকল্পদ্ধ: ।।
বল্লভি। অয় প্ল ভগভাবিতি ভটা
মল্ল:। ইতি দুর্গাদাস: ।।
বল্লন লী প্লু ভগমন ।। বহুভাবণ ।

र म स

वन्नशाखा डार्व १२६ भूडारवनः निम्नमः॥

বল্না জ্রী দন্তালিকা। লাগাম্ইতি
ভাষা। তৎপর্য্যায়: । অবক্ষেপনী
২ রশ্মি: ৩ স্পা ৪ । ইতি হেমচন্দু: ॥

বল্লিত ক্লী অখস্যবিশেষগমন।
তত্ত্ব বেগেন বিক্ষিপ্তোপরিচরণ।
ইত্যনরভরতৌ ॥ গমন ॥ বহুভাষণঞ্চ ॥

वहाः भू॰ ছागः॥ मृन्सद्र खि। इंडि (भिनि)॥

বলুক ক্লী চন্দ্ৰে ।। বিপিন ।। পণ ।। ক্চিরে ত্রি । ইত্যজ্ব: ।। তত্রপবগী বিবকারাদৌ লিখিতো-ব্য শদ: । অমাভিস্ত ভ্রালি থিভ্রাদত্র লিখিত: ।।

বল্লপত্র: পু॰ বনমুদ্ধ:। ই**ভি শন্ধ-**চন্দিকা।।

বলুলা জী বাজচী।। পঞ্চিবিশেষ:
। শেষ স্থপর্য্যায়:। চক্রবিষ্ঠা ২ দিবান্ধা ৩ নিশাচরী ৪ সৈরিণী ৫
দিবাস্থাপা ৬ মাণসেষ্টা ৭ মাত্বাহিণী ৮। ইতি রাজনির্ঘণ্টাঃ।।

वल्लाका जी टेडनभाविका। यथा । वल्लाका मूर्थावक्षा भारताकी टेड-नभाविका। ইडि (इमहन्मु:॥ বদ্যীক

ধন্ত ড ভক্ষণে। ইতি কবিকল্পদ্রমঃ
।। বল্ততে অন্ন লোক:। ইতি দুর্গাদাস:।।

বলুন ক্লী ভক্ষণ । ইতি হেমচন্দু:॥ বিল্যক: পু ক্লী বল্মীক:। ইতি শব্রভাবলী॥

বৃল্মিকি: পু॰ ক্লী বন্মীক:। ইত্য-মরটীকাযা• ভরত:।।

ষন্মীক: পু ব্লী উথীকাক্তম্জি-कालुनः। उर्भर्यायः। वामन्तः ॥ ২ নাজ: ১। ইত্যমর:।। বিশ্মিক: ৪ वान्त्रीकः ৫ वान्त्रीकिः ७ वान्त्रिकिः ৭। ইতি ভটীকাষা ভরত:॥ পু গলক: ৮ শক্ৰম্জা ১ক্মিশৈলক: >०। इंडि **म**स्त्रवादनी।। क्या ट्या जिक्या मोठनिष्यथा यथा। विकृ পুরাণ । বল্মীক মুবিকোৎখাতা। भूरमञ्जला॰ उथा। (नोहावनिः ষ্টা গেহাচ নাদদ্যাল্লেপসম্ভবা ॥ षाष्ठःभागावभनाक राजार-थाजा॰ न कर्मना॰। ইত্যাহিকा-চারভত্ত্ব• ।। 🗱 ৷৷ দেবপুতি দ্বাবা• नानार भूबं निल्लिमायमास्त्र्रथं छत्र् जिक्या कालन यथा। वन्ती ক মৃত্তিকাভিস্ত গোমবেন সুভমা-न।। कानारार निन्निमःन्यार्भ (रा-मानामृशभाष्ठ्य।। का। वन्त्रीकम्राः বল্যীক

ित्रात बखिविष्णयान्भारानाट बखानाराण गायबी जिल्लागि लिथिजाट गायबी जिल्लागि खान या नान कात्रियज्ञा ज्या नान यथा। नाभायट भुषम रहत जारे भक्षितिय त्रि । भक्षाम्-जिः भक्षाति । भक्षम्ट भिखेक त्रि ॥ मृखिका कतिरसमा भर्व जार्थ्युतमा । स्मा वन्त्रीक मञ्जू-ज मृद्यक्षक मुनी विज् ॥ इंजि रहत भुजिक्षा जुन। ॥

वन्त्रीकः भू वान्त्रीकिम्निः॥। त्रा-গবিশেষ: । ইতি বিশ্ব: ।। অথ बन्मोकरत्रागम्। नक्तनः। ग्रीवाः-जकका कद्र भागामण भाषा गाल वा जिल्दिव पारियः । गुष्टः म বল্মীকবদকিষাণা জাতঃ ক্রমেন रेनव गडभुवृद्धः ॥ मूरेथ ज्ञानरेक ন্তুতি তোদৰন্জি বিসপ্ৰৎসপ্তি हाम जारेगु:। वन्त्रीक नाष्ट्र चिंवरका বিকার নিয়ুভানীক চিরজ বি-(नवार ॥ श्रीवा क्कार्विका। चःमः ककः। कका वाल्ग्लः। गलः कर्शः। वल्योकविष्ठातन शुह्रविश्वव मु ছত্ব মৰগাচমূল ত্বং সূচ্যতে। নিষুত্য नोक जेनहातायाग्र ।। 🗱 ।। व्यव उत्र ६ किट्या। माखालाटकृष्ठ

ं वन्त्रीकः काव्राशिन्ताः भुमाधाय া বিধানেনাৰু দোক্তেন শোধবিত্বা **ह (द्राक्षरक्ट** ॥ वन्त्रोक्छ खरवन्त्र-স্য নাভিবৃদ্ধ মমর্মল । তক্ত সং-শোধন ক্রাশোণিত নাক্রেৎ ভিষক্।। সলপ্থিকানা॰ মূলৈ ভ ज्हा नवरान ह। आद्भवजना म् रैलक महीम्रेल खरेश्व ह ॥ ना।-भाग्रेलः जलन्तः भक्तिरेणुः পূলেপথেৎ। সুশ্লিপেক সুখোকৈ-শ্চ ভিষক্ ভ মুপবাহুযেৎ ৷৷ পক্ব **उदा विकानीयामुठी: नदा यथा** কমণ। অভিজ্ঞায গতী শিহ্বা পু দিহান্মতিমান্ ভিষক্।। সংশো-श्र पृष्टे मा'मानि कादिग **পু** जिमा-त्रयथ । वुनः विश्वषः विकाय রোপ্যেন্মতিমান্ ভিষক্ ॥ মनः निनान ভन्नाउ म्रिज्ञना ७ क ন্দৰে:। জাতী পল্লব তকৈশ্চ নিয় তৈল বিপাচনে ॥ বন্মীক না-শবেত্ত দ্ধি বহুছিদু বহুবুণ। পা-निপामाशिक्षेड हिंदु वंद्य व्राव्ड ॥ वन्त्रीक यू मानाक न्यादर्काः उदि विकानजा। मनः **गिनाम्यः रेउनः । इंडि** ভार-পুकानः॥ वन्मीकिः शु॰ वन्मीकः। ইতি मदः

यांना॥ वन्त्रीकभीर्यः ही (मुख्जिश्क्षमः । ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ বন্মীকৃট ল্লী বন্মীক:।ইভিছেম-**इन्मः** ॥ বলুগল তক ল্নিপ্ত্যো:। ইঙি वल्रुल किविकन्नक्यः ॥ वल्रुलगि व्यववन्तरम् । इंडि पूर्गामामः ॥ বল্ল ড সংবরণে। ইতি কবিকল্প-ক্ষমঃ।। উ বল্পতে ধন লোক: স कृता ठी छ। थे: । इंडि पूर्गापा मः ॥ वल्लः भू॰ खङ्जाजयभद्रिमाणः। यथा। বল্ল জ্রিগুঞ্জো ধরণঞ্চ তে ২ইৌ। इंडि नीमावडो ॥ दि७४३।। इंडि रैवर्गक्रमद्रिज्ञायः ॥ मार्ख्यक्षाः । यथा। (गाध्यिष उत्याचि उ क-थिडा ७४१। उया मार्खया राह्मा বল্লচত্ষ্টথেন ভিব্জাণ নাষে৷ মুজ স্তঃতুরিত্যাদি রাজনির্ঘণ্ট:॥ वलकी जी वीगा। इंजाबद्रः ॥ সল্লকী বৃক্ষ:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ वल्लानः भू परिकः॥ व्यक्षः॥ সল্লকণ তুরস্বম:। ইতি মেদিনী।। वहां जि श्रियः।। अश्रकः। हे-ত্যমর: ৷৷ অধ্যক্ষো হত্ত গ্রাধ্যক্ষঃ । ইতি স্বামী॥ বলভুপালক: ত্রি অশ্বক্ষকঃ।

ইতি ভূরিপুযোগ: ॥

दल्ल जा जी शिया। यथा। श्रियंत्री प्रिया काला जारा भारा मा दल्ल जा श्रिया। यथा। श्रियंत्री । क्रियं मा भारा भारा श्रियं भारा भारा के श्रियं भारा के भा। के हिल हमा स्था भारा के स्था के स्था भारा के स्था के स्था भारा के स्था के स

বল্লর° ক্লী কৃষ্ণাগুক:।ইতিরাজ-নির্ঘণ্ট:॥ মঞ্জরি:।ইতি শদ্রত্না-বলী ॥ গহন•॥ সঞ্জ•। ইতি ধ্রণি:॥

বল্লরি: বল্লী মঞ্জরী। ইত্যমরভর-বল্লরী ∫ভৌ॥মেথিকা॥ চিত্রমূল । ইতিরাজনির্ঘণী:।।

বল্লবঃ পু• গোপঃ। ইত্যমরঃ॥ ভীমসেনঃ। ইতি মেদিনী॥

বল্লব: ত্রি সূপকার:।ইত্যমর:॥ বল্লবী ন্ত্রী বল্লবজাতিন্ত্রী।। বল্লব-পত্নী। তৎপর্য্যায:। আভীরী ২ গোপিকা ৩ গোপী ৪ মহাশ্দী ৫ গোপালিকা ৬।ইতি শব্দরত্না-বলী।।

विल्लः जी न जा। इंडामब्रीकायाः जब जः ॥ भृषिती। इंडि मद्माना बिल्लक के निर्द्धिक जी ज्याप्तिनीः क्ष्मः। इंडि ब्राज्ञ निर्द्धः ॥ बिल्लम्बं जी मानाम्बं। इंडि ब्राज्ज निर्द्धः ॥

अलिनाक्रेशाजिका की मूनलाजी

। ইতি রাজনির্ঘন্ট: ।। বল্লিসূরণ: পু॰ অত্যস্ত্রপণী । ইক্তি রাজনির্ঘন্ট: ।।

वल्ली जी लड़ा। ইত্যমর: ।। সাচ
ভূনিপু দারা বর্ষনাত্রস্থায়নী জ্বমাঞাদ্যা ॥ অজমোদা । ইতি
মেদিনী ॥ কৈবর্জি দা ॥ চব্যং ।
ইতি রাজনিঘট: ॥

वल्लीगणः भूः नर्माविष्मयः।

खाना ইতি বালিকতা ইতি চ

खाना। स्मात्र खनाः। नपूषः।

कक्षपः। स्मान्य क्षाः। नपूषः।

कक्षपः। स्मान्य क्षाः।

केठि द्राक्षवल्लाकः॥

ন্নী মরীচং। ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট শব্দচন্দ্রিকে।। জৌবদুরী ক্লী জুবদুরী। ইতি বাজ-

বল্লীবদরী স্ত্রী ভ্রদরী। ইতি রাজ-নির্ম্বটঃ।।

বল্লিনুদ্ধ: পু॰ মঙ্গ কাইক:। ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট:।।

वल्लीवृक्षः शृ जालवृक्षः। ই ि द्राजनिर्विष्टः॥

বল্পুর লী সঞ্জা। মঞ্জরী। ক্ষেত্র ।। নির্জনা হান ।। শাদ্ধল: । ইতি হেমচন্দু: ॥ গহন । ইতি মেদিনী ।। বিশ্ব ধরণি শদ্রত্বাবলিষু বল্লর নিতি পাঠ: ।।

बल्द्र वि चाउभाषिनामुद्दमाः मः। ইত্যমর:।। শ্করমাণসং। ইতি मिरिनी ।। वनक्ष्मत्वः ।। वाद्यः ॥ वद्यं ७ देणुष्ठ । ইতি कविक्लक्षमः॥ উষরভূমিঃ। ইতি ছেনচন্দুঃ।। বল্ল্যা জী পাতীবৃক্ষঃ। ইতি হারা-वनी ॥

ৰল্প: পু উলপ:। ইতি হেন-চন্দু: ।। বাব ইভি খ্যাভভূণ । ইত্যমর: 🛭 বলতে ভুব• বেষ্টযতি বিশাদিত্বাৎ ব পুত্যবে বল্বঃ পর্ব-ত: তত্ৰ জাতা বল্বজা: ইত্যুন্যে। म्र जातार वल् (व दन्धाः। अस्का বল্ব ইতি ভাষ্যকারবচনাদেকত্ব মপি অভএব সুমনো হপ্পরে৷ ব-न्जारमर्स्वि नाक्षिकवङ्गार्थः কনদীশ্বরস্ত্রণ। ইতি ভটীকাযাণ ভরত: 11

ৰল্বন্ধা **দ্ৰী** তৃণবি**শেষঃ। সাবে** কা ल इंडि इन्ते जावा। उर्भर्गा-यः। मृष्टभञी २ ज्राक्ः ३ ज्रावनः জা ৪ মৌজীপুলা ৫ দৃঢত্ণা ৬ পানীযাশা ৭ দৃচক্ষুরা ৮। অস্যা खगः। नध्रज्ञ। मोठजुः। भिज দাহ ত্যাপহত্ত। বাতপুকোপ-नवः। क्रावः। क्रेम्बिकाबिद्ध । इंडि द्राजनिर्घणः।।

वह क दिवि। इंडि कविक्सुक्रमः॥

क वहुगि । जिसि मीखी। इंडि **मूर्गामाजः** ॥

ড বলুতে ধনী শেষ্ঠ: স্যাদিত্যৰ্থ:। ইতি দুর্গাদাস:॥

বশ'লু স্পৃহি। ইতি কৰিকল্লড়মঃ ।। लू वश्चि धनः लाकः। ইতি দুर्ग। मानः॥

वन की इहा॥ भुज्दः॥ जायः **ख्डा। ইভি म**प्रव्रवावनी ॥

বশঃ ত্রি আযত্তঃ। ইতি শব্দরত্না-वनी ॥

वनः नृ ইहा। ইতি সংকীর্ণবর্গে-অনর:॥ বেশ্যাগৃহ•া। আযত্ততা ॥ পুভূত্ব । ইতি ত্রিকাওশেষ:॥ बन्न । इंजि एक्स हन्तुः ॥

ৰশকা জী বশ্যানারী।ইভি শদ্-ब्रञ्जावनी।।

জী বশীকরণ ৷ তৎ-ৰ**শ**ক্ৰিয়া পर्य)।यः। मःवरन २ । ইত্যমরः ॥ भगिमाञ्जीवरिश्वनीकद्रगः मःवननः मः भूरती विक र्सभीकद्रश ভाবে १नहीं मन्दरना ह इंछि किहर। করণে হনটি বৃশক্রিযাসাধনে मिन्यानावित्र । जयम्यः जन्त-দন• যত স্তদিতি রঘু:। স•চলন• **ইভি পাঠান্তর**। ইভি ভটীকাবা•

বশিষ্ঠ

ভরত: ।। বশগা জী বশীভ্তা। ইতিশদ রজাবলী।।

বশস্থদ: ত্রি বশংবদন্তি য:1 আগব-ত্ত করবাক্যবক্তা। ইতি মুগ্ধবোধ ব্যাকরণ-।।

বশা জ্রী বন্ধ্যা। সূতা। যোৰা।।
জ্রীপবী।। করিণী। ইতি মেদিনী।।
বন্ধ্যাগবী। ইত্যমরঃ॥

वनाष्ट्रकः भूः निनुसादः। ইতি नद्रद्वावनी॥

दणाशारी शुः जङ्गदः। ইতি नद्र भाषा॥

दिण क्ली दिणाषु । ≷ि आस भाषा॥

বশিক: ত্রি শূন্য । ইত্যার: ॥ বশিকা জ্রী অগুক:। ইতি পদ চন্দ্কি।॥

বশিত। জী বশিত্ব । ইতিছেম চন্দু:।।

ৰশিব লী আয়ত্তব্ব শিবস্যা-ষ্টেম্বর্যান্তর্গ তৈম্বর্য্যবিশেষ: ॥ যথা । অনিমা লবিমা পাুপ্তি: প্রাকাম্য মহিমা তথা । ইশিব্রক বশিব্রক তথা কামাবশাবিতা ॥ বশিব্র স্বাতব্র্য্য যেন বতন্ত্র শুরতি । ইত্যমরটীকায়া ভরত: ॥ বিশিনী জ্রী শ্রমীবৃক্ষ: ।। বন্ধা।
ইতি শ্বচন্দুকা।।
বিশির জ্লী সামূদুলবণ । ইত্যমর: ।।

বশির: পু॰ গ্রুপিপ্পলী। ইড্য-মর: ॥ চব্য°। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ অপামার্গ:। ইতি মেদিনী॥ বচা। ইতি শন্দচন্দ্রিকা॥

विणिष्ठः शुः सनामधााउम्नि। उर शर्यग्रय:। व्यक्क **डी**क्वानि: २। ইতি (रुप्रम्पु: 11 अक्कुज़ीनाथ: o वा-শিষ্ঠ: ৪। ইতি শহররাবলী।। স তু বুন্ধণ: পুাণাজ্জাত:। তস্য ভার্য। কৰ্দমকন্যা অৰুদ্ধতী। পুপ্ৰা:সপ্তৰ্য য:। ইতি 🗐 ভাগবতমত ।। অ-পি চাব শিষ্ঠণ্ড তথোৰ্জ্জাযা সপ্ত भूयान की कन । कन ग्राक भूखती-কাকাণ সর্শোভা সমন্বিতা ।। ্রজোগাভোজ্বাহুশ্চ মবন শ্চানব ন্তথা। সূত্রপা: শুক্র ইত্যেতে সপ্ত পুত্ৰা মহৌজস:॥ সর্বে তপস্থিন: পোকা: সর্বে যজেষ্ ভাগিন:। অ্যজ্বানন্দ যজ্বান: পিতরো বৃন্ধণ: সূতা: ॥ ইতি কৌর্মো 🗴 অধ্যায়: ॥ 🗱 ॥ भिजावकारगाः भूषः । यथा । ইতি পৃষ্টা নরেন্দেণ কথ্যতা মিতি ख्नात्व। विषक्तिः (ठार्यामानुः नः सला एक जिलाधनाः ॥ सृनिजिः
एण्डिजः (माणि स्थावव्यज्ञमानमः। (याग साङ्ग्य मृहितः रेमजावक्षि ताज्ञावान्।। जनप्रहा सिजावक्षण्या रेक्टव क्षिज्ञा (य श्रितमुजाः । क्षार्यया खरेषवात्यप्र वमिश्रा नाम विमुजाः ॥ अञ्च शक्षा विकित्रानाः स्वा (क्ष्यकारिण्य जु।
जक्षार्वर ममाथप्राजा वृक्षणा मानमाः मुजाः ॥ ইक्रि विङ्ग शृत्राण स्वार्यो ॥

विभोकता श्री मिना स्वाविदेश वर्ग की करा । इठि जर क को भरते ॥ जन्म भर्य । या स्वाविद्या । या भर्य भर्य । या स्वाविद्या । या स्

लूकित भीलाए भन ममन्डः। ख-**एक श्रमिष्ठा जु द्रावदादि शिर्**या ভবে< ।। ৪ ।। খেতাপরাজিতামূল পিষ্ট রোচনযা যুত। যা পাশ্যত্তি-नक्तिव यनीन्यंग्राम्नान्य ॥ ७॥ কাক্তিস্থা বচা জ্ঞ নিম্পণ্ড সহ-क्षूम । व्याजावक मजावय वनी-च्वि भानवः ॥ ७ ॥ ७ नमः नर्बः भाषु (७)। नभः। भिष्कः सक् सक् बारा। मक्षा मंजिङ क्षा कद्रवी-त्रमः भूञ्चकः। जीनामानु जामायह क्रगोदि मा वना ज्या । १॥ वृक्त-দণ্ডী বচা পঞ্ নধুনা সহ পেৰ্যেৎ । व्यक्रामभाइ विनेष्ठा नान्यः चर्चाद মিছভি।। ৮।। মূল জবভাগ বকুছ। ৰ্যবহারে জযপুদ । ৯। ভ্রমজন্য মূলম্ভ পিষ্ট শুকেণ সংযুত। অকি-नी ठाञ्जियदा जू वन्नी वर्यात्रवर कि य।।১০।। অপরাজিত। শিকা॰ দদ্যা-बीला८ भन नमन्जि । जानू जन भुनानाह वन्नीकत्रण मूखम् ॥ >> ॥ ठजू:विश्वकनाः (शुकाः कामभाजि वणीकदाः। भानिक्नाम्। जीगाः अभार्यताम इंनीक्द्राः॥ ३२॥ द्वाठ-ना नागनुष्ठाणि वित्तनुष्ठः नियन्दः । ब्रक्कम हेन्स्नरिक्षद जिलाकन बग-ष्णा ।। ১० ॥ मुत्रालाका वहा **लह**ै कक्षमक भगवावती । जिन्देशनन সংযুক্ত যোনিলেপাৎ বশো নর: ॥ ১৪ ৷৷ নিম্বকাপ্তস্য থ্পেন প্পথিত্বা ভগ জিব:। সুভগা স্যাৎ সা চ ক্দু পতি मामा ভবিষ্যতি॥ ২৫॥ মা-श्वि नवनी उक्ष अध्य अध्यक्षिका। সৌভাগ্য ভগলেপাৎ স্যাৎপত্তি र्मात्मा ভবেउना ॥ ७५॥ भक्ष द्व-ক্তানি প্স্লাণি পৃথগুাত্যা সমাহ ति । **ज**क्त्मन मनायुक माञातः ক্তসমন্বিত।। পুষ্ণেণ তুস পিঞ্চা চ রোচনাযা• সমেকত:। ह्रिया शू॰ সা क्छा कृषु जिलाका श्य वनीकद्रः॥ ১৭।। वृक्षर छी जु भू स्त्रग यान भान বশীকর: ॥ ১৮ ॥ ওঁ গণ গণপতযে স্বাহেতি। অয় গণপতে মক্সো খন विष्ठाशुरायकः । इस मश्च अरुजुक জপ্তা বন্ধা শিখা তত: ৷৷ ব্যবহারে क्यः नाइ भंड कानामृगाः नियः ।। ১৯।। তিলানান্ত ঘৃতাকানা• কৃ कानाः कृष् (श्रायतः। चाही खद्ग-मर्मुख बाबा वना। खिं जि मिं तेनः ॥ २० ॥ र्श्वाकात्रः निवनर्गक शुक्तः স্र्याप्रममुश्राज । जीनाः ननारि वि-ন্যস্য বশ্যভাণ নয়তি প্রবণ ॥২১॥ যৰ জুহ্যাদযুত শুচি: পুযতমানস: 🔏 । দৃধিমাত্রে সদা তস্য বশমাযান্তি

याविजः ॥ २२ ॥ मनः निवा भण-ৰঞ্চ সগোরোচন স্বস্তুম । এভিঃ কৃতে চ ভিলকে সদা দ্বীবশতা মি-यार ॥ २०॥ त्रश्रादा ज्ञ्जाकः সিতাপরাজিতা বচা । তেনৈব তি-লক কৃষা ৰৈলোক্য বশতা মিযাৎ ॥ २८ ॥ গোরোচনা মীনপিত্ত মা-ভ্যাঞ্চ কৃতবৰ্ত্তিকাণ। য: পুমাণ স্তি-नकः वर्गाचामश्खकनिष्ठया ॥ नः করোতি বশ সর্ব তৈলোক্য নাত্র সংশযঃ ৷ ২৫ ৷ গোরোচনা মহাদেব ঋরুশোণিতভাবিতা। ততঃ কৃতাह তিলকামানব• य• নিরীক্ষতে। ত-**ঞ্চ সর্ব॰ বশ্ব॰ জ্**র্য্যান্নাত্র কার্য্যা বি-চারণা ৷৷ ২৬ ৷৷ নাগেশ্বরঞ্চ শৈলেয়• ত্বক্ পত্রঞ্হরীতকা। চন্দন কাপ্ত সুক্ষেলা রক্তশা লিসমন্বিভা॥ এতৈ ধ্পো বশকর: ম্রবাণ ইবেশ্ব ॥ २१॥ द्रिकाल महाएव भार्वजी পি্যশঙ্কর। নিজশুক্র গৃহীত্বা তু वामङ्ख्य यः भूगान् ॥ कामिनीह-রণ বামণ লিম্পেৎ স স্যাৎ দ্রিযাঃ शिषः। २৮ ॥ रेमक्रवक महाराव भाः রাবভমল॰ মধু। এভি লিপ্তিভ লি-, क्र·रेव कार्तिनीवणक्रखरबर ॥ २०॥ পুল্লাণি পঞ্রক্তানি গৃহীত্বা যানি कानि छ। उथुनक श्रियङ्ग्रक भिष्यः

(मकायागड:॥ यानन विश्वविक्रमः কামিনী বশতা মিযাৎ। ১০। ইতি जाक्ए १४०। १४४। १४४ व्यव्यायाः ॥ 🗱 ॥ व्यथानाट जः-পুৰক্ষ্যামি বশীকরণ মুন্তমণ। যেন বিজ্ঞানমাজেণ মন্ত্ৰা: সিদ্ধ্যন্তি তৎ क्कगार ॥ भुक्तिमा॰ कान्नरयंत्व भाषान त्रज्ञात्र है। भाषा । मर्मानि मार्गम् शुक्रिमा नित्व ।। হরি তাল পলার্জিঞ্ হরি দু। চূণক তথা। গর কৃত্বা সার্ভ-रुख ७व नि.क्षिश्य मुन्हवि । क्र[्] ক্তাদন তত্ত্ব দত্ত্বা বিশেৱন চন্য নসং। চতুর্দিক্ষু মহেশানি প ভাকা বিনিবেশ্যেৎ ৷৷ রক্তাসনে চোপ-বিশ্য পূর্বাস্যো জপনারভেৎ। পূ काया नियम (पवि कानीहि नगम ন্দিন।। ভিলপ্র ঘট ভক্ত স্থাপথে खब पिनिकः । भागभुविश्वास्त्रम भागान् मः इतिराष्ट्रवाः ॥ व्यवः कृ षः भूकियिषा भुवालमालगा कल्य । रमनारमुबालन-नुरगगार्श छ विकास ।। भूगवः भूबंगूहार्यः भाषा र्वा अ॰ वि शेषकः। का ष् ष्ट्राकिनी युक् वानकर्लमु ज्विक ॥ छछ। ब्रक्किन द्वाहाम् ७ ७ मन्डवः । नाष्ठ्रनाम ७: ठा न्राम् दम्मानम्

७८ गत्र ।। वङ्कायाविष[्] मॅट्डा करनम् नगर्मुकः । मनाः नामिनु-नारान (स्थामानी क नगाहातर ॥ পুৰ্বা হাৰিব্যাদী শুচি ভূৰি জিতেন্দ্র:। পুতি:কাল সমার-**भ्या अंत्रिक्ष के अंत्रिक्ष अंत्रिक** बार्ष्ठ (ररविण ईं निष्द्र कित्न भूट । खाञी भूश्रम् (हारेमन वन्ययमाव সংশবঃ॥ কপুর মিশ্রিত ভোগে স্ত-र्भरयद्भद्रस्वजाः। भूवं भूगव मुक् ত্য চামুখা পুরদেকত:॥ তর্পবাম্য-विजायां अन्य कानी हि मुनरित । व्यविनय विश्वासन मण्डमी भेद्रास्य তা া দিকি: পুযোগাদেবেশি ভাষ-তে নাত্ৰ স'শ্বै:। অভিযেকণ ভতঃ सर्योऽ **শঙ্করি প্রা**ণবল্লভে ॥ পুণব-ঞ্ মছেশানি চামুগ্ডা তদনন্তর। অ-ভিবিকামি তৎপক্ষাৎ হৃদন্তেনা-**ভিবিক্ষবে** ।। उদ्দেশা শেন দেবেশি বান্ধণান্ ভোজবেত্তদা। এবং কৃতে মহেশানি বশীকরণ মুত্তন ।। জা-या नावनामार्चः मञ्जः मञ्जः न সংশযঃ। কানতুল্যক নারীণাং রি-भूगाः भूमताभगः ॥ यावक्कीविज-পর্য্যন্ত অরবাণ ইবেশ্বরি। জাযতে নাত্র সন্দেহঃ সত্যু স্রগণার্চিতে ॥ 🗱 ॥ খেতাপরাজিতামূল পেব-

যেদ্যেচনাযুত ৷ শতেনামজিত কৃত্বা ভিলক কার্যেক্তত: 11 ব**শ**-বেয়াত্র সন্দেহ: সত্য সত্য ম-(श्यक्रि। हन्मुन्दर्य) यमि वृथा उना নিয়ন ভাগুবেৎ ॥ রক্তবজেণ চামু ণ্ডা॰ ভোষযেদ্বহুযত্নতঃ। সুবর্ণ• দ-ক্ষিণা দেয়া বিক্তানুসারত: প্রিযে ॥ जान्रास महनी न्बा कर्गा-खन्र । वदानरन । **शक्**षिन भूर्यात्मः ণ রাজান বশ মান্যেৎ ॥ ভব পুীত্যৈ মহাদেবি কথিত ভুবি पूर्व छ । इंछि व्हबीब उख ॥

বশীভূত: ত্রি বশ্যতা পুাপ্ত:। অ-বশো বশো ভবতি ইত্যৰ্থে দ্বিপু-ত্যবেন নিয়ন: ॥

বদীরঃ পু॰ গ্রন্থলী। ইভি क्रोध्यः ॥

বশ্য ক্লী লবছ । ইতি শব-ठिन्मुका ॥

বৃদ্য: ত্রি আয়ন্তভাণগত:। ডৎ-भर्यप्रयः । भूरायः २ । इंडामद्रः ॥ বশ: ৩। ইতি শহরত্নাবলী।।

বৃশ্যকা ন্ত্ৰী বৃশ্যান্ত্ৰী। ইভিশ্ম-ब्रङ्गवनी ॥

वाथ । इंडि कविकल्लक्ष्मः ॥ ব্ৰ বষভি। ইতি দুর্গাদাস:॥

ব্ষট্ ব্য দেবোদ্দেশ্যকহ্বিস্ত্যা-गमञः। ইত্যমর:॥ बाहा (मु)विष् বৌষট্ বষট্ স্থা এতে পঞ্শন্য (मवहविर्मात विश्वभूथ एउ) वर्ड **ए । एन्वाय इतिरयामान एन्व**र-विनान ७७ (मवा इन्मान्यः। ज्ञ পি তরো দেবতা ইতি মৃতে স্তেপি দেবা:। হবিদান ইভ্যানন এতে মন্ত্র। ইতি স্চিতং। ইতি ভরত:॥ वक्ष्रेकातः भुः प्रत्वाष्ट्रभाक्रयागः । তৎপর্য্যায:। দেবযক্তঃ ২ আহ তি: ৩ হোম: ৪ হোত্র ৫। ইতি হেমচন্দু: 11

बर्वेड॰ बि इंड॰। इंड।बंदः ।। व्यापी इंडड रक्षरा उर न्याधियु वयर्क्ड । इंडि नद्रवावनी ह।। বৃষ্ক ড গভৌ। ইতি কবিকল্লন্দম:।। ক্লিপি বট্। ড বয়তে। ইতি দুর্গা-म्बनः॥

ইত্যমর টীকাষা রাম্মুস্ট ধৃত माक्टायनः॥

बन्धा जी वनीज्ञानाती। তৎ- বয়यगी । जी চিরপুস্তা গৌঃ। ই-পর্য্যায়ঃ । বশগা ২ বশাস্যা ১ বয়্বধিণী ∫তামরঃ॥ বয়তে পরিকা-রশ্যক। ৪। ইতি শবরত্বাবলী।। মতি বস্ক্ষ শিচরকালীনবৎসঃ

नानी उथः त्रव एक्रक्शयाना বৎস ইতি হোষ: তদ্মোগাৎ ব-ऋषिगी निकाकामिछि **इन। व**द्यय-নীতি পাঠে গোতৃণেত্যাদিনা পা मानिवाद नः ननानिवानीन्। मुव्र মুষভী গবেষিত বন্ধবিণীতি মুৰ্দ্ধ न्यमाथा गरमि इः। ইতি उर्छे। कायाः ভরত:॥

বস ক স্নেহ ছিদোষ্চ। ইতি কৰি क्लुक्मः ॥ (युरु हेरु श्रीजि:। क বাসগতি বন্ধু:। চকারাৎ ববে চ। ইতি দুর্গাদাস: ॥

বস য উ ইর স্তম্প্রে। ইতি কবি-কল্পদ্রমঃ।। য বস্যতি। উ বসিত্ব। वद्या। इत्र व्यवम् व्यवामी व्यव-সীৎ। অমাৎ পুৰাদিত্বান্নিত্য ড ইভ্যন্যে। স্তম্ভ ইছ নমুভারহিতী-ভাব: ৷ যো ৰস্যত্যবিশ্বিতি হলা-यूथः। ইতি দুর্গাদাস:॥

বস ঐ ঔ নিবাসে। ইতি কবি-कन्नक्रमः॥ ये উन्तराटा छे व्यवादः नी८। ইতি দুর্গাদাস: ॥

বস ল ড স্তো। ইতি কবিকল क्तः ॥ छ्जितिङ आहारनभूर्वक आद्रान । व ७ वरस (वाकः वसः। इेजि. मूर्गामामः॥

वकनः इं ७ थ्याजः। २४ ७ गए। वन एक वाम। इं ७ कविकन्नकमः ॥ বস্বতি। ইতি দুর্গাদাস:॥ বসভি:) জী বাস: ॥ যামিনী ॥ वनजो ∫ निक्जन•। ইভি मिहनी।। বসন জী বস্ত্রণ। ইত্যমর: ।। ष्ट्राप्तन । इंडि (मिन्ती ॥ निवा-मः ॥ **जीक**ही ज्वन । इंजि नद-ब्रङ्गावनी ॥

> जी जीक्षीज्यन । यथा। সারসন সারশন বসনা বশনা তথা। বসন বল্পনঞ্জি জীক-টীভূষণে ভবেৎ ॥ ইতি শব্রত্না-वनी ॥

বসম্ভ: পু॰ অভিসার:। ইভি শব-রত্নাবলী।। ঋতুবিশেষ:। স চ হৈত্ৰ বৈশাখ মাসদ্বৰাত্মক:। যথা । मध्य माधवण वामस्रिकावृजुः। ইতি মলমাসতভ্বগ্তা শুভি: ।। তৎপর্য্যায়ঃ। পুষ্লসময়ঃ ২ সুরভিঃ ০। ইত্যনর: ॥ মধু: ৪। ইতি শব্দ-बङ्गावनी।। **भाषवः ৫** कल्लः ७। ইতি क्रोधदः॥ अञ्जाबः १ भूम्रामः ৮ शिकानमः ১ काष्टः २० काम-नथः ১)। उৎकानीन बनखगाः। क्षायवः। अध्यवः। क्षक्षवः। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ 🗱 ॥ অস্যাধি-ষ্ঠাতৃদেবতোৎপত্তি র্যথা। মন্মপ উবাচ। করিষ্যে **୧३**॰ তব বিভো वहनाक्षत्रस्माहनः। किन्छ स्यासि श्रहाजः (न ७७: काषाः ख्वान् गृक । মযা সংমোহিতে শঞ্জে যযা উ न्धानुत्माहनः। कार्याः मत्नात्रमाः কামা ভিন্নিদেশ্য লোকভূৎ।। ভা মহ• নহি পশ্যামি ব্যাভস্যানুমো-হন । কর্ত্তন্য মধুনা ধাত স্তব্যোপা-यः ७ जः सङ् ॥ भार्काश्वर উवाह । **এर॰ वाहिनि कम्हरर्ल शाउा (काक** निजामहः । कया मःसाहनीया 🍳 য নিতি চিন্তা॰ জগাম হ ॥ চিন্তা-বিষ্টস্য ভস্যাথ নিঃখাদো যো বি-নিঃসূত: ৷ ভ্ৰমান্বসম্ভ: সংকাত: পু-স্বব্যত বিভূষিতঃ।। চ্তাক্রাণ্ডৎ কলিকা॰ বিভুজুমরসংহতি। কি-भुकान मात्रमा त्राक भुकृत्व हेव भारतः ॥ (भाग द्राङ्गीव ज्ञानः कू झ जामद्रामकनः । माक्ष्या दिखा थं अमाम भुडियाम्यः मुनामिकः ॥ ना वहू विभाव खं: नागन म कि उ मूर्क जः । मक्तां भूमानि मन्भः मखनवर मिखिनः ॥ भुमखनाद्रगणि विखीर्ग क्रयहनः। भीनस्तायउज्जः क होत म्त्रयूपाकः ॥ मृत्रखाक कही 🚓 🖁 : কদুণীবোমতা সক:। গ্রহরু: शीनवकः मः भूनः महनक्रियः॥ छ। म्रम २० मगुर भाष मण्या अमू মাকরে। ববৌ বাযু: সমুরভি: পাদ-পা অপি পুদ্ধিতা:॥ পিকান্চ নেদু: **गउँउ: १५**म: मधुद्रस्ता: । भुकृहा পদ্মা অভবন্ সরস্য: স্বন্ধরা: ।। ইভি কালিকাপ্রাণে ৪ অধ্যায়: ॥ 🗱 ॥ रुद्राभार्यकारण याम् क्या-नि यथा। मधु क **ल**कः उकर्य यन्। छ-न्। विस्ताहत्। उ८ मृग्त सहा जान निडाः जाताहिङ भूनः॥हम्भकान् किमशानाशान् कक्गान् भाष्टेषाः छ-थ। नागरकनात भूमागान् कि मुकान (इडकान् वकान्।) माथ**ी म**क्लिका **भर्गमात्रान् अ**कवकाः खथा। উৎফু স্লাভি তত্রম যত্র ভিপ্ততি বৈ হর:।। সরা সূৎ ফুলপদানি বীজ্যন্ম-लयानिताः। मूगिक्ष क् उवान् यञ्जार व्य डीव भक्षत्राभुभः ॥ लंडाः मर्बाः **जू बनत्त्र। न् उनाळ्द्र अक्ष्याः . वृक्षान्,** চিব্ন ভাবেণ বেষ্ট্রখন্তিফা তত্র চা। তান্ वृक्षाः का मृश्राचाः रेडः मृगिक्षः अनी द्रोतः । मृष्टुं का मवन्तर वारकः न ভৰ মুনি রপুগত। তদ্বণা অপি লো-क्नि नाना करिया मुल्ला क्रिया द्रमा ख्य मुद्राः मिका (य य ठानि उ-পোধনা: ৷ ন তস্য পুনরস্মাভি দৃষ্টি (नाष्ट्रम) काव्रवः । कांवः न सक्छ

कान कारगान्य मिन नहरः ॥ इंडि कालिकान्द्राल १ व्यथायः ।। 🗱 ।। वमाल वर्गनीयानि यथा। मूब-ভৌ দোলা কোকিল মাৰু ভ সূর্য্যগ⁻ তি তক্ দলোভিদা:। জাতীতর भुञ्जहराम्मञ्जरी जुमन्यकाताः ॥ ইতি কবিকল্পণভাষাণ পূথম স্তবকঃ ॥ 🗱 ॥ यद्भागान्तर्गङ्खिङीरद्वागः । **যথা।রাগা: যডেব তু প্রোক্তারা**: গিণ্য ক্সি-শদেব তু। ভৈরবোথ ব जन्र नहे नात्रायन खल्बाहानि ॥ **७ म**ऽ शक्त्रागित्। यथा। व्यान्ति। বিভাচ দেশাখ্যা লোলা পুথম-মঞ্জরী। মন্দারী চেতি রাগিণ্যে वम्हम् जनानुगाः ॥ चम् धानः यथा। निथि खिरार्शह यव क्र हुए: भूक ন্পিক চ্তল হাক্রেণ। ভুমন্মুদা বানমনোজ্ঞমূৰ্ত্তি মতক্ষত্তঃ স বস-स्त्रागः॥ व्यम् शानमगर्या यथा। শ্রিপঞ্চন্যা: সমারভ্য যাব্ৎস্যাছ্-यन॰ হরে:। তাব্দসন্তরাগস্য গান मुकः मनीविज्ञिः ॥ इति मनीज-मास्यापदः ॥ कवानाथम् ज जन् युप्तित्ता रथा। आक्रुनी > गमकी ২ পঠমঞ্জরী ৩ গৌডকরী ৪ খানক-লী ৫ দেবশাখা ৬ ॥ হন্মক্সতে হি क्लानद्रागन्यनामाता रुम्राही

পুণ্রা:। কিন্তু তেবাণ মধ্যে বিভা-সন্থানে হিন্দোল ইতি লিখিত• **৷৷ সোমেশ্র**মতে তস্যবড়াগিণ্যে यथा। (मणी) (मविगदी २ देवताही छोिषका ८ विन्छा ६ शिक्ता-লী ৬ ৷৷ ভন্মতে অস্য রাগস্য রাণিণীসহিত্স্য বসম্ভর্গানস-**गयः। ই**তি সঙ্গীতশা**द्ध•े।! # ।।** ভালবিংশব:। যথা। জযমস্ল গ-क्षर्व भक्त्रन्त विভन्नभाः । त्रिष्ठिः তালো বসম্ভদ্য জগজুম্পো হথ गाक्ष क्रिजािक ॥ वमञ्जाल কর্ত্তব্যা নগণো মগণ স্তথা। জগ-बुल्ल स्क्रेन्ट्रका विद्रामास्य थ-षय ।। ইতি সঙ্গীতদামোদর:।। **वमस्रकः भृ॰ भ्रानाकभ्राखनः।** ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

বসম্ভস্মা: পু বৃক্ষবিশেষ:। যথা
। বসম্ভস্মা: সেলু: শ্যিতো দ্বিজস্থাসিত:। ইতি শ্বমালা।।
বসম্ভস্মাকর: পু ঔষধবিশেষ:

শঙ্গ পুনাকরঃ পুণ ওববাবলেবঃ
। যথা। পুবাল রস মৌক্তিকাম্বর
মিদণ চতুর্ভাগভাক্ পৃথক্ পৃথগথ মৃতে রজত হেন তো দ্ব্যংশকে।
অযো ভূজগ রক্ত বিলবকণ বিমদ্যাথিলা শুভেহনি বিভাবযেৎ
ভিম্পিদণ ধিয়া সপ্তশঃ। দুবৈ

বৃষ নিশেক্ষরে: কমল মালতীপু-ञ्चरिताः भगः कमित कन्तरित मन्तर रिजननाजुऽच्हरितः । यमस्यमूगाकः রো রসপতি দ্বিলো ২শিত: সম-खगम्झ फुरवर किल निकानुभारिन রয•।। ইতি বৃদ্ধযোগতরঞ্জি।। वमञ्चारायी मू काविनः। इंडि (किटि ॥ বসম্ভল স্ত্ৰী ৰাসন্তীলতা। ইতি রাজনিঘণ্ট: ॥ ৰসন্ততিলক জ্লী চতুৰ্দশাক্ষরপা-महत्माविष्गवः ॥ भूञ्जविष्णवः । যথা। জ্ঞেশ বসন্ততিলক ও ভ জা জ গৌ গঃ। ফুল্ল বসন্ততিলক जिलकः बनाल्या नीना**लदः लिक**-হল কলমত্র রৌতি। বাত্যেব পু-ম্লসুরভি মলবাদ্বাতো যাতো হ রি: স মথুরা বিধিনা হতা: यः॥ ইতি ছন্দোমঞ্জরী ॥ 🗱 ॥ ঔষধবি-(भवः। यथा। अकात्रन् पर्न निः শ্বব বিশ্ব শক্ত চুৰ্ণ করঞ্জসহিত মথিতেন পীত'। নৈব পুরোহতি भून र्थरबः सरहरा स्रोम वमस তিলকৈ রপি কল্পকল্প•॥ ইতি বৃত্ত-ब्रङ्गावन्तराः अम्बद्धागिविष्ट्रमा ॥ **শ্ৰসন্তঃ পৃ• আমু**বৃক্ষ: 11 কো-কিল: ॥ পঞ্মরাগ:। ইতি বিশ্ব

(मिषित्री।। বসন্ত জী পাটলীবৃক্ষ: ॥ মাৰ-বীলতা। ইতি মেদিনী।। গণিকারী ।। शिकी। इंडि द्राजनिर्घण्टः॥ বসভজ: পু॰ আমুবৃক্ষ:। ইভি नक्याना ॥ वमसमर्थः भू॰ कामरम्यः। ইতি र्नायुवः ॥ **दम। जी भा•मनु**ख्यशाङ्बिल्यः ৷ ইত্যার: ৷৷ মাংসরোহিণী ৷ ইভিরাজনির্ঘণ্ট:।। অস্যা বিবরণ (सपः नाम मुखेवाः ॥ বসাঢ্য: পু॰ শিশুনার:। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ ॥ बिनः भुः वननः। ইजुर्गाहिः (कायः॥ বসির জী সামুদুলবণ ॥ গজ-পিপ্ললী। ইতি ধরণ্যমরটাকে।। বসিষ্ঠঃ পু॰ বশিষ্ঠমূনি:। ইতি দ্বিৰূপকোৰ: 11 वमू क्री ब्रङ्गः॥ धनः। इंडामदः॥ বুজৌষধ।। শ্যাম। ইতি নেদিনী ॥ शाहेक । इंडि विश्वः ॥ कल ।

इं जिनिका उरको मून । मूना दिवृद्धिः॥

त्रिः। गगरित् अतिरम्भः। ३७**ऽ**-

गद्रः ॥ जन्छेमःथा उः । यथा ।

वजूः शुः वक्व्कः॥ व्यननः॥

श्रात भुतक लामक विकृ किता निता १ननः। পुज्रवक भुजानक বসবো হঙ্টো ক্রমাৎ স্তাঃ।। ইতি ভরত:।। দক্ষে। দ্বিতীয্জন্মনি ये মন্বন্তরে অসিকুগ়া পত্ন্যা বন্তি ক ন্যা জন্যানাস। তাঃপুজাপতিভেগ मखवान्। धर्माय मना । जानाः ना भानि। ভानु लीया कन्नम् यानि विश्वा भाषा गक्षी वमु म् कृषी नक्ष्मी । আসা সংখ্য বদো রঙী বসব: পুত্রা যথা। দোশ: প্রাণঃ প্রুর: অর্ক: অণ্ন:দোষ: বাস্তঃ বিভাবস রিতি ।। দ্রোণস্য অভিমত্যাণ পর্যাণ হর্ষ (नाक ভरापयः भूबाः।)। भूग न्। উद्ध्वराः होशूः नश्नागः भूदाकवण्ड। २। धुतमा थात्रगाः " भुद्रेः भूषः। ०। व्यक्ना वाननायाः **छर्यादयः भू**थाः । ८। चारा र्वामा र्थाद्रायाः मुविनकाम्यः भूषाः। ७। (मायम् अवर्य)। भिभूमाता इति तःभः। ७। वास्त्रा त्राक्तिन्रम्।। বিশ্বকর্মা। বিশ্বকর্মণঃ পুত্র শ্চাক্ষু-रका मन् ब्रज्य। विरच नाध्या मताः जुडा: । १। विভावस्मा क्यायाः ৰয়: পূত্ৰা: ব্যষ্ট রোচিষাতপ না মান:। ৮। ইতি শ্রীভাগবভনত ॥ 🗱 ॥ मञान्द्रत् चाह्यो वमत्वा यथा

। খর: ১ ধুর: ২ সেনি: ০ সাবিত্র: ৪ অনিল: ৫ অনল: ৬ পুত্ৰ: ৭ পুভাদ: ৮। ইতি মহাভারতে मानक्षर्यः ॥ जिमित्र। जामा धुरुक (मामक ध्र रेक्टवानित्वा १नवः। পুরুষশ্চ পুভাসশ্চ বসবো श পुकीर्खिजाः॥ जाभम् भूत्या रिव-**७७** : मुनः मुगस्ता धृनि खेथा। धुन বস্য পূঞা ভগবান্ কালো লোক-भुकालनः ॥(माम्म) जगवान् वर्षा বৰ্চমী থেন জাযতে। ধ্রস্য পুগ্রো দুবিশো হুতো হব্যবহ স্তথা॥ ম-(नाष्ट्रवायाः नित्रमः भूगापा १० রমণ স্তথা ৷ অনিলস্য শিবা ভা র্য্যা ভদ্যা: পূত্র: পুরোজবা: ।। অবিজ্ঞাতগতিশ্চৈব দৌপুতাব-নিলস্তু। অগ্লিপএ: স্নার্ভ শরস্তয়ে ব্যজায়ত।। তস্যা শাথে। विभाशकारेनगरमयक म्डेकाः। भुज्रुवम् विदूः भू धः अविः नामा ह (मवला। हो भूटी (मवलम्याभि क्रमावस्त्री मनीवित्ती। वृङ्गाउण ভগিনী বরস্ত্রী বুক্ষচাঁরিণী।। পুভা-সস্য তু সা ভার্য্যা বস্নামপ্রমস্য চ । विचकर्या महाजाग उत्राः कः জ্ঞে পুজাপতি:।। ইতি বহি পুরা॰ ्रा कन्मानीय भुजामर्ग नामायायः किर्या ४८ व्यव्रायण्ड ॥ स्वा खाकुः ॥ द्राका। इंडि (मिनी ॥ धना- विशः । इंडि विषः ॥ माधः । इंडि व्यदः ॥ माधः । इंडि व्यदः ॥ भीडमूमः ॥ वृक्षः। इंडि व्यव्यक्षः ॥ शूक्षति । इंडि विषा अर्वे मृत्रामृता विवृश्खाः । इंडि विषा अर्वे मृत्रामृता विवृश्खाः । इंडि विषा अर्वे मृत्राम् । भू क्षा मृत्रा । विश्वा मृत्रा । विश्वा मृत्रा । विश्वा विश्वा मृत्रा । नामकत्र । विश्वा । विश्वा । वृज्ञ च्रा । व्यक्षः व्यक्षः । व

बगुः जी मीशिः॥ वृष्कोषथ॰। इंडि नद्रज्ञावनी॥

यम् वि नथूबः॥ मृहः। ইতি हिम-हन्दुः॥

বসুক ক্লী সাম্ভবিলবণ। ইত্য-মর: ॥ পাংশবং ॥ বাস্কং। ইতি রাজনির্ঘটি:॥

वमुकः भू॰ व्यक्तृकः। ইত্যমরः॥
निवमल्ली। ইতি মেদিনী॥ পুল্লবিশেষः। স তু শ্বেত রক্ত ভেদেন
দ্বিষিং। তৎপর্য্যায়:। বসু: ২
শৈষঃ এ বকঃ ৪ শিবমল্লিকা ৫
গাশুপতঃ ৬ শিবমতঃ ৭ সুরেষ্টঃ

বসুদে

৮ निवामश्रदः २। व्यम्प्रधाः । करूपः। ভিক্তपः। উकष्ः। পাকে भीउदः। मीलनद्रः। यक्षीर्न वाज-গুলানাশিত্ব। খেতস্যরসায়নত্ত্ব-🖚। ইতি द्राजनिर्घण्टः ॥ ৰসুকীটঃ পু• যাচকঃ। ইভি হারা-वनी॥ বসূছিদা জী মহামেদাবৃদ্ধ: ইভি ब्रञ्जाना बाकनिर्यन्ते मह ॥ বসুদঃ পু॰ জবেরঃ। ইতি খনদশন্দ-मर्मनाए।। धनमाउद्रि वि ॥ वमूर्तियः भू॰ **टा**क्ष्कनकः। ७८-**शर्यायः। यानक**मृन्मृ ভि:२। ইত্য-মর: ।। শ্র: ৩ কৃষ্পপিত। ৪ । ইভি **भद्र**द्वायंत्री॥ अत्र विवद्रगः स्था। नात्रायगछेवाह। कण्डारमा वज्रहरूव-**भ्रह (हर्वजाला ह (हर्वजी । भू बं**ल्प) কলেনৈৰ সংপাপ এছিরিং সূত্ৰ ।। (रवमी ज्ञादिकायाः वमुप्रदा महानज्दा उत्र अस्ति (हर्क वारयामात्र पून्यु जि॰ ॥ व्यानकक मरारुष्टाः श्रीरुत र्जनकक उ । সন্তঃ পুরাতনা তেন বদ্ভ্যানক मृनमृ ভि॰ ॥ ই जि युक्तरिवतर्स्त 🏻 कृष्म-जन्यः ७१ यथ्। यः वङ्गिनु द्वानकः।। বসুদেবতা স্ত্রী ধনিধানক্ষত ।ইতি (इम्हिन्दुः॥

त्रमूरमवज्ः भु बिक्षः। ইতি (रुमहन्मुः॥

বসুধা স্ত্রী পৃথিবী। ইভ্যনর: ॥ বসুধাথজ্জুরিকা স্ত্রী ভ্থজ্জুরিকা । ইভিরাজনির্ঘণ্ট:॥

ৰসুধারা জ্ঞী জিনশক্তিবিশেষ:। उर्भिग्रायः। जात्रा २ महाञ्चीः ० ওক্ষারা ৪ স্বাহা ৫ গ্রী: ৬ মনোর-भा १ लादिनी ৮ बरा २ व्यवहा >• শিবা ১১ লোকেশ্বরা ১২ আত্মজা ১০ খদুরবাসিনী ১৪ ভদু৷ ১৫ বৈস্বা **७१ नीलमबर्खकी ७१ म**िंद्द्यनी ४৮-মহাতার৷ ১৯ ধন দদা ২০ ত্রিলো-চনা ২১ অলোচনা ২২। ইতি ছেম-इन्द्रः ॥ व्यवज्ञभुत्री । ইভि मद्रः भाना।। वृक्षिणाच भूई कर्डवा (ह-দিরাজবস্দ্দেশ্যক অভ্যলগ্ন ঘৃত-थात्रा। यथा । इत्न्हागभित्र निर्दे কাত্যায়ন:। হড়ে। লগ্না• বসো ধা-রাণ সপ্তবারান্ ঘৃতেন তু। কার্যেৎ পঞ্বারান্বা নাতিনীচাং ন চো हिं अ॰ ॥ व्यायुद्मानिष्ठि नास्त्रर्थ॰ ৰপ্তা ভৰ সমাহিত:। ষ্ট্ৰ্য: পি ত্ভঃ उपन् भाषान म्लक्सर ।। वरमा (किन्द्राजम्) वरमा धादा নিভি বসোর্ধারাধিপাতেনেভগুদি पर्भानाय चलुक् मभारमरेनव भुर्याः

गः कर्वत्रः । ইতি मुष्कि खु॰ ॥ 🕸 🛚 সামগানা• ভৎপাতন মন্ত্ৰো যথা 🛚 যন্তৰ্চো হিৰণ্ডস্য বদা বাৰ্চা গৰামূত । সত্যস্তুক্ষণো বর্চন্তেন মাসং সৃ-कामिन।। #।। यज्वा॰ यथा। वरताः পবিত্র মৃসি শতধার বলো: পবি-ত্র মসি সহসুধার দেবজু৷ সবিভা পুনাত্ বসো: পবিত্তেণ শতধারেণ मुद्दा कामश्क । इंडि माष्ट्रभाषान-**७ वुः ॥ श्रा अया क्रिनाः यथा । अभन**े শ্বর আগছন্তী ভূরি থারে প্রস্বতী ষ্ সপুষাতে সুক্তে শ্চিব্তে। রাজন্ত यमा यमा ज्वनमा जामम বৈত নিঞ্চিত ধন্ননুক্তণ ১৷ অন্যা ইব বনুত্তমে ভ্যাসূঞ্জনা অভিচাক-সীনি। ষত্ৰ সোম: শুয়তে যত্ৰ যজ্ঞো পঠতে ঘৃতস্য ধারা মধুমপ্লুবুধন্তে । २। घृ ठवठी जुवनानाम जिल्लायाः बी न्थी मधुम्य मूलनमा महावा-পৃথিবী বৰুণস্য ধর্মণা বিশ্বভিত্তে অন্নরে ভূরি রেভ**সা। ৩। শত**ধার মুৎসমীক্ষ্যমাণ বিপশ্চিত পি-ভর• কক্থানা অভিমদন্ত পিত্রো ৰুপছেত রোদদী পিপ্ত সত্য বাচ । ৪। শতধার বাযু নক্ষ-র্হিণ ন্চজুবেত্তে প্ভিচক্ষতে হবিঃ । य ह भूगेडि भुगहेडि नक्षि बुदुरर निध्यात्र । ৫। वरमाः शवि-জমসি শতখার বসো: পবিজ্ঞাস **ৰহস্থার: দেব**জ্বা সবিতা পুনাতু। বসো: পবিত্রেণ শতখারেণ সূত্রা কা-मधुक् । ७। मृष्कानिन्तरवात्रिः श्-থিব্যা বৈখানর মৃত আজাতমান্ন কবি সসাজ মতিথি জনানা মাস-द्याः भावः जनग्र (हवाः सार्।। १। ইত্যেতৈ ম জৈ সপ্তম্তধারা দ-দ্যাৎ। ইতি কালেদিঃ।। 🗱।। বি-শেষবসুধারা যথা ৷ ন্যুনা যা বহুতে थात्रा यानाट मर्लिन मा भुजा। নাবিকা শন্যতে বিপুদুর্ভিক্ষ কলি-কারিকা॥ তুট্যতে বছনানা য. শন-তেচ হুতাশন । সর্বা হেম্বর্ণ। চ थाता ताकाविृद्धाय ।। সম্ভতা প-ততে य। ত তনো গ্রীব চ পাবকা। ভনেতি নৃপরাষ্ট্রঞ বসোধারা ন न न्यः ॥ नुगन्धि यह विनवः कृति कीं विविद्धिंत । भगाउन व সোধ রা যা সাল গব্য প্জিতা।। অভাবাৎ গবলাজ বা হোতব্য-ন্ত সংশাভন । য্ত কৌ দু পথো-श्राद्वा मद्यभोषा निवादिगी॥ वत्र-দুব্যু যুত্যাল্য মস্ত হবি কামি-कः। जम्र भावा नना (न्या वरमा र्थात्रा हि ना मुखा ॥ वृत्रुना मुर्ग हाः

(यन मत्कन ह अश्राज्यना। यया ह বিফুনা শক্ত কদেুণ চ সংস্থামযা।। वाजान्य चकाश्य धादायाह श्-भारिङ । (एवी मानिश्र मागाङा मर्वकामभुरायिका ॥ जन्मानु मि त्राह्ममु वः नार्धाद्राः भूभाउय । নাতঃ পরতর॰ পুণ্যু বিদ্যুতে নৃপ: সত্তন ।। বসোধারাপুদানস্য এফা-र मि यख्डावर । नृत्मगायुवका-स्मिन भूध द्वाका किगीयुना ॥ (नया ধারা সদা বৎস রিপুনাশায বদ্ধি-মন্। দুব্যাভাবে ঘৃতাভাবে নৃপ তস্করজে ভবে !৷ যদি নে৷ বৃহত্তে খারা তদা ছিদু ন বিদ্যতে। মহা व्यासिन भारत छ बाईमी नवसीयुष्ट ।। কার্ত্তিক্যাণ নাধ চৈত্রে তু চিত্রা-या द्वाहिनीयु ह। विमार्थाञ्च পুৰাতব্যা জ্যৈষ্ঠ্যা জ্যেষ্ঠম্য সত্ত-ম ৷৷ আষাত দ্বাদশী হোম অপ্তমী পূর্ণিমা নভে। নভসের রোহিণী বৎস চতর্থ্যা ভাদশীদিনে ॥ সং-ক্ৰান্তিৰ চ সৰ্বাসু গুৰু শৌৱিভবা-ज् ह। हन्द्र जूर्य्यानवारम्य भ्डिष्ठा यक्त मर्यात ॥ मरकाहृ ए भूरा ७ वता दश्रभूञ्चा ভिष्ठाता । भार्ग तुष्ठ-নিবন্ধে ত্শ্ভে বাক্যে তু দর্শনে ॥ গুহত্ত্যোপদর্গেষু ধারী দেব্যাঃ

णुं जावहा:। ७३° (गा वाहरकाः त्राः भाजमृष्टिन कर्यागा ॥ जम्र छः निष्ठारञ्जर्वा जनागा जङ्गागद्रा । इंडि (पर्वी भूतारा वरमाधातामान ०६ व्यथ्रायः ॥

বসুন্ধরা জী পৃথিবী।ইত্যমর:।। বসুপাণঃ প্ অগ্নি:। ইতি শব ब्रञ्जवनी ॥

বসুমতী ক্রী পৃথিবী। ইত্যমর:॥ বসুরোচি: ক্লী যজ্ঞ:। বসোক্চে: मः छायाभिकातन इम् भुकारयन निव्रवः। इं ि जिक्षाञ्चकोमून्। मृगािद् छः॥

বসুল: পু: দেবতা। ইতি ত্রিকাণ্ড-(শ্ব: 11

বস্তুষ্ঠ লী ৰূপ্য । ইতি রাজ रिघंकै:॥

বসুসেনঃ পৃ॰ কর্ণরাজ:। ইভি ত্রি কাওশেষ:॥

वमूहनी जी भावत्रभूती। इंडि नक्याना ॥

वमृश्षे: भू वकव्कः। इंडि द्रञ ग्वा॥

वमूर्षेकः भू वक्वृकः। ইতি वयकर्गः भू भावत्कः। ইতি न्यगाना ॥

वम्कः ज्ञो माञ्चित्रनवनः। इंडि वसमक्षा जी व्यवगक्षा। इंडि द्रावः (र्भाष्ट्रमु: ॥ वृक्शूझ॰ । इंडि

দ্বিক্পকোষ:।।

বন্ধ ড গভৌ। ইতি কবিকল্লজম:॥ प्रसुप्रका है जि पूर्गिन है: 11 किन-नक्। मूक्तन्। मथा ইত্যেক। शिश्र वर्षे। ए वऋछ। इंछि मूर्गानामः॥ वकः भुः अथायनागः। इति ज्दिन श्यागः॥

वक्षाः भृः अववागात्रभः। इज्जबहीकायाः ब्राम्बहः॥ वक्षवनी खी हिद्रभूम् जात्नी: । रे गुभवरी काया॰ बारुमू बरेः ॥ अ-म्। मुक्षछ्गाः। वक्रयिन्। जिल्हा-वमः उर्भागः वनकृ । इंडि ভাবপুकाणः॥

वक्षत्राहिका स्त्री वृक्तिकः। ই ভি श्रावनी॥

বস্ত ড ক বধে। ইতি কবিকলুজনঃ ।। ক ড বস্তগতে। গতি হি॰ সা যা-हतिशिं इमानाथः। इंडि मूर्गा-मानः॥

वदः पु॰ ছागः। ইত্যমর:॥ वंखक॰ क्ली कृष्विमलवंगः। इंडि (रुगम्मु: 11

त्राजनिघणेः॥

निर्घणः॥

वस्ताना जी व्यवस्थाना। ইতি वाकनिर्दण्टः ॥

ৰস্তথ: পু•্জী বজস্যদশা:। যথা
। জ্ঞিযা• বহুত্বে বজস্য দশা: স্থ্য র্স্তযো দ্বযো:। ইত্যমর:।।

বস্তানী জী ছ লাজীফুপ:।তৎপর্যায:। ব্ষণদ্ধাথ্যা ২ নেষাত্রী
০ ব্ষপপ্রিকা ৪ অজাজী ৫ বোকডী৬। অস্যা গুণা:। কটুরসত্ত্ব।
কাসদোষবিনাশিত্বং। বীজদাত্বত্বং। গর্ভজনকত্বঞ্চ। ইতি রাজনির্ঘট:।।

विष्ठः शृ को ना जित्र (श्वा जाः ।।

विक्र गुरु को ना जित्र ।। वर्ष्ठ का
हा स्यि जि ज्ञान्य शृष्ट विष्ठः । वन

व छ छ जो ना नी जि जिक् । मृजा
व्य वर्ष्ठ विषिः । विष्ठ विश्वान्याः ।

व्य वर्ष्ठ विषिः । वर्ष्ठ विश्वान्याः ना स्था निक्र क छः भवः । यः

प्रिट्ट मी यर्ज न ना प्रमृत्वानन

ना मकः ।। कषाय का व दिल्ल प्रां

निक्रः निगमा । ज्या वर्ष्ठ विश्वान्याः ।।

वर्ष्ठ जिः मृगामीनाः मृजान्यः ।।

वर्ष्ठ जिः मृगामीनाः मृजान्यः ।।

क्वान्यानना । अन्यानन । जम्म

भाजा विख क्षीद्रिजः ॥ भनक्ष्यः তস্য মাত্রা ভযাদর্জাপি বা ভবেৎ। অনুবাস্যস্ত কৃষ্ণ: স্যাত্তীক্ষাগ্নি: কে-वलानिली ॥ नानुवामाञ्च स्ट्रीमा-मिही जून खर्थाम्त्री। नाष्ट्रान्त्री-नान्वाम्याः मूर ब्रजीर्शामाम वृष्यू-তা:।। শোথ মূর্চা ংকচি ভয খাস कान क्रयाजूताः। (नवः कार्यः) भूवः र्नापि शाजु कि वृ कार्यनु किः ॥ नरेन দ স্তৈ বিষাণাগৈ মণিভি বা বিশ্বীয়ে । (नबः नाजी। उथाठ विश्वभुकात्म । নেত্ৰ॰ পথি ভণে বক্তে ভক্তমূলে वि-লোচনে। নেত্ৰ বন্ধে চ নাড্যাঞ্চ নে-**ত্রো নেতরি ভেদ্যবদিতি ॥ এ**ক্বর্যা-खु यन्नरं गावबानः यखकृषः। उछा चारभक यावचान माह हैन नि ত ।। তত: পর दारमञ्ज तक्तेन र्तिवरीर्घछ। युन्धि पु॰ कलायां छ॰ हिनुः कालाञ्च त्रमुकः ॥ यथा मः খ্যু ভবেরেত্র শ্লুক্র গোপুছ সরি-७ ॥ भूति ज्वा उठः कमार কৃশ । মুদ্দি দু।দি পুনাণ নেত্ৰ क्राम बद्धाय द्वार नवर्षाय उन्कृ বর্ষায় জ্রেয় । আত্রাকুষ্ঠনানেন भूल इन विश्वीयाउँ। कनिष्ठिक। পরীণাছ মণ্ডেচ ভটিকামুখণ ॥ পর विगार्श २व (होन्) । उज्ल

कर्निक एव ह कार्या जागाह उर्थकार । कर्निका भवामि वर्नद्र । कर्निका ছত্রাকারা গুদাধিকান্ত:পূবেশরো-ধিনী কর্ণিকেতি । কর্ণিকাকারত্বাৎ কর্ণিকেভি কথ্যতে । যোজায়ে ব্রত্ত विश्वभ वञ्जाह्य विशान छः ॥ मृगाज শ্তর গবা মহিষস্যাপি বা ভ বেৎ। বস্তি রিভিশেষ:। মৃত্রকো ষস্য বস্তিন্ত ভদলাভে ভ্চমান:।। कवाय ब्रक्तः मभृषु वेखि ब्राव्या पृष्ठा-হিতঃ। বুণবস্তেন্ত নের স্বাৎ শ্লুক महाकृताबिजः॥ महहिन् गृय्भक নালিকা পরিণাহিচ। শরীরোপ-हरा वर्ग वल भारताग्र भारत्यः ॥ इ-কতে পরিবৃদ্ধিক বস্তি: সম্যুগুপা-সিতঃ। দিবা শীতে বসন্তে চ স্নেছ-विष्ठः भूनीयरा ॥ भीषा वर्षा महर कारन ब्राखी म्रामन्यामनः। नवा-ভিন্নিঞ্জ ম**শ**ন ভোজযিত্বানুকাস ere ॥ भए भूहीक जनत्य हिशा (सृष्ट् भुरशकिज: । विश्रा (ভाहरन বস্তৌ চ। ৰূক্ষণ ভুক্তবঙ্কতা ২৩১৪• ৰল বৰ্ণঞ্চ হাপয়েৎ।। যুক্তসেই ম তো কন্তু॰ ভোজবিত্বানুবাসংহে। যুক্ত সুহ খথোচিত সুহ ভোজ্য ভোক্ষযিত্বা ইত্যৰ্থ:। হীনমাত্রাবৃ-ভৌ ৰন্তী নাতিকাৰ্য্যকরৌ মতৌ।। 🏻 অতিমাত্রী তথানাহ লুনাতিসার-कात्राको । উভৌবন্তী অনুবাসন निक्शार्थो। উख्या महार भेरतः **বস্তি ম্ধ্যমা স্যাৎ পলৈ জ্বিভি: !!** भनवायन श्रीमा महामूका भावानू-वामतन। 🗱 । व्यथ (गुरुवितः । শতাহ্ব। সৈদ্ধবাভ্যা চ দেয় প্রেছে চ চুৰ্ণক ৷ তথাকোত্তম মধ্যান্ত্যাঃ यह हजू वंग नायरिकः ॥ विद्रह-নাৎ সপ্তরাত্তে গতে জাতবলায় চ । ज्काभागानुवामशाय विख (र्परा) श्नुवा**मनः॥ अथान्**वामाः अञाङ मुकामूर्याद्वा भरेतः। ভোজियदा যথা শাস্ত্র• কৃত্ত• চ-ক্রমণ• ততঃ ॥ উৎস্টান্লি दिन्रूब॰ (याकराय (मु-হবন্তিনা। উষ্ণাম্বনেদিত উষ্ণাদুনা ন্নাপিত । সুগুস্য বামপার্শ্বেন বা-মজङ্বাপুসারিণ:। সঞ্চিতাপরজন্ধ-স্য নেত্র• স্থিপ্পে শুদে ন্যুসেৎ 🛭 👺 জ্ববিস্থা মূত্র বামহন্তেন ধা-त्रराष्ट्र । श्रीफरायम् किरादिनव सर् বেগেন ধীরধী: ৷৷ জৃম্ভা কাস ক্ষবা-मी•* विख्वा**ल न का**त्राय**्।** जि•-শন্মাত্রামিত: কাল: প্রোক্তো ব-ভে স্ত পীড়নে।। ততঃ পুণিছিতে। স্নেহে উত্তানো বাক্ শত ভবেৎ। स्कानूनः कद्रावर्ङ सर्ग्गाहारिकश

युड॰ ॥ এবা মাত্রা ভবেদেকা সর্ব बिदिय निक्रयः। निम्पाद्याद्ययः পু•সা মঙ্গুল্যা ছোটিকাথ বা ॥ **छर्बक**रब्राह्रोद्रग॰ वा वाड्यारखग॰ मृ-छ। दूरिशः । भुनादिरिकः नर्वगारिक र्यथा वीर्याः भूमर्गित ॥ अस्वीर्याः স্নেহাদি। তাডযেত্তলযো রেন• ত্রी• कीन् वाद्रान् मरिनः मरिनः । शिक्षाः रैन्हर ज्या (मानी भग्रा रिक्रावार ক্ষিপেত্তত:।। ক্লিচো শৈচন স্থপা-किंडाः न्र्वेवडाउरयष्ट्रशः। नय्राक भारठ खमा बीन् वात्रानू किला ख अ: ।। बाउ विश्वात जु ज अ: **श्व**र्या। नि पा यथा मूथ । मानिनः मभूदी যক মেহঃ প্তেচি যস্য তু ॥ উপ-দুবং বিনা শীঘৃং স সম্যগনুবাসিত: । উপাৰুবস্থানে উব চোৰাবিতি সূ-मुं अ भार्रः ॥ जीनीय नथ मायाद् স্নেহে পুত্যাগতে পুন: ৷ লঘ্ন ভা करम् काम ही श्री श्रिष्ठ न द्वा यहि ॥ অনুবাসিতায় দেয় মিতরে ২ছি সু (थानकः। धानः म्छी कषायः वा प्त्रह व्याशिख नामनः ॥ मृत्थाहक মুক্ষোদক। ব্যাপত্তি ব্যাধিঃ। অনে न विधिना वर्ष् वा अश वारही नवानि वा। विष्या वखय (खया माइ हिन् निक्रनः॥ म्खस পुष्या वित्तः (मुरुः

যেম্বন্তি বড্ক্ষণৌ। সম্যুদ্ৰো দ্বিতী-यस मृष्कुं इ मनिन करर ।। वन বর্ণঞ্চ জনযেৎ তৃতীযস্ত প্যোজিতঃ । চতুर्थ नक्ष्रमो मखो (मुङ्ग्यजा॰ वनामृत्री ॥ यक्षा भाष्मः (मूह्यक्रि मधाना (सम वव हा अद्वेशन नवसः **"**हाशि बद्धानक यथाकन ॥ यथा-ক্রন মিতি বচনাদইমো হস্থি স্লেছ-(१८ । ७१ मुक्रगठान् (मायान् विः खनः माधु माध्यर्।। विखनः यहा-দশদিবসাবিকো বস্তি: ৷ অস্তাদশা-স্তাদশকান্ বন্তীনা॰ যো নিবেবতে। म ज्ञान वाला १ यम् त्राय ज्ला। ৎমরপুভ: ॥ क्काय বহুবাতাৰ (जुरुविक्षः मित्न भित्न। मम्प्रोदिम् ४ ख्यात्रियः मृगुरावाय ख्या ध्राहारा। স্বেহে৷ হল্লমাত্রো ক্ষাণা দীর্ঘকা-न मन डायः। अन डार्या १ वा धकः। তথা নিজহ: স্থিপানা নলমাত্র: পু-শন্যতে। অথ বা য**ন**্য তৎকাল॰ স্নেছে। নিৰ্যাতি কেবল: ॥ তস্যান্যে হল্লভরো **১**দযো নহি স্লিফ্ভি ভিষ্ঠ-তি। সুহাতি সিংখা ভিষ্ঠতি দত্ত স্থেহ ইতি শেব: ৷৷ অশুদ্ধস্য নলো-बिर्भुः (मुर्हा निि यहा श्रूनः। उहाक বেদনাখ্যানে শূল খাসক জাযতে ॥ शक्षमाय खक्षुक छब मन्त्राधिः

बहरा । जीकः जीक्षीवरिष युका कनदर्खि र्इंडाथ वा ॥ रथानूरनाम-গো বাযু মল । বেহ क জাগতে। তথা বিরেচন দদ্যাৎ ভীক্ষ নস্য চ শ-न् १८७॥ यम् (नाशमूव वर्ष) १८ मू इ বস্তি বিনিঃমৃতঃ। সর্বো হল্লো বা বৃতো রৌক্ষ্যাদুপেক্ষ্য: স বিজ্ঞানতা ।। অনাযাত । বৃহে।রাতে (সুহ। স॰। **भारति** र्हाद्र । (त्रृष्ट्व खावनायार छ নাল্ল: ল্লেছে। বিধীখতে ॥ গুড্চ্যেরগু পূতীক ভাগী বৃষ্যাক রৌছিষ।। **भ** जारबी महहब- काकनामाः भः (वाश्विजाः ॥ यवनायाजनी (काव वनथार भुम्(जामिजार । हजू-দ্রোণে ২ম্রস: পক্তা দ্রোণশেষেণতে-न ह ॥ भरहरे खना एक भरे वर्षे व नीरियः भाषाचिरिजः। अनवामन स्म-छिष मर्ववाउ विकातनर ॥ भूछिः कः कब्रधः। (ब्रोह्यं (ब्राह्य ইতি সুগন্ধতৃণবিশেষ:। কাকনাসা कोयार्काठी । भुमृतः शनवरः ॥ बर्मश्रे वागमस्य कागस्य वस्य कर्मानः। म्विजार ममूमारयन छ। कि बिट मास मुनुजार॥ ममूमारान वा ॥ নুচিত নেত্রাদি সাম্পুর। পানাহ।-র বিহারাশ্চ বস্তিকর্ঘণি ক্ৎসুশ:। (नुरुभान मनाः कार्या नाज कार्या

विहात्रभा ॥ 🗱 ॥ अय निक्रहरेखि विधिः। निक्रविख व्लेश जिम्राङ কারণান্তরৈ:। তৈরেব ভস্য নামানি क्ञानि मूनिशृक्रितः॥ कात्रगान्तिः সমবাযিকারণভেদৈ:। নিক্হস্যা-পর নাম প্রোক্ত মাস্থাপন বুধৈ:। **ৰছান্তাপনাদোষ ধাত্না• স্থাপ**-न॰ नजः॥ निक्रमा भुगावक भुद्रः পাদোত্তর পর । মধ্যম পুস্ম্-फिष्टे शेनक अपवा खयः॥ भद्र (णु-ष्ठ । व्यक्तिश्वा १क्विडेरमायः क्र-তোরক্ষ: কৃশ তথা । অক্লিইদোষ: व्यन् क्रिष्ठे (मारः। व्यम् खार (क्रुमन ইতি থাবং। ক্ষতোরষ্কঃ উর:কত। বান্। অন্ত্যান ছদি হিক্কার্শ: শোথ খাস পুগীডিত:৷ গুদশোকাতিসা-রার্ভো বিস্চী স্বষ্ঠ সংযুত: ॥ গভি ণী মধুমেছী চ নাস্থাপ্যাশ্চ জলো-मत्री । वाजवशाधाव्मावर्खं वाजाम्-विषमञ्जाद ॥ मूई। ज्यापद्राना ह म्बक् हानातीयु है। व्कन्दवननानि প্राम (इयू निकर्गः।। मृत्व श्रम्भिराख क्र्मारम याक्रायिषिवष्यः । उद স্টানিলবিম্ত স্থি বিল মভো-बिङ ॥ मन्तराहर गृहमान्तर ह यथा যোগ্যণ নিক্হযেৎ। স্থিক স্বভ্যক্তণ । विष्कः छेकाषूत्र्राभिजः । त्र्रविष्ठ

विधारनन वृथः अर्यामिक्रणः। का-॥ তে নিৰুছে চ ভভো ভবেদুৎকটকা সন: ৷৷ ভিঙেমৃহ্র্মাত্রন্ত নিক্ছা-गन्तिह्या। अब मुह्र्बमावमाप रैन अपि (वाषिष्ठ । निक् र भुज्याः শমনকালো মুহূর্নাত্র:। অনাযাত। गृर्बां जु निकरः भाषति रंदि । নিক্তৈ রেব মতিমান্ ক্ষার মূত্রামু সৈন্ধবৈ: ৷৷ যস্য ক্রমেণ গছন্তি বিট্ পিত্ত কফ বাষ্ব:। লাঘ্বঞ্চোপজা-যেত সুনিকাটে তমাদিশেৎ।। বিবি-ক্ততা ননৰাষ্ট্ৰ: স্থিকতা ব্যাধিনিগু হ:। আস্থাপন স্নেহ্বস্তেগঃ সম্পূ থানে তুলক্ষণ ।। বিবিক্কতা দৰৌ-विधन: मद्रभः । व्यत्न विधिना युक्षाः ज्ञिक्र विख्नानिष्ट । **द्वि** जीयः वा ভ্ভীয• বা চভূর্থ• বা যথোচিত• ॥ সমেহ এক: প্ৰনে পিত্তে দ্বৌ প্য-সা সহ। কৰাৰ কটুকা মূত্ৰা কফে ভৃষা দ্বযো হিতা:॥ পিত্ত শ্লেষ্মা निलाविश्वे की द्र यूप द्रोतः क्रमार। নিক্হ•ভোষ্ণবিদ্বা চ তত স্ত মনুবা-गरर ॥ मूल्यात्रमः वृक्षमः वालमः চ মৃদু হি তঃ। বন্তি ন্তীক্ষা পুযুক্তা হি उवा॰ इन्राह्मनायुकी ॥ मन्रामूर-ল্লেশন পূর্ব নধ্যে দোবহর তভঃ। शण्डा**८ जःण**मनीय**क** मन्त्राविखः

বিচক্ষণঃ!! এরগুরীল মধুক পিপ্ল-नी रेमस्व॰ वहा। इश्या कनकन्नण বস্তি ক্ৎক্লেশন: স্মৃতঃ ৷৷ ইতু;ৎক্লে **मन विखः ॥ # ॥ मडाञ्चा मध्कः** বিল্ব· কৌটজ ফলমেব চ। সকাঞ্জি-ক: সণোমুত্রো বস্তির্দোবহর: মৃতঃ ।। ইতি দোষহরবস্তি:।। #।। পূষ क्रुर्भवूकः मुखा उरिषक व ब्रमाञ्जनः । সক্ষীর: শস্যতে বস্তি দোষাণা• শ-মন: মৃত:।। ইতি শমনবস্তি:।। 🛊।। ত্রিফলাকাথ গোমুত্র ক্ষেট্র ক্ষার সং মাযুতা:। উষকাদি প্তীৰাষা বস্ত-(या (नथनाः म्जा:॥ छेरकानि भुजीवागाः **खेरका** प्रिगनविष्णवर्ग **পুक्षिभाः। इंडि** (लथनवस्रयः। #॥ व् रुप्पृवा निः दारिषः करेन् मध्रतिक যুঁতাঃ। সপি মা স রসোপেতা বস্ত-रग वृष्ट्रभाः मृजाः ॥ इन्डि वृष्ट्रभव-खयः ॥ 🗱 ॥ वहर्रियाव 🌖 मिलू भान्मनीशृज्ञकास्त्राः । वैतावञी नाद्राकी। (नन्: वल्यादः। कीद সিলা কৌদুযুক্তা নামা পিছিল সং-ক্তিতা:।। অজোরভূণ ক্থিরৈ যুক্তা (मया विष्क्राप्तः। अक्रमुगः। উद ভূে: মেষ: । এণ: কৃষ্মৃগ:। মাত্রা পি-ছিল বন্তীনা• পলৈ ৰ্দাদশভি মঁতা॥ इंडि शिहिनावखयः॥ 🗱॥ मञ्जारो

रिमक्तरमशकः मधुनः भुमृख्वियः । বিনির্মথ্য ভতো দদ্যাৎ স্নেহস্য পুস্তিব্ৰয় ৷৷ একীভূতে ভচ: সুেহে বলুস্য পুস্তি ক্লিপেৎ। সংম্ছিতে কবাযন্ত চতু:পুসৃভিসন্মিত ॥ গৃ-হ্লীযায় তদাবাপ মন্তে দ্বিপুস্তো-ब्रिउ॰। क्षिध्रा विश्वश्र मम्त्राष्ट्र निकः হ সশলো ভিষক্।। এবং পুকল্পি उ। विश्व चीमण्णभग्राङ। ভবে। বাতে চতুঃপল ক্ষৌদু দদ্যাৎ স্থে रुम् बर्**भनः ॥ भि**ख हज्:भनः कोनुः (नुइः मन्। नवावयः। क क जु बहें भवा को पूर किल र तु হ • চত:পল।। ইতি নিক্হমাত্র।।। **ঞ্চা এর গুরু থে তৃল্যা: শ• মধু তৈল•** भवाष्ट्रेकः। मञ्जूष्मा भवाष्ट्रिन सि क्षवाः व्यंत नःयुक्तः। मध्येक्षिक नः-ख्वा १य· विखे नीकवित्वारिजः ॥ (भारता खन्म कृभि श्लीक् भारताकावर्ख नामनः। वलवर्णकद्रोक्टव वृष्या भी-भन वृष्ट्यः ॥ स्वरेडिनिकविदः ॥ #।। किमाबा कोत्र दिलाना भूम् ७ भूमृड खर्द । रशुवारेमक्रवा का ला वितः महाव्याभनः भन्नः ॥ याभनः मात्रकः। याभनवस्तिः॥सः॥ **अब्रिश्म्म निद्धारका मधुरिंजनः जरितः**

शिक्षनीकनः ॥ युक्तद्रथवि**डः ॥ 🗭 ॥** পঞ্মূলস্য নিষ্কৃতি স্তৈল মাগধিকা মধ। সমদ্ধৈব: স্বস্ট্যাহ্ব: সিদ্ধবস্তি রিভি মৃত: ॥ সিদ্ধবন্তি: ॥ 🗱 ॥ मान मक्षामकः अर्गामिताम्य मः জীৰ্ণতা । বৰ্জযেদপর সর্ব মাচ-(त्र< (तुरुविखव< !! * !! ञाषाखत-বস্তি বিধি: ৷ অত:পর পুবক্ষ্যানি বস্তিমূত্র সংজ্ঞিত। নিৰহাদুত্ত-রো यथा उमा पृख्य मः छकः॥ घा-দশাঙ্গুলক (নত্ত মধ্যেচ কৃত ক-ণিক। মাল গ্ৰীপুষ্পবৃদ্ধাভ ছিদুং সর্বপনির্গম ।। পঞ্চবি শতিবর্ষাণা মধোমাতা দ্বিকার্যকা। তদ্দ্রু প-লমাত্রা চ সুহদ্যোক্তা ভিষম্বৈ: ।। অথ স্থাপনশ্লস্য তৃগুস্য স্থান ভোজনৈ:। স্থিতস্য জানুমাত্রেণ भीति २ दिया भनाक्या ॥ दिश्वा भ ए नार्गञ्च उत्जात्नवः निरगञ्जरय । শনৈ: শনৈ: ঘৃ তাভ্যক্তে মে ঢুরস্কে २म्बानि यहे।। छछा १वशीएए-ष्डि भारेन (र्नव) विनिर्हरत्र । उठ: পু্ভ্যাগতে বেহে বেহবন্তিকমো-হিতঃ ॥ জীণা॰ কনিষ্ঠিকাস্থল। भिवः वर्षाप्रभाक्ष्मः । मूहः भूत-**ण ' याब्रक्ष** याम्रस्र मञ्जूत्रकृषः ॥ ष्ठा मूल भ्वभार्ग ह मूख्य नवे विष्याः

कारार। म्बक् ह्विकारतेषु वालिनिं। (ज नमकुल ।। नीन निंडुमा मारिय ज्ञा (नर्वः विष्करिः। भावजीन्मः বৃষ্ডাভ দেব মিত্যক্তবাৎ পুনঃ সূক্ষ **শ**দাভিধানে বালানা তভোপিনে-खन्रम्ख्न । (वादनार्थ·। (वानिमा-(र्गषु नात्री ११ । सुरु माजा दिला निका ।। মূৰমাৰ্গে পলোমানা বালানাঞ্ ष्टिकार्विकी । উडांनारेव जिरेव ह-म्राट डेक् बारिन विष्क्षनः॥ अनु-ভ্যাগছতি ভিষক্ বস্তার্তরসংজ্ঞি-তে। ভূযো বস্তি বিদধ্যা সম্যুক্ত **्णाध्रते छ रेगः ॥ कल रस्डि॰ विषय्रा**-षा वानिभार्य मृद्धः छिषक्। भृद्धि বিনিভিত্তা প্রকা শোধনদুব্যস -युजाः ॥ मञ्मात्म जया वाछो मन्त्रा ष्ठिः विभावमः । क्वीतिवृक्षकय। ণেণ প্ৰদা শীভলেন বা।। দ্ৰ্নানে বভৌ যিমান স্থানে বস্তি র্যন্ত স্থান্ मञ्गात। विखः मुक्काः मूनाः खीना मार्ख्यका क्कः । रन्धानूखद्र ষতিন্ত নোচিতো মে হিনা কুচিৎ ॥ সম্যুত্তম্য লিকানি ব্যাপদক্রম **এব চ। বতে ক্**ররস-জ্ঞার সনাব: (तुर्विखना ॥ 🗫 ॥ व्यथ कृतविर्ख ৰিধি:। মৃতাভ্যক্তে গুদে ক্ষিপ্তা भूका साब्धमिका। भवान्तिकी

বৰ্ত্তি: ফলবর্ডিক সা মৃতা॥ ইতি ভাষপুকাশ:॥

বৃত্তিক্যাট্য: পু॰ অরিষ্টুর্ক্ষ: ।
ভূরিঠা ইতি খ্যাত:। যথা। অরি
প্রে। বৃত্তিক্র্যাট্যে। বেণীর: কেনিলঃ ক্ষুণ:। ইতি শব্চন্দ্রকা।।
বৃত্তিমল• লী মূত্র•। ইতি হেন
চন্দ্:।।

वस्त की पुर्वा । यथा। युक्त पृर्वा । देव प्राप्त । यथा। व्याप्त वस्त । देव । विशेष वस्त । देव । विशेष वस्त । वस्त

বস্তু ক প্লী বাস্ত্রণ। ইতি শবর্ণ। বলীরাজনিঘট ক।। বস্তু কী স্ত্রী শেত চিল্লী শাক:। ইতি রাজনিঘট:।।

বস্তা জী গৃহ । ইত্যমর: ॥
বন্ধ জী পরিধানাদ্যপথককার্পাসাদিনির্মিতবিস্তা। কাপড় ইতি
ভাষা। তৎপ্র্যায়: । আহাদন
হ বাস: ৩ চেল ৪ বসর্ন ৫ অ শুক ৬। ইত্যমর: ॥ সিচ্য: ৭
প্রোত: ৮ লক্তক: ১ কর্ল ট: ১৪

भार्तिकः ३७ कमिनुः १२ । इंडि 🛚 किंगचंत्रः ॥ वांत्रनः ३० विष्टयः ३८ ल्यां अंश हार ३५ वामः ३१। **इ**ि नद्दद्वावनी ॥ # ॥ व्यम् शत्रिशाम विवि यंथा। **ज्**खः। विक-কো হৰ্ভৱীৰক না শচাবজ এব চা । শৌত॰ मार्खः उथा कर्म मन्त्र कि-श्रायम्भि ॥ विकक्षः भन्नीभागंत्र-ष्ट्रंकहः। उथात्र। भद्रीधानाष्ट्रहः कका निरका शाभुत्री ভবেছ। मृजिः া বামে পৃষ্ঠে তথা মাভৌ কক্ষৰ্য मूर्वाञ्च छ॰ । এভিঃ क्रेकः পदी पर्छ (या विशुः म मूहि: मृड: ॥ विशेष-नः। नार जो वृज्यः येषज्ञ नाहास्य जि कानृी। अडतीय भूमेख अर्रहिम মুভযো ওযোঃ।। পুচেতাঃ। দশা-नाजी भुरगाजररा मृख्या मा कर्मान कक्षृकी छ । উखन्नी गयात्र गः को भवी छवर । य**वा श**रहामः वीज्यः वार्यास्क व बिखास्टोगः। **७था महार्गर**ङ चङ्गामूखदाहानेन मुख्या इंडि म्र्डः। व्यव यथा दि জেন্তিম: স্ব্যাপলব্যত্বাহিনা উপ-वीजः शार्वप्रक छथा উच्चद्राहानन व नि बिका खेरेम ब्रिजि गुर्मननमाञ्च । প্ৰাণ্ডক ভ্ৰবচনেৰ সৰ্বেধাং বিৰন্ধ छ। भुजीरकः। भारतस्यः। अवस्थवा

সো ভবতি তস্য উত্তরার্ভেন প্রহাণ দ্যভীতি। ইত্যাহ্নিকতত্ত্ব ।। 🕭 🛭 অস্য ধারণশুণা:। যথা। কাম্যু ४-णमा भाष्या भलक्षी प्रः भुहर्षनः । **ঞ্জিমংশারিষদ• শশু**ণ নির্মানাম্বর-ধারণা। ইতি রাজবল্ল 🕫 ।। 🗱 🏻 অপিচ। সাতস্যানন্তর সম্পুরেণ **जन्मार्जन । काश्चिम् मन्त्रीव्रम्**ऽ कख्या (मावनाननः ॥ (कोरवधः हि-ত্ৰবন্ত্ৰঞ্চ ব্লক্তবন্ত্ৰণ তথৈব চ। বাত শ্লেখ্যহয় তত্ত্ত শীতকালে বিধার-য়েখ্য। কৌবেষণ পউাম্বরণ ভসর -্রক্রঞ্চ।। মেধ্যং সুশীতং পিত্তম্নং 🏶-ৰাণ বন্ধ মৃচ্যতে। তলারযেদুক-কালে ভঢ়াপি লঘু শস্তে॥ কৰা-য কোৰুচী ইতিলোকে। কৰাইবাগ ब्रक्कः वा। भूद्रम् ज्ञानः वश्चः भीजाः ভপ নিবারণ । নচোঞ নচ বা শী-ভ॰ ভজু বর্ষাসু ধার্রযেৎ ॥ যশস্য काषा भाष्याः विमनानम्त्यक्नः। ख्ठाः वणीकत्रः क्ठाः नवः निर्यण व्यवद्वा ।। काम्बुः कारमाम्हीभकः । क्रानि व करेनः जिक्त धार्याः मिन মম্বরণ। ততু কণ্ড্ ক্মিকরণ প্লাম্য-वजीकतः भद्रः॥ यवजी ब्रामाछ। দারিদু'বা। ইতি ভাবপুকাশঃ।।ঞ্চা। व्यव नवब्द्रणहीशन क्नि ।। युकाः

নুরাধ বসু ভিব্য বিশাধ হও চিত্রো-खत्राशिभवनामिकित्त्रविशेषु। कन्र ॥ क बीव वुध मृक नित्ना एनवा हो। शार्याः नवः वमन भीश्वत्र (पवजुरही।। ইভি জ্যোভিস্তত্ব ।। 🛊 ॥ অপিচ। ज्र्यं। ठान्नथनः दुशः मनिषितः (न्नमः সদা ভূমিলে। বন্তাণা ৰহুতা বুং जूबखरतो विद्यागमः जन्मसः। नाना खागगुजः भुरमामभगनः मिवाङ्गः ना जार्गरव लोख मुद्रः थलू द्वाग শোক কলহা বস্তে ধৃতে নৃতনে। ইতি कर्पालाहमः।। 🗱 ।। चात्रा काइतरः द्याग निविक्तिनानि यथा। मनर मक्त वंशेषु पारमा। माख्यामात्र া বন্ত্রণাণ কারসংযোগো দহত্যা-नथमः जनः॥ ইত্যাशिकाठात्रञ्जुः ॥ #। जिल्लानकन वथा। वारमाम-শ্বন্দু সালোক্য মখিসালোক্য মখ मः। ইতি শুদ্ধিতত্ত্ব ।। 🕸 ॥ অপিচ ঃবিদ্ধানা যে তু সতত শুভবত্তপ্-দা নরাঃ। বজগন্ধযুতঃ পছা ভেষা॰ मूबन भी बनः॥ हेन्।सि। विक्रिभू द्रारण सम्बर्धाला भा च्यान नावाच्या-या। ।। एव विकृत्का विधि र्यथा । मुक्ब अवेरकीरक बानु कार्भाज-कारिकिः। यास्मितिः मुझाविकः मुख्य बाचानः शिवाशक्षि छो वन

कियायां भना या या या 🕸 ११ छम्गु इन विधि यंथा। विकृषस्यां खद्रा া বন্ত্রণ দশান্ত মা দদ্যাৎ পরিধায **७**था भून:। व्याक्ष्याभानको यान মাক্ছিব চ পাদুকে॥ #॥ ওস্যা-বিপতি র্যথা। তবৈব। বার্হস্পত্য মৃত বাস: সৌম্যানি রজতানি চ। পক্ষিণক্ষ তথা সর্বে বাযব্যাঃ পরি-कीर्बिजाः॥ जर्भुिजार्भावन्धः ত্ত॰ যথা। হারীতঃ। মণি বাসে। প্রাদীনা প্তিগুছে সাবিত্রাইস-रुत्र जालर । अक्षेत्ररुत् याद्वीतः त्रमञ्जूः । ইভি मूक्षिञद्भः ॥ # ॥ অপিচ। প্রভিগবানুবাচ। কার্পাসং কাত্মল বালু কৌৰজ বন্ত্ৰ মিষ্যতে । ७८ भूर्बः भूषियित्व मरिख प्रवाग हारम्बर ॥ निर्मा मिलन कीर्न ष्ट्रियः गाजाविविक्छः। भव्रकीयः वाथूम्डे॰ म्हिविष्कः उत्थाविष्ठः ॥ উপ্তকেশ বিধৌতঞ্চ শ্লেম মূত্রাদি म्बिजः। भुषात्व (प्रवजान्त्र)क रेपर्व रेगाबा ह कर्याणा वर्द्धारट मान-বোপেন বজ্ঞাদাবুপযোজনে। শাপ-থোগেন ইভাৰ স্বোপযোগেন ইভি मुहिद भूखरक भाठे: ॥ উखद्रीया-ख्त्रामाली निहातना (भागतिकः अ शिविधानक शोक्तान्। मूर्वान

शुरगाञ्जराष्ट्र। भागवंजः नीभावकः **७रेथवाउनवाद्रमः ॥ कृष्टिः नुखरक** শাণবন্ধ নিত্যত্র মণিবস্ত্রমিতি পা-ঠঃ। চণ্ডাভক তথা দৃশ্য পঞ্সু্য-**जान**, दृष्टे र । भजाका धुक्र में आदि। भू उ वज भूषाक्षय ॥ व्यन् वा বরণাণে চ ওদ্বি: শপ্তভোগি চ। ब्रक्ड॰ को यगवज्रक महादिवा शु-मभारत्मा भोखः उरेथव क्रीरवयः বাসুদেবাৰ সোৎস্জেৎ রক্তন্ত কম লং দদ্যাৎ শিবায় পরমাতানে । বি চিত্ৰ সৰ্বদেবেভ্যে দেবীভ্যে হশু निरंदमरर । कार्लामः गर्दराञ्जू मम्प्राट् मर्खिंडा এव जू ॥ रेनकान्ड-बक् पन्ताकु वामू प्रवाश हिलक। ७था निक्ष्डित क्ष निवाय विनि (वर्ष्यः ॥ ने,नीवक्छ यद्यः ७८ गर्बज दिवरिक्जंड॰ । देनदि रेशरक ষোপয়েগে ব্ৰুটেব ভ্ৰিচক্ষণ: ॥ नीनोबक भुभागानु का मन्त्राधि-करव वृक्षः । निद्मना छन्। छर्न्ना ভনা ভবতি ভৈরব।। বিচিত্রে বাস-नि भून लग्न भीनी वित्र क्षिछ। वज्र मन्। बार्गारहेका नान हरेया जू कराह-न।। विभनाः ताकाणा यवर (नः वानाः वामत्वा स्था। ख्या ज्यन वर्णियु वज मूल्य मूह्हर ॥ बर्जा

ত্রীয়তে লক্জা বজেণ ত্রায়তে ভ্রণ। বজ্ঞাৎ স্যাৎ সর্বতঃ সিদ্ধি শত্রগ शुरक उट ॥ इंजि कानिकाभुद्राति ७৮ व्यथायः ॥ 🗱 ॥ ब्राङ्या मना বজাছাদিত শরীর কর্ত্ব্য । যথা। नर्बरा सङ्ग्लः त्रञ्चः शाहरायः मङ् मूर्वगा। व्यवश्वाहां निजः गाजः न वि-(भुज्रः भुम्माराट ॥ इंडि छोजव ৮৯ व्यव्यायः ॥ 🗱 ॥ नीवषञ्चः शद्धि-পাণ বিষ্ণুপুজননিকেখো যথা। বা-ब्राष्ट्र फेराठा ज्वरका नीलराजन या हि या यूननले । वर्षाण শত পঞ্জি ভূজি স ভিছতি ॥ ভস্য বক্ষ্যামি স্পোণি অপরাধ विल्लाधनः। भागिकंडः विभानाः ক্ষি যেন মুচ্যেত কিল্বিশ ।। বুত ठानुत्रायण क्षा विविष्टिन क्यांना। मूह्य किनिवार ज्य वर मिड-मनः भयः ॥ इंडि वाद्राष्ट् नीविव-ज्यानीयानभाषिक खनामाध्यायः ॥ क ॥ विकृश्बान ब्रक्त अञ्चलबीशान-निरवर्षा यथा। वादाङ् उवाह वाजन मन्याद्याया हिमा मूनमर्भ । उन्। शि मृत् मृत्मानि कर्ण न (माक्र्य ।। ब्रबस्याम् नादीष् वंबर नवंबर । (न्युरहे। क्षरं, गात्रेश कान उः।

হশ পঞ্চিব বসতে তত্ৰ নিচ্চযঃ। রলো ভূত্বা মহাভাগে রকবন্ত্রপ द्वारणः ॥ शुर्यण्डलः शुरक्रामि **७**म् कायविष्माधनः । (यन मृध्रिष्ठ रैव ভূমে भूक्याः भाजविद्धिंजाः ॥ **क्षकाशात्र** ७७: कृषा मिनानि मन সপ্ত চ। বাযুভকো দিনতীণি দিন-মেক জলাশন: ৷৷ এব স মুচ্যতে जूरम मम विलियकात्रकः। शुगरिकः সহ।। এতত্তে কথিত ভূমে রক্ত-বন্ধবিভূষিত । প্ৰায়শ্চিত্ত মহা-ভাগে সর্বসংসারমোক্ষণ ॥ ইতি ভবৈৰ বক্তবন্ত্ৰপৱীধানপায় শিক্ত ।। #।। পরিধত কৃষ্ণবন্ত্রস্য বিষ্ণুপা जननिरम्पा यथा। यः श्रुनः कृकवरञ्ज न मम क्यांभद्रायनः। (हिंदि क्यांनि স্বী ও ওস ইব পতন শৃণু।। ঘূণা रिव शक्षवर्षाणि काष्ठङक्क क बागरङ। মশক জ্রীণি বর্ষাণি কছ জ্রীণি চ প-ঞ্চা নস গছ্তি সংসার মন কর্মা প্রায়ণঃ। পারাবভক্ষ জাগেত নব-ব্যাণি পঞ্চা। জাভো ম্মাপরাথে 🛏 সিড: পারাবজো ভূবি। ভিপ্ততে ্ম পাষ্ট্রের বৈবাহ- প্রভিন্নিতঃ।। ্য 🗝 সুৰক্যানি ভস্য সংসার ेक्या । यनामी य छाउ मि जः

কৃষ্ণবন্তাপরাধত:।৷ সপ্তাহণ যাবক ভুক্তা ত্রিরাত্রণ শকুপি খিকাণ। ত্রীণি পিণ্ডান্ ত্রিরাত্রস্ত এবং মুচ্যেত কি-न्विषार्।। य এতেन विशासन (मित-कर्माणि काद्रायः । भूषि जीगराजा ভূরা মন মার্গানুসারক: ॥ ন স গছড়ি সংসার• মম লোকায গছভি। ইভি তত্ত্বৈ কৃষ্ণবস্ত্ৰপরীধানপুাৰশিত্ত ॥ 🛊 ॥ পরিষ্তাধৌতবন্ত্রস্য বিষ্ণু-কর্মকরণনিষেধাে যথা । বারাহ উবাচ। বাসসা ন চ খৌতেন যো মে কর্মাণি কারযেৎ। শূচি ভাগবভো **ভূ**षा सम सांगानुनातकः ॥ ७ नऽ দোষণ পুরক্ষ্যানি অপরাধণ বসৃদ্ধ রে। পত ভবেন সংসার বাসসো-ছিষ্টকারিণ:।। দেবি ভূত্বা গজোন্মন্ত ব্রিষ্ঠত্যেক নরে। ভ'ব । উষ্ট্র কেক ভবেজ্জন্ম জন্ম চৈক পর স্তথা।।গো-भागु (त्रकक्यारि क्या हिक । इय छ -था। मात्रक् टेक्ककमा देव म्रा छ-বভি চৈকভঃ ৷৷ সপ্তক্ষমান্তর• পশ্চা-ন্ততো ভবতি মানুৰ:। মন্তক্ত ক্ত শুণক্তক মম কর্মপরায্ণ:।। নিরা-পরাথে। एक क व्यव्हात्रविविद्धि-छः। **धत्र**भूरवाह । **भु**छ स्मञ्द भूयः द्भिन यजुरा मनूराङ्ख । म नाद । नागरमाहिके (यन गहिंड नानवाः।।

2. 33

পাুষ কি ভঞ্চ মে বুহি সর্বকর্ম সূথা वरु। किन्विा (यन मूक्ष छ उर कर्म) भवायनः ॥ वाबार उवाह । मृनू ज-**ख्नि (मिर्वि कथ्यमान मयान्य ।** পুষেশ্চিত্ত পুৰক্ষ্যামি মম ভক্তিপ ब्रायनः ॥ यादरकन दिनः जीनि शि ণ্যাকেন পুন জ্রয:। কণভক্ষো দিন बीनि भाषांत्रन दिनवर ॥ এवः क्या মহাভাগে বাসসোদ্ধিকারিণ:। অ-পরাধ ন বিদ্যেত সংসার্থ নগছতি ৷৷ ইতি ভবৈৰ অধৌতবাস: পরিধা न পु।य कि खना मा शायः ॥ 🗱 ॥ व्यय পরিহিতপরকীয়বন্ত্রস্য বিফুপ্জাদি **থঃ পারক্যেণ বস্ত্রেণ নাবধুতেন মাধ**্ वि। পু। यक्ति जी भूमा मृथ्या मम कर्म পরায়ণ:।। করোভি মুম কর্মাণি স্পূ ষ্ট্ৰাতে মাণতমঃ স্থিতঃ। মূগো বৈ জা-যতেদেবি ব্যাণি ত্রীণি সপ্ত চ।। ছীন-পাদেন জাথেত চৈকজন্ম বসৃন্ধরে। মূর্থ ক্চ ক্রোধনকৈর মন্তক্ত কৈর লা-যতে ॥ ভস্য বক্ষ্যামি সুশূোণি প্রা-য**িচন্ত** নহৌজস•। যেন গছতি স•-সার মন ভক্তো ব্যবস্থিতঃ ॥ অষ্ট ভক্ত ভতঃ কৃত্ব। মন কর্মপরাযণঃ। মাধ্যৈতে তু মাসস্য শুক্ল**পক্ষ**্য षारणी ॥ जिरश्रेक्षनामाय जब कारहा मारहा बिर्छान्त्यः। यनन्ऽ-মানসো ভূত্বা মন চিন্তাপরাধণ:॥ পুভাতাযান্ত শৰ্য্যাণ উদিতে চ দিবাকরে। পঞ্গব্য ভতঃ পীত্বা শীঘু• মুচে ্ত কি 'লুবাৎ।। য এতেন विधानन भाषाक्ष्य जनाहात् । সৰ্বাপবিনিমুক্তো নম লোকায গছভি॥ ইভি বারাছে পরকী বস্ত্র-পরীধানপুাযশ্চিত্তনামাধ্যায:॥#॥ কাঞ্চন নিৰ্মিত বজ্ৰপুমাণ যথা। যা-বৎ কাঞ্চনবজ্ঞাগা বাহ্নিকা গোপ-कन्रकाः। कान्छ व व ययुः भी घु ः ब **इन्मुविनी मुना ॥ इंडि** वृक्तदिवदर्ड **এ কৃষ্ণ হল্ম খণ্ডে ২৮ অধ্যায়: ।! # ।।** व्यामनः वमनः भाःता काशाशकः कम ७ लू:। या जानः मृहि द्विज्ञानि न পরেষা কদাচন।। #।। ইবজৌতাদি-বস্ত্রস্য পশ্চিমাশাদিপুসারিতবস্ত্র-. म् । च व्यापो अवुः यथा । देवस्को उ• खिया (वोज याकोज द्रह्मकमा जू। व्यासीउ॰ उधिकानीयाम्ना पिक्रन পশ্চিমে ॥ ইতি কর্মলোচন ।। #11 मळ/उभाः । भागगुगूमगगुष्ठा (वी-छ वञ्चः भुनाद्रायः । भन्तिमागुः मिक्किगागुः भूनः भुकालनार मूहि॥ व्यवागुः स्मा वृक्कवर्थाक्षा भुटिखाः । ययः (बोरङन कर्डव्या किया वर्ष्या

বিপশ্চিতা। ন চ রাজকথৌতেন नार्षाउन ख्राट कृहिए ॥ मुध মিত্র কলত্রেণ খ্রাতি বান্ধবেন চ। দাসবর্গেণ যদ্ধৌত তৎ পবিত্র নি **ভি ছিভি:।। # ।। मात्नाखद्र- উ-**कीय वज्रमा शार्यापुः यथा। उकीय थाद्रगः निदाकनाभनयनाय। (उन তদনন্তর নথার্য্য । তথা মহাভার-ত । আপ্ল ত: সাধিবাসেন জলেন চ সুগদ্ধি। द्राङ्ग्भिन्छ शुन्र ऐकीय॰ भिश्वितालि**ङ**।। **कनक्**य निमिन्छ रेव विश्वेषायाम मूर्कन । मिथिवार्भिङ अगाप्त्**षः** ॥ 🗱 ॥ নিবিশ্ববদ্রাণি যথা। ভারতে। ন স্যুতেন ন দঞ্জেন পারক্যেণ বিশেষ-७:। मृविकार कीर्न कर्म **ल** र्यादिहक्ताः ॥ नात्रिमः ह। न तक भूनुन वारमा व नीलक भूमम् उ मनाज्यः मणाशीनः वर्द्धायमञ्जर वृदः॥ উन्नन उरकि ब्रक्डविष्मदः। षाठाव्रव्य उपना । मणाशीतन बाज्जन व्यर्गाए कर्मानाज्ञावजः । विकुषार्थाखात । वज्रः भानाष्ट्र शार्याः ने ब्रकः मिननः ख्या। स्रोन ञ्चानमण्डिकव (यं उ॰ शार्व)॰ भुवञ्च उः ॥ উপानश् नान्।शृ उ॰ तुकाम्बक्ष धा इत्रर । न जीर्भनवद्यामा उत्रह

বিভবে সতি ॥#॥ যোগিযাক্তবল্পঃ । সার্বৈব বাসসী ধৌতে অক্লিন্ধ প विश्वाय ह। शुक्कात्वाक सृक्षिण्ड रुखो भुकानसङ्खः ॥ अजार খৌতবস্তাণা শাণ ক্ষৌমাবিকানি চ। ष्टला यागभछेत्रा दिवीमा যেন বা ভবেৎ ৷৷ অধ্যেত্তন চ বক্তেণ निडा रेनियाखिकी किया। कर्वन् ফল• ন চাপ্নোতি দক্ত ভবতি নিযু-व ।। হ তপে। (নপাল কর্লঃ।। 🛊।। ভপণাৎ পূর্ব সানবন্ত্রনিষ্ণীডন-निरम्(श यथा। निञ्जो एगडि यः भूर्वः স্থানবন্ত্রন্ত ভর্পণাৎ । নিরাশা স্তস্য গছন্তি দেবাঃ পি ভৃগতৈঃ সহ।। 🕸 🛭 ্যাবালি:। স্থান কৃত্বাদু বাসাস্ত বি-मूब इक्ष यदि । शुग्गायाम्बर कृषा भूनः मात्रन मूक्ष्रिक ॥ # ॥ नामु (मकक वजन श्राविष्या कथ-क्षन। হারীত:। আদু ক্ষ সপ্তবাত হত মপি শুদ্ধ মিতি।।।।।। মদনপা-রিজাতে পারস্কর:। একঞ্চেদ্বাসো ভবতি ওস্যোত্তরার্ছেন পুছাদযতী-ভি। ইত্যাহ্নিকতত্ত্বণ ॥ 🗱 । সংক্রা-स्त्राको वस्त्रिक्षी छन निरम्रक्षा यथा। বট্বি:শব্দত্বিগনৌ ৷ সংক্রান্ত্যাং शक्षमण्डाक बामण्डाः मान्त्रागदागदा । वज्रः न भी प्रयुख्य न ६ क्षेत्रिम

যোজয়েৎ।। ইতি তিথ্যাদিতত্ত্বণ।। বস্ত্রস্থিন• ক্লীছপ্রণ। ইতি ত্রি-কাণ্ডশেবঃ।। বস্ত্রগৃহঞ্চ।।

বস্ত্ৰগৃহ প্লী বস্ত্ৰনিৰ্মিতশালা।
তাঁবৃ ইতি ভাষা। তৎপৰ্য্যাথ:।
পটবাপ: ২ পটনয় ৩ দূৰ্য ৪
ছল ৫। ইতি ত্ৰিকাপ্তশেষ:।।

বন্ধগুদ্ধি: পৃ॰ পরিধানবন্ত্রস্যগুদ্ধন॰। তৎপর্য্যায়:। উচ্চয়:২ নীবী ৩
। ইতি ত্রিকাওশেষ:।।

বস্ত্রপঞ্জল: পু॰ কোলকন্দ:।ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

বস্ত্রপূত্রকা স্ত্রী বস্ত্রনির্মিতপুত্ত-লিকা। ইতি শব্দমালা॥

वञ्ज्याः शृ नाकक अत्कः। ই ि त्राक्ष निर्यण्डः॥

বস্ত্ৰণা জ্ঞী মঞ্জিষা। ইতি রাজ-নিৰ্ঘণ্টঃ।।

বজ্রবোনিঃ জ্রী বসনাৎপত্তিকা রণণ। যথা। ত্বক্ কল ক্রমি রোমা-ণি বজ্রবোনি দশ ত্রিষু। ইত্যমরঃ॥ বজ্রবঞ্জনঃ পুণ অসুম্রঃ। ইতি রাজ-নির্ঘণীঃ॥

বস্থ প্লী বেতনং ॥ মৃল্যুণ ॥ বসনং

। দুব্যুণ । ইতি বিশ্বঃ ॥ ধনং ॥ মৃতিঃ

। ইতি হেমচন্দুং ॥ তৃক্। ইত্যু
নন্তীকাষ্য সামাশুনঃ ॥

वनः शुः गृनः। इछ। भनः। वन्ननः भ्री कही च्याः। इछि भनः त्रज्ञावनी॥

वज्ञमा जी जायूः। ইত্যमतः॥ वास्रोकमाता जी हेन्पुशृती॥ हेन्पु-निशा स्वायत्रभूती ॥ स्वायत्रनिश हेि (हमहन्पुः॥

বছ ই ক ত্বিষ। ইতি কবিকল্প-জন: ।। ই ক বংহযতি । ত্বিষ দীপ্তৌ। ইতিদুর্গাদাস: ।।

वे क छे नाभाग। इंडि কবিকল্লজমঃ॥ প্রাপণ মিহ ঞান্ত-স্য ৰূপ । ঐ উছা ে। ঞ বহু ভি বহতে ভারে গাম জন: পাপয-**डी** डार्थः। 'ঔ অवाक्षीट। वर्षाष्ठ-রে অকর্মকো २४°। यथा। জমৃ: স-রিদ্বহতি সীমনি কন্তুক্তীতি নৈষ্-ধে। মনদ মক্দ্ৰহতি গৰ্ভতি বা-ব্লিবাহঃ। ইতি মহানাটকে। বৰা-হ রক্তণ পুক্ষা স্ততো জাতা: সহ-मुन:। इंड्रामि मिष्कार्थ (माध्रा-मिक वरुषाजुः मानाउ वर्गम শরণদেবৌ। বস্তুতন্ত বন্ত্রাদ্যস: या ज्ञापिरवा क्षेत्रानि इत्नरनार शक्ति-ত:। ববাহ ইতি চণ্ডীপুশোগসঃতু বাহ ড বল্লে ইত্যমাৎ গণক্তা-নিত্যত্ত্বাৎ পরসৈপদক্ষিত্ত েখ-

নেকার্থত্বাৎ সুস্থাব ইত্যর্থ: । অথ বা বব ইত্যাহ ইত্যেব ব্যাখ্যান । ইতি দুর্গাদাস: ॥

বহ: পু: বৃষক্ষপুদেশ:। ইত্য মর:।। ঘোটক:।। বাযু:। ইতি মেদিনী।। পন্থা:। ইতি ত্রিকাণ্ড শেষ:। নদ:। ইতি হেমচন্দু:।।

वह्छः भू॰ वृषः॥ भाष्टः। ইजुः गाहित्कायः॥

বহুতিঃ পু॰ বাযু:। ইত্যুণাদি পুকাশ:॥
কোষ:। গৌ:॥ সহিব:। ইতি বহা স্ত্রী নদী।ইতি ছেমচন্দু:॥
মেদিনী !!
বহিঃ ব্যু বাহুণ। ইত্যুমর:॥

বহতী জ্ঞানদী। ইতি কেচিৎ।। বহতঃ পু• পথিকঃ।। বৃষভঃ। ইতি মেদিনী।।

वहन क्री श्रापः। हणी ইতি ভাষা
। यथा। তরণো ভেলকে বারিরথো
নৌ স্তরিক: প্লব:। হোড স্তরাস্কু
র্হন বহিত্র বার্ট: পুনান্।।
ইতি ত্রিকাগুশেব:।।

বহন্ত: পু• বাযু:। ইতি সিদ্ধান্ত কৌমুদ্যামুণাদিবৃত্তি:।। বালে ত্রি। ইত্যুণাদিকোষ:।।

বহল: পু॰ পোত:। ইতি হারা বলী॥ দৃঢ়ে ত্রি॥ ইতি হেমচন্দু:॥ বহলগন্ধ• ক্লী শন্তরচন্দ্র•। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ वहन विकः श्रुः सिष्णं नी। इंडि त्रज्ञाना॥ शृखका छ त्र । नन्ती-वृक्षा सिष्णं क्षी कथा सिष्णिः निका। विक्रं हनः विक्रं क्षिणे ण्यो गृहक्षाः॥ इंडिशि भाठेः॥ वहन पुरः श्रुः (संज्ञापुः। इंडि त्राक्ष निर्षणेः॥

বহলা দ্রী শতপুরা।ইতিরাজ-নির্ঘণ্ট: ॥ স্থূলৈলা। ইতি ভাব-পুকাশ:॥

বহা জ্রী নদী। ইতি ছেমচন্দু: ॥ বহি: ব্য বাহাণ। ইত্যমর: ॥ বহি: স্টীচর: পুণ স্বলীর:। ইতি ত্রিকাণ্ড:শয:॥

বৃহতঃ ত্রি অবৃহিতঃ। ইতি দ্বিক্-পকোষঃ॥

বহিত্র প্লী পোত:। তৎ পর্য্যায়:।
বার্ব ট: ২। ইতি তি লাওশেব:।।
বহিত্রক প্লী জলবান । বথা।
সাংঘাত্রিক: গোতবণিক্ যানপা
ত্র বহিত্রক । বোহিত্য বহন
পোত: পোতবাহো নিধানক:।।
ইতি হেনচন্দু:।।

विश्वांत्र क्ली (जाद्रगः। ইত্যमदः॥ विश्वांत्रमुकाश्वः क्ली गृहरा हा-त्राविशः भुकाशः। उर्थानः। भुवागः २ भुवना ० निन्हा ६। ইত্যময়:॥

বহির্ত: তি বহির্গত:। বহি: শবপ্রক পাপ্তর্থ ভ্যাতো: কর্ত্তরি
জ পুত্যযেন নিয়ন:। যথা। পক্ষ
বিষয়িতা বহির্ত সাধ্যবিষয়িতা।
ঘটিত ধর্মাবিছিন পুতিবধ্যতাশালি সংশয: পক্ষতা। ইতি জগদীশা:।।

বহিমুথ: ত্রি বিমুখ: । যথা ।
নরসিংহাচার্য্যপৃত ইশানসংহি
ভাষা । শৈবো বা বৈষ্ণবো বাপি
যো বা স্যাদন্যপ্তক: । সর্বা প্
কাফল ছন্তি শিবরাত্রিবহিমুখ:
।। ইতি ভিখ্যাদিতভ্ব ।।

বৃহিশ্চর: পু॰ কর্কট:।ইতি হেম চন্দ্:।

ৰ্হেড্ক: পু॰ বিভীতকবৃক্ষ:।ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

ৈচৰ বিভূম ভূম শোভনাঃ। অব-नथाइवनीयो मकिनान खरेषव ह ॥ অন্নাহার্য্যো গার্হপত্য ইত্যেতে मण वङ्गयः ॥ व्यत्ने इन्राधाकानि यथा। ভাজকো রঞ্জ रेम्प्टर क्रान्कः **मुङ्क ख्या। शाद्राका वस्त्रक**ेक्टब দাবকাথ্যক্ষ সপ্তথা ৷৷ ব্যাপক: পা-বকশ্চৈব স্লেম্মকো দশম: মৃতঃ ॥ 🗱 ॥ भन्नीत्रज्ञदङ्गः ज्ञानानि यथा। वङ्गाया (मावमृत्य) यू ज॰कीना मण (पश्चिः । (पातमृत्य)) यथा। বাত পিত্ত কফা দোবা দ্ব্যা: সু্ঃ मध्याज्यः । इंजि मात्रमाजिनकः ॥ 🗱 ॥ उब निषक्क क्यांनि यथा। নাশুজো হগ্নি পরিচরেৎ ন দেবান্ कीर्ज्यम्यीन्। नहान्नि नद्वरम्बी-मान् (नाभएर) पर्वः कृष्टि ॥ न চৈন পাদত: জ্**ৰ্য্যাৎম্থেন ন থমে**-দ্বধঃ। অগ্নৌন নিঃক্ষিপেদগ্নি নাডিঃ পুশমযেত্তথা।। ন বহিং মুখনিখা रेम ज्वीलायमान्ति वूर्यः। समिशि निव ছন্তেন ম্প্শেলাপ্সু চিরণ বদেৎ।। নাপ ক্লিলোগধনে ন স্পেণ চ পাণিনা৷ মুখেনাগ্নি সমিন্নীত মুখা-দগ্রিরজায়ত ॥ ইতি কৌর্মে উপরি-ভাগে ১৫ অখ্যায:॥ 🗱॥ অস্যোৎ-পত্তি यंथा। त्मीनक উবাচ। সর্ব- শুত্ত মহাভাগ পরিপূর্ণ মনোম্ম । अरुना ल्याज् मिहानि दाइ क्ट-পত্তি মীপ্লিভা॰।। সৃত উবাচ। একদা সৃষ্টিকালে চ বুক্ষানন্তমহেশ্ব-ताः। (४ उद्दीशः यगुः मर्ख पृष्टु विकु कगरभिक ॥ भन्नस्भावक मः ভাষা কৃত্বা সি হাসনেরু চ। উরু: সর্বে সভামধ্যে সূরম্যে পুরতো হরে: 11 বিষ্ণুগাভোদ্ভবা স্তত্র কা-भिन्तः कमलाकलाः । उब नृङ्ध-खि गायंखि विकृगा**धान्छ** मुस्रद्र•॥ ভাসাঞ্চ কঠিনা শোণি কঠিন স্ত नमखन । সिमाउ मूर्य भम्म पृष्ट्री वुका नकामुकः ॥ मत्ना निवादगः কৰু • ন শশাক পিতানহ:। বীৰ্য্য• **পণাত** हहार वज्ज्या वात्रत्रा विजुः ॥ তদ্বীৰ্য্যণ বন্ত্ৰসন্থিত। পুতপ্তং কা-মতাপিত:। ক্ষীরোদে প্রের্যামাস সঙ্গীতে বিরতে দ্বিজ।। জলাদুত্থায পুৰুষ: পুজ্লন্ বৃদ্ধতেজসা। উবাস বুন্ধণঃ ক্রোডে লজ্জিতস্য চ সংসদি ॥ এত सिमस्रात काडी कला मूर्याय न-जुतः। भुगम्। वक्ला (हवान् वानः त्वकः ममूर्णाः ।। वात्वा मधात वृक्ताः गः वाञ्चाक खयासम् । किकि-सावार कगञा॰ विश्वाञा लब्ह्या-षिक।। वालकम् करत्र श्वा हकाता-

কৰ্ষণ ক্ষা। বৰুণ চ সভামধ্যেত। চিক্ষেপ পূজাপতি: ৷৷ পপাত দুর-(उ) (न(द) वक्रा) पूर्वन ख्या। गृही॰ मः भाग मृखव । काम मृष्ठेत विष-রছো ৷৷ চেত্তন কার্যামাসামৃত-**मृष्ट्रेऽ। ठ म्बळ्बः। म॰शुःभऽ (ठ**७न॰ তত্র তমুবাচ জলেশ্বর:॥ বৰুণউবাচ । বা**লো জলে স**মুক্তৃতোমম পুগ্রো य-भीक्षितः। व्यरः ग्रीदा यान्यानि <u> वृक्षा भा• जाउर्य कथ•॥ वृक्षाः</u> বাচ। বালক: শরণাপলে। মৃথ্ विष्ण भरत्यत्र । कथः मान्याभ ভীতঞ্চ ক্দন্ত শর্ণাগত ৷৷ শর্ণা-পত দীনার্ভ্র যো ন রক্ষেদপণ্ডিত:। भाग्राज निवास जात्य यावहन्तु पि-বাকরো। উভযোর্চন শুরা পূহ-म। मधुमूरनः। উবাচ मर्बञ्जुङः मर्दिण क यत्था हिन ॥ जगवान्वाह । দৃষ্টা সুকানিনী শোণি বীর্য্য ধাতুঃ পপাত उट्। वब्ह्या (भुत्रयामाम कीद्राप्त निर्माल कला। उठा वज्-ব বালক্চ ধর্মতো বিধিপু এক: ।কে-ত্ৰজ্ঞ সূতঃ শাস্ত্ৰে বৰুণস্যাপি গৌ-**१७: ।। महारम्व উवाठ । या विम्रा-**যোনিসম্বন্ধো বেদেযু চ নিক্পিত: 1, শিষ্যে পুথে চ সমতা চেতি বেদ-विरमा विदुः ॥ मखः ममाजू वकरणा

বিদ্যাঞ্ বালকায় চ। পুশ্রো বিধাত্ र्बाङ्ग कियाक वक्षमा है।। विकृ र्मताञ् वाचाय नाहिकाः मकि मुच गा । जर्बनत्था ल्ञामक निर्दार्श वक्रान ह ॥ विक्ष्ण ह माहिका न कि॰ माने उरेय मिवाछ्या। मख॰ বিদ্যাঞ্চ বৰুণো রত্নমালা মনোহ-রাণ। ক্রোডে কৃত্বা চ তণ বালণ চুচুম্ব भागगा मृतः। इंडि तुक्तरितर्छ निक्ष-জন্মখণ্ডে বহ্ন্যৎপত্তিৰ্নান ১৩০ অ-भगयः ॥ # ॥ उन्हाइनिवाद्रशीय श्रानि यथा। সাম गुरेमक्कव यवा वि-मुफ्का ह मृखिका । उयान्निश्वः যদেশ্য নাগ্নিনা দহুতে নূপ ॥ ইভি নাৎস্যে রাজধ্যে রাভরক্ষানাম ১৯৩ খ্ৰামঃ ।। # ।। অগ্নিবৈক্ত্যু তৎশান্তিক যথা। অৰ্থা দী প্যতে ষত্র রাষ্ট্রে যস্য নিরিন্ধনঃ। ন দীপ্যতে **१**5क्षन रान् म द्राष्ट्रैः शीफारङ नृरेशः ॥ পুজ্लिनभु भामः वा उथार्षकाः नि किक्षन। भागाम (जातगद्यातः न् পবেশন সূরালয় ।। এতানি যত্র দ হান্তে তত্র রাজভয়ণ ভবেৎ। বিদ্যু-তাবা পুদ ছান্তে ভ্রাপি নৃপতে ভ্র-॥ পুনশ্চানগ্লিজে। যত্র তত্র বিদ্যান্ম-रुख्यः। विनाशः विमुलिक्शाः पृ-শ্যন্তে শৃত্র স্ত্রিটিৎ।। ত্রিরাক্রোপো

বিত কাৰ পুরোধা: স্সমাহিত: ! সমিজি: कीत्रत्काना अर्थ शिख যুতেনচ।। দদ্যাৎসুবর্ণঞ্চ তথা দ্বিজে-**ভো गाटिक वजांगि उथा** जुनका এবং ক্তে পাল মলৈতি নাশং যদ-শ্লিবৈকৃত্যভব॰ দিক্ষেন্দু ॥ ইতি ত-বৈবাজ্তশান্তিরশ্লিবৈক্ত্য নাম २०० व्यवतयः ॥ 🗱 ॥ मूर्यान्नरया यथा। गार्चभाउता मिक्कनात्र खरेथ-वारुवनीयकः। এতে १११ ज्ञास्या मू-খ্যা: শেষাশ্চোপসদ প্রয়ঃ॥ইভি ব-হ্লিপরাণে গণভেদনামাধ্যাयः॥#॥ বিজ্বিপুনধ্যগনননিষেধাে যথা ৷ ह्यो विर्लू विश्वित्यो ह मन्नाइत्रा র্গুকৃশিষ্যযো:। ছলাগে চ ন গন্তব্যু ব্হ্মহত্যা পদে পদে।। ইতি কম-व्याहनः ॥ # ॥ व्यशिह । नां नु-ব্রাহ্মণযো রন্তরা ব্যপেযাৎ নাগ্ন্যোর্ন तुष्मि । वं अङ्गिष्य (या द्रन् क्छ ग ত্ ব্যপেষাৎ। ইতি তিথ্যাদিতত্ত্ব-**ध्** ७वहन॰ ।। #।। व्यथ वङ्गिखस्नन• । মানুষস্য বসাং গৃহ্য জলৌকাং তক श्याय । इस्डो ज् त्वशायात्वन वा धिष्ठ भ्रम भूष्म ।। भान्यनीव्रम भा-माय थत्रमूख निश्वाय ७ । जागू।-গারে ক্ষিপেত্তেন অগ্নিস্তম্ভন মৃত্তমণ ॥ वायमी छेरतः गृश्च मञ्जूष्वनया

वङ्गिष

সহ। শুডিকা॰ কার্যেন্তেন ততো

হল্লি॰ পুঞ্চিপেদ্বলী ।। এব নেতহপুযোগেণ অল্লিস্তমন মৃত্তন । মু
গুডিক বচাযুক্ত॰ মরীচ॰ নাগর॰
তথা। চরিত্বা চ ইম॰ সদ্যো জিআ্বালা জ্লানো লিহেছ।। গোরোচনা ভ্ল্রাজণ চূর্ণ কৃত্বা ঘৃত্ত॰ সন্দ।
। দিব্যস্তম্ভণ পীত্বা স্যাম্যম্ভেণানেন বৈ তথা।। ওঁ অল্লিস্তম্ভন• জন্দ
। ইতি সাক্ষে ১৮৬ অন্যায়ঃ।।

বিহ্নকরী জী ধাতীশ্বরী।ধাই-ফুল ইতি ভাষা। ইতি শব-চন্দ্রিঃ!

বহিতা হ' ক্লী দাহাওক:। ইতি বাজনির্ঘন্ট:॥

बिह्णकः श्रु॰ यक्तश्राः। इति भद्राम्का॥

বিহ্নিত: পু• বংশ:। ইতি শব্দ চনিদ্কা।।

বহি গর্ভা জী শ্রীবৃক্ষ:। ইতি শ্বচন্দ্রকা॥

রহিচক। স্ত্রী কলিকারীবৃক্ষ:। ইতি ভাবপুকাশ:॥

বহিজ্যলা স্ত্রী ধাতকীবৃক্ষ:।ইতি ব্রাক্তিমিটিটা।

बङ्गिरमनी जी अपन्सनीक्ष्रः। इति ब्राक्षिर्वितः॥ वङ्गव

विद्वितिकः भु अगुष्ठः। ३७ मद्रद्वावनी॥

विज्ञितीशिका ज्वी व्यक्तद्रश्या **इंडि** ज्ञाकनिर्द्गेः॥

বিহ্নিনা পু• চিত্রক:।। ভলা-ভক:। ইতি রত্নমালা।।

विज्ञा को को नामा है। इंडि

বিছিপ্সী স্ত্রী ধাত্র । ইক্তি রাজনির্ঘন্টঃ।।

বঞ্জিভোগ্য॰ ক্লী ঘৃত•। ইতি শব্দ চন্দ্রিকা॥

বরিষ্ট পৃণ পণিকারিকার্**ছ:।** ইভি জটাধর:॥ অগ্নিষ্ট:। ইভি রাজনির্ঘট:॥

वङ्गियात्रकः क्ली कनः। ই छि **भद्र**-চন্দ্রকা।।

রিছিনিত্র: পূ॰ বাষু:।ইতি শব্দ চন্দ্রিকা_।৷

ব'ক্ল রভা: পু শিব:। ইতি হলা-যুব:॥

वङ्गिलाहक क्री का ना १ दिन बाजनिर्वण्यः॥

विद्रवधः जी याश। ইভি नम-वङ्गावनी।।

विक्रियर्ग क्री ब्राकाट्शनः। इंडि

ক্রিকাপ্তশেষ;।।

বিজ্বীজ ল্লী রাবীজ। ইতি তল্তে ॥ নিপুক॰। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ ষর্ণ। ইতি হেন্চন্দু:।। ত্রেগ্র পত্তি যথা। এজনা সর্ব দেবাক্চ সম্বঃ ৰগ সংসদি। তত্ৰ কৃত্বা চ नृष्ठ क गायस श्रुवभा गणाः ॥ वि-লোক্য রম্ভা॰ সুশোণী॰ সকানো বহিরেব চ। পপাত বীয্যু চ-हार वद्धा वात्रमा उथा।। উত্ত-স্থোমর্ণপঞ্জশ্চ বস্ত্র**ণ ক্ষিপ্তা জ্বল**ে भुडः। करान दर्भगानाम म मूरमक র্ম হ ।। হিরণ্যরতসং ব হু॰ পাদন্তি মনীষিণ:। ইতি তে কথি-ত॰ সর্ব॰ কি॰ ভ্য: শ্রেত্মিছসি॥ ইতি বুদ্ধবৈবৰ্তে প্ৰীকৃষ্ণজন্মথণ্ডে হিরণ্যেৎপত্তির্নাম ১৩০ অখাযঃ

বহিশিথ লী সমুস্তাইত্যনর:।৷ वस्तुम । इंडि রাজনির্ঘণী: ॥

বহিন্দিখর: পু লোচমন্তক: ১ इंडि भदत्रदादनी॥

বহিশিথা স্ত্রী ফলিনী।ইতিধর णि: ॥ किनकात्री ॥ शाउकी । **इं**डि ब्राजनिद्धैः॥

বর্ছিশ জ্ঞা পু চিত্রকঃ। ইত্য नवः ॥

व शिक्ष छः भू भर्ष्क्रवजः। ইতি वश्चिमशः भू बीवकः। ইতি वाक নিৰ্ঘণ্টঃ ॥ বাযু: । ইতি বিশ্ব মঞ্জ-मद्रम्भनार ॥

> वशः त्री वाहनः। इति (हमहन्दुः ॥ भक्षे । इंजुलामित्रायः ॥ वश्रा जी मुनिभन्नी। हेन्। गाहि-(कावः॥

> বক্ষ রোবস'হত্যো:। ইতি কবি-क्लुक्रमः । वक्रिडि। ইडि पूर्गानामः वकः क्षे अङ्गविष्यः। त्र ज्हार-ষোপরি কঠাদখোভাগঃ। বুক্ ইভি ভাষা। তৎপয্যায়:। ক্রেডে ২ जुकान्दर ७ डेद्र: ८ व८म ६ । इठामदः॥ यकः ५ उँ८ मकः १। ইতি জটাধর:।। বক্ষণ ৮ গণর্স ঠ-कः २। इंडि भद्दन्तुका।। अभिह। व्यथ् वक्षक रू वर्म मापूर्वा वक्षः ख्ल **बग•। ইতি শক্ষ**রহাবলী ॥ ७म् मू जाम् जलका रथा। जम-वान्ममवकाः मार भीते बंकाः णि कब्बिंड: । यक्तां विवरे**न** ৰিয়: শঙ্কেণ নিধন তথা।। ইতি गाक्ष ५५ वर्गायः॥

क्री वकः। इंडि भद-বক্ষণ• हिन्द्रिका ॥

वाकाजः ज्ञी छनः। ইতি भदः त्रवावनी ।।

वकाकरः भु उनः। ইতি बिका ওলেयः॥

বা ক সুথাপ্তিগতিসেবাসু। ইতি কবিবল্পদম: ।। ক বাপয়তি। ইতি पूर्णामात्रः ॥

वा व भगनिक् भाषाः। इं उ कवि-কলুজন: ৷৷ ওষ্ট্যাদিরপা্যমিত্যে (क। गमन मिह वायुकर्ज्क (भव। ল বাতি বাযুঃ। হি॰সন সূচন মিতি **চত্তু जः। इंडि पूर्गाशामः ॥**

ৰা ব্য বিকল্প:॥ উপমা।। বিভৰ্ক: ॥ भारभ्द्राः ॥ जयुष्टयः । ইতি बिषिनी।। এवार्थः। इंडि विश्वः॥

वाः त्री कलः। ইত্যমর:॥

बाःणः जि वःणमचक्री।वःणम् য মিত্যথে কপুত ংযেন ি হলঃ।।

बाः निकः शृ वः भीवानकः। इंडि किटायदः ॥

ৰাংশী জী বংশরোচনা। ইকি বাফ্লীর: পুং শ্যালকঃ। ইতি শন্ধ-ब्राज्ञनिघंकः॥

পু॰ শিশুমার:। বারো-জলস্য কিটি: শ্কর:। ইতি কেচিৎ

वाः महन क्री बनाशादः । इंडि ত্রিকাণ্ডশেব: 11

वाकः जि वकमञ्चिष्ठ । वक्रमप्रकः ইত্যৰ্থে ক পুত্যযেন নিম্নদ ।। वाक् जी वाकाः॥ त्रव्यकी। इकाः गदः ॥

वाञ्रही जी श्वेषवित्मवः। हा-**क** इंडि ভाषा। ख्र भर्यायः । (मामदाबी २ (मामदल्ली ७ मृद-ল্লিক। ৪ সিভাও সিভাবরী ৬ চন্দু-लिया १ व्यो ४ मूनु । ३ वर्षः হন্ত্রী ১০ কাম্বোদ্ধী ১১ প্তিগদ্ধা ১२ वृत्वना ১० हन्युत्राकी ১৪ काल-মেঘী ১৫ বুগুদোষাপহা ১৬ কান্তি-मा ११ अवल्का १४ हन्मुनु छ। १३। অস্যা গুণা: ৷ কটুবু ৷ ভিক্ত : ৷ टिकड़ । क्नि बंध कक द्वाद व िय द ७ थर्ज् ना निद्यः। हे जि রাজনির্ঘণ্ট: 11

वाजन हो वजनकल । अम्र खनाः। वाञ्चलः अधूद्रः ग्राहि मछः ছৈর্য্যকর॰ পরে । ই'ভ রাজ-वल जः॥

ब्रज्ञावनी ॥

বাক্ছল লী বাক্রব্যাজঃ। যথা। ব্চন বিঘাতো হর্থ বিকল্পোপপ-न्त्रा ह्लः। ত धिविदः। वाक् हलः । नामान्ध्रहनः। উপচারहनकः। অবিশেষাভিহিতে হর্থে হকুভি-পা্যাদর্থান্তরকল্পনা বাক্ছল া ১। সম্ভবতো হর্থস্যাতিসামান্য:

যোগাৎ অসম্ভূতার্থ কল্পনা সামা न्।इनः ॥ २ ॥ विश्वविवन्निर्मान व्यर्थमञ्जावनिरवध डेनाहाइल॰ ॥ ৩॥ ইতি গোডমসূত্র ॥ শকৈऽ कार्थ भाषरवाध उाट भग्रक भष স্য শক্ত্যা অর্থান্তর তাৎ পর্য্যকর্ कन्ननमा प्रगाजिधान वाकक्ष वक्र । यथा तिशावानाग्राजायः नवकञ्चलवें बार । इंज्युत्क क्रांजा रम् नवमन्थ्रकाः कष्रलाः ॥१५॥ मामान्यविभिष्ठे मञ्जवपर्याजिला-বেণ উক্তন্য সামান্যবোগাদসম্ভ वम्रथकन्ननया प्वगाजिक्षानः मामा-न्रह्ल । यथा। वाक्सराय विम्रा চরণসম্পন্ন ইত্যক্তে বান্ধণত্বেন বিদ্যাচরণসম্পদ সাধ্যতি ইতি কল্লযিত্বা পরো বদতি ছতো ব্রা-क्षणात्वन विम्राहद्रगमम्मर वार्डा व्यक्तिकाद्या २ ॥ भक्ति व-क्रणाया (द्रक्डद्रवृह्या यः भूडि-(यथ: न डेनातहल । यथा। সঞ্চাঃ ক্রোশন্তি ইত্যক্র মঞ্চস্থা এ ব ক্রোশ স্তি নতু মঞ্চাঃ। এবং অহং নিত্য ইতি শক্ত্যা পুযুক্তে অমুকা দুৎপন্ন স্তৃণ কথা নিত্য ইতি পুতি व्यक्षा श्नृप्रभावह्या । ७। इंडि ভটोका॥क्षा अभिन्। मर्खद्वर्थि-

বাদেষ বাক্ছলে নাবসীদতি। পশ জী ভূম্যণাদানে শাস্যোপ্যর্থামহীযতে ॥ ইতি ব্যবহারতত্ত্ব- ॥
বাকপতি: পু- বৃহস্পতি: । ইতি
শন্বভাবলী ॥

वाक्षि जि उपामवहनः। इंडि ब्रायमूक्रदेः ॥ व्यनवरम्त्राम्हामाहि পটুকন:। ইতি ভরত:॥ স্বন্ধ্রা वाकात्रहकः। इंडि माहमन्द्री॥ भर्विवनः। इंडि भनार्थाकोमुनी ॥ वाङ्कवाक्जनः। इंडि नीवकर्थः॥ ७८ भर्यप्रायः । वाशीमः २ । इंडर-मद्रः ॥ व्यनवान्त्रान्यम् ७ । इंडि कराषद्रः ॥ वाग्नी वाग्न वी-वर्षा वाष्टाय्ङ्गभर्षे खथा । वा-গীশো বাক্পতিক্ষেতি ষডেতে मूक्ष्रेवक्रि ॥ इंडि नद्द्रज्ञावनी ॥ वाक्णांक्यां क्ली व्यश्चिताताः। ছারণ । তত্ত্বপ্রধাব্যসনাম্বর্ত-व्यमनविष्णयः। यथा। मृगयाकाः ব্ৰিয়: পান বাক্পাক্ষ্যাৰ্থদ্যণে। দপ্তপাৰুষ্যমিতৈ চেত্ৰজ্জেয় ব্যস্-नमक्षकः॥ इंडि (इमहन्पुः॥ 🕬। छ-স্তাপণ নারদেনোক্ত।দেশ জাতি জলাদীনা মাজোশ ন্যক্স गुত । যম্বচ: পুতিক্লার্থণ বাক্পাক্ষ্য• उनुष्ठाउ ॥ (मनातीनाः चाकान

ন্যঙ্গেণ্যুত । উচ্চৈভাষণ মাকো भः नाम भवनाः छन् खरायुकः यद-नु ठिक् लार्थ • উদ্বেগ बननार्थ • दा-ক্য ভদ্বাক্পাৰ্য্য কথ্যভে॥#॥ তস্য চ দণ্ড ভারতম্যার্থ নিধ্রাদি ভেদেন ত্রৈবিধ্য মভিধায ভল্লক্ষ गः (उरेनरवाकः । निश्रुवाम्नीन ठी-বুত্বাত্তদপি ত্রিবি**খ• মৃত•**। গৌর-বানুক্ত মাত্রস্য দণ্ডোপি স্যাৎ ক্মাদ্গুৰু: ॥ সাক্ষেপ • নিধুর• জ্ঞেয় মশ্লীল ন্যক্ষসংযুক্ত। পক্ত নীযৈ ৰূপাকোশৈ ভীবু মাহু ম্নী-বিণ ইভি ॥ 🗱 ৷ ভত্র নিষ্ঠরাকোশে স্ববৰ্ণ বিষয়ে দণ্ডমাহ। সভ্যাস-**ज्यानाथा खारेब न्रंनाव्यान्य** রোগিণা॰। ক্ষেপস্করোভি চেদ্দ खाः भगावकं बरगाम्म ॥ कान्का প্যথবা থঞ্জ মন্ত্রাপি তথা বিধ্ । তথ্যেনাপি বুরন্দাপ্যোদ গুণ কা র্যাপণাবরমিতি যন্মনুবচন তদতি मूर्व ख दर्ग दिषय । यमा भूनः भूणा मर्या भाजाभीन् मेशिख उना मंजः দগুনীযা ইতি তেনৈবোক্ত•। মাত-র পতর জাযা ভাতর সুহৃদ **७कः। आकात्रयन् म**ङः हान्।: न ञानकाममन्ख्रा द्रिकि । এउह नानदारभषू माजानियु छक्यू निद्र-

भाराधायां का वाया मुद्रेव हुः।। सा वभीवाक्काल मध्याह। व्यक्तिन ন্তামি ভগিনী মাতর স্বাতবেতি হ **শপন্ তল্পেযে দাজা পঞ্**বি •-मिडिकः मगः॥ मेखे भूगयनः कार्यप्रः वर्ग काञ्जबताधरेतः । भाजित्वाः म्राभवारमय द्विष्टन जिल्हना ममाः॥ वर्गाना मानः लास्मान समान कांक হানিত::ঋ।মন্ঃশত বুলেণনা-कुण)कविरमा ए७ मर्च उ। रेवरण्डा: थः कंग उ॰ एवं या मू मुख्य यथ सई छि॥ পঞ্চাশদ্বাহ্মণো দপ্ত্যঃ ক্ষত্রিযস্যা-डिमा गता रिवामा महाम्बन्धा-শছদে দাদশকো দম: ॥ বাহ श्रीवा त्व मिक्नु विभाष्म वाहित्क हमः। म ५९ छ रक्षिकः भारता ना-সা বর্ণ করাদিয়।। অশক্সন্ত বদ-स्तित प्रश्नीयः अभाग् प्रमा । उथा শক্তঃ পুতিভূব দাপ্য: ক্ষেমাৰ ভসঃ ত্॥ প্রনামকৃতে **কেপে** দণ্ডো নধ্যন সাহস:। উপপাতক যুক্তে তু দাপ্য: পুথমসাহস:।। ত্রৈবিদ্য নৃপদেবানা ক্ষেপ উত্তন সাহস:। মধ্যমো জাতিপ্গানাং পূথমো গাুন দেশযো: ॥ ইতি बिতাকর। ।। 🗱 ।। বাকপাক্ষেত্র व्यक्तियागमनिखंदि भुजित्सी-

क्रांत भुडिभुमता यथा । सर्येऽ१८ भुडऽ जित्यागक कलार मारुत्य हा वाक्लाक्त्य मञ्जानिभुसात्य ह यथा भूर्वभर्त्रभावाक्ष्टेः म-द्धिन रुडः रेडऽलताथा जावाय भु-उऽजित्यागः सर्येऽ१८ । रेडि वऽव-रात्र जुः ॥

বাক্য ল্লী পদসমূদায:। ইতি ব্যাকরণণ।। তিডেন্তচয়:।। সূবস্তচ্যঃ ॥ কারকাব্নি তা ক্রিয়া। ইত্যমর:॥ ইছ শুভিলোকযো দ্রিবিখ নিক্-ক্ত• বাক্যমূক•। তিউ সুবস্তযোশ্চ-यः मनुमायः काबकान्विका किया ह वाकुः। ভिष्ड् नाय्यन ভिवाहीनि সাশীতি শতসংখ্যকানি বঃনানি **উচ্যন্তে। এব॰ সূপ্শব্দেন স্যাদী**-(न)कविष्णिक क्ठाए । मन्द्रिष পর• যঃ শুনতে লভতে ৎসৌ পু ত্যেক অভিসম্বন্ধ মিত্যন্তশব্দ উভযোরপি সম্বধ্যতে। অত্র তি-ডন্ত সমূহো যথা। পচ্তি ভব্তি পাকে। ভবতি ইত্যর্থ:। এত্যান্দ-नत्व । भूव उभ्रम् रथा । भूक्-তিসিদ্ধ মিদ হৈ মহাত্মনা । খা पूर्थः किंग कात्ररैकः कर्वानि छित्र-ব্রিভা সম্বন্ধার্থা কারকাব্রিভা অ-দ্বিতত্বক ক্রিয়া কারকাণা আকা-

হ্লাযোগ্যভা সন্নিধি বশাৎ জেবণ ভিড্ সুবস্তচযাত্মকে হ'পি সম্বন্ধা; र्थं डा (वाष्त्र) व्यमञ्चलार्थम्। नुर्या-গাৎ অভএব পরস্পরাভিসম্বন্ধঃ পদসমূহো বাক্য নিতি বৃদ্ধা:। कांद्रका नु डा किया यथा । (एदर-ৰো গ্ৰান• গছতি। ইতি ভট্টাকা-যা॰ ভরত: ।। 🕸 ।। বাক্যম্বরূপ মাহ। বাক্যু স্যাৎ যোগ্যভাকা-হ্লাসত্তিযুক্তঃ পদোচ্যঃ। বাক্যো-ছয়ে মহাবাক্য মিত্থ বাক্য দ্বি-ধা মত।। উক্তঞ্চ। স্বার্থবোধ সমা। धाना मकाकि इ व्यक्तिया। वा-ক্যানা মেকবাক্যত্ত্বণ পুন: সংভূ্য জাযতে ইতি।। অত্র বাক্যু যথা। শ্ন্য বাসগৃহ মিত্যাদি। মহা-বাক্য যথা। রানাযণ নহাভারত त्रघूवः मानिः । ইতি সাহিত্যদর্প-(१ र भद्रिष्हमः॥ अ॥ अभियवा-का जायन निरम्भा यथा। न हि॰ महार मर्बज्ञानि नान्उक राहर কুটিৎ। নাহিত নাপুৰ বাক্য ন স্তেনঃ স্যাৎ কদাচন ॥॥। পাব-ণ্ডাদিভি ভাষণ নিষেধো যথা। পাষভিনো বিকর্মস্থান্ বামাচা-द्राः खरेषव ह। शक्षद्राजान् भाग्-পতান্ বাজ্যাত্রেণাপি নার্হেৎ।।

ইতিকৌমে উপব্লিভাগে ১ অধ্যা यः ॥ ॥ मुजाम् ज वाक्रानि यथा। रिनव द्राह्मान गरुछ। न रेव वार्चमा রাশিভি:। পাপ্যতে জ্ঞানকথন भव्यताकम् जिंदि ॥ सर्गाभवर्ग সিদ্ধ্যৰ্থ ভাষিত যৎ স্শোভন। বাক্য মুনিবরৈ: শান্তৈ তাদ্বিজ্ঞেয় সূভাবিত ।। রাগ দেবান্ত কোধ काम ज्यानुमानि यर । वाकाः नि র্য হেত্ত্বাৎ ভদভাষিত মুচ্যতে ॥ সংস্তেনাপি কি॰ তেন মৃদুনা न मःभाव क्रिमहिज्ना ॥ यट मुन् बायल भूगा त्रागानीनाक मःक्यः। निक्क मि उद्योकाः বিজ্ঞেয় মতিশোভন ৷৷ ইতি विक्शित्राण देकवश्य मुक्तितुछ-नामाध्यायः ॥

ৰাগর: পু॰ বারক:।। শাগ:॥ निर्गरः ॥ वाष्ठवः॥ वृकः ॥ मूमूकः ॥ পণ্ডিত: ॥ পরিত্যক্তভয়: । ইতি হেমচন্দু:॥

बागाकः वि यानारुडा।यथा। वानाः वनवजीः हवा (या इन्डि निम्ता बनः। म बीवारमानि वा-भाक करिं। मानुख माउत्रि॥ इंडि नद्रमाना ॥

বাগাশনিঃ পু• বুদ্ধঃ। ইক্তি शব-त्रञ्जावनी ॥ ৰাগীশঃ পু॰ বৃহম্পতি:। ইক্তি भद्रज्ञावनी ॥ ৰাণীশ: ত্রি বাক্পতি:। সুষ্টুৰক্তা ইতি যাবং। ইত্যমর:॥ বাণীশা জী সরস্থী। যথা। ৰাগীশা যস্য বৃদ্ধে লক্ষ্মী ৰ্যস্য চ वक्ति। यमारिष्ठ क्रत्रिय मिर् ত নৃসিংহ মহণ ভৱে ৷৷ ইভি শ্রি-मज्जागवउद्दीकाराः श्रीषद्रशासी ॥ विवादन वा। व्यविष्ठा ब्रागदात्कर् । वागी थवः भू मञ्जूरवादः । ইঙ্কি ত্রিকাওশেব:।। বাচামীশরে ত্রি 🛭 यथा। कृपानन कर्ने दि मधु उिन नमन्त्रिः। इन्धा मात्रः यूवा नाह নরো বাগীশ্বরে। ভবেৎ ।। ইতি माक उ ३३५ यशायः ॥

ৰাণীশ্বী জ্ঞী সরস্থতী। ইভি ত্ৰিকাণ্ডশেষ:॥

বাৰজী জ্বী সোমরাজী। ইত্য-यदः ॥

ৰান্ডণ: পু॰ কৰ্মৱন্ধ:। ইতি শব-याना ॥

বাভর। ত্রী মৃগবন্ধনার্থজালবিশে: वः। ३७,४बः॥

वाछित्रकः शुः वृशयः। वाछत्रया म्गारीन् वधाि यः। इछ प्रदः॥

बाह्यमः भू भिक्किविष्णयः। ইতি

ত্রিকাণ্ডশেষः॥ এত্রন্থোনিকারণং

यथा। কৌষেধ তিত্তিরি হ'ব।

কৌম হ'ব। ত দদুর:। কার্পাসভান্তব কৌঞো গোধা গাং বা
গুদো শুড ॥ ইতি সানবে ১২
অধ্যায়:॥

ৰাগুলি: পুণ তাষ্লী। রাজ্ঞাণ ভাষ্লদাতা। ইতি শব্দালা।। বাগুলিক: পুণ তাগ্লদ:। ইতি ত্রিকাণ্ডশেব:।।

ৰাণুরিদঃ ত্রি নিতভাষী। তৎ-পর্য্যায়:। ৰাগ্য:২। ইতি শস্ত নালা।।

ৰাণ্যন• ক্লী ওধাধরৌ।ইতি ত্রিকা-ওশেবঃ।।

बाग्मू है: भू बाडा: । इंडि करें। धरा: ॥

বাগদুষ্ঠ: ত্রি বাচাদোষয়ক:। যথা
। বাণ্ডাব দুষ্ঠাক্ত তথা দুষ্টে ক্ষেপ
হতা স্তথা। বাসসা চাবধুতানি
বৰ্জ্যানি শাজকর্মণি।। ইতি শাজ
তত্ত্বং।। ক্লাভকর্মণি।। ইতি শাজ
তত্ত্বান্ত্বং
ভাজনে ভাবদ্বিতে। ভূক্তান্ত্বং

ভত্ত ৰাদশপণা দেখা:। ইভি পুৰিক্তিবিবেক:॥

वाएरवं की नजस्ती। यथा। शः श्वामिति निक्ति विक्क मूथानाः शः स्वाद्य वक्षस्ताः कासामिति निव-क हन्द्र नकता भागीन कुस्स्तीः । गुष्टा भक्षशः मूथाए । कत्मनः वि-प्राप्त स्डास्ट्रें विकृताः विम्मरः भूकाः विनयनाः वार्ण्यका भागुर्य ।। ইতি কন্ত্ৰ नाजः।।

বাণেবী স্ত্রী সরস্বতী। ইক্তি বি॰ কাণ্ডশেষ: ॥

বাণ্মা^ন ত্রি বক্তা। ইত্যমর:।। পটু:

वार्गां भू॰ मूद्राहार्याः । इंडि (मिनि)।

वागाः जि वापृति पृः। **३७ ण प**ः भावा ॥ निर्दिषः॥ कवाः। ইত্য-क्यः॥

বাগ্নতঃ ত্রি বাক্যসংযতঃ। যথা।
পুত্যেক নিয়ত কাল মাজানো বু
ত মাদিশেৎ। পাুয় কিন্তু মূপাসী
নো বাগ্নত জিসবন স্পুশেৎ।।
ইতি পুায় কিন্তু ভুষ্ত শন্ত্র লিখিত বচন ।।

বাগ্নাম: ত্রি অশক্ত্যাদিনা বাচ॰ বছতি য়:। ইতি সিদ্ধান্তকৌমুণী।। वाकः भू भगृषुः। ইতি ত্রিকাও শেষः॥

বাঙ্মাফ ব্রি বাক্যাত্মক । যথা। भारत स क ज़रेश विष्ठ दिख कि मंभि जि ब्रक्करेद्रः । जनस्यः वाद्ययः व्यार्थः বৈলোক্য মিব বিষ্ণুনা।। অপিচ। পদ্য পদ্য মিতি পাুভ রাজায় विविधः वृथाः । शास्त्रक नक्षाः भर्ड गर्ड मः भुक्ति गर्डा ।। भर्ड यथा। भर्ड ठजुङ्गरी उह বৃত্ত জাতি রিতি দিখা। বৃত্ত নকর সংখ্যাত জাতি মাৰা কৃতা ভ (व८ ॥ त्रम मर्कमम॰ वृत्तः विष মঞ্চেতি তপ্রিধা। সম সমচতু-द्वारं खर्डार्क्तममः भूनः ॥ चारि ख्ञीयवव्यमा भार खूर्या। দ্বিভীযবং । ভিন্ন চিক্ল চতুত্বাদ বিষম• পরিকীর্ভিত•॥ গদ্য• যথা । অপাদঃ পদসন্তানো গদ্য তত্ত্ব बिशा भंड । ह्र्नकार किवा भाग वृद्धगिक्त भूष्डिमठः ॥ चकाटीः वाकवः सन्नममानः हूर्गकः विद्ः। **उक्ति रे**वर्स्डवीजिञ्चः गर्रः श्रा ভর• ভবেৎ ॥ ভবত্যুৎকলিকা भाष गमामाण मृणक्रवः। वृरेखः करमण मञ्चकाष्ट्रजाकि भूनः सृदः ॥ इंडि इल्लामक्षत्री ॥ 🕬 वाद्मयः

পাপানি যথা। পাক্ষ্য মন্তক্ষিব रिभणुन्। काणि गर्बणः। अमग्रकः পুলাপত বাভাষ স্বাচ্ভুবিধ।।। उथा शक्र वहन मशवारः शिम् ন্য মনৃত বৃথালাপো নিষ্ঠর বচন ইতিবাভাষানি ষট্। পরেষা দেশ জাতি সল বিদ্যা শিল্পজ্প বৃত্তা-চার পরিছদ শরীর কর্মজীবিনাং शुक्राक्षायवहरः शक्यः। यहा-ন্যুৎ ক্রোধ সভাপ ত্রাস সংজন-न वहः। शक्र छह विख्छिय य-লুগুক্ষে চাণ্ডাল বান্ধণৈতি চ। शुनभान्नितः (इयाद शक्याम বিশিষ্যতে II তেমা মেব পৰ্ষ-বচনানা পরোক্ষ মুদাহরণ অ পথাদ:। एक নৃপতি বন্ধু ভ্ৰাতৃ মিত্র সকাশে অথোপঘাতার্থ-দো বোপাখ্যান পৈশুন্য । অনৃত দ্বিবি**ণ অসত্য মস**স্থাদক্ষেতি । रम्म त्राष्ट्रे भुमक्षाह भदार्थ भदिक-स्नार । नम राज भुजकाह जाय-ণ॰ ব্যর্থ ভাষণ॰।। গুড়াস্কা মেব্য अः ब्हानाः ভाषणः निश्चुद्रः विषुः । यमबामा वाला याहजी भेरमा बि-श्रमाम्य ॥ डेटकावः याच्यक्ताना म्-हैवाकामा जावनाद । दे ह नामूब ह

क्त्र भनर्थः भुडिनम् । अभूमः भगा निनरनः भूतःभानिनरनः। अब চতুর্বিধ ষত্বিধযোরবিরোধ:। স-मक्ष्यानमक्ष्य (जनानाम्यत्र भी-ক্ষ্যাপবাদয়ে বৈক্যাৎ নিষ্টুরস্য পৰ্যান্ত ভাৰাছ। অসম্বন্ধপুলাপ ব্যর্থ ভাষণযোঃ পর্য্যাযত্ত্বাল্লার্থান্ত র•। ইতি তিথ্যাদিতকু•।। वाद्याञी जी नरीवित्नयः। यथा। হিমাদে অক্লিখরাৎ পোক্ততা বাদ্মতী নদী। ভাগীরথ্যাঃ শত-গুণ· পবিত্রণ তজ্জল• মৃত•॥ <mark>তত্</mark>র माजा रुप्त (र्लाकानूश्रम्ण्म) दिवः ম্পতে:। ত্যক্তা দেহ নরা বান্তি मम (लाक न म भगः॥ इंडि वी-রাহে গোরণমাহাত্ম্যে জলেখর-मार्जारवर्गननामास्यायः॥

বাস্মবী जी मत्रयो । ইভি किंटि ॥

ब्बाथ॰ क्ली উপন্যাস:। ইত্যমর:॥ वाहः श्रु भ्राविष्मवः। वाहा ইতি ভাষা। অস্যগুণাঃ। স্বাদূৰ্ণ। **७ वृष्: ।** त्रिश्वदः । (त्रुरानद्ः । বাত পিত্ত নাশিত্ব। ইতি বাজ-বল্পভ: 11

वाठ यमः भू मूनिः। इ छ । भद्रः।। ্মৌনুরুতী। ইতি কৈচিদিতিভরত: वाहकः भू॰ भदः। यथा। भाष्त **শ**দস্ত বাচক:। ইত্যমর:॥ দ্বে বা-চকে। পুকৃতি পুত্যয দ্বারেণার্থস্য বাচকো গ্ৰাদিক্ল: শান্তে ব্যাক-রণে ভর্কাদৌ চ শব্দ উচ্যতে। লো-কে তু সংস্থাে ২সংস্ত: শব্ উ-চ্যতে। বক্তীতি বাচক: ণক:। ইতি **७**इड:॥ उ९भर्यग्रयः। यथा । मः माजिनालो वृज्ञिश जिशानः वाः চকো ধুনি:। হাস: সহরিওঞ্জি বিকাওশেষ:॥#॥ কথক:। পুরা-गाहिभाठेकः। यथा। वाञ्चनः वाह-कः विद्याद्यान्। वर्गज भारतारा मु-ज्ञान। वर्णकामाञ्चन् वाठकाभव्रकः वु-(बर ।। उथा (नवाई। मगुङ: कृषा) ব্ৰাহ্মণানাণ বিশেষতঃ। গুছিঞ্চ শি-थिन क्यंशाहाइकः क्रक्नन्त्न ।। পুন র্থীত তৎস্ত্র ন মুজ্বা ধার-বেৎ কৃচিৎ। হিরণ্য রজত পাক তথা का॰(म्यान(मारुनाः॥ पद्म তু বাচকাথেছ শু.হস্যাপ্নোতি তৎ क्वः। काःरम्याभरमाष्ट्रनाः काःम्य কোডা:। বাচক: পুজিতো যেন পুসন্না স্তব্য দেবতা:।। তথা জ্ঞা-षा भर्व नगाशिक भूवायद्वाठक॰ युषः। आजान मिन विकीय य हेरहर जकन कजू ॥ उथा विणा

বাচিক

है नकुं नाइ लोहे क्या क्रिक्स भर ख्या। क्ष्म्य नमायूक देन जाव नमित्र ।। वृथ्यानः नमायुक प्रमानः ज्या क्रिक्ष क्रमायुक क्रिक्स क्रिक्ष क्रिक्स मायूक विष्या व्या व्या विकार क्रिक्स क्

बाइन की श्रेन । कथन । यथा।
भूष्कनानन । हिर्द्धन श्रिक्य । श्रु यञ्ज । न कार्य । मुक्त नमा कार्य । रहाजम । वाहन ।। इकि वादा ही-हुन ।। उथा। मान वाहना नाद्य ॥ वद्ग वुज भूमाण व्यवसान भूजी-यार । इकि कार्य । वस्त मुक्त ।।

बाहनक॰ क्ली भुष्ट्रिलका। इंडि हात्रावनी॥

বাচসাম্পতি: পু• বৃহস্পতি:। ইতি শদরত্বাবলী।।

বাঃশাতিঃ পু॰ বৃহস্পতিঃ। ইত্য

বাচা জ্ঞী বাক্। ইতি ত্রিকাণ্ড-শেষ:।।

বাচাট: বি বাচাল:।ইত্যমর:॥ বাচাল: বি বহুসংসভভাবী। उर्भिताः। बन्नाकः २ वाहारैः ७ १ इज्रमतः ॥ ज्वल्लाविग्रिश स-न्नाकाम्य खर्या वर्ल्ड वाहारि। वा-हार्त्वा कन्नाकः ज्वल्लाबीम्यापि-जिल्लाकार्ष भर्यार्य वाशानिजः १ निज्य भूगल वाहाना मूशिल्ड जन्नवजीः। ইতি मूनानि न्निज्य जीकायाः जन्नजः॥

वाहिकः जि वाहाक् छः। यथा।

भवीवरिकः कर्मापारिव यां छि छ। व
वाङ्गः नवः। वाहिरिकः शिक्ष मृगः

छाः मानरेन ब्रष्ठाका छिछाः॥ ই छि

भागाः छ छ छ।। यशिह। कार्यिकः

वाहिकरिक्व नाननः यह मूक् छः। व
कक्षश्यान छ ए नर्वः शुगम्य छ मन्।

गुजः॥ ই छ माञ्च भुवाण मृग्याखाः

वः॥ यन्। इ । कार्यिकः माननकः

नमस्वावः हि छ। व्याहार्य्याण कथः

वाहिरका नमस्वावः क्छः। ই छ

मुक्षर्वाष्टीकायाः मुर्गामानः॥

वाहिकः भू वाक्यात्रञ्छः। यथा।

वालाभण विलाभण मःनाभण

भूलाभकः। व्यत्नाभा २भलाभ
क मत्मभ काजित्मिकः॥ व्यः

भरमभकः। कीर्खिजा वहनात्रञ्चाः

मृत्रभानी मनीविज्ञिः॥ इज्युद्ध्वनः

বাজিদ

নীলন্দি: ।। বাচিকপঞ্জী **লিপি:।। সংবাদ-**পঞ্। ইভি কেচিৎ ।।

वाहिकशातकः भुः (तथनः। ইতি जिकाश्रामयः॥

বাচোযুক্তি: ত্রি বাণ্মী। ইত্যমর-টীকাষা রামাশুন:॥

वाकायुक्तिभर्षुः वि वाग्री। ३७५-भन्नः॥

वाह्यः वि व्यथमितः॥ श्रीनः॥ वहनाई॰ । ইভি মেদিনী ॥ भक्रः । यथा। न ठाल्च इ वङ्काञ्जाः भुरया-গাণা বিশিষ্যতে। বাচ্য বাচক ভাবে। १य मक्त भारा कि भव्य वर् ॥ বিভীতকে হপ্যক্ষ শব্দে৷ যদ্যপ্য-ল্লৈ: পুযুজ্যতে। তথাপি বাচক स्म अक्षाया मा की क्वर ॥ इंडि মলমাসতত্ত্বত ভউবার্ত্তিক বচন য় অপিচ। অর্থো বাচ্যুন্চ লক্ষ্যুন্চ ব্যক্ত শেচতি ত্রিধা মতঃ। এষা স্ব-ক্রপ মাহ। বাচ্যে পর্থোভিধ্যা বোধ্যো লক্ষ্যো লক্ষণযা মতঃ ৷ व्याक्ता वाञ्चनया जाः मूर् सिनुः मद्रमा मङ्गः ॥ ইতি সাহিত্য-मर्भागर भित्राह्मः॥

বাচ্য ক্লী পুতিপাদন ।। দুষণ । ইতি ধ্রণি:।। वाह है कारम। इंजि किविकन्नकमः।। इं वाक्ष्रुं । इंजि मूर्गामां मः
वाक्षः क्री घ्उः।। यद्धः।। व्यक्षः।।
वांक्रा। इंजि सिमिनी।।
वाक्षः पुर्णात्र महा। विकार।। इंजि
स्मिनी।। मूनिः। इंजि विष्यः।।
वाक्षर्भयः क्री पुर्णा वागविष्णयः।
इंजि स्मिनी।। मूनिः। इंजि विष्यः।।

ইত্যমরভরতো ।৷ সতু শ্রোত সপ্ত-সংস্থান্তর্গত পঞ্চমযাগ: ৷ যথা ৷ অগ্রিষ্টোমো হত্যগ্রিষ্টোম উকথ্য: বোডশী বাচপেয়ক্ষ ৷ ইত্যাশ্ব-লায়নসূত্রণ ৷৷ ঐন: পৌগুরীকক্ষে-তি সপ্তযাগা: ৷৷

বাজভোজী পু॰ বাজপেয্যাগঃ। ইতি শহরত্বাবলী।।

वाक्रमत्नयः भू क्रन्सिक्षयक्छ्वि-हार्थगुष्ठः। मङ्दिमम्भायन माभा-मूह्यः। ই क्रिन्ट मुनुद्रागः॥ वाक्रमत्नयी भू यक्क्र्विनी। यथा।

वाजनात्वा सू वज्रावरा । वरा ।

जार्वकरमण सर्वे मृनु वाजनातः

यिनः । ইতি মহাজন পরিগৃহীত

वচনাৎ यजुर्वन विधितेव कर्मा स्रः

युर्दे। ইতি মলমাসতত্ত্ব ।।

वाজिগন্ধা জী অশ্বগন্ধা। ইতি

রত্নমালা।। বাজিদন্ত: পু• বাসক:। ইতি ब्रुवाना ॥

বাজিদন্তক: পু• বাসক:।ইত্যমর:॥ বাজিন• ল্লী আমিক্ষামন্ত।ছানা• রক্ষণ ইতি ভাষা।ইতি হেমচন্দু• ব্রিকাণ্ডশেষৌ।।

वानिनो जी अचगका॥ वार्षिनी॥ শেষস্য পর্য্যায়: ৷ বড়বা ২ বামী ৩ भुम्का ८ वार्डवी ८। व्यम्राः क्रीत खनाः। यथाक्षीत्रस् क्कान्नः वदः भी भने व्यव । (मक्टें क्रियं) कद्रः वन १ रगोत्रवः कास्त्रिकृट शत्रः ॥ 🗱 ॥ **उपः विश्वाः। अथा मिश्र मा माश्र**तः क्याय क्यार्डि मूहीमयश्रात क कः। वाजान्नरः मीभनकाति (नज-(मायाभङ् उट्कथिङ भृथिव्याः ॥ 🛪 ॥ उन्नर्गीठ खनाः। व्याच्यः নবনীত স্যাৎ ক্ষায় কফ ক্ল **डिट् । ठक्क्युः** करूकाका भीय-দ্বাভাপহ্রেকং।।। ডেদ্ঘুত ওণাঃ । অখা সর্লিন্ত কটুক । ন্ধুরঞ্জ করা-यकः। देवप्रीभनमः मृहाशात्र वा **जान्नर• धक्।। इंडि त्राजनिर्घण्टः।।** 🎚 #॥ অপিচ। ক্লোঞ্চ বডবাক্ষी র' বল্য শাখানিলাপছ। অমু• कर् नयु बाम् नद रिगकमकः उथा ॥ ইতি ভাবপুকাশ:।।

বাজিপ্ঠ: পু॰ অমানবৃক্ষ:। ইতি

भद्रिक्षिका ॥

वाक्षिडकः प् ठगकः। ইडि द्राक्ष-निर्घणः॥

वाजित्जाकनः भू गूमः। ইजिदाक निर्चण्डः॥

वानिमान् श्रु॰ शाहानः। ইতি রত্ন-माना।।

वाकिषाना जी वार्षकगृर्श था:

खवन इंडि आत्रवी श्रापा । एटभर्य (श्रापः । मन्द्र (श्रापः । इंडि (श्रापः ।)
वाकी भू॰ (शार्षकः ।। वानः ।।
भक्ती। इंडि (श्राप्तकः । वानकः। इंडि (श्राप्तकः) विश्राप्तकः।

वाबीकत्रणः क्ली बीर्य्युष्किकतः ।
इिं त्रांजनिर्णेः ॥ वाजीकत्रणमुव्यः
म्या विकार मार् । यमुव्यः भूक्षः
मर्ग्याः वाजिवः मृत्रु भूक्षः । छमाजीकत्र माथ्याङ मृतिकि किंव
काः वरतः ॥ श्री विकार मार्थाः निमानकारः ।
क्लीवः म्याः मृत्रु मश्रीविषः (भूकिः विकार म्याः मृत्रु मश्रीविषः (भूकिः विमानकारः ।
क्लीवः म्याः मृत्रु मश्रीविषः (भूकिः विमानकारः ।
क्लीवः म्याः मृत्रु मश्रीविषः (भूकिः विमानकारः ।
व्राच्याः मृत्रु व्राव्याः विमानकारः ।
व्राव्याः भ्राव्याः व्याः मिनानकारः ।
व्राव्याः भ्राव्याः मिनानकारः मृत्रु ।
व्याः भ्राव्याः म्याः । व्याः मृत्रु भ्रावाः ।
व्याः भ्राव्याः मृत्रु । व्याः स्वरः । व्याः व्याः ।

র্ভাবৈ র্ভয শোক ক্রোবাদিভি:। অ क्रेन्ड: क्रवाव्टिंक: मू:धरदाय । **ক্ষতে পীডিতে অৰ**স্থীকৃত ইতি বা বং। ধৃত্ত: শিশু:। পত্ততি ত্মমতি । जःभुरवारमा रेमधून ।)।। कहूका-ল্লোষ্ণ লবণৈ রভিমাত্তোপসেবিভৈ:। **शिक्षा**हुककारा मृष्टेः द्विष्ठ उमार প্ৰাষতে ॥ কটুকাদিনাভিমাত্ৰেণ পুরুদ্ধেন পিত্তেন শৃক্রস্য দক্ষরাৎ কুব্যু ভবতি। পিত্তজ্ञ মেতদ্বিতীয়• ॥ २ ॥ व्यक्तिर्वायमीत्वा (या नह বাজীকিযারত:। ধ্বন্ধভঙ্গ মবাপ্নো-তি স শুক্রফ্য হেতৃক ।। শুক্রফ্যক ত্ভীয় ।। ৩ ।। মহতা মে ঢুরোগেণ চ ज्यी क्लीवडा ज्या ॥ ।। वीर्यादाहिः मित्राह्मात्मश्नानुम् छ खंव ८। cil विलानः क्षुक्त नत्मा नित्राथा बुक्क न र्याजः । यक्षरित्रवाः मृजः छज् मुकः सम्भ विभित्तकः ॥ विषयः नृष्टेमः भू-क्रम्। क्र्मिन्सः कामार मक्ति-ভন্য ৷ ননসঃ বুক্ষচর্য্যভো নিরোধাৎ ক্লৈব্যু ভবতি। ৬॥ জন্মপুভৃতি যৎ-ক্লৈব্যু সহল্প ভদ্ধি সপ্তম্যা ৭ ॥ व्यमाष्ट्रः द्विब्रमाञ् । व्यमाध्यः मः रुषः द्विवाः सर्माह्याह यज्जातः । मर्माहमार वीर्य्यवाक्षिताहमार ।। 🟶 ।। व्यथ हेन्न राजा हिक्ट जायाः

। বাজীকরণ বিধিমাহ। নরো বাজী-করান্যোপান্ সম্যক্ শুজেট নিরাম-यः। मश्रजासः भुक्तवी ज वर्षामृष्कृ स रवाज्यार ॥ नह रेव रवाज्यान बाक् সপ্ত ভ্যা: পরতো ন চ। আযুদ্ধানো नद्रः क्षीं ভिः সংযোগ করু गई छ।। क्रय वृक्षाभर नार्ता (यात्रा का डी-व मुर्जशः। व्यकालभद्रशकः म्राड्ड-ত ব্ৰিয় মন্যথা।। বিলাসিনা মূৰ্থব-তা॰ ৰূপ যৌ বনশালিনা॰। নরাণা॰ বহু ভাষ্যাণা বিধি বান্ধীকরে৷ হিড: ৷৷ স্বিরাণা রিরণস্না জীণা বা वाज्य निह्जाः। याविर भुमद्रार ক্ষীণানা॰ ক্লীবানা মল্লৱেভসা॰ ॥ হিতা বাজীকরা যোগাঃ প্রীত্যপত্য वन भूमाः । এতে नि भूडे (महानाः (मर्): कालार्/शक्या ॥ 🛊 ॥ रा-बोक्बाग्रार्। जाबनानि विविदा-ণি পানানি বিবিধানি চ। বাচঃ শ্রো-ত্রাভিরামাক বৃচ:ম্পর্শ সুথাবহাঃ॥ यामिनी (मन्द्रिक्का कामिनी नव-বৌৰনা। গী э শ্ৰোভ্ৰমনোহারি তা-च्नः मित्रा मुद्धः ॥ गन्ना मत्नास्त ৰূপাণি চিত্ৰাণ্যুপ্ৰবানি চ। মনস-भ्हानु जीवारक। वाकी अर्वेष्ठि मानव॰ ।। মাক্ষীক ধাত্মধুপারদ লোহ-চ্ৰ্ণ পথ্যা শিলাজভু বিডশ্ ঘৃতানি

লিছে । একাগু বিশ্লতি দিনানি গদাৰ্দ্দিতোপি সে। ২শীতি কোপি न्नमराय भुमना युरवव ॥ गवाः विकार वर्मानाः मिखः भवमि भाषमः। গোধুনচুর্ণঞ্চ তথা সিতা মধু ঘৃতারি-ভ ।। ভুকু। হ্ব্যতি জীর্ণোপি দশ-मात्रान् युक्क अलि। 🗱। व्यथ त्रमाना। म्यार्कात्र भीवन्त्र सथद्रः थ्थन्। हन्दुमुह्राउः भुद्धः कोदुभवक शक रुविवः मुक्षेत मञ्जूर्भावकान्। अवाः भाव हजुडेग भदिहजः कर्ष नवदः তথা ধৃষা শুকুপটে শনৈ: করতলে नाम्मथ्र विमुविषट् ॥ मृष्डाए७ मृगनाञि हन्तन द्रम म्पृष्टि १ ७ कष्-পিতে কপ্রেণ সুগদ্ধিক ভদথিল সংলোড্য সংস্থাপথেৎ। ৰস্যার্থে মথ্রেশ্বরেণ রচিতা ছেবা রসালা ষ্য ভোক্তৃ র্ম্মথ দীপনী সূথকরী কান্তেব নিত্য• প্রিযা ॥#॥ গোক্ষুরে-क्कृत्रवीकानि वाकिंगका मञावती। मुयनी वानदीवीकः यष्टी नागवना-वना ॥ এवा॰ हुर्न॰ मुक्तिमकः गावु-নাজ্যেন ভর্জিত। সিত্যা মোদক। क् इ। ভक्ष्य वाजीकद्र शद्र ॥ हूर्न-म्डेख्नः क्वीतः घ्ठः हूर्न **मगः** सृष्ठः। **अद्राह्य विख्य थ्या श्राह्म शिवन** व्या ॥ वाजीकब्रानि ज्बीनि मःगृश्च রচিতো যতঃ। তমাদ্ভ্যু গোগেধ (यार्गा २ग॰ भुक्ता मछ:।। त्रिः वर्ष्कता (भाषक: ।। इ।। शिश्रनी नव-ণোপেতে বস্তাণ্ডে যৃতসাধিতে। ক-ছপস্যাথ বা খাদেক্তেতু বাজীকরে ज्^{ना} ॥ 🗱 ॥ भूगः मक्तिगरमञ्जः मणनाचान ज्म कर्वाव हि-म॰ जनस्थागरा मृमू उद्गः मः महि **ट्री क्**ड॰। ७६्रन भिरमाधिड॰ वमू-खा शामुक पृथ्य शहर गर्। क्याक्षिक मन्युटि जिनिविष्ठ एम् प्र-ৰুগাৰ্কাণ সিতা।।। পঞ্ ভজ্জ্ল-নাৎক্ষিতি পুতিনয়েৎ ওিমান্ পুনঃ পুক্ষিপেৎদদ্যান্তত্তদুদাহরামি বন্থ-ना मृक्षेपद्रार मः हिजाः। এना नाः গবলাবলা সচপলা জাতীফলালি-ক্ষিকা জাতীপত্ৰ সুপত্ৰ চিত্ৰক যুত্ত ভচ্ বুচা সংযুক্ত ॥ বিশ্বা বীরণবারি वाजिए वजा वांग्मी वजी वानजी माना সেক্র গোক্রাথ নহতী। থজু রি-का क्षीत्रका। शान्याकः नकरनककः नमधूक मृत्राहिक जीत्रक नृथी-কাথ যবানিকা বরটিকা মাণ্সী মি-সি র্মেথিকা॥ কন্দেস্থত্র বিদারিকা-খ মুবলী গন্ধৰ গন্ধা তথা কৰ্রি॰ क्रिक्नित्र नम्रात्र क्रात्र न् वेड॰ नवः।वीकः भान्म न मञ्जवः कत्रिकः॥ वीबंध दाबीवबः (४७ वन्सन भव রক মণি চ 🕮 স জেপুরৈ: সম ।।। नर्वाकि न्यक् न्यक् ननिष्ठ॰ भ कूर्ग्य **उद्ध किरश**् भू छ वक्ष खुर জব্ লোহ গগণ সমারিত বেছ-বা। কন্তুরী ঘনসারচূর্ণ মপি চ প্রা-क वका निकालर नकारमा जू स्मानकान् वित्रव्यवित्रभुमागानथ ॥ ভান্ ভোকাতি সদা যথানলবলং ভূঞ্জীত নামু• রস• পূর্বমিন্নশিতে গ-তে পরিণতিং পাণ্ডোজনান্ডক্ষ্যেৎ । নিত্যুণ শ্রীরভিবল্প ভাষ্যক নিমণ यः भूगभाकः छहि न नाषीर्याः বিবৃদ্ধি বৃদ্ধ মদনো বাজীব শক্তো র-(जो।। मीक्षान्न बंबावान् ववी वित्रः हिर्छ। इंडे: न नूडे: नहा वृष्का या-नि युत्वव (नानि कित्रः नूर्वन्तुवर जून(द्र:। रजुन्धा यहना। यक्षनि त्रक्षनतावः। ज्नाकाः शकामरः পলমিতাং। সংহিতা: সৃশুভাদ্যা:। नागरना खत्रमकत्री खत्रथं शे इंडि চ লোকে। বলা বহু লিখার ভস্যা म्बद्धः চপল। পिপ्ननी। काञी পরক काইপত্রী। বিখা শৃগ্ঠী।বী-রণ এডস্য মূল উশীর গুাছ।। वाबि मृगसवाला। वाबिनः मूखकः। वदा बिक्वा। बांभी वंभादाहना

वित्रो भञावत्री। वानत्री कलिकह् ন্তৰ্যা বীৰণ গ্ৰাহ্য। ইক্ষুর: কোকি লক্ষে: ভস্য বীজ। গোক্তরস্যাপি বীলং। মহতীখর্জিকা ছোহারা। क्वीविकाक्षीत्री। भृथीका कात्रवी मण-রৈলা ইভি লোকে। বরটিকা বররৈ ইতি লোকে। শালৃক মেবাণ কদে: न्याबीबकारमा वदारिक। भाःनी करोभा नी।भिनिः (नोकः। गद्धर्यनः দ্ধা অখগদ্ধা ভস্যা মূল'। খ্রীসংজ্ঞ• लवक्राचनमातः कर्म् तः। विवृश्माः ণান্ পলপুমাণান্। রতিবল্লভাখ্য-প্ৰপাক:।৷ # ৷৷ এভিমানৃতিবল্লভে यि भूनः सम्राक् श्रुवामा निका शक्-त्रमा जू वीक मर्क कर्न जा यात्मा १ वि শোৰ ভথা। সন্মাজ্ফলক ভথা থ-সকলত্বক্বাপি নি:ক্ষিপ্যতে চ্ৰিৰ্ছা विषया जमा म हि ज्वि कारमध्रः जः छ्वा।। सहाकारमध्यः।। \$।। ब्र∙ কপিত্তাধিকারোক: খণ্ড দমাও-কো মহান্। রক্তপিক্তাদিরোগল্গে महाताजीकतः मृठः।:#।। পङ्गा<u>म</u>ुनऽ রসে দ্যোণে সিতা মাটকসংমিতাং । घृ उ शुक्र भिष्क प्रमागा गत्र गा লাষ্টক ৷৷ মরিচ অভবোন্মান পি-भूनी दिशलाग्रिङ । जनिन्त्र।-**एक एवा गर्व (मक्ज काव्राय्** ॥

भरहत्रम्भाव भाव माक्पर्व। भुहानास्य । हूर्गाम्याः किरमञ्ज घनीज्राज्यकाद्रिरा ॥ शान्यकः की রক পর চিত্রক মুন্তক বৃচ্। বৃহজ্ঞীরক মপ্যত্র শুদ্ধিত নাগকে 🎚 শর• ৷৷ এলাবীজ• লবক্ঞ পৃথক্ ৱাভীফল পল। সিদ্ধ শীতে পু मन्। इ मथूनः व्यउवद्य ।। ज्ञारा फाजनार दाक् नम्याव भिरः नदः । অথবা নিয়তা নাত্র মাত্রা খাদে-ष्य्थाननः ॥ भानवः (भवनामभ) वा-कीय मुद्रास्त्र ভবেट । ममर्था यन বান্ পঞ্জো হৃষ্টো নিত্যু নিরাম্যঃ।। गुरुगी नामारास्य क्रय भाग म বোচক•। অমুপিত্তঞ্চ পিত্তঞ্চ রক্ত পিতক পাণ্ডতা।।। বৃহজ্জীরক না नागदेवता। याजुनाकः ॥ 🕸 ।. 🏴 ন্যতি গোচ্ছুরচুর্ণ ছাগফীরেণ সা ধিত সন্ধু। ভুক ক্পণ্ডি সাজ यब्ह्यिक अनुर्याणन ॥ मुन्तानि **इन्ह्या** हिन्छ इन्ह्य- इक्क इन्ह्य- १ श्र-खन गथ कालीया खक क्का छक् नि ह ।। দেবজন: সসরল: পদাক তুণি-কে। ৎপি চ। কপুরো মৃগনাভিশ্চ ল ভাকস্তরিকাপি চ।। সিহুক: স্বস্তু-ন॰ নব্য জাতীফলক মূত্র চ। জার্তা পর• লবস্ক স্ম্রেলা নহঠা চ স।

ম কক্ষোলফলক ত্বক্চ পত্ৰক নাগ-কেশর । বালকঞ্চ তথোশীর মা --नी माक निजानि वा ॥ मुद्रा क्न् द्र क कालि लिलिय॰ खमुमुखंक॰। द्रि-खका ह शियक्षण भीवारिमा खग्नुन् ख्या।। लाक्ना नथ्क ज्ञालक श्राज्ञी হুসুম• তথা। গুছিপর্ণঞ্চ মঞ্জিষ্ঠা ত-গর পিক্থক তথা ॥ এতানি শাণ भानानि कन्नीकृष्ठ भरेनः भरहर । তৈল পুস্থমিত সম্যক্ এতৎ পা ত্রে শুভে ক্ষিপেৎ।। অনেনাভ্যক্ত-गावस र्ष्काणीि मधानि यः। শৃভ্যে ভবতি শুক্রাচ্যঃ স্ত্রীণামত্যম্ভ দুর্ল 🤊 🏿 বন্ধ্যাপি লভতে গর্ভ• ব-ণ্ডোপি তৰণাযতে। অপুত্র: পুত্র মাপ্রে।তি জীবেচ শরদা শত ।। চ-न्त्राप्ति मशाउनः त्रक्रिन्तः क्रयः जुत । मारु भुस्यम मोर्गक्षा अर्थः क्षुं विनाभाष्ट्यः।। शब्दः वक्य देखि (नारक। कानीय॰ कनम्रक ইতি লোকে। লভাকস্থরিকা মুযুক-माना इंडि लाक्ता कक्कानकन স্যাভাবে জাতীপুস্ন• গ্ৰাহ্ণ। তদ लाजिन लवकः शुक्ति। माकनि-**छ। माक्**रिमी। मिलाय॰ ছत ইতি লোকে। গ্রিবাস: গু**ন্থরী ইতি লো**-কে ৷ গুছিপর্ণ: গঠিবন্ ইতি লোকে

ा चनीि अभः चनीि उर्वार्यकः । ॥ व्यताहिरेडनः ॥ 🛊 ॥ बीकानि কীশকছাঃ জড়ব মিতানি স্বেদধে-इनरेकः। भुष्ट भाखवमूर्य मूर्यः যাবদ্ভবেদ্গাঢ় ।। ত্বপুহিতানি চ কৃত্। সৃশ্ব স'পেষধেত্তানি। পি-क्षिक्या वयुविका क्षा गर्वा भ-চেদাজ্যে।। দ্বিগুণিত শকর্যা বা ব্টিকাঃ সংপক্ষা লেপ্যা: । ব্টি-का माक्षिक माथ्य मन्जन (यार्ग) খিলা: স্থাপ্যা: ॥ পঞ্চস্ক মিতা-उद्ध मायः शुक्रिक ज्ञार्यः। व्यत्न मीयु माती त्या यक मार পতিতথ্জ: ॥ সোপি প্রাপ্রোতি সুরতে সামর্থ্য মিতি বাল্লিবং । नारनन मृष्ण किकिट मुद्या वाकी क्त्र शद्भा वान्त्रीविका॥ 🗱॥ আকারকরভা শুগুী লবণ অস্কুমণ কণা। জাতীফল । জাতিপুল্ল চনে नः कार्विकः भूथक् ॥ ह्र्गर्यम् हि-ফেণস্ক তত্ৰ দদ্যাৎ পলোন্মিত। नर्रायकीक्ष्ठ भाषमाबः क्लोपून **७क्स्यर ॥ मुक्**खस्रकद्गः शुःत्रा-शिष्मानन्त्कात्रकः । नात्रीनाः श्री ভিজনক সেবেত নিশি কামুক:।। ইতি ভাবপুকাশ:॥ বাশ্ব। জ্রা আতাবৃত্তিভণবিশেষ:। माठ विविध यथा । উপাयविषविशे कविषयिश यथा । कवः मृथः
पू:थाजावकः । उन कल्वाः शुक्त
कवानः कात्रः । उभारयहाः
शुक्त इक्षेमाधन ठा क्वानः कात्रः
। ইতি मिक्वाष्ठमूकावनी ॥ उरপर्यायः। ইहा २ काङ्का २ न्यू । अर्थः ४२ ।
हेउ मदः ।। व्याकाङ्का ३२ काङ्कः
२० व्याकाः १८ विष्यः १ मरनात्रथः ५
कामः २ व्याकाः १८ व्याक्ताः १८ व्याक्ताः १८ व्याक्ताः १८ व्याक्ताः १८ व्याक्ताः १८ व्याक्ताः १८ व्याक्तः ।। व्याकाङ्का १२ काङ्कः
।। व्यक्ताः १८ व्याक्ताः १८ व्याक्तः ।।

বাশ্ভি বি অভিল্যিত। যথা।
আবিছেদ পঠেন্ধীমান্ধ্যাত্বা দেবী সরস্বতী । শুদ্ধান্তর্পরা দেবী
শুদ্ধান্তরণভূবিতা ।। বাশ্ভি ফলমাপ্রোতি সলোকে নাত্র সংশ্বঃ
। ইতি বৃদ্ধা স্বয় পুষ্ঠ সরস্বত্যাঃ
স্তবং শুভ ।। ইতি তন্ত্রসার: ।।

বাঞ্নি জ্রী বাশ্বীযানারী। তৎ পর্য্যায়:। লঞ্জিকা ২ কলত্লিকা ৩ । ইতি ত্রিকাওশেষ:।। বাশ্বীয়া মাত্রে ত্রি।।

वार्टः भु गार्गः॥ वृज्ञिशानः। ইजि

मिनी ॥ जिनि । मूथः निः मद्राप बार्षे नुष्ठीनात्वद्येको वृज्तिः । इजि एस्महम्मः ॥

ৰাটশূহ্ৰনা দ্ৰী পথরোধকশৃহ্বনা। ভৎপৰ্য্যায়:। লফ্ৰা ২ । ইভি হারাবলী।।

বার্টিকা জী বাস্তা। বার্ট্যালক: । ইতি শদরত্বাবলী ॥ হিলুপত্রী । ইতি শদচন্দ্রিকা ॥

बाही जी बाहेगानकः। इंडि नद-ब्रङ्गारंगी ॥ व्यष्टी ॥ वास । ইভि (मिषनी ।। (भवन) भर्य)। यः । वाख्-জ্ঞীবেশ্ম ভ্ৰাটী বাটিকা গৃহপো: **७कः। ३७ मन्**त्रजावनी ॥ 🗫 ॥ **७**न्द्रा वक्तारि यंथा । विश्वकाक ক্ৰাচ। কে তে বৃক্ষা: পুপতাক নিবিজ্ঞাশ্চাপি কেচন। ভদু। ভদু-भूमा कालि जान् वस्य कर्गाह्या। কেবামন্ত নিযুক্তঞ্চ শিবিরঞ্চ শুভা-भू ड॰ ।। रिणि अब कवः **छ**म् मः ्र मुडक वर भुष्डा। हाद्रानाक ग्-रांगक शुकात्रागाः श्रुमानकः ॥ **जुनुहण्ड का व्रक्षा दिला अ**ज भुव अंछ । कि॰ भुमान गृहानाक शुक्तानाः जगम्स्ता ॥ मक्तः জসুনোদ্যান দিশি জ্বত তরে৷ স্ত-था। शाहात्रः किः श्रमानक शतिः

थानाः जूद्रभद्र ॥ हाद्रानाक गृहा-गाक जाकात्राणाः जुनागकः। कन्र কস্য তরো: কাষ্ঠ পুশস্ত শিবিরে-পুভো ৷৷ অমস্বল বা কেষা বাসর माः वकुमर्शन ॥ #॥ श्रिष्णवानुवाः চ। আশুনে নারিকেলক গৃহিণাঞ্ धनशुमः। णिवित्रम्। यमीणात्न भूर्व भूशभूम खरुः ॥ नर्वत मन्नार्यक **७क्द्रात्का मत्नारुद्रः । द्रमाल्कृः** भूर्विमिन् नृगाः मम्मर भूष खबा।। मू छनुरक नर्दे नृत्रकारता निमामन । विचुक्त भनजरेक्टव बञ्चीरता वस्त्री उथा।। नुकानुरम् नुर्वित्रान् पिक्रान थनम् ख्या। जम्मर भुम्म मर्बेड व-তোহি বৰ্ষতে গৃহী।। জমূবৃক্ষক দা-ডियः करन्याम्। उक खथा। वक्षुन्र-क शूर्विम्बन् मिक्स् मिक्स ख्या ॥ সর্বত্র শৃভদকৈব ধনপূপ্র শৃভপুদঃ। र्वभूषा खवाकक मक्किल भक्तिय ख्या ॥ क्रमान जुश्रहेक्त **जर्ब**-दिवर निणामय । नर्दक हम्लकः म्राक्षा जूवि जुनुभू र खथा ॥ व्यवा-वून्हानि अगाउ॰ मायाम्न मूका-মুকঃ৷ খজুরী কর্কুটী চাপি শিবিরে यक्वभूमाः ॥ वाख्यः काद्रावल्यः বার্ত্তাঙ্গাল শুভপুদা:। লভাফলঞ मु बर गई गईब निकिल ॥ भूण

वाही

ন্ত কথিত কারো নিবিদ্ধঞ্চ নিশা-भय। 🗱। वन । वृह्मा निविष्य 🏲 🝽 -विद्र नगदिन ह ॥ वहा निविषः শিবিরে নিত্য চৌরভয়ণ ততঃ। ন-गात्रयू भूजिषक पर्मनाट भूगाप छः था।। (हकाद्मा जिल्लिजी वृक्का य-ত্মান্ত পরিবর্জয। শরেণ ধনহানিঃ नहार नुबाहानि र्ज्यर धुत्रा मि-বিরেপ্তি নিবিদ্ধশ্চ নগরে কিঞ্চি (एव ह। न निविषः: भुतिषा क नगात्रवू ख्या भूषा ।। वाहे। मिलिविकाक भाक छ॰ भित्रवर्जाय । थर्ज् तक ডভূশ্চৈব নিষিদ্ধ: শিবিরে তথা ।। न निविष्तः भुजिषाण गामियू नगातः य ह। वृक्षण्ड हनकादीनाः थानाः মক্লপুদ-॥ গুমেষ্ নগরে চাপি শিবিরে চ তথৈব চ । ইক্র্কণ্চ मुङर: महुङ मुङ्ह रुपा ॥ अ শোকণ শিরীবণ্ট কদয়ণ্ট শুভ-भुमः । कद्दी रुत्रिमा णुखना णुखन ষ্ণাদুক তথা।। হরীতকী চ শুভদা शासियु नगरत्र ह । न वाहेश छन्ना निज्रः ७४। हामलकी धुतः ॥ 🕸 ॥ গলানা মস্থি শুভদ মখানাঞ্চ ড-रिषव ह। कन्यान मुरहः मुवनाः वारखी भागनकात्रिभाः ॥ न मूळशुर मत्नुः या मुह्मकात्रगः शतः । वानव्रागाः

নরাণাঞ্চ গর্মভানাং প্রাম্পি ॥ অক্রাণা স্গালানা মার্জারাণা ম-खपुके । (ভिटिकानाः मुकद्रानाः अ-र्विवाकाणुङ्गुम् ॥ 🕸 ॥ विणात চালি পূৰ্বমিন্ পশ্চিমে চ তথোত্ত-রে। भिवित्रम् छल छम् मन्।बाण्-ख (भव ह ।। क्षा। मीर्घ शुरू समानक न अर्येशास्त्रिकः वृथः। हजूत्राम् गृरह कारता गृहिना॰ धननामन ।। हीर्घ পুত্ত: পরিমিতো নেত্রাক্টেনাপি সং-হ্বত । শ্বেরন রহিত ভদু শ্বর म्बाभुषः नृगाः ॥ भाष्ट् रुखवार **পূर्वः हीर्घि इस्डबरः उथा। गृहि**गाः শুভদ ভার পুকারস্য গৃহস্য চ ॥ न मश्रामान कर्खवर् किकिश्राना-থিকে শুভ•। চত্রসু• চন্দুবেধ• শি-वितः भक्षा भूमः ॥ व्या मुमः भ्रा বেধণ শিবির• মক্লাপুদ•। অভদুদ• ज्र्यादिय॰ नाङाह्नन॰ उरेथव ह ।।#II শিবিরাভ্যন্তরে ভদা স্থাপিতা তুল-भी नृगा। धन भूध भुषाबी ह भूग्र-দ। হরিভক্তিদা।। পুভাতে তুলসী॰ पृष्ठे। अर्गरानकल • लाख्टा भा**ल**ी যুথিকা হলে মাধ্বী কেতকী তথা।। নাগেশ্বর মল্লিকা চকাঞ্চন বছল শৃভ । অপরাজিতা চ শুভদা তেবা मून्रान मीञ्जिष्ठः ॥ शूब ह मिक्रानः

वाउनश्खाला देनव वर्गापग्रह গৃহী।। উদ্ধৃ 'বি•শতিহয়েভ্যঃ প্রা-कातः न मूज्भुरः। 🗱। मूबशातः रेजः लकातः चर्नकात्रकः श्रीतकः ॥ वाही मूल गुममास्य न क्र्याट ज्ञानन वूषः। वाञ्चनः कवियः विमाः नर-म्मु गनक मुखा। ७ छे दिना পুন্নকার স্থাপথেৎ শিবিরান্তিকে । 🕸। পুস্তে চ পরিথানান শতহ-ন্ত॰ পুশস্তক• ৷৷ পরিতঃ শিবিরাণা-ঞ্চ গন্তীর• দশহস্তক•। সঙ্কেতপূর্ব-কঞ্চিব পরিখাদার মীপ্রিত ।। শ-ৰো রগম্য মিত্রস্য গম্য মেব সুখেন 📙 । #। मानानीना॰ जिल्लिपीना॰ निस्वादाना॰ উড्रद्राना मञ्दूकः। शुख्रांगा॰ वर्षानाकालात्र खाना मः বাঞ্জিত।। এতেষা নভিরিক্তানা। শিবিরে কাপ্ত মীপ্পিত। বৃক্ষণ বজু-रुउकः मृत्राजा वर्द्धाराष्ट्रपः।। भूव দার ধন হন্যাৎ ইত্যাহ কমলো-ডব:। কথিত লোকশিক্ষার্থ স্ক কাষ্ঠ বিনা পুরী া শুভক্ষণ চাপ্য धूना गह वर्म यथामृथः। ইতি वुकारेववार्ख ञ्रीकृषक मथा ७०२ व्यथायः ॥

চৈব শুভদ নাত্র সংশযঃ। 🗱। উদ্ধৃ । বাটী ত্রি বেপ্তি उস্থলভাগঃ। ইত্য-मदः ॥ यद्धवारे मृপস্ত্য ইতি রামভদোকি:। বাট: পছা ইতি বহব:। বাটো বৃদ্ধি রিভি মধু:। বাট বাট চ। ইতি ভরত: ॥ वाही नीर्यः भुः इटकहेव्कः। इंडि ब्रञ्जाना ॥ বাউক লী ভৃষ্টববঃ। ইতি শব-ठिन्त्का ॥ বাট্যপুষ্মী স্ত্রী বাট্যালক:। ইতি बन्भाला ॥ वार्षेत्रा ज्वी वार्षेत्रानकः। ইতি द्रञ्-गना॥ वाहितानः भू॰ वाहितानकः। इंडि नद्रज्ञावनी ॥ হিন্তালানা তথৈব চা। নিয়ানা । বাট্যালক: পু ক্সুপবিশেষ:। वािष्याना इंडि ভाषा। उ८ भर्याः यः। भौजभाशी २ वाष्ट्रा ७ छानु। मनी ह वला द वाछी ७ विनया १ वाहेशनी ৮ वाहिका ३। इंडि नद्रञ्जावली ॥ अमार्भर्यायाखद्र॰ ख्याक वला नाय पृष्ठेवताः॥ वार्षेत्राची जी वार्षेत्रानकः। इंडि मदर्वावनी ॥ বাড খ ড আপ্লাবে। ইব্রিকবি-कल्लक्यः।। य व्यववाष्ट्र । ष वाष्ट्र लाकः। व्याञ्चावः मानः। **उ**च्च

नं । ইভ্যেক। ইতি দুর্গাদাস: ॥ বাড: পু বেষ্টন । ইতি শদ-মালা॥

বাঢ় ক্লী অভিশয়: ।। পুতিজ্ঞা।
ইত্যমর: ।। বাঢ় মিত্যব্যমপীতি বৃদ্ধা: । ইতি ভরত: ।। বাঢ়ত্রিষু দ্ঢ়ে ক্লীব মনুম্ত্যা মথত্রিষু ।
ইতি নানার্থরত্নমালা ।।

वानः भू॰ भदः। इंड्रमदः। ला-छनः॥ रिन्ड्राज्यनः॥ क्वनः॥ इंडि मिन्नि॥ चिनः। इंडि वि-काख्रभयः॥ काखावयवः। इंडि विश्वः॥ जुन्मुक्षः। इंडि द्राज्ञ-निर्विन्छः॥ कविवदः। इंडि श्वद्रिनः॥ जन्रद्रभवनी यवकाद्राप्तो नुष्ठेवऽ॥ बानम्खः भू॰ वाभम्खः। ज्द-भर्यऽ। (दमा २। इंडि ह्म-हम्मः॥

वागभूतः क्री वागतास्त्रभूतः। उद्-भग्रयः। दिवीदकार्धः २ कार्धीवर्षः ३ উषावनः ४ स्मानिङभूतः ६। ইতি ত্রিকাঞ্জেষः॥ আগ্নেয় ৬ উমাবনः १ কোউরীপুরং ৮। ইতি শদ্রভাবলী॥

বাণপুত্রা জ্রী শরপুত্র। ইতি রাজ নির্ঘণ্ট: ॥ বাণভট্ট: পু॰ গুন্থকারবিশেষ: । यथा । नन् मञ्चलः कथः कियरं मञ्चाविष्यदः मः विष्यदः माट शुः-विश्वित्र मिल्ल विजि हिस । वान-ভेडारं मञ्चल मञ्जलि गुरुममा-शुः ভावार माचारो मञ्चला ভावि-शि ममाश्चि हर्णनार । ইতি मूक्ष-वावहीकायाः हुर्गाहामः ॥ वानवादः शुः ভটাদেশ্চোলাকৃতি

वानवादः मुर् अवादितः नाक्। अ नन्नाहः। उद्भर्यायः। वाद्रवानः २ वाद्रनः २। इंडि नद्मद्भवादंनी।। कानकः ८। इंडि हाद्रावनी।।

বাণসূতা দ্রী উবা। ইতি শব্দ-রন্ধাবলী।। ব্যাহ্য সংক্রমান ক্রিক ক্রেয়ান

वागरा न् विकृ: । ইভি ছেম-চन्दः ॥

বাণা জী পু॰ নীলঝিণী। ইত্য-মর:।।

वाना जी वानम्लः। इंडि सिनिनी।। वानातिः भूः विष्यः। इंडि किटि।। वानान्यः भूः धनुः। इंडि इला-युशः॥

वागांत्रन॰ क्ली धनुः। ইতি হল।-युदः॥

বাণি: জ্রী বপন । ইত্যমর: ॥ বাপদও:। ইতি হেমচন্দু:॥ বাণিনী জ্রী নর্ত্তকী ॥ ছেক: ॥ মন্তন্ত্রী। ইতি ছেমচন্দু:॥ বাণী জ্রী সরস্বতী। ইত্যমর: ॥ বচন• ॥ বপন• । ইতি শব্দরত্না-বলী॥

वाङ क् क गठिएमवर्याः मूर्थ।
इंडि कविक्सक्षमः ॥ व्यवगाड्य ।
व्यवार्थाः । त्रमानाथस्त गडिमूथ
स्मित्या ति मद्या गडी मूथः
गडिमूथः । वाडयि भाषः वाडः
गहुइः मूथ्यठीजार्थः । इंडाइ ।
मूथ्यम्बर्या ति (जोमनाः । इंडि मूर्गामामः ॥

वाउः भूः भक्ष ज्ञान्तर्ग उठ जूर्य जूउः। वाजाम इंडि ভाষा। उद्भर्यग्रायः। गन्नारः २ वागुः ७ भवमानः ८ म श्वादनः ৫ श्वादनः ७ म्यानंतः १ गञ्ज-वारः ৮ मक्ट २ वाण्गः >० यः जनः ১১ माउद्रिया ১२ नज्यान् ১৩ মাক্ত: ১৪ অনিল: ১৫ সমী-ब्रगः ७७ कगर भागः ३१ मभीवः ७৮ সদাগতি: ১৯ জীবন: ২০ পৃষদখঃ २७ जब्र बी २२ भु ज्ञक्षनः २० भुषा-वनः २८ अनवङ्गनः २८ ध्ननः २७ মোটন: ২৭ খগ: ২৮। অস্য ওণা: । रिम्नद्भाग वयुद्धा भी उद्धा कः कष्। मृद्यप्। मः छानकष्। স্তোককারিত্ব।। তস্য কোপকা द्रगः यथा । भाधुर्यग्रामक्ष्रज्ञनः ।

जाजुकानः। जनजाङ्गकानः। नु ज्रवकालः। अम्बीर्गमगणः। ইভি त्राजनिर्घण्टः ॥ 🗱 ॥ त्रागविष्णवः । यथा। व्यथं वाजवताश्रविकातः । ভত্ৰ বাভব্যাধীনা• সামান্যভো বি-शुक्षे निरानानाइ । कवाय कर्षे তিক্তক পুমিত কৃচ্চ লম্বনত:। পুর: প্রনজাগর পুতরণাভিঘাত भुरिमः ॥ हिमारनमनाख्या निषुव-नाइ थाञुक्रया भनामि त्रभशात-ণাৎ নদন শোক চিন্তা ভবৈ:। অতি-क्ष**ञ्जाभाक्ष्मार ग**मकृञाञिमा• जक्रयाम् जीव वसनामृगा स्न जिविद्य-**চ**नानाम जः ॥ भारतान मगरा निन-**भ्र**नपरया खुडीयाः भारता जंद्रा मजि-গতে প্লিভে লিলিরস'ক্তকালে ৎপি চ। দেছে সোুতা:সি ব্লিক্তানি পূর্যিত্বা নিলো বলী। করোভি বি विधान (द्वागान अर्दादिकाक्त अनु यान्।। भुभिज्ञाव दिनदीत्जु (भू।-পদর্গ ন্তেন অপরিনিত মিভ্যর্থ:। পুকর্ষেণ মিত মত্যঙ্গ বা লম্বন অ ভিপ্রাণ শাল্যাদি। কতিচিদ্না-নি নবান্যপি বাতলানি। যত আহ । अन्त्रज्ञनानागाः । नीवात्र ज्ञिश्रुटेः সভীন চণক শ্যামাক মুদ্রাঢকী নি ञ्जावाक मञ्डेकक व्यति म्हना

ক: কোদুব: ৷৷ এতে বাতকরা ইতি (भवः। नीवादः शुजाधिका छीनी ইতি লোকে। बिशूहेः यमात्री। मः **डीनः क्लायः। निञ्चा**र्या ब्राक्रमायः। বোডা ইভি লোকে। মঙ্গপ্তক: মোঢ र्हाञ (लाक्त । व्यक्ती व्यक्ति व्यक्त दित्र हेजि । लाक् । मञ्जा कः मम्ब्री ইতি লেকে। পুর:পবন: পুাগাত: । व्यायञः व्याप्यं मार्गावद्रशरः। যত উক্ত। বাংযাৰ্জাতৃক্ষয়াৎ কো-পো মার্গস্যাবরণেনচেতি। পথো-দসমযে বর্ষাসু। করা মভিগতে ৎশিতে ভুক্তে ২তীবন্ধীৰ্ণতাহ্বতে। (रह (मुर्जा मोर्जा मिना मंभाधि क्छा। क्वायानि अर्ह्जू विर्वाती সমধে হেতৃত্ত বলী অনিলঃ পু বৃদ্ধো বাযু: করোভি বিবিধান্ রো-गान्। (७ (द्रागाः कथ्रासः। 🕸। 🝽-রোগুছো ১ লকেশত্ব• জ্ঞাত্যর্থণ হ-नू गुरः। बिखा उस्त्रा गरगरवः नि মিনত্বক মূকতা।। বাচালতা পুলা-পশ্চ রসানা মনভিজ্ঞতা। বাধির্য্য कर्पनामण लामञ्जूष उपार्षिड ।। মন্যান্তন্ত্ৰোত্ৰ গণিতো বাহুশোষো-পবাহুক:। চর্বিতা চৈব বিশ্বাচী উ জ্বাত উদীরিত: ॥ আখ্যানঞ পুডाधान वाजाश्रीना भुडाश्रीना।

ত্ণী চ পুভিত্ণী চ বহি বৈষম্যমেৰ **है।। आर्टानः भार्यम्**लक जिक्न-नः उरेथव ह। मुङ्क म्बनः म्ब-निगुरहा भनगाएँ । भूबी वम्राभु-व्खिण गृधुमी ह उठ: भद्र: ॥ कना-পথঞ্জতা চাপি খঞ্জতা পদ্মতা ख्या। कार्श्रेमीयंक श्रामी ह वाज-क्षेक अव है।। शान्द्र्या भान्नाइः আকেপো দওকাভিখ:। বাত পি-ভ কৃ তাকেপ তথা দণ্ডাপতানক:।। অভিঘাতকৃতাকেপ আযামো দ্বি-विषः भृजः। वाष्ट्रत्रक उथा वार्श्रो धनूर्वाउक स्टूबकः ॥ व्यनउत्सान-ভানক পক্ষাঘাভো হথিলাক্ক: ৷ কম্প ব্যস্তা ব্যথা তোদো ভেদক मुद्रगः उथा॥ दिशकः कार्माक का-क्रिक रिमञ्जाः लान्। कः वर्षनः। व्यः क्रमार्का २क्रिक् भ: भित्रामाका ह এব চ। অঙ্গশোষশ্চ ভীৰুত্ব মোছ **म्हक्ष्महिन्छ ।। निमानामः स्वरना भा** वनशानि खरेषव ह। मुकक्करश त्रकानात्मा गर्खनामः भित्रमुमः॥ এত এবাশীতি সংখ্যা রোগা যো-গেন ক্টিভঃ। বাতব্যাধীতি নামা-নো মুনিভি: পরিকীর্ভিতা:॥ 🛊 ॥ এত ত্রব শিরোগুহাদয এব। যোগেন वाउन। वाञाचा वृशिष वीखवृशिष

ব্লিভি নিক্ক্যা তদা বাতজুরাদিয়-পি পুসক্:স্যাদত আহ কচিত:পু-मिष्क डः ॥ चित्रागुराम्या श्नी-তি রেব বাতব্যাধিসংজ্ঞা পুসিদ্ধা ন তু বাভফ্রাদয: ॥ 🗱 ॥ অথ বা-खब्राधीना॰ जामान्य हिकिर्जा मा इ। मधुद्र लवन माम्न निष नरम् । নিদু৷ গুরু রবিকর বস্তি **খেদ স**ন্ত र्भगिन । एर्न बलर (मकान्)र সংমদনাৰি পুছপিত পৰ্মান শা-স্ত মেতানি স্বয়ু 🗀 ইতি ভাবপুকা-भः ॥ # ॥ व्यनिह। यस भृष्टिकद्राः গ্যেৰ বাযুৰীজ নিশাময়। ভোজ-নানম্বর সদ্যো গমন পাবন তথা য় ছেৰন বহিতাপক শখভূমণ रेनथून । नृष्कञ्जीगमनरेकत मनः ज ন্তাপ এব চ।। অভিকৃক্ষ মনাহার युषः कल ह (भव छ। कर्तृवाकाः जन শোকঃ কেবল বায়কারণ।।। জ্ঞাখ্য চক্তে ভজ্জন্ম নিশাম্য ভ-(६) वष् । # । शङ्क्रम्रा कल्रेक् नवीयः नर्काद्राप्तकः ॥ नाद्रिकत्वाः मकरिक्षव अम्ब्रेडकः भूभिष्ठकः। ना श्विमाचि भिष्ठेक (कवनः वा मणकं ब ।। मरा: भगु वि । तक स्मिती-तः भी अलाहकः। शकुरे ज्वाविष्या-वक विवादिवक (क्ववः ॥ वाक्वी **छाल थर्क्**त भरु भागलकी पृतः । শীতলোফোদকস্নান- স্মিপ চন্দ্ৰ দুব ৷৷ স্থিপদাপত্তল স্গ্ৰিশ ব্যৱনানিল। এভত্তে কথিত বং-रत्र जल्डा वाङ्गुगाननः ॥ वागवः দ্রিবিধা: পু•সা• ক্লেশ সন্তাপ কাম-काः ॥ ইতি 🗐 वृक्षरेववर्र्ड वृक्षथए ১৬ अ**थ**्रायः ॥ श्रा अन्त्रहः। विद्यान्ति-নন্থ শ্যোনাক পাটলা পারিভদুক । পুসারণুগুণদ্ধা চ বৃহতী কণ্টকা-রিকা॥ বলা চাতিৰলা রাসা খদ•-हु। ह भूनर्गवा। अत्र ७ मात्रिवा भनी **छ**ज्ठी किलकहतः ॥ এवा॰ मनन-निकान् जागान् दाथस्य अनिल **२भाग १८७**न भागावामावा जिल् পাত্রে বিপাচয়েৎ।। আত্র বা যদি বা গৰ্যু ক্ষীর দত্ত্বা চতুর্গুণ । **শ**-**छा**वत्री त्रमरेक्ष्य रेडलजुलाः भुना-भाष्ट ॥ **जानि वक्तामि जहुन् ॥ मज**नुङ्गा (एवए।क नालभगी वहाखकः॥ अष्ठ भा॰ भी रेमऋवक भवासक भुनर्गवा । পানে নস্যে তথাভ্যঙ্গে তৈলনে **७८ भुगाभाय ॥ ऋहुन भार्यः** म्लक गल्यालाक गामरर । वा পমারং বাতরক্ত নাযুখ্যা চ পুমা न् खरद ॥ गर्छ मथठत्री विनहार

कि भून मान्वी निव। अथानाः वाउडकानाः अक्षत्रागाः नृगाः ख्या ॥ टिन मिड्र भुनाउद्र नर्बवाजविकाविगाः । भूनण्ट । भवद्य रिमञ्जवक मुठी हिबक भः ककः। शक्तभुद्रः दावनानः रेउन পুত্ৰ পচেত্ৰত: 11 গুছগৃহ্য প্লব श्लीर नर्बवाउविकात्रन्थ । इंडि गाक्ए ५३४ व्यथायः॥ বাতকঃ পু॰ অশনপণী'। ইত্য-यदः ॥ वाउकर्य द्वी मक्टकिया। भर्मनः। यथा। वादाङ् उवाहः। न्सृनामाः निन म ज्या वाउकर्य भुमुक्षि । এব হি পুৰুষো যুক্তো বাতপী फिड मानमः॥ मिक्का शक्षवर्षाः नि बीनिवर्षानि मूबकः । श्वा रेहव बीनि वर्षानि कृष्मा रेव कायर७ नव ॥ এষু বৈ তাপন দেবি নেছন মন শ'সতি। যো বৈ শাস্ত্র বি-কানাতি নম কর্মপরায়ণঃ।। শুদ্ধা বাক্য ভগৰতো পুত্যুবাচ বসৃদ্ধ র।। #ाध्रशुराह। অত্ল• লভ∙ তে পাপ তব কর্মপরায়ণ:। ভস্য **प्रविश्वार्थाय विश्वासि॰ वक्क्**मईनि ॥ वादाइ উवाह। मृगु कार्ट्या न भ प्रित कथामान भगान्य। य

পরাধ মিন কৃত্বা সম্ভরেদ্মেন ক-ৰ্মাণা।। যাবকেন দিন ত্ৰীণি নক্তেন ह भून ज्वयः। कर्म हिदः छुडः कृष्। ज ह (म नाशद्राध्यक्ति॥ नर्दम्बा॰ পরিত্যন্ধ্য মম লোকায় গছতি। এতত্তে কথিত ভদে মৰুৎকর্মা-भत्राधिनः ॥ (माष्ट्रेक्टव खगरेक्टव यखगा भित्रभृहिजः। ইতি বরাহः পুরাণে মক্ৎকর্মপুষ্য কিন্ত।।। বাভকী ত্রি বাভরোগযুক:। তৎ পর্য্যায়:। বাভরোগী ২। ইত্যমর:॥ বাতসম্ভ: পু॰ গ্রন্ধম্ভাগেঃ । ইতি হেমচন্দু:।। বাতকেতুঃ পু• ধ্লি। ইতি ত্রিকা-उल्बंश ॥ বাতকেলি: পু• কলালাপ:॥ বি-ড्गम् ख्रक्क उ:। इंडि (मिरिनी।। বাতগানী পু• পক্ষী।ইতিকেচিৎ॥ वाज्खनाः श्रुः वाज्रुनः। यथा। वाजूला वाज्छन्यः माहाववायु निंगचकः। यक्षानिनः भाव्यिका বাসম্ভো মূল্যানিল: ৷৷ ইতি ত্রি-কাণ্ডশেষ:॥ রোগবিশেষ:। তস্য निनानानि र्थनामाद पृष्ठेवाः॥ বাত্মী জী শালপণী ৷৷ অখ-গন্ধ।।। শিম্ডীক্ষ্প:। ইতি রাজ-निर्घणेः॥

वाउठ्न खी व्याकात्मा द्वीयमान मृद्र । वृष्टित्रमृठा ইতি ভाषा। ख्र भर्तायः। वृक्षमृद्ध २ हेन्द्र ख्न ० गीयाहाम ४ व मक्क ६ मक्का ७। ইতি हातावनी।। वाउध्वः भू (मधः। ইতি भद-माना।।

বাতপিত্তরশ্ল ব্লী শ্লরোগবিশেষ: । তস্য ঔষধ যথা । মাতুলুক্স্য নির্যাস গুডারের সমবিত । বাতপিত্তরশ্লানি হন্তি
বৈ পানযোগত: । ইতি গাক্ডে
১৮৮ অধ্যাশ: ॥

বাতপুত্র: পু॰ মহাধ্র্ত: ॥ ভীন সেন: ।! হনুনান্। ইতি মেদিনী ॥ বাতপোথ: পু॰ পলাশবৃক্ষ: । ইত্যমর: ॥

বাতপুনী: পু॰ জী বাতম্গ:।
বাওট্হরিণ ইতি ভাষা। ইত্য
নর:।। নসল:।। অখ:। ইতি
সংক্ষিপ্তসারোণাদিবৃত্তি:।।

বাতফুলান্ত• ক্লী পুঞ্স:।ইতি ভ্রিপুযোগ:॥

वाडमें जः नुः वाडम्गः। ইडि कोषतः॥

ৰাত্মগুণী স্ত্ৰী বাত্যা। ইতি ত্ৰি কাপ্তশেষ:॥

বাতমূগঃ পু• বাতপুমী:। ইত্যু; নর:॥

বাতরক্ত ল্লী রোগবিশেষ:। তস্য विशुक्षे निमान मार। व्यवनाम कर्षे ক্ষার স্থিক্ষোঞ্চাজীর্ণভোজনৈ: ৷ ক্লিম मुइष्टिजान्त्र मा॰म निगाक म्ल-कि: ॥ जलाय माम निज्ञाव मा-कारि भनालक्ष् जि:। पश्रावनान সৌবীর শুক্ত তক্ত সুরাসবৈ:।। বিৰুদ্ধাধ্যশন ক্ৰোধ দিবাৰপ্নাতি कागरेतः। शायमः मुक्रमात्राभाः मिः थ्राहात्र विहातिगाः॥ झ्लानाः मू-থিনা চাপি পুসপ্যেদ্বাতশোণি ७ । इन्तरायाहि ग्रह । नाम उन्ह বিদাভ্রণ সংবিদাহাশনস্যা 🕸 🛭 कादा यवकादाहिः। ञङीर्गटाः करिनः অজीर्गाय ভোজনৈ:। অতি মার ভোজনৈ ব্লিভার্থ:। ক্লিমাদীনি মা সস্য বিশেষণানি। ক্লিম পটি-ত। শুদ্ধ নাতপেশোবিত। অমূত্র• मर्मापिमाःमः। वान्नः भी-**उाहि भृर्वत्मन्नः नाःमः। भिग्रा**-कः जिन्यनिः। ग्नकः शुनिष्या ব। নিষ্কাব: বোডাশাক । শাক পত্রশাক । আদিশব্দেন বৃত্তা कारीनि कनभाकानि गृश्रः । পৰল শটিভত্বাদি দোষরহিত

মণি মাণসং বাত লোণিত প্ৰকো-পষেৎ। শটি তাদি তু মাংসং বি-শেষভো বাভশোণিত পুকোপ (ग् । व्यातनानः मन्नान(छनः। শুক্ত সন্ধানভেদ:। সৌবীর° স-দ্ধানভেদ:। ওক চতুর্থা শ জ লযুক্ত বন্তপুত দধি। সুরা সন্ধান ভেদ:। আসব: সন্ধানভেদ:। বি क्ष कीत्र मध्मामि। अध्यानाः। व्यज्ञीर्ग इक्षाट्य यव उत्रश्रमनमूहा-তে। অতিজাগরো নিশি। প্রায-**णः** वाङ्ल्यान । जुक्तात्रागाः चन्न-**छत्रकायव्याभाद्राभा•। अथवा। मि** थ्राशाद्रविद्याद्रियाः । व्ययथात्राद्र विश्वाबाजाः ज्लानाः ज्रियनाकः त्रकृष्णा। श्रद्धारा दे गहुजः य (3) वायू विविद्धां के विविद्धां वा हि । इन्डाप्य उन्नक्ष्णान । न-ড্যামপ্যতিচলত:। অশুত: বিদা-श्म । विषाहि निम्नाव व्यवाध जर्यश भाकाति । ज॰विनाश्मानजः । मःविमारः १ मनः यमः ज्राक বিদঞ্চে তদুপরি ভূঞানস্যেত্যর্থ:। অধ্যশন মুক্ত্বাপ্যেতদ্বচন বিদ্বা মীৰ্ণভোজনস্য বিশেষতো হেতুল্বা-র্থ-। পশ্চাৎ বাতশোণিত পুন্ধ-(भ) मिजुरनना त्यः। अउमाः कात्र- ণানা মধ্যে কেনচিদ্বায়ুঃ কেনচিদু ভयमिन नुद्रानार ॥ 🗱॥ मःनुष्ठि भार । क्टन त्रक विषठ्जानु **७६ पृष्टे॰ সুरु॰ शामरया म्हीयर**ङ जू। তৎ সংপৃক্ত বাযুনা দূবিতেন তৎ भावनामुहार वाउतकः॥ भ्रदी-कि र्ह्जुिः क्८ मः ममसः तकः বিদহতি অত্ত দহধাতু রবিবক্ষিত কর্মক:। তেন বিদহতি বিদশ্ব ভব-ভীত্যর্থ:। তह দুই রক্ত । সুত্ত অ (वागडः। भारत्या कीयां अधिडः ভবতি। ভক্ষধির॰ দুবিতেন মহেতুবা-যুনা সংপৃক্ত মিলিত বাতরক্ত উ চ্যতে। ননু চৈত্ৰস্য সংপাধি ককা সূশুতেন। भीषु दक मृष्टि भाषाजि ভ হ বায়ে। মার্গণ সংক্রণ জ্যাশ বাভঃ। कूषा २७७थं भागंत्राधार न वायू-त्रजूरिकि मृयरमूक माण्॥ व्यव পূথম রক্তস্য দৃষ্টি রতো রক্তবাত-মিতি ব্যপদেষ্ট্র মুচিত্ত ভবত্যত णारः। उर्भावनामिति। उना বাভস্য দোষত্বেন প্রাধান্যাদ্বাভর-ক্ত মিতি ব্যপদিশ্যতে ॥ গ্ৰা পূৰ্বন-পনাহ। শ্বেদো ২ত্যর্থণ ন বা কার্ল্যণ স্পর্শাক্তত্ব ক্ষতে ২তিকক্। সন্ধি रेनथिन। भानमाः महनः भिएका-म्गमः ॥ बानु बङ्गाक करे। भ रख

भाषाक्रमित्र । निखानः सुद्रगः ভেদে। গুৰুত্ব সুপ্তি রেব চ ॥ কণ্ড: मित्र कक् मार्श जूदा नम्। उ हामक्ट । रिवर्नां मखलाटशिङ दां अपृक् भूर्वका ।। 🗱 ।। 💁 থাধিক্তবা তস্য বাতরক্তস্য লক্ষণ মাহ।বাতেধিকে হধিক ভত্ৰ শ্ল शुद्रग তোদन । (भाषम) द्रोकः ক্ঞর শ্যাবতা বৃদ্ধি হানধঃ।। ধ্ম-न् अकृति मसीना॰ मरकारहा १क्युरहा **९** ञ्किक्। भी अद्वरानुगभयो समु त्तमभू मक्षमः॥ তब भारत्याः ण्-লাপিক মধিক। যত আহ সুশুতঃ েশংশাদ্বিল্লী ভোদভেদ**পুশোফৌ** খালগালো বাতরক্তেন পাদাবি-🖘 । यब मृष्ठिः स्मर्माञ्ज्ञ ।। 🗱 ॥ অধিঃরক্ত বাতরক্ত মাহ। রক্তে শোথো হতিকক্ তোদ স্তামু কি बिर्वागरछ । त्रिक क्रिकः मनः বৈতি কণ্ড্ৎক্লেৰ সমল্লিভঃ।। 🗱।। অ-ধিক পিত্ত তদাহ। পিত্তে বিদাহ: न'भारः (यदा गृहा मन ख्या। न्न-र्भामहद्व क्याहः (भाषभाको जृ भाक्ष्ण ॥ विनाइ क शानात्वव বোদ্ধব্য:। বত আহ সুশুত:। পি-ভাস্থ্যা মৃশুদাহৌ ভবেতা মত্য र्थाको ब्रज्जाचा मृन् ह।। ना

मादिजिल्पयः ॥ 🗱 ॥ अधिककंक॰ **उतार।** करेक रिडमिडा खक्डा भू-थि मिषद भीउठा। एक जाम्यः शानरया द्वि**व । यञ आ**क् मृ<u>श्</u>कुः । কণ্ডু যন্তে ষেদশীতো সশোধো পী-नस्ति। भाषामू १४ जू दरक ॥ 🗱 ॥ অতিকিয়মাণ বাতরক্তম্য উপদ্-বানাহ। অস্থপারোচক খাস মাণস-काथ भितागुरा:। गृही ह मन्सकक् তৃফা জুর মোহ পুকো পকা:।। হি-ক্লায়াদুল্ম বীসর্প পাক ভোদ ভুন क्रभाः। अङ्गुलीयकठा (सू हे माह মর্মগ্রারুদা: ।৷ মাণসকোথে মাণ-नगलन ।। 🗱 ।। यनाव्यक्तिक মাহ। এতৈ ৰুপদুৰৈ ৰড্যি নোছে-रैनक्ति वाशियट । अवृध्याश्रमुवः याभाः भाषाः भाषाक्रभपृतः ॥ এনদোষান্গ সাধ্য নব যাপ্য विष्नायक । जिल्लायक समाध्य न्यात्वमः ह न्य क्षम्वाः॥ # । অথ বাত রক্তস্য চিকিৎসা মাহ। বাত শোণিতিনো রক্ত• গ্রিপ্সস্য ব-ल्ला ह्राइट। यहाहा तक्षियहायू यथा (नायः यथावनः ॥ উग्नाः क मात्र ভारियु कलोका छ वि निश्राद । मृत्र जुरेष किनिहिन। क खुक एक ना दि छ ।। शुहि सन निहा-

कि की प्रभाष्ट्रभाष्ट्रत युक्ट । ख-কে মানে ন তৎ সাব্য কক্ষে বাতো-ভরঞ্চ য় ে ৷৷ গন্তীর • শ্বপথু • স্তম্ভ • কম্প গ্লানি শিরান্যাৎ। রোগান-ন্যা শচ বাভোত্থান্ স্বৰ্যাদ্বায়ু রর-किन्डः ।। विविधान् वाज्यतागान् वा মৃত্যু বাত্যবশেষিত। রক্ত অর্য্যা-ভতঃ স্থিপাত্তৎ প্রমাণেন নির্হরেৎ ।। বিরেচযেত্র পিত্তাদৌ স্লেছযুক্তি বি রেটন:। বাহ্য মালেপনাভ্যস্থ প-तिरवत्नाभना**रतः ॥ विरत्नकां छ**। भना एत्रभारिन भञ्जीब नाहरत्य । **मिवाबश्रक्ष कामक व्यायाम रेग्यू**-न उथा।। कर्ष्यः खद्विष्ठानित व-वनात्मी ह वर्ड्डास्ट । भूद्राना यव গোধুম শালয়: ষষ্টিকা স্তথা ৷৷ ভো জনার্থে রসার্থে তু বিষ্কিরাঃ পুত্ দা হিতা:। আঢকা শুগান ন-সূরা: সহল অকা:। বৃষার্থে বহুস-পিঁয়া: পুশন্তা বাতশোণিতে॥ সু নিষ্মক বেত্রাগু• কাকমাচী শভাব-রী। বাস্তুকোপোদিকাশাক• শাক• 🕆 (मोवईन ७था।। घृ आ मा द्रोम पृष्ठिः भाक न**्मा** व मानारार्। शिखा (गाथ्म ह्रेंनेक ছामकी व घ् **७**शूरे**ः ॥ (न** शखर्यखना ভ्रेशः পিষ্টা: প্যসি নিরু তা:। ক্ষীরপি

ষ্টাতসীভি র্ব। বর্জনান ফলৈ রপি ॥ मुक्षभिरेद्धेः भुत्वरेशः ग्राह्मिजः भः বনশোণিতে ৷৷ 🗱 ৷৷ ভড়ুচীকাপ ক-ল্লাভ্যা॰ সপযক্ষণ ঘন• সৃত•। বাত-রক্ত• নিহন্ত্যাশু স্বন্ত• হরতি দুন্তর• ॥ ७५ हो यु उ॰ ॥ 🗱 ॥ उना॰ भरहः म्खप्ठाास कलापुान हजुद्वरय। शा-म्त्यः क्यायस त्गामूकः द्वानक ख्या ॥ जिल्लोडनाएक• जान्या॰ প-চেন্দ্ৰি। ভিষক্। বক্ষ্যাণৈ তত (छ। पुरेव्यः अभ्यक्षक्षीकृरेखः शहर ।। मिक्किक्षा मधूक अर्थ की वनीयगन खथा। अना एक ह मृहीका मा भी वराघुनत्था नथी।। इत्तर्ः मुप्ति (व) य॰ श्रित्रा जामलकी उथा। मृ-की শ্যামা শতাহ্ব। চ বিফুকান্তা চ পত্রক ।৷ নাগকেশর বাল ত্বক্ পদ্মকোৎপল চন্দ্ৰ । এতাৰি ক-न्नदयुनि कथिञानीह काविरेमः ॥ পানে হভ্যঙ্গে ধনুবাসে চ তৈল মে-ভনিষেবিণ । বাতরক্ত তদুদ্দু-(जानमू नामाय ।। धनुः পু:সবন স্ত্রাণা গর্ভদ বাত পিত্ত-ন্ৎ। স্থেদ কণ্ডু ফ্জাগান শির: ক म्यार्षिजागगान् ॥ इन्।। इन्।। দোষান্ গুড়চী তৈল মূত্তম॰। ইতি গুড়ীতৈল। ইতি ভাবপুকাশ:॥

মুডা ইতি ভাষা। ইতি শদ-**हिमक**। 11

বাতরকারি: পু পিভগ্নীলতা। ठिन्तुका ॥

বাভরকঃ পু॰ অখথঃ। ইতি শব-ब्रञ्जावनी ॥

বাতরথ: পু মেঘ:। ইভি বিকা-ওশেষ:॥

वाउदायगः भु• उत्रदः॥ निष्ठु-(याजनशृक्यः ॥ काउ॰ ॥ कत्र-পাত্র•॥ কৃটঃ॥ পরসংক্রমঃ। ইতি (मिनिनी।। मद्रलक्ष्म:। इंडि भद्द- वांडिश्मानिड॰ क्ली वांडेब्रक्रावांश:। ब्रङ्गावनी ॥

वाजक्रमः भू वाज्यः॥ उँ८ रकाष्ठः, वाजमङः वि व्य अष्ठवायुगुकः । ॥ শক्रभनुः। ইতি মেদিনী॥

বাভরোগ: পু॰ বাযুব্যাধি:। তৎ- ভূলো বাভূলো ৎপি চ। ইভি শব-भर्यप्रायः। वाजवप्राधिः २ व्याज्यः ৩ অনিলাম্য: ৪। ইভি রাজ-निर्घण्डः ॥

ৰাভরোগী^ন বি বাভরোগযুক্ত: ৷ गतः ॥

বাভজি: পু॰ কাপ্তলৌহোভযনি- বাতহা ত্রি বাভন্ন:। বাযুবাশকৌ-মিতপা অ । তৎপর্যায়ঃ । কাষ্ঠ বিষ্ণাইতি বৈষ্ণক ।। লৌহী ২। ইতি ত্রিকাওশেষ: ॥ বাভাট: পু॰ সুর্য্যাশ্ব: । ইতি

বাতরকমঃ পু॰ অক্রব্কঃ। অঅর বাতলঃ পু॰ চণকঃ। ইতি শক্-চন্দ্রিকা॥ বাযুকারকে ত্রি॥ वाउनमण्नी की बाउगा हे जि ভ্রিপুযোগ:॥ खनक इंडि जारा। इंडि भर- वाडवान् कि वाय्यूकः। वारडा-বিদ্যতে ৎস্য ইভ্যথে বজুপুভ্যবে-

ৰ বিশ্বয়:। বাতবৈরী পু: বাতাদ:। ইভি वानिर्विष्टः॥ वायूनाबो जि ॥ वाजवतिकः भुः वाज्यवागः। ইजि ब्राह्मिर्घिः॥

বাতশীষণ দ্লী বক্তিঃ। ইভিবান্ধ-निचंकः॥

ইভি ভাবপুকাশ:॥

यथा। वाजामहा वाजमहा वा-ब्रज्ञावनी ॥

বাতসারথি: পু• অগ্নি:। ইভি (किंहिए॥

বাতক্ষর: পু• আকাশস্য ভাগ-ख्र भर्यायः । वाजकी २। इंछ्र विष्मवः। यं ज वायूर्व इछि । इंख्रि (किंहिर ॥

বাতাপি

जिकाश्राणणः ॥ वाजम्यः । ইভি भद्रज्ञादनी ॥

বাভাত্তঃ পৃ• মৃষ্ধ্রোগবিশেব:।
তস্য লক্ষণ যথা। বৃষ্ধী দুষ্ধে
ছায়ু: শ্লেম্যানা যস্য স•বৃতঃ। তস্য
মৃষ্ক শ্লেভ্যেকো রোগো বাভাত্তস•জ্ঞক:॥ ইভি মাধ্যকর:॥

वाजातः पृ॰ कनवृक्षवित्वयः।
वानाम इडि थ्याजः। उट् भर्यायः॥
। वाज्वित्री २ (नः वाभमकनः ०
वाजामुः ८। यम्य ख्याः। उक्षद्वः।
मूज्ञिषद्वः। वाजप्पद्वः। मुक्कातिदः
। क्ष्यद्वः। यम्य स्वत्वः। मुक्कातिदः
। क्ष्यद्वः। यम्य स्वत्वः। मुक्कातिदः
। ज्यादः। उक्षद्वः। विकानिनाभञ्चः
। ज्ञिषदः। उक्षदः। वक्षकातिदः।
तक्षिद्विवातियाः (मुश्रद्वः।

ইতি ভাবপুকাশ:॥

वाजािनः भु जमूद्रविष्णयः। मठ
द्राहमा प्रयाने भन्नाः जाजः। जगएउन जिल्छः। ইতি श्री जागवजमठः ॥ कन्नास्त्र जू विश्विहित्दः
मिः हिकायाः जाजः। यथा। मिःहिकाया मर्थार्थना विश्वित्दः
मह्यु में मान् स्रेथिव ह ॥ द्विन्दा नम्हि रेण्डव वाजाभी हम्राभा जिकः
ह्रवन्नः कान्ननार्जा (जोमण नद्र-

বাতায

क ख्या। वाङ् (र्क्रिक ख्वा॰ देव हन्तु म्र्ग्रभूमर्मनः । इत्प्राख निः-हिकानु धारित विन ह्वामहाः ॥ इिकानु धारित विन ह्वामहाः ॥ इिकानु हा विनु हिन्छिः तेमः हिर्किः यान् निः हिकाया मजी बन्धः । हिः वाग् किं हिकाया मजी बन्धः । हिः वाग नमू हिल्हित थान्मः काञ्चन ख्या। नवकः कालना चक्ष मव्या। खेर्य ह। कन्नवीर्यकः विथ्यात्वा हिं व्यायः ॥ हिं व्यायः ॥

বাতাপিদ্বিট্^ষ পু॰ অগন্ত/মূনি: । ইতি হেমচন্দু: ॥

वाजािशमूपनः) शू॰ ष्यगस्तुः । इंडि वाजािश्वा । विकाश्वामयः ॥ वाजात्मामा खी कस्त्री । इंडि भक्तावा ॥

বাভাষন প্লী গৰাক্ষ:। ইত্যনর:

।। তেন পরবাধানিষেধাে যথা।
পরবাধা ন স্বী ত জল বাভাষনাদিভি:। কার্যিত্বা ত্ কর্মাণি
কাক পশ্চাৎ ন বঞ্চষেৎ ।। ইতি
কৌর্মে উপরিভাগে ১৫ অধ্যাম:।।
বাভাষন: পুণ ঘোটক:। ইতি ক্রি

বাতিক

কাণ্ডশেব: 11

वाजायुः भू॰ इतिनः। इज्याप्तः॥ वाजातिः भू॰ এत्रख्नकः। ইजि भद्गत्रवावनी ॥ भज्यनी । ইजि भद्गतिमुका ॥ भूधनाजी ॥ भि॰ कानिका ॥ यवानी ॥ जाभी ॥ जुरी ॥ विष्ठभः॥ भूतनः॥ जलाः जकः ॥ क्षज्वा । ইजि त्राज्ञः निर्यक्तेः॥

বাতালী স্ত্রী বাত্যা। ইতি ত্রিকা ওংশব: ॥

বাতাশ: পু॰ স্বলীনাশ:। তৎ-পর্য্যায:। হ্যোত্তম: ২ লাত্য: ১ অ্জানেয:৪। ইতিত্রিকাণ্ডশেষ:॥

वाजानशः बि वाज्नः। ইजिनकः व्यापनी ॥

वािकः भू वागुः। यथा। वािकः र्वाग् र्मक्षाकः श्वननः भवता श्वनः वाः। इकामद्रिकायाः ভद्रवश्रुकः नाहनाह्यः॥ नृर्याः॥ हन्दः। यथा । वािक द्रािक्षिका (नावा्याः। इकि द्रजनः॥

বাতিক: পূ॰ বাযুজব্যাধি:। যথা। বাতিকো বাতজো ব্যাধি: পৈত্তি ক: পিত্তসম্ভব:। শ্লেম্যিক: শ্লেম্য স•ভ্ত: সম্হ: সাহিপাতিক:।! ইতি রাজনির্ঘট:।! বাতানা

কাতিগঃ পু• ভণ্টাকী ॥ ধাত্বা-দিনি ত্রি। ইতি মেদিনী ॥ বাতিগমঃ পৃ• বার্ভাসঃ । ইতি

বাতিগম: পু॰ বার্তা**ল:। ই**তি শব্দরত্বাবলী॥

বাতিক্ন: পু॰ বার্ডাঙ্গ:। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:॥

বাতীয় ল্লী কাঞ্জিক। ইতি শব্দ চন্দ্রিকা।।

ৰাতৃল: পূ• বাঙায়। ইভাসর-টীকাযা•ভরত:।।

বাত্ল: ত্রি বাতবিকারাসহ:!।
উন্মন্ত:।ইভ্যমরটীকাথা-ভরত:॥
বাতুলি: জ্রী তক্তব্লিকা।বাদ্ড
ইতি ভাষা।ইতি হারাবলী।

বাত্ল: প্ বাত্যা ।। বাতাসহে

ত্রি । ইত্যমর: ।। বাত্যা বাত্সমূহ: অত্র জনখলাদি গোরপ বাতাদিতি উল: । বাতাসহো বাতবিফারাসহ: । বাইযা ইতি খ্যাত:
। অত্র গোত্ণেত্যাদিনা উল: বাত্ল: । বাতে নান্নীতি তুলে হুরোকারবানপি বাতল: । বাত্লো বাত্লোপি স্যাদিতি ছিকপকোষ: ।।
উন্তেপি বাত্ল: । ইত্যমরটী
কাশা ভবত: ।।

বাতোনা স্ত্রী গোজিস্থাক্ষপ:। ইতি রাজনিঘট:।। বাযুগীনে বি।। বাৎস্য

খা গ্ৰা বাতসমূহ: । যথা।
আসক্দিনী চ বাতালী স্যাৎ বাত্যা বাতমগুলী । ইতি ত্ৰিকাগুশেষ: ॥

বাৎসক জী বৎসসমূহ:। ইত্য-মর:।।

वार्मणः भू तमविष्णयः। यथा । वारमना भारते जुत्रामे मृका-রঃ কৌশিক: মৃতঃ। ইতি ত্রিকা खः नयः ॥ এতদুসাধিকারী यथा । শান্তে ব্ৰহ্মণ এব স্যাৎ প্ৰীতে मामः भूभी खिंडः। (भूयमि मृऽः স্থায়ে হি য়শোদা বৎসলে স্মৃ তা ৷৷ মধুরে রাধিকা জ্ঞেবা হাস্যে न्यात्रप्रक्लः। नथीयृत्था १ फुर्ड ख्डाया वीरत **नात्रग भाव्याः**॥ करूरा दर्म वृक्षां हि कं विवाह गास রৌবুকে। গোবর্জনো হভিমন্তুক ख्यानक উদाङ्ख्ता। खनियाः দযো श्व वीভৎসেপরিকীর্ত্তিতা: । বুজন্থা নিযভা জেয়া আলম্বন विভावकाः॥ हेवुऽब्जूननीनमिशः ॥ 🗱 ॥ वर्मनमुखात्व ङ्गी ॥

বাৎসীপুত্র: পু॰ নাপিত:। ইতি ত্রিকাওশেব:।।

वार्नाः भू मृनिविष्मयः।यथा। वार्नामाविष्णाज्याः (क्रोई हर्र- বাদ

वन र्जार्गव यामन्याः श्रुवट श्रुवद्राः। १३ वृज्ञाः

वार मार्गियनः शृ मनिविष्मयः। खर भर्यायः। नन्दनागः २ भिक्क-वः २ सामी ८। ইতি खिकाख-(भरः॥

वारः शु॰ यथार्थ(वारश्रहार्वाकारः। यथा। विकिनी त्याः कथा बङ्गा वा-দ স্তত্ত্বিবেদিযো:। ইতি ভটাপর: ।। अम् वक्तनः यथा। भूनान उर्क সাধ্নোপালম্ভ: সিদ্ধান্তাবিকৃদ্ধ: পঞাব্যবোপপন্নঃ পক্ষপুতিপক্ষ পরিগুছো বাদ:। ইতি গোতম-সূত্রণ।। #।। অপিচ। সর্গাণা মাদি त्रंडण्ड मध्रारक्षवार मञ्जून। व्यथ्रा-जाविष्ठा विष्ठानाः वाषः भ्वष्ठा-মহে ।। ইতি ভগবদীতাযা ১০ व्यथायः ॥ शुवरकाः वामिनाः अ-ম্বন্ধিন্যোবাদ জল্প বিত্তপ্রথ্যা স্তি-मु: कथा: भुमिका खामा न तथा वा-দোহ। যত্ৰ দ্বাভানিপি পুনাণত खर्क उष्ण युभक्षः স्थाभ। (उभद्रभक्ष শুলজাতি নিগুছস্থানৈ দুবিগতে স-জল্পো নাম। যত্র ত্বেকঃ স্বপক্ষ স্থা-প্যতি অন্যস্ত ছল জাতি নিগুছ क्यारेन खर्भकः मृष्ठि न जू यभ-कः ञाभग्डि मा विज्ञानान्कथा

वाही

। তত্রজন্ন বিততে বিজিগীবমাণযো বাদিনো: শক্তি পরীক্ষা নাত্র কলে । বাদস্ত বীভরাগযো: শিষ্যালার্য্য-যো রন্যযোর্ রা ভত্ত নির্বাপণকলঃ । অভা ২সৌ শুেষ্ঠত্বান্ম দিভূতি রিভ্যর্থ:। ইতি ভটীকাযাণ শ্রী-ধর্ষানী।।

বাদক: বি বাদ্যকর: ॥ বক্তা ॥ বদধাতো: কর্ত্তরি ণক পুত্যযেন নিম্নন: ॥

বাদন ক্লী বাদ্য । ঞ্যন্তবদ্ধাতো ভাবে ২নট্ পুত্যুবেন নিষ্কম ।। বাদর জি কার্পাসনির্ফাতবন্তাদি। বাদরাযা: কার্পাস্যা জাত ইত্য র্থেক পুত্যুবেন নিষ্কম ।।

বাদরক: পু॰ অখণ্থবৃক্ষ:। ইতি ত্রিকাণ্ডশেব:॥

वारता जी कार्भामी। ইতি **णय**-त्रज्ञावली॥

वाषतायनः) भू वाष्ट्रात्रात्वः । इंडि वाषतायनिः भिष्ठाञ्चावनी ॥ वाषतिकः जि वषत्रव्यनकर्छा । व-षत्र विद्याञीखार्थ क्षिकभुखारयन विञ्चनः ॥

वाम्ल की मध्यश्चिका। ইতি मद-हिन्दुका॥ वाम्वामी शुः किनाज्यः। उर भर्य)ायः। व्यार्डङः २। ইडि एरंत्रः हन्दुः ॥

বাদাম' লী স্থানখ্যাতফল । ভস্য শুণা:। উফর । সূত্রিগার । বাভয়র । বল শ্রু দারি বৃঞ্চ । ইতি রাজবল্লভ:।।

বাদান্য: ব্রি বদান্য:। বহুপুদ:। ইতি ভরতহিক্পকোষ:।।

वाहानः भू मह्मा छरः। (वा-बानि इंडि डाया। छर् भर्यागः। मह्मुह्धेः २। इंडि इस्मह्मुः॥ वाहिः जि विद्यान्। इंड्रुशाहि-कायः॥

বাদিত্রণ ক্লী বাদ্যণ ইত্যমর: !। বাদিরণ ক্লী বদরীসদৃশস্ক্ষক ল-বৃক্ষ: । ইতি শব্যজ্ঞাবলী ॥ বাদিরাট্ পুণ মঞ্ঘোষ: । ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ: ॥

वाहिनः जि नाध्वाही। ইভি नद्याला॥

वाही कि वका ॥ अथी । विवासकर्जा । कि विवास । कि शाह मान कर्जा । मान मान कर्जा । मान कर्जा । कर्जा कर्जा । मान का जाय । मान का जाय । मान का जाय । मान कर्जा कर्जा कर्जा कर्जा कर्जा । मान कर्जा कर्जा कर्जा कर्जा । मान कर्जा कर्जा । मान कर्जा विवास । मान कर्जा कर्जा । मान कर्जा विवास । वासिन । जाया । वासिन जाया ।

वाहिनः উত্তরবাहिनणः॥अः॥ अयः বিবাদাশকৌ প্তিনিধি মাহ না-तमः। अर्थिना अश्नियुक्तादा भुक्र र्थिभृहिरङानि वा। या यम्प्रार्थ বিবদতে তথো জ্যপরাজ্যৌ ॥ **उ**र्या बीहि नु िवाहिताः ॥ का-ভ্যায়ন:। মনুষ্যমারণে স্থেষে পর-मात्राভिमर्या । व्यक्कार्डकार চৈব কন্যাহরণদূৰণে ।। পাৰুষ্যে क्रिकद्राण नृপापुार उरेश्व ह । পুভিবাদী न माउत्राः कर्जा जु वि वरम्य स्था ॥ 🗱 ॥ जाजामी अत्रम् शक्र इंडिन। मखनीयव मार ना-রদ:। যো ন ভ্রাতা পিতা বাপি ন প্রো ন নিযোজিত:। পরার্থ-वानी म्खाः मा वावशासमू विदुद्धन्।। नात्रमः। भूईवामः भिन्न ভ্যজ্য যোন্য মালঘুতে পুনঃ যাদ-अ·क्रमगाक्ष्छ्या श्रीनवामी अ देव नद्रः। 🕬 भुजुर्थी यहि किन्दिना-नः भाषराज म मज्ज। अवी ज् कानः भार्थयन् अर्थिष्यम् इन्डाहिः তি তেন কালো ন প্রার্থনীয়ঃ। ত मार। পুতाथी नज्य कान का रः मलार भिव ह। व्यथी जु नुवर् यन्काल ७९ क्रनाति श्रीयां ॥ क्षिर भुजार्थी कामः न नज्छ।

याद्धवनुः। मार्म खिय भाक्तर গোভিশাপাভ্যযে জ্বিয়া ৷ বি-वामराय जम् अव कारणान् । वह-যা শৃতঃ।। 🗱।। অথ ভাষাগাদঃ। তত্ৰ ভাষা স্বৰূপ নাহতু: কা-ভ্যায়ন বৃহস্পতী। পুতিজ্ঞাদোষ নিমুক্ত সাধ্য সৎকারণাব্বিত। নিশ্চিত লোক সিজ্বঞ্চ পক্ষ প-क्कवित्ता विषुः ॥ यञ्जाकवः भुञ्-**जार्था नि:जन्मिया नित्राद्यः।** विद्राधिकात्री मूर्जा विद्राधि প্রবিষয়েশকঃ ৷৷ যদা ত্বেবয়িখঃ প-कः कन्निजः भूर्ववादिना । हन्।-ত্তৎপক্ষ সমৃদ্ধ পুতিবাদী তদো-खद्र॰ ॥ नाद्राप्तनाशि । जाद्रस्त वर्र-বহারাণা পু্রিজ্ঞা সমুদার্ভা। **जकाती शेयाज वानी जद्र॰ छ। मू**-खादा खाद ॥ 🛊 ॥ उत्हाधनमार বৃহস্পতি:। ন্যুনাধিক পূর্পক **जावहारी विष्णाश्ययः। न पर्धा-**मूखद्र॰ याव**८ भु**ठाथी मङ्गामिः ধৌ॥ ইতি ব্যবহার ভরু॰ ॥

वार्त्रः क्ली वार्त्यश्च धूनयश्च यट । वाङ्ग इंडि ভाषा। उट शर्यायः । वार्ष्विः २ व्याट्यार्गः २ । उहुर् विषः यथा। उडः वीनारिकः वार्गः भानकः मुद्रकारिकः। वः मार्गारिकः म्ब्रामित्र का माजावा मिक घन ॥ ইত্যমর:।। ইদ॰ ততাদি চত্রিধ॰ हज्: भुकात्र॰ वान्तानिमस्बय[े]वा-চ্য । ইদ চতুর্বিধ বাদ্য বাদিত্র। नि विनामकः। वान्। मिछाममखः পূথমান্ত বিশেষ্যপদ ইতি কলি-क्षान्यः। कृ ग्रांडा न विष्णेष्यः। ইতি ভট্টাকাষা• ভরত:।। #।। অথ বা-म्यानि । जालन द्राज्ञ गीउ॰ তালো বাদিত সম্ভব:। গরীয স্তেন বাদিত্র ওচত্রিখ মৃচ্যতে ॥ তত্ত म् मित्र मानकः घन मिन्थः চতूर्विवः। তত্ত ভক্তীগতং বাদ্য বংশাদ্যং मुमितः उथा ॥ ठर्चावनक नानकः খন• ভালাদিক• মত•।।#।। তত্ৰ ত-छ यथा। अनावनी वृक्तवीना कि म ी व्यव्यक्तिती। विश्वकी वसकी (क) है। **চিত্র। জ্যোষর जो জয়:।। হিত্তক। স্ব** ब्लिका कृषी भावको भविवादिनी। बिनवी भ उठन्द्री व नक्तिक्षे व छ-नवी ॥ ॐ उन्नती शिना ही ह निव क्षः गुरुण खया। गरावात्रगष्ट्य 🔻 वर्षा २थ गद्रमञ्जः। क्षिवासा म्हमान्ती (वात्मकाति जन जत्र ॥ क ॥ अनादनी यथा। कनिष्ठिका পরিধর্ষি নধ্যন্তিদেশ সংযুক্তঃ। দশ-यिष्टिनिट्डा मण्डः शास्तिहा देवाद्या

২থ বা ৷৷ **অধ: করভ**বান্র্চ্চে ছত্রা-বল্যাভিশোভিত:। নবাজুলাদধ-শিংদোপরি চন্দার্জসনিভাও।। নি-বেশ্য চুষিকা ভণ্নলাবুখণ্ড নি (वण्यर। द्वारभाञ्च दिखात मृष्ट-পक् भारता इतः। जुन्ति हा (वस् सास्)-ন দণ্ডছিদে তু নিমিতা ।। অলাবু मधागाः छोवीः कृदा सन्नास काशि কা । তথা স বেষ্ট্য ভন্মধ্যে কাণ্ডি-কা• ভানবেত্তত:।। যথা স্যানি 🕫-লালাব ইন্ধণ্ড করভোপরি। প-क्षत्रितिषु मः छ। छ।। लार्॰ सङ्गः বন্ধাৰ ॥ কেশান্তনিৰ্বাতা পাউম-য়ী সূত্ৰত্তাপ বা। সমাঃ সূজা দ্চা তত্র ভত্ত দেষা বিচক্ষণৈঃ ॥ এও लक्ष मः (बाग्रान्यावावनी भुकी-**डिंडा। दिन्मृता न ममृश्यटः** जूदः निःकिना वक्ति ॥ मरामानि कान्यक वान्य निक्षित्रभागिना ॥ ভারে মদুেচ বোবে চ ত্রিস্থানে বি-न्तु तिष्ठाः ।। जुन्ने मूलः नगूर পडा वानाङ्गरिश्वाधाद्रात्र । তত आण्डि नशंकिः बदद्रकि विधीय । वि ৰুৱো দক্ষিতঃ পাণি ৰাম স্তৰ চতুঃ-ষ্বঃ। **অ**লারণ্যা স্থিত। জেলা नथ वष्काषयः स्ताः । त्राशवाकि যথ, রাগে ভবেৎ ষড্ডাদি ভেদতঃ

i অ·শ ন্যাস বিভেদার তথাত্রাপি 🛚 বিধীতে।। ইয় মলাবণী প্ৰোক্তা মনঃ मृद्य ब्रञ्जनी। भुज्यका माब्रमा (पवी বীণাৰূপেণ সংস্থিত।।। ইত্যলাবণী য় অন্যেষা॰ লক্ষণ॰ বিস্তরভযামে।-कि ।। # ।। मुनित्र यथा। व रामा २थ পারী মধুরী তিত্তিরী শত্র কাহলা:। ভোডহী মুরলী বৃহ্ণা শৃক্ষিকা স্বরনা-ভয়: ৷৷ শৃঙ্গ কাপালিক বংশ 🖦 র্মাংশ তথাপর:। এতে শুশির ভেদান্ত কথিতা: প্রশ্রিভি: ॥ वर्जुनः मत्रन रेफक्श यानाय विव-क्किंड: । देशवः श्वामित्रा वाणि त्रक्रम् नरहा स्थवा ॥ **खै**थ ७ ह्या २थ भोवर्ला मिडम्डगर्या ९भिवा । রাজত ভামুজো বাপি লৌহজ সঃ-টিকো ২থ বা ।। কনিষ্ঠান্ত্রলিভূলে ব গর্ভরজেণ শোধিতঃ। শিল্পবিদ্যা भुवीतन वः नः कार्य्या मत्नाइतः ॥ বংশেনৈৰ মতোপীতি মতক্ষ্মনি-**ना**निज• । जला श्त्रिश जनाका-রা বংশা এব পুকী র্ত্তিতা: ॥ তত্র ত্য-ন্ধা শিরোদেশাদধ্যে দ্বিমত মঙ্গু-ল। ফ্ংকাররন্তু জন্বীত নিত-मङ्खिनईगा। नक्षाङ्ग्वानि जः **ज्रिका जाव्युक्तानि कात्रायट । क** र्याख्यानात्रक्षाणि मक्षमःयानि की

भनाए ॥ वरतीवीकज्नानि **म**ः **ত্যজাজ बङ्ग । शुरुर्या र्वञ्च**-न कार्याः बदारिन नीनस्टिख्य ॥ সিক্লকেন কলা দেযা তেন সুম্বর ভা ভবে । शकाकुत्वायः वः मः न्राः **(मरिककाक्ट्रालिज्ञः ॥ य**जक्वानि नामान्यायम्डामनाञ्चलः। कूट-কার ভাররন্ত্রস্থাবদঙ্গলি মন্তরণ।। তদেব নাম বংশস্য বাংশিকৈ: প-विकी छ। अभक्षा प्रक्रूण क ত্রস্ব শত্রস্ব:।। অভিভার ত-ब्र:इन वा निर्फे: मनूरभिक्त उ:। ब-रयापनाकृत्वा वीशाश्रद्धः। निन्दिखा **यःण ७ इ**टिंड ख्या मधरणाङ्गः ॥ महाबन्द ख्यानत्ना विकाया १थ ভব তথা। চত্বার উত্তমা বংশা ম-তঙ্গুনি সম্ভাঃ।। দশাঙ্গো ন-श्वान्ता नन्त अभाष्ट्राक्षाः। हा-मनाकृषमानस विवयः शतिकीर्खः ত:।। চতদশাঙ্লমিতো হ্বয ইত্য-ভিষীয়তে। বুক্ষা কদ্যে রবি বিষ্ণু: क्रमारक व्यवश्चिताः ॥ रेनविष्रुः পোচতা চাপি সুম্বরত্বঞ্চ শীঘুতা। মান্ত্র্য্য নিতি পঞ্চামী ফুৎকৃতেযু গুণা: মৃতা:॥ শীৎকার বহুল: सु-ক্ষো ৰিশ্বর: সুটতো লযু:। অমপুরা-শ্চ বিজেশ: বড্নোষা: ফুংকৃতে

क्रमार ।। वृथा भुरगागवाञ्चा मञ्ज-॥ ত। গীত বাদনে। এভি দোঁবৈ যুঁতো २ जीव निन्ति जा वर्गाका मजः॥ স্থানকাদি ল্যাভিজ্ঞো গমকাট্যঃ সুটাক্ষর:। শীঘুহন্ত: কলাভিজ্ঞো বা শিকো রক্ত উচ্যতে ॥ পুমুক্তি ব্ৰম্কিক যুক্তি কেত্যক্লে গ্ণা:। जुष्टानदः जुब्ददः वाक्नुनी जादन ক্রিয়া। সমস্ত গমকজ্ঞান• রাগ রা-গাঙ্গ বেদিতা। ক্রিয়া ভাষা বিভা-यामु एक्क जा जी ज वापत्य।। यञ्चात চালি দু:স্থানে নাদ নির্মাণ কৌশল ৷ গাতুণা ভান দাত্ত্ব তদোবা ছাদন· তথা।। বাংশিকস্যগুণা প্রত ম্বা সংক্ষিপ্য দর্শিতা: ॥ ইতি वःभः ॥ #॥ काष्ट्रना जी निवतः। ভোডशे मुत्रली वृद्धा ইভেগতে চ ক্রিযাণ সপ্তমরাণাণ নাভি রিব মর-नानिः द्वियाः वर्द्धतः । ইতরেষाः विखन्न व्याक्षाक ।। 🗱 ॥ व्यानक यथा। जानत्क मर्मनः (मुगान् हे-ত্যক্ত• ভরতাদিভিঃ। অপি চ। মুর-क भरेर एका विश्वत्कामर्भवाम्। भ-ণব ঘন সৰুজ্ঞ। লাবজাহ্ব ত্ৰিবল্য:। कद्रठे कन्नठे एक जी महार महिला रुष् का अनम मूत्रनी यहा पूक्षी (हो खि माना ॥ उन्क् देश्कि महुः अखनी

ক্তক্ষনামা রণ মভিঘট বাদ্য[়]ু **ो ह दक्षण्ड।** कृष्टिम् शि हुद्की महाट দ্দুরি চাপ্যপাক পুকটিত মনব-ন্ধ• বাদ্যমিন্থ• জগত্যা• ॥ ত্রিপুর মথন কর্ত্ত ভাওবে তৎ পুযাণে তত मर्थ मुलित कानक मिन्य घनक। 🛊। यर्गः थापितः (भूकि। श्रीनः ज्या-हन्। क्षाक्षः। ब्रेक्डन्स्नरका वारम्। ग जीत्रक्ति कहरेकः ॥ जार्कहरु पुः मागञ्ज रेमर्च। मना विशेषरञ। बरयां-म्णाक्षण वाम मध्या चाम्णाक्षण ।। দক্ষিণঞ্চ ভবেদ্ধীন মেকেনাৰ্দ্ধাঞ্চ-लन वा। कत्रभानक वहरना माध्र हिन् পृथु र्खर ॥ वद्यात्रीका ज्वर भव वहर्य कद्रगः मुख्का निर्मिटरेक्टर मृष्यः পরिकीर्छि उः ॥ পাত্ত্যেৎ থর লৈ বাদ্য মাদনার্থ-क मर्पाल । विভৃতি रेगितिक ভক্ত। কেন্দুকেন চ সংমত ৷৷ যদ্বা চিপীট · कः (रयः जीवनी जलु मिश्रिजः। जः র্ব মেকত্র পিষ্টন্তল্লেপঃ খরলি ক্চ্য-তে।। বামাদ্যে পুরিকাণ কৃত্বালেপণ मन्त्राह मक्किता। এव सम्बन्धः ल्या-क्तः मर्द्रवारह्याखस्मा मञ्स्या व्यम्र ज रवाग मानाम् नवः वाम् १ (नाः ভতে। এতদকে वीजकारि मनमर्जा-ঙ্গুল বিদু: ।। 🛊 ।। তথিখোতে মিতি क्षियाः भाष्टवर्गा मृष्ट्रकाः । (था॰ দ • ঢে • ধিকুট স্তন্ধী তাক • দ • দ• (थाग॰ विश्वि॥ थर्का विश् न॰ गरे॰ म॰ থা কুট পাটা মতা অমী। তথি॰ (था॰ ए॰ उक् थी (मा॰ म॰ म॰ विश्वना॰ ভত্ত- ভবি ৷৷ ভত্ক ত প্ৰণ বিদো ভি পাঢ় খণ্ডে দ্ব্য ক্রম:। 🕸। তথা চ যতি নানে পাঢ়থও:। দুগতপেঞ্বা॰ দুগতথেজা ধাে ধাে ধিক তাধিকা থোক্রাণ থোক্রাণ তক ততা ধিকা থোতা দুগত তাখি বি থিধিকততা কডনা থোধিক থোজা• ধোতা দুগ-ভঙা দুগভঙা দুগভঙা ধি । ইভি यिज्ञानभाष्य्थः ॥ 🗱 ॥ यिज রোটা পারছেদো গল্পরো ক্পক शुत्र । गलभः मादिरगानी চ नाम-শ্চ কথিত। তথা।। পুহরণ বৃন্দ-नक भुवका चारम मृजाः। यथा। **५॰ थाउ ইভে**/कडान्।। यि: ॥ 🗱 ॥ ७५ वाहाः यथा । हाः उर्था তধিক ভবিক দ পাদ পা থোধি থোধি তত্ত তত্ত্ত থবি থবি দিশ্যাণ **क्लिश** हेर्निक हेर्निक अम्रेक ওদটন্দ খ্ৰটন্দ খ্ৰটন্দ ভগিনগি **७ भिन्नि हा॰ हा॰ ह॰ ह॰ ही॰ ही॰ ह॰** छ। ७था । इरज्जापनान्त्रः ॥ 🛊 ॥ व्यवहर वान्तरः यथा । मः थाउः

দ পাত: ধিক্লি ধিক্লি দিগা দ পাত: । इंडावरहरवान्तर ॥ 🗱 ॥ श्रज्ज वार् रथा। (थाकरि अ (नअ (ए॰ ডে গথো গথোস্ক টেক্ষ থোগভকি ধিক্তকি ধিক টেঙ্গন ধি ধি কটভক থোক তথি কটভকু কতথো গভঙ্গী• । ইত্যেকতাল্যা॰ গৰুর:।। 🚓 🛭 ৰূপকবাদ্য যথা। তক ধিক তক ধিক্ল থবিতকি থবিতক্লি ধিক্ল দ थाउ: । इंडि क्शक्वाम्र ॥ 🗭 ॥ ধুবকবাদ্য বথা। ভক্ন ভক্ট धिक् **विक्रुंग्रे । इंडि निमाक्** जात्व धुनकः ।। 🗱 ।। गलाभा यथा । उधिकि धिक-**उक उधिगल ग॰ था था ५२** उथा টেঞ্ন। ইভ্যেক ভাল্যাণ গলপঃ ॥ # ॥ माद्रिलानी यथा। (थाक টেঞ তকু ধিক্ল তকাধক তকথো হ-টঙ্গন হটঙ্গন থোগককথো:। ইতি **পূ**থমথণ্ড:॥#॥ টেঞ্ছথা: বিখোহ: টেঞ টেঞ দক তগদক **বিকু** তদি-দকু দ॰ গদ॰ গথে। গথোক তক তক ধিকত ধিকত ধোঢ়েঞ ধোটেঞ ধ-টেগলখোগ গল খোগ খোহট গে টগে থোহটঞ ইত্যস্য ছন্দ্ৰ । ইতি সারিগোণী ॥ 🕸 ॥ নাদো যথা । দা কার ত্রিত্র পূর্ব দা পিগি-**ভি ভত স্থয়ণা দা**•দা• ধিক অয়• যুত্ৰ

इंडि नापः मही श्रियः ॥ इंडि नापः ॥ # ॥ कड भागम मात्रका भूकः कृष्टे विनिर्ध्याउ॰। मध्य अनय॰ वाः দ্যু করিভ তদিহোচ্যতে।। ফ্রত भानदार न्डिजाल यथा। उड़ उ ভত্তত কক্টি ভক্টি দিদ প্রথা থিগনথে। খিকু খিক খিকু খিকু খিক ৰগি নগমি থো থো ধি ধি ধি: দা॰ দা পিছুথো খোথো ছথ্যে হ নঞি-থো নক্রিথো খে। হ খোহ ডেটিডেটি থোহ থোহ ভটি ভটি ভটু দ গী. গী প্ৰি প্ৰি ভত তবে তবে ভত তগি ডীঞ্ডী খোগ খোগ খে:• থোগ গথো গথো ভব্তাতা। ইভি नथननान्। कथिष्ठ वार्ष ণ্ডিতা:। পুডিভালেন ভালেন পা-म्दर्भ समामजः॥ सञ्जर्दभ जिना भृत मूर्वनी लाम्। नर्जरन । मुक्यांत्रक्ष नार्थक कति छ॰ भुक्ती कृउ॰ ॥ 🕸 ॥ পূহরণ যথা। থেগেক। ভদ্ধিকাথা গকটগ গো॰ দ॰ থোগ দিছ্কিক ধিকু বিকটেঞ। ইভ্যেক ভাল্যাণ পুছরণ ॥ 🗱 ॥ वाम 🖍 विसूह 🏿 एउ (यन इन्सन र उ-भिगम् प्रज। यथा। ङिक्कार्था मिक्क हो-ঞ তম:। ইতি ছন্দ্ন•॥রু॥ কলাসো विकलामक देशकली ठार्ख देशकली। बालाहै। कलिका हैहद शामू भी

मूत्रक खथा ॥ जनात्कतां ए (सेह्वाम्) । मर्गनः खरवाम्माकन वाममूर्था हामण जून मिनमूरः। मूत्रक वृक्षेपिमायून वाम मूचः मछ-मणाकृत मिक्तियुथः। यमेल युद्र-खर्या द्रयः (छरः ॥ 🗱 ॥ चनः यथा । অনরক্ত বিরক্তঞ্জ দিলেশ ঘন-वार्ष्यकः । शीजानुश सनवकः विः রক্ত• তালসংশুগ্গা কর ্যাল: কা•-मार्वाचा जयदा हो। अ में किया। अ-ब्रिका भड़ेबाह्यक भर्छे एडाएक वर्ध-র• ৷৷ বাস্ত্রা ভাল চ মঞ্জীর কর্ত্তব্যূ ক্ষর ইভ্যপি : ভাদ**েশতে মুনীন্দেণ** কথি গাঘৰ লংজ গাং॥ ত্ৰংগাংশা-হুল ামৌ শুজ া স্যবিনিমতৌ। सथ्रमृत्थी खनाकाती एचार्था द्र-क्क खद्धरो ॥ शन्त्रनो भणमृत्मो क्त्रान्ताः त्रब्द् गितितो। क्त्रजानाः বুভৌ বাদ্যে পাটে অনটকৈ রিভি॥ यहा जःयाम्भग्ववशानः वक्रग्रवाः ন্মিত । যবপঞ্চ গম্ভ র মধ্যে চ यवमश्र हः ॥ विमृ उ॰ वर्जु नः हिन्नः যবত্রথমিত ততঃ। পৃষ্ঠতো মধ্য দেশে চ শিবলিক্সমাকৃতি ।। অং ত্যমু পৈষ্টা নিৰ্দন্ধ শুদ্ধকা স্য বিনি মিত । সংব্ৰুজাঙ্গুলি সুনিধ্ব সু^{নিৰ্যা} मध्रध्नि।। घना निमा विमः ब्रङ्

हुंछ मुक्र मत्वाह्रव । काम्प्रीतािक সমভূ हे जान माल मंगी वनः॥ जुनार एकिन जान उटा शेनक वामकः। अही उ उपन्यः कार्यः उ ब्र्ह्न । क्षेत्र क्षेत्र राज्य का व्यवस्था विक्र व्यम् भेशमः मन्नाहितः। विर्युः গুক্ষিণ ভালস্য পরিব্যংশন ভাল-श्य ।। जानात्भी वामत्यरेहर প्लज भीर्य मय् फरेडः । इंडि कद्रडान विष्णयः। कर्वत्री घनविष्णयः। উक् बन्ध घनविष्माया १म्डद्रका**छ अ**॰-लिङ्गः। অন্যেষाः लक्काः विखद्र ভিযান্নোক্ত ।। # ।। কৃদ্মিণ্যা: সত্য-ভागायाः कालिन्ही भिवितनहरयाः । জামুব্চ্যা নাগ্নজিচ্যা লক্ষ্ণা ভদ্-(या द्रिण ॥ कृष्णम्याष्ट्रेनिक्वोनाः পুরোদাহ মহোৎসবে। তত শুলি-त्र भानकः धनकः युगशङ्कनाः ॥ व्यः বাদ্যম্মণখ্যাত মিতি পৌরাণিকী শুভি:। ত হণ বাদ্যন্ত দেবানাণ গদ্ধ ब गक्ष भोवित्र।। जानका त्राक नानास किंबबागाः चनः विषुः। नि वावजात शाविन्तः मर्वामवानरट किए जो।। याविष्ठ वान् । जावित्राम ब्रावनरमा यूषि । जावरज्या नाजवन् (भनाः व्यक्ता ७व मक्ति॥ #॥ িঞ্ছ। লিলিন্স হুৎকম্পন তোম- रत्र तर्ग जुदारत र्यथनाट जूरत्र । य ज्ख डारिर द्वि शि शि स्नारिः ना शक्षणकी कि काम वामः ॥ युष्क বৈন্যানা যো **ৎ**হক্ষার রব: স त्रि·ह्नारः । **उ**ञारि ভि রেভি क তুৰ্ভি বাদ্যৈ শ্চমূনাং সিংহনাদৈশ্চ नक्षमदी वाहा मञ्ट । मिःइनाः দেন সহ বাদ্য পঞ্বিধ ভবতী-**७७थं: ॥ इंडि मःगीउनायानद्रः** ।। 🛊 ॥ विकृग्रह वाम्यकत्रन कल॰ यथा। जानग्रामशादि विविष प्ंज-क्रीव्राভिष्ठितः । गीउवारिक न्-ভ্যাरेन्र रखावग्याहुरङ न्**ल । পু**ণ্ রাতিষু গোবিনদে গীত নৃত্য রবো क्कृरेनः।। जूभ का गद्रोग छ 🕳 🎵 छ। य. যাচুত্ত মৰ্ব্যাণ। যেষাণ নবিক্ত' হৈ ; বিতো ভগবান্ বিষ্ণু দিনাত্যভিমত• কল। বেব কৰ্মণি সক্তানা তেষা সংশ্বি সংস্তবৈ: ॥ ভোবিভোভি-मजान् कामान् शुरहि कनार्भनः ।1 ইতি বহি পুরাণে কিযাযোগনামা-भ्रायः ॥ 🗱 ॥ (एव भुविश्वायाः वाम्र विविर्यथा। उठः भागाप शाला। रु· গীতবাদিত মঙ্গলৈ:। সর্বগন্ধা• खरा १ व् इस॰ मख मुमास्य । l इंडि वाद्रारह रेन लाई। ज्ञाननाष्ठी-

বানপু

বাদ্যভাগু ল্লী বাদ্নীয়পাশ্র।
মুরজাদি। যথা। পুদ্ধ করিছ
ভাগুে বাদ্যভাগু মুথে জলে। ইভামর শ্লোক টীকাযাণ ভরতঃ।।
অপিচ। বাদ্যভাগু মিদ্ণ দেবি
নানাম্বসমন্তিণ। ভেরী পটছ
সংযুক্তণম্যা ভক্ত্যা নিবেদিশুণ।।
ইতি বৃহদ্ধনিকেশ্বরপুরাণোক্ত দুর্গোৎসবপদ্ধতিঃ।।

বাধ খা ড বিহতৌ। ইতি কবি-কল্লক্ষম: ॥ খা অববাধৎ । ড বাধ-তে। ইতি দুর্গাদাস: ॥

वाधन॰ क्री वाधा। ইতি भद्रज्ञा-वनी॥

বাধা জী পীডা। ইত্যমর:।। নি-

(वधः। ইভি ছেমচন্দুः।। वाधूकाः न्नी विवारः। ইভি बिकाः अल्पायः॥

वाष्: भू॰ वहिब॰। ইতি শদ্-ब्रङ्गावनी॥

বাধীনস: পু॰ বাদ্ধী । ইতি হলাযুধ: ॥

वान॰ जि भूइकनः। ইত্যমর:॥ শুদ্ধः। ইতিমেদিনী॥

বান লী স্তৃতিকর্ম। কট:।। গতি:
। ইতি মেদিনী ।। জলসপ্রভবাতোর্মি:।। সুকঙ্গা ।। সৌরভ: ।
ইতি হেমচন্দু:।। গোক্ষীরজ্ঞ তবক্ষীরণ। ইতি রাজনির্ঘন্ট:।। বনসমৃদ্ধিনি ত্রি।।

জুহোতি চ। স্বাধ্যায়ে চৈব নিরতো ব্নস্থ স্তাপসো মৃতঃ 🛭 তপসা ক্-র্ষিতোত্যর্থ• যস্ত ধ্যানপরো ভবেৎ। সম্যাসীহ স বিজেযো বানপুস্থা শু-মে ছিতঃ॥ইতি গাৰুডে ৪৯ অখ্যা यः ॥ 🗱 ॥ व्यनिष्ठ। যাজ্ঞবল্পু উবাচ । বানপুস্থাশুন বক্ষে। তৎ শৃবস্ত নহর্ষ:। পুএেষু ভার্য্যা নি:ক্ষিপ্য वन ग्राहर मरिव वा ॥ वानशृष्ट्री বুন্ধচারী সাগ্নি: সোপাসন: ক্ষমী। व्यकालक्रहेनायी क निज्रहवाजि থী॰ তথা।। ভৃত্যা•ন্ত তর্পবেৎ শাশু किरोलामञ्**राज्यान्। राष्ठः छिय**ा वननायी निवृद्धक भुितगुरार ॥ सा-श्रायवान् श्रानमीलः नर्बज्जहि-তে রভ:। অহে। মাসস্য ষ্মা• বা **স্**র্য্যাদ্বাল্লপরিগুহ• ॥ কৃত্যু• ত্যজে-माथयूष्म नरय८ काल॰ तुछारिना । भक्क भारम ज् वाजीवाषरखान्थ-লিকো ভবেৎ।। চান্দাবণী মপেড भी कर्म अवंशि कना दिना। शीएम शकाशिमवास्त्र। वर्षाम् इखिल-শ :।। আদু বাসাস্ত হেমন্তে যো-गान्। जामिन निष्ट। इंजि गाः ब्राप २०२ व्यथायः ॥ # ॥ भून-রপি। জটিত্ব মগ্রিছোত্রিত্ব•ভ্শব্যা-किनशाद्र । वत्न वामः भाषा मूलः

নীবার ফলবৃত্তিতা ॥ পুতিসিদ্ধার্মি व्खिण्ठ बिन्नानः वुज्धान्निजा। (५व-ভাভিথিপুলা চ ধর্মো ২্য বনবা-সিন: ॥ ইতি গাৰুডে ২১৫ অখ্যায়: ॥ 🕸 ॥ व्यन्तरह । वान शुरू । न्यून १ धर्म • उ वक्ष्यात्मावधार्याञाः । अभव्य मञ्जि मृद्धी भाष्ट्रा (मरुम्) हाय-**তि॰ ॥ वान गुर्शामुन॰ गहि हाजानः** শুদ্ধিকারণ। তত্রারণ্যোপভোগেন তপোভি শাত্ম দর্শন•া৷ ভূমৌ শয্যা বুন্দচর্য্য পিতৃ দেবাতিথি ক্রিযা। **रहाम जियवगन्नानः ज**हावन्नवशत्रगः ॥ वन्राय्म्वस्विष्यः वानशुक्र वि-षि खुय॰ । ইতি বামনে ১৪ অধ্যাय: ॥ 🗱 ॥ व्यभद्रकः। व्याम উवाहः। এব গৃহাশুমে স্থিত্বা দ্বিতীয় ভাগ भागुयः। वानभुङ्ग्निमः गहिर ज-দার: সাগ্নিরেব চ।। নিঃক্ষিপ্য ভা-र्याः भूष्ययू गहिष्य मथाभि व।। मृष्ट्री**প**ত্যम्য চাপত্য• बर्জ्जवीकृ**ত**-विगुरः॥ मूलभक्तमा भूबाहर भूमः ख हाखद्रायतः। गद्रामाद्रगानियः भा• खभः ऋग्रा॰ मगाहिजः॥ कल মুলানি পতাণি নিত্য মাহার মাহ-রে । যদাহারো ভবেত্তেন পুজবেৎ **পিত্দেবতা: ।। প্র**যেদতিথি নি-**छाः नाष्ट्रा हान्।ईराय नूबान्। गा-**

भारानीय वान्तीयान्छी गुजान न-भाश्वः ॥ क्षेष्ण विज्यामिन्तुः नथ (द्रामानि ना उर्देष्ट् । साध्रा-य अर्द्धना अर्था विशह दाठ मन् ড:।। অ পুহোত্রন্ত জন্থাৎ পঞ-यकः नमाठात्र । मुन्रीत विविध মে বৈঃ: শাক্ম্ল ফলেন তু।। চীর-বাসা ভবেন্নিভ্যু স্নাযাৎ ত্রিষ্বণ मुहि:। मर्बन्जानुकम्भी मार प् जिगुर विविद्धिंड: II मार्मन (भोगं-মাসেন যজেত নিযত॰ দ্বিজা: । পক্ষেষ্ট্যা শাবণে চৈব চাত্র্মাস্যা-নি চাহরেৎ।। উত্তরাযণঞ্চ ক্রমশো मकन्यायन स्वर । वाजन भारति र्था रेक्ष मूनिहेंस सम्माहात्र ॥ भून ताजाम एक रेक विधिविधर्व-(शर मृथक्। (रिवठा छ) क उक्त द्वा বন্য মেধ্যভর হবি: ॥ শেষ সমূপভূজীত লবংক স্বয় কৃত।। वर्द्धारमध् भाभाति (जीमानि कः রণানি চ।। ভূস্তণ শিগুক্রকৈব শ্লে মাতকফলানি চ। ন ফালকৃষ্ট ম-শ্বীবাৎ উৎসৃষ্ট মুপি কেন্চিৎ ॥ ন শুামজাভান্যার্ত্তো বা পুস্লাণি চ क्वानि ह । भावता देवव विधिना व क्रिं भित्रिहात्र अमा।। न काश्र সর্বভূতানি নির্দ্রণেদ্বা নির্ভবো ভবেৎ

। ন নক্ত• কিঞ্চিদ দ্মীয়ংৎ রাতৌ ধ্যা: নপরে। ভবেৎ।। জিডেন্দ্রিয়া জিড-কোধ ভব্জানবিচিত্তক:। বৃক্ষ চারী ভবেন্নিত্য ন পত্নী নপি সংশ্রু रिट् ॥ यस भाष्ट्रा वनः गद्या रेमधूनः কামত শংরেৎ। তদুত তস্য ল্পে। ত পা্যশিক্তী ভবেৎ দ্বিজ:।। তব যো জাযতে গৰ্জ্তো ন সংস্পৃল্যো দ্বি-काडि जि:। न हि (वराधिकाद्यान) ভৰু মপ্যের মেব হি ৷৷ অধ্য শ্বীত সভত সাবিত্রীজপতৎপর: ৷ শর-ণ্য: স্বভূজানা স্মিভাগপর: স্-मा ॥ পরিবাদ॰ ম্যাবাদ॰ নিদুলো-স্যোপ বৰ্জ্জাতে এ মাগ্ৰ ব্ৰকেড: স্যাৎ প্রোক্ষি সা ভূম মাশুযেৎ॥ মূলৈ, সহ চরেদ্বাস তৈ: সহৈব চ-স বসেং। শিলাযা শকরাযায়া শ্যীত সুসমাহিত:।। সদ্য: পুকা-लाका वा महाट बाममक्षिका-शि वा। वद्यामनिहरण वा महाद मभानिष्ठय ७१ द्या ॥ नक्ककान्न- मभ-শ্বীবাৎ দিবা বাহৃত্য শক্তিত:। **ठजुःका निकित्का वा महार म**हान्ना-षष्ठेनकालिकः ॥ ठानुग्राग विधारेन-र्वा मुद्र कृष्य 5 वर्ड्डाय् । शकः পক্ষে সমশীযাৎ যবাত্ত কৃথিতা उथा।। भुष्न म्ल करेन वाशिकवरेन

र्द्धरंग्टमरा । याजाविकः यगः ষ্ণীৰ্ণৈ বৈধানসমতে ছিভ:॥ ভূমৌ वा পরিবর্ত্তে তিপ্তেছা পুপদৈ দিন-। স্থানাসনাভ্যা॰ বিহরেৎ ন কুচি-दिवर्ग मूटम्राज्य ॥ गीरम्म शक्षा ११ ण्ड म्याद्यसंख्रुविका**णिकः। व्या**पुर-বাসাস্ত হেমন্তে ক্রমশো বর্ত্ত্বণ স্তপঃ ॥ উপস্পৃশ্য ত্রিষবণ পিতৃদেবা। क उर्भाय् । এक्शाहन जिक्कि মরীচীর্বা পিবেৎসরা।। পঞ্চাগ্নি ধুন (भा वाम्।। मृग्नाभः (मामाभा २० वा। भगः भिराद मूक्षभाक्ष कृषभाक्ष जु शामग्रा भीर्गनमाना वा महार क्रिइ वं। वर्जः १८ जना । (या गा छ। সরতো বা স্যাক্ষ্যাধ্যাণী ভবেৎস-দা।। অথবশিরসোপেতো বেদান্তা-ছ্যাস তৎপর:। যুনান্ সেবেড স **७** ड॰ नियमा॰काश्र डिन्मुङ: १। कृ कः बिनी (माखदीयः मुक्त यरद्धां भ-बीजवान् । व्यथवाद्मीन् जमाद्राभा बाज्रिन ब्रानंडर श्रद्रः ॥ व्यनित् द्र নিকেত: স্যামুনি র্মোক্ষপরে৷ ভ-বেং। তাপদেয়েব বিপেুষ্ থাত্রিক। रै जक्ष ना इरवर ॥ गृहस्मिषयू हारन । यू ৰিজেবু বনবাসিষ্। গ্ৰামাদান্ত্ত্য বা-भीगान्दि। गुमान् वत्न वमन्।। भुकि পৃষ্ প্টেনৈব পাণিনা সকলেন ব।।

বিৰিধা শ্চোপনিষধ আত্ম সংসি-क्षाय कारार ॥ विम्रा विष्णवान् नाविजी॰ क्नान्याय॰ छरेथव ह। महा भुष्टा निक्कार ने वर्गा पन भ-नष्टथा।। यानुष्य म भन्ता तुकानं র্পণবিধৌ স্থিত:। যে তু সম্যাগি-य याण्यः निव याण्यस्त्रानवनुक्ष নাশন । তে বিশন্তি পদনৈশ্বর পর• যান্তি চৈব জগতোস্য স•স্থি-তি।। ইতি ক্মপুরাণে উপরিভাগে २७ व्यव्यागः ॥ #॥ व्यन्यर विक्रुः পুরাণে হ অংশে ৯ অধ্যাযে দুষ্টব্য ।। वान्त्रः भू• छो सनामथ्याजभणः। বাদর ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায়ঃ। किनः २ প्लवकः ७ श्लवगः ८ मा-খামৃগ: ৫ বলীমুখ: ৬ মকট: ৭ कीमः ৮ वानी हाः २। ইত্যমরঃ ॥ मर्कः २० श्रवः २२ शुवकः २२ भूदगः ১० প्रदक्षमः ४८ भूदक्षमः)१ (गानाक्नः)५ किंग्यामाः ১৭ দ্ধিশোণ: ১৮ হরি: ১৯ ভক্-मृगः २० नगाउँनः २७ यन्त्री २२ বাস্পাৰু: ২০ কলি প্ৰিয়: ২৪। ইতি मद्रवावनी ॥ किथिः २५ माना-वृकः २१। ইতি को । । वानव्रित्यः शुः क्वीविव्कः। इंडि बदायाना ॥

বানরাঘাত: পূ॰ লোপুর্ক:।ইতি । সংগাহিত্য । কবাবত্ঞ। ইতি भप्रिन्तिका ॥

वानवाकः পু॰ वनहागः। ইতি वानीव्रकः भु॰ मूखज्गः। ইঙি श्रावनी॥

वानती जी मर्कि । म्किमियी। वानीत्रक ली क्षे । इंडि ताकः ইতি শব্রজাবলী।।

त्रज्ञावनी ॥

वानवः भू वावयः। क्कवातूई इेडि थ्राडः। ইडि भद्रान्त्रुका ।।

वानम्भवाः पुः भूम्भकाउकवर्कः । সতু আমুজয়াদি। ইত্যমর:॥

वाना जी वर्षिकाशकी। इंडि किंगिथ्रः ॥

বানাযু: পু: দেশবিশেষ:। স তু ভারতবর্ষস্য উত্তরপশ্চিমে বর্ত্ততে । ইতি শদ্মনাবলী।।

वानायूकः भू॰ वनायुर्तराभारभन ঘোটক:। ইভ্যমর:॥

বানীরঃ পু॰ বেতসবৃক্ষ:। ইত্য-मतः।। वाञ्जलू इंडि थ्या उव्कन्छ। ७८ १र्यायः। वृज्जभू हाः २ माथानः

७ बल(वज्रनः ८ व्याधिषाजः ৫ পরিব্যাথ: ৬ নাদেয: १ जनमञ्ज ব: ৮। অস্য গুণা:। ভিক্ত দু•।

শিশিরত্ব•। রক্ষোমুত্ব•। বুণশোধ-নত্ব। পিতাসু কফ দোৰ নাশিত্ব।

त्राजनिर्घकः॥

त्राजिनिर्घणः।।

निर्घणः॥

बानाइन्द्रः भू॰ मूर्गीयः। हेि नद- वात्नय॰ क्ली किवर्डिमूखकः। हेउ। यतः ॥

> বান্তঃ ত্রি বমতিবস্তু। বমধাতোঃ কৰ্মণিক পুত্যবেন নিম্নম:॥

> ৰাম্ভাদ: পু• অফুর:। ইতি ত্রিকা-ওশেব:।।

> वान्तिः जी वमनः। वान्ति इन्डि ভাষা। यथा। वास्त्रि क्ल्लिथन क्रि र्वमन वमशूर्विमः। ইভিরত্নালা॥ বান্তিহ্ন পূ॰ লৌহকটকবৃক্ষ:। भयना ইতি ভাষা। ইতি শব-विमुका ॥

वाश्विमा जी कर्तृकीवृक्षः। इंडि भक्ठिमुका॥

বান্যা জী বনসমূহ:। ইতি শব-बङ्गावनी ॥

वानः भुः वभनः। वनशास्त्रा र्यकः পুত্যথেন নিম্ননঃ॥

বাপক: ত্রি বপনকার্যবিতা। ঞ্যস্ত বপধাতো: কর্ত্তরি ণক পুত্রয়েন निष्ठमः ॥

वाभरखः भुः वभनार्थरखः। विंगू
इिंड जावा। खर्मश्रीवः। विना २
हेड जावा। खर्मश्रीवः। विना २
हेड जावः।। विन २ विनः ।। विन १ विनः ।।
वाभिः जी वाभी। हेडि जावः।।
विकाभकावः।।

বাপিত বি বীজাক্ত ॥ মৃত্তিত ।
ইতি নেদিনী ॥ খান্যবিশেষে ল্লী ।
বাওয়াবান ইতি ভাষা । তস্য
গুণ:। বাপিত গুড় ভজ্জান্য কি
কিন্দীন নবাপিত । ইতি রাজন

वाशी खी मीर्थित । इंडाबदः ॥
উপাতে পদ্মাদিক মস্যা। वालां।
वाल ब्रिलि ख्डा । इंडि खिक् भरकावः। इंडि खंडी कागाः खब छः ॥
इंडि खंडी कागाः खब छः ।
इंडि खंडी कागाः खब क्यां।
इंडि खंडी विका हिल्
इंडि खंडी विका हिल्
इंडि खंडी । विडिः महें इंडि हिल्हा ।
इंडि हिल्हा । ११ ११ १८ इंडि खंडी । इंडि हिल्हा हिल्हा

व्रान्।नरवन वाभी। ইउ बनाम-(गार मर्गडडु॰ ॥ 🗱 ॥ उर चनन ফল বখা। যো বাপী নথবা কূপ। प्राम वाद्रिविवर्किए । थानएए म पिव॰ वाडि वित्नतो वित्नतो **णड**॰ नगः ॥ इंडि कन्न डाब्रो वायुभुद्रानः ॥ 🗱 ॥ उद्धन छनाः। बाभाः ७क् বটু ক্ষারণ পিত্তল। কফ বাত্তিছে। रेडि ब्राह्मवल्ल छः ॥ **#**॥ उर. थनान मिद्भाषा यथ।। वा**नी क्न उ**जान वा भागारः वा निक्छनः। न सर्या ष्ट्रिकामस व्यवनानिय रेक्सिक ॥ আः गुर्याः सनम खाला रेन्सं ७ कृतः कर्मक्ट। वायवता वनविखक भीव-भारत करन शिरा। ज्ञानमा भारत ভাগে বাপী কৃপ তডাগক। অনি-माशः मना वर्षाएममान्य हज्ज्ञनाः ।। निर्श्वत्त भीयमान्छ याजाना पू:-বিতো ভাবে । কন্যাপি তজ্জল পীত্বা পতি॰ গৃহাতি কামভ:॥ ইতি रिवीनुद्रारा नन्तान्न अनुरवणाव्या-रः ॥ 🛊 ॥ उ८कद्रग कनः यथा । मर्थिन উবাচ। उडारगामक वाभी-না ক্তানা মিহ্ যৎ ফল। বিশে বেণ পিতৃশেষ বক্তু মর্হস্যশেষতঃ।। ষম উবাচ। ধর্মাদ্যার্থস্য কামস্য यममण दिकालम । उडागः मून्

ज्ठाचु भवनायजन• य्युज• ॥ (द-छाः भिज्ञा नागा गक्तवी यक द्री-क्रमाः। भण्भिक् मनुष्राक मःणुः यि जलाणय॰ ।। क्ट्यः जात्रयः ব শ পশ্য থাতে জলাশ্যে। গাব: পिविश्व भानीय मनुष्राः भागव खथा ।। भद्रमृत्जो खडारायू निवन यन्। ভিষ্ঠতি। অণিষ্টোম ফল তস্য পূব-मिल भनीविनः॥ (ययाः निनित्रका-লে তু পানীয়• পুতিতিষ্ঠতি। বাজ-পেথাতিসত্ৰাভ্যা ফল বিন্দন্তি মা नवाः॥ वमस्य देव गुरिया कु मिललः वाणी हः भू । ठा ठकभक्ती। इंडि यम् जिष्ठजि। द्राक्षम्याच्यस्यान्धाः স ফল• সমুপাশুতে॥ তডাগ॰ স र्बम ब्राना की वनस दिवानिण । उ मार मर्वाज्ञ ग वर्म उडाग गिरु-কার্থে ॥ ক্ৎসু ছি ভারধেদ শ लुक्षमा न मः नगः। नाव जीत. क् डः क्यः मण्यू बृठ बन खथा।। यमः ষাৰুজল' ক্পে পিৰন্তি সতত জনাঃ । मनदा दिव्राक्षा (वादक (एवविष्ट्-বি নোদতে।। পীবৈবেক্ষ্যুস কীর দ্ধি নধু সুৱাসব॰। তাবৎ পিপাস। (नारेशिंड यावरखाय• न शीयरङ॥ [॥] क्षीविष्ठ ठामद्रश्चि (एवमानि वर् ন্যপি। তৃষিত স্তোযন্নছিতো দি न्यक न जीवित ॥ उचाप्रराजि

যো নিভ্যুণ পানীয়ণ প্ৰাণিনা মিছ। স দদাতি নর: প্রাণান্ মাভ্তেছত্ত जः भरः ॥ भागनानार भन्नः नाम ৰান্যদান হি বিদ্যুত। ভন্মান্ধা-পীক্ষ কুপাণ্চ তডাগানি চ কার-(य८ ॥ मृक्कानि इ विभूषि यही-हिट (मुग्राज्यनः । मुझ श्रवनिः পানস্ত য: কার্যতি শক্তিত:।। সংতার্যতি ভূযোপি দ্বিগুণ তস্য বৈ ফল'। ইতি বহিং পুরাণে ভডাগ वृक्ष भूत्रः भा नामाध्यायः ॥ ত্রিকাপ্তশেষ:॥ वाभाः जी ब्र(होयथः। इंडापदः॥ वशनीरय वाभी ভবে চ बि॥ वाय॰ क्री धनः। इंडि स्मिनि॥

বাস্ক । ইতি কটাধর:।। वानः बि बहुः॥ भुजीभः॥ मवाः॥ ইত্যমর মেদিনীকারৌ।। অধ্য:। इंडि निकास्कोगूम्यामूनामिवृद्धिः ॥ 🗱 ॥ বামহন্তেন জলপান ভোজ-ননিষেধাে যথা। হারীত:। ন পি-বেষ চ ভুঞ্জীত দ্বিজঃ সব্যেন পা-शिना। निकश्खन ह कवा म्रामुगी-विद्धिं उ शिदि ॥ इंडि चार्डि

কতজুণ।। অপিচ। ন বামহস্তে-

নোজ্ভা পিবেৰক্তেন বা জল

तां खरत्र हनू भाग्न भाग्न (त्र छः म- ||
मूट मृद्द ॥ इंडि को प्यं १० छथ्यायः ॥ ॥ या या वा कार्या वृक्षराणि मा म मह्याहि छुङ्य ।
क्रि मया साहनाय हार्त्राकाहि
भूवर्डकः ॥ इंडि का निका भूत्रारा
भूव छश्यायः ॥

वामः भू रतः ॥ कामरहतः ॥
भाषाध्रतः। ইতি मिहिनी ॥
वाममृक् जी नाती । ইতি রাজ
निর্ঘণ্টাঃ ॥

বামদেব: পু॰ শিব:।ইত্যমর:॥ वामनः भू मिक्किनिहश्रकः॥ कृषः। ইত্যমর:।। অক্ষোঠবৃক্ষ:।। হরি:। इंछि त्रिनि ॥ विष्णाः शक्ताव-ভার:। তস্য প্রাদুর্ভাবো যথা। **শিব উবাচ। পু হ্বাদস্য সু**-তো যজ্ঞে বিরোচন ইতীরিত: । তস্য পুগ্ৰো মহাবাহু বলি বৈশা-नद्रभुकः ॥ जकु धर्मविनाः (मुष्टेः जडामः मी बिर्जिन्द्रयः । इत्रः **लि्यउत्मा ভ**क्का निष्ठाः धर्मद्र**डः** भू हि: ॥ न बिद्धा नकवान् (प्रवान् (मनु। क मनकृतान्। विलाकान् ৰবশে স্থাপ্য রাজ্য চক্রে নহাব-ল:।। ইন্দুাদি ত্রিদশা স্তস্য কিন্ধ-রা: সমূপস্থিতা:। ভুগ্টরাজ্য সূর-

পতি॰ দৃষ্ট্বা তম্য পিতাদিন তঃ ॥ কশ্যপো ভার্য্যা সার্ভ্ড তপ স্তে-পে হরি পুতি। অদিভ্যা সহ ধর্মাত্র। পথোবুত সনবিত:।। অর্চ-यामाम (रदिण भग्ननाज करार्फ-ন । ভতো বর্ষ সহস্যানি ভেন স --প্রিতো হরি:।। তথৈবাবির ভূত-न्। (रव)। त्रह ननाउनः। उ पृष्ट्री জগতামीশ হ্বনির্ভরচেত্স। ॥ পত্ন্যা সহ নমস্ভ্য তুষ্টাব চ দ্বিলো-ভন:। কশ্যপ উবাচ। নমো নম্ত্রে नक्रीन मर्बछ कगरीयम। मर्बाजान् नर्बादिण मृष्टि मः हात्र कात्रक ॥ इंडािं खिंडिंड: नम्रक् ख्यमारना गर्विना। भार गञ्जीत्रवावाहा भति-जूरिं बनार्यनः ॥ महरहामि विज-শেষ द्या ज्का नमहिंजः। वदः वृ ণীম্ব ভদু তে করোনি তব বাঞ্চি।। **७७: পार क्वीक्य जा**र्या नह क्षार्भः। भूञञ्चः सम (मर्विम मःभू।-প্য ভ্ৰিদশা॰ হিত ।। স্কৃষ্ব বলিনা (रव देवालाकाः निर्द्धिकः वलार । हेन्द्रमावद्राजा ज्वा উপেन्द्र हेडि নানতঃ ৷৷ যেন কেনাজ্মমার্গেণ বলি-निर्द्धिका भाषया। देवालाकाः सम পুত্ৰাৰ দেহি শকাৰ শাখত ॥ ই-ত্যুক্ত স্তেন বিপ্রেণ তথেত্যাহ জনা-

र्पनः । मञ्जूषमान जिम्हेम छहैन বাস্তরধীয়ত।। এতমিন্নদ্ররে কালে কশ্যপস্য মহাত্মন:। অদিত্য পৰ্ত্তমাপেদে ভগবান্ ভ্ৰভাবন:।। ইতি পাদ্মোত্তরথণ্ডে ৪৮ অখ্যায়: 11 # 11 विनिव उँवाह । अथ दर्वमः रुमाएउ मर्वालाकमार्यतः। अपि-তি ৰ্জনযানাস বামন বিষ্ণু নচ্যুত্থা শ্ৰীৰৎস কৌৰভোৱক্ষণ পূৰ্ণেন্দু স मृष्णम्। जि॰ । मुनरद्र॰ भूखदीकाकः অভিথর্তর হরি ।৷ বটুবেশধর (दिव भवं विकास भारत । (स्थाना बिनप्रशामितिङ्गा कि उभी येत्र ॥ ७ मृक्ष्री (रवजाः मार्ब मञ्जूजुन्-त्रागनाः। सन्। मर्गिनः **मार्च** ন্মশকু মাছৌজস: ॥ ততঃ পুসলো ভগবান্ পোবাচ সুরসত্তমান্। कि॰ कर्बवाः भया वामा छत्रुवीङ मूद्राः खगाः॥ ७७: नुक्हे। जिम्मा खग्हुः শরমেশ্বর•। অমিন্ কালে বলে যাজ্ঞ বৰ্তত মধুস্দন।৷ পূথম• দানকালো ९ग॰ ভদ্য দৈত্যপতে: প্রভো। যা-ि द्वा जिम्बि लाक छङ सु माङ् मर्भि॥ इठ्राक जिन्हेनः महिद्रा-জগাম বলি॰ হরিঃ। যাগদেশে সমা-भीन मृविजिः मार्क मक्रियः॥ य-**७॥ गउ॰ वर्षू॰ मृङ्घा मह**रमान्याय देव-

ত্যরাট্। অভ্যাগত স্বয় বিষ্ণু ম-श्रवं नमिवुः॥ भूबरामान विवि-না নিবেশ্য স্মূনাসনে। পুণিপভ্য नमक्छ। भार गम्गम्या गित्रा ॥ ध-ন্যোমি কৃতক্ত্যো **হ**মি সফল• बीविङ भन। दाग्हें यदा बिल्नुन् কি॰ করোমি তব প্রিय॰॥ আগভো-ति यम्थं जु॰ मामिल्णा विकालमा उर भुगहामि (उ म यु तृहि (वरिव-मा॰ वत्र ॥ ७ ३: शुक्र है मनमा उमूवा-ह नही नि छि । मृत् ब्राह्म क्ष्म मि ममाग्रमम काद्रभः ॥ व्यान्त्र अमः भ्-থিবী॰ দেহি দৈত্যপতে নম। নম बिविकन शाह मही मना ज म. र्शमा। मर्खिया स्मय मानाना॰ ज्ञा मान यन् बयः। (या मनाजि सही। बाजन् विश्वायाकिक्षनाय दि।। वाक्ष মাত্র মথবা স ভবেৎ পৃথিবীপতিঃ । ন ভ্মিদান সদৃশ পবিত্র মিহ বিদ্যতে ॥ ভমান্ত্রি॰ মহীপাল भुवह विभन् भम । **अउ**नसम्बर्शः দাত্ মা বিশঙ্ক মহীপতে॥ ভগএয পুদানন্তৎ মম ভূপ ভবিষ্যতি। ততঃ পুক্টবদন তথেত্যাহ নহীপভি:।। তমৈ মহীপুদানন্ত কর্তু মেনে विधानजः। ज॰ मृक्षा रेम जो ब्राजान॰ **उना उम्र भू**(दाहिन: ॥ উ**म्**नी

चत्रीहाकाः भा ताजन् हीयञाः म श्री। এष विकृ: भारतामा त्या (नरेव: नः भार्थिতा मृभा। दक्षायदा महीः সর্বা ততঃ পুাধ নিহাগতঃ। ত-मामारी न माउवेश उत्य द्राइन् महाजात।। अन्यमर्थः लुयह्य वहनाः ন্মন ভূপতে। ততঃ পূহস্য রাজা-भी उ॰ एक शाह रेसर्ग्रडः ॥ भी छ-य वामुरिवम्। भूगाः मर्बः कृष्ठः मया । अम्। श्रामाइं विकः स्रामान পতো যদি॥ তদ্যাপ্যামি রাজ্য हि की विज्ञः महत्रम। जमारत्य भुषहाभि जीन् लाकानिभ भाष्ट्रिक ॥ ইত্যক্তা ভূপতি শুস্য পাদৌ প্-काना जिल्डाः। वाक्ष्राः भूमरमो ভূমি॰ বারিপ্র' বিধানত:।। পরি-गीय नमक् अ प्रवादि मिक्ना वम्। উবাচ ত॰ বটু॰ বিশু॰ পুছ্ৰেণান্তরা-मञ्चा मही विज्ञ। यर्थ है जव विर्मु-न्तु उद्गृहान बही विवाशानकामर कार्ति विखीर्गाः मकानन महीसद्राः । সনাগরাঞ্চ मদ্বीপा॰ সদেবাসুর-मानुषा ॥ शाप्तरेनकन श्रुक्षा वि क्ना मध्नूरनः । উवाह छ रेर्छ्-রাজ কি করোমীতি শাখত।।। ভত্তবিক্রম ক্প মীশরস্য মহৌ-

कनः। मयाजु मिन (हवाना मृषीः ণাঞ্চ মহাত্মনাণা নবক্ত্ মপি শক্যুণ न्। वुक्ताः नक्षत्रम्। उर भरः পৃথিবী সর্বা মাকন্য গিরিজে শুভে ॥ অ**ভিরিক• সম**ভব**ৎ শ**ভযোজ-न मायजः। दिवाः वक्कू म्री उरैया रिन्छ।द्रारक्क मनाउनः॥ जीम मः-**मर्भगाना म चक॰ क्ल॰ क्रनार्मनः 1 उधियंक्तभः (हर्वमः) हृद्धे। रेहरछः**-খরো বলি:।। পৃহর্ষ মতুল লেভে भाननतामु भिर्विश्व जः। मृक्षे। (मदः न-মস্ত্য স্তত্ত্বা স্ততিভি রেব চ ॥ পু1. इ गम्गरया वाहा भुइर्खनाखद्राज्यना । स्रामि क्उ क्रामि दा॰ मृष्ट्री পরনেশ্বর• ৷৷ লোকত্রয়• মমৈবৈত্ত গ্হাণ মধুসূদন। অথ সর্বেখরো दिकु विंडीय॰ शहमवायः॥ উष्कु পুদারবানাস বুন্ধলোকান্ত মচ্যুতঃ । मनक्क शुर्हालंड मईएव मः माव्छ ।। भारिमा भित्र भूर्गा २ ज् र-চুঙে: স শ্ভাননে । তড়: পিডা-गरहा पृथ्वा ठक शचापि ठिङ्गि उ॰ ॥ शिभानः (मवरमवमा इधंमः जून-চেত্ৰ। ধন্যামীতি বদন্বুক্ষা ग्रीवा य॰ कमखन ॥ जङ्गा भु-ক্ষাল্যামাস ভত্ত সংস্থিত বারিণা। অক্ষ্য নভবভোষ ভদ্য বিকোঃ

পু ভাবত: ॥ ভত্তীর্থ নেকশিখরে প্ৰাপত দ্বিমল • জল । জগত: পাব-নার্থায় চতুর্দিক্ষু পুরাহিত ।। সী-ভাচালকনন্দা চ বঙ্ফু ভূদা যথাক্ৰ- 🛚 মাৎ। পুসকাদিদ মাখ্যাত গলা-**জন্ম হানুত্তম•।। ততো নারাবণ:** উ भान् राम रिनंडाभाउः भुज्ः। तमाः **उन** मु ड• लाक• भुराने ভক্তবৎ-जनः॥ जर्द्धवाः मानवानाकः नानाः। না॰ যাদসা॰ পতে:। রাজানঞ্ব লিঞ্জে যাবদাহত সংপ্লবং॥ প্রতি-गृश् राम (वीकान् वहुरव मन रेम्ड)-**रा।** सहिन्द्राय हरने श्रीठा। कानाऽ পি র্বিষ্ণু রব্যয়:॥ ততো দেবা: স गक्तर्बाः अवयम्ह मरहोजनः । তুঞ্ঠুবুः স্কৃতিভি দি বৈয়: প্রয়ামাসু রচুতি ॥ স-ক্ষিপ্য ভন্মহ্দুপ ভেষা স-नतर्भनाय देव । जःशृक्ष्यमान खिन्देश রন্তর্বান যথে হরি:।।ইতি পাদ্মো-खत्रथा ७ ८३ व्यथायः ॥ 🗱 ॥ उत्त्र-তারপুকারান্তর• যথা। নারদ উবা-**। माञ्जू ७ ७ ग**वान् दिकृ द्धिताः क्राक्रमण वशुः। क्रिव्रिज् क्रम् স্বামী বলে বঁন্ধন মীশ্বরঃ।। ভৎকথ• পূর্বকালেপি বিভুরাসীৎ ত্রিবিক্রন: । কস্য বা বন্ধনং বিষ্ণু: কৃতবাংস্তচ্চ स्य वर ॥ भूवन्ध्र छेवाह । सुयुका॰

কথ্যিষ্যানি যোষ শ্ৰোক্ত স্ত্ৰিবি: क्रनः। यिमन् काल मञ्जूद रकः वः क्षिउवानामा ॥ जामीट धुक्कु तिजि খ্যাত: কশ্যপদ্যৌরস: সৃত: 1 দনুগর্ক্ত সমুজ্তো মহাবল পরাক্র-मः ॥ म ममादाश्य वदार वृक्तापः जनामूत:। व्यवश्रवः मूरेतः मर्दिः भार्थिए न जू नात्रह ॥ उद्यव उन्र **চ शाहार जगमा शक्षाक्रवः।** পরিতৃষ্ট: স চ বলী নির্জ্ঞণাম ত্রিপি-छेलः ॥ চতर्थम्। कला द्वासी जिल्हा (स्यान् नवानवात्। धूकः भक्त মকরে। হিরণ্যকশিপৌ সতি॥ उशान् कारण স वणवान् रिव्राप्ठ-भिन्नु छङः। চচার मन्द्रनिय्त्री দৈত্য ধুরু সমাশ্রিত:॥ ততো ংস্-রা যথাকাম• বিহুরস্তি ত্রিপিষ্টপে। বুজ্লোকে চ ত্রিদশাঃ সংস্থিত। দুঃ-থঃ স[.]যুতা: ॥ ততো ২মরান্ বুন্ধ-সদে। निवामिनः भुद्दा ह धुक्क मिंडि-জানুবাচ হ। গছাম দৈত্যা ব্যমগুজ न्। नरमा विष्कृ जिम्मान् नमकान् ॥ ए थूक्त्वाका ख किमना दिन्छाः (भाष्ट्रनं तो विष्ठां जिल्लाक भाषा। गः তি য্রা বান পিতান্হাজির সুরু ৰ্গনো হ্য পরতো হি মার্গ: ॥ ইতঃ नर्ने ब्लाबनार्था ज्ञाका म

হুনাম মহর্ষি যুষ্ট:। যেষা হি নাসা-প্ৰনোদিতেন দহ্ম ভি দৈত্যা: সহ-(मिक्कार्डन।। (उयाः वहन भावन्) धुकः (भावां नानवान्। शखकामः न সদন বুদ্ধণো জেতু মীশবান্।। কথ স্ত কৰ্মণা কেন গন্যতে দানবৰ্ষভা: । কথ তত্ৰ সহসূাক: সংপ্ৰাপ্ত: সহ रिम्बरिजः ॥ ए श्रुक्तुन। मानरवन्तुः। भ् श्रीः (नातू र्वाठा श्रीना । कर्या उम व খ বিদা: শুক্র তদ্বে ত্যস শ্ব। दि-ত্যানা॰ বচন• শুক্লা পুকু দৈ ভাগুরো-হিত । পপুছ শুক কি কৰ্ম কৃহা **ব্ৰহ্মদে৷ গভি:** ৷৷ তভোটনা কথ্যা-भाग रिन्ड्राहायाः किलिल्यः। म-ক্রম্য চরিত জীমান্ পুরা বৃত্তরি-পো: কিল।। শক্র: শতন্ত প্ণ্যানা कज्ना मजर् भुद्रा। दिए छ। मु वा-জিমেধানা তেন বুক্ষসদো গতঃ ৷৷ তদ্বাক্য দানবপতি: শুত্রা শুক্রস্য ৰীৰ্য্যান্। যষ্ট্ৰ ভূৱগমেধানা চ কার মতি মুন্তমা•॥ আমন্ত্র্যাহা-जूत ७ वः नानवाः महा भागु ख्यान् । পোবাচ বক্ষ্যেছ বজ্জৈরশ্বনেধে: স-मिकिरैनः ॥ जान्यसायः निषय भाः क्छाभाषाक छश्काः। भुगामा (म-विका यब गङ्गा भागीन वाहिनी।। नाहि भूगा मदिएमुक्त नदिभिक्ति

कत्री निवा। जनः शुहीन मानास्र वाकित्मिथान् यजामरह ॥ ३०५ मृ द्रा-विवहन• निभागामुत्रयाककः । वाह भिज्युवीकृष्टी निषयः मः मिरम् **जः॥ ७**७॥ धुक् (र्मविकायाः शुक्रीत পাপনাশনে। ভার্গবেন্দ্রেণ শুকেণ वाजित्मथाय नीकि उ: ॥ उटा २ नि थ्रान मही नर्णना व्याछ। दिनः খ বিদিশক পূর্ণাঃ।তেনোগুগন্ধেন **मिरम्प्राणन ग**क्षाती तुम्माला दिनः र्खा। ত गन्न नागु। य नुवा विष्तु। জানন্ত ধুরু॰ হ্যমেধ্দী ক্ষিত । ততঃ শরণ্য শরণ জনার্দ্রণ জগ্ম: সশ-ক্রা জগতঃ পরায়ণ ৷৷ পুণম্য বরদ (मदः भगामाञः कनाप्तिः। (भाष्ट्रः সর্বে সুরগণা ভ্যগদ্গদ্যা গিরা ॥ ভগবন্ দেবদেবেশ চরাচরপরাম্ণ । বিজ্ঞান্তি: শুযভা• বিক্ষো সুরাণা-মাত্তি নাশন।। ধন্ধ নামা সূরপতি र्ववान् वववृश्हिजः। गुक्रमा नजः মাস্থায় সোশ্বমেথায় দীক্ষিত: ॥ শত কত্না নিষ্ঠাসৌ বুন্ধলোক। महानुदः। चाद्यापु मिह् उ वली विष्कु विष्णानिशाख्यापकानः शिन्छ विषय बगम्ख्या। উপाय॰ मश्विधुःम खवामा यन निवृं छाः ॥ भुद्रा जुद्राभाः दहनः जभवामधू-

ज्रहनः। हज्याख्यः सहावोद्यः (भूवयाः মাস সোথ তান্॥ বিস্ক্য দেবতা: সর্বা জ্ঞাত্বা জেতু মহামূরণ। বঞ্চ-नाय मिंडकृत्क मधुरहा द्रथ्दमा देव।। ততঃ স ক্রা ভগবান্ বামন কপ নীশ্বর:! দেহ• কৃত্বা নিরালয়• কাঠ-राफ् विकाजला। क्रगात्राक्त खर्था মজ্জন্মুক্তকেশো যদৃছ্যা। দৃষ্টোথ দৈত্যপতিনা দৈত্যৈ শ্চান্যে: সুর্ধি-ভি: ॥ তত্ত: কর্ম পরিত্যন্ত্য যক্তি-यः वाकाराजिमाः । नम्बात्रियुः विश्र मृत्य मगाञ्चाः ॥ महम्रा यद्यमानाम्ह अद्विष्ट मर्द्शेषमः । निमब्बमान यूषा वृ ' मर्स उ रामन षिषः ॥ সমুভার্য্য হসম্ভ তে পপু हु: " কেন ক্ষিপ্তোসি বা বদ।। তেষা মা-दर्ग वहनः कन्ममाना मूङ् मृङ्ः। পুাহ ধুরুপুরোগাণ স্তান্ শ্রুযতা মত্র काइन ॥ वाक्राम खनवान् वाजीर পুভাস ইতি বিশুত:। তস্য পুঞ দ্বণ জা**ত মনদপু**ক্ত সুদৃংথিত ॥ তम्। (कार्षा मम जाूजा कनीयान-পর স্তৃহণ নেত্রভাল ইণ্ডি খ্যাতো জ্যেষ্ঠা ভাুতা ততো ২সুরা: ॥ মন নান পিতা চক্ৰে ইতি ভাসো ২তি-কৌতৃকাৎ। তত্তঃ কালেন মহতা

আবর্ষো: স পিতামৃত: 🛭 ভসেটার্ক **বেহিক** কৃত্বাগৃহমাবা সমাগভৌ। ততো মধোক্ত: স ভাতা বিভন্নামে। পৃহ• বয়•।। তেনোক্তো নৈব ভবতো বিদ্যতে ভাগ ইত্যহ। স্বন্ধ বামন খঞ্জানা॰ ক্লীবানা॰ শ্বিত্রিণান্দি॥ উন্মত্তানা• তথান্ধানা• ধ্নভাগো ন বিদ্যতে। এব মুক্তো মথা সো १थ किमर्थः रिभञ्काम्गृहार ॥ वनाकः ভाগ मर्शमि नाइ॰ न्यायन किन वि া ইত্যক্তৰতি বাক্যে ২সৌ ভ্ৰাজা নে কোপ সংযুত্য।। সমুৎক্ষিপ্যা-ক্ষিপন্নদ্যা নস্যা-মানিতি কারণাৎ । समाम्याः निम्नगायास स्वाह नु-রতো গ**ড:।। কাল: স**ন্থসরাথ্যস্ত যুশ্মাভি বিহু চোদ্ধৃত: ৷ কে ভবস্ত শ্চ সংপ্ৰাপ্তা: সম্বেহা বান্ধৰা ইব ৷৷ তে বামন বচ: শুহা ভার্গবা দ্বিজ সত্ত-भाः। (भारत दिन्छ) भारत वामः নার্থ কর॰ বচ:।। ইতি দ্বিজানাণ বচ-ন॰ শুত্বা দৈত্যপতি র্বচঃ। পুাছ দ্বি-क प्रामी अयाविष्ट्रित देव थन।। ভন্নাক্য দানবপভে: শুত্রা দেবো হথ বামন: । প্রাহাসুরপতি । ধ্রু श्वार्थिनिक्षिकद्र वहः ॥ (मान्द्रिण-नि हि जावा दिगठ रहा गणा रः। **७म्याक्ष्मम्य मञ्जूखः विस्**र्म्या न

বানবে

হরিব্যতি ॥ নম পুনাণ মালোক্য भागकक कमवय । मः भुगह्य दि-(छ)न्तु नाधिकः त्रिक्क् क्रमः ॥ ইভে১ব মুক্তে বচনে মহাত্ম। বিহুদ্য দৈত্যাধিপতিঃ সক্ষত্তিক্। প্রাদা-फ्रिकन्माय शरवयः उनायना स ना-ন্য জগৃহে চ কিঞ্চন।। ক্রমত্রযে তো-य गर्वका पंखा गरायात्वा वि जु वंभश्री। চকে ততো नद्विश्रञुः बिलाकी बिविक्स क्ल मनस्य-ক্তি:।। কৃত্বা তু ৰূপ॰ দিতিজা॰ চ रुद्वा भुगम् । ह्यो न् भुषमकासन । নহী নহাজৈ সহিতা সহাৰ্ণবা **बहात्र त्रज्ञाकत्र श**न्छरेन यु जाः ॥ जूदः जनाकः जित्रणाथिवाजः जामार्क येः কৈ রভিমণ্ডিত নভ:। দেবো দ্বিভীযেন জগাম বেগাৎ ক্রমেণ দে-বপুিয়লোক মীশ্বর: !! ক্রমণ তৃতী-য় ন যদাস্য পুরিত তদাভিকো-भाष्य्भूक्वमा । भभाउ भ्रि छ-গবাণ দ্বিবিক্রমো মেকপুমাণেন তু বিগুহেণ।। প ততা বাসুদেবেন দান-বোপরি নারদ। ত্রি-শন্মোজনসা-হসুী ভূমি ভূ ভা ঘটীক্ ভা ।। ভতে। দৈত্য সমূৎপাত্য তস্যাণ পুঞ্চিপ্য বেগভঃ। বর্ষশিক্তাভিবৃষ্ট্যা তা গর্ভভূমি, মপ্রুষ্ৎ 11 ভতঃ স্বর্গণ गश्त्राका वाम्रहवश्राहिकः ।
गूताक मर्ख विद्याका स्वाभू र्तिस्भानुवाः ॥ जगवानि दिर्छानुः
भूक्षिभा मिक्छार्गद । कालिनहाः
क्षा भाषाय छविवाद्यत्रेय् ॥
इित्र वाद्यत् १६ व्यक्षायः ॥

वामनः वि ष्यिक पुः। उৎ शर्या-यः। नाष्ट्र नीहः ० थर्व ८ हुवः ६ । ইতামরः॥ অনুहः ७ ष्यनायठः १ । ইতি জটাধ্রः॥

वागतनक की मीर्च केनातः। यथा।
केटना विधानतकः मानवतिन महागतनक गुर्का वीकास हन्द्रमन्।
हिशनि उठिहाद कानिक ए काशक्षि। इंड्याितिक ग्रीकः। इंड्यमतः।।
वागन्तः श्रु वन्यीकः। इंड्यमतः।।
वागन्तः श्रु वन्यीकः। इंड्यमतः।।
वागन्ताः वी क्षी जिनः। वारम
हाक्नी वाहत यम्याः। इंड्यभतः।।

বামবেধশৃদ্ধি: ত্রী স্বরাশ্যপেক্ষযা দ্বাদশ চত্র্থ নবম গৃহস্থা বিকদ্ধোপি চন্দু: যদি শুক্র শনি ক্রন্ত জীবার্ক যুক্ত গৃহাৎ সপ্তন গৃহ্ছে তিপ্ততি তদা নরাণা অভিলমিত ফলদাতা ভবতি। যদি তু সিত শনি হ্বন্ধ জীবার্ক যুক্ত গৃহাৎ দশন পঞ্চমান্তম গৃহে তিপ্ততি তৃদা নরাণা স্বরাশ্যপেক্ষ্যা যথা সং-थाः अष्टेम मक्षम विजीय गृहागाः পি চন্দু: পুচুর ফলদাতা ভবতি। यथा। त्रिञ भनि ऋज की वार्का उ इन्दूर्नज्ञाणाः वाय मूथ नवमाङ्गः পীষ্টদাতাথ তেষা । থ সূত নিধ নগ ক্ষেত্র পুত্রার্থগোপি পুচুর শুভ ফল স্যাদ্বামবেধেন শুদ্ধি:।। বামবেধত্বঞ্ দ্যুনজন্মেতি এবমত্রে-ত্তি বক্ষ্যমাণ বচনাভ্যামেকার্থত্বা-(द्वाश्व) !!#॥ अथ मिक्ति त्वश्व वानः বেধ কথন। লাভ বিক্রম থ শলুষু স্থিতঃ শোভনো নিগ'দিতো দিবা লৱঃ। থেচরে: সুত তপো **জলা**-্বাংগ ৰ্ব্যা**কিভি যদি ন বিধ্যুতে ত**-ে ান জন্ম রিপু লাভ থ তিগ তালালাভ ফলপুদ জনা। খা-🐃 १८९ ग्डि वस्नू धर्म रेग विंधाउ अ विवर्ष यंनि गुरेशः ॥ विक्रमाय विन्गः **मृङः रुकः ग**्राखरास्त्र সুত ধর্মা গৈ: থগৈ:। চেন্ন বিদ্ধ ইনস্নু রপ্যসৌ কিন্তু ঘর্মঘূণিনা ন বিধ্যতে ৷৷ স্বাদু শত্ মৃতি খাযগঃ শ্ভো জ্ঞ স্তদা ন খলু বিধ্যতে यमा। व्याजान जि नदकाम्। रेनस्न भुाख्यरेग विविधू जिं नंजकरितः ॥ बाय वर्ष उनय म्रेन श्रिटा नाक

বামাচা

दाना ज्ञी नामान्याज्ञी। इंड्रमद्रः ॥ पूर्गा। यथा। वामः विकक्षकशस्त्र বিপরীতম্ভ গীযতে। বামেন সুখদা দেবী বামা তেন মতা ভূষৈ: ॥ ইতি म्बीभुद्रात् ८६ ज्यद्यायः॥ #॥ ष्मित्र । वालास वाला माकिना ভাবাভ্যা মপি প্রযেৎ। শা্মান ৈ ভরবীণ দেবী মগুভারাণ তথৈব চা। উট্টিষ্টভৈরবী চণ্ডী ভারা ত্রি-পুরভৈরবী । এতাস্ত বামভাবেন यर्ज अभूद्र उत्रवीः ॥ मर्द्र भिठ् (प्रवासी यमान्त्रवि प्रक्रिंग: । प्ति व प्रक्षिण ययाख्या पा किना मुहारक । या भूनः भूकामा-ना जु (मवामीनान्त भूर्वजः। यद्ध-ভাগ• শ্বয়• খন্তে সা বামা তু পু-कीर्खिञा ॥ ইতি कानिकानुदाण ११ अथु।यः॥

বামাচার: পূ•্ আচারবিশেষ:। যথা। পঞ্জন্তু খপুন্নঞ্পুর্যেৎ হলযোষিত । বামাচারো ভবে-। खब वामा जूदा राबट भन्ना ।। हे-ড্যাচারভেদতজ্র•॥ 🕸॥ তদাচার-বতা নর্কগম্ন যথা ৷ স্বধ্য त्रहिला विभा (वहान)(त्रविनः सहा ৷ ভুষ্টাচারাশ্চ বামাশ্চ তে যান্তি नद्रकः धुतः ॥ इंडि तुऋरेववर्र्स शुः কৃতিখণ্ডে ২৪ অধ্যাব:।। 🟶 ।। তৎ भुन•मा यथा। हजादा (पवि विपा-দ্যা: পশ্ভাবে পুতিষ্ঠিতা:। বামা-म्। अय व्यानात्रा नित्वर वीत्र भु ভিপ্তিতা:।। ইভি নিভ্যাভস্র•॥#॥ अर्बिन्। (क्वाजिमा (वर्षा (वर्षात्ना)। বৈক্ষৰ মছে। বৈষ্ণৰাদুত্তম লোৰ रेगवाफ्किन मुखमः॥ पक्षिनापूखः भः वामः वामार मिकाष मुखमः। निष्कान्तामुख्य कोला कोलां भ-রতর• নহি ॥ ইতি স্বলার্ণবড্জে ২ थए॰॥ 🗱॥ जनाहात्रयुक्तमा निवि क्षकर्यानियथा। न प्रमाट वाञ्चला महु भशादि कथ्यन। वामका-মো বান্ধণো ছি মদ্য মা স ন **७क्करय८।। क्षा ७**६न्करन्ना यथा । वन्द्रामणी । यवामय मयनाञ्च বুলন্ধ বিশেষতঃ। তত্ত্ব গুডাদু-क रम्या जाम वा विम्राहमध्या দেব্যাস্থ দক্ষিণে ভাগে চক্রপার্থে

निरविषयः । এजजूवाञ्च भूपुना नात्त्रवास्त्र कलाहन ॥ दिक्षात्रम् मा-ক্ষিক শুদ্ধ ক্ষতিবস্য তু সাজ্যক । বান্ধণস্য গবা॰ ক্ষীর॰ তানুে বা विमृष्डमधु ।। नाति (क्लानक का --(म) मर्खिषाः पुरुष्णांश्नः । # ।। क्विय रिकार्रयाच्य लोडी माद्दी ह দাতব্যা তত্র তথাে রধিকারাৎ তদ-ভাবে অনুকল্প বিধান। তথা চ। গো-क्वीत्र वाकारा प्राट प्रा भाकाश्य वाङ्कः। विनात्रक नाक्किकः पुवाः म् मुः लिक्षेत्राहिकः भूनः ॥ छन म् मु-म्र नानुकन्नः ॥ 🗱 ॥ ज्ञनार्गत्व । क्रन कीतः घ्उ । ভদে मधु मित्रय मिक-ব । পৌল্ল ভক্তব ধান্যসম্ভব ভক্র নির্মিত ।। সহকারভব দেবি विविषः वर्ष्टा एकः। भाषकः धर्म मः जिनाबक्कं। भागीय मूलाहरन ॥ জ্ঞানেন সংস্কৃত তত্ত্ব মহাপাতক নাশন । তদানে পাতকাভাবে। দি व्यञाव विवयश्वा ॥ 🗱 ॥ नाकन्त्रकः नः **জ রম্য দ্**ব্য সেব্য দিলাভিভি: ৷ व्यभारकद्वाष्म्र(दिन वेक्वद॰ (त्रव)-তে বুধৈ: ॥ এতেন ক্ষত্রিযাদিভি র-মাদক দুব্য সেব্য মাদকস্য পাপ হেতৃকত্বমুক্ত । ভৈরবতন্তে। মদ্য गाःमः विना वटम यटकिकिट कः

बनाधनः। मर्क्किः हद्या उठः (भवः **खद्रात् उम्नित्वराय् ॥ उन्नुद्धाः मृ** क्तिं कृदा (भय माजानि याक्रर्थ । **তেন** क्र जिया नीना॰ मूथ्य पारन व्यथिः कातः। न भारत। यञ्जभीषा भीषा भूनः भीषा भिष्णा है महीउल । উত্থায ह পूनः भीषा भूनर्ड्डम न विम्राउ॥ उन्ते हरूर्थामुभि भन्नः॥ 🗱 ॥ তদ্দুব্যকরণে জাতিচিন্তা• न 🛪-र्य्याथ । मिनद्रायाः रेमथुरन ह बाजि-চিন্তা॰ ন কার্যেৎ। এতেযা॰ শোধ-নস্যাবশ্যকর্ণ। তথাচ। সংশোধন भनाहर्ये जीयू मार्पे मार्थः। या-চার্য্য সিদ্ধিহানি: স্যাৎ কুদ্ধা ভ विक जुन्तवी। मरम् यू मूथ्यान् करम् ।। 🕬। उथा जन भूजा या मन्। व न 🗸 क खु । उथाह । सधु भा अ विना (हिंद ञ्चल्याः नगाः । क्यांडर সহসুস্য সূক্ত ওস্য নশ্যতি ॥॥॥ जयगाः मारि (माधनः । माः मस ত্রিবিধ ভেত্ত্বণ জল খেচর ভূচর । মা সন্ত ত্রিবিখ প্রোক্ত দেবতা श्री िकात्रकः ॥ सरमा विविधः प्ति উखमायम मथ्रमः। উखमः ত্রিবিধ মৎস্যু শাল পাঠীন রো-शिक ॥ भूबीय कचेरे क श्रीन रेज-वाकः वहति व्यंजः। (१वा: श्रीजि-

कत्ररिक्षव मधामः उद्देशिका । क्र मुानि जानि गर्बानि व्यथमानि विमु व्धाः॥ 🗱 ॥ ভূচর মাংসঞ্। (गा **भिष्य ज्वार्थाच (गाधारका** हु मृ-গোভব । মহামা সাইক প্রোক্ত দেবতা প্রীতিকারক ॥ 🗱 ॥ মাণ-সাভাবে অনুকল্প:। সম্যাচারে। লবণাদুক পিণ্যাক ভিল গোধুম मारकः। जननक महापिति मा ज পুতিনিধি: श्रृ अ: ।। 🗱 ।। सू मु দ্বিবিধা। সলাগবে। কৃষর মণ্ডলা-কার॰ চন্দু পদ্মনিভ॰ শুভ॰। চাক্ পক্ষ ননোহারি শর্করাদ্যৈত পূরি-छ ।। भूका कात्वा (स्वजाया मूर्न्या পরিকীর্ভি গ। জানলে। ভুইখান্যা-निक शाव हर्सनीय **ल**व नाय । তেবা॰ স॰জা কৃতা নুদুা নহামোদ शुरायिनी ।। # ।। (**उदा॰ (भा**वनस ষতজ্ঞ তল্পে। ওঁ পুতদ্বিঞ্ রিভ্যাদি মা'স'। ত্রায়ক মিত্যাদি মীন'। তদ্বিক্ষা বিভ্যাদি মুদ্রা ॥ ৠ অথ শক্তিশোধন ৷ তত্ৰ ভাৰচ্ডামণৌ । यरीकि उदगानकार जिक्हा-নিঃ পুজাযতে। তৎকথা শুবণ চেৎ न्। उड़न गन्न यि । न ज्ली-নঃ কথা দেবি প্জাবেৎ পরমেশ্বরী ।। 🗐 कत्म । मः माधन मनाहर्या छ ।

কৌলিক ভন্তে। অভিষেকাভ্যবেষ্ট্ৰ- 🏻 দ্বা যত্নভো বা পি অভিযেক• সনাচ রেং 🗱 । অভিষেক্য স্তস্তম আদৌ 🖔 বামাঞ্চি वानी॰ नगृहार्य्य जिल्द्वारिय नगुकः রেৎ। নমঃ শবং সমূচার্য্য ইমাণ শক্তি ভতো বদেৎ ৷৷ পবিত্রী স্বৰু नपाउ नम् निष्कः नक शिर्य। विक्कागा मगृहार्य मू क्रिमञ्चः मू-নাযাবীজ সমূদ্ধরে । ইতি শক্তি-শোখন ॥ 🕸 ॥ ভতঃ শোধিত দুব্য 🖟 বামিকা মর্য্যে ক্লিপেৎ। এক্রিমে অর্ঘ্য বি (धी! পूर्वामाधिक मुका खार्रानव চ সংক্ষিপেৎ। স্বত্তব্তব্তে। আ দ্যুদ্ব্য মহাপাত্তে নিঃক্ষিপ্য পুষ **७:** मुद्यीः। ऋ ७ शाला च्हितः म्तुरः बग्छ कपूरा उथा। अर्घाः पदा মহেশানি সরসিদ্ধীশ্বরো ভবেৎ । সুর্যা চাঘ্য দানেন যোগিনীনা॰ ভবেৎ প্রियः ॥ महायाभी ভবে-ष्पिव भीठेभुकानिरे छ देनः। ভৈরবতক্ষে। পঞ্চনতে তু পর• নান্তি শাক্তানা স্থ মোক্ষ্যো:। करिनः शकरेग र्राश मिला **खर्राड जाध्**कः ॥ उन **शक्** म-

সার: 11 দ্ধি मञ्जाहात विक्षिः। वना- वामाशीउनः शुः शीनूवृकः। ইতি नप्ठिन्तिका ॥

क्री वागठकाः ॥ नीर्घ-क्काद्रः। यथा। कभूद्रः संधाराष्ट्र স্বরপরিরহিত সেন্দু বামাফি যু ক্ত• বীজন্তে মাভরে ভশ্রিস্রহ্র বধু ত্রি:কৃত যে জপন্তি। ইত্যাদি-কপূরাখ্যন্তাত্র•॥

(ब्रथबि।। उन्।): कर्ण १८७५वृष्त्र। वाभाको स्त्री वाभावाहना। ইতি হেমচন্দুঃ॥

> जी हिल्का। यथा। বস্ত্ৰ্যন্ত চণ্ডিকা দেব্যা বামিকা মূ-র্থঃ মৃতাঃ। লন্ধ্যান্ত বামিকা मूर्जि क्का एरन रेज्यवी ॥ नाधि-দাহ পুরগাম মনিরেষ করোত্য-ল । অপ্জিতা মহালক্ষ্মী দেহ-न्या॰ **ास भू**बाय८ ॥ वारेपुद्रवी সরস্বত্যা বামিকা মূর্ত্তিরীরিতা। তস্যা মন্ত্রণ পুরা পোক্তণ শ্লুবর্ণা তু সা মৃতা।। ইতি কালিকাপুরা-(१ ११ व्यव्यायः॥

वाभिनः बि मास्त्रिकः ॥ वाभः । ইতি মেদিনী ৷৷

वाभी जी मृगानी॥ वजवा॥ द्रा-সভী ॥ করভী। ইতি মেদিনী ॥ कारतः भूषा कर्डवता इंडि उच्च- वारमाकः जी नातीविरणयः। वा-

মৌ সুন্দরৌ উৰু যস্যা:। ইতি म्कारवाधवताकत्रनः॥ वायकः भू नम्हः। ই छ भद ठिन्मुका ॥ वायम्खः भू वाभम्खः। ইতি ভরভিদ্বিপকোষ: 11 বাঘন ক্লী পিষ্টকবিশেষ:। তৎ-পর্য্যায়:। বুভোপায়ন ২ পুছে। कः ३ इंडि बिकाखामयः ॥ वायवी जी উত্তরপশ্চিম্দিক্। ইতি জটাপর:॥ वायवाः जि वायुमधिकिरिगारि। यथा। विद्युग्राम् शंकमा गवाक उ खि। वादवाञ्च·रेनर्थ उञ्च॰ न गृङ्गी-यार क्लाइन। इंडि डिब्रास्डिडु বাযদ: পু॰ অগুকৃবৃক্ষ:॥ শ্রীবাস:। काकः। ইতিমেদিনী। শেবসেগ্রৎ-পত্তি वंथा। অৰুণস্য ভাৰ্য্য শে, नी वीर्यः वास्त्रो भहावत्नो। मन्त्राजिक क्रीयूक भुज्छो भक्षिमस्यो।। मणािं र्जनयन् गृधान् काकाः পুত্রা জটাযুব:। ইতি বহি পুরাণে वात्राह्नुार्ह्डावः ॥ 🗱 ॥ व्यम् 🖰 काकि नामम् काद्रगः यथा। भार्क ণ্ডেয উবাচ।গতে তু ভরতে তম্মিন্ রান: কনললোচন:। লক্ষণেন সহ

ভাৰা ভাৰ্য্যৰা সীত্ৰা সহ॥ শাক

মূল ফলাহারে৷ বিচচার মহাবনে । একদা লক্ষণ মৃতে রামদেব: প্-ভাপবান্।। চিত্রকুটে বনে দেশে रिवरिका अक्रवानिकः। जुबाल जू-मूर्ख्य ७७: काका मुद्राजावान्।। সীতাভিমুখ মভ্যেত্যাব্দদার স্ত नान्द्र । विरायी वृक्त मारुश हर তো হসৌ বাযসাধন:॥ তত্ত: পু-वुष्ता द्वारमा १८मो ५१३ द्वज्जः छना-স্তরণ শোকা বিষ্টান্ত সীতাণ তা-भूवाठ कम् एवक् गः । कि मिन छ-নান্তরে ভদুে তব রক্তম্য বারণং। ইত ্জা সাচ ত পুাহ ভর্তার বি-न्यान् जा॥ ११ न तारकाम वृक्कार्य व यत महिक्ष है है है । (विक्र कृ-ত॰ কমা পাপ্ত বুবি মহামতে॥ রাদ্ মোলি দৃষ্টা ড কাক তিমিন্কোধ म्याक्तार। ঐविकाञ्च मनामाय ব্ৰহ্মান্ত্ৰেণাভিমন্ত্ৰিত ।। কাক মূ-দিশ্য চিক্ষেপ সো হভ্যধাবজ-या न्जः। मिष्नमूम् मूला ताहन् ইন্দুলোক বিবেশ হ ॥ রামান্ত্র <u> भुज्जन शिक्षः जम्यानू भ</u>ुविदयम दे। विक्रि डार्थक (क्रियन्तु। (क्रियः मर्दिः नम विडा ।। निहानयह ७ पृष्ठे রাঘবস্যাপকারিণ । ভভোসৌ नर्दरिवज्ञ रिवरनाकाष्ट्रिष्ठ् उ:॥

भृतः (माञ्ज्ञ द्वापक द्वाकानः भद्रानः गण्डः। ज्ञाहि द्वान महावाहा अज्ञानाम्भकाद्विषः ॥ इणि द्वाहः म भूष्ट्वामः कमण्डाहिनः । यहावाय ममाज्ञाय अक्तिरमकः भूषह (म ॥ उल्जा ज्ञीविम मृश्लेष्यान् (मभद्राधी महान् कृजः। इणु (क्वात्मो बकः (नज्ञ (मक मज्ञाय मज्जाना ।। अञ्जक (नज्ञ (मकन्त्र ज्या) कृज्ञ ममः यहो । उजः भु ज्ञि महिता काकाना (मक (नज्ञा।। क्ष्णु हिता काकाना (मक (नज्ञा।। क्षणु हिता काकाना (मक्षणु हिता काकाना (मक्ष

বাযসারাতি: পু: পেচক:। ইত্য-নর:।।

वारमामनी जी महारक्ष्याि पाठी
। काकजूकी। ইতি द्राक्षनिर्घणः।।
वारमाञ्चा जी काकनामा।। काकमाठी। ইতি द्राक्षनिर्घणः॥

বাবসী স্ত্রী কাকোডুম্বরিকা ।। কাকমাচী। ইতি মেদিনী ॥ মহা-ক্যোতিমাতী॥ কাকনামা।। কাক-তৃত্রী। ইতি রাজনিঘণ্টঃ ।।

বাযদেক্ষু: পু• কাশ:।ইভিরাজ নির্ঘট:॥

बागरमालिका जी कारकाली। इंडि

শদরত্নাবলী।। বাযসোলী জী কাকোলী। ইত্য

উত্তরপশ্চিমকোণাধি-वायू: भू পতি:।। বাতি য:। বাতাস ইতি ভाষা। उर् भर्यायः । श्रमनः २ স্পর্ন: ৩ মাতরিয়া ৪ সদাগতিঃ ৫ श्वनचः ७ गन्नवहः १ गन्नवाहः ৮ অনিল: ১ আশুগ: ১০ সমীর: ३३ माक्डः ३२ मक्ट ३० खगट-भागः १८ मभीद्रमः १८ नज्यान् १५ वाजः ১१ भवनः ১৮ भवमानः ১৯ পুডঞ্জন: ২০। ইত্যমর:।। অন্ধগৎ-भागः २) थयामः २२ वाहः २० ধূলিধ্ব: ২৪ ফণিপুিষ: ২৫ বাতি: ২৬ নভ:প্রাণ: ২৭ ভোগিকাম্ব: ২৮ यकम्भनः २५ अक्रिडिः ७० कम्भन-স্থা ৩) শুদীবি: ২৩ আবক: ৩৩ হরি: ০৪। ইতি শবরত্বাবলী ॥ वानः ၁৫ मुथानः ၁५ मृगदाइनः on नातः or हक्ष्वः oo विरुगः 8° পুरुष्णनः ४) न जः स्रतः ४२ निषा-সকঃ ৪৩ ন্তনুনঃ ৪৪ পৃষ্তাণপতিঃ ८৫। इंजि कि । १४ ।। १६। मह मृद्धि काल याकामाञ्जाउ:। यथा। ত্যাদ্বা এত্যাদাত্মন আকাশ: **मः ज्ञ जाका ना** वायुः। ইত্যাদি তৈভিরীয় শুভি:।। 🛊 ॥ ঊণপঞ্চাশ-घायू त्रिष्टिः भूबाः । उ मर्ख अ-शुकाः। ইत्सुन (रवदः शुानिणः। শরীরান্তর্বাহ্য ভেদেন দশধা। যথা । भागः ১। उन्। कर्म वहिर्गमनः। অপান: ২। তস্য কর্ম অধোগমন• 1 ব্যান: ৩। তৃদ্য কর্ম আক্ঞ্বন প্রসারণাদি। সমান: ৪ । তস্য কৰ্ম অশিত পীতাদীনাং সম• ন-यनः । উरानः ৫। उत्र) कर्म छेन्तृ -ন্থন । উদ্লারেনাগ ৬ আখ্যাত: कूर्म १ डेबीनान स्टः। क्दतः ৮ ক্ষৃৎকরো জ্রেয়ো দেবদক্তো ৯ বিজ্ ञ्चल । न बङ्खि मृज्कां भि नर्ब-ব্যাপী ধনঞ্জয়: ১০ ৷ ইতি ভাগ-**व**ञ्घीकाया॰ ञ्रीध्वयामी ॥ 🗱 ॥ অন্য । দ্বিতীয় মাক্তো ভূত। ত্বগধ্যাত্মঞ্চ বিশুভা । স্পৃষ্টব্য मिष्ड्उथ विपूर्ख्वाधिरेरदंड॰ ॥ ইতি নহাভারতে আখমেধিকপ-र्व ॥ 🗱 ॥ ७ म ८ छनाः । यथा । वाया व्रनियमन्त्रामा वान्यान य-তত্ততা। বলং শৈহুঞ্ মোক্ষণ কর্ম চেষ্টাত্মতা ভব:।। ইতি নহা-ভারতে নোক্ষধর্ম:॥ 🕸॥ অনিযম-म्मार्मः। अनुकामी उम्मार्मः । वारः **इ।न॰। वा**गिन्म्बिरगानकानि २।

यञ्ख्ञा। गमनारही २। वन १। শৈঘু ৫। মোক্ষ: স্ত্রাদে: ৬। কন্ম। উৎক্ষেপণাদি ৭। চেষ্টা স্থাস প্-খাদাদি ৮ ৷ আত্মতা পাণৰূপেণ চিদ্বাধিত্ব ১। ভব:। জন্ম মরণে ১০ । इंडि डड़ीका ॥ 🗱 ॥ न्रायमांड ष्यम् खनारि यंथा। ष्यभाक जानुका-শীতস্প্র পবনে মতঃ। তির্য্যগ্গ-भनवात्नव (छवः म्यामी विक्वः॥ পূর্বন্বিত্যতাদুক্তে দেহব্যাপি ত্ব-निन्यु । भागापिस महावाय भर्या-স্ত বিষয়ো মত: ৷৷ ইতি ভাষাপরি-ছেদ:।। 🗱।। বাযু॰ নিরূপয়তি অপা-কল ইতি। অনুফাশী ভস্পৰ্লস্য প্-থিব্যামপি সত্বাৎ অপাক্ষ ইতি। व्यभाक्ष्रकार्भम्। इनामावित्र न-ব্বাৎ উক্তমনুফাশীত ইতি। এতেন वार्या विकाञीय न्यान्या प्रनिजः ! তজ্জনকভাবছেদক বাযুত্বনিতি ভা-वः। এव वायुः न्नार्भाहि **लिक्**कः। वायु हिं म्यानं मद वृठि करेम्य द्रन्-মীযতে। বিজাতীয় স্পার্শন বিলক্ষণ শব্দেৰ ত্ণাদীনা প্ত্যা শাখাদীনা কম্পনেন চ বায়ে। রনুমানাৎ। তথাচ वायू नं भुजाक खवार्ग् वक्कारज । वायू निरंडा १निरंडा वा भवनाग् क्ला निष्ठ उत्तन्त्रा १निष्ठाः नमः

(वंडण्ड। (मानि विविधः। भंदीक्र ন্দ্ৰ বিষয় ভেদাৎ। অত্ৰ শগীর-ম্যোনিজ পিশাচাদীনা ।দেহ্ব্যা পীতি। শরীরব্যাপক স্পর্শ গ্রাছ-क भिन्तिय॰ पुक्। उह वायवीय॰ ৰূপাদিযু মধ্যে স্পৰ্শ সৈত্ৰ ব্যঞ্জক द्वार । अक्रम मर्गि मिल लिख वाक्षक वाजन वाजन्य। विषय पर्णः ষতি প্রাণাদি ব্লিতি। যদ্যপ্যনিভ্যো বাযু শ্চত্ৰিখ: তস্য চাত্ৰিখ্য প্ৰা-ণাদিনা ইত্যুক্ত মাকরে। তথাপি সংক্ষেপাৎ অত্ত তৈবিধ্য মূক্তণ পুাণ্ खुक এव क्रांदि नाना झान वनार म्थिनिर्गमापि नाना कियावणाह ना-না সংজ্ঞাণ লভত ইভ্যৰ্থ:। ইতি সিদ্ধান্তম্কাবলী ॥ # ॥ তস্যেৎ-পত্তি যথা। পুলন্ত্য উবাচ। পুবিশ্য बर्रेत भूष्का रिन्डा माजः भूतनस्त्रः । पराणीक मूथ वान किरोस করণ নহৎ ৷৷ ভেনৈব গর্ভ্ত দিতিজ্ঞ বজুেণ শতপর্বণা। চিছেদ সগুধা বুন্ধন্স করোদ সুবিষরে ।। শকো-शि প्राव्या गृह करस्य कि भद्यं वर्षः स्टिं मुक्ता हिरिकक॰ ज्य किरहर সপ্তবা।। তে ছাতা নক্তো নাম দে-বা দিত্যা: শতক্তো:। মাতৃ রেবা-পচারেণ বল বীষ্য পুরস্কৃতাঃ ॥ ইতি

वामत्न ७৮ व्यथ्रायः ॥ # ॥ यम्भी ভবতা পুোক্তা মৰুতো দিতি সম্ভ-वाः। ७८ किन भूई भामन् दि मकः মার্গেণ কথ্যভাণ।। পুলস্ত্য উবাচ । শ্ৰুষতা পূৰ্ৰ মৰুতা মুৎপত্তি কথ-যানি তে। স্বায়ন্ত্রণ সমারভ্য বা वद्यनुडद्र• व्हिष्ट•।। साय्युवनाऽ शूट्या **২ ভ্রুমনো র্নাম প্রিয়বুতঃ। তস্যাসী**ৎ नवरना नाम भूध दिखलाकाभू जि-তঃ ৷৷ খ মূৎপপাতাথ স কামচারী সম মহিষ্যা বসুমান পুঞ্যা। র-वाम उन्।। नर कामहाबी उर्छा-**ৎম্বরাৎপাচ্যবভাস্য শুক্রণ।। পতি**-ভি: সমনুজ্ঞাতা: পপু: পৃষর সং-श्चि । उ॰ मुकः भार्थितन्तुमान-नामाना खराम्ड ॥ भीडमात्वन শুক্রেণ পার্থিবেন্দোন্ডবেন চ। বুন্ধ তেকো বিহীনা স্তা কাতা: পত্ন্যস্ত-পিষ্বাণ ॥ সুষ্বু: সপ্ত ভন্যাণ তে ৰু-माडा २थ जित्रवः। (उदाः क्रिड শদেন সর্বাপ্রিত জগৎ।। অ থাজগান ভগবান্ বুন্ধলোকাৎ পি-जामहः । मनाज्य अर्विद्यानान् माक्रयुः महावलाः॥ मक्छा नाम यूय देव ভविष्ठधु वियहताः। इत्जु ৰ মুক্ত্বা দেবেশো বুন্ধা লোকপিতা-**भरः॥ जानानाय वियहात्री माक्जा**

নাদিদেশ হ। তে চাসন্ মক্ত তা-म्रा भागः सायस्रवाष्ट्रव ॥ 🗰 ॥ सारताहित्य जू नक्रां विक्रांभि मृतू নারদ। স্বারোচিষস্য পুঞ্চ জীমা नाजीर कजुषुकः ॥ जज्र भूवाख्यन् मल मलाहि: ने जिमा मूत्। उल्मार्थ তে গভা: শৈল মহামেক নভক त्राः ॥ व्यादाथ्यरहा वुकानः भर वि-ন্দু মথেপ্সব:। ততো বিপশ্চিমামাথ সহসাক্ষো ভ্যাত্র:॥ প্তনা মপ্স-(द्राम्थ्याः भार नाद्रम वाक्यवि<।</p> যথা হি তপসো বিহ্ন তেবা ভবতি जनरित ॥ उथा इन्कृष्ठ मा (उदा॰ সিদ্ধি ভ্ৰতুবৈ যথা। ইত্যেব মুক্ত্বা শক্তেণ পূতন। ৰূপশালিনী ।। ত-ৰাজগাম ত্রিতা যত্র তপ্যস্তি তে ७भः। आगुनम्याविष्त्र जुनि मल्मापवाहिनी ॥ उन्। न्नाज् नमायाजाः नर्दे व नरहाम्बाः । সা তু স্নাতু• সুচাৰ্শ্বী ত্বতীৰ্ণা ম- 🖫 श्नानिषे ॥ रिमृष् (छ न्**नाः** म्नाजुः তত শুক্ষুভিরে মুনে। তেষাঞ্চ প্রা ठावट मुकं उट्मामी बनहा दिनी ৷৷ শন্ধিনী গুাহমুখ্যস্য মহাশন্ত্ৰস্য বল্লভা। তে বৈ বিনষ্ট তপসো জগ্ম রাজ্যন্ত পৈতৃক ।। অহে। বহুতিথে काल न। गुरो नाइक्रिनी। नमु

क्उ। महाकारिन संर्भे राक्षन मा-নিনী।। স তা॰ দৃষ্টা মহাশন্ত্ৰী॰ ছ-, **लञ्चा॰ मर्जा**कीवनः । निर्विष्या-माम जना कजूथुक मूरज्यु दि ॥ जथा-ভেত্ত্য মহাত্মানো যোগনো যোগ-थात्रिगः। नीषा समन्दितः मर्द्ध भूत्र-वाना ममूर्म्बन् ॥ ७७: कमाइ-গ্লিনী সাসুষ্বে সপ্ত বৈ শিশূন। জাত মাত্রেৰু পুণ্রেৰু মোক্ষভাব নগাছ সা ৷৷ অমাতৃ পিতৃকা বালা জলমধ্য বিচারিণ:। স্তন্যার্থিনো বৈ ক্কদু-্রথাভ্যাগাৎ পিতামহ:॥ মাক্-দ্ধু মিতি পুাহ মাকতো নাম পুএ-काः। यृयः (स्वा ভविष्ठाश्वः वायत्वाः **୧ম্বরচারিণ: ॥ ইত্যেব মুক্ত্বাথাদায** नर्बाः छान् रेपवजान् भुजि। निर्याः জ্য চ নক্মার্গে বৈরাজভবন• গত: ৷৷ এব নাসংশ্চ মুক্তো भारताः चारतावियाखरत् । 🕸 । ঔৰমে মৰুতো যে চতান্ শৃণুষ **তপো**धन ॥ ঔত্তনস্যান্ববাযে চ রা-काजीवियशिष्यः। वन्यानिङि বিখ্যাতো বপুষা ভাক্ষরোপম:॥ তস্য পুণ্ডো গণশ্বেষ্ঠা জ্যোতিম্মান্ धार्मिका २७४८। म भूञाधी उभ ख्रिल मरी॰ मन्ताकिमी मनु ॥ जम्र ভার্য্যা চ সুশোণী দেবাচার্য্য সূতা

বাযু

শুভা। ভপশ্রন যুক্তস্য বভূব পরি· **চांद्रिका ॥ (उत्जा**युका जूराईकी मृष्टी मधर्षि ज्ञान । जा॰ ज्या চাৰু সৰ্বাহ্বी • দৃষ্ট্বাথ তপসা কৃশা॰ ।। পপুদু স্তপদে। হেতু স্তস্যা স্তন্ত-खु (त्रव ह। मा त्रवी खनयाथीय चा-বাভ্যা বৈ তপঃ ক্রিয়া ৷৷তে চাস্তৈ व्यक्ता वृक्षन् काञाः मध महर्ययः। বুজধ্ব তন্যা: সপ্ত ভবিষ্যন্তি ন সং-শয:॥ যুবযো র্গুনসংযুক্তা মছ্যী গাণ भुत्राहिः । ইত্যেব मुक्ता क्या (उ नर्द এব নহযंगः॥ সোপি রাজর্ষি त्रगम् नजार्ख्या नगद्गः निकः । ভতো বহুভিথে কালে সা রাজ্ঞে। भिक्षी भिया।। व्यवाभ गर्छ ७३-की उचाम् পতि मखमार। स्विग्रा मथ ভार्य्यायाः ममाद्रारमी नदाशि-প: ৷৷ সা চাপ্যারোঢ়ু মিছন্তী ভর্তার° বৈ পতিবুতা। নিবারিতা তদামা-ৈত্য ন্ তথাপি ব্যতিষ্ঠত ॥ ভস্যা भाषिक्र अर्जाद्र ि ठाया भाक्रह সা। ভতোগ্নি মধ্যাৎ সলিলে মা•-সপেশ্যপতন্ত্ৰে ।৷ সাম্ভসা স্থশী তেন সংসিক্তা সপ্তধা ভবৎ। তে-बायडाथ मक्ड छडमम्राडात मः নোঃ।। 🟶 ।। তামসস্যান্তরে যে চ भक्ता ११४७वन् भुद्रा । जानश

कीर्दियग्रामि गीछ न्छ। किलिनुय ।। তানসদ্য मनाः পুত্র শতপুত্র इठि गुजः। म म्याधी ज्रावाशी यमा॰म॰ क्षित्र• उथा।। जञ्जीनित्रा-म (कणाः क नायु मञ्जा यक् घुनः। শুক্র চ বিব্রসো রাজা সূতাথী চে তি ন: শুক্ত ॥ সপ্তাৰ্চি মধ্যাচ ত ত: শুক্রপাতাদনন্তর । মা মে ক্লি-भारत्र जाजा न्या भिक्त न्या म्डः ॥ ७७ समाध्नु उदहार मध তত্তেজসোপমা: । শিশ্ব: সমজা-যন্ত কেৰেশ্চ তন্মনে ।। তেৰান্ত ध्नि भावर्ग् जगवान् निम्मसस्यः। সনাগম্য নিবার্য্যাথ স চক্রে মক্তঃ সূতান্।। তে ত্বাসম্ভতো বুন্ধ• স্তা; भारत (एवडागना: । 🛊 । (य खद-বৈুবতে তা॰ক শ্নুষ্ব ত্ব॰ তপোধন।। त्रवजनामवात ज् ब्राह्मनी प्रिनु-किष्वी। त्रिभू कि साम म थ्राएं। न তস্যাসীৎ সুতঃ কিল।। স সমারা-ধ্য তপসা ভাক্ষরণ তেজসাণ নিধিণ । অবাপ কন্যা সুরতি তা পুগৃহ গৃহ॰ যযৌ।। তস্যা॰ পিতৃগৃহে বুন্ধ-ম্ বসত্যাঞ্চ পিতা মৃতঃ । সাপি দুঃ-থপরীতাঙ্গী স্বাণ তনুণ ভ্যক্ত্রুদুদ্যতা ॥ उठ छा॰ वाद्रशामाम् अविवे: मछ-মানসা:। তস্যা নাসক্চিতাৰ

ञर्ब এব তপোধনা:।। অপার্যম্ভী তদুঃখ॰ পুজ্জান্যাণ্নি॰ বিবেশ হ। তে চাপশ্যন্ত ক্ষ্য ন্ত ছিত্তা ভাবিতা ख्या।। তा॰ मृजा॰ ययया मृष्ट्री कर्डे॰ करहे जि वाहिनः। भुक्षम् ब्हु निना-চাপি সপ্তাক্সাযন্ত দারকা:॥তে চ মাত্রা বিনা ভূতা ক্রদু স্তান্ পিতা-मरः। निवादयिदा कृउवान् लाक-नात्था भक्षणान् ॥ (द्रवजन)। छद জাতা মক্তো হ্মী তপোধন। 🕏। मृगृष्ठ की खेरिवाभि ठाक्ष्यमाष्ठरत मनाः ॥ यामीमाक्षील वियाता তপন্ধী সভ্যবাক্ শুচিঃ। সপ্তসার-বিম্নার্থ তস্য তপসো দেবাঃ সংপ্রে-ব্যব্ধু ৷ সা চাভ্যেত্য নদীভীর ক্ষোভ্যামাস ভাবিনী ॥ ভঙো ২স্য পাচ্যবদ্ক সগু সারস্বতে জ-লে। তা চৈবাপ্যশপন্ঢা মুনির্মা-क्रनिका वश् ॥ शहालाब्द्धि ग्र जुः भाभमामा कनः महर। विधुः-স্থিব্যতি হথে৷ ভবতী বক্ত সংস্-ि ।। এব॰ मधु। अवि: श्रीमान् कगा-মাথ ৰমাশুন•। সরস্বতীভ্যঃ সপ্ত-**७**ऽः मश्र रेव मक्रा ७ वन्। এउ তবোকা মক্ত: পুরা যথা জাতা বিষদ্ব্যাপ্তি করা মহর্ষে। হেবাং শুতে জন্মনি পাপহানি ভবেচ্পর্মাভূচেযো মহানৈ ॥ ইতি বামনে মক্তোৎ ত্তি नाम ५२ वर्षायः॥ 🗱। वन्रहा व्यउः পর• প্রক্যামি মক্তোগ্লীন্ পিতৃন্ शुरु।न्। भावारहा निवर**िक्**व छेत्रहः ज·वर खथा ॥ विवरः भुवर रेकव পরিবাহ তথৈব চা অন্তরীকে চ वारश्र्व भृष्ड्मार्गविष्ठाद्रिगः মহেন্দু পুবিভক্তাহা নকতঃ সপ্ত कीर्खिजाः । # । স্र्याशिक मूर्वि নামা বৈদ্যুত: পাবক: স্ত:॥ नि র্মথ্য পচমানো হগ্ন স্ত্রয়: প্রোক্তা ইনে ংগ্ৰঃ। অগ্ৰীনাং পুত্ৰ পৌত্ৰাক্চ চত্তারি শমবৈব তু। মক্তামণি সং র্বেবা বিজ্ঞেবা: সপ্ত সপ্তকা:॥ইতি (पवीनुदारा कालव । वङ्गा नामाध्या-यः ॥ 🗱 ॥ अन्यकामहायु नानानि যথ। একজ্যোতিক্ষ দ্বির্জ্যোতি স্ত্রি জ্যোতি র্জ্যোতি রেব্চ। একশকো দ্বিশক্ত বিশক্ত মহাবল: ॥ ই-न्यु ण गञार्माण उठः भविमः কৃৎপর:। মিতশ্চ সংমিত শৈচ্ব সুনিভক্ষ মহাবল: !৷ খডজিৎ সং ত্যনিছৈব সুষেণঃ সেনজিত্তথা। অন্তিমিত্রো হনমিত্রশ্চ পুক্মিত্রো २१ त्राबिउ: ॥ श्रुज्य श्रुवाहण्ट थर्खा ह थ्करना धुतः। विश्वाद्ररना नाम

ख्था (प्रवापत्वा महावलः ॥ विकृष्ट-**দ্যাপ্যদৃক্ষশ্চ এতে দশ মিতাশিন:** াবুভিন: পুসদৃক্ষণ সভরণ মহা-যশা:॥ ধাতা দুর্গো ধিতি ভীম স্ত্র-ভিযুক্ত ন্তৃপাৎ সহ:। ঘূতি র্ঘপু রনা य्या १थ वामः कारमा ज्ञाता विद्राह ।। ইত্যেকোনাশ্চ পঞ্চাশন্মক্ত: প্ र्बन खवा:। इंडि वङ्गि नुवाल गग-(जिन नामाध्रायः ॥ 🗱 ॥ वार्याः विकादरङ्कु यंथा । व्यायामाम्भजः र्मगर भुभवनास्त्र क्यान्ताः গরাৎ বেগানাঞ্ বিধারণাদতি-শूहः सिंग्डापिखामछः। क्रक ক্ষার ক্ষায় তিক্ত কটুকৈ রেভি: পু-(काल जुरक वायू वी विश्वतागरम ल-রিণতে চামে ৎপরাহে পি চ॥ #॥ **७**म्। वाधान उम्र (ब्रोक्) মুটন বিমথন ক্ষোভ কম্প পুতোদা: क्छेष्णभावभारती सुमक विज्ञानन मु म मृत भुखिता: । भाक्षा कर्न-নাদো বিষয় পরিণতি ভ্রুপ দৃষ্টি श्याहा विल्यान्ताइ उनाहि अभन মনশন ভাডন পীডনঞ্ ৷৷ নামো-माभी विवादि। जुन श्रति महन कुछ ণ রোমহর্ষো বিক্ষেপাক্ষেপ শোষ गुरुग मृषित्र छ। (इपन (वर्ष्टनक । বৰ্ণ: শ্যাবো ংৰুণো বা ভূডপি চ ম

হতী স্বাপ বিশ্লেষ সঙ্গা বিদ্যাৎ কর্মাণ্যমূনি পুত্রপিত পবন: স্যাৎ कवार्या त्रजण्ठ ॥ 🕸 ॥ व्यन्ताह । वहन-বিরসতা স্যান্বর্ছস: কর্কশত্ব ভবতি वश्व कार्णा द्राजि निमानिवृज्तिः। विकि नक्षा मार माह रेवय-ম্য মগ্নে রিভি পবন বিকারে লক্ষণ (भाक भावर ॥ 🛊 ॥ वम्। भूमम-তা কারণ । যথা। ৰক্ষ: শীডো লঘু: मुक्त कला १थ विकतः थदः। वि-नबीज्हीन पूर्वि श्रीकृतः मानु-শান্যতি॥ স্থিকাঞ্ছির বৃষ্য বল্য লবণ স্বাৰ্শ্ন তৈলাতপ স্বানাভ্যঞ্জন विख भाष्म भिद्रा मञ्जाहतामर्पन নৈ:। স্থি স্বেদ নিক্ছণোপশ্মন: স্নেহোপনাহাদিক পানাহার বি-হার ভেবন্ধ মিদ্ বাত পুশান্ত नरय ।। 🗱 ।। अ जुर छ रान विश्वाता-দিনা চ ভস্য চ্য পুকোপ পুশনানি यथा। गुरिया मकीयाउ वायः भावृहे কালে পুস্প্যতি। প্রাযেণোপশ্ম॰ যাতি স্বযমেব সমীরণ: ॥ শরৎ-কালে বসন্তে চ পিত্ত পাৃুুুুক্তী কফ: ৷ চয কোপ শমা:ন্দাষা বিহা-ब्राहाब (अवरेन: II अभारेन र्यास्त्रकार**न** नि विनद्गीरैं विनयंत्रयः॥ #॥ न ह भागानि जिल्ला मक्षिव थः । यथा।

निख भक्ः ककः भक्ः भक्रावा मनभाजवः। वायुना यज नीयस्य छज वर्षि (भवव८ ।। वायू द्वायू ईल॰ वायू वांगू थांजा भन्नी द्रिगा । वांगू दिंश-भिष्ट नर्बर भुज् बीयूः भुकीर्डिजः॥ বাহ্য মণ্ডল চকেবু যথা রাজা পুশ-म्राउ। उथा भन्नीत मर्था श्री वायू त्रकः भाषा विज्ः ॥ वायुः भागामि ভেদেন সচ পঞ্চিখ: সৃত:। হৃদি পুাণো গুদে হপান: সমানো নাভি মধ্যগ:।। উদান: কণ্ঠদেশে ভূ ব্যান: **नर्दमंत्रीद्रगः।** (या श्वित्वा द्रकः जकाती म भाषा नाम (नरुष्क्।। (म) ६व॰ भूरवणयङाखः भूगगाः रेकः-বাবলয়াত। স্পিত: স্কৃতে রো गान् हिक्राधाना दिकान शि ॥ छेता-নো নাম য স্তৃদ্ধ্র মূগৈতি পবনোত্ত-ম:। তেন ভাষিত গীতাদি বিশে-বোপি পুৰন্ততে ॥ উদ্ধ্ জতু গভান্ রোগান্ করোতি জলিভক্ষ স:। আম পদাশ্যচর: সমানো ংগ্রি সহায্বান্।। অর• পচতি ভজ্জা• শচ विकातान् विविनक्ति गः। खन्मान नाराजीनादान् व्यापिष्ठक करता-**डि नः।। भङ्गाणयरङ्ग २भा**नस्र का-লে কর্ষতি চাপ্যব:। বাত মূত্র পুরী-यानि मूक गर्खार्खवानि ह ॥ कुष्तम्ह

সক্তে রোগান্ ঘোরান্ বস্তি গুদা-भुगन्। अर्बाएक्टाद्रा वृशाना द्रज नश्वाहरनाम् । (समामृक् मादग-শ্চাপি পঞ্চধা বেপ্টয়ত্যপি। ক্রুদ্ধশ্চ व्यक्ष दागान् भागमः সর্বদেছ-গান্।। শুক্রদোষা: প্রেহাশ্চ ব্যা-নাপান পুকোপজা:। যুগপৎ ছ-পিতা শ্চামী দেহণ হনু রসংশয়ঃ ।। 🗱।। ७९ भुक् छिकम। वाक्षा । অল্লকেশ: কৃ:শাক্রফো বাচাল শ্চল মানসঃ। আকাশচারী স্বপ্রেষ্ বাত-পুকৃতিকো नद्रः ॥ श्रा भा भागामि भ-ঞ্বাযুনা যথা ক্রম স ভ্রান্তর্মাহ ! शुारा २ लानः मनान (नहानान वृहा-নৌ চ বাযব:। নাগ: ক্র্যাশ্চ কৃকরো (रवराखा धनक्षयः ॥ 🗱 ॥ भागस्य नुषामा वायु नंत्रागामिशनः नुज्ः। निज्य मावाभाष्य महीन् भाषिना मूत्रमि च्छिः॥ निःचारमाह्यमक-শৈষ প্রাণে জীবং সমাশ্রিতঃ। প্র-नात्राञ्च अत्ना वायूः भुकारमा शत्रन खणा ॥ भागरङ्गिश्यः क्रांग्रर शािनाः शागवातकः। शाननः छ-ক্তে যমাৎ ভমাৎ পাণ: পুকীর্ত্তি-তঃ।। পাুাণে। হি ভগবান্ ঈশঃ পাু। ণো বিষ্ণু: পিতানছ:। পুাণেন ধার্য্য-তে লোক: সর্ব-পুণ্নম্ব-জগ্ৎ।।

इन्तियानि भूवर्डाह गावट भागानि-ल इति। नाडे न मृष्ट्राउ गर्ब॰ उ-मा८ शुागस त्रकाय ।। त्रकृतका যথা শ্যেনো গভো ২প্যাক্ষ্যতে भूनः । खनवद्ध ख्या कीवः भुगा-भारिन क्षऽ ।। यभानय॰ ख**धा** হারণ মনুজানাণ যতো হধম:। শুক নূত্ৰ বুজে বাযু রপান স্তেন কীর্ত্তিভঃ ।।।।। পীত ভক্ষিত মাঘাত রক পিত্ত কফানিলান্: সম্ ন্যতি গা-<u>ৰেষু সমানো নাম মাক ড: ৷৷ সমানো</u> **ৎগ্নি সমীপত্ত:** কোণ্ঠে চ বাতি সর্ব-তঃ। অন্ব গৃহাতি পচতি বিরেচ্যতি मुक्डि ॥ 🕸 ॥ म्मन्त्य ७,४५५॰ वर्कुः নেত্ৰগাত্ৰ পুকোপণ:৷ উদ্বেজযতি মুর্মাণি উদানো নাম মাক্ত:।। 🛊 🛭 ।। व्यात्ना विनामयञ्ख्य व्यात्ना व्यापि अकाभगः । श्रीख दिनाभकणायः वार्काकारभारक खथा॥ 🗱 ॥ वा-যুনা স্থানানি। শিরসো নাসিকা-গুান্ত মুদান স্থান মুচ্যতে। নাভে: भारउनः यादरभानम्। भूकीर्खिङः ॥ भद्रीद्रवराशका वरानः शुागः नकन नारकः। উद्गादि नाग इकु कः क्पांकामीनान इंगः॥ क्वतः ফুধিতে চৈব দেবদত্তে। বিজ্ঞিতে। ধনঞ্বজ্বিত। মেদ্রে মৃতস্যাপি ন

मूक्षि ॥ ज्ञावाधि उठ उन्। बाग्राचित्र्य (गाठत्राष्ट्र। क्षा उष्ट-সাহোদ্বাস নিংখাস চেষ্টা থাতৃগ-ভি: স্মা:। সমো মোক্ষে গভিম-**छा॰ वार्याः क**र्याविकाद्रष्ठ ॥ इंडि **जूथ(वाष: ।।कः।। जाथ नि**गुववायुखनाः । शायात्वा मधुतः कादा विक्रमान्तरः करता थकः । रेवत्र मा लोत्र रवोक्शिन করোত্যপ্ষোষধীষুচ চভাগ্নেৎপি-ष्टे का जात्म प्रमु ताग यगथू ना एक् । সন্নিপাতত্ত্ব খাস বৃদ্ধেবার্গে বি-ব ক্রমীন্য কোপবেদামবাতঞ্ ঘন-স'ঘাত কারণ।। 🗱।। দাহ্মিণো মা-ক্তো বল্য কফ্ব্য: শস্য্যাতক:। मध्य मान्न मानी ह क्यायानुब्रामा लः যু: 11 বক্তপিত্ত পূশ্মনোন চ মাক্ত কোপनः। গণ্ডুপদাদি की টানা॰ জন-ক: পাণকারক: ॥ ঞ্চা। পাশ্চিমোগ্নি वशू वर्ग वलारताग्र विवर्ष्टनः। कथा-यः (णायनः ऋर्यता द्वाहरना विष्मारना वयुः॥ अभा॰ वयुच्च विमम्। रेगज्। रेवमन्यकात्रकः। मर्बमुत्वप्रश्वनिवाङ भु**ভा**व व्रम वीर्य्यकृष्ट ॥ दुनमःद्राः পণ স্তুচ্যো দাছ শোথ ভ্যাপহ: ॥ 🗱 ॥ 'छे डाद्रा माक उ: ग्लिका मृ-मू चांशुत्र **এर ह। क**षायानुत्रमः नीजः সর্বদোষপুকোপন: ৷৷ ক্ষীণ ক্ষত

বিবার্ত্রানা হিতো দাহ ত্বাপহ:। শীতাধিক: সনীহার: সবিশ্যুৎ স্তন यिजुमान्।। #।। विश्ववायु तनायुष्रः भागिना रेनकामकृष् । मर्बेर्ड নিন্দকো হন্তা কৃত্যোৎপাত পুর: সর: ।। 🗱 ।। ব্যজনবাৰুগুণা: । মৃ হাঁ দাহ ত্বা বেদ শুনয়ো ব্যৱ-नानिनः। जानवृष्टमर्या वा उ जि-प्तिय भग्ना नघुः॥ वःभवाजन-জো বাতো কক্ষোফো বাতপিত্তদ: 1 বালব্যজন মোজস্য মৃক্ষিকা-भीन् वार्लाङ्डि॥ माय्त्रा वञ्जजा বৈত্ৰা বাতা দোষত্ৰ গাপহা:। ইতি রাজবল্লভ: ।। 🗱 ।। অপচি । তত্ত্র বাথোঃ স্বৰূপ মাহ। দোষধাত ম वाहीनाः (नडा नीयुः जभीद्रगः । द्र-জোগুণময়: সুন্ধো কক্ষ শীতো লঘু শ্চল: ॥ নেতা স্থানান্তরে প্রাপযিতা শীরু: আশুকারী॥অন্যচ্। উৎসা रहाहु। म निः **या म** (हष्टे। (वंग भुवर्खः নৈ:। সম্যক্গত্যা চ খাত্না মিন্দ্ৰি यानाक नाहरिवः॥ अन्गृश्चा ७।विक्-তো হ্দথেন্দ্রিয় চিত্তধৃক্। রজোত্তণ भयः मृत्या ककः भीजा वयु कवः ।। यात्रा मृषू र्यागवाशी नःरयागाषू ভरार्क्र। मार्क्षकमा युकः শীতকৃৎ সোনসংশ্ৰাৎ ॥ বিভাগ-

कद्रशांबायुः भुधानः (माव जःशुर्हिः। পক্লাশয কটা শিল্পি শোত্রান্থি স্পা-ৰ্শনেন্দ্য ।। স্থান বাতস্য তত্তা-পি পড়াধান বিশেষতঃ। একো বা-যু: পিত্তবশাদান স্থান ক্মভেদৈ: পঞ্বিশ: ৷৷ # ৷৷ ভেশা বাযুনা नामान्याह । উদान उपनुत्रानः अ-মানো হপান এব চ। ব্যানকৈতানি নামানি বাথো: স্থানপুভেদত: ॥ 🗱 ॥ অर्थानानानीनाः ञ्चानानग्रह । কণ্ঠে হৃদি তথাখন্তাৎ কোষ্ঠ বৃত্তে র্মলাশযে। সকলেপি শরীরে ৎসৌ ক্রমেণ প্রনো ব্সেৎ 🏻 🗯 । অথ্তে বাংকর্মাণ্যাহ। উদানো নান যন্তদ্ধু মুপৈতি পৰনোত্তম:। তেন ভাবিত गीजािम्युज्धः व्रामञ्च मः ॥ উদ্ধু করু গভান্ রোগান্ বিদ্ধাতি বিশেষভঃ। যো বাযুঃ প্রাণনামাসৌ সুথ গছতি দেহধৃক্।। সো ২য়॰ তে। পुरायमः सक्छ मूर्ह्री हिङ्गा याजारिकान् गरान् ॥ व्यामनद्वाः শ্যচর: সমানো বহি সংগত: ৷ সো হন পচতি ভজ্জাণ্চ বিশেবান্ বিবিনক্তি হি ॥ তজ্জানিত্যাহ অ-मकान्। तम भल मूबाहीन् भृथक्कः त्राञी**ञ्रर्थः ॥ म मुर्द्धा व**द्धिभा**न्त**ा

তিসার ওল্মান্ করোতি হি। প-ক্বাশ্যালয়ে ২পান: কালে কর্যতি চাপ্য া স্থীরণঃ শক্রুত্র শুক্র गर्डार्खवानाथः। कुषस्य व्यक्ष রোগান্ ঘোরান্ বস্তি ওদাশুযান্ য় শুক্রদোৰ পুমেহা শু ব্যানাপা-ন প্কোপজান। সচ। কৃৎসুদেহ-চরো ব্যানো রস সংদহনো যত:11 বেদাস্ক্ শাবণঞাপি পঞ্ধা চেই-যত্যপি। গত্যপক্ষেপণোৎক্ষেপ नियायात्र्यमाहिकाः॥ भागः म-र्दाः कि ग रु मन् भु जिवकाः नहीं-রিণা । পুস্য নরে চোদ্ব । পুর ণঞ্চ বিরেচন ।। খারণঞ্চেতি পঞ্চৈ-তা কেই।পুোক্তা নভৰত:। কুৰ: न व्यक्ष द्वागान् भागनः नई-দেহগান্ ।৷ যুগপৎ স্পতা এতে रम्इ जिन्तू त्रमः भयः। (म्इ ভিন্ন ব্যু গ্রারযেয়ু রিভার্থ:। ইতি ভাবপুকাশ:।। বাযুকেতু: वनी।। বাযুগণ্ড: পু॰ অন্ধীর্ণ:। ইতি বি-কাওলেব: 11 वाग्षनाः भू वस्रमाः जुनः। इंडि ত্রিকাওশেষ: ॥ तागृहाकः मू॰ (भयः। ইভি जि॰

কাওপোৰ: ॥ বাযুপুত্র: পু॰ ভীম:। ইতি ধন-क्षयः ॥ इन्मान्। यथा। इन्मानः छनामृन् बीयूनुत्वा महावनः । ইতি তস্য দাদশনামন্তোত্র ।। वायुकल॰ ही नक्षनुः॥ कत्रका। इंडि (मिनि ॥ বাযুভক্ষ্য: পু॰ সর্প:।ইতি রাজ; নির্ঘণ্ট:।। বাতভক্ষকে তি ।। वागुदाया खी त्राजि:। ইতি करी-ध्रतः ॥ বাযুৰ্ব্যা পু• আকাশ:। ইতি भद्रान्युका ॥ বাযুবাহ: পু॰ ধুন:। ইতি হেম: हम्पुः॥ वायुवाहिनी जी वायुमकातिनी-শিরা। ইতি বৈদ্যক।।। वायुवः भू भ८माविष्मवः। कःन-বাযুষপোনা ইতি ভাষা। ভস্য खनाः । वायुरवा व् इरना ट्रवा म-জী ধ্লি:।ইতি হারা- " পুরো ধাতুবর্জন:।ইতি রাজবল্লভ: বাযুসথঃ পু॰ অগ্নি:।ইতি ভরত:।। বাযুদথা পু॰ অগ্নি:। ইত্যমর:।। বায়াম্পদ• ল্লী আকাশ:। ইতি धनक्षयः ॥ वात् क्ली कला। इंडामद्रः॥ वात्र॰ क्री मिहत्राभावः। ইভি

(इन्हमुः॥

वातः भू नग्रः॥ व्यवनतः। इंड्रमतः ॥ স्यंतिरिवानतः॥ दातः ।। रदः।। अदुर्कः।। क्राः। ইতি (मिरिनी।। 🗱।। व्यथ वाद्राभाः मः-क्छा । हद्रः भोम्। एकः किल्म भृदूः भूका द्रवि ध्रुवः। भनिक हा-ৰুণোক্তেযোভৌম উগু: শশীসম: 🛚 ।। চর ক্ষিপু: পুষাতব্য পুষেষ্টব্য मृषु शुरेवः। माक्लारिगुम्ह (याष्वव) क्क्ञिय कंषकाङ्कि छि: ॥ नृशाकि-ষেকো প্রিকায্যঞ্চ সূর্য্যবারে পুশ-স্যতে। সোমে তু লেপ যানঞ্ছ জ-र्यतिहर गृशामिक ॥ रेमनाभाजा ালী ব্যৈ**ন্ধ শস্ত্রাভ্যাস: হ**ছে তথা ्रीतिष्य कार्य) १६ मञ्जूष याजा हित वृद्ध भ्या ॥ शटेनः प्रविश्वा ह वज्ञान्। छत्रो । कन्। नान গজারোহ: শুক্রে স্যাৎ সময়: जिया ॥ इं। भार भूर भूरवणक ग-क्षवक्षः भारती भूजः ॥ इंडि गाक्रा ७२ व्यव्यायः ॥ 🗱 ॥ जावनिष्नव-द्यात्र भुवृज्धिः मृर्यात्रामयाविष द्वव। স্र्याभिकारि । স্তকাদি পরিছে रि। पिन भागापना ख्या। मध्रम গুহভুজিশ্চ সাবনেন পুকীর্ত্তিতা ।। অञ रिनाधिशन। त्रव्याप र्ভा

ग्रः हिनः वाद्रक्षः जावनगगरनाः ক্ত ব্যবহারোপি ভাদৃগেব। ভিথি-বিবেকেপি। ভবতু বার যোগে ব্যস্ত তিথে পুহণ ভস্য দিনদ্বয়ে ২সম্ভ-বাদিত্যক্ত । সাবনদিন মাছ সুর্ব্য-निकाष्ठः । উन्याद्मान्यः ভाता ভৌম সাবন বাসরা: ৷৷ ভৌমেত্তি পিত্রাদি দিনব্যাবৃত্ত্যর্থ'। যতু রেখা পূর্বাপরযো রিভ্যাদিনা জ্যোতিকে বারপুবৃত্তি ককা তজ্যোতি:শা-দ্রোক্ত কাল হোরাদি জ্ঞাপনার্থ মিতি জ্যোতিভত্তে বহুধা বিবৃত ৷ বৈবাস্তম্ন মর্কস্যনোদ্যঃ সর্বদাস-**७:। উ**रयाखमनाथ्यः हि पर्मनाप-र्मन द्रातः ।: ये यं व मृभ्यत् जात्रान् न (ज्या मूनगः म् जः।। इंजि विक् नू-द्रागा मूर्याहर्मन (यागा कालारिव বারঘটক কর্মাসু সএব কাল:। ইতি জ্যোতিস্তভু• ।। **# ।। অথ শো**ভন-বারা:। রবি: সোমো মঙ্গলম্চ বুংধা জীবঃ সিভ: শনি:। এতেষা নান-ভো বারা: বিখ্যাতা: সর্ববর্মসু।। निर्जनम् वृथ कीवानाः वाद्राः नद्रव শোভনা:। ভানু ভূস্ত মন্দানা॰ শুভকর্মসুকেম্বলি।। ইতি জ্যোতিঃ नागतः ॥ 🗱 ॥ व्यथ वात्र (विना । क्छ भूनि यभ भन्न भक्त नाम जूर्

ভাস্করাদিযামার্দ্ধে। পুতবতি হি वाद्र(वला न भूजाभुज कार्य) कद्र ণায।। বারবেলা।। কালস্য বেলা व्रिजः भद्राकि कालानलागापूर या गर्जनम्। मित्न निभाया मृजु (तक (नज नरंगमू ज्ञामा विभूमिंडरनी চ॥ কালবেলা। ইতি ভােতি-खबु॰ ॥ 🗱 ॥ उत्या वर्का पु॰ यथा । द्वादो वर्काः ठलुः भक्ष भारत मध ष्य • उथा। अर्क य ह प्रयोक्षित तुर् বাণ তৃতীয়ক ।। গুরৌ সপ্তাপ্তক চৈব বিচত্ত্বারি চ ভার্গবে ॥ শনা-वाम् । अक्ष विश्व (भाषक श्री वर्ड्स (य ॥ 🗫 ॥ ब्रायी यष्टः विरश्ची (वनः वनः कवादि विजीयकः। यूष मध खदो পঞ্চ ভৃগুবারে তৃতীযক ৷৷ শনা-বাদ্য তথা চাষ্ট্য রাত্রৌ কাল विवर्द्धारा । इंडि जाद्रमः गुरुः ।। 🗱 ।। व्यथ जीनाः भूथमञ्जूष लायाः वाद्रकलः। जानित्जु वि-ধ্বানারী সোমে চৈব পতিবৃতা । (वन्ता अञ्चलवादा ह तुर्थ (जो-ভাগ্য মেৰ চ ৷৷ বৃহস্পতৌ পতি: গ্ৰীমান্ শুক্তে পুএবতী ভবেৎ। णाती वन्त्रा जू विष्क्रिया नुषमञ्जी রজয়লা ৷৷ ইতি ম্থুরেশ কৃত नावमःगुरुः॥

বারক জী কইছান । ইতি হারা বলী ॥ হীবের । ইতি হেনচন্দু: ॥ বারক: পু অশ্বিশেষ: । ইতি বিশ্ব: ॥ অশ্বগতি: ॥ নিবেধকে ত্রি । ইতি মেদিনী ॥

বারকী পু॰ শত্রা । চিত্রাখ:। পর্ণাজীবী ।। প্রোধি: । ইতি মেদিনী ।।

বারকীর: পু॰ শগলক:। ইভি ত্রিকাগুশেষ:॥ বারগাহী॥ বাড়-ব:॥ যুকা॥ বেণিবেধিনী॥ নীরা-জিভহয:। ইভিমেদিনী॥

বারক্ষ: পু• পক্ষী।ইতি ত্রিকাণ্ড-শেষ:॥

বারন্ধ: পু• খড়াদিমুপ্টি:। মুট্ ইতি বাঁট্ ইতি চ ভাষা। ইতি সিদ্ধান্ত-কৌমুদ্যামুণাদিক্তি:।।

বারট॰ ক্লী ক্ষেত্রণ। ইতি ত্রিকাপ্ত-শেব: ।। ক্ষেত্রসমূহ: । ইতি শন্দ-রত্নাবলী ।।

वाब्रहें। क्की इंशी। ईंखि एक्बहन्मुः ॥
वाब्रशः क्की शुक्तिषयः । इंखि स्मकिनी ॥ इखवाब्रशः। इंखि कहि। पदः
॥ स्मा कानका व्यवाव्रश्नित्यस्था यथा
। न क्वि खक् विश्वाराः क्षेत्रभानस्य
वाब्रस्य । न हाज्यानः शुक्षः सम्बाकाब्रिनिक्राक्ष वर्ष्क्रस्य ॥ इंखि कोः

র্ম্মে উপব্লিভাগে ১৬ অধ্যায:॥ বারণঃ পু• হস্তী। ইত্যমরঃ॥ বা-गवातः। इंडि नम्ब्राइवनी।। वाद्रगवुषा जी करणी। इंडाप्रदः॥ बाद्रगवल्ला जी करनीवृक्तः। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:॥ वाद्रभनी जी वाद्राभनी। कानी। ইতি হেমচন্দু:।। वात्रवः क्री हर्ष्यवद्यनी। इंडिक्टिशा वात्रवृषा जी कन्नी। इंडि नद-द्रशावनी ॥ वाद्रव्या जी करली। इंडि भफ् त्रवावनी ॥ वात्रमूथा जी बतिः मरक्छा বেশ্যা। ইত্যমর: ॥ বারহার ব্য পৌন:পুন্য । যথা । বারম্বার মূহ: শশ্বদিতি শব-ब्रङ्गावनी ॥ वात्रना <u>जी वत्रहे।।। इ</u>श्जी। इंडि (रुयहन्मु: 11 वावलीकः भुः वन्नका। वावृहे हेि थ्याजः। इंडि नद्रज्ञावनी॥ বার্যিতা পু পতি:। ইতি হলা-यूथः ॥ वाद्रवध्ः जी वाद्रमूथता । ইতি (इमहन्पुः॥ वात्रवानः शुः ही क्षूकः। इंडा

गद्रः ॥ वाबवागिः भू वंश्मीवाहकः। इंडि बिकाश्रम्भरः ॥ উख्यगायकः । हेि नम्बद्भावनी ॥ श्यां भुकः॥ সমূৎসর: ৷ ইভ্যজ্যপাল: ৷৷ এত घाउ भवगी वाहिः॥ বারবাণি: জী বেশ্যা। ইতি ত্রি-काश्रामयः॥ वात्रवाणी जी वात्रम्था। इंडि नम्बद्धावनी ॥ वात्रविवामिनी जी विष्णा । इंडि ममबङ्गावनी ॥ वात्रमृन्तती खी (वर्णा। ই उ श्वावनी॥ বারসেবা জী বেশ্যানা কনঃ ॥ তাসাণ্গণ:। ইতি জটাধ্র:॥ বারন্ত্রী স্ত্রী বেশ্যা। ইত্যমর: ॥ বারা নিধি: পু॰ সমুদুঃ। ইতি नद्रश्वावनी ॥ वाद्रागमी जी साक्षमाभूदीवित्न-यः। বনারস্ ইতি হিন্দীভাষা। उर्भिग्रायः। दहाननी २ काणी ৩ শিবপুরী ৪। ইতি হেমচন্দুঃ ।। जिल्ही ৫ उनज्ली ५ वद-ণদী ৭ ভীর্থরাজী ৮ কাশিকা ৯। ইতি শব্রত্বাবলী ॥ ভস্যা মা-হাত্ম্য যথা। ইশ্বর উবাচ। পর:-

গুহতম ক্ষেত্র মম বারাণসী পুরী । সর্বেষা মেব ভ্তানা সস্রার্ণব [।] তারিণী।। তত্র ভক্তা মহাদেবি ম-भीय· तु ज मान्जिः । निवनिष्ठ म-হাত্মান: পর• নিযম মাস্থিতা: ॥ উडम॰ मर्ब शेथाना॰ श्वानाना मूखः मक यर । ज्ञानाना मुखन ज्ञान व्यविमूक প्रः मन ॥ श्वास्त्रः भः বিত্রাণি ভীর্থান্যায়তনানি চ। শ্ম-শান সংস্থি তান্যেব দিব্য ভূমিগতা-नि ह ॥ ज्वांति देनव म॰ नश्म मछद्री-ক্ষে মমালশং। অমুক্তা স্তমপশ্যন্তি মুক্তা: পশ্যন্তি চেতসা ॥ শ্মশান মেতদ্বিখ্যাত মবিমুক্ত মিতিশুত।। काला ভূবা জগদিদ সংহরামাত্র मुन्दि ॥ (पदीप मई छशाना छा-न भिष्ठत भग। मुख्का स्व গছন্তি মামেব পুবিশন্তি তে ।। দত্ত• ৰপ্ত' হত' চেষ্ট' তপস্তপ্ত' কৃতঞ্চ য়ং। **प्रान स्थायनः द्धानः সर्दः उदाक्यः** खराष्ट्र अक्षा अत्र अक्षु वर्णाः भः भूर्वमिक्ष छ । यदिमुकः भूविष्टे-न। उरमर्व वुक्षि क्य ।। वाक्याः क्विया दिन्।: मृमु (य वर्गनक्ताः । खिर्या लिहाक (य हात्म) मः कीर्याः शांभाषानयः ॥ कीठाः भिभीनि-का रेक्टव (य हारन्। भूग शक्तियः। कालन निधन भाषाः स्विमूर् वद्रागत्न।। हन्तु।कं भीनय खाका म-হাব্যভ বাহনাঃ। শিবে মম পুরে দেবি জাযন্তে তত্র মানবাঃ।। নাবি-মুক্তে মৃত: কশ্চিমরক যাতি কি-तियो। देयद्रानुगृशेज। हि मार्ब या-खि **नद्रा**॰ गिडि॰ ॥ भाक्त॰ मृदूर्झ ड॰ মত্বা সংসারঞ্চাক্তিভীষণ । অস্মনা চরণৌ হত্বা বারাণস্যা বসেমর: ॥ দুর্ল্লভা তপসা চাপি প্তস্য পর-মেশ্বরি ৷ যত্র তত্র বিপন্নস্য গভিঃ **স**•সার মোক্ষণী ॥ পুসাদাজ্জাযতে **१ इ.स. १ में जन्म** निस्ति । अनु-বুদ্ধা ন পশ্যন্তি মম মাথা বিমোছি-তাঃ।। অবিমুক্ত ন পশ্যন্তি মৃঢ়া যে তমসাবৃতা:। বিমূত্র রেডসাণ মধ্যে তেষাং বাস: পুন: পুন: ॥ হন্মা-नानि या विद्यान् वरमिद्यमिते রপি। স যাতি পরমণ স্থানণ যত্র গত্বা ন শোচতি।। জন্ম মৃত্যু জরা: যুক্তণ পরণ বান্তি শিবালয় । অপুন র্মরণানা হি সা গতি র্মোক্ষকাছ্মি-ণা॰॥ যা॰ পুাপ্য ক্ত ক্ত্যঃ স্যাদি-তি মন্যন্তি পণ্ডিতা: । न দানৈ **ন** ত-পোভিষ্ট न येदेख नीिं विष्णुया।। পুাপ্যতে মতি কৎকৃষ্টা থাবিমুক্তে जू माजा वर्गा विवर्गाण ठाखानाम्। जुखिञ्जाः॥ विन्तियः भूर्नात्र (य विभित्धेः भाउति खथा ৷ ভেষজ পর্ম তেবা নবিমুক্ত विमृ वृशाः॥ णविमूकः भन्नः छान মবিমুক্ত পর পদ ৷ অবিমুক্ত পর তত্ত্ব মবিমুক্ত পর পিব ॥ 🛚 कृषा रेव रेनिष्ठकी नीका मित्रमुरक বসন্তি থে। তেষাণ তৎ গরমণ জ্ঞা-नः दराबार्ड भवः भरः ॥ भुदागः নৈমিষ পুণ্য জিলৈলো ২থ ছিমা-नयः। (करात्रः जुरू कर्नथः गरा भू-इत भव ह ॥ अक्ष्क्व क्पूकाहि र्नर्गना मुख्कियतः। भाषागुम्बक् স্ব্রামু কোকাম্থ মনুত্রম ।। পুভা-यः विषयणानः शाकर्नः ভদুकर्नकः । এতানি भुगुङ्गानानि दिल्लाकु বিশুকানি ভু ॥ ন যাস্যন্তি পর লো-ক্ষ• বারাণস্যা• তথা মৃতা:। বারা-ণস্যা বিশেষেণ গঙ্গা ভ্রিপথ গামি-नी।। भुविष्ठा नामारयर भाभः जन्माः ন্তরশতৈ: কৃত । অন্যত্ত শুভগা गक्रा मुाष्क मान उला डनः॥ বুতানি সর্ব মেবৈতৎ বারাণস্যাণ **जु**षूर्वञ । राज्ञ जुल्शाञ्चित्र ह-माउ। हंग एक १ मद्रान् ॥ दायु ७ इक म সতত° বারাণস্যা স্থিতো নর: ! यनि भारमा यमि भरते। यमि वा थाः র্মিকো নর:॥ বারাণসী সমাসাদ্য পুনাতি সকল নর:। বারাণস্যাণ महारत्र (यहंयिष्ठ खविष्ठ देव ॥ नर्य পাপ বিনিমুকি৷ স্তে বিজ্ঞেয়া গণে-শবা:। অন্যত্র যোগ জ্ঞানাভ্যা• जन्नामार्थ नानाउः ॥ भाभाउ তৎপর• স্থান• সহসেণের জন্মন:। বে ভক্ত্যা দেবদেবেশ বারাণস্যা বসন্তি বৈ॥ তে বিন্দন্তি পরা যোক स्कित्व ज् जन्मना । यज स्मान खथा ज्ञान गृंकि द्रिकन जन्मना ॥ অবিমুক্ত তদাসাদ্য নান্যন্নছেত্ত-পোবন । জ্ঞানাজ্ঞানাভিনিষ্ঠান । পরমানন্দ মিছতা।। যা গতি র্বি-हिত। मूक्त मादिमुक्त मृटम्र जु। যানি চৈবাবিমুক্তস্য দেহে ভূক্তানি क्टम्भः॥ भूत्री वादागनी उन्धः স্থানভ্যো হৃত্বিকা শূভা। যত্ৰ माकाच्यशापत्या (पशास स्यभी य র:।। ব্যাচষ্টে ভারক বুন্দ ভবৈব ছ-বিমুক্তকে। যত্তৎ পরতর তত্ত্ব ম-বিমুক্ত মিতি শুক্ত ৷৷ একেন হল্মনা प्रिव वाद्रागम्याः जनाभ्न्याः । जुनाक्षा नाजिमाक्षा ह क्रांय हिव মুৰ্জনি ॥ যথাবিমুক্ত মাদিত্যে বা-রাণদ্যা॰ ব্যবস্থিত । বারণাণা ख्या हान्या नथुः वाज्ञाननी भुत्री ॥

ভবৈৰ সংস্থিত ভদু নিত্যমেবা বিমৃক্তকা। বারাণস্যাঃ পরা স্থানা ন ভূত ন ভবিষ্যতি।। যত্ৰ নারায-ला प्रत्वा म्हाप्त्वाधिती धतः । তত্র দেবা: সগন্ধর্বা: স যদ্মোরগ রাক্ষসা:।। উপাসতে মাণ সতত (एवएव: शिञागर:। गराभा उ-কিনো যে চ যে চ বৈ পাপকৃত্তমাঃ॥ বারাণদী সমাসাদ্য তে যান্তি প রমাণ গতি। তমামুমুক্ বিবশো यरमे दि महाराष्ट्रिकः। वाह्यानम् । म-श्राप्तवाज्ञान नक्षा विमूठ्या ॥ কিন্তু নিম্বা ভবিষ্যত্তি পাপৌষ হত क्टिंक्सः । यथा नात्रायगः (मुक्टी क्ट. वानाः शृक्षाखमः ॥ राष्यद्राणाः গি ; শः হানানা বৈ ভদুভন । रैयः ममादारिका कनुः भृतस्यामन স্কর্মান।। তে বিন্দন্তি পর ক্ষেত্র 'মবিমুক্ত' শিবালয়'। যে মরস্তি नमा काल वमिष्ठ ह भूती विभागा তেষাণ বিনশ্যতি ক্ষিপু নিহামূত্র চ পাতক ৷ আচক্ষপু মিন স্থান সে বিত্ত মোক্ষকাছ্মিণা ।। মৃতানাঞ্চ भूनर्कम न ज्रा खरमागतः। छ-স্থাৎ সর্পুয়ত্মেন বারাণস্যাণ বসে-मतः ॥ यागी वाभाष वार्यागी পাপী বা পুণ্যকৃত্তমঃ। ইতি কৌর্মো

२৮ व्यथ्रायः ॥ 🕸 ॥ व्यन्ताह । वाजा-ণসী নাম পুরী গঙ্গাতীরে মনোহরে । दब्रगाया खथा वारम र्यास्त्र हामा-कृष्टिः जना ॥ ययः वृषधृत छत्र নিত্য বসতি গোগিনা । সদা প্রীতিকরো যোগী শ্বয়ণ চাপ্যাত্ম-विखकः॥ विष्टञ्चा मा भुन्नी निज्रु॰ ভर्गरगान वनाष्ट्रा । मिन्र জाम॰ দদাত্যের তত্র যো নিুয়তে জন: ॥ जीय व्रयः गशास्यः मःनाव गुड़ि মুক্তবে। সভ্ত্বা পরনো োাী মৃত স্তম ভবান্তরে ॥ সুলভেনৈব निर्दाण माल्यां जियात्र। नगः। या-गगुट्छा बङ्गरमदः भाई छ। नहि-**७:** जला।। (देव शक्त वं यक्ताभा भ মানুযাণাক্ষ নিত্যশা:। ক্তেযো হর: প্রাশক্ষ ক্ষেত্র তত্ব প্রাশিত।।। ন ভত্র কামদো দেবো ন চিরাচ পুসীদভি। আরাধিত শ্চিরণ ভক্ত্যা निर्द्यागाय शुत्रीहिं ॥ भोर्यप्राहिय-জ্জিতা সা তু পুরী তত্ত ন গছতি। যোগ স্থান নহাক্ষেত্ৰ ক্লাচিদিপি भाक्त्री।। जाममः यूद्याः (क्व-মিদ বারাণনী তু যে। কথিত। नाजिन्त्र চ यखंख श्यत्रमख्यो।। ইতি কালিকাপুরাণে ৫০ অখ্যাব: ॥ 🛊 ॥ 🕸 ॥ व्यथ् कामीयाजाविधिः।

স্ত উবাচ। যাত্রা পরিক্রমণ বুছি कनानाः शिक्तामप्रया । यथाद সিদ্ধি কামানা সভ্যবভ্যা: সুভো भग ॥ वृशात्र छैवाह । निशासय মহাপাজ লোনহর্ষণ বল্মি তে। यथा भूषमञ्जा याजा कर्खवा याजि-कि म्रांति ॥ महिल मादी मःत्राय চক্রপ্ররিণীজলে। সন্তর্গ্য দেবান্ সপিতৃন্ ব্ৰাহ্মণাণ্চ ভপৰিন: ॥ चारिकाः प्रोभनीः विक्षुः मखनािः मरम्यद्र । नमक्ष्र छ छ। गहिर मुष्टु पूर्णिविनायक ॥ छ्वानवाशी मूर्शिल्या निस्तिमः उत्ता १ई থে । তারকেশ সমভার্চ্য মহা-কালেশর তত:।। তত: পুন দভি-পাণি মিত্যেষা পঞ্চতীর্থিকা। দৈন-नित्नी विधाउवता महाक्वमजीन् ज्ञि:॥ 🛊 ॥ छতा दित्य यदी याजा কার্য্যা সর্বার্থ সিদ্ধবে। দ্বিসপ্তায়ত-मानाक कार्यता याजा भुयञ्ज :।। কৃষ্ণা পুতিপদ পুাপ্য ভূতাবধি যথাবিধি। অথবা পুতিভ্তঞ্ কে ত্র সিদ্ধিনভীপ্সুভি:॥ তত্ততীর্থ কৃত সান স্তভলিক কৃতার্ন: ৷মৌ-নেন যাত্রাণ জর্বাণ: ফল প্রাপ্নোতি याजिकः ॥ खँकात्रः भुषमः शरमार मरामामगा क्लामकः। विभि-

ষ্টপ মহাদেব ততো বৈ কৃত্তিবাস-अः ॥ द्रश्चनकाच हत्नुनः (कराद्रक ততো বুজেৎ। ধর্মেশ্বরঞ্ বীরেশ॰ গছেৎ কামেশ্বরণ ততঃ।। বিশ্বকর্মে-, শ্বরঞ্চাথ মণিকণী শ্বরণ ততঃ। অ-विमुक्तिश्वत मृष्ट्वा छछ। विश्वण म-ৰ্চ্যেৎ ৷৷ এষা যাত্ৰা পুষত্নেন কৰ্তব্যা ক্ষেত্রবাসিভি:। হস্ত ক্ষেত্র মুবিত্বা-পি নৈতা॰ যাত্রা॰ সমাচরেৎ ॥ বিশ্বা স্তাপেজায়ন্তে ক্ষেত্রোচাটন স্চ-काः। 🛊।। अष्टायञ्च याञान्। कर्ख-ব্যা বিমুশান্তবে ৷৷ দক্ষেশঃ পাৰ্বতী-শশ্চ তথা পশুপতীশ্ব:। গঙ্গেশো নর্মদেশক গভন্তীশ: সভীশ্ব: 11 অষ্টম স্তারকেশক পুত্যষ্টমি বিশে-युक्तः। मृण्यात्मुजानि विकानि म-হাপাপাপশান্তবে ॥ 🛊 ॥ অপরাপি শুভা যাত্রা যোগক্ষেম্করী সদা ৷ সর্বিয়োপহন্তী চ কর্ত্তব্যা ক্ষেত্র-বাসিভি: ৷৷ শৈলেশ পুথম বীক্ষ্য वद्रभात्रानभूर्वकः । त्रानस्य मक्ता क्षा मुद्रेवाः मक्समध्यः ॥ सनी न-তীর্থে সুসাতঃ পশ্যেৎ স্বনী ল মী: শ্বর•। শ্বাত্বা নন্দাকিনীতীর্থে দুষ্ট-ব্যো মধ্যমেশর: ॥ পশ্যেজিরণ্য गर्खाथाः ভत्र ञीर्थक्राचामकः। **भ**ः क्ष्र्ड्ड्रि ग्राद्या (क्र)श्रेष्ट्रानः उटा

रहरवर ।। हजुः अमृ मु क्रम जू जादा (मव • जरा । इहंश्य । (मवन)ालु जू যা বাপী তত্ত্বোপস্পর্শনে কৃতে ॥ শুক্রেশ্বরণ ততঃ পশ্যেত্তৎক্পবি-হিতোদকঃ। দণ্ডখাতে নর: স্নাত্ম ব্যাঘ্রেশ পূজ্যেন্ততঃ ৷৷ শৌনকেশ্বর बर्ख जू जान कृषा ज्ञा १६(वर । ভদুকেশং নহালি**লং** কৃত্বা বাতা भिभाः नदः ॥ कृष्टिम कायत् ज्यः সংসারে দু:থসাগরে । সমারভ্য भुजिमर गावट क्का ठजूर्मनी ॥ এতৎ ক্রমেণ কর্ত্তব্যান্যেতদায়তনা-नि रेव । इसा याजा नद्रः कृषा न ভূষো প্যভিজায়তে ৷৷ 🕸 ৷৷ অন্যা যা-व। भुकर्ख रिव्यकामभागज्ञा । व्यमीशु ब्रख मुनाजः शम्माप्रमीशु भी খর• ।। উর্ম্পীশ• ততোগছেরতস্ত **নজনীশ্বর•।** আবাদী**শ•** ততো দৃষ্ট্র। মথালোক্য ভতস্ত ত্রিপুরান্তক । ভতো মন:প্ৰামেশ পুলিকেশ মথো বুরেখা মদালসেশ্বর তমাৎ তিলপার্ণশ্বর ততঃ। যাক্রৈকাদশ निकाना (सवा कार्य)। भुयञ्जः॥ है-गा॰ याजा॰ भुक्र द्वारा। कपुत्र॰ भार्भः यामदः। #। वाजः नद्र न्यक्रामि लोबीयाजा नन्डमाः ॥ मूल्लक

তৃতীযাযা॰ যা যাত্রা বিশ্ববৃদ্ধিকা। গোপ্রেক্ষ্যতীর্থে সুস্নায সুথনির্মা-विका॰ वृद्धः ॥ (क्रिश्वाभारा॰ नद्रः नाषा (काष्ठा॰ भोती॰ नमहर्य । সৌভাগ্যগৌরী সংপ্রা্য জ্ঞানবা-भाः क्लारकः ॥ उउ: मृङात-গৌরীঞ্চ ভবৈৰ চ কৃতোদক:। সাত্ম বিশালগঙ্গাযা বিশালাক্ষী ড-ভো বুদ্ধেৎ ॥ সুস্নাভো ললিভাভীর্থে विवास (एउड: । त्राष्ट्रा खरानी **जीर्थ जु ख्वानी॰ भित्रभृ**ष्ठायट ॥ মক্লা চ ততো হভ্যা বিন্দুতীর্থ-ক্ভোদকৈ:। ভভো গছেমহালক্ষী श्रिवनश्रीनमृष्या ॥ इमा॰ याजा॰ নর: কৃত্বা ক্লেবে ৎস্মিসুক্তিজন্মনি। ন দু:থৈ রভিভূবেত ইহামুত্রাপি व्यविष्ट ॥ 🛊 ॥ वर्गाट भुष्ठि-চতুথী হ পূজা বিশ্বেশিতঃ সদা। ব্ৰাহ্মণেভ্য স্তদুদেশাদেয়া বৈ নো-দকা মুদে ৷৷ ভৌমে ভৈরব যাত্রা চ कार्या भाउकशातिनी । त्रविवादा त्रत्व र्या**जाः व**श्चाः व। त्रविनःयुक्ति।। তথৈৰ রবিসপ্তম্যা সর্ববিদ্বোপশা-স্তবে। নবম্যা মথ বা ষষ্ঠ্যা চণ্ডীযা-ত্রা শুভাবহা।।।।। অন্তর্হস্য যাত্রা रिव कर्डवता भुजिबर मद्र । भुाजः मान विधायाको नद् शक विनायः

কান্ ৷৷ নমফূত্বাথ বিশ্বেশ ছিত্বা নির্বাণ মণ্ডপে ৷ অন্তর্গৃহস্য যাত্রাণ हि कतिरवा श्राचिमाख्या ॥ गृशी-ত্ত্বা নিয়মঞ্চেতি গত্ত্বাপ মণিকর্ণিকাণ । नाजा भौतन हागडा मिक्नी न महर्राय ।। कश्रनाभाउती नारगी वामुकीषः भुगम् ह। भर्वाखणः उटा मृष्ट्री गन्। क्नित मन्। था। **७७७ विन्छाः मृड्डी बद्राम**रक्षयतः **७७:। ७:७। देव (मामनाथक दद्रा-**হঞ্চ ততো বুলেৎ।। বুক্ষেশ্বরণ ভড়ো নত্বা নত্বাগন্তীশবং ততঃ । কশ্য লেশ নমস্ত্ত হরিকেশবন স্বপ।। বৈদ্যনাথ ভতো গত্ব। ধ্রুবেশ মথ বীক্ষ্য চ। গো**কর্ণেশ ভভো ২ভ**্য-ह्य हार्देकन मत्था दुरबर ॥ व्यक्ति ४% ल भप्रारम श पृष्टुः रेव की करण य-ে। ভাবভূত ততো নত্বা চিত্র € छ ४ त॰ उठ: ॥ िं विष्णे। ९९०... ম্যাথ ততঃ পশুপতী্থর । পিতা-মহেশ্বর গত্বা ততন্ত কলসেশ্বর ।। हत्त्रुगस्य वीदाला विद्याला श्री শএব চ। নাগেখরে। হরিক্টন্দু কি-स्थानिविनायकः ॥ (मनाविनायकः म्हाल मुक्टेवाः नर्वविष्क्र । विमिष्ठ वामध्रत्वो ह मूर्जिक्षभद्रावृत्ने ॥ দুধব্যে যুদ্ধতঃ কাশ্যাণ নহাবিদ্ন विनामानी । भीनाविनायक नाथ-কৰণেশণ ভভো বুজেৎ ॥ ত্রিসদ্ধ্য-(ना विनानाको शर्खाना विश्वा-ত্কা। আশাবিনায্ক শাৰ বৃদ্ধা-पिछा खडः भूनः ॥ हजूर्वरकुषद्व॰ লিঙ্গু বুন্ধেশস্ত ভত:পর• ৷ ভভো মনঃ পুকাশেশ ঈশানেশ স্ততঃপরে ।। চণ্ডী চণ্ডীশ্বরৌ দৃশ্সৌ ভবানী শ ক্ষরৌ ততঃ। ঢুণ্টিণ পুণম্য চ ভতো वाबवाबः अमहर्षय ॥ नाक्नी**न** ख्डा ६ ভाई। खंड ख नवनी ध्रः। পরার্ণেশ মথো নত্বা পরদূব্যেশ্বরণ তত:।। পুতিগুহেশ্বরঞাপি নিম্বল-ক্ষেশ নেব চ। মার্কণ্ডেবেশ মভ্যর্চ্য **७७ वर्भदामधद्रामध्र ।। गाक्षामाई**ऽ ন্ততো জ্ঞানবাপ্যাণ স্নান সমাচয়েৎ । নন্দিকেশ তারকেশ মহাকা-লেশর• ভতঃ ৷৷ দণ্ডপানি• মহে**শঞ্** (नाष्क्रणः भुगसञ्जः। वीत्रलपु-খর• নত্বা অবিমুক্তেশর• ততঃ ॥ বিনাযকা স্ততঃ পঞ্ বিশ্বনাৰ্ ত-তো বুল্লেখ্য । ভডো মৌন বিস্ল্যা-थ मञ्जान मूरीद्रायट्या व्यस्तर्रह्म षाव्यः यथावम्यन्यागक्छ।। न्।नाः তিরিক্তবা শস্ত্র: প্রীষ্তা মন্বা বি ভূ:।। ইতি নজ সমূচাৰ্য্য ক্ষণ বৈ-মুক্তি মণ্ডপে। বিশান্য বাবাভবন

वाबाशी

िञ्चाभः भूग्रवाद्यतः ॥ ॥ मःभाभः बानवर बिष्णे विक् जीर्थ्यू नर्वजः। कार्या याचा भुयाद्वन महाभूगा न-मुक्राय।। नवम्। शक्षम्भाक वनः ख्यु जगह (यट। मू:थ क्मुशिमाठ. (ज् न खर्वमम्। भूक्नार ॥ भुद्धा भूर्व भिभा गाबाः कर्ज्वा खीर्थवानि छि:। भर्बञ्चि दिष्मरवन कार्यता याजाक नर्ब उ: ॥ न वक्तुः क्तिका क्र्यां বিনা যাত্রা কুচিৎ ক্তী। যাত্রাদ্বয পুষত্বেন কর্ত্তব্য পুতিবাসর । আ-सो सर्गछत्रिक्गा छाठा विश्विणिज् वात्राह्मञी **स्त्री ज्ञाश्याका। ই**डि खूर्व । यम् वद्याः हिन काउ का ष्ण्री • নিবৃসতঃ সতঃ॥ নিরাশাः পি-ভব্ন স্তস্য ভিমানের দিনে হভবন্। न पष्टेः कालगर्लग न पर्हा म्जूरना-মূট।। সমৃষ্ট স্তত্র দিবসে বিশ্বেশে। यव (निक् डः। সর্বভীর্থেষু সংসী স नर्वराजाः राषा न न ।। मनिकर्गास यः স্নাতো গো বিশ্বেশ নিরৈক্ষত। সভ্যা সভ্যা প্ন: সভ্যা সভ্যা স निडा॰ माडवा। मिक्रिक्ता। वाम উবাচ। সূতক্ষান্দ্রিন: শুন্ধ কাশী-भाशाबार मुखम॰। नाता न नित्रय॰ यां कि क् इश्रिश्यमञ्जूक ॥ इंडि काणीयाय ३०० व्यवप्रायः॥

बि वाद्रागनीदाउः। বারাণসেযঃ वाद्रांभे नदार क्य नुजारवन निष्ठमः ॥

वात्रामन क्री समाधातः। ७९-भर्गावः । वाःमरनः २ । ইঙি विकाश्यम्यः ॥

বারাহ: পু মহাপিণ্ডীতকর্ক:। इंजि ब्रावनिर्घणः॥ यदार् अव वा-द्रारः॥ ७८ मध्किनि बि॥

वाबाहकगी जी अधगक्षा। हेडि त्राजनिर्घणः॥

द्राविनर्यकः॥

वादाशको जी पष्ठीवृकः। ইভি ভাবপুকাশ: 11

वादाश की वुकागामाईभाज्का सर्गडमाञ्काविष्मयः। यथा। व द्राः হ্ৰপথারী চবরাহোপন উচ্যতে। वात्राञ्जननी ठाथ वात्राष्ट्री वत्रवा-रुना ॥ इंजि प्रवीनुद्रारा प्रवीन-क् जार्गायः ८०॥ 🗱।। यागिनीविः **म्या । पूर्ण हाल्यद्री ह**ली वात्राही कार्खिकी उथा। इत्रिका उथा कानी हैन्युगी दिक्ष वी उथा॥ ज्यकानी विणानाकी रेज्यवी का মৰ্পিণী। এতাঃ সর্বাচ্চ যোগি-ন্যে ভৃষারে: স্নাপ্যস্ত তে ॥ ভীর্থ

विष्यः। यथा। वादाशी यमूना গলা করভোষা সরস্বতী কাবেরী চন্দুভাগাচ সিন্ধু ভৈরব সাগরা: পশুসান বিধানায় সামিধ্য নিহ-ৰল্প।। ইতি বৃহদ্দিকেশ্বরপুরা-(गाक मूर्गाभूका भक्किः॥ 🗱॥ वदाहरूदम् भक्तिः। यथा। यङ বারাহ মতুল কপ যা বিভুতো হরে:। শক্তি: সাপ্যাযযৌ তত্র বারাহী • বিভূতী তনু ।। ইতি চণ্ডী ।। অপিচ। বারাহ ক্লিণী দেবী। म्'्ट्रीष्ठ् वमूक्षद्राः। मुख्राः मू-পুভা শুভা বারাছী তা নমা भारु।। ইতি वृश्यन्तित्वश्वत्र भू-রাণোক্ত দুর্গাপুজাপদ্ধতি:॥ #।। বরাহকান্তা। চামালু ইতি খ্যাতঃ । ७८ भर्यायः। विष्वक्रमनिष्या २ ঘৃষ্টি: ৩ বদরা ৪ । ইত্যমর:॥ গৃষ্টি: ৫। ইতি ভরত: ॥ শুকরী ৬ কোডকন্যা ৭ বিশ্বক্ষেনকান্তা ৮ वब्राही २ कोमाबी २० वित्वता >> वुक्षभूञी ३२ (काछी ३० कन्रा ४८ गृष्टिका ७৫ माष्ट्रविष्टा ७७ मृक्त्रक-नरः २१ काउः २४ वनवानी ১৯ **জ্**ঠনাশন: ২০ বল্য: ২১ অমৃত: २२ महावीर्यः २० मरहोवसः २८ भाष्यव्रकन्तः २० वदाष्ट्रकन्तः २५

वीतः २१ वाक्रीकनरः २৮ मूकनरकः २० वृक्षिरः ०० व्याधिह्छा ०० । षम्या छनाः । जिळ्छः । कर्षृषः । विष भिछ कक क्षष्ठ स्मान् क्षिन् । व्याधः । व

वाति क्ली कनः। इंडामतः॥ द्री(वतः। इंडि ह्महन्दः॥ पिशिष्म(व उमा नित्यविषी यथा। वेभाग हानि मूर्विमन् निकास ह
उत्थाख्ता। मि वित्रमा कनः छुन्
मनावाण्ड भित ह।। इंडि वृक्षदेवर्ष्ड शिक्षकम्प्रश्य २०२ व्यभागः॥ क्षा कनकी ए। याः वर्गनीयानि यथा। कनकि ए। निह्मानि
निर्वादिन्त्र पृत्रामा ज्वनहाडिः॥
इंडि किविक्न्नन डायाः १ खर्कः २
प्रमूमः॥

वातिः जी वाक्।। मन्यः ।। गजः

वन्ननी ।। इंखिवज्ञनज्ञिः ।। वन्तिः । কএদীতি ভাষা। ইতি মেদিনী कात्रहभवत्मु ॥

वाद्रिकण्ठेकः शुः म्यार्वेकः। ইতি क्रिवाद्यः जिकाश्रामयण ॥

वाद्रिकर्गिका जी थम्ली । भाना ইতি ভাষা। ইতি শব্রত্নাবলী।।

वादिकभ्दः भुः इल्लिम्मर्माः। ইতি ত্রিকাণ্ডশেব:॥

वादिनदाः भू भृत्रादेवः। ইতি मदवज्ञावनी ॥

वांत्रिश्रुकः भुः भृश्रादेकः। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:॥

वात्रिक्शः प् कालोका। इं उ ত্ৰিকাওশেষ: 11

ত্রিকাণ্ডশেষ:॥

वात्रिष्ठत्रः भुः स्टमाः। ইভি धन-क्ष्यः॥ बनाज्य बन्ध्याबः ह॥

বারিচামর লী শৈবাল:। ইভি ত্রিকাওশেষ:॥

वादिकः क्ली पुानी व्यवनः॥ लोद्र-जूदर्गः ॥ भग्नः ॥ **लदकः** । ইতি त्राक्षनिर्घणेः॥

বারিল: পূ॰ শন্তঃ। ইতি হেম-**टन्द्रः ॥ मञ्कः। इंडि मद्माना ॥** বারিভক্ষঃ পু॰ মেখঃ। ইভি শব-

माना॥ भूर्याः। यथा। यक्तभश्राति-गी॰ (हमा मानिनाय निकाण्य-। न खा चार्याः श्री विमञी छा-স্বরো বারিভক্ষর: ॥ ইভি মার্ক-ওেবপুরাণ ॥

বারিত্রা জ্রী ছএ।ইতি ত্রিকাও-(भियः॥

वाद्रिमः क्ली वाला। ইতি नम्द्रवृत्ती-वणी ॥

वात्रिमः भू भ्यः॥ मूखकः। ३७५ नवः ॥

वातिथिः श्रु जगुदुः। ইতि मदः त्र जावनी ॥

वात्रिनाथः भू॰ वक्गः॥ अमू मुः॥ মেयः। ইতি কৈচিৎ।।

বারিচত্রঃ পু॰ কন্তিকা। ইতি । বারিনিধিঃ পু॰ সমুদুঃ। ইতি শ-यब्रावनी ॥

> বারিপথিকঃ ত্রি জ্বপথগামী। বারিপথ গছভীভ্যর্থে ফিক পু-ত্যথেন নিপ্লম: ॥

> বারিপণী জী ক্সন্তিকা। ইভ্যমরঃ ॥ অস্যা ভণা:। বারিপণী হিমা তিক্তা লঘী স্বাদ্বী সরা পটুঃ। দো-ষত্র্যকরী কক্ষাশোণিতজ্বশোষ-কৃৎ।। ইতি রাজবল্পভ:।।

> वादिभाविका भी श्रम्विका। इंडि **ज**क्याना ॥

বারিব

বাৰণ

वाविभुवाहः भू निर्वादः। इंडि क्टांबदः॥ বারিবল্পভা ক্রী বিদারী। ইতি नक्याना ॥ वाति नुनी जी वाति नगी। देखि बाजनिर्घणः॥ বারিবাস: পু॰ শৌণ্ডিক:। ইতি **भद्राना ॥** वादिवरदा जी भागिनामनकः। (स्महन्तुः॥ वाहिवारः भू भयः।। मूखा। ইতি ত্রিকাওশেবঃ ৷৷ वाद्रिवानक ज्ञी शुविद्र । ইতি ইত্যমর:॥ বারিবাহন: পু: মেঘ:। ইতি শ; श्वावनी॥ বারিভব॰ ক্লী শূেতোঞ্জন•।ইতি দরত্বাবলী॥ द्राजनिर्घणः॥ বারিশ: পু॰ বিফু:। ইতি বিকাও-বারিম্সি: পু॰ মেঘ:।ইভি ত্রিকা- শেষ:॥ वातिमञ्जर क्री नरद्या भोवी-श्रामयः ॥ वात्रिमुक् भू भाषाः। ইতি भयः त्राक्षनः॥ उनीतः। ইতি রাজ: इड्डावनी ॥ निर्घण्डः ॥ वातिम्नो जी वातिभागी। ইতি वातिमञ्जवः भू॰ यावनानमतः।
भवत्रज्ञावनी।। ইতি রাজনির্ঘট:।। वादिवधः भू जिल्हा । इंडि वादी छी गहवित्ती । कल्मी। ত্রি হাওশেষঃ॥ ইতি ধরণিঃ।। विश्वामिः भू अगुपुः। ইতি : भू इछी। ইতি भदः ত্রিকাণ্ডশেষ: ॥ মালা ॥ वाबिक्र क्री कमनः। ইতি द्राज- वादीनः भु नमपुः। ইতি एमः নির্ঘণ্টঃ ॥ জলজাতে ত্রি ॥ চল্দুঃ ॥ वादित्वामा भू वक्षः। इंडिक्टी- वाकः भू विजयमञ्जदः। इंडि वातिवहन॰ क्षी भागीनामनक•। वाक्ठेः भू॰ थिः। जाउभया। ইতি ভূतिभुर्याणः॥ ইতি ত্রিকাণ্ডশেষः॥ वातित्र की कत्रमर्द्भः। इंडि वाकाः क्षी कलः। इंडि ताकः निर्चन्देश । वक्नमप्रक्षिनि कि । यथा । भिन्धि भूष्ठम्ख्यः वाक्नम् भूः भगाउ । উख्रत्र जू ज्ञ्ञादे । भो अप्रत्र मूज्यः ज्ञाद्य । উप्रत्र ख्या यारम् वाक्ष (भिश्रवः मूजः । श्रक्षाण्डाद्य । विभन्नी । श्रक्षाण्डाद्य । देवि माध्य । विभन्नी । श्रुक्षाप्य ।। देवि माध्य । विभन्नी । श्रुक्षाप्य ।। देवि माध्य ।। विभन्नी । श्रुक्षाप्य ।। देवि माध्य ।। विभन्नी । श्रुक्षाप्य ।।

वाक्नक्र्य ही ङलाभ्यथननामि। তস্য শ্ভাশুভ কালাদি যথা। य-म উবাচ। সুদিনে শুভনক্ষতে চন্দু ভার।বলৈ যুঁতে। সদৃত্ ৰ ভবে-দ্মত্র কালে ভিষ্মিন্ বিধি: স্ত:।। मम् जे ज् क्र कर्जुः मन् न स मानात्रथः। कर्कार्छे भू धनां छस मोथा जू मकत्त्र जत्र ॥ मीत यानार्थ नाज्य ऋखि हः मूरह्नकः । বৃষে চ নিথুনে বৃদ্ধি বৃশ্চিকে নিৰ্ক্তল ভবেৎ ॥ পিতৃত্পিস্ত कन्रायाः ज्लायाः मञ्ज मक्षः। সিংহে নেবে ধন নাশ জলস্য व्यक्ত दिस्र।। তথা চৈতেষু কাগেষু वाकाः कर्य (नाहिष्णः । इंछि व-হিপ্রাণে বাকণারাম পুতিষ্ঠা नामाध्ययः॥

বাকণি: পু॰ অগন্ত্যমূনি:। ইতি । বিকাণ্ডশেষ:॥

वाक्गी की जुजा।। পশ্চিম दिक्। ইত্যমর: ।। শতভিষানক্ষত্র । इंडि (रुमहन्तुः ॥ गुअमूर्या । इंडि (मिरिनी ॥ इन्द्रवाक्गी ॥ पूर्वा । ইতি বাজনির্ঘণ্টঃ ॥ শতভিষান-क्रबयुक्टिवक्षवयाम्नी। यथा। স্বন্ধপুরাণে। বাৰুণেন সমাযুক্তা मार्थी कृष्ण जःयामनी। गनाया॰ यि वास्त्र भूर्गुगृश्मोतः समा । বাৰুণ শতভিবা। শনিবার সমাযুক্তা সা মহাবাকণী স্তা। গঙ্গায়া খদি লভ্যেত কোটিসুর্য্য-शुरिः नमा।। मृज्याग नमायुका শনৌ শতভিষা যদি। মহা মছে-তি বিখ্যাতা ত্রিকোটি সলমুদ্ধ-রেৎ ৷৷ অত্র সংজ্ঞাবিখে: সার্থক-ত্বায নিমিভত্বেন মাস পক্ষ ভিথ্যু-ল্লেখানন্তর মহাবাকণী মহামহা-वाकग्रावृत्स्यनीय । एवन हित्व মাসি কৃষ্ণেপক্ষে ত্রযোদশ্যাণ তি-থৌ মহাবাৰণ্যা মহামহাবাৰ-ग्रा॰ यथा यथ॰ পুযোজ্য॰। न চাত্র। न्नान अर्वेष्ठिया नार्यं। करन्तु भंज-ভিষা• গতে। সপ্তজন্ম ভবেযু স্তা দুর্ভগা বিধবা ধুর•।। ইতি। ত্রযোদ-শ্যা তৃতীয়ায়া দশম্যাঞ্ বিশে-विष् । नुषु विष् कविषाः ज्ञानः

वादान्ती

नाहात्रयुः कथकन ॥ इंजि भुरहाजा कारानि वहनान्। जीगाः मृ मा भीनाक मान निरंवध इंडि वाहा[•] ৷ ভোগাৰ ক্ৰিষ্তে যত্ত্ব স্থান বা-मृहिक॰ नरेत्रः। छन्निविक्त॰ मण-भारते निका निमिखिक न जू॥ ইতি ছেমাদ্রি ধৃত বচনেৰ রাগ-প্ৰাপ্ত স্থান এব নিবেধাৎনক্ষত্তে 🔏 পি তথা কল্পনাং । অত্ত ত্ৰযোদ-मार भूर्वायाः भूबी इ उत्रकाल नक्रजानिमाज् भव्रमान भूबी।इ जिथि नक्क वाजिश भूई हिन এব স্থান । রাত্রাবৃপি বাক্ণ্যাদিষু गक्रायाः ज्ञानः। रिवा ज्ञाखो ह अक्षत्रयाः गङ्गायाकः भुजञ्चः। ল্লাড্রাখ্যমেধ্রু পুণ্য গৃহেপুগুড়্ত **७**ब्ह्रोमः ॥ ইতি वुकाखनूत्राप সামান্যতঃ পুতিপুসবাৎ । ইতি ভিথ্যাদিভত্ত্ব ॥ 🗱 ॥ বৰুণ পুেরি-ত বৃন্দাবনস্থ কদম্বতক্কোটরনিঃ সূত বলদেব পীত বাৰুণী। যথা । পরাশর উবাচ। বনে বিচরত স্তদ্য সহ গোগৈ মহাত্মনঃ। মা-ৰুষম্বাক্পস্য শেষস্য **ধ্র**ণীধৃ-ण्डः ॥ निम्नानिजाक्कार्यामा का-র্য্যেণারী বিচারিণ:। উপভোগা-র্মত্যর্থ বৰণঃ প্রাহ্ম বাৰুণী

॥ অভীষ্টা সর্বদা यम्। মদিরে তু॰ महोजनः। जनस्मानानानान য তস্য গছ মূদে শুভে ॥ ইত্:ক্তা বাক্ণী তেন সন্নিধান মথাক-त्रार । वृन्तावन वत्नार शत कप-युक्क कार्रेद्र ॥ विष्ठत्रन् वलापः বোপি মদিরাগন্ধ মুত্তমণ। আ-ঘুায় মদিরাতর্য ন্বাপাথ পুরাত-न ।। ७७: कम्या अर्ग मर् ধারা॰ স লাহলী। পতন্তী বীক্ষ্য रिमाद्यय भुषस्यो भन्नमा॰ मूपः ॥ পপৌ চ গোপ গোপীভি: সমবে-তো মুদাবিত: ৷ উপগীয়মানো ল-विषठ॰ गीछ वान्। विभातरेनः ॥ ইতি বিজুপুরাণে ৫ অংশে ২৫ व्यथायः ॥

वाक्गीवझाडः भू॰ वक्गः। इंडि भक्ताना॥

বাৰুণ্ড: পু॰ ফণিনাংরাজা। ইতি মেদিনী ॥ তমতে পবগী বাদি: । কিন্তু বৃধাতো: উণ্ডপুত্যৰ নিয়ন-ত্বাৎ অন্ত্যস্থাদৌ লিখিত: ॥

বাকণ্ড: পু॰ ল্লী নৌসেকপাত্র।।
নেত্রমলং॥ কর্ণমলং। ইতিমেদিনী
বাকণ্ডী জ্রী দারপিণ্ডী। ইতি
মেদিনী।।

वादिनी जी ५ मविष्मयः। ইভি

भमत्रज्ञावनी।। यथा। भागाः। या गद्याः। वर्ष्वतान ज्यानिश्च भा द्युऽाज्यास्यान्यः।। ইजि क्याः जिल्लुः।। अधून। त्राक्षणाशी नाम-क (स्रेमकरमणः।।

वार्निकः वि (नथकः। ইভि नदः भाना॥

বার্চ: পু॰ হ॰স:। বারি চরতী ভার্থেড পুভারেন নিয়ম:। ইভি নুপ্রোধব্যাকরণ।।

বার্ত্ত ল্লী অসার•॥ আরোগ্য•। ইত্যমর:॥

বার্ভ: ত্রি নিরাম্য:। ইত্যমর:॥
বৃত্তিশালী।ইত্যম্বগলাল;॥

বার্ত্তক: পৃ॰ পদ্ধিবিশেষ:। বর্টের ইতি ভাষা। যথা। বার্ত্তকো বার্ত্তক শিত্তর স্ততো ২ন্যা বর্ত্তকা স্থা। বর্ত্তকোগ্রিকর: শীতো জ্ব দোষত্রযাপহ: ॥ সুক্চ্য: শুক্ত-দো বল্যো বর্ত্তকাল্পণা তত্ত:। ইতি ভাবপুকাশ:॥

वार्खा जी मूर्गा। यथा। भश्रापि भागनाष्ट्रिकी क्षिकर्यात्र काद्रगाट । वर्खनाष्ट्राद्रगाद्याभि वार्खा मा এव भीयर्ज ॥ इंजि प्रवीन्द्राप ८६ व्यथ्रायः ॥ वृद्धिः ॥ जनगुजिः । বার্ত্তাঙ্গ

है जाबः ॥ उपसः ॥ वाखिक्षः ॥ क्षाि । हैजि मिनी ॥ वाखीकः भू॰ वाखीकः । हेजि बि-काखामयः ॥ वाखिकभक्ती । हैजि ভাवभुकामः ॥

ভাবপুকাশ:।। বার্ত্তাকী পু॰ বার্ত্তাস:। ইত্যমর• টীকাষা•ভরত:।।

বাৰ্ত্তাকী জ্বী বৃহতী। ইতি ভাব-পुकामः ॥ वार्खायः। इंडाप्रदः ॥ বার্ভাঙ্গঃ জ্রী স্বনামখ্যাত ফল-वृक्षः। বাশুন ইতি ভাষা। তৎ-शर्यागः। हिक्नो २ तिः ही ७ छ-णिकी ८ मुझुवर्षिनी ए वार्जाकी ७ বাৰ্ত্তা ৭ বাভিক্ষণ: ৮ বাৰ্ত্তাক: ১ भाकवितः २० जाङक्या ७: ১১। ইতি হটাধর:।। বার্ত্তিয়: ১২ বা-তিগম: ১০ বৃত্তাক: ১৪ বৃহ্ণণ: ১৫ षक्षः १५। इंडि मदब्र्वावली ॥ क ४८ : ब्रायक १८ कि छिड़ প্ৰিকা ১৯ নিদালু: ১০ মাণস্ক-कनौर) वृज्जाकी २२ मरहाहिका२० চিত্রফলা ২৪ কণ্টকিনী ২৫ মহতী २७ कर्कना २१ भिभुवर्गकना २৮ . নীলফলা ২৯ রক্তফলা ৩০ শাক-(मुंधा ३) व्खकना १२ न्शनुरकना २०। व्यम्। छ्वाः। कर्रेषुः। क-म्पृत्वः। मध्तवः। भिखनानिवः।

বলপুষ্টিকারিত্ব। হৃদ্যত্ব। গুৰু-ত্ব। বাতেষু নিন্দিতত্বঞ্চ। ইতি त्राकिनिर्धिः॥ व्यक्ति । व्यक्तिभूमा মাৰ্ভনাশিনী চ শুক্ৰপুদা শো-ণিতবৰ্দ্ধিনী চ। হল্লাস কাসাক্চি नामिनी ह वार्खाञ्च (द्रवा खगमश्र-যুক্তা।। সা বালা কফবাতন্নী পঞ্। जकात्रशिखना। जनाकना जिस्ताः মতা। কফ মেদো প্নিলহর। সরা লঘুতরা পরা ॥ ইতি রাজবল্লভ: কটুপাক মপিত্তল°। জুর বাত বলা-সম্ দীপর শুক্রল লঘু॥ তদাল কফ পিত্তমু । বৃদ্ধ পিত্ত কর । ওক। वृष्ठाकः शिखनः किकिन्यादाशः রিপাচিত ৷৷ কফ মেদে৷ প্রিলা-মন্নত্যন্ত লঘু দীপন•৷ তদেব হি গুৰু স্নিঞ্চ সতৈল লবণান্নিত।। অপর খেতবৃত্তাক সক্টাওস-भः ज्वार । जनमः मू विष्णायन হিত হীনঞ্পূর্ব:।। ইতি ভাব-श्रुकाणः ॥ वार्डायः भुः वार्डाकी। ইতি वि কাওশেষঃ ॥

वाखीयनः भू भूवृङ्कः। ७८-

भर्यायः । (रुद्रिकः २ गृष्णुक्यः ० পুণিধি: ৪ যথা হ্বর্ণ: ৫ অবসর্প: ৬ মত্রবিৎ ৭ চর: ৮ স্পাশ: ৯ চার: ১০। ইতি হেনচন্দু:।। वार्डावश्: भूः धानाउख्नारमर्वाः র্ত্তা বহতি য:। পসারী ইতি ভাষা । ७८ भर्यतायः। देवदिषकः २। इंडर-মর ভরতো ॥ বন্নী রক্তপিত্ত পুসাদনী।। অস্বার । বার্ত্তিক: পুণ্ পুবৃত্তিক্তঃ। চর:। পদ্বা বার্ত্তাস: কিঞ্চিৎ পিত্তকরী ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ: ॥ বৈশ্যঃ॥ বর্ত্তিকপক্ষী। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ वार्बाकी। इंडि मदद्रवादनी।। ।। অন্যচ্ন বৃদ্ধাক স্বাদু তীক্ষোঞ্ । বার্ত্তিক ক্লী উক্তান্কদুককার্থ-वाकीकातकगुष्टः। यथा। উकान्-ক্তবুৰুক্তাৰ্থ চিন্তাকারি তু বার্ত্তিক । इंडि (इनहन्दुः॥ বার্ত্তিকা জ্রী পক্ষিবিশেব:।বটের इंडि ভ्या। उ८ भर्यग्रयः । विक् निकी २। इंडि शादावनी ॥ বার্হ: পু॰ অজ্ন:। ইতি ত্রি-काखः गरः ॥ जरहः ॥ वृद्यमयः দ্ধিনি তি।। वार्षत्र क्री क्यलावी का ।। रिक-ণাবর্ত্তশন্ত্র:॥ কাকচিঞ্চা।। ভারতী । इंडि (यहिनी।। क्षिजः।। जनः ।। আসুধীজ । ইতি বিশ:।।

वार्षण का पूर्णिन । इंडि सिरिनी

वाखुं वि

া৷ ভন্মতে পৰগী যাদিঃ ৷৷

वार्षनः भू भागानमा। त्रा छू

नम्राधातः। ইতি मिरनी।।

বার্জক॰ ক্লী বৃদ্ধসংঘাতঃ॥বৃদ্ধস্য

ভাব:॥वृक्षमावर्ग।इंजिलिनि॥

वार्षकाः क्षी वृष्तावद्या। ए८ ११-

र्यायः। वार्षक २ वृष्वदः ७ ञ्चावि-

त्र । इंडि क्रिंगियतः॥

বার্দ্ধি: পু॰ সমূদুঃ।ইতি ত্রিকাও

শেষ: 11

वार्ष्कि चर॰ क्री पुग्गीनवगः। इंडि

द्राक्रनिर्घकः॥

वाक् विः भु वृष्णाकीवः। इंछापतः

वाक् विक: शृ वृक्ति भीवी। न छ।

जूक्। वाडिर्थात इंडि मूर्थात

इंडि व जाया। उर्भर्यायः। य-

नीरकः २ वृष्णाकीवः ० वाक्व्विः

৪। ইত্যমর:।। তস্য লক্ষণ যথা।

जनर्धः थान। नाराय महार्थः यः भू-

यहाँ । न रेव वार्ष्क् विरका नाम

হব্য কব্য বহিষ্কৃত:।। ইতি ফৃতি:

।। उत्र वृक्षिणुइनियसा यथा।

भनुः । अभी जिल्लागः गृङ्गीगा८

মাসাদ্বান্ধ্বিক: শতাৎ।

শত वा गृङ्गीयाट मठा धर्म मन्

मात्रन् ॥ षिकः भाउषः शृङ्गाना न

ভবত্যৰ্থিকিল্বি। শতকাৰ্যাপণে

वाखीं न

হশীতিভাগ বি-শতিঃ পণাঃ।

ष्ट्रिकः भूद्रागष्ट्रयः। अविषयः निरम

মতিক্ৰা অনাপদি ৰ্য মৃন্যন্তা-

ता वा **चाह**रम्हान रंग वाब्ह्रवि

उरेम्य भावन्छिः। व्यामित जू

चय॰ कदाल नियमा डिकाम ह न

দোব:। ইতি প্রাথশ্চিত্তবিবেক:।

इंड्राइक्डब्रुः॥

वाक् र्वाः क्षी शानावक्षनः। इंडि

ত্রিকাওশেষ:।।

वाष्ट्रियः ज्ञी (मानी व्यवः। इंडि

त्राजनिर्घणेः॥

वार्कु की जी वर्णतब्ज़ः। इंडा

नब्दीकाराः द्रायमुक्देः॥

वाक्तीनमः भुः गखकः। गखात्र

ইতি ভাষা। যথা। বাদ্ধী নস স্তেক-

চরো গণোৎসাহশ্চ গণ্ডকঃ। ইতি

ত্রিকাণ্ডশেব:॥

वाक्ती नमः भू भण्विष्मयः। यथा

। बिश्लवः जिन्मियक्कीगः त्थळः वृः

क्रमकाপতि। वाश्वी गमः (भाष्ठ्र-

তে থসৌ হব্যে কব্যে চ সৎকৃ ডঃ

॥ পक्किविष्मयः । यथा । नील-

গুীবো ব্ৰক্তশীৰ্য: কৃঞ্পাদ: সিত

इरः। वाष्ट्री नमः मार भक्कीला

মম বিষ্ণে। রতিপুর:।। তেষা

विनान कन । यथा। ताहि-

জ্ঞীণসম্চ। তৃপ্তিনাপ্নোতি বর্ষা- টীকা সারসূন্দরী।। হিষাণাঞ্চ খড়ানা ক্ষিরৈ: শত-भार्ण कथिरेत्र उथा॥ इंडि का-निकानूबारा ५५ व्यव्यायः ॥ #॥ তন্মাংসন পিতৃ তৃষ্টি র্যথা। বা-খ্রীণসামিষ লৌহ কালশাক ख्या मधु। मुङ्बामिय मन्।ह यमः ख॰ उৎ अलास्ट्रियः ॥ व्यवस्थाः পুণ্ছন্তি তৃপ্তি গৌরীসুত তথা। পিতৃণা নাত্ৰসন্দেহো গ্ৰাশাজ চ পু এক।। ইতি মার্কণ্ডেষপুরাণে **माफ**क्झाथायः ॥ जिविष• जि ন্দ্ৰিকীণ শেত বৃদ্ধমজাপতি। বাধী গসন্ত ত পুাহু র্যাক্তিকা: শা-ष्कर्माण ।। त्रक्रभारमा त्रक्रभित्र। ब्रक्क व्यु विश्वस्यः। क्ष्मा वर्णन ह ख्या शकी वाधीं गता मडः ॥ লৌহ॰ রক্তহাগ:।। দৌহিত্র• খন্ন-নিত্যান্ত রপত্য দুহিতু স্তিলা:। কপিলাযা চুকুঞ্জৰ দৌছিত্ৰ মিতি চোচ্যতে।। গৌরীসূতঃ দশবর্ষো-**ঢा**ज:। इंडि उचे का ।। বার্ভট: পু॰ সম্ভীর:। ইতি কি काञ्चायः॥

তস্য তু মৎস্যা মাংসৈ রা-। বার্মাণ লী বর্ষমূহ:। ইত্যমর: गाः मजानि जीनि मर्लुया।। मः वार्थिनः ली वर्षिमम् :। इंड्र-यब्रे कायाः यानी ॥ বার্ষিকী । তৃপ্তিমাপ্নোতি পরমা বার্ফ্ পু মেহঃ। ইতি শব্রহা वनी ॥ वागु छव हो भगा। ইতি धन-अयः॥ अन्दि वि॥ वार्याः जि वाजिमञ्जू । वाजिमः पाट का भुजारयन निष्ठमः॥ বারণীয• ত্রি বারণযোগ্য 1 वृक्षारणः क्षान्नीयनुज्रयन নিম্নন্ত || वात्रा निः श्॰ जम्मः। ইভি भूत्रागः ॥ वार्ब है: भू॰ वहिब॰। ইতি विकाः अल्या ।। वार्द्या जो नीनीमिक्ता। ইতি मक्त्रज्ञावकी॥ वार्वक॰ ही जुन्द्राक्डश्विवीमण-ভাগান্তৰ্গতভাগবিশেষ: ৷ যথা ৷ দশধা বিভন্ন ক্ষেত্ৰ মকরোৎ পৃথিবী निया। इक्षाक (क्ष्रीक्षन-्यारमा मध्रारमणम्याधवान्।। (का-ষ্টবে বার্ষক কেত্র রণবৃষ্টির্বভূব ফ্ । ইতি বহি পুরাণে সাগরোপা-थ्यानाष्यायः ॥

ৰাৰ্যভাণৰী জ্ঞী বৃষভাণুকন্যা। জ্ঞীরাধা। যথা। যথা পরাৎপর:

কৃষ্ণ ভথেয়॰ বার্ষভাগরী। ইতি

भाष्माखद्रथए७ ५१ व्यव्यायः॥

वार्षिक क्ली खायगाना। इंडि ल-मिनी॥

वार्यिकः वि वर्यख्यः।वाटनिवकः। इंडिसिनि।।वर्याकात्नाच्छवकः॥

वार्षिकी जी वायमाना । इंडि ब्राजिन्धिन्छ: ॥ वर्षकर्जवाद्यक्राक्तिः। यथा। শ्वर काल महाभूजा किय-

তে যা চ বার্ষিকী। তদ্যা নমৈ তন্মাহাত্ম্য পঠিতব্য সমাহি-

डि:।। इंडि मार्क(खगशुद्रागः ॥

বার্ষিলা স্ত্রী করকা। ইতি শব্দ-চন্দ্রিকা।।

বাষুক: ত্রি বর্ষণশীল:। বৃষধাতো প্রুক পুত্যযেন নিয়ন্ধো বষুক: ততঃ স্বার্থে ফ পুত্যয:।।

वाईंड॰ क्री वृष्ठीकनः। ইंड्र-नदः॥

वार्ड्म्थः भू॰ ब्रह्मामकः। ইতি भक्षः । व्रह्म्थदाक्रमभक्षिनि जि व्रह्म्थदाक्रमभक्षिनि जि व्रह्म्थदाक्रमभक्षिनि जि व्रह्म्थः भू॰ ब्रह्मामकः। ইতি ॥ विकाश्रामयः॥

বার্হস্পতেরিদ ইত্যর্থেফ পুত্রুবেন

निञ्जम' ॥

वार्श्यां अर् नाखिकः। यथा।

गाषास्वाम्यार्श्यः गाष्ट्रम्यारी

ज्योगजः। नियायिक खुक्कभारमः

रयागः भाग्यास काशिनः॥ देवरयायकः न्यार्माण्ट्रम्यायकं काशिनः॥ देवस्वायकः। हार्बारका लोकायिककर्ष्याद्यकः। हार्बारका लोकायिककर्ष्याद्यकः। हार्बारका लोकायिककर्ष्याद्यकः। निर्वायक्षिकाः॥ देविर्व्यक्रम्यः॥ नीकिमास्य त्री। देविर्व्यक्रम्यः॥ नीकिमास्य त्री। देविर्व्यक्रम्यः॥ नीकिमास्य त्री। देविर्व्यक्रम्यः॥ नीकिमास्य त्री। देविरव्यक्रम्यः॥ निर्वायक्षिति वि।।

वार्ष्यः त्री वनः। देवि रव्यक्रम्यः॥

विख्युमः निर्वः ग्राहिकः मर्वकायमः। देवि विथामिञ्चः।।

বাক্ষী জী জীবিশেষঃ । ইতি মহাভারতং ॥

বালক: পু॰ ক্লী পারিহার্য্য: ॥

অঙ্গুরীযকে ক্রি। ইতি মেদিনী॥

অস্যার্থান্তরাণি প্রগীয় বাকারাদৌ দুষ্টব্যানি॥

वालवः भू ववास्य काम्मकत्रनाः छर्गछिष्ठियकत्रनः। एक काछ कः व्याः। कार्यक्रम् कर्षा चक्रनम् छर्गः। कर्षाः क्राः मात्रवृष्टि व्याः। क्रिः स्वत्रवृष्टि व्याः।

বাল্ল॰ ত্রি বল্পসম্বন্ধিবন্ত্রণ ক্ষোমাদি । ইভাগরঃ।।

বাল্লণ ত্রি বল্লনির্মিত । বল্ল-স্যেদ ইত্যথে ফ পুত্যবেন নিয়ন বাল্লী জ্রী মদির।। ইতি ত্রিকাণ্ড-শেষ:।।

বাল্মিকি: পু॰ বাল্মীকমুনি:। ইতি দ্বিৰূপকোৰ:॥

বাল্মীক: পু॰ রামাযণকর্ত্তা মুনি:। তৎপর্য্যায়:। প্রাচেতস:২ বাল্মী-কি: ০ কবিজ্যেষ্ঠ: ৪ স্বশীবশ: ৬ বল্মীক: ৭। ইতি ত্রিকাগুশেষ:।। কবি: ৮ আদ্যকবি: ৯। ইতি ভটাধর:।।

वान्त्रीकिः भुः ज्खरः भीयमृति-वित्मयः । ইতি ত্রিকাঞ্জেयः । यथा । त्रावगाउकत्त्रा त्राह्या त्रघृगाः वः नवर्ष्यनः । वान्त्रीकि र्यम् प्रवित्रः एक् जार्यमञ्जयः ॥ ইতি मार-रम् ১२ অধ্যাयः ॥

বাবদ্ক: ত্রি অভিশ্ববচনশীল:। তৎপর্য্যাব:। বাচোযুক্তিপটু: ২ বাশ্মী ৩ বক্তা ৪। ইত্যমর:॥ বচন্ন:৫ সুবচা: ৬ পুবাক্ ৭। ইতি জটাধর:॥

বাবষ: পূ• ত্লসীবিশেষ:।কৃষ্ণ বাবুই ইতি ভাষা। ইতি শদ-

ठिसुका॥ वावृष्टेः भू• বহিত্রণ। ইতি শদ্ ब्रङ्गावनी ॥ বাৰ্ত যড় **উ স**ভক্ষো। বরণে । इंडि कविदन्नक्रमः ॥ य ७ वाव्डऽः (७। উ বাবর্ত্তিত্বা বাবৃত্ত্বা। স॰ভ-किः (मदनः। ইতি দুর্गাদাসः॥ বাবৃত্তঃ ত্রি কৃতবরণ:। ইত্যমর:।। ভতো বাবৃত্তমানা সাবিতি ভটি:॥ वाण थाड्य भारा इंडिकवि-বলুছন:।। শব্ ইছ ভিরক্ষানেব। তিরকাণ বাশিত কত মিত্যম্ রাং। য উ বাশ্যতে পক্ষী। খ অ ববাশং ৷ উদ্বাশ্যমান: পিতর স রাম মিতি ভটৌ। অনেকার্থত্বা-দাস্থানার্থ:। বাসিত সুরভীকৃতে । জ্ঞানমাৰে থগারাবে বাসিত• বস্ত্রবেপ্টিতে। ইতি বিশ্বপুকাশাদ্দ-स्त्राखायमशीज। ইতিদুর্গাদাস:॥ ন্ত্ৰী বাসক:। ইতি শদ-বাশা ब्रङ्गावनी ॥ পু॰ অগ্নি:। ইত্যুণাদি-বাশি:

(कायः॥

বাশিকা জী

ब्रङ्गावनी ॥

। ইত্যমর:।।

বাসকঃ। ইতি শব-

वाणिड॰ क्री भण्भक्रामीनाः भनः

বাশিত: ত্রি সুরভীক্ত:।ইত্য-মর টীকাষা স্বামী।। বাশিতা জী জীমাত্র•॥করিণী।

বাশতা জা জানাকণাক।রণা। ইভ্যনর:।। বাশিষ্ঠ: ত্রি বশিষ্ঠসমৃদ্ধী।বশিষ্ঠ-

স্যেদ ইভার্থে ফ প্রভাবেননিয়নঃ বাশিষ্টী জী গোমভীনদী। ইভি হেমচনদুঃ।।

বাশুরা স্ত্রী রাত্রি:। ইত্যুণাদি-কোষ:॥

বাশু॰ ক্লী নন্দির•॥ চতুয়্বথ:।ইতি নেদিনী॥

বাশু: পু॰ দিবস:।ইতিনেদিনী।। বাস্ল: পু॰ উদ্যা।। লোহ:।ইতি মেদিনী।। অশু:।ইত্যমর:॥

বান্নকা জী হিঙ্গুপণ্নী।ইতি শব-রত্নাব্দী॥ বান্নিকা স্ত্রী হিঙ্গুপত্রী। তথ-পর্য্যায়: । কারবী ২ পৃথী ০ ক-বরী ৪ পৃথ্: ৫। ইত্যমর: ॥ ত্বক্-পত্রী ৬ বান্নীকা ৭ কর্মরী ৮। ইতি ভট্টাকা॥

বান্নী জী বান্নিকা। ইভি শব্-রত্নাবলী।।

বাল্লীকা জী হিন্দুপত্ৰী। ইতি রাজনির্ঘট:।। রাঁধুনী ইতি খ্যাত-শ্চ। অস্য গুণা:। কটুবুং। তীক্ষ্ত্ব । উষ্ণত্বং। কৃমি শ্লেম্ম নাশিত্বঞ্চ। ইতি রাজবল্লভ:।।

বাস ত ক উপসেবাধা । ইতি কবিকল্লফন: ।। উপসেবা তু গুণা-স্তরাধান । অববাসদক্ত চন্দ্দ: । ইতি দুর্গাদাস: ।।

वानः भू॰ गृरु। इंड्रामद्रः ॥ वहा॰
। इंडि उड़ीका ॥ व्यवहानः। इंडि
एर्मिन्दुः ॥ वामकः । इंडि व्यम् त्रञ्जावनी ॥ मृगिक्षः। इंडि वामधा-प्रथम्बनार्थाक्षा हानवित्वत्य वाः मम् कर्डव्याकर्डव्यादः यथा। त्र-वयान्यानाह । विमाहः जाङ वाना-विम् कार्यानाह ग्रजागिङः। क्वाव्य रेह्वािड्यात्म वा विम् हानि वनाः वनः ॥ विम्याम्याव्याद्ध हिं न क्षाद्याः बूज्यञा। उन्नार महीर्ग-

ৰুভেষু বাসো মম ন রোচতে।। शु'रत्रा य नाजिनम्हि वृद्धना-ভিজনেন চান তেষ্চ বসেৎ भाकः (भुषाधी भाभवृष्टियू ॥ বে ত্বে মভিজানন্তি বৃত্তেনাপি জনেন চ। তেষু সাধুষু বস্তব্য স ৰাস: শ্ৰেষ উচ্যত্তে॥ ইতি নাৎ-স্যে ২৮ অধ্যায়:।। 🕸 ।। অপিচ। শার্মি কৈ রাবৃতে গ্রামে ন ব্যাধি बङ्खः ভृषः। न ण्पूत्रारकः। निव-সেৎ ন পাষগুজনৈ বৃত্তে।। হিন-विविकारया याँगाः भूवः भिक्तारयाः भू छ॰। मूका ममू प्रा र्सण नाना व নিবসেৎ দ্বিজ:।। অর্দ্ধক্রোশান্নধী-কূল' বৰ্জথিত্বা দিজোন্তনঃ। নান্যক নিবসেৎ পুণ্ড নান্ত্যজ্ঞগুমসিমি (बी ।। न ज॰वं(जङ्ग शिंख र्न ह॰ खारेन न शृक्करेनः। न मूर्र्य ना विलिखक नारेश्च नाश्चावनायि-ভি:।। ইতি কৌর্ম্মে উপরিভাগে २० व्यवग्रयः॥

ৰাস: ক্লী বস্ত্রণ। ইত্যমর: ।। পঞ্জ । ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ।।

বাসক: পু॰ বৃক্ষবিশেষ:। বাকস ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায:। বৈদ্য মাতা ২ সিংহী ৩ বাসিকা ৪ ব্যঃ ৫ অট্রক্ষঃ ৬ সিংহাস্য: ৭ বাজি-

দন্তক: ৮। ইভ্যমর:।। বাশা 🤝 वाणिका २० वृणः २२ व्यव्यक्षः २२ बामकः ३०। ইতি उड़ीका॥ बामा ३८ बाम: ३৫ बाजी ३५ दि-म्याभिन्दी २१ माज्भिन्दी २५। इंडि मस्ववावनी ॥ वामका 🕽 সি হপণ হিত। ইতি জটাপরঃ।। নি হিকা ২১ ভিষড্যাতা ২২ ব-नामनी २० निः इमूर्था २३ क्छी-রবী ২৫ শিতকণী ২৬ বাছিদঙী ২৭ নাসা ২৮ পঞ্চমুখী ২৯ সি[.]ছ-পত্রী ৩০ ম্গেন্দ্রাণী ৩১। অস্য खगाः। ठिक्रद्रः। करूद्रः। भी-তত্ব। কাশ রক্তপিত্ত কামলা कक विकला जुब शाम ऋग ना-मिद्धा ७८ श्रू अथाः। करूँ भा-किवु । তিজ্ব । काम क्रयहत्र-ত্বঞা ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ।। অপিচ। বাসকো বাসিকা বাসা ভিষড্মা-তা চ সি হিকা। সি ছাস্যোবা किम्छः न्रामाहेक्र्या २हेक्यकः॥ व्याहेक्रावा वृत्वा नाना निः इशर्गक স মৃত:। বাসকো বাসক্ৎ ৰ্য্যঃ কফ পিভাসু নাশন:॥ তিক্ত सः वद्रका ऋरिं। वधुः भी उ ख्डि छि क्ट। याम काम जुब हर्षि (माष्ट অ% ক্যাপহঃ॥ ইতি ভাবপুকাশঃ

शा कि ।। गानाक् विष्णवः । यथा ।
भारताक्रवा १थ कन्तर्भ काक् नन्तः
न এव ह । हज्ञाद्वा वामकाः (भारतः
काः भक्षद्वि वयः भूदा ॥ क्वयः
किम्राज नामान्यभ भूषक् । विसार्ग वद्रमरेक्व नन्तः समूर এवः
ह । हज्ञाद्वा वामकाः (भूग्रकः। गीज
वार्य विभादरिः ॥ ইजि मङ्गीजः
सारमारदः ॥

वानकर्ग छी यञ्ज्लाना। इंडि मक्त्रवावनी॥

दाम लगन्ना जी बीया दिनायिका (७५:। ७गः । वक्षाः यथा। जमः মে প্রিষবাসর ইত্থা নিশ্চিত্য যা সুরত সামগ্রী সজ্জীকরোভি সা वागकमञ्जा। वागका वागदः। অস্যা ক্ষেষ্টা মনোর্থ স্থীপরি-रात्र म्डी भुग मान गीविधान मार्ग-विल्लाकनारवः ॥ मुका वानकनः ব্জা যথা। হার• গুয়ুতি তারকাতি ৰুচির গুথাতি কাঞ্চীলতা দীপ ন্যাতি কিন্তু তত্ৰ বহুল স্নেহণ ন मख भूनः। णानीना मिठि वाम क्न। ब्रह्माने कामान्क्नाः कियाः नाहि व्यवसूथी नत्ता मूसूथी मू রাৎ সমূদ্দিয়তে ৷৷ মধ্যা বাস ফ-नब्बा यथा। निन्न पर्मायञ् क-

রোতি সত্কাৎ কল্লার হার সূত্র• চিত্ৰ প্ৰেক্ষণ কৈতবেন কিমপি ছা-तः नमूबी**क**ऽरु । गृङ्गान्डानद्रान्द्र नवः जरुव्दी ज्वाबिगीवा भिवा-**रियः भग्नम्मः भुजी**न्य চরিত स्मित्रानत्ना १७९८ स्मतः ॥ (भुोता वामकमञ्जा यथा। कृष्ठ॰ वशुवि ভ্ৰণ চিঙ্গরধোরণী ধূপিতা কৃতা শগনসন্নিধৌ ক্রমুক্বীটিকা সমূ-जि:। अकादि इतिनी मृ**न्ना** खरने নেত্য দেহত্বিষা সূত্রৎ কনক কে-**७की अमूमकास्टिङ** पूर्विन ॥ मः ताद्रथण यथा । जावर्या द्रक्रश দৈধি ভূযো বিরহ পল্লবঃ। অদ্বৈ-তে চ यिउम्रोउ॰ न म्राप्तन्त्रान्। বীক্ষণ ৷৷ পরকীয়া বাসকসজ্জা যথা। খনু: স্বাপথিতু ছলেন **চ जित्राथर अभी भाक्ष्रान् थर** ज সৌধকপোত পোত নিনদৈ: সা-ক্ষেত্রিক চেপ্তিত ৷ শখৎ পার্শ্ব विवर्षिठाक मिडिके लामर कः পোলদু্যতি ক্বাপি ক্বাপুত্ত• निविषया उन्नाष्टिक नामाजि॥ ইতি রসমঞ্জরী ॥ জ্রী বাসকবৃক্ষ:। ইতি বাসকা

कठावदः ॥

वामगृहः हो गर्छागातः। हेर्डाः

মর: ।। দ্বে গৃহমধ্যভাগে শ্বন ॥
গৃহে চ। গৃহান্তগৃহে ইত্যেকে
নির্বাতত্ত্বাৎ গর্ভ ইবাগার গর্ভাগার • ৷ বাসায় গৃহ • বাসগৃহ • ৷বাসবেশ্মাদি চাত্র । ইতি ভরত: ।।
বাসতঃ পু গর্ম ভঃ ৷ ইতি শব্দরত্ত্বাবলী ।।
বাসতেথী স্ত্রী রাবি: ৷ ইতি ত্রি
কাণ্ডশেষ: ।।

वामन की ध्रमा । वादियानी ॥ विकार । इंडि स्विनी ॥ वामः । इंडि स्विनी ॥ वामः । इंडि स्विनी ॥ वामः । इंडि स्विनी ॥ वाम्य । विकार । वाष्ट्र विद्या । वाष्ट्र विद्या । वाष्ट्र विद्या । वाष्ट्र विविद्या । व्या । विकार विवा । विविद्या । व

বাসনা জ্ঞা পুত্যাশা॥ জ্ঞানণ।
ইতিনেদিনী॥ ফ্ল্ তিহেতু:। তৎপর্যায়:। সংস্থার:২ ভাবনা ৩।
ইতি জটাধ্র:॥ দেহাত্মবুদ্ধিজন্য
নিথ্যা সংক্ষার:। ইতি ন্যায়শাত্রণ

।। पूर्णा । यथा । वनकार्श्वा मार्बस् ज्राव्य बहिनाय ह । थाजू र्वम नि-वामिक वामना एन मा मृजा ॥ हेकि (प्रवीभूताण ८६ ज्यथायः ॥ वाम्यः भू॰ उष्टुः। हेकि (मिनी ॥ काकिनः । हेकि ज्ञाक्षनिर्यः ॥ नव्य वागुः॥ मृजः। हेकि क्रिक्नाः। ।। महन्य क्षमृजः। हेकि क्ष्महन्तः। ॥ महन्य क्षमृजः। हेकि क्ष्महन्तः। ॥ महन्य क्षमृजः। हेकि क्षम्पाना ॥ ज्य क्षित्र कि । हाक (मिनी ॥ वामक्षकः कि वमक्षमञ्जि । वम-स्त्र प्रकार्थ क्ष्मृ भुकार्यन विस्तर मिकार्थ क्ष्मृ भुकार्यन विस्तर भिकार्थ क्ष्मृ भुकार्यन विस्तर भिकार्थ क्ष्मृ भुकार्यन

वामिष्ठकः वि विम्यकः। यथा।
वामिष्ठकः किलिक्ति। विश्वामिः
काविम्यकः। ইভি হেনচন্দুः।।
वामिष्ठी जो गामिती।। यथी। ইভি
भिति।। भोष्ठेणा। ইভি विष्यः।।
काला स्मयः। उर्देशयः। देनवावनी र नय्र मदः ० म्यमग्रः ८
कानः इः ६ कर्मनी ७। ইভি विकाखाम्यः।। शिकाती॥ भूज्ञला।।
विभ्यतः। उर्देशयाः। भूष्ट्रमृश्वी
र वमग्रजा ० मायवी ६ महाज्ञानिः
क्ली उन्हा ७ मध्यक्ता। १ वमग्रकः
पृत्ती ৮। स्मार्गा ख्लाः। श्लिमात्रदः।
क्रिप्याः। मृज्ञिष्ठः। मृज्ञश्वादिः।

श्रमिक्षारमाहिष्-। सन्तन्तरहात्राहन-मायिष्कः। इंडि ब्राजनिर्वन्तः ॥ नवः মল্লিকা। নেবারি ইতি হিন্দীভাষা ।যথা নেপালী কথিতা তজ্জৈ: স धना नवभानिका। वामही मी उना লগ্বী ভিক্তা দোষত্রযাসুজিৎ ॥ ইতি ভাৰপুকাশ:।।#॥ অথ বাসভী দুর্গা পুজা পুমাণ । তত্র ভবিষ্যপুরাণ । মীনরাশি হুতে সুর্য্যে শুক্লপক্ষেন-द्राधिन। मध्ी मन्मिमी गावट मू ৰুষেদয়িকা॰ সদা॥ ভবিষ্যোত্তরে। চৈত্রে মাসি সিতে পক্ষে সপ্তম্যাদি किनब्दा । भूकरयि विवस्तू गां कर्ण भाष विमर्जाय ॥ काल को मुन्ता জাবালি:। চৈত্রে মাসি সিতে পক্ষে जञ्जाि दिनवाय। भूकत्यविविध मु रेव। वंबक्षक्रमुदेम खथा ॥ नानाः থিৰৈক বলিভি ৰ্মেঘাভৈ দোষৰ-ৰ্জ্জি ভৈ:। বিচিত্ৰাভর্নী: পার্থ প-উবস্ত্রাদিভি স্তথা।৷ এব• য**: ছ**ক্তে भूका॰ वर्ष वर्ष विश्वानकः। विश्व তান্ লভতে কামান্ পুতা পৌতা দিকামৃপ।। ইতি। অত্র ভবিষ্যপু वाल निक्शशह मामण्य महरू তाए ভবिষ্যপুরাণ বচনে भीनद्राणि श्उ इंडि भीनस् त्रवात्रक्ष ठान्तु-गाभीय जिथिनद्रः। (मोद्रद्रद्राद्रक

ত্বে কদাচিৎ সপ্তম্যাদিতিথিত্তযা-লাভাৎ তদ্বৰ্ষ তৎকৃত্য লোপ: স্যাৎ। নচেষ্টাপবিঃ। ভবিষ্যপুরা-त जनानानाभागाना कावाल-वहरन वर्ष वर्ष इन्तुशाहानाइ नि-ত্যত্ব। এ ভদ্মি বৃত্ত। কাল বিবেকে। **এव॰ कावाणिः गयवहन भन्नारक्षं भू**-धारिक्र कन्मुवनार काम्यक । তত্ত কান্যত্যা পূজনে কৃতে পু-সঙ্গানিত্যসিদ্ধি: ।। সিতাইম্যান্ত চৈত্রদ্য পুল্লৈ শুৎকালদমূরে:। यातारिक व्रशिषः अर्यग्राथ सम्बना-নেৰ প্তৰ-॥ ৰ তগ্য জাগতে শো-েল রোগো বাপ্যথ দুর্গভি:। ইভি কালিকাপুরাণ বচনাৎকেবলাগ্রমী कन्न উकः। हिक्याम मधिक्छ। नवम्या शृक्षरयाप्ति वी निवासूद्र-मिर्मिनी । जक्षमाध्य क्ख्री ध्नाम थुक उर्भ रेगः ॥ मगरेन ग्रेत्रभरेंबण विजयाथा भए लाख्ट ॥ इंडानन क्तित्व नवभी कन्न उक्तः। वावशा जू भातनीयन्जानुकत्रानाका गुगशा। বিশেষ স্থৃত্র বোধন পুক্রিয়া নাস্তি বোধিভাষা বোধনাসম্ভবাৎ। ইতি भाक्विवृज् । (श्रामानिकक भूर्बः বজ্জেয় মিতি দিক্। ইতি দুর্গেৎ-; भवविदवकः ॥ 🗱 ॥ व्यक्ति । 🗐

ৰাবায়ণ উবাচ। পুৱা স্তুতা সা গো-লোকে কৃষ্ণেন পরমাত্মনা। সং-প্রা মধুমাসে চ প্রীতেন রাসম खला। मधुरेकं हे जरना यूर्क विजी य विक्ना भूता। छोउव काल मा पूर्गा वुक्तना भाग मझाहे ॥ इंडि वुक्रिववर्ख भुक्षिथए ५० व व्यायः ॥

বাসযোগ: পু॰ চুর্ণ। ইত্যমর:॥ দে আবির ইতি খ্যাতে। পটরসা क्कार इंडान। ह्र्नाख (भूर्याख हुर्नानि हुर्न (भुद्रान चन् । वारम সুরভীকরণে যুদ্ধান্তে উপযুদ্ধান্ত বাসিঃ পু॰ জঠারভেদঃ। বাইস ইতি ধঞি বাসযোগ:। ইতি । गक्तर्नं २ भरेवामः ० रूनंकः । इंडि नद्रवादनी॥

বাসর: পু ল্লী দিবস:।ইত্যমর: ॥ नागभुष्डाम भूः। इंडि सिमिनी॥ वानवः भुः हेन्द्रः। इंडामद्रः॥ दानवी खी वाजभाज। यथा। ব্যাসস্যায়া সভ্যবতী বাসবী গ-क्षकाणिका। याजनगन्ना मामिरी भील कायन की यमुः ॥ इं छ (इमः **हन्मः** ॥

वाममञ्जा जी नायिकार्डिनः। ব্থা। থণ্ডি:তাৎকণ্ঠিতা লক্ষা ত-

था (भावि उच्ज्र्वा। कनशास-রিতা বাসমজ্জা ৰাধীনভত্ কা।। অভিসারিকাপ্যপ্তৌ তা বন্ধক্যা• भा•मूनामञी ॥ इंडि क्रोधदः ॥ व्यम्याः विवद्गाः वामकमञ्जा नाम मुक्षेवाः ॥

বাস। জ্রী বাসক:।। ইতি শন্দ त्रवादनी ॥

वानागाद्र॰ क्री वानगृरु। ७८-পर्यायः। (ভागगृशः २ कनारिः ၁ পত্নাট: ৪ নিষুট: ৫। ইভি ত্রিকা-अम्बः॥

इेि ভारो। इेंजुगारिकायः॥ वानिका ही वानेकः। इंडि मदः ब्रङ्गावनी ॥

वानिज क्री कज। इंजि सिमिनी ॥ ज्ञानमात्रः । इंडि (इम्हन्तुः ॥ খগরব:। ইতি বিস্ব:॥

বাসিতঃ বি সুরভীকৃতঃ।তৎ-भर्यायः। ভাবিত: २। ইভ্যমন্তः॥ দ্বেস্গন্ধিপুষ্ণাদিবাসিতদুব্যে।ভা ব্যতে প্রাপ্যতে ভাবিত ভুক্ত भुाखी कर्मा कः। वामः भोतः ভ• করোতি ইক্তি ঞ্যন্তাৎ কর্মাণ ক্তে বাসিত। ইতি ভট্টাকাযাণ ভরত: ॥ जनारभेदानिजः । ইতি

ৰাসুকে

শবরত্বাবলী । বিগ্রাতঃ ।। বজ্র-বেপ্টিতঃ। ইতি ধরণিঃ।।

বাসিতা জী জীমাত্র•॥ করিণী। ইত্যমর:॥

वामिनी जी भूक्तिको। ইতি भद्रिका॥

वानिष्ठे॰ क्ली क्षित्र । ইতি ह्मि हन्मः॥

বাশিষ্ঠ তি বনিচক্তযোগশাস্তা-मि। विभिध्नि क् विजामार्थं क পুত্যযেন নিয়য় !। বসিষ্ঠসন্ধি চ वामी खी. एक्नी ! दाइम इंडि খ্যা হাস্ত্ৰ-মু ইতি ত্ৰিকাণ্ডাশেৰ: ॥ ৰাসু: পু নারায়ণ: ৷ ইভিত্তিকাও শেষ;।। धीनिवारमा श्लारका वा-गुः। इंडि कंटाध्रमः॥ विचक्षः ॥ भूनईमृः। इज्रुगाहित्कायः॥ বাসুকি: পু॰ অহিপতি:। তৎ-পর্য্যায়:। সর্পরাজ: ২। ইভ্যমুর: ॥ वामुक्यः ७ । इंडि भक्त्रज्ञः-वन्।। ज्या १ शिख यंथा। जुत्र 🖥 জজ্জিরে সর্পাণ স্তেষাণ রাজা তু 🛚 তক্ষক: ৷ বাসুকি কৈব নাগানা পণাঃ ক্রোষ্ঠমোধিক:। ইতি ব হি প্রাণে কাশ্যপীয় বংশ:॥

বাসুকিঃ। ইতি 🛚

वामुक्यः

नपत्रवावनी ॥

वामुर्ह

वाज्ञुत्कयस्रज्ञां क्षीं मनजात्मवी ! १७)भतः॥

उ८ भर्य। यमू (म्वजः २। इंडि त्स्मिष्टमुः ॥ जवाः ० जुज्नुः ८ वामृ जुमुः ৫ यडक हिए ७ यस्विन्तुः १ भूतिम्दः ৮ भूति छतः २ गरा-**गुबः २० मार्जः २२ वज्रः २२ लाहि**-ভাক্ষ: ১৩ পরমাণ্ড্রকঃ ১৪। ইতি भवनाना॥ यनारक्षणस्य <u>प</u>डे-ব্যা:#। শ্রীকৃষণারীরস্য নিত্যত্ত্ব यथाः श्रीनन्द ज्यात्र हेवाह। छन् (व) स्वयः भ र उभगाः कलमी द्वि **७**ः। कृष्णमः इत्मलन्नाः निद्वीयः का निर्मा ।। माम्म ३ मनन वण्ड দর্শন পরনাত্মনঃ ৷ ভক্তানুরোধা-দেহেস্য পরস্য পুকৃতে র পি 🛭 নি-র্গুণস্য নিরীহস্য সর্ববীজস্য তে-জস:। ভারাবতারণাথৈৰ চাবিভ্-তস্য সাম্পুত ।। একৃঞ্চ উবাচ। শরীরধারিণ 'শ্চাপি অশলপুশ্ন बीञ्जिकः। उर कथः जनन शुन्नः मिय विश्व न विष्ठाउ ॥ त्रन्य स्माद উবাচ। **শ**রীরে পাুক্তে নাথ সন্ত-তঞ্চ শুভাশুভ । নিত্যদেহে ক্ষেম বীজে শিবপুশু মনর্থকণা জ্রীভগৰা-নুবাচ। যো যো বিগুহ্পারী চ স চ

পুাকৃতিক: মৃত: । দেছো ন বিদ্য তে বিপু তাণ নিত্যাণ পুকৃতিণ বিনা ।। जन८ समात्र উवाह । त्रक्टविन्तृः णः। कथ॰ भुक् जिनाथमा वीक-नः भाक्षः वशः ॥ नर्ववैष्ठमः नर्दाप्तिं र्जवा क्ष्म ज्ञावान् सर । সর্বেষা মবভারাণা পুধান বীজ মব্যয়ণ ৷৷ কৃত্ব৷ বদন্তি বেদা 🗫 নিভ্যুণ নিভ্যা সনাতন। জ্যোভিঃ স্বৰ্পা পরম পরমাত্মান মীর্মর ৷৷ মাথ্যা " जखनरेक्षव जारम्क निर्छन भन्न । भुवनिष्ठ ह व्यनाका ख्या व्यनिविनः পুৰো॥ একৃঞ্চ উবাচ। সাম্পুত্ত• वामुर्दरवारु जक्कीर्य्याभुक वशुः । কথ: ন প্রাকৃতো বিপু শিবপুশ্ন ।। म्बोञ्जिकः ॥ जन८ जनात्र . उवाह । वानः अर्दनिवानक विचानि यम्। लाभगू। उम्र (त्वः भन्नः वृक् वामूप्तव इंजी द्वजः ॥ वामूप्त्रवि ভন্নাম বেদেষু চ চতুষু চ। পুরাণে স্থিতিহাসেষু যাত্রাদিষু চ দৃশ্যতে।। রক্তবীর্য্যা**শ্রিতো দেহ: কৃতে বেদে** ॥ নিক্সিত:। সাক্ষিণো মূন্য কাত্র ধর্ম: সর্বত্র এব হি।। সাক্ষিণো ন্ম विषाण इवि हान्त्रो ह जाल्लु छ । ইতি বুন্ধবৈবর্ত্তে ত্রীকৃফলমথণ্ডে

৮१ वर्षायः॥ #॥ उम्र नाम वृह्ट-পত্তি:। সর্বতাদৌ সমস্তঞ্চ বসভ্য-**बिडि रेव यड: । उड: म वामू**रहरद-তি বিদ্বন্তি: পরিপদ্যতে ॥ ইতি বিষ্ণুপুরাণে ১ অংশ ২ অধ্যায়ঃ ম অপি চ। সর্বাণি তত্র ভূতানি বস-প্তি পরমাত্মনি। ভূতেম্বলি চ সর্বা-ज्ञा वांमूष्ट्रव खडः मृडः॥ था खि-काजनकाराइ मृष्टेः (किमिधुजः भूदा । नानव्याथ्या मनस्त्रा वामूप्रवन्र তৰু হ: ॥ ভ্তেযু বদতে সোম্ব র্ন-ন্ত্যত্ৰ চ ভানি যথ। খাতা বিধাতা জগতা॰ বাসুদেব স্ততঃ পু.ভু: ১৷ ইতি তবৈব ৬ অংশ ৫ অধ্যাথ: ॥ 🗱 !। व्यम् वक् भुज्रक् मञ्जा यथा। वी-बद्ध वामूरिवमा भूरेत्रव भुजिभाहि-७ । उरक् मञ्ज द्राह्म द्वारणा-ক্ষর মুচ্যতে ॥ ওঁ নমে। ভগবতে বা-जुरहवाय देव भरः। अह अखः उरेषः **७**गऽ वामुप्त्रमऽकीर्डिङ ॥ श्रमऽ পুত্যক্ষ ৰূপন্ত দধিবামন সক্তকে। ভদ্য মন্ত্র• নরশে্রেষ্ঠ শস্ত্রনা ভাবিত• मृग् 11 ७ नत्म। विकाद े भू वं भार **उम्र भूकी**र्खिङ । भरस मूत्रभड-যে চতুর্থ্যন্ত নহাবল ।। সাহাত্ত इत्यामनः भुज्ञकः दिक्वः नजः । মজ্ৰবন্ত যো বেদ বীজ্ঞ প্ৰভাঙ্গ মা

क्षकः ॥ म भूव। (हरकायस्त्रं न म ज्रा १ जिकायर । **ग**र्वख्डत ज স্ত্ৰোক্ত: ক্ৰে।গ্ৰাহ্য: পুপ্ৰনে।। তিষ্ মত্ত্রেষু চ বুধো বিশেষ শূণু ভূপতে । क्षत्र वीक्रेमखंग्र भूष्यः मृगू जू পর্তে।। পূর্ণচন্দ্রোপন: শুলু: পঞ্চি-রাজোপরিছিত: 1 চত্ত্র: পীত वेद्ध खिङि: म∙वीउपरङ्ट् ॥ म॰ किर्गारक् गमा शख उम्रशा विक-চাষুদ্ধ।বানোদ্ধে চক্র মত্যুগু পত্তে **९**थः म्य (भव ह ।। श्विव अवकाः **गठ**ङ कोञ्चङ इहि ठा<u>र</u>ुङ । ৰভে কক্ষে হুধো বানে ত্ণীর• বাণ-পুরিত।। দক্ষিণে কোষণ থড়া ন न्तक जनवाननः। भीर्य कित्रीरे সদ্যোত কর্ণযোঃ স্তলম্বৰ ।। আ कान्नं विनी किंवा अर्गमाना गन क्रिजा । प्रधान प्रक्रिश (प्रवी: শ্বিণ পার্শ্বে ত্ বিভূত।। সরস্তী। বামপার্ষে চিন্তবেদ্বদং হরি । মন্ত্ৰস্য বীৰুৰ্পন্ত কথিত তব পা-र्थित ॥ द्वारणाकत्मञ्जमः कर्णीमः नी मृग्य (म। नीला ८ भवरव भाग्राम छरेथव ह हजू जैंगा निकाला-জ্বে তি পদা গৰাঞ্চাধ: পুচোদ (यर । वारमध मक्क मजुल मृष्कृ नाइक विज्ञुजः ॥ हिन्डरयहद्रमः (नवः नर्व भनीह भृवंवर । यहाममाक्रव-न्यामा भुजाक्षमा ह विखब्र ॥ मृगू রাজনবহিতে৷ দারিদ্যু ভয় ভঞ্জন । भूर्लन्त् अपृष्णः कानः ण्कुवद्धः वि-विचरय ।। करत्र विविद्यरयद्वारम शी-य्वान्त्रिञ घरे । मध्यथ्यमःयू क पिक्षा वर्ग जाजन ॥ भगावन गड॰ (मव॰ हन्मुन खनमध्राग॰। म्यूङ्ग-वज्र**ध्वः.(६वः श्रुमा**शाह्यमनः अत्। ॥ देवकामममायूक जिलाकण ত্রিবিক্রমণ। চিস্তবেদ্বরদণ দেবণ স-र्बकामकनभूर॰ ॥ इंडि कानिका-भूतात ४२ व्यथायः। स्रा उत्मार-পত्তि यंथा। उठछ मन्यस मानि विरवी वृक्षकं मङ्गरङ । अञ्चनता मर्ख-त्रात्वो ह उन्तराः बात्वा बनार्पनः॥ ইন্দীবরদল শ্যাম: পদ্মপত্রাযতে-क्राः। ठजुर्जु कः मृनस्तात्मा पिव्रा-ভরণভূষিত: ৷৷ ঐবৎস কৌষভো-রস্কো বননালা বিভূষিত:। বস্দেব-म। बाउ। १८मी वार्मुएवरः मनाजनः ।। ইতি পাদ্মোভূরথণ্ডে ৬০ অধ্যাবঃ ॥ #।। তদ্য চতুৰ্ধা মূৰ্ব্তি ৰ্যথা। এ-কাংশন জগৎ কৃৎসু ব্যাপ্য নারা-য়ণ: স্থিত:। চতুর্দ্ধাবস্থিতে। ব্যাপী সহুণো নির্হুণো হলিবা ৷৷ একা ভগ-বতো মূৰ্ত্তি জ্ঞানৰূপা শিবামলা।

বাসুদেবাভিধানা সা গণাতীতা ∏ जूनिक्रना ॥ विञीया कानजः छा-ন্যা ভামসী শেষসংক্তিত।। নিহ তনু: ৷৷ সৰ্বোদ্ক্তা তৃতীযান্যা পুদুঃয়েতি চ সংজ্ঞিতা। জগৎ স্থাপযতে সর্ব সা বিষ্ণুকৃতি श्रुवा ॥ ठलुर्था वाम्एरवम् भूर्वि वांकी मूम खिंछ।। ब्राह्मी हो নিৰজাখ্যা প্ৰাদ্যশ্ৰী সৃষ্টিকারিকা ।। यः স্বলিত্যখিল হত্ব। পুদুর্যেন जर भुजूः। नाद्रायगार्था वुका-সৌ পুরাসর্গকরে। হি স:।। যা ना नाद्रायग्डनुः भुपूर्वाथरा मृनी-श्रदाः। खरा मः (माइरविषयः म-(प्रवामूत्रभानूष ॥ रेमव मर्ब জ-গৎস্তি: পুক্তি: পরিকীর্ত্তিতা া বাসুদেবো হ্যনন্তাত্মা কেবলো निर्छाण इतिः॥ भूषानः भूकरः कान उष्धा मनुख्यः। वामुप्तवाः আৰু নিভ্য মেতৎ বিজ্ঞান মুচ্য-তে।। একবেদ• ঠতুষ্ণাদ• চতুর্দ্ধা शुन त्रहूउ:। विटंडर वार्मुरमत्वा श्लो भूमृत्सः इति त्रवायः ॥ इंडि क्र्यभूद्राण १४ व्यस्तायः॥ वात्रुष्विश्यक्षत्री छी भाजावत्री। তি রাজনির্ঘট: ॥ একৃষ্ণপূষ- । বাস্তবোষা স্ত্রী রাত্রি: । ইতি

काब्रिशे ह।। वामून्बाः भू जिनविष्मयः। ইভি (रुग्रहन्पुः॥ ष्ठि সকলা • ভান্তে বৈক্ষবী পরমা∙ বাসুভদুঃ পু• জ্রিক্ফঃ। ইতি শহ-भाना॥ বাসুরা জ্রী জ্রীমাত্রণ।। কারিণী।। রাবি:॥ ভূমি:। ইতি হেমচন্দু:॥ वाम्ः खी नार्ह्याः कोवाना। इंड्र गतः ॥ বাসৌক: ক্লী বাসগৃহ । যথা। গ্রভাগারে ২পবরকো বাসৌক: শवनात्त्रानः। इंडि (इमहन्तुः॥ वाखव॰ क्वी यथार्थज्ड•। यथा। ধর্ম: প্রোজ্বিত কৈতবো হত্র পর মো নির্মাৎ সরাণা সভা বেদ্যুণ বাস্তব মত্র বস্তু শিবদ• ভাপত্রযো. মূলন। ইত্যাদি জ্রীভাগবতে পু थनकाक् > व्यक्षायः ।। वाखवः भः রমার্থভূত• বন্ত। যদ্বা বান্তব 🕶-(यन वस्ता श्रामा कीवः वस्ताः) শুক্তি माया চ वस्त्रनः कार्येष्ट जगह ত अद्द वाख्व न जङः मृथक्। ইতি ভট্টাকাযা 🎒 ধর সামী।। বাস্তবিক জি পরমার্থভূত বস্তা। বাস্তব নেব ইত্যৰ্থে বাস্তব শব্দাৎ ষ্ণিক পুত্যযেন নিম্পন্ন ।।

ত্রিকাণ্ডশেষ: ॥ কিন্তু বাস্তব্য উষা ইতি নার্মদ্ব মিতি সাধুপাঠ: ॥ বাস্তব্য: ক্রি বাসকর্ত্তা । যথা । বসে শুব্যং কর্ত্তরি ণিচ্ন। বসতীতি বাস্তব্য: । ইতি সিদ্ধান্তকৌমুদী ॥ বাসযোগ্যক্তণা বসতৌ পু॰ ॥ বাস্ত্র লী বাস্ত্রশাক॰ । ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট: ॥

বাস্ত পু• ক্লী গৃহকরণযোগ্যভূমিঃ । তৎপর্য্যায়ঃ। বেশ্মভূ: ২। ইত্য মর: ।। পোত: ৩ বাটী ৪। ইতি क्रोधितः॥ वादिका ६ गृह्रभाउकः ७। इंडि भद्रवद्यावनी ॥ वास्त्र कद्रग भूमानामि र्यथा। 🗐 इदिकः বাচ। বাস্ত সংক্ষেপতো বক্ষে। গৃ-হাদৌ বিম্নাশন। ইশান কো-ণাদারভ্য ক্রেকাশীভিপদে যজেৎ ॥ केनात ह निदः भारते ते-र्थां ७ १ शुनित्न करही । जावान वामरवन्याको भूति गुास विक्-भाष ॥ भाभामात्राम पुर्श्यू (प्रवा-वय मार्ट्यं हा मार्डिश्मख् मुद्रान् वा-ছে তদন্তক ত্রযোদশ।। ঈ**শ**েচ-বাথ পর্জন্যে জয়স্তঃ কলিশাযুধ: । স্র্য্য: সভ্যে ভূশ শৈচৰ আকাশো বায়ুরেব চ॥ পূবা চ বিতথভৈব পৃহক্ষেত্র যমাবুভৌ। গন্ধর্বো ভূম-

त्राज्ञम मृगः निजृगन उंथा॥ हो-वादिका २० मृगीवः भूझरखा-भगाविभः। अमूद्रः (मय भामि) ह রোগো হহি মৃখ্য এব চাা.ভল্লাটঃ সোম সপৌচ অদিতিক দিতি. ख्या । वहि र्षाविः मात्र जु क-प्रखे **मञ्जू**रः मृत् ॥ देमानाहि ठञ्-ষোণ সংস্থিতান্ পূজ্যেদুধঃ। আ-श टेक्टवाथ मावित्वो. बर्या कृतु छ-रेथव ह ॥ मरबा नवश्रामा तुषा छ-म्। १ हो ह मभी भगान्। (६वातिकाः खद्रात्नजान् भूबीहरी नामजः भृगु॥ व्यर्गमा निविद्या दिवसान् विवृ-'ধাৰিপঃ। মিৰোথ রাজ্য'ক্ষাচ তথা भृथीधदः कमार ॥ जन्न काभवर-সক্ষ পরিতো বুদ্ধণঃ মৃতাঃ। ঈ-मानकाशमात्र हु मुद्धिया वःम উচ্যতে ॥ আগ্নেয়কোণাদারভ্য ব'-শো ভবতি দুর্জরঃ। অদিতি° হিম; वष्ठक क्रयञ्चक इंग्॰ खय॰ ॥ नामिका कात्रिका नाम नकान्नसर्वेगा भूनः । वाख्रास्वान् প्षिष्दा गृहभू। जान-क्छात्र ॥ जूतजाः शूत्रजः कार्याः मिनातावार बहानमः। क्ष नि-গ্মণে যেন পূৰ্বতঃ সত্ৰমণ্ডপ॰ ॥ गन्नभूञ्चग्रहः कार्य्यः रिम्मान्याः शः উসংযুত। ভাণ্ডাগারঞ্চ কৌব্য্যা।

लाक्षागांत्रक वागरव ॥ उपगाम्-যঞ্চ বাৰুণ্যাণ বাভায়ন সমন্বিতণ ा अञ्जिद छ । भक्ष न इस्त भागू था नाक्ष নৈৰ্থতে ৷৷ অভ্যাগতালয় রম্য भग्रामन मनामूकः । ভোगान দীপ সভূত্যৈ যুক্তি দক্ষিণতো ভ (व८ ॥ गृहाख्यानि मर्वानि मजिलः करनीगृरेशः। शक्षवर्रांक अजूरिनः শোভিতানি পুকল্লবেং ৷৷ পুাকারণ उद्दि मंग्राट शक्ष्वयः भुगान्उः । এবং ৰিফ্বাশুনং স্বর্ত্যাদ্বনৈ শ্চোপ-वरेन यू ७ ।। हजुःबद्दिलां वास्तः ।। अभागारि मून्किंजः। मर्थः ठज्-ञ्जा हिनना खुर्ग्यानयः।। कर्लि हिवाय शक्ताम्या खया (पवाः **পু**कीर्खि**डाः । (उ**च्छान्। ज्या मार्का व्यत्रिंशि दिशेषाः मुद्राः ॥ চজ্যপ্তিপদে দেবা ইত্যেব পরি-की दिना । हबकी ह विषाबी ह भू-खना शा**शदाक्तभी** ॥ देशानाहरा • তথা বাছে দেবাদ্যা হেতুকাদ্য:। হেত্ক জ্রিপুরাস্তক্ত অগ্নি র্বেভাল-का यमः॥ यशिकिञ्चः कालक्छ कः রালোছেকপাদকঃ। ঈশান্যা• ভী-**मक्**रशाजाल (भुजनायक: ॥ चाकाल गस्त्राची मार क्विंश ना उथा यह । विदाना जिल्ल

দীর্ঘণ রাশিষারন্ত কার্যেৎ।। বসুব্রি ভাগশুদ্ধিঞ্চ শেবাঙ্কাদায় মাদি-শে । পুন গুণিক নিষ্টাভি শক ভাগন্ত ভাজবেৎ ৷৷ যহেম তডবে मृक्षः ভारेग क्**ं**डा वार्षः ভरवर । শক্ষণ চতুর্গুণ কৃত্বা নবভি ভাগ হা-ব্লিত।। শেষ মংশং বিজানীযাৎ দে-বলস্য:মত• যথা ৷ অপ্তাভি গুণিত• **পिए॰ यडि** र्जिण श्रादिउ॰ ॥ य-(इवस ज्वक्तीय भन्न ज्ञ श-রিতং। বাস্তকোডে গৃহ• সর্য্যাৎ, ন शृष्टि मानवः जना ॥ वामशार्त्यन अ পিতি নাত্র কার্য্যা বিচারণা। সি•হ कन्ता जुनायाक मात्रः मुष्क्रम्थाः खत्र ॥ विवक्ष वृन्धिकारो न्यार भूर्व मिक्न भिक्ति। हाद मीर्घार्क বিস্তার• দ্বারাণ্যগ্রৌ মৃতানি চ ॥ সু-**जान्न रिन्यानीहज्य म्यान म्ब** ज्य गः। भूधश्रीनस्ड (ब्रोप्नुग वीर्यायः मः किरा उथा।। राष्ट्रा १ वस महायू व् किः পুএলাভ সূত্পিদে ৷ ধনদ নৃপগী **ডाদ गर्थम् (क्राणम् बंग् ॥ नुभ**ञीः তি মৃতাপত্যা অনপত্যঞ্ বৈরিদ । অর্থদে বার্থহান্যের দোষদ পুঞ মৃত্যুদ ।। দ্বারাণ্যন্তর সংজ্ঞানি পূর্ব দারাণি ব্ন্যুহ•। অগ্নভীতি বঁহ-ক্ন্যা খন স্থান কোপদে ।। রাজ্ম

কোপদ পূর্বে ফলতো দারী মীরিত । क्रेमानाको ভবেৎ পূর্বে আগ্রেया-को जुमकिता। रेनर्थ ड्राको शकिः त्म महोद वाषवहात्मी जू हा खरत्र । অপ্টভাগে কৃতে ভাগে দ্বারাণাঞ্চ कलाकल॰ ॥ अयथ श्रक्त न्राशाशाः भूर्वाको मार्कुष्वद्वः। गृहमा माउ नः (भुक्ति सेमान रेहर मान्यविः ॥ প্রিতো বিমুহারী স্যাৎ প্রাসাদস্য গৃহস্য চ। ইত্যুদি গাৰুডে বাস্ত মান লক্ষণ ৪৬ অধ্যক্ষঃ ॥ পুা-जार नक्षण्य भागारणस्य मुहेवा ।। 🗱।। অপিচ। अवर উচু:। পু। ना-म ভवनामीना निद्यम विखतामृ भ। स्र्गारं कन विधानन कन्ह वास ৰুদান্তঃ।। স্ত উবাচ। ভ্গু রত্রি | र्द्धा के कि विश्वकर्मा यम ख्या । नातः (मा नग्नजिहित विभावाकः भूत-न्त्रः॥ वृक्ता व्यभाद्या नन्तीनाः (नो নকো গৰ্ম এব চ। বাসুদেবো ৎনিক দ্ধক্ষ তথা শুক্র বৃহস্পতী॥ অপ্টাদ-শৈতে বিখ্যাতা বাস্তশাস্ত্রোপদে-্শকা: ৷ সংক্ষেপেণোপদিষ্ট বন্মন (व मर्माक्तिना॥ उपिषानी भूवः क्रांभि वास्त्रभाख भनुस्तर। भूताः क्षक्रवाद शाद साद्रक्रमा भूनि নঃ ॥ ললাট্যেদসলিল মপভভূবি

ভীষণ ৷ করালবদন ওমাৎ সমু-फूड॰ नमून्।। गुनमान मिवाका-णे मध्वीशाः वनुकद्राः । **उ**रजा ২ন্ধকানা ক্ষির ম্পিবৎ পতিত ক্ষিতৌ।। তেন তৎসমরে সর্বণ প-ভিত॰ যমহীতলে। তথাপি ভৃষ্ডি मगमखख्यः न जना यना ॥ जना শিবস্য পুরত তথ শক্তে সুদাকণ । क्षुपाविद्वेख उद्भु भाहर्नु कग-जाः बरः॥ **७७:** कारनन महाक्षी ভৈরব শুস্য চাদরাৎ । বর বৃণীস্ব ভদু তে যদভীষ্ঠ তবানধ ৷৷ তমু-বাচ ভতো ভূত বৈলোক্য গুসন क्रम । ভবামি দেবদেবেশ তথে-ত্যুক্তঞ্চ শ্লিনা।। তত স্তৎ ত্রিদিব• সর্থ ভূমগুল মশেষতঃ। মদেহেনা ন্তরীয়ঞ্ বন্ধান পাপত জুবি ॥ ভী-ভ ভীতৈ ভতো দেবৈ বুৰ্ন্ধণা বাথ শ्विन।। पानवामूत त्रःकां छ द्रव-ইক্ব সমন্তত:। থেন থৰৈব চাক্ৰান্ত• म ठेविवाचवर भूनः। निवामार সর্বদেবানা• বাস্ত বিভ্যক্তিধীযতে।। অবষ্টন্ধেন ভেনাপি বিজ্ঞপ্তা: সর্ব-प्तिरा: । भुत्रीप्रथुः जुद्राः अर्ख 👵 यूगा जि निकली क्षः। ज्ञानामि कि यनाकात्र मवद्वेत मर्थामुथः। राजा वृक्षाहि छि: (भुकः वास्र

भाषा जुरवा विलः।। जाहारता दैन चरत्वास्त नून मिमन् ভविष्ठां । वाछ्णमभाना यञ्ज खवाहाता छ-বিষ্যাক্ত ॥ এব মুক্ত স্ততো হাই: স বাস্ত রভবত্তদা। বাস্ত যজ্ঞ: মৃত স্তমাৎ ততঃ পুভৃতি শান্তযে ॥ ইতি মাৎস্যে বাস্তভুতো ভবো নাম २२५ व्यथ्रायः १। अ। जू ७ वेवाह । व्यथा अः अवक्रां ग्रकान विनिर्गर । यथा काल मूज जापा नना ভवन मात्राज्य ॥ हिल्ल व्याधि ম্বাপ্মোতি যো গৃহ• কার্যেলরঃ। বৈশাথে ধন রজানি জৈঙে মৃত্যু ত থৈব চা। আবাঢ়ে ভূত্য রুত্নানি গদু-বৰ্জ মবাপুষা । শাবণে ভৃত্যলা-. ७% शानि जा पुनर उथा। Imag ं नामा २ पयुष्व विन्तार कार्जिक ধন ধান্যক। মার্গলীর্ষে তথা ভক্ত• পুষে। তক্ষরতো ভয় ॥ লাভঞ .वर्ष्ट्रणा विन्तुगरिष्ट्रः भाष्य विनिर्धिः **।** काल्लान काक्षन भूमानि उ कानवन् मृष्ठ।। अभिनी द्राहि-नी मूल मूखद्रावय रिम्पवः। श्वाजी হন্তানুরাধা চ গৃহারন্তে পুশাস্তে ।। আদিত্যভৌম বর্জন্ত সর্বেবারা: শুভাবহা: । বজু ব্যায়াত, শ্লেষু वाजीभाजािज ७ त्याः ॥ विषय

গণ্ড পরিষ বর্জ্জণ যোগেষু কার্যেৎ । १४७ रेगव्वर माहित्मु गान्नार्स • २ जिल्ला विषय ।। उथा विद्राज नावित्व गृश्र्डं गृष्ट् भावाज्य । हन्पुारिकादन नकु। नग्न मुख नि-রীক্ষিত ।। ভস্তো দ্বাযাদি কর্ত্তব্য ম-नाज भित्रदेखिए । भागापास्त्रव 'মেব স্যাৎ কূপ বাপীষু চৈব হি॥ পূৰ্ব• ভূমি• পরীক্ষেত পশ্চাদ্বাস্ত্র• পুকল্লবেং। শ্বেতা রক্তা তথা পীতা क्षा हिद्वानूश्वनः ॥ विश्वारमः म-স্যতে ভূমি রত: কার্য্য পরীক্ষণ। विशापा नधुता बाहा कवाया क्वि-যস্ত চা কৰাৰ কটুকা ভদ্বলৈ শু-দেষ শদ্যতে।রজিমারে তু বৈ গর্ত্তে त्रुनुनिष्ठ उ नर्व जः ॥ घृ उ नाम শরাবস্থ কৃত্বা বর্ভিচত্ট্রয়ণা জ্বাল-(यट ज्निजीकार्थ न्वं उट्जर्ब िष्यूथ ॥ मीखा **भ्दां मि ग्**रीयाः ह्याना भन्नूईमः। वाखः नाम्हि-का नाम मीभारं मर्वे उस यः ॥ শুভদ: সর্বর্ণানা প্রাসাদেযু গৃহেযু চ। রক্ষিণাত্র নধো গর্ভণ পরীক্ষ্যণ খাতপুরণে॥ অধিকে শ্রেষ মাপ্নো-তি নুগৰে হাৰি: সমে সম॰। হলকৃষ্টে ' १ वा (मर्ग मईवीकानि वाशराय ৷৷ ত্রি পঞ্চ সগুরাত্তেণ যত্র রোহ্ ডি

ভান্যলি। জ্যেষাত্তমা কনিষ্ঠা ভূর্ব र्জ्जनीय তরা নতা।। পঞ্চণব্যে বি करिनः भद्रीकिया ह (महरद्र । এ কাশীতিপদ কৃত্বা রেখাভি: কন-क्विज्या भन्हार निष्टिन हानित्रार ज्राबनात्नाए। **जर्ब ७:। एण** श्र्वी-यञा द्रिया मण रेहरवा खद्रायञाः ॥ नर्वा वास्त्रविভागिषु विद्धाया नव का नव । এकामीजिलर॰ कृषा वास्त्रवि८ नर्बवास्त्रम् ॥ नम्हान् পুরুষেদ্বোণ ক্রি:শং পঞ্চদশৈব তু । দ্বাত্রি শদ্বাহ্ত: প্র্যা: প্র্যা काड ऋरगारम् ॥ नामञ्जान् भू वक्तां इनानि ह निर्वाश्व । वेगानकागानियु जान् भूकरयकः वियानतः ॥ मिश्री रेठवाथ शर्जान्। बरुः कलिणागूथः । স्यं। मर्जा ভূশ শৈচৰ আকাশো বাযু রেব চ ॥ 🛚 পুষা চ বিভথ কৈব গৃহক্ষত যমা-বুভৌ। পদ্ধরো ভৃত্ররাজন্চ মৃগঃ পিতৃগণ স্তথা।। দৌবারিকো १० जुगीवः शुद्रारहा बनाधिनः। अज् র:শেষ পাপৌ চরোগো হহি মুখ্য এব চ।। ভল্লাটঃসোম সংপর্টিচ অ-দিতিশ্চ দিভি স্তথা। বহি দ্বাত্রিশ-(राउ ज् उम्स **मजूत: मृ**ग् ॥ सेमा-नारि চতুষোণে সংস্থিতান্ প্রবে

দ্ম্থা। খাপ শৈবাথ সাবিত্রো ब-(या जुनू खरेषव ह ॥ मर्था नवंशामा বুন্ধা ভদ্যাঙ্কোচ সমীপণান্। সাধ্যা रेनकास्त्रान् किर्णाट भूबीम्यान् नाम-তঃ শৃণু ।। অর্থ্যমা সবিভা চৈব বিব-श्वान् विवृषाधिशः। भित्वा १ थ त्राक-যক্ষা চ তথা পৃথীপর: মৃত:।। অ- ं ষ্টন স্থাপৰৎসম্ভ পরিতো বুন্ধণঃ মৃতাঃ। আপ শৈচবাপবৎ সশ্চ পর্জ্য-**न्या भीत्र क्रिंड उथा।। भिक्तिनाक्ष** বর্গোষ মেব॰ কোনেম্বশেষ্তঃ। ড॰ ग्राथ्य जू वहि विंग्नर विश्वास खु সর্বত:।। অর্য্যমা চ বিবৰাংক মিত্রঃ भृथीश्रत खथा। वृक्षनः भतिरशे निक्कू ত্রিপদা তে তু সর্বৃত:।।#।।वःশানি-, मानीः वक्कामि अजूनिम म्यक् म्यः ক্।বাযু•যাবত্তথারোগাৎ পিতৃভ্যঃ **नि**थिन॰ भूनः ॥ मूच्याक्**न मर्था**-**(** वादार विजय गावार कु। जूती-वानिक यावर ज्लाक्ष्मक्रां (में ব চ ৷৷ এতে ব শাঃ সমাখ্যাতাঃ হুচি-দুৰ্জ্ব এব চ। এতেবাণ যস্ত সম্পা-ভৎ সমাধ্যাত ত্রিশ্লা কোণগঞ্চ य८ । खञ्जनजारम जू वर्जजानि जूना विधियु नर्बरा ॥ कीलाहिः छानचा-তानि वर्द्धारायाञ्चला नतः। अर्वब

वास निर्फिष्ठः भिकृरिवर्षानदायकः॥ মুর্জন্যগ্রি: সমাবিষ্টো মুথে চাপা: স माश्विः । नृथीयता २र्गमा हिन **उत्या खावनिविधि** ।। वक्कः इत्व **हाभवर्भः भृक्षनीयः जना वृदेशः ।** (नवर्षा मिंडि शब्द्धंत्र) (भाव १ हि-তি জযন্তকৌ ম সর্পেন্দু। বংশ সংস্থো ह भू बनीरयो भुयञ्जाः। मञ् । द्वागा-म्य उद्याखाः भक्ष ह भक्ष ह ॥ ক্দুক্ষ রাজ্যক্ষা চ বামহত্তে সমা-স্থিতৌ। সাবিত্র: সবিতা তদ্বন্ধন্ত। मिक्किण माणिएलो।। विवसानथ मि-ত্রক জঠরে সংব্যবস্থিতী। পুষা চ পাপ হল্পা চ হস্তবো মণিবন্ধনে ॥ ভূথৈবাসু**র সোমৌ চ বানপার্থে** ।। ন্দাহিতৌ। পার্ষে**ত দক্ষিণে ত** चिविष्यः मग्रक्का ।। ऐर्द्वा र्याः सम्भूली (ऋरंबे जात्वा र्गक्क भूञ्च को अङ्गरा ज्रंध मृग्रीको दिक्छो (कोवाजिरका मृगः॥ कय भाकी उथा মেট্রে পাদযো: পিতর তথা। মধ্যৈ नवशासा बुक्ता इत्रय म जु शृक्षारा ॥ . व्युःविश्वेत्रातासः भागापः वृक्षना মৃত:। বুন্ধা চত্মদ তত্ৰ কোণেবৃদ্ধ-পদা স্ততঃ ৷৷ বহিষ্কোণে ভূ চাঞ্চৌ ভূ সার্ভা শ্চোভ্য সংস্থিতা: 1 বিংশ **তि** र्षिणमा रेफवा॰ ठकुःदक्षिणाम

म्बाः॥ भा गृहात्रास वृक्ष्विः याः ম্যক্ষে যত্ৰ জায়তে। শল্যন্ত্ৰপন্যেত্ত। ब शुभारि ख्या १शि या।। मण-लार जयर जमार मनार मूजरायक । হীনাধিকাকভাবাণ স্ত সর্বথা তু विवर्क्करंग्ट ॥ नगत गुाम (माम् नर्व विव ' भुकन्न (यर । ठजुः नान • विभावस विभाव किकावक ॥ নামত স্তানি বক্ষ্যামি স্বৰূপেণ দ্বি জোত্তনা:। ইতি মাৎস্যে একাশী-ভিপদবাস্ত নিৰ্ণযো নাম্থ্ৰ অধ্যা-য: ।। 🗱 ।। সূত উবাচ । চতু:শাল॰ পুৰক্ষ্যামি স্বৰূপান্নামত স্তথা৷ চতঃ-भाल खय दादि द्रिन्सः **मर्द**छामू থ ।। নামা তৎ সর্বতোভদু শুভ रिव नृभानाय। भिक्तिमात्रकीनस नन्त्रावर्ङ भूठकारु ॥ मिक्षिणकात्र-हीन अपूर्व मान मूनाक् उ॰ । भूर्वः দ্বারবিহানন্তং স্বস্তিক নাম বিশু-ত ।। কৃচক চোত্তরদ্বারবিহীন তৎ भूठकारा । भोगाना वि হীনন্ত ত্রিশাল প্ন্যকঞ্চ তথা। क्मित्रविकद्रः नृगाः वद्रभू अ कलः शुरः। भावया भृत्रया श्रीनः मूक्कव মিতি বিশুকে।। ধন্য যশস্য নাযু-बार लाक बाइ विनामन । हुनी जु यान।या श्रीन विभानः भानया ज् यर ॥ जनक्रय्कद्र नृगा अईवाधि ख्यावरः । शीनः शिक्त्या यबु भक्षपुः नाम ७८ भूनः ॥ मि**ब व**क्ष् मुजान् इन्डि ख्या मर्ल ख्यावहः । যান্যা পরাভ্যা শালাভ্যা ধন খান্য ফলপুদ ।। ক্ষেম বৃদ্ধিকর । নুণা॰ তথা পুএফলপুদ॰ । यम॰ भूर्याक विष्क्षयः शक्तिभाखत भावः कः॥ त्राजानि चयरः नृगाः स्वक्रयः कत्रक ७८ । উरक् शूर्वि जु भारानः দ্বে দণ্ডাখ্যে যত্র তন্ডবেৎ।। অকা লন্তু । ভবদ পরচক্রভবাবহ । ধ-ন্যাখ্য যান প্ৰভ্যা শালাভ্যা यिष्णणालकः ॥ उहञ्जलयमः नृगा পরাভব ভ্যাবহ। চ্ল্লী পূর্বাপ রাভ্যান্ত সা ভবেৎ মৃত্যুস্চনী।। বধ্ বদ্ধায় শস্ত্রাণা মনেকভয়কারক• । কাচ মুক্তর্যাম্যাভ্যা॰ শালাভ্যা॰ ख्यम• नृगा• ।। मिक्षार्थ वर्ड्डा j• व-र्क्जानि विभागानि जना वृर्देशः ॥ 🕬। অথাত: সংশুদ্ধক্যানি ভবন পৃথি-বীপভে:।পঞ্পুকারণ তৎ পুোক্ত মুত্তমাদি বিভেদত: ॥ অষ্টোত্তর• হন্তশত বিস্তার শ্চোত্তমো মত:। চত্স্বন্যেষ্ বিস্তারো হীযতে চাই-जिः दरेतः ॥ हर्ज्थाः नाधिकः रेमर्घः পক্ষপি নিগদ্যতে। যুবরাজস্য

বক্ষ্যামি তথা ভবন পঞ্চক ৷৷ বস্তি: বন্তি স্তথাশীতি **হী যতে তত্ৰ বিস্ত**-द्राट। बार्णन ठाधिक रेमर्घा शथः স্থপি নিগদ্যতে !৷ 🗱 ৷৷ সেনাপতে: পুবক্ষ্যামি সদা ভবনপঞ্কণা চতৃঃ **ষষ্টিস্ত বিস্তারাৎ ষ**ট্টি: ষড়িস্ত হী-या ।। भक्षश्वराज्यु रिर्घाष्ट्र यष्ट्रा-(गनाधिक • ज्या । मुख्या मथ বক্ষ্যামি তথা ভবন পঞ্চ ৷৷ চতু শ্চতুর্ভি হী'না স্যাৎকরষষ্টি:পুবি-खात्र । अक्षा श्मना चिकः रेम् र्घाः भः क्षत्रि निगम्राउ ॥ 🛊 ॥ मामहामा-ত্য লোকানা॰ বক্ষ্যে ভবন পঞ্চক।। চত্বারি শত্তথাষ্টো.চ চতুর্ভিস্থী যতে क्रमार ॥ ठलुर्थाः नाधिकः रेपर्घाः न-ঞ্ষেতেষু শস্যতে। # । শিল্পিনা• क्षृकीनाक रिवम्यानाः गृह शक्षकः॥ অষ্টাবি•শৎ করাণান্ত দ্বিহীনা• বি-স্তরেণ তৎ। দ্বিশুণ দৈর্ঘ্য নেবোক্ত• মধ্যমেশ্বেব মেব তু।াঞ্চা দ্তকর্মান্তি-কাদীনা বক্ষে ভবন পঞ্চ। চতু-र्थाः नाबिकः रेमर्घाः विखाता वान-শৈব তু॥ অধ্যৰ্জ করহানিঃ স্যাৎ বিস্তারাৎ পঞ্চসু ক্রমাৎ ক্লিটেবক্ত खकरेवम्यानाः जजासात्र भूरत्रायमाः ॥ তেবা মপি পুৰক্যামি সদা ভবন পঞ্ক । চত্তারি শচু বিস্তারা চতু-

ভিছীবতে ক্যাৎ।। পঞ্চাৰতেষ্ দৈৰ্ঘ্যঞ্চ বভাগেনাধিক• ভবেৎ। 🟶 । চতুর্বর্ণস্য বক্ষ্যামি সামান্য গৃহপ-क्षकं ॥ द्वाजिः भकः कद्रागास ठज् র্ভি হী যতে ক্রমাৎ। আষোডশা-फि**ञ পর•** नून मन्ड्रावनायिना• ॥ দ্শাংশেনাপ্তভাগেন ত্রিভাগেণাথ भारिकः। अधिकः रिर्घा भिजाञ् ব্ৰান্ধণাদে: পুশস্যতে ৷৷ সেনাপতে र्न्भग्राभि गृहरेम्रादाखाद्रग जु । न्शकामगृहः कार्याः ভाखागात्र স্তথৈব চ।। সেনাপতে গৃহস্যাপি চাতুর্ণম্য চাম্বর । বাসকোৰ গৃহং कार्याः ब्राक्तभूरकाषु मर्बना ॥ व्यस्त পুভবাণাঞ্চ স্থপিতু দূর মিব্যতে। ख्या इस भंजामबीक् गमिज वन বাসিনা ।। সেনাপতে নৃপিস্যাপি সগুত্যা সহিতেবিতে। চতুর্দশ ছ-তে व्यारम भागा न्यामः भुकी खिंठः ৷৷ পঞ্জিংশজ্তে ত্যিন্ অনিনং: সমুদাঙ্গতঃ। তথা यहे जिः महाराष्ट्र সপ্তাঙ্গুল সমন্বিত:॥ বিপুস্য মহতী माना नं रेहर्यंs[,] श्रद्धां खर्द्धाः मणात्रुवाधिका उद्द क्ववियम्। विधीयां ॥ शक् जिः मर कत्रा देव-(म) ६ळूलानि ब्यामण । जाद करेत्रल म् मुना गुजा शक्षमभाक्रीनः

।। শালাযার ত্রিভাগেণ যস্যাগ্রে বীথিকা ভবেৎ। সোঞ্চীশ নাম **उ**षास भणाहारगहर सुरव्या भा• र्याया वी'थिका यक मावश्चेस सम्मा তে। সমস্বাদীথিকা যত্ৰ সৃস্থিত। **उ**िरहाह्य ।। मुडर मर्व (मेडर न्तराथ हाजूर्रगं कर्जूर्विषः । विख-রাৎ ষোডশো ভাগ তথা হত্ত চ-ज्क्षेय ।। नुष्या ज्यिकाहाय डेन-तिष्ठाट भुशिया । द्वानमारमन नर्वामू ज्यिकाम् उत्थाह्यः ॥ ११-ক্ষেপ্তকে ভবেন্ডিভি: বোডশাংশেন विखद्राट । मानविन विकन्नः जाट তथा मृत्रार ভिङ्किः।। পर्छमानन মাৰম্ভ সৰ্ব বাস্ত্ৰ শস্তে। গৃহ্বা-नम् भक्षामम्हारम् जि त्रकृतिः॥ সংযুতো দ্বার নিষ্কম্যে দ্বিগুণশ্চো-हुर्या ভবে८। हात्रमाथामु वाङ्काऽ मु हु । य॰ कत्रमिष्टिः ॥ व्यक्तिः সর্ব বাস্ত্রাণ পৃথত্বণ শস্যতে বুধৈ:। উদুশ্বরোভরাঙ্গে চক্রদর্জার্জ পুরি-खरेतः॥ इंजिमा€रम्र वास्त्रविष्ठाम्∙ গৃহ মান निर्णय नाम २२৮ व्यथ्रायः ।। #।। সৃত উবাচ। অথাতঃ সংপূব-क्ष्णामि उस्मान विनिर्गयः। कृष्। व ख्वत्माह् । य॰ मना मथ्थन वृद्धः ॥ वागी छ। उ॰ भृश्वः म। पर्ग नव-

শুণৈ: সহ। কচক শচতুরসু: স্যাদ-ষ্টা শো বজু উচ্যতে।। দ্বিবজু: বো-ডশাসুস্ত দ্বাদশাসু: পুলীনক:। মধ্য পুদেশে য: স্তস্তো বৃত্ত ইতি মৃত:।। এতে পঞ্চ মহান্তম্ভা: পু-भराः नर्बरासम् । भग्नवल्ली वाठा-কাৰ্য্য পত্ৰংশন ৰূপিতা ॥ বস্তুস্য নৰ্বনাংশন পদাসন্তোত্তরাণি চা স্তম্ভবুল্যা তুলা পুোক্তা হীনা শ্চো-পতুলা ভত: ৷৷ ত্রিভাগেণেহ সর্ব্র **চ**जुर्जारांग वा श्रृतः। श्रीनः श्रीनः তুর্থা শাত্তথা সর্বাস্ ভূমিয়া বাস-शिश्वान मर्खियाः भुरताम प्रकारान তৃ। 🛊। দারাণি তু পুবক্ষ্যানি পুশ-खानीश जानि जा। भूर्विशनमुः **ब**यस ঞ্ দ্বার• সর্বত্র শস্যতে। যাম্যঞ্ বি-उथरिक्व मिक्तान विषु ब्र्वाः ॥ भ-শ্চিমে পুষ্লবন্তঞ্চ বাৰুণঞ্চ পুশাস্য-তে। উত্তরেণ ত্ ভল্লাট সৌম্যঞ্ मुख्यः ज्वा । उथा वास्त्र मर्ब (वक्षः वात्रमः वद्धार्यः । बाद्यः जु রথ্যয়া বিজে ভবে**ৎ সর্বসলক্ষয:।।** ভৰণা বোষ বাহুল্য শোকঃ পঞ্চে न জাযতে। অগমারো ভবেদ্ন॰ क्नात्रस्य मह्मा।। वाषा भुभूवान न मार कीलनाग्निंख सुरवर । विनात्मा (नेवजाविष्य सम्भन जी-

. হৃতো ভবেৎ ॥ গৃহভভূ বিবাশঃ म्याद गृह्म ह गृह्ह कृष्ड । व्यापन ধ্যা বন্ধরৈ রিছে গৃছিণী বন্ধনম্ভবেৎ ॥ उथा भञ्जखर विर्मारकाक्ष्मा গৃহেণ ভূ। উট্রায দ্বিতণা ভূমি। ভ্যক্তা বেধো ন বিদ্যুতে॥ ৰয় মুদ্ধা-টিতে দ্বারে উন্মাদো গৃহমেধিনা । चर्क निहिट्ड विन्त्रार जनगणः विष्कृतः॥ भानाशिक त्राक्रच्यः भी-চে ভক্ষরতো ভব-। দ্বারোপরি চ य-দ্বার• তদন্তক মুখ• মৃত•।। আধান• মধ্যদেশে তু অধিকো যস্য বিস্তরঃ । वज्रुष्ठ भक्षे मस्या नामा ज्रु বিনাশনা। তথান্যপীডিত দ্বারং ব-ङ्ग्पिकत ख्राय**्। गृन**द्यात्र **७था**-नास्त्र नाधिक राष्ट्र स्वाप्त स শ্ৰীপৰ্ণি বল্লীভি মূলদারন্ত শোভ-(य८। প্রুষেচাপি ভলিভ্যু বিধানা ठाक्रट्यारहेकः॥ 🗱॥ ख्वनम् वर्धः পূর্বে দিখ্যাগে সার্বকালিক:।উডুম্বর खथा याम्। वाक्ष मिश्रवः मूजः॥ প্লক ক্ষোত্তরতো খন্যে বিপরীত खुनिकाय। कणकी क्षीत्रवृक्षक जा-ज्ञाः जक्ता क्यः॥ ख्यः श्विः পুজাरानि वर्षेष्ठ कमणः महा। न हिन्त्राप्त्रि छानन्यानस्त सान-(र॰ मूजान्।। भूबाशास्माक वजन

भगी छिलक हम्भकान्। माफिगी निश्रनी मुक्का उथा अमूम मखन ।। ক্ষ্মীর প্গপনস জনকেওকীভি জা তী সরোল শতপত্রিক মল্লিকাভি: । यमात्रिकन करनीरन भारेना छि যুক্তি তদত্র ভবন শূর মাতনোতি **৷৷ইতি মাৎস্যে বাস্তবিদ্যাসুবেধপ** विवर्द्धातां नाम २२२ व्यव्यायः ॥०॥ সূত্র উবাচ। উদগাদিপুর• বাস্তু স मानिषद्रम उथा। भद्रीका भूर्वन व्यर्गाट् खाञ्चाहायः विष्ठकाः ॥ न (त्व ध्र्ड मिठव हेव्द्राभाः सभीभाजः । कार्र्यराज्यन शुाख्डा मूःथ माक ॥ ख्यः युडः ॥ खुन्ना अपूर्विमा अपूर्वि खरम्यारमञ्जार गुजः मुजः। मृष्ठः भृष्ठज्यस मन्तावर्सः भूगमार्ड ॥ অপসব্যোবিনাশায দক্ষিণে শীর্ণক खथा। मईकाम कला नूनाः मञ्जूर्ता नाम वामजः॥ ७व॰ भुविण मालाः का राज्ञन गृह मात्राख्ट । # । व्यथ সম্পরে পূর্ণ মুহুর্ত্তে শুভ লক্ষণে।। রল্লোপরি শিলা কৃত্বা সর্বীজস-মন্বিতা । চতুর্ভি ব্রান্ধিণৈ স্তম্ভ ব खालकात श्किछः॥ भूलावत्रवतः শিল্পী সহিতে৷ বেদপারগৈ: ৷ স্থা-निड विनामि उद्द गदी वि সম্বিত ।। নানাক্ত ফলোপেত

বস্ত্রভাষ্ল সংযুত । বুক্ষ হোষে। वारमुन भी उभक्ष निष्टेनः ॥ भा-যসং ভোজবেদ্বিপান হোনস্ত মধু-नर्भिना। वाखाम्माञ नुजिकानी हि নম্বেণানেন সর্বদা॥ সূত্রপাতে তথা कार्य। भव अस्तामस्य भूतः। द्वात वस्ताहृत्य उद्य अत्वा अभाग उथा ।। वाख्रभागान उद्दर वास यक्तस भक्षा । देगात সূত্রপাত: স্যাদা-्रार्य खञ्जात्रात्रानः ॥ नुमक्तिनक द बी ज वारखाः भरविरवधन । ज-क्त नी मधाना हिन उथा ऋ श्रेस प्रकार ণে।। পুবাল রত্ন কনক ফল পিষ্ট ক্তোদক । সর্বাস্ত বিভাগেবু শস্ত म्लादि विथान ।। न ভ्याक्तातः কাষ্টেন ন শস্ত্ৰ নথ চৰ্মভিঃ।ন চ সা-স্থিকপালেন কুচিদ্বান্ত পুলেখ্যেৎ ॥ এভি বিলৈখিত স্ব্যাৎ দু:খ (भाकामयानिकः। यहा गृङ्भुदिनः म्याहिन्नी उर्खाभरनथर्य ॥ उग्र স্তাদিকে তদ্বং শ্ভাশ্ভ ফলোদ-য় ৷ঞ্চা আদিত্যাভিমূখ রৌতি শ; জনঃ পক্ষ বদি ii তৃল্যকাল স্পূ-'শেদক্' গৃহভরু': সমাআন:। বাস্তু-त्क जिल्लानीयामत्रमानाः खरणुरः ॥ শঙ্গনানন্তর হত্ত হত্ত গুৰাপদ-स्रु(वर् । जनक मस्रुवः विन्तांडव

भवाऽ विवक्षनः ॥ भूमार्यत्रमात मृत्व जुष्यत्मानाय विविद्धित्व। जब भवाऽ विकानीयाद थ्रमास व जित्रत्व ॥ यद्यमास १ व्यक्तिमास व विवानीयाम् स्व वा वायमः । यन स्व विकानीयाम् स्व वा वाम्युविद्धित्व ॥ मृबह्दम् ज्वस्युऽ र्वाविः कीत्व प्रयामुत्य। ज्ञमाद्र-यू ज्रश्चामः क्लात्वय व मञ्जूनः ॥ क्षुन्यत्व व कानीयाद भूग्वतः

यु बाखिदि । ग्रुखर् ग्रिम्। পি বিনাশ: শিল্প সম্ভ্রমে ॥ ভম্ভ সানে চ্যুতে হৃত্যে শিরোরোগণ বি-निर्फिल्ट । इड्डाभशाद मर्बम्। इतम्यानि क्या ज्य ॥ मृजुः স্থানচুগতে কন্তে ভণ্নে বন্ধ বিদু-ब्र्शः। कत्रमःथ्या विनात्म जू नामः गृहेशा विंदूः ॥ वीद्भोवि विशेष जू जूखाजा जय माहिलें । भागक्तिरान विनामा साम्र ह्या विविषयि ॥ ७७: भुम्किलनान् । ब्राज्य उम्र विष्ठक्राः। यमापुर-कद्र॰ नृगा॰ याजिजान्। भूमकिन॰।। র**কা দ**ধীত যত্নে স্তন্ত্যোপদুব " नानिनी । उथा क्ववं की भाशा खाञ्चाभित्र निर्वमायर ॥ भुग्छिनक् श्लेषन कार्याः विमूथस्य न कात्ररायः। उम्रचा ज्यनमाणि बातमा सग्ह

ख्या ॥ विद्यार जननामः जार नह मञ्जलिंदम्गृरः। यि मञ्जलिंदाहरः नर्विक्क विवर्षाय्या भूर्वि विकंड॰ वाञ्च व्यर्गोरिवज्ञानि देव जना। मकि-ণে বৰ্জি ড॰ বাস্ত মৃত্যবে স্যান্স•শ-यः ॥ भण्ठावृक्षत्र यदास्य उपर्यक्रय कात्रकः। दक्षायितः उथा (मोटा) বহুসন্তাপকারক ।। আগ্রেষে যুত্র वृक्तिः महाखर्मि ভयर ख्राव्ट । व-क्षिं उ॰ द्राक्तरम (कार्ण निम्क्य यक्तर॰ ভবেৎ ৷৷ বৰ্জাপিতস্ত বাযব্যে বাত-व्यावि भुरकाभक्ट। देगात जु भु-बार्शन वांखो नश्कांख नहा 🕍 🕽 ইশানে দেবভাগার তথা শান্তি-७८ भार्या हा खद्र ह न ॥ गृहरम्। **शक्रतः मर्बः निर्याः छाश**रिष्ट्**यः।** বন্ধস্থান বহি: স্বৰ্য্যাৎ স্থান মণ্ডপ भित ह ।। धन धान्यक वायरवर कर्य-শালা ততো বহি: । এবমাস্ত নি-(वण: म्राम्ग्रञ्जु: म्ञावर:॥ इंडि माट्सा वास्तिका गृहिन-र्गरा नाम २०० व्यथायः ॥ 🗱 ॥ मू छेवाह। व्यथा**ः मः भू**वक्रा-মি দার্বাহরণ মুক্তম॰। ধনিষ্ঠা পঁ-ঞ্চক ভ্যক্ত্বা বিষ্ট্যাদিক নতঃ শ**র**ণ ॥ ७७: माष्ट्रभाद्राफिंक्ट्रि दिन याः

शासनः वृक्षः। भूषमः वित भूका छ क्यार वृक्षाय मर्बरा॥ भूरबाखरतन পতিত গৃহে দাক পুশস্যতে। অ-न्ध्रा न भू छ॰ विष्ठान्याम्। श्रवनि-भाउत्न ॥ कीववृक्षास्त्रव माक न गृष्ट् विनिर्यण्ययः । कृजाविवाजः विरुरेग द्रिनानन भी डिंड ।। गडा-বভগ্নঞ্চ তথা বিদ্যুদ্মির্ঘাত পীডিত• । वार्षमूद्रः उथा माक जग्नमूद्रः उ-रिथव 'ठ ॥ रेठछ। (हवानायार भन्न॰ नरीमक्शक ख्या। न्यानान क्ष-निवाय उजागारि नमूक्तव ॥ वर्काः (यद मर्बधा माक यमी हि विभूतार শ্রিষ । তথা কণ্টকিনো বৃক্ষাদীপ निम्न विजीवकान्।। (सम्प्रावकान्वः न उक्तं वर्द्धः १८ गृष्ट कर्या । ज्ञान भाक मधुक मर्ज मानाः मुजावहाः ॥ हन्त्ने भनमः धनु मुद्रमाक इद्रिमुका। घा छ्यापारकन वा क्यां विकि दी खदन मूछ।। বহুভি: কারিড হুমাদনের ভুযুদ ভবে । এ किक भिष्म भा धन्। গ্ৰিপণ ভিন্দুকী ভথা।। এতা না न्यमगायुका कनाहिहु छकादिकाः। जीऽन्त्नः भनम उद्य अत्रवास्त्र्न भ-দ্মকাঃ ॥ এ:ত নান্য সমাযক্তা বা चकार्या मूजभूमाः । एक हत् म

श्लीट लाधा विद्यादिहक्षाः ।। बाक्षिष्ठ वर्ष (छकः म्राष्ट्र नीत्न जर्भ विनिर्फिल्टा अक्ल जत्रहे॰ विष्राध मुकार्ख मूक माषिरमध ॥ কপিলে মুবিকা বিদ্যাৎ থড়াভে জ नमानिरम्८। এविषयः जगर्जुङ दः र्क्टायवास्त्रकर्याना। भृतं हिन्नस् गृङ्गीः ग्राट निमित्रः मञ्जीनः मृरेजः। 🛊 । ব্যাদেন গুণিতে দৈৰ্ঘেণ্ঠ ভিবৈ হতে তথা।। বছেষ নাৰত বিদ্যালষ্টভেদ বিণামি বঃ।ধুজো ধ্মশ্চ সিংহ্শ্চ খা ব্ব: খর এব চ।। হন্তী খ্রান্ত্রণচ পরা-দ্যা: করিশেশা ভবস্ত্যমী। ধৃল্ল: সর্ব-মুখে৷ ধন্য: পুত্যগ্দারে: বিশেষতঃ ॥ উদ্মুখো ভবেৎ সি:হ: পুাদ্মুখো वृष्या ভবে । मिक्क्गा चिम्राथा रडी मथिंड: म উदाक्उ:॥ একেন ধ্বৰ উদিষ্টে ব্ৰিভি: সি·হ উদাহ্নতঃ । পঞ্চতি ব্ৰভ: প্ৰোক্তো বিকে। गर्गः ख वर्ष्क् (य**८** ॥ **उत्मवाद्वेश्वनः** कृषा विम्रामानिः विष्काः। मध বিংশদ্জৃতে ভাগে ঋকণ বিদ্যাধি-**ठक्रनः ॥ अर्डेडि डांबिउ अक्** यह्व न व्याया मा वा वा विक ন করিতি যতো দোষকর দ্রবেৎ॥ আয়াধিকে ভবেছান্তি বিভ্যাহ ভ গ্ৰান্ হ্রি: ৷ ক্রাগুতো ছিজবরা

नथं भूर्वसञ्चः एष्यक्राञ्चानुष्य भूञ्च ফলোপশোভ। দত্বা হিরণ্য বস-নানি তথা দ্বিজেভ্যো নাক্ল্য শা-ন্তি নিল্যায় গৃহ• বিশেষ্ট ।। গৃহ্যোক্ত शामविधिना विलक्स वर्गाट भा-जार वास भगत ह विदि र्य উक्त: 1 अष्ठर्भाष्ट विषयतानथ **उक्तः (छा**-क्षित्रः भूज्ञाषत्रमः ख्वनः श्रुविरम् अधूम• ॥ इंडि मा<्भा वास्त वि म्रानुकीर्खनः नमाक्षः २०) व्यक्षायः ।। 🗱 ।। व्यन्धह । व्यथ वास्त्र युक्तिः । **७** इ ज्ञानिर्वयः । नही भागान रेननाना॰ वनम्य निकर्षे उथा। न वास्त्र कर्म बही ज न हन्द्र नगद्राष्ट्राः ।। 🗱।। তত্র निष्ट्निर्गयः। রাক্ষসানিল বহুীনা॰ খনস্য দিশি বেশ্মনঃ। না-त्रञ्च॰ कात्ररय <u>म</u>ाजा भी कग् मार क-यभुनः ॥ उथारि । ভোগः कीर्डि র্ধন ব্লেগঃ স্থিরতা চ ভয় ক্ষয়: । দাহ ইভেগ্ৰ কথিতো দিশি বাস্ত कला ख्वः ॥ (ভারে চ। यहाः । वा যতে রাজা তস্য লগ্নস্য যঃ পতিঃ। या फिक् उम्र नृभ खम्राः वाख्वात्रञ्जः नमाहरत्र ।। এदक्षा स्वाधिभि जित्क भिरता काउम् ज्नाउः। ज्ञाः বিপতি কাষা দক্ষিণস্যা মপি বাস্ত नंदुवाजीजि॥ शदामद्रसः। रुष्ट्रमाः

জনিতো রাজা বাস্তু স্তম্ভস্ত তদিশো । এতেৰ স্ৰ্য্যাদি জনিভস্য নৃপতেঃ প্রাদি দিক্ষু বাস্ত করণ । তেন শুক্র দশাযা- জাতস্যান্নেয্যা মপি ন मूर्य जि ।। **३।। यथ लक्ष्म १** । वास **स**-ৰ্য্যান্মহীপাল: সমণ সুদ্ৰিপ মৃত্তিকণ । शुा ७ एक श्रवन प्रमा व्याप्त व्याप्त शर्मां डिंड ।। बन्दी फीइ: क्राया-ভীতি র্ধননাশো হভ্যশূন্যতা। স-म्भविष विजि (भुकिः भ्वीिकक ভা॰ ফল॰।। তথাহি প্লবন মন্যৎ। জন্মলণ্নেন দিক্ পশ্চাৎ ব্লাজ্ঞা• বা-স্তপ্লবো মত:। এতেন সূর্য্যাধিপতি ज्लालाय बाउम् नृश्खः म्य्री-विशादः भूवंगाः भकार भक्ति প্লবোপি ন দুষ্যতি॥ অন্যে তু। যদ্দ শালনিভো রাজা তদিশোগু প্লবো মত:। এতেন গুৰু দশালাতস্য নৃ-পতে: দক্ষিণ প্লবোপি ন দুষ্যতি॥ व्यनाज जू। तुका काजिय विदे मृष्टुाः भूर्वाि दिन्युर्ग क्या । वास श्ल-বন মিছম্ভি নিজ সম্পত্তি হেতবে ।। नीजिणाख ह। वास कर्म नृशः घ-र्य्याहलवरेहदिशा मिला। मीर्घा वा চতুরসা বা বাস্তভ্নি শহীক্ষিতাণ ।। এতথা ৰ্লক্ষণ ভদ্বৎ ফলঞ্চ নগরে यथा। क्षा जय मान । त्राह्मकार ७-

न मृপতि वीखाबन्धः नमाहाद्ररः । জবো ভদ্ব: সূথ দু:খ প্রীতি ভী ভি ক্ষয় হিরংনাইত্যঙৌ বাস্ত না-भानि ब्राह्मकारे ब्रनुक्रमार । ज-मुख जू। बद्मलान महीजब्र पंथरा ব্লম্ভ এব হৈ। ক্লামকাণ্ডেস্ত ভাবন্ডি र्वास सर्यामसी शिक्षः ॥ मूरणी-হুন্দ সংখ্যেন রাজ পটেন ভূপতেঃ । वास कर्य जमाद्रास्त्रा धन धाना करशुरः ॥ এअया ज्ञान भूद्रवहार-খ্যান । রাজছ্পেণ জ্ঞাণি বাস্ত পত্তন নিষ্যতে। তস্যাপি পূর্বক্মা-ত্ৰ মিতি ভাগুৰি ভাবিত ।।#॥ অপ দোৰ গুণী। পরনির্মিত বাস্তাছে। ন ভিষ্ঠতি চিব্ল॰ নৃপঃ। ন সুখায ন ধুর্মায় ভক্তস্য ভূবি কাষতে ॥ অন্য-वालि। ब्राह्मानावीर्यः भुजामी भव বাস্তক্তছিতি:। ন সুখাব ভবে मृगाः यथा भन्नगृष्ट् भुटः ॥ यः स-निर्मित वास्त्रहा निकलप्राप्ति सः युजः। विठात्रि उभूद्धा द्रावा म विद्र॰ স্থনশ্নুতে।। অন্তাপি। রাজা শ্ববাহুবীৰ্য্যাট্যে নিজ নিৰ্মিত বাস্ত-ভাক্। স চিরু তনুতে সৌখ্য বগৃহ-(क्) गुर्न यथा।। #।। यथ कान:। রর্ষান্ত ২ভুগদিতে শুক্রে কেন্দে সূর खातो मूर्छ। वास्त्रम्यं मनाइस्र

भूक हम्मुर्क ज्भित्व ॥ शुरुग्की वः সময়: কর্ত্তব্য ন্তত্ত্ব বৈ শুভে। বাস্ত্রা-त्रञ्चः कार्यः भुड मण्लेख कामिमा রাজ্ঞা।।ইতি বাস্ত্ যুক্তৌ বাস্দেশঃ ॥ अ। व्यत्रवाः यथा। वनाक् वालुः म अवारा बामि रहि फर्जुर्डि: ना দ্বও তেনৈব মাপথেৎ।ক্ষেমো ভ-यक्रा विषयः (भाककृषिक्यः भूतिः ।। व नक्ट भाभकाती ह विकासी स्मा**ड्यः निवः। ज्ञानः कामा**रा थ्या (धारा) धनरत ख्या ॥ धनरः मूथक्षि वाष्ट्रा श्ट्रीम्म कीर्ख-ভাঃ। ভদ্যথা। আযাম পরিণাহা-ভ্যা যো হঙ্কপিণ্ডো হভিদাযতে ৷ উনবি শতি হৃতে ভাগে শেষেণৈতা যথা ক্ৰম• ৷৷ ক্ষেমে সৰ্বাৰ্থ সংসি ፍ র্ভ্যকারী ভযক্ষরঃ। ভবের ভোগণ পুসকতে শোককৃদ্বন্ধু নাশন: ৷৷ বি-बयः अक्छ वृद्धिः मूहिः मर्वमूथः वरहर । वः नक्र सकरा वः नः भानकाती जनानशः ॥ विकाती इत्राज मृःश्चः (भाखनः मृखमावः (रूट्। भिवः मर्बार्थ मि**रेक**ा माट **ञ्र**ाभ: मर्बना**भन: ।। काम(म) ९७**।\$ वाछः मा९ श्या पृष्ठि नईनः । ধৌম্যে ধর্মনতিঃ সৌখ্য দু:খ ধ नश्त्र छात्र ॥ धनाम धनना छ

नर्राट मुशक्ट मुशक्ककः । इंडि म•गुरः ॥ (ভा**ब**स । ५७मान• छ-रेशव किन्छ यूक्ति वनता। बरमाफ-কো দিখণৈ তৈ: শুভাবছ শত্রসু এব নববাৰ শিষ্যতে। কিন্তু লগ্ন ৰও মিভ দও সমিভ: পুকরোতি बास व्रजिरमोथा मन्नार ॥ छैर-রা বালুকা ক্লিয়া ত্রয় মেভদ্বিনিদ্দি छ। बिकाला वर्जुला मीर्चा यव मर्था वृष्यू थः ॥ उथा उमक कश-ষ্চ সর্গাকার ভথৈব চ। ছিমো ভি (क्रा मध्यित्तान्ता व्यक्तां क्रजूब्रथः । जिभाषा कनामाची ह वृक्तामाची ছথা পর:। গন্ধশুপ্তাকৃতি কৈবো-পদুবা: পরিকীর্ভিতা: ।। বাস্ত খণ্ডে **भहारगवा (ह्या खमाबिठकारैन: ।** ठजूत्रमुः गूरा मीर्य खुनाः भुासः म-मानुजः॥ पारेव विशेषा विष्कः যো বাভূ খণ্ড: সুখাবছ: । ইতি যুক্তিকলভরৌ বাস্তুযুক্তি: 🎎 🛚 ভব कालनिर्वाः। दिनाच नावनावा भार्ग काञ्चन कार्खिकाः। मूनुष्रसा गृहाद्रास्त भङ्गीभूध ममृष्किराः॥ मृ क्षणाक जायट (मोथ्) कृष्क ह जय **७ ७**गः। चारिका (क्षेत्र वर्क्क गर्दि वाद्राः भूखावराः ॥ छथान्।व

। भूर्नियाम्। डेमी॰ वावट भ्रवात्राः বৰ্জবেদ্গৃহণ। উত্তরাস্যান সন্ধীত नवम्यापि ठलूर्यभी ।। समावाम्या-डेभी॰ यावर शिक्यां गुः विवर्द्धः (स्टा नवम्प्रांक्ति ख्या चामप्र यादट শুক্ল চতুৰ্দশী॰।। বন্ধু ব্যাঘাভ শ্লে চ ব্যতীপাভাতিগণ্ডযো:। বিষ্ণন্ত গপ্তবো শৈচব গৃহারম্ভ: ন কারবেৎ ॥ আদিত্যদ্ব রোহিণী মৃগ**লিরৈ।** ब्बिक्षा धनिरक्षाख्या विवज्राच म-यानुताथ हति छि: मूरेब: ब छावाहि-ভিঃ। সৌম্যানা দিবসে হথ পাপ-রহিতে যোগে বিরিক্তে ডিথৌ বি-ষ্টিত্যক্তদিৰে বদন্তি মুনবো বেশ্মা-रि कार्याः मुंखे ॥ मर्मानुद्वारानि । हन्मुक्ति दनः वक्षा वर्षः मूङ नित्रीकिन । उस्तिहाशामि कर्डवः मन्। ज विवर्का (य८ ॥ जिथिनी त्त्राह्िंग मूल मूखद्रावय रेमनर्वः। ৰাভি হ্নানুরাধা চ বালুকর্মণি শস্যতে ॥ ওথাচ। ব্রিভি ক্রিভি ৰ্বেশ্মনি কৃত্তিকাদ্যৈ রশেব পুঞাপ্তি ধনানি শোকা:। শত্রো র্ভ্য• রাজ ভষক মৃত্যু: সূথা পুরাসক্ষ নর পু-(छराः ॥ नाण मिण्डि मक्त्राणि ज्लीत लाग भाष शां धनुषि कर्या-मू भीर्चमूज । कन्त अस्य मिथ्नरक

धुरमर्थ लाखा क्यां जिनिंगः कलम नि र व्ययु वृद्धि ॥ ना १ रर्क वड्ड সম্পাতঃ কোষহানিক্ষ শীতগৌ। मृजु र्वमूक्षद्राभूत हन्दु क मृज म-न्नरः॥ कीर्व वर्षार्थ कामाण मृ ভোৎপত্তিস্ত ভার্গবে শনৈশ্বরে তু-দারিদ্যু রাহাবজ্ঞ পুবর্ততে॥ #॥ व्यथ भुरवणकानः । मुद्धि द्वारण क्लिन्द्रिंग सिंधनरेगः भारेन जियशा-यरिन: ह्नां (कम्पुनाट २ थ वा मूत्र खर्जी रिराउव भूबा २ शि वा। मर्वात्र स कव शुनिकि कराय द्रामी ह खर्दः শুভে খুগাম্য ছিরতোদ্যে চ ভ-वन कार्या भुरवामानि वा॥ भी-কে ধনিষ্ঠা অথ বাৰুণেযু স্বাযমূৰক্ষে बिवु हा खरवषु । जाकी गहतमु भू ज বাসরে চ তথা বিরিক্তে চ গৃহপুৰে-भः ॥ ভिथि बांत्रक न्यानि नमा-ब्रास्त यत्थापिछ । भूति भि गृह न्राङ् ख्या ब्ह्याङिर्दिए। बनाः ।। 🛊 ॥ व्यथ हात्रः। रेनकहात्रः वास्त খণ্ডান চতুর্দার মারভেথা একদারণ দু:শরণ চত্র্বারণ দুরাবরণ।। ত্রিদ্বার মেব নৃপতে ৰান্ত্ৰম পুশস্তে। দে মুখ্যে তত্ৰ চান্যৎ স্যাদমুখ্য মি তি নিৰ্ণয়:॥ রাজদারস্তু ভবৈকো य-महात्र उथा शतः। जशहातः उथा-

मार मानि जि बातमा निर्नयः ।। বুক্ষ ক্ষত্রিয় বৈশ্যানাণ প্রাপ্তদক্ প-क्तिः कमार । मूथाबातः मकि-ণস্য পর ভস্যাপি দক্ষিণে ৷৷ হল-বলৈ বৈরিমুখ্য দ্বার মিত্যন্য সন্ম-ত। রাজদ্বারে ৎন্য ভূপানাং শি-ड्रोनाचा भूरवणस्य ॥ याजा भुनार পर्वाि ताबदातितु कात्रस्थ । यम-बाद्र हिमाकर्य विषेठाक शुर्वणन॰ ॥ निः जाद्रणः मृजानाक पृष्ठानाक नि-বন্ধন । অপদারে হ্বরোধন্য গম-নাগমন ক্রিয়া।। রাজ্ঞে বিলাস যাত্রা ठ नर्गळना भुविभन• । # । जल शुाठीव्रनिर्गयः। गरेक व्राक्ति। मनू-জৈ রলহ্যাঃ প্রাচীর থণ্ডা নৃপতে र्ভविष्या ब्राजन्त्थामञाः नर्व भाहीः রা: পৃথিবীভুজ: । বিংশতি তে তু नकार्य भार्ययाः भक्ष भक्ष ह ॥ भ-कार शक व दिख्छयाः भावीताः পৃথিবীভূজ:।। সর্বপুান্তে ত্বাবরণো নাম পুঞ্জির উচ্যতে ॥ পুতিপুকার স সং। বারণ নাভিনুথ ছিত। । **তত্র ল**যাথ্যস্য দীর্ঘস্য বাস্তৃথণ্ডস্য निर्गयः। उम्यथा। त्राजह्यास्त्र शक রাজদ্বারে মহীপতে:। রাজদণ্ড এবে **সাৰ্জ** জয়দ্বারে পুতিপ্তিতা: 🛚 অদা-ূ त त्राक्र खार्ख भागिताः न्षिवीः

পতে:। এবং ব্যবস্থিতে স্থানে মধ্য भ उक्षि डिइंडि ॥ ताब्रह्म घर नार्क भागाम बरवासुन। भद्रिगा-(र পঞ্চ রাজদণ্ডা ভিষ্ঠন্তি মধ্যত:॥ রাজপউাভিধানেন স্থান মেতরি-গদ্যতে। অমিন্ গৃহ॰ নৃপ: কৃত্বা त्रृहित्रः सृथममृद्य ॥ ष्यञ्जानार मञ्जला दाका ए। २नाव गृह मात ভেৎ। সো চিরাৎ মৃত্যু মাপ্নো-তি রোগ শোক ভ্য তথা ৷৷ যুম मिखामयमाओं (क्याइडि क्शश्नदः । (य চান্যে वास्त सायाः मूरः ञाः त रहावाक रा भूनः ॥ न न्यूनारङ वाजन है रिष्ठः मर्टन र्गक्रा वर्णा। দ্বিভাগদি রতো হলি স্যাৎ ক্রমা-ख्यारि वास्रुष् ॥ ताबह्य भिए (गाय भागीत खन (नायको। #। অথজযাথাস্য চতুরসুস্য বাস্ক খণ্ড নিৰ্ণয়া৷ রাজস্বারে হি প্রাকারা রা-कह्ञान्यत भजाः। यमकात मार्न ताबह्याङ्दत्र ह रच नृष्णाः ॥ व्यवदादत রাজদণ্ডণ জিতা আরম্ভিতা: পুন: । অম্বারে ভূপতে শুস্য রাজদণ্ডত্রণা-স্তরে।। এব॰ ব্যবস্থিতে স্থানে মধ্য-म उर भुम्मारा यागस्य द्राजः হ্রাণি চত্তারি পরিণাহত:।। রাজ-हरे अक मार्यन द्वाजन ७ उनाक् उ: ।

व्ययक मक्षमा जामा वाखा र्जव-**डि माजनः ॥ अभिन् गृहः नृशः** কৃত্বা সূচির॰ পাতি মেদিনী। অ-श्चिन विक्रय वृक्षिक (जोश)क जमवा-भुगए।। या ब्राजा मञ्जल। २नाव বেশ্মারন্ত্র• সমাচরেৎ। য উক্তো রাজদণ্ডোয়• তস্যেদ• স্থান পঞ্চক• ।। গজো ব্যাযুক্ত সি হক্ত মৃগো ভূ-ক্ষে। যথা ক্রমণ। সিংছে সিংহাসনণ कान वार्ष गाट बात मिन्-व्र॰ ॥ गांक याजानयः व्यर्गाट मृत्य (किन निक्छन । जुमात्र २८:भूत्र ষ্ঠ্যাৎ ক্রমেণ পৃথিবীপতে:।। তেন মধ্যমেব সিংহাসন দীর্ঘস্য চতু-রসুকৈঃ। তত্র ভবিষ্যোভরে। মে-यापि हान्तु बाउम्। नृभाउ: मू। ब्रन्-क्रमार । द्वामरेनाव गृहान् वरक्रो **उदाः वक्ता मणुडः ॥ जूननः ज**ः र्वाञान्तु। जात्रा नानतीयूथ छथा वितारक विवासक विज्ञासक विज्ञास वि-भन ख्या।। इकः किन जीया वीद्रा षापरेगाउ भूभी विजाः। 🗱। यरेषवा॰ लक्क गानि । यष्ये विद्याह्य अगने তস্য তেনৈব কল্পনা রাজ্ঞ: স্বহস্ত भिक्छ भीर्घ नर्बंब निःक्तिः १९८॥ व्यागामन जुनरतः जार बाहरेख শ্চ পঞ্জঃ। পরিণাহে চতুর্ভিশ্চ 🚉

রান্ত হৈঙে: পুতিপ্তিত:।। অস্যাধি-দেবতা ভৌনো রক্ষতীদ বসুন্ধরা ৷ দ্বারাণি বিংশতি শ্চাস্য রক্ত চিত্রাবৃতানি চ ॥ ব্লক্তপ্টাবৃতো গেহ: সকলার্থ পুসাধক:। অত্র স্থিত্ব নহীপাল: সূচির পাতি (मिनी॰ ।। मीर्घ ७) शुक्र १० देखि **जून्दरः ॥ # ॥** हो त्राक्रश्रावा-যামে পরিণাহে তথৈব চ। ইত্যয়ণ সর্বভোভদু: শুক্র শ্চাস্যাধিদেবত।
।। দানবা রক্ষকাশ্চৈব প্র্যা স্তে চাত यञ्जः। ठजुर्चनाम् द्वादानि কৃষ্ণ চিত্রাবৃতানি চ।। পীতপ্টা বৃতো ছেষ সর্বানিষ্টবিনাশন:। অ ত্ৰ ছিত্বা মহীপাল: সৰ্বান্ শত্ন্ निक्षि ॥ भीर्षः २०। भुष्टः २०। ইতি সর্বতোভদু:॥#॥ অপ্তকোণো ভবেন্ডব্য: কোণো হস্ত চতুষ্টব:। त्राष्ट्रशाव : कार्य्या तृषम्हाम्या वि (मवजा।। तक्षका दुसवण्यामा भू क्या खब भुगव डः। यश्चि वादानि চাস্য সুতঃ পীত চিত্রাবৃতানি চ॥ পীতপ্টাব্তোহেব সর্বানিষ্টবি-নাশন:। অত্র স্থাতা ক্ষিতিপতি ন রিষ্টেরবমূদ্যতে ॥ রাজদণ্ডো ভবে-फीर्चः भुनत्र दाजश्खकः। दाज-इ ख द्राजश्ख भुक्ति। हान् उव काद-

वि ॥ अयः नानतीमृत्था नाम हन्तु म्हाम्याधिरम्वजा । नक्ष्वत्वाकः न्ह्या २व न यमारम् द्रक्रः।। দ্বাবি শতিস্তদ্বারাণি দীর্ঘে দশ তথা स्रतः। अन्यव नीर्घकः न्यार भुः সরে এক নেব চ ।। দীর্ঘ দ্বিত্তথে দশ দারাণি পুসর দিত্যে এক কৃত্বা দ্বিত্তয় এব ২২ দারাণি।। শুকু চি-ত্রেণ সহিতঃ শুক্লপউেন শোভিতঃ ৷ नर्दार्थ नाश्रका ब्राड्डा॰ लन्ही विज-यवर्षनः ॥ भीर्धः ३३ श्रुष्टः २० । इंडि नान्तीयूथः ॥ 🗱 ॥ नीर्घ जरग द्राज হন্তাঃ পুসরে দ্বৌ পুতিষ্ঠিতৌ। বি-নোদ এষ দ্বারাণি ত্রি॰শংকোষ্ঠদ্বৰ• ভবেৎ ৷৷ রক্তচিত্রেণ চিত্রাঙ্গে। রক্ত-বস্ত্রোপগৃহিতঃ। অত স্থাতা নর-পতি ভবেৎ कीर्खि পুতাপবান্॥ मूर्य्याथित्वजा हाम्य त्रक्षकाः नक-व गुराः॥ मीर्घः ၁) भुष्ठः २०॥ #॥ मीर्चि द्राजम् शार्कः भुमाद द्राजः হস্তকৌ। বিলাস এষ দারাণি চত্বা-तिः मधूरा विष्टुः ॥ गञ्जर्दा त्रक्ककाः भाग्र भारता हेविडय॰ ভবে**८** । চিত্ৰপদ্মেন শঙ্খেন চিত্ৰবস্তেণ শো-ভিত: ৷৷ দভিক্ষশননো ছেব শস্য সম্পত্তিকারক:। তত্র ছিত্বা নর-পতিঃ পুচ্র স্থ্যস্তুতে ॥ দীর্

৫) भुइ॰ २० । इंडि विवासगृह॰ ॥ #॥ बारणह्याः भुमत्र मीर्घ हो। त्राबर्खको कथिछो। विवास दान-म ভবन दात्राणि मुर्ह्य भुगानाव।। मूर्य्यादिरत्वा ठाम्। त्रक्वीमः वि-হঙ্গাট্। অকণাস্তোজ চিত্রাঙ্গো অৰণাম্ব ভ্ৰিত: !৷ তত্ৰ স্থিত্বা नद्रभितः कृष्ट्राः भाखि वजुक्षद्राः। े १२ भुष्टः १२ ॥ #॥ व्यायात्म त्राजन (को जुनदा त्राजन करः। শতদারোপসহিতঃ পুকোষৈ দল-ভि यू जः॥ रिक्शाना ब्रक्ककाम्नाम्। क्क काम्याधिरमवजा। नानावर्णन চিত্ৰেণ বসনেন বিভূষিত:।। অত্ৰ স্থি-ত্বা নরপ্রি: সুটির: সুথ মন্নুতে। যিমনুজে প্তিষ্ঠেত বিমলো গৃহ সত्তमः ॥ দুर्ভिकः नाव बाराउ त-छर्या नह विश्ववः। न द्वारणा नानि **भाकक रेनरवाट शाउ ख**य खथा ॥ ইত্যাদি গুণ বাহুল্য মন্যত্ৰ কথিত• बूरिशा नीर्य २०० नुइ १००॥ #॥ আ্যাম পরিহাণাভ্যাণ রাজ্ঞ: বো-ডশ হস্তকঃ। দ্বারাণি বোডশৈবাস্য **७क द्रज**्राधिरम्दञा ॥ दक्षिका र्षः वका हाम। मृद्धवेखि विंख्याः। व्यव हिषा नद्रशिक्षः महार्थान् ভृति माः बर्य्रा मीर्यः २१ शुक्रः २५। इंडि

वरः ॥ 🗱 ॥ व्यायाम वाकर्णः म्राट भुमात ह उनक्रकः। मृण भु-কোষ্ঠা দ্বারাণি শনি রস্যাধিদেবতা ॥ शिणाठा द्रक्कका भ्ठाम् भीवद्याः দিভ্ৰণ। নামায় কেলি রাখ্যাতো ভব রোগ বিনাশনং ৷৷ অত্র স্থিত্বা নরপতি: সুথ বিজয়তে রিপুন্। मीर्थ >०० भुष्ठ ०० ॥ # ॥ त्रांज-হুত্তেন কোণঃ স্যাদেব কেলি শ্চ-जुर्मन । ठजुर्म रेनव बादानि ताल-রস্যাধিদেবতা ॥ নক্তঞ্চরা রক্ষকা-**स्त्र नानावर्गाञ्चद्राप्तिकः । व्ययः स्तरः** भुक्रिजः गर्व देवव स्वयभुरः ॥ व्या-यात्म द्राबर्खः म्राट् भद्रिगार्ट्-इन्डकः । नान। क्षाः कृष्टी क्ष्माः वीदानाम अवभुमः।। वृह्म् कि र्मव-তাস্য রক্ষকা শ্চাস্য থেচরা: ৷ বি-চিত্ৰবসনোপেত: সর্বকামার্থ দায্-कः ॥ रीर्घः ১১ भुष्टः ৮। ইতি वीतः ।। 🗱 ।। (य। यम्) मिर्डा दर्ग ख्या म्प्राहाभाषा । ब्राह्म स्था अपन क ठामताः मु। मरीज्ङाः ॥ ठल्लाः পি দর্পণে হস্ত উপরি ক্রমতে। ন্য-সেৎাপতাকাধ্বর যুক্তাশ্চ গৃহ রক্ষ-করক্ষসা॰।। ছপ্রযুক্ত॰ গৃহ॰ রাজ্ঞা॰ বিজ্ঞেব॰ চক্রবর্ত্তিনা॰। এষা॰ নিয-मः भव्रवर । ইতি हाम्मिक्सिनि

গৃহাণা কথিতানি বৈ। বিস্বৈতা नि नृপতि ग्रात्रञ्चः ममाठाद्र ॥ ইতি সিংহাসন স্থান মিতি রাষ্ট্রন্য মস্ত ফ। ইভোন্যে চিত্তহর্ষার্থা: প্রা-नाराः भृषिती जुकः ॥ कनरदारः (या (यरन) (उद्याः नास्ति विनिक्तयः। স্বজন্ম গেহ সংস্থো যো নৃপতি: শুভ চেতন: ॥ म চित्र॰ পৃথিবী॰ শাস্তি नर्बार्थान् माध्यक्रिनि । या वा उट পর গেহভো দুর্মোহাৎ ধরণীপ-তি:।। ন চিরণ পাতি বসুধাণ ঘোরণ রোগঞ্ বিন্দ্তি। यणप्रপতি মি-वन्र गृह्वाद्धा न मुक्रु 🧇 ॥ 🗱 ॥ পরঞ্চ। হীরকস্য বিশুদ্ধস্য বুক্ষ काट र्यशम्राजः। স্र्याक न्यम মাত্রেণ বমতো দীন্তিমছিখাঃ॥ পৃ-হাণে ধারবেদালা ভদ্তু বজু বা-রণ । বাৎস্যস্ত । গৃহেষু মণি विन्तारमा विरक्डरया नह मध्यदः। विभूषशित्रकनशास्त्रा वित्थयः जनः নোপরি॥ তেন সর্বাণি নশ্যন্তি অরিষ্টানি মহীভূকাণ। ভোকোপি। वास्त्रथा श्टूकमः महार यथारियं नामि : बरेकः। यम बादार नमा-রভ্য যাবদদ্বার মিষ্যতে।। ভদ্মথা । মৃত্য ভ্ৰা: ছিব্ন শণ্ডে। খন বিভ্ৰ এব চ। বীর खान क ইত্যঙ্গী বাস্ত

ভাগা যথাক্রম•॥ যম নৈশ্ভিতোযে: भ वायु यक्कण भक्ताः। हेल्मु। वङ्कि রিতি প্রোক্তা বিভাগানা নধীশরাঃ ।। मृत्रा काद्रालयः सर्यार खयद्रा-न ह भड़यः। ছित्र जहहत्रान् द्र-क्ष्यः हा वाकि शका परः ॥ श्रत थान्। पिक प्रक्षि विভव काय রক্ষণ । রাজপত্তে ভবেদ্বীরো তা পে কশ্চিমরালয় ।। প্রাচীর প্রতি-ভাগান্তে ইতি ভোজস্য সম্মতং। इं युक्तिकन्न उत्रो बाबग्रयुक्तः ॥ 🟶 ॥ वास्त्र मात्वन नियत्म। शृष्ट् নানেন নির্ণয়:। ভত্র বাস্তু প্লব ল कनः ॥ भ्रद्रप्रावा वृक्षिकात्रा धनमः শ্চোত্তর প্লব:। দক্ষিণো মৃত্যুদো वास्त्र र्षन्श शक्तिमञ्जदः॥ (काल রেখাদ্বৰ কৃত্বা মধ্যে রেখাদ্বৰ-তথা। ঐশান কোণতো রেখা দ-किगोरि पुंजा खया।। नाठामात्रा নামণিশ্চ নাপভাকাপি নাধুল:। না ष्रञ्जामि नाविज्ञाना नाहित्वा नाजि-চিত্ৰপৃক্ ৷৷ নাত্যুছো নাতিনীচো বা ना नुकीर्ग नुकीर्गकः। ना धाजु नी गवाक्षक नेटिकात्नक बात्र जाक् ॥ नियसाञ्च मशिन्यागाः मईमणाख হেভবে। ইভি রাজগৃহযুক্তি:।। 🕸 ।। व्यत्त्रवाञ्च यथा वाञ्च भारतन नियमः

।। श्वत्ता श्रम खया निः इः श्वा द्रवा পর্মতো গঙ্গ:।ক: হ ইত্যেষ গদিতো वास ज्ञानमा दिशीः ॥ जन्या नूथ मणा खि युग्रक विश्वमा न्या ते । अव भग्जानि ॥ पुरस विভূতि विंगमण ধূমে সিংহে বিভোগ: শুনি সর্বনা-णः। वृत्य मृथः शर्म ज्ञाहा दिनाणा গছে থন কাৰপদে চ মৃত্য: ৷৷কোণ ক্লেখা কোণশুচিঃ সূথ সম্পত্তি না-लिनी। প्र्ड भिक्तिमण्डा एख छेन्या থ্যঃ সুথাবহ:॥ দক্ষিণোভরতো দ **७ व महा यमन ७ कः। मृहाणि পा ज्यकीमात्नवा॰ मञ्जाशास्त्र ॥ । । । । का (5 एकिंग माना (वर एकिंग** প किया छित्रु किए भूई छ। श्रीना শ্চত্র:শাল সুখাবহণা পশ্চিমাস্য ধ্জে বেশা সিংহে তৃর্যাথ শুভ।। भूबीलय॰ वृष ञ्चात मिक्निशिक्यः গজে॥ পদাঘাত: পরিথাঘাত: পথ। याज उरेथव ह। बर्जासारका वृक्करमा-**(वा (नावा हेर्ड)व भान्य:।।** ग्रह्डा॰ शर डाल मा भूवनः यहि (वन्यनि । পদাঘাতো নাম দোষ: পুত্র পৌত্র यनाभरः ॥ भविशाम अत्या र्याउन वास्ताः भुजित्विभागः। भित्रथा याट्या नाम (मायः ज्ल वीर्य) ध्नाम-रः ॥ भथाघात्जा नाम त्नाव व्याचा-

তো বাস্তব: পথ:। স হস্তি ভোগ• বংশঞ্চ তস্য ভেদ মত: শূণু ॥ এক मार्गः मूथः कर्ग्राट विशयः कवा-दर्जन । जिल्रथ क्लनामाय मर्दना-म भ्वञ्चर्य ॥ चवाहेत्राः भववाहेत्राः क्ष य खिष्ठि जलामरः । उप्तार्या **बनाराय: म्राट्म इंडि इनम्मर:** ।। अकि मान मूर्थियर्ग मृजुरक्षण छ-यान्याः। এতে कलामार्य (मायाः পूर्वापि पिक्ष एक नार ॥ श्रा बवास বৃক্ষভোদোষ: ছল সম্পত্তি নাশন: । वर्क्कार्ये भूबं छ। १ वर्षः श्लकः দক্ষিণত স্থা ৷৷ঐশান্যা রক্তপুস্ল-क चार्यगाः की विग खबा। रज তত্র স্থিতা বৃক্ষা বিশ্ব দাডিম কেশ-রা: মপনসা নারিকেলাশ্চ শুভ জ-ईडि निष्ठयः। निष्णा नीली शलाण ষ্চ চিঞ্চাখে তাপরাজিভা।। কোবি-मात्र क नर्ब नर्ब निम्नु सिक्ष सक्षा । 🕸। গৃহপাতন মিছন্তি নাগস্য स्थान क्यार । भूबी पियु नितः কৃত্বা নাগ: শেতে ব্ৰিভি খ্ৰিভি:।। ভাদাদৈঃ ৰ্বামপাৰ্শ্বেন ভস্য ক্লোডে गृरु मुङ । उब भुमान । यामि इस भुभारान (कार्ष्ठभञ्जीकात्रन वा। গৃহাভ্যন্তর সংস্থান নাপবেদভিতো নর: !! �� ৷৷ তত্র সামান্য লক্ষ্ণ : ৷

গৃহ ভূমি সমাহত পিঞ্পদ॰ বসু-लाहने ब्रम्भ गरेक र्खनिज । ब्रवि ভ্ষর ত্রি:শৎ যোগ ছত ভবনায ব্যয স্থিতি পদ্পদ• ॥ একাশীতি ध्रा हर्ड दिवारिक इरड ह रह। বডিন্দুযুগ্ম সম্ভক্তে পিণ্ড: স্যাৎ স র্বেশ্মन:।। তত্মথা। ধুজাদি গেহ সংস্থানে গৃহমান শুভাবহণ मीर्घ जानू: भद्रीनारक मेख रेहवा-क् निषय ।। इम. भूध कन (गरु व्यक्षात भूषितिं । नीर्घ वर्षे পুসরে পঞ্চ চতসো ংক্রলযো পপি চ।। ইদ॰ পুত্র কল॰ গেহ॰ গজস্থা-ति भुकी खिंठे । मीर्घ बरगाम ज् काञ्चवयरेष्ठक विःश्विः॥ शुभाव **र**ेशे गूथ कन॰ गज्ञात गृह॰ वि-मु:। ই डि हा त्मक (भाक गृहा-ণা সরসামত । এব গৃহ সমাচর্য ग्रम: मूज मिह्छि। #। (ভाजस পিণ্ডো বিজায়তে। যেন কেনাপি ठात्क्रन (नाथनीयः न इवारङ ॥ এক দ্বি পঞ্চ সপ্তানি শুভান্যন্যানি চান্যথা। আযাম পরিণাছাভ্যাণ সার্ছ দাদশ হস্তক ।। এত বু মঙ্গল नाम गृश् मूथ विवर्कन । आयाम পরিণাহাভ্যা পার্ভ হত্ত চতুর্দশ ।। ইদ কন্লক নাম গৃহ সম্পত্তি: কারক । আযাম পরিণাহাভ্যা नार्क रुखास (बाउन।। इन हि न-র্বতোভূদু স্বামিন: সুথকারক।। আ্যান পরিণাহাভ্যা• সার্দ্ধাপ্তাদ-শ হস্তক ৷৷ কল্যাণ নাম বেশ্মেদ धन धाना जूथलुरः। आयाम नित्र-ণাহাভ্যা॰ সার্দ্ধবিংশতি হস্তক।।। ইদ হৈ সুখদ নাম ভর্: সূখ বিব-र्क्षन । मयो यहिन मूक्ति है गृह श-**११क म ए ५०।। न** उत्र ज्ञान नियमः **সর্বেষ্টোনি কার্**যে । স্থান মা-न्छ (नाषाक (य (भुक्तिस मय) क्रमार।। उषिठार्य्यगृहः क्षा गृहसः সুথ মশ্ব তে। অজ্ঞানাদ্থ মোহাদ্বা (यान)या गृष्ट्र भागदिया ।। ज वियोप-তি নশ্যেত তস্যকীর্ত্তি: হলং বলং ॥ 🗱 ॥ शाहीतानाः न नियस्मा गृहः ञ्चानाक विन्द्राउ। यथा वास्त यथा मिक्कि नाही द्वानुहरयम्गृही ॥ गृहः রোধো यथा न न्याट তথা প্রাচীর কল্পনা। ইতি যুক্তিকল্লভরৌ গৃহ-युक्तिः ॥ 🗱 ॥ 🕸 ॥ व्यथ वास्त्रगा भुनानः । लिक् । ठजुःषष्टि शरः বাস্ত সর্বদেব গৃহ• পুতি।একাশীতি भर· वास भानुष· भुठि निक्षिर॰ ।। অগুতঃ শোধ্ৰেদ্বান্তভ্মি॰ বস্ত

भू(द्रापिडा॰ । ठडूर्रेड॰ विरुख वा बनास वानि (नाथ) ह ॥ जुनमक **उना कृद्धा जनाईन उटा उटा अर्-**রোদিতা• ব্রাহ্মণাদি ভেদেন প্রশস্ত-**खुत्नानना रिजा•॥** ३ था ४ म<-अ। अत्रान । अत्र क्षि भाव गर्ख रेव व्यनु विश्विष्ठ मर्बनः। घृष्ठमामन्त्रा-वर् कृषा वर्खि ठ छुट्टेय ।। জानाय**ल** भतीकार्थः भूवं ७८ मर्व मिष्राथः। भीखा भूबाि गृशीयाट वाख्ना म-नुन्दंनः ॥ वास्तः मम्बिका नाम দীপ্যতে সর্বতো হি यः। শুভদ: সর্ব বর্ণানা পাসাদেষু গৃংহযুচ।। বাস্ত-করু ররত্নি মাত্রে গর্ত্তে ভবৈব হা 📗 পিতে আম শরাবে পূর্বাদি ক্রমেণ বৰ্ত্তি চতুষ্ট্ৰণ কৃত্বা গৰ্যষ্তেনাপুৰ্য্য वर्ति ठलुष्टेयः भुकानायः । ७व भा-**ठ्या नील निथाया উब्ब्र्वा** उद्या-स्य वाक्षामा शुभाष्ठ । এव पिक्षा-ৰি দিশি শিখাষা তথাত্বে ক্ষত্ৰিযা-**দে:। সর্বশিখা সমত্ত্বে সর্ববর্ণানা॰ স** वास्त्रातमः भूगसः। बनास मिठि তু মৎস্যপুরাণ পরিভাষিত পুা-नाम भन्न ।। 🛊 ।। ७९। ४ माट्सि ।। পূক্ৰাথ: স্থিত শল্য ন গৃহে দো-यमः ভবেত। भाजाम मायमः नना **ज्यावञ्चनान्त्रिकः ॥ शुनार ज** वनाशीनां निर्वान विख्वाहर । इर-ৰ্য্যাৎ কেন বিখানেন কচ্চ বাস্ত কদা হ্বতঃ ॥ ইত্যুপক্ষ্য বাপ্যাদীনাম-**ভिधानामारिशमा**८ कृशामरया गृश्यः **एड। शु**ामारिए १५व स्व म्यार क्न বাপীষু চৈব হি। ইত্যভিধানাচ ক্-পাদাবপি॥য়॥বাস্তপুক্ষক।কল্য পস্য গৃহিণী তু সি ছিকারাহু বাস্ত जनया वजीजनरा भूर्वरका ए त निक् ভকন্ধরো দৈবতৈ রবরজো নিপাতি-**७:॥%। ७था। है** हिं वे उपि स्वार्थाः **जि या गृरु कात्रयमद्रः। देवणात्य** धन तज्ञानि टेक्य १६ मृज्य भवाश्य या ८॥ আবাঢ়ে ভৃত্যরত্নানি পশুবর্জ্জ নবা-भूगा । भावता भिवना ख्ळ हानि ভাদুপদে তথা।। আখিনে পত্নীনাশঃ न्डाट कार्जिक धनधान्डकः। भार्ग-শীর্ষে তথা ভক্ত পৌষে ভক্ষরতো ভষ ৷৷ মাঘে চাগ্নি ভয় বিদ্যাৎ কা-ঞ্ন কাল্লুনে সুতান্। শুক্লপক্ষে ভ-বেৎ সৌথ্যু কৃষ্ণে তক্ষরতো ভ্রমণা ष्यिनी রোহিণী মূল মূত্তরাত্রয মৈ-न्हतः। याञी হछानुदाया ह शृहाद्ग-ম্ভে পুশস্যতে ॥ আদিত্য ভৌন ব-জ্জ ড সর্বে বারাঃ শুভাবহা:। বজু-ব্যাঘাত শ্লে চ ব্যতীপাতাতিগণ্ড-(वाः॥ विश्वष्ठ गश्र भित्रव विष्क्रं भर्व

যোগেষু কারয়েখ। খেত নৈত্রেয় গা । ऋर्दियु जिक्कियों किरा १ शि है।। उथा বিজয় সাণিতে মুহুর্ভে গৃহমারভেৎ ৷ চন্দ্রদিভ্য বলং লগুং তথা শভ নিরীক্ষিত ॥ প্রানামে গ্যেব মেব ग्राट क्ल बाली यू रेहव हि। बेन्तवः ञ्गितः।।≉॥ मृश्र्डं नवर्डः। (तोषुः त्य उक्त रेना्बर ख्या मानकरे: ज्रुख: । সাবিত্রণ্ট ভাষন্তক্ষ গান্ধর্ব: স্বত্রপ স্তথা ৷৷ বৌহিণশ্চ বিব্লিঞ্চিশ্চ বিজ-वा निर्यां उ छथा। भाष्ट्रत्तुः। वरून-ৈচৰ বট: পঞ্চশ মৃতা:।। তেন विञीय ভূতीय मध्याष्ट्रेय नवरेमका-म्म পঞ্চমান্যভম सङ्ख् । चंडाप्ती वास कर्म वर्ग्राए। रिज्ञानि कनस নরগ্ছে দেবগৃছে ভূ পুতিষ্ঠাকাল ব-भार उरकान भित्रशृहः॥॥। उथा **ठ क्लु अरबो (म्बी भूदाणः) यम्। (म्ब**-স্য য: কাল: পুতিচা ধ্বন্ধ রোপণে । গর্ভাপ্রশিলান্যাসে শুভদ স্তস্য প্জিত: ।। यम्। (দবস্য প্তিষ্ঠা ধ্জ রোপণে यः कालः मुख्य सम्रागर्खाः প্রশিলান্যাসে গৃহারন্তে স কাল: প্ৰিত ইতি।। 🕸 ॥ পুতিষ্ঠা কাল 🏲 মাৎস্যে। চৈত্রে বা ফাল্লুনে বাপি किंद्रि वा भाषाय उथा। भाषा वा नद्रादानाः भुष्टिश मूख्दा खर्यथा।

প্রাপ্য পক্ষণ শুভণ শৃল্ল মতীতে চো-ত্তরাযণে। পঞ্মী চ দ্বিভীষা চ তৃ-**ीया मक्षमी उथा ॥ मणभी लोर्न-**मानी ह उथा (मुक्त खरगरणी । चामू भुडिश्वा विधिवट कृडा वञ् कना ভবেৎ ॥ भुष्ठिधाममहाय । মাঘে বা ফাল্লুনে বাপি চৈত্ৰ বৈশা-थाया त्रि । हेन्द्रिष्ठा वाहकाया वीलि शुंखिश मुख्या खर्य ॥ क्लुइरही দেবী পুরাণ । মহিষাসুর হস্ত্রাক প্রতিষ্ঠা দক্ষিণায়নে 🏶৷ ভ্যোতিষে । গুরো ভূগো রস্ত বাল্যে বার্ছকে निःश्ला खङ्गो। खद्दां दिखा मणाः ছে ত্বক্তি জীবাষ্টবিংশকে॥ গৃৰ্ব রাশাবনাযাভাতিচারি গুরু বৎস-রে। পাুগুলিগন্ত জীবস্যচাতিচারে ত্রিপক্ষকে।। কম্পাদ্যন্তত সপ্তাহে नीठाइ ६, मिन्तू हा अविषिक **हर्ज्यात्म हद्रभाक्षि उ**न्दर्शन ॥ अत्क-नाङ्गा टेठकिन्दिन विजीयन पिनजरम् । ত্তীযেন তু সপ্তাহে মাঙ্গল্যনি বি-वर्ष्क्रायथा। वेजात्र सु शु विश्व ह नृश-রম্ভ পুবেশনে। পুভিষ্ঠারম্ভণে দেব क्षारिः शतिवर्द्धायः॥ आवि-সাগরে। উল্লাপাতে চ ভুকন্পে অ-কালবর্ষ গজ্জিতে। বজ্জেত্যু মাৎ-शाल गुरुण हन्तु भूग्रीयाः ॥ शुरा-

ণস্ত ত্যজেৎ শৃদু: সপ্তরাত্র মত:পর । वाकनः कविर्या रिक्ना खाःबर कर्म विदाबक ॥ भू मु छ। छ। टिक রাত্র• ততঃ ক্যা সনাচরে । পরা-শद्र:। পুराण সপ্তরাত্রন্ত তিরাত্রণ বুতবন্ধনে । এফরাত্র' পরিত্যন্ত্য क्यार भागिनुक् गुर्ह ॥ # ॥ न न मानुताल । नवगुरु नथः क्षा **७७: नर्ग अभाग्द्र । यन्रथा फल-**प्रभागित कामा जायाल कृति ।। নব্য বৰ্জনান পুত বচন । পিতৃভ্যো नृष्ह्रस्य वृद्धिण।ष्त्रः सञ्चा अस्क्रिनः। ক্রু ভুক্ত ,িক্ষিব সংপ্রা বাস্ত্র (एवजा: ॥ ० हिप्ति वाख्यांत्र शृ श्रिक्ष मर्गरयाः कद्गा मक्राप वृद्धि माष्त्रः क्रतीयः। अतमः कियमात ज् नाज् छाः भूषन मक् । मक्रम्व ज्रद्ध मान माती न मृथगाहिष् ॥ ইঙি ছন্দোগপরিশিষ্টাৎ ॥ 🗱 ॥ নাংন্যে। উহাপোহার্থ ওবজ্ঞো বাভ্ৰপান্তৰ্য্য **পারগঃ। আ**চার্য্য**ন্চ** ভবেশ্বিড ;• गर्रमः (माय विद्धिज:॥ দেবীপুরাণণ প্রাসাদে চচতুঃবঞ্জিরে কাশীতি পদ গৃছে। চত্রসুীক্তে ক্ষেত্ৰে চাষ্টধা নবধা কৃতে ৷৷ কোণে রেখা ভতো দত্বা নব ভাগান্ পুক-इत्र । मेनः (कानार्ष्यका छन्।

পৰ্জন্য: পদ সংস্থিত:॥ দ্বিপদস্থো অবস্তুক্ত শক্রঃ স্যাদেককোঠগঃ। ভাক্তরক্ষ পদো জ্ঞেষো দ্বিপদ: স্-ত্য উচ্যতে।। ভূশ: পদস্থে। জ্ঞাত্ত-ব্যো ব্যোম চৈব পদাৰ্চ্চক। হুতা-শনঃ পদাৰ্জে তু পুষা চ পদ সংস্থি-णः।। विज्ञा दिशामा (ज्वयः शोपः काष्ट्रा गृहक्का :। दिवस्र जः भरेतक-ছে। গন্ধরো দ্বিপদস্থিত: ॥ ভূঞ্ব-ৈচকপদে। ক্তেথে। মৃগক্ষাৰ্কপদ-স্থিত:। পিতরো হর্দ্ধপদে জ্রেযা: भरर रहोवादिक खबा॥ मुन्नीरवा हि शार (जा: श्रम्भः भूत्रम्**ष**कः । পযসাণ পতি বেকস্থো ৎসুরো দ্বি-नर मः ছिত: ॥ (भावरेक्टक्शरर) ভ্রেব: পাপো হর্ছপদ উচ্যতে । রোগ कार्ष्क्रभाषा (ज्ञर्या नागः শ্চাপি পদেছিত:॥ দ্বিপদে বিশ্ব-क्यां ज् उल्लाहेः भरमः इंडः। याक्त भद्रः भारता क्वारण नागद्रा ए দ্বিপদস্থিত:।। পাদস্থা 🕮 মহাদে-वी दिकि कार्ष्वभदिष्ठा। याशास्त्र भार मः इः महाराभद्यः भर्षः **७:।। ठ**ञ्चनस्थ। विस्छिय कार्यप्रभा मध्र भूर्वगः। সাবিত্তस्य भए। (छ-यः সাবিত্রী পদসংস্থিতা॥ ততো दिवसान् विरक्कय क ज्हेस मंध्र म•

স্থিত:। ইন্দ শেন্দাত্মজ শেচাভাবে-কৈৰ পদ সংস্থিতৌ।। মিত্ৰ শ্চতুল্লদ ৈ চৰ পশ্চিমে চ ব্যবস্থিত:। ক্দু ৈকপদে৷ জ্ঞেযো রাজযক্ষা পদ-স্থিত:।। ধরাধরশ্চ বিজ্ঞেয উত্তরে চ **ठ**ञ्चार । ठञ्चार भठञ्हार । भाषा **ट्छियः পুজাপতি: !!** (हरवानुह्रा) बार्क्ट मर्खि हाष्ट ख्रेषा मूदाः। विव॰ পুগৃহ কোষানি রলসাপুর্য্য দেশি-**ক: ৷৷ এতেবা মেব দেবানা** বলি দদ্যাত্ত কামিকণ। রজসেতি পঞ্চবর্ণ ब्रह्माजि:। ७५। ह भावसभा। উক্তানা মপি দেবানা পদান্যাপ্য্ত পঞ্জ:। রজোভি তৈ র্যথোক্তে ভ भागभारेच वंद्यि॰ इर**द्रट् ॥ उथा। भी** । ত কৰিছা চ্ৰ্ণ স্যাৎ সিত তভুল त्राष्ट्र व ! **अ मृश्च हुर्ग मक्ग** १ कृष्ण १ अ भाषा के बा विद्यापि भाषा भाषा भाषा । भाषा के बार्च ্যিত্যক্ত বর্ণপঞ্চক। স্যাৎ পুলা-क सहभाति। ইতাসরোকে: তুছ । अ-नक्रे ।। न्बा मधन वार्य जुन्दी-**्यग्राहिक क्रमार्ट । ऋन्त** रेन्छव वि-দারী চ অর্থ্যমা প্তনা তথা।। জন্ত-কাপাপরাক্ষসেটা পিলিপিঞ্জ শ্চ রক্যপি। মণ্ডল করণাসামর্থ্যে শা-लभाग मभीरभ मर्ख भ्काः ॥ मा-**লণাম দিলা**রপী যত্র ভিষ্ঠতি কে

णवः। ७७ (स्वामूद्रा यक्ता जुवनानि চতুর্দশ।। ইতি পদ্মপুরাণ বচনাৎ। তত্রাবাহন বিসর্জ্ঞান নস্ত:। শাল-গ্রামে স্থাবরে চ নাবাছন বিসর্জনে । ইতি বচনাৎ । তদসম্ভবে ঘটাদি জলে। পুতিমাছানেম্বপ্সু আবা-হন বিসজ্জ ন বজ্জ । ইতি বৌধা-यन वहनाराक्षा अधाः विष्णय यनि र्मर मार्भुद्धान (प्रवीभुद्धाना छा। म्-कालीमोबीखरेन न या बार्या । ইতি ন লিখিত:। কিন্তু মৎন্যপ্-ব্লাণোক পাৰ্য বলি দী[']যভে। ড-था ह। भाष्मः दाशि माउवं अनामा সর্বতঃ ক্রমাৎ। নমস্কারেণ মস্তেণ भुगवारमान मर्व जः॥ **चाउ वर भुग्छ**ः क भादरा वाक्ष भायम मात मू-ক্ত তেন এষ পাষস বলি: ওঁ ঈশা-নায নম: । ইত্যাদিনা পুযোগ: 1 ন চ বাচম্পতি নিশ্বোক্ত মনুক দেব-ভাবৈ এষ পাষ্স বলি নম ইভগ্নি। পুণবাদিনসন্ধারান্ত স্থনাম ৰূপ নত্ত্ৰ মধ্যেদেযপুেবেশস্যাযুক্তত্বাৎ ৷ তথা চ বুন্ধপুরাণ । ওঁ কারা দি সমাযুক্ত • नमकात्रास की खिंड। यनाम नर्व नः खानाः मख इंड्राकिशीयरा ॥ (रवी: পুরাণ ৷ এব ভূতগণানাম্ভ বলি (দি यञ्ज काभिकः। এजान् भूभूकायप्प-

वान् सम्भूझाक्टि वूरा ॥ ववः **अ्नूबिडा (एवा: भाडि न**ष्टिन्दा নৃণা । অপ্জিতা বিনিম্ভি কারক ॥ ञ्चानक ख्या ॥ এडान् भुनूबार-(एवान् वम भूज्ञाक्षां उथा। অত্ত পুপ্জায়া নিত্যভাৎ বক্ষ্যমাণ নৎস্পুরাণ বচনে হোমানন্তর ব विमानाइ वरवाः कामादार शृजा ॥ ছোমানস্তর বলিদানাচার:। তথা চ। বুকা স্থানে তথা কর্য্যাদ্বাস্থান म् भू छन । भिया कि भू छन । क्यं। षामुद्दिरागमा ह ॥ गद्यार्था भूब्र निविष्ठ धूनारेन्त्रः मूत्रमञ्जर । उठः ॥ সাপ্রযেৎ ভিমিন্ সর্বলোক ধরাণ भरो॰॥ मुक्ला॰ शुमरा क्**ला॰** रिव्या-ভরণ ভূবিতা । খ্যাত্বা তামর্র্যে-দ্বৌ• পরিভূষ্টা• মিভাননা•॥ ভতঃ স্বনাম মজেণ সর্বদেব ময় হরি।। थ्याचा **म**म्हरियखं याक्षवास नद्र॰ পর ।। বুক্ষ স্থানে ভতো বিদ্বান্ স र्यामाधात मक्तरेजः । जिमन् तर-স্থাপথেৎ সম্ভঃ বর্জন্যা সহ পুরি-ত।। হৈম। বা রাজত। পাত্র। মৃন্ময। वा मृष्टः मुख्यः । সর্ববিদ্যৌষধীযুক্ত। সুবর্ণরক্ষতান্বিত ।। বুক্ষস্থানে ততে। मजी कनमः ज्ञाभा भूकत्यः । ज बि एठ जूर्य थ । प्रव शास्त्र भारत

विगुरु।। गरिक्षः भूरिम्न भूरिभम्ह रेन-विरु: मूग्रामहोत्र। खंडा मखन বাছে ভু পুতীচ্যাণ প্রাল্মখঃ ছিতঃ ।। व्याठार्र्या गृश्च महाद्व वुकाही। उर्भाय मूतान्। भुाकामः उर्भाय-দিদ্বান্ আহু জীনা• শতেন চ।। ইত-व्रान् मणि (पंवानाञ्जिज्ञः भुज-र्भाष्ट । उठ: भुगम् विद्धाना क्-ष्रिव श्र खिवाहन ॥ भुगृश कर्कती সম ৢ ছাওলাভ: পুদক্ষিণ । সূত্র মা-গেণ দেবেন ভোষ খারেণ কার্যেৎ ।। প्रवेद एउन मार्शिन मश्वीकानि বাপথেৎ। আরম্ভ তেন মার্গেণ ভস্য খাতস্য কার্যেৎ।। ভতে। গর্ভ- থনেমধ্যে হস্তমান পুমাণতঃ । চতরঙ্গুল মাত্রণ তদখঃ খন্যাৎ जूनिवां छ ।। (गामरयन भू निभाष চন্দনেন বিলেপিত । মধ্যে দত্ত্বা তু পুষ্লাণি শুল্লান্যক্ষত মেব চ ৷৷ আ-ठार्यः भाषाया ज्वा शायाप्तवः চতুমু্থ । ত্র্য্ মঙ্গল ঘোষেণ ব্রহ্ম-ঘোষ রবেণ চ।। অর্ঘ্য দদ্যাৎ সূর-শুেष बद्धाजायन मखिदि । भुगृश् कर्कत्री छाछ ७९ थाउ॰ भूत्र एक्ज-लिः॥ সর্বরত্ন সমাযুক্তি বিমলেক-সুগন্ধিভি:। তিমান্ পুষ্ণাণি শুক্লানি পুক্ষিপেদোমিতি মারন্।। তদাবর্ত্ত

পরীক্ষেত দধি ভক্তান্বিত ক্লিপেৎ । শৃত স্যাদ্দিগাবর্ত্তে ংশৃত বা-भ ভবেखंडः॥ वीरिकः भागि यवा-मीना गर्ब छ भ्रायखणः। का ত্রজাভিঃ পবিত্রাভি মৃ জি গঁতা পু পুরবেৎ।। এবং নিষ্ণাদ্য বিধিনা বা ॥ ख्याग॰ मूद्राख्य । मुदर्ग॰ गाथ वज्रक कार्रार्थाय निविद्येष्ट ।। इे· एतानी नाभीन् रहामञ्च भुगवाहि স্বাহান্ত ভক্তমান্তি:। তথা চ বিষ্ণু থর্মোন্তরে। একৈকাণ দেবতাণ রাম সমুদ্দিশ্য যথাবিধি । চতুর্থ্যন্তেন ধর্মজ্ঞো নামা চ পুণবাদিনা॥ হোম-দুব্য মথৈকৈক শত সম্ভ্ৰন্ত ছোম-বেং। শতসম্ভা নিতি পূর্বোক্ত বচ नानुमाद्रा वाख्यारगञ्ज्ञभद्रः ॥ मृजि:। बाहावमान जूहरा८ थ्रा-यन् रेव मञ्जाप्तवजाः। हाम प्रकार ণা সম্পুদান মাহ ছন্দোগপরিশি-🕏 । वुकारा मिक्का (मया यव या भः तिकीर्खि**जा। कर्यारस २ न्**ठामानाया॰ भूर्वभावादिका ७१३८ ॥ विषश्री- क्षीत्र मन्द्र क्षणार्क्ष श्रद्धा छ-(१९ । यग (क्षृज्य । अर्गापनारेय अ जिनामस्य ॥ जाना यहाना वि নঃ। উভয• বুন্দকর্ম হোতৃকর্ম চ। উপসু-ছারে বাস্ত যাগ মিতি শ্রুতে:

সঙ্কল্ল বাক্যে ভেৰৈবোল্লেখ মাচর-স্তি। অত্র মিলিভানিলিভ দক্ষিণা-मानाए क्ल जात्रजनऽ।। अ।। नाए मा । ততঃ সংখ্যে বিধি সানং যজমানস্য कात्रराथ। (नवी भूत्रानः। काम क इ-পতी भूष्क्रों रेवकवान मक्तिला १ई. (१८। दुः ऋगान् (ভा क्षियः) जु नृज्ऽ गीजाहि काद्रायट्॥ श्रामाहः काद्र-(यिष्टिश्चान् शृह • वाशि माना इतः । कार्य) स भक्ष जि दि दिन् दिन् वीरेज রথাপি বা॥ ছোনান্তে ভক্ষ্যভো-हिज्ञान्त वास्त्र यात्म विनि स्टाइट । ইতি মৎস্যপুরাণে হোমান্তে বলি-বিধানাৎ অত্রাপি ছোম• কৃত্বা ব-**ण्डाप्ति शुर्खिक गर्व वर्षक त्रशाहा इ:** ॥#॥ অত্র পুরাপতি নানাগ্রি:। পু-তিষ্ঠাযা লাহিত চ বাস্ত যাগে পু-জাপতি:। জলাশয পুভিষ্ঠাযা বক্ ণ: সমুদাজ্ত:।। ইতি মৎস্যসূক্ত-वहनाए।। এकामीजि शरवास्त्रयारम म< मऽ भुद्रापः । ज्यादिकाद्म । भक्षः গব্যোষধিকলৈ: পরীক্ষিত্বা তু সে-চথেৎ। একাশীতি পদ॰ কৃত্বা রে থাভি: কনকেন তু ॥ পশ্চাল্লেপে5-न চালিপ্য স্ৰেণালোড্য সর্বত:। मम भूर्वायजा दिथा मम हित्वाखद्री-যতা:॥ সর্বাস্ত বিভাগে তু বিজে-

या नदशा नद। शक्षावा मञ्जाह শব্ধ। গাব্জ্যাদাব গোমূত্র গন্ধ-দ্বারেতি গোম্ব । আপ্যায়ৰেতি চ क्षीत्र मिकाद्वि रेव मिश्वारका-সীতি ঘৃতঞ্চৈৰ দেবস্যত্বা জ্লোদ-कः। 'धर्भी द्राष्ट्र काख्यायनः। वीकः यः भानत्या मृत्रा लाध्याः मर्यभा-खिलाः । यवा (म्होयध्यः जश्र विश्र- || रि। प्रस्ति शांत्रिजाः ॥ व्रीहिः भद्र शक्षानु यश्चिकाथाः। भाषाय। रेश्-মন্তিকাঃ। দশেতি বাস্ত মণ্ডল বায ব্যে উপবিশ্য প্রাভিম্থো গুৰু: উত্তরস্যা মারভ্য দশরেখা: পুাল্ম-थी यंथामकिन अर्या । वन रेन-খত্যা মুপবিশ্য পশ্চিমতঃ পূর্বাপ-त्रगा मत्ना खत्रायञा (त्रथाः क्र्य)। ८ क्वक मलाकारिना। क्नुयान(म छा-नाः नामानि। नाष्ट्रा यानावजी काष्ट्रा विभावा भागवाहिनी। भनी भूमन मा नन्ता मूज्या मूत्रथा उथा॥ इंज्राः দ্যা দশরেখা:। হিরণ্যা সূব্তা नक्षी विज्जि दिनना भिया। करा কলা বিশোকা চ ইডা সংজ্ঞা দ শোন্তরা: ॥ ইত্যন্ত দশরেখা: ॥ **এकामी** जिन्न कृषा वास क्८ मई वास्य । भन्दान् भूकत्याप्त्वान् विष्मे अक्षिरिमव जू। दाविष्म

षाश्वः भ्वाः भ्वा कार खर्गा-দশ। নামত ভানি বক্যামি ছা-नानि ह निर्वाय स्म ॥ देनानरकाशा-**मियु जान् প्**कायह विधानजः। निश्री हिवांच भक्कत्रा अवसः क्लिमाः যুধ:।। স্র্য্য: সভ্যো ভৃশ ৈচৰ আ-काला वांगु (व्रव ह। भ्या ह विजय-रिक्टव गृहक्कंड यभावूर्त्जो ॥ गक्तार्वा ভ্ऋदाबष्ट মৃগ: পিতৃগণ खणा। मोवाद्रिका २थ मृग्रीवः भुञ्जमस्त बनाधिनः। অসুর: (শাষ পাপে) চরোগোহি মু था এব চ। ভলাটঃ (माम मामो हे अमिडिक मिडि खथा ॥ विश्व र्षाजिः भारत् उ ठ उ र उ শতরু: শৃণু। ইশানাদি চতুষোণ मः श्रिजान् भू करयष्ट्रयः ॥ व्याभ रेकः वाथ नावित्वता ज्ञाया कृपु खरेशव हा নধ্যে নবপদে বুন্ধা তস্যাষ্ট্ৰোচ সমী-भगाः ॥ मर्वारनकान्धवान् विष्णा **প्**र्वाम्यामाय**ः** मृग्। व्यर्थमा निव-**जारेहर विवशान् विवृशाधिगः॥ भि**-বোহ্পরাজযন্ত্রা চ তথা পৃথীধরঃ ক্রমাৎ। অষ্টম ক্যাপবৎসক্ত পরি-ভো বুন্ধণ: মৃতা: ॥ আপ শৈবাপ-वर्मक भर्द्धानाम् पिछि ख्या । পাদিকানাঞ্চ বর্গো হ্য মেব কোণে-ষ্ শেৰভঃ॥ তমধ্যে তু বহি বি শ-

ष्ट्रिभरा (छ जू नई ड:। वर्ष्या ह विवद्यां क निवः नृथीयत खया।। বুন্ধণঃ পরিতো দিক্ষু ত্রিপদা তে তু সর্বতঃ ৷ এব সিতি যথা ঈশানকো-নে কোষ্ঠ চতুষ্টবে অন্তব্যিত ককে। ছ সহিতে দেবতা পঞ্চ মেব মাণেবা-**रिकालियुभी** जार्थः । रिक्कु भूर्वापि रिकृ। 🗱। वंश्नानिमानीः वक्तानि वर्निम भृषक् भृषक्। वायु वादर তথা রোগাৎ পিতৃভ্যঃ শিথিন भूनः।। मूथ्राष्ट्रं मय्था (भाषाधिः छथः यावानव जू । जु गुीवाननिकः যাবন্দৃসাজ্জগন্ত মেৰ চ।। এতে ব॰-শা: সমাখ্যাতা: কৃচিজ্জ্ঠর এব চ । এতে सं रेहद मञ्जाङः भन्नारश्र त्रम ख्या ।। नर्य हि ख्र त्रनाथ्याङ ত্রিশ্ল কোণস চ হৎ। হন্ত ন্যা-(मयु वर्ड्ड)। नि जूनाविधियु मर्बरा॥ कीरनाहिरहाभयाजानि वर्द्धारार य इंडा नद्र:। मर्बंब वास्त्र निर्फ्रिक्टे: পিত্বৈশ্বানরাযত:॥ মূর্জন্যা: স भाविष्ट्री मूर्ख ठानः नमानि्उः । शृथीषदा १र्यामा देवत खनरमा खावः বিভিতৌ।। বক্ষস্থলে চাপবৎস: প্জনীয় उथा व्रेषः। निकास मिकि পৰ্জন্যে শোৰে দিভি ম্বৰজনী।। मार्भन्ता वंश्य मंहि ह भूकवीत्री

পুৰত্নতঃ। সোম স্ৰ্য্যাদ্য স্তম্মা-স্থো: পঞ্চ সঞ্চ।। ক্দুক্চ রাজ-যক্স। চ ৰামহন্ত সমাশ্রিতৌ। সা-বিত্র: সবিতা তদ্বস্তত দক্ষিণ মাশ্রি-ভৌ ॥ বিবস্থানথ নিত্রশ্চ জঠরে স• ব্যবহ্নিভৌ। প্ৰা চ পাপ যক্ষা চ হত্তবোর্মানিবন্ধকে 🛭 তথৈবাসুর শে ৰৌচ বামপাৰ্শ্বে সমাশ্রিভৌ। পার্শ্বে তু দক্ষিণে ভদ্বদ্বিতথ: সগৃহক্ষত:।। উর্বে। র্যমান্থপৌ জ্ঞেযৌ জান্বো র্গন্ধর भूझको । बहुर्या ज्व मृ ग्रीरवी कः हेडा॰ स्रोवाद्गिका मृत्रः॥ द्वरः मञ ख्या (मर्ह्मभारत्याः निख्त ख्या। भरत्र नवनामा बुक्ता रूपरा म जू भ्बाराज ॥ हत्रकीक विमात्रीक भृज-नाः भाभद्राक्ष्मीः। देभाश्यकारि কোণেৰু মণ্ডলাদ্বাহ্নতো যজে ॥ পিতৃভ্য ইতি পিতৃগণাদারভ্য ব হিং যাবংযো বংশঃ পুসারিত স্তম্ব দাযতো বাস্তপুৰুষ:। অমুপো বক गः। भूञ्चकः भूञ्चम्छः। छ्या। भूम-किंग्ल कही के वारलाः भनवित्न-খন । কোষ্ঠানা তিখন পুদক্ষিণ कार्याः। उथा। उद्धनी सक्षात्रा हिन ख्याङ्क भाष्ट्र पिक्त । भुवान वर् কনক ফল পুষ্ণাক্ষভোদক।।। স র্ঞ বামভাগের শন্ত পদবিলে

थान। 🚓। उथा। वाखो भन्नीकिएउ अभाग् वाखानाइ विष्ठक्राः। वाख श्रम्मन क्र्याट्यमिक बंविक्यंग ॥ बीर्लाकात्र उत्थान्तात उथा गृ-क्निर्देशस्य । द्वादाख्यिक्त उद्द পুলাদেযু গৃহেষু চ ৷৷ বান্ত্পশমন वर्ष्या शृह्यान विष्ठक्रनः । এका भीजि भर (लक्ष्र) (लक्षरेक वाञ्च পিষ্টকৈ: ৷৷ হোম দ্রিমেথলে কার্য্য: হুতে হত্ত পুমাণকে। #1 বিশ্বকর্ম। ৷ থাতাধিকে ভবেদ্রোগী হীনে ধেনু **ধনক্য:।** বক্রসণ্ডে তু সন্তাপো ম-রণ ছিন্নমেখলে। নেখল। রহিতে শোকো হাধিকে বিভান ক্ষা । ভা-ৰ্য্যাবিনাশক স্বপ্ত প্ৰোক্ত যোন্যা বিনাকৃত ৷৷ অপত্য ধ্বাসন প্রোক্ত **अ.**७ यट क्षे वर्ड्डिंड । विभिन्नः স হিভাষা । ভষাৎ সম্যক্ পরী-रैकाव॰ कर्डवा॰ मुख्यकिक । এव॰ বিধ স্বপ্তাসম্ভবে ক্রিযাসার:। স্বপ্ত भविषय नम्यार इ खिन वा मना-भुरय । मर मा भूता १ । यरेवः कृषः ॥ **िटेन उदद मिक्छि: क्रीविम**स्टेरि: । भानारमः शानित त्राभागाणाः पृथ्व मञ्जितः ।। जन मृत्वी मरेग वीः পি মধু সর্গি: সম্বিতৈ:। কার্যাস্ত পঞ্জ वि दि विद्वीरेक द्रवाभिवा

॥ হোমান্তে ভক্ষ্য ভোৱৈ,শ্চ বাস্ত-দেশে বলি॰ হয়েৎ । অত্র হোলে **নস্রানাহ বিফুধর্মোত্তর**ণ 1 বাস্তো-স্লভেন মত্ত্ৰেণ যজেह গৃহদেবভা। বাস্তোম্পতেন বাস্তোম্বতিদৈবতেন शक्याजा । वित्रुवाध शायमः প্রাগেব লিখিত•॥#॥ বৃক্ষস্থানে ত-**७: ज्**र्याहामुर्ह्वमा भूजन भिज्रा-मि। भूवर्ण गां वज्ज यूग भागार्गाय নিবেদযেৎ। ইত্যন্ত মত্রাপি বোধ্য ।। কল্পভারে। মৎস্যপুরাণ । ভতঃ अरही विविज्ञान यज्ञमानम् कात्र-থেৎ। দ্বিজাণ্চ প্রযেভক্ত্যা যে-চান্যে গৃহ্নাগ**তা:** ॥ এতদান্ত্প**শ**-यन क्दा कर्य मभाग्दर । शुमान ভবনোদ্যান প্রারম্ভে পরিবর্ত্তনে॥ भूत्रविणा भुरवरमध् मर्द्याचाभम्-ন্তবে । ইতি বাজ্পশমন কৃত্ব। স্ত্রেণ বেষ্টবেৎ ॥ ইতি মৎস্য-পুরাণে উপক্রমোপসংহারযো র্বা-স্থেশনবন্ধেনাভিধানাৎ বাস্থপশ-মন কর্মাণো নামধেয় ইতি তেনৈ-(वाह्मथ: नर्बादाशन्बाय हैंजि শুভেক বাস্ত সর্বদোষাপনোদন ফল সাকল্পে তু তদুল্লেখা কার্য্য:। এতত্ত্পার ন্ত্র পুবেশান্যতরমিয়-बन्गाः कर्खवाः। व्यावनात्रकत्व श्रुमानः

বাহ

भूप्तगरवाकः । इंडि श्रिष्ठ्यम्भमः ভটাচার্য্যবির্চিত বাজ্যাগভঙ্গু সমাপ্ত ॥

বাস্তক• ক্লী বাস্ত্ক•াক•। ইত্য-মরটাকাষা• ভরত:॥

বাস্ত্রকী স্ত্রী চিল্লীশাক । ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥

वाळुक क्ली भाकविष्मवः। (बजुरा ইতি ভাষা। তৎ পৰ্য্যায়ঃ। বাস্ত ২ वास्त्रकः ७ वनूकः ८ वस्त्रकः ৫ हिनाः মোচিকা ৬ শাকরান্তঃ ৭ রাজশা-कः ৮ हक्तवली २। अग्र खगाः। मध्यद्वः। मृगी उत्तद्वः। कात्रद्वः। माप्नवुः। बिर्णाविब्वुः। (द्राव्-नवु । जुद्रश्रवु । यश्राम्या । ना-भनवुः। यल मूब मुक्तिकात्रिवृक्षः। ইবিরাজনির্ঘণ্টঃ। অণিচ। বাস্তৃ চ বাস্তৰ চ স্যাৎ ক্ষারপপ্রঞ্চ শা-कद्रादे। जरहर जु रृइ८ मधः द्रकः अप्राक्षीखवाञ्चकः ॥ भागाणा यव নধ্যে স্যাৎ যাবৎ শাক নতঃ মৃত । বাস্ত্র দ্বিত্য স্বাদু ক্ষার পাকে कर्षि छ॰ ॥ भीभन॰ भावन॰ क्वा वध् भुक वनशुरः । अत्रः श्लीहाञ् পিত্তাসু ক্ৰমি দোব্ৰবাপহ• ॥ ইতি ভাবপুকাশ: ৷৷

वारक्ष्य वि विजयिक्त ॥ वक

সধি ।। বস্তময় দ্ধি ।। বাদ্ধসয় দ্ধি । বস্তি বস্ত বস্তু ৰাস্ত শদেভ্যঃ ফেণ্ পুত্যবেন নিম্নন্ধ ।।

বান্তোল্পতি: পূ• ইন্দু:। ইত্যমন্ন: il বাস্ত্র: ত্রি বস্তাব্তরথ:। ইত্যমরঃ ।। বস্ত্রসমৃদ্ধী চ।।

বাছ: ত্রি বারি ভিষ্ঠিত য:। বার শব্দপূর্ব স্থাতো ও পুত্যুয়েন নিস্লম:॥

বাস্প: পু• উন্মা। লোহ•। ইতি কেচিৎ।। মূর্দ্ধণ্যমধ্য ইতি সাধু-পাঠ:।।

वाष्ण्यः भू॰ नागक्ष्मद्रः। ইतिः द्रञ्जभावा ॥

वारु क छ याद्व । ইতি कविकल्लकरः ।। क व्यवारुट । छ वारु छ
। ववार ब्रक्कः भूक्या खाळा काळाः
मरुम्नः ইडाि मिक्तार्थ काद्वािष्क वरुवाज् मत्तार्छ वर्गतः
मानवारित्व । वस्र उस्त वर्गातः
मानवारित्व । वस्र उस्त वर्गातः
मानवारित्व । वस्र उस्त वर्गाताः
ज्वार क छ याद्व हे उप्रमाट गर्मक् उ। विजादार मन्नारवज्ञारः । व्यव वा वव हे जारू हे लाव वर्गायानः ।
हे छ पूर्गारामः ।। বাহঃ পু॰ ঘোটক:।। পরিমাণ-विष्णयः। ইত্যমরः॥ यथानः। शन• शृज्कक• गृष्ठिः ज्**उ**व छह-जुर्रेय•। **চত্বার: अ**उंवा: शुष्ट क्रजुः <u> भू अथाहक ।। जिश्राहिका जित्र</u> द्याला हित्यानः जून डेहारड । मार्क्ष मूर्ला ভবেৎ योती (ष्वथार्य) গোণ্ডদাহ সা। তামেব ভার• জা- ॥ নীযাৎ বাহো ভার চতুষ্টব । ইতি ভরত: ॥ চতুর্দ্দশ ভেদাৎ সংখ্যা-ন্যথাত্ব । তথা চ। চতুরাঢকো দ্যোণ: বোডশদ্যোণা থারী। বি•-শতিদোণ: সম্ভ: দশসম্ভো বাহ: । इंडिमाभी ॥ #॥ जुनः ॥ वृषः॥ ॥ वागुः। इंडि भक्तव्रावनी ॥ व-र्नकर्खित्र वि॥ বাহক: ত্রি বহুনকর্ত্রা। বহুতি य:1 ইভ্যৰ্থে ণৰু পুত্যযেন নিম্ননঃ।। वारु विषन् भु॰ महिषः। ইত্যমরः॥ वाइन॰ क्ली इन्छाय तथ (माना मिः। उट्मर्यायः। यानः २ युगाः ० मधः ८ (कात्रनः ७। इंड्रमदः ॥ #॥ (५व)। बाइनानि यथा। विकृ दुक्क मिरिव र्फिरेव ध्रियाञ ना कगन्नयी। निज পুভোমহানেবো বুন্ধা লোহিত-**প**क्षकः ॥ इति इति छ विष्ठासा

वाह्यानि मह्शेषमः। बग्र्डा वा- ॥

হনবৃদ্ধ ভেষা• যুমান যুক্তাতে ৷৷ ত-মাম্র্ডান্তর ক্রা বাহনর গতা-क्षयः । यश्चिन् यश्चित्रहानाया श्री-ণাতি সভত শিবা।। তেন তেনৈব ৰূপেণ আসনান্যভবন্ ত্ৰয়:। ইতি कानिकाभुद्रात ६१ व्यथायः ॥ 🛊 ॥ (स्व मानवाना॰ वाक्नानि यथा। शुलस्य डेवार । मृशुष्ट्र कथि-यामि मर्खिया मिन नात्रम । वा-र्नानि नगामिन अरेककन्यानुनू वनः ॥ कमुश्खाला । भन्न । सहा কায় মহাগল। খেতকর্ণ মহা-वीर्यं (प्रवज्ञाकम् वारुन ।। स्त्री-पुषः मञ्जदः जीमः कृक्षदर्भः मता-জব°। পৌণ্ডুক নাম মহিব ধর্ম রাজস্য নারদ।। ক্দুমানস সম্ভত• मा। म जलिय म छ क । मि मूमी-রণ দিব্যগতি॰ ৰাছন॰ ব্ৰুণস্য চ।। (त्रोपु॰ नक्षेठकाक॰ रेनलाकात्र নরোত্তম•। অধিকাপাদসমূত• वाइन॰ धनम्मा जु ॥ এकाम्मा-না॰ ৰুদুাণা॰ বাহনানি মহামুনে । गन्न बान्फ मकावीर्य। जुकारान्तुः সুবাকণা: ॥ শ্বেতানি সৌরভে-यानि व्यानुश्रुक्तरानि छ। त्रथः छ-मुबन नहार्छ नहमू इ नदाइन ॥ श्यां इष वाहान वाहिन्।

ম্নিসভ্য। সঞ্জরস্থান্দ বসবো यक्षाण्ड नद्रवाहनाः ॥ किम्रद्रा जु कगाक्रा इयाकः हो उथायितो । শারকাধিষ্ঠিতা বুন্দন্ নক্তো ঘো त्रमानाः ॥ णूकाक्षाण कवर्या गन्नर्दाम भराजिनः । व्याक्श বাহনান্যেব স্থানি স্থান্যয়েক্তি-भाः ॥ अम्र निर्ययू क् छ। युष्काय जुगहोजनः। 🗫। नात्रम छेवाह । गेरिजानि मूद्रामीना॰ वाह्नानि महामूत्न। रिन्छ्यानाः वाह्नात्नर व॰ यथावहकू नर्शन ॥ भून छ। छ वाह। भृगृष्ठ मानवामीनाः वाहनाः নি ছিজোত্তম। কথ্যিষ্যানি ত-ত্ত্বেন যথাবৎ শ্বোতু মর্হসি॥ অ-দ্ধকস্য রথো যুক্ত: শেষ্ঠ: পরম বা-জিভি:। কৃষ্ণবর্ণ: সহসার স্ত্রিনল্ব भित्रमागवान् ॥ भुङ्गामभु त्राथा দিব্য: খেতবর্ণৈর্যান্তমৈ:। উছ মান তথাষ্টাভি: শেতক্ম্ময়ং শুভ:।। বিরোচনস্য তু গজ: অস্ত্র-म। जू जूबक्यः। बसुम। जू द्राया-**मिर्तितो हरियः काक्षनममिरे**ङः ॥ **म**ञ्चर्कात्र जूद्रागा इयग्रीवना अ-জন্ন:। রথো ন্যস্য বিখ্যাভো मुनम् उक्त महाद्रशः ॥ नयद्रमः . विभागा १ ज्नायः मास्ता म्ना " विशः । ইতি श्रीवागनপুরাণে ৯ অধ্যায়:॥

वा**इ**(णुष्ठः भू॰ व्यथः। ইতি রাজ-নির্ঘণটः।।

বাহস: পূ॰ অজগর:। ইত্যমর:
।। বারিনির্যাণ-।। সুনিষঃক । ইতি
নেদিনী।।

वाहा जी वाहः। ইত্যজयপान दिक्शकायो॥

বাহাবাহবি ব্য বাহুযুদ্ধ । হাতা-হাতি ইতি ভাষা। ইতি ঘূপ্ধবোৰ-ব্যাকরণ ॥

বাহিক: পু•্ ঢক্না ।। গোবাহ:। শক্টাদি। ইতি ধ্রণি:।। ভার-বাহকশ্চা।

বাহিত্য' ক্লী গজন্মস্যাংখাভাগঃ । ইত্যনর:।।

বাহিনী স্ত্রী সেনা।। নদী।। সেনাভেদ:।তত্মথা। গজা:একাশীতিঃ
। রথা: একাশীতিঃ। অস্বা স্ত্রিচত্বারিংশদ্ধিক শতদ্বয়ণ। পদাতিঃ
কাঃ পঞ্চাধিক চতুংশতং। সমু
দাযেন দশাধিকাপ্তশতং বাহাঃ
সন্ত্য হস্যাং। ইত্যমর ভরতৌ।।
বাহিনীপতিঃ পুং সেনাপতিঃ।
ইত্যমরঃ।। সমুদুঃ। ইতি শন্দ্র

वाहोकः भू॰ (मण्डमः। छटशर्यायः। अहेकः २। ইভি হেনहन्तुः।। सर्खिककािः। कार्ष् ইভি
ভाষা। यथा। छत्र वृष्यः भूतावृखाः
कथाः किष्मिष्ट्रकाखमः। वाहोकः
एमणः मृष्ण स्ट्रम्यन् वाक्रम्युः
वीट्।। शक्षानाः भिक्नु बद्धानाः नः
हीनाः (य श्रुताण्डाः। छान् थः
गर्याशानण्डीन् वाहोकान् शतिः
वर्ज्ञर्थः।। णाकणः नाम नगतः
माशगानामनित्रगा। सर्खिका नाम
वाहोकार्युषाः वृद्धः मृनिन्द्रिः।।
ইভি মহাভারতে কর্ণপর্বণি ২০০
অধ্যাযः।।

वाहः भू॰ कक्षावश्वकृताशृभर्ग्छ।

वयवः। यथा। ज्ज वाहः भूरत्छ।

रा जिञ्मतः।। वरुज्यन वाहः

नानी जिजे। यिक वारा १ रुष्ठः।

वारा १ य ज्जायाः भूमान्। हेजि

मासामतः। जिया॰ वाहा ह।

वारा वाहा ज्जा वाह मिरा।

रावा ह दाः भूमान्। हेजि को

याद्य वाहा हिज ज्जीकाया॰ जत्रः

।। क्र्रवस्त्राक्ष्रं जामा वाह छ
नारायाजामः भूवाहः। यथा। मूथ॰

वाह् भुवाह ह मनः मर्बिन्त्यानि ह
। दक्ष व्वशाहरेज्थरं। छव नादायमा

২ব্যয়: ॥ ইতি বিফুপুরাণে ৫ **অংশ** ৫ অধ্যায:॥ বাহু পুবাহু চ জর স্যোদ্ধা (ধা ভাগৌ। ইতি ভট্টাকা ।। অন্যৎ প্রবর্গী ব বকারাদি বাহু-णत्य पृष्ठेवाः ॥ # ॥ यमा मृजामुङ नक्रन यथा। निर्मारनो टेव ख्याद्री শ্লিষ্টোচ বিপুলো ভুজো। আজান निश्चितो वाङ्गुरेखो भीरनो नृरभभरत ॥ निःचानाः द्वामत्मो दुरवो (मुरक्षे করিকরপুভৌ। হস্তাঙ্গুলষ এব সু द्रायुनी निन्जाः मुजाः ॥ त्यश्वि-नाक मृज्याः मृ (क्रिजानाः विभिन्नाः म्ठाः। ङ्वाकृनी । निः याः मु नंजाः मु। वेशि इंडमा ॥ किन ज्नाः-कता निः या वृश्यु जून । करेत्र भने । মণিবল্পৈ নিণ্টেক সুলিপ্ত শৃভ স-क्किन्।। नृशा शीतः कद्राह्मः मण-দৈ ধনবজ্জিতা:। পিতৃবিত্তবিহী-নাশ্চ নিমাৎ করতলালরা: ١١ সাত वृदेख रेक्टव निरमक धनिनः शतिकी-र्खिजा:। (भाका नवकमाजादा वि-यरिम विषमा नदाः ॥ वरेदः कद्र छल रेक्ट नाकारिं दीयदा खेलः । भवनाववाः भीरे करेक निःश्वा নরা মতা:।। তুষ ত্ল্য নথা: ক্লীবা: क्रिंदिन मुद्धिक नंत्रीः। निःसः कक-नरेथ उद्विदिर्देशः भन्न उर्क्काः ॥

বাহুল

छारेनु जूना बनाएं। क अक्रिक्षः मगरेव खर्था। व्यक्ष मूलरेकः (भुवता न्याप्तीर्घाङ्गुलि शर्दकः ॥ भीर्घायुः जुङ्ग रेक्ट निर्श्ता विद्ववाकृतिः **। ঘনাঙ্গুলিশ্চ সধন স্তিসোরেখাশ্চ** যস্বে । নৃপতে: করতলগামণি-वक्त अमृत्यिजाः । यूगमीनाह्मिजः क्रि ७ ७ वर्ष मध्युष्मा नद्रः ॥ व-कुकादाक धनिना स्टम् शृहनि ভা বুধে। শহাতপত্র শিবিকা गबभाषाभा न्त्र ॥ अञ्चाङ्क-শপতাকাভা মৃণালাভা নিরীশ্বরে । দামাভাশ্চ গবাঢ্যানা• স্বস্তিকা-ভা নৃপেশ্বরে ॥ চক্রাসি তোমর-**थ**नुः श्रष्ठां जा नृপতে: काद्र । উদু-খলাভা যজ্ঞাচ্যে বেদীভা ক্ষাণ্নি-ছোত্রিণি।। বাপী দেব স্বলাভাক ব্রিকোণাভাষ্ণ ধার্মিকে। অঙ্গুধ মূলগা রেখা: প্রা: স্ক্রান্চ দা-রিকা:।। পুদেশিনীগতা রেখা ক নিপ্তান্লগামিনী। শতাযুষঞ্জ-ৰুতে ছিন্নথা ভৰুতো ভৰ•।। नि:-चाक्क वर्द्धा का निर्मे वा कि युरेकः क्रेनः। इंडि शाक्ए ५५ व्यथ्रायः ॥

বাহুমূল ক্লী ভুজদ্বস্থাদ্যভাগ: । কাঁক্ইডি বগল্ইতি চ ভাষা।

७८ १र्य) यः। क**कः** २। ইख्रमद्रः ।। ভূজকোটর: ৩ দোম্ ল ৪ খণ্ডি-কঃ ৫ কক্ষা ১। ইতি হেমচন্দু:।। वाङ्णः भू कार्खिकमामः। इंड्र-নর:।। শাক্যমুনিসূত:। ইতি হেম: **ठन्द्रः ॥ 🗱 ॥ अथ कार्जिक माञ्चा**ः অ্যা । নারদ উবাচ। কার্ত্তিকস্য তু भाशवार भाममर बक् मर्शम । भूर्व· कार्डिक माहाजाः यथावट বকু মর্হসি॥ বুক্ষোবাচ। সাধুপৃষ্ট• ত্বা পুত্র লোকোদ্ধারণ হেভবে ৷ कथरामि न जन्ति ह सुर जामा ना-खि रेक्षितः ॥ এक छ: সর্ব তীর্থানি সর্বে যক্তা: সদক্ষিণা: কার্ত্তিকস্য চ মাসস্য কোট্য শে নাপি বিভু তি॥একত: পুষ্রে বাস: স্কক্ষে-বন্ধ সর্বপুণ্যাধিকো মত:।। স্বর্ণানি মেক্তুল্যানি সর্বদানানি চৈক্তঃ। এ**३७:** कार्डिका व**्म म**र्इमा (क-শবপ্রি:॥ ক্রা কোটি সহসাণি পাপানি সুবহ্ন্যপি। নিমেষার্জেন नर्वाि विवयः यास्य कार्न्तिक ॥ दलकिष्ट ज्ञ्हाउ भूगा विक्रु-মুদ্দিশ্য কাৰ্ত্তিক। তদক্ষৰ ভ বেৎ সর্বণ সভ্যোক্তণ তব নারদ ॥ **७मा क्यः न भन्यानि मञ्मू**कः

তবানধ। সোপান ভূত স্বৰ্গস্থ मानुष्र भाग्र मूर्ल ज् ॥ उथाजाः नः नगान्द्राथ य्या न नािन्डः नुनः । मुञ्जानाः भाना मानूनाः कार्जिकाक हार्यम यः ॥ श्रम श्रम ভূতা শুেষ্ঠ স মাতৃ পিত্ঘাতক:। कार्खिक थनु रेव माम मर्बमारमयू हाखमः॥ भूगामाः भन्नमः भूगाः পাবনানাঞ্ পাবন ৷ অমিন্মাসে ত্রবন্তি শদেবা: সনিহিতা খবে।। অত স্থানানি দানানি ভোজনানি বুতানি চ। তিল্পেনু হির্ণ্যানা॰ রজত ভূনি বাসসাং ৷৷ গোপুদানা-नि ऋर्वेडि ऋर्व अादन नात्रम । वाञ्च-शानाक्ष (य कन्ता॰ माम्त्रांख विधि वः মরা:।। দানানা॰ ফল মেতেষা॰ পা-शुयु एउ विधानजः। जानि मानानि गृशक्षि पखानि विधिव८ मूद्राः॥ य८ किक्षिट कार्जिक मन्न जनरेक्टर ख्या कृष्ठ[ः]। छम्क्य कनः (भा-क विकृता लाककर्जुना ।। वृषाना भाक्रण दिव कार्जिक मानि रिषः क् छ । जायस्यभाषिक भूगा रेड क **্পাপ্ত ন সংশযঃ।। তমা**দ্দিত্বেন বি (भुन्मु कार्डिक मानि मीयछ। यू-किक्षिट कार्जिक मज्ज विक्रू मू फिल्मा भानतेवः ॥ इठः मखक वित्नुन्तु छ-

श रेफर उथा क्डर। उरक्रयर नर्डः ন্তে তে শস্যদান বিশেষতঃ ॥ যথা नहीनाः विर्भुन्द् रेमवानारिक्व नाद्र-ए। छेरबीनाक विशुर्य कर्या निवा-পপদ্যতে॥ তথ্য কার্ত্তিরুমাসে জু यथ किकिसीया मूत्। न जम्रासि ক্ষ্যে বিপু পাপ যাতি সহসুধা।। उचा नर्व भुगात्रन कर्मना मनमा-गित्रा । भाभ गमाहरत्रोमव कार्खि-क विकृ ७९ भद्रः ॥ ज्ञानाषा यनि वा क्कानामृष्ठ्उ (यन य८ कृष्ठ । তত্ত্ৰস্য নশ্যতি ক্ষিপু• বাযুনা পা৽-गता यथा ॥ मःभाक्षः कार्डिकः पृष्ट्री भद्रामः यस वर्ड्डाय**ः**। मिन দিনে স কৃ ছুস্য ফল প্রাপ্নোত্যস -भयः ॥ भुवृद्धानाह छक्षागाः का-र्जिक निराम क्छ। व्यवनार विकू ৰূপত্ব প্ৰাপ্যতে মুক্তিদ শভা ॥ न कार्खिम्यामा माला न कृष्डन नभः यूगः। न (वह जन्मः भाजः न डीर्थ शक्या नमः ॥ न ठात्मन नमः नानः न मूथः ভार्य्या नमः। ন ক্ষেন্ত সমণ বিত্তণ ন লাভ: সুর ভী जनः ॥ न जला १नम्पेन खलाः न म्मार भारत्मा खरः। न ह श्रामी म-याजुला न ब्हाजि क्ष्युया जनः॥ ন তৃথী রসনা তুল্যা ন প্রীতিস্ত সূত্

दिना। न कार्जिक महा भारमा दि-क्यानाः भिगः मना ॥ व्यव्यवन कलप्यस भामः नामानद्रश्रियः। **डि**र्याशानि भवात्याङि अर्वश्य विष्कृतः॥ मूल ७ रेवकव छान मृद्धं जा रेक्करी कथा। मृद्धं जा रेक्क वी नीका मूर्झ (छा कागत ख्या ॥ मू-र्झ ड॰ किंगना मान॰ मूर्झ ड॰ बाइ-वीजन । मूर्झ (छ। रेक्ष्रवा विर्मा मृल्ल ७ नीनामाकनः॥ मूल ७ शू-**ऋद्र मान मूझ छा: कार्जिक छिना:** । मृद्धा 🖘 🎒 अभाषा विस्थाः भक्षा কভযোরপি ॥ দুর্ল্ল ভা কার্ত্তিকে বি शु घारणी इदिरवाधिनी । पूर्व छ। মালতী প্লাদুল্ল ভা তৃলসী মুনে॥ मूल ७ कार्जिक मान मूल ७ माध् वन्तनः। भालगाम भिलाभ्का मूर्झ छ। म्निश्क्षत।। सम् मृगा निरो यव मृत्ति-ভा मान भाविनाः। इव भीववजी कन्। मूल जा मम्म श न्गा ॥ मूल-ভা জননী লোকে পিডা চৈব বিশে-वजः। पूर्ल ७॰ नाधुनमानः पूर्ल (७। थार्थिकः जुजः ॥ मूझ रेजकामणी-লোকে দশমী সঙ্গবিজ্ঞিতা। পক দ্ব্য বুত বৎস অয়নে দক্ষিণাত্তরে ॥ मूझ ७ रेक्टर मान नाव नान न्मीकला कि। काश्वावार जुनानीय

भिक्तन भीव भावत्याः । तुाक्रगुर मूर्झ ७ विशु मृद्ध ७ डीर्थामदन ॥ न्रारियाभाष्टिंड॰ विख॰ मृल्लंड॰ ष्ट्रनविष्य । पृद्धां छ॰ वट्य पुर्वाागाः भाष्य यर भुजिभाषिष्ठः॥ भाषाः ণামপি তৎপাত্র সদাচার্ক্রিয়া-दिउ । मःभाग कार्डिक मामः विमुशा (य बनार्फरना। (उदा॰ यमः পুরে বাস: পিত্ভি: সহ নারদ। ইতি শ্রীপাদ্মোত্তরখণ্ডে কার্তিক-মাহাত্ম্যে ১১৪ অধ্যায়ঃ ।। # ॥ বুন্ধোবাচ। কার্ভিক্স্য ভূ মাহা-बार भून दिव मृग्य मार मादा मू-निमाफ्ल महीन् कानानवाञ्चाना। বুতানা মিহু সর্বেষা মেক জন্মানুগণ ফল । কৰ্ত্ত বিষ্ণু বৃতস্যোক্ত শভ জন্মানুগ• ফল•॥ আখিনস্য সিতে পক্ষে একাদশ্যা॰ দিজোত্তম। বৈ-करेव रेर्कव॰ धर्म॰ भावरञ्जा २मऽ বিধীয়তে ॥ যাবৎ কার্ত্তিক শৃত্রস্য भोर्गमाभी **डिथि ड्**विटा जाव-मग्रुवुजरम्राकः मग्रुगाहद्रगः वृत्यः ।। অন্যথা তুক্ত বিপুরুত নেতৎ भूमृझ ७॰ । कार्याः भाष्टः भुयाङ्गन কাৰ্ত্তিকে তু বিশেষতঃ॥ ত্রি:শদি-नानि भूगानि विभुभी जिवबागि वि । कार्डिकमा युञ् विश्रु विविध्

বাহে প্রি

পুীতি কারণ ।। তদর্জ ভীম্মস্য বৃত্ত মুনে তুঙিকর পর । পুণ্য পঞ্চিন প্রোক্ত দত্ত ওয়ৈ চ विका ।। नाता वा यकि वा नाती क-कार्ड रिक्थ व्युक्त । किरन किरन **হুস**্থ্য ফল• ভবেত্তস্যৈব কার্ত্তিকে।। অভ ন্তু॰ বিধিবৎ পুত্ৰ বৈফব• বুত मुखमः। शिरासात्र वृष्ट्रायः भुष्टकश्च नेनाहिउ: ॥ উर्द्ध नानि नूनिएमु পুাত:কালে তথামলে। গোয় (मिल काल मान चर्गम भारिना মপি।। ইতি পাদ্মেউত্তরথণ্ডে ১১৫ व्यथ्रायः॥ ॥ व्यक्तावाह। भूद्रान শুवन यब अर्बेडि विजयख्य। उ ৰাণ করস্থিতা মুক্তি বিদ্যুতে নাত্র সংশয:॥ কার্ত্তিকে মাসি যো ভক্ত্যা वर्गाष्ट्राञ्चन ভावन । পुउ। र विक् ख्रुर्थं **म यां जि ज्वनः हादः** ॥ कार्जिक मानि यः क्र्यां ि जिन তৈলেন দীপক। অহোরাতান্ মূ নিশুেষ্ঠ স যাতি পরমণ পদ• ৷৷ কা র্ত্তিকে মাসি যো দদ্যাৎ পাদত্রাণ विषयात । पर्वाषञ्चान्त्रिः वर्म यमः रेनव न भगाजि ॥ यख्डाभः ৰীত যো দদ্যাৎ ভূমি বৈ ব্ৰাহ্ম गाय जू। म याजि वुक्तमहन• भून बाव्डि विक्किंड ॥ जाम्न्स्य (मा

मिंग्री में मृण विधिविष्य । मिंग्री विश्वा में मिंग्री में मिंग्री में मिंग्री में मिंग्री में मिंग्री में मिंग्री मि

বাহুল্য প্লী বহুত্ব । বহুলস্য ভাব ইত্যথে ফ্য পুত্যুয়েন নিম্পন্ম ।। বাহুবার: পু শ্লেমান্তকর্ক: । ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ অন্যৎ পব-গীষ্ বকারাদি ভছুদ্দে দুইব্য ।। বাহু প্লী যান । যথা। যান যুগ্য প্রথ বাহু বহু বহু বাহু বধারণে। ইতি হেন্দ্রন্য: ।।

বাহ্য: ত্রি বহুনীয়: ।। বহি: । বাহির ইতি ভাষা। যথা। অপবিত্র: প বিত্রো বা সর্বাবস্থা গভোপি বা। য: মরেৎ পুগুরীকাক্ষণ স বাহ্যা-ভ্যম্বর: শুচি: ।। ইতি মৃতি: ।।

বাহ্যেন্দ্রি: পু॰ বহিরিন্দ্রি:। তদ্মথা। চক্ষু:। জিন্তা। নাসিকা। ত্তক্।শোত্রে•। এতদেকৈক গুণা:। যথা। এতে তু দ্বীন্দ্রিয় গ্রাহ্যা অথ

म्मानंड मदकाः। वारेश्रेक्रकिन्तु-य गुश्चा ध्द्रपृष्टि ভाবना ॥ इंडि ভাষাপরিছেদ:॥ वाङ्गिकः भु वाङ्गीकरमः। इंड्र-সরটাকাযা ভরত:।। वाङ्गिकः) क्री बहुमः॥ हिन्तु। वाङ्गीकः भू (स्माप्डमः। यन्थ ইভি আরবী ভাষা।। তদেশজাত-(घार्ठकः । इंडामद्रामिनीकाद्री ॥ গন্ধর্ববিশেষ:। ইতি শব্রহা-वनी ॥ वाक है काष्ट्र। हेिंड कविक्नुक्रमः॥ है वाङ्कु । नमध्य भारतेतित्व है निष्को इंपन्यका (वरप्राज्ञनाल-मार्थः। इं ७ उड़ी कायाः पूर्णामानः नि गुरुः ॥ निरमागः ॥ ব্য **अप्तर्भव ।। निक्रमः ।। अञ्चनः ।।** হেতু:।। অব্যাপ্তি:।। বিনিযোগ:।। क्रेयम्थः ॥ भित्र छवः ॥ भूकः ॥ च-বলম্বন ।। বিজ্ঞান । ইতি মেদি-११ भावन । इंडि भद्रवादनी ॥ উপসর্গবিশেষঃ। অস্যার্থাঃ। বি-विश्निष दिक्षा नक्षं गांज मा

বি: পুণ জী পক্ষী। ইত্যমর: ।। বি:শ: ত্রি বি:শতে:পূর্ণ:। ইতি সিদ্ধান্তমুকৌদী।। বি:শক: ত্রি বি:শতি:। ইতি সি: জান্তকৌমুদী।।

विश्मिणः जी जन्धादिस्मयः।
विश्म इंजि इंजि छावा।
यथा। विश्मजाम्याः मदिकद्व
मर्ताः मन्थ्यय मन्थ्ययाः। मनथ्यार्थि विक्छद्व छ छाम् हानवरङः
जियः॥ इंज्यमदः॥ छवाहकानि।
द्रावनवाङः १। जक्षृतिः २। इंजि
कविक्न्नणजा।। नथः १। इंजि मदक्ज्यम् ङावनी।।

विःणिकिः जि विःणिकिरागिः।
यथा। সংখ্যাयाकक् म्यामार्शिष

र्था। विःणिक जिःणेक्क्याः केन्

मःक्कायाः। আভ্যাः कन् म्याः

व्यमःक्कायाः जुन म्याः। विःण
कः। मःक्कायाः विःणिकः। ইতি

मिक्कान्यकोम्मी।।

नी । विष्णवः ।। गिला आवा ।। विष्णविष्ठः वि विष्णः । ইতি ।। भाषानः । ইতি णद्म द्वावनी ।। जिला स्को मूनी ।। विष्णविष्यः । जामार्थाः । विष्णी भ् विष्णविः । ইতি जिलाः विष्णवि विष्णविः । ইতি जिलाः विष्णविः । ইতি जिलाः विष्णविः । विष्णविः । ইতি जिलाः विष्णविः । विष्णवि

পেৰ্যঃ পালক বিষ্ণা ইতি শব-চন্দ্ৰিয়া !!

विकक्षिः शुः (गाक्ष्यः । ইতি भद्याना॥

इंडि ভाषा। उৎপर्यायः। सापू-क्षेकः २ जुरावृकः ० गुष्टिनः 8 ব্যাঘূপাৎ ৫। ইত্যমর:।। শুরাক: ৬ মধুপণী '৭। ইতি রত্নমালা ॥ কটপাদ: ৮ বহুফল: ১ গোপ-বেন্টা ১০ সুবাজন: ১১ মৃদুফল: **२२ म्डकार्थः २० यङ्गीयवृक्त्राम्-**প: ১৪ পিণ্ডার: ১৫ ছিমক: ১৬ প্তঃ ১৭ কিজিণী ১৮। অস্তর্থাঃ । অনুষ্ধুরত্ব। পাকে ২ভিমধ্র-त्र । वघुत्र । मीशनत्र । कामवा-जु श्रीर नामिन्। भारतपुष । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। অপিচ। সূত্রব यञ्जवृक्षण कणेकी वहायुनाविता विकक्ष उक्त अहर नथुत्र अर्दानाः मिक्ट ॥ इंडि ভावनुकाणः॥

বিকল্পতা দ্রী অভিনলা। ইভি রাজনির্ঘণ্ট:।।

विकः भ् कश्याः।। (कज्ः। इंडि स्विनी ॥

বিকচ: ত্রি বিকসিত:। ইত্যমর:॥ কেশশ্ন্য:। ইতি মেদিনী॥ বিকচা স্ত্রী মহাশাবণিকা। ইভি রাজনির্ঘণ্টঃ॥

वित्रहः ত্রি কছর**হিত:। মুক্তকह:** । ইতি যৃতি:॥

विकक्षत्रः भू वृक्षात्रमः। वँইচ্ বিকটः পু বিশ্বোটক:। ইতি শব-ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায়:। बाদু- রত্নাবলী।। সালকওবৃক্ষ:। ইতি কটক: ২ সুবাবৃক্ষ: ৩ গুছিল: ৪ সাজনির্ঘণ্ট:।।

विकिटः जि विणानः॥ विकत्नानः
। ইতি মেদিনী॥ সুন্দরः। ইতি
विषः॥ দন্তরः। ইতি ধরণিঃ॥
विक्ठः। ইতি ত্রিকাগুশেষः॥
विकटे। জী মাধাদেবী। সাচবৌ
ছাদেবীভেদः। তৎপর্য্যায়:। মারীচী ২ ত্রিনুখা: ৩ বজুকালিকা ৪
বজুবারাহী ৫ গৌরী ৬ গোত্রির্থা
৭। ইতি ত্রিকাগুশেষ:॥

विक्षेकः शृ यवामः। ই छ कती।

प्राः। वृक्षविष्णयः। उट्ट भर्तायः।

मृष्कनः २ शृङ्गः २ साष् क्षेकः ८

रगाक्षेकः ८ काकनामः ५ वऽ।

युशानः १ चनक्रमः ৮ गर्जाकनः २

घनकनः २० स्यद्यनिष्ठाख्यः २२

मृष्त्रिकनः २२ शुग्व्यऽः २० हामऽ

कनः २८ खन्यकः २८ । जमऽ

खगाः। क्षायदः। कृष्टः। উक्षदः
। क्षित्रदः । मीशनदः। ककः

हात्रदः । यञ्जत्र विश्वायकद्वः।

ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

বিকত্থন ক্লী মিথ্যাশ্লাঘা। যথা। শ্লাঘা পুশংসার্থবাদ: সাতু মিথ্যা বিকত্থন । ইতি হেমচন্দু:।।

বিকম্পিত: ত্রি বিশেষেণকম্পবি-নিট: । বিপূর্বক কম্পধাতো: ক্র পুত্যবেন নিয়ন: ॥

विकद्रः भू॰ द्यागः। ইতি भद्र-চন্দ্রিক।।

विकद्राणः जि ख्यानकः। ইতি
विकट्टेनदार्थ्यमध्यी।।

विकर्नः श्रुः मूर्यित्रधनशकीयम् इः।
यथा। अश्रयामा विकर्नक स्मिनः
मिल र्जयम्थः। अत्नि ह वहवः म् दा
भर्षे उद्धि जीविजाः॥ है जि जनः
वन्नी जायाः । अथ्यायः॥

विकर्षिकः भू॰ नात्रवाहरूमः। इंडि (इनहन्मुः।।

विकर्डनः भू॰ भूर्यः॥ अर्कवृक्षः। इंडाभनः॥

विकर्षकृ (बि निविष्क कर्षकात्री।
यथा। न माकी नृगि जिः कार्या। न
कारक क्रणी नरवो। न (गु। बिर्या।
न निक्राहा। न मह्मा विनिर्ग जः।
।। नाथा थी ना न वक्त वा। न ममु न विकर्णकृ ्। न व्रक्ता न निम्यु न विकर्णकृ ्। न विकरण निम्यु विकर्णक

मानत्व ৮ व्यशास्य ५५ श्लाकः ॥ विकर्मकृष्ट निषिष्ककर्मकात्री। इंडि ब्रह्मक ७ छैः ॥

বিকর্মস্থ: ত্রি নিবিদ্ধক্থ। যথা।
পাষ্ডিনো বিকর্মস্থান্ বৈডাল ব্রুভিকান্ শঠান্। স্ভেলুকান্ বকবৃত্তী শ্চ বাজ্যাত্রেণাপি নার্চ্যেথা।
ইতি বিষ্ণুপুরাণে ও অংশ ১৮
অধ্যায়: ।।

বিকর্ষ: পু॰ বাণ:। ইতি ত্রিকাণ্ড-শেষ:।।

विकर्षनः क्ली व्याकर्षनः। विशृद्धकृष-धारा इनहे शु उऽयन निम्नमः॥ विकलः जि विश्वनः। ই जि कही-ध्रः॥ स जावशीनः। ই जि जहाः॥ विकल्णानि हः भू स जावशीनशा-नियु जः। यथा। स्रनि विकल्णानि-कः। ই जि स्लायुषः॥

विकला जी अञ्हीना। ই जिल्हान

विक्वाकः जि खंडाराजान्याकः

1 ज्यभर्गायः 1 ज्यभागकः २ ।

इज्यत्रः ॥ भागकः २ ज्यक्शीनकः ४। इजि नद्यञ्जावनी ॥

विक्वी जी अञ्छाना। इजिनद्यत्रञावनी ॥

दिक्नः भु ज्यादिः॥ कन्ननः। इजि

বিকশ্ব

(निविनी ॥ विविधकन्नः। न ह ৰিবিধ:। ব্যবস্থিত:। ঐছিক চ। সোপ্যাকাল্কা বিরহে যুক্তঃ। তথাচ ভবিষ্যে৷ সৃতিশাস্ত্রে বিকল্পস্ত আ काङ्काभूत्राम अठि ॥ इहादिकाल २ द्वेरनाषाः । यथा । शुमानवाशुमाः ণত্ব পরিভ্যাগ প্রকল্পনা। পুত্র দোৰতা।। বুছিভি থকেত যবৈ ৰ্যজেত ইতি শুণতে। তত বুহি भुषाण भुजी उरव भुगमान्। भ-রিভ্যাগ:। অপুতীত য্বাপুনো-१ १ तिक्लान । इन्छ भूर्बमार भृथक् वाक्रुः व्यन्त्रथा मृष्ट्रायि यागनिष्तिः मार्। अठवर वि-काल न डेडगः भाजार्थ इंड्रकः। প্যোগান্তরে যবে উপাদীয়মানে পরিভ্যক্ত যব প্রামাণ্যোজ্জীবন• बीक् उ यवानु। मान्य हानि ब्रिडि চত্বারো দোষা:। এব ব্রীহাবলি চত্বার:। ইভ্যপ্তৌ দোবা ইছাবিক-লে। তথাচোক্ত•। এব মেবাই দো-বোপি যদুী হি যব বাক্যযো:। বি-কল্প আশ্রিত ন্তত্র গতি রন্যান বি-দ্যতে ইতি। একার্থত্যা বিবিশ্ব কল্পতে ইভি বিকল্প:। ভন্মাদ-ष्ट्रेरमाव जिया উপোष्ठ (व जिथी है-

प्रमिनी ॥ विविद्यक्तः । ज ठ ठाज न ইहाविकतः किन्न वाविद्यः । वाविद्यः । वेहिकण्ठ । विविद्यः । वेहिकण्ठ । विविद्यः । वाविद्यः । विविद्यः । विविद

विक्ता खी मिलिका इंडामद्रः॥
विक्तिङ बि म्लानामत्नानादि(म्नवः। उट्चर्यायः। উक्कृञ्जिङ द
र डेक्कृञ्ज २ मिङ १ डेमिषिङ द
विनिष् ७ डेमिष् १ डेमीलिङ ৮
विकृञ्ज २ ठेकुका २० डेक्किम् २२ हिन्दर
२३ विक्स्त २० विक्र २० इनिङ
२४ डिक्स्त २० विक्र २० द्राका
व २१ क्ला २४ मिर्न
२० डेम्ड २२ प्रेट क्ला २८ भूकु
ल २५ हिङ २० डेट क्ला २८ भूकु
ल २५ हेडि द्राक्ति व के १।।

বিকশ্বর: ত্রি বিকাসশীল:। তৎপর্য্যায:। বিকাসী ২। ইভ্যমর:॥
বিকসতি কসজ্পতৌ দন্ত্যাম্ব: যাযায ভাস কসেতি বরে বিকশ্বর:।

বিকাস: মুট্নে ব্যক্তাবিতি দন্ত্যা ন্তে ধরণি: । জলেশবৈরত্র জলাশ-যোষিতা মুদার মন্তে কলভা বিক-ষরৈ: । পুগীযতে সিদ্ধগণৈশ্চ যো-বিভা মুদা রমন্তে কলভা বিকষ্টর: ।। ইতি মাঘ্যমকেপি দন্ত্যবন্ত্ব-।। কষ্বধে মূর্দ্ধন্যান্ত ইত্যস্য রূপ মিতি কেচিৎ ।। কশ শদ্দে ইত্যস্য ভালব্যান্তস্য রূপমিতি কেচিৎ । ইতি ভট্টাকাষা- ভরত: ।। বিকষ্করা জী রক্তপুনর্বা। ইতি রাজনির্ঘট: ॥

विकातः भु भुक् (उत्र न) था जातः ।

७८ भर्य) गरः । भित्र । भित्र । । विक्

७ विकिया । । इ उ । । । विक्

७ । इ जि ज्य ः ।। (कि ज्वि भू

विकार भुक् जिश्व म्या न । विकार विकार विकार । विकार । विकार । विकार विकार विकार विकार । विकार

৭। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ: ।।

বিকালক: পু• বিকাল: । ইতি
ত্রিকাণ্ডশেষ: ॥

বিকালিকা জ্রী মানরজ্ঞা তামী।
তাঁবী ইতি ভাষা। ইতি ত্রিকাণ্ড-

বিকাশ: পু• রহ:॥ পুকাশ:। ই-ভামরটীকাযা•ভরত:॥ বিকাশো বিজনে যুটে। ইভাজয:॥

শেব: 11

বিকাশন লী বিকাশ:। বিপূর্ব কাশৃড় দীণ্ডৌ ইত্যস্থাৎ অন্ট্ পু-ভ্যয়েন নিম্লমণ।।

বিকাশী তি বিকাসশীল:। ইত্য-মরটীকাষা রাষ্ম্মট:।। বিকাষী তি বিকাসশীল:। ইত্য-মরটীকাষা ভরত:।।

মরটাকাযা ভরত: ।।
বিকাসী ত্রি বিকশ্বর: । ইত্যমর: ।।
বিকির: পুণ পক্ষী । ইত্যমর: ।।
কূগ: । ইতি ত্রিকাগুশেষ: ।। পূজাকালীন বিশ্নোৎ সারণার্থ ক্ষেপণীযতপুলাদি: । যথা । ফডিতি সপ্ত
জপ্তান বিকিরানাদায় । অপসপত্ত
তে ভূতা যে ভূতা ভূবি সংস্কিতা: ।
যে ভূতা বিশ্নকর্তার তেনশান্ত শিবাজ্ঞ্জা। ইতি বিকিরেৎ । যথা ।
লাজ চননে সিদ্ধার্থ ভ্যা দূর্বা হা-

শাক্ষতা:। বিকিরা ইতি স্নিটো:

সর্ব বিষ্ণোদনাশকা: ॥ ইতি তন্ত্র-जातः॥ यशिनशामीनाः शिखमानः । यथा। অস স্কৃত পুনীতানা থো गिनाः क्वायाविजाः। উहिष्टेः ভাগধেয় স্যাদর্ক্তেব্ বিকির চ যঃ ॥ অপিচ। পিওনির্বাপরহিত। ষত্ত শাৰ্জ বিধীয়তে। স্বধাবাচন লোপোত্র বিকিব্নস্ত ন লুপ্যতে ॥ ইতি শাদ্ধতবু•॥

विकी ब्रगः क्री विष्कृत्रगः॥ विहिः मन ।। विজ्ञान । ইতি कृवादर्थः मर्मनार ॥

सबः ॥

বিকীর্ণঃ ত্রি বিদ্দিত্তঃ। ছডান ইতি ভাষা। যথা। অথ সা পুনরেব বি-ख्रुणा दम्यानिक्र ध्मत्रस्ती। বিললাপ বিকীর্ণমুর্জ্ব সমদু,খা गिव अर्वे अ खी शा दे वि अ ना तर मञ्जूष ८ मर्गः ॥

विकीर्गद्राम^न क्ली स्होराय । इंडि व्राक्रिविचें ।।

विकीर्गमञ्ज की स्थोरायः। ইতি রাজনির্ঘণীঃ ॥

विश्वर्गपः ত্রি হর্মাণ:। ইত্য-अयः ॥

ठन्दुः । इजूशाहि-

(कावः।)

विक्रिकः भू देकानदाबभूयः। यथा। रेववद्यञ्चयमा द्वाजीिहक्वा-জ: পৃথিবীপতি:৷ তস্য পুত্ৰ শত্ত-कामीविक्षक (क्षेत्र उठाउ ॥ সো হযোখ্যাধিপতি বীরি স্তস্য পঞ্দশ মৃতা:। ইতি বহি পুরাণে সাগরোপাথ্যান নামাধ্যায:।। বিকুণিকা जी नामिका। इंडि (इम्हन्मः ॥

বিকৃত বি বীভংসং॥ রোগিত ।। अत्र क् उ॰। ३७ (महिनी ।।

বিকারণঃ পু॰ আর্ন্ডিয়া ইত্য- । বিক্ত॰ ক্লী বিকারঃ। ভস্য লক্ষণ । यथा। श्री भारत्यां विक्ति यंख ती-চ্যতে স্বংবিবিক্ষিত । ব্যঙ্গাতে চে-श्रेरियरवर॰ विक्उ॰ छिष्मू वृशाः ॥ इंज्रुब्बु जनी जमितः ॥ भुखवारिय-ষ্টি সংবৎসরাভর্গত চতুরি শবর্ষ । যথা। ভবিষ্যপুরাণে ভৈরব উবা-ह। नर्बाः भुजाः भुनी ए। ख वर्गा वः শোক চ ভাষতে। শিরে। বক্ষে। **২ক্ষি রোগাক্ত পাপাদ্ধি বিকৃতে** बनाः ॥ ইতি ब्राउिछदुः ॥ বিকৃতি: জ্রী বিকার:। ইত্যমর: ॥ বিকৃতি ডিস্ত রোগযো রিতি

विश्वः॥

विक्ञी जी जागः॥ फिरः॥ वि-

कादः ॥ भन्तािनः । ইতি ছেন-চন্দুः॥

বিকৃষ্ঠ: ত্রি বিশেবেণ কর্ষিত:। আ-কৃষ্ঠ:। বিপূর্ব ক্ষধাতো: ক্ত পু-ভ্যবেন নিয়ম:।।

वित्वणी खी भर्टवर्तः ॥ तक्णव-ब्रिंडा। ইडि ध्रविः ॥ महोक्षभ-भितमा भन्ने । यथा। मृर्या बलः मही विद्य वीयू द्राकाण भाव ह । मीकिटा वृष्ट्रापः स्वास ইट्या छ खनवः क्रमार् ॥ मृवर्त्तणा छरेथ वा-या वित्वणी हाभन्न। निवा। खाद्या-मिण ख्या मीका द्राञ्चिती ह यथा-क्रमः ॥ मृर्यामीमा निवाः भर्द्या कृष्ट्रारेमा चीचः सह । ইতি मार्कः (ख्यभूद्रारा कृष्ट्रमर्गः ॥

विकाकः मृश् वकामूबमूद्यः। म ह कल्लिप्टर्वन इन्नः। यथा। कल्लिः काः क विकाकान्त्राः भागाणाणि यूचाः भागाः युव्यं विभाग विकुर्वाकाः माश्यास्य विभाग विकामूबम् भूष्यो (जो नश्चः प्रो मन्दन इतिः। ज्याः कल्लिः मश्यूष्य सध्रेकिन्न यार्यथा।। ज्या ग्राप्त्र सध्रेकिन्न विज्ञान्त्र ज्ञालः। कबाद्याः एनज्ज्यो पृष्ट्वात् विज्ञाः काः।। जङः नृनः ज्ञ्या विक् क्वां ज्ञिन

र्यशालुकः। नन्तरकन नित्र सम्रा विरकाकम्याहिन शुलुः॥ ইडि कल्लिश्वारा२२ व्यक्तायः॥ विरकायः जि कायब्रह्लिः। निः स्वायः। ইडि भूबागः॥ विद्धः शुः क्रिमावकः। ইडि जिकाश्रामयः॥

विकमः शुः विष्टः। यथा। वैश्वादा विक्रमी धरी (मधावी विक्रमः क्रमः 1 ইতি বিষ্**দ**হসুনাম স্তোত্র ॥ भोगंगांजिमयः । उৎপर्गायः অতিশক্তিতা ২। ইত্যমরভরতৌ ॥ काश्विमाङ । ইতি मिनिनी ॥ বিক্রমাদিভ্যরাজা। যথা। ধনুস্তরি ক্ষপণ কামরসি হ শস্কু বেভাল ভ-উ ঘটকর্পর কালিদাসা:। খ্যাতৌ বরাছ মিছিরৌ নৃপতে: সভাষা• ब्रज्ञानि रेव व्यक्ति नंव विक्रमभु ।। ইতি নবরত্বশ্লোকঃ ।। চরণঃ ।। শক্তি:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।। পুভ-বাদিবঙ্কিশ-বৎসরাত্তর্গত চতুর্দশ वर्ष । यथा । जावल्ड मई मगानि (मिरिनी निक्लन्ता । नवनः मधू গব্যঞ্চ মহার্য্য বিক্রমে প্রিয়ে ॥ ইতি জ্যোভিস্তৰু: 🍴

विक्रमारिकाः भू चनान्धारका-त्राज्ञा । भर छेज्जगनीरम्भाविभ- र्जिः नष्टकर्खा ह । उट् भर्गायः ।
नाहमादः २ भकातिः ० । ইতি
कोषतः ॥ ज्ञम्य विवत्र १ द्वाकिः
भट् भृडिनिका कथायाः पृष्ठेवरः ॥
विक्रमार्कः भूः विक्रमादिष्ठरः ।
हेिं किट्टि ॥
विक्रमी भूः निःहः । ইতি রাজनिर्वर्षः ॥ विक्रः । यथा । द्वेष्यं ता
विक्रमी भूगे (मथावी विक्रमः क्रमः
। ইতি মহাভারতে শান্তিপর্বণি
ভদ্য সহসুনামন্তোক্ত ॥ অভিশ্বিশিপ্তে ক্রি॥

विकयः भू विक्यनिक्या। विश्वनः है जिया। उर्ध्यायः। विश्वनः । विश्व

व्रावर । अञ्बर्गार्गार्गात्रिक्षेर **७५**: न वृक्षिताभुवाद ॥ चड्वव वृश्याः जि:। गृहाकवारिक कीवा जुला ग्नाफ्रद्रादिउ॰। भधः कात्रग्रङ ষম্ভু ক্ৰবলেখ্য তদুচ্যতে ।। ক্ৰ বিক্রে সম্য বিশেষাভ্যন্তরে প-শ্চাব্তাপাদসিদ্ধি:। যথা মনু:। कीवा विकीय वा किस्मिट यामारी-नुभारमा ভবেৎ। সোম্বর্দশাহে ত-मुवाः मनारहवामनी उवाः अञ्चाः জ্ঞবল্কোক্তরপর•। যথা যাজ্ঞ-বল্পঃ। দশৈক পঞ্চ সপ্তাহ নাস ত্র্যু-रार्खभातिक । वीबार्या वाश्र ब्रङ्ग ज्ञी (राज् भू•मा• भद्रीकृग•॥ व्यव বৃহস্পতিঃ।। অতোর্বাক্ পণ্য দো-ষস্ত যদি স'লায়তে কৃচিৎ। বিক্রেড: পুভিদেষস্তৎ কেতা মূল্য মবাপু-यार।। वा उ उ पुरा भरी क्षा का नार । কাত্যায়ন:। অবিজ্ঞাতম্ভ য়ৎ জী-ভ দৃষ্ট পশ্চাদ্বিভাবিত। ক্রীত। তৎ ৰামিনে দেয় পণ্য কালে **୧**ন্যথা ন তু॥ কালে প্ৰান্তক পদী-ক্ষা কালাভ্যন্তরে । পরীক্ষিতে তু বৃহস্পতি:। পরীক্ষেত স্বয়ণ পণ্যুণ व्यत्तर्वाक भूम्माय्य । भन्नीकिष्ठ वल्म ७॰ गृशीया न भून खारबर ॥ অত্র বিশেষ্যতি নারদঃ। কীছা

म्लान या पुराः पृष्ठी उ॰ मनाउ क्यी। विक्वः भुजित्वर ७९ **ভिमामवाङ्ग्राविक्षरः ॥ वि**जीय **২**হি দদং ক্রেডা মূল্যাঞ্শাণ म मारुदार। दिखन छ ज्ञीयिहि পরত: ক্রেতু রেব তৎ।। আহরেৎ मन्त्राट विरक्ति इंडि (भवः। विख गः जिः माः मग्रा याञ्चव्हाः। दाज হৈবোপঘাতেন পণ্যে দোৰ উপা-গতে। হানি বিক্রেতু রেবাসৌ যাচি खन्राभुषहुकः ॥ नात्रमः । **উপ**श्-ন্যেত বা পণ্য দহেতাপ হিষেত বা । বিকেতু রেব সো ধনর্থো বিক্রীযা-जः भुगहुजः ॥ भीगनानः न गृङ्गाजि ক্রীত পণ্যন্ত यः ক্রয়ী। সএয়াস্য ভবেন্দোৰো বিক্ৰেভুৰ্যো ২পুষছত: ॥ इंडि भावकिखंडखुः ॥ # ॥ অপিচ ৷ ন্যাস কৃত্বা পরতাধি কৃত্বা বাধি করোতি চ। বিক্রমণ বা ক্রিয়া ডত্র পশ্চিমা বলবভরা।। ন্যাসণ কৃত্বা আধিং করোতি আ-**বি• কৃত্বা** বা বিক্রম• করে।তি । বি• क्रयभन सबु वृष्मकद्याः मानः नः ক্ষ্যতি তত্র পরা কিয়া সিংগত্যর্থ: । এ १४ वि क इराखा मंद्रशाहिना व्यावः नुष्कादा विक्रवनात उर कर्नु **ज्ला यद्य इनगर उव उर किन्**

প্তিগৃহীত্ভ্যা মাধ্যদার: কার্য্য:। ইতি। তত্র চ। ন চ হাবেরস্য সন্, ন্তস্য গোত্র সাধারণস্য চ। নৈকঃ বর্ষ্যাৎ ক্রমণ দান পরস্পার মতং বিনা।। বিভক্তা অবিভক্তা বা সপি-তাঃ স্থাবরে সমাঃ। একো হ্যনীশঃ नर्बंब मानायमन विकास ॥ इंडि ব্যাস্বচনাভ্যা নেক্স্য দান বন্ধক-বিক্রবাধিকার: ইতি বাচ্যু যথেষ্ট विनियागाई इक्त ना अखुना पुरा-खत्र इवाजाभावित्मबाट वहनक साः মিত্বেন দুর্ভি পুঞ্ব গোচর বিজ-यानिन। ऋड्रेब विद्याशानशर्यञ्जाश-নার্থ নিষেধ্র পণ নতু বিক্রযাদ্য নি-ञ्च डार्थ निजि नाय जागः॥ 🛊 । এ १ क् श्चावदत्र विकासा नाजि सर्यशानावि भनुद्धवा । इंजि अध्वत्रमा (कवल বিক্রয় পুতিষেধাৎ এর ভূমি যঃ পুতিগৃহাতীত্যাদি বচনে দান পু-**णः ना पर्ण**नाष्ट्र विकासिन कर्न्यवर সহিরণ্য মুদক দত্বা দানকংশণ স্থাবর বিক্রম ইতি বিজ্ঞানেশব:। বস্তব্স স্থাবর বিক্রয় নিষেধাে অ-বিভক্ত স্থাবর বিষয়ঃ। তত্ত্বাপি যদি বিক্ৰণ বিনা অবস্থিতি ৰ্ভবৃতি ত मा विकारः कर्वताः। भूवं भूक्यार्ड्डिंड নষ্টোদ্ধারে বিশেষ্যতি নিতাক্ষরা-

याः। ञ्चावत्रः विनम्रोक्षय यम्। नि स्य मर्क्छि उ॰। अमञ्चय म्डान् महान् न ্দান নচ বিক্রয় ইত্যাদি। অস্যাপ वार भार। একোপি ছাবরে श्रवी म्तानाध्यम विकयः। जाभ८काल बहुवार्थ धर्मार्थ ह बिल्वर ।। ইতি দাযতন্ত্ৰ[•]।।#॥ দুব্যবিশেষ বি ক্ৰয় নিষেধো যথা। সৃতি:। ৰিক্ৰীণন্ মদ্য নাংসানি হাভক্ষ্য চ ভক্ষণ । জর্বলগম্যাগমন শুদু: পভতি उৎकार।। किनाकीत्र भारतन বান্ধণী গমনেৰ চ। বেদাক্ষর বি वादिन मृमु नवाकानाना व्यावर ॥ কালিকাপুরাণ । বিক্রথ সর ব खुना न बर्ग म्पून न पाय छाक्। মধু চর্ম সুরাণ লাক্ষাণ ত্যক্তা মাণ नक भक्षम ॥ मनुः। महाः भठः **जि** लोहिन लाक्सा लवलन ह। ब्राह्ण म्मी खरि द्वाक्षणः कीत বিক্যাৎ।। অশক্তো ভেবজন্যার্থে यक्तारुटा खरेथव ह। यरहवमाङ বিক্ৰেৰা ভিলা ধান্যেন তৎসমা:॥ ইত্যাহ্নিকতত্ত্ব ॥ গবা • বিক্র বকারী **চ গবিলোমানি যানি চ।** ভাবদ্র্য-नश्तुानि गवा शासि किम र्वाव ।। ইতি যনবচন।। গোবধো হযাজ্য न याबा भाजनार्याञ्चिक्याः। उ

ডাগারাম দারাণা মপত্যস্য চ বি-ক्यः॥ ভূতাছাধ্যবনাদান মপণ্যা-নাঞ্চ বিক্রয়: 1 ইত্যাদি সানবে ১১ অখ্যায়ে উপপাতকমধ্যেগণিত ৷৷ विकराण क्री विकरा। यथा। यमा-হি শকাগ্নি হুৱাশ পূৰা নেষ্ঠাঃ ক্ষে বিক্রয়ণে পুশস্তা:। পৌঞ্চাগ্ন চিত্রা শত থিন্দু বাতাঃ ক্রমে হিতা বিক্রয়ণে নিবিদ্ধা: 11 ই ভি জ্যো-তিঃসারস:গুহ:॥ বিক্রথিক: 'পু॰ বিক্রেভা। ইভ্য-মর: ॥ विक्यी वि दिक्षकर्छ। इंडि मद्रवादनी ॥ বিক্রান্ত লী বৈকান্তমণি:।ইঙ্কি त्राजनिर्घणः।। भू: भूदः । ইভানর: ॥ नि॰ रः। ইতি ब्राक्षनिर्धणैः॥ खी अयगितिः। उद-বিকান্তি: পर्यायः । भूनायिङः २ । ইতি ত্রিকাওশেষ:।। বিক্রমশ্চ।। বিক্তো। ইতি বিক্রাযিক: 910 (इग्रम्तः ॥ বিক্রিয়া ভ্রী বিকার:।ইত্যমর:॥ जि क् उविक्यः। यथा। বিক্রীত: বৃহস্পতি:। নাপ্তিক সৈচৰ অৰুতে **७षत•** छाडि**ভि:** त्रक•। यहछः

বিক্ৰেয

ভ্যক্ত বিক্রীত কৃত্বা স্বণ লভতে ধনী॥ ইতি পাৰ্যক্তিভড় ॥ बि निधुत्र । **ই**ভি হেম চন্দু: ॥ বিকেত। ত্রি বিক্রয়কর্ত্তা। তৎ भर्यायः। বিক্रयिकः २। ইত্যমরः ॥ विक्यी । इंडि मस्त्रद्वावली ॥ বিক্রাযিক: ৪। ইভি হেমচন্দু: ॥ বিক্ৰেব॰ ত্ৰি বিক্ৰথযোগ্যদূৰ্য় । **उ**्भर्यायः। भनिख्याः २ भनाः ३ । इंड्रमद्रः ॥ विक्रयर्थागुरायाः गानि यथा। इष्ड वृद्धि रेवकनाः ন্ত্যদ্বতো ধর্ম নৈপুণ । বিট্পণ্য মুজুভোদ্ধার বিকেষ বিভবৰ্দ্ধন া সর্বানুসানপোহেত কৃতায়ঞ্ जिताः मर । **अन्याना नदगरिकद** श्रणाता (य ह मानुवाः ॥ मर्थः ভান্তৰ বক্ত শাণ কৌনাবিকানি চ। অপি চেৎ সু। ব্রব্রকানি ফল मूल उत्थोवधीः ।। जनः नजः বিষা মাাসা সোমা গন্ধা চ স र्बनः। क्रीतः (क्रोपुः पशि घ्छः रेजन• मध् ७७• जमान्॥ **यात्र**-ग्रा॰क अन्न अर्बान् म्रिशक दशान्त्र ह। यहा भीविष वा-क्का क नर्बा रेक्क क का खथा।। काम मूर्भाष्ठ क्ष्राञ्च स्रामव

বিখ্যাতি

क्वीयनः। विकीगीः जिनान् भू-भान् धर्मार्थ मिनद्रिष्ड् जान्॥ इंजि मान्द्य २० व्यथ्यायः॥

বিল্লব: ত্রি বিস্থল:। ইত্যমর:॥ বিল্লির্ম: ত্রি জরসাজীর্ণ:॥ শীর্ণ:॥ আদু:। ইতি মেদিনী॥ বিথ: ত্রি গতনাসিক:। ইতি ভর: ভদ্রিক্পকোষ:॥

বিখনা: পু বুন্ধা। যথা। ন খলু
গোপিকানন্দনো ভবানখিল দেহিনা মন্তরাজানুক্। বিখনসার্থিতো বিশ্বগুরে সখ উদেধিবান্
সাত্ত্তা কলে।। ইতি শ্রীভাগবতে ১০ ক্ষমে ১১ অধ্যায়: ।।

বিথ্: ত্রি গতনাসিক:। ইতি ভ রতদ্বিপকোষ:॥

বিখ্র: পু• রাক্ষস:।ইতি ত্রিকা-গুশেষ:॥ ৌর:। ইতি স•িফ্ণিড সারোণাদিবৃত্তি:॥

বিখ্য: ত্রি গতনাসিক:। ইতি কেটিৎ।।

বিখ্যাতঃ ত্রি খ্যাত্যাপন্ন: । বিপূর্ব খ্যাধাতোঃ ক্ত পুত্যযেন নিয়ম: ॥

বিখ্যাতি: ত্রী পুসিদ্ধি:। সূখ্যা ভি:। বিপূর্বখ্যাবাতো: ক্তি পুত্য: বেন নিয়মা।। विथ्राभन ही व्राथ्रानः। विभूव कंष्ड था। बाजा वनहे नुजारवन নিম্বন্ধ• 11

বিখুঃ) ত্রি অবাসিকঃ। ইতি ছেম-বিশু: চন্দু:॥ ছিম্নাসিক:। ইভি भद्रशावनी ॥

বিগণন ল্লী পাণমুক্তি:। ইতি ত্রি-কাওশেষ:॥

বিগত: বি প্রারহিত:। তৎ-**প**र्यग्रसः। निष्ठु ७: २ जात्राकः ०। ই ত্যমর:। বীত: ৪। ইতি ক্দু:॥ বিগভঞ্জীক: ত্রি জীরহিত:। বিগভা প্ৰী ৰ্যম্য ইতি বহুবীংহী ক পুত্য-

(यन निव्रमः॥ विगठार्त्वा जी शक्षशक्षामस्य-खा উष्कु^र निवृद्धव्रबन्धा । ७९-পर्यऽायः। निक्षनी २ निक्षना ७ निक् नी 8 नियुना ৫ विक्नी ७ विक्ना १ । ইভি मद्रद्वावनी ॥

विगमः पूर नामः। यथा। এकम् खि विगलिजः जि ज्ञुलिजः। यथा। (ना (वहाडिनञ्ज यहुभाष्)नवहिम्म) বুন্ধণো বিশ্বৰপতা তাদ্শোপা-ৰি বিগম এব কৈবল্য। ত্রিদণ্ডিনস্ত व्यानम्पन्य भवनाञ्चनि कीवाञ्च-(न) व्याया (नाकः । कीवाञ्च श्रदः

व विभिद्वेत्राज्ज्ञाता बीवक्शउवा ডস্যোপাধিক: পর্মাত্মভেদ:। ইভি ভেদকোপাধি বিগম এব জী-বস্য পরমাত্মনি লয়:। যথা ঘটা-কাশস্য ঘটবিগম এব শুদ্ধ আ-কাশে ভস্য লয়:। লিফ্শরীরাব-ছিন্ন সৈবাত্মনো ভীবভাব ইভি লিক্শরীর নাশ এব পর্য্যবসিতো মোক:। ইতি মুক্তিবাদ:॥

विगन्नकः भुः देशूमीवृकः। इंडि त्राजनिर्घणः॥

विष्णियागा । इंडि (इमहन्तुः।। विगिष्णिक। जी रुभूवा। इंडि द्राबः निर्घण्डः ॥

> विगर्रग) ही निम्सन । ७९ न ।। विगर्रा रेडि विन्दं काष्ठ गर्या-ভো রনট্ পুত্যবেন অন্ পুত্যবে-ৰ চ বিল্লগ্ন ॥

> विगर्हिं जि निन्ति छः ॥ निविषः । ইতি বিপূর্ব গর্হধাতো: জ পু-ত্যথেন নিস্পদঃ ॥

বিগলিত বসন পরিজ্তরসন ঘ हेय कथन मिथान । किणवयण-यत शक्कनयत निधिनित इर्घ निधान ॥ इंडि गीउरगावित्म @ नर्गः ॥

भा त्रात्ना त्राञ्छाति के नाशिविष्ण- विगामः वि त्राञः। व्यवगाहिकः।

বিঘটি

विद्यमा

বিপূৰ্ব গাছ ধাতো: ক্ত পুত্যবেন নিম্ননঃ ॥ বিগান স্নী নিন্দা। ইতি হেম

গোন ল্লী নিন্দা। ইতি হেম চন্দুঃ।।

विगारमानः जि विरमाछनकर्छा ॥ ष्यवगारमकर्छा । विभूर्वगारुथा-जाः मान भुज्यसम् निम्नमः ॥

বিশুণ: পুণ গুণবৈপরীভ্যবিশিষ্ট:।

যথা। যথা মনো মমাচষ্ট নেযা

মাতা তথা মম। বিগুণেস্থলি পুণ
প্রেষু ন মাতা বিগুণা ভবেৎ।।
ইতি মার্কণ্ডেয়পুরাণে বৈবন্ধত মণ
বুস্তরাধ্যায়:।।

विशृष्टः जि गर्हिङः॥ छक्षः। इंडि स्मिनि॥

विशुः जि भडनामिकः। ইত্যমরः॥
विश्वः भू॰ मत्रीतः॥ यूकः॥
विछातः। ইত্যমরः॥ विভागः।
ইভি মেদিনী॥ বাক্যভেদः। স ভু
সমাসবাক্য॰। তৎপর্যাযः। বিস্তর: ২। ইত্যমরः॥ দেববিগৃহকরণাদিপুমাণ শ্রিম্র্রিশদে দুইব্যণা।
বিগৃহ: পু॰ লী যুক্ক। ইত্যমরঃ॥
বিগৃহাবর॰ লী পৃষ্ঠণ। ইতি শদ্দাবিশ্ব

বিষটিকা জী পল•। ইতি রাজ·

निर्घक्तः॥

বিঘটিত তি বিশেবেণচালিত। বিপ্রবিউ ধাতোঃ ক পুড়বেন িয়ন।।

বিষদ॰ ল্লী শিক্ষ্ক॰।ইতিরাজ-নির্ঘণ্টঃ।।

বিষদ: পু॰ ভোতনশেষ:।ইড্য মর: ॥ দেবপিত্রভিথিংর্বাদি ভুক্তম্য শেষ॰। ইভি ভারত:॥ আহার:।ইভি শন্বজাবদী॥

বিষাতঃ পু॰ ক্লী ব্যাঘাতঃ। আঘাতঃ। যথা। বৃষ্টি বর্ষণ ভল্পিয়তে

হবগাহাবপুছৌ সনৌ। ইত্যনরঃ।
বিঘাতী ত্রি নিবারকঃ।। ঘাতকঃ।
বিঘাত শবাদিন্ পুত্যযেন বিপূর্ব

হনধাতোগু হাদিত্বালিন্ পুত্যযেন
বা নিয়য়ঃ।।

विद्यः भू वाषाडः। उर्भर्यायः । अस्रवायः २ भूज्र्रः ०। इंड्र-मदः॥ क्षभाककना। इंडि मद्यः हिन्दुका॥ (मदार्थि समस्य स्वित्व इंडि भाष्टेः॥

বিশ্বকারী ত্রি হোরদর্শনঃ। বিষা-তী। ইতি মেদিনী।।

विष्यनायकः शुः गात्रणः। ইতি णक्तव्यावनी।।

বিশ্বনাশকঃ) পু॰ গণেশঃ। ইঙি বিশ্বনাশনঃ) শব্দরত্বাদ্রকী॥ বিমুবাল: প্ গণেশ:। ইভ্যনর:।। বিমুবিনাযক: পু গণেশ:। ইভি কাশীখণ্ড:॥ বিমুহারী পু গণেশ:। ইভি ত্রি-কাগুশেষ:॥ বিমুনাশকে ত্রি॥ বিমুতঃ ত্রি জাতবিমু:। বিমুনস্য জাত ইভ্যর্থে বিমুশকাদিত পু ভ্যবেদ নিম্নন:॥

विष्ममः भ् गानमः। ইতি मनः ब्रङ्गावनी।।

বিংম্শবাহন: পু• নভান্বকঃ। ইতিরাজনির্ঘণীঃ।।

विष्मणानकान्ना छी प्यंजनूर्या । इञ्जित्राजनिर्घण्टः ॥

বিহ্ন: পু• অখথুর:।ইতি ত্রিকাণ্ড-শেষ:॥

विष्ठ इंद्र नि ६ छ छ भ्यक्ष् । इंडिक विकद्गण्यः ॥ इंद्र व्यविष्टः । व्यविक्षीरः । नि क विष्ठः भ्यक्षाः विष्कु मूर्यारः भिख्यः भ्यक्षाः विष्ठार्थः । विज्ञ इंडि कास्त्राः विद्रार्थः । विज्ञ इंडि कास्त्राः यः अवविष्टां भि भठेऽ क्रिकाः विद्रान् द्राधार (उन निज्ञाः थिद्रगृ द्रिज्ञाः भार (यर्थाः । व क विनक्ति विद्राक्तः । विविन्द्रा विदः भूदान् । इंडि भूषक् कद्रामी छ। यः । के विक्ताः ।

इेडि दूर्गानानः॥ विठिवनः भू॰ मङ्गीभुराजनः॥ न-एनकवृक्तः। इंजि (मिरिनी।। বিচয়ন ক্লী মার্গণ। ইত্যমর:॥ বিচর্ছিকা জ্রী রোগবিশেষ:। বি-क इंडि डावा। उर्भर्गाय:। कहः २ लाम २ लामा ८। ইত্যमद्रः ॥ व्यनिष्ठ। वहुः वहः भाम भामा भारताल विविद्यो । इंडि मञ्-द्र द्वावनी।का। उत्भीवश् यथा। कद्र-वीतः ज्याबः नरगः मध कर्क हे॰ **৷ চতুর্প্রণেন মুত্রেণ পচেক্তিল• হ**রে; खडः। भागाः विष्ठिकाः मध्र मः ভ্যস্থান্ধি বুণানি বৈ॥ ইতি গাৰুডে २৮ १ वर्षायः।। इशा यन्। इ । मन्नी हः ত্রিবৃত ল'জ হরিতাল মন:শিলা । (मर्यनाक श्रिर्मुख कर्षः माः भी ह **हन्त्र ॥ विणाला क**त्रवी**त्रक्ष अ**र्क क्रीत' मक्रभाग । अवाक्ष कार्विः का जागा विषम्। र्ख भन जत्र ॥ भुष्टः कर्वुकरेजनम्याग्याग्य रश्चे গুণে পঢ়েহ। মূহপাত্তে লৌহ্গা-ख वा मरिन म् विदिना शहरा। भागा विष्ठिक। देव पक विद्यादिकानि छ । অভ্যাহ্দন পুণশ্যন্তি কোমলবৃঞ্চ জাযতে ॥ পুস্ভান্যপি খিত্রাণি रेडलनातन मुकरष्ट । हिलाथिः ত মপি শ্বিত্র• বিবর্ণ• তৎক্ষণান্ত বেং॥ইতি গাৰুডে ১৯৮ অধ্যায়ঃ 1 क्षा बन्न हिंदिष्म यः। यथा। এकः অষ্ঠ মৃত পূর্ব গ্রচর্য ভতঃ মৃত । उउ क्यारन (शुक्त उउ काशि विष्टिईका॥ विशापिका जिथा रेनव পামা কছুস্তত:পর। । ততো দক ক বিয়োট: কিটিমঞ্চ ততঃপর•॥ ত ভশ্চালমক প্রোক্ত শতারু চত-ত:পর । ক্ষুদ্ সধানি চৈতানি ক থিতানি ভিষম্বর:॥ সকওঃ পি एका भागवा वस्त्रावा विवर्तिका। পিড কা কু দুপি ডকা। দাব্যতে দ্বক্ খরা কৃষ্ণা জাবে। র্জেব। বিচ-र्किका ॥ भारि विभाषिका (छ्वरा ञ्चान (ভদাদ্বিচর্চিকা। দাল্যতে विषार्य। किविविविविविवासी বিপাদিকা॰ ভিন্নমান্ত:। ইতি ভাবগুকালঃ ॥

বিচলঃ ত্রি অন্থির: । বিপূর্ব চল ধাতোরল্পুভ্যযেন নিম্নম: ।। বিচলিত: ত্রি স্থলিত: । পভিত: । বিপূর্ব চলধাতো: ক্ত পুভ্যযেন নিম্নম: ।।

বিচক্ষণ: পৃ• পণ্ডিত:।ইত্যমর:॥ নিপুণে ত্রি।ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ বিচক্ষণা জ্রী নাগদন্তী।ইতি রাজ

निर्घणेः॥ বিচফ্: ত্রি বিমনা:। ইতি ত্রিকাও-শেষ:॥ বিগতচক্ষুৰি ত্রি॥ পু॰ ভৰুনিণয:। ইভি বিচার: ব্যবহারতত্ত্বণা সন্দিধে বস্তনি পু-নাণেন তত্ত্ব পরীক্ষা। ইতি গোযী **हन्मृः॥ भूमारि** वर्ष भवीक्रनः विन-র্শনাত্র নিতি কেচিৎ।ইতি ভরতঃ 11 তৎপর্য্যায়: । তর্ক: ২ নির্ণয়: ৩ গুঞ্জা ৪ চর্চা ৫। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ: ।। সংখ্যা ৬ বিচারণা ৭। ইত্যনর:।। চৰ্ছন ৮ সংখ্যান ১। ইতি ভটীকা ॥ विनातन > विजर्कः >> वृत्रः ১২ ব্যহ: ১১ উহ: ১৪ বিতর্কণ ১৫ । ইতি भद्रबङ्गावली ॥ भूगिशानः ১৬ সনাধান ১৭। ইতি জটাধ্য:।। বিচারণ° ক্লী বিচার:। ইতি **শ**দ-ब्रश्नावनी ॥

বিচারণা দ্রী বিচার:।ইত্যমর:।।
মীমাংসাশাস্ত্র•।ইতি হেনচন্দু:।।
বিচারণীয় ত্রি বিচার্য্য ৷ বিপূর্ব
ক্রুন্ত চরধাতো রনীয় পুত্যযেন
নিয়মণা। শাস্ত্র•।ইতি হেমচন্দু:।।
বিচারিত: ত্রি ক্তবিচার:। তৎপর্য্যায়:। বিন্ন: ২ বিত্ত: ৩। ইত্যমর:।।

विচार्याः जि विচात्रिख्याः। विচात्र-

বিচিত্রা

विद्यम

ণীয় । বিপূর্ব চর ধাতো র্ক্যান্তাৎ য পুত্যযেন নিম্নম ।। বিচাল তি অভ্যন্তর । অন্তরাল । ইতি হেমচন্দু ।। বিচি: পু জী বীচী । তরক: । ইত্যমর টীকাযা ভরত: ।। বিচিকিৎসা জী সন্দেহ: । ইত্য

विविजः क्षी कबू ब्रवर्गः। ই जि मन्दः ब्रङ्गावनी ॥ उद्यक्ति जि ॥ व्याण्डर्गः । यथा। विविज्ञ भिर भाथातः जः गदन् जवजा भन्। (एवग्रा म्ह्रब्रिज भाहाज्याः ब्रज्जवीकवशान्तिः ॥ ই जि (एवीभाहाज्याः॥

यतः ॥

विष्टिकः भुः जूर्जवृकः। ইঙি द्रावनिर्यणः॥

विविद्यात्रः भू॰ भ्यः। इंडि भन्न विद्युका ॥ व्याक्यं अन्त्रीदि नानाः वर्णात्र विशा

विध्विवीर्यः शृ हन्द्रवःभीयद्राञ्चविष्णवः। त्र ह भाखता मं त्र कन्छाः
याः काठः। उत्र हक्षाः त्र ज्ञार्यकाः।
छ्या वृह्णाः शृञ्जाष्ट्रः शाञ्च कः
नयामात्र। इठि श्री ज्ञार्यक्र ।।
विध्विवीर्यक्षः ज्ञी त्र ज्ञार्यकी ।
इठि भव्यक्षावनी ।।
विध्वि ज्ञी न्र शर्वाकः। इठि

बावनिर्यक्तः॥

বিমনা: ৪। ইভি হেমচন্দু: ॥ বিচেষ্টিত: ত্রি বিগত: ॥ ইহিত: । ইভি মেদিন্যা• চেষ্টিত শহার্থ দ-শনাৎ ॥

विष्ट् क विवि। ইতি कविकन्नस्यः॥ क विष्ट्यि। विवि नीत्थो। ইতি पूर्णामानः॥

বিছ শ গভৌ। ইতি কবিকল্পক্ষমঃ

।। বিছাষতি বিছাষতে আযম্ভত্তাদুভযমিতি বোপদেব:।। পক্ষে বিছতি। শ বিছতী বিছম্ভী। ইতি দুর্গাদাস:।।

বিছনকে: পৃ॰ ইশরসমপুভেদ:।
ইত্যমর: ।। বিশিপ্ত শুনের প্তিপ্রাযো হত্র বিছনকে: । কিছা বিশিপ্তেছা নির্মিতো বিছনকে: ঢবেকাদিতি ক:। এবং লক্ষণ মুপন্যন্তং
সাঞ্জেন যথা। উপযুর্গেরি যদ্দেহং
তিবিছনকে সংক্তকে। ইতিভরত:॥

विह्मंतः भू विह्मत्कः। इंडामत-होकायाः न्नायमुक्तः॥

विहाय॰ ज्ञी शिक्तिगाःहाम। इक्।
भवः॥ नमास्य बध्रस्थः भवःहायः
ज्ञीत्व म्राट्य मा हिट वङ्गाः नयः
क्रिनी न्राट्य यय मुहास्त्रि ।
वीनाः शक्तिगाः हाया विहायः ।
देउ। सत्रिकीयाः ज्ञान्यः ॥ हाया विहायः ।
विहायः जि

বিছাৰ: পু• মণি:। ইতি যান্তবৰ্ণে ছাযা শদ টীকাষা• ভরত:।।

विहिन्तिः जी व्यक्तागः॥ विहिनः
॥ इत्राज्यः। ইन्जि व्यक्ति।।
हिनः॥ विनाणः। ইन्जि जिकालः
(णवः॥ व्यक्तातः॥ ग्यक्तवि।
हिनः क्रिक्तिः।। ग्यक्तवि।
हिन्दः क्रिक्तिः।। व्यक्तवि।
विहिन्तिः कान्तिशायक्ष। हव्यक्तिनीनभिः॥

বিছিনঃ ত্রি সমালবাং॥ বিভক্তঃ। ইতি মেদিনী॥ ফটিলঃ। ইতি ক্ষেচনদুঃ॥

विहिनः भू॰ विस्तानः। विद्वहः। (जनः। यथा। कानः करतान्ति क-ननः म ह (जनः करतान्ति ह। नर्दः कानक्जः भाज (जनः मःभीननः मृगाः॥ इन्डि वुक्तदेवदर्ख क्रिक्षः-क्षाथर्ष २०० व्यथायः॥ व्यक्ति। কান্তায়াঃ কান্তবিছেদো সরণাদন্তি-রিচ্যতে । ইতি বুদ্ধবৈবর্তে গণ-পাতিখণ্ড:।।

বিচ্যুত: ত্রি বিগত: ।। বিপ্র চ্যু ধাজো: ক্ত পুত্যুবন নিয়ম: ।। বিক্ষরিত: । বিপ্র চ্যুত থাতোঃ ক পুত্যুবন নিয়ম: ।।

বিচ্যুতি: জ্রী বিযোগ:। যথা।
সোপি বৈশ্য স্ততো জ্ঞান ববে
নির্মিন মানস:। মমেত্যহ মিতি
পাজ্ঞ: সংস্ক বিচ্যুতি কারক।।।
ইতি মার্কণ্ডেযপুরাণে দেবীমা
হাজ্যুণ।।

विक इंद्र नि क हे (तरक। इंडि कितक चक्रमः ॥ तिक इंडि विहि-र्नि (वो क पृथक् (व इंडि) मा विक क्षणः । इंद्र व्यविष्य व्यविष्यि । नि क (वर्षि विविद्य मूर्था ८ ११-डिंड: भृषक् मा हिंडा र्थः । के कि का। इंडि हुर्गा हा मा ॥

বিজ্ঞ ক ধ ও ভীকম্পে। ইঙি কবিকল্পড়মঃ॥ ঈ ও বিশ্ল। ধ বিন-ক্তি। ইতি দুর্গাদাসঃ॥

विक उने में ७ जिक्स्मा है जि कविक इक्ष्मः ॥ उम्म विक छ। ने ७ विश्व। हावरथीं। हे जि पूर्णा हा गः॥ विक विक विक विक विश्व।

विविक: २ हम: ७ ि: मैनाक: 8 त्रहः ৫ উপा॰मू ५। ইত্যমतः ॥ विजनन क्री भुमदः। इं छ एक् महन्तुः विक्रिणण क्री शकः। यथा। भि-ह्ल मार विक्रिण नकः मा (मा नियमकः। इंडि इनायूथः॥ विक्रमी जि कात्रकः। विक्षकम् বিশিষ্ট:। ইতি লোকপুসিদ্ধ:॥ विषय: णु• **बयः। ३७**ऽमद्रः॥ व्यक्त्रं । इंडि मिनिनी ॥ वृङ्गा-र्ट्राचा।। किनवनामयः।। विमा-नः। ইতি হেমচন্দুः॥ यमः। ইতি णक्रिन्तुका ॥ किल्लुशः। यथा। ভঙ: কল্লিম্চ পদ্যাযা জ্বো বিষয় এৰ চ। দ্বৌপুত্ৰৌ জননধানাস লো-कथााओं महावत्नो ॥ इंडि 🗐 किन्द्राण ३० व्यक्तायः ॥ रेज्द्र-ववः भौगकम्बद्राख्यु थः। त्र कामी-प्राज्ञः था ७ वदनकर्ख ह। यथा। সুমতে রভবৎ কল্ল: সূতঃ সত্যস্য ডिखिमः । विक्रमभाञ्चम्माधि র্গাধে মিত্রো ২ ভবৎ সূতঃ।। তেষা॰ কল্লো হভবদালা কল্লান্ত বিজ্ঞবো-**২ভবৎ।যো বিলিভ্যক্ষিতি সর্বাণ** পার্থিবান্ ভূরিতে রসা॥ শক্স্যা-নুমতে চক্রে খাওব শতবোজন। ६८ म्यामानी श्रह्र भाष्नुयः

भुजाभवान् ॥ **आ**वश्न भव्याः नीि ज्नानम् महाजानः। इंडि कानिकानुदारा रेखद्रवरःभानूकीः, र्खन २० व्यथायः ॥ विकृत्हद्रवि (भवः। यथा। विकृत्ह्वा कथ **न छ खर विख्यारयः। इंछि भू**'लि-প্স•গুছে ভরত: H विषयमञ्जदः भू द्राष्ट्रवाश्रहें। ইতি ত্ৰিকাণ্ডদেৰ:॥ विजयहम्मः भू॰ भक्षमञ्जाभोक्तिक-ছার:। ইভি হেমচন্দু:॥ विकरनम्पनः भू॰ हेन्दान्यः मस्त्राङ्गः विष्मयः। ७९ भर्यायः। अयः २। ইতি হেমচন্দু:॥ विषयमर्गनः शुः एका। बर्गाक ইতি ভাষা। ইতি বিকাণ্ডশেষ:॥ ন্ত্ৰী ভিথিবিশেষ:। সা বিজ্ঞথা विषयामभगी जिथा । जा क्रिक् मूर्गामायपुष्टेवाः।। উशामधी। ইতি मिरिनी। माजू (गाउमकन्तरा। यथा । जा मागजाः मजी मृद्धे। जया (म-का मूवाह इ। किमर्थः विजया नाः গাজ্জবন্ধী চাপরাজিতা॥ সাদেব্যা বচন শুদ্ধা উবাচ পরমেশ্বরী।। গতা নিমব্রিতাঃ সর্বা মথে মাতা-মহস্য তাঃ ॥ সম্ পিত্রা গৌত-নেন মাত্রা ঢাপ্যনুরাধ্যা ৷ ইতি

वामनभूत्रात ८ व्यव्यायः ॥ कानि-कानूजात) व व्यव्यायिलावः ॥ 🗱 ॥ विश्वामित्वानामि उदिन्। दित्यादः । यथा। विम्रा भरेषनः विख्याः अयाक রকোগণ কিপু ম্বিক্তাতা। व्यक्षानिभए गाविमूका यथाविन-शाउविष्ठान् यूषि याजूधानान्॥ इंजि ভिष्टिः ॥ 🗱 ॥ मूर्गा। इंভि इस्मा न्मुः॥ তথাচ। বিজিত্য পদ্মনামান रिष्ठ। दांब॰ सहायन । विद्या (उन ना प्तवी लाक हिवानवाजि ॥ इंडि प्रवीभूद्राति ८६ व्यथ्रायः ॥ 🗱 ॥ यम भार्या।। इत्री उकी। इंडि करि। थतः॥ वहा। इंडि त्रज्ञाना ॥ अवसी ॥ (मकानिका॥ मञ्जिष्ठा ॥ मनी-ভেদ: ॥ অগ্নিছ: । ইতি রাজ-निर्वण्टः ॥ मानकमुव्यवित्नयः। ভाष् ইতি সিদ্ধি ইতি চ ভাষা। ওৎ-भर्यभागः। विद्याक्रिविषया २ ७३१। ೨ हेन्तृ। णन॰ ८ जया ७। इंडि भदः **চ**न्मिका !! वीत्रभवा ७ गञ्जा १ ह-भवा ৮ অवया २ जानन्ता २० इ-र्विनी ३३। व्यम्प्राखनाः। कर्तृषुः। কৰাযত্ব । উঞ্চত্ব । ভিক্তত্ব । বাত क्कानश्दः गःगु।श्दिः। वाक्नुम्वः । वनावः। (निधाकातिवः। (मुक्ती প্রক্রা হাত রাজনিঘটঃ ।। অ

পিচ। ভঙ্গা গঞ্জা মাতৃলানী মাদিনী বিষয়া ষয়া। ভঙ্গা কফছরী ভিক্তা गु। हिनी भावनी वयुः ॥ जेक्काका-शिखना (भाष्ट्र यह वायुद्धिवि<mark>सी</mark> । इंडि ভारनुकामः ॥ अन्रह । শক্রাশন তু তীক্ষোঞ্চ মোহকৃৎ ष्ठभाषान । यदा (मधाधिक्ट (सूच्र দোষহারি রসাযন ।। জাতা ম-नरत्र मञ्जाङ्जलनिः भीगृनक्शा পুরা তৈলোক্যে বিজযপুদেতি বি-क्या औरन्दराज्ञ श्रिया । त्याका-না হিতকাম্যা ক্ষিত্তিভলে প্রা-थ। नेरेतः कामना **म**र्वाउक्कविमाण र्घकननी रैयः (अविका अर्बरा ॥ ইতি রাজবল্লভ:।। 🗱 🛭 অপ্টনহা-द्यारणाञ्चर्ग उद्यारणी विष्णवः । यथा । जथ विवयावृज्ः। वृक्षभूदारा । यहा जु मूल बाहमाता नक्क म्वर ভবেৎ। তদা সা তু মহাপুণ্যা দ্বাদ-শী বিজয়। মৃতা।। তদ্যা॰ স্নাতঃ সর্বতীর্থে স্নাতো ভবতি মানব:। नः भ्का वर्ष भूकायाः नकनः कन নশুতে।। একলপ্যাৎ সহসুস্য জপ্ত **ज्याश्वाञ्चि मध्यनः। मानः महनु** গুণিত তথা বৈ বিপুভোজন ॥ হোম ত্তোপ্রাস্ক সহসু গুণি-(छ। छरव। अथ व्छिविदः।

व्याप्ते एक नमकृष्ठ उउः मकन्न भागत्तर्।। भद्रभाकंश्वर (मवः भी वर्गः ब्रहरयखद्भाः। जहस्मभद्धः। हाः দশ্যাহ্ নিরাহার: স্থিত্বাহ নপরে **e**হনি।ভোক্ষের ত্রিবিক্রমানম্ভ শর-ণ• মে ভবাচ্যুত ॥ সোপবীতন্ত ক नमः भूद्वंद इाभायनु जी। भावः ভদুপরি ন্যস্তোমুণ বৈণৰ মেব বা ৷৷ ভ্রোপবেশ্য সংস্থাপ্য দেবং বি-भर हन्तरेनः । जालिना मृजुः व जन पर्पाइ अक शान्त ॥ वाज् দেবাযেতি শির: এিধরাযেতি বৈ-मूथ । क्काराठि ह करे दे दकः গ্রীপত্তে ইতি ॥ শঙ্কাজধারিণে वाङ् कृष्क ह बुालकाय रेव । कवी-नार्यादब (मपु देवलाक कनना य हा। अधन हार्ट्यिष्यान् अर्वावि পত্তে ইতি। সর্বাত্মনে ইতি পুদা-विव नक्षानि भूकाय ।। भई ठक गरा পদ্ম শা**র্ক** শর বিভ্বিত । गृहानार्घाः भया म्खः भाकंभात नः भास (७॥ इंड)र्घाः भूर्वव८ कृषा थूल हीलो जमनं। ह। य्उनक् नु-थानानि रेनरविष्ठानि निरविष्टर ॥ जास्वामीनि पदाश कृदा कागवनः निमि। भा उःमादाहरियद्यमः भूमा-क्षिन मथाइंस्ट ॥ नम एउ ९ उ

शादिम वृथ मृद्ग मः छहक। व्याधाः तः ठाक्रयः कृद्धा मर्व (मोश्रभुदा ख्व ॥ ইতি भूर्थ्य छठः मर्वः पद्धा ठार्थ्यः भूर्ष्ठायः हि। मंक्या वि-भूत (खाक्रयिदा मृथः भाद्रग मा-ठद्द ॥ खाद्ध मानि वृथमादि यि माषिषया वृष्ठः। खदा मर्वः वृद्धाः इति श्रिष्ठां किविनाःम ऽ। विनामः॥

विजयानधमी जी ब्रविवाद्मणून-शक्कीयामध्यी। यथा। मुद्रभक्का मधम्याः मूर्यादा यमा जत्र । সপ্তমী বিজয় নাম ভত্ত দক্ত মহা-ফল। ইতি তিথ্যাদিত জুণ।। 🕸 🛚 व्यथ विकारवार अव विवि:। त्रथ मा-রোপ্য দেবেশ সর্বালস্কার শো-ভিত্ত । সাসি ত্ণ ধনু রাণ পাণি नकक्तासकः ॥ यनीनमः सग्याज् মাবিভ্তি রঘ্দহ। রাজোপচা-दिः श्रीदामः नभीवृक्कछनः नाय ৷৷ সীতাকান্ত সমীযুক্ত ভক্তা-ना मञ्चक्द्रनः। यहिंग्जा ममीतृक् महर्राष्ट्रिक माश्रर्ग ॥ ७ व मज्दः । শ্মী শ্মণতে পাপ শ্মী লোহিত কণ্টকা। ধরিত্র্যজুন বাণ্যনা॰ রা मन् रियमिनी ॥ कतिकामाना

যা যাত্ৰা যথা কাল সূথ মযা। ভৰ নিৰিত্ন কৰা বি ভব প্ৰীৱাম পুৰিতা।। গৃহীবা সাক্ষতা মাদু। • শমী মূলগতা মৃদ। গীত বাদিত্র নির্ম্বোধৈ স্ততো দেব গৃহ নবেৎ । কৈশ্চিদ্কৈ স্তত্ৰ ভাব্য কৈশ্চি-स्वाव्यक्ष वानरेत्रः। किन्तिमुख्य मु-विक्रिंडा ब्राक्षना रिक्डा विद्रिता क्षणञ्जिला त्राभत्राक्रः त्राभत्रा-জ্যু রামরাজ্য মিতি বুরন্।। আ-নীয় স্থাপথেদেবে নিজ সিংহাসনে मूथ । उत्ता नीताका (पर्यम भु गरमम् ७ वर्ष्ट्वि॥ सङ्ग्रिमाम व-ज्ञानि शात्रायोदकोवः मर । ইতি **অ**বিষ্ণুধর্মোকানুসারেণ ব্যলেখ্য-य ।। विवि: श्रीत्राम विकासार नव-স্যোৎসবকৃৎ সতা। সীতা দৃষ্টে তি হনুমদ্বাক্য শুদ্ধা করে। পুভূ: ।। विकरे वानरेतः मार्क वामरत **২িমন্ শ**মীতলা**ে। ইতি ঐী**হরি **ভ**ক্তিবিলাসে ১৫ বিলাস: 11 বিজ্ঞান ত্রি বিজ্ঞিল ৷ ইত্যম্র **होकायाः दायमूञ्रहेः**॥ विकरी जि कर्यूकः। यथा। वकुः পঞ্জর নামেদ থো রামকবচ প-हिटा न विद्रायः मुधी भूभी विनयी

বিকাতী বিজয়ী ভবেৎ।। ইতি তজ্ঞসার:।। विबद्धः वि बदाद्रश्रिः। विश्वाबदा যস্তে বহুবীহিসমাস নিয়ম: ॥ বিজল ভি বিজিল ৷ ইভি হেম-हन्दः ॥ निर्जनकः ॥ विकन्नः भू॰ वाक्रवित्मवः। यथा। व्यक्तियान्यया गृह मान मू मुख्ती-णरा। अधिषि करोक्षािक विज-द्मा विष्याः ग**ः** ॥ ইज्रुब्ब्ननी-वशिः॥ বিজাত: ত্রি বিজয়া। ইতি ল্যোক-পুসিদ্ধ: 11 বিজাতা স্ত্রী জাতাপত্যা। যথা। বিজাতা চ প্রজাতা চ জাতাপত্যা-পুসূতিকা। ইতি হেমচন্দু:।। বিজ্ঞাতীয়: ত্রি বিভিন্নধর্মাক্রান্ত:1 यथा। भागकिङाहिङाञीयाङा-

भुमृजिका। ইভি হেমहन्मः।।

हाजीयः जि विভिन्नधर्माकान्छः।

यथा। भागिकिला विद्याधियांकान्छः।

यथा। भागिकिला विद्याधियांकान्छः।

मृक् भाभ विनामनः। ইভি भागिकिला कृष्णः। विद्याधिवानिकारियाः

है:। यथा। भुवारहाना दिमारनयः

न विद्याला क्रियां मिलियांका क्रियांकाः। उद्युविद्या कार्या क्रियांका भुवारहा ना दिन्य व्याधिवाका क्रियांका क्

যত্ন: করণীয়: বৈজাত্য মিতি ভাব:
। বহি সামান্য পুতি বিজাতী
যোকস্পর্শবন্তেজএব কারণ । ইতি
হরিদাসীয়হসুমাঞ্জলিটীকা।।
বিজিগীয়: ত্রি জযেছু:। ইতি সিজান্তকৌমুদী।।

বিজিগীষা স্ত্রী ষোদরপ্রণাশক্তিনিমিত্তকনিন্দাত্যাগেছা । ইত্যমরটীকাষা রমানাথ:।। ব্যবহার:
।। কশ্চিৎ পুকর্ষ: । ইতি তত্ত্বৈব
ভরত: ।। বিজ্ঞবেছা চ ।।

विक्रिगीयाविविद्धिंगः कि किवनमूरत्राधीनः। छ८ भर्गायः। आम्रान्तः २ छरित्रकः २। इछ्यमतः॥
विक्रिगीया व्यवहातः किष्ट भुकर्षावा छ्य विवर्धिं विहीताः यः किवन मुस्त्राधीनः छ बावि
स्मो वर्खं छ इछ्यः। क्रिगीया क्षछूमिहायाः व्यवहात्र भुकर्यसाः।
इछि सिनि ॥ छ स्वामत्रभूत्रणाः
मक्षि निमिखक निम्हाछ्याः महि
विक्रिगीया छया त्रहिर छ हय मिछि
त्रमानाथः। इछि छ छोकायाः छत्रजः॥

বিজিগীযু: ত্রি জবেছাশীল:। বথা
। জেতু মেষণশীলশ্চ বিজিগীযু
রিতি মৃত:। ইতি শন্মালা।।

বিজিত: ত্রি পরাজিত: । যথা।
পথ্যাশিনা শীলবতা নরাণা
সদৃত্তিভাজা বিজিতেন্দ্রিগাণা
এব বিধানা মিদমাযুরত চিন্ত্য
সদা বৃজনুনিপুবাদ: ।। ইতি মলনাসতত্ত্ব ।।

বিজিতা পূণ পৃথক্ ॥ ভীত: ॥ কশিত: ৷ ইতি বিজ খাত্ত্দৰ্শনাং ॥
বিজিতি: জী বিজয়: ৷ যথা ৷
কিতি বিজিতি স্থিতি বিহিতি
বৃতরত্য: পরগতয়: । উক ককধু
র্ক দুধুবু যুধি সরব: স্ব মরিকলা ॥ ইতি দণ্ডী ॥

বিজিন ত্রি বিজিল। ইত্যমর। টাকাযাণ রাষমুস্ট: ।।

विक्रिन जि केवर मजमगुक्षनामि

1 छर भर्यायः। भिहिन २ । इछाः

मजः ॥ विक्रिन ० विक्रिन ८

विक्रिन ६ উक्रिन ७ नानमीक ५

1 इठि वाम्मिलः। विक्रितन ৮

विक्रम २। इछि एसमन्दः॥ भाकः

क्षतमाम क वाक्षत छ ज्ञाव भ्रयः

मुभम क्षा । विक्रिन विक्रिन छर ।

देखिन विक्रिन विक्रिन छर ।

देखिन विक्रिन विक्रिन छर ।

देखिन विक्रिन विक्रिन । इछि

र्भिष्मुः ॥

বিজিহা: তি বক:। স্টিল:। ইতি কেচিৎ 11

বিজ্ব: পৃ॰ শাল্মলীকন্য:।ইডি त्राकनिर्घण्टेः॥

विज्ञुन क्ली ज्ञुन।। विक्मन। ইভি কেচিৎ॥

विकृश्चि उ॰ क्ली हिट्टो। ইভিমেদিনী বিজৃম্ভিত: ত্রি বিকশ্ব:। ইতি (मिनि।। ज्यायुक्क ।।

ত্রি বিজিল। ইত্যমর বিজ্জন• **हीका ता॰ त्रायमू अहै: ॥**

विकान की वानशायथा। भवः বাছো বিকর্ষে ২৭ ভার বিজ্জন শ্বায়কে। লোহ্নালস্ত নারাচঃ পুষর: কাগুণোচর: ॥ ইতি ত্রি-কাও:শয:॥ বিজিল•। ইভি হেম-**ठन्मः** ॥

বিজ্জিল ক্লী বিশ্বিল। ইতি শব্দ-त्रज्ञावनी ॥

বিজ্জ্ল ক্লী ত্বচ । ইতি রাজ-निर्घेषः॥

विक्कृतिका खी कज्का। ইতি রাজ নির্ঘণ্ট: ॥

বিজ্ঞ: ত্রি পুৰীণ:। ইত্যমর:॥ व्यमाभर्यग्रायाः निभूगणस्य पृष्ठव्याः ॥ পণ্ডিত:। ইতি রাজনিঘট:॥

বিজ্ঞান

বিজ্ঞবৃদ্ধি: জী লটাসাণসী৷ ইভি

नद्ठिम्का ॥ বিজ্ঞাত: बि খ্যাত:। ইত্যমর:॥ বিজ্ঞান ক্লী क्छानः॥ कर्य। इंडि (मिनि ।। कार्या । इंडि (इन-**म्नुः ॥ भाक्षि भी र्जान मन्**रव বিজ্ঞান শিল্পান্তযো: ৷ ইত্য-मद्रः ॥ विष्णस्य भागात्म हावः বোধো মোকো মুক্তিঃ শিল্প চি-बारि भाजः व्याकत्रेगारि। स्मारक শিল্পে শাস্ত্রে চ যা ধীঃ সা জ্ঞান• বিজ্ঞানঞ্চোচ্যতে এষা বিশেষ পু-বৃত্তিঃ। অন্যত্র ঘট পটাদৌ যা ধীঃ সাপি জ্ঞান বিজ্ঞানঞ্চেরতে। वरा नामानः भुवृद्धिः। भाष्क ধী জ্ঞান• বিজ্ঞানঞ্চ যথা। জ্ঞানা-মূক্তি বিভি।সা যাচিতাচ বিজ্ঞান• তুষ্ঠা ঝাজিণ পুষছুতি ইতি। অন্যত্ৰ যথা। জ্ঞান মন্তি সমস্তদ্য জন্তো বিষয় গোচরে ইতি ৷ ঘটত্ব পুকা-ব্লকজ্ঞান মিতি। যে কেচিৎ প্রাণি নো লোকে সর্বে বিজ্ঞানিনো মতা ইতি। বুন্ধণো নিত্য বিজ্ঞানানন্দ क्रभद्राय इंडि। এव॰ চিত্রজ্ঞान॰ ব্যাকরণজ্ঞান ঘটপটবিজ্ঞান মি-ভ্যাদিক পুযুজ্যত এব। ভদিগ-भ गक्जानारि भद्रद शक्जा

শিন্দো হি গৰুডে পক্ষিমাৰে চব-র্ভতে। মোক্ষ ইতি নিমিত্ত সপ্তমী মোক্ষ নিমিত্ত শিল্পশান্ত্রযো ধী ৰ্জান মুচ্যতে। তদিমিন্তভো ২ন্য निभिन्तः याज्या वी: मा विकान भिजिकिहि । (नाक विवया मा क कना थी ज्ञान अन्। थी विज्ञा ৰ•। ক্বান্যত্ৰ ইত্যাহ শিল্পশাস্ত্ৰযো রিতি কেচিৎ। অববোধ ইত্যধ্যা-क्र डा भाक वियय १ वरवार्था थी र्छान अनुब घरेशरीहि विछान শিল্পান্ত বিষয়ে বিজ্ঞান মিতি किटि। जानाउ वनहे ज्वान वि বিখ বিৰূপ বা জ্ঞান বিজ্ঞান। ইত্যমর টাকাযা• ভরত:।। 🗱 ॥ छङु वाञ्चनमा लक्कनविष्णयः । **যথা। ক্ষমা** দ্যাচ বিজ্ঞান সভ্য-ক্ষৈব দম: শমঃ। অধ্যাত্ম নিত্যতা জ্ঞান মেত্রু।ক্ষণ লক্ষণ ।। জ্ঞান विकानरया लंकन यथा। हजूर्यमाः ना विद्याना शाहन हि यथार्थ **छः।** विक्रान भिष्ठतः विन्राप्यन ধর্মো বিবর্দ্ধতে।। অধীত্য বিধিব-विरा। नर्थ किरवाभन छ। ६ म কাৰ্য্যানিবৃত্ত শেচন তদ্বিজ্ঞান নি-ब्राउ ॥ यश म (मर्दा जगदान् বিদ্যতে যত্র বিদ্যতে। সাক্ষাদেব

মহাদেব স্তজ্জান মিতি কীর্স্তিত• ॥ ইভি কৌর্মে উপবিভাগে ১৪ व्यथायः॥ বিজ্ঞানপাদ: **भू॰ (वर्रव)। भः** । ইতি কেচিৎ॥ विकानगरकायः भू• ज्जानिम्-বিংসহিতাবুদ্ধি:। ইতি বেদান্ত-मातः ॥ বিজ্ঞানমাত্**ক: পু বুদ্ধ:।ইতি** (इग्डन्मः॥ বিজ্ঞানিক: ত্রি জ্ঞানবিশিষ্ট:। বিজ্ঞ:। ইভি বৈজ্ঞানিক শদ-টীকাষা ভরত:।। বিজ্ঞাপন ক্লী বোধন। জানান ইতি ভাষা। বিপূর্ব ঞ্যন্ত জ্ঞাধা-তো রনট্ পু ভ্যংয়ন নিম্পন্ন ।। विकाधिः जी विकाशनः। विश्र्व ঞ্যন্ত জ্ঞা ধাতোঃ ক্তি পুত্যুবেন निश्चमा ॥ বিজেশ बি বিজ্ঞান্তব্য । বিজ্ঞা-নীয় । বিপ্র জ্ঞাধাতো র্য: পুত্য-যেন নিয়্লম॰।। বিজ্ঞানর• ল্লী **ठक्क्: मुङ्गाक्कव॰** । ইতি কেচিৎ ॥

বিঞ্জোলী স্ত্ৰী

বিট

ত্রিকাওশেষ:।।

পড্জি:। ইতি

আক্রোশে॥ ধনে। ইতি কবি-

कन्नकमः ॥ (वर्षेत्रि । व्याद्धानः किन्धित्र १८) ह्याः नदः। इति पूर्णारामः॥

विष्टे: भू विज्ञः। ইত্যनतः॥ काम्-कान्वतः ॥ थ्वं:। ইতি ভরতः॥ कान्न ভজকলাকোবিদः । ইতি রসমঞ্জরী ॥ পর্য ভবিশেষः॥ ল-বণভেদः॥ খদিরবিশেষः॥ মৃবি-ক:। ইতি মেদিনী॥ নারস্বৃক্ষঃ। ইতি শক্ষালা॥

বিটক্ব: পূ॰ ক্লী কপোতপালিকা।
পাষরারখোপ ইতি ভাষা। ইভ্যানর:॥ ছে সৌধাদিষু প্যান্তে কাপ্তাদিরচিতে গৃহপক্ষিস্থানে। কপোভান পাল্যভীতি কপোতপালী
ঢাৎ বণ্ ইতি বণ সার্থে কঃ কপোত
ইত্যুপলক্ষণ পক্ষিমাত্র পালিকেতিবোধ্যা বীন্পক্ষিণ ইক্ষ্যতি
বপ্নতি বিটক্ষণ টকিক্ বন্ধে বণ্ বি:
শেষেণ টক্ষ্যভ্যত্তি বা অল্
হঞ্ বা। ইতি ভরত: !!

विष्ठेकः शृ की विष्ठेकः। ইতি শহরদ্বাবলী॥

विष्ठेशः भुःक्षी भाषाभक्षवमगूनायः । उद्भर्यायः । विखातः २ । इंड्रिंग् नतः ॥ उषः । इंडिंग्नि ॥ भाषा ॥ भक्षवः । ইंडिंग्न्द्रज्ञाः वनी ॥ मुक्कक्रुना छत्र । यथा । विहे-शक्ष महावीका मछत्रामुक्कक्रुन । इंडि एस्महन्तुः ॥

বিটপ: পু॰ বিটাখিপ: 1 পারদারিকশ্রেষ্ঠ: 1 ইতি নেদিনী 11 আদিত্যপত্র: 1 ইতি রাজনির্ঘণ্ট: 11
বিটপী পু॰ বৃক্ষ: 1 ইত্যমর: 11
বিটপিয়: প॰ মদ্ববক্ষ: 1 ইতি

विवेशियः भू॰ नूम्बर्कः। ইঙি बाजनिर्यण्डः॥

विवेगिकिकः शुः शाजुविष्णवः। जद्भगर्यायः। जाभाः २ नहीकः ० कामातिः ८ जातातिः ৫ । इंडि एक्सम्बुः॥

বিটলবণ ক্লী বিড্লবণ । ই**ভি** কেচিৎ ॥

বিটিঃ জী পীতচন্দন । ইতি **শব্দ**-মালা॥

বিট্^শ পু• বৈশ্য:।। মনুজ:। ইত্য-মর:।। পুবেশ:। ইতি বিশ্ব:।। বিট্ জ্রী বিধা। ইত্যমর:।। কন্যা।

ইতি বিট্পতি শব্দ দর্শনাৎ ॥

विर्कातिक। जी शक्किविष्णयः। তৎপर्यशयः। ज्ञानी २ (गाताती ० (गाकितारिका ८ । इंडि ज्ति-भूर्यागः॥ विर्मातिका ६ । इंडि इतावनी॥ विदेशितः शुः विशेषपूर्णक्यिनि द्रः । ख्यावावना इंडि जावा ज्रः । ख्यावावना इंडि जावा ज्रः । ख्यावावना । ख्रिस्तः । इंडि मद्रः । इदिस्तः । ज्रास्तिः । १ इंडि भद्रद्वावनी ।। पित्रस्तिः । क्रियुः । कानक्षः । ज्रादिस्तकः । व्याप्त ख्याः। क्यायदः। उक्ष्य । मूथ म ख्याः। क्यायदः। उक्ष्य । मूथ म ख्याः। क्यायदः। उक्ष्य क्षि ज्ञावः व्या गुरु नामिद्यः। इंडि ज्ञावः गुकामः ।। द्राजनिर्वाणो ज्ञ्यामा र्यायो ज्ञादिसम् मद्म पृष्टे (वर्षे)।।। विदेष्ट्रः शुः गुम्म म्वदः। इंडि न्यः मदः।।

বিট্পতি: পু॰ জামাতা। ইতি জটাধর:॥

ৰিট্সারিকা জ্রী পক্ষিবিশেষ:। গুযাসালিক্ ইতি ভাষা। ইতি জটাধর:॥

বিঠর: পু॰ বাশ্মী। ইতি সংক্ষিপ্ত সারোণাদিবৃত্তি:।।

বিড আফোশে। ইতি কবিকল্লছন:
।। বেডতি শত্ৰু বলী। ইতি দুৰ্গাদাস:।।

বিড' ক্লী লবণবিশেষ:। বিট্লুণ ইতি ভাষা। যথা। পাক্য • বিডঞ্চ কৃতকে ছয় । ইত্যমর:।। ছে স মুদুতীরাসমভবা • লবণমৃত্তিকা •

भाविषा निञ्जामित्व मन्त्र । विहे-লবণে। ইভি কেচিৎ। কৃভকে कृ ব্রিমে। পাক্য বিড্লবণযো র্ভেদে ৎপি কৃতকত্বাৎ ঐক্য মিতি স্বামী । পচ্যতে ইতি পাক্য•। ডু পচ ঞ-বৌ পাকে হস্যাসো রিভি ঘাণ্ চ बार्घिजीजि कः भारकन निम्नाहिज নিতি ফ্যোবা। বেডতি ভিনক্তি বিড বিডাকু**লি ই**জুডত্বাৎক:। ইতি ভরত: ॥ ভৎপর্য্যায:। বিড্গন্ধ•২ काननवन १ विख्नवन १। ইভि ब्रज्ञभावा ॥ माविष्ठक॰ ৫ খণ্ড॰ ৬ क्उक १ कात ৮ वामूत २ मुना-का. >॰ अलब्यन >> अब्बे >> क् बिमक २०। जमा खनाः। ऐक वृ । मीभनवुः। क्ठावुः। वाजाबीर्ग শুল গুলা মেহ নাশিত্প। ইতি ब्राजनियंग्रेः ॥ यशिष्ठ । विष्ठः त्र-ক্ষার মৃত্বাধ: কফ॰ বাতানুলোমন॰ । উদ্ধৃ • कक मर्यावाज मकाव्राय-দিত্যর্থ:। দীপন লঘু তীক্ষোঞ क्क का का वार्ष है। विवक्षाना ह विश्वे अकृरागीत्रव म्ननूर ॥ इंडि ভাবপুকामः॥ অन्यह । विष्ठः व्यव-गमूटाक्नि वाङ्ग वंन विवर्षानः। मन-वाजाम विश्वेष्ठ मूनारहान विवक्ष-नूट् ॥ इंजि त्राबदञ्जनः ॥

বিডয়

विष्ठ : भू ही बनामथ्राञीवषः। **ডৎপ**র্য্যায:। বেল্ল॰ ২ অমোঘা ৩ চিত্ৰভণ্ডুলা ৪ ভণ্ডুল: ৫ ক্ৰিমিম্ন: ৬ । ইত্যমর:।। রসাধন: १ পাবক: ৮ ভদাক ১। ইতি को। धनः ॥ বৈলু: ১০ মোঘা ১১ তণ্ডুলু: ১২ । इंडि नद्रवृत्तावनी ॥ बस्त्रः १० চিত্ৰভণ্ডুল• ১৪ ক্ৰিমিম্ন• ১৫ কি-भिणवुः रे७ गर्पछ रे१ किवन ১৮। ইতি রত্নমালা ॥ বিডঙ্গা ১৯ কৃমিহা ২০ চিত্রা ২১ তণ্ডুলা २२ उथ्नीयका २० वा**डाद्रिड**-थुना २८ जस्त्री २० मृगगामिनी ২৬ কৈরালী ২৭ গস্থরা ২৮ কাপা-नी २२ वदामुः २० हिन्दीका २१ कद्व इची ३२। यम् छनाः। कर् दः । উक्षद्वः। बघूद्वः। वाज ककार्त्वः 🖫 शिमान्म।।कि जुान्ति कृभिरमाय বিনাশিত্ব। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।। ঈষব্রিক্তত্ত্ব। ক্রিমি বিষন্যশিত্বঞ্চ । ইতি द्राष्ट्रवास्त्रचः ॥ विष्टकः कर्षे ভীক্ষোঞ্চ ৰক্ষণ বহিকেরণ লঘু। শ্লাধ্মানোদর শ্লেখ্য ক্রিমি বাত विवन्नन्।। इंडि ভावनुकामः॥ বিডক্ষ: ত্রি অভিজ্ঞ:। ইভি (मिरिनी।। विषयन क्षी जी अनुकद्रगः। यथा।

বিডাল

न (यह किन्छ गर कि की विंड छ-(यह मान मा नृगा विस्व मा । न य-मा किन्छ ए यि ए विष्य मा मिल में गा ।।। हेलि श्री जा गर । यथा। कम कर्म विषया जा कमा कर्म विषया जा कमा कर्म विषया जा कमा कर्म विषया जा कमा । जिर्म हिन्दु या र म् जह जा छ । विस्व मा हिल्ड जिया।

विष्ठिष्ठिः वि क्ठविष्ठ्यना। उ९भर्यायः । वाखः २ व्याष्ट्रनाः २
पूर्व ३: ८। ইতি भद्रभाना ॥
विष्ठात्रकः भूः विष्ठानः। ইতি भद्रत्रञ्जावनी ॥

विषानः प्र निजिभिष्यः। ইতি सिन्
नी। निजि विषि विष्यः। ইতি ভাবः
भूकाणः।। स्रनामथा जिल्लाः। विल्ली
हें हिन्दी ভाषा। जद्मरंभिकः।
छुः र मार्ज्जादः ० व्यपःभिकः ४
व्याय् जुक्द। हें जुभदः।। विद्रानः
५ विणानः १। हें जि जुभिका।। दीछाकः ৮ नक्किती २ जाह्कः २०
विषादकः २२। हें जि क्रियां प्रतानः
पः १८ मृहकः १८। हें जि क्रियं प्रतानः।।
मृषिकादां जिः १५ मानावृकः २१
मारावी २৮ मी छानाहनः २२।

বিডাল

ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

বিডালক ল্লী হরিতাল । ইভি (इग्रम्: ॥

বিডালক: প॰ বিডাল:॥ নেত্ররো-गम् ॐ यक्षविष्णयः । यथा । व्यथ বিডালকবিধি:। বিডালকো বহি-র্লেপোনেত্রে পক্ষ বিবর্জিতে। তস্য মাত্রা পরিজ্ঞেয়ে মুখালেপ বিধা नद्रा मुथालिला यथा। यञ्ज-স্য চতুৰ্থা শেশ। মুখলেপ: কনিঙি-ক:। মধ্যমন্ত ত্রিভাগ: স্যাদূত্রমো **२कां ऋता उत्र ॥ शिकिंगला** भि उत्माहि शाद कर्द्धा न मृ हिमहन्तुः ॥

याजि। তেনाभि छ। होनः माछ विराजाः भू हेन्द्रः। इंडामद्रः॥

था प्रयाज प्रः। मायथा। यश्ची विराजाः भू हेन्द्रः। इंडि छद्र-**लि उत्माहिं। याद** करहा न णुः গৈরিক সিন্ধূত্ব দারী তাকৈর্য: স मा मिकः। जनिरिष्ठे वृद्धि (नंशः সর্বনেত্রাম্যাপহ: 🛭 তার্ক্ষ্যু রুসা-ঞ্জন• । রসাঞ্জনেন বালেযঃ পথ্যা विन्हरिन इलि। वठा इति मु। विरेष র্বা তথা নাগর গৈরিকৈ: ॥ ইতি ভাবপুকাশ: 11

বিডালপদ: পু• তোলকদ্বপরি-भागः। यथा। তোলो हो निष्ठू द्र-कण्ठ मूवर्ग कछवनुष्टः । विखालनम ক্ষৌচ পাণীতল মৃডুম্বর ।। ইতি भद्रनाना ॥ मार्जात्र हत्र शक्ती ॥

বিডল

द्री कर्यमित्रमागः। বিডা**লপদক**• ইতি বৈদ্যকপরিভাষা॥ विषानी जी विषाती। इंडि ताजः

निर्घणेः ॥

বিডীন ক্লী খগগতিবিশেষ: 1 यथा। जीनः भुजीन मृद्धीनः अःजीनः পরিডীনক। বিডীন মবডীনঞ্ নি फोन· फोनफोनक· ॥ गठागठ भु-গভিত সম্পতাদ্যান্য পক্ষিণা । তিগভেদা: পকিগৃহ ক্লাথো नी ज मिल्रिया ।। इंडि कहें। ध्रे :।।

বিড্ল: পু॰ বেতসবৃক্ষ:। ইতি

তীয় দ্বিক পকোৰ: ॥

विर्दे शु रिनाः। यथा विष् विरु বিশো বিশঃ। ইতি মুধ্ববোধব্যা-कद्रगः ॥

विष् जी विशा इंडि विष्णक्षाि -नद मर्भनार ॥

বিড্গন্ধ ক্লী বিড্লবণ । ই**ভি** त्रव्यामा ॥

বিড্র: বি বিগ্লাত:। বিষ্শন পূৰ্বক জন খাতো ড পুত্যযেন निश्चमः ॥

विष्ववन क्री विषः। विदेनुग् हे छि

ভাষা। ইতি রত্ননালা।। বিড্বরাহ: পু॰ গ্রান্যশ্কর:। ইতি কটাধর:॥

বিত:স: পু• বীত:স:। মৃগপক্ষি-ণা॰ বন্ধনোপকরণ•। ইত্যমরটী-কাষা• ভরত:॥

विज्ञ कि विज्ञ ॥ वीगाि वाहर । इज्ञाद ज्ञण्यार्थ हर्णनार ॥ विज्ञ की विज्ञाद्वः । विश्वं जन शाजाः कि भुजार्यन निष्ण्या ॥ विज्ञ कि मिथा। इज्ञाद्वः ॥ विज्ञ कि स्वार्थ का भुजार्यन निष्ण्यः ॥ विज्ञ की निर्वित्यकः मा ज्ञ भक्षावाथा (हर्ण वर्ज । इज्ञावाथा । मा ज्ञ

विजयन क्री मान । इज्याप्तः ॥ विजयः पुर छहः॥ मः मयः। इजि भिन्ति॥ ज्ञानमूहकः। इजि मदः प्रवादनी॥ क्षा भाष्ट्र। উजाहा कियुज कि कियु छज এতে यह वि-कन्न विजयम्भि । यथा द्वान बाहा भूक्यः। ইতি আছো दुश्चाि ह।

विकल्ल विमायिण अहा हेि कपुः।

किमू दुश्चान्ड छेठ्युश्चाि । हिकाता ।

छेठा हाि बिट आ हाि शिक्ति ह

यथा ভात्र छ। छेठा हाि शिक्त आ ।

दुश्चा नवः भत्र भूत छ । । हेि छ।

हाि समूर्थ भिठि ভात्र वो। हेि।

ভत्र छः।।

বিতর্কণ ল্লী বিতর্ক:। **ইতি শদ**্ রত্নাবলী।। বিতদ্বি জ্রী বেদিকা। ইতি **শদ**্

ब्रङ्गावनी ॥

বিভর্দ্ধি: স্ত্রী বেদিকা। ইভ্যমর:॥ বিভর্দ্ধিকা স্ত্রী বেদিকা। ইভি শব্দরত্বাবলী॥

বিভদ্ধ িজ্ঞী বেদিকা। ইভ্যমর: টাকাষা• ভরত:।।

বিতল লী পাতালভেদ:। যথা।
অতল নিতলক্ষৈব বিতলক্ষ গভস্তিম । তল সূতল পাতালে
পাতালা হি তু সপ্ত বৈ ॥ ইতি
শহরত্বাবলী।।

विज्ञा न्या विज्ञाकिनिधा-क्षृष्ठः। विगट इजि ভाषा। उट-भर्यायः। हाम्माक्ष्यः २। इज्जा-भद्रः॥

कन्न वि उर्कार्थ। यथा ऋागू द्वारहा वि जान की वृ खिविर मयः। इं जि

(मिनि ॥ व्यवज्ञतः। इंडि विषः॥ 🐪 याः त्रामाणुमः॥ विजानः भू क्षी क्रजूः॥विखातः॥ উল্লোচ: । हाँ हाराया इंडि ভाषा। ইত্যমর:॥ অস্য পর্য্যায় क्यन्तुः उभणसम् मुष्टेवाः ॥ বিতান: ত্রি তৃছ:॥ মন্দ:। ইত্য: मदः॥ भ्नाः। इठि ध्राी ॥ বিতানক: পু॰ ক্লী চন্দ্রাতপ:।ইভি नद्राना ॥ বিতানক: পু মাডবৃক্ষ: 1 ইভি द्राजनिय्यः॥ বিতানমূলক ল্লী উশীরণ ইতি क्राज्ञनिर्घण्टः ॥ বিতুল জ্লী সুনিবগ্লগ ৷ ইত্যনরঃ ॥ रेनवानकः। इंजि सिरिनी ॥ विज्जक क्षी शन्यक ॥ जूच । ইত্যমূর: 11 विज्मकः भू॰ जाननकी। इंड्रा মর: ।। विजूमाः) बी ज्मागमनकी। इंडि विजूमिका । जाबनिर्घणः॥ বিভ ত্ক ভ্যাগে। ইতি কবি কল্লফম:।। বিভয়তি। বিভাগয়তি । ইতি দুর্গাদাস:॥ বিত্ত॰ ক্লী ধন•। ইত্যমর:॥ বিত্তঃ ত্রি বিচারিত:॥বিজ্ঞাত:। বিদ ড ক ঞ চেতনাখ্যান বাস-इठामतः ॥ वृद्धाः । इठि उपोकाः

विखरः बि धनमाजा। विख॰ एमा তি য ইত্যৰ্থে ড পুত্যুয়েন নিষ্কমঃ॥ विक्तिः जी विष्ठातः॥ वाकः॥ मः स्रावना। इंडि (मिननी ॥ ज्जानः। ইতি হেমচন্দু:॥ বিভে**শ: পু· ক**বের:।যথা। ভুণ वुका रुतिरुत्र म छिउ स्वितिन्तु। বিত্তেশ: পিতৃপতি রম্বুপ: সমীর: । (मास्मा श्री गंगन महीश्राह-ৰূপঃ কিং স্তব্যু সকলতর স্বৰূপ ধাম: ॥ ইতি মাকণ্ডেয়পুরাণে অ-**दि** जिक् ज जूर्य छवः ॥ विबछः बि बानगूकः। विश्र्वं बनः থাতো: জ পুত্যবেন নিম্নন: ।। विजामः भू ७४०। विभूई जम-ধাতো ভাবে ঘঞ পুত্যযেন নিষ্কনঃ विध्ननः भू वृष्णः। इषि मदः **চ**न्द्रिका ॥ বিথ খাড় যাচে। ইতি কবিকল্প-জনঃ।।বেথতে।ইতি দুর্গাদাসঃ॥ विथ्तः भू कोतः॥ त्राक्रमः। इक्रुगारिकायः॥ বিথ্যা ত্রী গোজিস্বা। ইতি শদ্-ठिन्तुका ॥ बारम्। ३७ कविकल्लक्यः ॥ हाउना

क्छान । वारः टिक्र्यं । त ए विर ষতে শান্ত ধীর: জানাতীভার্য:। বেদয়তে স্বার্থণ লোকঃ আথ্যাতী-ত্যৰ্থ: ৷ বেদফতে তীৰ্থে সাধু ৰ্বসতী ভার্থ:। বেদফতে কৃক্ষ: ছির: স্যা-**दिउर्थः । क (वस्यिक (वस्याक)** किछि वार॰ न भठेखि। हिन्स স্থানে বেদনেতি পঠিত্বা বেদযতে वृष्तः वृष्यः इ इत्र्रथः। इज्रुमारु-क्रि। अमाह भक्रेमभम ममन् মানা জিঙা স যত্নেন নিবেদ্যিয়াঃ-**७ इंडि नियमन क्याजी**ङ्यर्थ (এ) मनाम्थरक। ইতি मूर्मामामः। || বিদ ৯ শ পঞৌ লাভে। ইতি कविकन्नफ्रमः॥३ व्यक्तिरा भ भ थ বিন্দতি বিন্দতে। ঔ বেত্তা। ইতি मुर्गामामः ॥

विन ए (व) भीभा (म। ইতি कवि-कल्लक्मः ॥ भीभा (म। विठाइतः । ए व विष्ठ भाजः वीदः । ॐ (वेखे।। ইতি দুর্শাদাসः ॥

विष व भएजे। ইक्ति कविकन्नक्रमः।। व विक्ति। ইक्ति पूर्णापामः॥

বিদশ্ব: ত্রি নাগর:। ইতি ত্রিকাণ্ড-শেষ: ।। নিপুণ: । ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট: ॥ পণ্ডিত:। ইতি শদ্দ-র্জাৰলী॥

विमञ्जा जी विमञ्जूः।विमञ्जा ভাব ইভ্যৰ্থে তা পুত্যবেননিম্ননা৷৷ विष्या खी भन्नकीयाङ्गंडनायिका-**७**५:। यथा। छष्ठा विषया व्यक्ति-তা क्लो अनुभयाना नृषिठा शु-**ज्ञीना॰ भद्रकीयाया मिवाल्डांवः** । অস্যা লক্ষণ । বাক্কৌশলযক্ত-दुः। मा ह द्विविद। वाश्विष। किया विनक्षा ह। शुथना यथा। निवि-**७** ७ २ १ व मिल विश्व विष्य विश्व विष्य विश्व व রাজি বিরাজিতোপকঠে। পথিক সমুচিত স্তবাদ্য তীবে সবিভরি তত্র সরিত্তটে নিবাস: ॥ দ্বিতীযা यथा। मामाय ভবननात्थ वस्त्री मभाव मानिष्ठि। हिना इ-विशः की भगनि कठाव विनिक्त-পতি।। ইতি র দমঞ্জরী।।

বিদঃ পু॰ পাঙ্ডিত:।বিদ্বাতো: কর্ত্তরি ক পুডিরেন নিয়ম:॥ বিদংশঃ পু॰ অবদংশঃ। ইতি রাজনিয়ন্ট:॥

विषयः भू॰ यागी॥ क्डी। इंडि भिन्नि॥

विपन

विनन् बि शिखाः। विषशाः ।

भाक् शुकुरयन निम्नमः ॥

विनद्भः क्षी विश्वमादकः। कृषीननः

ना ইकि ভाषा। ইकिणस्किन्द्रका॥

विनद्धः शुः विनद्धभः। कावेन ইकि

क्षित्र हिन हिना । ইक्रमद्रः॥

माद्र १ विनद्धभः । हिन्दु । हिन्दु ।

माद्र १ विनद्धभः । हिन्दु ।

विष्ठ क्षे क्षेत्रनगतः। इंडि (इन्हेन्द्रः॥ न जु वक्राममा দক্ষিণপশ্চিমে বৰ্ত্তে অধুনা বড নাগপুর ইতি খ্যাত: ॥ 🗱 ॥ অথ ভীন সূতাবলোকনৈ: সকল কৰু মহ ত্তদেব সঃ। ক্ষিতি মণ্ডল সণ্ড নায়িত নগর ক্তিন মণ্ডজো য यो।। इंडि भूई तिया २ मर्गः॥ বিদর্ভন্না জ্রী অগন্ত্যপত্নী। তৎ-পর্যায়:। কৌশীতকী ২ লোপামূ-দা ৩। ইতি **ভিকাণ্ডশেব:।।** দম-यञ्जी। यथा। ध्र उ नाकृत (गामशा-ঞ্ল বিধু মালেপন পাওর বিধি: । जुमयङ्ग्रिहिङ विदर्जनानन नीत्रा-জন বৰ্জমানক।।। ইতি পূৰ্ব নৈবংধ ২ সর্গ:।। কৃত্মিণী চ।।

विष्टबंबाजः मु· विष्टरमाधि

পতি:। তৃদ্য নামান্তর ভীমরাক:

विष्ठं विषठिः शृ क्ष खिन शिष्ठः।

ग व जी या कर्राकः कृष्य गी शिष्ठा व । वणा। जः य विष्ठं विष्ठं विश्वास्य क्षिण जिः स्मान्य क्ष्या कृष्ठा कर्राक्ष विष्ठं व

।। দাডিনকল্প:।। বংশাদিক্তপাত্র বিশেষ: । ইতি ক্লীবলিঙ্গসংশুহে অমর ভরতৌ ॥

বিদল: পু॰ রক্তকাঞ্চন:। ইতি শদরত্বাবলী।। পিষ্টক:। ইতি শদচন্দ্রিকা।।

বিদলা জী ত্রিব্ । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। পত্রশ্ন্যা। যথা। বিশীণাবিদলা হুয়া বক্র। স্থলা দ্বিধাক্তা।
ক্মিদন্তা চ দীর্ঘা চ সমিধো নৈব
কার্যেৎ ॥ ইতি তক্ত্রণ ॥

विना जी ज्ञान ॥ वृष्तः ॥ ইঙি स्मिनी ॥

বিদায়: পুং গমনানুমতি:। যথা।
ক্ষণং বা চম্পকবনং গছ বা তিপ্ত
সুন্দরি। ক্ষণং গৃহঞ্চ যাস্যামি বিশিষ্ঠং কার্য্য মন্তি মে ।। বিদায়ং
দেহি সংপ্রীত্যা ক্ষণং মাং প্রাণবল্লভে। ইভি বুক্ষবৈবর্ভে জন্মথণ্ডে
শ্রীরাধাং পুতি শ্রীকৃষ্ণবাক্যং।।

विनातः भू कलाहामः ॥ विना-त्रगः। इंडि (यनिनी ॥ यूकः। इंडि इंडि (इयहन्द्रः॥

विमात्रक॰ क्ली वज्ञकातः। ইতি त्राक्षनिर्घण्टः॥

विनात्रकः भू जनमध्य छि उउकः निनातिः। उद्भर्यग्रायः। क्नकः २

। इंडामद्रः ।। बन्यस्यः । इंडि मः प्रवादनी ।। भूसनरादि बन्धः । व्यानार्थः गर्छः । इंडि मर्वधः ।। व्यानार्थः गर्छः । इंडि मर्वधः ।। व्यानार्थः क्या इंडि वा। विराद्यः । स्टिनार्यः । क्याप्तार्थः । क्याप्तार्थः । क्याप्तार्थः । क्याप्तार्थः । क्याप्तार्थः । क्याप्तार्थः । व्याप्तार्थः । क्याप्तार्थः । व्याप्ताः ।

विराज्ञग॰ क्ली विषयः॥ (छमः। इंडिश्मिमनी॥ मात्रगः। इंडिणयः-ज्ञज्ञावनी॥

विनात्रभः भू छी युष्य । इंडि भिनि ।।

বিদারণ: পু• কর্ণিকারবৃক্ষঃ। ই.তি
শব্দিনুকা।।

विराद्रिक। जी भानभी । इंडि भदत्रवावनी ॥

विरातिनी जी कान्पती। इंडि त्राजनिर्यण्डेः॥

विनाती खी मानभी । इंडि भिनिते ॥ ज्ञिष्ण था ७: । उट-भर्यायः । क्षीत्र मुद्या २ हे क्यू गङ्गा २ काष्ट्री ८। हे उप्पत्रः ॥ विनातिका ६ सानूकनता ५ मिठा १ मुद्रा ४ मृगानिका २ व्याकनता १० विज्ञानी २) व्याविका १२ ज्ञामा छी २२

बादल हा 18 गर्ड है। १६ वादिव- "विनाहि क्री माह्य व्यवस्था समा লভা ১৬ গন্ধকলা ১৭। অস্যা खनाः। মধুরত্ব। শীতত্ব। গুক্তব । সুিধার্ণ। অসু পিত্রনাশির্ণ। क्क नाजिन्। भुष्टि वन वीर्ग वि-वर्षानद्वथः । ইতি द्राजनिर्घण्डः ॥ বিদারী বাত পিত্রী বৃষ্যা বল্যা রসায়নী। ইতি রাজবল্লভ:।। #॥ चल्लाम भुकात क्लेखागाहर्ग उ त्रागिव (भव:। यथा। अथ विमात्री নাহ। সদাহ তোদ স্বৰ্থু সূতাসু भड़र्गाल পৃতি वीमीर्गनाः मः। शि-**डिन विकास करा विवासी॰ शा**र्थ বিশেষাৎ সভ্যেন শেভে ৷৷ পা-र्थं विष्णवाट न जू यन (णाउ) न भ्कृत्या यन भार्त्यन विष्णया-দাহুল্যন শেতে ত্ৰিন্পাৰ্শে সা বিদারী ভবতি ইত্যর্থ:। ইতি ভা-वश्वाणः॥ यगा निक्शमापि त्राङ्गी भाष्य पृष्ठेवाः॥ विरात्री वि विरात्रगकर्जा। वि शूर्व मृ थाতाः कर्डति निन् भुजुरयन निञ्चमः ॥ বিদারীগন্ধা **জী শালপণী** । ইত্য यदः ॥ পু ক্রক্সাদ:। ক্ক षामः। ইতি हाद्रावनी॥

खाने। लिख मृज्यकाद्यसः । शिक রাজবলভঃ :। বিনিক্^শ খ্ৰী দিশোস চি । া निर्थां है दायु दे नागरकान हर् **७२ मर्ग्रायः । जभ दिम**्राः मतः ॥ शुनिक्ठा इंजि. बलाव विक्रिण 81 इंडि में प्रशाद কোণঃ ৫। ইভি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ विषिक्ठजः भू इतिनुष्टभक्तो। ইভি भप्रवित्का ॥ विषित्रः वि व्यवगठः। हे अपन्या वर्षि ५ । ইভি मिरिनी ॥ উপ শনঃ । ইতি শবরত্বাবলী॥ বিদিতঃ পু॰ কবি:। ইভি ঘটা-थतः ॥ विभिथ: भुः **श**खिः॥ (गार्गः)। इेि भपत्रद्वावनी इखः कत्राम्स-नो ह ॥ म मुक्तिअस्मित्राः (स्मः हत्त्रु ह विषय इंडि भार्तः॥ विशीर्गः बि कृ छविमात्रगः। हिद्रा **ইতি** ভাষা। रथा। लि 🚌 । শুদ্ধানি নো হধিবুভুগা পুন ছ তনুৰৈ দঁত্তানি ভীৰ্থ সম্বে প্যপি-विक्वायू। उरम्प्राम्बाबय विशेर्ग वशान्य आईखरेम नातः नृष्ट्राय **ংখিল ধ**র্মাগোপ্তে ॥ ইতি জ্বিভা-

বিদুষ্ম

गवाउ १ ऋक्ष में व्यथायः॥ व्यक्ति है। व्यक्षील किन्यो नमस् कग्यो जासा नस्य क्रियो क्रयो क्रियो क्रय क्रियो क्

বিদু: পু॰ গজন্ম দ্বৰ্যন্ধ্যভাগ:। ইত্যনর:॥ জানস্তি। ইতি ক্রিবা পদ॰॥

বিদুর: পু॰ নাগর:॥ ধীর:॥ কৌ-র াণা॰ নত্রী। ইভি মেদিনী॥
জ্ঞাতরি ত্রি॥ ইত্যনর:॥ #॥
বিদুরোৎপত্তি যথা। ক্ষেত্রে হপু
জন্যবৈ ভ্রাতু র্মাত্রোক্তো বাদরাযণ:। ধ্তরাষ্ট্রক পাওক বিদুরক্ষাপ্যন্ধীজনৎ ॥ ইভি শ্রীভাগবতে
১ স্কন্ধে ২২ অধ্যায:॥

বিদুল: পু• বেতস:।। অসুবেতস:
। ইত্যমর:।। গদ্ধরস:। ইতি রুলু
নালা।।

বিদ্বী জ্ঞী পণ্ডিভাজী। ইভিমুধা বোধব্যাকরণ ॥

বিদুয়তী ত্রি পণ্ডিতবতী। যথা। দ্যৌর্হাচম্পতিনেব পন্নগপুতীশো-বাহিনেবাভবদ্মেনৈকেন বিদুয়তী বিদুর

বসুমতী মুখ্যেন সংখ্যাবতা । ইতি বোপদেবপুসংশা।। বিদৃং পুং বিদুং। গজসম্ভাষার্মধ্যং। ইত্যমরটীকা।।

विम्तः वि অভिদ্तञ्चामानि ।
यथा। मानानाञ्जो उव बनश्राता कथेया मुझकथेः नात्राव्या १८नो यूग
माउनिय व्यानिनाया जिक् हु। ।
खासाः जावन्नव बनक्या जाबनञ्चः
विमृत्त वर्षात्रस्य भूषम नमस्य माकर्या बन्नुभाजः ॥ ইতি চাতকাछैकः॥

বিদ্রগঃ ত্রি অভিদূরগন্তা। বিদ্রে গছতীত্যথেঁ ড পুত্যযেন নিয়মঃ।। বিদূরজ লী বিদ্রদেশজরত্ন । বৈদ্রগদিং। অভিদূরজাতে ত্রি।। ইতিকেচিৎ।।

विन्त्रथः शृ त्राज्ञविष्णयः। यथा।
भावास्य एक्क भू अत्राज्ञ साम् में गृ । (मववानु भाववान् विजवानु हो। विन्त्रथः॥ विज्ञवान् विज(मवक्क विज्ञविनसक वीर्य)वान् ।
विज्ञवादः भवहीक मक्क भू अन्
(नाः भू जाः ॥ इंजि भाक एउ ५१
व्यक्ष श्रायः॥

বিদ্রভ্মি: স্ত্রী বিদ্রদেশ:। যত্র বৈদুর্য্যন্নি কংপদ্যতে । যথা। उरा हिन्दा मूजद्राः मिन्दिनी सुद्रद विन्द्रपः भूजाम अलया हकारम । विन्द्रज्ञि भूदं अ नेवरमध मद्मानृज्ञिया द्रञ्चलाकः स्वन वि यव ॥ ইতি क्रमाद्र मञ्ज्ञवः ॥ विरम्भः विन्द्राहिः भुः विन्द्र रमञ्ज्ञ भर्द्यः। द्राः । द्र ইতি জটাধর: ॥ विरम्

विन्वकः वि कानुकः। ७८ भर्यायः । विद्वः २ वानीकः ० वर्षेणुङ्कः 8 কামকেলি: ৫ পীঠা ললি: ৬ পীঠ मर्फः १ ভविनः ৮ ছिमूबः ১ विष्ठेः ১০। ইতি ত্রিকাণ্ড:শবঃ ॥ চাটু-বটঃ ১১ বাসম্ভিকঃ ১২ কেলিকিলঃ २० रिक्शिकः २८ भुकामी २० श्रीजिपः ১৬। ইতি एक्पठन्तुः॥ **প**द्रनिन्हाकद्रः । ইতি মেদিনী ॥ उर्भर्गायः। थनः २ त्रक्षः ၁ অভীক:৪ কুর: ৫ সূচক: ৬ কট कः १ नागः ৮ मिलनामाः ৯ भद्र-(वर्षी > । ইতি भद्माना॥ ठजु-র্ধানাযকান্তর্গত নাযকবিশেষ:। ত-म। नक्षा यथा। यक्षा रिवक्रिडा र्शम्यकात्री विमृषकः। याम्यामारु-द्रगः यथा। जानीय नीद्रक्रमूथीः म-যনোপকণ্ঠ মূৎকণ্ঠিতোমি স্কচক-ঞ্ক নোচনায়। অত্যন্তরে মহুরকা-রি বিদ্ধকেণ পুাতন্তন স্তরুণ জক্তু-ট क्थेनामः ॥ इंजि द्रममञ्जूदी ॥

বিদ্যণ জ্লী বিশেষেণদ্যণ । বি পূর্ব ঞান্ত দুষ্থাতো রনট্ পুভা-যেন নিস্লম্মণ ।।

विरम्णः शृ शत्राम्णः। रम्णासतः। यथा। जाणाहकानानुस्तः
विरम्णसाम्णोहमूदा (मनारेदः
मूक्तिः। ইडि मृक्षिङकुः॥ जनहः।
काडिनातः मनर्थानाः किः मूतः
वहवमायिनाः। का विरम्णः मविमहानाः कः शतः शियवामिनाः।
ইडि हानकुः॥ जनहः (मणास्त

विष्टः शृं बनकान् यञ्चिशः॥
कायण्ता वि। ইতি মেদিনী॥
निमि त्राबमा विष्ट्य कात्र १।
यथा। व्यममाश्च छाउ। याद्ध विनः
हे कागमित्रः। उ॰ मृह्रे। व्यभितः।
यमाद्यमा स्राथा। यमाद्यमा स्राथा।
यमाद्यमा स्राथा। ইতি विद्यान्न माश्चाराः॥
विष्ट्रं। जी मिथिना। ইতি হেম.

বিদ্ধ: ত্রি ছিদ্রিত:। ইত্যমর:॥

• কিপ্ত:॥ সদৃশ:॥ বাধিত:। ইতি

• মেদিনী॥ ভাডিত:। ইত্যজ্ব:

• পাল:॥

हन्मुः॥

বিজ্ঞান পুণ বিদ্ধানণী। ইতি
ভরত্তিবপকোষ: ॥
নিজ্ঞান জী বিদ্ধানণী। ইতি
ভরত্তিকপকোষ: ॥
নিজ্ঞানিকা জী বিজ্ঞানণী। ইতি
শন্ত্ত্রাবলী॥

विकारणी खी वृक्क दिर्मियः। जाकर्नाति हेि जाया। ज्य भर्यप्रायः।
भार्तः २ अप्रष्ठा ० द्वाभगी ६ रमुय
जी ६ ज्ञना ७ এकाष्टी जा १ भागरहने ५ भुग्ही ना २ वन जिक्किका २०।
हेज अवः॥ व्यविकारणी २२ व्यविदिक्किकिता २२। हेि जिज्ञोका॥ व्याविक्किकिता २० विकार्मिकिता २८।
हेि मद्दे ज्ञावनी ॥ व्यनप्रभार्ता मुद्रे वरुः॥

विम्हानः वि वर्छमानः। ইতি
সংশদ্দী কাষা । ভরত:।।

विम्हा खी पूर्ण। ইতি শদরত্নাवली ।। গণিকারিকা। ইতি শদ্দ
চল্দিকা।। জ্ঞান । তভ মোক্ষেধীঃ।
'ত জটাধর: ।। পরমোভন পুরু
ষার্থ সাধনীভূতা বিদ্যা বুক্ষজ্ঞান
ব্রপা। ইতি নালোজীভটঃ।। মন্ত্রঃ।
যথা। শারদাযা । ভান্ত বিষ্ৎ সন্
যন শ্বতো মদিনি ঠদ্বা । অস্ত্রাদ্রী সনাখ্যাতা বিদ্যা নহিষ্ন

र्षिनी ।। विश्वभादत । शुनवाम्तराः उन পেদ্বিন্যা নাযাদ্যা বা জপেৎ নু थीः। मिर्वमिर्द्भिमेखः॥ भाष রী সমাথ্যাভা বিদ্যা ত্রিভুষনেশ্বরী । পुनदक्ष छथा नाया अत्विन्ता भून र्षण ।। कायः भुगव निजुःकः ভব-षिप्रा श्रून फंना। पूर्णान खः ॥ वादी-कान्त्रा यसा विक्ता दाशी भाव श्रमाः यिनी । कामान्त्रा ह युना विन्त्रा गः र्बकाम शुरायिनी ॥ जात मागानि-का विम्ता (जाग भारेककमायिकी। यबीकाम्या ভবেছिन्या उद्योदनास् कत्त्रना ॥ ध्वर्मभाष्यः । इंडि 🐃 জনার: ৷ জা৷ শাস্ত্র• তত্ত ক চিন্ म्मविष्। रथा। मिक्रा > तन्नः र ছनरः ७ या:५नः १ वजुः र्वतः ৮ मा-মবেদ: ৯ অথর্ববেদ: ১০ শীগা সা ১১ न्यायः ১२ श्यां नाञ्च॰ ১० भूद्राण॰ ১৪ আযুর্বেদ: ১৫ ধনুর্বেদ: ১৬ গা-भर्व(वरः)१ व्यर्थमाञ्च॰ ১৮ । यथा विक्रुश्रुतानः। व्यक्तानि (देशा-क्तजाद्भा भीभा ना नगर विखतः। ধর্মশান্ত্র• পুরাণঞ্চ বিদ্যাহ্যে ভা শ্ত-जुर्वन ॥ जाराईका श्रुद्धका वान স্বৰ্যাণ্ডতি তে ৯০১ : যাণ্ডাল্ডাণ্ড চ-ভূৰ্যঞ্চ বিদ্যাহাট্টান্টোর আন্তর্নাই তি

भागिक्छ उद्धः ॥ # ॥ नीहारः भू उड़मा विम्रा गुर्का यथा। मुफ् थानः णुजाः विष्ठा भाषतीजावद्रा-मिन । अनुग्रमिन भवः धर्मः त्रज्ञ· मूझ्नामि ॥ ইতি **मान**वि २ व्यव्यायः ॥ 🗱 ॥ विष्या शुन्ना यथा । य वान ভावाम भटेडि विम्रा॰ य যৌবনস্থা অধনা অদারা:। তে শোচনীয়া ইহ জীব লোকে মনুষ্য ৰূপেণ মৃগা শ্চরন্তি 11 ভোজনে ভোজন চিত্ত न सर्येशहाञ्जरमवकः । সুদুর মপি বিদ্যার্থে বুক্তেৎ গৰুড বেগবান্।। যে বালভাবান্ন পঠন্তি বিদ্যা কামাভুরা যৌবন নষ্টচিত্তাঃ । তে বৃদ্ধকালে পরিভ্যমানাঃ স-न्त्र्यानाः निनित्तं यथाद्वाः ॥ भाजा विद्री शिजामज् वीता (यन ন পাঠিতঃ। সভা মধ্যে ন শোভন্তে र न गर्वे। विकास मार्थे ।। विकास नाम विक्र क्र मिष्ठ शृह्म महर्खन विष्ठा नाथु जनिशुया मूहिकत्री विष्ठा ख्का खकः । विष्ठा वक्क कार्खि नामनकत्री विन्धा भद्र (पर्वजा বিদ্যা ভোগ্য য**শঃ** স্বলোন্নতিক্রী विर्धा विश्वीनः भणः॥ गृह् हाखाखः त्र पुराः लग्नः हित जू मृणाः । जः **ष्मिम**े इब्रियक विमान ट्रियड

পরৈ: ৷৷ ইতি গাৰুডে ১১০ ৷ ১১৫ व्यक्षारयो ॥ 🕸 ॥ व्यव्य विष्ठा पान-ফল । যস্ত দেব্যা পৃহে নিভ্যু বি-म्रामान भुवर्खस्य । म ज्या म-সর্বলোকানা পূজ্য: পূজাপদ বু-**ब्ह्र्ट ॥ विन्तानानः भुवक्तात्रात्र एवन** তুষ্যন্তি মাতরঃ। লিপ্যতে দীয়তে एन विधिना ७॰ मृग्य नः ॥ मिषा छ মোক্ষশাজ্ঞাণি বেদান্ মুর্গাদি সাধ-कान्। जनकानीजिङ्गाना (एया ধর্ম বিবৃদ্ধযে ॥ গাৰুড বালভক্তঞ ভূততজ্ঞাণি ভৈরব । শাস্ত্রাণি পঠ नाष्ट्रानाथ भाउतः कलना नृगाः ॥ জ্যোতিব বৈদ্যশাস্ত্রাণি কলা কা-व्यः च्यागुष्ठः। मानामाद्याग्र मा-श्चां जिम्हा विक्त विकास व म्राञ्जा वर्ड्ड लाका धर्माधर्मक বৃদ্ধবে। তমাদ্বিদ্যা সদা দেবা দৃষ্টা-मृष्टे कनार्थि**डिः ॥ मही**मान्थ (गा-দান হৈম বস্ত্র ভিলা জল । খান্য मीनामनानक महामानानि मानमू॥ ইহাত ক্ষীয়তে দান দীপদান ন-রাধিপ। বিদ্যা বৃদ্ধি মবাপ্নোভি দী যমানাপি নিত্যশ: ৷৷ একোচারেণ ভূদান দক্ত ভবভি ভূমিপ। নহি-তিৰিদ্যতে ভূপ দেহ পাতাদনন্তর।। विम्यामानः न उष्ट्य अक्षा मन्या

ভবেৎ॥ শতধাকোটিধা গছেদিহা-মূত্র চ পার্গ। রাক্তা ভক্ষর দা-यारित र्डन विद्य महीमृत्भः। मर्वताः নানি ছীয়ন্তে বিদ্যা কেনাপি ছীয়তে ॥ বিদ্যা দানাৎ পর• দান• न ভূত• ন ভবিষ্যতি। বিদ্যা দানেন দানানি নহি তুল্যানি বুদ্ধিমন্।। বিদ্যা এব **भद्र॰ गर्ने। यंख्र् भर मनाम्यः।** শৃগ্বনুৎপদ্যতে ভক্তি ভক্ত্যা গুৰু মুপাদতে॥ স চ বিদ্যাগমান্ বক্তি विष्ठा भू खान्जि। नुश । विष्ठा विवि-क (वार्षन भू जामू ज विहातिना ।। विराउ नर्वभागिष्ठ उमाहिरा **भत्रा ম**ञा ॥ वित्रानाना**ः भत्र•** ना-ন' ন ভূতা ন ভবিষ্যতি। যেন দত্তে-ন চাপ্মোতি শিব পরম কারণ।।। বিদ্যা বিচারতভুক্তা রাজ্ঞ: সন্মার্গ গামিন:। ভুঞ্জতে হপি হিভোগামি গছন্তি পরমা• গতি•।। অস্ত্যজা অ-পি যা• প্রাপ্য ক্রীডন্তে গুহু রাক্ষসৈ: **৷ স**৷ বিদ্যা কেন মীযেত যুস্যা:কো न्रः म्याभिन्॥ कृत्त्र म्छाद्र रहि শর্ষপেণ তুরঙ্কমণা মক্ষিকাপদমা-ত্রস্য বিষম্য বিষমা গতিঃ ॥ এবং বিশ্বণ বিশ্বিণ বৎস বিদ্যা মন্ত্র পুভা-বত:। बीर्य्या ভিঞ্চিত। পু'ভি ं ख्यादिए। পরাৎপরা।। ন হি বি-

দ্যা সল ভাতি ৰূপ পৌক্ব পা: ত্ৰ হা॰। বশতে সৰ্বলোকানা॰ পঠি-ভাউপকারিকা॥ ভূতৈ গৃহীতা বি-धुडा मुडा वा सङ् भन्नरेगः। विम्रा উত্থাপয়েৎ বৎস অন্ত্যজন্যাপি হৃৎস্থিতা।। সর্বেষা মেব বৃদ্ধানা॰ विन्तात्रका हि भागाजा। वर्षात्-एका कि मृमाना विभाना धनवान् यजः ॥ कवियानास वीर्यान विश्वा-गाः भाञ्चभाव्रगः । विखः वस् वंयः ৈচব তপো বিদ্যা যথোত্তর**ণ** ॥ প্-জনীয়ানি সর্বেষাণ বিদ্যা তেষাণ গ दीयभी। ७३ मृभुषया विन्। भृष्ठान-न धरनन दा ॥ विष्ठ्या व ভ্যতে विष्ठा চতুর্থো নোপলভ্যতে। यः কৃৎস্নান্ত मही • मन्। ९ (मक्जून) क काकन ।। न यहन्।।यठः भ्ष्व उत्माशिकः শেৎ কৃচিৎ ৷ এবং বিধো মহা-ভাগ বিদ্যায়া ৰূপবৰ্ণিত: ॥ সংক্ৰ-পান্নচ বিস্তারাত্তস্যা দান ফল• শৃণ্ ॥ 🗱 ॥ শ্রীভাডীপত্রজে সঞ্চে সমে পত্র সুসঞ্চিতে। বিচিত্রক বিপার্শ্বে চ চৰ্মণা সবটী কৃতে।। রক্তেন অপ ক্ষেন মুৰ্জানাবৰ্জিতেন চ। দৃঢ সূত্ৰ সুবন্ধেন এব॰ বিধ কৃতেন চ। যস্ত ছাদশ সাহ্সী স হিতা মুপলেখা (१८। प्रपाठि गांचियुक्ताय न गांउ

পরমাণ গতিও।। পূর্বোত্তর প্লবে দে-**(म** সর্ববাধা বিবর্জ্জিতে। গোম্থেন শুভেবৈৰ স্বৰ্য্যান্মগুলক বুধ: ॥ চতু র্বন্ত পুনাণেন শুভঞ্চ চতুরসূক তস্য মধ্যে লিখেৎ পদ্ম সৈত রক্ত রজা-पि जि: ॥ मर्बर्किमरेयः भूरे क्व (य< नर्बाडा रिण । विजान मान-যেমু জু শভচিত্র বিচিত্রিত।। পা-র্শ্বতঃ সিত্রবৈদ্ধ স্থা সম্যক্ শোভা• भुकन्नरप्ट । कन्मुरेक द्रक्षं इतिमुक्त मः र्न रेन कामरेत खर्था।। घरो किङ्गिन শদৈক সৰ্বত্ৰ উপকল্লবেৎ। তস্য নধ্যে ন্যাসভক্ত নাগদন্ত ম্যা শুভ ॥ অধ: কশ্চিনিবদ্ধস্ত পার্শ্বতো হ-রি দম্ভিভি:। শোভিত॰ দৃঢ়বন্ধেন वकः मृख्य वृक्षिमान्॥ उत्मारकृ विन्रामाप्त्राः भूखकः विश्विः भू छ॰। অলেখ্য মণি তবৈব প্রযে-দ্বিধিনা ত তঃ॥ নিৰুদকৈ স্তথা পৃষ্লৈঃ क्रि कीर्वे विवर्षि रेजः। हन्स्रानने म-দ। তত্ৰ ভূমানা চাক ধুন্থে ।। ধুপঞ্ ख्युल् (रयः जूत्रक्षांख्य मिन्जिः। मीनमाना उथा जारगुरेन(वम् । वि-বিষ পুন: ৷৷ খাদ্য পেয়ান্বিত **(नश् कार्य) कार्य नित्रहर्य । প্**জয়েদ্দিশিপালা স্ত লোকপা-नान्यथा क्रमः॥ कन्ताः ज्ञियस्य मः

প্ৰ্যা: মাতর: কল্লেছ ডা:। পুস্ত कं प्रवासवीक विश्वाना मिक्ना ख्या ॥ समक्ता हिन माखना न्न॰ भोताः मह भूबायर । **उथा मः**भूबः (यह ८ म (नथंक १ वर्ष जागक ।। इन्त वक्र उजुङ्खः ग८कविः मधुत्रस्तः । পুণষ্ট মারতে গুন্থ শুেষ্ঠ পুস্তক লেথক ।। নাতিসন্তত বিছিলৈ নঁ শ্ল-रिक्न नं ह कर्क रेणः । निस्तागत्ररेक र्व रेर्न व्यथिष्य हिव भू खकः ॥ भावास भक्षांनाकानि भूनः भाष्टिख कात्र-(यट । द्राखी कागद्रनः सर्यप्राट नः र्वारमकः भुकन्नराय ।। नहे ठाइग न-रेगुन्छ (एव)।: कथन मञ्जरेव:। भुज़्रु-रिष शृक्षरिह्माका खंड: मर्ब दिन-क्रिय्।। একান্তে সুমনক্ষেন বিশুদ্ধে-न फिरन फिरन। निञ्चाक्र विधिनारमन স্ক্রেচ শুভবাসরে ৷৷ ততঃ পুর্বোক विधिना भूनः भूकाः भूकन्नरय । তথা বিদ্যা বিমানস্ত সপ্ত পঞ্চ ত্রি-ভূমিক ৷৷ বিচিত্র বস্ত্রেভাচ্য मुं वक्त विकिष्ठ । काद्रायर नर्बाजाजुर किकिनी वत्रकानिजः॥ पर्भ रेग बर्फिटिस्क्र घणा **ठामब्र म**-ণ্ডিত । তিমারূপ সমুৎক্ষিপ্য সু **गन्न•** हन्मनाध्यः ॥ जूद्रऋ• ख्रुन्न्• বৎস শর্করা মধুমিশ্রিত। পূর্ববৎ

भ्रायः मर्वान् कन्। क्वी विकाशीत्रः বান্।। তথা ত॰ পুত্তক॰ ৰত্তে বিন্য-সেদ্বি প্রিড। এবং কৃত্বা তথা हिन्द्रा माजबः श्रीयजाः मम ॥ य-रेमात मुन्नः छहाज्ञः भुख्य भूति वि कल्लारा । जथा जश्मिनः भूकाः नर्द माजार्थभाद्रभाः॥ मित्तृ अ-त्रा यूर्था विक्षपर्णभन्नायनाः। म**रु** তা জন সংঘেন রথছ বাদ্য বাহনৈঃ ।। भुषारेन र्वानि उत्तय यम्। (प्रमा) व्यः मङ । मामानाः मिवजीर्थयू मा-ভরো জবনেবু চ।। ভিমান্ পুরা। ত था कृषा (हर (हरवन मृतिना।। सम र्भायर भुगामा माजवः भीयजाः **मन। मराष्ठ्रयन युक्ताय विर्धारान**ः রতাষচ।। বিদ্যা সংগৃহ যুক্তায় সর্ব-भाज क्षानुमा। তেনৈৰ বৰ্ততে यस **७**त्रा उ विनिद्यम् । क्रशक्ति । य देव नाष्टिः मक्तायाः वाहरयख्या॥ তেন ভোগেন দাভার মূদ্ধি সম **जिविकायर । वदासञ् छछः मद** মচার্য্যু জগত তথা ৷৷ এবং কৃতে মহাশান্তি দেঁশস্য নগরস্য চ। অ-নেন বিধিনা যস্ত সর্ববাধা: শমন্তিচ ।। च्यान विधिना यञ्च विन्तानान भु-यहा । म ভाবেৎ मर्वालाकाना म-र्भनाम्यनाणनः ॥ मृत्जा नि गह्र

ङ्गान रुक्ष विकृ नमक् उ। मक्ष्र्राः भद्रान् वःभानाज्यनः मर्ब ७व ह।। উष्ठ भाभ कनिनाषिक्षाताक মহীয়তে। যাবত্তৎ পত্ৰ সংখ্যা-न मक्कत्राणि विशेषरञ ॥ जाव८ ज विकृत्नात्कषु की छ । विविधः मू-থৈ:। ভদা ক্ষিতি• সমাধাতো দেব্যা ভব্দিরতো ভবেৎ ৷৷ সমস্ত ভোগ-जन्भात्र विद्यान् ज•कागए**उ अ**एए। वि দ্যাদাৰ পুভাবেন বোগ শান্ত্ৰ• দদে: म्यमि ॥ **याजा विखान्काल** यः शु यह जि भानवः। व्यमार्ट्या क्ष मा-প্রোতি সঙ্যু সঙ্যু ন সংশ্য:॥ ব্রি-या वारमन विधिन। विष्णा मान कवा॰ न्डिर। उर्जु द्वीनु क्रिया एख विश्वा বা তমুদিশেন্।।গ্লা বিদ্যার্থিনে সদা দেৰ বস্ত্ৰ মভ্যঙ্গ ভোষন। ছত্ৰিকা উদক দীপ ব্যান্তেৰ বিনা নছি॥ লেখনী ঘটন তীক্ষ মসি পত্ৰস্ত লে-খনী । দত্ত্বা তুলভতে বৎস বিদ্যা मान मनुखनः॥ भूखकाखद्रनः मदा ७८ भुनानः मुरमाजनः। विम्रामान मवालाञि ज्ववस्र वृक्षिमान् ॥ পত্রকামাসনক্ষৈব দণ্ডাসন নথাপি-वा। विम्याक्षात्रभ भीनाय म्खः ভवः তি द्राब्ध्ररः॥ ज्ञञ्जनः (नज शाहानाः **म्खः विम्यानवायाः । ज़्**भिः गृश्ख

ক্ষেত্ৰন্ত স্বৰ্গরাজ্য ফল পূদা । হস্য ভ্ন্যা স্থিতো নিত্য বিদ্যাদান পু বৰ্ত্ত। তম্যালি ভবতে ৰ্গণ তৎ পুভাবামরাধিপ।। তথাৎ সর্ব পু याञ्चन विष्ठा (एया जना नहेंद्र: । इंट् কীর্ত্তি মবাপ্নোতি মৃতো যাতি পরাণ গতি ।। ইতি দেবীপুরাণে বিদ্যা-দান নহাভাগ্য ফলাখ্যায়:।। 🕸।। অপিচ। দশবাপী সমা কন্যা ভূমি-मानक उटममः। ज्यमानाम्सः **७१** विम्रामान विशिव्या । यथा जुद्रानाः नर्स्वाः द्रामण्ड शद्रस्य तः । **उरेथव नर्ब**सामाना॰ विष्ठा मान्छ (महिनाः ॥ রাজস্য সহসুম। भग्रामिष्ठेम्। ए० कनः। ए० कनः बाज्य विर्मा विन्तामात्म भूगु-वान् ॥ अर्जनमा समानृगा अर्देत ত্বোপশোভিতা । বিপায বেদবি-मृत्य मही • नद्मा मिन्गुर्ह ॥ य कन वज्य विख्या विन्तानातन ७८ कन । किनवाना महरम्प गगार्गास्कन यट कनः॥ उट कनः ननवाञ्चाि भूखकम् भूमानजः । যাবঃ পাতক তেন কৃত জন্মপতৈ त्रिशा उৎ मर्बः नामगड्याम् विम्रा-मारनन (छ। विका। श्रामां शामा यः वर्गार नाजः कावा जूरिकात ॥

কৃৎসাণ ধরিত্রীণ যো দদ্যাৎ উভযো ख८ मन कन। विम्यानाना८ शः র• দান• ন ভূত• ন ভবিষ্যতি ৷৷ বেন দত্তেন চাপ্নোভি শিব• পরন কার-१ । विष्ठा ह भूगछ लाक अर्व थर्म भुराविका॥ जन्माहिए। जना **एया প**श्चित्र श्रीर्य के वि कि:। আত্মবিদ্যা প্রদাতারো যে ভবন্তি जमा मूत्र ।। न भून रङ्गि निद्रयः भुः विणास স্নিশ্চस। विश्राय शृखक॰ দত্বা বর্মশাক্রস্য চ বিজ ৷৷ প্রাণস্য **ठ (या मन्)ाट म** (मवज् स्वाश् याट । माञ्च म्हेरा जगर मर्बर मृमुङ्क मु ভাশুভ ।। তমাৎ শাত্র পুরত্নের पर्गाविशाय कार्खिक । (दमविस्ता-थ (या मन्त्राट चर्ला कल्ला वान करनट ॥ আত্মবিদ্যাঞ্চ যো দদ্যাৎ ভস্য সম্ভাব বিদ্যতে। ত্রীণি ভ্ল্যপুদা-নানি ত্রীণ ত্রাফলানি চ।। শাস্ত্র• कामन्यः (थनूः मृथिवी देव मायञी । यद्किष्टि कार्डिक मज् विकृ मुफ्तिना भागरिः ॥ उनक्षरकः न छ-🧿 वृद्यमानाविष्णवजः॥ इष्ट्रांतिक বহ্ন্ভোগান্ ভুক্তা যাতি শিবাল-য॰ ॥ ইভি পাদ্মোত্তরথণ্ডে ১১৭ व्यशायः ॥ 🕸 ॥ व्यथः विम्राहस्य-मिनामि । विक्ष्यां आदि । मृत्यु ११४

भक्षा यार्व अभुमुख बनार्मान। य-ষ্ঠী• পুতিপদক্ষিব বৰ্জ্জিয়িত্বা তথাষ্ঠ भी ।। दिका भक्षमी कि सोदि ভৌম দিন তথা। এব সুনিশিতে काल विद्यात्रञ्ज कात्रायः ॥ भू-कविदा इति वन्त्री पिवीकाति म-त्रस्ठी । स्विर्डा সূত্রকারা ॰ চ স্বাঞ্ विम्रां विष्मय ७: ॥ नगर उट्क-পায বিষ্ণবে পরমাত্মনে। ম্বাহ্েড্ড-त्न रुद्रि जि: भ्कायर। जुनुकारिना नत्मा निख्यः अत्रस्तिष्ठ नत्मा नमः। (वह (वहाड (वहाक् विह्रा शाब-ভ্য এব চ।। স্বাহেতি বুক্ষপুরাণীযে न ठिंडः भूकरय् ॥ 🗱 ॥ निथन वि-विभाश निक्त भूदान । मुख्य नक्रव দিবসে শুভে বারে দিনগৃছে। লেখ-(यट भूका (रिविभाग करू वृक्ष कराः र्षनान् ॥ भूर्बाद्यग्रन्ता ज्दा निशि-🐼। লেখকেত্রম:। নিরে।খে। হস্ত दात्वाम् ममीभवावधात्रामा मर-**जऽलुद्रागकः। भी**र्यारणजान् मृत्रल् र्गान् अभरम्गीगठान् अभान्। ज-করান্ বিলিখেন্সন্ত লেখক: সপর: म्जः ॥ नाषीयीत्ज्जान्यूत्लो मन्ः। ৰুধিরে চ সুতে গাত্রাৎ শত্রেণ চ পর্মাক্ষতে। ক্ষিরসূব বিনাশত্তেণ क्र ज नाविशा मी शिकायाः। लघु চর শিব মুলাধোমুথ স্বষ্টু পৌষ্ট শ শিষু চ হরিবোধে শুক্র জীবার্কবা-রে। উদিতবতি চ জীবে কেন্দুকো-ণেষু সৌমৈঃ রপঠনদিন বৰ্জ্জণ পাঠ-(र८ शक्षायदा। महन शादिजाउ । বিদ্যারস্তে তক: শুেষ্ঠো মধ্যমৌ ভৃগু ভাস্করৌ। মরণ শনি ভৌমা-ভ্যানবিদ্যা বুধসোমযো: ॥ विদ্যা-রম্ভ: সুর গুরু সিত জ্বেম্ব ভীষ্টার্থ मायी क बुं नहायु निहत्रमिश करता छ। भूगान् मध्या २व। नीहादाः ला ভবতি জড় পঞ্চা ভ্মিপুণ্ডে हारामृनाविभ ह मूनराः कीर्जगरहाव भामताः ॥ द्राय खंदा ज्राम नंध उৎ इ शर्क श्मीन्यू वृद्धि उः। एर्द-কেন্ডু শুদ্ধী চ বিদ্যারম্ভ: প্রশস্য-তে।।#॥ বৃহস্পতিঃ। পুাছ্মখো ওক রাসীনো বৰুণাভিমুখণ শিশুণ। অ-थ्राभायह नुषम दिजामी छि: नुभू किछ॰॥ ত্রবোভেদা বাচিকোপা•শু মানসাঃ । 🗱 । निवस्त्यं। मः कृष्टिः शुक्रिङ র্বাক্যের্য: শিষ্যমনুক্পত:।দেশভা-कानूरभारेयक वाश्यय म ७ इ: मृ-**७:॥ जा**फि: शुञ्च कत्रशा**फि:। #। न** नित्रभूत्रापः। भूभेख भद्र मः गः।।।। ষর্য্যান্মভিবিরামণ । বিরামণ 🥦

फिन्भार्र जनाशिः ॥ # ॥ जनाशि वाहका जीक्षे व्यर्गाप्तव विष्ठक्राः। नृगुज मृतुज ज्याम्स व्याथा ज् निकारा ॥ त्नाकः भुवर्खकाः शर्या द्राका हास जना जयी। धर्मवान् धन-जम्माद्या थक् कास निद्राम्यः॥ #॥ ইতি প্রোচ্য যথাযাত• গম্ভব্যঞ্চ বি-ভাবিতৈ:। শিষ্যৈ: পরস্পর শাস্ত্র हिस्रनीय विहक्तरैयः ॥ कथा वस्त भु-সঙ্গেন নানাব্যাখ্যানসম্ভবি:। যুক্তি-जिक याद्रम्यााथाः हिरेश काशि খ্যা শৃণুযায়িযতো নর:। #। বিফু-পুরাণ । পুত্রৈ রধ্যাপিতা যে চ তে পভন্তি খভোজনে। 🗱। সৃতউবাচ। প্রাগল্পছীনস্য নরস্য বিদ্যা শঙ্ক ॥ यथा कानूक्षमा इस्छ । न ज्छि-মুৎপাদযতে শরীরে অন্ধস্য দারা 🛚 इत मर्भनीयाः ॥ #॥ लिक् भूद्रापः । "। যো ওক প্রযেমিত্য তস্য বিদ্যা পুসীদতি। তৎপুসাদেন যমাৎ স शुल्तु (७ नर्बमण्यरः । 🛊 । पृर्वाताः । সন্ধ্যায়া গৰ্ভিতে নেখে শান্ত্ৰচিন্তা করোতি যঃ। চত্ত্বারি তস্য নশ্যন্তি हायू विन्ता श्रामा व**लः॥ क्रा अथी**∙ **७**न्यार्थित हान भावनाकः उथा ह শুভि:। (वाधी छार्थि(छा विद्रााः

न भुषाहर न कार्याका नहार (मुगरना षात्र भावृश्राट इंडि। 🗱। छण्। नक् ज्याभारतन व्याथाया विलिशार्भ-ণেন চ সম্ভবতীত্যতো ধীমক্তি র্নি-বন্ধ: ক্রিয়তে ।। 🗱 ।। তথা চ বিফুপু-রাণ । প্রাণিনা মুপকারায যদেবেছ পরত্র চ। কর্মণা মনসা বাচা তদেব মতিমান্ ভ্রেৎ।। বৃহস্পতি রপি ৷ অজ্ঞানভিমিরোপেতান্ সন্দেহ-भेष्ठेवादिञान्। निद्रामयान्यः **स्य**ः **७ माजाञ्जन मनाक्या ॥ इंश् की**-ৰ্ক্তি রাজপুৰাণ লভতে সমৃতিঞ্ স:৷ यामानित्व जू नगरा ज्यादिः नः नाः যতে যত: ॥ ধাত্রাক্ষরাণি সৃষ্টানি পরাক্টান্যত: পুরা। উপদেষ্টানু-नषा ह लात्क जून।क्लो मृत्छो ॥ **এবঞ্চ। এक লবে**। नानुभए छोलि (मृ1-ণাচার্য্যে গুৰু: কৃত: অতোপুস্ক-र्खुः मूजद्रा॰ धक्षुः। यथा महा-ভারতে। অরণ্য মনুসংপ্রাপ্য কৃত্বা ्रिंग॰ मशीमय॰। **अ**श्चिमागार्य। वृद्धि 🕈 পরমা মাস্থিত স্তদা।। ইম্বজ্রে যো-গমাতভে পর° নিশ্চয় মাগত:। # 1 শহ্ব লিখিতৌ ৷ ন বেদ মনধীতানা• বিদ্যানধীথীতান্যত্র বেদাক্স মৃতি-ভ্যঃ। অস্থানি চ। শিক্ষা কল্পে। ব্যা-क्रन इत्सा (क्रां डिय (नव ह ।

নিক্তক্ষেতি চাঙ্গানি বেদানা গদি-ভানি ষট্। মৃতিস্ত ধর্মাস ছৈতেত্য मदः ॥ 🗱 ॥ भिष्यामा छक्यू अनिज् भारु वयु हात्री उ:। এकम भारक त॰ रञ्जखकः निरंबा निरंबरशरा भृषि-व्याः नाखि जम्बाः यम् दा भारन् गी ज्वर ॥ शा नित्र भूतान । यक मुद्धानाजः भाषः मःकातः भाषारे मृष्ण अन्यात्र जनस्य कीर्खिः शःद्राः মৌঢ্যাদ্মোপি শান্ত মনুত্তম। স বাতি নরক হোর মক্ষয ভীমদর্শ-नः।। #।। यठ এव गृहञ्चामीनामिन পুন রধ্যয়ন মাছ আপস্তম্বঃ। যয়। विमाया न विद्यात्थल भून बाठायी মুপেভঃসাধ্যেদিতি॥#॥ বিফুঃ। य-क विमा भागामा उगा की वर्ष न ह भा उम्र भवत्वाक्ष्वभूमा ভवि য*চ বিদ্যয়া পরেষা• য**ংশা** স্ম্ভীতি 14। (५वन: । इष्टे मख मधी उ॰ यहि-নশ্যত্যনুক্তিনাথা শ্লাঘানুশোচনা-ভ্যাঞ্চ ভগ্নতেরো বিভিদ্যতে ॥ ত-माराज्यकृष्ठ भूगा वृथा न भनिकी र्खः स्ट । अनुकीर्खनः कथनः । भाषा शुका भा। अनुरमाहन धनव्यस्म भ-শ্চান্তাপঃ। ভগ্নতেজঃ ফলজনক শ

किशीन । त्था त्रकारिभुर्याहन

विष्ठामा

विना ॥ 🗱 ॥ विक्वामृत्य ভविष् পুরাণ । উপাধ্যাযস্য যো বৃক্তি म्याथाभगि दिजान्। किम्रस्खः ভবেত্তেন ধর্ম কামার্থ মিছভা ॥ इंडि (ब्राडिसर्ड ।।

विम्राहनः) जि विम्रयाथा। ।

বিদ্যাচুঞ্ছ: 🖇 ইতি ব্যাকরণ ॥ विम्डाम्यः भू जूर्जवृष्णः। इंडि मद्भाषा॥ य तुकारा ভবেৎ ॥ विमाप्तह उथा विमापाठा वि विमापानकर्छ। यथा। अन्नराजा ভरजाजा भन्नी তাত ভথৈব চ। বিদ্যাদাতা ভন্ম-माजा भरिकाल भिजादा नृगाः ॥ ইতি বুন্ধবৈবর্ত্তে বুন্ধখণ্ডে ১০ অ-श्वायः ॥ जनिह। नह विद्यान्या वक्तू नीखि किन्द्र खादाः भवः। विमानाजुः भूधमात्रो उरमासी नाज मः भयः ॥ इंछि वृक्षरिवर्र्छ গণপতিথণ্ডে ৪৪ অব্যায়ঃ।।

> विष्ठामान क्री व्यथ्राभन ॥ भूः खकरान । यथा। विभिष्ठ डेवाठ। विष्ठापानः भुवक्तांति याशाजः **থ্যান্তবাধুনা। তথা দেয• ফল•** যह **७**हृ नू यु न्राचिम ॥ भूरा। इर मू छ নক্ষৰে মণ্ডপণ শভ বেদিক। চতু-রসু বিতান বা কৃত্বা ভরোপলে-भाष्ट्र ॥ भागायात्राभनिष्ध जू

পৃত্মপাকর শোভিতে। তত্র ন্যস্যা-**সন**• দিব্য• দিব্য গন্ধাদি বাসিত ।। সংস্থাপ্য পুস্তক তত্র ধর্মশাস্ত্রস্য ধীমভা। ব্ৰাহ্মণান্ বেদ সংস্থান্ **इत्न्ता लक्षण भाव्रगान् ॥ (लथ्यि**-ত্বা ত্ যত্ত্বেন তৎ সনক্ষণ শুভাক্ষ-देतः । हन्तु সূर्य्याभद्राश्य वा मःका-स्रायन वामात्र ॥ भूषाङ्क उट मू সংশুক্ত্য বস্ত্রালক্ষার ভূষণৈঃ ৷ ঘৃত্ত ॥ পেন্বা যুক্ত রক্ত্রৈ র্দন্যাৎ গুণৰতে ত-ড:।। শাভ্র সভাব বিদূষে বাচকে-তিপ্রিণ বদেৎ। তছান্ত্রণ শ্বতা। নিত্যু জনানা নাশ্যস্ত্যু**থ ॥ দাত্** ন্তমাজ্বভাবে ফন ভচ্ণু ভূপতে । যৎ পুণ্ড সর্বতীথানাং বিধিবদ্ম-बडा॰ डथा॥ ड८ भूगु॰ ममवास्था-जि विधिरहाअपः भूगान्। किनना नाः महरम् न मगुगुरखन य एकाः ৷৷ তদুাজন্ সকল লেভে ধর্মা শাস্ত भुमायकः । भूत्रागः ভाরতः বাপি ज्ञामायन मथानि वा ॥ मञ्जा य कन माल्यां न उर मरें मेराम-रिथः। (प्रवाना मानाय निष्ठाः धर्म भाजाि यः भूमान् ॥ অध्राभगि থর্মাত্রা তম্য দান ফল শ্ণু। ধন च्यि हिद्रग्रानाः मात्न यमवाश्र एक ।। क्ल छजकन क्राह्म

নিভ্য° কারাপকস্য চ। যো **१**शी-তে ধর্মশান্তাণি দেবানা পুরতো **१निणः ॥ दि**ष्ठा वीञ्च द्रथार्थाना भिव भिवार्शक धुतः। भाजकःथाय र्या (वमः (वमाञ्चः भाज (भव वा ॥ भृषिवीरान जुनाः मार कनः **७**न। न्लाउम। माति र्यानि वि-**ভर्त्त्रिजाननीश्र धर्म उ**र्भनः ॥ विखन পृथिवीमाना८ कन उम्र खरवष्ट्र**न । रया कुछ न**टेमानानाः क्राबाज्यम्बर्धन नृशा न रक्कक्ष-मारख मानाहामन (काकरेन:। वि (वहका बीविजः भीर्घः धर्म कामार्थ मण्यमः ॥ मर्बः (उन ভবেদত্তः শাস্ত্রাণা পোষণে কৃতে। বাজ-(भग महमुमा ममागिष्ठमा यू कनः॥ ७९ कनः नमवाल्याि विन्तानानानमः भयः । उचाराह्या-লযে নিভ্যু ধর্মশাস্ত্রস্য বা শুভে: ॥ भठेन काद्रायमाङन् यनी हिष्कर्य নাজান:। গো ভূ হিরণ্ড বাসাণ সি শ্যনান্যাখনানি চ ॥ প্রত্যহণ তেন দ্ভানি ভবন্তি নৃপস্ত্রম । ধ-ৰ্মাধৰ্মণ ন জানাতি লোকোষণ বিদ্য-या विना ॥ उमार मरेनव धर्माज्यम् বিদ্যাদানরতো ভব। ইতি বহি:-भूबात विकासननामाकायः॥

विम्पारिको जी जिन्दा उभारिका स्वर्ग उपनिवासिका । इंडि स्मि-हन्मुः॥ अत्रश्ची ह॥

विम्राधन क्षी विम्रयाञक्किंउधन । यथा। विष्ठाधन माइ काउऽायनः । উপন্যন্তে তু यञ्चतः विদ্যय। পণ भूर्वक । विम्याथनस छिष्पार विভাগে न निर्याक्षरं ।। निष्ठा-मार्विकाउः भुगा निम्बन् निर्गर । यद्धानमः मनाहारा-लकः भाषायमान यहा। विनाम নম্ভ তৎ পাত বিভাগে ন পুযোজ (य८। मिल्लियुनि हि श्रर्या १य॰ नित्रमा यह्मकः विषाया मृ उ भूर्वः कः। विम्राधनस छिष्म्रार न वि-ভাজ্য বৃহস্পতি: ।। যদি ভবান্ ভদু মুপন্যস্যতি তদা ভবত এব মধৈতদেয় মিতি পণিত যাত্রো পন্যাস নিস্তীর্য্য লভতে ওম বি-ভাজ্য• ৷৷ শিষ্যাদধ্যাপিতাৎ व्याद्विकाउः यद्यमानाम्बिक्शया লব্ধ ধন ন পুতিগুহলব্ধ বেতন क्र भ ज्ञाल म । उथा य श कि कि कि म्। नुरा निखीर्ल १ निषठः यमि কশিৎ পরিতোষাদ্দরতি। ত থা যে হৃষিন্ শাস্তার্থে অমাক

সংশয় মপনয়তি তীয়া ধন মিদং দ मामीज्रुभिङ्जम् मः भय मनीय यझकः। उथा वाहिता द्वाहमतन्हरू ন্যায় করণার্থ মাগতযো: সম্যুছ্নি-क्रांपन यझक् यक्षाः भारिकः । তথা শান্তাদি পুকৃষ্ট জ্ঞান• সম্ভাব্য य८ পुতिगुशामिना नक्ष । उथा শাস্ত্ৰজ্ঞান বিবাদে অন্যত্ৰাপি যত্ৰ ष्ट्रविष्टिन्। ज्ञान विवास नि-क्किं ३) यल्लकः । उरेथकियान् (एराय বহুনা নুপপ্লবে যেন পুজ্ঞ্ভাৎ যল্লব্ধ । তथा भिल्लामि विमुखा विजय जू-বর্ণকারাদিভি যল্লক্ষণ। তথা দূতে-নাপি পর নিহ্জিত্য যল্লক্ত তৎ সর্ব মবিভাজ্য মিতরৈ:। তম্মাম্যা क्याहिट विष्णुया लक्ष मर्ड्डकरेमाव ভন্নেভরেষ। মিভি । পুদর্শনার্থস্ক কাত্যাযনেন বিস্তারিত মিতি দায-ভागः ॥ नाव्रमः । क्षृत्रः विভ्या-জ্ঞাতু যো বিদ্যা মধিগছত:। ভাগ॰ বিদ্যাধনাত্তমাৎ স লভেতাশ্ৰুতো **ৎপি সন্।।** বিভ্যাদিত্যেক বচন নি-দ্দেশান্ন বছব:। যদি বিদ্যা মভ্য-স্যতো ভাতু: স্টুম্ব মপরে। ভ্রাতা স্বধনব্যয় শরীরাযাসাভ্যা**• সমর্ভ**; যতি তদা তদ্বিদ্যাহ্জিতখনে <mark>তস</mark>্যা-विकातः। वाणुः । मूर्थः। कन्नज्यः

মিতাক্ষা দীপকলিকাসু কাত্যা যন: ৷৷ পরভক্তোপযোগেন বিদ্যা <u> भाशानाज्य या। ज्या वकः धनः</u> यब विष्णाणका जपुष्ठारञ ॥ व्यन्रञः পিতৃ মাতৃ হল ব্যতিরিকাৎ। অত্ত বিশেষ্যতি সএব। নাবিদ্যানাস্ত रिवरम्यन (मय॰ विम्याधन कृष्टि । अमिविन्ता विकानास (नय॰ देवरन्तरन তদ্ধন•।। ভত্তোচুরিভ বিদ্যাপদমু-ভাভ্যাণ সম্পাতে। তেন সম্বি-দ্যাধিকবিদ্যানা ভাগোন জু ন্য-निविद्याविद्याः। देवत्तरं न विद्या । পুন বিশেষযভি। জলে বিনীভ বিদ্যানা ভ্ৰাতৃণা পিত্তো ২পি বা। শৌর্য্য প্রাপ্তন্ত যদ্বিত্ত বিতা-काः उष्ट्रणिः ॥ अत्न सम्रत পিতামছ পিত্ব্যাদিভ্য: পিতৃত এব বা শিক্ষিত বিদ্যানা ভাতৃ-गा॰ यदिन्ता (भोर्य) भारतः धनः छ-ৰিভৰনীয় মিতি কল্পতক র্ত্নাক-রৌ। ইতি দাযতভু•॥

विम्याधाः भूः (मर्वायानिविष्णवः। इज्यादः॥ विम्याः सञ्जामिकः धः इजि भग्नामिष्नामः । भूत्रमञ्जामिः कानक्षी (थ्वाः। ইजि ज्वाजः॥ ज्यार्भिन्यामि र्यथा। रिनेक र्य क्षणीय व्याधः विष्णाक्य सञ्चादाः

গণৈ: ৷ তেষা মুৎপাদিতানেগ্ৰান্য **महागक्षर्व नायकाः॥ উৎপাদিতাঃ** भून रेख (यं विकाषा यूक्त पूर्यानाः । বিদ্যাধরেশবা স্তে তু থেচরা: কাম-চারিণ: ৷৷ হিরণ্যরোমা কপিল: मूलामा माधव खथा। इन्मु (कजू क **शिक्रात्का नाम रैक्टर महादलः** ॥ गंग इंट्या माहिस एवं हार्त्या देव मूलाहत । निवाह मूमना रेक्टव তাভ্যা মপি চ বিশুবা:॥ পুনশ্চোৎ शाहरामात्र विह्या (जीमनत्रः शवः। এতৈ ব্যাপ্তো ছ্যণ লোকো বিদ্যা-ধ্রগণৈ ক্রিভি:॥ এভ্যে হনেকানি-জাতানি হ্যবরান্তর চারিণাণ। লো-কেম্মিন্ গণশ স্তানি মজবিদ্যা বিচা-त्रिगा ।। विकाश्या ख्यातानि वि म्यायन समित्र । इंडि विङ्गानू-ব্লাণে কাশ্যপীয বংশ:॥ 🗱॥ যো: ডশরভিবদ্ধান্তর্গত চরমবন্ধ:। ত-न् लक्ष्ण यथा। नार्या डेक्यून॰ ध्वा कद्राज्याः जाउरवर भूनः । कामरयमिर्डब्र कामी वस्त्रा विम्ता-ধরে। মত:।। ইতি রতিমঞ্জরী।। बि विन्याविणिष्ठैः। বিদ্যাবান্ বিদ্যালদাৎ বজু পুক্ত্যযেন নিম্নন্নঃ विमुख्जाना जी कनिकातीवृकः। **ইতিরাজনির্ঘণ্ট:॥**তডিৎপুভাচ॥

বিদু/জ্ঞিন্ত: পু॰ রাক্ষসবিশেষ: ।

যথা। অগ্নিকেতৃশ্চ দুর্জার্যা রশ্মিকেতৃশ্চ বীর্য্যান্ । বিদু/জ্জিন্তো
দ্বিজিন্তাশ্চ স্বাক্ষস: ।।
ইতি রামায়ণে উত্তরকাণ্ডে ১০
সর্গ: ।।

विमुश् जी अक्षा। ইতি मिनी॥ विष्णां अर्थ या । उर्भर्यायः । भन्ना २ **भ**उड्गा २ ड्रामिनी 8 ঐরাবতী ৫ ক্ষণপূভা ৫ ভডিৎ ৭ (मोनाभिनी ৮ हक्ष्मा र हशमा ३० । इंडामद्रः॥ बीका ७२ (मोनादी)२ **िन**ीनिका ১৩ मर्ब्ह् : ১৪ অচির भुं । ১৫ मोनामनी ५५ व्यक्ति ১৭ মেঘপুভা ১৮ অশনিঃ ১৯। इंडि भदद्वावनी ॥ हरूना २० व्यक्तिद्वािकः २) द्वाचा २२ नीना-ঞ্জনা ২০। ইতি জটাধর: ।। সা **ठ**जुर्विथा। यथा। व्यविष्ठतिमञ्जी না নপত্যানীছ যোডশ। বহুপুঞ স্য বিদুষ শ্চতসো বিদ্যুত: মৃতা: ॥ इंडि दिक्षुभूबात > वार्ष > १ অধ্যাय:॥ চত্তস্যে বিদ্যুতস্ত। বা-**छाग कशिका विमु**र्गाउशाय हि লোহিতা। পীতা বর্ষায় বিজ্ঞেয়া দুর্ভিক্ষাবাসিতা ভবেৎ।। ইতি ब्याजिः गाउ भुनिकाः । ইতি

विष्टुर वि निश्च वः। ই वि स्विति विष्टुर वि निश्च वः। ই वि स्विति विष्टुर कियाः शूर त्राक्ष मिति विष्टुर कियाः वि

विष्ट्रार्शनुषः क्ली काःमाः। ইভি इस्महनुः॥

ত্তরকাণ্ডে৪ সর্গ: ॥

মিতি শুত ।। ইতি রামায়ণে উ-

विमूखान् जि विमूछि भिन्नेः। विमूछ हकार वजु भुज्यायन निज्ञमः॥ विमूखाया जी अक्षेक्तनभामहासाः।

विमुखानी न् भू॰ द्राक्ष निविधायः। यथा। विमुखानी नाम कन्छिनुक्षिः जा मार्ष्यदः जेट्य क्रुन्सनीयर्गः विमान पछ छा श्कंमा भृष्ठ वाकि । जा जूमन विमान भीष्ठ । वाकि । विलाभि ज्ञान मार्विद्धा छिन्न न । जा श्कंमा मार्विद्धा छिन्न न । भा जिङ छहुद्धा मिर्ग छिन । छिन न क्ष्म छ । मार्विद्धा छिन्न न । भा जिङ छहुद्धा मिर्ग छ । स्मान । भा जिङ भा मिर्ग मार्विद्धा छिन । स्मान । भा जिल्हा । हिङ शिङ । मिर्ग मार्विद्धा छ । स्मान । श्वाप हिङ विम् इः। मिर्ग मार्वित मार्वित । स्मान मार्वित विम् इः। मिर्ग मार्वित मार्वित । स्मान ।

विषु श्री हिष् । ই खि न स ह निष्का विष् प्रश् । विष त्र प्रश् । छ ट न प्रशी श । विष त्र प । र स्पृ प्रश् । व स प्रशास । विष त्र प । र स प्रशास । व स प्रशास । व स प्रशास । व स प्रशास । प्रशास

काजागाम्गरमाथाविन्तर र्जनार्थः। যতো বুণশোথে দোযাণামন্থি সং भाष्य नियमा नाखि। शात्र वुन-**भाषामाक्**ग॰। यायउ॰ हीर्य॰ ॥#॥ ৰত্বিধন্ব বিবৃণোতি। পৃথ্যেবে: স মত্তিক ক্তেনাপ্যস্তা তথা। ব্যানপি হি ভেষাম্ভ লক্ষণ সংপ্ৰচ-ক্ষ্যতে॥ 🕸॥ তত্র বাত্তিকস্য লক্ষণ मार । कृष्मा २क्ला वा विवस्मा ভূশ নভার্থ বেদন:। চিত্তোত্থান পুপাকক বিদুধি ৰ্বাত সম্ভব: ॥ বিষমো ভূশ• ফণ মল্ল: ক্ষণ• মহান্ । চিত্রোত্থান পুলাক:। চিত্রো নানা-विर्धा উদ্নয় भुभारको यम। मः ॥ 🗱।। পৈত্তিকনাছ। পাশ্বেডেম্বর সঙ্গা-भ: भारता वा जुद्र पाइवान्। कि-প্রোত্থান পুপাকক বিদুধি: পি-ভুগন্তব:।। 🗱 ।। শ্রৈন্মিকনাছ । শরাব সদৃশ: পাণ্ড: শীত রিকোল্ল-(वहनः। हित्राच्यान भूभाक्षक वि-দৃধি: শ্লেম সম্ভব:।। তনুপীত নি-তাশৈষা মাসাবা: ক্রমশো মতাঃ । 🗱 ।। সালিপাতিক মাহ । নানাবর্ণ क्जा जाता वाठीला विवयम मरा-न्। विषमः भह्रात् वाभि विषुधिः সান্নিপাতিক:।। নানা অনেকবিধা। বर्गाः কৃষ্ণ ব্ৰক্ত পাণ্ড্ৰপাः। ব্ৰঃ

टार राष्ट्र कथारिक्शाः। गुावाः ভনু পীত সিতা যস্য। ঘটোল: বা-টা কৃষাটিকাস্যান্তি ইতি ঘাটাল:। অভুছে ভাগু ইভার্থ:। বিষম: नि মোমত: । বিষম পচ্যতে চাপি চিরাচির গভীরোভানোজ্বার্জভে-দেন বিষমণ যথাস্যাত্তথা পচ্যতে ॥ 🗱 ॥ অভিঘাতজস্যাগন্তো: স•-भाि । विष्युर्व कः निक्षण मारु। कि खि ভাবৈ রভিহিতে ক্ষতে বা ২পখ্য কারিণ:। ক্ষতোমা বাযু বিসৃত: সরক্ত পিত্ত নীর্যেৎ।। জুর স্তৃঞাচ मारुक जाया उन्। एहिन:। या-গন্তবি দুধি ছেব পিত্ত বিদুধি লক্ষণঃ ॥ रेड रेड डारिंदः कार्ड लार्ड शा-ষাণাদিভি হতে যথা বক্তসুবোন ভবতি তথাভিহতে ক্ষতে কৃতে বা ৷ অথবা থয় শ্লাদিভি: ক্ষতে যথা রক্তসাবো ভবতি তথা ক্ষতে কৃতে क्रांचा अब क्र नायन इड মাৰ মুচ্যতে। তেনাভিহত ক্ষত-যো রপুষ্ম বাযু বিসূত:। অভিহ তো অভিবাতাৎ ক্ষতে রক্তক্ষযাৎ জপিতেন বাযুনা পুসৃতঃ ঈর্বেৎ (कांशराय ।। 🗱 ।। त्रक्त ज्ञा र । कृष (माहित्वः मात्र खोत् मार कना-জ্ব:। পিত্তবিদুধি লিম্মন্ত ব্রক্তবি-

<u> मृवि क्राउ ।। 🛠 ।। आध्यानविश्य-</u> বেণ লিক্বিশেববোধবিত্ মাভ্যন্ত-वान् विमुधीनाइ। चा छ। इद्रानठ-खुक्व • वि पुक्षीन् भविठक्करक। छईन।-অু বিক্জান শুর শাকান ভোজনাৎ ॥ অভিসঞ্জী ব্যাযান বেগাবাভ বিদাহিভি:। পৃথক্ সম্ভূৰ বা দো-याः अशि डा छन्। क्शिनः ।। वन्।क-বং সম্মদ্ধ মন্ত: अविश्व वि पृथि। ख-(म विख्या:थ नाज्याः ऋको वःक्रान-(या खथा।। वक्तरयाः श्लोक्ति यक् 3 হৃদি বা ক্লেন্সি বাপ্তথ। যেষা চ-श्रानि जानीगाए वाश्विष्ठि वक-रिः॥ मञ्जूष वा भिविद्या वा मभूभन्नः **उ**मूच उ॰। ऋ। छात्र विस्मार्यण क्ल-विल्लंब मार । एए नाज नितावस्य বস্তো কৃ हाল্লম্ত্র সানাভ্যাণ হিকা তথাটোপ: সক্ৰৌ নাক্ত কোপ-ন ।। কটী পৃষ্ঠ গুহ স্তীবো ব ক্ষণো-त्थ व विमुरबो। वूक्करयाः भार्त्व मः-काठः श्लोरः यान निरदाधनः॥म-ৰ্বাঙ্গ পুগৃহ ভীবেু৷ জ্দি কাসণ্ড জা-যতে। খাসো যকৃতি হিক্কাচ ক্লোন্নি (भनीयटं भयः ॥ 🕸 ॥ जावमार्ग-মাহ। নাভে কপরিজা: পঞ্চ यास्। জ্ব মিতরে বৃধ:। অধ: সুতেষু জীবে-ह সুতেষ্ত্ৰ • न জীবতি॥ নাভে ক-

भार्त्र भा वृक्षात् बाठाः! यास्ति **भू**वसि ॥ উদ্ধৃ মূথা । ইত্তরে বস্ত্যাদিলা:। অধ: গুদাৎ। নাভিদ্ন স্ভাভ্যা॰ भागां ज्ञाः। उथार शात्रीयः। जेव्ह পুভিনেষু মুখানরাণা পুবর্তে ২ সৃক্ সহিতো হি প্য:। অধ: পুভি দেষু ত্ পায় মার্গাদ্যাভ্যাণ পুর্ব্তি खिइ नाजिक्षियु॥ #॥ नाथ्यकारिक মাহ। অধ: সুতেষু জীবেতৃ সুতে-যুদ্ধ • ন জীবতি। হৃদাভি বস্তি পর্য্যা যে তেষ্ ভিমেষু বাহ্যত:।। জীবেৎ कराहिट भूक्रया (न अत्रयु कराउन। হ্ননাভি বস্তি পর্য্যাযে প্লীই ক্লোমা-रिकार्ट्यू । वाक्**डः म**ञ्जरेवस्प्रव्याः भारत्र जिल्ला भूक्यः कराहि बोर्वर । इंडरत्य इना जि विख्छियू **७**था जिसम् न कीत्वर । ज्नानीना॰ মর্মার। অভএব ভোজ:। অসা-ধ্যো নুর্মাজো জ্রেখ: পক্ষে ২পকৃষ্ট বি দুৰি: ৷ সন্নিপাতোত্থিতোপ্যেব• পশ্ব এব হি বস্তিজঃ৷৷ ক্জেনাভে র খোজ क সাধ্যা মর্মা সমীপত:। অ-পক্ষতিক পক্ষত সাধ্যেনোপরি না ভিড: ৷৷ আধ্যান বন্ধ নিস্কুন্দ ছৰ্দি रिका ज्यानि उ॰ । क्का याम मगा-युक् वि पृथि नामारयम् त ।। # ।। व।-श्विद्वीनाः माधामाध्य गार।

नाथ्या विष्युथयः शक्ष विवड्ड्यः नाः মিপাতিক:। আমাপক্ত বিদক্ষত্ব। **उदाः** (भाषवनामित्मे । (भाष-वट वक्कामान वृत्रामाथवट ॥ 🕸 ॥ অথ বিদুধে শ্চিকিৎসা। জলৌ গ भा उनः भा छ॰ मर्दिमानि विमुर्शि। মৃদু রিরেকো লঘুন্ন ধেদ: পিত্তেত্ত-बं विना ॥ अभन्न विनुत्थी यूक्ष्याष्ट्रग (माथवानीवयः। वाज्य म्नकोस र्वा वमारेजन घ्डानिरेजः ॥ मृत्थात्मा বহুলো লেপঃ পুযোজ্যো বাতবিদু-(व) । यद (गायुम मृद्गिक शिक्षे. द्वारकारन व्यापर्याः विवीयत्व ऋता-নৈব হুবিপত্নস্ত বিদুধি:। পৈত্তিক• विद्वि रेवहाः भुनिष्टाः मर्लिवायु-रिजः॥ পगरमामीत मयुक वन्तरिन मुंक (भिष्ठिः। भगम्यानं कार्यदाद অত্র ক্ষীরকাকোলী গুণা বিক্যাৎ। তস্যাঅলাভে অখগদ্ধাগুছো। পঞ্চ বল্প কল্পে ঘৃত মিশ্বে লেপযে । शिरवहा विक्वाकाथ विवृद कन्ना ক্ষ স•যুত্ত'॥ ইপ্টিকা সিকতা লে।হ; কিটিউ গোসকৃতা সহ। মূত্রৈ: সুংখা-रिक व्लंभिन स्वत्रय्य (सूच्य वि पूषिः ।। দশমূলী কৰাযেণ সংস্থেন ঘৃতে-ন চাশোথ বুণ বা কোঞ্চেন সশূল• भित्रविष्ट्॥ भिक्त विमुधिवट मः

র্বাঃ ক্রিয়া নিরবশেষতঃ। বিদুখৌ ল भावः अर्यामुकाञ्च निभिन्धरगः॥ ब्रक्डन्त्न मुख्छिष्ठ। निर्मा मधूक रेश-त्रिकः । क्वीद्भग विष्युषो व्याला রক্তাক্স্ত নিমিত্তকে॥ কৃঞ্চাজাজী বিশালা চ ধামার্গবফল ভথা ৷ পীত ছেতে নিহন্ত্যাশু বিদুধি কো **ঠসম্র**বান্।। খামার্গব ফল কোষা তকীফল ৷৷ খেতবৰ্ষাভুবো মূল মূল বৰণকস্য চ। জলেন কৃথিত। পীত মন্তর্বিদুধিল্বৎপরণ ৷৷ গাযত্রী जिकना निम्न कर्तृका मधुक॰ **मन**॰ । ত্রিবৃৎ পটোল মূলাভ্যাণ চত্বারোণ **नाः न्**थक् नृथक् ॥ मन्द्राधिखयान् मन्त्राट अय कात्या घृजाब्ह्रत्यट । विमुवी खन्म वीमर्ग माह माह जुड़ा-**भरः॥** ज्यूही हर्षि इत्नाग भिडा-म्क् मह कामलाः। वागुजार। लिगुः म्ल काल (भोज निष्ठे वाखन गा-वार। उपुत्रः मधूना भीषा इस्र বিদুধি নর:।। শোভাঞ্জনক নিযু-**(ङ्। हिन्नू रेमक्क**व मध्यू **ड:** । इन्नुप्ट-বিঁদুধিণ জভো: পুাত: পুাত নিঁবে-विजः॥ निय्र्ः वाषः। इंजि वि मु-খ্যধিকার:।ইতি ভাবপুকাশ:॥ विपृधिनाभनः शुः भाजाञ्जनवृक्तः । ইতি বিকাণ্ডাশব:॥

वि मुदः भूः भनायनः। इंडाप्रदः॥ वृक्तिः। इंडि मिनिनी ॥ निन्ता। इंडि भद्रज्ञावनी ॥ ऋद्रन॰ । ইতি কেচিৎ॥ , विमुध्यः भू^० विमुदः। विभूर्ब कथा-ভো র্ঘঞ পুত্যদেন নিম্পন্ন: ।। विमाविङ वि भनायिङ।यथा। वि দাবিতে ভ্তগণে জ্বস্ত ত্রিশিরাভ্য যাং। ইতি শ্রীভাগবতেবাণযুদ্ধ।। विक्ठः बि भाश्रुन्वी ज्ञावष्ठा दिः। उर्भर्गायः। विनीनः २ कठः ।। इंडामब्रः॥ भनाविडण ॥ शु भुवानः॥ बङ्ग्कः। इंडि (मिनि)।। किन्नवयः। इंड्रिः क्यभानः॥ विकारणा जी ननीनामगक्रमुवाः। ইত্যমর: ।। বিজমলভিকা স্ত্রী নলিকা। ইভি রাজনির্ঘণ্ট:॥ विघटकन्नः जि देवम्ताविधान्। ইতি মুঞ্চবোধব্যাকরণ ॥ বিদ্বত্তমঃ ত্রি অ্যমেষামতিশ্যেন विद्यान्। इंडि व्याक्रानः॥ বিদ্বভরঃ ত্রি অধ্মনধার ভিশ্বেন বিদ্বান্। ইতি ব্যাকরণ ॥ विष्ठाप्तणीयः वि विष्ठ्यकृतः। देखि ब्राक्ब्रा॰॥

বিদ্বন্দ্য: ত্রি বিদ্ববন্ধ:। ইতি
মুগ্ধবোধব্যাকরণ ।।
বিদ্বান ত্রি আত্মবিৎ ॥ পুচক্ত:॥
পণ্ডিত:। ইতি মেদিনী ।।
বিদ্বিষ: পুণ শত্র:।। বিদ্বেষকে ত্রি।
বিপূর্বক দ্বিষণতো: ক পুত্যবেন
নিম্নন:।।

विष्ण्यः भु विद्रजा। उट्भर्यशयः। विद्रापः । इउश्नदः॥ व्यापः । इउश्नदः॥ व्यापः । । इउश्नदः॥ व्यापः । । इवश्वः । । विद्रापः । । इिंड विद्रापः । । ।

বিদেশকঃ ত্রি বিদ্বেষ্টা। দ্বেশকর্তা
। বিরোধকঃ। বৈরা। বিদ্বেষ্টা তি
বিপ্রবিদ্যাতা গ্রুপ্ত্যবেন
নিয়নঃ।।

बिष्विन की विष्व । विभू दे विषय था छा द्र ने भू छु एयन निम्न से ॥ অভিচারকর্ম বিশেষ: । তস্ত বি হিতদিনাদি যথা । স্যোদ্য সা নার ছত্ত ঘটিকাদশক ক্রনাৎ অ-তব: সুত্র সন্তাদ্যা অহোর ক্র ছিন্দ নে দিনে।। বসন্ত গুল্ম বর্ষান্দ শর-জেনন্ত শৈশিরা: । হেনন্ত: শান্তি-কে প্রেক্তা বসন্তো বল্য কর্মণি।। শিশির স্তন্ত্রনে (ত্তবো বিষ্বেয়ে গুল্ম ইরিত: । পৌর্ণনাসী নন্দ

ভानु युक्ता निष्वयकर्यां । । व**म**ुः श्रविद्व नथाहा विष्वयाहारेन॰ उथा। भाष्टि भुश्ची दिनम्यास्ड म-क्याकात्व व मात्र ॥ व्यर्गाइ उग्रन कार्याः इर्यक्र वृन्धिकान्य । (ष्रवाद्वादेगि किक क्य अली द्व वा-তলোদযে॥ #॥ ज्ञानय नियम बाह्। जन• माडिविर्यो मञ वरमाऽ विश् करीविजः। उम्रत भृषिवी **ण**छ। विष्वाय (वृश्य कीर्खिं ३ गाक्षा। **दिश्वमगाइ। यात्मः ब्रक्नाम वि-**ष्वियः भाष्टिः वाक्ग वायव । 🕸 । নক্ষত্ৰ নিয়ম মাহ। বিদ্বেধাচাটন• বহি বাযুযোগে চ কারখে !। # ।। অথ বিদ্বেষণ বক্ষ্যে নিথো বিদ্বেষ. ণ রিপো:। করণীয় নহেশানি য-দুক্ত• মালিনী মতে॥ অন্যোন্য যু**ন্ধা** সংরম্ভ কবিতৌ সমরে যুতৌ। ত-**मीय नथात्राञ्चीन धूलि मामाय जाय-**कः । ध्विना (उन विष्वय छाउना-দভিজায়তে।। #।। পরস্পর• রি-পো বৈর মিত্তেণ সহ নিশ্চিত। মহিষাশ্ব পুরীষাভ্যাণ গোন্ত্রেণ जनानित्थ्य।। यज्ञा नाम उत्याः শী যু• বিদ্বেধ্ঞ পরস্পর•। রক্তেন মহিষাখেন শ্মশান বস্ত্ৰকে লি-থেৎ ৷৷ যুস্য নাম ভবেত্তস্য কাক-

भाक्षण (जिथ्रं । विश्वेष्ट विक हा खाल (किल (इक्डों इंडा ।। गार्ख जामण द्वावे छ भि क्कानन म-थां उ: । यहे कांग हक मार्था कु दि-ला नाम ममिं इंडा । मखदां बः भू क्का । महा खिद्र व में खंकि ।। खं नामा महा खिद्र व में खंकि ।। खं नामा महा खिद्र व में खंकि ।। खं नामा महा खिद्र व में खंकि ।। खंकि । बिड्या खंकि विष्वे विष्वे विष्वे ।। का यां ठ थुंद ।। दें ठ यहेक मंनी-लिका ।।

विष्वयो छी छीविर्णयः। यथा।
विष्वयो जू या कन्या ज्ञाने क्रिंटेवानना। ज्ञामा जन्या वास्यानयकात्र भुकाणको ॥ इंजि नार्करणः
यश्रुतारा मृः मह्य राणा र शिक्टः ॥
विष्वयो जि विष्वयविष्यक्षः। विद्री
। विष्वय णका प्रस्तुर्श्य इन् भुक्यः
रयन निञ्जाः ॥

विश्व म विश्वो। ইতি কবিকল্প জন:

॥ विश्व विश्वानः। म विश्व जि दिश्वा

जगट। ज्यान कार्यवाट हिनुकदान

९ भागः। विश्व कि मित्वो विष्क

। ই अ भद्रः॥ कर्नदिशः। ই তি

मुर्गामानः॥

বিধঃ •ণু• বিমানং॥ হন্ত্যয়• ॥

পুকার: ।। বেধন ।। ঋদি: । ইতি ভরতধৃত রভসাজযৌ ।। বিধবন ক্লী কম্পন । বিপূর্ব ধূ ধাতো ভাবে অনট্ পুত্যধেন নিস্কল ।।

ন্ত্ৰী মৃতভত্কা। তৎ পর্য্যায়:। বিশ্বস্তা ২। ইত্যমর:॥ জালিকা ৩ রপ্তা ৪ যতিনী ৫ যতিঃ ७। ইতি শবরত্নবলী ॥ তস্যাः कर्डवराकर्डवरानि यथा। विष्णुः । মৃত্তে ভর্ত दे दुक्क वर्ष or नादा है-१ वा इंडि। वुक्तवर्याः रेमथुन दर्जनः তামূলাদি বর্জনঞ্। যথা পুচেতাঃ । তাধ্লাভ্যঞ্জন চৈব কাংস্য পাতে চ ভোজন•। যতিক্চ বুন্ধ-ठाती ठ विषवा ठ विवर्द्धांग्र ॥ ভাষিক ।। मृजिः। এकाशाः म मा कार्य्या न बिजीयः कमाइन । भर्य्यक्षभाषिनी नात्री विष्वा शा-তথেৎ পতি•॥ গন্ধদুব্যস্য সংস্তা। (गा रेनव कार्य) खया भूनः। उर्भागः भुउ।इ॰ कार्याः छर्डु: श्रम छिलाः দকৈ: ।৷ এতত্ত্ৰ তপণি পুত্ৰ পৌ-আন্যভাব ইতি মদন পারিজাতঃ ।। বৈশাথে कार्डिक माध्य विश्मव नियमक्षद्रद्रा न्यानः नानः जीर्थः

যাত্রা• বিকো নামগুহ• মুহু:।।ইতি শুদ্ধিতৰু ।। 🕸 ।। অপিচ। বান্ধণী পতিহীন৷ যা ভবেমিষ্কানিণী সদা । এফভক্তা দিনান্তে সা হবিষ্যান त्र जा जना ॥ न श्रःख निवृद्ध व द्धक गञ्ज पुरा भूरे ज्वा कर । मुख्य ह-न्सनरिक्षय नद्भ भिनमूत्र ভृषण ॥ ত্যক্তা মলিনবন্তা স্যান্নিত্য না-রায়ণ মারে । নারায়ণস্য সেবা-ঞ্চ হৃক্তে নিভ্যমেব চা। ভন্নানো-চারণ শখ্ সক্তে হনন্য ভ-ক্তিত:। পুএতুল্যঞ্ পুৰুষ সদা পশ্যতি ধর্মত:।। নিষ্টান্ত न চ **जूइ**क मा न अर्येगिषि जव• युक्र• । একাদশ্যা নভোক্তব্য কৃষ্ণজন্মা डेमी दित्य ॥ श्रीत्रामम् नवम्याक्ष শিবরাত্রৌ পবিত্রবা। অধ্যেরাবা क (भु डाया॰ हन्तु मूर्य्या भवा गर्याः ॥ जुहेर्ताः भित्र गाकाः जूकारञ পরমেব চ। তামুল বিধবান্ত্রীণা বতীনা বুক্ষচারিণা ।। সন্যাসি নাঞ্গোমাণসং সুরাত্ল্য শুভৌ **णु. ५ । त्रक्रणाक भग्रक्ष खरी**त পর্ণ মেব চ।। অলাবু বভু লাকার। वर्द्धनीया ह रेड ब्रिश । भर्य। क्ष मा विनी नाबी विश्वता भाउत्यद भाउः ॥ যান মারোহণ কৃত্বা বিধ্বানর

বিধাতা

कः वृद्धः । न वर्षा । दिन्न मः काः विना विना मः काः विना । देवा छात्रः न व्यक्ति न हि लः विना । देवा छात्रः न व्यक्ति न हि लः मार्ज मर्गाः । वर्ज मर्गाः । वर्ज विक्षः कार्याः ।।

वि वृक्षदिवद्धं श्रीकृषः कार्याः ।।

विदा जी विधिः॥ भूकातः। ইত্যमतः॥ अब्दिः॥ भजानः॥ विजनः।
ইতি মেদিনী अद्मत्रङ्गावलो ॥
कर्म। ইতি হেনচন্দুः॥ विधनः।
ইতি ভিকাওশেষः॥

বিধাঃ পৃণ বুন্ধা। ইত্যুণাবিকোধঃ
বিধাতা পৃণ বুন্ধা। ইত্যুমরঃ ॥
কামদেবঃ। ইতি মেদিনী ॥ মদিঃ
রা। ইতি রাজনির্ঘটঃ ॥ ভৃগুনুনিপূত্রঃ। তস্য ভার্যা নেককন্যা
নিষ্তিঃ। তস্য পূত্রঃ প্রাণঃ। তস্য
সূতঃ বেদশিরাঃ কবিশ্চ। ইতি
শ্রিভাগবিত্রতঃ ॥ গ্লু।। বিধাত্র
বিচিত্রাগতি র্যথা। কংস উবাচ।
ত্থেন পর্বতঃ হস্তুং শক্তো ধাতা
চ দৈবতঃ। কীটেন সিংহ শার্দ্বলং মশকেন গল্প তথা।। শিশুনা
চ মহাবীরং মহান্তং ক্ষুদুলস্তুভিঃ।

বিধাত্রা

म्विरके । मार्ज्जात मध्रके जू कक्ष्म ।। এव॰ जानान जनक॰ ভ (क्रारेग्व ह क्ष्क्रकः। विश्विना ह জল॰ নষ্ট॰ বহিং শৃষ্ক ত্ণেন চ।। পীতা: সপ্ত সমুদ্যাক দিজেনৈকেন জহুনা। খাতু গতি বিচিত্রা চ দু (र्फ्जग जूबनवरंग ॥ इंडि वुक्तरेवव⁻ র্বে একৃষ্ণ দ্বম্পণ্ডে প অব্যাব:।। 🗱 ॥ অপিচ। ভলন্দন উবাচ। সম্বন্ধো হি বিধিবশো নমে সাধ্যো বুদাৰিণ। পুদাপতি যোগকর্ত্তা बचना जार स्व हा। का कमा भन्नी कन्रा वा वब्रः (का वा ननाथनः ॥ कर्यानुक्ष कनरः मर्द्वनाः कात्रनः विवि:। ভविउद्यु कृष्ठ कर्य उन-भाष मु: डो मुंड ।। अनाथा नियु-वः अब सनीमामाप्राम्यास्य यथा। বৃষভানু পূিবা ধাত্রা লিখিতা চেৎ সূতা মম।। পুরা ভুতৈব কো বাহণ কেনান্যেন নিবার্য্যতে। ইতি বুক্ষ-रिवरार्ज श्रीकृष्णक्रमथए७ ७१ अथ्या-यः ॥ 🕸 ॥ व्यन्ताह । जाता (नावः কানুকীনাং শাপভাক্ পাপভাক্ পূহী।বুকাজগিষিধাতাপি ন বির कः कन बवान्।। ज्यारम (नाव उर ৰদাচিমান্সাক ত্যক্ত যোষিতা ॥ 🕸 ॥ व्यमत्रकः। बाउपः रथन पूः

বিধাতৃভ্: পূ॰ নারদমুনি:। ইভি ত্রিকাণ্ডশেষ:॥

বিধাতায় পুণ স্থ্যশোভা। যথা।
বেশদানো বিধাতায় দিব্যবন্তো
দিবাকর: । ইতি শন্দিনুকা ॥
বুন্ধণোবয: । তদ্মথা। চতর্দশমন্তরে বুন্ধণ এক দিন ভবতি।
তন্মনুষ্যমানেনক: কল্প জ্রিংশংকল্পে বুন্ধণ একো মাসো ভবতি।
এতাদৃশৈ ছাদশমাসৈ বুন্ধণ: স্থম্বরা ভবতি । এবং বর্ষশতং
বুন্ধণ আয়ু: । তত্র পঞ্চাশং বর্ষা
ব্যতীতা: । একপঞ্চাশদারয়ে ংধুনা শেতবারাহ্কল্প: । অত্র মন্ত্ররাণি ব্যতীতানি ষট্ অধুনা বৈবশ্বন্ধতণাত ।

বিধাতী স্ত্রী পিপ্ললী। ইতি শদ্দ চল্দুকা ॥ বিধানকত্রী । যথা । গতাস্না• বাহু পুকর কৃত কাঞ্চী পরিলসমিতয়া• দিখন্ত্রা• ত্রিভূ-বন বিধাত্রী• ত্রিনযনা•। শ্মশান-স্থে তল্পে শাহ্দি মহাকাল সূরত-প্রাক্তা• ত্বা• ধ্যায়ন জননি জড়চে-তা অপি কবিঃ ॥ ইতি তম্মারে কপ্রাখ্যস্ত্রোত্র•॥

বিধান ক্লী বিধি:। ইভিজটাধর: ।।

।। করণ । ইভি নানার্থ বিধি শব্দ
টীকাষা ভরত: ।। করিকবল:।
ইভি হারাবলী ।।

विधानक॰ क्री वार्था। इंडि मफ् त्रज्ञावणी।। विधानविद्यत्रि क्रि॥ विधानगः भू॰ शिख्यः। इंडि मफ् त्रज्ञावणी।।

বিধাযক: ত্রি বিধানকর্তা। বিধি-জ্ঞাপক:। বিপূর্ব ধাঞ ধাতে। র্ণক পুত্রুযেন নিয়ম:॥

বিধাৰী ত্ৰি বিধানকৰ্তা। বিপূৰ্বক ধাঞ ধাতোৰ্ণিন্পুত্যবেননিয়য়ঃ॥ বিধাব্য ক্লা কম্পন । বিপূৰ্ব ধূ ধাতোৰ্ঘ্যপুত্যবেন নিয়য় ।।

বিধি: পু॰ বুক্ষা।। ভাগ্য॰।। ক্রমঃ
।। বিধান॰। ইত্যমর:।। কাল:।
ইতি মেদিনী।। বিধিবাক্য॰।।

शुकातः ॥ निर्याशः । इंडि (इम-हन्द्रः ॥ विक्षः । **३७** इकायू**यः** ॥ কর্ম। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:।। গজা-म॰। ইতি कोंगथतः।। विमाः। ইতি त्राजनिर्यण्डः ॥ याणानातम्मकगुष्रः। ইতি ভরতধ্তকোষ:।। বৃদ্ধিসূত্র नक्रगाडर्ग उनक्र गिराम्य: । यथा । সংজ্ঞাচ পরিভাষা চ বিধি নিযম এব চ। অভিদেশো १ धिकात्र क यिष्विषः ज्वनक्षाः।। व्यशुरिश्रानः কে। বিধি:। স তু দ্বিবিধ:। বর্ণোৎ-भारनकाभा २ जावकशम्ह। वार्लाट शारनकाशा यथा महर्लय इंडाफिः । অভাবরূপে। দ্বিধ:। নাশো নি-(यस्क्रभण)। नामविश्व यंथा। (वाः (भा श्रमा नाए। ब्रिजामि। नि-(यथविधि यथा। नात्ना २३ इंडा-हि। नामान्य भाष्ट्रम्य विश्ववाद-थात्रग॰ नियमविविः। यथा। त्राष्टा-বিঃ সুপি ইত্যদি। অন্যধর্মস্যান্য-बाद्मांभग मिल्समिविधिः। यथा । ইरिक ইত্যাদি। পূর্বসূত্রস্তিত পদস্য পরস্তেষ্পস্থিতি রধিকার-বিধিঃ। স ত্ ত্রিবিধঃ। সিংহাবলো-কিতাখ্যশ্চ মণ্ড্কপ্লুতি রেব চ। গঙ্গাশ্বোত ইতি খ্যাতো অধিকারা अत्या भजाः॥ मि श्वादानाकित्जा

যথা৷ বাবগোর্দান্তে ইত্যমাৎ দান্তে ইতি পদস্য **ঋক্যগিত্য**ন্তেষ্পস্থি **ভি:।** मध्कञ्ला वि यंथा। हा जिमार ডসীত্যমাৎ অত ইতি পদস্য আ-ক্তিম ভবি ইত্যৰোপস্থিতি: । গ क्रामाखा यथा। तः मि छ जन् ইত্যমাৎ লে ব্লিতি পদস্য ত-দ্ধিত পর্য্যমেশুপস্থিতি রিতি। এব-थ। कार्यी कार्याः निभिज्यः विजिः সূত্ৰ মুদাহত। কদাচিৎ কাৰ্য্যি কা र्य्याज्याः कृतिय कार्यः निमिखनः ॥ यम् निर्मिन्। एउ कार्याः म कार्यी श-मिला वृत्थः। किया यञ्च **उ८का** র্য্য মাদেশ পুত্যযাগম•।। যমাৎ পরে পরে যিমন্ তলিমিত্তণ দ্বিধা-भठः। याकाःकाषाञ्ज मार्द्या मनू-वृत्तिः भात्र ভाবে ॥ इति । এवक वश्त्रिक विधिख्यः म्याम्ख्रिक वि-वि र्वनी । পুত্যবাশ্রিত কার্য্যন্ত वश्तिक मूराहाउः॥ পुक्छ। निुड कार्याः नामिखद्रक् मिठि धुदः । भुक्राः भ्रं भ्रं भागामस्त्रम् अतः छथा॥ সাবকাশবিধিভ্য: স্যাদ্বলী নিরবকাশক:। কস্যচিভিন্ন কার্য্য স্যপুথমে পরত তথা।। সম্ভবেদ্বি-वर्या यम्। म ভবেৎ मावकानकः। व्याप्ते हि दिवस्य। यम् भन्नराज। न

হি স'ভবেৎা৷ স পণ্ডিতগণৈ ককো विधि नित्रवकाणकः। खणा नामानु कार्य्या विष्णयकविधि ईनी ॥ वहरवा विषया यभा म मामान।विधि र्छादर । बन्नः न्याहिषया यन्य न विष्णयविधि र्याजः ॥ व्यागमारिष-या र्यास्तर वनीयानागरमा विधिः। পুক্তিণ পুত্যযঞ্চাপি যোন হস্তি স वागमः ॥ वारिण উপवाठी यः পुक्राः भुग्रमा वा। भक्त-ভ্যো विश्विद्धः म्यावनी लाभवि-वि खथा ॥ लाभ बतारमण्यास স্বরাদেশে। বিধি বঁলী। ইতি মুগ্ধ-वाशवराकद्रग होकाया॰ मूर्गामानः ॥ 🗱 ।। অথ বিধিভেদা:। তত্ৰ কশ্চিৎ পুধানবিধি:। স তু স্বতঃ ফলছে তু-ক্রিযা বোধক:। যথা। যজেত স্বর্গ काम इंड्यामि। किम्हम्बिविधः। স তু ষত: ফলহেতু ক্রিযাযা কথ মিভ্যাকাষ্ক্রাযা॰ বিধায়ক:। যথা। ইডো यबजि ইত্যাদি॥ कन्टिৎ পুरागविधिः। न ज् यावम्य युक कियाताधकः। यथा। यावनव युकं• যজেত বিলক্ষণ স্বৰ্গকাম ইত্যাদি॥ কশ্চিদ্ভণ ফলবিধিঃ। স তু আ-काङ्का निवृत्लो अधिक कलाय शुारु कर्मान खनिविधः। यथा । लाप्ताः

रेश्नाणः भुपत्यर भमुकाम हेउ। मिः। भुधान विधिष्ठ विविधः। उँ९-পত্তি নিযোগদেতি। তত্ত্বোৎপ-ত্তিন্ত কর্মধ্বনপবোধক:। যথা-चार्ययाष्ट्रीकशार्वा चनावान्तरायाः পৌর্ণমাস্যা ঞ্চাচ্যুতো ভবতি ইত্যা-रि। निर्याभक चर्गकामान्। विका-वि (वाथकः। यथा। त्रर्गकात्मायस्त्रज इँड्यानि। अव्वविधिष्ठ कान (रम কর্ত্রাদি বোধকতথা অনিয়ত এব। भुशानाक्वविष्णा विरश्याभाषि भा-প্তিভ্যা॰ তৈবিধ্য় । তত্ৰ অপুাপ্তি-তো দ্বৈবিধ্য•। তত্ৰাপ্যভ্যন্তাপুশগুট व्यभूर्वविधि: । भक्काउ। र्भुगाछो नियमविधिः। विश्वय ७८ भुष्ठिभः कर्याः भारक्षे भित्रमञ्जाविषिः। অতএবোক। বিধিরত্যন্ত মপুণগুৌ নিয্ম: পাক্ষিকে সতি।তত্ৰ চান্যত্ৰ চ প্রাপ্তৌ পরিসহ্ব্যা বিধীয়তে॥ ভত্র भुशानम् विश्विष्डात्। यथा। अइ-त्रशः मक्षा मूभाभी उ हे जाि त भूर्व বিধি: ৷ অত্র বিধেষস্য সন্ধ্যাদে: শাস্ত্রভো রাগতো ন্যায়ভো বা কুচি-म्भाभारिः। उथा याजी जार्या-मूलियार इंड्रांकि नियमविधिः। বিখেষস্য ভার্য্যভিগমন্স্য ব্লাগ ত: পুাপ্তাবিপি রাগাভাবাৎ পক্ষ-

তো ইপুাপ্তে:। তথা। প্রোক্ষিত মা•স• ভুঞ্জীত ইত্যাদি**: প**রিসহ্ব্যা বিধি:। বিধেষস্য প্রোক্ষিত মাণস **७क्क १मा ७८ मु** जिलकमार्गाना ক্ষিত মাণসভক্ষণস্য চ রাগতঃ পুা-(क्ष: ॥ व्यक्तमा विश्वित्वादा यथा। भात्रतीयभूजाया मक्षेत्रता मूलवरम् इंड्रानि व्रभ्वंविधिः। अञ विषय-স্যোপবাসস্য এতদন্য শাস্ত্রতো রাগতো ন্যায়তো বা কৃচিদপুঞ্জে: 1 তথা শাুদ্ধে ভুঞ্জীত পিত্সেবিভ भिजानि नियमविधिः। विषयमा শুৰেশেষ ভোজনস্য রাগভঃ পুাণ্ডা বলি রাগাভাবাৎ পক্ষতো ২পুা-थि:। उथा। वृक्ति मास्क शाउतामः জি ভাৰ বিপান ইভ্যাদি: পরিসংখ্যা বিধিঃ। অত্র বিধেষস্য প্রাত্ত নিমন্ত্র-ণস্য তৎপুতিপক্ষস্পূৰ্দিন সায়• নিম স্থণস্য চ পার্ধণবন্ধ্যায়তঃ প্রাপ্তে রিতি স্তে ৰুদাহরণ । ইতি ধর্ম-দীপিকা।।#।। ন্যায়মতে বিধি র্যথা। পুবৃত্তি: কৃতি রেবাত্র সা চেছাতো यज्क मा। जज्ङान विवय सम् বিধি স্তজ্জ্ঞাপকোথ বা ।। বিধিজন্য জ্ঞানাৎ পুবৃজ্ঞি দু শাতে সাই ছাতঃ **हिकीवांठ: हिकीवां ह कृ** जि नाष्ठः ব্েেষ্টসাধনব্জানাৎ তজ্জানস্য

विषय वर्ष यथाविषि। विश्रनुमा
त्या यथा। जायरय मञ्ज जा
र्या यथा। जायरय मञ्ज जा
र्या विषय भागिनी फिजा ।

देखि का निकानु जारा २० व्यथायः

श मा व्यन्ति । मक्या मनामा

विषय विद्यन बानु भार्कर्य ।

देखि निवता जितु उकथा।। द्वानि वर्षिय व्यक्ति ।

व्या व्या क निव । व्या निव निव म्या ।

देखि मर्मा क विव म्या ।

देखि मर्मा क विव म्या ।

देखि मर्मा म्या ।

देखि मर्मा म्या ।

देखि मर्मा म्या ।

व्या १ १० व्यक्षा ।

। ইতি নক্ষত্ৰ প্ৰুষ্ মূপোষ্য বি-থিবং স্বয়ণ। সৰ্বান্ কানানখাপ্মো-তি বিফুলোকে মহীয়তে। ইতি ভবৈৰ ৫১ অধ্যায়ঃ।।

विश्व: श् व्या: ॥ विश्व: ॥ कर् द्रः । ইভি मिक्ति ॥ दुक्ता । ইভি भद्रद्वादली ॥ द्राक्षः। इंडि विय: ॥ वायूष: ॥ वायू: । इंडि . म किथमात्राधानिवृज्धिः ॥ 🗱 ॥ **চन्तुम्र द्वारभावञ्। उ**९कवादि-क यथा। हन्तुन्। द्वारक्षेत्रा छ-বন্তি শৃণু তা অপি। ত্রিযু ত্রিষু চ श्राक्षम् व्याचिन्यानि वनान्यहः।। भुवामञ्च भून नष्ट मृजावञ्च क्या वरु । हाम्यावद्यः ल अवद्यः कीः ডাবস্থ জুর্স্থিত ।। কম্পাবস্থ • मुङ्गवङ् । द्वामभावस्य ७११८। পুবাষে। হানি মৃত্যুক্ত যশো হা-সোরতি: সুথা :৷ শোকো ভোগো জুর: কম্পা: সুস্থাবস্থা ক্রমাৎ ফল । जगन्रः अक्ट ज्षिः विजीय नास्डि निवृच्छिः ।। ज्ञीय ब्राज-সমান চতুর্থে কলহাগম। ধন ধান্যাগম: ষষ্ঠেরতিঃ প্রা চ সপ্ত-भा अक्षेत्र भागमान्त्रहा नवस्यः (क्रुण मध्ययः । मणास्य कार्याभिञ्च-खि ध्रं (नकामाण बयः॥ वामाणन

णणात्क्रन मृङ्क (इंद न अंग्णयः । ইতি गाइए ७७ व्यादः॥ 🗱॥ **हन्तुम् क्य वृद्धि काइन॰ यथा।** ব্ন্ধোবাচ। রাকা চানুমতী চৈব विविधा भृतिंगा मछ। भिनीवानी षर् रेक्टव व्यनावाना। हिरिधव कू।। व्यमा नाम द्राव द्रान्य कन्द्रुत्वारक পুতিষ্ঠিতা। যমাৎ সোনো বসত্য ज्या गगावाची उठः म्डा॥ नूर्या-रिड क्वाडिस (भीर्गनाम्या निमा करत । পूर्निमानूमजी एक्तवाभागाः স্তনিত ভাকরে ॥ যুমাতা মনুম-ন্যন্তে দেবতাঃ পিত্ভি: সহ। ত আদৰ্মতী নাম প্ৰিমা পুথমা খৃ-छ।। यहा हाउनि उ मूर्या भूर्गहम् স্য চোদ্দঃ। যুগপৎ সাত্রা রাগ-স্তদানুমতি প্রিনার রাকান্তা মনু মন্যন্তে দেবতাঃ পিতৃভিঃ সহ। ब्रक्षनाहिर ब्रन्तुन्य ब्राह्मिक कवाया **२**जुतन् ॥ मिनीवाली शुपावस कीवः (णाया निर्णाक्तः। अभावाम्यः। वि-শ ड)र्कः भिनी राजी उड: मृडा ॥ स হেতি কোকিলেনোক্তো য: কালস্ত সমাপ্যতে। তৎকাল সংজ্ঞা ত্বেষা रिव समावामा। अस्ः सृष्ठा ॥ अनुमः छानवाः कार्गा मिनीवानाः अर् श्विन।। এ अञानाः विद्रलः कालः स्मा-

ত্রেতি **সহু:** মৃতা ।। কলা: বোড**শ** সোমস্য শুক্লে বর্জবতে রবিঃ। অমৃ-(उनाम्ड॰ कृष्य शीयाउ रेमवरेड: ক্রমাৎ।। পুথমাণ পিবতে বহিছ দি **ভीगा॰ नवनः कना॰। विष्यानवा** स्तृ-তীযান্ত চতুথী ত্ত পূজাপতি:।৷ পঞ্চ-মী• বৰুণশ্চাপি **ষ**ষ্টা• পিবতি বাস-वः। नश्चभी भृषया मिव्या वनत्वात्श्वी उथा हेगी। ।। नवशी कृष्कशक्तमा পিব**তীন্দু: কলা**নপি। দশনী॰ ন্ক-**७ फानि क्**ना अकामभी कना ।।। **चामणी** छ कवा। विकु र्यनमण बरगा-ममी । চতুर्पणी अ**मु**भां**छः** कला । পিবভি নিত্যশ:॥ ভভ: পঞ্চদশী-ঞৈব পিবন্তি পিতর: কলা॰। কলা-विनाष्ट्री निञ्जीजः अविष्टः सूर्यप्रभश्च-ল• ৷৷ অসাবা• বিশতে রশ্মৌ অনা-বাশী ততঃ মৃতা। প্রায়ে বিশতে हार्कः भर्तशाङ्क **जू** वनम्मजिः ॥ जः পরাহে বিশত্যপ্র মধোনি বারি-সম্ভব:। আপ: পুবিষ্ট: সোমদ্য (मयया कनरेयक्या ॥ ज्न छन्। नजा वृक्षातियाप्यि हाययीः। उत्मा-ষধিণস্থিত গাব শ্চরস্ত্যাপ: পিব-डि চ II **उদকানুগত** গোভ্য: ক্ষী-त्रच मूर्श्वाहि । उरकीत मम्ड॰ ভূ**বা নজভত** দিলাত্য: ॥ খা- হাকার ব্যটকারে জুব্রস্তগাহ্তযঃ ক্রমাত । হত মগ্রিষ্ দেবায় পুনঃ (माम विदर्श्वाराष्ट्र ।। এव मःकीय-তে সোম: ক্ষীণ শ্চাপ্যায়তে পুন:। ভনাৎ সূৰ্যঃ শশাস্কস্য ক্ষী বিধে বিভু: ॥ ইতি দেবীপুরাণে চ-नु क्रय वृक्तिः ॥ अः ॥ वुष्कावात । যদয• বদতে লোকো বালিশত্বান্ম-रामरा । उरहः मः भ्वक्षामि हन्त् मृर्याप्रवाणिकः ॥ यनि मञ्ज्ययः গুন্ত ন্তেজোরাশি দিবাকর:। তৎ কথ নাদরভেন রাভ ন ভগাসাৎ কৃতঃ ৷৷ অথবা রাহুণাক্রম্য শরু-वकुः भुरविण जः। ७९ कथः मणीन खेरिकः मञ्चा न विथि ।। विमू-क क भून में हे खरेंचवा थ खम खनः। ने চাস্যাপত্ত তেজো ন স্থানাৰপ সারি জঃ॥ যদি বা ছেষ নিল্পীতঃ ক-থ পীপুতরে। ২ভবং। তমান্ন তে-জসাণ রাশী রাহে৷ ব্কুণ গীনিষ্যতি ॥ ७क्गार्थः मर्दाप्तवानाः (मानः ज् श्व: यग्ञुवा। তबङ्गग्रक्शिना-ম্ভত স্থ্য তেজসা ।। পিবভাগুন্মণ ু ত্রিশতক্ষৈব ত্রযন্ত্রি•শত্তথৈব চ ॥ ত্র-যাত ত্রিসহ্যুগ্ট দেবা: সোমা পি-বঙ্জি যে । রাহে। রপ্যমৃত ভাগ্য

পুরা সৃষ্ট• স্বাস্ত্রা॥ তথাভদু।ভূ-রাগত্য পাতু নিছতি পর্যসু। উদ্ধৃত্য পার্থিবী ছাবা মনুকোরা স্থমোম : য:। পাত্নিছন্ তত শ্চেন্দু মাছা-**দयिक ছायया। म्**ट्रिक ह हन्त् मर ड्र-তি কৃষ্ণে পর্বণি ভাস্করণ॥ সূর্য্যমণ্ডল সংস্থান্ত চন্দুমেৰ জিঘা সভি । ত-মাৎ পিবতি ত রাহু স্তনু মন্যা বিনাশ্যন্ ৷৷ অবিহি॰ সন্ যথা পদ্ম• निवि ज्निर्दा मध् । हन्तु सम्**उ**॰ তম্বদভেদায়াত্ রশ্বভে ॥ চন্দুকা-ख मिन यंश्व हिन क्षत्र का कारा क्रवाणि न शेष्यत (उजना रेनव मू ५ १८ वाः यथा मूर्रिगर्जानः मूर्यग्रमू -পাট্য পাবক শুভ । ন ভবত্যস্ব-হীনোপি তেজসা নৈব মুচ্যতে ॥ এবং চন্দুল্চ সুর্য্যন্ত ছাদিভাবপি রাহণা। ৰভেজসা ন মুচ্যেতে নাক্ शितो वज्वजुः॥ शबंखण ह हन्तुमऽ মাণিক্য কল সাক্তি:। সোমো দৈ বত সংযোগাৎ ছায়া যোগাই পা-र्थिवार ॥ ब्राष्ट्राम्ठ वत्र व्यक्षारित पु क्राद्रमग्रं निर्मा अस्ति काला मःभुात्स वर्मः मृष्ट्वी ह भी र्यथा।। याक्षाप्तव कातर कीत उत्पन्तः ক্ষরতে হন্ত। পিতেব সূর্য্যে দে-वानाः भारता नार्छव नक्तर्र ॥

यथा माजूः खनः भीदा बीवाड नर्व " জন্তব:। পীত্বামৃত তথা সোমাৎ **তৃ**প্যন্তে সর্বদেবতা: ॥ সমূ**ত সর্ব** বোগেষু তথায় করতে শশী॥ ত ক্ষরন্ত যথাভাগ মূপজীবন্তি দেব-ভাঃ।৷ ভনিন্কালে সনভেগতি রাহ त्रभादकर्वि । नर्व नर्श्ड जागक नार नारार्क्यन हा। चाक्रमा ना-र्थिवी ছाया यावजी हम्मु मखन । সৃত: স ভাগে। রাহোস্ত দেবভাগা-স্ত শেবকাঃ॥ তৃ গু॰ বিধায় দেবানা॰ বাহোঃ পর্বগতস্য চ। চন্দোন ক-य মাধাতি তেজসা নৈব মুচ্যতে॥ তিথি ভাগাক বাবন্ত: পুনন্ত্য রর্ক शुमागडः । मर्बष्टागाष्ट्रिकः कान স্তাবানেব পুকীর্ত্তি হ:।। স্বতো রাহু-ভুন: সোম: সোমাদৃদ্ধি দিবাকর: । পর্নকালে ছিতি স্তেব বিপরীতা: भूनः भूनः॥ या भारया द्वाह तजुः वहाँ ভाকরो। রাহু রভুক **স**•স্থা-नः (माम गाहान) जिक्ठि॥ छेक् उ भार्थिवी हाया ध्रास्य इता-व्यिजः। हन्मुन्नः यम्बद्धकः द्राञ्ग ভাক্ষরস্য চ ৷৷ নামাবথণ্ডিত তস্য रैकवनाः वामनोक् इः। कर्म्यम यः থা বস্ত্র• শুকুমপ্রপত্ন্যতে।। একো-फ्रान्य मईन्। ब्राङ्गा हन्तुमा ख्या

। পুকালিত ওদেবেহ পুনঃ শুক্ তর• ভবেৎ ॥ রাহুযুক্ত• ভবেত্তদ্ব-मिर्यान हत्तुम ७न । त्राङ्ग हा-मिछो वाभि मृश्वाहन्तु मिवाकःतो॥ বিপা: শান্তিপরা ভূত্বা পুন রাপ্যা-भग्ि उ । अव न गृश्क मूर्य **म्हन्तुमा खब गृ**क्रि ॥ ययुशा ख॰ न भगां छि मानुषा मा भाग ह क्षः । कारमाइन हिड्र गुर्ग हन्द्र मूर्व्याः॥ इंड्यास्य स्वीभूदात गुरुगविक द्वाः ॥ 🗱 ॥ वित्या (र्पव-**পি बार् अकार्र १ वृः त्रा** ज्ञा क्या कि कात्र गज्य कां निका भूत्रात २०१२) व्यश्रायस्या मु छेवाः ॥

विधू तः वि ७, कः । ই ७, मदः ॥ किन्त्र उष्ट ॥

विथु जि: जी कम्भन । विभू व धू খাতো: ক্তি পুত্যবেন নিম্নম।।। বিধ্নন ল্লী কম্পন । ইতি জটা-धवः ॥

বিধুদ্ভদ: পু॰ রাহু:।ইত্যমর:॥ বিধুপঞ্জর: পু॰ খঃ:। ইতি শদ-भागा॥

विश्निया जी हन्द्रभन्नी। यथा। माक्रायत्या विध्रिया। इंडि का-' ষাম্বরণ।।

विश्रुव की नुविद्मवः। इंडाम्बः।

रैवक्लां। ইতি ত্রিকাগুশেষः॥
विश्रुतः ত্রি বিক্লা। ইতি নেদিনী।
বিশ্রুরা জ্রী রসালা। ইতি নেদিনী
বিশ্বুন জ্রী কম্পন। ইত্যমরঃ॥
বিশ্বুত ত্রি কম্পিত।। ত্যক্ত।
ইতি হেমচন্দুঃ॥
বিশ্বিঃ জ্রী কম্পন। বিপ্র প্
থাতোঃ ক্রি পৃত্যযেন নিয়য়া॥
বিশ্নন জ্রী কম্পন। তৎপর্যায়ঃ
। বিশ্বুন ২। ইত্যমরঃ॥ বিশ্বুন

১।ইতিশ্বরত্বাবলী।।
বিগুনিত জি কল্পিত । বিপূর্ব
ক্রুত্ত বৃধাতো জ প্ত্যুয়েন নিয়্লণ
বিগুল লী বিশেষেণ গৃত । যথা।
অথাবক্ষ্য বিন্তুৰ লোষ্ট্রকাপ্ত ।
গাদিনা। উদন্তবাসা উল্ভিপ্তেদ্দ ।
বিধ্তমেহন:।।ইত্যাহ্লিকত ভ্রণ।।
বিধেষ: জি বিধাত্তশাক্য:।বাক্যহু:। তৎপর্য্যায়:।বিন্যগুলি ২

বচনেস্থিতঃ ৩ আশুবঃ ৪। ইত্য-

उत्र कर्मन डेशिइ जिन् प्रश्नी-दियं विषयं कर्मन श्राही महि उटकान जीविनः कर्माधिकात्राट श्रानाष्ट्रत नज्जाद्यनाविषयद्याः जिथाहिर्छनः । इंजि जिथाहिः जन्नः॥

विषयजा खी विषयपुः। विशिष्ठनाः वाषविषयपुः। यथा। यथा वुक्तवः शानिष् भाभमाः निषिद्धज्याभयुः ज वुक्तिगानि ज्ञान दिख्णाः जथा गक्रामानिषु भुगामः विषयप्राः। वरहरूक गक्षानि ज्ञान दिख्णाः। ইতি भुगयम्ब्रिज ज्ञुः॥

বিধ্বংস: পু॰ বিনাশ:। যথা। ছরিতে রোগো হনুভাপ: শস্যানা
নি,তিভিশ্চ বিধ্বংস:। কপিলে শীযুগসত্ব শ্লেছধ্বংসো হথ দুর্ভিক্ষণ।।
ইতি তিথ্যাদিতত্ত্বং।।

বিনত: ত্রি পুণত: ॥ ছুগ্র: ॥ শিক্ষিত: ৷ ইতি মেদিনী ॥
বিনতা ত্রী গক্তমাতা ॥ পিটকাভেদ: ৷ ইতি মেদিনী ॥
বিনতাসূন: পুণ অকণ: ৷ ইতি হেমচন্দু: ॥ গক্তম্চ ॥
বিনদ: পুণ বিন্যাকবৃক্ষ: ৷ ছাতিযান ইতি খ্যাত: ৷ ইতি শদ-

व्यक्ति वा

বিনমুক॰ ক্লী তগরপুল্ল•। ইভি রাজনির্ঘণ্ট:।। বিনয় জি বণিক্।। ক্লিপ্ত:।। নি-ভূভ:।। বিজিতেন্দ্রি:। ইভ্যজয়-পাল:।।

বিনয়: পু॰ শিক্ষা।। পুণভি:। इंडि (मुहिनी।। #।। अथ दिनय পুস শা। বৃদ্ধা ফ নিভ্যা সেবেভ विशान् (वनविनः मुहीन्। তেভ্যো হি শিক্ষেৎ বিনয়ণ বিনীভাত্মা হি নিত্যশ:।। সমগু। বশগাণ वर्गार्श्विवीज्ञाव जःभगः। व-श्रवा श्रवनयाज्यक्षे द्राजानः म भित्रह्माः ॥ वनञ्चा रेक्टव त्राक्रा নি বিনযাৎ পুভিপেদিরে । ইতি **बर्म्य अस्तारा २५**२ व्यथ्यायः ॥ 🕸 ॥ **म्७:। यथा। यजु । পূর্র নাক্ষার**যে-দ্যস্ত নিষ্ত স্যাৎ স দে। ব ভাক্। পশাম: সোপ্যসংকারী প্রে তু विनर्या ७७:॥ इंडि नाद्रम्वहनः। ख्ट भूर्वात्भक्ष्या भव्तम्याधिक वा-क्পाक्षिश्ररभाषकम्यानि यन म् विशायकः। यूगमर मः भुवर् न अधिक म्लाजांव मार ज्या । পাৰুষ্যে সাহসে চৈব যুগপ**ে স**•-পুবর্ত্তযোঃ। বিশেষ শেষ লভ্যেত विनयः म्याट् मम् खर्याः ॥ विनरम्

দণ্ড:। ইতি ব্যবহারতত্ত্বণ।। বিনয্গ্রাহী নি বচনেস্থিত:। ইত্য-নর:॥

विनयसः जि षाक्राकात्री। ७८ः भर्यप्रायः । विश्वयः २ षाणुवः ७ वहत्वस्त्रिः ८ वण्णः ६ भूत्वयः ७। केष्ठि रहमहन्तुः ॥

विनया जी वाह्यानकः । इंडि स्मिनि ॥

বিনশন শ্লী সকক্ষেত্রণ। তচ হস্তি-নাথা উত্তরপশ্চিমে বর্ত্তত। ইতি ত্রিকাপ্তশেষ:।। বিনাশশ্চ।।

বিনষ্ট: ত্রি নাশাশুষ:। ধ্রু সবিশিষ্ট:।
যথা। শিথী বিনষ্ট: পুক্ষোন নষ্ট:
। ইতি বিশেষব্যান্তি টীকাষা
নথুরানাথ: ॥ পতিত:। যথা
নারদ:। বিনষ্টে বাপ্যশারণে পি
তযুর্গরতম্পৃহে। বিনষ্টে পতিতে
। ইতি দাযভাগ:॥

विनिष्टिः ज्ञी विनाणः। ইতি विপूर्व नण थाठा जाव कि भुजादन निञ्चमा। ইতি সিজ্ঞाন্তকৌমুদী॥ विनगः कि গতনাসিকः। তৎ-পর্য্যায়:। বিগু: ২ বিখু: ৩ বিনা-সক: ৪। ইতি জটাধ্র:॥

विना वं वर्ष्कनः। उर्भर्गाः।
भूषक्र वास्त्रपा ३ थाउ ६ हिस्क्

৫ নানা ৬। ইত্যমর: ॥ বিনাক্ত• জি ত্যক্ত• । ইতি জি কাওশেষ: ॥

वृक्तः ॥ शत्मः । विभागकः श्रु इंडामद्रः॥ शक्षः॥ विषुः॥ खक्ः 1 इंडि (मितनी १:#॥ विनायकगणा यथा। भारक्रायाः दिक्षवरैक्टव ह्वी বিজেয়ে বিনাযকৌ। ইতি বহি श्रुतार्थ गंगर जम नामाध्यायः ॥ **%**॥ विनायक्तमार्गल र्यथा। भूका পাল উবাচ। কথং গণপতে র্জন্ম 🛚 নৃতিগভৃঞ্প সভ্য। এতমে সংশ য· ছিন্ধি গুভিকষ্ট• ব্যবস্থিত• II মহাতপ: উবাচ। পূর্ব দেবগণা: **जर्स्य श्रम गण्ड उर्लायनाः। का**र्यताः রয়ে যথা প্রাপ্তা: দিদ্ধি তে চন मःभयः ॥ मन्नार्गाविष्ट्रियु यथा সিধ্যন্তে বিঘুড: ক্রিয়া:। অসৎ कार्तिषु मर्सिषु उद्यप्ति मिन्द्रिः॥ ভতো দেবা: স পিতর শিল্পানা-সু রোজসা। অসৎকার্য্যের বিদ্নার্থে দৰ্ম এবাভ্যমন্ত্র যন্ ॥ তত্ত তেখা। তদা মন্ত্ৰ- ছাৰ্বতা- ত্ৰিদিযৌকসা-। বভুব বৃদ্ধি গ্ননে কৃদু লুভি নহা মতে।। তে তত্ৰ কৰু মামন্ত্ৰ কৈ नाम निनय छक्। छेठूः मविनयः मार्ब गुनिभा ७ भूदः मद्र ॥ (५वा-

উচু:। দেব দেব মহাদেব শ্ল পাণে ত্রিলোচন। বিদ্বার্থ মবিশি-मूक खरा (मरिव र्ख्यः शतमया मुना । উनाः निदीक्षयामाम हक्क्ष्यानि-নিষেণ হা। দেবানা সনিধৌ তস্য পশ্যতো মাণ নহাজনঃ। িভাভূ ছ্যোরি মূর্ত্তের দৃশ্যতে বেন ছে-ভূনা।। পৃথিব্যা বিদ্যুতে মৃর্দ্তি রগা• মূর্ত্তি স্তথৈব চ।তেজন: শ্বসনস্যাপি মৃর্ভি রেষা তু দৃশ্যতে।। আকাশস্য কথ নেতি নত্বা দেবো জহাস চ। জ্ঞানশক্তি: পরান্দৃষ্ট্য বদৃষ্ট বেগ্র-রি শস্ত্রনা। হচ্চোক্ত বুল্ধনা পূর্ব শ-রীরন্ত শরীরিণা। যদাপি হসিত। তেন দেবেন পরনেষ্ঠিনা ॥ এতৎ কাৰ্য্য চতুষ্কেণ পৃথিব্যাদি চতুৰ্ম্বপি। মৃত্তিমানতি তেজধী হসত: পর্মে-ষ্ঠিন: ॥ পুদীপ্তাসের নহাদীপ্তঃ জ-মারে। ভাস্যন্ দিশে । পর্মেষ্ঠি खीन युक्तः माकाकन् इवानदः॥ উৎপন্ন নাত্রো দেবানাং যোষিতঃ जः भ्राहरम्। कान्त्रा भीछा। उथा মূৰ্ত্যা ৰূপেণ্চ নহাত্মবান্॥ ত ্ষু পরম কপ জনারস্য মহাআন: 1 উমানিনিষ নেত্ৰাভ্যা• ভ মপশ্যত ভागिनी ॥ उ॰ मृक्ष्य क्रिशा (सर्व

खीवरकान ममनिजः। मद्या मनात ৰূপস্ত **শোভন নোহন দৃশা** ॥ ততঃ শশাপ ত দেবো গণেশ পর-মেখর:। জমার গজবকু স্তু॰ পুলয়-क्रेंग्रं खथा॥ ভবিষ্যতি তথা गरेर्न ৰুপবীতগতি ধুবিং II এবং শশাপ ত॰ দেব ভীবুকোপসমন্বিভঃ। ধ্রুন্ শরীর নৃখাণ ততো দেবো ক্ষা ব **७: 11 यथा यथारमी म न**हीत्र मान्तुः ধুনো তি দেব দ্রি শি থাস্ত্র পাণি:। তথা তথা চাঙ্গ চ্ছাচকাস জল ক্লিভৌ সংন্যপত তথানে ।। বিনাযকা নে-कम्या गजात्रा खरान नीनाक्षन मिकाणाः। উত্তত্ত্ हि विविधाञ्ज रुखा उउछ (एवा भनभाव्यालन ॥ किरमञ्हिज्जञ कर्यकात्री (ख्वः कात्राज्रभुकिमः भरुष्ट । कार्याः मू রাণা কৃত নেত্রিষ্ট ভবেত্তথৈত পরিত হত স্তৎ ৷৷ দিবৌকসা চি-स्व छा॰ छथ। ज् विनाय कि: श्व। कृ ভিতাবভূব। চত্মুথ কাপুভিষো বিমান মাৰুছ থে বাক্য মিদ জগা-म ॥ धन्त्रास्त्र (मवा मृत्रनायत्कन जि-लाहरननाष्ट्र इ किशा ह।। जन्ग् হীতা: পরমেশ্রেণ সুর্দ্বিষাণ বিম্ ক্তা নতৌ চ। ইত্যেব মৃক্তা পূলি ভামহ ভানুবাচদেব ক্রিশিথা স্রপা

ণিণা য স্তে বিভো বক্তু সমু জ্ঞবঃ পুভু विनायका नाम वनालुत्म २न्णाः । ভবন্তুথা স্যাত্মবরেণ চাম্বরে ত্থা চ-তুইন্ত **শ**রীরচারী ॥ আকা**শ নেত**-ঘত্পা ব্যবস্থিত ত্বা চৈকো বদতা তে পুষাতা:। পুভু ভ্ৰবন্ধপুতিমা-ত্রপাণিনাইনান্ হি চাত্রে সুবরা শচ দেহি ৷৷ ইত্যেব মৃত্ত্বাধিগতে পিতা-नरङ् बिलाइन न्हाज्ज्ज्दः जगार। বিনাযকে। বিশ্ব করে। গজাস্যো গণে-শনানা ভু ভবস্য পুত্র:।। এতে চ সর্বে ত্বপয়ান্ত ভৃত্যাবিনায়কা: কুর-मृणः পुरुखाः। উह् य मानामि विवृ**ष** पिशः कार्याय मिकि भुिका म्य-**डः ॥ ज्वाः क व्याम्य उथा मध्य**षु कार्य्यमु हारन्ध्र सहानु जावाट । च-গুেষু পূজা লভতেন্যথা চ বিনঃশ-থিব। সাথ কার্য্য সিজি। ইত্যেব মৃ-ক্তো পরনেশ্বরেণ সুরৈ: সম্ব কাঞ্চন ब्रम्भ मर्रेष्ट्रः ॥ ब्रेल ख्या माविन বিক্ত গাত্রো ররাজ রাজেন্দু বিনাধ-काना । मृक्ष्वाञ्चिष्ठ प्रभान • जू (मवा ख• शननायकः ॥ ७३ ाः श्रुय**ाः मर्द्ध** जि নমন্তে গজাকুবি নমন্তে গণনাযক। বিনাযক নম স্তেম্ব নম স্তে চণ্ডবিক্র-ম।। নমো হস্ত তে বিঘুকর্ত্তে নম স্তে भर्मायन। नम एउ कमुबद्धार्थ भु-लम्र कठेवान्ति । मर्बरम्य नमकादा-मिवशः **म**क् मर्बना ॥ এवः ख छ छना परिव र्मशाजा गगनायकः। **अ**जि-ষিক্ত স্ত কৃদ্ণে সোমস্যাপত্যতা গভঃ ৷৷ এভচ্ছত্র্যাণ সম্পন্নণ গণা-ধ্যক্ষস্য পার্থিব। যত স্ততোয় নহ-**छी डिथीना॰ পরমাডিথি:।। এड**-স্যা• য স্তিলান্ ভক্ত্যা ভুক্তা গণ-পতি নৃপ। আরাধ্যতি তস্যাশু তুষ্যতে নাত্র সংশয: ॥ यरेक्डर পঠতে ভোত্ৰ যদৈ তৎ শূণ্যাত্তথা া তস্য বিশ্বা ন জায়ন্তে ন পাপণ সর্ব था नृश ॥ इंड्राहि वाद्वारङ् विनाय কোৎপত্তি नीमाध्यायः॥#॥ विना-যকস্য নানাষ্টকল্লোত্রণ যথা। 🗐-विकुक्वाह। गराम (नक्रस्थक रह-त्रभः विध्वनायकः। लाखामतः जूर्भकर्नः গলবক্তু ওহাগুজ।। নামাষ্টকার্থ। **भू** भुग भू भुग हिंदा । द्वा ত্রাণা সারভূতঞ সর্বিমুহর श्व॰ ॥ द्धानार्थवाहरका गण्ड गण्ड নির্বাণবাচক:। তথোরীশ পর वुक्त गरामः भुगमानाइः। ১। এक नदः भुषानार्था पष्ठक दनवाहकः। वणः भुवानः मर्बवारिकम् छ नमा-मार् ॥ २॥ दीनार्थवाहत्का (रूक

त्रयः भाननवाहकः । भित्रभानकः ত॰ দীনানা॰ হেরম্ব॰ পুণমাম্যহ॰।। ৩॥ বিপত্তিবাচকো বিছ্যো নাশকঃ খণ্ডনার্থক:। বিপৎখণ্ডনকারন্ত ন: मानि विद्यनायकः ॥ ८ ॥ विकृत्रेखः क दिव्दिम्। यंग्र वासामतः भूता। পিত্রা দক্তৈশ্চ বিবিধৈ বন্দে লয়ো-**पत्रक छ॰ ॥ ७ ॥ जूर्भाकाद्रो ६ छ८** कर्गा विद्ववाद्रनकाद्राती । जन्मना-मानकाली ह जूर्नकर् नमामाहर ॥ ७॥ विक्लामार नुज्ञक यम् क् म्नि मखक । जम्राकाम् वक्त्रम् क गहरकु नमामाइ॰ ॥ १॥ ७३ मार्ग् ह का-ভো হয মাবিভূতো হরগৃছে। বনে ख्हागुज (पव' সর्वाप्तागुन्जिड• ॥ ৮॥ এउमामार्डकः मूर्ण रामार्थ नःयुडः भद्रः। भूधमा भना। (यस ह তদাকোপ• বৃথা লক।।এতয়ামাই-ক ভোক নামার্থ সংযুক্ত শুভ । ত্রিসন্ধ্য য: পঠেন্নিত্য স সূথী স-র্বতো জ্বী।। ভতো বিহাঃ পলাবস্তে বৈনভেযাত্মথোরগা:। গণেশ্বর পু-जारित गराज्यानी खरवखुद ।। शु-প্ৰাথী লভতে পুঞ ভাৰ্য্যাথী বি-भूना॰ खिय॰। महाइउ: क्वीन्द्र[#] বিদ্যাবাণশ্চ ভবেদ্ধুব• ॥ ইতি বুল্ল-বৈবর্ত্তে গণপতিখণ্ডে ৪৪ অখ্যাবঃ 🏾

शा चामु कव्ह यथा। नात्र सेदाह ৷ সংসার মোচনস্যাস্য কবচস্য পু कार्गाउ:। श्रीव मृन्द्र मह वृष्ट् छी (मरवा वासामतः स्व ।। धर्मार्थ काम मा क्षिय विविर्यागः शुकी खिनः। मर्द्यः ষা কবচানাঞ্জারভূত নিদ মুনে ।। ওঁগোঁ গৈঁ 🕮 । গ:নশায স্বাহা নে পাতু মন্তক। দাত্রি-শদক্ষরো ম ক্রে। লগাট পে সদাবতু ॥ ওঁ হুঁ। ক্লী শ্ৰী গ মাত চ সতত পাতুলো চন । ভার গা পাতু বিয়েশ: সত ७ ध्वर्ग अता । खंड्री बी ही मि ত্তি সতভং পাত নাসিকাং। ওঁগৌণ গা সূপ রণার স্বাহা পাত্রধর মম।। দ্যাক্ত জাল্ডা জিহ্বা পাত্নে-**याउम**्या छँ शि॰ नारा स्त्रायः তি শ্বাহা গণ্ড: স্বাচ্ছ ওঁ আং গণ গজাননাযেতি স্বাহ। ऋक्ष॰ সদাবতু ।। খ্রী॰ ন্ত্রী মিতি কল্পাল• পাত वकः इनक गः। भारते भारते नरा भाजू नर्वाङ् विम्निम्कृ ॥ शुाह्याः वस्यादतः भाव् वारायग्राः विद्यनायकः। मिक्काल भाजू विद्य শো নৈৰ্থত্যান্ত গজানন: ॥ পশ্চিমে পার্বতীপুগ্রে:বাযব্যা দক্ষরাত্মজঃ । ক্ফস্যাংশ ক্ষোত্তরে তু পরিপূর্ণ जनग्र **ह** ॥ ञेनान्। (प्रक्रडक

হেরম্ব: পাতু চোদ্ধ ত: । গণাধিপো ২প্যথ: পাত সর্বপ্জ্যুষ্চ সর্বত: ।। স্বপ্নে জাগরণে চৈব পাতৃ মে যোগি-না গুৰু:। ইতি তে কথিত বৎস সর্ব অভীঘ বিশৃহ ।। সংসার মো: হন নাম কবচ পরমান্ডত। ত্রী কৃষ্ণেন-পুরা দত্ত- গোলোকে রাসম-**७:**न ॥ वृन्तावत्न विनीजाय मञ् দিনকরাত্মন। নথা দত্তঞ্চ ত্ভ্যঞ্চ यरेंग करेंग न नामामा ।। भन्न वद्ग गर्वभृष्ठाः गर्व मःऋषे छाद्रभः। ध्क मञ्डाहा विधिव कविष् भावत्यञ्च यः ॥ कछ वा मिक्सल वास्त्री स्मानि विक्रु न मः मयः। अथरमध महमानि রাজস্য শতানি চ ।। গুছেন্দু কবচ-म्याम्य कलाः नार्शेष्ठ (वाउनीः । इन क्वर मञ्जादा या ज्याहरूद्रा-আরণ।।শতলক্ষ পুরপ্তোপি ন মন্তঃ मिषिनायकः। इंडि मुक्तरिवार्ख गन-পতিখণ্ডে গণেশক্বচ নাম ১৩ অ-थ्रायः ॥ 🗱 ॥ व्यथ विनायक नास्तिः । যা জ্ঞবল্পঃ উবাচ। বিনায়কোপস্-ष्टेम्। लक्क्षा न निर्दाय् । युश्रद-গাহতে ২ভার্য্- ছল- মুণ্ডা-৮ প্-শ্যতি॥ বিমনা বিফলারম্ভ: স সী-দত্য নিমিত্ততঃ। রাজা রাজ্য জ্মা-त्री ह পতिः भू अक धर्विनी ॥ नाजु- খাৎ স্থপনম্ভদ্য পুণ্যেহ্নি বিধি পূ-र्बक । भोत्रमर्थन कानून माजु तार माद्रिङम् ।। माह्री वरिषः मई-গন্ধৈ বিলিপ্ত শিবসন্তথা। ভদাসনো अविश्वेमः चिखवाहः विकान् मृजान् ॥ मृद्धिका क्षाइना शक्तान् स्थानू ছাপু নিক্লিপেৎ। যা আছতা ছেক वरेन म्हजिंड: कनरेन कुं सर ॥ हर्य ন্যান্ডু হ রক্তে স্থাপ্য ভদ্যুসন ख्या। जङ्गाकः भाउधातः अविजि: পারণ কৃত্ত ।। তেন ত্বা মভিবিঞ্চা-মি পাবমান্য: পুনস্ত তে। ভগস্ত ব কণো ব্ৰাজা ভগ• সূৰ্য্যে বৃহস্পতি:।। ভগ নিল্দুশ্চ বাযুশ্চ ভগ সপ্তর্যযো मपूः। यद्ध काय मूमोखागाः भीः মন্তে যह মূর্জনি । ললাটে কর্ণযো রফ্নেরাপ ডৎমুস্ত ভে সদা।রতেস্য भार्यन रेडन मुख्यतिष्युद्धन ज् ॥ জুত্যামূজনি জ্পান্ সংব্যন পরি-পৃহ্চ।। মিতশ্চ সংমিত শৈচৰ ख्या नानकहे कहाः । नगाका বাৰপুৰা শেত্যন্তে স্বাহা সন্দি रिजः ॥ एम्।ाइजुञ्जल्य मूर्ल समा নাজীর্য্য সরশ:। কৃতাকৃত্যা তণ্ডু ला॰क भनाव्योहन (भव ठ॥ भूझ॰ ।। চিত্র সুগদ্ধিঞ্চ সুরাঞ্চ ত্রিবিধা মলি । मूनकः भूतिका भूभा उरेथरे दिव्

काः भुकः॥ पिष भागम मनक छङ পিষ্ট সমোদক । এতান্ সর্বানুপা-হ্বত্য ভ্রেম ক্রা ততঃ শির:॥ অ-विका मून जिल्हा मन्। मर्य। क् जाका-লি:। দুর্বা সর্বপদৃষ্ট্রেশ্চ পুএজন্মভি-ब्रस्ट :।। कृ उ सर्छ। यन रहत भार्थाय-দধিকা॰ সতী॰। ৰূপ॰ দেহি যশো-দেহি ভগ° ভগবতি দেহি মে॥ পু আন্দেহি শ্রিষ দেহি সর্বকামাণ क्ट प्रिक्ट भा । तुम्बनान् (जाङ एर. **भ फाट मृ**ञ्ज बाबुलामीन: ॥ रञ्ज यूपा खादा पर्नामान भूडा गुक्र ख्या । ल्याः कर्य कृतः विकार मूर्य। इन इन्ह उथा ॥ इनि गान्ए २०० व्यव्यायः ॥ क्ष ॥ व्यथ् गर्**न** मखाः। शकास्त्रः गणिशद्रः वीजः পাণপতে বিদুঃ। পঞ্চান্তকো গকার: । शानक भाषा माद्य मुहेबार । वामा পুরশ্বন চতুর্লক্ষপ:।। 🕸 ।। অর্থ মহাগণপতিহান্তা। নিবদ্ধে। শ্রীশ-ক্তি মার ভূ বিদ্ব াজানি পুথম বদেশ তেন্ত্র গণপতি পশ্চাৎ বরাত্তে বর-म॰ अम॰ II के 💯 अ इंजन॰ प्र **२** एड वन मात्रय टेह्नयः। अञ्चाविःमञ्ह्य-রোষ তারাদের গুরু ব্রীরিভ: ॥ ভ্-वीडमारु। सृष्डिष्ट्॰ हारसभी विन्तू যুক্ত ভূবীজনীরিত। ভ্তি গকারঃ।

बांभि वकातः॥क॥ अभा धार्मि । न वद्रव अयः बीनः यदि दिक्तु द्रमाष्ट्री । उद्योहि (धोठ भर्य) इ॰ मन्समाक् उ त्मविङ ॥ मन्तात्र भातिकाङाहि क्लूर्क बडाब्बः। উक्तु त्रवहाः যাভি রক্ণীকৃত ভ্তল। উদ্যদি নকরেন্দভ্যা মৃজ্ঞাবিত দিগন্তর ।। ভঙ্গ্য মধ্যে পারিজাত নব রত্নময আরহ। ঋ সূভি: সেবিত বড়ি রনি भार जी कि दर्छ ।। उमार अध्यश-र्भार्छ ब्रिक्ट गाउक प्रस्क । यह কোণান্ত প্রিজোণজ্ণ ন্ত্রাণাণপত্তিণ व्यादार ॥ इस्टेन्स्यान विन्दृत्य वक्ष हाय बिल्व दमारामिके जिएगा जनप्रकद्या साज्यमा गएड । बीजान्त्र गना धन् खिमिथयुक् ठका-तुशामाध्यकः देशगु विवानगथ क्नमान् रहे उद्देश अल्डा। १७ পাণি গলছাৰ প্ৰলালস্থানসান্ । बिद्धकान् कर्वजानान्त्रः दाव्रवन्तः मूल मुल्हः॥ कद्राह्य हार्षि स खुरकु विनिःम्रेडः। बङ्गोर्षः नीन **यसः भाषकः यस** विञ्चनः ॥ यागिन মুকটোপেত• রব্বারা ভূবত•। অন্য পুরশ্বরণ চত্তর্ক্ত প:।।।।।।। অপিচ। শক্তিক্ত্ত নিজ বীত্ত ন-शायनपाठिः वस्तः। एए असी दस्

পোকো মন্ডোয়- দ্বাদশাক্ষর: 11 ष्यमः शानः। मृकाशोदः समगतः मृथः हन्मृह्छः बितवः इरेखः बीरेव র্ধবত মরবিন্দাক্ত্রণৌ রত্নস্কয়েণ। অ-क्रहायाः नद्रनिबक्टि उक्कालिय-পাণে দেঁব্যা যোনৌ বিনিহিত কর রলুমৌলি ভজামি। অস্য প্রকর-१ वक्षा अशास्त्र। अञ्चास्त्र । मिकि क्षः निजः वीजः वन्यानय टेच्यः। ভারাদ্যো মনুরাখ্যাভোক্দুস খ্যা-कतानिउः ॥ अग्र ध्रानः । इति র্ষিভূত মিক্রও বরদৌ পাশান্তুশৌ शृक्षत्र स्पृष्टेष्युमनावद्राक्ष मनगा निष्ठे धुकागु म्यामा। मानाका वि ध् अञ्चय विनयन हन्मु क्रिंट ज्या রক্ত হন্তিমূখ অরামি সতত ভো-গাতিলোল• বিভু•॥ অস্য পুরশ্চ-प्र**ाः लक्ष्** जरक्षाः ।। 🗱 ।। व्यथ (रुद्रव মন্ত:। স চ উকার যক্তো গকার: সবিন্দ: পুণবাদি নমোন্ত শতুরক্ষ-ब्रः। निवस्ता शकान्टका विन्धृयुटका बाम∜र्ग विভृषिठः। जातारि ह्रम्या-ভোষ হেরম্ব মনু রী বিত:॥ চতুর্বর্ণা-ব্লেন নূশা চতুর্গ ফলপুদ:। অস্ত ध्यान । मुक्ता काकन नील अन्तर्यु-म्व ছारिय ज्ञित्वान्तिक नागारेमऽ র্ভারবাহন শশিখন হেরম নর্কপু-

বিনিম

ত । দৃপ্ত দান মর্তাতি নোদক র দান্টক্ষ শিরোক্ষাত্মিকা নালা মুদ্ধর মন্তুশ তিশিথক দোর্ভি দ্বান ভজে॥ অস্য পুরুষ্ঠরণ তিলক্ষ সংখ্যকজপঃ॥ #॥ মন্তা-

। ग॰ किन नुमामनाय इट । उथाठ निवास। मञ्चलंका निवास युजः भार्त्या वर्ग्गामत हिनः । भुमार्नाय क्वा अ: श्रवीकारिं। में শाक्षतः॥ ज्या १ ४ । नः। भागासु भी कन्नन जा॰ विषाण मध्य स्नू ণ্ডাহিত বীজপুর:॥ রক্ত খ্রিনেত্র खग्रान्तु भोनि श्राङ्खाना रः রণ লক্ষপ:।। 🗱 !। অথ হরি-मागराण नजः। পकान्तका ध्रा निष्द्र। विन्तू ज्विज मलकः। এकाः ক্ষরে। নহানস্তঃ সর্ব কাম ফলপু দ:॥ ধ্যানন্ত। হরিদাভ চতর্রাহু श्रातिन्वमन विज् । भाषाकृष **थतः** (नवः (मानकः मञ्जामत है।। षानाः भूतकत्रभः ठजुर्वक्रवाः । ইতি ভত্রসার:॥

বিনাথিকা জ্রী গৰুডগন্ন। ইতি শব্দালা।।

বিনাক্ছ। জ্রী ত্রিপর্ণিকা। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ।। विनामः भु विनष्टः। उर्भरागः
। व्यक्तंन राहे ज्याप्रदा । इन्हें व । यथा। এषा घात्र जना मक्षाताक इन्हें कती विद्या। हें जिल्लान वजः ॥ इन्हें जिल्लान विनाम वर्ज हें जिल्ला है जिल्लान ।

বিনাশক: ত্রি বিনাশকর্তা। বি পূর্বক নশধাতো ণ্রু পুত্যুয়েন নিয়ন: ।।

বিনাশী ত্রি বিনাশকরণশীলঃ। বি পূর্ব নশ খাতো নিন্পুত্যবেন নিয়মঃ।।

বিনাশোলুখা ত্রি পদ্বাইত্যমর: ।। নাশেদ্যতেক।।

বিনাসকঃ দ্রি গতনাসিকঃ।ইতি ভটাধরঃ।

বিনাহ: প্ ক্পাননপিধানক: । ইতি শহরত্বাবলী।।

বিনিদ্: ত্রি উন্মীলিত:। ইভি
শব্দমালা।। নিদারহিতক।।
বিনিদ্র্ণ ক্লী পুবোধ:। ইভিছেমচন্দু:।। নিদারহিতত্ত্বশ্ব ।।
বিনিপাত: পুণ নিপাত:।। দৈবাদিব্যসনা। ইভি মেদিনী ।। অবং

विनिन्यः शृ श्रीकानः। शुकिः मानः। इंडिमाम्ब्रुवावनी॥ वक्षकः

मानः। ইতি एमहन्तुः॥

। ইতি শব্দালা।। যথা। বিক্ৰিন্তিৰ গাঁণ বিনিম্বৈ দ্বা গোমাণস্থাদ-কে। বৃত্ত চান্দু।যণ জ্য্যাদ্বধে সা-কাদ্বী ভবেৎ ।। ইতি প্ৰাথশিক্ত-তত্ত্বত গোভিলবচন ।। বিনিযোগ: পুণ ফলেম্বর্পণ । ইতি হেমচন্দু: ।। বিনিযোজন । যথা। অনেনেদন্ত কর্ত্তব্য বিনিযোগ: পু-কীর্ত্তি:। ইত্যাহ্নিকতত্ত্বণ ।। বিনিযোজত: ত্রি বিনিযুক্ত:। বিনি পূর্ব ঞ্যন্ত যুক্ত থাতো: ক্রপুত্যয়ন নিয়ম: ।।

विनिर्श् जि पृत्रवस्थाठिन छः ।

यथा। छठा प्रवा विनिर्श् ज जुष्टद्राक्ताः भन्ना किलाः। इन्ना विकास ।

जिरमा छा जाः मर्स निन्ना क्लाः।
।। ইতি নাক তেখে प्रवी ना श्वा जाः।।
विनिर्शः भुः ना था भाषा ना ना ना स्वा यानम वीर्य जान्। विनिर्श्या नयरेम्म कर्मा भाषा ज्ञा ज्ञा भाषा । शुः
ज्ञा करा ना ना ना या । वृत् क्षा नयरेम्म क्षा निर्मा । विनिर्श्या नयरेम्म क्षा निर्मा । विनिर्श्या । शुः
ज्ञा क्षा था जाः माधाः हाप्रमा क्षा विनिर्शः। ইতি विक्ष भू ना ।
विनिर्श्वः जि मना थः। निन्न मः।
विनिर्श्वः निन्न मः।।

ত্রি নিবৃত্তিবিশিষ্ট: 1 বিনিচ্ভ: कान्तः। नित्रसः। वि नि भूर्वक वृष्ठ ধাতোঃ ক্ত পুত্যবেন নিম্নমঃ।। विनिरुजः जि विनद्वेः। वि नि भूर्वक হনধাতো: ক পুত্যবেন নিয়ম: 🛚 विनिक्किथः जि विनिक्किभाग्यः। পরিত্যক্তঃ। বি নি পূর্বক ক্ষিপ্রা-তো: ক পুত্যবেন নিষ্কন:।। विनोजः 碡 विनयादिजः। दिनयः **णाञ्चलः मःकात्रः ইन्ति**ययस्मा वा । তৎপর্যায়ঃ। নিভ্ত: ২ পূর্লিত: ৩ । ইভাগর ভরতো ॥ জিতেন্দ্রিং॥ **অপনীতঃ। হাতঃ।। নিভ্তঃ। ইতি** मिनिकात (रुमहत्नु)।। क्रिथः। ইভ্যজ্যপাল:॥ কৃতদণ্ড:। ইতি স্থৃতি:।।

विनीजः भू जूवशाधः। ७८ भर्याः।
यः। जाध्वाशे २ । इजानतः।।
जूड्वारुनणीणकः ० । इजि णदः
त्रज्ञावली ।। विकि। इजि किति।
।। पननकवृक्षः ।। लिक्षिजवृष्णाः
पिः। इजि त्राक्षनिर्यः।।
विनीजकः भू क्री विनीजकः। भतः
लात्रावारुनः। इजानत विकायाः
त्रायमुक्षवेः।।

বিনীবঃ পু• কল্প:। ইতি মুঞ্জারাধ-ব্যাকরণ•।। পাগ•। ইতি সিজাত্ত:

इंडाबदः ॥ প्रडि ७ विश्व है ७।

रकोमूनी ॥ भ॰ (एमकः ॥ त्रांका । বিনেতা ইভিমেদিনী ৷৷ বিনেয়: ত্রি নেতব্য:। বি পূর্বনী बाजा र्यः भुज्रायन निम्ननः ॥ বিনোদ: পু কৌত্হল। ইতি रनाय्यः ॥ कीषा । ইडि ভ্রি भुर्यागः ॥ व्यानिक्निविष्णयः । **छल्लक्षण यथा। नायका नायिका**-या पिक्निशापः वामशाप्या स **अक्षुर्यस्य अस्किनशारः** वास् পাদখা নাযিকা মধ্যেদশে নিখায वक्किन वक्कः ७१४ ७४ मञ्चा यहा শ্লিষভি তথ। ইঙি কানশাস্ত্রণ।। রাজগৃহবিশেষ: যেখা। দীর্ষে ত্রেয়া রাত্র হস্তা: পুষরে দ্বৌ পুভিষ্ঠিটো ৷ वितारवर बाजानि विः मद्राक्षः ধ্বণ ভবেং॥ ইভি যুক্তিকল্লতকঃ १। बाहरेना अभूशन् वरका (उवा॰ বৃদ্ধণ নগুতঃ। স্নদ্ধঃ সর্বতোভ **प्र**। ভব্যে नान्तीमूथ खथा ॥ वि नामक विवासक विकाश विभव खथा। त्रवः (कनि र्जासा वीदा দ্বাদশৈতে পুৰীৰ্ত্তিতা:॥ ইতি ভ-বিষ্যোত্তরপুরাণ ॥ विन्तुः भूः बनकना। उर्भर्गायः

। श्वर २ श्वजः ७ विशुरे 8 ।

ইতি ভটীকা।। দম্ভক্ষভবিশেষ:।। क्यार्यायाँ वर्णाः ।। क्षणकार्थभुकृष्टिः । ইতি মেদিনী।। জ্ঞানশীল:। ইতি मद्रद्वावनी। अनुसादः। यथा। विन्द्र विवन्तु भाजो वार्गे कमामू-বী সংজ্ঞী ন্তঃ। ইতি মুধ্ববোধ ব্যা-করণ।। অপিচ। শিবো বহি সন্।-যুক্তো বামাঞ্চি বিনদ্ ভূষিত:। এ-काक्षत्र। महानजः शिमूर्ग्रम्। भु-की बिंड: ॥ इंडि न्यॅं क्वर ।। 🗱 ॥ विन्तू था विश्व यथा । महिमाननर विভवाद महनाद भद्रायमध्याद। आशीहाँक खटा नात्मा नामा दिन्तु म्बद्धाः ॥ ই**ঙি मा**त्रशक्तिक ३ शहेन: ।। अभिष्ठ। आभी विस्तृ खः (उ। नाटन नानाइकि: ममुख्या। नारक्षभा सङ्गानी हिंदुन। भद्रभा कला॥ नामारेहर अमूट বিন্দুর্নহেশ্ব। সাদ্ধ ত্রিত্য বি-मृत्छा छ इस् वनव्यनी।। इडि ষব্লিকাতত্ত্বে > পটল: ॥ ধিন্দু ৰ্নাদো বীজ মিভি ওস্য ভেদা: স মীরিভাঃ। বিন্দুঃ শিবাত্মকে। বী क मिकि नी ह उर्या जिथः॥ मनवा यः नगाशाजः नद्यागम विनाद्रिः

। ইতি সার্দ্ভিলক: ॥ অন্য ।

বিন্দু দ

বিন্দু:শিবাত্মক ন্তত্র বীজ শক্ত্যা-ত্মক সূত্র । তথাে থােগে ভবৈষাদ স্তাভ্যে জাতা জিশক্ত্য: ॥ ইতি ক্রিযাসার: ॥

विन्तुः बिः ज्ञाजा। ইত্যমরः॥ দাতা। ইত্যজগপালः॥ বেদিত্ব্যः । ইতি শব্যস্থাবলী॥

विन्तृहिबकः भू म्गाउनः। ইঙি শদরত্বাবলী॥

বিন্দুজাল ক্লী হন্তিশগুণেরি বিচিত্রবিন্দুসমূহ: । ইতি হেম-চন্দু:।।

विन्तृषानक की गजनाम्थानि-हा विन्तृनम्हः। एए शर्यायः। शद्मक २। इडामतः॥ शद्म ० ष्ठ ७व शद्मी इडी डि छत्र छः॥

विन्तु उद्धः श्रू॰ श्र्यः। ই छि हाद्रा-वनी ॥ ज्रूब्रशः। यथा । विन्तृः छद्धः श्रूषान् नाद्विकन्तक ह जूब-क्राक्त । ই छि श्रवणी यवास्ति (म-सिनी ॥

विन्त्रभाषा ॥ जूर्बव्कः । इंडि

विनमृद्धथकः भुः भिक्कात्वरः। इकि भूमहिनमुका॥ विनम्भवः क्ला भद्धावद्वविश्मयः। यथा। अञ्चल्द्वरा देवलामः गिवः বিদ্ধপ

नदी विषः गितिः। गोत्रह भईड শুষ্ট হরিভালময় পুতি ৷৷ হি-त्रग्र भृत्रः त्रुमहान् हित्रोविधमः থে। গিরি:। তস্য পাদে মহদিব্যুণ **नतः काक्ष्मन**िष छ ।। त्रमाः विनमू-সরো নাম যত্র রাজা ভগীরথ:।গ-क्रार्थि म ञ द्राजिष क्रवाम वङ्नाः नगः॥ निवाः यानाः ।। निवाः यानाः গঙ্গাতোয় পরিপ্লুডা:। ডত্র ত্রি-পথগা দেবী পুথমন্ত পুতিষ্ঠিতা।। সোমপাদাৎ পুস্তা সা সপ্তথা পুতিভজ্ঞতে। যুপা মণিম্যা শুত্র চিত্রশ্চ হিরণ্ময়া:॥ তত্ত্রেষ্ট্রা ক্র-তুভি: সিদ্ধ: শক্র: সুরগণৈ: সহ: । मिरान्शराभथ छव नक्रवागा छ মণ্ডল ।। দৃশ্যতে ভাষরা রাতৌ দেবী ব্রিপথগা তু সা। অন্তরীক্ষ• দিৰক্ষৈব ভাবধিত্বা ভূব• গতা:॥ ভবস্য बाह्म পতিতা সংক্ষা (याग भाषया। जम्रा (य विन्त्वः কেচিৎ ক্ষুকাযা: পতিতা ভূবি ॥ कुउब रेड विंन्ह्मत्र खर्डा विन्ह्-**जद्र: मृड•। ইতি মাৎস্যে ১০১** व्यव्यायः ॥

विक्रभञी जी ज्ञाभशा (वन: भूँ है। इंडि ভाषा। इंडि भप-हिन्द्रका॥ বিন্ধসঃ পু• চন্দুঃ। ইতি ত্রিকাও। শেষঃ॥

বিষ্ক্যঃ পু॰ পর্বতবিশেষঃ। ইত্য-नदः ।। व्यादः । ইতি (मिनी ।।#।। বিন্ধ্যপরতস্য নিমুশ্রকারণ য था। नात्रर উवाह। किमर्थ मिष् ভগবানগন্তঃ ন্ত নিমুশৃক কৃত বান্ মহর্ষি:। ক্ষে কৃতে কেন চ-काव्रापन न उद्यम्याथिल मप्रृद्ख।। পুলন্ত্য উবাচ। পুরা ছি বিন্ধ্যেন দিবাকরস্য গতি নিক্ছা গগনেচ-রস্য। রবি শুত: ক্সেভব• সমেত্য हामावनात्न वहन वजारम।। न भागाउ। इक दि बर्च । पा । सक ञ्च नगुऽक्षत्रणः मनीन्तु । प्रस्य पानः अभ यद्मनीविज চরামি यन जि-**रित সুনিবৃতি:।। ই**न्थ॰ **रिवाक**न्न वाहा खनमङ्गराणि मुद्धा छर। कलमाडा वहनः वचारव । मानः দদানি তব যন্মনসা ত্বভীষ্ট নাথী भुगां विमूर्था मम कन्हिरहव ॥ শ্রুহা বচো মৃতময় কলসোক্তবস্য প্রাহ পুভু: করপুটি পুণিধায মৃদ্ধি । এरमान्डे भ नितिवतः नुकनिक भार्गः विकामा निम्नकद्रात जगवान् यञ्च ।। ইতি রবিবচনাদুবাচ ছ-ম্ভৱন্মা কৃত নিতি তদ্ধি ন্যা হি

নীচ শৃক্। তব কিরণ জিতো ভ-বিষ্যতীতি মহীধ্রো মম হি শরণ সমাগতস্য কা ব্যথা তে ৷৷ ইত্যেব मुक् वनमाज्यस मूर्याक मनस्य বিনম্য ভক্ত্যা। জগাম স•ত্যজ্য হি मधक कि विक्याहल वृद्धवन् बंद-ৰ্যি: ।। গত্বা বচঃ পুাছ মূনি মহীধু॰ यात्मा भशाजीर्थवद्र मुनुगा वृ-জোগ্যশক্ত তবাধিরোট্ তমা-**ख्यान् नी** हज्द्वास्त्र **म**र्गः ॥ ইত্যেব-মুক্তো মুনিসত্তমেন স নীচশৃক্ স্তু-**७**वन् मही थुः । সमाक्रमहानि म-হ্ষিমুখ্যঃ পোল্লব্ধ্য বিদ্ধ্য দিল व्याङ् रेमनः ॥ यावमञ्खा निक्ष मा বুজামি মহাশুম ধৌতবপু: সুতী-র্থাৎ। ত্ব্যা ন ভাবব্বিহু বন্ধি তব্য ন চেৎ শপিষ্যেহ মবজ্ঞ্যা তে।। ইত্যেব মুক্ত্বা ভগবান্ জগাম দিশ• স বামী সহসান্তরীক্ষা আক্রম্য **उ**ट्हो न हि जा॰ उनामा॰ कात्न वु-জাম্যৰ যদা মুনীন্দু ॥ তৰাশুন॰ রম্যতর হি কৃত্বা সংশুজ জামূনদ তোরণান্ত•। ভত্রাথ নি:ক্ষিপ্য বিদ-র্ভ পূত্রী স্বমাশুম সৌম্য মূপাজ গাম।। শভাবৃতৌ কার্য্যপরে। হুগ-স্ত্যো নিভ্যুণ তদা স্বাশুম মাবসৎসঃ । (भवक काल ज हि म अक्ष उप

শ্চচারামিত কান্তিমামুনি: ॥ বি-

ক্ষ্যোপি দৃষ্টাগগনে মহাশুম• বৃদ্ধি• ন বাত্যেব ভ্যান্মহর্ষে: ॥ নাসৌ স্থিতো নীচভরাগুশৃস্ব:। এব ত্বগ-ख्यान महाहत्वन्तुः म नोहम्। क् क्रा भश्यं।। उत्माक् मृत्य মূনি সংস্তৃতা সা দুর্গা স্থিতা দানব শাসনার্থ। দেবাক সিদ্ধাক ন-হোরগাশ্চ বিদ্যাধরা ভ্তগণাশ্চ সর্বে।। সর্বাপ্সরাভি: সহিতা দি-বানিশ॰ কাত্যায়নী॰ তস্থ রপেত-শোকাঃ। ইতি বামনপুরাণৈদেবী-মাহাত্ম্যে ১৮ অধ্যায়: ॥ 🗢 ॥ আ-র্য্যাবর্ত্ত: পুণ্যভূমি র্মধ্য বিদ্ধ্য হি भागायाः । इज्यान ॥ विकामा পশ্চিমে ভাগে মৎস্যভুক্ পতি-তো ভবেৎ। ইতি পাচীনা:।। विकारक्षेः भू व्यगसाम्बारम् निः। इंडि ত্রিকাণ্ডশেষ:।। বিশ্ব্যসা^ন পু• ব্যাডিমূনি:। ইতি व्यव्याः ॥ विकारवामिनौ जी पूर्णा यथा। मः হ্সাকোপি তা গৃহ্ বিদ্ধ্য বেগা জ্ঞগাম হ। তত্ত্ব গত্বা তথোবাচ जिश्वाज महावत्न ॥ भूकामाना भूदि नीया थ्राञा द॰ विकासानि-

नी। छत्र हान्य हित (पंती पद्म निःहक वाहन । ज्वामत्रादिह जी- जि ह्य ज्वा सर्ग मवाश्रु या । इंडि वामत (८) ज्य शायः ।। ज्वामा (७२ म। विकाश वामिनी ।। इंडि (प्ती न्यू वाण १८ ज्य शायः ।। विकाशः न्यू वाण विकाशः ।। इंडि क्रि वाण वाण विकाशः ।।

विका। जी नवनीवृक्तः। ইতি মে-দিনী।। जूिः। এनाচि ইতি ভাষা । ইতি হেমচন্দ্র:।।

বিদ্ধ্যবলী জী বাণরাজমাতা। ইতি পুরাণ।।

বিদ্ধ্যাবলীপুত্র: পু॰ বাণরাজ: । ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ: ॥

বিন্ধ্যবেলীসূতঃ পু• ব্যারাজ:। ইতি জটাধর:॥

বিষ: বি বিচারিত: ॥ প্রাপ্ত: । ইত্যমর: ॥ জ্ঞাত: ॥ স্থিত: । ইতি বিশ্ব: ॥

বিন্যন্ত: ত্রি ক্তবিন্যাস: । যথা ।
সদুব্যা শুণগুদ্ধিতা সুক্তিনা
সংকর্মণা জ্ঞাপিকা সংসামান্য
বিশেষ নিত্য মিলিতা ভাষ পুকর্যোজ্জ্বা । বিক্ষো বৃক্ষাস বিখনাথ

কৃতিনা সিদ্ধান্তমুক্তাবলী বিদ্যন্ত।
মনসোমুদ বৈতনুতা সদ্মক্তিরে
মাচির ॥ইতিসিদ্ধান্তমুক্তাবলী॥
বিন্যাক: পু বিদ্ধান্তম চাতি
যান ইতি ভাষা। ইতি শবচিলুকা॥

বিন্যান: পু স্থাপন ।। রচন । यथा। ज्ञानागत । तिकात ज्रा **बे:ककरनं मृहार्य्य म्लाधाताहिएता হন্তক** ৷ ননোন্ত নিতি বিন্যাস আছत्रः পরিকীর্ত্তিত:।। অপিচ। धमान्ध्रां नामाखा वा नविन्तु र्विन्मू विद्धिंतः। शकामहर्ग विन्ताः স: ক্নাদুকো মনীবিভি:।। ইতি ভউ:। ইতি ভজ্রসার:॥ অন্য । गृह्यु मिनिविन्यात्मा विद्धः या न ह मखब्द। विमुद्धई तकः ন্যাসো বিবেষ: সদনোপরি॥ তে-न मर्वाणि नम्रिख व्यक्तिश्रामि स्रो **ভূজा** । इंडियुक्ति क्तु उकः ।। किक्ष । তথ্য কবিভয়। কিন্তা তথা বনিত যা চ কিং। পদ্বিন্যাস্মাত্রেণ যথা नाश्ख्ङ २नः॥ हेर्डुफ्रिः॥

বিপ ক ক্ষেপে। ইতি কৰিকল্প-জন: ।। ক বেপয়তি । ইতি দুর্গা-দাস: ।।

বিপঞ্চিকা জী বীণা ইতি শব্-

রজাবলী ॥ বিপঞ্চী স্ত্রী বীণা। ইত্যমর: ॥ কেলি:। ইতি মেদিনী ॥ বিপণ: পু' বিক্রয়:। ইত্যমর:॥

विश्रिशः शृं खी श्री श्रीविक्यशाला। इेंडि इनागूदः॥ इष्टः। ইভ্যান্য॥ विक्यार्थ भुमान्निङ नानामुव्यायाः বণিগ্ৰীথ্যা বাণিযাবিথী ইতি বা জার ইভিচ খ্যাভাষা মিভি কে-চিৎ।। হউনগুপ:। ইতি কেচিৎ হউনধ্যস্থ পণ্যবিক্রযবীথী ইতি কেচিৎ। ইতি ভব্নত:।। তৎ-পर्यायः। পণ্रवीथिका २। इंड्र-मदः ॥ जाभगः ၁ भगुवीथी 8 পণ্য ৫। ইতি রভস:।৷ নিষদ্যা ৬ विष्क्षर १। इंडामद्रम्खः ॥ বিপণ ৮ বীথী ৯। ইতি কোষ:।। निषम्। विश्रानः श्राभवीथिका ज्ञा-श्री उथा। श्रीदिक्यभावाया॰ ভবেদেত চৃত্ঠব ।। ইতি শদ-ब्रज्ञावनी ॥ विभिनः भगुवीय्याकः ভবেদাপণ পণ্যবো: ৷ ইতি মে-मिनी ॥

বিপণা পু• বণিক্৷ ইতি জটা-ধরঃ ৷৷

বিপণী ন্ত্ৰী হউ:। ইতি দ্বিৰূপ-কোৰ:॥

विशविः खी जाभट। विशट। ইত্যার: ৷৷ যাতনা ৷ ইতি মেদিনী ।। যথা। ভূতকবাত। শুক্ত সর্বণ সূব-**ए**ष्ठ भारतारी र्वडन मृत्। न का छ-রোহি নীভিজ্ঞোবিগর্ভী চ কদা-চন: ॥ সম্পত্তি ব্যবিপত্তি ব্যানখ-त्रा **प्रश्नकिनी । गृर्द**कल्यांग्खा D सव कड़ी जिया के लाइ जि कुका বৈবৰ্ত্তে পুকৃতিখণ্ডে ৩৪ অধ্যায়ঃ ।। विनामः। यथा । सम्बन्धनारः **जामो विপ**क्ति यादि गामवाः । তেষা তত্ত্বৈৰ কৰিব্যা পিণ্ডদানো-**দক किया।। ইতি মলনাসত दृ॰।।** विशयः भूः निन्तिजभयः। उट পর্য্যাব:। ব্যধ্ব: ২ দুরধ্ব: ১ কদধ্ব। ৪ বিপরীতা জ্রী কাসূকী। ইতি ধন-কাপথ: ৫। ইত্যমর:॥ সপথ: ৬ षमर १ १ प्रश्नि उवर्ज् 🕨। इंडि नद्रवावनी।।

বিগৎ ত্রী বিপক্তি:। ইত্যমর:॥ বিপদ্ विभारा खी विभार । इंडामब्रीका या॰ बायमुक्दिः ॥

বিপন্ন: ত্রি বিপদাকান্ত:। ইতি (निति ।। नष्ठै: । ইতি **म**प्त्रङ्गाः बली।।

विश्रवः शृ॰ मर्शः। इंडिमिनिवी॥ विभवीजः जि विभर्यप्रः। উल्हा

इंडि ভाषा। उर् भर्यायः। भुडिन मव्रः २ शुक्तिक्षः ७ व्यभमव्रः ৪ অপষ্ঠ: ৫ বিলোমক: ৬। ইতি किंगवतः ॥ शुन्नवाः १ शताहीनः ৮ পুতীপ ১। ইতি শব্রত্বা-वनी ॥ (याउम्बद्धार्वं हम्म्य-वकः। यथा। भारत्यक ক্রা দিভীয় কটিন ছিভ । নারীষু রমতে কামী বিপরীতস্ত বন্ধক:।। ইতি রতিমঞ্জরী ॥ অ-িপিচ। পাদমেক মুরৌকৃত্বা দ্বিতী-यः कत्रमः श्चिष्टः। कामिन्ताः काम-(यट कामी वसः म्याद्विभर्ती छकः॥ ইতি মারদী পিকা॥

अयः ॥

বিপর্ণক: প্ পলাশবৃক্ষ:। ইতি नद्रिक्ता॥

বিপর্য্যঃ পু॰ ব্যতিক্রমঃ। তৎ-भर्यऽायः । वर्ज्ञामः २ विभर्यऽामः ৩ ব্যভ্যয়: ৪ । ইভ্যমন্ন: ॥ বিপ-र्य्यायः ৫। ইতি ভরত:।।

পু॰ বিপরীতন্যন•1 বিপর্য্যায: व्यनामानाक्षभगुरुषः। देखि जन-जः ॥ विभर्ग्राष् **ञ्चलः** नाछि न সল রও পিত্তধো:। ইতি সলা-চাर्यक्रकात्रिका॥

বিপাশা

विशर्गामः भू विश्व विष्य विषय

২ন্ন• পচ্যতে রমঃ। কটু ভিক্ত কবা-

यानाः भाकः महार नुष्यमः कर्षः॥

ভথাচ বাণুট:। ত্রিধা রসানা পা-

ক: স্যাৎ স্বাদ্ধ্য কটুকাত্মক:। পু:-

यः भारतन दीहिः सार् ब्रम्बिभाकः

॥ मिवा कषाया मधुभाका । मुछी

क्रुंक मथुत्र भारक्छा दिः ॥ 🛊 ॥

व्यथ विशाकानाः खनाः। स्निया-

কৃমধুর: পাকে৷ বাত পিত্ত হরে৷

মত:। অমুস্ত স্কতে পিত্ত বাত

শেষ্মগদাপহ: ॥ কট্ট: করোজি পচন কফ পিত্তঞ্চ নাশ্যেৎ। বিশেষ এষ রসভো বিপাকানা নিদর্শিত:॥ইতি ভাবপুকাশ:॥ বিপাট্ স্ত্রী বিপাশানদী। ইড্য-নর:॥

বিপশ্চিৎ ত্রি পণ্ডিতঃ। ইত্যমরঃ॥ বিপাঠঃ পু• বাণঃ। ইতি ত্রিকাণ্ড-বিপক্ষঃ পু• শত্রঃ। ইত্যমরঃ॥ শেষঃ॥

> विभाषिका जी भाषामुहिः। इंडा यतः ॥ পुरुविका । ইভি শব-याना॥ 🗱। देवशाहिकः शानिशाहि সু,টন ভীবুবেদন। কণ্ডুমডি: স-রাগৈক্ষ গণ্ডৈ রলসকণ চিত্তণা বি-পাদিকা বাতশ্লেয়োদ্ভবা। ইতি माध्वकद्रः॥ व्ययः व्यष्टद्रागः॥ विशामा जी नशीविष्मयः। इंडा-মর:॥পুএশোকাদেব গলে পাশ वक्षा भ्विष्ठे विभिष्ठ भागहिना বিপাশি ভবতী বিমুক্তপাশ কৃত-বতীতি বিপাশ।ঞি: কল্যাদে রি-তি পাশ বিমোচয়তি ইত্যর্থে ঞিঃ পচাদিত্বাদন্ আপাএব জ্বিপি বি-भार्।इंडिउड़ोकाया**•ड**द्रउ:॥#॥ **उन्ना बन्धना। मञ**्जा विभागा युक्तः निक्रुनिहाः जुणीजः लघु बाह् जर्दाभग्रः। कलः निर्मलः ही भनः भावनक अन्ति वन वृष्टि स्वरी

বিপ্য

যুষ্ঞাইতি রাজনির্ঘটঃ ॥ পাশ-বহির্ভাত জি। ইতি ধরণিঃ ॥ বিপিন• ক্লী বন•। ইত্যমরঃ ॥ বিপুলঃ জি বৃহ্ৎ। ইত্যমরঃ ॥

व्यगायः। इंडि सिमिनी।।

বিপুল: পু॰ নে কপশ্চিমভ্বর:।
ইতি মেদিনী।। স্নেক:।। হিমাচল:। ইতি ধরণি:।।

विभू न त्रमः भू॰ इकः। इंडि कि हिए।।
विभू न। स्री भृषिवी।। आर्याहमः
छिरः। इंडि इकि स्विन्तः।। अमा
नक्षारि यंथा। भथा। विभू न। हः
भना मथ इभना कर्य महिशानी हि।
भी का भी कृषी ज्ञा कर्या मान्य प्रात्ति। मान्य मान्य विभू न। मान्य प्रात्ति। मान्य विभू न।
विभा सान्य श्रित्ता स्रीति मान्य कि मान्य ।।
विभा सान्य । विभू न। भा सान्य ।।
विभा सान्य । विभू न। भा सान्य ।।
विभा सान्य । विभू न। भा सान्य ।।
इंडि इन्हि ।।

विभ्वामुवा खी गृहकन्या। ইতি बाजनिर्धन्तः॥

বিপ্য: পু॰ মুঞ্জ:।ইতি মুগ্ধবোধ ব্যাকরণ ।। যথা। বসানা বল্ল শুদ্ধে বিপুথৈ: কৃতনেথলা । কা বিপুকৃ

মা নঞ্জন পিণ্ডাভা দণ্ডিনী ম**জি** নান্তরা । ইতি ভণ্টি:॥

विभुः भूः व्यक्षाः। इज्यानः।।
विद्यान्ति भूगि भूवि व्यविद्यानि विभुः। भूगि भूखी इज्यान्ति प्रविश्वः। क्षिण्यान्ति प्रविश्वः। क्षिण्यान्ति प्रविश्वः। क्षिण्यान्ति विश्वः। क्षिण्यान्ति विश्वः। क्षिण्यान्ति विश्वः। क्ष्याः। क्ष्याः। क्ष्याः। व्यक्षाः। क्ष्याः। क्ष्याः। विश्वः क्ष्यः। विश्वः क्ष्यः। विश्वः क्ष्यः। विश्वः। विश्वः क्ष्यः। विश्वः क्ष्यः। विश्वः विश्वः। विश्वः विश्वः। विश्वः। विश्वः। विश्वः। विश्वः।। व्यव्यः। विश्वः व्यव्यः। विश्वः।। व्यव्यः। विश्वः व्यव्यः। विश्वः व्यव्यः। विश्वः व्यव्यः। विश्वः।।

বিপুকার: পু॰ অপকার:।তৎ-পর্য্যায:। নিকার:২।ইত্যমর:॥ থলীকার:। ইতি স্বামী॥ তির: স্কার:।ইতি হেমচন্দু:॥

বিপুকাণ্ড॰ ক্লী ত্নবৃক্ষ:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

विপुक् छः वि जित्रक्ष छः । ए८-পर्यत्रायः । निक्छः २ । ইजि एस्यः हन्मः ॥

বিপুক্তি: স্ত্রী বিপুকার:। বি পুপ্র্বিক কৃ ধাতো: ক্তি পুত্যুহেন নিম্ননা।।

विशुक्षे: जि म्त्रः। इं छ हलायूषः॥

বিপুক্ষক জি দ্রণ। ইত্যনর: !!
বিপুচিত্তি: পুণ দনুপুঞ:। যথা।
সূত্রউবাচ। অভবদনুপুঞাক বণ
শে খ্যাতা মহাসুরা: । বিপুচি
ভি পুখানা তে শত ভীবুপরা
ক্রমা: !! ইতি বহি পুরাণে কাশ্য-

विश्विभिक्तः स्त्री विद्याधः। यथा।
शतःश्वतः मन्यागाः सार्थविश्विः
शिक्ष्यः मन्यागाः सार्थविश्विः
वाद्या केनास्यः ॥ कारमाख्य किया मान्यः मिलिकिः कम्यृ कि किया मान्यः मिलिकिः कम्यृ कि किया मान्यः मिलिकिः कम्यृ कि विश्वियास्य मञ्जा मञ्जा ॥ सः॥ विक्विः। यथा भूषनायाय का-स्वायानम् वः। मान्यः १ विश्विभिक्तः विश्विम् विभिक्तिः प्रति श्विभिक्तः विश्विम् विभिन्निः प्रति श्विभिक्तः विश्विभाषामा मन्यास्य श्वायः-श्वायाद्याः। मुज्युवः वृक्षः। श्रुः जिनिष्यः। भाष्यः स्वास्त्र श्वायः-श्वाप्याद्यः। मुज्युवः वृक्षः। श्रुः जिनिष्यः। भाषास्य वृक्षः। श्रुः जिनिष्यः। स्वास्त्र वृक्षः। श्रुः जिनिष्यः। स्वास्त्र वृक्षः। श्रुः जिनिष्यः। स्वास्त्र वृक्षः। श्रुः जिनिष्यः। स्वास्त्र वृक्षः। स्वास्त्र विष्त्र स्वास्त्र विष्त्र स्वास्त्र स्वास्त्र

বিপুতিসার: পূ
 বিপুতীসার:।

ইত্যমরটীকাষা রাযম্পট:।।
বিপুতিধিক
 তি নিযিক্ধ।ইতি
মাতি:।।

বিপুতীনার: পুং অনুতাপ:। ইত্য

मदः ॥ (कोक्छा॰ ॥ व्यनुभवः ॥
द्वावः। ইতি भिक्ति॥
विश्वकः भू॰ कलम्लाक्ष्मिक्द्वा॰
। ইতি শক্চিন্দ্ৰ।।

বিপুপুথ: পৃ॰ পলাশবৃক্ষ:।ইভি
কেচিৎ।। ব্ৰাহ্মণবল্লভে ত্ৰি। যথা
। রাম॰ লক্ষণ প্রশ্ন রত্বর সী:
ভাপতি সুন্দর । কাহ্মৎস্থ ক
কণাম্য গুণনিধি বিপুপু্য ধাহিকিং।।ইভি রানাযণ ।।

বিপুষাণ ক্লী পলায্ন । ইতি কেচিৎ।।

বিপুযুক্ত: ত্রি বিশ্লিষ্ট:। বিভিন্ন:। ইতি কেচিৎ।।

विश्वागः भू विश्वाद्धः। इंड्रिंग् नदः॥ विद्याशः विनःवादः। वा। इंडि द्याभी॥ द्राणित्या विद्विनः। इंडि मृज्डिः॥

विभुनकः वि विक्षितः। ইভিছেন-हन्दुः॥

विश्वका जी श्रीयामिनायिकार्डमः

1 उम्रा वक्षणः यथा। मस्का निकार्या विश्वका। व्यम्राह्म है। निविष्याम मधीकाताशावाञ्च उप
मूही हिन्नाम्भाजाम्यः॥ सा मूका
विश्वका यथा। व्यावी जिः मभीय

विभ्ना

त्रंतिक क्लोटिः इरक्षामद्रः नीउया শ্ন্য তঃ নিরীক্ষ্য বিক্ষৃভিত্যা ন পুস্থিত ন স্থিত। ন্যস্তা: কিন্তু ন বোঢ नीव्रजमृन्गा म्राञ्जा नकरथे क्या ভাষ্যন্তস্ক কদয় ডম্বর চম্থকার म्भूरमा मृष्टेयः ।। इ।। सभा तथ्रा विभूवसा যথা ৷ সঙ্কেত কেলি গৃহ মেত্য নিরীক্ষ্য শূন্য মেণীদৃশো নিভ্ত নিশ্বনিতাধরাযা:। অর্দ্ধাক্ষর ব-চন মৰ্জ বিকাশি নেত্ৰ তামূল মৰ্জ কবলীকৃত মেব তত্তো।। # 11-পু-शन्तु। विभुवका यथा। मृन्यः **म**छन গৃহ• নিরীক্ষ্য কটিল• বিজ্ঞাত চেতোভব দুতী নাপি নিবেদিতা সহচরী পৃষ্টাপি নো বা তথা। শ ন্তো শঙ্কর চন্দুশেখর হর একণ্ঠ শুলিন্ শিব ত্রায়স্থেতি পরন্ত পক্ষ कम्मा ভर्गम्। চকে स्र जि:।।।।।। প-त भीषा विभुवका यथा। पदा रेथर्ग ভূজक मृक्षि हत्रभावूल्य विज्ञा ननी सङ्गीक्छ। घनाञ्चकात भेष्ठेन॰ **७न्डा न म्**डे: शियः। मञ्जाभाञ्चल या उया ह भद्रिजः भाष्याश्दर गः জ্ঞতি কোধাকান্ত ক্তান্ত মন্তম-श्य जाना मृत्नी (याजिता #11 नामान्ता विश्वनका यथा। कलहे-ব্চনভালাকেনচিদ্বার্যোবা সকল

त्रनिकाणाञ्चीविकका विक्षञासी। ইতি তর্নাত্রিস্ভুস্বিক্ষিপ্ত চ-ফু হ্সতি বিকচ জন্ম ছত্মনাকে-লিম্প্রঃ।। ইতি রসমঞ্জরী।। विभुवासः भू विमञ्चारः॥ वक्षनः॥ विशुरगानः॥ विष्हनः। इंडामद्रः॥ **ण्यात्रत्रमञ्जरः। यथा। नामात्न्र**-তানি শৃকারে কৈশিক: শুচি ৰুজ্জু-লঃ। সম্ভেগে। বিপুলম্ভক্ষ ভস্য **एक द्वर अ**ख्टा है जि मद्मत्रज्ञा-वली।। मृक्। द्वाक् दिरमयः। यथा। যুনো রগুক্তযে৷ ভাষো যুক্তযো স্থাথ या निषं:। अजीष्टी निक्रनामीना-মনবাথ্যৈ পুছ্ব্যতে ॥ স বিপুল-•স্তে। বিজেব: সস্তোগোন্নভিকার-कः। इज् । इज् । इज् वनी वनिः।।

विश्रुवाशः मु॰ विद्याक्षाकिः ।

इञ्जातः ॥ भद्रवहनविद्याक्षिवहनः
विश्रुवाशः। भद्रवहनविद्याक्षिवहनः
विश्रुवाशः। चार्याग्राविवहन मिडि
यावेट । यथा একো বুতে আগতা
कव्यागीত আন্যোবুতে नहीं छ ।
তথাভূদা জহার সর্বানন্য:। একः
সুবন্মপু সরোজ মবৈতি বক্তু মন্যঃ
সুধাকিরণবিশ্ব মদো মৃগাক্ষ্যাः ।
यूना सृङ् বিবছতো বদনে বভূবঃ
সিদ্ধান্তবন্মপুশরাজি গভাগতানী
তি ॥ বিক্ষাঃ পুলাপো বিপুলা-

প: যঞ। বিরোধে উক্তি বঁচনং বিরোধোক্তি:। ইতি ভরত:॥ অনর্থকবাক্য:। ইতি হেনচন্দু:॥ বিশুলোভী পু: কিংকিরাতবৃক্ষ:। ইতি রাজনির্ঘট:॥

विभू निका खी दिवक्का। इंड प्रवः॥ विभू निका खी दिवक्का। इंड प्रवः॥ विभू वः। अखः २ व जीकः २ व्यागः ८। इंड (इमहन्मुः॥ व्यभूत्य वि॥ विभू हें खी विन्मः। इंड प्रवः॥ विभू हो विभु त्या म्थनिगंड कन

विन्त्र वा वृक्षविन्त् व उँ हा छ । छ । मक्कि का विश्व मूं।
या गो अयः मूर्य अम्प्रयः । अद्धा
छ्वीय अश्विक म्याम्यः । अद्धा
विश्विक । इंडि मुक्षि उद्धा मन्य हन्।
। अ ।। আ । मन्य मन्य मिन्य विश्विक ।
विश्विक विदेश में विश्विक । यथा ।
विश्विक याः । मह्य मन्य माय्य किल्वाः
नय छ याः । मह्य मन्य माय्य किल्वाः
नय छ याः । मह्य मन्य माय्य किल्वाः
ज्ञाः मं २ मृष्टि छ विदः ।। इंडि को ।
छ भ विज्ञारम ३० व्यक्ष ।।

বিপ্রোহিত: ত্রি পুবাসিত:। বি পু পূর্বক বসধাতো: ক্ত পুত্যযে নিয়য়:।।

বিপ্লা: পৃণ পরচকাদিভয়ণ। ইতি ভরত: ॥ রাষ্ট্রাদুগপুদুর:। ইতি সারসুন্দরী॥ তৎপর্য্যায:। ডিশ্ব: ২ ডমর: ৩। ইত্যমর:॥ অস্ত্রকল-হ:। ইতি স্বামী॥

বিপ্লাব: পৃ• অশ্বস্পুতগতি:। বি পূর্ব প্লুধাতো ঘঞ পুত্যবেন নিস্লন:।।

विश्व है जी विश्व है। विन्तृः। इंडाः भव्योकायाः व्यामानुमः॥

বিপ্লুত: ত্রি ব্যসনার্ত্ত:।তৎপর্য্যা-য:। পঞ্চন্দু: ২ ব্যসনী ৩। ইতি হেমচন্দু:।।

বিফল তি নির্থক। তৎপর্যায়ঃ
। নোঘ ২ ব্যর্থ ৩। ইতিজটাধরঃ॥
বিফলা জী কেড নি। ইতি রাজনিঘণীঃ॥

বিবন্ধ: পু॰ আনাহরোগ:।ইত্য-মর:।।অথ তম্য চিকিৎসা। তুল্য কারণ কার্য্যভ্বাৎ উদাবর্ত্তহরী° किया। जानार शिक कवी छ विश्व का जिये शेव छ। क्का इबी जरका हि कजूः भक्ष छ।-शिकाः। छएउन ज्वा विर्वे कि इबे छानार म्याः। वर्छि जिक्के रिन-क्षा गर्यभ ग्रथ्म क्ष भननकताः मध्नि छएउ व। भरेक निर्दे का कृष्ठ भिक्तमाना। वर्षि विष् कृष्ठे-कना भरेनः भुनिरुडा छर द्या-छ।क जानारहामावर्खी भमन-यि बठेवः छथा छनाः॥ जिक्के काम्या वर्षिः। ইडि जावभुकामः॥ विवादा जी विर्हेनः। ইঙি जि काशःभयः॥

विविधः जि नानाभुकातः। यथा।

म अकता वनः गजा रुजा ह विविधाः

न भण्न। माः मजातः वहन (गहः

सकीयः गत्र मृत्रुजः॥ ইकि णियः

नाजियुककथा ॥

न् (हदः। ইত্যমরः॥ निष्ठः। ইতিমেদিনী॥ हन्दुः। ইতি হলাযুধः॥

বিবুধান: পু॰ আচার্য্য:।। পণ্ডিড:
।। দেব:। ইতি সংক্ষিপ্তসারোণাদিবৃদ্ধি:।।

विदायः भू॰ व्यनवधानजा। ইতি क्टिट् ॥ भूदायकः॥ বিবোধন শ্লী পুবোধন। যথা।
তুষ্টাব যোগনিদা ভা নেকাগু হৃদযন্থিতঃ। বিবোধনার্থাব হয়ে র্হরিনেত্রকৃতাল্যা।। ইতি দেবীনাহ্জ্যা।

বিভক্তঃ ত্রি প্রাপ্তবিভাগঃ। বিভি मः। পृथक्। यथा। वृङ्ग्गिजिः। পিত্ৰা সহ বিভক্তা যে সাপত্ন্যা বা नरहारद्राः। बचन/ज्ञाम्ह (य (७वा॰ পিতৃভাগহরা 😮 তে 🛭 অনীশ: প্ৰ্ল: পিৰেঃ ভ্ৰাতৃভাগে বিভক্ত-জ:। বিভক্তমে বিভাগানন্তর: গ-र्ভाधातन काउ:।। 🗱 🛭 व्यक्ति 🛭 ব্যাস:। ভুাতৃণা• জীবতো: পিৰো: সহবাসে। বিধীয়তে । ভদভাবে বিভক্তানা ধর্ম স্তেষা বিবর্জতে ॥ বিভক্তানা॰ স্বমাত্রখনে বৈদিকক-র্মাকরণাত্তমাত্র ধর্মাত্বেন তদ্বুজি ব্নিত্যৰ্থ:।। বিভক্তা অবিভক্তা বা সপিণ্ডা: স্থাবরে সমাঃ। একো• হ্নীশ: সর্ত্র দানাধ্যন বিত্রে ।। অপিচ। দান গৃহণ পাখন গৃহ-ক্ষেত্র পরিগৃহাঃ। বিভক্তানা প্ থুক্জেগা: পাক্ধর্মাগমব্যবা:॥ সাক্ষিত্ব প্রাতিভাব্যঞ্চ দান গ্র-হণ মেব চ। বিভক্তা ভ্রাভর: **স**-युर्ज नीविच्छाः भन्नग्भन्न ॥ एवश

মেতা: ক্রিয়া লোকে পুরন্তন্তি **য**থা-कुछ:। विভক्তानवगरहरू र्लथ्य म-প্যন্তরেণ তান্॥ ইতি নারদ বচ-नानि।। 🗱।। তথা। ভ্রাতৃণা নথ দম্প-ভ্যো: পিতৃ: পূত্রস্য চৈব হি। পুাতি-ভাষ্যমৃণ সাক্ষ্য মবিভক্তে ন তৎ মৃত ।। ইতি যাজ্ঞবল্পুবচন ।। 🗱 ।। তথা।বিভক্তো য: পুন: পিত্রা ভ্রাত্রা চৈকত্ৰ সংস্থিত:। পিত্ব্যেণাথ বা প্রীভ্যা স ভূ সংসৃষ্ট উচ্যতে॥ ইতি বৃহস্পতিবচনে থেষা মেব হি পিতৃ ভুাতৃ পিত্ব্যাদীনা পিতৃ পিভাম-হোপাৰ্জিত দুব্যেণাবিভক্তত্বমুৎ-পত্তিতঃ সম্ভবতি তএব বিভক্তা: गन्नः भवन्भन्न श्री**डा। भूर्वकृ**ख वि-ভাগ ধৃংসেন যন্তবধন তন্মসধন যম্মধন ভত্তবাপি ইত্যেকমিন্ कार्यं। এकगृश्किপত्या श्रिजाः সংস্ঠাঃ । নত্ত্বেবং ক্পাণাং ধন-স'সৰ্গ মাত্ৰেণ। নাপি বিভক্তানা প্রীতিপূর্বকাভিসন্ধান• বিনা।। 🕸।। তথা। বকুনা মবিভক্তানাণ ভোগণ रैनव शुनाभायः । इंडि काउत्रायन বচন । তথা । ভূাতৃণা মবিভক্তা-না নেকো ধর্ম: পুবর্ত্তে। বিভাগে **সতি ধ**র্মোপি ভবেন্তেষা পৃথক্ भृषक् ॥ उथा । जाजूना मनिजः

कानाः यमुर्थानः ভবেৎ मरु। न তত্ৰ ভাগ বিষম পিতা দদ্যাৎ कथक्षन।। ইতি मनुवहन•।। 🕸।। उथा। কাত্যায়ন:। অবিভক্তে মৃতে পুৰে তৎ সূত পক্থভাগিন। স্বীত জীবন যেন লব্ধ নৈৰ পিতামহাৎ ॥ লভেতা॰শ॰ স পিত্ৰ্য চ পিতৃ-ব্যাৎ ভস্য বা সুভাৎ। তথা । বিষ্:। পিত্বিভক্তা বিভাগানন্ত-রোৎপন্নস্য বিভাগণ দদ্য়: ॥ # ॥ অপিচ। অবিভক্ত বিভক্তানা• স্ব-लानाः वमञाः मह। ज्या नायवि-ভাগ: महानाइजूर्शानिख द्रिजि:॥ ইতি কাত্যায়ন বচন•॥ অবিভক্তা-নাং সহবসভাং সংস্ঞানাং বা পুন বিভাগে৷ ভ্ৰাতৃ তৎ সূত তৎ সত পর্য্যত মেব তৎসূতাহতুর্থামিবর্ত্ত-তে। ইতি। তথা। অবিভক্ত স্থা-বর• যৎ সর্বেষ। মেব তন্ডবেৎ। বি-**ভक्त• शावत• शाक्ष• नात्मानरिर्याः** কণাচন।। ইতি যমবচন । এতানি ব্চনাদীনি দায়তভু ধ্তানি ॥ 🟶 ॥ অপিচ। অবিভক্তা বিভক্তা বা क्यूर्रः भाक स्टिन्कि । स्याम् ह ख्याना नासिकातः भ्यक् विना ॥ ইতি শু।দ্ধতভু॰।'#। অন্ট।বহ∢ঃ মু ্র্যনা পুতা: পিত্রেকত বাসিনঃ

বিভন্ন

। সর্বেষাম্ভ মত॰ কৃত্বা জ্যেষ্টবৈব তৃষৎ কৃত॰॥ দুব্যেণ চাবিভক্তেন সর্বৈ রেব কৃত॰ ভবেৎ । ইতি শুদ্ধিতত্ত্ব॰॥

বিভক্তন: পু॰ বিভাগানস্তরণ গর্ক্তাধানেন জাত:। যথা। বৃহস্পতি:। পিত্রা সহ বিভক্তা যে সাপত্রা বা সহোদরা:। জঘন্যজাশ্চ যে তেষা পিতৃভাগহরাস্ত তে
।। অনিশ: প্রজ: পিত্রে ভাতৃভাগে বিভক্ত জ:। যথা ধনে তথপে
পি মুক্ত্বা শৌচোদককিয়া:।। ইতি
দাযতত্ত্বা

विভिक्तः खी विভागः॥ नग्राहिः

छाहिकः। यथा। नःथग्राद्वताः

नग्रमागितः मिकिमान् भुछाय स्र

यः। ना विভिक्ति विंदा (भुक्ति। नृभ्

जित्ह हिंछ भुक्तिः॥ नःथग्राः

पावाहत्र काछाविहम मिकिमान् यः

भुजायः ना विভिक्तः। नृभ् छिष्

हेि किमान्विशा। हेि नम्

मिकिभुकानिका॥

বিভন্ধনীয় • বিভান্ত্য । বিভাগ্য বিভাগ্য বিভাগ্য বিভাগ্য প্ৰেল্য প্ৰেল্য প্ৰেল্য প্ৰেল্য জনাৰ্ছ প্ৰকাদি ভন্ন থাদি ভিঃ সহ পণ্ডিভাদিভি ন বিভন্ননীয় । বিভিন্ন বিভাগ্য বিভাগিত ভ্ৰায় ভালা ভ্ৰায় বিভাগিত ভ্ৰায় ভ্ৰয় ভ্ৰায় ভ্ৰয় ভ্ৰায় ভ্বয় ভ্ৰায় ভ্ৰায়

বিভাগ

পূর্ব ভজবাতো রনীয পুত্রযেন নিম্ননং ॥

বিভা দ্রী কিরণ:। ইতি হেমচন্দু:
।। পুকাশ:।। শোভা। ইতি রাজনির্ঘট:।।

বিভাকর: পু॰ স্র্য্য:।। অর্কবৃক্ষ:।।

চিত্রকবৃক্ষ:। ইত্যমর:।। অগ্নি:।

ইতিমেদিনী।।

विज्ञानः भू॰ जानः। अत्र अर्याः यः अभागम् पृष्ठेत्राः ॥ अत्र म-क्रनः यथा। अत्र हिल्लाना ज्ञत्रित्र ज्ञित्रगाहात्र भागम् अञ्चन्न वि-निगमना भूगागाजादन देवल्याः क त्र त्र हात्रान् र्रञ्या अत्र त्र ज्ञान् न्य छिकानाजाहिना त्र छन्न वि-जानः। विल्लाद्य ज्ञान् अञ्चनः वि-जानः। विल्लाद्य ज्ञानः अञ्चला-नाः वा विज्ञानः। ইতি हायजा-गः॥ श्री अनिह। विज्ञात्मा १ र्थम्

পিত্রাস্য পুত্রি যত পুকল্পতে দায ভাগ ইতি পোক্ত তদিবাদপদ बूरिशः ॥ इंजि नात्रमवहनः ॥ भूर्व স্থানিস্বব্যেপর্মে সম্বন্ধাবিশেষাৎ সञ्चित्राः সর্বন পুস্তস্য বর্স্য গুটিকাপাতাদিনা প্রাদেশিক স্বত্ব ব্যবস্থাপন বিভাগ:।।ৠ। অপিচ। কাত্যায়ন:। দ্বীবদ্বিভাগে তু পিতা रेनक॰ পুত্র• বিশেষযেৎ । निर्ভा**ज**ः (यू नरेहरेवक मकमा कार्या विना ॥ 🛊 ॥ উক্তকারণশ্নের ত্নারদ:। ব্যাধিত: অপিত ৈচৰ বিষ্যাসক চেত্ৰ:। অবথা শাস্ত্ৰকারী চ ন বিভাগে পিতা পুভু:।। # ॥ নিবৃত্ত রজস্বাথা মেব মাভরি পিভাম্ছ ধন বিভাগ মাছ বৃহস্পতিঃ। পি ৰো রভাবে ভাুতুণা• বিভাগ: **স**•. পুদর্শিতঃ। মাতু নির্ত্তে রজসি জী 🕌 বভোরপি শস্যভে॥#॥ অন্যচ়। যা-क्छवन्तरः। विভाগশেৎ भिजा सर्वता-দিছ্যা বিভক্তেৎ সূতান্। জ্যেষ্ঠ বা শেষ্ঠ ভাগেন সর্বে বা সুত্র: সমাংশি-ন:।।#।। অপিচ দেবল:। অবিভক্ত विভক্তानाः बन्धानाः वन्नजाः नरु । ज्या नायविज्ञागः म्तानाहजूर्था-দিতি স্থিতি:।। বিষ্ণু:। পিতৃবিভ ক্তা বিভাগানন্তরোৎপদ্দ্য বিভা-

গ॰ দদ্য রিভি। গোত্র ভাগ বিভা-গার্থে সন্দেহে সমুপস্থিতে। গো: ত্রজৈ শ্চাপরিজ্ঞাতে সলং সাক্ষিত্ব মৰ্হতি।। ইতি শহুবচন ।। ইতি দায **७**जु॰।। #।। मामान्य धर्मावहिन्ना-না মেব বহুনা পরস্পার বিৰুদ্ধ ত-ष्याना धर्म भुकाद्मन भुजिनाहन হি বিভাগ:। ইতি শুদ্ধবিবেক-**ोिकाया॰ ञीकृष्ण उर्कालकातः ॥ न**ऽ।-যমতে চতুর্বি শতি গুণাম্বর্গত গুণ विष्मयः। न जिविषः। यथा। भदा হেতু দ্বিতীয় স্যাৎ বিভাগো প্লি ত্রিধা ভবেৎ। এককর্মোন্ডব স্ত্রা-দ্যো ছয় কর্মোন্ডব: পর:।। বিভা-गक ख्ञीयः महाक् शियानि विधा ভবেং। হে ভুমাত্র বিভাগোপ্থ হেত্ব হেতু বিভাগন্ধ: ৷৷ ইতি ভাষাপরি-ছেদ: ॥ 🗱 ॥ বিভক্ত পুত্যুষ কারণ বিভাগ নিৰ্পায়তি বিভাগ ইতি এককর্মেতি। উদাহরণস্ত। শেচন लिल विভागापिकः भूईवट वाकाः তৃতীয়ে বিভাগন্ধ: কারণ মাত্র বি-ভাগজন্য: কারণাকারণবিভাগজ-ন্যুশ্চতি আদ্য স্তাবৎ যত্ৰ ৰূপাল কর্ম ভত: কপালদ্বগবিভাগ স্ত-ভো ঘটারম্ভকসংযোগনাশ স্ততো ঘটনা**শ: ত**ত স্তেন এক কপাল

विভागেन नकर्यनः क्लालम् (ए-শান্তর বিভাগো জন্যতে তত উত্তর দেশ সংযোগ: ভত: কর্মনাশ ইতি । नह (उन कर्म रेगव कथः (स्था इत বিভাগো ন জন্যতে ইতি বাচ্য এ কদ্য কর্মণ আরম্ভক সংযোগ পু-ভিদ্বনিদ্ব বিভাগজনকত্বস্যানারন্ত ক সংযোগপুতি বিদ্ধবিভাগজনকত্ব विरत्नादार व्यन्था विकनर कमन স্মূল ভঙ্গ পুসঞ্চাৎ ভ্যাদ্দীদ° অনারম্ভকসংযোগপুতিম্বলিদু বিভা-গ- জনবেত্তদা আরম্রক সংযোগ পুভিবৃদ্ধি विভাগ न জন্মে । नह कांद्रगविভागिरेनव पुरानामा ग् র্বণ কতো দেশান্তরবিভাগ্যে ন জ-ৰ্যতে ইতি বাচ্যু আহমুক সংযো-গ পুত্তিবন্ধি বিভাগৰভো অবশ্বস্য সতি দুব্যে দেশান্তরবিভাগাস্ত্র-বাৎ যত্ৰ হস্ত ক্ৰিষ্যা হস্তত্ত্ব বি ভাগ: তত্ত: শরীরেগিবিভক্তপু ত্যযো ভবতি তত্র চ শরীর তত্ক বি ভাগে হস্ত ক্রিয়া ন কারণ ব্যধিক রণত্বাৎ শরীরে ভূক্তিখা নান্তি অ• " वयविक्षप्रांता यावस्ययवक्ष विष-তত্বাৎ। অত ভত্ত কারণাকারণ বি-ভাগেন कार्याकार्यक्रिंडारमा बना তে ইতি অতএব বিভাগো গুণাম্বরণ

বিভাব

অন্যথা শরীরে বিভক্তাবিভক্ত পুত্যযো ন স্যাৎ অতঃ সংযোগ-নাশেন বিভাগো নান্যথাসিদ্ধো ভবতি। ইতি সিদ্ধান্তমুক্তাবলী॥ বিভাজ্য ত্রি বিভলনীয়া বিভা-गाई। यथा। ज्ञान विनी उ विन्ता-নাণ ভ্ৰাভূণাণ পিত্তো হপি বা । শৌর্য্যপুষ্তিত বদ্বিভ বিভান্ধ্য তদৃহস্পতি:।।শিল্পেরপি হি ধর্মো १वः गून्यात्वहाधिकः ভरवर । প-র পরিস্য খল্লবা বিদ্যাদ্যত প্-र्बकः। विष्णाधनस उद्यिम्याभवि-ভার্য वृष्टमाउिः। उथा। मोर्ग ভার্যাপনে চোভে হছ বিদ্যাধন ভবেৎ। बीरगुकान्यविराध्यान **পুসাদো यक लि**ङ्क: ॥ ইভি দা যতকু ॥

বিভাণ্ডক: পু• মুনিবিশেষ:। সভ্
শ্ব্যশ্ক্পিতা। ইতি রামাযণ ।।
বিভাণ্ডী ত্রী আবর্ত্তকীলতা। ইতি
রাজনির্ঘণ্টঃ।।

বিভাত• ক্লী পুতৃগ্ৰ:। **ইতি শদ**; রত্নাবলী।।

বিভাব: পু॰ পরিচয:॥ রসস্যো-দীপনাদি:। ইতি মেদিনী॥ ত-লক্ষণাদি র্যথা। বিভাবেনানুভাবে-ন ব্যক্ত: সঞ্চারিণা তথা। রসভা: মেতি রত্যাদি: স্থায়ী ভাব: স চে তসা ।। বিভাবাদযো বক্ষ্যন্তে । विভावाहीनाः यथा अन्थाः काद्रग কার্য্য সহকারিত্বে কথ ত্রযাণা ম-পি রসোদ্ধোধে কারণজ্ব মিত্যচ্যতে ৷ কারণ কার্য্য সঞ্চারি রূপা অপি হি লোকড়:। রসোদ্বোধে বিভা वाह्याः काव्रगात्युव (छ मञाः ॥ সভাবাশ্চ বিভাবাদে দ্ব্যো রেক স্যু বা ভবেৎ । ঝটিত্যন্য সমা क्षिण **उना मार्या न** विम्राउ ॥ विভादाहिनद्रामनं दिवयदाय म চেত্রশা । পরানন্দ্রয়ত্ত্বে সম্বে-স্যত্বাদপি সূট• ।।#।। অথ কে তে বিভাবানুভাব ব্যভিচারিণ ইত্য-পেক্ষাযা বিভাব মাহ। রভ্যাদু দ্বোধকা লোকে বিভাবা: কাব্য নাট্যযোঃ।যে হি লোকে রামাদি-গতরতিহাসাধীনা• উদ্বোধকার-गानि मीजारय छ वव कार्वा ना-ট্যেচ নিবেশিতাঃ সম্ভো বিভার্য-श्वाद्यानास्त्र शृानु जीवरवाग्राः কিণ্ডে সামাজিক ব্রত্যাদিভাবা এভি রিভি বিভাবা উচ্যন্তে। আ-व्ययसम्बोधनार्यो उन्। (जन-বুভৌ মুটো ৷ ইতি সাহিত্য-F97: 11

विভावन॰ क्ली विज्ञानकात्रविष्णयः ।
विভावना क्ली विज्ञानकात्रविष्णयः ।
विज्ञावना क्ला विनाद्यकुः कायथा। विज्ञावना विनाद्यकुः कार्यग्रद्ध विज्ञावना विनाद्यकुः कार्यग्रद्ध विज्ञावना विनाद्यकुः कार्यग्रद्ध विज्ञाव विज्ञाद्य ।
किल्ला यथा। यनाया मक्ष्णः मध्य
मणका व्या। यभव क्षीण क्षयं वि
क्षयं अस्त्रमायुः। इत्र ज्ञाणि जनः
यम्य प्रमुना न क्ष्यः विष्णः।। ইতি
माहिज्यस्त्रीः।।

বিভাবরী জী রাজি:।ইত্যমর:॥
হরিদু।। জউনী ॥ বক্রযোবিৎ ॥
বিবাদবস্তমুগু। ইতি মেদিনী ॥
মৌথর্য্যনিরতন্ত্রী।ইতি শবরত্নাবলী।। মেদাবৃক্ষ:।ইতিরত্নমালা॥
বিভাবসু: পু॰ সুর্য্যঃ॥ অর্কবৃক্ষ:॥
অগ্নি:॥ চিত্রকবৃক্ষ:।ইত্যমর:॥
চন্দু:॥ হারভেদ:।ইতিহেমচন্দু:॥

বিভাবিত: ত্রি বিচিন্তিত:।। বিশেশ বেণ উৎপাদিত:।। বিশেষেণ পু!-পিত:।। বিমিশুখিত:। ইতি ঞান্ত ভূখাতো: ক্র পুত্যবেন নিস্তম:॥ বিভাষা জ্রী বিবল্প:। যথা। দ্বো বিভাষ্যো মাধ্যে বিধি নিত্য: ।
ইতি নৃধ্ববোধব্যাকরণ ।।
বিভিন্ন: ত্রি বিভক্ত: ।। বিদীর্ণ: ।
যথা। গদা পরশু খাঙ্গেশ্চ চক্র ডোন্
মর শায়কৈ: । বিভিন্নে বেদনা যা
হি ক্ষ্ধ্যা সাপি নিজ্জিতা।। ইতি
ইতিহাসসমূহয়: ।।

বিভীতকঃ ত্রি বৃক্ষবিশেষঃ। বছে-ज इंडि ভाषा । उ< भर्गायः ।</p> অক্ষ: ২ ত্ব: ৩ কর্ষকল: ৪ ভ্ত-বাস: ৫ কলিছন: ৬। ইত্যমরঃ॥ कन्नवृक्तः १ मधुर्वः ৮। ইতি রত্ন-মালা॥ তৈলফল: ১ ভ্তাবাস: ১০ अवर्खकः ३३ वामषः ३२ विविवृकः ১৩ বহেডুক: ১৪ হার্য্য: ১৫ বিষয়: ७५ व्यनिवाः ११ कामाः १४। অস্য গুণা:। কটুত্ব-। তিক্তত্ব-। ক্ষাযত্ত্ব। উঞ্চত্ত্ব। ক্ফাপছত্ত্ব। । ठक्क्षुपुद्धः । श्रति उप्पद्धः । वि-পাকে মধ্রত্বঞ্চ।। তল্মজ্জগুণা:। ज्ञा हमी कक वाउरवद्गा वयु **ष्**। मध्रप्राव । सन्कातिष्यः ॥ छ-देखन ७११:। सामृद्रः। हिमद्रः। কেশ্যন্ত্ব• । গুৰুত্ব• । পিত্তানিলা-র্বিনাশিত্বঞ । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ য়া 🗱 ।। অপিচ। অথ বিভীতক নামানি গুণাক। বিভীতক জি

निकः म्राप्तकः कर्यक्न ख्रयः। क-লিজমো ভূতবাস তথা কলিযুগাল-यः ॥ विजीउकः श्वामूभाकः कवायः कक लिखन्द। उक्कवीर्याः हिमलार्गः (छरन कामना भन ।। क्क (नव-श्चि (कमा) क्मि दिस्र्यं। नामनः। বিভীতমজ্জা তৃট্ ছৰ্দ্দি কফ বাত-रुत्ता वयुः ॥ कवारमा भनकृहाथ ধাত্রী মজ্জাপি তুদুণাঃ। ইতি ভাব-প্রকাশ:।। 🗱 ।। অন্যচ্ন । বিভীত্ত• ভেদি তীক্ষোঞ্চ বৈশ্বর্য্য ক্রিমিনা-नानः । ठक्ष्राः सामुनाककः कषायः क्क भिखनुए।। ইতি রাজবল্লভ: ॥ 🗱 ॥ जम्र किन्यग्वाद्वाद्वा যথা। প্ৰস্ত্য উবাচ। ভতে। গতেষু দেবেরু বুন্ধলোক পুতি দ্বিজ। ত্রৈ-लाकाः भावयामाम विव धर्माति-**७: मरा।। किल उरा धर्मायुउ**॰ जग **ष्ट्र**ह्वी कृष्ठ यथा। वुक्तानः नजनः ভেজে স্বভাবস্য নিষেধনাৎ ॥ পু-ণিপক্য ভমাহাথ ভিষ্যো বুন্ধাণ মীশ্ব । মম স্বভাবো বলিনা না-শিতো দেবসত্তম।। ত॰ প্রাহ ভগ-বান্যোগী স্বভাবো জগভোপি হি। ন কেবল হি ভবতো হত ত্তেন ক कीयमा ॥ शर्मप्राम् अविष्य (परविन्तुः বৰুণঞ্চ সনাগত°। ভাষরোপি ছি मीनज्ञ भूगाला हि वनाम्यतः ॥ इत्जित भूक्ता प्रत्यन वृक्षण किन त्रवायः । मीनान् मृक्षा व नकामीन् विजीजकदन गजः ॥ इजि वामपन २१ व्यवायः ॥

বিভীবণঃ পৃ॰ রাবণভাতা। ইতি রামাযণ॰।। নলতৃণ॰। ইতিরাজ-নির্ঘণটাঃ। ভ্যানকে ত্রি।। বিভীবিকা জী ভ্যপুদর্শন॰। যথা। । ক্রা শস্ত্র বিভীবিকাণ কতি। প্য প্রামেষ্ দীনাঃ পুজাঃ মপুন্তো। বিটজলিতৈ কপহতাঃ ক্ষোণীভূজ-স্তে থিলাঃ। বিদ্যাংলা প্রি ব্যাপ পর॰ ত্রিজগতা। সর্গন্তি ব্যাপ দামীশ স্তং পরিচর্য্যান গণিতো। বৈরেষ নারাযণঃ।। ইতি শাস্তি-শতকং।।

विज्ः भू॰ भूजः॥ সर्वगठः॥ म क्षतः॥ वृक्ता। ইजि भिक्ती ॥ ज्जाः। ইजि विकाश्रम्भाः॥ विक्षः। ইजि मदमाना॥ वृश्यकः ॥ विजाः॥ अर्थन्। ইजि स्मिष्टन्यः ॥ मृष्टः। ইजाऽस्थानः॥

विज्ः वि नर्बम्बंनः याशी। भवम नर्व्यान्। न जू वाज्यानिः। यथा। व्याक्षिणारा विश्वाक कवनः हिः नक्ज्रान् विज्युक्ताः विश्वान् বুদ্ধিস্ত দ্বিবিধা নতা।। ইতি ভাষাপরিছেদ:।। বিভু রিতি বিভুত্ব॰
পরনমহত্ত্বাত্ত্ব॰। ইতি সিদ্ধান্তমুক্তাবলী।। কাল থাত্ম দিশাং সর্বগতত্ত্ব॰ পরনং নহৎ। ইতি ভাষাপরিছেদ:।।

বিভূতি: ত্রী অনিমাদিকমপ্তধা। **७**८ भर्यागः। ভृजिः २ अयर्याः ० । इेड्राभद्रः ॥ मिर्वष्ड्यः ॥ यम् **मि**त्रा अनिमापि अष्ठेशुकादः देव **७व॰ विভ্रा**हि शरवर वाहा॰ কেচিত্ত বিভৃতি ভূতি ব্লিভি দ্বাণ শস্তুপুত ভমনি অনিমাদ্যষ্টকে তু वे वर्षः भिजाङः । विভवजानया বিভূঙি: জিঃ ভবতে: জিঃ ভূঙি: বিগৃহ্ণ মন্যোপসর্গ নিরাসার্থণ ঈশ্বর গুণ ঐন্বর্য্য ভাবে ফ্যঃ অনি-মানি লঘিনাদি। তথাচ। অনিমা-লবিমা প্রাপ্তি: প্রাকাম্য মহিনা তথা। ইশিব্ধ বশিব্ধ তথা কামাবশায়িতা ইতি। অনুত্ন মধ্ন-মা থেন স্ক্ষো ভূত্বা বিচরতি। **ল**-যুত্ত্ব লঘিমা যেন বাযু রিব লঘ্ড-রো ভবতি। প্রাপ্তি রভীপ্পিত প্রা-পাণ প্রাকাম্য মিছানবিঘাতঃ। ম-হিমানহৰু থেন চতুর্মশভ্রনান্য স্যোদরে বর্ত্তন্তে ।। ই**লিন্ত** পুভূ**তা**

रयन ज्ञावत कक्सापि ज्ञानशापि-শকারীণি ভবস্তি। বশিত্ব স্বাত্ত-ন্ত্র্য থেন স্বতন্ত্র করে। কামেন हैह्या व्यवनाधिजुः ऋाजुः भीन मन् कामावणायी भी छ। शुराहि-ত্বাব্রিন্ তস্য ভাবঃ কামাবশাযি-छ।। नर्वानम्स्य व्यानकार्थवा-দ্বাত্না মৃতি রিহ তিগ্রতার্থ:। चावणायी प्रस्तु नशु हेन्। र ইতি ভরত:॥#॥ অপিচ। ভগবানুবাচ।পরাৎপরতর তত্ত্ব পর° বুল্কৈক মব্যয° । निভ্যাनन्দ• 🎚 च्यः (क्रां कि ब्रह्मः खन्नः भवः ॥ ঐপর্য্য ভস্য যমিভ্য বিভ্তি ब्रिंडि गीयाउ । ই**डि (**होर्स्य) व्यव्यायः॥

विज्िष्ठाहमी जी तुज्वित्मयः।
यथा। निम्हिक्यत उवाह। मृशु
नात्र वक्षामि विद्या तुं अमनुखमः। विज्ञिष्ठाहमानीनाम मर्बमाम
निम्हनः।। कार्जिक हिन्द विमाश्य
मार्गमीर्थथ कालुत्न। ज्याचाहिना
हम्माप्त मुद्रायाः जयुज्दतः।।
कृषा मायस्रमीः मञ्जाः गृङ्गीयाकियमः तुषः। এकाहमाः निज्ञाहाः
तः ममजाहं। कार्माः निज्ञाहाः
तिथिमःयूकः कत्रित्या ज्ञाहनः

বিভো। তদবিষ্মেন নে যাতু সাঞ্চ-ল্যু মধুসুদন ॥ ততঃ প্ভাতে চো-ত্থাৰ কৃতস্থানজপঃ শুচিঃ। পুঞ্জ-(य८ भुखदीकाकः मूक्रमान्त्रानुतनः भरिनः ॥ विज्जिमाय नेमः भामाव-(भाकाय ह कानुनी। नमः भिवाय जुड़क व विश्वमूर्वाय नमः कहि।। कः ন্দৰ্পায় নমো মেটু মাদিত্যায় নমঃ करतो । मास्मामत्राय कृष्तत्र वामू-(प्रवाय ह छाने। माथवारय कि क्रयः কণ্ঠনুৎকৃণিতে নমঃ॥ শ্ৰীপরাৰ মূখ॰ किमान् कमदार जि नात्रमः। शृष्ठ॰ **मार्क्र**कारमञ्जि मुन्ती ह स्वयञ्जात ।। খনত্র। শত্র চক্রাসি গদা পরশু-भागरः। मर्बाजात भित्रा दुक्तन् नम इंडाजिन्बायर ॥ मरमा मूरभन সংযক্ত হৈন ক্ষা তু শক্তিত:। উদ্বন্ত সমাযুক্ত মুগ্র: স্থাপথে-দিভো:।। ওড়পাত্র ভিলৈ য্কিণ সিতবন্তাভিবেপ্টিত। রাত্রৌ কাগ-द्रगः क्यंग्रामि जिक्रामकथा मिना ॥ প্ভাতাযাঞ্পর্গ্যা• ব্রাহ্মণায় ছ-⁸ টুদ্বিনে। সকাঞ্চনোৎপল দেব॰ (भाषसञ्जः निर्वदायः।। यथा न मू চ্যুসে বিষ্ণো: সদা সর্ব বিভৃতিভি: । उथा भा मुखद्रात्मवदूः थमः माद्र-সাগরাৎ ॥ দশাবভারক্পাণি

পুতিমাস ক্রমান্ত্রে। দ্তাবেয खर डा बाम मूर्लालन ममनि छ॰।। मन्त्रादिक मना सावट भावजान **ভिर**र्ड्स्यर ॥ সমাপ্রৈর যথা-**ण**क्या दारण दारभी नदः। तः বৎসরাম্ভে লবণপর্বতেন সমস্থি ৎমরসংযুতা । গুামঞ্চ শক্তিমান্ দদ্যাৎ ক্ষেত্র মাভরণাশ্বিত।। গুৰু नःभू कर विधिव८ वञ्जान क्षात्र ज्यरैनः ৷ অন্যানপি যথাশক্ত্যা ভোত্তযিত্বা दिकाखनान्॥ उर्भयमञ्ज भारादि त्रनाज धनम्भग्रा । यन्ति । यन থাশক্ত্যা স্তোক সেনাচরেৎ ।। যण्ठाजिनियः প্ৰায়ে ভক্তিমান্ भाषयः পুতि। भुष्ठाईनिविधातन म अर्ग्डाष्ट्र मद्रष्य । अत्वन विधिना-यस विज्ञिद्याममी वुकः ॥ सर्याए न পাপ नियूक: পিতৃণান্তার্যেह ত । জন্ম । শতসাহসু । লোক कल जागुरवर ॥ न ठ व्यादि छ्रवन्त ना न नातिमुा न वक्षनः। देवक्षता वाष रेनदा वा ভবে ब्लग्नि बग्नि া বাবঅগ সহসাণা শতমপ্তোত্ত इ॰ ज्वरे। जावर मार्ग वरम्युक्तन् **ज्भिकिक भून** जीवरा। इकि मार्-(म् ४२ व्यक्षायः॥

বিভ্ষণ ল্লী আভরণ । ইত্যমর:।। বিভ্ষা ল্লী শোভা। ইতি হেন-চন্দু:।। আভরণঞ্চ।।

বিভ্ষিত: ত্রি অলস্ক্ত:। যথা।
বিশৃদ্ধরভাণশ্বিভ্ষিতাকী শিলা
ভলে হেমমথে সুরমের। স্থোপবিষ্ঠা সদনাস্থনাশন জগাদ বাক্যা গিরিরাজপুলী।। ইতি স্থা
দেনীলক্ঠান্তাত্রা।

विज् डः वि श्रः॥ भृष्टेः। वि भृर्व ज्वाजाः क भृज्ययम निम्न मः ॥ विज् वि वि जिं वि । धात्र गर्भा-व गक् जी। यथा। ठ ज ज भः नात्र मिः-कः वि जे प्रिरंग्य मृह्यि छः। प्रपात क्रिक क्रितायत्र काः कर्णकृष्यथा॥ हे जि ज्ञागवर ज ज करक्ष ज जः ध्यायः॥ ज्ञाभि । ज्ञा मक्क्षि-क्रित ज्ञी भूज्ञा शि:। हे ज्यापि ज्ञामात्र मत्र स्व श्रेष्यानः॥

বিভূম: পু হাবভেদ:। সতু জ্রীণাণ শ্বার ভাবজকিয়াবিশেষ:। ইভ্য-মর:।। মন রাগ হর্ষ জনিত বিপ-র্য্যাসো বিভূম:। যথা অন্যনিমিক্ত মানসাদুখাযান্যক্র গমন প্রিয়া-রক্ষ মথা মাজিপ্য স্থ্যা সহা-লপন মুদ্ধ হাসত কোধৌ পুল্লা-দীনাং যাড্রা সহসৈব তৎপরি-

ত্যাগঃ। বস্তাভরণ নাল্যানা মক। द्रगठः थखनः नाननकः। यमुकः। ক্রেং মিতঞ্জ জ্স্নাভরণাদি याह्य उन्नर्जनक महोमव विमर्थः নঞ্চ। আক্ষিপ্য কান্ত বচন ল-পন স্থীভি নিঁষ্কারণোপ্রিতগত• वर विज्ञा उ९ ॥ इंडि । हिख्र-ত্ত্যনবস্থান শৃকারাদ্বিভূমো ভবে-দিভানাত্র চা। তথানাত্র। বিভু भ खुत्रया कात्त ज्वा ज्ञानिवर्गाः য:। যথা। শুত্রাযাত বহি: কাম্ভ মসমাপিত ভ্ৰযা। ভালে ৎঞ্জন मृत्मानीका करमान जिनकः कृठः য়। ইতি। যোষিত্যা যৌবনজো বি-কারে। বিভূম:। ইত্যেকে॥ বিভা্র-দ্ভি বিভূম: ধঞ। ইতি ভরত:।। ष्मि । वल्ल ७ भाषि (वलायाः म-मनार्यम मःजुमा८। विजुरमा श्रात भाना। ज्याञ्चानविभर्गायः ॥ रेकुड्विननीनमिनः ॥ 🗱 ॥ जुाहिः । इंडि (यरिवी ॥ (णांडा ॥ मःण-यः। ইতিছেমहन्द्रः॥ ভুমণः। ইতি नद्रवावनी ॥

विज्ञा को वाक्षकाः। ইতি শব-রত্নাবলী।। विज्ञाद्धः विज्ञाद्धः विज्ञाद्धः विज्ञाद्धः । ज्ञा-विज्ञाद्धः भीनः। उৎপर्यत्रायः । ज्ञा- जिक्षः २ (द्राहिष्ः २ । ইত্যমदः ॥ विज्ञान्धः जि विज्यपूजः । वि भू र्व ज्यभाजाः जः भुज्यपन निद्यमः ॥ विज्ञान्धः जो विज्ञमः । ইতি विज्ञन-मद्गीकायाः जत्रजः ॥ विस्तानः जि विक्षमितिनिष्टः ।

বিমত: ত্রি বিক্জমতিবিশিষ্ট:। বি পূর্ব মন থাতো: ক্ত পুত্যথেন নিয়ম:॥

বিমনক্ষঃ ত্রি বিমনা:। বিনিগৃহী-ভ॰ মনো ২সে১তি বহু ব্রীহুর্থে ক পুতুর্যেন নিষ্কন্ম:।।

विभनाः वि विञ्चारित्याञ्चलित्ः।
ज्ञान्यं। पूर्यनाः २ व्यन्धर्मनाः
०। ইত্যমরः॥ पूःथिजनानमः ८।
ইতি শদ্রজাবলী॥

বিময়: পু• বিনিম্য:। ইতি ছেম-চন্দ:।।

विभिन्धः भू॰ कानक्ष उठ्कः। कान-काम्निया इंडि डावा। इंडि ब्रड्-भाना ॥ विभन्धनः। इंडि नदः ब्रड्रावनी॥

विमर्ककः भुः ठक्कमप्रः। ইতি ' त्राजनिर्वणेः॥

विनर्धन' क्ली बक्त्माहिनर्धनः। उट् शर्यप्रायः। शतिमनः २। इउप्रतः॥ विमर्धः २। इंडि मस्त्रद्वावनी॥ विस्मर्थः नर्धन्धः॥

বিম্লা

विमामा थिः भू मम् नाड्जा उम् गक्षा दि । यथा । ज्यं गास्त्र भिन्न माना विमामा थ्यं माना द्रा । मृन्न गामी माना हान्नी गक्ष ज्यासा म दे जिल्ला हिल्ला स्वा । विल्ला । विमामन की भन्ना माना । विल्ला । यथा । विल्ला मानुस्यन भन्ना । मामा विमामन । ज्याहान द्रा क् जिल्ला रम्यान । ज्याहान द्रा क्

विभर्यः श्रु विठात्रगा । ইতি काँग-थतः ॥

विभवः क्ली जात्रस्मिषिधाक्ठः।

जब्भत्रमित्याः। उर्भग्रेशः।

निर्मानः २ बहुः १ ज्यस्यः ८ बहुधाः
जुकः ६। जम्भ छनाः। कर्षृषः। जिज्वः। प्रशास तुननामिष्यः। तम
वीर्गामो ज्वाप्यः। त्यस जिस्वीः
र्याकष्यः। ই । त्राक्षित्यः।।

विभवः भूः अर्हन्। ই जि हमः
हन्द्रः।।

विभवः वि निर्भावः। उ८ भर्यायः। वीशुः २। इज्यायः॥ भुष्ठः ०। इंडि निभवः विशेषाः । हाकः। इंडि टोज्यः॥

विभवनानः श्ली निज्यत्विक-कानप्रनानः॥ देश्वत्रीनमार्थनानक । यथा। निज्यः निमिखिकः काम्यः, विमलः गान भी तिजः। ज्यहन्यहनि यथ किकिलीयर् हन्न मात्रिः। जन्मिन्य कलः जथ म्याय व्यक्तिन्य कलः जथ म्याय व्यक्तिन्य कलः।। यस भारभाभ-भारेष्ठ ह भीयर् विष्यः करतः। विमिखिकः जम्मिक्षे मानः मिक्ति कर्मार्थः यथार्थः विमिश्यः। मानः जथ काम्य भार्थाः मृषि क्ष्मं हिस्रः विश्वः।। राज्या मृषि क्ष्मं हिस्रः विश्वः।। राज्या मृष्यः विश्वः।।। राज्या मृष्यः विश्वः।।। राज्या मृष्यः।।।

विमन्ननिः भुः सु हिकः। ইতি
त्राक्रिर्श्यः।।

विभना खो मश्रना। नानात्रक्वा हेि जावा। हें ज्यादाः ॥ ज्याद्ध-पः। हेि तिपिनी ॥ प्रवीद्धपः। यथा ! य्याया विभना कार्या मुख हात्रम् वर्षमा। मुक्काकम्ब्रथात्री न कमश्रन् क्रमा। मुक्काकम्ब्रथात्री न कमश्रन् क्रमा। मृक्काकम्ब्रथात्री न कमश्रन् क्रमा वत्रा। नावामन मश्रितापनाहात्रा कम् त मर निहिंगा। मिजमङ्गा हात्मन ताह्री-य न्न विकिता। हेि प्रवीन्ताप मञ्चनत्रप्त्वा विजीयविः माज-काविधिः॥ अ॥ जनाइ। भूकाप्ट कर्निकामर्यः वामूरस्वछ नावकः । विभवा नाधिका उन्ना वानुस्वना कीर्डिंज।। इंडि कानिकान्द्राण ৮२ व्ययुगयः ॥ #॥ व्यश्वर्थः। উৎকলে নাভিদেশঞ্চবিরক্সক্ষেত্র উচ্যতে। বিমলা সামহাদেবী জ-গন্নাথস্ত ভৈরব: ॥ ইতি ভত্তচ্ডা-मानी ७२ भीठे निर्गरः॥

विमनाञ्चकः) वि निर्मनः। ইত্যমর विमनार्थाः) हीकायाः द्रायमुद्रहः ॥ विगलाप्तिः भूः मञ्ज्ञवभवं जः। इंडि (र्महन्तः॥

বিমাংসঃ পু॰ অশুজ্বনাংসং। তকু বিনাত্তঃ পু৽ মাত্সপত্নীপুশ্ৰঃ। वक्दािम्भाग्मः। इंडि (कहिट् ॥ दियाजां जी याज्यभन्नी। मर्या ইতি ভাষা। সা কনীয়স্যপি নম্-न। यथा मृजिः। माजुः निजुः कनीयाःमः न नामः वरमाधिकः। নমস্কুৰ্য্যাৎ গুরো: পত্নী ভাত্তা-ষা বিমাতর ॥ মৃত্র্সারে। জ্রি-যো নমস্যা বৃদ্ধাশ্চ বয়সা পতু ্রে ৰ তাঃ। যতঃ পত্য র্ষদা তা জ্রিয়ো বৃদ্ধা অতঃ কনিষ্ঠা অপি নমস্যা:। রজো নিবৃত্তাবলি লিতানছ ধন-विजाग कर्डवाद्र । यथा वृहम्मिजिः ৷ পিৰো রভাবে ভাতৃণা• বিভাগঃ

भः भुरिनिजः। भाज् निवृत्व ब्रव्हनि জীবভোরপি শস্যতে॥ অত্র মাতৃ-**পर॰ विभाज् भन्न मिश्र शास्त्रार**् পত্তি সম্ভাবনা ভৌল্যাৎ। ইতি माय**ञ्जुः ॥ 🕸 ॥ जम्या जनः मिद्द**॰ যথা। সোদরভাত্তি বিভাগে ক্রিবনাণে নাত্তে পুল্রসনাংশা দা-**उद्याः । ननाः महादिनी मा**जाः इंडि वहनाचाज्भम्म बननीभ-রত্বাৎ ন সপত্নীমাতৃপরত্ব মপি। সক্ছুত্সঃ মুখ্য গৌণবানুপপ-**ভেঃ। ইতি দা**যভাগঃ॥

उर्नियासः । रिकार्ययः २ । इन **ज्यमदः ॥ रेवमावः २। ই** छ छहे।-थबः ॥

विमानः भू क्री (एवद्रथः। उद्-পর্য্যাयः। ব্যোম্যান ২। ইত্যুমরঃ ॥ मार्बरजीमगृहः॥ (वार्षेकः॥याः नमाबः। ইতি (मिनी।। विमार्गः भू मधार्क्किश । स्रम्थः । विभ्र मृष्ठशाउ। र्या भुजारम

ইতি মলমাসতত্ত্বু ।। 🟶 ।। বিমাতৃ- 🍴 বিমক্তঃ 🛭 ত্রি বিশেষেণ মুক্তঃ । বথা । যে খন্যে ধরবিন্দাক্ষ বিমুক্তমানিন ত্ব্যস্তভাবাদবিশুশ্ব বুশ্ব:। আ-ৰহা ক্ছেণ পর পদ ততঃ পত

नित्रमः ॥

স্ত্যাধা নাদৃত যুম্মদন্ত্র য: ।। ইতি শ্রীভাগবতে ১০ ক্ষন্ধে ১৪ অধ্যাধ:।। ত্যক্ত:। বি পূর্ব মুচ্বাতো: ক পু-ত্যযেন নিম্নম: ।।

বিমৃক্তি: জী বিমোচন ৷ মোক:

। যথা। পিতৃষনসৈ দিবি যে চ
মূর্ত্তা: ব্যাভ্ত্তা: কাম্যকলাভিস
স্কো। পুদানশক্তা: সকলেপ্লিভা
না বিমৃক্তিদায়ে হনভিস হৈতেষু
।। ইতি পুষ্যক্তিত তত্ত্ব ৷৷

विमुशः वि विष्युत्थः। विद्यवः। यथा। यागरेनः कन्निरेज कुः हि ब नान् मिष्म्थान् क्षकः। माकः (गाः भय (गन म्याः मृष्टि द्वरवा खद्याः खद्रा।। ই ि भार्त्या खद्रथ्रश्वः निः वः भुकि विकृ वा ह्यः॥

বিনুদৃঃ ত্রি পুফ্ল: ৷ ইতি হেন-চন্দু: ৷৷ মৃদারহিত শ্চ ৷৷

বিমোচন স্প্রীকরণ।। বিমৃক্তি:
। বি পূর্ব নুচ্থাতো রনট্ পুত্যযেন
নিস্তমণ।।

विस्थाहन ही विक्रिक्तीकद्रगः। वि लूर्ब यूरुषाट्या द्रनिह लुकुरयन निञ्चमः॥

ৰিমোহিত: ত্রি মোহযুক্ত:। মৃধ্য:
। যথা। তাবপ্যভিবলোক্সত্তৌ মহানাযাবিমোহিতৌ। উক্তবভৌ

বরোমত্তো বিষতা নিতি কেশব॰
।। ইতি দেবীনা হাত্মাণ ।।
বিমোক্ষণ লী বিমোচন । পরিত্যজন । যথা। য॰ ধর্ম কানার্থ বিমুক্তি কানা ভজন্ত ইপ্টা॰ গতি নাপ্র বন্তি। কিঞ্চাশিষোরাত্যপি দে
হনব্যয় করোত মে হদভুদ্যো
বিমোক্ষণ ।। ইতি প্রভাগবতে
৮৩ অধ্যাবঃ ।।

विषः ही पुर्ठिविषः॥ कम अनुः। इंडि मः किछमात्रागा निवृद्धिः ॥ বিধিকাফল । ভেলাস্চা ইভি ভाষা। ইতি মেদিনী।। শেষস্য পর্য্যায়:। তুণ্ডিকেরী ২ রক্তফলা ৩ বিধিকা ৪ পীলুপণী ৫। ইভ্য-मतः ॥ ७ही ७ विशे १। इंडि রত্বালা।। বিষ্বাদ বিষক ১ বিষয়া ১০। ইতি শ্বরত্নবলী।। অস্য ওগ:। পিত্ত কফ ছ ৰ্ম বুণ হলাস স্থাশিত্ব[•]। ইতি রাজ-বল্লভ:॥ অপিচ। বিশ্বী রক্ত ফলা তুম্বী তুণ্ডিকেরী চ বিশ্বিকা। ওপ্তো পমফলা প্ৰোক্তা পীল্পণী চ ক-থ্যতে॥ বিশ্বীক ন॰ স্বাদু শীত॰ ওক পিত্তাসু বাতজিৎ। স্তম্ভন লেখ-न क्रा विवस्ताध्यानकात्रकः ॥ ইতি ভাবপুকাশ:॥

विदः भू क्री न्र्र्यक्रमुम्थल। ইত্যমর:॥ विषः भू कृकलामः। ইতি यि वि विश्वक॰ क्ली हम्पुमूर्य। म विः विकाकनः। ইতি भदत्रज्ञावनी ॥ বিষনা জী বিধিকা। ইতি শব त्रज्ञावनी ॥ विष्ठेः भू अर्यशः। ই ७ मदः उन्मिका ॥ विषा की विषिका। ই छि नयः ब्रङ्गवनी ॥ বিশ্বিকা জী বিশ্বণাইভ্যমর:॥চন্দ্র म्र्ग्रम ७वा । इंडि मद्र द्वाववी ॥ ৰিম্বী জ্ৰী বিঘিকা। ইতি শব্দরভা वनी ॥ ৰিষু: জী গুৰাক:। ইভি কেচিৎ।। विषाष्टः) बि विश्वाविव अष्ठी यम्। বিষৌষ্ঠ: ∫ইতি মুশ্ববোধব্যাকরণ ॥ वियहात्री भू हिल्लः। इंडि मद মালা।। ভাকাশগামিনি ত্রি।। विय८ द्वी व्याकामः। इंडामद्रः॥ वियम्भन्। जी वर्भगन्। इंडा मद्रः ॥ বিযদ্ভি: জ্রী অন্ধকার:। ইতি ত্রিকাপ্তশেব: 11 বিষয়ণি: পু॰ স্র্য্র:। ইভি হার। वनी॥

वियमः भू॰ म॰यमः । ইত্য**मनः** ॥ দু:খ॰। ইতি স্বামী।। वियां जः वि निर्लङ्कः। ইত্যমরः॥ বিযাম: পু॰ সংযম:। ইত্যমর:।। বিযুক্ত: ত্রি বিযোগবিশিষ্ট:। বি পূৰ্ব যুজ খাতো: ক্ত পুত্যয়েন निञ्चनः ॥ विरुगा भू विष्ट्रमः। उट्भर्या-য:। বিপুলম্ভ: ২ বিপুযোগ: ৩ वित्र हः ८ । इंकि (इमहन्मुः ॥ विरयाग डाक् वि विरह्म युक्तः। যথ। । বিযোগভাজোপি নৃপস্যপ শ্তা তদেৰ সাক্ষাদম্ভাণশু মা-নন'। পিকেন রোধাকণচক্ষা মূত: **म**र्क डार्व हन्द्रिति ।। ই डि रिनयशः ॥ বিযোগী পু• চক্রবাক:। ই**তি শদ**-हिन्द्रका ॥ विरयाभगुरक वि ॥ বিযোজিত: ত্রি বিযোগপুাপিত:1 বি পূর্ব ঞ্যন্ত যুদ্ধ খাতো: ক্র পুত্য-যেন নিয়ুম:॥

বিরক্তঃ ত্রি বিরাগযুক্তঃ। অননুরক্তঃ। যথা। জ্ঞাননিষ্ঠো বিরক্তো
বা মন্তকো বানপেক্ষকঃ। স্বলিক্যানাশুনা স্তাক্ত্য চরেদবিধিগোচরঃ॥ ইতি শ্রিভাগবতে ১১ ক্ষরে
১৮ অধ্যায়ঃ॥

বিরজ

বিরন্ধা বিরন্ধা: জী বিগতার্ত্বা। ইতি জটাধ্য:॥

বিরক্তা জী দুর্ভগা। ইতি ত্রিকাপ্তশেষ: ।। অননুক্লা । যথা। যাণ
চিত্তথানি সভত স্বি সা বিরক্তা
সা চান্য নিছতি জন সজনোন্য
সক্তঃ। ইত্যাদ্যুক্তটিঃ ।।

বিরক্তি: জী বিরাগঃ। যথা।
দেহো শুক র্মন বিরক্তি বিবেক হেতু বিভূৎমা সম্ভ নিধন সভতা ভুর্তদর্কণ। ভত্তান্যনেন বিম্কানি যথা
ভথাপি পারক্য মিত্যবশিতো
বিচরাম্যসক্ষ্যাইভি শ্রিভাগবতে

বিরস্থ লী কন্ধুষ্ট । ইতি রাজ-নির্ঘণী:।।

३) इस्ति २ वर्षायः ॥

বিরচিত: বি বিশেষেণ রচিত: ।
নির্মিত: । যথা । এব প্রীলহন্মতা
বিরচিতে প্রীমন্মহানাটকে বীর
প্রীযুতরামচন্দু চরিতে পুতু, ছ্রেড
বিক্রমি: । ইত্যাদি মহানাটক ।।
বিরদ্ধনা: প্ সন্তুণবিশিপ্ত: ।
তথপর্য্যায়: । দ্ব্যান্তিগ: ২ । ইত্যা
মর: ।। বিগতে রদ্ধ সমসী যেষা
তে রদ্ধ স্থান্তিগ: মরৈ দিলা: সাক্ষাৎকৃত্রুক্ষাণো জীব
স্কুলা ব্যাসাদ্যো দ্ব্যান্তিগা উচ্যা
স্কো ব্যাসাদ্যো দ্ব্যান্তিগা উচ্যা
স্ক্রা ব্যাসাদ্যা

বিরজা জ্রী কলিত্থানীবৃক্ষ:।ইতি त्रञ्नाला॥ पूर्वा। ই ि हात्रावली ययाञिमाञा । यथा । উৎপन्नाः পিতৃকন্যাযা বিরজাযা মহাব-**लाः। यिक यंगाजिः स्**र्याजि द्रा-যাতি: পঞ্মো লুক: II ভেষা ব-याजि: शक्षाना नश्रादल शत्राक-मः । इंडि कोर्प्य २० व्यक्तायः ॥ 🕏 ॥ बीकृष्णमधी । मा द्रावाजः যাত্যক্রণা সভী সরিদুপাত্ত-वर । जम्राः मध्यूयाः मध्मम्-मु। अञ्चन्। यथा। अकना दाधि-कात्रार्छ शालाक श्रेश्वः चयः । বিজহার মহারণ্ডে নির্জনে রাস-मल्या । कृषा विश्वतः शक्ष खा भम्क्षे। विशय **ह। शाशिका**॰ विव्रका सन्।। मृक्षावार्थ कगाम इ ॥ मृक्षे व बिरुति खुर्न विकरात তথা সহ। তথাসক শ্রীহরিঞ্চ রত্রনগুপ সংস্থিত ৷৷ দৃষ্ট্রা চ রাধি-कान्। क हक् खाक निर्वहन । ब-গাম সহসা দেবী ত॰ রত্নমণ্ডপ॰ भुत्।। चादा नियुक्तः मन्म चाद्रणाः ল মনোহর। ও মুবাচ ক্ষা দেবী वक्नकलाहना ॥ मूबः गह गह

म्बर ब्राडियम्बर्ध किस्त्र । कीमृमीर মৎপরা কান্তা দুক্ষ্যামি তৎ পু ভোরহণা শুদ্ধা কোলাহল পদিন গোপিকানা হরি: ষ্ব । জ্ঞাত্বা চ কোপিতা• রাধা মন্তর্ধান• চকার হ ।। विद्रवा द्राधिकाणमा८ व्यस्त्रीनः क्रब द्रिश । मृष्ट्री दादा छ्यार्छ। ना कारही भागाण्ड यागठः ॥ मन् ন্তত্র সরিদুপণ তছরীর বভ্ব হ।। व्याश्यक वर्जु नाकात्र ज्या (गाना-क स्मव ह । काहित्याबन विखीन পুস্থেতিনিম্ন মেৰ চা৷ দৈৰ্ঘে দশগুণ চাক্ নানারত্বকর পর ৷ রাখা র তি-गृइ॰ गञ्च। न एएमं इति॰ म्ता वित्रः জাঞ্সরি দুপা দৃষ্টাগেছ জগাম সা । बिक्ला विव्रकाः मृक्षा मित्र मुनाः िन्याः न जीः ॥ छेटेइ क्राम विवेकाः **छीत्र नीत्रमत्नाह्त । द्या विना** र गृज्य कथ की दामि मुन्दि ॥ नम्धिश्चाञ्सकी दः खव मूर्खिनजी সতি ৷ পুরাতন শরীর তে সরি-मुन मज्दमिता बनामृत्याय हारा-ই বিধাষ তনু ন্তৰণ। আজগাম হ-प्त त्रगु॰ माकामास्य मूनस्त्री ॥ भः न्। भागनाथक भना ही वक ज्ञान বা। ভাঞ্চ ৰূপৰতী দৃষ্ট্বা প্ৰেশ্নে-पुकाः बग८ भिजः ॥ हकात्रालिकः

ন তুৰ্ণ চুচুদ্ব চ মূহু মূহিঃ। নানা পুকার শৃস্থার বিপরীতাদিক পুতু: ॥ ब्रह्मि (भूयभी: भूगभ) हकात ह भूनः भूनः। विद्रष्ठा मा द्राष्ट्रायुका थ्वा बीर्य) मत्माघक ॥ मत्मा वज्य **उत्वर धन्। भर्चरजी मजी। उ**स्त्री তত্ৰ সুথাসীনা সার্দ্ধণ পুলৈক্ষ সপ্ত: **डि:।। वक्ता श्रिमा भार्छ** वृन्तात्र-(१) जूनिर्जात। विज्ञहात्र भूनः जाश्री শৃক্ষারাসক্ত মানসা।। এতমিষ্ডরে তৰ মাতু: ক্ৰোড জগাম হ। ক-নিষ্ঠ পুত্ৰ স্তস্যাক্ষ ভ্ৰাতৃভি: পীডি-তো ভিযা॥ ভীতং ৰতনয• দৃষ্ট্বা ত-ত্যাজ তা॰ কৃপানিধিঃ। কোডে চ-কার বাল সা ক্ষো রাধাগৃহ ययो ॥ भुरवाद्य वालः ना नाशी न **দদ**শান্তিক शियः। विववाभ ভ्रमः ত্ৰ শৃস্বারাত্থ্যানসা ॥ শশাপ ষসূত কোপাৎ লবণোদো ভবিষ্য-তি। শশাপ সর্বান্ বালা ক যাস্ত মুঢ়া রসাভল ।। শুদ্রা বিবরণ সর্বে পুজগু ধরণীতল। সপ্তদ্বীপে সমু-দ্যুক্ত সন্ত তস্থু বিভাগশ:॥ কনিষ্ঠা-षृष्तभर्य। छ॰ विख्न विख्न मूत्न। न्त (१ क् जूदा निर्म पंचि मूथ कलार्गवाः॥ এতেবাঞ্চ জল পৃথ্যা भागार्थक ভবিষ্যতি। ইতি বুন্ধবৈধর্ত্ত ত্রীকৃষ বিরল

सन्ध्र थिया। उर्कल ना जिल्ला श्रक्त । यथा। उरकल ना जिल्ला मक विद्र हा क्लिक उत्तर । विन्ना मा महाप्तवी क्षण हा थि उत्तर । । है जि उत्तर हुए। मली ६० भी ठेनि वं यः । । स्था। का ल्ला । मृखन स्था भवा मण्ड मई जीर्थ ह्या विद्या । वर्क विद्या मन्या । यक्षा विद्या ना विद्या । वर्क विद्या मन्या । यक्षा विद्या । वर्क विद्या मन्या । यक्षा विद्या । वर्क विद्या । है जि भाषा कि ख उत्तर ।।

वित्रकः) वित्रकिः)

বিরণ ক্লী বীরণত্ণ । ইতি শব্দ রভাবলী।।

विद्रवः जि निवृद्धः। यथा। चाद्ध विष्मु। मून क्षाद्धा जुावृ द्धाद्धा निष्म ज्वाद्धा विद्रवा १ छर्हित्वा मूक्षाहाकामु। त्या वाद्विवः ॥ देखि मूक्षावाधवऽ। कद्वयः ॥

বিরতি: জ্রী নিবৃত্তি:। তৎপর্য্যা-থ:। আরতি: ২ অবরতি: ৩ উপ-রাম: ৪। ইত্যমর:।। উপরম: ৫ বিরাম: ৬। ইতি ভরত:।।

विद्रव की मधि। इंडि द्राज-" निर्यण्टः॥

বিরল: ত্রি অবকাশ:। ফাক্ ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায়:। পেলব: ২ বিব্ৰহি

তনু: ৩। ইত্যমর:॥

বিরলজানুক: ত্রি বক্রজানুবিশিষ্ট:। তৎপর্য্যায:। পুজু: ২ পুজু: ১। ইতি হেমচন্দু:।।

वित्र ल मुना खो श्रूक्य वा खः। यथा। यवा खंकि का गुना रेमव ज् कंछ-मिक्कि। वित्र ल भी जन्न का क महार मा श्रूका वित्र ल मुना।। ইতি कही-थनः॥

वित्र इः भू॰ विष्टु हरः। उर्थागः। विभूवाञ्चः २ विभूयागः ० विरयागः ४। इंडि (इसहन्पुः ॥ ६।। वित्र इ वर्गनीयानि यथा। जाभः। निश्वामः । हिन्ना। स्नोन॰। कृषाक् जा। वर्ष-मत्र ज्वा त्राबि हिर्मा । कागत्र १। षी उत्व डेक्ष जाङ्गान॰। इंडि कः विकल्लका॥

वित्रहिनी जी ज्िः। ই जि भवभाना। विह्नविणिक्षा नाती। यथा
। त्रजिः भू रत्ना वित्रहिनी मिनः जी
वित्रही कितः। घरण घरणाक मः
भूगाक्षी कि॰ वज्व घरणाः मूथः॥
हे जि नुकारेवरखं श्रीकृष्णक प्राथः
85 श्रवागः॥

বিরহিত: তি ত্যক্ত:। বিহীন:। যথা। অভিভ্তঞাবনত ত্যক্ত স্ত স্যাৎ সমুজ্জিত। হীন বিরহিত ধৃত মুৎসৃষ্ট বিধুতে অপি ।। ইতি জটাধর: ॥

বিরহী পু' বিরহবিশিষ্ট:। বিযোগী। বথা। বিহরতি হরি রিহু স রসবসম্ভে । নৃত্যতি যুবতিজ্ঞানন সম' সথি বিরহি জনস্য দুরম্ভে।। ইতি জ্বদেব:।।

বিরাগ: পৃ॰ অননুরাগ:। রাগশৃন্য:। যথা। বিষ্যেম্বতিসংরাগো
মানসোমল উচ্যতে। তেম্বের হি
বিরাগো হি নৈর্মল্য সমুদাহ্রত•
।। ইতি পুাযশ্চিত্ততত্ত্ব ।।

विद्रागार्शः जि विद्राभरगागुः। ज्राप्तर्थागः। विद्राक्षिकः २। इजि व्यापन

विद्राजः भू॰ विद्राहे। यथा। हेन्सुनी वरनाख्डा भणता भणमञ्जवाः । ওवर्षा द्राममञ्जूष विद्राज दुः नत्मास्र (छ।। ইতি वामत्म ৮० व्यक्षायः॥

वित्राक्षमानः जि ही शिविणिष्ठैः ।
यथा। किं। किंग्ह मञ्जूमज्मिन्नः
विष्णिनिर्वातो वित्वाव्यविधिवल्लातो
वित्राक्षमानम्कनि । श्रमक्षमक्षम
ज्ज्ञवल्लागिष्ठ भावत्क किल्लात्रः
कन्तुः णथात्र द्रज्ञिः भुजि क्ष्मणः सम ॥
देजि काणीथः अत्रावणक् उत्याजः॥

বিরাজিত: ত্রি শোভিত:। দীপ্ত:।

যথা। অভীব নির্মাল সার স্থ্য
ভাস বিনিন্দক । পরিষ্কৃতক নাণিকৈ হী রকেণ বিরাজিত ।।
ইতি বুন্ধবৈবর্ত্তে গণপতিখতে ১০
অধ্যায়:।।

विताहे नु कि विषः। ইত্যমतः॥ স্লশরীর সমষ্ট্রপছিত চৈতন্য । ইতি বেদান্তসার: ॥ 🗱 ॥ মহা-विद्राज्र भिज र्यथा। श्रीनाद्रायन উবাচ। অথ ডি:ম্ব। জলে ভি ধন্ যাবদৈ বুন্ধণো বয়:। ভত্ত: স কা-লে সহসা দ্বিধা ভূতো বভ্ব হ।। ভন্নব্যে শিশু রেকচ্চ শতকোটি রবিপুভ:। ক্ষণ রোজ্যমাণ চ ख कः भीषितः कृषा ॥ भिवृ মাতৃ পরিত্যক্তো জলমধ্যে নিরা-भुगः। वृक्षा ७ मः घनात्या (या मन् (मांक् भनाथवट ॥ अ्वाट ज्व-তমঃ সোপি নামা দেৰো মহাবি-द्राहे। भद्रभागु र्यथा मृत्वाट भद्रः স্লাভথাপ্যসৌ।। তেজসা বো-ডশাংশো য: কৃষ্ণ স্য পরমাতান:। वाशादा १मःथा विचानाः महान् বিফুশ্চ প্ৰাক্ত: ॥ প্ৰত্যেক• লো-नक्लियु विश्वानि निश्विनानि ह। उम्रांभि उवाः मःशाक क्ला

বক্তৃ ন হি ক্ষম: ৷৷ সংখ্যা চেদুজসা मिछ विश्वानाः न कमाठन । वुका विकृ निवामीना उथा मःथा न বিদ্যতে ৷৷ পুতিবিখেযু সন্ত্যেবং বুক্ষ विकृ निवारयः। भाजानामुक्तानाः কান্ত বুন্ধাণ্ড পরিকীর্ত্তিত।। অত উদ্ধেতি বৈষ্ঠো বুন্ধাণ্ডাছহি রেব **চ। স চ সত্য স্ক্ পশ্চ व्यथन। রা**য-(१। यथा।। व्यञ উদ্ধৃ (भागकः शक्षाणटाकाहित्याननाट । निकार সভ্যমন্ত্ৰপত যথা কৃষ্ণ শুথাপ্যয় ।। मधदीय मिडा मृथी मधमागत भःयुजा। खेनशकामपूर्वाभाभःथाः শৈলসম্বিতা ॥ উদ্ধৃ • স্বর্গাঃ সন্ত लाक। वुक्तलाकनगद्विजाः। भा-তালানি চ সপ্তাধ কৈব বুন্ধাও भिव है।। উष्टुं • ध्राया जुर्लिका ভূবর্লোক স্ততঃ পর:। ততঃ প त्रफ सर्लाका जानालाक उठ: পর:।। ততঃপর ত্তপোলোক: সত্য লোক নত: পর:। তত: পরে। বুন্ধলোক তণ্ডকাঞ্চন নির্মিত: 11 **এব॰ সর্ব॰ কৃত্রিমঞ্চ ধরাভ্যন্তর মেব**॰ **छ। छिन्नाल विनालक मार्बरा** (भव नात्रम ॥ जनतूषुमव मर्बः विश्व मः व मनिज्यकः । निर्द्यो दिन क्रे शालाको मछा मधरक्

विभो ॥ পুভিলোমক্পে वुकाल প্রত্যেক মস্য নিশ্চিত। এষাণ সং-খ্যান জানাতি কৃষ্ণো হন্যস্যাপি কা কথা।। পুত্যেক পুতিবৃদ্ধাণ্ডে বৃদ্ধ विक् निवाहरः। जिनुः कार्वेतः मू-রাণাঞ্চ সংখ্যা: সর্বত্ত পুত্রক। দি-গীশাকৈব দিক্পালা নক্ষতাণি গ্ৰ-হাদয:। ভুবি বর্ণাচ্চ চত্ত্বারো ২প্য-(या नागा क्वताव्याः ॥ अथ काल व न विद्रारे छक् मृष्ट्री भूनः भूनः । ডিয়াম্বরঞ্জন্ন্যঞ্জন দ্বিতীয়ঞ্জ কঞ্চ-न ॥ हिन्छ। सवाभ क्षुत्र्युक्ता क्राम ठ श्नः श्नः। ज्ञानः शानाः जना **परि** क्षः भन्नमभूक्षः ॥ ততে। দদৰ্শ তবৈৰ বুন্ধজ্যোতিঃ সনাতন' । नवीनकनरमाग्रमः विज्ञः भीज-वामनः॥ मिष्य उ॰ मूत्रवी इख॰ छ॰ कान् गुरुकादकः । क्रहाम वाल-क स्टाडी मृष्ट्री खनक भी यत्र ।। वत्र ত্তম দদৌ তুপ্তো বরেশঃ সমযোচি-७ । म ८ म तमा ज्ञान युक म मू ८ **लिलामानिविद्धिंजः ॥ वृक्षाञ्चाम•**-थानिलाया ভव वट्न लयादिव । निक्षामा निर्वय रेक्टव अर्खिया॰ वद्र-দো বর: ।। জরা মৃত্যু রোগ শোক পীডাদিবজ্জি:তা ভব। ইত্যুক্ত্বা চ मक्क वर्ण नश्मञ् यपक्रतः ॥ विः

क् इं क्ष्र भूककाश (वरागम वदा शदा । भुगवाहिङ्ब्रीष्ठः कृषः इंडाक्षत्रः ख्य-॥ दक्षिणाञ्ज भिष्ठक महिवद् **रुतः शदः। मञ्चः** हञ्जा उहारादः कन्नयामान न भुजुः ॥ भुग्रजाः मद्या শুত্রা নিবোধ কথ্যামি তে। পুতি-विष्युषु यहेन्नरवन्तुः ननाजि विकाद-कनः॥ ७९ (वाउमांग्मं विययिता विक्याः शक्षम्णम् देव । निर्श्यम्। আন কৈব পরিপূর্ণ ক্রমস্য চ।। নৈবে-ए। क कृष्मा नहि कि ष्टि शुर्याः कन । यम्यर् मनाजि रेनरवन्तर यरैन দেবাব থো জন:।। স চ থাদ তি তৎ नर्बः लक्षी मृष्टेऽ। भून र्ज्दर । उक्ष মন্ত্রণ বরণ দত্ব। ত ম্বাচ পুন র্বিভূ:॥ বর মন্য কিমিপ্তস্তে তল্মে বুহ্নি দদা-মি চ। কৃষ্ণস্য বচন শুরা ত মুবাচ मशाविद्राहे॥ अम्रस्ता वालक खब বচ**ন• সম**যোচিত•। শ্রীমহাবিরাড় वाह । वद्गः स्म जुल्लास्यास्त ভক্তি ভ্ৰত্ নিশ্চলা। সম্ভত বাব-माय् (र्या क्र-१॰ वा जूहित्र॰ हि वा।। जु-ভজিযুক্তো যো বালে। জীবনুক্তশ্চ गष्ठकः। वृक्तकिशीमा मूर्थक जी-বন্ধপি নৃত্যে হি সঃ॥ কিন্তজ্জপেন उभना याङ्कन भूकतन ह। कृष ভिভিবিহীনস্য মূর্থস্য জীবন বৃথা

।। যেনাত্মনা জীবিতশ্চ তমেব নহি मन्राञ । यावनाञ्चा भन्नीत्र ९स्डि ভাবৎস শক্তিস'যুত্ত: ॥ পশ্চাদ্মা-ন্তি গতে ভিমিন্ন স্বতক্তাশ্চ শক্তয়ঃ । সচ ত্বাঞ্চ মহাভাগ সর্বাত্মা পুকৃ-তে: পর: ৷৷ বেছাম্যশ্চ সর্বেভ্যে বুন্ধজ্যোতি: সনাতন:। ইত্যুক্ত্বা বা-लक खब विद्वराभ ह नावन ॥ উवाह क्षः भुजुः किः भधुन्नाः भुः जि भून्त-ती । ञीक्ष देवाह। मृहितः मू इत তিষ্ঠ य**थारु॰ ए॰ उथा** ভवा तुका-ণো হস'খ্যপাতে চ পাত তে ন ভ-বিষ্যতি ৷৷ অংশেন প্রতিবুন্ধাণ্ডে ত্বঞ্চ ক্ষুদু বিরাড্ভব। তমাভিপদ্মে ৰুন্ধা চ বিশ্বসুষ্টা ভবিষ্যতি ॥ ললা-हि वुकारी कव बम्। रैक्का मरेकाव जूर শিবাংশেন ভবিষ্যন্তি সৃষ্টিসঞ্চার-गाय देव ॥ काना शिक्षु (छ। श्रु (के दि-খস'হার কারক:। পাতা বিফচ্চ বিষয়ী ক্ষুদাংশেন ভবিষ্যতি।। ম-জ্ঞক্তিযুক্ত: সতত ভবিষ্যসি বরেণ (म) थ्रात्न कमनीय॰ मा॰ निज्रु॰ দুক্ষ্যসি নিশ্চিত ।। মাতর কমনী-याक मन वकः इन इ जा। यानि লোক তিষ্ঠ বৎসেত্যক্ত্বা সো ২ন্ত-রধীয়ত ॥ গত্বা স্বলোক বুদ্ধাণ मक्त न उवाह र। मुद्रात मुह्री- শাশ্চ সংহত্তারঞ্চ তৎক্ষণ।। ঐকৃষ উবাচ। সৃষ্টি• সুষ্টু• গছ বৎস নাভি পদ্মোজ্ববো ভব। মহাবিরাল্লোম-क्रम क्रमुम ह विर्थ मृग् ।। गह य८म महारित तुक्त ज्ञालाखाताः ভব। অংশেন চ নহাভাগ ষ্যঞ জুচির॰ তপ:।। ইত্যক্তা জগতা। না था वित्रज्ञाम विधि छ उ:। जगान ৰুক্ষা ত॰ নত্বা লিবশ্চ লিবদাযক: !! মহাবিরায়োমকূপে ব্রহ্মাণ্ডে গো-नक जःन। वज्र व विवादे कपु। বিরাড শেন সাম্পুত ॥ শ্যামো যু-বা পীতবাসাঃ শ্যানো ভলতল্লকে। चैयकामाः भूमवारमा विश्वतानी जगर्फन:॥ उनाजि कमत्व तुक्ता व ज्य कमाला फिनः। **म**•ज्य भग्म म ७ १४ वज्ञान यूगनक हें।। नाउ॰ जगान দণ্ডস্য পদ্মশ ভস্য পদ্মজ:। বাভি-জ্বা চল্মা চিন্তা মাপ পিতা **७व ॥ अङ्गात भून द्राग**ङ्ग संस्थी क्षे: भरायुकः। उत्ता परणं क्र मुष्ठ॰ कारणन मिव्यक्रक्ष्या ॥ भयान॰ ৰলভল্লে চ বুক্ষাণ্ডে গোল চাবৃত্তে ॥ यह्मामक्ष्य तुष्काखः ७१३ ७९ পরনেশ্বর• ৷ 🗐 কৃষ্ণ ঞ্চাপি গোলো 🖑 क शाम शामी नमन्जः॥ उ স্ংস্থ বর প্রাপ ততঃ সৃষ্টি ঞ্কা-

র সং ৷ বভ্রু বুজাণ: পুতা মানসাং সনকাদয: ।৷ ভতো কুশু: কপালা-ष्ट শিবাংশৈক। মৃতা:। বভুব পাতা विक्फ क्षुमुग्र वाग्रशार्थकः ॥ চত্ভু জ শ্চ ভগবান্ খে ভদ্মীপ নি-বাসকৃৎ। ক্ষুদ্স্য নাভিপদ্ম চ বুন্ধা বিশ্বু সদৰ্জ চ।। ৰৰ্গ মৰ্ত্যঞ্চ পাতাল বিলোক সচরাচর ৷ এবং সর্ব লোমক্পে বিশ্ব প্রত্যেক মে-বচাঃ প্রতি বিশ্বে ফুদুবিরাট্ বুন্ধ বিষ্ণু শিবানয:। ইত্যেব কথিত। বৎস একৃষ্ণ কীর্ত্তন পরণ।। সুখদণ মোক্ষদ সার কি ভুন: শ্রোত্ নি-इमि ॥ इंडि दुक्तदेवदर्खं भुक्ठि-খণ্ডে o অধ্যাय: ॥<a>॥ साध्या अवस्तुः । যথা। গতেষ তেষু স্প্তার্থণ শুণামা-বনতা নিমাণ। উপযেমে স বিস্থা-ত্ম। শ उর্জা ননিন্দিতা ।। সম্ব চুব তথাসার্দ্ধ মতিকামাত্রো বিভ:। नवञ्जा॰ ठकान (एव: कमाना एत्रमः न्तित्व ॥ यात्रक् भक् दितुः यथाः ন্য: পুাক্তো জন:। ততঃ কালেন মহতা ততঃ পুঞো ভবমনুঃ।। স্বায ম্রব ইতি খ্যাত: স বিরাডিতি নঃ नु उ॰। उपुत्र धन जामान्यान्धिन् ক্ষ উচ্যতে ।। বৈরাজা যত্র তে জা-তা বহব: শ·সিভবুতা:। স্বাষ্ট্ৰা

विद्रान

মহাভাগা: मध मध ख्या भরে॥ बाद्याहिवार्गः गर्स (अ वृक्ष जू न्ताः बक्लिनः। छेडमिनुग्र्या खत्राष्या॰ जु॰ मक्षामा श्रम् ।।। ইতি নাৎস্যেত অধ্যায:॥ विद्रार्धः भू (मनवित्नयः। ইতি **अ**द्भवावनी ॥ उत्प्रभीयद्राजा। ষ্পা। অত্র শ্রা মহেয়াসা ভীমা-क्कू न मनायृथि। युगुभारना विक्षां है क ফপদশ্চ মহারথ:॥ ইতি 🕮 ভগ-वनगी जागा > व्यव्यायः ॥ পু রালপটঃ। ইতি विद्राहेक: (इमहन्तुः॥ विद्रार्वेशः श्रु विद्रार्वेष्टमीयशेद्रकः । তৎপর্য্যায়: । রাজপউ: ২। রা জাবর্ত্ত: ৩। ইতি হেমচন্দু: ॥ বি त्रादेताबकाट वि॥ विद्राभी नु॰ इडी। इंडि मद्माना विद्रायः **পৃ**॰ द्राक्रमः छ पः। यथा। लक्षणमा जु उद्याकाः मुद्रा द्रायः **उ**ट्या दुवीट । निजा म ज्र मून র্জন্যে মাভা মে চ শতহ্ন হা॥ বি बाध इंजि मा मारु भृषिद्याः मर्ब द्राक्रमाः। उटम्बाभुगमा समा . भनारपञाः भन्नान्त्रायो ॥ उह्दा রাম মাহেদ লক্ষণ: কি পুর্তীক म । इंज्रुक्। नक्षाम वीत्र वानग्र

जूनरुष्कृः॥ উৎসসর্জ শরু (यात्रः कालम्(धार्थान्य- ७७:। उह्नीतः মহাকাৰ্য- ভিৰু৷ পাতাল মাবি-শং ৷৷ পপাতাশু গতপাণ: সফে-न क्षित वसन् उत्ज र तो दान भाष्ट्र भाक्षित र्विन्याद्विजः॥ जुनुक नीम भन्नर्वः भुविष्टे। त्राक-সী ত্রু । অভিশাপাদহ বার णारकः रेवणुवानने रेव ॥ श्रुत्राम् अगा-नः ज भवा भावत्याः भूनः भूनः । यहा हामद्रथी द्वारमा ভবিষ্ঠতি **गरातनः ॥ भाभम**ास्त्रा ভবিষ্য-ত্তে তেন রামেণ সংযুগে। পুসাদা-ত্তৰ মুক্তোহু গমিষ্যামি ৰ্নাল-यः ॥ इंडि वङ्गिन्दात मूर्भाशा कर्गनामिकाटकर्डन नामाधायः॥ विद्रायन क्षी भीषा। इंडि नद-ब्रञ्जावनी ॥ বিরাধান ক্লী পীড়া। ইতি শদ-রত্নাবলী ৷৷ বিবাধানমিভিচপাঠ::৷ বিরাম: পু॰ শেষ:। নিবৃত্তি:। विद्रिक्तिः। उद्भर्गायः। व्यवमानः ২ সাতি: ৩। ইভি জটাধর:॥ মধ্যুণ ৪। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ ॥ পরবণা-ভাব:। ইতি ব্যাকরণণ।। বিরাল: পু॰ বিডাল:। ইভাসর: होका ॥

বিরাবঃ পু॰ শবং। ইত্যমর: ॥ বিরাবী ত্রি বিরাববিশিপ্ত:। বি-রাবো বিদ্যতে হস্যেতি ইন্পুত্য-ধেন নিম্নম:॥

বিরিক্ত: ত্রি কৃতবিরেক:। যথা।
দুর্বিরিক্তস্য নাভেন্ত শুরুতা স্বকিশ্লক্ক্। পুরীষ বাতসঙ্গদ কণ্ড্মণ্ডল গৌরবং॥ ইতি ভাবপুকাশ:॥

বিরিঞ্চ: পু॰ বুন্ধা॥ বিষ্ণু:॥ শিবঃ । ইতি শব্দরত্বাবলী॥

विदिश्यनः भू॰ तुक्ता। ইতি ह्मि-চন্দঃ॥

বিরিঞ্চি: পু॰ শিব:।। বিষ্ণু:।। বি বিরূপ: পু॰ সুমনোরাজপুঞ:। যথা থাতা। ইতি শব্দরত্ববিদ্যা । জাতা: সুমনস: পুত্রা স্ত্র । শব্দ

বিরিক্ক: পুশ্ স্বর:। ইতি মুঞ্জবোধ-ব্যাকরণ ॥

विक्षः वि विद्राधिविणिष्ठः। यथा।
विक्षधर्मममनाय ज्यमाः माट मध्यकषः। ইতি किमिनिम्बः।। विक्षः छक नाकमा यहव ज्ञावि-जः मया। जर क्षष्ठताः नूरेथ दान माजि ज्वुनुज्रम् मया।। माजिज्ञ व भूमाहाह्यविक्षः वङ्जाविजः। छन्दल्भानुद्रारम् ज्ञाविजः। हर्मिजिः।। ইতি ভিথ্যাদিজত্বः।। विक्षः वि ज्ञुद्दिजः।। काजः। इंडि (मिनि) ॥ व्याताइगिविणिक्षः
। यथा। मस्रक्षे िडम्गाः भूता मिनि
तिरमो कख्न (मार्मखनी नीनान्न
भून विकारणितरमा वीत्रमा निञ्जरतः। इंडामि मुतातिः॥

বিৰূপ॰ ক্লী পিপ্লীম্ল । ইঙি রাজনির্ঘণ্ট: ॥

विक्षः वि ष्रः निजः। स्क्षः। यथा। विक्षाभाख निश्वाना मण्डः ना भूर्वकः हि यः । भूद्रगः हान मालाज्या मनू गृह जेनाह्यः ॥ हेजि द्वामजर्कवाणीणः ॥ सार्ष्य (क् विक्षणकणः ॥

বিক্রপ: পু॰ সুমনোরাজপ্তঃ। যথা
। জাতাঃ সুমনসঃ পুত্রা স্ত্রয়: শ্রা
মহাবলাঃ। সুমতিক বিক্রপক সভ্যঃ শাস্ত্রার্থ পারগাঃ॥ ইতি
কালিকাপুরাণে৯০ অধ্যায়ঃ॥

বিৰূপা স্ত্ৰী দুরালভা॥ অভিবিষা । ইতি রাজনির্ঘন্ট:॥

বিৰূপাক্ষ: পু॰ শিব:। ইত্যমর:॥
কদুভেদ:। ইতি জটাধর:॥ তস্য
পুরী সুমেরো নৈর্থতকোণে বর্ত্তত
। যথা। তথা চতুর্থে দিগুগে নৈর্থতাধিপতে: শুকা। নামা কৃষ্ণাবতী
নাম বিৰূপাক্ষস্য ধীনত:॥ ইতি
বারাহে কদুগীতা॥

বিক্লিকা জী স্ক্লা। যথা।
নামুখ: পরিবিক্সন্তিন যক্তান ত পাংসি চ। ন চ শুাজ্বং ক্রিষ্ঠস্য যা চক্র্যা বিক্লিকা।। ইত্যুদ্বাহ্ন ভব্তুং।।

विक्रभी भू कार्क्बद्धः। ইভি द्रावनिर्णः।। क्रुनिविभिष्टे जि।। el. বিরেক: मनाजिपः । उद-भर्य)। १ (इहन २ (इकः ७ (इहन) ৪ বিরেচন ৫। ইতি শবরত্বাবলী ॥ भुकन्तन ७। इंडि ब्रङ्गाना ॥ বিরেচক: ত্রি (ब्रहकः। विद्यकः कात्रकः। मात्रकः। भल्यां करः। জোলাব ইতি আরবী ভাষা। বি পূর্ক রিচ্ থাজো বুন্ পুত্যযেন निम्नमः। ইতি বৈদ্যক ।।

विद्रहन की विद्रकः। इंडि मदत्रञ्जावली ॥ उरकात्रकोषधः यथा।
इत्री की नमण्डा मधना मह भा
विद्रा विद्रहनकत्री कृष्ट्र खरकी छ
न मः मथः॥ किकना हिक्कः हिकः
उथा कृष्ट्र कद्माहनी । উक्छ छहः
द्रा ए इंडि मखः विद्रहन ॥ अभिहा किकना वहतः मुंका भिश्नः
ली ह विद्रहक्र । इत्री उकी मा
सभीता नद १ स्वि विद्रहक्र । इंडि
गाक्छ १ स्व १ स्व

जनाह। जथ विद्यहनदिशिः। श्रिक चिनाय वाडाय मम्राट नम्रीपृत्तः চন । অবাস্তম্য বৃধ: সুন্তো গৃহণী। ष्टाष्ट्य करः ॥ मन्तान्न लोबवः वर्य। ब्ह्न-रयहा नुवाहिकाः। अथ वा भारते द्रामः वनामः भद्रिभाः हरयर ॥ अन्तरनाज्यवितक कार्यर (भाष्त- भीवारवृष:। आउऽिरक भागम करि ॥ भिष्ड विद्राहन युक्षप्रानात्मान्ज्र गत्न उथा। छेन-রে চ তথাগ্মানে কোষ্টশুদ্ধৌ বিশে-यतः ॥ रहायाः कराहिर व्यश्रास्त्र बिडा वहुन भारतः। (मार्थतः শোধিতা যে তুন তেষা পুন কডে ব:।। বালে। বৃদ্ধো ভূশ পুরিক: क्र ত कीला ভगानिजः। गान ख्वार्तः ष्ट्रन गर्खिनी ह नवज्रती।। अर्थाग রক্তপিত্তী চ ন বিরেচ্যা বিদ্ধানতা। नवशुत्र्ञा नात्री ह सन्ताशिक समा-ত্যথী ৷৷ শল্যাদিতক ক্ষক ন বি-(त्रहा विकान**छा। की**र्नकृती गत-ব্যাপ্তো বাতরক্তী ভগন্দরী।। অর্শঃ পাণ্ড্র গুছি হুদ্যোগাক্চিপীডি-তা:। যোনিরোগ পুমেহার্ভ ওল্ম প্লীহ বুণাৰ্দ্দিতা:।। বিক্ষম্বি ছৰ্দ্দি বি-হ্নোট বিস্চী স্ব সংযুতা:। কর্ণ না-সা শিরো বক্তু শুদ নে দ্রাম্থাবিতাঃ

া প্লীছ শোথাক্ষিরোগার্ত্তা: কৃমি काद्राननार्षिजाः। म्लिया मृबः যাতার্ত্তা বিরেকার্হা নরা মতা: ।। বহুপিত্তো মৃদুঃ প্রোক্তো বহুপ্লে-শাচ মধ্যা:। বহুবাত: ক্র কোঙো **मूर्बि**(ब्रह्र): न कथ्राउ ॥ मृत्री माजा মৃদৌ কোঙে মধ্যকোঙে চ মধ্যমা। কুরে তীক্ষা মতা দুবৈ মৃ দু মধ্যা ম-जीकृतिः ॥ मृदू पूर्यका भग म्हकू रेजः **লৈ রপি বিরিচ্যতে।মধ্যম জ্রিব্তা**-তিকারাজবৃকৈ বিবিচ্যতে।। ক্র: मुक् नयमा (इमकी द्री पछी क ना दि-**ভि:।** চঞ্জভ न भित्र ७ रेडन । ताबः वृक्षः धनवरहत्रा। (इमक्षीत्री काकः । म्हीकनः वृह्द्रहीकनः क्रयभान ইতি পুসিদ্ধা।। মাৰোত্তমা বিরেক-স্য ত্রি: শদ্বেগৈ: কফাগ্মিকা। বেগৈ র্বি:শতিভি র্মধ্যা হীনোক্তা দশ বে-গিকা।। দ্বিপল শুেষ্ঠ মাখ্যাত ম-ब्रामक भवा खर्द । भवार्षक कः बाबाना कनीवस विद्याहन ॥ कल्ल মোদক চুৰ্ণানা কৰ্ষ মধ্বাজ্য লেছতঃ। कर्षष्य भन वानि व्यादानाम्। **(भक्र्या।। भिर्त्डाख्य विव्हूर्गः प्रा-**ক্ষাক্বাথাদিভি: পিবেৎ। ত্রিফলা ক্বাথ গোমূৰৈ: পিবেৎব্যোষ ক্ষা-र्मिज:।। जिव् रेमक्व मुश्रीनाः ह्र्न

মন্নৈ: পিৰেম্বর:। বাতার্দিতো বিরে কাষ জাক্লানা রসেন বা ৷৷ এরও-তৈল' ত্রিফলাক্বাথেন দ্বিগুণেন বা । যুক্তণ পীতণ পযোভি র্বা ন চিরেণ বিরিচ্যতে ॥ भी ঘুমেব বিরিচ্যত ইত্যৰ্থ:। ত্ৰিবৃতা কোট্ল বীল পি-পুলী বিশ্বভেষর। সমৃদ্বীকারসং क्कोमु वर्षाकात्न विद्युष्ठन ॥ जिवृ-प्रावा मुख नर्क्तारीहा हन्त-नः। मुक्ताधूना मभुब्राखः भीउ-न ह घना अरय ॥ छेनी हु॰ वाना । घनाजुरय भद्रित। शिश्ननी नागद्र॰ সিন্ধু শ্যামা ত্রিবৃত্তবা সহ।। লিহ্নাৎ কৌদুণ শিশিরে বসন্তে চ বিরেচনণ শ্যামাকৃষ্ণসাউ। ত্রিবৃতা শর্করা তু न्। गुीयाकात्न विद्यहनः॥ अভया মরিচং শৃথী বিডঙ্গামলকানিচ। পি-প্লনী পিপ্ললীমূল বৃক্প এ মূস্ত মেৰ চ।। এতানি সমভাগানি দন্তী তুদ্ধি खना ভবেट। ত্রিবৃতাষ্টগুনা জ্রেদা य **एखना वाज मक्ता॥ मधुना (मामकान्** क्वा कर्षभाजान् भुभागजः। একৈক॰ **ङक्रराट भाउ: नीउकान्** भिरवक्क नः॥ ভাবদ্বিচ্যতে জন্ত गांवमुकः ন সেবতে। পানাছার বিহারেযু ভবে विर्यञ्जनः जन। ।। विवसज्जूत मः न्हानि भाषु काम जगनहत्रान्। मूर्नाम

ষ্ঠ যন্ত্রাশো গলগণ্ডোদর ভুমান্।। বিদাহ প্লীহ মেহা চ্চ যক্ষাণ নয-नामयान्। वाज्यां शाः ख्याधानः म्बक् हानि हाणाती ।। शृष्ठ भार्याः क् बचन बद्धान्त्रक्ब बद्ध । न-**७७॰ भी**लनारम्या॰ भलिङानि भु-ণাশ্যেশ। অভযামোদকাহেতে র-नारन ददाः मृजाः । অভযামোদ-কোরসায়ন:।। #।। পীত্রা বিরেচন भी उक्तरेणः म-मिठ्र ठक्क् यी। मूर्गिक किकिनायाय जामून भीनरमदर ॥ নির্বাতস্থে। ন বেগা॰ক ধার্যেল শ-যীত চ। শীতাম্বু নস্পৃশেৎ হ্বাপি-॥ (काक्षनीतः भिरवज्ञू हः ॥ वनारमी-यथ भिखानि वायु वीरा यथा वुरक्र । রেকাত্তথা মল পিত্ত ভেবজ চ কফো ব্ৰেছে ৷৷ দূৰ্বিব্লিক্তস্য নাভেস্ব उक्ष जा व्यक्ति भ्वक्क्। भूतीय वाज नक्ष कञ् मञ्ज (गोत्रवः।। विहा-(रा २कि ताथ्यान जुम मूर्निम का যতে। ত॰ পুন: পাচনৈ: দ্বেছৈ: পক্তা স সুহা রেচবেৎ ॥ তেনাস্যেপদ্-वा बाह्य मीछाप्म र्लघुठा ভবেटा वि-রেকস্যাভিযোগেন মূর্ছা ভ্রানা গু रम्। म्ब॰ ककाजियागः म्। সা'স ধারণ সন্নিভ'। মেদোনিভ' জলভোস• রক্তঞ্চাপি বিরিচ্যতে।।

তস্য শীভাঘুভি: সিজ্বা শরীর ভ खनामू जिः। मधुमिरेण खणा मीरेजः कात्रराष्ट्रमन भृषु ॥ अहकात्रज्ठः काला प्रथा (मोवीब्राक्न वा। निष्ट्रा নাভি পুলেপেন হন্ত্যতীসারমূল্বণ।। সৌবীরম্ভ যবৈ রামৈ: পক্রৈ র্বা নিস্তবী क्उ॰।(मोवीब्र॰ मञ्जान॰। व्याखः की-র রসঞ্চালি বৈষ্কির হারিণ তথা।। শালিভি: वश्चिक खन्। भम्दि दी-পি ভোজ্যে । বর্ত্তিকা লাব বিকির কপিঞ্জলক ভিত্তিরা:।। চকোর ক্র-করাদ্যাশ্চ বিষিরা: সমুদাজ্তা:। কপিঞ্জল ইতিখ্যাতো লোকে ক-পিশতিভির:।। ক্রকর: কএর ইভি लाक । इति छामु वर्गम्गः । भी-रेड: त्र'गुाहि जि पूर्वे देश: व्यर्था ८ तर-गुइन जिसक्। लाचरव मनमञ्जूषी-বনুলোম• গতে প্নিলে ৷৷ সুবিরিক• নর জ্ঞাত্বা পাচন পাযযেমিশি। इन्दियानाः वलः वृष्तः भुनारमा व-क्रिनीश्रजा॥ शाजूरिक्र्याः वयरेक्र्याः ভবেদ্যেন সেবনাৎ। পুবাত সেবা॰ শীতামু সেহাভ্যক মনীৰ্ণতা ।। ব্য-বায় মৈথুন চৈব ন সেবেত বিরে-চিতঃ। শালি ষপ্তিক মুদ্গাদৈ। র্যবা-পু• ভোজযেৎকৃতা•।। ভদ্বাল বিশ্বি-वागा वा वरितः भारत्यापन विख्ः।

ছিনিন সরন্ধ্যবাতাযুম্গ মাতৃ কাঃ।। রাজীব: প্ষত কৈব জহ্বালা সরভাদয:। ইতি ভাবপুকাশ:।। বিরেচন: পু॰ পীলুবৃক্ষ:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

विद्रकः थु॰ नरमाञः। ইতি धनः खगः॥ द्रिकम्नुग्रम्।।

বিরেভিত: ত্রি শব্দিত:। বি প্ র্বক রেভ ধাতো: ক্ত পুত্যুযেন নিয়ম:॥

বিরোক ক্লীছিদু । ইতি ত্রিকাও শেষ: ॥ স্র্য্যকিরণে পু । ইতি হলাযুধ:॥

বিরোচন: পু॰ স্থ্য:।। অর্কবৃক্ষ:।
ইত্যমর:।। পুত্লাদতন্য:।। অগ্নি:।।
চন্দু:। ইতি নেদিনী।। রোহিতক
বৃক্ষ:।। শ্যোনাকপুভেদ:।। ঘৃত-করঞ্জ:। ইতি রাজনির্ঘট:।।

বিরোচনসূত: পু• বলিরাজা। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:।।

বিরোধ: পু॰ শতুতা। তৎপর্য্যায়:
। বৈরণ ২ বিদ্বেষ: ৩। ইত্যমর: ॥
দ্বেষ: ৪ দ্বেষণ ৫। ইতি শন্বত্নাবলী ॥ অনুশ্য: ৬ সমুজুয়: १।
ইতি জটাধর: ॥ পর্য্যবহ্না ৮ বিরোধন ৯। ইতি সংকীর্ণবর্গে অমর:
॥ ন্যায্মতে সাধ্যব্যাপকাভাবপু-

তিযোগিত্ব• । ইতি চিন্তামণি: ॥ সাধ্যাসমানাধিকরণ্য । ইতি দী-थिजि: ।। #।। विद्याधकद्रां (हार्या যথা। অথ পুঞ রেণুকা সা কৃত্বা (मुश् य वक्किंग । उवाठ किथिन দ্বচন পরিণাম সুখাবহণ ॥ অবি-(द्रार्था खवास्त्री ह अर्द्रभक्त भक्-ल । विद्यार्था नामवी ज्रः मर्द्या-भनुव काद्रगः ॥ व्यक्खंव्या विद्रा-थण मारुराः कविरयः जरा भु-**जिज्जा रिया कर्लवा महीय॰ वहन**थ শৃণু ॥ ইভি বুন্ধবৈবৰ্ভে গণপতি-थ(७२) व्यक्तायः॥ 🕸॥ व्यक्ति । न क्र्याबङ्जिः मार्कः विद्यार्थः व-ন্ধুভি তথা। আত্মন: পুতিক্লানি পরেষা ন সমাচরেৎ।। ইতি কৌ-র্ম্মে উপব্লিভাগে ১৫ অধ্যায:।!#!। পুভবাদিবপ্তিসংবৎসরান্তর্য-**ज्ञिः ग**वर्षः । यथा ভविष्ठानुद्रारा । ভৈরবউবাচ। বিষমস্থ• লগৎ সর্ব• বিরোধে ভয়স প্লব । বিকারী স ৰ্বতো ২পাথো মম বাক্যন্ত নান্য-था। ইতি জ্যোতিস্তত্ত্ব ।। 🟶 ॥ यः নৈক্য:। বিপরীতার্থ:। যথা। শুতি মৃতি বিরোধে তু শুতি রেব গরীয় সী। অবিরোধে সদা কার্য্য• স্থার্ভ• বৈদিকবৎ সতা।। ইতি স্বৃতি:॥

विद्यांयन क्ली विद्यायः। ইত্যনর:॥ विद्राधिनी जी विद्रावकादिका। **ৰথা। বিরোধ জ**ক্তেচান্যা দম্প-ख्याः श्रीयमागरयाः । वश्नाः मूक् माः भिरताः भूटेबः नात्राग्रेकण या য়। বিরোধিনী সা ভদুক্ষাণ স্বস্থী ত विनकर्मना। इंडि मार्क्ए वमूत्रारन দু:সহবংশোৎপত্তি:॥ বিরোধী পু॰ শতুঃ।ইতি হল। युक्षः॥ भुक्तानि वश्चि न व न न न ন্তৰ্গভত্ৰযোবি শবর্ষ। যথা ভবিষ্য পুরাণে। ভৈরব উবাচ। অনগ্নি পু वना (नाका शान) यथी भूभी उने। জায়তে নানুষে কষ্ট বিরোধিনি ন সংশয: ॥ ইঙি জ্যোতিস্তভু॰ ॥ বিরোধ্বিশিপ্টে ত্রি॥ বিরোখোকিঃ জ্রী পরবচনবিরোধি বচন•। **ত**ৎপর্য্যায়:। বিপুলাপঃ২ বিরোধবাক্ ৩ কোধোজি: ৪ পু-नाभः ८। ইতি नद्र द्वावनी ॥ বিল শ স্ত্রো। ইতি কবিকল্প-क्यः ॥ ख्छि तिरु चाहापनः। न বিলভি বস্ত্রণ লোক: পরিদধাভি **ই**ত্যर्थः। বেলিতা। অ্य• কৈ শিক্ষ-মন্যতে। ইণ্ডি দুর্গাদাস: ॥ বিল॰ ক্লী ছিদু•। ইত্যমর:॥ ওহা॥

1 इंजि मिहिनी॥

উहि: मुवास्यः । इंडि (मिनि ।। (वज्यः । इंडि भक् ठिन्हिका ॥ বিলকারী পু• ম্যক:।ইভিরাজ-নির্ঘণ্ট: ।। গর্ভকারকে ত্রি।। क्री नथाः। यथा। मर्या **२**वनगुः विनगुः मध्यामा २थ करेः कि:। इंडि (इमहन्दुः ॥ बन्नवः १० । यथा। भागत्व वा विषयः वा य পুহা রিপ্তিসূচকা:। পূজ্যেত্তান্ পু যত্নে প্ৰিতা: সুঃ শুভাবহাঃ॥ (गाठत ख्रताम्।(भक्षया यमाक-पुानि। विनाय बद्यनाय । इंडि স-কারতত্ত্ব ॥ মেবাদিলগ্নমাত্র•। यथा। णूलगुराकवादा ह मृदू कि-भुद्भावयू ह । मुख्यामि विवाद ह শু ভ•শান্তিক পৌঠিক•॥ ইতি দী-পিকা।। স'লগে ত্রি। যথা। বিলগ্ন• ন স্ত্রিয়াণ মধ্যে তিবু স্যাল্লগুমাত্র-(क। इंडि (मिनी।।

বিলজ্জ: ত্রি লজ্জার হিত: । নি:
লজ্জ: । যথা । তন্য গত দিনেশেশৈশবে সৌখ্যভাগী ন ভবতি
ফলভাগী যৌবনে ব্যাধিযুক্ত: ।
জন্যতি সুত্র মেকং নির্ণাণ নাশবিত্বা চপলমতি বিলজ্জ: ক্রকর্মা
স্ক্রেল: ॥ ইতি জ্যোতিবে পঞ্ম:

इशनङ् द्रविकन्।।

বিলপন ক্লী বিলাপ:। ভাষণ । বিপূর্ব লপ খাতো: অনট্ পুত্র-বেন নিম্নন ।।

विषयः भू वयनः॥ (गीनः। यथा

(प्रवीन्द्रातः । व्यकात्व माऽव वा

कात्व जीर्थनाद्धः छथा नरेतः ।

भूरिश द्रव मरा कार्यः कर्खवः

भिज्ञर्भनः॥ भिश्वमानः छव म
छः भिज्नाकाजिमूर्झञ्। विषया

रेनव कर्ख्या न ह विद्यः ममाहरद्र
॥ इंडि भू। याह्य छङ्।।

বিলঘন লী অশীমুণ।ইতি বিল্লা ম্বিত্তপদ্ টীকাষা ভরতঃ ॥ পুত-বাদিষপ্তিসংবং সরান্তর্গত দ্বাত্তিং শবর্ষণ যথা ভবিষ্যে। ভক্ষরৈ:পা-থি বৈশ্চিব অভিভূত মিদ জগংল। অর্ঘো ভবতি সামান্যো বিলম্বে তু ভয় মহং ॥ইতি ক্যোভিন্তত্ব ॥ বিলম্বিত ত্রি অশীমুণ।ইত্যমরে শীমুপর্য্যায়ে প্রিলম্বিত শন্দর্শ-নাং ॥ মন্বর্জে লী। যথা। বিল্লা ম্বিত ক্ষত মধ্য ভল্ব মোধো ঘন ক্ষাং । ইত্যমর: ॥ মন্ব্জ্ শী-মূল্ব উভ্যেতর্জ্বুতেমু নৃত্য বি-শ্বক গমনবিশেষেযু ক্রমান্তল্বা-দি নাম্বর্থ বিল্পিতাদীনা ব্র্যা ना॰ लयाना॰ उद्धारिकाः मङाः ।
ইতি মধু: ॥ माञ्का । क्ष जा मधुयतन
वृक्ति॰ भूरयागार्थ जू मधुमा॰। निः
युगा मू भरतायार्थ विनिध्य जाः ममाठरत ॥ ইতি বেদব্যবস্থা। नृज्य
गीजारो ह भुरज्यक मदमत्र दायार्थः कथे यतारि विनयना । विनयरश्च कत हत्र गार्त्यः भुरज्यकः गिजिवरश्च भूर मेनायार्विज विनिध्य ।
विविध्य भुर मेनायार्विज विनिध्य ।
विविध्य भुर मेनायार्विज विनिध्य ।
विविध्य भुर मेनायार्विज विनिध्य ।
विविध्य भूर मेनायार्विज विन्ध्य ।
विविध्य भूर मेनायार्विज विन्ध्य ।
विविध्य गम्मीन भूषः । ख्याया । वित्र मेनायाः ।
विविध्य ।

विनर्शे वि क्निय्विणिष्टः। ইঙি
विनर्शे प्राप्तिम् शुक्रायन निष्ठमः॥
विन्ञः शृ अकिमानः। उर्रश्याः
यः। अकिमक्कंनः २। ইख्रामतः॥
विनरः शृ शृनयः। ইঙি नदः
त्रज्ञावनी॥
विनन्ना स्त्री स्थित्ना। ইঙি রত্ন-

नाना।। विनवानः भुः जाह्कज्ञः। ইতি वाजनिर्घणेः॥

विनवात्री^न भू नर्भः। ই**छि नय**-ब्रङ्गावनी॥ বিলাপ

विलंभयः भू नर्भः। ই जि भयः

त्रञ्जावनी।।

विलंभग जि विनामयुकः। यथा।

तुक्रमुगुर्वा विनम् कनाः। अञ्चन्त्रम् मूर्वे वित्रभः। ই जि इत्स्राः

मञ्जूषी।।

বিলক্ষ: ত্রি বিস্থানিত:।ইত্যার:
বিলক্ষণ স্থা হেতুশ্ন্যান্তা। নি
স্থােলনন্তিতি:। যথা। বিলক্ষণ
মত হান যক্তবেমিল্ল্যোজন ।
ইতি ভাগুরি:।।ইত্যার ভরতী
।। ভিমে ত্রি। ইতি কটাধ্র: ।।
বিশেষলক্ষণযুক্তঞ্চা।

विनक्षना जी भगाविष्मः। यथा
। स्नान्त्राणा प्राणी हाराष्ट्रि
छोरविष्ट्रि भगाः हरा दिनक्षनाः।
काक्षनः भुक्षयः छद्य कन भूद्रा
नमाजद्रन ज्वरेनः। व्रवाद मर्गन्ह
कर्जरा एषा ह किन्ना मूजा।।
दिवस्मित्रीः भृक्षिद्रा काक्षमः
(भूष भृष्ठिकृष्ठिक्षभः भूक्षयः कनः
विष्ठ्र भगागा माद्राभा ज्विष्ठ
दिव्र सम्भञ्जे जाः भगाः हराष्ट्र।
हेष्ठ मूक्षि उद्धः।।

विनाशः ेश्रू ज्यमुरमाहरमान्तिः । ज्रुशर्यग्रायः। श्रद्धिरम्बनः २। इज्रु বিলাস

गदः॥ व्यानिष्ठ। कन्त्रनास्रो विना-প: স্যাৎ পরিদেবন মিভ্যাপি ! इंडि मद्रवावनी।। विनाशी मूः-थक वहः। इठ।ब्हुननीनम्पाः॥ विलालः भू॰ यखः। ইতি मपहिसू-का ॥ विजानः । ইত্যমরটীকা ॥ পু॰ হাবভেদ:। ইত্য-বিলাস: मदः ॥ नीना । ই ि (मिनी ॥ ज्ञीनाः विवासारयः मृक्षात्रजाव-काः किया श्वणस्तिकारुख । नियमभी भगत यः ज्ञानामन ग-মন বিলোকনেযু বিকারো ংকমাচ ক্রোধ মিত চনৎকার মুখ বিক্ন-ন• স বিলাস:। তথা চ। যো বল্ল-ভা• চানুগভো বিকারে৷ গভ্যাসন স্থান বিলোকনেষু। তথা সৃত ক্রোধ চমৎকৃতী চ বিক্ননঞ্চাস্য পত॰ বিলাস:।। তথান্যত্র। তাৎ-কালিকো বিশেষস্ত বিলাসো হঙ্গ ক্রিগাদিষু। ভাৎকালিকো দবিতা-লোকনাদি ভব:। ইতি ভরত: 11 **%॥অপিচ। গতিস্থানাসনাদীনা**॰ মুখনেত্রাদি কর্মণা। তাৎকালি-कल रेविनिष्ठेऽ विलामः शियमञ् कः। ইত্যুজ্জ্লনীলমণিঃ।। 🕸 ।। 🗃 -ন্য । য দুপ॰ তদভেদেন স্বৰূপেণ विद्राज्ञ । जाक्छ। मि जित्रन। मृक्

বিলে**প**

म उपकाय क्लकः॥ म विलामः

मा'म इंडि श्रल (उपहर्य लूनः।

उत्र विलामः। यक्ल मन्।कातः

यवमः जांडि विलामः। लू।य
गावाममः मंद्या म विलामा नि
गावाममः मंद्या म विलामा नि
गावाममः मंद्या म विलामा विन

गावाममः मंद्या म्हाः॥ याः

मः। जाम्या न्। नमाकिः (या वः)

नकि याःम देवा उत्तर स्थामम्॥

इंडि जागवलाम् उः॥

विल्पाम् ग्री

विनामकाननः क्री की छाउनः ।
विनामविभिनः। यथा। यभी यहनः
टा विद्याकः विभनः किन्द छनया बद्याक्ष उगिष्ठः । विनामः
विभिनः विदयम महमा कद्राञ् स्रमनः हनी म बगुडाः ॥ हैडि हन्दामङ्गी ॥

विनाममन्दियः क्ली कीषागृरः।
ेखि (किटि ॥

विवासविख्यानमः वि वृक्षः। ইতি क्रियाः॥

বিলাসিনী স্ত্রী নারী।ইতিরাজ-নির্ঘণী: । বেশ্যা।ইতিধনপ্তবং ।। বিলাসী পু॰ ভোগী।। ব্যালং ॥ কৃষ্ণ: ॥ অগ্নি: ॥ চন্দ্র: । ইতি भिष्ति ॥ स्रद्रः ॥ इद्रः । इंडि

विनीनः जि शुश्चिम्वीकावष्कारिः
। उट्मर्यशायः। विक्व उः २ क्व इः २
। इंड अन्तः।। विन्निष्ठेः। विष्मर्थानीनः। यथा। क्रनारम् जुर्छे नन्
निथ्निनीम्म् जिन्निका विनीनाः
यः मङ्गि विम्नु अवस्थि उपिदेनः। इंड विम्नु प्राम्निन्निक निक् जानाभ कनिङ्गिङ विकुष्मि(वः । इंड विम्नु (गादर्क्ष नव्नः।। इंड
हिन्दामञ्जनी ॥

वित्वथन की त्वथन। वि भूईक विश्व कारण प्राच्य कारण प्राच्य कारण विश्व कारण प्राच्य कारण विश्व कारण वित्व कारण

विलाक

বিল<u>ো</u>ম

অমর: 11

বিলেপনী জী যবাগু: ৷৷ সূবেশক্তী

া ইতি মেদিনী ৷৷

वित्तिभी छी यवाणः। इंडामदः॥

व्यवः भक्ष्णा नाषाः वित्तिभी ह

हर्जा। मण कर्जुम्मणा यवाणः

वर्णा श्रिमा। इंडि विदाताः

व्याप श्रिमा। इंडि विदाताः

वित्तिभी उर्ना व्याणः। वित्तिभी उर्ना व्याणः।

वित्तिभी उर्ना व्याणा गाहिनी क्रु

व्याभहा। इंडि वाक्षवल्लाः॥

वित्तिभी जि त्तिभनक्डां। वित्तिभयि वः इंडार्श निन् भुडारयन

निम्नाः॥

वित्वन्यः शुं नर्शः। ইত্যয়ः॥

ग्विकः। ইতি ब्रहे। वदः॥ গোধা॥

गनः॥ गल्लको। यथा। গোধা

गन जुङ्गार्थ मलक्राम्य। वित्व
गयाः। वित्वन्या वाउर्द्या मधुदा।

द्रमभाकत्याः॥ वृःर्गा वस्त्रविद्युद्ध।
वीर्य्याका जान की र्खिठाः। ইতি

ভाবপুকাनः॥

वित्वाकन की जी जात्वाकनः।

বি পূৰ্ব লোক্ খাতো রনট্ পুড্য-যেন নিয়ম• ॥

বিলোকিত তি আলোকিত।বি পূর্ব লোক ধাতো: ক্ত পুত্যযেন নিয়ম।।

বিলোচন॰ স্লী চক্ষু:।ইতিজটা-ধর:॥ দর্শনঞ্চ।।

বিলোটক: পু॰ নলমীন:।বালি-যামাছ ইতি ভাষা। ইতি শদ-চন্দ্িকা।।

বিলোডন লী মন্থন । আলোডন । যথা । রাধিকা দধিবিলোডন স্থিতা কৃষ্ণবেণু নিনদৈ রথোজ্বতা। যামুন তট নিজ্ঞ মন্ত্রমা
লা জগাম সলিলাক্তিছলাং ।।
ইতি ছনেনামঞ্জরী ।।

বিলোডিত• ক্লী তক•।ইতিরাজ; নির্ঘণ্টঃ॥ আলোডিতে বি॥

বিলোপ: পু• বিশেষেণ লোপ:। বি পূর্ব লুপধাতো র্ঘঞ্পুত্যযেন নিম্লা:।।

বিলোভ: পু বিলোভন । বিশে-বলোভ: । বি পূর্বক লুভ ধাতো র্যঞ্পুত্যযেন নিয়ম: ।।

वित्वाम॰ क्ली अत्रय छेकः। ই ডি भिन्नि॥

বিলোমণ ত্রি বিপরীত ৷ তৎ-

পर्य्यायः। পুতিক্ল २ অপসব্য ৩ অপগ্র ও বাম ৫ পুসব্য ৬ পুতীপ ৭ পুতিলোম ৮ অগগু ১ । ইতি হেনচন্দু: ॥ স্ব্যু >० वि-लामक १७ । इंडि क्रोधदः॥ विलामः भू भुजीभः॥ मर्भः॥ वक्षः॥ 🖛 कृतः। इंडि (मिनि ॥ পু• ৰিপরীত:। ইতি বিলোমক: किंगिथतः ॥ विलामिक्यः भुः रुखी। ইडि ত্রিকাণ্ডশেষ: !! विलाभवर्गः भुः वर्गमङ्गब्रजािः। ইতি মৃতি:।। विलाभी खी जामनकी।इजिलमिनी विलानः वि हक्षनः। यथा। कानि বিলাস বিলোল বিলোচন থেলন জনিত ননোজ। ধ্যায়তি মুগ্ধবধ্ 🎚 त्र थिक॰ मधु मूर नवर नमाता **छ**॰।। ইতি গ্রীগীতগোবিনে ১ সর্গ: ।। विद्य की व्यानवानः। यथा। व्यवः ঘটাৰটো তুল্যো তল্ল বিল্ল তল क उट। दिक भुभाववान मार কেদার: পাংশুমর্দ্দন:। ইতি ত্রি-কাণ্ডশেষ:॥ হিঙ্গু:। ইতি শব-ठिन्युका ॥ दिल्लग्ना जी दात्राहीकन्तः। इंडि

मफ्ठिन्द्रिका॥

विल्लम् खी भुम्उन्मभुधा। यथा। সপ্তপুত্রপুত্রাযা সপ্তস্: সুত্রক द्रा। विज्ञम् मंगभू धाम्याप्रकाशिका ज् कृष्मृः ॥ ইতি শবর বাবলী ॥ विन् क्री विन् वृक्ष मा क्ना है जि মেদিনি: ৷৷ পল্পরিমাণ ৷ ইতি निक्राला॥

বিল্ব: পু• ফলবৃক্ষবিশেষ:!বেল্গাছ ইঙ্জি ভাষা। তৎপর্য্যায়:। শাণ্ডি-लाः २ रे**न**ल्यः ७ माल्दः ८ 🗐 क -ল: ৫। ইত্যমর:।। মহাকপিত্থ: ৬ গোহরীতকী ৭ পূতিবাত: ৮ অ-তিমঙ্গল্য: ৯ মহাফল: ১০। ইতি बबुनाना ॥ **भ**न्यः ১১ इन्। गकः ১२ শानार्षुः २० कङ्ग् हे।खः २८ रेणन-পত্র: ১৫ শিবেষ্ট: ১৬ পত্রশ্রেষ্ঠ: ১৭ ত্রিপত্র: ১৮ গদ্ধপত্র: ১৯ লক্ষ্মফি-**ल: २० गक्षकत: २) मूजाङ्ग् २**२ ত্রিশাথপত্র: ২৩ ত্রিশিথ: ২৪ শি-বজম: ২৫ সদাফল: ২৬ সভ্যফল: ২৭সুভ্তিক: ২৮ সমীরসার: ২৯ ! वानाक्वलाः। मध्यवः। हरावः । कवायवुः। छङ्घुः। भिछ क्य জ্বাতিসার নাশিত্ব'। ক্চিকারি ष् । ही भनव्यकः। अज्ञान्त्र गृह्याः। बिद्यावद्य । मधुत्रद् । वय्द । वाञ्जिनाणिषुकः। अञ्ज कानविष्ण

खंगाः। द्विषद्ः। छक्दः। मःग्रा-हिदु । दी शनदृक्ष । यन। शक्कन खनाः। मधुब्रद्भः। अक्द्रः। कर्षेद्भः। ভিক্তবু•। केषायञ्च•। উঞ্চবু•। **স**•-शुंक्षित्। जित्रायनामित्र्थ। ইতি द्राजनिर्विष्टेः॥ 🗱 ॥ यशिष्ट । 🎒 कन স্তবর স্তিক্তো গুহৌ কক্ষো ধ্রি পি· ভ কৃৎ। বাল:শ্লেম্ছরো বলেগ লঘু ৰুঞ্চ পাচন:॥ ইতি ভাবপুকাশ: ।। सः। किथा विन् वान क्षायायः পাচন বহি तीপন। সংগাহি তি ক্ত কটুক ভীক্ষণ বাত কফাপহণ॥ भक्ष· मूर्गिक मध्र • मुर्ड्कर गुाहि (हाः यन । कलियु भद्रिभक्ष्यू (या खनः नमूराक् उ:॥ विदारनात्र म छ्डाया विन् मामः खागाखदः। कक वा गम भिड्यो गुविनी दिन्धभिवका ॥ ইভিরাজবল্পভ:॥ অন্যঃ। কাঞ্জি भव्र । इंडि रेवम्रकः ॥ ॥ विव्दाद-भड़ापि यंथा। विद्यापि भावन **ञ**् र्यार मुङ ज्यम मन्या। 🗐 व्काः न् द्वाभाष्ट भक्ष यि त्रभान्न होयाउ ॥ ভ্গো लक्षीण या (शनु (गांकणा সা গতা মহী । তদ্ধেম্বভবে विनः 🗐 क उत्राहकार ।। नि রাকৃত্তি পতি দৃষ্টা ক্লেখেন মহতা

उठ:। मधा ना उनिया (नवी नर्ब ভোগ্যা ভবাষ্যে ॥ তত্ত: সংপ্ৰতা ভाना **मारिमवः** ভवज् शिर्य । शिय-दः नर्बलाकिन न्रापृत नमक्ठा ৷৷ মাতা ত্ব সর্বােকানা মবলানা বিশেষত:। এৰ মাত্মৰশাণ কৃত্বা भाभ (भाक भयाहर ॥ वद्र परि ह न। कामः भाग (बाक्षभूरः वृश्रा কীরান্ধৌ ত্ব মৃগাঙ্কেণ সহ গোভি র্থনেন চ।। বসম্ব মথনে যাবৎ ভতো বিষ্ণু মবাপ্ল্যাসি । পতি॰ ব্ব॰ সর্ব লোকানা প্র্যু শেষ্ঠ মহাবল।।। তস্য বৃক্ষঃ স্থিতা ভদুে দুষ্টা ত্ব্ বিচ-রিষ্যসি। লোকভোগ্যা চ ভৃতি चारस्टर्रां मृत्ययुष्ट ।। न बां कि कः প শৌর্য্যাদি ন বেশ্ম ন শুভা মতি:। ভবিষ্যতি यहा (চহ্ চঞ্চলা कलदि-न्मृत्यः ॥ दिन्न रृक्षः भिुषः भएसा छतः (रानि ভবিষ্যতি। সর্বপুষ্ণোত্তম **শ্রে**ঙা দেবাহারো মনোরম:।। # 11 व्याह्न ।: नर्बालाकानाः (हमामानः जना न्याः। य ह भाभा मुद्राहाद्राः ্ভরে৷ স্থেদকারিণ: ৷৷ তে ত্বীচ্যা-पि नद्राक **भा**जार युक्ता पिन• । সুদু:থিতা ভবিষ্যন্তি নরা দুমুলিন: সদ।।। তত্র দেশে ভয়ণ নিত্যণ চির রাজান জীবতি। নচ দুব্যপতি:কশ্চি

विनृत्कना (इनकः ॥ किया यव বিছেদ: সপুত্ন কলিন স্তরো:। অনা বৃষ্টি ভয় বোর তিমান্ দেশে পুজা-যতে।। ইতি বহি পুরাণে বামনপু। पूर्लाव नामाथ)।यः ॥ 🕸 ॥ मजान्नद्र তস্যোৎপত্তি যথা। শিবউবাচ। মাত: সমুদুতনযে মা মা ছি ন্ধি স্তন পর• ৷ য স্তে ছিম্ম স্তনো বামো জা-যতা• পুনরেব স: II জ্ঞাতাতে পর মা ভক্তি: পূর্ণ তেন মনোরথ:। যক্ত ছিন্ন ন্তনা দৰে৷ মল্লিক্ষোপরি তে শুভে॥সে। ২স্ত বৃক্ষ: ক্ষিতৌ পুণ্যো নান্ন। গ্রীফল ইত্যতঃ। মূর্ত্তিমাণ স্তব বৈ ভক্তি वृंकः 🏻 किन नानकः॥ प्र की र्राय कि डा वाखा॰ यावहन्तु रिवाकाती। म उक र्यम रेव निश्च भद्रनः मृभिर्वा ভवि ॥ उर्भाव ণৈৰ মে পূজা ভবিষ্যতি ন চান্যথা। वर्ग मुका भुवानाहि भूञ्जागुन्यानि চ ধুৰা ৷৷ জীফলছদ লেশস্য কলা नार्शेष्ठ (कांद्रिकाः। यथा (म श्रीकन তক্ যথা গঙ্গাজল মন ॥ তথা পু य्डमः लिश्च जिश्वः औकनहरः। ইত্যক্তঃ স তথেত্যুক্তা মহেশোস্ত र्फार मिथा। कथानामाठनाकाव वृक्षः श्रीकनकाव्दिनः । इंडि व्हक्षमं भूतात >० व्यथायः ॥ 🛊 ॥

(म्यूरवाह। विशाश शुक्रभक्षमा कृ তীযায়া সথি ত্বা। জাতো বৈ 🗐 ফল তক ৰ্মাহাত্ম্য তস্য কথ্যতে॥ জাতে তু ঞ্জিফল তরৌ দেবা: সর্বে স वानवाः। वुका नात्रायग काशि (पव পত্ন্য: সমাগতা: ।। দদৃশু: স্নিঞ্চি-প॰ ত্রিপথ্রৈ মৃ দুলৈ যু তি । দীপ্যমা-नः (७६८मव मिवक्शः मिवशुपः ॥ পুণেমু: সিষিচু স্তত্ৰ বাসঞ্জু: সুখা-দ্বিতা:। তদুক্ষণায ভগবানুবাচ বি-कु ब्रव्यक्ता। विकु क्वा । व्ययं नाना বিল্ব ইতি মাল্র: গ্রিফল স্তথা । गाखिना काषरेगन्यः गिवः भूगाः निविश्वः ॥ (स्वावाम छीर्थ**लमः** পাপন্ন: কোমলছদঃ ॥ জযে। বিজয় नामा ह विकृ ज्ञिनयत्ना वदः॥ श्रना-कः मूल्वर्गन्तं अंश्वा मुख्यास्वकः। ইত্যেক বিংশতি• নামা• দ্থাত্বেয ড-ৰভন:॥#॥ খনু: শতকাস্য ম্লাৎ थकागु खीर्थ मुह्राउ । यादा ज्य ख्या डीर्थ मड खीर्थ बय॰ मिथ ॥ উদ্ধৃপ্র হরে। জ্যে: পত্র বান্ত বিধি: শ্বয়ণ। অহণ দক্ষিণ পত্ৰঞ্চ বিপত্ত দল মিত্যুত।। অস্য দ্বাযাঞ্চ भश्यक व्यवस्था भरा स्थान । इतः उ नहनामायुः भना म्यानाट निय॰ रुद्रिट् ॥ भर्मभूम् जरुमुम् कल প্র সমাপি চ। দর্শনে পুণভৌ ল্পার্শ স্থান সমাজ্জনে তথা ॥ পূ-खान हरान पान क्या चान्नी द (य८। विल्वृक सङ्ख्या नार्थमा जना श्रियः ॥ सिदमर्भनक छा। जिः পুসীদার্জিসুভান্তন। নর এতেন ম-ত্ত্রেণ পুফ্রাক: পুণে দত।। পুপ (मा) मामिव भाषा भूगाम खर नन्द्रकः। ७ नत्या विज्ञान्द्रत्य **मरा भ**न क्रव्रक्षिए।। मक्ष्मानि ममाक्रानि ब्दक्ष निवर्षर। यद्भगातन मा-न्त मधारिकः भूगमि क्ञी ॥ म বৈফবো মতো ভক্তঃ সমে প্রিয়তরঃ शवः। श्वित्रक्षक माल्व शियणार्ग মহাতরো।।স্শানি ত্বাংমহাপাপ जक्यान् (न भुगान्य । (मत्कृक्कवत्र শুেষ্ঠ স্থানমে সুমনোহর ।।ক্রীড়ম্ভ্যা গত্য বিৰুধা মাৰ্চ্জণে তৎ পুনীদ নে । मञ्ज्यभारमम दिल्मा प्रमहरु हलः ग्खर ॥ मागामयङ्कतः भाजःमः नत्व म जुरिकवः। उँ कनाय 🕮 कनाय नरमा एणां जिक्करेत्रः ॥ म-ত্রেণ প্রবেদ্বিশ জপেছক্তি ক্রমান্ত. था। भूग्। व्क महा जाग मान्त ही क्न भूजा।। महिन भूजनार्थाय उट **भद्यानि हित्नान।इः। सद्यनात्नन** চিনুযাদ্বিল্পতাণি ভক্তিতঃ ॥ প

कांड द्वारणी नाय नव्याङ्ग जिझ-काल जः। भाषा उत्हा न कर्डरद्रा रैनवारतारहरूथा उक् ॥ यत्र माक्-হা চিনুধার শথোভঞ্জন ক্ষিত। খণ্ডিতৈক শিব: প্রা: পল্লে র-रिन्रफ थिएटिः ॥ वद्यामानस्तरः বিল্পশ্র পয়্রিত ভবে । প্-क्या अञ्चर रेवे (स्वाः मूर्य) नामान (व्रो विना ।। विल्ववृक्ष्यवन यव जा कुं वाद्रागमी भूदी ॥ शक्षविवृक्षमा यव তত্র ভিষ্ঠেৎ, স্বয়ণ হরি:। সপ্ত বিশ্ব-ব্দনা যত্ৰ তত্ৰ দুৰ্গাযুক্তো হয়: । একো दिनु उक् र्यं व उक् में सु भीया मह ॥ विल्वृका गब मण जब मसूर्ग रेगः সহ। এতান্যুক্তানি তীর্থানি দেবাঃ अर्ख मक्तरेगः॥ यञ वाहेशः शृह्ह-**স্য কোণ ইশাননামকে। জাযতে** শ্ৰীফলতৰু ৰ্ন তত্ত্ৰ বিপদ: কুচিৎ ॥ भूर्वमहाः नृथमः न नहाम् किए। य-মভীতিহা। পশ্চিমে চ পুৱাদায়ী वृत्का विन्न উদাহ্ छ: ॥ न्यानात ह निरी जीदा शुरुदा वा वनास्टदा । वि-শৃবৃক্ষতল পোক্ত সিদ্ধপীঠস্থল नुवीः ॥ न मध्रभुक्तात वृक्षः ज्ञाभः (यर ञ्रीकलाश्राकः। रेनवाम्बनि नुजायक छम। निवयमहार्य ॥ हि-बारि हजूद्रा मात्रान् महाद भद्रमाः

আনে। দত্ত স্যাদ্বিশ্বপথ্ৰৈক লক্ষ-(धनू जनः जुदाः॥ मध्याङ्गकात्म (य नर्ज्या वित्तुः जुर्युः शुरुक्तिनः। रेजः मूर्भक गितिवतः क् अ এव शुरक्षिणः ॥ बहिन्त्राट्यीकनडक व मरहरकार মেব চ। বিনা ব্ৰাহ্মণযজ্ঞাৰ্থণ পতি-তো विद्वविक्यी ॥ शक्वविद्य अमून्य्छे या थए मृद्धिनानवः। यमाधिका-রো নাত্র স্যাৎ স্থতঃ পাপোপপা छरेकः॥ विवृशधः कवा वीकः ভूमो প্রিড মীশব:। স্বৰ• গৃহাতি শি-রসা বৈষর্থ্য ভয় শঙ্কিত:॥ চৈত্রাদি চতুরো মাসান্ সিঞ্চেদ্বিত্তক কৃতী । যথা সিংগ্ধা ভবেদ্দ তথা তৎ পিতরো পলি চ।। চৈত্রাদি চতুরো भागान् महा जुमा महा । नवीन বিদ্বপত্রাথী ভুক্তি মুক্তিপুদাযক: 11 रुत्रिमुानगात्र ये देरिनात्था मार्ट **यदः। उ**जाक्राया विल्ववृक्तः सर्गः বৃক্ষ উদাহ্নতঃ ।৷ কামৰূপে কামত-कः काणा मूक ख्यारिमः। काकी পুরে পুর: পুোক্ত: ত্রীফলো ২ক্ষয পুণ্যদ:।। তেপি ভীর্থবিশেষা: সূত্র खीर्षियुणि मनाज्वाः। (नत्रवाह । এতমিমেব কালে তুলম্ভ রাগত্যবৈ-नथि। वुक्तना विकृता गर्धाः नृक्तिः ত্রীফলৈ রভ্ৎ ॥ ডভঃ সর্বে যথা-

ञ्चानः बग्ना मात्रायनामयः। किथ्रिजा २य भया मार्थी विन्वृक्ष उक्डमः॥ অবং বাং সংপোক্তঃ শিবভক কথা পুণ্য নিচয়: পবিত্র: শুোতব্য: শুবণ-ब्रगीयः थन् मठाः। नित्व वित्की (छराপरुद्रग[े] উদার: সুমনসা॰ সু-(नव्रः मःभार्रः भुडव्डि निवन्ता-পি নিকট: ৷৷ ইতি চ বৃহত্বর্মপুরাণে विसृव्क माहाजाऽ >> व्यव्यायः॥क॥ তত্ৰমতে তদ্যোৎপত্তি যঁথা। দে-বু,বাচ। কথ সা বিফুবনিতা বিল্ব-ব্লোবভ্ৰ হ।জ্যোতীৰূপণ নদণ-म शुर्थित तुकानि कि: जना ॥ তত্ৰ মে প্ৰুপুছাদ্বাণী সৰ্বেদা পিয়-তা॰ গতা। বিক্ষো রতিপূিষা নিত্য• ना ज्८ नद्रश्वी नमा।। जामृक् श्री-তি ৰ্ল ক্ষ্যাঞ্ ভাষতে কেশবস্য চ। ইতি চিন্তাপরা লক্ষ্মী র্যথৌ শ্রীশৈল मनिर्तर ॥ भागा मिल्लिक स्मकासः **उभ (उर्ल्स १ उपाक्ष १ । उथा भि** ষদি নৈবাভূৎ কৃপা মে পরমেশ্বরি॥ उरा मा वृक्कत्भन हिं छ। विद्र-প্রিয়া সভী। পথ্রি: পুষ্ণে: ফলৈ: बीरियः भ्वयामान नडुड ॥ काहि বৰ্ষ মহাদেবি ততো মে ২নুগুছে। २ जवर । তেतिवान्गुः इरेनव विष्या र्वकः इंडाड्य ॥ मरेम्य भन्ना

শানি বিপুৰশ্যা সদৈব হি। অভস্ত কারণাদেবি ভদুপেণ হরিপ্রিযা। नरेरव প्रायमा ना मख्का नाजू ला निर्दा यठ उ॰ वृक्तमानुष्ड। ভিষ্ঠামি চ দিবানিশ।। সৰ্বতীর্থ-भरग (पवि मर्बरम्वमयः मरा १। 🗐 বৃক্ষঃ পরমেশানি অতএব ন সংশ यः॥ #॥ उट्केल उट् भूम्त र्वा उट् भर्म यंः भुभूकारार। उर का ह हना নৈ ৰ্বাপি স মে ভক্ত: স মে প্রিয়ং ॥ তৎ কাষ্ঠ চন্দ্ৰ- ভালে যো পার্যতি সম্ভূমাৎ। তত্তনু শিববুদ্ধ্যা সান (मर्प्तवी मूमान्जा।। अठ उहन्तन দেবি ন ধার্যতি কশ্চন। তৎ পঞ্ তৎ পুসূন বা কদাপি ধার্যেয় হি। বিল্বমূলে মহেশানি প্রাণাণ স্তাজতি (या नद्रः। क्षुप्त्र्हा छ्रावे ज्ञु পাপকোটিযুতোপি সন্ ৷৷ ইভি यागिनी उट्ड भूर्वथए ७ १ में वः ।। 🗱।। অপিচ। বিশ্ববৃক্ষণ তথা দেবি ভগবান मक्दरः चय । विद्यवृक्त-**छ**व श्रिष् यि श्रानाः स्टाहिरम् **थीः॥ ७८ क्र**नात्माक् भाश्नाि कि-ন্তস্য তীর্থকোটিভি:। যত্র বুক্ষাদযো দেবা ব্রিপ্তরি শক্তিক্তেবে।। বিল্ व्काल इनि यमि विश्वामिन्ति ७। उत्तर माक्रतः (क्रवः সर्वजीर्थः

मयः जना। जर्बनीठे मयः छडु जर्ब-(न्दमयः जना। न छ। क्वर् माक्षद्रः (क्वरः न ह गक्षाः छ। क्वर् मित्य।। जमील ज ह हार्बक् वित्तृ व्या गिर्मि भिर्य। काणीनु द्रजमः छडु छब भागः छ। क्वर्याम्।। किन्नज। काणि-छीर्थन काणीवार्यन किः भिर्य। इति भूद्रण्ड व्याप्तमा काः निः वाः।। क्वरा विविध्य।। भद्यः वाः।। क्वर्या विविध्य।। भद्यः वाः।। यि वा भूद्रः क्वरः (नद्रे मर्पा मुथः। यर्पार्था। माञ्का छ व्या व्या विवश्य।।

मिर्डेराह। मृत् (हिर मुरक्का) मि ग्रह्मा विक्रो ज्ञाकः। भागः नुक्तमणः (हिर काळ्डः यत्रवर्गिन ॥ श्रीत्मणः मिथात्रकाठः श्रीक्षणः श्रीतिकतःः । विक्रुभी जिक्रो म्हर्यमा भी जिक्तःः महा।। नुक्त विक्रु मियाः भाग वृद्धकः मिक्किमिगी। वृद्धमाल ज्यक्तः मार भाकिकिमिगी। वृद्धमाल ज्यक्तः मारिक् वारः जमा छित्व मिकिम्का वि-(मयकः ॥ भागः भूग्नः कलः छारः रेन्द्वमार ध्रमा मीभकः। ह्या यन्त्यः कलः भूषिः जन्नाः क्विकिमः छ-(वर्षः ॥ मरित्रं त्रह्नेत्रां (हिर्वा विक्रिमें) (मक्त मर्भाः। देक्वनारहा इत्नि क्विमें। (मक्त मर्भाः। देक्वनारहा इत्नि क्विमें।

माम्बर्धः चाः यक्षभङाः ॥ वृवि रिकवनामः ज्जानः धर्म कामार्थमः निएय। वजुरीन भिष् पिवि भू। পু যাদ্বাঞ্চিত ফল ।। সবজে মিয ले न्।न॰ बब्बाघारतन भाईति। ख्याह नाश्यक्तमुन वजुशीन भु मागराय ॥ 🗱 ॥ विन्भवयान गुरुगानख्द गमनक्षा । यथा । बुान गृहीद्वा या गहिर मर्दिन कि भवाक्ष्मार । जिक्षं मूम्म्ब ब्राक्ष्म्यः भाणुभङ ख्या॥ भूता मार्चित्रे द्रो द्राक्ट श्रिष्ठ म्न वा-विनी। मक्तनार्षि ह बीनार्था वाः मनार्ष्यं भुजानिः ॥ हन्तु मृर्य्धी थ्छो ছ এ মহ॰ পাদৌ করে। সদা ॥ ইভি জ্ঞানভৈরবতন্ত্রে শিবপা-र्बजी मःवारि ७ भरेनः॥

বিল্পেষিক। জ্ঞী শুষ্কবিল্থও । বেলশুঁঠাইতি ভাষা। যথা। কফ বাতামশ্লয়ী গ্রাছিণী বিল্পেষি কা।ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

বিশ্ব। জ্রী হিন্দুপঞা। ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ॥

विवनमानः जि विवानकर्छ। वि
भूर्व वनशालाः भाग भुछऽयन
निद्धमः॥

दिवधः श्र शर्गाहातः। मञ्धाना

ভণুলাদি: ।। সার্গ:। পছা:। ইভাসর ভরতো ।। বীকি ভ্ণাদে:
পর্য্যাক্রণ । ইতি স্বামী ।। উপরিভোবদ্ধ শিক্য কর বাহ্যকাপ্ত ।
কাব ইতি খ্যাত । ইতি ভানুদীকিত:।। ভার:। ইতি মুক্টপ্তবিশ্ব:।।

विविधिकः शृ विविधिकः। इंडामद्रः होका मात्र मुन्दती ॥ विवद्रः क्ली हिष्टुः। इंडामद्रः ॥ (द्रावः। इंडि (मिदिनी ॥ विवद्राः क्ली वंडाध्या। इंडि इनाः यूषः॥

विवद्गनाणिका खी (वण्: 1 ইডি ভিकाश्रम्भयः ।।

বিবর্ণ: ত্রি নীচ:। ইভাগের:॥ মলিনশ্চ॥

विवर्ज्ञः भुः नमूषायः॥ व्यभवर्ज्धनः ॥ नृष्ठाः। ইতি विष्यः॥

विवर्तन की भित्रज्ञन। वि भूदंक वृज्ञशाला तन हे भूज्ञायन निक्रम ॥ विवर्णः जि व्यवनाताचा॥ व्यतिष्ठे-पृष्ठेवीः। ইতিমেদিনী॥ व व्यानमः मत्रग मृहिज वक्षापन पृषिज वृष्को । विकष्क विश्व विवर्णः व्यव व्यानम मत्रग थ्याभक विक् मित्रश्चे। त्वन पृष्ठे। वी यंग्र म ज्या। ইত্যमतः টীকাষা ভরত: ।। বিবয়তী জ্রী স্ব্যনগরী। ইভি মেদিনী।।

विवसान् भूः मूर्यः ॥ व्यक्तृकः ॥ इत्यादः ॥ (१वडा । इति (समिनी ॥ व्यक्तः । इति मद्यव्यवती ॥ विवस्त्रस्यः । इत्याद्या

বিবক্ষা স্ত্রী বজুনিছা। সনন্তবচথাজোর পুত্যুবেন নিম্নন্না। বথা।
বিব্যান ক্ষাৎকারকাণি ভব'ন্ত।
ইতি ব্যান্তবণী দা ॥ শক্তিঃ।
বথা। পুত্তুর্থালি খল্পতমুদ্দিশ্যুস্য বিশেষণা। সংখ্যো তুল্য
নীতিত্বাদ্বিবক্ষাণ পুপদ্যুক্তে॥ ইত্যুকাদশীতত্ত্বণ।

বিবক্ষিত: ত্রি বকুনিষ্ট:।। সনম্ব বচধাতো: ক্ত পুত্যবেন মিয়ম:।। শক্যার্থ:। যথা। উপাদেযগতা-যা: সংখ্যায়া বিবক্ষিতত্ত্ব• যুক্ত• । অনুপাদেযগতা সংখ্যান বিব-ক্ষিতা। ইতি মাধ্বাচার্য্য:। ইত্যে-কাদশীতত্ত্ব•।।

বিবাক: ত্রি বিবেচনকর্ত্তা। যথা।
অথিপুত্যর্থিনো র্বচন বিক্ত্তাবিকল্প সভৈয়: সহ বিবিনক্তি বিবেচযতি বা বিবাক:। ইতি নিতাকরা।।

विवानः भु विकाका वादन विवानः । সচ ধন বিভাগাদি বিষয় ন্যায়া-দি:। ইতি ভরত:॥ তৎপর্য্যায:। ব্যবহার: ২ ৷ ইত্যমর: ৷৷ ঝণাদি-न्राय: २। ইতি क्रोयतः॥ अगानि-माय कलारू हाया ईल्डेत्रभा वा। বিবাদে৷ ব্যবস্থার শ্চ দ্ব্য নে ভলিগ-দ্যতে।। ইতি শব্দর্শবলী।। 🕸 💵 माजामिना विवामनित्यक्षा यथा । আচরেৎ সর্বধর্মণ তল্বিকজম্ভ ন-চাচরেৎ। মাতা পিত্রতিথীত্র্টে विवादः नाहरत्र गृशी॥ इंडि गाः ক্ডে ৯৬ অধ্যাय: ।। 🗱 ।। অষ্টা-দশ বিবাদস্থানানি যথা। তেষা মাদ্য মৃণাদান নি:ক্ষেপো হয়ামি বিক্য:। সমূ্য চ সমূত্থান দক্ত-म्यानभक्षं हो। (वजन्तिमुक् हारा-ন° স'বিদশ্চ ব্য**িক্রম:**। ক্রয় বি-क्यान्नाया विवाहः श्वामिनान-(याः॥ भीगाविवाहधर्मक भाक-(य) एखदाहित्क। (खयक मारुम-ক্ষৈব স্ত্রীসংগৃহণ মেব চ।। স্ত্রী পু॰-ধর্মো বিভাগশ্চ দৃতে নাস্থ্য নেব চ। भनानाक्षानरेणजानि वावकाव **इडा विदू: ॥ इंडि मनु: ॥ अ-**न्यार्थः । यथ्नम्यान्यान्यान्यान्यान् পো নিক্ষেপ:। অস্বামিনা চ

কৃতো বিক্রম:। সম্ভাবেণিগাদী ।। বিবাহ: পু॰ দারপরিগুহ:। তৎ नाः कियान्धानः। एखनः धन-न्यानः व वृक्षा कावारिना वा शुरुषः। कर्षकादमा ভূতে द्रमानः। কৃত ব্যবস্থাতিক্রম:। ক্রযে বিক্রযে চ কৃতে পশ্চাৎ ধা বিপুতিপত্তি: । स्राचि अमुभानस्या विवासः । गुामारि मीमा विश्व जिलाखः । वाक्शाक्ष्युः आकामनापि । **म्खनाक्ष्यः जाउनामि । खिर** निङ्करवन धन गुरुष । **जारुज प्र** जञ्च धनष्ट्रद्रशासि खियाण शद्रभू-ৰুষ সম্পৰ্ক:। জ্ৰীসহিত্স্য পু॰-সো ধর্মব্যবস্থা। পৈতৃকাদিধনস্য विভाग:। मृजः व्यक्षामिकीषा। আহ্ব পণব্যবস্থাপূর্বক পক্ষি নেবাদি প্রাণি যোধন। ইতি ছ-ল্কভউ:॥

िवामान्गठः वि विवामकर्छ। यथा। विवासान्गठः गृष्ट्रा नमञ्ज ন্তৎ পুষত্নতঃ। বিচারয়তি যেনা-সৌ প্ৰান্থিবাক শুত: মৃত:।। ইতি মিতাক্ষরা ॥

दिवाभी वि विवासकर्जा । यथा । व्यनु जावी व यः किन्द अर्यार भाक्षा विवाहिना । इंडि क्रवहा-রতত্ত্ব।।।

পर्यायः । উপयमः २ भद्रिगयः ० উদ্বাহ: ৪ উপযাম: ৫ পাণিপীড-न ७। ইত্যমর:॥ দারকর্ম ৭ কর-পুহ: ৮। ইতি শব্দরত্মাবলী।। পা-ণিগুহণ ৯ বিবেশঃ ১০ পাণিকরণ ১১। ইতি ভটাধর: ।: স চাইবিধ:। यथा। बुाष्ट्रा विवाह कार्य मीय-তে শক্ত গ্ৰন্ধতা। তব্জ: পুনাত্যভ-যতঃ পুৰুবানেকবি শতি ।। যজ্জ-श्रायर्जिक रेम्द भामायार्वे छ लाः যুগ ৷ চত্দশ পুথমজ: পুনাত্য. खत्रकण्ठ यऐ ॥ इंजुञ्जा हत्रजा॰ थर्मः महया नीया १ विश्व। म कायः शावस्य बद्धः यशुः नाताः मह गराजाना ॥ जानूदा मुविभानाः नार गान्तर्वः मगरान्त्रियः। द्राकः সো যুদ্ধহরণাৎ পৈশাচ: কন্যকা-ह्ला८ ॥ इंडि राज्जवन्नः ॥ 🛊 ॥ व्यभिन । गृशेखिराम्या खरात मदा ठ ७क् कि भागा शाई छ। भिहन् ज्भान क्रयामात्र भतिगुरु ।। व ধৈ রেকন্ডণা ভার্য্যা মুদ্বছে প্রিভণঃ স্ব্য । নাভিকেশা নকেশা বা নাতি কৃছা । ন পিক্লা ।। নিস ৰ্গতো ৎৰিকান্ধীণ বা ন্যুনান্ধী মপি नाष्ट्र । अविमुक्ताः अद्भागाः वी-

হলজা॰ বাভিরোগিণী॰।। न দুষ্টা॰ मुष्टे वाहाछा॰ वाक्निनी॰ भिज् माज्-তঃ। ন শ্মশু ব্যঞ্জনবতী ন চৈব পু क्षाकृष्ठिः॥ न घर्षद्रसद्राः कामवाः क्रा॰ काक्षद्वा॰ नह। नानिवरक्कः-गा॰ उद्दब् वाकी । ताद्दह्त शः ॥ यः न्याम्ह द्यामाम बत्स खल्ली हिव छ-থোনভৌ। কুপৌ যন্যা হসন্ত্যাঞ্চ গপ্তংযা স্তাঞ্চ নোছছেৎ !! নাতিক্ क्षहिवि भाञ्च कद्रका सक्षाक्षा । व्याभीन इन्छ भाषाक न कन्। मृबः (रुष्यः ॥ न वामनाः नाजिपीर्धाः নোছহেৎ সংহতক্ষর। ন চাতিছি मुम्मनाः न कद्रालम्थीः नद्रः॥ शकः মা• মাতৃপক্ষা পিতৃপক্ষা সপ্ত-মীণা গৃহস্থ শ্চাদ্বছেৎ কন্যাণ ন্যাবে न विविना नृष्या वास्त्रा रेमव खरेषः वार्यः भाकाभ छ। उथामूदः। गास्तर्व व्राक्तानो वात्ने रिम्मार महाक्ष्मा २१न: ।। এতেষা यम्। या शर्मा বৰ্ণস্যোক্তো মনীষিভি:। স্বর্গ ত मात्राञ्ज्रन (जनाना भित्रवर्कायर।। न धर्मादानी भाभा गाईछ। महि ७ ख्या। সমুদ্ধহেদ্দদভেণ্ডৎসম্য গ্ঢ় মহাফল।। ইতি বিষ্ণুরাণে 🌣 ञ'राम 🕽० जाबारायः ॥ 🗱 ॥ ञानाह । याक्डवद्युष्डेवाह । मृथु छ मूनर्या

থর্মান্ গৃহস্থস্য যত্রুতা: । গুরুবে **ह धन• पद्मा न्नाद्मा ह उपनुब्धया ॥ ज** विश्व (७। वुक्त हर्य्या लक्षणा जिय मूबारेट । व्यनन्तर्भू विकाः कासा म-मिला यदीयभी ।। व्यादानिनी ভুাভ্মতী মসমানার্য গোত্রজাণ। প-क्षमार मक्षमामृष्ट् माञ्जः निज्-ত তথা।। দ্বিপঞ্চ নব বিখ্যাভাৎ **(**णां वियाना॰ स्वाजनार । जवर्नः শ্রোত্রিযো বিদ্বান্ বরদোষা বিভান **छ।। यमूह्य छ विका जीना॰ म् मुन्ता**-রোপস·গৃহ: 1 ন ভন্মন নতং হয়া-ন্তত্ৰায• জাযতে শ্বयः॥ তিসে। বৰ্ণা-নুপ্রেণ দ্বে তথৈকা যথাক্রম•। বা-ন্ধণ ক্ষত্রিয় বিশাণ ভার্য্যাণ বাশু দুজ-त्रनः ॥ दुात्का विवार वाश्य भीय তে শক্তালফ্ডা। তজ্ঞ: পুনাত্য र्ভेगठः शुक्यात्किविः मिठिः ॥ य-क्छ इगर्विष्क रेन्द्र भागायार्यस्य (गा यूगः। ठलुर्फन भूषमञ्चः भूनाल्। खत्र ভশ্চ ষট্।। ইত্যুক্তা চরতা ধর্ম। जह या भीयाउ १थित। ज कायः পাব্যেভজ্জ: বঙ্গু-শ্যানাজ্মনা সহ।। व्यानुद्रा पुविभाषानाथ भाक्षर्यः नमः याचिषः। त्राक्रामा यूक इत्रार रिममाठः कन्यकाह्नारः ॥ ठवादा वाक्रानगारा उथा गाक्रई ब्राक्रानी

। त्राञ्ज खथानूरतः रिवामा मृत्यु हास्तरः स्त गर्हिङः ॥ भाषिगुाशः नवर्गाम् गृशी क किया भन्न । रेवम्मा भू-ভোদ মাদদ্যাদ্বেদনে চাপুজখন:॥ পিতা পিতানহো ভ্রাতা সম্বল্যো कननी उथा। कन्राभुदः भूईनात्म পুকৃতি ए: भन्नः ।। অপুरहन् সমাপ্নোভি ভুণহত্যা মৃতাবৃত্তী। এষামভাবে দাত্ণা কন্যা স্থ্যাৎ खगः वतः ॥ जक्टे भुनीयर्छ कन्ता হর॰ ত্তা চৌরদণ্ডভাক্। অনুষ্ঠাণ हि ठा बन् मखाः मूद्धाः १ कि कार्रिकाः জেৎ ॥ ইতি পাৰুডে ৯৫ অধ্যায়: ।। 🕸 ।। यशत्रक्षः। यम छेवाहः। कन्ताः যে তু পুষছন্তি যথা শক্ত্যা মলক্ষ্তা• । वुक्तारया॰ विकारमुळे वुकारमाकः वुक्ष एक ॥ कन्यारान्छ मर्रह्माः मानाना मूडप॰ मृउ॰। महान्त्रान সমৃদ্ধানি গো হজাবিক ধ্নান্যত: ॥ ॥ खीमयक्ष परमयानि घणानि পরি-वर्द्धाय८ । शीन उद्घाठितु भावख युन উদ্বেগকারিণা•॥ **ছ**ন্মা**ন্য সরা**-বচ্চ্য চিত্রি **স্বন্ধি স্বাহানি চ। যস্যা**-ন্ত ন ভবেভূাত। নচ বিজ্ঞাখতে পি-ত।।। (नाभगहि उ जा॰ भा छः: भूबि-क। वर्ष मक्ष्या। इजुर्ग मिन दर्गानाः পু্েচ্য চেহ হিভাব চা৷ অষ্টাবিদা-

न् जमारमन जी विवाश्वाधिवाश्व । वाक्ता रेतव खथा हार्यः भाकाभङ्य खथामुद्रः ॥ भाक्तर्सा द्राक्षम रैक्टव रिभगाठ काष्ट्रसा २४मः । भुनाम् । ठाईविद्वा **ठ भुउभी लवर** अय ॥ मः म् । १८ कन्। • स्थान। स्व व्यक्ति। स्यः भुकीर्डिंग: 1) राष्ट्र जू वि**उठ: ग**-ম্যগৃত্বিজে কর্ম সর্বতে ।। অলস্কৃত্য ख्या मानः रेमरवा श्रयाः भुभनाऽरः । ২। এক গো নিখুন দে বা বরাদা-माय अर्थाकः ॥ कन्यामानस्य विधिव-দার্ষো ধর্ম: স উচ্যতে। ১। সংহা-ভৌচরতা ধর্ম মিতি চৈবানুভাষ্য जु॥ कन्त्रा भुतान मछाई। भुाजान-ভ্যো বিধি: মৃত: । ৪। জ্ঞাভিভ্যো দুবিণ• দল্ধা কন্যাথৈ চৈব শক্তিতঃ ॥ कन्राभुनान बाइन्त्रानामुद्रा धर्म উऽ (७। ६। इह्यात्न्यान् अंश्या-गाएकन्यायाम्ह वज्रम्य ह ॥ गाञ्चर्यः সতু বিজ্ঞোয়ে। মিথুন্যঃ কানসঞ্বঃ । ৬। হত্বা ধিত্বা চ ভিত্বা চ পুসহ ৰুদতী• গৃহাৎ।। হরণ• ক্রিয়তে যব রাক্ষসো বিধি ৰুচ্যতে। ৭। সুপ্তা मखा तरः कन्या ह प्रना नी गर जूरा ॥ ज शांशिक्षा विदाशनाः शिणाः हः <u>भ</u>्भिर्छ। २४मः। ৮। भक्षानाक व्यथा धर्मा द्वावश्या दिलाखन ॥

रिभमाठ महामुद्र रेक्टव न कर्डव्यो কদাচন। চতুৰ্ণা নাল বৰ্ণানা নেষ ধর্মঃ সনাতনঃ।। পৃথ্যা যদি বা মিশু। ক-र्खेर्या नाज जन्मयः । कन्याः य जू भूगहिष्ठ यथाभक्ता वनस्ठाः ॥ বিবাহকালে সংপ্রাপ্তে যথোক্তে স-দৃশে বরে। ক্রমাৎ ক্রমণ ক্রতু শত भनू भूर्ब विजिष्ठ (छ।। भुष्का कन्। পুদানত পিতর: পুপিভামহা: । বিমুক্তা: সর্বপাপেভ্যোবুন্ধলোক বুজন্তি ভে॥ ব্রান্ধ্যেণ তু বিবাহেন यञ्च कन्। भ्यह्कि । वुक्तलाकः वुरक्षहीय वृक्षारेमाः भूकिछः भूरेतः ॥ निर्दात जु दिवास्त्रन यस कन्ता॰ भुरहि । ভিত্ব। द्वात्रस्त भूर्याभा सर्ग लाकक गहाँउ॥ गाइतर्वन दिवा-रून यस कन्याः **भ्**यह्**छि।** शक्तर्व লোক নাসান্য ক্রীডতে দেববছির° ॥ मुक्त्र एका या कन्या छा॰ श कार अग्रशहरवर । ज किंबरेंत्रक गक्तरेर्बः कीउ**ँ काल मक्ष्य ।। न**-মনুং কার্যেত্তাসাং প্রাাশ্চ সত-७ श्र्ह। तुकारम्या विरम्यिग नुका (जान्तरा अना ज्यादर ॥ कन्रायाः वुष्तरमधा मञ्जान मूथमभू छ। অথ ভূঞ্জতি যো মোহাজুক্বা সান वक. देखा । अवेशा वाक करी।

याः न जुळीगा८ कनावन । क्लोहि-बन्। मूथः पृष्ट्वा किमर्थ भनुः लाहनि ॥ মহাসত্ব সমাকীৰ্ণাল্বান্তি তে ন: রকাভ্য়ণ। ভীর্ণ ন্তুণ সর্বদুংখেভ্যঃ **नतः** वर्ग नवाञ्चानि॥ इन्तारमावङ्गिः পুরাণে ভডাগঠ্ক পুস শানামাধ্যা यः ॥ #॥ विवाहकाल निष्यावह-**(न (मावा जारवा यथा। मर्ग्गिरहावा**ए । ন নৰ্মযুক্তণ বচনণ হিনন্তি ন জীযু রাজন্ন বিবাহকালে। প্রাণাত্যযে সর্বধনাপহারে পঞ্চানৃতান্যান্ত র-পাতকানি ॥ ইতি মাৎস্যে ৩১ व्यथ्रायः ॥ #॥ विवाद्य वर्गनीयानि যথা। বিবাহে স্থান শৃত্যুক্ত ভূষোলু नू वरी द्रवा:। (एवी **স**•गी **जा**द्र-का लाज भक्त वर्जनः ॥ इंडि कवि-কল্লভাষা ১ ভৰকে ৩ জ্মুন গাঞ্চা। অথ বিবাহোক দিনানি। ভত্তা-दापि मुखि र्यथा। भुमूज्याधानजः শুদ্ধি বিষমেদে সমে ক্রমাৎ। বিবা-हि (याविजाः हन्यार्किक् मृक्षि न्-(याषिला: ॥ न ७७ क कियाद्रस्छ ভত্ত র্গোচর শুল্জত:। যাত্রোদ্বাহে गर्द्ध म्यूब्याशां उटकन ॥ भाता जा जा जा मारा गुवा विं-वार भाकापत्कयू गूनयः म् छ नाहि-শন্তি। আধানতঃ পুভৃতিতঃ সম- वर्गात्रवु (शुक्त खर्या न मूजन्ख विलाभवार्य। 🗱।। अयुर्ग्य मुर्जगा ना-রী যুগ্মেচ বিধবা ভবেৎ ভিমান্নর্তা-ব্বিতে যুগ্মে বিবাহে সা পভিবুতা॥ भाभवयाष्क् भयुगावत्वं यूगा ह गामक्ष भिव गावर। विवास मुक्ति भूवमंडि मदर्व वार्मामर्या क्या তিবি জন্মনাসাৎ ॥ যুগ্মান্দকেষু যু বতে রপি জন্মাসাৎ মাসত্রয় বি-वरुत्न পরমত্ব শুদ্ধি। পাত: সমস্ত মুনযো বিৰমে ভু বৰ্ষে নাসত্ৰশাদুপ ति उ: थेनू कद्मभामार ॥ # ॥ ताक-मार्ख्य । माञ्चल वृ विवाद्य कन्त्र नःवद्राव्य ह। दणमानाः भूणमाः टिब (भीव विविद्धिंगः ॥ कन्। স'বরণে হন্ডোদক বিবৌ। দ প্রত্যো দি নবাপ্ত রাশি রহিতে দারানুক্লে त्रावी व्रत्मु वार्क अवार्कि मूक वियु তে न(४) १थवा भाभारमा । ७)क् , ह व्यक्तिशाकरेवेष्टिक निन विश्विक वि ক্তা তিথি ক্রা হাবণ তৈত্র পৌষ व्रश्टि न्याः भाक मान्य॥ 🗱। (याः गविष्णाय एतम्बिष्णयानाङ् अञ् मानाया। स्टाह्य वार्डीभाउ পরিষে বামিবাভিনী।বৈধৃতৌ বি थवानात्री विषमास्माजिम खरक ॥ ব্যাহাতে ব্যাবিশ-ঘাতঃ শোকার্ডা

क्रिंश उथा। मान ह तुन म्ल मार গণ্ডেরোগভয় তথা ৷৷ বিশ্বস্তে ২ প্য-হিদ শঃ ন্যাৎ বজুকে মরণ ভবেৎ । এ: उ वि नाक्नाः मर्सि मन (यागाः পুক্ত ভিডা: ॥ 🗱 ॥ आयनायनः । উদগ্ৰনে আগ্ৰামাণে **প**ক্ষে কল্যা-ণে নক্ষত্ৰে চৌডকৰ্মোপন্যৰ গো-দান বিবাহা:। বিবাহ: সার্ত্তলি-ক ইভ্যেকে ইতি। আবাঢ়ে ধনধান্য ভোগ রহিতা মন্তপুরা শাুবণে বে-শ্যা ভাদুপদে ২্যেচনরণ রোগা-দ্বিতা কার্ডিকে ! পৌষে প্রেতবর্তী विखाधवङ्या रेटटच मरनाचानिनी অন্যেয়ের বিবাহ্নিভা পভিন্নত। না-वी मम्बा जादराः इति मृत्ध न ह रिक्रिगारम जिल्लो ह दिस्क माम-नि क्षर शका द्राष्ट्रभुट्ड उथा यूष পিতৃণা পুণেমাশযে অভিপ্রোটা **ह** यो कन्या नान्क्ष पुरुष्का ।। व्यक्तिभोग ह या कन्या पत्न धर्म विद्राधिनी। अविमुक्ताि मा (म-रा हन्द्रवाद्भवत्वन ज्रो। व्यवनत्त्रा-खन्नभारते वकद्रः गां ७ जास्र है। द्राप्तः ककं हेवः श्रामः अकाउ र-ক্ষিণাখন ॥ ইভি বিষ্ণুপ্রাণোক न। চ্ जारावध्यमः श्रित्यृदः। पि नदानाहि (बार्ष जू निष्काडारयन

भित्रगृहः ॥ # ॥ नार्बकालिक **३**७९-भारतियग नाइ उजवन जीता। शुरु मुक्ति भक्तम् पिः मुक्तिः भागायन हु **रिवभानाः। अर्बाक् एनवार्वाञ्** मूनयः कथराडि कन्रकानाः॥ এउट भारत विख्डिय मिन्द्रिता दहन॰ यथा । कालाजारव ह कनावाः कालः (हारवा न विकारक।। मनमाभाकि॥ कालानाः दिवाशास्त्र भूरज्ञङः । भुः मः भुक्ति नहा प्राचार मई देव हि वक्काउ।॥#॥ क्ञाविकामानी। বাপী কুপ তড়াগ যাগ গমন ক্ষৌর शु िष्ठायु छ॰ विम्यामन्तित्र कर्णावधः न महाराजः दनः (मदाः। जीर्थः ল্লান বিবাহ দেবভবন মজাদি द्रिरंकिनः । मूद्रिरेनद किलीदियुः भ-রিহরেদন্ত-গতে ভার্গবে ॥ 🕸 ॥ हु-रमुष्ट्रमार्खे ७ ॥ मर्बाण मुख्य ৰ্মাণি স্বৰ্যাদস্ত গতে সিতে। বিবা-रः (मथनावनः याजाकः भन्निदङ्की বেৎ।। যাত্রাঞ্জি চকাল্নো বচনা-স্বরোক্ত পুর্তিন্তিক নিবিছকর্মান্ত-वः मम्हिःगाठि ॥ वात्व मुद्धः नृत्कः णक नाष्ट्र णुक बीरवनाष्ट्र। वारव की व व्यक्त भीरव निःशानिरञ्ज छ श्रीति ।। उथा मिल्लाहरू मानि ज्याकार्य, जिनादरम । बानी कून

उपागि कियाः शुरुहिडा सु-জেৎ।। অতীচার গতে জীবে বক্তে रेठव वृश्याओं । काशिमी विष्वा প্রোকা তথাতো পরিবর্জনে ॥ व्यञीठावः गरङा क्षीयः मृर्श्र छः रेनव পছতি। সমচারেপি কর্মাণি নৈব ত-ত্রৈব সংস্থিতে ॥ৠ॥ দেবল:। বালে वृष्ट्य ७रेथवास्य कक्:उ १५७७न-জ্ঞিনি। উদাহিতাবা কন্যাযা দ-স্পত্যে রেব নাশন ৷৷ প্রাতদ্গতঃ শিশু রহ দ্বিত্রণ লিতঃ স্যাৎ প-ण्ठाफ्णाइ नििं शक्षितगनि वृक्तः । পাক্ পক্ষ মেব কথিভোত্র বৃশিষ্ঠ गरेग की दर शक भिंग वृष्त भिंगु विवर्जाः । 🕸 ॥ च्या 🗷 जाना । न जगार्ड ७:। वाल वृष्ट्य व ग्रह्माएण চতু: পঞ্তি বাদরান্। জাবে চ खार्गांद रेहत विवासामित् रर्फाट **८** া বল্লে তৈবাভিচারে বিদশপতি खादी (स्व भूष्का । जू.ख धवाहि-**७**५ व्रविमारम शिवमक्तवित्रो वि ক্পতৌ তৈত্ৰ গৌষে। দিষ্ট্যাণ কে-ভ্রমে বা শরদি সুরগুরৌ লিংছ भ ख्र मदाएक दर्यामारशाकि हा ঢा সুনিয়ত মরণ দেবকন্যাপি ভ-র্তু:।। 🗱 ॥ শুক্র মধিকৃত্য রাজ-गार्ड ७ । वाल ह पूर्वमा नाही वृष्क

नहे भूका चरद्या गरहे ह मृज्रु मार्थाः তি সর্ব মেতদ্গুরাবিপ।। সি·ছে **গু** রৌ পরিণীতাপতি নাত্মান নাত্মজা-ন্হভি।ক্রমশ জিধু পিতাদিধু বশি क्ष गर्गाम्यः भाचः॥ ख्रा इति ए न বিবাহ নাত্ৰারীত গর্গ পুনুখামুনী न्ताः। यहा न भाषी भधनःयूका न्री-खरा जू करन्त्राष्ट्र**न**॰ वरिष्ठ ॥ #॥ व्यक्ति माखगुः। मघा यकः भन्निः छ। अ। भिर्ष्ट छक् र्ल्य । उ∙ দাব্দে কন্যকা চোটা সুভগা সুপ্রিয়া ভবেৎ ॥ #॥ হারীতঃ। অতীচার• গতে জীবে বৃবে বৃশ্চিক সম্ভাযা:। याद्धाचाशांपिकः व्यर्गार उव का-লোন লুপ্যকে।।#॥ ক্ত্যচিন্তামণৌ। অভীচার• গভেন্ধীবে বৃষে বৃশ্চিক স-ন্ত্ৰযো:। তত্ৰ চোদ্বাহিতা কন্যা স॰-भूगीयाट व्यवहरः ॥ ।। माहा उत्के মুদ্যা• ভীমপরাক্রমে । यদাভিচা-র সুররাজনজী করোতি গো নম্মথ भीनमः इः। न याजि हिष्यम्। शि भूई রাশি শুভায পাণিগুহণ বশিষ্ঠঃ ।। অ ভীচার• গতে জীবে স্থিররাশৌ চ সংস্থিতে। তত্ৰ ন লুপ্যতে কালো वररज्जव भन्नामनः ॥ वाभी कृभ তডাগাদি নিবিজ্ব সিংহগে গুরৌ। भक्तरङ् ठ ७९ कार्याः न दिश्वः काल

लाशकः ॥ यजु । कन्ता वृण्ठिक स्म-বেৰু মন্মথে চ বাবে বৃষে। অভিচা-तिने कर्डवार विवाशामि वृत्थः मना । इर्डिडम्म्ल॰ दिव्जिनिर्यभुकि॰ ॥ 🛊 ॥ भी शिकायाः। जित्कान काया ধনলাভ রাশৌ বক্রাতিচারেণ গুৰু: পুষাতঃ। যদ। তদা পুাহ খুভে বিল-্ৰে হিতাৰ পাণিগুহণ বশিষ্ঠ:॥ৠ। (पवीभूत्राणः। **भक्त्र**(इ। यहा जीदा वर्ड्डायर भक्षमाः भकः। (भाषश्रुभि চ ভাগেষু বিবাহ: শোভনো মত: ।। 🗱।। (ভाজরাজ: । (या जयभारम क्तृत्रकर्म याजाः कर्नम् (वशः क्रक्छ চ মোহাৎ। নূন স রোগ ধন পুঞ नाम शुाला जि गृहा दश्र वन्ननानि ।। काउ मिन प्यया विकास চ गर्गः कवरना मणाइ॰ । कन्नाथ्ऽ-মাস কিল ভাগুরিশ চৌডে বিবা-हि कृत्र कर्नरवाद ॥ 🛊 ॥ 🗐 পতि-সমুছযে। স্থান দান তপো হোন: नर्बमङ्गा दर्खनः। উद्याहण स्मा-রীণা॰ জন্মনাসে পুশস্যতে ॥ 🗱 ॥ क्छाविद्यामानी । जन्मभारत व प् প্রাচ্যা ধ্নাচ্যা চ ধ্নোদ্রে। জন্মভে জন্মরাশৌ চ কন্যা হি পুর সম্ভতিঃ ॥ 🗱 ॥ गर्नः । रेक्कारंक मानि उथा भार्ग कि दि भदिनयः वु उः । कि । कि

পুত্র দুহিত্রোশ্চ যত্নতঃ পরিবজ্জ'-যে ৷৷ অত্ৰ জ্যেষ্ঠত্ব মাদি গৰ্ভ্ত জাত-षु ।। उथा । जम्मानि न ह जम् । उथा रेनव बन्मनिवाम श्री कात्रायट । जारा गर्ड जर भूध कन्या किं (४ मानि न ह काठू मक्न ।। अव कम्मगामारो भूञमाखमा निरयशः বৈগ্ৰস্থানে ত জ্যেষ্ঠপুল্লাস্তি বি শেষ: ৷৷ কৃত্তিকাস্থ রবি ত্যক্ত্বা জ্যৈ ভাষস্থ কার্যে । উৎস বেষু চ সর্বেষু দিনানি দশ বর্জ্ঞবৈৎ ॥ 🗱 ॥ রেবত্যত্তর রোহিণী মৃগশি-রে। মূলানুরাধা নবা হস্তা স্বাভিষু (ठो नि यष्ठ निथु (नयूर) ८ म भागिगृइ:) । সপ্তাষ্টান্ত্যবহিঃ শুভৈ ৰুডুপতাবে-कामन वि जिला क्रिव छ।। य य उहेरैन नं जू ज्लो यक्ष कल ठाष्ट्रस्य ॥ 🗱 ॥ জ্যোতি বিহিতনক্ষ্তাদধিক চিত্রা भुवना थनिष्ठा व्यक्तिनी नक्कव॰ भाव-क्षत्राक्त यथा। स्रभार्याः भाषि गृ হীযাৎ ত্রিষ ত্রিষ্ত্রাদিযা। উত্তর-कन्छन्यानिबर्या उत्रायाणा निबर्याः खत्र जानुभनानि जाययू नवम् नकावः ষ্বিত্যর্থ:।। 🗱 ॥ ভীমপরা কমে। প্ ৰ্বাত্ৰয়ে বিশাখায়াণ শিবাদ্যে ভ চ-जूहेरा । किए। हाम खर्द कन्ता वि-थवारा विवद्धारिय ॥ विक्षुजारम

ত্রিকে চিত্রে জ্যেষ্ঠাযা॰ জ্বলনে যমে। এভি র্বিবাহিতা কন্যা ভবত্যেব সৃদু:খিতা ৷৷ এবঞ্চ পারস্করোক্তণ यजुर्द्धित विषय भाभिद्विषय चा (वा-খ্য• ॥ 🟶 ॥ আদ্যে মঘা চতুর্ভাগে নৈৰ্থাভস্যাদ্য এব চ। ব্লেবভান্ত চতু-र्ভारण विवाहः शुगनाणकः ॥ 🗱 ॥ কর্ণবেধে বিবাহে চ ব্রভে পুণসবনে उथा। नामात हार। ह्डायां विका मृक्ष विवद्धं (ए९ ॥ विक्रकं छ । जिथ्र ७ व क ७ (वरिष ८ क ५ परमा ३० नवि॰म ১৯ डिंड २१ काहमा ১১ होरण २४ विष्ण २० जव्याः। ইষ্টোডুনা স্থ্যযুতোডনা চ যোগাদ-म् (कप्पनशागङ्यः ॥ कर्मकानी-न नक्क न्र्यं ज्हाभान नक्क वर्य। र्भिन्दि यहि शक्ष्मणाम् । नाज्य या-খ্যা ভবতি তদা ন কর্মাযোগ্য মি-ভার্থ:। সগুবি শাধিকত্বে সপ্তবিং-শতি মপহায় শেষাৎ ফল অন্য-रिषक मःथानूभभरतः।। 🗱।। जभ-বাদস্ত। আদ্যপাদে ছিতে স্র্য্যে কু द्रीयाः मः भूम्याछ । विकीदाञ् कृ-তীযন্ত বিপৰ্বাত মতো ২ন্যথা া 🗱 🛚 व्यक्तभार याजामारा । जाम्यार्यम চতুথা॰শ॰ চতুথা॰শেন চাদিম॰। দ্বিতীবেন তৃতীযন্ত তৃতীবেন দ্বিতী-

यकः ॥ 🗱 ॥ व्योवा थञ्जूत्रादशः । তথাচ রব্নালা। একা মৃদ্ধ্ গতা॰ ত্রযোদশ তথা তির্য্যগ্গতা: স্থাপ-(यर (त्रथ। णक भिन् वृरेष त्रिक হিত খাজু রিক তত্র ত। ব্যা ঘাতাদি ত মৃদ্ধিভন্ত কথিত ত-विक द्रश्रेष्ट्राशः गूर्यता हन्द्रन সে৷ মিথে৷ নিগদিতা দ্কপাত এ कार्गनः ॥ व्याघाजाशीक व्याघाज যোগ সংখ্যান্ধ স্ত্রযোদশান্ধ। তথা চ হস্তাধীনি नक्षवानि (দ্যানীভ্য-र्थः ॥ 🕸 ॥ यथ मधमनाकात्वः । मीलिकायाः। क्**खिकामि ठज्:**मश्र द्वथ। রাশৌ পরিভুমন। গুহু শেচদেক-রেখাসোবে**ং: সগুল লাকজ: ॥ স**প্ত সপ্ত বিলিখেৎ পুরেখিকা তির্য্যগৃদ্ধ ম্থ কৃত্তিকাদিক । লেখ্যেদভি-জিজা সমন্বিত চৈক রেখণ খণেন বিধ্যতে ॥ 🕸 ॥ বৈশ্যস্য চতুর্থেশ শুবণাদৌ লিপ্তি হা চত্যে চ। অভি নিভঃস্থ খেচরে বিজ্ঞে। রোহিণী विद्या।। विश्विका मथः॥ 🕬।। यम्।। णणी **मधणनाक** जिल्ला शारिभ ज-পালৈ রথবা বিবাছে। রক্তা শুকে বৈৰ তু রোদমানা শ্মশান ভূমিণ **পু**यरा পुराजि॥ 🕸 ॥ व्यम्तानवा-(स्व यथा द्राज्ञमार्ख्य । विष्कृतिकः

ন হতস্য পত্রিণা মৃগস্য মাংসং খু **छमः क्र**ाम्छ । यथा उथावान्। ডুপাদ এব পুদূষিতো হন্যোডপদ मुजावरः ॥ ऋ ॥ वाथ शक्षमानाक চক্র•।উদ্ধৃ 'রেখাঙ্হিতা: পঞ্চ ভিয্য ক্ পঞ্চ তথৈব চ। দ্বে দ্বে চ কোণযো রেখে সাভিজিৎ কৃত্তি লাদিক ॥ শন্ত্ৰকোণে দ্বিভীয়ে তু লেখয়েৎ স-र्व क्या । कुरेन चिन्न भएवा (मेरिय) र्नक्व भित्रवर्द्ध (रूट्या नद्य भाउ চ্যে দোৰ যে চ সপ্ত শলাককে। তে সর্বেপুভবস্কাত্র নামা পঞ্চললাককে ॥ अथ ठकान्य किन्द्र भारत्य ইছেম্যতে ॥ 🗱 🛮 তদ্ক্ত রবুমালা: যা'। কৈশ্চিত্তত্তাপীষ্যতে পাদ্বেধ ইতি। ইতি পঞ্চলগাক। ক্রণ। #॥ **রত্রমালাথা । अञ्चर । वाहल মুঞ্**র-শ্মি রবনীসূনু छ्डीय॰ গুক: ४४॰ চাষ্ট্ৰ মৰ্কন্নন্ত পুরতো হন্তি সূটি नव्या । भन्छार मध्य गिन्मुङ्ख নবন রাহু: সিত: পঞ্ম। দাবি-শ পরিপূর্ণ মূর্ত্তি কডুপ: সন্তাড্যে-ন্নেভরৎ ॥ নত্বাপাতো ২য॰ ॥ 🗱 ॥ **णाणार मध्यमाः मणी यमि ভবেर** भारभन युक्ता २थ वा। रङ्गान भी विवब्द्ध (ए९ मुनिमाला (मार्या श्य° कथ्राञ । याजायाः विभामा गुरह

জুভ বধং কৌরেন্ রোগোডবোপ্য-हाइक दिश्वा वुट्ड ह मज्ञन म्लक शु^{र्}र्यिशा # ॥ व्रवि मन्द अजाः काउ मृगास्राट मध्य छा बटा বিবাস্ থাত। চূড়াসু গৃহকর্ম পুবে-শ্বে ॥ যাখিতবেখঃ ॥ 🕸 ॥ মূল ব্রিকোণ নিজমন্দিরগোথ পূর্ণো মি-বক্ষ সৌম্যগৃহগোথ তদীক্ষিতো বা। যানি হবেধ বিহিতানপছত্য मायान् मायाक्तः मुख्यानकवि খ বিধ্তে ॥ 🗱 ॥ ভোজরাজ:। ত্রি यप्रतेनकारमध्या हित्नमः मुठार्थ स्त्री जागा मुज्युमः मार । दिश्वा माजाञ्चभद्रानिमः इः (मरययु क्न् मृः थ भूठः करता डि ॥ त्रविभूकिः ॥ 🗱॥ कन्। नक्ष व मूर्को ग्राहिवा हः मू छ- ॥ কৃন্ণা। পশ্চান্ডভু বিশ্বাত যাত্ৰ। भूश्लाट्मवाष्यः ॥ # ॥ विष्ठोध्रद्धीः বিলাসে। পু'সা মর্ক: মৃতো যোনি যোষিতা মম্তদু/তি:। অত: পু-বোৰিতো: শন্ত বল নৰ্ক শশাক্ষজণ ।। গোচর শুদ্ধাবিনদ্ কন্যায়। যত্নতঃ मुख वीका। जीयाकित्रपक्ष शूरमः **भिरेष ब्रवेटेन ब्रिश विवारुः ॥ 🗱 ॥** দিতীয় প্রাক্ষণতঃ পুভারর: ত্র (राम्माहार भव्रड: मुज्भूमः। न কল স্প্রায় ব্যুগ ক্তথা করে।তি

পু-সা মপি তাদৃশ ফল ৷৷ তথা व्यानभाहा भावः॥ #॥ व्यान मनिनानारकी मन वस् ध्रानीम्डः॥ मार्खः रिनक्षः भी जाःभू मां मर्भकाः मण जमः। भोद्रिः भागाधिक वर्षः भागानाक्षी वृह्य्याजिः ॥ ভবनार्षः ভ্ঞ: সৌম্যো যাবদাশ্যশভা: ফ-ण ।। # ।। कष्टे वु अमित्के ममूर्र न তথা শেষভাগগাঃ ॥ 🛠 ॥ লগে ख्ट भक्षाम जृत्यं। नव्यम मन्याम ख-था। एक ज् खं दी (मायद्मा दिवाः इ वर्षा ज्ञा ।। व्यव भव मु अहि वूक (यागः ॥ # ॥ (गाधूनि जिविदां वरि भुनर्या नर्द्राविवाशादिक-হেমন্তে শিশিরে পুযাতি মৃদুতা॰ পিণ্ডাক্তে ভাস্করে। গ্রীম্ম ২ছন-ন্তনিতে বসন্তসমধ্যে ভানৌগতে দৃ-শ্যতা সুর্য্যে চান্ত মুপাগতে চ নি-यङ भावृद् भद्रदकानरयाः ॥ 🗱 ॥ लग्न यहा नाखि विमुख मन्यामध्नि-কা॰ তত্ত্ব শুভা॰ বদন্তি। লগ্নে বিশু॰ ष्क अञ्जि वीर्येऽगूर्व्छ शाधू निका रेनव क्ल विश्व ॥ #॥ नामिन् गुरा न जिथाया न ह विश्वितात्रा अकानि रेनव बनयस्डि कमाणि विष्नु । व्यवधाः হতঃসতত মেব বিবাহকালে যাত্রা-সু চাষ মুদিতো ভ্গুজেন যোগঃ॥

।।#:। মার্গে গোধুলিযোগে পুভবতি ॥ বিধবা মাঘমাসে তথৈব পুঞাযুর্ধন যৌবনেন সহিতা স্বয়ে স্থিতে ভা স্করে।বৈশাথে স্থদা পূজাধনবতী | रिकारिक भरत स्थानमा आवार वन था-न। भूध वहना भागिगुरह कन।का ।। 🗱।। विवादशहिला। व्राटा धनुवि ह व्यवहा उद भूबी एक मञी अप्रेश द्व-জভঃ॥ 🕸 ॥ জ্যোতি:সারসণ্গুহে । বিবাহে তু দিবা ভাগে কন্যা স্যাৎ शुध्यरिक्क जो। विवाशाननस्था गा नियं अभिवाजिनी ॥ 🕸 ॥ नहा-ভারতে। রাঝৌ দান ন শ সন্তি विना ठाड्यमकिनाः। विम्राः कः न्या विकाम्हा मीन यम भुजिम्य ।। 🕸।। ব্যাস:। রিক্তাসু বিধবা কন্যা मर्ग श्री माधिवाहिला। मरेन-क्रविति हिन यहा विका जिथि र्ज-বেৎ৷ ভদ্মিন্ বিবাহিভা কন্যা পতি সস্তান বজিতিয়। 🗱 🏻 সৃতি:। খর্ম:- 🔻 र्थ काम (माकाना' मात्राः मंभुक्ति **१ ७ वः । भ**द्रीकारि भूगावन भूवं त्नव कत्रश्राट्या क्षा भनुः। व्यवता-काकी भागानानी इन्न वादन গামিনীণ ৷ তনু লোম কেশ দশনাণ मृष्यो मृष्ट्र जियः ॥ # ॥ माञा-তপঃ ৷ হৃ সম্বনা মেঘবর্ণা মধু

शिक्ष व (वाहना । जाम्मी वद्गराय कन्या॰ गृष्ट्यः मूथ (मध्उ ॥ 🛊 ॥ ভবিবের। পুভিষ্ঠিততলাঃ সম্যক রক্তান্তোজ সমত্বিব:। তাদৃশা শ্রন ণা ধন্যা যোবিতা ভোগবর্জনা:।। পুতি ছিতে। ভূমো नगः সম उरना ংখোভাগো যেবা তে তথা ।! 🕸 🛚 । মনু:। নোছছেৎ কলি লা॰ কন্যা॰ নাধিকান্ধী ন রোগিনী । নালোমি-কা নাতি লোমী ন বাচালা ন পি-क्ला ।। नक वृक्त नरी नामी नासड़ পর্বতনামিকাং। ন পক্ষ্যহি পুষ্য-নানী॰ নচ ভীষণ নামিকা॰।। 🕸 ।। পুতিপুসব নাহ মৎস্যস্ক্তে। গলা **চ रमूना रे**हव शास्त्री ह शहस्त्री। निष्यामाः नाम कृष्ण भाव शे जून-भी व्यक्ति ॥ (ब्रवजी मालनी रहत्र রোহিণী শুভদা ভবেৎ॥॥ कृ ३९० চিন্থান। নেত্রে যস্যাং কেকরে शिक्षा वा माप्राम् भी वा भागव (वा-लिक्न । क्ला यम्। गखरगः সমিতাথা নি:সন্ধিধাণ বন্ধকীণ তাণ वरुष्टि ॥ 🕸 ॥ निन्द्रियद्रश्रुद्रारा 🖡 मात्रामा मुक्ली जन्तामद्राकी म् कः मुणीला मुगिकः मुम्हा । विही विमध्या यमि शक्काकी अलान शीः नाणि विवाहनीया ॥ श्रु इ इन्छ।

यि शिक्षाकी (मान्। नमाकीर्ग नमाक्यंद्धिः । माध्य ह भूद्धे। यपि व्राक्त कन्त्रा ऋत्विश रयाग्रा न विवा श्नीया।। 🗱 ।। शाती उ:। टमा८ 🕶 ल नक्क विद्धााता भभना व व दाय । নক্ষত্রোপপরা । নাডীনক্ষত্রহীনা ॥ 🛊 ॥ नाजी नक्षत्र नाङ् ऋद्रापरग व्यक्षिन्यारि वित्यहकः नर्भाकाद्रः विना ডिक । ७व (वश्वणा क्छिय) विवाशिष मुजामुङ ॥ जिनाडी (वध नक्क मिन्। पूर्वा खुरा छता। श्खनु ग्ल वाक्नाः भूई जानुनना ख्या ॥ यात्राः भोत्रा एक र्यानि শ্চিত্রা মিত্র জলাস্থ্য। ধ্নিষ্ঠা লো-खद्राञ्चा सक्षाता वा वाद्राचा ।। 🛊 ॥ कृं बिका ज़ाहिनी मर्ला यश ষাতী বিশাধকে। উত্তরা শুবণা পৌঞ্প পৃষ্ঠ নাডী ব্যবস্থিতা: ॥ 🗱 ॥ অশ্যাদি নাডী বেশ্বক্ষে ষষ্ঠ ছি **छीरक** कमार । साम्याहि ज्यं **ज्**र्यं क विकामि विविद्यक्त ।। এव॰ नित्रीकारपाष्ट्रथः कन्ता भाष्य मूद গুরৌ। পণ্য ত্রী স্বানি নিত্রেষ্টু দেশে शास्त्र भूद्र गृहरू ॥ 🗱 ॥ अकना छी 🗷 विश्वानि यमि जूर इंत कन्यायाः। छम। विषः विज्ञानीयार छर्त्वा मिष्टु उरेथव ह ॥ भूकिरे यगा हमकं उना हमकं

ভো ব্যব:। পুণষ্ট• জন্ম ভ॰ যস্য ভস্য नामर्काला राष्ट्र।। द्वारा क्रिन्टारा र्वित्वा हरिया नीम जिल्ला छथा। नाम क्रमर्कार्या (वंश्वा न कर्खवार कत्तारन ॥ একনাড়ী স্থিতা চেৎ স্যাৎ ভৰু नामाय ठाक्ना। जमामाछी व्यादा वीत्कारा विवारह मु ७ मिह्ना। #11 প্রান্ড্রান্ড্রা বেধতো ভর্ত্তা মধ্যনা-ए । ज्य • ज्या। भृष्ठनाछी वार्यः क-न। मि्यरा नाज मः नयः। এकनाछी স্থিত। যত্ৰ গুৰু ৰ্মাজ্ৰণ দেবতা:। তক্ৰ ছেষ ক্ষ নৃত্যু ক্ৰেণ ফল মাদি-শেৎ ॥ পুভু: পণ্যাক্ষনা মিত্ৰ দে-(मा गुाम: शूव गृह । এक नाडी गः তা ভব্যা অভব্যা বেধ বহিৰ্দ্ৰ তাঃ ॥ 🗱 ॥ পুতিপুসৰ মাছ জ্যোতিৰে। এक्द्रा**ण**ऽाहि राशा जुनाछी हा-वान विमारक। न यथा। अक्रतामी ह म्लाख्याः मू **ड॰ म्यार ममम**श्रक । ठञ्खं मणाम रेठव ञ् औरयकामरण ७ था ॥ 🗱 ॥ मन्युरुगाहियम मश्र-क (माय:। उथाह। याहिक मश्रक भिष जुला यूग्र रायो जथा। मिः 🔻 यही मना बरकार मृष्ठि । छकादुवी: ছিব: ॥ 🛊 ॥ 🕮 পতিব্যবহারনির্ণ-যে ॥ সূহদেকাধিপ যোগে ভারা वरन वणाद्रारणी वा । व्यशि न्।छा-

দি বেধে ভবতি বিবাহো হিতার্থায ।। ६।। द्वाजनार्ज्य । न द्वाजयाण পুহবৈরিভাচ ন ভারশুদ্ধি ন গণত্র यः महारा न नाजीत्माखा न हदा मुष्टि र्गर्गाम्य (अ मुनस्या वस्ति । अ ॥ वाजयागछ अक्रवामहानि याग अव ভবৈৰ নাড্যাদি প্ৰতিপুসবাৎ। 🗐 পতিরব্বালাযা ।। অধে ভাজ क्रिविष्यक वृष्ठ जुल्यायान्युक म् यिक ন্চাখুঃগৌজনল স্ততোপি মহিষী वाष्ट्रः भूनः लीवनी। वाष्ट्राणे मृग ब्रुक्ति किन द्रष्य द्रज् घरः वानद्रः मि हा श्रेषा मृत्रत्नाहे र पक्त कत्. ही लानिक जाना दिल्। ८५६ ५,५५ गक निष्ट्रभण सहियः विषयः पञ् ज्ञण- रेक्जः दानज स्मयक्क मृग्रङ्ख-দ্বদ্বিডা**লোন্দুক্। লো**কনি। ব্যব ্হারতোন্যদপি চ জ্ঞাত্বা পুষত্না-দিদ দম্পত্যো নূ গ ভূভ্যো র পি नमा वर्जाः मुज्मप्रार्थिजः ॥ सङ्ब সমেত্ত মিথুন কন্যা কলসৌ মূগে-मु भी भी ह। वृष् छ जुल श्लि भ (यो कर्क़ है धनुषी ह जिब दिस्ती।। व ডইকাবিভিশেষঃ ক্রেম অরিষ্টেই হ भार। भक्तः क्षि जन तिल्ला कन्। (सरवन मह अब खनला। कर्ति गरही वृष धनुषी वृश्चिक विश्य वाहितिया

।। 🕸 ।। यति कन्राष्ट्रति ভर्डा ভर्डः यर्ष्ठ ह कन्यका । यप्रश्वेकः दिज्ञो-भीवादक्तिंड विष्ये द्रिण द्रिण ॥ 🗱 ॥ পুংসো গৃহাৎ সুত গৃছে সুতহ। চ কন্যা ধর্মো স্থিত। সূত্রতী পতিব-জ্ঞাচ। দ্বিদ্বাদশে ধনগৃত্বে খনহা চ কন্যা অপ্নে স্থিতা ধনবতী পতি-वहा छ। ह ॥ इ अध्वेकारमी जाता-नियम मार जीवनवाजनः॥ मो ছাদ্য হ্যভয়ো র্যযো রপি তয়ো রৈ-ঝাধিপত্যে পিবা ারে। ষষ্ঠ সুমিত্র भिज मञ्ज क्षियाथ मन्त्रात्वि। यहे-কাপ্তে নৰ পঞ্চলে ব্যুয় খনে যোগেচ भुः रागिरकाः श्रीजायः पृथ दृषि शृष्टियनकः वार्यम दिवाक खना॥ 🗱 ।। গগঃ। সূরণ ভারা বিরোধে গুহু রিপুভাবে চিরেণ। রোগাদি নরনার্য্যেঃ ষটকাপ্তকে বৈর মবশ্যু ख्यराण्या # ॥ व्या**मः। रेम**वानि গোগেপি ষডপ্তকাদৌ তার। বিগৎ शुक्का तिवनाश्याः । वर्ष्क्या विवा হে প্ৰবোড়ভো হি প্ৰীভি: পরা ভব্ৰ ভাৰজানু । নক্ষত মেক বিদি ভিন্তাপে ন দশতী তত্ত সুথ ল ভেতা ৷ বিভিন্ন মৃক্ষণ যদি চৈক রাশি ভবাবিবাহ: সূত নৌখাদানী ॥ अकर्ना ठ यमा दन्या द्वारणाउँ व

यहा ज्यादा धनमूखवा नादी माः धी छर्ज्या मना ॥ यउष्टरक गा विथ्वन शुरुव का मा जनगा নব পঞ্চকে তু। দ্বি দ্বাৰণাথ্যে কন-কাল তামু বিপাৰ্ছন হেন চ নাডী (माखा। #।। भव्रभ• नाउं। (माख क-वरः यहेकाञ्चरक विभक्ति द्या । व्यन পভ্যতা ত্রিকোণে দ্বি দ্বানশে চ দা রি দু॰।।ঞ্।। কৃত্য চিন্ত্যামণৌ। হন্তা স্বাতি শু,তি মৃগলির: পুষ্টমতাখি ভানি পৌঞাদিত্যে জন্ত রিছ বুধা (हर त्र क्लानि । भूबी छित्रुः শিবভ ভরণী রোহিণী চোব্তরাক পুাহু মন্ত্যান্ত্য মুড্গণ ন্ন নেত• भूगीन्तुः॥ ठिकारभूषा निश्रां **छि ।** তৃ ভে বাসব বাসবৰ্ক্ণ শক্ৰাণ্যুগ ভেঁ বক্তা দুছ্নজে চ রক্ষোগণোব• ॥ 🕸॥ ফলনাহ শ্রীপতি:। স্বসলে চোত্তনা পুঁতি নৰ্ধনা দেব মানুষে। দেবাসুরে কনিষ্ঠা চ মৃত্যুর্মানুষ রা-क्रांत्र ॥ क्षा वाक्त भी व यहा कन्त्र मानुषण वादा जातर। जमा मृजू र्न मूद्राङ्गा निधनज्ञ स्थानिया॥ अ॥ রাজমার্ত্তে। যদি স্যাদাক্ষসো ভ-र्खा कन्यका मानूवी ভবেट। विवाह मुथमाल्याि रिक्त बीजा विवर्क (यर ॥ 🗱 ॥ युष्त व्रधार्गत्व । (पना । विदिन्छ। ज्ञी मूर्जना दिन्छिन्। विदिन्छ।

জয়ন্তি যুদ্ধেন সর্বথা নাত্র সংশব:। व्रक्तनाः मानुषानाकः नःग्राम निः **म्ह्या गृजिः ॥ क्ष्मा कर्त्वि भीनानाया** বিপা: ক্ষপ্রা: সি'ছ তুলা হ্যা: 1 रिकात रूपान मद्यायाः म्मु वृष मृगाक्ताः ॥ 🕬 ।। नर्दाः शतिन-धिषि भुः क जिए। नव जाग् उत्र । বডাশুগো ভারবৈশ্য স্তিমু: শ্দু नुकी खिंडाः ॥ 🕸 ॥ वर्षाणुष्टा ह या नात्री शीनवर्णक यः शुमान्। गश-**ত্যপি স**লে बाजा नामी ভর্ত্তরি द्रकार**७**॥ इंडि (ज्ञािडिस हु॰ ॥ 🕸 ॥ ष्यनार प्रेवाइमास मुद्धेवार ॥

विदाहिज: शु जी क्ठदिवाह:। यथा। भरिन भद्र मिरन रेठव यमि ब्रि-ক্তা তিথি ভবেৎ। ভিমন্ বিবাহি-ভা কন্যা পতি সম্ভান ব্দ্বিতা।। অপিচ। বিষ্ণু ভাদের ত্রিকে চিত্রে (फा)क्षाया॰ जुनात यस । এভি বিঁহাছিতা কন্যা নিভ্য মেব সুদুঃ-বিভা।। ইতি জ্যোতিস্ত হু ।।

জাগাতা। ইতি কে-বিবাছ: পু চিৎ॥ বিবাহ্যোগ্যে ত্রি॥ বিবিক্ত• জি পাবিত্ৰ• 11 বিজন• 1 ইত্যময়:।। অসম্যুক্ত:।। বিবেকী। ইতি মেদিনী।।

বিবৃত্তি

শেব:।। মু দুাঙ্কি তপুস্তকে বিরিক্তা। ইতি পাঠ:।।

विविधः जि नानाभुकातः। ইত্য-

विवीडः शृ॰ ভ्रिविष्णयः। यथा।

गम भ्याः विवीजिश थ्राष्ट्रे॰
महिषी ममः। विवीजः शृह्त्रज्गः
कार्ष्ठा त्रक्षमागः श्रिश्रीजा ভ्शुरुण खनुश्वाज्ञित्रक्ष्रक्रमः
मः मञ्ज भिषाः महिष्ठामीनाः विम्राट। ইতি निजाक्षत्रायाः सामिशावविवानशुक्त्रमः।।

বিবীতভর্তা পূ• বিবীতভূষামী। ইতি মিতাক্ষরা।।

বিবৃক্তা জী দুর্ভগা। ইতি ভূরি পুযোগ:॥

বিবৃত্ত জি বিস্তৃত । ইতি মেদিনী।। বিবৃতা জী ক্ষুদুকণ্ডেদ:। ইতি মেদিনী।।

विव्डाकः भू मकूष्टः। ইভি হেম চন্দুः॥

বিবৃতি: জ্ঞী ব্যাখ্যা। বি পূর্ব বৃ ধাড়ো: ক্তি পুত্যুয়েন নিম্নমা।। বিবরণ । যথা। শক্তিগুহু • ব্যাকর ণোপনান কোষাগু বাক্যাদ্ব্যহা-রভক্ষ। বাক্যস্য শেষাৎ বিবৃত্তে র্মনিষ্ট সানিষ্যতঃ সিদ্ধপদ্স্য বৃ বিবেক

षाः॥ ইতি মলমাসভভু॰॥ विवृत्तः जि ठनिजः।यथा।विवृत्तः भार्थः क्रिवाक्ष्यावः अमूष्यहाकः निउषतमाः। जामनुमञ्जूषिनस्ख-ভাল গোপাস্বানৃত্য ম্বন্ধ্য ত্ত ।। इंडि ভिक्तिः ॥ विवृद्धः डिर्यहरू-চলিত পাৰ্শ যত্ৰ। ইতি ভটীকা। विवृद्धा छी कृ पुक्राग्रसः। यथा। অথ বিবৃত্তামাহ। বিবৃত্তাম্যা भ হাদাহ পঞ্চেডুম্বরসন্মিভা । বি-বৃত্তা মিতি তা বিদ্যাৎ পিত্তো-ত্থ পরিমণ্ডল ।। পরিত: শোধ-বতা।। অথ তস্যা শ্চিকিৎসা। विवृद्धा भिनुष्दु विष गर्म जी काल-गर्षड । रिमालक्ष्मः, विमर्शमः किएय। गाध्यय ভिषक्। भारक ज् (भाषरयमारका भारेक संध्यर**्य-**জৈ:। ইতি ভাবপুকাশ:।।

বিবৃত্তি: জ্রী চক্রবস্তুনণ। ঘূর্ণন। বি পূর্ব বৃত ধাতো: ক্রি পুত্রবেন নিস্কন।।।

बिरवकः शृ॰ शत्र श्वाव त्राव्छ। व-स्वक्ष निष्ठयः। शुक्छि शृत्र वर्षा विভাগেন জ্ঞान- ইত্যান্য। ইতি ভরত:॥ তৎপর্যাযः। পৃথগাত্ম-তা ২। ইত্যমরः॥ বিবেচন- ৩। ইতি শদ্র নাবলী॥ পৃথগাবঃ ৪। इति धर्माः ॥ विवाका वस्त्रामा करेष्द्रः ॥ जनस्मानी ॥ विठादः । । इंडि (मिनी।।

বিবেকিতা জ্রী বিবেকিজ্ব। বিবে-কিনো ভাবঃ। যথা। যৌবনং ধনস স্পান্তি: পুভূত্ব মবিবেকিন্তা। একৈ ক মপ্যন্থায় কিনু ভত্ত চতুইয় ।। ইতি হিভোপদেশ:॥

दिरवर्की न भु• एखरमनद्राखभुधः। यथा। (एउएम्बा ९ शि किमिन्।) ॰ कनगामाम शूधकान्। मश्र मृगुक ভান যুয় নানভ: কার্ত্তা তথা ा। मुग्ना वजुहानण अउधुग् यवनः कृष्ठी। भीत्वा वित्वकी एउट वि সর্বণাস্ত্রিশারদা: ॥ ইতি কা-निकाभूत्राति छत्र ववः भान्की र्खत ৯০ অখ্যায়: ॥ বিচারকর্ত্তা। ইতি (यक्तिगा विखक्षकार्थ क्रम्बार ॥ বিবেকবিশিষ্টে ত্রি॥

বিবেচক: পু• বিবেচনকর্ত্তা। বি (बज्यां य इंड्रार्थ नक भुड्रार्यन बिद्धमः ॥

বিবেচন ল্লী বিবেক:। ইতি শব-ब्रज्ञावली ॥

विविक्रभीयः जि विविक्राः। विद्विष्ठि ভব্য:। ইতি বি পূর্ব বিচহাতো

রনীয় প্রত্যয়েন নিয়ম:।। ভেদ: পুক্তে: পুৰুষস্যবা। ইত্তি বিবুৰন্ ত্রি বিৰুদ্ধবক্তা। যথা । যোন ভ্ৰান্তা পিতা বাগি ন পুশ্ৰো न निर्णाजिङः। भद्रार्थवाकी मुख्रः न्। वार्यकारत्रयु विवुतन्।। विनु বন্ বিৰুদ্ধণ বুরুন্। ইতি ব্যবস্থার-ভত্ত্ব• য়া

বিবোটা[®] পু॰ বর:। পতি:। ইক্তি (इयहन्मः॥

বিবোকঃ পু• জ্বীণা শৃক্ষারভাব-জা ক্রিয়া। ইত্যমর:।। অভিমত-বস্তু প্রাত্তাবলি গর্নাদর: সা-পরাধ্ন্য চ সংঘ্যান ভাতনঞ্চ বিবেংকঃ। যদুক্ত॰। গর্বাভিমানা-দিষ্টেপি বিস্তোকো হ্নাদর্মজিয়া। তথা। অভিমত বস্ত্রভাবিপ 🗨 क गर्दा हमाहत्र उनुगः। ज्ञुन 🍮 शिदमा इस्यः मःयम जाउनमयस বিবোক: ৷৷ ইতি ভরত: ৷৷ বি-ৰোক ভুতিগৰেণ যস্ত নিত্যেপ্য-नारतः। न जुत्रा इक वाशास मीय-ত। गमना क्यू ॥ इंडि मात्र मुन्द्री ॥ ইষ্টেপি গর্ব মানাভ্যা॰ বি-(बाकः माननानतः। इनुष्कृतः नीलम् शिः॥

বিশ ঔ শ পুৰেশে। ইতি কৰি: বল্পস:।। শ বিশতি। ঔ অবি

ফ ারিবেশ কশ্চিল্ডেটিল স্ত পোৰনা।বি পরা জি পরি ব্যব ক্রী निविश्म अप्राप्तियाज्यात्मभ विश्वातः পি ভর্ত্তরক্ষে নিবিশতী ভ্যাদি-তি রঘৌ কেবলাৎ শতৃ পুত্রণ विथाय भण्ठामुभनमं (यागानि जि मूर्यदेवृत्तिः । निणम इंश উপमर्ग পুতিৰূপকো বা॥ যমাদ্বিখ নিদ• সর্ব ওস্য শক্ত্যানহাত্মনঃ। ভষা-দেবোচ্যতে বিফু বিশ্বাতোঃ পু. विश्वनादि भूतात विक शब्द-বু৷ পাদনা নৃষ্ঠন্যান্তায মিতি কেটিৎ ভট্টিভাণ ভালব্যান্তবৈগ্ৰ सद्भगण्याः । ইতি पूर्वापातः ॥ विभागः वि भवादिरः । यथा।

िकार लं गणना **३७ अत्र होका** भा तागमञ्जे ॥

বিশক্তী পু॰ বলাকা।ইতিরাজ ৰিহ'ট: ॥

বিশক্ষ: ত্রি শক্ষার**হিত:। বিগ** ত। महा यम्। वह वीहिः॥

বিশঙ্কটঃ ব্ৰি বিশাল:। ইত্য नद्रः॥

বিশদ: পু॰ খেতবর্ণ:।ইত্যমর:॥ दिभमः जि दिमनः। ইতি हिम-ठन्<u>पः ॥ व्यक्तः । इंडि</u> स्मिरिनी ॥

শুলুগুণযুক্ত:। ইত্যমর:॥

বিশয়রা জী পল্লী। ইতি রাজ-

निर्घण्टेः ॥

विभयः भुः जःभयः। यथा वियरा विनय रेन्ठव भूईभक्क खरणाखतः। নির্ণা শ্চেতি পঞ্চাক শাস্ত্রে হধি-कद्रन श्रृ छ ।। विष्या विहादाई বাক্য । বিশ্যো হস্যায মর্থো न বা ইতি সংশয:। ইতি তিথ্যাদি-তভু ।। আশুয:। ইতি কেচিৎ।। বিশ্যী ত্রি সংশ্যী। ইতি বিশ্য-मदार्थम्मनार ॥ विশतः भू॰ वधः। ইত্যমরः॥

বিশরণ ল্লী মারণ। ইতি হেম-5 FT; 11

সশল্য: স সমাযুগে লক্ষ্ণ: পর-वीत्रहा। विनाला। विकन्नः नीषु मूरिडिशन् महीजनार ॥ इंडि গ্রিরামাযণে যুদ্ধকাণ্ডে ১০২ সর্গ:॥ विभागा,कद्रशी जी खेब दिवामयः। यथा। भूर्वेष्ठ कथिए । या १८मी বীর জাম্বতা তব। দক্ষিণে শিথ রে জাতা॰ মহৌষধি মিহানয।। विणवा कद्रशी॰ नामा जादर्ग कद्रशी॰ তथा। म जोवकत्र भी वीत मका नी क मश्चिषीः ॥ इंजि द्रामायण वान्त्रीकीरा युष्ककार्थ २०२ मर्गः ॥ शुः विभाजीवृक्षः। **ৰিশল্যকৃৎ**

বিশাথা

হাপরমালীতিখ্যাত:। তৎপর্য্যা यः। অক্ষোডক: २ मक्ट्रः ১ ভূপ-লাশ: ৪। ইতি রত্নমালা॥ আস্তো-তঃ ৫ আচরৎ প্রি: ৬। ইতি শন্দ-हिन्द्रका॥ विणवाद्रकाद्रिनि जि॥ विभवा जी उप्ही। य ग्रनिशा वृकः॥ मही। इंड्रिनद्रः॥ जिभूते।। ইতি মেদিনী ৷৷ কলিকারী ৷৷ অজ (यामा। इंजि ब्राजनिर्धणः॥ বিশসন লা মারণ । ইভামর:॥ বিশসনঃ পু॰ খয়ঃ।ইতি ত্রিকাণ্ড (শ্ব: 11 विশসিত: बि मात्रिज:। वि भूर्व শস ধাতো: ক্ত প্ত্যুয়েন নিয়ুন্ন: । इंडि भिकाष्टकोम्ही ॥ বিশন্তঃ ত্রি অবিনীতঃ। ধৃবি শসী रिवधार्क्य । এ: अ निष्ठाया निवित्रय **এবানিটো खः। ध्रष्टा दिमछः। अ** ন্যত্র ধর্ষিতঃ। বিশ্বসিতঃ। ইতি जिषाउकोगुनी॥

বিশন্ত। পু• চাণ্ডাল:। ইতি স--

विभाक्तः भू ७५०७:। लक्षामिक

ইতি ভাষ।। ইতি শব্চন্দ্রিকা।।

दिणाथः भू॰ कार्खिःकरः। इंडा

লরঃ॥ ধরিনা॰ বিভস্ত্যন্তরেণ পাদ

भ•ञ्चान•। ইতি ভব্নতঃ॥ याहकः।

क्षिष्ठमादाशामिवृज्धिः॥

हेि (मिनीकत (हमहान्ते।। भू-नर्ने । हिंड ताक निर्यंग्टेः।। विभाश्यकः भू नात्र मः। हेिड भद-हिन्द्रिका।। विभाश्यकार्ड वि।। विभाश्यकः क्षी युक्त कार्य मार्था वि-न्य भाष्य । यथा। विभागाञ्च स् विनः एउ भाष्य । यथा। विभागाञ्च स् विनः एउ भाष्य । यथा। विभाश्यकः। हेिड भद्रमाना।।

বিশাখ। জ্রী কঠিল দ:। ইতি মে-रिनो ॥ अधिनाहि अञ्चितः माछ নক্ষত্ৰান্তৰ্গত ষোডশ নক্ষত্ৰ। তৎ পर्यायः । जाषा २ । इंडानजः ॥ বিশাথে ছে। পল্ব্যোর্মধ্যগত স্তত্র সুগ্রীব: প্লবগেশ্বর:। বিশাখযো র্ম-ध्रिगडः नःभूर्व इव हन्तुमाः । इंडि রামাযণ ॥ অত এব দ্বিত্ব মুচিত কিন্তু এফ তারাপেক্ষ্যা এক বচন নিহোক্ত। ইতি ভরত:।। তদ্যা ৰূপ॰ ভোরণাকার চতুস্তারাম্য• । ইতি মুহ্ৰচিন্তামণিঃ ॥ ভোরণা-কৃতিনি পঞ্চ ভারকে ভারকেশ ব-দনে বিশাখভে। তদ্বি যান্তি বিবু-षावृत्रशां बद्धाः द्वा द्वाः कनाः लुख ॥ मः। ०।२७। इंडि कालीमाम कृष्ठ द्राजि नग्निक्ल-कगु :।। अन्। अविदिवत् म-কাগ্নী। ইবং মিশুনণান্তর্গতা। ইবে

বিশাল

জ্যোভিস্তন্ত্। ক্ষা তত্ৰ জাতফল।
। সনান্ত্ৰজ্যে বিবিধ ক্ৰিয়ায়া। সুবৰ্ণকারৈ রপি স্থ্য মেতি। যস্য
পুস্তৌ চ ভবেৎ বিশাখা স্থা
ন ক্স্যাপি ভবেৎ পুস্ত:।। ইতি
কোষ্ঠাপ্নীপ:।।

বিশাষ: পু॰ পুহরিকাদীনা ক নেণ শ্বন । যথা। উপশাষো বি-শাষক পর্য্যায় শ্বনার্থকৌ । ইত্যমর: ।।

বিশারণ ক্লী মারণ ৷ ইতি হেন চন্দু: ৷৷

विभावनः वि विश्वान् ॥ भूगतः । इंडानवः ॥ भूजिकः । इंडि हादाः दली ॥ (मृष्ठः । इंडाजग्मानः ॥ वन्राम् भू॰ इंडि ताजनिर्यन्तः ॥

বিশারদা ত্রী ক্র্দুরাণভা।ইতি রাজনির্ঘটঃ॥

विशानः जि व्र्टा ইত্যমরः॥ বিশালः পূ[,] মৃগভেদः॥ পঞ্চি ভেদः। ইতি মেদিনী॥ নৃপভেদ

(छरः। ইতি मिहिनी।। नृপछिरः
।। वृक्ष्राचनः। ইতি निम्हतद्वादनी।।
विनानन। द्वी भाष्यदिखादः। ও
नात ইতি খ্যাতः। उৎ প্रयंगयः।
পরিণান্থ। ইতি শদ্রকাবনী।।
বিশানিক। ইতি শদ্রকাবনী।।
বিশানিকৈল্যন্তঃ গুণ অফোঠবৃক্ষঃ

বিশালা

। ইতি রাজনিঘণ্ট:।।

বিশালত্বক্ পু• সগুপর্বজঃ।

পুস্তৌ চ ভবেৎ বিশাখা সথা বিশালপত্র: পু• কাসালু:॥ জ্রীন কস্যাপি ভবেৎ পুস্ত:॥ ইতি তাল:। ইতি রাজনির্ঘট:॥

विभानकनिका जी निश्लावी। ইঙি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

विणान। जी हेन्द्रवाकनी। हेन्द्रमतः॥ विणान। कक वान्ध्री (ग्रष्ट्र स्व स्व मत्रा। हेन्द्रि द्राह्मवद्या नः॥
উद्ध्यनी। हेन्द्रि (मिहनी॥ छेलाहर्णा। महन्त्र्याकनी। हेन्द्रि द्राह्मनिर्द्रिश। के विविश्वानकनी। हेन्द्रि द्राह्मविविश। वर्ष्ट्यायकनी। हेन्द्रि द्राव न्यानाः विद्रह्मा ग्राः शङ्काः विणानाः विद्रह्मा ग्राः शङ्काः विणानाः विद्रह्माः ख्या ॥ हेन्द्रि
भूषिण्ड उत्तुः॥ हक्ककन्ता। यथा
। महनाद्रशः जानुमन् विविणानाः
वाह्ना मथा हकः भूषामामहाह्मव
हन्द्रभु विद्रष्टेनिम्हा। हेन्द्रि गाक्षि अथायः॥

॥ কৃক্ষভেদ:। ইতি শদরত্ববেলী॥ বিশালা কঃ পু॰ হর:॥ গরড:॥ শালতা জ্রী পার্শ্ববিভার:। ও সুনেত্রে ত্রি। ইতি মেদিনী॥ বিষ্ণু:। সার ইতি থগতঃ। তৎপর্যায়ঃ। | ইতি কেচিৎ॥

পরিণান্থে। ইত্যারং ॥ সামান্য বিশালাক্ষী স্ত্রী বরস্ত্রী। ইঙি বিশালত্ত্ব । ইতি শদ্রত্বাবলী ॥ विশ্ব:॥ নাগদন্তী। ইতিরাজনিঘটিঃ লালত্তিলগার্ত্তঃ লং অফোঠকুক্ষঃ ॥ পার্বজী। যথা আদিজান লে।

ঈশ্বর উবাচ। প্রুর মাদ্য সমৃদ্ধৃত্য भाषावीक अनुकाद । विभावाः को नम् एउ इन्ड म्य मुकादर ॥ अश्रेकती नहाविष्ठा अश्रेम-क्षिभुमा भिर्व । भुमक्षांट कथिजा विरा देवलाका मुर्ल हा शिए ॥ वावि त्रभा मर्मानि मनानिता মহাপুড়:। প'ক্তিম্চ ছন্দ: কথি-ভ বিশালাক্ষী চ দেবতা।। শক্তিঃ পুণৰ মিত্যক্ত লব্জাৰীজঞ্চ বীজ-कः। धर्मार्थ काम भाक्षियु विनिः रयागः भुकीर्खिजः॥ अञ्चन्रात्र कः व्रन्तात्मो यथायम् जिथीयत्व । यङ् मीर्घ जाका वीरकन भूगवारमान कन्न বেৎ ৷৷ মলেন ব্যাপক ন্যুস্য খ্যা-(याप्त्वी॰ नेत्राः निवाः । श्वारय फ्रिवी विभावाकी उथकाष्ट्रमः পুভা• ৷৷ দ্বিভুঙ্গা মশ্বিকা' চণ্ডী' थङ्ग थर्नब्रधादिगी। नानानकाद সুভগা•রক্তাম্বরধরা• শুভা•॥ সদা (वाज्नवर्वी या॰ भूमन्नाम्या॰ बि লোচনা॰। মুগুমালাবতী॰ রম্যা॰ পীনোমতপযোধরা ।। শিবোপ রি মহাদেবী॰ জটা মুস্কট মণ্ডিতা॰ । শতুক্ষবকরী । দেবী । সাধকা তী-द्वेरायिकाः ॥ भई(मो जाग्रजननीः गरामण्युमाः माद्र । ववः

वताद्वा महारम्बी मूनहारितः नुन्-बरिष्ट्र ॥ भूत्रकत्रनकारम जुन्तर्ग लक्षः कालट म्यीः। यखनायु সমাবাহ্য পুতিষ্ঠা কার্যেত্তভ:।। ত্রিকোণ ঞ্চাষ্টপ এঞ্চ ততো বৃত্ত স-मानित्थर । ठजूत्रमुः ठजूर्वात (म-ব শশুল মালিখেৎ ৷৷ ভত্রাবাহ্য यकाप्तवी॰ नर्दामोन्नाग्र मुन्द्रती॰ । বিশালাক্ষী• বিশালাস্যা• যথা-विधि भुभू ब्रायट ॥ जित्कानास्त्र र्म-হাদেবী সংপ্রা মাতর: ক্রমাৎ । शक्र आकी विक्राकी द्रकाकी চণ্ডলোচনা॥ একনেতা দ্বিনেতা চ कार्देशकी जिलाहना। এडाः পুল্যা নহেশানি প্রাণ্যেম্ব ইযো-গিনী: ৷৷ পশ্চিমাদি ক্রমেণৈব অ-ইসিজিম্বৰ্পিণীঃ । চতুরসূে ম-शामित (नाकभानान् ममईरय् ।। उन्निर्मित बङ्गाम्यान् भूकाय-দ্ভাগ্যহেতবে। ততো যথাশক্তি कथा भूईवह ममाहाद्र ॥ इंडि ভজ্রসার: ॥ # ॥ চতু:বঙিযোগি-नाष्ठर्गजरयागिनीविष्णयः । इंडि पूर्गाई**। श**क्कि ।।

विणाली जी व्यवस्थाना। इंडि त्राजनिर्घणेः॥ विणिथः भूः भद्रवृक्षः। इंडित्राबः निर्धिः ।। वागः । ইত্যমরः ।। তো মরং । ইতি মেদিনী ।। শিথা রহিতে ত্রি। যথা। বিশিথো ৎনু পবীতী চক্ ড॰ কর্মান তৎক্ত॰ । ইতি মৃতিঃ ।।

বিশিখা জ্ঞী খনিজী।। রখ্যা।। ৰালিফা। ইতিনেদিনা।। বিশিপ জ্লী মনিদরে । ইত্যুগদি কোষ:।।

বিশিষ্ট: ত্রি যুক্ত:। যথা। হস্তা
নক্ষর গঙ্গারূপ গুণ্ড্রয় বিশিষ্ট দ
শনী বিধে যিমান্ত্রনি তল্লাভ স্তর
স্থান । ইতি তিথ্যাদিতত্ত্ব মার্ভি
ভটাচার্য্য লিখন ।। বিশেষেণ
শিষ্ট্রশ্চা।

বিশিষ্ট: পূ
 বিষ্ট: যথা। বিশি
ষ্ঠ: শিষ্টকৃৎ শুচি:। ইভি ভস্য সহসুনামন্তোত্ৰ া৷

विनिष्टोषि उर्वानी जि भुक् जिन्न करवा जिंस द्विन मिनि उरवा उरवा जुक द्विन विन्न उरवा उरवा व क्र द्विन व क्र द्विन जुक् जिः कि जुक् व जुक् व जुक् जिः कि जुक् व जुक व ज

। বুলৈৰ সভ্যুণ পুত্যকাৰিসিত্ব।
বিশ্বং বুলাণি আরোপিতং। যথা
রজ্জ্যরজ্যরকাজ্জানাৎ সপ্রথ
পুতিভাতি। তথা বুলারকণাজ্জানা
নাৎ বিশ্বং বস্তবং পুতিভাতি।
পুকৃতি জাবি কাপি পর্য্যসাবে বুলিক বুলান্যৎ সদ্বস্ত নান্তি। অত্র
পুনাণং শারীরিকস্ত্রস্য শক্ষরাচার্য্যক্তভাষ্য ভটীকা বল্লভক্ষণাভাষ্য রল্লভাবি।।

विणीनं: जि मुझः। यथा विणीनं।
विरवाङ्वा वका झ्वा विषा कृष्ठाः
। क्रिन पृष्ट्राक मीर्घाक मित्रशा
देनव काद्रस्य ॥ इंडि उन्त्रमादः॥
विणीनंशनं: भू निष्ट्रकः। इंडि
द्राक्षनिर्घकः॥

विण्यः वि विष्णायगण्यः। उद् भर्यायः। উद्ध्वनः २ विमनः ७ विण्यः ८ विष्णः ८ व्यवनाउः ५ व्यवाविनः १ मृहिः ৮। ইতি হেমः हम्पः॥ निञ्जः॥ मञ्जः। ইज्ञः ख्यभानः॥ स॥ यहिः काष्ठगं छ भः ख्यभानः॥ स॥ यहिः काष्ठगं छ भः ख्यभानः॥ स॥ यहिः काष्ठगं छ भः ख्यभानः। उद्यवि विश्वाद्याप्ति । उद्यवि विश्वाद्याप्ति । उद्यवि विष्णावि । व्यापाप्ति भक्षकः। यदि कि साउदेन युक्त श्रूविर्गिष्ट भुन्न । विमूल भग्न माथान माकामा-था महस्त है । इकि उन्न ।। य-गर्छ में हिनाया । यकाता नि या प्रमान निवास मिला प्रमान क्ष्या महिला क्ष्या निवास । विमुख्य स्वाप्रमान क्ष्या क्ष्या प्रमान स्वाप्रमान स्वाप्य स्वाप

বিশুজি: জী সন:॥ শোধন:।
ইতি বিখ:।। সর্কমণু পাদেযা
বিশুজি শুনু ভারযো:। ইতি
জ্যোতিষ:॥

বিশ্রন: ত্রি শ্রনারহিত:। অ বন্ধ:। বিগতা শ্রনা যদ্যেতি বহু বীহি নিয়ম:।।

यह भहारीना॰ इन्त्रक्भर्यः ज्ञाना তত্তদব্যব ভেদাৎপরস্পরভেদ: । পরমাণুনাং ভেদকো বিশেষ এব স তু স্বতএর ব্যাবৃত্ত: । তেন তত্র বিশেষান্তরাপেক্ষা নান্তি ইত্যৰ্থ:। ইতি সিদ্ধারমূক্তাবলি: ॥ 🗱 ॥ वनकात्र भूष्डिरः। यथा। विष्णयः थ्या अभावायः विना भ्याद्य दर्ग-नः। गाउ मूर्यः भि घी शहा छन चिन्दं उरक्ताः॥ १॥ विष्यः (माभि याम)कः वञ्जरनकव दर्ना**उ** । यह वंदिः भूबः भकाए मई हि-**ण्यात्र राज्य ।। २ ।। किक्किता-**রম্রতা হশক্য বস্তুম্ব কৃতিশ্চ भः। ज्वाः भभाष्ठा यया लक्कः कल्ल-वृक्क नित्रीक्रण ॥ ३॥ इंडि हन्मु। লোক:॥

বিশেষ দ: পু জী ললাটক্ ভতি-লক:। ইত্যমর:॥ তিল ক্রফে পু । ইতি রাজনির্ঘট:॥ বিশেষ্থি-ভরি ত্রি। ইতি মেদিনী॥

विश्विकरहराः क्ली हज्यश्चिकना-स्वर्गञ्यश्वना। इंजि श्विवञ्यः ॥ जा जू जिनक्ष्यं नाना विरहत् तह-ना। ইजि मणगळकीय পঞ্চত্বा-तिःभाष्यायंग्वेका व्याय्या ॥

वित्मवनाः भू वृष्तास्यिद्वः॥

জ্পাদিচতুষ্টয: ।। সেহ: ।। স্বাভা- । বিশেষিত তি ভিন্ন । ব্যবৃদ্ধিণ। विक्षुवद्धः ॥ व्यष्टः ॥ जावना ॥ শद:। ইতি ভাষাপরিছেদ:।। विष्मयविधिः श्रु अन्नविषयकविधिः । যথা। তথা সামান্য কার্য্যভ্যা विष्णयक विश्विती । वश्वा वि-वर्षा यम्। म मामान। विधि र्छर्टर ॥ ज्ञानः न्यादियस्या यम्य न दिस्त यविधि याँजः। ইতি দুर्गामानः॥ जामना विष्णवरण मंखा विष्णव-বিধি বলবান। ইতি সৃতি:।।

विश्विष्य की विश्विष्य भारती खनाहिः। यथा। नीलां ८ नल मि-ভ্যাদি॥ বিশিষ্যতে সম্বুধ্যতে অ-त्नन। हात्या हाय मुक्कीरि-তি। ভেদযতি অন্যপদার্থ পৃথক্ करत्राजि इंडि (छम्कः । नाम्।-শিবঃ গোত্রেণ গার্গ্য:। বিশেষণ দৃষ্ট মেব ভেদযতি।ভেদকন্ত অদৃষ্ট মেব ভেদযতি ৷ ইতি বিশেষণ ভেদকথো ভেंদ:। ইতি মুগ্ধবোধ-**ठीकायाः पूर्णानामः ॥**

विल्मववाधिः जी वाधिराज्यः। তল্লকণ যথা। প্রতিযোগি ব্য ধিকরণ স্ব সমানাধিকরণাভ্যন্তা-ভাবাপুতিযোগিত্ব। ইতি চিন্তা-मिशः ॥

इंडि क्रिंगियतः ॥ বিশেষোক্তি: দ্রী অলঙ্কারভেদ:। उल्लक्षानार्द्रा यथा। कार्याकः নি রিশেষোক্তি: সতি পুষ্কল কার-ণে। হৃদি স্নেহ ক্ষযো নাভূৎ ম্বর-मील ज्वाजाला। इंडि हन्मा-লোক: ।।

বিশেষ্য: ত্রি ধর্মিপদার্থ:। স চ দুৰ্যাদিঃ। বিশিষ্যতে যঃ। ঘট প-हे। वि: ॥ जानभानरेविनिद्धेरानूरवा-গী৷ অস্য লক্ষণ যথা৷ ভাস-गानरेविनेक्षेत्रानुर्यातिषु व्यक्ति ह यहें इंडि ख्वात यहारिने उर छब हि जामभानति मिक्षेत्र घटे घटेजुर (याः मम्रक उपनुत्राणिषु मः) घटी-(६) मङ्गार । अनुरगित्व मिल य-क्रममञ्जूविष्णयः भुडिर्याशिष् मनुर्यागिष्काजितिक भागर्थ है-ত্যপ্যেকদেশিন:। ইতি কণাদ:॥ বিশোক: পু॰ অশোকবৃক্ষ:।ইভি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ শোকরছিতে ত্রি ॥ দভীবৃক্ষ:। ইতি विष्णाधनी जी ब्राजनिर्घणेः॥ विल्लाधिनी जी नागम्छी। इंडि व्राक्तिवर्णः॥ विष्णाधितिवीक ली क्यभानः।

ইতি কেচিৎ !!

विनः भू पीछिः। विह पीछो हेर्ज-মাৎ ন উ পু ভ্যাবন নিম্ন র:। ইতি भिकाष्टकोमूरी ॥ गिष्टः । ইতি मुक्षतावहीकायः पूर्णानामः॥ বিশুণন ল্লী দান ইভিশদ্রত্না वशी ॥

विশुवः जि चनुक्तः॥ माउः॥ विश्वष्ठः ॥ अअर्थः । ইভি হেম-हन्दुः॥गारः। इंडि (मिनि ॥

विশुक्तनवाछ। छो मुक्तानवाछ। (७४:। यथा। त्रीया जितिया गुका-মধ্যা পুগল্য। চ। তথা অজুরিত (योवना मूका। न। ह ज्जाउरयोवना অজ্ঞাতথৌবন। চ। সৈব ক্রমশো वाका खर भद्राचीनद्रि नर्राणा । নৈৰ ক্ৰমশো জাতপুশুযা বিশুক্ষ-ৰবোটা। অস্যা শ্চেষ্টা ক্রিয়া মনো-रवा काल भारत नवविज्या निभीका है। विभुक्त ग्रदाहा यथा। **पत्रम्लिक (नक्र भागि नोती निय মিত বা**ভক্তোক্যুণ্মবল্প কর-কলিত হচত্ল নবেটে। বুপিতি স্মীপ মুপেড্য ক্স্যু যুন: 🛭 ইতি तम्यक्षती ॥

বিশ্ন: পু॰ বিশাম:।ইতি ভরত দ্বিপকোষ: 11

বিশাব

পু• বিশ্বাস:।ইত্যমর:॥ কেলিকলহ: ॥ পুণয:। ইভি মে-দিনী।। বধ:। ইতি বিশ্ব:।।

क्री पानः। इंड्रायदः॥ বিশাণন• विभाष्ठः जि माष्ठियुकः। वि প्रदेक শুনধাতো: ক পুত্যযেন নিষ্ণ ।। विभाषिः जी विभागः। वि श्र्व শুম থাতো: ক্তি পুত্যবেন নিয়মা ॥ जीर्थिविष्णयः । यथा। द्राक्रम উবাচ। পুরী উজ্জ্যনী নাম তস্যা• वारमा हि स्म महा। किथा किह्य কালেন গতোহ• বিফুমন্দির• ॥ ভস্যাগ্রে ভিষ্ঠতে বিপ্রো বাচকো বেদপারগঃ। বিশান্তি ভীর্থমাহা-जाः भावरः न मित्न मित्न ॥ যস্য শ্বণ মাত্রেণ মম ভক্তি হৃদি স্থিতা। সা সংজ্ঞা চ শুকা তত্র বি-मारङक भयानय ॥ वामुरद्या म-श्वात् र्जग्द्यामी जनापनः। বিশান স্কতে তত্ৰ তেন বিশাস্তি স'ক্তিকা॥ ইতি বারাহে বিশান্তি माराज्य नामाध्यायः॥

বিশান: পু॰ বিরাম:।ইতি ভরত দ্বিক্পকোষঃ॥ অস্যগুণাঃ। বিশা (ম। বলকৃত (यह শুমজিৎ স্বাস্ত্र) ⊞: শুভ:। ইতি র ঌরবল্লভ:।। বিশাবঃ পু॰ অভিপুসিদ্ধিঃ।ইভ্য- यदः ॥

বিশি: পু• মৃত্য়। ইতি সংক্ষিপ্ত সারোণাদিক্তি:।।

বিশুক: ত্রি খ্যাতঃ। ইত্যনরঃ।। জ্ঞাতঃ॥ সংজ্ঞা:। ইতি বিশ্বঃ॥

বিশুভি: স্ত্রী বিখ্যাভি:। বি প্র শু, থাতো: ক্তি পুত্যবেন নিয়ম।।।

विष्मुषः श्रु॰ विध्रुः॥ अयागः। इंडि (यमिनी॥

বিশ্ব॰ ক্লী জগং। ইতি মেদিনী।।
শুগ্ঠী।। বোলং। ইতি রাজনিঘটাঃ।

বিশ্বঃ পু॰ গণদেবভাবিশেষঃ ইত্যমর: 🛭 বসু সত্যে কতু দক্ষৌ काल कारमी श्रिः ज्यः। श्रुक्तवरा यानुवाक वित्यानवाः भुकीखिंजाः ॥ ইতি ভরত:॥ 🗱 ॥ ইপ্রিশুন্দে ক্রতু দক্ষঃ সভ্যো নান্দীমূখে বসুং । निमिखिक काल कामो काम्ब **ह धूबि** लाहरने ॥ शूक्ववरा माष्ट्-বাক্ত পাৰ্বণে সমুদাহতৌ। ইতি मृजि: ॥ ७ जू धर्मा८ मक्क कन्ता-যা° বিশ্বাযা• জাতাঃ। ইতি মাৎ-সেরে অধ্যায়: ৷৷ ৠ ৷৷ নাগর: ৷ ইতি বিশ্ব: ॥ জ্লশরীরব্যপ্তাপহিতচৈ-তন্য । ইতি বেদান্তসার:।।।।। প तिमागविष्मवः। यथा। **७**छा स्तुः বজি স্তোলোদশন্ন ভদ্তবেৎ পল

বিশ্ব। বিংশপলং গ্রোক্তং দিব্যং কোটিগুণং হি তথা। দৈব কোটি গুণা ব্যন্ধী বিশ্বাঃ শন্যাদি সম্ভ-বাঃ। ইতি জ্যোতিশ্বতী।। বিশ্বঃ ত্রি সকলং। ইত্যনরঃ।। বিশ্বক্তঃ পুং নৃগ্যাস্থান্ত্র রঃ। ইত্যমরঃ।। ধানঃ। ইতি মেদিনী।। বিশ্বক্তঃ ত্রি খুলঃ। ইতিনেদিনী।।

विश्वकर्याका विश्व मूर्य हार्या। मः छ। विश्वकर्या मुका । इकि भद्म द्वादली ।। विश्वकर्या शुः मूर्य हार्या । एवि मिल्ली। इक्ष प्रमा । एका विश्वकर्या । एका विश्वक्य । एका विश्वकर्या । एका विश्वक्या । एका विश्वकर्या । एका विश्वक्या । एका विश्वक्या

विश्वकृ ० (हववर्षाक: ८। इंडि (म्निम्नः । मृनिएकः । इंडि (महिनी ॥ म भू जावमा वरमाः भू थः।
यथा । विश्वकर्षा भू जावमा भू थः।
मिल्ल भू जाभिंडः। भू गमा ज्वरनाहान भू जिमा ज्वराहिष् ॥ उडागात्राम क्रिश् ज्वराहिष् ॥ उडावर्षा भ ॥ जनाइ। भु ज्वरमा विद्यकर्षा भु जाममा क्रिश् जिमा हिन्दा । विश्ववर्षा भु जाममा व्राव्या क्रिश् ज्वरायः
॥ अ। जिलिह। वृष्टम्भः उञ्च जिननी वत्रजी वृक्षणा तिहत्र ज्वरु ॥।
जार क्रिश् मम्का विहत्र ज्वरु ॥।

প্ভাসস্য জু ভার্য্য সা বস্না ম ষ্ট্রনা তু। বিশ্বকর্মা নহাভাগ सम्रा॰ कारक महामितः ॥ कर्खा শিলু সহসাণা ত্রিদশানাঞ্বর্জ कि:। जूषगानाः मार्खयाः कर्छ। শিল্পবতা বর:॥ য: সর্বেষা বি मानानि (हर्वजानाः हकात्र ए। মনুষ্যা শ্চোপজীবস্তি যস্য শিল্প " महाजानः ॥ इंडि विक्शुतारम > च ल ६ वर्षायः ॥ वन्ह । हो (পাক্তো বিশ্বকর্যাণী ময় স্বৃষ্টাচ যোগবিৎ। দ্বৌ ধাতা চ বিধাতা চ পৌরাণৌ জগতঃ পতী॥ ইতি ব হি পুরাণে গণভেদে। নামাধ্যায:॥ धी गक्षाि ह्ली। यथा। বিশ্বকা गत्राहिली जूरनवरो विश्वका जन-बकुषी। इंडि श्रादावनी।। বিশ্বকৃৎ পু• বিশ্বকর্মা। ইতি (र्यम्यु: ॥ विश्वत्कजूः भू॰ व्यनिक्षः। ইভ্য-यवः ॥ বিশ্বক্ব্যু সর্বতঃ। ইত্যমরটীকা॥ विश्वक्रमनः भू दिकः। इंडामन টীকাথা• ভরতঃ ।। ত্রেদশমনুঃ। यथा। मन् ज्रातः मृज उदद 🖘 ত্যোনাম ভাৰ্যাতঃ তওম্বনেক नावर्ग ब्रामृग्रीनः म्डः ॥ अजूनः

খতৃধানা চ বিশ্বক্শেনো মনু তথা । ध्वजीजानागजा रेक्ट मनदः পরিকীর্ত্তিভা: । ইতি মাৎস্যে ৯ অধ্যাय: ।। গ্লা। বিফো নির্মা-न्यात्री (मवजा। यथा। निर्मान्य-ধ'রী বিফোস্ত বিশ্বক্শেন শ্চতু-जुंबः। मञ्ज ठक गरा नानि रीं र्घ भ्राम्, कं हे। धरः।। द्रकः शिक्षवर्गस সিতপদ্মাপরিছিত:। প তৃতী य শ্বরান্তেন সংযুতো বিন্দুনেন্দুনা।। कीर्जिङ उम्र भक्ताय (उन उ॰ পরিপুরুষেৎ। বিসর্জ্জন তথা বি-का रित्रमान्ताः भित्रकन्नत्यट्या इंडि কালিকপুরাণে ৮২ অধ্যায:॥ বিশ্বক্শেনা জ্রী প্রিয়সুবৃক্ষঃ। ইতি (कहिए ॥ বিখগ: পু॰ বুন্ধা। ইতি হেমচন্দু:॥ বিশ্বগন্ধ े ক্লী বোল । ইতি রাজ: বির্ঘণ্ট: ॥ বিশ্বগন্ধ: পু• পলাণ্ডু:। ইতি রাজ-निर्घणः॥ विश्वगक्षा जी भृषिवी। इंडि मदः विम्का॥ বিশ্বগোন্তাঁ পু• दिष्युः ॥ इन्युः । हें जि व्हिटि ॥ বিশ্বগুন্থি: জী इःमभरी । ই 🕏 রাজিবর্ঘট:॥

विश्वश्वायः भू अर्वा जाशासिनवनः।

विश्वश्वायः । विश्वश्वायं व्रनाय्यः

भुगिनाः निकाम्यक्ष्णः । अर्वत्वं

विश्वर्षाः इष्ठा क्ष्य्याः भावः ।

विश्वर्षः वि अर्वव्यानी । विश्वः

विश्वर्षः वि अर्वव्यानी । विश्वः

विश्वर्षः वि अर्वव्यानी । विश्वः

विश्वरः वि अर्वव्यानी । विश्वः

विश्वरः वि अर्वव्यानी । विश्वः

বিশ্বশ্বর: পু• চফ্ট্:।ইতিকেচিৎ।। विश्वहकः क्ली सञ्चानाविष्णयः। ৰথা।মৎস্যউবাচ। অথাতঃ স॰ পुवक्तामि सहातान मनुखमः। বিশ্বচক নিতি খ্যাত সর্বপাতক नामन ॥ उभनीयम्। मूक्मा বিশ্বচক্রন্ত কার্বেৎ। শ্রেষ্ঠ পল अक्रम् अक्राह्म क् स्थापन ।। ज-न्। छिन कनिष्ठ न। छिथहक मू-माज्ञ । व्यन्धिम् भट्भनामृष्ट्वं भ-শক্তোপি নিবেদয়ে ।। ষোডশা র• ভত শ্ক: ভ্মিনেন্ট কাবৃত•। নাভিপদ্মে স্থিত বিষ্ণু যোগা ৰুদে চত্ভুৱি ।। শহ্ব চক্র স্পার্শে **जु (मर्व) है** ए नमार्ज । विजीया-বরণে তত্বৎ পূর্বভো ভলশাদিন ।। অতি ভৃত্ত বিশিষ্ঠণ্ড বুক্ষা কাশ্য প এব চানৎস্য: কূর্ম্ম: বরাহশ্চ नद्रियारहा २थ दायनः। जात्या

রামশ্চ রানশ্চ বুদ্ধ: বল্লী চ তে দশ ।। তৃত্যিবাবরণে গৌরী মাতৃভি বঁহু-ভি যুঁভা। চতুৰ্থে দ্বাদশাদিত্যাবে-ए। ण्डादा এव ह ॥ शक्रा शक्र इ लानि कृमा रेम्फकामरेमव जू। लाकः शानाध्यः यश्च मिन्द्रा**उद्या उरे**श्व চ।। अञ्चल २ङ्वानि मर्दानि मद्य-ল্যানি চ জারখেৎ। অন্তরাম্ভরতো (स्वान् विन्तरमिष्टरम भूनः ॥ ज्**ला**-शुक्षवए (भव[,] मगडाए भदिकन्न-বেং ৷ ঝবিড্মগুপ সংভার ভূষণা-हारनारिकः ॥ विश्वज्ञः **छउः छ**-র্য্যাৎ কৃষ্ণাজিন ভিলোপরি। ত-षाष्ट्राम्य थान्यानि त्रमान्य ज्ञत्या-मयः ॥ भूर्वमञ्जाष्ट्रे हेक्ष्व दञ्जानि विविधानि छ। भारता अक् कन बड़ा-नि विज्ञान हा**लि** बन्नः यूट्या **छ**। নক্ল শদেন স্তে: শুক্লামরে৷ গৃহী । रामाधियाननास जू गृ**रीज म**ः ज्बाछनिः॥ देव गृहात्रसम्बन्धः विः क् दः जु भूपिकन । नर्गा विश्वम्या-বেতি বিশ্বচক্রাত্মনে নমঃ ॥ পর-मानन्त्वानी वुः शाहि नः शाशकर्षः লাৎ ৷ ভেজোম্য লিদ্ যুম্মাৎ স দা লণ্যন্তি যোগিন: ॥ জুদি ভঞি গুণা ীভা বি বচক্র ন্যান্যস্থ I दाम्तः व रिडक्क हक्तर्यः ह

दिश्वम

भाषव॰ ॥ व्यत्यानप्राचाद्रक्रात्रन পুণনামি স্থিতাবিহু। বিশ্বতক মিদ যন্ত্ৰাৎ সৰ্ব পাপহর পর ॥ व्याग्य काचितामक ज्वामुक्तत्र মা মিতঃ াঞ্চা ইত্যানজ্ঞ চেযো দ-म्यार विश्वहक समरमदः॥ विमु ক্তঃ সর্বপাপেভ্যো বিফুলোকে ম-श्रीय है। रेवस्थे:बाक् भामान् ठ-ত্র্ভাহ: সমাতন:॥ সেব্যতে ২প্প द्रमा म रेव खिरहेट कन्नण उबर। প্রণমেদ্বাথে যঃ স্বর্ণ্যাৎ বিশ্বচক্র-निस्ता निरमा। उन्नागृई र्षा उनिका লন্দীত বিপুলা ভবেৎ। ইতি স কল জগৎ সুরাধিবাস বিভরতি য ত্তপনীয় যোডশার। হরিভবন ন্পাগত: স সিল্কৈ ভিন্ন ন্থিগন্য ननम्राङ भिद्याज्यः ॥ यमुप्तर्भनः जाः भ्याञि णावा स्त्रमृत्र्भनः তাঞ্চ কামিনীনাং। সসুদর্শন (कः भवानुक्रश॰ कनक जूरमंन सान पर ধ্বপাপ: 11 কৃতত্ত্ব দুরিতারি যোডশার• গুবিভরণ প্ররাকৃতি• মুরারে:। অভিভনতি ভবোন্ডবা নি ভিত্বা ভব নভিতো ভবনে ভ वानि ভ्यः॥ इंडि माट्रा महा मानान्कीर्छान विশ्वहक सुमानानिः का नाम २०५ व्यस्तायः ॥

विश्व क जा शुः विशः । यथा ।

नत्मा विश्व मदार्थि विश्व क जा जा न

नमः । পর माननर क भि दः भारि

नः भाभक र्मा । ই कि मा र स्मु

२०२ अश्वारः ॥

বিশ্বজিৎ পৃ• যক্তভেদ:। ইতি
জটাধর:।। ন্যাযবিশেষ:। বথা।
যত্ত কলাশুতে নিত্যত্ব মভিহিত•
তৎ কলাশুতো বিশ্বজিল্যাবাৎ
বৰ্গ: কল্পতে। ইত্যনেন বিৰুদ্ধ
মিতি। স চ ন্যাযো যথা। বিশ্বজিতা যজেত ইত্যানি শ্যুতে। ই
ত্যেকাদশীতত্ত্ব•।। বক্ৰণশাশ:।
ইতিকেচিৎ।।

বিশ্বতঃ ব্য সর্বতঃ। ইত্যমর-টীকা॥

विश्वास्तवः शृ शनास्तवज्ञाविष्णयः
। इज्ञान्नविष्णां ।। विश्वादि क्रुं
प्राक्षो मद्याश्विष्णु विश्वाद्यो। निः
ज्ञान्तीन्थ्णां विश्वाद्यो। निः
ज्ञान्तीन्थ्णां विश्वाद्यो। निः
विश्वाद्यो । निवाद्याद्याद्या प्राव्यो
कान कालो निष्य हि। श्राव्याः
विश्वाद्यो ।। भूकद्रव। भाष्याम्
विश्वाद्यो । भूकद्रव। भाष्याम्

विश्वरत्वा छी इ्दगत्वधूका। (गा-

রক্চান্সলিযা ইতি ভাষা। ইতি জটাধরঃ॥ নাগবলা॥ অৰুণপুত্র-म्खार्भनः। ইতি রব্নালা॥ বিশ্বদুঙ্ ত্রি সর্বত্রগমনকর্তা। विवृक् नमसार व्यक्षि गहुजि বিষ্ দুঙ্ সৰ্বভোগামী মূৰ্জন্য ম-थ्यः उनवयः मस्याभीख्याकः । ह ভ্যমরভরভৌ ॥

বিশ্বধারিণী জ্রী পৃথিবী। ইতি বিশ্বস্তর: পু বিফু:।। ইন্দু:। ইতি (कहिए।।

বিশ্বনাথ: পু॰ শিব:। ই**ভি শ**ক্ इङ्गवनी ॥

বিশ্বপণি স্ত্রী ভ্ম্যামলী। ইতি वाकनिर्घणः॥

विश्वलाः भुः विश्वभाननकर्छा । স তু পরনেখর:। ইভি মুন্ধবোধ-न्।क्रियाः।।

বিশ্বপ্নী পু অগ্নিঃ।চন্দ্র:।ইতি (रुमहन्तुः ॥ (पवः ॥ विश्वकर्या। इंडि मः किछमात्रागा मिवृद्धिः ॥ স্र्याः। ইতি শবরগালী।।

বিশ্ববোধ: পু• বুদ্ধ:। ইতি ত্রি চা-ওশেব:।।

विश्रज्ः शुः तूष्क्राज्यः। ইতি হেন हन्मः ॥

বিশ্বভেষর প্লী শুগী।ইত্যমর:॥ বিশ্বভোজা: পু॰ সর্বভুক্।বিশু

भद भूर्वक जुङ्गधाउ। होगारिक অসি পুত্যথেন নিয়য়: 11

वियमना की अधिकिला। यथा। काली कदाली ह मरनाजवा ह मु-लाहिन हिन ह शृ गुर्वना। मु नि-क्रिनी विश्वयना हिं। ना ११३: मेरिश्व **किलाः কথিতা মুর্নান্দুः।। ই**ভি मक्याना॥

विषिनी ॥

বিশ্বস্তরা জ্রী পৃথিবী।ইত্যমর:॥ অস্যা বৃহৎপত্তি র্যথা। বিশ্বস্তুরা ভদ্ধরণাচানভানভদ্পত:। পৃথিবী পৃথ্কন্যত্বাঘিভূতত্বামহামূনে ।। ইতি বুন্ধবৈৰর্ভে পুকৃতিখণ্ডে ৭ व्यथायः॥

বিশ্বযু: পু• বাযু:।ইভি কেচিৎ।। विश्वक्षाः ेशूः विष्ट्ः। ইভি ह्मः हन्मुः ॥

क्ली कृषाएक। इंडि বিশ্বৰূপক• রাজনির্ঘণ্ট: ॥

বিশ্বরেতা: পু॰ বুন্ধা। ইতি হেম हन्मुः ॥

বিশ্বরোচন: পু॰ নাডীচশাক: 1 यथा। (क्षृकः (भष्ट्वी (भष्ट्नाजी-চো বিশ্বরোচন:। ইতি ত্রিকাও শেষঃ !!

বিশ্বস্ত

विश्वंतिमाः भू गर्बकः। विश्वं विश्वं हेठार्थं विश्वं क गूर्ब विष शाला तम् भुकार्यन निम्नमः। यथा । बिश्वं न हेल्म्। वृष्कं भुवाः बश्चिनः भूषः विश्वं विषाः इश्चिन खाल्काः श्विश्वेतिमः द्वश्चिता वृह्ण्णिकि र्म-पाल्। हेठि युक् र्विति द्विवाहन-मुखः॥

বিশ্বনহা জী অগ্নিজিস্থাবিশেষ:।

থথা। হেতি: শিখা চ সপ্তাগ্নে
রিজ্বা স্তা এব কীর্ত্তিতা:। কালী
করালী সৃষ্টিতা পূ নুবর্ণা মনোজবা
।। সুলিকিনী বিশ্বনহা সংজ্ঞা
স্তাসামনাজ্তা:।ইতি জটাধ্ব:।।
বিশ্বসারণ জী তত্তবিশেষ:।ইতি
গ্নিজ্মা।

বিশ্বনারক লী বিমরবৃক্ষ:।ফণি মনসা ইতি ভাষা। ইতি শব্দ চন্দ্রিকা।।

বিশ্বনিতঃ ত্রি বিশ্বস্তঃ। ইতি মুগা-বোধ্ব্যাকরণং॥

বিশ্বসূক্ পুণ বুন্ধা। ইত্যমর: ॥
বিশ্বস্ত: ত্রি জাতবিশ্বান: । ইতি
নেদিনী ॥ ন বিশ্বমেদবিশ্বস্ত
বিশ্বস্ত নাভিবিশ্বস্থ । বিশ্বান
সাজ্যমুৎপল্ণ মূলাদ্লি নিক্স
ভি।ইভিগাক্ডে ১১৪ সংগ্রাম: ॥

বিশ্বামি

বিশ্বস্তা দ্রী বিধবা। ইত্যমর: ॥ বিশ্বস্থা দ্রী শতাবরী। ইতি রাজ: নির্ফট: ॥

বিশা জ্রী অভিবিষা।ইত্যমর:॥ শতাব্রী।ইভিরাজনির্ঘন্ট:॥পি-প্রন্থাইভিশব্চন্দ্রকা॥

বিখালী জ্রী জপ্নরাবিশেষ:।

যথা। উর্বশী নেনকা রস্তা মিশুকেশী হুলমুষা। বিশ্বাচী চ ঘূডাচী
চ পঞ্চূড়া ভিলোভ্তমা ॥ ভানুমভাবলা বর্চা দ্বাদশাপ্ররম: শুডাঃ
। ইতি বহি পুরাণে গণভেদ নামাস্থায়:॥

বিশালা পুণ বিষ্ণু:। যথা। জন্ম কর্মান বিশালান জন্যকেনু রাজানঃ । তির্যাঙ্ নৃষিষু যাদ: সু ভদত্যস্ত বিভয়ন ।। ইভি জ্বীভাগবতে ১ ক্ষান্ধ চুঅধ্যামঃ।।

विश्वाशायाः" शू॰ (हरू छ। ইঙ্জি शिकाञ्जलोगूमी॥

विश्वामितः शृ वृक्ष विदित्स्यः।

उट्गर्यशयः। गाधिकः २। ইতি

किकाश्रम्यः॥ दिसञ्ज्याकी २

गाधाः ८ कोलिकः ६। ইতি

एक्षण्यः॥ गाधिकः ५। ইতিশব
द्रज्ञाववी ॥ उत्पश्राद्यशिष्ट द्रथा।

कुष्णातः जुष्ण भूवा पृष्टे भूण

স্বক ভূগু:। অথাজগান মতিমান্ न वा॰ मृष्ट्रा ननगर ह ॥ मन्त्र औ ७॰ मनार्म न॰ ज्ला (हर्गगाहिंड॰। প্রযিত্বা সমাসীন তস্তু ভৌ ক্তাঞ্জলী ॥ ভতো ভূঞ্ঃ সুষা• सीया॰ मुली उ देव गत्वीट । वदर বৃণীয় দাস্যামি বাঞ্চিত বরবর্ণনি ।। অদেষ দুষ্কর বাপি যত্র তে ব-ৰ্ভতে স্পৃহা। ততঃ সত্যবভীপুঞ ভণ আমুযেপারগ ৷৷ নাভূক বীর নতুল পুঞ বর ন্যাচত : স रिहर राष्ट्रियुरोङ्ग जुद्दा श्वानगद खना।। विश्व मावर्ड) सम्मा रहार थानः सन्दर्भतः। उम्र विकाम বাতাভূ নিঃসূত বৈ চক্ছব ।। ত रिमाउट विजय मद्या ভृष्ट छ। मि म भवुबी ८ १ स्वचर गृहान वु स -ৰে সভ্যৱতি স্বয়ণ। সুত্ৰো খাটো 'খাতো মাতা তদা হৃঞ্চ করিষ্যথ:। আলিস্যাখন্যকৃষণ তে মাতা পুণ-अवनाय देव ॥ हक् भाद्रक्रकः एहमः সা ভোক্ষ্যতি সূত স্ততঃ। বৃঞ্চৌডু-মুরবৃক্ষন্ত স্বালিজ্য সিভ চৰু।। ভোক্ষ্যমে:ভেনপুপ্র স্তে ভবিষ্যতি गना जनः । এर मुक्तः ভ्ख याँछ। यथइ॰ जालि जःमूतः ॥ व्यवान নাৰা সহিতা ভৰ্ৰা পিৰা চ ভা-

विनी। जय ज्ञानिहत्व श्याचाना-विश्वाद्रक्तकः हकः।। **अन्। २** न-ত্যবভী ভদ্যা মাতা ফল্লু• সিত্ত• हक्•। भतिवर्खेष **७**° श्राद्या मिव्र-খ্যানো ভৃত মু'নিঃ॥ অথাগত্য সু-যা॰ তান্ত বচন ঞেদ মবুবীৎ। বিপ-र्याय खुना ভদে वृक्षा विक्न कर्याना। ভথা চক্ প্রাশনে চ ভত্তেদন্তে ভবি-য্যতি। বাহ্মণঃ ক্ষ্তিযাচার স্তব পুণ্ডো ভবিষ্যতি !৷ ক্ষত্রিয়ো ব্রাহ্ম-ণাচারো মাত স্তে ভবিতা সূত:। ইত্যুক্তা ভূঙণা সাধীতদা সভ্যবতী कृषः ॥ भूनः भूमानवानाम लोखा নেস্থিতি ভাদৃশ: ৷ এব মস্তিতি (भाकु। म उदिवाडर्मास ज्लः॥ व्यथ कार्त्व मृडः मीश्रः यगरीयः গাবিজা। সুসুবে জননী ভদ্যা বি-শ্বনিত্র• তপোনিধি• ॥ যনদগ্রি खाङा (वरान हजूद: भाभ बाहिद्र• । প्रामुद्रामक्षनुरविषः स्वयः अस्यन् स-হাত্মনি। বিখামিত্রোপি সকলান্ विमानि उथाहिबार । धन्दिमः তথা কৃৎসু বিপু শ্চাভ্তপোধনঃ ।। काज्ञवानान एकची रगहति र्या হাতপা:। বেনৈ স্তপোভি: সমূনী-नञ्जामह मृर्ग्यद्या इंडि का विका भूदारा ৮८ व्यय्रायः ॥

বিশ্বানিত্রপুষ: পুণ নারিকেল:।
ইতি শ্বরত্বাবলী।।
বিশ্বারাট্ পুণ বিশ্বেষ্রাজতে য:॥
বিশ্বেষাণ রাট্রাজা ইতি বা।
'তি নৃধ্বোধব্যাকরণণ।।

विश्वावमः भू॰ गक्षबं (छ एः ॥ निर्मि छो । ইতি भिर्मिनी ॥ অञ्जारकाः द्वादि वञ्चादी मूर्य्यवर्षः खणा कृषः । रुष्ठः मूरुष्ठः स्वोत्किव मूर्कद्वाः क न-रामनाः ॥ विश्वावमूः कृमान् क न स्विकाम् ।। विश्वावमूः कृमान् क न स्विकाम् ।। विश्वावमूः कृमान् क न स्विकाम् ।। विश्वावमूः कृमान् क न

বিখাদ: भ॰ भुजायः। उर्भः र्यायः। विभुद्धः २। ইত্যমরः॥ আশাস: ৩ আশুন: ৪ । ইভি मद्रवृावनी ॥ 🗱 ॥ (ना ভ পुनाम বিস্থাসৈ: প্ৰযো নশ্যতে ত্ৰিভি: । তমাল্লোভোন কর্ত্তব্য: পুনাদো ৰৰ বিশ্বসেৎ।। সা 🗐 र्या न মদ वर्गाए म मुथी ज्करगाङ्गि छः। ত্মিত্র যস্য বিশ্বাস: পুক্ষ: স জিতে ন্দ্ৰ:॥ ইতি গাৰুডে নীতি-नाव ३७० जन्यायः ॥ दम् दा-বাংক বিশ্বাস শুস্য সিদ্ধিক তা-বতী। এতাবানিতি কৃঞ্স্য পু ভাব: পরিশীযতে॥ ইতি ভবৈব २०३ व्यक्तायः ॥ न विभूत्नमिन

(छ विश्व ना जिविश्व प्रत् । विश्वामा छ । जूट भन्न । म्वामि नि क्ष जि ।। ইতিচ भाक छ ५ १८ व्यामा ।। इति ।। कि ।। निश्वामा निर्वामा । विश्वामा निर्वामा विश्वामा । विश्वामा विश्वामा विश्वामा । करा हिट व्यामा । विश्वामा । करा हिट व्यामा ।। हिं छ हा १ व्यामा ।। हिं छ हा १ व्यामा ।।

বিশাস্থাতক: ত্রি বিশাস্থানি হাটি-য:। বিশুম্ভনাশক:। যথা। ন ভা-রা: পর্বভা ভারা ন ভারা: সপ্ত সাগরা:। নিন্দকা ছি মছাভারা ভারা বিশাস্থাতকা:।। ইতি কর্মলোচনা।।

विश्वपत्वाः शृः व्याः॥ शृष्कात्वः
। इठि मः क्षिश्रमाद्राभातिवृद्धिः॥
कव् पंक्षावमः मठाः कामः कान
ख्या श्वः। द्राप्तक न्धानुवा रेन्ध्व
ख्या श्वः। द्राप्तक न्धानुवा ।
द्रिष्यमः । व्यः। द्रिष्वमाद्य पृष्ठेवाः।।
दिर्थमः । श्वः निवः। इठि नदः
दिर्थम्यदः । द्र्या । मर्वजीर्थिय्
बङ्गात्वः। यथा । मर्वजीर्थिय्

সংশ্রী স সর্ব যাত্রাণ ব্যধাৎ স চ।
মণিকর্ণানন্ত যা স্থাতো যো বিখেশণ নিরৈক্ষত ॥ সত্যাণ সত্যাণ পুনঃ ।
স্থান্ত সত্যাণ সভ্যাণ পুনঃ পুনঃ ।
দুশ্যো বিশ্বেখরো নিত্যাণ স্থাতব্যা
মণিকর্ণিকা॥ ইতি কাশী থপ্তাণ ॥
বিশ্বোব্রণ ক্লী শুগ্রী। ইতি রাজানির্বাটা

विष इंत्र नि क छ छ व्यास्त्रो।

इंकि क्विक् ज्ञान्यः।। इंत्र व्यविष्ट्र।

व्यविष्ट्रः। निक्ष व्यविद्धः। इंडियमनी

छात्रः। व्यक्तव्यक्त कर्डित व्याक्रात्म
भराव्या एकात्रः। इंडि मुगंग्रामामः॥

विष ग छ विभुव्यात्म। इंडि
क्विक् ज्ञान्यः।। ग विक्षां छ छानी
भूषानि छा। विगुक्तः मार इंडियो र्थः। छ व्यक्तिक्ता म्ह्यास्त्राय नि छि विक्षुगुर्थास्त्रो मूङ्किः। इंडियम्ग्रामामः॥

विष উ मिह्या इंडिकविकन्न क्या ॥ উ विविद्या विश्वा । इंडि पूर्गामामा ॥

विषे क्री बनः। इंड्रामदः॥ भग्नः क्रमदः। इंडि उड़ीकावाः मुक्रिः ॥ दानः॥ द मनाजः॥ जामा न्यविषः। इंडि दाक्रिवंगः॥ दियः शु॰ क्ली दिषः। उट्भर्यायः। ফ্ডে: ২ গরল° ১ । ইত্যার: ॥ আহেন ৪ অনুত ৫ গরদ ৬ कालक्षे १ कलाक्ल ৮ श्राति-मु > २ इक्ष्यंकर >० नील >> गद्गः ১२ (घादः ১० हालाहलः ১৪ হলাহল ১৫ শৃক্ষী ১৬ ভূগর ১৭ । ইতি রাজনির্ঘণী:।। জাঙ্গল ১৮ তীক্ষণ ১৯ রস: ২০ রমাধন ২১ গর: ২২। ইতি জটাখর:।। জঙ্গু-ল ২৩ জাঙ্গুল ২৪। ইতি শব-बद्दावनी ॥ कारकानः २० द८-जनाजः २७ शुरीशनः २१ (मोह्नि-কেবঃ ২৮ বুক্ষপুত্র: ২৯। ইতি রত্বনালা।। তড্ডেদা যথা। পুর্ণস क्लीर्य ह कारकान कालकृष्ट इना-ह्लाः। भोद्रार्श्व हः भोद्धिकरया वुक्तभूधः भूरीभनः ॥ राद्रासा वर्मनाज्य विषर्जना जभी नव । ইতি পাভালবর্গে অমর:।। 🕸 🛚 । অপিচ। বিষ: ক্ষেডো রস স্তীর্ত্নণ गद्राला २५ इलाइनः । उ८म-नाजः कालकृति वुक्तश्यः शुनी भनः ॥ भोत्राष्ट्रिकः भोहित्कयः कारकारना मात्रमाभि ह। यहि-हत्या (भवमृक् अष्टे वाल्क ननर-नाः ॥ रेकद्राहेत्का रेङ्बद्राङ्ग म

क्षं है: क्यरीयकः। सर्था म्लाका भोतान् कः मञ्जू क कर्यामी ॥ व्यक्ता-ল্লনার: কালিজ: শৃঙ্গিকো নধুসি-कुकः। इत्नु। लाञ्च निका विद्यु निक शिक्त भोडगाः ॥ मुख्का मानव শ্চেতি স্থাবরা বিষদ্ধাত্য:। ইজি (रुमहन्दुः ॥ 🗱 ॥ अथ विषमा नाम লক্ষণ গুণা:। বিষণ তু গরলং হ্বেড खबरक्षनानूना श्दर । दरमना जः সহারিদু: সক্ত্রুচ্চ পুদীপন: ॥ भोताष्ट्रिकः मृक्षकण कालक्षे उ रिश्व ह। शाला हतना वृक्त मुखा विव (छन्। ज्यभी नव्।। #।। তত্ৰ दर्भना-खना खक्त निक्ता । निक्त्वातः ममृक् भाषा र मना छ।। क् ि ख्या । यटकार्क्य न उद्भा वृक्ति ईटमनाः ভ: স ভাষিত:॥ 🗱 ॥ অথ হারিদু স্য খৰপ । হরিদা তুল্য মূলে। যো হারিদু: ন উদাহত: ोঞ্চা অথ जिल्ह्मा इक्षि ॥ यम्गुहिः ज कुरकरेनव भूर्वन्धाः म जक्क्वः॥ 🕸 ॥ ज्य जुरीननम् स्कृतः । जुरीन लाहिता यः महासी खिनान् महन शु :। यहाराहकतः भूदिः कथि-**७: म भूगीभन: ॥ 🕸 ॥** जय (मी त्राष्ट्रिकम्। चक्तभः। मूत्राष्ट्रे दिवस्य यः गाट म मोद्राष्ट्रिक উচ্যত

।। 🚓 ।। व्यव भृङ्का इक्षाः। যিমান্ গোশৃঙ্গকে বান্ধে দুগ্ধ ভ-বভি লোহিত । স শৃল্ক ইভি भारका प्वाञ्जद्धविमाद्रोतः ॥ # ॥ অথ কালকূট্য্য ব্ৰহণ। দ্বাসূর-রণে দেবৈ হতস্য পৃথুমালিন:। দৈ-ত্যস্য ক্ধিয়াজ্জাত স্তক্ রখ্য স-षिष्ठः ॥ निर्यामः कानकृष्टी २ नऽ मुनिधिः भित्रकीर्खिउः। माहिह्ए শৃঙ্গবেরে কোৰূণে মলবে ভবেৎ ॥ 🗱 ॥ व्यथ शलाइन न। त्रक्र भ॰ । গোস্তনাভফলো গুছ স্তালপএ ছুৰ ख्या। (उज्जना यम) म्ब्रास्ट मनीश-ङा क्याहरः ॥ यात्री दानाइत्ना **क्छियः किक्किशयाः हिमान्य ।** দক্ষিণান্ধি ভটে দেশে কোকণেপি চ काराज ॥ 🛊 ॥ व्यथ बुक्त नु अ न । यद-প·। वर्गडः किमाला यः न्यार ख्या ভবতি সারক:। বুদ্দপুণ্র: স বিজ্ঞে-(या जाया अन्याहल ॥ 🗱 ॥ वाक ণ: পাণ্ডর স্তেষ্ ক্ষত্রিয়ে লোহিত-भुजः। विषाः भीता श्रीकः भूता বিষ উক্ত শুকুৰিখঃ।। রসাখনে বিষ• विनु कवियः (मर्नुष्ठे व । रेवनारः क्ष्ठिवाणाय णुषुः प्रशाहदाय शि ॥ 🗱 ॥ अथ विषम् । छनाः। विष• পাণহর পোক্ত ব্যবায়ি চ বিকাসি

চ। আগ্নেয় বাত কফ ছদ্মোগবাছি यनावक्• ॥ # ॥ व्रवाधि नकन কায গুণব্যাপন পূৰ্বক পাকাগমন-শীল ৷ বিকাসি ওজ: শোষণ পূ র্বক সন্ধি বন্ধ শিথিলীকরণশীল। আগ্রেय অধিকার; म। यागवाहि मः गर्ग खनुगारुकः। महावरुः खता গুণাধিক্যেন বুদ্ধিবিধ্বংসক।। তদে ব যুক্তিযুক্তণ তু প্রাণদায়ি রসায়ন । যোগবাহি পর বাত শ্লেম্বাজিৎ সন্নিপাতঙ্গ্ ॥ যোগবাহি ত্রিদো वशः वृः इगः वीर्यादक्षनः। (य मूर्थना বিষে হশুদ্ধে তে সু হিছিল। বিশোধ-নাৎ ৷৷ ভমাৰিষ পুযোগেষ শোৰ विदा भूरवाबरिट ॥ 🗱 ॥ जार्था भ বিষাণা নিক্পাণ। অর্কক্ষীর সুহী ক্ষীর• তথৈব কলিহারিকা। কর বীরে। ২থ ধুস্ত্র: পঞ্চ চোপবিষা: মৃতা: ॥ উপবিষা গৌণবিষা:। এ ষা• গুণা স্তত্ৰত দুষ্টব্যাঃ॥ অপিচ। 🚶 व्यक् कीतः मुशे कीतः नाक्रनी क त्रवीत्रकः। रूक्षाहिरक्राना धुख्वः म প্রেপেবিষকাত্য: ॥ এতে বাংশাধ ন চিম্ব্যা গুণা স্তত্র দুষ্টব্যাঃ।। 🕸 🛚 ।। অথ বিষাণা শোখন বিখিঃ। গো-নূত্ৰে ত্ৰিদিন স্থাপ্য বিষ তেন বি-শুজ্যতি।রক্তমর্বপ তৈলাক্ত ওথা 🛚

धार्यक्ष वामिम।। (य १६०१) गद्राल প্রোক্তা তে সুর হীনা বিশোধনাৎ ! ভমাদ্বিণ পুযোগেষু শোধ্যিত্বা পু-याहराद्या इंडि ভावनुकाम भूई-খণ্ডঃ।।ঞ্চা: অথ বিবাধিকার:। ভত্র विषम्। दिष्म भारा सावत कक्ष्म ঞৈব দ্বিবিধ বিষ মৃচ্যতে। দশাধি-ন্ত্ৰন মাদ্যন্ত দ্বিতীয় বোডশাশুষ ।। अ।। ञावत्विमा मणाण्यानाञ् । गृनः शधः कनः शुझः दुक् की दः गात (नव ह। निर्यारमा शाउव ऋन्मः इतित्रम्। भूग मना। उप्यथा। म्-विविषः कदवीदाहि >। शब्दिषः विषशिकामि २। कणविष क-র্ক্লোটকাদি ৩। পুত্রবিষ বেত্রাদি 8। जुक् मात्र निर्याम वियागि कत्र-ञ्जानीनि ७। ७। १। क्वीत्रविषः मु হাদি ৮। খাত্বিষ হরিতালাদি ৯। কন্দবিষ বৎসনাভ সক্তৃকাদি 1 २० ॥ 🗱 ॥ जन्मविषम् । (षाउँमा-শুবানাছ। দৃষ্টি নিম্বাস দংষ্ট্রাশ্চ নথ गृब भनानि ह। भूकः नाना मूथः म्मानं: मन्द्रभ कावम्पि उः ॥ छदा-**ङ् शिख्यूकानिम्मय**हेक्क्याणुयाः ॥ उष्यथा। मृष्टि नियाम विया हि-व्याः मर्गाः 🕽। एव्हाविषाः 🕬 नाः नर्नाः २। मध्ये नथवियावराष्ट्रास्यः २।

भ्जभूतीय विवा गृहरण विकास यः । भुक्कविका ग्विकानगः e। लालाविका উहिটेक्शारमः ७। लाला स्थार्भ मृज भूतीयार्डव मुक्क बच रा॰म॰म मः है। **ण्या**भीदगर्मिः अत्र मुद्रीयदिया **ष्टिव** भीर्यात्यः १। अञ्चित्याः नर्शाप्यः ৮। शिख्यिया मञ्ज स्थमहानयः ১। শ্কবিষা ভুনরাপ্যঃ : ১।। জ্ঞা ভ্ৰেব্ৰোণা সাল্লানান কা র্য্যাণ্যাহ। স্থাবরদ্ধ ভারং হিন্তাং দন্ত हर्यः शनगुष्टः। एत्य ह्याप्ट्रिके चान मृह्राव्य व्यक्ट विष• । 🗯 ॥ व्याञ्चय ভেদেন বিশিদ্ধানা বিষাণা কা याग्राह्म। उक्र मनदिवन। कार्यामा-र । प्रेष्टियन मूलविष्य माइः श्रुवा भन खरर । का भनारवमा कार्य মাহ। জ্ঞাণ বেপন খাসো নৃণা। পএবিধৈ ভবিং । 🗱 । ফলবিষদ্য कार्यः भाष्ट्र । मृद्धानाथः कनिर्वेष র্দাহো দ্বেষক ভোজনে। #। পুর-বিষস্য কার্য্যাহ। ভবেৎ পুত্রবি रेन भुक्ति द्वाधाःनः गृह्नेनः छवा । 🗱 । दक् नाव निर्वाम विवाश कार्या। गार ॥ वक्तात निर्याम विरेव क পযুক্তি ভবন্তি ছি। আস্যাদীর্গন্ধ্য भाक्षा भिष्ठाकक् दकमः मुवाः ॥ क्षा क्षित्रकार्य नाष्ट्र। कि नागमः की बार्देय बिल्डला एक जिन ञ्जुडा । 🕸 । बाजूदिय कार्थ मारु । হুৎপতিন ধাত্রিবৈ নূর্চা দাহক ভাল্নি। পুথেণ কাল্যাতীনি বি-वालुखिनि निर्मिष् ॥ वजनि অলাদীনি বিষাণি নব কালঘাতীনি कानाइत बादकाणि। #। कन्त-विषना कार्यामाह। कन्तजानाग्रीः र्याणि यानाङानि वरगामण । न-র্বাণ্ডোনি স্শলৈ তেলানি দশ-ि र्छ रैगः॥ ज्ञावद्रः जन्नम कालि कृष्टिम क्षाणि यहिष्। मरम्। निष्-ন্তি তথ সৰ্বণ গুণৈ ক্ষেত্ম শভি যুক্তি ।। 🗫 ।। তाब् मण्डनाबार । क्य-সূক্ষণ তথা ভীক্ষণ সূজ্ম নাশু ব্যবাধি চ। বিকাশি বিশদ চৈব লম্পাকিচ ८७ मण । क्रिटेंड रेंग विवस्त कार्याः মাহ। তদ্যেকাৎ কোপযে দ্বাযুট্ কাৎ পিত্ত মুখোণিত । তৈকুগান্ধ-তি মোহ্যতি মুর্বন্ধা শ্লুনজি হি ।। শরীরাব্যবান্ সৌস্থাৎ পুরিশে-বিকরোতি চ। আশুবাদাশ ওদ্ধন্তি व्यवाशाय भुकृष्ठि इस्तर ॥ विकाः শিত্বাৎ ক্ষপয়তি দোষান্ ধাত্ন মলান্যপি। অভিরিচ্যত বৈশদ্যা-ज्विकित्मुक नायन्या मुर्के র চাবিপাকিত্বাত্তমাৎ ক্লেমডে

চির•॥ 🗱 ॥ বিবলিপ্ত শত্রহতস্য লক্ষণ মাহ। সন্য: পাক যাতি যস্য ক্ষত্ত তৎ জুবেদ্ক্ত পচ্যুত্তে চাপ্যভীক্ষণ। কৃষ্ণীভূত ক্লিন্ন মত্যর্থ পুতি ক্ষতান্ মাংসং শীৰ্য্যতে যস্য চাপি।। ত্या जाभी नाइ मृह्हं ह यम् हिसा विद्यः छ॰ समुष्ठः वादः **ा विकार्गाजात्मुव क्**र्यप्राप्त-মিত্রৈ দন্ত: ক্ষেড়া বা বুণে যন্ত্র চা **लि ।** १९५५ ७ हा भाजी क् भूनः পুন: পাছ নেতি। তাপো বহিস্ত-ख जा। नारहा **२ ज**ुख्रत्न । व्यर्गानि-ত্যব ক্ষত কর্পর বোদ্ধর্য । शुख्य बाबाधीना सवादि। भवदा বিষ দদতি॥ #।। তেষা জা नार्थ लक्ष्म भाइ। ইঙ্গিতজ্ঞ। ম-न्यागाः वाक्ष्म् भूयदेवकृरेजः । कानीयाधिवनाजात (मिंज नि कि क वृक्षिप्रान्।। न हरा नु। खद्र॰ श्रष्टे। বিবক্ষু র্মোছ মেতি চ ৷ অপার্থ বহু সংকীৰ্ণ ভাষতে চাপি মৃচৰৎ ॥ व्यक्ष्वीः स्मावेत्यमुद्यी विनित्थर পুহসেদগি। বেপথু শ্চাস্য ভবতি ত্ৰস্ত শৈকৈক মীক্ষতে ॥ বিবৰ্ণক **्रिश भागम नरेथः** किक्षिहिनिख চ। আলভেত সকৃদ্বি: করেণ চ शिद्धात्वहान् ॥ निर्यियामु द्रभद्दाद्र

वी क्रांड ह भूमः भूमः। वर्डंड दि-পরীতঞ্চ বিবদাতা বিচেত্র: ॥ ই-क्षित्र मिंडिन्याय मृहक व्याकाद्र: 1 मुर्थादकृति मृथोदिवर्गाहिः । এভি र्लि रेक्टः वक्षमारिकः। न प्रमाजुऽखद्र॰ পृष्टे: श्रीयाम् कर्मा क्षित्र व्याद्या-श्राट । मः कीर्नः ष्यमु है । खरकवासू-জনিত পর্ব ব্যাথাপনোদাযাঞ্নীঃ *न्रावेतर* । भुइतमर व्याह्याव-शि। श्रामः मध्यममानवर्गः। जा-न इन् म्यामित । दिन्द्री उ॰ यथा महास्वर वरख**छ ॥ % ॥ कक्**न वि-यानाः भागान्यानाः कार्यः नाह । निमा उन्हा क्रम॰ माइ॰ मःभाकः लामरुषाः। (नाथरेकवा उना दक व्यक्ट बङ्ग्य दिष ।। 🗱 । बङ्ग्रिय তীক্ষ্ তরত্বেন সর্পানাহ। বাত পিত্ত কফাত্মানো ভোগি মণ্ডলি রাজি লাঃ। যথা ক্রমণ সমাখ্যাতা দ্বান্ত রা দ্বন্দুক্পিণ:।। ভোগিন: ফ্ণিন: । (उठ वि गिक्ति:। न खरेल विविदेश-শ্তিত্রা: পৃথবো মন্দ্রগামিন: ৷ হট্তে मखनिया द्धिया ज्ञननार्क मन्ना वि-বৈ: ।। त्रिक्षा विविध वर्गाञ्ज स्त्रिग्रं-পূজ্ব ক রাজিভি:। বিচিত্রা ইব বে ভান্তি রাজিলা তে হি তে পপি যট্ ॥ এতে যথা ক্রম• বাত পিত্ত ফ্কা-

আৰি:। ঘ্যন্তরা: দ্বে অন্তেরে ভেদৌ যেষা তে ছান্তরাঃ। যথা ভোগিনো मर्खनिन्ताः बाजाः इन्ताहि ॥ 🕸 ॥ ভোগি পুভৃতি কৃ ওদ শ লক্ষণ ভেদ মাহ। দংশো ভোগিকৃত: क्यः गर्व वाठ विकाब नूट। भीछ। नख-लिनः (मार्था भृषुः निङ विकातवान् ।। রাজিলোপে। ভবেদশে: ছির শেথিক পিছিল:। পাণ্ড: স্থিক। २िजानुगुज् नर्व (प्रयोविकात्र-वान्।। कः।। मिनविष्नय कानवि-(णाय व पश्चेम्यामाथाय गारु। অখিথ দেবায়তন শাুশান বল্গীক সন্ধ্যাসু চত্ন্নথেষু। যামের সলিত্রের পরিবছর্জনীয়া পক্ষে নরা মর্মসু যে চ **দষ্টাঃ।। যাম্যে ভরণ্যা•। পিত্রে** नवाया । पावी क्वाना विष मान् रिंड मर्दानि हास्य दिख्नी ज्विडि । উष्टि উग्रजःखारम । 🗱 । मादी-क्र वक्त भार। द्रथाक वाक्व ह्य बिखकाळूण थाद्रिगः । राख्या " राही कहा: ननाः क्विनः मीघुना गिनः॥ 🗱॥ व्यश्रात्रवृ (यय विष गा म् नाइकः खर्डि जानाह। क्कीन পিভাতপ পীডিতেষু বালেষু বৃদ্ধে यू त्जुकि उत्र । की एन का उ मिर नि षष्ट्रगृष्टि काक वान भर्द्धदे भिष्

চাপি ॥ শদ্রক্তে যস্যনরক্ত মস্তি রাজ্যে। লভাভিশ্চ ন সংভবন্তি। শীতাভি রক্তিশ্চ ন রোমহর্ষো বি-বাভিভূত পরিবর্জ্জবৈত্ত ॥ জিহা. নুথ যস্য চ কেশশাভো নাদাব-नामण नक्षे छत्रः। कृष्ण इकः भ्यथूम मः । हाताः श्रित्र वृक्षः म বৰ্জনীয়ঃ॥ কেশশাতঃ আকৰ্ষণাৎ । नामारमामः नामाया नउपः। कर्थः ভঙ্গ: গুীবাধারণাশক্তি:। হলোঃ ख्तिपु॰ इन्द्रियुङ्गः।।क्षा। **जाशतका।** वर्डि र्घनी यम्। निरंत्रि वकुः। मुक्क॰ जुरवम्क् नथम् यम्। मः है। निनाः का॰ मञ्जूबम्ह भाषाम्बनाभि वि-रिष्ठाः भविवर्जनीयः ॥ दर्खिः क्षित्रञ् । ब्रक्तः जुरवमृक्ष्वं सक्षण यमाष्ठ নাসা মুথ লিঙ্গ গুদাদিভো রক্ত• সুবেৎ ॥ উন্মন্ত মত্যৰ্থ মুপছত বা रू। নম্মর বাপ্যথ বা বিবর্ণ। সারিষ্ট মত্যৰ্থ মবেগিনঞ্জ জ্যালর তস্য ন কর্ম সর্য্যাৎ।। অত্যর্থ মুপছত বা জ্বাতিসারাদিভি রভিশ্যেনাপ-জ उ॰। शीन सत्र॰ व क् मक्कम । विवर्ग॰ क्कवर्षः। नाबिष्टः नामाज्यामियू-ক্ত। অবেগিন বেগো বিষ্বেগঃ ল-হরি ইতি লোকে তদুহিত। 🛊। स्वितः कक्ष्मः दिवस्य कीर्वज्ञाहि-

ভि: काउँ ए न् विधितन छा । वर्षः उ । उनार । कोर्ग विवादी विविष् ষিত্ৰ বা দাবালি বাতাতপ্ৰোধি-ভম্বা। স্ব ভাবতো বা গুণ বিশুহীন বিষ হি দ্বীবিষ্তা ম্পৈতি॥ ভীৰ্ণ **অভিপুরাণ ।** বিষয়ৌষ[্]ধ**ু**বিত বিষয়াভি রোষ্থীভি হাব্টিচানাকু **छ । अ** जावरका वा खन विशुश्नियः बाजावारवय मणानाः ख्यानाः न्ट्य विज्ञानि अन श्रीनः।। अः। मुयोविः यम् कार्यप्रभारः । वीर्यप्राञ्च ভावान निभा उरवखर ककान् उ दर्वश्यान् । বিদ্ধি। তেনাদিতো ভিন্ন পরীববর্ণো विगन्न रेदब्रमायुनः जिलानी ॥ मृ हां जून गमर दायमिक विरहते-भारता २ ब्रिक्ट माञ्चू याचा । न विला-**छ**रय**् न मात्रयित ।** कका निष्ठः क किन मन्तीकृत्जे, का पिछा । वर्ष खनान्विक्ष करकमान्य मान्सामीषट পাকাছির মাস্থায়। ভিমপুরীষবর্ণ: ভিলপুরীবো জতমল: ভিলবর্ণজ। विक्रिश्रेनामा विक्षाः क्रिं। क्र्वन् मृर्हाहोन् वरायीन् जञ्जा # 11 हा-न विश्मविञ्चि पृथीविष्य निन्दिन শেব নাহ। আমাশবংস্থ কফ বাত ব্যোগী প্রাশ্বস্থে হনিল পিত্তরো-भी। ज्वर ममूख उ निद्राक्क हिता

বিলুন প্ৰক্ৰণ্ড যথা বিহল:।। সমু-জন্ত শিরোক্ছ: কেশা: অসক্ছি-চ রোমাণি যস্ত্রা এতদলি লি-হা পদাশবস্থে দূষীবিষে বোল্বব্য ।। খ্রি॰ রসাদিয়থ ভদ্মথোক্তান্ করোতি গাতৃ পুভবান্ বিকারান্। ख्य म्बी विष· । यथाकान् मृणुः बताक्ष महुष्प्रभीयाङान्। 🗱। प्री-বিষদ্য পুকোপ সময় মাহ। কো-পত্ত শীতানিল দুর্দিনেরু জাত্যালু পূর্ব শ্ণু তদ্য ক্পণ। 🕸। জ্পি-ভদ্য ভদ্য দুষীবিষ্দ্য পুৰ্ৰূপ मारु। निम् ७ । दुष्ठ विष् साक्ष वि (भूव इर्षादथवाक्रमर्नः। विस्त्राः ११. चौमविज्यः। इयंः ब्रामाणः। श्रा ৰূপনাহ। ততঃ করোজ্যন্দন্ধি-भाका राजाहक गुलन कार्रेड या। না সহায় পাণি পদাহি শোপ মৃ हां • उथा हिर्क गथा छिना ब ।। मृी -বিষ খাস ত্ৰৌ জুৱা 🔭 সুৰ্য 🐾 অন্নে ভুক্তে পুগ ফলেনেব মদঃ আ विभाकः। 🗱। अमना पृषीविष्ट छ-(रन विकादाज्य नार । उन्नाम न न। ब्ह्हन र य उथान। माना इन। ६ फिन भरमह मुक् । भाष्मर, बन,ब्ह्रन-মেচ স্বষ্ঠ তা তান্বিকারা শচ বহ

नुकातान्॥ अनार म्योदियः। जाः खान् विकाबान् विमर्भ विष्युः होतीन् । #। म्योवियम्। निक्कि भाइ। मृषि छ॰ দেশ कालान॰ मिवासरेश त्र-ভীক্ষা:। यमाৎ সংদ্ববেদ্ধাতুং তমাৎ দ্বীবিষ মৃত ৷৷ দেশ: অ न्शािकः। कात्वा मूर्मिनािमः। अभः ॥ व्यवाय जिल मम्ब्रापि । शाजुन्य कषाण्यीवियः ॥ सः ॥ म्यीवियमः সাধ্যত্ত্বাদিক মান্ত্ । সাধ্য মাত্মব- 🗓 ত: সদ্যো যাপ্য সমূৎসরোবিত। ष्वीविय समाध्य म्याट कीनम्या হেত সেবিনঃ॥ 🕸 ॥ কৃতিম॰ বিষ॰ हिरिय॰ । এक॰ मनिष॰ म्बीनिष স'ত্রে । অপর মবিব তদেব গর য়ংস্তর•। তথা চ কাশ্য**পস•ছিতা**: যা ৷ সংযোগরঞ্জ দ্বিবিধ দ্বিভীয় বিষ মুচ্যতে। দুষীবিষক্ত সবিষ মবিষ• গর উচ্যতে।। সংযোগজ• কৃত্রিম•বিষ•। দ্বিতীয•স্বা ভাবিকাৎ । ७ इ विविषः। 🗱 । ७ छ म्वीविषः मिल्याग गद्र मर्भित्जू माइ। भी-ভাগ্যার্থ দ্রিয়ঃ স্বেদ রজো না नाक्षान् मलान् । भजुभुकुाः क गद्रान् भुगहस्रम भिन्छान्।। #॥ गद्रकार्यप्रभार । किः म्याट भाष्ट्र क्षानामिक्ति व कारमानकाराज

। মর্মপুধ্মনাধ্যান হস্তযোঃ শো-থসম্ভব: ॥ জঠর॰ গুহ্নী রোগা यञ्चा ६ न्यः ऋरग जुतः। এव चित्रमु চাन्। मा वाद्य विक्थ काय् ।। তৈ গ রৈ:। স্বেদ রজ: পুভৃতিভি:। জ্ব: শ্চাস্যোপজাযত ইতি অপা-কাৎ। মর্মপুথমন মর্মব্যথা। ক্ষয়ে। थाज्क्यः॥ अ॥ म्जानाः बङ्किल्यः ষাণা মুৎপত্তি সংখ্যাঞ্চাই। यत्रा-**झ्न• ज्०• श्राक्षा मृत्नः शुरस्र विन्त-**ব:। তেভ্যে কাতা স্ততো লুতা ইতি খ্যাতাম্ভ বোডশ:॥ ভত্র সৃশুভ:। विश्वाभिष्ठ। नृभदद्रः कमाहिम्यि अ-ভন•। বশিষ্ঠ• কোপযামাস গত্না-শুমপদ কিল ।। জ্পিত্স্য মুকে खम् वनाष्ट्रां (सम्विन्तवः । ष्मण अपनामित स्वासी व्वहिनः । न्त ज्ल नहर्ष छ (धनुर्थ मञ्जू-তেপি চ॥ ততো জাতা স্থিমে ঘো-ব্লা নানা ক্রপা মহাবিষাঃ। তাসা-भाक्षी कक्षेत्राया वर्जा खावसा अव হি॥ তত্ৰ তৃণ মণ্ডলা পুভূতবো १% কষ্টসাধ্যা:। সৌবর্ণিকা পুভৃতবো-ষ্টাবসাধ্যা: ॥ #॥ তাসা॰ সামা-न्यानाः मः न वक्तनमारः। ठा जि म्रहे দেশকোপ্য: পুরুব্তি: ফ্ ভরস্য চ। জুরো দাহোৎতিসারত গদাঃ সুতে

ত্রিদোৰজা: ॥ পিডকা বিবিধাকার। মওলানি মহাভিচ।শোথামহাভো मृहरवा ब्रकाः न्यावा कवा ख्या।। সামান্য সর্লুভানামেভদ্ শস্যল ক্ষণ । দ শকোপ্যঃ দ শমধ্যে পৃতি ভावः। मः भगत्या जू यटक्षः भा व वा बालमाव्छ ॥ पकाक्छि ज्म नाक क्षर माथ जुजानिक। मूची বিষাভি ল্ তাভি স্ত দষ্ট মিতি নি-र्फिल्ट ।। 🗱।। (जोवर्गिकामरया २ डी-বসাধ্যা: প্রাণ্ছরা স্তাসাণ লক্ষণ মা-হ।শোথ: খেতা সিতা রক্তা পীতা বা পিডকা জ্বর:। প্রাণান্তিকো ভবে-फारुः याम रिका नितागुरः ॥॥॥ आधुर्यीतिय लक्षण भारा आहः-भारहानिङ॰ भाष्ट्र दखनानि बृद्धा **२**कि:। जायक्रंक माइन्श्राम्। थुन्यीविशामित्व ॥ 🗱 ॥ शान्त्र ब्यक दियकार्य। मार् । मृह् । स्ट्रायाण दैववर्गाः (द्वर मद्याः जि इतः। मि রোভকর वाचाम्क इ ति कामाध् म्यकार ॥ व्यक्षायाव म्यका কারোবোদ্ধব্য ইতি ওন্দ্রান্তরে ॥#॥ क्कवामम्हेम्। वृक्षा भार्। (भा-থস্য কাষ্য মথ বা নানা বৰ্ণত্ব মেব চ। মোহোথ বর্নসা ভেদে। দপ্তস্য क्रवानरेकः॥ । वृण्कित्वयम्।

लक्षन भार । एर्ड्याविदासी ह ভিনত্তীবোদ্ধ নাশু চ। বৃশ্চিকস্য वियः याजि शकार मः नाविष्ठ-তে। 🕬। অসাধ্য वृশ্চিক দপ্তস্য ল-क्रण मारु। पर्छ। ९मारिष्र स रुप्यान রসনোপহতো নর:। মাণ্টেস: পত-ভি রত্যর্থ বেদনার্ভে। জহাত্যসূন্।। व्यमारिश वृं किरेक (खबा व्यवानुवृ-खः। इतारिष्णरु ३: इतारि कार्यः রহিতো ভবতি। অভ্যর্থ বেদনার্ত্ত इंडान्यः ॥ #॥ कगंडरहेना जक्त भारु। विमर्नः अयथुः म्ल जुतः इमि त्रथानि ह। नक्तन क्वीं कि मिष्टे र म र कवाव भी यं। एउ। कन छः की ह विश्नवः। अ। छिहितेक म्हेन। लक्ष्म गार्। क्काबाद्या हिस्यन उसिन व्या क्यां किया । मधेः भी खार-কেনেব সিভান্ডানি ন্ন্যতে॥ কৃষ্ণরোমা অধিকভরভৃষ্ণরোমা ৷ উहिটेब्र क्वीहाकीहेबिरणयः॥ #॥ मदिय ब शुक महेगा जन्म । सार । এकंप के पिंड: मृत: अवाब: शीड. कः मञ्हे। मनिष् मृष्टिमान् माष्टी मख्रिः मिरिष ड्रिंट । এकम्ध्राः फिंड: चडावाएकरेयव मञ्जूषा प-ষ্টো ভবতি॥ #॥ মৎস্য বিষশ্য कार्य) मारु । मूर्जाञ्च निवाः अयुऽ मीरः (माथः क्वः उथा। 🛊। क्रालोकाविषकार्ये भार । कथ् (माथ जुद्र गृहां निवास कली-कनः। षयुर् ब्रिजिल्मितः॥ 🕸 ॥ श्-ह्राशिकाविषकार्यं लक्ष्म भाइ। विमारः ययपुः जामः भुस्ममः गृरु গোধিকা:। স্ব্যু রিভি শেষ:॥ # 11 मंजभरी विवकार्य) माइ । मः (म (त्रर· क्ज· राष्ट्· क्र्यंग्रः मठः निमी विषः। मञनमी निकार इंडि লোকে।। #।। নশক বিষকার্য্য মাহ । क्ष्मान् मन्दिक त्रीयहाथः न्। चान्हरवानः। #। चनार्याभाक नक्षण गारु। अमार्थ की वे मन्त म गाथाः गणकक्ष छः। व्यामाथा की हे जर्म॰ अजारिषाः कीरिः व्<ाि छ। क् उं॰ राष्ट्र क् उ॰ उष्प्रम्म (वहन॰ । 🛊 । निक्का मः भागा लक्का भारू। निरः नः नाविनी नागवा मार स्हा জ্বাদ্বিতা। পিডকা মন্দিকা দংশে-তাসাত্ত স্থাকাশুস্থ ॥ তাসা মিত্যাদি। তাসা সুশুতোকানা याः मिक्कागाः मस्य ङ्भिकाः নানী দী মু॰ পূাণ হরতীত পে:।।#।। व्याद्यापि विवागा कार्य मारू। ठ उझा छि विभाछि हो नरेथ में रेड. क यर कड़ । म्गड भागड जा

সুবতে জুরবত্যপি।। চতুয়ান্তি ব্যা-शुनि छि:। विभाष्टि र्वमानुषाि -ভি:। স্যতে স্ন• ভবভি॥ #॥ वि-ধোজ্বিতস্য লক্ষণ মাহ। পুসন্ধান-য॰ পুকৃতিস্থাতু মদাভিকাম সন म्ब विद्का । भुमम वर्णिम्य हिन्ड एक्टे॰ देवरम्। विश्वहरू विश्व॰ सन्याः।। भुमन्नारायः भुक् उद्यास्य (भवः जुगन ।। 🗱 ।। 🕸 ।। व्यथ विद्याना॰ চিকিৎসা। ভত্ত স্থাবরবিষস্য চি किएना। ज्ञावाद्मन विषयगार्जनद्र॰ याञ्चन वामायर । वमानन मन ना-ন্তি যত ভস্য চিকিৎসিভ ।। বিষ भडार्थ मुक्क डीक्क कथिड॰ यडः । অত: সর্ববিষে যুক্ত: পরিষেকস্ত मीउनः ॥ 'खेकारे डक्ना दिष्णायन বিষ পিত্ত পুকোপথে । বামিত रिकार के का ही उर्जन करने **ह**ा। পায্যের্ধ্ সর্লিভ্যা বিষয় ভেষ-জ ফত । ভোকু মন্ন রস দদ্যাৎ **ठर्झायकाति है ॥ यभ। यभ। यभ। ह** দোষন্য পশ্যেল্লিকানি ভ্রিশঃ। তস্য তস্যৌবধৈঃ ধ্যাছিপব্লীত ভণৈ: ক্রিবাণ।। শালয়: যস্তিকা শৈচ-य कात्रम्याः श्रियङ्गवः। ভোজনার্থে বিষার্তানা **হিতা: প**টুষ্ সৈদ্ধৰ ।। श्रियञ्चः दक्षः। म्ल पुक्षध र्ञाणः বীজক্তে শিরীষতঃ। গবাং মূরেণ **जःशिष्ठेः** (विभाद्यिष्ठद्रः ভविद् ॥ म्योविकार्क जूनिक गृष्कु । ठाथ ह (माधिकः। भागस्यम्भमः मूर्या मि-प॰ पूरीविषाभए॰ ।। भिश्रनी **प**ऽा-वक वा नी लायु (वना न्वहिंका। मित्रिष्ठ॰ वालक॰ हिला उथा कनक रिगत्रिक ॥ कोम्यूकः क्याया হ্য দূষীবিষ মপোছতি। খ্যামক রোছিক। उपनाट उषीत्र प-য় । কনকগৈব্লিক সোণাগেৰ ইতি **লোকে। অভ**্যন্তমারক্ত• ॥ 🕸 ॥ অথ জঙ্গনবিষস্য চিকিৎসা। অ-ভযা রোচনা কণ্ঠ নর্কপুর ত থোৎপল । নল বেডস মূলানি গরল॰ সুরসা॰ তথা।। সকলিস্ক॰ সমঞ্জিষ্ঠা মনভাঞ্চ শতাবরী । শ্ क्रिक अम्बाक अन्यदम्ब भि-छामि ॥ बङ्गीक्ठा शहर **म**र्भिः भरगा एकाइडूर्खनः। **म**नाक् भाकः ৰতীৰ্ণে চ শীতে ভিষ্মিন্ ষিনিংক্ষি পেৎ।। সপিস্তল্য ভিষক কৌ मु • क् उद्रक्ष • निवाशाय । विवाशि হঙি দুর্গাণি গরদোষ কৃতানি চ॥ স্পর্শান্ধন্তি বিষণ সর্বণ গরৈ কপ-হিতা বৃচা । বোগজ স্তনক কণ্ডু না॰ নসাদ - বিস জ্ঞতা ।। নাশ্य- ব্যঞ্জনাভ্য**ক্ষ পান ব**স্তিষু যো**নিত** । সর্প কীটাখু লুতাদি দপ্তানাং বিষ-হৃৎপরণ। মৃত্যুপাশছেদিযুত্তণার।। ধ্রুরস্য শিকা পেযা ক্ষীরেণ প-রিপেবিতা। অক্ষোঠ বংশজা চাপি শ্ববিষ্ণী পুरञ्जः॥ #॥ तजनीयुग्र श-ত্তক্ষ মঞ্জিষ্ঠা নাগকেশরৈঃ। শীতামু भिरेष्ठे ब्रात्मभः जारा न्जा विना-भाष्ट्य ।। 🕸 ।। बीजकम् । क्छः काला ঘৃত সৈদ্ধব সংযুতঃ। সুখোফো মধু না লেপো বৃশ্চিকস্য বিষ হরেৎ।। निष्याच्याय मूरिख সূर्यावर्खन्यमा जू। वृश्वित्वन नरता विषाः क्राफ्टव-তি নিৰিষ: !! ইতি বিষাধিকার:। ইতি ভাবপুকাল:।। 🛊 ।। 🕸 ।। পা-রিভাষিকবিষা যথা। ন বিষণ বি-ষ মিত্যাহু বু কাৰ॰ বিষ মুচ্যতে। দেবৰঞ্চাপি যত্নেন সদা পরিছরে-ন্তত:।। ইতি কৌর্মে উপরিভার্শে ১৫ অখ্যাयः॥ 🗱 ॥ অभिष्ठ । पूर्व-ধীতা বিষ্ণ বিদ্যা অক্লীর্ণে ভোজ-ন বিষ । বিষ গোষ্ঠী দরিদুস্য বৃদ্ধন্য ভৰুণী বিষ ॥ বিষ চ জ নগ রাভৌ বিষণ রাজ্ঞো ২নুক্ল তা। বিষণ জ্ঞিযো ২প্যন্যক্ষো বিষ ব্যাধি রবীক্ষিতঃ ॥ ইতি मा श्कान

বিষকণ্টকিনী জ্রী বস্তাককোটকী। | ইতি রাজনির্ঘটঃ।।

रियकन्तः श्रुः नीयाकन्तः। इति त्राक्षनियंग्रेः॥

বিষয়। জী তড়ী। ইতিশন চন্দ্রকা॥

ষিষ্ণতি পু॰ শিরীষকৃক্ষঃ। ইতি " শন্মাল।।। বিষনাশকে তি।।

লু॰ শিগীষবৃক্ষ:। ইতি বিষয়: मद्राज्यका ॥ यवामः॥ विशे ভকঃ : ইড়ে রাজ ন্যটঃ ॥ চম্পক বুজঃ। ইতি জটাব্ৰঃ ॥ বিধনাশা-क्ति जि ॥ क्षे ॥ विष्या शिष्योग विषया। श्मुक्वाह। ब्राक्ति। तिन दियवानि यानि शार्रतानि ५०%।। जानमानि সমাচজ্ তানি গ্রন্থ এতাবর । মথ-मः উवाह ! िए छ का स्वकातः পাটলা বাছ্লি:কাষণা। এপণী শলকীযুক্তা নিষ্কাথ্য প্রোক্ষণ পর•॥ সবিষ প্রোক্ষিত ডেন স দ্যো ভবতি নির্বিষণ । ১। যবসে-क्तन भानीय वद्य व्ययप्राज्ञात्वर ॥ ক্রচাভরণ ছঞ্জ বালব্যহন বে-শ্মনী। শেলু: পাটল্যভিবিষ। (गानी जार्गा नू नर्गता।। समका ৰ্কমূল বুক্ কৃপি থ হৃষ শোণিত ৷ जर रख्णे उद्द (भाक्ता विव

नामन ।। २ । जाः सः वित्रक त्र क्ष अब (बणः हर्ज्ुका : अर≹ग्र ने वृत्रो বুক্তা বজাগিতেন কল্পিতা।। নিখ-নেয়োবিষাণ্ছণ সপ্তরাত্রণ মধীভালা । ভতঃ কড়া মণি ছেন্। বজা হতেন ধার্যেৎ।। স 🕾 🕏 স্বিষ্টেন স-দ্যে ভ্ৰতি নিৰ্শ্বি[•]। ৩: মনো ভ্ৰ**ণ** শ্বীপুত্র• দুর্জার। চৈব কর্ষকাঃ ॥ কলিতা হুঠ মঞ্জিষ্ঠাঃ পিত্তেন শুক্ষা করিভা:। শনো গো: কপিলাযা-শ্চ সৌম্যাথ্যেয়া হপরো হলদ: ম दिविकिट भाजभा कार्याः मानवज्ञक পূৰ্বত । মৃষিকা জক্তকা বাপি হস্তে रका विवाशशा। ।। इद्धार मा नी নজিটারজনীনগুল ন্রু। আক पुरु मूत्रमः वाकाश्मिकः भूबीय-ভবি।। বাদিত্রাণি পতাকাক পি-र्छ इटें ७: পুলেপিতা:। मुद्रा मृद्धार চাতাৰ সদ্যোভৰতি নিৰ্বিষ্ণা ৫॥ ब्राह्म नक्त्रवन मिछित्रा द्रज्ञी-उत्र । गृहेश्वला बिवृद्धा शबः विएम् शिन्सुवाकगी ।। मध्यः (वज्यः स्कीः দু॰ গোবিবাণে নিধাপাবেছ। ভঞাদু-ফারুনা মাত্রা পুাতক যোজনেতথা ॥ বিষণভুক্ত। জারবতি নির্বিধাপ ন দোযকৃৎ।৬। সক্ত সজ্জরসো-**(भड॰ म**र्यभा अगवान्दिकः ॥ सूद्र्याः

তক্ষর তরো: সমূমৈ রক্ত্রনিস্য তু। ध्रा वामगृष्ट् रुखि विष॰ ञ्चावज्ञ জন্ম• ৷৷ ন তত্ৰ কীটা: সবিষা ন দ-দুরি সরীসূপা: ৷ ন কৃত্যা কর্মণ স্তত্র খুপো হ্য যত্র দহতে।। १।। কল্পি-তৈক ত্ণ ক্ষীর পলাস জম বল্লী: । দুর্বৈলবাল সুরসা নাক্লী ভণ্ডুলী-रकिः ॥ कृषः मधीं मकार्थिय का কনাগীযুকৈ বৃতিং। ৮। রোচনা **ग** अभावी ब्रह्मी खिनतानुकः ।। বিধৈ ৰ্ব বাধ্যতে স্যাচ নর নারী নৃপপ্রিশঃ। ১। চূর্বৈইরি দ্রা মঞ্জিষ্ঠা किंगिरी कर नियुरेजः । निश्वर निर्दि ষ্ডা মেতি গাত্ৰ সৰ্ব বিঘাৰ্দ্দিত 1 > । भित्रीवगा कल भश्र भूझा ॥ ত্বভ্নুল মেব চ।। গোনুত্র ঘৃট্টো श्राप्तः सर्वरूपी इतः युष्ठः । २०। 1#। একবীর মহৌষধ্য: শৃণু চাতঃ পার॰ দ্বিজ ।। বন্ধ্যাকর্কোট দী রাজন্ ॥ বিষ্ণুকান্তা তথোৎকটা। শতমূলী भाउाननी वना साठा भागितका ।। সোমা পিণ্ড নিশা চৈব তথা দ-पाक्रा हया। इलाक्य लियी या ह বিশালী শহ্বমূলিকা ৷৷ চণ্ড:লী হ-বিচণ্ডালী গোচণ্ডালী চ গন্ধিকা। बका दिव महाबद्धा उथा विस्मि था ह या। कावाज्यी नक माना

পিযালা শুভ লক্ষণ। বারণা চ স্গদ্ধা চ তথা বৈ গদ্ধনাঙ্গলী ॥ के यही ह निनी की ह (मामनी द॰-শ তালিকা। জতু কালী মহাখে-তা খেতা চ নধুযঞ্জি ।। বজঁটঃ পারিভদুক্ষ তথা বৈ সিদ্ধবারিকা । बीवानन्तः। वसूमछी नर्ख नागत कः ণ্ট্ৰী॥ ভালভা জাল পাভালা তথা চ বটপত্রিকা। কার্ভ্যারী नहानीनी क्षेत्र हःनभाषिका ॥ মণ্ড্ৰপণী বারাহী দ্বে তথা তণ্ডু-नी एक। मनाकी नवना ट्राक्ती वि-খনপ সুথয়রী। রভাপহা বৃদ্ধি ভরী তথ শল্পহাচ্যা।পত্রি-্টিক্টান্ত্র চৈব রক্তমালা মহে यशी । अथायक वन्हाक या इ চিত্রা পটোলিকা। কাকোলী ক্ষীর-कारकानी भीनुभर्भी खरेबव ह ॥ (क-भिनी वृक्तिकानी **ठ श**ङ्गराशा भ **তাবরী। তথা গ**ৰুডবেগা চ ত্লে-अमृदिनी उथा॥ इत्वाहार श्रविनी যাচ মহাভূমি লভাচ যা। উন্মাদি নী সোমরাজী সর্বরভানি পার্থিব॥ বিশেষাম্মরকতান্যত্র কীটপক্ষণ বি শেবত:। জীবজাতাশ্চ মণ্য: সর্বে थार्या विल्लव उ: ॥ अ ॥ ब्रह्मा मा ষ্শন্যাক কৃত্যু বেতাল নাশনা

াবিশেষামন্ত্র নাগাশ্চ গো থরে। 🚉 । বিষয়তা 📓 জডতা। যথা। জাড্য সমুক্তবাঃ॥ সর্প তিত্তিরি গোনাযু বজ্ৰ মণ্ডকজাশ্চ যেঞ্জ সিংহ ব্যাঘূ-র্ফ নার্ক্তার দ্বীপি বানর সম্ভবা:॥ কপিঞ্লাজ গোধাহি নহিষেষ্ ভবাক্ষ যে ৷ ইত্যেব মেতিঃ সক-रिन क्लिटि मूर् रेवाण मरिबंध अनु-র•সুরক্ষিত•। রাজাবসেত্তরগৃহঞ্ मूजुः खनान्विः लक्षन मः भूयूकः॥ केंजि गारमा ७३२ व्यथायः॥ विषयी जी दिलामाहिका। इंडि विकाखल्यः ॥ इन्तुवाक्षी ॥ वनवर्द्धविका ॥ अञ्चलका ॥ ভূম্যা-भनी ॥ बक्तभूननेवा ॥ इब्रिक्तु ॥ वृन्धिकाली ॥ सशक्त्रक्षः। इंडि রাজনির্ঘণ্ট: 11 বিষ জিল্প: পু॰ দেবতাডবৃক্ষ:। ইতি

রত্রলা।

বিষজ্বঃ পু॰ মহিব:।ইতি শদ্ द्रद्रादणी॥ वियजज्ञुद्रण ॥

বিষপ্ত ক্লী মৃণাল। ইতি শহ-। त्रज्ञावनी ॥

বিষ্ণ: ত্রি বিষাদপুষ্ঠ:। যথা। বিন্দভাবিত । বিষ্মা ভগুসহলা-ভाগবতে ১০ ফল্লে ২৯ অধ্যাय: ॥

भोर्थाः विवासा श्वनामः नासा विष्यु छ। इंछि (इमहन्दुः॥ विषि छिन्दुः भू कात्रस्तत्कः। इंडि द्रोबनिर्यण्डः।। स्मीलुः। इंडि ভাবপুকাশ: 11

दियर॰ क्ली शुक्रकामीमः। इंडि রাজনির্ঘণ্ট:।। শুকুরর্ণে পু॰। ইত্যু-मक्षीका॥ वियम थ्रा जी मर्शकहाली। इंडि

ब्रञ्गना ॥ বিষদন্তক: পু' সর্প:। ইতি শন্-

ठन्मिका॥ বিষদর্শনমৃত্যুক: পু॰ চকোরপক্ষী । ইতি হেমচন্দু:।।

विषक्तः भू काद्रऋतवृक्षः। ইঙি त्राक्षनिद्धः॥

বিষশ্ব: পু॰ সর্প:। ইত্যমর:॥ विषक्षां जी अनक्षा। जान-হুশী ইতি ভাষা। ইতি শব্-চন্দ্রিকা॥

বিষধাতী জী জরৎকাৰ্ম্নিপত্নী इंडि नद्भावा॥

ইভি বিপূি যমাকণ্য গোপ্যোগো বিখনাশন: পু শিরীষবৃক্ষ: 1 ইতি হারাবলী॥ বিঘনাশকেত্রি॥ চিন্ত। মাপু দুরত্যা ।। ইতি ত্রী বিষশশিনী স্ত্রী সর্পক্ষালী। इंडि मद्याम् का॥

विवन

विषम् शृ (लाग्रागाकवृष्णः। ইতি

स्पादिनमुका।।
विषम् अ ली नीलागमः। ইতি
स्पाद्याला।। विषमुक्तभू अधा।
विषमुद्धः शृ हर्नवृष्णः। सम्याला।।
विषमुद्धः शृ हर्नवृष्णः। सम्याला।।
विषमुद्धाः शृ स्पानवृष्णः। ইতি
ভাবপুকाশः।। विषमुद्धान्याः। ইতি
ভাবপুকাশः।। विषमुद्धान्याः। ইতি
विष्विषक् शृ विष्विष्ठः। ইতি
(हमहन्मः॥

নিষভুদ্ধ: পু॰ বিষযুক্তপর্গ: । বিষয়: পু॰ অমুণ্যর জিলে । ইতিকেচিৎ ।। নেষ: নিথন: সি॰ছ: ভলা ওলা জ

বিষয়ণ তি অসমানণ যথা মনুং।
ভু,তুণা মবিভতানাণ যদ্যথানণ
ভবেৎ সহ: ন তত্ৰ ভাগণ বিষশ পিতা দদ্যাৎ কথঞ্জন ৷৷ ইভি
দাযভভুণা

বিষন লী পদ্যস্তিবিধন্তান্ত।
গ্রন্ত্বিশেষ: । যথা । পদ্যুত্ত চিধা
তুল্লবিশেষ: । যথা । পদ্যুত্ত চ
তুল্লবিশেষ: । যথা । পদ্যুত্ত চ
তুল্লবিশ্ব ক্রাত্ত লাভি রাভা
। বৃত্তমক্ষর সংখ্যাত লাভি আভা
ক্ হা ভবেং ॥ সম মর্জসম বৃত্ত ভবিষ্ণ । সম সম
চতল্লাদ ভবত্যজ্পম প্র: ॥
আদি স্হীয্বঅস্থ্য পাদ স্থ্যা
ভিতীয্বং । ভিন্নচিত্ত চতুল্লাদ

विषयः शृ अयुग्रतः विष्यः अ स्वाः निश्वः मिः इः छुणा प्यः अ स्वः विश्वः मिः इः छुणा प्यः अ स्वः विश्वः । क्षा क्षा का पुणाः विषयः नमका । इत स्वित प्राः ज्ञाक नामस्था । स्वः प्रया स्मी क्रमः शृषिष्ठाः ॥ हे जि स्वाः । स्था। ह्याः ॥ जानविष्णयः । स्था। ह्याः ॥ जानविष्णयः । स्था। ह्याः शितः स्वाः स्वः । स्था। ह्याः शितः स्वः । स्था। ह्याः शितः स्वः । स्था। ह्याः शितः स्वः । स्थः सम्भे विक् नामकः । भृगः थ्यः समे व्यः । स्वाः स्वाः स्वः । स्वः । स्वः । स्वः । स्वः स्वः । स्वः । स्वः । । स्वः स्वः । स्वः । ।

मदः ॥

विषयज्ञाः भू ज्ञादागविष्मयः। **७**न। निषानकथन भू विकाः मन्त्रा थि भार। (गारवा श्लू। श्रृष्ठ मसु ভো জ্রোৎসৃষ্টস্য বা পুন:। ধাতু মন্যতম প্রাপ্য করোতি বিষম জুর ।। অযমর্থ: । জুরোৎসৃষ্টস্য জ্বেণ ত্যক্তস্য। স্মিকৃষ্ট লক্ষণ भार। (राष: अन्न जुत मुक्ता स-ল্লোপ। বিশুকৃষ্ট ছেতৃ মাহ। অ-হিত মাহার বিহারাদি তেন স खु **उ: म॰**পूर्णा का उ: व्यन्। उम॰ था-जू॰ द्रम ब्रङ्गानिकः भाग्राम्**य**विद्या পুনঃ বিষনজ্ব করে।তি। জ্ব-রোৎসৃষ্টস্য বেতি বা শব্দেনেতি বোধ্যতে। পুঝনভোপি বিষম-জ্বাে ভবতি। যত উক্ত'। আর स्राधिवस्या य ख्रिजा दिकः। श्राजुः দ্যবিদ্ধাক বিষমজ্ব করোজীত্য পেক্ষাবামাছ। সম্ভন্ত রসরক্তন্ত: সতত রক্তধাতৃগঃ। (দাষ: ক্রে জ্বং পুশ্সাং সোন্যেদুয়: পিশিতাং শ্रिङः॥ भिरमाग्रञ छ शेरा २ इ षश्चिमञ्जगठः भूनः। व्यर्गाः চাত্র্ক বোর মন্তক রোগদ. করে।। অন্তক অন্তক মিব মারক-षार । # ॥ विषमज्द्रमा नामाना वक्त भार । यः म्यानिवराट

কালাছীভোঞ্চাভ্যাণ তথৈৰ চা কে-গত শাপি বিষ্মো জুর: স বিষ্মঃ म् उ: ॥ यस्त्रियजार कालार महा-দিত্যস্যাযমর্থ:। যথা বাতিকো জুর**ঃ** সপ্তদিনানি পৈত্তিকো দশ দিনানি লৈ আকো ভাদৰ দিনানি দোষা-ণা॰ পুৰেল্যে বাতিক শ্চতুৰ্দশ দি-नानि रेशिंखरका विष्णि कि मिनानि শৈুষ্মিক শুভূর্বি শভি দিনানি স্যাৎ ভথা বিষমজ্বরো নিয়ত কাল ব্যাপ্য ন স্যাদিত্যর্থ:। শীভোঞ্চা-ख्रा• खगांख्रा^भ त्रहार । (देशक का-लि विक्यः कराहिरलि विश्वान् । कमाहिम्लि माञ्चरवशः। # । विवय-জুরস্য ভেদানাহ ৷ সন্তত: সভতো^৷ र्माम् स्कीयक म्रजूर्थको । उक **সম্ভত্য**) लक्षण गाष्ट्र । সপ্তাহয়। मन्भार्या हामनार म्थानि वा। সম্ভত্যা যো হবিসগী স্যাৎ সম্ভতঃ न निगम्प्रत्य ॥ विकाल्ला वाकिकासि **ভেদা** । সম্ভত্যা নৈরম্ভর্য্যেণ । व्य-বিস্গী অপরিভ্যাগী॥ 🗱॥ ননু: মুক্তানুবন্ধিত্ব বিষমত্ব মিতি বিষম লক্ষণ ভদত্ৰ ন ঘটত ইতি কথ্ময়• বিষমেষু পঠ্যতে। ঘটত এব ইতি ন क्षाय:। य**ञ উক্ত** চরকে। বিসর্গ ছাদলে কৃত্বা দিবসে হব্যক্ত লক্ষণ

। पूर्वाञानमारः कालः पीर्व मन्।नू-বর্ত্তা। যত্ত খরনাদ:। জুরা: পঞ্ চ যে প্ৰোক্তাঃ পূৰ্ব॰ সততকাদয:। চত্বার: সম্ভত• ছিত্বা ছেয়ে। স্তে ধি ষনজুরা ইতি :৷ তদ্বিরণ ত্যাগাভি शायि।। 🕸।। मडड नक्न बार्। অহোরাত্রে সভতকো দ্বৌ কালা-বনুবর্ত্তে ৷ দ্বৌকালৌ অহন্যেক কাল• রাত্রাবেক কাল•।যতো দো-ষাণা নহোৱাত্তে প্রভ্যেক ছৌ ঘৌ পুকোপকালো। যভউক্ত বাগুটন मध्यक्तिकाः क्रमाहिति । 🗱 । व्य ब्रिक्ष वक्षा गार्। व्यानिक्ष खुरहाद्राजारिककाण भुवर्खरा । এককাল (दावारभक्षया এককাল मिल दि शेष भूषनकात्व क्राम् उ **मावञ्चिलः।।#**।। তৃতীयक চতুर्थक या र्लक्षण भारु। ज् शेषक ख्डीरय-হ্লি চতুর্থেহ্লি চতুর্থক:। তৃতীযে ৎক্লি ইভ্যাগনন দিন• গৃহীভা। যত উক্ত•। দিন মেক মতিক্রম্য যে। ভ (त< म जृडीयकः। पिनवयः जुङि क्रभा यः गार म हि हर्ल्य है डि ।। ञाबार तृषाम मुनः। तक स्न বিভাগেন যথা সংখ্যা করে।ভি ছি ৷ নততান্যেদু। মত্যাথ্য চত্র্থক পুলে

পকান্ ॥ অহোরাত্রাদহোরাত্রাৎ স্থানাৎ স্থান পুপদ্যতে। দোষ আ-यानयः भाषा करताति दिषमङ्करः ।। व्ययर्थः। व्यामान्यातः क्श्रेनि-র: সন্ধ্য: পঞ্চ কফ স্থানানি এযু তিষ্টন্ দোষে। যথা সংখ্যু সততা-भीन् काबाजि। उजामानाय श्रिटा দো**ষ: সতত্ত করোতি** ছৌ কালৌ অহোরাত্রে কালদ্বযে দোষ প্রকো পাং। হৃদ্ধে স্থিতো দে:ৰ আনা-শ্য নাগভা অন্যেদ্যুদ্ধ করোভি । **अक्रकालः रेनकर्डा (एक्याइराइ्श**-ক্লাত্রে দোষ আনাশ্য নাখাতি। তত্ৰ দ্বৌদোষ কোপকালৌ এক মিন্ काल क्रमाय ভिষ্ঠ তাপর মিলানা-শ্য ইতি। ক:ঠ ছিতো দোষে। ২-হোরাত্রাৎ হৃদয় মাযাতি। তৃত্রীয়ে দিনে আমাশ্য নাগত্য স্বপুকোপ কালে তৃতীযক জুর করে।তি । এককাল ন ত দ্বৌ কালৌ সভা-বাং । এবং শির:ভিতো দোবো श्हाद्राजाट कर्र मार्गाज । उटः পুররহোরাত্রাজ্বয় মাযাতি চত্র্থ দিনে আমাশ্য মাগভা স্ব পুকোপ কালে চত্র্যক হুর করে। এক कालः न जुषी काली यञावाहत्व ॥ 🛪 ॥ नन् (मायत्र । ग्रमन करमण

নিজস্থান গমন ক্ৰমাৎ কথ ভৃতীয চতুর্থদিবসযো জুরাগমন । উচ্য-তে। দোষো হি পুকোপ শম্ব (१गवड्या नाघवाट सङ्गनस (दग দিন এব যাতি। যত আছ। দোষ: পুকোপকালে হি বেগবন্তেন লাঘ-বাং । বেগবাদর এবায় স্বস্থান মভিগছতি॥ সদ্ধিষ্ স্থিতঃ পুলে-পা করোতি। সন্ধ্য শ্চামাশ্যেপি সন্তি তেযু স্থিতঃ পুলেপক সর্বনা করে। 🕏 ॥ নিবৃত্ত: পুন রাবা-কারণ ভত্ত মন্য**ন্তে মুনিপুঙ্গ**বাং ॥ স্থাবদ্য কারণত্বে কফস্থান বি ভাগ নিরপেক্ষা করুর্থকাদি বি-भर्याया व्यभि जुदाः यम् काल ভবস্তি। অধিশেতে যথা ভূমি বীক্ষ কালে পুরোহতি। অধি-শেতে তথা খাতৃ নেবে ব: কালে পু ষপ্রতি।। সুশ্রেলগাহ। স চালি वियाना (एक् न कहा हिट अनुक्छि । প্লানি গৌরব কার্ল্যেভ্যঃ স যমান্ন পুমুচ্যতে ৷৷ বেগে তু সমতিকান্তে গতো ২য নিতি লক্ষ্যতে। ধার্ন্ত রছো দীনত্বাৎ সৌজ্ঞালবোপল ভ্যতে॥ 🗱 🛭 ছিদোবোল্বনস্য তৃত্তী-यकमा नक्ष भाष्ट्र। कक्ष भिडाः

প্রিক্গাহী পৃধাদ্বাত কফাত্মক: । বাত পিভাছিরোগাহী ত্রিবিধ: স্যা-ভূতীযক:।। ত্রিক্গুছৌ বেদনযা ত্রি-क॰ गृङ्गाजि इंडार्थः॥ #॥ नन् कक পিত্তা ত্রিকগুছৌ বেদন্যা ত্রিক ব্যা-পী ত্রিকস্য বাত স্থান• তৎ কথ• তৎ গৃহীতৌ পিত্ত কফৌ অন্য স্থান-गद्भन मूर्वमद्भन मूर्वदो दिशः अव-তে। উচ্যতে দোষাণা স্থান নিযম: ৰ তু স্পিভানা । তথা চ সূশু হ:। জ্পিতানা হি দোষাণা শরীরে পরিধাবভি। যত্র সঙ্গঃ স বৈগুণ্যা-দ্যাধি স্তব্যেপজাহতে।। এবং অন্য স্থানগত্ত্বেন চতুর্থকোপি বাচ্য । বাত ক্কাত্মক: পৃষ্ঠাৎ ব্যথবা পৃষ্ঠ ব্যাপ্য ভবতি ইত্যর্থ:। যপ্লোপ-কর্মণ্যবিকরণে চেতি স্ত্রেণ পঞ্দী ॥ 🗱 ॥ करकान्त्रभा बार्खान्त्रभा 🗗 চতথ্যস্থ লক্ষণ নাহ। চতুথ্যো দশবতি স্বভাব ছিবিশ জুর:। ह्या छ। दे चित्रकः भूवं नित्रसा ধ্নিল সভব:।। লৈ ব্যক: লেব্যো। বুণঃ তথা অনিলস ভবঃ বাভোল্-१:। अञ्चलिनाः विस्तिषद्भवाद । উক্তঞ্চরকেণ। পুর্যসঃ সন্মিণা তেন পঞ্সু রিষ্মজ্রা: ইতি । भुष्या गुरुशासक सायकाः वि-

দোৰতা অপি ন ভবঙি ইভি কৈজা-है:। नूर्वः नुषमः कड्ढा छा। वाष्या জড়ে ব্যাপ্য পশ্চাৎ সকল শরীর ব্যাপ্রেতি। এব মুদ্রণ ব্যভিচাতঃ श्वित नः भूवं वाष्या शिक्षा वाषा अकलः भद्रीद्रः व्यात्याञीकार्यः॥ विषमज्ञत अवाना क्लुर्थक विभर्या यः। याष्ट्र मञ्जूभारता । भाष भारत्र्थ-कदिशर्यप्रदः ॥ व्यन्तः मस्रकामि भः क्षकारशक कड्रुर्थकविश्वर्यारथा। জ্ব: সোপি ৰিষনজ্ব এব। স কিং ধাতুত্ ইত্য়েপকাষা মাহ অহী ত্যাদি॥ 🛊 ॥ তস্য চতুর্থক বিপ र्यायमा वाक्र भारा म मार्था जुद्र-ষত্যহী আদ্যন্তে চ বিমঞ্তি। চ-जूर्थक विभर्गेष इज्। भनका । ञउठारि विभर्य्याभि (वाष्ववाः । যথা অহোরাত্রে ছৌ কালৌ মৃঞ্চতি শেষ সর্ব মহোরাত্র ভিগ্তীভি সভতবিপর্য্য:। অহোরাত্রে এক ৰাল মুঞ্তি শেব সৰ্ব মহোৱাত ভিষ্ঠতি ইত্যন্যেদ্যুদ্ধবিপর্য্যয়ঃ। ন ধ্যে এক দিন জ্বরয়তি আদাবন্তে চ দিনে মুঞ্জি ইজি তৃতীয়কবিপ-र्यायः। এতে विषमञ्जूता উপলক काः चात्र द्वावि ज्वामरगिनि विवः मञ्जा (वाद्यव्याः। यथा। मत्मी वाज

কফৌ যস্য জীণ পিত্তস্য দেহিন: 🖡 রাত্রৌ প্রায়ে জুর স্তস্য দিব। श्रीन कः क्तर जू ॥ शुर्या वाल्ला,न॥#॥ म-खजारीनाः भी उन्दं दि मार न्दं द চ হেতু মাহ। ত্বক্সৌ শ্লেখ্যানিলৌ भी ज भारते जनयरका जुद्र**ा उ**रयाः পুশান্তযো: পিত্ত মন্তর্দাহ্ণ করোতি **চ। भीउः भीउ महि उ॰ পुमान्न**रशाः পুশান্ত বেগবো:। অন্ত: অভ্যন্তকে। করোভ্যাদৌ তথা পিত্ত• ত্বক্স্থ• দা-হু মতীবচ।তিমান্ পুশান্তে ব্রিতরে। দক্ত: শীত মন্তত: ॥ অন্তত: হস্ত भाराषिजः॥ श्री अपि राष्ट्रापि कुत्ररग जिस्नावकव भार । हार्वर ो मार भी जामी ज़ुरदो मः मर्गदो मृः (ठो । मारु न्ई खर्याः क्ट्रेः नृथः সাধ্যত্রমো হপর:।। সংসর্গকৌ সা-মিপাতিকৌ। কষ্ট: কষ্টসাধ্য:॥। वियमजुत्रविष्णयानार । विमध्कम রুসে দেহে শ্লেম্ম পিত্তে ব্যবস্থি-তে। তেনার্জ- শীতল দেহ চা-र्क्युक शुकाय उ॥ अमद्राम विमर्थ व्याक्रांत्रक द्राम मुद्धि (मार्क् (सूच्या পিত্তে চ ব্যবস্থিতে দুষ্টে স্থিতে তেন হে ৰুনা শীতল কফেন উঞ্গ**পিন্তে**-न अर्षेद्धः ठार्षनात्रीयत्राकाद्मण न-র সি হাকারেণ বা। কাবে দুষ্ট যদা

পিভ শ্লেখ্যা চান্তে ব্যবস্থিত:। তে-নোঞ্জ বু॰ শ্রীরস্য শীতত্ত্ব হত পা-मरगः।। व्यः इष्ठ भागामो। कार्य শ্বেমা যদা দুষ্টঃ পিত্ত শ্চান্তে ব্যব-ছিত:। শী তত্ত্ব তেন গাত্তেস্যাদুঞ-जुः इस भाष्याः ॥ 🗱 ॥ विषमजुत्र-বিশেষস্য পুলেপক্স্য লক্ষ্ণ নাহ া পুলিম্পন্মির গাত্রাণি ঘর্মেণ গৌর-বেণচা মনজেরবিলেণী চ সশীতঃ স্যাৎ পুলেপকঃ। ৌরবেণ উপল-ক্ষিতঃ। মন্দজুরবিলেপী মন্দবেগ স্য জুরস্য সরা সম্বন্ধো হন্যান্তীতি भन्तज्ञत्रविद्याभी व्यदः विषमज्ञतः। তথা চ নশুড:। প্ৰেপকাখ্যে বি-ৰনঃ পায়ঃ ক্লেশায় শোষিণা মিতি ॥ 🗱 ॥ व्यथ वियमज्ञुद्राणाः नामानः विविध्या । जुत्राम् विव्याः मर्ख সন্ধিপাত সমুক্তবা:। অথোল্বনস্য দোষস্য তেষু কার্য্য চিকিৎসিত ।। वियमञ्चथ कर्डवा मृष्कृ याथक लाः थन·। त्रिःथारिक दम भारेन क निमास-विषमकृद्र°॥< ॥ का लिङ् कः शादान-স্য পত্ৰ কটুকরোহিণী। পটোল ॥ माबिवा मुख भाठा कहूँक द्वार्शि॥ नियः भागितः विकन। मृषीका मुख **বৎসকৌ। কিরাতত্তিক মুমূতা** চ न्तनः विश्वरञ्चषः ॥ ७ पुष्ठा २ लकः

মুক্ত মজালোড সমাপনাঃ। ক্যায়াঃ मनगरु। मृ लक्ष शक्षित्र कृतः॥ कालिए हैं। इन्त्रवः। वट्नकः छहे-छ:। हन्द्र मुख ब्रङ्गन्द्रभः। क्या-যা: পঞ্ ৷ পঞ্বিধ্ সম্ভ সভতা-ন্যেদ্যুষ্ক তৃতীয় চতুর্থক ৰূপণ।। 🛊 ॥ महावना मून महोष्या छ। वार्या विरुक्षा विषय क्षेत्र श्रिष्मी **उ॰ ग**क-ম্পা পরিদাহ যুক্ত বিনাশ্যেৎ দ্বি-ত্রি দিন পুযোগাৎ।।ঞ।। ফু দুান্তা নাগর পুষরাদ্যৈ: কৃতঃ ক্ষায়: কফ মাক্তোত্তরে। স্থাস কাসাক্চি পার্শ্ব কৃগ্রুর সদা ত্রিদোষ পুভবে **लि न**जारजा। कृपािसाक्षा कृपाम्-তाপদাक हन्तरेन घं रेन ज्र्निय शर्म-ট পটোল পৌষ্টরে:। ভিক্তা কলিক **लि**ह्मर्प्स वामरेक मंश्लोषश जार्गि विज्ञतिः भर्गः॥ णृजः शिरदर भूई **দिन॰ क्याय॰ निरुच्चि वृष्णज्ञ मृश्-**শীত। স্থাসমূহাক্চি দাহ মূল-ণ তৃষা বিমি কাস মতীব শ্লক।। আনাহ হিক্লাদিযু সমিপাতে গল-গুহে তন্দি শিরোকহাযা। বৃহৎ-युः मुक्ति दिवशकुरत्र ॥ # 11 मुखामन दिः < ভূগী বিশ্বৌষধ কণ্টকারি শ্বাথ: । লীভ: সকণা চুৰ্ণ: সম্পূ হিষ্মজুর• १ 😼। 🐯।। **ভিনত্তিল ল**বণযুক্ত কল্পে।

লসুন সেবিতঃ পাডঃ। বিষম্ভুর মপাহরতে বাতব্যাধীনশোষাংশ্চ ॥ 🛪 ॥ कानाबाद्धी जू मब्छा विवय-खुत नामिनी। मधूनाछा ज्या लीहा रुड्याणु दिवमक्त्रान्॥ कालाङाङी मगरेवना इंडि लाक । ना ह कि কিড্ঠা ওডত্ল্যা কর্ষমতা ভক্ষণী-যা। 🗱। পীতো মগ্রীচ চূর্ণেন ভ্লসী-পত্রজোরস:। দ্রোণপুর্দ্ধী ভবো বাপি निरुष्ठि विषमज्ञान्।। 🕬 जम् डाराः **गठः** हुर्नः वाममा श्रीद्रालाधिकः। পৃথক্ষে ডপভা গাঃ দু' র্ভত মাঞ্চি क नर्भियाः॥ यथान् नेक्य स्व লরো হি ভ নিভাপ 😘 না 💷 🐬 ज्यविष्ठादि ने सङ्ग्राभि 🕾 🕥 🚜 **ज्**वर वियागदेगर सहस्राति । राज्ञ हा है এ না নেত্ৰগভাৱোলা, প্র নেত্ৰু नायनः । भ्या हवः जिल्लास्यः लु रगानिमा वृक्षियान्। जीरवद्यंगः ত गागु वर्षयामि जिन्न स्था। छ **फ्**ठीव हुः ॥ 🗱 ॥ व्यथानगार । एक मा भः भाषा मा भः मधि मा भ थानि वा। नाय माः मकः जुक्षाता मू চ্যতে বিবমজ্বাৎ॥ৠ। অগ্নিবেশক । সুরা সম্ভা পানায ভোজনে চর-পাযুদা:। ভিভিন্ন বিভিন্ন: পথ্যা: **ञ**्जूषे। वियमञ्जूत ॥ हद्ग गृथ् गृश्

बहुरीः। बङ्गी वनबङ्गीः। दिक्षि-রাঃ বর্ত্তিকা লাব বিলির চকোরা-म्। । । । । । । वय नहटारीनाः वि-**শিষ্টা চিকিৎ সা**্তাসন্তী কটুকানন্ত। সারিবাভিঃ শৃত চল ্লন্ত জাখ্য জুরে দেবং বা া ীনাং নিগৃত্তয়ে 🛚 🐠 नस् मुहाल जा। का शिकारी विश्व ভিকাস।রিবাভিঃ শৃত । র-। স-ভাগে জুলে দেবং বাতাদীনাং নি-दृह्य ॥ व्या वृश्यस् ी अद्र ७ : ६ राज বিটপা ভদবাভে দভীত গুলোসমা-न ६ ।द्वाट १.४१। भटोद्यानु नवा रखा পথ্যা রপ্তা হল । বৃথিত ত-ভান-পাভ-জুর-সন্তক্তর- চাষেৎ॥ प्रमुख मार्थिया। प्रतिष्ठेः नियुः। छन्। कार 😁 । 🕮 । मुक्या भरते व विचान ल ाह्य दिक्ता मुख । दल कहः शिरवहीय सम्बाह्य ज्रिनाचरमा भ-ক্রান্তঃইন্দুয়বঃ ক্লেক্ষাকারণ ভ্য জ্বভাষ্ণ চতর্থনে।ভিষ্তা প্তি-কর্ত্তব্যে বিশেষোক্ত চিকিৎ সিতৈ: ॥ উम्मोतः हन्त्र- मुखः छस्ही धान्। নাগর•। অন্ত দা বৃথিত পেষ• শর্ক-রা মধুযোজিত ৷ শাঃ জুরে তৃভীযকে পু•সা• ভ্ঞা দাহ সমানিতে। জপা• মাৰ্গ জটা৷ কট্যা৷ লোফিতে: সপ্ত তন্তভিঃ॥ বৈদ্ধা বারে রবে তুর্ণ ভ্রণ

रिक्ट जुळीरक°।#: (ছाরা তামলক) गःक निवा वृष महीवरेशः॥ निजा मय यु ठ: कृष्य का ठर हरूत: राजः। शिद्रा मानिश्रभी । जायन नी स्वादी । मिता कब्री उर्जादा जा एक ॥। অগতি গলা, এসন নম্য নিছ্ডি চত্তে ১৯ গুল দল শিরীল পুরান্য विकाशान्त्रा नाउट मृत्रमः शास्त्रभाष्ट्रा १८ ८, **स्वत्रप्रस्** शकायक विशेष १००० वर्ष**ः ७**-त्यारिक शर्मा १ इ.सि. १८ वर्गाण त्र मुच्छि।। क । यह हा दिस भा-लि की १८४ म् ६२५ य ३ । जुद्र ना वाक्षरेतः भीषा प्रतिष्ठः सम्भान **ठाइट ॥ %**॥ म नगरि विभयाया-ণা বিষমজ্বণো চিকিৎসা সভ-खारीनामिय कर्डवा। भीठा छि-ভূতে পুক্ষে স্বৰ্যাছী ভৰৱী কিয়া । नाशा जिल्ला जू विधि विनयता-फाइनाणन ॥ आहामरेन ईएउरेब র্গুক্তিঃকয়ুলাদিভিঃ। তুল্বভ্যা ম-शाभी उ॰ भी जाति जुदिशा रदिया। তুলবভী তলাই ইতি লোকে॥ 🛊 ॥ **७**• खनाज्या• मृमीनाज्या• मीवादा क निंडियिनी। युवांख जी। ना निःश्र-ত্তেন শীত পুলান্যতি।। কাডাজ সঙ্গ সংজাত তস্য শীতে নিবারিতে

। পুল্লাদ চাস্য বিজ্ঞায় পৃথক্ তা॰ কার্যেৎ প্রিব-া। ততো দাহে তু সং-লাতে পরৈ রেরও সন্তবি:। দীত-िन धाति छि प्यंदि नाइ • जम्मा भागा-भविष्या क्षा जानक ज्ञिता हुर्न-**ज्याः ज्या अरा इशि: बद्याः गं**छ ज्थ महार प्राप्तिर कन्त्रताहरिकः ।। ত बुग म्युक् मूगरेल वं रेन्ड शंकन्तिः भारत् । भी छः उहुर्नतहूर्नः एका নাত্রণ শিতাযুত্ত।। পুতাতে ভক্ষযে-ত্তেন যাতি শীভজ্বক্ষয় । বাস্তি ভ্ৰতি ক্ষ্যালি ক্ষ্যালি ন ভ্ৰত্য-शि ॥ একেन দিবলেনৈর শীভজুর-**इंड॰ भंड॰ । गध्**राक्त जमस्य शब्रु॰ षिथ्रतिगे **एकक• छ।। ⊯।। भी**उ-জার ভূইভিরুষ্ট্রণ। এলা জাতী-फ्ल (द्याय विक्ना श्रीबद रूप: I কবিডল্ব° বিতাবৃক্ত• চূৰ্ণ•় শীতজ্ব-ज्ञाशहशाक्षा कायश्वा**नाञ्ज**ी **टि**का হয় হা পুর চোরকৈ:। সহদেবা বচা क्रिक्षः भी उरिमः ध्रंश लिलरेनः ॥ और रहरवोषरेकः निर्देष्ठ जंदन कात्र ने'यु-रेऊं:। मारेब्रै विभाष्टिङ रेडन मेड्ड-क्षिक मान्यन ॥ कायञ्चा इति उसी । नामना त्राम्।। (अस्माने हैं 🦻 ब्याक । रमञ्चा ७५ जी । भारता छ शब्दः। (हाइकः ७ किउत्। एह-

वाटि गरिवन। गहरम्या वृश्वना। कादा यवकादः। का ग्लामि यूनः লেপন• ভৈলঞ্চা। 🕸 🛭 এরগুদ্য তু পতानि निश्व ज्यो निधाभरय । माश्चामि कुर्द्धरा (मर्ट्स टार्नि भ्रष्टाः । ণি ধার্যেৎ ॥ তেন নশ্যতি দাহো ৎস্য জুর শৈচবোপশাম্যতি। দাহে मारा यहा रेग ७ । ७ इ युक्त निना-র্যেৎ।। 🕸।। জঘনচক্র চলক্রণি মেন थला अद्रम हन्त्व हन्त्र विल्लभवा । বন লভেব ভক্ত পরিবেট্রনেৎ পবল দাহ নিপীডিত মহ্বন।। চলু: ক-পুরি:। তদজ্ সজ্ সংজ্ঞাত শৈত্যৈ म्बाङ् निवाद्रिष्ठ। शुङ्करकान्। वि জ্ঞাব তাণ স্ত্ৰী মপনবেৎ পুনঃ।ক্ষ্যা जूवर्हिका नागत्र करु गृह। जाका নিশা লোহিত যৃষ্টিকাভিঃ। দিঘা स्दार व प्रखन उक्त शहर रेउन जुदर मार जनविष्ठक ॥ यहे बक्टे बनः ॥ 🗱 ॥ जाया नागज क्छ ठन्एन नि भा रहे)। इ कृषा दवा वाका रेमक्ष र সারিবা মধুরদা দেবজ রোছী ভকৈ: া দেঃশীরান্তুধি কেন রৌহিষ জলৈ ত্তিনা পচেৎ ষড্গুণে ডক্তে ভছ্ন रबङ्कद • मृष्ठद • माञानि भी जानि-কে।। চন্দ্ৰ মত্র শ্বেভং। মধুরসা মূর। রোহীতকঃ রোহিণি ইতি

লোকে। ক্লৌহিষ রোহিষ ইতি তৃ-ণবিশেষঃ। জन• বালক•। सङ्घर्षहे∙ एक रेटनः॥ 🗱 ॥ शद्यात्वार शन-কল্লার মৃণাল বিষ পৌঙ্করৈ: । **স**মূ-দোশীর মঞ্জিষ্টা পদ্মগৈরিক কট্ট-क्रेनः!! नादिवाष्ट्रय (नाष्ट्राय क्री-রী থজুর মন্তকৈঃ। ধার্ত্রা শতাবরী रूं छि: कृाप बल्च भूरगाकि छि: ॥ লাকারস পথ: শুলু মস্থতি: সহ্-काञ्जिकः । शक्री ७ न निष्कः चुह्यः मारुकुव क्व॰ शब•॥ लाक्नावनामिः পৃথক্ ভৈল তল্য:। পদ্মকাদিতৈ-ল।। #।। পুলেগকে পুযঞ্জীত শ্লে-মাজ্বহরী কিয়া । ক্রুছটা গো-**শৃत्रः विভাল विश्वादगर्भ निर्दादः** । यरनकन ज्डेकिः मही दः मञ्जू मु ियानि। १। ४७ यव समूत्र हन्तु ह-গলক রোমাণি সর্বপা: সবচা: । हिंकू गवाड़ि नदीहाः समजागा শ্বাং ন্ত্র সংশিষ্ঠা:।। ধ্পন বিধিনা শন্যভ্যেতে সর্বান্ জুরালিয়ত । গুহতাকিনা পিশাচ পুতে বিকারা-नय॰ धूनः ॥ क्रुइको क्रोधात्री । ज्डकमी कठाशाकी । *क्रु*निया-लाः क्रमुनियां नाः भग्नामि । श्राह्य ठ-न्तुः स्पृत्रभृष्ठ हज्याः । स्राप्यद्रा बुल: ॥ 🗞 !! (नाजः न्यान्त्रः स्त्रः

শীয়ু• মুচ্যতে থিবনজুরাৎ।। সো-भः উवाहि मञ्जिः। मानूप्रद्रः नः न्त्रां दिश्य महिन । भूतकः भवि-ত্র:।।।।।। বিষ্ণু সহসু মূর্জান চরা চরপতি বিভুগ স্তবলাম সহসেুণ জ্য ন্ সর্ধান্ ব্যপোছতি ॥ সহ সুমূর্জান নিভি সহসুশীর্ষেত্যাদি বেদাভিহিত ৷ নান সহসেণ ভার-**उाङ्ग्नि**जुर्थः ॥ # ॥ जुत्रम्याति प्तिव जादार भूका कार्या। यउ আহ বিদেহঃ। তীর্থাযতন দেবা গ্র **७**क नृष्काशमर्भ रैनः। मुक्क्या शृ জনৈ শ্চাপি সহসাশান্যতি জুর: " ।। তীর্থ ক্ষমিল্ট জল। আগত ন বেবাধিষ্ঠিত পুৰুষোত্তমক্ষেত্ৰ ত্রীশৈলাদি॥ #।। নিষপণ্ড বরা (व्यायः कवानी व्यवग्रायः। का-রে। দিশ্বহ্নি রামেষু তিন তে ক্রম-(मा २·मका: ।। সর্বেকীকৃত• हुनं भुङ्गाय जक्कायमतः। এकाहि-ক দ্যহিকঞ্চ তথা ত্রিদিবসজ্র । ৷৷ চাতুথিক মহাঘোর সভত সভ 🍴 ত হি বা।। ধাতু इक जिमाया। থ্ব জুর হ স্তিচ নানব ।। নিয়ানি চ্পাইতি বিষনজ্বাধিকার:॥#॥ ইতি ভাবপুকাশ: 11

সমাত্গণ মীশ্বং। প্রথন্ পুষতঃ । বিষমন্যনঃ পুং শিবঃ। ইতি হা-শীবুং মুচ্যতে বিষমজ্বাৎ॥ সো- বিষমন্যনঃ পুং শিবঃ। ইতি হা-

বিষমক্র: পু॰ সর্পধারক:।বাদিয়া ইতি খ্যাত:। ডৎপর্য্যয:। জাঙ্গ-লী২।ইতি জটাপুর:॥

वियमपार वि वियमपाराउ० ।

वियमपार वियम

বিষম্ভ: ত্রি অসমানস্থিত:। ইজি
কেচিৎ ।। উপপ্রবদেশস্থ:। যথা
নারদ:। অপুাপ্ত ব্যবহারশ্চ দ্তো
দানোন্মথো বুতী বিষমস্থাশ্চ নাসেধ্যা ন চৈ ভানাস্থ্যেন্প:।। বিব্যস্থা: উপপ্রবদেশস্থা:। ইতি
ব্যবহারতভ়্া।

বিষমশিষ্ট: পু দোষবিশেষ:।
স চ অনুচিতশাসনক্ষণ:। মহ-দ্বৈষম্য:। যথা। অত্র কামত এব চান্দাবণ তপ্তক্ ছুযো বিষম শিষ্ট ত্বেন ইছাবিকল্লাসম্ভবাৎ কামত শান্দাৰণ অকামত তথক্ ছু॰। ইতি পুৰ্যশিক্ততত্ত্বুং।।

विषमायूथः भू॰ कामाप्तवः। ইতি হলायूथः॥

বিষনাক্ষ: পু॰ শিব:। ইতি ত্রি কাণ্ডশেষ:।।

বিষমীয় তি বিষমাদাগত। ইতি সিদ্ধান্তকৌমূদী।।

বিষমৃষ্টি: পু॰ ফুপবিশেষ:। বিষ্
দোডি ইতি কড সিঙ্গে ইতি চ
হিন্দী ভাষা। তৎপর্য্যায:। কেশামৃষ্টি: ২ সুমৃষ্টি: ৩ রণমুষ্টিক: ৪
ফ্রপডোডমু প্টি: ৫। অস্য গুণা:।
কটুরু । ভিক্তরু । দীপনরু । কফ
বাত কঠাম্য রক্তপিত্তাদি দাহ
নাশির । ক্চ্যুঞ্চ। ইতি রাজনির্ঘটি:।।

বিষমৃত্য: পূ॰ জীবঞ্জীবপক্ষী। চকোর ইতি খ্যাত:। ইতি জটা ধর:।।

विषयः भुः ठक्कुत्राविगुश्यः। म ठ् क्रभ नद गक्क त्रम स्मान्त्रभावः। ত भर्यप्रयः। त्याठतः २ इत्तियार्थः । प्रमाः।। व्यान्यः। इत्यार्थः ।। सान्यायमत्त्र कित्रप्र त्यक्षा दार्गाः विषया २०।। उत्र कित्रि

র্গন্ধ হেতু নানা ক্পবতী মতা। **र**िवस्तु द्वन स्टब गस्ता भि विदिश्वा गडः ॥ न्यार्ग समाभि विद्धारा হ্যনুফাশীত পাকজঃ। নিত্যা নি-ত্যা চ সা ছেধা নিত্যা স্যাদণ-वक्षणा।। व्यनिका जू उपना न्। भार रेमवावयव (याणिनी। नाह ত্রিধা ভবেদ্দেহ ইন্দ্রিণ বিষয় স্ত-था।। यानिकामि उदिएम् इन्मियः याग नक्षा । विवास हानुका विस् বুকাণ্ডান্ত উদাহ্নতঃ।।জ্যাবনঃ শু-ল্লোর দস্পশোজিলে মধর শীতলে । স্থেষ্ঠ ডাত্র দুব হুন্ত সাংস্থাকি মুদা-হুত ৷৷ নিত্যভাদি পূথমবৎ কিন্তু দেহ মযোনিজ। ইন্দ্রিণ রসন निकु र्हिमापि विषया मठ: ॥ 🕸 ॥ न्त्रामं प्रेक (खडमस मामून मृत्र ভারর• : নৈমিত্তিক দুবত্বস্ত নিত্য-छारि जु भृत्वंवर ॥ इन्द्रियः नरनः व-😰 স্বর্ণাদি বিষ্যো মত: 🗱 অপা-কজানুফাশীত স্পর্গন্ত প্রনে মতঃ ॥ তির্য্যগ্রমনবানে ষজ্ঞেযঃস্পর্মা-দি লিহ্দক:। পূৰ্বনিত্যতাদ্যুক্ত॰ प्रस्तु। विशिन्त्यः ॥ शाना-िस्छ भक्षावायू भर्यप्रक्षा विवरमा म-ত:। ইতি ভাষাপরিছেদ:॥ 🕸 🛚 । বিষ্য ইতি।ভোগসাধন বিষ্যঃ

বিযবৈ

1 मर्दानव हि कार्याः अपृष्ठीधीनः ভোগ• সাক্ষাৎ পরস্পার্যা জন্য-ত্যেব নহি বীজ পুযোজনাভ্যা•বি না কস্যচিদুৎপত্তি রস্তি তেন ছ্যু-পুকাদি বুহ্মাণ্ডান্ত সর্ব মেব বিষ্ থো ভবভীত্যৰ্থ:। ইতি সিদ্ধান্ত मूकावनी ॥ # ॥ निकारमविजः । ইতি ভরতধৃ ভাজয়: ।। অব্যক্ত: ।। শুক:। ইত্যপ্যৱয়পাল:।। জন-भर:। ইতি মেদিনী।। কাস্তাদি:। इंडि मदद्रजावनी ॥ नियामकः। यथा। বিশব্দে। হি বিশেবার্থ: বিহরণ। সিনোতের্বন্ধ উচ্যতে। বিশেষেণ সিনো গীতি বিষযোতো নিযান-ক:।। ইতি ভউকারিকা।। 🕸 🛭 আরোপাশুয়: ৷ যথা ৷ সারোপা-न्। जू याबाक्ति दिवशी विवय ख्या । विषग्रसः क्रिन्धिन् मा স্যাৎ সাধ্যবসানিকা ৷৷ যথা গৌ-र्वाशैकः । ইতি काव्यन्ताम २ উল্লাস:॥

विषयाख्वानः क्ली उन्मु। हेि दाकः नियंकः॥

विवयायी न् दाजा ॥ विवयिक-ङनः॥ इन्दियः॥ कामरमवः॥ वि ব পশক্ত পুৰুষঃ। ইতি মেদিনী।।

दिष्यि क्री इन्द्रिय । इंडिसिनिगा বিষ্ধী তি বিব্যাসক:। ইতি भिनिनी ॥ विषधी शु॰ नृপि ।। कामाप्तवः॥ বৈষ্যিক:!। ইতি নেদিনী।। ধুনি:। ইত্যজয়পাল:। আরোপ্যমাণ:। यथा । दियगुष्ठः कृष्ठनुश्चिन् ना गां नाध्यमानिका । विययिना

আরোপ্যমাণেন অন্তঃ কৃতে নিগী-র্ণে খন্যমিন্ আরোপবিষয়ে সতি সা স্যাৎ সাধ্যবসানিকা। ইতি

কাব;প্ৰাশ: !!

ন্ত্রী অভিবিষা। ইভি ब्राङ्गनिर्विष्टेः॥

वियव की विष्। इंडि मंद् **ठिनिह**का ॥

ত্রী ইন্দুবাকণী।ইতি বিষল্ভা वाकनिर्घणेः॥

বিষ্বিদ্যা জ্ঞী বিষ্মুম জ:। ইতি বিষবৈদ্য: পু॰ বিষয়মজ্ঞৰেত্তা। ভবা। ইতি খ্যাত:। यथा। বিষ-বিদ্যা বেভি অধীতে বা বিষবৈ-म् । क मुनाक्षानामिज्ञामस्त्रभन वृष्तः। दिवम्। विष्णु निष्ठिकिट्मदः

ইতি বা। ইতি ভরতঃ ॥ তৎপ-

र्यायः। काक् लिकः २। ইভান हः ॥

बाङ्गिकः २ नात्रन्तुः १ कोणिकः ६ कथा शुत्रकः ५ एता हैः १ । इणि बहे। १ त्रा न गु। ही ५ का कृ निः २ का कृ निः २० व्य हिज् खिकः २२ व्या न गु। हः २२ गाक् छकः २० । हेजि न प्रवा व नी ॥ विषे वित्री की निर्दिण । हेजि ना बनिर्ध ने ।।

বিষশাল্ক: পু॰ পদাকনং: আন্ত শুণা:। শুক্ত্ব•। বিষ্ঠান্তিত্ব। শীত-লত্বঞ। ইতি রাজবল্লভ: ।

বিষশ্ক: পু॰ ভৃঙ্গরোল:। ইতি । ভূরিপুযোগ:॥

विषम्की शृ ज्यातानः। इंड विषा रात्रावनी ॥ वृद्धि

বিষস্চক: পু॰ চকোরপক্ষী। ইতিছেমচন্দু:।।

বিষস্কা^ন পু• ভূ**স্রোল:। ইতি** ত্রিকাওশেষ:।।

বিষহন্ত্রী স্থ্রী অপরাজিতা।। নি রিষা। ইতি রাজনির্বন্ট:।।

विषक्तः जि गत्रनगणकोषशानिः
। यथा। उँ इँ जः। मत्या २य व्या
उ कृ मर्त वृष्ठिकः। विष्। शिश्रनी नवनी उक्ष मृक्रवित्रक मिक्रवः
।। मत्री ह पश्चि कृष्टिक नत्मा शिन विष्य क्रिया विष्य विष्य विष्य हन्तन घृठ मःयूठ ।। এতः का नाह (लशाह वियनामा जिल्ला वियनामा जिल्ला वियनामा जिल्ला वियम । शादावर्ण नाः मिना। এय (याणा विय र शिष्ठ विवत्य है (वाद्रणान् ।। रेमन्दर वृत्रय हिन्दर हिन्दर वृत्रय हिन्दर हि

रियहती विश्व की सनमापियी। इंडि वियहती नियहती

বিষহা প্রী দেবদাগীলতা। নির্দ্তি-যা। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥

বিষা স্ত্রী অভিবিষা।ইত্যমর:॥ বুদ্ধি:।ইভূগোদিকোষ:॥

বিষাস্কুর: পূ॰ শল্যান্ত । ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:॥

वियान क्री अही विश्वा शम्भूम्यः ।।इस्टिम्डः। ইতি सिनिनी।। (का-वन्तः। ইতি (इस्टन्मुः।।

विषाणिका जी भिष्मिकी। इंडि बद्गाना।। माठना।। कर्क हेम्झी ॥ व्यावर्जकी। इंडि बाकनिर्धणेः॥ विषाणी जी की बक्तिकाली॥ व्यक्त-मूकी। इंडि भिष्मिनी॥ वृष्टिकानी । इंडि बाकनिर्धणेः॥ डिडिडी। इंडि मष्टिन्युका॥ বিবারা

বিষাণী পু॰ হন্তী॥ শৃদী। ইত্য- । ইতিরাজনির্ঘটঃ॥ ট হঃ। ইভি রাজনির্ঘণ্টঃ॥

পু॰ অবদান:। যথা। काछा भोर्थाः विवादगवनातः সানে। বিষয় গা। ইতি হেনচন্দু:॥ वियामनी जी शनाभीनजा। इंडि द्राजनिर्वकः॥

বিবাননঃ পু॰ সর্পঃ। ইতি শব माना।।

বিষান্তক: পু॰ শিব:। ইতি ছেম-**हन्तः ॥ वियमान्यकि छि॥**

বিষাপহ: পু॰ মুৱকৰুক্ষ:।ইতি त्राज्ञांनयकः॥

विवाभश जी हेन्स्वाक्गी॥ वि र्बिया। इंडि बाजनियंग्रेः॥ नागर-মনী। ইতি ভাবপকাশঃ ॥ অর্ক ন্লা। ঈশুরমূল ইতি ভাষা। ইতি | मदन्त्रिका॥ सर्वक्काविका। ইতি রত্ন মালা॥

বিষাভাবা জী নির্হিষা। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥

विवायुक्षः भुः नर्भः। ইতি শক्-ब्रज्ञावजी ॥ विस्यृकारस भी ॥

मर्भः। ইতি मद-कालाम ।। विवादगा छः। शूः क्यभ्य तज्ञ कः

বিষৰ

क्यः ॥ अव उनादीयथः ॥ मृत्रा- विवादिः भूः सहाह कृषाकः ॥ য্তকরঞ্জঃ। ইতি রাজনির্ণটঃ।। বিবাস্যঃ পু॰ সর্পঃ। ইতি শদ্-ब्रज्ञावनी।। विषयुक्तमूर्थ वि॥ বিষাস্যা জ্রী ভল্লাতক:। ইতি मद्ग विद्युक।।।

ियू वा भागा। इंडि वियुवत भव्यक्तिताः **ভद्रतः ॥ ना**नाक्तशः । ইভি রাম্যশুনঃ।।

विषु । भु वियूव । यथा। दिय নানাক্পণ গমন বিম্বক্ ভদস্যা-ন্তীতি বিশৃহে অগিতঃভর পদ-লোপ কাতৃতসঙ্গে ব্লিভি পানা-फिञ्खन नः १५°। ইত্যাসটीका-या अभागमः ॥

বিযুপ• ল্লী বিযুব•। ইত্যমন্ত্ৰীকা-যা ভরত: !!

वियुव क्ली नभन्नाजिनितवकानः। **७८ भर्यायः । वियुव्८ २ । इछ्र-**नतः ॥ दिवलः ७ । दिघुक् ८ दिश्वक् ৫। इंडि भक्त ब्रादनी ॥ दिवृतः ७। इंडि द्रानाणुनः ॥ रियूरः १। इंडि मूझिः ॥ उडु त्व जुनायाः मःकाश्वी। यथा । মৃগ কন্তুট সংক্ৰান্তী দ্বে তৃৎণ্লিক্-भारत । दियुवजी जुना स्वरम

গোল মধ্যে তথাপরা: ৷৷ ইতি তিথ্যাদিতত্ত্ব•।। #।। তে ত মহা-বিবুব জলবিষ্ব নামভ্যাণ ক্রমেণ খ্যাতে। যথা। বিষুবাভ্যা বং-সর: স্যাদিতি শব্দবিদা মত॰ ৷ মহাবিষুব মাখ্যাত কৃতিভি ৈচত্র চিহ্নিত ।। তথা স্যাজ্জ व्यविषुव कमानाश्विन हिङ्क्ति छ। ইতি শব্রত্নাবলী॥ৠ।। বিষুবারস্ত কালো যথা। মৃগস কান্তিত: পূর্ব পশ্চান্তার। দিনান্তরে। একবর্ষে চতু: পঞ্চ পলমান ক্রেমেণ তু ।। বট্বপ্তি व अद्रातिक हिन अधारयन द्रादः l এবং চতু: পঞ্চ দিন মখনারন্তণ• ক্রমাথ।। বুঙ্কেমেণচ তদ্বং স্যা-मूमशान द्राव ध्रुव । किक मध्या ণে তদ্বদভিতো দক্ষিণায়ন । অ 📗 য্না শক্রমেণৈৰ বিষুবারস্ত্রণ তথা । রবিসংক্রাম্ভিতো মেষ তুল্বো ब्रिंडिंड: भून:। विषूव भीन कन्।-क्षं (वृकाकीन्यु मकास्तक। पिन-मानाय भीनार्खात्मयार्खः भावि कः मठः ॥ छ। वृदार्क भग्रं । মশীতি: পলভাৱিনী ৷ মিথুনার্দ্ধণ চতুক্তি শংপলানা বৰ্দ্ধতে ক্ৰ-भार ॥ कर्क् हार्षक यह जिम्मर ति शर्षे छ प्रामी उकः। कन्। खंख

দ্বিনবভি: ক্রমাৎ কুট্যভি বাসরে।। कन्यार्का पुक्र नी मान (दाष्यु भूर्व ক্রমেণ হি। দিনে দিনে ভাগস্থারা-श्रान (वाद्यः दिवानिश्याः ॥ এक मान॰ मेख बहेता छाक्ताना मान नि র্ণথঃ। ষট্ষপ্তি বৎসরানেব ভতঃ স্যাৎ বোড**শ^{ৰ্কি}কে ॥ পুন স্তদ্ব**ৎ नद्रा॰ उद्दर वर नहित्य। ইভি জ্যোভিস্তবৃ•॥#॥ व्यन्। । মেষ সংক্রমতঃ পূর্বণ পশ্চান্তারা **दिनान्डात्र । शुर्जिल्लाम्यान्यलात्म्य -**न विवृवात्रञ्जाः ভবে८ ॥ ত্রযোদশ-দিনে সৌরে চৈত্রে নথ তিথো শকে । বিষুবারম্ভণ• তত্র সন• মান• দি-বানিশো: ॥ ততঃ পুতিদিনং বেলা সপাদ ত্রিপলাগ্রিকা। বর্দ্ধতে ষেষ বিশাংশ পর্যন্ত স্থল মার্গত: ।। उथा कि। हाइ भर्य। छ॰ भारतान ত্রিপলাত্মিক।। ভাদৃগাবাচপর্য্য-ন্ত॰ পলৈক পুমিতা মতা॥ ততঃ कर्क्र विश्वाः नगर्ग्रप्तः भुजारः कः মাৎ। সপাদ পলমানেন বেলা-ত্রুট্যতি নিশ্তিত ॥ তাদ্গুাদুাস্ত-পর্য্যন্ত পাদোন ত্রিপলাত্মিকা। ভাদৃগান্বিন শেষান্ত হরনেত্র প-লাগ্মিকা॥ দিবামান দণ্ড ষষ্টে স্ত্যক্তা ব্রাক্তেঃ পুষাণক । বৈশা-

शासी दिवामान द्राजिमान जूना कियु ।। विदेशिक्षेत्र अत्रात्नियः छउः ल्हार चाम्मा मत्क। भून उद्दर সরা স্তদ্ধ তত একাদশাদিকে ॥ ইতি সৎকৃত্যমূক্তাবলী॥ वियुव८ क्ली वियुवि। इंडाअबः॥ विरयोषधी जी नागरछी। ইতি बबुगाना ॥

বিষয়: পু• সপ্তবি•শতিযোগান্ত-र्गडमुथमरगागः। भू छकर्मान छन्। পঞ্চ দণ্ডাস্ত্যজ্যাঃ। যথা। ত্যজাদৌ পঞ্বিষয়ে সপ্ত শূলে চ নাডিকা: । गञ्ज व्याचा उत्याः यहे ह नव स्वंग বুজুযো: !৷ বৈধৃতি ব্যতিপাতৌ চ जमाखी পরিবর্জনে । ইতি সং কৃত্যমুক্তাবলী॥ 🛊॥ ভত্ত জাত-ফল। বিষয়েবোগো বদি জন্ম-काल कार्या बल्डा मनूब छ দানী । সুদ্ধ কলতা আজ সৌখ্য मूजु गृहमेऽ निर्माण विष्ये नम-র্থ:।। ইতি কোষ্ঠাপুদীপ:।। #।। বিস্তার:।। পুতিবদ্ধ:।। ৰূপকাক্ भुष्डमः ॥ (यागिना वक्का छमः । इंडि (मिनिनी।। वृक्षः। इंड) बरः।। অর্গলা। ইতি ভরত:।।

विष्ठ भ्रु व्यर्गना। यथा। **उ**षिष्ठा रर्गन न न। ३३५

বিষ্কির

মরোকৌ কপাটধারণকান্ত অ-তৎ কপাট বিষ্ণভাতি ৰুণদ্ধি इंडि गुरारिषादिन् उदिषस्त्री मूर र्फान्यद सार्थक्यन (मण्ट विश्व-স্ত্ৰীতি নাম চ ইতেপ্তকা তদিয়ন্তো २र्गन भिडि म्नलार्टः। विष्ठासु। यक्षननिभिखरु:। ইতি ভউ:। ইভিমুহ্নট:॥ বিষ্ণস্তোবোগভেদে म्यार विखात भुजिवस्रत्याः । कः পাটাক্পুভেদে চ। ইতি মেদিনি **मर्णना८ विश्व हो अगर्रः। ই**डि ভটীকাষা ভরত:॥

शु॰ गुामऽम्कद्रः। ই**ভি** विद्यन: ब्राजनिर्घणेः॥

भुः भक्षी। इंड/मद्रः॥ বিষির। ব্রিভিরি মযু**র স**ক্রটাদয:। नावार्गा विश्विता वर्गः भुजूरा जा-क्ला मृगाः। लघरः भी अ मध्राः সকবাযা হিতা নৃণা।। ইতি ব্লাজ-वल्ल**ः ॥ 🗱 ॥ व्यथ** विश्वित्रांगाः গণনা গুণাশ্চ ৷ বর্ত্তকা লাব বিকি-র কপিঞ্জলক তিত্তিরা:। দলিক व्यक्तिम्। क विश्विताः अमूनाङ्ग-তা:।। বিকীৰ্য্য ভক্ষৰস্থেত্ত যন্দা-ত্তমাদ্ধি বিষিরা:। কপিঞ্জল ইতি नार्कः कथिला गोत्रजिनिताः । কলিক গৰবৈত্যা ইতি লোকে
। বিষিৱা মধুরা: শীতা: কৰাবা:

কটপাকিন:। বল্যা বৃষ্যা স্ত্রিদা
বহা: শথ্যা তে লব্ব: মৃ গা: ।।
ইতি ভাবপুকাশ:।।

বিষ্ঠ: বি পুবিষ্ঠ: । বিশ্বাতো: ক পুত্যবেন নিয়ম: ॥ বিষ্ঠপ ল্লী ভ্রন । ইত্যনর: ॥ পিষ্ঠপ পিষ্ঠপ:। ইতি ভট্টাকাঘা । কপদ্বযা।

বিউন্ত: পু• শুভিবন্ধ: ॥ রোগ-दिष्णवः। ইতি मिनिशा न जु णाना हाता गः। उम्र नक्त भार । আম॰ শক্ৰা নিচিত। ক্ৰমেণ ভূ रश विदक्ष विख्यानित्वन। भुवर्ड वान नयथात्र स्नन विकास भाना इ मुनाइतडि॥ जाम जनक मा হারসার। শক্ৎ পুরীষণ বা ক মেণ নিচিত সঞ্জিত। ভূষো বি গুণানিলেন দুষ্টবাহুনা বিবন্ধ ব্যা माणाधिक वा यथाव भृईवन शुदर्खभानः अनः विकातः जाना र गारः॥ अ॥ उदायव नानार भार । ७ थिन् छर छ। नमनु छ द ठ ज्या भूजिमाय भारता विना शाः। जानागाम म्ब माया क्यानुः ङ ८ खु 🕃 हे नगाइ विचा ड नक्ष ॥ वि- 📗

याजन अभुवृद्धिः ॥ अ॥ भवृट-जक्षवज्ञ बार । खग्नः की भृष्ठ भु-রীষ মূত্রে শ্লোথ মূর্বা শকৃতো ব নিশ্চ। স্থাসক পরাশ্যতে ভবস্থি তথালসোক্তানি চ লক্ষণানি ৷৷ পকু:শ্বজে শকৃৎসঞ্বজে ৷ অ-লগোজানি আখ্যান বাতনিয়ো-थारीनि ॥ 🕸 ॥ व्यानारशास्त्रब्ह्या क्तिदिनाया इनिञ्चामुख्य हि-किथ्गाञ विश्वाउ । अव्यानावः र्ভानाः ठिकिएमा। **यादावा**ज निः द्धारदार्थ्य कृतारार्ड क्**ड॰ मड•।** (मृह्मान• ७था (उप्तः विख र्यहान्-লোনন ॥ বিভিয়ত সমূত্যে তু বি-(इन्।म॰ ७१थीयय॰ । वर्ड) छ। कार्य गार्क (सरि। विख र्हिला सर्जः॥ বর্ত্তি; ফলবর্ত্তি: ॥ মূত্রাবরোধ জনি-তে ক্ষীর বারি বচাণ পিবেৎ। দুল্লশা বরস চাপি ক্ষায় ক্সভস্য চ।। দুয়শা ৰণ্টকারী দুরালভা চ তুল্য গুণবৃং ।। এর্বাফ্বীক ভোষেন পি-বেদ্বা লব্ণীকৃত। সিতা মিফুরস॰ क्रीतः मुक्कातम मथानि वा॥ नर्वः থৈৰ পুন্দৰীত মূত্ৰক্ছাশাৰীবি-বি॰। ভৃদ্ৰোভি<mark>যাতজে নুেহ॰ স্বেদ</mark>॰ हाशि अ्वाङ्य ॥ अन्यानि भुगुश्रीं गरीवगर्वान् विधीन्।

निजनीवारवारवार्यः मृत्कृतेहः पृ শো র্জাল । সপ্যাৎ সুথেন তস্যাগ্রে कथरवह कथाः श्रियाः । ছिन्नाजिः याज्य जीका द्वाग नम्याक हर्ने तः ॥ প্রর্থেৎ ক্ষতে সক্ত স্থেছ স্বেদৌ পুশীলবেশ। উল্লু॰ মরীচ রাজিকা **रि।** উদ্গারস্যাবরোধে তু হৈহিক• ধুন মাচরেৎ ৷৷ ছদিনিগৃহ সংজা তে ব্যন• লম্পুন• হ্নিতঃ। বিরেচন• 🖫 চাত্র ম**ত•** তৈলেনা ভ্যঞ্জন॰ তথা ॥ বস্তি শ্লিকরৈ: সিল্ল চতুর্গণ জল পদঃ। আবারিনাশাৎ কৃথিত পী-ভবন্ত পুকানত: ॥ तमस्यगुः श्रिया | नार्याः मुक्कानावर्खिन नद्र । खन्ताः ভ্যাবেশাহ क बिरिहा हतवायुषः ॥ **मा** निः शर्या निक्र क्र क्रिक रेमशुन ন নেব চ। ফুছিবতে সন্তুতে স্থি मुकः उथा वया। क्रा मन्नः श्रिः खकार शृह्म (मदा मूर्गाह्म य**८**। ত্ৰা বিধা**ত স**'ভূতে শীতঃ সৰ্বো-বিধি হিত:।। কপ্র শিশির হল। পিবেত্তোহ॰ শনৈঃ শনৈঃ। শুমন্থা সে ধৃতে শত্তে। বিশান: সরসৌদ-नः ॥ निनादगदिचार्छार्थं शिख् ফীর পিতাযুত। সুবাছন স্শ ় য্যাত্ৰ হিতাঃ শ্ৰোত্ৰ প্ৰিয়াঃ কথাঃ ॥ 🗱 ॥ বাভাদিবেগবিঘাভজনিতা- 🎚

ना गुरावर्छाना हिक्टिमा मिडिशाम ৰাকাদি সাপত বাত জানভস্যো-मावर्जना किव्यमा मारु। हिङ्ग माकिक मिछ्लिः भिष्ठे र्वर्डिविनि মিতা। ঘৃতাভ্যক্তা খদে ন্যাস্ मुरावर्डविनामिनी ।। कनवर्छः ॥ ননন পিপুলী জ্ঞাবচা পৌরাশ্চ সর্যপা:। ७७ की ब मनायुक्त क गव र्ভि রিছোদিতা॥ মদনকলা দিবর্ডিঃ ॥ 🤋 ॥ খণ্ডপল• তিনৃতাক্ষ: কৃফা-कर्मः हाया कूर्नः। भाषाह्मनम् म-পুনা বিডাল খদক• নরে। লিহাং।। **७ उ**म्गाउ भुबीत्य (मरः विटेख क मावर्खि। मध्यः नवशि खागाः एर्न नाताहकः नाम्।।। नात्राहह्यं ॥ 🚓 ॥ नत्रायः भिञ्जनीमूनः जिर्म्छी ह চিত্র চে । ভচুর্ণ গুড় সংমিশু ভক্ষ-বেৎ প্ৰাভক্ষিত: ॥ এতদ্ভড়া-क्षेत्रः नामा वन वर्गामिक्कनः । छेन्ः বৰ্ত্ত প্লীহ গুল্ম শোথ পাণ্ডামগা-**गर्•**॥ ७५।४२•॥ स्। म्नक• मास মাৰুঞ্জ বৰ্ষাভূ পঞ্চনুলক। কৃত-মাল ফল• চাপ্সু পক্তা তেন ঘৃত• शहरा। उर भी छः नगरवर कि भु-মুদাবর্ত্ত নশেষত:। পঞ্চন্লক মত্র वृह्द । मुक्कग्लकाम् । १ ॥ ॥ व्यथ व्यानाहमा विकिৎमा । दूवा

কারণ কার্য,ত্বাদদাবর্ভলরীণ জি-যা। আনাহেপি চ জর্ব তি বিশে। ব শ্চাভিধীয়তে॥ ভিৰুৎ কৃষণ হ রীতক্যে দ্বি চত্। পঞ্চ ভাগিকা:। खाउन ज्ला। विकेश रवस्तानार मृत्रुगः॥ वर्डि शिक्ट्रे रेमहाद मर्येण शृहव्य क्षेत्र महत्कीतः । सव्नि ভাড বা পলৈ নিছিতা স্বাজুঠ প-রিলাণাঃ।। বভিন্নিং দুইফানা শ-নৈ: পুণিহিতা থবে ঘৃতাভ্যকে। ष्मानाः (कारावर्ड) नामगढि छठेतः ख्या ख्या ॥ विकेष्ठे भागावर्खिः ॥ अ।। ইতি ভাবপু शणः।। विदेशी जि विदेशुद्धाणकनकः। यथा। रेवमना एवरवा जक्ता विहे स्ति मृष्टे माक्ष्ठाः। ইতি রাজবর ভ:।। বিইন্তরোগবিশিষ্ট চ।। विश्वेदः भू॰ विष्ठेशी ॥ पर्ञ्युडिः ॥ भीटोम्रायनः। इ ब्रावदः॥ साहि-না জ্লাসনাদিশুহঃ। ইভি ভরভঃ 118 ।। विशेष वाका नाह। विशेष्ठ সাৰ্জ দ্বিভয় বাদাবৰ্ত্ত বলিতাংগ-নুখাৰু। অসংখ্যাত দৰ্ভাঃ। তথাচ পূজান পুছ:। উত্বেশো ভবে-मुका जनस्क मरा दिहेतः। मध्यिना বর্তনো বুফা বানার্ভল বিষ্টর: 🛚 है जि । एएम्। गभि विभिन्ने । म

সংখ্যানবিহ্নি হাবিষ্টরা ন্তরণে হাপি

বিষয় । পঞ্চাশ জি তবেলুক্ষা তদজেন ত্রিষ্টরঃ । ইতি যদি সমূলং
তদা শাখ্যন্তরীয়া । এ:ভন বিষ্টরে
পঞ্চবি শতিসাখ্যা ভবদেব ভডৌজা নিরস্তা। এবং বিষ্টর গৃহণং
হস্তাভ্যা হালি যদুক্তং ভদাপ নিরস্তা ।। যত্রোপদিশ্যতে কর্যা কভূরিফ্ ন চোচ্যতে। দক্ষিণ ন্তর
বিজ্যোং কর্যাণা পারগং করং ।।
ইতি চ্লোণপরিশিষ্টাৎ। ইতি
লাস্বারুভন্তা ।।

বিষ্টরশূর্ম: পৃণ বিষ্ণু:।ইত্যার:॥ বিষ্টরা জ্রা গুণু।নিনা।ইতিরাজ-নির্ঘণ্ট:॥

বিপ্তকৃহ। ত্রী স্বর্ণকেতজী। ইতি রাজনির্ঘটঃ।। বিপ্তাক্ত্রা ইতি চ কুটিৎপাঠঃ॥

বিষ্টার: পু ছন্দোবিশেষ:। যথা বিষ্টার: পড জিচ্চন:। ইতি যত্ন-পুকরণে দুর্গাদাস:॥

নিষ্টি: ত্রী বেতন বিনা হঠান্ডারোগহনানিরেশ:। বেগার ইতি
থাক:। তৎপর্যাব:। আজ্ ২।
ইত্যার:॥ হঠান ভৃতিক: কেশো
বিগাতক্পো বিভিন্নিতিভউষানী
। ত্বেবেতন মন্তলেণ ক্যাংরণে কর্ম

कार्ति । (इ.स.)। जियु कर्य करत्र ॥ বিষ্ঠি: স্ত্রিয়া ম ভূতি কর্মণীতি কৃদুঃ । ইতি ভরত: ।।।।।। বেতন ।। কর্ম । इं ७ (विनित्ते ॥ जुनु ॥ दर्धन । ইতি ধিশ্বঃ॥ পূেষণ । ইতি হে-महन्तुः।। अ।। ना ह छन्। ववास्तुः कारण कर्नालर्गक मध्य कर्ना। পঞ্জিয়াণ ভদ্যা অল্প শ্ন্য । यथा। दव वानव क्लोनव टिडिन পর বনিজা: স বিষ্ঠশ: সপ্ত। শঙ্গনি চত্রমাগাঃ কিন্তুমুক্চ প্রুবাণি কর शानि ॥ मृद्वादि ভिथिएमय जार পঞ্চন ভন্তরীযকে। আদ্যন্তার্জাৎ क्रांप गुर दक्षावृद्धा वदाहयः ॥ कारणा कठ्याक (भवाः ख শূত্রপক্ষকে। অন্তর্যা সৌণবাস্যো-শ্হ প্রাজে বিভি হীরিতা।। কৃষ্ পঞ্চে ভ্রাধানা দশম্যাস্চ পরা र्षा इः । मधन्याकः एक्षंभ्याः भू-र्ज्ञाटर्क विष्टि मञ्जदः॥ विश्वाय दिव ह्योतानि विद्धिः अर्बेब वर्क्कत्व । বিপ্তিশেবে ত্রিদণ্ডে হি পছে কার্য্য-खयावहः ॥ 🖚 ॥ कर्चालुकाला । नाफ, उ शक्ष तह मः शब व छरेथका বংখা দলৈক সহিতা নিষভ• চভ মং। নাভিঃ কটি, বড়থ পুচ্ৰতা চ ভিন্নে বি 🕏 প্রবিং নিগাদভানে 🛭

বিভাগ এষ: 11 মুখে কার্য্যপৃত্তি র্ভবতি মরণ চাথ গলকে ধনগুলি र्बक्नार्थं किंडिए वृष्ति विलयः। किन बां और मा विजय नथ भू रह ह कगमः सत्रीदः ভृषायाः পृथगिङि कनः প्रद्नियः ॥ यनु वयु ग्वि खिथि यूग मण शिव खन जन्यहाजू ভিথিষু প্রাগ্নোঃ। ১৪। ৮। १। २८। ८। २०। २२। ७। व्यायाजि वि-**ি রেয়। প্ঠে শৃতদা পুর্যুস্**তদা ॥ भूबीध्याः भूबीयानि विद्यानी ভবতি ইত্যৰ্থ: ॥ # ॥ একেন ई ना দ্বিগুণা তিথিন্ত সপ্তাবশিষ্টে করণ ववाहि। भृद्धि भारत (भारव मय॰ वि-শেষে। দ্বিসণ্ডণা চনদ্ বিব্ভিতা চ ।। किन्तुय संख्वः क्रायः भूषि है सा-ति खिथ दानि मत्य मरेमव । उँभा-ख। (भाव मञ्चित्र म्राम् भार्व कि-जुद्धारभव्य व नागः ॥ कः ॥ इन्तु क्मवज विदार्ग ज् भि्रः मगन। ववारनः । किन द्य क्रियाङ्ब्रः পত्यः णञ्चातमः ॥ दयाम् श्रिभ কথন ।। 🟶 ।। পৌ 🕄 ६ স্থির শৃতা-নি ব্বাথ্যে বালবে দ্রিজহিতাদ্য-शिक्यं। कोनाव भूगर मिन विः ধান• তৈতিলে শভণভালুবকৰা 🛭 गांद्र ह वीकासूय पर्व गरि विश्वज्ञांभ

रेष्ट्रं विषक् किया छ। न निषित्। মাথোতি কৃত্ত বিষ্ঠ্যা বিবাতি-যাতাদিয় ভত্র সিহিঃ।। মস্তৌষ-थांनि मज्ञाने ह माली हिकानि ला বিপুরাজ্য পিতৃকর্ম চলুয়দে সু। সৌভাগ্য দাৰুণ কৃতি পুৰ কৰ্ম নাগে কিন্তুর নামু শুভপৌতিক বিফু: পৃ অগ্নি:।ইতি শব্মালা भय्यामि॥ इंडि জ्যाडिखबुः॥ বিপ্তি: ত্রি কর্মকর:। ইতি মেদিনী।। विष्ठल॰ क्ली मृत्रञ्चानः। यथा। वि ब मनि भित्र छाः इवग्र । এछा ञ्चन । जन्य वः महार । दिश्वन ब्रध्न मनिष्ठन शतिष्ठन । ইতি मिषाउकोगूनी ॥

खी विविष्णुकाद्भागात् । বিষ্ঠা ভিষ্ঠতি যা। ভৎপর্য্যায়ঃ। উঃারঃ २ अदक्रतः ७ नगनः ४ नक्ट ए ग्थ ७ भूदीय १ वहंक ৮ विहे २ । इंड्याइ:॥ वहं: २०। इंडि क्री-थबः ॥ ज्यामधाः ১२ मृर्याः १२ कल्लः २० मनः १३। इंडि भंदबद्वावली॥ े উ॰ ১৫ প্তিক ১৬। ইতি রাজ-निर्दर्भः।। अप्रत्निनिष्यक्षा यथा । न नद्मा॰ श्चिय मी स्किल शूक्य वा कराह्य। न ह मूब भूदीय वा न ह भाग है दिश्वन ॥ । । वान उपूर नर्ग निरम्हा रथा। नार्कः कीरफ

মধাবেত নাপ্সু বিমুত্ত মাচরেছ। त्विष्टिः अःविष्णिमिकाः न नयः म्रान माध्यत् ॥ इंडि कीर्ब्य डे-পরিভাগে :৫ অখ্যাব:॥ 🕸॥ ড-मूर गर्गविशान भूतीय भागःकृत्र भक्राया पृष्टिवाः ॥

॥ শूषाः ॥ वসুদেবতা । ইতি ধরণী ॥ धर्ममाञ्चकर्ङ् मृनिदित्मयः। रथा । मन्बि विक् इन्ती उ या छव्तन्ता-माना २ व्यिताः। यमाभयस्य मयः र्खाः काउप्रापन वृह्या शे ॥ शहा-শর ব্যাস শত্র লিখিতা দক্ষ গো-তমৌ। সাভাতপো বশিষ্ঠণ্ট থর্ম-শান্তপুৰোজকাঃ॥ ইতি যা জ্বল্পু-मः हिं ।। # ॥ तुक्ताशक्ष्यविष्ण-यः। जम्र वृष्ट्रशिख र्यथा। (वत्य-প্তি ব্যাপ্রোতি বিশ্ব• यः। বেষ ভি নিঞ্জি আপ্যায়তে বিশ্ব মিতি বা। বিঞাতি বিযুনক্তি ভক্তান্ মাযাপদারণেন সংসারাদিতি বা । বিশতি সর্ব ভ্রানি বিশন্তি নর্ব ভূতানি অভেতি বা।। ধ্যাহিখ-নিদ সর্ব তম্য শক্ত্যা নহাত্ম-नः। जमारनरवाह्यः विकृ दिण-थार्**ाः शुर्दमन्। १ इं**डि विक्रूः পুরাণ। ইভানর টীক্ষা ভরভঃ।

७८ পर्यतायः । नातायगः २ कृषः। 🗢 विञ्चले: ८ विञ्चेत्रभुवा: ৫ मास्मा দর: ৬ হ্রীকেশ: ৭ কেশব: ৮ भाषतः ৯ यज्ः २० रेमज्यातिः २२ शृखदीकाकः ३२ (गाविनः: ১৩ गः ৰুড়ধুনঃ ১৪ পীতাম্বর: ১৫ অচ্যতঃ ১৬ শাস্থা ১৭ বিশ্বক্ষেন: ১৮ জ-नार्पनः ১৯ উপেन्तु २० इन्तावद्रजः ২১ চক্রপাণি: ২২ চত ভূজি: ২৩ প-मानाजः २८ मध्रेत्र पुः २० वामुरावः २५ किविक्न १ २१ रेमवकी नन्तनः २५ শৌরি:২৯ জ্রীপতি ৩০ প্রযোজ भः ७३ वनमानी ७२ वनिषु भी ०० क'माद्राजि: ၁८ व्याद्याक्षक: ၁৫ वि শম্রয়: ৩৬ কৈটভজিৎ ৩৭ বিধু ৩৮ व**्नना**कृतः ७३ । ইত্যমরः॥ পুরাণপুক্ষ: ৪০ বৃঞ্চি: ৪১ শত-**ধানা ৪২ গদাগুজ: ৪৩ একশৃ**ল: ৪৪ জগন্ধাথ: ৪৫ বিশ্বরূপ: ৪৬ সনাতন: ৪৭ নুজনে: ৪৮ রাহুভেদী ৪৯ বামনঃ ৫० मिक्कीर्जनः ७३ श्रीनिवामः ৫२ অন্ধ: ৫৩ বাসু: ৫৪। ইতি ভটাধ্র: ।। শীহরি: ৫৫ ক সারি: ৫৬ নৃহরি: ৫৭ বিভু: ৫৮ মধুজিৎ ৫৯ মধুস্দন: ৬০ কাম্ভ: ৬১ পুৰুষ: ৬২ 🗐 গৰ্ভ: ৬৩ कित्रः ५८ व्यामान् ५৫ व्यापत्रः ५५)নিকেতন: ১**৭ একান্ত:** ১৮ **এল:**

৬৯ পুভ: ৭০ মুরলীধর: ৭১ জগদী-माः १२ गमाध्यः १० नन्साञ्चा कः १३ নরসি হ: ৭৫ ইরেশ: ৭৬ গোপাল: ११ नन्दनन्दनः १५ नत्रकिष्ट १३ সামগর্ভ: ৮০ অজিত: ৮১ জিতা-নিত্র: ৮২ স্বত্রধানা ৮৩ শশবিন্দু: ৮৪ পুনর্বসু: ৮৫ আদিদেব: ৮৬ 🗐 -বরাহ: ৮৭ সহস্বদন: ৮৮ ত্রিপাৎ ৮৯ উদ্ধৃ দেব: ৯০ হরি: ১১ গৃধ্নু: ৯২ যাদব: ৯৩ অরিষ্টসূদন: ৯৪ প্ত-নারি: ৯৫ সদাযোগী ৯৬ প্রুর: ৯৭ চানুরসূদন: ৯৮ (হ্নশার্র: ৯৯ শ-ভাবত্তী ১০০ কালনেমিরিপু: ১০ (अनुकात्रिः ১०२ भानमिन्दः ১०० বি'রঞ্চি: ১০৪ ধরণীধর: ১০৫ বহু-মূর্জা ১০৬ বর্জমান: ১০৭ শতানন্দ: ১০৮ ব্যান্তক: ১০৯ মথুরেশ: ১১০ দ্বারকেশ: ১১১ রন্তি:দব: ১১২ বৃষা-किन: ১১०। इंडि मदद्रवादनी ॥ জিফু: ১১৪ দাশাৰ্হ: ১১৫ অক্সিশ্ৰ नः ७७७ हेन्सु । नु कः ३०१ नदा रणः ३० জলশয: ১১৯ যজ্ঞপুক্ষ: ১২০ তার্জ-, थुकः ১२) यড्बिन्तुः ১२२ शाम्य मः ১२७ বিভু: ১২৪ মার্জ: ১২৫ জিন: ১২৬ জ (भारक:)२१ इड्:)२५ वम्:)२৯ न-ভাবৰ্ত্ত ১০০ মুঞ্জকেশী ১৩১ বজ্ঞ ১৩২ (वधाः २०० भू ज्ञम्बः २०८ वा बाह्र

२७६ लाखायनः २०७ ज्वर्गवन्तः วอ9 ^{© वित}रमः २५৮ (१४की मृत्ः २०৯ গোপেন্দু: ১৪০ গোবর্জনধর: ১৪১ यमनाथः ১८२ शमाङ् । ১८० माङ ভূৎ ১৪৪ চক্র ভূৎ ১৪৫ গ্রাবৎ সভূৎ 285 मा जूट 289 ।। # !। जमा वर्षा-मर्या यथा। मञ्ज्ञ अनुक ठानूद भ्जना यगवाड्यं नाः। कालानिम स्यशीव-मक्टोबिश्चे किंग्रेडाः ॥क मः (किम् मृत्तो माह्म मिन्स दिवित द्रास्टः। र्वित्र १८ मिश्र वीषः कालीया नद কো বলি: !৷ শিশুপাল শ্চাস্য বধ্যা বৈৰতেহশ্চ বাহনঃ। শল্পে ২স্য পাঞ্চন্যে ୧%: শ্রীবংলে। ২সিন্ত बनहकः ॥ गमा (कोब्यारकी ठाना लाक कि जुरलंगः। गणिः मागस्ड का रुख जूजमस्य जू को छ छ: ॥ ইতিহেম্চল্যা 🗱 🛚 ভস্য শত্রা वानि शास्त्राख्यथा ७ ३३३ व्यव्हारस সহসুনামান চ নহাভারতীয় শা-ष्ठिभर्वि मुष्ठेष्रानि ॥ 🕸 ॥ ज्यम् मः ट्या दर्गक यथा। सद्रनाम्। विकीरकः উপান্ত্য চান্ত্য মেব চ। বাদ্দেবো বলঃ কামে। ভ্ৰিক্জো বথাক্ৰ-॥ পুণৰ স্তৎ সদিভ্যেতৎ হুঁ ক্ষোঁ ভূ রিতি নজ্ঞ না:। নারায়ণ তথা বুদ্ধা বিফু: সি হে। বরাহরাট্ ॥ সিতা

क्ष इति मुख्य नीव महामवत्वाहि-ভাঃ। নেঘা গ্ল মধু পিঙ্কাভা বৰ্ণভো नव नायकाः ॥ # ॥ ष्यम्। ज्ञाङ्गानि **७**-याः मखर्गाम्ह यथा। कः हे च मा গৰুত্মান স্যাজ্জ খ বঞ্চ সুদর্শন খ ত ক য গদাদেবী ঠ ন ম জ্ব শার্ক।। ঘণ্টণ ভণ হণ ভবে ही क গ জ ব সঞ্চ পৃষ্টিক ৷ ধ ব স वनशालामाहीवर्मः मः मः नः छः বেং। ছ ত প কৌস্তভ: প্রোক্ত 'শ্চানভো হৃহ মেব চ। ইত্যক্রানি यथार्या ग॰ (नवतन्वम् देव मण । क्रा गक्रां २ शुक्रमक्षाः गरा हिदासिः ভাকৃতি: ৷৷ পুঞ্চি: শিশীয় প্রভো ল-ন্দ্রী: কাঞ্চনসন্মিতা। পূর্ণচন্দ্রবিতঃ শ্বঃ মৌভ ভ ভ্ৰণ্যুতি: ৷ চক্ৰ म्गानस्या ७ व्यद्धमः स्ना म-विजः। शक्षती मञा मादा श्राखा स्वमश्च ।। विष्युम्मान हारा-िर्वाति लोका विवयः। इंडि गा-ক্ডে ১১ এগ্রাম: ৪**৯** ৫ ভ্রা জ-गटभानमानि र्था। ब्राडाब्र मध् চান্ত্ৰণ তম্যৈ ধীনতঃ চতুমূ ধঃ স ভগবান্ জগৎ মৃ.টী পুবৰ্ততে ॥ সৃষ্টঞ্চ পাতি সকল বিস্বাত্যা বিশ্ব-ভোমুখ:। সভুগ্রুণ মপাশ্রিড্যাব্রে र्विष्ययतः स्रवः ॥ अष्ठकाता स्रवः

(हर: गर्वाजा भवामध्व: 1 उत्मा_ा গুণ স্মাশি হ্য ক্দু: সংহরতে জ-গৎ।। একোপি সন্মহাদেব দ্রিধা-भा मगविञ्जः। मर्ग तकालय छोप নির্গুণোপি নিরঞ্জন:॥ এক: সন্ স षिथा रिव जिथा ह वत्था भूनः। ত্রিধা বিভন্ন্য চাত্মান ত্রৈলোক্যে সংপ্রব্তি ॥ সৃষ্ধতে বীক্ষতে চৈব जुनाउ ह दिल्य छ:। स्थार मृद्धे। নগ্র। তি গুসতে চ প্ন: প্রা:।। खनाञ्च न्दृरिधालात्कः स्थापिकः न डेठाउ। অণু श्रिगणर्छः न भारू जुं जः मनाजनः ॥ व्यक्तिद्वा-मानिरान्दा नावजाउदानजः मृ उः। रित्व ह महारित। महारित है ि মৃত:।। পাতি যমাৎ পূজা: দর্বাঃ পুজাপতি রিতি ফাড: । বৃচজ্বাই ফ্তো বুলা পরত্বাৎপরমেখর:।। विभिज्ञानश्रदम्यज्ञानी एडः नि ভাষিত:। খবি: সর্বগরেন হরি: मर्रहाता यउः १ अ.८भानार हान्प्रेपः ५ छ ब्रिटिन स्**उ:।** न्द्रभाषाय भ्याट एया बाबारणः মৃতঃ ॥ 🕾ঃ সংসারহরণা দিভুত্ব। দ্বিফ ক্চংডে। ভগবান্ সর্ববিজ্ঞা নাৰবনাৰে ,মিভি ফ্ড: ॥ সৰ্বজঃ **जर्ब विकास हरतः नर्बगरमा यजः।**

निवः म्यानिर्माल। स्यानिजृः **मर्व**ः গভো যত:।। তারণাৎ সর্ধু :খানা॰ ভারক: পরিগীয়তে। বহুনাত্র কি-মুক্তেন সর্ব বিফুম্য জগ্ ॥ इंडि (केर्मि ८ ज्यागः ॥ #॥ ज-भिष्ठ। स्टम् उवाष्ट्र। स्ट्रानुवृष कानाब् এउरामीखरमामयः। भु-সুগু মিব চাতর্ক্য মপুজ্ঞাত মলক-ণ ।। অবিজ্ঞেয় মবিজ্ঞাত জগৎ স্থাসু চরিফু চ। ততঃ ষণ্ডা রব্যক্তঃ भुक्तः भूगेऽकर्यागाः ॥ वैऽक्षयस-**छमित्रा श्रोन्द्राभी खामा नृपः। या** २ जीनित्यः भरता वाङामर्थं क्यायान् সনাতনঃ ॥ নারায়ণ ইতি খ্যাতঃ স এব হয় মুছভৌ। স্বশরীরাদভি-थ्यायन् त्रिमृक्कृ विविधः कगरः।। जन **७**व नमर्क्कारो उानु दी बगवानु-ভং। ভদেবাও সমভবদ্ধেম ৰূপ্য-मर महर ॥ मधरमत महरम्ग স্ঠ্যায় ভ সমপুভ । পুবিশ্যান্ত ম-ছাতেতা: স্বৰ্থনিবাত্মসম্ভব:॥ পু-ভাবাদলি ভদ্যাপ্ত্যা বিষ্ণুত্ব মগমৎ भूकः ॥ इंडि भाटामा २ व्यवायः 🍱 ॥ यम्। जिस्ता मूर्वरमा रथा। मृष्टि क्रिअडिकद्रगाट युक्त विक् मि-বাজ্মিকা: । স স জ্ঞাণ যাতি ভগবা-न् अक अव बनाफनः॥ वृक्षात्व मृष्टात চৈব বিষ্ণুত্বে পাতি নিত্যশং৷ কদুত্বে 🍴 চৈব সংহর্ত্তা একোদেব ব্রিধা হিতঃ ।। न এर मृद्धाः न ह मर्गकर्खा मनर পাতা সচপাল্যতে চা বুক্সাদ্যৰ-স্থাভি রশেষমূর্ত্তি বিষ্ণু র্বরিষ্ঠো বর দো বরেণ্য: ॥ ইতি বহি পুরাণে नर्गानुनामन नामाध्यायः ॥ 🗱 ॥ नाद्रायनम् भू जिनित्माया यथा। (या श्लो नात्रायाा एवः भन्ना भन्न তরো নৃপ। তস্য চিম্বা সমুৎপদা সৃষ্টি **পু**তি नরোত্তম ।। সৃষ্টা চেষ• महामृद्धिः भावनीया मरेयव र । कर्म का ७ वृ मूर्खन कर्नु र नित्व मक्राउ ।। उमार मूर्जि जुकाम्यका यया পাল্য মিদ॰ জগৎ। এবং চিন্তব্ত স্তস্য সত্ত্বাভিধ্যাথিতো নৃপ ॥ প্রাক্ मृष्टिकाउ वाकन् रेव मृर्डिम उर भूरता বভৌ। পুরে। ভূতে তত স্তম্মিন্ দে-त्वा नात्रायगः चयः ॥ शुविमान्तः मन-শাথ বৈলোক্য তস্য দেহত:। **७७: ममात्र जग**रान् वत्रमानः भू-ব্লাভন•॥ বাগাদীনা• তত স্তুষ্ট: প্রা-माखमा भून दंदर। महकः महक्र षु गर्वालोकनमञ्जू ।। वित्नाः ক্যপুতিপালাচ ভব বিফু: সনাতন: । (हवानाः मर्दरा कार्यः कर्डवाः व ऋग खथा ॥ नईछद्ध छ्रज् उर

দেব ন সংশক্ষঃ ৷এব মৃক্ত্যু ভত্যে দেবঃ भुकृष्टिक् व जूव हा। विकृत्रभाश्ना भूबीः व्काः समात न भुड़ः। **७**हा সংচিষ্ঠ ভগবান্ যোগনিদা নহা-ভগা: ॥ ভন্যা সাস্থাপ্য ভগবান্ इन्तियार्थाख्याः भुकाः। श्रादा भ-রেণ ৰূপেণ ততঃ সুদ্বাপ বৈ পুভু: ৷৷ তস্য সুগুস্য জঠরাল্মহৎ পদ্ম বি-निःमृड । मधबीभवजी मृथी म-সমুদা সকাননা।। তস্য ম্লস্য বি-खाद्रः भाञान उन मः श्रि उः। कर्गि-, काराः ख्या भिक् उत्तर्शः वृक्षाः ভব: ৷৷ এবং দৃষ্ট্বা পরং তস্য শরী-রস্য ত্ সম্ভব• । মুমুচে তদ্ববীরস্থে। बायु वायुत्रमः मृह्र ॥ व्यविम्। विकारक्षमः भाइक्रभा शाह्रय । व्यक्तानहिष्मार्थाय यहः (उच उषा করে ৷৷ কালচক্রম্য হোর চক বু ধার্যাচ্যুত। অধ্যারাজ্যাতার্থ• গদা• ধার্য কেশব ৷৷ নালেয• ভূত-মাতা তে কপ্তে তিইতু সর্বদা। 🗐-वर्म कोञ्चाली (हरमी हन्यु। रिख् ছলেৰ হ।। মাক্ত তে গতি বীর: गक्जा॰ खर कीर्खिठः । विलाकाः गानिनी (नवी वन्नी एउस मना नि-যা।। দ্বাদশী চ ঠিথি স্তেম্ভ কাম-ৰূপী চ জায়তে। ঘৃতাশুনো ভবে-

ब्यस्र द्वाप्तभाग उर्भवायगः ॥ सर्ग বাসী সভবত পুমান্দ্রী বা বিশে ষতঃ। এষ বিষ্ণৃত্তবাখ্যাতো মূর্ব্ত যো দেব দানবা:।। হস্তি পাতি শ রীরাণি সূজস্তান্যানি চাত্মন:। যুগে যুগে সর্বগোষ বেদান্তে পুরুষে। হৃষ ।। न शैनवृष्क्रा वक्तत्रा मनुरम्राय॰ कराहन। इंडि वाजाए भजाभन निर्णय नामाध्यायः॥ #॥ तुका विकु শিবানা মেকত্ব॰ যথা। ভতো বুক্ষা শরীর ভৎ ত্রিধা চক্রে মহেশরঃ। পুৰানেদ্বাৰলাচ্ন্তো ত্ৰিগুণ ত্ৰিগুণী-কৃত্ত ৷৷ তদুদ্ধু ভাগ: সংজাত শুতু বক্ত শত্ভুজ:। সুটিকাভ সম: कायः मृकः म हन्द्र्राणथतः ॥ देण ন্ততো বুদ্ধকায়ে সৃষ্টিশক্তি ন্যযো-कर्यः । स्रवः (भवाज्वः मुक्कावुकाः ৰূপেণ লোকভূৎ ॥ স্থিতিশক্তি• নিজা॰ মাযা॰ পুকৃত্যাখ্যা৽ ন্যযো: कर्। मार्च में देवकाद कार्य ज्ञान শক্তি निषा उथा ॥ शिठिकर्छ। ख्विष्ठ् द्रष्ट् (भव भर्ष्ट्रभद्रः । सर्वः শক্তি নিযোগেন সদা ত্ৰুপতা মম ॥ অন্তশক্তি তথা কাবে শস্ত্রবে স न्याबर्ट । यहकर्छ। ভवहस्रुः म এব পরমেশ্বর:।। অত ব্রিষ্ শরী-রেষু ৰথমেব পুকাশতে। জ্ঞানৰূপণ

পর জ্যোতি রনাদি র্ভগবান পুতু:৷৷ সৃষ্টি স্থিত্যস্তকরণাদেক এক মহেশ্ব-র:। বুন্ধা বিষ্ণু: শিব শেতি স-জ্ঞা-माभ भृषक् भृषक्।। या उत्रः বিধাতা চ তথাহ মপি ন পৃথক্। এবং শরীর কপঞ্চ জ্ঞান ন্যাক মম্বরাৎ ॥ ইতি কালিকাপুরাণে ১২ व्यथायः ॥ 🕸 ॥ व्यन्धाः । खनाजीजः र्ग ভগবান্ ব্যাপক: পুৰুষ: পর:। অনম্ভভোগশাথী চয়ন্নাভিকমলাদ ज्< ॥ विकृष्ठ म ह शाविन देश-র**শ্চ সনাতনঃ** ৷৷ য স্ত**ংবেদ মহা**ত্মা-ন' স জীবন্মুক্ত উচ্যুতে ॥ ইতি বাম-নপুরাণে ৪২ অধ্যায: ॥ #॥ (ড न गर्जनुरभाक्षनः यथा। भून छ উवाह ৷ ভক্তি• তস্যাথ স•চিন্ত্র্য নাগস্যা-মোঘদর্শন: । श्रीजिभानखविष्युः শন্ত্র চক্র গদাধর:।৷ সামিধ্য কল্পবা-মাস ভিম্মিন্ সরসি কেশব:। গঞ্-ডছে। জগন্ধাথো লোকাধার স্তপো-क्षः ॥ ग्रारुगुखः गहान्तुः उः उक गुारु बनाणगार । উज्जराद्रार्भ-भियाजा उत्रमा मधूमूरनः ॥ इन-স্থ দার্যামাল গ্রাহ্ণ চক্রেণ মাধ্বঃ । भाक्षयामान नारमनुः भारभञ्जः শরণাগত।। স হি দেবলশাপেন र् र् र्वक्षमञ्भः। गुरुष म्गम् कृकाद्वत भागा पित क्षा ॥ ग জোপি বিফুনা স্পৃষ্টো **জাতো দিব্য** বপু: পুমান্। ইতি বামনপুরাণে ৮১ व्यश्रायः।। 🗱 ।। व्यम् अञ्च भृकाहि र्यथा। व्यथ व्यक्तः अहामञ्जान् वि-काः मदार्थमाषकान् ॥ यम् म॰ অরণাৎ সম্ভো ভবাল্লে: পারমাশ্রি-ভা: ॥ ভার॰ नमः পদ• বুষাৎ নরৌ দীর্ঘ সমন্থিতী।প্রবানা নায মজো-य॰ পো্তো বয়ক্ষর: পর: ।। 🕸 ।। অস্ত প্জাপুযোগঃ। প্রাতঃকৃত্যা-দি সানাত্ত কর্ম ক্ত্রা প্জানও-श नागठा रिक्षवाहमन**े स**र्याए ভদ্মথা গৌভমীযে ৷ কেশবাদ্যৈ ব্ৰিভি: পীত্বা দ্বাভ্যাণ প্ৰকালযেৎ करते ॥ घाडत स्मोधी ह मञ्जूहर ছাভ্যা• মৃজ্যায়ধ• ভতঃ। একেন रुष भूकाना भागाविभ छरेपकडः ॥ मः (भारिक) (कन मूर्खानः उठः म-क्षर्वापि जि:। याम्य नामाकि कर्नाः শ্চ না ভূবেক ভূজে ক্রমাৎ। স্থাশ **(मव॰ ভবেদাচমনঞ্ছ বৈক্ষবান্ত্রয় ॥** এব মাচমন কৃত্বা সাক্ষালারায়ণের ভবেং। (कणवाष्यञ्च (कणव नाद्रा-चग साथव शाविनत विकृ सशुमूरन ত্রিবিক্রন বানন জ্রীধর ক্ষাকেশ পত্মনাভ দ্যনোদর সঙ্কর্যণ বাসু দেব পুণুগুনিক্দা পূক্ৰোভ্ৰসংখা-क्रक नृत्रिः शाहु। छ यन। र्यन छेल्लान्द्र হরি বিঞ্চবং॥ ব্যক্তান্ত পুণবাদি কে-শবায় নম ইত্যাদি। তথাচ। স **ठ**ञ्थी नरभारेष्ठण नामां विन्र সেৎ সুধীঃ।।ঞ্চা ভতঃ সামান্যার্য্যা-नि बाङ्कान्ड॰ कर्य विश्वाय किनावकी-र्खाहिन्यानः इत्य्याट । व्यन्य या-ষ্যাদি ন্যাস:। শিরসি পুজাপত-रि श्वरि नमः। मृत्यं गायवीहन्त्म नगः। इति अर्खनश्ची हत्राय (एवडा-रियनमः ॥ 🕸॥ ७ छः कद्राञ्चन प्रास्ती । ত্রী• অমুধাভ্যা• নম ইত্যাদ। ত্রী• ह्रम्याय नम इंड्रानि । उथाह (भी-তমীযে। अविः পুরাপতিশুলে গা-বত্রী বেদতা পন:। অজলক্ষী হরিঃ (পाक: बीवीर्जन यडक्कः॥ #॥ ভতো খ্যান•। উদ্যৎ পুদ্বোতন ন্দের জলধি সূত্র। বিশ্বধাত্র্যা চ নৃষ্ট । নানারত্বেলেশিত বিবিধাকল্ল মা-भी छवञ्ज विक्यु वरना पत्र कनन कोत्मारकी॰ हक्षभारिः ॥ 🟶 ॥ ७४॰ ধ্যাত্বা ন্যদেশ। যথা। আ কেশবায কীৰ্ত্তি। নমঃ ললাটে। বৰ্ণানুজ্বা সাৰ্দ্ধ ठन्मान् भुत्रयानिकानि मर्मनाथ **जवज गा**नुवादः। ञा॰ नादायगाप

বিষ্ণু

कारिष्ठ नामा मृत्य । इं माधवाग जुरे है। नाम मक्ता वा इं लावि-न्हाय शुरेश्वेत्र नत्ना वास्तव्य । উ॰ বিষ্ণবে ধৃতৈও দক্ষকর্ণে। উ॰ মধুসুদ-नाय भारिष्ठा वामकार्ग। ११ विविकः मार कियारिय मक्कनामा शुरि । श्राः वामनाय मयारेय वामनामानुष्टे । **৯ প্রীধরায নেধা**য়ৈ দক্ষণতে । ३º क्वीक्षाय **र**्षेरिय वामगर्छ । এ পদ্মনাভাষ শুদ্ধায়ৈ ওঙে ৷ अ नात्नानदाय वन्द्वारेय व्यथ्दता ও বাসুদেবায লক্ষ্যৈ উদ্ধৃ দন্তপ-ক্তৌ। ঔ॰ সহ্বর্যায় সরস্বত্যৈ আ शाम्डभ एको। यः नुमूद्राय नीः े छि। मस्टाक । याः यनिकष्काय द्रोका बुर्थ। कः ठकित जमारेग। थः गिर त पूर्वारेय। गः मार्क्टिंग भू जारेय। ষ থ জনে সভ্যাধৈ। ড শ খ্রনে চ श्वारेय मक्क इद्रमृत मक्का गुरक्षु । ह॰ रुलित वारिए। ए॰ मूय नित विना-मिरेन्। जः मृजित्न विक्रयारेय । यः পাশিন বির্ত্তাথৈ। ঞ অঙ্কুশিনে दियारेन **दास**कद्रमूल सक्काशुक्रस् । ष्टे• स**ञ्चल**ाय विभ््रारेग । टे• त्रन्तकाय ज्यादारेग । ए॰ मनिहरन मृटित । ए॰ मः । यथां **क्या १० नद्र ६** ७ **७ म**मृष्क्यि मध्याम्यूच ग्राशुतक्षू। ७ रत

(य म्रेक्षित्र। थ॰ कृष्णय वृत्किता र॰ म-ত্যায ভূতৈয়ে ধণ সাত্ত্তায মতৈয়। ন সৌরাম ক্ষমাইয় বামপাদমূল जकाशुरकष्। श॰ भूताय द्रमारेय मकः भार्ष। क॰ जनार्मनाय উमारेय वाम-পাম্বে। বং ভূধরায় ক্লেদিনৈর পৃষ্ঠে। **ङ विश्वमृर्द्धः ये क्रिमारिय नाट्यो । म॰** रिक्छाय जुनारेय छेन्द्र । य॰ जुनाः অনে পুৰুষোত্তমায বসুধরাথৈ ছদি । র॰ অসৃগাতানে বলিনে পরাথৈ मकाः (भ। लः भाः भाजात वलानुः काय नत्रायगारेय कन्नि । द॰ स्मर व्याञ्चात्व वनाय मृक्षात्व वामाः एन। **म॰ ष**ष्ट्राञ्चात वृष्याय मक्तारिय श्नामि मक्क करत्र। य॰ मञ्जाञान वृयाय भुद्धारेय क्षानि वामकात । **স• শু**ক্রাত্মনে হু সায় পুভায়ৈ হ नामि नक्षभारि। इ॰ भागाञ्चात व-वाक्षाय निमारिय क्षापि वामशारि। न कीवाजात विमनाय व्यापारीय श्रमामु। परता । कः काथः जात नृत्रिः হায বিদ্যুতায়ৈ হ্নাদিনুখে। ইতি न्तर्रे ।। 🕸 ।। उथाह । (गो उभी य । কেশবাদি রয় ন্যাসা ন্যাসমাত্রেণ ৰেছিনা । অচ্যুতত্ত্ব দদাত্যের স-ত্যু॰ সত্যু॰ ন ম শ্यः॥ মাত্কার্ণ• সমূচার্য্য কেশবাধ ইতি মরেৎ। কী

खिं ह नममा युक्त मिलाहि नाम भाहत्व ॥ किनावाय ख्वः केखिं कारिश नाम्नायगाय ह। इन्तामाण्या म-हिला बहनाहाय कमः। न जू कि नाव कीर्लिजा नम इन्ति। ख्या दृक्ति मृक्ति मिह्ना ख्या नामः कर्त्वाः

वीकारिकः। यथा। 🗐 • ञ • (क-भवाय कीरेंब्र नम इंड्रानि। उथा ह গৌতনীষে। এবং পুরিন্যসেল্যাসং লক্ষী বীজ পুর:সর•। সৃতি• গৃতি• মহালক্ষ্মী প্রাপ্যান্তে হরিতা বু জে**।। #।। তত** স্তত্ত্বন্যাস পীঠ न्याम श्रव्यादिन्याम विक्ष्मञ्जद्रादिः न्यामान् वर्यारः। उनुन्यामाप्यस গুন্থগৌরবভিষা নোক্তা:॥ৠ। ততো श्वाराय । जेनार काहि निवाकत्रा-ভ মনিশ শ্রু গদা পক্ষ চক্র বিভুক্ত মিন্দিরা বসুমতী সংশাভি পার্শ্বরু ।কোটীরাক্দ হার হওল ধর পীতাম্বর কৌস্তভোদীগু বি-শ্বধর স্ববক্ষসি লসৎ ঐবৎস চিহ্ন ভ्रात्त्वा क्षा व्यव शादा मानरेमः मः ম্পূজ্য শাহ্বস্থাপন স্বৰ্যাৎ ৷ তত্ৰ বৈ ষ্ণব পাত্র• গৌতমীয়ে। তামুপাত্রস্ত বিপুর্ষে বিষ্ণো রতিপুরণ সতং। ত-থৈব সর্বপাত্রাণা মুখ্য শন্ত্র পুকী-र्ভिष्टः ॥ मृर्भावक ष्या (भाकः

হাৰ্শ বা রাজত তথা। পঞ্চপাত্র• रुद्धः मुखः नान्र खन निर्याखराय ॥ 🕬 । रेनरवह्यमारन जु उरेबव । ऋर्ल বা ভামুপাত্রে বা রৌপ্যে বা পঙ্কজে म्ता आगमक नुष्या । रेश्वरार রাজত কাংশ্যু ভামু ফুরুয় মেব বা । পালाশ 🏝 श्रतः भावः रेनरदान्। कन्नरमृष्ः॥ भूतक्तराविम्कामाः। সুবর্ণে রोজভে রৈক্যে ইত্যাদি ॥ **#**॥ ততঃ সংখ্যান্যপীঠপূজানন্তর• বিন-वारि मिकि निष्ठ भीठे पर्व भू-कार कृषा भून ध्राजा मूलन किन्न-उ मूर्जावाराइनामि भक्षभुष्ठाञ्जनि দান পর্যন্ত বিধায় আবরণ পূজাণ স্থ্যাৎ। অগ্নাদি চতুষোণেষু দিক্ষু চ ও কুদোলায হৃদযায नमः ইত্যা-দিনা পূজ্যেৎ ।।#ঃ।। ভতঃ কেশরেষু भू र्वापि ७ नमः न नमः (मा नमः নাং নমঃ রাং নমঃ বং নমঃ গাং নম: य॰ নম:। ততো দলেষ্ পূর্বা-दिष्टिक खेंदाम्द्रदाय नमः । **এ**द॰ जक्षर्गाय अपूर्वाय व्यनिककाय । व्याप्रिक (कागन (लयु ७ मारिस) नमः এব॰ শূিষে সরস্বত্যৈ প্রত্যৈ। ততঃ প্ৰাগেষু প্ৰাদি ওঁ চক্ৰায় নমঃ এব॰ শহ্বাৰ গদাবৈ পদ্মাৰ কৌস্ত ভाष मुक्ताय थन्नाय वनमानारिय।

उन्दिर्गु ७ गक्डाय नमः। पिकः ণে ওঁ শল্পনিববে নম:। বামে ওঁ পদ্ম নিধ্যে নম:। পশ্চিমে ওঁ ধৃজায নম:। 🖯 অগ্নিকোণে ওঁ বিহ্নায় নম: ৷ নৈৰ্থতে **७ वार्यारिय ननः। वायुरकारम ७** मूर्गारेय नमः। देणात अं लातिह नमः। এব সর্ত। তছছিরিন্দুদীন্ वजामी क्लाबिदा धून मीलो पदा रेनरवर्गः रुक्ताराक्षा यथारिनरवर्गः मानीय (एवजारेय म्हान शाम्।। र्घा ५-মনীয় দত্ত্বা ফডিতি মজেণ নৈৰে-प्रः अर्लुाक्त्र ठक्त् पृयाचित्रक्रः যমিতি মন্ত্ৰেণ দোষ সমূহণ সংশো ষ্য রমিতি দোষ সাদ্ভ বামকর সৌধবারাভিপূর্ণ ব মিতি মস্ত্রেণ অমৃতীকৃত্য মূলমন্ত্র মণ্ডধা জপেৎ । ততো ব মিতি ধেনু মুদুবামৃতী-ক্ত্য গদ্ধপুল্লাভ্যাণ সংশ্জ্য ক্তা জ্ঞ লি: সন্ হরি॰ পার্থবেং। অস্য মুথতো মহ: পুসবেদিতি বিভাব্য चाराष्ठ• मून महार्य्य रेनर्वरम् इन मन्। ७ । ७ जा मूल मुहाया এड-रिन्न(तम् ५) व्यम् क स्विव वार्य नमः । ততো নৈবেদ্য হস্তাভ্যা মুক্ত্য ওঁ নিবেদবামি ভবতে জুষাণেদ হবি इंद्रिक्टि रेनरवर्गः जैमर्गः अमृकः দেবতাবৈ এতজ্জল মন্তোপতরণ

मनीजि जल पद्मा वामश्ख्यान मु मु। भूमण्ड मिक्क गरुखन भूगा-कि मुनुः भुक्षांय**् । 🕸 ।** यथा ওঁ পুাণায় স্বাহেতি কনিষ্ঠানানিকে अङ्गुष्ठिन म्यर्भाराय । ७ ज्यानाय सारु ि उर्द्धनी मध्यम अङ्ग्रहन স্পাৰ্শবেৎ ॥ ওঁ ব্যানায স্বাহেতি नश्जानाम अङ्ग्रहन न्नानीस्ट ! **७** उनानाय सार्श्ड उड्वी मध्र मानामा अङ्गाप्तन म्यानास्य । अ नमानाय चार्छि नर्वाङ्ग्ली द्रङ्ग-(रेन म्यार्गर्य । उत्ता व्यक्ष शान्ता মনামিকাগু স্পূশন বৌ নম: পরা-य অন্তরাত্মনে অনিক্জায় নৈবেদ্য कन्नगंभी उत्तित्व मुन् भूम न মূল মূচাৰ্য্য অমুকদেৰতা তপ্ৰা-মাতি চতুর্লা সংতর্প্য অমুকদেবং তাरि এउজ्जा मम्डानिधानमत्रीः **তি दल पद्धा आहमनीयामिक म**-म्डार्थाक्षा रेवकृत्व जूरेन्टवम्ड मार्गः সর্বভাষ মেব বিধি: ৷ ততঃ সামা-न। প্জাপদ্ধত্যক ক্ষেণ বিসর্জ नाउ॰ कर्ष ममानारदा। व्यम् भू রশ্বণ যোডশবন্ধ জপ: ৷ তথা-চ। বিকার লক্ষণ প্রজপেরানুমেন जभाहिजः। उद्यमाः मः नद्रनिक्ति জুহিণামধুরাপুতি:।। ইতি তঙ্গ

লার:।। মৃত্যক্ত বিফুপুলা আহি ক छत्वारमी मुक्षेवता ॥ 🗱 ॥ उन्तर नमः कात्र खर्कनामिक यथा । जुङ উবাচ। মুক্তিহেতু মনাদ্যম্ভ মজ ম-क्ष्य भव । या नस्य अद्याक ज्य नगरम्या कायर् नद्रः ॥ विक्रूनाः नन्द महिन विद्धान गर्बन पूर् । পুণমামি সদা ভক্ত্যা চেত্রসা ছ मगोनगः ॥ (य। २४ खिक्रमः नयम्) পশ্জীশ: শুভাশুভ । ড সর্ধা किन दिक् नराम् भवस्यकः॥ সাধ্যেনাপি নমস্বারপুযুক্ত শচক भागत्य । मःभात्र ज्नवगाना मुख्त जन नकरता हि मः॥ कृष्य मुन्न ब्लिन परताः मत्रठाक्कृष्य वााकाधिकातिभूक्ष পরমে হপুমেযে। একোপি চারু গুণ মাত্র কৃত পুণাম: সম্য: স্বাক মলি শোধবিতু সমর্থ: ॥ পুণম্য **म् ७**व ज्यो नमकाति । স যা• গতি নবাপ্নোতি ন তা• কতু भारेज त्रिमापूर्य मः मात्रकाष्टात्राक् পার মভিধাবতা । এক: কৃষ্ণন স্কারো অন্তি ভীরস্য দেশক:॥ আ-সীনো বা শ্বানো বা তিপ্তন্ বা যত্ৰ ভত্র বা। নমোনারায়ণায়েভি মদ্বে ক্-শরণো ভবেৎ।। নারাযণেতি শব্দো ন্তি বাগন্তি বশবর্ত্তিনী। তথাপি

নরকে ঘোরে পতন্তীতি কিমন্তত 🕆 চতুমু থায় যদি কোটিৰক্তো ভবে-মর: কোপি বিশুদ্ধচেতা:। সর্বে खनाना मयुरेजक (मण वरमन वा रम-ववद्रमा विस्थाः ॥ बागमाना मुनसः नर्र्व खबरहा मधुमूरनः। मजिक्साः ज्ञिवर्डाष्ड न शादिन्त उनक्षयार ॥ অবশেনাপি যমানু কীৰ্ত্তিত সৰ্ম্ব-পাতকৈ:। পুমান্ বিমুচ্যতে সদ্যঃ मि· হত্রস্তৈ মৃ´ গৈ রিব II সক্দুছ রি-ত । एन इति ति ठ । क्र द्र च । व प्रः পরিকর স্তেন মোক্ষায গমন-পুক্তি ॥ স্বংপ্রেপি নামফ্রতি রাদিপুংসঃ ক্ষাণ করোভ্যক্ষযপাপরাশিণ পু-ত্যক্ষত: শিং পুন রত্র পু:সাং সংকী र्जिं नान्न जनार्यनम्।। नमः क्-ষাচ্যুতানন্ত বাসুদেবেত্যুদীরিত । গৈ ভাব ভাবিতৈ বিপুন তে যমপুর• যযু:॥ শমাযাল জল বছে ভনসো ভাক্সরোদয:। का डि: काल सुर्धीय-म् नाभमःकीर्खनः श्रदः ॥ कृ नाक-পৃষ্ঠগনন পুন রংযাতি লক্ষণ । ক জপো বাস্দেবেতি মুক্তি বীজ মনুক্ত ন॰।। গছতা। দ্র মধ্বান। তৃঞা মৃ ह उ তেতসাং। পাথেয়ং পুঞ্জরীকাক্ষ-নানস কীর্ত্বাস্ত ।। নম ইভেরে (या त्याखरूकः मुक्यान् उः। उ-

न्याक्राया ভবেল্লোক: चेंशाक्रम्याः लि (मोनक।। ज॰मात्र मर्लब्हेम) नि-র্বিচেষ্টেক ভেষত্র। কৃষ্ণেতি বৈফবণ মত্র' জপ্তা ম্ক্রে। ভবেলর: ।। খ্যা-যন্কৃতে যজন্ যজৈ জেতাযা হা পরে হর্ষন্। যদাপ্রোভি ভদাপ্রোভি कालो म की र्डा (कणवः ॥ न्नः उ९ क्षे जाल्क मथ वान्। निक्षिश्रा। রোগাধার। ন সা জিন্তা যা ন বক্তি হরে গুণান্।। ছক্কেত্রেণ কিং ভস্য কাশ্যা বা শান্তিকেন বা। জিল্পাগ্রে ষর্ত্তে যুস্য হরি রিভ্যক্ষরছয় ।। বিজ্ঞাত দুষ্ত সহসু সনাবৃভোগে শেयः भव्रष्ठ भविमूिक मधीक्षमानः । স্বপ্নান্তরেপি কিল যোগিভয় । ন পশ্যেরায়ণ স্ততিক্থাপরনোম ब्याः ॥ इजामि गाक्ष नातायन-ভক্তি ननकात्र नाम २०२ व्यथायः ।। 🛊 ।। সূত উবচে। অসারভূতে স• সারে সার মৃক্ত বিনিদ্দিশেৎ। আ সারাশের লোকস্য সারমারাখন• एतः।। एन्। ए मुक् व मूक्ति यः भू স্থাণ্যপ এব বা। অৰ্হিড স্যাত্তপা চৈবতেন সর্বণ চরাচরণ। মাতৃব**ং**প রিরক্ষন্ত সৃষ্টি সংহার কারক। যো म भूजया विका ७ विम्या व मारा छकः ॥ य**छः अ**र्वेख ख्रानाः (यन

मर्व भिरु ७७ । यकर्यना उम्बाह्य সিদ্ধি বিন্দন্তি মানবা:।। নরকে প-চ্যতে যস্ত যমেন পরিভাষিত:৷ কি• ত্ব্যা নাছিতো দেব: কেশব: কেশি-নাশন: ৷৷ উদকেনাপ্যভাবেন দুব্যা-गा महिजः भुजः। या प्राठि स्कः लाक म व्याकि नहाई उः॥ न उर করোতি সা মাতা ন পিতা নাপি বান্ধবা:। য় করোতি স্বীকেশ: नस्ट: मुख्याहिंजः ॥ वर्गाम्याहात्र-বতা পুৰুষেণ পর: পুনান্। বিষ্ণুরা-রাধ্যতে পন্থা নান্যস্তক্তোষকারকঃ॥ न मारेन विविधि में रिख नंशुरिख्न नीनू-লেপনৈ: ৷ ভোষ নেতি মহাত্মাসৌ यथा ভক্ত। बनार्षनः॥ मन्त्रोरम्थर्ग মাহাত্ম্য জ্ঞান সম্ভতি কৰ্মাণা । বিমৃক্তে শৈকভাল ভ্যা মূল মারাধনা হরে:॥ পুণানৈ স্তব্যতে বিফু ব্লেড रिव शद्रमः थनः। ज्यनप्रथा वा विष्णः বেণ ক ভ ম হিতু মহতে !৷ ইতি গাৰুতে প্রান্ততি: ২০০ অধ্যায়: ॥ 🗱 ॥ সূত উবাচ। আলোক্য বহু माञ्चाणि विठार्या ठ भूनः भूनः। ইণমেক সুনিয়ন খ্যেযে। নারাযণঃ সদা।। কিং তস্য দানৈ: কিং ভীর্থে: কি তপোভি: কিমধ্রৈ: যো নিত্যু क्षायुट्य रहदः नाजायुग ननन्।श्रीः ॥ বপ্তিতীর্থ সহসাণি ব'প্তিতীর্থ শতানি চ। नात्रायम भुगामम् कलाः नार्शेष (याउभी ।। भाषाक खाना (भवानि **७**भःकर्गानिकानि रेव । गानि (७वा मानवाता कृकानुम्बद्रगः भद्रः ॥ কৃতে পাপেনভাপো বৈ যস্য পু•সঃ পুৰাযতে। পুাযশ্চিত্ত স্ত ভাস্যক হরিসংমরণ পর ।। মুহর্ত্ত মিপি (या श्वारयद्यात्रायम सङ्ग्लुङ: । সোপি ভদ্নতি মাপ্নোতি কিং পুন ख्र भद्रायगः॥ जागुर अश्र मृत्रस्थय (याग खम्र ह (यागिन:। या कोहि-মনসো বৃত্তিঃ সা ভবত্যচ্যুতাশু-याए ॥ উভिष्ठिमिश्वतिकृ वुकन् रेव विवनः खथा। जुक्षन् सनः क जागृह शादिन्तः भाषवः याद्रद्याः (य व র্মণ্ডভিরত: হ্বর্যাচিত্ত হলার্মনে। এবা শাস্তানু সারোক্তি: কিমনৈ বস্থ ভাষিতৈ:।। ध्यान भित भारता भारती খ্যান মেব পর° তপঃ। খ্যান নেব প-র পৌচ তমাৎ খ্যানপরো ভবেৎ া নান্তি বিক্ষো: পর পেরেণ তপো-नानमनाट भद्रः। ज्याट भुषान मस्याकः वामूप्तवम् bिन्ननः ॥ यः फूर्न ड॰ भर॰ भार्था॰ सनता यम्याः हब्र'। उपभार्भार्थिङ श्वाराङा प्रपा-তि बधुमूरनः॥ भुगारा अवं जाः

কর্ম পুচ্যবেভাগুরেষু য় । স্বরণা (व उद्घारका: मः भूर्गः म्यादिङ শুঙিঃ।। ধ্যানেন সদৃশণ নাস্তি শো-ধন পাপকর্মণা। আগামিদেছ হেত্ৰা° দাহকোপ্যেষ পাবক:॥ বিনিম্ননসমাধিস্ত মুক্তি মতৈব জন্ম-নি। প্রাপ্মোতি যোগী যোগাগ্নিদঞ্জ কর্মচযো প্চিরাৎ ॥ যথাগ্নি ৰুদ্ধত-শিথ: কক্ষণ দহতি সানিল: ৷ তথা চিত্তছিতো বিষ্ণু যোগিনা সর্ব-किल्विष ।। यथा प्रिनाहार कनक म-পদোষ পুজাযতে। সংশ্লিষ্ট বা-मुर्हर्वन अनुवर्गानाः उथा सनः॥ श-স্বাস্থান সহস্তেমু পুষরস্থান কোটি-ষু। য়ৎ পাপ• বিলয়• যাতি স্ভত ন माजि उद्यादी ॥ गुगगयाम महरेमु ब ষ্ পাপ বশ্যতি প্রং। ক্ষণনা-खन उर भाभ रख र्यानार भून-শ্যতি ।। একমিন্নপ্যতিক্রান্তে মুভূ-র্ভে ধ্যান বৰ্জ্জিতে। দস্যুভি মথিতে-त्व यूक माकन्तिष्ठ ज्भ ॥ किन প্ভাবো দুষ্টোক্তি: পাষ্ণানা ত থোক্য:। ন ক্মেরন্মন শুস্য यস্ চেত্রসি কেশব: ৷৷ সা তিখি স্তদহো-द्राख॰ न रशा गः न ह हन्त्राः। नशु॰ ভদেব বিখ্যাত যত্র পুষার্য্যতে হরিঃ ॥ म। शनि उग्रहि मुः माठाक कफः

म्कडा। यमुक्डं कन वालि वाम् रिता न हिन्नाउ II किनः कृउ-युग उम्र किन उम्र क्छ या। ज्र-যে যস্যগোবিনে যস্যচেত্রি না চু ।। यम्। गुं उर्थ। भ्रि गह उ खिष्ठाणि वा। गावित्म नियउ॰ চিত্ত क्ष्रक् काः भरेरव मः ॥ वामू (रत् गत्। यम्। जनहामाईना नियू । जमहास्त्रास्या रेनरक्य स्टब्स् द्वाः षिक॰ कन•॥ अन•अङ्घ **५ गार्च**र् मट्छ **ह महत्रनः। हिन** व विक वी॰ माया॰ क्रिणवार्लिङ माननः॥ क्रमाः अर्वे छ क्ष्यत् प्रयाः मूर्थयू मानताः। गुनक वर्णनीत्वतु (गा-वित्न ज्नविष्ट ।। श्रायमात्राः यग (हर मानाहिय ह कर्ममू। भा-য**িচত্ত হি সর্ব**স্থ দুফ্ গ্লেড্ড विनुः उ॰ ॥ लाज (खया॰ क्य (खया॰ क उ (उयाः भर्ता छवः। (यया भिन्ती-वत्रमात्ना इत्यक्ता अनार्पनः ॥ की हे शक्षि गगानाक इरही मन्त्राखः চে ত্রসাণ উজ্জ্বিক গভি• মন্যে কিং भूव र्द्धाः केनाः नृगाः ॥ वामुद्रात् छ-कहारा वाडिमीडा न घर्मा । नदा-कतात भवनी मा किमर्थ न (मर्राउ ं।। न ह प्रवाममः भारता वज्रुकाति সচ্পভ্যে হন্ত সমর্থোহি সংখ

क्रम्भाक मधुम्राम ॥ वरक खिक्ष-ভোন্যদ্বা বেছ্যা কর্মপ্রবর্ত:। না-भगां विशेषिका भिका भाग ह ধারণাং ॥ (খ্যয়: সরা সবিভূমগুল-मध्यद्यी नाद्रायगः अत्रिकात्रन निविष्ठै:। (क्यूब्रवान् कनक अञ्चन-वान् कित्रीधी छात्री छित्रपायवनु-ধৃ তশগ্ৰ চকঃ।। 🛊।। কি মত্ৰ বহু-নোক্তেন যুখ্মাক মধুনা ছরি। মার-তাহরিশ বিষ্মশেষ দুরি তাপ-হে ।। ৰ হি ধ্যানেৰ সদৃশা পৰিত্ৰ নিহ বিদ্যতে৷ খপাকেন্বপি ভুঞ্জা-नः भाभः रेनवाळ विभाउउ ॥ यना-চিত্ত সনাসক জন্তে৷ হিব্য গোচ-ति । यपि नाताया (भारतः का ने মুচ্যেত বন্ধনাৎ ॥ পুত্যস্তমিত **(७५॰ य८ मडामाव मरगाहद्र॰ ।** বচসা মাত্মস বেদ্য ওজ্ঞান বুদ্ধ-সংজ্ঞিত ।। তত্ত্বান্যা ধারণ্যা যো-शिता यांचि (न लग । म भादा কৰ্মণো পেগতে যান্তি নিদ্বী জতা দ্বিজা:॥ ইতি গাক্ডে ধ্যান স্তুতিঃ २०३ व्यथायः ॥ 🕸 ॥ ७मा नाहा-অ্যুণ বথা। সূত উবাচ। বিফুচিত্তো ভবেজ্ঞক্ত ন্ত ব্যাহ্ব ন্মেৎ সদা। ভমেবৈষ্যভি মুক্ত্বৈ মাল্লান হরি-**७८ भत्रः ॥ उपरानः यञ**्गादिनसः

সা কথা যত্ৰ কেশব:। তৎ কৰ্ম " यखन्याय किमरेना ईल्डाबिटेडः॥ সা জিহ্ব। যা হরি স্টোভি ভট্টিভ যত্তদর্পিত । তাবেব কেবলো স্না-(घरी यो उ८ शृकाकरत्रो करत्रो ॥ भुगान नी मन। मित्रः कन विष् छः महनः शाशिकवाः मिरवोकनः । सनः ফল তদ্ভণ কর্ম চিন্তন বচন্ত গো विन्त खन खवः कनः ॥ भिक मन्त्र মাত্রোপি রাশি: পাপস্য কর্মণ:। (कनव रेवर) मामार मुर्वेशिध विव नगाजि॥ यटकिष्णिट ब्रवाज कर्या পুক্ষ: সংধুসাধু বা। সর্ব নারায-ণে ন্যস্য হ্বর্লিপ ন লিপ্যতে ॥ তৃ-ণাদি চত্রাস্যান্ত ভূত্গাম চত্ বিষা। চরাচর জগৎ সর্ব পুসপ্ত भाषरा তব ।। যিষাল্যস্তমতি নঁ বা-তি নরক স্বর্গোপে যচিন্তনে বিয়ো মত্র নিবেশি তাত্মনসো ব্রাক্ষোপি লোকোল্ল হঃ। মুক্তিণ চেডসি সং श्रिजा क्षप्रियाः भूष्माः ममाजाः ব্যথ: কিঞ্চিত্রণ দুরিতণ পুষাতি বি লয় ত্ৰাচ্যুত কীৰ্ত্তি ৷৷ মহতা পুণ্য পণ্যেন যেন ক্রীতো হথিল। धुद । उन्र दिक्याः नुनाएन इङ् किन्ट भुतुषाजि॥ অग्निकार्याः क नाः ज्ञानः विष्या र्यानक भूबनः।

गन्जः मृःस्थानस्थः भातः अयुर्वे र्यञ ভবস্তি তে ৷৷ রাষ্ট্রস্য শরণ রাজা **পিতরৌ বালক্স্য চ। ध्यांफ সর্ব** মত্যানা॰ সর্বস্য শরণ হরি: ॥ (य नमिं खर्गम्रयानि वामुरम्द न-নাতন । ন তেভ্যো বিদ্যুতে ভীর্থ मिविक मनिमल्य ।। जन्यंत्रज्ञ भू-काल वर्गाए साक्षाय भव ह। उन् अगुष्टिना शाविन्तः श्रानः निज्र মতন্দিত:।। শুদু॰ বা ভগবছক্ত॰ নিবাদ প্রপচ তথা। ছিজজাতি সম॰ ম্বের ন যাতি নরক॰ নর:।। আদরেণ যথা ভৌতি খনবস্তু ধনে-হ্যা। তথা বুজিক কর্তার কো ন মুচ্যেত বন্ধনাৎ ॥ যথা ভাতৰলো বিহ্ন দ্হত্যাদু মর্গ হ্বন । তথা বিধঃ মৃতো বিষ্ণু যোগিলা সর্ঘ किन्वि ॥ भुषीक्षः भर्वे छ॰ ४ घमा-मुया म्याप्यः। ७६८ शामानि नर्दानि यागाच्यानद्वरः नदः ॥ যুদ্য যাবাংশ্চ বিশ্বাস শুদ্য দিজি-ষ্চ ভাৰতী। এভাৰানিভি কৃঞ্গ্য পুভাব: পরিমীহতে ৷৷ বিদ্বোদপি (गाविनत् पग्धायाषाकः यात्रा শিশ্পালোগত স্তত্ত্ব কি পুন তথ भतायनः॥ व्ययः (६८वा स्वान देनहाः এম বুন্ধা বৃহন্দ্রি:। ইত্যাখ্যা

ভাষাতে ভাবদাবেমার্গতে হরি।।। ইতি পাৰুডে বিষ্ণুনাহাল্ব্যঃ ২০৫ व्यव्यायः ॥ । । जम् भारतारक পাৰাদি ফল• জুদি ৰূপ• মুখে নাম रेनरवन्र मृत्र इरतः। भारतानकक निर्यानुः गस्तक यम्रामा १ हु ।।। নৈবেদ্য মন্ন ত্লসী বিশিশু বিশো-ষত: পাদজল পিবেছ। যো হশা-তি নিভ্যুণ পুরতো মুরারে: প্রাপ্নো-ঠি সুপুেমযুতা সভক্তি।। হত্যা श्चियमिष्यूनम् जून मी (खाक भा-**रिंग एक रेनर्व ए**उ वर्ड में एक मुक्ति ত গুৰ্ব দ্বা সস্ম ।। ইতি পান্মো खद्रथा७ ३० वयुग्रयः १:४:। ७ म। ना ग्ना वु८ भन्डरमा यथा। পृथिकाताह । জাতেষু শেষে। ভবসি তম্মংছেষে। ॥ **९**नि कीर्बिङ: । वात्रानाटशांख यु **क्यू वृत्यनम् वक्गामियू ॥ यस्याम** हाराम ज्ञाना ज्ञार की खंगरम २ हु। उकाप निन्तः कृप्क यमः বৰুণ মেব চ ।। নিগৃহ্য হরদে य-ন্মাত্তমাদ্ধরি রিছোচ্যসে। সন্মান ৰসি ভূতানি বপুষা যশসা শ্ৰিয়া ॥ চিরেণ বপুষা দেব ভন্মান্তাসি সনা खनः । यसाव्याद्या (स्वा सुनय শ্চোগুতেজন: । ন তে ২৪• ভ্ৰখিছি छि (उनानष्ठ खुब्ह्याम । न मीयरम न

ক্ষরসে কল্পকোটি শতৈ রপি ॥ ত মাত্ত্ব মক্ষরত্বাচ বিশুর্বেতি পুর্বীর্ত্ত্য-সে। বিপ্তব্যক্ষ ব্যা সর্ত্ত জগৎ ছা-বর জঙ্গন া৷ জগদ্বিষ্ট স্থানীয়েব বিষ্ণু-र्दिछ भुकीर्द्धाम । विश्वेष्ठ छिश्चम बि**ज्र॰ देवत्वाक्रु॰ म**हब्राहब्र॰ ॥ अ-यक गञ्जर्ब नद्रः नगर्छ उ भन्नगः। ব্যাপ্য ভাষেব বিশতে ত্রৈলোক্য• সচরাচরণ।। তন্মাদ্বিফুরিতি প্রোক্তঃ स्यत्मव स्रयस्या। नात्रा हेजुहारङ আপ: ঋষিভি তত্ত্বদার্শভি:॥ অ-যন তস্য তৎ পূর্ব তেন নারায়ণঃ অ্ত:। যুগে যুগে পুণষ্ঠা॰ গা॰ বিক্ষো বিন্দসি ভত্তৃত:॥ গোবিন্দেতি ত-তো নামা পোচ্যসে খাষিভি স্তথা : হুৰ্যাকাণীন্দ্ৰিযাণ্যাহু স্তত্ত্ব জ্ঞান বি-শারণা:।। ইশিত্বে বর্ত্তমে ছেখা **ञ्**बीकण खर्थान्याम। दमस्ति पुवि ভূতাৰি বুজাধীৰি যুগ**ক্ষ**যে।। ত্বং বা বন সভূতেষ্ বাস্দেৰ ভদুচ্যসে। मक्षरंपमि ज्ञानि कल्ल कल्ल भूनः **পুनः॥ ७**ङः महर्षणः (भाक सबु-छानदिभात्ररेनः। <u>भु</u>ज्रह्मन् न खिश्ठ-ভি নদেবাসুর রাক্ষনা:।। প্তিদুর সর্বধর্মাণা॰ পুদুন্ম তেন চোচ্যতে। দিরোধো বিদ্যুতে যথাল তে ভূতে যু কশন: ।। অনিৰূদ্ধ ন্তত্ত: প্ৰোক্তঃ

भ्रवंतित सहविधिः । ইতি मार-(म) २२२ जाशायः ॥ #॥ विकृ (लाक गमन काजन रथा। कर्म ভোগী সকাম: স্যালিয়ামো নি-ৰপদুব:। স যাতি দেহ ত্যক্তা চ नमः विष्म निज्ञामयः॥ नुनज्ञाग-भन· नाखि (उदा॰ निद्याभिगा॰ मः তি। বে সেবন্তে চ দ্বিভূক্ত কৃষ্ণনা-আন মেৰ চ ৷৷ গোলোক তে নরা-याञ्चि पिवाक्तश विधातिनः। (य চ নারাযণ ভক্ত্যা সেবন্তে চ চত্তু क ।। विश्वर्थः याजि एक मर्खि मिवा-क्र विश्वाद्भिगः। जकामित्ना देव বাশ্চ গত্বা বৈষ্ণপ্ত নেবচ।। ভারত পুনরাযান্তি তেষা জন্ম দ্বিজাতিষ্ ৷ কালেন তে চ নিষ্কামা ভবস্ত্যেব ক্রমেণ চ।। ভক্তিঞ্চ নির্মালাণ বৃদ্ধিণ তেভ্যো দাস্যতি নিশ্চিত। হরি-ভক্তাক নিয়ানাঃ স্বধ্য রহিতা দ্বিজা:॥ভেপি যান্তি হরে লোক। क्रमाफ कि वनामरहा।। ইতি বুক্ষ বৈবর্ত্তে পুকৃতিখণ্ডে ২৪ অধ্যায়:॥ विक्षक की मुब्गनक ब । यथा। छ्रात्र दाम्नी भूगा विक व्यक्ति मः गुजाः । এकार मुख्यः भूगुः नदः भारत्राज्य**म**गः । हें डिब्राफिडवुः॥

विक्षकारः शृ ग्लिविष्यः। ७८शर्यायः। विक्ष्छः २ मृशृहेः ०
वरुमःशृहेः ८ जनवामः ६ वृह्दकन्तः ५ नीर्यभ्यः १ इतिश्रियः ৮।
व्यम् छगाः। मधुत्रवः। व्यम्बद्धः।
। शिख नाह्याकहत्रवः। कृष्वः
। मञ्जर्भाकात्रव्यः। हिं त्राञ्चः
निर्देषः।।

বিষুকান্তা জী অপরাজিত।।ইত্যনর:।।অপরাজিতাযা অন্যা ক্পাজাতি:। তৎপর্যান:। হরিকান্তা
২ নীলপুরা ১ অপরাজিতা ৪ নীলকান্তা ৫ সুনীলা ৬ বিকান্তা ৭
ছদিকা ৮। অন্যাওণা:। কটুরুণ।
ভিক্তরুণ।কফ বাতাম্য বিষদোষ
নাশিরুণ। মেধাকারিরুণ। পাবনিরুণ। শুভবর্গণ। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

বিষ্ণুভপ্ত: পূ॰ বাৎস্যায়নমূনি: ।
যথা। বিষ্ণুভপ্ত স্ত কৌভিন্য কাণক্যো দোমিণাঙ্গল: । বাৎস্যায়নো মন্দ্ৰাগা: পক্ষিণ: স্থামিনাবপি। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ: ॥ বিষ্ণু
কন্দ:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥

বিষ্ণুগুন্ত শ্লী চাণক্যন্লক । ইতিরাজনির্ঘণী:।। বিষ্ণুস্ত শ্লী বিষ্ণুমন্দির । স্তয়

शृतः । इंडि (इबठन्युः ॥ दिक्षृगृह-করণ ফল॰ যথা। অস্টেপ্ট চা সমাযু-क राः अर्गादिकव गृह । न उन्हे ফল সম্পত্তি বঁজু• শক্যেত কেন-চিৎ।। ইতি হরি ভক্তিবিলাদে ১৯ विनामः॥रेगस (प्रवानगः विष्णाः णु छ॰ ए।क्नय॰ क् छ•। कात्ररम्म् य वालि भृग् उम्र कन मृत् ॥ অহন্যহ্নি ঘোগেন যজতো যক্ম-হাফল । পুথেপ্লাভি ভৎকল वि क्षा र्यः कात्रयञ्जि मनित्रः ॥ अना না শত মাগামি সমতীত তথা শতং। কারবেভ্রগবদ্ধান নবভ্যচ্য ওলোকতা ।। সপ্তজন্ম কৃত্ত পাপ बङ्ग वा यपि वा वङ्। विक्था ज्ञान्य বিন্যাস পুরেম্ভাদেব নশ্যতি 🔢 সপ্ত:লাকমযো বিফ র্য স্তস্য সকতে গৃহ । পৃতিষ্ঠা সমবাপ্নোতি স नद्रः नाधानोकिकी ।। भुमस्राहरण ভূভাগে পুশন্ত: ভবনং হরে:। কা-ब्रय । शिकान् वाकान् अ नदः भू তিপদ্যতে।। ইপ্তকানাঞ্চ বিন্যাসে। যাবহুৰ্বাণি ভিষ্কতি। ভাৰদ্বৰ্য সহ-मुनि उৎकर्न मिनि मः ছिড: ॥ **िकी** विश्व क्षिम् अस्ति क्षिम् अस्ति विश्व श्रु-गुकाबिगः। बत्रमु क्व नायाजि পাপ• জন্ম **শতো**ক্তব•॥ যে ধ্যায়-

ष्टि मना व्खा कतिवाभि इस प्-रः। (छवाः विनीयः आशः भूई-बन्मणाञाच्य ॥ (य १न्तामिष्ठ ক্ফস্য ক্রিয়মাণ ছরে গৃছিণ। তে-शि शाभविनिष्युं का देव**ण्वः** लाक भाशयः ॥ कनिष्ठः सप्तराः (मुष्ठः कात्रियु इत्तर शृं ए । भ्रगंक देव-কবং লোকং নোক্ষঞ্চ লভতে ক্র-नार ॥ जगञीजः ভবिষাঞ क्ला-ना मयुक्त नवः। दिक्तामाकः नय-**ज्या**ण्य कात्रविद्या इस्त शृं इः ॥ मृ-द्वाभाः यथ कवाः विभा दाकित्यः वाषि चिर्च रेथः । भागाउ एट मूर्यित्व निरद्भाः छवनः इरतः॥ যে হতাভিমুখা: দ্রা গো বি-প্रार्थि त्रनाहित्त । म उर कल म বাপ্মোতি কার্যিত্বা হরে গৃহি ॥ •পরেপ্ট রচিত্ত॰ রম্যু॰ পঞ্পুনাদাদ সংযুত। কারবিত্বা হরে ধাম ধূত-शाशा वुर्छिष्व ।। नक्षिगर्छ-সহসেণ শভেনাদ্ধেন বা হয়েঃ ৷ ज्नाः कनः ममाथा। उ उदीयम দরি দুযো:।। পতিত পতনানন্ত তথার্ভগঙিত॰ তথা। সনুভ্তঃ रत थाम विख्न कन बान् वार। ইতি বহি পুরাণে বৈক্ষর ক্রিবাধো-(श वमानुभाजन नामाव्यवः॥ . . .

বিফুচক জী হন্তস্বেথান্যচক বিশেষ: । যথা । বিফুচক করে চিক্ল সর্বেষা চক্রবর্তিনা । ভব ত্যব্যাহতো যস্য পুভাব জিদশৈ রিপা। ইতি বিক্লপুরাণে ১ অংশে ১০ অধ্যায়: ॥ রেথান্তরানাসল বেথান্য চক । ইতি তউকা ॥ সুদর্শনচক্রঞ্ব।।

বিফুতৈল ল্লী অখিনীক্ষমারকৃত भक्टे उनिविष्णयः। यथा। मानीयः विकुरेजनक सरेबंदरान विनिर्णिजः॥ ইতি বুন্ধবৈৰে গণপতিখণ্ডে ১০ व्ययुरायः ॥ 🗱 ॥ व्यथ सन्न विकृटे 🤊 -**ल । भाजभर्गी भृभिभर्गी** वना गात्रक उलुनाः। এর ওস্য চম্-লানি বৃহত্যো: প্তিক্স্য চ ॥ শতাবরী সহচর পচেদেতৈ: প वाबिरेंज:।रेजन मुङ् भाषा हवा। गवाः वाद्यः ठजुर्खनः ॥ व्यमा रेड-लना भक्ना मृग् वीर्या माडः भद्रः। वाजार्खा नत्र नागाफ भीषा मृष्ठ ज নুৰ্চঃ।। হৃৎ পাৰ্য শূলে বাভাসে গলগণ্ডে হর্দিতে ক্ষ্যে ক্রাশ্ম-রি পাণ্ডুত্ব কামল।দ্ধাবভেদকে॥ कीरान्तिय शखराक्षी ह कता कब्र রিতে হিত। জীণা নশতরীণাঞ্চ गुडाहाउकब॰ भव ॥ वटमह्व-

त्र· टिन• दिक्षना भतिकीर्डिङ।। उड़नः भाद्रक्डडुनः। वृह्रङ्ग वृंश्की करोकार्याः। शृक्तिका नाता করপ্ত:। সহচরো বিণ্টী। অত্র द्वाथाञ्जवाভावा८ कीत्रमा हर्जुश्न॰ बन किफ्राञ। यत्र मधीत मा-क्रेनाः भारका यद्यविकः कृष्टि । জল• চতুৰ্গণ• ভত্ৰ বীৰ্য্যাধানাৰ্থ না-রপেৎ ॥ ইতি পরিভাষা বলাৎ ॥ ক্তিদিতি পাঠাৎ ব্বাথান্তর রস্থিতে क्विनकीदाहि महिछ टिना रिशा-কে জ্ঞান্তব্য न जू नई व ।। এলা চ-न्तन बरूमा छक् मुद्रा करकान मा भी मिछी। श्रीवाम सूर गुडिशर्ग ममङ् कोगीवाजानीवरः।। कस्व व नथ श् जि लिल कनगुरस्मधी नदना निकः । गञ्ज पुरा बिष्टः भुरारय सथिनः 🗐 दिक्टेडनारियु ॥ #॥ यथ ट्र्धिकु-रिज्ला इल्युत सम्यगका कीवकर्य छ-को गरी। काकानी की बकाकानी कीवली मध्यक्षिका ॥ मध्विका एव-माक भग्नकाष्ट्रक रेमस्रवः। याःमी ेला दुरु अर्थ इक्जन्सन रेमनकः ।। मिक्किष्टा मृगना ज्ञिष्ठ (४७०न्तन बद्भ । नग बन्द ह (थार्टिक गू-छिक्छ नथी खथा।। এ उसाः भनि-के बीरेन रिवनम्यांनि ख्याहकः।

विकृतिवजः) जि विकृषिश्राकृतिव विकृतिवजः) जाकः। यथा। वृद्धाः शक्राः गर्दः कथिडः गर्द तिवः जः। गृहज गर्द तिवजः यहनुकः विकालगः॥ छक्ष्क्रियः विकृतिवजः। तिवजः गर्दः वा विकृतिवजः। इजि मूक्षिज्ञ विकृष्यां जन्नवः हनः॥ मुवनानक्ष्यः। ইजि क्षाः जिवः॥

विकृतिवज्ञा छी वकाम्मी छिषिः
।। खाम्मी छिषिः। यथा। वकाम्मी

छाम्मी छ (शुक्ता क्षिक्रक्रमाणिनः
। वत्याम्मी चनक्रमा मिवस्माका

छक्मी।। ইতি ख्रिः।। वकामेमी ग्राह्मित छ। का-

স্যাদভযো দেবতা হরি:। ইতি ভিথ্যাদিতভ্তু•।।

विकुषमाः भू भाजविष्मयः। यथा । বুন্ধচারিকাণ্ডে ভবিষ্যপুরাণ । অত্তাদশ পুরাণানি রামস্য চরি-छ छथा। विकृथर्य। हि नाजानि শিবধর্মাক্ষ ভারত।। কার্ফ্যঞ্চ প-थ्या (रहा यस्त्र जात उ॰ मृउ॰। সৌরাশ্চ ধর্ম। রাজেন্দ্র মানবোক্তা নহীপতে॥ জবেতি নাম এতেষা॰ शुवमा भनी विनः। कर अरनन म॰-সার মিতি জ্ব শুক্তদুগুন্থ:। ইতি ভिष्ता दिख्यः ॥#॥ विन्ता विष्मा । यथा। ज्ञवान कथुः (उन्मुज् विक्-थर्याथा विराधा। मर्दान् मञ्न वि-निर्जित्र जाक राक्ष्य गरम्य ॥ नान्या जान्या क्रांबा क्रांबा क्रांब থোরসি। মুখে শিরস্যানুপ্রাদো-कातामि विविधित्य ॥ उन्ता নরোধণাযেতি বিপর্য্য মথাপি বা । कद्रवृतामः उठः अ्र्याट चार्णा-कत्र विम्रागा ॥ जुनवानि यकात्राञ्च म्क्नाक्ष्रभर्तम्। नःति इत्य उ कातः नकातः गम मूर्खन ॥ सा-कात्रञ्ज ज्ञाता र्याष्ट्रा मिथः भ्रवापि নৃদ্ধত:। ওঁ বিফবে নম ইতি ইন॰ मञ्ज मूनाहरद्र ।। जानानः भन्नः

भारराह्य यहेगाकि 😇 गु कि । सम রকাণ ততঃ ফ্র্য্যান্ত্র জ লেবতু॥ ত্রিবিক্রন তথাকাশে ভ ल तक्क जुवामनः। व्यवेषाः नद्रः नि•इन्त द्वारमा द्रक्कृ भर्वर ॥ ভূগৌরক্ষতু বারাহে। হণসো না ब्रायला २वज् । कर्मवकाइ का ম্পিল্যদত্তো যোগাত্ত রক্ষতু।। स्यगीता (मवजाया: समाद्रा म-कत्रवृद्धाः । नात्रामानग्रहंनाः भा-या कृत्या वि तेनश्रं छः जाता ॥ ধন্তরি রপথ্যান্ত নাগঃ ক্রোধ্ব भाए किंग। राज्यत्वाकावनः कालाष्ट्रारमा उद्धानाह ब्रक्ष्यु ॥ বুদ্ধ: পাষও সাঘাতাৎ কল্পি র बार करनः मन । भाषास्थाः फित्म विष्कुः शुा अ नातायाग १ वज् ।। नयुश ठाभवाइ ठ माय॰ ब्र क्रञ् मायतः। ज्योतिषः शुक्ताय २वराट পुङ्गाव १वराब्जनार्पनः ॥ শ্রিবরো ধ্ব্যাদর্জরাত্তে পদ্মনা-*©* निमान्ति। ठक कोगान्की वागाः वृक्त भाद् क वाकमान् ॥ भाइनद =इ माजू ने द्वार मार्का रेव श क्ष उथा। वृक्षीन्त्य मनः भागान् भाख गार्वर ज्वनाः ॥ (मरिवः नदेवं यू मालबः नमा नर्वत शास

भा॰। विविक्षु विक्षु व मना नद्रभि॰ इण्व दक्षानु ।। এই क्षाद्रयभागण्व य॰ य॰ शण्यां कि वक्षुया। न
वणी न्यां विशाल्या व द्राशान्यां का
विवे बुद्धि ॥ इंजि शाक्ष ६ २०४
व्यव्यायः॥

বিষ্ণবর্ষোত্তর লী সংহিতাবিশে-ষ:। তৰ পুশুকৰ্ত্য জনমেজযসূত:। বক্তার: শৌনকাদি প্রষ্য: 1 তত্র २०० व्बाहा छम् गुम् मुक्रेवाः ॥ বিষ্ণুপঞ্জর॰ ক্লী বিষ্ণুকবচবিশেষঃ । यथा । भूवकगामाध्ना (द्वलेख-क्षतः शक्षतः म्डः। नस्या नम् ख (गाविना ठक गृश् जूमम्बन।। भागाः तक्ष माः विका वा मर् मद्रा॰ शबः। शहा॰ कोत्माहकी॰ পৃহ পদ্মনাভানিতদ্যুতে ॥ या-म्। इक्ष मा विका दा मइ॰ भारतः गजः। इनगानाय (भोननतः नम एड भूक्रवाडिम ॥ भूजीहमः রক্ষ না॰ বিষ্ণো ভবন্ত শরণাগ-छ । भाक्षक्रमा छथा मह भाक कामाल भक्षः।। भूगृश तक मा॰ विष्या चा गुगा यक्तम्कत । हर्य স্ব্যুশ তং পৃহ্ খন্ত চন্দুসম• তথা ॥ रेनर्शक्ताः माक तक्ष पित्र म्-उं न्तमातिन्। देवज्ञवङी शृश्क्

বিফ্রপ

ए॰ बीवरम कर्वज्यन ॥ वायव्याः व्रक्त भाः (रव अथमीर्य नमाञ्च (उ । रेवन ७४ भगाक् च अर्ड्या क জনার্দ্দন।। মাণ ্ডু॰ রক্ষাজিত সদা नम (छ श्युभद्राजिछ। दिभावाः ক্ষাক্ত্রক্ষা বু রসাত লে॥ অক্পার নম স্তভ্য নহামীন न्याञ्च (छ। कत्र भी वाष्ट्रि मर्दयू ख्याष्ट्रेज्जनक्षत्रः ॥ क्वा दः त क भार रेव नम एड शुक्रवालम। এডদুক্ত ভগৰতা বৈষ্ণৰ পঞ্জরণ नरू ॥ भूत्रा त्रकार्थ भीत्मन কাত্যাখন্যা ছিজোভন। यहा ना नानयामात्र पानवः महिवानुद्रः ॥ ठामब्र॰ ब्रक्डवोक्षक ख्यान्यान् जूतकफेकान्। इंडि वागरन ३१ व्यथ्रायः ॥

বিষ্ণুদদ ল্লী আকাশ। ইত্যমরঃ ॥ क्वीद्यारः । इंडि स्मिरिनी ॥ পদ। ইতি ছেমচন্দু:।। বিঞ্চো: शानः।यथा। अनुग्र नूर्रानद्राम ক্ষীণাশেষান্তি হেতবঃ। যত্ৰ গত্না ন শোচন্তি তদিফো: পরমণ পদ ।। ধর্ম প্রকাদ্যা স্তিষ্ঠ ন্তি যত্র তে লো-क माकिनः। ७९ मार्छ्यार भन (यारम्बा छ ब्रिस्थाः भद्रम् भरः।। यदिकारमाजः (भावः ह यक्तु उ म

চরাচর• । ভাব্যঞ্চ বিশ্ব• নৈত্ত্রেয তদ্বিকো: পরম পদ ।। দিবীব চক্ষুরাতত বিতত তমহাত্মনা° । বিবেক জ্ঞান বৃদ্ধঞ্চ তদ্ধি বিংফা: পর' পদ'।। ইতি বিফুপুরাণে ২ वारम ৮ व्यव्यायः ॥

বিশূপদী জী গঙ্গা। ইত্যমর:।। व्यम्याः काद्रगः यथा। नाद्रम छेवाह া কলে: পঞ্চসহসাকে সমতীতে স্রেখরী। কু গতা সা মহাভাগ **ত**त्म व्याथ्याञ् सर्वत्र ॥ नाताव्य উবাচ। गङ्गा मद्रम् जी लच्ची (क-ত। सिरम्। हरदः शिवाः। जुनमी সহিতা বুদ্ধন্ চত্যু: কীৰ্ত্তিয়: শুতৌ।। নারদ উবচ। বভুব সা म्निर्मुष्ठ गञ्च। नात्रायनिष्या। च-হোকেৰ পুকারেণ ভন্মে ব্যাখ্যা-जु मर्शन।। नात्रायन छेवाह। भूता বভ্ব গোলোকে গহা সা দুবৰ-পিণী। বাধা কৃঞাঙ্গ সংভূতা ওদ'-শ। ७८ स्क्लिगी ॥ मुवाविश्वाज्-**(** हवी ना कालगानुष्ठिमा ভूदि । সা সকামা কৃঞ্পার্শ্বে সমুবাস স-ण ब्लि ।। शुक् झवरना इर्या वर-সক্ষ লালসা। মূৰ্ছিতা পুভূৰপে ণ পুলকাঙ্কিত বিগুহা।। এত্রি-মন্তরে তত্র বিদ্যমানা চ রাধিকা ৷

लानी वि॰मेंथ्कार्ति वृज्ञ कारि॥ हन्द्रमम् अ ॥ काल्यन द्रकः পদাস্যা রক্তপদারলোচনা। সু-চাক রাগ সংযুক্ত নোষ্ঠ কম্পণতী क्या ॥ তाक मृद्धा ममुब्हा क्यः जारत প्रविष्ः। উত্থায गका महम। সংভাষাঞ্চকার সা॥ স্পল প রিপপুছ ভীতাতিবিনযেন চ! ধ্যানেন শরণাপন্না একৃষ্ণ চরণা-মুজে।। তদ্ধংপদান্তিতো বিষ্ণু ভী-छारेव ठाज्य मानी। वज्व ज्ञित চিত্তা সা সর্বেশ্বরবরেণ চ।। উদ্ধৃ जिञ्जनङाक्ष द्राक्षाः गङ्गा ममर्काः সা। এত্যিমন্তরে রাধা জগদীশ भुवाह मा।। (क्य॰ भुगतम कन्।भी সমিতা ত্বাখাষ্ক ৷ পশ্যন্তী স-মি 5 পাখে সকামা বকলোচনা।। एकाभागाः मध्योक्तः मकानः म श्चितः मरा। भे ये की विक शालातक **ভূ** जा मृत् खि ब्रीकृणी ॥ खुरसरेववकः मृब् खि बाद वात करतानि D । ক্ষ্যাণ করে।নি প্রেম্বাচ জ্রীজাতি: রিধানানা॥ সংগ্রেমাণ প্রিয়া भिष्ठाः (गालाकाम् गह लम्भारे। अ-ন্যথান হি তে ভদু ভবিষ্যতি বুজে খব।। ইত্যেব মুক্তা সা রাখা রক্ত-शक्कालाहना। शक्षा वकुः नमा-

রেতে ন্যাস্যা লজ্জিতা সতী।।। গঙ্গা রহুস্যু বিভ্রায় যোগেন সি-জ্যোগিনী। তিরোভ্য সভামধ্যাৎ च जल • भुवित्वभ जा। ब्राधा त्यात्म বিজ্ঞায় সর্বত্রাবস্থি ভাঞ্চ ভাণ। পা-ন করু সমারেভে গণ্ড্যাৎ সিদ্ধ (यागिनी।। गक्। त्रह्माः विद्धाय যোগেন সিদ্ধযোগিনী। একৃষ্ণ চ-व्रगास्त्राकः विरवण भावनः यस्य ॥ शालाकरिक्षव रिवन्तर्भः वृक्तालाका-निक॰ उथा। ममण द्राशा मई वृत्वि शक्षाः परणं ना ॥ तुन्त विक् णिवा-नष्ठ थर्त्याः नतुन्तृ विदाकदाः । सन्दा मूनगः मर्खि (हवाः मिक्षा खनश्चनः॥ গোলোকঞ্জ সমাজগুম: শুম্বরে ১ প্র **जानुकाः । म**र्ख भुग्नम् (गाविन्तः) সর্বেশ' পুকৃতে: পর• ।৷ বিজ্ঞায ত-मिल्यामः जानूबाह मूरत्रयतः। 🗐 ভগব:নুবাচ। আগতা: স্নহাভা-গা গঙ্গান্যন কারণাৎ। গঙ্গা মह-রণাস্তোজে ভবে**ন শরণ গতা**।৷ রাধে মাং পাতু নিছঙী দৃষ্ট সাং সং **নিধানতঃ। দাস্যামীমাণ বহিফুত্বা** য্যা স্কৃত নিভাগা।। শ্রীকৃষণস্য বচঃ শুদ্ধা সমিত: কমলে।ভব:। ভূষাব সর্বারাধ্যা তা রাখা একৃষ্ণ পু-জিতা'॥ বকৈৈ শৃত্রি: সণ্ড্য ভ-

ক্তিন্দু ব্যাত্মকন্ধর: ৷ ধাডা চতুর্ণা বে 📗 माना मुवाह हजुद्राननः।। गक्षा जुमक স ভুতা পু ভোশ্চ রাসমগুলে। যু वर्या पूर्वक्षा ना मुक्षरयाः महन्न-स्त्राट्याकृकाःमा ह व मःमाह व्ट-कन्यामम्मी निया। वृद्यस गुरुनः কৃত্বা করোত্ পূজন তব ॥ ভবি-ষ্যতি পতি স্তম্যা বৈল্পেশ কত্ खूं बः। वुक्ताना वत्रनः **मु**द्धा बीहका র চ স্বিতা ॥ বহি বঁভা সা ক্ষ পাদাঙ্গু নথাগুড়:। তত্ত্বৈ সংবৃত্তা শাস্তা তক্ষে তেকাঞ্চ নধ্যত:।। উ वान ভোগাদুল্বাৰ ভৰ্ৰিস্তাত্ৰেৰ-তা। ভরেষে বুন্দণা কি ঞিং স্থা भिडक कम छानो ॥ किकिए वाद नित्रिन हन्तु। एकं हन्तु। नथ्रः। शङ्गाः रिय द्राविकामञ्ज॰ शहरही कम्हाला-**फवः ॥ भङ्गा ठा भिव मः भू**का देवः ष्ठि॰ नुगयो नजी। भारतात्क ह श्रिजा भक्षारेवऋरथे निवानाकरक ॥ ব্ৰহ্মলোকে তথান্যত্ৰ যত্ৰ তত্ৰ পুরা **হিতা। ত**ৰৈব সা গতা গহা চা-জ্ঞয়া পরনাত্মন: ॥ নির্গতা বিষ্ণ भाराद्वार उन विक्भनी भ्राजा। ইতি শীবুন্ধবৈবর্ত্তে পুকৃতিখণ্ডে গ व्याभाषानः 🕽 वाद्यायः ॥ 🛊 ॥ ट्व वृष्टिक नि:इ अ.स. म काडगः।

यथा। ভবিষ্য মাৎ न্য ভ্যোতিষেষু । धन् मिथुन कन्याम् भीत्न ह यफ भी उरः। द्व वृ निवक अरख्यु विश्ह বিষ্ণপদী সৃতা।। অপিচ। এবঞ্চ यज्ञीठ्यानिष्यवकाण सण्डसानः অৰ্থাক্ ষোড়শ বিজ্ঞেয়া নাড্যঃ পশ্চান্ত যোডশা কাল: প্ণ্যাৰ্ক न কান্তে বিদ্বজি: পরিকীর্ভিত:॥ इंडि नाडाडशीय मिवा विक्थभमी বিষয় । অতথা জাবালি বৃহদ্শি। १ ही । भूगतयाः विकासमाराक भुक् পকাদপি ষোডশ। তত্ত্ৰ স্থানাদি ফল । অয়নে কোটি গুণি ড লক্ষ• বিফুপদীষু চ। ষড়শীতি সহসুদ্ধ ষ फ्नोंडा मूनाइड ॥ इंडि **डिया**-দিভবু•॥

 বন্ধন লাভ এই চা ঐশ্বর্য রাজ-পূজা চ অপমৃত্যু রিতি ক্রমাৎ ॥ ইতি জ্যোতিস্তত্ত্বু ॥

विञ्च कि: ह्वी जगवर्मा वया । সূত উবাচ। বিফু ভক্তিণ পুৰক্ষ্যা नियया नर्व नवान्। उत्र । यथा छ-ক্ত্যা হুরি স্তয্যেত্তথা নান্যেন কেন-हिट ॥ महनः (मुग्रामा मृतः भुमः ব: পুণ্য সন্ততে:। জীবিত্স্য ফল चानू नराजि याद्र १ एदः ॥ ভज इत्छाव देव बाजूः (मवायाः भृति-कीर्डिङ: । ७मा८ (मवा वृश्धः প্রোক্তা ভক্তি সাধন ভ্যসী॥ তে छङ। लाकनाथमा नाम कर्मानि कीर्जान । मूक्षअभागि जः इवीर খে চ হাই তন্কহা: ॥ জগদ্ধাত্ र्याट्टमम् दिया छ। हब्रावर्याः। इंश् निडाकियाः स्यूरं: निका य दिस्ववास उ॥ भुगान भूर्वक का-स्त्रा त्या वरहरेषकाता कि मः। छः फ्छ अनवार मना भूकायाकान् भारतः॥ उरकथा मुवल भीजिः यद्भव्याक्षिका। यन गर्वाजा না বিকৌ ভক্ত্যা ভাবো নিবেশি তঃ।। বিশ্বেদীশ্বর দৃষ্টিক মহাভা-গবতো হি সঃ। বিফোশ্চ কারণণ নিত্য তদন দন্তবৰ্জিত ॥ স্বণ ন

ভাৰ্চনকৈব যো বিফু চোপজীবতি । ভক্তিরপ্টবিধা ছেষ। যিমন্মে ছ-পি বৰ্ত্ততে॥ স বিপ্ৰেন্দ্ৰা মূনি: 🗐-মান্স জাত: সচ পণ্ডিত:। ভৌম দেয় ততো গাুহা সচ প্রের যথা হরি: ৷৷ মৃত: স ভাবিতোদ্যাপি প্রিভো বা দিলোভন:। পুনাতি ভগবন্দক্ত স্তপসোপি বদৃছ্যা ॥ পুণভাষ পুশন্নাষ ভবামীতি চ বে वरम्य। ञाड्यः अर्बज्खाङ्गा मन्ता-দেত্রত হরে:॥ মন্ত্রণাজি সহসে-ভ্য: সরবেদান্ত পারগা: । সর্বব-माउदिৎकाष्ट्री विकुड का विश्वि-ग्रः ।। ঐकान्तिमान नूक्या गहन्ति পরন পদ। এচান্তেনাসমে। বিফ্ र्यमारिकाः भन्नायभः ॥ उत्पारिका-ম্ভিন: প্রোক্তা স্তন্ডাগবত চেতস:। श्रिवाना मिश्र मः इवा॰ (प्रवादम) मृतियः ॥ जानरम्नि मना यमः ভক্তি রব্যভিচারিণী। যা পুরি व्रविदिकानाः विषयिश्वनशायिनी । বিষ্ণু সংমরত: সা মে হৃদ্যামোপ-সর্গত্যা অন্তর্গতোপি বেদানা স র্বশান্তার্থবেদ্যপি। যো ন সর্বেখরে ভक्र उ· विष्ठार शुक्रवाध्यः ॥ নাধীত বেদশান্ত্রোপি ন কৃতাপ্বর সংশুর: । যো ভ,কিং ১২তে বিষ্ণৌ

(उन मर्बः कृष्ठः खरद्धा यक्कानाः জ্ মৃখ্যানা সর্বোণপার্গা অ পি। ন তা॰ যান্তি গতিং ভক্ত্যা যা॰ যান্তি মুনি সত্তম।। বঃ কশ্চিছেঞ वा लाक निथानाता भारताम्भी। পুনতি সকলান্ লোকান্ সহসাণ मूर्वितारिकः ॥ (य नृभःमा मूर्वा আন: পাপাচাররতা তথা। তেপি হাত্তি পর• স্থান নারাদণ পরায-भाः ॥ मृता सनार्चत्त्र ভक्ति यं रेसवी-वाजिलादिनी। उन किएट सर्ग ज्या रेगद किहात रेक्ज्री॥ जी-मः गाः एक न नाइ बद्राणः वर्ग मुर्गाम , रुखायनस्या (रुका एकि उत्हे जनविनः॥ न म्लाजि छनान् षिवशन् (भवामवना b किनाः। न नाता विश्वा एकाः नर्वश्रम् विष्कृ ए:।। ना न म को खिं उ विका यंगा পুংসোন জাযতে। শরীর পুলকো ज्ञामि उज्जादर वनानानमः ॥ ষ্যিন্ ৰুতে দ্বিজশ্ভে মুক্তি রুপ্যচি ब्राच्छाय । विष्ये निविष्ठ मनमाः कि श्व वृधिन क्यः ॥ चनुक्य মভিবীক্ষ্য পাশহন্ত বদ্ভি য্নঃ . কিল তস্য কর্ণনূলে। পরিহর মধু जूरन जुनवान जुजू दश मनान्गार न देवकवानाः ॥ जिलि छ ८ मूनुद्राः

চারো ভজতে নামনন্ডাক্। সা-ধুরেব সমন্তব্য: সম্যায়াবসিতো হি স: ॥ কিপু ভবতি ধর্মাত্মা শশ-हासि निरहि । विश्नुन्तु भुकि লানীহি বিষ্ণুভক্তো ন নশ্যতি॥ ধ-र्गार्थ कार्त्यः विख्ना मुक्ति छना করে ছিতা। সমস্ত জগতা॰ মূলে यमा ভক্তिः स्त्रिता स्त्रो ॥ रेमवी-(क्या छनमधी रात सीया मूत्र छ।या ৷ তমেব যে পুপদ্যন্তে মাযা মেতাং ভরন্তি তে।। কিয়দারাধনে পুশা नियाट इतिरमध्यः । ভेक्जिवी-ब्राबाट विकृ नीनाङ्खायकाद्रवः ॥ व मारेन दिवित्य में रेख ने शुरे आ র্নানুলেপনৈ: । ভোষ মেভি মহা-আমৌ रथा ভক্তা জনার্দন: ॥ স'-সার বিষর্ক্সা দ্বে ফলে অ্নৃতো-পনে। কদাচিৎ কেশবে ভক্তি ভক্তি হা সনাগন:॥ পৰেষুপুষেষু कलम् (जार्य श्वड नाड्य गरेर-व मर्म् । ভेट्यिकवाचा श्रुकाव भूबात मूर्कि। कथः न किया भूय-ন্ন:॥ আয়েটযন্তি পিতর: পুনৃত্যন্তি পিতানহা:। বৈষ্ণবো হম্ম**ে দ**েল জাত: স ন: সম্ভার হিষ্যতি ৷৷ অজ্ঞা-নিন: সূর্বর স্মধিক্ষিপ ভিযে পা-शिरनाशि भिष्माल मुर्यायनाम्। । । মুক্তি। পতাঃ অরণনাত বিধ্ত भामाः कः मः भगः भवग <u>चित्र</u> छा॰ जनानाः ॥ नाद्रगः उ॰ श्रामा থে ধ্যানযোগবিবজ্জি হাঃ। তেপি मृक्र मिकिमा याखि अविक्य भम्॰॥ ভংৰান্তা লেশশভাহত खथ। পরিভূমরি। नुप वस्तिः श रेषः । नियम् । भाषत । सन्।-হন স্তৃত খ্ৰশকৌ দ্চভতি বন্ধ নে । বিফ রেব পর বুদা হভেদ बिर्भटेऽ छ। (वर मिकाल मा গেষ্ড । ব জানি জি মোহিতা।।। বসতি জ্দি স্নাত্তনে চ ভ্যান্ ভ ঃতি পুমান্ জগতো ২স্য সৌম্য বাপ:। ক্ষিতি বসন মতিরন্যনা जाना २इ: कथराठि हाक डरियव মানপতে: !৷ ইতি গাৰুডে ২৩১ व्यक्तामः ॥

विक्रुनाया छो पूर्ण। दथा। नात्रप छेवा । पूर्ण। नात्रायणीणाना वि-कृताया णिवा म छी। निक्रा मक्या। च छ गवकी मर्बाणी मर्बनक्षा।। च श्विका विक्षिती भोती भाई की क मनाक्ती। नामानि क्लेख्याकानि भूकानि भूक्तानि छ।। चर्थः या छ भ नामाक मरबया नीक्षिकः वतः। द्वि । प्रित्ताः (भूष्ट (या राक्तः भवा। नग ५ ।। नाता १ १ छेवा । मृद्धे।
नाया १ भूता मृद्धे। विक् ना भृत्या व्या १ भूता मृद्धे। विक् ना भृत्या व्या १ विक् ना भ्या १ विक् ना स्वा १ विक् ना स्व १ विक ना स्व

गुर्वणाः भू॰ वृद्यगणाः भूछः ।

ग ह कि जिला । यथा । नाइतः

छैता । पारा वणवे जी गांग मर्वाण्डर्ग्ययो णूडा। भिजदः माजद्वाण्डर्ग्ययो णूडा। भिजदः माजद्वाण्डर्ग्ययो लूडा। भिजदः माजद्वाण्डर्ग्ययो व्याप्टर्ग्य कि कि कि जिल्ला नादाया। यगु मृजः कि विक्र्या विक्रुः
यणा गांजा मृजि मंजीश्राज ॥

विविद्याध्या वृक्षण्डः भूष्ट द्वायणः मृजः । विविद्या विक्रुयणमः
द्वामण्डित्यंनः ॥ ইতি कि जिल्ला

विक्रायः भः गक्छः। इंडापद्रः॥ विष्यः मान्त्वका।

विकृता इः भू भही कि मुक्तः। यथा। रिरविनाभुजियाकिन मुद्ध স স্থা মুপে গৃধি। রাতো বো ইনু পুহার্থার বিফ্রন পুত্তবিফুলা।। ख्याबाम विक्रुताला लाक विदः वि हिन्सः । इंजुनाहि-च्यां डि॰ शिष्यां डि। न शास्त्रा भहा जाग सहा जागवा सहान् ।। ইঙি 🗐 ভাগৰতে ১ কলে ২২ 🖟 कार्यामः ॥

विक्षिको सी वर्डिकानको। ইতি ত্রি গাণ্ডশেষ:॥

दिस्ता छ। ची ज्ननी। ইडि ब्राजनिवंधः॥ नर्जाः। यथा। टेब লোক্য পূজিতে মাতঃ কনলে বি-सुगल (छ। यथा पु भवना कृत्क তথা ভব মৰি ছিরা।। ইভি তজ-नातः॥ ज्यानियात्कः। इंडि भप्रान्तिका ॥

विकृदाहनः भू॰ गक्छ:। ইতিছেন-**हन्यः** ॥

विकृदाहाः श्रु गक्यः। इंडि भवद्रवावनी ॥

विद्यादः शुः पन्छन्णकः। ইত্য-मतः॥ धन्र्रंभम् सान हेकाता वि द्वातः। मुज भिष द्वाडो हाल यक

न। বৈধাবোৰেতি বিপাতঃ । কিয়া चु इचा का क्षण विद्याल गाहिना शांकि व वहार विकाता म्हारमा ম্দান্যক। ইতি ভরত: ॥ विष्यः जि दिर्दिगया विष्रः। हेजु-गतः ॥

(कावः॥

विश्वक् दा **श**बिङ:। गर्बङ:। ইভ্যার: 🏾

বিয়ুক্ জ্লী বিষুক্ণ ইতি শহরুলাই বলী ॥ বিশ্ব॰ ভাঞ্চতি ইত্যৰ্থে ত্রিলিঞ্"।।

विश्वक्रमनः भू विशुः। ইত্যমतः ॥ विष्णानिर्मालाश्रात्री । यथा । निर्माण भारी विष्णे ख विश्वक्रमन শ্চত্ভুজ:। শাল্ভক গ্ৰাপাণি नीर्चनाम्, कं हे। ४दः ॥ दक्तिकः লংণন্ত সিতপদ্মাপরিছিত: । প তৃ शेयः बद्रास्त्रि गः गृत्ता दिन्तृः (नमृना ॥ की खिंड खम्र न खा **२**ग তেন ত পরিপূজ্যে । ইতি कानिकानुवारा ৮२ व्यथायः ॥ ক্রেদেশন্:। যথা। তত্ত क स्या भावर्गः वृक्षमृन् र्गगः श्रः। श्रवुक খাতুৰানা চ বিশ্বক্ষেনো মনু ভথা ॥ इंडि गांदामा २ वाशायः ॥

বিশ্বক্ষেনপূর্য। স্ত্রী বারাছী।
চামারসাল্ ইতি ভাষা। ইত্যমর:।। লক্ষ্মী:। বিশ্বক্ষেনো বিষ্ণু
স্তস্য প্রিয়া।

বিম্বক্সের। জ্রী প্রিযক্ষু: 1 ইত্য-

বিস্থান লী ভোজন । ইতি জটা ধর: ।। শব্দকরণ । যথা । বিস্থ ণতি বীণা । ইতি মুধ্যবোধব্যা করণণা

বিষ্ণু ড^{্ৰ} **ত্রি সর্বতোগানী।** বিস্তৃ-গঞ্জতি। ইত্যমরঃ।।

বিশ্বাণ: পু॰ ভক্ষণ । ইতি হেন-চন্দু:।।

বিস॰ ক্লী মৃণাল । ইত্যমর: ॥ বিসক্তিকা স্ত্রী বলাকা। ইত্য-নর: ॥

वित्रज्ञ्य की क्यल। ই छ রাজ নির্ঘণ্ট: ॥

विमक्ष्णेः श्रु॰ मिः इः। ইতি भपः

हिन्द्रका॥ हेस्द्री वृक्षः। ইতি রাজ
विষ্ঠি:॥

বিসন্ধ লী পদ্ম । বিসং মৃণাল । ভত্ত ভাতত্বাৎ।।

বিদনাভি: পু॰ পদ্মিনী।। পদ্ম-সম্হ:।ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:।। বিসপুসুন' লী পামা।ইত্যানর:।। विमयामः श्रू विश्वायः। ३७।-यदः॥

বিসর: পু॰ সমূহ:। ইভামর:॥ পুসর:। ইভিমেদিনী॥

विनर्गः भुः मानः॥ उत्रागः॥ मलः নির্গন: ।। বিসজ্জনীয়: ।। সুর্য্যস্যা-यन (अपः। इंडि भिनि ।। भाकः । इंडि इनायूष: ॥ विम्ष्ठ:। इंडि **मद्र**ञ्जावली । विष्मयमृश्चिः। यथा । भूक्यानुगृशीजाना (मर्ज्याः वाः সনানয: । বিদর্গো হয় সমাহা-রো বীজাদীজ চরাচর া৷ ইতি **শ্রিভাগবত•॥ #॥ বিসর্জ্র**ীযস্য পর্য্যায়ঃ। অ: সর্গে। রদনা বক্তু॰ विमर्गक विविन्त्कः। नाषार्ष्कन्त् वर्ष्यनाजा कना वाभी नराभिवः॥ অনুচাৰ্য্যা ভুৱীয়া চ বিশ্বমাভ্কলা **পরা॥ই**তিবীজবর্ণাভিধান•॥#॥ অপিচ। অ: কণ্ঠকো মহাদেন: ক-व। প्राञ्जा इति:। इहा खुना गरा-শশ্চ রতি বিদ্যানুখী সুখা।। দ্বি-विन्तू द्रभना (भारता १ निक्राक्षा पृ:-খন্চক:। দ্বিজিহ্ব: দওল বক্তু: नर्गः मिक्कि निमानद्रः॥ मुनरद्री मु-যশানন্ত। গণনাথো মহেশ্বর:।ইতি वीकदर्गाञ्चिमाञ्चत्रः ॥ 🗱 ॥ व्यन्ऽ-इ। विनर्गः नर्ग माथ्याता वियद्धि

वय नामनः। यनिक्षा नर्मानि कालस्काभि त्रनाभि ह ॥ देखि वर्गानियानः॥

বিসজ্জন ল্লী দান । ইত্যমর: ॥ পরিত্যাগ: ॥ সংগ্রেবণ । ইতি মেদিনী॥

বিসর্গঃ পু॰ রোগবিশেষঃ। তৎ-পর্য্যায:। বিনর্পি: ২ সচিবাম্য: ৩। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ ভত্র বি-अुक्छे निमान महा। निक्कि क्षाइ ॥ नवनान्न कर्काहि त्यवनाः प्याचरका**भ छ: । विमर्शः म**श्चरा एउ। नई जः भित्रमर्भगाए ॥ আদিশবাচরকোক্ত হরিত শাক **শি**ণ্ডাক পুভূতীনা• গুছণ°॥#॥ मक्षभादः विद्रााि । शृथक् वय জ্রিভি ফৈকো বিসর্পা ছন্দুজা জ্রযঃ । বাতিক: পৈত্তিবলৈচৰ কফজ: সান্নিপাতিক:। চত্তার এতে বীস र्भा वक्षास्त्र हन्दृ का खयः। जारा নো বাত পিত্তাভ্যা গুস্থাখ্যঃ কফ বাভজ: ॥ यञ्च কর্দমকো ঘো-র: স পিত্ত কফসম্ভব:। 🏶 । বি-यर्भ (माय म्यागि मःशृशाह। ब्रः क वनीका वृद्याः मः पृष्यः (पाः या द्धारा मलाः। विमर्भागाः मः মুৎপর্জো হেত্ব: সপ্তধাতব: ॥ ত্রযো মলা: বাত পিত্ত কফা:। (मावाः मृषका इंडार्थः । अनार्था দোষা মলা ইভ্যত্র পুনক্তি দো-वा १गिवरु ॥ # ॥ वाजिकमः লক্ষণমাহ। তত্র বাতাৎ পরীস-পো বাওজুর সমব্যথ:। (শাফ সু द्रग निर्खार ভেদাयामार्खि इर्ध-वान् ॥ भन्नीमर्ला विमर्लः । वाज-জ্ব সমব্যথ: শিরে৷ হৃদ্ গাক্রোদর भू**ला** ि युक्तः। (छमः विमात्रागतिव वाषा। जायामः जाकर्यतानव वाषा ॥ 🗱 ॥ পৈত্তিক মাহ । পিত্তাদুক্ত-গতি: পিভজুরলিঙ্গো হভিলোছি-जः। क्रडगिकः मी युगुनद्रग मीनः ॥ अ॥ देश याक भार। क्कार कथुः যুত: ব্লিজঃ ককজ্ব সমানৰ ক্ । #॥ সামিপাতিক মাহ। সনিপা**ত স**-মুত্মক সর্ব ৰূপ সমন্বিতঃ 1 🕸 1 বাত পৈত্তিকস্যাগ্নিবিসর্পাথ্যস্য চ ল-ক্ষণ মাহ। বাত পিত্ত জুর इण्बि मृहां छी नात्र वृष् जुरेमः । व्यक्तिः ভেদাগ্রিসদন ভমকারোটকৈ যুঁতঃ।। करताि नर्व मक्ष मीथाकातात्-कीर्नदर । य॰ य॰ मिण विमर्शनः স'সপতি ভবেৎ স'স:॥ শাভা-কারাসিতো নীলো রক্তো বা স্প-চীয়তে। অগ্নিদক্ষ ইব স্ফোটে: শীগ্ৰ-

गदार कठक मः॥ मर्गानुमाती वीः नर्भः न्याप्राखादियम् छउः। व्याथ-**डाक् श्**रंबर मण्डा निमाक श्राम भीतरपट् ॥ हिन्ताक मःगठा वङ्ग भीषृषी॰ वाज्य नद्रः । कृष्टिहर्भाः व्रिकुरिंखा ভ्रिमयात्रामनाहियू। हिः ষ্টমান স্ততঃ ক্লিষ্টো মনো দেহ সমু फ्टवा॰ । षृः भुरवार्या २ म एक निष्ताः **(माधिवीमर्ल উ**ठ्डाट ॥ (सुरहि: उ-পচীয়ত ইভাগুৰ:। মর্মানুসারী জ্-मयानमती। इस्तर वीमर्भ इंडान्यः । हियाः हिकाः। देवस्य उर्भः खुः (भुद्रायः । मानाप्तरममुख्नवाः निमा भवनक्षा। यमु उ शा-প্রোতি॥ #॥ বাতশ্রৈ মাক গুছি বিসর্ল মাহ। কফেন কদ্ধ: প্রনো ভিত্বা ত বহুধা কফ।। রক্ত বা বৃদ্ধ রক্তন্য ত্বক্লির। স্নাযু মাণসগণ।। म्विषिद्धा जू नीषायु वृद्धे शृत स्ता-ज्ञानाः। गुष्टीनाः ज्ञक्त भानाः व्रक्तानाः जीवुकश्लद्भाः॥ श्वाम का-भाग्र रेवद्रम्र (भाष हिक्का दिस जुरेनः। भार रेववर्ग्य मृहाक जका क नहीन यूं जः ॥ इज्या शुक्तिन র্পো বাত শ্লেম্য প্রকোপজ:। কফেন यर्ञुप्छिन भवानाभि यर्ञुप्छैः । उनाय वाउट्मिन्मकः। उ ककं

वर्षा ভिद्रा ब्रज्ञः वा म्ययिद्रा इर-ভারনঃ। ত্বগাদিক মিতি ব্রক্তবি-लिया ।। #।। शिखरेन्नच्यक कर्म-মাথ্য বিসর্পমাহ। কফ পিত্ত জুরা স্তস্তো নিদু। তন্দ্ৰ। শিরোক্জা। অ-क्रावनाम विकास भुवाभारताहक जुगाः॥ गृहां य शानि ट्लंपा रहा। পিপাসেন্দ্রি গৌরব । আমোপবে শন লেপ সেতিসা চ বিস্পৃতি।। नु रिय ना मा एर गृह सकर मण बठान ত্তিক্চ্। পিডকৈ রবকীর্ণেতি পীত লোহিত পাণ্ডুরৈ:॥ দ্রিধো সিতো (महकार्ड) मिननः (भाक्तान् छ-कः। गञ्जीत्रभाकः भाष्ट्राण्या द्विषः ক্লিষ্টো বিদীর্য্যতে॥ পক্ষত্বক্ শীর্ণ-भाष्मभाष्ट्रभाग् निद्रागनः। नव-गिक्षिक वीमर्भः कर्पमाथा मुनिष्ठि ত ।। স চ সর্পতি এ ফদেশ মিত্য-নুয:। পিডকৈ: পিডকাভি:। অ-বকীর্ণ: ব্যাপ্ত:। অসিত: কৃষ্ণ:। (महकः क्किक्कः। भारकारमाः भू-ह्राया। न्यृष्टेः क्लियावसीर्यंत्र म्मृष्टे: मन्नाद्मा जविज विमीर्याट D। शक्ष वृक् कर्मभवना वृग्यक मः 1 শীৰ্ণমাণসং গলিতমাণসং ৷ অভএব न्महेन्।यू निदानः ॥ 🕸 ॥ नामि পাতিক মাহ। সমিপাত সমূত্থন্ত

সর্বরূপ সমন্বিত:। 🗱। क्षाउ জঞ্চ বিদর্পমাহ। বাহুছেতো: ক্ষতাৎ কুদ্ধ: সরক্ত পিত্তমীর্যন্। বীস-र्भ माक्डः अर्गाट ज्वाश्मार् **क्रिजः ॥ ए**यारिः माथ जुत्रक्जा हाराहर भागवरभागितः। वाश् হেতো: শস্তপুহার ব্যালদন্ত নথা-দ্যগন্তহেতো:। শ্যাবশোণিত ধু <u> भुवर्गत्रकः ॥ # ॥ উপपुवानाञ् ।</u> कुदा जीमात वगथु ख्न्या॰ महत्व क्र-भाः। অরোচক বিপাকৌ চ বিস-र्भागा मूत्रमुवाः ॥ अ॥ माध्यक्षां कि ক মাহ। দিখ্যন্তি বাত কফ পিত্ত কৃতা বিদৰ্পা: সর্বাত্মক ক্ষতক্তক ন সিদ্ধি মেতি। পিত্তাত্মকোঞ্জন-वशूक्त ভবেদসাধ্য: कृ हाक सम्मु ভবন্তি চ সর্ব এব ৷৷ পিত্তাত্ম-काञ्जनवशुः भिड्यः मन् कड्जन वर्तः। সर्दर्भवामाध्या व्यक्ति॥ #॥ व्यथ विमर्भम् । विद्रक वसनाला (महनाम् विसाक्तिः। **উপাচরে**ত্রথাদোষ বিসর্পাননবি माहि जि: ।। द्राप्त। नी ला ८ भव-माक हन्द्रनः मधुकः वना। घृठः क्रीः রযুতো লেপো বাতবীসর্প নাশন: ॥ চন্দ্ৰ মত্ৰ ব্ৰক্ত পুছে। কসেক্ म्कारेक भग छत्नुः गरेमवरेनः

मार्भन कर्न रेमण्डा वजा खेराः পিত্ত কৃতে বিসপে লেপে৷ বি-(ध्यः मघ्ठः मूनी उः ॥ 🕸॥ विकता পদ্যকোশীর সমস্থা করবীরকং। নলমূল মনন্তাচ লেপঃ শ্লেষ্ম বিস-र्भशा। ममक्। वड्डावः। वाउ भिड পুশমন মগ্নি বীসর্পণে হিতে। বাত শ্লেম্মহর কর্মগুন্থি বীসর্পণে ছিত্ত । পিত্ত শ্লেষ্ম পুশমন হিত কর্মন স জ্ঞকে।। ত্রিদোষজক্রিয়া পর্য্যাৎ विमर्ल जिमलाभशः॥ भाषीय यशी नज हन्दरिना भाग्नी इतिमाद्य वर्ष वार्षः। (नार्भा मणाङ्गः मध्उः भुर्यारका। विमर्भ क्षे क्षेत्र (माथ-हाती ॥ नङ जगद्र । हन्सन मञ রক্ত' গুছে। দশাকোলেপ:॥#॥ পরিষেকা: পুলেপাশ্চ শস্যন্তে প-ঞ্চব্লল:। পদ্মকোশীর মধুক। हन्हरेनदा विजर्भाग ज्निष्ठ वाजा কটুকা পটোল ফলত্রয়ণ চন্দ্রন নিম্ব-निषः । विनर्भ नार जुद्र भाष কণ্ড় বিয়েটে তৃকা বমিছৎ ক্ষায়ঃ ॥ इंडानि यानि ननी वि तुर्वस् বিবিধেষ্চ। বিসর্গে তানি যো জ্যানি সেকালেপন ভোঙ্কনৈ: ॥ৠ। कब्रक्ष मधहर नाक्नीक मृश्रक प्-थानन ज्य दारिकः। रेउन् निमा

म्ब विरेष विंभवः विनर्भ विरम्धि विहिष्कावः ॥ कद्रक्षापिरेजनः ॥ कद्रक्षापिरेजनः ॥ कद्रक्षापिरेजनः । कद्रक्षापिरेजनः विकानः । कद्रक्षान् विकानः । कद्रक्षान् विकानः । कद्रक्षान् । विकानः विकानः । कद्रक्षान् । विकानः विकानः । कद्रक्षान् । विकानः । व

বিদর্শণ ল্লী পুদর:।ইত্যমর:॥ তন্ত বুণ বিটপাদে বিদর্শণণ।ইতি ভরত:॥

বিসর্পি: পু' বিসর্প:।ইতিরাজ-নির্ঘণ্ট:।।

বিসল ক্লী পল্লব:। ইভি ত্রিকাণ্ড-শেষ:॥

विजातः भ् बर्नाः। ইত্যার:॥ विजातिनी जी गायभने। ইতি

त्राजनम् जा सरस्याः त्राजनिर्दर्भः॥

বিসারিত: ত্রি 'পুসারিত:। বি পূর্ব ঞ্যন্ত স্থাতো: ক্ত পুত্যুথেন নিম্লাঃ।।

विनाती जि भुनद्रश्मीनः। ७८-भर्यऽायः। विमृद्द्रः २ विमृददः ७ भुनादी ९। ३७ऽमदः॥

বিসিনী ন্ত্রী পদ্মনী। ইত্যমর: ।। মৃণালং। ইতিরাজনির্ঘণ্ট: ।।

বিস্বিত॰ লী অনুতাপ:। ইতি

किंग्यतः ॥

বিসূত্র ত্রি বিস্তৃত। ইত্যমর: । বিসূত্র: ত্রি পুসরণশীল:। ইত্য-মর: ॥ বিসরণ:। গতিবিশেষ:। বিসূত্রো নদ:। বিস্ত্রী নদী । বিসূত্র: তৈল মিত্যাদি। বিসর-তি বিসূত্র: স্গতৌ ক্রপস্থী-ণিতি ক্রপ স্বস্য তন্পিতি তন্। ইতি ভরত:॥

বিস্মর: ত্রি পুসরণশীল:।ইড্ড-মর:।।

বিস্ষ্ট: ত্রি নিক্ষিপ্ত:। ইতি জটা-ধর:।। বিশেষেণ সৃষ্টশ্চ।।

্বিন্ত: পুণ ক্লী ছেয়ে। হৃকঃ। অশী-তিরন্তি হা পরিনিত হর্ণ। ইত্য-মরঃ॥

विख्रः शृ॰ भदम्ऽिखातः। हैउऽ

नतः॥ वाक्भुभकः॥ विखातः॥

भुग्यः। हेडि सिन्नि॥ भीठः॥

नम्हः। हेडि भद्दज्ञावनी॥

विखातः शृ विहेशः॥ विखीर्ग्जा।
ज्रामाः। विश्व हः र व्यानः ।।
रेजानतः॥ उत्तः। रेजि भिन्नी॥
विखीर्गः जि विश्व । विख्ड ।।
विश्वा। विखीर्ग विकार राज्य विश्वा।
वा विश्वा शृथ्। रेजि कहि। स्तः॥
विखीर्गर्भा की नानकः। रेजि

भद्रिक्।।

বিস্তৃতঃ ত্রি লক্ষবিস্তার:। তৎ পর্য্যায:। বিস্তৃত ২ তত্র ৩। ইত্য মর:।।

विष्णिष्ठेः वि जुष्णिष्ठेः। यथा। विष्णिष्ठे सक्ष उ॰ माउ॰ ष्णिशेक्षप्र श्रमः
उथा। कल बत्र समायुकः त्रस जाव समायुकः।। ইতি ভিথা। দিত वृ॰।। विद्यादाः शूः धनुर्श्वनम्पः। ইত্য सदः।। स्रस्य विवत्र १० सूर्क्ष ने प्रकात स्था विद्यादा मा स्टू दे १०।।

বিশ্বারিত: তি পুক।শিত:॥ চ-লিত:॥ বি পূর্ব ঞ্যন্ত শুর ধাতো: ক্ত পুত্যযেন নিয়ম:॥

विमुद्रिकः जि मृर्जिविभिष्टेः ॥

विक्षनः। यथा। तक तक कृ ठाक्ष तक विम्न तिरुक्षाः। (विश्व उ॰ नाः गुणालन क्ष्मणे श्री श्रीवाननः॥ देख म्लाङ्माप्राधारिन म्हल्लः॥ विम्न विद्यः पुः विष्य (उहाः। देखि (क्ष्मण्यः॥ व्याप्तः। हा। विम्नाणेः पुः विक्षास्माणेकः। वि व्यापा देखि जावा। उद्भागीयः। शिकः २ शिके १० शिकः ६ विष्ठेका ५ विष्ठेकः १। देखि उप्तिना। (मुण्डेकः ५ (मुण्डेः २। देखि दाष्ट्रानिकः। ॥

७गऽ विभुक्ष्ठे निषान भृदिका॰ ज॰ शास्त्रिमार । कर्नेस जीव्याक दिना-हि कक कारित ब्रजीनीयामना जरेन-শ্চ। তথ্ৰু দোষেণ বিস্পাণন হ্ব-भाष्ट्र (माया भवनाम्यस्त्र।। वृह मा-শ্রিত্য তে রক্ত মাণসান্থীনি পুদুষ্য চ। (यात्रान् अर्वेष्ठि विष्मु। होन् अर्वे-जुद भूद्रः मद्रान् ॥ अ जुरहारवन अ जु-(र उक भी डाका दीना म जिर्यात्मन । খ তুচিতাছার বিহার বৈপরীত্যে-न पुरु माण्डिश विरम्नाहीन सर्वेडी-ত্যर्थः । জ্বপুর: সরান্ জ্রপূর্বান্ ॥ 🗱 ॥ क्षमारु । অधि एक नि जाः ক্ষেটোঃ সজুবা রক্তপিব্রজাঃ। 🍖 চিৎ সর্বত্র বাদেছে বিস্ফোটা ইতি তে মৃতা:।। রক্তপিত্তরা: এতেন সর্বের্ বিস্ফোটেযু রক্তপিত্তযোঃ প্রধান কা-রণত্বং। যথা শ্লেষু বাতস্য তথা বাভানুগতি রপি বোদ্ধব্যা। তথাচ ভোজ:। যদা ব্ৰক্তঞ্চ পিত্তঞ্চ বাতে-नानुगउ॰ ष्ठि । अञ्चल्कनिভान् (मुक्तिन् अक उ: अर्दार रुगान्।। #11 বাতিকনাহ। শিরোকক্ শূল ভূবি-र्ष्ट जुत्र ज्हे भर्व जिन्न । म क्ष्य वर्ग-তা চেতি ৰাত বিস্ফোট লক্ষণ। শূল মত্র ভোদকপং॥ #॥ পৈত্তি-ক মাহ। জুর দাহ করা পাক: সুাব স্কাসমণ্ডিত । পীত লোহিত বৰ্ণঞ্চ পিত্ত বিংকুটি লক্ষণ।। ক্জা-দিত্রব॰ ক্লেটেবু॥ 🕸 ॥ বাত পৈ তিক নাছ। বাত পিত্ত কৃতো यस **७** ज्रु सी वृत्वम्नाः। रेखनिष्ठाः भी রব॰ কণ্ড ভবেদাত বলাসজে।। 🕸 🛚 । भिल रेम याक बाह। कु माहा জুর শুর্দি র্জাযতে কফ পৈত্তিকে 🗱। সাগ্নিপাতিক মাহ। নধ্যে নিশ্নে। भक (खारः कठिनः बन्नभाकवान्। द्वाग नारु ज्वा तारु हर्नि यूई। क्जा जुदाः ॥ भुनात्मा (दभयु यं ब (मा १ माध्य कि जिल्लायकः । या-হো বিপরীভক্তান । মূর্চা সর্বথা জ্ঞানশ্ন্যতা।। 🕸 ।। রক্ত ল নাহ। विष्ठिकाण त्राङ्ग रेशिखिक्त ह হেত্না। গুঞ্জা ফল সমারক্তার-ক্ত দাবা বিদাহিন:।। ন তে সিদ্ধি সনাবাভি শুলৈ র্যোগশতৈ রপি। **পৈ**ভিকেন চ হেতুনা পিভস্য ছেত্ৰ-না কট্বাদিনা রক্তম্য পিত্তম্য তুল্য-ত্বাৎ নচ তে সাধ্যা:।। এ:ত চাই বিধা বাহ্যা আন্তরোপি ভবেদয় । তিমানত ব্যথা ভীবু৷ জ্বরযুক্তাভি 🐰 কাষতে।। তিমান্ বহিগতে স্বাস্থ্য ব্যানস্য বহিগতিঃ। তত্র বাতিক विद्यारे किया कार्या विज्ञान ।। 🕸।।

উপদুবানাহ।ভূট্ খাস মা•সসঙ্কো-থ দাছ হিক্কামদ জুরাঃ। বিসর্প মর্ম-সংরোধা শুেষা মুক্তা উপদুবাঃ॥ মা•-সসংকোথ: মা•সস্যশঠিতত্ত্ব•া মর্ম-जः द्वार्था सम्बद्धाः (उयाः विस्ता-টকানা । া 🗱 ৷ কেচিদু পদুবাণা ৷ লক্ষ-ণান্তর• পঠন্তি। হিক্লা স্থাসো **୧**কচি खुका बाक्नार्फा क्रिवाया। विजर्भ জুর হালাস। বিস্ফোটানা মূপ্দুবা: ॥ क्षा माध्यज्ञानिक नाष्ट्रा अकरनारवा-न्थि : माध्यः कृ हमात्थ्या हित्नाय-জ:। সর্বরূপান্বিতো ঘোরো হুসা-(थ्रा ভ्यूर्भम्यः॥ 🗱 ॥ अथ विरम्नाः টস্য চিকিৎসা। বিস্ফোটে লম্বন• কা . ষ্যু॰ বমন পথ্য ভোজন । বথাদো-य वनः वीकाः भूगळाइ दिख्यानः ॥ 🗱 ॥ कीर्गः नालि र्यना मृहा समूद्रा শ্চাচকী তথা। এতান্যলানি বিস্লো-र्छ हिजानि मूनरया <u>वृत्</u>तन् ॥ # ॥ ছে পঞ্চন্ত্রের রাম্ন। চ দার্তুশীর मुद्रालं । ७ पृष्ठी थान्यकः सुख মেষা ব্যথ পিবেলর: ৷৷ বিস্ফোটা-वानग्राम् मभीद्रग निभिखकान् । #। দুক্ষা কাষার্য্য থক্তর্ব পটো-नाविष्ठे वागरिकः ॥ कर्षेका नाज দুস্পশৈ: গৈভিকে সসিত ঘৃত । ज्निय नवहा वाना बिकलन्तु न-

यट मोकः ॥ भितृमर्प भागिना छ। । কফজে মধুযুক্ শৃত । 🗱 । কিরাত-**ভিক্তকারিষ্ট য**ষ্ট্যান্ত্রাস্থদ বাসকৈ: ।। পটোল পর্গটোশীর ত্রিফলা कार्रेजान्ति :। कृथि ठ द्वारणाञ्च ख नर्व दिएकां वाणन ॥ # ॥ दि स्मार्वे वृश्विभाषाय उञ्जासुम (भ-विरिज्ञः। वीरिज्ञः क्रिक वृक्कमें। जि-প: কার্য্যো বিজ্ঞানতা।। #।। ছিন্না পটোল ভূনিষ বাসকারিষ্ট পর্প हिः। थरित्राक्युरिङः ङ्वारथा रुखि विष्मु हेक इंदर ॥ # ॥ हन्तन ना গলুল্লঞ্চ সারিবা তণ্ডলীযকণ। শি-রীষ বল্প জাতী লেপঃ স্যাদ্ধা-रुनाधनः ॥ 🗱 ॥ उँ८ भनः हन्तनः लाषु मूणीद्र॰ णातिवा घ्य । जलन পিষ্ট ৰেপেন ক্লেটি নাছাৰ্ত্তি নাশন ॥ 🗱 ॥ भू अजीवमा नज्जान जल शिश्वा अलिमाग्ट। काल एकारि वि-यस्तारे॰ नाम्या इन्याटनावस्तः ॥ ककागुङ्गि गलगुङ्गि कर्गुङ्कि ना- विश्वयः শবেৎ। অন্যচ স্মোটক তামু পুত্র-कीरवा विनामरय ।। इंडि विरम्। টকাধিকার:। ইতি ভাবপুকাশ: ।। 🗱।। অন্যাহ। নরীচা ত্রিবৃত্ত স্বাচ रुविजानः सनः निषा। (एवहाक रिहिष् प्रकारिक मार्गी व वन्तर ।।

विभाषा कत्रवीत्रथ व्यक्तित्र अ-কৃৎপল'। এষাঞ্চ কার্ষিকো ভাগো वियम्यार्ष्क्षभनः खत्यः॥ शृञ्चः कः টু মতৈলস্য গোমুত্রেপ্টণ্ডণে পচেৎ। মূৎপাত্তেলৌহপাত্তে বা শনৈ মৃ-षश्चिमा भारत ॥ भामा विवृद्धिका চৈব দক্ষ বিস্ফোটকানি চ। অভ্য-ক্ষেন পুণশ্যন্তি কোমলত্বঞ্চ জায-তে ॥ পুস্তান্যপি শ্বিত্রাণি তৈ-लनातन मुक्करण् । हिरताण्ये उ মপি শিত্ৰ বিবৰ্ণ তৎক্ষণাৎ ভ বে< ।। 🕸 ।। অপিচ। ভ্নিম্ব নিয় बिकना भर्भ हिन्छ मृउ॰ दन । পটোল মুস্তকাভ্যাঞ্ বাসকেন চ नामरयः। विरम्ना हेकानि वाङानि ৰাত্ৰ কাৰ্য্যা বিচারণা॥ইতি গাক্-ডে ১৯৮ অখ্যায: ॥ 🛊 ॥ বিস্ফোট-কস্য স্থৰা বৰা বিষ্ণুটা: শ্যাবা-ৰুণা ভাসা বিশ্লেটাঃ স্বু, স্তনুত্বচঃ । ইতি ভাবপুকাশ:।।

स्यगः भू॰ जाम्हर्याः। उट् भर्यागः। जाहा २ ही ० । इंडा-स्रदः॥ जानाम् क्रुंड मास् मुक्षेताः॥ जाकुला विस्वयञ्चायिकावा गञ्जर्व रेम्द्र । भीठवर्णा वञ्च लाका-किम्मानम्बन् मुख्याः चिक्र वाद-द्रम्याः भर्यायद्वः जाक्क उमा वि- বিমিতি

विद्यालनः भू व्हरः॥ भक्तर्व नगत्रः॥ कामाह्यः। ইতি महि-नी॥ विद्यायनण्टः॥

विश्वितः वि विश्वशिद्धः। यथा।

स्थानाम् महान मृथ्वे। समु थाय म
एथा । संक्ष्या । प्रश्विष्ठ व । क्रिक्षः। स्था । स्था ।

বিসা

মিধাতো ভাবে কি প্রত্যাসন নিমুমা॥

विस्वः जि स्वत्रगाविषयः। उद्-शर्यप्रायः। स्वस्व गंठः २। इत्र प्रद्राः।। विस्व जि: जी विस्वतः। विश्व क स्वार्थाः जि शुठ्यप्यन निम्न मा।। विमुः जी स्वाप्यक्रि। इत्याप्यक्राः।। इतः विष्यप्राप्ति गर्क स्वयं क्ष्याः। श्वार्याः स्वी स्वयं। इति स्वयः।

বিসুগন্ধা স্ত্রী হপুবা। ইভিরাজ-নির্ঘণ্ট: ॥

বিসুগন্ধি: পু॰ হরিভাল । ইভি হেমচন্দু:।।

विमुक्तः कि विमुक्तः। ইভি কেচিৎ।।
विमुद्धः भू॰ विश्वामः॥ भगयः।
ইত্যমরः॥ পুণয়: পরিচয়: मृक्षाরপার্থনা বা। পরিচয় পুর্থনযোঃ
পুণয়: পরিকীর্ভিতঃ। ইত্যমরমালা॥ পুণয়: কীডাপারভক্তাণ।
ইভি রমানাথঃ॥ ইভি ভটীকাযাণ
ভরতঃ।। কেলিকলছঃ।। বধঃ।
ইভি ছেমচন্দু:।।

वित्रुष्ठी बि विश्वानी ॥ श्रुगशी । वित्रुष्ठ भक्ताम् खुर्श्य निन् श्रुड्यन निष्ठमः॥

विमुमा छी बद्रा। ইত্যমद्रः॥ विमु। छी रुभुष।। ইতিরাজনির্ঘণ্টঃ॥

विमुनः जि विख्नः। वि भूर्वक সুগাডো: ক্ত পুত্যবেন নিয়ম:।। পু• পক্ষী। ইত্যনর:॥ বিহুগঃ ্বাণঃ ॥ সূর্য্য:॥ চন্দু:। ইতি শব-त्रञावली ॥ गुरुः। इंडि द्रती॥ विरुष्यः पुः भक्षी। इंजामतः॥ वानः ॥ स्मरः ॥ हन्तुः ॥ मूर्गः । इंडि मग्त्रवादनी॥ विरुक्तः शुः शको। ইত্যমরः॥ বিহঙ্গনা ভ্রী ভারগপ্তি:। বাঁক इंडि डार्या। इंडि भद्रवृद्धावनी ॥ পু॰ গক্ডঃ। ইতি विरुक्तानः रुनागृष: ॥ বিহল্পিকা জ্রী ভারবস্থি:। বাঁক ইতি ভাষা। ইত্যমর: ॥ विरूट जी गार्डाभवाजिमी (भी:1 **ইঙি স**ংক্লিপ্ত নারোণাদিবৃত্তি:।। বিহত: ত্রি বিশেষণ হত:। বিন ষ্ঠ:। বি পূৰ্ব চ হন খাতোঃ জ **প্**ত্যযেন নিষ্ণ ।। विष्नन॰ क्री दिवः॥ हि ना॥ ज्जिलिक्षनः। इंडि सिरिनी ॥ विष्ठद्रः मू॰ विरयागः। ইতি इना-युषः ॥ বিহরণ ক্লী বিহারঃ। বি পূর্বক বিহারী ত্রি পরিক্রমী। বিহার-क् दाडा इनहे भुजारयन नियम ।। विहिमिडः क्षी मुध्यस्थानाः। इंडा-

नवः ॥ विरुखः वि व्याञ्जः। इंडामतः॥ পণ্ডिত:। ইতি मिति।। विकत्रः ।। পণ্ড পু॰। ইতি শবর রুবেলী।। বিহা ব্য স্থা:। ইতি সিদ্ধান্ত-कोगुम्ता गुनामिवृज्धिः॥ विदाणिक ली मानः। इकामद्रः॥ বিহায: क्षी পু॰ আঁকাশ:।ইত্য-दिश्याः " भू॰ भक्ती। ইত্যনর:॥ বিস্থায়ৰ লী গু॰ আকাশ:। ইত্য-नद्रहोकाचाः नथुद्रमः॥ विहायनः शृ॰ शक्ती। ইভামतः বিহাৰসা ব্য আকাশ:। ইভ্য-मब्रोकायाः मथुद्यमः ॥ (इनः विम्मुक ॥ বিহার: পু• ক্রীডার্থ পদ্যা• গনন । তৎ পর্যাদ: । পরিক্রমঃ २। इन्डामद्रः ॥ जुरुनः ॥ ऋकः॥ नीना ॥ जूगजानरः । इंजि মেদিনী।। বিন্দুরেথকপক্ষী।ইতি मफ्जिन्ति ॥ दिक्य छः । इंडि मद्राना॥ कर्डा । विशाव मदाप्यार्थ देन्

বিহিত: তি বিধেষ: । বথা । বি হিতস্যাননুষ্ঠানাৎ নিলিক ত্বস্য চ সেবনাৎ । অনিগুহাছেলিকুমাণাং নৱ: পতন মৃছতি ॥ ইতি পুষাধ শিচত্তিতক্ত্বং ॥

বিহিতি: ত্রী বিধানণ যথা।
ক্রিতি বিজিতি ভিতি বিহিতি
ব্তরত্য: পর্গত্য:। উক কক্ত্র
র্তর্ত্ব দ্পুরু যুধি সরবং সমরি জলং
। ইতি দণ্ডী।।

विश्वास वि विश्वास की नः। यथा

। वाहा गाम निर्हारन यः गुर्गन

रम्भ भाई हो। । रना हिन्न स् हु

नार्था हि नजकक भूभर एक।।

है हि उज्जना नः।। उहिः। यथा।

विश्वाक धरेन महिन्न भट्टि नार्वास प्रमाय स्मायन म हु। गर्छा मृश्यी निन्त स्था । हि मार्का कर्म क्राया । ।

विष्ठ को जी भाषा जाविक सभा नक्षा द्राष्ठ गंडा नक्षा द्रविष्म यहा यथा । नीमा विनारमा विद्वित्ति विश्वा कः किन कि कि उ॰ ॥ स्मा जे िउ॰ करें मिछ॰ निन्छ । स्मा जे िउ॰ करें मिछ॰ निन्छ । स्मा जे । । विज्ञ (फेड) निकार । जी भाषा स्मा जाविका मण। हे जि (हम हम्मुः ॥ विरुद्धः जी विश्वास महन्म ।।

विष्णायण वण ८का तः । वि भृ वं ङ्वारकाः कि भुकारयन निद्यमा॥ विरस्तेः भु॰ विरस्तेन । वि भू वं रस्ते वारका द्रवा भुकारयन निद्यमः॥ विरस्तेन की हि॰ मा॥ नर्मन ॥ विक्यन । इकि स्निनि॥ विवादा । इकि कि माला मधः॥

विञ्चनः व ज्यानिनाजिज्ञः।
स्वादातमाणकः। उर्णर्यशयः।
विक्रतः २। ३७,४४३ः । विजीनः।
स्वाद्यान्तुः।

বিক্ষান্তঃ পু॰ বিশোষেণ ক্ষান্তঃ। বি পূৰ্বক ক্ষণবাডোঃ ক্ত পুত্যবেদ নিয়মঃ॥

বিক্ষাবঃ পু॰ শবঃ।ইত্যময়ঃ॥ কাসঃ।ইতি যানি কলিকৌ।ইতি ভয়ঙঃ॥

বিদিন্ত: তি ভাক্ত:। বি প্র দ্বিপধাতো: ক্ত পুত্যুবেন নিয়মঃ॥ বিদ্দীর: পুণ অর্কবৃক্ষ:। ইতিরাজ-নিবটাঃ॥

বিক্ষেপ: পু॰ প্রেবণ। ত্যান:।
বিক্ষেপন। যথা। নৈর্থাত্যা নিষু
বিক্ষেপনতীত্য হাধিক ভুব॰।
ইত্যান্যাহি নাচারতভু॰।। অধিতীয় বস্তুনবলানেন চিত্তম্যান্যান
ব্যান্যাইতি বেদান্তমার:।।

विष्क्षभणेकिः जी नागणिकः।
यथा। बञ्च छानः चाव्डबच्छी च
णक्ता मशीनिक मुख्यावयित। ध्वरः
ख्वान मशि चाव्ठाद्यनि उथा
विष्क्षभणकः। जाकाणानि शुशः
क्ष मुख्यवयित ठावृणः मानर्थः।
वे व नेवारः। काछि शकि वृश्यिः
क्षिभुक्षनथायत। ইতি कविकव्र
करः।। ज विका हिल पूर्णाणामः।।
वीः शुः शमनः। ইতে क्षांक्रव्र
क्षांचः॥।

बीकः भ् वातः॥ भक्ती। इज् नामिकायः॥ सनः। इजि मःकि श्रमाद्रानामिवृज्ञः॥

বীক।শং পু॰ রহং॥ পুকাশং। ইভামরং॥

বীয়া ব্ৰী শৃষ্ণিদী।। গতিভেদ: ।।
নৰ্ত্ত । ইতি হেমচন্দু: ।। অখ
গতিভেদ: ।। সান্ধ: । ইতি শন্দ্তিবা

वीितः भ् खी छत्र सः। ই छ प्रमञ्जः
॥ बन्न छत्र सः॥ ज्यका सः॥ मृथः
। ই छ (मित्रनो ॥ ज्यनः। ই छि
(रुम छ न्तुः॥ कित्र पः। ই छि छ छे।
ध्राः॥
विति जी वितिः। ই छ प्रमहिन कार्याः

ভরত: ॥

वीनी उत्रक्षः शुः न प्रविदिष्णवः। স ত শোৰে শব্দা উৎপত্তি কা-द्र॰क्शः। यथा। वीठी उद्गन् न्।-যেন তদুৎ পতিন্ত কীভিনা। কান্ত **णानक न्यागाम्थलिः** कम्युडि-আছে।। ইতি ভাষাপরিছেনঃ।। নন্ म्बन्धान। वाहामाना व्याप्त শুেতে ভথম্ৎপত্তিরিত্যত আহ । वीठी । जान। मदन। वहिनम निगवहिः सः १ नाः मद (छरेनव मा-ব্দেৰজন্যতে তেন চাপর গুল্যাণক এবং ক্মেণ শো্রেং প্রেনা গৃহত इंडि। करष इंडि चारा मना-प्रमिक्त मनमद्भा छेर भरा उ रिक कारना मणममा उँ० भराउ है कि खावः। यश्विन्द्रः हा भीत्रदा-দুক্তি ক্স,িমতে ইভি। ইভি निकाष्ठमृङादनी॥

वीजः क्री काद्रगः। मृकः। हेउ मद्रः।। अकृदः। उजुःधानः। हेउ भिन्नी।। मञ्जा। हेउ द्राजनिर्धः। हो।। गण्डिविष्मयः। यथा। हैट-भामकः येट भुवम्हि व्याद्य द्रविष्ठिः उग्मट भुक्षण माःथहाः। वह्नमह क्टममह उपम् के कि मवहक भीमः गण्डिः ह वस्म ।। भूर्बः (भू। खः ব্যক্ত মব্যক্ত বীজ পাষ: পুশা নো || বিনা ব্যক্ত যুক্ত্যা। জ্ঞাকু শক্যা यनस्थी । विंठा छ॰ श्या ख्या ष्टि वीज किवाक ॥ इंडि ভाকরাচার্য্য বির্চিতে সিজান্তশিরোনণৌ বী-জগণিতাধ্যায়স্য প্রথম দ্বিতীয লোকৌ।। 🕸 ॥ गखः। यथा। অথ ভুগনেশ্বরীনতাঃ। नक्षनीध्या २११ भाकाछ। यायरनबार्ष्व इन्तुवान् । वी-জ তদ্য়: স্মাখ্যাত দেবিত সিদ্ধিকাঙ্কিভি:।। নম্বলীশো হ कातः। अभी (त्रकः। दानत्व भी-कावः। अर्खाञ्जू। श्नुषातः। शैभा#। व्यवभूर्वाया थीडः । ङ्वीः नःमा ভग-বতি মাহেশ্বরি অন্পূর্ণে যাহা। 🕸। **जध** जिल्हों वीकः। शिं हीं क्षे । #। जुद्रिका वीज•। ७ँ 🎘 ँ हुँ (थ ह ए क खी रू क र् कि री करें। का व्यथ निज्ञा वीक्षा थेँ हीँ निज्ञ क्रिःस सम् पूर्व चारा। 🗱 । वर्षु शुराविगाः। वे वृ निन् क्रिय बन्द्रव बाहा। अ। अथ मूर्गावी ज॰ । ७ हीँ हूँ पूर्वारेय नवः। 🕸। न-श्यिमिकी वीखः। उँ मञ्चिमिकि बाहा। #। जग्रूमी शैजः। उँ पूर्म मूर्ण द्रकृति चार्चा छ । मृनिनी तीज । जुन जुन ण्लिन म्हेशुर र्च करे **यारा। क्ष। वाशीश्रदी वीख**• । वर वर वाशानिनि श्राष्ट्रा #1 পারিজাতসরস্বতী বীজ ৷ ওঁ হী ছৌঁওঁ হাঁ সরস্বতিও নমঃ। #। गलम वीक । गाँ। # । (इत्र विकः উঁগু নম:। । । হরিদাগণেশ বীজ॰ । ग्रॅं। लक्षी वीक॰। ँ। ≉। महा-नक्षो वी बः। ७ वें की की की द्वी कगर भुम्रिज नमः। 🗱। मूर्य वी बः। उँ वृणि मूर्य) व्यानिख्य। 🕸 । 🕮 द्वान वीजः। ताः वासाय समः। जानकीः दल ভाष ङ्रॅं साङा । # । विकृ वीज॰ । ७ नमा नाजायगाय। 🗱 🗐 कृषः বীজ । গোলীজন বল্লভায স্বাহা । #। वामूप्रवम्। ७ नमा ७गए दानुष्ट्याय। 🗱। वान्याभान्म। **७ँ द्वी क्याय। लक्षी वामुप्रवम्।** उँ इ इ बि बि लक्षी वामुत्रवाय नभः। 🕸। पश्चितामनग्रा ७ नमा বিষ্ণবে সুরপ্তথে মহাবলায স্বাহী । 🕸 । इयगुीदम्य । ७ 🕏 म्नद्र ट्रुप-বোদ্দীথ সর্বাগীশ্বস্থের সর্ববেদ न्याहिन्धानर्वः (वाष्य (वाष्य । #1 नृभि हम्। উगु वीद भश्वादिकृ জ্বনত্ত সর্তোমুখা। নৃজিংহাভীবা ণ ভদু মৃত্যু মৃত্যু নদাম্যহণ ॥ৠ॥ नव्रहत्र वीज । जा ही की छ

कहे। अ। इति इत्रम्। ७ ई। ए। শঙ্কর নারাল্যায় নম: (হৌ ত্রী ওঁ । 🛊। বর হৃ ন্য। ও নমে। ভগবতে বরাহকপায় ভূ ভূ বি: স্বঃপ ভয়ে ভূপ **जिद्धः (म (मिर्ह ममाश्य श्राहा)। अ। मिवन्र। (हो'। 🕸।** मृजुऽक्षयम्। ७ जु गः। का रिक्किशान् विवीकः। ଓ नमा ভগবতে দক্ষিণামূর্ত্তবে মহা• **बिरा श्वह बाहा। क्रा हिडाबिन** वीज । तक्त मत्र य छ • छ • । #। नीलक्शेष्रा (भाः नीः ठः । नमः **भि**वाय। 🛠 । हथुन्। अब करे **१%।(क्वशालम्)। ७** (क् । क्व-भानाय नमः। 🕸 । वहुँ हे छत्र वम्। उँ घी विदेशम जाशमुख्यत्रभाग स्व व्यक् दर्हे भाग ही । । । जिल्रामाः। रमदिन । रमकनदी । स्मादी । सा **मन्गर भुमारे छत्र वडाः । इम्रोद**े । रमकवादी । रमादो । अ। को विना रेडब्रव्याः। महरेद्रः। महक्यादीः। সহরোঁ। 🗱। ভ্যবিধ্রু সিনীভৈর वृताः । इसिं। इनकनशेश इसीं l#। त्रक्वतिष्क्रिपा रेख्ववशः। त्रेट् । महक्तदी । गरहो । #1 है छन्। **े छ**त्रवर्गाः । मर्स्य । मकज्ञ ह्येँ । नह्राः। 🕸। कात्मचत्री रेज्द्रवताः । मर्हें। मक्लर्ड्डी । निक्राङ्कानमः

पुरव नश्रतोः । 🗱 । यहेक्ट्रीटिखन-व्याः। एतलकम्रास्। एतलकम्री । **एत्रवकमारहो**ँ। 🛊 । निज्योखित्र-व्याः। **रुमकन्द्राउँ। रुम**कनद्रछीः श्नकनद्राजी । 🕸 । कर्नुरेडद्रवताः । रुमथ्यत्वाँ। रुमक्तवी । रुमोः । 🕸 । ভবনেশ্বরীভৈরব্যা: । হসৈঁ I रमकवरी'। रामोः: #। मकावय-र्याः। नरेश् । नश्कवशी । नरहीः । 🕮। ত্রিপুরাবালাযাঃ। ঐ• ক্লी•সৌঃ । 🛪। नवक्रीवानायाः। 🛎 क्लाँ स्नीः । इरिगँ। इमकलबी । इस्नीः । क्रिति इमक्लबी इम्राबी : 1 %। व्यवभूगी रे जबराराः। उँ हो। धीः हीः নমো ভগৰতি মাহেশ্বরি অলপূর্ণে बाश। 🛊। श्रीविष्ठायाः। क्वन्नेन ब्रै। इमक्रव ब्री। मक्व ब्री। 🕸 । ছিলনস্তাযা:। 🕮 क्ली : ङ् 💁 उड़ रैवरदाहनीरय हूँ हूँ कहे बाहा। #1 मारामायाः। की॰ की॰ की॰ हू॰ हू॰ ही ही पिकाल का निएक की की की की क् इं शें शें याश। #। एक्कालकायाः। की॰ की॰ की॰ হৃ· হৃ· হ্ৰী• হ্ৰী॰ গুছে কালিকে ক্ৰীণ की की इँ इँ ही ही बाहा । 🗱 । ভদুকাল্যাः । क्री॰ क्री॰ क्री॰ रू रू हो। हो। जुकाला हो। हो।

द्वी॰ रृ॰ रृ॰ र्यु॰ र्यु॰ वारा। का। শ্यमानकाविकायाः। क्री की की হৃ হু ছুী ছুী শাশানকালি জা । की की क् क् क् बी वी साशा का भशकान्याः। की॰ की॰ की॰ स् स् ही ही यहाकाणि की की की क् कृ ही ही साहा। अ। जातायाः । शि॰ खी॰ ङ्॰ करें। #। हरखागुन्त भारतः। ७ इ. जू भिवाय कहे । का गाउकिनाः। उँ ही ही छ भाउन्ति। कर्षे बाहा। #। उहिन्ने **हा** जानिन्ताः । উहिष्टेहा जानिनी मुन्थीरिवी महाशिषां हिनी है। ठैं: ठैं: ठैं: । अ। धूमावडाः । ध् ध् याहा । 🗱 । अनुकान्।। (हो॰ कानि महाकानि किनि किनि कि बाहा। सा उद्धिशानमा । उ হস্তিপিশাচি লিথে স্থাছা। 🗱। थनमायाः। ४॰ हो॰ 🕮 । एनि ब्रक्ति श्रिय याश। 🕸। न्यामानकालिका-याः। वेँ ह्येँ बीँ हीँ का नित्क वेँ हैं। की तें। का विश्वागाः। उँ ही বগলামুখি সর্বদৃষ্টানা বাচ মূখ उग्र किञ्चाः की नग की नग कृष्तिः माण्य ही । उ बाहा । सा दर्ग-शिमाह्याः। ও वर्गश्रमाहि वता छी-**टारागटमद**• ड्री• साहा। # ।

মঞ্যোষস্য। কো॰ ছী॰ ঞী॰। 🛊। তারিণ্যাঃ: ক্রী ক্ষ দেবি হী জী । জ। সারয়ত বীজ। ঐ• । 🗱। काउज्ञायनजाः । ঐ• 🎅• 🔏• को • विकारिय नगः । का मूर्गायाः । मृ । अ । विणानाक्याः। ७ ची॰ विश्वालीका नगः। अ। भौगाः । ही भोति कमुत्रमिएक माम्यदि छ । क । नुक्र भी मञ्चः। ষ্ঠা নথো বুক্তী রাজিতে রাজ· প্রিতে ভবে বিজয়ে গৌরি গান্ধারি विञ्चनभाक्षति भन्ध**ाकवभ**क्षति गर्वजीभुक्वदशक्ति नगृष्ठ मूर्यात तात है। बाहा। का हेन्त्रमा। हे॰ इन्माय नमः। क्षा १ क्छम्। किन उँ वाहा। #। विषह्वाशिवीषः। थः थः। अः। वृश्चिकविषङ्ग्रवीकः। खँ मद्रश्यः। ७ शिल हिमि हिनि रुमु:। ७ हिलि हिलि हिलि द्युः। दुकारा कृः। मर्खाख्या (ए-বেভ্য সু: 1 🗱 । मृचि कविषङ्बवीज॰ । उँ (भँ अँ ठे॰। जागनहिन्दु काया॰ ওঁ গ॰ গা॰ ঠঃ। 🗱। নূষিজনাশ-মন্ত্র:। ও সরণে ফু: অসরণে ফ্: বিসরণে ফু:। এড মন্ত্রণ জগন্থেত-সৰ্যপ প্ৰক্ৰেপাৎ মূখিক নাশো ভ-विष्ठ। 🗯। ल्डा विष्ठ्र : छः।

हो। हो। इ बहर ७ माहा ॥ गक्छ इ· कहे। ऋ। সর্বকীটবিষ্থর বীজা । ওঁ নমো ভগৰতে বিফ্ৰে **जत मत इन इन इ॰ क**हे साहा। # 1 সুথপুসব সত্ত: ৷ ওঁ সন্মথ সন্মথ वाहि वाहि नासामत मुक मुक স্বাহা। ওঁ মুক্তা: পাশা বিপাশা। भाषाः मूर्यात तमायः। मूकः मर्व ভগাদ্পর্ভ এছেছি নারীচ নারীচ স্বাহা ৷ এতথো রন্যতরেণাপ্টবারণ कन मिल्रेखा (तस् भीषा मूर्थ शुप्रवा ভवि । 🗯। श्नृभाषः। रं হনুমতে কলুজাকাৰ হু কট্ l 🗱 l 🕆 वीजनायम् भारता इंग् अवननन्ताय याहा। हाः यय यान् भड़ी। छ ননো ভগৰ্ভি চানুও রক্তবাস-সে অপুতিহতকাণ পরাক্রনে অ-মুক বধাৰ বিভেতদে স্বাহা। আৰু ब्रक्तभरहेबाव्छः समू पुगामिनी नही-তটে উষর ভ্নৌ বা দক্ষিণামূখ मु वाङ र्जाला । यावट मिं: मु য্যতি ভাবৎ প্রাণা: শুষ্যন্তি শত্রো: । क्रा न्यनानरे छत्तवताः । न्यनानः ভৈরবি নরকৃষিরান্থি বসা ভক্ষণি সিজিং মে দেহি নম মনোরখান্ **প্**রয হ॰ ফট্ স্বাহা। #। জ্বাল। भाविन्याः। उँग्रमा छणव्छि क्वावाः

गानिनि गृषुगाभित्रव्राठ रू करे ষাহা। #। নহাকাল্যা:। ওঁ ফে॰ কে. ছো. ছো. ধৰ্ম মহান ত্ क्ट्रे चारा। 🗱। अर्थ निगछतक्षन-মোক্ষণস্য। ওঁ নম খাছে নিখাভে ভিণ্মভেজো **য**হায• বিব্ৰেভা বন্ধ-নেত যমেন দত্ত তস্যা স্থিয়া नाख्य नारक व्यवाःता श्रेवद्र-। ऋ। जय हितिजः। उँ हिति विधि वाखानि मशवाखानि अम्-कः भ वनमानय बाहा । * i बाबकना । 'अ बाबक यजानस् मूनिक शृक्षिवर्ष्टन छेबीक्क निव वक्षनाट मृत्का मू कीय मामृडाट । #। व्यथ मृठमः जीवनी मञः। सिंधं कुं**मः ७ ज्**जू जूवः यः ज्यक यहामह मृगक्ति भूहि-বন্ধন উর্বাক্ত মিব বন্ধনান্ত্যে मूकीय माम् अष्ट हो। ७ कु मः ७॰ ज् ज्वः यः। ইত্যामि उञ्ज-मात्रः॥ व्याकर्षनामिबीकानि वाङ्न्र সর্বাবভার বীজত্ব যথা। দানব উ-वाह। अधुना कृष्ण्यम खु॰ भिर्त्रभूर्गः ভন: শ্ব॰। সর্বেষা মবভারাণা॰ বীজক্রপ: সনাতন:।। ইতি বুক্ষবৈ-वर्त्त 🕏 कृष्ण इन्न थए ७ २२ वर्षायः ॥

त्राकिविर्धिः॥

বীরক: পু॰ মাতুলুক্ক:। ইতি বীরুণাদপ: পু॰ ভল্লাভক:। ইতি किराध्वः ॥ वृक्विष्णयः। विक्रयाः সার ইতি হিন্দীভাষা। তৎ-পর্য্যায়:। পীডসার:২ পীতশা-লক: ৩ বন্ধু কপুত্র: ৪ পৃথক: ৫ ু সৰ্জ্ঞক: ৬ আসন: ৭। অস্য গুণা: । স্ব বীদর্প চিত্রমেহ গুদ্ফিমি শ্লেমাসু পিত্ত নাশিত্ব। বৃচ্যবুং। কেশ্যন্ত্রণ। রসাঘনত্বঞ্চ। ইতি ভাবপুকाশ:।। वीरक ली।। বীজকোশ:) পূ' পদাবীজাধারচ वीक्रकायः) किका। (काँक्न: इंडि খ্যাতঃ। ইতি ভরতঃ।। ডৎ-भर्यप्रायः। वज्ञाहेकः २। ইত্যमतः॥ कर्णिका ७। इंजि क्रिंगियतः ॥ वा-तिन्दुः ८ **म्वा**र्षेकः ৫। **३**डि भवत्रावनी ॥ বীজকৃৎ ক্লী বাজীকরণ ৷ ইতি द्राक्रनिर्घण्टेः ॥ ৰীলগৰ্ভঃ পু• পটোল:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ বীজগুণ্ডি: ত্রী শিস্বী।ইতিরাজ निर्घ•छेः ॥ नी कथाना की थानाक । इंडि ब्राङानिर्घिः॥ बीजन की वाजन।।वसा कारक

জীরঞ্জীবেচ পুণ। ইতি সারস্বতঃ॥ ॥

वीक भूझ की मक्वकः॥ महन वृक्षः। ইতি মেদিনী।। বীজপ্র: পু॰ ফলপ্র:। ইত্যমর: ॥ টाবালে वे इंडि वक् डाया। वि-জৌরা ই**ভি হিন্দীভাষা। তৎ**-পर्यायः । वीजभूनः २ भूनं वीजः ၁ সূকেশর: ৪ বীজক: ৫ কেশরাম: ৬ মাতৃলুক: ৭ সুপ্রক: ৮ কচক: ১ वीकफनकः ३० बरुषः ३১ म्खद्र-हरः >२ भूबकः >० (ब्राहनकनः >८ । अम्। कन खाः। अमुक्। कर्नु-दुः। উक्दः। याम काम भवन সমনত্ত্ব। क्षेर्णाध्नक व्युः। वयुः ष् । इत्रवः। भीभनदः। क्रि-कात्रिषुः । शारमषुः। व्याध्याम **छ**न्म ऋर्पुाग श्लीरहामावर्ख ना**ल**-षु । विवस्य श्किरायाः म्ल हर्ष्ताः क मनावुक । इंडि ब्राव्यनिर्घण्डः ॥ # ॥ जनिह। वीजन्दकन सामू রসেল দীপন লঘু। রক্তপিত্ত হর[,] কণ্ঠ জিন্থা জ্দ্য শোধক ।। খাস কাশাক্চি হ্র' হ্ন্যু তৃঞা-হর স্তা ওল্ডেদ মধু কর টী। यथा। वीक्ष भूरता २ भतः (भारका मध्दा मध्मक् हो। मध्कर्किति साधी (द्राविती की उन्नः छकः ।
द्रावित क्रिय याम काम हिद्रा
जुनाभद्या। ইতি ভাবপুকामः॥
वीक्रम्भः भू॰ (हानकः। ইতি
द्राविता।। दीक्रम्द्रः। ইতি द्राक्र-

বীৰপেশিকা স্ত্ৰী অগুকোৰ:। ইতিরাজনির্ঘণ্ট:।।

वीककनकः शृ वीकश्रः। ইতি बाकनिर्घणः॥

বীজনাতৃকা ন্ত্ৰী পদাবীজণা যথা।
পদাক্ষণ পদাবীজঞ্চ কৰ্ণিকা বীজন নাতৃকা। ইতি হারাবলী।। বিহিঃ ত্রি স্বলসম্ভবঃ। ইত্য নরঃ॥

विङक्शः शृष्ं भानग्रितः। यथा।

स्वतिग्रित्रा स्वत्रिका मूनका स्वर्णः
नाम्यः। পर्वत्रानय इक्ष्मिं। सन्म स्वाः महाकी मूथाः ॥ मानग्रिम्त्या विङक्शः मः मूईका स्वाम्यः। मुग्र विक्रमाः मः मूईका स्वाम्यः। मुग्र विन्याजिका यम् याखाः मूनकाः उयः ॥ इडि (स्यहन्मुः ॥

विदं (ब्राइन की क्य भाष:। इंडि ब्राइनियंग्रे:॥

वीजवभन क्री क्षाय वीजमा (क्षभन । उमा हिन भीभिका-या । भूर्वाण यामा कृति सिंबा

শিবান্যভেষু রিক্তাপ্টনী বিগত চ-ন্দ্তিথি বিহায। দ্বাল গো नमूररा विञ्चकार्किवाद भाखनम् (याग कद्राविष् इल गुरा इ: ॥ इ-ल भुवा इवही कवशनमा विदि: यू-ত:। চিত্রাথাঞ্চ শুভে কেন্দ্রে স্থির अगनुकामस्य ।। (श्यवाति वि**ल**-थम्। वीकाम्यामय**ः णू**ष्टिः। इन्तुः চিত্তে निशाया**थ घ**य॰ मृष्टि खय॰ व-(१९)। कृद्धा हात्याम् (भारमाइ॰ নৰ্ত্তকা হুষ্টমানস:। পুাত্মখ: কল-मः गृश हमः मञ्ज मूनीव्रायट ॥ दुः रे वम्कतः भी उट्ह भूग्न कन शुरि। नन एउ रम मुङ निज्यः कृषिः (मधा गुं छ क्या द्वाइड मर्बन-न्यानि काल (एवः भूवव ज्। कर्य-काँख खरङ्गु। शान्त्रन ह श्वन ह স্বাহা।। উপ্তঃ বীষম্ভ তবৈব ভো-क्रवाः वाद्यतिः गृह । दीक्रदशमः পুাকাপত্য তীর্থেন। যথা হারীত:। কনিষ্ঠায়াঃ পশ্চাৎ প্রারপত্য মান বপন। ছোম ভর্পণে প্রাজাপত্যেন জ্ফ্যাদিভি । হোম তপ্ণে লাজ হোন শনকাদি তর্পণে।পরাশর:। বৈশাখে বপন শেষ্ঠ নথ্যন রৌ-हिंगी त्रायो । अञः भन्नस्मित्रयमः न জাতু শারণে শুভ।।। জ্যোতিষে।

পূর্ব ভাদুপদা মূল বোহিণ্যভরফ 📗 ্নী। বিশাখা শতভিষা বাথ ধা-न्याना॰ द्यालाल बद्धा ॥ स्राप्ताञ्चा त्रक्रनी नी नी न शूध िख विंगुका-তে। ব্যা জাতে পুন তে ছে পাল-যন্ নৈব দুষ⊹তি।। আরামে গৃহ⊹ माया वा मिला मर्थन मावनम् । পরাভব রিপু র্যাতি সসাধন धनक्य ॥ निष्णा नीनीशनाष्णक চিঞ্চা শেতাপরাজিতা। কোবি-দারশ্চ সহত সর্ব নিমুন্তি মঙ্গলং ।। নিশা ছবি দা। কোবিদারকো द्रक्कार्षनः ॥ (इनासुन। वृक् বীজ স্নাতো মন্ত্রেণ রোপদে । বসুধেতি সুশীতেতি পুণ্যদেতি **খরে**জিচ॥ নন তে শুভগে নিত্য• **জ্যোতিস্তত্ত্ব** ॥

वीषद्रद्रः भू भाषकणायः। इंडि (रुभवन्तुः॥

বীজবৃক্ষ: পু অসন:। ইতি রাজ নির্ঘণ্ট:॥

বা ফালুনে বাপি সর্ববীজানি সং-शृह्ट। त्नाययखानस्यतिह द्वा-ত্রৌ চোপনিধাপথেৎ।। তত্ত शूरिका॰ वज्जा भाषाययह भूनः भूनः । इराभागह भुगाद्भन यथा ज्ञिक न म्ल्राम् ॥ मीनाश्चिम ह जाम्लु-क्षे वृद्धे। हानश्उक यए । वर्जनी-य उथा वीब यट महाद की है म-मनिष्ठ ।। कः ।। याम्याहि कृति বিশাখ পূর্ব। মাহেন্দু পিত্রেতর-रिडः मुजारह। धाना हि मः जानन तियू भाउ॰ मृग छित्र घाक ग्राहान-যেষু ॥ সৌন্যাদিতি ন্যা জ্যেষ্ঠা **बाउडाइय ह काद्रायर । भीत्न ना**य मुख हल्लु निर्धन क्त्र विद्धि ॥ (क्छार काष्ट्रक धानर गर्मा व-एि नर्दरा। धनराय नर्दाणाक হিতায দেহি যে খান্য স্বাহা॥ नम नेरारेय नेरापियी नर्वाका বিজ্ঞনী কামজ্পিণি খান্য দেছি স্বাহা। লেখহিত্বা ইন° ন**ন্ত: খা**-ন্যাগারে বিনিক্ষিপেৎ ॥ পুরাণ-সর্যয়। মন্ত্র লিখিত্বা পত্রে চ मर्था धानामा थात्रयः । भवक थान/दार्णेख म्विकामि निर्खरा ॥ एकिन দিলুখ গমন স্যানভিন वामु नाडीव । व्ययमाल मन्य क-

বীজস্: জ্রী পৃথী। ইতি হেম-চন্দু:।।

বীজা ব্য গীজেন। যথা। বীজেন সহ কবতি ীজাকরোতি। ইতি সিজাভুকৌন্দী।।

বীজাকৃত • ত্রি উপ্তকৃষ্ট । ইত্য নর: । ত্রে বীজেন সহ কৃষ্টে ক্ষেত্রে । বীজেন সহ কৃত • কৃষ্ট • বীজাকৃত • । ত্রীয় সম্ম বীজেতি ডাচ্ । আদো-বৃপ্ত • পশ্চাৎ কৃষ্ট • উপ্তকৃষ্ট • । ইতি ভরত: ।।

বীজামুণ ক্লী বৃক্ষামুণ। ইতি রাজ নির্ঘণ্ট:।।

বীনা পু পিতা। ইতি হেনচন্দু:

বীকোদক ল্লী করকা। ইতি 🔄 কাওশেষ:।!

বীজোপ্তিচক । বীজবপনজন্য শুভাশুভজ্ঞানার্থ সর্পাকারচক।

यथा। স্र्याजामृद्याः ञाना ज्ञिना-ড্যেকান্তরক্রমাথ।মুখে ত্রীণি গলে ত্রীণি ভানি দ্বাদশ তুদরে ॥ পুছে চত ৰহি: পঞ্চ দিনভাচ ফল ব-(मर । वरान (ठाठक विम्रार गन-क एकात्रक खथा॥ উनत्र धान। वृद्धिः म्राट शृह् बान्रक्राण छ-বেৎ। ইতি রোগভয রাজ্যে চক্রে वीरकाशि मञ्जर ॥ मूर्ग्य । मूर्ग्य ভূজামান नक्षवार । विनाए।का-खत्र क्रमानिजि यम्प्रिन्धाः त्रित् স্তদাতা নারভ্যগণণেৎ। ত্রিনা-ডীয় অস্থিনী ভরণী কৃত্তিকায় দত্বা রোহিণী বহি: कार्या मृगनित्रन व्याम्। भूनईमू नाडीय् मदा भूरयता विशः कार्येऽ:। এव॰ क्रान्यान्। ल-খ্যা: । চোচক° শাস্য শ্ৰাভা• । के उयः। चाजिवृष्टि द्वनावृष्टिः भल-ভা ম্বিকা: খগা:। পুত্যাসলাক রাজান: ষড়েতে ইত্যঃ মৃতা:।। ইভিজ্যোভিস্তন্ত্ৰ ॥

বীজ্য: ত্রি যস্কস্চিৎস্পভব: । তৎপর্য্যায়:। স্পেস্ভব: ২। ইভ্যমর:॥ বংশ্য: ০ কৌলকেব: ৪ স্পাজ: ৫। ইতি শদ্মজ্যবলী॥ স্পান:৬ স্পা: ৭ স্পভব: ৮। ইভি জ্যাধ্য:॥ वीगाम

वीर्धः) खी जाष्मवसी। इंडि वीहिका किटिया मुमब्बी क्डलाम् र्वः हो े नः । भाष्यवर्गेषा इंडि ভাষা। ইতি কেচিৎ ॥ बीना जी विमुद्ध। इंडि मिनिनी।। चनामथ्राउवाम्रः। उर्भर्यायः। বল্লকী ২ বিপঞ্চী ৩। সাতু সপ্ত তজীবৃক্তা চেৎ পরিবাদিনী ৪। ইত্যমর: ।। ধূনিমাল। ৫। ইতি क्रों । वक्रमञ्जी ७ विशक्षिका १। इंडि मफ्त्रवावनी ॥ दायत **छी ৯ क**र्शक्षिका >० । उरस्त्रा " यथा। भिवम् वीना वदी > महस्र छाः कह्मी २ नात्रममः सङ्खी ० গণানা পুভাবতী ৪ বিশ্ববেসা: ৰুহতী ৫ ভুৰুৱো: কলাবতী ৬ চা-**প্রালা**না' কণ্ডোলবীণা চাণ্ডালি-का ह १। उन्तराक्षामीना॰ नामानि यथा। उन्धाः कानः (कानरकः। भ्षः भुवानः। उन्धाः शुाइवक काष्ठे कन जः भूरमवकक। उन्ना নূলে বংশশলাকা কলিকা কৃণি কাপি চ। তম্যা বাদন কোণ:। र्वे ७ (रुमहन्तु। त्यः । ज्यनः। दिव त्रभाषामुख्यमुधेवारः॥

दीनारकः भू॰ दीनास्जिनातृ

বীতভ

পরিকাপ্ত । ভৎপর্য্যাবঃ । পুরালঃ ২। ইভ্যমরঃ ॥

बीगानुवद्धः भू॰ উপनारः। ইতি हाद्रावनी॥

वीगावामः जि वीगावामकः। छ८ः भगारः। विर्णवासः । इछामदः।। वीगावामकः श्रुः वीगावामाक्रें ।। वीगावामाक्रें ।। इछ भगावामाक्रें ।। वीगामाः श्रुः नाद्रमः। इछ क्रिः धदः।।

बीउ॰ क्ली अञात्र इन्छायः। युद्धाः क्रम निडार्थः। ইडामतः॥ अङ्कुः भक्षां। ইভিনেদিনী॥

বীত স: পু॰ মৃগপক্ষিণা বন্ধনো প্রকরণ । ইত্যমর: ॥ মৃগপক্ষিণা॰ বিশ্বাসহেতো: প্রাবরণ । ইতি মেদিনী ॥

বীত: ত্রি শান্ত:।ইতি হেমচন্দু:
।। গভ:। বিপূর্ব ইন থাতো: ক্তপুত্যুয়েন নিয়ম:।।

বী ভদস্তঃ বি ভ্যক্তনস্তঃ। তৎ-পর্য্যায়:। অবল্পন: ২। ইতি জটা-ধর:।।

वी बनः भू कृकभार्श्ववर। यथा।
क् कञ्च कञ्चवामधाः कृष्णाः श्री ज्
वी उत्ते। इंडि (इन क्ष्यः ॥
वी उच्यः भू दिलूः । दथा।

অক্রুরঃ পেশলো দক্ষো দক্ষিণঃ ক্রমিণাম্বরঃ। বিদ্বত্তমো বীতভ-যঃ পুণাশ্রবণ কীর্ত্তনঃ ॥ ইতি ত্য্যসহসুনামস্তোত্ৰ ।। বীতরাগঃ পু॰ বুদ্ধঃ। ইতি ত্রিকাওশেষঃ।। বিগতরাগে ত্রি। यथ।। मूः ८ थ स तु चिश्र म न । मू ८ थ-ষু বিগতম্পৃহঃ। বীতরাগ ভয ক্রোধঃ স্থিতধী সুনি রুচ্যতে।। ইতি ভগবদ্গীত। ॥ বীতশোকঃ পু॰ অশোকবৃক্ষঃ। ইতি শব্দমালা।। বিগতশোকে नि ॥ তঃ স্ত্রী গতিঃ ।। দীপ্তিঃ ।। প্রজন ।। অশন ।। ধাবন । ইতি মেদিনী।। পু॰ ঘোটকঃ। ইতি ट्याञ्यः ॥ বীতিহোত্রঃ পু॰ অগ্নিঃ। ইত্য-मद्राः । मृर्याः । ইতি मिनि ॥ वीथिः खीं वीथी। यथा। शक्कि वन ग्राटक्यू वीथि वी थी ह বীথিকা। ইতি রত্নকোষঃ।। বীথিক। স্ত্ৰী বীথিঃ।ইতি শব্দ-त्रवारली ॥ वीथी खी १६ ॥ गृहाकः॥ नागिकशकः॥ वर्ष । इंडि म- प्रिनी ।। **₩।। अथ वीथी । वीथा**। মেকো ভবেদক্ষঃ কশ্চিদেকো ২ত্র কল্প্যতে। আকাশ ভাষিতৈ ৰুক্তৈ শ্চিত্ৰাণ প্ৰত্যুক্তি মাঞ্ৰিতঃ ॥ সূচযেজূরি শৃঙ্গারণ কিঞ্চিন-नगन् तमानि ॥ मूथ निर्वर्त मन्नी जर्थ প্রকৃতয়ে। २थिलाः । কশ্চিদিত্যুত্তমো মধ্যমো ২ধমো বা। শৃস্পার বহুলত্বাক্ষাস্যাঃ কৈ-শिकी वृक्ति वश्लघ । । भा । च-স্যা স্ত্রযোদশা স্থানি নিদ্দি শন্তি মনীষিণঃ। উদ্যাত্যকাবলগিতে প্রপঞ্চ স্ত্রিগত ছল ৷৷ বাক্কেল্য-ধিবলে গণ্ড মবস্যন্দিত নালিকে । অসৎপ্রলাপ ব্যাহার মৃদ্বানি চ তানি তু।। 🟶 ।। তত্রোদ্ঘাত্য-কাবলগিতে প্রস্তাবনা প্রস্তাবে সোদাহরণ লক্ষিতে ৷৷ 🗱 ৷৷ মি-থো বাক্য সমুদ্ভূত প্রপঞ্চো হা-স্যক্ষতঃ। যথা বিক্ৰমোৰ্ষশ্যাণ। বডভীস্থ বিদূষক চেট্যে। রন্যো-ন্য বচন॰।। ۞।। ত্রিগত॰ স্যাদনে-কার্থ যোজন° শ্রুতি সাম্যতঃ । যথা তত্রৈব রাজা। সর্বক্ষিতিভূ-তা॰ নাথ দৃষ্টা সর্বাঙ্গসুন্দরী। রামা রম্যে বনান্তে স্মিন্মযা বিরহিত৷ স্বয়া ৷৷ নেপথ্যে ভ- ত্রৈব প্রতিশব্দঃ রাজা কথং দৃ-ষ্টেত্যাহ। অত্র প্রশ্নবাক্য মে-বোত্রবাক্যম্বেন ষোজিতং ৷ ম-টাদি ত্রিত্য বিষয় মেবেদ মিতি কশ্চিৎ ৷৷ 🕸 ৷৷ প্রিয়াতৈ রপ্রিয়ৈ ৰ্বাক্যৈ ৰিলোভ্য চ্ছলনাৎ ছলং । যথা বেণ্যা॰ ভীমার্জু নৌ। কর্ত্ত। দূতে চ্ছলানা জতুম্য শ্রণো-দ্দীপনঃ সে। ২ভিমানী রাজ। দঃশাদনাদে গুরুরনুজ শতস্যা-সরাজন্য মিত্র । ক্ফা কেশো-ত্রীষ ব্যপন্যন পটুঃ পাওব। रमा मानाः काटल मुर्गाधना ংচৰ্চ ক্ৰম্মত লাক্ষ্**ষা দক্ত মভ্যা-**পত। হঃ।। অন্যে স্বাহ্ন শ্ছল কিঞ্ছি ক্ৰাট্ৰ দিশ্য ক্যাচিৎ । উদীৰ্যাতে যদ্ধচন বণ্টন। হা-স্য রোষকৃৎ ॥ ঃ ॥ বাক্কেলি হা-স্য সম্বন্ধো দ্বি ত্রি প্রত্যুক্তিতো ভবেৎ।। দ্বিত্রীত্যুপলক্ষণ যথা। ভিক্ষে। মাণ্স নিষেবন প্রস্করে ॥ কিন্তেন মদ্য° বিন। মদ্যঞ্চাপি ত-ব প্রিয়ণ প্রিয় মহোবারাঙ্গণাভিঃ সহ৷বেশ্যাপ্যর্থ রুচিঃ স্বত স্তব ধনং দ্যুতেন চৌষ্যেণবা চৌৰ্য্যং দ্যুত পরিগ্রহোপি ভবতো নম্টস্য কান্যা গতিঃ।। কেচিৎ প্রক্রান্ত

বাক্যস্য সাকাহ্মসৈয়ব নিৰ্বৃত্তি বা-ব্ধেলি রিত্যাহুঃ। অন্যে চানেক-मा अनुरेगाक मुख्तः ॥ 🕸 ॥ ज-ন্যোন্য বাক্যাধিক্যোক্তিঃ স্পর্দ্ধ-যাধিবল॰ মত॰ । যথ। মম প্রভা-বত্যা॰ বজুনাভঃ। অস্য বক্ষঃ ক্ষ-পেনৈব নিৰ্মথ্য গদযান্যা। লী-লযোগ্যলযিয়ানি ভুবনদ্বয় মদ্য বঃ।। প্রদ্যমুঃ। অরে রে অসুরা-পদদ অলমমুন। বহুপ্রলাপেন মম খলু। অদ্য প্রচণ্ড ভুজদণ্ড স-মর্গিতোরু কোদণ্ড নিগলিত কা-ও সমূহ পাতৈঃ। আস্তা॰ সমস্ত দিভিজ ক্ষতজোকিতেয়° কেনী ক্ষণেন পিশিতাশন লোভনীয়। ।। 🕸 ।। গঙ॰ প্রস্তুত সম্বন্ধি ভিয়।-র্থণ সত্তরণ বচঃ। যথা বেণ্যাণ রাজা। অধ্যাসিতু তব চিরাজ্জ-ঘন স্থলস্য পর্য্যাপ্ত মেব করভো-ৰু মমোৰু যুগাুণ। অনন্তরণ প্রবি-শ্য কঞ্চুকী দৈব ভগ্ন ভগ্ন মিত্যা-দি। অত্র রথকেতন ভঙ্গার্থ॰ বচন गूङ्ख्यारर्थ मयस्त मस्तः ॥ 🗱 ॥ ব্যাখ্যান॰ স্বরসোক্তস্যান্যথাব-স্যন্দিত ভবেৎ। যথা ছলিত রামে সীতা জাদ কাল্ল কথু উ অল্পা এণ গত্তৰণ তহিণ সো রা-

আ বিণএণ পণাযিদৰোলবঃ। অথ কিমাবাভ্যাণ রাজোপজী-বিভ্যা॰ ভবিতব্য॰ । সীতা জাদ-সো তুয়াণ পিদা লবঃ। কিমাব-যো রঘুপতিঃ পিতা। সীতা সাশ-ঙ্ক॰ মা অগ্নধা সঙ্কধণণ কথু তুয়াণণ স অলাজ্জে এব পুহবী এতি।।ৠ।। প্রহেলিকৈব হাস্যেন যুক্তা ভব-তি নালিকা। সমরণকাম্যু'ত্তর° প্রহেলিকা। যথা রত্নাবল্যাণ। সু-স্ত। সহি জন্মক দেতু ম° আ-অদা সো ইধজ্জেব চিউদি যাগ-রিক। কক্ষকাদ অহ° আঅদ। मृम॰९॰ हिज्जनस्य । अञ प्र॰ রাজ্ঞ কৃতে আগতেজ্যগ্র সাব-ण्डः ॥ इति च, निध्यन हिली यद्योका মসম্বন্ধ° তথে।তার°। অগৃহতে।-পি মূর্খস্য পুরে। যক্ত হিত° বচঃ। তত্রাদ্য থথা মম প্রভাবত্যা । প্রদ্যুত্রঃ সহকারবল্লী মবলোক্য সানন্দ অহে। কথ মিহৈব। অ-লিকূল মঞ্জুল কেশী পরিমল বহু-লা রসাবহাতন্বী। কিশলমপেশ-লপাণিঃ কোকিল কলভাষিণী প্রিয়তমা মে ৷৷ এব মসম্বন্ধোত্ত-রেপি ৷ ত্তীয় যথা বেণ্যা দু-র্য্যোধন প্রতি গান্ধারী বাক্য ।

*। ব্যাহারো यৎ পরস্যার্থে হা-স্যলোভকর বচঃ। যথা মাল-বিকাগ্নিমিত্রে। লাস্য প্রযোগা-বসানে মালতী নির্গন্ত মিচ্ছ্তি विमूषकः गामत्व छेशतम् मूक्षा গমিষ্যসি। ইত্যুপক্রমেণ দাসঃ। বিদূষক প্রতি আর্য্য উচ্যতাণ য স্তথা ক্রমভেদে। লক্ষিতঃ । বি-দূষকঃ পউম॰ বন্ধণ পূআভোদি সাই মাএ লব্ধনা মালতীস্মযত ইত্যাদিন। । নাযকস্য বিশুদ্ধ-নাযিকা দর্শন প্রযুক্তেন হাস লোভ কারিণা বচসা ব্যাহারঃ ॥ 🗱 ॥ मिया छना छना मिया यज मूर्ग म् पर हि उ९ । ज्यान যথা। প্রিযজীবিতত। ক্রৌর্য্য নিমেহত্ব° কৃতন্নতা। ভূয **স্তদ্দর্শ**-নাদেব মমৈতে গুণতা॰ গতাঃ।। তস্যা স্তদ্ধপ সৌন্দর্য্যণ ভূষিত যৌবনশ্রিষা। সুখৈকাযতন জা-ত দুঃখাবৈব মনাধুন। ।। এতানি চাঙ্গানি নাটকাদিষু সংভবস্তাপি বীখ্যা মবশ্যু বিধেষানি নিষ্প-ষ্টত্যা নাটকাদিয় বিনিবিষ্টা-ন্যপি ইহোদাহুতানি। বীথী চ নানা রসানাঞ্চাত্র মালাৰূপত্যা श्चिषाषीयः। यथा गानविका।

ইতি সাহিত্যদর্পণঃ ৷৷ 🕸 🕸 ৷৷ সূ-र्यागमन १ १ यथा। नागवी थूर-खत्रावीथी अजवीथा क मिक्टना উত্তে আষাঢ মূলস্ত অজবীথ্যদ-যা স্ত্ৰয়ঃ।। অভিজিৎ পূৰ্বতঃ স্বা-তী নাগবীথ্যত্তরা স্ত্রয়ঃ। অশ্বিনী কৃতিকা যাম্যা নাগবীখ্যুত্তরাঃ স্তাঃ 11 রোহিণ্যাদ্রা ম্গশিরো || নাগবীথি রিতি সৃত। পুষ্যাশ্লে-ষা পুনৰ্বসো বী থি রৈরাবতী স্থ-ত। ।। তিসুস্ত বীথযে। হেত। উ-ভরো নার্গ উচাতে। পূর্ব। উত্তর-ফল্গুণ্যো র্মধা শৈচরাবতী ভ-বেৎ ৷৷ পূর্বোত্তরে প্রোষ্ঠপদে গোবীথী রেবতী স্মৃতা। প্রবণা চ ধনিষ্ঠা চ বারুণঞ্জরকাব॰ ॥ এতাশ্চ বীথ্য স্তিস্থো মধ্যমো মাৰ্গ উচ্যতে। হস্তা চিত্ৰা তথা স্বাতী নাগবীথি ব্লিতি স্মৃতা ॥ বিশাখ মিত্র পৈত্রশ্চ নাগ বীথি রিহোচ্যতে। মূল পূর্বোত্রাষা-ঢা বীথি বৈশ্বানরী তথা।। স্মৃতা खिमुख वीथा छ। **भार्त्र देव मिक-**ণে বুধৈঃ। ইতি মাৎস্যে ১০১ অধ্যাযঃ।। ৠ।। অপিচ। উত্তরণ যদগস্ত্যস্য অজবীখ্যাশ্চ দক্ষিণ । প্রিতৃযান॰ স বৈ পাস্থা বৈশ্বান-॥

রপথাদ্ধহিঃ ৷৷ তত্রাসতে মহাত্মা-ন ঋষযো যে ২গ্নিহোত্রিণঃ **৷ ইতি** বিক্তুপুরাণে২ অংশে ৮ অধ্যায়ঃ ॥ 🗱 ॥ তত্র জ্যোতিশ্চক্রে বীথী- -ক্ৰমো বাযুনোক্তঃ । সৰ্বগ্ৰহাণা• ত্রীণ্যেব স্থানানি দ্বিজ সত্তমাঃ। স্থান॰ জারদাব॰ মধ্য॰ তথৈরাব-বৈশ্বানরণ নির্দিষ্ট মিহ ভনুতঃ । তদেব মধ্যমোত্তর দক্তিন মার্গত্র**য** প্র-ত্যেকণ বীথি ত্রমণ ত্রিধা ভিন্য-তে। তথাই ত্রিভি স্ত্রিভি রশ্বি-नामि नकरें नागवीथी गज বীথি ঐরাবতী চেত্যুত্তর মার্গে रीथीवय॰ । जार्यकी लातीथी कातमावी छि देवयूवरण यथा-गार्ल वीथीजयः। जर्जवीथी मृ-भवीथी दियानती छाउ मिक्न মার্গে বীথীত্রয়ণ। তদুক্তণ তত্ত্রৈব । অশ্বিনী কৃত্তিকা যাম্যা নাগ-বীথীতি শব্দিতা। রোহিণার্ডা ম্গশিরে। গজবীথ্যভিধীযতে । পুষ্যাশ্লেষে তথাদিত্যা চৈরাবতী স্মৃতা । এতা স্ত বী-থয স্তিসু উত্তরো মার্গ উচ্যতে ।। তথা দে চাপি ফল্গুন্যৌ মথা চৈবাৰ্যভী মতা। হস্তা চিত্ৰা

তথা স্বাতী গোবীথীতি তু শ-ব্দিতা।। জ্যেষ্ঠা বিশাখানুরাধা বীথী জারদাবী মতা। এতাস্ত वीथय खिट्या मधारमा मार्ग छ-চ্যতে ৷৷ মূলাযাটোত্তরাষাঢা অজবীথীতি শব্দিতা ৷ **শ্র**বণঞ্চ ধনিষ্ঠা চ মাগী´ শতভিষ স্তথা ।। বৈশ্বানরী ভাত্রপদে রেবতী চৈব কীৰ্ত্তিতা। এতাস্ত বীথয স্তিস্ৰে। দক্ষিণে। মাৰ্গ উচ্যতে ॥ যাম্যা ভরণী। আদিত্যা অদি-তি দেবত কা পুনৰ্বসূত। মাগী মূগবীথী। এবং স্থিতে অগস্ত্যা-मुख्त मङ्ग्रीथाख मिकन । কিন্তু অগস্ত্য নিৰূচ বৰ্তিনে। বৈশ্বানর পথাদ্বহি বৈশ্বানর-বীথীণ বিহাৰ ম্গৰীথীমাত্ৰণ পিতৃষান মিত্যর্থঃ । ই**তি ত**টী-কাযাণ শ্রীধরস্বামী ॥ বীথ্যঙ্গঃ ত্রি নাটকভেদঃ। ইতি হেমচক্রঃ ৷৷ অস্য বিবরণ বীথী শব্দে प्रकेवा॰ ॥

বীধু° ক্লী নভঃ।। বাষুঃ।। অগ্নিঃ
। ইতি সংক্ষিপ্তসারোণাদিকৃত্তিঃ

তি বিমলঃ। ইত্যমরঃ।।
বীনাহঃ পু॰ কৃপস্যমুখবন্ধন॰।
ইত্যমরঃ।। অস্য কৃপস্য যনুখ

বন্ধনা যেন মুখা বধ্যতে তত্র বীনাহঃ নান্দী পট ইতি খ্যাত । বিশেষেণ নহুতে কৃপমুখ মা নেন বীনাহঃ। নহু ঞৌ বন্ধে যঙ মনীয়াদিত্বাৎ বের্বা দীর্ষঃ বিনাহঃ। বীনাহঃ কৃপমুখবন্ধ পট ইতি সাঞ্চঃ। ইতি ভরতঃ।। বীপা স্ত্রী বিদ্যুৎ। ইতি শব্দ-রত্নাবলী।।

বীপা স্ত্রী ক্রিযাগুণদ্রবৈয়র্গপদ্যাপ্ত্রমিচ্ছা। ষথা। মৃক্তি র্নর্ক্তে ২চ্যুকোপাস্তিণ ভতণ ভত
মভি প্রভুঃ। ভক্তো বিভু মভি
প্রাক্তো গোবিন্দ মভিতিষ্ঠতি
। অচ্যুকোপাস্তিণ ঋতে মুক্তি
নিস্যাদিত্যর্থঃ। প্রভু রীশ্বরঃ ভূতণ ভূতণ অভি সর্ব প্রাণিয়ু অস্তি
ইত্যর্থঃ। বীপ্লাষাণ প্রযুক্তস্য
পদস্য দ্বি ভাবঃ। ইতি মুক্ষবোধ
টীকাষাণ দুর্গাদাসঃ।।

বীর ত ও ক শোর্য্য। ইতি
কবিকল্পজ্ঞ । ও অবিবীরত।
শোর্য্য মুদ্যমঃ। ইতি দুর্গাদাসঃ
বীর° ক্লী শৃঙ্গী ।। নডঃ। ইতি
মেদিনী ।। মরিচ° ।। পুষ্করমূল
। কাঞ্জিকণা উশীরণা আৰকণ
। ইতি রাজনির্যক্টঃ ।। বীরশ

কে। মেদিন্যাণ প্রকার বকার।- 🏻 দৌ দৃষ্টোপি বীর্ধাতো রস্ত্যস্থ-বকারদৌ দর্শনাদত্র লিখিতঃ।। বীরঃ পু॰ শৌষ্যবিশিষ্টঃ। তৎ পর্যায়ঃ। শুরঃ ২ বিক্রান্তঃ ৩। ইত্যমরঃ ।। গণ্ডীরঃ ৪ তরস্বী ৫ । ইতি জটাধরঃ ॥ 🗱 ॥ জিনঃ॥ নটঃ। ইতি হেমচন্দ্রঃ।। বিষ্ণুঃ। যথা। বীরো ২নন্তো ধনঞ্জযঃ। ইতি বিফুদহশ্রনাম ৷৷ শৃঙ্গারা-দ্যক্টরসান্তর্গতরসবিশেষঃ ৷ তৎ 🎚 शर्यायः । উৎসাহবर्দ्धनः २ । ইত্যমরঃ ।। উত্তম প্রকৃতি বী র উৎসাহ স্থাযিভাবকঃ। মহেন্দ্র দৈৰতো হেমবৰ্ণো ২য° সমুদা-হুতঃ ৷৷ উৎসাহ° বৰ্দ্ধযতি ইতি উৎসাহ বৰ্দ্ধনঃ নন্যাদিস্বাদনঃ । দান ধর্মযুদ্ধেযু জীবানপে-ক্ষোৎসাহকারী রসোবীরঃ। বী-त्रयस्य ञ्राव नीतः । नीत्रञ्हजू শৌর্য্যে ষঞ্জ স্ফীতত্ত্বৈব স্থা-দ্যতে ইতি সর্বরস লক্ষণ ক-টাক্ষিত । ইতি ভরতঃ ।। 🟶 ।। তান্ত্ৰিকভাববিশেষঃ। যথা। ত-ত্রৈব ত্রিবিধণ ভাবণ দিব্য বীর পশু क्रम[°]। मिरा दीरेत्रक्क[°] প্ৰোক্ত॰ সৰ্বসিদ্ধি প্ৰদাযক ।।

ইতি ৰুজজামলে ১১ পটলঃ ॥ অপিচ ৷ ভাবস্তু ত্রিবিধঃ প্রো-ক্তো দিব্য বীর পশু ক্রমাৎ গু-রবশ্চ ত্রিধা চাত্র তথৈব মন্ত্র দে-বতা।। ইতি তত্ত্বৈব ৬ পটলঃ॥ অন্যচ্চ। পশুভাব হি প্রথমে দ্বিতীযে বীরভাবকণ। তৃতীযে দিব্যভাবঞ্চ ইতি ভাবত্রয়ণ ক্র-মাৎ।। আদৌ দশমদণ্ডেন প-শুভাব মথাপি বা। মধ্যায়ে দ-শদণ্ডেন বীরভাব মুদাহ্বত ॥ সাযাক্লে দশদণ্ডে তু দিব্য ভাবং শুভপ্রদ ।। ইতি চ তত্ত্বৈব ১১ পটলঃ ।। অন্যচ্চ। জন্মশত্রণ পশুভাব॰ বর্ষষোডশকাব্ধি । ততশ্চ বীরভাবস্ত যাবৎ গঞ্চা-শতো ভবেৎ ৷৷ দ্বিতীযাণশে বীরভাব স্কৃতীযে দিব্যভাবকঃ। এবং ভাব ত্রযেণের ভাব মৈক্যং ভবেৎ প্রিয়ে ॥ ইতি বামকে-শ্বরতন্ত্রে ৫১ পটলঃ ॥ ত্রি বীরাচারবিশিষ্টঃ 1

ীরঃ ত্রি বীরাচারবিশিষ্টঃ ।
যথা । সলাচার রতো বীরঃ স্বলসসী সদা ভবেৎ।। সমিদাসেবন॰ সর্ব্যাৎ সোমপান॰ মহেশ্বরি । সর্বথা স্কল্ভে দেবি বীর
শ্বেগজ্ঞ মানসঃ ।। দিব্যস্ত দে-

বতা প্রায় শ্চন্দনাগুরু লেপনৈঃ । त्रक्कान्त्रन भरिक्षान्त्र भूपिरका নাত্ৰ সংশ্যঃ ॥ ভস্মাঞ্চ ধুসরো বীর উমত্তবদিচেষ্টিতঃ । সুরা-পাণরতে। নিত্য বলি পূজ। প-রাযণঃ ৷৷ নর শ্ছাগশ্চ মহিষো মেষঃ শূকর এব চ। শশকঃ শল্ল-কী গোধা খড্গী সন্মী দশস্ম-তাঃ ৷৷ বানরশ্চ খরশ্চৈব গজা-শ্বাদি বিহঙ্গমাঃ। ইত্যাদিভি ৰ্ব-লে দানৈঃ পূজ্যেৎ স্বেষ্ট দেব তা ৷৷ সিদ্ধ মন্ত্ৰী ভবেৎ বীরো নবীরো মদ্যপানতঃ। কলো তু ভারতে বর্ষেলোকা ভারত বা-সিনঃ।। গ্হে গ্হে সুরাপীত্বা বর্ণভূকী ভবস্থি হি। ইত্যুৎপ-ত্তিতন্ত্রণ ৷৷ 🏶 ৷৷ কলৌ তদাচার নিযেখো যথা। দিব্য বীর মযো **जातः करनी नांखि कर्नाठन** । কেবলং গশুভাবেন মন্ত্ৰ সিদ্ধি ৰ্ভবেম্ণাণ।। ইতি মহানিৰ্বাণ-**তञ्जः ॥ 🕸 ॥ ত**ञ्जूनीयः ॥ বরাহ-কন্দঃ ৷৷ লতাকরঞ্জঃ ৷৷ করবীরঃ ।। অজু নঃ। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ।। যজ্ঞাগিঃ। ইতি বীরহাশব্দ-টীকাষা" ভরতঃ ॥ উত্তরঃ ॥ সুভটঃ। ইতি মেদিনী।। শ্রেষ্ঠঃ

। ইতি হেমচন্দ্রঃ।। বীরকঃ পু॰ করবীরঃ। রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ বীরজযন্তিকা স্ত্রী রণেবীরাণাণ ন্ত্যণ। ইতি হেমচন্দ্ৰঃ ।। রণ ক্লী উশীরতৃণ ৷ তৎ পর্য্যায়ঃ ৷ বিরণ ২ কটায়ন ৩ । ইতি শব্দরত্নাবলী ।। বীরতরণ ৪। ইত্যমরঃ ।। বীরভদ্র ৫। ইতি ৰুদ্রঃ॥ অপিচ। স্যাদীর- वीत्रञ्क वीत्रक्ष वहम्मकः। বীরণ পাচন শীত স্তম্ভন ল-ষু তিক্তকণ।। মধুরণ জুরনুদান্তি মেদজিৎ কফ পিত্তহ্ৎ। তৃষ্ণা-সু বিষ বীসৰ্গ কৃচ্ছ দাহ ব্ৰণ্-भर्• ।। बीद्रनमा जू मृन॰ माापू-भीत मञ्बर ठथा । अम्गानक পেব্যঞ্চ সমগন্ধিক মিত্যপি 11 উশীরণ গাচনণ শীত স্তম্ভনণ লঘু তিক্তক । মধুর জুরক্দা-खि ममनुष कक शिखनुष ॥ छ्-षामु विष वीमर्भ माह कृष्टुं ब-ণাপহ্ণ। ইতিভাবপ্রকাশঃ।। বীরতর° ক্লী বীরণ°। ইত্যমরঃ বীরতরঃ পুং শরঃ। ইভিজুরি-व्यक्तिभः ॥ वीत्रज्जामनः क्री वामनविलयः

। यथा । मृषु कामन माखीर्ण সংগ্রাম পতিতং হি যৎ। জম্ব ব্যাপাদিত বাপি মৃত বা নর মাসন ।। গর্ভচ্যুক্ত ছচ বাপি নারীণা॰ যোনিজা॰ ছচ॰। সর্ব সিদ্ধিপ্ৰদ° দেবি সৰ্বতো ২তি সমৃদ্ধিদ ।। ছচ বা যৌবনস্থা-না॰ সর্য্যাদীরতরাসন । ইতি মুগুমালাতন্ত্রে ৩ পটলঃ।। বীরতরুঃ পু• অজ্জুনবৃক্ষঃ। ইত্যমরঃ।। কোকিলাকবৃকঃ। रेठि রত্নমালা ।। বিল্বান্তরবৃক্ষঃ ।। ভল্লাতকঃ। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ क्री সুরপর্ণ । ইতি বীরপর্ণণ রাজনির্ঘণ্টঃ ৷৷ বীরপত্নী স্ত্রী বীরভার্য্য। ইত্য-यतः ॥ বীরপত্র। স্ত্রী বিজ্ঞ । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ বীরপান ক্লী বীরাণা শ্রমনা-भायभानः । यथा । वीत्रभानः ষৎপান বৃত্তে ভাবিনি বা রুণে । ইত্যমরঃ ॥ বীরপুষ্পী স্ত্রী সিন্দুরপুষ্পী। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। বীরভক্রঃ পুণু অশ্বমেধাশ্বঃ ॥ বীর্শেটঃ।। বীরণ । ইতি মে-

দিনী । শিবগণবিশেষঃ। ত-স্যোৎপত্তি র্যথা। ইত্যাকর্ণ্য ম-হাকালঃ সম্যক্জ্ঞাদ্বাসতীব্যয়ণ **৷ সত্য মুনে সতী দেবী তৃণী**চ-ক্রে স্বজীবিত ।। জোষ স্থিতে মুনৌ তত্ৰ তন্মহাকাল সাধসাৎ । ৰুদ্ৰ শ্চাতীব ব্লোদ্যো ভূৎ বহু কোপাগ্নি দীপিতঃ।। তত স্তৎ ক্রোধ জাঘহে রাবিরাসীমহা-দ্যুতিঃ। প্রত্যক্ষঃ প্রতিমাকারঃ কাল মৃত্যুঃ প্রকম্পনঃ ॥ উবাচ চ প্রণম্যেশণ ভূমুঞ্জীণ মহতীণ দ-ধৎ৷ আজ্ঞাণদেহি পিতঃ কিন্তে করবৈ দাস্য মুত্তমণ।। ব্রহ্মাঙ্ মেক কবল° করবাণি স্বদাক্তয়া ইতি প্ৰতিজ্ঞা• তদ্যেশঃ শ্ৰুত্ব। কৃতমমন্যত।কৃত কৃত্য নিব¦ত্য-ন্ত॰ ত॰ মুদা প্রত্যুবাচ হ। মহা-বীরোসিরেভদ্র মম সর্বগণেদ্বি-হ।। বীরভদ্রাখ্যয়। হি ত্বং প্রথি-তি॰ পরমা॰ ব্রজ। সরু মে সম্বর• क र्याः प्रक्रमञ्ज क्रयः नय ।। ইতি কাশীখণ্ডে ৮৯ অধ্যায়ঃ॥ বীরভদ্রক° ক্লী বীরণ°। ইতি জটাধরঃ ৷৷ বীরভার্য্যা স্ত্রী বীরপত্নী।ইত্য-মরঃ 11

বীরসে

বীরমাতা স্ত্রী বীরজননী। তৎ॥ পर्यायः। वीत्रमृः २। ইত্যমतः ররজ[ঃ] ক্লী সিন্দুর । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ বীরস্যধলিশ্চ॥ বীররেণুঃ পুণ ভীমসেনঃ। ইতি ত্রিকাওশেষঃ॥ ৰীরবতী স্ত্রী মাণ্সরোহিণী 🛚 ইতি ভাবপ্রকাশঃ॥ बीतवर्ग खी बीतकननी। ইতি জটাধরঃ ॥ वीत्रवारः भू विकुः । यशा । বীরবাহু বিদারণঃ। ইতি তস্য সহসূনামস্তোত্ৰ° 11 বীরবিপ্লাবকঃ পুণ্ শূদ্রদ্রব্যেণ-ट्याकर्छ।। यथा। वीत्रविक्षाव-কে। জুহ্বন্ ধনৈঃ শূদ্রসমাহি-তৈঃ। ইতি হেমচন্দ্ৰঃ।। বীরবৃক্ষঃ পু॰ ভন্নাতকঃ।ইত্য-মরঃ। অজ্জুনবৃক্ষঃ। ইতি হেম-চन्द्रः॥ विवृष्ठितः । ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ॥ বৃক্ষবিশেষঃ। দেধান ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায়ঃ। বীর-তরঃ২ বৃহদ্বাতঃ ৩ অশ্যুরীহরঃ ৪। ইতি রত্নমালা॥

বীরসৃঃ স্ত্রী বীরমাতা। ইত্য-

বীরসেন্ ক্লী আৰকবৃকঃ।

गत्रः ॥

বীরা ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ বীরসেনঃ পুণু নলরাজপিতা চ हेि देनस्थ[•] ॥ বীরসেনজঃ পু॰ নলরাজা। ইতি নলোদযঃ।। বীরহা পুণ নফাগ্নিবান্ধণঃ ৷ ইত্যমরঃ ॥ যস্যাগ্নিহোত্রিণঃ প্রমাদাদিনা কারণান্তরেণ বা অগ্নি নকৌ নিৰ্বাণঃ স্যাৎ স বীরহোচ্যতে। বীর্যতি শৌর্য্যণ কার্যতি ইতি বীর তঙ্ক তৃ শৌর্য্যে ইত্যস্মাৎ চুরাদি ঞিঃ প্রেরণে ঞান্তাৎ পচাদ্যনি বী রো যজাগিঃ ত হতবান্ ইতি ক্বিপি বীরহা। ইতি ভরতঃ॥ विखूः। यथा वीत्रश माध्रदा गधः। ইতি विकृगश्मुनागः॥ রহন্তরি তি।।

বীরা দ্রী মুরা ॥ ফীরকাকোলী ॥ তামলকী ॥ এলবালুকা
॥ পতিপুত্রবতী ॥ রস্তা ॥ বি॥ দক্ষিকা ॥ মলপৃঃ ॥
ফীরবিদারী । ইতি মেদিনী ॥
পুস্তকান্তরে মুরাস্থানে সুরা বিদারীস্থানে গম্ভারী ইতি পাঠঃ॥
কাকোলী ॥ মহাশতাবরী ॥
গৃহকন্যা।। ব্রাহ্মী ॥ অতিবিষা।

মদিরা ।। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ সিশ্পপাবৃক্ষঃ। ইতিরত্নমালা।। বীরামুঃ পু॰ অমুবেতসঃ। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ ॥ বীবাৰুক প্লী আৰক। ইতি ताजनिर्घकः॥ ৰীরাশণ্সনণ ক্লী অতিভযপ্রদা-যুদ্ধভূমিঃ। ইত্যমরঃ॥ বীরাসন ক্লী ভিত্ত্যাদ্যনাশ্রি-ত্যোপবেশন । যথা। দিবানুগ-চ্ছেতা গা স্ত তিষ্ঠমূদ্দু গরজঃ পিবেৎ। শুশুষিত্ব। নমকৃত্ব। রাত্রো বীরাসন° বসেৎ ॥ ইতি প্রাযশ্চিত্ততত্ত্বে মনুঃ॥ অন্যচ্চ । একপাদ মথৈকস্মিন্ বিন্যাসে-দুরু সংস্থিত । ইতরিমান্ তথা পশ্চাদীরাসন মিদ বিদুঃ 1 ইতি যেরওসংহিতা ॥ বীরিণী স্ত্রী অসিকুী। যথা। উপযেমে বীরণস্য তনযাণ দক্ষ ঈপ্সিতা । বীরিণী নাম তস্যাস্ত অসিক্বীত্যপি সত্তমাঃ । ইতি কালিকাপুরাণে ৮ অধ্যাযঃ॥ 🤄 স্ত্রী বিস্তৃতালতা। তৎ-পর্য্যায়ঃ। গুল্মিনী ২ উলপঃ ৩ 1 ইতামরঃ।। বীরুধা ৪। ইতি শব্দরত্নাবলী ৷৷ প্রতানা ৫ ককঃ

৬। ইতি জটাধরঃ ।।
বীরুণা স্ত্রী বীরুৎ। ইতি শব্দরত্নাবলী ।।
বীরেশঃ পুং শিবঃ। যথা। অথ
ত্রবোদশে মাসি স্নাদ্ধা ত্রিপথগান্তুসি ৷ প্রত্যুষ এব বীরেশং
বাবদাযাতি স দ্বিজঃ ।। ইতি
বীরেশ্বস্তোত্রং ॥

বীরেশ্বরঃ পুরু মহাদেবঃ। যথা
। তিলান্তরোপি নো কাশ্যাণ
ভূমি লিঞ্চণ বিনা ক্ষচিৎ। গরণ
বীরেশ সদৃশণ ন লিজন্ত্বাক্ত লিদ্বিদণ ॥ ধর্মাদ ক্ষার্থাদণ সম্যক
কামদণ মোক্ষদণ তথা। যথা
বীরেশ্বরণ লিঙ্গণ কাশ্যাণ নান্যতথা ধ্বণা। ইতি কাশীখণ্ডে ১০
অধ্যায়ঃ॥

বীরোজ্ঝঃ পু• হোমাকর্তা।
যথা। অভ্যুদিতাভিনিমুর্কো
বীরোজ্বোন জুহোতি যঃ।
ইতি হেমচক্রঃ।।

বীরোপজীবিকঃ পু॰ অগ্নিহোত্রমুপজীবিকা যস্য। যথা। অগ্নিহোত্র চ্ছলাদ্যাঞ্চাপরো বীরোপজীবিকঃ। ইতিহেমচক্রঃ।।
বীর্যাণ ক্লী চরমধাতুঃ। তৎপর্যায়ঃ। শুক্রু ২ তেজঃ ও

রেতঃ ৪ বীজ ৫ ইন্দ্রিয ৩ 1 ইতি মনুষ্যবর্গে অমরঃ ॥ বীর্য্য॰ ॥ শক্তিঃ ৷ সা চ পৃথিব্যাদীনাঁ যঃ সারভাগঃ ভদতিশ্যৰূপা। সা দ্বিবিধা চিস্ত্যাচিস্ত্য ক্রিযা হে-তুষেন । তত্র চিস্ত্যক্রিযাহেতু র্যা দ্রব্য রসাদীনা স্ব স্ব কর্ম্মণি স্বভাব সিদ্ধা শক্তিঃ। অচিস্ত্য-ক্রিয়াহেতুশ্চ প্রভা পরপর্য্যাযঃ । অব্যাণা॰ রসাদ্যননুৰূপ কার্য্য করণ শক্তিঃ। উক্তঞ্চ। ভূত প্রভাবাতিশযো দ্রব্যে পাকে রসে স্থিতঃ। চিন্ত্যাচিন্ত্যক্রিযা ্তু বীর্ষ্য ধন্বস্তরে শ্মত ॥ ইতি চক্রদত্তোপরি শিবদাসী-यहीक। ॥ 🟶 ॥ श्रवतीर्याप-রপাতদোষো যথ। । পরবীর্য্যণ যদুদর কামতো ২কামতোপি ব।। অহল্যে যাতি দৈবেন তদু-পাষ॰ নিশাসয।। অকামতো ন দুকী সা প্রাযশ্চিত্তেন শুদ্ধ্যতি । কাম ভোগেন ত্যাজ্যা সা কর্ম্ম ভোগেন শুদ্ধ্যতি ॥ পিতৃপাকে দৈবপাকে পূজাযা৽ নাধিকারি-ণী। ষষ্টি॰ বর্ষ সহসু। ণি ক্ষয়ণ কৃ-দ্বা স্বকর্মণঃ ।! প্রযাতি ভোগ দেহ° সা তস্যান্তে পাপ কর্ম্মণঃ

। ইতি ব্ৰহ্মবৈবৰ্ত্তে <u>শ্ৰীকৃষ্ণ**জন্ম**-</u> খণ্ডে ৪৭ অধ্যাযঃ ॥ 🗱 ॥ অতি-শ্যশক্তিভাগুৎসাহঃ। ইতিস্ব-र्गवर्ग व्ययतः ॥ कर्मम् मुकतः প্রত্যয়ঃ উৎসাহঃ। ইতি মধুঃ । কর্মসু দৃঢ যত্নকারকো ভাব উৎসাহঃ। ইতি রমানাথঃ॥ কর্ম্মসু প্রত্যয় উৎসাহ ইতি ন-য়নানন্দঃ ৷ অশক্যে ঘলোদ্যম উৎসাহইতি কেচিৎ।স উৎ-সাহে|অতিশ্যশক্তিভাক্ৰীৰ্য্য" ৷ অতিশ্বিতো অধ্যবসায়ো বী-র্য্য সাধবীর্ষ্য মিত্যর্থঃ। বীর্ষ্যা স্ত্ৰীচ বীৰ্য্য° বীৰ্য্য ইতি কোষা-ন্তর॰ ইতি ভরতঃ॥ 🗱॥ বল॰॥ প্রভাবঃ। ইতি নানার্থে অমরঃ ।।তেজঃ। ইতি মেদিনী।। চেতঃ ॥ দীপ্তিঃ। ইতি শব্দরত্নাবলী॥ বীর্যাজঃ পু॰ পুলঃ। ইতিকেচিৎ षीर्यावान् वि मा॰मनः। ইতি শব্দরত্নাবলী॥ বীর্যাযুক্তশ্চ॥ वीर्यावृक्षिकतः क्ली **खंकवृ**क्षि-कात्रकोषधानि । তৎপर्याग्रहे । ব্ষাণ্থ বাজীকরণ্ণ ৩ বীজ-কৃৎ ৪। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ **বীর্য্যা স্ত্রী বীর্য্যণ। ইত্যমরটী** কাষাণ ভরতঃ ॥

বীবধঃ পু
পর্যাহারঃ। পরিত
আহ্রিতে হসৌ ধান্য তণ্ডুলাদিঃ।। মার্গঃ। পস্থাঃ। ইত্যমরভরতৌ ।। ভারঃ। ইতি শব্দরত্নাবলী ।।
বীব্ধিকঃ পু
স্ত্রী ভারবাহকঃ।
ইতি কেচিও।।
বীহারঃ পু
মহাল্যঃ। সতু বুদ্ধ
মন্দিরং। ইতি শব্দমালা ।। বিহারঃ। ইত্যমরটীকা।।

বীকঃ পু স্ত্রী দৃষ্টিঃ। বিপূর্ব ঈক্ষধাতো রল্ প্রত্যযেন নি-শক্ষঃ।

বীক্ষণ ক্লী বিশেষেণ ঈক্ষণণ ।
দর্শণণ ৷ বিপূর্ব ঈক্ষ ধাতো রনট্
প্রত্যযেন নিষ্পারণ ৷৷
বীক্ষাপন্নঃ ত্রি বিস্মযাপন্নঃ ।
ইতি হেমচন্দ্রঃ ৷৷

বীক্ষিতঃ ত্রি বিশেষেণ ঈক্ষিতঃ।
দৃষ্টঃ। যথা। পাপক্ষেপ্রশ্ন লগ্নে
তু পাপ সংযুত বীক্ষিতে। তথৈব চাষ্টন স্থানে রোগিণাং মরণং ॥
দিশেৎ।। ইতি দীপিক।।।
বীক্ষ্যং ক্লী বিশ্বয়ঃ।। দৃশ্যং।

ইতি মেদিনী ।। বীক্যঃ পু॰ লাসকঃ।। যোটকঃ। ইতি মেদিনী ।। দশনীয়ে ত্রি।। বুগ ই ত্যাগে। ইতি কবিকল্পক্রমঃ।। ই বুদ্যতে। ইতি দুর্গাদীসঃ।।

বুট ই ক ক্ষিত্যাণ। ইতি কবি-কল্পদ্রমঃ॥ পঞ্চমস্বরী। ই বুণ্ট্য-তে ক বুণ্ট্যতি। ক্ষিতি হিণ্সা। ইতি দুর্গাদাসঃ॥

বৃক চব্তো। ইতি কবিকল্প দ্রুমঃ॥ক বার্যতি। ইতি দুর্গা-দাসঃ॥

বৃ ও গ সংভক্তে। ইতি কবি-কল্পদ্রমঃ ।। সংভক্তিঃ সেবনং । ও গ বৃণীতে । বৃণতে হি বিমৃষ্য কারিণং গুণলক্ষাঃ স্বযমেব স-ম্পদঃ। ইতি দুর্গাদাসঃ ।।

বৃ ঞ বৃতৌ । ইতি কবিকর-দ্রুমঃ ।। ঞ বরতি বরতে । ইতি দুর্গাসঃ ॥

বৃ ন গ ঞ বৃতৌ। ইতি কবিকল্পজ্ঞমঃ।। ন ঞ বৃণোতি বৃণুতে
। গ ঞ বৃণাতি বৃণীতে বকারস্য
দন্ত্যত্বাৎ সংবৃণোতি ইত্যাদৌ
নানুস্বারস্য মকারঃ। ওপ্তত্ম।
চচ বুহুর্যতীত্যাদৌ ঋদিরণাবিত্যুর্। নচ দন্ত্যস্য কথমোপ্তাকার্যা মিতি বাচ্য গতঃ স্বভাবা
দোপ্তাস্য বকারস্য ওপ্তাকার্য্য

স্বাভাবিক মেব ক্ষচিদ্দস্ত্য মধ্যে পাঠঃ নছেক বৰ্ণস্যোভয স্থানণ সম্ভবতি। ইতি দুর্গাদাসঃ ॥ ৰৃ হণঃ ত্রি পুষ্টিক।রকঃ। যথা। সংযাবে। বৃংহণো গুৰুঃ । ইতি শব্দচন্দ্রিকা 11 **वृ**ंहिञ क्री इस्त्रिगर्द्धन । उद পর্য্যায়ঃ । করিগজ্জিত ২ । ইত্যমরঃ ॥ ৰু ক ঙ আদানে। ইতি কবি कन्नफ्रमः ॥ ७ वर्नः । वती-বৃক্যতে। ইতি দুর্গাদাসঃ।। कृकः भू॰ अक्कूत्रश्रमाणश्रतिगम-জন্তবিশেষঃ। যোঁৰ ইতি খ্যাতঃ । হণ্ডার ইতি হিন্দীভাষা। তৎ পর্য্যায়ঃ। কোকঃ ২ ঈহামৃগঃ **७। ই**ञानतः ॥ वष्माननः ८ বিৰুক্ ৫ গোবৎসাদী ৬ ছাগ-ভোজী ৭ ছাগলান্ত্রী ৮ জনা-শনঃ ১। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।। কাকঃ। ইত্যুণাদিকোষঃ।। বক-বৃক্ষঃ। ইতি শব্দরত্নাবলী ॥ শৃ-গালঃ। ইতি হারাবলী।। ক্ষ-জ্রিযঃ ৷৷ অনেকধূপঃ ৷৷ সরলজ-বঃ। ইতি ভরতধৃতরভসঃ।। **र्**कम॰भः भू॰ ऋकृतः। ट्यह्यः ॥

বৃকধৃপঃ পু॰ নানাসুগন্ধিজব্য-क्ंष्रमाञ्चानिधृशः। তৎপर्या-यः। কৃত্রিমধূপকঃ ২। ইত্যমরঃ ।। বক্ষুপঃ ৩। ইতি তটীকা।। সরলবৃক্রসঃ। টারপিন্ ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায়ঃ। পায়সঃ ২ শ্রীবাসঃ ৩ শ্রীবেষ্টঃ ৪ সরলজ-বঃ ৫। ইত্যসরঃ ।। বৃকধূর্ত্তঃ পু॰ শৃগালঃ॥ইডি श्रावनी ॥ वृका <u>खी</u> अष्ठशा रेजि রত্ন-याना ॥ বৃকারাতিঃ পু• সন্ধুরঃ। ইতি শक्रमाला।। বৃকারিঃ পু॰ সন্ধুরঃ। ইতি রাজ-निर्घणेः॥ বৃকাকী ত্রী ত্রিবৃৎ। ইতি রত্ন-याना ॥ বৃকী ন্ত্রী পাঠা। ইতি রাজ-निर्घकः॥

বৃকোদরঃ পু॰ ভীমসেনঃ। তৎ
পর্য্যায়ঃ। ভীমঃ ২ মরুৎপুত্রঃ
৩ কিম্মীরিনিসূদনঃ ৪ কীচকনিসূদনঃ ৫ বকনিসূদনঃ ৬ হিডয়নিসূদনঃ ৭। ইতি হেমচন্দ্রঃ
।। বকবৈরী ৮ মারুতিঃ ১ ।
ইতি জটাধরঃ।। অস্য ব্যুৎপত্তি

ৰ্যথা। কথাসু ভীমসেনেন প-রিপৃষ্টঃ প্রতাপবান্। দ্বযা পৃষ্ঠ-मा धर्ममा तरमामाभा जिनक् ।। ভবিতা স তদা ব্ৰহ্মন্ কৰ্ত্তা-চৈব বৃকোদরঃ। প্রবর্ত্তকে। ২স্য॥ ধর্মস্য পাণ্ডুসূনু মহাবলঃ।। य-স্য তীঙ্গ্ণে। বৃকো নাম জঠরে হ-ব্যবাহনঃ। ম্যা দত্তঃ স ধর্মা-ত্মা তেন চাসে বৃকোদরঃ॥ ইতি মাৎস্যে ৬৫ অধ্যায়ঃ ।। বৃক্ণ তি ছিল। ইত্যমরঃ॥ বৃচ ঈ ধ সৃতৌ। ইতি কবিকল্প-ज्ञयः ।। त्रे वृक्तः। ध वृविक्तः। वतीवृठाटा । वर्ष्क्रनार्था १य মিত্যেকে। ইতি দুর্গাদাসঃ।। वृक्ज न ७ है जारा । हैं जि कवि-कब्रक्कमः ॥ मश्चमवती । न ७ বৃষ্টে। ই বৃঞ্জাতে। ইতি দুর্গ।-मामः॥ বৃজ ওল ঈ ত্যাগে। ইতি কবি-कब्रफ्यः ॥ मश्रमस्त्री। न ७ वृक्छ। ঈ वृक्छः। ইতি দুর্গাদাসঃ বৃজ ঈ কি ত্যাগে। ইতিকবিকল-जम्भः ।। त्रे वृक्तः । कि वर्क्स्यि বৰ্জতি। ইতি দুর্গাদাসঃ **।**। বৃজ ঈধ বৃতৌ।। ত্যাগে। ইতি -कविकन्नफः मः ११ ने वृक्तः १४ वृश-

ক্তি। বরীবৃজ্যতে। ইতি দুর্গা-मामः ॥ বৃজন ক্লী পাপ। ইত্যুণাদি-কোষঃ ॥ আকাশণ। ইতি সি-क्षा छ को मून्या मूना निवृ जिः নিরাকরণ । ইতি সংক্ষিপ্তসা-त्तानामिनृजिः ॥ বৃজনঃ পুং কেশঃ।। স্বটিলে ত্রি । ইত্যুণাদিকোষঃ ।। বৃজিঃ স্ত্রী বজভূমিঃ। ইতি কেচিৎ 11 বৃজিন॰ ক্লী পাপণ। ইত্যমরঃ॥ রক্তচর্ম।। ভূমণ। ইতি হেম-ठकः ॥ বৃজিনঃ পু কেশঃ।। সটিলে ত্রি । ইতি মেদিনী ॥ বৃণ দ উ ঞ ভক্ষে। ইতি কবি-কল্পদ্রুমঃ ৷৷ দ ঞ বৃণোতি বর্ণো-তি বৃণুতে বণুঁতে । উ বর্ণিদ্বা वृषा। ইতি দুর্গাদাসঃ।। বৃত ক দীপ্তো। ইতি কবিকন্ধ-फ्रमः ।। क वर्डय्वि। ইवि मूर्ग।-मामः ॥ বিকল্পজ্মঃ ৷৷ ঙ বর্ত্তে ৷ উ वर्ভिषा वृज्या। वर्षमाछि। वि-বৃৎসতি। ১ অবৃতৎ। ইতি

मूर्गामामः ॥ वृष्ट य छ ७ मुख्य की।। वत्रत्। ইতি কবিকল্পদ্রুমঃ ।। য ও বৃত্য-েতে। উবর্ত্তিত্বা বৃত্ত্বা । সম্ভক্তিঃ **म्यान । इ**छि मूर्गामामः ॥ বৃতঃ ত্রি কৃতবরণঃ। তৎপর্য্যায়ঃ । বৃত্তঃ ২ বাবৃত্তঃ ৩। ইত্যমরঃ ।। আবৃতশ্চ ॥ বৃতপত্রা স্ত্রী পুত্রদাত্রী। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ বৃতিঃ স্ত্রী বেফন । তৎপর্য্যায়ঃ । বরঃ ২ । ইত্যমরঃ ॥ প্রার্থনা-বিশেষঃ। ইত্যন্যে। ইতি ভরতঃ ।। বরণ । ইতি মেদিনী ।। গো-পন°। ইতি শব্দরত্নাবলী।। বৃতিষরঃ পু॰ বিকম্বতবৃক্ষঃ। ইতি শব্দরত্নাবলী।। বৃতিকারকে ত্রি वृक्त क्री हित्रक्त ॥ श्रमा १ है-ত্যমরঃ ৷৷ যথা ৷ পদ্যু চতুম্পদী তচ্চ বৃত্ত॰ জাতি রিতি দ্বিধা। বৃত্ত মক্ষর সংখ্যাত জাতি মা-ত্রাকৃতা ভবেৎ ।। সম মর্জসমণ বৃত্ত॰ বিষমঞ্চেতি তল্রিধা। ইতি ছন্দোমঞ্জরী ॥ বৃত্তিঃ। ইতিমে-দিনী ।। বেদবোধিতস্যাচারস্য পরিপালন । ইতি বৃত্তাধ্যায়ন-র্দ্ধি শব্দ টীকাযাণ ভরতঃ।।

বৃত্তঃ ত্রি অতীতঃ।। দৃঢঃ।। বর্ত্ত-नः।। कृञावत् नः। ইতামরটীको ।। অধীতঃ।। মৃতঃ। ইতি মেদি-नी ॥ 🕸 ॥ जथ वृद्धवस्तृ । বৃত্তানি বাহু নারঙ্গ কন্ধ ধশ্মিল মোদকাঃ। রথাঙ্গ লাবক কঙ্গৎ সম্ভিদমাওকাদমঃ ।। কর্ণপাশ ভূজাপাশাকৃষ্টচাপ ষ্টানন ৷ মুদ্রিকা পরিখা যোগপট হার मुगामयः ॥ 🕸 ॥ मःशृनंगर्जव-তানি যথা। সংপূর্ণগর্ভবৃতানি মুখ পদ্মেন্দু দর্পণাঃ। চক্রাবহ-উ তিলক মৃদঙ্গপুট শাষকাঃ।। আবৰ্ত্তঃ,কমঠো লূতাগৃহণ ছত্ৰ মপূপকণ। আলবাল মহী জাল চৰ্মক সানকাদযঃ।। ইতি ক-বিকল্পলতাযা ২ শ্লেষস্তবকে প্রকীর্ণ নাম ৩ সমুমণ।। বৃত্তঃ পু॰ কুর্মঃ। ইতি রাজ-निर्घकुः ॥ বৃত্তকর্কটী স্ত্রী ষড্ভুজা।ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ 11 ्वृङ्गिक्षः क्री गमावित्ययः। তস্য লক্ষণ যথা। ভবত্যুৎক-লিকা প্রায়ণ সমাসাত্যণ দৃঢাক্ষ-तः। वृदेकछामम मम्बाष वृज्ञ-গন্ধি পুনঃ স্মৃত ৷৷ তস্য উদা-

रतनः यथा। जय जय जनार्कन 🛚 সৃকৃতি জন মন স্তডাগ বিকম্বর চরণপদ্ম পদ্মনঘন পদ্মা পদ্মি-নী বিনোদ রাজহণ্স ভাসুর-ষশঃপটল পরিপূরিত ভুবন জ-হর। হর কললাসনাদি বৃন্দার-क वृन्त वन्तनीय शानातविन्तवन्त्र निर्मुक यांगीख रुपय गनिता বিতম্ব নিরঞ্জন জ্যোতিঃ স্বৰূপ নাথ নাথ জগন্নাথ মামনব্রি **छराषुः थ राश्रिल** तक तक । ইতি চ্ছন্দোমঞ্জর্য্যাণ ৬ স্তবকঃ॥ ষুত্তগুত্তঃ পু॰ ভূণবিশেষঃ। তৎ **श**र्यायः। वृद्धः २ नीर्यनानः ७ জলাশ্রযঃ ৪। দ্বিধাষণ একঃ শ্বলঃ দ্বিতীয়ে লযুঃ। অস্য গুণাঃ। মধুরত্ব॰। শীতত্ব॰। কফ পিত্রাতিসার দাহ রক্তনাশিত্বণ ৷ তেষা॰ মধ্যে স্মূলতরস্যাধিক গুণুত্বঞ্চ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ বৃত্ততঃ ব্য বৃত্তেন। যথা। অ-তিগ্রহাব্যথন কেপেম্বকর্ত্তরি তৃতীযাযাঃ। অকর্ত্তরি তৃতীযা-স্তাৎ বা তসিঃ স্যাৎ। অব্যথন॰ অচলন । বৃত্তেন ন ব্যথতে বৃত্ত তে। ন ব্যথতে । বৃত্তেন ন চল--ভীত্যর্থঃক্ষেপে। বৃত্তেন ক্ষিপ্তঃ

বৃত্ততঃ কিপ্তঃ। বৃত্তেন নিন্দিত হীয়মান চ্চ। হীয়মান পাপযুক্তাদকর্ত্তরি তৃতীযান্তাদা তসিঃ। বৃত্তেন হী: যতে বৃত্তেন পাপঃ বৃত্ততঃ। ইতি সিদ্ধান্তকৌনুদী॥ বৃত্ততণ্ডলঃ পু॰ যাবনালঃ।ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ বৃত্তনিষ্পাবিকা স্ত্রী নখনিষ্পাবী । ইতি রাজনির্ঘক্টঃ ॥ বৃত্তপণী জ্রী মহাশণপূষ্পিকা।। পাঠা। ইভি রাজনির্ঘন্টঃ।। বৃত্তপুষ্পাঃ পুং শিরীষঃ ৷৷ কদন্বঃ ॥ वानीतः॥ ज्ञाकः॥ मूलातः। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ वृक्कक की मतीक । इंडि রাজনির্ঘণ্টঃ!৷ গোলফলমাত্রঞ্ বৃত্তফলঃ পু॰ দাভিমঃ।।বদরঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ বৃত্তকলা স্ত্রী বার্তাকী।। শশা-खुनी । आमनकी । ইতি রাজ-निर्यकः॥ বৃত্তমল্লিক। জ্রী শ্বেতার্কঃ॥মো-**पिनी । ই**ভি রাজনির্ধ**ণ্টঃ ।।** বৃত্তবীজঃ পু॰ তিগ্র।ইতিরাজ-निर्यन्छेः ॥ वृद्धवीष्ठक। **जी** भाषुत न्ही

বৃত্তান্ত

ইতি রাজনির্ঘন্টঃ ।।
বৃত্তবীজা স্ত্রী আঢকী । ইতি
রাজনির্ঘন্টঃ ।।
বৃত্তস্থ ত্রি বৃত্তে তিপ্ঠতি যঃ। যথা।
তুরীষো বৃদ্ধহুতা যাঃ ক্ষতিবস্যা
ব্যে স্তঃ। বৈশ্যে হকমাণশো
বৃত্তস্থে শুদ্রে ভ্রেষ স্ত যোডশঃ
।। ইতি মনুং ।। বৃত্তং যথা। গুরুপূজা যুলা শোচং সত্য মিন্দ্রিষ
নিগ্রহঃ । প্রবর্তনং হিতানাঞ্চ
তৎ সর্বং বৃত্ত মুচ্যতে ।। ইতি
গোপাল পঞ্চানন কৃত স্মৃতিসং-

বৃত্ত। স্ত্রী ঝিঞ্চরিফীবৃক্ষঃ ॥ রে-পুকা ॥ প্রিযঙ্গঃ ॥ মাণ্সরোহিণী । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥

वस् ॥

বৃত্তাধ্যযনর্দ্ধিঃ ন্ত্রী ব্রহ্মবর্চ্চসং।
ইত্যমরঃ ।। বেদবোধিতস্যাতারস্য পরিপালনং বৃত্তং । ব্রতগ্রহণ পূর্বকং গুরুমুখেন বেদা:
ভ্যাসো অধ্যযনং। তথাে ঋ দ্বি
স্তৎ পরিপালন কৃত তেজস উপচযোব্রদ্মবর্জসং স্যাৎ! ব্রদ্ধহস্তিরাজ্যেতি অঃ।ইতি ভরতঃ।।
বৃত্তান্তঃ পুং সংবাদঃ। তৎপর্যায়ঃ। বার্ত্তা ২ প্রবৃত্তিঃ ৩ উদন্তঃ ৪৷ ইত্যমরঃ।। শ্রুতিঃ ৫ ।

বৃত্তি

ত জটাধরং ।। উদন্তকঃ ৬ া ইতি শব্দরত্বাবলী ।। প্রক্রিয়া ।। কার্থ স্থাং ।। বার্তাপ্রতেদঃ ।। প্রস্তাবঃ । ইতি মেদিনী ।। অব-সরঃ ।। ভাবঃ ।। একাস্তবাচকঃ । ইতি বিশ্বঃ ।।

বৃত্তিঃ স্ত্রী জীবিকা। ইতামরঃ।। বিবরণ াা কৌশিক্যাদি ৷৷ প্রব-র্ত্তন । ইতি মেদিনী।। বিধৃতিঃ। ইতি ধরণিঃ ৷৷ ৠ ৷৷ কৌশিক্যাদি বৃত্তযো যথা। শৃঙ্গারে কৌশিকী বীরে সাত্বত্যারভটী পুনঃ।রসে রৌদ্রে চ বীভৎসে বৃত্তিঃ সর্বক্র ভারতী ৷৷ চতস্রো বৃত্তবো ছে-তাঃ সৰ্বনাট্যস্য মাতৃকাঃ। ইতি শাহিত্যদর্পণে ৬ পরিচ্ছেদঃ ॥ 🗱 ॥ वृज्जिङ्द्रत्व प्लाया यथा । শ্রীনারায়ণ উবাচ। স্বদক্তা^০ প-রদত্ত। ব। ব্রহ্মবৃত্তি গুরেত্ব যঃ। স কৃতম হাত জেয়ঃ ফলং তৎ শূণু ভূমিপ।। যাবতো রেশং সিক্তা বিপ্রাণা॰ নেত্র বিশ্বভিঃ। তাব্ধ্য সহ্ৰুণ শৃত্পোতে স ভিৡতি ৷৷ তপ্ত∣সার্ঞ তন্তক্ষ্য• পানঞ্চ ভপ্তাসূত্রকণ। তপ্তাঙ্গারে চ শ্যন ভাডিতো যমকিন্ধরৈঃ ।। তদন্তে চ নহাপাপী বিষ্ঠায়া

জাষতে কৃমিঃ। ষষ্টিবর্ষ সহস্যা
গি দেবমানেন ভারতে ।। ততো
ভূমিবিহীনশ্চ প্রজাহীনশ্চ মানবঃ। দরিদ্রঃ কৃপণো রোগী
শুদ্রো নিন্দ্য স্ততঃ শুটিঃ ।।
ইতি ব্রন্ধবৈবর্তে প্রকৃতিখণ্ডে
৪৯ অধ্যায়ঃ।।

ষৃত্তিস্থঃ পু॰ সরটঃ। ইতিরাজ-নির্ঘন্টঃ ।। বৃত্তৌ তিষ্ঠতি ত্রি ।। বৃত্তের্বারুঃ পু॰ ষড্ভুজা। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ ।।

বৃত্য ত্রি বরণীয় । বৃত্ধাতোঃ ক্যপা বৃঞ্জ ধাতোশ্চ ক্যপ্ তুক্ প্রত্যযাভ্যাঞ্চ নিষ্পন্ন । ইতি সিদ্ধান্তকৌমুদী ।।

ৰ্ত্ৰঃ পুণ অন্ধকারঃ ।। শত্রুং ।।

দানববিশেষঃ। সতু স্বষ্ট্পুত্র ইক্রেণ হ তঃ। ইত্যমরঃ ।। মেষঃ ।।
পর্বতবিশেষঃ। ইতি মেদিনী ।।
ইক্রঃ। ইতি বিশ্বঃ।। শব্দঃ। ইতি
সিদ্ধান্তকৌমুদ্যামুণাদিবৃত্তিঃ।।
বৃত্রদ্বিট্ পুণ ইক্রঃ। ইতি হেমচক্রঃ ।।

বৃত্রভোজনঃ পু॰ গণ্ডীরঃ। সমঠ ইতিখ্যাতঃ। ইতিশব্দচন্দ্রিকা।। বৃত্রহা পু॰ ইক্রঃ। ইত্যমরঃ।। বৃত্রারিঃ পু॰ ইক্রঃ। ইতি হলা- ষুধঃ ॥

वृथा ব্য নিরর্থকঃ। তৎপর্যায়ঃ

। মুধা ২ ব্যর্থকং ওঅবিধিঃ ৪।

ইত্যমরঃ ॥ যথা। অদন্ত পাশিকো গ্রামো অদাসীকঞ্চ যদগৃহুং। অনাজ্য ভোজনং যদ্ধ বৃথা
ভদিতি মে মতিঃ ॥ ইতি বহিপুরাণে প্রেভোপাখ্যান নামাধ্যায়ঃ ॥ অপিচ। বৃথা বৃষ্টিঃ সমুদ্রস্য তৃপ্তস্য ভোজনং বৃথা ।
বৃথা দানং সমৃদ্ধস্য নীচস্য সুকৃতং বৃথা ॥ ইতি গারুডে ১১৫
অধ্যায়ঃ ॥

वृथाकम की निवर्धन कनने।
यथा। वृथा कमानि हजाति वृथा
जानीन स्वाजन। जानाहर मरপ্রবক্ষ্যামি यथा वजन পূর্ব मह।।
অপুল্রস্য বৃথা জন্ম ধর্মবাহ্যানরাঃ সদা। পরপাকর সদা মন্তি
পরতাপ রতাশ্চ যে।। ইত্যাদ্যে
বিশ্বিরাণে দানাবস্থানির্গর নামাধ্যাষঃ।। অপিচ। যে ন শ্রুত্তণ
ভাগবতর পুরাণ নারাধিতোধৈঃ পুরুষঃ প্রধানণ। মুখে ছতর্ণ
বৈ ন ধরামরাণার তেষার বৃথা
জন্ম নরাধ্যানার।। ইতি পুরাণর
বৃথাদানর ক্লী নিয়্বলদান। তৎ

ষোডশবিধণ। যথা। দেব পিতৃ বিহীন॰ যদীশ্বরেভ্যঃ সদোষতঃ ফ্রানুকীর্ত্তনা**চ্চেব বেদা**গ্নি ত্র-তত্যাগিনে ৷৷ অন্যাযোপাজ্জি-ত॰ দান॰ ব্যর্থ॰ ব্রহ্মহণে তথা। গুরুবে ২নৃতবক্তা ষঃ স্তেনায প্ৰিতায় চা। কৃতন্নায় চ**যদ্দ**ত্ত° সর্বদা ত্রন্মবিদিষে। পাচকাষচ সর্বস্য বৃষল্যাঃ পত্তে তথা ॥ পরিচারকাষ ভৃত্যায সর্বত্র পি-শুনায় চ ইত্যেতানি তু রাজে-ব্ৰু বৃথাদানানি ষোডশ। ইতি বহ্নিপুরাণে দানাবস্থা নির্ণয়না-माधायः॥ अनाका । नायमा-গেন যদত্ত তৎ সপ্তবিধ মপি পুন নাপহর্তব্য । যৎপুন র-ন্যাযেন দত্ত° তদদত্ত° ষোডশ প্রকার মপি প্রত্যাহর্ত্তব্যমেব। ইত্যর্থাদুক্ত॰ ভবতি । নারদেন চাদত্ত° সপ্তবিধ° প্রোক্ত মদত্ত° ষোডশাত্মকণ। ইতি প্রতিপাদ্য দত্তাদত্তযোঃ স্বৰূপণ বিবৃত্য। পণ্য মূল্য° ভৃতি স্তুষ্ট্যা ম্বেহাৎ প্রত্যুপকারতঃ। স্ত্রীসূদ্মানুগ্রহা-र्थंक मङ्ग मानविद्या मिष्टुः ॥ অদত্তম্ভ ভয় ক্রোধ শোক বেগ ৰুজাৰি তৈঃ। তথোৎকোচ প-

রীহাস ব্যত্যাস চ্ছলযোগতঃ।।
বাল মৃঢাস্বতন্ত্রার্ত্ত মক্তোম্যত্তাপবজ্জিতং। কর্ত্তা মমেদং কর্ম্মেতি প্রতিলাভেচ্ছ্যা চ যৎ।। অপাত্রে পাত্র মিত্যুক্তে কার্য্যে বা
ধর্মসংহিতে। যদক্তং স্যাদবিজ্ঞানাদদত্ত মিতি তৎ স্মৃতং।।
ইতি মিতাক্ষরা।।

বৃথামাণসং ক্লী দেবপিত্রনুদিষ্টমাণসং। তদ্ভক্ষণে প্রেতন্ত্র ভবতি। যথা। বৃথারেত। বৃথামাণসো বৃথাবাদী বৃথামতিঃ। নিদকো দিজদেবনাং স প্রেতা
জাযতে নরঃ।। ইতি বক্লিপুরাণে

বৃদ্ধ ক্লী শৈলজ নাম গন্ধ জব্য । । ইত্যমরঃ।।

ৰৃদ্ধঃ পু॰ বৃদ্ধদারকঃ। ইতি রা-জনির্ঘণীঃ।।

বৃদ্ধঃ ত্রি গতযৌবনঃ ॥ প্রবৃদ্ধঃ

॥ পণ্ডিতঃ । ইতি মেদিনী ॥

আদ্যাস্য পর্যায়ঃ । প্রবৃষ্ধাঃ ২
স্থবিরঃ ৩ জীনঃ ৪ জীণঃ ৫ জরন্ ৬ । ইত্যমরঃ ॥ যাত্যাসঃ ৭
জর্জরঃ ৮ । ইতি রাজনির্ঘন্টঃ ॥
প্রবিতঃ ৯ । ইতি জটাধরঃ ॥
বৃদ্ধগঙ্গা ক্রী নদীবিশেসঃ ৷ বৃতি

গঙ্গা ইতি খ্যাতা। যথা। অস্তি নাটক শৈলে তু সরোমানস স-মিভা। যত্র সার্দ্ধা শৈল পুল্রা। জলক্ৰীডা॰ সদা হরঃ ৷৷ সুৰুতে নরশাদূ ল স্বর্ণক্ষজ শোভিতে। তস্য পশ্চামধ্য পূৰ্ৰ ভাগেভ্যশ্চ সরিভ্রয়ণ। অবতীর্ণ প্রয়াত্যেব দক্ষিণ সাগর প্রতি ৷৷ তস্য প্র শ্চিমভাগে তু নদী দিক্করিকা-হ্যযা। দিগ্গজাঃ ক্ষেত্র সংজা-তাঃ তেন দিক্করিকা স্মৃতা।। ম-ধ্যভাগাৎ সৃতা যা জু শকরে-ণাবতারিতা। বৃদ্ধগঙ্গাস্থযা সা जू शदन व कलमायिनी ॥ या निः-সূতা পূৰ্ৰভাগাত্তমাদিগরিবর নদী। স্বৰ্ণ গ্ৰীবেতি বিখ্যাতা সা গঙ্গা সদৃশী ফলে ৷৷ ইতি কালি-কাপুরাণে কামৰূপ পীঠ নির্ণয बाग ৮২ অধ্যাयः ॥

বৃদ্ধকাৰঃ পুং কাকবিশেষঃ।
দাডকাক্ ইতি ভাষা। তৎপৰ্য্যায়ঃ। ডোণকাকঃ ২ দগ্ধকাকঃ ৩ কৃষ্ণকাকঃ ৪ পৰ্যতকাকঃ ৫ বনাশ্ৰয়ঃ ৬ কাকোলঃ ।
৭। ইতি হেমচক্ৰঃ।।

युक्तकः क्षी वृक्षमाञावः। ७९-शर्यायः। श्वितः २। ইতানরः । ॥ বাৰ্দ্ধক্য ৩ বাৰ্দ্ধক ৪। ইতি **শব্দরত্বাবলী ॥ 🕸 ॥ বাল্যাদে** রবধি মাহ সুশ্রুতঃ। বযস্ত ত্রিবি-ধং বাল্যং মধ্যমং বাৰ্দ্ধকং তথা ৷ উনষোডশবর্ষস্ত নরো বালো নিগদ্যতে ॥ ত্রিবিধঃ সোপি দু-ধাশী দুধামাশী তথামভূক। नुकामी वर्षशर्याख॰ नुकामामी শরদুষ ।। তদুত্তর স্যাদম। এবং বাল স্ত্রিধা মতঃ । মধ্যে ষে।-ডশ সপ্তত্যো র্মধ্যমঃ কথিতো वृदेशः ॥ ठेळूक्षी मक्षामः शोष्ट यूवा দাত্রি॰শতো মতঃ । চন্বারি॰শৎ সমা যাবত্তিষ্ঠেদীর্য্যাদি পূরিতঃ ॥ ততঃ ক্রমেণ ক্ষীণঃ স্যান্দাবিদ্র-বতি সপ্ততিঃ। বীর্যা। দীত্যাদি শব্দেন রসাদি সর্বধা স্থিভিয়ে ব-লোৎসাহা উচ্যক্তে ৷ ক্ষীণঃ সর্ব-ধান্বিজ্রিষ বলো ্সাহৈ হী নঃ। ততন্তু সপ্ততে ৰৰ্জু॰ ফীণধাতু র-मानिकः ॥ कीयनारनिक्य दनः ষ্টীণরেতা দিনে দিনে । বলী প-লিত খালিত্য যুক্তঃ কৰ্ম্মসু চাক্ষ-यः ॥ काम श्वामानिजिः क्लिकी বৃদ্ধো ভবতি মানবঃ। বাল্যে বি-বৰ্দ্ধতে শ্লেমা পিত্ত° স্যামধ্যমে-ধিক ।। বাৰ্দ্ধক্যে, বৰ্দ্ধতে বাষু

वृक्षमा ৰিচাযোঁতদুপক্ৰমেৎ। উপক্ৰ-মেৎ চিকিৎসেৎ। তন্ত্রাস্তরে তু । বালা বৃদ্ধি শ্ছবি মেধ। স্বগ্দৃ-· सिः शक विकासी। वृक्तिः कर्मा-জ্ৰিয়[°] চেতো জীবিত[°] দশতো হুসেৎ ॥ ইতি ভাবপ্রকাশঃ॥ বৃদ্ধদারকঃ পু॰ বীরতাডকবৃক্ষঃ । ইতি ভরতঃ ।। বিদ্ধুতক্ ইতি বীজতাডকা ইতি চ বঙ্গভাষা। । বিধার। ইতি হিন্দীভাষা। তৎ পर्यायः। श्रक्षणक्षा २ इगनाञ्जी ৩ আবেগী ৪ <mark>জুঙ্গঃ ৫। ইত্যমর</mark>ঃ ৷৷ ঋষ্যগন্ধা ৬ ছগলাজ্মী ৭ ছগ-ল। ৮ অন্ত্ৰী ৯ জুন্ব। ১০। ইতি

তটীকা ৷৷ ছগলী ১১জুঙ্গকঃ ১২ শ্যামঃ ১৩। ইতি জটাধরঃ ॥ वृवागक्ष। ३८ इगनाञ्चिक। ३৫ । ইতি শব্দরত্নাবলী ॥ দীর্ঘবালু-কা ১৬ ছাগলান্ত্রিকা ১৭ বৃদ্ধঃ ১৮ কোঠরপুষ্পী ১৯ অজান্ত্রী २० वृक्षमाङ २३। গ্রন্থান্তরে কোঠরপুষ্পী স্থানে বৃদ্ধকোটর-পুষ্পীতি পাঠঃ। অস্য গুণাঃ। গৌল্যত্বণ। পিচ্ছিলত্বণ। কফ বা-ত কাসামদোষ নাশিত্বণ । বল্য-স্বঞ্চ। ইতি রাজনির্মণ্টঃ ॥ অন্য-

চ্চ। রমাযনে। বৃদ্ধদারঃ শোথ

वृक्षत्र।

বাতামবাতজিৎ। ইতি রাজ-বল্লভঃ ৷৷

वृक्षमां की वृक्षमां तक वृक्षः। যথা। বৃদ্ধদারু দ্বত গৌল্য পি-চ্ছিল॰ কফ বাতনুৎ।বল্য॰ কা-मामतायम पिठीय सम्बदीया-দ॰॥ ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥

বৃদ্ধনাভিঃ ত্রি উন্নতনাভিঃ। গোঁডনাভিযুক্তব্যক্তিঃ ৷ তৎ-পর্যায়ঃ। তুর্জিলঃ ২ তুর্জিভঃ ৩ । ইত্যমরঃ॥

বৃদ্ধপ্রপিতামহঃ পুণ প্রপিতাম-হতাতঃ। ইতি শব্দরত্নাবলী।। তত্র কন্যাখাঃ সপিওতা নাস্তি । যথা। তেনাত্ম পঞ্মে বৃদ্ধপ্র-পিতামহে সাপিণ্ড্য নিবর্ত্ততে ইতি প্রতিপাদিত•। অতএব প্র-পিতামহ ভূাত্রা তৎ সন্ততিভিঃ সহ সাপিণ্ড্যাভাবাৎ কন্য। জ-নন মরণযো স্তেষা সপিঙা-শৌচ নাস্তি কিন্তু সমানোদক নিমিত্ত মেবাশৌচ মিতি। ইতি শুদ্ধিতত্ত্ব ৷৷

वृक्षवला जी महाममना। इंडि রাজনির্ঘণ্টঃ।।

বৃদ্ধরাজঃ পু॰ অম্লবেতসঃ। যথা। অত্যমো বৃদ্ধরাজন্চ দাবৈতৌ তত্র কী তিত্তা। ইতি কেচিৎ।।
বৃদ্ধবাহনঃ পুণ আমুবৃদ্ধঃ। ষথা।
মুপকোৰ্দ্ধবাহন ইতিকেচিৎ।।
বৃদ্ধবিভীতকঃ পুণ আমুতকঃ।
ইতি শব্দমালা।।
বৃদ্ধসংহঃ পুণ বৃদ্ধানাণসমূহঃ।
তৎপর্য্যাযঃ। বার্দ্ধকণ ২। ইত্যানরঃ।।
বৃদ্ধসূত্রকণ ক্লী ইন্দ্রত্রলণ মনীযিণঃ। গ্রীমহাসণ বংশকফণ বাত
ভূলণ মরা দ্বাদ্ধান্ত ।। ইতি হারাবলী !।

বৃদ্ধ। দ্রী গতযৌবনা। বুডী
ইতি ভাষা। তৎপর্যায়ঃ। পলিকী ২। ইত্যমরঃ। পলিতা ৩
। ইতি ভরতঃ।। স্থবিরা ৪ নিষ্কলা ৫ জরতী ৬ গতার্ত্তবা ৭।
ইতি রাজনির্ঘন্টঃ।। তদবস্থাকালো যথা। আষোডশান্তবেদ্বালা তরুণী ত্রিংশতা মতা। পস্থপঞ্চাশতঃ প্রোটা বৃদ্ধা ভবতি
তৎপরণ। ইতি কালিদাসঃ।।
স্থাবদ্ধাণিষোডশা ততন্ত তরু-

नी एक्टम घाळि॰ मह ८ मताविध ।। তদুৰ্দ্ধ মধিকাত। স্যাৎ পঞ্চাশ-দ্বৎসরাবধি। বৃদ্ধা তৎ পরতো জ্ঞেষা সুরতোৎসব বজ্জিতা ॥ ইতি ভাবপ্রকাশঃ ৷৷ 🏶 ৷৷ ত-मा भत्याका प्रांचा यथा। বালা তু প্রাণদা প্রোক্তা যুবতী প্রাণহারিণী। প্রোচা করোতি বৃদ্ধত্ব বৃদ্ধা মরণ মাদিশে ।। निनाघ শतरा बाला (क्यो । वर्षा বদন্তযোঃ। তেমন্তে শিশিরে যোগ্যা ন বৃদ্ধা কাপি শস্তে।। নার্ত্তবে ষোডশাদ্বর্যাৎ সত্তা-ত্যাঃ পরতো ন চা আষ্ক্রালো-नतः द्वीिष्टः मन्दर्गानन कर् ग-ইতি ॥ পঞ্চপঞ্চাশতো নারী স-প্তমপ্ততিঙ পুনান্। হাবেতৌ **ন প্রদূঁ**যেতে প্রদূষ্যেতে বিপর্য্য-ষাৎ ॥ ইতি রাজবন্ধতঃ ॥ 🕸 ॥ শুষ্ক শাংস ব্রিয়ো বৃদ্ধা বালার্ক স্তরুণ দধি ৷ প্রভাতে নৈগুন निजा मनाः आवश्रानि यह ॥ ইতি চাণক্য॰ ॥ 🕸 ॥ অঙ্গুণ্ঠঃ । ইতি শব্দরত্নাবলী ॥ মহাশ্রাব-ণিক।। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। वृक्षाश्रुणिः श्री श्रुणामरगाः-कृताम्न्तिः। तृषाचाम्न हेवि

্ ভাষা। তৎপৰ্য্যায়ঃ । অসুষ্ঠঃ ২ ্বৃদ্ধা ৩। ইতি শব্দরত্নাবলী॥ বৃদ্ধিঃ স্ত্রী অন্টবর্গান্তরগতঔষধ-় বিশেষঃ । তৎপর্য্যায়ঃ । যোগ্যা ২ খাদ্ধিঃ ৩ সিদ্ধিঃ ৪ লক্ষীঃ ৫। ইত্যমরঃ ॥ পুর্কুদা ৬ বৃদ্ধিদাত্রী ৭ মঙ্গল্যা ৮ শ্রীঃ ৯ সম্পৎ ১০ আশীঃ ১১ জনেষ্টা ১২ ভূতিঃ ১৩ মুৎ ১৪ সুখ ১৫ জীবভঁদ্ৰা ১७। अमा। छनाः। अकि वृक्तिक মধুর। সুমিগ্ধা তিক্ত শীতলা। রুচি মেধাকরী শ্লেম স্বষ্ঠ ক্রি-নিহরা পরা।। প্রযোগেঘনযো-রেক॰ যথালাভ॰ প্রযোজ্যেৎ । यज यमाञ् मिकिः माम्य মপ্যত্র যোজ্ঞহেৎ।। ইতিরাজ-निर्घन्छः॥ श्रा श्रिक वृष्का। ऋ ९-পত্তি লক্ষণ নাম গুণাঃ। ঋদ্ধি বৃ দ্ধিশ্চ কন্দৌ ছে। ভবতঃ কো-ষ্যামলে। শ্বেতলোমারিতঃ ক-শো লতাজাতঃ সর্গ্ধকঃ ॥ স-এব ঋদ্ধি ব্ দ্ধিশ্চ ভেদ মপ্যো-· তবে। ক্র′বে । ভূলগ্রন্থি**সম**া-अकि वीगावर्ड कला ह मा॥ वृ দ্বিস্ত দক্ষিণাবর্ত্তফলা প্রোক্তা মহবিভিঃ। ঋদ্ধি ৰ্যোগ্যণ সিদ্ধি লক্ষ্যে বৃদ্ধে রপ্যাহ্বয়। ইনে।।

अिक र्वणा जिलायमी खळना मं-ধুরা গুরুঃ। প্রাণৈশ্বর্য্যকরী মূর্চ্ছ। রক্তপিত বিনাশিনী।। বৃদ্ধি গাঁৱ-প্রদা শীতা বৃত্হণী মধুরা স্মৃতা। বৃষ্যা পিতাসু শমনী ক্ষত কাস ক্ষ্যাপহা ।। রাজ্ঞা মপ্যফবর্গস্ত যতে। ২ষ মতিদুর্লভঃ। তন্মাদস্য প্রতিনিধিণ গৃত্তীযাত্তদ্গুণণ ভিষ-क्।। मूथामनृभः अिं निविः ॥ 🕸 ॥ এত্স্য প্রতিনিধি মাহ। মেদা জীবক কাকোলী ঋদ্ধি দ্বন্দুেপি-চাসতি। বরী বিদার্য্যস্থগন্ধা বা-রাহীশ্চ ক্রমাৎ ক্ষিপেৎ ।। মেদা মহামেদা স্থানে শতাবরীমূলণ জীবকর্ষভক স্থানে বিদারীমূলণ কাকোলী শীরকাকোলী স্থানে श्यशकामृब शकि वृक्ति श्राटन वाताशीकमः खटेन खबूनाः कि-পেৎ ৷ ইতি ভাবপ্ৰকাশঃ ৷৷ 🏶 ৷৷ নীতিবেদিনা॰ ক্ষমাদি ত্রিবর্গা-ন্তর্গত বর্গবিশেষঃ। ইত্যমরঃ॥ নীতিবেদিনা নীতিশাস্ত্ৰজ্ঞানা ফ্ষাদিভি ব্রিবর্গঃ। অন্যেষান্ত ধর্মকামার্থঃ পূর্বমুক্তঃ । অফ-বৰ্গস্যাপচয়ঃ ক্ষয়ঃ ৷ তদ্যৈবে পচযো ৰূদ্ধিঃ৷ তস্য নোপচযো-नाशाशवधः ञ्चानः। अखेव्दर्श

यथा। कृषि र्वनिक्लाया मूर्गः সেতুঃ সঞ্জর বন্ধন । কন্যা কর বলাদান সৈন্যানাঞ্চ নিবেশন ।। অফবর্গঃ স্মৃতো রাজ্ঞা মিতি ভরতঃ ।। 🟶 ।। वर्षान॰। তৎপর্য্যা-যঃ। ক্ষাতিঃ ২ । ইত্যমরঃ ॥ বিষয়াদিসপ্তবিংশতিয়োগান্তর্গ-তৈকাদশযোগঃ । তত্ৰ জাত-ফল য়খা। প্রসতিকালে যদি-বৃদ্ধিযোগো নরঃ সুভোগো বিন-যাবিতশ্চ। ধন প্রয়োগ গ্রহণেষ্ **मटका विक्रक्त गाबि क्य विक्र-**যাভ্যা॰ ॥ ইতি কোষ্ঠীপ্রদীপঃ ।। 🟶 ।। कना खत । मूप देखि ভाষা।। অজ্यामयः।। সমৃक्तिः। इंडि मिलिनी ॥ ऋत्रक्षत्वागः ॥ र्कः। ইতি হেমচন্দ্রঃ। সমূহঃ। ইতি শব্দচন্দ্রিকা ।। শৈলেষ ।। ধন । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।। 🟶 🛚 ।। বৃদ্ধিগ্ৰহণ নিযমো যথা । অশী-তি ভাগো বৃদ্ধিঃ স্যামাসি মাসি সবন্ধকে । বৰ্ণক্ৰমাচ্ছত দি ত্ৰি চতু পাঞ্চক মন্যথা ৷৷ মাসি মাসি প্রতিমাসং বন্ধকং বিশ্বাসার্থং য-দাধীষতে আধি রিতি যাবৎ । বন্ধকেন সহ বৰ্ত্ত ইতি সব-म्रकः श्ररगांग खित्रान् नवम्रत्क

প্রযোগে প্রযুক্তস্য জব্যস্যাশী-তিতমো ভাগো বৃদ্ধি ধর্ম্যা ভ-বতি। অন্যথা ৰন্ধক রহিতে প্র-যোগে বৰ্ণানাং ব্ৰাহ্মণাদীনাং ক্ৰ-মেণ দ্বি ত্রি চতুঃ পঞ্চক শতং ধর্ম্ম্য° ভবতি । ব্রাহ্মণে ২ধমর্ণে দ্বিক॰ শত॰। ক্তব্ৰিবে ত্ৰিক॰। বৈশ্যে চতুষ্ক । শুদ্রে গঞ্জ । মাসি মাসীত্যেব। দ্বৌ বা ত্রযো বা চত্বারোবা পঞ্চ বা দ্বি ত্রি চতুঃ পঞ্চাঃ দ্বি তি চতুঃ পঞ্চা অস্মিন্ শতে वृक्षि मी ये है हि बि চতুঃ পঞ্চক শত। তদন্মিন বৃ-দ্ব্যা যত লাভ শুলকোপদাদীয-তে ইতি कन्। ইय॰ वृक्ति सीनि মাসি গৃহত ইতি কালিক। । ইয মেব বৃদ্ধি দিবসগণনয। বিভজ্য প্ৰতিদিৰসং গৃহ্মাণা কাযিকা ভবতি। তথা চ নারদেন। কাযি-কা কালিকা চৈব কারিতা চ তথা পরা। চক্রবৃদ্ধিশ্চ শান্ত্রেযু তস্য বৃদ্ধি শতুৰিধা।। ইত্যুক্ত্ৰেভেণ্ কাষাবিরোধিনী শশ্বৎ পণ পা-দাদি কাষিকা। প্রতিমাসণ সূর-ন্তী যা বৃদ্ধিঃ সা কালিকা মতা।। বৃদ্ধিঃ সা কারিতা নাম যণিকে-ন স্বয॰ কৃত।। বৃ. দ্ধ রপি পুন ব্ দ্বি শ্চক্রবৃদ্ধি ৰুদাহুতেতি। গ্রহীতৃ-বিশেযণেন বৃদ্ধেঃ প্রকারাস্তর মাহ। কাস্তারগাস্ত দশক সা-মুজা বি॰শক॰ শত॰। কাস্তার ম-রণ্য° তত্র গচ্ছম্ভীতি কাস্তারগাঃ যে বৃদ্ধ্যা ধন গৃহীত্বা অধিক লাভার্থণ অতিগহনণ প্রাণধন বি-নাশ শঙ্কাস্তানণ প্রবিশস্তি তে দ-শক্ শত দদ্যঃ ৷ যে চ সমু দ্রগা-স্তে বি॰শক॰ শত॰ মাসি মাসী-ত্যেব ৷ এতদুক্তি° ভবতি কাস্তার-গেভ্যো দশকং শতং সামুদ্রেভ্য-শ্চ বিংশকং শতং উত্তমৰ্ণ আদ-দ্যাৎ। মূলবিনাশস্যাপি শক্ষিত দ্বাৎ ইতি ॥ 🕸 ॥ ইদানী ॰ কারি-তা॰ वृक्षिभार । ममू वी अक्छा॰ বৃদ্ধি পর্বে সর্বাসু জাতিষু। সর্বে ব্ৰাহ্মণাদযো ২ধমৰ্ণা অবন্ধকে স-বন্ধকে বা স্বকৃতা স্বাভ্যুপগভা वृक्तिं गर्बाम् जाठियु ममुः। कः চিদকৃতাপি বৃদ্ধি ভঁবতি যথাহ নারদঃ। ন বৃদ্ধিঃ প্রীতিদত্তানা॰ স্যাদনাকারিত। ক্বচিৎ । জনা-কারিত মপু র্দ্বৃণ বৎসরার্দ্ধাদ্বিব-ৰ্দ্ধত ইতি। যস্ত যাচিতকণ গৃহী-ত্বা দেশান্তরণ গতস্ত প্রতি কা-ত্যাবনেনোক্ত?। যে। যাচিতক

মাদায তমদত্বা দিশ এজেখা উ-র্দ্ধণ সংবৎসরাত্তস্য তন্ধনণ মাপুযাদিতি। যশ্চ যাচিতক মা-দায যাচিতোপ্যদন্ধা দেশাস্তরণ যাতি ত' প্রতি তেনৈবোক্তণ ক্-তোদ্ধার মদত্বা যো যাচিতস্ত দি-শ° বজেৎ। উৰ্ছু॰ মাসত্ৰবাত্তস্য **उक्तन**° वृक्ति भाश्रुयामिठि । यः পুনঃ স্বদেশে স্থিত এব যাচিতো যাচিতক ন দদাতি ত যাচন-কালাদারভ্য বৃদ্ধিণ দাপযেদ্রাজা । যথাহ। স্বদেশেপি স্থিতে। যস্ত ন দদ্যান্যাচিতঃ ক্ষচিৎা তং ততো কারিতা॰ বৃদ্ধি মনিচ্ছস্তঞ্চ দা-পথেদিতি। অনাকারিত বৃদ্ধে-রপবাদে। নারদেনোক্তঃ। পণ্য মূল্যণ ভৃতি ন্যাসোদত্তো যশ্চ প্ৰ-কল্পিতঃ। বৃথাদানাক্ষিক পণা ব-ৰ্দ্ধন্তে নাবিবক্ষিতাঃ।। অবিবঞ্চি-তা জনাকারিতা ইতি ৷৷ ঞ্চ ৷৷ অ-ধুন। জব্যবিশেষে বৃদ্ধি বিশেষমা-হ। সন্তাতস্ত পশুস্ত্রীণাণ। পশু-নাণ স্ত্রীণাণ সন্ততি রেব বৃদ্ধিঃ। পশূনা স্ত্রীণা পোষণাসমর্থস্য তৎ পুঝি সন্ততি কামস্য প্রযো-গঃ সম্ভবতি। গ্রহণৃক্ষ ক্ষীরপরি-**চर्यार्थिनः । अधून। अयुक्ता** জব্যস্য বৃদ্ধি গ্রহণ মন্তরেণ চির-কালাবস্থিতস্য কস্য ডব্যস্য কি-যতী পরাবৃদ্ধি রিত্যপেক্ষিত আ-হ। রসস্যাফ গুণাপরা। বস্ত্রধান্য হিরণ্যানা চতু স্ত্রি দিগুণা পরা।। রদদ্য তৈল যৃতাদে বৃদ্ধি গ্রহণ মন্তরেণ চিরকালাবস্থিতস্য স্ব-কৃত্য। বৃদ্ধ্যা বৰ্দ্ধমানস্যাষ্টগুণা বৃদ্ধিঃ পরা নাতঃ পর বর্দ্ধতে । ভথা বস্ত্র ধান্য হিরণ্যানা যথা সংখ্যু চতুর্গুনাঃ ত্রিগুণা দিগুণা চ বৃদ্ধিঃ পরা ৷ বশিষ্ঠেন তু রসস্য दिव छन। मुक्तः । वि छनः हित्रनाः ত্রিগুণ ধান্য ধান্যেনৈব রসা ব্যাখ্যাতাঃ পু**প্ৰমূল** ফলানি চ ৷ তুল। ঘৃত ত্রিত্য মুফ গুণ মিতি। মনুন। তুধানাস্য পুষ্প মূল ফল।-मीनाक्ष शक्ष अपञ्च मूकः। शासा শদে লবে বাহে নাতিক্রামতি পঞ্জা মিতি। শদঃ ক্ষেত্রফল° পুষ্প মূল कलोि । লবে। মেষো-ণা চমরীকেশাদি।বাহ্যো বলী বর্দ তুরগাদি। ধান্য শদ লব বা-হু বিষয়। বৃদ্ধিঃ পঞ্চগ্ৰহণ নাতি ক্রামতীতি। তত্রাধমর্ণ যোগ্যতা-। বশেন দুর্ভিকাদি কালবশেন চ ব্যবস্থা দ্রম্ভব্যা। এতচ্চ সক্ৎ প্র-

যোগে সকৃদাহরণে চ বেদিতব্য । পুরুষান্তর সংক্রমণেন প্রযোগা-ন্তর করণে তন্মিন্নেব বা পুরুষে অনেকশঃ প্রযোগান্তর করণে সু-वर्गामिक देव खगामा जिक्ने गा शू-র্ষবদ্বদ্ধতে। সকৃৎ প্রযোগেপি প্র-তিদিন॰ প্রতিমাসণ প্রতিবৎসরণ বা বৃদ্ধ্যাহরণে ২ধনর্ণ দেয়স্য দৈগুণ্য সম্ভবাৎ । পূৰ্বাহৃতবৃ-দ্ধ্যা সহ দ্বৈগুণ্য মতিক্ৰম্য বৰ্দ্ধত এব। यथार भनुः। अभीम वृक्षि দৈ গুণ্য॰ নাত্যেতি সকৃদাহত। । সকৃদাহিতেত্যপি পাঠোস্তি। উ-পচযার্থণ প্রযুক্তণ দ্রব্যণ ঙ্গদীদণ **ত**मा वृक्तिः भमीम वृक्ति देव छना॰ নাত্যেতি নাতিক্রামতি । যদি সকৃদাহিতা সকৃৎ প্রযুক্তা পুরু-বান্তর সংক্রমণাদিন। প্রযোগা-স্তর করণে দৈগুণ্য মত্যেতি সকৃ-দাহতেতি পাঠে শনৈঃ শনৈঃ প্র-তিদিন॰ প্রতিমাসণ প্রতিবৎসরণ বাধমৰ্ণাদাহুতা দ্বৈগুণ্য নাত্যে-

ব্যাখ্যেষণ । তথা গৌত-মেনাপ্যুক্তণ। চিরস্থানে দ্বৈগুণাণ প্রযোগস্যেতি প্রযোগস্যেত্যেক বচন নির্দেশাৎ প্রযোগান্তর কর-ণে দ্বৈগুণ্যাতি ক্রমো হভিপ্রেতঃ। চিরস্থান ইতি নির্দেশাচ্ছনৈঃ শ-নৈ বৃদ্ধি গ্রহণে দ্বৈগুণ্যাতি ক্র-মো দর্শিতঃ। ইতি মিতাক্ষরা।। বৃদ্ধিকা স্ত্রী ঋদ্ধিনামৌষধণ। ইতিশব্দমালা।।

বৃদ্ধিজীবিকা স্ত্রী ঋণদানজী-বিকা।তৎপর্য্যায়ঃ। অর্থপ্রযো-গঃ ২ স্বীদ ৩। ইত্যমরঃ।। কলাম্বিকা ৪। ইতি শব্দরত্না-বলী।।

বৃদ্ধিদঃ পু॰ জীবকঃ।। শূর্কর-কন্দঃ। ইতি রাজনির্ঘণটঃ।। বৃ-দ্ধিদাতরি ত্রি॥

বৃদ্ধি শ্রাদ্ধ ক্লী আভ্যুদ্যিকপ্রাদ্ধণ নান্দীমুখ শ্রাদ্ধণ যথা।
বৃদ্ধি শ্রাদ্ধণ প্রবন্ধানি পূর্ববন্ধদিশেষকণ । জাত পুল্র মুখ দশনাদে বৃদ্ধি শ্রাদ্ধণ । পূর্বাভিমুখেষু দক্ষিণোপবীতিষু মধু যব
বদরযুক্তাঃ পিশুাঃ দেবতীর্থেন
নমস্কারান্তেন দক্ষিণোপচারেণ
কর্ত্ব্যাণ দক্ষিণজানুগৃহীদ্বা ওঁ
অদ্যাম্মদীয়ামুক বৃদ্ধৌ অমুক
সগোত্রাণা মম্মৎ পিতৃ পিতামহ
প্রপিতামহ মাতামহ প্রমাতান
মহ বৃদ্ধপ্রমাতামহানাণ অমুক
শর্মণাণ সপত্নীকানাণ নান্দীমু-

খানা প্রাদ্ধে কর্ত্তব্যে বসুসত্য সংজ্ঞকানাং বিশ্বেষাং দেবানাং প্রান্ধণ সিদ্ধানেন যুস্মাসু মধা ক-ৰ্ত্তব্য মিতি দেব বান্ধণামন্ত্ৰণ ৷ ওঁ করিষ্যসীতি তেনোক্তে ইখ-মেব মাভূ পিতামহী প্রপিতাম-হীনা॰ দেব বান্ধণামন্ত্ৰণং। তত ওঁ অদ্যাসুক সগোত্রাষা মৎ প্র-পিতামহা অমুকাদেব্যা নান্দীমু-খ্যাঃ প্রাদ্ধ সিদ্ধানেন যুখাসুম-ষ। কৰ্ত্তব্য মিতি প্ৰপিতামহী ত্ৰা-ক্ষণামন্ত্রণ'। করিষ্যসীতি তেনো ক্তে ইখমেব মাতামহ্যাদি ত্ৰাহ্মণা মন্ত্ৰণণ। দেব পিতৃ সৰ্বদেব ভ্ৰাহ্মণ শ্রাদ্ধ করণানুজ্ঞাপনণ। আসনে ওঁবিশ্বেদেবাস আগত শৃণুতাম ইম॰ হব॰ এদ॰ বৰ্হি নিষীদত। ওঁ বিশ্বেদেবাঃ শূণুতেমণ হবণ যে মে ২ন্তরীক্ষে য উপদ্যবিষ্ট যে অগ্নি জিহ্বা উত বা যজত্রা আ সদ্যা-स्मिन् वर्शिष भाषयक्षः। अ आग-চ্ছম্ব ইতি বিশ্বেদেবাবাহন গ-ন্ধাদি দান অচ্ছিদ্রাবধারণ বাচ-ন॰। ততঃ প্রপিতামহী প্রভৃতী-না মনুক্তাপন । আসন আবা-হন॰ গন্ধাদিদানঞ্চ। অচ্ছিদ্রাব-ধারণ বাচন । ইখ পিতাস্থা

মাতুঃ। ততঃ প্রপিতামহাদীনা-মনুজ্ঞাপন মাসন মাবাহন গ-স্কাদি দান । এব বৃদ্ধপ্রপিতা-মহাদীনা॰ অনুজ্ঞাপনাদিকরণ ৷ ওঁ বসুসত্য সজ্ঞকেভ্যো বিশ্বে-ভ্যো দেবেভ্য এতদমণ সমৃতণস-পानीय॰ मराक्षन॰ मरामत्र॰ मनि প্রতি সিদ্ধা বজ্জিত নমঃ। ইতি অন্নকল্পন ।ওঁ অমুক গোত্তে মৎ পিতামহি অমুকা দেবি নান্দীযু-থি এতদরণ স্বদরণ সদ্ধি নমঃ। এব॰ মাতামহ প্রমাতামহেভ্যঃ। ইতি গাৰুডে ২২৩ অধ্যায়ঃ।।ৠ। অন্যক্ত। ভৃতীয মাজ্যুদ্যিক वृ-দ্ধিশ্রাদ্ধণ তদুচ্যতে। উৎসবানন্দ সম্ভাৱে যজ্জোদাহাদি মঙ্গলে॥ মাতরঃ প্রথমণ পূজ্যাঃ পিতর স্ত-দনস্তরণ ততো মাতামহা রাজন্ বিশ্বেদেবা স্তথৈব চাা প্রদক্ষিণো-পচারেণ দধ্যক্ষত ফলোদকৈঃ। প্ৰাত্মখোঁ নিনমেৎ পিণ্ডান্ পূৰ্ব-যা চতুরো যুতান্।। সম্পন্ন মিত্য-**ज्यानर्य मन्यानर्याः वर्या वर्याः** । যুগ্মা দ্বিজাতযঃ পূজ্যাঃ বস্ত্র কার্তস্বরাদিনা ।। তিলার্থন্ত ষ-दिः कार्या नामीमकानूशृर्वकः। পুজবান্ ৷৷ এবং শৃজোপি সামান্যং বৃদ্ধি প্রাদ্ধি স্থানাম বান্
বুধঃ ৷৷ দান প্রধানঃ শৃজঃ স্যাদিত্যাহ ভগবান প্রভুঃ ৷ দানেন সর্বকামাপ্তি রস্য সংজাযতে
যতঃ ৷৷ ইতি মাৎস্যে সাধারগাভাদ্বকীর্তনো নাম ১৭ অধ্যাযঃ ৷৷ বিস্তারস্ত প্রাদ্ধারার বিদ্ধার্ম পুং বৃদ্ধবৃষঃ ৷ তৎপর্যায়ঃ ৷ জরদারঃ ২ ৷ ইত্যামরঃ ৷৷

বৃদ্ধ্যাজীবঃ ত্রি বৃদ্ধ্যপজীবী।
তৎপর্য্যায়ঃ। বার্দ্ধুবিঃ ২ বার্দ্ধুবিকঃ৩ স্বীদঃ ৪ স্বীদিকঃ ৫।
ইতি শব্দরত্বাবলী।। সাধুঃ ৬।
ইতি জটাধরঃ।।

বৃধ ক দীপ্তৌ। ইতি কবিকন্প-ক্রমঃ।। ক বর্দ্ধযতি। ইতি দুর্গা-দাসঃ।।

বৃধ উ ও ব ৯ বৃদ্ধো। ইতি কবিকল্পক্রমঃ ।। উ ব র্দ্ধিলা বৃদ্ধা। ও
বর্দ্ধতে জনঃ । ব বর্ত্ব্যাতি বি
বৃৎসতি । ৯ অবৃধ্ব । ইতি
দুর্গাদাসঃ ।।

মঙ্গলানি চ সর্বাণি বাচষেৎ দ্বিজ- ॥ বৃধ দানঃ পু॰ মনুষ্যঃ । ইতি

বৃন্দাব

गिकां खरको मूमा मूना मिन् खिः ॥ व्यानुः पुर् शुक्तवः ॥ **প**न्धः ॥ কৃতিঃ। ইত্যুণাদিকোষঃ।। ্ধ্য তি বৰ্দ্ধনীয় । বৃধধাতোঃ কাপ প্রত্যায়েন নিষ্পন্ন॰।। ्रि॰ क्वी क्लथुष्शथलामि **र्य**न-ধাৰ্য্যতে তৎ ! বেঁটো ইতি ভাষা । তৎপর্যাযঃ। প্রস্ববন্ধন १ ২। इতामतः॥ यहीताता॥ ऋठाअ॰ । इंडि त्यिमिनी।। পু॰ বাৰ্ত্তাকী। ইতি শব্দরত্বাবলী ॥ বৃন্তাকী স্ত্রী বার্ত্তাকী। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ ॥ বৃদ্ধিতা স্ত্রী ক^{ুকা}।ই**তিশন্দ**-हिन्द्रिया। বৃদ্দ ক্লী সমূজ্য ইত্যমরঃ॥ বৃন্দঃ পু॰ দশ। ৰ্বদঃ। শতকোটি-রিতি যাবৎ। ইতি জ্যোতিষণ।। यमा नामाखन्न महार्बुषः ॥ বৃন্দা স্ত্রী তুলদী। ইতিশব্দ-রত্নাবলী।। জলস্করপত্নী। অ-স্যা বিবরণ° তুলসী**শব্দে ডফ**-वा॰ ॥ किमात्रत्राञ्चकना। ॥ त्री-ধাষোডশনামাস্তৰ্গতনামবিশে-🕫 । এতদ্বিরণ বৃন্দাবনশব্দে জন্টব্য॰ ॥

বৃন্দারঃ ত্রি মনে।জ্ঞ । ইতি শक्यां वा ॥ বৃন্দারকঃ পু॰ দেবতা। ইত্যমরঃ ।। যূথপাতা । যথা। বৃন্দারকঃ সুরে শ্রেষ্ঠে মনোজ্ঞে যুথপাত-রি। ইতি ভরতধৃতব্যাডিঃ।। বৃন্দারকঃ ত্রি মনোজ্ঞঃ ৷৷ শ্রেষ্ঠঃ । ইতি মেদিনী ॥ তন্মতে পব-शीयाणिः ॥ वृन्मात्रको किन मृत्थो। इंडामतः॥ বৃন্দাবন ক্লী স্বনামখ্যাততীর্থ । তল্পামকারণণ যথা। শ্রীনারায-ণ উবাচ। পুরা কেদারনৃপতিঃ সপ্তদ্বীপপতিঃ স্বয় । আসীৎ সত্যযুগে ব্রন্ধন সত্যধর্মরতঃ সদা।। স রেমে সহ নারীভিঃ পুত্র পৌত্রগণৈঃ সহ। পুত্রানিব প্ৰজাঃ সৰ্বাঃ পাল্যামাস ধা-শ্মিকঃ।। কৃত্বা শতক্রতু॰ রাজা লেভে ত্বিভ্ৰত্ব মীপ্সিতং। কৃত্বা নানাবিধং পুণ্যং ফলকাজ্ফী ন চ স্বয়ণ ৷৷ নিত্যুণ নৈমিত্তিকণ স-ৰ্ব॰ শ্ৰীকৃষ্ণ প্ৰীতি পূৰ্বকণ। কে-দার তুল্যো রাজেন্দ্রো ন ভূতো ভবিতা পুনঃ ৷৷ পুত্রেষু রাজ্য সংন্যস্য প্রিয়া ত্রৈলোক্য মো-हिनी । देकशीयदगाश्राप्तरमन्

জগাম ভপদে বন॰ ৷৷ হরে রৈ-কান্তিকো ভক্তো ধ্যায়তে সন্ত-ত॰ হরি॰। শশ্বৎ সূদশন॰ চক্র मिख य< मिस्रि मूर्न ।। চির° তপ্তা নৃপজ্যেপ্তো গোলোকঞ্ জগাম সঃ। কেদার নাম তীর্থণ তত্তমায়া চ বভূব হ ।। তত্তাদ্যা-পি মৃতঃ প্রাণী সদ্যো মুক্তো ভ-বেৎ ধুবং। কমলাংশা তস্য ক-ন্যা নাম্না কৃন্দা তপস্বিনী।। ন ব-ব্রে সা বরু কঞ্চিৎ যোগ শাস্ত্র বিশারদা। দক্ত॰ দুর্বাসস। তল্যে হরে র্যন্ত্রণ সুদুর্লভণ।। স। বিরক্তা গৃহ॰ ত্যজুগ জগাম তপসে বন॰ । ষ্টি॰ বৰ্ষ সহস্যাণি তপ স্তেপে সু-নিৰ্জনে ॥ আবিৰ্ভভূব শ্ৰীকৃফ স্তৎপুরে। ভক্তবৎসলঃ। প্রসন্ধ-বদনঃ শ্রীমান্ বরং বৃদ্বিত্যুবাচ সং ।। দৃফু'। সা রাধিকাকান্ত॰ শান্ত॰ मुन्दत्र विश्रह्ण। मृष्ट्री मन्यान সা সদ্যঃ কামবাণ প্রপীডিতা।। সা চ শীয়ু॰ বর॰ বত্তে পতি স্তু॰ মে ভবেতি চ। ওমিত্যুক্ত্ব্য চ রহসি চিরু রেমে ত্যা সহ ৷৷ সা জগাম চ গোলোক কৃষ্ণেন সহ কৌজু-কাৎ। রাধা সমা সা সৌভাগ্যাৎ গোপী শ্রেষ্ঠা বভূব সা ॥ বৃন্দা

যত্ৰ ভপ স্তেপে তত্ত্ব কুলাবন স্মৃত°। বৃন্দা যত্ৰ কৃতা ক্ৰীডা তেন*়* वा मूनिभूष्टव ॥ ॥ ।। ज्यानारकः তিহাসঞ্চ শূণুম্ব বৎস পুণাদ॰ रयन वृन्नावन॰ नाम निरवाधं कथ-যামি তে ।। সশধজন্য কন্যে দ্বে ধর্ম্মণাক্স বিশারদে। তুলসী বে-দবত্যে চ বিরক্তে ভবকর্মাণি॥ তপস্তপ্তা বেদবতী প্রাপ নারায-ণ পর । সীতা জনক কন্যা সা সৰ্বত্ৰ পরিকীর্ত্তিতা।। তুলদী চ তপ স্তপ্তা বাঞ্চাণ কৃত্বা হরিণ প-তি ৷ দৈবান্ধুৰ্বাসসঃ শাপাৎ প্ৰা-প্য সংখাসুর পতি ৷৷ পদ্চাৎ সংপ্রাপ কমলাকান্তং কান্তং ম-নোহর । তস্যাশ্চ তপসঃ স্থান উদিভঞ্চ ভপোধন ৷৷ তেন বৃন্দা-বন নাম প্রবদন্তি মনীষিণঃাঞ্ছাা অথ বা তে প্রবিদ্যামি পরণ হেত্ব-ন্তর শৃণু। যেন বৃন্দাবন নাম পুণ্য ফেত্রঞ্চ ভারতে ৷৷ রাধা ষো-ডশ নামাঞ্চ বৃন্দা নাম শ্রুতে শ্রু-ত । তদ্যাঃ ক্রীডাবন রম্য তে-ন বৃন্ধাবনং স্মৃতং ৷৷ গোলোকে প্রীতবে তদ্যাঃ কৃষ্ণেন নির্মিত্ত পুরা! ক্রীডার্থণ ভুবি তন্নান্নাবন বৃন্দাবন শৃত।। ইতি ত্রন্ধবৈব-

র্ত্তে শ্রীকৃষ্ণজন্মখণ্ডে বৃন্দাবন প্র-স্তাবঃ ১৭ অধ্যায়ঃ ।৷ 🟶 ।৷ অথ বৃজ্ঞাবন বর্ণন । ঈশ্বর উবাচ। গুহ্ুাদ্গুহ্ু তরং হৃদ্যু পর্মানন্দ কারণং। অত্যদ্ভুতং রহস্যানাং র-হস্য পর্ম পর ।। দুর্লভানাঞ্চ পরমণ দুর্লভণ মোহনণ পরণ। সর্ব শক্তি ময়ু দেবি সর্বস্থানেষু গো-পিত ।। সাত্ৰত স্থান মূর্দ্ধনা বিক্ষো রত্যন্তবল্লভ । নিত্য वृ-ন্দাবন॰ নাম ব্রহ্মাণ্ডোপরি সণ-স্থিত ॥ পূর্ণব্রন্ধ সুখৈশ্বর্য্য নিত্য यानन भवायः। देवक्रश्रां ठिष्ट-শাংশং স্বয়ং বৃন্দাবনং ভুবি ৷৷গো-লোকৈশ্বর্য্যঞ্চ যৎকিঞ্চিৎ গোঙ্গ-লে তৎ প্রকীর্ত্তিত । বৈদ্বগাদি বৈভব॰ যৎ দারকাষাণ প্রকাশ-যে ।। যদুকা পর নৈশ্বর্য্য নিত্য বৃন্দাবনা শ্রয় । তস্মাৎ ত্রৈলো-ক্যমধ্যে তুপৃথী ধন্যেতি বিশ্রুতা ।। যৎ স্যান্মাথুরকণ ধাম বিষ্ণো-রেকান্ত বল্লভং। স্বস্থান মধিকং নামধেষণ মাথুরমগুলণ ৷৷ নিগূচণ পরমণ স্থানণ পূর্য্যভ্যম্তর সংস্থি-ত । সহসু পত্রকমলাকার মা-পুর মঙল ৷৷ বিফুচক্র পরিভাূম-काग दिक्षित म्हूं । कि विका शब

বিস্তার° রহস্য ক্রম মীরি**ত**°।। প্র-ধান দাদশারণ্য মাহাত্মা কথি-ত ক্ৰমাৎ ৷ ভদ্ৰ জ্ৰী লৌহ ভা-ণ্ডীর মহা তাল খদীরকাঃ। বহু**ল**° জমুদ কাম্য মধু ৰূদাবন তথা ।। দ্বাদশৈতা বনে সঙ্খ্যাঃ কালি-न्ह्याः मश्च शन्तिया शृद्धं शक्ष्य-ন প্রোক্ত তত্তান্তি গুছ মুত্তম ৷৷ মহাবন গোস্লাখ্য রম্য ম-ধুবন॰ তথা। পূর্বে তু গঞ্চ ভদ্রা-मा **खानामाः मध श**िक्त्य ॥ অন্যচ্চোপবন প্রোক্ত কৃষ্ক্রী-ডা রসস্থল । কদম্ব খণ্ডিক নন্দ বন॰ নন্দীশ্বর॰ তথা ৷৷ নন্দনানন্দ-খণ্ডঞ্চ পালাশাশোক কেতকণ ৷ সুগন্ধি মাদন° কৈল মমৃত° ভো-জন স্থল ৷৷ সুখপ্রদাধন বৎস-হরণ শেষশাষন । শ্যামপূশ্চ দধিগ্রামণ চক্রভানুপুরণ তথা ॥ সঙ্কিত বিপদক্ষৈব বালক্রীডঞ্চ ধূষরণ। কেমুদ্রুমণ খরে। বীর মুৎ-সুকঞ্চাপি নন্দন ।। ইখ মেব বনে সঙ্খ্যা স্ত্রি॰শক্চোপবন॰ স্মৃত । পূৰ্বোক্তণ দাদশারণ্যণ প্রধানণ ব-ন মুত্তমণ।। তত্ত্রোত্তরে চতুর্থঞ্চ ব-नक ममूलाइंड । नानाविध तम-कीषा नाना नीनागगङ्न ॥

मल विश्वकि विश्वात तर्गा क्या মীরিতে । সহস্ পত্র কমল গো-क्रवाशु॰ मङ्श्रमः ॥ कर्निका छ-মহদ্ধান গোবিন্দ স্থানমূত্ন । তত্রোপরি স্বর্ণপীঠে মণিমঙ্গ মণ্ডিত ।। তত্র তত্র ক্রমাদিকু विभिक्कू मलभीतिञ् । यम्नल॰ म-ক্ষিণে প্রোক্তণ পরণ গুছোতমো-ত্তম ।। তন্মিন্ দলে মহাপীঠ নিগমাগম দর্গম॰। যোগীক্রৈ রপি দুস্থাপ সর্বাত্মা যক্ত গো-ञ्च ।। विञीय मन गार्शय তত্রহস্য দিধা তথা। নিঙ্গঞ্জক ষ্টী বীরষ্টীরে) তদ্দলে স্থিতৌ ।। পূৰ্বদল তৃতীয় যৎ প্ৰধান স্থান মুচ্যতে ॥ গঙ্গাদি সর্বতী-ৰ্থানাণ স্পাৰ্শাচ্ছত গুণণ ভবেৎ ॥ **ठजूर्थमन रेमनामा मिक्न**शीर्छ-প্সিত প্রদ° ৷ কামযমূ তনা গোপী তত্র কৃষ্ণ পতি॰ লভেৎ ৷৷ বস্ত্রাল-কার হরণ তদ্দলে সমুদাহ্বত । উত্তরে পঞ্চমণ প্রোক্তণ দলণ সর্ব দলোত্তম°।। দাদশাদিত্য মত্রৈ-व मनक कर्निकाममः। वायवास দল ষষ্ঠ তত্র কালীহুদঃ স্মৃতঃ া৷ দলোত্তমোত্তমক্ষৈব প্রধানস্থা-্নমুচ্যতে। সর্বোত্তম দলং শ্রেপ্তং

পশ্চিমে সপ্তমণ দলং ৷৷ যজ্ঞপত্নী গণানাঞ্চ তদীপ্সিত বরপ্রদণা অ-যাসুরস্য নির্বাণ চক্রে ত্রিদশ দ-শিত ৷৷ ব্ৰহ্মশোহন মত্ৰৈব দল ত্ৰন্ম হদাবহ°। নৈঋত্যান্ত দল° প্রোক্ত মন্টমণ ব্যোমঘাতনণ।। শঙ্খচূডবধ স্তত্র নানাকেলি র-সস্থল । শ্রুত মফদল প্রোক্ত বৃ-**ন্দারণ্যান্তরন্থিত ।। শ্রীমদৃন্দাবন** ধন্য যমুনাবাঃ প্রদক্ষিণ ৷ শিব-লিঙ্গ মধিষ্ঠাতা দৃষ্টো গোপীশ্বরা-ভিধঃ।। তদ্বাহ্যে ষোডশদল॰ শ্রি-ষা পূৰ্ণ তদীরিত । সর্বাসু দিক্ষ্ যৎ প্রোক্ত প্রাদক্ষিণ্যাদ্যথা-ক্রমণ ।। নহৎ পদং নহদ্বাম প্র-ধান ধোডশ দল ৷ প্রথমক-**मन॰ এে। ४। या शाः वर्गिका** সম ৷৷ তিমান্ মধুবন প্রোক্ত তত্র প্রাদু রভূৎ স্বয়ণ। চতুর্ভুজো মহাবিষ্ণু সর্বকারণ কারণ ॥ তত্রাধিষ্ঠিত তদ্দেব॰ মূনিশ্রেষ্ঠ স-নাতন । দল দ্বিতীয় মাখ্যাত কিঞ্চিল্লীল। রসস্থল॰ ॥ খদিরার-ণ্য মত্রৈব দলঞ্চ সমুদাহ্বত । সর্ব শ্রেষ্ঠ দল॰ প্রোক্তণ মাহাত্ম্যণ ক-র্ণিকাসম॰॥ তত্র গোবর্দ্ধনে র-ম্যে নিত্যানন্দ রসাশ্রষে। কর্ণি-

काया॰ महानीना उल्लीना तमश-হ্বরে ॥ যত্র কৃষ্ণো নিত্য বৃন্দা-কাননস্য পতি ভবেৎ। কৃষ্ণো ্গোবিন্দতাং প্ৰাপ্তঃ কিমন্যৈ ্ৰ্ৰন্থ ভানিতৈঃ।। দলং তৃতীয় মাখ্যা-ত॰ সৰ্বশ্ৰেষ্ঠোত্তমোত্তমণ। চতুৰ্থ দলনাধ্যাত মহাজুত রসভ্লা। হরি র্যম্য পতিঃ সাকানিত্য গোবর্জনঃ খবং। কদম্বখণ্ডী ত-ত্রৈব পূর্ণানন্দ রনাশ্রয়ঃ।। স্নিগ্ধণ शामा अभि द्या प्राप्त प्राप्त प्राप्त नि হতে । নন্দীশ্বর দলং রম্যং তত্র नकालयः स्रृष्ठः ॥ कर्निका पत মাহাত্মা॰ পঞ্চম॰ দল মূচাতে। অবিষ্ঠাতাত্র গোণাট্রনা ধেনুপা-ল স্ততঃ গরং॥ দলং ষষ্ঠং যদাখ্যা-ত॰ তত্র নন্দবন॰ স্মৃত॰ । সপ্তম॰ বঙ্গলারণ্যণ দলা রন্যাণ প্রকীর্ত্তি-তং ৷৷ দলাফমং তালাবনং তত্ৰ ধে-न्वधः या्णः। नवयः अगूनात्रगः দল° त्रग्र° श्रकी खिंड॰ ॥ काम्रा-রণ্য॰ দল॰ হৃদ্য়৽ দশ্ম॰ সর্ব কা-রণ'। এক প্রসাদন' তত্র বিষ্ণু वृष्ण थप्पिञ्या कृष की जा तम ্ৰ স্থান প্ৰধান দল মুচ্যতে। দল নেকাদশ প্রোক্ত ভক্তানুগ্রহ-কারণং ৷ নির্বাণং সেতৃবন্ধস্য না-

न। तमगय छल । ভাঙীর । कामन দল বন রম্য মনে হর ॥ কৃষ্ণ ক্রীডা রস স্তত্ত শ্রীদাসানিভি রা-বৃতঃ। ত্রোদশদল॰ শ্রেষ্ঠ॰ তত্র ভদ্র বনং স্মৃতং ৷৷ চতুর্দ্দশদলং প্ৰোক্তণ সৰ্ব সিদ্ধিপ্ৰদণ স্থলণ ঞ্ৰী-বনণ তত্র রুচিরণ সর্ভ্রেশ্বর্যাস্য কা-·রণ· ॥ कृष्क नीनामय मनः 🗐 कीर्जि कोण्डि वर्षन । शक्षम ঁদলং শ্রেষ্ঠং তত্র লৌহবনং স্মৃতং ৷৷ কথিত ধোডশদল মাহান্স্যু কর্ণিক। সমণ। মহাবনণ তত্র গী-ত॰ তত্ৰান্তি গুহু মৃত্তম॰ ॥ বাল-ক্রীড। রস স্তত্র বৎসপালেঃ স-মাবৃতঃ। পূতনাদি বধ স্তত্র যম-লাজ্জ্ন ভঞ্জন ।। অধিষ্ঠাতা ত-ত্র বালগোপালঃ পঞ্চমান্দিকঃ ৷ নায়া দামোদরঃ প্রোক্তঃ প্রে-यानक त्रमार्नदः ॥ मनः श्रमिकः মাখ্যাত সৰ্ব শ্ৰেষ্ঠ দলোত্তম । कृष की छ। ह कि अनी विश्वासन মুচ্যতে ॥ সিদ্ধ প্রধানণ কিঞ্চন্দ দলक সমুদাহত । **%।** পাৰ্ত্য-বাচ। বৃন্দাবনস্য মাহাত্ম্য রহ-স্যুণ পরসদ্ভূতং। তদহং শ্রোভূমি-চ্ছামি কথযস্ব মহাপ্রভো।। ঈশ্ব-রউবাচ। কথিত তে প্রিয়তনৈ

গুহাদ্গুহ তমোত্তমণ ॥ রহস্যা-না॰ রহস্য৽ যৎ দুর্লভানাঞ্চ দুর্ল-ভ°। ত্রৈলোক্য গোপিত° দেবি দেবেশ্বর সুপূজিত ।। ব্রহ্মাদি বা শ্বিত স্থান সুর সিদ্ধাদি সেবিত । যোগীজাদি নুনীজাদি সদা ত-দ্যান তৎপরং ৷৷ অপ্সরোভিশ্চ গন্ধৰি দৃত্যি গীত নিরস্তরণ। শ্রী यष्ट्रगाय्न॰ त्रमा॰ शूर्णानन तमा-এষণ।। ভূমি শ্চিন্তামণি স্তোষ মমৃত রম পূরিত। বৃকাঃ সুরজ-মা স্তত্র সুরভি বৃন্দ মেবিতাঃ॥ द्यी ल श्रीः शृक्तरा विख् रहमः भाः শ সনুদ্ভবঃ। তত্র কৈশোর ব্যসং নিত্য মানন্দ বিগ্ৰহ ।। গতি না-ট্য° কথা গান° স্মিত বক্তু• নির-ন্তর । শুদ্ধ সব্তৈঃ প্রেম পূর্বে दिंगः देव उपना अयः ॥ পূर्वजन ় সুখে মগ্রণ ক্ষুরত্তনূর্তি তক্ষ্য । প্রমত্ত কোটি ভূঙ্গাদ্যৈ কূজৎ-কল মনোহর ৷৷ কপোত শুক সংগীত মুমাতালি সহসূক । ভূ-জঙ্গশত্রু নৃত্যাদ্য° সকান্তা মোদ विज्ञुमः ।। नान। वटेवं मह अमूटेम স্কমেণ্পরিপূরিত । সুমিগ্ধ সৌ-রভাশ্রান্ত নুগ্নীকৃত জগল্রয় ॥ মন্ধারত সংসিক্ত বসন্তঋ্তু

সেবিত । পূর্ণেন্দু নিত্যাভ্যুদ্য সূৰ্য্য মন্দাণ্শু সেবিত ।। অদুঃখ সুখ বিচ্ছেদ জর। মরণ বজ্জিত ৷ অক্রেধি গতমাৎসর্য্য অভিন মন্হ কৃত ।। পূর্ণান দামৃতরমণ পূর্ণ প্রেম সুখাবহণ। গুণাতীত পর॰ ধান পূর্ণ প্রেন স্বরণক॰ ॥ व वृक्षाि भूवद्यः (ध्यानका-শ্ৰুবৰ্ষিত । কি॰ পুন শ্ৰেচতনাযু-रेक र्विक् ভरेकः किम्हारः ॥ গোবিন্দাজ্মি রজ স্পার্শালিতা বৃ-ন্দাবন॰ ভুবি। সহসূদল পদাস্য नृन्नात्रना॰ वता हिन ।। यभा अमा ন মাত্রেণ পৃথী ধন্যা জগত্রযে। গুহ্বাদ্গুহ্বতমণ রম্যণ মেধ্যণ বৃন্দা-বন স্থিত ৷৷ অক্ষর নিত্যমানন্দ গোবিन স্থান মব্যয় । গোবিন দেহতো হভিন্ন পূর্ণবন্ধ সুখাঞ্র-য় ৷ মুক্তি স্তত্র যতপ্রশীত্রমা-হান্ব্যুণ কিমুচ্যতে। তস্মাৎ সর্বা-ত্মনা দেবী হৃদিস্থ° স্বৰু তদ্বন°।। বৃন্দাবন বিহারেষু কৃষ্ণ কৈশো-র বিগ্রহণ। অন্যারণ্যেষু স্থানেষু বাল্য পৌগণ্ড যৌবন॰ ॥ কালি-नी मकतल्मामा कर्निकायाः अ-দক্ষিণ ৷ নানা নির্মাণ গম্ভীরণ জলসৌরভ মোহনণ ৷৷ আনন্দা-

হত তামিশ্র মকরন্দ ধন।লয় । পদ্মোৎপলালৈঃ সসুমৈ নান। वर्टर्नः ममुब्बुन ।। ठक्रवाकामि विरुटेश माञ्जू नाना कलम्रदेनः। শোভনান॰ জল॰ রম্যা॰ তরঙ্গা-তিমনোহর॰।। তদ্যোভ্য তটী-রুমা। শুদ্ধকাঞ্চন নির্মিত। । গসাকোটীগুগঃ প্রোক্তো যত্র क्या वज्ञाहिकः ॥ क्वां विकासाः কোটিগুণো যত্র জীড়া রতে৷ र्तिः । लागिकी कर्गिकाकृषे মভিন্ন মেক বিগ্রহণ ৷৷ ইতি পা-দ্মে পাতালখণ্ডে ১ অধ্যায়ঃ ৷৷ বৃন্দাবনেশ্বরঃ পু॰ ঐক্ফঃ। যথা । যন্নথেন্দূরুচি র্র ক্লধ্যেষ রক্ষা-দিভিঃ সুরৈঃ ৷ গুণত্রয় মতীত° ত° বন্দে বৃন্দাবনেশ্বর° ৷৷ অপি-চ। পুরুষঃ প্রকৃতি শ্চাদ্যৌ রাধা वृन्गादरमश्रद्धो । প্রकृতি বিকৃ-তিঃ সর্ব॰ বিন। বৃন্দাবনেশ্বর॰ । ইতি পাদ্মে পাতালখণ্ডে ৯ অ-श्रायः ॥ क्षा जनाका यन। नि-णुः स्वयः कृषः मिक्रमानम वि-গ্রহঃ। যগ্লাণ গুণানাণ শীলী তু মা গুণাতীতঃ সাক্ষাদৃন্দাবনে-श्रद्धः। जासी अकृ नीनायाः

বাসুদেবো ভবৎ প্রভুঃ ।। গো-গীনা কাম পূর্ণায় নিত্যানা রমণায় চ। গোপালানা বি-নোদায় স্বয় নন্দসুতো ভবৎ ।। ইতি পাদোভরখণ্ডে ৬৭ অধ্যায়ঃ ।।

বৃদাবনেশ্বরী দ্রী রাধা। যথা।
রাঘবত্বে ২ভবৎদীতা রুকিনুণী
কৃষ্ণ জন্মনি। সাক্ষালক্ষীস্ত বিজ্বেয়া প্রাকট্যেনের পার্বভি ।।
বৃষভানুসুতা যাতু নিত্যানন্দ
স্বরূপিনী। গান্ধর্বিকান্ত লীলাযাণ শ্রীঃ শ্যামা কৃষ্ণ বল্লভা ।।
বৃন্দাবনেশ্বরী রাধা সাক্ষাৎ কৃফাত্মকা পরা। ইতি পাদ্যোত্তর
থণ্ডে ৬৭ অধ্যায়ঃ।।

বৃন্দিষ্ঠঃ ত্তি অষমনযোরেষা বা অতিশ্যেন বৃন্দারকো দেবো মৃখ্যো বা। ইতি মুগ্ধবোধটী কাষা দুর্গাদাসঃ।।

ইতি পাল্পে পাতালখণ্ডে ৯ অ- বৃন্দীয়ান্ত্রি বৃন্দিষ্ঠঃ ৷ অযমনধ্যায়ঃ ৷৷ ৠ ৷৷ অন্যচ্চ ৷ যদা নিত্যঃ স্বয়ণ কৃষ্ণঃ সচিদানন্দ বিরকঃ ইত্যর্থে স্বয়ন প্রত্যাধন
গ্রহঃ ৷ যাঃ ৷ গুণানাণ শীলী তু নিষ্পায়ঃ ৷ ইতি ব্যাকরণণ ৷৷
ভগবচ্ছক সংজ্ঞিতঃ ৷৷ নিত্যধাবৃশ ইর্ য বৃত্যাণ ৷ ইতি কবিমা প্রথাকীকে সাক্ষাদ্বদাবনে কল্পেয়ং ৷ ইব্ ক্রমণ ক্রমণ

ঙ ইত্যন্যে। য বৃশ্যতি বর॰ कन्या। इंडि पूर्गामामः॥ वृमः भू॰ উन्मूकः। इं मिक-রত্নাবলী॥ বাসকঃ। ইত্যমর-টীকাবা ভরতঃ ॥ বৃশা স্ত্রী ওষধীবিশেষঃ।ইত্যু-वाष्ट्रिक । यः ॥ বৃশ্চিকঃ পু॰ শুককীটঃ। শুষা-োকা ইতি ভাষা। ইত্যারঃ॥ তৎপর্যায়ঃ। শূককীটকঃ ২। ইতি শব্দত্মহাবলী।। কীটবিশে-যঃ। বিহা ইতি ভাষা। তৎ-পর্য্যাযঃ। অলিঃ ২ দ্রোণঃ ৩ বৃশ্চনঃ ৪। ইতি রাজনির্বন্টঃ।। দ্রুণঃ ৫। ইতি শব্দরত্নাব্দী।। পূদাকঃ ৬ অরুণঃ ৭ অলী ৮ । ইতি জটাধরঃ ॥ 🗱 ॥ বৃশ্চিক বি-ষস্য লক্ষণ মাহ। দহত্যগ্নি রি-বাদৌ চ ভিনত্তীবোৰ্দ্ধ মাশু চ । বৃশ্চিকস্য বিষণ যাতি পশ্চা-**দি॰শো**বতিষ্ঠতে ।। অসাধ্য বৃ-न्ठिक पर्छेमा लक्ष्ण गार्। पं-ষ্টো ২সাধ্যৈস্ত হান্দ্রাণ রসনো-পহতো নরঃ। गौ॰দৈঃ পতত্তি রত্যর্থ॰ বেদনার্ভে। জহাত্যশূন্ ॥ অসাধ্যৈ বৃ শ্চিকৈ স্তেষা মে-বানুবৃত্তঃ। হাদাদিষূপহতঃ হ-

मामि कार्या तिहरका **७वि ।** অত্যৰ্থ॰ বেদানাৰ্ভ ইত্যন্বযঃ ॥ 🗱 🛚 অস্য চিকিৎস। १ জীরকস্য কৃতঃ কল্কে। মৃত লৈদ্ধব সংযুতঃ. । সুখোষো মধুনালেপাষ্টুন্চিক-मा विष॰ हरत्य ॥ भन्न भाषाभ मृ-लिंड मृग्यावर्ड मनमा जू। वृश्वि-কেন নয়ো যিদ্ধঃ ক্ষণান্তবতি নি-র্বিষঃ ॥ ইতি ভাবপ্রকাশঃ ॥ 🛊 ॥ অথ বৃশ্চিক বিষহর মন্ত্রঃ ১ ও সর স্ফুঃ হ ওঁ ছিলি चिनि চিनि স্ফুঃ ব্রহ্মণে স্ফুঃ সর্বেভ্যে। দেবে-ভ্যঃ ক্ষুঃ। ইতি তন্ত্রসারঃ॥ 🛊॥ মেষাদি দাদশরাশ্যন্তর্গতাইনরা-শিঃ। অস্যাধিষ্ঠাত্রীদেবতা বৃশ্চি-कः। विभाश ल्यकालानुज्ञाधा জ্যেষ্ঠা সন্দাব্দেনতজ্ঞাশি র্ভব-তি। স চ শীৰ্ষোদযঃ। শ্বেতবৰ্ণঃ। জলরাশিঃ। উত্তরাদিক্পতিঃ। कक अकृष्टिः। জनচরः। বহুপু-ল্রঃ। বহু স্ত্রীসঙ্গঃ। চিকুতনুঃ। বি-প্রবর্ণশ্চ'।। অস্য বিশেষসংজ্ঞাঃ। সৌगाः। जङ्गना। युवाः। मगः। স্থিরঃ। পুষ্করঃ। সরীসৃপজাতিঃ। প্রাম্যঃ ।। তদ্রাশিজাত ত্রতাদৃ-শো ভবভি। নৌনী। নন্দগতিঃ। क्षीनुः। अव्किः। नी हमक्षा

ইতি বৃহজ্জাতকাদযঃ ৷!ঞ্চা ত- || ল্লগ্নজাতফল°। বৃশ্চিকোদয স°-জাতঃ শৌৰ্য্যবানতি দুষ্টধীঃ। ভবেদিজ্ঞান সম্পন্নে বিগ্ৰহী সূভগঃ সুধীঃ।। ইতি কোঠীপ্র-দীপঃ।। 🕸।। ওষধীভেদঃ। ইতি त्मिनी ॥ श्रानिकः ॥ श्रानः । ইতি সংক্ষিপ্তসারোণাদিবৃত্তিঃ।। সদনবৃক্ষঃ।। কর্কুটঃ।। গোম্য-কীটিঃ। ইতি ভরতঃ।। অগ্রহা-য়ণমাসঃ। ইতি সারস্ন্দরী॥ বৃনিকপ্রিয়া স্ত্রী পৃতিক। ইতি अकराजा।। বৃশ্চিকণী জী আখকণী।ইতি त्राञ्जनिर्यक्रैः॥ বৃশ্চিকা স্ত্রী ক্ষুদ্রক্পবিশেষঃ। তৎপর্যায়ঃ ৷ নখপণী ২ পিচ্ছি-ল। ৩ অলিপল্রিক। ৪। অস্যা গুণাঃ। পিচ্ছিলস্বং। অমুস্বং। **जर्ज्य क्यां किरमाय ना निष्यः**। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ॥ বৃশ্চিকালী স্ত্রী ক্ষুপবিশেষঃ । বিছাটী ইতি ভাষা ৷ তৎপৰ্য্যা-যঃ। বৃশ্চিপত্ৰী ২ বিষদ্বী ৩ না-গদন্তিকা ৪ সর্পদ কু । ৫ অমরা ৬ কালী ৭ উদ্ভুগ্ব সরপুচ্ছিক। ৮ । ইতি রত্নমালা ।। বিধাণী ১

নেত্ররোগহা ১০ উদ্ভিকা ১১ অলিপণী ১২ দক্ষিণাবর্ত্তকী ১৩ কালিকা ১৪ আগমাবর্ত্তা ১৫ দেবলাঙ্গুলিকা ১৬ করভী ১৭ ভূরিদুগ্ধা ১৮ কর্কশা ১৯ স্বর্জা ২০ যুগ্মফল। ২১ ফীরবিষাণিক। ২২ ভাসুরপুষ্পা ২৩। অসা। গুণাঃ। কটুত্ব°। তিক্তত্ব॰। হাদ্ব-ক্তুশুদ্ধিকারিম্বণ। রক্তপিত্ত বি-বন্ধারোচকাপহত্ত। বল্যত্ত্বঞ্চ। ইতি রাজনির্ধন্টঃ।। অপিচ। বৃ-**শ্চিকালী বিষদ্মী তু কাস মা**রু-তনাশিনী। ইতি রাজবল্লভঃ।। বৃশ্চিপত্ৰী স্ত্ৰী বৃশ্চিকালী।ইতি রত্রমালা।। বৃশ্চীরঃ পু॰ শ্বেতপুনর্ণবা। ইতি त्रुगान।॥ বৃষ উ সেচনে ॥ প্রজনৈশ্যে। ইতি কবিকল্পদ্রুশঃ।। উবর্ষিত্র। वृक्षे। ইতি দুগ:দাসঃ॥ । বৃষ ক ও প্রজনৈশ্যে। ইতি ক-বিকয়ক্রমঃ ॥ ক ও বর্ষবতে । অস্য পঞ্চমস্বরানুবস্কো লেখক শ্ৰমকৃতঃ সুধীতি হেঁখঃ ঞান্তে-ভাঃ সৰ্বত্ত নিত্যেষ্ সাম্পূদাযি-করাৎ ৷ নচ প্রাচাননুরোধাৎ পাঠ্য ইতি বাচ্য । তর্হি অনূক্ ব্যক্তি। ক ও বন্ বঞ্চনে। বৃত ক ও দীপ্তো। দিব ক ও পরি-কূজনে। কদি বর্দ্ধে। কৃষ ক ও শক্তি বন্ধে। জসক বধে হনাদ-রে। ইত্যেযামফানামপি পঞ্চম স্থরানুবন্ধাপত্তেঃ। বস্তুতস্ত এ-যাণ পঞ্চম স্থানুবন্ধঃ প্রাচীন পঠিতোপ্যনর্থঃ। অতএব রমা-নাথোপি এষা মুদনুবন্ধঃ পূর্ব পঠিত ধাতবো হথান্তরেষু চুরা-দযঃ স্যু নহ্মেতে পৃথস্কাতব ইতি জ্যাপনার্থ ইত্যাহ। প্রজনো গ-ভ্রাহণ ঐশ্য নৈশ্বর্যাণ। ইতি দুর্গাদাসঃ।।

বৃষণ ক্লী বহণ। ইতি শব্দমালা।।
বৃষণ পুণ পুরুষ্গবং। এঁড়া। ইতি
ভাষা। তৎপর্যায়ং। উক্লা ২
ভদ্রং ৩ বলীবর্দ্দং ৪ ঋষভঃ ৫
বৃষভঃ ৬ অনড়ান্ ৭ সৌরভেষঃ
৮ গৌঃ ৯। ইত্যমরঃ।। শৃদ্ধী ১০
কঙ্গদান্ ১১। ইতি শব্দরত্মাবলী
।। শিখী ১২ গদ্ধমৈপুনঃ ১৩ পুস্থগবঃ ১৪। ইতি জটাধরঃ।।
শ্লা
অস্যলক্ষণ উৎসর্গবিধিশ্চ যথা
। মনুরুবাচ। ভগবন্ শ্রোতু মিচ্ছামি বৃষভ্যা চ লক্ষণণ। বৃষোৎ
সর্গ বিধিক্ষৈব তথা পুণ্যক্লণ

মহৎ ।। মৎস্য উবাচ । ধেনুমা-দৌ পরীক্ষেত সুশীলা॰ লক্ষণান্বি-তা । অব্যঙ্গা মপরিক্লিষ্টা জী-ববৎসা মরোগিণী গা মিশ্ববর্ণা লিশ্ধপুরাণ সিশ্ধশৃঙ্গাণ তথৈব চ। মনোহরাকৃতি সৌম্যাণ সূপ্রমা-ण मनुष्काण ।। आवर्रेड क्रिका-বর্ত্তৈ মুক্তা দক্ষিণতশ্চ সা। বামা বৰ্ত্তৈ ৰ্বামতশ্চ বিস্তীৰ্ণ জঘনা ত-থা ৷৷ মৃদু সংহত তামুোগ্ঠীণ রক্ত জিহ্বাণ সুপূজিতাণ। অশ্যাব দীর্ঘ স্ফুটিতা রক্তজিস্থা তথা চ যা॥ অসু।বাবিলনেত্র। চ সফৈ রবির-देन मृं देणः। देवमृया मधूवदेनं भन জলবুদুদ मिरिङः ॥ রক্তন্নিধৈ শ্চ নযনৈ স্তথা রক্তকনীনিকৈঃ। সপ্ত চতুৰ্দ্দশ দন্তা চ তথা চাশ্যা-মতালুকা।। ষড়ুন্নতা সুপাৰ্শ্বোৰ পৃথু পঞ্চ সমাযতাঃ। অফীযত শিরে। গ্রীবাধরাজন্ম সুলক্ষণা।। মনুরুবাচ। ষডুমতাঃ কে ভগব-ন্ কেচ পঞ্চ সমাযতাঃ। আযতা-শ্চ তথৈবাফৌ ধেনুনাণ কে শু-ভাবহাঃ॥ মৎস্য উবাচ। উরঃ পৃষ্ঠ শিরঃ স্বক্ষিঃ শ্রোণী চ বসু-ধাধিপ। যডুলতানি ধেনুনা পূ-জযন্তি বিচক্ষণাঃ ॥ কর্ণ নেত্র ল-

লাটিঞ্পঞ্জ ভাস্কর্নন্দন। সমা-যতানি শস্যন্তে পুচ্ছু॰ সাস্না চ সক্রিনী ।। চত্বারশ্চ সমা রাজন্মে-ব মফৌ মনীষিভিঃ। শিরে। গ্রীবা-যতা স্ক্রেতে ভূমিপাল স্মৃতা দশ ।। তস্যাঃ সূত পরীক্ষেত বৃষত লক্ষণান্বিতং৷ উন্নত স্কন্ধ কঙ্গদেশু-স্কন্ধ॰ বৈদূর্গ্যমণিলোচন॰। প্রবা-ल गर्ज मृजां वर मूनीर्य पृथ्वान-ধিং৷৷ নবাফদশ সংখ্যৈ ৰ্বা তীক্ষ্ণা-ত্রৈ দিশনৈঃ শুভৈঃ। যল্লিকাক্ষ-শ্চ মোক্তব্যো গৃহেপি ধনধান্য-দঃ ৷৷ বৰ্ণত স্তামু কপিলে৷ বান্ধ-ণস্য প্রশাসতে। শ্বেতে। রক্তশ্চ কৃষ্ণশ্চ গোরঃ পাটল এব চ॥ ভ-ডিন স্তানু পৃষ্ঠ**শ্চ সবলঃ পঞ্চ**া-लकः। পृथुक्रां गराक्रकः क्षक् রোমা চ যো ভবেৎ ৷৷ রক্তাক্ষঃ কপিলো যশ্চ রক্ত শৃঙ্গতলো ভ-বেৎ ৷ শ্বেতোদরঃ কৃষ্ণপৃষ্ঠো ব্রা-হ্মণস্য প্রশস্যতে ।। স্নিপ্ধ রক্তেন বর্ণেন ক্ষত্রিয়স্য প্রশস্যতে। কা-ঞ্চনাভেন বৈশ্যস্য কৃষ্ণেনাপ্য-স্ত্যজন্মনঃ ।। যস্য প্রাগায়তে শৃ-ঙ্গে ভু মুখাভিমুখে সদা। সর্বেষা মেব বর্ণানাত স চ সর্বার্থসাধকঃ

।। মাर्জ्जाরপाদः किंगिता धनाः কপিল পিঙ্গলঃ। শ্বেতো মাৰ্জ্জার-পাদস্ত ধন্যো মণিনিভেক্ষণঃ৷৷ ক-রটঃ পিঙ্গল শৈচব শ্বেতপাদ স্তবৈ-ব চ। সর্বপাদ শিরে। যশ্চ দ্বিপা-দ শ্বেত এব চ ॥ কপিঞ্জল নিভে। ধন্য স্তথা তিত্তিরি সন্নিভঃ ৷ আ-কৰ্ণ মূলাৎ শ্বেতস্তু মুখণ যস্য প্ৰ-কাসতে।। নন্দীমুখঃ স বিজেযো রক্ত বর্ণো বিশেষতঃ। শ্বেতঞ্চ জ-ঠর যস্য ভবেৎ পৃষ্ঠঞ্চ গোপতেঃ ।। ঋষভঃ স সমুদ্রাক্ষঃ সতত॰ স্ব-লবৰ্দ্ধনঃ। মল্লিকাপুষ্পচিত্ৰস্ত ধ-ন্যো ভবতি পুঙ্গবঃ।। কমলৈ র্ম-ণ্ডলৈ শ্চাপি চিত্রে। ভবতি ভাগ্য-দঃ। অতসীপুষ্পবর্ণস্ত তথা ধন্য-তরঃ স্মৃতঃ।।ৠ। এতে ধন্যা স্তথা ২ধন্যান্ কীৰ্ত্তিযিষ্যামি তে ২নম্ব । কৃষ্ণ তাল্বোষ্ঠ দশনা ৰক্ষ শৃঙ্গ শফাশ্চ যে ৷৷ অব্যক্তবৰ্ণা হুস্বাশ্চ ব্যায়ু ভম্ম নিভাশ্চ যে। ধ্বাজ্ঞ গৃধু সবর্ণাশ্চ তথা মূষিক সন্ধি-ভাঃ ৷৷ স্বঠাঃ কাণা স্তথা খঞ্জাঃ ক্ষেকরাক্ষা স্তথৈব চ। বিষম শ্বে-ত পাদাশ্চ উদ্ভান্ত নয়না স্তথা।। নৈতে বৃষাঃ প্রমোক্তব্যা ন চ ধা-या खरा गृट्ह। माक्रवानाक

ধার্য্যাণাণ ভূষো বক্ষ্যামি লক্ষণণ || ॥ 🕸॥ স্বস্তিকাকার শৃস্পাশ্চ মে-যৌষ সদৃশ স্বনাঃ। মহা প্রযাণা-শ্চ তথা মত্তমাতঙ্গ গামিনঃ।৷ ম-হোরস্কা মহোৎসাহা মহাবল প-রাক্রমাঃ। শিরঃ কণৌ লল।টঞ্চ বালধি শ্চরণানি চাা নেত্রে পার্শ্বে চ কৃষ্ণানি শস্যন্তে চন্দ্ৰভাণসি চ **৷শ্বেতান্যেতানি শস্যান্তে কৃষ্ণস্য** তু বিশেষতঃ।। ভূমে। কর্ষতি লা-ঙ্গূল প্রলম্ব স্থল বালিধিঃ। পুর-छोपूमारा नीनवृश्चमा अभगा-তো৷ শুক্তিধজ পতাকাভা যেষাণ রাজী বিরাজতে। অনস্থাহশ্চ-তে थना। विज मिक्ति जयादशः ॥ अनिकिन निवर्डएड स्वर (य বিনিবর্তিতাঃ । সমুন্নত শিরে। ত্রীবা ধন্যা ত্তে যূথবর্দ্ধনাঃ।। রক্ত শৃঙ্গাগ্রনযনঃ শ্বেত্রর্ণো ভবেদ্য-पि । गरेकः थवान मम्रेम नांखि ধন্যত্র স্ততঃ ৷৷ এতে ধার্য্যাঃ প্র-যত্নেন নোক্তব্যা যদি বা বৃষাঃ। ধারিতা যদি বা মুক্তা ধন ধান্য বিবর্জনাঃ ৷৷ চরণানি মুখণ খুচ্ছণ যम্য শ্বেতানি গোপতেঃ। লা-কারস সবর্ণাশ্চ তল্পীল মিতি নিৰ্দিশেৎ ॥ বৃষ এব স মোক্ত-

ব্যো ন স ধার্য্যো গৃহে ভবেৎ ৷ তদর্থ মেবাচরতি লোকে গাথা পুরাতনী ।। এফব্যা বহবঃ পুত্রা যদ্যেকোপি গয়া॰ ব্ৰজেৎ। গৌ-तीया शुष्टद्ङार्याः नीनया वृ-য মুৎসৃজেৎ ৷৷ এবং বৃষং লক্ষণ **সং**প্রযুক্ত॰ গৃহোদ্ভব॰ ক্রীত নথা-পি রাজন্। মুক্তা ন শোচে-মরণ মহাত্মা মোকে মতিঞ্চাহ মতোভিধাস্যে ॥ ইতি মাৎস্যে বৃষভ লক্ষণ নাম ১৮১ অধ্যা-यः ॥ 🕸 ॥ জলপান।র্থ মাগত वृषमा निवाद्गा प्राची प्रथा। গবাং ভৃষ্ণাভিভূতানাং পানার্থ মভিধাবতা॰। অন্তরাযো ভবে-দবস্তু স ভবেছুদ্দবাতকঃ।। ইতি কর্মলোচন॰।। 🕸 ।। অস্য দানবি-ধি র্যথা। বশিষ্ঠ উবাচ। যথেশ্বরো দরিজে৷ বা করোতি বিধিনা নৃপ । দান্॰ সৰ্ব গুণোপেত॰ তচ্ছ্ণুদ যথা তথণ ৷৷ ভারাদি ত্রিপলান্ডঞ্চ বৃষণ কৃষা বিধানতঃ। যুতণ ধেন্ধা-থ বা দদ্যাচ্ছক্তিতো নৃপসত্তম ॥ যন্ময়। ধেনবঃ প্রোক্তা বৃষা স্তা-বস্ত এব হি। হরাবেতে নিযো-क्याः मा इताय ह उथा वृदाः ॥ **স**র্বাভাবাততে রাজন্ তিলগা-

ত্রাণি নিত্যশঃ ৷ সর্বপাপ বিনা-শাষ দীষন্তে নৃপ সত্তম ৷৷ গোম-যেন সমালিপ্য যব বস্ত্র সমাকৃতে ়। বৃষণ হেমমষণ তত্র রৌপ্যণ বা तन्नम॰यूज्॰ II जमा नीनमरेयः म्-দৈ মৌ ক্তিকাক্ষিণ্যথোরদাঃ। দাত্রি॰শচ্ছ্ভ বজু¦ণিবিক্রমৌষ্ঠেী मूनामिको।। भारतकी विनिर्धिः ষ্টা কণৌ চৈবাস্মকৌ মতৌ । প-দ্মরাগস্য বৈ পাদাঃ খুরা রৌপ্য-ময়া স্তথা ৷৷ রাজতান্যস্য রোমা-ণি ক্ষৌমবস্ত্রেণ কয়ল গৈ পটেন পুচ্ছ মুদ্দিষ্ট পৰ্বেষা মপ্যয়ণ বি-ধিঃ ॥ বৃষণৌ ক্ষটিকস্যাপি লি-ব্দে गণিঃ প্রকীর্ত্তিতঃ। যথা ধেনু স্তথান জ্বান্ সূবর্ণস্য তু কার্যেৎ ম সর্বাসাণ ফল মাপ্পোতি ধেনূনাণ বৃষভপ্রদঃ। রাজ্ঞঃ সবিভবাদ্দা-ন॰ ভক্ত্য। যঃ প্রতিপাদযেৎ ॥ বৃ-ষভস্যাপ্যশক্তৌ হি তদনস্ত ফ-ল॰ স্মৃত । নিঃস্বো বাপ্যেব মেব॰ হি কৃষা ব্ৰত মতন্দ্ৰিতঃ ॥ তৎ-क्ल॰ সমবাধোতি यहामानाम मण्मसः। ইতি বङ्गिभूजात्व वृष-मानाशायः ॥ <a>॥ उमान यन॰ যথা। কন্যাদান বৃষোৎসগ তীর্থসেরাণ শ্রুতণ তথা। যে সর্ব-

ন্তি গৃহস্থাস্ত ন তে তদিষযোপ-গাঃ।। ইতি তত্ত্বৈব কন্যাদান-नागाधारायः ॥ 🟶 ॥ जिनि । ब-क्तावह। वृषशात्वी मगानाय यु-বানো লক্ষণান্বিতো। হেমশৃঙ্গৌ শফে রৌপ্যে সবস্ত্রৌ পূজ্যেন্যুনে ।। শিবোমা॰ পূজযিত্বা তু তদ্দিনে যঃপ্রয়চ্ছতি। শিবভক্তায় বিপ্রা-য রোহিণ্যা॰ বা মৃগেণ বা ॥ ন বিষোগো ভবেত্তস্য সূত পত্নী প-তেঃ কৃতঃ। বাতরংহস বৈমানৈ র্গচ্ছেচ্ছিবপুরণ দিজ॥ ভত্র ভো-গাণ শ্চিরণভুক্ত্বা ইহু আগত্য জা-যতে। সমৃদ্ধৌ ধ নধান্যাভ্যা॰ পুত্ৰ মিত্ৰ সমাঙ্গলঃ ৷৷ বে৷ বা রত্ন স-यायुक्कः शायुगः शृक्षरायूता। প্রযক্ত্তি শিবোনা চ গ্রীযেতাণ ভাবিতাত্মনঃ ৷৷ স সৰ্ব পাপ দুঃ-খাভ্যাণ বিমৃক্তঃ ক্রীডতে সদ। । ইহলোকে ভবেদ্ধন্যো দেহাস্তে পরমণ পদং ॥ ইতি দেবীপুরাণে গোরত্বভনামাধ্যায়ঃ ॥ 🗱 ॥ শিব ব্য কারণ যথা। 🕮 কৃষ্ণ উবাচ। অথ গৰ্বান্বিতে। ৰুদ্ৰো रुष्ड॰ विপूत मूल्वं १० । मञ्चा मनि সংহৰ্ত্ত। সৰ্বেয়াণ জগত। মিতি ॥ কো ২য়ণ পতন্ধবন্দৈত্য, ইতি

मञ्जा यत्यो त्रणः। विद्याय शृनः य-फতে° মদীয° কবচ॰ পর°। চির• বভূব সমর বর্ষ মেক দিবানি-শণ। ন কোপি জেবু॰ ক॰ শক্তো ছৌ সমৌ সমরে সদা।। পৃথিব্যা-ঞ্চ রণণ কৃত্বা দৈত্যেন্দ্রো মায়যা প্রিযে। অভূদ্ধি সমূত্তইো গ-ঞাশৎ কোটি যোজন ৷৷ উত্ত-স্থো শঙ্কর স্তর্গ হস্তুণ দৈত্যে জ-গৎপ্রভূঃ। জঘান মুফিন। রুজো দানবেত্র॰ প্রাক্ষাপভঃ ॥ বজু-मृष्टि था इ। ८ द्वा भरका भूष्ट् । यदा-প সং৷ক্ষণেন চেতনা প্রাধ্য কো-शानानव भूत्रवः ॥ भिव॰ भयान মুন্ডাল্য পাত্যামাস ভূতলে । कार के कहारा भी पु॰ वृधकार वि-पार उस नदायः नक्षतः धृष्टा वि-বাগাত্যা মুহজে**ন । দদৌ তমে** य कर्ठ° य भूज यतियर्लन॰ 11 ময়া দত্তেন শূলেন জয়ান ত্রিপু-র° হরঃ। মামেব দর্শহস্তার° জু-ফাব ব্ৰীডিভঃ পুনঃ।। তত্যাজ শ-ঙ্করো দর্গ° বিশ্ববীজ° ততো বিভু° । জানানন্দ স্বৰূপশ্চ নিৰ্লিগুঃ স-ৰ্ব দৰ্মানু ৷৷ ততোহু বৃহকপেণ ব-হামি তেন তং প্রিয়ং। মম ঔ স্তি मा नास्डि जिलाक मू ित ९ ।

পরঃ ।। ইতি ব্রহ্মবৈবর্ত্তে শ্রীকৃষ্ণ জন্মখণ্ডে ৩৬ অধ্যায়ঃ 11 # 11 মেষাদি দাদশ রাশ্যন্তর্গত দিতী-যরাশিঃ। তৎপর্যায়ঃ। তাবুরিঃ ২। অস্য বিশেষস জ্ঞা। সৌম্যঃ । जञ्जना। यूजाः। प्रभः। स्तिः। পুষ্করঃ। অয় চতুষ্পাৎ। নিশাসু-প্রাম্যঃ। দিবা বন্যঃ। হুস্বাখ্যঃ। দক্ষিণদিক্পতিঃ। নিশাখ্যঃ। পৃ-ঠোদযাখ্যঃ। অস্যাধিষ্ঠাত্রী দেব-তা বৃষঃ। কৃত্তিকাপাদত্রয রো-**रिगी সমृ**দाय मृगिशिद्यार्फ्करेनज-ডাশি র্ভবতি। সচ শীতল স্বভাবঃ । সুন্দরভূমিসামী। বাতপ্রকৃডিঃ! শ্বেতবৰ্ণঃ । বৈশ্যজাতিঃ । মহা-শব্দকরঃ ৷ যধ্যমন্ত্রীসঙ্গঃ ৷ মধ্যম-সন্তানশ্চ ৷৷ এতদ্রাশিজাত এতা-দৃশ্বতি। দাতা। বাগ্দুঃস্বরঃ। নির্ভযঃ। পরদারাভিলাষী। ইতি বৃহজ্জাতকাদযঃ।।ৠ। এতদ্রাশি-জাত ফল । স্থিরমতি সুমতি ক্ষনীয়তা প্ৰশলতা হিন্ণা মু-পভোগতা॰। বৃষগতো হিমগু ভূ-শ गामिरमं मूक्डिनः क्डिनम्ह मूशानाशि ॥ <a>॥ उह्नज्ञान्त्रवः ৷ বৃষলগে ভবেজ্জাতো গুরুভক্তঃ **अियसमः। ७०१ क्**छी धनी नुसः

শূরঃ সর্যজনপ্রিयः।। ইতি কো-श्रीविनीन।। 🕸 ।। ठजुर्विध পूरूय-মধ্যে পুরুষবিশেষঃ। তস্য লক্ষ-্ণ॰ যথা। বহুগুণ বহুবদ্ধঃ শীঘু-কামো নতাস্বঃ। সকল রুচির দে-হঃ সত্যবাদী বৃষো ২মণ ॥ ইতি রতিমঞ্জরী ৷৷ 🕸 ৷৷ একাদশমন্বন্ত-রীযেন্দ্রঃ। যথা। রুদ্রপুত্রস্য তে পূত্রান্বক্যাম্যেকাদশন্য তু। স-ইত্ৰগঃ সুশৰ্মা চ দেবানীকঃ পুৰু एकः॥ क्वतका मृठायुक्त पार्ज-কঃ গুত্রক তথা। বিহঙ্গমাঃ কা-ষগদা নির্মাণ রুচয় স্তদা ॥ একৈ-ব স্ত্রি॰শক স্তেমাণ গণান্দেক্তরুশ্চ বৈ ব্ষঃ। দশগ্রীবে। রিপু স্তস্য ন্ত্ৰীবাগী ঘাতষিব্যতি ॥ ইতি গা-इटिक ५१ व्यवनिष्ट ॥ 🕸 ॥ वर्षाः ॥ শৃদী।। উত্তরগদস্থ স্চেৎ শ্রেষ্ঠ ॥ मृषिकः॥ शुक्रनः॥ वाख्यान-ভেদঃ। ইতি নেদিনী।। বাসকঃ । ইতি বিশ্বঃ।। ঐীকৃষণ। ইতি ত্রিকাওশেষঃ।। শত্রঃ। ইতি জ- ∥ বৃষণঃ পুশ্রভাবেকাষঃ। ইত্য-টাধরঃ ।। কামঃ ।। वनवान् । ह-ত্যনেকার্থকোষঃ ৷৷ ঋষভনামৌ-ষধ । ইতি রাজনির্ঘন্টঃ॥ ं वृष्कगी जी मूमर्गना। मूमर्गन-গুলঞ্ ইতি ভাষা। ইতি 🚜-

माना ॥ বৃষগন্ধা স্ত্রী বস্তান্ত্রী।ইতি রাজ-निर्चिः ॥

বৃষচক্রণ ক্লী কৃষিকর্মোক্তবৃষা-কারচক্রণ। যথা। বৃষচক্রণ বৃষা-কারণ সর্বাব্যব সংযুত্ত। লিখি-ম্বা বিন্যানেদ্রানি বৃষনামর্ক্ পূ-र्वक ।। मूथािक कर्न नीटर्ययू मु-ঙ্গে ক্ষন্ধে দিক দিক । ত্রীপি शृत्के घरा भूत्क् श्रुको भाष তৃদরে ত্রিকণ।। হলপ্রবাহ বী-**प्लांशि श्रातशामि मिनक्कं ।** যদঙ্গেষু স্থিত° তস্মাদ্বক্ষ্যে সৰ্ব° শুভাশুভণ। আস্যে হানিঃ সুখণ নেত্রে কর্ণে ভিক্ষাটন তথা। শীৰ্ষে ধৃতি তথা শৃঙ্গে সৌখন ऋत्म व नक्षण ॥ भृत्र क्रिं শুভ পুচ্ছে ভুমঃ পাদে সুখ श्रि । ठल्पयागानिमः প্রাক্ত वृषठकः कनः वृदेधः ॥ इंछि জ্যোতিস্তত্ত্ব ৷৷

মরঃ।। তস্য লক্ষণ যথা। স্থূল निष्म। पतिषः माष्ट्राक्र्व् ষণী ভবেৎ। বিষমে স্ত্ৰীচঞ্চলো दि नृशः माष्ट्रस्य म्दा। अनम् व्यत्ग रत्नायू निक्रत्या मणिछ ভবেৎ। অপিচ। জলান্ত এক বৃষণো বৃষমাভ্যাণ চলঃ স্ত্রিযাণ। সমাভ্যাণ ক্ষিতিপঃ প্রোক্তঃ প্র-লয়েন শতাব্দবান্।। ইতি গা-রুডে ৬৩। ৬৫ অধ্যায়ে।।

বৃষণশ্বঃ পু॰ ইন্দ্রস্যাঘোটকঃ। ত্রিকাণ্ডশেষঃ॥

वृष्पृत्र क्षी हेन्द्रमाधन । हेि किंग्सितः॥

ব্যদংশকঃ পুং বিডালঃ। ইত্য-মরঃ॥

বৃষধজঃ পুং শিবঃ।ইত্যমরঃ।। হেরমঃ॥পুণ্যকর্মা।ইতি বিশ্ব বৃষধাজ্ফী স্ত্রী নাগরমুস্তা।ইতি

রাজনির্ঘণ্টঃ ॥

বৃষ্ণনাশনঃ পু॰ বিডঙ্গঃ।ইতি
শব্দমালা।।

বৃষপতিঃ পু॰ ষঙঃ । শিবঃ । ইতি কেচিৎ ।।

বৃষপত্রিকা স্ত্রী বস্তান্ত্রী। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ ।৷

বৃষপণী স্ত্রী আখুপণী । ইতি রত্নমালা ।। বৃক্ষবিশেষঃ । পুরা-তী ইতি ভাষা । তৎপর্য্যায়ঃ । দধ্যালী ২ চক্রাঙ্গী ও সুদর্শনা ৪। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।।

ব্যপৰ্বা পু শিবঃ ৷৷ দৈত্যভেদঃ

।। ভূজারু বৃক্ষঃ ।। কশেরঃ। ইতি বিশ্বঃ ।।

ব্যভঃ পু॰ ব্যঃ ৷৷ শ্রেষ্ঠঃ ৷৷ বৈ-দভী রীতিভেদঃ। ইতি মেদিনী ।। আদিজিনঃ। ইতি হেমচক্রঃ ।। কর্ণরন্তু ।। ঋষভনামে । যথ ।। बुग्गिषिदकायः ॥ *** ॥ त्रा**-শব্দে আতিদেশিকগোহত্যায়া অলিখনাৎপ্রসঙ্গাদত্র লিখ্যতে । গামাহার প্রন্তর্বন্ত পিবন্ত । रा निवाद्यय । यां कि ला विश्वार्या र्यायुग्ध व ভেতু সং ৷৷ দিঙৈ গা স্তাডম্মূ-का वा विद्या नुस्यालनः । फिरन फिरन शहा विकास **न लडाउ** নাত্ৰ সংশ্বঃ মাহে বি গোত্য উচ্ছিট তোলনে মুম্ব **ভোজ্যে**ष्ट्रवास्तिः म .ा.इ-णाः नाज्युतः ॥ व्यनीयिजिः যাজযেন্যো ভুঙ্কেন্ন° তস্য যে! নরঃ। গোহত্যা শতক সোপি লভতে নাত্ৰ সংশ্বঃ ॥ পাদ॰ দদাতি বঙ্গ্লো যোগাঞ্চ পাদেন তাডযেৎ। গৃহ॰ বিশেদধৌতা-জ্ঞ্য়ঃ স্নাত্ব। গোবধ নালভেৎ ॥ যো ভুঙ্কে ২মিগ্ধ পাদেন শেতে শ্বিপ্ধাৰ্জ্যি রেব চ। সূর্য্যাদ্যে চ

বৃষভা

দ্বির্ভোজী স গোহত্যাণ লভেৎ ধূবণ। অবীরামঞ্চ যো ভুঙ্কে यानिकीवी ह बाक्नशः। य खि-मन्ताविशैनम्ह म गाइंगा॰ লভেক্ত্ৰবেণ্যা পিতৃংশ্চ পৰ্ৰকালে চ তিথিকালে চ দেবতাঃ। ন সেবতে ২তিথি॰ যো হি স গো-হত্যা॰ লভেদ্ধুব॰॥ স্ব ভর্তুরি চ কৃষ্ণে বা ভেদ বুদ্ধি করোতি যা ৷ কটুক্তা, তাডয়েৎ কান্ত म (भाष्टा वाज्य धुव ॥ ताशः सनगः कृता प्रपाणिः শন্য নেব চা তড়াগে চ তদূর্দ্ধে বান গে হুজাং লভেৎ ধুবং ॥ आयिकिछ भावश्मा मः करता-তি ক্তিক্ষি°। **অথ লোভাদ**-প্তানাৎ গ পোহ্ত্যাণ লভেৎ ধুবং ৷৷ রাজ্যক দৈবকে যন্ত্রা क्लाक्षां भाग्न शानस्य शापुः-খ॰ দদাভি ষে। নূচে। গোহত্যা॰ লভতে গুৰু ৷৷ প্ৰা**ণিন॰ ল**জ্মষে-(लय) हि (प्रवार्का मनन जन। নৈবেদ্যুৎ পুষ্পা মন্ত্ৰঞ্চ স গোই-ত্যাণ লভেৎ ধুনণ ৷৷ শশ্বমান্তী-তি যো বাদী মিখ্যাবাদী প্রতা-त्रकः । (मरदिषयी छक्रदिषयी म গোহত্যাণ লভেৎধুবণা দেবতা

প্রতিমাণ দৃষ্টা গুরুণ বা ব্রাহ্মণণ সতি ৷ ন সন্তুমান্নমেদেয়া হি স গোহত্যাণ লভেৎ ধ্বণ ৷৷ ন দ-দাত্যাশিষণ কোপাৎ প্রণতাষ চ যো দিজঃ ৷ বিদ্যার্থিনে চ বি-দ্যাঞ্চ স গোহত্যাণ লভেৎ ধ্বণ ৷৷ গোহত্যা ব্রহ্মহত্যা চ কথিত৷ চাতিদেশিকী ৷ ষথা শ্রুতণ সূর্য্য বক্তাৎ কিণ ভূষঃ গ্রোত্ মিচ্ছ সি ৷৷ ইতি ব্রহ্মবৈত্র্তি প্রকৃতি-খ্যঞ্জ ২৭ অধ্যায়ঃ ৷৷

বৃষ্ত্তগতিঃ পুণ শিবঃ । ইতি হারাবলী ॥ ব্যাহ্যকঃ পণ শিবঃ । ইতি

বৃষভধুজঃ পু॰ শিবঃ **। ইতি** কেচিৎ ।।

ব্যভানুঃ পু॰ সূরভানপুত্রঃ ।
সচ রাধিকাপিতা। যথা। সূচত্রো ব্যভানশ্চ ললাভ জন্ম
গোঙ্গলে। পদ্মাবত্যাশ্চ জঠরে
বসুভানস্য রেত্স। ।। জাতিস্পরো হরে রংশঃ শুক্রপক্ষে বথা
শশী। বর্ধানুদিন্য তত্র বজগেহে বজাধিপঃ ।। কলাবতী
কান্যন্তজ্ঞ বভূবাযোনি সন্তবা। জাতিস্বরা স্হাসাধী সুন্দরী কমলাকলা।। কান্যন্তজ্ঞে
নৃপত্রেণ্ডো ভনন্দন উর্জ্ঞাঃ।

স তা॰ সংপ্রাপ যোগান্তে ষক্ত-স্ও সমুখিতা ।। কৃত্বা বন্দসি রাজেন্দ্র স্বকাস্তাবৈ দদৌ মুদ। । মালাবতী স্তনং দত্বা তাং পু-পোষ প্রহ্ষিতা।। দদর্শ নঁকঃ পথি তা॰ গচ্ছন্তীঞ্চ মুদান্বিতঃ। নন্দউবাচ। শৃণু রাজেন্দ্র বক্যা-মি বিশেষ বচন শুভং৷ সম্বন্ধ ঙ্গৰু কন্যায়া বিশিষ্টেন চ সা-**স্পুত ।। সূরভানসূতঃ এী**মান॥ বৃষভানো ব্রজাধিপঃ। নারায-ণাণশো গুণবান্ সুন্দরন্চ সুপ-ঙিতঃ ৷৷ কন্যা তে ২যোনিসণ ভূত যজ্জপণ্ডসমুদ্ভবা । ত্রৈ-লোক্য মোহিনী শাস্তা কমলাণ শ। কল্লাবতী ।। সচ যোগ্য,স্তন্দু-হিতু স্তদ্বোগ্যা তে চ কন্যকা। ভনন্দন উবাচ। সম্বন্ধো হি বি-ধিবশো ন মে সাধ্যো ব্ৰজাধিপ । প্রজাপতি র্যোগকর্তা জন্মদা-তাহমেব চ॥ বৃষভানপ্রিষা ধা-ত্রা লিখিতা চেৎ সূতা মম ৷ পু-রা ভূতৈব কো বাহুণ কেনান্যে-দায বজশ্রেষ্ঠো ব্রজ্ঞ গতঃ। গন্ধা স কথ্যামাস সূরভানস্য স'সদি॥ সূরভানক ষত্নেন ব-

ন্দেন চ সমাদর । ময়স্ব যো-জ্যামাস গর্গ দ্বারা চ সম্বরং ॥ বৃষভানো মুদাযুক্তঃ প্রাপ্য তা-ঞ্চ কলাবতী । বেমে সুনির্জনে রম্যে বুবুধে ন দিবানিশং॥ ত-ষোঃ ক্ৰ্যা চ কালেন রাধিকা সা বভূব হ। দৈবাৎ শ্রীদাম শা-পেন শ্রীকৃষ্ণস্যাজ্ঞয়া পুরা ৷৷ অ-যোনিসম্ভবা সা চ কৃঞ্প্রাণা-ধিক। সতী। ইতি ব্ৰহ্মবৈৰ্ত্তে শ্ৰীকৃষজন্মখণ্ডে ১৭ অধ্যায়ঃ।। বৃষভাসা স্ত্রী অমরাবতী। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ 11 यञाकी द्वी रेखवाङगी। रेहि রাজনির্ঘন্টঃ॥ বৃষচক্ষুষি ত্রি॥ वृष्यः भूः जा अयः। रेजुनानि-কোষঃ ৷৷ वृषवः पू॰ कृञ्जनः ॥ कृषः॥ চন্দ্রগুপ্তরাজঃ।। বাজী। ইতি रमिनी ॥ अक्षार्मिकः । इंडि জটাধরঃ 11 বৃষলাত্মজঃ ত্রি অধার্মিকজাতঃ । ইতি কেচিৎ।। শূদ্রোদ্ভবশ্চ।। ন নিবার্য্যতে ।। নৃপানুজ্ঞা মুপা- ।। বৃষলী স্ত্রী পিতৃগৃহে অবিবা-হিতা রজস্বলা কন্যা। যথা। অ-ত্রিকাশ্যপৌ। পিতুর্গেহে চ যা-

কন্যা রজঃ পশ্যজ্ঞসংস্কৃতা।

বৃষান্ত

ভুনহত্যা পিতৃ স্তস্যাঃ সা কন্যা বৃষলী স্মৃতা ।। ইত্যুদ্বাহতত্ত্বু ।। স্বপতিং পরিত্যজ্য যা পরপতি-গামিনী। যথা। স্ব বৃষণ যা প-রিত্যজ্য পরবৃষে বৃষাযতে। বৃ-ষলী সাহি বিজেষান শূজী বৃ-ষলী ভবেৎ।। ইতি কাশীখণ্ডঃ ।। শৃজীচ।।

বৃষলীপতিঃ পু॰ বৃষলীবিবাহকর্তা। যথা। যস্ত তা॰ বর্ষেৎ
কন্যা॰ ব্রান্ধণো জ্ঞানদুর্বলঃ।
অপ্রান্ধেয় মপাডে, য॰ ত॰ বিদ্যাদ্বলীপতি॰।। ইত্যুদ্বাহতদ্বে॰।।
যদি শূদ্রা॰ ব্রজেৎ বিপ্রো বৃষলীপতি রেব সঃ। ইতি ব্রক্ষবৈবর্ত্তপুরাণ॰।।

ব্ৰলোচনঃ পু॰ মূষিকঃ। ইতি হেমচন্দ্ৰঃ॥ বৃষনযমে ত্ৰি॥

বৃষবাহনঃ পু॰ শিবঃ। ইতি কে-চিৎ।।

বৃষশত্রঃ পু বিষ্ণুঃ। ইতি ত্রি-কাণ্ডশেষঃ॥

वृषमृकी पू॰ ज्झतानः। ইতি
শব্দমালা।।

বৃষস্যন্তী স্ত্রী কামুকী। ইত্যমরঃ
।। বৃষেণ জন্ধ মিচ্ছন্তী গৌঃ।
ইতি র্যাকরণং।। তথাচ। লন্ধণং

সা ব্যস্তী মহোকং গৌ রিবাগমৎ। মন্মথাযুধ সম্পাত ব্যথ্যমানমতিঃ পুনঃ।। ইতি ভটিঃ।।
বৃষা ত্রী মৃষিকপনী । ইত্যমরঃ।।
কৃপিকচ্ছুঃ। ইতি হেমচন্দ্রঃ।।
বৃষা পুং ইন্দ্রঃ।। কর্ণঃ।। বেদনাজ্ঞানং।। দুঃখং। ইতি মেদিনী।। বৃষঃ।। ঘোটকঃ। ইতি
হেমচন্দ্রঃ।।

বৃষাকপাষী স্ত্রী লক্ষীঃ।। গোরী
।ইত্যমরঃ।। সাহা।ইতি ভরতঃ
।। শচী।ইতি স্বামী।। জীবন্তী
।। শতাবরী।ইতিমেদিনী।।
বৃষাকপিঃ পু॰ বিষ্ণুঃ।। শিবঃ।।
অগ্নিঃ।ইতি মেদিনী।।ইক্রঃ।
ইতি বৃষাকপাষীশকদর্শনাৎ।।
বৃষাকরঃ পু॰ মাষঃ।ইতিরাজনির্ঘন্টঃ।।

বৃষাকঃ পু॰ শিবঃ॥ সাধঃ॥ ভলাতকঃ॥ ষঙঃ। ইতি মেদিনী॥
বৃষাকজঃ পু॰ ডমকুঃ। ইতি শকরত্বাবলী॥

বৃষাঞ্চনঃ পু॰ শিবঃ। ইতি ত্রি-কাওশেষঃ।।

ব্যাপকঃ পু॰ শিবঃ। ইতি ত্রি-কাণ্ডশেষঃ।। ব্যান্তকঃ পু॰ বিষুঃ। ইতি শক্ষঃ

বৃযোৎ त्रज्ञावनी ॥ বৃষাষণঃ পু॰ চটকঃ। ইতি হার।-वनी।। भिवन्छ।। বৃষাহারঃ পু॰ বিডালঃ। ইতি श्रावनी ॥ ৰুষী পু॰ মযুরঃ। ইতিশব্দমাল। বৃষী স্ত্ৰী ত্ৰতিনা পশাদিম্যা-मन । इठामतः ॥ . वृश्वादमर्गः पुः आक्वामि वदः সতরীচতুষ্ট্যসহ্বিতত্ত্রিশূলচক্রা-ক্ষিত ব্যত্যাগঃ৷ তদ্য বিধি যথা । কালবিবেকেপ্যশ্নিপুর। । এ-কাদশাহে প্রেত্স্য য্স্য চোৎ-সৃজ্যতে বৃষঃ। প্রেতলোকণ প-রিত্যজ্য স্বর্গলোকণস গচ্ছতি।। ञामाञास्त्र विशक्त व। यर्ष

মাসি চবৎসরে। কৃষে। সর্গশ্চ

কৰ্ত্তব্যো যাবনস্যাৎ সপিওতা।।

সপিজীকরণাদুর্দ্ধু কালো ২ন্যঃ

শাস্ত্রচোদিতঃ। যদ্য প্রেতস্যে-

তি সামান্যতঃ শ্রুতেঃ পিতৃতি-

॥ 🛊 ॥ অথ বৃষোৎ সর্গণ ব্যাখ্যা-

স্যামঃ। কার্ত্তিক্যাণ পৌর্ণমাস্যাণ

রেবতা মাশ্বযুজ্যাণ দশাহে গ-

তে সম্বৎসরে ২তীতে বেতি।

অত্র মৃত তিথি মাদায সম্বৎসর

মস্যাপি বৃষোৎসর্গঃ প্রতীষতে 🏻

গণনা দশাহ্বদিত্যবিরোধঃ ৷ একাদশাহ ইতি আদ্যশ্ৰাদ্ধ ই-তিচাশোচাস্তাদ্দিতীযদিন পরণ । অশোচাস্তান্দ্রিতীয়ে ২ক্লি শ্-गा॰ नगाविलकनाः। काक्षनः शू-ৰুষ° তদ্বৎ ফল বস্ত্ৰ সমন্বিত° 11 সংগূজ্য দ্বিজ দাস্পত্যং নানাভ-त्रन ভূষ**ে** । वृत्या ९ मर्गर क-র্ভব্যো দেয়া চ কপিলা শুভা 🔢 ইতিমৎদ্যপুৱাণেনৈকবাক্যভাৎ ।। প্রেতব্যোৎসর্গে বৃদ্ধিজাদ্ধ॰ न कर्खवाः । नाबीक् मयथमत्।-দ্বন্ধি বৃষোৎসংগ বিবীষতে। স-পিণ্ডীকরণাদুর্দ্ধণ বৃদ্ধিশ্রাদ্ধণ বি-ত। ইত্যাশনসো বচনাৎ ॥ 🗱 ॥ वृष लक्ष्ण मारु काञाय-নঃ। অব্যক্ষে। জীববৎসাষাঃ প-ষ্ষিন্যাঃ সুতো বলী। একবর্ণো षिवदर्श वा रया वा म्यामकैका-সুতঃ ॥ যূথাদুচ্চতরো যস্ত সমো বা নীচ এব ব। । সপ্তাবরান্ मश्र পরানুৎসৃষ্ট স্তারবেদ্ধঃ॥ অফকাসুতঃ অফকাসু জাতঃ । কামধেনু প্রভৃতিষু মৎস্যপুরাণ । চরণানি মুখ পুচ্ছ যস্য শ্বে-তানি গোপতে। লাক্ষারস সব-ৰ্শ্চ ত॰ নীল মিতি নিৰ্দিশেৎ ।।

বৃষ এব স মোক্তব্যো ন সন্ধার্য্যো গৃহে বসন্। তদর্থ মেষা চরতি লোকে গাথা পুরাতনী ৷৷ এফব্যা . বহবঃ পুক্রা যদ্যেকোপি গ্যাণ ত্র-জেৎ। গৌরীষাপ্যুদ্বহেন্ডার্যাণ নীলয়া বৃষ মুৎসৃজেৎ॥ৠা বৎ সতরী বিশেষ্যতি। অগ্রতোলো-হিতা পত্নী পার্শাভ্যা॰ নীলপাও ব্রাষা মিতি প্রধানকরঃ। ব্যভ রে।পৃষ্ঠতণ্চ ভবেৎকৃষণ বৃষভদ্য । ইত্যুপক্রমা। উৎসুষ্টব্যে। বিধা-**চ মোক্ষণে ।। ৠ।। বৈধকর্মার্থ মণ্ড-**গান্তৰিতান মুক্ত॰ হয়শীৰ্ষপঞ্চ-রাত্রণ নবেন চিত্র বস্ত্রেণ বিতা-ন॰ কল্পযেদুধঃ। অত্র চাশুক্লবাসাঃ শুচি ভূ স্বা বান্ধান্ স্বস্তিবাচ্য চ । কীর্ত্তবেন্ডারতক্ষৈব তথা স্যাদ-क्रयः हिंदः ॥ हेि नानश्रम् रू ষোৎসর্গ প্রকরণীয় বচনাৎ অ-ক্ষয় হবিষ্টু কামেন স্বস্তিবাচনা-নস্তর° ভারতনামোচ্চারণ° কা-ৰ্য্যণ। যদক্লা স্বৰুতে পাপণ ব্ৰাহ্মণ স্ত্রিদ্রিষৈ শ্চরন্। মহাভারত মা-थाय পृदी मन्ता विमुक्षि । ইত্যাদিপুরাণোক্ত প্রাত মহা-ভারতোচ্চারণবৎ রাচদেশীযা-স্তু বিরাটপর্ব পাঠযন্তি। ভবিয্যে া বৃষোৎ সর্গশ্চ দ্বিবিধো জীবতো ব। মৃতস্য চ। ইত্যুপক্রম্য। অনু-

জ্ঞাণ গৃহ্ণ চ পুন গণেশণ পূজ্যে-म्बटि । <u>अश्'टेन्</u>डिय यटक्र श-শ্চাৎ বিষ্ণু সংপূজ্যেৎ ততঃ।। ছন্দোগপরিশিষ্ট । গোশালা-যা প্ৰণীয়াগি সংস্কৃত্য ব্ৰীহি ত-খুলান্। অগ্নি শূষেন্দ্রেশরেভ্যে। নিৰ্বগেৎ পাষসং চরুং ৷৷ গোশা-নেন শ্রুতি নিদর্শনাৎ ৷ প্রাপ্তদক্ প্রবনে দেশে মনোভ্রে निर्ज्ञन वटन ॥ मकब्रानखद्ग॰ य-জমান এব প্রথমণ ব্রহ্ম বরণাদি-ক॰ স্ব্যাৎ তত্র ব্রহ্মবরণ প্রথ-মতঃ। জ্যোতিফোমে ব্ৰহ্মো-দ্যাতৃ হোত্তধয়ু ইত্যাদি দর্শ-নেন। গৃহাস গ্রহে। দ্যুতে চ ব্যবহারে চ প্রবতে যজ্ঞকর্মণি ৷ যানি পশ্যজ্যদাসীনাঃকর্তা তা-নি ন পশ্যতি।। একঃ কর্মনিযু-कः गां ६ विणेय उत्रधातकः। তৃতীয়ঃ প্রুষাৎ প্রশ্নণ ততঃ কর্মা मनाहरत्थ ।। वत्रगांनखतः भूग-ণ্ডিকাণ সমাপ্য যথা বিধিনা চরু-পাকঞ্চ কৃষা চরুহোমণ স্ব্যাৎ। ততঃ স্বিষ্টি কৃদ্ধোম মহাব্যাহ্বতি (श्रामे कार्स्य) ॥ ॥ । । ७०३ वृषम्।

দক্ষিণে পার্শ্বে ত্রিশূলাক সমুল্লি-থেৎ। বৃষাহ্নসীতি সব্যে ২ স্য চ-ক্ৰাঙ্ক মপি দৰ্শযেৎ 11 তপ্তেন প-শ্চাদয়সা স্পর্টে তাবেব কার-যেৎ। অথৈন॰ কলসস্থাভি রন্ডি-রেকে। বৃষেণ কাঁ। সরৌ ষধি সু-গন্ধীভিঃ স্নাপ্যেম্বৎসিকা অপি । পরিধাপ্যাহতে শুক্লে বাস<mark>্মী ।</mark> ত্য দেবেশ পিতুঃ স্বর্গ প্রযচ্ছ মে হেমপউক ৷৷ সভ্য মিখ্যা বৃধা সোম সামত্যা॰ শির্দি ন্যসেৎ। ততো বৃষ বৎসভরীণা মলকারা-**मिक॰ एक। विन् वक्रम निर्मिछ** যূপে উপমূপে চ বন্ধা এন যুবা-ন॰ ইতি মন্ত্রণ পঠিত্বা বৎসত্তরী চ-তুষ্টয সহিত বৃষ তত্তৎফল কা-मी जालाजानि वात्काता ६ मृ-জেৎ৷৷ৠাততো যূপাদিমুচ্য বৎ-সতরী চতুষ্ট্য সহিত বৃষ্ঠ মৈশা-न्याः हालियञ्च आर्थरम् । यथा। ন খাদেৎ পরশস্যানি না ক্রামেৎ গর্ভি নীঞ্চ গাণ। ধর্মোসি ত্বণ চতু-ম্পাদ শতসু স্তে প্রিয়া স্থিমাঃ। চতুৰ্ণাত পোষণাৰ্থাৰ মধোৎসৃষ্টা खुया मह ॥ प्रितानाक शिवृनाक মনুষ্যাণাঞ্চ যোষিতঃ। ভূতানা॰ তৃপ্তিজননা স্তৃযা সাৰ্দ্ধণ ব্ৰজন্তি-याः ।। नत्या बन्नगरमत्य शिकृ

ভূতৰিপোষক। স্ববি মুক্তে ২ক্ষ-যা লোকা মম সম্ভ নিরাম্যাঃ। মা মে ঋণোস্ত দৈবো ২থ সৈত্রো ভৌতো ২থ মানুষঃ ধর্মা স্তৃণ দ্বৎ-প্রপন্নস্য যা গতিঃ সাস্ত নে ধুবা ৷৷ যৎকিঞ্চিৎ দুষ্কৃত কর্মা লোভ মোহাৎ কৃত ভবেৎ। তক্ষাদুদ্ধৃ-।। যাবস্তিতব লোমানি শরীরে স ন্তবন্তি চ। তাবদ্বৰ্ষ সহস্যুণি স্বৰ্গে বাদো ২স্ত মে পিতুঃ।। ইতি মৎ-স্যপুরাণোক্ত পঠেৎ। তত আ-চারাদৃষপুচ্ছগলিতোদকেন ব্রশ্ব-পুরাণোক্ত তর্পণ স্বর্যাৎ। ততঃ প্রকৃত দক্ষিণাণ কৃত্বা কর্ম্মকার্মি-তৃত্যো দক্ষিণাণ দদ্যাৎ। ইতি ব্ষোৎসর্গ তত্ত্ব ।। 🟶 ।। অপিচ। কার্ত্তিক্যাণ কার্যেৎ পূজাণ যা-গ॰ দেবীপ্রিয়॰ সদা। গোৎসর্গম্ভ প্রকর্তব্য নীল বা বৃষ মুৎসৃ-জে ।। সর্বযত্ত ফল ত্রন্ধ প্রাপ্ন-যাদবিচারযন্। মনুরুবাচ। অশ্ব-মেধ সম পুণ্য বৃষোৎসর্গাদবা-প্যতে। রেবত্যাঞ্চাশ্বিনে মাসি কার্ত্তিক্যা॰ কার্ত্তিক্স্য বা ।। গো. বিবাহোথবা কার্য্যো মাঘ্যা॰ বৈ ফাল্গুনে ২পিবা। শিবোমা মঙ্গ-

দক্ষৈত্রে ভূতীয়াষা মহাকল ॥ অশ্বংখাজুমরী মাগণ বিবাহ বি-ধিনা ভবেৎ। সতোরণ ভবে-্তীর্থে উৎসর্গো গোঙ্গলে ২পিবা ॥ চতদ্ৰো বৎসিকা ভদ্ৰা দ্বৌ বা সংভবতোপি বা। বৎসং সৰ্বাঙ্গ সংপূর্ণ কন্যা সা বৎসিকা ভ-বেৎ ৷৷ অলংকৃত্য যথাশোভ সূৎসর্গ কার্যেমুনে । বিবাহ মেক বৎসীক নীলেন ভবতে স-দা।। বৃষেণ অশ্বমেধস্য যাগস্য ফ-লদ।যক॰ । জাযেরন্ বহবঃ পুত্রা যদ্যেকোপি গ্যা॰ ব্ৰজেৎ ॥ य-জেদ্বা অশ্বমেধেন নীলং বা বৃষ-মুৎসৃজেৎ। রোহিতো যস্ত ব-র্বেন শঙ্খবর্ণ খুরো বৃষঃ ।। লাঙ্গু-लागितमरेम्हर म देव नीलवृषः স্তঃ। অক্ষিত্বোৎসূজ্যতে পূর্ব॰ গাঞ্চাল কৃত্য সৰ্বতঃ ৷৷ তপ্তেন বামত শ্চক্রণ যাম্যে শূলণ সমা-লিখেৎ। ধাতুনা হেম তারেণ व्यायरमनाथ वाष्ट्रस्य ।। এवः কৃষা অবাপোতি ফল বাজিম-ংখাদিত । যমৃদ্দিশ্যোৎসূজেৎ বৎসা স লভেতাবিচারণাৎ ৷৷ ষথা শিবোমজা অর্চ্চা পূজিত। नर्वकामना। अव॰ दनव क्य॰ यस्तु।

অনস্ত লভতে ফলং ৷৷ মঙ্গলা-বিহিত ফচ ফচ গোদানজ ফলণ সহসু ক্রতব স্তেন বৃষোৎ-मर्जाम्वाश्च्या ।। ইতি দেবীপু-तार्ण शृक्षां विधिना गाधायः॥ বৃষ্টিঃ স্ত্রী মেখাচ্জলবিন্দুপতন॰ । তৎপর্যায়ঃ। বর্ষণ ২। ইত্য-মরঃ ৷৷ গোঘৃত ৩ পরামৃত ৪ ै বর্ষণ ৫। ইতি শব্দরত্নাবলী।। তৎকারণ যথা। অমৃতাদি ত্র-যে ৰত্ৰ ভবস্তি সৰ্ব খেচরাঃ। তদা বৃষ্টিঃ ক্রমাজ্জেয়া ধৃত্যর্ক वमू वामदेवः ॥ ইতি सद्तामयः ॥ *॥ অপিচ। ক্রবন্ত পরমার্থঞ্চ किमित्नाकृषि द्वर ह। मूर्यावि-জাষতে তোষ তোষাৎ শস্যা-নি শাখিনঃ৷ তেভ্যো ২মানি ফ-লান্যেৰ তেভ্যো জীবস্তি জীবি-नः। मूर्या अञ्च नीत्रक कात्न তস্মাৎ সমুদ্ভবঃ।। সূর্য্যো মেঘা-দযঃ সৰ্বে বিধাত্ৰা তে নিৰূপিতাঃ ৷ যত্রাব্দে যো জলধরো গজশ্চ माभरता यक्र ।। भमाभिरभा न्-পো মন্ত্ৰী বিধাত্ৰা তে নিৰূপিতাঃ ৷ জলাচকানাং শস্যানাং তৃণা-নাঞ্চ নিৰূপিত ।। অব্দে ২বে **২স্ত্যেব তৎ সর্ব॰ কল্পে কল্পে যুগে**

যুগে । হন্তী সমুজাদাদায করে-**१ जन मीश्रिछः ॥ ममाम्बनाय-**তদ্দ্যাদ্বাতেন প্রেরিতো ঘনঃ । স্থানে স্থানে পৃথিব্যাঞ্চ কালে কা-লে যথোচিত ।। ঈশ্বরেচ্ছ্যা-বিভূ ত॰ তুৰ্ণ ভূতণ প্ৰতিবন্ধকণ। ভূত ভব্য ভবিষ্যঞ্চ মহৎ ক্ষুদ্রঞ্চ মধ্যম ।। ধাত্ৰা নিৰূপিত কৰ্ম কেন তাত নিবাৰ্য্যতে 🕦 ইতি বন্ধবৈবৰ্ত্তে শ্ৰীকৃষ্ণজন্মখণ্ডে ২১ **অध्यायः ॥ 🐞 ॥ ञामसर्** छिमृ-ठकानि यथा। ययुता खनयिज्ञना॰ শব্দেন ক্ষিতা মুহঃ। কেকাযন্তি প্রতিবনে সতত॰ বৃক্টি সূচকাঃ॥ মেঘোৎসুকানা মধুর শ্চাত-কানা॰ মনোহরঃ শূষতা মতি-মত্তানা॰ বৃকি সন্নিধি সূচকঃ।। গগনে শক্তচাপেন কৃতঃ সাম্পূত মাস্পদ । ধারাসার শরে তাপ চ্ছেত্ত প্ৰতি ৰুথোন্ধাতঃ ৷৷ ইতি कानिका भूतात्व ३६ व्यथायः॥ বৃষ্টিফল । মথা। পতিব্ৰতামা ব-চনামোকাচ্ছতি দিবাকরঃ। সূ-(य्यामय विन। देनव न्नानमान।-দ্বিতাঃ ক্রিয়াঃ ॥ নামে বিহরণ-ঞ্চৈব ক্রম্বভাবশ্চ লক্ষ্যতে। নৈ-বাপ্যায়ন মন্ত্ৰাক বিনা হোগেন

জাষতে ৷৷ বয় মাপ্যামিতা মৰ্ত্যে যজভাগে র্যােদিতেঃ। বৃষ্টা-**मिनान्**गृङ्गीत्मा यर्जान् मण्णामि मिक्रत्य ॥ निष्णानिতात्वावधीयू. মৰ্ত্যা যজ্ঞৈ ৰ্যজন্তি নঃ এষা° ব্য° প্রযজ্মঃ কামান্ যক্তাদি পূজি-তাঃ ৷৷ অধে৷ হি বৰ্ষাম বয়ু মৰ্ত্যা-শ্চোৰ্দ্ধ প্ৰবৰ্ষিণঃ। ভোষবৰ্ষেণ-হি ব্যু হবি ৰ্যুৰ্যণ মানবাঃ॥ যে ২স্মাক॰ ন প্রয়চ্ছন্তি নিত্যা নৈ-মিত্তিকীঃ ক্রিষাঃ। ক্রতুভাগণ দু-রাজানঃ স্বয়ণ যে ২শ্বন্থি লোলু-পাঃ ॥ বিনাশায বয়ণ তেষাণ তোৰ সূৰ্যাগ্নি মাক্নতৈঃ। কিতি-ঞ্ সংদূষ্যানঃ পাপান। নপকারি-११० ।। मुकेटायामि लाखन ত-ষা॰ দুষ্ঠুত কারিণা॰ । উপসর্গাঃ প্রবর্তন্তে মরণায সুদারুণাঃ ॥ যেচাস্মান্ প্রীণিষিদ্বা তু ভুঞ্জন্তে শেষ মাত্মনা। তেষা॰ পুণ্যাদ্বয় লোকান্ বিতরামো মহাত্মনা॰।। ইতি মার্কণ্ডেষপুরাণে পতিত্রতা गाहाजानाभाषायः ॥ 🟶 ॥ जप বৃষ্টিজলগুণাঃ ৷ গগনাযু ত্রি-দোযদ্ধ গৃহীত যৎ সুভাজনে। বল্যু রসায়ন মেধ্যু পাত্রাপে-ক্ষি চ তৎপরে ৷৷ দিবার্ককিরণৈ

क्षि ल्युष्ठ मिन्तुकरेत निनि । অৰক মনভিষ্যন্দি তত্ত্ব্যাণ গগ-नायूना ॥ वर्षाम् हद्रि घटेनः म-হোরগা বিষতি কীট লূতাশ্চ। **ত**िषय जुके मर्भिय॰ थें जल मर्भ-স্ত্যোদয়াৎ পূৰ্বণ ৷৷ কালেন পৰণ निर्प्लाय गगर्छानाविषीकृष्ट । ॥ হংসোদক মিতি খ্যাতং শারদং বিমল জল ।৷ ইতি রাজবল্লভঃ ।। #।। অথ তস্য ভেদাঃ। পানী-য॰ মুনিভিঃ প্রোক্তণ দিব্যণ ভৌ-॥ ম মিতি দিখা। দিব্যু চতুৰিধ প্রোক্ত॰ ধারাজ॰ করকাভব॰ ॥ তৌষারঞ্চ তথা হৈমণ তেষু ধারণ গুণাধিক ।। 🟶 ।। তত্র ধারস্য ল-ক্ষণ গুণাশ্চ। ধারাভিঃ পতিতণ তোষ গৃহীত স্ফীতৰাসসা । শিলাষাণ বসুধাষাণ বা ধৌতা-ষা পতিত চ যৎ ৷৷ সৌবর্ণে রাজতে তামেু স্ফাটিকে কাচ-নিৰ্শ্বিতে। ভাজনে মৃন্মযে চাপি স্থাপিত॰ ধার মুচ্যতে ।। ধার-नीतः जिलायम यनिर्णाणः तमः লয়। সৌস্যাণ রসায়নণ বল্যাণ ত-পণ হ্লাদি জীবন ।। পাচন ম-তিকৃন্মুৰ্জ্য ভক্ৰা দাহ শ্ৰম ক্লমান্ । তৃষ্ণা॰ হরতি তৎ পথ্য॰ বিশে-

याद आवृषि सृष्ठ ॥ 🕸 ॥ जय ধারা জলস্য ভেদৌ। ধারা জ-লঞ্চ দ্বিবিং গান্ধ সামুদ্র ভেদ-**७:। ७० गात्र मा**मू प्रत्या र्न-ক্ষণ গুণাশ্চ । আকাশগঙ্গা স-यक्षि जनमानाय निग्गजाः । মেষৈ রন্তরিতা বৃষ্টীঃ সর্বন্তীতি বচঃ সতা ৷৷ গান্ধ মাশ্বযুক্তে মাসি প্রায়ে। বর্ষতি বারিদঃ। স-ৰ্ৰথা তজ্জল॰ দেয়॰ তথৈব চরকে বচঃ ৷৷ স্থাপিত॰ .হৈমনে পাত্রে রাজতে মৃন্মযে ২পিবা। শাল্যম• যেন সংসিক্তণ ভবেদক্লেদি বর্ণবৎ া৷ তৎ গাঙ্গু সৰ্ব দোষত্ব জ্বেফ সামুদ্র মন্যথা। তত্ত্ব সক্ষার ল-वनः एक मृष्टि वनाभरः ॥ वि-সুঞ্চ দোষল তীক্ষ্ণ সর্ব কর্মসু গৰ্হিত । সামুক্ত ত্বাশ্বিনে মাসি গুণৈ ৰ্যাঙ্গবদাদিশেৎ ॥ যতো ২গস্ত্যস্য বিপ্রর্ষে রুদষাৎ সক-ল॰ জল॰। নিৰ্ম্মল॰ নিৰ্বিষণ স্বাদু श्वक्वः मापितियवः ॥ 🗱 ॥ অতএবাহ। ফুৎকার বিষ বাতে-न नागाना॰ त्यामहातिना॰ । বৰ্ষাসু সবিষণ তোষণ দিব্য ম-প্যাশ্বিন বিনা ॥ ইতি ভাব-প্রকাশঃ ॥

বৃঠিমী স্ত্রী ভৃঙ্গপর্ণিকা। শুজ-রাটীএলাইচ ইতি ভাষা। ইতি শব্দচন্দ্রিকা।। বৃষ্টিনাশকে ত্রি বৃষ্ঠিজীবনঃ ত্রি দেবমাতৃকদে-শঃ। ইতি হেমচন্দ্রঃ ॥ বৃষ্টি বন॰ যস্য সঃ ।। ্বৃষ্টিভূঃ পু॰ ভেকঃ।ইতিহারা-বলী ।। বৃষ্টিভবে ত্রি ॥ বৃষিঃ পু॰ মেষঃ। ইত্যমরঃ॥ याप्रदः । ইতি শব্দরত্নাবলী ॥ কৃষ্ণঃ। ইতিত্রিকাণ্ডশেষঃ।। বৃষ্ণিঃ ত্রি পাষ্ডঃ। চঙঃ। ইতি শব্দরত্বাবলী।। বৃষ্ণিগর্ত্তঃ পু॰ শ্রীকৃষ্ণঃ। ইতি श्रावनी ॥ বৃষ্য • ক্লী বাজীকর । ইতিরাজ-निर्घकिः ॥ वृष्यः श्रु॰ गायः। ইতি হেমচন্দ্রঃ বৃষ্যঃ ত্রি শুক্রবৃদ্ধিকারকৌষ-ধাদিঃ। ইতি ভাবপ্রকাশঃ।। वृश्यकना जी विमाती। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ ব্যাগন্ধ। স্ত্রী বৃদ্ধদারকঃ। ইতি শব্দরত্নাবলী ॥ বৃষ্যগন্ধিকা ন্ত্ৰী অতিবলা। ইতি । বৃহ রাজনির্ঘণ্টঃ ।৷ বৃষ্যবল্লিক। স্ত্রী বিদারী। ইতি

রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ वृषा जी अिष्कनात्मेष४ । ইতি রত্নমালা।। শতাবরী।। আম-লকী। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ।। বৃহ ই কি দ্বিষি।ইতি কবিকল্প-ক্রমঃ ॥ সপ্তমস্বরী। ই বৃ°হুতে । কি বৃংহ্যতি বৃংহতি। ইতি मगीमागः ॥ वृश् रेत् क्षत्म il शक्ती । रेठि किवकन्नक्रमः ॥ इत् अवृरु । ष्यवशैद । धनः मकः । अफि ব্ দ্বিঃ। ইতি দুর্গাদাসঃ॥ वृश् हे धना। भक्तो। मक्षमस्त्री । ই বৃংহ্নতে । ববৃংহিরে গজ পত্যঃ। ইতি মাষঃ।। আত্মনে-পদ° প্রসাদাদিতি বল্লভঃ। ধন-শেতি হস্তি কর্তৃকঃ। বৃংহিত॰ করি গজিত মিতামরসিংহাৎ ৷ বৃ°হিত॰ করি গর্জাযা॰ শব্দমা-ত্ৰেপি কথ্যতে। ইতি শব্দমহাৰ্ণ-বাৎ। কদাচিদন্যকতৃ কোপি। তেন শ্রীহর্ষ চরিতে সি°হ বৃ°হিত মিতি বানভট প্রযোগঃ। ইতি **जूशानामः** ॥ বৃদ্ধৌ। ইতি কবিকল্পদ্রুমঃ ।। বর্হতি। বৃহি ধনর্ক্যো রিত্য-নেনৈবেফসৈল্পে ২স্য পাঠো বৃদ্ধে ইরনুবন্ধ বর্জনার্থঃ।
কিন্তু অনেনৈবেফসিদ্ধে তত্র ঋদ্ধি গ্রহণ পরত্রানুবৃত্ত্যর্থ মেব।
অয° ধাতুঃ কৈশ্চিমনন্যতে।
ইতি দুর্গাদাসঃ।।

বৃহ শ উ উদ্যমে। ইতি কবি-কল্পক্রমঃ।। শ বৃহতি। উ অব-হী (৭ ৷ অবৃক্ষৎ । ইতি দুর্গা-দাসঃ।।

বৃহ ই ও বৃদ্ধো। ইতি কবিকল্প-দ্রুমঃ ।। ই বৃশ্হতে । ও বৃণ্ছতে । ইতি দুর্গাদাসঃ ।।

বৃহত্তঞ্চ পু॰ মহাচগুশাকঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

বৃহচ্চিত্তঃ পু॰ ফলপূরঃ। ইতি শব্দচন্দ্রিকা।

বৃহক্তবঃ পু॰ চিঙ্গটমৎসাঃ। ইতি জটাধরঃ।।

বৃহজ্জীবন্তী ন্ত্ৰী বৃহজ্জীবন্তিকাবৃক্ষঃ। তৎপৰ্য্যায়ঃ। পত্ৰভদ্ৰা
২ প্ৰিযক্ষরী ৩ মধুরা ৪ জীবপুষ্টা ৫ বৃহজ্জীবা ৬ যশস্করী
৭ ৷ অস্যা গুণাঃ। বহুবীৰ্য্যদাতৃত্বণ ভূতবিদ্রাবনত্বণ। বেগাদ্রসনিষামকত্বঞ্চ । ইতি রাজনির্যন্তঃ॥

বৃহড্ঢকা স্ত্রী ঢকাবিশেষঃ। যথা

। বৃহত্তক্কা তু ভেরী স্ত্রী পুমান দুন্দুভি রানকঃ। দ্রগড়ঃ প্রতি-পত্ত্ব্য মানকঃ পটহো স্ত্রিষাণ ।। ইতিজ্ঞাধবঃ।।

বৃহতিকা স্ত্রী উত্তরীষবস্ত্রণ।ইত্যানরঃ।। বৃহতী।ইতি রত্মনালা।।
বৃহতী স্ত্রী ক্ষুব্রবার্তাকী। ব্যাঙ্গড়
ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায়ঃ। মহতী ২ ক্রাস্তাত বার্তাকী ৪ সিংহিকা ৫ স্থলী ৬রা ফুকা ৭ স্থলকন্টা ৮ ভন্টাকী ৯ মহোটিকা
১০ বহুপত্রী ১১ কন্টতন্যু ১২
কন্টালুঃ ১৩ কট্কলা ১৪ ডোরডী ১৫ বনবৃস্তাকী ১৬। ইতি
রাজনির্ঘন্টঃ।। সিংহী ১৭ প্রসহা ১৮ রক্তপাকী ১৯ লতাবৃহতিকা ২০। ইতি রত্মনালা ।।
। কটুম্বণ।

। উষদ্বং। বাত জুরারোচকাম কাশ শ্বাস হজোগ নাশিত্বঞ্ছ। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ ।। অপিচ । বৃহতী পাচনী সোক্ষা আহিণী বাতনাশিনী। ইতি রাজবল্লভঃ ।। ৠ ।। মহতী। ইত্যমরঃ ।। উ ত্রীষবস্ত্রং ।। বারিধানী।। বাক্ ।। কন্টকারী। ইতি মেদিনী ।। চ্ছন্দোভেদঃ । সতু নবাক্ষর

বৃহৎ
রাজনির্ঘণীঃ ।।
বৃহৎকালশাকঃ পু॰ শোথজিহাঃ। বৃহৎকালকাসুন্দিয়া ইতি
ভাষা। ইতি ত্রিকাওশেষঃ ।।
বৃহৎকাশঃ পু॰ খড্গটঃ। থাগ্ডা
ইতি ভাষা। ইতি হারাবলী ।।
বৃহৎক্ষিঃ ত্রি তুন্দিলঃ। ইত্য-

বৃহত্তালঃ পু॰ হিস্তালঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

यतः ॥

বৃহত্তিক্তা ন্ত্রী পাঠা। ইতি রাজ-নির্ঘন্টঃ।।

বৃহজ্ঞ পু॰ বংশঃ।ইতি শব্দ-চন্দ্ৰিকা।।

বৃহত্ত্ব পু॰ গ্রহনাশনবৃক্ষঃ।
ছাতিযান্ইতি ভাষা। ইতি
রত্নমালা।।

বৃহৎপত্রঃ পু॰ হস্তিকদঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

বৃহৎপত্র। স্ত্রী ত্রিপর্নিকা। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।।

বৃহৎপাটলিঃ পু॰ ধুস্তৃরঃ।ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ॥

বৃহৎপাদঃ পু॰ বটবৃক্ষঃ। ইতি শব্দচন্দ্ৰিক।।।

বৃহৎপারেবত॰ ক্লী মহাপারে-বতং। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

পাদঃ। যথা। উক্থা ২ত্যুক্থা তথা মধ্যা প্ৰতিষ্ঠান্যা সুপূৰ্বিকা । গাযত্যক্তিক্ অনুষ্ঠুপ্ চ বৃহতী প°ক্তিরেব চ ॥ ইত্যাদি । তদ্ভে-দানাহ। নবাক্ষরা যথা। ভুজগ শিশুসূতা নৌমঃ। হুদতট নি-কটকোণী ভুজগ শিশুসুতা যা সীৎ। মুররিপু দলিতে নাগে ব্ৰজ্জন সুখদা সাভূৎ ৷৷ যুতে-ত্যেব॰ শন্তু প্রভৃতিযু পাঠঃ । ভূতেত্যেব মাধুনিকাঃ পঠস্তি। माात्राणि यथा॰ टिन्डियमाः। का-লিষ ভোগা ভোগ গত স্তন্মণি মধ্যক্ষীতৰুচা। চিত্ৰপদা ভো-নন্দসূত শ্চারু ননর্ত্ত স্মের মুখণ ।। সজরৈ ভুজিঙ্গ সঙ্গত। । তর-লা তরঙ্গ ন্ধিঙ্গিতৈ র্যমুনা ভুজ-ঙ্গ সঙ্গতা। কথ মেতু বৎসচার-क न्हलनः मरेनव जा॰ इतिः।।

॥ বৃহস্পতি

হেমচন্দ্রঃ।।
বৃহৎ ত্রি মহৎ।ইত্যমরঃ।।
বৃহৎকঃ ত্রি বৃহৎ।বৃহৎশব্দাৎ
কণপ্রভাবেন নিম্পন্ধঃ।।
বৃহৎক্রা পু॰ গ্রানা ত

বৃহদ

वृह्दभानी भू॰ वनजीतः।

ः पूर्व गराणीनुः। २० त्राक्तिमर्वनिः॥

বৃহৎ শুনী স্ত্রী ঘণ্টারবা। ইতি জটাধরঃ।।

वृहें देखाः भू हिटा । हैं ताकि विर्विधः ॥

বৃহৎকলা স্ত্রী কটু তুষী। মহে-স্রুবারুণী। সন্মাণ্ডী। মহাজ-ষুঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

বৃহদঙ্গঃ পু॰ মতঙ্গজঃ। শব্দচন্দ্ৰিকা।।

বৃহদয়ঃ পু॰ রুজাকরঃ। কাম্ রাঙ্গা ইতি ভাষা। ইতি শব্দ-চন্দ্রিকা।।

व्हरणना श्री श्रृतनना। इंडि ताजनिर्यन्धः॥

বৃহদাহঃ পু॰ কাৰ্যদেশঃ। সতু বিদ্যাপৰ্যতম্য পশ্চাৎ মালব-দেশম্য মিকটে বৰ্ততে । ইতি হেমচক্রঃ। ত্রিকাণ্ডশেষে বৃহ-দ্গুহ ইতি পাঠঃ।।

वृश्ताल को गोनवृञ्ज । তর- "

मृक ইতি ভাষা । ইতি শব্দ
চান্দ্রকা ।।

वृश्मनः पुः शिकात्नाशुः॥

বৃহম

হিন্তালঃ। ইতি রাজনির্যন্টঃ।। বৃহদ্ধলং ক্লী মহালাঙ্গলং। তথ প্রয়োষঃ। হলিঃ ২। ইতি ত্রিকা-উন্ধেরঃ।

वृश्क्रकातिका खी मूर्गा । इंठि

বৃহত্তানুঃ পু॰ অগ্নিঃ। চিত্রক-বৃকঃ। ইত্যমরঃ।।

বৃহত্তথঃ পু॰ ইন্ডঃ।। যজ্ঞপতি॰।

মন্ত্রবিশেষঃ ।। সামবেদা॰শঃ ।।

মদীবিশেষে খ্রী । ইতিকেচিৎ।।
বৃহতাবী পু॰ ক্জোল্কঃ। ইতি
রাজনির্ঘন্টঃ।।

বৃহদক্ষঃ পু॰ পটিকালোধুঃ। ইতি রাজবল্লভঃ॥

বৃহদ্বাতঃ পুণ অশারীহরঃ। দে-ধান ইতি ভাষা। ইতি রক্ননাল। বৃহদ্বারুণী স্ত্রী মহেন্দ্রবারুণী। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।

वृश्वीकः श्रुः बाम्। छकः। ইতি
नक्तिका।।

বৃহন্নলঃ পু॰ বহাপোটগলঃ ।
ইতি মেনিনী ।। অজুনঃ । যথা
। পাৰ্থঃ কিরীটী গাঙীবী গুডাকেশো বৃহন্নলঃ । অজুনঃ ফাল্গুনো জিফু বিজয়ণ্ড ধনঞ্জয়ঃ
।। সন্তানাটী সুভজেশঃ শব্দভে-

দী কপিধজঃ। বার্ত্তাম শ্চাপি বীভৎসু রিতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ।। অপিচ। অর্জুনঃ ফাল্গুনঃ পা-র্থঃ সব্যসাচী ধনঞ্জয়ঃ। রাধা-বেধী কিরীট্যৈন্দ্রী ক্রিষ্ণুঃ শ্বেত-হযো নরঃ।। বৃহমলো গুডাকে-শঃ সৃভজেশঃ কপিধজঃ। বী-ভৎসুঃ কর্ণজিত্তস্য গাণ্ডীবং গা-গ্রিবং ধনুঃ।। ইতি হেমচন্দ্রঃ।। বৃহমলা স্ত্রী অর্জুনঃ। ইতি মে-দিনী।। দ্বাদশ্বর্ষ বনবাসানন্তর মজ্ঞাতবাসে বিরাট্ভবনে বি-রাট কন্যায়। নৃত্যগীতাদি শি-বিব বেশেনার্জনো

বৃহন্ধলেতি নামা খ্যাতো হভূৎ
। যথা। অর্জুন উবাচ। গাযামি
নৃত্যাম্যথ বাদ্যামি ভদ্যোম্মি
নৃত্যে স্পলো হন্মি গীতে। ম্বমুত্তরাধৈ প্রদিশস্ব মাণ স্বযণ
ভবামি দেব্যা নরদেব নর্ত্তরঃ।।
ইদম্ব রূপণ মম যেন কিন্তব
প্রকীর্ত্তিয়ি ভূশ শোক বর্দ্ধনণ। বৃহন্ধলাণ মাণ নরদেব বিদ্বি সূত্রণ সূতাণ বা পিতৃ মাতৃ
বর্জিতাণ।। বিরাট উবাচ। দদামিতে হস্ত বরণ বৃহন্ধলে স্বতাঞ্চ মে নর্ত্র্য যাশ্চ তাদৃশীঃ।

ইতি মহাভারতে বিরাটপর্ব।। বৃহস্পতিঃ পু॰ অঙ্গিরসঃ পুতঃ। স চ দেবানা গুরুঃ ধর্মশাস্ত্র-প্রযোজকঃ নবগ্রহ মধ্যে পঞ্চম-গ্রহন্চ । তৎপর্য্যাষঃ । সুরা-চাৰ্য্যঃ ২ গীষ্পতিঃ ৩ ধিষণঃ ৪ শুরুঃ ৫ জীবঃ ৬ আঙ্গিরসঃ ৭ বাচম্পতিঃ ৮ চিত্রশিখণ্ডিজঃ ৯ । ইত্যমরঃ ॥ উত্থ্যানুজঃ ১• গোবিন্দঃ ১১ চারুঃ ১২ দাদশ-রশ্যিঃ ১৩ গিরীশঃ ১৪ দিদিবঃ ১৫ পূৰ্ৰফল্গুনীভবঃ ১৬। ইডি জটাধরঃ ॥ সুরগুরুঃ ১৭ বাক-পতিঃ ১৮ বচসাম্পতিঃ ১৯ ই-ব্রেজ্যঃ ২০ দেবেজ্যঃ ২১ বৃহ-তাম্পতিঃ ২২ ইজ্যঃ ২৩ বাগী-শঃ ২৪ চক্ষাঃ ২৫ দীদিবিঃ ২৬ দাদশকরঃ ২৭ প্রাক্ফাল্গুনঃ ২৮ গীরথঃ ২৯। ইতি শব্দরত্না-বলী ।। স চ পীতবর্ণঃ । ঈশান-কোণ পুৰুষ ত্ৰাহ্মণজাতি ঋষে-রাশি পুষ্যনকত্ত বস্ত্র পুষ্পরাগ-মণি সিন্ধুদেশানা অধিপতিঃ ৷ ষডঙ্গুলশরীরঃ। পদ্মস্থঃ। চতু-ভূ জঃ। অক্ষ বর কমগুলু দণ্ডধা-রী। অস্যাধিদেবতা ব্রহ্মা। প্র-

তाधित्वा रेखः । म जू मूर्या-স্যঃ। অঙ্গিরো মুনিপুত্রঃ। প্রাতঃ কালে প্রবলঃ। শুভগ্রহঃ। দেব-शृश्यामी। वृक्षः। त्रक्कजवायामी া বাত পিত্ত কফাত্মকঃ। বণিক্ কর্মকর্তা। অঙ্গিরো গোত্রঃ। ইতি গ্ৰহ্মাগতত্ত্বাদ্যঃ ৷৷ 🛊 ৷৷ ত-দার জাতফল । নৃপেন্দ্রমন্ত্রী নৃপ-नक्षकात्म। विमावित्नामी हर् রঃ প্রগল্ভঃ। আচার্যাপ্জ্যো মধুরস্বভাবে৷ বারে ভবেদ্দেব-ন্তরো র্মনুষ্যঃ ।। ইতি কোষ্ঠীপ্র-দীপঃ ।।।। সচ শিবস্য গুরুপুত্রঃ यथा। मरहञ्ज উवाठ। कथ॰ वा দেবকর্ত্ব সদ্ধানা থোগিনা গুরোঃ। মৃত্যুঞ্ধস্য শস্তোশ্চ গু-ৰূপুত্ৰো বৃহস্পতিঃ ।। ততো জ্ঞা-নী মহাদেবঃ কথ• শিষ্যো গুরোঃ পিতুঃ। ব্ৰহ্মোবাচ। কথেষ মতি-গুপ্তা চ পুরাণেষু পুরন্দর। ইমাণ পুরা প্রবৃত্তিঞ্চ কথযামি নিশাম-य ॥ मृতवरमा कर्मामायाखार्या। অঙ্গিরসঃ পুরা। বত চকার ম-षाकाष कृकमा शत्राषानः ॥ ব্ৰত পুণ্সবন নাম বৰ্ষ মেকণ চকার স।। সন্ৎস্মারো ভগ-বান্ কার্যামাস তা ত্রত ॥

স্বেচ্ছামযঃ পর বন্ধ ভক্তানুগ্র-হবিগ্রহঃ । তদাগত্য চ গোলো-কাৎ পরমাদ্ধা কৃপাময়ঃ ॥ স বতানশনকীণাণ তামুবাচ কৃপা-নিধিঃ । প্রণতা সাঞ্রনেত্রাঞ্চ বিনীতাঞ্চ তথা স্ততঃ ৷৷ শ্রীকৃষ্ণ উবাচ। গৃহাণেদ॰ युद्धकल॰ सम তেজঃ সমন্বিত । ভুজ্ফ মদর-পুত্র স্তে ভবিষ্যতি মদণ্শতঃ ॥ পতি গুরুষ্ট দেবানাণ বৃহতাণ জ্ঞানিনা॰ বরঃ। পুত্র স্তে ভবিতা সাধি মন্বরেণ ভরিষ্যতি ॥ মন্বরেণ ভবেদেয়া ছি সচ মদ্বপুত্রকঃ। षकार्र्ड यय शृत्वायः वित्रकीयी ভবিষ্যতি ৷৷ বরজে৷ বীৰ্ষ্যজ্ঞ শৈচ-ব ক্ষত্ৰজঃ পালক স্তথা। বিদ্যা মন্ত্ৰ সূতানাঞ্চ গৃহীতঃ সপ্তমঃ সু-তঃ।। ইত্যুক্ত্বা রাধিকানাথঃ স্ব-র্লোকঞ্ষ যথে। পুরা। একৃফবর-भूत्वायः खानी मुद्रश्रद्धः ययः॥ মৃত্যুঞ্জয়ণ মহাজ্ঞানণ শিবায় প্র-मरमो भूता। मिराः वर्ष जिनकश **७** १३ वर्ष विभागत्य ।। जूरयाश জ্ঞান মমলং তেজঃ স্বাত্মা সমং পরণা স্ব শক্তি বিষ্ণু মাযাঞ্চ স্বাণ-শঞ্ বাছন বৃষ ৷৷ স্বশূলক স্ব-क्रकः अभञ्जः द्वानभाकतः। कृ-

পাময়ঃ স্তুত তেম শ্রীকৃক শ-রাৎপর্যা শিষলোকে শিবা সা कः विख्यागाः निविधियाः। निक র্মারায়পদ্যোয়ণ তেন নার শ্ব্তা ৷৷ তেজঃসু সর্ব দেবানা সাবিভূতা দনাতনী। জঘান रेनजनिकतः स्टब्जः अन्तर्भो शक्रा कब्रा छ पक्कमा ह मा , মূলপ্রকৃতিঃ সতী । পিতৃযজ্ঞে তনু তাজা ৰোগেম সিদ্ধয়ে৷-গিনী ॥ বভূব শৈলকন্যা সা माश्री ह जर्ज् निन्तरा। काटनन কৃষ্ণতপদা শঙ্কর প্রাপ শঙ্করী ।। ঐক্ষো হিপ্তরঃ শব্যেঃপ-त्रनाका नतारभन्धः। कृष्ण्मा दत्र-পুত্রোক স্বব নেক বৃহস্পতিঃ।। অতে হেতোঃ সুত্রগুরুঃ ওরু-পুত্ৰঃ শিৰসা চ। ইতি জন্ম বৈব-র্ত্তে প্রকৃতিখণ্ডে ৫৬ অধ্যামঃ।। বৃদ্স্পতিচক্ত ক্লী নৃণা প্ৰভা-শুভজানার্থ বৃহস্পতি সঞ্চার-कानीन नक्ष्वामि मश्रविःगिष्टि নগত্রযুক্ত নরাকারচক্রণা যথা । শীর্ষে চম্বারি রাজ্যা জলধি র-शि कदत प्रक्रित हां शि देनी था रिठक कर्छ विजृष्टि महन भन्न - মিত॰ রক্ষসি প্রীতিসংহ। পাদ-

স্থাঃ ষট্ চ পীড়া॰ পুন রপি জলিধি বানহন্তে চ মৃত্যু॰ নেত্রে
ত্রীণি প্রদদ্যঃ সুখ মথ নিজভে
বাক্পতেঃ সংক্রমকাৎ ।। ইতি
জ্যোতিস্তত্ত্ব ।।

কৃক ও কৃতে। ইতি কার্করক্রকরঃ
। সপ্তমস্বরী। ও কৃকতে বর•
কন্যা। ইতি দুর্গাদাসঃ।।

বৃক্ষঃ পুণ স্থাবরফোনিবিশেষঃ।

গাছ ইতি ভাষা। তৎপর্যায়ঃ।

নহীরুহঃ ২ শাখী ৩ বিটপী ৪

পাদপঃ ৫ তরুঃ ৬ অনোকছঃ ৭

কটঃ ৮ সালঃ ৯ পলালী ১০ দ্রঃ

১১ দ্রুমঃ ১২ অগমঃ ১৩। ইত্য
মরঃ ।। অগচ্ছঃ ১৪ বিভিরঃ ১৫

মহীরুট্ ১৬ কচিঃ ১৭ স্থিরঃ ১৮

কারকরঃ ১৯ নগঃ ২০ অগঃ ২১

কারকরঃ ১৯ নগঃ ২০ আগঃ ২০

কারকরঃ ১৯ নগঃ ২০ আগঃ ২০

কারকরঃ ১৯ নগালেরহঃ ৩০ আ-

ি ৩১ ভূরুই ৩২ ভূজঃ ৩৩ বহীজঃ ৩৪ ধরণীক্রইঃ ৩৫ কিতিজঃ ৩৬ শালঃ ৩৭। ইতি রীজনির্ঘন্টঃ ॥ #॥ তন্য যড়-জাতি র্যথা। জন্টা দ্যা অগ্র-

বীজা মূলজা স্তৃৎপলাদযঃ ৷ প-र्द्रयानम् इकामाः ऋषकाः म-लकी मुখाः ॥ मानगमत्य। वी-् जक्रशः मः मृष्ट्का ख्नामयः । স্যু ৰ্বনস্পতিকাযস্য ষডেতে মূ-ল জাত্যঃ।। ইতি হেমচন্দ্রঃ।। সংস্বেদজাপি বিজ্ঞেষ। বৃক্ষ গো পশু জন্তবঃ। ইত্যগ্নিপুরাণণাঞ্চা৷ ভদ্রপ্রদকৃকা যথা । প্রীভগবানু-বাচ। আশ্রমে নারিকেলশ্চ গৃ-হিণাঞ্চ ধনপ্রদঃ। শিবিরস্য যদী-শানে পূর্বে পুত্রপ্রদ স্তরুঃ।। সর্ব-ত্র মঙ্গলার্হশ্চ তরুরাজে। মনো-হরঃ ৷ রসাল বৃক্ষঃ পূর্বস্মিষ্ণাণ मन्त्रदेश ।। श्रेज्यमञ्ज সৰ্বত্ৰ সুরকারো নিশামষ।বিলু-क পনস किठव जिश्रीदा वनती তথা ৷৷ প্রজাপ্রদশ্চ পূর্বস্মিন্ দ-ক্ষিণে ধনদ স্তথা। সম্পৎপ্রদশ্চ সৰ্বত্ৰ যতে। হি বৰ্দ্ধতে গৃহী।। জন্ধু-বৃক্ষশ্চ দাডিশ্বঃ কদল্যামাতক স্ত-थ। रक्कु अनम्ह शृर्वियम् निकटन মিত্ৰদ স্তথা ৷৷ সৰ্বত্ৰ শুভদ শৈচব ধন পুত্র শুভপ্রদঃ। হর্মপ্রদে। গু-বাকশ্চ দক্ষিণে পশ্চিমে ভূথা !! ঈশানে সুখদ শৈচব সৰ্বত্ৰৈব° নি-শাম্য ৷ সূৰ্বত্ৰ চম্পকঃ শুদ্ধো

ভূবি ভদ্ৰপ্ৰদ স্তথা ৷ অলাবূ শ্চা-পি জন্মাণ্ডো নাযায়ুশ্চসুকাসুকঃ । थड़्ज ती कर्त्वी ठानि निविद्र गक्रवाथेमा ॥ वाख्रकः कार्राविन्-শ্চ বাৰ্ত্তাঙ্গশ্চ শুভপ্ৰদা। লতা-ফলঞ্চ শুভদ সর্ব**ু সর্বত্ত** নিশ্চি-ত॰ ॥ # ॥ निसिक्तवृक्त यथा। श्र-শস্ত কথিত কারো নিষিদ্ধঞ্চ নিশাময় ৷ বন্যবৃক্ষে। নিষিদ্ধশু শিবিরে নগরে পিচার্যিটো নিষি-দ্ধঃ শিবিরে নিত্যুণ চৌরভয়ণ ত-তঃ ৷ নগরেষু প্রসিদ্ধশ্চ দর্শনাৎ পুণ্যদ স্তথা।। হেকারো তিন্তিডী वृत्का यञ्जाखः शतिवर्द्धारयः । শরেণ ধনহানিঃ স্যাৎ প্রজাহা-নি ভবেদ্ধুব ।। শিবিরে ২তিনি-ষিক্ষশ্চ নগরে কিঞ্চিদেব চ। ন নিষিদ্ধঃ প্রসিদ্ধশ্চ নগরেষু তথা পুরে॥ বাট্যা স্বতিনিধিদ্ধশ্চ প্রা-**ब्ह स्ट॰ भित्र**वर्क्काराष्ट्र। १ ब्हू तम्ह ডহু কৈবে নিষিদ্ধঃ শিবিরে তথা ।। ন নিষিদ্ধঃ প্রাসদ্ধন্ত আমেষু নগরেষু চ ৷ বৃক্ষণ চণ্কাদীনা शनाक यक्वश्रमः ॥ आरमम् न-গরে চাপি শিবিরে চ তথৈব চ ৷ ইফুবৃক্ষণ্ট শুভদঃ সম্ভত শুভ-দ স্তথা ৷৷ অশোকশ্চ শিরীষশ্চ

কদয়শ্চ শুভপ্রদঃ। কট্টী হরিজা শুভদা শুভদ শ্চার্ক্রক স্তথা।। হ-রীতকী চ শুভদা গ্রামেষ নগরেষু চ। ন বাট্যা॰ ভদ্রদা নিত্য॰ তথা চামলকী ধুৰং।। ইতি ব্ৰহ্মবৈবৰ্ত্তে শ্ৰীকৃষ্ণজন্মখণ্ডে ১০২ অধ্যায়ঃ।। অপিচ ৷ অপুত্রস্য চ পুত্রত্ব পা-দপা ইহ সৰ্বতে । যত্নেনাপি চ রাজেন্দ্র অশ্বত্থারোপণ সরু।। স তে পুত্ৰ সহস্যাণাণ কাৰ্য্য মেকঃ করিষ্যতি ! ধনী চাশ্বখবৃক্ষেণ অ-শোকঃ শোকনাশনঃ 11 প্রকো যজ্প্রদঃ প্রোক্তো নিয়শ্চাসূপ্র-দঃস্মৃতঃ। জয়ুকী নাকদা প্রোক্তা ভাষ্যাদা দাড়িমী তথা।। जूबद्रा রোগনাশায পলাশো ত্রহ্মদ স্ত-থা ৷ অর্কপুষ্পা রোপকাণা নি-ত্য॰ তুষ্যেদ্দিবাকরঃ ৷৷ 🗐 বৃক্ষঃ শন্ধরো দেবঃ পাটলাযান্ত পার্ব-তী। শিংসপাষা মপ্সরসঃ স্বন্দে গন্ধৰ্ব সন্তনাঃ।। বিভীতকে দাস

র্কলো দাস্যদ স্তথা। অ-পত্যনাশক স্তালো বঙ্গলঃ সল-বর্দ্ধনঃ ।। বহুভার্য্যা নারিকেলী জাক্ষঃ সর্বাঙ্গসুন্দরঃ । রতিপ্রদা তথা কেলী কেতকী সর্বনাশিনী ৮প্রতিষ্ঠাণ তেগ্যিষ্যন্তি যে ন-

রাঃ প্রফরোপকাঃ। ইতি পাদ্মে সৃষ্টিখণ্ডে বৃক্ষারোপণ নাম ২৬ অধ্যায়ঃ ॥ ৠ আস্য রোপণ ফ-লং। যম উবাচ। বৃক্ষ গুলা লত। বল্ল্য স্তৃক্সারা স্তৃণজাতযঃ । य-ডেতে বৃক্ষ জাতীয়া স্তাসাণরো-পে ফল শৃগু॥ ষঃ পুমান্ রোপ-ষেদৃক্ষান্ ছাষা পুষ্প ফলোপগা-ন্। সৰ্ব সম্বোপভোগায় স যাতি পরমাণ গতিও । ছায। পুজ্পোপ-গা॰ স্ত্রি॰শৎ ফল পুষ্প ক্রমাণ স্ত-থা ৷ রোপযিত্বা দশামূাণস্ত নরো ন নরকং ব্রজেৎ ৷৷ দেব দানব গ-ন্ধৰাঃ কিমরোরগ গুহুকাঃ ৷ পশু পক্ষি মনুষ্যাশ্চ সংশ্রয়ন্তি মুদা क्रमान्।। शूर्याः मूत्रगनाः मर्द কলৈশ্চ পিতরঃ সদা। ছায্যা মে মনুষ্যা স্ত পশু পক্ষি মৃগা স্তথা।। পুল্পোপগন্ধা শ্চ ফলোপগন্ধান্ যঃপাদপানোপযতে মনুষ্যঃ। স-মৃদ্ধদেশে বরবেশ্য বেদ্যা॰ লভে-দধিষ্ঠান বরু স বিপ্রঃ ৷৷ তক্ষাৎ সুবহবো বৃক্ষা রোপদাঃ শ্রেযো-ভি বাঞ্চা। পুত্রবৎ পরিপা-ল্যাশ্চ তে পুত্রা ধর্মতঃ স্মৃতাঃ ।। কিং ধর্ম্ম বিমুখৈ ম তৈ্যঃ কেবল স্বার্থ হেতুভিঃ। ভরুপুত্রা বরু

যে তু পরাথৈকানুবৃত্তযঃ।। পত্র পুষ্পা ফল চ্ছাষা মূল বন্ধল দাৰু-ভিঃ ৷ পরেষা মুপঙ্গর্বস্তি তারযস্তি পিতামহান্।। ছেতার মপি সং-প্রাপ্ত ছায়। পুষ্প ফলাদিভিঃ। পূজযন্ত্যেৰ তরবো মুনিবদ্দেষ ব-র্জিতাঃ ৷৷ পিতর° নোপহি°সস্তি দ্রুমা দ্রবিণ লোভতঃ । তারুষস্তি চ মে সম্যক্ সৰ্বস্যাতিথ্যদাষ-কাঃ ৷৷ তস্মাত্তে পুত্রবৎ স্থাপ্যা বিধিবদ্দ্বিজপুঙ্গব। দ্বিজ্ঞৈ পিতৃ মনুষ্যাণা মভোজ্যাঃ স্যূ র্যদা স-मा ।। जनकृ थ वृक्तताशी यः थ-তিগ্রাহারুচি দিজঃ। এতে স্বর্গ।-ম হীযন্তেযে চান্যে সত্য বাদিনঃ ।। ইত্যাদ্যে বহ্নিপুরাণে তডাগ वृक्क अने ने ने निवासीयः ॥ * ॥ অপিচ। ভূমিদানেন যে লোকা গোদানেন চ কীর্ত্তিভাঃ। তে লোকাঃ প্রাপ্যতে পুর্ণ জিঃ প দ পানা॰ প্ররোহণে।। অশ্বখ মেক॰ পিচুমৰ্দ্দ মেক° ন্যগ্ৰেখি মেক° দশ পুষ্পজাতীঃ। দে দে তথা **मा**जिम माजूनित्य शक्षामुताशी নরকং ন ষাতি ৷৷ যথা সুপুল্রঃ স্ব-লমুদ্ধরেদ্ধি যথাতিকৃৎস্নানিষম-প্রযন্নাৎ। তথাত্র বৃক্ষাঃ ফল পু- প্প ভূতাঃ স্বং স্বামিনং নরকাদু-দ্ধরম্ভি ।৷ গোকর্ণ উবাচ । ইশ্ব-নার্থং যথা নীত মগ্নিহোত্রং ত-্চ্যতে ।৷ ছাষ্য বিশ্রাম পথিকৈঃ

ना॰ निलएयन छ। পত্র মূল जगानी क्र अधार्यन्न महिना ।। উপন্ধন্তি বৃক্ষস্য পঞ্চযক্তঃ স উচ্যতে। গৃহ কৃত্যানি কফানি কুজজন্ত গৃহ। স্তথা।। সত্ৰ নিৰ্বন্ত-ন প্রোক্ত ভিক্ষা পত্রৈঃ সমা-কৃতা। ফলস্তি বৎসরে মধ্যে দ্বি-वातः भाक्रनामयः ॥ माय्यमतः পিতৃ মাতু রূপকার কলেঃ কৃত॰ । এবং পুত্র সমারোপ্যা এবং ত-ত্ত্বিদে। বিদুঃ।। ইত্যাদি বারাহ পুরাণে গোকর্ণ মাহাত্ম্য নামা-शायः॥ #॥ जत्कृता वृका यथा । অশ্বংখ। বটবৃক্ষণ্ট ন চ্ছেতব্যঃ কদাচন ৷ ন চ্ছেতব্যো বিলুবৃক উভুম্বরশ্চ কদাচন।। কর্ম্মণার্টেশ্চ ব ষে বৃক্ষা ন চ্ছেতব্যাঃ কদাচন। ইতি চ বারাহপুরাণে ত্রান্ধণনী-कानृवः नानाशायः ॥ #॥ व्-ক্ষোৎপাতা যথা। পুরেষু ষেযু मृगार**ङ भामभा देकत (ता**मिकाः । রুদন্তো বা হসত্তো বা সুবস্তো বা বহুনুসান্।। অরোগা বা বিনা

বাত॰ শাখা মুঞ্জ্যুথ ক্রমাঃ। कल॰ भूष्ण॰ তथा कात्न मर्भय-ন্তি দিহাযনাঃ ॥ পূৰ্বাবস্থাণ দর্শ-যন্তি ফল পুষ্প: তথা ভবেৎ। ক্ষীর•ক্ষেহ•মদ৽রক্ত•মধু তোষ৽ সুবন্তি চ ৷৷ শুশান্ত্যরোগাঃ সহ-সা শুষা রোহস্তি বা পুনঃ। উ ত্তিগ্ৰন্তীহ পতিতাঃ পতম্ভি চ ভ-পোন্নতাঃ ৷৷ এবং বক্যামি তে বন্ধ-न् विशाक कल त्यव ह। त्रापतन ব্যাধি মভ্যেতি হুসনে দেশ বি-ज्यः ॥ भाशाक्षश्राचन क्रयोप সংগ্রানে যোধপাতন । বালানা यत्र अर्या दानाना कन श्रृष्टि-ण।। यत्राख्रुं जिम^० अक्र क পুষ্প মনস্তরণ ক্ষয়ণ সর্বত্র গো-कीरत स्नरह मुर्ভिक नकन ॥ বাহনাপচয় মদ্য রক্ত সংগ্রাম নাদিশেৎ। মধাসুবে ভবেদ্ব্যাধি র্জনসাবে ন বর্ষতি ।। অরোগণ শোষণ জ্ঞেষ বন্দুর্ভিক লকণ । শুদ্ধেষু সংপ্ররোহ স্ত বীষ্য মন্ত্ৰঞ্গ হীষতে ॥ উত্থানে পতিতানাঞ্চ ভয় ভেদকর ভ-বেৎ। স্থানাৎ স্থানম্ভ গমনে দে-শভঙ্গ স্তথা দিশেৎ ॥ জুলৎ-अशि व वृत्क्यू ताम् पू व ध-॥

নক্ষণ। এতৎ পূজিত বৃক্ষেযু সর্ব॰ রাজ্ঞো বিপদ্যতে ।। পুল্পে ফলে বা বিকৃতে রাজ্ঞো মৃত্যু• তথা দিশেৎ। অন্যেষু দৈব যু-ক্তেযু বৃক্ষোৎপাতেষু মন্ত্ৰিতঃ।। আচ্ছাদযিত্বা তং বৃক্ষণ গন্ধমাল্যৈ বিভূষযেৎ। বৃক্ষোপরি তথা ছ-ত্র॰ স্ব্যাৎ পাপপ্রশান্তবে ॥ শিবমভার্চ্চবেদেব পশু ঞ্চাব্মে नित्वनस्य । भृत्वज ३७ ४-দোমা কৃষা ৰুজ জপেত্তথা।। মধাজ্য যুক্তেন ত্ পাযসেন সং-পূজ্য বিপ্রা॰ শ্চতুরশ্চ দদ্যাৎ। গীতেন নৃত্যেন তথাৰ্চনেন দে-ব° হর° পাপবিনাশহেতে।ঃ ।। ইতি মাৎস্যে ২জুতশান্তি বৃ-কোৎপাতপ্রশমন নাম ২০৬ অধ্যায়ঃ ॥ ৠ। অথ বৃক্ষপ্রতিষ্ঠা **। ভীষ্ম উবাচ। পাদ**পানা॰ বি-ধি° ব্ৰহ্মন্ যথাবদ্বিস্তরাদদ ৷ বিধিনা যেন কর্ত্তব্য পাদপো-म्यानन वृदेधः ॥ य ह त्नाकाः ম্মৃতা স্তেষা॰ তানি চৈব বদস্ব মে ৷ পুলস্ত্য উবাচ। পাদপানা বিধি ৰক্ষ্যে তথৈবৈ।দ্যান ভূমিষু। ত-ডাগ বিধিবৎ সর্বণ সমাপ্তিণ জ-গদীশ্বর ।। কৃত্বা মণ্ডপ সংভারং

স্নাত্বা প্রয়ত মানসঃ। পূজ্যেদ্বা-**ন্ধণ° তদ্বন্ধেম বস্ত্রানুলেপনৈঃ** ॥ সৰে বিধ্যুদকৈঃ সিক্তান্নানাপুস विভृषिणान् । वृक्षात्रारेला तलः কৃত্য ৰাসোভি রভিবেষ্টযেৎ ॥ সূচ্যা চৈব তথা কাৰ্য্যণ সৰ্বেষাণ কৰ্নবেধনণ। স্বত্তলঞ্চাপি দাতব্য তদদোৰ শলাক্ষা।। ফলানি স-গু চার্ফো বা কলধোতানি কার-যেও। প্ৰত্যেক সৰ্ব বৃক্ষাণা বেদ্যাণ তানধিবাস্যেৎ ৷৷ ধূপন্ত গুগ্গুলু শ্রেষ্ঠ তামুপাত্রে রধি-ষ্ঠিত । সৰ্বান্ ধান্যভূতঃ কৃত্বা शक्त भानगानू तन भटेनः ॥ ऋखान् স সৰ্ববৃক্ষেযু স্থাপযিত্বা ব্ৰতী স্বয়ং । পূজ্যিত্ব। দিনান্তে চ স্বর্যান্ত্রিজ নিমন্ত্রণ ৷৷ যথা চলোকপালা-না মিক্রাদীনা বিধানতঃ। বন-স্পতে রধিবাস মেবং কার্য্যণ দ্বি-জাতিভিঃ ৷৷ ততঃ শুক্লাম্বরধরঃ সৌবর্ণ কৃতশেখরা । স্বর্ণ শৃ-ঙ্গাং কাংশ্যাদোহাং গাং দদ্যা-ष्ट्रज्भानिनीः॥ शयत्रिनीः वृक गशा मूर्मा का मूम ब्रूयी । ठ-তো ২ভিষেকমন্ত্রেণ বাদ্য মঙ্গল গীতকৈঃ ৷৷ খণ্ণজুঃ সামাথৰ্বাণাণ ্ধারণৈ রভিত স্তথা। তৈশ্চ স্ব-

टिसः मन्त्रशनः अधाषुका भूत्र-वः॥ শুক्राम्बत्रभनः भटका यजना-নঃ স্বয়ণ জপেৎ। গোভি ৰিভব-ण्डः महीनृष्ठिक ख मगाहिण्डः ।**१** र्म्पूरेवः मक्टरेकः त्रमुनीरेगः পবিত্রকৈঃ ৷ বাসোভিঃ শ্যনী-रेयम्ह मरहाशकत शामूरेकः ॥ की तामिटेंब ईलि॰ मम्मामयाविष्न-ন চতুষ্ট্য । হোমশ্চ সর্পিষা কা-র্য্যে যুকৈ কুকভিলৈ রপি ॥প-লাস সমিধঃ সস্তা শ্চতুর্থেক্লি ত-(था ९ मदः। मिक्किश ह भून छ द শ্রেষ্ঠা তত্রাপি শক্তিতঃ । यहर-**मिर्के**ठमः किक्षिखंखमागाममः সরঃ। আচার্য্যে দিগুণ দত্বা প্র-ণিপত্য ক্ষমাপষ্থেৎ ।। অনেন বি-ধিনা যম্ভ কর্যাদৃকোৎসব মুদা । সৰান্ কামানবাপ্নোতি তত্ত-দানন্তা মগুতে।। যশ্চৈক মপি রাজেন্দ্র বৃক্ষণ সংস্থাপবেদ্বুধঃ। সোপি স্বর্গে বসেদ্রাজন্ যাবদি-ব্দ শতত্রম॰।। ভূত ভব্যা॰শ্চ ম-নুজাণ স্থারবেদ্রোম সংমিতান্। পর্মাণ সিদ্ধি মাপ্পোতি পুনরা-বৃত্তি দুৰ্মভা ।। য ইদং শৃণুযামি-ত্য প্রাববেদাপি মানবঃ। সো-পি সংগূজাতে দেবৈ এ ন্ধলোকে

মহীযতে।। ইতি পাদ্মে সৃষ্টিপণ্ডে २७ व्यथायः ॥ 🗱 ॥ तृक्तक्त्रात দোষো যথা। তস্মান্ন চ্ছেদ্ৰেৎ বৃক্ষান্ সুপুষ্প ফলিতান্ কদা । यमीटक्ट् जनवृक्तिक धनवृक्तिक শাশ্বত ।। সন্নিধৌ দেবতানাঞ্চ শিলেফক চিতানপি। ছেদিতা ("इमरयह्माकान् यतक वृष्टि कू-দ্ভবৈঃ ॥ নৃপহানি ভবেচ্ছীয়ু॰ চিঞ্চাবৃক্ষে নিপাতিতে। সমিষো-গী ক্ষৰ যাতি সীমাৰ্কে নি-পাতিতে ৷৷ তস্মান্ন চ্ছেদযেদ্দুক্ত দেবতাধিষ্ঠিত কচিৎ। বাপী কূপ তডাগানা॰ ছেদনে রোধনে কৃতে ৷৷ সলান্যাসলতাং ৰান্তি নরাণা॰ সুদুরাত্মনা॰। তদু॰ক ছেদযেদমস্ত বৃক্ষান্ ছাযাসুশী-তলান্ ৷৷ অসিপত্র বনে যোরে পীড্যতে যুমকিশ্বরৈঃ । নগরে।-পবনে বৃক্ষান্ প্রমাদান্ধি ছিন-ত্তি যঃ ৷৷ স গছেন্নরক নাম জ্ম্বণ রৌজদর্শিন । বিল্বাদি পालनः वर्गाष्ट्रजः जरम मना-था ।। श्रीवृक्षात्नीशरष् शक्ष य-দি স্বৰ্গান্ন হীষতে। ইত্যাদ্যে ব-হিপুরাণে বারুণারামা প্রতিষ্ঠা-भायः ॥ 🗱 ॥ ज्य वृक्वातः भन

নক্তাদি । শতভিষা মূল° বি-শাখা মৃগশিরঃ উত্তরফল্গুনী উত্তরাষাঢা উত্তরভাত্রপৎ রো-হিণী হস্তা পুষ্যঃ রেবতী চ।। #॥ রাজমার্ত্তথে ৷ প্রাক্তেশ শ্রবণো-ত্তরাদিতি মমা মার্ত্তও তিষ্যাশ্বি-নী পৌক্তানুক্তমরীচয়ঃ শতভি-ষা স্বাতি বিশাখা তথা 1 জীবা-কেন্দু সিতেন্দুনন্দন দিনে বারে স্থিরস্যোদ্যে শস্যানা॰ বপনে ভবস্তি লবনে শস্তে তিথৌ রো-পণে॥ 🗱 ॥ হেমান্তম। বৃক্ষবীজ স্নাতো মন্ত্রেণ রোপযেৎ। বসুধে-তি সুশীতেতি পুণ্যদৈতি ধরেতি চ।। নম স্তে সুভগে নিত্য॰ জ-মোয॰ বৰ্দ্ধতা নিতি !। ৠ।। অথ বৃক্ষপ্রতিষ্ঠা নক্ষত্রাণি। পুষ্যঃ অ-শ্বিনী জ্যেষ্ঠা পূৰ্ৰফল্গুনী ধনি-ষ্ঠা মৃগশিরঃ স্বাতী আর্জা মঘা রোহিণী মূল হস্তা রেবতী অনু-রাধা শ্রবণা পুনর্বসুশ্চ । তথাহি ৷ পুষ্যাশ্বি শত্ৰু ভগদৈবত বাসবে-ষু চন্দ্রানিলেশ মঘ রোহিণী মূল হস্তে। পৌক্ষানুরাধ হরিভেষু পু-নৰ্ৰসৌ চ কাৰ্য্যাভিষেক ভৰু ভূ-তপতি প্রতিষ্ঠা ॥ 🟶 ॥ অথ বি-হিত তিথ্যাদিঃ। ভবিষ্যে। প্রতি-

বৃক্ষভ

পচ্চ দ্বিতীয়া চ তৃতীয়া পঞ্চনী তথা। দশনী ত্রমোদশী চৈব পৌর্থনাসী চ কীর্ত্তিতা।। সো-নো বৃহস্পতি শৈচব শুক্রশৈচব তথা বুধঃ। এতে সৌন্যগ্রহাঃ প্রোক্তাঃ প্রতিষ্ঠা যাগ কর্মাণি।।

ত জ্যোতিস্তত্ত্ব ।।
বৃক্ষকঃ পু° স্বটজবৃক্ষঃ ।
রত্নমালা ।। বৃক্ষমাত্রঞ্ব ।।
বৃক্ষচরঃ পু° বানরঃ। ইতি ধনপ্রবঃ ।।

বৃক্ষজ্ঞায় ক্লী বহুনা বৃক্ষাণা হাষা। যথা। বৃক্ষদ্য বৃক্ষজ্ঞায় বৃক্ষজ্ঞায় বৃক্ষজ্ঞায় ।
বহুবে তু বৃক্ষজ্ঞায় মিতি। যঠ্ঞাক্ষায়া বহুনাঞ্চেদিতি ক্লীবন্ধ ।
ইতি স্ত্ৰীনপুণসকলিঙ্গ সংগ্ৰহেভরতঃ ।।

वृक्षधृभः भू॰ **बीत्वरिः।** ताजनिर्यन्धः।

वृक्षनाथः पू॰ वहेवृक्षः। ইতি

শব্দরত্বাবলী।।

ৰৃক্ষপাকঃ পু॰ বটবৃক্ষঃ। ইতি শব্দচন্দ্ৰিকা।

বৃক্ষভবন॰ ক্লী বৃক্ষকোটর । ইতি শ্বকচন্দ্রকা।

বৃক্ষভক্ষা স্ত্রী বন্দাকঃ। ইতি

वृक्शम

ভাবপ্রকাশঃ ॥

বৃক্ষভিৎ) স্ত্রী বাসী। ইতি হেম-বৃক্ষভিদ্ চক্রঃ।।

বৃক্ষভেদী পু॰ বৃক্ষাদনঃ। নে-হানি ইতি ভাষা। ইত্যমরঃ॥ টকঃ। ইতি হেমচক্রঃ॥

বৃক্ষমৰ্কটিক। খ্ৰী জন্ববিশেষঃ।
কাঠ্বিডাল ইতি ভাষা। ইতি
কেচিৎ।।

বৃক্ষমৃদ্ভঃ পু॰ জলবেতসঃ।ইতি শব্দচন্দ্রিকা।।

বৃক্ষরহা দ্রী বন্দা। ইত্যমরঃ।। অমৃতশ্রবা। ইতিরাজনির্ঘন্টঃ।। বৃক্ষবাটিকা দ্রী অমাত্যগণিকা-

গেহোপবন । ইত্যমরঃ ।।
বৃক্ষাদনঃ পু॰ বৃক্ষভেদী । নেহানি ইতি ভাষা । ইত্যমরঃ ।।
অশ্বথবৃক্ষঃ ।। মধুচ্চত্র ।। সঠারঃ । ইতি মেদিনী ।। পিষালঃ ।

ত ধরণিঃ ॥

বৃক্ষাদনী স্ত্রী বন্দা ।! বিদারী-কন্দঃ। ইতি মেদিনী ।।

বৃক্ষাদিরুহক? ক্লী আলিঙ্গন । বৃক্ষাদিৰাতকণ ইতি শব্দমালা।। বৃক্ষাম ক্লী মহাম্লণ তেন্তলী-তিখ্যাতণ ইতি রাষমুঙ্গটঃ।। ম-

शामा ३ वि अत्रवामयः ॥ अवन-

ঙ্গটা। ইতি সারসুন্দরী।। চুকা। ইতি ভানুদীকিতাদযঃ ॥ তৎ-পর্যায়ঃ। তিন্তিডীক ২ চুক্রণ **৩। ইত্যমরঃ ।। অমুশাক° ৪** চক্ৰায়• ৫ তিত্তি দীফলণ ৬ শা-কাম্লণ ৭ অন্নপুরণ ৮ পূরাম্লণ ১ রক্তপূরক ১০ চূডাম ১১ বী-জায়° ১২ ফলায়ক° ১৩ অম্ল-বৃক্ষ ১৪ অমুফল ১৫ রসামণ ১৯ জ্বেগ্নাম্বং ১৭ অত্যয়ং ১৮ **अभ्रवीकः ३२** हुक्कनः २० । অস্য গুণাঃ ৷ কটুত্বণ ৷ কষাযত্বণ । উक्षष्ठ । 'ककार्म स्रुक्षा मभी-রোদর হৃদ্দাদাদি গুল্মাতিসার ত্রণদোষ নাশিত্বঞ্চ। ইতি রাজ-নির্ঘক্তঃ॥ অপিচ। বৃক্ষায় মাম মশ্লোক্ত বাতম কফপিত্তল। পৰম্ভ গুৰু সংগ্ৰাহি কটুক তু-বর লঘু ৷৷ অফ্লোক রোচন ৰক্ষণ দীপন॰ কফ বাতকৃৎ। তৃক্ষার্শো গ্রহণী গুলা শূল হা-দ্যোগ জম্বজিৎ ॥ ইতি ভাব-প্রকাশঃ !! বৃক্ষায়ঃ পু॰ আমাতকঃ। ইতি শব্দচন্দ্রিক। ॥

বৃক্ষার্থ স্ত্রী মহামেদা।

রাজনির্ঘণ্টঃ ॥

वृकालयः श्रू॰ शकी। ইতি শব্দ-यान। ॥ বৃক্ষাবাসঃ পু॰ বৃক্ষকোটরবাসী। ইতি কেচিৎ 11 বৃক্ষাশ্রথী পু॰ ক্ষুদ্রোল্কঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ৷৷ বৃক্ষোৎপলঃ পু॰ কর্ণিকারঃ। ইতি রত্নমালা ॥ বু গি ঞ বৃত্যা । ইতি কবিকল্প-ক্রমঃ।। গি ঞ বৃণাতি বৃণীতে। বূৰ্ণঃ বূৰ্ণিঃ। ইতি দুৰ্গাদাসঃ।। বে ঐ ঞ স্যুতো।ইতি কবিকন্ধ-ক্রমঃ।। সূতি স্তম্ভসন্তান । ঐ উষাৎ ৷ ঞ বয়তি বয়তে তন্ত্ৰ• তন্ত্ৰবাষঃ। ইভি দুর্গাদাসঃ।। বেকটঃ পু॰ বৈকটিকঃ ॥ মৎস্য-ভেদঃ। ভেকটী ইতি ভাষা॥ যুব। । ইতি মেদিনী ।। বিদূষকঃ । ইতি শব্দরত্বাবলী।। তত্র প वर्गी य वकातारमी निथिजः॥ বেগঃ পু॰ প্রবাহঃ। তৎপর্য্যাযঃ । ওঘঃ ৩ বেণী ৪ ধারা ৫। ইতি হেমচন্দ্রঃ।। জবঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। র॰হঃ ৩ তরঃ ৪ রুষঃ ৫ স্যদঃ ৬ ৷ ইত্যমরঃ॥ মহাকালকলণ ইতি মেদিনী।। রেতঃ। ইতিহেমচন্দ্রঃ ।। मृजविश्रीमिनिर्गमञ्जवृद्धिः ।

ইতি ভরতঃ।। সংস্কারবিশেষঃ। যথা। স্পর্শাদযোকৌ বেগাখ্য সংক্ষারো সরুতো গুণাঃ য অফৌ স্পৰ্শাদযো ৰূপণ দ্ৰবো বেগশ্চ তেজসি ৷৷ স্পর্শাদযোক্টো বে-গশ্চ দ্রবন্ধ গুরুত্বকং ৷ বাপং রুস স্তথা ক্ষেহ্যে বারিণ্যেতে চ-जूर्मभा। देखि जावाशतिस्कृतः ॥ 🐉 ॥ বেগধারণ নিষেধো যথা । বেগরোধ॰ ন কর্ত্তব্য মন্যত্র ক্রোধবেগতঃ। ইতি আহ্নিক-তত্ত্বপৃত বিক্ষুধর্মোতরবচন ।। অপিচ। সভাবতঃ প্রবৃত্তানা মলাদীনাণ জিজীবিষুঃ। ন বে-गामातरम्कीतः कामामीनाक ধার্যেৎ ॥ ইতি রাজবল্লভঃ ॥ বেগনাশনঃ পু॰ শ্লেমা। ইতি শকরত্নাবলী।। বেগসরঃ পু' বেগগামিছ্যঃ। তৎপর্যায়ঃ। বেসরঃ ২ অশ্ব-তরঃ ৩। ইতি হেমচক্রঃ॥ বেগিতঃ ত্রি বেগবিশিষ্টঃ ৷ যথা । ভাষুর্বেলীষে। ন বেগিতো খন্যসিক্তিঃ স্যাৎ নাজিত্বা সা-ধ্য নান্য । ইত্যাহ্লিকতত্ত্ব ॥ বেলিছরিণঃ পু॰ শ্রীকারীমূগঃ। रेिं ताजिनिर्मिणेः ॥

বেগী তি বেগবান্। তৎপৰ্যা-মঃ। জঙ্খাকারিকঃ ২ জাঙ্খিকঃ ৩ তরস্বী ৪ ত্বরিতঃ ৫ প্রজবী ৬ জবনঃ ৭ জবঃ ৮। ইত্যমরঃ ॥ শ্যেনপক্ষী। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ। (वहां खी मृनाः। विकि निर्धे क পৃথক্দ্বে ইভ্যস্কাৎ অন্ তত जान्। यथा। तिहा मृताक त-তন । ইতি হলা যুধঃ।। বেজানী স্ত্রী गোমরাজী।ইতি न्यकिका ii বেড° ক্লী সান্দ্রবিচ্ছিন্নচন্দন°1 ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ বেড। স্ত্রী নে কা। ইতি হেম-চন্দ্ৰ ॥ বেডীতি ক্ষচিৎ পাঠঃ॥ বেচমিকা স্ত্রী রোটিকাবিশেষঃ । यथा। नाय शिक्षिक्या शृन्श-র্ভা গোগুম চূর্ণতঃ। রচিতা রো-টিকা সৈব প্রোক্তা বেচমিকা वूरिषः ॥ ভবেদে । वन्।। বৃষ্যা ৰুচ্যানিলাপহা। উষ্ণা मंख्यनी धनी वृण्ह्मी खळना পরে ।। ভিন্ন মূত্র মল। স্তন্য মে-দঃ পিত্ত কফপ্রদা। গুদকীলা-ৰ্দ্দিত শ্বাস যকৃৎ শূলানি নাশ-যেৎ।। ইতি ভাবপ্রকাশঃ॥ বেণ ঋ এ निশामत्न ॥ वां मिळा-

দান গমন জ্ঞান চিন্তাসু।ইতি কবিকল্পদ্রমঃ ৷৷ ঋ অবিবেণৎ ৷ ঞ বেণতি বেণতে ৷ নিশামনণ চাক্ষ্যজ্ঞানণ ৷ বাদিত্রণ নুরজা-দি তস্যাদানণ বাদিত্রাদামণ ৷ বাদিত্রণ বাদিত্রবিষযক্রিয়৷ ই-ত্যেকে৷ হর্থঃ ইত্যেকে ৷ ইতি-দুর্গাদাসঃ ৷৷

বেণঃ পু**ণ বর্ণসঙ্করজাতি**বিশেষঃ । সতু অষষ্ঠ্যাপ বৈদেহকাজ্জা-ভঃ। যথা। বৈদেহকেন স্বঃ মুৎপক্ষে। বেণ উচ্যতে। बान द्व >० व्यक्षायः ॥ 🕸॥ ত्व-তাযুগীষ সূর্য্যবংশীষ চতুর্থনৃপঃ 1 স তু পৃথুরাজপিত। । যথা বি-ফুপুরাণে। সৎপুত্রেণ তু জা-তেন বেণোপি ত্রিদিব যয়ে। পুমায়ো নরকাজাতঃ স তেন সুমহাত্মনা ৷৷ তেন সুপুত্ৰেণ মৃতবেণ দক্ষিণহস্ত মন্থন জাতে-ন পৃথুন।। ইতি শুদ্ধিতত্ত্ব ॥ বেণিঃ স্ত্রী প্রোষিতভর্কাদি-ধার্য্যকেশরচনাবিশেষঃ। ইতি ভরতঃ ॥ বিরহিণীবদ্ধকচঃ । ইতি জটাধরঃ ॥ তৎপর্য্যায়ঃ। প্রবেণিঃ ২। ইত্যমরঃ ।। বেণী ৩ প্রবেণী ৪। ইতি ভরভঃ ॥ বেণি-

কা ৫ 1 ইতি শব্দমালা । জলসমূহঃ 1 ইতি জটাধরঃ ॥ যথা
প্রযাগে গঙ্গা যমুন। সরস্বতী
মেলনং ত্রিবেণী ॥

বেণিকা স্ত্রী কেশবন্ধনবিশেষঃ। ইতি শব্দমালা।।

বেণিবেধনী স্ত্রী জলৌকা।ইতি ত্রিকাণ্ডনেষঃ।।

বেণিমাধবং পূ° প্রযাগস্পাষা
• শম্বচতুর্জ্জ দেবতাবিশেষঃ 1

ইতি লোকপ্রসিদ্ধঃ 11

विशे खी अविशे। हुत्वत्रविजेशी ইতিভাষা। ইতি ভরতঃ ।। তৎ-পৰ্য্যায়ে। বেণি শব্দে ডক্টব্যঃ।। দেবতাডবৃক্ষঃ । ইত্যমরঃ ॥ মে-ষী।! প্রবাহঃ। ইতি হেমচক্রঃ য় নদীবিশেষঃ । ইতি মেদিনী ।। তস্যা উৎপত্তি র্যথা । পৃথু-রুবাচ। কৃষণ বেণ্যো স্তটাদ্য-সাচ্ছিব বিফুগণৈঃ পুরা । ব-ণিক্ শরীরাৎ কলহা নিরস্তা কথিতা ত্বধা ।। প্রভাবস্ত তথো ৰ্নদ্যোঃ কিয়া ক্ষেত্ৰস্য তস্য বা । তন্মে কথষ সৰ্বত্ত বিস্মযো ২ত্ৰ মহান্মন।। নারদ উবাচ। কৃষ্ণ। কৃষ্ণতনুঃ সাক্ষাদেণী সাক্ষান্য-হেশ্বঃ। তৎ সহম প্রভাবয়

নাল বক্তু চতুর্মখঃ।। তথাপি তৎ সমুৎপত্তি কীর্ত্তবিষ্যামি তে শৃণু । চাক্ষ্ম্যান্তরে পূর্ব॰ মনে। দেঁবপিতামহঃ ।। সহুজি-'শিখরে রম্যে যজনাধোদ্যতো ২ভবং। স কৃত্বা যজ্ঞ সম্ভারান্ সর্বদেবগণৈ বৃতিঃ ৷৷ যুক্তা হরি হরাভ্যা॰ হি তিলারেঃ শিখরণ यरो । जृथानर्या गुनिशना मू-ষ্ঠুৰ্ত্তে ব্ৰহ্মদৈৰতে ।। তস্য দীকা বিধানায সমাজ চক্রু রাদ্তা । অথ জ্যেষ্ঠা॰ স্বরা॰ পত্নী মাহূ-যাঞ্চজু রীশ্বরাঃ॥ সাশনৈ রায-যৌ তাবৎ ভৃগু বিকু মুবাচ হ। ভৃগুরুবাচ। বিশোষরা স্বয়াহূত। माणाराठि न हि इतः। पृष्ट्छी-তিক্রমে চৈব কার্য্যা দীক্ষা বিধিঃ कथ॰ ११ विकुङ्गयात । नायां कि टिष् স্বরা শীয়ুণ গাযত্ত্যত্ত বিধীযতা । এষাপি ন ভবেদস্য ভার্য্যা কি॰ পুণ্যকর্মণি।। নারদ উবাচ। এব মেব হি রুজোপি বিষ্ণুবাক্য মম-ন্যত। তচ্ছুত্বা স ভৃগু ৰাক্য° গাযত্রীণ ব্রহ্মণ স্তাদী।। নিবেশ্য দ-ক্ষিণে ভাগে দীক্ষাবিধি মথাক-রোৎ॥ যাবদ্দীক্ষাবিধিণ তস্য বি-ধে শ্চকু মুনীশ্বরাঃ ৷৷ তাবদভ্যা-

ঘষৌ তত্র স্বরা যক্তস্থলে নৃপ । তত স্তা॰ দীক্ষিতা॰ দৃষ্ট্ৰা গাৰত্ৰী• ব্রহ্মণা সহ।। সগত্নী সা পরা ক্রো-ধাৎ স্বরা বচন মত্রবীৎ ৷ স্বরো-বাচ। অপূজ্যা যত্র পূজ্যন্তে পূ-জ্যানাঞ্চ ব্যতিক্রমঃ। ত্রীণি তত্র ভবিষ্যন্তি দুর্ভিক্ষণ মরণণ ভ্যণ ।1 মদাসনে কনিষ্ঠেয়ণ ভবদ্ভিঃ স-ন্নিবেশিতা। তক্ষাৎ সর্বে জড়ী-ভূতা নদীৰূপা হি নিশ্চিত ৷৷ ই-যঞ্চ দক্ষিণে ভাগে হ্যুপবিষ্টা ম-দাসনে। তত্মাল্লোকে সদা দৃশ্যা তনুকপাস্ত নিম্নগ।।। নারদ উ-বাচ। তত স্তৎ শাপ মাকর্ণ্য গা-যত্রী কম্পিতাধরা। সমুখাযাশ-পদেবৈ বাৰ্য্যমাণাপি তা॰ স্বরাণ ॥ গাযত্র্যবাচ । তব ভর্ত্তা যথা ব্ৰহ্মা মমাপ্যেষ তথা খলু। বৃথা শপসি যত্মান্মাণ ভব ত্বমপি নিয়-গা।। নারদ উবাচ। ততো হাহ। কৃতাঃ সর্বে শিব বিষ্ণু মুখেশ্বরাঃ । প্রণম্য দণ্ডবৎ ভূমে। স্বরাণ তত্র বিজিজ্ঞপুঃ।। দেবাউচুঃ। দেবি শপ্তা বয়ং সর্বে ব্রহ্মান্যাপি স্বয়া ২ধনা। যদি সর্বে জডীভূতা ভ-বিষ্যামে ২ত নিম্নগাঃ ৷৷ তদা-লোক ত্রষণ চৈতৎ বিনশ্যতি চ

নিশ্চিত'৷ অবিবেক কৃত শুস্মাৎ শাপো ২ষণ বিনিবর্ত্ততাণ।। স্বরো বাচ। নার্ক্তিতো হি গণাধ্যক্ষো ভবন্ডি র্যৎ সুরোত্তমাঃ। তস্মা-দিম্ব সমূৎপন্ন মবোধ জনিত খলু ॥ নাপি নদ্বচন হেতদসত্য খলু জাযতে । তক্ষাৎ স্বাপ্টশ জ্ডীভূতা যূষণ ভবত নিম্নগাঃ !। আবামপি সপত্নো চ স্বাণ্শাভ মৃপি নিয়গে। ভবিষ্যামে। ২ত্র ভে। দেবাঃ পশ্চিমাভিমুখা বহে ।। নারদ উবাচ। ইতি ভদ্বচন॰ শ্রুত্বা ব্রহ্ম বিষ্ণু মহেশ্বরাঃ। জড-ৰূপাভবন্নদ্যঃ স্বাণ্শেনৈব তদা-নৃপ।। তস্মাদ্বিকু রভূৎ কৃষণ বে-ণী দেবে। মহেশ্বরঃ। ত্রন্ধা কন্স-দ্মিনী চান্যা পৃথগেব বভূব তু॥ ইতি পাঝোত্তরখণ্ডে ১৫৬ অধ্যা-যঃ ।। 🟶 ।। অন্যচ্চ । সরস্বতী র-জোৰপা তমোৰপা কলিঙ্গজা। সত্ত্ৰপা চ গঙ্গাত্ৰ নষস্তি ব্ৰহ্ম নিৰ্গুণ ৷৷ ইষ বেণী হি নিঃশ্ৰে-ণী ত্রন্ধবর্গ প্রযাস্যতঃ । জন্তো ৰ্বিশুদ্ধ দেহস্য শ্ৰদ্ধা শ্ৰদ্ধাঞ্জস্য চ। কাশীতি কার্চিদবল। ভূব-নেতু হৃচ: লো**লার্ফ কেশব বি**-লোল বিজোটন। চ : তদ্দে। যুগ-

ঞ্চ বরণাসি রিষণ তদীষা বেণী-তি যাত্ৰ গদিতাক্ষয় শৰ্মাভূমিঃ॥ ইতি কাশীখণ্ডে १ অধ্যায়ঃ।। বেণীরঃ পু॰ জরিফবৃক্ষঃ। ইতি শক্চন্দ্ৰিক। 11 বেণীসংহারঃ পুং ভটনারাঘণ-কৃতসপ্তান্ধযুক্তন চিক্ৰি শ্ৰাণ

তত্ত্ব দুর্ব্যোধন কভূকি টোল কেশাফ্ষ্নাব্ধি ত্র্যান্ত্ **তস্যা বেনীবন্ধনপ**ৰ্যাক্ত বিবন্ধ যন্তি। তগাৰ মান্যগ্ৰাক । নিবিদ্ধৈ রুগ্যেতি লু'লিত নকর-ন্দো মধুকরৈঃ ব লৈ রিন্দো রস্ত-শ্দুরিত ইব পতিল নুজনঃ। বি-ধত্তা গৈদ্ধি নে। নান স্ভা মন্য সদসঃ প্রকীর্ণঃ পুসাণা• হরিচরণযো রঞ্জলি রুষণ।।

বেণুঃ পু॰ ব॰শঃ। ইত্যমরঃ!। ব॰শী। ইতি শব্দরত্নাবলী।। নৃ-পবিশেষঃ। ইতি মেদিনী ।। বে-ণো ৰুৎপত্তি ৰ্যা। বেণু ৰ্যঃ শৃণু ত॰ বিপ্র তবাপি বিদিত॰ তথা। দিজ আসীচ্ছান্তমনাঃ কৃত শা-ন্তপনাদিভিঃ ॥ নাম্না দেবত্র-তো দান্তঃ কর্মকাণ্ডবিশারদঃ। অবৈষ্ণব জনত্রাত মধ্যব ত্রী ক্রি-যাপরঃ ॥ একদাপি ন ওঞ্জাব

' ষক্তেশো ২স্তীতি ভূপতে। তস্য গেহ মথাভ্যাগাদেদান্ত কৃত নিশ্চযঃ॥মন্তক্তঃকোপি পূজা৽ म जूनमीमन वात्रिका। कृञवा श्ख গৃহে किञ्चिष कल मृज॰ नारदम-যৎ ।। স্নান বারি ফল কিঞ্চিৎ তম্মে প্রীত্যা দদৌ সুধীঃ। অ-শ্ৰদ্ধবান্বিত কৃত্বা সোপ্যগৃহাৎ দ্বিজন্মনঃ ৷৷ তেন পাপেন **স**ণ্-জাত বেণুত্ব মৃতিদাৰুণ ৷ তেন পুণ্যেন তস্যার্থো মদীয় প্রিয়তাণ গতঃ॥ অধুনা সো ২পি রাজেব কেতুমালে বিরাজতে। যুগান্তে তু বিকুপরো ভূত্বা ত্রহ্মত্ব মাঞ্চ্য-তি ৷৷ ইতি পাদ্যেপা তালখণ্ডে ৫ व्यथायः॥

বেণুক° ক্লী তোত্র°া ইতি হে-মচস্রঃ।

বেণুকর্ক্করঃ পু॰ করীরবৃক্ষঃ। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ।।

বেণুজঃ পু• বেণুষবঃ। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ।।

বেণুধাঃ পু॰ বেণুবাদকঃ। ইত্য-মরঃ।।

বেণুন° ক্লী মরিচ°। ইতি রত্ন-মালা।। বেণুজ মিতিচ পাঠঃ।। বেণুপত্রী স্ত্রী বংশপত্রীবৃক্ষঃ। তৎপর্য্যায়ঃ ৷ হিঙ্গুপণী ২ নাডী ৩ হিঙ্গুশিরাটিকা ৪ ৷ ইতি রত্ন-মালা ৷৷

বেণ্যবঃ পুং বংশফলং। বাশেরচালু ইতি ভাষা। তৎপর্যাইঃ
। বেণুজঃ ২ বেণুবীজঃ ও বংশজঃ ৪ বংশত গুলঃ ৫ বংশধান্যং
৬ বংশাহুঃ ৭। অস্য গুলাঃ ।
কক্ষত্বং। ক্যাযত্বং। কটুপাকিত্বং। বৃদ্ধমূত্রত্বং। কক্ষত্বং। বাত
পিত্ত করত্বং। সারকত্বন্ধ। ইতি
রাজনির্ঘন্টঃ ।। অপিচ । তাম্য:
বাস্ত সরা কক্ষাঃ ক্যাযাঃ কটুপাকিনঃ। বাতপিত্তকরা উষ্ণা
বদ্ধমূত্রাঃ ক্ফাপহাঃ ।। ইতি
ভাবপ্রকাশঃ।।

বেণুবাদঃ পু॰ বৈণুকঃ। ইতি রত্নমালা।।

বেণ্ৰীজ॰ ক্লী বেণুষবঃ। ইতি রাজনির্ঘলীঃ॥

বেতঃ পু॰ বেত্রঃ। ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ।।

বেতন° ক্লী কর্ম্মদক্ষিণা। মাহি-না ইতি মজুরীতি চ ভাষা। তৎপর্য্যাষঃ। কর্ম্মণ্যা২ বিধা ৩ ভূত্যা ৪ ভূতিঃ ৫ ভর্ম ৬ ভরণ্য• ৭ ভরণ•৮ মূল্য• ৯ নির্বেশঃ ১•

পাণঃ ১১। ইত্যমরঃ ॥ বিষ্টিঃ ১২ 1 ইতি জটাধরঃ।। জীবনোপা-যঃ। তৎপর্য্যাযঃ। আজীবঃ ২ জীবনণ ৩ বাৰ্ত্তা ৪ জীবিকা ৫ বৃত্তিঃ ৬। ইতি হেমচন্দ্ৰঃ।। ৰ-প্যণ। ইতি শব্দচন্দ্ৰিকা॥ বেতসঃ পু॰ লতাবিশেষঃ ৷ বযসা 'ইতি ভাষা। ইতি ভরতঃ ।। তৎ-পর্য্যায়ঃ। রথঃ ২ অভুপুষ্পঃ ৩ বিদূলঃ ৪ শীতঃ ৫ বানীরঃ ৬ বঞ্জ । ইত্যমরঃ ॥ প্রিয়ঃ ৮। ইতি রত্নমালা।। গন্ধপুষ্ণঃ ৯ রথাভুঃ ১০ বেতসী ১১ । ইতি শব্দরত্নাবলী।। নিচ্লঃ ১২ দী-র্ঘপত্রকঃ ১৩ কলমঃ ১৪ মঞ্জরী- ॥ ন্মুঃ ১৫ সুষেণঃ ১৬ গদ্ধপুষ্প- ॥ কঃ ১৭ ৷ অস্যগুণাঃ ৷ স্বাদেক-টুর'। শীতর'। ভূত রক্তপি- 🛚 তোভবরোগ লপ্তদোষ নাশি-ত্বঞ্চ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।। অ-পিচ। বেতসে। নমুকঃ প্রো-ক্তো বাণীরো রঞ্জন স্তথা। অ-ভূপুষ্পদ্চ বিদুলো রথঃ শীতশ্চ কীর্ত্তিতঃ ॥ বেতসঃ শীতলো **णार (भाषारमी) (यानिक्रश्रुणान्** । হন্তি বীদপ কৃচ্ছাসু পিতাখ ति क्रकानिनाम् II ইতি **ভা**ব-

প্রকাশঃ 11 বেতসায়ঃ পু॰ অমবেতসঃ। জটাধরঃ ৷ বেতদী স্ত্রী বেতসঃ ৷ ইতি শব্দ-त्रञ्जावनी ॥ বেতস্বান্ ত্রি বেতসলতাবছল-দেশঃ। ইত্যমরভরতৌ ৷৷ বেতালঃ পু॰ দ্বারপালকঃ। ইতি শব্দরত্নাবলী ৷৷ ভূতাধিষ্ঠিতশ-বঃ। ইত্যমরঃ।। মল্লভেদঃ। ইতি ভরতঃ।। শিবগণাধিপবিশেষঃ। ষথা। সগর উবাচ। কোসৌ ভৈরব নামাভূৎ কো বা বেতা-ল সংজ্ঞকঃ। কথং বা তৌ শরী-রেণ মানুষেণ গণাধিপৌ ॥ অ-ভূতা দ্বিজ শাৰ্দূল তমে বদ মহামুনে। শ্রীঔর্ব উবাচ। শূণু রাজন্ প্রবক্যানি মহাকালন্য ভূঙ্গিণঃ। ভৈরবস্যাপি চরিত॰ বেতালস্য মহাত্মনঃ ৷৷ সোসৌ ভূঙ্গী হরসুতো মহাকালোপি ভর্গজঃ ৷ তাবেব গৌরী শাপেন সমূষ নরষোনিজৌ ।। বেতাল ভৈরবো জাতো পৃথিব্যা॰ নৃপ-বেশানি । ইতি কালিকাপুরাণে ৪৫ অধ্যায়ঃ।। ৠ।। তস্যোৎপ-लापि यथा। औरम्बावार । म-

নৈব মানুষী মূর্ত্তি রিষণ বৃষত-কেতন। বিশাসি তেত্র বচনা-मूष्यामय मूज्ययः ॥ श्रवित्व-শ ততো দেবী স্বয়ণ তারাবৃতী . ভনৌ ৷ মহাদেবোপি তস্যাস্ত কামার্থ॰ সমুপস্থিতঃ ॥ ততঃ সাপর্ণযাবিষ্টা দেবী তারাবতী সতী। কামবান প্রহাদেব স্বয-মেবাভবন্মুদা।। তস্মিন্ কালে ২ভবলার্ত্তঃ কাপালী চান্থিমা-ল্যধৃক্। কামাবসানে তস্যাম্ব সদ্যোজাত সূত্র্য ।। অভব-মৃপশাৰ্দূল তথা শাখামৃগানন[°] । অথ তারাবতী দেবী সূতে। দৃষ্ঠা কিতিস্থিতো ॥ ভূমো ম-লিন বেশেন মন্যুনা সমুপাবি-শ্ । ভর্ত্ত রাগমন শশ্ কা-ক্ষন্তী ভৰ্গ ভাষিত ॥ অথ ক্ষণামহাভাগঃ স রাজা চন্দ্র-শেখরঃ। প্রাসাদ পৃষ্ঠে আগ-চ্ছদুষ্টু॰ তারাবতী॰ তদা ॥ দ-দর্শ পতিতা॰ ভূমৌ মুক্তকেশী॰ নিরুৎসবাং। সুতৌ চ পতিতৌ ভূমৌ চন্দ্র সূর্য্য সমপ্রভৌ ॥ বানরাস্যে স দদৃশে পদকো-ভ॰ বৃষস্য চ ৷ ততঃ স রাজা ন্য-গদৎ ত॰ মুনি॰ প্রহ্সমুদ। ॥

পালিষিষ্যে শস্তুসুতৌ যথা ল ভাগ সদৈব হি। কিন্তুতৌ মুনি শাদূল স্বং সংস্কৃত্য যথাবিধি ৷৷ শুর্ব উবাচ ৷ তত স্তযো র্যাম চক্রে নারদো বচনামৃপ ৷ জ্যো-প্রো তেরব নামাভূৎ বীরঃ পু-ল্রো ভযঙ্করঃ ৷৷ বেতাল সদৃশ কৃষ্ণো বেতালো ২ভূত্তথাপরঃ ৷ ইতি চক্রে ত্যো নাম দেবর্ষি ব্রন্ধাং সুতঃ ৷৷ ইতি কালিকা-পুরাণে ৪৯ অধ্যাষঃ ৷৷

বেতালভটিঃ পু॰ রাজবিক্রমাদিতাস্য নবরত্বাস্তর্গতরত্ববিশেযঃ। যথা। ধরস্তরিঃ ক্ষপণকামরসিণ্ছ শক্ষু বেতালভট ঘটকপর কালিদাসাঃ। খ্যাতৌ বরাহ মিহিরৌ নৃপতেঃ সভাষাণ রত্বানি বৈ বররুচি নব বিক্রমস্য
।। ইতি নবরত্বশ্লোকঃ ।।

বেতা তি জাতা। বেতীতি বিদ্ধাতো স্থাতা স্থাতা যেন নিষ্ণানঃ।!
বেত্রঃ পুং স্বনামখ্যাতবৃক্ষঃ। তৎপর্যায়ঃ। বেতঃ ২ যোগিদাঙঃ ও সুদুঙ্গাই হ মৃদুপর্বকঃ ৫। স তু পঞ্চবিধঃ। তেষাং গুণাঃ। শীতলত্বং। ক্ষাযত্বং। ভূত পিদ্ধাত্বক্ষাইতি রাজনির্ঘন্টঃ।!

তস্যাগ্রণ বেতাগ ইতি খ্যাতণ।
তদগুণাঃ। দীপনস্থণ। রুচ্যত্বণ।
তিজ্ঞস্বণ। পিত্ত কফ নাশিদ্বঞ্চ।।
তৎফলগুণাঃ। বাত্ পিত্ত নাশিদ্বণ। অমুদ্বঞ্চ । ইতি রাজ্ঞান্তরে। অসুরবিশেষঃ। তস্য প্রমাণ বেত্রাসুরশব্দে দুষ্টব্যণা।
বেত্রকীয়ঃ ত্রি বেত্রসমূহযুক্ত-দেশাদিঃ। ইতি সিদ্ধান্তকৌন্দুদী।।

বেত্রধরঃ পু॰ দারপালঃ। ইতি
হলামুধঃ।। যফিধারকে ত্রি।।
বেত্রধারকঃ পু॰ দারপালঃ। ইতি
জ্টাধরঃ।।

বেত্রবতী স্ত্রী নদীবিশেষঃ। ইত্যমরঃ । সা তু মালবদেশাৎ কালপীনাম নগরে যমুনাযাং মিলিতা ।। বেত্রাসুরমাতা । যথা ।
বেত্রবত্যুদরে জাতো নামা বেত্রাসুরো ২ভবৎ । ইতি বরাহপুরাণং ।।

বেত্রহা পুণ ইন্দ্রঃ। ইত্যমরঃ।। বেত্রাবতী স্ত্রী বেত্রবতীনদী। যথা। তত্রান্যা দধতে জলং সু-মধুরং কান্তিপ্রদং পুষ্টিদং। বৃ-ষ্যং দীপন পাচনং বলকরং বে-ত্রাবতী তাপিনী।। ইতি রাজ- निर्घक्टः ॥

বেত্রাসন°ক্লী বেত্রনির্দ্মিতাসন• । তৎপর্য্যাযঃ। আসন্দী ২। ইতি হেমচন্দ্রঃ॥

বেত্রাসূরঃ পুণ স্বনামখ্যাতাসুরঃ । তদ্যোৎপত্তি র্যথা। মহাতপা উবাচ। আসীদ্রাজা পুরা রাজ-ন্ সিন্ধুৰীপঃ প্রতাপবান্ । বা-রুণাণশো মহারাজাসো ২রণো তপসি হিতঃ।। পুত্রো মে শক্র-नामाय ভবেদিতি नदािश्रशः। এব কৃতমতিঃ সো ২৭ মহতা তপসা স্বক॰।। কলেবর॰ স্থিরো ভূষা শোষধামাস সুত্রতঃ। প্র-**জাপাল উৰাচ।** কথ° তস্য দ্বিজ শ্রেষ্ঠ শক্তেণাপকৃত॰ ভবেৎ । যেনাসৌ তদ্বিনাশায পুত্ৰ মি-চ্ছন্ ব্ৰতে স্থিতঃ। মহাতপা উ-বাচ। সো ২ন্য জন্মনি পুত্রে। ২ভূৎ স্বফু *র্বলবতাণ* বরঃ 1 ভা-ৰধ্যঃ সৰ্বশস্ত্ৰোঘৈ রপাণ ফেনে-ন নাশিতঃ।। জলকেনেন নি-হিত স্তশ্মিল্লয মবাপুয়াৎ। পুন র্বন্ধাম্বযো জাতঃ সিন্ধুদীপেতি সংজ্ঞিতঃ ॥ স তেপে পরমং ভী-ব্র॰ শক্ত বৈর মনুস্মরন্। ততঃ কালেন মহতা নদী বেত্ৰবতী

শুভা ৷৷ মানুষ কপ মাস্থায় সা-লন্ধারা মনোরম॰। আজগাম **ৰতে**। রাজা তেপে পরমক ত-পঃ ৷৷ তা॰ দৃফু বপ সম্পন্না॰ ं म त्राष्ट्रा क्रुम्बनानमः। উবাচ কাসি সুশ্রোণি সত্যু কথ্য ভা-মিনি।। নদ্যুবাচ। অহণ জলপ-তেঃ পত্নী ! বরুণস্য মহাত্মনঃ। নামা বেত্ৰবতী পুণ্য। স্ব। মিচ্ছ-স্ভীহ আগত। ।। সাভিলাষাণ পরস্থী° যে। ভজ্যানা॰ বিদর্জ-(स९। ग शांशशूक्तरा (ख्वरा) ব্ৰহ্মহত্যাপ বিন্দ্তি **।। এবং জ্ঞা**-স্ব। মহরোজ ভজনানা ভজস্ব নং ৷ এব মুক্ত স্তবা রাজা সা-তিলাবোপভূক্তবান্ ।**। ত**স্য স-দ্যে। ২ভবৎ পুত্রো দ্বাদশার্ক সমপ্রভঃ। বেত্রবত্যুদরে জাতে। নায়া বেত্রাসূরো ২ভবৎ ॥ বল-বানভিতেজম্বী প্রাগ্জোতিষঃ পতি ভবেৎ। স কালেন যুবা জাতে। বলবান্ দ্ঢবিক্তমঃ ॥ মহাবোগেন সংযুক্তো জিগায চ বসুস্করা°। সপ্তত্তীপবতী॰ প-শ্চামেরগর্বত মারুহ্ন ॥ তত্তে-ন্ত্রণ প্রথমণ জিগ্যে পশ্চাদ্মিণ যন॰ ভতঃ। ইতি বরাহপুরাণে

দেব্যোৎপত্তি নামাধ্যায়ঃ !!
বেত্রী পুং দারপালকঃ ৷ ইতি
হেমচন্দ্রঃ ৷ বেত্রযুক্তে ত্রি ৷৷
বেথ ঋঙ যাচে ৷ ইতি কবিকশ্পক্রমঃ ৷৷ ও বেথতে ৷ ইতি দুর্গাদাসঃ ৷৷

त्वमः पुः विख्ः। यथा। त्वाना (वनविनवादम। (वनादम। (वन-বিৎ কবিঃ। ইতি বিফুসহসুনাম স্তোত্রণ। বৃত্তণ। ইতিমেদিনী।। ক্বচিৎ পুস্তকে বিত্ত মিত্যপি পা-ঠঃ।। যজ্ঞাঙ্গ । ইতি নানার্থর-त्रगाना ॥ भीनभातीतावटष्ट्रापन ভগবদ্বাক্যণ।ইতি ন্যায়শান্ত্রণা৷ ধর্ম্মব্রহ্মপ্রতিপাদকমপৌরুষেয-বাক্যণ। ইতি বেদান্তশান্ত্রণ।। ব্ৰহ্মসুখনিৰ্গতধৰ্মজ্ঞাপকশাত্ৰণ। ইতি পুরাণ ॥ তৎপর্যাযঃ। শ্রুতিঃ ২ আয়ায়ঃ ৩। ইত্যুদরঃ ।। ছন্দঃ ৪ ব্ৰহ্ম ৫ নিগমঃ ৬। ইতি শব্দরত্বাবলী। প্রবচন পাইতি किंगिश्र ।। 🛎 ।। (विषय) श्रीषु-ভাবে। যথা । কদাচিৎ কথ॰ সৃক্যামীতি ধ্যাষতে। ব্ৰহ্মণো মুখ চতুষ্টবেভ্য শ্চত্বারো বে-माः श्रामुतामन् । यथा । এकवि°-শতিশাখাত্মক ঋক ১ শৃতশা-

খাতাক যজুঃ ২ সহস্শাখাময সাম ৩ নবশাখাময় অথর্ব ৪ 1 ইতি পুরাণ ।। অপিচ। শ্রীমা-ক্তেৰ উবাচ। তত্মাদগুছিনি-ভিন্ন দ্বাক্ত জন্মনঃ। খ-চো বভূবঃ প্রথমণ প্রথমাছদন্।-মুনে ॥ জবাপুপানিভঃ সদঃ তেজে ৰূপ। হৃসংবৃতাঃ। পৃথ-ক্পৃথিভিন্নাশ্চ রজে কপা ন-হাজনঃ ।। राজु॰मि मिक्निशासकु।-ए. निवकानि कानिहि । यामुक বৰ্ণ তথা বৰ্ণান্যসংহতি চরাণি বৈ ॥ পশ্চিমং যদ্বিভে। ৰ্ৰক্তুণ ব্ৰ-ক্ষণঃ পরমেষ্টিনঃ। আবিভূ তানি সামানি ততঃ সৃন্দ সিতান্যথ ॥ অথৰ্বাণ মশেষেণ ভূঙ্গাঞ্চনচয-প্রভং ৷ যোরাঘোর স্বৰূপণ তদা-ভিচারিক শান্তিমৎ ম উত্তরাৎ প্রকটাভূত বদনাত্তত্ত্বংসঃ ৷ মুখণ সত্তুত্বঃ প্রায়ণ সৌন্যাসৌন্য স্বৰূপৰ ৭ ৷৷ ঋচো রজে ভিণাং 💡 -যজুষাঞ্চ গুণো মুনে। তমো গুণা-নি সামানি তমঃ সত্ত্ব মথর্বসূ ॥ এ-তানি জুলমানানি তেজসাপ্র-তিমেন বৈ। পৃথক্ পৃথগবস্থান॰ ভাঞ্চি পূৰ্ব নিবাভবৎ ।। তত স্ত-.मामा॰ यः एक अभिकृष्कृतिमः।

স্যতে। তস্যানুভাবাদুক্তেজ স্ত-মা॰স্যাবৃত্য সংস্থিত ।। যথা বজ-ৰ্ম্ময° তেজো ষক্ষ সান্না° মহামু-নে। একত্ব মুপযাতানি পরতেজ-নি সংশ্রহাৎ ॥ শান্তিক পৌটি-ক্স্কৈব তথা চৈব্যভিচারিকণ! ঋ-গাদিষু লয়ণ ব্ৰহ্মণ ব্ৰিত্যণ ব্ৰিম্থা-গমৎ ৷৷ ততে৷ বিশ্বমিদণ সদ্য স্ত-মোনাশাৎ সুনির্মল । বভাব-তীব বিপ্রয়ের্ব তির শ্চোর্দ্ধ মধ স্ত-থা।। তত স্তম্ভলীভূত॰ ছান্দ্স॰ তেজ উত্তম°। পরেণ তেজসা ব-ন্ধন্ একত্ব মুপগম্য তৎ ৷৷ আদি-ত্য সংজ্ঞা মগমদাদাবেব যতে৷ **২ভবৎ।বিশ্বস্যাস্য মহাভাগে** কা-রণ ঞ্চাব্যযাত্মক ।। প্রাভ মধ্য-ন্দিনে চৈব তথা চৈবাপরাহ্নিকে 1 এথী তপতি সা কালে ঋণ্বজুঃ সাম সংক্রিতা ॥ ঋচ স্তপন্তি পূ-वादङ्ग मधादङ्ग ह यकुः नि देव । সামানি চাপরায়ে তু তপন্তি মূ-নিসত্তম।। শান্তিক॰ ঋকু পূৰ্বাহে যজুঃস্বন্চ পৌষ্টিক । অপরাহে স্থিত নিত্য নামস্বোভিচারি-কণ্যা সৃষ্টে) চ ঋত্মযো ব্ৰহ্মা স্থি-তে। বিষ্ণু র্যজ্পায়ঃ। রুজঃ সামম-যোত্তে চ ভক্ষান্তন্যাশুচি ধ্ৰনিঃ

।। তদেব॰ ভগবান্ ভাষান্ বে-দাত্ম। বেদসংস্থিতঃ । বেদবিদ্যা-ত্মক শৈচব পরঃপুরুষ উচ্যতে ॥ সর্গ স্থিত্যস্ত হেতুঃ স রজঃ সত্ত্বা-'দিকৈ গুঁণেঃ। আশ্রিতা ব্রহ্ম বি-ষ্ণাদি সংজ্ঞ। মভ্যেতি শাস্বতঃ ।! বেদৈঃ म বেল্যঃ म তু বেদমূর্ত্তি রমুর্ত্তি রাদ্যো হথিল বিশ্বমূর্তিঃ। বিশ্বাশ্রয়ণ জ্যোতি রবেদ্যবর্মা ধর্মাবদাতঃ পরমঃ পরেভ্যঃ ॥ ইতি শ্রীমার্কণ্ডেযপুরাণে সূর্য্যমা-হায়ো সূর্য্যাৎপত্তি নামাধ্যায়ঃ 1! # 11 जनाक । जरोवि॰ एन पू-নঃ প্রাপ্তে হৃষ্মিন বৈ দ্বাপরে দ্বিজাঃ। পরাশরসুতো ব্যাসঃ কৃষ্ণ দ্বৈপাদনো ২ভবৎ ॥ স এব गर्व (दलानाः भूतानानाः अन-শকঃ। পরোশর্ব্যো মহাযোগী কৃক দৈপ।যনে। হরিঃ।। আরাধ্য एत मीनान मृष्ट्री मात्र विली-চনং! তথ প্রদাদাদসৌ ব্যাসো বেদানা মভবৎ প্রভুঃ 11 অথ শিষ্যান্ প্রজ্ঞাহ চতুরো বেদ-পারগান্। জৈনিনিঞ্স্মন্তঞ বৈশস্পায়ন মেব চ ॥ পৈল° তে-যাত চতুৰ্থক্ষ পঞ্চনত নাত নহানুনিঃ । খাথেদ প্রাবকণ পৈলণ প্রজ্ঞাহ।

মহামুনিঃ ।। যজুরেদ প্রবক্তারণ বৈশস্পায়ন মেব চ। জৈনিনি॰ সামবেদস্য আবক পো ২ স্বপদ্য-ত।।তথৈবাথৰ্ব বেদস্য সুমস্ত মৃষি সত্তমণ। ইতিহাস পুরাণানি প্রব-ক্তৃণ মা মধোজয়ৎ ৷৷ এক আসী-দ্মজুৰ্বেদ স্তঞ্চতুৰ্দ্ধা ব্যকন্নয়ৎ । চাত্ৰোত্ৰ মভূদ্যশ্বিণ স্তেন যজ্ঞ মথাকরে। অধ্ব্যবং যজ্জিঃ मामृष (र्शवः विष्काउगाः । ঔক্ষাত্র॰সামভি শ্চক্রে বন্ধত্বপা-প্যথৰ্বভিঃ ৷৷ ততঃ স ঋচ উদ্ধৃত্য ঋথেদ॰ কৃতবান্ প্রভুঃ । যজু॰ वि চ যজুৰ্ৰেদ॰ সামবেদঞ্চ সামভিঃ৷৷ একবিণ্শতি ভেদেন ঋথেদণ কৃত-বান্ পুরা। শাখানাম্ত শতেনাথ যজুৰ্বেদ মথাকরোৎ ৷৷ সামবেদ° সহস্রেণ শাখানাঞ্চ বিভেদতঃ ৷ অংৰ্বাণ মথো বেদ° বিভেদ নব-কেন তু॥ ভেদৈ রফাদশৈ ব্যাসঃ পুরাণ কৃতবান্ প্রভুঃ। যো ২য त्मक म्हजूक्यांता (यमः পृर्वः भू-রাতনাৎ।। ওঁকারো ব্র**ন্ধণো** জা-তঃ স দোষবিষশোধনঃ ৷ বেদ-বেদ্যে। হি ভগবান্ বাসুদেবঃ স-নাতনঃ ৷৷ স গীষতে বরো দেবো যে। বেদৈন॰ স বেদবিৎ। এতৎ

পরতরণ বন্ধজ্যোতি রানন্দ সুত্ত-ম॰ ॥ বেদবাক্যোদিত॰ তত্ত্ব॰ বা-मुक्तिव॰ शतः शनः । **विन**विना মিদ॰ বেভি বেদ॰ বেদ পরে। সুনিঃ ॥ অবেদ॰ পরম॰ বেত্তি বেদনি সদেশ্বরঃ। স এব বেদে। বেদ্য শ্চ তমেবাশ্রিত্য মুচ্যতে॥ ইত্যেতদ-ক্ষর°বেদ্য মোক্ষার° বেদ মব্যয°। অবেদক্ষ বিজ্ঞানাতি পারাশর্য্যো ৰহামুনিঃ।। ইতি কৌর্মো ৪৯ অ-ধাৰিঃ ॥ 🕸 ॥ বেদাধ্যয়নপাত্ৰণ যথা ৷ ব্যাস উবাচ ৷ এবং দণ্ডাদি-ভিযুক্তঃ শৌচাচার সমন্বিতঃ। আহূতো ২ধ্যধনণ সৰ্য্যাদীক্ষনা-ণো গুরো শুখে ।। নিত্য মুদ্যত-পাণিঃ স্যাৎ সাধাচারঃ সুসংযতঃ । আস্যতা মিতি চোক্তঃ সন্নাসী-তাভিমুখ• গুরোঃ ৷৷ প্রতিশ্রবণ সম্ভাষে শ্বানো ন সমাচরেৎ ৷ নাসীনে। নচ ভুঞ্জানে। ন তিষ্ঠ-ন্ন পরাজ্বখঃ ।। নীচ॰ শ্যাসন॰ ठामा गर्वमा छक्र मिरियो। छ-রে। স্ত চক্ষুর্বিষয়ে ন যথেষ্টাস-त्न ज्रा क्रांचित्रका নাম পরোক্ষমপি কেবলং। নটে বাস্যানুপৰী ত গতি ভাষিত চে-ষ্টিত ।। গুরো র্যত্র পরীবাদো নি- ন্দা বাপি প্রবর্ত্ততে। কণৌ তত্ত্র পিধাতব্যৌ গস্তব্য॰ বা ততো ২-नाजः ॥ मृत्रस्था नार्कत्यस्मन॰ ন ক্ৰুদ্ধো নান্তিকে স্ত্ৰিষাঃ। নচৈ-বাস্যোত্তরণ ব্রুয়াৎ স্থিতে নাসী-ত সন্নিধে। ।। উদসম্ভ সশান্ পু-ষ্পা॰ সনিধোস্যাহরেৎ সদা। মা-ৰ্জ্জন॰ লেপন॰ নিত্য মঙ্গানা॰ বৈ-সমাচরেৎ ॥ নাস্য নির্মাল্য শ-ষন॰ পাদুকোপানহাবপি। না-कारमनमनकामा ছायानीन् देव কদাচন ৷৷ সাধ্যেদস্তকাণ্ডাদীন वक्षभारेया निर्वारय । जनाशु-চ্ছ্নগস্তব্য॰ ভবেৎ প্রিযহিতে র-তঃ ৷৷ ন পাদৌ ধাৰ্যেদস্য সলিধা-নে কদাচন। জৃত্তিত হসিতঞ্চৈ-ব কণ্ঠ প্রাবরণ তথা ৷৷ বর্জ্জ যেৎ সন্নিধৌ নিত্য মবম্ফোটন মেব-চাৰথাকাল মধীবীত যাবন্ন বি-ষনা গুৰুঃ।। আসীতাগো গুরো-ৰ্দৰ্ভে ফলকে বা সমাহিতঃ। আ-সনে শযনে যানে নৈব তিপ্তেৎ কথঞ্চন ।। ধাবস্ত মনুধাবেত্ত॰ গ-চ্ছন্ত মনুগচ্ছতি। গোশ্বোফু বা ন প্রাসাদ প্রস্তরেযু কটেষুচ॥ আসীত গুরুণা সার্দ্ধণ শিলাফল-ক নৌষু চ। জিতেন্দ্রিষঃ স্যাৎ

সতত বশ্যাত্মাক্রোধনঃ শুচিঃ।। প্রযুঞ্জীত সদা বাচণ মধরাণ হিত-कार्तिनी । भन्न भाना : तम : क-ন্যাণ শুক্তণ প্রাণিবিহিণ্সন ।। অভ্যঙ্গ ক্ষাঞ্জনোপানচ্চ্ ল্রধারণ মেব চ। কামণ লোভণ ভষণ নি-জা॰ পীত বাদিত্র নৃত্যক ।। আ-তর্জন॰ পরীবাদ॰ স্ত্রীপ্রেক্ষালভ-ন তথা। পরোপবাত টুপশুন্য॰ প্রষত্নেন বিবর্জ্জমেৎ ৷৷ উদসন্ত সুমনসো গোশকৃন্মৃত্তিকা স্বশা-न्। जाहरत्रम्यायमर्थानि टेज्क-ঞ্চার মাটরেৎ ৷৷ কৃতঞ্জ লবণণ সর্বণ বর্জ্যণ পয়্য যিতঞ্চ যৎ ৷ অ-নৃত্যদশী সতত ভবেদ্যীতাদি-নিস্পৃহঃ॥ নাদিত্য॰ বৈ সমীক্ষেত नार्ठात्रमञ्ज्यादन ।। এकाञ्च म-শুচিন্ত্রীভিঃ শুদ্রাস্ত্যৈ রভিভা-ষণ ।। গুৰুল্ছিটি ভৈষজাৰ্হণ প্ৰ-ভুঞ্জীত ন কানতঃ। মলাপকর্ষণণ স্নান॰ নাচরেদ্ধি কথঞ্চন ।। ন স-র্য্যান্মানসং বিপ্র গুরো স্ত্যাগে ক-থঞ্চন। মোহাদ্বা যদিবা লোভা-ত্ত্যক্তেন পতিতো ভ্যবৎ ॥ ली-কিক॰ বৈদিকঞ্চাপি তথাখ্যাত্মিক মেব বা ৷ আদদীত যতো জ্ঞানণ তন্ন ক্রহেৎ কদাচন।। গুরোর-

প্যবলিপ্তস্য কার্য্যাকার্য্য মজা-নতঃ । উৎপথপ্রতিপন্নস্য মনু-স্ত্যাগণ সমত্রবীৎ ৷৷ গুরো গুরোণ সন্নিহিতে গুরুবদ্বৃত্তি নাচরেৎ। नहाविम्क छङ्गा वान् छन्न-ভিবাদযেৎ ৷৷ বিদ্যাগুরুদ্বেত-দেব নৃত্য বৃত্তি স্বযোনিষু ৷ প্র-তিষেধামচাধর্মা দ্বিজ্ঞোগদি-শৎস্বপি।। শ্রেযঃ স্বগুরুবদৃত্তি নিত্য মেৰ সমাচরেৎ। গুৰুপুত্ৰে-ষু দারেষু গুরে। শ্চৈব স্ববন্ধুযু।। বালঃ সমানজন্মা ৰা শিষ্যো বা যজ্ঞকর্মণি। অধ্যাপযন্ গুরুসু-তো গুৰুবন্মান মৰ্হতি।। উৎসা-দন বা গাত্রাণা স্বগনোচ্ছিষ্ট-ভোজনে। ন সর্য্যাদ্গুরুপুত্রস্য পাদযোঃ শৌচ মেব চ ॥ গুরুবৎ প্রতিপূজ্যাস্ত সবর্ণা গুরুর স্তথা। অসবৰ্ণাস্ত সংপূজ্যাঃ প্ৰত্যুত্থানা-ভিবাদনৈঃ৷ অভ্যঞ্জন॰ স্নাপনঞ্চ গাত্রোৎসাদন মেব চ। গুরুপত্ন্যা ন কাৰ্য্যাণি কেশানাঞ্চ প্ৰসাধন॰ ৷৷ গুরুপত্নীন্ত যুবতীং নাভিবাদ্যেo शामरबाः । अदी o तन्मन॰ जृ-মাবেষো হ মিতি চা ক্রবন্ ।। বি-প্রোৎস্যপাদগ্রহণমন্বহঞ্চাভিবা-দন । গুরুদারেষু স্বী ত স্তা ।

ধর্ম মনুমারন্ ॥ মাতৃস্বসা মাতু-লানী স্বশ্রু শ্চাথ পিতুঃস্বসা।প্র-পূজ্যা গুরুপত্নী চ সমা স্তা গুরু-ভাৰ্য্যা ৷ ভূাতৃভাৰ্য্যোপসংগ্ৰা-श। मवर्गाश्नाश्नालि । विश्रमा তৃপদ গ্ৰাহ্ম জ্ঞাতি সম্বন্ধি যো-ষিতঃ ॥ পিতু ভগিন্যা॰ মাতুশ্চ জ্যাযস্যাঞ্জ সমর্যাপ। মাতৃবদ্-ত্তি মাতিষ্ঠেন্মাতা তাভ্যো গরীয-সী ৷৷ এব নাচারসম্পন্ন মাত্মবশ্য মদান্তিক ৷ বেদমধ্যাপায়েদ্ধর্মণ পুরাণাজানি নিত্যশঃ।। তথা চি-রোখিতে শিষ্যে গুরু র্ক্তান মনি-ৰ্দিশন্। হরতে দুষ্ত তস্য শি-ষ্যদ্যৈব॰ ততে৷ গুরুঃ ৷৷ আচার্য্য পুত্রঃ শুশ্রাযু জ্ঞানদো ধার্মিকঃ শুচিঃ। আপ্তঃ শক্তো হর্থদঃ সাধ রধ্যাপ্যাদশ ধর্মতঃ ॥ কৃতজ্ঞচ তথাজোহী নেধাবী শুভকৃষরঃ । আপ্তঃ প্রিযোগ বিধিবৎ হড-ধ্যাপ্যা দিজাত্যঃ ৷৷ এতেষু ব্ৰন্ধ-ণো দান মন্যত্র তু যথোদিতাৎ 1 🗱 । বেদাধ্যযনবিধি র্যথা । আচম্য সম্বতো নিত্য উদগ্রখঃ ৷৷ উপসংগৃহ তৎপাদৌ वीक्रमार्गा शुरुन मूथः। ज्रिशेष ভো ইতি ক্রয়াদ্বিরামো ২স্তিতি

চারমেৎ ৷৷ প্রাক্ ভূতান্ পয়ুৰ্ণা-সীনঃ পবিত্রৈ শৈচব পাবিতঃ 1 প্রাণাষামৈ স্ত্রিভিঃপৃত স্তত ওঙ্কা-त गर्रा ।। बाक्षनः अनवः कर्गाः मट्ड চ विधिविष्मुकाः। ऋर्याप-ধ্যাপন নিত্য স ব্রহ্মাদীনি পূ-ৰ্বতঃ।। সৰ্বেষা মেব ভূতানা॰ দে-ব শ্চক্ষুঃ সনাতনঃ ৷ অধীতানধ্য-যন্নিত্তু বান্ধণাদ্ধীয়তে ন্যথা।। অধীষীতঋচোনিত্য° ক্ষীরাহত্যা সদেবতাঃ ।। প্রীণাতি তর্পযন্ত্যে-ন॰ কামৈ স্তৃপ্তাঃ সদেবতাঃ।। य-জূ॰স্যধীতে নিষত দধ্য প্রীণা-তি দেবতাঃ। সামান্যধীতে প্রী-ণাতি যৃতাহুতিভি রম্বহণ ।। অথ-ৰ্বাঙ্গিরসো নিত্যু মধ্য প্রীণাতি দেবতাঃ । ধর্মার্থঞ্চ পুরাণানি মাণ্টেম স্তর্পয়তে সুরান্।। অপাণ সমীপে প্রয়তো নৈত্তিক বিধি মাঞ্রিতঃ। গাযত্রী মপ্যধীয়ীত গন্ধারণ্য॰ সমাহিতঃ ৷৷ সহসু পর-মা॰ দেবী॰ শতমধ্যা॰ দশাবরা॰। গাৰত্ৰী॰ বৈ জপেন্নিত্য॰ জপ য-জ্ঞঃ প্রকীর্ত্তিতঃ ॥ গাযত্রী ঞৈব বেদাস্চ তুল্যা তোল্যৎ প্রভুঃ । একত শ্চতুরো বেদান্ গাযত্রী-ध তথৈকতঃ॥ ওক্ষার মাদিতঃ কৃত্বা ব্যাহ্নতী স্তদনস্তরণ। ততে। ২ধীৰ্যীত সাবিত্ৰী মেকাগ্ৰঃ শ্ৰদ্ধ-যারিতঃ।। পুরাকল্পে সমুৎপন্না-'ভূ ভূবিঃ স্বঃ সনাতনাঃ। মহা-ব্যাহ্নতথঃ স্তিসুঃ সর্বাশুভনিব-ৰ্হণাঃ।। প্ৰধান॰ পুৰুষঃ কালে। ব্রন্ধ বিষ্ণু মহেশ্বরাঃ। সত্ত্ব রজ স্তম স্তিমুঃ ক্রমাদ্যাহত্যঃ স্মৃতাঃ য়া ওকার স্তথ পর বন্ধ সাবিত্রী স্যাত্তদক্র?। এব মন্ত্রো মহাভা-গঃ সারাৎসার উদাহতঃ ॥ যে। ২ধীতে ২হন্যহন্যেতা॰ সাবি-ত্রীণ বেদমাতরণ। বিজ্ঞাযার্থণ ত্র-ন্সচারী স যাতি পরনাণ গতিণ।। शारकी विषक्रमनी शायकी ला-কপাবনী। ন গাবত্যাঃ পর জ-প্য প্ৰতিদ্বিক্তাষ মুচ্যতে !৷ প্ৰাব-ণ্দ্য চ মাঘ্দ্য পৌর্ণমাদ্যাণ দ্বি-জোত্তমাঃ। আষাঢ্যা॰ প্রৌষ্ঠপ-দ্যা॰ বা বেদোপকরণে স্মৃতঃ।। উৎসূজ্য গ্রাম নগর মাসান্ বি-প্রো १ क्रिशक्षमान्। অধীষীত শু-চৌ দেশে ব্ৰন্মচারী সমাহিতঃ। পুষ্যে তু ছন্দসাণ স্বর্যাদ্বহি রুৎ-गर्कत्यामुकः। गाय एक्रमा जू शास्त्र श्रृंदाहरू अपरम १ रनि ॥ ছন্দা স্যাৰ্ছ্ব মথো জপ্যাৎ শুক্লপ-

ক্ষেতু বৈ দিজঃ। বেদাঙ্গানি পু-রাণানি কৃষ্ণপক্ষে তু মানবঃ॥ৠ। ইমান্নিত্যমনধ্যায়ানধীয়ানো বি-চক্ষণঃ। অধ্যাপনঞ্চ স্ক্রাণে। অ-ভ্যস্যন্নপি যত্নতঃ॥কর্ণশ্রবেখনি-লে রাত্রে দিবা পাণ্শু সসূহনে। বিদ্যুৎ স্তনিত সৰ্বেষু মহোক্ষানা-ঞ্চ সংপ্লবে।। জাকালিক মনধ্যায মেতেয়াহ প্রজাপতিঃ। এতান-जुः निञान् विना निषम थामुक्ञा-शिषु ॥ তদ। विमाननभाग मन्-তৌ চাত্র দর্শনে। সজ্যোতিঃ স্যা-দনধ্যায়ঃ শেষে রাত্রৌ যথা দিবা ॥ নিত্যানধ্যায এব স্যাৎ আমে-ষু নগরেষু চ। ধর্মনৈপুণ্যকামা-না॰ পূতিগদ্ধেষু নিত্যশঃ ৷৷ অন্তঃ শবগতে গ্রামে বৃষলস্যৈব সন্ধি-ধৌ। অনধ্যাযো ৰুদ্যমানে সম-বাযে জনস্য চ ॥ উদকে মধ্য রাত্রে চ বিমূত্রস্য বিসর্জ্জনে। উ-চ্ছিষ্টঃ শ্রাদ্ধণ ভুক্ত্বৈব মনসাপি ন চিন্তবেৎ ।। প্রতিগৃহ্ন দিজে। বি-षातिकाषिकेमा क्वनः। वाः হং ন কীর্ত্তমেদ্রুন্ধা রাজ্ঞো রাহো-শ্চ সূতকে ।। यावामका छम् छ-স্য ক্ষেহে। লেপশ্চ তিষ্ঠতি । বি-প্রস্য বিদুষো দেহে তাব্দুক্ষ্ ন

কীর্ত্তযেৎ ॥ শ্বানঃ প্রোটপাদ-শ্চ তথা চৈবাবশক্থিকঃ। না-ধীষীতামিষ জগ্ধা সূতকান্নাদ্য মেব চ।। নিরাহারে বাণশব্দে স-ষ্ক্যযো রুভযো রপি। অমাবাস্যা চতुर्कत्गाः लीर्गमास्मीषु ठ ॥ উপাকর্মণি চোৎসর্গে ত্রিরাত্র° **ক্ষপণ স্মৃত । অফকাসু ত্বহো**রা-ত মৃত্তাসু চ রাত্রিষু।। মার্গশী র্ষে তথা পৌষে মাঘমাসে তথৈব চ। তিস্রো ২ফকাঃ সমাখ্যাতাঃ কৃষণক্ষেষু সূরিভিঃ ৷৷ শ্লেমাতক-मा ऋ शिशा भागात गंधकमा ह **৷ কদাচিদপি নাধ্যেয়° কোবিদা**-র কপিখধোঃ।। সমানবিদ্যে তু মৃতে তথা সব্রহ্মচারিণি। আচা-র্য্যে সংস্থিতে বাপি ত্রিরাত্রণ ক্ষ-পণ স্মৃত ।। ছিদ্রাণ্যেতানি বি-প্রাণাণ ষেখনধ্যাষাঃ প্রকীর্ত্তিতাঃ ৷ হি॰সন্তি রাক্ষসা স্তেষু তস্মাদে-তানি বৰ্জ্জধৈৎ ৷৷ নিত্যকেনাস্ত্য-নধ্যাষঃ সন্ধ্যোপাসন এব চ। উ-পাকৰ্মণি কৰ্মান্তে হোম মন্ত্ৰে ত-থৈব চা। একামৃত মথৈক॰ বা ষ-জঃ সামাথ বা পুনঃ। অফকাদ্যা-স্বধীথীত মাৰুতে চাতি বাযতি।। অন্ধ্যাৰম্ভ নাব্দেষু নেতিহাস

পুরাণযোঃ। ন ধর্মশান্তেমন্যেষ্ পৰ্বস্বেতানি বৰ্জ্জবৈৎ ॥ 🕸 ॥ এষ ধর্মঃ সমাসেন কীর্ত্তিতো ব্রহ্মচা-রিণাণ বেন্ধণাভিহিতঃ পূর্ব মৃষীণাণ ভাবিতাত্মনা ।৷ যোন্যত্র স্বরুতে যত্ন মনধীত্য শ্রুতি দ্বিজাঃ। স-সংস্তাে ন সংভাষ্যাে বেদবাহো দ্বিজাতিভিঃ ৷৷ ন বেদপাঠ মাত্রে-ণ সন্তুষ্টো বৈ ভবেৎ দ্বিজঃ।পাঠ মাত্রাবসমস্ত পক্ষে গৌরিব সীদ-তি।। অধীত্য বিধিবদ্বেদ॰ বেদা-র্থণ ন বিচারখেৎ। স সান্বযঃ শুদ্র করঃ পাত্রতা॰ ন প্রপদ্যতে॥ প-ঠিম্বাত্যন্তিক° বাস° কর্ত্তু মিচ্ছ্ তি বৈ গুয়ে। যুক্তঃ পরিচরেদেন॰ न শরীর বিমোক্ষণ ।। গত্বা বনণ যো বিধিবজ্জুহূযাজ্জাতবেদসং । अभीषी**ञ मनो निजा॰ बन्न** निर्शः সমাহিতঃ ৷৷ সাবিত্ৰীণ শতৰুজীয়ণ বেদান্তা॰শ্চ বিশেষতঃ । অভ্য-সেৎ সতত মুক্তো ভম্মন প-রায়ণঃ ৷৷ এতদ্বিধান পরম পুরা-ণ বেদাগমে সম্যাগিছেরিত বঃ । পুরা মহর্ষি প্রবরাভিপৃষ্টঃ স্বায-ভূবো যন্মনুরাহ দেবঃ॥ এতমী-শ্বর সমীরিতণ নরো ষো খনু তিষ্ঠ-তি বিধিণ বিধানবিৎ। মোহজাল

মপহাষ সো মৃতো যাতি তৎ পদ মনাময়ণ শিবণ ॥ ইতি কৌ-র্মে উপরিভাগে ১৩ অধ্যাষ্ট্র ম 🗱 ।। অথ ঋগ্রেদস্য সংহিতা। বিভেদ্ধ্রথমণ বিপ্র পৈল ঋণ্ণেদ পাদগণ। ইন্দ্রপ্রমিত্তমে প্রাদাৎ বাস্কলায় চ সংহিতে ৷৷ চতুৰ্দ্ধা স বিভেদাথ বাস্কলো নিজ সংহি-তা॰ ৷ বোধ্যাদিভ্যো দদৌ তাস্ত শিষ্যেভ্যঃ স মহামতিঃ ৷৷ বোধ্যা-গ্নি নাতুরো তদ্বৎ জাতুকর্ণ পরা-শরে। প্রতিশাখাস্ত শাখাযা স্ত-স্যা স্তে জগৃহ মুনে॥ ইন্দ্ৰপ্ৰমি-তি রেকাম্ব সংহিতাণ স্বসূত্রণ ততঃ ৷ মাণ্ডুকেষণ মহাক্সানণ মৈত্রেষা-খ্যাপযন্তদা 11 তদ্য শিষ্য প্রশি-ষ্যেভ্যঃ পুত্রশিষ্য ক্রমান্বষৌ । বেদনিত্রস্ত শাকল্যঃ সংহিতাণ তা মধীতবান্ ৷৷ চকার সংহিতাঃ পঞ্চ শিষ্যেভ্যঃ প্রদদৌ চ তাঃ । তস্য শিষ্যাশ্চ যে পঞ্চ তেষাণ না-মানিমে শৃণু।। মুদ্দালো গোখলু-॥ শৈচৰ ৰাৎস্যঃ শালীয় এৰ চ। শৈশিরঃ পঞ্চম শ্চাসীন্মৈত্তেয সু-নহামতিঃ ৷৷ সংহিতাত্রিত্য ঞ্জে শাকপূর্ণি রথেতরঃ। নিরুক্ত মক-রেভিদ্পত্র্পণ মুনিসত্তম ৷৷ ক্রৌ-

ঞো বৈতালিক স্তদ্বদ্বলাকশ্চ ম-হামতিঃ। নিৰুক্তকৃত্ততুৰ্থো ২ভ দ্বেদ বেদাঙ্গগারগঃ ॥ ইত্যেতা প্ৰতিশাখাভ্যো হনুশাখা দ্বিজো-ত্তম। বাস্কলি শ্চাপরা স্তিসুঃ সং-হিতাঃ কৃতবান্ দ্বিজঃ ।। শিষ্যঃ কালায়নি গাঁগ্য স্তৃতীয়শ্চ তথা জবঃ ৷ ইত্যেতে বস্কুচাঃ প্রোক্তাঃ সংহিতা যৈঃ প্রবর্ত্তিতাঃ ॥ ইতি বিষ্ণুপুরাণে ৩ অংশে বেদবিভ-कि नीम 8 अशायः ॥ #॥ राष्ट्र-র্বেদস্য সংহিত। যথা। যজুর্বেদ তরোঃ শাখাঃ সপ্তবি শমহাম-তিঃ। বৈশস্পায়ন নামাসে ব্যা-সশিষ্য শ্চকার বৈ । শিষ্যেভ্যঃ প্রদদৌ তাশ্চ জগৃহ স্তে ২প্যনু-ক্রমাৎ ৷৷ যাজ্ঞ্যবন্ধ্যস্ত তস্যা ভূ-দ্বুন্মরাত সুতো দিজ। শিষ্যঃ প-রমধর্মজ্যে গুরুবৃত্তিপরঃ সদা ৷৷ ঋষির্ফো ২দ্য মহামেরোঃ সমাজে নাগমিষ্যতি। তস্য বৈ সপ্তরাত্র-ন্তু ব্ৰহ্মহত্যা ভবিষ্যতি। পূৰ্ৰমেব মুনিগণৈঃ সনযো ২য° কৃত দ্বিজ াা বৈশস্পাষন একস্ত তং ব্যতি-ক্রান্তবাণ স্ততঃ। স্বস্ত্রীয়ণ বালকণ সোথ পদা স্পৃষ্ট মধাত্যৎ।। স শিষ্যানাহ ভোঃ শিষ্যাঃ ব্ৰহ্মহ্-

ত্যাপহণ বতং। চরধ্বং মৎকৃতে সৰ্বে ন বিচাৰ্য্য মিদ° তথা 11 অ-থাহ যাজ্ঞবন্ধ্য স্তু॰ কিমেভি র্ভগ-বন্ দ্বিজ্যৈ ক্লেশিতৈ রল্পতেজো-ভি শ্চরিষ্যেহ মিদ° ব্রস্ত° 11 ততঃ ক্রজো গুরুঃ প্রাহ্ যাজ্ঞবন্ধ্য ম-হামতিং। মুচ্যতাং যৎ স্বধাধীতং মতো বিপ্রাবমন্যক । নিস্তেজ-সো বদস্বেতান্ য স্তৃত ত্রাহ্মণ পু-ঙ্গবান্। তেন শিষ্টোণ নার্থোস্তি गर्मा छ। जनकातिना।। मा छत्का স্ততঃ প্ৰাহ ভক্তৈয়তত্বে মযোদি-ত'। মমাপ্যল॰ স্বযাধীতং যন্মযা তদিদ° দ্বিজ ৷৷ শ্রীপবাশর উবাচ । ইত্যুক্তা রূধিরাক্তানি স্বৰূপাণি यङ्गृश्वि मः। इर्फिषिष्ठ। पटमी छ-देन्य यरवो ह स्वच्छ्या मूनिः॥ य-জু॰्याथ **विमृ**कीनि याख्ववस्कान বৈ দিজ। যগৃহ স্তিতিরা ভূষা তৈত্তিরীযাস্ত তে ততঃ।। ব্রহ্মহ-ত্যা ব্ৰত চীৰ্ণ গুৰুণা চোদিতৈ স্তু থৈঃ। চরকাধর্য্যব স্তে ভু চ-রণামানি সতম ৷৷ যাজ্ঞবক্ষ্যোপি সৈত্রেষ প্রাণাযাম পরাষণঃ। তু-स्रोव अयुष्टः मूर्वा श्याकृ या जिन ষণ ভতঃ ॥ শ্রীবাজ্ঞবন্ধ্য উবাচ। মূনঃ সবিতে ছারায় দূক্তে র্নিত- তেজদে। খায়জুঃ সাম ভূতায ত্র-যীধামবতে নমঃ।। শ্রীপরাশরউ-বাচ। ইত্যেব মাদিভি স্তেন স্তৃষ-মানঃ স্তবৈ রবিঃ। বাজিৰাপধরঃ প্রাহ ব্রিয়তা মভিবাঞ্ছিত ॥ যা-জ্ঞবন্ধ্য স্ততঃ প্রাহ্ প্রণিপত্য দি-বাকরণ। যজূণষি তানি মে দেহি যানি সন্তি ন নে গুরো ॥ শ্রীপ-রাশর উবাচ। এবমুক্তো দদৌ তলৈ যজু বি ভগবান্ রবিঃ। অযাত্যান সংজ্ঞানি যানি বেত্তি न তদ্গুরুঃ ।। যজূ धि रेय तथी-তানি তানি বিশ্রৈ র্দ্বিজোত্তম। বাজিন স্তে সমাখ্যাতাঃ সূর্য্যো **২শ্বঃ সো ২ভ্যবদ্যত ।! শা**খাভে-দাস্ত তেষা॰ বৈ দশপঞ্চ বা-জিনা ৷ কাণাদ্যাঃ সুমহাভাগ ষাজ্ঞবন্ধ্য প্রবর্ত্তিতাঃ ॥ ইতি শ্রী বিকুপুরাণে ৩ অংশে বাজিনা-गार्थान॰ ७ व्यक्षायः ॥ 🕸 ॥ সামবেদস্য সংহিতা যথা। সাম বেদতরোঃ শাখা ব্যাসশিয্যঃ স रेक्जिनिः। क्रायन रयन रेनव्वय বিভেদ শৃণু তন্মম ৷৷ সুমন্ত স্তস্য পুজো হভূৎ সূত্বানপ্যস্য বৈ সু-তঃ। অধীভবস্তা বেকৈকাণ সণ্ছি-ভा॰ ভी गरान्ती॥ मार्गु॰ म॰-

হিতাভেদ সুকর্ম। তৎসুত স্ততঃ । চকার তঞ্চ তচ্ছিষ্যৌ জগৃহ্লাতে মহাত্রতো।। হিরণ্যনাভিঃ কৌ-শল্যঃ পৌষ্যঞ্জিশ্চ দিজোত্তমঃ। 'উদীচ্যাঃ সামগাঃ শিষ্যা স্তস্য প-ঞ্পতাঃ স্তাঃ ৷৷ হির্ণানাভা-ত্তাবত্যঃ সংহিতা যৈ দ্বিজোত্তম । গৃহীতা স্তেপি চোচ্যন্তে পণ্ডি-তৈঃ প্রাচ্য সামগাঃ ৷৷ লোকাকিঃ স্থমি শৈচব ঙ্গষীদি লাঙ্গলি স্তথা । পৌষ্যঞ্জিশিষ্যা স্তন্তেদৈঃ সং-হিতা বহুলীকৃতাঃ।। হির্ণানাভ শিষ্যশ্চ চতুর্বি॰শতি সংহিতাঃ। প্রোবাচ কৃতিনামাসৌ শিষ্যেভ্যঃ সুমহামতিঃ॥ তৈ শ্চাপি সামবে-দো ২সো শাখাভি ব্হলীকৃতঃ। ॥ অথর্ব বেদস্য সংহিতা যথা। অথৰ্বণা মথো বক্ষ্যে সংহিতানাণ সমুচ্চষণ ৷ অথৰ্ধবেদণ সমুনিঃ সু-মন্ত রমিতদ্যুতিঃ ।। শিষ্য মধ্য। প্ৰামাস ক্ৰন্ধ সোপি তদ্দিধা । কৃত্বা তু বেদদশায তথা পথ্যা-য দত্তবান্।। বেদদর্শস্য শিষ্যা স্তু মোদো বন্ধবলি স্তথা। শৌ-कायनिः शिश्रनाम खथात्मा म्-নিসত্তমঃ ৷৷ পথ্যস্যাপি ত্রয়ঃ শি-ষ্যাঃ কৃতা যৈ ৰিজ সংহিতাঃ।

জাজनिः अभूमामिশ्ठ छ्ठीयः শৌনকো দিজ ৷৷ শৌনক স্তদ্মিধা কৃষা দদাবেকাম্ব বভুবে । দ্বিতী-যাণ সংহিতাণ প্রাদাৎ সৈদ্ধবায়ন সংজ্ঞিনে।। সৈশ্ববা মুঞ্জকেশাশ্চ ভিন্নবেদা দিধা পুনঃ ৷ নক্ষত্রক-ন্ধো বেদানা॰ সংহিতানা স্তথৈব চ ৷৷ চতুর্থঃ স্যাদঙ্গিরসঃ শান্তিকল্প-শ্চ পঞ্চমঃ শ্রেষ্ঠা শ্চাথর্বণা মেতে সংহিতানা বিকল্পকাঃ। ইতি বি-ফুপুরাণে ৩ অংশে ৬ অধ্যাযঃ॥ অন্যৎ কূর্মপুরাণবৎ ॥ ঋ॥ অপ-রঞ্চাবেদে। হরে র্বাক্সাবিত্রীবে-দমাতা প্রতিষ্ঠিতা। ত্রিগুণঞ্চ ত্রি-বৃৎসত্র॰ তেন বিপ্রাঃ প্রতিষ্ঠিতাঃ ৷৷ দশযজ্ঞৈঃ সংস্কৃতা ষে ব্ৰাহ্মণা ব্ৰহ্মবাদিনঃ। তত্ৰ বেদাশ্চ লো-কানা ত্রযাণা মিহ পোষকাঃ 11 যক্তাধ্যয়ন দানাদি তপঃ স্বাধ্যায় সংযমৈঃ। প্রীণযন্তি হরিণ ভক্ত্যা বেদ তন্ত্ৰ বিধানতঃ ৷৷ ইতি কল্কি-भूतारण २ अक्षायः ॥ <a th ক্তকর্মকর্ত্ব্য॰ যথা । শ্রুতি স্মৃ-তি সদা চার বিহিত্ত কর্ম্ম কেবল ৷ সেবিতব্য॰ চতুৰ্বৰ্টৈৰ্ণ ভজন্তিঃ কে-শবং দদা ৷৷ অন্যথা নির্যুণ যাতি ঙ্গমাৰ্গ গণ সেবনাৎ ৷ অতো বেদ-

বিরুদ্ধার্থণ শাস্ত্রোক্তণ কর্ম্ম সংস্ত্য-জেৎ ৷৷ ইতি পান্মোত্তরখণ্ডে ১৭ व्यथायः ॥ अ ॥ (वनानात्रात्नी-কিকাচারো বলবান্ যথা। পার্ব-ত্যুবাচ ৷ কেবল প্রেদমাশ্রিত্য কঃ করোতি বিনির্ণ । বলবান্লी-কিকো বেদালোকাচারঞ্চ ক স্ত্য-জেৎা৷ ইতি ব্রহ্মবৈর্বর্ত্তে গণপতি-थर्ख १ अक्षायः ॥ 🕸 ॥ अथ त्वन-স্য স্থিতিকালঃ। কলে ৰ্দশসহস্যা-স্তে যথো তাজ্বা হরেঃ পদং ৷ বৈ-ফবাশ্চ পুরাণানি শঙ্খানি শ্রা-দ্ধ তর্পণ ।। বেদোক্তানি চ কর্মা-ণি যযু তৈও সার্দ্ধ মেব চ। হরিপূজা হরে নাম তৎকীর্ত্তি গুণকীর্ত্তন॰ ।। বেদাঙ্গানি চ শাস্ত্রাণি যযু স্তৈঃ সার্দ্ধ মেব চ। সত্ত্বঞ্চ ধর্মঃ সত্যশ্চ বেদাশ্চ গ্রামদেবতাঃ ৷৷ ইতি ব্র-ন্ধবৈৰ্বৰ্ত্তে প্ৰকৃতিখণ্ডে ৬ অধ্যায়ঃ ।। #।। আ যুর্বেদস্যোৎপত্তি লক্ষ-ণে যথা। যদ্বক্ত্ৰেভ্যঃ পঞ্চসংখ্যাগ-তেভ্যোবেদাজাতা ঋগ্ যজুঃ সা-म जिनाः। आयुर्दिना २थईरव-দ শ্চেতি কণাদঃ ৷৷ আত্তে বে-**मः शक्ष्या देवमा वार्या (वेखा** কশ্চিত্তস্য নাস্তে মহেশাৎ। ত-স্মান্ধাতাধ্যৈত তস্মান্তুরাষাট্ ত-

স্মাজ্জ্ঞাত্বা বক্তু মহামি শাস্ত্রণ। ইতি গূঢ়বোধঃ।। হিভাহিত সুখ• দুঃখ মাযু স্তদ্য হিতাহিত । মান-ঞ্চ তচ্চ যত্রোক্ত মাযুর্বেদঃ ল উ-চ্যতে ৷৷ ইতি সুখৰোধঃ ৷৷ঞ্চাঞ্চা চতুর্বেদানা বিবরণ যথা। অ-থাত শ্চরণবূাহণ ব্যাখ্যাস্যানঃ। তত্ৰ যদুক্তণ চাতুৰ্বেদ্যণ। চন্ধারো বেদা বিজ্ঞাতা ভবস্তি ৷ ঋখেদো यक्रदिंगः मामत्त्रामा १थर्वटरम-শ্চেতি। তত্র ঋথেদস্যাধেনী হা-নানি ভব্তি ৷ চর্কাশাহকঃ ১ চর্চকঃ ২ এবণীয়পারঃ ৩ ক্রম-পারঃ ৪ ক্রমরণঃ ৫ ভ্রমজটঃ ৬ ক্রমশটঃ ৭ ক্রমদেশতে তি ৮ ৷ চতুম্পারামণ নেতেষা । শাখাঃ পঞ্চিধা ভবস্তি। আশ্বলাইনী : সাংখ্যায়নী ২ শাকল। ৩ বাস্কল। 8 মাণ্ডুকেষা শ্চেতি ৫। তেষা ম-ধ্যযন । অধ্যায়া শ্চতু যকিঃ। ग-ওলানি চ দলৈব তু। একর্চ এক-বর্গস্যাদেক । নবক স্তথা। ছে বগৌ দ্বে ঋচৌ জ্ঞেষৌ ত্রীণি ঋচ শত স্মৃত ৷৷ চতু ঋ চি সমাখ্যা-ত যট্ সপ্তত্যুত্তর শত। পঞ্চি দাদশ শতান্যফাবিংশোত্তরাণি চ ।৷ শতত্রয° ষডর্কঞ্চ সপ্তপঞ্চা-

শদুত্তর । সপ্তর্চ মেকামত্রি শ-দুত্তর শতমেকক । অফটচাঃপ-ঞ্চপঞ্চাশদ্বৰ্গাঃ সূত্ৰ নাথিকোত্ৰরাঃ । বর্গানা॰ পরিদংখ্যাত । দ্বে সহ-স্ত্রে যজুত্তরে॥ সহসু থেক প্রক্রা-ना॰ निर्विশक्ष चिक्न्नाना॰। मन সপ্তস্ পঠ্যন্তে সংখ্যাত বৈ পদ-ক্র্য়ণ ৷৷ একশত সহসূত্র দিপ-ঞাশৎ সহসূার্দ্ধণ। এতানি চ চ-তুর্দশ বাশিষ্ঠানা । ইতরেষা পঞ্চাশীতি ক্রমকালে তু বেউব্য । চত্যক্রপথ সংসাণি দ্বিখণ্ডা-না॰ সহসূালা৽ হাত্রি॰শৎ ষোড-শোতরঃ। চনারি শৎ সহসূাণি ছাত্রি॰শত হাক্ষর সহসাণি । श्रान प्रयास्त्राति श्राहाः अक्षान-ভানি চ। খাচা মশীতিপা**দ শৈ**চ-তৎ পারাষণ মুচ্যতে 11 এক ঋ-টেকবণ ভ একশ্চ নবক স্তথা। দ্বে। বগে) দ্বে খচৌ জ্রেযৌ ত্রীণি ত্ৰীণি শত স্তথা ৷৷ সহসূ মেকণ সূ-ক্তানা॰ পঞ্চানা৽ শ্তমান বিংশ-তিঃ। সপ্তকানা॰ দেচ সপ্তোত্তরে শতে । চতু ঋচে ত্রীণি শতানি ষট্কানা জীগাষ্টি রফ্কানা ॥ 🗱 ॥ यजुर्दिषमा युष्टभी তি र्छ-দা ভবন্তি। তত্ত্র চরকাণান্ দাদ-

শভেদা ভবস্তি। চরকাঃ ১ আ-ষরকাঃ ২ কঠাঃ ৩ প্রাচ্যকঠাঃ ৪ কপিষ্ঠলকঠাঃ ৫ ঔপমন্যাঃ ৬ আফলকঠাঃ ৭ চারাষণীযাঃ ৮ বারাযণীয়াঃ ৯ বার্ত্তান্তবেয়াঃ ১০ শ্বেতাশ্বরাঃ ১১ শ্বেতা শ্বেততরা ইতি বা পাঠঃ। মৈত্রাষণীয়া ১২ শ্চেতি। তত্ত্র মৈত্রাষণীয়ানাম্ সপ্তভেদা ভবস্তি। মানবাঃ ১ দুন্দুভাঃ ২ চৈকেষাঃ ৩ বারাহাঃ ৪ হারিডবেষাঃ ৫ শ্যামাঃ ৬ শ্যা-মাষনীয়া १ শ্চেতি। তেষা মধ্য-यन मरकी। यजुः मश्मुागशीठा শাখাপারে। ভবতি। তান্যেব দ্বি-গুণান্যধীত্য পদপারো ভবতি। তান্যেব ত্রিগুণান্যধীত্য ক্রমপা-রো ভরতি ৷ ষডঙ্গান্যধীত্য ষডঙ্গ-বিন্তবতি ৷ শিক্ষা ১ কল্পো ২ ব্যা-করণণ ৩ নিরুক্তণ ৪ ছন্দো ৫ জ্যো-তিষ ৬ মিত্যঙ্গানি ৷ তত্ৰ প্ৰাচ্যো-দীচ্যা॰ নৈঋঁ ত্যা॰ নিঋঁ ত্যঃ ৷ তত্ৰ वाक्रमत्नयानाम् मखनगट्डमा ভবন্তি। জাবালাঃ ১ ঔষেযাঃ ২ কাৰ্যঃ ৩ মাধ্যন্দিনাঃ ৪ শাপী-যাঃ ৫ তাপায়নীয়াঃ ৬ কাপালাঃ ৭ পৌণ্ডুবৎসাঃ ৮ আবটিকাঃ ১ পামাবটিকাঃ ১০ পরমাবটিকা-

পি পাঠঃ। পারাশরীযাঃ ১১ বৈ-। ধেয়াঃ ১২ বৈনেয়াঃ ১৩ ওঘে-যাঃ ১৪ গালবাঃ ১৫ বৈজবাঃ ১৬ কাত্যাযনীয়া শ্চেতি ১৭। প্রতি-পদ মনুপদ ছন্দো ভাষা ধর্মো মীমাণ্দা ন্যায় স্তর্ক ইত্যুপাঙ্গানি । উপজ্যোতিষণ। সাঙ্গলক্ষণণ। প্রতিজ্ঞানবাক্যণ। পরিসংখ্যা। চরণব্যহং। শ্রাদ্ধকন্ধঃ। প্রবরা-ধ্যায়শ্চ। শাস্ত্রণ। ক্রতুঃ। সংখ্যা-नः। जागमः। यखः। शार्यान्। হোতক । পারষ্যানুহোতক ম-পি পাঠঃ। পশবঃ। উক্থানি । কূর্মালকণ মিত্যফাদশ পরিশি-ফীনি। দ্বে সহস্রে শতে ন্যুনে মন্ত্রে বাজসনেষকে। ইত্যুক্ত॰ পরিসংখ্যাত মেতৎ সকলং স-শুক্রিয়ণ ।। গ্রন্থাণ্স্চ পরিসন্খ্যা-তং ব্ৰাহ্মণঞ্চ চতুৰ্গুণং ৷ আদাবা-রভ্য বেদান্ত॰ ব্রহ্মব্যাহ্রতি পূর্ব-কং ৷৷ বেদ মধ্যায এতেষা ংহা-মান্তে তু সমারভেৎ। তত্র তৈত্তি-রীয়কাণা ম্ দ্বিভেদা ভবস্তি। ঔ-ক্যাঃ ১ খনধ্যোপি পাঠঃ । খা-িঙকেফাঙ্গেচতি ২।তত্র খাণ্ডিকে-যানাম্ পঞ্জেদা ভবস্তি। আপ-স্তবী > বৌধাৰনী ২ সত্যাধাটী

৩ হিরণ্যকেশী ৪ ঔঘেয়াশ্চেতি ৫ ঔধেষী চ পাঠঃ। তত্ৰ কঠানা-স্তুপগান বিশেষাঃ। চতুশ্চত্বারিণ-শত্যুপগ্ৰস্থান্। মন্ত্ৰ ব্ৰাহ্মণযো ৰ্বে-দ স্ত্রিগুণ যত্র পঠ্যতে। যজর্বে-দঃ স বিজ্ঞেষঃ শেষাঃ শাখান্তরাঃ **मुठाः ॥ * ॥ मामत्वममाथिन** সহসুভেদ আসীৎ। অখিল স্থা-নে ৰিল ইতি ভাষ্য সন্মতঃ। অ-নধ্যাষেম্বধীয়ানাস্তেশতক্রতু ব-জেূণাভিহতাঃ প্রণষ্টাঃ 1 তেষা॰ প্রবক্ষ্যাম্যাসুরাষণীয়া বাসুরাষ-ৰ্ভেদা প্ৰাচীনযোগ্যা জ্ঞানযো-গ্যা রাণাযনীযাশ্চেতি। তত্ত্র র'-ণাষনীযানাম্ নবভেদা ভবস্তি। वाशयनीयाः। भाष्ठायनीयाः। শাবাষনীষাঃ ইতি শাঠ্যমুগ্র্যাঃ ইতিচ পাঠঃ। সাত্বলাঃ। সাত্যসু-দ্ভবা ইতিবা পাঠঃ। মৌদালাঃ। ইতি তু ভাষ্যে নাস্তি। খলুলাঃ । महाथनुनाः। नाङ्गनाः। (की-থুমাঃ। গৌতমাঃ। জৈমিনীযা-শ্চেতি । তেয়া মধ্যয়ন মফৌ সাম সহস্থাণি সামানি চ চতুর্দ্ধ-শ অক্টোশতানি। দশেতি দশ-मश्रम् वाविवागः ममुन्रवंद्यः

ক্যঃ। ক্রচিৎপুস্তকে নবতি দশ-তি বালখিল্যঃ স সুপর্ণপ্রেক্ষ্যঃ ইতিচ পাঠঃ। এতৎ সামগণ স্মৃ-ত ।। 🗱 ।। अथर्वत्वम्मा नवरञ ं দা। ভবস্তি। পৈপ্পলাঃ। দাস্তাঃ। প্রদাস্তাঃ। স্নাতাঃ। স্নোতা। ইতি চ পাঠঃ। সৌত্লাঃ। বন্ধদাবলাঃ। **(मीनकी । (मिविमर्गां छी । চরণবি-**দ্যাশ্চেতি। দাতা প্রদাতা ঔতা বন্দদীপশী বেদশী ইতি ভাষ্যে-নামান্তর ৷ তেষা মধ্যমন পঞ্ কল্পানি ভবস্তি। নক্ষত্রকল্পে। বি-ধানকল্পে বিধিবিধানকল্পঃ সংহি-তা শান্তিকল্পশ্চেতি। সর্বেষা মে-ব বেদান। মুগবেদ। ভবন্তি ৷ ঋ-(धनगा। युर्दिनः। यङ्ग्रदिनगा अन्-র্বেদ উপবেদঃ। সামবেদস্য গান্ধ-ৰ্ববেদ উপবেদঃ। অথৰ্বকেদস্য শ-স্ত্রশাস্ত্রাণি ভবন্তি ।। 🟶 ।। ঋথে-দস্যাত্রেযগোত্ত বন্ধদৈবত্য গা-यव इन्हः । भारधरम । ऋकावनः পদ্মপত্রাযতাক্ষঃ সুবিভক্তগ্রীবঃ সঞ্চিতকেশঃ শ্বাশ্রুপেতবর্ণঃ দ্বি-রত্নিসংযুতঃ ॥ 🗱 ॥ यजूर्दममा ভারদাজগোত্রণ রুড্রদৈবতং ত্রৈ-ক্ট্ভ ছন্দঃ । ষজুর্বেদঃ কৃশো দীর্ঘঃ কপালী তামুবর্গঃ কাঞ্চন-

নয়নঃ আদিত্যবর্ণো বর্ণেন প-क्षात्रज्ञियावः ॥ 🗱 ॥ সামবেদ-স্য কাস্যপগোত্র° বিষ্ণুদৈবত্য° জাগত ছনঃ। সামবেদো নি-ত্যসুখী শুচিঃ শুচৌবাসী শুচি-বাসাঃ ইতিচ পাঠঃ। ক্ষৌমী শমী ইত্যপি পাঠঃ। দান্তী চম্মী দণ্ডী কাঞ্চনম্বনঃ আদিত্যবর্ণো বর্ণে-ন ষডরত্নিমাত্রঃ ।৷ 🟶 ৷৷ অথর্ববে-দস্য বৈজানগোত্রণ ইন্দ্রদৈবত্যণ আনুষ্ঠুভ ছন্দঃ। অথৰ্ববেদ ক্ষ শ্চণ্ডঃ কৃষ্ণঃ কামৰূপী ক্ষুদ্ৰক-শ্বী হেবসাধ্যাঃ ক্ষুদ্রকর্মিন্বেব-সাধ্যা ইতি বা পাঠঃ । সবিগ্রহা সকলহাঃ মূধ্রিগালবঃ সদানতৃ-ব্যঃ পরস্ত্রিষান্যশ্চেতি নবরত্নি-মাত্রঃ। গ্রন্থান্তরে বিশ্বাত্মা বিশ্ব-কৰ্মা স্বশাখাধ্যায়ী। প্ৰাজ্ঞো ম-হানীলোৎপলবর্ণো বর্ণেন দশর-ত্নিমাত্র ইতি চপাঠঃ ৷৷ ৠ ৷৷ অথ ধ্যান । ধ্যায়ামি ত্বা পদ্মপত্রায-তাক্ষণ ঙ্গঞ্চিতকেশণ ব্ৰহ্মদৈবত্য मानाः। गोयवाः सार्यन मोरवयं গোত্ৰণ ৰূত্মবৰ্ণণ শৃশ্ৰুলোম প্ৰমা-ণ ॥ বন্দে রৌক্র ত্রৈফুভ তামু-বর্ণ ভারদ্বাজ রুক্মনেত্র কৃশা-कः। यकुर्दिमः मीर्घ मामिकादर्भः

কাপাদীন পঞ্চ চারত্নিমাত্র ॥ # 11 য ইদ॰ দৈবত॰ ৰূপণ গোত্ৰ প্রমাণ ছন্দো বর্ণ বর্ণযতি স বি-দ্যা॰ লভতে স বিদ্যা॰ লভতে । জন্ম জন্ম বেদপারে। ভবতি অ-ব্ৰতো ব্ৰতী ভবতি অপ্ৰয়তঃ প্ৰ-যতো ভবতি অব্রন্ধচারী ব্রন্ধ-চারী ভবতি জাতিশ্মরো জায-তে ৷৷ ৠ ৷৷ য ইদ॰ চরণব্যুহ॰ প-ৰ্বসু আবযেদ্দুজঃ ৷ ধৌতপাশা শুচি বিপ্রো ত্রন্ধ ভূযায় করতে ।। য ইদ॰ চরণব্যুহ॰ আদ্ধকালে मना পঠেৎ। অক্ষয মভবৎ শ্ৰাদ্ধণ পিতৃণা মুপতিষ্ঠতি।। যো ২ধীতে চরণব্যহণ স বিপ্রঃ প-ঙ্কিপাবনঃ। পাব্যত্যখিলান্ शृंबीन् शूक्रवान् मख मख ह ॥ য ইমা বিপুলা দেবা অমৃতত্বঞ্চ গচ্ছতি। লোকাতীত॰ মহাশা-ন্ত॰ অমৃতত্বঞ্চ গচ্ছতি ।। গচ্ছ-ত্যো॰ নম ইত্যাহ ভগবান্ ব্যা-সঃ পারাশরীযো ব্যাসঃ পারা-শরীযঃ। ইতি ব্যাসরচিত॰ চর-ণব্যহ॰ সমাপ্ত॰ ॥ বেদগর্ত্তঃ পু॰ বন্ধা।। বান্ধণঃ। ইতি হেমচন্দ্রঃ॥

বেদগুপ্তিঃ ন্ত্ৰী বান্ধণাদিকতৃ-

কবেদরকা। ইতি কেচিৎ।। বেদন॰ ক্লী} অনুভবঃ। তৎপৰ্য্যা-বেদনা ক্রী । यः। সম্বেদঃ ২। ই-ত্যমরঃ।। জ্ঞান॰।। দুঃখ॰। ইতি (मिलिनी।। विवासः। यथा। भा-ণিগ্রহণ সংস্কারঃ স্বর্ণাসূপদি-শ্যতে । অসবর্ণাস্বনণ জ্বেযো বিধি রুদ্বাহ কর্মণি ॥ শরঃ ক্ষ-ত্রিয়য় প্রাক্তঃ প্রতোদো বৈশ্য-কন্যযা। বৰ্নন্য দশাগ্ৰাহা শূ-**জযোৎকৃ**ফ বেদনে ॥ ইতি মা-নবে ৩ অধ্যাষঃ ॥ 🏶 ॥ পা-ণীতি । সমানজাতীযাসু গৃহু-মাণাসু হস্তগ্রহণ লক্ষণঃ সংস্কা-রো গৃহ্ণাদি শাস্ত্রেণ বিধীয়তে । বিজাতীয়াসু পুন র ছমানাসু বিবাহ কর্মাণি পাণিগ্রহণস্থানে অয মনন্তর শ্লোকে বক্ষ্যমাণো বিধি জ্রেষঃ। শর ইতি। ক্ষ-ত্রিয়য়া পাণিগ্রহণস্থানে ত্রাহ্মণ-বিবাহে ত্রাহ্মণহস্ত পরিগৃহীত কাত্তৈকদেশো গ্রাহ্ণঃ। বৈশ্য-যা ত্ৰাহ্মণ ক্ষত্ৰিয় বিবাহে ত্ৰাহ্ম-ণ ক্ষত্রিষ বিধৃত প্রতোদৈকদে-শে। গ্রাহঃ। শূজ্যা পুন র্বিজা-তি ত্ৰয বিবাহে প্ৰাবৃত বসনদ-শা গ্রাহা। ইতি সল্লকভটঃ।৷

বেদব্যা

বেদনিক্ষঃ পূ॰ নাস্তিকঃ। ইতি
জটাধরঃ ॥ বৃদ্ধশ্চ ॥
বেদপারগঃ পূ॰ বেদবেতা। ব্রক্ষজ্ঞানী। যথা। চক্রবাকাঃ শরদ্বীপে হ॰সাঃ সরসি মানসে ।
তে হভিজাতাঃ লব্ধক্ষেত্রে বাক্ষণা বেদপারগাঃ॥ ইতি শ্রাদ্ধতত্ত্বে পিতৃগাথা॥

বেদমাতা দ্রী গাষত্রী। যথা।
যোহধীতে হহন্যহন্যেতা সাবিত্রী বেদমাতর বিজ্ঞাযার্থ বক্ষারী স যাতি পরমাণ গতিও
া গাষত্রী বেদজননী গাষত্রী
লোকপাবনী । ন গাষত্রাঃ
পর জপ্য এতদ্বিজ্ঞায় মৃচ্যতে
া ইতি কৌর্ম্মে উপরিভাগে ১৩
অধ্যায়ঃ ।। ৠ ।। দুর্গা। যথা।
বিন্ধিষ্ঠা বেদমাতৃত্বাদ্যাযত্রী চরণাগ্রজা। বেদেষু চরতে যত্নাত্রেন সা বন্ধচারিণী।। ইতি দেবীপুরাণে ৪৫ ভাষ্যায়ঃ ।।

বেদবতী স্ত্রী দশধজরাজকন্যা।

সাজসান্তরে সীতা। যথা। বহ্লি

রুবাচ। ত্বং গচ্ছ তপসে দেবি

পুকরঞ্চ সুপুণ্যদ•। কৃত্বা তপ
স্যাংতত্রৈব স্বর্গ লক্ষ্মী ভবিষ্যতি

। সাচ তদ্বচনং শ্রুত্বাপ্রতগ্য পু-

ষরে তপঃ। দিব্যং ত্রি লক্ষবর্ষঞ্চ স্বগলম্বী র্বভূব হ।। সা চ কালে-ন তপসা যজ্জপত্ত সমুদ্ভবা। কা-মিনী পাশুবানাঞ্চ ডৌপদী ক্র-পদাত্মজা।। কৃতে মুগে বেদবতী সশধজ সুতা শুভা। ত্রেতাষাং রামপত্মী সা সীতেতি জনকাত্ম-জা।। তচ্ছাষা ডৌপদী দেবী দাপরে ক্রপদাত্মজা। ত্রিহায-নীতি সা প্রোক্তা বিদ্যমান যুগ ত্রেয়ে।। হাত বন্ধ বৈর্ত্তে প্রক্-তিখণ্ডে ১২ অধ্যায়ঃ।।

বেদবদন ক্লী ব্যাকরণ ৷ যথা ৷
যো বেদ বেদবদন সদন হৈ
সম্যগ্রাক্ষ্যাঃ স বেদ মিপ বেদ
কিমন্য শাস্ত্র ৷ যক্ষাদতঃ প্রথম মেতদধীত্য ধীমান শাস্ত্রান্তরস্য ভবতি শ্রবণে হধিকারী ৷৷
ইতি সিদ্ধান্তশিরোমণো গোলাধ্যায়ঃ ৷৷

दिनवामः श्रृ बाक्राः।

गक्तुञ्जावनी ॥

दिनविष् श्रृ विकृः। यथां। दा
दिनविष् श्रृ विकृः। यथां। दा
दिनविष् विष् । दिन विष्णा निष् विष् । दिनविष् । दिनविष । दिनविष् । दिनविष । दिनविष । दिनविष् । दिनविष । दिष । दिनविष । दिष । द

বেদাস্ত

তৎপর্যায়ঃ। মাঠরঃ ২ দৈপাযনঃও পারাশর্যঃ ৪ কানীনঃ ৫
বাদরায়ণঃ ৬ ব্যাসঃ ৭। ইতি
হেমচন্দ্রঃ। কৃষ্ণদ্বৈপায়নঃ৮ সত্যভারতঃ ৯ পারাশরিঃ ১০ সাত্যবতঃ ১১। ইতি ত্রিকাগুশেরঃ
।। বাদরায়ণিঃ ১২ সত্যবতীসূতঃ
১৩ সত্যরতঃ ১৪ পারাশরঃ ১৫।
ইতি শব্দরত্বাবলী ।। অস্য বিবরণ ব্যাসশব্দে দ্রন্ধব্যং ।।
বেদাগ্রণী স্ত্রী সরস্বতী। ইতি

त्राक्रनिर्घण्डः॥ '

বেদাঙ্গুণ ক্লী শ্রুতাব্যব্যক্থিকারশাস্ত্রণ তলব্ধা। শিক্ষা ১
কল্পঃ ২ ব্যাকরণ ৩ নিরুক্তণ ৪
জ্যোতিষণ ৫ ছন্দঃ ৬। যদুক্তণ ।
শিক্ষা কল্পো ব্যাকরণ নিরুক্তণ ক্রোতিয়াণ গণঃ । চন্দোবিচিতি রিত্যেতঃ ষডক্ষো বেদ উচ্যতে ।। ইতি । তত্র অকারাদি বর্ণানাণ স্থল করণ প্রযন্ত্র বোষিকা জ্ব কু এই বিসর্জনীয়াঃ কণ্ঠ্যা ইত্যাদিকা শিক্ষা। যাগ ক্রিয়াণা মুগদেশঃ কল্পঃ । সাধুশকাল্বাখ্যানণ ব্যাকরণ । বর্ণাগমো বর্ণবিপর্যয়ন্চ ইত্যাদিনা নিন্চ্যেনোক্তণ নিরুক্তণ । গ্রহণাদিগণন

শাস্ত্র° জ্যোতিঃ। শ্রুতি ছন্দসা° প্রত্যায়ক•শাস্ত্র° ছন্দোবিচিতিঃ ৷ ইত্যমরভরতৌ ।।

त्रियश तरमग्रञ्जः शुक्तमा ह यफक्रतः ११ ७ ही बी शुकाय १
देशि क्रजजायनः ११ त्रमामितीकः दूँ तीकः जीतीकः रुमितः
ठनः १ मकि तीकः त्रमातीकः
मायातीकः मूथाकतः ११ देशि ताक्रतारक्षतीरुषः ११

বেদান্তঃ পু॰ উপনিষ্থ ইতি
হেমচন্দ্রঃ 11 সতু বেদব্যাস প্রনীত দর্শনশাস্ত্রবিশেষঃ 1 অস্য
নামান্তর॰ উত্তর মীমাণসা। তত্র
চত্বারো অধ্যাযাঃ 1 তেমু ব্রহ্ম
নিরূপণ 1 তদ্বিরণ যথা 1 অব্যক্তাদণ্ড মভূদণ্ডাদ্বুদ্ধা ততঃ
প্রজাসর্গঃ 1 মাধামধী প্রবৃত্তিঃ
সংহ্মত ইষণ পুনঃ পুনঃ ক্রমশঃ
11 মাধামধোপ্যচেতা গুণ করণ
গণঃ করোতি কর্মানি 1 তদ্ধিঠাতা দেহী সচেতনোপি ন করোতি কিঞ্চিদপি 11 ষ্ঠ্বদচেতন
মপি সমিকটন্টে ভ্রামকে ভূমতি

লোহণ। তদ্বৎকরণ সমূহ শেচ-केंछि जिमिधिष्ठित्छ प्लट्ट् ॥ य-দ্বৎ সবিত্য্যু দিতে করোতি ক-र्मान कीवलाका श्य । न ह তানি করোতি ব্লবি ন্. কার্যতি তদ্বদাত্মাপি।। মনসো ২হ°কা-র বিমূচ্ছিতস্য চৈতন্য বোধি-তস্যেহ। পুরুষাভিমান সুখ দূঃ-খ ভাবনা ভবতি মূচস্য ।। কর্ত্তা ভোক্তা জফীন্মি কর্মণা মুত্তমা-দীনাণ। ইতি তৎস্বভাব বিম**লো**-ভিষ্নাতে সর্বাপারা।। না-नाविध वर्गानाः वर्गान् धरख यथा-गनका दिकः । छष्पू शादश छन ভাবিতস্য ভাবং বিভু র্ধত্তে ॥ গ ष्ट्रं ि शक्ट् ि मनित्न मिनक्त ৰিম্বণ স্থিতে স্থিতিণ মাতি। অস্তঃ-করণে গচ্ছতি গচ্ছত্যাত্মাপি ত-बिनिर्।। त्राष्ट्र त्रमृत्माािश यथा म-শি বিশ্বস্থঃ প্রকাশতে জগতি। সৰ্বগতোপি তথাত্মা বুদ্ধিস্থো দৃ-শ্যতা মেতি ৷৷ আদর্শে স্বরাই-তে ষদক্রপণ বিচিনুতে লোকঃ। আলোক্ষতি তথাত্মা বিশুদ্ধ বু-দ্বৌ স্বযাত্মান ।। সর্বগত তৎ িনিরূপম মদ্বৈত॰ তচ্চ চেতস∤ গ-ম্য । ষ্দুদ্দিগত এক্ষোপলভ্য-

তে শিষ্যবোধ্য° তৎ ॥ বুজিমনো হংকারা স্তন্মাত্রেব্রিষগণাঃ ন ভূ-তগণাঃ। সংসার সর্গ পরিরক্ষণ ক্ষাঃ প্রাকৃতা হেযাঃ ॥ ধর্মী। ক্ষে সুখদুঃখ কল্পনা স্বৰ্গ নরকবা-সশ্চ। উৎপত্তি নিধন বৰ্গাশ্ৰম। ন সন্তীহ পরমার্থে!৷ মৃগতৃকাষা মুদক শুক্তো রজত ভুজঙ্গমো রজাণ ৷ তৈমিরিক চন্দ্রসুগবৎভা ন্ত॰ নিখিল॰ জগজপ॰।। যদ্দিন-করএকো বিভাতি সলিলাপ্যেষু ,সর্বেষু। তদ্ধ সকলোপাধিঘব-স্থিতো ভাতি পরমাত্মা।। খনিব ঘটাদিষভৰ্বহিঃ স্থিত ব্ৰহ্ম সৰ্ব পিঙেষু । দেহোহ মিত্যনাত্মনি वृक्तिः मण्मात वक्षाय ॥ मर्वविक-बन হীনঃ শুদ্ধো ২বৃদ্ধো ২জরো ২মরঃ শান্তঃ। অমলঃ সকৃদ্বিভা-তশ্চেতৃন আত্মা খবদ্যাপী ৷৷ র-সফাণিত শর্করিকা গুডখণ্ডা বি-কৃতযো ঘথৈবেকোঃ। ভদ্বদবস্থা ভেদাঃ পরমাত্মন্যেব বহুৰূপাঃ ৷৷ विজ्ञाना खर्वामि आन विता ऐ एन-হজাতি পিণ্ডান্তাঃ। ব্যবহারস্থ-স্যাত্মনু এতে ২বস্থাবিশেষাঃ স্যুঃ ৷৷ রজ্বা॰ নাস্তি ভুজঙ্গঃ সপ্ভষ৽ ভবতি হেতুনা কেন। তদ্বল্বেত বিকত্বভূান্তি রবিদ্যান সত্য মিদ্ ৷৷ এতত্তদশ্বকার গ্রদনাত্মন্যাত্ম-তা ভ্রান্ত্যা। ন বিদন্তি বাসুদেব॰ সর্বাত্মান নরা মূচাঃ॥ প্রাণাদ্য-নন্ত ভেদৈ রাত্মানং সম্বিতত্য জা-লমিব। সংহরতি বাসুদেবঃ স্ববি-ভূত্যা ক্ৰীডমান ইব॥ ত্ৰিভি রে-ব বিশ্ব তৈজন প্রাক্তৈ স্তৈ রাদি মধ্য নিধনাখোঃ। জাগ্ৰৎ স্বপ্ন সু-ষ্ণ্ডব্যৈ ভূ মভূতৈ শ্ছাদিত তুর্য্য মেশ্ৰেষতীবাত্মান·স্বমায্যা দৈ-তৰূপয়া দেবঃ। উপলভতে স্বয্-মেব॰ গুহাগত॰ পুরুষ মাত্মন॰।। জুলনাদ্ধুমোদাতিভি বিবিধাকৃ-তি রম্বরে যথা ভাতি। তদ্বদ্বি-কোঃ সৃষ্টিঃ স্ব মায্যাদৈত বিস্ত-রো ভাতি ৷৷ শাস্ত ইব মনসি শা-ত্তে হুকে হুফ ইব মূচ ইব মূচে। ব্যবহারত্থে ন পুনঃ প্রমার্থত | ঈশ্বরো ভবতি ॥ জলধর ধযো-∦ দাতিভি মলিনীক্রিযতে যথা ন-গগনতলং। তদ্ধুৎ প্রকৃতি বিকা-রৈ রপরামৃক্টঃ পরঃ পুরুষঃ ॥ একস্মিন্নপি চ ঘটে ধূমাদি মলা-বৃতে ঘটাঃ শেষাঃ। ন ভ্বস্তি ম-লোপেতা যদ্বজ্জীবোপি তদ্বদিহ ।। দেহেন্দ্রিষেযু নিযভাঃ কর্ম গু- 🎚

ণাঃ সৰ্বতে স্বভোগার্থণ ৷ নাহণ কৰ্ত্তা ন মমেতিজ্ঞানতঃ কৰ্ম্ম নৈ-ব ব্যাতি।। অন্যশরীরেণ কৃত॰ কর্ম ভবে যেন দেহ উৎপন্ধ। তদবশ্যং ভোক্তব্যং ভোগাদেব ক্ষযো ২স্য নির্দ্দিষ্টঃ ॥ প্রাক্ জ্ঞানোৎপত্তি চিত যৎকর্ম জ্ঞা-ন শিখি শিখালী ঢ॰। বীজ মিব **দহন দগ্ধ॰ জন্ম সমর্থ॰ ন তদ্ভ**ব-তি ৷৷ জ্ঞানোৎপত্তে কর্ত্বণ ক্রিয-মাণ কর্ম যত্তদপি। ন শ্লিষ্যতি কর্ভারণ পুন্ধরপর্ণ যথা বারি ॥ বান্দেহ মানসৈ রিহ কর্মচযঃ ক্রি-যত ইতি বুধাঃ প্রাহঃ। একে।পি **নাহ মেষা°** কর্ত্তাতৎকর্ম্মণা মিম্মি ।। কর্মফল বীজনাশাজ্জ ग বিনা-শো ন চাত্র সন্দেহঃ। বুট্দ্রেব ম-পগত তমাঃ সবিতেব বিভাতি ভা ৰূপঃ ৷৷ যদ্বদিষীকা তূলণ গবনো-দ্দৃত॰ দশদিশো যাতি। ত্রহ্মণি তত্ত্বজ্ঞানাত্তথৈব কৰ্ম্মাণি তত্ত্ববি-मः ॥ कीतामुकुठ माजाः किशुः यषम পূৰ্ববত্তিমন্। প্ৰকৃতি গু-ণেভ্য স্তদ্বৎ পৃথক্ কৃত শেচতনো-शाका ॥ **७**१ वस्य माया गर्न॰ নিৰ্ভূয যথা তমঃ সহ্মাণ্ডঃ ৷ বা-<u> খাভান্তরচারী সৈশ্বব ঘনবৎ</u>

ভবেৎ পুরুষঃ।। যদ্বদেহে। ২বয-বা মৃদেব তস্যা বিকার জাতানি। তদ্বৎ স্থাবর জঙ্গন মদৈত দৈত .বস্তাতি।। একস্মাৎ ক্ষেত্ৰজ্ঞাদ্ব-হবঃ ক্ষেত্ৰজাতযো জাতাঃ লৌ-হগতাদিব দহনাঃ সমন্ততো বি-স্ফুলিঙ্গকণাঃ ৷৷ তে গুণসঙ্গম দোযাদ্বদ্ধা ইব ধান্যজাত্যঃ স্ব-তুহৈঃ। জন্ম লম্ভতে তাবন্দাবন্ন জ্ঞান বহ্নিনা দক্ষাঃ।। ত্রিগুণা চৈ-তন্যাত্মনি সৰ্বগতে ২বস্থিতা খি-লাধারে। সরুতে সৃষ্টি মবিদ্যা ৰ্বত্ৰ স্পৃশ্যতেত্যা নাজা।।রজ্বাণ ভূজসহেতে, প্রভব বিনাশো য-থা ন স্তঃ। জগদুৎপত্তি বিনাশৌ ন চ কারণ মস্তি তদ্বদিহ ৷৷ জন্ম বিনাশন গমনাগমন মলৈঃ সঞ্ বৰ্জিতো নিত্যণ। আকাশ ইব ষ্টাদিষু সৰ্বাত্মা সৰ্বতোপেতঃ ৷৷ কর্ম শুভাশুভ জনিতঃ সুখ দুঃ-থৈ বন্ধো ভবত্যুপাধীনা । তৎ সংসগাদ্ধ স্তস্কর সঙ্গাদতক্ষর-বৎ ৷৷ দেহ গুণ করণ গোচর স-ঙ্গাৎ পুৰুষদ্য যাবদিহ ভাবাঃ। ় তাবন্মাযাপাশেঃ সংসারে রুদ্ধ ই-ব ভাতি।। মাতৃ পিতৃ বান্ধব ধন-ভোগ সংঘূচঃ ৷ জন্ম জরা মরণম-

যে চক্ৰ ইব ভ্ৰাম্যতে জন্তঃ৷লোক ব্যবহারকৃতা॰ য ইহাবিদ্যা মুপা-সতে মূচাঃ ৷ তে জনন মরণ ধর্মা-ণো শ্বান্ত মত্রেত্য খিদ্যত্তে ৷৷ হিন **रक्त तृषुमा हैव जनमा ध्रमा य-**থা বহেঃ। তদ্বৎ স্বভাবভূতা মা-যৈষা কীৰ্ত্তিতা বিফোঃ ॥ এব॰ দৈত বিকল্পাণ ভূম স্বৰূপাণ বি-মোহিনী॰ गाया॰। छे भुका म-কল° নিক্ষল মদৈত° ভাবযেদ্ৰ-**ন্ধা। यদ্বৎ সলিলে সলিল॰ ফ্লীরে** ক্ষীরণ সমীরণে বাষুঃ। তদ্বন্তুন্ধণি বিনলে ভাবনয় তন্মযত্ব মুপয়া-তি।। ইখ॰ দ্বৈত সমূহে ভাবনয়। ব্ৰন্ধভূষ মুপ্ৰাতি। কো মোহঃ কঃ শোকঃ সর্ব॰ ব্রহ্মাবলোক্ষতঃ ॥ বিগতোপাধি স্ফটিকঃ স্বপ্রভ-ষা ভাতি নিৰ্শ্মলো যদ্বৎ। চিদ্দী-পঃ স্বপ্ৰভয়া তথা বিভাতীহ নি-রুপাধিঃ ৷৷ গুণ করণগণ শ্রীর প্রাণৈ স্তন্মাত্রজাতি সুখ দুঃখৈঃ। অপরামৃকৌ ব্যাপী চিদ্রপোবং সদা বিমলঃ।। দ্রফা শ্রোতা যুাতা স্পর্শবিতা রস্বিতা গ্রহীতা চ ৷ দেহী দেহেন্দ্রিয ধীবিবর্জিতঃ স্যা-ম কর্ত্তাসৌ।।একো নৈকত্রাবস্থি-তো মহৈশ্বৰ্য্যণ যোগতো ব্যাপ্তঃ।

আকাশ বদখিল মিদণ ন কশ্চিদ-প্যত্ৰ সন্দেহঃ ৷৷ আইন্মবেদণ সৰ্ৰণ নিষ্কল সকল॰ যদৈব ভাবয়তি। মোহ গহনাদ্বিযুক্ত স্তদৈব পর-মেশ্বরীভূতঃ।। যদ্মৎ সিদ্ধান্তা-গম তকেষু প্রভূমন্তি রাগান্ধাঃ। অনুমোদাম স্তত্তেষা সৰ্বাত্ম-বাদি ধিয়া । সৰ্বাকারো ভগবা-নৃপাস্যতে যেন যেন ভাবেন। ত॰ ত ভাব ভূত্বা চিন্তামণ্বৎ সম-ভ্যেতি ৷৷ নারাষণ মাল্লান° জ্ঞা-ত্বা সগ স্থিতি প্ৰলয হেতু । সৰ্ব-জ্ঞঃ সূৰ্বগতঃ সূৰ্বঃ সূৰ্বেশ্বরো ভব-তি ৷৷ আত্মত্তে স্তরতি শুচণ যশ্মা-ছিদ্বানবিভেতি **স্তশ্চিৎ।** মৃ-ত্যো রপি মরণ ভষ° ন ভবত্যন্য-**দ্ভয° সত अग्र ।। क्य वृक्ति व**श्र যাতক বন্ধন মোকৈ বিবজ্জিত নিত্যণ। পরমার্থতত্ত্ব মেতৎ যদ-তোন্যত্তদন্ত॰ সর্ব॰॥ এব॰ প্রকৃ-তি পুরুষ বিজ্ঞায় নিরস্ত কল্পনা-জালঃ। আত্মারামঃ প্রশমণ সনা-স্থিতঃকেবলী ভবতি ৷৷ নল কদলি বেণু বাশানশ্যন্তি যথা স্বপুষ্প মা-সাদ্য। তদ্বৎস্বভাবভূতাঃ স্বভাব-তা॰ প্রাপ্য নশ্যন্তি ॥ ভিন্নে জ্ঞান একৌ ছিমে সংশ্য গণে শুভাশু-

ভে ক্ষীণে ৷ দক্ষে চ জন্ম বীজে প-রমানন্দ॰ হরি॰ যাতি ॥ মোক্ষস্য নৈব কিঞ্চিদ্ধামান্তি ন চাপি গমন মন্যত্র ৷ অজ্ঞানম্বগ্রন্থে র্ভেদো য স্ত' বিদু র্মোক্ষণ।। বুধৈব মসভ্য মিদ' বিষ্ণো মাযাত্মক' জগজ-গ॰। বিগতদন্দোপাধিক ভোগা-সঙ্গো ভবেচ্ছান্তঃ ॥ বুধা বিভ-ক্তাণ প্রকৃতিণ পুরুষঃ সণসার ম-ধাগে। ভবতি। নিমুক্তিঃ সর্বকর্ম-ভি রযুজপত্র॰ যথা সলিলেঃ ॥ অশ্নন্ যদা তদা সংবীতো যেন কেনচিচ্ছান্তঃ। যত্ৰ কচন চশা-ষী বিমুচ্যতে সৰ্ব ভূতাত্মা॥ হয-মেধ শতসহসাণ্যথ সরুতে ব্রহ্ম-যাত লক্ষাণি। পরমার্থবিন পুণ্ডৈ ন্চ পাপেঃ স্পৃশ্যতে বিমলঃ ॥ মদ কোপ হর্ষ মৎসর বিষাদ ভয পরুষ বর্জ্য বায়ুদ্ধিঃ ৷ নিস্তোত্র বষট্কারে৷ জড বদ্বিচরেদগাধ-মতিঃ ৷৷ উৎপত্তি নাশ বৰ্জিত মেব॰ পরমার্থ মুপলভ্য । কৃত কৃ-ত্যঃ সফলজনুঃ সর্বগত স্তিষ্ঠতি যথেষ্ট ৷৷ ব্যাপিন মভিন্ন মিখ সৰ্বাত্মান বিধৃত নানাত্ব । নিৰু-পম পর্মানন্দ যো বেদ স তন্ম-যো ভবতি।। তীর্থে শ্বপচগৃহে বা

নফ্ষ্মৃতি রপি পরিত্যজন্ দেহণ

। জ্ঞান সমকালণ মুক্তঃ কৈবল্যণ বাতি হতশোকঃ ।। পুণ্যায
তীর্থসেবা নির্যায় শ্বপচ সদন
নিধন গতিঃ। পুণ্যা পুণ্য কলঙ্কস্পর্শাভাবে তু কিন্তেন ।। বৃক্ষাগ্রাস্ট্যুতপাদো যদদনিচ্ছন্নরঃক্রিতৌ পততি। তদদ্ গুণ পুরুযজ্ঞো খনিচ্ছন্নপি কেবলীভব-

।। পরমার্থ মার্গ সাধন মার-ভ্যাপ্রাপ্য যোগ মপি নাম। সু-রলোক ভোগ ভোগী মুদিমনা মোদতে সুভূশণ।। বিষযেষু সা-ৰ্বভৌনঃ সৰ্বজনৈঃ পূজাতে য-থা রাজা । ভুবনেষু সর্বদেবৈ র্যোগভুষ্ট স্তথা পূজ্যঃ।। মহতা কালেন মহান্ মানুষ্য প্রাপ্য যোগ মভ্যস্য।প্রাপ্নোতি দিব্য-মমৃত যত্তৎ পর্মণ পদি বি-কোঃ ৷৷ বেদান্তশাস্ত্র মথিল বিলোক্য শেষো খখিলাধারঃ। আর্য্যা পঞ্চাশীত্যা ববন্ধ পর-মার্থসার মিদ ।। ইতি শ্রীশেষ-নাগ বির্চিত পর্মার্থসার मगाश्च ॥

বেদাধিপঃ পু॰ বেদানামধিপতিঃ
। যথা। ঋথেদাধিপতি জী বো

যজুর্বেদাধিপঃ সিতঃ । সামবে-দাধিপো ভৌমঃ শশিজো ২থ-র্ববেদরাট্ ॥ ইতি জ্যোতিঃ সা-রসংগ্রহঃ ॥

বেদান্তী^ন পু॰ বেদান্তশাস্ত্রবে-ভা। তৎপর্য্যাযঃ। ব্রহ্মবাদী ২। ইতি জটাধরঃ।।

বেদারঃ পু॰ কৃকলাশঃ। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ।।

বেদাভ্যাসঃ পুণ বেদানুশীলনণ

1 স চ পঞ্চবিধঃ ৷ যথা দক্ষঃ ৷
দ্বিতীয়ে চ তথা ভাগে বেদাভ্যাদো বিধীষতে ৷ বেদাভ্যাসোহি
বিপ্রাণাণ পরমণ তপ উচ্যতে ৷!
বক্ষয়ত্ত্ব পরণ ক্তেয়ঃ ষডক সহিতশ্চ ষঃ ৷ বেদস্বীকরণণ পূর্বণ
বিচারো ২ভ্যসনণ জপঃ ৷ তদ্দানঞ্চৈব শিষ্যেভ্যো বেদাভ্যাসো
হি পঞ্চধা ৷৷ শঙ্খ লিখিতো ৷ ন
বেদ মনধীত্যান্যাণ বিদ্যা মধীযীতান্যত্ত বেদাক স্মৃতিভ্যঃ ৷
ইত্যাত্মিকতত্ত্বণ ৷৷
বেদি ক্লী অম্বর্চা ৷ ইতি শব্দ-

চন্দ্রিকা।। বেদিঃ স্ত্রী পরিষ্কৃতাভূমিঃ। ই-ত্যমরঃ।। পরিস্কৃতা যজ্ঞার্থণ প-

च्यत्रनाय यद्धेशावामाननाय

বেদোক্ত

চাহিত সংক্ষার। ভূমি র্বেদি রু-চাতে। সাচ ডমরুকাদ্যাকারা-পিণ্ডিক।। বেদযতি নিবাসযতি জব্যজাত বেদিঃ। বিদ ও ক ঞ চেতনাখ্যানে বাসবাদে নামী-তি ইং। বেদিঃ জ্রী বেদী চ। ইতি ভরতঃ।। অঙ্গুলিমুদ্রা। ইতি মেদিনী।।

বেদিঃ পু॰ পণ্ডিতঃ। ইতি মে-দিনী।।

বেদিকা স্ত্রী মঙ্গলকর্মার্থণনি-শ্মিতবেদিঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। বি-**७**क्षिः २ । ইত্যमतः ॥ विज्की ৩ বেদিঃ ৪ বেদী ৫ । ইতি তটী-का ॥ एवं आज्ञानाष्ट्रनामि मधा-इ বেদিকাযা । দেবাগারাদৌ কাষ্ঠাদি চতুষ্কিকাষা মিত্যন্যে। দারু পরিবৃতা চতুরসূা বিশ্রাম-ভূ বিহুর্দি রিত্যপরে। সুম্ভ সংল-গ্ল[°]পীঠিক। বিতর্দ্দি রিতি কেচিৎ 1 মঙ্গল্যাঙ্গন মধ্যুস্থ চতুষ্কিকেতি কেচিৎ। মঙ্গলস্থানার্থণ নির্মিত বেদিকেতি কেচিৎ ৷ অগুভ বিতর্দ্দযতি বিতর্দিঃ। তর্দ্দহিংসে নান্নীতি ইঃ। বেদিকা সাহচ-ৰ্যাৎ স্ত্ৰী ইদন্তত্বাৎ পক্ষে ঈপ্ বিতদ্বী চা বিতর্দিঃ কাষ্ঠ লো-

হীস্যাদিতি রত্নে। বিতর্দি রগী-তি মধুঃ। বিদন্তি বিদ্যুতে বা অস্যা মিতি বেদিঃ পূর্ববিদিঃ স্বার্থে কঃ। অতএব বেদি বেদী চাইতি ভরতঃ।।

বেদিজা দ্রী জৌপদী। ইতি হেমচন্দ্রঃ।।

বেদিতঃ ত্রি জ্ঞাপিতঃ ৷ ঞান্ত বিদধাতোঃ ক্ত প্রত্যযেন নি-ষ্পায়ঃ ৷৷

বেদিতব্য° ত্রি বেদ্য°। জ্ঞাত ব্য°। যথা। আর্য্য° ছন্দ শ্চ দৈব-ত্য° বিনিষোগ স্তথেব চ। বে-দিতব্য° প্রযত্মেন ব্রান্সণেন বি-শেষতঃ।। ইতি তিথ্যাদিতত্ত্ব°।। বেদিতা ত্রি জ্ঞাতা। তৎপর্যা-যঃ। বিদুরঃ ২ বিন্দুঃ ৩। ইতি হেমচন্দ্রঃ।।

বেদী পু॰ পণ্ডিতঃ। ইতি শব্দ-রত্নাবলী ॥ ব্রহ্ম। ইতি কেচিৎ ॥ জ্ঞাতরি ত্রি ॥

বেদী স্ত্রী বেদিঃ। ইত্যমরটীকা-যাণ ভরতঃ ॥ সরস্বতী । ইতি শব্দমালা ॥

বেদীশঃ পু॰ ব্ৰহ্মা। ইতি ত্ৰিকাণ্ড-শেষঃ ।।

বেদোক্তঃ ত্রি শ্রুতিক্থিতঃ।

যথা। বেদোক্ত মেব স্বর্গাণো নিঃসঙ্গো ২পিতু মীশ্বরে। নৈ-ষর্ন্যাণ লভতে সিদ্ধিণ রোচনা-র্থা ফল শ্রুতিঃ।। ইতি মলমাস-তত্ত্বণ।।

বেদোদযঃ পু॰ সূর্য্যঃ। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ।।

বেদোদিতঃ ত্রি বেদোক্তঃ যথা

বেদোদিতানাং নিত্যানাং কর্মণাং সমতিক্রমে ৷ স্নাতক ব্রতলোপে চ প্রাযশ্চিত মভোজনং॥ইতি মলমাসতত্তুং ॥

বেদ্যাণ ত্রি বেদিতব্য । যথা ।
ধর্মঃ প্রোজ্বিত কৈতবোত্র পরমো নির্মৎ সরাণাণ সতাণ বেদ্যাণ বাস্তব মক্র বস্তু শিবদণ তাপত্রযোগ্যলনণ । শ্রীমন্তাগবতে ॥
মহাসুনিকৃতে কিয়া পরে রীশ্বঃ সদ্যো হদ্যবরুধ্যতেত্র কৃতিভিঃ শুশ্রুষিভি স্তৎক্ষণাৎ ॥
ইতি শ্রীভাগবতে ১ ক্ষমে ১
অধায়ঃ ॥

বেধঃ পু॰ বেধনং। বেঁধা ইতি
ভাষা। ভৎপর্য্যায়ঃ। ব্যধঃ ২।
ইত্যমরঃ।। গভীরতা। গহরা
ইতি চাডা ইতি চ ভাষা। যথা।
গণিষ্যা বিস্তারণ বহুষু স্থানেষু

তদ্মৃতি ভাজ্যা। স্থানক মিত্যা সম ামাত রৈবলৈর্ঘ্যে চ বেধে চ ll ক্ষেত্ৰ ফ*ল°* বেধ গুণ° থাতে ঘন रुख मण्या मा। रेजि नीनाव-ত্যাণ খাতব্যবহারঃ ৷৷ 🕸 ৷৷ অথ সপ্তশলাকবেধঃ। কৃত্তিকাদি চ-তুঃসপ্ত রেখা রাশৌ পরিভূমন্ ৷ গ্রহশ্চেকে রেখাস্থো বেধঃ সপ্ত-শলাকজঃ ॥ইতি দীপিকা ॥ৠ॥ অৰ খজু রবেধঃ। একা মূর্দ্ধ গতাণ ত্ৰযোদশ তথা তিৰ্য্যগ্ৰতাঃ স্থা-পযেৎ। রেখা শ্চক্র মিদ পুরেধ রভিহিত খার্জুরিক তত্র তু ॥ ব্যাঘাতাদি তু মূর্দ্ধি ভন্ত কথিত তত্রৈক্য রেখাস্থযোঃ সূর্য্যাচন্দ্রম-সো ৰ্মিথো নিগদিতা দূক্পাত এ-কার্গলঃ॥ ইতি রত্নমাল। ॥ 🕸॥ অথ যুতবেধঃ। পাপাৎ সপ্তমগঃ শশী যদি ভবেৎ পাপেন বা সণ যুতো যত্নাত্ত•পরিবর্জযেৎ মুনি-মতে। দোষো হয় কথ্যতে ॥ৠ॥ অথ যামিত্রবেধঃ। বরি মন্দ স্থ-জাক্রান্ত॰ মৃগাঙ্কাৎ সন্তমণ ত্য-জে॰। বিবাহ যাত্র। চূডাসু গৃহ-কর্ম প্রবেশনে ॥ ইতি রত্ননাল। । अ। वाम पिक्न (वर्ष) वामत्वश শব্দে जरूदिशी ॥

বেধক° ক্লী ধান্যক°। ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ।।

বেধকঃ পুণ কপূরঃ ৷ ইতি ত্রিকাপ্তশেষঃ ৷৷ অমবেতসঃ ৷ ইতি
রাজনির্ঘণটঃ ৷৷ বেধকর্ত্তরি ত্রি ৷!
বেধনিকা স্ত্রী মণিশঙ্খাদিবেধনোপকরণ ৷ ভোমরী ইতি
ভাষা ৷ ভৎপর্যায়ঃ ৷ আক্ষোটনী ২ ৷ ইত্যমরঃ ৷৷ লাক্ষোটনী ও ক্ষোটনী ৪ বৃষদণশিকা ৫
৷ ইতি ভরতধৃতবাচস্পতিঃ ৷৷

বেধনী স্ত্ৰী হস্তিকৰ্ণবেধনাস্ত্ৰণ। ইতি ত্ৰিকাণ্ডশেষঃ । মেথিকা। ইতি ভাবপ্ৰকাশঃ ॥

বেধমুখ্যঃ পু॰ কচুরঃ।ইতিরা-জনির্ঘণ্টঃ।।

বেধনুখ্যকঃ পু॰ হরিজাবৃক্ষঃ 1 বাঁচাহল্দি ইতি খ্যাতঃ ৷ তৎ-পর্যাবঃ ৷ কর্বুরকঃ ২ জাবিডকঃ ৩ কাল্পকঃ ৪ কাল্যকঃ ৫ ৷ ইত্য-মরভারতৌ ৷৷

বেধনুখ্যা ন্ত্রী কন্ত্রী। ইতি রা-জনির্ঘন্টঃ।।

বেখসং ক্লী আন্ধতীর্থণ।

সূলং।ইতি শব্দচন্দ্রিকা॥
বেধাঃ পুং বন্ধা।।বিষ্ণু।ইত্যমরঃ।। সূর্যাঃ।ইতি শব্দরত্মা-

বলী ।। পণ্ডিতঃ । ইতি বিশ্বঃ ॥ শ্বেতার্কবৃক্ষঃ। ইতি শব্দচন্দ্রি-का । अने ख्रियुवः । यथा । रेक्षा-**জ** জ্যেষ্ঠদাষাদ্যে মধ্যদেশ মবা-প্রবান্। সুদ্যুম্বস্য প্রতিষ্ঠানণ ত-স্য পুত্রঃ পুরুরবাঃ ।। নরিষ্যতঃ শুকাঃ পুত্রাঃ শাক কত্র মুদা-হৃতণ নাভাগস্যায়রীষো ২ভূৎ স ক্ষত্ৰণ পাৰ্থিবণ ততঃ ৷৷ কোৰ্ফ-বে বার্ষক ক্ষেত্র রণবৃষ্টি বভূ-ব হ। শর্যাতে মিথুন জ্বাসীদন-ন্তো নাম বিশ্রুতঃ।। সুক্ন্যানা-य करा। ह या श्रेजी यांप्रत्मा ह । অনন্তস্য চ পুত্রো হভূৎ বে-ধো নাম মহাপ্রভুঃ 11 আনর্ত্ত বিষযে তেন পুরী সশস্থলী কৃ-তা। ইতি বহ্নিপুরাণে সাগরো-পাখ্যান নামাধ্যাযঃ॥

বেধিতঃ পু॰ বিদ্ধঃ। ছিদ্রিতঃ। ইত্যমরঃ।!

বেধিনী স্ত্রী রক্তপা। জোঁক ইতি ভাষা। ইতি শব্দরত্না-বলী।। মেথিকা। ইতি রাজ-নির্ঘন্টঃ।।

বেধী ত্রি বেধকর্ত্তা । বেণ্বিশি-ফঃ । বিধধাতো, র্ণিন্ প্রত্যযেন বেধ শব্দাদস্ত্যর্থে ইন্ প্রত্যযে- ন চ নিষ্ণান্যঃ । অমুবেতসে পুণ । ইতি রাজনির্ঘন্টঃ ।।

বেধ্য কী লক্ষ্য । ইতি জটাধরঃ ৷৷ বেধনীযে ত্রি ৷ যথা ৷
যট্কর্ণোৎপত্তি মাশস্ক্য তানোঃ
শুদ্ধ্যা সমেপি চ ৷ কণৌ বেধ্যো
ন দোষঃ স্যাদন্যথা মরণ তবেৎ ৷৷ ইতি মলমাসতত্ত্ব ৷৷

বেনঃ পু॰ প্রজাপতিঃ। ইত্যুণা-দিকোষঃ।।

বেম। ত্রী নদীবিশেষঃ। ইতি সিদ্ধান্তকোমুদ্যামুণাদিবৃত্তিঃ॥

বেপ টু ঋ ও চলে। ইতি কবি-কল্পদ্রমা। চলঃ কম্পনে । টু বেপথুঃ। ঋ অবিবেপৎ। ও বে-পতে বাযুনা বৃক্ষঃ। ইতি দুর্গা-দাসঃ॥

বেপঃ ক্লী অনবদ্যং ৷ যথা। স্যা-দ্বল জ্যোতিষোঃ ক্লীবং বচো বা-চ্যথ শাতৃষু ৷ মেদো বেপো ২ন-বদ্যে ২থ সভাষাঞ্চ সদো ন না ৷৷ ইত্যুণাদিকোষঃ ৷৷

বেপথুঃ পু॰ কম্পঃ।ইত্যমরঃ॥ বেপন॰ ক্লী কম্পন॰।ইতিশব্দ-রত্নাবলী॥

বেমঃ পুং বাপদশুঃ। যথা। বা-পদশুঃ পুংমি বেমা বেমো না বেম ন ঘয়োঃ। ইতি শব্দরত্না-বলী।।

বেষা^ন পু॰ ক্লী বাপদণ্ডঃ। ইত্য-মরভরতৌ ।।

বের° ক্লী শরীর°। বার্ত্তাঙ্গঃ।। - সঙ্গুম°। ইতি মেদিনী।।

বেরক ফ্লী কপূর । ইতি হারা-বলী ।৷

বেল ঋ চালে। ইতি কবিকল্প-দ্রুমঃ।। ঋ অবিবেলৎ। ইতি দুর্গাদাসঃ।।

বেল ত ক্ কালার্থে। ইতি কবি-কল্পদ্রমঃ ।। কালার্থঃ কালোপ-দেশঃ। অবিবেলৎ। কাল মিয-ত্তমাগণকঃ এতাবতী বেলেতি কথিতবানিত্যর্থঃ । ইতি দুর্গা-দাসঃ ।।

বেলং ক্লী উপবনং। যথা। অ-পোপাত্যাং বনং বেল মারামঃ কৃত্রিমে বনে। ইতি হেমচন্দ্রঃ।। বেলা স্ত্রী কালঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। সমযঃ ২ ক্ষণঃ ৩ বারঃ ৪ অব-সরঃ ৫ প্রস্তাবঃ ৬ প্রক্রমঃ ৭ অ-স্তরং ৮। ইতি হেমচন্দ্রঃ।। তৎ-পরিমাণানি ষথা। অক্ষিপন্ধ পরিক্ষেপো নিমেষঃ পরিকীর্ত্তি-তঃ। দ্বৌ নিমেষৌ ত্রুটি, নাম দ্বে

বেল্লস্ত.

बुषी जू नवः स्र्जः ॥ ক্ষণ ইত্যুক্তঃ কাণ্ঠা প্ৰোক্তা দশ ক্ষণাঃ। দশকাপ্তাঃ কিলা নাম তৎ সংখ্যা স্যাক্ত নাডিকা।। ঘটিকে দ্বে মৃহৰ্ত্তঃ স্যাতৈত খ্রিণ-শত্যা দিবানিশ । চতুৰি শতি বেলাভি রহোরাত্রণ প্রচক্ষতে ৷৷ || সূর্য্যোদযাদি বিজ্ঞেষো মুহূর্তা-नां क्यः मनां १ शन्छन রাত্রাদি হোরাণাণ বিদ্যতে ক্র-মঃ।। জ্ঞেষণ পিত্র্য মহোরাত্রণ পক্ষে কৃষ্ণ সিতাসিতো। ত্রি॰শ-তা চ দিনৈ মানো দিমাস ঋতু ৰুচ্যতে।। ভবেদ্দিব্য মহোরাত্র° যড্ভি রুত্তর দক্ষিণো। বর্ষণ দ্বা-দশভি মানৈ মলমাস স্থযোদ-শঃ।। ইতি বহ্নিপুরাণে গণভেদ नामाधायः॥ क्षा मर्गान। ३-ত্যমরঃ ।। সমুজকূল ।। সমুজ-জলবিকারঃ ॥ অক্লিফ্রমরণ ॥ রাগঃ ।। ঈশ্বরস্য ভোজন॰ । ইতি মেদিনী॥ অত্র পবগী ষ বকারাদৌ লিখিতঃ ।। রাগস্থা-त्म त्रागः ॥ वाक् ॥ वृश्खी । रेंजि विश्वः ॥ मखर्मा॰म॰ । रेंजि श्रावनी ॥ विनाकृनः क्री ञामनिश्वरमभः।

যথ। বেলাকূলণ তামলিপ্তণ তা-মলিপ্তী তমালিকা। ইতি ত্রি-কাণ্ডশেষঃ।।

বেলিভুক্প্রিয়ঃ পু॰ সৌরভয়ু-ক্তামুঃ। যথা। রসালে স্বতিসৌ-রভে । মহাকালশ্চ কিম্পাক উর্বটো বেলিভুক্প্রিয়ঃ। ইতি শব্দরত্বাবলী।।

বেল্ল ঋ চালে। ইতি কবিকর
ক্রনঃ।। ঋ অবিবেল্লং। চালঃ

সঞ্চলনং। উদ্বেল্লভুজবল্লি কঙ্কণ

বানৎকারঃ ক্ষণ বার্যতাং। গতাবিত্যেকে। ইতি দুর্গাদাসঃ।।
বেল্লং ক্লী পুং বিডঙ্কঃ। ইত্যমরঃ।। গমনে পূং। ইতি বেল্লধাত্বর্থ দর্শনাং।।

বেল্লজ° ক্লী মরিচ°। ইত্যমরঃ।। বেল্লন° ক্লী ভূমৌ অশ্বস্য লুন্তন° । তৎপর্য্যায়ঃ। লুঠন°২। ইতি . ত্রিকাণ্ডশেষঃ।। রোটিকাদি নি-শ্মাণার্থ সূল বর্তু লকান্ঠবিশেষ । বেলন্ ইতি ভাষা। ইতি ভাবপ্রকাশঃ।।

तिल्ला खी भानामृ व। देखि त्राक्रिमर्थण्डः ॥

বেল্লস্তরঃ পু॰ বীরতরুঃ। যথা। বেল্লস্তরো জগতি বীরতরুঃ

বেশ্বক

প্রশিদ্ধঃ শ্বেতাসিতারুণ বিলো হিত নীলপুষ্ণঃ ৷ স্যাজ্জাতি তু-ল্যুসমূমঃ শনি শূক্ষপত্রঃ স্যাৎ কণ্টকী চ জলদেশজ এষ বৃক্ষঃ ৷৷ অস্য গুণাঃ ৷ বেল্লস্তরে৷ রসে পাকে তিক্ত স্তৃক্ষা কফাপহঃ ৷ মূত্রাঘাতাশাজিৎ গ্রাহী যোনি মূত্রানিসার্তি জিৎ ৷৷ইতি ভাব-প্রকাশঃ ৷৷

বেলহলঃ পু॰ কেলিনাগরঃ। ইতিজটাধরঃ।।

বেলিঃ স্ত্রী লতা। ইতি শব্দরত্না বলী।

বেলিকাখ্য। স্ত্রী বৃক্ষবিশেষ^{ঃ 1} বেন সূঠা ইতি ভাষা। যথা। নরুমালা বেলিকাখ্যা বিল্লপত্রী জুরাপহা। ইতি শব্দচব্রিকা।।

বেলিত° ক্লী গমন°। ইতি মে-দিনী।।

বেল্লিতঃ **জি স্টিলঃ**।। কম্পিতঃ াইত্যমরঃ।।

বেবী রক্ষলুঙ কান্তিগতিব্যা-প্তিকেপপ্রজন খাদনে ৷ ইতি কবিকল্পদ্রমঃ ৷ র বৈদিকঃ ৷ ক্ষ অবেব্যুঃ ৷ বহুল ব্রহ্মণীতি প-রুস্মৈগদে অনুস্ সিদ্ধে রিত্যন্ উদ্ণুক্রস্যঠ্য় মিতি গুণঃ ৷ লু ঙ বেবীতে। ইতি দুর্গাদাসঃ।।
বেশঃ পুণ অলঙ্কাররচনাদি কৃতশোক্তা। তৎপর্য্যাযঃ। আকল্পঃ
২ নেপথ্যণ এ প্রতিকর্ম ৪ প্রসাধনণ ৫। ইত্যমরঃ।। বেষঃ ৬।
ইতি তটীকাষাণ ভরতঃ।। বেশ্যাগৃহণ ।। গৃহমাত্রণ। ইতি নেদিনী।। প্রবেশঃ। ইতি বিশ্বাদ্বর্থদর্শনাৎ।।

বেশকঃ পুণ গৃহণ । ইতি শব্দ-রত্নাবলী।। বেশকারকে ত্রি।। বেশদানঃ পুণ সর্ব্যবেশাভা। ইতি শব্দচান্দ্রকা !!

বেশধারী পুণ ছলতপস্বী।ইতি
শব্দরত্বাৰলী। বেশধারকে ত্রি
বেশস্তঃ পুণ ক্ষুদ্রসরোবরঃ।
ইত্যমরঃ।। অগ্নিঃ। ইত্যুণাদিকোষঃ।।

বেশরঃ পূ° অশ্বতরঃ। ইতি ত্রি-কাণ্ডশেষঃ।।

বেশবারঃ পু॰ বেসবারঃ। ইত্যমরটীকাষাণ রাযমুসটঃ।।
বেশীজাতা স্ত্রী পুল্রদাত্রীলতা।
ইতিরাজনির্ঘন্টঃ।।
বেশা ক্লী গৃহণ। ইত্যমরঃ।।

বেশকলিঙ্গঃ পুণ চটকঃ ৷ অস্য মাণসগুণৌ! সন্নিপাতনাশিস্থা৷ অতিশুক্রকারিস্বঞ্চ । ই**তি রাজ** বল্লভঃ ।।

বেশকুলঃ পু॰ চচেণ্ডা। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।

বেশনস্বলঃ পু॰ গন্ধমূষিকঃ।
যথা। চিক্কঃ স্যাদ্বেশ্বনস্বল শ্চিক্লা চ বালমূষিকা। গন্ধসূযী গন্ধমূষী গিরিকা স্যাচ্ছু দুন্দরী।।
ইতি শব্দরত্বাবলী।।

বেশাভূঃ ক্রী গৃহকরণযোগ্য-ভূমিঃ।তৎপর্য্যাষঃ। বাস্তঃ ২। ইত্যমরঃ।।

বেশ্য° ক্লী বেশ্যালয়: ইতি মেদিনী।।

বেশ্যা স্ত্রী টুণ্ডুকাবৃক্ষঃ। আকনাদি ইতি ভাষা। ইতি শব্দচন্দ্রিকা।। স্বনামখ্যাতনারী।
খান্কী ইতি ভাষা। তৎপর্য্যাখঃ। বারস্ত্রী ২ গণিকা ৩ ব্ধপাবা ৪। ইত্যনরঃ।। বেষ্যা ৫।
ইতি তট্টীকা।। ক্লুড়া ৫ শালভঞ্জিকা ৬। ইতি জটাধরঃ।।
বার্মারা ৭ শূলা ৮ বার্মিলাসিনী ২ বার্মাণিঃ ১০ ভণ্ডহাসিনী
১১। ইতি শব্দর্শ্বাবলী।। লজিকা ১২ বন্ধুরা ১৩ ক্রম্তা ১৪
কামরেখা ১৫ বর্ষটী ১৬। ইতি

শব্দমালা ৷৷ সাধারণক্রী ১৭ প-ণ্যাঙ্গনা ১৮ পণাঙ্গন। ১৯ ভূজি-ষ্যা ২০ বারবধূঃ২১। ইতি হেম-চন্দ্রঃ ৷৷ ভোগ্যা ২২ স্মরবীথিকা ২৩। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ তস্যা লক্ষণ গমনফলাদি যথা। পতি-ব্রতা চৈকপত্নী দিতীয়ে স্বলটা স্তা। তৃতীযে বৃষলী জ্ঞেষা চ-তুর্থে পু॰শ্চলী স্মৃতা।। বেশ্যা চ পঞ্চনে ষঠে যুঙ্গী চ সপ্তনে ২ফ-মে । তত উর্দ্ধে মহাবেশ্যা সা-ज्लुमा। मर्बकाठियु ॥ 🕸 ॥ या দিজঃ সলটাসচ্ছেৎ বৃষলীণ পুণ-শ্চলী মপি। যুঙ্গীণ বেশ্যাণ ম-হাবেশ্যাণ অবটোদ প্রয়াতি সঃ ॥ শতাক° সলটাগামী ধৃটাগা-মী চতুৰু গণ। ষড্গুণণ পুণশ্চলী-গানী বেশ্যাগামী গুণাফক 11 যুঙ্গীগামী দশগুণ বশেতত্র ন সংশবঃ । মহাবেশ্যী গামুকশ্চ ভতঃ শতগুণ ভবেৎ ৷৷ তদেব স-ৰ্বগামী চেত্যেব মাহ পিতানহঃ। তত্রৈব যাতনা তুঙ্কে যমদূতেন তাডিতঃ ৷৷ তিত্তিরিঃ সলটাগানী ধৃষ্টাগামী চ বাষসঃ। কোকিলঃ पू॰म्हलीगांगी (वन्गांगांभी वृक ত্তথা।। যুদীগানী শূকরশ্চ সপ্ত-

জন্মসু ভারতে। মহাবেশ্যা গামুকশ্চ জায়তে শাল্মলি স্তরুঃ ।।
ইতি ব্রহ্মবৈবর্ত্তে প্রকৃতিখণ্ডে ২৮
অধ্যায়ঃ ।।
র্ক্ষা বেশ্যাগ্যমন পাপণ
প্রকীর্ণকণ। তস্য প্রায়শ্চিত্তণ।
বেশ্যাভিং

প্রাজাপত্য বিধীষতে ৷ তেন বে-শ্যাগমনে প্রাজাপত্যণ। তদশ-ক্তো ধেনুরেকা। এতৎ সকৃদ্যা-মনে। অভ্যাসে তু। চাব্রাযণেন চৈকেন সৰ্ৰপাপ ক্ষযো ভবেদিতি আপস্তম বচনাচ্চাল্রামণণ। ইতি প্রাযশ্চিত্রবিবেকঃ ॥ # ॥ তদ-श्रां किरु नियिक्त । यथा। भू कि-ল্যন্নঞ্চ বো ভূঞ্জে পুংশ্চল্যাজীব জীবনঃ। স্বলোন মান বর্ষঞ্চ লা-লাঙ্গণ্ডে বসেদ্ধুব ।। তাডিতো যমদূতেন তড়োজী তত্ৰ তিণ্ঠতি । তত ব্রিজন্মনি ভবেৎ কৃক্ষবর্ণঃ পশুঃ শুচিঃ ৷৷ ত্রিজন্মনি ভবে-চ্ছাগ স্ততো ভবেৎ সুদুঃখিতঃ । তত শ্চক্ষুঃ শূলরোগী ততঃ শু-দ্ধঃ ক্রমেণ চ ॥ ইতি ব্রহ্মবৈবর্ত্তে প্রকৃতিখণ্ডে ২৭ অখ্যায়ঃ ৷৷ 🟶 ৷৷ অপিচ। পু॰শ্চল্যমঞ্চ যে। ভুঙ্কে বেশ্যানঞ্চ পতিব্ৰতে । তদুজেতু দিজো যো হি কালসত্ৰণ প্ৰযা- ॥ তি সং।। শতবর্ষণ কালসূত্রে স্থিত্বা শৃদ্রে। ভবেদ্দুবণ। তত্র জমনি রোগী চ ততঃ শুদ্ধো ভবেদ্দুজঃ ।। ইতি তত্রৈব ২৮
অধ্যায়ঃ ।। য়াত্রাকালে তস্যা দর্শনণ শুভণ। যথা। ধেনু
র্বৎস প্রযুক্তা বৃষ তুরগ রথা
দক্ষিণাবর্ত্তবহ্নি দীব্যস্ত্রী পূর্ণসম্ভা দিজ নৃপ গণিকা পুশ্পমালা পতাকা। সদ্যোমাণসণ ঘৃতণ
বা দিধি মধু রজতণ কাঞ্চনণ শুক্রধান্যণ দৃক্তা শ্রুত্বা গঠিদ্বা ফল
মিহ লভতে মানবো গম্ভকামঃ
।। ইতি সমযপ্রদীপঃ ।।

বেশ্যাগণঃ পু॰ বেশ্যাসমূহঃ।
তৎপর্যায়ঃ। বেশ্যাবারঃ ২।
ইতি শব্দমালা।।
বেশ্যাচার্যঃ পু৽ পীঠমর্দঃ।ইতি
হেমচন্দ্রঃ।

বেশ্যাজনসমাশ্রয় পুণ বেশ্যালয়ঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। বেশঃ ২।
ইত্যমরঃ।। বেশ্যাশ্রয়ঃ ৩ পুর•
৪। ইতি হেমচন্দ্রঃ।। বেশ্যু ৫।
ইতি জটাধরঃ।।

বেশ্বরঃ পু॰ অশ্বতরঃ। যথা। বেশ্বরো ২শ্বতরঃ খরঃ। ইতি ভূরিপ্রযোগঃ॥ ত্রিকাণ্ডশেষে

বেশর ইতি পাঠঃ । বেষঃ পু॰ নেপথ্য॰।। বেশ্যাজনা-শ্রমঃ। বেবেফি ব্যাপ্নোতি অঙ্গণ বেষঃ পচাদিয়াদন্ মূর্দ্দণান্তঃ। বিশক্তি নয়নমনাৎস্যত্ত্ৰেত্যাধা-রে যঞি বেশ স্তালব্যাস্ত 🕫 । ইতি ভরতঃ ॥ দে দারিকাণা॰ নিবাসস্থানে। বিশতি যূনা॰ মনঃ কাসুকো বা ২ত্তেতি বেশঃ শৌ-विन अतिरन चक्छ। त्नश्ररण गृ-হ্মাত্তে চ বেলো বেশ্যাগৃহেপি চ। ইতি তালব্যান্তে রভসঃ।। গৃহমাত্রে গণিকাষাঃ সন্মনি বে-শো ভবেৰু তালব্যঃ। তালব্যো মূৰ্দ্ধণ্যো হলঙ্করণে কথিত আচা-देया রিত্যুম্মবিবেকঃ। বেবিষতি " ব্যাপুবন্তি জনমনাণ্দীতি যঞি বেষো মূৰ্দ্ধণ্যান্তোপি ইত্যেকে। তত্ত্ব হৃদ্য শূৰ্দ্বগান্তেষু সৰ্বত্ৰ কোষাদাবনুপাত্তত্বাদিতি মুদ্ধ-টিঃ। ইতি চ ভরতঃ॥ বেষণঃ পু॰ काসমর্দ্ধঃ। ইতি হা-त्रावनी॥ श्रात्रमभः॥ বেষণা স্ত্ৰী বিতুষকবৃক্ষঃ। ধন্যা ইতিভাষা। ইতি রত্নমালা॥ বেষবারঃ পু॰ বেসবারঃ। ইত্য-

मत्रिकायाः तायमूक्रवेः ॥

বেষ্ট ও বেফে। ইতি কবিকন্ধ-ক্রমঃ॥ ও বেষ্টতে। ইতি দর্গা-দাসঃ॥

বেউঃ পু॰ বেউন°। ইতি শব্দ-মালা।। শ্রীবেউঃ। ইতি রাজ-নির্ঘন্টঃ।। নির্ঘাসঃ। আটা ইতি ভাষা। ইতি বৈদ্যক॰।।

বেউক॰ ক্লী উফীশঃ।ইতিশ-ব্দরত্বাবলী।। নির্যাসঃ।ইতি শব্দনালা।। শ্রীবেষ্টঃ।ইতি রাজনির্ষ্টিঃ।।

বেষ্টকঃ পু॰ প্রাচীরঃ। যথা প্রাচীনা বেষ্টকৌ বৃতিঃ। ইতি
হেমচক্রঃ ।। সন্মাণ্ডঃ । যথা ।
সন্মাণ্ডকঃ পুষ্পফলো ঘনবাসশ্চ বেষ্টকঃ । ইতি হারাবলী ।।
শ্রীবেষ্টঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।।
বেষ্টনকারকে ত্রি ।।

दिखेन॰ क्ली कर्नम्कनी ॥ उँकी-यः ॥ यज्ञ छः ॥ दिङ । ইতি यिनिनी ॥ श्रृश्लुः। ইতি শব্দ-চন্দ্রিকা॥

বেষ্টনকঃ পু॰ রতিবন্ধবিশেষঃ।
বথা। উর্দ্ধৃগণ পাদ মেকঞ্চ ভুজান্তরৈ বেষ্ট্যমেদ্যদি। কান্তকক্ষাশ্রিতাণ নারীণ বন্ধো বেষ্টনকঃ স্মৃতঃ।। ইতি রতিমঞ্জরী।।

বৈষ্ঠনবেষ্টকঃ পুণ রতিবন্ধবিশেমঃ ৷ যথা ৷ উর্দ্ধুণ পাদদ্বয়ণ নার্য্যা ভূজাভ্যাণ বেষ্টযেদ্যদি ৷
করাভ্যাণ কঠমালিঙ্গ্য বন্ধো বেফানবেষ্টকঃ ৷৷ ইতিরভিমঞ্জরী ৷৷
বেষ্টবংশঃ পুণ কন্টকিনঃ ৷ বেডুবাশ ইতি ভাষা ৷ ইতি শব্দচন্দ্রিকা ৷৷
বেউদারঃ পুণ শ্রীবেষ্টঃ ৷ ইতি

বেন্টিভ॰ ত্রী রুদ্বং।। লাশকঃ।।
করণান্তরং। ইতি নেদিনী।।
বেন্টিভঃ ত্রি নদী প্রাচীরাদিনা
বেন্টন কৃতঃ। বেডা ইতি ভাষা
। তৎপর্য্যায়ঃ। বল্যিতং ২ সংবীতং ৩ রুদ্ধং ৪ আবৃতং ৫ ।
ইত্যায়ঃ।।

त्राङ्गिविंग्डेः॥

বেষঃ।।
কাষঃ।।

বেস ঋ ইতো। ইতি কবিকল্প
ক্রমঃ । ঋ অবিবেসৎ । বিবেসকুঃ । ইতো গত্যা । ইতি দুর্গাদাসঃ ।।

বেসন° ক্লী ছিদলচূর্ণণ যথা।
দালয শ্চণকানান্ত নিস্তমা যন্ত্রপেষিতাঃ। তচ্চূর্ণণ বেসনণ প্রোক্তং-পাকশান্তবিশারদৈঃ।। ত-

দটিকাগুণাঃ । বটিকা বেসন-স্যাপি কথিতাযাণ নিনজ্জতি । ক্রচ্যা বিষ্টুন্তজননী বল্যা পুষ্ট-ক্রী স্মৃতা ॥ ইতি ভাবপ্রকাশঃ বেসরঃ পুণ অশ্বতরঃ। ইভি হে-নচক্রঃ ।

বেসবারঃ পু॰ ধন্যাকসর্যপাদিপিষ্টঃ। বেসার ইতি বাটনা
ইতি চ খ্যাতঃ। তৎপর্যায়ঃ।
উপস্করঃ ২। ইত্যমরঃ।। বেমবারঃ ৩। ইতি ভরতঃ।। বেশবারঃ ৪। ইতি মুস্কটঃ।। ব্যঞ্জনবিশেষঃ। যথা। নিরন্থি পিশিত॰ পিষ্টি সিদ্ধা গুড় ঘৃতান্বিত•
। কৃষা মরিচ সংযুক্তণ বেসবার
ইতি স্কৃতং।। অস্য গুণাঃ। বেসবারো গুরুঃ মিশ্বো। বলোগচ্য
বর্দ্ধনঃ। ইতি রাজ্বল্লভঃ।।

বেহ ঋ ও যত্নে। ইতি কবিকলক্রমঃ।। ঋ অবিবেহৎ। ও বেহতে বিবেহে। ইতি দুর্গাদাসঃ।।
বেহৎ ত্রী গর্ত্তোপযাতিনীগো
। ইত্যমরঃ।। অনৃতৌ বৃযোপগাযনাদিবশাৎ ষস্যা গর্ত্তপাতে।
ভবতি সা। বিহন্তি গর্ত্ত শশ্বৎ
বেহৎ। হনলৌ গতৌ বধে ক্রিপ
নিপাতঃ। ইতি ভরতঃ।।

বেহারঃ পু॰ স্বনামখ্যাতদেশঃ। যথা। বেহারে চৈব শ্রীহটে কো-শলে শবকর্ণিকে। অফাদশভূ-জাকাৰ্য্যামাহেন্দ্রে চ হিমালষে ।। ইতি মৎস্যসূক্তে ৫০ পটলঃ।। বেङ্क ঋ চালে। ইতি কবিকন্প-फ्गः ॥ ঋ ञित्रङ्ग । अपन्-বন্ধঃ বেদেষ্চ্চারণ ভেদার্থঃ। চালঃ সঞ্জন গতাবিত্যেকে। ইতি দুৰ্গালাসঃ ৷৷ বৈ ও শোষে। ইতি কবিকল্প-দ্রুমঃ।। বকার। দিঃ। বাষ্তি। ও বাণঃ। ইতি দুর্গাদাসঃ॥ বৈ ব্যু॰ পাদপুরণং। যথা। তুহি চ স্ম হ বৈ পাদপুরণে। ইত্য-মরঃ ।। সম্বোধন ।। অনুনয়ঃ। ইতি যেদিনী।। বিশ্বতিকঃ ত্রি বিশ্বতা ক্রীতঃ ৷ বি॰শতিক শব্দাদন্ প্রত্যযেন নিঙ্গানঃ। ইতি সিক্কান্তকৌমুদী বৈকল্বতঃ পু॰ বৃক্ষবিশেষঃ। বিঁচ্ ইভি ভাষা। তৎপৰ্য্যাযঃ। বৃতিশ্বরঃ ২ শ্রেবাবৃক্ষঃ ৩ গ্রন্থি-লঃ s স্বাদুকণ্টকঃ ৫ ব্যাঘুপাৎ **|** ৬ কণ্টিকারী ৭ বিকম্বতঃ ৮ । ইতি শব্দরত্নাবলী॥

বৈকৃতিকঃ পু॰ মণিকারঃ। ইতি

বৈকর্মঃ পুং বাৎস্যমুনিঃ। ইতি
সিদ্ধান্তকৌমুদী।।
বৈক্ষিকঃ ত্রি বিকল্পনভবঃ ।
বিকল্পন্ধান্ত কিল্পনভবঃ ।
বিকল্পন্ধান্ত কিল্পন্ধান্ত বিকল্পন্থা।
বৈকল্পঃ
নিষ্পান্ত ক্রী বিকল্পন্থা প্রত্যাবন নিষ্পান্ত।।
বৈকল্পঃ
ক্রী তির্যাগ্রকোল্পিমান্তা। ইতি হেনচন্দ্রঃ ।।
বৈকল্পক ক্রী ভির্যাগ্রকোল্ডিনান্তা। ইতি হেনচন্দ্রঃ ।।
বৈকল্পক ক্রী ভর্সি তির্যাক্ উপরীতবৎ কঠাৎ ক্রিপ্ত মাল্যা ।
ইত্যমরঃ ।।
বৈজ্পতঃ পুং কৃক্ঃ।। ইন্দ্রঃ। ইতি

ক্ষিপ্তঃ পুং কৃষ্ণঃ।। ইন্দ্রঃ। ইতি মেদিনী ।। সিতার্জকঃ। ইতি রাজনির্ঘকঃ।। অস্য ব্যুৎপত্তি র্যথা। বিন্দুপায়া অপত্যং বৈন্ধ্র-ঠঃ বাহ্বাদ্যত ইতি শিবাদিত্বাৎ ষ্ণঃ। চাক্ষুষস্যান্তরে দেবে। বৈ-স্পঠঃ পুরুষোত্তমঃ। বিন্দুপ্রাণ মসৌ জজ্জে বৈজ্পে দৈবতৈঃ সহেতি বিন্ধুপুরাণং।। কিম্বান্ধ-ঠত্যন্যান্দ্রপানামান্দিটি খো-টন বৈক্ল্যালস্যে সেমক্তাৎ-সরো রিতি অঃ। বিবিধান্দ্রপা নায়া বিদ্যতে হস্য বৈন্ধ্রগঃ বি-

কার সংযেতি অস্ত্যর্থে ক্ষঃ। বিক্ সহসুনাম টীকাবাও শঙ্করাচার্য্য-স্থাহ বিবিধা স্কাগ গতেঃ প্রতি-•হতি স্তদ্যাঃ কর্ত্তা ইতি বৈস্বঠঃ। জগদারম্ভে বিশিক্টানি ভূতানি পরস্পরু সংশ্লেষন্ তেফা॰ গতিং প্রত্যবধ্রাদিতি বা বৈঙ্গঠঃ। মাবা সংশ্লবিতা ভূমি রক্তি ব্যোগ্লা চ বাযুনা। বাযুশ্চ তেজসা নাৰ্দ্ধণ বৈস্ঠত্ব° ততে। মমেতি শান্তিপ- || ৰ্বণীতি। ইত্যমরটীকাষাণ ভরতঃ ।।ঃ।। অপিচ। স্বঠণ জডঞ্চ বিশ্বৌ-ষ° বিশিক্তঞ্চ করে।তি যা । বিঙ্গ-**ঠা**° প্রকৃতি° বেদা ***চত্বার***চ ব-**म**. उ ठा॰ ॥ छना अयम जनपान् তস্যা॰ জাতঃ স্বস্ফীষে। পরিপূর্ণ-তমণ তেন বৈষ্ণ ঠঞ্চ বিদু বুধাঃ॥ ***।। অস্য নায়ে। মাহাত্ম্যু॰। যথ।** । রাম নারাযথানন্ত মুঙ্গন্দ মধ-সূদন। কৃষ্ণ কেশ্ব কণ্সারে হরে বৈঙ্গপ্ত বামন।। ইত্যেকাদশ না-मानि পঠেषा शाठेटराम्यमि। जन्म কোটি সহস্যাণাণ পাতকাদবমূচ্য-তে ॥ ইতি বুন্ধবৈবৰ্ত্তে শ্ৰীকৃষ্ণ-জন্মখণ্ডে ১১০ অধ্যায়ঃ ৷৷ সাক্ষে-ত্যু॰ পারিহাস্যু॰ বা স্তোভ॰ হে-লন মেৰ বা। বৈষ্ঠ নাম গ্ৰহণ

মশেষাষহর বিদুঃ ।। ইতি শ্রীভগতে অজামিলোখ্যানাধ্যাষঃ
।। # ।। বিকুধামবিশেষঃ । তদ্বর্ণন থথা। উপরিকীৎ ক্ষিতে রক্ষী
কোটষঃ সত্য মীরিতং । সত্যাদুপরি বৈঙ্গগো যোজনানাং প্রমাগতঃ ।। ভূর্লোকাৎ পরি সংখ্যাতা
কোটি রক্ষীনশ পুতো । যত্রাস্তে

তঃ সাকাৎ সর্বেষা মভয-প্রদঃ ৷৷ বৈঙ্গগানুত্তরে শৈবো-লোকঃ ষোডশকোটযঃ। তির্ব্য-গেব মহারাজ কৈলাসাখ্যস্ত প-ৰ্বতঃ ॥ পাৰ্বত্যা সহিতঃ শস্তু ৰ্য-ত্ৰান্তে স্বগণৈ ৰ্বৃতঃ। ইতি পাদ্মে স্বগখণ্ডে ৬ অধ্যায়ঃ ৷৷ৠ৷৷ অপিচ ৷ অমৃত শাশ্বত নিত্য মনন্ত প-রম॰ পদ•। হিরন্ময়ণ মোক্ষপ্রদ• वकानन मूथास्वयः ॥ এव मानि গুণোপেত॰ তদ্বিষ্ণোঃ পরমণ পদ । যদাত্বা ন নিবৰ্ত্তন্তে তদ্ধাম প-রম॰ হরেঃ॥ নহি বর্ণবিতু॰ শক্য॰ কল্পকোটি শতৈ রপি। অপিডকু মণক্যে তদুন্ধ রুজানি দৈবতৈঃ॥ জ্ঞানেন শাস্ত্র মার্গেণ জক্ষ্যতে यागिशूक्रदेश । তৎস্থান मूल-ভেক্তিব্য মব্যক্ত ত্রন্ধ সেবিনাং ৷৷ শ্রীশাজ্বি ভক্তিনেবৈকরনাভো গ বিবৰ্জ্জিতাঃ। মহাত্মাদো মহা-ভাগা ভগবৎ পদসেবকাঃ ৷৷ ত-দ্বিষ্ণোঃপরমণ ধাম যান্তি ভ্রন্ধ সু-খপ্রদ॰। নানাজনপদাকীর্ণ বৈ-ऋके॰ डक्तरतः अम॰ 11 श्रीकारेत्र**≈**ह বিমানৈশ্চ সৌধৈ রত্ননথৈ যুক্ত । তন্মধ্যে নগরী দিব্য। সাবে।ধ্যে-তি প্রকীর্তিতা।। চতুর্বার সনাযু-ক্তা হেমগোপুর সংযুত।। চঙা-निषात्र शादेन ख अगूना देनाः गूत-ক্ষিতা ৷৷ চণ্ড প্রচণ্ডৌ প্রাক্যারে যাম্যে ভেদ্র সুভদ্রকৌ। বারুণ্যাণ জয বিজযৌ সৌম্যে ধাতৃ বিধাত-রে।। সমুদঃ সমুদাক্ষশ্চ পুগুরী-কোথ বামনঃ ৷ সন্ধ্কৰ্ণঃ সৰ্বনি-দ্রঃ সুমুখঃ সুপ্রতিষ্ঠিতঃ ।। তস্মিন্ বন্ধ বিনিম্ক্তাঃ প্রাপ্যন্তে সুস্-খ॰ পদ॰ । য॰ প্রাপ্য ন নিবর্ত্তত্তে . তস্মামোক উদাহ্বতঃ ।। মোক॰ পর় পদ পিক্স মমৃত ৰিফুমন্দি-রে । অক্ষর পরম ধাম বৈস্ঠ শাশ্বত পর্ণ।। নিত্যঞ্চ পর্ম-ব্যোস সৰ্বোৎকৃষ্ট॰ সনাতন । পর্ব্যায বাচকান্যস্য পর্ণ ধায়ে৷ ২চ্যুতস্য হি॥ ইতি পাদ্মে উত্তর-थएख २० जधायः ॥ क्षा जनाक । অস্তঃপুর নিবাসিন্যঃ সর্বলক্ষণ

ভূষিতাঃ।তাভিঃ গরিবৃতো দেবঃ শুশুভে পরসঃ পুনান্ ৷৷ এবং বৈ-প্রকাথো খসে নাথতে পরমে পদে ৷ তদ্যুহ ভেদালোকা॰ শ্চ ক শ্যানি গিরিজে শুভে ৷৷ প্রাচ্যা**॰** বৈজ্ঞ লোক্স্য বাস্দেৰ্স্য ম-र्कित् । আংহয়ा॰ वश्वीत्वाक्ख যান্যা প্ৰকৰ্ষণালয়ঃ 11 সারস্ত-ন্তু নৈশ্ব ত্যা॰ প্রাদ্যন্ত্রঃ পশ্চিমে তথা। রতিলোকস্ত বাষব্যাণ উ-मीठा। मनिकम्बज्धः ॥ **अभा**ना। শান্তিলোকঃ স্যাৎ প্রথমাবরণ স্তুত 131 কেশ্বকীর্ত্ত্যাদি লো-का हिलीयावत्रनः ज्या ॥ २ ॥ **নৎস্য কূৰ্মাদি লোকস্ত ভূতীযা**-বরণ পর । ৩ ৷ সত্যাযুতা নন্দ **मूर्गा विषक्रमन गङ्गाननाः ॥ শ-**ঙ্খ পদ্ম নিধী লোকা শ্চভূৰ্থাব-রণ॰ স্ত॰ 181 अग्यजूः সামাথ-ৰাণো লোকাদিষু মহৎসু চ ৷৷ সা-বিত্র্যা বিহুগেশস্য ধর্ম্মস্য চ সুখ-স্য চাপঞ্চনাবরণ প্রোক্ত মক্ষয়ণ সর্ব বাত্ময়ণ।। ৫।। শঙ্খ চক্র গদ। পদ্ম খন্দ্ৰ শাৰ্ক হল° তথা। মৌয-লঞ্ তথা লোকাঃ সর্বশস্ত্রাত্রসং-যুতাঃ ৷৷ ষঠমাবরণ প্রোক্ত॰ শ-স্ত্রাত্রময় মক্ষয়ণ ৩ ৷ ঐত্র পাবক

যান্যঞ্গ নৈখাতি বৰুণ তথা ৷৷ বাষব্য সৌম্য মৈশান সপ্তম মুনিভিঃ স্মৃত । সাধ্যা মরুদাণা टैक्टव रच हात्मा ह मिरवीक्मः॥ নিত্যাঃ সর্বে পরে ধান্নি বিশ্বেদে-বা স্তথৈৰ চ। তে বৈ প্ৰাকৃত নাকেস্মিন্ন নিত্যা স্ত্রিদিবেশ্বরাঃ ।। তেনাহ॰ বিচ্যু মাযে ন সঞ্চিন্ত্য ইতি বৈ স্মৃতিঃ। এবং পরং পদে নি তৈয় যুঁ জৈ ভোগ পরাষণেঃ ।। দিব্যাভি মহিষীভিশ্চ রাজতে বিষ্ণু রীশ্বরি। ন তদ্ভাস্যতে সূ-र्या न **শশাক्षा न পार**कः il ষদাত্ব। ন নিবর্ত্ততে ষোগিনঃ শ্রণসৈতত্রতাঃ । দ্ববৈক্মন্ত্র নি-ষ্ঠা যে তে বৈ যান্তি তদব্যয় ।। न त्वन यड्डाधायरेन नं त्वरेन नं ব্ৰতঃ শুভৈঃ। ন তপোভি নি-রাহারে ন চ সাধন কর্মভিঃ।। একেন দ্ব মন্ত্রেণ তথা ভক্ত্যা ত্বন্যুষ। তক্ষাম্যত শাশ্বত দি-ব্য প্রপদ্যে বৈ সনাতন ৷৷ ইতি পাদ্মোত্তরখণ্ডে ৩০ অধ্যায়ঃ।। বৈকৃত॰ ক্লী বীভৎসরসঃ॥ তদা-লয়নে মাণ্স শোণিতাদৌ ত্রি। ইত্যমরটীকাষাণ ভরতঃ ॥ তথা ৷ বিকৃত বৈকৃতঞ্চ স্যাত্তক্ত বৈ-

কৃত্য মুচ্যতে। ইতি ভরত দ্বিৰা-পকোষঃ !! বৈকৃত্য॰ ক্লী বীভৎসরসঃ॥ **जनानश्रम** जि । यथा । ढि বীভৎস বিকৃত' বৈকৃত্য' বিতত ন্তথা। ইতি শব্দরত্নাবলী।। বৈক্রান্ত॰ ক্লী মণিবিশেষঃ।তৎ পৰ্য্যায় গুণৌ । বৈক্ৰান্তঞ্চৈৰ বিক্রান্ত॰ নীচবজু**॰ সবজুক**॰। গোনাসঃ কৃত্ৰন্থলিশ জীণ্ব-জুঞ্চ গোনসঃ।। বজ্রভাবে চ বৈক্রান্ত॰ রস বীর্য্যাদিকে সম॰ । क्य क्रष्ठ विषय्रक शूकिनः मूत्र-मायन ॥ रेवकाल वकुमामृ-শ্যুণ বজুবদ্রস বীর্য্যকং। তথা-প্যভাবে বজুস্য গ্রাহ্ণ বৈক্রান্ত মুত্তন॰ ॥ বজ্ঞাকারতবৈব প্রস-হু হরণায সর্ব রোগাণা । य-দিক্রান্তিণ ধতে তদৈক্রান্তণ বু-ধৈ রিদ॰ কথিত। ।। ইতি রাজ-निर्घकः ॥

বৈখরী স্ত্রী বৃদ্ধ্যুখিতকণ্ঠগতনাদৰ্শপর্বাঃ । যথা । মূলাধারাৎ
প্রথম মুদিতো যস্ত তারঃ পরাখ্যঃ পশ্চাৎ পশ্যন্ত্যুথ হৃদ্ধগো
বৃদ্ধি যুঙ্ মধ্যমাখ্যঃ। বক্তে বৈথর্যাথ রুরুদিষো রস্য কৃস্তোঃ

সুসুয়া বন্ধ স্তস্মান্তবতি প্রবন প্রেরিতে। বর্ণসংহঃ ॥ ইত্যল-ষ্কারকেস্তিভঃ ॥ অস্যার্থঃ। যস্ত্র 📗 তারো নাদঃ বর্ণক্রশঃ স নাজি-ৰূপ মূলাধারাৎ প্রথম মুদ্য-প্রাপ্ত শ্চেৎপর ইতি আখ্যা সং-জ্ঞ। যন্য তথাভূতে। ভবতি। অ-থানন্তরণসএব হৃদয়ণ চিত্তণ গ-ত শ্চেৎ রোদন সমযে নাসিকা দ্বারা যথাকথঞ্চিৎ ভবতি। রুক্স-দিষো র্জ্যন্ত। নাসা মধ্যস্থিত সু-সন্না নাড্যা বদ্ধঃ। তথাচ নাসা षारेत्रव यथाकथिक नाम स्रबः পঃ প্রত্যক্ষ স্তবতীত্যর্থঃ ৷ তস্মাৎ বৈখরী দশাপন্নাৎ নাদাৎ পব-ন প্রেরিতো বর্ণনমূহঃ বহিঃ স-ৰ্বেষাণ প্ৰত্যক্ষ বিষয়ে। ভবতী-ত্যর্থঃ ৷ পরাপশ্যস্তী দশাপন্স্য তু যোগিনা মেব প্রত্যক্ষেন তু সর্বেষা মিত্যপি বোধ্যণ। ইতি ভট্টীকা ৷৷

বৈখানসঃ পু॰ বানপ্রস্থা। বানপ্রস্থো বৈখানসো ২গ্রহঃ। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ।।

বৈগুণ্য ক্লী বিগুণস্ব । বিগুণ-স্য ভাবঃ। যথা। যাত্রাপবর্ত্ততে-যুগ্যাণ বৈগুণ্যাৎ প্রাক্তক্যা চ। তত্র স্বানী ভবেদ্দণ্ড্যো হিংসাখাও দ্বিশতং দমঃ ।। ইতি মনুঃ ।। বৈচক্ষণ্যও ক্লী বিচক্ষণত্বং । বিচক্ষণস্য ভাব ইত্যর্থে ষ্ণ্য প্রত্য-যেন নিষ্পাদ্বং ।।

বৈচিত্র্য ক্লী বিচিত্রতা। বিচিত্র-স্যভাব ইত্যর্থে ক্ষ্য প্রত্যবেন নিষ্পান্ন ।।

বৈজননঃ পুণ প্রস্বমাসঃ তেৎপর্যায়ঃ স্কৃতিমাসঃ ২ ৷ ইত্যমরঃ ৷!
বৈজয়তঃ পুণ ইন্দ্রপ্রামাদঃ ৷
ইত্যমরঃ ৷৷ ইন্দ্রধ্বজঃ ৷ ইতি মেদিনী ৷৷ গুহঃ ৷ ইতি হেমচন্দ্রঃ ৷!
বৈজয়তিকঃ ত্রি পতাকাধারী ৷
ইত্যমরঃ ৷৷

বৈজযন্তিক। স্ত্রী জযন্তীবৃক্ষঃ।। পতাক। ইত্যনরঃ।। অগ্নিমস্থঃ । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

বৈজযন্তী দ্রী পতাকা। ইত্যমরঃ । জযন্তীবৃক্ষঃ। ইতি মেদিনী ।। অগ্নিমন্থবৃক্ষঃ । ইতি
হেমচন্দ্রঃ ।। পঞ্চবর্ণমধী জানুপর্যান্ত লয়িতা মালা। যথা ।
উপগীয়মান উদ্গায়ন্ বনিতা
শত্যুথপঃ। মালাণ বিভূদৈজযন্তীণ ব্যচরন্ মণ্ডযন্ বনণ ।।
ইতি শ্রীভাগবতে ১০ ক্ষম্নে ৩১

অধ্যায়ঃ ।।
বৈজ্যিঃ পু॰ মধ্যা । সতু জিনচক্রবর্ত্তিবিশেষঃ । ইতি হেনচক্রঃ ।।
বৈজ্যিক৽ ত্রি বিজ্যসম্বন্ধি ।
ইতি সিদ্ধান্তকৌমুদী ।।
বৈজ্যিক৽ ক্রী শিশু তৈল৽ ৷৷ হেতুঃ
। ইতি মেদিনী ৷৷ আত্মা । ইতি
শব্দমালা ৷৷
বৈজ্যিকঃ পু॰ সদ্যোহস্কুরঃ । ইতি
মেদিনী ৷৷ বীজসম্বন্ধিনি ত্রি ৷৷
বৈজ্ঞানিকঃ ত্রি নিপুণঃ ৷ ইত্যমরঃ ৷৷
বৈজ্ঞানিকঃ ক্রি দিস্থীচারবিশে-

বৈডালত্রত জী দুফীচারবিশে-যঃ। যথা। যস্য ধর্মাধজো নি-ত্যং শক্রধজ ইবোচ্ছিতঃ। প্র-চ্ছন্নানি চ পাপানি বৈডালং নাম তদ্তুং।। ইতি দানসাগরে যমবচনং।।

বৈডালব্রতিঃ পু॰ অঙ্গনাদ্যভা-বাৎকৃতব্রহ্মচর্য্যঃ । ইতি জটা-ধরঃ ।।

বৈডালত্ৰতিকঃ পুণ ছদ্মতপশ্বী। তৎপৰ্য্যায়ঃ। ছদ্মতাপসঃ ২ স-ৰ্বাভিসন্ধী ৩ । ইতি ত্ৰিকাণ্ড-শেষঃ।। তস্যা সংভাষ্যত্বং ষথা। পাষ্ডিনে।বিকৰ্মস্থান্ বৈডাল- ব্তিকান্ শঠান্। হৈতুকান্ বকবৃত্তী শ্চ বাত্মাত্রেণাপি নার্চচযেৎ ।। ইতি বিষ্ণুপুরাণেও অশে ১৮ অধ্যাযঃ ।। যস্য ধর্মধজো নিত্য পুরধজ ইবোচ্ছিতঃ
। প্রচ্ছন্নানি চ পাপানি বৈজাল লংনাম ভদ্বতং ।। ভদ্বান্ বৈজাল লব্রতিকঃ। ইতি তটীকা ।।
বৈজালব্রতী পুণ ভণ্ডতাপসঃ।

ডোলব্রতা পুণ ভঙ্তাপসঃ ।
বিডালতপস্বী ইতি ভাষা। যথা
। ছদ্মনা চরিতণ তচ্চ ব্রতণ রক্ষসি
গচ্চতি। অলিঙ্গী লিঙ্গবেশেন
যো লিঙ্গ মুপজীবতি ।। স লিস্থিনাণ হরেদেন স্তির্যায়োনো চ
জাযতে । বৈডালব্রতিনঃ পাপাঃ সর্বধর্ম বিনাশকাঃ ।। সদ্যঃ
পতন্তি পাপেষু কর্মণ স্তম্য তৎ
ফলণ । পাষ্ডিনো বিকর্মস্থান্
বামাচারাণ স্তথৈব চ ।। পঞ্চরাবান্ পাশ্তপতান্ বাজ্মাত্রেণাপি
নার্চ্চযেৎ । ইতি কোর্মে উপরিভাগে ৫ অধ্যায়ঃ ।।

বৈণঃ পু॰ বেণুজিবী।বেণুশব্দাদণ প্রত্যমেন উকারস্য লোপেন চ নিষ্পানঃ। ইতি সিদ্ধান্তকৌমুদী।।
বৈণব॰ ক্লী বেণুফল॰।ইত্যমরঃ

বৈতর

।। বেণুসম্বন্ধিনি ত্রি ।। বৈণবঃ পু॰ উপন্যনে বেণুদ্ভঃ। তৎপর্যায়ঃ। রাডঃ ২ । ইত্য-মরঃ ।।

বৈণবিকঃ ত্রি বেণুবাদকঃ। তৎর্য্যায়ঃ। বেণুখ্মাঃ ২। ইত্যমরঃ।।
বৈণুকঃ ৩। ইতি শব্দরত্মাবলী।।
বৈণবী জ্রী বংশলোচনা। ইতি
রাজনির্ঘনিঃ।।
বৈণিকঃ ত্রি বীণাবাদকঃ। ইত্য-

বৈণুক ক্লী গজস্য তোদনদশু । তত্ত্ব স্থিচালনার্থ লৌহমুখব '-শদশু । তৎপর্য্যায়ঃ । তোল্র ং ২ । ইত্যমরঃ ।। বেণুক ও । ইতি ভরতঃ ।।

यदः ॥

বৈগুকঃ পুণ বেণুবাদকঃ। ইতি
শব্দরত্বাবলী।।
বৈণুকীয়ঃ ত্রি বেণুসম্বন্ধীয়ঃ।
ইতি সিদ্ধান্তকৌমুদী।।
বৈণ্যঃ পুণ পৃথুঃ। সতু সূর্য্যবণশীষ পঞ্চমরাজঃ। যথা। আদিরাজঃ পৃথু বৈণ্যো মান্ধাতা যৌবনাশ্বকঃ। ইতি জটাধরঃ।।
বৈতণসিকঃ ত্রি মাণসবিক্রেতা।
তৎপর্য্যায়ঃ। কৌটিকঃ ২ মাণ-

সিকঃ ৩। ইত্যমরঃ॥ কৌটকি-

কঃ ৪। ইতি শব্দরত্মাবলী ।। মৃ-গপক্যাদি বন্ধনোপায়ে। বীত্ত-সঃ তেন চরতীতি বৈত্তপিকঃ । ইতি ভরতঃ ।।

বৈতনিকঃ ত্রি বেতনভূগভূত্যঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। ভূতকঃ ২ ভূতি ভুক্ ৩ কর্মকরঃ ৪। ইত্যমরঃ ॥ देव देव देव हैं विष्यु । देव विष्यु । देव বৈতরণী 🔰 ত্যমরঃ ॥ বিতরণেন দানেন তীর্য্যতে বৈতরণী ষ্ণঃ यिजामीश् तको देवज्रतिका । অটবি পটি ঘাটী বৈতরণ্যর্জি শুগ্ঠী রিতি হুস্বান্তেষ্ রুজঃ। ত-তোপি পাচ্ছোণাদীতি বা ঈণ্ বিরুদ্ধণ তরণণ বিতরণণ তদস্যা মস্তীতি বৈতরণীত্যন্যে। বিত-রণৌ বিসূর্য্যে পাতালে ভবা বৈতরণীতান্যে । বিতরণি র্বি-নৌকা তরণ শূন্যেত্যর্থঃ স্বার্থে ষ্ণে বৈতরণীত্যেকে। সিন্ধু নদী । नात्रका জन्जवः ध्वाना नेभी বৈতরণী স্মৃতা। ইতি ত্রিকাঞ্ডণ। ইতি ভরতঃ ॥ #॥ मा ननी দৃ-ৰ্গন্ধা তপ্তজলা মহাবেগা অস্থি কেশ রক্ত পরিপূর্ণ। যমদারে বর্ত্ততে। যথা। নদী বৈভরণী नाम मूर्गन्ना कृषित्रात्रहा। उषः

তোষা মহাবেগা অস্থি কেশ তরঙ্গিণী ।। ইতি প্রাযশ্চিত্তবি-বেক ধৃত যমদগ্নি বচন া 🗱 ॥ অস্যোৎপত্তি র্যথা । মার্কণ্ডেষ উবাচ। ততো ব্ৰহ্মাদযো দেবাঃ সর্বে তে শঙ্করান্তিকণ । গত্বা হরণ সংময়হুঃ সাংসার্য্য যোগমায্যা || ।। শনৈশ্চরোপি ভূতেশ মাসাদ্যা-ন্তহিত ন্তদা। বাষ্পবৃষ্টি॰ দুরা-ধর্ষ। মবজগ্রাহ মাষ্যা।। যদা স নাশকদাস্পান্ সন্ধার্ষিতু মর্ক-জঃ৷ তদা মহাগিরৌ ক্ষিপ্তা বা-স্পা স্তে জলধারকে ৷৷ লোকা-লোকস্য নিকটে জলধারাহ্নযো গিরিঃ। পুদ্ধরদ্বীপ পৃষ্ঠস্থ স্তোয-সাগর পশ্চিমে।। স তু সর্ব প্রমা-ণেন মেরূপর্বত সন্নিভঃ। তস্মিন্ বিন্যস্তবান্ বাষ্পান্ ন ধর্তুণ ক্ষম ঈশিতুঃ ।। বিদীর্ণ স্তৈস্ত বাস্পৌ-যৈ ভ্ৰমধ্যা ২ভবদ্দুত । তে-বাস্পাঃ পৰ্বতণ ভিত্বা বিবিশু স্তো- 🏽 যসাগর ।। সাগরোপি গ্রহীতু তান্ন শশাক খরানতি। ততস্তু সাগর॰ মধ্যে ভিত্বা বাস্পাঃ স-মাগতাঃ ৷৷ তোষধেঃ প্রাগ্ভবাণ বেলাণ স্পাশ্মাত্রাদ্বিভেদ তাণ। বিভিদ্য বেলাণ তে বাস্পাঃ পু-

कत्वील मधाभाः ॥ नमी देवज রণী ভূমা পূর্বসাগরগা ভবন্। জলধারস্য বেগেন সংসগাৎ সা-গরস্য চ ৷৷ অবাপ্য সৌম্যতা কিঞ্চিদ্বাষ্পা স্তে নাভিদন ক্ষিতিং। ত্বদ্বাস্প ব্যান্সলা পৃথী বিদীর্ণা স্যা-মচেচ্ছনিঃ॥ অবজগ্রাহ তেবাস্পণ সোপি কৃষ্ণো ২ভবদ্ধঠাৎ।শনৈ-শ্চরেণ তে বোঢ়ু মসমর্থেন লো-তকৈঃ ৷৷ ক্ষিপ্তৈ বিদারিতঃ সো-সৌ জলধারো মহাগিরিঃ।বিভি-দ্য পৰ্বত॰ শস্তো ৰ্বাস্পা স্তে সাগ র॰ যযুঃ।। বৈবস্বত পুরদ্বারে যো-জন দ্বয় বিস্তৃতা। অদ্যাপি তিষ্ঠ-ত্যপগ। হরলোতক সম্ভবা ॥ ভি-ষ। বেলা॰ ততঃ পৃথী॰ বিভিদ্যাশু তরঙ্গিণীণ। চক্র বৈতরণী নায়। পূর্বসাগরগামিনী ।। নানা যান বিমানেন নজৌণ্যা স্যন্দনেন চ। তৰ্ত্তু॰ শক্যা সাতু নদী তপ্ততো়যা বিভীষণা ৷৷ দুঃখেন তা॰ তু পৃথি-বী বিভৰ্ত্তি মহতাধুনা। সদা চো-ৰ্দ্বুগতৈ বাজৈ বিক্ষিপন্তি নভ-শ্চরান্।। তস্যা উপরি নো যা-স্তি দেবা অপি ভ্যাদ্ধর ৷ যন-দারণসমাবৃত্য যোজনদ্বয বিস্তৃ-তা ।। নিয় বহতি সংপূর্ণ। ভীষ-

যন্তী জগত্রয়ণ। ইতি কালিকাপু-রাবে ১৮ অধ্যাযঃ।। 🟶।। পিতৃ-কন্যা। ধথা। অযজ্বানশ্চ যজ্বা-নঃ পিতরো ত্রন্ধণঃ স্মৃতাঃ। অগ্নি-স্বাত্ত। বৰ্হিষদে। দ্বিধা তেষা ব্য-বঙ্গিতঃ ৷৷ তেভ্যঃ স্বধা স্বধা যজে মেনা বৈভরণী তথা ৷ ইতি কৌর্ম্মে ১২ অধ্যায়ঃ॥ ৠ॥ আস-মমৃত্যুকালে বৈতরণীগবীদান ৰথা। আসন্নস্ভ্যুনা দেয়। গৌঃ সবৎস। চ পূৰ্ৰবত্ । ভদভাবে চ গৌ রেকা নরকোষ্ধারণায় বৈ ।। তদ। যদি ন শ:ক্লাতি দাতু॰ বৈত-রণীঞ্চ গা॰। শক্তোন্যো ২রুক তদা দহা শ্ৰেষো দদ্যামূত্সা চ ।। পূर्वरक्षिमभू क्षानिमा। व्यव मृ-তন্য চেতি গ্রবণাদেকাদশাহে ২পি বৈতরনীদানাচারঃ। ইতি শুদ্দিতভু॰ ॥ 🟶 ॥ বৈতরণী গো-দানানতর প্রার্থনা মস্ত্রো যথা। যমদারে মহাঘোরে তপ্ত। বৈত-রণী নদী।তাঞ্চ তর্তু॰ দদাম্যেনা॰ কৃষ্ণা বৈতরণীঞ্চ গাণ।। ইতি তৎ প্রযোগঃ॥ অন্যৎ মূমূর্শ-ব্দে ডফব্য॰ ॥ বৈতসঃ পু॰ অস্লবেতসঃ। ইতি

জটাধরঃ ॥

বৈতানিকঃ পু॰ শ্রেভিহোমঃ। ষথা। মরণাদেৰ কর্ত্তব্য সংযো-গো যদ্য নাগিনা। দাহাদূর্দ্ধ মশৌত স্যাদ্ধস্য বৈতানিকে। বিধিঃ ৷৷ ইতি শুদ্ধিতত্ত্বু ৷৷ বি-তানসম্বন্ধী:য ত্রি : বিতানশ-কৃাৎ ষ্ণিক প্রত্যবেন নিষ্পন্নঃ।। বৈতালিকঃ পু॰ বে:ধকরঃ। ইত্য-মরঃ ৷৷ ছে নিশাক্তে বোধকার-**रक । वि**विद्या गन्नन भीछि वा-मामि कृष्ठ खान भक्तः एन ব্যবহান্তি বৈতালিকাঃ চবে-কাদিতি ক্ষিবঃ। নিশান্ত॰ নি-বেদযক্তা যে নৃশং কোলেৱি জাগরবন্ধি তে বোধকরাঃ মূজ-ষ্ট ইতি টঃ। ইতি ভর্তঃ॥ খে-উতালঃ । যথা। হৈতালিকঃ পুনান্ খেডিভালে কোধকরে ত্রিষা ইতি মেদিনী।। হেশচন্দ্রে তু পাঠান্তর যথা। বৈতালিকঃ খড্জতালে মঙ্গলপাঠকেপি চ ।। বেতালসংশ্ধিনি ত্রি।।

বৈত্ৰক° ত্ৰি বেত্ৰসম্বন্ধি। ৰেত্ৰ শব্দাৎকণ্প্ৰত্যযেন নিষ্পন্ধ।। বৈত্ৰকেষঃ ত্ৰি বেত্ৰসম্বনীযঃ। বেত্ৰকশব্দাৎ ক্ষেষ্য প্ৰত্যযেন নিষ্পানঃ॥ বৈদঃ ত্রি পণ্ডিতসম্বন্ধী। বিদ্। শব্দাৎ শুপ্রত্যযেন নিশ্বন্ধঃ।।
বৈদশ্ধণ ক্লী বিদশ্ধত্বণ যথা।
বৈদশ্ধ মপি বৈদশ্ধী। ইতি তর-ত দ্বিক্ষপকোষঃ।।
বৈদশ্ধী স্ত্রী ভঙ্গিঃ। যথা।
ছলং মিষণ্ণ বৈদশ্ধী ভঙ্গি শেচ-ভনিনীনিক।। ইতি ত্রিকাণ্ড-

বৈৰ্ক্ষ্য ক্লী বিদশ্বস্য ভাবঃ। বিৰ্ধাশকাৎ ফ্য প্ৰত্যবেন নি-ম্পন্ন ।।

্বৈত্ত ক্লী বাক্যবক্তন্ব । ইতি
্্নি ।। বিদর্ভসন্ধন্ধিনি ত্রি ॥
বৈদ্যত পুর্ণ বিদর্ভদেশী যরাজঃ।
ক্রুণমন্থ ীপিত। তীমসেনঃ।
ক্রিকিনা তীমকশ্চা। বাক্যব্রিকেনা ইতি ধরণিঃ।।

বৈদ্যা প্রী কাব্যরীতিজেদঃ।
ইতি মেদিনী ৷৷ যথা। রীতি মাহ

! পদসংঘটনা রীতি রক্ষ সংস্থা
বিশেষবৎ ৷ উপকত্রী রসাদীনাং
রসাদীনা মর্থাৎ শব্দার্থ শ্রীরস্য কাব্যস্যাত্মভূতানাং। সা
পুনঃ স্যাচ্চতুর্বিধা। বৈদ্যুতিনা
থ গৌডী চ পাঞ্চালী লাটিকা
তথা ৷৷ সা রীতিঃ ৷ তত্র মাধ্র্য্য

ব্যঞ্জকৈ বঁণৈ রচনা ললিতাত্মি-ক।। অবৃত্তি রন্ধবৃত্তি ষ্ঠা বৈদভী রীতি রিষ্যতে॥ যথা। অনঙ্গ ম-ঙ্গল ভূব ইত্যাদি। রুডটেস্থাহ। অসমক্তৈক সমস্তা যুক্তা দশভি र्छ रेनम्ड रेवमर्जी । वर्ग विठीय বহুলা স্বন্ধ প্রাণাক্ষরা চ সুবি-ধেযা।। অত্ৰ দশগুণা স্তন্মতো-ক্তাঃ প্লেষাদযঃ। ওজঃ প্রকাশ-কৈ ৰবৈৰ্শ্বন্ধ আডন্থনঃ পুনঃ৷৷৷ मभाम दहना भोजी यथा। हक-ভূজেত্যাদি। পুৰুষোত্তম স্ত্বাহ। বহুতর সমাসযুক্তা সুমহাপ্রাণা-করা চ গৌডীষা। রীতি রনু-প্রাস মহিম পরতন্ত্রা স্ত্রোভবাক্যা চ ৷৷ ৰটৰ্ণঃ শেষেঃ পুন ৰ্দ্ববাঃ স-মস্ত পঞ্চষপদো বন্ধঃ পাঞ্চালিকা মতা। ছযো বৈদভী গৌড্যোঃ। যথা। মধুরষা মধুবোধিত মাধবী মধুসমৃদ্ধি সমেধিত মেধ্যা। মধু-করান্সনযা মুহু রুমদধনি ভূতা নি-ভৃতাশন্র মুজ্জগে॥ৠ।ভোজস্তু।-इ। मगल পश्चमना भाकः का-ন্তি সনম্বিতাণ। মধুরাণসুসমারাঞ্চ পাঞ্চালী কৰবো বিদুঃ ॥॥॥ লা-দীতু রীতি বৈদভী পাঞ্চাল্যো র-ত্তরা স্থিতা। যথা। অয সুদয্তি

নুজাভঞ্জনঃ পদ্মিনীনা মুদ্যগিরি रंगानी वाल मन्त्रात शूल्ला वित-হ বিধুর কোক দ্বন্দু বন্ধু বিভিন্দন্ স্পিত কপি কপোল ক্রোড তামু खमा॰िम ॥ किन्हिनार् । मृनूशन সমাস সুভগা যুক্তৈ বঁ বৈ নঁচা-তিভূষিষ্ঠা। উচিত বিশেষণ পূরি-ত বস্তু ন্যাসা ভবেলাটী॥ 🗱 ॥ অন্যেত্বাহুঃ। গৌডী ডয়র বন্ধা স্যাৎ বৈদভী ললিতা ক্রমাৎ। পাঞ্চালী মিশ্রভাবেণ লাটী তু মৃ-मुज्धिः भटेमः ॥ किछ् बङ्घाटमा চিত্যাদন্যথা বচনাদ্যঃ। বক্ত্রা-দীত্যাদি শব্দাদ্বাচ্য প্রবন্ধৌ বচ-নাদীত্যাদি শব্দাদৃত্তি বণৌ (তত্ৰ বক্ত্ৰেচিত্যাদ্ৰথা। মস্থাৰ স্তাৰ্ণ-বাম্ভ ইত্যাদি। অত্র বাচ্যস্য ক্রো-ধাদ্যব্যঞ্জকত্বেপি ভীমসেন বক্তৃ-ষেনোদ্ধতা বচনাদ্যঃ। বাচ্যৌ-.চিত্যাদ্যথোদাহৃতে। মূর্দ্ধব্যাধূ-যমানেত্যাদৌ ॥ # ॥ প্রবন্ধৌচি-ত্যাদ্বথা। নাটকাদৌ রৌদ্রেপ্য-ভিনয প্ৰতিকূলত্বেন ন দীৰ্ঘ স্মা-नामयः। এব মাখ্যাযিকাষা॰ नृ-ঙ্গারেপি ন মসৃণ বর্ণাদযঃ। কথা-ষাণরৌদ্রেপি নাত্যস্ত মুদ্ধতাংএব মন্যদপি জ্ঞেষ॰। ইতি সাহিত্য- 🎚

দর্পণে রীতিবিবেকো নাম ৯ প-রিচ্ছেদঃ ॥ 🗱 ॥ অগস্ত্যপত্নী । ইতি শব্দরত্নাবলী।। দমযন্তী। যথা। বৈদভী বিপুলানুরাগ ক-লনা সৌভাগ্য মত্রাখিল ক্ষোণী চক্ৰ শতক্ৰতো নিজগদে তদ্বন্ত বৃতক্রমান কিঞ্চাস্মাক নরেন্দ্র-ভূ সুভগতা সমূত্যে লগ্নক দে-বেন্দ্রাবরণপ্রসাদিত শচী বিশ্রা-ণিতাশীৰ্ষচঃ॥ ইতি উত্তর্বনষধে ১৫ मर्गः । क़िकानी । यथा । देव**म**-ৰ্ত্যাঃ স তু সন্দেশণনিশস্য যদ্ন-ন নঃ। প্রগৃহ পাণিনা পাণি প্র হদন্ দ্বিজ মত্রবীৎ।। ইতিশ্রীভা-গবতে ১০ স্কল্কে ৫৩ অধ্যায়ঃ ॥ रेतमल॰ क्ली ভिक्कूकमाम्यापि-পাত্রণ। যথা। পাত্রস্ত দারবালা-वू मृत्रायानाि देवमनः। इंछि জটাধরঃ ৷৷

বৈদলঃ পু॰ পিফকঃ। যথা।
পূপো ২পূপঃ পিফকঃ স্যাদ্ধৈদলো বিদলোপি চ। ইতি শব্দচন্দ্রিকা।। বিদলো দালি স্তন্ধিশ্বিত পিফকো বৈদলঃ। তদ্যুণাঃ। বৈদলা গুরবো ভক্ষ্যা বিফব্তি সৃষ্টমারুতাঃ। ইতি রাজবল্লভঃ।।

বৈদিকঃ পু॰ বেসজ্ঞবান্ধণঃ 11 _॥ विकारक वि । यथा । रिविन नी তান্ত্ৰিকী সন্ধ্যা যথানুক্ৰম ষো-় গতঃ। ইতি তন্ত্রসারঃ॥ বৈদিশ্য ত্রি বিদিশাষা অদূর-ভব॰ নগর॰ । ইতি সিদ্ধান্ত-कियुनी ॥ देवनुषा॰ क्ली विनूरिया जावः। विषम् শব্দাৎ ফ্য প্রত্যযেন নিষ্পান্ন° ॥ रैव मूर्या की मिनित स्थान जू क्रकेशीठवर्वः। नश्मूनीया देवि হিন্দী ভাষা। অস্য দেবতা কে-जुः । ज< পर्यायः । वानवाय-জ॰ २। ইতি হেমচন্দ্রঃ।। কেতু-রত্ন° ৩ কৈতব° ৪ প্রাবৃষ্য° ৫ অভুরোহণ ৬ খরাব্দাঙ্কুরকণ ৭ বিদূররত্ন° ৮ বিদূরজ° ১। অস্য গুণাঃ ৷ অমুত্ব ৷ উষণ্ডত্ব ৷ কফ বাযুনাশিত্ব । গুলা শূল প্রশম-নত্ব°। ভূষিতঞ্চেৎ শুভাবহত্বঞ্চ । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। অপিচ। 'मूक। विक्रम वर्ष्कुख देवपूर्या স্ফটিকাদিক । মণিরত্ন সর শীত ক্ষায় স্বাদু লেখন ॥ চাকুষ্য গারণাত্তচ পাপালক্ষী বিনাশন । ইতি রাজবল্লভঃ ॥ क्ष ॥ তচ্ছायनकन॰ यथा। এক॰

বেণুপলাশ কোমলরুচা মাযুরক-প্তিষা মার্জারেক্ষণ পিঙ্গলচ্ছ্বি-জুষা জ্ঞেষণ ত্রিধা চ্ছায়ষা। যদ্গা-ত্র॰ গুরুতা॰ দধাতি নিতরা॰ স্নি-প্ধস্ত দোষোষিত° বৈদূর্য্য° বিশদ° বদন্তি সুধিযঃ স্বচ্ছঞ্চ তচ্ছোভনণ ॥ তস্য স্থলক্ষণ যথা। বিচ্ছায় মৃচ্ছিলাগর্ভ॰ লঘু ৰক্ষঞ্চ সক্ষত॰। সত্রাসং পরুষং ক্রফং বৈদূর্য্যং দূ-রতাণ নষেৎ ॥ তৎ পরীক্ষা যথা 1 घृ**र्छे॰ यमाञ्चनात्रऋ॰ ऋ**ष्टाया॰ নিক্ষাশ্মনি স্ফুটণ প্রদর্শবেদেত-দৈদূৰ্য্যণ জাত্য মুচ্যতে ॥ ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ 🗱॥ সূত উবাচ । বৈদূর্য্য পুষ্পরাগাণাণ কর্ক্কেত ভীষ্মকে বদে । পরীক্ষাণ ব্রহ্মণা প্রোক্তা॰ ব্যাসেন কথিতা॰ দ্বিজ ॥ করান্তকাল ক্ষুভিতাযুরাশি নিহু। দ্ কল্পাদ্দিতিজন্য নাদাৎ। বৈদূর্য্য মুৎপন্ন মনেক বর্ণ শো-ভাভিরামণ দ্যুতি বর্ণ বীজণ ৷৷ অ-বিদূরে বৈদূর্য্যস্য গিরে রুত্তঙ্গরো-ধসঃ। কাম ভূতিক সীমান মৰু-তস্যাকরো ২ভবৎ ৷৷ তস্য না-দ সমুখ্যাদাকরঃ সুমহাগুণঃ। অভূদ্ত্তরিতো লোকে লোকত্রয বিভূষণঃ ৷৷ তস্যৈব দানবপতে

र्वमृया

নিনদানৰপ প্ৰাবৃট্ পযোদ বর-দর্শিত চারুৰপাঃ। বৈদূর্য্য রত্ন মণযে। বিবিধাবভাসা স্তস্মাৎস্কৃ-লিঙ্গ নিবহ। ইব সম্বভূব্ঃ। পদ রাগ মুপাদায মণিবর্ণা হি যে ক্ষি-তৌ। সর্বাণস্তান্ বর্ণশোভাভিবৈ-দূৰ্য্য মনুগছতি ॥ তেষা॰ প্ৰধান॰ শিথিকগুনীল° যদ্বা ভবেদ্ৰেণুদল প্রকাশণ৷ চাষাগ্র পক্ষ প্রতিমঞ্জি-যো যে ন তে প্রশস্তা মণিশাস্ত্র বিদ্যঃ ৷৷ গুণবান্ বৈদূর্য্য মণি র্যো-জয়তি স্থামিন° বরভাবৈগ্যঃ।দো-যৈযু**ঁক্তো দো**যৈ <mark>স্তস্মান্দ্যত্নাৎ প</mark>-রীক্ষেত ॥ গিরিকাচ শিশুপা-লৌ কাচ ক্ষটিকাশ্চ ভূমি নির্ভি-নঃ। বৈদুর্য্য মণে রেতে বিজাত-বংসনিতাঃ সন্তি॥লিখ্য।ভাবাৎ ক:তে লঘু ভাবাকৈশুপালক বিদ্যাৎ। গিরিকাচ মদীপ্তিত্বাৎ স্ফটিক° বৰ্ণোজ্জ্বলত্বেন ।। যদিত্ৰ-নীলস্য মহাগুণস্য সূবর্ণ সংখ্যা-क्लिङमा मृलाः। তर्पत रेरपृर्या गलः श्रामिकः शनहरमामाशिक গৌরবদ্য ॥ জাত্যস্য সর্বেপি ম-ণেস্ত যাদৃক্ বিজাতযঃ সন্তি স-মানবর্গাঃ। তথাপি নানাকরণা-নুমেয ভেদপ্রকারঃ পর্মঃ প্র-

দিঊঃ ৷৷ সুখোপলক্ষ্যশ্চ সদা বি-চার্য্যো হুষণ প্রভেদো বিদুষা ন-রেণ ৷ স্নেহ প্রভেদো লঘুতা মৃদু-ত্ব° বিজাতি লিঙ্গ° খলু সাৰ্বজন্য° ৷৷ জশলা জশলৈঃ প্রযুজ্যমানাঃ প্রতিবদ্ধাঃ প্রতিসৎক্রিয়া প্রয়ো-গৈঃ। গুণ দোষ সমুদ্ভব° লভস্তে মণযোর্থান্তর মূল্য মেব ভিন্নাঃ॥ ক্রমশঃ সমতীত বর্ত্তমানাঃ প্রতি-वक्षा गणिवऋ दिन यञ्चा ६। यनि নাম ভৰ্ত্তি দোষহীনা মণ্যঃ ষ-ড্ওণ মাপু্বন্তি মূল্য া আক-রান্ সমতীতানা মুদধে ভীর স-নিধৌ। মূল্য নেতম্বীনান্ত ন স-ৰ্বত্ৰ মহাতলে ৷৷ সুবৰ্ণো মনুনা য-স্তু প্রোক্তঃ ষোডশ মাধকঃ। ত-স্য সপ্ততিমে। ভাগঃ স**্জাৰূপ**ণ করিষ্যতি।। শাণ শ্চতুর্মাষ মানো মাষকঃ পঞ্চক্ষলঃ। পলস্য দশ-মো ভাগো ধরণঃ পরিকীর্ত্তিতঃ ॥ ইতি মানবিধিঃ প্রোক্তো রত্নানাণ মূল্য নিশ্চযে। ইতি গাৰুডে বৈ-দূর্য্যপরীকা ৭৩ অধ্যাযঃ ॥ 🗱 ॥ অন্যক্ষ। নিভঞ ধূনুসঙ্কাশ মী-শৎক্লফমিত॰ ভবেৎ। বৈদূর্য্য নাম তদ্রত্বণ রত্নবিদ্ধি রুদাহ্বত ॥ ব্ৰণ ক্ৰিষ বিট্ শূদ্ৰ জাতি ভে-

দাষ্ঠতুৰ্বিধণ। সিতনীলো ভবেদি-প্রঃ সিতারক্তম্ভ বাহুজঃ ৷৷ পীতা-নীলস্ত বৈশ্যঃ স্যাৎ নীল এব ্হি শুদ্ৰকঃ।। 🟶 ।। অথ গুণাঃ। মার্জারনযনপ্রখ্য রসোনপ্রতি-মংহিবা। কলিলং নিৰ্ম্মলং ব্যঙ্গং বৈদূর্য্যণ দেব ভূষণণ।। সুতারণ যন মত্যচ্ছণ কলিলণ ব্যঙ্গ মেব চ। বৈদূৰ্য্যাণাণ সমাখ্যাতা এতে পঞ্চ মহাগুণাঃ ।। তদ্যথা। উদ্দার্শ্নি-ব দীপ্তি° যো ২দৌ সুতার ইতি গদ্যতে। প্রমাণতাল্প গুরু হৎ খন মিত্যভিধীয়তে ॥ কল্ষাদি বিহীন° তদত্যচ্ছ মিতি কীৰ্ত্তিত॰। বন্ধ শত্রু কলাকার শ্চঞ্চলো যত্র দৃশ্যতে।। কলিল॰ নাম তজাজঃ সর্বসম্পত্তি কারকণা বিশ্লিফীঙ্গন্ত বৈদূৰ্য্যণব্যঙ্গ মিত্যভিধীয়তো৷ৠ৷ কর্ত্বর কর্কশ ত্রাসঃ কলঙ্কো দে-হ ইত্যপি।এতে পঞ্চ মহাদোষা বৈদূর্য্যাণা মুদীরিতাঃ ।। শর্করা-॥ যুক্ত মিব যৎ প্রতিভাতি চ কর্করণ । স্পর্শেপি চ যত্তজ্জ্বেণ কর্কশণ বন্ধুনাশন ।। ভিন্ন ভ্রান্তিকর স্ত্রা-भः म अय्राष् अलमः क्यः। विक्-জবর্ণো যস্যাঙ্গে কলঙ্কঃ ক্ষয় কা-রকঃ ৷৷ মলদিশ্ধইবাভাতি দেছে৷

देवटमि

'বিনাশনঃ

বৰ্ণ ত্যাগ হীনো যদা বা বহুবি-ধ মণিহারী ভূপতি ৰ্বা যতি ৰ্বা । দধদপি ধৃতদোষণ জাতু বৈদূর্য্য রত্নণ প্রতিশত ফলকাপঃ পাত মেধ্যত্যবশ্যণ ।। ইতি যুক্তিকল্প-তরৌ বৈদূর্য্যপরীক্ষা ।। অন্যৎ গরুডপুরাণবৎ ।।

বৈদেহঃ পু॰ বিনিক্। ইত্যমরচীকাষাণ ভরতঃ ।। নিমিরাজপুত্রঃ। অস্যোৎপত্তি র্যথা। অপুত্রস্য তস্য ভূভুজঃ শরীর মরাজক ভীরব স্তে মুন্যঃ অরগ্যাণ মমস্থুঃ । তত্র চ সমারো
জজ্ঞে । জননাজ্জনক সংজ্ঞাণ
চাসাববাপ। অভূদিদেহো ২স্য
পিতেতি বৈদেহঃ । মথনামিথি
রভূত্তস্যোদাবসুঃ পুত্রো ২ভবৎ
। ইতি বিক্ষুপুরাণে ৪ অণশে
নিমিবণশ কথনণ নাম ৫ অধ্যান্
যঃ ।। তস্য বিদেহ নাম কারণণ
নিমিশকে দ্রস্টব্যণ ।।

বৈদেহকঃ পু॰ বণিক্।ইত্যমরঃ
। শৃদ্রাৎ বৈশ্যাসুতঃ। ইতি
মেদিনী ।।

दिर्पाह्कः भू॰ विनक्। इंछा-मत्रीका मात्रमुखती।। বৈদেহী স্ত্রী রোচন। ।। সীতা
।। বণিক্স্ত্রী ।। পিপ্পলী । ইতি
নেদিনী ।।

বৈদ্যঃ পু॰ পণ্ডিতঃ৷ যথা কা-ত্যায়নঃ। নাবিদ্যানান্ত ট্বদ্যে-ন দেষ বিদ্যাধন ক্ষচিৎ। স-मविष्णाधिकानाञ्च **ए**मय॰ देवएषा-ন তদ্ধন ।। বৈদ্যেন বিদুষ। । ইতি দাষতত্ত্ব ।। বাসকবৃক্ষঃ । हेि भक्तिका ॥ आ्यूर्विन-বেতা। স চাষ্ঠজাতি শ্চি-কিৎসা বৃক্তিশ্চ। তৎপর্য্যায়ঃ। রোগহারী ২ অগদক্ষারঃ ৩ ভিষক্ ৪ চিকি-সকঃ ৫। ই-ত্যমরভরতে।। সুষ্টা ৬ বিধিঃ १ विद्यान् ৮ आयूर्विमी २ । ইতি রাজনির্ঘন্টঃ।। স চতুর্বি-ধঃ ৷ রোগহরঃ ১ বিষহরঃ ২ শ- 🕆 ল্যহরঃ ৩ ক্লত্যাহরঃ ৪ । ইতি মহাভারতে রাজধর্মঃ ॥ অ-স্যোৎপত্তি ৰ্যথা। বৈদ্যো ২শ্বি-নীঙ্গমারেণ জাভশ্চ বিপ্রযো-ষিতি । বৈদ্যবীর্য্যেণ শূজাষাণ বভূবু ৰহৰো জনাঃ ৷৷ তে চ গ্ৰা-ম গুণজ্ঞাশ্চ মন্ত্রৌষধি পরায-ণাঃ। তেভাশ্চ জাতাঃ শূদ্রাযাণ তে ব্যালগ্রাহিণো ভূবি।। শৌ-

নক উবাচ। কথ° ব্রাহ্মণ পত্ন্যা-ন্তু সূর্য্যপুত্রে। ২**শ্বিনীসূতঃ। অ-**হো কেন বিপাকেন বীর্য্যাধান° চকার সঃ।। সৌতিরুবাচ। গচ্ছ-

° তীৰ্থ যাত্ৰাষাণ ব্ৰাহ্মণী° হ্-রুনন্দন। দদর্শ কামুকীণ কান্তঃ পুষ্পোদ্যানে মনোহরে 11 তথা নিবারিতে৷ যত্নাৎ বলেন বল-বান্ সুরঃ । অতীব সুন্দরী দু-ষ্ট্রা বীর্য্যাধান চকার সং॥ জত তত্যাজ গর্ত্ত॰ স। পুস্পোদ্যানে মনোরমে। সদ্যো বভূব পুত্রশ্চ **তপ্তকাঞ্চন সন্মিভঃ।। সপু**ত্ৰ। স্বা-মিনো গেহু জগাম ব্রীডিতা ত্র-দা। স্বামিন° কথ্যামাস যত্মা-रेक्नवािक नक्षिण ॥ विट्या द्वारय-ণ তত্যাজ তঞ্চ পুত্ৰণ স্বকামিনীণ । সরিদ্বভূব যোগেন সা চ গো-দাবরী স্মৃতা ।। পুত্র চিকিৎসা শাব্রঞ্চ পাঠযামাস যত্নতঃ ৷ নানা শিল্পঞ্চ শব্রঞ্চ স্বয়ণ স র-বিনন্দনঃ॥ বিপ্রশ্চ জ্যোতির্গণ-নাৎ বেদনাচ্চ নিরন্তর । বে-দধর্ম পরিত্যক্তো বভূব গণকো ভূবি ॥ ইতি বন্ধবৈৰতে বন্ধ-খণ্ডে ১০ অধ্যাযঃ ॥ 🕸 ॥ নরক্-ভোগান্তে বৈদ্যজন্ম যথা। যঃ

করোত্যপহারঞ্চ দেব ত্রাহ্মণযো র্ধন । পাত্যিত্ব। স্ব পুরুষান্ দ-শ পূৰান্ দশাপরান্ ।। স্বয॰ বাতি চ ধূমান্ধ ধূম ধ্বান্ত সম-ষিতে । ধূমক্লিফৌ ধূমভোগী ব-সেত্তত্ত্ব চতুৰু গণ ৷৷ ততে৷ মূষিক জাতিশ্চ শতজন্মানি ভারতে । ততো নানা বিধাঃ পক্ষিজাতযঃ ক্লমি জাত্যঃ।। ততো নানা বিধা বৃক্ষ জাত্যশ্চ ততো নরঃ । ভা-র্যাহীনো বংশহীনঃ শবরো ব্যা-ধি সংযুতঃ ৷৷ ততো ভবেৎ স্বর্ণ-কারঃ স সুবর্ণবণিক্ ততঃ। ত-তো জবনসেবী চ ব্ৰাহ্মণো গণক স্ততঃ ৷৷ বিপ্ৰো দৈবজ্ঞোপজীবী देवमा की वी हिकि ९ मकः ॥ 🗱 ॥ অপিচ। লাক্ষা লোহাদি ব্যাপা-রী রসাদি বিক্রযী চ ষঃ। স ষাতি নাগবেষ্টঞ্চ নাগৈ ৰ্ৰেষ্টিত এব চ ৷৷ বসেৎ স লোম মানাক্ত তত্ত্বৈব নাগদ॰শিতঃ। ততো ভবেৎ স গ-ণকো বৈদ্যশ্চ সপ্তজন্মসু।। গো-পশ্চ কর্মকারশ্চ রঙ্গকার স্ততঃ শুচিঃ। ইতি ত্রন্ধবৈবর্ত্তে প্রকৃতি-∙খণ্ডে ২৮ অধ্যাযঃ ॥ ৠ॥ রাজ-বৈদ্যস্য লক্ষণ যথা। পর পার গতো ষঃ স্যাদফীকে তু চিকিৎ-

সিতে। অনাহার্য্যঃ স বৈদ্যঃ স্যা-দ্বৰ্মাত্মা চ সলোক্ষ্যতঃ ৷৷ প্ৰাণা-বার্য্যঃ স বিজেযো বচন তস্য ভূভুজঃ। রাজন্ রাজ্ঞা সদাকা-र्याः यथा कार्याः भृथग्रकतनः ॥ ইতি মাৎদ্যে ১৮৯ অধ্যাযঃ।। **#11 সামান্য रिक्ता लक्षन॰ यथा ।** চিকিৎসাণ স্বৰুতে যস্ত স চি-কিৎসক উচ্যতে । স চ যাদৃক্ স্মীচীন স্তাদৃশোপি নিগদ্যতে ॥ তত্ত্বাধিগত শাস্ত্রার্থো দৃষ্টক-শ্মা স্বয়ণ ক্রতী। লঘুহস্তঃ শুচিঃ শূরঃ স্বচ্ছোপস্কর ভেষজঃ।। প্র-जुं ९ शम भाग वायमायी প্রিযম্বদঃ । সত্যধর্মপরে। যশ্চ दिना त्रेमृक् श्रंभगात्व ॥ मृक्टे-কর্মা দৃষ্টা পরেণ ক্বতা চিকিৎ-সা যেন সঃ। স্বযুংক্কৃতী স্বয়ণ চি-किৎमा क्रमलः। नगृरुः मि-क्रियक्र उः ॥ 🟶 ॥ निषिक्र देवत्मा যথা। সচেলঃ কর্কশঃ স্তরঃ আ-মীণঃ স্বযমাগতঃ। পঞ্চ বৈদ্যা ন পূজ্যন্তে ধন্বস্তরিসমা অপি 11 कर्तनः अथियतानी। स्रकः मा-ভিমানঃ। গ্রামীণঃ ব্যবহারাচ-जूदः ॥ 🟶 ॥ जय देवमामा कर्म আহ। ব্যাধে স্তত্ত্ব পরিজ্ঞান বে-. দনাযাশ্চ নিগ্ৰহঃ ৷ এতৰৈদ্যস্য বৈদ্যত্বণ ন বৈদ্যঃ প্রভু রাযুষঃ ॥ অস্যায়মর্থঃ। ব্যাধেঃ সম্যক্ প-রিচষঃ। ব্যথা শাস্তিকরণ বৈ-দ্যস্য কর্ম। নতু বৈদ্যঃ আযুষঃ প্রভু রিত্যর্থঃ। অপরে ত্বেব॰ ব্যা-চক্ষতে। ব্যাধে স্তত্ত্ব পরিচযঃ। বেদনাযাঃ শাস্তিকরণঞ্চ । এত-**(** त्वाभा देवा, प्रचे न कि स বৈদ্য সামুষঃ প্রভু রিত্যর্থঃ॥॥॥ অং বৈদ্যান্যন দূতস্য লক্ষণ ৷ য শ্চিকিৎসক মানেতু যাতি দূতঃ স কথ্যতে। স চ যাদৃক্ সমুচিত স্তাদৃগত্র নিগদ্যতে ॥ দূতাঃ সূজাতযো ২ব্যঙ্গঃ পটবো निर्म्मलायताः। मूथिता २४ वृ-॥ ষাৰাতাঃ শুভু পুষ্প ফলৈ যু তাঃ ।। সজাত্যঃ সুচেফাশ্চ স্বজীব দিশি সঙ্গতাঃ ৷ ভিষজ সমযে প্রাপ্তা রোগিণঃ সুখহেতবঃ ॥ সজাত্যঃ রোগিন্যানজাত্যঃ। ষ্দ্যা॰ প্রাণ্মরুদ্বাতি সা নাডী জীব সংশ্রিতা।। 🟶 ।। অথ দূত-যাত্রাযা॰ শঙ্কন বিচারঃ। বৈ-দ্যাস্থানায় দূতন্য গচ্ছতো রো-গিণঃ ক্তে। ন শুভ॰ সৌম্য শ-इन अमी अञ्च मूथावरु ॥ अमी-

প্ত মগ্নিঃ।। দূতো রোগী চ রিক্ত হস্তো বৈদ্য° ন পশ্যেৎ। তথাচ । রিক্ত হস্তো ন পশ্যেত্বু রাজা-ন° ভিষজ° গুরু°। 🗱 ৷ অথ वायुर्विमा॰ श्रामुखावः। ठवारमी বন্ধ প্রাদুর্ভাবঃ। বিধাতাথর্বস-र्वय गायूर्वमः अकागयन्। यना-মা সংহিতাও চক্রে লক্ষ্যোক্য-ষী মৃজু॰ ॥ ততঃ প্রজাপতি॰ দক্ষণ एक॰ मक्न क्यांम् । विधि धी नी-রধিঃ সাঙ্গ মাযুর্বেদ মুপাদিশৎ ॥ 🗱॥ जथ नक आमूर्जावः। जथ দক্ষঃ ক্ৰিয়াদক্ষঃ সৰ্ব্বেভ্যো বেদ-यायुषः। त्वनयायाम विवाल्ती मृर्याण्यो मूत मल्यो ॥ 🕸 ॥ অথাশিনী সূত প্রাদূর্ভাবঃ। দ-ক্ষাদধীত্য দস্ত্রো বিতেনতুঃ সংহি-তা॰ খীযা॰। সকল চিকিৎসক লোক প্রতিপত্তি বিবৃদ্ধবে ধন্যা• ।। স্বযন্ত্র শিরশ্ছিন ভৈরবেণ রুষাথ তৎ। অশ্বিভ্যাণ সংহিত• তস্মাত্তৌ জাতৌ যক্তভাগিনৌ॥ দেবাসুর রণে দেবা দৈতৈয় র্যে স-ক্ষতাঃ হতাঃ। অক্ষতা স্তে হতাঃ সদ্যোদসুভ্যামন্তত মহৎ ॥ ব-জ্রিণো ২ভূদ্জস্তম্ভঃ সদস্যাভ্যাণ চিকিৎসিতঃ। সোমান্নিপতিত শ্চ-

ব্ৰ স্তাভ্যা মেব সুখীক্তঃ ॥ বি-শীৰ্ণা দশনাঃ পুষ্ণো নেত্ৰে নফে ভগস্য চ। শশিনে। রাজযক্ষাভূ-দশ্বিভ্যা॰ তে চিকিৎসিতাঃ !৷ ভা-প্ৰ শ্চ্যবনঃ কামী বৃদ্ধঃ সন্বিক্ষ-তি॰ গতঃ। বীর্য্য বর্ণ স্বরোপেতঃ ক্লতো ংশ্বিভ্যাণ পুন যু বা ৷৷ এতৈ-শ্চান্যৈশ্চ বহুভিঃ কর্ম্মভি র্ভিষ-জ্ঞা॰ বরৌ। বভূবতু ভূ শ॰ পূজ্যা-विद्यामीना॰ फिटोकमा॰॥ #॥ অথেন্দ্র প্রাদুর্ভাবঃ। সংদৃশ্য দস্-যো রিন্দ্রঃ কর্মাণ্যেতানি যত্নবা-ন্। আযুর্বেদ নিরুদ্বেগ তৌ य-যাচে শচীপতিঃ।। নাসত্যৌ সত্য সন্ধেন শক্ৰেণ কিল যাচিতৌ । আयुर्दिमः यथाधीजः ममजूः শত মন্যবে ॥ নাসত্যাভ্যা নধীত্যৈষ আযুর্বেদ শতক্রতঃ। অধ্যাপযা মাস বহুনাত্রেয প্রমুখান্ মুনীন্ ॥ 🗱।। অথাত্রেয প্রাদূর্ভাবঃ। এ-কদা জগদালোক্য গদান্তল মিত-স্ততঃ । চিন্ত্যামাস ভগবানাত্রে-যো সুনিপুঙ্গবঃ।। কি॰ করোমি ক গচ্ছামি কথ লোকা নিরাম্যাঃ ৷ ভবন্তি সাম্যানেতাল্লশকোমি নিরীক্ষিতু ।। দ্যালু রহ মত্যর্থ স্বভাবে। দুরতিক্রমঃ। এতেষা॰

দুঃখতো দুঃখণ মমাপি হৃদযে ২-धिकः।। आयुर्दिमः शिवगामि देन-ৰুজ্যাৰ শরীরিণাণ। ইতি নিশ্চি-ত্য গতবানাত্রেষ **স্ত্রিদশা**লয়° ॥ তত্র মন্দির মিন্দ্রস্য গদ্ধা শক্ত प्रपर्भ मः। मि॰श्मन मगमीन॰ স্তৃ যমান পুরর্ষিভিঃ ॥ ভাসযন্ত • দিশো ভাসা ভাস্কর প্রতিমণ দ্বি-ষা। আষুর্বেদ মহাচার্য্যণ শিরে। ধার্য্যণ দিবৌকসাণ।। শত্রু স্ত তণ নিরীক্ষ্যৈব ত্যক্ত সিংহাসনে। য-যৌ। তদতো পূজ্যামাস ভূশ ভূরিতপঃরুশ । জশল পরিপ-প্রক্ত তথাগমন কারণ । স মূনি-র্বক্তু মারেভে নিজাগমন কারণ ॥ দেবরাজ ন রাজাসি দিব এব যতে। ভবান্। বিধাত্রা বিহিতো যত্নাত্রিলোকী লোকপালকঃ॥ ব্যাধিভি ব্যথিতা লোকাঃ শোকা-ন্দলিতচেতদঃ। ভূতলে সন্তি স-ন্তাপণ তেষাণ হর্ত্তুণ রূপাণ সরু ।। আযুর্বেদোপদেশ মে সরু কারু-ণ্যতো নৃণাণ। তথেত্যুক্ত্বা সহস্যু-ক্ষো ২ধ্যাপযামাস ত॰ মু নি॰।। মু-নীক্ৰ ইন্দ্ৰতঃ সাঙ্গ মাযুৰ্বেদ মধী-ত্য সঃ ৷ অভিনন্দ্য তমাশীর্ভি রা-क्रगाम पून मं शि॰ ।। जशाद्वरम्। মুনিশ্রেষ্ঠো ভগবান্ করুণাপরঃ। স্বনামা সংহিতাও চক্রে নরচক্রা-নুকস্পায়া।। ততো ২গ্নিবেশণ ভে-ডঞ্চ জাতূকর্ণ পরাশরণ। ক্ষীর-পাণিঞ্চ হারীত মাযুর্বেদ মপাঠ-যৎ ৷৷ তন্ত্ৰস্য কৰ্ত্ত্ৰা প্ৰথম মগ্নিবে-শো ২ভবৎ পুরা। ততো ভেডা-দয শ্চক্ৰুঃ স্ব॰ স্ব॰ তন্ত্ৰণ হৃতানি চ ।। প্রাব্যামাসু রাত্তেয় মুনি বৃ-ন্দেন বন্দিত । শ্ৰুত্বা চ তানি ত-স্ত্রাণি হৃষ্টো ২ভূদত্রিনন্দনঃ॥ य-থাবৎ সূত্রিত তন্মাৎ প্রহৃষ্টা মুনযো ২ভবন্। দিবি দেবর্ষযো দেবাঃ শ্ৰুত্বা সাধিতি চাক্ৰবন্।। 🟶 ॥ অथ ভরদাজ প্রাদুর্ভাবঃ । একদা হিম্বৎ পার্মে দৈবাদাগ-ত্য সংগতাঃ৷ মুনযো বহব স্তা॰ শ্চ নামভিঃ কথ্যাম্যহ ।৷ ভরদা-জে মুনিবরঃ প্রথম সমুপাগতঃ ৷ ততো ২ঙ্গিরা স্ততো গর্গো মরী-চি ভূ গু ভাৰ্গবৌ ॥ পুলস্ত্যো ২-গস্তি রমিতো বশিষ্ঠঃ সপরাশরঃ । হারীতো গোজনঃ সাংখ্যা নৈ-<u> जिय भाग्रायामी हा। यमम्बिक</u> গার্গ্যন্ট কাশ্যপঃ কশ্যপোপি চ া নারদো বামদেবশ্চ মার্কপ্রেষঃ কপিষ্ঠলঃ ॥ শাঙিল্যঃ সহ কৌ-

ণ্ডিন্যঃ শাঙ্গনেযঃ সশৌনকঃ। আশ্বলায়ন সাংক্রত্যে বিশ্বামি-ত্রঃ পরীক্ষিতঃ।। দেবলো গালবো ধৌম্যঃ কাপ্য কাত্যায়নাবুভৌ ৷ কান্ধায়নো বৈজবাপঃ স্থাপিকো বাদরায়ণিঃ ৷৷ হিরণ্যাক্ষশ্চ লো-কাক্ষিঃ শরলোমা চ গোভিলঃ।। বৈখানসা বালখিল্লা স্তবৈধবান্যে মহর্ষঃ। ব্রহ্মজ্ঞানস্য নিধ্যো য-মস্য নিযমস্য চ ।। তপস স্তেজ-मा मीखा वृषमाना हेवाग्रयः। मू-খোপবিষ্টা স্তে তত্ৰ সৰ্বে চক্ৰুঃ কথা মিমা॰ 11 ধর্মার্থ কাম মো-ক্ষাণা মূল মুক্ত কলেবর ৷ তত্র नर्बार्थ मं°िनटेक्का जंदनस्विन नि-রামবং ৷৷ তপঃ স্বাধ্যায় ধর্মাণাং ব্রহ্মচর্য্য ব্রতামুষাণ। হর্ত্তারঃ প্র-সূতা রোগা যত্র তত্র চ সর্বতঃ॥ রোগাঃ কার্শ্যকরা বলক্ষ্যকরা (एरमा (ठक्के) इता मृगामी खिय শক্তি সংক্ষয়করাঃ সর্বাঙ্গ পীডা-করাঃ। ধর্মার্থাখিল কাম মুক্তিযু মহাবিদ্ন স্বৰূপা বলাৎ প্ৰাণানা-শু হরন্তি সন্তি যদি তে ক্ষেমণ্ ঙ্গ-তঃ প্রাণিনাণ ৷৷ তত্তেষাণ প্রশমাষ কশ্চনবিধি শ্চিস্ত্যো ভবন্তি ৰুঁধৈ র্যোগৈ রিত্যভিধায় সংসদি ভর-

দাজ মুনি তে ২ক্রবন্। স্ব যো-গ্যো ভগবান সহসুন্যন থাচ-य नकु॰ क्रमा॰ जायुर्वन मधीछा .ষ॰ গদভষান্মুক্তা ভবামো বষ॰।। ইখ সমুনিভি র্যোটগ্যঃ প্রার্থি-তো বিনযান্বিতৈঃ । ভরদ্বাজ্ঞো মুনিশ্রেষ্ঠো জগাম ত্রিদশালয় ॥ ।। তত্ত্রেব্রু ভবন গন্ধ। সুরর্ষি গণ মধ্যগণ ৷ দৃষ্টবান্ বৃত্রহন্তারণ मीलामान मिवानन ॥ मृटे स्वृत म मूनि॰ প্রাহ ভগবান্ মঘবা মুদা। ধর্মজ্ঞ স্বাগতণ তে ২থ মুনিণ তণ ममशृक्षय ।। माधिगमा क्या-শীর্ভি রভিবন্দ্য সুরেশ্বরণ ৷ ঋষী-ণা॰ বচন॰ সম্যাগ শ্রাব্যত সত্তম॰ ৷৷ ব্যাধযো হি সমুৎপন্নাঃ সর্ব প্রাণি ভযঙ্করাঃ। তেষাণ প্রশম-নোপায় যথাবদ্বকু মহসি ॥ ত-মুবাচ মুনি॰ সাঙ্গ মাযুর্বেদ॰ শত-ক্ৰতুঃ। জীবেদ্বৰ্ষ সহস্যুণি দেহী নীরুঙ্ নিশম্য যে ।। সোনস্তগা-র॰ ত্রিক্ষন্ধ মাযুর্বেদ॰ মহামতিঃ। যথাবদচিরাৎ সর্ব বুবুধে তম্ম-না মুনিঃ ৷৷ তেনাযুঃ সুচির• লে-ভে ভরদ্বাজে। নিরাম্যণ। অন্যা-নপি মুনী শতকে নীরুজঃ সুচি-রাযুষঃ ৷৷ তত্তত্ত জনিতজ্ঞান চ-

ক্ষা ঋষযো ২খিলাঃ। গুণান্ জ-ব্যাণি কৰ্মাণি দৃষ্ট্ৰা তদিধি মা-শ্রিতাঃ।। আরোগ্যে লেভিরে দী-র্ঘমাযুশ্চ সুখ সংযুতং। আযুর্ধে-**ए**नाक विधिनात्गि भा गूनिया যথা ৷৷ 🟶 ৷৷ অথ চরক প্রাদুর্ভাবঃ । যদা মৎস্যাবতারেণ হরিণা বেদ উদ্ধৃতঃ। তদা শেষশ্চ তত্রৈব বে-দ॰ সাঙ্গ মবাপ্তবান্ ৷৷ অথৰান্ত-গত॰ সম্যগাযুর্বেদঞ্ল জ্বান্। একদা স মহদ্বত্ত জফুঁ চর ইবা-গতঃ ৷৷ তত্ৰ লোকান্ গদৈ প্ৰ-স্তান্ ব্যথষা পরিপীডিতান্ । স্থ-लियू वरुयू वाजान् मियमानाः भठ मृखेवान्।। **ञान् मृ**ख्वाे जि मयायक স্তেষা॰ দুঃখেন দুঃখিতঃ । অনস্ত শ্চিন্তবামাস রোগোপশম কার-ণ ।। সঞ্চিন্ত্য স স্বয়ণ তত্র মুনেঃ পুত্রো বভূব হ। যত শ্চর ইবা যা-তো ন জ্ঞাতঃ কেনচিদ্যতঃ ॥ ত-স্মাচ্চরক নামাসৌ বিখ্যাতঃ ক্ষি-তিমণ্ডলে। স ভাতি চরকাচার্য্যো **(मवाठाद्या) यथा मिति ॥ मर्मु**-বদনস্যাংশো যেন ধ্বংসো রুজ্যাং কৃতঃ। আত্রেষস্য মুনেঃ শিষ্য। অগ্নিবেশাদযো ২ভবন্ ৷৷ মুনষো বহব স্তৈশ্চ ক্তণ তন্ত্ৰণ স্বকণ স্বকৃণ

1 তেষা° তন্ত্ৰাণি স°কৃত্য সমাহ্ব-ত্য বিপশ্চিতা ৷৷ চরকেণাত্মনো নামা গ্রন্থোষণ চরকঃ ক্তঃ। 🟶 💵 অথ ধন্বস্তরি প্রাদুর্ভাবঃ । একদ। দেবরাজস্য দৃষ্টি নির্গতিতা ভূবি । তত্র তেন নরা দৃষ্টা ব্যাধিভি ভূশপীডিতাঃ।। তান্ দৃষ্টা হৃদ-য॰ তদ্য দয়য়। পরিপীডিত । য-দার্জ হৃদযঃ শক্তো ধরন্তরি ম্বা-চ হ ৷৷ ধয়ন্তরে সুরশ্রেষ্ঠ ভগবন্ কিঞ্চিদুচ্যতে । যোগ্যো ভবতি ভূতানা মুপকারকরো ভব ॥ উ-পকারায লোকানা কেন কি ন ক্ত॰ পুরা। ত্রৈলোক্যাধিপতি বি-ফু রভূগৎস্যাদি কপবান্।। তস্মা-ত্তু॰ পৃথিবী॰ যাহি কাশী মধ্যে নৃ-গো ভব । প্রতীকারায় রোগাণা मान् र्विषः প্রকাশব ॥ ইত্যুক্ত দুরশাদূ লঃ সর্বভূত হিতেক্ষয়। । সমস্ত মাযুষো বেদ ধন্বন্তরি মু-পাদিশৎ ৷৷ অধীত্য চাৰুষো বেদ শিব্দাদ্বস্তরিঃ পুরা । আগত্য পৃথিবী° কাশ্যা° জাতো বাহুজ বেশ্মনি ৷৷ নাম্না তু সো ২ভবৎ খ্যাতো দিবোদাস ইতি ক্ষিতৌ। বালএব বিরক্তো ভূচ্চচারচ মহ-ত্রপঃ-11 যত্নেন মহতা ব্রহ্মা ত॰

কাশ্যা মকরোমৃগণ। ততো ধস্ব-ন্তরি র্লোকেঃ কাশিরাজো ২ভি-ধীযতে।। হিতায দেহিনা॰ স্বীয সংহিতা বিহিতামুনা। অষণ বি-দ্যার্থিনো লোকান্ সংহিতাণ তা-মপাঠ্যৎ ৷৷ * ৷৷ অথ সুশ্রুত প্রা-দুর্ভাবঃ॥ অথ জ্ঞানদৃণা বিশ্বামি-ত্ৰ প্ৰভূতষে। হবদন্। অষণ ধন্বস্ত-রিঃ কাশ্যা॰ কাশিরাজোয মৃচ্য-তে।। বিশ্বানিত্রে। সুনি তেই পুরু সুশ্রুত মুক্তবান্। বৎস বারাণনীং গচ্ছ তা॰ বিশ্বেশ্বরবহুভা॰।। তত্র নামা দিবোদাসঃ কাশিরাজো-**ত্তি বাহুজঃ। স** হি ধ্যন্তরিঃ সা-कानाय जनविनाः वजः॥ आयूर्व-দ॰ ততো ২ধীত্য লোকোপক্ষতি হেতবে ৷ সৰ্বপ্ৰাণি দয়। তীৰ্থ মুপ-কারো মহামখঃ।। পিতুর্বচন মা-কর্ণ্য সুশ্রুতঃ কাশিকাণ গতঃ।তে-ন সাৰ্দ্ধণ সমধ্যেতুণ মুনি সূনু শত যথৌ ৷৷ অথ ধন্বন্তরি পর্ব বান-প্রস্থাশ্রমে স্থিত । ভগবন্ত সূর শ্রেষ্ঠ॰ মূনিভি র্বহুভিঃ স্ততে ॥ কাশিরাজণ দিবোদাসণ তে ২প-শ্যন্ বিন্যান্বিতাঃ ।। স্বাগতঞ্ ইতি স্মাহ দিবোদাসো যশোধ-নঃ। জশল॰ পরিপপ্রচ্ছ তথা গ-

মন কারণ ।। তত স্তে সূঞ্রত দ্বা-রা কথ্যামাসু রুত্তর । ভগবন মানবান্ দৃষ্ট্য ব্যাধিভিঃ পরিপী-ডিতান্।। ক্রনতো নিুখ্যাণা॰ শ্চ জাতাস্মাক স্কৃদি ব্যথা। আম্যা-না॰ শমোপায়৽ বিজ্ঞাতু৽ বয় মা-গতাঃ ৷৷ আযুর্বেদ॰ ভবানস্মান-ধ্যাপয়ত যত্নতঃ ৷ অঙ্গীক্ত্য বচ স্তেষা॰ নৃপতি স্তানুপাদিশৎ।। ব্যাখ্যাত তেন তে যত্নাজ্জগৃহ मूनरय। मूमा। कामित्राकः क्या-শীভি রভিনন্দ্য মুদান্বিতাঃ ॥ সু-শ্রুতাদ্যাঃ সুসিদ্ধার্থ জগ্ম গেহু স্বকণ স্বকণ। প্রথমণ সূঞ্রত স্তেষু স্ব তন্ত্র হতবান্ স্ফুট গা সূঞ্জ ত্য্য স্থাযোগি পৃথক্ তন্ত্ৰাণি তেনিরে। সূঞ্রতেন রুত তন্ত্রণ সঞ্জত° বহুভি ৰ্যতঃ ॥ তক্ষাত্তৎ সুশ্রুত নামা বিখ্যাত কিতিম-ওলে। ইতি ভাবপ্রকাশঃ ।। 🟶 ।।

অথ মতান্তরে
বৈদ্যোৎপত্তি কথন ।
সত্য ত্রেতা দ্বাপরেষু যুগেষু ব্রাদ্বাঃ কিল । ব্রহ্ম ক্ষত্রিয় বিট্ শূ্দ্র
কন্যকা উপযেমিরে ।। তত্র বৈশ্য সুতাষা থে জজ্ঞিরে তন্যা
অমী । সর্বে তে মুন্যঃ খ্যাতা বে-

দ বেদাঙ্গ পারগাঃ ॥ তেযা॰ মূ-খ্যো ২মৃতাচাৰ্য্য স্তস্থাবন্ধা সলে-হি তৎ। অম্বষ্ঠ ইত্যসাবুক্ত স্ত তো জাতি প্রবর্ত্তনাৎ ৷৷ পরে সর্বে পি চাষষ্ঠা বৈশ্যা ব্ৰাহ্মণ সম্ভবাঃ । জননীতো জনু লন্ধা যজ্জাত। বেদ সংস্কৃতিঃ।। অশ্বষ্ঠা স্তেন তে সর্বে দিজা বৈদ্যাঃ প্রকীর্ত্তিতাঃ ৷ অথ ৰুক্ প্ৰতিকারিত্বান্তিষজ স্তে প্রকীর্ত্তিতাঃ ৷৷ সত্যে বৈদ্যাঃ পি-তু স্তল্যা স্ত্রেতাযাঞ্চ তথা স্মৃতাঃ । দ্বাপরে ক্ষত্রবৎ প্রোক্তাঃ কলৌ বৈশ্যোগনাঃ স্মতাঃ৷৷ অথায়ঠেষু সর্বেষু বিখ্যাত। অভবন্ধনী। সে-নো দাসশ্চ গুপ্তশ্চ দত্তো দেবঃ ক্ররো ধরঃ।। রাজঃ সোমশ্চ নন্দি-শ্চ জ্বপ্ত শচন্দ্রকার রক্ষিভঃ।এষা॰ ব॰ শাঃ সমুৎপদ্মা এতৎ পদ্ধতবো ম-তাঃ ৷৷ অন্য পদ্ধতবোপ্যেবং সন্তি বৈদ্যা ন তে শ্রুতাঃ। বহুব শ্রেক নামানো নান।গোত্র সমুদ্রবাঃ।। যথাকৌ বিশ্রুতাঃ সেনা ইত্যেব মপরে মতাঃ। যস্য যস্য মুনে র্যো-যঃ সন্তানঃ স স বিশ্রুতঃ ॥ তত্ত-क्लांबानिना देवनाः देखनानास স্বকর্মণা। তথাহি। তিলো বর্ণা-न्शृर्दि। एव ठरेथका यथाक्रमः॥

ব্ৰাহ্মণ ক্ষত্ৰিয় বিশাণ ভাষ্যাঃ স্বাঃ শূদ্ৰজন্মনঃ। যদুচ্যতে দ্বিজাতী-ना॰ मृजानादताश्रम॰ अरुः ॥ देन-তন্মম মত॰ যম্মাত্রাকা জায-তে স্বয়ণ। পাণি ভর্ত্তঃ সবর্ণাসূগৃ-হ্লীষাৎ ক্ষত্রিষা শরণ। বৈশ্যা প্রতোদ মাদদ্যাদ্বেদনে স্বগ্রজ-ন্মনঃ। সবর্ণেভ্যঃ সবর্ণাসু জাষ-ন্তে চ সজাতয়ঃ।। অনিন্দ্যেষু বি-বাহেষু পুত্ৰাঃ সন্তান বৰ্দ্ধনাঃ। বিপ্রামূর্দ্ধাভিষিক্তো হি ক্ষত্রিযা-যা বিশঃ স্ত্রিযা ।৷ জাতো ২য়ৡ-স্তু শূজাযাণ নিষাদঃ পার্শ্ববোপি বা। বৈশ্যা শূজ্যোশ্চ রাজন্যা-শ্বহিষ্যৌ দ্বৌ সুতৌ শ্বতৌ ॥ বৈ-শ্যাতু করণঃ শূদ্যাণ বিমাসেম বিধিঃ স্মৃতঃ। এতে ষট্ শ্লোক। যাজ্ঞবন্ধ্যীয়াঃ। শূদ্রেব ভার্য্যা শূজস্য সাচস্বাচ বিশঃ স্মৃতে। তে চ স্বা চৈব রাজ্ঞস্ত তাশ্চ স্বা চাগ্রজন্মনঃ।। পাণিগ্রহণ সংস্কা-রঃ সবর্ণাসূপদিশ্যতে । অসবর্ণা-স্বয়ণ জ্ঞেয়ো বিধি ৰুদ্বাহ কৰ্ম্মণি ।। শরঃ ক্ষত্রিয়য়া গ্রাহ্যঃ প্রতো-দে। বৈশ্যকন্যথা। বসনস্য দশা গ্রাহাঃ শূজযোৎক্রফ বেদনে ৷৷ ইতি পদ্যত্রয়ণ। ব্রাহ্মণাদ্বৈশ্য-

কন্যায়। ময়প্তে। নাম জায়তে। ইতি চ পদ্যাৰ্দ্ধণ মানবীয়ণ। বৈ-শ্যাযা॰ বান্ধণাজ্জাতো ২মঠো-হি মুনি সত্তম। ব্রাহ্মণানা চি-কিৎসার্থণ নির্দিষ্টো সুনিপুঙ্গবৈ রিতি পরাশরঃ ॥ বেদাজ্জাতো-हि रेतमाः मानगरश वक्षभूलक ইতি শঙ্খঃ। ব্ৰহ্মা মূৰ্দ্ধাভিষি-·ক্তশ্চ বৈদ্যঃ ক্ষত্র বিশাবপি। অ-মী পঞ্চ দিজা এষা যথা পূৰ্বঞ্চ গৌরব মিতি হারীতঃ ৷৷ মাতু র্যদা প্রজাযন্তে দ্বিতীয় মৌঞ্জিবন্ধ-নাৎ। ব্ৰাহ্মণ ক্ষত্ৰিয় বিশ স্তস্মা-দেতে দিজাঃ স্মৃতা ইতি যাজ্ঞব-**ন্ধ্য বচন॰ ॥ মূর্দ্ধাভিষিক্তাম্বণ্ঠযো** রপি পিতৃ বত্ত্বাৎ দ্বিজন্ব মিতি বৃ-দ্ধাঃ। আযুর্বেদোপনযনাদৈদ্যো দিজ ইতি স্মৃত ইতি বৈদ্যকে ২গ্নিবেশঃ।। তপোষোগাৎ পুরা বৈদ্য স্তেজসা পিতৃবৎ স্মৃতাঃ। বিপ্ৰাৎ ক্ষত্ৰান্দতো ন্যুনাঃ ক্ৰিয-ষা বৈশ্যবৎ ক্নতাঃ ॥ শনেঃ শ-নৈঃ ক্রিয়া লোপাদথ তা বৈদ্য জাতযঃ। কলৌ শূদ্র সমাপন্না য-থা ক্ষত্ৰা যথা বিশঃ ৷৷ ইতি বিকু ।। যুগে জঘন্যে দ্বে জাতী ব্ৰাহ্মণ শুড এবচেতি যমঃ ৷৷ শনকৈশ্চ

ক্রিয়ালোপাদিমাঃ ক্ষত্রিয়জাতয়ঃ । বৃষলগ্ৰ গতা লোকে বান্ধণা-দশনেন চেতি ননুবচন ধৃষা এব মন্বৰ্গদীন।মপি কলে। শুদ্ৰন্থ মি-তি স্ব স্ব গ্রন্থেয়ু বাচস্পতি নিশ্রা-দিভি স্তথা শুক্ষিতত্ত্বেস্মার্ভভটা-চার্যোগাপ্যক্তং ।৷ অতএব স্বল-পঞ্জিকায়। মুক্তং। অতিদিউ॰ হি देवरामा मृजयः कवियामियमि-তি। তস্মাৎ ক্ষত্র বিশো স্তল্যো বৈদ্যঃ শূদ্ৰস্য পূজিত ইতি।। 🗱।। যুগে যুগে কর্মবৈধে একর্ষাপক-ৰ্যাবাহ মনুঃ। তপো রীতি প্রভা-বৈশ্চ তে গচ্ছন্তি যুগে যুগে। মনুষ্যেষিহ জন্মত ইতি 11 অম্ব প্রেম্বৃতাচার্যঃ খ্যাতো ২ভূদ্ত্ব-নত্ৰযে। সিদ্ধ বিদ্যাহ্বযাণ কন্যাণ স্বর্বৈদ্যস্য তু মানদী॰॥ উপযে-নে মহৌজা য শ্চিকিৎসকত্যা শ্রুতঃ। অথৈতস্য বরেণেব খ্যা-তা বৈদ্যা মহৌজসঃ ৷৷ সেনো দাসশ্চ গুপ্তশ্চ দত্তো দেবঃ ক্-রে। ধরঃ। রাজঃ সোমশ্চ ন-ন্দিশ্চ স্বপ্ত শচন্দ্রশা রক্ষিতঃ 🛚 । সস্তান। বহৰ শৈচষাণ বভূবুশ্চ চি-কিৎসকাঃ। সলানুৰপত শৈচ-ষা॰ জাতাঃ পদ্ধতযে। ২প্যমূঃ !!

তেয়াণ প্ৰশংসা নিন্দা চ বভূব স্বে न कर्या । উভযৌ मिन मामी **ठ ७**७ मट्डी **टरे**थर **চ ॥ म्न**र করশ্চ মধ্যস্থো রাজ সোমো ঙ্গ-লাধমৌ। নন্দি প্রভূতযো নিন্দ্যা লুপ্তপদ্ধতয়ে ২পি চ ৷৷ কেচি-জ্জাত্যা পরিখ্যাতা স্তথা বৃত্তানু-সারতঃ। সর্বাসা মেব জাতীন। বৃত্তি রেব গরীষদী॥ বৃত্তিঃ স্বর্গ্য। চ পথ্যা চ বৃত্ত্যা জাভিঃ প্রবর্ত্ততে । ইতি প্রাচীন স্লপঞ্জিক। ধৃত ব্যাস বচনানি। ইতি বৈদ্যোৎ-পত্তি কথন ৷৷ 🎄 ৷৷ অথ বৈদ্যা-না॰ গোত্রাণি। অফীবি॰শদনী গোত্ৰাঃ সৰ্বেধাণ ভিযজা মিপি ৷ প্রত্যেকন্তে বিলিখ্যন্তে সেন দা-সাদিতঃ ক্রমাৎ 11 ধন্বন্তরিশ্চ শক্ত্রিশ্চ তথা বৈশ্বানরাদ্যকৌ। মৌদাল্য কৌশিকৌ রুষ্ণাত্রেয আঙ্গিরসো ২পিচ॥ অর্ফৌ গো-ত্রাণি সেনানাণ দাসানাণ ভদন-স্তরণ। মৌকাল্যো ২থ ভরদ্বাজঃ শानकायन এব চ ।। भाखिना क বশিষ্ঠশ্চ বাত্স্যশ্চ ষডমী মতাঃ ৷ গুপ্তানা ভীণি গোত্রাণি কাশ্য-পো গৌতম স্তথা ।। সাবর্ণি রুগি দত্তানা॰ চম্বারঃ পরিকীর্ত্তিতাঃ।

কৌশিকঃ কাশ্যপ শৈচব শাণ্ডি-ला काशि ७९ शतः॥ स्मिलाना ইতি বিজ্ঞেয়া শ্চত্বারো দেব সম্ভ-বাঃ। আত্রেয ক্লফাত্রেযৌ চ শা-ঙিল্য আলমালকঃ।। ধর্ম্য কা-শ্যপঃ প্রোক্তো ভরদাজশ্চ সও-জঃ। কাশ্যপো রক্ষিতস্যৈকে। গোত্রা এতে প্রকীর্ত্তিতাঃ ৷৷ দত্তা-না মাদ্য গোত্রাণাণ দেশভেদেস্তি সন্ততিঃ ৷ এব মাত্রেষ গোত্রোপি দত্তে দেশান্তরে শ্রুতঃ ॥ দত্তাঃ ক্ষণত্রেষ গোত্রা দৃশ্যত্তে বহুব স্তথা **। তত্মাদ**ন্তস্য গোত্রাণি স-ন্তঃ ত্রেয়ানি পণ্ডিতৈঃ ॥ করাণাণ বাশ্যপৈ গোতো বাৎস্য মৌ-फ ज्यकाविश । দেশভেদে হি বি-দাত্তে তৎকরঃ সপ্ত গোত্রকঃ il রাজঃ কাশ্যপ গোত্রোপ্যস্তি ত-জাজ স্ত্রিগোত্রকঃ। প্রায়স্তে চ জা-মদগ্য গোতা দেশান্তরে ধরাঃ 11 বহবোপি ভর্ম্বাজ গোত্রজাঃ স-ন্তি রক্ষিতাঃ। ইন্দ্রাদিত্যৌ পরৌ যৌ দ্বৌ বৈদ্যৌ গোত্রা স্তযো রি-মে ৷৷ ইন্দ্রস্য কাশ্যগো গোত্রএক এব প্রকীর্ত্তিতঃ। আদিত্যানা মি-নৌ গোত্রা বাদিত্য কৌশিকৌ স্মৃতৌ ৷৷ পঞ্চাশদেতে বিখ্যাতা

স্তস্মাদোগাত্র। ভিষক্ সলে। যকু দেশান্তরে গোত্র মন্যৎ কি মপি চ শ্রুত ৷৷ দত্তাদীনা ন তৎ প্রোক্ত মপ্রসিদ্ধ মতীব তৎ। #1! অথ পঞ্জিকান্তরোক্ত রাটীয বৈ-দ্যঙ্গলাফকীয় গোত্র সংখ্যা শ্রে-ষ্ঠস্বাদি লিখ্যতে। কাঞ্জীশাদ্বযি সেনস্য গোত্রাগ্যফৌ ভবন্তি চ। শক্তি ধন্বন্তরী শ্রেছে মধ্যে বৈ-শ্বানরাদ্যকে।। মৌদ্যাল্য কৌ-শিকে কুষণত্রেষ আঙ্গিরসো ২-धमाः ॥ ৠ॥ অथ রাটীयां छे शृह বৈদ্যানা॰ প্রবরানাহ। প্রবরাঃ পঞ্চেনানা ধন্বন্তরি জলোদ্ভ-বাণ ৷ বিনির্দ্দিষ্টা যথা তে চ ধর-ন্তর্য্য পরাশরে। ।। নৈযঞ্জব শ্চা-স্বিরসো বার্হস্পত্য ইতি ক্রমাৎ। শক্তি গোত্রে ত্রয়ং শক্তি পরাশর বশিষ্ঠকাঃ ৷৷ প্রবরাঃ পঞ্চ দাসানা নৌৰ্ব চ্যবন ভাৰ্গবাঃ। জামদগ্য *हाश्वानः (थाका मोलाना গোত্ৰজাঃ ৷৷ গুপ্তানাং ত্ৰয এবৈ-তে কাশ্যপোপ্যপ্রসারকঃ ৷ নৈয-ফ্রবো ২মী প্রবরাঃ কাশ্যপান্বষ সম্ভবাং ॥ দত্তে ত্রয়ং কৌশিকা-ना॰ भाषिनाभिज्यानवनाः । क्र-ফাত্রেয়ো বশিষ্ঠশ্চ আত্রেয় শেচ-

তি তে ত্রয়ঃ ৷৷ দক্তানাণ প্রবরা এ-তে দত্তাত্রেয় সলোজ্বাণ। আ-ত্রেষ গোত্রজাতানা দেবানাঞ্চ তথা ত্রয়ঃ ৷৷ আত্রেয় আঙ্গিরস-কো বাৰ্হস্পত্য ইতি ক্ৰমাৎ । করে ভরদাজগোত্তে ত্রযো ২মী প্রবরাঃ শ্বৃতাঃ ॥ ভরদ্বাজো ভা-र्गवन्ह हार्वनन्ह क्याम्यी। वा-জবংশে বাৎস্যগোত্তে কথিতাঃ প্রবরা দ্রয়ঃ ৷৷ বাৎস্যে ২সিত স্ত-থা মার্কণ্ডেষ এবং ক্রমাদিতি। অথ কৌশিক গোত্রস্য সোমস্য " প্রবরা ব্রুষঃ ৷৷ কৌশিকঃ কাশ্যপ-ৈশ্চৰ ভাৰ্গৰ শ্ছেত্যমী ক্ৰমাৎ। সেনাদীনা মনুক্তা যে আদ্য গো-ত্রাদি সম্ভুবা ।। প্রবরা স্তেপি বি-জ্ঞেয়া স্তত্তৎ স্বলভূবাণ মুখাৎ। নন্যাদীনা॰ বরেন্দ্রেষু চতুর্ণা৽ প্র-বরাশ্চ যে ৷৷ বিজ্ঞেয়া স্তে চ নি-খিলা স্তেষা° সলভুবা॰ মুখাত্ । ইতি বৈদ্যানা॰ প্রবরাঃ ॥ 🕸 ॥ **जथ दिदागुव ज्ञाणीयामि कथनः।** সেনো দাসশ্চ গুপ্তশ্চ দত্তো দে-বঃ কর স্তথা। রাজ সোমাবপী-তাফৌ রাটীযাঃ পরিকীর্ত্তিতাঃ ।। নন্দি শ্চন্দ্রো ধরঃ ঙ্গণ্ডো রক্ষিত শ্চেতি পঞ্চ যে। তে বরেন্দ্রেষু বি-

খ্যাতা দাস দত্ত করা অপি ৷৷ রাটীয়া ভিষজো যে ষে প্রায় স্তে বঙ্গগা অপি। নন্দ্যাদযো মহা-রাফ্টে নিবসন্তি চ কেচন ॥ তথা চ পঞ্জিকান্তরে। সেনো দাসশ্চ গুপুশ্চ পঞ্চ দত্তাদ্য স্তথা ৷ অ-ফৌ রাঢাসু বিখ্যাতাঃ প্রায়ে ২মী বঙ্গগা অপি।। ইতি।। তথা ন্যত্র । নন্দি চন্দ্র ধর দত্ত রক্ষিত। স্তে স্বনামনি বরেন্দ্র বিশ্রুতাঃ। বীজি পূরুষ ইহৈব বক্ষ্যতে তৎ ञ्रनः थने तरतस्यकः भूनः ॥ छ-থাহি নারাষণ দাসো ২স্তরক খানশ্চ। দাসো দত্তো ধর স্পৈত্ব निक कटकी कत खशा हिन्मक রক্ষিত শ্চেতি বরেন্দ্র স্থল মফক॰ ॥ ইতি। তথান্যত্র। অষ্টো সে-নাদযো রাচে বঙ্গেম্বপি বসস্ত্য-भी। नन्गामत्या महाज्ञात्स्रु लु-প্তপদ্ধতষো ২পি চ ৷৷ কেচিজ্জা-ত্যা পরিখ্যাতা দৃষ্টা দেশাস্তরে-ৰপি। ইতি।। সম্বন্ধঃ স্তৃযতে সর্বৈ **त्रिक्तभ निवामित्नाः । निन्म्र**-তে কিল সম্বন্ধে৷ ভিন্নদেশনিবা-সিনোঃ ৷৷ ইতি বৈদ্যেষু রাটীযা-मि कथन° ॥ 🟶 ॥ अथ मिनामी-না॰ পূৰ্বস্থান মাহ। একাঞ্জীশা

গোনগর করককোঠ এব চ। মোরশাসন কান্তারো সমানু-স্থান মেব চা৷ মেঢ্যশাসন মপ্য-ন্যো ষাসগ্রাম স্তব্যৈব চা অফা-না॰ সেন মুখ্যানা॰ রাচাযা॰ স্থা-न मर्फक ।। তথা ह मुर्द्धियः । का-ঞ্জী গোর করঙ্ক মোর কান্তা সমানুকাঃ। মেত্যো মাল *চ রা-ঢাযা বৈদ্যানা প্রলম্ফক মিতি 11 ইতি বৈদ্যানা পূৰ্বস্থান কথন^০ ।। 🟶 ।। অথ স্থানভেদেন সেনাদি ভেদ মাহ। উনবি॰শতিধা সেনা অফাবি॰শতিধা পুর॰।ভবস্তি ভে-দেনৈতেষা বক্ষ্যতে সল লক্ষণ ॥ একো বিনাযকঃ সেনো ভেদে-ন নব্ধ। ভবৎ। মালঞ্চো ধলহ-**ভীযঃ খানাজঃ সেনহাটিকঃ ॥** नात्रश्रा निरतालीय खथा मन्न-লকোঠজঃ। রাষিগ্রামী বেতজী-যো নব বৈনাযকা অমী ৷৷ বিশে-यटा विनिर्फिका एक्क्या काना एटलाख्वाः। मामाना सान क-থনে সম্বন্ধ ভাষণে তথা ৷৷ সৰ্বেষা মেব বৈদ্যানা মিতরেষা ময় জ্র-মঃ। ইতি বিনাষক সেন বংশ্য নির্ণয়ঃ ৷৷ একঃ পুন র্গযীসেনো ভেদেনৈব চতুর্বিধঃ। বিষপাডা ॥

ভবঃ শ্রেষ্ঠ স্তিকাযিপুরজ স্তথা॥ অন্যঃ কডিয় সমূতো ধাডাগ্ৰা-মী ততঃ পরঃ। ইতি গ্যীদেন বংশ্য নির্গয় ।। একো রাঘ্ব সে-নো ২ভূৎ খণ্ডগ্রামেণ বিশ্রুতঃ। স খণ্ডজ ইতি খ্যাতো নাপরা ত-স্য চ স্থলী।। ইতি রাঘবসেন ব॰-भा निर्वयः। त्राका विमनस्मत्ना ভূৎসেন ভূষি ক্তাশ্ৰযঃ। স সেন ভূমৌ বিখ্যাতো নাপর তস্য চ স্থল ৷৷ ইতি রাজে৷ বিমলদেনস্য বংশ্য নির্ণয়ঃ ৷৷ পাত্র দামোদরঃ সেনঃ পাত্রঃ শিখর ভূপতেঃ। অ-সো শিখর ভূজাতো নাপর॰ তস্য চ স্থলণ ৷৷ ইতি পাত্র দামোদর বণ-भा निर्वयः॥ विनत्मत्नां शि य त्यु-কে। ধলভূমি কৃতাশ্রযঃ। সএব ধলভূমিষ্ঠো নাপরা তস্য চ স্থলী ॥ ইতি বিন্সেন ব॰শ্য নির্ণয়ঃ ॥ সপ্তমো বৃষিসেনো যো বঙ্গভূমৌ প্রতিষ্ঠিতঃ। হাণ্ডিযাগ্রাম সমূত স্তমান্না তস্য তৎ স্বল ।। ইতি হাঙিষা বুষি সেন বংশ্য নির্ণযঃ। ইতি ধন্বন্তরি গোত্রজাতানাণ স্-প্রবিধানা দেনানা ভেদেনা-ফীদশ প্রকার নির্ণয়ঃ ।। শ্রীবৎস সেন প্রসুখাঃ যড়মী শক্ত্রিগোত্র-

জাঃ ৷ ভেদেন সপ্তধা জ্বেয়া যথা क्य मभी भूनः ॥ এकः 🕮 व 🖛 দেনে। ২ভূত্তেহ্টগ্রাম বিশ্রতঃ । তেহউজ ইতি খ্যাতো নাপর॰ তস্য চ স্থল° ৷৷ ইতি শ্রীবৎস সেন বংশ্য নির্ণয়ঃ ৷৷ একঃ শিষাল সে-নো ২সৌ ভেদেন দ্বিবিধা ২ভ-বৎ। পোডাগাছা ভবঃ শেষ্ঠঃ প-রঃ পোখরিয়া ভবঃ ৷৷ ইতি শিষা ল সেন বংশ্য মির্ণষ্ট ৷৷ একো ষ্ট পুরুসেনে। ২ভূদ্তুঠিনাগতি মা-শ্রিতঃ। ভূঠিনাগডিজত্বেন খ্যা-তে। ২সে নাপর স্থল ।। ইতি পুরুদেন বংশ্য নির্ণয় ॥ চন্দ্র-সেনে। ২পর স্ত্রেক শুব্রুদ্বীপ নি-বাসক্ত । শক্তিগোত্র সমুভূত रेनीनभूत माखिङः ॥ रेठि हेक সেন বংশ্য নির্ণয়ঃ।। একো মুণ্ডীর সেনো ২সে স্বৰ্ণীঠা নৃপাত্ৰ-যাৎ। স এব স্বর্ণপীঠীতি বিখ্যা-তো মল্ভূ ভবঃ ৷৷ ইতি মুঞ্জীর त्मन व॰गां निर्वयः ॥ तामत्मनः পর স্তদ্যৈবান্তভূ তো বভূব যঃ। স মল্লভূমি বসভে বিদিতানেক-পৌরুষঃ ॥ ইতি রামসেন ব॰-শ্যনিৰ্গয়। ইতি শক্ত্ৰিগোত্ৰ জা-তানা প্রীবৎসদেন প্রমুখানা ॥

যয়া সপ্ত প্রকার নির্ণয়ঃ ৷৷ আ-দ্য সেনস্ত ষড্বীজী ভেদেন বি-বিধে৷ ২ভবৎ ৷ নপাডা সম্ভব-স্তেকঃ শালগ্রাম ভবো ২পরঃ।৷ मानकतीय ववाना खय जानाः প্রকীর্ত্তিতাঃ। আদ্যর্ষিগোত্ত স-ভূতাঃ স্বতন্ত্ৰাঃ সৰ্ব এব হি ॥ ইতি সকল সেনানাণ ভেদ নিৰ্ণ-যঃ ।। 🟶 ।। তাথ দাসানা ভেদ-মাহ। পঞ্চশবিধা দাসা তে ২মী বি॰শতিধা পুনঃ। একঃ পুন-শ্চাযু দাসে৷ ভেদেন দ্বিবিধা ২ভব**ৎ ৷৷ এক স্তৈ**হট সম্ভূতো মালিকাহারজঃ পরঃ। ইতি চা-यूव रामा विविध निर्वशः ॥ शह-দাসঃ পুন স্ত্রেকো ভেদেন পঞ্চ-ধা ভবৎ।বালিনাছী ভব শৈচকঃ পরো মণ্ডলজানিকঃ ৷৷ মৌডে-শ্বর ভবঃ পালিগ্রামজঃ পাজনৌ-রজঃ। ইতি পস্থবংশ্যে পঞ্চিধ নির্ণম্বঃ ৷৷ একো ২পরঃ কাযুদা-সো বঙ্গভূমৌ প্রতিষ্ঠিতঃ। কো-আমীণ ইতি খ্যাতো দাসো মৌ-দালা গোত্ৰজঃ।। ইতি কাষ্-দাস বংশ্য নিৰ্মঃ ৷৷ ভোষী দা-সোপি তৎপুত্ৰো খ্যাতো দীঘ-ল কেকরৌ। অমী ত্রযো বঙ্গভূ-

মৌ প্রসিদ্ধাঃ সর্ব এব হি 11 ইতি ভোষীদাসস্য তৎ পুত্ৰযোশ্চ বং-**मा निर्वयः ॥ একো বরাহ দাসো** ২সৌ বৌহারিগ্রাম বাসক্লৎ। স বৌহারিজ দাসোপি মতো মৌ-দালা গোত্রজঃ।। ইতি বেহা-রীয বরাহ দাস বংশ্য নির্ণয়ঃ ॥ नृति इनाम मारमो (को वक्रामरम প্রতিষ্ঠিতৌ। তৌ বঙ্গজা বিতিখ্যা-তৌ সলকার্য্য পরায়ণৌ।। ইতি मृजिण्य माजरमा वं भाग निर्वयः ॥ বীর দাসোপি য স্তেকঃ স বহজ ইতি স্মৃতঃ। তত্ত্বৈ বঙ্গে সম্বন্ধ **अगा**ंज्**ष**त्रकनारगाः॥ **३७ि ती**त्र দাস বঁশ্য নির্ণয়ঃ ॥ খ্যাতঃ পা-থরডা গ্রামে রামদাসোপি তাদৃ-শঃ। সূনব স্তদ্য চত্বারো বীজিন-স্থেপি বিশ্রুতাঃ।। খ্যাতা ডভেড গাভেড ধাড বীডাল দাসকা:। মৌদ্যাল্য গোত্র সম্ভূতাঃ স্বতন্ত্রাঃ সৰ্ব এব হি।। ইতি রাম দাসস্য তৎ পুত্রাণাঞ্চ বংশ্য নির্ণয়ঃ ৷৷ ইতি মৌদাল্য গোত্রজানা সকল দা-সানা পঞ্দশ প্রকারাণা ভে-দেন वि॰मिछ প্রকার নির্ণয়ঃ ।। # 11 অথ গুপ্তানা॰ ভেদ নাহ। শুপ্তাশ্চ ষড্বিধা ভেদা স্ত্রবোদশ

বিধাঃ পুনঃ। কাশ্যপান্বৰ সম্ভূ ভাঃ স্বতন্তাঃ সর্ব এব হি ॥ এক পুনঃ কাষু গুপ্তো ভেদেনাফ বি-ধে। ২ভবৎ । বরাহনগরীয়ক শ্রেষ্ঠো ২ভূৎ সলকর্মণি।। প-ণিনালা ভব^{*}শ্চান্য স্ত**থৈব সল**-শীলবান্। বারাশত সমৃদ্ভূত স্তৃ-**ठीय उप्नमञ्जर ॥ नीम** छेखे छ्या ষে তে নিরোল ত্রিপুরাশ্রিতাঃ। ভদ্রখালী নিবাসস্থাঃ কাষ্ গু-প্তোক্তবাশ্চ যে।। মাটিযারী ভ-বাঃ কেচিল্লোকগুপ্তস্য বংশজাঃ ৷ পশ্চিমস্থান ৰাশ্ৰিত্য কেচিৎ স-স্তি নিজেচ্ছ্যা।। ইতি কাযু গুপ্ত-ब॰ट्गा श्केविथ निर्गयः ॥ श्रेत्रत्य-শ্বর গুপ্তো যঃ শ্রেষ্ঠ স্তদ্বত্শ সন্ত-বঃ ৷ যো ২ভূত্রিপুর গুপ্তো ২সৌ ধৌডালা বিহিত স্থিতিঃ।। ইতি ধৌডালীয় ত্রিপুরগুপ্ত বংশ্য নি-র্ণষঃ।। পরমেশ্বর গুপ্তস্য বর্ণ্শজে দৌ প্রতিষ্ঠিতৌ। ভীঁ পুরী খাডি-গ্রামস্থে মহৎ স্বল্পাধিকারিণে।। ইতি মহাধিকারি স্বল্পাধিকারিণো র্ব॰শ্য নির্গয়ঃ।। অডাল গুপ্তো যঃ প্রোক্তঃ স তু শিঙ্গান সম্ভবঃ। কাশ্যপাদ্বয সম্ভূতঃ দলকার্য্য প-রাষণঃ ॥ ইত্যডাল গুপ্ত বংশ্য निर्वयः॥ वीत्रश्रश्रं द्धयः প্রোক্তো ॥ ভীঁ পুর আম বাসক্রং। ভীঁ পুরী-ষ ইতি খ্যাতঃ স চ কাশ্যপগোত্ৰ-कः ॥ ইতি বীরগুপ্ত বংশ্য নির্ণযঃ । ইতি কাশ্যপ গোত্রজাতানা॰ সকল গুপ্তানা ষড্বিধানা ভে-**प्तिन जर्यामण श्रंकात्र निर्नयः 11** #।। मट्डी ह चिविदशे उद्धरशे ता-মদত্তশ্চ পাবিতা ! পূৰ্বঃ শাণ্ডিল্য গোত্রীয়ো বটগ্রাম সমুদ্ভবঃ ॥ অ-পরঃ পাবিতা দত্তঃ খাঁগড়ীয়ঃ স এব হি । জাতঃ কৌশিক গোত্তে চ স্বতন্ত্ৰো দ্বো গুণান্বিতৌ ॥ ইতি দত্তব॰শ্য নির্ণযঃ ।। 🟶 ।। বিকারণ-স্য দেবস্য বংশ্যা আত্রেষ গোত্র-জাঃ। সমানুস্থান সম্ভূতাঃ কেতু-গ্রামে ২ধুনা তুতে।। কেতুগ্রামীণ দেবো ২সে নিকারুণ স্লোম্ভবঃ । निटेंज्ञ भ्ह (भी क्रिटेंच (त्रव क्रवक)-র্য্য পরাষণঃ।। ফ্রকাত্রেয ভবা যে চবে চ শাণ্ডিল্য গোত্রজাঃ। আ-লমাল ভবা যে চ তে নানা দেশ-বাসিনঃ ৷৷ ইতি দেববংশ্য নির্ণযঃ ।। 🟶 ।। একঃ কান্তার বাসী চ ক-রে। ভেদাদমী ত্রয়ঃ । বশিষ্ঠ শ ক্তিগোত্তে দ্বৌ বঙ্গদেশে চ বি-ঞতে।।। যস্ত ধর্ম করে। বীজী ভ-

রদাজ সলোন্ডবঃ। তদ্বংশ্যাঃ সা-ম্পুত॰ সন্তি হিমোডা যাজিগাঁ भूद्र ॥ ইতি করবংশ্য নির্ণষঃ॥ #।। মেচ্যশাসন সমূতে। রাজ-বংশোন্তবা বুভৌ। শশিরাজ ম-দীরাজৌ **বাৎস্যগোত্ত সমুন্তবৌ** ৷৷ এলাচি ধাম নগরে শশিরাজঃ ক্তাশ্রষঃ। মসীরাজঃ খেপড়ী-ষে। বন্ধভূমে চ সংস্কৃতঃ ॥ ইতি त्राज्यवर्षां चिविध निर्वयः ॥ 🛊 ॥ মালগ্রাম সমুস্ততো ধর্ম সোমো মহামতিঃ। জাতঃ কৌশিক গো-ত্ৰে চ তদ্ব॰শ্যা বহুদেশগাঃ।। ইতি সোমব'শ্য নির্ণয় ।। ইতি রাচা প্রসিদ্ধানা মন্টানা সেনাদীনা ভেদেন ব॰শ্য নির্থঃ 11 🟶 11 🖦 পরে যে নন্দি চন্দ্রৌ ধর ঙ্গণ্ডৌ চ রক্ষিতঃ। বারেন্দ্রা অপি পঞ্চৈতে প্রসিদ্ধা ন্তত্র তে পুনঃ।। ইতি ত্র-যোদশ গৃহাণা বৈদ্যানা ষধা-क्रम ভেদেন স্বলনির্ণষঃ।।।।।। অ-থ সেনাদীনা সামান্যতঃ সম্বন্ধ লিখনানুরোধাছসতি স্থান মাহ ।। औथ काय नगद्री द्वारा बदन চ বিশ্ৰুতা। সৰ্বেষা মেব বৈদ্যানা মাশ্রমো যত্র বিদ্যুতে !৷ যত্র প্লো-ষ্ঠীক্ষতা বৈদ্যৈ ৰ্যঃ খণ্ডো ২ভৃদ্ভি-

ষক্ প্রিষঃ ৷ বিশেষতঃ হ'লীনা-∥ না॰ দৰ্বেধা মেব বাসভঃ ॥ ইতি সামান্যতঃ সকল বৈদ্যা-না বাসস্থান মুক্ত ॥ 🗱 ॥ ইতি পৌরাসমন্নিকাত্মজ ভরতসেন **হুত বৈদ্যপ্রলতত্ত্ব**° ॥ र्विमाः जि राष्ट्रमञ्जूषियः। राप শব্দাৎ বল্য প্রত্যেয়ন নিষ্পান্নঃ ৷৷ रिताहरू की आयुर्वमः। हि-কিৎসাশান্ত্রণ। যথা। যস্য ব্যা-করণে বরেণ্য ঘটনা স্ফীতাঃপ্র-বন্ধা দশ প্রখ্যাতা নব বৈদ্যকে-পি তিথিনির্দ্ধারার্থ মেকোন্ডুতঃ ৷ সাহিত্যে ত্রষ এব ভাগবত ত-खुां को वय खमा जूरा खर्वा नि শিরোমণে রিহ গুণাঃ কে কে-ন লোকোন্তরাঃ॥ ইতি মুগ্ধবো-ধব্যাকরণশেষে বোপদেব প্র-मण्या (भाकः ॥ क्षा ७९ माज-क्रमामानि यथा। अभ् यङ्गः मा-भाषवीशान् मृख्या तमान् थ-জাপতিঃ। বিচিন্ত্য ভেষা মর্থ-देशवायूर्वमः ठकात मः ॥ क्रवा তু পঞ্চমণ বেদণ ভাষ্ণরাষ দদে বিভুঃ । স্বতন্ত্র সংহিতাণ তম্মা-ন্তাকরশ্চ চকার সং॥ভাক্ষরশ্চ ্স্থশিষ্যেভ্য আযুর্বেদ স্বসংহি-

তা । প্রদদৌ পাঠযামাস তে চ ক্ৰঃ সংহিতা স্ততঃ ।। তৈষা না-মানি বিদুষাণ তন্ত্ৰাণি তৎ ক্লতা-নি চ। ব্যাধি প্রণাশ বীজানি সাধি মত্তো নিশামষ ।। ধন্বস্তরি দিবোদাসঃ কাশীরাজ স্তথাশ্বি-নৌ। নঙ্গলঃ সহদেবো হর্কি শ্চ্য-বনে। জনকে। বুধঃ ।। জাবালো জাজলিঃ পৈলঃ কৰথো ২গস্ত্য এব চ ৷ এতে বেদান্স বেদজাঃ ষোডশ ব্যাধিনাশকাঃ ॥ #॥ চিকিৎসাতত্ত্বিজ্ঞান নাম তম্ভ মনোরমণা ধন্বন্তরিশ্চ ভগবাঁশ্চ-কার প্রথমে সতি।। চিকিৎসা-দর্পণ নাম দিবোদাস শ্চকারসঃ ৷৷ চিকিৎসাকৌ মূদী দিব্যা কা-শীরাজ শ্চকার সং ৷৷ চিকিৎসা-সারতম্বঞ্চ ভূমদ্ব চাশ্বিনীসুতৌ। তন্ত্ৰ॰ বৈদ্যকসৰ্বস্ব॰ নন্সলম্চ চ-কার সং ॥ চকার সহদেব চ ব্যা-ধিসিদ্ধবিমর্দন । জ্ঞানার্ণব মহা-তন্ত্র॰ যমরাজ শ্চকার সং।। চ্যব-নো জীবদানঞ্চ কার ভগবানৃ-ষিঃ। চকার জনকে। যোগী বৈ-দ্যসন্দেহভঞ্জন ৷৷ সর্বসার চন্দ্র-সতো জাবাল স্তন্ত্রসারকণ। বে-দাঙ্গদার তন্ত্রঞ্চ চকার জাজলি

मू निः ॥ लिला निमान कर्य खख॰ मर्बधत्र॰ शत्र॰ । दिवधनिर्गय-তন্ত্রঞ্চকার সম্ভাবঃ ॥ চি-'কিৎসা শাস্ত্র বীজানি তন্ত্রাণ্যে-তানি ষোডশ। ব্যাধি প্রণাশ-বীজানি বলাধান করাণি চ।। गिथि व । उद्योग महारेन तायुर्वम পয়ে।নিধিণ। তত স্তন্ত্রাণ্ড্রেই্রু ন্বনীতানি কোবিদাঃ ॥ এতা-নি ক্রমশো দৃষ্ট্রা দিব্যাণ ভাস্কর সংহিতা । আযুর্বেদ সর্ববীজ সর্ব° জানামি সুন্দরি॥ইতি এ**ন্ধ**-বৈবৰ্ত্তে ব্ৰহ্মখণ্ডে ১৬ অধ্যাযঃ॥ देवलानायः १ ए प्रमिवित्मयः । यथा। कत्रविद्धाः स्टालश्वी क्रमा-দেবী বিনাষকৈ। অরোগা বৈ-দ্যনাথে তুমস্থাকালে মহেশ্বরী ॥ ইতি মাৎসো গৌরী নামাফী-শত॰ ১৩ অধ্যাযঃ ॥ অঁপিচ। বৈদ্যনাথণ সমারভ্য ভুবনেশা-ন্তগণ শিবে। তাবদঙ্গাভিগো-দেশো যাত্রাযাণন হি দুয়্যতি॥ ইতি শক্তিসন্ত্ৰসতন্ত্ৰে ৭ পটলঃ ॥ তৈরববিশেষঃ। যথা। হার্দ-পীঠ° বৈদ্যনাথে বৈদ্যনাথস্ত তৈরবঃ। দেবতা জযদুর্গাখ্যা **तिशाल जानूनी यम ॥ ই**ভি

তন্ত্রচ্ডামণৌ পীঠনির্নয়ঃ। অপিচ। হরিজানগরে যত্র বৈদ্যানাথো মহেশ্বরঃ। তত্রাক্ষযো
বিলুবৃক্ষঃ স্থাবৃক্ষ উদাহতঃ।।
ইতিবৃহদ্ধর্মপুরাণে ১১ অধ্যাযঃ
।। অন্যচ্চ। ঝারখণ্ডে বৈদ্যানাথো বক্রেশ্বর স্তথৈব চ। বীরভূমৌ সিদ্ধিনাথো রাচে চ তারকেশ্বরঃ।। ইতি মহালিকেশ্বরতন্ত্রে পীঠাদি ক্রমেণ শিবশতনাম স্তোত্রণ।।

বৈদ্যবন্ধঃ পু॰ আরথধৃকঃ। ইতি শব্দচন্দ্রিক। ।। বৈদ্যস্য বন্ধুশ্চ॥

বৈদ্যমাতা স্ত্রী বাসকঃ। ইত্য. মরঃ। তিষগজননী চ।।
বৈদ্যসিংহী স্ত্রী বাসকবৃকঃ।
ইতি শব্দরত্বাবলী।।
বৈদ্যা স্ত্রী কাকোলী। ইতি
শব্দচন্দ্রকা।।

বৈধঃ ত্রি বিধিবোধিতঃ। যথা।
অদুক্তার্থৈক জাতীয় কর্মণঃ :
কাল দেশ কর্ত্রাদীনাং প্রযোগানুবন্ধ বৈধ হেতুভূতানামভেদে উদ্দিশ্য বিশেষাগ্রহঃ।
ইতি প্রাযশ্চিত্ততত্ত্বুং ।। #!।
অথ বৈধহিংসা বিচারঃ। মা

হি॰স্যাৎ সৰ্বা ভূতানি ইত্যত্ৰ সর্বশব্দস্য ব্যাপকার্থ পরত্যা এ-তদ্বিধি মনুল্লজ্য্য বাষব্য° শ্বেতমা-লভেত ৷ ইত্যাদি বিধে বিষযা-প্রাপ্তে রগত্যা বৈধাতিরিক্ত বি-ষ্যত্ব । সৰ্বাঃ সৰ্বাণি ছন্দসি বাই-ত্যনেন তৎপদ সিদ্ধ । যদপি নানা দৰ্শন টীকাক্তন্তি ৰ্বাচম্পতি মিশৈ স্তত্ত্বেম্ন্য। মভিহিত । ন চ মা হিংস্যাৎ সৰ্বা ভূতানি ইতি সামান্য শাস্ত্রণ বিশেষ শা-স্ত্রেণ অগ্নীসোমীয় পশু মাল-ভেত ইত্যনেন বাধ্যেত ইতি বা-চ্যণ বিরোধাভাবাৎ ৷ বিরোধে হি বলীয়সা দুৰ্বল বাধ্যতে। নচা-স্তি বিরোধঃ ভিন্ন বিষয়ত্বাৎ। ত-থাহি। শা হি॰স্যাদ্বিতি নিষেধেন হিংসায়া অনর্থ হেতুভাবো জ্ঞা-প্যতে ন পুন রক্রত্বর্থত্ব মপি। ন-চানর্থ হেতুত্ব ক্রতূপকারকত্বষোঃ किष्ठा (विद्याधः । हि॰म। हि পুরুষস্য দোষ মাবক্ষ্যতি ক্রতে৷ শ্চ উপকরিষ্যতীত্যন্তেন। তদপি সাংখ্যনয়ে। শীমাণসক মতে তু বিরোধ এব। তথাহি। গুরুনযে ন **থলু সৰ্বভূত হি॰সাভাব বিষ্**ৰক**॰** কার্য্য মিতি নিষেধ বিধ্যর্থস্য

বাধ বিনা অগ্নীদোমীয় পশ্বা-লম্ভন বিষয়ক কার্য্য মিতি ভাব বিধ্যর্থ উপপদ্যতে। ভটনযে তু অঙ্গে যথা তথাস্ত। ন চ মুখ্য পশুষাগে পুরুষার্থে পশুহিণ্সন-স্যার্থ সাধনত্ব মনর্থ সাধনত্বশো-পপদ্যতে বিরোধাৎ ৷ বস্তুতস্তু অঙ্গেপি বিরোধে৷ ২স্ত্যেব সতঃ বিষে রেষ স্বভাবে৷ যঃ স্ববিষযস্য माका । পরম্পরমা বা পুরুষার্থ সাধনত্ব মৰগময়তি ৷ অন্যথা অ-স্থানাণ প্রধানোপকারকত্ব মপি নাঙ্গীক্রিষতে ৷ অর্থ সাধনত্বণ र्वं विषिधीन नृवसी के माधन प्रं অনর্থ সাধনত্ব বলবদনিষ্ট সা-ধনত্ব নচানযো রৈকত্র সমাবে-শ ইতি। অত এবোক্তণ তস্মাদ্য-एक **तर्**षा श्वधः हेनि । नरत्रवः শ্যেনেনাভিচরন্ মজেত ইত্যত্র শ্যেনস্য শত্ৰুবধ ৰূপেষ্ট সাধনত্ব মবগত্ণ। অভিচারো মূলকর্ম চ ইতি মনুনা উপপাতক গণ মধ্যে পাঠাদনিষ্ট সাধনত্ব মবগতৃ । তদেতৎ কথ মুপপদ্যতা মিতি চেল্মৈব । আততায়িন মাষান্ত হন্যাদেবাবিচার্যন্ ইত্যেক্বা-ক্যত্যা আততাধিস্থলে ইফ্সাধ-

বৈনাশি

নত্ব॰ অনাততায়িস্থলে তূপপাত-करवन वनवमनिक भाषनविभ-ত্যবিরোধ ইতি। গুরুচরণা অ-· প্যেব॰। ইতি তিথ্যাদি তত্ত্ব॰ ॥ বৈধাত্রঃ পু॰ সনৎঙ্গমারঃ। সচ বিধাতৃপুত্রঃ। ইত্যমরঃ।। বৈধাত্রী স্ত্রী বান্ধী।ইতিরাজ-निर्घ्किः॥ देवधूमात्री खी मानुंदिमीयनग-রী। ইতি সিদ্ধান্তকৌমুদী॥ रेवशृ्ठिः भूः विक्रसामिमश्रविः-শতি যোগান্তৰ্গত শেষষোগঃ। তস্য তাজাত্ব মথ।। পরিষ্স্য ত্যজেদৰ্দ্ধণ সপ্ত শূলে চ নাডি-কাঃ। গণ্ড ব্যাঘাতযোঃ ষট্ চ নব হৰ্ষণ বৰ্জুযোঃ॥'বৈধৃতি ব্য-তিপাতৌ চ সমস্তৌ পরিবর্জ্জ-বেৎ। ইভি জ্যোভিস্তত্ত্বুণ ॥ 🛊 ॥ তত্ৰ জাতফল॰ যথা। মৈত্ৰী বি-रीनः क्रिकः थनम् मूर्या म-রিডঃ পরবঞ্চকশ্চ। স্বকর্মকর্ত্তা পরদারভর্তা ভবেমরো বৈধৃ-তি লব্ধজন্মা।। ইতি কোষ্ঠীপ্ৰ-দীপঃ ৷৷ 🟶 ৷৷ অমৃত্যেধাগে ত্স্য वर्जाञ्च मवर्जाञ्चक्ष यथा । यनि বৃষ্টি ব্যতীপাতৌ দিন বাপ্য-শুভ: ভবেৎ। হন্যতে ২মৃত

যোগেন ভাষ্করেণ তমে৷ যথা

।৷ হস্ত্যমৃতাখ্যো যোগঃ সর্বাণ্যশুভানি হেল্যা নিয়ত ৷ ন ভবতি পুন রিহ শক্তো বৈধৃতি
বৃষ্টি ব্যতীপাতে ৷৷ ইতি জ্যোতিস্তত্ত্ব ৷৷

বৈধেষণ ত্রি মূর্খণ ৷ ইত্যমরণ ৷৷
বিধিসম্বন্ধী বিধেষসম্বন্ধী চ ৷৷
বৈধ্যতঃ পুং যমপ্রতীহারণ ৷
ইতি হেমচন্দ্রণ ৷৷
বৈনতেম্বং পুং গরুডং ৷ ইত্য-

বেনতেয়ঃ পু॰ গরুডঃ। হত্য-মরঃ॥ অরুণঃ। ইতি মৎস্য-•পুরাণ•॥

বৈন্যকঃ পুণ শস্ত্রাভ্যাসরথঃ।
ত্বপর্যাষঃ।বোগ্যরথঃ২।ইতি
হেমচন্দ্রঃ।বিন্যসন্ধনিনি ত্রি।।
বৈনাযিকঃ পুণ বৌদ্ধঃ।ইতি
ত্রিকাওশেষঃ ।। যথা। ভিন্নকঃ
কপণো হহীকো বৌদ্ধো বৈনাযিকঃ স্মৃতঃ।ইতি ত্রিকাওশেষঃ
বৈনাশিকণ ক্লী নাডীনক্ষত্রবিশেষঃ। স তু জন্মর্কাবিধি ত্রযোবিংশনক্ষত্রণ। ষথা। জন্মাদ্যণ
কর্মা ততোপি দশমণ সাংঘাতিকণ বোডশভণ। সমুদ্য মন্তাদশভণ বিনাশ সণজ্ঞণ ত্রবোবিণশণ
তাদ্যাত্র পঞ্চবিণশণ মানস মে-

ব নরঃ ষড়কঃ স্যাৎ ॥ তৎ कल॰ यथ।। जेश (महार्थ शनिः স্যাজ্জনার্ক উপতাপিতে। কর্ম-ক্ষে কৰ্ম্মণা হানিঃ পীড়া মনসি মানসৈ ।। মূর্ত্তি জবিণ বন্ধুনা॰ হানিঃ সাংঘাতিকে তথা । সং-।। তপ্তে সামুদ্ধিকে মিত্র ভূত্যার্থ সংক্ষয়ঃ ।। বৈনাশিকে বিনাশঃ স্যাৎ দেহ দ্ৰবিণ সম্পদাণ। ইতি জ্যোতিস্তত্ত্ব ৷৷ নিধনতা-ता। यथा। देवनाशिकदर्क मृष्टे॰ গ্রহণ সুধাণ্ড ভান্ধরযোঃ [জনযতি রোগ বহুধা ক্লেশ विखक्षसभाष्ट्र ।। दिनानिकरक ত্রযোবি॰শ নক্ষত্রে। ইতি কে-চিৎ ৷ বস্তুতস্তু বৈনাশিকপদ° নিধনতারাপর° ৷ নিধনেপি চে-ত্যেকবাক্যত্বাৎ। ইতি তিথ্যা-দিতত্ত্ব° 🛚 ৷

বৈনাশিকঃ পু॰ ক্ষণিকঃ।। পার-তন্তঃ।। উর্ণনাভঃ। ইতি মেদিনী ।। বিনাশসম্বনীযে ত্রি ।। বৈনীতকঃ পু॰ ক্লী পরস্পারাবাহ-

নীতকঃ পু॰ ক্লী পরস্পরাবাহন॰। ইত্যমরঃ ।। আকাতে বাহুত
যৎ সাক্ষাৎ ন বহতি পরস্পর-
বৈব বহতি তদৈনীতকত। যথা
দোলাত বহন্দোলাবাহকঃ বি-

নীযতে স্বেতি ক্তাৎ বিকার সংযেতি কে বিনীতকং তেনৈব স্বাথে ফে বৃদ্ধো বৈনীতকং ৷ ইতি
ভরতঃ ৷৷ বিনীতসম্বন্ধিনি ত্রি ৷৷
বৈন্যঃ পুং বেনপুত্রঃ ৷ স তু
পৃথুরাজঃ ৷ যথা ৷ বেনস্য মথিতে পাণো স বভূব মহাপুমান্ ৷
বৈন্যো নাম মহীপালো যঃ পৃথুঃ পরিকীর্ত্তিঃ ৷৷ যেন দুদ্ধা
মহী পূর্বং প্রজানাং হিতকারগাৎ ৷ ইতি বহিপুরাণে স্গান্শাসন নামাধ্যয়ঃ ৷৷

'বৈপরীত্য' ক্লী বিপ্রীত্স্য তা-বঃ। তৎপর্য্যামঃ। ব্যত্যাসঃ ২ বিপর্য্যাসঃ ৩ বিপর্য্যয়ঃ ৪ ব্য-ত্যুয়ঃ ৫। ইতি হেন্যক্রঃ।।

বৈপরীত্যলজ্জালুঃ স্ত্রী পু॰ স্বন্ধক্ষুপবৃহৎফলালজ্জালুঃ। যথা।
লজ্জালু র্বেপরীত্যান্যা স্বন্ধক্ষুপ
বৃহৎফলা। বৈপরীত্যাচলজ্জালু স্থাতিধানে প্রযোজ্যেৎ ।।
লজ্জালু বৈপরীত্যাহ্বঃ কটু রুক্ষঃ কফাপনুৎ। রুসে নিযামককৈর নানা বিজ্ঞানকারকঃ।।
ইতি রাজনির্যক্টঃ।।

বৈভবঃ পুং বিভবস্যভাবঃ।বিভব শব্দাৎ ষ্ণ প্রত্যধেন নিষ্ণন্ধঃ।।

ণী ভাৰ্য্যা যস্য। ইতি মুগ্ধবোধ-

বৈভাজিত্রণ ব্লী বিভাজিয়তু র্ধর্মণ। বিভাজবিতৃ শব্দাৎ অঞ্ প্রত্যযেন নিষ্পন্নণ। ইতি সিদ্ধা-खदकीयूमी ॥ বৈভাজ ক্লী দেকোলান । ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ॥ বৈমাত্রঃ পু॰ বৈমাত্রেয়ঃ। ইতি জটাধরঃ ৷৷ বৈমাত্র। স্ত্রী বিমাতৃকন্যা।বৈমা-ত্র শব্দাদাপ্ প্রত্যযেন নিশায়া বৈমাত্রেয়ঃ পু• বিমাতৃপুত্রঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। বিমাতৃজঃ ২ বৈ-মাত্রঃ ৩। ইতি জটাধরঃ॥ বৈনাত্রেষী স্ত্রী বিনাতৃকন্যা। বৈনাত্রেয় শব্দাদীপ্ প্রত্যযেন निष्यश्च ॥ বৈমুক্তঃ ত্রি বিমুক্তিবিশিষ্টঃ।। তভাবে ক্লী। বিমুক্ত শব্দাৎ ফ প্রত্যযেন নিষ্পন্নঃ 11 देवत्मयः श्रु विनिमयः। ইতি হেমচন্দ্ৰঃ 11 বৈষাকরণঃ ত্রি ব্যাকরণবেতা।। ব্যাকরণাধ্যেতা ॥ ব্যাকরণ শু-**কাৎ ফ প্রত্যযেন যুে**।যু**র্নেতি** ইমা ণিত্তের্ত্রি রিতি বৃদ্ধৌ চ নি-व्यावः ॥ वाक्तवनमयस्री ह ॥ বৈষাকরণভাষ্ট্যঃ পু॰ বৈষাকর-

ব্যাকরণং ॥
বৈষায়ুঃ ত্রি ব্যায়ুচর্মাচ্ছাদিতরথাদিঃ। তৎপর্যায়ঃ। দৈপঃ
২ ৷ ইত্যমরঃ ॥ যথা ৷ উত্তরাভিমুখী ভূদ্বা নিরাহারা নিরন্তরং ৷ বৈষায় চর্মবসনা সোর্দ্দ্ মূর্দ্ধাননা সতী ॥ জ্যোতিম্যং
শিবং শান্তং পরং শিবকরং পরং ৷ ইতি কালিকাপুরাণে ১৪
অধ্যায়ঃ ৸
বৈষায়ুপদ্যঃ পুং গোত্রকারক-

মুনিবিশেষঃ । যথা । বৈষায়ুপদ্যগোত্রাষ সাংক্ষতি প্রবরাষ
চ । অপুভাষ দদাম্যেভৎ সলিলং ভীম্বর্মণে ।। ইতি তিথ্যাদিতত্ত্বং ।।
বৈষাসকিঃ পুং ব্যাসস্যাপত্যং ।
ইতি মুগ্ধবোধব্যাকরণং ।।
বৈষাসিকী ত্রি ব্যাসেন ক্রত সংহিতাদি । ইতি শ্রীভাগবতং ।।
বৈষুষ্টঃ ত্রি প্রাতর্ভবঃ । ব্যুষ্ট
শ্রাদণ্ প্রত্যবেন নিষ্পায়ঃ ।
ইতি সিদ্ধান্তকৌমুদী ।।
বৈরং ক্লী বিরোধঃ । ইত্যমরঃ ।।
তস্য সমুখানং পঞ্চ । জ্রীক্রতং
১ যথা ক্রক্ষ শিশুপাল্যোঃ ।

বাস্তজ ২ যথা কৌরব পাণ্ডবা-নাণ। বাগ্জণ ৩ যথা জোণ জ-পদযোঃ। সাপত্রণ ৪ যথা মূষি-ক মার্জারযোঃ। অপরাধজণ ৫ যথা পূজনী ব্রহ্মদত্তযোঃ। ইতি মহাভারতণ।

বৈরক্ত• ক্লী বিরক্ততা। বিরক্তশ-কান্তাবার্থে কপ্রত্যযেননিষ্পান্ন॰ বৈরঙ্গিকঃ ত্রি বিরাগার্হঃ। ইতি হেনচন্দ্রঃ।

বৈরনির্ধাতন° ক্লী • ক্কতাপকার-স্য প্রত্যপকারঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। বৈরশুদ্ধিঃ ২ প্রতীকারঃ ৩। ইত্যমরঃ।

বৈরপ্রতিক্রিষা স্ত্রী বৈরনির্যা-তন°। ইতি হেমচন্দ্রঃ 11

বৈরশুদ্ধিঃ স্ত্রী বৈরনির্যাতন । ইত্যমরঃ।

বৈরাগিকঃ ত্রি বিরাগার্হঃ। বি-রাগণ নিত্য মহতি ইত্যর্থে ঠঞ্ প্রত্যযেন নিষ্পান্ধঃ। ইতি সিদ্ধা-স্তকৌমুদী।।

বৈরাগী তি বিষয়েজ্যারহিতঃ। বৈরাগ্যযুক্তঃ। যথা। সনকশ্চ সনকশ্চ ভূতীযশ্চ সনাতনঃ। সনৎসমারো বৈরাগী চতুর্থঃ পুলু এব চ।। ইতি ভ্রন্ধবৈবর্ত্তে

ব্ৰন্ধখণ্ডে ২৪ অধ্যাযঃ।। বৈরাগ্য ক্লী বিষযতুচ্ছধীঃ: ষথা। জ্ঞান বৈরাগ্যয়ে। ভজ্জি-প্রবেশাযোপযোগিতা। ঈষৎ প্রথম মেবেতি নাসত্ব মুচিতণ তযোঃ।। যদুভে চিত্ত কঠিন্য-হেতৃ প্রাযঃ সতাঁ॰ মতে। সুস্প-মার স্বভাবেষণ ভক্তি স্তদ্ধেতু-ब्रीदिछ। १। यथा अकाममञ्जदम् । তত্মান্মস্কক্তি যুক্তস্য যোগিনে। देव महाज्ञनः। न छ्वानः न ह বৈরাগ্য প্রায়ঃ শ্রেয়ো ভবে-. দিহ ।। ইতি । কিন্তু ক্তান বির-ক্যাদিসাধ্যণ ভক্তৈৰ সিদ্ধতি । যথা তত্রৈব। যৎকর্মভি র্যন্ত-প্রসা জ্ঞান বৈরাগ্যতশ্চ যৎ ৷ যোগেন দানধর্মেণ শ্রেযোভি রিতরৈ রপি।। সর্ব॰ মন্ডব্জি যো-গেন মন্ত্ৰকো লভতে ২ঞ্জসা ৷ স্বর্গাপবর্গণ মদ্ধাম কথঞ্চিদ্যদি: বাঞ্ছতি॥ ৰুচি মুদ্বহত স্তত্ৰ জ-नमा ज्ङात श्दाः। विषय्ययु गतिरश्राणि तागः आरमा विनी-ষতে।। অনাসক্তস্য বিষয়ান্য-· থার্হ মুপযুঞ্জতঃ। নির্বন্ধঃ রুঞ্চ সম্বন্ধে মুক্ত॰ বৈরাগ্যু . মুচ্যুতে ॥ প্রাপঞ্চিকত্যা বুদ্ধ্যা হরিসহন্ধি

বস্তুনঃ। মুমুক্ষুভিঃ পরিত্যাগো বৈরাগ্য॰ ফল্প কথ্যতে ॥ ইতি ভক্তিরসামৃতসিন্ধে পূর্বভাগে याथननश्ती ॥ বৈরাটঃ পু॰ ইন্দ্রগোপকীটঃ। ইতি হেমচন্দ্রঃ।। বিরাটসম্বন্ধি-নি ত্রি ॥ বৈরাট্যা স্ত্রী জিনষোডশবি-मारामवाखर्भ**ठ मित्रीवित्यस**्। ইতি হেমচন্দ্রঃ ॥ বৈরাতক্ষঃ পু॰ অর্জুনবৃক্ষঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ বৈরী^ন পু• শত্রুঃ। ইত্যমরঃ।। वीत्रमयित्ति वि ॥ বৈৰূপ্য ক্লী বিৰূপতা। যথা। বৈৰূপ্য মঙ্গেষু কশানিপাতে৷ মৌণ্ড্যু তথা লক্ষ্মণ সন্নিবেশঃ ৷ এতান্ বধানহতি ৰক্ষবাদী শা-ু দূতসা বধে। ন দৃষ্টঃ॥ ইতি মহানাটকে ৫ অঙ্কঃ।। বৈরোচনঃ পু॰ বুদ্ধঃ।। বলিরা-'জঃ॥ অগিপুলঃ॥ সূর্যাপুলঃ॥ मिक्रगणः। ইতি শব্দর্ত্বাবলী।। বৈরোচননিকেতন ক্লী পাতাল । ইতি হলাযুধঃ।। বৈরোচনিঃ পুণ বুদ্ধঃ ।৷ বলিরা-

জঃ।। সূর্য্যপুত্রঃ। ইতি মেদিনী।।

বৈরোচিঃ পু॰ বাণদৈত্যঃ। যথা । देवद्यां हि ईलिनैन्ननः। इंडि শব্দরত্নাবলী ॥ বৈরোদ্ধারঃ পু॰ ক্রতাপকারস্য প্রত্যপকারঃ। যথা। প্রতিকারঃ প্রতীকারো বৈন্ননির্যাতন তথা । নির্যাতন বৈরশুদ্ধি বৈরো-দ্ধারে। নিগদ্যতে ॥ ইতি শব্দ-রত্নাবলী।। रेवनक्षण की विनक्षणका वि-লক্ষণসাভাব ইত্যর্থে ফ্য প্রত্য-যেন নিষ্পান্ন ।। বৈল্ব॰ ক্লী বিল্বফল॰। ইত্যমর-টীকা॥ বিশ্বসম্বন্ধিনি ত্রি॥ বৈবধিকঃ ত্রি বিরুধেন ধান্যত-धुनामिना वावश्त्रि यः। श्रमा-রীতি ভাষা। তৎপর্য্যায়ঃ। বা-র্তাবহঃ ২। ইত্যমরভরতে ॥ বার্ত্তোবহঃ ৩। ইতি শব্দরত্না-वनी ॥ বৈবর্গত ক্লী বিবর্ণতা। বিবর্ণস্য-ভাব ইতার্থে ষ্ণ্য প্রত্যযেন নি-व्यक्ति ॥ বৈবস্বতঃ পু॰ ষমঃ। ইত্যমরঃ॥ ৰুজবিশেষঃ। ইতি জটাধরঃ॥

শনিঃ ৷৷ সপ্তমো মনুঃ ৷ বর্ত্তমা-

নোষণ। অস্মিমান্বস্তরে বামনো

২বতারঃ। পুরন্দরঃ ইক্রঃ। আ-দিত্যাঃ বসবো ৰুত্ৰা বিশ্বেদেবা गक्रकानाः । अश्विनातृष्ठः । ই-ত্যাদ্যা দেবাঃ। কশ্যপঃ অতিঃ বশিষ্ঠঃ বিশ্বামিত্রঃ গোত্মঃ জ-মদগ্নিঃ ভরদ্বাজঃ এতে সপ্তর্যয়ঃ। रेकाजः नृगः শर्वाजिः निर्यः शृष्टः ক্ৰুষকঃ নরিষ্যন্তঃ পৃষ্ধুঃ না-ভাগঃ কবিঃ এতে মনুপুলা দশ। ইতি শ্রীভাগবতমত ।। 🕸 ।। অ-পিচ। সপ্তমঞ্চ প্রবন্দ্যামি যদৈ-বস্বত মুচ্যতে। অত্রি শ্চৈব বশি-.ঠুশ্চ কশ্যপো গৌতম স্তথা ॥ ভরদাজ স্তথা যোগী বিশ্বামিত্রঃ প্ৰতাপৰান্ ৷ ষমদগ্নিশ্চ সম্প্ৰৈতে मान्युङ रा यहर्सयः ॥ माधा .বিশ্বাশ্চ ৰুজাশ্চ মৰুতো বঁসবো [•]২শ্বিনৌ। আদিত্যাশ্চ সুরা স্ত দ্বৎ সপ্ত দেবগণাঃ স্মৃতাঃ ৷৷ ই-স্থাসঃ প্রমুখা শ্চাস্য দশপুত্রাঃ ষ্ঠা ভূবি। মন্বন্তরেষু সর্বেষু সপ্ত मश्च महर्वयः ॥ द्वाष्ट्रभ धर्म वाद-স্থান প্রযান্তি পরম পদ । ইতি মাৎস্যে মন্বস্তরানুকীর্ত্রনো নাম ৯ অধ্যাষঃ ।। 🟶 ।। অন্যচ্চ । 🗐-মার্কণ্ডেষ উবাচ। আদিত্যা বস-वा क्रजाः माधा वित्य मक्रका-

ণাঃ। ভূগবো ২ব্দিরস স্চার্ফী ষত্ৰ দেবগৰাঃ স্মৃতাঃ।৷ আদিত্য। বদবে৷ ৰুজা বিজ্ঞেয়াঃ কশ্যপা-ত্মজাঃ। সাধ্যাশ্চ মরুতো বিশ্বে ধৰ্মপুত্ৰা গণা স্ত্ৰয়ঃ ৷৷ ভূগোস্ত ভূ-গবঃ পুক্রা হুদ্ধিরোঙ্গিরস সুতাঃ। এষ সর্গস্ত মারীচো বিজ্ঞেষঃ সা-ম্পূতাধিপঃ॥তেজস্বী নাম চে-ব্রোপি মহাত্রা যজ্ঞভাগভুক্। অতীতানাগতা যে চ বর্ত্তন্তে যে চ সাম্পুত ।। সর্বে তে ত্রিদশে-<u>काञ्च विटब्ह्या छना नक्ताः।</u> পুরন্দরাঃ।। মঘবস্তো বৃষাঃ সর্বে শৃঙ্গিণো গজগামিনঃ। তে শত-ক্ৰ**তবঃ সৰ্বে** ভূতাভিভব তেজসঃ ॥ ধর্ম্মাটদ্যঃ কার্রণৈ রেটেত রাধি-পত্য গুণান্বিতাঃ। ভূত ভব্য ভব-भाशाः मृन् रेठिं वयः विक ॥ ভূর্নোকো ২য° স্মৃতো ভূমি রস্ত-রীক্ষ ভুবঃ স্মৃত । স্বরাখ্যশ্চ ত-থা স্বৰ্গ দ্ৰৈলোক্য মৃতি গদ্যতে 11.অত্রি শৈচব বশিষ্ঠশ্চ কশ্যপশ্চ মহানৃষিঃ। গৌতমশ্চ ভরদ্বাজো ব্বিশ্বামিত্রশ্চ কে শিকঃ।। তথৈব পুজো ভগবান্চীকস্য মহাত্মনঃ । জমদগ্নিশ্চ मदेश्वरक मूनरयाव

Canani

তথান্তরে ।। ইক্বাঙ্গ নভগশৈচব ধৃষ্টঃ স্বর্যাতি রেব চ । নরিষ্য-ন্তর্শন বিখ্যাতো নাভাগো দিষ্ট এব চ ।। কর্মশন্ত পৃষ্ধুশন্ত ভূমি-পা লোকবিশ্রুভাঃ । মনো বৈব-স্বতস্যেতে নব পুল্রাঃ প্রকান্তি-তাঃ ।। বৈবস্বত মিদং দেবি কথি-তং তে ম্যান্তরং । অন্মিন্ শ্রুতে নরঃ সদ্যঃ পঠিতে চৈব সক্তম ।। মুচ্যতে পাতকৈঃ সর্বৈঃ পুণ্যঞ্চ মহদশ্বতে । ইতি মার্কপ্রেষপুরা-ণে বৈবস্বতমন্বন্তরং স্মাপ্তং ।। বৈবস্বতী স্ত্রী দক্ষিণদিশা। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ ।।

বৈবাহিকঃ পু॰ কন্যাপুত্ত্বযোগ শশুরং। বেহাই ইতি বঙ্গভাষা । বিবাহ সম্বন্ধিনি ত্রি। ষথা। পঞ্চমে
সপ্তমে চৈব যেষাণ বৈবাহিকী ক্রিয়া। তেচ সাস্তানিনঃ সর্বে
পতিতাঃ শৃদ্রতাণ গতাঃ ।। ইত্যুছাহতত্ত্বণ। অপিচ। কন্যাভ্যশ্চ
পিতৃত্রব্যান্দেষণ বৈবাহিকণ বসু
। অপুত্রকস্য কন্যা স্বা ধর্মজা
পুত্রবন্ধরেৎ।। ইতি দাযতত্ত্বদেবলঃ।।

दिनाम्भायनः पुः मूनिविलायः।

यथा। जथ नियान প্রজ্ঞাই
চতুরো বেদপারগান। জৈমিনিঞ্চ সুমন্ত্রঞ্জ বৈশম্পায়ন মেবচ ।। পৈলং তেষাং চতুর্গঞ্চ পশ্বমং মাং মহামুনিঃ। ঝারেদ প্রাবকং পৈলং জগ্রাহ স মহামুনিঃ।। যজুর্রেদ প্রবক্তারং বৈশম্পায়ন মেব চ । ইতি কৌর্মো
৪৯ অধ্যায়ঃ।। সচ বজুবারকঃ।
যথা। জৈমনিশ্চ সুমন্ত্রশ্চ বৈশম্পায়ন এব চ। পুলস্ত্যঃ পুলহদৈচব পর্বেণতে বজুবারকাঃ।।
ইতি পুরাণং।।

বৈশস্ত্রণ ক্লী অধিকারঃ 1. বিশসিতৃ শব্দাদঞ্ প্রত্যাযেন নিষ্পায়ণ ৷৷ শস্ত্রাভাববিশিষ্টত্বণ ৷ বিগতণ শস্ত্রণ যত্র ৷ বিপূর্ব শস্ত্রশব্দাদণ্ প্রত্যাযেন নিষ্পারণ ৷
ইতি সিদ্ধান্তকৌমুদী ৷৷

বৈশাখ ক্লী ধনুৰিদা সংস্থান-ভেদঃ १ যথা। স্থানান্যালীত বৈশাখ প্ৰত্যলীতানি মণ্ডল । সমপাদঞ্চেতি হেমচন্দ্ৰঃ।

বৈশাখঃ পুং মন্থানদঙঃ।। ছাদশনাসান্তর্গতপ্রথমমাসঃ। তৎপর্ব্যাযঃ। মাধবঃ ২ রাধঃ ৩ ।
ইত্যমরঃ।। চান্দস্য তস্য লক্ষণ

া বিশাখা তারকা যুক্তা বৈশাখী পূর্ণিমা ভবেৎ। সা বৈশাখী যত্র মাসে স বৈশাখঃ প্রকীর্ত্তিতঃ ॥ ইতি শব্দরত্নাবলী।। সতু মেষস্থ রবিকঃ সৌরঃ। তত্র জাত ফল॰। পুমান্ বিনীতো দিজ দেব ভক্তো ধর্মস্য কর্ত্তা সুজনস্য ভর্তা ৷ গু-ণাভিরামো ২৭ জগৎপ্রিষঃ স্যাৎ বৈশাখমানে খলু জন্ময়স্য ॥ ইতি কোদ্বীপ্রদীপঃ।। #।। অথ বৈশা-থ ক্ত্যুণ। তত্র পদ্মপুরাণণ। তুলা মকর মেকেষু প্রাতঃ **স্নান** বিধী-যতে। হবিষ্য **এন্দর্য্যঞ্ মহাপা**-্ক নাশন ।। বৈষ্ণবাসূতে। গ-বানৰ্দ্ধ প্ৰসূতানাও লক্ষ্ণ দ্বা তু ২২ফল । তৎফল গলভতে রাজ-न् म्याषा जू जाइती ॥ शि-তামহঃ ৷ কার্ত্তিকস্য তু যৎ স্নানণ মাঘে মাসি বিশেষতঃ । ক্লচ্ছাদি नियमाना 811 चाजा॰ कार्তिकामि नात्न मो-त्रठात्रया दिकत्त्रमानुष्ठान॰ তত্ৰ চাজ্ৰ মপি দ্বিবিধণা তথা চ विकुः। हर्नः वा लोनंगांनीः वा প্রারভ্য স্নান মাচরেৎ। পুঞ্চা-ন্যহানি ত্রি॰শত্তু মকরঙ্গে দিবা-

कद्र ॥ मर्गः मर्गाञ्च यागमद्यक्षि-

নী প্রতিপদ । পৌর্থনাসী তদি-कि मद्यक्षिनी॰ প্রতিপদ মারভ্য ত্রি॰শত্তিথি॰। নারায়ণোপাখ্যা-যস্ত দৰ্শ পৌৰ্ণমাসীতি পূৰ্ৰদিন সঙ্কল্পপর মিতি। তত্র সৌরক্তত্যে রাশ্যন্থেং কার্যঃ। সংক্রান্তি বিহিতে কার্য্যে সংক্রান্তিঃপরিকী-র্ত্তিতা। মাসোলেখ শ্চেতরিমিন্ রবি রাশি স্থিতি স্থথা।। ইতি গারু-ডাৎ ॥ # ॥ ততশ্চারুণোদয় কা-ला मब्बनः क्षञ्चारमा উদগ্र्यः उँ **७९ मिर्ह्युकार्या अमा देवनार्थ** মাসি অমুকপকে অমুক তিথা-বারভ্য মেষস্থ রবি॰ যাবৎ প্রত্য-হু স্বামুক গোত্রঃ শ্রীঅমুক দেব-শর্মা শ্রীবিষ্ণু প্রীতিকামঃ প্রাত-স্নান মহ° করিষ্যে । ইতি। গঙ্গা-राष्ट्र व्यक्त अमृञ गरी नक मान জন্য ফল সমফল প্রাপ্তিকামে বিষ্ণু প্রীতিকামো বা ইতি সঙ্কল্য যথোক্ত বিধিনা স্নাযাৎ । প্রতি দিন সঙ্কল্পে তু আরভ্য মেষস্থ রবি॰ যাবৎ প্রত্যহ মিতি ন বক্ত-ব্যু কিন্তু মাসীত্যনন্তর মেষরা-শিস্থ রবৌ ইত্যধিক বক্তব্য । চাব্রে তু মাস্যনন্তর শুরুপকে প্রতিপদি তিথাবারভ্য দর্শ পর্য্য-

छ भिवृष्ट्रनीयः। প্রতিদিন সকলে ত্বারভ্য প্রত্যন্থ মিত্যস্ত ন বক্ত-ব্যং। এর: রুফ প্রতিপদারম্ভে উ-र्नीय । এব भागा छत्त कार-नीय । मकन्नाकत्र प कनश्रीन মাহ ভবিষ্য পুরাণং । সকলেন বিনা রাজন্ যৎকিঞ্চিৎ সৰুতে নরঃ। ফলঞ্চাল্পকে তস্য ধর্ম-मार्कक्त्या ভবে ॥ 🗱 ॥ म्हार्न-বে। যো দদাতি হি মেষাদৌ শ-ক্তৃনযুঘটারিতান্। পিতৃনৃদিশ্য বিপ্ৰেভ্যঃ সৰ্বপাপেঃ প্ৰমুচ্ছতে।। বিপ্রেভ্যঃ পাদুকা ছন্ত্র পিতৃভ্যো বিষুবে শুভ ৷ পিতৃভ্যঃ পিতৃনু-দ্দিশ্য। অত্র বিক্রুরহস্যণ। অ্যনে কোটি গুণিত লক্ষণ বিষ্ণুপদীযু-চ। ষডশীতি সহসুত্ত ষডশীত্যা মুদাহত ।। শতমিন্দুক্ষধে পুণ্য সহসুস্ত দিনক্ষয়ে। বিষুবে শত-সাহসু ৰা কা ৰা বৈ ঘনন্তক ॥ ইতি মৎস্যপুরাণোক্ত শতসহসূ গুণিত তৎ কর্ম্মফল জনকত্বেন বিবক্ষণীযন্ত্বান্মেষাদাবিত্যপি বি-ষুব সংক্রান্তি পুণ্যকাল পরং। অ-ন্যথা কালদ্বয় কল্পনাপত্তিঃ। ব্য-ৰহারোপি তথা।।।।।। সংক্রমণ পু-ণ্য কালস্ত দিন সংক্রমণে ক্রৎসং

দিন•। ষডশীতি মুখেতীতে বৃত্তে চ বিষুবদ্বয়ে। ভবিষ্যত্যয়নে পুণ্য মতীতে চোত্তরায়ণো৷ ইতি তু পু-ণ্যতর কালপরণ দিনবৃত্তোত্তরায-वापि विश्व विश्वाल प्रधानीना॰ রাত্রি প্রিউভাগস্যাপি পুণাত্ব• । রাত্রিসংক্রমে তু দণ্ড ন্যুন প্র-থম ধামদ্বধাভ্যস্তরে তদ্দিবসীয শেষধামদ্বয় পুণ্য । দওদ্বয়াত্মক মধ্যরাত্তে তদ্দিবসীষ ভিথে রভে-क जू जिल्लवनीय त्नियगामवयः भूगु॰। जित्म जू जिम्मवनीय त्य-यसामवयः भूगाः शक्तिवनीयामा ৰ্দক্ষিণাষনে তদ্দিবসীষ শেবষাম-षय । উভরাষণে পরদিবসীযা-मा यागवयः। मध्यविक त्ययाक्ष রাত্রি সংক্রমণে পর্নদিনাদ্য ধাম-षयः। प्रक्षाामः क्रमाः। जू पिन पट्ख দিনস্য রাত্রি দণ্ডে রাত্রে ব্যবস্থে-তি ৷৷ ঞ্ল ৷৷ সংক্রান্ড্যাণ স্নানমাব-, শ্যকে । অনিষ্ট সংক্রমণে, ভু ত-দ্দোষ শাস্ত্যর্থণ ধুস্তূরবীজ সলি-লন সৰৌ ষধি জলেন চ দ্বান বিষ্ণুপূজন তন্মন্ত্ৰজপঃ ৷ সংক্ৰান্তি কালএব স্ত্রী তৈল মাণ্স বর্জ্যণ। ইন্দুক্ষতে হয়াবাস্যাধাণ। দিনক্ষ

যে তিথিক্ষৰে। আকামাবৈষু আ-ষাঢ কার্ত্তিক বৈশাখ পৌর্ণমাসী-ষু॥ 🛊॥ ততঃ ক্বত সানাদিঃ প্রা-জ্বখ উদ্প্রখণ ত্রাহ্মণ গন্ধ পুস্পা-ভ্যাণ পূজ্যিত্বা জল ঘটাম্বিত শ-ক্তৃণ্চ জল ঘটান্বিত শক্তুভ্যো নমঃ ইতি পূজিষদ্বা ত্রাহ্মণহস্তে জল দত্বা ঘট সংপ্রোক্ষ্য বামহ-স্তে স্পৃষ্ট্ৰা সমত্ৰৰ তিল জলান্যা-দায ওম্ তৎ সদিত্যুচ্চার্য্য ওম্ অদ্যামুকে মাস্যমুকপক্ষে ২মুক-তিথৌ নহাবিষুব সংক্রাস্ত্যাণ অ-সুকগোত্রস্য পিতু রমুক দেবশ-ৰ্ম্মণঃ সৰ্ব পাপ বিমুক্তি কামঃ এ-তান্ জলঘটান্বিত শক্তৃন্ বিফু দেবতাকান্ অমুক গোত্রযামুক দেবশর্মণে ত্রাহ্মণায তুভ্য মহং সম্পুদদানীতি ব্ৰাহ্মণ হস্তে জলং ममा । बाक्ष निक नर्ख उंन মধ্য ভাগাগেষ তীর্থেন ওমিত্য-নেন গৃহীত্বা স্বস্তীত্যুক্ত্বা গাযত্রীণ কামস্তুতিঞ্চ পঠেৎ। জল ঘটান্বি-. তাঃ শক্তবে। বিষ্ণুদৈবতাকাঃ। ইতি বদেও। ততো দক্ষিণা । দ্যাৎ। যথা ওম্ অদ্যেত্যাদিক্কতৈ তৎ জল ঘটান্বিত শক্তুদান ক-শ্মণঃ প্রতিষ্ঠার্থণ দক্ষিণাণ কিঞ্চিৎ

কাঞ্চনমূল্য বান্ধণায়াহ দদা-নীতি। ততো অচ্ছিদ্রার ধারণ । ৰান্ধণ বিশেষানুশদেশে যথা স-ন্তব গোত্ৰনায়ে ব্ৰাহ্মণাযেতি বি-শেষঃ৷ তত্ৰ ব্ৰাহ্মণাসন্মিধানে তুভ্য মিতি ন দেষণ। ভূমৌ ত্যাগ জল প্রক্ষেপঃ। এব মন্যত্রাপি সম্পূদ-দ ইতি বাক্যে বিশেষঃ। সৎপা-ত্রাভাবে তৎ সত্ত্বেপি তত্তৎকা-মো বিষ্ণুখ্ৰীতিকামো বা বিষ্ণবে দত্বা ব্রাহ্মণায় পশ্চাৎ প্রতিপাদ-ষেও। দেবে দন্ধা তুদানানি দে-বে দম্বা তু দক্ষিণাণ। তৎসর্বণ ভ্রা-ন্ধণে দদ্যাদন্যথা নিস্ফল ভ-বেৎ ৷৷ ইতি মৎস্যসূক্তাৎ ৷ দ-ষেত্যত্ত দেখানীতি বারাগীযে शार्रिः ॥ 🕸 ॥ देवनाद्यं या घरे॰ পূর্ণ সভোজ্য বৈ দ্বিজন্মনে । দদাত্যভুক্তা রাজেন্দ্র স যাতি পরমাণ গতি: ৷৷ অত্রাপি যথায়ো-গ্য° সংপূজ্য পূৰ্ববদ্বাক্যেন ম-নোরথ ফলার্থিনা সভোজ্য ঘ-টো দেযঃ।। ৠ।। স্মৃতিঃ। মেষা-**क्ति শ**क्करवा क्या वार्तिशृनी ह গর্গরী। তত্ত্রাপি যথা যোগ্যণ সণ-পূজ্য পূৰ্ৰবৎ বাক্যণ ক্লত্বা পঠেৎ । ७म এम भर्मागरि। मस्का बन्न

বিলু শিবাত্মকঃ। অস্য প্রদা-নাৎ সফলা মম সস্তু মনোরথাঃ ॥ ইতি मञ्जलिकाचारमात्रथ कल-্ব॰ জ্বেয়ণ।। ৠ।। ক্লত্যচিন্তামণৌ । মসূর নিশ্বপত্রাভ্যা থা ২তি মেযগতে রবৌ। অপি রোষান্বিত স্তুস্য তক্ষকঃ কি॰ করিষ্য**তি ৷৷ উ**-ত্তরার্জে তু। মেষস্থে চ বিধৌ তত্ত নাস্ভ্যক্ষে বিষজ্ঞ ভয়ণ ৷ ইতি স-য়ৎসরপ্রদীপে পাঠঃ। ততশ্চ মে-ষত্ব রবিভিতি কালে মসূর নিম্ব-পত্ৰদ্বঞ্চ ভক্ষৰে ৷৷ 🕸 ৷৷ ভবি- ষ্যে । ষা শুক্রা নরশাদূ ল বৈশাখে মাসি বৈ তিথিঃ। তৃতীয়া সাক্ষা, খ্যাতা গীৰ্বাণৈ ব্লপি বন্দিতা।। যো ২স্যাণ দদাতি করকান্ বা-রি বাজ সমন্বিতান্। স যাতি পু-ৰুষো বীর লোকান্ বৈ হেমমা-লিনঃ ।। বাজ মন্ন°। হেমমালি-নঃ সূর্য্যস্য । ততো জল মন্ন সম-ষিত দানে সূৰ্য্যলোক গমন ক-नः। कानानुष्ठानः शृर्ववं ।। # !! ब-ম্পুরাণ । বৈশাখে শুক্লপক্ষে ভু তৃতীযাযাণ ক্লতণ যুগণ ৷ কাৰ্ত্তিকে শুক্লপক্ষে চ ত্রেতা চ নবমে ২হ-নি ৷৷ অথ ভাত্ৰপদে মাসি ত্ৰযো-দশ্যান্ত দ্বাপর । নাষে তু পৌর্ণ-

गामाञ्च रवातः कलियूगः सृठः ॥ যুগারস্ভান্ত ভিথযো যুগাদ্যা স্তে-ন বিশ্রুতাঃ। তত্র বৈশাখাদযঃ পৌৰ্থমাস্যস্তা এব তথৈব তিথি-কুত্যাভিধানাৎু। মুখ্য বাচিত্বে কার্ত্তিকে নবমে ২হনীতি সিদ্ধৌ শুক্লপাঁক ইতি ব্যর্থণ স্যাৎ ॥ 🕸 ॥ আসাণ প্রশংসা মাহ বিষ্ণুপূরাণণ । এতা যুগাদ্যাঃ কথিতাঃ পুরাণৈ রনন্তপুণ্যা স্থিয় শ্চতসুঃ ৷ উ-পপ্লবে চন্দ্রমদো রবে স্ত্রিম্বপ্যঊ-কাস্বপ্যয়ন দ্বয়ে চ।। পানীয় ম-প্যত্র তিলৈশ্চ মিসুণা দদ্যাৎ পি-তৃভাঃ প্রণুতা মনুষ্যঃ।। প্রাদ্ধ॰ ক্ত॰ তেন[®] সমাঃ সহসু॰ রহস্য-মেতৎ পিতরো বদস্তি। উপপ্ল-त्व अर्टा ॥ 🗱 ॥ प्तवी भूतानः । যুগ্যদ্যা বর্ষকৃদ্ধিশ্চ সপ্তমী পার্ব-তীপ্রিয়া। রবে রুদয় মীক্ষন্তে ন তত্র তিথি যুগাতা ৷৷ # ৷৷ অক্ষয-তৃতীযা মধিক্লত্য বন্ধপুরাণ । ত-স্যাণ কার্য্যো যবৈ র্হোমো যবৈ विकु॰ ममर्फरय९। यवान् नन्ता९ দ্বিজাতিভ্যঃ প্রয়তঃ প্রাশযেদ্য-বান্ ৷৷ পূজ্যেচ্ছেম্বর গঙ্গা কৈ-लामक हिमालयः। ज्ञीत्रथक न्-পতি॰ সাগরাণা॰ সুখাবহ॰॥ #॥

স্কান্দে। বৈশাখস্য সিতে পক্ষে তৃতীষাক্ষয় সংজ্ঞিতা। তব মাণ লেপষেদ্যাক্ষে র্লেপনৈ রভিশো-ভतिः ॥ र्याः क्रममाथः ॥ *****॥ অন্যত্রাপি। তথাচ জগন্ধাথ স্নান মধিক্লত্য ভবিষ্যে। সম্বৎসর ফল॰ রাজন্ নবম্যা॰ কার্ত্তিকে তথা। মন্বাদৌ চ যুগাদৌ চ মাসত্ৰয ফ-ল° ভবেৎ ৷৷ ৠ ৷৷ মশ্বাদযস্ত ভ-বিব্য মাৎস্যমোঃ ৷ অশ্বযুক্ শু-ক্লনবনী দাদশী কার্ত্তিকী তথা। তৃতীয়া চৈত্রমাসস্য তথা ভাজ-পদস্য চ ৷৷ ফাল্পনস্যাপ্যমাবাস্যা পৌষটস্যকাদশী তথ্ৰা। আষাঢ-স্যাপি দশমী তথা মাঘস্য সপ্ত-মী ॥ প্রাবণস্যাফ্রমী কৃষণ তথা-ষাত্য্য পূর্ণিমা। কার্ত্তিকী ফাল্পনী टेठवी टेकाष्ठी शक्षमंगी मिठाः ॥ মশ্বস্তরাদয় স্ত্রেতা দত্তস্যাক্ষয়কা-রিকাঃ ৷ অমাবাস্যাফমী ব্যতি-রিক্তাঃ শুক্লাঃ উপক্রমোপসংহা-রযোঃ শুক্লাত্ব কীর্ত্তনাৎ ॥ 🗱 ॥ নারদীয়ে। বৈশাখে শুক্লপকে তু कामनी देवकवी जिथिः । जंगान শীতল তোষেন স্নাপষেৎ কে-শব শুচিঃ ৷৷ ইষ পিপীতকদ্বা-দশী। নাত্র যুগ্মাদরাপেকা। তত্ত্র

বিষ্ণু পূজনে উপবাসোত্তর বি-ধানাৎ ॥ 🕸॥ অথ যবামপ্রাদ্ধ॰ । তত্র বৈশাখ শুক্লপক্ষে সজ শ-নি শুক্রেতর বারে নন্দা রিক্তা ত্রযোদশীতর তিথো জন্মচন্দ্রাস্ট-মচন্দ্র জন্মতিথি জন্মনক্ষত্র ত্রয পঞ্চমতারা ত্রেয়তরেষু পূর্বফল্ল-नी পূर्वভाजभम পূर्वायाणे यथा ভরণ্যশ্লেষার্রেতর নক্ষত্রেষু•যব-শ্রাদ্ধণ কর্ত্তব্যণ। তচ্ছেয় ভোজ-**নম্ব এতাদৃগ্ নি**ষিদ্ধাৰা বিষুব সংক্রম্ভে অক্ষয়ভূতীয়ায়াঞ্চ বি-শেষতঃ কর্ত্তব্যে । বৈশাখাকরণে • **জ্যৈপ্তঞ্জপক্ষে** ভাষাচন্দ্ৰক্ৰণকে **চ হরিশ্বনে**তরত্র কর্ত্তব্য[়]। ইতি ক্তাতত্ত্ব° ॥ 🗱 !! 🏶 ।। অথ বৈ-শাখ মাহাত্ম্যণ। যে কার্ত্তিক ব্রত-পরা যে মাঘ পরিনিষ্টিতাঃ। ষে বৈশাখ-ব্ৰতাসক্তা স্তেষাণ তৃষ্টঃ সদা হরিঃ॥ সর্বেষা মেব মাসা-না॰ বৈশাখঃ প্রবরঃ স্মৃতঃ। পুরা ্হরিমুখে রাজন্ শ্রুত মেতল্সণ-শ্যঃ ৷৷ তত্ৰ স্নানণ জপো হোমঃ শ্রাদ্ধণ দানাদি ষৎ ফুতণ। তৎ দৰ্ৱণ ভূপতিশ্ৰেষ্ঠ সত্য মক্ষয় মু-চ্যতে॥ ত্ৰকতঃ সৰ্বতীৰ্ণানি সৰ্বে-যজ্ঞাঃ সদক্ষিণাঃ। ভূপ বৈশাথ

মাসাদ্য কোট্য শেনাপি নো স-ষাঃ।। মেরুতুল্যানি হেমানি স-ৰ্বদানানি চৈকতঃ। একতঃ সৰ্ব-দা ভূপ মাধবো মাধবপ্রিষঃ ॥ অসংখ্যানি চ পাপানি বহুজন্মা-জ্জিতানি চ। নিমেষার্চ্জেন রা-জেন্দ্ৰ ৰিল্ধ° ষাস্তি মাধবে ॥ বৈশাখ মাগত দৃষ্টা পিতৃণা मू भारत। ভবে । भूरता नियम মাচর্য্য অস্মভ্য মুদ্ধরিষ্যতি ॥ ব্দাগত মাধব দৃষ্ট্ব। কম্পন্তে পাপসঞ্যাঃ ৷ অস্মাক নাশ কা-লোয॰ ভূপতে ধ্রুব মাগতঃ ॥ বৈশাখ পরম মাস মাধবস্যে-তি হ প্রিয়ণ। নিষমেন সমাচর্য্য ন ভূযো জাষতে নরঃ ৷৷ মনসা भः भारतास्य स्थानिक भाषा विकास ব॰। পূযতে পাতকৈঃ দৰ্বিঃ শ-ক্রেণ সহ মোদতে ॥ বচসা যো বদেভূপ বৈশাখ মাধ্বপ্রিষ। অহণ সমাচরিষ্যামি স গচ্ছেদ্ধুন্ধ-ণঃ পুর°।। যঃ সমাচরতে ভূপ নি-যমেন তু মাধবণ। স বিষ্ণো ৰূপ মাসাদ্য বিষ্ণুনা সহ মোদতে ॥ নিষ্মেন স্মাচ্য্য একাছ মপি ভূপতে। পিতর স্তারিতা স্তেন ষাস্যান্তি পর্মাণ গতি• 11 তক্মিন্ ∥

শ্বাত্বা বিশুদ্ধাত্মা দম্ভ মাৎসৰ্য্য ব-জ্ঞিতঃ। ঈপ্সিতান্ লভতে কামা-ন্ শ্রীবিষ্ণো দিষিতো ভবেৎ ৷৷ ব্র-ন্দমো বা ক্বতমো বা মিত্রমঃ স্ত্রী বিঘাতকঃ ৷ নিযমেন নষেমাসং স মুক্তঃ সর্বপাতকাৎ ॥ পাতকা-না নেক নেব প্রাযশ্চিত্ত বিদু ৰ্ব্-ধাঃ। সৰ্ৰপাপ সমুদ্ভতৌ নাত্ৰ কা-র্য্যা বিচারণা ৷৷ বৈশাখ স্নাযিনো লোকাঃ শ্রীবিষ্ণু সেবনোৎসুকাঃ । পাপ॰ ন তেষা মতিমন্নিহ লো-কে পরত্র চ ৷৷ সর্ঘস্বদান বিধিবৎ मर्बन। পরিশোধন[।] চাব্দাযণ্ বিধিনা ক্লছ্ চৈবাতিক্লছ্ক ।। পুণ্যক্ষেত্ৰাভিগমনণ সৰ্বপাপ প্ৰ-নাশন । দেবতাভ্যর্চন টেব ত-বৈথবাতিথি সেবন ৷৷ কদাপি বৈ-র্নাচরিত বাজুনঃ কাষ কর্মভিঃ। সংপ্ৰাপ্য তে তু সৰ্বন্ত মাধবে নি-যমণ নরাঃ ৷৷ সমাচরস্তি যে মাসং মাধব॰ ক্লতবুদ্ধযঃ। সদা প্রীতি-মনা স্তেষা শ্ৰীক্লকো দেবকীসু-তঃ।। যা নারী বিধবা ভূষা মাধ-বে নিষমণ চরেৎ। সলাযুত সহ-সুস্তু নষতে পরম॰ পদ॰ ॥ পুত্রেণা-পীহ কি• কার্য্য॰ যেন নাচরিত• নূপ। বৈশাখ পুত্রশতকাৎ না

রী ধন্য। হরিপ্রিয়া। যে। মাধবে-র্চবেদ্রাজন গোবিন্দ গোপব-ল্লভ । ন তস্য বিদ্যতে সংখ্যা পূ-क्रनमा क्लमा ह ॥ देवक्रमा जू ধর্ম্মস্য পারং গন্তু যদীচ্ছসি। ন-রেন্দ্র মাধবং মাসং নিষমেন স-মাচর ৷৷ কি॰ করিষ্যতি সাংখ্যে-ন যোগেন নরনাযক। মুক্তি মি-চ্ছিসি চেডাজম্ মাধবং মাধবে ২-র্চেষ ।। অভক্ষ সম্ভবং রাজন্ স্ব-প্রতিগ্রহ সম্ভবণ ৷ তৎ পাপণ সণ-ক্ষয়ণ যাতি মাধবে নিষমে ক্লতে।। রণে ষদি রিপুং জেতুং স্বমিচ্ছসি নরাধিপ। নিষমেন তুদা বিকোঃ প্রিষণ মাধব মাচর 11 বদি সাণ-সারিক দুঃখ হন্ত মিচ্ছসি ভূমিপ ৷ তদা নিষম মাস্থায় মাধবে মাধ-ব॰ ভজ ॥ রাজ্য ভোগা॰শ্চ বি-পুলান্ পুত্র মিত্রাদি সম্পদ । ষদিচ্ছদি তদা বিষ্ণোঃ প্রিয়ণ মা-ধব মাচর।। ত্যক্তু মিচ্ছসি রাজে-ন্দ্র জন্ম মৃত্যু জরাদিকণ। ভষণ যদি তদা বিকোঃ প্রিষণ মাধব নাচর ৷৷ বৈ নাচরিত মাস মাধ-ব॰ পাপ বুদ্ধযঃ। নরকান্ন নিব-র্ভন্তে দক্ষাঃ কোপাগ্রিনা হয়েঃ

কেশবপ্রিয়ণ। অব্রতেন ক্ষিপে দয়স্ত ত॰ বিদ্যান্নিকষাত্মজ৽ ৷৷ ষ-তিশ্চ বিধবা চৈব বিশেষেণ বনা-শ্রমী। বৈশাথে নরক॰ যাতি ছ-ক্তবা নিষম নরঃ।। তক্মাডাজন প্রযত্ত্বেন ঙ্গরু ত্ব॰ মাধবত্রত॰ । যস্যাচরণ মাত্রেণ হরিস্তক্ষো ভ-বিষ্যতি ॥ তাবদার্জন্তি পুণ্যানি স্বর্গে মত্যে রসাতলে। যাবমাযা-তি রাজেন্দ্র মাধবো মাধবপ্রিশঃ ॥ जनुमाबन्न यथकिक्षिरम्याममा-তি চ মাধবে। কালে বা যদি বা ২কালে কোটি কোটি গুণ**°** ভ-্য (त॰ ॥ यरशामशीना॰ त्राक्रदर्य ক্ষযে। নৈবোপপদ্যতে । তথৈব মাধবে মাসি ন ক্ষয়ণ পাপ পুণ্য-যোঃ।। নাচারি ধর্মাচরণেন মা-ধব॰ নারাধিতো যৈঃ পুরুষপ্র-ধানঃ। যৈ ন শ্রুতা ভূপ কথা মুরারে ত্তেষা বৃথা জন্ম নরাধ-মানা ।। ন পীড়যন্তি গ্রহ রা-ক্ষসা গণা যক্ষাঃ পিশাচোরগ ভূ-**७ मानवाः। या भाषत् गामि** নরেন্দ্রবর্য্য ধ্রুব॰ মুরারে ব্রত-মাচরস্তি হ ॥ ইতি পাদ্মোত্তরখ-ত্তে বৈশাখনাহাত্ম্যকথনে ১৬৮ অধ্যায়ঃ ৷৷

বৈশাখী দ্রী বৈশাখনাসস্যাপূর্ণিমা। যথা। বিশাখা তারকাযুক্তা বৈশাখী পূর্ণিমা ভবেৎ।
ইতি শব্দরত্বাবলী।। তত্র তর্পণ
ফলং। বৈশাখী মুপক্রম্য যমঃ।
গৌরান্ বা যদি বা ক্রফান্ তিলান্ ক্লোডেল সংযুতান্। প্রী-॥
যতাং ধর্মারাজেতি পিতৃন্ দে-॥
বাংশ্চ তর্পযেৎ।। যাবজ্জীবক্রতংগাগং তৎক্ষণাদেব নশ্যতি।
অকাযুতঞ্চ তিপ্তেতু স্বর্গলোকে
ন সংশ্যঃ।। ইতি তিথ্যাদিতত্ত্বং
।। ৠ। রক্তপুনর্নবা। ইতিরাজনির্ঘণ্টঃ।।

বৈশিকঃ পু
তিবিধনাযকান্তগতনাযকবিশেষঃ ৷ যথা ৷ শৃকারস্য উভয সাধ্যত্বায়াযকোপি নিৰূপ্যতে ৷ স চ ত্রিবিধঃ ৷
পতি রূপপতি বৈশিকশ্চ ৷ বহু
বেশ্যাভোগোপরসিকো বৈশিকঃ ৷ যথা ৷ কাঞ্চী কল কণিত
কোমল নাভিকান্তি পারাবতধনি বিচিত্রিত কঠপালি ৷ উভূান্ত লোচন চকোর মনঙ্গ রঙ্গ
মাসাম্মহে কমপি বারবিলাসবত্যাঃ ৷৷ ৠ ৷৷ বৈশিক স্তুত্তম
মধ্যমাধ্য ভেদাত্রিবিধঃ ৷ দ্যি-

তা শ্রম প্রকোপে অপি উপদার পরাষ্ণঃ উত্তমঃ। য্থা। চক্ষঃ প্রান্ত মুদীক্ষ্য পক্ষলদৃশঃ শোপ-রবিন্দ্রেষণ নোলৈ জন্পতি ন স্মিত বিতনুতে গৃহ্লাতি বীটীণ ন বা। তল্পোপাস্ত মুপেত্য কিন্তু পুলক ভ্ৰাজৎ কপোল দ্যুতিঃ কা-ন্তঃকেবল মানতেন শিরসামুক্তা मुक ध्रम्कि ॥ 🗱 ॥ थियायाः প্রকোপে যঃ প্রকোপ মনুরাগণ বা ন প্রকট্যতি চেফ্ট্যা মনো-ভাব॰ গৃহ্লাতি স মধ্যমঃ। যথা। আস্যুণ যদ্যপি হাস্য বর্জিত মিদণ লাস্যেন হীন° বচো নেত্ৰে শো-ণ সরোষ কান্তি রুচিরে ক্বাপি ক্ষ ণ॰ স্থীযতে। মালাযাঃ করণোদ্য-মোন কবিকারস্তঃ স্বচাস্তোজযো ধূপঃ সন্তল ধোরণীযু সূতনোঃ मायल्या मृगारः ॥ 🕸 ॥ ज्य হ্নপা লজ্জা শূন্যঃ কামক্রীডায়। মক্ত কুত্যাকুত্য বিচারো ২ধনঃ । যথা। উদযতি হৃদি নৈব যস্য লজ্জা ন চ করুণা ন চ কোপি ভীতি লেশঃ। বঙ্গল মুঙ্গল কোষ কোমলা॰ মা॰ পুন রপি তস্য ক-রেণ সাত্যেখাঃ !! **!! মানী চ-তুরঃ শঠ এবাস্ত ভ্বতি। মানী

যথা। বাহ্নাকৃত পরাষণ তব বচো বজ্ঞোপনেষণ মনঃ শ্ৰুত্বা বাচ মিমা মপাস্য বিনয় ব্যা-জাদ্বহিঃ প্রস্থিতে। প্রাত র্বক্র বিলোকনে পরিস্তালাপে বি-বৃত্তাননে প্রাণেশে নিয়ত প-তন্তি ক্লপণা বামজ্লবো দৃষ্টযঃ ॥ #॥ वाक् एक वाका ममान-ম শ্চতুরঃ। বচন ব্যঙ্গ্য সমাগ-মো যথা। তমো জটালে হরি-म खद्राटन काटन निभाष। खत निर्गठायाः। उत्हे नहीनाः नि-কটে বনানা ঘটেত শাতোদ-ति कः महायः॥ #॥ फिसी वा-জ্য সমাগমো যথা। কান্তে ক-নক জম্বীর করে কমপি সর্বতি । অগার লিখিতে ভানে বিন্দু भिन्तूगुशी मत्मी ॥ इंछि इम-मक्षती ॥

বৈশিষ্ট কী বিশিষ্টত্ব । ততু সম্বন্ধপদার্থঃ । বিশিষ্টধী নি-যামক ইতি যাবৎ । যথা । বি-শিষ্ট বৈশিষ্টেত্যাদ্যভ্যুপগম-বাদঃ । ইতি শিরোমণিঃ ।। দণ্ড সংযোগবান ইতি শান্ধবোধো ন বিশিষ্ট বৈশিষ্টাবগাহী । খলে কপোত ন্যাষ্টেন্ব তৎ

স্বীকারাণ জাগদীশী সামান্যলক্ষণা।। বৈশেষিকঃ পু॰ কণাদমুনিক্ত-দর্শনশাস্ত্রবেত্তা। তৎপর্য্যায়ঃ। ঔলুক্যঃ ২ ৷ ইতি হেমচন্দ্রঃ ॥ কণাদমুনিক্ত দর্শনশাস্ত্রবিশে-ষঃ। স তু বিশেষপদার্থ নিৰূপ-কগ্ৰন্থঃ। অস্য মত॰ ন্যায়দর্শন মততুল্য । অত্র জগতঃ কারণ পরমাণুপর্য্যন্ত নিক্পিত ৷াঞ্ছা रेर थनू निथिन প্রেক্ষাবরিস-ৰ্গপ্ৰতিকূল বেদনীয়ত্যা নিখি-नाज मंदिनन मिक्ष पूः थ জि-হাসত স্তদ্ধানোগায়ণ জিজ্ঞা-সুঃ পরমেশ্বর সাক্ষাৎকার মৃপা-य गाकनगिछ। यमा हम्भवमाक।-শ॰ বেষ্টযন্তীহ মানবাঃ । তদা শিব মবিজ্ঞাষ দুঃখস্যান্তো ভ-বিষ্যতীত্যাদি বচন নিচষ্ প্রা-মাণ্যাৎ। পর্যেশ্বস্য সাক্ষাৎ-কারশ্চ শ্রবণ মনন ভাবনাভি ৰ্ভাবনীযঃ। যদাহ। আগমে-নানুমানেন খ্যানাভ্যাসবলেন চ। ত্রিধা প্রকল্পযন্ প্রজ্ঞাণ ল-ভতে যোগ মুত্তম মিতি। তত্ত यनन यनुयानाशीन । अनुयान-ঞ্চ ব্যাপ্তিজ্ঞানাধীন । ব্যাপ্তি-

জ্ঞানঞ্চ পদার্থ বিবেক সাপেক্ষণ **৷ অতঃ পদাৰ্থ ষট্ক॰ ৷৷ অ**থাতো ধর্মণ ব্যাখ্যাস্যামঃ । ইত্যাদি-কাষা॰ দশলক্ষণ্যা৽ কণভক্ষেণ ভগবতা ব্যবস্থাপি ৷ তত্ৰাহ্নিক দ্বাত্মকে প্রথমে ২ধ্যাযে স্ব-বেতাশেষ পদার্থ কথন মকারি । তত্রাপি প্রথমাব্লিকে জাতি-মনিৰূপণ। দিতীয়াহ্লিকে জা-তি বিশেষযো নিৰূপণ । আ-হ্লিক দ্বযাত্মকে দিতীযে দিক্কাল লক্ষণ । তত্রাপি প্র-থমাহ্লিকে ভূতবিশেষ লক্ষণ । আহ্লিক দ্বাত্মকে তৃতীযে আ-ত্মান্তঃকরণ লক্ষণ । তত্রাপ্যা-ত্মলক্ষণ প্রথমে। দ্বিতীযে অ-স্তঃকরণ লক্ষণ । আহ্লিক দ্বয যুক্তে চতুর্থে শরীর তদুপযো-গি বিবেচন॰। তত্রাপি প্রথমে তদুপযোগি বিবেচন । দ্বিতী-ষে শরীর বিবেচন । আহ্লিক-দ্বযুবতি পঞ্চমে কর্ম্মপ্রতিপা-দন । তত্রাপি প্রথমে শরীর সমন্ধি কর্ম চিন্তন । আহ্নিক-দ্বয় শালিনি যথে শ্রোত ধর্ম নিৰূপণ ৷ তত্ৰাপি প্ৰথমে দান

প্রতিগ্রহ ধর্ম বিবেকঃ। দ্বিতীযে
চাতুরাশ্রম্যোচিত ধর্ম নিরূপণণ। তথাবিধে সপ্তমে গুণ সমবায প্রতিপাদনণ। তত্রাপি প্রথমে বৃদ্ধি নিরপেক্ষ গুণপ্রতিমাদনণ। দ্বিতীযে তৎসাপেক্ষ
গুণ প্রতিপাদনণ সমবায় প্রতিপাদনঞ্চ। অফ্টমে নির্বিকল্পক
সবিকল্পক প্রত্যক্ষ প্রমাণ চিন্তনণ। নবমে বৃদ্ধি বিশেষ প্রতিপাদনণ। দশমে অনুমান প্রতিপাদনণ। তত্র উদ্দেশো লক্ষণণ পরীক্ষা চেতি ত্রিবিধাস্য
শাস্ত্রস্য প্রবৃত্তিঃ। ইতি বৈশেধিকগ্রন্থবিবরণণ।

বৈশ্যঃ পু॰ ত্রন্ধাউরুদেশজাত তৃতীয়বর্ণঃ । ত্রৎপর্য্যায়ঃ । উর-ব্যঃ ২ উরুজঃ ৩ অর্য্যঃ ৪ ভূমি-স্পৃক্ ৫ বিট্ ৬ । ইত্যমরঃ ॥ দিজঃ ৭ । ইতি জটাধরঃ ॥ ভূ-মিজীবী ৮ । ইতি শব্দরত্বাবলী ॥ ব্যবহর্তা ২ বার্ত্তিকঃ ১০ বণি-কঃ ১১ পণিকঃ ১২ । ইতি রাজ-নির্ঘন্টঃ ॥ প্লক্ষদীপে অস্য সং-জ্ঞা উর্জায়নঃ । শাল্মলদীপে বসুন্ধরঃ। সশদীপে অভিযুক্তঃ । ক্রেঞ্চিবীপে জবিণঃ । শাক্- षीপে দানত্রতঃ। পুষ্করদ্বীপে। সর্বে একবর্ণাঃ। ইতি ভাগবত-মত ।। অস্য শাস্ত্র নিৰূপিত ধর্ম। প্রয়ং। অধ্যয়ন > যজন॰ ২ দান ত। চতস্ত্রো জীবিকাঃ। ক্লুষিঃ ১ গোরক্ষণ ২ বাণিজ্যঃ ৩ সশীদ । অস্যাশ্রমাক্রযঃ। ব-ন্ধঢর্য্য > গার্হস্থ্য ২ বানপ্রস্থ্য ও ৩ ।। তস্য লক্ষণদি র্যথা । বি-শত্যাশুপশুভ্যশ্চ ক্নষ্যাদানরু-চিঃ শুচিঃ। বেদাধ্যযন সম্পন্ধঃ স বৈশ্য ইতি সংজ্ঞিতঃ ৷৷ বৈশ্য-স্য চ প্রবক্ষ্যামি যো ধর্মো বে-দ সম্বতঃ। দান মধ্যয়ন॰ শৌ-চ॰ যত্ত্ৰশ্চ ধন সঞ্বঃ ।। পাল-ষেচ্চ পশূন্ বৈশ্যঃ পিতৃবদ্ধ-र्य गर्क्क यन् । विकस्य उद्धत्वन-ন্যৎ কর্ম্ম যৎ স সম্বাচরেৎ ৷৷ রক্ষয়া স হি তেষাণ বৈ মহৎসুখ মবাপুষাৎ। প্রজাপতি হি বৈ-भाग मृकु। পরিদদে প্রজাঃ ॥ ব্রাহ্মণেভ্যশ্চ রাজ্যে চ সর্বাঃ প-রিদদে প্রজাঃ। তস্য বৃত্তি॰ প্রব-ক্যামি যচ্চ তদ্যোপজীবন ।। ষগ্না মেকা পিবেদ্ধেনু পতাচ্চ মিথুন ভবেৎ। লব্বাচ্চ সপ্তম ভাগ॰ তথা শৃঙ্গৈকলক্ষুরে 🛭 🖠

শন্যানাণ সর্বীজানি এষা সায়ৎসরী ভৃতিঃ। ন চ বৈশ্যস্য
কামঃ স্যান্ন রক্ষেষণ পশ্লিতি।।
বৈশ্যে রক্ষতি নান্যেন রক্ষিতব্যাঃ কথঞ্চন। ইতি পাদ্মে স্বর্গখণ্ডে বর্ণবিভাগঃ ২৬ অধ্যায়ঃ
।৷ ৠ ৷৷ অন্যচ্চ ৷ দান মধ্যযনণ
যক্তে৷ ধর্মাঃ ক্ষত্রিষ বৈশ্যমোঃ।
দণ্ড স্তথা ক্ষত্রিষস্য কৃষি বৈশ্যস্যা শন্যতে ৷৷ স্থান মৈন্দ্রণ ক্ষত্রিষাণাণ সংগ্রামেষপলাষিনাণ
। বৈশ্যানাণ মারুতণ স্থানণ স্বধর্মা মনুবর্ত্রাণ ৷৷ ইতি গারুতে
৪৯ অধ্যায়ঃ ৷৷

বৈশ্যা স্ত্রী বৈশ্যজাতিন্ত্রী।তৎ-পর্য্যাযঃ। অর্য্যাণী ২ অর্য্যা ৩। ইতি জটাধরঃ।।

বৈশ্রবণঃ পু॰ স্ববেরঃ। ইত্য-মরঃ।।

दिखेवनानयः श्रृः वहेवृक्तः ।
इं हि इ्मह्यः ॥ ऋदित्रश्रूती ह ।
देखेवनावामः श्रृः वहेवृक्तः ।
इं छ कहाधतः ॥ ऋदित्रगृह्णः ॥
देखेवनामयः श्रृः वहेवृक्तः ।
इं त्रज्ञमाना ॥
देवश्रद्धाः भूः विश्वद्धाः ।
देवश्रद्धाः भूः विश्वद्धाः ।
देशसामिः । यथा । बद्धाः वाह ।

বৈশ্বদেবং প্রবক্ষ্যানি হোম লক্ষণ মুত্তম॰। পর্যুক্তণ মগ্রি॰ পর্যুক্তা। क्काम मधि॰ প্রস্থিণোমি দূর॰ य-মরাজ্য° গচ্ছতু রিপ্রবাহঃ । ইহৈ-বায মিতরো জাতবেদা দেবে-ভ্যো হব্য বহতু প্রজানন্। ওঁ পাবক বৈশ্বানর ইদ মাদন । অবনীগৰ্ভ সংফৃতঃ তেজোৰ-পো মহাবন্ধনমূহূর্ত। দ্রিষু বৈ-শ্বানর প্রতিবোধয়ামি । বৈশ্বা-নরোত্র উভয় প্রায়াতু গরাব-তঃ। অগ্নিঃ ग्नंঃ মুক্ষতী रूপপৃষ্ঠে मिति পृरकेशि शृशिवाा॰ शृरके। বিশ্ব। ওষধী রাবিদেশ। বৈশ্বা-নরঃ সহসা পৃষ্টোগ্রিঃ স বোগ্লিঃ খ॰ দিবা সৰ্বস্বাত্ত নক্ত॰ ওঁ প্ৰ-জাগতযে স্বাহা। সোমায স্বাহা । বৃহস্পত্যে স্বাহা। অগ্নী সো-মাত্যা॰ স্বাহা। ইন্দ্রাগ্নীত্যা॰ স্বা-হা। দ্যাবা পৃথিবীভ্যাণ স্বাহা। ধন্বস্তর্থে স্বাহা। ইন্দ্রায় স্বাহা। বিশ্বেভ্যো দেবেভ্যঃ স্বাহা।ভূঃ স্বাহা ভূবঃ স্বাহা স্বঃ স্বহা ভূ ভূ-বঃ স্বঃ স্বাহা। দেব ক্তেস্যেনসো ২ববজনমসি স্বাহ। মনুব্য ক্ত-স্যৈনদো হ্বযজনম্সি স্বাহা। পিতৃক্তবৈদ্যনসে৷ ২ব্যজনমসি

স্বাহা আত্মহতদ্যৈনসে৷ ২ব্য-জনসসি স্বাহা ৷ এনসঃ এনসো ংবযজনমসি স্বাহা। যচ্চাহ্ মে-বিদ্বাণ শ্চকার যচ্চাবিদ্বাণ স্তস্য সৰ্বস্যৈনসে৷ ২বযজনমসি স্থা-হ। ৷ অগ্নযে স্বিষ্টিক্ৰতে স্বাহা ৷ সূৰ্য্যায় স্বাহা। প্ৰজাপত্যে স্বাহা । বনস্পত্তৈ স্বাহা। অদ্যঃ স্বাহা । ওষধি বনস্পতিভ্যঃ স্বাহ্।। গৃ-হায স্বাহা। দেহ দেবতাভাঃ ষাহা। বাস্ত দেবতাভ্যঃ স্বাহা। ইন্দ্রায় স্বাহা। ইন্দ্রপুরুষেভ্যঃ कारा। यगाय कारा। यमपूक-(सङ्गः स्राहा। दङ्गणाय स्राहा। বরুণপুরুষেত্যঃ স্বাহা। সোমায স্বাহা। সোমপুর্যেভ্যঃ স্বাহা। বৃদ্ধের কাহা। বৃদ্ধপুরুষেত্যঃ স্বাহা। বিশ্বেভ্যো দেবেভ্যঃ স্বা-হা। সর্বেভ্যো ভূতেভ্যঃ স্বাহা। দিবারাত্রিভ্যঃ স্বাহা। রক্ষোভ্যঃ স্বাহা। স্বধা পিতৃভ্যঃ স্বাহা। যে ভূতাঃ প্রচরস্তি দিবা চরস্তি দি-বাচরমিচ্ছন্তো ভুবনস্য মধ্যে তেভ্যো বলিং পুষ্টিকামো দদা-মি। মযি পুষ্টি॰ পূষ্টিপতি দদ তু। শ্ব চাণ্ডাল পতিত বাষদেভ্যঃ 1 ইতি গারুডে বৈশ্বদেব বিধিঃ

२५२ ज्यायः ॥ 🕸 ॥ जमा थ-यारमा यथा। পূर्वा जिमू थः श्रुित क्रवीठी क्रमहरूः क्रमामत्ना-পবিষ্টঃ কৰ্ত্ত। ঘৃতাক্ত॰ দুগ্ধাক্ত॰ তৈলাক্তণ জলাক্তণ অন্নণ আ-মান্ন° বা ফল° জল° বা জুহুষাৎ 1 यथा कत्न ७ जुः ऋश्री ७ जुदः यादा । ७ यः यादा । ७ ভূ ভূবঃ স্বঃ স্বাহ।। ওঁ দেবক্কত-रेगानरमा श्दयकानमि श्राहा । यनि याश। ७ यनुषाक्र ठरेमा-নসো ২বযজনমসি স্বাহা। ওঁ আত্মক্তস্যৈনসো ২ব্যজনমসি স্বাহা। ওঁ যদিবা চ নক্তঞ্চৈন শ্চকুম তস্যাব্যজনমসি স্বাহা। ওঁ যৎ স্বপন্তক্ত জাগ্ৰত কৈন শ্চক্রম তম্যাব্যজনমসি স্বাহা। **७ विद्याण्य क्लाविद्याण्य टेक्टन** শ্চক্কম তস্যাব্যজনমসি স্বাহা। ওঁ এনসঃ এনসে । ২ব্যজনমসি স্বাহা। ওঁ অগ্নবে স্বিফিক্তে স্বাহা।ইত্যনেন জুহুয়াৎ।ইতি বৈশ্বদেকর্ম। ইত্যাক্লিকপ্রযোগ-তত্ত্ব° 11 বৈশ্বানরঃ পু॰ অগ্নিঃ॥ চিত্রক-

বৃক্ষঃ। ইতামরঃ।। তলামকারণং

যথা। তথাপি দল্মি বো কপে দ্বে দ্বে প্রত্যেকশো ধুনা। ভূত-কার্য্যেষভূতেন দেবলোকে ভূ মূৰ্ত্তিনা।। তিষ্ঠধ্ব মপি কালান্তে লয° ত্বাবিশতু দ্রুত্ত । শরীরাণি পুন লৈব কর্তব্যোহ মিতি জ্ব-চিৎ ৷৷ মূৰ্ত্তানাঞ্চ তথা তুভ্যুণ দিন্দি নামানি বে। ২ধুন। । অগ্নি বৈশ্বানরো নাম প্রাণাপানৌ তথাশ্বিনো ॥ ভবিষ্যতি তথা গৌরী হিমশৈলসূতা তথা। প্-থিব্যাধিগণস্তেষ গজবক্ত্রো ভ-বিষ্যতি ৷৷ শরীর ধাতব স্ত্রেতে নানা ভূতানি এব তু। অহস্কার স্তথা স্কন্দঃ কার্ত্তিকেয়ে ভবি-ষ্যতি।। ইতি বারাহে আদিত্রে-তাযাত মহাতপোপাখ্যান না-माशायः॥

বৈশ্বী স্ত্ৰী উত্তরাষাঢানক্ষত্রণ। ইতি হেমচন্দ্রঃ।।

বৈষম্য° ক্লী বিষমত্ব° । বিষম-শব্দাৎ ভাবে ষ্ণ্য প্রত্যবেন নিষ্পান্ন° ॥

কঃ ত্রি বিষয়সম্বন্ধী। বিষয় শব্দাৎ ফিক প্রত্যবেন নিস্পন্নঃ।। বৈফুতি ক্লী হোমভক্ষ। ইতি হেমচন্দ্রঃ ।।

বৈষ্টু কী পিষ্টপ । ইত্যুণাদিকোষঃ ।। দ্যৌঃ ।। বাযুঃ ।।

বিষ্ণু । ইতি সংক্ষিপ্তসারোণাদিবৃত্তিঃ ।।

বৈষ্ণব॰ ক্লী হোমভস্ম।ইতিশব্দ-त्रज्ञावनी ॥ विक्यूमयिक्तिन जि ॥ रिक्क्दः पू॰ विकृपामकः। विकृ-ভক্তঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। কার্ষ্ণঃ ২ হারঃ ৩৷ তস্য লক্ষণ মাহাত্ম্যা-দি যথা।ফল সন্ধান রহিতা বিষ্ণু ভক্তাশ্চ বৈশ্বাঃ। মৎ প্রীতি ভক্তি কামা স্তে সৰ্বদা সৰ্বকৰ্ম-म् ॥ श्वकृतकुषिक्ष्रत्व। यमा কর্ণে প্রবিশ্যতি । জীবমুক্ত देवक्षवस्त्रः (विषाः मर्स्व विषस्ति ह য় পুরুষাণা॰ শত॰ পূর্ব॰ গৈতৃ-কঞ্চ শত॰ পর॰। মাতামহস্য চ শত° মাতর° মাতৃমাতর• ৷৷ ভ-গিনী° ভ্রাতরঞ্বৈ ভাগিনেষঞ্চ মাতুল । শ্বশ্রু শৃশুর শৈব গুরু পত্নী ওরোঃ সুত া৷ গুরুঞ্জ্জা-ন দাতার মিত্রঞ্চ সহচারিণ । ভূত্যণ শিষ্যণ তথা চেটীণ প্রজাঃ স্বাশ্রম সন্ধিধী।। উদ্ধরেদাত্মনা সার্ক্তি মন্ত্রগ্রহণ মাত্রতঃ। মন্ত্রগ্র-হণ মাত্রেণ জীবন্মুক্তো ভবেষরঃ ৷৷ তস্য সম্পর্শ মাত্রেণ পূত তী-র্থঞ্চ ভারত । তস্যৈব পাদরজ-সা সদ্যঃ পূতা বসুন্ধরা ॥ পাদো-দক প্লুত স্থান তীর্থ মেব ভবে-कृत । ইতি बन्न देवदर्ख श्रक्ति-খণ্ডে ৮ অধ্যাষঃ॥ ৠ।। অপিচ। শ্রীশিব উবাচ। শিবমস্ত চ সাধূ-না॰ বৈক্ষবানা॰ সতা মিহ। অ-देवकथाना ममञा मिनवक अटम পদে ৷৷ দদাতি বৈষ্ণবেভ্যশ্চ যো पूः श्र मृष्ट्िं । **अ**नः । श्रीकृष्णाः চ স॰ হर्छ। विम्न खमा भरत भरत ॥ **অবৈশুবানা॰ ऋদय• ন হি শুদ্ধ॰** मन। भन**ः। श्रीकृ**खः मञ्ज स्मत्र १९ মনো নৈর্ম্মল্য কারণ ৷৷ ভিদ্যতে হুদ্য গ্ৰন্থি শ্ছিদ্যন্তে সৰ্ব সংশ-याः । विक्यरद्वाशामनया कीय-তে কৰ্ম বৈ নৃণাও।। যে ভান্ধণা বৈষ্ণবাশ্চ স্বতন্ত্রাঃ পরমণ পদণ ৷ যান্ত্যন্যোপাসকা শ্চান্যৈঃ সা-ৰ্দ্ধঞ্চ প্ৰকৃতে ৰ্লুষে ॥ বৰ্ণানা॰ বা-कानाः त्यकाः माधता देवस्वा यि । विकृपञ्ज विशेतन (ज) हि-জেভ্যঃ শ্বগচো বরঃ ।। পরিপক্ষা শ্চাবিপক্বা বৈষ্ণবাঃ সাধবশ্চ তে । সন্তত॰ পাতিতা॰ কৈচব বিক্টু-ठक मूमर्गन ॥ यथा वरही छ- ষ্কৃণ ভশ্মীভূত ভবিষ্যতি । তথা পাপ॰ বৈক্ষবেষু তেজস্বিষু হতাশনাৎ ৷৷ গুরুবক্তাুদিফুম-ম্রো যস্য কর্ণে প্রবিশ্যতি। ত বৈফবং মহাপূতং প্রবদন্তি মনী-বিণঃ ৷৷ প্রশংসিতং পিতৃণাঞ্চ শ-ত॰ মাতামহস্য চ। স্ব সোদরাণ-শ্চ জননী মুদ্ধরন্ত্যেব বৈক্ষবাঃ যা গ্রাষাণ পিওদানেন পিওদাঃ পিওভোজিন॰। সমুদ্ধরন্তি পুণ-সাঞ্চ বৈক্ষবাশ্চ শতং শতং ৷৷ মন্ত্ৰ গ্রহণ মাত্রেণ জীবন্মুক্তো.ভ শ্বরঃ। যম স্তস্মান্মহাভীতো বৈন-তেয়াদ্যথোরগঃ ৷৷ নিষ্পুনস্ভোব তীর্থানি গঙ্গাদীনি চ ভারতে। ক্ষমন্ত্রোপাসকাশ্চ স্পর্শমাত্রে-ণ বাক্পতে ।। পাপানি পাপিনা॰

র্থ যাবন্তি প্রভবন্তি চ। নশ্যন্তি তানি সর্বাণি বৈক্ষব স্পর্শ মাত্রতঃ ।। ক্লক্ষমন্ত্রোপাসকানাণ রজসা পাদপন্মযোঃ। সদ্যো মু-ক্তা পাতকেভ্যো হৃষ্টা পূতা বসু-ব্যঃ সর্বণ পুনাতি চ। এতে পূতা বৈক্ষবানাণ স্পর্শমাত্রেণ লীল্যা ।। অহণ বন্ধা চ শেষশ্চ সাক্ষী ধর্মশ্চ কর্ম্মণাণ । এতে হৃষ্টাশ্চ

বাঞ্জি বৈক্ষবানা সমাগম ॥ ফল॰ কর্মানুসারেণ সর্বেষাণভা-রতে ভবেৎ।ন ভবেত্তদ্বৈশ্ববে চ मिक्स्रिशास्त्र वशास्त्र ११ रुखि তেষাণ কৰ্ম্ম পূৰ্বণ ভক্তানাণ ভক্ত-বৎসলঃ। ক্লপ্যা স্বপদ তেভ্যো দদাত্যেব রূপানিধিঃ ॥ ইতি ব্র-ন্ধবৈবর্ত্তে প্রকৃতিখণ্ডে ৫৭ অধ্যা-यः ॥ 🗱 ॥ जनाक । 🕮 जगवान्-বাচ। অহ॰ প্রাণা বৈক্ষবানা॰ মম প্রাণাশ্চ বৈক্ষবাঃ ॥ ভানেব হেষ্টি যো দূঢো মমাসূনাং স-হি॰সকঃ। পুত্রান্ পৌত্রান্ কল-ত্রাপশ্চ রাজলক্ষীণ বিধাব চ! ধ্যায়ন্তে সন্তত যে মাণ কো মে তেভ্যঃ পরঃ প্রিষঃ ।। পরা ভক্তা নুমেপ্রাণান চলক্ষ্মীন শহরঃ । ন ভারতী ন চ ব্রহ্মা ন দুর্গা ন গণেশ্বরঃ ৷৷ ন ত্রাহ্মণা ন বেদাশ্চ ন বেদজননী সুরাঃ। ন গোপী ন চ গোপালা ন রাধা প্রাণত প্রিয়া ৷৷ ইত্যেব কথিত সর্ব সত্য পার্ধ বাস্তব । ন প্রশ্-সা পর তেষা তে চ প্রাণাধি-কাঃ প্রিষাঃ ৷৷ মাণ ছিষ্স্তি চ যে মূচা জ্ঞানহীনাশ্চ বঞ্চিভাঃ। স্বাত্মানঞ্চ ন জানন্তি তে যান্তি

নির্যণ চিরণ।। ষে দ্বিষম্ভি চ মন্ড-ক্তান্ প্রাণানা মধিক প্রিয়ান। তেষাণ শাস্তাহণ তূণক্ষ পরত্র নি-র্যণ চির়ণ ৷৷ প্রভরে।হঞ্চ সর্বেষা মীশ্বরঃ পরিপালকঃ ৷ তথাপি ন স্বতন্ত্ৰোহ° ভক্তাধীনে। দিবানি-শংয় গোলোকে বাথ বৈহৃতে ছি-ভূজঞ্চ চতুৰ্ভুক্ত । ৰূপনাত্ৰ মিদ॰ সর্ব॰ প্রাণা মে ভক্তসমিধী।। যদ্দক্ত॰ ভক্তদত্তঞ্চ ভক্ষণীযঞ্চ ত-শ্বম। অভক্ষ্য ডব্য মন্যেন দত্ত-ঞ্চেন্সূতোপমণ।। ইতি ব্রন্ধবৈব-র্ত্তে শ্রীক্লক্ষজন্মখণ্ডে ২৫ অধ্যায়ঃ 11 # 11 जिं । मर्बान् कानान् পরিত্যজ্য ইফট্জিঞ্চ সাধ্যেৎ । স এব বৈক্ষবাচারঃ কাম সন্ধ-ষ্কাজ্জিতঃ ॥ ইত্যাচারভেদত<u>ত্র</u>॰ ।। 🟶 ।। অপর্ক । রজস্বলাম্ব সং-ভোগে কর্ম্মক্তে চভারতে । স্ব-যোক্তঞ্চ ভবেৎ পাপণ নাত্র স্বর্গে চ সৃন্দরি ॥ কর্ম্মক্রেত চ ভৎ কর্ম্ম 🕮 ষদ্বেদোক্ত শুভাশুভং ৷ ন ভবে-দৈক্ষবানাঞ্চ স্থলতাং ব্রহ্মতেজসা ।। যথা প্রদীপবক্লৌ চ শুষ্কাণি চ তৃণানি চ। ভবন্তি ভক্ষীভূতানি তথা পাপানি বৈক্ষবে ৷৷ বহ্লি সূর্য্য বান্ধণেভ্য স্তেজীয়ান্ বৈ-

ফবঃ সদা।। রক্ষিতো বিস্কৃচক্রে-ণ স্বতম্ভো মত্তসঞ্জরঃ ৷ ন বিচা রো ন ভোগশ্চ বৈফ্বানাণ স্ব কর্ম্মণা ।। লিখিত সান্নি কৌথ-ম্যাণ স্বৰু প্ৰশ্নণ বৃহস্পতি । অ-স্মাণ্শ্চ সর্বে জানস্তি চন্দ্রবংশ্যাণ শ্চ বৈষ্ণবান ।। দেব মন্য° ন সেবস্তে চন্দ্রবংশ্যা হরিণ বিনা । ইতি ব্ৰন্ধবৈব:ৰ্ত্ত শ্ৰীক্লফজন্মথণ্ডে ৬ অধ্যায়ঃ ॥ ৠ॥ অপিচ। সূত উবাচ। অথ বেণ ইযাজাথ সো **ংশ্বনেধেন ভূপতিঃ।। ত্রান্ধণে:** ख्या मत्मी मान° नानाक्षश्र मःनः কধা। জগাম বৈক্ষব লোক স-কাষে। জগতীপতিঃ।। বিষ্ণুনা সহ ধর্মাত্মা নিত্য মেব প্রবর্ত্ততে । এতত্তে সর্ব মাখ্যাতণ চরিতণ ত-স্য ভূপতেঃ ।। যদ্বেণো বৈষ্ণব দ্বেষী সর্বধর্ম বহিষ্কৃতঃ । পৃথুন। পুত্র তীর্ঘন পবিত্রো ২গাৎ পরণ পদ ।৷ সৎপুত্র পরম তীথ প্ৰাপ্য মুচ্যন্তি পূৰ্ৰজাঃ। পিতাপি ঋণ মুক্তঃ স্যাৎ জাতে পুত্ৰে মহা-ত্মনি ।। বৈক্ষবো যদি পুত্ৰঃ স্যাৎ স তারযতি পূর্বজান্। পিতৃ্নধস্ত-না বংশা স্তারযন্ত্যতিপাবনাঃ ॥ ইতি পান্ধে ভূমিখণ্ডে ১২০ অধ্যা-

यः ॥ 🗱 ॥ अथ तिकव्यक्षम् छ९ कर्त्वा अक्षविधशृष्क । यथा । শ্ৰীপাৰ্ৰত্যুবাচ। বৈক্ষবানাঞ্ছ य-দ্ধৰ্মণ কৰ্মাপি তদ্য তদ্বদ। যৎ ক্ৰত্বা মানবাঃ সৰ্বে ভবাস্ভোধৌ তরন্তি বৈ ॥ ঈশ্বর উবাচ । অথ ছাদশ শুদ্ধিঞ্চ বৈক্ষবানা মিছো-চ্যতে। গৃহোপসর্পণঞ্চৈব তথা-নুগমন হরেঃ॥ ভক্ত্যা প্রদক্ষিণ-বৈশ্ব পাদযোঃ শোধন॰ পুনঃ ১। ২।পূজার্থণ পত্র পুষ্পাণাণ ভক্ত্যৈ-বোত্তোলন॰ হরেঃ। করযোঃ সর্ব শুদ্ধীনা িয়ে শুদ্ধি বিলিখ্যতে ৩। ৪॥ তন্ত্রাম কীর্ত্তন ঞৈব গু-পানা ক্ষৈব কীর্ত্তন । ভক্ত্যা শ্রী ক্লফদেবস্য বচসঃ শুদ্ধি রিষ্যক্তে ৫।। তথ কথা প্রবা ক্ষৈব ত-স্যোৎসব নিরীক্ষণ । শ্রোত্রষো র্নেত্রয়ে কৈচব শুদ্ধি সম্যাগিছে।-চ্যতে ৬। ৭। ৮। ৯।। পাদে দক্ষ নির্মাল্য মালানা মপি ধারণ ৷ উচ্যতে শিরসঃ শুদ্ধিঃ প্রণতস্য হরেঃ পুনঃ ১০ । আঘ্রাণ গন্ধ পুষ্পাদে নিৰ্মাল্যস্য তপোধনে। বিশুক্ষিঃ স্যাদনন্তস্য হাণস্যাপি বিধীয়তে ১১ ৷ ১২ ৷৷ ভত্র পুষ্পা-দিক বচ্চ ক্রফপাদ বুগাগিত ৷

তদেব পাবন° লোকে তদ্ধি সর্ব• বিশোধযেৎ ॥ 🟶 ॥ পূজা চ পঞ্চ-ধ। প্ৰোক্তা তাসাণ ভেদান্ শৃণুষ মে। অভিগমন মুপাদান হোগঃ স্বাধ্যায় এব চ।। ইফাঃ পঞ্চ প্র-কারার্চ্চাঃ ক্রমেণ কথযামি তে ৷ তত্রাভিগমন নাম দেবতা স্থান মার্জন॰ ॥ উপলেপন নির্মাল্য দূরীকরণ মেব চ ১ ৷ উপাদান नाम गन्न भूज्यानि ठरन॰ रथ। २ ॥ इको नाम हि टिकाफः भूजन-ঞ্চ যথাৰ্থতঃ ৩। স্বাধ্যায়ো মন্ত্ৰ-রাজস্য তর্থ সন্ধানতো জপঃ।। मृक জোতাদি প ठेक रात र.-কীৰ্ত্তন তথা। তমান শাহাভ্যা-সশ্চ স্বাধ্যায়ঃ পরিকীর্ত্তিভঃ ৪ ॥ যোগো নাম সুদেবস্য চাতানে যৈব ভাবনা ৫ । ইতি পঞ্চপ্ৰ-কারার্কাঃ কথিতা স্তব সূত্রতে ॥ ইতি পাদ্মে পাতালখণ্ডে ১০ অ-शायः ॥ 🕸 ॥ ज्यथ देवकवानाः খাদ্যাখাদ্য ৷ সাষ প্রাত র্দ্ধি-জাতীনা॰ শ্রুত্যক্ত মশন॰ ত-থা। বিফুভক্তাবশিষ্টেন দিন পাপাৎ প্রমুচ্যতে ৷৷ অন্ন॰ ত্রন্ধা রসে। বিকুঃ খাদয়মাম চোক্তরন্ । এবং জ্ঞাত্বা তু যো ভূ**ঙ্কে সো**

ংমদোধৈ ন্ লিপ্যতে ॥ অলাবু॰ **र्व्ह**नाकातः भमृतकः मवक्रलः। তাল শুক্লান্ত বাৰ্ত্তাক্ত ন খাদে-দৈক্ষবো জনঃ।। বটাশ্বখার্ক প-'ত্রেষু সম্ভী তিন্দুক পত্রখোঃ। কোবিদার কদষে চ ন খাদেছৈ-ষ্ণ:বা নরঃ।। প্রাবণে বর্জযেচ্ছ-ক্তু॰ দধি ভাত্রপদে ত্যক্তেও। দু-শ্বান্ত আশ্বিনে মাসি কার্ত্তিকে চা-নিষণত্যজেৎ ৷৷ দূগ্ধ মন্নঞ্চ জন্বী-র॰ যদ্বিষ্ণো রনিবেদিত। ব্রীজ-পূরঞ্চ শাকঞ্চ প্রত্যক্ষলবণ স্তথা য় যদি দৈবা চ ভূজ্যন্তে তদা ত-মাসক স্থারেৎ ৷ কলায কঙ্গ ধা-ন্যানি শাকঞ্ হিলমোচিকা ।। ষষ্টিকা কালশাকঞ্চ মুস্তক জ্ৰ-মুকণ তথা। লবণে দৈদ্ধবণ প্রো-ক্ত॰ বচাচ দধি সপিষী !! পযো-২ন্দ্বতসারঞ্চ পনসামু হরীতকী । পি প্লানী জীরকঞ্চৈব নাগরঙ্গক তিন্তিডী ॥ কদলী লবনী ধাত্ৰী ফনান্যগুড মৈক্ষব॰। অতৈল-পৰু ভূঞ্জীত হবিষ্যেষ্ প্ৰচক্ষতে া৷ ইতি পাদ্মে পাতালখণ্ডে ১১ ष्र्यां यः ।। ৠ ।। ष्र्यं देवकवन-ক্ষণবিশেষাদিঃ। মাহাত্ম্য মথ ভ-ক্তানা যৎ কার্য্য যচ্চ লক্ষণ

। করণীয়ত হরে বিপ্র সাবধান-মনাঃ শৃণুঃ ।। হরি রেব সাম। সে-ব্যো নান্যো যস্য মহাত্মনঃ 1 লোকস্য জগদারাধ্যো হরিভক্তঃ স উচ্যতে।। অনন্য নির্মাল্য ভু-জে। ভক্তা স্তে ২নন্য মানসাঃ ৷ গোবিন্দোপাসকা যে তু নিত্য দেবাস্তর বিনা।৷ অনন্য ধিষণো **২ন**ন্যহৃদযো ২নন্যদেবকঃ। কে-বলং হরিসেব্যঙ্গ স ভক্তঃ পরি-কীর্ত্তিতঃ ।। মৃত্তু সত্ত্বাপ্রয়ণ সত্ত্ব-গুণ॰ সেবেত কেশব॰।যে† ২নন্য-ত্বেন মনসা সাত্ত্বতঃ সমুদাহ তঃ ।। সৰ্বদেবান্ পরিত্যজ্য নিত্য॰ ভগবদাশ্রয়ঃ। ব্লত স্তদীয় সেবা-ষা° স ভাগবত উচ্যতে ৷৷ বিহায কাম্য কৰ্মাদীন্ ভজ্যেদকাকি-ন॰ হরি॰। স্ত্যু॰ সত্তুগুণোপেতে ভক্তা ত সাতৃত বিদুঃ ৷৷ মুঙ্গন্দ-পাদ দেবাযাণ তন্ধাম শ্রবণেপি চ । কীর্ত্তনে চ রত্যে ভক্তো নায়ঃ স্যাৎ স্মরণে হরেঃ ৷৷ বন্দনার্চ্চন-যো ভক্তি রনিশং দাস্য সথ্যযোঃ । রতি রাত্মার্পণে যস্য দৃচানন্তস্য 🛭 সাতৃতঃ ॥ স্মর্ত্তব্যঃ কীর্ত্তনীয়শ্চ শ্রোতব্যঃ পূজ্য এব চ। যস্যৈকো বিষ্ণু রারাধ্যা বৈক্ষবঃ সমুদাহা-

তঃ ৷৷ যথালব্বোপি সম্বন্ধঃ সম-চিত্তে। জিতেব্রিষঃ। হরিপাদা-শ্রামো লোকে বিপ্রাঃ সাধ রনি-न्तकः ॥ निदेवंतः मनयः भारत्या দস্তাহকার বজিতঃ। নিরপেকো মূনি বী তরাগঃ সাধু রিহোচ্যতে ।। লোভ মোহ মদ ক্রোধ কামা-দি রহিতঃ সুখী। কৃষণজ্জ্মি শরণঃ माधुः महिखुः ममनर्गनः॥ यिक ফুপাসন। নিত্য বিষ্ণু র্যসে শ্ব-রে। মুনে। পূজ্যো যস্যৈক বিষ্ मापित्की त्नांत्क म तिक्वः॥ হুরেঃ সর্বাবতারাণাণ মৎস্যাদীন। মুপাসকাঃ ৷ তন্মন্ত্রেফা অনন্যা-শ্চেদ্বৈষ্ণবা স্তে ন সংশ্বঃ॥ খ-দিক্টো রঘুনাথস্ত নৃসিংহো বাম-নো হরিঃ। এতন্মন্ত্রো বরাহাদি र्वामुलियः म देवक्षयः ॥ तिरक्षे क्र-পাসকো দাস স্তন্মন্ত্রেষ্ট স্তদাশ-যঃ। তমাহু বৈঞ্চব॰ লোকে বিফু-সেবাপরায়ণ ৷৷ সাধী যথা পতি নারী নান্য জানাতি ত বিনা। জগদীশণ তথানন্যে। যদি বিষ্ণুণ ় স বৈক্ষবঃ ॥ সমচিত্তে। মুনিঃ পূ-তো গোবিন্দ চরণাশ্রযঃ। সর্ব-ভূতদনঃ কার্ফো বিবেকী সাধু-রুত্নঃ ।। ফুকাণিত প্রাণ শরীর

বুদ্ধিঃ শান্তেন্দ্রিয় স্ত্রী সুত সম্প-দাদিঃ ৷ আসক্তচিত্তঃ শ্রবণাদি ভক্তিষদ্যেহ সাধুঃ সতত হরে র্যঃ ৷৷ ক্রফাশ্রযঃ ক্রফক্থানুর-ক্তঃ কুফেন্টমন্ত্ৰ স্মৃতি পূজনীয়ঃ [কুফানিশ ধ্যান মনা স্তুনন্যো (या देव म माधु मू निवर्ग कार्रुः ৷৷ বংসাষ্ট শ্রীভাগবত শাক্ত শ্রী ভগবান্ হরিঃ। ভগবত্যা সম• লশ্ব্য। ভক্ত্যা ভাগবতশ্চ সঃ ॥ যে ক্লফ প্রবণাদ্যহা যে তদুচ্ছিষ্ট-ভে:জিনঃ। যে ফুকোপাসকা লোকা দাসাস্তেপরিকীর্দ্বিতাঃ॥ ইতি পাদ্মে উত্তরখণ্ডে ৯৯ অধ্যা-যঃ ॥ 🟶 ॥ অপিচ। ব্ৰহ্মাব্চি। অহে ধ্যানৈরপিখ্য তৃ॰ দেবৈ স্তৃ• ন হি শক্যতে। স ত্ব' বৈশ্ব (দ-হেষু তিপ্ঠসীত্যদ্ভূত মহৎ ৷৷ ক্ষণ মাত্র মপি স্বামিণস্তুকে দ্বযি ন কি• ভবেৎ। স স্ব॰ বৈষ্ণব সঙ্গেন ভূম সীত্যজুত মহৎ ॥ কে বৈক্ষবাঃ কৈটভারে কি॰ বা তেষাঞ্চ লক্ষ-**ণ° ৷ কথ° জ্ঞেয†শ্চ তে সৰ্ব্বে তন্মে** কথ্য কেশ্ব।। ভগবানুবাচ। বৈ-ফবানা॰ লক্ষণানি কল্পকোটি শ-তৈ রপি ৷৷ সম্যগ্বক্তু• ন শক্লোমি সংক্ষেপাৎ শৃণ্ সত্তম। সংসারো

देवकवाशीटना एनवा देवकव शा-় লিতাঃ।। অহঞ্চ বৈষ্ণবাধীন স্ত-- মাত্র মপি ব্রহ্মন্ বিহাষ বৈষ্ণবং জন ৷৷ তিষ্ঠামি নাহ মন্যত্র বৈ-ক্তবো মম বান্ধবঃ। কাম ক্রোধ বিহীনা যে হি॰সা দম্ভ বিবৰ্জ্জি-তাঃ।। লোভ মোহ বিহীন। শ্চ তে জ্বো বৈক্ষবা জনাঃ ৷৷ অমৎ-সরা দযাযুক্তাঃ সর্বভূত হিতৈ-ষিণঃ ৷৷ সত্যোক্তি ভাষিণ শৈচব জ্ঞেষা স্তে বৈষ্ণবা জনাঃ। পিতৃ ভক্তা মাতৃ ভক্তা জ্ঞাতি পোষণ তৎপরাঃ।। ধর্মোপদেশিনো যে চ জ্ঞেষা স্তে বৈক্ষবা জনাঃ। স-মান° যে চ পশ্যন্তি ত্বাঞ্চ মাঞ্চ মহেশ্বরণ।। স্ববিত্তি পূজা মতিথে र्द्धवा रख देवकंवा क्रेनाः। **राम**-বিদ্যানরক্তা ষে দ্বিজভক্তিরতাঃ সদা।। নপুংসকাঃ পরস্ত্রীষু জ্ঞেযা স্তে বৈক্ষবা জনাঃ। একাদশীর-ত° যে চ ভক্তিভাবেন সৰ্বতে ॥ গাযন্তি মম নামানি জ্বেষা স্তে বৈক্ষবা জনাঃ। দেবাযতনক-র্তার স্তলসীমাল্যধারিণঃ ৷৷ রু-দ্রাক্ষধারিণো যে চ জ্রেয়া স্তে देवक्या जनाः। मस्भाममनिदेन

র্যেষা পিক্তানি মস্তকানি বৈ ॥ মম নৈৰেদ্য মশ্বস্থি জ্বেষা স্তে বৈষ্ণবা জনাঃ। শুখ্য চক্র গদ। পদৈ রন্ধিতানি মমাযুধিঃ ৷৷ ত্রন্ধ ন্ ষেষা শরীরাণি জ্ঞেষা স্তে বৈ-कवा जनाः। कर्नरमा टेन्हवं भी-র্ষেষু তুলসীপত্র মুক্তমণ।। সতত॰ দৃশ্যতে যেষাণ জ্ঞেষা স্তে বৈক্ষবা कंनाः । ज्नानि जूननीमृनात्मा চিশ্বস্তি নরোত্তমাঃ ৷৷ সিঞ্চন্তিত্ল-দীণ যে চ বিজ্ঞেষা স্তে চ বৈষ্ণবাঃ । ज्नमीम्नमृष्डिक जिनकानि নযন্তি যে।। তুলসীকাণ্ঠ পঞ্চেশ্চ বিজ্ঞেয়া বৈক্ষরা জনাঃ ৷ গঙ্গা-সানপরা ষে চ গঙ্গানামপরাষ-ণাঃ ৷৷ গঙ্গামাহাত্ম্যবক্তারো বি-জ্ঞেষা স্তে চ বৈক্ষবাঃ। ধাত্ৰীক-ল॰ সুজো যেষা॰ গলেষু কমলা-সন ।। যজন্তি বে চ তৎ পত্ৰৈ ৰিজেয়া স্তে চ বৈক্ষবাঃ। শাन-গ্রামশিলা ষেষাণ গৃহে বসতি স-ৰ্বদা ॥ শাস্ত্রণ ভাগবতক্ষৈব জ্ঞে-যা স্তে বৈৰুবা জনাঃ। সম্মাৰ্জ্য-স্তি যে নিত্যু মম স্থানানি সর্বদা ।। দীপ॰ যচ্ছন্তি তত্ত্বৈৰ জ্ঞেষা স্তে देवकवा जनाः। भीशं॰ मगन्तिः যে চ পৰ্বতে নূতন॰ পুনঃ।। তত্ৰা-

যনঞ্চ শোভাঞ্চ জ্বেয়া স্তে বৈষ্ণ-বা জনাঃ ৷ অভয় যে চ যচ্ছন্তি ভীরুভ্য শতরানন ৷৷ বিদ্যাদান-ঞ্চ বিপ্রেভ্যো জ্ঞেষা স্তে বৈক্ষবা জনাঃ। ক্ষুতৃট্প্রপীডিতেভাশ্চ रिष यष्ट्र छात्र मेशू ह ॥ क्यूर्र र्य রোগিশুশ্রমাণ জ্রেয়া স্তে বৈশ্ব-বা জনাঃ। আরামকারিণো যে চ পিপ্ললারোপিনো ২পি চয় গো-সেবাণ যে চ ন্ববন্তি জেয়া স্তে বৈক্ষ্য। জনাঃ । অত্যস্ত ভক্তা যে বন্ধন্ পিতৃযক্ত প্ৰদৰ্গত ॥ সৰ্বন্তি দীনশুশ্ৰুষাণ জেয়া স্তে বৈষ্ণবা জনাঃ। তডাগ গ্রামক-র্ত্তারঃ কন্যাদান প্রদাশ্চ যে।। সেবন্তে স্ব গুরৌ যে চ জ্রেয়া ত্তে বৈশ্ব জনাঃ ৷ সেবত্তে জ্যেষ্ঠা ভগিনী জ্যেষ্ঠ ভ্রাতর মেব চ ॥ পরনিন্দা॰ ন স্ববিত্ত জ্ঞেয়া স্তে বৈক্ষবা জনাঃ। দেব-স্ব॰ ত্রান্ধণডব্য॰ পরস্বঞ্চ চতুর্ম্মুখ ॥ পশ্যন্তি বিষবদেষ চ জ্বেষ। স্তে বৈক্ষবা জনাঃ। পাষ্ডসঙ্গরহি-তাঃ শিবভক্তিপরাযণাঃ ॥ চতু-ৰ্দ্দশীত্ৰতরতা জ্ঞেষা স্তে বৈক্ষরা জনাঃ।বহুনাত্র কিমুক্তেন ভাষি-**एक श्रूनः श्रूनः। यमर्काः** य ह

পৰ্বন্তি জেয়া স্তে বৈক্ষবা জনাঃ । दिकरवर्ष खनाः मर्ख पाषटन-শো ন বিদ্যতে॥ তত্মাচ্চতুমুখ ত্ব-ঞ্চ বৈষ্ণবো ভব সাম্পুত্। সমা-রাখ্য মাণ নিত্যণ ক্রিয়াযোগেঃ প্ৰজাষতে॥ **দৰ্ব মেব সু**ভদ্ৰু তে ভবিষ্যতি ন সংশ্यः । ভূষঃ পূর্ব-স্থিত মিব সৃজ্যতা॰ সকল॰ জগৎ।। ইত্যুক্ত্বান্তর্দধে দেব স্তত্ত্বৈব জ-गमीश्वतः। ততস্ত পূর্ববদ্বনা স্-ষ্টবান্ সকল জগৎ। ক্রিয়াযো-গৈ হরি॰ যফু। জগাম পরম॰ পদ॰ । যে পঠন্তি মমাধ্যায়ণ ভক্ত্যা না-রাযণাগ্রতঃ ৷৷ সর্বপাপবিনিশ্মৃক্তা অন্তে যান্তি হরেঃ পদ । ইতি পান্মে ক্রিয়াযোগসারে ২ অধ্যা-यः ॥ 🗱 ॥ कालिक উवाठ । জा-তিস্করেণ কথিতে৷ রহস্যঃ পর-মো মম। যমকিক্ষরযোর্ঘোৎভূৎ সংবাদ স্ত॰ ত্রবীমি তে।। স্বপুরুষ মভিবীক্ষ্য পাশহস্ত বদতি যমঃ কিল তস্য কর্ণমূলে । পরিহর ম-ধুসূদনপ্রথমান্ প্রভু রহ মন্য-নূণা ন বৈশ্বানা ।। ইতি বিষুপুরাণে তৃতীযেংশে যমগীতং ৭ অধ্যায়ঃ ॥ ৠ॥ অপিচ। কর্ম-ক্ষথানি বর্মাণি যতঃ সাধু হরিঃ

স্বয়ণ। মন্যে ন ভৌতিকো দেহে। বৈক্ষবদ্য জগল্রযে ৷৷ ইতি ক-ক্ষিপুরাণে ৩ অধ্যায়ঃ।। देवकवी खी विकुमक्तिः। यथा। এষা ত্রিশক্তি রুদ্দিষ্টা নয সি-দ্ধান্ত গামিনী। এষা শ্বেতা প-রা সৃষ্টিঃ সান্থিকী ত্রন্ধ সংস্থিতা ।। এবৈব রক্তা রজসি বৈশ্বী পরিকীর্ত্তিতা। এবৈব রুষণা ত-মদি রৌজী দেবী প্রকীর্ত্তিতা।। অফাদশ তথা কোট্যো বৈক্ষ-ব্যা ভেদ উচ্যতে। যা বিষণা রাজসী শক্তিঃ পালিনী চৈব বৈক্ষবী ॥ ইতি বারাহে ত্রিশ-ক্তিমাহাত্ম্য নামাধ্যায়ঃ ॥ অ-পিচ। শঙ্খ চক্র গদাধারী বিষ্ণু মাতা তথারিহা। বিক্টুৰূপাথবা দেবী বৈশ্বী তেন গীযতে ৷৷ ইতি দেবীপুরাণে ৪৫ অধ্যায়ঃ ।। অপরঞ্চ। বিক্তৃভক্ত। বিকুৰ-পা বিষ্ণোঃ শক্তি স্বৰূপিণী। मृर्खी ह विकून। मृकी देवकवी তেন কীৰ্ত্তিতা ৷৷ ইতি ব্ৰহ্মবৈব-র্ত্তে প্রকৃতিখ:ও ৫৪ অখ্যাষঃ ॥ मूर्गा। **इ**छि **শব্দ**রত্নাবলী ॥ গ-का। यथा **श्राभूतान** । विस्काः পাদপ্রসূতাসি বৈক্ষবী বিক্ষুপূ- জিতা। পাহি ন স্তেনস স্তম্মাদাজন্ম মরণান্তিকাৎ ।। ইত্যাদি আহ্লিকাচারতত্ত্বে স্নানার্থ
গঙ্গাবাহন মন্ত্রঃ।। অন্যক্ষ। বিফুপাদ প্রসূতাসি বৈশ্বী নাম

। সর্বত্ত রক্ষ মাণ নিত্যণ গঙ্গা ত্রিপথ গামিনী ।। ইতি গঙ্গাকবচণ ।। অপরাজিতা । ইতি শব্দচন্দ্রিকা ।। শতাবরী । ইতি রাজনির্ঘন্টঃ ।। তুলসী । ইতি শব্দমালা ।।

বৈসারিণঃ পু॰ মৎস্যঃ। ইত্য-মরঃ।।

বৈস্চন লী নাট্যেপুরুষস্যস্ত্রীবেশধারণ হৈতি কেচিৎ !৷
বৈহার্যঃ ত্রি পরিহাসেন লালনীষঃ ৷ শ্যাল সম্বন্ধ্যাদিঃ ৷ ইত্যজ্জুনমিশ্রঃ ৷ যথা ৷ যথা বালেমু নারীমু বৈহার্যেমু তথৈব চ ৷ সঙ্গরেমু নিপাতেমু তথাপদ্যাসনেমু চ ৷৷ অনৃতং নোক্ত
পূর্বং মে তেন সত্যেন খং ব্রজ ৷
ইতি মহাভারতে উদ্যোগপর্বা৷
বৈহাসিকঃ পুং বিহাসংকরোতি ষঃ ৷ ভণ্ড ইতি খ্যাতঃ ৷ তৎপর্য্যায়ঃ ৷ বাসন্তিকঃ ২ কেলি-

কিলঃ ৩ বিদ্যকঃ ৪ প্রহাসী ৫

প্রীতিদঃ ৬। ইতি হেমচন্দ্রঃ।। বোটা স্ত্রী দাসী। যথা। পোটা विणि ह कि ह निमी ह करे-হারিকা। ইতি হেমচন্দ্রঃ॥ বোডঃ পু॰ গুৱাকঃ। ইতি শব্দ-রত্নাবলী।। জটাধরে ভূরিপ্র-যোগে চ ঝোড ইতি পাঠঃ।। বোড়ুঃ পু॰ গোনসসর্পঃ।বোডা ইতি ভাষা। যথা। গোনাসো মঙলী বোড়ুঃ। ইতি ভরতধৃত বিক্রমাদিত্যঃ 11 মৎস্যবিশেষঃ । ইতি মেদিনী।। বোড়ী স্ত্রী পণচতুর্থাণশঃ। বুডি ইতি ভাষা। ইতি মেদিনী।। বে। চব্যঃ ত্রি বহনীয়ঃ। বাহুঃ ৷ বহুধাতো স্তব্য প্রত্যবেন নি-সানঃ। ইতিমুদ্ধবোধব্যাকরণং। বোঢ়া পু ভারিকঃ।। মূচঃ।। পরিনেতা। ইতি শব্দরত্নাবলী ।। সূতঃ। ইতি মেদিনী ॥ অন-**ज्वान् ।। अवज्ञः । देखि ताज-**निर्घक्तः ॥

বোঢ়ঃ পু॰ মুনিবিশেষঃ। যথা।
সনকশ্চ সনন্দশ্চ তৃতীযশ্চ সনাতনঃ। কপিল শ্চাসুরি শৈচব
বোঢ়ঃ পঞ্চশিখ স্তথা।। সর্বেতে তৃপ্তি মাযান্ত মন্দত্তেনামুনা

সদা। ইত্যাহ্নিকাচারতত্ত্ব ।।
বোল্টঃ পুণ বৃন্ত । বোঁটা ইতি
ভাষা। ইতি শব্দরত্বাবলী ।।
কিন্তু লিপিকরপ্রমাদপাঠোষ ।
যথা মূলগ্রন্থে। তথা বোঁট ইতি
খ্যাতে বৃন্ত প্রসববন্ধন ।।
বোদঃ ত্রি আর্ড । ইতি ত্রিকাগুলেষঃ ।।

বোদালঃ পু॰ মৎস্যবিশেষঃ। বোষালি ইতি ভাষা। তৎ-পর্য্যায়ঃ। সহসুদংফুী ২ পা ঠী-নঃ ৩ বদালকঃ ৪। ইতি শব্দ-রত্নাবলী।।

বোরকঃ পু॰ লেখকঃ। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ॥

বোরটঃ পু॰ সন্দপুষ্প৽। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ।।

বোরপটী স্ত্রী মন্দুরা ৷ মাদুর
ইতি ভাষা ৷ ইতি শব্দমালা ৷৷
বোরবঃ পুং ধান্যবিশেষঃ ৷
বোরোইতি ভাষা ৷ অস্য গুণাঃ
৷ বোরবস্তু বুধৈঃ প্রোক্ত স্ত্রি
দোষস্য প্রকোপণঃ ৷ মধুর শ্চাম্লপাকশ্চ ব্রীহিঃ পিত্তকরো গুরুঃ
৷৷ ইতি রাজবল্লভঃ ৷৷
বোরুখানঃ পুং পাটলবর্গাশ্বঃ ৷

ইতি হেমচন্দ্ৰঃ য়

বোলা ক্লী স্থনামখ্যাত বলিক্

দ্বাণা তৎপর্য্যায়ঃ ৷ রক্তাপহণ

যুখ্য ও সুরসণ ৪ পিগুকণ ৫

বিষণ ৬ নির্দ্ধোহণ ৭ বর্ষরণ ৮
পিগুণ ৯ সৌরভণ ১০ রক্তগন্ধকণ
১১ রসগন্ধণ ১২ মহাগন্ধণ ১৩
বিশ্বণ ১৪ শুভগন্ধকণ ১৫ বিশ্বণ
গন্ধণ ১৪ শুভগন্ধকণ ১৫ বিশ্বণ
গন্ধণ ১৬ গন্ধরসণ ১৭ ব্রণারিঃ
১৮ ৷ অস্য গুণাঃ ৷ বোলঞ্চ কটু
তিক্তোফণ ক্যায়ণ রক্তদোষ্যনুৎ ৷ কফ পিত্তাম্যান্হন্তি প্রাদ্ধাদি রক্তাপহণ ৷৷ ইতি রাজ্ঞাদিরাদি রক্তাপহণ ৷৷ ইতি রাজ্ঞাদিরাদির জ্ঞাপহণ ৷৷ ইতি রাজ্ঞাদির জ্ঞাপহণ ৷৷ ইতি রাজ্ঞাদির জ্ঞাপহণ ৷৷ ইতি রাজ্ঞাদির জ্ঞাপহণ ৷৷ ইতি রাজ্ঞাদির জ্ঞাপহণ ৷৷

বোলঃ পু॰ রসগন্ধঃ। ইত্যমরঃ॥ বোলকঃ পু॰ লেখকঃ। শব্দরত্বাবলী॥

বোলাহঃ পু॰ অশ্ববিশেষঃ।
যথা। বোলাহ স্তুষ মেব স্যাৎ
পাণ্ডুকেশর বালধিঃ। ইতি হেমচন্দ্রঃ।।

বোহিখ° ক্লী যানপাত্র°। যা-হাজ ইতি ভাষা। ইতি হেম-চন্দ্রঃ।।

বৌদ্ধ ক্লী বৃদ্ধকৃতনিরীশ্বর-শাস্ত্রণ তিৎ সর্বিঃ শাস্ত্রকারেঃ খণ্ডিত অতএবাগ্রাহণ ৷৷ জিন-ধর্মঃ ৷ যথা ৷ ততো বৃহস্পতিঃ

শক্ত মকরোদ্বলদর্গিত । গ্রহ-শান্তি বিধানেন পৌষ্টিকেন চ কর্মণা ৷৷ গত্বাথ মোহযামাস রজি পুত্রান্ বৃহস্পতিঃ ৷ জিন-ধর্মণ সমাস্থায় বেদবাহৃণ স বে-पविष् ॥ त्वप्रविश श्रि<u>ज</u>ुकी॰ শ্চকার ধিষণাধিপঃ। বেদবা-হ্বান্ পরিজ্ঞায হেতুবাদ সমন্ধি-তান্যা জ্যান শক্তো বজুেণ সৰ্ব ধর্মবহিদ্তান্। ইতি মাৎস্যে সোমবংশানুকীর্ত্তনং নাম ২৪: विशायः ॥ तूक्तमदक्षिनि वि ॥ कोषष् वा॰ मिवश्विमीनमञ्जः। তৎপর্যায়ঃ। স্বাহা ২ এৌষট্ ৩ ব্যট্৪ স্বধা ৫। ইত্যমরঃ ॥ এতে পঞ্চ শব্দ। দেবহবিদ্দানে বহ্নিমুখাহুতৌ বৰ্ত্তন্তে। দেবাৰ र्विरया मानः प्रवर्विमानः। তত্র দেবা ইন্দ্রাদয়ঃ অত্ত পি-তরো দেবতা ইতি স্মৃতে স্তেপি দেবাঃ হবিদান ইত্যনেন এতে মন্ত্ৰা ইতি সূচিত । অমন্ত্ৰত্বে স্বাহাযেব হবিভূ*জ* মিতি রুষুঃ ৷ স্বাহাব্যয় মন্ত্ৰভেদে ব্ৰিষাণ স্বা-হাগিষোবিতীতি কোষান্তর । স্বাহা দস্ত্যাদি। গ্রৌষট্ তাল-वानि मूर्कना मधाः। वोष्ट्रवष्ट्

স্বৰণ মূৰ্দ্ধন্য মধ্যণ স্বধা দন্ত্যা-দি। ইন্দ্ৰায় স্বাহা ইত্যাদি প্ৰ-যোগঃ। ইতি ভরতঃ ।।

ষ্য শকঃ পু॰ পর্বতঃ। ইতি ত্রি-কাওশেষঃ।।

ব্যুপকঃ পুং ধূর্ত্তঃ। ইতি হেম-চন্দ্রঃ।।

ব্যংসিতঃ ত্রি প্রতারিতঃ 1 ইতি ত্রিকাপ্তশেষঃ া

ব্যক্তঃ ত্রি প্রাক্তঃ। ইত্যমরঃ।।
ক্ষাটঃ। ইতি মেদিনী ॥ বিষ্ণঃ।
ব্যথা। ব্যক্তো বাষু রধোক্ষজঃ।
ইতি তস্য সহসুনামস্তোত্রণ।।
ব্যক্তদৃষ্টার্থঃ পুণ সাক্ষী। তৎপর্যায়ঃ। প্রত্যক্ষী ২। ইতি
ত্রিকাপ্তশেষঃ।।

ব্যক্তৰপঃ পুণ বিষ্ণুঃ । যথা । ।।

অদৃশ্যো ব্যক্তৰপশ্চ সহসুজি
দনস্তজিৎ।ইতি তস্য সহসুনামস্তোত্ৰণ । স্পান্তৰপযুক্তে ত্ৰি।।
ব্যক্তিঃ স্ত্ৰী পৃথগাত্মিক।।ইত্যমরঃ ।। জনঃ ।ইতি হেমচন্দ্রঃ ।।
স্পান্তভা চ ।।

ব্যঞ্জ তি ব্যাসক্তঃ। আঙ্গলঃ। ইত্যমরঃ । বিক্ষুঃ। যথা। প্রগ্র-হো নিগ্রহো ব্যঞ্জো নৈকশ্-স্থো গদাগ্রজঃ। ইতি তম্য সহ-

সুনামস্ভোত্র গা राषः पुः एकः॥शैमाषः। ইতি মেদিনী ॥ মুখরোগবিশে-ষঃ ৷ তস্য লক্ষণ ফথা ৷ ক্রোধা-খাস প্রস্থপিতো বাষ্ট্র পিত্তেন সংযুতঃ। মুখমাগম্য সহসা মণ্ড-ল॰ বিসৃজত্যতঃ ।। নীৰুজণ ত-নুক শ্যাব মুখে ব্যঙ্গ তমা-দিশেৎ। ইতি মাধবকরঃ।। 🟶 🛭 ।। তস্য চিকিৎসা। বটাঙ্কুরা মসূ-রাশ্চ প্রলেপাদ্যঙ্গ নাশনঃ। ব্যক্ষে মঞ্জিপ্তয়া লেপঃ প্রশস্তো মধুযুক্তযা ৷৷ অথবা লেপনং শ-স্ত শশ্স্য রুধিরেণ চ। জাতী ফলস্য লেপস্ত হরেদ্যঙ্গঞ্চ নী-লিকাণ।। বটস্য পাণ্ডুপত্রাণি মা-লতী রক্তচন্দন । সন্ত কালী-ষক লোধু এভি র্লেপ প্রযো-জ্ঞ্জেৰে ৷৷ ইতি ভাবপ্ৰকাশঃ ৷৷ ব্যঙ্গঃ ত্রি ব্যঞ্জনযা বোধ্যোহর্থঃ । যথা । বাচ্যোর্থোভিধয়া বো-ধ্যে। লক্ষ্যে। লক্ষণয়। মতঃ। ব্য-**স্থো ব্যঞ্জনযা তাঃ সুরু স্তিসুঃ** শব্দস্য শক্তযঃ।। ইতি সাহিত্য-मर्भाव २ शतित्व्ह्रमः ॥ ব্যচ শি ব্যাজে।। সম্বন্ধে।

কবিকল্পড়মঃ ।। ব্যাজ শ্ছলঃ।

ব্যঞ্জনা

শ বিচতি সতং খলঃ । ছলযতি। ইত্যৰ্থঃ । অবিচীৎ বিব্যাচ । ইতি দুৰ্গাদাসঃ ।।

ব্যজঃ পুং ব্যজনং। বিপূৰ্ব অজ ধাতো রল্ প্রত্যযেন নিষ্ণানঃ।। ব্যজন॰ ক্লী তালবৃন্তক । পাখা ইতি ভাষা । ইত্যমরঃ ॥ অস্য ্সামান্যগুণঃ। মূচ্ছা দাহ তৃফা ষশ্মশ্রম নাশিত্র ।। তালব্যজন প্তণঃ। ত্রিদোষ শমনত্বং। লঘুত্বঞ্চ 11 व॰শवाজन खनः। बक्षपः। উষ্ণত্ব॰। বাযু পিত্ত কারিত্বঞ্চ।। বেত্র বস্ত্র মযূরপুচ্ছ ব্যব্জন গুণঃ । जित्नायनानिषः ॥ वानवाजन গুণঃ । তেজস্করত্ব<u>।</u> মক্ষিকাদি নিবারকত্বঞ্চ। ইতিরাজবন্ধভঃ॥ ব্যঞ্জকঃ পু॰ অভিনযঃ। ইত্য-মরঃ ৷৷ দ্বে হৃদ্দাত ক্রোধাদি ভা-বাভিব্যঞ্জকে। ব্যনক্তীতি ব্য-ঞ্জকঃ। অনু ধ ঞি গতি মুক্তণে পকঃ। আঙ্গিক সান্ত্ৰিক বাচিকা-হাৰ্য্য ভেদাদ্যঞ্জক শুচতুৰিধঃ ৷ অভিমুখণ নীয়তে অর্থো ২নেন ইতি অভিনযঃ। নীঞ প্রাপণে অন্। হস্তাদিভিঃ শস্ত্রঘাতাদি সূচন মভিনযঃ। ঘটাদ্যাকার সূচক করাদি স স্থান মভিনয়ঃ ইত্যন্যেপি। ইতি ভরতঃ ।। ব্য-ঞ্জনষা প্রতিপাদকঃ । ইতি সা-হিত্যদর্পণঃ ।।

ব্যঞ্জন॰ ক্লী সূপ শাকাদি। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ তৎপর্য্যায়ঃ । তেমন॰ ২ নিষ্ঠান॰ ৩ । ইত্য-মরঃ ॥ অস্য গুণাঃ। ব্যঞ্জন॰ শাক মৎস্যাখ্য॰ হৃদ্যে বৃষ্যঞ্চ

। জব্যেণ যেন যেনেহ ব্যঞ্জন মৎস্য মাণ্সযোঃ ।। ত-मा जमा ज्यादक्षक एक। বৈ বিভাবযেৎ ॥ ইতি রাজ-वलकः ॥ माञ्जनवित्मवञ्चनाः **छ**-ত্তৎ শব্দে দুষ্টব্যাঃ ॥ 🗰 ॥ **किङ्गः ॥ अध्यक्त ॥ अवयवः ॥** षिन°। ইতি মেদিনী।। স্ত্রী পু॰-সযো রশুদ্ধদেশঃ। স তু উপস্থঃ ।। অদ্ধনাত্রকং। সত্ ককারাদি ককারান্তবর্ণঃ। ইতি ধরণিঃ।। बाधना जी भक्तगावृज्जितिस्य । তদ্যা লক্ষণ যথা। বিরত। স্বভিধাদ্যাসু যয়ার্থে। বোধ্যতে পরঃ। সা বৃত্তি ব্যঞ্জনা নাম শ-जगार्थानिकमा ह ॥ भक् वृक्ति কর্মণাণ বিরম্য ব্যাপারাভাব ইতি নষেনাভিধা লক্ষণা তাৎ-পর্যাখ্যাসু তিসৃষু বৃত্তিযু স্বং স্ব

মথ বোধযিত্বা উপক্ষীণাসু যযা-ন্যো হর্থো বোধ্যতে সা শব্দস্যা-র্থস্য প্রকৃতি প্রত্যথাদেশ্চ বৃত্তি ৰ্ব্যঞ্জন ধনন গমন প্ৰত্যায়নাদি वाश्राम्य विषय। वाक्षन। नाम । ভত্ৰ অভিধা লক্ষণা মূলা শব্দস্য ব্যঞ্জনা দ্বিধা।। #।। অভিধাসূ-ना गार । অনেকार्थमा भक्मा সংযোগাদ্যৈ নিযন্ত্ৰিতে। একত্ৰা-(र्थश्नाभी (रुषु र्वाक्षन। माजि-शाञ्चया।। আদি শব্দাদিপ্রযো-গাদযঃ। উক্তণহি। সংযোগো বি-প্রযোগশ্চ সাহচর্য্য বিবোধিতা া অর্থঃ প্রকর্ণ লিঙ্গু শব্দস্যা-ন্যস্য সন্নিধিঃ !! সামর্থ্য মৌচি-তী দেশঃ কালো ব্যক্তিঃ স্বরাদ-যঃ। শব্দার্থ স্যানবচ্ছেদে বিশেষ স্মৃতি হেতবঃ।। ইতি। সশখ চ-ক্রো হরি রিত্যত্র শঙ্খ চক্র সংযো-গেন হরি শব্দো বিষ্ণু মেবাভি-ধত্তে। অশহাচক্রো হরি রিতি তদ্বিষোগেন তমেব। ভীমার্জুনা-বিতি অজুনঃ পার্থঃ। কর্ণাজুনা বিতি কর্ণঃ সূতপুত্রঃ। স্থাণু বন্দে ভবচ্ছিদে ইতি স্থাণুঃ শিবঃ। সর্ব॰ জানাতি দেব ইতি দেবো ভবান্ **াঙ্গ**পিতো মকরধুজঃ ইতি মকর-

ধজঃ কামঃ। দেবঃ পুরারি রিভি পুরারিঃ শিবঃ। মধুনামতঃ পিক ত মধু বসস্তঃ। পাতুবো দ্বি-তা মুখ মিতি মুখ সা শুখা। ভা-তি গগনে চন্দ্ৰঃ ইতি চন্দ্ৰঃ শশী। নিশি চিত্রভানু রিতি চিত্রভানু বহিঃ ৷ ভাতি রুণাঙ্গ মিতি নপুণ-সক ব্যক্ত্যা রথাঙ্গণ চক্রণ। স্বরস্ত বেদএৰ বিশেষ প্ৰতীতি ক্লন্ন কা-ব্য ইতি তস্য বিষয়ে নোদাহ্বত । ইদঞ্চ কে ২প্যসহমানা আহঃ স্বরোপি কাঞ্চাদি ৰূপঃ কাব্যে বিশেষ প্রতীতি ক্লদেব । উদা-ত্তাদি ৰূপোপি মুনেঃ পাঠোক্ত **मिना मृका**ज्ञामि ज्ञावित्नय थ-তীতি ক্লদেবেতি। এতদ্বিষয়ে উ-দাহরণ মুচিত মেব ইতি তন্ন ত-থা হি স্বরাঃ কাক্বাদষ উদাত্তাদ-ষো বা ব্যঙ্গ্যৰূপ মেব বিশেষণ প্রত্যায়যন্তি ন খলু প্রক্রতোক্ত गरनकार्थ भक्तरेमाकार्थ निषञ्जन ৰূপণ বিশেষ । কিঞ্চ যদি যত্ৰ ক্ব-চিদনেকার্থ শব্দানা প্রকরণাদি নিযমাভাবাদনিযন্ত্রিতয়ে রপ্য-ৰ্থয়ে রনুৰূপ স্বর বশেনৈকত্র নি-ষমনং বাচ্যং তদা তথাবিধ স্থলে শ্লেষানঙ্গীকার প্রসঙ্গং ন চ তথা

অভএকাহঃ স্নেম নিৰপণপ্ৰস্তাবে कारा महर्भ बद्धा मन्नगार इंडि চ নম ইত্যলমপ্তজীকানা শেন্য ना दा भारतम् करोक निक्तिश १। या क्रिनका एक अंत्रमां करी-कारिको रसामि क्योमिनिक स नामीना॰ क्वन क्वांतकामाका-রয়ণ এর মেকম্মিলর্থে ১তিম্বা নিৰন্তিতে যা শব্দস্যান্যাৰ বৃদ্ধি হেতুঃ শক্তিঃ সা অভিধাসূলা-ব্যঞ্জনা যথা মন তাত পাদানাং মহাপাত্ৰ চতুৰ্দ্দশভাষা বিলাসি-নী ভুজঙ্গ মহাকবীশ্বর শ্রীচন্দ্র শেখর সান্ধি বিগ্রহিকাণাণ। দুর্গাঃ লজ্মিত বিশ্বছো মনসিজ^{*} সংমী-वय । (अक्रम) (था पाज जिंक दल) পুহীত গরিমা বিশ্বগৃতো ভোগি-ভিঃ। নক্তেশ হতেক্ণে। গিরি অবৌ গাঢ়া ক্লচি ধার্যন গামা-ক্রমারিভূতি ভূবিত তম্ রাজ্ত্য-মাবরতঃ।। অত্য প্রকরণের ভি धरा छैरा बाउनका छैरान यशासकी जवनाज जानूरमय नृश-তিৰাপে ২ৰ্থে নিষ্মিতে কাঞ্চন-ালভৰপো ২ৰ্থে বো-

् यूका सार । लक्ष्राभागार्छ यमा

इर७ ७ जु अरबाजन । यहा अ क्रायात्व मा माहाक्षना वक्षा-व्यक्ता । त्रत्राचा स्वाय हेजारती জ লম্মাদ্যৰ্থ বোধনাদভিধাযাণ বিশ্বতাযা কেটাদ্যৰ্থ বোধনাক লকণাৰা বিরতাযা স্বয়া শীতন্ত্র পাকনত্বাদ্যতিশ্যাদি কোঁথাতে मा नक्षामूना यासना ॥ सना এবং শাকীং ব্যঞ্জনা মৃজ্যু আ-থী • বাঞ্চনা মাহ। বক্তৃ বোধবা বাক্যানা মন্য সন্নিধি বাচ্যযোগ ্প্রস্তাব কাল দেশানা কাকো **ल्फ्को** मिकना ह ॥ देवनिकाम-ন্য মর্থা॰ যা বোধয়েৎ সার্থ সম্ভ-ব। ব্যঞ্জনা ইতি সম্বধ্যতে। তত্ৰ বক্তুবাক্য প্রস্তাব দেশ কাল বৈ-শিষ্টো যথা মমা কালো মধুঃ ঙ্গপিত এব চ পুসাধনা ধীরা বহ-**छि त्रिंटिशम्ब्रताः गगीताः। (क**न नी वनीय मिन रखन जक मक्ष দূরে পতিঃ কথৰ কিং করণীয় ম দ্য ৷৷ অত্ৰ এত দেশ প্ৰতি শী-ক্তু প্রচ্ছম কাসুক স্তুবা প্রেব্যতা মিভি স্থী প্রতি ক্যাচিৎ দ্যো-ठा**रू ॥ इना दिना**का देवनिका ा निस्टन्यहूग्राह्मनः छन-তট নিশৃষ্টরাগো হধরো নেত্রে

দূর বনঞ্জনে পুলকিত। তথী ত-दिय जन्दा नियावामिनि मृजि বান্ধব জনস্যাজ্ঞাত পীডাগনে বাপীণ স্নাতু মিতো গতাসি ন शून उन्गाधमनान्तिकः ॥ अव তদন্তিক মেব গতাসীতি বিগ-রীত লক্ষণযা লক্ষ্য তস্য চ রম্ভ মিতি ব্যক্ষ্য প্রতিপাদ্য দূতী বৈ-শিক্টাছোধ্যতে 🔃 🏶 শ অন্য স-নিধি বৈশিষ্ট্যে যথা। উঅ নি-চল নিশ্বনাভিসিনী পত্তমি রে-रहे बनाजा। निमान गत्राज छ।-অণ পরিট্ঠিআ সংখ সুত্তির ৷৷ অত্ৰ বলাকাষ। নিষ্পন্দত্ত্বেন বি-শ্বস্তত্ব তেনাস্য দেশস্য বিজনত্ব মতঃ সঙ্কেতস্থান মেতদিতি ক্যা-পি সমিহিত প্রক্রম কামুক প্র ত্যচ্যতে। অত্রৈষ স্থান নির্জনস্ব ৰূপ ব্যক্ষাৰ্থ বৈশিষ্ট্য প্ৰযোজ-न ।। ভिषक है धनि शै देतः कात्र রিতাভিধীয়তে। ইত্যুক্ত প্রকা-রাযাঃ কাকো ভেঁদা আকারাদি-ভো। ভাতবাা: ॥ 🛊 ॥ এতদ্বৈ-শিষ্ট্যে যথা। গুরুশরতন্ত্রতমা ব-ত দূরতর দেশ মুদ্যতো গন্ত । অলিঙ্গল কোকিল ললিতে নে-कािक मिथ मूज़िक मगरग श्रमी ।। ব্যত্র নেষ্যতীতাপি ভর্ষি এষা-ত্যেব ইতি কাৰা ব্যজ্যতে ৷৷ৰ ৷৷ চেষ্টাবৈশিক্ষ্যে স্বৰ্থা া সক্ষত-কাল ননসং বিটি জ্ঞাত্বা বিদশ্বযা ৷ হসমেত্রাপিতাকৃত লীলাপদ্দ निभीलिक ॥ अर्वे नेक्सा महरू কাল ইতি পদ্ম নিশীলনাদি চে-ষ্টিয়া ক্যাচিৎ দ্যোত্যতে। এবং বক্তাদীনা ব্যস্ত সমস্তানা বৈ-निक्छा (वाक्वरा॰ ॥ **॥** ।। देविन-ধ্যাদি ব মর্থানা প্রত্যেক ত্রি-বিধা মতা ৷ অর্থানা বাচ্য লক্ষ্য ব্যস্থ্যকেন ত্ৰিৰূপত্যা সৰ্বা অ-প্যনন্তর্রোক্তা ব্যঞ্জনা স্ত্রিবিধাঃ। তত্ৰ বাচ্যাৰ্থস্য ব্যঞ্জনা যথা। কা-ला यद् तिजािन ॥ नकार्थमा যথ। নিঃশেষচ্যুতচন্দ্ৰ মিত্যা-मि॥ राजार्थमा यथा। उञ्जिन-कन रेजामि ॥ 🗱॥ श्रहान अ-ত্যযাদি ব্যঞ্জনম্ভ প্রপঞ্চ বিক্ততে । শব্দবোধ্যে। ব্যমক্রার্থঃ শব্দো ২প্যর্থ জরাশ্রমঃ। একসা বাঞ্চ-কত্বে তদন্যস্য সহকারিত। ।। य-তঃ শব্দো ব্যঞ্জকত্বে ২ থান্তর ম-পেক্ষ্যতে। অর্থোপি শব্দ তদে-कर्मा राष्ट्रकर्व २ नामा महकाति-

थानि खटगालाधि বিধে মতঃ৷ শব্দোশি বাচক ভদলককে ব্যঞ্জক ভথা।। অ-ভিষোপাধিকো বাচকঃ। লক-ণোপাধিকে। লক্ষকঃ । ব্যঞ্জ-नाशिक्ति। वाक्षकः ॥ किश्र তাৎপৰ্য্যাখ্যা॰ বৃত্তিমাহুঃ পদা-র্থাম্বয় বোধনে। তাৎপর্য্যার্থ্যণ তদর্থঞ্চ বাক্যুণ তদোধকং পরে ৷ অভিধায়া একৈক পদাৰ্থ বো-ধন বিরমাৎ বাক্যার্থরূপস্য পদাশ্বস্য বোষিকা তাৎপৰ্য্যা নাম্ বৃত্তি স্তদর্থশ্চ তাৎপর্য্যা-র্থ স্তম্বোধকক্ষ বাক্য মিত্যভি-हिञान्नयवामिनाः यञः । ইতি সাহিত্যদৰ্শণে বাক্যস্বৰূপনিৰা-পণো নাম দ্বিতীয়ঃ পরিচ্ছেদঃ। ব্যভয়কঃ পু॰ এরগুঃ। ইত্যমরঃ॥ ব্যতিকরঃ পু॰ বাসন ।। বাতি-मकः। ইতি মেদিনী।। ব্যতিক্রমঃ পু॰ ক্রমবিপর্য্যযঃ। যথা। সৰ্বত্ৰ প্ৰান্তুখো দাতা গ্ৰ-হীতা চ উদগ্নখঃ। ত্রষ এব বিধি र्मात्न विवाद ह वाञ्कियः ॥ हेळ्डाहोह**ङ्ख॰।।** ব্যতিরিক্তঃ ত্রি ব্যতিরেকবিশিষ্টঃ

া ভিন্নঃ। বি অতি পূৰ্ব বিচধা-

ব্যতীপা

তাংক্ত প্রত্যাবেন নিশামঃ ।
ব্যতিরেকঃ পুং বিনা ৷ অভাবঃ

যথা ৷ যদ্যতিরেক জ্ঞানং যদুৎপত্তি প্রতিবন্ধকং তৎ তমিশ্চষ সাধ্যং ৷ ইতি পরামর্শগ্রন্থঃ

৷৷ অলঙ্কারবিশেষঃ ৷ যথা ৷ ব্যতিরেকে৷ বিশেষক্ষেদ্রপমানোপ্রমেব্যাঃ ৷ শৈলা ইবোমতাঃ
সম্ভ কিন্তু প্রকৃতি কোমলাঃ ৷৷
ইতি চন্দ্রালোকঃ ৷৷

ব্যতিসঙ্কঃ পু॰ পরস্পরমেলন॰। বি অতি স॰ পূর্ব গমধাতো র্ড প্রত্যযেন নিস্পন্নঃ॥

ব্যতিহারঃ পু॰ বিনিম্যঃ। যথা । পরিদান॰ বিনিম্যো নৈমেয়ঃ পরিবর্ত্তন॰। ব্যতিহারঃ পরাব-র্ত্তো বৈমেযো বিম্যো ২পি চ।। ইতি হেমচন্দ্রঃ।।

ব্যতীতঃ ত্রি অতীতঃ। গতঃ।

যথা। অর্দ্ধরাত্রে ব্যতীতে তু

সংক্রান্তি র্যদহ ভবেৎ। পূর্বে

রতাদিক সর্যুঃ পরেদুঃ স্নান
দানখোঃ ॥ ইতি ভিথিতত্ত্বে
ভীমপরাক্রমীয়া।

ব্যতীপাতঃ পু॰ মহোৎপাতঃ।। অপমান॰। ইভি মেদিনী।। বি-জ্ঞাদি সপ্তবিশ্বতি যোগাস্ত-

ৰ্মত সপ্তদশ্ৰেগঃ ৷ তত্ত্ৰ সৰ্ব कर्मा वर्जन वर्था। निज्ञन्त क्रिन-সং বিষ্টি॰ ব্যতীপাতঞ্চ বৈধৃতিণ । কেন্দ্র যাপি শুভৈ হী ন॰ পা-পাছ মপি বর্জযেৎ ৷৷ পরিষ্স্য ত্যজেদর্শ্নণ শুভকর্ম ততঃ পরণ ৷ গও ব্যাঘাতযোঃ ষট্চ নব হর্ষণ বজুবোঃ।। বৈষ্তি ব্যতীপাতে চ সমস্ত॰ পরিবর্জযেও। 🗱। অ-স্যপ্রতিপ্রস্ব মাহ ভীমপরাক্ত-त्य । न विकट्डा नवा भएका न ব্যতীপাত বৈধৃতী। চন্দ্র তারা বলে প্রাপ্তে দোষা গচ্ছন্তাস-মুখাঃ ৷৷ নবন্যসারকো বিষ্টিঃ শনৈশ্চর দিনং তথা। ব্যতীপা-তো ন দুষ্যেচ্চ যস্যার্কো দক্ষি-ণে স্থিতঃ।। যদি বিষ্টি ব্যতীপা-তৌ দিন॰ কাপ্যশুভ॰ ভবেৎ । হন্যতে ২মৃতবোগেন ভাস্করেণ ভনো ৰথা ৷৷ ইতি জ্যোভিস্তত্ত্ব॰ ११ 🗰 ११ ७० छन्। कटिन ब्र-বাৰ্যঃ পিশুন সভাবো গানাতু-রো মাতৃহিতে৷ মনুষ্যঃ পরস্য কাৰ্য্যে ক্বত পক্ষপাতে। মৃস্যুপ্ৰ-সূতে কতিপাত যোগঃ॥ ইতি কোষীপ্রদীপঃ ॥ 🛊 ॥ পারিতা-क्षाविकत्यागितित्वसः। यथा वृश्-

মনুং। শ্রবণাশি ধনিপ্রার্জা নাথানের মন্তবেশ মন্তবার রবিবারের ব্যতীপাতঃ সাইচ্যতে।।
তত্ত্র গঙ্গানান ফলং মুখা ত্রনাতেও সংক্রান্তির ব্যতীপাতে গ্রন্থ হণে চন্দ্র সূর্যযোগ পুষ্যে স্নান্তা তু জাহ্লব্যাণ সলকোটীঃ সমুদ্ধারেও।। ইতি প্রায়শ্চিত্তত্ত্বও।।
ব্যতীহার পুণ পরীবর্ত্তঃ। ইতি
জ্যোধরঃ।। পরম্পার মেকজাতীয ক্রিয়া করণং। যথা কেশাকেশি। দঙাদ্ধি। ইত্যাদি। ইতি
ব্যাকরণং।।

ব্যত্যয়ঃ পু॰ কৃতিক্রমঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। ব্যত্যাসঃ ২ বিপর্য্যাসঃ ওবিপর্য্যয়ঃ ৪। ইত্যমরঃ।।
ব্যত্যাসঃ পু৽ বিপর্যায়ঃ।
মরঃ।।

वाश व म ७ मृत्था। हात्वा।

जरा। देखि किविक ब्राक्त महा। मृत्वथ॰ मृत्थान ख्रवः। हालः कन्यानः
। व वाथा। म वाश्यकि। ७ वाथछ लाकः मृत्य मन् जरि ।
कन्या विद्युष्ठि (वज्यर्थः। किहिन्दु मृत्थ जर्म हलनस्य। विजि
शक्ति। जरम हलनः जमहलनः
। मृत्थ जर्म हलनः वमहलन

পঠিছা দুঃখ महनाम गृष्-পাদন মিভি গোবিশভটঃ। ইভি দুর্গাদাসঃ॥ नायकः वि गायाकाती। यथा। अवाशाम वाश्व मानामण् श्रक्षपः। ইতি হেমচক্রঃ॥ राश जी मृः थः। ইতামরः॥ ব্যথিতঃ ত্রি পীডিতঃ ৷ দুঃথিতঃ । यथा। ७७: अवाथित्। बात्ना দুহিত্ঃ প্রতি দূষণঃ। ছরিতঃ ক-ন্যকাগার প্রাপ্তো ২ডাকীৎ যদূদহণ 11 ইতি শ্রীভাগরতে বাণযুদ্ধে ৬২ অধ্যায়ঃ।। ব্যধ ঔ য তাডে। ইতি কবিকন্প-क्रमः॥ य विश्वाि मञ्च मृतः। ঔ অব্যাৎসীৎ। কন্চিত্তু দি-ভূতিস্যানিকারীভূত যকারস্য ব্যথে বঁকারো বর্ম্যঃ অন্যত্র তু मखा रेंछि मशानः সনি विवाद-छार। रेडि मूर्गामामः॥ राधः पुर देशः। इजिन्तः।। ः। यथा । राशक अञ्चलकायः गाङ्कीया-জ্যা ভারব গুণঃ ৷ ইতি ছিক। CASE IF काकः भू जनगः। उद्भारामः।

मून्द्र र विभागः ७ कम्ब ६ क

প্রথঃ ৫। ইত্যামরঃ ।। ব্যপাক কৰে। ইতি কবিকল্পদ্ৰ-মঃ ॥ अख्यामायूकः। क गांशय-ুতি। ইতি দুর্গাদাসঃ।। वाशास्त्रभः श्रु॰ कशहः। ইতি হেমচন্দ্রঃ।। নাম। ইতি ত্রিকা-**७८नवः ॥ वाकावित्नवः। स्था।** ব্যাজেনাসাভিলাসোক্তি ব্যপং দেশ ইতীৰ্যাতে। ইত্যুজ্জুলনী-व्ययनिः ॥ ব্যপাক্তিঃ স্ত্রী অপত্নবঃ। অস্বী-কারঃ। বি অশ আঙ পূর্ব রুধা-তোঃ ক্তি প্রতাযেন নিষ্পন্ন। ॥ ব্যভিচারঃ পু॰ কদাচারঃ।ভূ-ফীচারঃ। যথা। ব্যভিচারাত্ত্র ভর্তুঃ স্ত্রী লোকে প্রাপ্নোতি নি-माजा । मृंगान रंगानि श्राद्या-তি পাপরোগৈশ্চ পীডাতে ॥ रें ि मानत्व ७ व्यक्षायः ॥ 🗱 ॥ किंचिविट गरे । जिमा लक्ष्ण । সাধ্যতাবচ্ছেদকাবচ্ছিম প্রতি-বোগিতাকাভাববদৃত্তিত্ব হ राष्ट्रितः । देखि राधिकतन ४-শ্বাবছিয়াভাব চিন্তামণিঃ।। স ত্ৰিবিখঃ ৷ সাধারণঃ ১ অসাধা-রণঃ ২ অনুসম্বারী ৩। তত্ত विश्वकृष्टिष् माधातनष । गर्ब সপক্ষব্যাবৃত্ত স্বসাধারণত ।
ব্যাপ্তি গ্রহানুকৃলৈকধর্ম্যুগসকহারাভাবোযত্ত সন্ধেত্তিমতো
হনুপসংহার্যঃ । ইতি সব্যভিচার চিস্তামণিঃ ।।
ব্যভিচারি ক্লী চতুন্ত্রিপ্শৎপ্রকার
শ্রারভাববিশেষঃ । তদ্মধা ।

শৃকারভাববিশেষঃ। তামথা । बिर्दिमः > शांबिः २ महा ७ অসুষা ৪ মদঃ ৫ শ্রমঃ ৬ আল-मा १ रेनना ৮ ठिखा २ साहः 🍅 শৃতিঃ ঠৈ ধৃতিঃ ১২ ব্রীজা ১৩ চপলত। ১৪ হর্ষঃ ১৫ আ-বেগঃ ১৬ জড়তা ১৭ গর্বঃ ১৮ বিষাদঃ ১৯ ঔৎশুক্যু ২০ নি-দো ২১ অপসারঃ ২২ সুপ্তঃ ২৩ विरवाधः २८ व्यवसः २० व्यवहि-খঃ ২৬ উগ্ৰহা ২৭ মক্তিঃ ২৮ উপলম্ভঃ ২৯ ব্যাধিঃ ৩০ উন্ম দঃ ৩১ মরণ ৩২ ত্রাসঃ ৩৩ ৰিতৰ্কঃ ৩৪। ইতি হেসচন্দ্ৰঃ।। ব্যভিচারিগী স্ত্রী পরপুরুষগানি-নী। মথা। ভৃতাধিকারা মলি-নাং পিওমাত্ত্রোপসেবিনী াপ্তা-্রিভূতা মধ্যশ্ব্যাণ বাসম্বেদ্ধ্য-ভিচারিণী।। সোমঃ শৌচ দ-নৌ ছাৰা গৰ্মৰ ক শুভাশ্য-

त्र । शादकः सर्वछिकपुर व्यवा

বৈ ৰোমিছো হতঃ ॥ ইউ তু मामानाविक्षः।। वाजिहाना-मृत्ठो एकि शंदर्ज जात्का विशे-বতে। গৰ্ৱ ভত্ৰধে জাসা-ভণা মহতি পাতকে।। ইতি গাৰুডে २¢ ज्ञान्यः ॥ **क्षा** जनाः श्रति-ত্যাগাদি যথা। হারীতঃ। গর্ভি-नी गरधावर्गगार नियमुक्गामिनीर পাপ ব্যসনাসন্তল ধনধান্য ক্ষ कत्री॰ वर्ब्झट्य । यभः। सक्तृन्म-গাহিষা নারী তদ্যা স্ভ্যাগো বি-ধীষতে। ৰ চৈব জীৰখঃ কাৰ্ষ্যো ন চৈবাঙ্গবিবোজন ।। বৃহস্পতিঃ ৷ হীনবৰ্ণোপভুক্তা যা ত্যাজ্যা ব-খ্যাপি বা ভবেৎ ৷ বিশেষযতি মিতাকরাযাণ স্মৃতিঃ। ত্রাহ্মন ক-ত্রিষ বিশাণ ভার্যাঃ শূজেণ সঙ্গ-তাঃ। অপ্রজা স্তা বিশুদ্ধান্তি প্রা-ৰশ্চিতেন নেতরাঃ ॥ এতৎ ব-লাৎকার বিষশ ৷ ইছ্যুদাহতত্ত্ব ।। 🛊 ।। তস্যাহ পুৰাকৰ্মাৰি নিক্ষ-লানি বনাৰধিকারিত্বক যথা। হরিব শীষ পুথাকৰতোপাখা-नि । मरवायकाम भूगानि मूक তান্যপ্যক্ষতি ৷ নিজ্ঞান্যস-তীনা হি পুণাকানি তথা স্তত্তে ः। अभूता गुरुनः छर्दुः

शानवजी जर्छा । मगा९ छ९ शिक्षः क्रथन मन्तर बर्छ्ड ह ॥ छर्जुः नवनः शान-बर्छी नानाशामिनी। ইতি हाव-

য় ব্যক্তিচারী তি ব্যক্তিচারবিশিকঃ

বৈ অভি পূর্ব চরম্বাতো র্ণিন্
প্রভ্যমেন নিশালঃ ।।

বাষ ত্ক গতৌ । ভ্যাগে । ইতি
কবিকল্পদনঃ ।। ব্যক্তি । ইতি
দুর্গাদাসঃ ।।

ব্যৰ এ গতে। ইতি কবিকন্ধ-ক্ৰমং॥ এ ব্যৰতি ব্যৰতে। ইতি কুৰ্গাদাসং॥

वाय क नूमि। ইতি किवन्त्र-क्रमः। অভস্পাদিযুক্তঃ। क वाा-ययि । नूमि (अत्रत्थः। ইতি मू-र्मामानः ॥

ব্যবং ক্লী লগাৎ বাদশকানং।
ব্যবং ক্লী। লগাং বনং ভূতি ক্লুপুত্ৰ
শত্ৰ কলত্ৰকাঃ। মৱগং ধৰ্ম কাব্যায় ব্যবা বাদশ রাশযঃ ।।
ইতি জ্যোতিতক্ত্ৰং।

ইতি জ্যোতিতত্ত্ব ।।
ব্যয়ঃ পু অর্থস্যাপদামঃ। বিত্তসমুৎসর্গঃ । ধরচ ইতি পারস্যভাষা । ইতি শব্দরত্ত্বাবলী ॥
ব্যমিতঃ ত্রি ক্তব্যয়ঃ । ব্য

শব্দাদিত প্রত্যবেদ ব্যবহাতোঃ
ক্ত প্রত্যবেদ চ নিশামঃ ॥
ব্যবী ত্রি ব্যবস্কুঃ। বথা। ত্রবিণ পরিমিত মধিকব্যবিদণ
ক্রন মাঙ্গলীঙ্গরুতে ৷ ক্রীণাঞ্চলমির পীনস্তন ক্রম্বনায়াঃ জ্বলীনায়াঃ ॥ ইত্যন্তটঃ ॥
ব্যর্থণ ত্রি নির্থকণ। তৎপর্ব্যান্
যঃ। নোষণ ২ বিকলণ ৩ । ইতি
ক্রটাধরঃ ॥

পীর্ডার্খঃ। ইন্ড্যমরঃ। গতিবিপর্য্যরঃ। কামজাপরাখঃ। ইন্ডি ভট্টীকাষা
ভরতঃ। যথা। কৃত্যু নৈব মিজানাতি পরেণাপক্তে ক্রচিৎ।
কৃত্যুঞ্চ সংস্থারেদেভদস্ত্যক্ষান

उ ।। वानी (क्यू निकुछ। यः भर्याछ क्रजनिक्यः। निठाक वृज्यिन किकि भरताठाक वृज्यिन किकि भरतारामनि न ह किर्ण्यः ।। अञ्कारामनि न ह किर्ण्यः ।। अञ्कारामनि न ह किर्ण्यः ।। अञ्कारामनि न ह किर्ण्यः ।। विज्ञानि ।।

रेकि र्लावुकः॥ उपि वि ॥ ব্যলীকঃ পু• নাপরং। ইতি মে-मिनी H ७९ श्रयायः । विकाः २ ষ্ট্প্ৰভঃ ৩ কামকেলিঃ ৪ বিদু-चकः ६ शीर्रेटकानः ७ शीर्रमकः া ভলিলঃ ৮ ছিদুরঃ ৯ বিটঃ ১০ । इंजि जिक्हा खट्नियः ॥ वायकतम क्षी विद्यांगः। श्रीनः॥ প্রক্রাপভরক্রণ । বাকিকাট। ইতি ভাষা। যথা অষে বালে দীলাবতি মতিমতি ত্রাই সহি-ভান্ দিপঞ্হাত্রিংশত্রিনবতি শতান্টাদশ দশ ৷ শতোপেতা-নৈতানযুত বিযুতাণ শ্চাপি বদ म यि राउक युंकि राउकवन मार्गिम ज्ञाना ॥ इंडि बीबा-

वारकिक्षणः जि क्रण्यायक्षणाः। विरणाणिणः। शैनिकः॥ स्वक् स्राम क्षी। यथा। स्रथ मक्ष्विण वार्किक्षण्याः क्रम मृजः वृजा-र्कः। कार्याः क्षमामृश्क्रमरणाथ वार्क वार्याः क्षमामृश्क्रमरणाथ वार्क वार्याः व्यास्थानकः मस्थ तःवा। शिक्रकेषाः जिल्लाविकः। वारक्षाः । यः माभग्रिकः। इंडि ट्रम्हरूका। **भूभक्षम्**।। वावशा की वावशाया इंडाबबः॥ ব্যবধান ক্লী আক্রমন তৎ-পর্য্যায়ঃ। তিরোধান १ ৩ অপ্রায়ণ ৪ ৬ অন্তৰ্কা ৭ পিৰামণ ৮ खगन॰ ना **इंडि (इनाटा**रेगा ব্যবধিঃ ১০ অথিধান ৫ ১১ ৷ भुक्तकावनी।। ব্যবধাষকঃ ত্রি ব্যবধানকর্তা 1 यथा। वर्ग कार्या यद्यक मख-দশাবরা ঋষিকামাঃ মত্ত সুপা-সীরমিতি বেদে কামিনাণ কর্ত্ত-দাৰগতে জদাশপত্যা ঋষি-খ্যাপারান্তর্ভাবে ন ব্যবধাৰকঃ । ইতি প্রায়ন্দিতবিবেকঃ ম वाविधः पू॰ वावधानशा रेजिनक-त्रकारकी ॥ ব্যবসাখঃ পু॰ উপজীবিকা। পেলা ইতি পার্স্যভাষা। ৰথা । করেতি সাম নীতিজ্ঞে। বাব-সাষ মিত ভতঃ। কলে পুন ভ-रत्व महाम्यविष्य गनित क्रिक स हेकि हिट्छामदमस्म ६ मित्र-

6

र्थना। चक्छंदनाः वावमायोन्छ का-ম শাস্ত্র ভাগে শ্রেটা ট্রিড চা ণক্যশা অৰুষ্ঠান । ইতি ক্বৰ-गांकि नेकार्व प्रनंबाद ११ नि-अध्यह । तथा । वादमायाचिका ं दुष्ति "রেকেই अक्रममन । বছ-শাৰা হুনস্তান্ত ৰুক্সযো হব্য-বসাধিনা ।। ইতি ভগবদগীতা-बा॰ २ व्यशासः ॥ वावमायाज्ञि-কেতি। ইহ ঈশ্বরারাধন লক্ষ-ণে কর্মযোগে ব্যবসাযাত্মিকা পরমেশ্বর ভক্তৈয়ৰ ক্রবণ তরি-ষানীতি নিশ্চযাত্মিকা একৈব ंधक मिर्छेर रुक्षि जंरित। ज-ব্যবসাযিনা মীশ্বরারাধন বহি-মুখানা কামিনা কামনান-खामनडा खवानि कंर्यक्व छ-শক্ষপত্নাদি প্রকার তেদাবহুশা-খাশ্চ বুদ্ধযো ভবন্তি। ইতি ত-कीकांगा वामी॥ विकृत विशा । ব্যবসাধো ব্যবস্থানঃ সন্থানঃ श्रामतमा अवः। इति छमा मूह नुमांगटखावः॥ ः ःः

ব্যবসাধী তি ব্যবসাধবিশিকঃ

11 বাণিজ্যকারকঃ যথা ৷ কো

২তিভারঃ সমর্থাসা ৷ কিং দুর

ব্যবসাধিনা ৷ কো বিদেশঃ স

किंगाना कः भन्नः थियवानि-না'।। ইতি চাণক্য'।। অনুষ্ঠাতা । বথা। অজেভ্যো গ্রন্থিনঃ শ্রে-ঠা গ্রন্থিভ্যা ধারিণো বরাঃ। ধারিভ্যো জ্ঞানিনঃ শ্রেষ্ঠা জ্ঞা-নিভ্যো ব্যবসাযিনঃ ৷৷ ইতি मानत्व ३२ जशायः ॥ जाउद् ভা ইতি। উভযোঃ প্রশাসে সতি অন্যতরস্যাতিশ্যবিৰক্ষ-যা শ্রেষ্ঠতেতীক্ষিনো বিধানা-দীষদহায়না অজ্ঞাঃ তেভাঃ স-নগ্রহাধ্যেতারঃ শ্রেষ্ঠাঃ। তে-**২ ধীত গ্রন্থ ধারণসম র্থাঃ** শ্রেষ্ঠাঃ। তেন গ্রন্থিনঃ পঠিতবি-শ্বতগ্রন্থা বোদ্ধব্যাঃ। ধারিভ্যো ২ধীতগ্রন্থার্মজাঃ প্রকৃষ্টাঃ তেভ্যো ২নুষ্ঠাতারঃ। ইতি ত-কৌষা পল্লকভটঃ ॥

ব্যবসিতঃ ত্রি প্রতারিতঃ। ইতি ভূরিপ্রযোগঃ। অনুষ্ঠিতঃ।। নি-শিতঃ। ইতি ব্যবসাযি ব্যবসা-য শব্দার্থ দর্শনাৎ।।

ব্যবস্থা প্রী শান্তানিকপিতবিধিঃ

যথা দিবিকাল বন্ধচর্য্য
থারণক কমওলোঃ ৷ দেবরেণ
সুতোৎপত্তি দ্ভকন্যা প্রদীবতে ৷ ইতাদীন্যভিধাষ এঠা-

नि लाक शुशुर्य कल तारि মহাত্মভিঃ । নিম্রতিতানি ক-ৰ্মাণি ব্যবস্থা পূৰ্ৰক বুধৈঃ ॥ ইত্যুদ্বাহতত্ত্বে হেমাজি পরাশ-রভাষ্যযো রাদিপুরাণ ॥ ব্যবস্থানঃ পু॰ বিষ্ণুঃ। যথা। ব্যবসাষো ব্যবস্থানঃ সস্থানঃ স্থানদে। ধ্রুবঃ। ইতি তস্য সহ-সুনাম স্ভোত্রণ 11 ব্যবস্থিতে নী। যথা। চাতুৰ্বৰ্গ ব্যবস্থান॰ যস্মিন্দেশে ন বিদ্যতে। ত॰ सिक्टरमण जानीयामार्यगवर्ड ন্ডতঃ পর°॥ ইত্যার্য্যাবর্ত্ত শব্দ-দীকাষাণ ভরতঃ ॥ ব্যৱস্থিতঃ ত্রি বিধিপূর্বকস্থিতঃ। ব্যবস্থিতঃ। যথা। অথ ব্য-বস্থিতান্ দৃষ্ঠা ধার্ত্রাষ্ট্রান্ ক-পিধজঃ। প্রবৃত্তে শস্ত্র সম্পাতে

ধনু ৰুদ্যম্য পাশুবং ।। ইতি শ্রী-॥
ভগবদ্দীতাষা ১ অধ্যায়ঃ ।।
ব্যবহর্তা পুণ ব্যবহারকর্তা ।
প্রাড়িবাক ইতি যাবৎ । যথা । ॥
উত্তরাভিধানানন্তর সভ্যানা
নথি প্রতাথিনোঃ কস্য ক্রিষা
ন্যানিতি পরামর্শ লক্ষণস্য প্রত্যাকলিতস্য যোগীশ্বরেণ ব্যবহারপাদজেনানভিধানাৎ ব্য-

বহর্ত্ত্ব সম্বন্ধাভাবাচ্চ ন ব্যবহা-রপাদত্ব মিভি স্থিত । ইতি মি-তাক্ষরাযাণ ব্যবহারমাতৃকা ॥ কাষস্থন্যোপাধিবিশেষশ্চ ॥ ব্যবহারঃ পু॰ বিবাদঃ ইত্য-यतः ॥ तुक्तरज्ञाः ॥ नापः ॥ পণঃ ।। স্থিতিঃ। ইতি মেদিনী गयतञ्जावत्वाो ॥ 🕸॥ व्यथ वा-বহার দশন । তত্র যাজবক্ষ্যঃ। স্মৃত্যাচার ব্যথেতেন মার্গেণা-ধর্ষিতঃ পরৈঃ। আবেদযতি চে-ডাজ্ঞি ব্যবহারপদ হি তৎ।। স্মৃতি সদাচার বহিভূ তেম বর্ম-না পরে রর্থতঃ শরীরতো বাসী-ডিত শ্চেদ্রাজনি নিবেদযেত্ত-দ্যবহার দর্শনস্থান°। চেদিত্যত্র সদিতি মৈথিলাঃ। আবেদষ্তি চেদিভ্যনেন স্বয়ণ বিবাদেশখা-পন॰ রাজ্ঞান কর্ত্তব্য মিতি শূল-পাণি মহামহোপাধ্যাষাঃ। রা-জ্ঞীতি ব্যবহারপ্রদর্শক পর । তথা চ বৃহস্পতিঃ । রাজ। কা-ৰ্য্যাণি সংপশ্যেৎ প্ৰাড়িবাকো श्या विषया शाक्षा था जिया करा ক্ষণমাহ সএব। বিবাদে পৃচ্চতি প্রশ্নং প্রতিপন্নং তথৈব চা প্রিয় পূৰ্বণ প্ৰায়দতি প্ৰাড়িবাক শুভঃ

স্তঃ।। কাত্যায়নঃ। ব্যবহারা-প্রিত প্রশ্নণ পৃচ্ছতি প্রাডিতি স্থি-তিঃ। বিবেচযতি য স্তান্সিন্ প্রা-ি ডিবাক স্ততঃ স্মৃতঃ ।। অর্থিন॰ প্রতি ভাষাতে কীদৃশীপ্রত্যর্থিন॰ প্রতিচ তবাপি কীদৃশ মুত্তর ই তিপৃচ্চতীতি প্রাট্ শ্রুত্বা চ যুক্তা-যুক্তত্বেন জ্বয় পরাজ্য বা বি-বিনক্তি ইতি বিবাকঃ প্রাট্চ স বিবাকশ্চেতি প্রাড়িবাকঃ॥ #॥ কাত্যাযনঃ। সপ্রাড়িবাকঃ লামা-ত্যঃ সত্রাহ্মণ পুরোহিতঃ। স্বয়ণ স রাজা চিনুযাত্তেযাণ জয় পরা-জযৌ॥ यদ। কার্য্যবশাদ্রাজা ন পশ্যেৎ কাৰ্য্যনিৰ্থ । তদা নি-যুঞ্জ্যাদ্বিদ্বাংসং ব্রাহ্মণং বেদপা-त्रगः ॥ यमि विष्या न विषान् স্যাৎ ক্ষত্রিয° তত্র যোজ্বেৎ। বৈশ্যস্বা ধর্মশাস্ত্রজ্ঞঃ শূজঃ যত্নে-ন বৰ্জ্জয়েৎ।। স বিনীতবেশঃ। মনুঃ ৷ জাতিমাত্রোপজীবী বা कामः माष्ट्राक्रवङ्गाः धर्म अ-বক্তা নৃপতে নঁতু শূজঃ কদাচন ।। নাধ্যাপয়তি নাধীতে স ত্রা-ক্ষণক্রবঃ স্মৃতঃ।। ব্যাসঃ। দ্বিজা-ন্ বিহাষ যঃ পশ্যেৎ কার্যাণি বৃষলৈঃ সহ। তস্য প্রক্ষুভ্যতে রা-

জ্যে বলং কোষশ্চ নশ্যতি ৷৷ যঃ मृट्फा देविनकः धर्मः सार्छः वा ভাষতে যদি ৷ তস্য দণ্ড॰ দ্বে मश्रमु मृक्षनी टेठव ज्जित्य । দুঃশীলোপি দ্বিজঃ পূজ্যো ন শৃ-দ্রে। বিজিতেন্দ্রিষঃ ॥ দুষ্টা॰ গা॰ কঃ পরিত্যজ্যার্চ্চযেৎ শীলবতী খরী ে ॥ ৠ ॥ ব্যবহারমাহ কাত্যা-यनः। वि नानार्थ १व मल्ला হরণ হার উচাতে। নানাসন্দে-হ হরণাদ্যবহার ইতি স্থিতিঃ।। নান। বিবাদ বিষযঃ সংশধো হ্রি-যতে খনেন ইতি ব্যবহারঃ। ভা-ষোত্তরক্রিয়া নির্ণাষকত্ব ব্যবহা-রত্বণ। তথা চ বৃহস্পতিঃ। অজ্ঞা-ন তিমিরোপেতান্ সন্দেহ পট-লার্দিতান্। নিরাম্যান্ यः সরু-তে শাস্ত্রাঞ্জন শলাক্ষা।। ইহ কীর্ত্তি॰ রাজপূজা॰ লভতে সদ্গা-তিঞ্চ সঃ। তস্মাৎ সংশয মূঢানাণ কর্ত্তব্যশ্চ বিনির্ণযঃ ৷৷ অতএব না-রদঃ ৷ অনিযুক্তো নিযুক্তো বা শাস্ত্রজ্ঞো বব্জু মর্হতি ! দৈবী॰ বা-চং স বদতি যঃ শাস্ত্র মুপজীবতি ॥ দৈবী॰ দেবানুমতা॰ ॥ 🟶 ॥ ४-র্মশান্ত্রযোস্ত বিরোধে লোক ব্য-বহার এবাদরণীযঃ। ইত্যাহ স

এব ৷ ধর্মশাস্ত্র বিরোধে তু যুক্তি-যুক্তো বিধিঃ স্মৃতঃ । ব্যবহারো-পি বলবান্ধর্ম স্তেনাবহীযতে ।। অবহীযতে অবগন্যতে হি গ-তাবিত্যস্মাদ্ধাতোঃ। অতএব বৃ-হস্পতিঃ। কেবলং শাস্ত্র মাঞ্রিত্য ন কর্তব্যে। বিনির্ণয়ঃ। যুক্তিহীন বিচারে তুধর্মহানিঃ প্রজাষতে॥ युक्ति गीयः। म ह लाक वाव-হার ইতি ব্যবহারমাতৃকা ॥ অ-তএব কাত্যাযনঃ। সল শীল বযে। বৃত্ত বিত্তবন্দ্রি রধিষ্ঠিত । বণিণ্ডিঃ স্যাৎ কতিপথেঃ স্থল-বৃদ্ধৈ রধিষ্ঠিতং। সদ ইতি শেষঃ । কাত্যায়নঃ। সভ্যেনাবশ্য ব-ক্তব্য ধর্মার্থ সহিত বচঃ। শৃ-ণোতি যদি নো রাজা স্যাত্ত্ব সভ্য স্তদানৃণঃ।। সভ্যঃ সভাষা॰ माधः॥ 🕸॥ তথাবিধানাহ या-জ্ঞবন্ধ্যঃ । শ্রুতাধ্যয়নসম্পন্না॰ " ঙ্গলীনাঃ সত্যবাদিনঃ। রাজ্ঞা সভাসদঃ কাৰ্য্যাঃ শত্ৰৌ মিত্ৰে চ যে সমাঃ ৷৷ শ্রুতাধ্যয়নসম্পন্নাঃ ধর্মশান্ত্রজ্ঞাঃ। সলীনাঃ সঙ্করাদি দোষশূন্য মাতা পিতৃবণ্শ পরম্প-রাকাঃ। এবস্তুতাঃ সভাসদঃ স-ভাষা বথা সীদন্তি উপবিশন্তি

তথা দান মান সৎকারে রাজ্ঞা কৰ্ত্তব্যাঃ।।ৠ।। তথাবিধাবস্থানেন ভূমেঃ সভাত্ত মাহ মনুঃ৷ যস্মিন্ দেশে निসीपिष्ठ विश्वा विपविष-স্ত্রয়ঃ । রাজ্ঞঃ প্রতিক্রতো বিদ্বান বান্ধণ স্তা॰ সভা• বিদৃঃ ৷৷ বিদ্বৎ সংহতাবপি সভাপর্যায় পরিষ-চ্ছক মাহ সএব। ত্রৈবিদ্যো হৈ-তুক স্তকী নিৰুক্তো ধর্ম্মপাঠকঃ ৷ ত্রয শ্চাশ্রমিণঃ পূর্বে পরিষৎ স্যা-দশাবরাঃ ॥ ত্রৈবিদ্যঃ ত্রিবেদ পারগঃ। হৈতুকঃ সদ্যুক্তিব্যব-হারী। অতএবামরসিংহঃ। সভা সদসি সভ্যে চ। অত্র ভা প্রকাশো জ্ঞান মিতি যাবৎ ত্যা সহ সাক্ষাৎ পরম্পর্যা বা বর্ত্ত-তে ইতি সভা।।।।। কাত্যায়নঃ। দিবসস্যান্তম ভাগ মুক্ত্বা ভাগ-ত্রয॰ তু যৎ। স কালে। ব্যবহার।-ণা॰ শাস্ত্রদৃষ্টঃ পরঃ স্মৃতঃ॥ অ-कॅमयामानार्क अर्तः। ভाগ्व-য প্রহরদ্ব পর্যান্ত । মনুঃ। ধ-ৰ্মাসন মধিষ্ঠায় সমীতাঙ্গঃ সমা-হিতঃ। প্রণম্য লোকপালেভ্যঃ কার্য্যদর্শন মারভেৎ ।। মনু না-রদ বৌধায়ন হারীতাঃ ৷৷ পাদো **২ধর্ম**দ্য কর্তার পাদঃ সাকিন

ব্যবহা

মৃচ্ছতি। পাদঃ সভাসদঃ স্বীন্ পাদো রাজান মৃচ্ছতি।। রাজা ভ-বত্যনেনাম্ভ মুচ্যন্তে চ সভাসদঃ। এনো গচ্ছতি কর্তার নিন্দার্হে। ষত্র নিন্দ্যতে॥ কর্ত্তার বাদিন । রাজপদ॰ বিবেচকপর॰ ৷ অনেনাঃ নিষ্পাপঃ॥ৠ৷ অর্থিত্ব নাহতু ব্যা-স নারদৌ। যস্য চাভ্যধিক। পী-ডা কাৰ্য্যণ বাপ্যধিকণ ভবেৎ। ত-স্যার্থিভাবো দাতব্যো ন যঃ পূর্বণ निर्वारय ॥ चरेवव পূर्वभरक। ভবেত্তস্য ইতি কাত্যাযনীয়ে তৃ-তীয়প। দঃ। न ষঃ পূর্ব॰ নিবেদযে-দিতি তস্যোত্তরঃ পক্ষ ইতি শেষঃ । স ষঃ পূৰ্ৰ মিতি পাঠে যঃ প্ৰথম॰ নিবেদ্যতি স পূৰ্ববাদীত্যৰ্থঃ। वृश्र्णाि । जर्श्युर्विकया या-তাবৰ্থি প্ৰত্যৰ্থিনৌ যদা। বাদো বৰ্ণানুপূৰ্ব্বেণ গ্ৰাহ্ণঃ পীড়া মবেক্ষ্য বা ৷৷ যত্ৰ দ্বাবেব বদতঃ প্ৰভো মদ্বাক্য॰ শৃণু ইতি তত্ৰ ব্ৰাহ্মণা-দি ক্রমেণাধিকপীডাদর্শনেন বা বাদে৷ গ্রাহ্যঃ ৷৷ ৠ ৷৷ স্বয়ণ বিবা-দাশক্তৌ প্রতিনিধি মাহ নারদঃ । অথিনা সন্নিযুক্তো বা প্রত্যর্থি প্রহিতো ২ণি বা । যো যস্যার্থে .বিবদতে তয়ে। র্জয পরাক্তযৌ ॥

তথে। বাদি প্রতিবাদিনোঃ। বৃহস্পতি রপি। ঋত্বিক্ বাদে নিযুক্রশ্চ সমৌ সম্পরিকীর্ত্তিতা।
যত্তে স্বাম্যাপুযাৎ পুণ্যং হানিং
বাদে ২থ বা জযং।। কাত্যায়নঃ
। মনুষ্যমারণে স্তেয়ে পরদারাভিমর্ষণে। অভক্ষ্য ভক্ষণে চৈব
কন্যাহরণ দূষণে।। পারুষ্যে কূটকরণে নৃপজোহে তথৈব চ। প্রতিবাদী ন দাতব্যঃ কর্ত্তা তু বিবদেৎ স্বযং।। ৠ।। স্বলন্ত্রী প্রভৃতীনাংপ্রতিনিধি মাহ ব্যাসঃ। স্বল-

বালকোমত জডার্ভানাঞ্চ বান্ধবাঃ । পূর্বপক্ষোত্তরে ক্রযু নিযুক্তো ভূতক স্তথা।। ৠ ।। ভূা-ত্রাদীরতস্য পক্ষস্থিতস্য দঙ্দীয়-ত্রাদীরতস্য পক্ষস্থিতস্য দঙ্দীয়-ত্ব মাহ নারদঃ । যো ন ভ্রাতা পিতা বাপি ন পুল্রো ন নিযো-জিতঃ ৷ পরার্থবাদী দঙ্যঃ স্যাৎ ব্যবহারেষু বিক্রবন্ ৷৷ বিক্রবন্ বিরুদ্ধণ ক্রবন্ ৷৷ বিক্রবন্ বিরুদ্ধণ ক্রবন্ ৷৷ ঝারদঃ ৷ নির্বেষ্টুকামো রোগার্তো যিযক্ষু ব্যসনে স্থিতঃ ৷ অভিযুক্ত স্তথা-ন্যেন রাজকর্মোদ্যত স্তথা ৷৷ গ্রাণ প্রচারে গোপালাঃ শস্য-বন্ধে রুশীবলাঃ ৷ শিল্পিন শ্চাপি তৎকালে আযুধীযাশ্চ বিগ্রহো৷

অপ্রাপ্তব্যবহারশ্চ দূতো দানো-ন্মুখো ব্ৰতী। বিষমস্থান্চ না সে-धा नटिष्णाश्चरमृशः ॥ नि-র্বেফুকামো বিবাহপ্রবৃত্তঃ । অ-ন্যেন বাদান্তরে। অপ্রাপ্তব্য-বহারঃ যেগডশবর্ষাবরবযক্ষঃ ৷ তৎকালে বিবাহাদিসমাপ্তিপ-ষ্যন্তকালে। এতে বিষমস্থাশ্চ छेशक्षदरमगङ्गामा छेखन्यामिन। নাসেখ্যা নাবধারণীযাঃ এতান্ প্রাপ্তক্তান বাদিনা নিবেদিতা-নিতি শেবঃ ॥ 🟶 ॥ বাজ্ঞবক্ষ্যঃ । অভিযোগ মনিস্তীর্য্য নৈন° প্র-ত্যভিয়োজ্বেৎ ৷ অভিযুক্তঃ স-<u> শুত্তর মদস্বা ভাষা বাদিন মেত°</u> স্থাভিযোগানুপমর্দকেন বিবাদা-ন্তরেণ ন ষোজ্যেৎ। যুগপদ্যন-ক ব্যবহারাসম্ভবাৎ। নারদোপি 1 পূৰ্ববাদ° পরিত্যজ্য যোহন্য মা-लग्नेट भूनः। वाम म॰ क्रमणाक्-জ্ঞেযো হীনবাদী স বৈ নরঃ॥ হীনবাদীত্যনেন দশুতোক্তা ন-তু প্রক্তার্থাদ্ধীনতা অন্যথা ছ-লাগতেঃ॥ 🕸 ॥ পাৰুষ্যে প্ৰতি-প্রদাব মাহ সত্রব । সর্ব্যাৎ প্র-ত্যভিষোগঞ্চ কলহে সাহসেষুচ ৷৷ বাক্পারুষ্যে শস্ত্রাদি প্রহারে-

ষু চ। যথা পূৰ্ব মহ্মপ্যনেনাজ্ৰ-ষ্টঃ শস্ত্রেণ হত ইত্যপরাধাতা-বায প্রত্যভিষোগণ সর্য্যাৎ। ত-থাচ বৃহস্পতিঃ। আক্রুফস্ত ষদা-ক্রোশণ স্তাডিতঃ প্রতিতাড্যন্। হদ্বাততায়িনঞ্চৈব নাপরাধী ভ-বেন্নরঃ ৷৷ এতেন বাক্পারুষ্য দ-গুপারুষ্যযোঃ প্রক্রতাভিষোগে খণ্ডকাভিবোগেপি ন দোষঃ। यखु পূর্বমাকারষেল্যস্ত নিষত স্যাৎ স দোষভাক্। পশ্চাদ্যঃ সোপ্যসৎকারী পূর্বে তু বিনযো গুরুঃ ।। ইতি নারদ বচন তৎ পূর্বাপেক্ষয়া পরস্যাধিক বাক্পা-রুষ্যোৎপাদকস্যাপি স্বল্পদণ্ডবি-ধাযক ।। য়া যুগপৎ সপ্পবর্ত্তনে অধিক দণ্ডাভাব মাহ সএব ৷ পা-ৰুষ্যে সাহসে চৈব যুগপৎ সংগ্ৰ-বৃত্তযোঃ। বিশেষশেচন্ন লভ্যেত বিনযঃ ন্যাৎ সম স্তযৌঃ ৷৷ বিন-যোদঙঃ ৷ এবঞ্চ দঙো ২য় মনপ-রাধে মধি ক্লতঃ পীডিতত্বাদিতি ভাষাযা॰ প্রত্যভিষোগঃ কার্য্য এব। প্রত্যবস্কন্দনোত্তরত্বেন যু-গপদনেক ব্যবহারাপত্তি ,দোষ-স্যাভাবাৎ ॥ 🕸 ॥ সভাগতেঃ কর্ত্তব্য মাহ কাত্যাখনঃ। অথ

চেৎ প্রতিভূ নাস্তি বাদযোগ্যস্ত 🛚 বাদিনে 🕫 ম রক্ষিতো দিনস্যা- 📗 ভে দদ্যাৎ ভৃত্যায বেতন ॥ প্ৰতিভৰতি তৎকাৰ্য্যে তদ্বন্তব-তি ইতি প্রতিভূর্নগ্নকঃ। বাদ-<u>হোগ্যঃ বিবাদ ফলস্য সাধিত ধ-</u> गानिमानमा मधनानमा চ क-মঃ। বাদিনোঃ ভাষাবাদিনঃ উ-ত্রবাদিনশ্চ। তথাচ যাজ্ঞব-দ্ধ্যঃ । উভযোঃ প্রতিভূ র্গ্রাহ্যঃ সমর্থঃ কার্যানির্ণযে । প্রতিভূব-স্তৃতাবে চ রাজ্ঞা সংজ্ঞপন ত-যোঃ ।। রাজ্ঞ। সংজ্ঞপনং দণ্ডতু-জ্যাধিকরণ নির্ণষ্য্য কার্য্যে ধ-নাদি দানে রাজদন্তাদিত্বাৎ কা-ৰ্য্য শব্দস্য পূৰ্ৰ নিপাতঃ। ভূত্যঃ তত্রককো রাজনিযুক্তঃ ॥ 🟶 ॥ প্রত্যথী যদি কশ্চিৎ কালে প্রা-ৰ্থয়তে স লভতে অথী´তু কাল° প্ৰাৰ্থযন্ অৰ্থিত্ব মেব ব্যাহন্যা-দিতি তেন কালো ন প্রার্থনীয়ঃ । তদাহ। প্রত্যথী´ লভতে কাল ত্ৰাহং সপ্তাহ মেৰ চ। অথীত প্রার্থ यन् काल॰ তৎক্ষণাদেব হী-যতে ॥ কচিৎ প্রত্যথী কাল ন-লভতে। য়াজ্ঞরক্ষ্যঃ। সাহস স্তে-য পারুষ্য গোভিশাপাত্যযে স্ত্রি-

যাণ৷ বিবাদযেৎ সদ্যএব কালো ২ন্যত্ৰেচ্ছ্যা স্মৃতঃ ।। সাহস° মনু-ষ্য মারণ । পৌরত্র দোহা। অভি-শাপোমহাপাতকাদিনা। অত্যযে জব্যনাশে। স্ত্রিষাণ্সলস্ত্রিষাণচা-রিত্র বিবাদ বিষয় প্রাপ্তায়াণদা-স্যাণ স্বন্ধ বিবাদে বা। এষু সদ্য এব উত্তর॰ দাপযেদিতি শূলপাণিঃ। বিশেষয়তি কাত্যায়নঃ ৷ যুদ্মাৎ কার্য্য সমারম্ভ শ্চিরাত্তেন বিনি-শ্চিতঃ। তস্মান্ন লভতে কাল স-ভিযুক্তস্ত কালভাক্। অপবাদ নাহ বৃহস্পতিঃ। অভিষোক্তাপ্র-গন্তস্থাৎ বজু॰ নোৎসহতে যদি। তদা কালঃ প্রদাতব্যঃ কার্য্য শ-ক্ত্যনুৰূপতঃ॥#॥ অত্ৰাপি বিশে-ষ্যতি ব্যাসঃ। রাজ দৈব হৃতো দোষ শুম্মিন্ কালে যদা ভবেৎ ৷ অবধ্যযোগ মাত্রেণ ন ভবেৎ স পরাজিতঃ। স ক্রত সময বন্ধো। **২ভিযুক্তঃ। রাজদৈব রুত** দো-ষণ সাক্ষিভিঃ প্রতিপাদযেৎ। জৈন্সেন বৰ্ত্তমানস্ত দণ্ড্যো দাপ্য-স্তু তদ্ধন । অব্ধ্যতিক্রমহেতে। রাজদৈবিক দোষস্য প্রমিতৌ ন তদতিক্রামকো ২পরাধ্যতি জৈ-শ্বাচ্চ তদতিক্রমেণ দণ্ড্যো ভঙ্গী চ ভবতীত্যর্থঃ। ছদ্মকাঠিন্যাদিযু-ক্রো জিয়াঃ। তথা চ হারীতঃ। ছন্ম মাষা ব্যাজ যুক্তা নিরুতিঃ। কৌটিল্য কাঠিন্য শাঠ্য বৈরুদ্য সন্তাব যুক্তং জৈশ্য মিতি। যুক্তং যোগঃ॥ #॥

অথ ব্যবহারপাদ নির্নয়ঃ ।
তত্ত্ব বৃহস্পতিঃ। পূর্বপক্ষঃ স্মৃতঃ
পাদে। দ্বিপাদশ্চোত্তরঃ স্মৃত।
ক্রিষাপাদ স্তথা চান্য শ্চতুর্থা
নির্নয়ঃ স্মৃতঃ।। মিথ্যোক্তো চ চতুম্পাৎ স্যাৎ প্রত্যবক্ষদনে তথা। প্রাঙ্ন্যাষে চ স বিজ্ঞেষা
দ্বিপাৎ সংপ্রতিপত্তিষু ।। যদ্যপি
সংপ্রতিপত্তাবপি নির্নয়ে। ইস্তি
তথাপ্যত্তরবাদিনৈব ভাষার্থস্যাস্বীক্রতত্বেন ক্রিষা সাধ্যো ন ভবৃতি ইতি দ্বিপাদতোক্তা ।। *॥

অথ ভাষাপাদঃ।
তত্র ভাষা স্বৰূপ মাহতৃঃ কাত্যাযন বৃহস্পতী। প্রতিজ্ঞা দোষ
নিমুক্তি সাধ্য সৎকারণান্বিতং
। নিশ্চিতং লোক সিদ্ধঞ্চ পক্ষং
প্রক্ষবিদো বিদুঃ। স্বল্লাক্ষরঃ প্রভ্ ভূতার্থো নিঃসন্দিক্ষো নিরাঙ্গলঃ
। বিরোধি কারণৈ মুক্তো বিরোধি প্রতিরোধকঃ। যদা ত্বেবিম্বিঃ পক্ষঃ কল্পিতঃ পূৰ্ববাদিনা। দ-দ্যাৎ তৎ পক্ষ সম্বন্ধ প্রতিবাদী তদূত্তর ।। প্রতিজ্ঞা সাধ্যাতিধা-যিকা বাক্। তস্যা দোকেঃ পর-স্পার বিরুদ্ধার্থ পদাদিভি স্ত্যক্ত সাধ্যণ সাধনাহাভিমত পক্ষ বি-দুঃ। অন্যথা প্রতিজ্ঞা দোষেণ সাধ্যদোষঃ স্যাৎ। অতএবোক্ত॰ । বচনস্য প্রতিজ্ঞাত্ব তদর্থস্য চ পক্ষতা। অসঙ্করেণ বক্তব্যে ব্যব-হারেষু বাদিভিঃ ।। বক্তব্যে পক প্রতিজ্ঞে পূর্বোক্তে। নারদেনা-পি ৷ সারস্ত ব্যবহারাণা প্রতি-জ্ঞা সমুদাহতা। তদ্ধানো হীষ-তে বাদী তর•স্তা মৃত্তরো ভবেৎ ॥ উত্তরে। বিজ্যী। यम्राभागाना সাধ্য জ্ঞাপ্য তদিশিষ্টধন্মী প-ক্ষ ইতি ভেদঃ তথাপ্যত্ৰ বাক্ প্ৰ-ত্যায্যৰ্ণাদি ধৰ্মবিশেষ বিশিষ্টস্য পক্ষতযা ধর্মিণো ২ধনণা দে রে-ব সাধ্যত্বাৎ সাধ্যপক্ষযো রভে-দাভিধান । উপসংহারে চএবম্বি-ধঃ পক্ষ ইতি। মিতাক্ষরাযান্ত ভা-ষা প্রতিজ্ঞা পক্ষ ইতি নার্থান্তর মিত্যুক্তণ। ভাষার্থ মুক্তা ভাষা স্বৰূপ প্ৰপঞ্চ মাহ স্বল্পাক্ষর ইতি 1 মিরাঙ্গলঃ পৌর্বাপর্য্য বিপর্য্যা-

সাদি শূনাঃ। তত্ত্ব দূতে চ ব্যব-হারে চ প্রতে যজ্ঞকর্মণি। যা-নি পশ্যন্ত্যুদাসীনাঃ কর্ত্তা তানি ন পশ্যতি ৷৷ ইতি গৃহসংগ্ৰহ ব-চনাদুদাসীনেভ্যো জ্ঞাত্বা শোধ-যেৎ। তচ্ছোধন মাহ বৃহস্পতিঃ ৷ ন্যুনাধিক পূৰ্ৱপক তাবদাদী वित्नांधरषः । ने मम्मामुखतः या-বৎ প্রত্যথী সভ্য সন্নিধৌ ॥ 🗱 ॥ ত্রলিখন প্রকার মাহ ব্যাসঃ। পাণ্ডুলেখেন ফলকে ভূমৌ বা প্রথম॰ লিখেৎ। ন্যুনাধিকন্ত স॰-শোধ্য পশ্চাৎ পত্ৰে নিবেশ্যেৎ ।। ফলক॰ কাণ্ঠাদিপটক॰। কা-ত্যাযনঃ। পূৰ্বপক্ষণ স্বভাবোক্তণ প্রাজ্বিবাকো ২থ লেখ্যেৎ ৷ পা-খুলেখেন ফলকে ততঃ পত্রে ২-ভিলেখযেৎ ॥ শোধযেৎ পূর্বপ-ক্ষন্ত যাবমোত্তর দর্শন । উত্ত-রেণাবরুদ্ধস্য নিবৃত্ত শোধন ভবেৎ৷৷ অন্যদুক্তৃণ লিখেদেয়ান্য-দর্থি প্রত্যর্থিনে। র্বচঃ ৷ চৌরব-চ্ছাশযেত্তম্ব ধার্মিকঃ পৃথিবীপ-তিঃ ।। স্বভাবোক্ত মক্কত্রিমণ । এতচ্চ স্বরবিশেষাদিনা সুজ্ঞেয়ণ ।। ৠ।। অতএব যাজ্ঞবক্ষ্যঃ। ছল॰ নিরস্য ভূতেন ব্যবহারান্নযেন্- 🏽

পঃ। ভূত মপ্যনুপন্যস্ত॰ হীষতে ব্যবহারতঃ ॥ ভূতং তত্ত্বাথসম্ব-क्ष । नातमः । ভূত তত্ত্ব । थम य-ন্ধ॰ প্রমাদাভিহিত॰ ছল•। কিন্তু রাজ্ঞা বিশেষেণ স্বধর্ম্ম মভিরক্ষ-তা।। মনুষ্যচিত্ত বৈচিত্রাৎ পরী-ক্ষা সাধসাধু বা। সর্বেম্বর্থ বিবা-দেষু বাক্ছলে নাবসীদতি।। প-শু স্ত্রী ভূম্যণাদানে শাস্যোপ্য-ৰ্থান্ন হীযতে। সৰ্বেন্বৰ্থ বিবাদে-ষু প্রমাদাভিধানেপি নাবসীদতি অত্যোদাহরণ পশুস্ত্রীত্যাদি। অৰ্থ বিবাদ গ্ৰহণাৎ মন্যুক্তত বি-বাদেষু প্রমাদাভিধানে প্রক্নতা-ৰ্থাদপ্যৰ্থাদ্ধীয়ত ইতি গম্যতে। যথাহ মনেন শিরসি পাদেন তা-ডিতঃ ইত্যভিধাষ কেবলং হস্তে-ন তাডিত ইতি বদন্ন কেবল॰ দণ্ড্যঃ পরাজীযতে চ। ততশ্চ ত্বণ মহ্য মৃণ ধার্যসি মত্ত ঋণত্বেন গৃহীততাবদ্ধনকত্বাদিতি ভাষাশ-রীর°এতচ্চ স°ক্ষৃত দেশভাষান্য-তরেণ যথা বোধণ বক্তব্যণ লেখ্যণ বা। মূর্খাণামপি বাদি প্রতিবাদি-তা দর্শনাৎ অতএবাধ্যাপনে ২-পি তথোক্ত॰ বিষ্ণুধর্মোত্তরে । সংস্কৃতৈঃ প্রাক্তিত বাক্ত্যে র্যঃ শি- ষ্য মনুৰূপতঃ । দেশভাষাদ্যপা-বৈশ্চ বোধ্যেৎ স গুৰুঃ স্মৃতঃ ।। অথোত্তরপাদঃ ।

তত্র কালমাহ কাত্যাযনঃ। সদ্যঃ ক্লতেষু কাৰ্য্যেষ্ সদ্যএব বিবাদ-যেৎ । কালাতীতেষু বা কালং দদ্যাৎ প্রত্যর্থিনে প্রভঃ॥ বাদি-নোক্তস্য সাধ্যস্য প্রতীপ মর্থয-তে ইতি প্রত্যথী । নারদঃ। গ-হনত্বাদ্বিবাদানা মসামর্থ্যাৎ স্থা-তে রপি। ঋণাদিযু হরেৎকাল॰ কাম॰ তত্ত্ববুভুৎস্যা ।৷ বৃহস্পা-তিঃ। যদা ত্বেবস্বিধঃ পক্ষঃ কল্পি-তঃ পূৰ্ববাদিনা। দদ্যাৎ তৎপক সম্বন্ধ প্রতিবাদী তদোত্তর ॥ সম্বন্ধ মুপযুক্ত । অন্যথা অন্য-বাদিছেন ভঙ্গ প্রসঙ্গাৎ। অন্য-वानी क्रियाखिशी (नाशकाशी नि-রুত্তরঃ। আহৃত প্রপলাষী চ হী-নঃ গঞ্চ বিধঃ স্মৃতঃ ।। প্রপলাযী ত্রিপক্ষেণ মৌনক্লৎ সপ্তভি দি-॥ নৈঃ। ক্রিয়াদ্বেষী তু মাসেন সা-ক্ষিভিন্নস্ত তৎক্ষণাৎ ॥ ইতি নার-দোক্তেঃ। ক্রিষা লেখ্যাদিকা। সা-ক্ষিভিনঃ সাক্ষিভিঃ পরাজিতঃ । বাদিনোক্তস্য সাধ্যস্য প্রতীতণ বদতীতি প্রতিবাদী। উত্তীর্য্যতে

নিস্তীৰ্য্যতে প্ৰক্নতাভিযোগো ২-নেন ইতি উত্তর । যাজ্ঞবন্ধ্যঃ। শ্রুতার্থস্যোত্তর লেখ্য পূর্বাবে-দক সন্নিধৌ। লেখ্য নিতি বাক্য-স্যাপ্যপলক্ষক ॥ 🕸 ॥ উত্তর স্ব-কাপ॰ তন্তেদ।॰শ্চাহ নারদঃ। প-ক্ষস্য ব্যাপক সার মসনিক্ষ ম-নাঙ্গল । অব্যাখ্যাগম্য মিত্যেব মুত্তর তদ্বিদে। বিদুঃ ॥ মিৎ্যা সংপ্রতিপত্তিত্ত্বং প্রত্যবক্ষশন স্ত-থা। প্রডন্যায়। শ্চেত্রোঃ প্রো-ক্তা শ্চত্বারঃ শাস্ত্রবেদিভিঃ ॥ অভিযুক্তা ২ভিযোগস্য যদি জ-য্যাদগত্নব । মিথ্যা ততু বিজা-নীযাদুত্তর ব্যবহারতঃ ৷৷ পক্ষস্য ভাষার্থস্য ব্যাপক আচ্ছাদক অভিযোগ প্রতিকূল মিতি যাবৎ । অতএব পূৰ্বপক্ষাথ সম্বন্ধ প্ৰ-তিপক্ষণ নিবেদযেদিত্যক্ত। ন চ বিপ্রতিপত্ত্য। ন্যাযার্থ নাগত-স্য ধার্যসীত্যভিযুক্তস্য ধার্যা-মীতি সংপ্রতিপত্তেঃ কথমুত্তরত্বণ অভিযোগাপ্রতিকূলদ্বাদিতি বা-চ্য॰। ভাষাবাদিনো মূর্খত্বেনাপটু ত্যা বা কদাচিন্ডাষাভিবাদাদে-বায় হীয়তে ইতি ভাষা বিমর্ষ বিপ্রতিপন্নস্যাপ্যুক্তর-

वाहिटनां ভाষार्थः नमागदगगा তন্নিষেধার্থ সম্যগুত্তরাসম্ভবাৎ রিদ্বৎসভাষা চাসত্য বচন ম-ত্যস্তাধর্মকারক পরোক্তি পরা-कर्ष ह मधाय वामिना ह देवत নিত্যাদি প্রতিসন্দধতঃ সংপ্রতি-পত্তে রুত্তরত্ব॰ সম্ভবত্যেব। এব॰ এতেভ্য এবানিস্তারাৎ সাধ্যত্বে-নোপদিষ্টস্য পক্ষস্য সিদ্ধত্বেনো-পন্যাসেন সাধ্যন্ত নিবারণাৎ সিদ্ধসাধনেনাপি বাদিনঃ প্রত্য-বস্থানাচ্চোত্তরত্বণ সম্পূতিপত্তেঃ সিদ্ধ নিতি ৷ সার° প্রকৃতোপষো-গি ৷ অনাঙ্গল পূর্বাপর বিরোধ-শ्नाः । व्यवायागमा मधाश्-রাদিকণ বিনৈব প্রতীতণ অভি-যোগস্য অভিযুজ্যতে ইত্যভি-যোগঃ সহেতুক° সাধ্য° তস্যাপ-ক্লব মিতার্থঃ॥ 🗱 ॥ উত্তরাভাষ মাহ কাত্যায়নঃ। প্রক্তেনত্বস-স্বন্ধ পত্যন্ন মতিভূরি চ । পকে-करमग्वगरिशाव॰ ७ छ देनरवा-ত্তর ভবেৎ ॥ অস্ত ব্যস্ত পদ-ব্যাপি নিগূঢার্থ তথাসলং। ব্যা-খ্যাগম্য মসারঞ্চ নোতরং শস্য-তে বুধৈঃ॥ অন্ত ব্যস্ত পদব্যা-পি অনম্বিতার্থ পদব্যাপ্ত মিতি ব্যবহারতিলকে ভবদেবভটাঃ ॥ 🕸 ॥ মিথ্যোত্তর তেদমাহতুঃ भून वंगम नात्रको । भिटेशाज्या-ভিজানামি মম তত্র ন সন্নিধিঃ ৷ অজাত শ্চাস্মি তৎকালে ইতি मिथा। ठजूर्बिथः ॥ मिटेथाजिनिज শব্দতো নাভিজানামীত্যাদিক মৰ্থতো ২পত্লবঃ৷ তথাচ কাব্যা-যনঃ। শ্ৰুত্বা ভাষাৰ্থ মন্যস্ত মদি ত° প্ৰতিষেধতি ৷ অৰ্থতঃ শব্দতো বাপি নিখ্যা তজ্জেষ মুত্তর ॥ ত্ব॰ নহু॰ ধার্যসীতি প্রতিজ্ঞাষাণ ন গৃহীত নিতি শব্দতঃ। কাল-বিশেষ গৰ্ভাষা॰ তস্যা॰ সত্যা॰ তদা নাহ॰ জাত ইতি অর্থতঃ। দেশ কালবিশেষ গৰ্ভাষাণ তদা-তত্র নাহ মাস॰ ইত্যপ্যর্থতঃ । দে-শাদিমত্যা তচ্ছন্যায়া বান জা-নামীত্যর্থত এব যোগ্যাম্মরণে-নার্থত স্তদগ্রহণ প্রতিপাদনাৎ অত্র চরমত্রয° গ্রহণাবস্কন্দন মৃ-খেন গ্রহণাভাব প্রতিপাদক সা-পদেশমিথ্যোত্তর মাত্র আদ্যুত্ মিথ্যোত্তরমাত্রণ।ঞ্চা বৃহস্পতিঃ া শ্ৰুত্বাভিষোগণ প্ৰত্যথী যদি ত॰ প্রতিপদ্যতে । সা তু সংপ্রতিপ-ত্তিঃ স্যাচ্ছাস্ত্রবিদ্ধি ৰুদাহতা 11 অর্থিনাভিহিতো যো ২র্থঃ প্র-ত্যথী যদি ত॰ তথা। প্রপদ্য কারণ জ্বয়াৎ প্রত্যবক্ষন্দন হি তৎ ৷৷ আচারেণাবসমোপি পুন র্লেখযতে যদি । সোভিধেযে। জিতঃ পূৰ্ৰণ প্ৰাঙ্ন্যাযস্ত স উচ্য-তে ॥ অভিযুজ্যতে ইত্যভিষো-গঃ। প্রতিপদ্যতে ২ঙ্গীকরোতি। ত সাধ্যার্থ ৷ তথা প্রপদ্য সত্য-ষেনাঙ্গীক্বত্য। কারণ তৎপ্রতি-ক্লকপণ কারণণ ক্রয়াৎ তদা তদুত্তর প্রত্যবক্ষন্দন । বাদ্যুক্ত-স্য প্রতিকুলত্বেন প্রত্যবন্ধন্দন মিত্যর্থঃ । প্রতিপক্ষাবস্কন্দনাৎ প্রত্যবস্কন্দন মিতি জীমূতবা-হনঃ ॥ 🕸 ॥ তঞ্চ কারণোত্তরণ जिविध[•]। वनव॰ जूनावन• मूर्ब-লঞ্চ তত্র বলবদুত্তর° যথা । ত্বত্তঃ শতং গৃহীত মিতি সত্যং কিন্তু পরিশোধিত মিতি। অত্র উত্তরবাদিন এব ক্রিয়া নির্দ্দেশঃ । তথা চ নারদঃ। আধর্য্য॰ পূর্ব-পক্ষস্য যশ্মিন্নর্থবশাদ্ভবেৎ। বি-বাদে সাক্ষিণ স্তত্র প্রস্টব্যাঃ প্র-তিবাদিনঃ ।। আধর্য্য॰ দুর্বলত্ব॰ পূৰ্বপক্ষস্য। ততশ্চ স্থাপকসাধ্য-मा धार्यामा भग कात्रन नि-

র্যাতনাদি তদ্ধপ মুত্তরণ কারণো-ত্তর°। অতএব মিধ্যোত্তর।দ**স্য** ভেদঃ ৷ ভদ্ধি ধার্য্যমাণম্বস্যাত্য-ন্তাভাব প্ৰযোজক মগ্ৰহণৰূপ• न जू ४॰ मक १९ ॥ 🗱 ॥ जूना वन-কারণোত্তর যথা। মদীযেষ ভূ-মিঃ ক্রমাগতত্বাদিতি বাদ্যুক্তে ম-দীযেয়ণ ভূমিঃ ক্রমাগতত্বাদিতি প্রতিবাদিনা তথোত্তর মিতি তত্র পূৰ্ববাদিনঃ সাক্ষ্যুপন্যাসঃ। ত-দসামর্থ্যে প্রতিবাদিনঃ। তথা চ যাজ্ঞবন্ধ্যঃ। সাক্ষিযুভয়তঃ সৎ-मू माकिनः शृर्ववानिनः। शृर्वश-ক্ষে ২ধরীভূতে ভবস্ত্যুত্তর বাদি-नः ॥ 🛊 ॥ দूर्वनकोत्रत्भाखतः य-থা। মনেষ ভুঃ ক্রমাগতত্বাদিতি বাদ্যুক্তে মমেষ ভূ দ'শবর্ষ ভূজ্য-মানস্বাদিতি প্রত্যুত্তর তত্ত্ব ধন মাত্র প্রযুক্ত । পশ্যতো ২ক্রব-তে। হানি ধনস্য দশবার্ষিকী । र्रेिं याद्धवन्नीयः वीकः। किन्न নৈতদ্যুক্তণ। পরেণ ভূজ্যমানাযা ভূমে ৰি॰শতি বাৰ্ষিকী । ইতি ভূ-মি মাত্র বিষক তৎপরার্দ্ধেনা-পোদিতত্বাদিতি ভবদেব ভট্টাঃ ৷ পশ্যতো ২ক্রবতো হানি ভূমে র্বি॰শতি বার্ষিকী। পরেণ ভুজ্য-

यानाया धनमा प्रभवायिकी ॥ ইতি শূলপাণিধৃত পাঠোপি ত-ত্রার্থে প্রমাণ । ততশ্চাত্র ক্রমা-भठरषः পূर्ववािनः প्रमार्गाश-ন্যাসঃ। তথাচোক্তে । গুরাবভি-হিতে হেতৌ প্রতিবাদি ক্রিয়া ভবেৎ। দুৰ্বলে বাদিনঃ প্ৰোক্তা ক্রিষা তুল্যেপি বাদিনঃ ৷৷ আচা-রেণ ব্যবহারেণ। অবসম্বে। ভঙ্গী । লেখযতে ভাষা মিতি শেষঃ। স-বাদী অস্মিন্নর্থে ম্যা পূর্বি পরা-জিতঃ বাচ্যঃ প্রাঙ্ন্যায়ো হি ধা-র্য্যাণস্ব সামান্যাভাব জ্ঞাপকঃ ।। 🗱 ।। এতেষা॰ সঙ্করে বিশেষ-মাহতু ব্যাস হারীতৌ। মিথ্যো-ভরু কারণঞ্চ স্যাতা মেকত্র চে-দুভে। সত্যঞ্চাপি সহানেন তত্র আছে কি মুত্তর ।। মিথ্যা কারণ-ষো র্বাপি আহু কারণ মুত্তর ! যৎ প্ৰভূতাৰ্থ বিষয়ণ যত্ৰ বা স্যাৎ ক্রিয়া ফলং।। উত্তরং তত্ত বিজ্ঞে-য মস॰কীৰ্ণ মতো হন্যথা। শতা-ভিষোগে শতগ্ৰহণ নিখ্যা পঞ্চা-শদেব গৃহীতা স্তাশ্চ পরিশুদ্ধা ইতি নিখ্যা কারণাপ্শযো স্তল্য বগদ্বে কারণোত্তর• গ্রাহ্ণ আ-্লে বিচারণীয়ং পরিশোধনস্যা-

ৰ্বাচীনত্বেন স্মরণার্হত্বাৎ পশ্চা-মিথ্যোত্তর তত্র ঋণস্য চিরাতী-তস্য কন্ট প্ৰতিপাদ্যদ্বাৎ। এবঞ্চ নবত্যভিষোগে মিথ্যৈতৎ ষষ্টি পুরাণা এব ময়া গৃহীতা স্তত্রাপি ত্রি॰শৎ পরিশুদ্ধা স্ত্রি॰শদ্ধারয়ামি ইতি মিথ্যা কারণ সত্ত্যৈঃ সঙ্কী-র্ণোরোত্তরে ২পি পূর্ববৎ কারণো-ভরমেব গ্রাহণ মিথ্যা কারণযো ৰ্বাপীতি বাপি শব্দাভ্যাণ তথা দ-র্শিতস্থাৎ সত্যোত্তরস্য স্বযুগ স্বী-ক্তত্বেন নিৰ্থানৰ্থাদিতি ভা-বং। প্রাঙ্ন্যাযেন সহ সর্বথৈব সঙ্করানুপপতি রিতি তল্পোক্তণ যদি শত মিথ্যা গঞ্চবি শতি পু-রাণা গৃহীতা স্তেচ গরিশুদ্ধা স্ত-था मिथा। भगा अनुतार्थ विषय-স্য বিচার উপক্রমণীয়ঃ। ভূযো হনুরোধস্যাভ্যহিতত্বাৎ **পশ্চাৎ** সন্নার্থস্য বিচার ইতি। তুল্যার্থ বিষয়ত্বে তু যত্ৰ ক্ৰিয়ায়াঃ সাক্ষ্যা-দেঃ ফল নিৰ্ণয় শীষু ভবতি তদংশদ্যৈব প্রমাণং গ্রাহ্ণ তথা যদি শতগ্ৰহণে পত্ৰ মস্তি শতাপ-इत्व ह श्रक्षाम् शतित्भाधत्न সাক্ষিণ স্তদা মিথ্যোত্তর এবাদৌ তৎ খণ্ডনায গ্রহণপত্র প্রাহণ

লিখিতস্য সান্ধিভ্যা বলবদ্ধেন
সমাঙ্ নির্গয় কারিত্বাৎ পশ্চাৎ
পরিশোধন সান্ধিণঃ প্রস্টব্যাঃ।
সঙ্গরোত্তর মপ্যসঙ্কীর্ণ মদুষ্ঠণ অতো ভিন্ন মন্যথা সঙ্কীর্ণ দুষ্ট মিভার্থঃ। অত্র চাবচ্ছেদ ভেদেন
মিথ্যোত্তর সঙ্করে সদৃত্তরত্ব মেকাবচ্ছেদেন। সঙ্করে তু অসদুত্তরত্বমাহ কাত্যাখনঃ। পক্ষেকদেশে খৎ সত্য নেকদেশে চ কারণণ
। মিথ্যা টৈটবিকদেশে স্যাৎ সক্রাত্তদন্ত্রণ। একদেশে ইত্যত্র
একস্মিন্নেব দেশে ন ভিন্নদেশে
স্থা শভ্য ধার্যাম্যেব পরিশোধিত্যন গৃহীত্যা ইতি।। # ।।

অথ ক্রিযাপাদঃ।
উত্তরাভিধানানন্তরং যাজবক্ষাঃ
। ততো ২থী লেখথেৎ সদ্যঃ
প্রতিজ্ঞাতার্থ সাধকং। অথী বাদী প্রতিবাদী চ স্বপক্ষাথিত্বাৎ।
তথো রধিকারে নিয়ম নাহ ব্যাসঃ। প্রাঙ্ন্যায়ে কারণোক্তৌ চ
প্রত্যথী সাধ্যেৎ ক্রিযাং। মিথ্যান্তরে পূর্বাদী প্রতিপত্তৌ ন
সা ভবেৎ। মিখ্যোন্তরে ন গৃহীভং ময়েত্যাদিকপে গূর্বাদী ভাযাবাদী সাক্ষ্যাদিকং নির্দ্ধিশে-

মোত্তরবাদী তত্র তদ্য মানুষ্যাঃ ক্রিযায়া অসম্ভবাদিতি ন্যায়ো-মূল অত্রাপি সাক্ষ্যাদ্যভাবে উ-ত্তরবাদিন এব দিব্যং। ন কশ্চি-দভিযোক্তারণ দিব্যেয়ু বিনিযো-জযেৎ। অভিযুক্তাষ দাতব্য॰ मिरा[॰] मिराविभातरेमः । ইতি কাত্যাযনোক্তেঃ। অত্ৰ পূৰ্বাৰ্দ্ধে-नार्थिता हिवानित्यतः रेथी প্রতাথিন স্তৎ প্রাপ্তো পরার্দ্ধা-ভিধান দিদ্ধে সত্যারস্থাে নিয-याय इंडि नगराधियमार्थ॰ न ह ব্যাস বচনে ক্রিষাপদ° কারণো-ত্তর মানুষী দৈবীপর মিত্যেতা-বদর্থকণ মিথ্যোত্তরেপ্যনুযুজ্যতে ইতি তত্রাপি অর্থিন এব দিব্য মিতি বাচ্য° শ্ৰুষমাণ পদস্য হি भून तत्रवार्थ (भवान्यकः। नत्र-র্থ বৈষম্য সহিতস্য গৌরবাৎ পূ-र्दाक नाथ मृनक विषयनको কাত্যায়নোক্ত দিব্যবিষয় নি-যমভঙ্গানৰ্হস্বাচ্চ ষত্ৰ বিবাদ বি-যথে প্রত্যথী´ সন্দিহান স্তত্ত ত-স্যোত্তরানহত্যা অর্থিন এব দৃ-**ফুক্রিয়া তদসম্ভবে তস্যৈব দিব্য**° ন তু প্রত্যথিনঃ অধিকার নিশ্চ-যাভাবাৎ অথিন স্তৎসন্থাৎ নচ ন কশ্চিদভিযোক্তার মিত্যাদিনা বিরোধ স্তদ্যোত্তরার্হ প্রতিযোগি বিষয়ত্বাৎ এতদ্বিষয় এব ধনস্বা-মিনো দিব্য মিতি লোকপ্রবাদঃ ॥ #॥ লিখিতাদ্যভাবেনাপি দি-ব্য মাহ যাজ্ঞবন্ধ্যঃ । প্রমাণ লি-থিত ভুক্তিঃ সাক্ষিণশ্চেতি কীর্ত্তি তং ৷ এষা মন্যতমাভাবে দিব্যা-ন্যতম মুচ্যতে।। ৠ।। অথ দিব্য॰ । দিব্যান্যাহ সএব। তুলাগ্যাপো বিষ কোষো দিব্যানীই বিশুদ্ধ-स्य । महाजित्यात्मराप्यानि भी-র্ষকত্ত্বে ২ভিবোক্তরি । রুচ্যা বা-ন্যতরঃ স্বর্যাদিতরে। বর্ত্তযেচ্ছি-॥ यः। विनाणि भीर्घकः अर्याा न्-পদ্রোহে ২থ পাতকে। মহাভি-যোগেষু নহাপাতকাদি গুরুত-রাভিযোগেৰু। শীর্ষকত্বঃ শীর্ষ-ক প্রধান ব্যবহারস্য চতুর্থপা-দোজ্য পরাজ্য লক্ষণঃ তেন দ-প্রে লক্ষ্যতে। তত্র তিণ্ঠতি বর্ত্ততে তদঙ্গীকরোতীত্যর্থঃ। অত্রাভি-যোকুঃ শিরোবর্তিছোক্তে রভি-যোজ্যস্য দিব্যকর্তৃত্ব প্রতীয়তে । প্রত্যথী চ্ছিয়া অর্থিনো দিব্য মাৰ্হ রুচ্যেতি। ইতরো ২তিযুক্তঃ । এতং সর্হণ দিব্যতত্ত্বে বিবৃতণ।

প্রতিজ্ঞাতার্থ সাধকমিতি সাধকণ माक्गानिक । जनार वृर्व्याजिः। षिशुकाता किया शुक्ता मान्यी रिप्तिकी তथा। गाकि लिथाम्-মানঞ্ মানুষী ত্রিবিধা স্মৃতা ॥ ধ-টাদ্যা ধর্ম্মজান্তা চ দৈবিকী নব-ধা স্থৃতা। তত্রানুমানম্ব ভুক্ত্যাদি ॥ 🗱 ॥ তত্র সাক্ষ্য মাহ মনুঃ। স-মক্ষ দর্শনাৎ সাক্ষ্যু প্রবণাকৈব সিধ্যতি। এতৎ প্রমাণ মাত্রোপ-লক্ষণ । অনুভাবী চ ষঃ কশ্চিৎ প্র্যাৎ সাক্ষ্য বিবাদিনা ইতি তদ্বচনান্তরাৎ। অতএবারুত্ম-পি সাঞ্চিণ মাহ মনুঃ। যত্রানিরু-দ্ধো বীক্ষ্যেত শূণুযাদ্বাপি কিঞ্চন । পৃষ্ট স্তত্রাপি তদ্রাধাৎ যথা मृष्ठे॰ यथा क्षाञ्च ।। जनिक्क खु म-ত্র সাক্ষিত্বেনানিযুক্তঃ ৷ পরস্পার-याशि खवनमार विकुः। উদিফ সাক্ষিণি মৃতে দেশান্তর গতে ২পি বা। তদভিহিত শ্রোতারঃ প্রমাণ নাত্র সংশ্বঃ। অস্যোত্তর সংজ্ঞা মাহ নারদঃ। সাঞ্চিণা মপি যৎ সাক্ষ্য॰ স্বপক্ষণ পরিভাষতাণ। শ্র-বণাৎ আবণাদাপি স সাক্ষ্যত্ত-র স॰জ্ঞকঃ। স্বপক্ষ সয়ন্ধি সাক্ষ্যণ পরিভাষতা সাফিণা যঃ স্বয়

পূণোতি অথিনা শ্রাব্যতে বা স শ্রবণাৎ শ্রাবণাদুত্তরসাক্ষীত্যর্থঃ । এব॰ যো ২র্থিন। গূঢতযা প্রত্য-থিবচন প্রাবিতঃ স গৃঢসাকী-ত্যাহ সএব। অর্থিনা স্বার্থসিদ্ধ্য-র্থণ প্রত্যর্থি চবনণ স্ফুটণ ৷ যঃ শ্রা-ব্যতে তদা গূঢ়ো গুঢ়সাক্ষী স উ-চ্যতে ॥ তেনান্যতর বাদ্যভিহি-তার্থ বিষয়ক দৃষ্ট কারণজ বি-জ্ঞাপন॰ সাক্ষ্য মিতি স্থিত ৷ তত্ৰ নারদঃ। তেষামপি ন বালঃ স্যা-দৈকো ন স্ত্রী ন দুষ্টক্রৎ।ন বা-ন্ধবো নচারাতি ক্র যু স্তে কার্য্য মন্যথা।। কার্য্য॰ সদপি অন্যথা তিষ্কিদ্ধত্বেন ৷ এবঞ্চ যদি পরম-थार्श्विक्टइन वास्तवामीनायि म-ত্যবাদিস্ব° নিশ্চীযতে তদা তে ২-পি সাক্ষিণোভবিতু মর্হস্তীতি।তে-ষা॰ সাক্ষ্য বিধাযক বক্ষ্যমাণ ম-নুবচন মপি এতাদৃ খিষ্য । যাজ্ঞ-বন্ধঃ। ত্র্যবরাঃ সাক্ষিণো জ্ঞেষাঃ শ্রেত স্মার্ত ক্রিযারতাঃ। যথা-জাতি যথাবৰ্ণ সৰ্বে সৰ্বেষু বা স্মৃ-তাঃ ৷৷ ত্রযো ২বরা নিক্রফী যেষাণ তে ত্র্যবরাঃ ত্রিভ্যো ২ন্যুনা ভব-ন্তীত্যৰ্থঃ। যথেতি যে। যজ্জাতীয স্তস্য ভজ্জাতীয়ঃ সাক্ষী। স্ত্রীণা

ব্রিয়ো ২ন্ত্যজানা নন্ত্যজাঃ। য-থাবৰণ বান্ধণানাণ বান্ধণাঃ ক্ষত্রি-यामीना॰ कवियामयः। अञाद তৃ তত্তছেদ বিনা সর্ব এব। ত্র্য-বরা ইত্যস্যাপবাদ **মাহ সএব**। উভযানুমতঃ সাক্ষী ভবেদেকে। ২পি ধর্মাবিৎ। উভযানুমতত্ব ধ-র্ম্মবিল্পঞ্চ নিষত তন্ত্র । তদাহ বিষ্ণুঃ ৷ অভিমত গুণসম্পন্ন স্ত-ভ্যানুমত স্তেকো ২পি ইতি । অতএব শ্রোত্রিয় মপ্যেকণ নিষে-ধ্যতি বৃহস্পতিঃ। নব সপ্ত পঞ্চ বা স্যু শ্চত্বার স্ত্রয় এব বা। উত্তৌ তু শ্রোত্রিয়ে গ্রাহ্মে নৈক পূ-চ্ছেৎ কদাচন ৷৷ একো মিলিত গুণসম্পান্নঃ প্রধানকল্পঃ তদভাবে উভযানুমতমাত্ত্রো ২পি গ্রাহ্ণ স্ত-দাহ নারদঃ। উভযানুমতো যঃ मााजूरमा विवनमानरमाः । ভव-ত্যেকে৷ ২পি সাক্ষিত্বে প্রস্কేব্য मा १ म म म मि । উভযानुमठ একো হলুব্ধত্বাদিনা সর্বজন প্র-সিদ্ধ শ্চেত্তদা সাক্ষিত্বে সংসদি বহুজন সন্নিধৌ প্রস্টব্যঃ তথাত্বে মেহ বৈরাদি সত্ত্বে ২প্যকীর্ত্তি ভ যাৎ সত্যাভিধান সম্ভবাদিত্যাশ-यः। বিচারস্য তত্ত্বনির্ণযার্থস্বাত-

দাহ মনুঃ। একোপ্যলুক্কঃ সাকী স্যাৎ বহুয়ঃ শুচ্যো ২পি ন স্ত্রিয়া । স্ত্রী

. ন্যে ২পি যে বৃতাঃ ৷৷ একে৷ ২লু-বস্তু সাকী স্যাদিতি সল্কভটগু-তপাঠঃ।একে। লুক স্তুসাকী স্যা-দিতি জীমূতবাহনধৃতপাঠ স্ত ন যুক্তঃ। লুকান্চেদ্বহবোপ্যসাকি-ণো ভবিতু মর্স্তীতি একপদব্যর্থ-তাগত্তেঃ । ভবতুবা তৎপাঠঃ ত-থাপ্যেক ইত্যনুরোধাৎ তন্নিষে-ধনুখেনালুৰুস্যৈক্স্যানুমতি স-ত্ত্বে ধর্ম্মবিত্ত্ব মন্তরেণ সাক্ষিত্বণ বো-ধ্য॰ ইতার্থতো ন বিল্লোখঃ। অ-তএৰ বিশ্বৰূপ প্ৰভৃতীনাণ উভ-যানুমত একএব সাক্ষীতি ব্যাখ্যা-নে ধর্মাবিদিতি নোক্তণ। দোবৈ-স্তেযাদিভিঃ। তথা চ নারদঃ। স্তেনাঃ সাহসিকা ধূর্তাঃ কিত-বা যোধকাশ্চ ষে। অসাক্ষিণ স্ত-তেদৃষ্টা স্তেষু সত্য॰ ন বিদ্যতে ॥ 🏽 কিতবা দূয়তকরাঃ॥ 🕸॥ অপবাদ মাহ উশনা। দাসে। ২ন্ধো বধি तः **म**ष्ठी द्वी वान स्वितामयः। এ-তেপ্যনভিসম্বন্ধাঃ সাহসে সাক্ষি-ণো মতাঃ।। স্থবিরো গ্লানেন্দ্রিয-গ্রামঃ ৷ আদিশবাৎ কিতবাদযঃ

। উভযান্যতাভাবে শুচিক্রিয-ত্বাদিগুণযুক্ত শৈচকো গ্রাহ্ণঃ! ত-থা চ ব্যাসঃ। শুচিক্রিয়ন্চ ধর্ম-জ্ঞো যো ২ন্যত্রাপ্যনুভূতবাক্। প্রমাণ মেকো ২পি ভবেৎ সাহ-সেষু বিশেষতঃ ৷৷ অনুভূতবাক্ স্থানান্তরে সত্যত্ত্বেনেতি। ভবদে-বভটো ২প্যেব ৷৷ ৠ৷ সাহস মাহ नातनः। यनुषा यात्रगः एउषः श-রদারাভিমর্ষণ । পারুষ্য মনৃত-ক্ষৈব সাহসং পঞ্চধা স্মৃতং ৷৷ কা-ত্যায়নঃ। অভ্যন্তরস্ত নিঃক্ষেপে। সাক্ষ্য মেকে। ২পি দাপয়েৎ। অ-র্থিনা প্রহিতঃ সাক্ষী ভবেদেকো **২পি যাচিতে।। স° ক্ষৃত° যেন য**ৎ পণ্য॰ তত্তেনৈব বিভাবষেৎ । একএব প্রমাণ স বিবাদে পরি-কীর্ত্তিতঃ ।। সংস্কৃতং গঠিতং পণ্য• क्रुवािम । विकृत्र । त्रुय मार्म বান্দণ্ড পারুষ্য সংগ্রহণেষু সা-ক্ষিণো ন পরীক্ষা ইতি স্তেষ পর-দারগমনাদি কার্য্যাণা নিহুবে-নৈব ক্রিষমাণস্বাৎ দৈবাদেব প-রু সাক্ষিণো ভবন্তীতি ন পরী-ক্ষা ইত্যুক্তণ। তেষাণ বাক্যন্ত মি-ত্রারিভাবাদি নিৰূপণেনৈবোপ-পত্ত্যনুপপত্তিভ্যা মালোচনীয**়৷**

নতু বাক্যমাত্রাদিতি ব্যবহারমা-তৃক। হতএব কাত্যাযনঃ। ঋ-ণাদিযু গরীক্ষেত সাক্ষিণঃ খিরক-ৰ্ম্মণু ৷ সাহসাত্যযিকে নৈব প্রী-ষ্ণা সত্রচিৎ স্মৃতা।। ইতি।। 🕸 💵 শ্রোত্তিফাদীন। যসাক্ষ্যমাহ না-রদঃ ৷ শোত্রিয়া স্তাপদা বৃদ্ধা যে চ প্রবজিতা নরাঃ৷ বচনাত্তেম্বদা-ক্ষিত্ব° নাত্র হেতু রুদাহাতঃ । দা-নরত্মাকরে শ্রোতিষমাহ দেবলঃ । একা পাখা প্রকল্পা বা ষাস্ত র-কৈ রধীত্য বা। ষট্কর্মা নিরতো বিপ্ৰঃ শ্ৰোত্ৰিযো নাম ধৰ্ম্মবিৎ ॥ সকল্পা° কল্পমাত্রাঙ্গ সহিতা°। য-ম্ভি রিতি সহার্থে তৃতীযা। বচনা-দিতি শ্ৰোত্ৰিযত্বাদিৰূপাভিধা- 🎚 নাৎন চতত্রান্যো হেতু রিত্যর্থঃ । তথা চ স্বীষ বৈদিক কর্ম্মকরণ ব্যগ্রত্যা পরকীয় কার্য্যে বিষ্মর-৭ সম্ভবাৎ সাক্ষিহ্ৰপ লঘুকাৰ্য্য নিযোগে তচ্ছাপভ্যেন ব্যবহার দ্রকারো ২পি তান্ন পৃচ্চ্নতী-তি তৎসাক্ষ্য করণানর্থক্যাচ্চ ন তে সাঞ্চিণঃ কর্তব্যাঃ কিন্তুক্কতাঃ স্বয° সান্ধিণো ভবস্ত্যেব। উত্তৌ তু শ্রোত্রিযৌ স্যাতা মিতি স্মূতেঃ । বৃদ্ধস্যাসাকিত্ব॰ বৃদ্ধত্বাদেব গ্লা-

ति अथिषा कि छार्थः। सनुः। ণাং সাক্ষ্য স্ত্রিয়ঃ স্বর্যু দ্বিজানা ममृना विकार। मृजान्त मरुः मृ-দ্রাণা মন্ত্যানা মন্ত্যযোনযঃ। অ-ন্তর্বেশ্মন্যরণ্যে বা শরীরস্যাত্য-যে ২পি চ। খ্রিষাপ্যসম্ভবে কা-ষ্যাণবালেন স্থবিরেণবা ৷৷ শিষ্যো-ণ বন্ধুনা বাপি দাসেন ভূতকেন व। एनव बाक्षन माहित्या माका॰ পৃচ্ছেদৃত দিজান্ ৷৷ উদগ্ৰখান্ প্ৰাজ্থান্ বা পূৰ্ৰাক্লে বৈ শুচিঃ শুচীন্। ত্ৰাহীতি ব্ৰাহ্মণ পৃচ্ছেৎ সত্যু জহীতি পার্থিবং ॥ গো বী-জ কাঞ্চনৈ বৈশ্যি শুদ্রু সর্বৈ স্ত পাতকৈঃ। গো বীজ কাঞ্চনাপ-হারে যৎপাপ' তত্তবানৃতাভিধা-নে স্যাদিতি বৈশ্যু ৷ এতৎ সা-ফ্যানৃতাভিধানে ভবান্ **সর্বিঃ** পাতকৈঃ সম্বধ্যত ইত্যুক্ত্বা শুদ্র-ঞ্ পৃচ্ছেৎ। ব্ৰহ্মস্নো যে স্মৃতালো-কা যে চ স্ত্ৰী বাল ঘাতিনঃ। মি-ত্ৰজ্ৰহঃ কুত্ৰস্য তে **তে স্যু ৰ্বদ**-তো মৃষা।। ইতি মনুক্তণ দূষণণ। সৎ ফলঞ্চ। অশ্বনেধ সহসুদ্ভ স-ত্যঞ্জুলয়া গৃতণা অশ্যেধ সহ-সুাদ্ধি সত্য মেরাভিনিচ্যতে ৷ ইতি यन् नातरमाङ्ग् आवरष्याः अ।।

যাক্তবক্ষ্যঃ। ন দদাতি হি যঃ সা-ক্ষ্য॰ জানমপি নরাধনঃ। স কূট-माकिना॰ भारेन खत्ना मरखन চৈব্ হি॥ কাত্যায়নঃ। অবীচি নরকে বর্ষণ বসেযুঃ কূট সাক্ষিণঃ। ষাজ্ঞবন্ধ্যঃ। সত্যাণ প্রতিজ্ঞাণ য-স্যোচুঃ সাক্ষিণঃ স জয়ী ভবেৎ । ॥ जनायोगितिना यमा अन्व उमा পরাজযঃ।। বর্ণানা॰ হি বধে। য-ত্র তত্র সাক্ষ্যনৃত বদেৎ। তৎ পাবনায নিৰ্বাপ্য শ্চরুঃ সারস্ব-তো দ্বিজঃ।। গৌতমঃ। নানৃত বচনে দোষো জীবনঞ্চেত্তদধীনণ ন তু পাপীযসো জীবন ইতি। **টেম্বরে বহুনা॰ বচন॰ সমেষু গুণি-**না॰ তথা। গুণিদ্বৈধে তু বচন॰ গ্রাহ্ণ যে গুণবত্তরাঃ ৷৷ তেষা মি-তি শেষঃ। यजु সাফিণা विशि-তানাঞ্চ নির্দ্দিষ্টানাঞ্চ বাদিনা'। তেষা মেকো ২ন্যথাবাদী ভেদা-ৎ সৰ্বে ২প্যসাক্ষিণঃ ॥ ইতি কা-ত্যায়ন বচন । তত্ত্রযাণা তুল্য-ৰূপাণাণ সাক্ষিণাণ মধ্যে একস্যা-প্যন্যথাবাদে অপরস্য ততুল্যস্য 🎚 সৎপ্রতিপক্ষত্যা তৃতীয়স্য কি-ঞ্চিৎ বাদিম্বে তত্র ভেদাৎ পর-স্পার বিরুদ্ধার্থাভিধানে ভেদাৎ

সাক্ষিভ্যোন নির্ণয় ইতি গরণ। বৃহস্পতিস্ত সাক্ষিদ্রৈধে কর্ম্ম নি-ষ্ঠানা গ্রহণমাহ গুণি দৈখে ক্রি-যাবতা মিত্যনেন। তথা সাঞ্চি-ণো হর্থি সমুদ্দিক্টান্ সৎসু দো-राष्ट्र (माषरायः । अमुखेः मृवयन् বাদী তৎসম দণ্ড মর্হতি ইতি। তৎসম॰ বিবাদসম॰। সভাসদা-দি বিদিত সাঞ্চি দূষণ মেব গ্রাহৃণ ন তু ত্র্যবরাদি সাক্ষিভিঃ প্রতিপা-দ্য় । । ঋ ।। অনবস্থাপাতাদিত্যাহ নারদঃ। সভাসদা॰ প্রসিদ্ধ॰ ষ-ল্লোক সিদ্ধ মথাপি বা । সাক্ষিণাণ দূষণ গ্রাহ্ণ মসাধ্য দোষ বর্জ-নাৎ ৷৷ অবৈয়শ্চ সাক্ষিভিঃ সাধ্যে দূষণে পূর্ব সাফিণা॰। অনবস্থা ভবেন্দোষ স্তেয়া মপ্যন্যসম্ভবাৎ ৷৷ অসাধ্যু সাধনানহ' সিদ্ধত্বা-**प्लाय वर्জना** । जनवञ्च। विद्न-হাত্তস্মাৎ প্রসিদ্ধ দূষণ মেব গ্রা-হৃ ।। 🕸 ।। দূষণমাহ কাত্যাযনঃ । বালো হজ্ঞানা দসত্যাৎ পাপাভ্যাসাচ্চ কূটক্লৎ । বিক্র-যাৎ বান্ধবঃ মেহাৎ বৈরনির্যা-তনাদরিঃ ৷৷ যঃ সাক্ষী নৈব নি-ৰ্দ্দিষ্টো নাভূতো নৈব দৰ্শিতঃ। ক্রাফাথেয়তি তথ্য বা দণ্ডঃ

সো ২পি নরাধ্যঃ ।। 🟶 ।। यদु-ত্তরে যেন ক্রিয়া প্রদৃশ্যতে ত-ত্ৰাহ। মিথ্যাক্ৰিষা পূৰ্ববাদে কা-রণে প্রতিবাদিনঃ। প্রাঙন্যাযে বিধিসিদ্ধে তু জযপত্রণ বিনির্দ্দি-শেৎ৷৷ নিখ্যোত্তরে সতি পূর্ববাদে 🏽 পূৰ্ৰবাদিনি ক্ৰিয়া প্ৰফীব্যা ইতি শেষঃ ।। ৠ ।। তদানী॰ সন্ধিমাহ বৃহস্পতিঃ। পূর্বোত্তরে ২ভিলি-থিতে প্রক্রান্তে কার্য্যনির্ণযে । ছযো ৰুতপ্তযোঃ সন্ধিঃ স্যাদযঃ-পিওযো রিব ৷৷ উত্তাপ কারণ মা-হ সএব। সাকি সভ্যবিকল্পস্ত ভ-বেদ্যত্রোভযো রপি। দোলায-মানৌ যৌ সন্ধি° স্বৰ্য্যাতা° তৌ বিচক্ষণো ॥ কাত্যায়নঃ। ক্রিয়া ন দৈবিকী প্রোক্তা বিদ্যমানেষু সাক্ষিষু। লেখ্যে চ সতি বাদেষু ন দিব্য ন চ সাক্ষিণঃ ৷৷ সমত্ব সা- ॥ ক্ষিণা থত্ত দিব্যৈ স্তত্ত বিশোধ্যে-ৎ। এতৎ সংশ্বানুচ্ছেদে বোধ্যণ যাজ্ঞবন্ধ্যঃ। নিহ্নতে লিখিতানে-ক মেকদেশে বিভাবিতঃ । দাপ্যঃ সৰ্বান্পেণাৰ্থান আছ স্তৃনিবেদি-তঃ ৷৷ যে৷ লিখিতানেক॰ সুবর্ণা-দিক° অপলপতি স একদ্রব্যে সা-ক্যাদিভি ৰ্বিভাবিতঃ সন্ স্বান

দদ্যাৎ ৷ যদ্যেকদেশ বিভাবনে**ন** পর॰ মধা লেখযিতু বিস্মৃত মিতি ক্রতে স তস্মৈ ভাষাকালে অনৃ-পন্যস্ত॰ ন দদ্যাদেতচ্চ ন কেব-न॰ वाहिनक॰ कित्स्वकरम्भ वि-ভাবনাদ্বিজানত এবাস্য তদপ-লাপে দৃঃশীলত্বাব্যার্ণাদপরা•-শেংপি তথাত্বমেব সম্ভাব্যতে স-ত্যবিভাবকস্যাপি প্রক্রান্ত বিষ-যে যথা বস্তু বাদাবধারণাদ্বি-ভাবিতাংশে ২পি সত্যবাদিয় স-স্তাবন মিত্যেব॰ ৰূপ তর্ক পরস্প-রা সম্ভাবনা প্রত্যথানুগৃহীতা-স্মাদেব যোগীশ্বর বচনাৎ সর্বণ দাপনীয মিতি নির্ণয়ঃ। এবঞ্চ তর্কবাক্যানুসারেণ নির্ণযে ক্রিয-মাণে বস্তুনো ২ন্যথাত্বে ২পি ব্য-বহার দর্শিনাং ন দোষঃ ৷ তথা চ গৌতমেনাপি ন্যাষাধিগমে ত-কোঁ ২ভ্যুপাষঃ তেনাপি সংগৃষ্ যথাস্থান॰ গমযেদিত্যুক্ত্বা তক্ষা-দ্রাজাচার্য্যাবনিন্দ্যাবিত্যুপসংশ্ব-তে ৷ এবঞ্চাস্য ন্যায্স্য বাদিদ্বয সাধারণম্বাদুভ্য বিষযম্ব বচনা-নাণ। অতএব কাত্যায়নঃ। খদ্যে-কদেশ প্রাপ্তাপি ক্রিয়। বিদ্যেত

মানুষী। সা গ্রাহা ন তু পূর্ণাপি দৈবিকী বদতা॰ নৃণাণ।। বদতাণ-বিবদতা মিত্যবিশেষেণ দর্শযতি । शृशीति रेपविकी ममश्र विषयि-কাপি ন গ্রাহা তেনৈকদেশ প্র-তিপাদিক্য। মান্ষ্য। ক্রিয়য়। স-মস্ত সাধ্য সিদ্ধি রিতি ৷ ন চ য-দ্যেষা॰ মধ্যে এক মপি ময়া গৃহী-ত॰ বিভাবয়সি ভদা সৰ্বমেব দা-তব্য॰ ইতি প্ৰতিজ্ঞাবিষয়কত্ব মে-कर मन्धविভादि ख॰ वहनरमा ि জোগ্নোক্ষতানুসারি ঘৈথিল্য-ত যুক্ত মিতি বাচ্য প্রতিজ্ঞাবি-ষরত্বে অনেকার্থাভিযুক্তেন স-ৰ্যাৰ্থ ব্যপলাপিনা বিভাবিতৈক-দেশেন দেয় যদভিযুজ্যতে ই-ত্যনর্থকণ প্রোচিবাদেন ভিযুজ্য মানাদধিক্স্যাপি প্রতিজ্ঞাত্স্য **मानावभाकन्ना**९ न जाश स्त्रुनि-বেদিত ইত্যপি ব্যর্থ অনিবে-দিত্য্যাপি প্রাগজ্ঞাতত্ত্বনাপ্রতি-জ্ঞাতস্য সৰ্বথৈব দেয়ত্বাৎ। ন চ বিভাবিতৈকদেশ বচন° ব্যাপ্য-ভূতিকদেশ বিষয়ণ তিম্মণস্ত প্র-তিপাদিতে ব্যাপকৈকদেশ প্রতী-ত রনুগানাৎ সম্ভবতীতি বাচ্যু বিভাবিতৈকদেশানুমিতব্যাপক-

স্যাপি ন্যায়তো ২ গ্রাহ্নত্ত্বে সিদ্ধে নগ্ৰাহ্ম জুনিবেদিত ইত্যভিধানা-নুপপতেঃ। এবঞ্চ সাধ্যার্থাণশে নিগদিতে সাক্ষিতিঃ সকল ভ-वि ! जीमस्य माह्य किर्या যৎসাধ্য° পরিকল্পিত° ॥ ইতি কা-ত্যাযনবচন । তদ্বিষয় প্রদর্শক ঋণনিক্ষেপাদ্যপত্নবে হলি যো-জ্য মিতি। ষত্ৰু অনেকাৰ্থাভিষো-रा व याव मः माधरपक्ती। সাঞ্চিভি স্তাবদেবাসৌ লভতে माधिত॰ धन॰ ॥ তদৃণাদ্যনভিজ্ঞ পুত্রাদি বিষযকে ৷ তথাহি নানা বিধ পিত্রণাদ্যভিযুক্তেনাজান-তা নাহু জানানীতি উত্তর্বা-দিনা সাক্যাদিভি হাবদ্ধন প্র-তিপাদযতি তাবদেব পুত্রেণ দা-তব্য প্রবেষ বিশ্বৰূপ জীমূত-বাহন প্রভূত্যঃ। কাত্যাযনঃ। অনুমানাদ্বরঃ সাক্ষী সাক্ষিত্যো লিখিত গুরু। অনিরুদ্ধা ত্রিপুরু-ষী ভুক্তি স্তেভো গরীষসী॥#॥ অনুমান প্রত্যাসকলিত তদাহ মনুঃ ৷ বাইেছ ৰ্বিভাবদেল্লিজৈ ৰ্ভা-ব মন্তর্গতং নৃগাং। স্বরবর্ণেঙ্গিতা-কারে শ্চক্ষুষা চেষ্টিভেন চ॥ স্ব-রো গদাদাদিঃ বর্ণো ২স্বাভাবি-

কঃ। ইঙ্গিত॰ স্বেদ বেপথু রোমা-ঞ্চাদি। আকারো বিক্ততঃ। চল্ট্রা কাতরেণ: চেষ্টিতেন স্থানত্যাগা-**किता। এয়া का ना था निष्क पूर्विक** প্যত্বাদেভ্যঃ সাক্ষী বলৰান্ ইত্য-র্থঃ॥ 🗱 ॥ মুখনিকপ্যত্ত্বে তু যা জ্ঞ-বক্ক্যঃ। দেশাদেশান্তর যাতি সৃক্ষণী পরিলেটি চ। ললাট প্র-দ্যুতে চাস্য মুখ বৈবর্ণ্য মেতি চ ॥ ।। পরিশুষ্যৎ**শ্বলদাক্যো বিরুদ্ধ** বহু ভাষতে। বাক্ চক্ষুঃ পূজ্যতি নো তথেতিষ্ঠা নিভূ জত্যপি।। স্ব-ভাবাদ্বিক্ততি॰ গচ্ছেম্মনো বাস্কা-য কর্ম্মভিঃ। অভিযোগে চ সা-क्का ह म मुखेः পরিকীর্ত্তিতঃ ॥ ন পরোক্তা॰ বাচ॰ প্রতিবচনেন পূজ্যতি তথেষ্ঠি চক্ষ্ম্চ পরকীয বীক্ষণেন নিভুজিতি সটিলীক-রোতি বলা মনো বাক্সায় কর্ম্মভিঃ স্বভাবাৎ পূৰ্বোক্তাণ যথাযো-গ্যা॰ दिङ्खि॰ गट्छिखमा म मूर्क ॥ ইত্যর্থঃ। অতএব শ্রীরামায়ণে। আকার শ্চাদ্যমানো ২পি ন শক্যো ২সৌ নিগৃহিতু ৷ বলা-দ্ধি বিৰুণোত্যেব ভাব মন্তৰ্গত নৃগাঁ°।। আকারো দেহধর্মঃ মুখা-श्रमाम देववर्गक्रशः । नात्रमः ।

সুদীর্ঘেণাপি কালেন লিখিত• मिषि बाधूया । जः जानबाब-নো লেখ্য মজান স্তত্ত্ব লেখ-ষেৎ ।। সূদীর্ঘেণেতি সংস্কারো-**एकाधकनियंगमञ्जामस** हिटत्रना-পি সাক্ষ্যণ দাতুণ শক্ষোতীত্যর্থঃ ॥ 🗱 ॥ निशिष्डः यहरस्य न नि খ্যেৎ তদক্ত পরহস্তেনেত্যাহ ব্যাসঃ। অলিগিজ্ঞো ঋণী যঃ স্যাৎ লেখ্যেৎ স্বমতন্তু সং। সা-की वा माकिशास्त्रास मर्वमाकि-সনীপগঃ ।। বৃহস্পতিঃ । লুষিত॰ যাতিত বচ্চ দীনাযাশ্য দমন্ত-তঃ। জক্লতো হপি ভবেৎ সাকী গ্রাম স্তত্র ন সংশবঃ ৷৷ ৠ ৷৷ অ্রু-তা অপি সাক্ষিণো ভবস্তীত্যাহতু র্যনু কাত্যায়নে। অন্যে পুন র-निर्फिकीः माक्तिनः ममूनाक्राः। গ্রামশ্চ প্রাড়িবাকশ্চ রাজা চ ব্যবহারিণা ।৷ কার্ব্যেমভ্যন্তরো-যঃ স্যাদর্থিন। প্রাহিতশ্চ যঃ। कनााः कनविवासम् ভरवय् एउ ২পি সাক্ষিণঃ।। স্মৃতিঃ। দত্তাদ-ত্তে ২থ ভূত্যানাং স্বামিনাং নি-ৰ্গমে সভি। বিক্রবাদানসম্বন্ধে ক্ৰীত্বা ধন মনিচ্ছতি ॥ দূহতে স-মাহ্লযে চৈব বিবাদে সমুপস্থিতে।

সাক্ষিণঃ সাধন প্রোক্ত ন দিব্য ন চ লেখ্যকং।। প্রক্রান্তে সাহসে বাপিপারুষ্যে দণ্ডবাচিকে।বলো-ভবেষু কার্য্যেষু সাক্ষিণে দিব্য-মেব চ ।। বৃহস্পতিঃ। লেখ্য॰ ব। সাক্ষিণো বাপি বিবাদে যস্য দৃষি-তাঃ ৷ তস্য কাৰ্য্যণ ন সিধ্যেত যা-বত্তন্ন বিশোধযেৎ ৷৷ তল্লেখ্য সা- 🏽 ক্ষিৰূপ প্ৰমাণ ॥ৠ। লেখ্য শো-ধন মাহ কাত্যায়নঃ। স্বহস্ত লে-খ্য সন্দেহে জীবতে৷ বা মৃতস্য চ । তৎ স্বহস্ত ক্রুতৈ রুন্যেঃ পত্তৈ স্তল্লেখ্য নিৰ্ণযঃ।। তথা সমবেতৈ-🏞 চ যদ্দেষ্ট॰ বক্তব্য॰ তত্ত্তথৈব চ ৷ বিভিন্নেনৈব কার্য্যে তু তত্বক্তব্যং পৃথক্ পৃথক্।। নাপৃকৈ রনিষুক্তৈ र्द। সম॰ সত্য প্রথন্নতঃ । বক্তব্য ॰ সাক্ষিভিঃ সাক্ষ্যণ বিবাদ স্থান भागरेजः ॥ अनुषिश्चन চिट्डिन দুষ্ট প্ৰসাগিদা তু যৎ। প্ৰত্যক তৎ স্মৃত কার্য্য সাক্ষ্য সাক্ষী তু তদ্বদেৎ।। নারদঃ। যঃ পরার্থে ২পহরতি স্বা॰ বাচ॰ পুরুষাধমঃ। আত্মার্থে কি॰ ন স্ব্যাৎ স পা-পী নরক নির্ভযঃ॥ অর্থা বৈ বাচি নিযতা বাজ্মলা বাগ্বিনিঃসূতাঃ । यञ्ज ভा॰ त्ञिनयिद्यां न मई-

(खयक्षवः ॥ वोधावनः । श शश्चन्ट रिख मन रिख भवान्-তে। শতমপান্তে रिख मरमु॰ शूक्षान्ट ॥ रिख জाङानजा-তা॰ क रित्रगार्थ रेन्ठ॰ वमन्। मर्व॰ ज्यान्ट रिख मार्क्य मान्की म्या वमन्॥ वृरुष्णिः। यमा स्थि॰ প্রতিজ্ঞাত॰ माक्तिज्ञिः প্র-তিপাদিত॰। म জ্यी मामनाथा তু माथार्थ॰ न ममाध्याः।। या-জবক্ষাः। উল্কে হিপ माक्तिज्ञिः मारक्य यमारना छनवज्ञाः। दि-वानाथा ज्याः कृषाः मुगः श्-गांकनः॥ जनाथा शृ

তার্থ প্রকারেণ। কূটা অনাদেষ
বচনাঃ। তথা। ষঃ সাক্ষ্যুণ প্রাবিতা হন্যেভ্যো নিয়ুতে তমসাবৃতঃ। স দাপ্যো হউ গুণ দণ্ডণ
ভ্রান্ধণণ্ড বিবাস্থে ।। দ্বমন্যেভ্যঃ সাক্ষ্যুণ প্রাবিতঃ কারিতদ্বযাৎ পদাসাদ্ধাঃ এবভূতো হান্দি
সভাবাণ নিগদকালে সাক্ষ্যুণ নিয়ুতে য স্তস্যাইগুণো দণ্ডঃ।।
য়ধা
অথ লিখিতণ।

তত্র বৃহস্পতিঃ। ষাণ্মাষিকে ২-পি সমযে ভ্রাস্তিঃ সংজায়তে যতঃ বিনাক্রাণি স্ফানি প্রার্থান ব্যাতিঃ পুরা। নারদঃ। লেখাণ তু দিবিবং প্রোক্তণ সহস্তান্যরুতণ তথা। অসাজিকণ সাক্ষিমক সি-দি দেশস্থিতে স্তয়োঃ।। সূতাস্ত ॥ সাক্ষিণো যত্র ধনিকর্ণিক লেখ-॥ কাঃ। তদপ্যপার্থ করণ মূতে দ্বা-॥ ধ্যে স্থিরাশ্রয়াৎ।। দার্শতণ প্রতিক্ কালক্ষ পাঠিতণ স্থারিতক্ষ যৎ। ॥ লেখাণ সিন্যতি সর্বত্র মৃতেম্বপি চ সাক্ষিয়া। লেখাে দেশান্তরস্কে চ দক্ষে দুর্লিখিতে স্থতে। সত স্তৎ কালহরণ মনতাে দেশান্তরস্কে

ভিন্ন ক্রতোম্ট নই দূর্লথিতের চ ৷ কর্ত্ররা মন্যলিখিত
ফ্রেব লেখ্যবিবিঃ স্ফুতঃ ৷৷ লেখাণ যক্চান্যনামান্ধণ হেম্বস্তরক্রতন্তবেৎ ৷ বিপ্রতিপত্তৌ পরীক্ষাণ তৎ সম্বন্ধাগমহেতুভিঃ ৷৷
যলেখ্য মদান্দিক মপি প্রমাণণ
অন্যদ্বারা লেখ্যণ সান্দিমদিতি
যথাসংখ্যনাম্বয়ঃ ৷ দেশস্থিতে
র্যমিন্ দেশে যাদৃশ লেখ্যস্থিতিঃ
প্রের্ততে তত্র তাদৃশ্যাঃ ৷ তবোঃ
মহস্তান্যহস্তক্রতলেখ্যযোঃ ৷ মৃতা ইতি সান্দ্যাদৌ মৃতে পুল্রাদিসণ্ডণ লেখ্যপত্রণ ন সিধ্যতি ৷

যদ্যাধিভোগো ২স্তি তদা তদপি প্রমাণ মিতার্থঃ॥ ৠা ব্যক্ত মাহ কাত্যায়নঃ। যত্ত পঞ্জনাপয়ে। লেখকঃ সহ সাক্ষিডিঃ ৷ ঋণিকো ধনিককৈত্ব নৈনং পত্ৰং প্ৰমাপ-ति ।। मर्निण निण् ज्याविष মণি পূর্ব মূণিকাদি সভিখে স্বয-মন্যেন বা দৰ্শিত স্মারিভয়া ত-দিশি নিধ্যতীত্যর্থঃ। মতে। দে-শান্তরস্থাত্রস্য তৎকালহরণ পত্রানয়নকাল প্রতীক্ষণ । অ-সতো দগ্ধাদেঃ তদবলোককো-পন্যাসঃ। লেখ্য মিতি যৎ পত্ৰ• কেনাপি হেতুনা অন্যনানাচ-ক্লিত ভত্র বিপ্রতিপত্তী যুৱালা গত্ৰণ তেন সহাস্য বিশ্বাসহেজু-ভূভ সহস্কাবগ্যব্যপ্রকারণৈ নি-র্ণেভব্য নিতি। বৃহস্পতিঃ। সৃষ্-ষ্ট শিশু ভীতার্ত্তঃ দ্রী মত্ত ব্য-সনাজুরৈঃ। নিশাপৎসু বলাৎ-কারেঃ ক্লত লেখ্য ন সিধ্যতি ॥ ব্যাসঃ ৷ দাসাস্বতন্ত্র বালৈশ্চ ন্ত্রী-ক্রতক্ষৈব যদ্ভবেৎ। প্রমাণ নৈব তল্লেখ্য মিতি শাস্ত্রবিদো বিদুঃ॥ নিতাক্ষরাযাণ স্মৃতিঃ। পূগশ্রেণী গণাদীনা থা স্থিতিঃ পরিক্রীর্ত্তি-তা। তদ্যাস্ত সাধুন॰-লেখ্য॰ ন

দিব্যং ন চ সাফিশঃ ।। পূগন্ত । ममृट्श विशालीना॰ शृशः म श-রিকীর্ত্তিতঃ। ইতি কাত্যায়ন ব-চনোক্তঃ। আদি শব্দাৎ বিজা-তীয় লাভঃ। তেন গ্রাম নগরা-দিঃ। শ্ৰেণী তু সজাতীয় সমূহঃ তাষূলিক স্বিন্দ কর্ম্মকারকাদিঃ। গণএকক্রিয়ার্থোদ্যতঃ (লেখ্যুদ্য চাপ্ৰামাণ্য শস্কাষা লেখ্য গ্ৰাহি-ণাণ প্রাপ্তক্ত শোৰন প্রকারেণ তন্নিরসনীয়ণ তথ পূত্রেণ তু লে-খ্যাধীনো ভোগ এব উপন্যা-(मा) न ज् लिथा गुक्तत्वीय॰ । তদাহ কাজাঘনঃ। আহৰ্ত্ত। ভু-कि युक्ता १ शि (नथा (मायान বিশোধবেৎ। তৎসুতো ভুক্তি দোষাণ স্ত লেখ্য দোষাণ স্ত না-श्रयाय ॥ वृङ्काि । উদ্ধরে-ল্লেখ্য মাহৰ্ত। তৎসুতো ভুক্তি মেব হি। অভিযুক্তঃ প্রমীত-শ্চেৎ তৎসুতো ২পি তদুদ্ধরেৎ ॥ অভিযুক্ত ইতি লেখ্যস্য সাধু-ত্ব জ্ঞাপনার্থণ অভিযুক্তে লেখ্য এহীতান তদবিজ্ঞাপ্যৈব মৃতে তৎ পুত্ৰেণ সাধুত্ব সাধ্য মিত্যৰ্থঃ । তৎ সাধনঞ্চ স্বহস্ত লিখনাদি-त्रिकाएकः ॥ *****॥

অথ ভুক্তিঃ।

তত্ৰ যাজ্ঞবন্ধাঃ। পশ্যতো হক্ৰব-তো হানি ভূমে ৰিণ্শতি বাৰ্ষিকী । পরেণ ভূজানানায়। ধনদ্য দশ-वार्षिकी॥ विवास मन्नर्बठः भगकः ভূস্বামিনঃ পরেণাসপিঞাদিনা ভূজামানায়া ভূমে বিংশতিবর্ষ-নিবৃতি। স্বর্হানিঃ। অত্র লোক-ব্যবহার কর্মান্বাদ্বর্যগণনা সাব-নেন। তথা চ বিফুধর্মোতরে । সত্রাণুপাস্যান্যথ সাবনেন লৌ-काक यद माद वावशतकर्य । তত্রৈব। সাবনে চ তথা মাসি ত্রি॰শৎ সূর্য্যোদযাঃ স্মৃতা ইতি ৷ বিশেষষতি ব্যাসঃ ৷ বর্ষাণি বিণ-শতি র্যস্য ভূ ভূ ক্তি । তু পরে রিহ ৷ সতি রাজ্ঞি সমর্থস্য তস্য সেহ ন সিধ্যতি ৷৷ সমর্থস্য বালস্বাদি দো-ষর্হিত্স্য। ধনস্য দশ্বর্ষনিবৃত্তি। স্বস্থানিঃ। তথা চ মনু নারদৌ। य ६ कि कि मन वर्गा नि मिन्दि । ८४-ক্ষতে ধনী। ভুজ্যমান॰ পরে স্তৃ-ফী°ন স তল্লৰু মহঁতি!৷ যৎকিঞ্চি-ৎ ধনজাত সদক্ষ মেব প্রীত্যাদি ব্যতিরেকেণ পরে র্দশবর্ষাণি ভূ-জ্যমান স্বামী তৃষ্ণী প্ৰেক্ষতে মা ভুজ্যতা মিতি ন প্রতিসিধ্য- তি নাদৌ তল্লৰু যোগ্যো ভব-তি তত্র তস্য স্বাম্যণ নশ্যতীত্যর্থঃ । গোতনঃ। অজডাপৌগণ্ড ধন॰ 🏽 দশবর্ষভুক্তঃ পরেঃ সমিধৌ ভো-ব্ৰুঃ ইতি। জভে। বিকলেন্দ্ৰিয়ঃ পৌগঙঃ পূতো হনু এগল শ্বাক্র গ্ৰণ্ডঃ কপোলো যস্য সঃ। তদাহ नात्रलः । वाल जारमाज्याप्रयोद পৌগও শ্চাপি শব্দাতে। অত্ৰা-পৌগণ্ডঃ প্রকীর্ত্তিত ইতি সন্ত্রক-ভটেন লিখিতং ৷ তৎপাঠে ২পি অপৌগওস্তু পৌগণ্ডঃ ইতি দ্বিৰা-পকোষাদবিরুদ্ধঃ। তত্মাদ্যাজ্ঞ-वक्यां नि वहना षि॰ শতिवर्ष मन-বৰ্ষাদিকালৈ ৰ্ভোগ এব স্বত্বং জ-নযতি। যথা কালপ্রাপ্তিবলেন বীজ নশ্বর॰ জনযতি তরবশ্চ স্প-সুম মিতি স্বামিনা চাপরিত্যক্তে ২গি শান্ত্ৰোক্ত কালীন ভোগাৎ স্বান্য মন্যন্য ভবতি । যথা জ-যেন রাজ্ঞ পররাষ্ট্র ধনে ইতি। এব মেব শ্রীকর বালক জোগ্নো-ক ভবদেবভট শূলপাণি সন্ধ্ৰ-ভট চঙেশ্বর মন্ত্রি নব্যবর্দ্ধমানো-পাধ্যায় প্রভূত্যঃ ব্যবহারো ২পি তাদৃগেব ৷ এতদিরুদ্ধ বচনান্য-नाथा वारिश्वानि॥ 🗱॥ टाज्-

পেক্ষয়া স্বস্থহানি॰ ভুক্ত্যা চ স্বস্ব-মাহ নারদঃ। ভুজ্যমানান্পরৈ-त्रथीन् यञ्जात्याशामूरशकरः । সনক্ষ তিষ্ঠতে। ২প্যস্য তান্ ভু-ক্তিঃ স্বরুতে বশে।। ব্যক্তমাহ বৃ-হস্পতিঃ ৷ স্থাবরং সিদ্ধিমাপ্নোতি ভূক্তা হানি মুপেক্ষষা। উপে-ক্ষয়া ক্ষন্যা তৎ কারণঞ্চ স্থামিন मुनीवव मरहाइव मयानुवामि । এবঞ্চ বিংশতিবর্ষাৎ পূর্বণ স্বয়-তিসাধ্য কর্ষণ পালনাট্রান্ট রুৎপ-ম ডব্য এব বহু । এবং দশবর্ষাৎ পূৰ্ব॰ স্বকৃতি সাধ্য দোহন পান गाँदेना कृष्शन मृक्षामादवव खन्न তত্তৎকাল পরতস্তু ভূমৌ গবাদি ধনে ২পি স্বন্ধ নিতি। পূৰ্বণ তত্ত-ন্ধাশক ভোগে তু চৌর্য্যদোষো-ভবভ্যেব।ভোগে ত্ স্বস্থানি गाधाषीना॰ वावर्खयात ॥ 🕸 ॥ পশ্যতো হক্ৰবত ইত্যভিধায় যা-জ্ঞবন্ধ্যঃ। আধি সীদোপনিক্ষেপ জভ বাল ধনৈ ৰিনা। তথোপনি-ধিরাজন্ত্রীশোত্রিকাণাণধনৈ রিহ ॥ আধি ৰ্বন্ধকদ্ৰব্যণ। উপনিক্ষে-পন্ত বাসনস্থ মনাখ্যায় সমুদ্রণ यिविधीयराज देखि नात्रामाख्यः । বাসনং নিকেপাধারভূতং সম্পু-

টাদিকণ। সমুজ্ঞস্থাদিযুত্ত। জ ডে। বুদ্ধিবিকলঃ। বালো ২প্রা-প্তষোডশবর্ষঃ। উপনিধিঃ প্রীত্যা ভোগার্থ মর্গিতঃ। ততশ্চ আ-थ्यामि **र्ङ्जि र्ङ्जि । मिथरेन क** दिना ২ন্যানি ধনানি উক্তভোগকালে স্বামিনো নশ্যন্তি এতানি তু স্বা-মিনো ন নশ্যস্তি ন বা ভোক্ত্ ৰ্ভ-বক্তি। নিতাকরাযাণ স্মৃতিঃ। দ্বার-যার্গ ক্রিয়াভোগ জলবাহাদিয় ক্রিবা। ভূক্তি রেব তু গুরী স্যাম मिवा॰ न **চ मा**यिखः ॥ याख्ववकाः । লাগনে। হৃষিকে। ভোগাদিনা পুর্বজনাগতাৎ। নাগনঃ কারণণ ভত্র ভুক্তিঃ ভোকাপি যত্র ন ॥ আগনস্ত কূতে। যেন সো ২ভি-যুক্ত ও নূক্ষরেৎ। ন তৎসূত তৎ-সুতে। বা ভূক্তি স্তত্র গরীয়সী॥ যোভিযুক্তঃ পরেতঃ স্যান্তন্য রি-क्थी उनुष्मद्रि । न তত काइन॰ ভুক্তি রাগমেন বিনা ক্রতা।। ভূ-ম্যাদাবাগমঃ পূৰ্ৰপুৰুষ জ্ঞানা-গত ভোগাদ্ববান অতঃ ক্রমা-গত ভোগ আগনাদলবান্ ৷ ত-থাচ বৃহস্পতিঃ। অনুমানাৎ গু-कः **माकी माकि**ल्या विथिव॰ গুরু। অব্যাহত। ত্রিপুরুষী ভুক্তি

স্তেভ্যো গরীযসী॥#॥ ত্রিপুরুষ ভোগমাহ ব্যাসঃ ৷ প্রপিতামহেন যদ্ভুক্ত॰ তৎপুত্ৰেণ বিনা চ ত॰। তো বিনা যদ্য পিত্রা চ তদ্য ভোগ স্ত্রিপূরুষঃ ॥ পিতা পিতা-মহো যস্য জীবেচ্চ প্রপিতামহঃ । ত্ৰযাণাণ জীবিতাণ ভোগো বি-জ্ঞেষ স্ত্রেক পূরুষঃ।। আগমোপি বলবান ভবতি যত্ৰ স্তোকাপি জু-ক্তি নাস্তি। তথা চ নারদঃ।বিদ্য-মানে ২পি লিখিতে জীবৎস্বপি চ সাক্ষিষু। বিশেষতঃ স্থাবরাণাণ যন ভুক্ত॰ ন তৎ স্থির॰॥ ইতি দী-পকলিকা। যত্ৰ বাদিনৌ স্বস্থাগম বল প্ৰবৃত্তৌ আগনযোশ্চ পূৰ্ৰা-পর ভাবো নাস্তি তত্র যস্য ভু-कि उमाभरमा वनीयान् नवना-সোতার্থঃ ইতি মিতাফরা। অ-থানবভাগন পেরিপিব্য নিশ্চয স্তত্ৰ সৰ্দ্বেদেৰ বিবাদেশ বলবত্যু-ত্তরা জিয়া। আধো প্রতিগ্রহে ক্রীতে পূর্বা ভূ বল**বত্তরা ।। ইতি** যাত্রবন্ধ্য বচনান্নির্বাহ । আগম স্থিতি আ সম্যক্ গম্যতে প্রাপ্য-তে স্বীক্রিয়তে যেন স আগসঃ क्यामि तिि ग्रवशतमाञ्का। আগনঃ সাঞ্চি পত্রাদিক মিতি দীপকলিক। আগমো ধনোপা-জ্জনোপায়ঃ ক্রয়াদি রিতি মৈ-থিলাঃ ৷ তত্রান্যেনাভিযুক্ত স্তৎ কূটতা মুদ্ধারেৎ তৎপুত্র পৌত্রৌ নাগম মুদ্ধরেতাণ কিন্তু ভুক্তিরে-ব। তত্র প্রমাণ বিশেষযতি বৃহ-স্পতিঃ। আহৰ্ত্ত। শোধযেৎ ভূ-ক্তি নাগমঞ্চাপি সংসদি। তৎসু-তো ভুক্তি মেবৈকাণ পৌল্রাদিষু न किश्वन ॥ देम॰ मृलभानिषृद्र॰ তৎ পুক্রাদি ন কিঞ্চনেতি মৈ-থিলধৃত ৷ আহর্ত্ত। অর্জনকর্ত্ত অত্র পুত্রস্য ভুক্তিশোধন মাত্র ।।क्षा। ভূক্তি শোধন মাহ তুর্ব্যাস কাত্যাযনৌ। সাগমো দীর্ঘকাল-শ্চ নিচ্ছিদ্রো খন্যরবোজ্ঝিতঃ । প্রত্যর্থি সমিধানঞ্চ ভোগঃ প-ঞ্চাঙ্গ ইষ্যতে ৷৷ ইয্যতে প্রমাণত্ত্বে-ন। সাগনঃ ক্রযাদিযুক্তঃ। এষ চ ভূমিবিষযক বি॰শতিবর্ষ ধনবিষ-যক দশবর্ষান্যুন কালভোগপরঃ া যো ২ভিযুক্ত ইত্যাদি যো ভো-গে ক্রিয়মাণে পরেণাভিযুক্তঃ স-ন্পরেতো মৃতঃ স্যানাগম মৃদ্ধৃ-তবান্ তদা তৎ পুল্রাদি রাগম মুদ্ধরেৎ। তথা চ নারদঃ। অথা-ৰাত বিবাদস্য প্ৰেত্স্যাব্যবহা-

রিণঃ ৷ পুত্রেণ সোর্থঃ সংশোধ্যো ন তু ভোগো নিবর্ত্তবেৎ ॥ বি-বাদে সতি শেষঃ। ভোগঃ কেব-লভোগঃ। তথা চ সএব। আদৌ তু কারণ দান মধ্যে ভুক্তিস্ত সাগমা ইতি এষ সবিবাদ ভোগঃ ষফ্যব্দেতরপরঃ। তথাবিধ ভো-গস্পাগম বিনাপি প্রামাণ্যাৎ। তথা ব্যাসঃ । বর্ষাণি বি॰শতি॰ ভুক্তা স্বামিনা ব্যাহতা সতী। ভুক্তিঃ সা পৌৰুষী ভূমে ৰিণ্ডণা o िषि<ि। । बिर्लोक्सी जू ত্রিগুণা ন তত্রাবেষ্য আগমঃ। এতদ্বচন মসমক্ষ ভোগ বিষযক মিতি সমক্ষ বি॰শতিবর্ষাভোগ-विषयक वहरानाविरत्राधः । এ-তাদৃক্ স্মৃত্যুক্ত কালএব ৷ কাত্যা-যনঃ। স্মার্ত্তকালে ক্রিয়া ভূমেঃ সাগমা ভুক্তি রিষ্যতে ৷ অস্মা-র্ত্তে দ্বাগমাভাবাৎ ক্রমাল্রিপুরু-ষাগত। ॥ ষষ্টিববৈৰ্কপুৰুষভু-ক্তৌ ত্রিপুরুষভূক্তি ব্যপদেশস্য ফলমাহ ন তত্রেত্যাদি ৷ অতএব नातमः। जनगारयन जू यह्नकः পিত্ৰ। পূৰ্বতনৈ স্ত্ৰিভিঃ। ন তৎ শক্য মথাকর্তু॰ ক্রমাক্রিপুরুষা-গতং 🕦 অন্যাবেনেত্যত্রানাগম

মিতি শূলপাণিধৃত পাঠঃ । তুর-॥ প্যর্থঃ। পিত্রা সহ পিতর মাদায ত্রিভি রিত্যর্থঃ। যতু অনাগমন্ত যো ভুঙ্কে বহুন্যক শতানি চ। **टोत्रमटखन छ॰ शाश॰ मखटाय** পৃথিবীপজিঃ ৷৷ ইতি তস্য বচন **দও** विधायकः न তत्रूथा। र्थश्रतः ধর্মশাস্ত্র বিরোধাৎ ৷ তদাহ সএব ।। যত্র বিপ্রতিপত্তিঃ স্যাৎ ধর্ম-শাস্ত্রার্থশাস্ত্রযোঃ । অর্থশাস্ত্রা-র্থ মুৎসূজ্য ধর্মশাস্ত্রার্থ মাচরেৎ । এবমেব শূলপাণাপাধাযাঃ। বস্তুতস্তু অনাগম মিতি দণ্ড বি-ধাযক বচন জ্রীধন নৃপধন পর । স্ত্রীধনঞ্চ নৃপেক্রাণাণ ন কদাচন জীৰ্য্যতি। অনাগমণ ভুজ্যমান ম-পি বর্ষশতৈ রপি ৷৷ ইতি স্বত্ব নি-ষেধক বচনান্তরৈকবাক্যত্বাৎ । ষত্র বিপ্রতিপত্তিঃ স্যাদিতি বচন-मार्लाञ्नुमार्त्र । यदेवकमा জ্যে ২বধার্য্যনাণে মিত্রলব্ধি র-পরস্য জ্বে ২বধার্য্যমাণে ধর্ম-**निक्क खब ।** श्रित्रण ভূমিলাভে-ভ্যো মিত্ৰলন্ধি ৰ্বরা যতঃ। অতো ষতেত তৎপ্রাপ্তাবিতি বেদবি-দা॰ মুক্ত । ইতি যাজ্ঞবক্ষ্যোক্তার্থ-শাস্থার্থ মুৎসূজ্য ক্রোধ লোভ

বিবজ্জিত ইতি ধর্মশাস্ত্রার্থ মবলয়্য ব্যবহারং পশ্যেৎ। অতএব
সভ্যেনাবশ্যবক্তব্যং ধর্মার্থ সহিতং বচঃ। ইতি কাত্যায়নোক্তং। ভবদেবভটাস্ত ব্যাসবচনং
প্রতিবাদিনো ২সমিধানে পুরুবৈক্দ্বভোগাভিপ্রায়ং। ত্রৈপুরুষ ভোগস্য তত্রৈব প্রমাণত্বাদিত্যাহুঃ।। #।।

অথ ভুক্তিষদ্বাপবাদঃ।
বৃহস্পতিঃ।ভুক্তি স্থৈপুরুষী সিদ্যোদপরেষাণন সংশ্বঃ। অনিবৃত্তে সপিওত্বে সঙ্গল্যানাণ ন
সিদ্ধ্যতি। অস্বাসিনা চ যজুক্তণ
গৃহ ক্ষেত্রাপণাদিকণ । সুহৃদ্বস্থূ
সঙ্গল্যস্য ন তন্ডোগেন হীযতে।।
বিবাহ্য শ্রোত্রিয় ভুক্তণ রাজ্ঞান
মাত্যৈ স্তথ্বে চ। সুদীর্ষেণাপি
কালেন তেষাণ ভতু ন সিদ্ধ্যতি।।
আপণো বিক্রমস্থানণ বিবাহ্যো
জামাতা।। #।।

অথ যুক্তিঃ।
নারদঃ। উল্কাহস্তো হরিদো জ্ঞেযঃ শস্ত্রপাণিশ্চ ঘাতকঃ। কেশাকেশি গৃহীক্রশ্চ যুগপৎ পারদারিকঃ।। সদালপাণি রিজ্যেঃ
সেতৃভেতা সমীপগঃ। তথা

সঠারহস্তশ্চ বনচ্ছেত্তা প্রকীর্ত্তি-তঃ।। প্ৰত্যক্ষ চিহ্নৈ ৰিজেষো দ-ও পারুষ্যক্ররঃ। অসাফি প্র-ত্যমা হেতে পারুষ্যে তু পরীক্ষণ ।। প্রত্যক্ষচিক্রৈঃ রুধিরাক্তথজা-দিভিঃ। পারুষ্যে বাক্পারুষ্যে। শধ্যঃ। লোগুহস্তশ্চ চৌরঃ ইতি 1 নারদঃ। অভীক্ষণ দেশ্যমানো ২পি প্রতিহন্যান্ন তদ্বচঃ। ত্রি চ-তুঃ পঞ্চমে। বা পরতো ২র্থ॰ ত্বাবহেৎ !৷ যদা ধনিকেনাধ্য-ৰ্ণিক হিন্ন চতুঃ পঞ্চৰুত্বো বা স্বং মে ঋণ ধার্যসীতি পুনঃ পুন র্দ্দেশ্য-মানে। ২পিন তন্বাক্য প্রতিহস্তি তদোত্তরকাল মনেনাভ্যুপগতো ংয মৰ্থ ইত্যবধাৰ্য্য তমৰ্থ মৃণি-काय मान्यमिन्यर्थः॥ 🕸॥ অথ শপথঃ ৷

নারদঃ। যুক্তিষপ্যবসন্ধাসু শপথে রেন মর্দ্ধথেৎ। অর্থ কাল বলা-পেক্ষ মগ্নায়ু সূক্ষতাদিভিঃ। এনং বিচার্য্যমাণ মর্থণ অর্দ্ধথেৎ পীড-যেমির্ণযে, দিত্যর্থঃ। অর্থস্য বিবা-দাস্পদস্য বলং বহুল্পভাবঃ কাল-স্যাচ বলং পুণ্যাপুণ্যত্বং তদপেক্ষণ যথাস্যাদিত্যর্থঃ। ভূ দুর্বাকরত্ব-স্যা পুল্রাদিশিরঃস্পর্শস্য চাত্রে

मर्गनीयदार। अब मरेयउर ह-ত ন ৰেতি প্ৰতিজ্ঞা মুচ্চাৰ্য্যাগ্নৌ জলে বা হস্ত॰ প্রক্ষিপেৎ। এত-ব্মিথ্যাত্তে মম স্কৃত্ত নশ্যেদিতি. বা ব্রায়াৎ। নত্তগ্নি পরীক্ষাণ জল পরীক্ষাণ বা স্বর্যাৎ ইত্যভিপ্রা-ষবর্ণন॰ যুক্ত॰ তস্যা মহাভিষোগ বিষয়কত্বেন শপথ সমভিব্যাহা-রানর্হসাৎ। সুক্রতাদিভি রিত্যা-দিনা দূৰ্বা সত্যাদ্যুপগ্ৰহঃ। তথা চ বিষ্ণুঃ ৷ সর্বেদেবার্থজাতেষ मृना यर्ग थक स्राय । ठउ ক্ফলোনে শুড় দুর্বাকরং শাপ-स्थः । दिक्रकः त्वारन िनकः तः ত্রিক্লফলোনে জলকর চতুঃক্ল-ফলোনে স্বর্ণকর পঞ্চফকলো-নে সীতে জৃত মহীকর সুবর্ণা-জোনে কোশো দেয়ঃ শুদ্রস্য য-থা সমযে বিহিতা ক্রিমা তথা দিওণে ২র্থে রাজন্যস্য ত্রিগুণে ২ৰ্থে বৈশ্যস্য চতুৰ্গুণে ২**ৰ্থে** ব্ৰা-ন্ধণস্যেতি। ক্রঞ্চলঃ কাঞ্চনরত্তি-কা তমূল্য:দূনে ক্লফলোনে। এব ষন্যত্র। ষনুঃ। সত্যেন শাপষে-দ্বিপ্রণ ক্ত্রিয়ণ বাহনাযুধেঃ। গো বীজ কাঞ্চনৈ বৈশ্যে শুভ্ৰা স-র্বৈস্ত পাতকৈঃ।। পূত্র দারস্য বা-

প্যেৰণ শিরাণসি স্পর্শযেৎ পৃথক্ । ব্রাহ্মণেন মধৈতৎ ক্লত॰ ন ক্লত॰ বেতি প্রতিজ্ঞা মুচ্চার্য্য সত্য মি-্তি ব্ক্তব্যা । তথৈব ক্ষত্রিষেণ বাহনাযুধ স্পুষ্টব্য । তথেব বৈ-শ্যেন গো বীজ কাঞ্চনানামন্য-তম॰ স্পুষ্ঠব্য॰। শূদ্রেণ তু পূর্বো-ক্ত॰ সৰ্বমেব স্পুষ্টব্য॰ তেষা বৃ-থাক্কতস্পৰ্শানাণ পাতৃকহেতুত্বাৎ পাতকশব্দেন নির্দেশঃ। হলাষু-(धारभाव॰ ॥ * ॥ टेमवकिया वि-ষ্য মাহ নারদঃ। অরণ্যে নির্জনে রাত্রাবস্তর্বেশনি সাহসে। ন্যা-সাপহরণে চৈব দিব্যা সম্ভবতি ক্রিযা। বৃহস্পতিঃ। দেব ত্রান্ধণ পাদাণ্শ্চ পুত্র দার শিরাণ্সি চ। এতে তু শপথাঃ প্রোক্তা মনুনা স্বন্নকারণে ৷৷ সাহসেম্বভিশাপে চ দিব্যানি তু বিশোধন । অত্র শপথ দিব্যযোঃ পৃথক্ষপ্ৰতীতেঃ । শপথে न मित्राधर्याः किन्न देवस কৰ্মণি তত্ৰ শৌচাৰ্থণ স্নানাচম-নাদিমাত্রণ কার্য্যণ। দিব্যানি তু দিব্যতত্ত্বে কথিতানি নাত্ৰ লিখি-তানি ৷ অত্ৰাভিযুক্তেন শপথঃ ক র্ত্তব্য ইত্যুৎসর্গঃ।। 🗱।। উভযে-চ্ছয়্ভিষোক্তাপীত্যাহ নারদঃ।

অভিযোক্তা শিরোবতী সর্বত্তৈ-ব প্রকীর্দ্রিতঃ। ইচ্ছ্যান্যতরঃ त्रयामिण्या वर्ख्याक्तितः ॥ रे-তরঃ শপথ কর্তৃভিমঃ। তথা কা-णायनः । जाठजूर्मनकामद्भा-ষস্য নো রাজ দৈবিকং ৷ ব্যসনং জাষতে হোর স ভ্রেষঃ শপথে শুচিঃ ৷৷ ব্যসন মাপৎ৷ ঘোর মতি-পীডাকর°। তথা চ কোষাধিকা-রে যস্য পশ্যেদিত্যনুবৃত্তৌ বিষ্ণু。 । রোগো ২গ্নি র্ক্তাতিমরণ রাজা-তঙ্ক মথাপি বা ৷ তমগুদ্ধ বিজা-নীযাৎ তথা শুদ্ধ বিপর্য্যযাৎ॥ কাত্যাযনঃ। তদ্যৈকস্য ন সর্ব-मा জনमा यनि मस्टाव**९।** রো-গো ২গি জ্ঞাতিমরণ মূণ দদ্যাৎ দমঞ্চ সঃ।। জ্বরাতিসার বিস্ফোট গৃচাস্থি পরিপীডন । নেত্ররুগ্নল-রোগশ্চ তথোন্মাদঃ প্রজাযতে॥ শিরোরুগ্নদভঙ্গশ্চ দৈবিকা ব্যা-ধযো নৃণা । তদ্যৈকস্যেতি ন জু **দেশব্যাপক মরণাদিঃ ।। क्षा मनुः।** ন বৃথা শপথ॰ জর্য্যাৎ স্বল্পেগর্ণে নরো বুধঃ ৷ বৃথা হি শগথণ স্বর্ধন প্রেত্য চেহ্ চ নশ্যতি ৷৷ কামিনী-ষু বিবাহেষু গবা॰ ভক্ষ্যে তথেন্ধ-নে ৷ ব্রাহ্মণাভ্যুপপত্তে চ শপথে

নাস্তি পাতক ।। কামিনীয়িতি রহসি কামিনী সস্তোষার্থ কৃথা শপথে এবং বিবাহ সিদ্ধার্থ গো-গ্রাসার্থ আবশ্যক হোমেন্ধনা-র্থ ব্রান্ধনরক্ষার্থ মঙ্গীরুত ধনা-দৌ। যমঃ। কৃথা তু শপথ রুদ্ধা কীটস্য বধসংযুত্থ আন্তেন চ যুজ্যেত বধেন চ তথা নরঃ।। ত-স্মান্ম শপথ সর্যান্ধরো মিথ্যা ব-ধেপিত । কীটস্যেতি প্রাণিমা-ব্রোপলক্ষণ তদ্বধ পাপেন কৃথা শপথকর্ত্তা যুজ্যত ইত্যর্থঃ।। #।।

অথ নির্ণয়ঃ ।
তত্র নারদঃ । যদ্যোচুঃ সান্ধিনঃ
সত্যাণ প্রতিজ্ঞাণ স জমী ভবেৎ
। অন্যথা বাদিনো যস্য ধ্রুব স্তস্য পরাজ্মঃ ।। স্বয়মভ্যুপপন্নো
২পি স্বচর্যাবসিতো ২পি সন্ ।
ক্রিয়াবসন্নোপ্যহেত পরণ সভ্যাবধারণ ।। সভ্যৈ রবধৃতঃ পশ্চাৎ
স শাস্যঃ শাস্ত্রমার্গতঃ । যস্য বাদিনঃ প্রতিবাদিনো বা সান্ধিণ
ইত্যুপক্ষলণ । সান্ধি লিখিত ভুক্রি শপথানাণ মধ্যে ২ন্যতম প্রমাণণ যস্য প্রতিজ্ঞামাঃ সত্যন্থপ্রতিপাদকণ সত্রব জমী অন্যথা
পরাজিত

মভাগপদ্য আত্মনৈবাদীক্ত স্ব পরাজ্যঃ স্বচর্যাবিদিতঃ কম্প-স্বেদ বৈবর্ণাদিনা পরাজিতত্বে-নাবধৃতঃ। ক্রিযাবসন্ধঃ সাক্যাদি-না প্রাপ্তপরাজ্যঃ। পরমনন্তরং সভ্যাবধারণ মর্হেত সভাসদাং মিলিতানাম্যং পরাজিত ইতি নির্ণয় মর্হেত। আকাজ্যেত স শাস্ত্রবিধিনা শাস্যঃ॥ *॥ নির্ণ-যুস্য ফলমাহ বৃহস্পতিঃ। প্রতি-জ্ঞাভাবনাদাদী প্রাজ্বিবাকাদি পূজনাৎ। জ্যপত্রস্য চাদানাৎ

লোকে নিগদ্যতে ॥ *।।

জযপত্রস্য লিখন প্রকার মাহ
সএব। যদৃত্ত ব্যবহারেযু পূর্ষপক্ষোত্তরাদিক । ক্রিয়াবধারলোপেত জযপত্রে হখিল লিখেৎ ॥ পূর্বেণাক্ত ক্রিয়াযুক্ত নির্ণযান্ত যদা নৃপঃ। প্রদদ্যাজ্ঞাযিনে পত্র জযপত্র তদুচ্যতে ॥ কাত্যায়নঃ। অর্থি প্রত্যাধি বাক্যানি প্রতিসাক্ষিবচ স্তথা
। নির্ণযান্ত তথা তস্য যথাচাবধৃত স্বযা। এতদ্যথাক্ষর লেখ্য
যথা পূর্ব নিবেশ্যেৎ। সভাসদশ্চ যে তত্র ধর্মশাস্ত্রবিদ স্তথা।।
ততশ্চ ভাষোত্ররে ক্রিয়া চ্নপ্র

সাম্যাদিক নির্ণযোজ্য পরাজ-যাবধারণ নির্ণযকালাবস্থিত ম ধ্যস্থা শ্চেত্যাদিক সর্ব লেখনীয় িনিকাপণস্য সম্যকত্ব প্রদর্শন।র্থ॰। তথাহি ভাষোত্তর লিখন° হেত্ব-ন্তরেণ পুন ন্যায় প্রত্যবস্থান নি-ষেধাৰ্থ॰ নহি ন গৃহীত মিতি মি-থ্যোত্তরেণ পরাজিতস্য পুনঃ প-রিশোধিত মযেতি প্রত্যবস্থান সম্ভবতি। প্রমাণ লিখনম্ব পুন প্রমাণান্তরেণ ন্যায় নিষেধার্থণ। ভদাহ কাত্যায়নঃ। ক্রিয়াণ বল-বতীণ ত্যক্ত্বা দুৰ্বলাণ যো ২বলম্ব-তে। স জযে ২বধৃতে সভ্যৈঃ পু-न छा॰ नाश्रुवाद क्या॰।। निनी-তে ব্যবহারে তু প্রমাণ মফল° ভ-বে । निथिउ॰ माकित। वानि शृ-ৰ্ৰ মাবেদিত° ন চেৎ ৷৷ যথা পক্ষেযু ধান্যেষু নিষ্কলাঃ প্রাবৃষো গুণাঃ ৷ নিণী তব্যব্যবহারাণা প্রমাণ মকল ন্তথা।। 🗱।। নির্ণযোত্তরক্ত ত্য মাহ মনুঃ। অর্থে ২পব্যবমান-স্তু কারণেন বিভাবিত । দাপযে-দ্ধনিকস্যার্থণ দওলেশঞ্চ শক্তি-তঃ ৷৷ অপব্যয়নান অপলপন্ত काরণেন , সাক্ষ্যাদি প্রমাণেন । याञ्चेक्काः। ज्ञात्राभातामः (मन-

क्ष कान॰ वन मथानि वा । वयः কর্মা চ বিত্তঞ্চ দণ্ড॰ দণ্ডেম্ দাপ-যেৎ।। মনুঃ।তীরিক্ত চানুশিষ্টঞ্চ যত্ৰ ৰূচন সম্ভবেৎ। ক্নতং তদ্ধৰ্মা-তো বিদ্যাৎ ন তৎ ভূষো নিব-र्ভरष्।। अनुभिर्यः माक्गांनि नि-ণী তি অতএব তীরিত প্রাডিবা-কাদিভিঃ সমাপিত ৷ তদ্বিবাদপ-न॰ পून र्न निवर्ज्यानिग्रर्थः। यज्ञः তীরিতানুশিষ্টযো রপ্যধর্মত্তত্ত্বণ মত্বা পরাজ্যী পুন দিগুণ দণ্ড-মঙ্গীক্তত্য প্রত্যবতিষ্ঠতে। তত্র পু-ন ন্যায়দর্শন মাহ নারুদঃ ৷ তী-রিভ॰ চানুশিষ্টঞ্ধ যো মন্যেত বি-ধর্মতঃ। দ্বিগুণু দণ্ড নাদায তৎ কার্য্যণ পুন রুদ্ধরে থাঞ্চা অসদ্ধি-চারে তু বিচারান্তর মাহ সএব। অসাক্ষিকন্ত यमृष्ठे॰ विगार्शन চ তীরিতং। অসম্বত মতৈ দূ ফি॰ পুন দৰ্শন মহতি॥ অসাক্ষিক মিত্য-প্রমাণকোপলক্ষণ । যাক্তবক্ষ্যঃ । पूष् की ॰ छ भून पृष्ठी वावशाती-মৃপেণ তু। সভ্যাঃ সজ্বিনো দ-आ विवामाष्ट्रिक्षनः मनः।। माकि সভ্যাবসন্ধানা দূষণে দশন পু নঃ। সুচৰ্য্যাবসিতানান্ত নাস্তিপৌ-নর্ভবো বিধিঃ ৷৷ সান্ধিবচনেন'

সভ্যাবধারণেন চ প্রাপ্তাবসাদা-ना॰ भून ने ग्रायम में ने श खरा। भारत व বিরুদ্ধ ভাষাদিনা প্রাপ্তাবসাদা-नात्र नालि भून न्यायः। वृह्ल्ल-তি রপি।পলাযনানুত্তরভাদন্যপ-ক্ষাপ্ৰযেণ চ ৷ হীনদ্য গৃহতে বা-দে। ন স্ববাক্যজিতস্য চ ।। মনুঃ । বলাদত্ত বলাজ্কত বলাদা লি-খিতঞ্চ য়ৎ ৷ সৰ্বান্ বলফুতানৰ্থা-নক্তান্মন রববীৎ ॥ ষাজ্ঞব-ন্ধ্যঃ 1 বলোপাধি বিনিবৃত্তান্ ব্যবহারান্নিবর্ত্তযেৎ। স্ত্রী নক্ত ম-ন্তরাগার বহির্ত্তামক্রতাণ স্তথা।। মত্তোমভার্ত ব্যসনি বাল ভীতা-দি যোজিতঃ। অসম্বন্ধক্ত শৈহব ব্যবহারো ন সিদ্ধ্যতি ॥ উপাধি-শ্চল মিতি শ্লপাণিঃ। উপাধি র্তথাদি রিতি বিজ্ঞানেশ্বরঃ। তন্ম-তে ভীতাদি যোজিত ইত্যুক্ত ব-চনেন পৌনৰুক্তণ। বহিত্যা যঃ ব-हिर्फ्नः। यत्ना यमापिना। छ-শ্বভো বাতাদিনা। ব্যসনী দ্যতা-**म्रामकः । अमग्रदक्षां वामिनियु-**ক্রব্যতিরিক্ত উদাসীনঃ। আদি পদাদস্বতন্ত্র দাস পুক্রাদে গ্রহণণ 1 তথা চ নারদঃ। স্বতন্ত্রো ২পি হ্বি যৎ কার্যাণ সর্ব্যাক্ষাপ্রকৃতি

গতঃ। তদপ্যক্রত মেবাহু রস্বাত-স্ত্ৰস্য হেতুতঃ।। কাম ক্ৰোধাভি-ভূতা বা ভয় ব্যসন পীডিতাঃ। রাগ দেষ পরীতাশ্চ জ্ঞেষা স্কৃপ্র-ক্ষতি॰ গতাঃ ৷৷ তথা দাসক্তত কা-র্য্য মক্তত পরিচক্ষতে । অন্যত্র স্বামি সন্দেশায়দাসঃ প্রভুরাত্ম-নঃ ৷৷ পুত্ৰেণ চ ক্কতং কাৰ্য্যং যৎ স্যাদচ্চনতঃ পিতুঃ ৷ তদপ্যক্ত-মেবাহু দ্দাস পুত্রো চ তৌ সমৌ॥ এতচ্চ স্ব টু যভরণাতিরিক্ত বিষয়ণ । স্বটু য়ার্থে ২ভ্যধীনে। ২পি ব্যব-शतः यमाष्ट्रतः । यदम्दनं व। वि-দেশে বাত জ্যাযান্ন বিচালযেৎ ॥ ইতি মনুবচনাৎ স্টুয় মবশ্যভ-রণীয়ণ। অভ্যধীনঃ পরতন্ত্রঃ পুত্র- लामानिः। ব্যবহার मृगानिकः क्या-যান্সতন্ত্ৰঃ ন বিচালষেৎ অনুম-ন্যেত। তথা চ নারদঃ। স্বতেন্ত্র্য-ম্ব স্মৃত জ্যেষ্ঠে জ্যৈষ্ঠ গুণ বয়ঃ ক্ত°। অস্বতন্ত্ৰাঃ প্ৰজাঃ সৰ্বাঃ স্ব-তন্ত্রঃ পৃথিবীপতিঃ ৷! অস্বতন্ত্রঃ স্মৃতঃ শিষ্য আচাৰ্য্যস্য স্বতন্ত্ৰতা। অস্বতন্ত্ৰাঃ স্থ্ৰিয়ঃ সৰ্বাঃ পুত্ৰা দা-সাঃ পরিগ্রহাঃ ॥ স্বতন্ত্র জুত্র তু গৃহী যস্য তৎ স্যাৎ ক্রমাগতু । গর্ভ ক্রেঃ সদৃশো জ্রেয়ঃ অফিমা-

ছৎসরাৎ শিশুঃ ।। বাল আযো-ডশাদ্বৰ্যাৎ পৌগণ্ডোপি নিগদ্য-তে ৷ পরতো ব্যবহারক্তঃ স্বতন্ত্রঃ পিতরাবৃতে॥ জীবতো ন স্বতন্ত্রঃ স্যাজ্জর্যাপি সমন্বিতঃ। তথে। রপি পিতা শ্রেষান্ বীজ প্রাধা-ন্য দর্শনাৎ।। অভাবে বীজিনো-মাতা তৃদভাবে চ পূৰ্বজঃ। পরি-গ্ৰহা অনুজীবি প্ৰভৃতযঃ। তথা চ বৃহস্পতিঃ। পিতৃব্য ভ্রাতৃপুত্র স্ত্রী **माम गिरा। नुकी विज्ञिः । यमारी**-ত॰ জটুয়ার্থে তালাহী দাতু মই-তি॥ কাত্যায়নঃ। স্টুম্বার্থ নশ-ক্তেন গৃহীত ব্যাধিতেন বা। উগপ্পব নিমিত্তঞ্চ বিদ্যাদাপৎ ক্ল-তন্তু তৎ ৷৷ কন্যা বৈবাহিকঞ্চৈব প্রেতকার্য্যে চ যৎ ক্বতং ৷ এতৎ সর্ব॰ প্রদাতব্য॰ স্ট্রেন ক্তুও প্রভোঃ ৷৷ প্রভো রিতি কর্ত্তরি ষ-ষ্ঠী তেন প্রভুগ দাতব্য মিতি র-ত্নাকরঃ। বৃহস্পতিঃ। ষঃ স্বামি-না নিযুক্তো ২পি ধনায ব্যয পালনে। সসীদ ক্লবি বাণিজ্যে নিস্ফীর্থস্ত স স্ফঃ ।৷ প্রমাণ তৎ ক্ৰত সৰ্বং লাভালাভ ব্য-(यानेषः । श्रदमत्मं व। विदमत्मं व। স্বামী তম বিসমূদেৎ ।। ইতি এ ব্যবহা

র্ঘুনন্দনভটাচার্য্যবির্চিত ব্য-বহারতত্ত্ব॰ সমাপ্ত॰॥ #॥ वावशत्रुः भू श्राश्ववावशतः। স তু*ষোডশবর্ষানন্তর* ভবতি। ষথা বাল আষোডশাদ্বৰ্যাৎপৌ গভোপি নিগদ্যতে। পরতো ব্যবহারজ্ঞঃ স্বতন্ত্রঃ পিতরাবৃতে ॥ ইতি ব্যবহারতত্ত্বধৃত নারদ-বচন ।। ব্যবহারজ্ঞাতরি ত্রি ॥ बावशांत्रतर्भनः क्ली नायनर्भनः। বিচারকরণ । ইতি মিতাক্ষরা ।। ব্যবহারপদ° ক্লী বাদিনারাজ্ঞি-नित्नमन । यथा याख्ववद्धाः । স্ত্যাচার ব্যপেতেন মার্গেণা-ধর্ষিতঃ পরেঃ। আবেদযতি চে-জাজ্ঞি ব্যবহারপদ হি তৎ ॥ স্তি সদাচার বহিভূতেন ব-র্মনা পরে রর্থতঃ শরীরতো বা পীডিত শ্চেদ্রাজনি নিবেদযেৎ তদ্যবহার দর্শন স্থান°। চেদি-ত্যত্র যদিতি মৈথিলাঃ। আবে-দযতি চেদিত্যনেন স্বয় বিবা-দোখান রাজ্ঞান কর্ত্তব্য মিতি শূলপাণি মহামহোপাধ্যাযাঃ॥ রাজ্ঞীতি ব্যবহার প্রদর্শক পর• তথাচ বৃহস্পতিঃ। রাজা কার্য্যা-ণি সংগণ্যেৎ প্রাড়িবাকো ২থ বা দ্বিজঃ। কাত্যায়নঃ। স প্রাড়্বিবাকঃ সামাত্যঃ স ব্রাহ্মণ পুরোহিতঃ। স্বয়ণ স রাজা চি-নুষাৎ তেষা জয় পরাজ্যো ॥ यन। কার্য্যবশাদ্রাজা ন প-**(मा९ कार्यानिर्गय । उमा नि-**যুঞ্জ্যাৎ বিদ্বাণ্সণ ত্রাহ্মণণ বেদ-शांत्रशंशा यि विद्या न विषान् স্যাৎ ক্ষত্রিয়ণ তত্র যোজ্যেৎ। বৈশ্যয়া ধর্মশান্ত্রজ্ঞ শূজ্র য-ত্নেন বর্জযেৎ ।। স বিনীতবে-শঃ। মনুঃ। জাতি মাত্রোপজী-বী বা কাম স্যাদ্রাহ্মণক্রবঃ। ধর্মপ্রবক্তা নৃপতে ন তু শূদ্রঃ कमाठन ॥ वाामः। विकान् वि-হায যঃ পশ্যেৎ কাৰ্য্যাণি বৃষ-লৈঃ সহ। তস্য প্রক্ষুত্যতে রা-জ্য॰ বল॰ কোষশ্চ নশ্যতি।। मुःभीताि पिकः शृक्ता न শুদ্রো বিজিতেন্দ্রিয়ঃ। দুষ্টাণ গাঁ॰ কঃ পরিত্যজ্যার্চ্চযেচ্ছীল-বতী॰ খরী॰ ৷৷ ইতি ব্যবহার-তত্ত্ব° 11

ব্যবহারপাদঃ পুণ্ ব্যবহারাণশঃ। যথা। অথ ব্যবহারপাদনির্গঃ। তত্র বৃহস্পতিঃ। পূর্ৰপক্ষঃ স্মৃতঃ পাদো দ্বিপাদ শ্চোত্তরঃ স্মৃতঃ। ক্রিষাপাদ স্তথা চান্য শততুর্থো নির্ণয় স্মৃতঃ ।। ইতি ব্যাবহার-তত্ত্বং ।। অপিচ । পরস্পারং মনু-ষ্যাণাং স্বার্থ বিপ্রতিপত্তিষু । বা-ক্যাম্যাঘাঘ্যবস্থানং ব্যবহার উ-দাহ্নতঃ।। ভাষোত্তরক্রিষা সাধ্য সিদ্ধিভিঃ ক্রমবৃত্তিভিঃ। আফি-প্র চতুরংশস্ত চতুম্পাদভিধীয-তে ।। ইতি মিতাক্ষর। ।।

ব্যবহারনাতৃকা স্ত্রী ব্যবহারো-পযোগিক্রিয়া। তদ্মথা। ব্যব-হারদর্শন ১ ব্যবহার লক্ষণ ২ সভাসদঃ ৩ প্রাড্বিবাকাদিঃ ৪ व्यवशादविषयः ७ त्राङ्कः कः यान नू ९ भाग कष ७ का यं गार्थिन-প্রশ্নঃ ৭ আন্থানানান্থানে ৮ আমেধঃ ৯ প্রত্যর্থিন্যাগতে লেখ্যাদিকর্ত্তব্যতা ১০ পঞ্চবি-(धारीनः ১১ कीमृमण्टनशः ১২ পক্ষাভাষাঃ ১৩ অনাদেষাঃ ১৪ আদেয়ঃ ১৫ নিযুক্তজ্যপরাজ-যে বাদিজযপরাজযৌ ১৬ শো-ধি**তলেখ্যনিবেশন° ১**৭ উত্তরা-বধিশোধনণ ১৮ শোধিতে পত্ৰা-ৰতে উত্তরকর্ত্তব্য° ১৯ উ্তর-লক্ষণ ২০ সত্যোত্তরলৃক্ষণ ২১ মিথ্যোত্তরলক্ষণ ২২ প্রত্যবস্ক-

ন্দনোতর ২৩ প্রাড্ন্যাযোত্ত র ২৪ উত্তরাভাসঃ ২৫ সঙ্কর। নুতর ২৬ প্রত্যথিক্রিয়ানির্দে-শঃ ২৭ উত্তরেপত্রেভিনিবেশি-নাধননির্দ্দেশঃ ২৮ তৎসি-দ্বোসিদ্ধিঃ ২৯ চতুম্পাদব্যবহা-রঃ ৩০ ৷ ইতি মিতাক্ষরায়াণ ব্য-বহারমাতৃকা ৷৷ ব্যবহারমার্গঃ পুণ ব্যবহারবিষ-যঃ ৷ ২)বহারপদণ ৷ ইতি মিতা-

ব্যবহারবিধিঃ পু॰ ব্যবহারস্য-বিধান় । ধর্মাশাস্ত্র । ইতি মি-তাক্ষরা ॥

कद्रा ॥

থাবহারবিষয়ঃ পুণ ব্যবহারপদণ
। ততু অফাদশবিধণ। যথা।
খাণাদানণ ১ নিক্ষেপঃ ২ অস্বামিবিক্রয়ঃ ৩ স্বভূযসমুখানণ ৪
দতস্যানপকর্ম ৫ বেতনাদানণ
৬ সম্বিদাব্যতিক্রমঃ ৭ ক্রমবিক্রমানুশযঃ ৮ স্বামিপালযোবিবাদঃ ১ সীমাবিবাদধর্মঃ ১০
বাক্পারুষ্যণ ১১ দঙ্গারুষ্যণ
১২ ভ্রেষণ ১৩ সাহসণ ১৪ দ্রীসংগ্রহণণ ১৫ স্ত্রীপুণধর্মঃ ১৬
বিজ্ঞাগঃ ১৭ দ্যুতণ ১৮। ইতি
মানবে ৮.অধ্যায়ঃ ।।

ব্যবহারস্থান লী ব্যবহারপদ।
ব্যবহারবিষয় ইতি নিতাক্ষরা
ব্যবহারবিষয় তি ব্যবহারযোগ্যঃ
যথা। ইফ বুলিঃ জ্ঞানেন্দ্রিথৈঃ সহিতা সতী বিজ্ঞানমযকোষো ভবতি। অফ কতৃত্বি
ভোক্তৃত্বাভিমানিত্বেন ইহলোক
ক পরলোকগামী ব্যবহারিক
জীব উচ্যতে। ইতি বেদান্তসারঃ।।

ব্যবহারিক। স্ত্রী লোকযাত্র।।। সম্মার্জ্জনী॥ইঙ্গুদবৃক্ষঃ।ইতি মেদিনী॥

ব্যবহারী ত্রি ব্যবহারবিশিষ্টঃ। ব্যবহার শব্দাদস্তার্থে ইন্ প্র-ত্যবেন নিষ্পায়ঃ।।

ব্যবহার্ব্যঃ তি ব্যবহরণীয়ঃ ।
ব্যবহর্ত্ব্যঃ। বি অব পূর্ব হ্ব ধাতো র্যাণ প্রত্যাবেন নিষ্পান্ধঃ ।।
ব্যবহিতঃ তি ব্যবধানবিশিন্টঃ ।
যথা। কর্তৃ কর্মা ব্যবহিতা ম সাকাদ্ধার্থেৎ ক্রিযাণ । উপঙ্গর্বৎ
ক্রিযাসিদ্ধো শাস্ত্রে হধিকরণণ
নতং ।। ইতি মুগ্ধবোধটীকাষাণ
রামতর্ক্বাগীশঃ ।।

विकाशः ১१ मृाजः ১৮। ইতি वावायः ही एकः। ইতি सान् व ৮. जशायः॥ स्मिनी॥

ব্যবাষঃ পু॰ দৈখুন । ইত্যমরঃ ।। অন্তৰ্জান । ইতি মেদিনী।। শুদ্ধিঃ। ইতি ধরণী।। ব্যবাষী শু॰ স্ত্রী কামুকঃ। যথা। শ্রান্ধে নিযুক্তো ভুক্ত্বা বা জে!-জियन। नियुक्त চ 1 वावायी !! রেতনো গর্ভে মজ্জ্বত্যাত্মনঃ পিতৃন্।। ইতি আদ্বতজ্ণ।। ব্যসন ইন বিপৎ ॥ ভু শঃ ॥ কানজকোপজদোষঃ। ইত্য-ষরঃ ।! বিপাণ, বিপাত্তিঃ । ভুণশো ২পাবঃ পতন । মৃগ্যা দূত ন্ত্ৰী মদ্যপান স্বৰূপে চতুৰ্বৰ্গে প্রসক্তিঃ কানজো দোষঃ। ই-ফ্রাপ্রভবস্থাৎ। বাক্পারুষ্য॰ দণ্ডপারুষ্যু॰ অর্থপারুষ্যু ঞেতি ত্রিবর্গঃ কোপজে। দোষঃ। কো-প প্রভবহাৎ। এযু ব্যসন । হ্য-স্তি শ্রেষোমার্গাৎ ব্যবনংক-র অনট্। ভুণ্শে তু ভাবে।

নিউফল ৷৷ পাপ ৷৷ নিস্কলো -णायः। राज (सांपनी II 🕸 II बाङ्गः रामनानि यथा। मृगवा-মণঃ জিনাপন বাক্গান্ত্যার্থ-দূষণে ৷ দণ্ডণ ক্রম্যা মিত্যেতাজ-

চন্দ্রঃ ॥ ৠ॥ ব্যসনাসক্তে দো-ৰো যথা। একৈক বিষ্যাস-ক্তাঃ সর্বে মৃত্যুবশ গতাঃ। ষঃ পুনঃ সংহতান্ সেবেৎ বিষ-. ষান্ বিষয়ী নরঃ॥ স পতেন্নহ-रेमथर्गाष्ट्रिमृत हैव फ्नः । দ্রিষঃ পান॰ দিবাস্বগ্নণ তথা বা-मिख नर्डन॰ ॥ मृत्र्ञाहेन मृशा-গেষ কামজানি তথা পরে ! मटेख वीठा सेव्याम्या ब्लाव পৈশুনা সাহসং ॥ অর্থদূদণ ল্রেধোর্থে অফকোপণ বিনাশ-क्ष । प्रयो विलाधका यकाः কিল্লরোরগ মানুষাঃ !৷ পশবঃ পক্ষিণঃ সর্বে বিষয়ে নিধন গ-তাঃ। এবং বিবেক মাসক্ত॰ ুদ্ধা যোর নরাধিপ।। ধর্মব্যা-क गनाकाय विषटेगः मनिद्य-শ্তা । খাত দেবীপুরাণে ৮ क्शायः ॥

তি ভরতঃ ৷৷ অশুভ॰ ৷৷ দৈবা- | ব্যসনার্ভঃ ত্রি দৈবীসান্যীপী-ভার্ভিঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। উপরক্তঃ ২। ইভামর ভরতে।॥ ব্যসনী ত্রি ব্যসনবিশিষ্টঃ।তৎ পর্যায়ঃ। পঞ্চদ্রঃ ২ বিপ্রতঃ ०। शेख (र्महन्द्रः॥ য° ব্যসন সপ্তক°।। ইতি হেম- । ব্যক্তঃ ত্রি ব্যাক্সলঃ।। ব্যাপ্তঃ 1

ইতি মেদিনী।। প্রত্যেকণ। পৃ-॥ থক্ পৃথক্ । যথা বিশ্বামিত্রঃ। ক্লচ্ছ চাব্রায়ণাদীনি শুদ্ধাভ্যুদ-য কারণ । প্রকাশে চ রহস্যে চ সংশযে ২নুক্তকে ২ক্ষুটে ॥ প্রাজাপত্যঃ শান্তপনঃ শিশু-রুচ্ছঃ পরাককঃ । অতিরুচ্ছঃ পর্ণকৃচ্ছঃ সৌন্যঃ কুচ্ছ क्छ्कः ॥ यहामाछ्यनः छहिना তপ্তক্ৰজ্ঞ পাবনঃ। জলোপ-বাসরুচ্ছ ন্ত বন্ধকৃষ্ঠস্ত শোধ-কঃ ৷৷ এতে ব্যস্তাঃ সমস্তা বা প্রত্যেক মেকশোগি বা। পা-তকাদিষু সৰ্বেষু পাতকেষু প্ৰয-ত্ৰতঃ ।। কাৰ্য্যা শ্চান্দ্ৰায়ণৈ যু-ক্তাঃ কেবল। বা বিশুদ্ধযে । ইতি প্রাযশ্চিততত্ত্ব ।। 🗱 ॥ বি-পরীতঃ। যথা। প্রতিপদাপ্যমা-বাস্যা তিথ্যো যু গ্মণ মহাফলণ। এতদ্যস্ত॰ মহাঘোর॰ হস্তি পুণ্য॰ 🎚 পুরাক্তত ॥ এতদ্যস্ত যুগাবি-পরীতণ। ইতি তিথ্যাদিতত্ত্বণ।। वाखनान की अनामाना जित्यारन পদান্তরেণোত্র । যথা। সুবর্ণ শতাভিযোগে অনেনাহস্তাডি-ত ইতি। ইতি মিতাকরা॥ राखात° की रिखमम्बर्यागः।

ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ ॥ वागकत्रन की त्वनाव्यवित्नयः। ইতি শব্দরত্বাবলী।। তত্র সাধ্য माधन कर्ज् कर्म्ब क्रिया मगामानि নিৰূপণ । ত্যা বাুৎপত্তি ৰ্যথা । ব্যাক্রিয়ত্তে ব্যুৎপাদ্যতে সা-ধুশব্দা অস্মিন্ অনেনেতি বা। रेंछि দুর্গাদাসঃ ॥ 🟶 ॥ অথ ব্যাকরণ বক্ষ্যে কাত্যাখন সমা-সতঃ। সিদ্ধশব্দ বিবেকায বাল-ব্যুৎপত্তি হেতবে॥ সুপ্ তিওস্ত পদ॰ খ্যাত• সুপঃ সপ্ত বিভক্তযঃ । সৌ জনঃ প্রথমা প্রোক্তা সা প্রাতিগদিকাত্মকে॥ সম্বোধনে চ লিঙ্গাদাবুক্তে কর্মাণি কর্তুরি। অর্থবৎপ্রাতিপদিকণ্ধাতু প্রত্য-য বৰ্জ্জিত ।। অমে।ট্ সমে। দ্বি-তীয়া স্যাৎ তৎকর্ম ক্রিয়তে চ যৎ। দ্বিতীয়া কর্মাণি প্রোক্তা উ-ক্তানুক্ত বিভেদভঃ॥ টা ভ্যা॰ ভি-স্ তৃতীষা স্যাৎ করণে কর্ত্তরী-রিতা। যেন ক্রিষতে তৎ কর্ণণ তৎ কৰ্ত্তা যঃ করে†তি সঃ ৷৷ ঙে-ভ্যাণভাদ্ চতুথী স্যাৎ সম্পূদা-নে চ কারকে। যশ্মৈদিৎসা ধা-রয়তে রোচতে সম্পূদানক ।। পঞ্মী স্যাৎ ঙসি ভ্যাণ ভ্যো

হুপাদানে চ কারকে। যতে। ২-পৈতি সমাদত্তে অপাদান ভয यवः॥ ७८मामाय* वश्री मा'९ ষামি সম্বন্ধ মুখ্যকে । ভ্যোস্ সু-পশ্চ সপ্তমী স্যাৎ সা চাধিকরণে ভবেৎ ৷৷ আধার শ্চাধিকরণাণ রক্ষার্থানা॰ প্রযোগতঃ। ঈপ্সি-ত॰ চানীপ্সিত॰ যত্তদপাদানক॰ न्यृठ ।। शक्यी शर्युशा ७ रया श ইতরর্ত্তেন্য দিল্পথে। এন যো-গে দিতীয়া স্যাৎ কর্ম প্রবচ-নীয়কৈঃ।। লক্ষণ বীপ্সেখণভূতে ২ভি র্ভাগে চ পরি প্রতী। অ-ন্তবেষু সহার্থে চহীনে ২নূপশ্চ কথ্যতে।। দ্বিতীয়া চ চতুথী স্যা-চ্চেক্টাযাণ গতি কর্মণি। অপ্রানে হি বিভক্তী দ্বে মন্য কর্ম্মণ্যনাদ-রে ।। নমঃ স্বস্তি স্বধা স্বাহাল॰ বষট্ যোগ ঈরিতা। চতুথী চৈব তাদৰ্থে তুমৰ্থান্ডাব বাচিনঃ ॥ তৃতীয়া সহযোগে স্যাৎ স্বৎসি-তেঙ্গে বিশেষণে। কালে ভাবে সপ্তমী স্যাদেতৈ ৰ্যোগে চ ষ-ষ্ঠাপি ৷৷ স্বামীশ্বরাধিপতিভিঃ সা-कि मायाम मृठदेकः । निर्कात-ণে ছে বিভক্তী ষষ্ঠী হেতু প্রযো-গকে ।। স্মৃত্যর্থ কর্মানি তথা ক-

রোতেঃ প্রতিযত্নকে। হি॰সার্থা-না॰ প্রযোগে চ ক্রতি কর্মানি ক-র্ত্তরি॥ ন কর্ত্ত কর্ম্মণোঃ যষ্ঠী নি-ষ্ঠাদৌ প্রতিপাদিতা। দ্বিবিধণপ্রা-তিপদিক প্রাতিপদিক মজ্ঝ-ল॰ ॥ ৠ॥ ভুবাদিভ্য স্তিঙো লঃ স্যাল্লকারা দশ বৈ স্মৃতাঃ। তিপ্ত-मिल প্রথমে। মধ্যঃ मिপ্ থক্ষো-ত্তম পূরুষঃ।। মিৱস্মসঃ পরস্মৈ তু পদানাঞ্চাত্মনে পদং। তামাতা-ৰন্তা° প্ৰথনো মধ্য স্থাসাথা°শ্ব মু-ত্তমঃ ৷৷ আদেশা ই বহি মহন্তা অনিজাদপি ধাতুতঃ। নান্নি প্র-যুজ্যমানেপি প্রথমঃ পুরুষো ভ-বে९ ॥ मधारमा यूत्रमि প्राक्त উত্তনঃ পূরুষো ২ম্মদি। ভুবাদ্যা ধাতবঃ প্রোক্তাঃ সনাদ্যন্তাস্ত ধাতবঃ ৷৷ লডী রিতো বর্ত্তমানে স্মেনাতীতে চ ধাতৃতঃ । ভূতা নদাতনে লট্চ লোডাশিষি চ ধাতুতঃ ॥ বিধ্যাদাবেবানুমতৌ-লিঙ্বিধি শ্মন্ত্রণে ভবেৎ ৷ নিযন্ত্র-ণাধীফ সংপ্রশ্ন প্রার্থনেযু তথা-শিষি।। লিডতীতে পরোক্ষে স্যা-सङ्नुङ्न्हेन्ङ् ভिविगाठि। मा।-**ममाउद्य नृ**ष्ठ छविषाछि छ धा-তুতঃ ৷৷ ধাতো লিঞ্জিয়ভিপ্তৌ

নিঙৰ্থে লোট্ প্ৰকীৰ্ত্তিতঃ ॥ ফ্ল-ত খ্রিম্বপি বর্তন্তে ভাবে কর্মনি কর্ত্তরি । শতৃ শান তব্যঙ্গ্য यक्ष नीयक्ष का जृजामयः ॥ इंडि গারুডে সমারব্যাকরণে ২০৯ অধ্যায়ঃ ॥ 🟶 ॥ সমার উবাচ। সিজোদাহরণ বক্ষ্যে সংহিতাদি পরস্পরণ। বিপ্রান্নণ সাগতান ধী-দ॰ সূত্তন॰ স্যাৎ পিতৃষভঃ॥ হো-ভূকারো বিশ্রুতেয় লাগলীয়া মনীয্যা। গঙ্গোদক ভবস্কার ঋ ণার্প প্রার্থ মিত্যপি ।। শীতার্ভক্ষ ভবন্ধারঃ দৈন্দ্রী দৌকার ইত্য-लि। मंधामनक लिख्य नम्य ना প্যযোজ্যেৎ ।। নাযকো নবণ নাব স্তএতে তেন ঈশ্বরাঃ। দে বীগৃহ মথো ২মুত্র যযুরেহি পটু ইমৌ ৷৷ অনী অশ্বাঃ ষ্ডশ্বেতি তনুরাপু স্তৃণানি চ। তঙ্গরেজন নাতীতি তজ্জল তচ্ছ্যুশানক ।। সুগন্ধত্র পচনত্র ভবা শ্ছাদয়ভীতি मिक् । ভবা॰श्रेक्षतक टेम्हर **ভ**-বাণ্স্তরতি সংসৃতিং ॥ ভবাঁল্লিখ-তি তাঞ্জেতে ভবাঞ্চরো খন্যদী-দৃশ॰ । ভবাঙীন॰ খিতরসি স্ব-क्राद्वामि नमार्केन ॥ क्रम्हद् ६ ॥ क्रेक्ट्रिन कुः अर्गा कः थ-

ला हिन्छ। कः लाख रेठव कः ষণ্ডঃ কোর্থঃ কো যাতি গৌরব**ং**॥ ক ইহার্থ স্তএবাহু দেবা আহু-শ্চ ভো ব্ৰজ। প্ৰসূ বিক্টু ব্ৰজতি চ গাঁষ্পতি শৈচব ধুষ্পতিঃ।। তস্মা-ন্মৈষ ব্ৰজেৎ স স্যান্ন কৰ্মত্যনুগ-চ্ছতি। স্কটিচ্ছাষা তথাচ্ছাষা সাধ-বে। খন্যে তথেদৃশাঃ ॥ ৠ॥ সনা-সাঃ ষট্ পুরাণে যে সন্দিজঃ কর্ম-ধার্যঃ। দ্বিগু স্ত্রিবেদী আমশ্বা অ্বণ তৎপুরুষঃ স্মৃতঃ II তৎ*ক্ত*-ণ্ণ তদর্থ শ্চ বৃকভীতিশ্চ যদ্ধন । জ্ঞান দক্ষিণ তত্ত্বজ্ঞো বহুব্ৰীহি র-থাব্যয়ী।। ভাবো ২ধিস্ত্রি যথে।-ক্তিত্ব ছন্দ্রো দেবর্ষি মানবাঃ । 🛊 । তদ্ধিতাঃ পাণ্ডবঃ শৈবে। বাক্ষণ বন্ধতাদ্যঃ ॥ 🕸 ॥ দেবা-গ্নি সধি পত্যুণ্শু ক্রোফু স্বযুণ্ভু-বঃ পিতা। না প্রশাস্তা চ রা গৌ গ্লো ৰিচাজন্তাশ্চ পুণ্যাপ।। #॥ হলন্তা শাশ্যুক্ শাভুগ্নরুৎ ক্র-ব্যান্মৃগাবিধঃ। আত্মা রাজা যুবা পহাঃ পূষ ত্ৰন্মহণৌ শশী 11 বি-ष्ट्रिश উশনানত্বামধুলিট্ কার্ছ-**७** हे ज्था। #1 वन वार्या हि वस्तृनि জগৎ সামাহনী তথা ৷৷ কর্মা সর্গি বপু স্তেজ অজ্বলন্তা ন-

शू॰मरक। **%।** जाया जन्ना ननी লক্ষীঃ শ্রীঃ জ্রী ভূমি বঁধূ রপি।। ভূঃ পুনভূ স্তথা ধেনুঃ স্বসা মাতা চ নৌঃ স্ত্রিয়ঃ। বাক্ প্রক্ ধী ক্ষুৎ কুধঃ পামা যুবতিঃ কন্ধভ স্তথা।। দ্যৌ ধৃ তিঃ প্রাবৃষ শ্চৈব 🏽 সুমন উফিহে স্তিযা[°]। *। গুণ জব্য জিয়া যোগা**লিনিসা**শ্চ বদামি তে।। শুক্লঃ কীলালপা टैन्ठव श्विन्ठ वायनीः मुधीः। পটুঃ কমলভূঃ কর্ত্তা সুমতো ব-হবঃ সুনেঃ॥ সত্যো নাশ্ৰ স্তথা श्रुणा स्थू अक समीर्घणा ६। ४-নাথী চ সুহৃৎ সোমৌ বাগঙ্গ॥ স্তু।দিক স্তথা।। সূবর্ণ বহুপাচ্ছে-ষ। চৈষা স্বন জুহা তথা। 🗱। সর্ব বিশ্বোভষে চোভৌ অন্যান্তরে-তরাণি চ ৷৷ ডতর ডতমে নেমঃ সনোথ সিম ইত্যয় । পূৰ্ৰাপরা-বরা শৈচব দক্ষিণ শেচাত্তরাধরৌ 1**৷ অপর শ্চান্তরে**৷ ২প্যেতদ্যত্তৎ কিমদসো দ্বয়ণ। যুম্মদক্ষৎ প্রথম শ্চরমাল্পে তথার্দ্ধকে।। একঃ ক-তিপযো দ্বৌ চ ত্রয়ঃ সর্বাদয স্তথা। 🟶। ভুবি বিদি পবি ত্রন্দি ধার্য্যশ্চ ব্যয়তিঃ স্বদিঃ ।। গীর্দ্ধ বিদ্য। জুহোতিশ্চ জহাতিশ্চ দ-

ধাত্যপি । দীপাতি স্তৃযতি বংহি পুত্রশিষ্ট শিচনোতাপি।। ত্রটি শ্চাসূযতি স্বপি ৰুধি গুৰী স্বতী তনিঃ। সমিঃ করোতিঃ ক্রীণাতি, र्वाि मूर् ि वर्षा । कनी-ভ রূপ রা জীবা ধাতবশ্চ যুনা তথা। 🗱। ভবৎ ভবান ভবন্তী চ জ্ঞেষ° কর্ত্তব্য মেব চ ॥ কার্য্য° ক্তশ্চ ক্বত্যা চপ্ৰত্যযাঃ স্যু স্তথা পরে। সূর্য্যাহরৌ সুরাঃ সন্তি দে-व विश्व वेगानगुक ।। नःत्र १ का-ৰ্য্য° বেদৈশ্চ ক্ৰিয়তে দেহি ভো-জন॰। দ্বিজাষ চ বরিষ্ঠাভ্যা॰ মা তেভ্যো২স্ক সমাগতঃ।। তীর্থাত্ত-থাশ্রমাভ্যাঞ্চ সত্যেভ্যঃ শ্বশুর-স্য চ। গন্ধৰ্ৰযোঃ করণানাঞ্চ জ্ঞা-ন॰ সিদ্ধ মহান্ধযোঃ॥ জ্ঞানতত্ত্বে-ষু চেত্যেব মন্যে নেয়া যথামতি । সর্বে তিগ্নন্তি সর্বস্মাৎ সৰ্বতো গতঃ।। সৰ্বেষা ঞৈব স-र्विषिरमयः विश्वामय खथा। शृर्वः পূৰাশ্চ পূৰ্বস্থাৎ পূৰ্বস্থিন পূৰ্ব ইত্যল ।। সূত উবাচ। সুপ্তি-**ওন্ত**° সিদ্ধৰূপ॰ নাম মাত্ৰেণ দ-শিতি । কাত্যায়নঃ স্নারাত্র জ্ঞাত্বা বিস্তর মন্ত্রবীৎ 11,ইতি গারুডে স্মারব্যাকরণে ২১০

অशायः ॥ 🕸 ॥ এত দ্ধি । अ গ্নিপুরাণে কার্ত্তিকেয়োক্ত ব্যা-করণ মস্তি। এব° মহেশক্বত मार्ट्शनगाकत्वन शानिनम्नि-ক্লত পাণিনীযব্যাকরণ সর্ববর্ম-ক্তুত কলাপব্যাকরণ ক্রমদীস্ফ রক্ত সংক্ষিপ্তসারব্যাকরণ প-দ্মনভিদত্তকৃত সুপদ্মব্যাকরণ বোপদেবকৃত মুগ্ধবোধব্যাকর- 🛚 ব্যাখ্যাগম্য 🔊 📸 উত্তরাভাস-ণ গোস্বামিক্ত হরিনামামৃত-ব্যাকরণ ভটোজীদীক্ষিতত্ত্বত मिका छ दो मू नी ब गो क त व व नू-ভূতস্বৰূপাচাৰ্য্যাদিক্কত সার্ম্ব-তাদিব্যাকরণানি চ সন্তি।। ব্যাঙ্গলঃ ত্রি শোকাদিভিরিতি-কর্ত্তব্যতাশ্ন্যঃ। তৎপর্যায়ঃ। विश्रुः २ । हेळामतः॥ ব্যাঙ্গলাত্মা ত্রি শোকাভিহত-চিত্তঃ। যথা। ভো বৃক্ষাঃ পর্বত-স্থা বহুন্ধসুমযুতা বাযুনা ঘূর্ণনা-না রামোহ ব্যাঙ্গলাত্মা দশ-র্থতন্যঃ পৃচ্ছতে শোকদুগাঃ। বিষোষ্ঠী চাৰুনেত্ৰা গজপতিগ-মনা দীৰ্ঘকেশী সুমধ্যা হা সী-তা কেন নীতা মম হৃদযগতা কেন বা স্বত্ত দৃষ্টা ।। ইতি মহা-নাটক ়॥

ব্যাঘাত ব্যাকৃতিঃ স্ত্রী ভঙ্গিঃ। ইতি হ-नायुधः ॥ ব্যাকোশঃ ত্রি বিকশিতঃ। ইত্য-ষরটীকাষাণ রামাশ্রমঃ।। ত্রি প্রফুলঃ। ইড্য-ব্যাকোৰঃ মরঃ ॥ ব্যাখ্যা স্ত্রী বিবরণ । ইতি হলা-सूधः॥ ভেনঃ। ব্যাখ্যযা বিবরণেন গ-ম্যতে জ্ঞাষতে যৎ। যথা। অস্ত ব্যস্ত পদব্যাপি নিগ্টার্থ তথা-সল । ব্যাখ্যাগম্য মসার্ঞ্ নো-ত্তর॰ শস্যতে বুধিঃ।। ইতি ব্যব-হারতত্ত্ব 11 ব্যাখ্যাতঃ ত্রি বিবৃতঃ। কথিতঃ।

বি আঙ্ পূৰ্বক খ্যা ধাতোঃ ক্তঃ প্রত্যযেন নিষ্পান্ধঃ ॥ ব্যাঘাতঃ পু॰ বিষ্ণম্ভাদিসগুবিণ-

শতিযোগান্তর্গত ত্রযোদশযো-গঃ। যথা। পরিষস্য ত্যজেদর্দ্ধ॰ শুভকর্ম্ম ততঃ পরণ। ত্যজাদৌ পঞ্চ বিষ্কম্ভে সপ্তশূলে চ নাডি-काः ॥ ग७ वाषां अविष नव इर्षण विद्याशा देवश्रु वि वा-তিপাতৌ চ সমস্তৌ পরিবর্জ-যেৎ।। ইতি জ্যোতিস্তত্ত্ব ।।।।।

তত্ত্ৰ জাতফল । ব্যাঘাতকৰ্ত্তা চ সতাণ নিতাস্তণ ব্যাঘাতজন্মা মনুজঃ কঠোরঃ। অসত্যভাষী क्रश्या विशेषा मत्नकरण मी-র্যতনুঃ কুশাঙ্গঃ।। ইতি কোগ্ঠী-**अनीनः ॥ 🟶 ॥ ञछ**द्रायः ॥ প্রহারঃ। ইতি মেদিনী ॥ অল-ক্ষারবিশেষঃ। তস্য লক্ষণ যথা ৷ যদ্যথা সাধিত কেনাপ্যপ-রেণ তদন্যথা। তথৈব যদিধী-বেত স ব্যাঘাত ইতি স্মৃতঃ ৷৷যে-নোপাষেন যদেকেন উপকল্পি-ত তস্যান্যেন জিগীযুত্যা ত-্ৰ দুপাযক মেব ষদন্যথা করণ স স্বসাধিতবস্তব্যাহতি হেতুত্বাৎ ব্যাঘাতঃ ॥ উদাহরণ । দৃশা-দঞ্চ মনসিজ জীবযন্তি দূলৈ-ব যাঃ ৷ বিৰূপাক্ষ্য্য জ্যিনী ন্তা স্তবে বামলোচনাঃ।। ইতি কাব্যপ্রকাশে ১০ উল্লাসঃ ॥ ব্যান্ত্রঃ পু॰ জন্তবিশেষঃ। বাঘ ইতি ভাষা। তৎপৰ্য্যায়ঃ। শা-र्फृबः २ दीशी २। ইত্যमंतः ॥ পূদাসঃ ৩ বনশ্বঃ ৪ চিত্রকঃ ৫ পুঙরীকঃ ৬। ইতি জটাধরঃ॥ হি সু শশুঃ ৭ ব্যাডঃ ৮ হি॰সুকঃ ৯ হি'সারুঃ ১২ স্থাপদঃ ১৩।

रेि नक्तर्रावनी ॥ शक्षनथः ১৪ ব্যালঃ ১৫ গুহাশ্যঃ ১৬ তীক্ষদংফুঃ ১৭ ভীরুঃ ১৮ নখা-যুধঃ ১৯। অস্য মা॰সগুণাঃ। সা-র্দুল সিণ্হ সরভর্ক তরক্ষু মুখ্য। যেন্যে প্রসন্থ বিনিহন্ত্যভিবর্ত্ত-যন্তে। তে কীর্ত্তিতাঃ প্রসহনাঃ পলল তদীয় মর্শঃ প্রমেহ জঠ-রাম্য জাড্যহারি ৷৷ ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ ॥ স তু কশ্যপভার্য্য। म कु। मछानः । यथा। म खू। ত্বজনয়ৎ পুল্রান্ ব্যাঘু দিংছাণ-শ্চ ভাবিনী। দ্বীপিনশ্চ স্ত। खना वानाना नानिसंथियाः ৷৷ ইত্যাল্যে বক্লিপুরাণে কাশ্য-शीय व॰শनामाधायः ॥ 🕸 ॥ নরাদ্যভরফঃ শ্রেষ্ঠার্থ বাচকঃ ॥ রক্তৈরঙঃ ॥ করঞ্জঃ । ইতি त्यिमिनी ॥

ব্যাঘ্রদলঃ পু॰ এরগুকুষ্ণঃ। ইতি শব্দমালা ॥ রাজনির্ঘণ্টে র-ক্তৈরগুপর্য্যাযে ব্যাঘুতল ইতি পাঠঃ॥

ব্যায়নখং ক্লী নখীনামগন্ধজব্যং

তৎপর্য্যায়ঃ ৷ ব্যাডাযুধং ২
করজং ও চক্রকারকং ৪ ৷ ইত্যমরঃ ৷৷ নখাঞ্চং ৫ নখী ৬ নখ্যং

৭ ব্যাঘুনখী ৮। ইতি শব্দরত্ন বলী। কন্দবিশেষঃ।। নখক্ষত-বিশেষঃ। ইতি মেদিনী।। त्राघुतथः पूर सूरीवृकः॥ वान-নখঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।৷ ব্যা-ঘুস্য নখশ্চ ॥ राधिनथक की नथका । देखि भक्राना ॥ ব্যায়ুনাযকঃ পু॰ শৃগালঃ।ইতি রাজনির্ঘন্টঃ ॥ ব্যাঘ্পাই পু॰ বিকম্বতবৃক্ষঃ। ইত্যমরঃ ।। মুনিবিশেষঃ । ইতি ॥ । মিহ ব্যাজ ইত্যর্থঃ । যদাহ অ-পুরাণে ।। ব্যাযুভুল্যচরণে তি । ইতি মুগ্ধবোধব্যাকরণ ॥ ব্যায়ুপাদঃ পু বিকশ্বতবৃক্ষঃ।৷ বিকণ্টকবৃক্ষঃ । ইতি রাজ-निर्घ्कः ॥ वााषु भूष्टः भू॰ এর ওবৃক্ষঃ । ইত্যমরঃ ॥ ব্যাঘুস্য লাঙ্গুলঞ্চ ॥ ব্যায়াটঃ পু॰ ভরদ্বাজ্পকী। ইত্যমরঃ ॥ ব্যাঘ্রাদনী স্ত্রী ত্রিবৃতা। ইত্য-यदः ॥ ব্যাঘ্রাস্যঃ পু॰ বিডালঃ। ইতি শব্দচ জ্রিক। ।। ব্যাঘ্যুথে ক্লী।। বাঙ্গী জ্রী কন্টকারী। ইত্য-্নরঃ ম ব্যায়পত্নী চ ॥

ব্যাজঃ পু॰ কপটঃ। স তু অয-থার্থব্যবহারঃ॥ বঞ্চনমাত্রফল । ইতি সর্বানন্দো মধুশ্চ ।। অ-পদেশঃ। স কারণান্তর প্রবৃত্তেঃ কারণান্তরোদ্ভাবন । ব্যাজে। ২ত্ৰ স্বৰূপাচ্ছাদন । যথা ধ্যান ব্যাজ মুপেত্য চিন্তযদি কামিতি ৷ ব্যাক্তো ২যমতিপ্রায়গোপন-ফলঃ। পূর্ব্বোক্তস্তু পরাপকারফ লঃ। ইত্যৰথাৰ্থ ব্যাজ্যো ৰ্ভেদঃ ে অন্য মুদ্দিশ্য অন্যপ্রতিপাদন नामुक्तिभा जनाभि यनुष्ठीन म-शरमभः। यथा । जनकी । गू-দিশ্য জারাবলোকনার্থ যা-তীতি। ইত্যমরভরতে।।। ব্যাজনিন্দা স্ত্রী কপটঙ্গৎসা 🛚 । ञलकात्रविट्यसः। यथा। निन्ता-যা নিন্দ্রা ব্যক্তি ব্যাজনিন্দে-তি গীয়তে। ইতি চক্রালোকঃ॥ ব্যাজস্তুতিঃ স্ত্রী কপটপ্রশংসা।। অলঙ্কারভেদঃ। যথা । উক্তি র্ব্যাজস্তুতি নিন্দা স্তুতিভ্যাণ স্তু-তি নিন্দধোঃ। ইতি চন্দ্রালোকঃ ব্যাজোক্তিঃ স্ত্রী ছলবাক্য ।। ञलकात्रवित्भवः। यथा । व्या-জোক্তি রন্যহেতৃক্ত্যা যদাকার-

ব্যাধি

স্য গোপন । ইতি চন্দ্রালোকঃ
ব্যাডঃ পু॰ সর্পঃ। মাণসভক্ষকঃ। ইত্যমরঃ।। ইন্দ্রঃ। ইতি
শব্দরত্বাবলী।। বঞ্চকঃ। ইতি
রাষমুস্টঃ।।

ব্যাডাযুথ ক্লী ব্যাঘ্নখাখ্যগন্ধ-ডব্য ইত্যমরঃ ।।

ব্যাডিঃ পু॰ কোষকারমুনিবি-শেষঃ ৷ তৎপর্য্যায়ঃ ৷ বিদ্ধ্যবাসী ২ নন্দিনীতনয়ঃ ৩ ৷ ইতি হেম-চক্রঃ ৷৷ বিদ্ধ্যস্থঃ ৪ নন্দিনীসূত্রু ৫ ৷ ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ ৷৷

ব্যাত্যক্ষী স্ত্রী রসিকানা মন্যো-ন্য জলক্রীডন । ইতি সংক্ষি-স্তুসারোণাদিবৃত্তিঃ।। তৎপর্যা-যঃ জলক্রীডাশকে দ্রষ্টব্যঃ ।। ব্যাদিশঃ পুং বিষ্ণুঃ। যথা। অ-

নভৰপো ২নস্তশ্ৰী জিতমন্য ভিষাপহঃ। চতুরস্যো গভীরা-ত্মা বিদিশো ব্যাদিশো দিশঃ॥ ইতি মহাভারতে তম্য সহস্-নাম স্তোত্ৰণ।।

ব্যাধঃ পু॰ মৃগহি॰সকজাতিঃ।
শিকারী ইতি ভাষা। স তু সর্বস্বিপত্ন্যা॰ কত্রিযাজ্জাতঃ। যথা
। নাপিতাদোগকন্যাযা॰ সর্বস্বী তস্য যোষিতি। কত্রাদ্বভূব

ব্যাধশ্চ বলবান্ মৃগহিংসকঃ।।
ইতি অন্ধবৈদ্ধে অধ্যাধঃ। তৎপর্যাধঃ। মৃগবধাজীবঃ ২ মৃগযুঃ ৩ লুব্ধকঃ ৪
। ইত্যমরঃ।। মৃগাবিৎ ৫ জোহাটঃ ৬। ইতি জটাধরঃ।। মৃগজীবনঃ ৭ বলপাণ্ডনঃ ৮।
ইতি শব্দরত্বাবলী ।। দুফঃ।
ইতি মেদিনী।।

ব্যাধভীতঃ পু॰ মৃগঃ। ইতি শব্দ-চন্দ্ৰিকা॥

ব্যাধামঃ পু॰ বজু॰। ইতি ছেম-চক্ৰঃ।।

ব্যাধিঃ পু॰ স্বন্ধ । রোগঃ। ইত্যমরঃ। কামব্যথাসন্তাপজন্যক্কশতা। ইতি রসমঞ্জরী ।। ৠ। জপ্ঠস্য নিদান গ্রথা। ব্যালোকন
মনস্থোলা ক্রীড়া বিষয় চেফিতৈঃ। বিরোধ বাক্ষ তী হর্ষ বিবাদান্দ্রেশ্চ দূষিতঃ।। পুণস্ত্যোৎসাহ বলভু॰শ শোথ চিতাপ্লবজ্বান্। সর্বাকারাঙ্গ নিস্তোদ
রোমহর্ষ সুসুপ্ততা ।। স্কৃত বিযম মন্যচ্চ স্ব্যাৎ সর্বাঙ্গ মার্দ্রব ।। ইতি গারুডে ১৭২ অধ্যায়ঃ।। অন্যৎ স্কুপ্রাকে দ্রফিব্য ।। ৠ।। অথ স্কুস্য চিকিৎসা

৷ বাতোত্তরেষু সর্গি র্বমনণ কফো-ত্তরেষু স্বষ্ঠেষু। পিতোত্তরেষু মো-ক্ষে রক্তস্য বিরেচন॰ শ্রেষ্ঠ ।। পথ্যা করঞ্জ সিদ্ধার্থ নিশাবল্পজ সৈন্ধবৈঃ। বিডঙ্গ সহিতঃ পিটেউ র্লেপো মূত্রেণ স্বন্ধনুৎ।। অবল্প-জঃ বাসচীতি লোকে। পথ্যাদি-ভির্লেপঃ ৷৷ ৠ ৷৷ সোমরাজী ভব-চূর্ণ॰ শৃঙ্গবের সমন্বিতং। উদ্বর্ত্তন মিদ॰ হস্তি স্বপ্তরোগণ ক্রতাস্পদণ ॥ সোমরাজী বাঙ্গচীতি লোকে। সোমরাজ্যদর্তন ।। 🗱 ।। রসায-ন॰ প্ররক্যামি বন্ধণা যদুদাহৃত৽ । মার্কণ্ডেষ প্রভৃতিভি র্যৎ প্রযু-ক্ত॰ মহর্ষিভিঃ ॥ পুষ্পকালে তু পুষ্পাণি ফলকালে ফলানি চ। সংগৃহ পিচুমর্দস্য ত্বগ্ মূলানি দ-লানি চ ॥ দ্বিরংশানি সমাহৃত্য ভাগিকানি প্রকল্পযেৎ ৷ ত্রিফলা जायन बाकी यम खु। क्षेत्र का शयः ।। বিডঙ্গসার বারাহী লোহচূর্ণাঃ স্তাঃ সমাঃ। নিশাদ্যাবন্তুজক ব্যাধিঘাতাঃ সশর্করাঃ 11 স্বষ্ঠ মিন্দ্রযবাঃ পাঠা চূর্ণ মেষাস্ত সং-যুত । খদিরাস্ন নিয়ানা ঘন ॥ কাথেন ভাবষেৎ।। সপ্তধা পঞ্চ নিষম্ভ মার্কব স্বরসেন চ। স্নিশ্বঃ

শুদ্ধতনু ধীমান্ যোজ্যেভচ্ছ-ভে দিনে ।। মধুনা তিক্ত হবিষী খদিরাসন বারিণা। লেহ্ মুকা-স্তুসা বাপি কোল বৃদ্ধ্যা পল॰ ভ-বেৎ ৷৷ জীৰ্ণে তক্ষিন্ সমগীয়াৎ স্নিগ্ধ॰ লঘু হিত॰ চ যৎ। বিচর্চি-কোদুম্বর পুগুরীক কপাল দক্র কিটিভালসাদি । শতারু বি-স্ফোট বিসর্পমালাঃ কফ প্রকো-প॰ ত্রিবিধ॰ কিলাস॰ ॥ ভগন্দর শ্লীপদ বাতরক্ত জডান্ধ নাডীত্রণ শীর্ষরোগান্। সর্বান্ প্রমেহা-न् अन्ता॰ क मर्वान् न॰ खु। विष॰ मृनविष° निरुष्ठि ॥ ऋृत्नामतः नि॰श्क्रत्भानतः मा९ मूक्षिक সন্ধি ম্ধুনোপযোগাৎ। সদোষ রোগাদপি যে দশন্তি সর্পাদযো-যান্তি বিনাশ মাশু৷৷ জীবেচ্চিরণ ব্যাধিজরা বিমুক্তঃ শুভে রতি শ্চ-জ্র সমানকান্তিঃ। অযমর্থঃ। নিয়-স্য ফলপুষ্প ত্বক্ পত্র মূলানি স-ৰাণি দমুদিতানি দ্বিগুণানি চূৰ্ণি-তানি ভৃঙ্গরাজস্য রসেন সপ্তবা-রান্ ভাবযেৎ। ত্রিফলাদীনি পা-ঠান্তানি সমুদিতান্যেক ভাগানি চূর্ণিতানি খদিরাসন নিম্বানাণ নিবিড ক্বাথেন ভাব্যেৎ। ততঃ, সৰ্ব মেকীক্লত্য মধাদিনাবলি-श्रा । शक्षिनियकावलारः ॥ 🕸 ॥ শশিলেখা পঞ্চলল তাবদি৷রি-জন্য গুগ্লুলো দশ চ ৷ তাপ্যস্য পলত্রিতয়ু দ্বে লোহাচ্ছাবণিকা-যাঃ ৷৷ ত্রিফলা করঞ্জ পল্লব খদির গুড়ুচী ত্রিবৃদ্দন্ত্যঃ। মুস্তা বিডঙ্গ द्रजनी ऋष्ठेज चक् निष् विद्र म-স্পাকাঃ ৷৷ এতৈ রচিতাণ বটিকাণ মধু ঘৃত মিশ্রাণ গিলেৎ প্রাতঃ। शामृत्वन b क्रिं° नुमछामृक् বাত মচিরেণ।। শ্বিত্রাণি পাণ্ডু-রোগণ বিষমানুদর প্রমেহ গু-লা॰ শ্চ। নাশ্যতি বলী পলিত॰ যোগঃ স্বাযন্তুবো নামা।। শশি-লেখা সোমরাজী। গিরিজস্য শি-লাজতুনঃ। তাপ্যস্য স্বর্ণমান্দিক-স্য । প্রাবণিকা মুঞ্জীতি লোকে । স্বাযমুবো গুয়ুলু: ॥ 🗱 ॥ চিত্রক ত্রিফলা ব্যোষ মজাজী কারবী বচা। সৈশ্ধবাতিবিষে স্বষ্ঠণ চব্যৈ-ল। যাবশূকজে ।। বিডঙ্গান্যজ-মোদা চ মুস্তা চামরদারু চ। যাবস্ত্যেতানি সৰ্বাণি তাবন্মাত্ৰম্ভ গুয়ুলুঃ॥ সংক্তৃত্য সর্পিষ। সার্দ্ধণ গুটিকা॰ কারবেডিষক্। প্রাত ভোজনকালে চ খাদেদগ্রিবলং

যথা।। হস্ত্যফাদশ সন্তানি ক্রমী-ন্ দুফত্রণানি চ। গ্রহণ্যশো বি-কারাণ্শ্চ মুখাময গলগ্রহান্।। গৃধুসী মস্থিভগ্নঞ্ গুলাঞ্চাপি নি-যচ্ছতি। ব্যাধিণ কোষ্ঠগতাণ্ঞা-পি জ্যেদিকু রিবাস্রান্।। এক-বি॰শতিকো গুগ্গুলুঃ ॥ 🟶 ॥ বাত রক্তাধিকারোক্তঃ পুরঃ কৈশোর-কাভিধঃ। স্বষ্ঠানাণ বাত রক্তা-না॰ নাশ্যেৎ পরমৌষধণ ৷ কৈ-শোরকো গুগ্গুলুঃ ॥ৠ॥ ভল্লাতক• প্রস্থুগণ ছিদ্বা জোণ জলে ক্ষি-পেৎ। প্রস্থদ্ধরণ গুভূচ্যান্চ কুন্নণ তত্রাস্তদি ক্ষিপেৎ !৷ চতুর্থা শা-বশেষন্ত কমাৰ মবতার্যেৎ ৷ বস্ত্র পূতে ক্ষাযে চ বক্ষ্যমাণানি নি-ক্ষিপেৎ ৷৷ সরাবমাত্র° গোসর্পি র্গোদৃগ্ধস্যাটক তথা। সিভা প্রস্থমিতা॰ দদ্যাৎ প্রস্থান্ধ মা-ক্ষিক॰ ক্ষিপেৎ 🏿 সৰ্বাণ্যেকত্ৰ ভা-ওে তু পচেৎ মৃদ্বগ্নিনা শনৈঃ। সৰ্বজব্যে ঘনীভূতে পাবকাদ্ব-তারযেৎ।। তত্র কেপ্যাণি চূর্ণানি জমো বিল্প মিতামৃতা। বাদ্দচী চাথ দক্রমঃ পিচুমর্দে। হরীতকী • ।। ধাত্রী রাত্রিশ্চ মঞ্জিষ্ঠা 'মরিচं' नागतः क्या । चकानी टेमक्सवः

মুন্ত॰ বগেলা নাগকেশর॰।। প-গটিঃ পত্রকং বাল মুশীরং চন্দনং তথা। গোক্ষুর্স্য চ বীজানি ক-ুরো রক্তচন্দন ।। পৃথক্ পলা र्क्षमानाना॰ हुन (स्रवा सिर्ह कि-পেৎ ৷ পলমাত্র মিদ প্রাতঃ সম-शीयाब्जलन हि।। नागरयमव-लार्। २४° ऋष्ठीनि निश्रिलाना-পি ৷ বাতরক্তানি সর্বাণি সর্বা-ণ্যশা॰সি সেবিতঃ ॥ ব্যাষাম মাতপণ বহ্নি মন্লণ মাণসণ দধি স্ত্রি-য°। তৈলাভ্যঙ্গ° তথাগ্বান° ন-রো ভল্লাতকে ত্যজেৎ ॥ অমৃত ভन्नाठकावरलरः ॥ *** ॥** निय॰ গোপাৰুণা কঢ়ী ত্ৰাযন্তী ত্ৰিফলা যন । পর্প টাবন্তুজানন্তা বচা খদির চন্দন ৷৷ পাঠা শুগী শটী ভাগী বাসা ভূনিম্ব বৎসকণ ৷ भाराज्यवाक्नी पृत्री विष्टक्र যবানলং ৷৷ হস্তিপর্ণো ২মৃতা ডে-का भटोल तुक्रनीषय । क्नात-থধ সপ্তাহ্ব ক্লফবেত্রোচ্চটাফলণ ।। मक्षिष्ठी नाञ्चनी द्राञ्चा मक्ड-मानः भूनर्गता। मछी विजयमात-শ্চ ভূঙ্গরাজ জরণ্টকণ।। অঙ্কোঠ-क्क मार्थाहे॰ मिन्ना॰म॰ नृथक् পৃথক। গৃহীযাতানি সর্বাণি জ-

লজোণে গচেচ্ছনৈঃ ॥ অফীমাণ-শাবশেষত্ত কথায় মবতারয়েৎ । বিধায বাসসা পূত॰ স্থাপষেদ্রা-জনে দৃঢ়ে ॥ ভল্লাতক সহসাণি ক্ষিপ্তা ত্রীণ্যমলে ২ন্তদি। পচে-**দফীবশেষ**ন্ত ক্যায় নবতার্যেৎ ।। **তচ্চ বস্ত্রেণ সংশো**ধ্য দ্বৌ কষা-যৌ বিমিশ্রযেৎ। গুডস্য চ তুলাণ দন্ধা লেহৰৎ সাধু সাধ্যেৎ !৷ ভল্লাতক সহস্থাণি তক্ষ বীজানি নিঃক্ষিপেৎ । ত্রিকটুঃ ত্রিফলা মুস্ত বিডঙ্গ চক্রক তথা ৷৷ চন্দ-न॰ टेमञ्जव॰ अर्छ॰ मीशाकः शन॰ পল°। সৌগন্ধ্যর্থ॰ ক্ষিপেত্তত্ত্র চা-তুর্জাত পল পৃথক্।। মহাভন্না-তকো ছেষ মহাদেবেন ভাষিতঃ । প্রাণিনা॰ হিতকামায জযেচ্ছী-যু° প্রযোজিতঃ ৷৷ শ্বিত্র মৌডুম্ব-র॰ দক্র মৃক্ষজিহ্ব॰ সকাকণ । পুওরীকঞ্চ দর্মাখ্য বিক্ফোট র-ক্তমণ্ডল । ৷ কণ্ডু ত কপালক স্বষ্ঠ ও পামানঞ্ বিপাদিকা । বাতর-ক্ত॰ ষ্ডশা॰সি পাণ্ডরোগণ বন क्मीन्।। त्रक्लिख मूनावर्खं क'-স শ্বাসণ ভগন্দরণ। সদাভ্যাসেন পলিত মামবাত সুদুস্তর ৷৷ নি-র্যন্ত্রণস্ত কথিতো বিহারাহার মৈ-

পুনৈঃ। স্বৰুতে পর্মাণ কান্তি॰ প্রদীপ্ত জঠরানলং ৷৷ অনুপানং প্রযোক্তব্যুণ ছিন্নাতোয়ণ পয়ে ২থবা। ভোজনে তু সদা ত্যাজ্য [॥] মুক্ত মন্ত্ৰ° বিশেষতঃ ।। গোপা শ্বে-॥ তসাউ ইতি লোকে ৷৷ যত আহ নিঘণ্টঃ ৷ সারিবা সারদা স্ফোটা গোপকন্যা প্রতানিকেতি ৷ তদ্বা-চকো গোপীশব্দে যত আহ। গোপী শ্যামা সারিবা স্যাদন-ভোৎপলসারিবা ইত্যমরঃ ॥ গোপাঙ্কনা গোপবল্লী লতাহ্বা कार्श्वमातिर विक यमग्यानः অরুণা অতীস্। অবল্লুজঃ সো-মরাজী। অনন্তা দুরালভা। চ-ন্দন শ্বেত । ভার্গ্যা অলাভে কন্টকারীমূল । শ্যাম। ক্লঞানা-উ। হস্তিকর্ণঃ হথিকণ। দ্রেকা বকা ইতি। সপ্তাহরঃ ছতিবন্। ক্লফবেত্ৰঃ জলবেতসঃ। উচ্চটা-। ফল॰ আরক্তগুঞ্জাফল॰। সূর-🗗 কঃ কটসবৈষা। দীপ্যকঃ যব নী। মহাভল্লাতকঃ ।। 🛊 ।। মৃঞ্জিয়া ত্রিফলা তিক্তা বচা দারু নিশা-মৃতা। নিয় শৈচ্যাণ ক্রতঃ কাথঃ मर्वक्रश्रीन नामरवि ।। लघुमिक्ष-श्रीमिकायः॥ अ॥ मिक्षिश वाक्री

ठक्कप्रमंश शिव्यमंक । स्तीविकी হ্রিডা চ ধাত্রী বাসা শতাবরী।। বল। নাগবলা যফীমধক পদুর-কোপি চ। পটোলস্য অতোশীর॰ গুড়ুচী রক্তচন্দন ।। মঞ্জিষ্ঠ त्रय काथः अर्थाना नामानः शतः । বাতর্ক্তস্য সংহর্ত। কণ্ড মণ্ডল थएनः ॥ यश्यमक्षिकेषिकाथ ॥ 🕸 ॥ मिक्षिक्षां ऋषेकामृजा घन-यहा ख्रेश इतिजाहर क्षुजातिक পটোল স্বষ্ঠ কটুকা ভাগী´বিড-সাগ্রিক॰। মূর্বা দারু কলিঙ্গ ভূঙ্গ মগধা ত্রায়ন্তি পাঠা বরী গায়ত্রী ত্রিফল। কিরাতক মহানিয়া স-नात्रधर ॥ भागायञ्चक हन्तनः বরুণক দন্তী কশা যোচক বাসা পর্প ট সারিব। প্রতিবিবানস্তা विशाला জलः। मङ्गिश्रांति त्यः ক্যায বিধিনা নিত্যু পুমান্ যঃ পিবেৎ ত্রন্দোষা হুচিরেণ যান্তি विनय ऋष्ठीनि ठाकी ।। नी-শ॰ গচ্ছতি বাতরক্ত মখিল॰ নশ্য-ন্তি রক্তাময়। বীসর্গ স্তৃচি শূন্যতা নযনজা রোগাঃ প্রশাস্যন্তি চ। অরিষ্টঃ নিয়ঃ। কলিলঃ ইন্দ্রযুবঃ । ভূদ॰ ভূদরা। বরী শতাবরী। भाषकी थितदः। अमृतः विक्य-

मातः। भगामा श्रियकुः। ठलन সত্র রক্তণ আহণ। সারিবা সাউ। অনন্তা দুরালভা। বিশালা ইক্র-বাৰুণী ইতি। জলং নেত্ৰবালা। বৃহ্যাজিষ্ঠাদিকাথঃ ॥ য় ॥ মরিচং ত্রিবৃতা মুস্তা হরিতাল মনঃশি ল। দেবদারু হরিজে ছে মাণ্সী अर्छ॰ महन्मन॰ ।। विभाजा॰ कत्रवी-রঞ্চ ক্ষীরমর্কসমন্তবং। গোমষস্য রসণ সর্ব্যাৎ প্রত্যেকণ কর্ষ সম্মি-ত ।। বিষ্ণাৰিপল দেষ তৈল প্রস্থানত॰ কটু। পচেক্ষত্র্ভণে নীরে গোসূত্রে দিগুণে তথা ।। মরিটাদ্য মিদ° তৈল মভ্যহাৎ ঙ্গুনাশন॰ । এতস্যাভ্যত্ন তঃ শ্বিত্রণ বিবর্ণণ তৎক্ষণান্তবেৎ ॥ তৈল নেভজ্জযেৎ কণ্ডূ॰ পামাণ-সিশ্ব॰ বিচর্চ্চিকা॰। পুওরীক॰ ত-থা দক্ৰণ শূন্যতাণ নিত্যমেবিনাণ ॥ वधुमित्रिष्ठामाः देख्यः ॥ 🗱 ॥ म-রিচ॰ ত্রিবৃতা দম্ভী ক্ষীর মার্ক্ত শ-ক্রডসঃ।দেবদারু হ্রিডে দে মাণ-সী স্বর্গত সচন্দন ।। বিশালা কর-বীরশ্চ হরিতাল মনঃশিলা। **Бि**बक॰ नामनी मुख। विषम ठक्कमर्फकः ॥ भित्रीयः अप्रेटजा নিয়ঃ সপ্তপর্ণো হন্তা সুহী। স-

ম্পাকো নক্তমালশ্চ খদিরো বা-সচী বচা ॥ জ্যোতিমতী চ প-লিকা বিষণ দ্বিপলিকণ ভবেৎ ৷ আঢক॰ কটুতৈলন্য গোমূত্রঞ্চ চতুৰ্গুণ ৷৷ মৃৎপাত্তে লোহপাত্তে ठ लाटेन मृ इशिना शटि । मिति-চাদ্য মিদ° তৈল° মহন্মনিভি রী-রিত ।। ভিষগেতেন তৈলেন সু-ক্ষ্যেৎ কৌষ্ঠিকান্ ব্ৰণান্। পা-মা বিচর্চিকা দক্ত কণ্ডূ বিস্ফো-টকানি চ ৷৷ বলষঃ পলিতং ক্ষা-যা নীলং ব্যঙ্গং তথৈব চ। অভ্য-ন্দেন প্রণশ্যন্তি সৌঙ্গমার্য্যঞ্চ জা-যতে।। প্ৰথমে বযসি স্ত্ৰীণা॰ যা-সা॰ নস্য॰ প্রদীয়তে। তাসা মপি জরা প্রাপ্য ন স্যাতাণ স্থালিতৌ छत्नो ॥ वनीवर्फ खत्रका वा গজে। বা বাযুপীডিতঃ। ত্রিভি রভ্যঞ্জনৈ রম্য ভবেমারুত বি-ক্রমঃ ॥ জ্যোতিখতী মালক-স্ণীতি লোকে । মহামরিচাদি তৈল° ॥ ৠ ॥ তালকস্য তু পত্রা-ণি যস্য সন্তি পৃথক্ পৃথক্। অ-ভুকস্যৈব তদ্যাহ্য হরিতালং **हिकि** स्मिटें ।। भूनर्गवायाः यत-সে তালক॰ তদ্বিমর্দযেৎ। দিন-মেক তত স্তামিন্ ঘন্ত্ৰ গনিতে

সভি ।। স্বীত চক্রিকাণ তাম্ব শোষ্যেৎ সম্যাগতপে। পুনর্বা সমস্তাঙ্গকারেঃ স্থালী॰ গলাবিধ ।। পূর্বেচ্চ ততঃ ক্ষারণ ডাচবেৎ পীডনেন হি ৷ ক্ষারস্যোপরি তা॰ দদ্যাৎ তালকস্য তু চক্রি-কাণ্যা তত আচ্ছাদনণদ্বা মুদ্রাণ क्ष वित्नवरय । श्रानी वृह्मा নিধাযাগ্নি মমন্দ জ্বালযেন্ডিষক্ নিরন্তর মহোরাত্র পঞ্কে তেন সিদ্ধ্যতি । স্বাঙ্গ শীত সমু-তার্য্য গৃহীষাজস মুত্তমং।। তা-লকেশ্বর নামায় মুক্তো গুঞ্জা মিতো রসঃ। গুড়চ্যাদি ক্যাযেণ গদানেতান্ বিনাশ্যেৎ ॥ অ-ক্টাদশাপি স্বষ্ঠানি বাতরক্ত॰ ত-থোদ্ধত । ফিরঙ্গদেশজ রোগ দুস্তর° চ ব্যপোহতি ॥ এতদ্ভেষজ সেবী তু লবণাম্লে বিবৰ্জ্জযেৎ। তথা কটুরসং বহ্নি মাতগং দূরত স্ত্যজেৎ ।। লবণ यः পরিত্যক্তুণ ন শক্ষোতি কথঞ্চন স তু সৈন্ধব মশ্বীয়াৎ মধুরোপরসে। হি সঃ।। তালকেশ্বরো রসঃ ॥ 🗱 ॥ তাল তাপ্য শিলা সূত্ত টঙ্কণ সিধু সং-যুত্। গন্ধাকে দ্বিগুণৌ সূত্ৰজ্জ-ষীরান্ডিঃ প্রমর্দযেৎ।। ষড়হ॰ পু- |

টিত ধোচা ভূধরে সকল দ্বিদ । ষট্পদ॰ দ্বিপল॰ তামু॰ লোহ ভ-या ठच्ळावः ॥ जशीतांखि र्मिनः ঘৃষ্ট ত্রি শদ শ বিষ ক্ষিপে । অস্য মাসদ্বৰু খাদেন্মাহিষীযৃত मःयुञ् ।। मश्राटेका बीक्ठी वी-জৈঃ কর্ষণ লিহ্নাত্ততঃ পরাণ। তালকেশ্বর নামায়ণ সর্বন্দণ্ঠ হ-রো রসঃ।। অর্কো মারিত তামুণ। দ্বিতীয় তালকেশ্বরো রসঃ॥ #॥ রসো বলি স্তামু ময়ঃ পুরো ২গ্নিঃ শিলাজতু স্যাদ্বিষ তিন্দুকশ্চ। বরা চ তুল্যু গগন করঞ্জ বীজ পৃথগুাগ চতুষ্টযঞ্চ ৷৷ সংমর্দ্য সর্বণ মধুনা ঘৃতেন ঘৃতস্য পাত্ৰে নিহি-. ত প্রযন্নাৎ। কর্ষণ ভজেৎ প্রত্য-হ মস্য পথ্য প্রাল্যোদন দুগধ ম-धू वयक ।। विनीर्ग कर्गाकृ नि ना-সিকোপি ভবেদনেন শ্মর তুল্য মূর্ত্তিঃ। দারা পরিত্যাগ ইহ প্র-मिरके। **তिलीमन॰** তত্র निवक्षमृ-লে ॥ তামুমযশ্চ মারিত । পুরো গুগ্লুলুঃ। অগ্নি শ্চিত্রকণ। বিষতি-ন্দুকঃ স্বচিলা। বরা ত্রিফলা। র-সাদি ত্রিফলাস্ত সর্ব তুল্য । গ-গন মভুক॰। করঞ্জবীজঞ্চ পৃথক্ চতুর্গুণ রসাৎ। তত্র স্ঠে বদ্ধ-

দূলে সতি ভিলৌদন গেব পথ্য ।। ইতিগলৎসন্ঠাবিকারণ ইতিজা-বপ্রকাশঃ ৷৷ শ্রাঞ্জা অথ সর্বব্যা-विरुत्र कवन् । रुद्धि क्वांन । गर्ब-काधिश्वः वटका देवक्वदः कविष् শিব'। যেন নকা ক্রতা শস্তোঃ ধ্যেত রক্ষয়তঃ পুরা ॥ প্রণম্য দে-ৰ মীগান মজা নিত্য ম**নাময়।** দেবং সার্বশ্বরং বিফুং সর্বব্যাপিন ॥ মব্যষ্ণা ব্যামাহ্ণ প্রতিনর্গ **নম**-স্কৃত্য জনাৰ্দান°। অমোষাপ্ৰতি-यः मर्बः मर्द्रमूखेनियात्रवः ॥ विक् র্মামগ্রতঃ পাতু রুফো রক্ষতু প্-ষ্ঠতঃ। হরি র্মে রক্ষতু শিরে। হদ-रक्ष जनार्कनः ॥ गटना गग रुषी-কেশো জিহ্বাণ রক্ষত্ কেশবঃ ৷ পাত্ নেত্রে বাসুদেবঃ শ্রোত্রে স-স্বৰ্যাে থবতু।। প্ৰদুদ্ধ পাতু মে ঘাণ মনিরক্ষণ চর্মাক । বনমা-লী গলসান্ত শ্রীবৎসো রক্ষতা মুরঃ ৷৷ পার্শ্ব॰ রক্ষতু মে চক্র॰ বা-ম॰ দৈত্যনিবারণঃ। দক্ষিণন্ত গদ। দেবী সর্বাসুর নিবারিণী॥ উদর॰ মুষলং গাতু পৃষ্ঠং মে পাতু লাঙ্গ-ল॰। উৰা রক্ষতু মে শাৰ্স॰ জ্যুঙ্ঘ রক্তু নন্দকঃ il পাফী রক্ষতু শ-খশ্চ প্রত্রু মে চরণাবুভৌ। সর্ব

কার্যার্থ দিল্লার্থণ পাতু মাণ গর-ডঃ সদা ।। বল্লাহা রক্ষত্ জলে বিষমেষ্ চ বামনঃ। অটব্যা॰ নর-সিংহশ্য সর্বতঃ পাতু কেশবঃ ॥ हित्रगुगरई। ভগবান हित्रगु॰ त अयष्ट्व । मा॰सामार्गस कि লো ধাতুনান্য॰ করে'তু নে ৷৷ শ্বে তদ্বীপ নিবাসী চ শেতদীপং ন-रचकः । महीन् শत्नु मृषरजू यश्रुकिष्ठे अमूलनः ॥ विकुशं मन्। विकित्रज् कि निय॰ मम विध्यहाँ ५ । হংসো মৎস্য স্তথা কৃৰ্মঃ পাতৃ-মা॰ সৰ্বতো দিশ॰ ॥ ত্ৰিবিক্ৰযস্ত म (एवः म्बान् भागान् निक्छ-তু। নরনারাযণো দেবৌ বুদ্ধি পাল্যতা॰ মন ৷৷ শেযো মে নি-র্মালণ জ্ঞানণ করোত্বজ্ঞাননাশ-ন । বলরামো নাশযতু কলাষ ষৎ ক্তত মযা।। পদ্যাত দদাতু পরমো নুখ মৃদ্ধা মম প্রভুঃ 1 দভাত্রেয়ঃ কল্যতু সপুত্র পশু বান্ধবে ৷৷ সর্বানরীমাশযতু রামঃ পরশুনা মম। রক্ষোমস্ত দাশর-থিঃ পাতু নিত্য॰ মহাভুজঃ ॥ শত্ন্মে সমরে হন্যাজামো যা-দবনন্দনঃ। প্রলম্ব কেশি চাণুর পুতনা ক সনাশনঃ ॥ কুক্স্য

যো বালভাবঃ স মে কামান্ প্র-বচ্ছতু। অন্ধকার তমোঘোর भूक्ष कृष शिक्षवा ॥ श्रेनामि ভষসম্ভপ্তঃ পাশহস্ত মিবান্তক । ততো ২হ° পুগুরীকাক্ষ মচ্যুত° শরণ গতঃ ৷৷ ধন্যো ২হণনির্ভযো নিত্য° যস্য মে ভগবান্ হরিঃ। শ্রুত্বা নারাষণ দেব সর্বোপড-वनाभनः ॥ देवखवः कवहः वक्षु। বিচরামি মহীতলে। অপ্রধৃষ্ঠো-স্মি ভূতানা॰ সৰ্বদেবমধো হুহ॰॥ স্মরণাদেবদেবস্য বিফো রমিত-তেজসঃ। সিদ্ধি র্ভবতু মে নিত্যু ষ্থা মন্ত্ৰ মুদাহৃত ৷৷ যো মা প শ্যতি চক্ষুৰ্জ্যাও যাওক পশ্যামি চক্ষা। সর্বেষাণ পাপ দৃষ্টীনাণ বিষ্ণু বঁগ্লাতি চক্ষ্যা।। বাস্দেব-স্য য়ঙ্গক্রণ ত্রু চক্রস্য যে স্ব-রাঃ ৷ তে ছিন্দন্ত চ পাপণ মে মম হি॰সম্ভ হি॰সকান্ ॥ রাক্ষসেযু পিশাচেষু কান্তারেষটবীযু চ। বিবাদে রাজমার্গেষু দ্যুতেষু কল-হেষু চ।। নদী সন্তরণে যাতে সং-প্রাপ্তে প্রাণসংশধে। অগ্নি চৌর নিপাতে চ সর্বগ্রহ নিবারণে।। বিদ্যুৎ সর্প বিষোদ্ধেগে রোগে ॥ ২থ বিষ শঙ্কটে। জপ্য নেভজ্জ-

পেমিত্যু॰ শরীরে ভ্যমাগতে ৷৷ অ্য° ভগবতো মন্ত্রো মন্ত্রাণা° প-রমে। মহান্। বিখ্যাত কবচ গুহু॰ সর্বপাপপ্রণাশন ।। স্বমা-ষা ক্লতি নিৰ্ম্মাণ কল্পান্তগৃহনো মহৎ । অনাদ্যন্ত পদ্মনাভ নমোস্ত তে ৷৷ ওঁ কা-লায স্বাহা। ওঁ কালপুরুষাঘ স্বাহা। ওঁ ক্লোয স্বাহা। ওঁ ক্ষপুরুষায় স্বাহা। ওঁ চণ্ডায় স্বাহা। ওঁ চওপুরুষায় স্বাহা। ওঁ প্রচণ্ডায় স্বাহা । ওঁ প্রচণ্ড পুরুষায় স্বাহা। ওঁ সর্বায় স্বাহা। ওঁ সৰ্বপুৰুষায় স্বাহা। ওঁ নমো ভূবনেশায ত্রিলোকধাত্তে ইরি-টি ষিরিটি স্বাহা। ওঁ নমো অশ্বে চাভ্যে যে বৈ সন্থা যা পাত্রচরা বৈষা দৈত্য দানব যক্ষ রাক্ষস ভূত পিশাচ ঙ্গমাণ্ডাপস্মারকো-চ্ছাদন জ্বরাণা মৈকাহিক দ্বিতীষ তৃতীয় চাতুর্থক মৌহূর্ত্তিক দিন-জ্বর রাত্রিজ্বর সন্ধ্যাজ্বর সর্বজ্বরা-দীনাণ লূতা কীট কণ্ঠ পূতনা ভুজঙ্গ স্থাবর জঙ্গম বিষাদীনা-মিদ॰ শরীর মমাপপথ্য ভবত তুষুরু স্ফুট প্রকটোৎকট রিকট দ°ষ্টু পূৰ্বতে। রক্ষ । ওঁ হৈছে হৈছে

।। রোগী ৮। ইতি জটাধরঃ !।

দিনকর সহসূকাল মমাগ্রতো 🏽 জ্ব পশ্চিমতো রক্ষ । ওঁ নিবি নিবিপ্রদীপ্ত জ্বন জ্বালাকার। মহাকপিল উত্তরতো রক্ষ। ওঁ মিলি মিলি বিলি বিলি গাৰুডি গৌরি গান্ধারি বিষমোহ বিষ বিষমাণ্সণ মোহ্যতু স্বাহা । দ-।। ব্যানঃ পুণ শরীরস্থপঞ্চবাযুন্তর্গত-ক্ষিণতো রক্ষ মাণ অমুকস্য সর্ব-ভূত ভযোপদ্রবৈভ্যো রক্ষ রক্ষ জম জম বিজযতে ন হীমতে বিপ্রশ্রসোহ° ক্রতবাদ্যতে। ভয রুদয ভযবোভযো ২ভয়ণ দিশ-তু মনাস্তাৎ সাদন মচ্যুতঃ। তদুদর মথিল বিশন্ত লোকা যুগপরিবর্ত সহ্সু॰ ক্ষযান্তমন-মিব প্রবিশন্তি কক্ষযনো ॥ বা-नूरमवः मक्षर्यं अमृत्र कानि-रूक्षकः । **म**र्दब्राग्रमन्न विक् নারাষণো হরিঃ॥ ইত্যাদিমহা-পুরাণে গারুডে সর্ব্যাধিহ্র विक्कविष्ट २०० अधायः॥ ব্যাধিষাতঃ পু॰ আরথধবৃকঃ। ইত্যমরঃ ৷৷ ব্যাধিতঃ ত্রি ব্যাধিযুক্তঃ। তৎ-পর্য্যাযঃ। আম্যাবী ২ বিক্তঃ ় ৩ অপটুঃ ৪ আতুরঃ ৫ অভ্য-মিতঃ ৬ অভ্যান্তঃ ৭। ইত্যমর

र्गाधिर्छ। भु• वातारीकनः । ইতি রাজনির্ঘন্টঃ॥ ব্যাধিঘা-তকে ত্রি ॥ ব্যাধুতঃ) ত্রি কম্পিতঃ । ইতি ব্যাধৃতঃ**) শব্দরত্নাবলী।।** मर्वमतीत्रगवायुः । ইত্যमतः ॥ ইমে প্রাণাদযঃ পঞ্চ বাযবঃ শ-রীরে তিষ্ঠস্তি তে চ নিয়ত স্থান-স্থাঃ। যদাহুঃ। হৃদি প্রাণো গুদে ২পানঃ সমানো নাভি সংস্থিতঃ । উদানঃ কপ্তদেশে চ ব্যানঃ সর্বশরীরগঃ ।। ইতি । এবং ত-দ্যাপারাশ্চ যথা। অন্ন প্রবেশ-ন মূত্রাদ্যুৎসর্গো ২ন্ন বিপাচ-ন॰ ভাষণাদি নিমেষাদি তন্ত্যা-পারাঃক্রমাদমী॥ইতি ভরতঃ॥ শ্রীধরস্বামিমতে তৎকর্ম্ম ৷ ব্যা-যন । আত্মঞ্চন প্রসারণাদি ॥ অন্যচ্চ। ব্যানে। ব্যানশ্যত্য-ন্ন° সৰ্ব্যাধি প্ৰকোপনঃ। মহা-রজত সুপ্রখ্যো হানোপাদান-কারণঃ ৷৷ স চাক্ষি কর্ণযোর্মধ্যে কট্যাণ বৈ গুল্ফযো রপি ৷ ঘূা-ণে গলে স্ফিগুদ্দেশে তিষ্ঠত্যত্র নিরন্তর॰ ॥ স্কন্দযত্যধরণ বক্তু•

গাঁত্ৰ নেত্ৰ প্ৰকোপনঃ ৷৷ ইতি শারদাতিলকটীকা।। ত্রি বিশেষেণাখোতি যঃ ৷৷ তদ্বনিষ্ঠাত্যস্তাভাবাপ্রতি-राभी। यथा। माधाना वााश-কো যস্ত হেতো রব্যাপক স্তথা । স উপাধি ভবৈত্তস্য নিন্ধর্যো ২য়ণ প্রদর্শ্যতে ॥ ইতি ভাষাপ-রিচ্ছেদঃ ৷৷ আচ্ছাদকঃ ৷ যথা ৷ পক্ষস্য ব্যাপক সার নসন্ধি मनामन । जन्मशानमा मि-পক্ষ্যা ভাষার্থস্য ব্যাপক আ-চ্ছাদক॰ অভিযোগাপ্রতিকৃল মিতি যাবৎ ৷ ইতি ব্যবহার-তত্ত্ব° 11

ব্যাপকন্যাসঃ পু॰ শিরস্তঃপা-দান্ত পাদতঃ শিরোন্ত মূল-मखितगामः। यथा । जानी-বৃষ্যাদিকঃ ন্যাসঃ করশুদ্ধি স্ত-তঃ পর । অঙ্গুলি ব্যাপকন্যা-সৌ হৃদাদিন্যাস এব চ ৷৷ তাল-ত্রযঞ্চ দিখন্ধঃ প্রাণাযান ভতঃ পরে । ধ্যান পূজ। জপকেব সৰ্বতন্ত্ৰেম্বয় বিধিঃ ।। ইতি তন্ত্ৰ-मातः ॥ अशक्छ न्यामण्य **जक्**वाः ॥

ব্যাপদ্ স্ত্রী মৃত্যুঃ ।। আপৎ । বিপূৰ্ব আঙপূৰ্ব পদধাতোঃ ক্বিপ্ প্রত্যযেন নিষ্পন্ন। 11 ব্যাপন॰ ক্লী আচ্ছাদন।। ব্যা-প্তিঃ।। যথা। অত্র লজ্মন মসণ-ক্রমণঞ্চ রবে স্তদা ভবতি যদা তন্মাস তৎপূর্বমাসাস্ত্যক্ষণযো রেকরাশ্যবস্থিতস্য তন্মাসান-ন্তর মেব রাশ্যন্তরসংযোগঃ ন-ত্বেকরাশিহিতস্য মাসব্যাপন-মাত্রণ। ইতি মলমাসতর্ণ।। ত্যেব মুত্তর তদিলে। বিদুং ।। ব্যাপলঃ ত্রি মৃতঃ। ইতি হেম-एकः ॥ ব্যাপাদঃ পু॰ জোহচিত্তন । ইতাসরঃ ॥ ব্যাপাদন॰ ক্লী মারণ । ইতি হেমচন্দ্রঃ।। পরানিফচিন্তন॰। ইত্যমরটীকাষাণ রামাশ্রমঃ।। ব্যাপাদিতঃ ত্রি জোহচিন্তিতঃ॥ মারিতঃ। যথা। একা চেদ্বহৃতিঃ ক্বাপি দৈবাদ্যাপাদিতা ভবেৎ ৷ পাদ॰ পাদঞ্ছত্যায়া শ্চরেযু স্তে পৃথক্ গৃথক্ ॥ ইতি প্রায-শ্চিত্তভত্ত্বধৃতসম্বৰ্ভব্চন ॥ ব্যাপিকা স্ত্রী ব্যাপিনী। যথা। অধৰ্ম্মপত্নী মিথ্যা সা সৰ্বধূৰ্ত্তি স্চ

পূজিতা। যয়। বিনা জগন্মুক্ত

ব্যাপী

মুচ্ছলা বিধিনির্ম্মিত ।। সত্যে চাদৰ্শনা যা চত্ৰেতায়াণ সূক্ষক-পিনী। অদ্বাব্যবক্ষপা চ দ্বাপ-রেসংবৃতা ভিষা।। কলৌ गহ।-প্ৰমত্তা চ সৰ্বত্ৰ ব্যাপিকা ভবেৎ । কপটেন সমণ ভাত্রা ভুমত্যেব গৃহে গৃহে॥ ইতি ত্রন্ধবৈবর্তে প্রকৃতিখণ্ডে > অধ্যাযঃ॥

व्याशातः श्रुः कर्मा यशा मा প্রাণবিযোগফলকো ব্যাপারো হনন॰ স্মৃত । রাগাদেষাৎ প্রমাদাদা ষতঃ গরত এব বা ৷৷ ইতি প্রায়শ্চিত্তত্ত্বৃত অগ্নি-পুরাণবচন ।।

ব্যাপারী তি ব্যাপারবিশিষ্টঃ। वावनायी। यथा। लाका त्लारा-দি ব্যাপারী রসাদি বিক্রয়ী চ ষঃ। স যাতি নাগবেষ্টঞ্জ নাগৈ বেঁষ্টিত এব চ।। ইতি বন্দবৈ-বর্ত্তপুরাণ ॥

वााशी कि विकृशायशा स्थान স্ববশো ব্যাপী নৈকাল্বা নৈক-কৰ্ম্ফ্ৰং।ইতি তস্য সহসুনান-স্তোত্ৰণ।। ব্যাপকঃ।। আচ্ছা-मकः। यथा। जिमका वाशिनी যা'তু সৈব পূজ্যা সদা ভিথিঃ। ন তত্ত্ব যুগ্দাদরণ মন্যত্ত হরি-

ব্যাপ্তি

বাসরাৎ।। ইতি তিখ্যাদিতত্ত্ব-ষৃত পরাশর বচন ।।।

बाशृङः भ् दर्मगिवः। यथ।। नियागी कर्ममिष्ठि वायुक्छ। বাাপৃতশ্চ সঃ। ইতি হেনচক্রঃ ॥ ব্যাপারযুক্তে ত্রি । বি আঙ্ পূৰ্ৰ পৃ ধাতোঃ ক্ত প্ৰত্যবেন নিষ্পারঃ ৷৷

ব্যাপ্ত॰ ত্রি সম্পূর্ণণ তৎপর্যায়ঃ । পূর্ণ ২ আচিত ৩ ছন । ৪ পূরিত ৫ ভরিত ৬ নিচিত १। ইতি হেমচন্দ্রঃ॥ খ্যাত॰॥ সমা-ক্ৰান্ত । ইতি মেদিনী ॥ স্থাপি-ত॰ । যথা। প্রাপ্ত॰ প্রণিহিতে সনে ইত্যত্ৰ ব্যাপ্ত মণি পাঠঃ t ইতামরটীকাষা॰ রাষমুস্টঃ ।। वाशिः द्यी वाश्वनः ॥ तयः । ইতি মেদিনী।। রম্ভস্থানে লম্ভ-ননিতি হেমচক্রে পাঠঃ॥ শি-বস্যাকৈশ্বর্যান্তর্গ তৈশ্বর্যাবি-শেষঃ যথা। অনিমা লিখিমা ব্যাপ্তিঃ প্রাকাস্য° মহিমেশিতা । বশি কামাবশাষিত্বে ঐশ্বর্য্য मरुधा स्मृত ।। ইতি শব্দ**गा**न। ॥ 🟶 ॥ ন্যায়নতে সাধ্যবদন্যা-বৃত্তিত্ব । যথা। অগ্যভাবস্থা-त् धूममावर्डमानषः । इसः ব্যাপ্য

অব্বয় ব্যাপ্তিঃ। অস্যা জ্ঞান॰ প্রতি ব্যভিচারজ্ঞানাভাবঃ স-হচারক্তানঞ্চ কারণ । এবং সা-ধ্যাভাবব্যাপকীভূতাভাব প্র-তিষোগিত্ব । ইয় ব্যতিরেক- ॥ ব্যাপ্তিঃ। অস্যা জ্ঞান॰ প্রতি সাধ্যাভাব এবং হেম্বভাবস্য স-হচারজ্ঞান॰ ব্যভিচারজ্ঞানা-ভাবশ্চ কারণণ। তত্র প্রমাণণ। ব্যাপ্তিঃ সাধ্যবদন্যস্মিলসম্বন্ধ উদাহতঃ। অথবা হেতুমলিষ্ঠ वित्रश्थि जिर्गाशिना ॥ मार्याः ন হেতো রৈকাধিকরণ্য ব্যা-প্তি রুচাতে। ব্যাভিচারস্যাগ্র-হোপি সহচারগ্রহ স্তথা ৷৷ হে-তু ৰ্ব্যাপ্তিগ্ৰহে তৰ্কঃ স্কৃচিৎ শক্ব|-নিবর্ত্তকঃ। দৈবিধ্যন্ত ভবেদ্যা-প্তেরশ্ব ব্যতিরেক্তঃ । ত্রুষ্ ব্যাপ্তি রুক্তৈব ব্যতিরেকাদংখা-চাতে । সাধ্যাভাবব্যাপকত্ব° হেম্বভাবস্য যন্তবেৎ ॥ ইতি ভাষাপরিচ্ছেদঃ ৷৷

ব্যাপ্য কৌ সাধন । ষথা। ব্যাপ্য লিঙ্গঞ্চ সাধন । ইতি সন্ধীৰ্বৰ্গে ত্ৰিকাণ্ডশেষঃ॥ জ-ঠোষধ । ইত্যমরঃ॥ ব্যাপ্যঃ ত্ৰি ব্যাপ্তিবিশিষ্টঃ।

ব্যায়াম

ব্যাপনীয়ঃ। যথা। প্রস্থান তে দলিশ কলনামিশ্চিত পণ্ডি-তাজ্যৈ শ্চিতে হস্মাক তদপি রমতে যাহি যাহীতি বাণী। অপ্রামাণ্ড কথ্যতি সদা নন্দ-সুনো বিযোগো ব্যাপ্যজ্ঞানা-দুজদলভ্বা ব্যাপকস্যাপি সি-দ্বৌ।। ইতি পদান্ধদূতঃ।।

ব্যামঃ পু॰ তির্যাক্ পার্ম্বে তত্যোঃ
সহস্তবে। বাহ্বো রন্তর॰ । বেঁমু
ইতি ভাষা । ব্যানীবতে ২নেন
ব্যামঃ ক্লান্ধাঃ কভাব ইতজে
মাজে ডঃ । ইতাবন্তমতো ।।
ব্যাম ব্যামান নাগ্রোধা স্তির্যাক্
বাহ্ প্রসারিতো । ইতি ছেমচক্রঃ ।।

ব্যামন° ক্লী ব্যামঃ। ইতি ত্রি-কাণ্ডশেষঃ॥

वागवः वि वाश्वः॥ देखि त्रांति।

मृषः॥ অতিশयः। ইতি মেদিনী

वागायः श्रः श्रीकृषः॥ क्षायः॥

विषयः॥ मृर्गमकातः। ইতি यে
मिनी॥ वागः। ইতি হেমচক্রঃ
॥ মল্লক্রীডা। সন্তীতি গার্মাভাষা। অসা গুণাদি যথা।

वागाया হি সদা গথোঁ বলি
নাং স্থিতভাজিনাং। স্তুলী-

ব্যালগ্ৰা

তে বসন্তে চ তেষা পথ্যতমঃ স্তঃ ॥ সৰ্বেগৃত্যু সৰ্বৈ হি শূ-রৈ রাত্মহিতার্থিভিঃ। শক্ত্যদ্ধেন তু কর্ত্তব্যে। ব্যাযামে। হস্ত্যতো-ব্যথা ।। ছফৌ ললাটে গ্রীবা-যা॰ যদা খৰ্মঃ প্ৰবৰ্ত্ততে। শক্ত্য-ৰ্দ্ধণ তণ বিজীনীয়াদায়তোচ্ছাস (भव ह ॥ लाघव॰ कर्ममामर्थेउ॰ স্থৈৰ্য্য° ক্লেশ সহিব্ভূতা।দোষক্ষ-যো খগ্লিকৃদ্ধিশ্চ ব্যাষামাদুপ-জায়তে ৷৷ ব্যাযামণ সৰ্বতো নি-ত্যু॰ বিরুদ্ধ মপি ভোজন॰। বি-দ্রজ্ঞ মবিদগ্ধ বা নির্দ্দায় পরি-পচ্যতে॥ ন চ ব্যাযাম সদৃশ ম-गु९ (इं।ना। शक्षं ११ । न ह वा।-যামিন॰ মর্ত্যৎ মর্দ্দযন্ত্যরখে। ব-লাৎ।। ন চৈন॰ সহসাক্রম্য জ-্রা সমধিগচ্ছতি। ব্যাযাম ক্ষু:-গাত্রদ্য পদ্জা মুম্বর্তিত্স্য চ ॥ ব্যাধযো নোপদর্পন্তি বৈনতেষ মিবোরগাঃ। রক্তপিত্তী ক্ষ্মী-শোষী কাসী শ্বাসী ক্ষতাতরঃ॥ जुक्तान् खीषु ह कीत्गा वर्गाया-ম॰ পরিবর্জবেৎ। বাতপিত্তাম-যী বালে। বৃদ্ধো ২জীণী চ সং-ত্যজেৎ ৷৷ অতিব্যায়ামতঃ কা-সোরক্তপিত্ত প্রজাযতে। শ্রমঃ

क्रमः क्रम खुका खुत म्हर्लिन्ह জাযতে ।। ইতি রাজবল্লভঃ ॥ व्यादयागः भू॰ प्रभविधकभकान्छ-ৰ্গতৰূপকবিশেষঃ। যথা। স্যা-মাটক প্রকরণ ভণঃ প্রহসন ডিমঃ। ব্যাযোগঃ সমবাকারে। বিখ্যক্ষেহামৃগা ইতি ৷৷ অভি-নেযপ্রকারাঃ স্যু র্ভাষাঃ ষট্ সং-স্কৃতাদিকাঃ।। ইতি হেম্যক্রঃ।। **व्यानः भू॰ म**र्णः ॥ स्वानिकः । हे-ত্যমরঃ ।। দুষ্টগজঃ । ইতি মে-मिनी II চিত্ৰকঃ II ব্যায়ুঃ I ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ৷৷ রাজা ৷ ইত্যমর-টীকাষা মথুরেশঃ॥ ত্রি শঠঃ। ইত্যমরঃ।। ধূর্ত্তঃ। ইতি জটাধরঃ॥ वानिकः भुः मुखेगकः। তৎ-পर्यायः। शञ्जीतत्वती २ जङ्गुन-मूर्भतः ७ চालकः **८। ই**তি ত্রি-কাণ্ডশেষঃ !! ব্যালখন্ধঃ পু॰ ব্যালনখঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ ব্যালগন্ধ। স্ত্রী নান্দলী। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ वानवारः पुः वानवारी। ইতামরটীকাষাণ ভরতঃ॥ ব্যালগ্ৰাহী পুং ভিক্ষার্থ সর্প-

ব্যাবৃত্তি

ইতি বাদিষা ইতি চ ভাষা। পর্যাযঃ। অহিতৃত্তিকঃ ২। ই-ত্যমরঃ॥ জাঙ্গুলিঃ ৩ জাঙ্গলিঃ ৪ আহিতুজিকঃ ৫ ব্যালগ্রাহঃ ৬ গাৰুডিকঃ ৭ বিষবৈদ্যঃ ৮। ইতি শব্দরত্নাবলী।। वानिष्ठिला खी महाममना । ইতি রাজনির্ঘন্টঃ॥ ব্যালদ ফুঃ পু গোক্ষুরঃ। ইতি ताजिनिर्यन्छेः॥ ব্যালনখঃ পু॰ গন্ধজব্যবিশেষঃ। বঘ্নহা ইতি হিন্দীভাষা। তৎ পर्यायः। कृष्टेयः २ छ्क्नायकः ৩ চক্ৰী ৪ চক্ৰনখঃ ৫ ত্ৰ্যসূক্ৰঃ ৬ ব্যায়ুনখঃ ৭ দ্বীপিনখঃ ৮ শপুরঃ ৯ ব্যালপাণিজঃ ১০ ব্যা-नायुथः >> व्यानवनः >२ व्या-লখদ্ধঃ ১৩। অস্য গুণাঃ। তি-कुष् । উक्षष्ठ । क्यायष्ट्र । क्य বাত স্বন্ঠ কণ্ডূ ব্ৰণ নাশিত্বণ। ব-র্ণাত্ব । সৌগন্ধ্যপ্রদত্ত্ব । ইতি রাজনির্যক্টঃ ৷৷ য্যালপত্ৰা স্ত্ৰী এৰ্ৰাৰুঃ। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ ॥ वानिवनः पू॰ वानिनशः। ইতি वाकनिर्घकः॥

थाরी। সর্পথেলকঃ। সাপুডিযা । ব্যালমৃগঃ পু॰ চিত্রব্যাহঃ। চি-তাবায় ইতি ভাষা। ইতি মহা-ভারতে রাজধর্মঃ॥ वाानमः पू॰ त्रांकृत्धः। ইতি देवमाकः ॥ वाानायुष॰ क्री नशीनामभन्न-ডব্যে । ইত্যমরটীকাষা মণু-द्भिष्टी ॥ ব্যালাযুধঃ পুণ ব্যালনখঃ।ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ৷৷ ব্যাবক্রোশী স্ত্রী পরস্পরাক্রো-শন ৷ ইতি স্ত্রীলিঙ্গসংগ্রহ টী-কাষা ভরতঃ ৷৷ ব্যাবভাষী ন্ত্ৰী ব্যাবক্ৰোশী। हेठामत्रिकांचा त्रायम् अधि। i ব্যাবর্ত্তঃ পু॰ নাভিকণ্টকঃ। ইতি শব্দরত্নাবলী।। তত্র আবর্ত্তকো-পি পাঠঃ ॥ ব্যাবহারী ত্রী পরস্পরহরণ । ইত্যমরটীকাষাণ ভরতঃ।। ব্যাবহাসী স্ত্রী পরস্পরহসন । ইত্যমরটীকাষাণ ভরতঃ।। ব্যাবৃত্তঃ ত্রি বৃতঃ।যথা।বৃতে **जू वृद्ध वा। वृद्धि । देखि (द्र**भ-চন্দ্রঃ।। আবৃতশ্চ। वार्विः खी थलनः। पथा। অতীতঃ পন্থান তব চ মহিমা

বার্নসবোরতদ্যাবৃত্ত্যা ষণ চকিত মভিধতে শ্রুতি রপি। স
কস্য স্তোতব্যঃ কতিবিধগুণঃ
কস্য বিষয়ঃ পদে স্বর্গাচীনে পততিন মনঃ কস্যান বচঃ।। ইতি
মহিম্নস্তোত্রণ। অবৃত্তিঃ। ষথা
। সর্ব সপক্ষব্যাবৃত্তি রেব দোষো
ন বিপক্ষব্যাবৃত্তি রপি তস্যাননুগুণস্থাৎ। ইতি চিন্তামণৌ অসাধারণমূলণ।।

ব্যাসঃ পু॰ বিস্তারঃ। ইত্য**মরঃ**॥ মানভেদঃ। ইতি শব্দরত্নাবলী ।। পঠिকবান্ধণঃ। यथा। टेनय-তকালিক কল্পতরৌ ভবিষ্যপু-রাণ ৷ বিস্পষ্ট মদ্রুত শান্ত স্পাষ্টাক্ষরপদ॰ তথা। কলস্বর সমাযুক্ত রস ভার সমন্বিত ॥ वुधामानः मनर्थः देव अन्तार्थः ক্রৎস্পো নৃপ। ব্রাহ্মণাদিষু স-र्दिषु গ্রন্থার্থ ফার্পফোর্প ॥ य-এবং বাচষেদুন্ধন্ স বিপ্রো ব্যা-স উচাতে। ইতি তিথ্যাদিতত্ত্ব॰ ॥ (गानमा मधारत्था। यथा। ব্যাসে ভ নন্দাগ্নি হতে বিভক্তে খ বাণ সূটর্যাঃ পরিধিস্ত সৃক্ষঃ। দ্বাবি॰শতিয়ে বিশ্বতেথ শৈলৈঃ ভূলোথ বা স্যাদ্যবহারযোগ্যঃ

॥ উদাহরণ । বিষ্তু মান । কিল যত্ৰ সপ্ত তত্ৰ প্ৰমাণ প-রিধেঃ প্রচক্ষ। দাবি॰শতি র্যৎ পরিধি প্রমাণ তদ্যাস সংখ্যা **চ मर्थ वि**ष्ठिष्ठा ॥ ইতি नौन। वर्णे ॥ 🗱 ॥ मूर्निवित्नयः । ७ मा পর্য্যায়া বেদব্যাস শব্দে ভ্রম্ভ-ব্যাঃ ৷ স চ সত্যবত্যা॰ কন্যা-কালে পরাশরাজ্জাতঃ । শ্রিক্ষঞ-স্য পঞ্চকলোদ্ভবঃ। যথা। ব্যাসঃ পুরাণসূত্র ধ্ব পপ্রচ্ছ বাল্মিক ব-দা মৌনী ভূতঃ স সস্মার দ্বামেব জগদম্বিকাণ।। তদা চকার সিদ্ধা-ন্ত॰ দ্বদরেণ মুনীশ্বরঃ। সংপ্রাপ निर्मान छान जुमान ४ मिश-কং ৷৷ পুরাণসূত্র শ্রুত্বা স ব্যাসঃ পঞ্চলোডবং। স্বা॰ সিষেবে প্র-দধ্যে চশতবর্যঞ্চ পুদ্ধরে ॥ তদা ম্বত্তো বর•প্রাপ্য স কবীন্দ্রো বভূ-ব হ ৷ তদা বেদ বিভাগঞ্চ পুরাণঞ্চ চকার হ।। ইতি ব্রহ্মবৈবর্ত্তে প্রস্ক-তিখণ্ডে ৪ অধ্যাযঃ ॥ 🗱 ॥ তস্য জনান্তর যথা। অথ ভূষো জ-গৎসুফী ভোঃ শব্দেনানুবাদযন্ ৷ সরস্বতী মুচ্চচার তত্র সারস্বতো ২ভবৎ ॥ অপান্তরতমা নাম সূতো বাক্সম্ভবঃ প্রভুঃ। ভূত

ব্যাস

ভব্য ভবিষ্যজ্ঞঃ সত্যবাদী দৃঢ-ব্ৰতঃ ৷৷ ত মুবাচ নত মূৰ্দ্ধা দেবা-न। मानि व्रवायः। द्वनाथारन व्य-তিঃ কার্য্যা যথা মতিমতাম্বর ॥ তস্মাৎ স্বৰু যথাজ্ঞপ্ত মনৈতদ্ব-চন° মুনে। তেন ভিন্ন। স্তদা বে-দা ননোঃ স্বাযজুবো ২ন্তরে ৷৷ ত-ত স্ততোষ ভগবান্ হরি স্তেনাস্য কর্মণা। তপদা চ সূতপ্তেন যমে-ন নিযমেন চ ।। মন্বন্তরেষু পুত্র স্ব মেব মেব॰ প্রবর্ত্তকঃ। ভবিষ্যস্য-॥ চলো ব্ৰহ্মপ্ৰাশ্চ নিতাশঃ ॥ ইতি মহাভারতে মোক্ষধর্মঃ ॥ 🗱 🛚 অন্যচ্চ । সূত প্ৰজনষচ্ছক্তে রদৃশ্যন্তী পরাসর । কালী পরা-সরাৎ যজ্ঞে ক্লকেলায়ন মুনিণ ।। देवशायनाम्बन्धाः देव श्वरका যজ্ঞে গুণান্বিতঃ। ইতি বহ্নিপুৱা-ণে প্রজাপতিসর্গো নামাধ্যায়ঃ ॥ 🕸 ॥ यूशि जिए विश्व विश्व যথা। যশ্মিশারভরে ব্যাসা যে যে তা॰ স্তানিবোধ মে। যথা চ ভে-দঃ শাখানা॰ ব্যাসেন ক্রিয়তে মৃ-নে॥ অফাবি॰শতিক্বত্বো বৈ বে-দে। ব্যস্তো মহর্ষিভিঃ। বৈবস্বতে-ন্তরে দ্বিন্দাপরেষু পুনঃ পু-নঃ।। বেদব্যাসা ব্যতীতা যে অ-

ফীবিংশতি সত্তমাঃ । চতুর্ধার্টেযঃ ক্তো বেদে। দ্বাপরেষু পুনঃ পুনঃ ।। দ্বাপরে প্রথমে ব্যস্তাঃ স্বয়॰ বেদাঃ স্বযন্ত্রবা। দ্বিতীযে দ্বাপরে চৈব বেদব্যাসঃ প্রজাপতিঃ ।! ভতীষে চোশনা ব্যাস শ্চতুর্থে তৃ বৃহস্পতিঃ। সবিতা পঞ্চমে ব্যা-সে। মৃত্যুঃ ষষ্ঠে স্মৃতঃ প্রভুঃ ॥ সপ্তনে চ তথৈবেন্দ্রো বশিষ্ঠ শ্চা-ফনে স্মৃতঃ। সারস্বতশ্চ নবমে ত্রিধামা দশমে স্মৃতঃ।। একাদ-শে বৈ ত্রিবৃষো ভারদ্বাজ স্ততঃ পর । ত্রেদেশে চান্তরীকে। ধ শ্বী চাপি চতুর্দশে ॥ ত্রুয়ারুণঃ পঞ্চলে ষোডশে তু ধনঞ্জযঃ। ক্রতঞ্জযঃ সপ্তদশে খণজ্যোফ।-দশে স্মৃতঃ।। ততে। ব্যাসে। ভ-রদ্বাজো ভরদ্বাজাতু গৌতমঃ। গোতমাদুত্তমো ব্যাসে৷ হর্যাত্মা যো হভিধীযতে !৷ অথ হ্ৰ্য্যাত্ম-নো বেণঃ স্মৃতো বাজশ্রবাস্ত বঃ । সোমো মুখ্যায়ন স্তস্মাতৃণবিন্দু রিতি স্মৃতঃ।। ঋক্ষো ২ভূদ্তার্গব-স্তম্মাদাল্মীকি ৰ্যো ২ভিধীয়তে । তন্মাদন্মৎপিতা শক্তি ব্যাস স্তব্দাদহণ মুনে ৷৷ জাতুকর্ণো ২-ভবন্মতঃ ক্লফটেৰপায়ন স্ততঃ 1

অন্টাবি॰শতি রিত্যেতে বেদব্যা-সাঃ পুরাতনাঃ।। একো বেদ শ্চতুর্ধা তু তৈঃ রুতো দাপরা-**षियु ।** ভবিষ্যে দাপরে চাপি বাসমাত। স্ত্রী বেদব্যাসজননী ছৌণি ব্যাসে। ভবিষ্যতি ॥ ব্য-তীতে মম পুত্রেস্মিন্ ক্লফদ্বৈপা-যনে মুনে। ইতি বিষ্ণুপুরাণে ৩ অংশে ৩ অধ্যাষঃ॥ রুর্ম-भूतात वियान वित्नवः। मान-শে দাপরে শততেজাঃ। ত্রযো-**परम धर्माः । ठ**ळूर्म**टम ठतकः ।** १४% मत्म खायनः । अकामत्म ঋতঞ্জযঃ। একবিংশে বাজশ্র-বাঃ। দাবিংশে শুমাপণঃ। ত্র-যোবিণশে ভূণবিন্দুঃ। চতুৰ্বিণশে वाचोिकिः। शक्षवि॰ तिकुः। অন্যৎ বিফুপুরাণ্বৎ ॥ ব্যাসক্তঃ ত্রি বিশেষেণাসক্তঃ ৷

বরাভা কনক পরিলস্থ পীত-বাসাঃ সুহাসা বহৈ রুচ্চন্দ্রকা-ত্তৈ ৰ্ৰল্যিত চিঙ্গুৱা চাৰু কৰ্ণা-বতংসা। অংসব্যাসক্ত বংশধ্বনি সুখিত জগদল্লবীভি লঁসন্তী মূ-র্ত্তি র্গোপদ্য বিষ্ণে। রবতু জগ-তি নঃ সুগ্ধরা হারি হারা।। ইতি ছলোমঞ্জরী ॥

ব্যাসঙ্গঃ পু॰ বিশেষেণ আসঙ্গঃ৷ বি আঙ পূৰ্ব সন্জ ধাতো ৰ্যঞ প্রত্যযেন নিষ্পন্নঃ ৷৷

। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ ॥ তৎ-পর্য্যাযঃ। সত্যবতী ১ বাসবী ২ গন্ধকালিকা ৩ যোজনগন্ধা ৪ मारमयी **६ मील** कायनकी वमृः ৬। ইতি হেমচন্দ্রঃ।। গ্রন্থান্তরে শালস্বাযনজা ইতি চ পাঠঃ॥ कानी १ वर्षामती ৮ विठिज-বীর্য্যসৃঃ ৯ চিত্রাঙ্গদসূঃ ১০ যো-জনগন্ধিকা ১১। ইতি ত্রিকাণ্ড-শেষঃ ৷৷ গন্ধকালী ১২ সত্যা ১৩ मामनिक्नी ३३। ইতি শব-त्रञ्जावनी ॥ ব্যাসিদ্ধঃ ত্রি নিষিদ্ধঃ। ইতি

নিতাকর। ॥ म॰नाः। यथा। नात्नारम्भी- नाह्यः जि नित्मरम्भार्ञः॥ ব্যর্থঃ। যথা। সুপ্ত ব্যাসক্ত ম-नमा (क्षे खियार्थ(याः मिक्स-নিমিত্তত্বাৎ তৈ শ্চাপদেশা জ্ঞানবিশেষাণাণ ব্যাহতত্বাদ-হেতুঃ। ইতি গোতমসূত্রে প্র-ত্যক্ষপরীক্ষা প্রকরণণ । অপি চ । অব্যাহতাজ্ঞঃ সর্বাসু যঃ সদা দেবযোনিষু। নিজ্জিতাখিল-

रेम्बातिः म रमार मृन्च उ९॥ ॥ ইতি দেবীমাহাত্ম্য ॥ ব্যাহারঃ পু॰ বাক্য॰। ইত্যমরঃ॥ ব্যাহ্নতিঃ স্ত্রী ব্যাহারঃ।। মন্ত্র-বিশেষঃ। যথা। ওঙ্কার মাদিতঃ রূত্বা ব্যাহ্নতি স্তদনন্তরণ। ততো ২ধীয়ীত সাবিত্রী মেকাগ্রশ্রদ্ধ-যান্বিতঃ।। পুরা কল্পে সমুৎপন্না ভূ ভূবঃ স্বঃ সনাতনাঃ ৷ মহা-ব্যাহ্নত্য স্তিসূঃ সর্বাশুভ নিব-হ্ণাঃ ।। প্রধানপুরুষঃ কালো ত্রন্ধ বিষ্ণু মহেশ্বরাঃ। সত্ত্ব° রজ खम खिमुः जमामाम् वयः गृ-তাঃ ৷৷ ওঙ্কার স্তৎপরণ এন্স সাবিত্রী স্যাতদক্ষরণ। এয় মন্ত্রো মহাভাগ সারাৎসার উদাহতঃ ৷৷ ইতি কৌর্ম্মে উপরি ভাগে ১৩ व्यशायः ॥ ব্যুতঃ ত্রি সূতে। ইতি ভরত-দ্বিৰূপকোষঃ ৷৷ ব্যুতিঃ স্ত্রী উতিঃ। তম্বসন্ততিঃ। ইতি ভরতদ্বিপকোষঃ।। वारकमः १ क्यिविश्वारः। ব্যতিক্রমঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। উৎ-ক্রমঃ ২ অক্রমঃ ৩। ইতি হেম-ठन्दः ॥ ব্যুখান ক্লী স্বাতন্ত্র্যহৃত্য ।।

বিরোধাচরণ । ইতি মেদিনী।। প্রতিরোধন॰।। সমাধিপারণ । रेठि (र्यहिन्धः ॥ नृजात्जनः । ইতি শব্দরত্নাবলী।। বিশেষে-ণোখানঞ ॥ ব্যুৎপত্তিঃ স্ত্রী বিশেষেণাৎ-পত্তিঃ ॥ সংস্কারঃ । ইতি ব্যুৎ-शहमकार्थ मर्गनाथ। यथा। म-রৎকালবোধনীয়ত্বেন শারদা পদব্যুৎপত্তে স্তৎপদ°তালব্যা-দি সারু দদাতীতি ব্যুৎপত্তিস্ত কাল্পনিকী।ইতিতিখ্যাদিতত্ত্বং॥ শক্তিজ্ঞाন । यथा। वावशाति বাধকণ বিনা বিবরণাদিপ্নি ব্যুৎ-পত্তেঃ। বাধকণ বিনা স্বসাধ্যস্য বাধকণ যদিশেষণণ তদভাববন্ধ বিশেষণ সহকারেণ ব্যুৎপত্তেঃ ব্যুৎপত্তি সম্ভবাৎ শক্তিগ্রহস-ম্ববাদিতি যাবৎ। ইতি আখ্যা-তবাদস্য মাথুরীটীকা ॥ বাুৎপন্নঃ ত্রি সংস্কৃতঃ। ইতি হেমচন্দ্রশব্দরত্নাবল্যো ।। ব্যুৎ-পত্তিযুক্তঃ। যথা।ব্যাকরণব্যুৎ-পন্নশব্দজ্ঞানাধীন শাস্ত্ৰান্তর-জ্ঞান॰তদধীনা চ বৈদিকক্ৰিয়া **७**९कन॰ सर्गामि । इेि मूक्ष-বোধটীকাযাণ দুর্গাদাসঃ ॥

ব্যুৎপাদকঃ ত্রি ব্যুৎপত্তিজনকঃ
। যথা। শব্দব্যুৎপাদকশাস্ত্রার-॥
ত্যে শব্দৈ রেব মঙ্গলং কর্ত্তব্যং
। ইতি মুগ্ধবোধটীকাষাং দুর্গাদাসঃ।।

ব্যুষ্ট° ক্লী ফল°॥ দিন°॥ প্র-ভাত°॥ পর্যুষিত°। ইতি হেম-চন্দ্রঃ॥

वासः वि উविज्ञामकः। ইতি
यिन्नी।

वृष्धिः द्वी कन'॥ ममृक्षिः। ইতি ॥
भित्री ॥ खुिः। ইতি হেমচক্রং॥

বূঢ়ঃ ত্রি বিন্যস্তঃ। সংহতঃ। ত্যমরঃ।। প্রথুলঃ। ইতি মে-দিনী।।

ব্যুচকস্কটঃ ত্রি সমদ্ধঃ। ইত্য-মরঃ।।

ব্যুটিঃ স্ত্রী বিন্যাসঃ॥সংহতিঃ॥ প্রথ্লতা। ইতি ব্যুটশব্দার্থ দ-শ্নাৎ॥

ব্যুত ত্রি উত তিন্তুসন্তত । বিপূর্ব বেঞ ধাতোঃ ক্ত প্রত্য-যেন নিষ্পান ।।

ব্যতিঃ স্ত্রী বস্ত্রাদিবপনক্রিয়া। তৎপর্য্যায়ঃ । বাণিঃ ২ । ইত্য-মরঃ ॥ ব্যুতিঃ ৩ । ইতিভটীকা॥ ব্যুহঃ পুণ সমূহঃ ৷৷ নির্দ্ধাণ ৷৷ **७कः। ই** ि स्मिनी ।। तिरुः ।। সৈন্যঃ। ইতি ত্রিকাণ্ডশেযঃ॥ यूकार्थरमनात्रहना । তৎপर्य।-যঃ। বলবিন্যাসঃ২। ইত্যমরঃ॥ युक्षार्थ॰ टैमनामा (ममविटमार्य विভজ্য দুर्नज्याञ्च निमित्वः स्र।-পন॰ ব্যুহঃ। উহ বিতর্কে বিপূ-बीट घळ्। यूटक मधामरगा ভেদা বিশেষা ব্যূহস্যেত্যর্থাৎ আদিনা ভোগ মণ্ডল সংহতা-না॰ গ্ৰহঃ। যথাহ কামন্দকিঃ। তিৰ্য্যস্থৃত্তিশ্চ দণ্ডঃ স্যান্ডোগো **২ন্বাবৃত্তি রেব চ। মঙল° সর্বতো**-বৃত্তিঃ পৃথগৃত্তি রুসংহতঃ ইতি । এষা॰ চতুৰ্ণাঞ্চ বহবো ভেদাঃ ক্রেঞ্চ চক্রাদযো গ্রন্থগৌরব-ভযামোক্রাঃ। ইতি ভরতঃ॥ অপি চ। সমগ্রস্য তু সৈন্যস্য বিন্যাসঃ স্থান ভেদতঃ। স ব্যূহ ইতি বিখ্যাতো যুদ্ধেষু পৃথিবী-ভজা॰ ॥ ব্যুহভেদাস্ত চত্বারে। দঙ্গে ভোগো ২স্ত্রমণ্ডল । অ-**সংহতক্চ নিণী তা নীতিসা**রা-দি সম্মতাঃ।। অন্যেপি প্রকৃতি वृाशः क्विष ठका मयः क्वि । তির্যাগ্রুতিস্ত দঙঃ স্যান্ডোগো (व्याभटक

হন্বাবৃত্তি রেব চ ।। মণ্ডলং সর্বতোবৃত্তিঃ পৃথগৃত্তি রসংহতঃ ।

দৈন্যানাং নীতিসারাদৌ বৃাহভোগঃ সমীরিতাঃ ।। ক্রেঞ্চ চক্রাদি ভোদানাং লক্ষণং ভারতাদিষু। ইতি শব্দরত্বাবলী ।।
বৃাহনং ক্রী সৈন্যসংস্থানং । বি
পূর্ব উহধাতো রনট্ প্রভাবেন
নিষ্পান্ধং ।।

ব্যহপার্ফিঃ পু॰ ব্যহপশ্চান্তাগঃ
। তৎপর্যায়ঃ। প্রত্যাসারঃ ২।
ইত্যমরঃ।। প্রত্যাসরঃ ৩। ইতি
তটীকা ।। ব্যহস্য প≈চাদ্ব্যহাতর°। ইতি কেচিৎ। ইতি শব্দরত্রাবলী।।

ব্যে এ ঐ বৃতৌ ৷ ইতি কবিকল্পদেশঃ ৷৷ এ ব্যয়তি ব্যয়তে ৷
ঐ বীষাৎ ৷ ইতি দুর্গাদাসঃ ৷৷
ব্যোকারঃ পুণ লৌহকারঃ ৷
ইত্যমরঃ ৷৷

ব্যাম ক্লী আকাশং ৷ ইত্যমরং

৷৷ জল' ৷৷ ভাস্করস্যার্চনাপ্রযঃ

৷ ইতি নেদিনী ৷৷ অভুক' ৷ ইতি
রাজনির্ঘন্টঃ ৷৷

ব্যোমকেশঃ পুং শিবং ৷ ইত্যমরঃ
ব্যোমকেশী পুং মহাদেবঃ ৷৷

ব্যোষ

গঙ্গাধারণকালে ব্যোমব্যাপিনঃ
কেশা অস্য সন্তীতি ব্যেমকেশ
শব্দাদিন্ প্রত্যথেন নিষ্পান্ধঃ ৷৷
ব্যোমচারিপুর॰ ক্লী শৌভপুর॰ ৷
ইতি ভূরিপ্রযোগঃ ৷৷
ব্যোমচারী পু॰ দেবতা ৷৷ পক্ষী

ব্যোমচারী পু॰ দেবতা । । পক্ষী
। ইতি মেদিনী । । চিরজীবী ॥
দ্বিজাতঃ । ইতি বিশ্বঃ ।।

ব্যোমধূমঃ পু॰ মেবঃ। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ॥

ব্যোমনাসিক। স্ত্রী ভারতীপক্ষী । ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ ।।

ব্যোমমঞ্জর° ক্লী পতাকা। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ॥

ব্যোমমঙল ক্লী পতাক।। ইতি শব্দরত্বাবলী।। আকাশঞ্চ।।

ব্যোমমূদারঃ পু॰ নির্ঘাতঃ। ইতি হারাবলী॥

त्यागयान॰ क्वी रिमान॰। ইত্য-मदः॥

ব্যোমস্থলী . দ্রী ভূনিঃ । ইতি ভূরিপ্রযোগঃ ॥ নভস্বঞ্চ ॥ ব্যোমাভঃ পুণ বুদ্ধঃ । ইতি ত্রি-কাণ্ডশেষঃ ॥

ব্যোমোদক ক্লী দিব্যোদক । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।। ব্যোষ ক্লী ত্রিকটু । ইত্যমরঃ ।। ব্রজ গতী। ইতি কবিকন্মদ্রমঃ "

11 ব্রজতি। ইতি দুর্গাদাসঃ ।।

ব্রজ ক্ সংস্কৃতী ।। গতৌ । ইতি
ক্রিকল্পদ্রমঃ ।। ক ব্রাজয়তি ।

বিরেকৌ তৌ । তৌ এতৌ বিরেকৌ রেকরহিতৌ চ স্যাতাং ।

ইতি দুর্গাদাসঃ ।।

ব্রজঃ পু॰ সমূহঃ। ইত্যমরঃ॥ গোষ্ঠ ।। পহাঃ। ইতি মেদিনী ॥ অগ্রবণ মথুরযো শ্চতুষ্পার্থ-বর্ত্তিদেশঃ। অস্য বিবরণ যথা । মাৎস্যে। ব্ৰজ্যগুল ভগোল॰ Cनाज्ञ नागकन॰ वतः। अमेनाथा॰ यहारश्रे॰ मर्दिषा॰ गधा म॰श्रि-ত ।। তদ্যোপরি স্থিত লোক সর্বস্থান । মহাফল । क्रक्नी-লা বিহারার্থ মূচ্চস্থান বিরা-জিতণ ৷৷ চতু রম্টক ক্রোশেন প-রিপূর্ণ বিরাজিত । অস্য প্রদ-किनी नर्दन् धन धाना मू थ॰ ल-ভেৎ॥দানার্চাবাসতোলো-का विकृतनाक मवाश्वाध । আবাসান্মিয়তে চেহ পুনৰ্জন্ম ন বিদ্যতে ৷৷ পুণ্য লক্ষগুণ লদ্ধা ক্লতে ংস্মিন্ ব্ৰজনণ্ডলে। ক্লঞে-ন নিৰ্মিতা স্তীৰ্থাঃ সাৰ্দ্ধদ্বয স .11 # 11 ততार में रामा-

পবন প্রতিবনাধিবনান্যফটতত্বা-রি॰শৎ তানি চতুরফ্ট ক্রোশ প-রিমাণ স্থিতানি চতুর্ভাগশো ২-ভান্তর স্থিতানি ক্রমশ আহ। পাছে। यनानि चानभानग्राष्ट्र यंगु-নোত্তর দক্ষিণে। মহাবন প্রথ-শ্ৰেষ্ঠ > দ্বৰণ কাম্যবনণ শুভণ ২ ।। কোকিলাখ্য॰ তৃতীযঞ্চ ৩ তূর্য্য॰ তালবন তথা ৪। পঞ্চন জম্দ।-খ্যঞ্চ ৫ ষষ্ঠ ভাগ্ডীর সংজ্ঞক 🔊 ॥ নায়া ছত্রবনং শ্রেষ্ঠং সপ্তমং পরি-কীর্ত্তিত ৭। অফমণ খদিরণ প্রো• ক্ত ৮ নব্ম লোহজ বন ১ 11 নামা ভদ্রবনং শ্রেষ্ঠ দশমং বহু-পুণ্যদ॰ ১০ ৷ একাদশণ সমাখ্যাত৽ বহুলাবনসংজ্ঞক ১১৷৷ নামা বিল্ব-বনং শ্রেষ্ঠ দ্বাদশং কামনাপ্রদং ১২ । ইতি দ্বাদশসণজ্ঞানি ব্নানি শুভদানি চা। ইতি দ্বাদশ বনানি ।। 🕸 ।। অথ দাদশোপবনান্যাহ বারাহে। আদৌ ব্রহ্মবন॰ নাম ১ দিতীয[়] স্বপ্সরাবন[,] ২ ৷ তৃতীয়• বিহ্বলং নাম ৩ কদম্বাখ্যং চতুর্থ-ক॰ ৪ ৷৷ নামা স্বৰ্ণবন॰ শ্ৰেষ্ঠ৽ পঞ্চ-মণ্পরিকীর্ত্তিত ৫। সুরভীবন না-় गान॰ षष्ठ गाङ्गानवर्कन॰ ७॥ त्य-. ষ্ঠ প্রেমবন নাম সপ্তম শুভদ

नृगां १। गयुत्रवन नामान मर्छः ম পরিকীর্ত্তিত ৮ ৷৷ মালেঞ্চি-তবন॰ শ্রেষ্ঠ॰ নবম॰ মানবর্দ্ধ-ন॰ ১। শেষশাযিবন॰ শ্রেষ্ঠ॰ দশমত পাপনাশনত ১০ ৷৷ একা-দশ সমাখ্যাত নারদাখ্য শু-ভোদিত ১১ ৷ দাদশ পরমা-नन्म दन॰ नर्बार्थमायक॰ ১২ ॥ ইতি দাদশসংজ্ঞানি বনান্যুপ-বনানি চ ৷ ইতি দাদশোপবনা-নি ৷৷ 🗱 ৷৷ অথ দ্বাদশ প্রতিবনা-नि । ভবিষ্যে । আদৌ রঙ্কবন॰ শ্রেষ্ঠ॰ পুরসংজ্ঞাবিরাজিত॰ ১। বার্ত্তাবন দ্বিতীয়ঞ্চ ২ করহাখ্য তৃতীষক ৩ ॥ চতুর্থ কাম্যনা-মান বন কামপ্রদ নৃণা ।। বনমঞ্জন নামান পঞ্চম দ্রীশু-ভপ্রদ॰ ৫ ৷৷ নামা কর্ণবন• শ্রেষ্ঠ॰ षष्ठे॰ अक्षयत्रश्रानः ७ । क्रकांकि পলক নাম বন সপ্ত সমীরিত ৭ ৷৷ নন্দ প্রেক্ষণ ক্লফাখ্য বন नन्तन मर्छम । दन मिन्यदन নাম নৰমণ ক্লফপূজিতণ ১ ॥ শিক্ষাবন শুভ প্রোক্ত দশম नम्खायिष्ठः ३० १ हक्यावनीवनः ্ শ্ৰেষ্ঠ মেকাদশ মুদাহ্বত° ১১ ॥ নামা লোহবন প্রেষ্ঠ দাদশ্ত

শুভদ॰ নৃণা॰ ১২ ৷ ইতি প্রতি-वनानग्राक् मीर्ट्य वात्य ह मिक्टिं ৷৷ ইতি দ্বাদশস জ্ঞাস্তে দেবাবাস ফলপ্রদাঃ। ইতি দ্বাদশ প্রতি-বনানি ৷৷ ঞ্ল ৷৷ অথ ছাদশাধিব-नानि। विकृ भूतारन। मथुता अथ-ম॰ নাম ১ রাধাঙ্গও দ্বিতীযক। ২। নন্দগ্রামণ তৃতীয়ঞ্চ ৩ গঢ়-স্থান চতুর্থক ৪ ৷৷ পঞ্চম লেলি-তাগ্রামণ ৫ বৃষভানু পুরঞ্ষ ষট্ ৬। সপ্তম গোঙ্গল স্থান ৭ মন্ট-म॰ वलापवक॰ ৮॥ ११। वर्कनवन॰ শ্রেষ্ঠ॰ নবম॰ কামনাপ্রদে॰ ৯। বনং জাববটং নাম দশমং পরি-कीर्ভिङ २०॥ मूथा वृन्नावनः শ্রেষ্ঠ মেকাদশ প্রকীর্ত্তিত ১১। সঙ্কেতবটক॰ স্থান॰ বন॰ দ্বাদশ্ৰ কীৰ্ত্তিত ১২ ॥ ইতি দ্বাদশসণ জ্ঞানি বনান্যধিবনানি চাবনা-নামধিপাঃ প্রোক্তা ব্রজমণ্ডল ম-ধ্যগাঃ ॥ এষা নৈব বিলোকেন বনযাত্রা চ নিষ্ফলা। এষাঞ্চ দর্শ-নেনৈব বনষাত্রা শুভপ্রদা ৷৷ আ-की नीना॰ यहा शत्माघनया<u>व</u>ा॰ তত শ্চরেৎ। সর্বান্ কামানবা-প্লোতি বিফুলোক মবাগ্নুষাৎ ॥ সৰ্বত্ৰ বিজয়ীভূয়াছনয়াত্ৰা প্ৰভা-

বভঃ। ইতি এজভক্তিবিলাসে ১ || অধ্যায়ঃ ॥

ব্ৰজ° ক্লী ব্ৰজন°। গদন°। ব্ৰজ গতে) ইত্যস্থাৎ ঘ প্ৰত্যাহেন নি-প্ৰন্থ ৷ ইতি নিজান্তকৌ মূলী ॥' ব্ৰহ্ণকঃ পু° তপখী। ইতি শব্দ-নাম্বনী ॥

তু হাদশাধিবন। স্তৰ্গত ললিতা-গ্রাণিবনাহিগো দেবঃ ॥ অথ ললিতাগ্রামাধিণ ত্রজকিশোর ন্তঃ । যথা ভৈগ্ৰেগপনিষ্দি । ওঁ টেশ্ৰঁ ললিতাগ্ৰামাধিবনা-ধিণত্যে বুজকিশোরায় নদঃ ৷ ইত্যেকবিংশাক্ষরো ব্রজকি-শোর মন্ত্রঃ। জনেন মলেণ প্রা-ণাষামঃ। অল্য মন্ত্রন্য বিজা-ওকঋষি র্বজক্তিশোরে! দেবত। গাৰ্যত্ৰীভূকঃ মম সকল পাপ-क्य बाता यूगन क्रक मर्गनार्थ বিনিযোগঃ। শিরুসি বিভাওক ঋষযে নমঃ মথে ব্রজকিশোরা-য ননঃ স্থানি গাযন্ত্ৰীচ্ছন্দলে ন-**মঃ ।। অথ ধ্যান । ললিতা** সংয্ত ভুক্ত মৰ্বেস্ত স্থিতি ্র্যুত ্রামেজ্রিরণি কুগড়ং ম-্হরে দি ক্লডোৎসবং ৷৷ ইতি ধ্যা-

ষা নথা শক্তি জগণ রুষা গুছা-তীত্যাদিনা জগণ সমর্পষেৎ। ইতি ললিতা গ্রামাধিপ ব্রজ কি-শোরনত্রঃ। ইতি ব্রজভক্তিবি-লাসে ২ অধ্যায়ঃ।

বজনাথঃ পু॰ ব্রিক্লফঃ। ইতি পুরাণণ।।

বা নিশোরঃ পু॰ শ্রীক্ষণঃ। স॥ ব্রজভূঃ পু॰ কেলিকদয়ঃ। ইতি
ভূ হাদশাধিবনান্তর্গত ললিতা- শক্তন্সিকা।। বুজভূমৌ স্ত্রী॥
গ্রাণাণিবনাহিগো দেবঃ॥ অথ ব্রজজাতে ত্রি॥

বজমঙল ক্লী বজভূমিঃ । যথ।

মাৎস্যে । বজমঙল ভূগোল
শেষনাগকণ বরং । স্বমুদাখ্য

নহাশ্রেষ্ঠ সর্বেষা মধ্যসংস্থিতং ।। ইতি বজভক্তিবিলাসে ১
অধ্যাবঃ !!

ব্রজনোহনঃ পু॰ শ্রিক্ষঃ।ইতি পুরাণণ।।

বজবরঃ পুং শ্রীক্লকঃ। সতুদাদশাধিবনান্তর্গত জাববটাধিবনাধিপো দেবুঃ। অথ জাববটাধিবনাধিপ বজবরসন্তঃ। শৌনকীষে। বটাদ্দিঃ সমন্তান্তু সঘনং বন মান্তিতং। তমেবাধিবনংখ্যাতং বটসেবা পরামণং।।
তিম্মাধ্যে বটং শ্রোকং ক্রান্তীডা বরপ্রদং। বটাহ্হ্বিনং জ্ঞা-

ত॰ মধ্যে চৈব বট॰ স্মৃত॰ ॥ বট॰ বৃক্ষণ স্থিতণ তত্ৰ বটসণজ্ঞণ বিধী-যতে। বটজাবানুসারেণ বটলি-क्रानि দर्শयে ॥ वर्षेश्वानीवकः n ७ के का विविद्याधिल-ত্যে বুজ্বরায় নমঃ। ইত্যে-কোন বিশাক্ষরো জাববটাখি-বনাধিপ বুজবর্মন্ত্রঃ। অনেন নত্ত্ৰেণ প্ৰাণায়ামঃ। অস্য মন্ত্ৰ-मा वानीक श्राव कीववहादिव-নাধিপো ব্রজবরো দেবতা প-দ্ধিচ্ছনঃ মম সকল সৌভাগ্য मम्भद कल श्रीश्रार्थ ज्रा विनिर्धाभः। नामनः भूक्व ।। অথ ধ্যানণা নানা শৃষ্ণার ভূষা-ঢ্য° রাধাক্রকং মনোহরং। ধ্যা-বেদ্যুগল মূর্তিঞ্চ বনষাত্রা বর-প্রদেণ ৷৷ ইতি ধ্যাম্ব। যথাশক্তি জপণ ৰূষা গুহাতীত্যাদিনা জ প॰ সমর্পবেৎ। ইতি জাববটা-ধিবনাধিপ ব্রজ্বরমন্তঃ । ইতি ব্ৰজভক্তিবিলাসে ১ অধ্যামঃ।। ব্ৰজবল্লভঃ পু॰ শ্ৰীক্লফঃ। ইতি ইতি পুরাণ ॥

ব্রজাঙ্গনা জ্রী গোপী। যথা। বিলাসবংশস্থ বিলং নুখানিলৈং প্রপূর্ব্য য়ঃ পঞ্চমরাগমুদিগরন্। বুজাঙ্গনানা মপি গানশালিনাণ জহার মানণ সহরিঃ পুনাতুবঃ । ইতি ছন্দোমঞ্জরী ।। ব্রজ্যা স্ত্রী পর্যাটনণ । জিগীষোঃ-প্রথাণণ ।। গমনণ । ইত্যমরঃ ।। বর্গঃ । ইতি নেদিনী ।। রঙ্গঃ । ইতি ধরণিঃ ।। ব্রণ শব্দে । ইতি কবিকল্পদ্রুমঃ ।।

ল্রণতি। ইতি দুর্গাদাসঃ !!

ব্রণ ত্ক অসচ্রেণ ইতি কবিকল্পজনঃ !! অজ চুর্ণ অসভেদঃ

া ব্রণ্যতি গাত্রণ বার্ণেন ভটঃ ।

ইতি দুর্গাদাসঃ !!

বরণঃ পুণ ক্লী ক্ষতণ । তৎপর্যা-

विमाध मादि मं स्निम्ह शृहिदेनः ।।ক্লেদ আর্জতা। দুঃখণ ব্যথাৰূপণ ৷ অবদারণ ব্রণে বিদারণবৎগী-_ जा। # 11 देश श्रिक मार । वर्शन-চ্ছে। গুরুঃ স্নিগ্ধ স্তিসিতে। মন্দবে-पनः। পाधुवर्णा शंत्रम॰क्रिप निष्ठ-রপাকী কফত্রণঃ ৷৷ বহুপিচ্ছঃ বহু-পিচ্ছিলঃ। অল্পসংক্লেদ ঈষদার্ডঃ ॥ 🗱 ॥ রৌধির ভন্দুজ শানিপা-তিকনাহ। রক্তো রক্তসূতী রক্তা-**फ़ि** विकः माङ्ग्यरः। **उ**न्त्रयः দিত্রিদোষলিক্ষমস্বন্ধঃ ৷৷ 🗱 ৷৷ শুদ্ধরণনিঙ্গ মাহ। জিহ্বাতলা-∞া২তিসূদঃ স্বস্তঃ স্নিপ্কো। হল্পবে- || मनः । সুदायद्या नित्रम् विः ७ क्र-ব্ৰণ ইতি স্মৃতঃ ॥ জিহ্বাতলাভঃ তলশব্দোত্র স্বৰূগার্থঃ। তেন জিস্বাবদ্রকঃ। সুব্যবস্থঃ উচ্ছন-তা রহিতঃ ৷৷ 🗱 ৷৷ দুষ্টব্রণ লিস্প-भार। পৃতি পৃষাদি দুটাস্ক্ সু ব্যুৎসঙ্গী চিরস্থিতিঃ। দুর্ফব্রণো-তিগন্ধাদিঃ শুদ্ধানিক বিপর্য্যয়ঃ ! ॥ উৎসঙ্গী কোটরবান্। অতিগ-স্কাদিঃ আদিশব্দেন স্থাব বেদনা বিবৰ্ণতাদ্যঃ সংগৃহস্তে ॥ 🟶 ॥ সংরোহ ত্রণস্য লিঙ্গমাহ। কপো-তবৰ্ণ প্ৰতিমা যস্যাণ তালোদ্ব-

র্জিতাঃ। স্থিরাশ্চ পিডকার্বস্তো রোহ্ন্ডীতি তমাদিশেৎ ৷৷ কগো-তবর্ণ প্রতিমাঃ পাণ্ডুধূসরাঃ। স্থি-রাঃ বিদীর্ণতারহিতাঃ। পিডকা-বন্তঃ সংরোহণার্থা যে মাৎসাস্কু-त। उत्पुद्धाः ॥ 🗱 ॥ मक्र विश्व-মাহ। ৰাতবৰ্জান মগ্ৰন্থি নশূল यक्षक॰ बन॰ । चक् मदर्न॰ मम्छ-লং সম্যূগ্রতং বিনির্দিশেৎ ॥ ক-ঢবর্গান॰ সংক্র সূাব্যার্গণ। সম-তল॰ অনিয়॰॥ ৠ সুখসাধ্যত্বা-দিক নাহ। স্বঙ্কমাণ্সজঃ সুখে দে-শে তরুণস্যানুপদ্রবঃ । ধীমতো-হতিনবঃ কালে সুখে সাধ্যঃ সুখ-ব্রণঃ ॥ সুখে দেশে মর্মরহিতে। অনুপদ্ৰবঃ জ্ব তৃষ্ণা শ্বাস কাসা-রোচকাদি রহিতঃ। ধীমতঃ পথ্য-সেবিনঃ। সুখে কালে হেমস্তে শিশিরে চ ৷ গুণৈ রন্যতরৈ রেভি হী নিঃ কচ্ছে। ত্ৰণঃ স্মৃতঃ। সর্বৈ विंशीता विष्क्रय सुभारधा नि-রুপক্রমঃ ৷৷এভি স্তুর্গাণ্সজম্বাদি-ভিঃ । নিৰূপম ক্ৰমঃ অনুপক্ৰীতঃ চিরমুপেক্ষিত ইতি যাবৎ ়বসা-মেদোপ মজ্জান° মস্তলুঙ্গ यः সুবেৎ। আগন্তজো ব্ৰণঃ সিদ্ধের मि**ष्क्रिप्न**ायमखरः ॥ मखनू**ऋ**॰

মস্তক্তান্তর সেহঃ। স্ঠিনাং। ভিষজুকীনাং শোষিণাং মধুমে-হিনা । ত্রণা হুচেছ্ । সিধ্যন্তি ষেষাণ চাপি ত্রণে ত্রণঃ ৷৷ ৠ ৷৷ অ-রিষ্ট মাহ। দহুত্তে চান্ত রভার্থ॰ বহিঃ শীতাশ্চ যে ত্রণাঃ। দহ্-ত্তে বহি রত্যর্থ ভবন্ত্যতশ্চ শী-তলাঃ।। প্রাণ মাণ্স ক্ষয় স্থাস কা-সারোচক পীডিতাঃ। প্রবৃদ্ধ পূ-य রুধির বুণা যে চাপি মর্মসু।। ক্রিয়াভিঃ সন্যগারনা ন সিধ্যন্তি চ যে ত্রণাঃ। চিকিৎসেমেব তান্ देवमाः मःत्रक्षश्चात्मः यनः ॥ মদ্যাগুৰ্ৰাজ্য সুমনাঃ পদ্ম চন্দ্ৰন ठम्थक॰ । সগন্ধ। দিব্যগন্ধ। *চ মুমূর্ণা॰ এণাঃ সৃতাঃ ।। মর্মসূ পাयु नाजि श्रामिषु। मुमनाः জাতিঃ। দিব্যগন্ধাঃ পারিজাতা-দিগন্ধাঃ॥ 🗱॥ অথাঙ্গত্রণস্য নি-मान गार । नानाधादामुदेयः भ-স্ত্রৈ নানা স্থান নিপাতিতেঃ। ভ-বস্তি নানাক্লতযো ত্রণাণ স্তাণ স্তানিবোধ মে॥ নানা ধারা মু-থানি যেষাণ তৈঃ শত্রোঃ অর্দ্ধচন্দ্র খন্দ ভন্ন সন্ত শূল শরাদিভিঃ। নানাক্ত্ৰয়ঃ বডাক্ত্ৰয়ঃ ৷ তা আ-**রুতীরাহ ৷ ছিমণ ভিমণ তথা বিক্ষণ**

ক্ষত॰ পিচ্ছিত মেবচ। ঘৃষ্ট মাহুঃ স্তথা ষষ্ঠ• তেষা॰ বক্ষ্যামি লক্ষণ• ।। 🗱 ।। তত্র ছিন্নস্য লক্ষণ মাহ । ভিৰ্য্যক্ ছিন্ন ঋজু ৰ্ৰাপি ষ্বে৷ বুণু ন্ত্ৰাষতো ভবেৎ। গাত্ৰস্য পাত-ন॰ তদ্ধি ছিন্ন মিত্যভিধীয়তে।। বো वनः ठियाक्षिमः थमाि क्रु ठियाक्ष्डिमक्रुडः । ঋজু ৰ্ব।-পি অথ বা খদ্যাদি ক্রতো রক্তো-ব্ৰণঃ যোষতঃ দীৰ্ঘঃ ৷ আয়ত ইতি তিৰ্য্যক্ৰিল্লস্য ঋজোশ্চ বিশেষ-ণ । গাত্রস্য পাতন• গাত্রস্যৈক-দেশস্য ছেদেন পৃথক্ কর্ণ বা-ছিন্ন মিত্যভিধীৰতে।।ঞ্চা। ভিন্ন মাহ। শক্তি সন্তেষু খল্লাগ্ৰ বিহা-গৈ রাশযো হতঃ । যৎ কিঞ্চিৎ প্রসবেত্তদ্ধি ভিন্ন নিত্যভিধীয-তে ৷৷ আশ্যঃ কোঠঃ ৷৷ 🟶 ৷৷ কোষ্ঠভেদস্য লক্ষণ মাহ ৷ স্থানা-ন্য মগিপকানা মূত্রস্য রুধিরস্য চ। স্বদুপুক্ঃ কুঃফুসশ্চ কোঠ ইত্যভিধীষ্ঠৈ ।। তত্মিন্ ভিন্নে রক্তপূর্ণে স্বরো দাহশ্চ জাযতে। মূত্রমার্গ গুদাসৈয়ব রক্তণ যাগাক গচ্ছতি।। মূৰ্জ্য শ্বান ভ্যায়ান ক্ত ছন্দ এব চ'। বিমৃত্র রাত সঙ্গশ্চ স্বেদস্যাব্োফ্ রক্তভা।।

লোহগন্ধির মাস্যস্য গাত্র দৌ-র্গন্ধ্য মেব চ। হাদি শূল পার্শ্ব যে। শ্চ বিশেষশ্চাভিধীয়তে ॥ তিম্মন্ কোষ্ঠে। ভিন্নে শক্ত্যাদি-ভিঃ। রক্তপূর্ণে কোণ্ঠে তত্মাদঙ্গা-ডিয়াৎ সুতেন রক্তেন পূর্ণে ব। জ্রাদযো জাযন্তে !! য় !! আমা-শযে পকাশ্যে চ রক্তপূর্ণে লক্ষণ ভেদ মাহ। আমাশ্যত্ত্ত্ত্তির রুধির ছর্জযত্যপি । আগ্নান মতিমাত্রঞ্জ শূলঞ্জ ভূশ দারুণ ॥ প্রকাশযগতে রক্তে রুজা গৌরব भित्र ह । ज्यक्षः कार्य विस्निट्यन শীততাচ ভবেদিহ ৷৷ ৰুজা শূলণ া গৌরব॰ পঞ্চাশ্যে। অধঃ কাষে নাভে রধোদেশে বিশেষেণগৌর- ॥ ব মিত্যন্বয়ঃ ৷ শীভতা চ ভবেদি-হ ইহ নাভে রধোদেশে শীততা চ স্যাৎ। সা চ ব্যাধি স্বভাবাৎ ॥ 🗱 ॥ विकामार । मृत्रामानना-ভিহত পদ গল্পায় বিনা ৷ উত্ত্তিত নিৰ্গত বা ভদ্দি নিতি নিৰ্দ্দিশেৎ ৷৷ আশ্যণ বিনা কো-ষ্ঠিণ বিনা। উত্তম্ভিতণ অনিৰ্গতশ-ল্যে । নিৰ্গত বা নিৰ্গতশল্য বা ।। 🕸 ।। সশলাস্য ব্ৰণ্ম্য লক্ষ্ণ ম হ ৷ শ্যাবং সুশোথং পিডকাযুত-

ঞ্ মুহ্ মুহঃ শোণিত বাহনক। मृष्काउ॰ दूष्क ठना मा॰म॰ जन॰ সশল্য পরজে বদন্তি॥ মুহু মুহুঃ শোণিতবাহন॰ যদ। यদ। শল্য॰ চলতি তদা তদা রুধির° বহতি। উদ্দাত॰ উথিতমুখণ ৷৷ 🗱 ৷৷ কো-ष्ठेष्ठिमा भनामा नक्ष गार्। ত্বচো ২তীত্য শিরাদীনি ভিত্বাঙ্গণ পরিহ্নত্য বা l কোন্ঠে প্রতিষ্ঠিত° শল্য॰ স্ব্যাদ্কানুপদ্বান্ ৷৷ দ্-চঃ সপ্তাপি অতিক্রম্য উক্তানুপ-জবান্ আটোপানাহে বুণমুখে-नाव পूরीय দর্শনश।। *।। अमा-ধ্যদ্য কোষ্ঠদ্য রক্তদ্য পুরীষদ্য লক্ষণ মাহ। কোষ্ঠান্তর্লোহিত° পাণ্ডু শীত পাদ করানন । শী-তোচ্ছাসণ রক্তনেত্র মানদ্বঞ্চ বি-বৰ্জয়েৎ ৷৷ আনদ্ধণ আনাহবস্তণ ॥ 🗱 ॥ ক্ষত মাহ । নাতিচ্ছিন্ন॰ নাতিভিন্ন মূভযো লকণান্বিত । বিষমণ ত্রণ মঞে যত্তৎ ক্ষতণ পরি-কীৰ্ত্তিত ৷৷ নাতিচ্ছিন্ন নাতিদীৰ্য ঘাত । নাতিভিন্ন নাতিগম্ভীর-যাত । উভযো শ্ছিমভিনযোঃ। বিষমণ ত্রণ মঙ্গে যৎ ব্দুণ মঞ্ব-বৈষম্যকর॰॥ 🕸॥ পিচ্চিত মাহ । প্রহার পীডনাভ্যান্ত যদঙ্গ পৃ-

থুতা গত। সাস্থিত । পিচ্চিত বিদ্যাদ্রক্ত মজ্জ পরিপ্লুত ৷৷ প্র-হারে। মুক্চারাদিনা। পীডন॰ ক-পাটাদিনা। পৃথ্তাণ চিপিটতাণ 11 * 1. घृष्ठे नार् । यर्रनामिश या-তাদ্বা যদঙ্গ বিগতন্বচণ। উন্ম সাবান্বিত ততু ঘৃষ্ট নিত্যতি ধীয়তে ॥ ঘর্ষণাৎ কর্কশেষ্টিক। পাষাণভিন্নাদিভিঃ ৷৷ 🗱 ৷৷ মাণ্স শিরা সাযু সন্ধান্থি মর্মসু ক্তেষ্ সামান্য লক্ষণ মাহ। ভুনঃ প্রলা-। পঃ পতন॰ প্রনোহেশ বিচেন্টন॰ প্লানি রথোকতা চ। সুস্তাঙ্গতা মূৰ্চ্ছন মূৰ্দ্ধ্বাত স্তীত্ৰা ৰূজো বাত-ক্তাশ্চ তা ভাঃ ।। যাংগোদকা-ভ॰ রুধিরঞ্চ গচ্ছেৎ সর্বেভিয়ে র্থোপরন স্ত থৈব। দশার্দ্ধসংখ্যে-। ষ্বথ বিফতেয় সামান্যতে। মর্মস লিঙ্গ ম্ক্ত॰॥পতন॰ ভূমৌ। বি-চেষ্টন বিৰুদ্ধ চেষ্টন হস্তপা-मामि अःकशशामिकः । मृर्ष्ट्नः रेखियमारः। असारः। मना-মাত্রমোহঃ। তীব্রা রুজো বা-তক্তাশ্চ তা স্তাঃ দঙাপতানকা-मयः। ऋषित्रकः भटक्ष् । त्यह्न ভগ গুদাস্য যুক্তিয় সুবেৎ । गर्विष्यार्थाशत्रमः ই कियानाः

কার্য্যনাশঃ ।৷ ৠ ৷৷ অথ মর্ম্ম শিরা স্নাযু সন্ধাস্থা বিদ্ধানা পৃথগ্ লকণ মাহ। সুরেন্দ্রগোপ প্রতি-নং প্রভূতং রক্তং সুবেত্তৎক্ষযজ্ঞ; শ্চ বায়ঃ। করোতি রোগান্ বি-বিধান্ যথোক্তান্ শিরাসু বিদ্ধা-স্বথ ব। ক্ষতানু ॥ সুরেন্দ্রগোপো বাৰ্ষিকোখিত কীটবিশেষঃ। বী-রবহুটী ইতি লোকে সিদ্ধং। প্র-ভূত বহু। রোগান্ শিরোভিতা-পান্ধতাক্ষযকাদীন্। বিদ্বাসু শ-রাদিনা । কভাসু খল্লাদিন। ॥ কৌব্যাণ শরীরাব্যবাবসাদঃ ক্রি-যাশ্চ শক্তি স্তমলা রজাশ্চ। চি-রাদ্রুণো রোহতি যন্য চাপি ত न्नाय्विकः भूक्रयः वमछि ॥ की-ব্জ্যণ বিদ্ধস্যাঙ্গস্য বক্রতা। তুমুলা মহতী॥ শোথাতিবৃদ্ধি স্তমুলারু-জশ্চ বলক্ষয়ঃ সর্বত এব শোখঃ ৷ कर्टित् मिस्रिव्हलावरलयू मा। ६ मिकिटकांश्त्रमम्ह जिञ्रः ॥ नर्व-ত এব শোৰ্থী সৰ্বসন্ধীন্ ব্যাপ্য শোপঃ। উপরমঃ নাশঃ।। যোরা ৰুজে। হস্য নিশাদিনেষু সৰ্বাস্ব-বস্থাসূ ন চৈভি শান্তি°। ভিষথি-পশ্চিদিভার্থসূত্র স্ত মন্থিনিদ্ধণ পুরুষণ প্রবক্তি।। সর্বাস্কবস্থাসু শ-

যনাসনাদিকাসু। বিদিতার্থসূত্রঃ জ্ঞানশল্যতন্ত্রণ ৷৷ ৠ ৷৷ অথ মর্ম্ম শিরাদি বিদ্ধা লিঙ্গানি পৃথগ্ভি-थाय मर्म भित्रामीनाः विकानाः शृथक् विद्याना जिल्लामा ह। यथा স্বদেতানি বিভাবদেক্ত লিজানি মৰ্শ্মস্বপি তাডিতেষু। যথা স্ব॰ শি-রাদীনা বিদ্ধানা এতানি লিঙ্গা-নি পৃথন্ডক্তানি লিঙ্গানি চকারাৎ ভূম প্রত্নাপাদীনি চ মর্মস্বপি শি-রাদিষু তাভিতেষু বিদ্ধেষু। বিভা-वरय ९ जानीया ।। 🗱 ।। मर्बड-ণান। মুপত্রবানাহ। বিদর্পঃ পক্ষ-ঘাতশ্চ শিরাস্তত্যো ২পতানকঃ। নোহোমাদৌ ৰণে গীড। ত্বর স্তু-क। रनुश्रदः ॥ काम म्हर्मि वर्छी সারো হিক্কা স্থাসঃ সবেপথুঃ। ষোডশোগডবাঃ প্রোক্তা ব্রণা-না॰ ত্রণচিন্তকৈঃ ॥ 🗱 ॥ অ্থাগি-দক্ষস্য নিদান মাহ। তত্ৰাগ্নি ৰ্ছি-বিধে। জ্ঞেয়ঃ সেহ ৰূক্ষঃ সমাশ্রি-তঃ। স্নেহ স্তত্ৰ তু তেলাদি ৰক্ষণ লৌহাদি কথ্যতে।। 🟶 ।। অগ্নি-**দक्ष॰ চতুर्बिध गाङ् । অ**शिमक्ष॰ চ-তুর্দ্ধ। স্যাৎ প্লুফ্টণ দুর্দগ্ধ মেব চ ৷ সমাক্ষণতথাতীব্রদক্ষঞ্পরিকী-ত্তিত ।। 🟶 ।। তেষা । লক্ষণ মাহ।

যদিবৰ্ণ মতিপ্লুষ্ট তৎপ্লুষ্ট মভি-ধীয়তে। তীব্ৰদাহো ব্যথাবস্তো যত্র স্ফোটা ভবন্তি হি ॥ চিরেণ তেপ্ৰশাম্যন্তি তদুৰ্দগ্ধ মুদাহত । তানুবর্ণ মগন্তীর**ণদাহ পীডা সম**-ন্বিভ° ।। সুসণস্থিতঞ্চ কথিত সম্য-গদগ্ধ ভিষশ্বরৈঃ। স্বগ্না॰স॰ যত্র দ-গ্ধ॰ স্যাদিল্লেষো বপুষ স্তথা।। শি-রা স্নাযুঙ্গি সন্ধীনা ত বদন্ত্যতি-দগ্ধক । অত্যৰ্থ বেদনা দাছে। ত্বর স্থৃমূর্চ্ছ যা সহ।। স্যাদ্রুণস্ত চি-রান্দ্রোহে ৰাঢো যাতি বিবর্ণতাণ ॥ 🕸 ॥ 🕸 ॥ অথ ত্রণস্য চিকিৎসা । আদৌ শোথহরো লেপ স্ততস্ত পরিষেচন । বিম্লাপন মৃস্জ্মো-क छठः मापूर्यनार्न ॥ शा-চন ভেদন পশ্চাৎ পীডন শোধন তথা। রোপণ বর্ণক-রণ° ব্রণসৈতে ক্রমাঃ স্মৃতাঃ ॥ ক্রমা শ্চিকিৎসাঃ । সুশ্রুতেষু ৰণস্য য**ক্টিৰূপ ক্ৰমা লিখিতাঃ** সন্তি তে সর্বে ২ত্র বিস্তরভযাম লিখিতাঃ ।। **緣।। তত্রাদৌ শো**থ হর° লেপমাহ। যথা প্রজ্বলিতে বেশ্মন্যম্ভদা পরিষেচন । ক্ষিপ্রণ প্রশ্যবত্যগ্নি মেব মালেপনং রু-জণ।। বীজপূর জটা হিংস্যা দেব- দারু মহৌষধ । রালাগ্নিমছে। ॥ লেপোয় বাত শোখ বিনাশনঃ ।। 🗱।। यथुक॰ छन्मन॰ मूर्व। नल मृल-ম্ব পদাক । উশীর বালক পদা লেপোষণ পিত্ত শোথহ। ॥ ন্য-গোধোদ্যরাশ্বথ প্রক্ষ বেতস ব-ক্ষলৈঃ। সসূর্গি কৈঃ প্রদেহঃ স্যা-চ্ছোথে পিত্ত সমৃদ্ধবে।।ৠ।। আ-গন্তজে রক্তজে চ লেপ এযোভি-পূজিতঃ । অজগন্ধাজশৃঙ্গী চ মঞ্জিষ্ঠ। সরল স্তথা।। একৈকিকা-শ্বগন্ধা চ লেপোষণ শ্লেম শোথ-হা। অজশৃদী মেচাশৃদী। একৈ-কিকা শ্যাম নিসোতঃ৷৷ রুষ্ণাপুরা-ণপিণ্যাক শিশু ত্বক্ শিকতা শি-বা ৷ মূত্রপিষ্টঃ সুখোষ্ণেষণ প্রলে-পঃ শ্লেম শোথহা।।ঞ্যান রাত্রৌ লেপন॰ দদ্যাদ্দত্ত॰ চপতিত॰ তথা ৷ ন চপৰ্য্যবিত শুষ্যমাণ তত্ৰৈ ব ধার্বেৎ ॥ দত্ত দত্ত মেব পুন র্ন ममा । পতিত° मीयमान° यम-ঙ্গাৎ পতিত'। গর্ব্যুষিত' লেপন-जवाककीक्रञ यद পर्याविज ॥ তমসা পিহিতো হুয়া রোমকূপ মুখে স্থিতঃ। বিনা লৈপেন নিৰ্যা-ত রাত্রো নালেপযেদতঃ ॥ রা-ত্রাবপি প্রলেপস্ত বিধাতব্যা বি-

চক্ষণৈঃ ৷ অপাকি শোথে গর্ডীরে রক্তপিত সমুদ্ভবে ॥ 🗱 ॥ অথ পরিষেচন মাহ। যথাযুতিঃ ষিচ্য-মানঃ শান্তি মনি হি গচ্ছতি। দোযাগ্নি রেব॰ সহসা পরিষেকেণ শাম্যতি ৷৷ তদ্বথা ৷ বাতমৌষধ-निःकारेथ रेखरेन माप्तरीम घृ-তৈঃ। উক্তৈঃ সংসেচফেৎ শোপণ বাতিক কাঞ্জিকেন ত্ ॥ পিত্ত রক্তাভিঘাতোখং শোথং সিঞ্চেত্র শীতলৈঃ। ফীরাজ্য মধু খণ্ডেক্ষু র**সেঃ পিত**হরেঃ শুতৈঃ ৷৷ কক-দৌষধ নিদ্ধাথৈ রশীতেঃ পরি-ষেচযেৎ। তৈল কারামু দূর্ভিস্ত শোপণ শ্লেষ সমুদ্ৰবং !! ক্ষা এথ বিষ্লাপন মাহ। রুজতঃ কঠিনস্যা-मा कार्याः विद्यालनः भटनः । অথ শোথন্য বিম্লাপন্স্য বিধি মাহ। সুশ্রুতঃ। অভাজ্য স্বেদ-বিস্বাতু বেণুনাড্যা শনৈঃ শনৈঃ । विभक्तरम्डियझन् ०००ना क्रुष्ठे-কেন বা ৷৷ বৈণুনাভ্যা স্বেদবিদ্বা উফস্বেদ° কৃত্বা ৷৷ ৠ ৷৷ রক্তমো-ক্ষণ মাহ ৷বেদনোপশনার্থায় তথা পাকসমায চ। অচিরোৎগতিতে শোথে শোণিত স্থাবণঞ্জেৎ।। চরেৎ স্ব্যাৎ। এক্তস্ত ক্রিষাঃ

সর্ব। রক্তমোক্ষণ মেকভঃ। রক্ত॰ হি বেদনামূল তচ্চেন্নান্তি ন চা-लि कक्।। विवर्ध किंग्स भगारव ত্রণে চাত্যন্তবেদনে। সবিশেষে বিশেষেণ জলোকোভিঃ পদৈ র-পি।। শোণিত শ্রাবণঞ্চরেদিত্যনে-न । युरुः ॥ अत्यापना स्टापन মাহ তেস্য বিধি ভেঁষজ সাধন প্র-করণে কথিত এবাস্তি!ৰুড়াৰতাঃ माक्रगानाः कठिनानाः उद्येव उ। त्नाथाना॰ (सनन॰ कार्या॰ स bi-लावः विचारतार ॥ त्यागानाः नामानाना बनाः बनतायाः তেষা মিপি স্থেদন° কাৰ্য্য° শো-थ । या कुलना इंड मनामा विम-গ্ধযোঃ। প্রশামাত্যবিদগ্ধ বি-দগ্ধঃ পাক মেতি চ।। আদিগ্ধঃ আম। বিদশ্ধঃ পাকোমুখা স यथा। नगमृनी वना द्रामा नि भन्ना अमातिनी। मनः कनावा-তারি সিন্দুবার পুনর্ণবাঃ॥ गा-ভাঞ্জনঃ কণা চাপ্টি সৈন্ধববি-শ্বভেষজ্ও। শণ কার্পাসযোগী-জ মতসী চ সলখিকা ॥ দি। यताक मिक्वार्थः वर्टादा मुकः निनिः। यथावादेश तमीष्टि জবৈ্য রম্লেন সংযুক্তঃ ।। কল্ফী |

তৈঃ সংখ্যকৈশ্চ স্বেদযেদিধিব-চ্ছনৈঃ। অনেন প্রশমণ যাতি বাতশোপো ন সংশযঃ ॥ 🗱 ॥ **দশ**মূল্যাদি ৰূপ মাহ। পুনর্ণবা দারু শুন্ঠী শিগুঃ সিদ্ধার্থ এব চ : অমুপিষ্টঃ সু খোষ্ণোয়ণ প্রলেপঃ **मर्बरणाथश्या भूनर्वािकः॥** ॥ অথ পাচন মাহ। ন প্রশান্যতি যঃ শোথঃ প্রলেপাদি বিধানতঃ। দ্রব্যাণি পাচনীয়ানি দদ্যান্তত্তো-পনार्त ॥ * ॥ शान्यकाः ন্যাহ। শণ মূলক শিগুণাং কলা নি তিল সর্যপাঃ। অতসী সক্তবঃ কিণু মুক্তজব্যঞ্চ পাচনণ ॥ শণ ফলাদীন। মতস্যস্তাঃ সক্তবঃ ক-र्खगाः । किनुः मुद्रावीकः। यव গোধৃন धानगांनि श्रकातः जना-চেচাক্তর্য ব্রণস্য পাচন ভ-বতি।। 🕸 ।। অথ ভেদন মাহ । অন্তঃ পূবেষু বক্তেুষু তথৈবোৎ-সঙ্গবৎস্বপি। গতিবৎস্বথরোগেযু ভেদন সংপ্রযুজ্যতে ৷৷ উৎসঙ্গ-বৎসু কোঠরবৎসু । গতিবৎসু নাডীব্ৰণেষু। ভেদন: শস্ত্ৰ মৌষ-ধকর্ম চাঞ্চা তত্র শস্ত্রেণ ভেদন মাহ। রোগে ব্যধনসাধ্যে তু य-থাদেশ॰ প্রমাণতঃ। শস্ত্রণ বিধায দোষস্ত স্থাবয়েৎ কথিত যথা ॥ *॥ किष्ठिख नित्कशाशवाम মাহ।বাল বৃদ্ধানহ ক্ষীণা ভীৰ-ণা॰ যোষিতা মপি। ত্রণেষু মর্গ্ম-জাতেষু ভেদন জব্যলেগন ॥ 🗱 🛚 তত্র ভেদ মাহ । চিরবিন্ধে। ২গিকোদন্তী চিত্রকো হয়সারকঃ । কপোত কক গৃধাণা মল লে-পেন দারণ ॥ চিরবিব্যঃ করঞ্জঃ ৷ অগ্নিকঃ ভল্লাতকঃ ৷৷ ভল্লাতকা-সহত্বে তু রক্তচন্দন মিষ্যতে। হ-यगातकः कत्रवीतः। मात्रनः छ-দন । ক্ষার্ডব্য তথা ক্ষারো দা-রণঃ পরিকীর্ত্তিতঃ। ক্ষারজব্যু অপামার্গাদি। কারঃ স্বর্জিক। यवकात्रां मिः ॥ रुखिमरखा जल्म পিফৌ বিন্দুমাত্রঃ প্রলেপতঃ। অত্যন্ত কঠিনে শোপে কথিতো ভেদনঃ পরঃ॥ ৠ। অথ পীডন ষাহ। পূয গর্ভাননুদ্ধারান্ বণা-ন্ নৰ্মগতানপি। ষথোক্তঃ পী-ডন দ্রব্যৈঃ সমস্তাৎ পরিপীড-यर ॥ #॥ शीषन जवाभार। ভব্যাণাণ পিচ্ছিলানাম্ভ স্বন্ধূলানি প্রপীডযেৎ। যব গোধূম মাষা-ণা॰ চূর্থানি চ সমাসতঃ ।। শুষ্য-মাণ মুপেক্ষেত প্রলেপণ গীডনণ

প্রতি। ন চাপি মুখমালিস্পেত্ত-থা দোষঃ প্রসিচ্যতে ॥ শীড়ন• প্রতি গীডনদ্রব্যলেপণ প্রতি ৷ পীডন দ্রব্যলেপে শুষ্যস্ত মপি **धात्ररमि**ञार्थः । जथा तुनमा मू-খেলেশ বিনা প্রসিচ্যতে সুব-তি।। 🕬।। অথ শোধন মাহ। ব্ৰ-খস্য গবিশুদ্ধস্য কাথঃ শুদ্ধিক-রঃ পাঃ। পটোল নিম্বপত্রস্য স-ৰিথা প্ৰযুজ্যতে ।। বাতিকে দ-শমূদানা কীরিণা পৈতিকে ত্রণাে আরথধানেঃ কফজে ক-ষায শোধনে হিতঃ।। অশ্বপো-ডুম্ব প্লক্ষ বট বেতসজগ্সৃত । ব্ৰপোথোগদংশানাং নাশনং কানাৎ স্মৃত ।। তৈল সৈন্ধব ययां विषय निषय निष्यायुरेगः । ত্রিদ্বনযুতৈঃ কার্য্যঃ প্রলেপো ব্রশোধনঃ ॥ একৈক॰ সারিবা মূ॰ সর্ব বুণবিশোধন । নিম্ব-প তিলা দন্তী ত্রিবৃৎ সৈন্ধব क्किक॰ ॥ मूर्येतुन अनमत्ना পেঃ শোধন কেশরী। শোধন-শেরী শোধনশ্রেষ্ঠঃ। লেপান্নি-रटनः करेक बंगरमाधन तालनः ভক্ষণাচ্ছদি মন্দান্নি পিত্ত শ্লেম ल्मीन् श्दत्र ॥ बनान् वित्नाध-ं

যেৎ বৰ্ত্ত্যা সূক্ষা স্যাৎ সন্ধি ম-ৰ্মজান্। অভষ ত্ৰিবৃতা দন্তী नाषनी मधु रेमक्ररिवः ॥ निष्रश-ত্ৰ যৃত ক্ষৌত্ৰ দাৰী মধুক সংযুতা।। ৷ বস্তি স্তিলানাণ কন্ধো বা শো-श्रा अर्थ हुन्। ॥ ॥ ज्य রোপণ মাহ। অপেত পূতিমাণ-সানা॰ মাণসন্থান মরোহতা । কক্ষম্ভ রোপণে দেয় স্থিলজে মধুস°যুতঃ।। অশ্বগন্ধ। রুহ্। লো-श्रः करेकन॰ **मध्यक्तिका । मय-**ঙ্গা ধাতকীপুষ্ণাণ পরমণ ব্রণরোপ্য-ণ ।। মধুযুক্তা শরপুথা সর্ববণ রোপদী কথিতা। সুখবীপত্র ধ-ভূর বলা মোচা সঠেরকা॥ পৃথ-গৈতে প্রলেপেন গম্ভীর ব্রণরো-পণাঃ। সুখবীপত্র কলে। জ্বীপত্র । অস্যা এতদেব নাম পুস্তকে ধৃ-ভোডুমরাশ্বথ জমু কট্ফল লো-ধুজৈঃ। স্বক্চুবৈ শ্চুৰিতা লে-পাৎ প্ররোহন্তি মহ্যত্তণাঃ।। প্রি-যঙ্গু ধাতকী পুষ্পা বাফীমধু জতূনি চ। সৃত্বচূণী ক্তানি স্যু রোপ-नानावसृननार ॥ यवहूनं मम-**यूक॰ मटेजन मह मर्शिष। ए-**फामालिशनः कांचः मार मु-

লোপশান্তবে।। করঞ্চারিফ্ নি-र्खंडी जिला इनाषु क क्रमीन्। नमूनमाथ या लिला हिन्दू नि-ষ্কতোথ বা ৷৷ নিম্বপত্ৰ বচা হিন্দু मिर्लि हिंदन मर्से देशः । धृशनः मा দুণে রক্ষঃ ক্রমি কণ্টু রুজাপহ।।। যে ক্লেদ পাক সুতি গন্ধ বস্তো ব্ৰ-ণা শ্চিরোখাঃ সমতাশ্চ শোপাঃ । প্রযান্তি তে শুগ্রুলু মিগ্রিতেন পীতেন শান্তিঃ ত্রিকলা সৃতেন।! পটোল নিয়াসনসারধাত্রী পখ্যা-ষ্ণ নিৰ্যূহ মৰু মুখেতু। পিৰেৎ क्र ७ ७ ३ वृन्। विमर्भ विएका है দুষ্টত্রণ শান্তি মিচ্ছন্।। 🟶 ।। অথ সবর্ণতা কর্নণ। মনঃশিলা সম-क्षिष्ठी मलाका तकनी**षयः। अ**-লেপঃ সমৃত ক্ষৌদ্র স্তুচঃ সাবর্ণ্য-क्र॰ मृष्डः ॥ 🛊 ॥ व्यथ विदिना ভোজনণ। জীৰ্ণ শাল্যোদনণ শ্বি-ষ্ধ মন্ন মুক্ত জবোত্তর । ভূঞ্জানো काकरेल मी॰रेमः भीषु॰ वेश म-পোহতি ॥ তণ্ডুলীষক জীবন্তী वाञ्चक मूमियश्रदेकः । वालः म्म ক বাৰ্ত্তাক পটোলৈঃ কাৰ্মবেল-रिकः ॥ ममािष्टिमः त्रामनिरकः ष्ठज्रकः मरमकृतः। चरना

সেন চ II এভিঃ সহ জীর্ণশাল্যো-দন ভুঞ্জানঃ শীষু वन মপোহ-তীত্যন্বয়ং ।। অমুণ দধি চ শাকঞ্চ माण्य मानूष मानकः। গুৰাণ চান্যানি ত্রণিতঃ পরিবর্জ-रय ।। ज्ञान श्रम् त्रामा म চ রাগশ্চ জাগরাৎ। তৌ ুচ রু-ক্চ দিবা স্বাপাৎ তাশ্চ মৃত্যুশ্চ रेमथूना ।। 🛊 ।। जशास्त्रवन চিকিৎসা। <u>জুদ্ধে</u> সদ্যো ত্রণ क्र्यामृकुक्षाथक लाथनः। कि-যা শীতা প্রযোক্তব্যা রক্তপি-ত্তোষ নাশিনী।। লঙ্খনঞ্ বলং জ্ঞাত্বা ভোজন চাসু মোকণ । ষ্ঠে বিদলিতে চৈব সুতরা মি-ষ্যতে বিধিঃ।। ছিমে ভিমে তথা বিদ্ধে ক্ষতে বাসৃগতিসুবেৎ । রক্তক্ষযাত্তত্র রুজঃ করোতি পব-নো ভূশং ৷৷ সেহপান পরীষেক লেপা স্তত্তোপনাহন স্বর্গিত স্নেহ বস্তিঞ্চ মারুতমৌষটের র্ভি-ষক্।। খন্দাদি চ্ছিন্নগাত্রস্য তৎ-

পৃতিতো বৃণঃ শাঙ্কেরুকী
মূলমুদেঃ সদ্যঃ স্যাৎ গতবেদনঃ ।। গাঙ্কেরুকী নাগবলা গুরসকরী ইতি লোকে ।। ক্যায মধুরাঃ শীতাঃ ক্রিয়ঃ সর্বাঃ প্রযো-

জ্যেৎ। সদ্যো ত্রণানা সপ্তা-হাৎ পশ্চাৎ পূর্বোক্ত মাচরেৎ ॥ जामानयटङ् ऋधिद्वः विषधा-দ্বমন॰ নরঃ। তস্মিন পক্কাশযঙ্গে जू गृङ्गीषां म वित्तिहन । का-থো বংশন্বগেরও স্বদুষ্টাস্মভি-मा क्रः । शिक्षु रेमक्कार म॰ बुक्तः कार्थञ्च भावत्यममृक् ॥ यव का-ল সলখানা নিমেহেন রসেন চ । ভুঞ্জীতান্ন॰ যবাগু॰ বা পিবেৎ সৈন্ধব সংযুত্ত ।। জাতী নিম্ব প-টোল পত্ৰ কটুকা দাবী নিশা শারিবা মঞ্জিষ্ঠাভ্য তিক্ত তুখ मधुरेक भंकास्त्र वीरेकः गरेगः। मर्लिः मिक्त मत्नन मृक्ष वनना মর্মাঞ্রিতাঃ সুাবিণাঃ গম্ভীরাঃ সরুজো ব্রণাঃ সগতিকাঃ শুদ্ধ-স্তি রোহন্তি চ ॥ বৃদ্ধ বৈদ্যোপ-দেশেন পারস্পর্য্যোপদেশতঃ। জাতীঘৃতেন সংসিদ্ধে ক্ষেপ্তব্যং निक्थक॰ वूटेशः ॥ जाजानिष्-ত ।। 🟶 ।। জাতী নিম্ব পটোলা-না॰ নক্তমালস্য পল্লবাঃ। সিক্-थः ममधूकः अष्ठे एव नित्न करू রোহিণী।। মঞ্জিষ্ঠা পদ্মক পথ্যা लाधु पक् नीलगू ९ भलः। माति-বা তুথক চাপি নক্তমাল ফল• তথা।। সারিব। স্থানে সনিশ্ব ইতি | চ পাঠঃ। এতানি সমভাগানি কন্ধীরুত্য প্রয়ন্তঃ। তিলতৈল পচেৎ সম্যক্ বৈদ্যঃ পাক বিচ-ক্ষণঃ।৷ বিষ্ত্রণে সমৃৎপন্নে স্ফো-টকে কক্ষরোগিণ। দক্ত বীদর্প রোগেষু কীটদফেষু সর্বথা ॥ স-माः শহপ্রহারেষু দগ্ধ বিদ্ধেষ্ टेठव हि। नथ पछ कटा (पट् হিত তৈল মিদ শোধন রোপ-**१९१ दे**लंब काल्यां मिनादेश्व প্রসিদ্ধ ভিষ্ণ দৃত :৷ জাত্যাদি **তৈল⁸।। 🕸 ।**। চিত্রক রলে:ৰ রা-মঠ শরপুংখা লাঙ্গলীক গিন্দুরৈঃ । স্বিষৈ স্তথা সঙ্গুটেওল॰ সাধসংযুক্তণ।। বিপরীত মল্লতৈ-**ল॰ দু**ফ্টব্ৰণ তথা নাডী । বহু-ভেষজৈ রসাধ্যা মপথ্যভেট্ক্র-শ্চ নিণুদতি ।। বিপরীতমলতে न॰ ॥ 🟶 ॥ अगृञा পটোলगृन ত্রিকলা ত্রিকট ক্রমিয়ানাণ। সম-ভাগানা চূৰ্ণ সৰ্বসমো গুগুলো-র্ভাগঃ ॥ প্রতিবাসর মেকৈকাণ খাদেদিহাক পরিমাণাণ। জেতুণ বণবাতাসৃগ্ গুল্মোদরশোথ বা-ত্রোগা॰ क ।। অমৃতাদি গুগ্রবুঃ

॥ * ॥ অথাগ্রিদধ্বস্য চিকিৎসা । প্র্যুদ্যাগ্নি প্রপতন কার্য্য মুক্ত তথোষধণ। সম্যক্ স্বিন্নে শরীরে তু স্বিন্নণ ভবতি শোভিত ।। প্র-**কুত্যা সলিলং শীতং ক্ষন্ম**যন্ত্যন্তি শোণিত । তস্মাৎ সুখযতি প্রুষ্ট न जु भीज॰ कमाठन ॥ ऋन्वराखि শোষरन्छ। भीठा मुकाक पूर्नत्क ক্রিয়া॰ স্থ্যাত্তঃ পুনঃ। মৃতা-লেপ প্রসেকাস্ত শীতানেবাস্য কারবেৎ ৷৷ সম্যন্দক্ষে তুগাক্ষী-রী প্রক্ষ চন্দন গৈরিকৈঃ। সামৃ-তৈঃ সর্গিষা যুক্তি রালেপণ কার-यिखिषक् ॥ व्यासानृत्योपतिक র্মাণ্টসঃ পিটেষ্ট রেনণ প্রলেপযেৎ । অতিদধ্ধে বীশীর্ণানি মাণ্সানু-দ্ধৃত্য শীতলাও।। ক্রিয়াও সর্য্যাও ততঃ পশ্চাচ্ছালিতণ্ডুল কণ্ডনৈঃ । তিন্দুক্যাশ্চ কসাথৈ ৰ্বা ঘৃতমি-শ্রৈঃ প্রলেপযেৎ ৷৷ বদরীত্বক্ ক-ষাবৈ ৰা ঘৃতৰিশ্ৰেঃ প্ৰলেপনং। যবান্ দশ্ধা মসীক্লত্য তৈলেন যু-ত্যা ত্যা ৷৷ অযঃ সৰ্বাগ্নিদণেষু লেপনাদ্বুণরোপণঃ । ত্রা পূট বিচিত্রণ বা ছাদযেদণ বোদনৈ ।। মধূচ্ছিষ্ট॰ সমধ্ৰ লেপ॰ সর্জ-রসং তথা। মঞ্জিষ্ঠা চন্দনং মূর্বা•

পিষ্ট্ৰা সৰ্পিষি পাচযেৎ ৷৷ সৰ্বেষা মিগিদিশ্বানা মেতজোপণ মুক্তমণ। मिक्थकानिघृठ॰ ।। ॥ मिक्व॰ क-ষায় কক্ষাভ্যা॰ পটোল্যা কটুতৈ-लकः। बनम्भ क्का मुन्द मार বিস্ফোট নাশন ।। পটোলীতৈ লং ৷৷ বাতোক্ত মশ্রুত দুক্তং সং-শোষ্য গ্ৰথিত ব্ৰণ ৷ স্ব্যাৎ সদাহ কণ্ণাত্য ব্ৰণ গ্ৰন্থিস্ত স স্মৃতঃ ।। কম্পিল্যক॰ বিডঙ্গানি ष्ठि॰ मार्गा खरेथव ह । शिखुं। তৈল॰ পচেত্তস্ত ব্রণগ্রন্থিহরণ প-র ৷৷ ইতি ত্রণাগন্তবণাগ্নিদক্ষ ত্রণাধিকারঃ ॥ 🟶 ॥ ভগাধিকা-রস্ত ভগ্নকে ডফব্যঃ ॥ না-ডীব্রণনিদান° নাডীব্রণশব্দে ড-खेता ।। 🗱 ।। अथ ना जी उनमा চিকিৎসা। সুহ্ব দুগ্ধ দাবী ভি র্বর্ত্তি॰ ক্লন্বা প্রপূর্বে । এষ সর্ব শরীরস্থাণ নাড়ীণ হন্যাৎ প্রযো-গরাট্।। আর্থধ নিশা কালা চূর্ণাচ্যা ক্ষেজ সংযুতা। সূত্রব-ৰ্ত্তি ৰ্ত্তনে যোজ্যা শোধনী গতি-नामिनी ॥ काला मिक्किश ॥ জ।-তার্ক সম্পাক করঞ্জ দন্তী সিদ্ধৃথ भौवर्ष्णव यावभृतेकः । वर्जिः **রুতা হন্তাচিরেণ** নাডী॰ স্বক্

ক্ষীর পিষ্টা সহ চিত্রকেণ ৷৷ না-ড্যাঃ শক্ত্রেণ বদনং বৃহৎ রুত্বা প্রবেশযেৎ। স্বশলো বস্তিবিধি-না তৈল॰ জাত্যাদি সাধিত ॥ এব মন্যক্ত ষ্টেত্তল গৃত্যা স্বরসং তথা। যভৈলং যদ্যনং পক্ষং স্বর-স॰ বা তথৈব চ। ইতি বা পাঠঃ। নাড্যা অভ্যন্তরে বৈদ্যো লঘু-হস্তঃ প্রবেশযেৎ।। কপূরিক র-देन देखनः भिक्तार्थक छवे छिष-ক্।পচেৎ সিন্দূর কল্কেন নাডী-मूर्फेबनाथर॰ ॥ ७ भुन् विकना ব্যোষেঃ সমাংশৈ রাজ্য যোজি-তং। অক্ষ প্রমাণাং শুটিকাং খা-एक छी जा बुना नतः ॥ ना छी पुकः ব্রণ শূল মুদাবর্ত্ত ভগন্দর । গু-লাঞ্জ জলজান্ হন্যাৎ পক্ষিরাট্ প্রমানিব ৷৷ সপ্তাক্ষো গুগ্লবুঃ ৷৷ रें वि नाषीवनाधिकातः ॥ 🕸 ॥ ভগন্দরস্য নিদান চিকিৎসা চ ভগন্দরশব্দে জফীব্যা ৷৷ উপদণ্-শস্য निमानाम्युशमण्यमायम ज-खेताः ॥ 🗱 ॥ जारशानमः ना চিকিৎসা ৷ উপদংশেষু সর্বেষু লিগ্ধ স্বিন্নস্য দেহিনঃ। মেঢ়ু মধ্যে শিরাণ বিধ্যেৎ পাত্তযেদ্বা জলৌ-কসঃ।। সদ্যো নিহ্ন ত দোষস্য

ব্ৰণহা

ৰুক্ শোথাবুপশাস্যতঃ। পাকে। নিবার্য্যে যত্নেন শিশ্বক্ষয়করঃ স যৎ ॥ বটপ্ররোহার্জুন জন্ম লোধু পথ্যা হরিদ্রা রচিতঃ প্র-লেশঃ। ব্যথা॰ তথা শোখ মপা-করোতি সর্বোপদংশেষু তভো হিতোয়ণ।। উপদংশেষু পক্ষেষ ব্ৰণ প্ৰকালন হিতে । ত্ৰিকলা-যাঃ ক্ষাযেণ ভূঙ্গরাজ রসেন বা ।। नीत्नाष्थनः मूक्रमूमः भन्नः সৌগন্ধিক॰ তথা। এষ চূর্ণ ধূল-নাৰ্থণ প্ৰলেপ শ্চাত্ৰ শস্যতে।। বন্ধুক দল চুর্ণেন রজসা দাড়িম-ষ্চঃ । গুঠনা ভদুণে স্ব্যালেপং পূগফলেন বা ॥ দহেৎ কটাহে ত্রিফলা তন্মখী মধুসংযুতা। প্র-লেপেনোপদ শাস্য ব্রণঃ সদ্যঃ প্ররোহ্যেৎ ॥ পটোল নিম্ব ত্রি-ফলা কিরাত ক্বাথণ পিবেদা খ-দিরাসনাভ্যা°। সগুগুল° বা ত্রিফলাযুত বা সর্বোপদংশোপ-হतः প্রযোগঃ ॥ ভূনিম্ব নিম্ব ত্রি- ॥ क्ला भरहाल क्रबंध धार्वी थिन রাসনানা । ক্যায়ককৈঃ শৃত মাশু চাজ্যু সর্বোপদংশোপহ-तः अपिके ।। ভূনিशापिक्छ ।। ঘৃতানি যানি প্রোক্তানি সঞ্জে

नाषीवरन वरना छेन्न एन थ-যোজ্যানি সেকাভ্যঞ্জন ভোজ-নে ৷৷ কার সূত্রেণ সংছিদ্য লি-ঙ্গবর্ত্তি মশেষতঃ। দহেচ্চ তা-ন্তত স্তাভ্যাণ চিকিৎসাণ বণব-চ্চরেৎ ॥ ইত্যুপদ°শাধিকারঃ ॥ *॥ मृक्रामाधिकातः मृक-দোষশব্দে দ্রষ্ট্যব্যঃ ৷ ইতি ভা-বপ্রকাশঃ ৷৷ 🟶 ৷৷ অথ ব্রণনা-শকতৈলে । উড়ুম্বর বট প্রকণ **जयूषय गशार्ज्नः ।** शिक्षनक्ष कमश्रक्ष भनाम लाधु जिन्मुकः ।। मधुक मामु मर्जक्ष तमतः श्रीम-কেশর । শিরীষবীজ মেতৎ ক্বাথেন সাধিতণা তৈ-ল॰ হস্তি ত্রণাল্লেপাচ্চিরকাল-ভবানপি ৷৷ ইতি গারুডে ১৯৮ व्यशायः ॥

বণক্বৎ পুণ ভল্লাতকঃ। ইতি
রর্মালা।। ক্ষতকারকে ত্রি-।।
বণকেতুমী স্ত্রী দুক্ষকেণীক্ষুপঃ।
ইতি রাজনির্ঘন্টঃ।।
বণদিট্ পুণ ত্রাক্ষণম্বিকা। ইতি
শব্দচন্দ্রিকা।। ত্রণদেষকে ত্রি।।
বণহঃ পুণ এরগুবৃক্ষঃ। ইতি.
শব্দচন্দ্রিকা।। ত্রণঘাতকে ত্রি।।
ব্রণহা স্ত্রী গুডুচী। ইতি শব্দ-

ठंकिका ॥ ত্রণশ্রৎ পু॰ কলিকারীবৃক্ট ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ ব্রণারিঃ পু॰ বোল ।। অগস্ত্য-বৃক্ষঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। ব্রত পু ফ্লী ভক্ষণ । ইত্যুণা-• দিকোষঃ ।। পুণ্যজনকোপবা-मानि। তৎপর্য্যায়ঃ। নিষ্মঃ ২ পুণ্যক । ইত্যমরঃ ।। নি-ষামঃ ৪ সংযমঃ ৫। ইতি শ-मत्रवावनी ॥ অथ उठविधिः । তদারম্ভ প্রতিষ্ঠযো বর্জ্যকাল-মাহ জ্যোতিষে। গুরো ভূ গো-त्रखवाला वार्कतक मि॰ इरग छ-द्वी देि । वृत्का वात्ना पिन-ত্রষ মিতান্ত । মঠ প্রতিষ্ঠাতত্ত্বা-मावनूमरक्षय° ॥ # ॥ वृक्षास्त्री-ব্রতে বিশেষো রাজমার্তভো-ক্তো যথা। দ্বিজেন্দ্রসূত সংযু-ক্তা পূৰ্ণা যাচ সিতাফমী। ত-স্যা নিষমকর্তারে। ন স্যুঃ খ-ণ্ডিত সম্পদঃ ॥ পতঙ্গে নকরে ষাতে দেবে জাগ্রতি মাধবে। বুধাষ্টমীণ প্রন্সবীতি বর্জযিত্বা তু চৈত্ৰকী ।। প্ৰসুপ্তে চ জগ-भार्थ मन्त्राकारल गर्था जथा। বুণ উনী ন সবী ত কুতা হন্তি পুরাক্তত ॥ 🕸 ॥ অথ ব্রতানুষ্ঠা-নণ। তত্র দেবলঃ। অভুক্তৃা প্রা-তরাহার স্নাদ্বা চৈব সমাহিতঃ। সূর্য্যাদি দেবতাভ্যশ্চ নিবেদ্য ত্রত মাচরেৎ ॥ ত্রন্ধচর্য্য তথা শৌচ॰ সত্য মামিষ বৰ্জ্জন॰। ব্ৰ-তেম্বেতানি চত্বারি বরিষ্ঠানীতি নিশ্চযঃ ৷৷ অত্র প্রাত রিত্যস্যা-ভুক্তেত্যত্র নাম্বয় । কিম্ব এত মিত্যনেনাম্বযো ২ভার্হিতত্বাৎ। প্রাতঃ সঙ্কন্নযেদ্বিদ্বানুপ্রাস ব্র-তাদিকণ। নাপরাঙ্গে ন মধ্যাঙ্কে পিত্ৰকালৌ হি তৌ স্মৃতৌ ৷৷ ইতি বরাহপুরাণৈকবাক্যদ্বাচ্চ (তত-শ্চাভুজু৷ প্রাতরাহার মিতি মু-নিভি র্দিরশন প্রোক্ত বিপ্রাণাণ মত্যবাসিনা॰ নিত্য॰। অহনি চ তথা তমস্বিন্যা॰ সার্দ্ধপ্রহর যামা-ন্তঃ।। ইতি ছন্দোগপরিশিস্টাদে-কাহার পূর্বদিনে ক্রত্বা পরদিনে স্বাস্থ্যাদি দেবেভ্যো নি-विषा । ७ मूर्याः भारम। यम हे-ত্যাদি মন্ত্ৰেণ সান্নিধ্যণ প্ৰাৰ্থ্য ব্ৰত মাচরেৎ। ততঃ সঙ্কল্পবেৎ। य-ष। मृर्यापि प्रत्वरञा नित्वमा পূজনীয জব্যাদি দম্বা ত্রত মাচ-রেৎ ব্রত স্ব্যাৎ। তদ্বিধানঞ

শান্তিপর্বণি। গৃহীদৌডুম্বরণ পা-ত্ৰণ ৰারিপূর্ণ মুদল্পুখঃ। উপবাসন্ত गृङ्गीयाथ यहा वार्ट्याव शातस्यथ 11 # 11 कर्याकी मृर्याभूका भार ব্রহ্মপুরাণণ। যাবন্ন দীয়তে চার্য্যণ ভাস্করায মহাত্মনে । তাবন্ন গূ-জযেদ্বিফু॰ শঙ্কর॰ বা মহেশ্বরী॰।। নবগ্রহ পূজা মাহ মৎস্যপুরাক। নবগ্ৰহ্মখণ ক্লম্বা ভতঃ কৰ্মা সমা-রভেৎ। অন্যথা ফলদ॰ পু॰দা॰ ন কাম্য জায়তে ক্ষতি থা আ-দিত্যাদি পূজা মাহ পদ্মপুরাণ । ভাবিত্যং গণনাথঞ্চ দেবীং রুদ্রং ব্যাঞ্নণ । নারাঘণ বিশুদ্ধাখ্যণ অন্তেচ সলদেবভা॰ ॥ যত্ত্ব দে-दंशासी यना त्याहां शतनाक्ष न शृक्षरय९। जन। शृक्षायन १ र-ন্তি বিদরাজে। গণাধিপঃ॥ ইত্য-নেন গণেশপূজনস্যাদিত্ব মুক্তণ তৎ সূর্য্যপ্জেতরপর । সলদে-বতেত্যত্র ললাদ্যুপলক্ষণ । ব্রত যজ্ঞ বিবাহেষু শ্রান্ধে হোমে ২ৰ্চনে জপে। আরক্রে সূতকণন माननातस्त ज् मृठकः ॥ **ठ**व বিশেষযতি মৎস্যপুরাণ । গর্ভি-ণী সূতিকা নক্ত॰ সমারী চ রজ-ষলা। যদাশুদ্ধা তদান্যেন কা-

রযেৎ ক্রিযতে সদা।। উপরাসা-শক্তো তু নক্তংভোজনং স্ববী ত । উপবাদেশক্তানা॰নক্ত॰ ভো-জন মিষ্যতে। ইতি বচনান্তরাৎ অগুদ্ধা চেৎ পূজা॰ কার্যেৎ। कारिकरक्षात्रवामापिक॰ मना ख-দ্বায়া অশুদ্বায়া বা স্বয়ণ ক্রিয়তে! অত্যন্তাসামর্থ্যে পুল্রাদি প্রতি-নিধিদারা উপবাসঃ কার্য্যঃ। ত-দভাবে ২নুকল্পঃ। গরুডপুরাণ।। ভার্য্যা ভত্বিত সর্য্যাৎ জাযা-याञ्च পতि उथा। अमामर्थाए দ্যো স্তাভ্যাণ ব্ৰতভ্নো ন জা-যতে।। পুত্র বা বিনযোপেত ভগিনী ভাতর তথা। এষা ম-ভাব এবান্য ব্রাহ্মণ বিনিষো-জয়েৎ।। 🕸 ।। आंत्रक्ष ब्रुगा-সমাপ্তৌ মরণেপি তৎফল প্রা-**જि माराभिताः। या यमर्थ॰** চরেদ্ধর্মণ ন সমাপ্য মৃতো ভ-বেৎ। স তৎ পুণাফল প্রেত্য প্রাপুযামনু রব্রবীৎ ॥ প্রেভা পরলোকে। শাষ্পুরাণ । লো-ভামোহাৎ প্রমাদাদ্বা ব্রতভঙ্গো যদা ভবেৎ । উপবাসত্রয়ণ স্প-ৰ্য্যাৎ স্ব্যাদা কেশ্যুওন ॥ মোহো ভূমঃ। প্রমাদে। খনবধা-

নতা । বাশকঃ সমৃচ্চবে তেন মু-धनक कार्याः मूधनाकतरः। वि-গুণ প্রায়শ্চিত্ত । উপবাস ত্রযা-শক্তো চতুর্বি॰শ তিপণা দেযাঃ । शच्चभूतानः। वशनः देनव नाती-णा नानुबका। क्रशामिक । **न** গোঠে শ্ৰন তাসা ন চ দ্ধ্যা-দাবাজিন ।। স্বান্ কেশান্ স-मुकृठा ছেদযেদঙ্গু लिखयः। এব মেব তু নারীণা মুগু মুগুন মা-দিশেৎ।। ইতি গোবধ প্রকরণে বিবেচিত । প্রাযশ্চিত মিদ ফ্ল-ত্বা পুন রেব ত্রতী ভবেৎ। পূর্ব্ব গৃহীয়া সঙ্গল প্রমাদান্নাচরেদ্য-দি। জীবন্ ভবতি চণ্ডালো মৃতঃ শ্বা চাভিজাযতে ॥ ইতি প্রায-শ্চিত্তবিবেক ধৃত বচন ৷৷ **.দে**-বলঃ। সর্বভূতভ্যু ব্যাধিঃ প্র-মাদো গুরুশাসন । অব্রতমানি কথ্যন্তে সক্লেতানি শাস্ত্রতঃ।। ভর্তু রনুজ্ঞয়া স্ত্রীণাণ ব্রতকরণে ন দোষঃ। কাম ভর্তু রনুজ্ঞয়া ব্ৰতোপবাস নিষমেজ্যাদীনা স-ভ্যাসঃ স্ত্রীধর্ম ইতি সম্বৎসর প্র-मीशश्<u>ठ मंध्र वठनां</u> ।। # 11 অত্র কথা শ্রবণ মাহ দেবীপুরা- ॥ ণ । তদ্ব্যান তত্ত্বপঃ স্নান তৎ - 📗

कथा अवगामिक । उपवाम इ-তো হেতে গুণাঃ প্রোক্তা মনীবি-ভিঃ।। 🟶।। অথ ব্ৰতপ্ৰতিপ্ঠা বি-ধিঃ। শ্রীভগবানুবাচ। গোপথা-রাম সেভূনা॰ মঠ সংক্রম বেশ্ব-নাণ। নিষম ত্রত ক্লচ্ছাণাণ প্রতি-ষ্ঠা॰ শৃণু সত্তম।। ব্রান্ধ্যেণ বিধিনা বহ্নি সমাধাষ বিচক্ষণঃ 1 শিলা পূৰ্ণঘট কাণ্স্য সম্ভবে স্থাপ্যে-बुधः।। बन्धन् गर्बः गमामाना अ-भरमम्बदमयः हकः। कौरत्न क-পিলাযাস্ত তদিফো রিতি সাধ-কঃ ৷৷ প্ৰণবেণাভিঘাৰ্য্যাথ দৰ্ব্যা সংষ্ট্রযেত্ততঃ । সাধ্যিত্বাবতা-ৰ্য্যাথ তদ্বিক্ষো রিতি হোমযেৎ ॥ ব্যাহ্নত্যা চৈব গায়ত্ত্ব্যা ভদিপ্ৰা-সেতি হোমযেৎ। বিশ্বত শ্চক্ষু রি-ত্যুক্তা বেদাদ্যৈ হোমযেত্তথা।। खम् जू द्रश्राय साहा। अम् সূर्याय স্বাহা। ওম্ প্রজাপত্ত্যে স্বাহা। ওন্ অন্তরীকাৰ স্বাহা । ওন্ দ্যৌঃ স্বাহা। ওষ্ ত্রন্ত্র স্থাহা। ७म् शृथिरेवा साहा । ७म् महा-রাজায স্বাহা। ওষ্ সোমণ রাজা-ন মিত্তি জুহুষাৎ। ওম্ লোকপা-লেভ্যঃ স্বাহা। স্ব স্ব মন্ত্রৈ জুছ-যাল্যুহেভাশ্চ। এবং হন্তা হরে।

र्छा १० प्रमा ६ प्रमानियाः विवा ততঃ পলাশ সমিধা হনেদফো-ত্তর॰ শত॰।। আজ্যন্ত জুহ্যাৎ পশ্চাদেভি মঁল্লৈ দিজোত্তমঃ ৷ ততঃ পুরুষসূক্তিশ্চ মন্ত্রে রাজ্য-॥ ন্ত হোমযেৎ।। ইরাবতীতি জু-क्षा ६ जिलान् मृज्यतिश्रुजान् । रुषा ह बन्न वृक्षीन प्रवाना मन्-यायिन ।। धराना माएठी र्या लाकिगान। मर्था भूनः। भई-তানা নদীনাঞ্চ সমুজাণা ত-থৈব চা। হয়। ব্যাহৃতিভি দ্দ্যাৎ শ্রুচা পূর্ণাহৃতিত্রয় । বৌষডন্তে-ন মন্ত্রেণ বৈক্ষবেন সুরোতম।। ্শগব্যঞ্জ সংপ্রাশ্য দদ্যাদাচা-প্রক্ষিণা । তিলপাত্র হেমযু-া নবস্ত্রণ গা মলস্কৃতাণ।। প্রী-যতা ভগবান্ বিষ্ রিত্যুৎসূ-জেদ্বত° নরঃ। ৠ। আরাম° কার-रियम्बञ्ज नन्तरम म वित्रः वरमः মঠপ্রদানাৎ স্বর্লোক প্রাপ্নোতি পুরুষঃ সদা।। সেতু প্রদানাদি ব্র-•স্য লোক মাপ্নোতি মানবঃ। প্র-शामानाषाक्रवश्च लाक मार्था-ত্যসংশ্যং ৷৷ সংক্রমাণান্ত যঃ ক-র্ন্তা দুর্গতি তরতে নরঃ ৷ স্বর্গলো-কে চ নিবসেৎ ইফকাসেতৃহত্ত-

থা ৷৷ গোমাৰ্গস্য তথা কৰ্ত্তা গো-লোকে ক্রীডতে চিরণ। নিষ্ম ব তক্লমাতি বিষ্ণুলোক নরোভ্রমঃ ।। কুচ্ছকুৎ স্বৰ্গ মাপ্পোতি সৰ্বপা-প বিবজ্জিতঃ । অনেন বিধিনা মৰ্ক্ত্যঃ সংপূৰ্ণ ফল মাধ্যাৎ॥ ॥ ইयः श्रेष्ठिष्ठा मामान्त्रा मर्वमा-ধারণানম। কর্ত্তব্যা দেশিকেন্দ্রৈ-स्ड প্রতিষ্ঠা ষত্র বিদ্যতে 11 ইতি সংক্ষেপতঃ প্রোক্তঃ সমৃদায় বিধি ন্তব। সর্বেষা সেব বর্ণানী পর্বকা-ম ফলপ্ৰদঃ ।। সৰ্বেষ্ডেষ্ কৰ্ত্ত-ব্যা প্রতিষ্ঠা বিধিনা বুধৈঃ। ফলা-থিভি স্তুপ্রতিষ্ঠ যন্মামিক্দল মু-ठाटा । देखि इयनीर्य ममूमाय প্রতিষ্ঠা পটল: ॥ 🛊 ॥ বান্দোৰ বৈদিকেন স্বগৃহ্খোক্তবিধিনেতি यायः । भिलिं छेमृथलाशन-कन । का ना जिल्ला जिल्ला किना थि । কাংস্যেন অগ্নিপ্ৰণয়ন মাহ গৃহ্ছা-সংগ্ৰহে। শুভ পাত্ৰন্ত কাংস্য স্যাত্তেনাগ্নি প্রণষেৰুধঃ।। তস্যা-ভাবে সরাবেণ নবেনাভিমুখঞ্চ ত । সৰ্বতঃ পাণি পাদান্তঃ সর্ব-তোক্ষি শিরো মুখঃ। বিশ্বৰূপো মহানগিঃ প্ৰণীতঃ সৰ্বৰ্ণ্যসূ ॥ ' এবঞ্গারিপ্রণয়নগনস্তরণ সর্বত ই-

ত্যস্য প্রাঠো যুক্তঃ। প্রণীত ইতি মন্ত্রলিকাৎ। অন্যথা স্থাপনান-ন্তর॰এতদ্বিধান॰ব্যর্থ॰ স্যাৎ।।ৠ। অত্র চ পাকাঙ্গখাৎ সাহস না-মান মগ্নি মাহ গৃহ্যাসংগ্ৰহঃ। প্ৰা-ষশ্চিত্তে বিধু শৈচব পাকযজ্ঞে তু সাহসঃ। পূৰ্ণাহত্যা॰ মৃডো নাম শান্তিকে বরদ স্তথা।। আহ্য **টেব হোতব্য॰ যত্র যো বিহিতে**। ২নলঃ। প্রাযশ্চিত্তে হোম কর্ম देव छन्। ममाधानार्थः आयन्ति-ত্তাত্মক মহাব্যাহৃতি হোমাদৌ। তথা চ ছন্দোগপরিশিষ্ট । যত্র ব্যাহৃতিভি হোঁমঃ প্রাযশ্চিত্তাত্ম-কোভবেৎ ৷ চত্যু স্তত্র বিজ্ঞেয়াঃ ন্ত্ৰীপাণিগ্ৰহণে যথা ৷৷ অপি বা-জ্ঞাত মিত্যেষা প্রাজাপত্যাপি-বাহুতিঃ ৷ হোতব্যা ক্রি বিকল্পোয়ণ প্রাযশ্চিত্তবিধিঃ স্মৃতঃ ৷৷ অত্র ত্রি র্বিকল্প ইত্যভিধানাৎ সামগা-নাণ্ডবদেব ভটোক্ত শাট্যায়ন-হোমো নিষ্ণামাণিকঃ ৷ অত্যা-মুকাগে ইহাগচ্ছাগচ্ছ ইত্যুচ্চা-ৰ্য্য যবাভাবে বীহুাদিভি রপি হোমঃ ৷ হবিষ্যেষু যবা মুখ্যা স্ত-' দনু ত্ৰীহযঃ স্মৃতাঃ। মাষ কোজব গৌরাদীন্ সর্বাভাবে বিবৃর্জ্যেৎ

।। যথোক্ত বস্তুসম্পত্তৌ গ্রা**হ**ু তদনুকরি যৎ। যবানা মিব গো-ধূমা ত্রীহীণা মিব শালযঃ।। ইতি ছন্দোগপরিশিষ্টাৎ ৷৷ তত্র গো-ভিলেন অথ হবি নিৰ্বপতি বী-.হীন্ যবান্ বা কাণ্স্যে চরুস্থা-ला। वा अमूटेमा मा क्रुके निर्द-পামীতি দেবতানামোদেশঃ। সক্লজুষা দ্বি স্তব্দী মিত্যনেন নিৰ্বাপ ক্ৰমাভিধানাৎ সামগে-ন তথাত্র॰ কর্ত্তব্য॰ । অত্র চ বি-ষ্ণবে স্ব। জুষ্ট॰ নিৰ্বপামীত্যনে-ন যজুষা চরু ইত্যভিধানাৎ হবনীয় নিৰ্বাপণাদি চরু দনিষ্প-ত্তিঃ কর্ত্তব্যা। তত্র ছন্দোগং **শिखे॰। দেবতাস॰খ্যযাগৃছ নি**-ৰ্বাপাণ্চ পৃথক্ পৃথক্। তুকীণ দি রেব গৃহীযান্ধোম শ্চাপি পৃ-থক্ পৃথক্ ৷৷ অত্র দেবতা সংখ্য-যা পৃথক্ পৃথক্ নিৰ্বাপঃ। অনু-নিৰ্বাপ স্তম্ত্ৰেণৈব। হোমোপি পৃ-থক্ পৃথগেবেতি । আলস্যাদি পুরুষদোষেণ গৃহীত তণ্ডুলেনা• পি মত্ত্ৰেণ নিৰ্বাপাদিক° সমাচর-স্তি যাজ্ঞিকাঃ॥ ঘাতে ন্যনে ত-থাচ্ছিমে সামাজ্যে মান্ত্ৰিকৈ তথা । যজে মন্ত্রাঃ প্রয়োক্তব্যা মন্ত্রা

বজ্ঞার্থ সাধকাঃ।। ইত্যুক্তঃ।।। মান্ত্রিকে মন্ত্র সাধ্যে অবঘাতাদৌ নূানে তৎকালে মন্ত্রপাঠাভাবে মন্ত্রাঃ প্রযোক্তব্যাঃ। কপিলাযা অভাবে অন্যধেনো রপি ঘৃতেন সপ্রণব তদ্বিষণে রিত্যনেনাভি-याया पर्वा पिक्षणवर्द्धन म॰-गिअटगर । मनी ह आरमन अमा-ণ। দ্বাঙ্গুল বিস্তার। গ্রাহ্ণ। ইশ্ব-জাতীয় নিগার্জ প্রমাণ মেক্ষণ ভবেৎ।বৃত্ত॰ কাৰ্ক্সঞ্প গৃথুগ্ৰ মব-मानकियाक्रमण ॥ अटेरव मदी य স্তত্র বিশেষ স্তমহ° ক্রবে। দবী দ্যঙ্গুল পৃথুগ্রা তুরীযোনঞ্চ নেক্ষ-ণ ।। ইতি ছন্দোগপরিশিফাৎ। ইয়ার্দ্ধ প্রমাণ প্রাদেশমাত্রণ। প্রাদেশদ্ব মিগ্রাস্য প্রমাণ পরি-কীর্ত্তিত । ইতি ছন্দোগপরিশি-ষ্টোক্তেঃ। অথেত্যনেন স্বগৃহেখ-ক্ত শেষকর্ম সমাপনানন্তর প্র-ক্রতহোমঃ। অত্র বহুদেবতাক চ-ৰুহোমাদুপঘাত হোমঃ। চরৌ **जू वहरेमवर्जा रहामः मामू**श-যাতবৎ। ইতি ছন্দোগপরিশিষ্ট ধৃত বচনাৎ ॥ 🕸 ॥ উপঘাত ল-কণ মাহ গৃহাস গ্রহঃ। পাণিনা (यक्त्वनाथ मुत्रदेश जू यक्विः

। হৃষতে চানুপস্তীর্য্য উপদাতঃ স উচ্যতে ॥ যদ্যুপয়াত॰ জহুয়া-চ্চরাবাজ্য সমাবপেৎ। মেক্ষ-ণেন তু হোতব্য° নাজ্যভাগো ন विकित्र ॥ जनूशकीया ३७।-নেন সুচি যচ্চতুরাবর্ত্ত॰ পঞ্চাব-র্ত্ত° বা যৃতোপস্তরণাদিক° তদত্র নাস্তি তেন মেক্ষণাদিনা সক্তৎ গৃহীদ্বা হোতব্য॰ ॥ 🕸 ॥ প্রক্ত-হোমাৎ প্রাক্ বহ্নি পূজন মাহ गार्क एवर भूतान । भूक रमक ठ-তো বঙ্গি॰ দদ্যাচ্চাপ্যাহুতীঃ ক্র-মাৎ। তত ইতি বক্লে নামকরণ ধ্যানানন্তর । হোমানুষ্ঠানে স্মৃ-তিঃ। মন্ত্রেণোস্কার পূর্বেন স্বাহা-ন্তেন বিচক্ষণঃ । স্বাহাবসানে **ज्रहराक्यायन् देव मञ्जदानवर्णः ॥** তত স্তদ্বিষ্ণো রিতি মন্ত্রেণ চরুণা হোমযেৎ। এবং ব্যাহ্নত্যাপ্রত্যে-ক॰ ভূ রিত্যাদিনা। গাযত্র্যা সা-বিত্র্যা। তদ্বিপ্রাসেতি তদ্বিপ্রা-সো রিপণ্যবো জাগ্বাণ্স ইত্যা-দিন। । বিশ্বত ইতি বিশ্বত শ্চক্ষ্-রুত বিশ্বতো মুখ ইত্যাদিনা। বে-দাদ্যৈঃ অগ্নিমীলে ইত্যাদিন।। ইষেত্বোর্জ্যেত্ব। ইত্যাদিন। অগ্ন वाराश् रेजानिना । भरमारम- বী রিত্যাদিনা চতুর্ভিঃ। ভূরগ্নযে " ইত্যাদ্যফভিঃ। ততঃ সোমণ রা-জান মিত্যাদিন। ৷ ততে। লোক-পালেভ্য ইত্যাদিনা স্বস্বমন্ত্রৈ স্ত-उप्तरमाञ्च मगमिक्शानमरेखः। ভত্র সামগানা ইন্দ্রস্য ত্রাতার মি-ত্যাদিন।। অগ্নেশ্চ অগ্নি॰ দূত॰ বৃ ণীমহে ইত্যাদিনা। যমস্য নাকে मुलर्ग मिठा। मिश्र एठ (वं খাহি নিশ্ব তীনাও ইত্যাদিন। । বৰুণস্য ঘৃত্বতী ভুবনানা মিত্যা-দিনা। বাষোঃ বাত আবাতু ভে-যজ ইত্যাদিনা। সোমস্য সো ম॰ রাজান মিত্যাদিনা। ঈশান-স্য অভিন্বা শূরণো নুম ইত্যা-मिना। बक्राणां बक्रयक्र छ। न॰ श्र-থম মিত্যাদিন।। অনন্তদ্য চর্ষ-ণী খৃত মিত্যাদিনা। তথা চ গো-ভিনীয় কর্মপ্রদীপে। ত্রাতার॥ মিন্দ্র মবিতার মিন্দ্রম্য পরিকী-র্ত্তিঃ। অগ্নি॰ দূত॰ বৃণীমহে বহে ৰ্মন্ত্ৰো যমস্য বৈ ॥ নাকে সুপর্ণ মুপষৎ বেখাহি নিঋ্ত স্তথা। যৃত্বভীতি বৰুণস্য বাত আবাতু C अथक ११ वाट्या मंखः ममूक्ति छैः সোম॰ রাজান মিত্যুচা ॥ সোম-স্য মন্ত্ৰঃ কথিত স্তৃভিন্বেতীশ উ-

চ্যতে ।। ঈশে ঈশানস্য। বন্ধয-জজ্ঞান প্রথম বন্ধনঃ পার ৰ্ত্তিতঃ । চৰ্ষণী ধৃত মিতি চ সৰ্প-স্যা সম্দাহৃতঃ ॥ গ্রহেভ্যঃ নব-প্ৰহেভ্যঃ । স্বস্বমন্ত্ৰঃ সৰ্ববেদ माधात्रोकः । मृर्यामग्राकृरकः । ত্যাদিনা। সোমদ্যাপ্যাযেত্যা-দিনা। মঙ্গলস্যাগ্নি মূ দ্বা ইত্যা-দিন।। বুধস্যাগ্নে বিবস্থদিত্যাদি-না। বৃহস্পতে বৃ হস্পতেঃ পরি-দীযেত্যাদিনা। শুক্রস্য শুক্রন্তে খন্যদাজন্ত ইত্যাদিনা। শনৈ-শ্চরস্য শক্ষোদেবী রিত্যাদিন। । রাহোঃ ক্যানশ্চিত্রেত্যাদিনা ৷ কেতোঃ কেতু॰ ক্লণুরিত্যাদিন। । তথা চ মৎস্যপুরাণ । আরুষ্ণে-নেতি সূৰ্য্যায় হোনঃ কাৰ্য্যো বি-জানতা। আপ্যায়স্ত্রেতি সোমা-য মন্ত্রেণ জুহুষাৎ পুনঃ ৷৷ অগ্নি মূৰ্দ্ধা দিৰে। মন্ত্ৰ মিতি ভৌমায কীর্ত্তবেৎ। অগ্নে বিবয়দুষ্স ইতি দোমসুতার্য চ।। বৃহস্পতে পরি-দীয়া রখেনেতি গুরো র্মতঃ। শু-ক্রস্তেখন্যদিতিচ শুক্রস্যাপি নি-গদ্যতে ॥ শটনশ্চরাযেতি পুনঃ শঙ্কোদেৰীতি হোমযেৎ ৷ ক্যান-শ্চিত্র আভূব দূতী রাহে। রুদাহা-

তঃ 11 কেতু ক্লপুন্নিতি স্বর্যাৎ কেতৃনা মুপশান্তযে । এব॰ চরু-হোমণ সমাপ্য চরুশেষেণ প্রা-**ठाकिषिधाः शायमविनः क्ला** ६ 1 তদ্বথা । এষপাযসবলিঃ ওম্ প্রাট্যে দিশে নমঃ ইত্যাদিন। । দক্ষিণায়ৈ দিশে স্বাহা ইতি শ্রু-তি দর্শনাৎ। হরিহরপদ্ধতি ফ্ল-ত্যপ্রদীপাভ্যা॰ স্বাহান্তেন ব-निमान मुक्छ । वञ्च उञ्च वनि প্রকরণ এব প্রাচ্যূদ্ধাবাচীভ্যো **২হরহ নিত্য॰ প্রযোগ ইতি গো**-ভিলদূত্রে স্ত্রীলিঙ্গ নির্দেশাৎ দিশা॰ দেবতাত্ব॰ বলৌ প্রতীয়তে ।। অত্ৰ স্ববাচীতি পাঠাৎ শ্ৰুত্যক্ত ॥ रहागीरम मिक्किंगारेय देवानामृवा ওম্ অবাচ্চ্যে দিশে নম ইতি বলৌ প্রযুজ্যতে।এভি র্ম ক্রৈ স্তদ্বিক্ষোঃ পর্মণ পদ॰ ইত্যাদি যাবন্মন্ত্রৈঃ। আজ্যন্তিতিতু শব্দেন সমিদ্ধো-মে তেষা॰ ব্যাবর্ত্তনাৎ মন্ত্রাকা-জ্জাযাণ প্রাথমিকত্বেন তদিকো রিত্যস্য পরিগ্রহঃ। তত স্তদ্বিক্ষো রিতি মন্ত্রেণ স্বাহান্তেন ঘৃতাক্ত পলাশ সমিদ্ভি রফৌত্তরশতং জু-হয়াৎ।। পূৰ্বোক্ত মন্ত্ৰৈঃ পূৰ্বোক্ত দেবতাভ্যঃ সুবেণাজ্যাহতী জু হ-

যাৎ। পুরুষসূক্ত স্তত্তদেদোক্তঃ। তত্র সামগানাং। ওম্ ইদং বিষ্ণু রিতি। প্রেক্ষকস্য বিষ্ণে। রিতি। প্রাকাব্য সুষলেব ক্রবাণ ইতি। गर्मु भी रखि । जिला मृर्क्नु रेजि। পুরুষ এবেদমিতি। এতাবানস্য ঐতি। ততো বিরাডিতি। ক্যান ইত্যাদি পুরুষসূক্ত । তথা চ সা-মিধেনী শ্রুতিঃ। ইদ॰ বিষ্ণুঃ প্রো-ক্ষকস্য বিক্ষোঃ প্রাকাব্য মুষলেব-ব্রুবানঃ ইতিবারাহ মন্ত্যু॰ পুরুষ ব্ৰতে চৈষা বৈষ্ণবীনাম সহিতে-না॰ প্রযুঞ্জন্ বিফুঃ প্রীণাতি ইতি প্রাকাব্য মুষলেব ক্রবাণ ইতি বারাহ মন্ত্য মিত্যনেন একো ম-ন্ত্ৰঃ প্ৰকাশিতঃ। পুৰুষ ইত্যনেন পুরুষপদযুক্ত পঞ্চমন্ত্রাঃ । ব্রতে ইত্যনেন ক্যানশ্চিত্ৰ ইত্যেকো गब्धः। সামগো জুত্যা । यজू-র্বেদী তু তত্র প্রসিদ্ধাভিঃ সহসু-শীর্যেত্যাদি ঋগ্ডিঃ ষোডশাহুতী জু হুযাৎ। ইরাবতীতি তিলান্ ষৃতাক্তান্ সক্জুছ্যাৎ । এব॰ ব্ৰনানুষাবিভ্যঃ স্বাহা বিষ্ণুনুষা-যিভ্যঃ স্বাহা ঈশানানুযাযিভ্যঃ স্বাহা।এবং পূৰ্বোক্ত নবগ্ৰহ্নদ্ৰৈঃ পূर्वि टिक र्षिक भान मरिखन कुछ्-

ষাৰ ।। এবং পৰ্বতেভ্যঃ স্বাহা নদীভ্যঃ স্বাহা নদেভ্যঃ স্বাহা সমুদ্রেভ্যঃ স্বাহা ভূঃ স্বাহ। ভূবঃ স্বাহা ইতি জুহুষাৎ। ততঃ পরি-ভাষা সিদ্ধং স্বশাখোক্ত মহাব্যা-হৃতি হোমণ প্রাযশ্চিত হোমঞ্চ ক্লত্বা সূচা তদিকো রিতি মন্ত্রেণ বৌষডন্তেন পূৰ্ণাহুতি ত্ৰয় মুখায जुरुयामिठि विस्थितामाना নাত্ৰ স্বশাখোক্ত পূৰ্ণহোমঃ ৷৷ ত-তঃ পঞ্চাব্যুণ চরুশেষণ প্রাশ্য য্রা-স্বা বা হেমযুক্তণ সবস্ত্রণ তিলপা-ত্র॰ অলঙ্কৃতা॰ গাঞ্চ দক্ষিণা মাচা-ৰ্ব্যাৰ দদ্যাৎ॥ আচাৰ্য্যপদঞ্চ। উ-দাহরতি বেদার্থান্ যজ্ঞ বিদ্যাঃ স্থৃতী রপি। শ্রুতি স্মৃতি সমাপন্ন भाषार्याः ७ विमू वृक्षाः ॥ ३७ ছন্দোগপরিশিষ্টাৎ।। কর্ম্মোপ-দেফু রাচার্য্যন্থেন আচার্য্যপদ॰ স্বয° হে৷তৃপক্ষে ব্রহ্মপর° অন্য হোতৃ পক্ষে ত্রন্ধহোতৃদ্বয় পরে । স্বয়ণ ব্রহ্মাহাত্র কর্মাকরণপ্রকে পুস্তকধারক পরে ।। ত্রহ্মণে দ-ক্ষিণা দেয়া যত্র যা পরিকীর্ত্তিতা া কর্মান্তে ২নুচ্যমানাযাণ পূর্ণ-পাত্রাদিকা ভবেৎ ৷৷ বিদধ্যা-**ক্ষৌত্র মন্যশ্চেদ্দক্ষিণার্দ্ধহরো ভ**-

বে । श्वयदश्तृ ७ य॰ अर्या मना-স্মৈ প্রতিপাদযেৎ ॥ ইতি ছ-ন্দোগপরিশিষ্টেকবাক্যত্বাৎ এব॰ ব্রহ্মবিধিনা অগ্নিস্থাপনাদি প্রীযতাণ ভগবান্ বিষ্ণু রিত্যন্ত কৰ্ম্ম সংস্কৃত গোপথাদি দান নিয-য ব্ৰত ক্লচ্ছাদি করণান্যতর্ৰূপা সমূদায প্রতিষ্ঠা কর্ত্তব্যা। সমূদা-যদ্য প্রকৃতগোপথাদেঃ প্রতিষ্ঠা সমুদাষ প্রতিষ্ঠা ৷৷ তথাচ কুপিল পঞ্চরাত্রং। প্রতিষ্ঠা শব্দ সংসি-দ্ধিঃ প্ৰতিপূৰ্বচ্চ তিণ্ঠতেঃ। ব-স্বৰ্থত্বানিপাতানাও সংস্কান্নাদৌ প্রতঃ স্থিতিঃ ৷৷ তথাচ গোপথা-দে ৰুক্ত কৰ্ম্ম সংস্কৃতস্য ফলজন-কত্বণ। অপ্রতিষ্ঠন্ত নিস্ফল মিত্য-ক্তেঃ। এতদ্ৰুত কৰ্ম্মণা প্ৰীষভাণ जगवान् विकृ त्रिठि ममाश्रूया ॥ 🕸 ॥ অথ ব্ৰতপ্ৰতিষ্ঠা প্ৰযোগঃ । তত্র হৃত নিত্যক্রিয়ঃ কথান্ত॰ ব্ৰত॰ সমাপ্য তত্তদ্দেবতা প্ৰীতি-कारमा यथायकि मानामि ममा ৷ ব্ৰতে দেবগৃহোৎসৰ্গে কূপাদী-না॰ প্রতিষ্ঠনে। দদ্যাৎ ষোডশ-দানানি দ্বিষড্দানানি চৈব বা॥ ইতি দানসাগরধৃত বচনাৎ.॥ उम् उ९ मित्रुकार्या, उम् अ-

দোত্যাদি অমুকগোত্রো ২মুক-দেবশৰ্মা তত্তদ্বুত ফল প্ৰাপ্তিকা-মঃ ক্তৈত্ত অমুক্ত্ৰতপ্ৰতিষ্ঠা-মহ' করিষ্যে। স্ত্রী চেদ্রুতকারিণী তদা অমুকগোত্রামুকী দেবীত্যা-मृग्रुः रेि मक्ष्मः व्रय्गाद । ठ-তো ষ্ট সংস্থাপ্য পঞ্চেবান্" সংপূজ্য গোর্য্যাদি ষোডশমাতৃ-কাঃ সংগৃজ্যাঃ পুরুষশ্চেত্তদ। না-নী শ্রাদ্ধ সর্য্যাৎ। তত উত্তরা-ভিমুখণ ত্রান্ধণ মুপবেশ্য তৎস-মীপে, আসন মানীয় প্রাগ্নুখো যজনানঃ ওন্ সাধ্ ভবানাস্তাণ ইতি ফুতাঞ্জলি বঁদেৎ। ওম্ সাধ্ব-হমাদে ইতি প্রতিবচন । ওম্ অৰ্চ্চধিষ্যামে। ভবস্ত ইতি পুন-ৰুক্তে ওম্ অৰ্চযেতি প্ৰতিবচন° । ততো বস্ত্রালন্ধার গন্ধপুষ্পাদি-ভি রভ্যর্ক্য দক্ষিণ জানু ধৃদ্বা ওম্ অদ্যেত্যাদি অসুকগোত্র নসুক-দেবশৰ্মাণ মৰ্ক্চিত্ত, ক্লুতৈতদমুক ॥ ব্রভপ্রতিষ্ঠা কর্ম্মণি হোমাদি কর্ম-করণায ভবস্ত মহং বৃংগ। ওম্ বৃ-তোস্মীতি প্রতিবচন । ওম্ ষথা-় বিহিত॰ বৃত কৰ্ম্ম হ্লব্ধ । ওন रथा-জ্ঞান করবাণি ইতি প্রতিবচন । তভো বেদী॰ পঞ্চাব্যেনাভ্যুক্য

পূৰ্বে পঞ্যটান্ ঘট মেকণ বা সং-স্থাপ্য প্রথম লিখিত ক্রমেণ ভূত-শুদ্ধ্যাদি গণেশাদি পূজাণ বিধায তত্তদ্দেবতা॰ ক্রমেণ পূজ্যেৎ। ততো হোতা স্বগৃহ্যেক্ত বিধিনা-গ্নি॰ সংস্থাপ্য বন্ধ স্থাপনানন্তরণ চরু শ্রপণ স্বর্যাৎ। অন্যৎ সর্ব॰ প্রতিষ্ঠাপদ্ধতৌ জ্বেষণ ॥ৠ॥ অথ ব্ৰতপ্ৰযোগঃ। স্বস্তিবাচনণ ক্লন্ত্ৰা সূর্য্যঃ সোম ইতি পঠিত্বা সঞ্চর• ষ্ঠ্যাৎ। অদ্যেত্যাদি অমুক কা-মে। ২মুক্ত্রত মহণ করিষ্যে। বতাবৃত্তো আবৃত্তি সংখ্যা মুল্লি-থেৎ অদ্যারভ্যেতি চ। উদগ্মথো ভূষা এতৎ স্ব্যাৎ। ওম্ যুসঃ ক্ষিত্যৈ নম ইতি স্বণ্ডিল° নার্জ-ষেৎ। ওম্ স ইত্যভ্যুক্ষয়েৎ। বামহস্তেন স্বণ্ডিল॰ গৃহীত্বা স্বশে-ন প্ৰণব পূৰ্বক॰ চতুৰ্থ্যন্ত ব্ৰত দে-বতানাম লিখেৎ। হস্তপ্রমাণ স্থালি চত্রসূ
দততখ্লেনা-পূৰ্য্য মধ্যে বিভস্ত্যুদ্ধ কৰ্ণিক হ-রিজাচূর্ণেন তদ্বহি বিতন্তি প্র-মাণান্যন্যোন্যসক্তানি অফদ- : লানি সিত তখুল চূর্ণেন পত্রমূলে কেশরাণি সসুস্ত চূর্ণেন পত্রসন্ধী বিল্লাদিপত্রচূর্ণেন পীঠগাতাণি

দ্বন্ধ পুলাকজেন ক্নত্বা ঘটণ সংস্থা-প্য সামান্যাৰ্ঘ্য°ক্ষত্বা তদুদকেনা-ত্মান পুজোপকরণঞ্চাভ্যুক্ষ্য গ-ণেশাদীন্ নবগ্রহাণ্টেশ্চব পূজ-ষেৎ। ততে। ব্রতদেবতাঃ পূজ-যেৎ। ইতি ব্ৰততত্ত্ব ।। 🗱 ।। অথ ত্রত লকণ । দীর্ঘকালানুপাল-নীয় সঙ্কল্পে। ত্রত মিতি নারায-ণোপাধ্যায়ান। স্বর্সঃ। স্বক-ৰ্ত্তব্য বিষ্ধে। নিষ্তঃ শঙ্কল্পে। ব্ৰভ মিতি শ্রীদত্ত হরিনাথ বর্দ্ধমান প্র-ভূতবঃ ৷৷ সঙ্কল্পদ ভাবে মথৈতৎ কর্ত্তব্য মেব নিষেধে ন কর্ত্তব্য মি-তি জ্ঞানবিশেষঃ। অতএব সঙ্ক-ন্ধঃ কর্মমানস মিত্যাভিধানিকাঃ । বস্তুতস্তু পূর্বোক্ত বরাহপুরাণ ব্চনেনকাদশ্যপ্রাসস্য ব্রত-স্বাভিধানাৎ একভক্তেন নঙ্জে-ন তথৈবাষাচিতেন চ। উপৰা-সেন চৈকেন পাদক্বচ্ছু উদাহ্ন-**छः ॥ ইতাদি राज्यकामृा**क-যু একভক্ত নক্তাযাচিত তোজ-নোপবাসাদিষু পাদক্লচ্ছাদিত্বা-. ভিধানাচ্চ ন সঙ্কল্পে। ব্ৰত । কি-ম্ভ সঙ্কল্প বিবয় তত্তৎ কৰ্ম্পৈব ব্ৰত মিতি৷ অতএব ব্রতানাণ সম্বন্ধ ় সভবৰ নাহ মনুঃ। সকলমূলঃ

কামে। বৈ যজ্ঞাঃ সম্বন্ধসম্ভবাঃ। ব্ৰতা নিষম ধৰ্মাশ্চ সৰ্বে সঙ্কন জাঃ স্মৃতাঃ।। অনেন কর্মণা ইদ-মিষ্ট॰ ফল॰ সাধ্যতে ইত্যেব॰ বি-ষষা বুদ্ধিঃ সঙ্কন্ম স্তদনন্তর মিষ্ট-সাধনত্যা অবগতে তব্মিন ইচ্ছা জাযতে তত স্তদর্থণ প্রয়ত্নণ 👚 ত ইত্যেব যজ্ঞাঃ সন্ধল্পসম্ভবাঃ । उटा नियमक्ता धर्मा कठवूर्था-ধ্যাবে বক্ষ্যমাণাঃ। সর্বে ইত্যনে-ন অন্যেপি শাস্ত্রার্থাঃ সঙ্কল্লাদেব জাযতে ইতি সন্তুকভটঃ।। 🕸 🛭 ।। মঙ্কল মাহ বরাহপুরাণ । প্রাতঃ সহল্যেদ্বিদ্বানুপ্রাস ব্রতাদিকং । নাপরাক্লে ন মধ্যাক্লে পিত্র্যকা-লৌ হি তৌ স্মৃতৌ।। সঙ্কল্পে ব্ৰত-স্যারম্ভ ইত্যুক্ত° রাঘবধৃতো বি-ষ্রঃ। ত্রত যজ্ঞ বিবাহেষ শ্রাদ্ধে হোনে ২ৰ্চনে জপে ৷ আরব্ধে সূ-তক॰ ন স্যাদনারদ্বে তু সূতক॰।। আরভো বর্ণণ যজ্ঞে সঙ্কল্পো ত্রত জাপযোঃ। নান্দীশ্রাদ্ধণ বিবা-হাদৌ শ্রাদ্ধে পাকপরিষ্ট্রিয়া 11 নিমন্ত্রণম্ভ বা শ্রান্ধে আরম্ভঃ স্যা-দিতি শ্রুতিঃ। পাক পরিষ্ক্রিযেতি সাগে দৰ্শ আদ্ধ বিষয়ণ। তাত্ৰৈব তস্যাগ্ন্যদ্ধরণ বিধানেন ত্রদ্মি-

পাকস্যাসাধারণত্বাৎ ।।

#!! সম্বন্ধ বিধানন্ত সমৎসরপ্রদীপে। প্রা-তঃ সন্ধ্যাণ ততঃ রুত্বা সন্ধন্নণ বুধ আচরেৎ। শান্তিপর্বণি।গুহীত্বৌ-ডুষর॰ পাত্র॰ বারিপূর্ণ নুদল্পুথঃ। উপবাসম্ভ গৃহীয়াদ্বদা সঙ্গল্পে-ছুধঃ 🛭 দেবত। শুস্য তুষ্যন্তি কা-নিক॰ ভস্য সিদ্ধ্যতি। অন্যথা তু न्था गर्छाः क्रिमा**न्डि यन्नतृक्तयः** । যদেতি পক্ষান্তরণ। তেন তামু-পাত্রাভাবে সঙ্গল্পমাত্রণ কর্নীয়ণ 🔢 🍪 🗠 গৃহীত বতাকরণে দোষ ষাহ্ গৈগলেষঃ। পূৰ্বণ ত্ৰতণ সূহী-॥ ত্বা বো নাচরেৎ কামমোহিতঃ। জীবন্ ভবতি চাণ্ডালে। মৃতঃ শ্বা-চৈব জাযতে॥ দ্বাদশীত্রত মাদা-য ব্রতভঙ্গ॰ করোতি যঃ। দ্বাদশা-ৰু ৰত চীৰ্ণ নিষ্ফল ত্স্য জা-যতে। ইতি নারদীয় বচনাৎ দা-मना वित्यसात्रि ॥ ॥ थाय-শ্চিত্ত মাহ পদ্মপুরাণণ লোভাৎ মোহাৎপ্রমাদাদা বিতভক্ষো যদা ভবেৎ। উপবাসত্রবং সর্ব্যাৎ ঙ্গৰ্য্যাদ্বা কেশমুগুনং ৷৷ প্ৰাযশ্চি-ত্ত মিদ ফুদ্বা পুন রেব ব্রতী ভ বেং। বাশকঃ সমুক্ষয়ে তেন মুখ্নঞ্চ ক্রেব্য মিতি প্রায়শ্চিত্ত-

বিবেকঃ। প্রমাদাদস্য সক্তৎ ক্ল-তত্বে প্ৰতিপ্ৰসূতে দেবলঃ । সৰ্ব-ভূত ভষ ব্যাধিঃ প্রমাদো গুরু-শাসন° ৷ অব্ৰতম্বানি কথ্যন্তে স-রুদেতানি শাস্ত্রতঃ ॥ ইত্যেকা-দশীতত্ত্ব॰ ॥ 🕸 ॥ পুণ্যজনক ব্র-তানি যথা। বৈশাখস্য শুক্লাত্-তীযায়াণ অক্ষযতৃতীয়াৱতণ তস্য শুক্লা দ্বাদশী পিপীতকী ২ **उफ्रवृर्मगी नृपि**° श्ठवृर्मगी ७ **७मा क्रकारुमी जिला**हनारुमी 8 อमा क्रकाठजूर्मिमी मादिबी **৫** জ্যৈষ্ঠ শুক্লতৃতীয়া রম্ভাতৃতীয়া ৬ ত্যা শুক্লা চতুথী উমাচতুথী 1 তস্য শুক্লা ষষ্ঠী অরণ্যষষ্ঠী ৮ ত-চ্চতুর্দশী চম্পকচতুর্দশী ম আ-याणी श्रद्धकानमा नगरनकान-শী ১০ প্রাবণী ক্লফাফনী শ্রীকৃষ্ণ-জন্মান্টমী ১১ ভাজগুক্লা চতুথী শিবাচতৃথী ১২ তদ্য শুক্লা চপেটাষষ্ঠী ১৩ তস্য শুক্লা সপ্ত-भी निवामश्रमी व्य अकृषी-ত্ৰত ১৪ তস্য শুক্লাফমী দূৰ্বাফ-মী ১৫ রাধাষ্টমী চ ১৬ তস্য শুক্লা নবনী তালনবনী ১৭ তদ্যশুক্লৈ-কাদশ্যা পার্শ্বপরিবর্ত্তনত্রত ১৮ তদ্য শুক্লাদাশী শ্রবণদাদশী১৯ তস্য শুক্লা চতুর্দদী অনন্তচতুর্দ-भी २० তमा क्रका ठजूशी गरनम-চতৃথী ২১ আশ্বিনশুক্লাফনী ম-হাষ্ট্ৰনী ২২ কাৰ্ত্তিকগুক্লানবনী দুৰ্গানবৰী ২৩ তস্য শুক্লৈকাদশী উত্থানৈকাদশী ২৪ তদ্য শুক্লা চতুর্দশী পাষাণচতুর্দশী ২৫ ত-गानीरेकामगामि शक्ष विशा-ত্মক॰ বকপঞ্চক• ২৬ বৃশ্চিকস॰-ক্ৰাস্ত্যা॰ সৰ্ৰজ্ঞযাত্ৰত ২৭ কাৰ্ত্তি-কেয়ব্ৰতঞ্চ ২৮ অগ্ৰহায়ণস্য শু-ক্লা ষষ্ঠী গুহুষষ্ঠী ২৯ তস্য শুক্লা সপ্তমী মিত্রসপ্তমী ৩০ তস্য শুক্লা দাদশী অথগুাদাদশী ৩১ মাঘ শুক্লা চতুথী বরদাচতুথী ৩২ তস্য শুক্লাপঞ্চম্যাণ শ্রীপঞ্চমীত্র-ত ষডুর্ষ নিষ্পাদ্য ৩৩ তস্য শুক্লা ষষ্ঠী শীতলাষষ্ঠী ৩৪ তস্য শুক্লা সপ্তমী আরোগ্য সপ্তমী কাদশী ৩৬ তদ্যাদশী বরাহদা-দশী ৩৭ তস্য রুক্ষা চতুর্দ্দশী-শি-বরাত্রিঃ ৩৮ ফাল্গুনশুক্লাদাদশী গোবিন্দদাদশী ৩৯ চৈত্রক্ষণ-

স্কন্দ্রস্থা ৪০ চৈত্রশুক্লাফনী অশোকাফনী ৪১ তস্য শুক্লা নব-নী শ্রীরামনবনী ৪২ তস্য শুক্লা

ब्रायामनी मननव्यामनी ४७। ইতি স্মৃতিঃ।। 🟶 ।। অফাচিতব্ৰত• নক্তরত উমামাহেশ্বরত্ত শঙ্ক-রনারায়ণত্রত দেবীপুরাণে ক্র-কাষ্ট্ৰমীত্ৰতনা মাধ্যায়ে সন্মাৰ্জ-ননাহাত্ম্যাধ্যাযে চ দ্রস্টব্য ।। ্ঞা। তিথ্যাদিত্রত গারুডে ১১৬ অ-ধ্যাষে অগস্ত্যার্ঘ্যব্রত পারুডে ১১৯ অধ্যাষে চাতুর্মাস্যত্রতানি গাৰুডে ১২১ অধ্যায়ে ভীত্মপঞ্চ-কাদিব্ৰত গাৰুডে ১২৩ অধ্যা-(य চ जरुँवा॰ ॥ # ॥ कार्डिक-স্নান্ত্ৰত কাৰ্ত্তিকত্ৰত কাৰ্ত্তিক-প্রদীপদানত্রতঞ্চ পাল্মোত্তরখণ্ডে ১৪০ অধ্যাযে ডফব্য়ণ।। 🟶 ।। প্র-তিপৎকম্মে ব্ৰহ্মব্ৰত । দ্বিতীয়া-কল্পে পূষ্পদ্বিতীযাত্ৰত ফলদ্বি-তীয়াত্রতঞ্চ। তৃতীয়াকল্পে গৌ-রীব্রত । চত্থী কল্পে গণেশচত-থী ৷ পঞ্চনীকল্পে ভাত্রশুক্লাপ-ঞ্মী নাগপঞ্মী। ষষ্ঠীকল্পে ভা-**জশুক্লাষষ্ঠী গুহুষষ্ঠী ৷ সপ্তমীক-**त्त्र गायखङ्कमश्रमी त्रथमश्रमी। শুক্লপক্ষে রবিবারে সপ্তম্যাণ রো-হিণীনক্ষত্রযোগে বিজ্যাসপ্তমী । রবিবারে সংক্রান্তৌ আদিছ্য-क्षयब्द । अङ्गलकी समक्षमा!

পঞ্তারকনক্ত্রযোগে জযাসপ্ত-भी। भाष एक मखभी जय छी। ভাদগুরুসপ্থমী অপরাজিতাস-প্রমী। শুক্লপকে সপ্তম্যা রবি-म॰क्रमत्। यहाक्रयामश्रमी। या-গ্ৰীষ্স্য শুক্লা সপ্তমী নন্দাসপ্ত-মী। শুক্লাসপ্তম্যাণ হস্তানক্ষত্ৰ-যোগে ভদ্রাসপ্তমীব্রত । কাপ্তু-নস্য শুক্লাসপ্তমী কামদাসপ্তমী। পাপনাশিনীসপ্তমীত্রত । ভানু-পদত্ৰত । সৰ্ব্যাপ্তিসপ্তমীত্ৰত । মার্ভণ্ডসপ্তমীত্রত । ভাজশুক্ল সপ্তমী নতসপ্তমী। প্রাবণশুক্ল-সপ্তমী অভ্যঙ্গসপ্তমী। মার্গশী-র্যস্য সিতসগুম্যা হস্তানক্ত্র-যোগে ত্রিত্যপ্রদারত । ইতি ভবিষ্য পুরাণণ।৷ 🕸 ৷৷ উত্তরাষণে শুক্লপক্ষে বুধবারে অফমী বুধা-**ফ্রমী। অমাবাস্যাত্রতং। বৈশা-**খীপূর্ণিমা মিফপূর্ণিমা। মেষ-भ॰कारको मधूम॰काखिः। जन-॥ সংক্রান্তিঃ। ফলসংক্রান্তিঃ। অয়-সংক্রান্তিঃ । দধিসংক্রান্তিবতঞ্চ ।। 🟶 ।। অথ বতবিধিঃ। তত্র ব্রতংশাঃ। ত্রু বিষণু হারীতৌ। मिनाट नथ त्रामामीन् श्रवा-গ্য রাক মাচরেৎ। ভস্ম গোম্য

মৃদ্বারি পঞ্চাব্যাদিকল্পিত ॥ ম-লাপকর্ষণ কার্য্য বাহ্যাশোচা-অসিদ্ধয়ে। দন্তধাবন পূৰ্বেণ প্ৰ-ঞ্গব্যেন সংযুত্যা ব্ৰত্ত নিশানু-থে গ্রাহ্ণ বহি স্তারক দর্শনে। তেন প্রাযশ্চিত্ত ত্রতারন্তে পূর্ব-দিনে পঞ্চাব্য প্রাশ্য দস্তধাবন কুত্বা সায়ণ সময়ে ব্ৰত সঙ্কল্পঃ ক-র্ত্তবাঃ । বশিষ্ঠঃ। শাশ্রু কেশ ন-খান্ বাপষেদক্ষিলোম শিখাব-র্জণ। কেশধারণেচ্ছাষাণ দিগুণ ত্রত মাহ হারীতঃ। রাজা বা রাজপুলো বা ত্রান্দণো বা বহ-শ্ৰুতঃ। কেশানা॰ ৰপন॰ হৃত্বা প্রাযশ্চিত্ত সমাচরেৎ ৷৷ কেশা-না॰ ধারণার্থন্ত দ্বিগুণ ব্রত মাচ-রে । দিগুণে তু ব্রতে চীর্ণে দ ক্ষিণা দ্বিগুণা ভবেৎ ৷৷ 🏶 ৷৷ স্ত্রি-যাঃ কেশবপনং ন কাৰ্য্য মিত্যাস্থ तीशायनः। कृष्ण जिमवन मूक्-কোপস্পর্শন মধ্যশ্যন মেকবা-সতা কেশ খাশ্র নশ্বোম বাপনং এতদেব স্ত্ৰিষাঃ কেশ ৰপন বজ্জ । পঞ্চব্য ঘৃত প্রাশনযো র্বিক-. ল্পঃ। তথা শঙ্ম লিখিতৌ। বাপ্য কেশ নখান্ পূৰ্বং ঘৃতং প্ৰাশ্য ব-হি নিশি। প্রত্যেক নিয়ত কাল

মাত্মনো ত্রত মাদিশেৎ ।। প্রায-শ্ভিত্ত মুপাসীঝো বাগ্বত স্ত্রিসব-ন স্পূৰে । একবাসাৰ্ডবাসা ব। लशानी अखिलनयः ॥ सानी वी-त्रामनी भोनी भोक्षी मधकमध-লু । ভৈক্ষচর্য্যাগ্নিকার্য্যঞ্চ জন্ম। ত্তি জু হযাদ্দৃত ।। প্রত্যেক নিয-ত॰ কাল মিতি ব্রত সংখ্যা সঙ্কল্প-বাক্যে উল্লেখনীয়া ইত্যর্থঃ। বী-রাসনী ভিত্যাদ্যনাশ্রিতঃ। দও কনওলু॰ আর্যসাৎ মতুপো লো-পেন তেনৈতদ্যক্ত ইত্যৰ্থঃ। জ-স্মাত্তৈ ৰ্যন্দেবা দেবহেলন মিত্যা-দি মত্রৈঃ। মনুঃ। মহাব্যাহৃতিভি হোমঃ কাট্ডব্যঃ স্বয় স্মূৰণা আহণ-मा शला सम्बद्ध गार्ज १९ नगाठ-क्षण । वब्रहां द्विनावा**ए गरा**-गां अन्यारिक्षः जित्रङ्ग लिनि-শাষাক ইতি गए भाग विरय भिनः **৷ পিলীনিকা মুখ্য চাক্ৰা**য়ণাদি ভ-গুরুচ্ছ বর্জ্জণ ফলাতিশযার্থণ নহু-ষ ত্রিসবন বিধানাৎ। তথা দ্রী-শূদ্র পতিতা॰কৈচব নাভিভাষেত কহিচিৎ।স্নানাসনাভ্যাণবিহরে-দশক্তো ২ধঃশয়ী ভবেৎ !৷ ব্ৰন্ধ-চারী বতীচ স্যাদ্গুরুদেব দ্বিজা-ৰ্চ্চকঃ। সাবিত্ৰীঞ্চ জপেন্নিত্য॰ প-

বিত্ৰাণি চ শক্তিতঃ।। সৰ্বেষু চ ব্ৰতেষেব॰ প্ৰাযশ্চিত্তাৰ্থ মাদৃতঃ। বন্ধচারী মৈথুনবর্জণ বতী ছত্রো-পানহ মাল্যাঞ্জন গন্ধাদি বৰ্জ্জ। শূদ্রেণ সাবিত্রীজগস্থানে নারা-যণাদি মন্ত্ৰ জপঃ কাৰ্য্যঃ। অন্য-দারা বা কার্ষিতব্যঃ। এব মন্য-ত্রাপি। যথা বরাহপুরাণণা অম-ন্ত্ৰস্য তু শূ দ্ৰস্য বিপ্ৰো সম্ভ্ৰেণ গৃহ্খ-তে। জাবালঃ। আরুষ্টে সর্ব ক্ল-চ্ছাণা॰ সমাপ্তে। চ বিশেষতঃ। আজ্যেনৈৰ হি শালাগ্নৌ জুহযা-षाश्चीः शृथक्।। आक्षः सर्गा-দ্রতাত্তে চ গো হিন্নণ্যাদি দক্ষিণাং । গৃহে গৃহী বসন্ সর্বন্ ত্রহ লো-কে নহীষতে! স্ত্ৰীপাণ হোমো ন কর্তব্যঃ পঞ্চান্য ক্তর্তিব চ। শ্-खाना॰ भागमादेश्य महात्र**ः न** हे কারবে২ ॥ সমাদস্ত ন কর্তব্য ত্রিবর্তিশ্চ কদাচন। ত্রাফাণ্টেনব বক্তব্য উৎপদে প্রাণদ শযে।। শ্রাদ্ধ নিতি শুদ্ধার্থণ শ্রাদ্ধণ দর্শি-ত । স্ত্রাভি হোমো ন কত্তব্যঃ পঞ্চাব্য পানঞ্চ ক্লত্যানা কর্ত্তরি বেতি ষষ্ঠী ৷ প্রারন্ধত্রতপীড়য়া প্রাণসংশ্যে। অন্যে বর্ণা ন প্রায়-ব্যা ব্ৰাহ্মণ এব প্ৰফ্টৰ্যঃ 1_ব্ৰত মোন°পূৰ্বোক্তণ।তত্ৰ বিশেষমাহ আপস্তয়ঃ। তত্র মৌন মুক্তণ ত্রৈ-विमान्देश म् निछि तदेना ताथ-মিভি ৰ্হুশ্ৰুতে দুৱৈ দুৱান্ স ভাষেত ন মন্ত্ৰ লোপো ভবতীতি বিজ্ঞাযতে। মন্ত্রলোপো ব্রতলে। পঃ। বালবৃদ্ধাদিভি রঙ্গহীন মপি ज्ञ कार्यो गिला**र नगू**तिकुः। অসুস্কৃতে৷ নিরুৎসাহে৷ রোগী নবতিজীবকঃ। যথাশক্তি **প্রস**-বী তত্ত্ত' হেব ন লগ্য**ে ॥ অ**-পঞাৰন্যহারাণি ক।**য্য নিতি** " ভিতৰণ বন্ধপুরাণে। রোগী বৃদ্ধ স্তু োগণ্ডঃ ঙ্গৰ্যন্তান্য ৰ্ত্ত স-ल। । इट्यांद्रथमतामृर्द्धः अस्टेगः যাবদের হি॥ শিশো র্ভ প্র**ঙ্গ**-वैदिन् ७क मशक्षि राक्षराः । গুর্বিণা বালবৎদা চ রোগী ডব্য-পরায়ণঃ ৷৷ এতে নক্তেয় ভঞ্জন্তি বালা মধ্যাত্র এব চ। ব্রতন্তঃ প্রা-**ণরফার্থ** কদাচিদুদক পিবেৎ ।। ফলমূলে তথা ক্ষীরণ যজ্ঞশিষ্টণ তথা হবিঃ। ত্রতমধ্যে তুরোগা-র্ত্তো বৈদ্যপ্রোক্ত মথে ষধ্য। ক-রেতি চ গুরো ৰ্বাক্যণ ব্রতম্থ স্তৎ-ক্ণাদ্পি ৷ ব্রাক্ষণস্যাভিল্সিত

माधरयमविठातयन् ॥ এতাना-ঠী বৃত্তানা মূৰত্বানি সূত্ৰ-চিৎ ৷ ব্ৰতেধেতেষু দেবাণ স্তান্ ব্ৰতম্বস্তু প্ৰপূজ্যেৎ।। পোগণ্ডো वानः। जवार्गतायनः नरूषी ज-ব্যার্জন পালন পরঃসন্নিত্যর্থঃ॥ বৌধাষনঃ। অষ্টো তান্যত্ৰতন্না-নি আপো মূল ফল পষঃ ৷ হবি ৰ্ত্ৰাহ্মণ কাম্যা চ গুরো ৰ্বচন মৌ-যধণ।। হারীত যমৌ। বলষ শ্চো-পহারশ্চ হবীণষি চরব স্তথা : নিৰ্বিশঙ্কেন ভোক্তব্য° ব্ৰত মস্য न नूभारा ॥ विन देविभारति। नि-দেবতাভ্যে। দত্তঃ । উপহারো নৈবেদ্য । চৰুঃ পাৰ্ৰণস্থালী-পাকাদি । অত্র চৈষাণ দত্তাব-শিক্ত ভক্ষণীয় মিতি। দেবলঃ। উপবাদো বিনশ্যেত দিবাস্বপ্না-ক্ষ নৈথুনৈঃ। অত্যযে জলপানে-ন নোপবাসঃ প্রণশ্যতি ॥ বৃদ্ধ-শাতাতপঃ। গন্ধালস্কার বস্ত্রাণি পুষ্প মাল্যানুলেপনণ। উপবাসে-ন দ্যাভি দন্তধাবন মঞ্জন ॥ অলম্বার বস্ত্র সিন্দুরাদি উপবা-সেন হেতুন। ইত্যর্থঃ। তথা। স্ত্ৰীণাণ সম্পুক্ষণাৎ স্পৰ্শাৎ তা-ভিঃ সংকথনাদিপি ৷ ব্রত্চর্য্য বি-

পদ্যেত ন দারসঙ্গমাদিগি ॥ সং-প্রেক্ষণাৎ সংকথনাৎ ইতি অত্র সরাগত্ব॰ সংশব্দস্যার্থঃ। ইতি প্রাযশ্চিত্তবিবেকঃ ॥ 🕸 ॥ প্রায-শ্চিত্তাত্মক ব্রতানি যথা। বিশ্বা-মিত্রঃ। রুচ্ছ চান্দ্রাযণাদীনি শু-দ্ব্যভ্যুদয কারণ । প্রকাশে চ র-হস্যে চ সংশ্বে ২নুক্তকে ২স্ফুটে ৷৷ প্রাজাপত্যঃ সান্তপনঃ শিশুক্-চ্ছঃ পরাককঃ। অতিক্বচ্ছঃ পর্ণ-রুচ্ছঃ সৌস্যঃ রুচ্ছাতিরুচ্ছ কঃ।। মহাঁসাস্তপনঃ শুক্<u>নি</u>য় তপ্তক্ৰছ স্ত পাবনঃ। জলোপবাসরুচ্ছস্ত ত্র-ন্ধকৃষ্ঠস্ত শোধকঃ ৷৷ এতে ব্যস্তাঃ সমস্তা বা প্রত্যেক মেকশোপি-ৰা। পাতকাদিযু সৰ্বেষ পাপকে-यू अयञ्ज्ञ ॥ कार्या भारतायरिन-ৰ্যুক্তাঃ কেবল। বা বিশুদ্ধযে। শি-শুচান্দ্রায়ণ প্রোক্তণ যতিচান্দ্রা-ষণ তথা ।। যবমধ্য তথা প্রো-ক্ত॰ তথা পিপীলিক।ক্তৃতি। উ-পবাস স্ত্রিরাত্তম্ব মাসঃ পক্ষ স্তদ-र्क्षकः ॥ यण्ड वीमगारामि कार्याः শুদ্ধিফলার্থিনা। উপগাতক যু-काना मनामि: खेयू टेठव हि ॥ প্রকাশে চ রহস্যে চ অভিসন্ধ্যা-দ্যপেক্ষয়। জাতি শক্তি গুণান্

म्कु। मक्षवृक्षिक्छ॰ खथा ।। अनु-वक्षािक॰ मृष्ट्र। मर्ब॰ कार्या॰ य-থাক্রমণ। ইতি প্রাযশ্চিত্ততত্ত্বণ ॥ *।। দাদশবার্যিকাদিত্রত প্রা-যশ্চিত্ৰবিৰেকাদৌ জফব্য ।। ব্রততিঃ স্ত্রী বিস্তারঃ॥ লতা। ইত্যমরঃ ৷৷ ব্রত্তী স্ত্রী বিস্তারঃ ॥ লতা । ইতি ভরতদ্বিকপকোষঃ।। ব্রতভিক্ষা স্ত্রী উপন্যনকালীন-ভিক্ষা। তস্যা বিধি র্বথা। অথ ভৈক্যঞ্রতি। অথশ্ব স্তুফী মাদিত্যোপস্থান মগ্নিপ্রদক্ষিণঞ্চ শংসতি। প্রতিগৃহেপ্সিতং দণ্ড মুপস্থাপয় ভাস্কর । প্রদক্ষিণ পরীত্যাগ্রি॰ চরেক্তৈক্ষ্য॰ যথা-বিধি ॥ ইতি মনুবচনাৎ । ভি-**ক্ষাসমূহ**॰ ভৈক্ষ্য॰ তচ্চরতি আ-বহতি ইত্যর্থঃ। মাতর মেবাঞ্চে যে চান্যে সুহৃদে৷ যাবত্যো বা সমিহিতাঃ স্যুঃ। যাচতে ইত্য-धारायाः । भूकात विश्व कार्य স্বস্থাদ্যে। তথা চ মনুঃ। মাতর॰ বা স্বসার বা মাতুর্বা ভগিনী নিজাণ ভিক্ষ্যেত ভিক্ষাণ্প্রথমাণ যা চৈন° নাবমান্যেৎ 11 সন্ত্রি-হিতা স্তদ্দেশস্থাঃ ন তু প্রতিগৃহ• গন্ধ। ভবতি ভিক্ষাণ দেহীতি ব্রাক্ষণ ভিক্ষা প্রযোগঃ। তথা চ মনুঃ। ভবৎপূর্বণ চরেৎ ভৈক্ষা মুপনীত দিজোতমঃ। ভবমাধ্য-ম্ব রাজন্যো বৈশ্যস্ত ভবদূত্রণ ।৷ আদি মধ্যাবসানেষু ভবচ্ছ-কোপলক্ষিতা। ব্রাক্ষণ ক্ষত্রিয় বিশাণ ভৈক্ষ্যচর্য্যা মথাক্রমণ ।৷ ইতি বাজবক্ষ্যবচনাত্রচ ৷ ইতি সংক্ষারতত্ত্বণ ।৷

ব্রতসংগ্রহঃ পূ॰ দীক্ষা ইতি হেমচন্দ্রঃ॥

ব্রতাদেশঃ পুণ উপন্যনং। যথা।
আদন্ত জননাৎ সদ্য আচুডাদেকরাত্রকং। ত্রিরাত্র মাব্রতাদেশাৎ দশরাত্র মতঃ পরং।।
ইতি শুদ্ধিভত্ত্বং।।

ব্রতী পুণ যজনানঃ। ইত্যমরঃ।।
ব্রতবিশিষ্টে ত্রি। যথা তিথ্যন্তে ।
চোৎসবান্তে বা ব্রতী স্ববী ত
পারণং। ইতি তিথ্যাদিতত্ত্বং।।
ব্রুষ্চ উ শ ছেদে। ইতি কবি
কল্পদ্রনঃ।। দন্ত্যোপধ্য চযোগাৎ তালব্যঃ। তেন কিপি শচ্ছাজেতি ষ্টি নিমিন্তাভাবে
বৈশিত্তিকস্যাপ্যভাব ইতি ন্যাযাৎ তালব্যুস্য দন্ত্যন্তে সংযো-

গাদেঃ সম্য লোপে সুবৃট্ ইভি।
তথাচ। নকারজাবনুস্বার পঞ্চনৌ ঝলি ধাতুমু। সকারজঃ শকারঃ ম্যাৎ ষাউবর্গ স্তবর্গ জঃ
।। ইতি বোপদেবঃ।। অস্যার্থঃ।
ধাতুমু মধ্যে ঝলি ঝমে পরে অনুস্বার পঞ্চমৌ নকারজৌ জেযৌ তালব্য শকারশ্চ দন্ত্যসকারজাতঃ মূর্জন্যষকারাৎ পর শ্বরগাদি তবর্গজাতো জেয়
ইতি। ঞি প্রা স্থানে ইত্যাদীনাগ্রু থকারাদি প্রক্রতিত্ত্বে তপ্তেম
ইত্যাদি বোধাণ। উ অব্রশ্টীৎ
অব্রাক্রীৎ। শ বৃশ্চতি। ইতি
দুর্গাদাসঃ।।

বশ্চনণ ক্লী ছেদনণ। বশ্চধাতো রনট্প্রত্যমেন নিষ্পন্নণ।। বশ্চনঃ পূণ স্বর্ণাদিছেদিকা। ছেনী ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায়ঃ । পত্রপরশুঃ ২। ইত্যমরঃ।। প-ত্রপর্জঃ ৩। ইতি শব্দরত্বাবলী ।। স্বর্ণলোহাদিভেদকঃ ৪। ইতি

বাজিঃ স্থ্রী বাষুঃ। ব্রজধাতে। রৌণাদিক ইঞ্ প্রত্যবেন নি-পানা।। বাতঃ পুণু সমূহঃ। ইত্যমরঃ॥

জটাধরঃ ॥

ব্যাধাদি। ইতিব্রাত্যশব্দ দীকা-যাণ ভরতঃ ।। ব্রাতীনঃ পুণ সম্মজিবী । ইতি হেমচন্দ্রঃ ।।

ব্রাত্যঃ পু॰ দশস কাররহিতঃ। ষোডশবর্ষাদৃদ্ধ্র অক্কতত্রতব-ন্ধো ভূষ্টগাযত্রীকো বা। ইতি ভরতঃ ৷৷ তৎপর্যায়ঃ ৷ সংস্কার-হীনঃ ২। ইত্যমরঃ ।। সাবিত্রীপ-তিতঃ ৩ বান্দুষ্টঃ ৪ পুরুষোক্তি-কঃ ৫। ইতি জটাধরঃ ॥ তস্য প্রাযশ্চিত্তাদি যথা ৷ অথ বাত্য বিধিণ দেবি প্রাযশ্চিতন্ত যদ্ভ-বেৎ। তৎ শৃণুদ্ব মহেশানি স-र्ववर्ण विस्मिष्ठः ॥ ममवर्षानि পঞ্চৈব ব্ৰাহ্মণ শ্চোপনীয়তে ৷ একবি॰শতি বর্ষাণি যাবদ্বর্ষ মু-পাবশেৎ ৷৷ অত উদ্ধৃৎ পতমেব সৰ্ব ধৰ্ম্ম বহিষ্কৃতঃ । গাযত্ৰীপ-তিতা বাত্যা বাত্যস্তোমেন সংস্কৃতঃ।। অশক্তে চৈব যজ্ঞস্য **চরেদৌদ্ধানিক॰ ব্রত॰।** দ্বৌ মাসে যাবকাহারো মাসমেক পৰঃ শিবেৎ ।। দুরা চ পক্ষ মে-কন্তু সপ্তরাত্র° ঘৃতেন তু। অধা-চিতেন ষ্ড্রাত্রণ ত্রিরাত্রণ বর্ত্তযে-জ্জলৈঃ ৷৷ অহো রাত্রণ ন ভ

ত ততঃ সংস্কার মর্হতি। পতিতা যস্য গাষত্ৰী দশবৰ্ষাণি পঞ্চ চ।। প্রাযশ্চিত্ত ভবেত্তস্য প্রোবাচ ভগবান্ শিবঃ। সশিখ॰ রপনং ক্ত্বা ব্ৰত স্ব্যাৎ সমাহিতঃ।। হবিষ্যুৎ ভোজ্ঞেদন্ধণ ব্ৰাহ্মণান , সপ্ত পঞ্চ বা। একবি॰শতি রাত্র-ম্ব পিবেৎ প্রসৃতি যাবক ।। ততো যাবক শুদ্ধন্য তম্যোপ-ন্যন॰ স্মৃত । ব্রত্ম্যাচরণাশ-ক্তৌ সর্ব্যাচ্চান্দ্রাযণত্রয় ।। সা-বিত্ৰী পতিতা যেষাণ দেশকালা-मि विश्ववार । ठाउनायन ठात-দ্যস্ত বতাতে ধেনু মুৎসূজেৎ ॥ कीत शांति निरवन्। म॰ म-माम्ला[•] देशम्यानिनी । इंडि মৎসাস্ক্তে প্রাথশ্চিত প্রকর-ণেও৮ পটলঃ ৷৷

বাত্যস্তোমঃ পু॰ যক্তবিশেষঃ। যথা। সাবিত্রী পতিতা ব্রাত্যা ব্রাত্যস্তোমাদৃতে ক্রতোঃ। ইতি গারুডে ৯৪ অধ্যাষঃ।।

বী গ গি বৃত্যা । ইতি কবিকল্পদ্রমঃ । রেফোপধঃ । গি
বিণাতি বীণঃ বীণিঃ । গ যো
বীণাতি জয় শ্রিষণ রণমূরে ।
বীতঃ বীতিঃ । ইতি দুর্গাদাসঃ ।।

ত্রী ও য ও গতে। । বৃত্যাণ।
ইতি কবিকল্পদ্রমঃ । রেফোপ-ধঃ । য ও ত্রীযতে। ও ত্রীণঃ । ইতি দুর্গাদাসঃ ।।

ব্রীড য ঞি কিপি । লজ্জে । ইতি কবিকল্পদ্রমঃ।। রেকযুক্তঃ । য ব্রীডাতি বাণং চাপঃ। ব্রীডা-তি বধঃ। ঞি ব্রীডিতো হস্তি । ইতি দুর্গাদাসঃ।।

বীডঃ পু॰ লজ্জা। ইত্যমরঃ।। বীডন॰ ক্লী লজ্জা। যথা। অথ নলাক নন্দাস্য লজ্জা লজ্যা চ দ্রী স্রগা। বীডো বীডা বীড-নঞ্লজ্জাপর্য্যায় ঈরিতঃ। ইতি শন্দরত্বাবলী।।

ব্রীড়া জ্রী লজ্জা। ইত্যমরঃ।। ব্রীস কি বধে। ইতি কবিকল্প ক্রমঃ।। কি ব্রীস্থতি ব্রীস্তি। ইতি দুর্গাদাসঃ।।

ব্রীহিঃ পু॰ ধান্যমাত্রণ। আশু-ধান্য । ইত্যমরঃ।। অস্য সা-মান্য নাম গণনা গুণাশ্চ যথা। ধান্য ভোগ্যঞ্জ ভোগার্হ মন্ধা-দ্য জীবসাধনণ। তচ্চ তাবল্রি-ধাজ্ঞেষ শুক শিষী তৃণাহ্বষণ।। দুইছাদিক যদি হ শুক সমন্বিতণ স্যাৎ যথ শূকধান্য ময় মুদ্রা মঙ্গুকাদি। শিশ্বী নিগৃত মিতি তৎ প্ৰবদন্তি শিষী ধান্য° তূণো-দ্ভব তথা তৃণধান্য মন্যৎ !৷ তত্ৰ ত্রিদোষ শমন লঘু শুক্ধান্য তেজো বলাতিশয বীৰ্য্যবিবৃদ্ধি-দাযি। শিষীভব॰ গুৰু হিমঞ্চ বি-বন্ধদায়ি বাতালকন্ত শিশিরণ তৃ-ণধান্য মাহুঃ।। দেশে দেশে শূ-কধান্যেষু সংখ্যা জ্ঞাতুং শক্যা নৈৰ তৈ দেঁবতৈ ৰা। অস্মাদে-ষা॰ যেষু ভোগোপভোগা স্তা-ন্যস্মাভি ব্যাক্রিয়স্তে কিয়ন্তি ॥ শালয়ঃ কলমা রুচ্যা ত্রীহিশ্রে-ষ্ঠা নৃপপ্রিষাঃ। ধান্যোত্তমাশ্চ বিজ্ঞেষাঃ কৈদারাঃ সুন্দমারকাঃ ৷৷ রাজান্ন ষষ্টিক সিতেতর রক্ত মুও স্থূলাণু গন্ধ তিরিযাদিক শা-লি সংজ্ঞাঃ। ত্রীহি স্তথেতি দশ-ধা ভুবি শাষনাঃ স্যু স্তেষাণ ক্র-মেণ গুণ নাম গণ ব্ৰবীমি ॥ বী-হি গৌরো মধুর শিশিরঃ পিত্ত-হারী ক্ষায়ঃ নিঞ্চো বৃষ্যঃ ক্রমি কফহর স্তাপ রক্তাপহশ্চ। পুষ্ঠি॰ দত্তে শ্রম শমনফ্রছীর্য্যবৃদ্ধি বি-थर कराजाजा अप किन्य कि सूर्ण বাতফ্লেচকোন্যঃ ॥ ইতি রাজ-নিৰ্ঘণ্টঃ ॥ ৠ ॥ অপি চ । বাৰ্ষিক

কার্ভিতাঃ শুক্লা ত্রীহ্য শ্চির পা-কিনঃ। ক্লফত্রীহিঃ পাটলশ্চ সত্ত্ টাণ্ডক ইত্যপি॥ শালমূখে। জতু मूथ ইত্যাদ্যা बीर्यः सृठाः। क्र ব্রীহিঃ স বিজ্ঞেয়ো যৎক্লক্তবুষ ত थुलाः ॥ शाहेलः शाहेलाशुष्णे-বৰ্ণকো ব্ৰীহি ৰুচ্যতে ॥ সন্ধূটা-ণ্ডাক্কতিত্ৰী হী পক্ষুটাণ্ডক উচ্যতে । শালমুখঃ क्रक्षमृकः क्रक्रञ्जून উচ্যতে ॥ लाकावर्गपूर्यः यम्। জ্ঞেযে। জতু মুখস্ত मः । बी श्यः কথিতাঃ পাকে মধুরা বীর্য্যতো হিমাঃ ৷৷ অল্পাভিষ্যন্দিনো বদ্ধ-বর্চস্কাঃ ষষ্টিকৈঃ সমাঃ। রুষ্ণ-ত্রীহি র্বর স্তেষাণ তত্মাদল্পগুণাঃ পরে।। ইতি ভাবপ্রকাশঃ।। 🕸 🔃 তস্য যক্তিযত্ব যথা । যক্তার্থণ তম্ব ভূতানাণ ভক্ষ্য মিত্যেব বৈ শ্রুতিঃ । দিব্যো ভৌম স্তথা পৈ-ত্রো মানুষো ত্রান্ধ এব চা। এতে পঞ্জ মহাযক্তা ব্রহ্মণা নির্দ্মিতাঃ পুরা। বান্ধণানা হিতার্থায় ই-তরেযাণ চ তন্মুখাঃ।। ইতরেষাণ **जू वर्गाना॰ बाक्तरे**गः कार्तिजाः শুভাঃ। এবং রুদ্বা নরো ভুকুণ ২স্মাদ্ধরিত্রি বিশুদ্ধ্যতি ॥ অন্য-থা ব্ৰীহযোপ্যেতে একৈকে মূগ- ∦

প্ৰকিণঃ। মন্তব্যা দাতৃ ভোক্তৃণা মহামাণ্সণ তু তৎ স্মৃতণ।। ইতি বারাহে আদিক্ত বৃত্তান্তাধ্যায়ঃ ॥ 🛊 ॥ তেন পিতৃতৃপ্তি র্যঞ্। मनुः। ভिटन वौ हि यदेव मीटेंस রন্ডি মূল ফলেন বা দত্তেন মা-*ম°* প্রীযন্তে বিধিবৎ পিতরো নৃণা॰ ॥ ত্রীহিঃ শরৎপক্ষধান্য॰। যাজ্বক্ষ্যঃ। হ্বিষ্যাল্মেন বৈ মা-দ॰ পায়দেন চ বৎসর । মাজ-স্য হারিণকৌরভু শান্সনি চ্ছাগ পার্ষ তৈঃ ॥ ঐণ রৌরব বারাস্থ শালৈ মাণ্টদ র্মথাক্রমণ। মাসা বৃদ্ধ্যাভিতৃপ্যন্তি দত্তেনেহ পি-তামহাঃ ৷৷ হ্বিষ্যান্তেন শালি ৰীহুমেন। ইতি। অমাবাস্যা স্তি-त्म्। श्रुका माघी व्यक्तिशम्मक्त्रू-क्रक्वरयामनी बीहि यवलारकी চ। এতাণ্ড আদ্ধকলোন্ বৈ নিত্যানাহ প্রজাগতিঃ। প্রাদ্ধ নেতেষদৰ্বাণো নরকণ প্রতিপ-দ্যতে ॥ ইতি বিফ্বচন॰ নবানা-গমশ্রাদ্ধস্যৈব ত্রীহি যবোভয প্রাপ্তি বিষযকত্বেন বিধাযকণ देशयानि शाना व्यानामाय। भानि ধানাসা তু প্রাপ্তিঃ। শদ্ধুস-স্তবোঃ কেচিৎ নবযুক্ত প্রচক্ষ তে। ধান্যপাকবশাদন্যে শ্যা-মাকে৷ বনিনঃ স্মৃতঃ ৷৷ ইতি ছ-ন্দোগপরিশিষ্টে ত্রীষ্টপ্রাপ্ত্যা ন-वृत्रात्यां गानि विधाना य-छें जूना नागि आफारि ठश কন্মনাৎ। ইতি চ শ্রাদ্ধতত্ত্বণ ॥ 🕸 ॥ नवान आफ्रकारना यथा। বিষ্ণুঃ ৷ অমাবস্যা স্তিন্যো ২ফকা खिला १ वर्षे का गाँगी लोर्छन-णार्क्षः कृक्खार्यामनी बीश्यवशा-লৌ চা এতাণ্ড আদ্ধকালান বৈ নিত্যানাহ প্রজাপতিঃ। শ্রা-দ্ধ মেতেমুন্দ্র গো নরকণ প্রতি-পদ্যতে II ব্রীহিগাকে চ কর্ত্তব্যুণ যবপাকে চ পার্থিব। ন তাবা-(मा) महाहाज विना आक्र[,] कथ-थन । ইতি मनबामভद्यः ॥ 🗱 ॥ তেন ঝগ্রকরণ যথা। ব্রীহিতি ৰ্যজেত যবৈ ৰ্যজেত ইতি আযতে । তত্র ত্রীহি প্রযোগে প্রতীত যব প্রামাণ্য পরিত্যাগঃ। অপ্রতীত যবাপ্রামাণ্য কল্পন । ইত্যেকাদ-শীতত্ত্ব ॥ ৽ ॥ ত্রীক্পাপ্তো শা-निशास्त्राम कन्त्रं कत्रनः यथा। य-থোক্ত বস্তুসম্পত্তী গ্রাহণ তদ-न्काति यथ । यवाना थिव ला-श्वी दीशैंगा गिव भानभः ॥ ॥

ইতি তিখ্যাদিতত্ত্ব ৷৷ बीह्कः वि धानाविभिष्ठेः। बी-হি শকাৎ ঠন্ প্রত্যায়েন নি-পানঃ। ইতি সিদ্ধান্তকে। সূদী ॥ ত্রীহিকাঞ্চনঃ পু॰ মশূরঃ। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ ॥ बीह्यभी जी मानगभी 1 है जि রাজনির্ঘণীঃ ॥ ব্ৰীহিভেদঃ পু॰ ধান্যবিশেষঃ। চিনা ইতি খ্যাতঃ। তৎপর্যায়ঃ । অনুঃ ২। ইত্যমরঃ ॥ ত্রীহিনয়ঃ পু॰ ত্রীহিনির্মিতপু-রোডাশঃ। ত্রীহেঃপুরোডাশে ইতানেনু ত্রীহি শকাল্যই প্র-ত্যয়েন নিষ্পানঃ। ইতি সিদ্ধান্ত-(क्रोमूमी ॥ बीरिताजिकः भुः कम्धानाः॥ **हीनक्शनाः। इंहि मिन्नी।।** বীহিশ্রেষ্ঠঃ পু॰ শালিধান্যং। ইতি রাজনির্বন্টঃ।। বীহী তি ত্রীহিষ্কক্ষেত্রাদি। वीशामिजामा रेडातम वीरि भकाषिन् अভायिन निकासः। ইতি সিদ্ধান্তকৌ দুলী ॥ ত্রীহুগারণ ক্লী ধান্যগৃহণাভ্র পर्यायः । त्रमृनः २ । रेडि

ত্রিকাণ্ডশেষ্য ॥

ইতি দুর্গাদাসঃ॥ যুক্ত ভূমাদিঃ। ইতামরঃ॥ '
ক্রাদ কি বধে। ইতি কবিকল- ব্লী গ গি গতি বৃত্যাঃ। ইতি

क्रफ मि সংবৃতি সংহত্যোঃ ॥ বৈহঃ ত্রি ত্রীছিনির্মিতঃ। বীহি মজ্জে। ইতি কবিকল্পক্ষয় ।। শকাদন প্রত্যযেন নিম্পনঃ। ना । राज कावकक्षक्रका । निमान वाजावन । त्रामन জনঃ । রেক্যুক্তো দীঘী । কি কবিক্লজনঃ । অন্তম্ভ ভ্ী-ক্রান্যতি ক্রসতি । ইতি দুর্গা- যোপধঃ । গি ব্লিনাজি । ব্লাদ দাসঃ ।।